Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Landes- u. Stadt-
Bibliothek
Düſſeldorf
309
Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Landes- u. Stadt-
Bibliothek
Düsseldorf

Liber conuentus Mariepacis ordinis fratrum sancte Crucis
iuxta Wezaliam sub ducatu Cliuensi.

Et qui [illegible] nolite
desperare [illegible] fidelis esse [illegible] [illegible] sancte
[illegible] [illegible] scandalum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] verba hieronimi [illegible]

Nota de [illegible] misericordie pena [illegible] libro [illegible] capitulo 10

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Praet. Th I 309

OPeris egregiſ antea negligēter effigiat miſ-tus collectoris. imo ordinis ſue pfeſſionis fauore idipſum emendatum in palam poſt alios pduco. Et in eo pficere conantē certiorē eſſe volo: literas ſub titulo alphabeti īſertaſ non numero ſermonum deſeruire: ſed ppzio et integro ſuo numero materie hoc ī regiſtro conſiderare vt. ſ. patebit.

AAron virga floruit. xlv. S.
Abel occiditur propter inuidiā xxxvi. T.
Abijcere debemus tpalia .vij. k. xiiij. P.
Abiecit ſocrates aurum .i. L. xiiij. L. T.
Abire debet peccator ab his. xxviij. D.
Abijt xp̄s ad inia. xlv. D.
Ablatū iniuſte debet reſtitui. vi. J. xl. Z.
Abraham immolat yſaac. xlij. M.
Abſcondit xp̄s diſcipulis preſentiā ſuā poſt reſurrectionem ppter hec. xlvij. Y.
Abſtinētia cōprimit carnis vicia: eleuat mētē ad ſuperna. donat virtutē ꝯ demonia. i. E. refrenat corpus. xxxij. L. facit hominem docilē. xxix. T.
Abſtinentes temptat dyabolus. .iiij. k.
Abſtrahere debemus corda ab exterioribus xxxvi. A.
Accedit deus tripliciter ad animā .x. L.
Accedere decet peccator ad deū. xvij. B. C.
Acceptus nullus eſt ī patria ſua. xviij. y. Z.
Acerbitatem paſſionis xp̄i cauſabant hec. xxxviij. M.
Accidia ē fugiēda ppter tria. xxiij. M. N. O.
Actio indifferens debet in melius īterptari. xxvij. T.
Actio noſtra referri debet in deum .xxv. a.
Et talem dʒ habere intentōeʒ. vij. G. H. J.
Et debʒ incipi et finiri in nomine trinitatis. viij. G.
Actio nr̄a eſt in triplici differētia .xxi. P.
Actualis intentio an ſp reqrat ī ope. vij. J.
Actus viuus qnqʒ fit ſine virtute tripliciter. xl. A.
Actibus non deliberatis nec meremur nec demeremur. xxi. Q.
Actiua vita an ſimul poſſit eſſe cum contemplatiua. xxi. V.
Accuſare debet peccator propria peccata. xxviij. L.
Adā triplicē cognitōeʒ pdidit .xxviij. G.
Adherere debem⁹ deo ppter h̄. xlviij. F. G.
Addiſcere dʒ q̄libʒ et a quolibet .xliij. M.
Adiuratio demonū an ſit licita .xvij. V.
Adiutor nr̄ eſt deus propter tria vi. A.
Et in tribus. xxxix. V.
Adiutorium ſanctorum inuocare debemus. xiij. D. xxv. y.
Admonitio iuſte p̄cedit vindictā. xv. y.
Adoleſcens non ad ſeniū expectat bn̄facere vij. F. Debet a tribus ſurgere. xxix. P. Eſt magne p̄ſumptōis. xi. C. D. E. Debet bn̄fi-cia facere p̄ētib⁹ ppter tria et ī trib⁹. xxi. C. D
Adorare debemus in eccleſia. viij. D.
Adorari non debet homo. xi. S.
Adoratio imaginū admittit ppter h̄ .xi. R.
Aduentus xp̄i in carne ſignis eſt demonſtratus xxxi. E.
Aduēt⁹ xp̄i ī aīaʒ p̄mittit grāʒ .xxvi. C.
Aduētū xp̄i ad iudiciū p̄cedūt ſigna. v. A.
Aduentum xp̄i in iudicium nemo ſcit determinare. iiij. y.
Aduerbia a deo remunerāt nō noīa .ij. Z.
Aduerſitas hec bona facit homi .xxix. X.
Aduerſa patienter ſuſtinens an ſemper mereatur. xlvij. V.
Aduerſitas eſt pabulum conſolationis deuotorum. xxx. A.
Aduerſa ſuſtinere patienter eſt melior actus fortitudinis. xij. Z.
Aduerſitas pbat conſcientiā. iiij. D.
Aduerſitas cōpellit ire ad deum. xvi. E.
Aduerſitas accidit quotidie. xlvij. V.
Adulator blādit ſic ꝑpē ſ. xxxiiij. R. xliij. E
Adulatio an ſit mortale peccatū. vi. R.
Adulterando quis grauius peccat an vir vł mulier. xxxvi. M.
Adulteriū eſt cauendū ppter h̄. xxiij. V. X.
Adulteratur anima cum dyabolo per cōſenſum peccati. xxiij. N. O
Adulterini filij aliū debēt a pentib⁹. xvi. S
Affectio mala ſine ope mortalr̄ īficit. xxi. R
Affectū deus magis ponderat ꝙ̄ effectum. xxvij. N.
Affirmare non ſtatim debemus .xxxi. E.
Agnus xp̄s dicitur ppter hec. xli. P.
Agnus dei ter in miſſa dr̄ ppter h̄ .xli. S.
Agnus occiſus eſt in ſignuʒ pacis. xxix. D.
Agricultura eſt vtilis. xxiij. Q.

Landes- u. Stadt-
Bibliothek
Düſſeldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Agricola moleſtare nō dꝫ illo tp̄e. xxiij. O.
Agricola tenetur recompenſare ſterilitatem. xvi. D.
Alleluia eſt cantus letitie. xlv. y.
Alee ludus qn̄qꝫ eſt licitus. viij. pꝰ. y.
Alere debent parentes pueros ſuos. xvi. S.
Aliene rei contractio ꝓhibita eſt. xx. A.
Alta et profunda excecāt ſimplices. xxvi. T.
Alexander clauſit iudeos. ij. O.
Alexander ꝓdis elegit mulierem. xxxv. B.
Amor dei omnia aliena cō temnit: ſe deo cō iungit: et ſuperna conſiderat. xxxv. A.
Amor deſcribitur quatuor rotis. xxxv. B.
Amicitia cauſatur ex triplici bono. xlij. B.
Amicis tenemur ſubuenire. ij. B.
Amaritudo poſſionis criſti fuit maxima. xxxviij. M.
Ambitioſi male regendo mundum deſtru-unt. xxxij. Z.
Ambulare ſic debemus. xxx. Z. Caute et prudenter. xxxi. C. Uiam illam. xli. K. In v̇ tutibus. xlvi. B. Super hec. xlvi. P.
Anna cum tribus viris tres marias genuit. xlv. P.
Ancipiter docet pueros in iuuentute. abili-tare. xxix. P.
Angelus ſex habet nobilitates. iiij. O. ſer-uit homini in tribus. iiij. T.
An ſit dignior homine. xlij. E.
An deus angelos plus diligat hoīe. xlij. F.
Angelica cuſtodia eſt homini neceſſaria. iiij. P.
Cuſtodiunt propter hec. iiij. X.
An deſideratur cuſtodia ꝓpter hominis pec-catum. xv. F.
An cuſtodi propter ſalutem cuſtoditi aliqd̓ accidat gaudium. xv. D.
An triſtetur in perditione hoīs. xv. L.
Angeli boni quō cooperante gratia cōuer-terunt ſe in deum et mali non. xxix. F. Non ſunt in omnibus equales. iiij. K. Superio-res illuminānt inferiores. xli. C.
Angeli peccatum eſt irremiſſibile. viij. K.
Angelorum prelium an fuerit reale. xxix. E.
Angelica ſalutatio permutatur in paſſione. xliij. Z.
Anima xp̄i non potuit culpa maculari. xxx. T.
Anima xp̄i in morte non fuit ſepata a deita-te. xliij. N. Fuit in reſurrectōe nouo gaudio letificata. xlv. y.
Anima ſancta transfiguratur ī imagine dei x. M. Eſt vinea domini electa. xvi. D. Debꝫ ſolum ſponſum deum diligere. xxxv. y. De-bet ſponſum ancillis ſuis ad cenam inuita-re. xl. D.
Anima maculatur ſic originali culpa. xxviij D. Uenditur delectatione peccati dyabolo. xxvi. E. Gratia preueniente agitatur ad cō-tritionem. xxvi. C. Eam deus tripliciter iha-bitat. ix. A. Debet ſeruari munda. xvi. I. Purgari. xvi. L. Debet ſe amore xp̄i trāſfige-re gladio cōpaſſionis. xxxij. K.
Anima peccatrix non poteſt aſcendere celū vij. S. Trahitur per corpus in infernum. v. B.
Anima affligitur perpetua carentia ſue per-fectionis. xv. D
Animarū grauior eſt earum pena q̄ᵖ demo-num. v. K.
Animabus defunctorum tenemur ſubuenīr ij. B
Anime defunctorum per ſe non cognoſcunt facta viuentium. xiij. K.
Anime de purgatorio tantocitius liberantur quantocitius teſtata earuꝫ exequuntur. xxv K. S.
Anima peccando adulteratur et facit cōtra-ria bona matrimonij. xxiiij. M
Anima ſeperata an habeat vſum potentie ſē-ſitiue. xliij. T.
Animas de inferno xp̄s non liberauit. xliij U.
Animalia bruta docent nos mutuo amare. xiij. O.
Animalia magni corporis ſterilia ſunt. xiiij. A.
Amplexatur deus duobus brachijs penitē-tem. xvij. O
Amputare nō pōt ſibi membrum. xix. M.
Amputandi ſunt trei rami nociui. xxi. S. T
Amthiochus plagatur a deo. xvi. E
Anulus deſponſationis quid ſignificat. xxiiij. N.
Apparuit xp̄s poſt reſurrectionem primo mri. xlv. N.
Apparuit vnicuiqꝫ ſm qd̓ intus fuit xlvi. N Et iſta ordine. xlvi. E.
Apparitionis legatio mulieribus facta an fuerit conueniens. xlvi. F.
Apparentiam ſuam xp̄s ſubtraxit diſcipulis̄ poſt reſurrectōeꝫ propter hec. xlvij. y

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Appetitus hominis tripliciter ordinatur. xxxix. B.
Appetens honorem an ſit in ſtatu damnandorum. xxxix. O.
Appetitus beatitudinis an ſit omnibus innatus. xiij. M.
Appetitus noxius legib⁹ regulaꝛ. xxvij. E.
Appetitu generali beatitudinis an quiſ mereatur. xiij. N.
Appoſtolos ĩ tribus imitare debem⁹. xxv. K
Aquã gratie haurire debemus. xxxiij. L.
Aquila differt vindictaꝫ. vij. V. Signat cõtemplatiuos. xxxvi. D.
Ara ignoti dei. xliij. L:
Arbor dicitur xp̃s propter tria. xlij. L.
Archa ſedens: ſimiliter et arcus .i. iris eſt ſignum incarnationis. xxxi. F. H
Ardua aggrediendas ſunt audacter. xij. T.
Arguens alium debet etiaꝫ immanis. xxxi N.
Arguunt deum tria genera hoĩm. xxxi. O.
Argumenta reſurrectionem probantia ſunt efficatia. xlvij. H.
Areſtoteles loquitur de anima beata et peccatrice. vij. S. De inferno. v. P. De vnitate dei. viij. B. Et crediꝛ ꝙ ſit ſaluat⁹. xxvij. O
Arma militaria ſunt clericis interdicta. ſed non ſpiritualia xl. B
Ars cuius opere ſine peccato non vtitur eſt illicita. xiij. J
Aſcendens in celum xp̃s per duodecim mãſiones ibat. xxix. H
Aſtutia ſerpentis eſt triplex. xxxij. P
Aſſumptionis virginis dilatio ei non erat tedioſa. xxxix. A
Attritio parua non ſufficit ad delendum magnum peccatum. xl. M
Auaricia cauenda eſt. i. M. Eſt inexplebiliſ xiij. B. Eſt cauſa hereſis damnoſe. xxvij. A.
Auaricia an ſit peccatum mortale. xiij. D.
Auarus eſt magis vituperandus q̃ ꝓdiguſ xxiij. S. T.
Auari immiſericordes comparantur ruſticiſ xxxviij. L.
Autoritas papalis et imperialis ſpernitur. v. B. C
Aureus color nobilius eſt alijs xxxvi. O
Aurum naturale et artificiale differunt .i. B.
Aures azininas habuit midas rex. xliij. O

B

Balneare non debent iudei cum xp̃ianiſ. xxiij H. Balneator tenetur de damno ſi veſtes depoſitas negligentia perdiderit. xliij. X
Baptizari non debent pueri iudeorum inuitis parentibus. ix. A.
Baptizatus eſt quidam propter maliciã xp̃ianorum. xxi. N.
Baptiſmus cur non tollit penalitates. xlij. X.
Baptiſmus eſt remedium originalis culpe. xlij. X
Beatitudo conſiſtit in viſione et habet tria x. P. O.
Beatitudo a quolibet appetitur. xiij. L
Beatitudinis ſtatus excedit ſtatum innocẽtie. xlvi. D.
Beati an compatiantur parentibus dãnatiſ x. S.
Beatorum eſt pax plena.
Beatitudines virtutes et donationeſ an differant. xlv. D.
Beda venerabiliſ excecaꝛ romanis. xxxix. J
Bellare tenetur vaſalluſ cũ domino. xxij. T
Bellare nullus debet ſine principis auctoritate. xxxix. B
Bellare debent clerici armis iſtis. xl. B.
Bellanti licet quandoqꝫ fugere. xxij. S
Bellanti an liceat incendere et effracturaſ facere. xxxij. Y.
Bellum angelorum an fuerit reale. xxix. E
Bellum eſt quadruplex. xxix. E.
Benefacere tenemur benefactoribus. ij. A. B. xxi. B. C.
Beneficẽtia parentum ſtat in tribus. xxi. C
Beneficium tria debet habere. iij. F. Reddendũ eſt. vi. L.
Beneficium non eſt faciendum ingrato .x. X. xiij. K.
Beneficium eſt primo anime faciendum. xvi. D.
Beneficiorum obliuio culpabilis. vi. V.
Beneficia dei debemus recollere. xvi. A.
Blaſphemus iterum crucifigit xp̃m. xlij. L. grauiter punitur. xxxv. N. dign⁹ eſt morte eterna. xl. iij. H.
Blaſphemari eſt peccatum in ſpiritum ſanctum. xxxv. M. P
Bona facta mala intentione valent .i. H.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Bona facta in mortali valent ad hec.i .B.
Bona ſpiritualia an ſint obmittēda propter ſcandalum. xx J
Bona quandoqꝫ differenda ſunt.xxi.K.
Bonos tranſfert deus tripliciter .vi.N.
Bonis quandoqꝫ peccantibus potius miſericordia eſt facienda ꝙ iuſticia xxiiij.L.
Boni corrumpuntur ſocietate malorum vi. N.
Bruta oſtendunt mutuam dilectionem. xiij.O
Bruta nutriunt infantulos hominis .xiij. P.

Cayphe ſententia
an fuerit iuſta.xxxvi.Y.
Calidior ē vna terra ꝙ alia xli.D
Chananea a xpo non ſtatim exaudita eſt ppter hec. vij.X.
Cādela extincta duos effectus hꝫ.xlvij.N.
Caput ſignificat prelatos et rectores.xi.T xliij.N
Cardinales virtutes ſunt cōtra hec xxxij.L
Caritatis perfectio eſt triplex. xxxvi P.
Caritas eſt tota et miniſtra ſingularis xpi.xl J
Caritas dei facit omnia contēnere.xxxv.A
Caritas ē regina omniū virtutum electa. xxxv.E.
Carminatrices nullus inuocare debet.vij. L.xvij.X
Carnalis amor ē falſus et īfidelis .xxvi.B
Carnalis voluptas īpedit penitentē. impedit animā ab ingreſſu celum.vij.G. Inficit aiam et mergit in infernum. xxix.C.
Caro ꝯtra ſpiritum xxvij.D.xxix.B.C.
Caſtigatio corporalis permittitur a deo ppter hec xxxvij.X.xvi.E
Caſtigat deus quos diligit. xxix.X
Caſtitas quere virginitas.
Caſtitatis cauſa virilia nullus amputare debet. xxi.M.
Caſus maioris et minoris excōicationis. xxxv.V
Caſtor debet fratri īmortalitatem .xvi.D.
Cauet a peccatis qui penam cōſiderat.v.M
Cecitas eſt triplex xxviij.B
Cecitas intellectus naturalis eſt ex tribus. xxvi.G
Cedere debemus iracundis. xix.K.
Celeſtia prepoſiti debent tenentes vij.E
Celū fortiꝰ influit ī vno loco ꝙ ī alio viij.D
Celum empireum.xij.habet manſiones. xxix.G
Cenaculum xpi duas partes habet .xl.D.
Cena xpi et ſponſe xl.D
Ceruus ſerpentem haurit. xxxiij.L
Cibus et potus qn̄ ſit ſuperfluus .xiiij.O.
Cibum cineribus miſcere an ſit laudabile ī ſanctis. xxxij.M.
Cicōia hꝫ pietatē ad parentes .ij.B.xxi.C.D
Cignus morte ꝓpinquus cantat. xlij.X
Cineres cibo imponere an ſit vicioſuꝫ.xxxij M.
Circes carminatrix ſignat voluptatem .iij.T
Circumſtantie aggrauantes debent confiteri iij.P
Ciuiū tria genera ſunt:qbus ſimiles eſſe solent cōiterari in paſca. xxxix.D.
Ciuitas debet hec habere. xxxix.E
Ciuitatis cuſtodes debent ſm nomē viuere xxx.iij.E
Ciuitatem tenent tria in honore .xxxix.E.
Clamare debet peccator ad deum .xxij.L.
Clarificata eſt maria ī tribus.xxxviij.G.T.
Claritas corporis habetur ab aia .xlv.V.
Claudere debemus ſenſus ne depoſitū theſaurum xpm perdamus. xliij.X.
Claues ligandi et ſoluendi an omnes equaliter habeant ſacerdotes. .xx.K.
Clementiam debemus elemoſinis oſtendere iij:F
Clementia dei perpenditur ex hiſ .vi.A.xvi D.xvij.M et.xvij.C.
Clemētia ē matri xpi a ſpirituſancto donata xxiiij.E.
Clemētiā dei nobis impetrat maria.xxxi.J
Clericus non viuens ſm habitum et tonſuram an dicatur ypocrita. iij.C
Clerici debent armis ſpiritualibus bellare xl.B
Clericus ſic viuere debet. v.C.
Codrus rex ſignificat xpm liberatorem. vi. B.
Cogitatio tripliciter īmittitur hoī xlvij.G
Cogitatio praua an ſp ſit mortalis .xlvij.G
Cogitationum aie an dyabolus poſſit imprimere vij.M
Cogitatōes prauas dyabolꝰ īmittit xlvij.O
Cogitatōes cordis an dyabolꝰ ꝯgſcat vij.N
Cohabitat deus in anima tripliciter ix.A
Cohabitauit matri nobilius ꝙ alijs ix.A

/

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Cohabitanti anime deus dat tria xlvi. Y.
Colonus tenetur recōpenſare ſterilitatem tē pore vbertatis xvi. H.
Colonos nemo moleſtare debet tempore agriculture xxiij. O.
Columbas alterius includens reus eſt furti. xxx. Y
Comedens ſm appetitum corporis an ſemper peccet mortaliter xiiij. M
Concipiendo xp̄m mente: an mater xp̄i pluſ meruerit an concipiendo corpe ix. B
Conceptionem impediens dicitur homicida. xxiiij. B
Concipere eſt mulieribus magnum premiū xv. N
Concubina polluit anima a corpore xxviij. D
Concupiſcentia quere delectatio
Conductor debet ſeruare leges conductiōis xvi. N
Confeſſio vocalis valet ad hec. xvij. F. xvi. N
Confeſſio diuiſa non valet ad hec i. Z
Confeſſio cordis an ſola ſufficiat ad ſalutē xvij. E
Confeſſio tria habet neceſſaria xxviij. L
Confeſſus duplici lege prohibetur peccare. iij. P
Confiteri debēt propria peccata. xvij. E. Et circunſtantie iij. P
Confiteri non oportet prius dimiſſa peccata et iterata iij. O.
Confidentiam debemus habere ad xp̄m ꝓpter hec xlviij. J
Confidentes exaudit deus et curat vij. Z
Cognitio vera tria requirit xlvij. D
Cognitionem triplicem perdidit homo ex peccato xxviij. E.
Cognitionem obſcuram habemus de diuinis propter tria xxvi. B
Cognoſcere nō poſſunt mortui a ſe quid viuentes in mundo faciant xiij. K
Congregare debemuſ virtutes in eſtate huiꝰ temporis cum formica viij. N
Congregāt animalia neceſſitate nature. hō ex auaricia xxxviij. L
Coniugatorum vita talis debꝫ eſſe. xxiij Y
Coniuratio demonum eſt propter tria ꝓhibita xvij. X
Cōmendare pōt quilibet ſanctus in ſuplatiuo rōe ſpiritualis prerogatiui ix. N
Comedere quis non debet niſi adſit appetitus xvij. T
Comedens ſm appetituꝫ carnis. an ſemper peccet mortaliter xiiij. M
Comedere non debet criſtianus cum iudeiſ xl. C
Cōmunia an omīa ſint habenda lege nature xiij. V. xxvij. L.
Cōmunicandum an potius ſit in cena dn̄i paſceue. vel ſancto paſce. xxxix. C
Cōmunicās tria debet habere. xviij. O. xliij F
Cōmunicās in peccato mortali aſſociat xp̄ꝫ latronibus xlij. P
Cōmunicans ſcienter in peccatis. an veraciter corpus xp̄i accipiat xlij. S.
Cōmunicans precepto eccleſie conſcius de peccato an peccet. xviij. P.
Coīcare quotidie an liceat ꝑfectis. xviij. S.
Coīcandi frequentatō mutata eſt. xviij S.
Cōmunicans contritus integraliter: ſꝫ par cialiter ꝯfeſſus peccat mortaliter. xlij. O.
Conmuncatus tanquaꝫ ſpiritualis debet ambulare. xlvi. B
Compatiendum tria mouent. xxij. K.
Compati debet vnꝰ alteri. xiij. D. Filij parentibus ſenibus. xxxi. D. E
Computare oꝫ q̄libꝫ oī die qualiter vixerit xlvi. L
Cōſcientia debet examinari. viij. L
Conſcientia ē tripliciter defectuoſa. v. K Sic deſcribitur. v L. Cōtra cōſciam faciens an ſemꝑ ſit peccatū mortale vi. S
Cōſcia murmurās expellit diabolū. xviij C
Cōſcia ligās ad mortale vel nō xviij. D
Cōſcientie cōtrariū faciēs peccat mortaliter xviij. D
Conſcie remorſus in damnatis grauior pena q̄ illa que ī eis cauſat̄ ex igne. xv. B C.
Cōſilia ſecrete ſunt habenda xliij. O
Cōſilium debet habere tria xxxvij. B
Cōſiliarius eſt duplex xxxvij B
Cōſiliū n̄ eſt q̄rendūꝫ ab inimicis. xxxvij B
Cōſolatio interna tranſcendit paſſiones huius mundi xxx. A.
Cōſortia maloꝝ fugiēda ſunt vi. N
Cōſōrtia ihōeſta dn̄i clīa fugere xviij. Z
Conſtantia xiij. A.
Cōſtantes debent eſſe cōſules xxxvij. F
Cōſules dn̄t eſſe ad modū capitis xliij. i.
Cōſules hec habeāt xxxvij. C

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Cõtemplatiui ↄpant̃ ſeraphin. xxxv. L.
Contẽplatiui inſtar aq̃le volant xxxvi. D
Contẽplatiua vita ẽ maioris meriti xxi. X.
Contemplatiua et actiua vita. an poſſint ſi-
mul eſſe. xxi. V.
Contritio cordis an ſola ſufficiat ad ſalutẽ
xvij. E. Quanta oporteat eſſe. xxviij. k.
Contritio eſt vnguentum anime. xl. L.
Contumeliaꝫ an quilibet teneatur pacienter
ſuſtinere. xxxij. D.
Conuẽticule ꝓhibent̃. xviij k. Sunt in tene
bris. xxvi. X. Sunt cauende. xxvij. D. in eiſ
non debet predicari xxvi. T
Conuerſatio prauorum eſt fugienda. vi. N
xlvi. S
Conuerſatio equalis contemptum parit
xviij. T
Conuerſationem peccatoris deus expectat.
xvi. C
Conuicia non debent reluctari xxxij. B
Conuiuium xp̃i et ſponſe xl. D
Conuiuia inhoneſta laicorum ſacerdotes d̃
bent vitare xviij. T
Cor petit deus ſibi dari xlvij. D
Cor debet mundari iij. A. Purgatuꝫ recipit
gratiam xvij. T. et humile. xij. L
Cor quietum eſt melius in mundo xvi. V
Cor quietum tria perturbant xviij. I
Cor debet abſtrahi totaliter ab exterioribuſ
xxxvi. A
Cordis ſecreta an dyabolus noſcat vij. N
Cor induratum non mouetur ad contritõeꝫ
xxxvi. T
Chorea in dñica vel in feſto eſt mortale
Choreizantes deludunt xp̃m viij. V
Correctio fraterna eſt duplex xix. N
Correctio debet eſſe pia xxviij. L
Correctio debet illum modum habere. xix
O.
Corrector debet eſſe immunis xxxi. N
Corrigere ex caritate poteſt quilibet. xix. S
Corpus xp̃i datur velatum propter hec xliij
I
Corpus xp̃i videns in peccato an peccet
xliij. V
Corpus xp̃i dicitur panis viuus xxv. D
Corpus xp̃i conuenienter manducatur xliij.
X.
Corpus xp̃i irreuerenter tractantes puniun-
tur xlvi. D
Corporis xp̃i dignam ſumptionem tria faci
unt xviij. O. xliij. F
Corpus xp̃i an veraciter ſumitur a peccatore
xlij. S
Corpus xp̃i in virginali vtero ſic fuit xlij. L
Corpus xp̃i materiale ſignificatur per tem-
plum xxvi. O
Corpus xp̃i eſt aſſatum in ara crucis. xliij. E
Corpus xp̃i miſticum ſumus nos xviij. N
Corpus politicũ habet caput. manus et pe-
des xliij. N
Corpus ↄtrariatur ſpiritui. xxvij. D. Trahit
aiam per delectationẽ ad infernum v. H
Non conſumitur igne infernali x. Q.
Corpus eſt moles obliuioſa vi. V. Debet ca
ſtigari et vilipendi. xxij. N. Debet deſtrui
xxxvij. S
Corporalis infirmitas accidit homini trib9
de cauſis xix. X
Corporalis immundicia. an impediat homi
nem a cõmunione xliij. H
Coronam auream habet rex xxxvij. T
Crapula quere gula. ebrietas
Credere deo. deum et in deuꝫ quid eſt ij. M
Credibile tria faciunt alicuius dictum xlij.
D
Crinibus capitis non eſt gloriãdũ xij. I
Crux xp̃i debet ſemper eſſe exaltata in corde
xxxvij. R
Crux exaltata eſt ſignum caritatis xxxvij. k
Crucis ſupplicium elegit xp̃s propter hec
xxij. X
Crucis lignum fuit demonibus mortiferuꝫ
xlij. A.
Crucis ſignum fugat dyabolum xlij. D
Crucifigunt blaſphemi xp̃m xlij. T
Crucis adoratio xl. R
Culpa non dimittitur pro omnibus tribula
tionibus mundi xxix. T.
Culpa an ſit plene remiſſa per paſſioneꝫ xp̃i
xxxix. V
Culpa debet odiri inimico ij. Q
Culpa frequenter iterata an deus dimittat
vij. C
Culpa manet recedente actu peccati viij. Q
Culpa ſine emenda non remittitur viij. S
Culpa an remittatur ſine infuſione gratie
xxvi. F
Culpa an prius remittatur q̃ gracia infun-
ditur xxvi. D
Culpa mortalis iuſte eternaliter punitur. x.
O

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Culpa originalis ſemper habuit remedium xxvij. B. et. xxviij. C
Cupiditas quere auaricia
Curioſis alta non ſunt predicanda xxvi. Z
Cuſtodia ſenſuum eſt bona i. T. xliij. X
Cuſtodia angelorum eſt neceſſaria iij. P
Cuſtodia angelorum in obſtinatis an vnq̄ deſeratur xv. F
Cuſtos hominis eſt fidelis propter hec. iij. X.
An habeat aliquod gaudium ex ſalute eius vel detrimentum de damnatione xv. D. L

D

Alida ligat ſamp ſonem. xxviij. D
Damnandi an plures ſint q̄ ſaluandi. vi. E
Damnat deus miſericorditer peccatores xxxiij. P
Damnatus an vnq̄ poſſit exire infernum v. O
Damnatorum corpora non conſumuntur igne inferni v. L
Damnatorum grauior pena eſt remorſus cō ſcientie xv. B. C
Damnatorum pena an mitigetur v. S
Damnatorum pena eſt grauior demonum. v. R
Damna corporis et anime reſtitui oportet et quomodo xl. Z. et. xli. A
Dans debet attendere conditionē recipientis vi. C
Dare vel recipere aliquid an liceat pro ſacris iij. O
Dans alteri debet tria habere iij. F
Decime dari debent fideliter. xxxiiij. B. et xxxvij. N
Dedicatio eccleſie eſt ad tria ix. Q
Defectum latentem an venditor debeat oſtendere vi. M
Defectum humane nature xp̄s aſſumpſit propter hec xv. S
Defunctis an proſint ſuffragia viuentium. ij. F. D.
Deitas in veſtimento humanitatis velatur iij. Z
Deitas eſt ham⁹ quo captus eſt leuiathan. xlviij. A
Deitas nō ſepabatur ab aīa xp̄i ī morte xxvi. O
Deitas dereliquit humanitatē quo ad protectionem in cruce xxxviij. P
Delectatō carnis vēdit dyabolo aīaꝫ xxvi. E
Delectatio cauſat deſperationem xl. E
Demones nō cruciantur igne infernali vſq̄ ad iudicium v. R. minus cruciant̄ q̄ aīe dāpnate propter hec. v. R. Poſſunt habitare in corporibus hominum vij. M. An poſſint imprimere cogitationes vij. M.
Demones an ſciant cordis ſecreta vij. N
Demonum adiuratio an ſit licita xvij. V
Demones quomodo expellantur triplex eſt opinio xviij. F
Deſperatio cauſatur a delectatione: deſperationis exemplum xl. E
Detractio eſt expellenda xx. C
Detractio quid eſt xxxiij. P.
Detractio habet tres modos xxxiij. S
Detractor cōparatur porco et gliri: ibidē xx. C
Scorpioni et ſerpenti xxxiij. R. S
Detractor eſt peior fure vel raptore xx. D
Diffamat ſeipſum xxxiij. Q.
Detractor vel audiens libenter detractores quis horum peior et maioris culpe xxxiij. R
Detrahendi non ſunt ſacerdotes xx. L
Deuotus ſemper proficere debet xvij. R
Deuotio ſic conficitur xl. P. Fit ſpecialiter recordatione paſſionis xp̄i. xli. X. poteſt ſic acquiri xxv. K
Deuotio attendenda eſt in opere miſericordie. iij. D. habenda eſt in ſuſceptiōe ſacramēti. xviij. Q
Deus eſt miſericors promptus et potens. x. D. vi. A
Deus vnus eſt qui nō poteſt deſcribi viij. A
Deus an omnibus potentibus miſereatur. xxxiij. P
Deus eſt tripliciter cum anima ſancta ix. A
Deus vbi habitabat ante creationē ix. C
Deus non habitat in dyabolo ix. C
Deus penitentem oſculatur xvij. O
Deus permittit mala fieri propter hec xxxi. O
Deus malum conuertit in bonum x. E. Cō currit ad effectum malum ſine culpa xxxi. P
Deus a tribus generibus arguitur q̄ non oībus benefaciat xxxi. Q
Deus vocat errantem xli. L
Deus inuocantem in eccleſia exaudit. viij. D
Faciliter remittit culpam. viij. S. Reuelat ſanctis petitiones hominuꝫ xiij. I

a)

Deus affectum ponderat nõ opus. xxxvij. N
Deus an plus penitentem diligat q̃ ſemper
beneſacientem xvij. R.
Dyabol⁹ imittit malas cogitatões. xlvij. O
Dyabolus expellit bonũ ꝓpoſitũ. xlvij. P
hoĩem excecat in orõe. xlvij. R. Piſcat̃ pluri
es quinqȝ digitis. xlviij. E. Cõparat̃ leoni
ex mala ſocietate xlviij. D
Dyabol⁹ p̃t tẽptare hĩem ꝓpter h̃ iiij. C. D
Dyabolus põt hoĩem poſſidere vij. M
an poſſit ĩprimere malas cogitatões. vij. M
Dyabolus inhabitat in accidioſo xxiij. N
Dyabolus eſt relegatus et fugatus merito
ligni crucis xlij. C
Dyabolus tẽptat tria genera hominũ. iiij. K
Hominẽ facit cecũ mutũ et ſurdum. xvij. Z
Dyabolus du᷑it vxorem iniquitatẽ. xvi. Y
Eius dilecta filia eſt luxuria xvi. Y
Die dñica quilibet dȝ audire miſſaȝ xxiij. P
Dies vltima certitudinaliter neſcitur iiij. Y
Dies reſurrectionis eſt gaudioſa xlv. Q
Die ſeptima req̃euit deus ab oĩ ope xliij. M
Diffamatur quis tripliciter xli. B
Diffamatio qualiter reſtitui debeat xli. B
Diffidere de miſericordia dei nemo dȝ xi. F
Dignitas mũdialis eſt fugienda. xxxix. P
Dilectio dei oĩa cõtẽnit ꝓpter deũ xxxiij. Z
Dilectio debet nos ligare ad deum xlviij. H
Dilectio carnalis falſa ẽ et inſidel' xxxvi. B
Diligi ĩ oĩb⁹ et ſup oĩa debet deus ix. P. L
Diligẽs deũ ĩ nullo quietat̃ niſi deo xxxv. D
Diligentib⁹ deus ſe infundit et tranſformat
xxxv. C
Dilexit nos deus multipliciter xli. J
Diligere debemus nos ꝓpter tria ij. L
Diligere debemus benefactores. xxi. B. et
propter hec xli. J
Diſpenſatores infideles plures ſunt xl. V
Diſputatio de fide ĩ publico fieri ñ dȝ xlij. H
Diuinator peccat tripliciter xvij. X
Diuinatores nullus inuocare dȝ vij. L
Diuitie ñ felicitãt. i. L. M. ñ ſatiãt. xiiij. B
Diuites colunt ventrẽ ꝓ deo xiiij. A
Steriles moriunt̃ xiij. Z
Diuturnitas grauat peccatũ. iij. P. vi. Z
Doctor verbo et ope docere dȝ xxvi. Q
Doctor dignũ habet ſtatum xxvi. R
Doctrina vitatis libenter dȝ audiri. xxv. F.
Doctrina dȝ opere impleri xxxv. J
Doctrina dȝ maſticari in corde xxv. F
Dolor de pctĩs q̃tus debeat eſſe xxviij. R
Dolor an poſſit eſſe nimius xl. N
Dolor xp̃i fuit acerbiſſimus xxxviij. M
Dolor verus an fuerit in xp̃o xxxviij. N
Doloſa emptio vel venditio obligat ad reſti
tutionem vi. J
Dolus ꝯmittit̃ ꝯmixtõe ſpẽꝶ et vini vi. K
Dñica dr̃ dies reſurrectiõis ꝓpter reſurrectõeȝ
q̃ prius dies ſolis dicebatur xlv. R
Dominica dȝ venerari in his viij. T
Dñica colitur pro ſabbato. viij. D. Et licet
in ea opari propter neceſſitatem viij. J
Domus dei ſanctificatur ꝓpter tria ix. V
Dona ſeptem ſpiritusſancti ſunt cõtra ſepteȝ
iacturas xliij. X
Donũ qðdã a ſpũſãcto et cũ ſpũſãcto xlv. C
Dona beatitudinis et ṽtutis an ſint idem.
xlv. D
Dona dñicẽ iuxta ꝯditõeȝ donãtis. xiij. C
Donare eſt magne nobilitatis: et libertatis.
xliij. S
Donare debemus xp̃o tria dona xl. K
Dubia et occulta debemus ad melius inter
pretari xxvij. L.

Ebrietas eſt ca
uenda propter h̃. xxiij. D.
Ebrietas an ſit ſp mortale pec=
catum xxiij. L
Ebrioſorum pena. xxiii. J.
Eccleſia eſt munita ãgelica cuſtodia. xv. E.
Eccleſia dicitur vinea domini xv. P.
Eccleſia producit labruſcas. xv. Q.
Eccleſie theſaurus vnde ꝓueniat. ix. X.
Eccleſia ſuſtinet iudeos propter hec x. Y.
Eccleſia materialis eſt predicatiõni apta. ij.
T. Oratõi. viii. D. ix. P.
Eccleſia debet deuote frequentari. viii. V.
Eccleſia dedicatur ad tria. ix. Q.
Edes virtutis et honoris. xxxix. N.
Egreſſus filij dei eſt triplex. vij. O.
Electio hoĩs ad beatitudinẽ ñ hȝ cãȝ. x. D.
Electio vxoꝶ ẽ triplex: aut ꝓpter pulcritudi
nẽ. habũdantiã vel honeſtate. xxiii. Y.
Electoꝶ tribulatio eſt conſolatio. xxx. A.
Elemoſina eſt triplex. ij. E. debet tria haber̃
iii. F. Tria genera hoim eã petit. xiiii. V.
Elemoſina parat menſam in celis. iii. H.
Elemoſinarũ largitor an debeat habere di=
ſcretõnem perſonarum. iii. D. xiij. R.
Elephas animatur ſanguine. xij. O.
Emenda peccati eſt triplex. viii. S.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Emendare debemus vitam in iuuētute nō expectare ſenectutem. i. R.
Emptio eſt doloſa tripliciter vi. H.
Emere volūt homines vile et carius vendere. Et an hoc liceat. xl. y.
Emptū precioſius inuenitur q̄ꝫ venditor eſtimauit: tenetur emptor reſtituere. vi. J.
Emunitatem eccleſie hi habent. xxxvij. Z.
Equalitas debet eſſe in iudice. xi. Z.
Errantem vocat deus. xli. L.
Errabāt homines in tribus. xli. G.
Error paganorum de ydolis. xi. O.
Etas marie tempore vite. xxxviii. Z.
Eukariſtia inſtituitur propter hec. xliii. T.
Eukariſtia ſignat̃ p mana .xli. N
Eukariſtia dicitur panis vinus. xxv. H.
Eukariſtia inſtituitur in fine ideo. xliii. C.
Eukariſtiā accidēs habeat tria xviij O
Eukariſtiā obediendo eccleſie ſumens conſcius de mortali an peccet. xviii. P.
Eukariſtiā an pfeciꝰ qꝰ tidie dꝫ ſũer xviij S
Eukariſtie: ſumptio. an ſit vilior ī cena per aſcene vel ſancto paſce. xxxix. C.
Eukariſtia quere communicatio corpus criſti ſacramentum
Exaltatus eſt xp̄s in cruce ꝓpter tria. xi. O.
Exaltari oportet filiū hoīs ꝓpter tria .xi. N
Exaltata eſt maria ſuper angelos. xxix. H.
Examinare debemꝰ cōſcientiā v. k. viij. L
Examinabit deus de tribus xi. y. J.
Exceſſus cibi aut potus penes hoc attenditur xiij. O
Excōicatio ñ dꝫ fieri ſine āmonitione xv. Y
Excōicatio maior et minor xxxv. S
Excōicatio an ſit iuſta ꝑ re tpali xix. Q
Excōicatio an liceat aliquo caſu participare in menſa xxxv. R
Excōicati ſunt ſtatuentes aliqua contra libertatem eccleſiaſticam
Excuſatur quis per hec ab īobediētia xi. X
Excuſat qñꝙ timor humanꝰ a pc̄to xxxij. O
Executio teſtamēti ī delatē faciēda ē xxv. R
Executores negligentes ſunt aīarum necatores et excōicandi. xxv. S. Et an teneant̄ in anno executionē cōplere ibidem
Exequiarꝫ pompa nō ꝓdeſt aīabus iiij. M
Exemplum ſcandalorum graue ē xxi. H. J.
Exēplū malorꝫ trahit pl̄es ad ſeq̄lā xxxv. O
Exemplum amoris inordinati xxxij. Q
Exemplum benefaciendi in iuuētute vij. F
Exemplum beatitudinis xiii. M. Baptizanti infidelis ꝓpter malitiam xp̄ianorꝫ xxi. N
Exemplū compaſſionis brutorū xiii. P
Caſtoris et pollucis et amoris et compaſſionis xp̄i xvi. D
Exemplum compaſſiui militis xxiij. T
Exemplū delectatōis carnis: quō animā ducat ad īfernū. v. G. xxix. L. M. Doloſitatis negotiatorū vi. k
Exēplū demonis hītudinē petētis xiij. M
Exemplū elemoſine accelerantis iij. G
Deſperationis xi. F
Exemplū filij cōtrarij p̄ris. xvij. L. Filij ingrati xxi. F. Fabri boni et paupis et compacientis laboratoris xxxi. S
Exēplū grātū a ctōis. vi X. Glorie habent vilipenſionis remoti regis. xij. E. Fidelitatis duorꝫ. xl. K Humilitatiſ. ij. J. xij. K Hereticorū cōuenticulorū. xxvij. D. Hoſpitis ꝛ proſperantis xxxi. R
Exemplum improperantis: et ingratitudinis. vi. y. .xiij. K. Impietatis. xiij. C. Iudicij temerarij. xvij. Z
Exemplum impacientis monialiſ. xxxij. B
Mitigantis iram. xix. L. Inuidis. xix. Z.
Liberationis noſtre vi. B
Exemplum lingue cuſtodie. xi. k. Uirtutis miſſe ex elemoſinis parate. iij. G. Timoris mortis x. U
Exemplū ornatus mulierū Marie defenſionis a dyabolo. xxiij. E Marie Franciſci et dominici xxiij. D
Exemplum Marie quomodo ſubmerſum a dyabolo liberauit. xxiij. P. Humilitatis xxxviij. y
Exemplum obedientie. xx. P. xxv. C. Paciencie. xij. L. xxij. G
Exemplū patientie. xiij. T. ij. J. xlvij. X
Penitētie. iij. N. . viij. O. Predonis pcuſſi xxxi. U. prouiſionis proprie iij. G
Exemplum duorum militum quorum vnꝰ certando premiū habuit. Alter nihil xxxix O. Obſeruantie religionis x. U
Exemplum ſeruiendi deo. x. U. Uanitatiſ ſcientie mundialis. xij. F. Seueritatis. xiij C. Tēptatiōis. iij. L. Trinitatis ſancte vij E. Trinitatis inuocationis vij. G. Timoriſ pene purgatorij. xiij. Z
Exemplū auditiōis verbi dei aliquid remanentis xxv. F. Humilitatis et victorie dya

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

boli .xxxvij. Y
Exemplum cõpaſſionis ludouicici xp̄m vi-
dentis .xxv. E.
Exemplum ſpiritus et carnis quomodo ad
uerſãtur. xxvij. D. Falſi teſtes xxxiij. F. Pi
pini pueri officioſe mentientis. xxxiij. k. cõ
paſſionis xp̄i xxv. G
Exemplum phebi ne boni vilipendent ma-
los xxxvij. P
Exemplum puelle dyabolum incuſantis.
xxviij. N
Exemplum amoris et concupiſcentie ſubmer
gentis xxix. C
Exempluz plaſphemie. xxxv. O. militis vo
lentis militare deo. xxv. N. Venerantis feſta
et habundantis. xxvi. B. Ubi corrigentis
incorrigibilem .xxviij. L. Mali conſiliarij.
xxxvij. G. Probi viri. xxxix. L. Serpētis re
conſiliati ruſtico xxxvij. D
Exemplum deuote recordationis paſſionis
xp̄i xli. X
Exemplum apparitionis corporis xp̄i in
altari xliij. k
Exemplum plagatorum et per indignã cor
poris xp̄i ſumptionem xlvi. D
Exemplum confortantis militis xlvij. k
Exemplum de certificatõe aduerſitatis quo
tidiane xlvij. V
Exemplum guidonis boni ſeruitoris xlviij
N
Exercitium debet eſſe ſm cuiuſlibet condi-
tionem xix. O
Exercitium virtutum eſt bonum i. S
Exheredari poſſunt filij his quatuordecim
cauſis xvi. P
Exonerari debemus his xiij. P
Expellunt hominem tria de domo xviij. A
Expellere debemus de domibus meretrices
xvi. L
Expulſio demonum triplicem habuit opini
onem. xviij. F Iacet elemoſinã xxxi. S

Aber pauper fe

Fabula alaude et formice de la-
bore et ocio viij. N
Fabula palacij veteris d' inſtabilitate et mu
tatione ſeculi x. k
Fabula ſerpentis de ingratitudine et infide
litate xiij. R
Fabula caſtoris et polucis et amore xp̄i xvi
D
Fabula laomedontis promittente et ſouēte
et non ſoluente xl. S
Fabula probleumatis dauid de cura pater-
na xvi. T
Fabula priami amoris et compaſſione xp̄i
xxxij. O
Fabula de inuidis. xix. Z. rebellionis inter
ſpiritum et carnem xxvij. D. Mali rectoris
xxxiij. Z
Fabula caſſandre de incredulitate .xxxv. k
Fabula corui mutati de loquacitate et adu
latione xxxiij. O
Fabula lichanois in lupum conuerſi de pie
tate xp̄i: et ingratitudine et doloſitate xxxv.
O
Fabula elyſie de infidelitate maritorum. et
conuerſionis anime in deum xxxv. X
Fabula phebi et clyſie et facti amoris xxxv.
X. xxxvi. B
Fabula veneris deſpicientis viruz de adul
teris et glorioſis mulieribus infidelibus.
xxxvi. L
Fabula phebi deſpicientis cupiditatem et
gloriantis in omnibus xxxvij. O. P
Fabula lachone maledicentis ruſticos de
impijs xxxvij. L
Fabula paſtoris et lupi de cane et antiquis
et literatis non relinquendis xxxix. F
Fabula herculis proſerpinam liberantis de
xp̄o educente animam de domo inferni. xx-
xix. X
Fabula lupi et agni ſimul bibentium de op
preſſoribus. calumniatoribus viduarum
pauperum xli. O
Fabula mide regis cum auribus azininis d'
relatoribus ſecretorum et fatua confidentia
xliij. D
Fabula yonis quam iupiter corrupit de dy
abolo et anima et penitente et corruptorib9
puellarum xlv. X
Fabula herculis triumphantis atheolum ſic
xp̄s dyabulum et anima xlvi. B
Fabula athlantis velociter currentis de dy
abolo et anima xlvi. L
Fabula leonis lupi facientis pilleum de ſo-
cietate potentum et pauperuz xlviij. D
Fama per detractionem ablata reſtitui oportet
xli. B
Familiaritas nimia parit contemptuz xviij.
Z
Falſores ſic debent puniri MM

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Fecunditas virginum eſt maior et laudabilior coniugatorum xv. N
Fecunditatem anime fides facit xl. E
Felicem fuiſſe infeliciſſimum genus eſt xvi Z
Femine coruſcant radijs maritorum xviij. M
Femina propter tria ꝯmendatur xxxvi. D
Fercula precioſa poſſunt veſci abſq; vicio gule xiij. O
Fercula tria offert caritas xp̄o xl. J
Feſta ſanctorum in his debent venerari. vij L. et xxv. Z
Feſta celebrantes debent ab omni voluptate abſtinere xxv. V
Feſta iudeorum tria ſolennia viij. J
Feſtinare ſabbatum non licet xp̄ianiſ viij. D
Fetor curat caput languidū xxxvi. L. xlvij N
Fetor candele aborſum cauſat xxxiij. V. C
Fidelitas ſeruanda eſt ex infideli xl. R
Fidelitas multorum xxxvi. D. J
Fidelitas debet eſſe inter ciuem et ciuem xxxix. k
Fides fundatur in ſancta trinitate viij. A
Fides eſt duplex B
Fides eſt fundamentum omnium virtutū ij. L. xlviij. k
Fides introducit xp̄m ad cenandum xl. D
Fides xp̄iana eſt certior alijs ſectis xlij. D
Fides ſabbato in ſancta virgine remanſit xlv. J
Fide nemo diſputare debet in publico xlij. G
Fides procurat inuocantis exauditionem vij. Z
Fidei lumie poſſumus deū videre xxxvij. J. k
Fides in intellectu an ordine nature precedat caritatem xl. D. E. F
Figura auaricie. i. M. Humilitatis ij. k
Veritatis xxviij. R
Figura iudicis xp̄i. v. J. Non ſeruantis promiſſum vij. B
Figura aſcēſiōiſ vel miniſterij xp̄i xvij. Q
Figura publicationis peccatorū. xi. L. Purificationis xvi. M
Figura reductionis ad deum per flagellū. xvi. E
Figura expulſionis dyaboli per orationem. xviij. B
Figura furientis. xix. L. Negligentis correctoris xxix. P.
Figura renunciatiōis temporalium. xxiiij. Y. Z
Figura ſampſonis eſt ſpiritus ratiōalis quē ligat caro inſpirante dyabolo ſeptem vinculis xxviij. G
Figura mortis et peccatorum. xxvi. E. Penitentie nabocho. xlvi. V
Figura exemplaritatis vite xxxiij. X
Figura ſignationis crucis et recordationis dominice paſſionis xxxvij. R
Figura vſurpanti bona pauperum xli. Q
Figura mundicie communicationis xliij. F.
Figura zorobabelis et laudis virginis mriſ xp̄i xliiij. Q
Figura diuitis raptoris. et vſurpatoris. et adulteri xlv. G
Figura perſone deuote per mulierē amicā ſole xlij. Q
Paſſionis xp̄i in yſaac xlij. M
Filius dei tripliciter naſcitur. vij. O. Soluſ incarnatus eſt xxvi. M
Filius dei eſt miſericors propter tria vij. T
Nomine filij inuocatus exaudit vij. V
Filiorum tria ſunt genera xvi. S
Filius debet diligere parentes propter tria: et in tribus xxi. C. D. E
Filia dei dilecta eſt humilitas ij. D
Filia dyaboli dilectiſſima eſt luxuria. xvi. Y.
Finis mundi neſcitur iiij. y
Finis eſt ornatus operis xij. R.
Fiſcus tollit quod non xp̄s xxxiij. G.
Flagellum compellit peccatorem ad cōuerſionem xvi. E. F
Flagellat deus inuitus xij. C
Flagellat deus amicos xxix. Z
Flagellare quere caſtigare. punire
Fons pietatis eſt xp̄s xxxiij. k
Fons naturalis ſic cauſatur xxxiij. k
Formam recipit materia diſpoſita i. D
Formatio corporis in vtero xxvi. k
Formica colligit in eſtate prudenter. viij. N
Fornicando ceteris paribus quis plus peccat vir aut mulier xxxvi. N
Forſcus vidit tres ignes pro doloſis vi. k
Fortitudinis actus quis melior xij. Z
Fortitudinis actus fit tripliciter ſine virtute

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

xl. A
Fortitudinis actum faciunt religioſi armis ſpiritualibus xl. B
Franciſcus fuit humilis iij. D
Franciſcus deuotus contemplator paſſiōis xp̄i xv. T
Frangi debet panis elemoſinarum. iij. J. xxv. E
Frater debet fratrem amare. iuuare. xiij. O. Corrigere xix. M
Fragilis fugere debet temptationes xxij. G
Fructum boni operis conatur dyabolus ꝑdere xlvij. P
Fugere quādoq; licet de bello xxij. G
Fugere debemus vanam gloriam. xxxix. P
Fugere debemus prauos. vi. N. Iracundoſ xix. K
Fugere poteſt quādoq; perfectus perſecutores. xxxiij. Q
Furor eſt fugiendus xix. D. E. F. H. K
Furioſus impunitatem habet xxi. Q
Furari non licet xx. A
Furtum eſt minus malum: et minus punit̄ q̄ rapina xx. B

GAudere debemus cum ſanctis. xxv. T
Gaudere oportet in reſurrectione xlv. K
Gaudium angelorum dicitur augeri. xv. J
Gaudium virtutum eſt continuum et ſecurꝫ xxxix. N
Gaudium ſummum maria habuit in paſſione filij eius xlv. A
Gentiles illuminati cōmendant mariam ix. F.
Gladio ſancti mortui ſunt propter hec. xiij. H.
Gloria beatitudinis, eſt maior paſſionibus mundi xxx. B
Gloria dei in oīb⁹ eſt q̄renda vij. G
Gl'ia vana huius mūdi vileſcit xij. D
Gloriantur quidam de criminibus xij. D
Gloria vana refutanda eſt xxxix. P
Gloriam humanam appetens an ſit de ſtatu damnandorum xxxix. Q
Gloriari nullus debet de his xij. D E D
Gloriari nullus dēt de virtutib⁹ xxxvij. Q
Gloriantur ribaldi de malicijs xxx R
Glorificat̄ aīa prius corpe, ꝓpter hec. xxij. E
Glorioſi periculoſe moriuntur xiij. T

Gratia omnibus offertur equaliter iij. L
Gratia q̄re nō equal'r dat̄ in omnib⁹ x. N
Grā nō dat̄ niſi depoſito i. D. xxij. O
Gratia carēte reſurgere n̄ pōt a pctō x. L
Gratiam debemus petere xiij. D
Gratia maior datur penitenti q̄ꝫ prius habuit xvi. Q
Grā ꝑueniēte d̄s reſpicit peccatorē. xvij. M
Gratia carens ē ex culpa ꝓpria xvij. N
Gratia anima illuminatur ad cognoſcēdū. xxvi. G
Gratia an prius diffundatur diſpoſitōe vel econuerſo xxvi. D
Gratia an requiratur in iuſtificatione impij xxvi. F
Gratia ꝯpatur ꝑſentialitate ſolis xxx. L
Gratia in conuerſione coopabatur angelis xxix. F
Gratias agere debemus vi. T. X. xvi. B in iuuentute xxv. P
Gula his modis comittitur xiij. N. i. J
Gula multa mala facit i. E. xiij. K
Guloſi cito moriuntur xiij. A
Guloſoꝝ ſunt diuerſa fercula xiij. L

HAbitatio trinitatis eſt anima viij. X
Habitat deus in anima tripliciter ix. A
Habitatio dei ante creationem ix. C
Habitacula dei ſunt tria ix. C
Habitant demones in hominibus vij. M
Habitare n̄ dꝫ xp̄ian⁹ cū iudeo xxiij. H
Habitatio bonorum et maloꝝ periculoſa ē. vi. N. xlvi. G
Halma dicitur virgo xxxi. K
Homo deitatis d̄s cepit leuiathā. xlviij. B
Haurire debemus aquā gratie xxxiij. L
Hereditare qui filij poſſunt xvi. G
Hereſis cauſat̄ ex triplici vicio xxvi. X
Hereticoꝝ cōuenticula ſunt mala xvij. K
Hermofroditus ꝑdidit virginitatem de incauta cuſtodia ſenſuum xxix. M
Heſter ſignificat mariam xxxi. J.
Hildebertus timuit penas inferni. xiij. X
Hirci ſanguis mollit adamātē xxiij. B
Homicida eſt dans mulieri potum ne cōcipiat xxiij. B
Homicida eſt ambulare cum telo cauſa necandi xxxvij. X
Homicida tria mala incurrit xxxviij. F. H

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Homicidiū prohibetur pena capitiſ xxxviij F
Homicidium veneni grauius eſt ꝙ gladij. vi K.
Homicidiū cōtingit tripliciter xxxviij. C
Hominem an deus plus diligat ꝙ angelū xlij. F
Homo exterior debet occidi. xxxvij. G
Homo peccando perdidit diffinitionem ꝓpriam xxx. J. xxxiij. H
Homo per peccatum mutatur in beſtiam xxxiij. O
Homo debet vilitatem ꝓpriam cognoſcere xxij. N
Homo temptatur propter hec. iiij. D
Homo probatur aduerſitate iiij. D. E
Homo cuſtoditur ab angelo. iiij. P Et q̄re non a deo immediate iiij. V Non debet adorari xi. G
Homo debet diligenter cuſtodire animaꝫ a peccato xvi. J
Homo eſt peccabilis factus propter hec x. E
Honeſta vita eſt xxxix. L
Honor parentum eſt duplex xxiiij. Z
Honor ſequitur laborem. xlvij. Z
Honorandi ſunt parentes. xxi. C. D. E. F H Sacerdotes et maiores xx. E. Et mulieres propter hec. xxxvi. H
Honores deſiderantes: an ſint in ſtatu damnationis xxxix. Q
Hora mortis eſt incerta v.ij: O
Hoſpes anime eſt xp̄s ix. A. xl. J
Hoſpicium cordis debet purgari iij. A
Hoſtis debilis eſt ad temptandum iiij. H
Hugo vidit xp̄m in altari xlij. K
Humilitas eſt filia dilecta dei. Et tria facit. ij. D
Humilitas eſt in tribus. xij. L
Humanum genus infectum eſt in adam xxviij. A. B
Iacob decorticauit virgas vij. Q. xxxiij. X
Idolatria paganorū ē vana xi O
Ieiunium valet ad hec i. E. K
Ieiunare an omnes teneantur i. F
Ieiunium quinqꝫ modis ſoluitur i. J
Ieiunantibus quare non prohibetur vinuꝫ ſicut et alia. i. K
Ieiunantibus quare taxatur prandium et n̄ potus i. J
Ignis purgatorij grauiſſimus eſt ij. B
Ignis infernalis intollerabilis eſt v. P
Ignis infernalis nō conſumit corpus v. Q
Ignis infernalis an ſit grauior verme xv. H
Ignis infernalis an ſit grauior pena demonum v. K
Ignorantia eſt mater erroris. xli. F
Ihs dicitur ſaluator propter tria vi. A
Ihs creuit ſapientia xlij. L
Iactantia nabuchodonoſor quomodo punita eſt xvi. V
Ihs inuocatus expellit dyabolū xviij. A
Illicitum promiſſum non obligat. xi. L. V
Imaginum adoratio quomodo fieri habet et quare xi. R
Incantatrices inuocari non debent vij. L
Nec iudeos ad curandum xxiij. H
Incantatrices quandoqꝫ permiſſiue curāt xlviij. K
Incantatrices ſunt deceptrices xlviij. L
Incarnationis opus eſt maximi amoris. v V
Incarnationem tota trinitas fecit xxvi. D
Incarnatio quare ſpecialiter attribuitur ſpiritui ſancto xxvi. D
Incarnatus eſt dei filius ſine corruptione v̇ginis v. Z
Incarnari deus diſtulit propter hec vi. C
Incarnatus ſi fuiſſet xp̄s: ſi homo non peccaſſet xxviij. Y
Incarnationem an lucifer cognouerit ante caſum iiij. A
Incendere an liceat bellantibus xxxij. Y
Incerta in melius debent interpretari xxvij L. V
In incarnatione deus omnia nobilitauit elementa xxviij. X
Incertum habet homo ſtatum viij. N
Incipientem debet ſe putare perfectus xi. D
Incipientes voluptate carnali impediuntur iij. G
Incontinētia in ſenibus cōtemnit xxix. K
Incredulitatem tria tollunt xlij. D
Incredulitatem habent predicatores propter hec xlv. K
Incredulitatem veritas vite tollit xxxvij. C
Indulgentia datur ad hoc: et vnde proueniat xxxiij. V
Indulgere debem⁹ inimico ꝓpter tria ij. K

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Indurati peccatis vix cõuertunt. xxvi. D.
Infamis efficitur de iuſto bello fugiens. xxxij. A
Infelicium hominuʒ tria ſunt genera xi. O.
Infeliciſſimum eſt fuiſſe felicem. xvi. Z
Inferiora reguntur a ſuperioribus xxxij. E
Inferiores debent ſuperioribus obedire. xx N.
Infernus deſcribitur v. N. M.
Infernum nullus exire poteſt. xv. A
Infidelitas mundi in diffortunio experitur xlvi. K.
Infidelitas committitur in tribus. xl. O. S
Infidelis non eſt arcendus ad fidem xi. A
Infidelis batipʒat⁹ eſt propter maliciaʒ xp̄ianorum. xxi. N.
Infinita tria ſunt in homine. xlvi. O.
Infirmitas corporal' accidit a peccato xxix. X.
Infirmitates accidunt quinqʒ de cauſis. xxvij. Z
Infirmitati noſtre ſubuenit deus. xxij. k
Infirmos quandoqʒ carminatrices curant. xlviij. k
Infirmi oſtendant ſuos defectus deo. xxij. D.
Infirmi cantatrices vocare. aut eorum beneficijs vti non debent. vij. L. Nec iudeorum medicinam ſumere. xxiij. G
Influxio celi eſt maior ĩ vno loco q̄ in alio vij. D.
Ignorantia non excuſat peccatorem. v. F.
Ignorans proprie non dicitur homo. xi. N
Ingratitudo eſt valde turpis. vi. L. Eſt viciũ peſſimum. x. X.
Ingratus cõpatur ſerpenti. xiij. R.
Ingratus beneficio indignus eſt. x. X. xiij. R
Ingratorum tria ſunt genera. vi. V
Inimici ſunt diligendi propter hec .ij. P
Inimicis tenemur ſigna caritatis oſtendere xxxij. I.
Iniuria tria cauſat. ij. S.
Iniuria perſonalis tripliciter poteſt repelli. xxxij. G.
Iniuriato nõ credas in conſilio .xxxvij. D.
Immittit dyabolus malas cogitationes. xlvij. O.
Immittitur praua cogitatio tripliciter. xlvij S.
Immolatio yſaac figura paſſioniſ. xlvij. M
Immortalitatem dedit nobis xp̄s moriendo pro nobis xvi. D
Immundicia corporaliſ an impediat cõmunionem. xliij. D
Innocens preſeruatuſ plura a deo accepit q̄ lapſus in peccatum. xxxvij. O.
Innocens an plus obligetur deo q̄ penitẽs lapſus. xxxvij. M
Innocẽtes eſſe debemus ſicut agnus. xli. P. Q
Inobedientia mundanorũ magna eſt. x. Q
Imperatori omneſ debent obedire. xxix. O
Imperatorem decet largitas. xxiij. Q. R.
Imperator dicitur luminare magnum. v. G
Imperialis poteſtas taliſ debet eſſe. v. D
Impij iuſtificatio quatuor habet xxvi. F
Inquietant tria mentem deuotam. xviij. I.
Inquilinas tenetur habere diligentiam ad rem conductam. xvi. D
Inquilin⁹ poteſt expelli a domo his de cauſis. vi. L.
Inſignia ſacerdotes omnia virtutes ſignificant. xx. I
Inſignia militaria nullus gerere debet. niſi miles. xxxiij. D.
Inſpirat deus anime conceptus bonos. x. L
Intellectus humanus eſt cecus ĩ diuinis ꝓpter tria. xxvi. G.
Intellectus clarificatur a deo. xxvi. G.
Intellectum donat ſpirituſſanctuſ. xliij. Z
Intentio iudicat omnes. ij. X
Intentio corrupta facit ſimoniam. iiij. N
Intentio tota debet dirigi in deum. vij. G
Intercedunt ſancti pro peccatoribus xij. D
Intercedit beata virgo pro peccatoribus. xxxiij. D.
Inuidia eſt toxicum caritatis xix. T
Inuido deus iniuriam faceret ſi poneret eũ in celum. xix. Z
Inuitat nos deus ad penitentiam. xxij. Q.
Inuitatur xp̄s ad cenam tribus ancillis. xl. D.
Inuocare debemus deum. vi. A.
Inuocatio demonum eſt prohibita. xvij. V
Inuocatio diuinatorum punitur vij. L.
Inuocare debemus ſanctos. xiij. D. xxv. y.
Inuocare infirmus non debet iudeos.
Inuocantem deus quandoqʒ ſtatim non exaudit propter tria. vij. X

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Jocunditas ſanctorum eſt magna. xxvi. A.
Jonas eſt figura veritatis. xxviij. R.
Ira eſt damnabilis in tribus. xix. D.
Ira tria deſtruit in iracundo. xix. D.
Ira an ſit peccatum mortale vel grauiſſimū xix. J.
Iracundus affert deo vindictam .xix. E.
Et fugiendus. xix. K
Ire remedia ibidem.
Iris ſignificat xp̄m. xxxi. B. Eſt ſignum federis ibidem. F. H.
Iteratio peccati eſt ꝑiculoſa .vi. Z. xxviij. O
Jubilare debemus de die reſurrectionis. xlv. O.
Judas viſus eſt in mari. v. S.
Judei non ſunt compellendi ad fidē. xi. A.
Judei ſuſtinent̄ propter hec ab eccleſia. x. y.
Judei non ſunt vocandi ad infirmos. Nec cum eis comedere: vel balneari. xxxiij. H
Judeorum paruuli non ſunt baptizandi inuitis parentibus. xi. A.
Judei xp̄i voluntatem exequentes eum crucifigendo an peccauerunt. xij. K.
Judex debet habere hec. xi. Z
Judex an excedat modum excōicando reuꝫ pro temporali. xix. O. Vel pro temporali vitam tollendo. xix. R
Judex an potius debet iuſticiaꝫ facere ꝙ miſericordiā vl' econuerſo. xxiij. L.
Judex dans ſententiam mortis: an dicatur homicida. xxxviij. C
Judicari nullus debet ad mortem cōfeſſus in tormentis. Niſi poſt tormenta perſeueret. xliij. J.
Judicare ſm̄ literam: et ſcientiam eſt melius ꝙ ſm̄ eſtimationem. xxxix. F.
Judicans alterum immunitatem habere debet. xix. D
Judiciū quatuor modis peruertit̄ .xi. Z.
Judex vltimus iudicabit in virtute .iij. y.
Judicabit hec. xi. D.
Judiciū precedunt ſigna. iij. Z
Judicium rōnis ſic habetur. xxi. S.
Judicant homines temerarie propter ꝓpriā infectionem. xvi. Z.
Judicare proximum an aliquo modo liceat xix. A.
Jurantes falſe cauſa decipiendi proximum peccant mortaliter. xxxiij. E

Jurare faciens alium iniuſte: vincit homicidam. xxxiij. D.
Juramentum debitum tria habet. xxxiij. H
Juramentū an plus obliget ꝙ votū .xl. T.
Jus naturale eſt. iij. K.
Juſtificatio impij an ſit miraculū .xxx. P.
Juſtificatio impij eſt maioris poteſtatis ꝙ creatio celi. xlvi. C.
Juſtificacio īpij quatuor habꝫ .xxvi. F.
Juſticia debet eſſe temperata. xij. B.
Juſticia eſt regina virtutum. xxxij. S
Juſticia dei an excedat miſericordiaꝫ. vij. y
Juſtus corrumpitur ſocietate maloꝝ: vi. N.
Juſtus transfertur tripliciter. vi. N
Juſtus ſemper benefaciens an minus diligatur penitente. xvij. R
Juſtus confunditur a ſcandaloſo :xxi. L.
Juſtus debet ſemꝑ aut aſcendere aut deſcēdere. xxi. V.
Juuare debet vnus alterum .xiij. O. ij. R.
Juuenes debent deo primo ſeruire. vij. F.

Labor agricultture vtilis eſt. xxiij. O.
Labor eſt ſextuplex. xliij. K.
Fit ſpe premij. i. P.
Laborare debemus in hac vita viij. N.
Labore virtutum peruenimus ad finem. ſcꝫ deum. xxij. D.
Laboratores hi non tenētur ad ieiuniū. i. H
Laboratores in corpore politico ſunt pedes xliij. O.
Laborintus. xxviij. M.
Labruſcas facit vinea eccleſie. xv. O.
Lac matris eſt conueniens cibus pueri. xvij. V. X.
Lacte miſericordie nos nutrit maria. xvi. X
Lacticinia prohibentur in quadrageſima. i. K.
Lacrime hec faciunt. xxviij. J.
Laicus debet dare decimas. xxxiij. H.
Laicus predicare non debet .xxvi. O.
Largitas docet imperatorem. xxiij. R.
Lator legis debet viuere ſecundum legem. xij. T.
Lauare nos debemus. iij. A. xxxviij. L.
Laudare hominem an ſit mortale. vi. R
Laudari poteſt quilibet ſanctus in ſuperlatiuo. ix. N.
Laus humana vilſecit et eſt de tribus. xij. D:

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Legio que ſit. xliiij. F.
Legionem vulnerum criſtus habuit. xlv. E.
Lex xp̄ianorum eſt amor: ſed fidei eſt p̄ ſpiritum ſanctum xxvij. R.
Lex vetus poterat aliquos ſaluare. xxvij. P.
Lex noua an ſit grauior veteri. xxvij. S.
Lex criſtianoꝝ differt a lege nature: xxvij. R.
Lex nature. iij. K.
Lex cōductionis ſeruanda eſt. xvi. N.
Lex alia et alia data eſt ſm̄ tēpora. xxvij. F.
Lex rōnis data eſt a deo ab inicio. xxvij. F.
Libere debent ſacramēta miniſtrari. iiij. D.
Liberauit nos xp̄s a ſeruitute per mortem. vi. H.
Libido reſtringitur per abſtinētiā. i. F.
Lignum crucis tria procurauit. xlij. B.
Lymbum xp̄s intrauit et hec fecit. xliij. S.
Lingua cuſtodit̄ duplici muro. xi. K.
Lingua eſt peſſimum et optimum. xxxv. L.
Lingua detractoris eſt maledicta. xx. C.
Literati in ciuitatibus ſunt diligēdi. xxxix. G.
Literatis difficientibus deficit rectum regimen. xxxix. F.
Locū ꝓpriū vnūquodq̄ querit. xvij. B.
Locutio oris iudicabitur. xi. K.
Locutio debet eſſe humilis. xij. M.
Loquitur creatura homini tribus vocibus. xxij. O.
Lucifer clare non vidit eſſentiam. iiij: S
Lucifer expellitur ab imperfectionibus angelis. xxix. F.
Ludouicus abdicauit mundū. vij. K
Ludouicus paſcit xp̄m. xxv. H.
Ludouicus propter meritum fidei noluit videre xp̄m in altari. xliij. K
Ludus alee quinq̄ modis eſt licitus viij. Y.
Ludens grauiſſime peccat in diebus dominicis et feſtiuis viij. Y.
Ludus ſcacborum correctōe morum inuentus eſt. xxviij. P. T.
Lumen naturale hoīs eſt obſcurū. xxvi. H.
Lux dicitur xp̄s propter hec. xxx. S.
Luxuria eſt dilectiſſima filia dyaboli. xv. Y.
Luxuria eſt radix puerſe hereſis. xxvij. C.
Luxuria diſſipat ſubſtantiā corporis et anime nature et hu'e. xvi. Y.
Luxuria ſenū eſt contēnnēda. xxix. R.
Luxuria pollutus non debet communicare xliiij. F.

Macula peccati in homine remiſſibilis eſt: et nō in angelo. viij. R.
Magica ars prohibetur. xvij. X.
Magdalena excuſatur a xp̄o ab omni peccato. xxxvi. R.
Magdalena cōmunicauit virtutibus oībus ſanctis. xxxvi. S.
Magdalena ſedebat ſecus pedes xp̄i. xxxv. F. et. xxxvi. P.
Magdalena cōuertitur ad xp̄z. xxxvi. D. E.
Magdalena conſtantiſſime p̄dicauit xp̄m. xxxvi. O.
Magdalena an peccauerit ope. xxxvi. F.
Maiores honorari debēt xx. E.
Mala nos cōpellunt ire ad deum. xxix. V.
Mala permittuntur ꝓpter hec xxxi. D.
Mala condonata per penitentiam in iudicō reuelabuntur omnibus. xl. M.
Malis obſtinatis non eſt predicandum. xviij. T.
Malis potius eſt iuſticia facienda q̄ miſericordia. xxiiij. L.
Malis dat deus temporalia propter hec. xxxi. O.
Malorum ſuffragia an valeant. ij. D.
Mali ſunt fugiendi. vi. N.
Mali nocēt bonis: ſicut lupus nocuit agno xli. O.
Malefactor occidi poteſt. xix: R.
Manna ſignificat eucbariſtiam xli. N.
Manſiones celi empirei. xij. ſunt. xxix. H.
Manumiſſus tenetur dominum ſuum ſemꝑ reuereri xxi. B.
Mare habet tria pericula. iij. V. X.
Maria mente martir fuit xij. Y.
fugientes ad eam ſuſcipit. xvi. X.
Maria eſt terra in quam ſe xp̄s inclinauit et trinitas inſcripſit eam. xxiiij. D.
Eſt potens. ſapiens et clemens xxiiij. E.
Defendit peccatores ſuis precibus xxiiij. D. J. K.
Maria nobis impetrat clementiam. xxxi. J
Maria veſtiuit xp̄m. iij. Z.
Maria infinitam multitudinem angeloꝝ habuit pro cuſtodia. iiij. T.
Maria filium genuit ſine leſione virginitatis. xxxi. K.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Maria eſt ſignum primum virginum ortuꝫ tempore gratie iij L
Maria eſt terra puriſſima ex qua fons vite emanauit xxxiij M
Et clarificata nobilitate xxxviij. S

Maria habuit deum ſublimiori modo Eſt medium in quo deus fecit circulum. xliij Q
Maria eſt tabernaculum filij dei. ix. D
Maria an plus meruerit chriſtū mente concipiendo ꝗ̄ ventre pariendo ix H

Maria in paſſione filij dei habuit ſummuꝫ gaudium xlv A
Et dolorem xlv. F.
Maria fuit pulcerrima. xxxviij. X.

Maria habuit duas puellas cuſtodientes eius virginitatem xxxviij. Y
Eſt ad thronū eburneum exaltata. xxxviij. Z
Quare non ſtatim aſcendit ad celum cum chriſto xxxviij Z
Maria in ſecunda ſanctificatione fuit confirmata ꝗ̄ non potuit peccare xxxviij. V
Maritus non debet vxorem percutere. xviij C
Nec abuti vxore xxiij Z
Matathias noluit obedire in illicitis. xi. V
Mater per ſe debet lactare puerum xiij. Q
Martirium eſt duplex xij. X
Martirium corporale non eſt de neceſſitate ſalutis xij X
Martires quare tandē occiſione gladij mortui ſunt xiij B
Matrimoniū tria bona habet xxiij M
Eſt ſeruandum propter tria xxij X
Matrimonium inſtituit deus in paradiſo xxij X
Matrimonium contrahi debet propter honeſtam cauſam xxiij. Y
Matrimonium contractum propter turpes cauſas an teneat xxiij Z

Mauritius imperator timuit penam eternā et elegit corporalem xiij Z
Mediatores inter deum et peccatorem ſunt ſancti xiij. D
Medicinam iudeoꝝ non debet chriſtianus accipere xliij H
Medicus poteſt curare confidentem. vij Z
Medicus primo expellit nociua xvij. L
Mediū virtutis tenuit iheſus xxxix. T et xlvij. F.
Memoria paſſionis chriſti ſanctificat et eſt remedium ſalutis. xv T xlij Z xliij A
Mendacium eſt triplex xxxiij D

Mendacium loqui et veritatem tacere. an ſit equale peccatum xxxiij O
Mendacium pernicioſum habet tres ſpecies xxxiij L
Mendacium iocoſum et officioſum poteſt eſſe mortale peccatum quadrupliciter xxxiij. M
Mendicantibus validis non eſt facienda elemoſyna xiij. V
Menſura iniuſta facit negocium iniuſtum et reſtitutione dignum vi L
Mercantia redditur iniuſta et doloſa ex tribus. vi. D
Mercatores tria habent vicia vi L
Mercatores vēdunt deum pro obulo. xlij B
Meretrices expllende ſunt xvi. L
Mentem tria inquietant. xviij. I

Midas rex aures aziniinas habuit. xlij. Q
Miles chriſti hec debet habere xij. S T xxij. A
Miles non debet in iuſto bello a domino fugere xxxij. A
Militis inſignia nullus aſſumere debet. xxxiij. D
Milites ſic viuere debent xlij. P
Milites obligantur pro principe militare. xxxix. D
Miniſtrant angeli hominibus. iiij. L. V

Miniſter bonus hec faciat xlviij. N
Miniſtri an in obedientia non faciendo illicitum culpentur periurio xxxij. Y
Miniſter legis iuſte abſcindit membrum inſanum a corpore ciuili xxxviij. E

Miniſtri an in iuſto bello debeant ad preceptum dominorum innocentes damnare. xxxij. Y
Miraculum requirit tria xxx. P

Miſſa inter omnia ſuffragia maioris virtu-
tis eſt. ij. C.
Miſſam debet quilibet laicus in dominica
audire. xxiij. P.
Miſericordia dei omnibus equaliter offer-
tur nulli denegatur. x. D.
Miſericordiam oſtendit deus in tribus.
xxxvij. L.
Miſericordiam conſequentur miſericordes
xxiij. R.
Miſericordiam oſtendit deus qꝛ peccantem
non ſtatim punit: ſed expectat. xvi. C. xxx
vij. L.
Miſeretur dei filius propter tria .vij. T.
Miſericordia beatorum ad parentes dam-
natos. x. S.
Miſericordes eſſe debemus. ij. F.
Miſericordia prepollere debet in rectoribꝰ.
xxiij. L.
Mixta mercimonia cremari debẽt. vi. P.
Moralia ſine fide an iuſtificent. xxvij. H.
Morboſus ſpiritualis debet tria facere.
xxij. k.
Mors xp̄i recordata eſt fructuoſa. xij. S.
Mors potentium et diuitum eſt periculoſa:
xiij. T.
Mors eſt triplex. xxx. D.
Mors vitari non poteſt ideo non timenda
xxx. C.
Mors meditata facit penitere. viij. O. valet
ad hec. xviij. E. xxx. D. E. F. H.
Mors nõ ẽ a natura: ſed a peccato. xxix. X.
Moritur homo ex triplici cauſa. xxxviij. B
Moritur homo in meliori ſtatu. vi. Q.
Moritur homo ſpūalis mundo. xxxvij. T.
Moritur homo male tripliciter. xxx. D.
Moritur homo violenter triplici ex fine.
xxxviij. D.
Mortis hora eſt incerta. viij. P.
Mortem crucis chriſtus elegit propter hec.
xxij. X.
Moriendi neceſſitas an fuerit in chriſto.
xij. P.
Moriuntur iuuenes fortes propter hec.
xxxi. F.
Mortuus nõ cognoſcit per ſe. quid viui fa-
ciunt. xiij. R.
Mortuis parentibus debemus ſubueni-
re. ij. A.
Mortuis poſſunt viuentes ſubuenire.
ij. F.
Mortuaria debent cito exequi. ij. E.
Mortale peccatum punitur eternaliter.
x O.
Mortali peccato an aliquis hic ſatiſfacere
poſſit. xvij. H.
Mortale: an vnum grauius ſit altero. xxi.
T.
Mortale excludit hominem a cõmunione
fidelium. xvi. L.
Mortificare debemus corpora. xxxvij. S.
Mundus debet relinqui propter hec. x. F.
Habet rebelliones in omnibus ſtatibus ibi
dem. Q. Habet infidelitatem. Inſtabilita-
tem: et anxietatem. x. F. i. k xxxvi. B C
Mundi amatores debiles ſunt in celeſtibꝰ.
xiij A
Mundi vanitas ex tribus cognoſcitur
xlvi. P.
Mundari debet anima xvi L M
Munus debet eſſe ſm conditionem dantis
et accipientis xiij C
Mulier amicta ſole ſignificat perſonam ſan
ctam xlvij Q
Mulier eſt honoranda propter hec. xxxvi
C
Mulieres alliciũtur quatuor modis ad for
nicationem xxij k
Mulier ſeni viro deludit inſtar lupi xxxvi
L
Mulier fecunda laudatur: ſterilis reproba-
tur xv N
Mulierem tria clarificant xxxviij R
Mulierum ornatus an vnqꝫ excuſetur a pec
cato mortali xiiij F
Mutilantes virilia: vel alia membra ſunt
homicide xx. M

Nabuchodono
ſor penituit amare xlvi. V
Natiuitas filij dei eſt triplex
vij. O
Natiuitas hominis eſt duplex xxx. k
Naturalis lex eſt hec. iij. k. xx. F. L
Naufragium eſt vita preſens xlviij. F
Nauicula ſignificat mariam. vel penitenti-
am iij. k

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Neceſſitate vrgente poteſt quis in dominica laborare viij. I
Neceſſaria ſalutis obmitti non debet ꝓpter ſcandalum xxi. I
Negligentia correctionis punitur xix. P
Negociatio redditur illicita ꝓpter tria. vi. B
D
Negociatio eſt triplex xl. Y
Negociatores doloſi debent excōmunicari. vi. B
Negociatores debent patefacere defect⁹ rei. vi. M
Nigromancia eſt probibita xvij. X
Nobilitas eſt in virtutibus xij. D
Notorij peccatores expellendi ſunt xxx. R.
Etiam de domibus xvi. L
Notorium peccatum quid eſt xliij. D
Nupte hec ſeruare debent xxiij. M
Nuncios tres mittit deus xvi. A
Numero ſeptinario deus multa fecit. xliij. Y
Nutriri debent pueri a parentibus .xvi. P.
Nutrire matres et lactare debent pueros. xiij Q
Nutrix talis debet eſſe xiij. Q.

Obedientia ſub

ditorū ad prelatos xx. N. xi. T.
Obedientia habet maximū meritum xx. O
Obediri an debeat homo homini xx. Q
Obediētia cōſiſtit in triplici conſenſu xx. O
Obedire an debeat omni homini xxij. N
Obedire quis in his excuſatur xi. X
Obedire non tenētur ſerui in illicitis. ne p⁹ tinum cōmittunt xxxij. Y
Obedire debent filij parentibus xxi. B
Obedire an filius teneatur parentibus exeū do religionem ꝓpter eoꝝ ſubuētionē xxi. B
Oblatio proprie voluntatis eſt deo accepta xx. L
Oblatio ſp facienda eſt in miſſa xxiij. P
Obſcura non creduntur: niſi ꝓbent xlvij. X
Obliuio beneficioꝝ igratitudinē fac vi. V
Obſtinatum cuſtodit angelus xv. B
Obſtinatus falſe ſe excuſat v. F
Occidere nullus debet ſeipm xxxvij. V
Occiſio violenta ex vindicta ſeuiſſimum eſt peccatum xxxviij. F
Occidere poteſt iudex malefactorē pro re tēporali xix. R
Ocium multa mala facit in ciuitatibus. xxxix. D
Ocium eſt arma dyaboli iij. V
Octauianus cōtra ociū dedit pueros ſuos lanificio xxxi. I
Odium ledit habentem ij. V
Occultat ihs ſub ſpēbus ſacramēti. xliij. I
Odire debemus maluꝫ culpe inimici ij. Q
Offenſa dei infinita ꝑ nullam ſatiſfactioneꝫ remittitur xvij. D
Offerre debet peccator pro peccato hec xvi. M
Offerre debet hec deo xxv. A
Offerre debet laicus in omni miſſa xxiij. P
Officiales cōparantur vulpi xxxiij. D
Officium militum eſt hoc xliij. P
Officium conſulum et rectorum. xxxvij. C. xliij. N
Oppoſita ex oppoſitis curantur iiij. I
Opera ſunt in triplici differentia ij. X
Opera debet tria habere ij. Y
Opera viua aut mortua que ſunt i. C
Opera debent dirigi in deum vij. B
Opera bona querit dyabolus extinguere xlvij. R
Opera viua et mortificata per peccata reuiuiſcunt per penitentiam xvi. R
Opera in mortali peccato facta ad hec valēt xvi. R
Opera neceſſaria ſaluti non ſunt ꝓpter ſcandalum obmittenda xxi. I
Opera virtutum a natura non ſunt: ſed a dono xxij. D.
Operare meritorie nullus poteſt ſine gratia xxij. M.
Opus ſiniſtra intentione factum an valeat. i. B
Opus factum cōtra conſcientiam an ſit mortale vi. G
Opus voluntarium ſemp creſcit xxxix. L
Opus iudicatur iuſtum ex fine xij. R
Opus ex voto eſt magis meritorium. vi. P
Opus indeliberatum ex paſſionibus proueniens: nec meritum: nec demeritum habet xxi. Q
Opus virtuoſum maiori difficultate factuꝫ auget meritum xxij. F
Opus xpi quod fuit maximum v. L
Opera tria miranda fecit xps in vtero virginis v. L
Operari licet in dominica ꝓpter neceſſitateꝫ

b

viij. J
Operarij aliqui nō tenentur ieiunare .i. H.
Oratio ſubuenit animalibus in purgatorio ij. D
Operarij fideliter laborare debent. xliij. R.
Oratio non iuuat damnatos v. S
Oratio quāq̄ differtur audiri propter hec. vij. X
Oratio debet eſſe poti⁹ cordis q̄ vocis. xiij f. H
Oratio expellit dyabolum xviij. B.
Oratio dupliciter poteſt ſancto porrigi. xiij. J
Orare non debemus pro ſanctis v. S
Orare an ſemper oporteat vocaliter .xiij. E
Orare an ſemper oporteat a cum attentione. xiij. E
Ordo caritatis eſt ille xviij. V
Ordo matrimonij eſt ſeruandus propter tria xxiij. X
Originale peccatum ſic animam maculat. xxviij. D
Ornamentorum eccleſiarum ſignatura an poſſit ſine peccato fieri iiij. M
Ornatu non eſt gloriandum xij. D
Ornatus damnat xiij. E
Ornatus quando ſit peccatum mortale. xiij. H
Ornatus mulierum trahit ad maliciam .x. B
Ornatus mulierum an vnq̄ poſſit excuſari a peccato mortali xiij. F
Oſculatur deus penitentem xvij. D
Oſculatur tria genera hominum xp̄m .xliij E
Ouidius laudat virginem mariam ix. F.

PAbulum ſalutis

Eſt verbum dei xxiij. R
Patientia eſt habenda in aduerſ propter tria xlvij. T
Patientie exemplum eſt xp̄s xxvij. X
Patientie exemplum xij. L. xxij. H
Patiens facit hec xxxij. B
Patiens an ſemper mereatur xlvij. V
Paganorum vanitas p3 ex ydolatria xi. O
Palma ſignificat gaudium virtutis. xxxix. N. O
Palmites eccleſie ſunt xp̄iani xv. P
Panis ſacramētalis eſt per ſe bonus. ſ acci dentaliter cauſat malum in malo xlij. R
Panis eukariſtie habet tria xxv. D
Panis eſt quintuplex xxv. E
Papa ē luminare magnum et vilipenditur. v. B. C
Parentes ſine originali p̄curāt pueros cum originali xlij. Y.
Parentes dupliciter honorari debent xxiij. Z. Et propter hec xxi. C
Parentes quomodo odiri debent xxiij. Z
Parentes plus diligunt filios q̄ econuerſo xvij. L
Parentes qui dant bona ſua filijs in vita d̄cipiuntur xxi. F
Pater tenetur alere filios ſuos xxv. D
Parentes an ſint preferendi extraneis xviij V
Parentes exheredari poſſunt filios propter hec xvi. P
Parentibus defunctis tenemur ſubuenire. ij. B
Paſcha debet in leticia celebrari xlv. Q
Paſſio xp̄i deuote meditata placet deo permaxime xv. T
Hec bona facit .xli. V. xliij. A. alleuiat oēs paſſiones xlij. Z. xxv. H. fructificat xij. S.
Paſſio xp̄i fuit ignominioſa ex trib⁹ xiij. P
Paſſio xp̄i contulit ſacramentis efficaciam. ix. S
Paſſio xp̄i an fecerit plenam remiſſionem xxxix. V
Paſſio xp̄i figuratur in yſaac xlij. M
Paſſio iniuſtans tripliciter reprimitur. xxij. K
Paſſiones huius mundi ſufficiunt ad delēdam penam peccati xxix. Z
Pati oportet quēlibet propter tria xlvij. T
Pater celeſtis tres habet filios xvi. S
Paupertas triplex eſt xiij. Q
Paupertas iocunda eſt i. O
Dedicata eſt xiij. S
Paupertas criſti nobis proponitur in eius natiuitate xxxviij. K
Pauperes debent eſſe pacientes xxxi. Q
Pauperes ſpiritu habent hec xiij. O
Pax finis eſt omnis laboris xliij. S
Pax debet haberi xviij. H. xxix. A
Pax triplex eſt xviij. J
Pacem triplicem facit xp̄s xxix. B. C. D
Peccatum habet offenſam et libidinem xvij D

Peccatum exceccauit adam triplici cognitōe xxviij. E
Peccatum habet culpam et penam viij. G
Peccatum vnum ſine altero non dimittitur i. L
Peccatum diuturnitate grauatur iij. P
Peccatum mortale punitur eternaliter x. D
Peccatum non dimittitur impunitum. xiiij Y
Peccatum oſtendi debet confeſſori xxij. K
Peccatum omne deletur per penitentiam i. X
Peccatum actuale non dimittitur ſine penitentia i. X
Peccati ymago ſic deſcribitur xvij. A
Peccata primitus grauius vindicabantur. xxiiij. H
Peccatum inficit potentias anime. ſ. itellectiuā. volit iuam et opatiuam xliij. L
Peccata remittuntur per fidem ij. L
Peccata prius dimiſſa et iterata an oporteat confiteri iij. Q
Peccata reiterari eſt periculoſum vi. L
Peccata reiterata ādbuc reuiuiſcūt vij. A
Peccatum frequenter reiteratum an deus dimittat vij. C.
Peccata per penitentiam condonata etiam apparebunt in iudicio xi. M
Peccare ſub ſpe venie ad preſumptionem ptinet xi. C
Peccatorem deus vocat ad penitentiaȝ. xxij Q
Peccator ignominioſe eget xvi. L
Peccator non dicitur homo xxx. J.
Peccator debet ad deum clamare xxij. L
Peccator debet inducias a deo petere xvij. H
Peccator an poſſit dyaboluȝ vincere ſine auxilio gratie xxij. M
Peccator non debet obmittere bona opera facere i. B
Peccator ꝯpaṙ ſtulto. v. B. Carpe. v. E.
Peccator debet ſurgere et ambulare viij. Q.
Peccator ſurgere non poteſt ſine gratia x. L
Peccator inuocare debet ſanctos pro intermiſſione xiij. D
Peccator hec offerre debet deo pro peccato xvi. M
Peccator excluditor a communione fideliū xvi. L
Peccator ſubbito deſcendit ad infernum. xv. A.
Peccator an ad tantam gratiam reſurgat de quanto cecidit peccando xvi. Q
Peccator debet ſemper bene operari propter hec xvi. R
Peccatorem maximuȝ poteſt quilibet ſe humiliter eſtimare xxxvij. O. iij. D
Pellicano comparatur xp̄s xxxvi. X
Penalitates non tolluntur in baptiſmo propter hec xlij. X
Penalitates hominiſ xp̄s aſſumpſit propter tria xv. G
Pena purgatorij an ſit maior quacūqȝ ij. H
Pena infernalis eſt intollerabilis v. P
Pena infernalis eſt eterna et m̄tiplex xv. A
Pena damnatorum eſt grauior demonum v. R
Pene huius mundi non ſunt condigne paſſiones ad futuram gloriam xxix. L. xxx. A B
Pene egiptiorum xiiij. L
Pena vnius eſt metus aliorum v. M
Pena damnatorum an ſuffragijs mitigetur v. G
Pena vermis an ſit maior igne infernali. xv. B.
Pena eterna datur mortali peccato x. O
Penam deus ſine emenda non dimittit. viij. G
Pena peccati multis dimittitur xix. L
Pene peccati taxata per ſacerdotem nō pōt determinari quantum remittat xvij. J
Penitentia inducitur memoria mortis xxx H.
Pena ſimplicis iactantie q̄lis fuit xlvi. V
Pniaꝑmouetur vnqȝ ꝯſiderationibꝰ viij. L
Penitentia acquiritur per tale exemplum viij. O
Penitentia delet grauiſſima peccata i. X
Penitentia in extremis vix ſufficit ad ſalutē iij. M
Penitentia ſera tribus difficultatur iij. M
Penitentia frequenter eſt iteranda vij. D
Penitentia quinqȝ faciunt viij. K. L
Penitere quis poteſt in articulo mortis. iij. N
Penitens debet abire lauare venire. xxviij. D
Penitentem deus oſculatur: amplexatur xvij. O
Penitentem an deus plus diligat q̄ ſemper

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

benefacientem xvij. K.
Penitens releuatus an plus obligatur deo ꝙ innocens pſeruatus xxxvij. M
Penitenti reſtituuntur omnes virtutes neceſſarie ad ſalutem xvi. Q.
Peregrinus huius vite tres leges teneat. xlvi. S
Peregrinus non tenetur ad ieiunium. i. H.
Perfectio gratie eſt triplex xxv. J
Perfectio ſtatus vel religionis in quo eſt. xxiij. T
Perfectus cadit quandoqꝫ in ſuperbiam ſpiritualem iiij. Y
Perfectus ſemper proficere debet et nunq̄ ſtare xviij. K
Perfectus a tribus cognoſcitur xxij. D.
Perfectus an quotidie debeat communicar̄ xviij. S
Periculum maris triplex eſt iij. V. X. Y
Perfectior ordo quis ſit an qui eſt in communitate. vel qui in ſolitudine xxiij. S
Permittit deus mala fieri propter hec. xxxi. O
Permittere malum eſt dupliciter intelligendum xxxi. P.
Permutat deus grauiſſimum malum in optimum x. E.
Perſeuerare debemus in bonis inceptis. ix k. xiij. A. xlviij. H.
Petere debemus tria xiij. D.
Petitio non ſtatim exauditur propter h' tria vij. X
Petitio mentalis an ſufficiat xiij. E
Pietatem tenemur parentibus facere. ij. B.
Pietatem rectores debent habere xxiiij. L
Philamena quare cubando cantat. xxxv. F
Phebus occiſione ſerpentis contempſit cupidinem xxxvij. P
Pyramus dilexit tyſbe xxxij. Q
Piſcatores tres ſunt xlviij. A
Piſcationem tria impediunt a captione hominum xlviij. D
Piſcina rupta cuius piſces qui exeūt xlviij. A.
Platonem eſſe ſaluatum pie credi poteſt. xxvij. Q
Poculum circis permutabat homines in beſtias iij. T
Pompa obſequiorum non ſubuenit anime iiij. M
Poſſeſſio temporalium an ſit a natura. xiij. T. V
Poſſidere an quis poſſit rem temporalē q̄ſi propriam xiij. V.
Potus cur nō interdicitur in quadrageſima ſicut cibus carnium i. J.
Potio data ſterilitatis cauſa mulieri. xxiij. B
Potentia intellectiua volitiua et operatiua inficiuntur per peccatum xliij. Z.
Potentia peccandi fuit ablata marie xxxviij V.
Potentes periculoſe moriuntur xiij. T
Potentes ſic corrigi debent xxviij. L.
Potentes deum arguunt de ſterilitate xxxi. L.
Potentum ſocietas facienda eſt xlviij. D.
Poteſtas xp̄i fuit exaltata in reſurrectione vi. A
Poteſtas ligandi et ſoluendi an ſit equalis omnibus ſacerdotibus xx. K
Poteſtas imperatoris debet eſſe talis v. D
Poteſtas papalis vilipenditur v. C
Poteſtas ſuperiorū eſt plena iniquitate. v. D
Preceptum non omnes indifferenter ligat. i. H
Precepta veteris an iuſtificauerint ſeruantes xxvij. N
Predeſtinatio non habet cauſam precedentem x. D
Predicator honorandus eſt xxiij. Q
Predicator habet dignum ſtatum. xxvi. R.
Predicator petit elemoſinā ex debito. iij. D
Predicator cōparatur piſcatori. v. E. xlviij. C.
Predicator aſſimilatur ſtatue v. D
Predicator debet ſolum diſpoſitis predicare, xviij. L.
Predicator paucos conuertit propter hec. xxxv R.
Predicator peccator an predicando peccet. xxvi. S
Predicatorem tria impediunt a captura. xlviij. D.
Predicāda ſunt ſimplicia ſimplicibus xxvi. Z
Predicare poteſt dyaconus et ſubdiaconus xxvi. R.
Predicare non licet laicis xxvi. Q.
Predicare licet in eccleſia propter tria xxvi. L.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Prefectus ciuitatis debet tuere pacem. xxix. A.
Prefectus vigilum hec debet facere xxix. C
Pregnans non tenetur ieiunare i. H.
Prelatus aſſimilatur carpis v. E.
Prelatus precedere debet ſubditos xij. T
xxiiij. V
Prelatus debet corripere. xix. P. Semper ſtudere xx. H.
Prelatus malo exemplo ſubditos inficit. xxiij. F.
Prelatis eſt obediendum xx. N
Et in his xi. T
Prelatus ſic debet viuere xxxiij. T
Tria habere xxxij
Prelatus debet temporalia iuſte expendere xxxiij. A.
Preſentia xp̄i firmat et roborat animam. xlvi. Y.
Dat dulcedinem inmarceſſibilem. xlvij. A.
Saluat xxx. M.
Preſcientia habet cauſam x. D.
Preſeruat deus nos a peccatis xxxvij. M.
Preſeruatus per xp̄m nō debet ſpernere peccatorem xxxvij. O
Preſeruatus plus tenetur deo q̄ lapſus. xxxvij. P.
Preſbiteri honorari debent xx. E
Preſumptio cauſatur in immoderata delectatione xi. C
Preſumptio an ſit peccatum xi. D
Princeps precedere debet et ſm̄ legeʒ viuer̄ xij. T
Probatio conſcientie ſic debet fieri xviij. O
Probare debet ſenſus communicans. xlij. S
Probat deus dilectos tribulatione. xxx. A
Prodigus eſt peccator et tria debet facere. xvij. B. C
Prodigus peccator deum refutat xvi. T
Prodigus an peior ſit auaro xxiiij. S
Proficientes ſp̄s ꝯfortat iij. V.
Proficere debet quilibet nunq̄ ſtare. xviij. R. xxxi. A
Proficiens ſe debet reputare incipientem xi D.
Profeſſus deo maiorē miſericordiam conſequitur xx. V.
Propheta non eſt acceptus in patria ſua. xviij. Y
Promiſſum debet ſeruari. vij. B. xliij. H.
Propria voluntas eſt deo danda xx. T.
Propria voluntas ardebit in inferno. xx. V. X.
Proprium dei eſt miſereri vij. T.
Proprietas temporalium rerum an ſit licita xiij. V
Proſperitas facit obliuionem beneficioruʒ vi. V.
Proſperitas facit periculoſe mori xiij. T
Proſperitas non ē ſtabilis xvi. P
Proximum diligere debemus propter hec. ij. T. xij. O
Proximo tria debemus facere xli. D.
Proximum non debemus iudicare temerarie xviij. X
Prudentiam debet ambulans habere et hʒ tres partes xxxi. C
Prudentia triplex eſt et facit hec. xxxij. Q.
Prudentes mundi deum arguunt de hoc xxxi. X
Publicanda non ſunt ſecreta conſilia. xliij. O
Publici peccatores repellendi ſunt xxx. R.
Publice predicare debet verbum dei. xxvi. T.
Pueri debent informari in his xxix. P. Q.
Pueri debent diligere parentes xvij. L
Honorare xxi. C. D. E. H.
Pueri non tenentur ad ieiunium i. H.
Pueri iudeorum non debent baptizari inuitis parentibus xi. A.
Pulcritudo marie xxxviij. X.
Pulcritudo non fundat amicitiam xviij. Y
Pugna angelorum fuit realis xxix. E.
Punit deus grauius quāto diutius expectat xvi. C
Purgatorium eſt graue ij. H.
Purgatoriū quandoqʒ anime exire poſſunt v. D.

Quare per quadrageſſimam cibus taxatur non potus. i. J.
Quare non vinum prohibetur in quadrageſima ſicut carnes i. K
Quare deus non immediate cuſtodit hominem ſine angelo iiij. V
Quare angelus ita fideliter hoīem cuſtodit. iiij. X
Quomodo ignis infernalis aget in ſpiritū

.v. P.
Quare deus hominem non ſuſcipit in fā-tia. .vi. Q.
Quare deus non cito exaudit inuocātes. .vij. X.
Quare de⁹ hoīez fecit peccabilez. .x. E.
Quare deus vnum ſaluet et alterum da-nat. .x. C.
Quare deus equaliter non omnes reſpi-cit. .x. N.
Quare non adoramus hominē ſicut yma-ginem. .xi. S.
Quare martires tandē gladio mortui ſunt .xiij. B.
Quare deus in cruce mori voluit et nō in alto ſupplicio. .xxij. X.
Quare anima prius glorificatur corpore. .xxiij. E.
Quare incarnatio magis attribuitur ſpiri-tui ſancto q̄ patri. .xxvi. M.
Quare in hyeme pauciores ſunt infirmita-tes q̄ in eſtate. .xxix. S.
Quare philomena cubando cantat. .xxxv. F.
Quare in preſentia interfectoris vuln⁹ cru-entat. .xxxviij. D.
Quare vna patria calidior ē altera .xli. D.
Quare aqua recipit contrariam qualitatem et non ignis. .xli. L.
Quare lupus hominem preuidens efficiat raucum. .xvij. Z.
Quare criſtus die tercia reſurrexit et non alia. .xli. O.
Quare petrus dimiſit piſcationez et poſtea reſumpſit. xlviij. Z.
Quare mortale punitur eternaliter et nō ve-niale. x. O.
Quare peccatum hominis eſt remiſſibile an-geli non. xix. R.
Quare tonitruum precedens coruſcationez prius videtur. xv. Y
Quare parens purgatus ab originali, plem in mundum procreat. xiij. Y.
Quare baptiſmus tollit peccatum non pe-nam. xlij. X
Quercus et harundo altercantur. ij. J
Quieuit criſtus in tribus. xliij. P.
Quies eſt finis laboris. xliij. O.
Quietem cordis tria perturbāt. xviij. J
Quietam hominem tria in deo. xlvi. Q.

Rationem reddere debemus de omni actu deli-beratiuo. vij. H.
Rationi debet ſenſualitas obedire. xx. R
Ratione carentes non merentur nec de me-rentur. xxi. Q.
Rationis iudicium tale eſt. xxi. S
Rationem quotidie debemus habere. xlvi. T.
Rationem quilibet reddet de ſua vita ſtatu ſeu regula. xlvi. T. V.
Radix omnium virtutum eſt fides. ij. L
Radicatus corporatus eſt criſtus in virginali vtero xlij. L.
Rancor eſt dimittendus. ij. S
Rapiuntur per mortem iuuenes ne malicia mutet eos. xxxi. X.
Rapinam prohibet deus quia eſt grauior furto. xx. A. B.
Recidiuare eſt periculoſum. vi. Z.
Reconciliauit nos criſtus humana natura. xxvi. N.
Reconciliationis ſigno xp̄s vt agnus occi-ſus eſt. xxix. D.
Reconciliationis ſigno deus penitenti tria facit. xvij. M
Reconciliato inimico nō credas. xxvij. D.
Recognitio peccati placat deum xvij .xij. H.
Recordatio paſſiones criſti eſt vtilis. S. xv. T.
Rector ſemper ſtudere debet. xx. H. Et habere miſericordiam. xxiij. L.
Rectores non debent extolli. xxxij. H.
Rectores ambicioſi mundum deſtruunt. xxxij. Z.
Rector debet tria habere. xxxij. Z
Pollere iuſticia et ſcientia. xxix. F
Redeunt peccata deleta per reiterationem ad hec. vij. A
Redire debet anima ad deum vnde eſt egreſſa. vij. S.
Reddere oportet rationem de his. xi. J.
Reficit anima deuota criſtum his ferculis. xl. J
Reges dicuntur ſacerdotes. xx. F.
Regnum dei primo eſt querendum. vij. E.
Regula clericorum. v. C

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Regula prelatorum. xxxiij. T. Z.
Regula conſulum xliij. N.
Militum xliij. P.
Regula viduarum. xxix. L.
Regula coniugatorum. xxiij. Y.
Regula popularium. xliij. O.
Regula religioſorum. xxxiij. X.
Rei aliene contrectatio eſt illicita et furtum. xx. A.
Religioſus ſm habitum non viuens an dicatur ypocrita iij. C.
Religio quid eſt xxiij. S
Religioſus corporis et non corde ſeparatus a mundo infructuoſus eſt vi. O.
Religioſus opus ex voto eſt melius alteri⁹ ſine voto vi. P.
Religio an ſit melior ꝙ ſeculariter viuere. vi. O
Relinquere debemus omnia xxiij. Y
Remiſſa plena culpe an xpi paſſione fuerit facta xxxix. V.
Remiſſibile eſt hominis peccatum et angeli non viij. R.
Remus et romulus nutriti ſunt a lupa. xiij. P
Remus occiſus eſt a fratre xv. E.
Renunciandum eſt omnibus taliter. xxiiij. Z
Repellere quis poteſt iniuriam tripliciter. xxxij. H
Reprobis dat deus temporalia habūdanter xxxi. D.
Reproborum malum ordinatur ad quadruplex bonum electorum x. E.
Res temporalis non poſſidetur a natura xiij. T.
Reſpublica ſeruatur per hec xxxix. E. F
Reſiſtere debemus temptationi in principio xxij. R.
Reſponſio mollis frangit iram xix. L
Reſtitutio que et qualiter fieri debet. xl. Z
Reſtituere debet doloſe vendens vel emens vi. I.
Reſurrectio xpi comparatur veri xlv. R.
Reſurrectio xpi eſt cauſa noſtre reſurrectiōis xlv. T
Reſurrectō xpi congrue primo oſtendebatur mulieribꝫ xlvi. F
Reſurgendo xps hec acquiſiuit xlv. R.
Reſurgendo xps an primo apparuerit mri. xlv. N
Reſurrexit xps tertia die propter hec xlv. O
Reſurrectionem cum leticia debemus celebrare xlv. Q.
Reſurgere a mortuis debuit xps propter hec xlv. M
Reſurgunt boni et mali taliter v. I.
Reſurgere nemo poteſt a peccatis ſine gratia xvi. Q.
Reſurget peccator ad talem gratiam. xvi. O.
Reſuſcitatio corporalis vel ſpiritualis que maior xxx. P.
Reuereri debent ſacerdotes. xx. D. I. E. L.
Reuocatur peccator propter tria xvi. A.
Roſa caput inficit xxxvi. T.
Roma deſtruenda ſignis oſtenditur. xxxix. I
Romani tria in honore ſeruabant. xxxix. F.
Rota fortune x. I.
Ruſtici ſunt in ranas transformati. xxxviij. L

Sabba temptat ſapientiam ſalomonis xlv. V
Sabbatū dedicatum eſt in honore virginis xlv. K.
Sabbatū celebramus in dominica viij. D
Sacerdos in mortali exiſtens an poſſit celebrare an eius oratio valeat ij. D
Sacerdos an peccet dando peccatori petenti ſacramentum xliij. H
Sacerdos honorari debet. xx. E. D. I. L.
Sacerdotum vita v. C
Sacerdotes vitare debent conuiuia laicorum xviij. Z.
Sacerdotes poſſunt deum placare xx. L.
Sacerdotalis poteſtas ligandi et ſoluendi an ſit equalis omnibus xx. K.
Sacerdotum eſt dignum. xx. E.
Et ſunt reges xx. F.
Sacramenta ſunt inſtituta a xpo ix. R.
Sacramentū debet libere miniſtrari. iiij. O.
Sacramentū eukariſtie quare inſtrumentū eſt in fine xliij. C. T.
Sacramentū eukariſtie an perfectius quotidie ſumere debeat xviij. S.
Sacramenti ſumptio mutata eſt xviij. S
Sacramenti ſumptio talem requirit preparationem xviij. O
Sacramenti vtilitates xviij. Q.
Sacramenta ordinatur contra ſeptem defec

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tus ix. D.
Sacramentorum ſufficientia contra omnē morbum xxviij. B.
Sacramenta pro quacūꝗ lege fuerunt inſtituta ix. A.
Sacramentum ſumens cōcius de peccato ex obedientia eccleſie an peccet xviij. P
Saluare vult deus omnes vi. D.
Soluari poterat aliqui tpe legis et ante abſꝗ obſeruantia legis xxvij. P.
Saluati ſunt plures propter fidem. ante fidem xvij. H.
Salutatio angelica mutata eſt in paſſione. xliij. Z
Sampſon deſignat peccatorem legatum xxviij. B
Sanctificatur eccleſia propter ma ix. O.
Sanctificata eſt maria bij gradibus xxxviij A
Sanctus quilibet habet ſpeciale donum in ſuperlatiuo xi. N.
Sancti intercedunt pro nobis xiij. D
Sancti cognoſcunt preces noſtras a deo. iij. I.
Sancti poſt ſe relinquerunt hec xxv. L.
Sanctos inuocare debemus xxv. Y
Sanctis canonizatis ſolennitates facere poſſumus xxv. Y.
Sanctoruꝫ natalicia ſolenniter ſunt celebranda xxv. Z
Sanctorum iocunditas eſt magna. xxvi. A
Sanguis xp̄i omnes liberauit a peccatis. xxiij. F
Sanguis xp̄i habet tres effectus xxij. Z
Sanguis xp̄i oblatio an fuerit patri acceptiſſima xliij. Y
Sanguis xp̄i eſt ſepties effuſus xxiij. A
Sanguinis xp̄i memoriam habere debem⁹ xxiij. C
Sanguinis xp̄i et ſanctorum merita fructificant hominem xij. S.
Mortuos ſuſcitat xiij. N.
Sanguis humanus fecundat arborem xij. S
Sapientia mundi eſt vana xij. E. F
Sapientie donum datum eſt contra debilitatem intellectus xliij. Z
Satiſfactio pene eſt de tribus viij. S
Satiſfactio non remittit offenſam dei. xvij. D.
Satiſfacere an quis poſſit in vita p mortali xvij. H.
Satiſfacere an aliquiſ poſſit in hac vita pro alio xvij. K.
Saturitas mala eſt i. E
Scandalo occurrente an bonum ſit omittendum bonum ſpirituale. xxi. I.
Scientia nobilitat hominem xli. F
Scientiam triplicem amiſit adam xxviij. B. C
Scientia mundi vana xij. E. F.
Sciens pprie dicitur homo xi. N
Scire non poſſunt demones ſecreta cordiū vij. N.
Scire nemo poteſt certe diem vltimū. iiij. Y
Scolaris probatur humilitate xij. L.
Scolarib⁹ compatiendum eſt et eorum priuilegium xxxix. H.
Scriptura diuina an poſſit ſuſpendi ad collum xvij. Y.
Secreta non ſunt pandenda lxiij. O.
Secretorum relator diſplicet xxxiiij. O.
Secreta cordium an dyabolus ſciat. vij. N.
Secularium vita an ſit melior religioſoruꝫ vi. O
Seculi finem an quis ſciat determinate. iiij. Y
Seminare hic debemus virtutes viij. N.
Senator vnde dicitur xxxvij. D
Senes non tenentur ieiunare i. H.
Senes a iunioribus iuuari debent xxl. D.
Senum incontinentia contemptibilis eſt xxix. K.
Senectus in conſilijs eſt vtilis xxxvij. D.
Senſus cuſtodire debemus i. L. xliiij. X.
Senſualitas debet ratione obedire xx. K.
Senſualitas contrariatur ſpiritui xxvij. D.
Sententiari nullus debet ad mortem ex confeſſis in tormentis niſi perſeueret iiij. I.
Septenarius numerus eſt perfectus. xliiij. Y.
Septeꝫ dona ſpiritusſancti contra hec dant xliiij. Z
Sequi debemus xp̄m xxxiij. X. xij. A.
Sequi debemus ſanctos in his xxv. A
Sera penitentia vix ad ſalutem ſufficit iiij. M
Seraphin ſignificat deuotos contemplatiuos xxv. L
Serpens habens hanc aſtutiam xxxij. P
Serpens eneus ſignificat xp̄m xxxi. D.
Seruiunt nobis angeli iiij. L. A

Seruire debemus xp̄o .xxv. M. N. propter tria xlviij. M
Serui boni ſex ſunt ſeruitia xlviij. N. O.
Serui fidelitas probatur. xlvi. R.
Seruitor criſti hec deb3 habere. xlviij .N.
Seruus inobediens domino in illicito mā⸗dato non eſt periurus. xxxij. Y
Seruus vnde dicatur. xxxij. Z Et. xiiij. k.
Seruum peccatum facit. xxxij. Z. xx. O.
Seruitus peccati eſt cauendus propter hec. xxxiij. A
Seruitutem ebrietas facit. xxiij. G.
Seruitus morti comparatur. xxxij. Z.
Seruus non poteſt accipere ordines niſi ma⸗numiſſus. xxi. O.
Seruorum infidelium diſpenſatorum plu⸗ra ſunt genera. xl. V.
Signa quādoq3 oſtendunt euentus malos xxxviij. D. xxxix J.
Signo aduentum domini preconizant· xxxi. E.
Signa communia tenetur quis oſtendere inimico. xxij. J.
Signare ornamentis eccleſiam an ſit pecca⸗tum. iiij. M
Signatos ſigno crucis non ledit dyabolus xlij. D.
Signorum in morte criſti moralizatio. xliiij. L.
Simonia committitur ſola intentōe iiij. N.
Synus abrahe quid ſit. xiiij. X
Sitiuit xp̄s in cruce ad hec xliiij. k.
Sobrietas a multis malis preſeruat .xxix. T.
Sitire debemus ad fontem gratie .xxxiij. L
Societas malorum eſt fugienda xlvi. S
Societas dyaboli mala eſt xlviij. D.
Socrates abiecit aurum i. L. Eius humi⸗litas ij. J.
Socrates eſt interemptus ab ydolatris. viij. B.
Sol facit omnia ridere. xxxv. X.
Sol ſignat papam. v. B.
Solis eclipſis qualis fuerit in morte xp̄i. xliiij. L.
Solennitates ſanctorum ſunt celebrande. xxv. T
Solennitates ſanctorum nulla voluptate d⸗bent dehoneſtari xxv. X
Solicitudo eſt quadruplex i. N.
Solicitudo mulierum eſt commendabilis. xxxvi. k.
Sperare debemus in ſanctam trinitatem. vij. Z.
Sperare nullus debet ſine meritis preceden⸗tibus xl. J.
Sperantes medicus facilius curat vij. Z.
Spes veſcit et cibat xp̄m xl. H
Spiritusſancti dona xliiij. Z
Spiritusſanctus animā diligit ſingulariter et communiter ix. k.
Spiritusſanctus an ſit in homine nemo ſcit cōmuni lege ix. O
Spiritusſancto attribuitur incarnatio pro⸗pter hec xxvi. M.
Spiritus humanus per peccatum inficitur in potentijs intellectiua volitiua et opatiua F. xliiij. Z.
Spiritualia ſunt temporalibus preponēda vij. E.
Spiritualia opera de neceſſitate ſalutis nō ſunt obmittenda propter ſcandalum .xxi. J.
Sponſa xp̄i debet xp̄m imitare ad cenam. xl. D.
Sponſa debet habitare cum xp̄o xxx. N
Sponſa xp̄i peccando facit contra tria bona matrimonij xxiiij. M.
Stadium dicitur tale xlvi. O.
Status beatitudinis excedit ſtatum innocē⸗tie xlvi. D
Status altus eſt periculoſus xij. T.
Status eccleſiaſticus vilipenditur v. C.
Status clericorum talis debet eſſe v. C
Status quis melior an religioſoru3 vel lai⸗corum vi. O
Statuta laicoru3 clericos ligare nō poſſunt xxi. A
Statuta laicorum hec habere debent .xxi. A.
Statuta coniugatorum tria ſunt. xxij. Y

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Stelle cadentes ſignificant criſtianos. v. E.
Steriles mulires reprobantur. xv. N
Stetit ihesus in medio tripliciter xlvij. F.
Stolam nouam dat deus penitenti xvij. Q.
Stomachus euacuari debet. xvij. T
Stultus impetrauit rationis legem. xxvij. E.
Subdyaconus poteſt predcare. xxvi. R
Subditus an debeat in omnibus obedire. xi. L.
Subditus debet cedere ſupiori. xx. O.
Subiectio ordinata eſt in beatis. x. Q.
Subijcere ſe ex humilitate omnibus anli/ceat. xij. N.
Subuenire debemus parentibus in purga/torio. ij. B
Subuenire debemus pauperibus. iij. J.
Subuenire debemus proximis in tribus. xxxi. D.
Suffragium eſt q̄druplex. ij. C.
Suffragium a malo factum an valeat. ij. D.
Subfragia hos iuuant. v. S
Suggerit dyabolus mala. xlvij. O.
Suggeſtioni debemus reſiſtere. xxij. R
Superbia cauſa hereſim in multis. xxvi. Y.
Superior ſic viuere debet. xxxiij. V
Superior comparatur capiti. xi. L.
Piſcatori. v. E.
Superiori obediendum eſt. xx. N.
Superiores comparantur vulpis. xxxij. D.
Surrexit criſtus tertia die propter hec. xlv. O.
Surgere debet peccator a peccatis. viij. O.
Surgere nō poteſt peccator ſine gratia. xxij. M.
Surſum ad deum debemus corda dirigere xxxv. Y. et. xxxvi. A.
Surſum ad deum debemus reſpicere. ij. Y. Z.
Suſcitatio impij eſt maior q̄ creatio celi. xlvi. C.
Suſcitatio impij quatuor requirit. xxvi. F

Tabernacula

tria ſunt xp̄i. ix. C
Tacere voluntatem an ſit equa/le peccatum quale ſit loqui mendacium. xxxiij. Q
Tactu criſtus probauit reſurrectionē. xlvij. D. E.
Tarditio executionis teſtamenti preiudicat anime teſtatoris. xxv. R. S.
Temerarie mali iudicant bono. xvij. Z xxvij. Y
Temporalia non habent fidelitatem et ſunt periculoſa. i. L.
Temporalia ſunt ſpernenda. vij. K. xxij. A. B
Temporalia dantur reprobis habundanter propter hec. xxxi. Q.
Temptatur criſtus a dyabolo. iiij. D.
Temptantur tria genera hominum. iiij. K.
Temptationē permittit deus propter hec. iiij. D.
Temptator eſt debilis. iiij. G xxij. R.
Temptationem tripliciter euadimus. xxvij. R.
Templum materiale corpus criſti in vtero ſignificat. xxvi. K.
Tempus computare debemus quotidie. xlvi. L.
Tempore pacis et ocij multa mala fiunt. xxxix. D.
Terra per tria mouetur. xiij. S.
Terram ſe eſſe homo cogitare debet. xviij. E.
Terrena ſunt poſt ponenda celeſtibus. vij. E.
Teſtamenta exequi debent quantotius. xxv R. S.
Teſtis falſus grauiter peccat. xxxiij. E.
Teſtificari poſſunt audita et viſa. xlij. K.
Theodoſius imperator legem dedit pacen/tie. xxxij. C.
Teſaurizare debemus. i p̄. i. Q. Et in tribus
Theſauris eccleſie quis ſit. ix. X. Et vnde proueniat
Theſaurus indulgentiarum. xxxiij. X.
Tyberius imperator conuitia non relucta/bat. xxxij. C.

Timor eſt cuſtos anime. xvi. K.
Timor humanus eſt damnoſus xxxvij. I.
Timor humanus an aliqualiter excuſet peccatum. xxxij. D.
Timor ſeruilis an ſit donum dei xlv. C
Timor mortis ſtultus eſt. xxx. C.
Timor filialis eſt donū ſpiritusſancti. xlv. B.
Timere debemus amiſſionē ſpiritusſancti. xlv. B.
Tranſfigurat deus hominem ad ymaginē eius. x. M
Tribulatio eſt pabulum conſolationis iuſtorum xxxij. A.
Tribulatione probatur homo. iiij. D.
Tribulatione culpa dimittitur. beatitudo acquiritur. xxix. L.
Triſtabatur criſtus in morte et non virginis. xliij. D.
Trinitas ſancta eſt fundamentum noſtrū. viij. A.
Trinitas ſit deſcribitur ſeu probatur. viij. E.
Trinitas tota operata eſt incarnationē. xxvi. M.
Turtur ſignificat viduam. xxix. K

Vana gloria eſt de tribus xij. H.
Vana gloria tranſibit. xxxvi. C. xxxix. P.
Vileſcit. xij. D.
Vanitas mundi ex tribus cognoſcitur. xlvi P.
Vaſallus tenetur cū domino bellare. xxij. L.
Vendere omnes volunt care et vile emere. xl. Y.
Velatur corpus criſti propter hec. xliij. I.
Venditor an debeat patefacere occultum defectum. vi. M
Vendicare an licet carnis. xl. Y.
Venditio an ſit illicita propter defectum vel latentem bonitatem. vi. I.
Venerari non debent reliquie ignote. xxv. L.
Verba ocioſa deus iudicabit. xi. K.
Verba noſtra debent eſſe humilia. xi. M.
Verba mollia frangunt iram. xix. L.
Verbum dei eſt attente audiendum. xxxv. F.
Verbum dei debet bene manifeſtari. xxv. F.
Verbum dei neceſſarium eſt ad ſalutem. xxiij. K.
Verbum dei diſpoſitis ſolum eſt predicandum. xviij. L
Verbum dei etiam a minimis prolatū nō eſt contemnendum. xiij. M.
Verbum dei per tria expellit dyabolum. xviij. A
Verbera dei pacienter tolleranda ſunt. xxxij. E.
Verecundia honeſta et humilitas cuſtodiunt virginitatem. xxxviij. Y.
Veritas eſt dicenda ſecundum congruentiam. xxi. K.
Veritas dicenda eſt pietate. xxviij. O.
Veritas eſt moneta dei. xxviij. P.
Veritas comparatur aque benedicte. xix. B.
Veritas vite facit credulitatem. xxxvij. C.
Veritatem tacere an ſit equale mendatio. O.
Veſtis purpurea et biſſina quid ſit. xiij. Y.
Veſtis purpurea eſt regalis. xxxvi. P.
Veſtē auream vel purpuream nemo niſi pri

ceps portare debet xxxvi. D.
Veſtis ſordida quandoq3 iactantiam hab3 xliij. h
Veſtimentum triplex habuit criſtus .iij. Z
Veſtitu non eſt gloriandum xij. h.
Vetula putat ſe equitare ſup beſtiam xlviij k.
Vatula detractrix lupo antiquo cõparatur. xx. h.
Via recta ad celum eſt hec xli. k. I.
Eſt arta et difficilis exemplum vi. H.
Via huius mundi eſt periculoſa xxxi. C
Via directa eſt ambulanda xlvi. H.
Vicinus debet eſſe talis xxxix. L.
Vicinus in domo non debet nocere alteri xxxiiij. P
Vitiu3 occultum rei an vendens debeat pa tefacere vi. M.
Vitia ieiunio comprimuntur i. E
Videre debemus ſurſum in deum ij. Y.
Videre debemus idem in tribus .xxxviij k.
Videns ſacramentum eukariſtie in peccato mortali exiſtens an peccet xliij. V
Vidua hec facere debet xxix. L.
Vidua ex tribus flebat filium xxix. I
Vidualis ſtatus eſt commendabilis .xxix. k.
Vigilare debemus iij. D.
Vigiles quid cuſtodire debent xix. C.
Vilitas hominis eſt hec xlvij. H
Vincitur dyabolus tripliciter xxij. R
Vindicta quandoq3 eſt laudabilis xix. E.
Vindicat deus violentiam factam pauperi xli. Q. R
Vindictam non debet verberatus querere. xxxij. E
Vinea xp̄i eſt anima xvi. h.
Vinea eſt xp̄ianis commiſſa xv. X.
Vinum quare in .xl. non interdicitur. i. k.
Vinum an debeat potari xxiij. k.
Vinum vẽdens mixtum aqua peccat vi. k
Virgas poſuit iacob ad cannalia .vij. Q.
Virgilius laudat virginem glorioſam .ix. F.
Virgo hebraice ſcribitur halma .xxxi. k.
Virginitas eſt ſtatus excellentiſſimus xxv. B.
Virginitas Marie ſalua permanſit parẽdo v. X
Virgines fecundiores ſunt maritatis. xv. .N.
Virgines replent paradiſum. xv. O
Virgines non debent ſe ornare. xxix. .N.
Virgines mundi carent verecundia. .xxx viij. Y
Virgines vxorem percuciẽs punitur ſic. xviij. C.
Virtutes felicitatem preſtant. i. L.
Virtutes induunt animam. i. S.
Virtutis premium eſt honor. xxxix. N.
Virtutes theologice inducunt criſtu3 ad ce naculum. xl. h.
Virtutes cardinales roborant contra qua tuor temptationes. xxxij. k. L.
Virtutes dona et beatitudines an ide3 ſint xlv. h.
Virtutes neceſſario ad ſalutem reſtituun tur penitenti. xvi. Q.
Virtutes ſunt diligende propter hec. xxxix M.
Virtutes actum facit quandoq3 quis ſine virtute tripliciter. xl. A.
Virtutum opera non ſunt a natura ſ3 dono xxij. h.
Viſa teſtificari poſſunt. xliij. k.
Viſione conſiſtit beatitudo. x. P.
Vita ſancta haberi debet. i. Q.
Vita criſti an debuerit eſſe ſolitaria vel cõ munis. xxiij. R.
Vita eccleſiaſticorum. v. C
Vita criſtianorum eſt latior alijs. xxi. N.
Vita contemplatiua an poſſit ſimul ſtare cu3 vita actiua xxi. X.
Vita noſtra aſſimulatur peregrinationi. xl vi. S.
Vitis eccleſie eſt xp̄s. xv. P.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

viuentes an poſſint iuuare mortuos .ij. F.
Uiuens an poſſit ſatiſfacere pro mortuo xvij. k.
Ungentum triplex xl. k. L.
Unicornis capitur in gremio virginis. xxiiij. D
Unus deus ſic oſtenditur viij. A. B.
Uocalis oratio quare eſt inuenta xiij. E.
Uocat deus per tres nuncios xvi. A.
Uocat deus ad penitentiam xxij. O.
Uocat deus ad ſequelam xxxviij. X
Uocant nos deus et dyabolus xli. L
Uolare debemus in deum xxxvi. D
Uoluntas eſt imperatrix xxi. S.
Uoluntas inſtar iudicis corrumpit. xxi. S.
Uoluntas in grauioribus pro facto reputatur. xxxvij. Z.
Uoluntatis peccatum et operis an ſint vnum xxxvij. Z.
Uoluntas libera angelorum incohauit conuerſionem tali modo. xxix. F.
Uoluntas propria eſt rationi ſubijcienda. xx. S.
Uoluntas actus an aggrauet peccatum. xxxviij. A
Uoluntas carnalis impedit incipientes. iij. S.
Uotum addit boni operi. vi. P. xx. T. V.
Uoto opus meritorium factum melius eſt ſine voto. xx. T.
Uotum mutatum in melius eſt ſolutum. xx. Y.
Uox creature ad hominem eſt triplex. xxij. O.
Uſura committitur ſola intentione corrupta. iij. N.
Uſura magna eſt criſtianorum. x. H.
Uſura an aliquo caſu liceat recipi. x. D.
Uterus virginalis fuit talamus criſti. xliij. P.
Utilitas ſacramentorum eſt hec. ix. T.
Uulnus interfecti ſanguinem amittit in preſentia vulnerantis xxxviij. D
Uulnera tria a dyabolo accipit homo xlij. X.
Uulneratio xpi hec nobis protulit xlij. V.
Uulnerum xpi fuit legio xlv. E
Uulpi aſſimulatur deceptores xxxiij. D.
Uxor debet eligi honeſta xxiij. Y
Uxor per tria pacificat virum xlviij. L.
Uxore nullus debet abuti xxiij. Z.
Uxores lege nature non debent eſſe communes xxxij. M.

Utrum accidia

peccatum mortale xxiij. O
Utrum adulatoria laus ſit ſemper mortalis vi. R.
Utrum adulterando vir grauius peccet muliere xxxvi. M
Utrum angelica cuſtodia vnquam deſeratur xv. F.
Utrum angelus damnatione cuſtoditi incurrat defectum xv. L.
Utrum angelo ex ſalute cuſtoditi accideret aliquod gaudium xv. H.
Utrum anime defunctorum vnquam exeant habitacula v. O
Utrum anime defunctorum iuuantur a viuentibus ij. F.
Utrum anima xpi cognoſcat omnia que cognoſcit verbum xli. D.
Utrum anime preiudicet dilatio executionis teſtamenti xxv. R. S
Utrum apparuit criſtus primo matri xlv. N.
Utrum appetens honorem ſit in ſtatu damnatorum xxxix. O
Utrum appetitus beatitudinis ſit omnibus innatus. xiij. M.
Utrum argui poſſit deus de aliqua negligencia. xxxi. O.
Utrum attentionem verborum in oratione ſemper oporteat eſſe. xiij. H.
Utrum auaricia ſemper ſit peccatum mortale. xiij. D.
Utrum audacia omnis ſit virtus. xl. A.
Utrum beatitudinem in generali appetens quis mereatur. xiij. N
Utrum beati compatiantur parentibus damnatis x. S.
Utrum beati exeant celum videre penam damnatorum xlvi. D.
Utrum beati celum poſſint exire v. O.
Utrum beatitudines et dona differant xlv. D.
Utrum bellanti liceat incendere et effracturas facere. xxij. V.
Utrum bona ſpiritualia ſint propter ſcan-

dalum omittenda. xxi. J
Utrum bona facta ex voto ſint meliora hiſ que fiunt ſine voto. vi. P. xx. L. V.
Utrum caiphe ſententia fuerit iuſta. xxx. vi. Y.
Utrum carius liceat vendere quam emere. xl. Y
Utrum carthaam quis poterit ad collum ſuſpendere pro cura egritudinis. xvij. Y.
Utrum cibus omnis ſit licitus. xxiij. K.
Utrum cibo immiſcere cineres fuerit in ſanctis laudabile. xxxij M
Utrum claues ligandi et ſoluendi omnes ſacerdotes qualiter habeant xx. K.
Utrum cogitatio praua ſemper ſit motalis xlvij. S
Utrum cogitationem malam dyabulꝰ poſſit imprimere. vij. M
Utrum cogitationes ſecretas cordis dyabolus cognoſcat. vij. N.
Utrum comedens ſecundum appetitum et delectationem carnis peccet mortaliter. xiij. N.
Utrum concipiendo xp̄m mente mater chriſti plus meruit quam concipiendo corpore. ix. H.
Utrum confeſſio ſola cordis ſufficiat ad ſalutem. xvij. E.
Utrum cognoſcere quis ſe poſſit habere ſpiritum ſanctum. ix. D.
Utrum communia omnia ſunt habenda lege nature. xiij. V. X.
Utrum communicandum potius ſit in cena domini paraſceue vel ſancto paſche. xxxix. C.
Utrum communicans ſcienter in peccato mortali veraciter corpus xp̄i accipiat. xlij. S.
Utrum communicans precepto eccleſie cōſcius tamen de peccato peccet mortaliter. xviij. P.
Utrum communicare liceat quotidie perfectis. xviij. S.
Utrum fictum contra conſcientiam ſit ſemper mortale. vi. S.
Utrum conſtruere precedat deſtruere. xxvi J.
Utrum contemplatiua vita et actiua ſimul poſſunt ſtare. xxi. V. X.
Utrum cōtrahens matrimonium ꝓpter turpem cauſaꝫ teneat et vtrū peccet. xxiij. Y
Utrum contritio ſola cordis ſufficiat ad ſalutem. xvij. C.
Utrum ꝯtritio quantūcunqꝫ parua ſufficiat pro quantocunqꝫ peccato magno. xl. M.
Utrum contritus integraliter ſ. ꝑcialiter cōfitens peccet cōmunicando. xlij. O.
Utrum contumeliam debeat quilibet pacienter ſuſtinere. xxxij. D.
Utrum conuerſum deus magis diligat ꝙ̄ iuſtum. xvij. R.
Utrum corrigere poſſet quilibet alterum ex caritate. xix. S.
Utrum corpus xp̄i videns in peccato mortali peccet. xliij. V.
Utrum corpus xp̄i veraciter ſumatur a peccatore xliij S
Utrum corporalis immundicia impediat ſumptionem corporis xp̄i xliij. D
Utrum culpa ſit per paſſionem xp̄i plene remiſſa xxxix. V
Utrum culpam frequenter iteratam deus remittat vij. C.
Utrum culpam remittatur ſine infuſione gr̄e xxvi. F.
Utrum culpa prius remittatur ꝙ̄ gratia infundatur xxvi. D
Utrum damnandi plures ſint ꝙ̄ ſaluandi vi. E.
Utrum damnatus vnꝙ̄ poſſit exire infernū v. O.
Utrum damnatorum pena ſuffragijs mitigetur v. S
Utrum damnatorum vermis ſit grauior pena ꝙ̄ ignis xv. B
Utrum damnatorum pena ſit grauior pena demonum v. R.
Utrum dare aliquid vel recipere liceat pro ſacramento iiij. O
Utrum debitor maior ſit preſeruatus ꝙ̄ releuatus xxxvij. M
Utrum defunctis proſint ſuffragia viuētū ij. D.
Utrum demones crucientur igne infernali v. R
Utrum demones poſſit habitare in corporibus hominum et eos vexare vij. M
Utrum demones poſſint ſcire cordiſ ſecreta vij. N.
Utrum demones liceat adiurari xvij. V.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Utrum detractor vel audiens detractionem peior ſit et maioris culpe xxxiij R
Utrum deus miſerator omnibus penitentibus xxxiiij. P.
Utrum dictum contra conſcientiam ſuper ſit mortale vi. S.
Utrum dies ultima ſciri poſſit ab aliquo. iiij. Y
Utrum dilatio executionis teſtamenti preiudicet anime teſtantis xxv O.
Utrum dilectio inimici ſit maioris et meriti. ij P
Utrum diſpoſitio in anima precedat infuſionem gratie xxvi. D.
Utrum dolor Christi fuerit acerbiſſimus. xxx. viij. M
Utrum dolor matris Christi in paſſione excelleret omnem dolorem noſtrum. xlv. F.
Utrum dolor fuerit verus in Chriſto. xxx. viij. N.
Utrum dominium rerum temporalium ſit a natura. xiij. T
Utrum dona ſpiritusſancti differant a beatitudinibus. xlv. D.
Utrum ebrietas ſit ſemper mortale peccatum. xxij. L
Utrum egenis et pauperibus involuntarijs ſit ſubveniendum. xiiij. K.
Utrum elemoſinarum largitor debeat habere differentiam perſonarum. iij. D
Utrum quis valeat emere vilius et vendere carius. xl. Y.
Utrum eſſentia divina repreſentat mala. xl. I.
Utrum eukariſtia quere corpus Chriſti communicare.
Utrum excommunicando pro re temporali iudex excedat modum. xix. O.
Utrum excommunicato liceat aliquo modo participari. xxxv. T.
Utrum executores teneantur in anno executionem complere. xxv. S
Utrum fides intellectu ordine nature precedat caritatem. xl. F.
Utrum fornicando vir plus peccet quam mulier ceteris paribus. xxxvi. N.
Utrum gloriam humanam appetens ſit de ſtatu damnandorum. xxxix. O.
Utrum gratia prius infundatur quam diponatur anima. xxvi. D.
Utrum gratia requiratur in iuſtificatione impij. xxvi. F.
Utrum deus habitet in dyabolo ix. C.
Utrum habitare poſſint demones cum hominibus. vij. M.
Utrum deus plus diligat angelum quam hominem. xlij. F.
Utrum homo nichil ſibi conſcius obligetur ad aliqua. xxxi. A.
Utrum unus homo plus inclinetur ad vicia quam alter. xxij. D.
Utrum homo moriatur in meliori ſtatu. vi. O.
Utrum homo debeat ſe alteri ſubdere in humilitate. xij. N.
Utrum omnes ieiunare teneantur indifferenter. i. F.
Utrum ignis infernalis magis cruciet quam vermis. xv. B.
Utrum incarnatus fuiſſet Chriſtus ſi homo non peccaſſet. xxviij. Y.
Utrum incarnationem lucifer cognoverit ante caſum. iiij. A.
Utrum infidelis ſit potius informandus quam fidelis. xviij. X
Utrum inimicis teneamur ſigna caritatis oſtendere. xxxij. I.
Utrum immundicia corporalis communionem impediat. xliij. D.
Utrum innocens plus obligetur deo quam lapſus. xxxvij. M.
Utrum impij iuſtificatio ſit maior quam celi creatio. xlvi. C.
Utrum ypocrita ſemper peccet mortaliter. iij. B.
Utrum ira ſit graviſſimum peccatum. xix. I.
Utrum iudeos perfidos debeat ſubſtinere eccleſia. x. Y.
Utrum iudex auferendo vitam propter rem temporalem excedat. xix. R.
Utrum iudex potius debeat facere iuſticiam quam miſericordiam xxiiij. L.
Utrum iudex dans ſententiam mortis dicatur homicida. xxxviij. C.
Utrum iudicare quis poſſit proximum, iuuz xix. A.
Utrum iuramentum plus obligetur quam votum xl. T.
Utrum iuſtificare impium ſit miraculoſum

·xxx. P.
Utrum iuſticia dei excedat miſericordiam eius .vij. Y.
Utrum laicorum ſtatuta obligent in foro conſcientie preſertim eccleſiaſticas perſonas .xxi. A.
Utrum laudare nomen proprium ſit peccatum .xxx. O.
Utruꝫ laudare hoīeꝫ ſit mortale. .vi. K.
Utruꝫ lex noua ġuior ſit veteri .xxvij S.
Utrum liberate fuerint alique anime de iferno xliij. V
Utrum laicus poſſit predicare xxvi. O.
U. lucifer vidit clare eēntiam dei. iij. A. G
U. ludus hoīs ſit illitus .viij. Y.
Utrū magica ars ſit licita xviij. X.
U. madalena peccauerit ope xxxvi. F
Utrum malorum ſuffragia valeant .ij D.
Utrum mendacium loqui et veritatem tacere ſit equale peccatum xxxiij. O
U. mentiri liceat aliquo modo xxxiij. N.
Utrum michael realiter pugnauerit cum lucifero xxix. E.
Utrum matrimonium contractum propter turpem cauſam teneat xxiij. Z
Utrum miniſter ſit periurus inobediens de illicito xxxij. Y
U. moralia ſine fide iuſtificent xxvij. H.
Utrum moriendi neceſſitas fuerit in xp̄o. xij. P
Utruꝫ mortuus fuiſſet xp̄s ſenio ſi violēter occiſus non fuiſſet xliij. M.
Utrum mortui poſſunt viuentes ſubueniř ij. F
Utrum mortale peccatuꝫ habens poſſit orare pro alijs ij. D
U. mortale vicium ſit grauius altero xxi. Z
Utrum mundi finem quis certe ſcire poſſit. iij. Y.
Utrum natura det dominium rerum temporalium xiij. Z. V
Utrum nigromancia ſit ars licita .xvij. V.
U. obediendo eccleſie conſcius de peccato cōmunicans peccet xviij. P.
Utruꝫ obedire debeat homo homini xij. N
Utrum obedientiam tranſgrediendo in illicitis ſeruus ſit periurus xxxij. Y.
Utrum obedire debeat filius patri exeūdo religionem vt ei ſubueniat xxi. H.
Utrum abſtinatione peccatoris angelus deſerat cuſtodiam xv. H
Utrum occidere poſſit iudex hominem pro re temporali xix. R.
Utrum opera viua ex peccato mortificata ꝑ penitentiam reuiuiſcant xvi. R.
Utruꝫ opera in mortali facta ad aliquid valeant xvi. R
Utrum opera ſpiritualia ſint propter ſcandalum obmittenda xxi. J.
Utrum opus ſiniſtra intentione factum valeat i. B.
Utrum opus factum contra ꝯſcientiam ſit mortale vi. G
Utrum opus ex voto factum ſit magis meritorium vi. P. xx. Z
U. oratio debeat eſſe ſꝑ vocalis xij. E.
Utrum oratio debeat ſemper eſſe attenta. xij. H.
Utrum ornamēta eccleſiaſtica poſſint annuſignari ſine peccato iiij M.
Utrum ornatus mulierum vnq̄ꝫ poſſint exculari a mortali xiij. F.
U. patiens in aduerſis ſꝑ mereatur xlvij. V
U. pentes ſint extraneis ꝑferēdi. xviij. V.
Utrum paſſio xp̄i fecerat remiſſioneꝫ plenā xxxix. V.
Utrum pater celeſtis dans filiū in redemptionem dicatur redemptor xxxix. Y
Utruꝫ pauperibus inuoluntarijs danda ſit elemoſina xiij. R
Utrum vnum peccatum conſumatum ſit grauius altero xxi. Z
Utrum peccata mortalia habens eius valeant ſuffragia ij. Dt
Utrum peccati mortaliſ ſit ſatiſfactio in hac vita xvij. D.
Utrum peccata dimiſſa et iterata oporteat confiteri iij. O.
Utrum peccatum frequenter iteratum deus dimittat vij. C
Utrum peccata reluceant ineſſentia diuina xi. J
Utrum peccator poſſit vincere dyabolum ſine auxilio gratie xxij. M
Utrum peccator ad tantam gloriā reſurgat de quanta cecidit peccando xvi. O
Utrum peccatoreꝫ quilibet poſſit ſe humiliando nominare xxxvij. O. iij. D
Utrum penalitates ſint a natura ſeu a pecca to xxix. X.
Utrum pena purgatorij ſit maior quacūq; mundi v. R.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Utrum pena damnatorum ſuffragijs miti-getur v. S.
Utrum pena eterna debeat dari pro mortali peccato x. O
Utrum penitentia ſera valeat iij. M.
Utrum penitentem deus plus diligat ꝙ ſemper benefacientem xvij. R
Utrum penitens releuatus plus deo obli-getur ꝙ innocens preſeruatus xxxvij. M
Utrum penitenti reſtituantur omnes virtutes perdite per peccatum xvi. Q.
U. pfectus debeat quottidie cōicare. xviij. S
Utrum perfectio citius habeatur per depoſitionem ꝙ per appoſitionem xxij. C
U. pigricia ſit mortale peccatum xxiij. O.
U. poſſeſſio rex tpaliū ſit a natura xiij. T.
Utrum poſſidere poſſit quis rem quaſi pro-priam xiij. U
Utrum potentiam paccandi xps habuerit xxx. T
Utrum poteſtas negandi et ſoluendi ſit eq̄lis omnibus ſacerdotibus xx. k
Utrum precepta legis veteris iuſtificauerit ſeruantes xxvij. N.
Utrum predicator peccator peccat predicando xxvi. S.
Utrum pdicator teneatur facere eaque predicat xxvi. S
Utrum predicare poſſit laicus xxvi. Q.
Utrum prelatus propter perſecutionem malorū debeat fugere manꝰ inimicoꝝ xxxiij. R
U. preſſium angeloꝝ fuerit reale xxix. E.
Utrū preſumptio ſit peccatū x1. D.
U. pdigꝰ ſit peior tenaci auaro xxiij. S.
U. ꝓprietas rerum tpaliū ſit licita xiij. U
U. puniri poſſit vnus ꝓ altero xxvij. Z.
Utrū purgatorium ſit grauiſſimum ij. B.
Utrum rapina ſit grauior furto xx. B
Utrum recipi poſſit aliquid pro ſacramētis iiij. O.
U. redemptor dici poſſit pater qui tradidit nobis filium in redemptionem xxxix. Y.
Utrum redemptio aliqua ſit in inferno. v. S
Utrum reiteranti frequenter peccatum deus indulgeat vij. C.
Utrum religioſus non viuens ſm habitū dicatur ypocrita iij. C.
Utrum religio ſit melior vita ſeculari vi. O
Utrum religio ſit perfectior cum hominibꝰ conuerſantium vel in ſolitudine xxiij. S.
Utrum religionem exire debeat filius precepto parentum vt eis ſubueniat xxi. B
Utrum remittere poſſit deus peccatum ſine infuſione gratie xxvi. F
Utrum quis reſiſtere poſſit temptationi libera ſua potentia xxij. M
Utrum reſuſcitatio ſpiritualis ſit maior ꝙ corporalis xxx. P.
Utrum ſacerdos in mortali celebrari poſſit et an eius oratio valeat ij. D
Utrum ſacerdos peccet dando petenti peccatori ſacramentum xliij. B.
Utrum ſacerdotes habeant equalem poteſtatem ligandi et ſoluendi xx. k.
Utrum ſacramentū eukariſtie perfectus quotidie poſſit ſumere xviij. S.
Utrum ſacramentum ſumens conſcius de peccato obediendo eccleſie peccet xviij. P.
Utrum pro ſacramento poſſit aliquid dari vel recipi iiij. O.
Utrū ſaluandi plures ſint ꝙ damnandi vi E
Utrum ſanguinis xpi oblatio fuerit patri acceptiſſima xliij. Y
Utrum quis poſſit ſatiſfacere in hac vita ꝓ peccato mortali xvij. D
Utrum ſatiſfacere poſſit quis ī hac vita vnꝰ pro alio. ſcilicet mortuo xvij. k
Utrum ſecreta cordium dyabolus cognoſcat vij. N.
Utrum ſeculi finem aliquis ſciat iiij. Y
Utrum ſenū incontinentia ſit periculoſior ꝙ iuuenum xxix. R.
Utrum ſigna teneatur quis inimico oſ̄dere caritatis xxxij. J.
Utrum ſigno aliquo poſſit quis ſcire ſe habere ſpiritumſanctum ix. O.
Utrum ſpiritualia quis obmittere debeat ꝓpter vitandum ſcandalum xxi. J
Utrum ſtatuta laicorum ligent eccleſiaſticoſ xxi. A
Utrum ſubditus teneatur in omnibus obedire ſuperiori xi. Z
Utrum ſubicere quis debeat omnibus humilitate xij. N.
U. ſuffragium peccatoris valeat ij. D.
U. ſuffragiū viuentiū valeat mortuis ij. F.
Utrum ſuggeſtio mali ſemper ſit mortalis. xlvij S
Utrū tacere veritatem ſit tale peccatum ſic̄ mendacium xxxiij. O

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Utrum tardatio executionis teſtamenti te-
ſtatoris aie preiudicet xxv. R
Utrum temporalium rerum poſſeſſio ſit a
natura xiij. T
Utruꝫ tenaces peiores ſint prodigis. xxiij
G
Utrum timor humanus aliquo modo pec-
catum excuſat xxxij. O.
Utrum timor ſeruilis ſit donum dei xlv. C
Utruꝫ venditor debeat patefacere defectū
rei occulte vi. M
Utruꝫ venditio ſit illicita propter defectum
rei vel latentem bonitatem vi. H. J
Utrum verba diuina liceāt ſuſpendi ad col
lum cauſa ſanitatis xvij. Y
Utrum vermis pena ſit grauior igne xv. B
Utrum veritatem tacere ſit equaēle mēdatio
xxxiij. O
Utrum videns xpi corpus in mortali pecca
to peccet xliij. U
Utrum vinum liceat potare xxiij. k
Utrum virtutes cardinales dona et beatitu
dines ſint idem xlv. D
Utrum virtutes amiſſe per peccatum reſtitu
antur penitenti xvi. Q
U. vita xpi debuerit eſſe ſolitaria xxiij. R
Utrum vita contemplatiua et actiua poſſint
ſimul eſſe xxi. X.
Utrum vita hac paſſit aliquis ſatiſfacere p
mortali xvij. D
U. viuentes poſſint iuuare mortuos. ij. F
Utrū vltra ſortem quis poſſit aliquo modo
recipere x. D.
Utrum voluntatis peccatum et operis ſint
idem xxxvij. Z
U. volūtatis pctm actꝰ agguet xxxviij. A
Utrum volens quod deus vult velle ſemp
bene velit xxxvij. A
Utrum opus voto factuꝫ ſit melius ſine vo
to xx. T. U.
Utrū vſura poſſit aliquo caſu recipi x. D.
Utrum vſus vini liceat xxiij. k.
Utrum vxores lege nature debeant eſſe cō-
munes xxvij. M
U. xp̄s indiguerit angelorꝫ cuſtodia xxx. T
U. xp̄s neceſſitatē hūerit moriendi xij. P.
U. xp̄s mediator fuit ſm deitatem xxvi. N
Utrū xp̄s potuerit peccare xxx. T
Utrum xp̄s in paſſione verum dolorem ha
buerit xxxviij. N
Utrū xp̄s in triduo fuerit homo xxvi. P.
Utrum ypocrita dicatur clericus nō viuēs
ſm habitum et tonſuram iij. C
Utrū ypocrita oſtēdens exterius q̄d interius
non eſt vel ſimulans ſanctitatem quam nō
habet. peccat mortaliter ſemper iij. B.

Xriſtus incar-

natus an fuiſſet ſi homo nō pec
caſſet. xxviij. Y.
Xp̄i caro obnoxia fuit a peccato anteq̄ con
ciperetur xv. R.
Xp̄i membra fuerunt in vtero virginis par
uiſſima xlij. L
Requieuit in virginali thalamo xliij. P
Xp̄s in vtero virginali hūit oēs ſciāſ xlij. L
Xp̄s creuit in ſapientia ſic xlij. L
Xp̄s ſimpliciter naſcitur vij. O
Xp̄s naſcitur ſine corruptione virginis v. Y
Xp̄s in vtero virginis cōparatur radici. xlij
k. L
Xp̄s penalitates aſſumpſit ppter h̄ . xv. S.
Xp̄s actiuam et contemplatiuam habuit.
vitam xxi. U. X.
Xp̄s comparatur pellicano xlij. U
Xp̄s cōparatur agno propter tria xli. P.
Xp̄s cōparatur ydri xxxi. E.
Serpenti eneo xxxi. D
Xp̄s aſſimilatur luci ppter tria xxx. S.
Xp̄s habitauit nobiſcum propter amorem.
xxx. N.
Xp̄s per preſentiaꝫ eſt vtilis xxx. L
Xp̄s ſaluat et gubernat xxx. M.
Xp̄s in vtero virginis tria mira fecit v. Y
Xp̄s ſignatur per codrum regem liberatorē
vi. B
Xp̄s vocauit nos perſonaliter et verbaliter.
xvi. F
Xp̄s vocat ad penitentiam xxij. Q
Xp̄s eſt fons aque viue xxij. Y
Xp̄s eſt lapis reprobatuſ xvi. B
Xp̄s temptatur a dyabolo iiij. D
Xp̄s an habuerit neceſſitatē moriēdi xij. P.
Xp̄s eſt vitis propaginata xvi. P.
Eſt dominus xlviij. M
Xp̄s mediator eſt ſm humanam naturam
xxvi. N.
Xp̄s an potuerit peccare xxx. T
Xp̄s excuſauit magdalenam ab his. xxxvi.
k
Xp̄s exaltatus eſt in cruce in ſignum carita
tis xxxvij. k

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Xp̄s debuit pplm̄ liberare ꝓpter tria xxxvi. V.
Xp̄s accepit primo honorem et poſt confuſionem xxxix. S
Xp̄s deſignatur per hercu em fortem. xxxix X
Xp̄s ī paſſiōe verꝫ dolorē habuit xxxviij. N
Xp̄s derelictus eſt a pr̄e ſic xxxviij. P
Xp̄s in orto capi voluit ꝓpter hec xliij. C
Xp̄s cur triſtabatur de morte et nō martires xliij. D
Xp̄s debuit videri tripliciter xxxviij. K
Xp̄s in cruce tria genera hominem agnouit xli. G
Xp̄s tria docuit cōtra tres errores xli. H
Xp̄s in cruce moriens tria fecit xlij. B
Xp̄s totus nobis vtilis fuit xli. T
Xp̄s moriendo nobis immortalitatē dedit xvi. D
Xp̄o dormiente in cruce formata eſt eccleſia xv. M
Xp̄s per paſſionem meruit nobis vitaꝫ eternam xxiij D
Xp̄s per paſſionem dedit ſacramentis efficatiam ix. R
Xp̄s an ſemio mortuus eſſet ſi non violẽter occiſus fuiſſet xliij. M
Xp̄s inſtituit eukariam propter hec xliij. T
Sacramenta propter hec xxvij. B
Xp̄s reſurgere debuit propter hec xlv. T
Xp̄s ſtetit in medio diſcipulorum tripliciter xlvij. F
Xp̄s cōſiſtit in medio virtutum xxxix. T
Xp̄s ſemper fuit preſens diſcipulis xlvij. Y
Xp̄s deuote inuocatus confortat iij. Z
Xp̄s inuocatus namine filij exaudit vij. V
Xp̄s docuit frequentare eccleſiam xviij. D
Xp̄s diſpoſitam eccleſiam tripliciter ingreditur xxvi. C
Xp̄s dum ſentitur in anima dilatatur deſiderium xlvij. B
Xp̄s abſcondit ſe a ſuis ꝓpter hec xlvij. Y
Xp̄ꝫ concipimus per bonum affectum vij. R
Xp̄s in triduo nō fuit verus homo xxvi. P
Xp̄iani auerterunt ſe a recta via v. E
Xp̄iani nō debent bibere cū iudeis xxiij. H
Xp̄iani die dn̄ico non debent voluptate viuere xxv. V. X.
Xp̄ianis eſt ortum ſignū v̄tutis xxxi L
Xerſes phs inuenit ludū ſchachaꝝ xxviij. L

Ydea mali non
nō eſt in eēntia diuina xi. I
Ydee ī eſſentia ſunt idē ſ; in creaturis ſunt alie et alie ix. L.
Ydolatria paganorum eſt mala xi. O
Ymago peccati ſic eſt xvij. A. xxxvij. A
Ymago ebrietatis talis eſt xxiij. I
Ymago mortis xxx. E
Ypocrita ic dicitur iij. E
Ypocrita oñdit exterius q̄d ſit inter⁹ iij. B
Ypocrita an ſemper peccet mortaliter iij. B
Ypocrita ne dicatur clericus vel religioſus q̄ nō ſm̄ habitum viuit iij. C
Yſaac imolatio ē figura paſſiōis xp̄i xlij. M
Yſaac imolatio eſt figura renunciationis xxiij. Y. Z
Yſaac eſt figura reſignationis temporaliuꝫ xxiij. Y
Yſaias lignea ſerra eſt occiſus iij. N

Zenophegia
quid it. xxvi. V.
Zelus quere amor
Zingulo militari priuari debet ebrius miles xxij. I
Zona abſtinentie debet corpuſ domari xxxij L
Zorobabel prefert omnibus veritatem xxviij. Q
Zorobabel prefert mulierem regi. xliij. Q.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

In capite ieiunii

¶ Quadrageſimale fratris iohis Gritſch
ordinis fratruꝫ minoꝝ. doctoris eximij. per
totum temporis anni ſpacium deſeruiens
cum thematum euangelioꝝ et epl'aꝝ intro-
ductõib' et tabula ꝑoptia Incipit feliciter.

Cum ieiunatis noli-
te fieri ſicut ypocrite triſtes. Mathei. vi.
A Scdm naturales aurũ naturale differt
ab artificiali in hoc ꝙ naturale ſm plateari-
um magnas hꝫ virtutes quas artificiale nõ
hꝫ. Nã ſi limatura auri naturalis in cibo vl'
potu ſumat'. ꝯfortat hoĩs vires natales. et cõ
ſumit malos corpis hũores. Et ſm auicen.
ꝑſeruat] occultat]et retardat leprã. Auruꝫ
vero artificiale qḋ alchimiſte opant'. lꝫ auro
naturali aſſimilet' in colore et exteriori appa-
rentia. nullı' tñ virtutis ẽ nec nobilitatis. ſ;
cõſumptiuũ ẽ expẽſaꝝ et ꝑditiuũ laboris et
tpis. Sic virtutes et bona opa recta inten-
tõe opata. vtpote ad laudẽ dei et ſalutẽ aĩe
ſunt magne vtutis et nobilitatis. Nã bona
opa ad graꝫ diſponũt in bono hoĩem. con-
fortãt. retardãt leprã peccati. et gl'am ꝑcurãt
eternã. Ipſa vero bona opa ſiniſtra intẽtõe
facta ꝑpter laudis vel honoris. et ſi exterio-
ri appentia apparcãt meritoria: nihil tñ me-
rẽtur beatitudis. nec deo ſunt accepta: ſicut
dr ꝑuer. xv. Victime impioꝝ abomiabiles
ſunt deo. vota iuſtoꝝ placabilia. Neqꝫ eñ
vt hr. xiiij. q. v. Scriptũ eſt in omnipoten-
tis dei iudicio q̇d. ſ; a quo detur inſpicit'. ſ. a
quo corde. Hinc ẽ eñ qḋ ſcriptũ eſt geñ. iiij.
Reſpexit deus ad abel et ad munera ei'. ad
cayn aũt et ad munera eius non reſpexit. Ne
igitur deus munera et opera noſtra deſpiti-
at. et nos labores ꝑdamus: ſincerã intentio-
nem deo offeramus. qḋ hortat' nos euãge-
liſta ĩ verbis thematis. B Queritur vtrũ
exñs in pctõ mortali vel faciẽs aliqḋ opus
de genere bonoꝝ ſiniſtra intẽtõe. fruſtret' om-
ni premio. et nihil mereatur ſua opatiõe. Et
videt' ꝙ nihil. xiiij. q. v. Scriptum ẽ. vbi ha-
betur ꝙ dona iniquoꝝ nõ ꝑbat altiſſimus:
nec reſpicit in oblatiõibus coꝝ. nec in mul-
titudine ſacrificiorũ propitiabitur peccatis
coꝝ. In oppoſitum eſt boecius. iij. de cõſo-
latione. Nullũ bonum irremuneratum. Re-
ſpondeo ſm bonauenturam in. iiij. ſup ſen-
tentias. di. xv ar. i. q. v. ꝙ homo q̄tumcũqꝫ
fuerit peccator: non debet deſinere faciendo
bona. Sicut ieiunare ꝑpter deum. elemoſy-
nas dare. intrare eccleſiã. orare et huiuſmõi.
Quia quando aliquid facis boni: non põt
eſſe ſine aliqua gratia gratis data. que diſ-
ponit de congruo. licet nõ de condigno ad
gratiam gratũ faciẽtem. quam dominus ali-
quo modo acceptat. et ſi nõ ad meritum vi-
te eterne. tamen ad aliqua bona huius vite
Ad auctoritatem allegatam dicendum ꝙ al-
tiſſim' illa bona nõ acceptat ad meritũ vi-
te eterne nec propiciatur in eis. qꝛ ſunt mor-
tua. C Unde magiſter. iiij. ſniaꝝ. di.
xiiij. c. ij. facit diſtĩtiam inter opa viua. mor-
tua et viuificata dicẽs. ꝙ illa opa ſola viua
ſunt q̃ in caritate fiũt. Et illa opa ſi ꝑ ſequẽ-
tia peccata mortificantur: per ſequentem pe-
nitẽtiaꝫ reuiuiſcere pñt. et ideo que mortifi-
cantur per peccata ſequentia nuncupãt' tunc
mortificata. Deinde dic'. Que vero ſine cari-
tate fiunt in peccato ſcꝫ mortali. dum perſe-
ueratur in illo. mortua et inania generant'.
Et concludit. Ille nãqꝫ irriſor eſt et non pe-
nitens. qꝛ ſic cõmiſſa plãgit. et plãgẽda vo-
luntate vel opere committere non deſinit
Ne ergo noſtris laboribus fruſtremur: debe-
mus de peccatis penitere cum volũtate nũ-
q̄ peccandi et ad caritatem nos per opera v-
tutum diſponere ad gratiam. Quantum igi-
tur ad expeditiõꝫ et diuiſionẽ euangelij in
partitam tam ſenſus litteralis q̄ moral'. qḋ
etiam in ſequentibus deo fauente continu-
abo vſqꝫ ad finem pñtis operis. B
Notanduꝫ ꝙ cum multiplici habeatur expi-
mento nullã formam poſſe recipi. q̄ in ma-
teria diſpoſita. Actus enim actiuorum ſunt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

in patiente predispoſito.ij.de aïa. Nã for-
ma ignis introduci non poteſt in lignum.
niſi lignum per calorem prius diſponatur.
Anima eñ nõ infunditur anteq̃ corp⁹ lineamẽ
ta habeat.xxxij.q.ij.ſicut ſemia.opꝫ ẽ pri
us domũ cõpaginari.et ſic hitatorẽ introdu
ci.vbi.ſ.c.q vero. Sic etiã in ſpũalib⁹ de⁹
nulli infundit grãm niſi diſpoſito. Oportet
eñ q prius q̃s deſinat eſſe vicioſus q̃ inci-
piat eẽ virtuoſus.et naturaliter remiſſio pec
catoꝝ p̃cedit infuſiõem grẽ.de pe.di.ij.§.ſi
aũt. Cũ eñ feſtũ reſurrectiõis ſit magnum et
glorioſum quo deus abũdanter diſpoſitis
vult elargiri ſuã grãm. Ut hui⁹ igr̃ ſim⁹ ca
paces: ordiauit mater eccleſia vigiliã.ſ.tẽ-
pus piñe et diſpoſitiões per.xl.dies.qđ ho
die incipit.et omĩ die aliqđ p̃paratiuum po
nit atq̃ ipius grẽ ſpeciale diſpoſitiuum. Et
primo in euangelio hodierno inuitat nos
ſingulariter ad tria.ſcilicet
Ad exercitium laborioſum.per corporis ca
ſtigationem. Ibi. Cum ieiunatis.
Ad obſequium ſtudioſum. per terrenorum
abdicationem. Ibi. Nolite theſaurizare.
Ad premium glorioſum.per virtutum ope-
rationem. Ibi. Theſaurizate aũt vobis ꝛc̃.

Quantum ad pri-

mã p̃te l̃ralẽ eſt notãdũ.q h vnũ p̃cipitur ꝛ
duo p̃hibẽtur. p̃cipitur eñ ieiunãduꝫ. ſicut
ipe ſaluator noſter ieiunauit. cui⁹ ieiunij in
teiũ hodie incboatur.ꝛ ideo dicit. Cum ie
iunatis .i.ieiunare debetis. quia ieiuniũ ẽ
magna pars ſatiſfactõis delictoꝝ. Prohibꝫ
autẽ polica fauorẽ hoim..vt.ſciliceꝫ non fiat
p̃pter famã ꝛ inanẽ glãm. Ideo dicit. ſicut
ypocrite. q2 oïa faciũt vt videãtur et ꝯmẽdẽ
tur ab hominibus. Similiter p̃hibet ſimula-
tam triſtitiã.cũ dicit. Nolite fieri ypocrite tri
ſtes id ẽ triſtitiã oſtẽdere. Et notãter dicit.
Nolite fieri.ꝛ nõ nolite eſſe: quia difficile ẽ
corp⁹ ieiunijs atterere ꝛ triſtitiaꝫ ĩ vultu nõ
ſentire. Tũc ypocrite fiũt triſtes.q̃ndo p̃ ali
qua ſigna triſtitiã ſimulãt. quã in ſe tñ non
habẽt.exterminãt eñ.i.ex terminos natura
lis cõditiõis ponũt facies ſuas. Amẽ dico
vobis quia receperũt mercedẽ ſuã. E
Moraliter eſt notãdum.q medicus expertus
vbi p̃iculũ iudicat imminere grauⁱ.ibi dili-
gẽtius cõſueuit adhibere vltim remediorũ.
Cũ autẽ ſcđm auicẽnã fen.iij.p̃rimi.c.vij.
Nichil ſit deterius ſaturitate ſeu guloſitate.
teſte ſalomone.plures gula q̃ gladi⁹ p̃dit.
Ideo medicus aiarũ ad hãc curãdam.p̃ci-
pit abſtinẽtiã ꝛ ieiuniũ. q2 teſte ypocrate in
amhporiſmis. p̃te ſcđa ex plenitudine in q̃t
q̃cũq̃ egritudines fiũt euacuatio reſtaurat.
Et g̃tian⁹ in cañ.vi.die.di.xxxv. Itaq̃ gu
la a paradiſo regnantẽ expulit: ſꝫ abſtinẽtia
ad p̃adiſum reuocauit errantẽ. Debem⁹ er
go per hoc ſacrũ tp̃us ieiunare et abſtinenti
am corporis hr̃e: et hoc ſpecialiter p̃pter tria
bona. Quia ieiunium ſiue abſtinentia
Comprimit carnis vicia.
Et eleuat mentem ad ſuperna.
Et donat virtutem contra demonia.
Dico nãq̃ primo q abſtinentia ſiue ieiuniũ
cõprimit carnis vicia. Sicut nãq̃ equus re
pletus recalcitrat et impinguat⁹ maceratus
aũt fame pacifice opatur et incedit. ſic caro
noſtra q̃ eſt equus aïe. cui ipa inſidet: ſi nõ
abſtinentia maceratur et caſtigaẽ.recalcitrat
cõtra eñ et ducit in p̃cipicium inferni: ſꝫ fre-
no abſtinẽtie domaẽ et ad viaꝫ rectã beati-
tudis ducitur. Quare p̃s. dicit. In chamo
et freno maxillas coꝝ cõſtringe. F Sic
noe per temperãtiã et abſtinẽtiam libidineꝫ
carnis r̃ſtrixit. vt đr đ ꝯſc.di.v. Nõ dico. Et
iudith de q̃ đr iudith.viij. q ieiunabat om
nib⁹ dieb⁹ p̃ter feſta.et habuit ciliciũ ad car
nem. et timebat dñm valde: nec erat qui lo
queretur đ illa verbũ malũ. In quib⁹ bene
informamur qualiter ĩ tribus corpus noſtꝝ
caſtigare et frenare debem⁹.ſ.a delicatõe ſu
perfluoꝝ ciboꝝ. p̃cioſitate veſtiũ.et opatiõe
peccatoꝝ. Et hoc tertiũ p̃cipuũ eſt ieiuniũ.
ſm q dicit augu.ſup ioh.et allegaẽ de cõſe.
d.v. Ieiuniũ magnũ et generale ẽ abſtinere
ab iniquitatibus et illicitis voluptatib⁹ hu
ius ſeculi. Quid eñ p̃deſt medicina.dũ gla
di⁹ p̃ſiſteret ĩ plaga: certe nihil. Sic ieiuniũ
corporale cibi et potus et veſtiũ: nihil p̃deſt
niſi etiã a vicijs ieiunem⁹. Vñ etiã pius pa
pa vbi.ſ.dicit. Nihil prodeſt ieiunare et alia
bona facere: niſi mentẽ quis ſtudeat a pecca
to reuocarẽ. Herũ. Si gula peccauit ieiuniũ
ſit a cibis. ſi oculus a curioſis aſpectibus.
ſi ligua.a detractiõib⁹. ſi man⁹ a malis opi
bus.ſi animus a malis deſiderijs et volup
tatibus. Sed q̃ritur an om̃s indifferẽter te
neantur per q̃dragelimã ieiunare. Et vide-
tur q ſic. q2 p̃cepta eccleſie obligãt ſicut dei

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

preceptum. ſm illud lu. x. Qui vos audit: me audit. Sed ad pcepta dei oms tenentur. et q oms ieiunent. e pceptu eccleſie de coſe. di. iij. ſacerdotib⁹. Et de coſe. di. v. qdrageſima igr ꝛc. In oppoſitu arguit ſic. Quicu q traſgredit dei pceptum vel eccleſie peccat ſm doctore ſubtile mortaliter. Si g ieiuniu eſſet in pcepto ad oms indifferenter no ieiunantes: ſemp peccaret mortaliter. per qd videretur magis lapſus hominib⁹ eſſe iniectus q ſalus. Rndendum ſm ſanctu tho. in ſecunda ſcdo. q ſtatuta coia pponuntur ſm q multitudini coueniut. et io legiſlator in eis ſtatuedo attedit illud qd communiter in plurib⁹ accidit. Si qd aut ex ſpeciali ca in aliquo inuenıatur: qd obſeruantie ſtatuti repugnat. no intedit legiſlator ad ſtatuti obſeruantia obligari. In quo tn eſt diſtinctio adhibeda. Nam ſi ca eſt euides. per ſeipm licite pot ho ſtatuti obſeruatiam pterire. pſertim coſuetudine interueniete. ſi no poſſet de facili recurſus haberi ad ſuperiorez. Si vo ca ſit dubia: dz ad ſuperiore recurrere qui hz poteſtate in talib⁹ diſpeſandi. H Et hoc etia eſt obſeruadu in ieiunijs ab eccleſia inſtitutis. ad q coıter oms obligatur. niſi in eis fuerit aliqd ſpale ipedimetu. ſicut in pueris et pgnatib⁹ ſenib⁹ et laborantibus pegrinis et viatorib⁹. Na in pueris pgnantibus et ſenib⁹ eſt euides ca no ieiunadi. tum pter debilitate nature. ex qua pueniıt q indiget freqnter cibo. et no multo ſimul ſumpto. tum etiam qz idiget multo nutrimeto, pter neceſſitate augmeti vel coſeruatioem vite. ſicut in ſenibus. Et io dicit ſanctus tho. q pueri q diu ſunt in ſtatu augmenti. qui e vt in plurib⁹ vſq ad fine tercij ſeptenij. ſ. viceſimum primu anum: non tenentur ad eccleſiaſtica ieiunia obſeruada. Coueniés tn eſt vt etia in hoc tpe ſe ad ieiunadu exerceat plus vel minus ſm modum ſue etatis. Qnq tn magna tribulatoe imminete. in ſignu penitetie artioris. pueris ieiunia indicuntur. Sicut etiam de iumetis legit Jone. ij. Homies et iumenta non guſtent aliquid. nec aqua bibant. De pegrinis aut et oparijs diſtinguedu eſt. q ſi pegrinatio et operis labor comode differri pnt. aut dimitti abſq detrimento corporalis ſalutis et exterioris ſtatus reqritur ad coſeruatoem corpalis vel ſpualis vite: no ſunt pter hoc eccleſiaſtica ieiunia pretermittenda. Si autem immineat neceſſitas ſtatiz peregrinandi. et magnas dietas faciendi: vel etia multu laboradi. vel etia pter conſeruatioem vite ſpualis. vel etia pter neceſſitate aliqua vita ſpualem. et ſimul cu hoc no pnt ieiunia eccleſie obſeruari: non obligatur ho ad ieiunadu. qz no videtur fuiſſe intetio ſtatuetis eccleſie ieiunia. vt p hoc ipediret alias pias et magis ncrias cas. Videtur tn in talib⁹ recurrendu eſſe ad ſuperioris diſpenſatione. niſi forte vbi ꝯſuetu eſt. qz ex hoc ipo q prelati diſſimulat: anuere videntur. Ad argumetu cotrariu dicendu q pcepta p modu comunis ſtatuti traduntur. no eodem mo obligat om s. ſ ſm q reqritur ad fine. quem legiſlator intedit. cui⁹ auctoritate ſi aliquis traſgrediedo ſtatutu cotenat: vel hoc modo traſgrediatur q impediatur finis que intendit. peccat mortalr talis traſgreſſor. Si aut aliqs ex ronabili ca ſtatutu no ſeruet: precipue in caſu in quo etia ſi legiſlator adeſſet. no decerneret eſſe ſeruandu: talis traſgreſſio no coſtituit peccatu mortale. Et inde eſt q no oms q no ſeruat ieiunia eccleſie. peccant mortaliter. P Scdo abſtinetia temantia ſiue ieiuniu. eleuat metem ſurſum ad cotemplatoez acuta. Sut em qda aialia ſicut ſerpetes magne abſtinetie. et talia etia ſunt acutioris ingenij et vite logioris. Sic etiam hoies. Vn ieron. in epla. xv. per copia ciborum ingenij ſubtilitas impeditur. Et beri. in ſermoe. Quato magis cibi ventre paſcit. tato amplius ſenſus metis obtudunt. Nam greci dicut ex groſſo vetre ſubtiles ſenſus n poſſe generari. qa turbati ſunt et moti ſunt ſicut ebrius. et ois ſapietia eoz deuorata e ps. cvi. Quar dan. x. dr. Daniel afflixit ſe trium ebdomadaz dieb⁹. pane deſiderabilem no comedit. caro et vinu in os eius non introierat. apparuit ei angelus dices. Ex die quo primo poſuiſti cor tuu ad intelligendu vt te affligeres in coſpectu dei tui: exaudita ſunt verba tua. et ego veni pter ſermones tuos: vt docere te. Vn de coſe. di. v. nihil. dr. q nihil ſic iocudum eſt ſicut cibus bn digeſtus. nihil ſic ſalute. nihil ſic ſenſuu acumen opatur. nihil ſic egritudine fugat ſicut moderata refectio. J Sz qris. cu immoderatius potus maxime ingeniuz et ſenſum auferat magis q cibus. quare per. xl. cibus in numero taxatur. q ſcz ſemel tantum licet

cõmedere.et ñ pot⁹.q̃ꝛ pluries lʒ potare. Di
cenduʒ ſm ſanctuʒ tho. ꝙ ieiuniũ ab eccle
ſia inſtituit̃ pricipaliter ad cupias refrenan
das.ita tñ ꝙ natura ſaluetur. Ad h̄ aũt vi
det̃ ſufficere vna ꝯmeſtio.p quã hõ põt ꝛ
nature ſatiſfacere:et etiã cõcupĩe aliq̃d ſub
trahere.dimittendo comeſtiõis vices.ſ; po
tus magis ſumitur ad alteratõeʒ corpis. et
digeſtõeʒ ciboꝝ ſũptoꝝ.q̃ ad nutritõʒ ilʒ ali
quo mõ nutriat ietiõ licʒ ieiuntantibus plu
ries bibere. Si aũt aliq̃s imoderato potu v
tatur.põt peccare.et meritũ ieiuniũ amitte
re. Sic etiã ſi i vna comeſtõe imoderate ci
bus ſumat. Quia vt dicit̃ greg̃ de con.di.v.
quiq; modis viciũ gule tẽptat ieiunãtẽ vt
meritũ amittat.ſ.pueniẽdo tẽpus cõmedẽ
di.q̃ꝛ vt h̃r de cõ.di.i. Solẽt. Nõ ieiunat i
xl.qui añ comedit. anteq̃ veſpe dicãt̃ pri
1° enim debʒ audire miſſaʒ ꝛ veſperas.et ele
moſinã dare et poſtea comedere. prepando
2 lautõres cibos.vel cũ accurati⁹ pcuratius
q̃ expedit vel quantitatẽ ſumendi excedi
3 mus. vel cũ maiori auiditate cibũ ſumim⁹
q̃ debeam⁹. verſus. Eſt certũ ꝙ quiq; mo
dis gula dãnet edẽtem. Cũ nimiũ ꝯmedit
vel edẽdi pueniit horã. Querit delicias pa
rat eſcas delicioſe. Vel ſumit cupide qd nõ
3° eſt delicioſe. k Tertio abſtinẽtia ſiue ie
iuniũ donat v̄tutes ꝯ̄ demoĩa. Nã elephas
qñ eſt ieiun⁹ .facili⁹ triũphat de oratione.
Legit̃ enĩ ꝙ draco vidẽs elephãtẽ potu aut
cibo grauatũ.liběti⁹ cũ inuadit. ꝛ tutius ꝯ̄
eũ pualet.ſ; ſobrio nõ appriquat. Sic dra
co iſernalis pualet ꝯ̄ ẽpuloſos. ſ; abſtinẽtes
abhorret. Vñ yſid. de ſũmo bono.li.ij. Ie
iunia ſunt fortia tela aduerſus demonũ tẽp
tamẽta.in cui⁹ exẽplũ dr̃. Math.xvij.ꝙ qñ
ſemel diſcipuli nõ valebãt de quodã obſeſ
ſo eijcere demoniũ.iterrogabã xp̄ʒ. vñ cũ eij
cerent. Et dixit eis.h̄ genus demonioꝝ nõ
niſi p ieiuniũ et orõʒ eijcitur. Vñ ambro. i
exameron. Medicinã q̃ris et ieiuniũ fugis
quo magis a deo remediũ repire poſſis. Ie
iuni hoĩs ſputũ.ſi ſp̄s eius guſtauerit morit̃.
Vide quãta ſi vis ieiunij. Sʒ q̃ris cũ om̄e
illud phibeatur ieiunãti p.xl.qd dat occa
ſioneʒ peccãdi.et dyabolo materiã vicẽdi.
vt puta carnes oua.lacticina. Q̄re etiã vi
nũ nõ phibetur. Cũ ſit ſm ſapiẽtẽ pũer.ij.
Luxurioſa res vinuʒ. vnde etiaʒ dyabolus
plures a merito deijcit. Dico ſecũdum ſanc

tum tho. Quod eccleſia illos cibos iterdi
xit ieiunantib⁹. q̃ et in comedendo maxiaʒ
hñt delectatõʒ.et qui homineʒ maxime ad
venereã pụocãt. Huiuſmodi aũt ſunt carnes
aĩaliũ in terra quieſcẽtium et reſpirantium
et q̃ ex eis pcedũt.ſic lacticinia et oua. Quã
to enĩ hmõi magis cõformãtur hũano cor
pori.plus delectant.et magis cõferuũt ad
hũani corporis nutrimẽtum.et ſic ex coꝝ
comeſtione plus ſupfluit vt vertatur in ma
teriam ſeminis:cuius multiplicatio eſt ma
ximuʒ incitamentum luxurie. Et ſic videt̃
ad illud qd dicitur de vino ꝙ ad actuʒ ge
nerationis tria cooperantur.ſcʒ calor.ſpiri
tus et humor. Ad calorem quideʒ maxime
cooperatur vinum. ꝛ alia calefacientia cor
pus. Ad ſpirituʒ aũt videntur cooperari in
flatiua. Sed ad humoreʒ maxime coopera
tur eſus carniũ.ex quibus multũ de alimẽ
to generatur. Alteratio aũt caloris ꝛ mul
tiplicatio ſpirituũ multũ tranſit.ſed ſubſtan
tia humoris diu manet. Et ideo magis in
terdicitur ieiunantibus eſus carnium et lac
ticiniorum ꝙ̄ vſus vini et leguminuʒ.que
ſunt inflatiua.q̃ꝛ ad incõtinantiam magis
prouocatiua.

Secunda pars in

qua inuitamur ad oſequʒ ſtudioſuʒ.p terre
norũ abdicationẽ ibi. Nolite theſaurizare:
Pro quo notanduʒ lr̃aliter.ꝙ ſaluator no
ſter volens hoĩeʒ deuotũ informare dietaʒ
ſalutis.ſuadet nõ ſolũ abſtinẽtiaʒ quo ad i
teriorẽ inordinatã opatõʒ ſ; etiã quo ad ex
teriorẽ iordinatã reꝝ cumulatõʒ.dicẽs. No
lite theſau. ſcʒ ꝺ vili re.cito trãſitoria.et de
facili amiſſibili. nolite ſoliciti eẽ.nec mul
tũ cõgregare q̃ꝛ erugo et tinea ea cõſumunt
et que maxis laboribus ꝯgregãtur aliqñ fu
res furantur. Sitis ergo moderati in con
gregando ꝛ diſcreti. vt neccia ꝛ vtilia ad
ſaluteʒ queratis L Moraliter eſt notã
dũ ãtiq̃⁹ iter phos mag̃ fuit q̃ſtio .q̃ hoĩeʒ
vere ditarẽtur. ꝛ felicẽ facerẽt. Cuius du
plex erat opĩo. Vna epicuroꝝ dicẽtiũ diui
tias cõſiſtere in bonis t̄palib⁹. ſ.i pecunijs
delicijs et honorib⁹.q̃ꝛ i his hũana vita ꝟ
ſarcitur eccĩs.x. Pecuie oĩa obediũt. Hec opi
nio pbatur falſa. Nã ſm pl̃m ab extriſeco. ꝛ
alieno ñ fit vera denoĩatio. Nõ enĩ g̃nũ mi
lij magnum dicitur magnitudinem montis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nec ethiops alb⁹ albedine niuis. nec quis diues pecunia aliena. Pecunia eñ n̄ homi nis. ſ mōi ē. q̄ȝ hominē deſerit et mūdū ſe quitur. Exēpluȝ. canis ſeq̄ns duos neſcit cuius ſit: niſi in itinere ſeparētur. tūc ſequit dn̄m ſuū dimiſſo alieno. Sic hō vadēs cuȝ mūdo. i fine c⁹ diuitie fuerit exp̄itur. Secun da opīo fuit paripoteticoꝝ dicētiū virtutes hoīeȝ ditare et felicē facere. q̄ nō ſeruantur ī burſa ſ in aīa. et recedente hoīe a mūdo ipȝ ſequūtur. Huius opīonis oñditur fuiſſe ſocr tes de quo dicitur. xij. q. ij. glīa epi. Socra tes iſte theban⁹ hō quōdaȝ ditiſſimus. cuȝ ꝑpō athenas ad philoſophādū ꝑgeret. ma gnū auri pōd⁹ abiecit nec putauit ſe poſſe ꝛ virtutes ſimul et diuitias poſſidere. Et bo etius a theodorico tyranno de roma exulta tus. et tp̄alibus dep̄datus. cōſolando ſe v̄ tutibus ſuis q̄s habebat. dixit has ſcȝ vir tutes nulli⁹ potuit p̄uincere terror. qui n̄ros comites pſeq̄retur ꝛc̄. ¶ Hanc etiā opi nionem doctor noſter xp̄c tenuit. et ſuos di ſcipulos inſtruxit. dicēs. Nolite theſauriza re vobis theſauros in terra. Et h̄ ꝓpter tria quia ſunt.

Periculoſe et damnabiles.

Nociue et inſtabiles.

Infructuoſe et ſteriles.

Dico p̄io q̄ diuitie ſunt piculoſe et dāna biles acq̄rentibus et theſaurizātibus. Naȝ ſicut ſpine n̄ colligūtur abſq̄ manuū leſio ne. et lutū ſine inq̄natōne. ſic nec diuitie ſi ne piculo mendacij doli. vſure vel rapine. ꝓ uer. xxviij. Qui feſtinat ditari nō erit inno cēs a peccato. Exēplū luc. xij. In illo qui dixit xp̄o. Magiſter dic fratri meo vt diui dat mecū hereditateȝ. Ad quē et alios dn̄s dixit. Videte et cauete ab omni auaritia. q̄ȝ nō in habundātia cuiuſq̄ vita ei⁹ eſt ex his que poſſidet. Addēs ſimilitudinē dicens. hominis cuiuſdem diuitis vberes fructus ager attulit et cogitabat intra ſe dicens. Quid faciā q̄ȝ n̄ habeo quō ꝯgregem fruct⁹ meos. Et dixit. h̄ faciā. Deſtruaȝ horrea me a et maiora faciā. ꝛ illud cōgregabo oia q̄ nata ſunt mihi et bona mea. et dicā aīe mee Aīa mea habes multa bona poſita ī annos plimos reqeſce. cōmede bibe epulare. Di xit aūt illi deus. Stulte hac nocte dyaboli aiaȝ tuā repetē a te q̄ aūt paraſti. cui⁹ erunt Sic ē qui ſibi theſauriſat. et nō ē in deū di ues dixitq̄ȝ ad diſcipulos. Nolite ſoliciti eē aīe veſtre. q̄d manducetis. nec corpori quid veſtiamini. aīa eñ plus eſt q̄ eſca. et corp⁹ plus q̄ veſtimētū. Cōſiderate coruos q̄ nō ſemināt neq̄ȝ metūt: quib⁹ nō eſt cellariuȝ neq̄ȝ horreū. et deus paſcit illos. quāto ma gis vos plures eſtis illis. ¶ Sȝ diceres nō debeo laborare. et ſolicitus eſſe pro ne ceſſarijs. Dico q̄ q̄druplex ē ſolicitudo cir ca tp̄alia. Prima ē circa neceſſaria. vt ſemi nare ꝛ metere et ſimilia. et hec ē bona. de q̄ loquitur ſalomon ꝓuerb. xxx. Diuitias et paup̄tates ne dederis mihi ſ tm̄ victui meo tribue neceſſaria. Secūda eſt ſup̄flua. vt q̄n do cor hominis intātū occupatur. q̄ dei et aīe obliuiſcitur. et hec ē mala. de qua dixit moyſes deutro. xxxij. deū qui te genuit de reliq̄ſti. et oblitus es dn̄i creatoris tui. Ter tia eſt vitioſa. que mēteȝ hominis p̄turbat timens ne poſſeſſa p̄eant. aut laborata non cōtingant. et hec ē peior. Talis fuerat in iu deis et pylato timētes ne p̄derēt regnū qd̄ poſſidebāt. occiderunt xp̄m. Quarta ē erro nea. ſcȝ q̄ d̄ dei ꝓuidētia deſperat. ne ſibi in aliquo nō ſubueniat. ꝛ hec ē peſſima. quā do g̃ dic̄. nolite ſoliciti eē. nō excluditur ſo licitudo debita et neceſſeria p̄mo mō. ſ ex cludūtur alie tres. Secūdo diuitie ſunt no ciue habentib⁹ ſicut eñ carnes nociue ſunt oſſibus. q̄ȝ ideo a canibus rodūtur: et fru ct⁹ nociui arboribus quia ideo diſcerpūtur Sic diuites ꝓpter diuitias patiūtur inſidi as latronū. opp̄ſſiones p̄ncipū et potētum et exactōes officialiū. eccs. vi. Eſt malū qd̄ vidi ſub ſole. vir cui d̄dit dn̄s ditias et ſub ſtantiaȝ. nec tribuit ei poteſtatē vt comedat ex eis. Diuites nāq̄ȝ nunq̄ plenā hn̄t ſecu ritatem. nec iocūditatē. q̄ȝ ſemp ſunt ī timo re perdendi. ideo cōmuniter cōmedunt ex anxietate ꝓpria corda et vitā. ¶ Vnde aug. vi. cōfeſſio. narrat. q̄ tranſiēs p̄ quen dam vicū. vidit pauperem iacentem. et inge muit loquēs ad ſocios ſuos. oībus inquit conatib⁹ quibus laboram⁹. nihil aliud vel lem⁹ niſi ad ſecurā letitiam p̄tingere. ad q̄s nos iſte mendicus p̄ceſſit. et ſequit: iſte iocū datur. et ego anxius ero. iſte ſecur⁹ ē. et ego trepidus. Hec ille. Tertō ſunt ſteriles et ī fru ctuoſe amātibus. vnde exp̄imento docet q̄ quantuncunq̄ȝ terra ſuper quā harena ma ris proijcitur ſit fecunda et frugibus apta

per barenam redditur ſterilis et iepta. Sic i
propoſito quando proſperitas huius mūdi
quaſi maris vnda: bona tēpalia et diuitias
ad homines pellit. licȝ primo fuerit virtuo-
ſus et fertilis in virtutibus et deuotōe. po-
ſtea redditur vicioſus et ſterilis. Exemplū
habemus i ſaul. i. reg. xv. ¶

Tertiapars in qua i

nitamur ad premiū glorioſuȝ per operatio
neȝ virtutum ibi. Theſaurizate vobis i ce-
lis lucrū mercedis. Moraliter volēs theſau
rizare lucrū mercedis i celis. n̄ dȝ h̄ recuſare
on⁹ laboris. q: regula iuris eſt li. vi. Qui ſē
tit onus. ſentire dȝ ꝛ cōmodū. Videm⁹ em̄
per exēpluȝ familiare. ꝙ laboratores ꝑ poſ-
ſe conātur laborare bonum expectantes ſa
lariū. Quāto magis xp̄ian⁹ et famulus dei
cui promittūtur regna celorum. ſtudioſiſſi-
me pro xp̄o laborare debet. et virtutibus the
ſaurizare. ſ. ieiunādo. Teſtāte hiero. in ep̄la
ad filiū mauritij de exortatōe ſalutari. tali-
ter inquiente. om̄e opus leue fieri ſolet. cuȝ
eius p̄ciuȝ cogitatur. et ſpes p̄mij ſolatiū
fit laboris hinc beatus aug. primo de ciui.
dei. c. xxix. ſuaſit fidelibus q̄ mala pro xp̄o
tormenta tolerabāt qn̄ ipis infideles iactāt
ſuis inſultant ꝑhibitaribus. vbi deo ſuo: ſic q̄ſ
ꝙ fidelis hȝ indere. Deus me⁹ vbiꝙ ē pn̄s
vbiꝙ totus. nuſq̄ incluſus. qui poteſt ad-
eſſe ſecretus. abeſſe nō motus. Ille cū me a
diuerſis reb⁹ exagitat: aut merita examinat
aut pctā caſtigat: mercedēꝙ mihi eternā ꝑ
toleratis malis tp̄alib⁹ pie ſ̄uat. ¶ Vo
lēs igit̄ hāc mercedē eternā theſaurizare dȝ.
Erarium diſponere.
Diuitias reponere.
Cuſtodiam apponere.
Debet nāꝙ p̄rio bō diſponere erarium bo-
nū. qd̄ eſt vita ſancta ꝛ imaculata. fūdamē-
tum oim̄ donoꝝ et graꝝ. Iux̄ illud apl̄i. i.
thio. vi. Precipe inquit diuitibus. nō ſubli
me ſap̄e. nec ſperare i icerto diuitiaruȝ. ſ͡ in
deo viuo. q̄ p̄ſtat nobis oia habūde ad fru-
endum. bn̄ agere. diuites fieri in oibus bo-
nis theſaurizare ſibi fundamētum bonum
in futuꝝ vt app̄hendant verā vitā. Nūc er-
go peccator audi me. et de⁹ exaudiet te: vi
ta em̄ tua mors ē. ꝛ vana vita. Vis ḡ app̄-
hendere verā vitā noli alta ſapere. alta q̄re-
re. ſ͡ humiliter p̄bere ſuſceptibilē diuine in-
ſpirationi. audiēdo et obediendo. Deus ei
vult te hr̄e ſuaſibilē cū dicit nō ſperare i in-
certo diuitiarū. quia tales inſpſuabiles ſunt
ſ͡ in deo eſt ſperandū q̄ p̄ſtat nobis oia abū
danter. Per illa ei que tibi dat. ſuadet exire
a pctō. vt ptractat aug. de doctrina xp̄ana.
Nihil em̄ tuū vis hr̄e malū. nō filiū. n̄ famu
lū. n̄ librū. n̄ ciphū. Cū ḡ in oib⁹ tuis bōita
tē q̄ras. cur in te ſolo bōitatē n̄ curas: q̄d te
offendit vita tua. quā ſolā vis hr̄e malā in
ter oia bona tua. Vlterius nihil tuū vis hr̄e
indecēs vel ineptum. nō agrū. nō plātā. nō
cappā. nō caligā. Nā ꝑ viribus quotidie ap
petis illas nihil ē ḡ homi ſeipſo vili⁹. aut ie
neca. Quare r̄ndit aug. ibidem. Quia bo-
na vis habere. et bon⁹ nō eē rogo inquit te
prepone vitā tuā caligę tue et noli te hr̄e vi
liorē oibus rebus tuis. q̄re vis plus eſſe ſer
u⁹ q̄ liber. latro q̄ rex. mortu⁹ q̄ viuēs. ne
quā q̄ iuſtus. Rn̄de ḡ. nūq̄d pl⁹ diligis me
lius eē. et melius eſſe cupis. Cur ḡ bonam
mortē deſideras. et vitā bonā nō curas: ni
ſi q: mortē pluſq̄ vitā amas. Audiſne. quō
oia bona tua concorditer clamāt illō ecc̄s.
xxix. Pone theſauꝝ tuū i p̄ceptis altiſſimi
et ꝑderit tibi magis q̄ aurū. Erubeſcat igr̄
vita tua. ꝙ te ſociū malū habeant oia bona
tua. ne i fine q̄ſi ꝯtrariū te expellant. Iā pſua⁹
ſus es a deo vt recedas a malo. Sȝ vt ꝑh
dolor. hō ꝯpatus eſt iumētis inſipiētibus
et vilior factus ē ill̄ ꝛ inſipiētior. Nā piſcis
cohibȝ ſe ab eſca ſi hamū videat. auis a gra
no ſi laq̄uȝ cernat. canis ab oſſe: ſi baculuȝ
timeat. et te eterna pena nō pōt cohibere a
pctō. Vn̄ aug. ſup illo verbo. Petite et ac
pietis. dic̄. Erubeſcat nr̄a pigritia. pl⁹ vult
ille dare q̄ nos accipe. pl⁹ ille miſereri: q̄ nos a
miſeria liberari. ¶ Sȝ dicis. Iā reſuſci
tat⁹ ſuȝ. ꝓpono bene agere et vitā emēdare
ſ͡ volo expectare tp̄s oportunū. O frater no
li oſtiū claudere venie ꝑ dilectiōeȝ. ſ͡ p̄be te
ſuſceptibilē diuie iſpiratōi. Iā theſauriza ti
bi fundamentum bonum. q: modo eſt tem
pus gratie. modo dies ſalutis. Iam deus
pulſat ad hoſtiuȝ gerens plenas manus ca
riſmatibus gratiarum. Quid ergo recipere
tardas oblatum theſaurum: nūquid expec
tas te fortiorem. vel deum potentioreȝ. vel
hoſtem ſtultiorem. vel temptationem mino
rem. Dum fortis es et peccandi conſuetudi
ne non ligatus. non potes teipſum vincere

quō h poteris peccatis oneratus. ⁊ ſi nunc gratiaꝫ recipe rēnuis. putas deū pꝰ ad dā duꝫ ꝓmptorē. Et ſi theſaurꝫ tpis tibi cōceſ ſuꝫ nūc in malū expēdens: credis reuocan dū deū voluens. Vñ poeta. Qui nō eſt ho- die. cras minus aptus erit. ⁊ de pe. di. i. ꝑdi ꝑerat. in gloſa. Si deus videt homines negligētes. mutat quod pꝰ ꝓmiſerat. S Secūdo debet homo theſaurꝫ reponere ſcꝫ aurū caritatis. argentū caſtitatis. oleū pie- tatis. vinū deuotōis. gēmas recte opatōis hos eñi theſauros reponimꝰ quādo ꝑ hoc sacrū tēpus v̓tutibus vacamus. Ad qḋ hor tamur. ij. corin. vi. In oībus exhibeamuꝰ nos ſicut dei miniſtros. in multa patiētia. Nā ſicut diligens mulier die ac nocte labo rat. nendo. texando. ſuendo. vt corpus nu- dū induat veſtibus honeſtis ⁊ decētibus. Sic pſona honeſta ad h laborare debꝫ vt ꝑ ōmnibus aīam v̓tutibꝰ induat. Eſt eñi vir- tus habitus mētis bñ cōſtitute. ſm ambro xxxij. q. iiij. ō pudicitia ī glo. Quē habitū ñ niſi ꝑ opa v̓tutuꝫ et exercitium caꝝ acq̄ra mꝰ ſic dicit phs. ij. ethicoꝝ. Ex frequētatis actibus generatur habitus. Benedicātur ḡ que nō ſolū vile corpꝰ īduūt ſuis laborībꝰ. ſ qḋ dignius eſt. etiā aīaꝫ veſtiunt v̓tutibuſ Vnḋ orator poeta. O directa manus q̄ xpi militat armis. O ſumma plebs nata deo.

T Tertio debemꝰ cuſtodiā apponere: ne theſaurꝫ v̓tutū ꝑdamus ad qḋ neccīa ē bona ſera ad claudendū. q̄ ē ſenſualis tutela. Sē ſus eñi porte cordis ſunt quos reprimendo porta clauditur honeſtatis. ita vt nil audias illicitū ꝙ nihil cupias vel aſpicias qḋ ē pro hibitū vel cōcupic ī cētiuū neqꝫ tāgas cuiꝰ cōcupiſcas explere nep has ē. Qui ei has por tas bona ſera claudit. ⁊ nulli illicito dat in greſſuꝫ: ſuat theſaurꝫ ⁊ nō perdit xpm. Sic eñi dicitur iudith. xij. Quia olofernes de- dit iudith ingreſſum. vbi erāt eius theſau- ri. ideo ꝑdidit caput ſuuꝫ. Si ergo tēptatio pulſat ad hoſtiuꝫ: claude ſenſum ſigna oſti um dicens. Nō intrabis. quia hec a deo cō dita ſunt apud me. ⁊ ſignata in theſauris meis. Et ne in nocte latro ſeram apperiat. adhibe verecundiam. que lampas eſt pudi ce mentis. Vt ait Bernardus ſuper cātica.

Feria quinta poſt cinerum.

Cum introiſſet ihesus capharnaum acceſſit ad eum cēturio rogans eū dicens. Dñe puer meus iacet in domo paraliticꝰ ⁊ male torquetur. mathi. viij. V Vulnꝰ quātomagis ſtringit et torquet. tāto diligē tius eger oſtendit medico ad curandū. Vñ boetius. Si opera medicantis expectas o- portet vt vulnꝰ detegas. Sic peccatis mor talibus vulneratus: frequentius in mente recordare debet ⁊ dolere. ⁊ ad deū medicū animarum curanduꝫ exclamare. Vnde de pe. di. i. Nūc autem ſi recorderis peccatoꝝ tuorum. ⁊ frequenter in conſpectu dei pro- nuncies. ⁊ pro eis clementiam eiuſdē dep̄ ceris. citius ille delebit. Si aūt nunc obli- uiſcaris peccatoruꝫ tuorum. ſcꝫ quo ad pe- nas temporales. tunc id eſt in die iudicij co rum recordaberis. quando nolens in toto mundo publicabuntur. ⁊ in conſpectu pro ferentur omniū. tam amicorum q̄ꝫ inimico- rum tuorum. et ſanctorum angelorum cele ſtiumqꝫ virtutum. Debemus ergo ſtimulo peccatorum in conſcientia cum centurione chriſtum inuocare. pro adiutorio ſerui ſcꝫ ſpiritus noſtri. qui peccatis vulneratus ia cet in domo corporis. ſine motu recte ope- rationis quaſi paraliticꝰ. vt ipſe ſua miſeri cordia dignetur eum tāgere ⁊ curare. dicēs Domine puer meus ⁊ cetera. X Que- ritur ſi aliquod peccatum mortale ſit ita gra ue. ꝙ per dei miſericordiaꝫ nō poſſit deleri. Et videtur ꝙ ſic. Nā peccatum in ſpiritum ſanctum. nec hic nec in futuro dimittitur. Dicendum ꝙ nō eſt peccatuꝫ in vita iſta tā graue. ꝙ per penitentiam tolli non poſſit. et miſericordiam dei deleri. Ratō huius eſt quia ſi pctm̄ nō poſſet tolli aut h eſſet ꝙ ali quis de ſuo peccato non poſſet penitere. ſi cut accidit demonibus ⁊ dānatis: quoꝝ affectus ſic confirmati ſunt in malo: ꝙ non poteſt eis diſplicere peccatum. niſi ꝙtuꝫ ad penam. qḋ de aliquo viatore dici non po- teſt. cum habeat liberum arbitrium flexibi- le. ſiue ad bonum ſiue ad malum. Et ergo dicere ꝙ aliquod malum ſiue peccatum ſit in hac vita. de quo aliquis penitere ñ poſ- ſit. erroneum eſt. Primo ex eo quia tollere tur liberum arbitrium. Secundo quia per h derogaretur viribus ⁊ efficacie gratie diui

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ne qua poteſt moueri coꝛ cuiuſcūq; pecca-
toꝛis ad penitendū ſm illud, puer. xxi. Coꝛ
regis in manu dn̄i et quocūq; voluerit: in
clinabit illud. Tertio eſt impoſſibile ex pte
diuine miſericordie. Quia ſi deus per peni
tentiā nō dimitteret peccatū: tunc in vita
videretur maioꝛ pena peccatoꝛis ad peccan
dum q̄ dei miſericoꝛdia ad indulgendum
Contra qd̓ dicitur Joel. ij. in epl̄a heſterna
ꝙ deus eſt benignus ⁊ miſericoꝛs. et mul-
te miſericoꝛdie. pſtabilis ſup malitia. Et
ideo dicēdum eſt. ꝙ om̄e peccatum in hac
vita. ſiue cōmiſſum cum ſpūali ſiue ſeculari
poteſt deleri per miſericoꝛdiā dei. Et dicēs
oppoſitū. dicit cōtra determinatōem ſancte
matris eccleſie. et ꝑ cōſequēs hereticus cē-
ſend⁹ de pe. di. ij. §. ecce. Nec obſtat argu.
cōtrarium de pctō in ſpiritūſanctū. qꝛ hoc
accipitur ꝓ finali impnia. ſm augu. de. ver
bis dn̄i. q̄ penitus eſt irremiſſibilis. Y
Queritur ſecundo an ſit aliqd̓ peccatū ita
leue qd̓ abſq; dei miſericoꝛdia poſſit remo
ueri. Dico ꝙ īpoſſibile eſt peccatū actuale ſi
ne pnīa remitti. Ratio qꝛ tale peccatū eſt of
fenſa dei. igitur tale peccatū remittitur. ſicͭ
remittitͬ offenſe a deo. ſ; offenſa nō remit
titur niſi per gratiā q̄ cauſat benignitatem
cōmūōis. in cōſcientia peccatoꝛis vt quem
admodū ī ſtatu peccati fuit auerſus ab in
cōmutabili bono. ad cōmutabile bonū. ita
per gratiā ſupnā peccatoꝛ cōuertitͬ ad deum
cū deteſtatōe auerſionis predicte. ⁊ ꝓpoſi-
to emēdandi. Z Tertiō queritͬ an vnū
peccatū moꝛtale. ſine alio ꝑ dei grāz poſſit
remoueri. Dico ꝙ eſt īpoſſibile. qꝛ peccatū
moꝛtale dimittitur ꝑ gratiā dei. que nō po
teſt ſtare cum pctō moꝛtali. Et ſi dimitteret
vnū. et remaneret aliud: gratia dei ſtaret cū
iſto. qd̓ eſt impoſſibile. Secunda ratio eſt.
Cui de⁹ miſeretur. totaliter miſeretͬ. deutro.
xxxij. S; ſi pctōꝛ peniteret de vno et nō de
altero deus ei nō totaliter miſereretͬ. In c⁹
exemplū nūq̄ xp̄s legitur aliquā ī parte cu
raſſe. ſ; in toto. nō ſolū in coꝛpe ſ; etiā ī aīa
Vn̄ augu. in li. de pnīa. Quedam impie-
tas infidelitatis eſt ab illo qui eſt iuſtus et
iuſtitia. dimidiā ſperare miſericoꝛdiam. Se
quitur documentū ꝙ volēs meritoꝛie pe-
nitere. ñ doleat de vno peccato tm̄ ⁊ nō d̓
alio. ſed de omnibus ſimul nec confiteatur
tm̄ de his de quibus nō verecūdatur. aliq̄

aūt qd̓ pudet ſubticet. nec cōfeſſiōē dimidi
at diuerſis cōfeſſoꝛibus. Vn̄ magiſter. iiij.
ſen. di. xvi. Caueat hō ne ductꝰ verecūdia
dimidiat apud ſe cōfeſſiōē vł diuerſa diuer
ſis ſacerdotibus velit manifeſtare. Quidā
eīm vni celant qd̓ alteri manifeſtant. qd̓ eſt
ſe laudare. ⁊ ſic attendere ypocriſim. et ſꝑ
venia carere. Quātū ad expoſitōē ⁊ con
tinuatōē euāgelij heri dicebatur de quo-
dam diſpoſitiuo. ꝑ qd̓ coꝛpus exercitatͬ ad
opus virtutis. hodie hoꝛtamur ad ſuffragi
um. mediante quo anima liberatur ab one
re miſerabilis ſeruitutis. ⁊ ſunt tres partes
in prima notatur. De paralitici īfirmitate ⁊
patris ſupplicatōe ibi. Dn̄e puer ⁊c. In ſe
cunda tractatur de Cēturionis hūilitate et
eius cōmendatōe ibi. Dn̄e nō ſum dignus
In tertia recitatur de xp̄i benignitate ⁊ fru
ctuoſa credulitate ibi. Vade et ſicut credi-
diſti. A

Quantum ergo ad
primā partem circa literam eſt notandum:
Quod ille centurio erat de gentib⁹ a ro-
manis in iudeā poſitus. habens ſub ſe cen
tum milites. Hic habens ſeruū valde dile
ctum paraliticum et oībus viribus deſtitu-
tum. audita xp̄i fama. ⁊ ꝙ in capharnaū ve
niſſ;. tanq̄ pi⁹ dominus et bonus. pro di-
cto ſuo quaſi pro puero ſupplere exoꝛabat
dicens. Domine in quem totaliter confido
puer meus. i. ſeruus quem nōmin⁹ q̄ pue-
rū meum diligo. iacet ī domo paraliticus
⁊ male toꝛquetur. Moꝛaliter ꝑ ſeruū pali
ticum centurionis: deſignari poteſt amicus
defunctus cuiuſlibet fidelis viuentis. Hic
enim pro ſucceſſori. cōgregando bona reti-
nendo. ea nimis amādo minus de delictis
coꝛrigendo. negligenter inſtruendo. multū
laboꝛando ſeruiuit. ꝓpter qd̓ vt miſer ī pur
gatoꝛio detinetur et toꝛquetur. pro quo cen
turio. ſ. viuens in gratia potens eſt rogare.
quia tot hʒ ſub ſe adiutoꝛes: quot in carita
te cōiunctos hʒ fideles. et alijs pijs operib⁹
debet ei ſubuenire. Nā ſm phm. re familia-
ri optet ei qui benefecit. quia tali quilibet
naturaliter obligatͬ ad antidota. ff. d̓ peti.
heredi. l. S; ⁊ ſi. §. Conſuluit. B Cū
autem parentes multa beneſitia nobis con
tulerunt. Quibus ſecundū phm. ix. ethic.
non poteſt reddi equalens quātū poſſum⁹

ſuffragijs debemus eis ſubuenire. Vñ iob
xix. In pſona parentis ad pueros dicit. Mi
ſeremini mei miſeremini mei. ſaltẽ vos amici
mei. quia manꝰ dñi tetigit me. Hortamur
igitur eis ſubuenire ꝓpter tria ſcilicet ratione.
Familiaritatis ⁊ caritatis. qꝛ puer ſiue ſuꝰ
Debilitatis. qꝛ iacet paraliticus.
Penalitatis. quia male torquetur.
Dico nãqꝫ primo ꝙ parenti defuncto aut noſtro
amico in carcere purgatorij cõſtituto debẽꝰ
ſuffragijs ſubuenire ratione familiaritatis
⁊ caritatis Quia ſerui noſtri fuerũt et in ſu
dore vultus eorum nobis bona acquiſiert
et reliquerũt. Nã ſicut ſuus tenetur dño: ſic vice
uerſa dñs ſeruo. ⁊ ſicut parentes pueris: ſic
puer parentibus. Hoc oſtendit natura multoꝝ
aialiu ⁊ auiũ. Ciconie ſunt tãte pietatis ad
parẽtes ſuos. vt ſeneſcẽtes denudatos plu
mis ſuis: naturali pietate fouẽt ⁊ nutriunt
Si ergo volucres celi tãte ſunt pietatis er-
ga parẽtes ſuos. quãtomagis homines ratio-
ne participes: proximos. et parẽtes. corpe tãqꝫ
veſte ſpoliatos. ⁊ in locis penalibus afflic-
tos. eis ſuffragio debẽt ꝓtegere. Auis etiã
videns ſociũ ſuũ debilem ab eſtu et calore
ſolis terrã proſtratã. opponit ſe radijs ſola
ribus: ⁊ facit ſibi vmbrã: donec reſumptis
viribus reſurgat. Sic debemꝰ nos ꝓximis
⁊ amicis noſtris i purgatorio nimio feruo-
re penarum proſtratis orationũ ⁊ elemoſi-
narum ſuffragijs apud diuinã clemẽtiã fa
cere vmbram: donec reſumptis viribus re-
ſurgant a loco penarum ⁊ miſerie. vñ Iob
xij. Nimirũ interroga iumenta. ⁊ docebũt
te. volatilia celi. ⁊ indicabunt tibi. In cuiꝰ
figuram precipitur deutro. xxij. Si videris
azinũ aut bouẽ fratris tui. in via cecidiſſe
non deſpicies ſ; ſubleuabis eum. Si igitur
ex precepto diuino exhibẽda eſt cura iumẽ
to cadenti. penſandũ ſolicite eſt. quãta de
betur proximo ⁊ parenti nobis per carita
tem coniuncto. ⁊ in purgatorio iam proſtra-
to. Hoc conſiderans iudas machabeus. vt
dicitur. ij. mach. xij. Qui miſit hieroſoli-
mam. xij. milia dragmas argenti. offerre
ibi pro peccatis mortuorũ in bello. Sic etiã
nos debemꝰ facere elemoſinas. ⁊ talia hu
iuſmodi offerre pro parentibus: vt a pecca
torum vinculis abſoluantur. Vnde ad heb
xiij. Memẽtote vinctorũ tanq̃ ſimul vin
cti. ⁊ laborantium tanq̃ ⁊ ipſi in corpe mo
rantes. ¶ Sꝫ queritur q̃bus ſuffragijs
debeãt iuuari ⁊ ſolui a peccatis. Dicit bea-
tus grego. ꝙ quatuor modis ſoluuntur vi
delicet oblatõe ſacerdotum. precibus ſan-
ctoꝝ. elemoſinis caroruꝫ. ⁊ ieiunijs cogna
torum. De primo quando eñ ſacerdos offert
corpus ⁊ ſanguinem xpi pro aiabus defũ-
ctis. per hoc ſacrificiũ maxime iuuatur ille
aie. qꝛ iſtud ſacrificium inter omnia ſuffra-
gia eccleſie. maxime virtutis ẽ. ⁊ tam accep
tum deo. vt citius animas de penis liberat
eccĩ. xlv. Ipſum elegit ab omni viuente of
ferre ſacrificium deo. incenſum. ⁊ odorẽ bo
num in memoriam placere pro populo ſuo
Vnde gregorius in dyalogo ſuo. quedam
mulier credens virum ſuũ mortuum. qui
nõ mortuus ſed captus ab hoſtibus. fecit
pro eo miſſas defunctoruꝫ celebrari. qui vi
uus in captiuitate virtute oblationis ſemꝑ
tempore diuinorum a vinculis abſolutus.
narrando poſtea vxori cognouit miraculoſe
a deo factum. Volens igitur parentes ⁊ a-
micos celeriter a vĩculis purgatorij liberari
faciat pro eis miſſas celebrari. Grego. Hec
victima aiam ab eterno interitu liberat. que
nobis mortem vnigeniti per miſterium reꝑ
ſentat. Secundo iuuantur orationibus ſan
ctorum. vnde. ij. machab. xij. Sancta et ſa
lubris ẽ cogitatio pro defunctis exorare vt
a peccatis ſoluantur. Si eñ iuſtus homo
peccatori viuenti poteſt apud deum gratiã
impetrare. Nullum dubium quin etiã mor
tuis ſuis orationibus: penam purgatorij
poſſit mitigare Et notanter. Gregorius dic
ꝙ ſanctorum orationibus iuuantur anime
defunctoꝝ nõ orationibꝰ malorum. qꝛ ſcḿ
illud. Cũ is qui diſplicet ad intercedendũ
mittitur. irati aimꝰ ad deteriora ꝓuocat. ¶ D
Sꝫ diceres ꝗ exñs in peccato mortali nec ce
lebrare. nec orare dꝫ pro aiabus. Dico ꝙ in
ſuffragijs que fiunt ꝑ malos. duo ſũt con
ſiderari. Primo ipſum opus operatum. ſic
ſacrificium altaris qd' ſemper eſt bonum. qꝛ
ex ſeipſo efficaciam habet abſqꝫ opere ope-
rantis. quã equaliter. explet per quemcunqꝫ
fiat. Quantum ad hoc miſſa. et omnia ali
a ſuffragia per malos facta defunctis pro-
ſunt. Secundo ipſum opus operans. ſic
diſtinguo quia ſi ſuffragia fiunt per malum
tanq̃ per actorem: ſic non proſunt. niſi for
te per accidens. vt ſi malus dans elemoſi-

nã excitet paupes ad orãduꝫ pro defuncto
vel hec fiunt per miniſtruꝫ. aut ergo facit ea
vt miniſter publicus. ſcꝫ dei vel eccl'e. ſicut
ſacerdos q̇ celebrat miſſas vel exeq̃as de
functoꝝ. ſic ſp̄ ꝓſunt. q2 malicia miniſtri nõ
nocet operi boni actoris. aut fiunt ꝑ priua-
tum miniſtrũ. ſcꝫ alicuius priuate perſone.
aut ergo facit de mãdato perſone exiſtẽs in
caritate. ſic ꝓſunt. ſꝫ ſi nõ exiſtentis in carita
te. ſic nõ ꝓſunt. ¶ Tertiõ iuuatur elemo
ſinis caroꝝ ꝛ amicoꝝ. Vñ dixit dñs thob.
Elemoſina a morte liberat et ipa pccã pur
gat. ꝛ facit inuenire vitã eternã. Elemoſi-
na aũt eſt triplex. Pria ẽ vt debita defuncto
rum ſoluãtur. eccl'i. iiij. Declina pauperi ſine
triſticia aurẽ tuã. ꝛ redde debitũ tuũ. Ver
ba iſta pñt cuilibet heredi dici: q̇ hereditatẽ
amici ſui tulit. ꝛ debita eius nõ ſoluit. De
clina aureꝫ tuã ſine triſticia ꝛ audi deſideri
um paupis amici tui q̇ ẽ in purgatorio i tã
ta paupˢtate: ꝙ de oibus bonis ſuis ñ poteſt
hr̃e obulũ. ꝓſolue eius debita. q2 h̄ deſide-
rat. ꝛ noli euꝫ contriſtari in dilectione. q2
forſitã ꝓ his punitur. Secũda ẽ vt teſtamẽ
ta cõdita reddãtur. eccl'i. iiij. Fili elemoſinaꝫ
paupis ne defraudes. Qui eñi hanc defrau
dãt ſunt fures ꝛ ſacrilegi. ꝛ excõmunicãdi.
xvj. q. ij oblationes. Tertia vt de tuo in ſpe
ciali aliq̇d paupibus eroges thob. iiij. Ex
ſubſtantia tua fac elemoſinã. Quarto ieiu-
nio aie liberantur. Figuratur nee. i. vbi legi
tur ꝙ neemias luxit et ieiunauit multis di
ebus pro filijs iſrael captiuatis. ꝛ liberati
fuerunt. ſic ꝛ aie. ¶ Dico ſecundo ꝙ
animabus parentum ſubuenire debem⁹ ra
tione debilitatis. q2 iacent vt paraliticus: q̇
nõ habet motum. nec vſum membroꝝ. Sic
ipſi debiles ſunt. et ſeipſas adiuuari ñ poſ
ſunt. nec mereri. cum ſint extra ſtatum merẽ
di et operandi. et impedimenta tollẽdi. vñ
ioh. ix. Venit nox quãdo nemo operari po
teſt. Sꝫ queritur an anime i purgatorio poſ
ſint ab alijs qui in ſeculo viuunt in aliquo
iuuari. Et videtur ꝙ nõ. ad gala. vi. Vnuſ
quiſqꝫ onus ſuum portabit id eſt penam ꝓ
peccato. In oppoſitum eſt illud. ij. machab.
xij. Sancta et ſalubris eſt cogitatio pro de
functis exorare et cetera. Nam apoſtolus. i
corinthioꝝ. xij. loquitur de miſtico cor-
pore ad ſimilitudinẽ humani. Nã corporis
per vnum membrum ſuppletur indigentia
alterius. Ergo cum gratia ſit potentior ꝙ
natura. gratia in corpore miſtico: per vnuꝫ
membrum poteſt ſupplere alterius indigen-
tiam. Hinc eſt. ꝙ ſuffragia membrorum ec
cleſie poſſunt prodeſſe commembris indi
gentibus. quia vero per mortem commem
bra eiuſdem corporis eſſe non deſinunt. poſ
ſunt prodeſſe etiam defunctis. Vñ augu.
dicit. Non eſt negandum ſpiritum defunc-
toꝝ ꝓtãte ſuoꝝ viuẽtiũ poſſe releuari. Nec
obſtat argu. contrarium quia illud intelligi
tur de damnatis quibus nõ communicantur
ſuffragia eccleſie. Tertio animabus in pur-
gatorio eſt ſubueniendum ratione penalita
tatis ꝛ miſerie. quia multis penis male tor
quentur. Naturale namqꝫ eſt homini citius
ſubuenire magis afflictis ꝛ eis compati.
Sic etiam animabus in purgatorio cunc
tis propter grauiſſimas afflictiones cõ-
pati debemus. ¶ Sꝫ queritur ſi pena
purgatorij ſit maior pena. ꝙ in vita q̃cumqꝫ
alia corporalis. Rñdet rich. ſuper. iiij. ſen.
di. xlix. ar. ij. q. i. Qȝ pena purgatorij maior
eſt q̇libꝫ pena temporali. Nã ſm eũdeꝫ pena
cauſatur dupl'r. ſ. ex abſentia boni amati ꝛ
pñtia mali oditi. Et vtroqꝫ mõ pena purgato
rij maior eſt. Cuius rõ ẽ. q2 motus aiaꝝ in
purgatorio ñ retardatur mole corpis. ſꝫ ve-
hementiſſime deſiderant cũ deo perfecta frui
tione coniugi. ex cui⁹ fruitionis ꝛ coniunctio
nis abſentia: vehementiſſime affligũtur. ma
xime cum temp⁹ videãt aduenisse: quo cũ
deo perfecte eſſent coniũcte. ſi dũ erant i cor-
pore penam ſuis pctis debitã ꝓſoluiſſent.
Ad h̄ ẽ etiã mgr̄ ſen. i. iiij. di. xlix. Hoc aũt
dr̃ de igne purgatorij. ꝙ ꝛ ſi etern⁹ ñ ſit mi
ro iñ mo grauius eſt. Excellit oẽm penã quã
cũqꝫ vnq̃ paſſus ẽ aliq̇s i hac vita. Nũq̃ in
carne inuenta eſt tanta pena licꝫ innumerabi-
lia martires paſſi ſunt tormenta. Ad h̄ etiã
bonauẽ. ſup. iiij. ſen. di. xlix. ar. ij. Oꝑtet
nos h̄ concedere etiã ſi ñ appareat nob' rõ. ꝙ
pena purgatorij ẽ grauior. Et dicẽ ꝙ i h̄ magis
ẽ adherẽdũ aucti ꝙ rõni ꝓ eo ꝙ iſtud q̃ ma
gis ſupra naturã et ratiõeꝫ ꝙ ſm naturã ꝛ
diſpoſitiõeꝫ. De illa pena idẽ dicit i prio ar
gu. Quod augu. i quodam ſermone. Iſte
ignis durior erit. ꝙ q̇cq̇d in ſeculo penaꝝ
aut videre aut ſẽtire. aut cogitare q̇s pot. ¶

Secunda pars in

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

qua notať cẽturionis mag̃ bũilitas dicẽs.
domine. quaſi diceret. Tu ſolus es domi-
nus ꝛ laudabil'ſimus ego idignus ſeruuſ
vtinam tuus. igiť non ſum dign⁹. ꝛc̃. Mo
raliter. ſicut cẽturio ex bũilitate ꝑ xp̃m exau
ditur. cõmẽdatur. ꝛ ſeruus eius ab ifirmi-
tate curatur. ſic ex humilitate etiã homi mľ
ta bona ꝓuenũt. opꝫ ḡ nos eẽ humiles vt
illa bona acq̃ram⁹. Nã vt dicit ph̃s de ſom
no et vigilia. Pricipio oĩa ꝑua ſunt. Ex par
uo eñ grano arbor maxima. et de ꝑarua ma
teria magnũ aĩal generatur. ſic ex hũili cor-
de multa bona homini naſcũtur. Quicũqꝫ
eñ illa bona deſiderauerit obtinere in celo
et in terra. nõ debet ſe ſupbe extollere ſꝫ hu-
militer ſe ſubdere. qꝛ vt habetur di. xl. mul-
ti ſacerdotes. §. Quicũqꝫ deſiderauerit pri-
matũ i terra. iueniet cõfuſionẽ i celo. nec q̃s
feſtinet quõ alijs appeat maior. ſꝫ quõ oĩb⁹
inferior. ſcꝫ ꝑ humilitatẽ videatur. Hec eñ
virtus. ſcꝫ humilitas eſt filia dilectiſſima
dei patris. potens.
Patris furorem placare.
Hominem a dyabolo liberare.
Donum gratie habundanter ꝓcreare.
Dixi p̃rio ꝙ hũilitas placat furorem p̃ris ce
leſtis. Nã ꝑue plãtule i medio flatuum vali
diſſimoꝝ ventoꝝ. qꝛ cedũt et inclinãt ſe pa
cẽ hñt: et ſic q̃ſcũt et violẽtiaꝫ mitigãt vbi
arbores excelſe frõdoſiſſime multũ reſiſten
tes auulſionẽ et cõfractõeꝫ patiũtur. I
Propter qd̕ fabuloſe dr̃. ꝙ inter quercũ et a
rũdinẽ orta ẽ altercatio. quercu cõquerẽte d̕
impetu vẽtoꝝ ꝙ cũ fortiſſima atqꝫ duriſſi-
ma. et cũ mole ꝛ ſpiſſitudie ligni ſuꝑfũde
qꝫ ac latiſſime radicata eſſet. tñ ꝑ ip̃m radi
citus euulſa. et inſuꝑ ex medio fracta. nec
nõ in terrã ꝓiecta. et ip̃a arũdinem interro-
gãte dicens. O arũdo que adeo debilis ꝛ
parua es. qualiter vẽtos tãualidos illeſa ꝛ
integra effugiſti. Rñdiſſe fertur arũdo et di
xiſſe. Tunquit. O quercus ſupba eras. ꝛ
duritia et inflexibilitate tua reſiſtere volens
vento fortiori: ip̃umqꝫ ſuꝑ te tranſire non ſi-
nens violenter hũiliata et incuruata. merī-
to fracta es. Ego vero cũ vento cedens ad
oĩnez vẽtũ me humilio. et abſqꝫ vlla rebel
lione vel reſiſtẽtia ſuꝑ me illuꝫ tranſire ſino
ideo a nullo ledor. a nullo aliquid patior.
Et quicq̃d paſſa es rigor tuus et inflexibi-
litas atqꝫ ſupbia fecerũt tibi. Sic etiã ſe hu
milians in omnibus ventum ire dei vel ho
minis poteſt ſubterfugere. vbi ſuperb⁹ deij
citur vel eradicatur. Exemplum ſequitur d̕
ſocrate ph̃o. q̃ cũ multas tyrãnides paſſus
eſſet a quodã tyrãno. q̃ tãdem ei minabatur
mortem. Reſpõdit humiliter. mortẽ volo.
quo audito tyrãnus dixit et ego faciam te
viuere inuitũ. Tunc ſocrates ait. Nihil inui
tus patior. q̃cq̃d intuleris. ſꝫ volo ſiue mor
tem. ſiue vitã. Cedebat eñ ſocrates oĩni fu
rori tyrãni. inclinãs cor ſuuꝫ. vt ſuꝑ ipſum
trãſiret ſine reſiſtentia. quecũqꝫ tyrãn⁹ īfer
ret. K Cuius figura hr̃. iij. reg. xxi. i a-
chab humiliato cui dñs pepcit: ne faceret
malũ qd̕ ꝓpoſuerat de⁹. Super quo hiero.
ad occeanũ de morte ſancte fabiole dicit. O
felix hũilitas penitẽtie que gladium diui-
ni furoris intromiſit i vaginã miſericordie
Secundo humilitas liberat hoiẽm a pote-
ſtate dyaboli. Nã aper iacẽtem in terra lede
re nõ poteſt. Sic nec diabol⁹ aper ifemi hu
milẽ. In cuius exẽpluꝫ legitur in vitis pa-
trum. dyaboluꝫ dixiſſe beato machario ini
mico. vincis me qꝛ non poterat eum vince
re. ieiunãdo. nec vigilãdo. ſꝫ humilitate. qꝛ
inquid. ego non poſſum me humiliare ſic̃
tu. Sicut etiã piſcis ꝑuus non tenetur nec
capitur rethe ſic nec humilis rethe deceptio
nis dyaboli. Exẽplũ beati Antho. Qui vi-
dens totuꝫ mundum laqueis plenum ad-
mirando ꝛ tremefactus queſiuit a domino
quis illos euaderet. reſpondit dominus ꝙ
ſola hũilitas. Cuius figura habeť. ij. ꝑalip
xxxij. in ezechia. ꝛ i ep̃la hodierna cui⁹ cor
eleuatũ erat. Qui poſtea humiliat⁹ euaſit
mortem. Vñ hic bon⁹ fund⁹ hũilitatis: in
quo oĩs edificatõ cõſtructa: creſcit in tẽplũ
ſanctũ in dño. quẽ qui habꝫ: nũqꝫ habꝫ vn
de a dyabolo vici poſſit. Tertĩo ipetrat donũ
habũdantis gr̃e. Quẽadmodũ ei aq̃ corpa
les i loca ꝓfunda fluũt ꝛ ea replẽt. ſic̃ paiꝫ i
lacis. Sic aque ſpũales. i. fluenta gratiarũ
corda profunda humilitate replent. Et ideo
qꝛ cor virginis et dei genitricis fuit ceteris
humilitate profundius. ideo fluentis gra-
rum impleta fuit abundantius. et ſalutata
plena gratia ab angelo. Quare dicit in can-
tico ſuo. Reſpexit humilitatem ancille ſue
ꝛc̃. Et geneſis. xviij. habeť de abraham
Qui hũiliat⁹ corã dño dic̃ loq̃r ad dñm me
uꝫ cũ ſim puluis ꝛ cinis meruit ampliorẽ

gratiam familiaris colloquij. Et centurio
qui ſeipſum deſpiciens. dicit. Domine nõ
ſum dignus et cetera. meruit gloriã et lau
dem pre cunctis in iſrael.

Tertia pars in qua

notatur fructuoſa credulitas centurionis.
Credidit nãq; ſaluatoris deitatẽ. et illã eſſe
tante ſapientie et pietatis. ꝙ nõ ſolũ i pñtia
ſ; etiã in abſentia poſſet et ſciret curare ſuũ
ſuũ. Quare dixit. Dic tm̃ vbo. et ſanabitur
puer meus. ꝓpter quã credulitatẽ dixit. ei
ihs. Vade et ſicut credidiſti fiat tibi. L
Moraliter firma fides. vel credulitas eſt fũ
damẽtũ oĩs boni. Nã ſicut radix arboris eſt
primũ fundamẽtum. a qua rami ſinguli et
fructus recipiũt efficaciã et virtutem. Sic a
fide oĩs virtutes et oẽs actus noſtri recipi
unt fulcamentũ et iuſticiã. q2 ſm iacobum.
vt allegat̃ de ſum. tri. et fi. catho. firmiter i
glo. Juſtus in fide viuit. Et aug. Fides ẽ
primũ donũ. quo pie et iuſte viuit̃. Vt igit̃
pie et iuſte viuam⁹. firmã credulitatẽ in cor
de et ope oſtẽdem⁹. et meremur a deo ꝑ hãc

Peccatorum remiſſionem.
Demoniorum confuſionem.
Optatorum conſecutionem. M

Dico namq; primo. ꝙ propter credulitatẽ
meremur peccatoꝝ remiſſionẽ actu. x. c. de
xp̃o dicitur. Huic omnes ꝓphe teſtimoniũ
ꝑhibẽt. remiſſionẽ accipere per nomẽ eius
oẽs qui credunt in eũ. Nã viri niniuite cre
diderunt domino. et p̃dicauerunt ieiuniũ
et remiſſionẽ peccatorũ optinuerũt. Sed di
ceret quis. an quilibet credẽs deũ. habeat
remiſſionem peccatoꝝ. Dico ꝙ nõ. q2 mul
ti credunt deũ ſicut iudei et pagani. qui tñ
ex hoc nõ hñt remiſſionẽ peccatoꝝ. Vñ dic̃
mgr̃ ſniaꝝ in. iij. di. xxiij. allegãdo ſanctũ
aug. ꝙ differũt. Credere deo. credere deũ
et credere in deũ. Nã credere deo. ẽ credere
vera eẽ q̃ ip̃e dixit in ſcripturis vel geſſit in
creaturis eccl. ij. Crede deo et recuperabit te
Sed credere deũ. eſt credere ipſum deũ eſſe
et ipſum eſſe creatorem omnium creatura-
rum: a quo omnia habent ſuam eſſentiam.
Vnde ad hebreos. xi. Oportet accedentẽ
credere quia eſt. Sed credere in deum. ẽ cre
dendo in eum tendere eũ amore. Vñ ioh
xiiij. Creditis in deum. et in me credite.
Xp̃iani igitur credunt deum ſc3 eſſe creato
rem omnium. credunt deo. hoc eſt verbis
eius. et ſcripturis. et credunt in deũ id eſt
omnia que pertinent ad ſuam deitatem et
humanitatẽ. Non igitur ſufficit credere deo
nec deum pro remiſſione peccatorum. quia
ſic etiam credunt demones et damnati. Re
quiritur ergo vt credas in deum. ꝙ ſic ten-
das in eum et credendo eum ames ſecun-
dum auguſtinum. N Dico ſecundo.
ꝙ meremur propter credulitatem demonio
rum confuſionem. mar̃. vlti. Signa autẽ
eos qui in me credunt hec ſequantur. i no-
mine meo demonia eijcient. Et ideo fides
dicitur ſpirituale ſcutũ in quo demonem vi
cere poſſumus. Eph. vi. In omnib⁹ ſumen
tes ſcutum fidei. in quo poteſtis omnia te-
la nequiſſimi ignea extinguere. Dicit papias
et habetur in expoſitione ſuper iuuenalem
ꝙ numa põpilio ſacrificante. cecidit quod-
dam ſcutum de celo. qd̾ achilli fuit datũ: ꝓ
miſſum. ꝙ illic romanum imperium foret de
ſtruendum: vbi illud ſcutum achillis foret
ſeruatum. Moraliter ſcutũ fidei de celo ce
cidit quãdo chriſtus de celo veniens fi-
dem omnibus predicauit. Et vbicunq; illd̾
ſcutum ſeruatum fuerit. demonis habet ex
tirpare dominiũ. et diuinũ ſeruare qd̾ oſtẽ
ditur in figura danielis. vi. In daniele qui
cum in lacu leonum cum leonibus ſtaret:
nullus eum ledere potuit. quia crediderat
deo ſuo. O Tertio propter fidẽ et cre-
dulitatem meremur optatorum conſecutio
nem. Mar̃. xi. Quecũq; orantes petitis cre
dite. quia accipietis. et euenient vobis.
Narrat magiſter in hiſtorijs. Qd̾ cum ale-
xander magnus veniſſet ad montes aſpi-
os. miſerunt ad eum filij captiuitatis tribu
num. egrediendi licentiam poſtulantes Cũ
q; queſiſſet cauſam captiuitatis. ꝓcepit eos
receſſiſſe a deo iſrael. vitulis aureis immo
lando. et per prophetas dei denũciaſſe eos
de captiuitate non redituros. Tunc reſpon
dit alexandro ꝙ arcius illos includeret. Cũ
igitur anguſtiarũ inciperet. obturare mo
libus bituminibus. qd̾ tamẽ humano la-
bore fieri non potuit. rogauit deum iſrael.
vt illud opus compleret. et ecce nutu diui-
no propter credulitatem eius. prerupta mõ
tium ad ſe inuicem acceſſerunt. et factus eſt
locus immeabilis. Et vt ait. Joſephus
deus quid facturꝰ eſt ꝓ fidelib⁹ ſuis. oñdit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

cum tantū ꝓ īfidelibus fecit. Exēplū etiaꝫ
habemus in centurione. cui pro salute ſui
deprecanti finaliter reſponſum fuit. Uade
et ſicut credidiſti. fiat tibi.

Feria ſexta poſt cinerum.

Audiſtis quia
dictū ē antiq̄s. diliges ꝓximum
tuū. ⁊ odio habebis inimicū tu
uꝫ. Ego aūt dico vobis. Diligite inimicoſ
veſtros math. v. ¶ Cōſueuerīt artifices
poti⁹ h op⁹ opari per qḋ magis lucꝝ expec
tat᷑: ſ maioris lucri et meriti ē diligere ini-
micuꝫ q̄ȝ amicū: igr̄. Un̄ mgr̄. iij. ſniaꝝ di.
xxx. q̄rens illā q̄ſtionē. An poti⁹ ſit pluriſ
ꝙ meriti diligere inimicos q̄ȝ diligere ami-
cos. determiat ꝙ maioris meriti ē diligere
inimicū q̄ȝ amicū. qḋ ꝓbat᷑ auc̄te ſaluatoris
Math. vi. Si dimiſeritis hoīb⁹ pctā coꝝ di
mittētur et vobis p̄ctā vr̄a Si vō nō dimi-
ſeritis. nec pr̄ veſter dimittet pctā vr̄a. Et cō
cludit ex his v̄bis dicēs. ecce h habet᷑ qḋ p̄
taxauim⁹. ſcꝫ maioris meriti eē diligere ini
micū. et bn̄facere ei. q̄ȝ iſtū q̄ nihil mali no-
bis fecit. vt ſi fiat argumētuꝫ. Omīs dile-
ctio ꝑ quā dimittūt᷑ peccata ē maioris v̄tuti
q̄ȝ illā ꝑ quā nō dimittūtur peccata. ſ ꝑ di-
lectōēꝫ inimicoꝝ. dimittūtur peccata. vt di
ctū ē. et nō ꝑ amicoꝝ. ğ nō ſoluꝫ diligere de
bemus amicos ⁊ ꝓximos iuxta dicta anti-
quoꝝ. ſ etiā inimicos qḋ mādat dn̄s in v̄-
bis ꝓ themate aſſumptis. Querit᷑ vtrū ex il
lo p̄cepto om̄s teneātur ad diligēdū inimi
cos. Et videtur ꝙ nō. Nā volūtas nr̄a debꝫ
eſſe cōformis volūtati diuine. ſ de⁹ odit il
los qui inimicitiā tenēt. Un̄ p̄s. Iniquos
odio habui. Cōtra diligite inimicos vr̄os
Rn̄dit ſanct⁹ tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. xxv. ar. viij.
Q ḋ dilectō inimicoꝝ tripl̄r pōt cōſiderari.
vno mō vt inimici diligāt᷑ inq̄ntū ſunt ini-
mici. et h ē ꝑuerſuꝫ et caritati repugnās. ſcꝫ
ꝙ vn⁹ diligat aliquē ſm̄ viciū et maluꝫ qḋ
fecit ei. q2 ſic diligeret aliquis malū alteri⁹
Et h ē ꝙ vult mgr̄. iij. ſen. di. xxix. iux̄ finē
querēs illā q̄ſtionē. Cur dn̄s p̄cepcrat dili-
gere inimicos math. v. Cū alibi precipiat
odio hr̄e parētes et filios. q2 dixit luc. xiiij.
Siq̄s venit ad me. et nō odit pr̄eꝫ ſuum ⁊
mr̄em et vxorē. filios fr̄es et ſorores. et ani
mā ſuā. nō pōt me⁹ eē diſcipulus. Ad q̄ ibi
deꝫ dic mgr̄. duo eſſe diligēda in hoīe. ſcꝫ

naturā et v̄tutes. Uiciū vō et pctm̄ ē odio
habēdū. Et poſtea dic̄. ꝙ parētes inq̄ntum
mali ſunt odiēdi. et inimici diligēdi ſinq̄uā
tuꝫ hoīes. ¶ Secūdo vt odias maluꝫ
culpe in eis. Nā qui diligit iniquitatē odit
aīaꝫ ſuaꝫ. ſm̄ p̄s. Diligere em̄ bonū ꝓximi
et odire ei⁹ malū. ē recta dilectio et ꝑfectum
odiū. quia ambo ab eodē fonte caritatis ꝓ
cedūt ꝓpter qḋ idē ꝓpheta poſtq̄ȝ dicit. Ini
quoſ odio habui addit. Perfecto odio ode
raꝫ illos. vbi glo. dicit. Perfectū odiuꝫ eſt.
ꝓximū diligere ſm̄ naturā. et odire eius cul
pā et penā. Tertio vt in oīb⁹ ꝓſperis que ſa
lutem eoꝝ ꝓmouēt congaudeas et in oībus
nec̄ciis adiuite ſuſtentatōꝫ loco et tp̄e nec̄ta-
tis eis ſubuenias inq̄ntū poſſunt niſi talis
eſſꝫ inimicus fidei et eccleſie tūc ſm̄ quoſ-
dā nō tenetur ſibi hō in caſu nec̄tatis opta-
re bonū tp̄ale ſi timet eū in malicia ſua con-
fortari. niſi firmiter crederet eū ex hoc bono
meliorādum. vel ad fidē cōuertēdū. Meli⁹
em̄ ē ꝙ talis moriatur corꝑaliter. q̄ȝ eccleſie
et fidei mala inferat. et ꝑ tale bonū in malo
cōfortetur. ¶ Sed diceres quō poſſuꝫ
inimico me perſequēti indulgere. ita ꝙ nō
odiā ei⁹ vitā et naturā. Rn̄det aug. triplici
mō. Primo in ſmone p̄limoꝝ martirū oſtē-
dens. ꝙ leuiſſime homo poſſis diligere ini
micū. et ei indulgere. Qm̄ ī dilectōe inimi-
coꝝ nō tēptat᷑ hō a ieiunio nō ab abſtinen
tia. nō a vigilia: nō a carne nō ab induitōe
veſtiū. nō p̄cipitur ſibi vt oret multū in ec-
cleſia nec vt vigilet. Un̄ ibidē aug. dicit.
De diligēdis inimicis fr̄es kariſſimi. null⁹
vnq̄ȝ in veritate poterit ſe excuſare. pōt mi-
hi aliquis dicere. nō poſſuꝫ vigilare. nūq̄d
pōt dicere. n̄ poſſuꝫ amare. pōt dicere. n̄ poſ
ſuꝫ res meas totas paupib⁹ dare. et in mo
naſterio deo ſuire. omnia illa p̄ter hoc ꝙ nō
poſſis amare credo tibi. Unde ibidem aug.
inquit. Et ſi dixeris q2 nō poſſum a vino.
vel a carnibus abſtinere. credimus tibi. Si
aūt dixeris ꝙ non poſſis in te peccantibus
indulgere. omnino non credim⁹. quia nul
la nobis remanet excuſatio. dum non ḋ cel
lario. ſ de corde iſtam. elemoſinā iubemur
implere. Secunda reſponſio eſt eiuſdē aug.
ibidem querentis a te. Dic mihi chriſtia
ne. feciſti aliqua peccata cotra deum. Et di
ces qḋ ſic. poſtmodū querit a te. Dic mihi
qḋ mai⁹ eſt pctm̄. vel pctm̄ qḋ feciſti contra

deū. vel peccatum quod fecit homo cōtra te
Et dicis recte reſpōdendo φ maius eſt pec/
catū illud qd̓ feciſti cōtra deū. per hoc qd̓ ē
infinitū. cū offendiſti pſonaȝ infinitā φ il/
lud peccatū qd̓ in te fecit hō. per hoc qd̓ eſt
finitū cū offenderit perſonā finitā. vn̄ ibidē
ait. Si diceret aliqͥs tanta mala me inimic⁹
cōpulit ſuſtinere vt cū nulla rōne poſſum di
ligere. Attēdis igr̄ quid tibi fecit hō. et non
attēdis qͥd tu feciſti deo. ſi cōſciam tuā dili
genter diſcutis et inqͥris: ſine vlla cōpenſa/
tiōne maiora tu peccata cōmiſiſti in deo: φ
in te cōmiſit hō. Et qua frōte vis. vt tibi de⁹
dignetur dimittere multū. cū tu nō acqͥeſcis
dimittere paꝝ. Tertia rōſio eſt eiuſdē. qꝛ eti
am querit a te hūte inimicū. qd̓ poti⁹ velis
in illa vita hr̄e bonū vel malū proculdubio
rn̄des φ bonū. ſi ergo vis habere bonū. de
bes parcere inimico. quia in odiendo inimi/
cum facis malū anime tue. ſed indulgendo
facis malū corpori tuo. Ubi eīm corp⁹ tuū
ſtaret lete: anxiatur quando videt inimicū.
et ſi anxiatur: dolet. cōtriſtatur. patitur. qꝛ qͥ
aliuȝ in corpe pſequitur: prius ipe in corde
pſecutōem ſuſtinere cognoſcit̄. Ex his cui/
libet dicēti φ non poſſit indulgere inimico
obuiatur. φ contra rōnem loquitur. ¶
Si diceret quis. videtur φ nō debeā remit/
tere nec indulgere inimico in me peccāti. ni
ſi ſatiſfaciat mihi de iniuria illata. quia ſm̄
augu. Nō dimittitur peccatū niſi ablatū re/
ſtituatur. Dico φ hō cui iniuriatur et qͥ iniu
riam paſſus eſt: ſtati tenet̄ petēti veniam di/
mittere cordis rancorē. Pro quo ſciendū φ
ex iniuria illata ſolent in homie tria oriri. ſ.
rancor in affectu. ſignū rācoris in effectu. et
actio cōtra iniuriantē. Primū tenet̄ hō ſtati
dimittere petēti. et nūφ in corde ſuo tenere.
mathei. xviij. Sic pater meus celeſtis faciet
vobis. ſi n̄ remiſeritis vnuſquiſqꝫ fratri ſuo
de cordibus veſtris. Secundum. ſ. ſignum
rancoris in effectu tenetur etiā hō dimittere
petenti veniā. et ſatiſfacere volēti inqͥntum
pōt: nec etiā oportet. φ qͥs ledenti tātam fami
liaritatem exhibeat. ſicut an̄ fecit. ſ ſufficit ſi/
bi ſigna cōmunia qͥ directe ordināt̄ur ad vi
tam eternā habēdam nō negare. Sicet dn̄s
remittit pctō ſatiſfacere. De hoc pōt intelli/
gi illud qd̓ dr̄ luce. xvij. Si reuerſus fuerit
ad te aliquis dicēs. penitet me: dimitte illi.
Tertiū. ſ. actiōem cōtra iniuriātem non tene
tur dimittere: niſi ille reſtituat. vel φtum ad
rei ablatōem vel fame quantū poteſt. qꝛ ta/
lis ſalua caritate pōt cōtra talē in iudicio a/
gere. et qd̓ ſuū eſt repetere. Quantū nunc ad
cōtinuatōem et declaratōem euāgelij habi/
tum ē in priorib⁹ de aliquib⁹ virtutib⁹. ſ. ie
iunio et hūilitate. nūc ne fruſtremur merito
qͥliter fundari debēt in caritate videam⁹. et
ſunt tres partes que notantur in euangelio
In prima ſancte affectionis caritas dilatan
da. Ibi. Audiſtis quia dictuȝ eſt antiquis.
In ſecunda pure intentionis ſinceritas recta
tanda. Ibi. Attendite ne iuſtitiā veſtrā ꝛc.
In tertia pie ſubuentionis largitas ordinā
da. Ibi. Cum ergo facis elemoſinam ꝛc.

Quantum igitur.

ad primam partem ad literam eſt ſciendum
φ hoc qd̓ dicit odio habebis inimicū tuū.
nō eſt verbū legis. qꝛ hoc in lege nō ſcribit̄.
ſ eſt interptatio iudaice expoſitiōis. qui di/
cebāt φ omne qd̓ nō erat in lege phibitum:
erat eis cōceſſum. ¶ Moraliter ē notā
dum φ volēs meritorie laborare: neceſſario fun
dat ſua opa ſup ſincerā caritatē. vt neminē
odio habeat: ſ tam amicū φ inimicū ppter
deū diligat. Nā vt phs dicit. viij. eth. φ na
turaliter vnūquodqꝫ diligit ſui ſimile. Cū
ergo qͥlibet hō ſit eiuſdē ſpēi cū altero et ſi/
milis in natura: dꝫ ex natura cōſimilem ho
minem diligere. et nullum odire vel ledere.
Ad qd̓ inducit nos natura. Legit̄ in natu/
ralib⁹ de qͥdā aue nomie arpia qͥ eſt auis fe/
rociſſima habēs vultū ſimilē homis: qͥ ſi fe
rocitate aliquē homieȝ interfecerit: vidēs ſe
habere eius ſimilitudieȝ: maxie dolet. Mul
to magis hō rōne pditus ſdolore dꝫ ſe leſiſſe
verbo vel facto ſibi ſimilē et maxie xpianū.
cū ſit cōmēbrū ſuū. Debem⁹ ergo nos inimi/
cum amare. iuxͣ illd̓ Job. xv. Hoc eſt pceptū
meū vt diligatis inuicem. Et φ maxime de
bemus inimicum diligere. Et hoc propter
tria. ſcilicet propter
Debitum perſoluendum.
Eternum premium conſequendum.
Damnationis periculum euadendum.
Primo enim debemus inimicos diligere
propter debitum perſoluenduȝ. Duplex eīm
in hoc habemus debitum. ſcilicet precepti.
ſicut hic pꝫ. qd̓ pceptū ita generaliter obliga/
torium eſt. φ ab illo nullus ſe excuſare poteſt.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Unde augu. in ſermone de martiribus dixit. De diligēdis inimicis fratres cariſſimi. null⁹ vnq̄ i ꝟitate ſe poterit excuſar̄. Itē de bitum cōmiſſi delicti. Statuit nāq̄ dn̄s nobis hāc legē iuſtitie vt ſi volumus ꝙ ipſe dimittat nobis debita noſtra: dimittam⁹ nos pri⁹ inimicis noſtris debita ſua. Et vt iſta lege nos ꝓprio ore cōſtrigeremus. poſuit ꝰ in quīta petitōe orōnis dn̄ice: vt. ſ. ſibi quotidie diceremus. Dimitte nobis debita noſtra ſicut et nos dimittimus ⁊c̄. Super quo verbo dicit criſ. ſuꝑ matheū. Cū qua fronte orat. qui inimicitiā ſeruat aduerſus alteꝛa. a quo forſitā leſus ē. Sicut em̄ ipſe orās mentitur. dicēs remitto. et non remittit. ſic etiā a deo petit indulgētiam et nō illi indulgetur. Propter hoc poſuit dn̄s ſimilitudiēʒ de ſeruo nequā. q̄ debebat decē milia talētorum: et tn̄ accepta gr̄a remiſſiōis a dn̄o ſuo noluit centū denarios dimitter̄ cōſeruo ſuo vbi ꝑabolā ſic cōcluſit. Sic et pater me⁹ celeſtis faciet vobis. ſi non remiſeritis vnuſquiſq̄ fratri ſuo de cordibus veſtris. math. xviij. Scd̄o debemus inimicos diligere ꝓpter eternū p̄miū concedendū. Unde augu. Diligere inimicos ē grādis labor in hoc ſeculo: ſ grāde p̄miū in futuro. qꝛ per amoreʒ inimici efficieris amic⁹ dei. Et ſic dicit hic ſaluatoꝛ. nō ſolū efficieris dei amic⁹: ſ etiaʒ filius. ſ filijs debetur hereditas. Ideo qui ꝓpter deū diligit inimicos. p̄mium ꝯſeq̄tur eternū. Hoc maxīe oſtenditur nobis in beato ſtephāo. Qui qn̄ flexis genibus pro lapidantibus inimicis exorauit vidit celos apertos. et ihm̄ ſtātē a dextris virtutis dei. et ſic ſtatī obdormiuit in dn̄o. ſicut hr̄ actuū. vij. ¶ Tertio ꝓpter ꝑiculum euitādū. quod quidē eſt duplex. ſ. tꝑals odij. et eterni ſupplicij. qui ei odit habet in mente letale vulnus. et gerit in corde tenebras pcōꝝ. Und̄ i. ioh. ij. Qui odit fratrem ſuū homicida ē. et in tenebris eſt. et in tenebris ambulat. et neſcit quo vadit. qꝛ tenebre obcecauerūt oculos ei⁹. Ideo augu. dicit notabile verbū ſuꝑ ps. Sic puta maliciā eē q̄ſi ignē. Nā ſi vis aliq̄d incēdere: ignis pri⁹ ardet. niſi em̄ ardeat nō incēdit. Ita et ſi malicia ꝓcedit extra q̄d vaſtat te vtiq̄. Qd̄ alteri nō noceat fieri pōt. qd̄ aūt tibi noceat fieri nō pōt. ꝓpter qd̄ mouet in quodā ſermōe. di. Frenate irā q̄ vos ſtimulat ad vīdictā. Ita em̄ ſcorpio ē

Si igr̄ te vis vindicare de inimico tuo: ad ipaʒ irā tuā te cōuerte. qꝛ ipa ē inimica tua q̄ occidit aīaʒ tuā. Aliud ꝑiculū eſt. ſi inimicos nō diligim⁹. ſuppliciū. ſ. eternū acq̄rimus. Unde. i. ioh. iij. Qui non diligit manet in morte. Omnis qui odit fratrem ſuuʒ homicida eſt. Et ſcitis qm̄ omnis homicida non habet vitā eternam in ſe manentem

Secunda pars in

qua ſaluatoꝛ nos docʒ in operibus noſtris habere ſinceritatē rectitudinē intētionis. in hoc ꝙ dic̄ attēdite. lr̄a pʒ ex ſe. ¶ Moraliter eſt notandum ꝙ opa nr̄a poſſunt eſſe in triplici differētia. Sūt nāq̄ q̄dā opa tam bona ꝙ male fieri nō poſſunt: vt amare deum. Alia ſunt opa tā mala ꝙ nō poſſunt bene fieri. vt deū blaſphemare mētiri adulterari ⁊c̄. Alia ſunt indifferēter q̄ bn̄ et male fieri poſſunt: vt ieiunere orare. et elemoſinas dare. que ſi fiūt ad honorē dei et ꝓpter deū ſunt bōa et meritoꝛia. Si vo in fauorē ſeculi: puta ꝓpter pōpā auaritiā et ſimulatōeʒ vel laudē vel huiuſmōi: lʒ opa in ſe ſint bona. tn̄ qꝛ n̄ bn̄ fiūt. ſ. recta intētōe: ſunt vana et demeritoꝛia. Un̄ q̄dā ſapiēs dixit iohām andree. vt hr̄ ex̄ d̄ colluſiōe detegēda. c. ſcripta in glo. ij. ꝙ deus nō eſt remuneratoꝛ nominū. ſ aduerbioꝝ. hoc ē de⁹ nō remūerat. bonū qd̄ fit. ſ qd̄ bn̄ et recte fit. et recta intentōe ꝓpter deū. Un̄ nō remūerauit iudeos q̄ hoc bonū opus fecerūt crucifigēdo xp̄m. vn̄ nr̄a ſalus ꝓuenit. qꝛ hoc non bn̄ ex iuſta intētiōe fecerūt: ſ ꝓpter inuidiā. De⁹ em̄ coꝛ interrogat. et nō manū. xiij. q. v. ſi q̄d inueniſti. Nec cōſiderat q̄d fiat: ſ quo animo fiat. xv. q. vi. c. i. in fine. vn̄ ꝟſus. Quicq̄d agūt hoīes intētio iudicat oīs. ¶ Ut ergo in noſtris laborib⁹ non fruſtremur meritis: debent opera noſtra eſſe

Superius eleuata intentionis rectitudine.
Interi⁹ coaptata incorruptōis pulcritudine
Inferi⁹ ſubiugata ex dominatōis celſitudīe.

Prīo opꝫ opa nr̄a eē ſupi⁹ eleuata ⁊c̄. Sicut em̄ ocul⁹ mēbrū dirigit in opando. ſic et intētio facit opa bona tēdere ad finē debitū ſcilʒ in deū. Exēplū de baliſtario. q̄ claudit vnū oculū tenens aliū aprtū. vt ſagittā recte ad terminū dirigat intētū. Sic dʒ hō in opere ſuo aprire vnū oculū et claudere alterū. ſ nō īdifferēter. ſ dʒ claudere ſiniſtꝝ oculū. ne in

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

opere ſuo aſpiciat ad bona temporalia et ad mundũ: ne faciat opus ſuũ vt ab hominibus videatur. et acq̈rat vanã gloriam. q2 math. vi. dr. Si oculus tu⁹. i. intẽtio fuerit nequã totũ corpus. i. opus tuũ tenebroſum. i. ſine meritis erit. Z Debet enĩ oculũ dextrũ ſemper habere aptũ ad deũ vt oĩa faciat propter ipm. Sz ad hui⁹ cõtrarium ſemp nititur nos trahere aduerſari⁹ noſter. vt in exẽplo habet̃. i. regũ. xi. cum dicit̃. faciã vobiſcum fedus: vt eruã oĩm veſtrũ oculos dextros. et ponã vos obprobriũ vniuerſo iſrael Nõ ſic cariſſimi. ſʒ ſemp in oĩbus aſpiciam⁹ ad deũ exẽplo illius boni regis ioſephat. q̃ ait. ij. palip. xx. Cum ignoram⁹ q̈d agere debeamus. hoc ſolum habem⁹ reſidui. vt oculos noſtros dirigamus ad te. qui es p̃mium et remuneratio noſtra. Vnd̾ et de diſcipulis dr mathei. xvij. q͏ leuantes oculos ſuos neminem viderũt niſi ſolũ ihm. Sic et nos per continuã vigiliã et ſolicitudinẽ dbem⁹ leuare oculos mentis q͏ neminẽ videam⁹. nec parentes neq3 cognatos nõ carnales ꝓpinquos: nõ aurum. nec argẽtum. non laudem nec honorẽ: ſʒ ſolum ihm in omnibus operibus nr̃is. A Dico ſcd̃o q͏ oportet nos eẽ interius illatos. et ab omni imaculatos putredine peccatoꝝ. Quia ſicut ex vaſe fetido et imũdo non niſi fetida et corrupta exeunt. ſic ex corde corrupto iniquitate nihil ꝓgreditur niſi maculatũ et ingratum deo Jaco. iiij. Emũdate manus peccatores. et purificate corda duplices aĩo: q̈ſi diceret ſm bonauẽturã. Si man⁹ vel opa vultis eẽ mũda: ſtudete pri⁹ purificare corda q̃ ſunt fontalia opeꝝ noſtroꝝ principia. Sed qui ſunt homines qui habeant munda corda. ꝓuer. xx. Quis põt dicere mundũ eſt cor meum. Valde enĩ eſt mirabile et deteſtabile q͏ toto poſſe hoĩes ſic laborãt ſolicite lauar̃ corpus a turpibus. mũdare a vermib⁹ capita mundare. a noxijs inteſtina. mũdare a ſordibus veſtimenta. querere in lectis munda linthẽamina. in menſis munda mãtilia. munda fercula. munda vina. et valde mũda mãcipia. et q͏ nõ curãt habere interius mũdiſſima corda. B Quare multi ſunt ypocrite ſimiles ſepulcris exterius dealbatis: ſʒ intus omni ſpurcitia plenis ſicut cadaueribus mortuorum. Multi enĩ cõſeruationem honeſtaʒ oſtendunt: qui tñ interius iniquitate inuidia 2c. ceteros excellunt. De quib⁹ omnib⁹ dr math. xxiij. Ve vobis ſcribe et phariſei qui mũdatis quod de foris eſt. int⁹ aũt eſtis pleni rapina et imũditia. et addit. phariſee cece pri⁹ mũda qd̾ eſt intus: vt fiat qd̾ de foris eſt mundũ. Sz diceret quis vtꝝ talis ypocrita vel ſimulator qui oñdit exteri⁹ honeſtatẽ vel ſanctitatẽ. quã interi⁹ nõ hʒ: peccat ſemp mortaliter in tali oſtenſiõe. Rñdit ſanctus tho. dicens. q͏ in ypocriſi ſunt duo. ſ. defect⁹ ſanctitatis. et ſimulatio ipi⁹. Si ḡ ypocrita dicat̃ iſte cuius intentõ fertur ſolũ ad appentiã: ita q͏ nõ curat habere ſanctitateʒ: ſʒ ſolum ſanctus vel honeſtus apparere: ſic ſemp ẽ mortale. Si aũt dicat̃ ypocrita ille qui intẽdit ſanctitatẽ ſimulare. a q̃ deficit ꝑ pctm̃ mortale. tunc cũ ipſe ſit in peccato mortali ex quo priuat̃ ſanctitate. nõ tamen ipſa ſimulatio ẽ ei pctm̃ mortale: ſʒ cõmũiter veniale qd̾ diſcernẽdũ ẽ ex fine. qui ſi repugnet caritati dei et primi. erit peccatũ mortale: puta cũ ſimulat ſanctitatẽ vt falſaʒ doctrinã ſeminet. vel vt adipiſcat̃ eccleſiaſticam dignitateʒ indign⁹. vel tpalia bona in quibus finem conſtituit. Si vero finis intentus nõ repugnat caritati: puta cũ ab ipſa fictiõe tm̃ delectat̃: erit pctm̃ veĩale. de quo dicit phs. iiij. q͏ magis dr vanus q̃ malus Vñ qñ aliq̈s ꝑ bõa opa q̃ facit ex ſuo genere ad dei ſeruiciũ ꝑtinẽtia: nõ q̃rit deo placere: ſʒ homib⁹. ſimulat rectam intentiõem quã non hʒ dr yporita. Vñ grego. ypocrite portãtes dei intẽtiõeʒ deſeruiũt ſeclo. q2 ꝑ ipſa etiã que ſe agere ſancta oñdũt: nõ cõuerſionem q̃rũt hoim. ſʒ aures fautoꝝ. Et ita ſimulãt mẽdaciter intentiõem rectã quã non hñt. C Sz q̃ris. an religioſus vl̾ cleric⁹ negligens. et nõ viuẽs ſm habitũ et tonſuram exteriorem dicat̃ ypocrita. Rñdet̃ q͏ habit⁹ ſanctitatis: puta religiõis vel clericatus ſignat ſtatũ quo q̈s obligat̃ ad opera ꝑfectiõis. Et ideo cũ quis habitũ ꝑfectiõis et ſanctitatis aſſumit: intendens ſe ad ſtatũ ꝑfectiõis trãſferre. ſi ꝑ infirmitatẽ deficiat. nõ eſt ſimulator vel ypocrita dicẽdus ex eo q͏ nõ oſtẽdat ſuũ peccatũ habitũ ſanctitatis deponẽdo. Si aũt ad hoc habitũ ſanctitatis aſſumpſit: vt ſe iuſtũ oñderet ꝓpter propriũ cõmodũ dicitur ypocrita et ſimulator. D Dico tertio q͏ oportet opera noſtra eſſe inferius per humilitatem ſubiugata. Non enim debemus

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ſuperbire de bonis opib⁹. ſed hūiliter ſub
iugare. Scitis eñ ꝙ arbores quanto altı⁹
aſcendunt. tāto min⁹ fructificāt. vt p3 de ſa
lice. ⁊ quāto humiliores. tāto fecundiores
Sic ſpiritualiter. quāto hoīes magis oſten
dunt per ſuperbiam ⁊ propriā reputationē
bonorū: tanto min⁹ in bonis operibus fru
ctificant. et quāto hūiliores ſunt: tanto ma
gis in bonis opibus habundant. eccli. iij.
Quanto maior es humilia te in omnibus
vnde ſaluari ſi cupis oportet te hec duo ſer
uare. Primū ꝙ nūꝗ facias op⁹ bonū. Se
cundū ꝙ facias oīe malū. Sic p̄mo nullū
bonum facis quādo bona que facis ex hu
militate nō eſtimas nec ex te. ſed ex gratia
dei facta putas. Sic et oīe malum facis.
quādo vt viliſſimū3 peccatorem teipm̄ deſ
picis. ⁊ mala omiſſa nō meritis tuis. ſed
diuine miſericordie te preſeruanti aſcribis.
Uñ augu. in li. d̓ ſancta v̓ginitate. Omnia
pctā ſunt habenda tāꝗ tibi dimittantur a
deo. a ꝗbus te deus cuſtodit ne cōmittātur
S3 ꝗritur vtrū aliquis poſſit ſe dicere pecca
torē. vel peiorē latrone. qui tñ cōſcius non
eſt alicui⁹ peccati. Et videt̓ ꝙ ſic. cauſa hu
militatis quia vt habet̓ in can. ad ei⁹. di. v.
bonarū mētiū eſt ibi recognoſcere culpā vbi
culpa ñ eſt. In oppoſitū3 eſt beatus augu.
xxij. q. ij. Cū humilitatis cauſa mētiris mē
tiendo efficeris qd̓ euitaras ſc3 peiōr. Veri
tas autē ipſa in te non eſt. niſi ita dixeris te
peccatorem vt etia3 eſſe cognoſcas. Reſpō
det glo. ꝙ in genere pōt quis dicere ſe eſſe
peccatorem q2 nemo ſine crimine viuit: et re
cognoſcendo in ſe culpam eſſe. non peccat
dumodo hoc credat verū eē qd̓ dicit: ſed ſpe
cialiter dicendo aliquod peccatū de ſe cui⁹
contrariū credit peccat mortaliter. Sancti ꝰ
qui ſe peccatores dicebant putabāt ħ ex ne
gligentia diuine gratie. ꝙ ħ nō tā bene la
borabāt: ſicut forte alij qui ſi tanta fuiſſent
gratia p̄dotati. Uñ ſcribit dñs bonauentu.
de beato franciſco. c. de eius hūilitate. Qd̓
cui fratri deuoto talis viſio miniſtrabat̓ ce
litus. Cū ſemel idē frater eſſ3 in comitatu
ſancti franciſci. ⁊ vnacum ipo in quadā ec
cleſia deſerta: feruēti oraret affectu i extaſi fac
tus vidit inter mltas in celo ſedes. vnā cete
ris digniorē: p̄cioſis ornatā lapidib⁹. ⁊ cū
glia refulgentē. Miratus intra ſe precelſi re
fulgentia throni. anxia cepit cogitatōe per
quirere. quis ad illā deberet aſſumi: audi
uit inter hec vocē dicētem ſibi. Sedes iſta
etiam vni⁹ de ruētibus fuit. et nūc humili
ſeruatur franciſco. Reuerſus demū frater ad
ſe ab oratōis exceſſu. virū beatum exterius
prodeūtem: ſolito fuit more ſecutus. Cūꝗ
incedentes per viam de deo inuicem loq
rētur. frater ille viſionis ſue ñ immemor ſoler
ter ab eo queſiuit. quid de ſcipſo ſentiret.
Ad quē humilis xp̄i ſeruus. videor ait mi
hi maximus peccatorū. Cui aūt cum frater
diceret ex aduerſo ꝙ hoc nec poſſet ſana cō
ſcientia dicere nec ſentire ſubiūxit. Si qua
cūꝗ ſceleratum hominē tanta fuiſſet chriſt⁹
miſericordia p̄ſecut⁹. arbitror ſane. ꝙ mul
to ꝗ ego deo gratior eſſet.

Tertia pars in qua

tractatur d̓ largitate pie ſubuentōis ibi. Cū
ergo facis elemoſinam. pro qua notādum
ꝙ q2 in oñi actu meritorio duo eſſe optet.
ſc3 actus et modus. hinc eſt ꝙ p̄mo ponit
modum indebitum vt vitetur. hic aūt ſecū
do ſubiingit actū elemoſine debitū3. vt exe
quatur ibi. Te aūt faciente elemoſinā. Uñ
eſt ſciendum. ꝙ vt habetur numeri. x. Pre
ceptum fuit iudeis. ꝙ qñ populus erat con
gregandus. ꝙ fieret ſimplex clāgor tubarū
ypocrite aūt qñ volebant facere elemoſina3
vt viderentur ad iactantiā preferebāt huiuſ
modi tubas. E Uñ ypocrita dicit̓ ab
yper qd̓ ē ſupra. ⁊ criſis qd ē aurum. quaſi
deauratus deſuper. Math. xxiij. Ue vobis
ypocrite qui ſimiles eſtis ſepulcris dealba
tis. Uñ talis iactantia prohibetur in oib⁹
actibus. et ſpūaliter i actu elemoſine. ħ. Te
igitur faciēte elemoſinā. neſciat ſiniſtra tua
ꝗd faciat dextera tua id ē. humana laus in
tentōe3 tuā nō deſtruat. Moraliter in hac p̓
te hortamur ad actū multū meritoriū. ſ. lar
gitōe3 elemoſinaꝝ. Naturaliter nāꝗ oīa que
ſunt. nitūtur ſumme ſibi benefacere inuicē
et iuuare. Bonū eñ ſm ph̄m ē ſui ip̄i⁹ dif
fuſiuū3 ⁊ comunicatiuū. Nā ſol ſemper il
luminat. ignis calefacit. aq̄ humectat. terra
fructificat. F Cū ergo homo ſit melior
oibus his: debet etiam ſe cōmunicare in bo
nis ſuis. et beneficiū pietatis proximis ſu
is oſtendere. Nā vt habetur di. lxxxvi. Qui
clementiam nō habet. nec indutus eſt viſce
ra miſericordie et lacrimaru3. ꝗuis ſpūalis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſit. i. faciat opera ſpũalis q̄tũ ad exteriora ñ
abimpleuit legem xpi. Ut igitur impleas le-
gem dei et merearis vitã eternam in xpo at
tende verbum ſapiẽtis. eccl. xiiij. Ante mor
tē bene fac amico tuo. ⁊ ſm vires tuas ex
porrigens da paupi. In q̄bus verbis notã
tur tria in actione beneficij. vel largitõe ele
moſinarũ attẽdẽda. ſcʒ Cõferẽtis celeritas
ibi. Ãn mortẽ. Accipientis ꝓpinq̄tas. ibi.
Benefac amico. Pacientis neceſſitas. ibi.
Da paupibus. Attẽdam⁹ ergo in bñficio ce
leritatẽ cõferẽtis. q꞉ ſcʒ ſtatim cito ⁊ libẽter
debet bñficiũ impartiri Nã ſicut ſtatim quã
do mẽbrum ledit. natura ad ei⁹ adiutoriuʒ
mittit ſanguinẽ ad locũ leſionis. et honeſta
tem ſine violentia. Sic homo ſtatim quan
do videt indigentiã alterius. ſponte celeri
ter et libenter debet ſibi neceſſariũ ſubſidiũ
mittere et erogare. Nõ ei debet expectare qd̄
rogetur ſed alterius petitõeʒ preuenire. Et
hoc eſt qd̄ dicit ſeneca. li. iij. d̄ bñficijs gra
tiſſima ſunt inquit beneficia homini fa-
ciliter occurrentia et facilia vbi nulla mora
eſt. niſi in reſipiatis verecundia. Sed ſic nõ
faciũt qui anteq̄ꝫ pauperi petẽti denariũ offe
rant. decies vultuʒ auertũt. Ideo dicit ſe
neca. Uidi ꝙ nõ tulit gratis: q̄ cũ precibus
accepit. Nulla eñ res carior. q̄ꝫ que ꝑcibus
empta eſt. Moleſtũ eñ verbuʒ eſt et onero
ſum. dimiſſo vultu dicere rogo. B Eſt
igitur celeriter faciẽdũ beneficiũ. qd̄ oſtẽdit
cũ dicitur. Ante mortẽ benefac. mors eñ ſẽ
per parata eſt. Et ideo cũ dicitur. ante mor-
tẽ innuit ꝙ ſtatim ſine dilatõe in vita ſua ꝑ
ſe debet adiplere nõ differre poſt mortẽ ad
heredes. q꞉ ſtatim obliuiſcit. nec qd̄ ꝓmitti
tur ꝑ heredes adimpletur. Exẽplũ. heremi
ta quidã vidẽs i quadã viſione multas ani
mas in diuerſis ſtatibus. inter alia vidit vi
rũ vnũ ſedenteʒ et ante ipm menſaʒ ſtanteʒ
oĩbus bonis repletã. et alia mẽſa ſtabat vl
tra cũ vacua. a quo querẽs q̄d ſignificaret.
Rñdit menſa illa que ſtat añ me ſunt opera
miſericordie. et alia bona q̄ feci ante mortẽ
et illis bonis mõ vtor. Mẽſa vero poſt me
poſita: ſignat. qd̄ cũ adhuc viuerẽ: vxori fi
lijs et amicis heredibus meis mãdaui: vt
anime mee in aliquo ſubuenirent. Et ecce
adhuc ſtat vacua q꞉ mei obliti ſunt. Et ĩdo
quidã ſapiens. dicit. Fac bene dũ viuis.
poſt mortem viuere ſi vis. Secũdo attẽdẽ-
da eſt accipiẽtis ꝓpinq̄tas. q꞉ ceteris parib⁹
amicis magis tenemur benefacere etiã ꝓpi
quis et parentib⁹: q̄ꝫ extraneis et remotis.
Hoc eñ docet natura. Cor ei magis et pri⁹
infundit de calore mẽbris ſibi ꝓximis ſicut
ſunt epar et renes. q̄ꝫ remotis. ſicut ſunt ma
nus et pedes. Sic etiaʒ magis ꝓximis q̄ꝫ ex
neis tenemur benefacere. Ãñ ſene. q̄uis oĩ
petẽti dare debeas: tñ in beneficio ſpectãti
ſunt recipientiũ mores. animus abitatio ſo
cietas. et obſequiũ nobis ĩpenſa. Qd̄ eñ ẽ
cõtra iſtos qui incõſideratis moribus cit⁹
et plus tribuunt hyſtrionibus et hmõi tur
pibus ꝑſonis. ꝓpter malã ſocietatẽ. et inho
neſtaʒ cõuerſatõeʒ q̄ꝫ honeſtis et religioſis
Ãñ augu. vt hr̃ trãſſũptiue i can. di. lxxxvi.
Donare res ſuas hyſtrionibus. imane. id ẽ
maximũ petm̃ eſt. D Sed queritur an
volens facere elemoſinã d̄beat habere diffe
rentiã ꝑſonaꝝ. Et videtur ꝙ nõ. xvi. q. i. ſi
cupis. vbi habetur ꝙ elemoſina indifferen-
ter cibus ẽ facienda. q꞉ ſcriptum eſt. Omi
petenti te tribue. Cõtra ibidẽ in glo. Deſu-
det elemoſina in manu tua. donec inuenias
iuſtũ cui des. Rñdetur vt habetur. xlij. di.
quieſcamus. Qd̄ eoꝝ qui petũt elemoſinaʒ
aliqui petũt q̄ſi ex debito. vt ꝑdicatores ⁊
plati ꝓ ſubſtentatione corpis. Hi ei ſunt co
gniti et cõſtat ꝙ tale officiũ ẽ eis cõmiſſuʒ
ſunt recipiẽdi. et elemoſina eſt eis dãda rõ
ne officij. et quaſi ex debito al's nõ. Aliqui
vero petũt pro nutrimento et ſic indiſtincte
oĩbus eſt dãda. nec in his ſunt examinãdi
q̄m abraam hoſpitalem ſe circa oĩs oñde
bat. Si eñ ſcrutator fuiſſʒ circa refugiẽtes
ab ſe. nũq̄ꝫ ãgelos hoſpitiõ recepiſſet. fortaſ
ſis eñ ñ putaſſet eos ãgelos. ſ꞉ deũ cũ reliq̄ſ
repelleret. Sʒ q̄m oĩs recipiebat. ſuſcepit
et angelos. Non eñ ex vita eoꝝ quos acci-
pis mercedẽ tibi retributurus eſt deus. ſed
ex volũtate et honorificentia multa. ex mi-
ſericordia et bonitate. Et ſic habemus ꝙ oĩ
bus ĩdiſtincte eſt elemoſina danda. niſi q̄s
propter ſecuritatem cibi negligat iuſticiam
ſicut quidã hyſtriones et meretrices: quib⁹
ſubtrahendum ẽ: niſi fame moriantur Etiã
attendend⁹ eſt ordo caritatis. vt ceteris pa
ribus poti⁹ debetur bono q̄ꝫ malo. et cõſan
guineo q̄ꝫ extraneo. Et de illa loquitur ibi
illa auctas dei. deſudet elemoſina. J Ter
tio attendenda eſt patientis neceſſitas. qd̄

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

oſtenditur cum dicitur pauperi. quanto ei
quis ē paupior. tātomagis debem⁹ ſibi be
neficiū largiri. Juxta illud ps̄. Diſpſit ďdit
paupibus. Iſta ei ē regula euāgelica. quā
dedit nobis ſaluator luc̄. xiiij. dicēs. Cū fa
cis cōuiuiū noli vocare diuites. ſ; voca pau
peres. qui non pn̄t tibi retribuere. Qď tn̄ eſt
cōtra mores mūdanorū qui non pauperib⁹
et indigentibus. ſ; potius diuitibus et po=
tētibus ſua cōmunicant beneficia. vt ea re
tribuāt. De quibus dicit veritas luc̄. vi. Si
beneficeritis his qui bene vobis faciūt. q̄
vobis gratia. quaſi diceret nulla. Vñ yſa.
lviij. Et in epiſtola hodierna. Frange eſuri
enti panē tuū. dicit frange. i. diuide. nō tm̄
vni ſed multis. eſuriēti. i. pauperi nihil ha
benti panē tuū. nō alienū de laborib⁹ tuis
acquiſitū. Non de rapina. furtu. vſura. dece
ptiōe. ludo 2c̄. Et egenos vagos. nō tuoſ
amicos diuites hn̄tes. ſ; egenos. pauperes
honeſtos. religioſos. magis indigētes. in=
duc in domū tuaz. nō in ſtabulū porcorum
in locū deſpectum. Cuz videris nudū. nō
ſuperbe veſtitum operi eum i. carnē tuam
id eſt ꝓximum non deſpexeris.

Sabbato poſt Cinerum.

Cum ſero fac

tum eſſet erat nauis i medio ma
ri. et ihs ſolus in terra Marci. vi.
Phus dicit. vij. politico. Qď ars ſup=
plet defectū nature. patet. qn̄ eñ de ſero de
ficit lumē naturale. ſcz ſol ꝫ candela artificia
lis incenditur vt domus illuſtret. Etiā qui
ponderoſitate corporis naturaliter aſcende
re nequit: artificialem querit ſcalam: vt arte
aſcendat. Sic etiā nō valens aquā tranſire
niſi mergatur: nauē intrat mediāte qua ad
portum deducitur. Sic ſpiritualiter vbi ho
mini regula naturalis defecit: ꝓuidit de ar
tificiali: vt defectus nature ſuppleatur. Nam
vt habetur extra. de ſum. tri. et fi. ca. c. firmi
ter. in glo. Bern̄. ſup verbo ꝓpoſito. Deus
tria deſtruxit tpa. ſcz tp̄us ante legē. ſub le=
ge et tēpus gratie. in quibus homines de=
ſtructas habuerūt regulas viuendi. In tem
pore ante legem habebāt ius naturale quo
regebantur qď cōſiſtebat in his verſib⁹. Qď
tibi vis fieri mihi fac. quod n̄ tibi noli Sic
potes in terris viuere iure poli. di. i. in pri
cipio. Cum aūt homo in his deficeret vnuſ

quiſqꝫ corrūpens viaz ſuā vt dicitur gen̄. vi
Delecta omni carne per diluuiū: deus hūc
defectū naturalem volens ſubleuare per ar=
tem dedit moyſi decaloguz in tabulis ſcrip
tum. vt poſtea ſub lege. quaſi ſub arte rege=
rentur: que oīa in figura cōtigebant vt tēpo
re gratie cōplerētur. Tūc aūt venit plenitu
do tēporis. ſcz tēpus gratie quādo ſero erat
factū venit filius dei ſolus in terrā. i. carnē
humanam ſumere de virgine. vt oms̄ de an
guſtijs et miſerijs liberaret: ponēs nauē. ſ.
mrēm ei⁹ in mūdo. mediante q̄ quaſi artifi
ciali inſtrumēto ad portū ſalutis dirigemur
dr̄ igitur. Cū ſero factū eſſet. 2 ihs ſolus in
terra erat nauis in medio mari: vel nauis ď
ſignat pniam que nos de periculis mūdi. i
ſero huius temporis poteſt ducere ad portū
ſalutis. ¶ Queritur de prima applica=
catione. an ſumma dei miſericordia: que ď
ſe oībus equaliter preſentatur nobis p ma=
tris xp̄i merita. ſingulariter ꝓcedatur. Hec q̄
ſtio vnū preſupponit. et aliud querit. Sup=
ponit eñ ꝙ miſericordia omnibus eq̄liter p̄
ſentatur. Deinde querit ſi dei miſericordiaz
ſingulariter habeamus p matrē xp̄i. Quod
aūt ſupponit. patet per xp̄z dicētē. Math. ix
Miſericordiā volo et nō ſacrificium. quaſi
diceret. i. miſericordiā in vobis deſidero. ma
gis q̄ꝫ aliqď bonū opus: cū 2 ego oīm miſe
reor et plus miſericordiā oſtendo q̄ꝫ aliqď
opus. Vñ augu. in quodā ſermone. Sicut
fons emanat aquam omnibus recipere vo=
lentibus. et ſicut ſol cū ſuo radio repn̄tatur.
vt luceat oībus ſup terrā: et tn̄ non eſt ex de
fectu fontis. ſi aliqui nō recipiant aquā. nec
ex defectu ſolis vel ſui radij. ſi aliqď obſta=
culū apponatur. vt non reluceat exn̄tibus i
domo. ſ; ex defectu nolētis recipere. ſeu po=
nentibus obſtaculū vt ſol nō in domo reci=
piatur. Sic n̄ eſt ex defectu dei miſericordie
que de ſe repn̄tatur oībus ſed ex defectu no
lentis recipere eam. Sed ad queſituz reſpō
dendo dr̄ ꝙ dei miſericordia pricipaliter da
tur per xp̄m quaſi per originē vñ effluit. dei
de per matrem quaſi per ſingularem impe=
tratricē: qď oſtēdo ex dictis magiſtri. ſen. iij
di. i. et ſui cōmentatoris bonauēture ibidez
ar. ij. q. ij. dicētiū ꝙ miſericordia dei maxie
facta eſt per incarnationem. ſ; incarnatio fa=
cta eſt per matrez virginem. igitur miſericor
dia facta cuz xp̄o. eſt de maria virgine. Vñ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

xp̄s pendens in cruce reconſiliens humanā
naturam ſuo patri. dixit matri cōmittē do ſi
bi iohē3 Ecce filius tuus. ioh. xix. quaſi di
ceret. ſm quoſdā gloſantes ꝙ in te matre ſo
lū fides eccleſie ꝑmanſit. ideo nūc habeas
curam de ea cum filio que3 tibi cōmitto. vt
nauis eccleſie tua miſericordia gubernetur.
Poſſu3 ḡ dicere dn̄o per p̄s. xlvij. Suſcepi
mus deus miſericodiam tuam in medio tē
pli tui. i. in eccleſia per meritum matris tue.
M Queritur ꝓ ſecūda applicatione. Utrꝫ
pn̄ia ſera in anguſtijs mortis cōſtitutis: ſi
nauis ſalutifera ducens eos ad portū ſalu-
tis. In iſta queſtione ſic ꝓcedam duo tangē
da. Primo ꝙ pn̄ia i extremis vix ſufficit ad
ſalutem. Secundo ꝙ nō pōt eſſe nimis ſera
dū tn̄ ſit vera. De primo i extremis pn̄ia vix
vl' raro eſt vera et ſufficiēs ad ſalute3. et hoc
ꝓpter illa motiua. que tangit beatus Aug.
in li. de pn̄ia et allegaꝰ de pe. di. vlti. c. nul-
lus expectat. Primo ꝙ ex dolore nimio. ⁊ ex
cōpaſſione vehemēti impeditur vſus liberi
arbitrij. ſic eſt in extremis. qm̄ n̄ ē ſpes de vi
ta hominis vt contingit in ſubmerſione vel
vulneratione vel graui īfirmitate. qm̄ cruciа
tus ligat mēbra et dolor ſenſu3 ꝑmit. ꝙ hō
vix aliq̄d cogitare val3 q2 debet eſſe volun
taria. ꝓpter deum. Preſumitur eñ in tali pū
cto ꝙ ſi remotus eſſet a tali ꝑiculo ſiue pena
nō extorqueret a ſe talē diſplicētiam. vt dic.
augꝰ. Et vt cōiter de infirmo in extremis ē
ſicut de hoīe ēnte in periculo maris: qui mer
ces ſuas proijcit ad mare vt euadat pericu-
lum. Talis h3 aliquid voluntarie. et aliq̄d
de īuolūtario. Uoluntarie ꝓijcit vt euadat
periculū. Inuolūtarie. q2 nō libenter perdit
Sic infirmus in pūcto mortis poſitus. qua
ſi videtur extorquere a ſe actu3 diſplicentie.
ꝓpter timorē pene. nō ꝓpter amorē dei ⁊ iu
ſtitie. Oportet aūt nō ſolū timere iudicem. ſ
ſm augu. diligere. Secundo q2 habuꝰ ma
lus vſꝫ tūc cōtinuatus. multu3 retrahit ab
actu pn̄ie: vt mūdus quē dilexit. filij ſi ſunt
et vxor. et oīa delectabilia vehementer illi ī
preſſa. Quō ei ethiops pōt mutare pellē ſuā
et pardus colorem. Sic et vos benefacere n̄
poteſtis: cū nihil aliud niſi malum facere di
diciſtis. Conſuetudo eñ difficulter pōt frā
gi cum ſit altera natura ſm phm̄. Tertio. q2
in tali pūcto arduo. hō non eſt bene dn̄s ſu
orum actuū. propter illā dicit augu. v. ſup.

Qꝺ periculoſiſſimum eſt expectare ſeroti-
nā pn̄ia3. ¶ Modo de ſecūdo ꝙ pn̄ia
nūq̄ꝫ eſt nimis ſera dū tamen eſt vera. Ratō
eſt ꝙ diu enim homo habet vſum liberi ar-
bitrij. cum diſcretione poteſt peccare pecca-
to īteriori. l3 nāqꝫ nō exteriori ſaltē cōplacē
do peccatis prius commiſſis. Ita etiam po
teſt dimittere peccata per diſplicentia3. Pro
batur hoc auctoritatibꝰ aug. vbi de vera pe
nitentia dicit. Pn̄ia ſi in extremo vite inhy
atu aduenerit ſanat et libat. et ezechie. xviij
Quacūqꝫ hora pctōr ingemuerit. et conuer
ſus fuerit vita viuet. Et illa auctoritate cō-
cluditur. Qꝺ malicia quantūcūqꝫ iterata ⁊
cōtinuata fuerit non prohibet. quī hō poſſit
vere penitere. ſi facit qꝺ in ſe eſt. Exēplu3 in
manaſſe peſſimo hoīe de quo ſcribitur. iiij.
reg. xxi. Qꝺ fuit rex ſup irlm̄ ī multis. Pri
mo in hoc ꝙ totū populum induxit ad ado
randum ydola. et poſuit ydola ad templum
et deſtruxit aras dei viuentis. Secundo ſa-
crificauit filios ſuos per ignem. ita ꝙ ſecū-
dum doctores fecit ſuccendi ydolum mo-
loch. qꝺ fuit ereū. et ſic ignitu3 fecit filium
amplecti. et ſic ſacrificabat filios ſuos ydo-
lis. Tertio impleuit hieruſalē ſanguine ino
xio. vſꝫ ad os. i. occidit omēs ꝓphetas do
mini quos inuenire poterat. et yſaiam pro-
phetā ſanctū. q̄ erat de ſtirpe regia. iuſſit ſer
ra lignea ſerrari. vt eo magis affligeret. Pꝰ
hec mala oīa. ſm doctores penituit et miſe-
ricordiam īuenit. q̄re nemini deſperandum
eſt in hac vita. l3 propter hoc nō differas pe-
nitere q2 neſcis hora3 et tempus. math. xxv
Uigilate itaqꝫ q2 neſcitis diem neqꝫ horam
Quātu3 nūc ad expoſitō3 et ꝯtinuatō3 euā
gelij. heri dicebā quō bona poſſunt ambila
ri ſiniſtra intentōe. hodie quō laborātes cō
cutiuntur temptatione. et adiuuantur chri
ſti conſolatione: et ſecundum hoc ſunt tres
partes preſentis euangelij.
In prima notatur de vigilia laboris neceſſi
tate ibi: Cum ſero eſſet.
In ſecunda de chriſti gubernationis preſen
tialitate et vtilitate. ibi. Ego ſum.
In tertia de populi infirmitate et miraculo
ſa ſanitate. ibi Et quot quot tangebant eu3

Quantum igitur

mem partem eſt ſciendum. vt habetur ioh.
vi. Qꝺ ibi ſe pꝰ miraculum factum de quiqꝫ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

panibus. fugit apl'o i mōte ſolus orare. q2
volebāt eum facere regē ſup ſe viſo iſto ma
gno miraculo. tūc cōpulſi ſunt diſcip'li aſcē
dere i nauiculā. 2 cuȝ precedere trās fretuȝ
ad bethſaidā. 2 hoc factum ē ſero. Et dum
eſſent in mari. venit vētus ɔtrari⁹ ɔtra quē
oportuit eos laborare mltuȝ remigādo. Et
ihs vidēs eos laborare. circa quartā vigili
am noctis vēit ad eos. Antiq̄ eñi qñ rebelli
onē habuerūt inimicoꝝ. diuiſerūt noctē i q̄
tuor vigilias. in q̄b⁹ cuſtodiebāt ciuitates
Et quarta vigilia ſm bedā erat mane in di
luculo. i quo vēit ieſus ad diſcip'los. ¶
Moraliter. q2 vndiq3 habem⁹ inimicos no
bis aduerſantes. cōgrue etiā vigilam⁹. naȝ
habens magnā cauſam corā iudice pēden
tem 2 aſtutū aduerſariū: modicū acqeſcit. ſ3
ſolerter vigilat vt cauſam defēdat. 2 ſeipm
a pena liberet. Quia vt habet ex̄ de cōſue.
ex p̄te. in glo. vigilātibus 2 nō neligētib⁹
ſubueniūt iura. debemus etiā ſolerter vigi
lare: vt cauſam pēdentē corā deo de accuſa
tione peccōrum nō negligam⁹: ſup quo aſtu
tus aduerſarius dyabol⁹ nos ſemp accuſat
¶ Debem⁹ ergo vitā nr̄am q̄ cōpatur nocti
propter obſcuritatē pctōꝝ diuidere in qua
tuor vigilias: in q̄bus vigilare debem⁹.
Et pmāo in opibus cōtritōnis 2 penitentie.
Scd̄o in opib⁹ ſctificatōis 2 beniuolētie.
Tertio in opib⁹ cōpaſſionis 2 mie.
Quarto in opib⁹ deuotōnis 2 ſapientie.
Primo in opibus ɔtritōis: ne inueniamur
a iudice ſicut fatue virgines. De q̄b⁹ dicitur
math. xxv. Dormierūt omnes. Vñ trenoꝝ. ij.
Cōſurge lauda in nocte in pncipio vigilaꝝ
effunde ſicut aquā cor tuū in cōſpectu dn̄i.
ſc3 vt cor tuū ſit aquoſum p lacrimabilē cō
punctionem: 2 totū effuſum p fidelē ɔfeſſionē
¶ Notanter ḡ dicit ſicut aquā de qua nec
color nec ſapor nec odor in canali remane
at: vt ſic nō tm̄ peccata ſed etiā oēs circum
ſtatias aggrauātes cōfiteri opteat: vt ē qua
litas ſceleris pſone. locus. tēpus. pſeueran
tia. q2 tāto grauiora ſunt peccata: quāto diu
tius infelicē animā detinēt alligatā. Eſt in
ſup circūſtantia repetitio peccati dimiſſi ſi
ue reciduatio in peccatū. quod declaro. q̄a
qui penituit de peccato p̄ter legem generalē
obligantem ad non peccandum etiam inno
centem: tenetur iſte duplici lege ſpeciali nō
peccare. ſcilicet lege gratitudinis 2 lege pro
miſſi. Primuȝ p3. q2 exn̄ti in pctō mortali.
nulli⁹ eſt de⁹ debitor niſi pene eterne. Igr̄
ſi ſibi grām cōfert. h̄ erit donū maxie gratui
tum et liberaliter collatū. et p̄cipue ſi eſt gra
tia equalis collata alij inocēti. ergo ille ex
lege gratitudinis tenetur deo ſpecialiter. p
pter illud donū ſumme liberaliter collatum
et per ɔñs offendēs poſtea: grauius peccat
propter ingratitudinē. Secundum p3 ꝙ pe
nitens quotieſcūq3 digne penitet obligat ſe
ſaltē voto ad nō peccādum in poſterum. q2
ſine tali propoſito nō eſt digna penitentia.
et propter h̄ cōſtrictus eſt ad nō peccandum
lege generalis iuſtitie. ergo ſi peccat trāſgre
ditur duplicem legē 2 p ɔñs grauī⁹ peccat.
¶ Sȝ h̄ oritur dubiū. peccatuȝ dimiſſuȝ
ſit circūſtantia aggrauans peccatum recidi
ui. an opteat cōfiteri oēs circunſtantias ag
grauātes: vt dicitur d̄ peni. re. c. de⁹ qui.
id eſt. ſi oporteat in ſpeciali cōfiteri peccata
preterita tanq̄ circunſtantias aggrauantes
Reſpondeo ꝙ ꝙ ſit licitum 2 forſan vti
le. nō videtur tn̄ neccīū illa confiteri in ſpeci
ali. q2 inquātum aggrauāt pñt exprimi ſuf
ficienter in cōfeſſione abſq3 expreſſione iſto
rum pctōꝝ prius dimiſſorum in ſpeciali. vt
pote dicendo de magnis et multis peccatis
al's penitui. et vt ſpero in dño mihi remiſſe
et ego fui magis ingrat⁹ nūc peccādo. Iſta
eñi emēdatio vite dr̄ pma vigilia. qñ ſic con
tritōe et peccatorum cōfeſſione pctōr dolet
deum offendiſſe et gratiam amiſiſſe. hāc vi
giliā quilibet habere d3. ſic exēplo pauonis
inſtruimur. q̄ poſt pmū ſomnū euigilat 2
clamat q2 pulcritudinem ſuā ſe amiſiſſe ti
met. ſic et hō per dormitōȝ culpe et negligē
tie grām amittit et perdit. q̄ quidem gratia ē
indumētū et pulcritudo aie, ſine q̄ filia eter
ni regis turpiter q̄ſi mala icedit. ¶ Se
cundo vigilare debemus i operibus ſancti
ficationis et beniuolentie. mar. xiij. Iani
tori precepit vt vigilet. Ianitor eſt timor q̄
ſemper vigilare d3 ne remiſſi ſimus i bonis
opibus. Hec eſt virga vigilans. hiere. i. 2
lu. ij. dr̄. ꝙ paſtores erant vigilantes ſuper
gregem. ſ. ſenſuū. cogitationū. affectionum
locutionū. Et hui⁹ exēplū h̄ habem⁹ de vi
gilia paſſeruȝ. vñ. p̄s. Vigilaui et fact⁹ ſuȝ
ſicut paſſer ſolitari⁹ in tecto. Paſſer primo
tenere diligit pullos ſuos et in foraminib⁹
petre: ne ab accipitro capiantur: nidificat. ſe

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

cundo quicquid glutit cito digerit propter
caliditatem. nec vigilare ceſſat. Sic in pro/
poſito ſeruus fidelis dꝫ pullos ſuos. i. opa
ſua diligere: ne in eis ſit negligentia per ac
cidiam. et in foraminibus petre. i. xp̄i abſcō
dere: ne in eis fiet fraus per vanam gloriaꝫ
Secundo dꝫ in eis eſſe caliditas dilectōis
ne opera nr̄a ſint cruda. ſ caritate decocta ꝛ
inflāmia. Tertio vigilare debemus in ope
ribus compaſſionis miſericordie. apoc̄. iij.
Eſto vigilans et confirma cetera que mori
tura ſunt ſiue ꝑ peccatū. ſiue per tēporaliuꝫ
defectū. ꝛ ſic per dupliceꝫ miſericordiam. ſ.
ſpūaleꝫ et tēporalē eſt ꝓximis ſubueniēdū.
Huiꝰ exemplū habemꝰ in gruibus qui alter
natim vigilant pro ſe inuicem hn̄tes ſolicitu
dinem: diſponunt vigilias de nocte. explo/
rant alie ex qua parte tēptentur inſidie. prece
dit vna ceteras. et per vices ſuſcipiūt vigilias
Iſti ſunt vigiles qui cuſtodiūt ciuitatē can/
tic. iij. qui diligenter circuūt vt ſuppleant ali
orū defectuꝫ et neceſſitatem. Quarto vigila
re debemus in operibus deuotōis. canti. v.
Ego dormio et cor meum vigilat. Uigilat
cor dormientis. qn̄ viget affectus cordis in
gratia deuotōis et cōtēplationis. huiꝰ habe
mꝰ exēpluꝫ ī philomena q̄ per totā noctē cā/
nit et vigilat. et diligentius cātat et vigilat
dū perpēdit diē appropiquare. ſic deuotꝰ hō
nūꝙ̄ quieſcit a laude diuina. et quāto magis
perpendit gratiam appropinquare. tāto dulꝰ
tius vigilat et ī orōe et deuotōe cantat. d. cū
p̄s. Deꝰ deus meꝰ ad te de luce vigilo. Hec
em̄ ē quarta vigilia in qua iheſus venit ad
diſcipulos in diluculo. S

Secunda pars in

q̄ notat̄ de vtili p̄ſūalitate gubernatoris xp̄i
Nā qn̄ ad diſcipulos nauē aſcendit. ceſſauit
vētus in eius p̄ſn̄tia in cuius abſcētia apl'i fu
erunt magno periculo. puta ex noctis obſcu
ritate. aeris tempeſtate. nauis grauitate ven
toꝝ cōtrarietate. et laborū grauitate. Nec mi
rūꝙ̄ hec pericula cōtingerunt. qꝛ xp̄s n̄ ade/
rat. Un̄ hiero. dn̄o in mōtis cacumie cōmo/
rante: ſtatī ventꝰ ꝯtrarius oritur. et turba ma
re: et periclitant̄ apl'i et tādiu imminens nau/
fragiu perſeuerat ꝙ̄diu iheſus veniat. Mora
liter eſt notādū ꝙ ſicut in naturalibus videꝰ
ꝙ quātūcūꝗ̄ defectꝰ depēdet ab aliqua cā.
tūc deficiēte cā deficiat etiā effectꝰ. Sic defici
ēte ſole a quo depēdit radiꝰ ſolaris et illuſtra
tio deficiet illumiatio. Et deficiēte nauta et
gubernatore d̄ficit ſalꝰ nauis. Eſt ei p̄ſn̄tia nau
te cā ſalutis. et eius abſentia cā ſubmerſiōis
dr̄. ij. ꝑ hi. Sic ſpūaliter cū ois ſalus depen/
deat a xp̄o. qꝛ ſm aplm̄. per ipm̄ et cū ipo et
in ipo ſunt oia et via per mare huiꝰ mūdi ad
beatitudinē ſit multū ꝑiculoſa. ē em̄ vt dr̄ d̄
pe. di. ij. circius. in gl. valde arta. vt oēs nos
ſaluet et liberet d̄ periculis vult nos ſua pre
ſentialitate cōſolari. d. Cōfidite ego ſuꝫ no/
lite timere. Dn̄t nāꝗ̄ in cū cōfidere.
Incipientes quos informāt ne pereant.
Proficiētes quos confortat vt compleant.
Proficiētes ſiue ꝑfecti quos cōſuat vt ꝑma
neant. Incipientes ei ſunt qui vere penitent
de preteritis. et proponūt firmiter vitā emen
dare. Hi ſunt qui ꝑrio nauē trahētes ſunt a
terra. Nā ꝙ̄ cito hō per penitētiā vitā ſuā ꝓ/
ponit a mūdo elongare. et icipit penitere. ob
uiat pirata ifernalis. vento voluptatis et car
nalitatis tāualido. ꝙ n̄ ſolū cor. ſ etiā oēs ſē
ſus cōturberet imiet. et ꝙ hō neſciat quo ſe
diuertat. Cogitat em̄ ſi luxurioſus duꝝ fore
mulieres dimittere. ſi auarus pecuniā: ſi ra
ptor rapinā. ſi ebrioſus crapulā. et ſic dulce/
dine voluptatis carnalis multi retardāt̄ et ca
piunt̄ et occiduntur. T Quare plato in
phedrone ait. Eſca oīm maloꝝ eſt voluptas
qꝛ ī ea capiunt̄ hoīes ſicut hamo piſces. Iſtō
malū cōparatur cuidā periculo maris. d̄ quo
narrat boe. iij. de cōſo. metro. iij. dicēs. Dō
vlixes quidā ſtrēnuꝰ miles rediens de bello
troyano. decēnio errauit per mare. Uno vo
tpe videns quādā inſulam in qua erat pul/
cherrima dn̄a que figura ſolis dicebatur. ad
quā applicuit et intrauit. Iſta per icantatōes
et carmia miſcuit qddā poculum ꝙ oēs de
eodē bibentes ſicut voluit a natura et ſpecie
humana in beſtias trā mutauit. Sic ſocios
vlixis. vnū in aprū. aliū in leonē. tertiū ī cor
uuꝫ ſuo poculo permutauit. Qd̄ videns vli
xes per odorem viꝰ floris quem ſibi dede/
rat regina troye periculū euaſit. Ulixes ſtre
nuus miles eſt homo qui ſenſualitatem rōe
vicit. Hic em̄ more mundanoꝛuꝫ viuens ſm
ſenſualitateꝫ. nihil denegans oculis vel cor
di. multo tempore periculoſe errat. et inter oia
pericula maximum in mundo reperit volup
tatem carnis. que nunc oculis oīm hominū
pulcerrima adiudicatur. lꝫ ſit turpiſſima et

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

periculoſiſſima. nā ꝑ ſuas incantationes et
deceptōes quoſdā a vōe trāſmutans in be-
ſtias. vnū in lupū rapacē fecit. ſicut nobileʒ
raptorē. aliū in vulpē ſicut doloſum merca
torē. vnū in canē latrātē. ſicut iudicē vel ad
uocatū municipē ⁊c. ꝰ periculū euadere pōt
ſolus vlixes. ſ. penitētes qui vt ſtrēnuus mi
les hec oīa poſtpoſuit et vicit per odorē ſua
uiſſimū floris xpi. quē peperit regina celoꝝ
et pniaʒ incipiētiū ꝓcurauit. V Scḋo ꝓ
ficientes timere nō dn̄t: ſꝫ cōfidere. qꝛ ihēſus
eos confortat vt opus inceptū cōpleant con
tra oīa aduerſa. Nā quāto nauis in mari ꝓ
fundius. et lōgius trahitur. tātomagis vir
tus trahētiū laſſaẜ. melius tn̄ eēt nauē a ter
ra nō diſcedere. ꝙ anteꝙ terminū et portum
attigat remigātes a labore ceſſare ſic nōnul
li ſunt in principio valde feruētes in orādo
ieiunādo ⁊c. Sʒ modico īteruallo tp̄is ſua
to labore. cōcutiūtur accidia. ꝙ a labore ꝗe
ſcūt. nec mediū. nec portū beatitudinis acq̄
runt optatū. Dn̄t eñ vētum accidie vel ocio
ſitatis. quē dyabolus cōtra proficientes ſu
ſcitat vt eos īpediat et aīas coꝝ capiat. Oci
oſitas eñ et voluptas arma ſunt hoſtis an
tiq̄. ad miſeras aīas capiēdas. vt hꝛ ex̄ de re
nūc. niſi cū prudem. in. glo. Cōtra hūc ventū
debē⁹ fortiter remigare et laborare ſm ꝙ hie
ro. hortatur ruſticum monachū. vt recitatur
de ꝯſc. di. v. nūq̄d. d. Sꝑ facito aliq̄d opis
vt dyabolus iueniat te occupatū. Querit ei
dyabolus q̄ꝰo v̄tuoſos per dulcedinē ſue ī
ſpiratōis delectat. Inſpirat eñ dulcedineʒ
quietis. leniter veſtiri. ſuauiter refici. pocu-
la ſapida. lectiſteria mūda. et ceruicalia mol
lia. cōuenire magis nat̄e. ꝙ horu ʒ contraria
videlicet ieiunare. eſurire. ſitire. vigilare.
nūꝙ ꝗeſcere que vox ē multiſ tam dulcis ar
monia. ꝙ ſtatī oblitis ꝑiculis obdormiūt et
ſenſib⁹ ſopiūẜ. Iſtud aūt malū cōꝑatur cui
dā ꝑiculo maris. de quo in fabul̄ poetaꝝ re
citatur. qḋ ē ſyrenaꝝ cātic̄ū. Dicūt i mari eē
mōſtrū. qḋ ſyren dr̄ hn̄s ex parte vna faciem
virginis ex parte altera formā piſcis. Et dr̄
ſyren quaſi trahēs. Syrō eñ grece dr̄ traho
latine ex eo ꝙ ſyren ꝑ dulciſſimā armoniaʒ
hoīeſ attrahit et obdormire facit. et attractoſ
occidit. X Nā vt recitat alexāder in cā
tillario poeẜ: ꝙ vlixes poſt deſtructōʒ troye
per eas tranſituros. tali fuit vſus cautela. ꝙ
aures ſociorum ſuoꝝ cera obturauit. ne ſyre

num armoniā audirent et obdormirent. Se
metipʒ aūt malo nauis alligauit. et ſic eua
ſit. Syrē ē dyabolus qui dulcedine inſpira
tionis conatur oēs a labore ad ociū trahere
et allectos quiete occidere et ſubmergere. dʒ
ergo ꝓficiens aures ſuoꝝ ſocioꝝ quiꝗ ſen-
ſuū obturare. i. cera inſtabilitate et fluxibili
tate temporis cōſiderando quietē hāc et cō
ſolatōʒ ſtatī fluere et poſt in quiete eternam
obtinere. et malo crucis alligari per firmuʒ
propoſitum. et ſic poteris illud malum eua
dere. Y Tertio perfecti cōfidere dn̄t et
nō timere qꝛ ihēſus per pn̄tiaʒ ſuaʒ eos con
ſeruat: vt permaneāt. Nā tempore tempeſta
tis nauicula maxime periclitatur. quātoma
gis portum appropinquat. quia fluctib⁹ re
percutitur et quādoꝗ vento ſubuertitur. ſic
vita perfectoꝝ eſt periculoſa circa finem. qꝛ
vēto temptationis maxīe repercutitur. et di
miſſo culmine perfectōis in ymū deijcitur.
Unde valde fraudulēter contra tales perfe
ctos vētum ſpiritualis elatōis et proprie cō
fidentie dyabolus ſuſcitat. vt eos peruertat
mouendo ſpecies et fantaſmata oīm bonoꝝ
et virtutum in memoria relictos. et eoꝝ me-
moriam facit. vt in his cōplaceāt. in qua cō
placentia ſubminiſtrat venenū vane glorie.
Cōſideratōe eñ virtutū et longitudine tem
poris ſeruitij dei. putāt ſe in his meritis mi
tis donis fore dignos et gratijs. vel cogitāt
ſe taliter in bonis firmatos. ꝙ īpoſſibile ſit
labi i pctm̄ et ſic q̄nꝗ nimia ꝯfidētia nimiſ
caute icedētes cadūt q̄nꝗ i pctm̄. Un̄ apl̄s
i. cor̄. x. Qui ſe exiſtimat ſtare: videat ne ca
dat. Cogitare dʒ hō ꝙ nihil eſt in mūdo qḋ
tranſmutationē non habeat. Et ideo mun
dus dr̄ a motu. qꝛ nō eſt tamfortis. ſanctus
prudēs qui tātū de ſe cōfidere dʒ. ſꝫ ſꝑ time
re qꝛ ſicut multi ceciderunt ſancti et fortiſſi-
mi: ita etiā et ipe cadere pōt. Un̄ apl̄s. vide
te q̄ꝰo caute āhuletis. nō quaſi inſipiētes
ſꝫ vt ſapientes redimentes tp̄s qm̄ dies ma
li ſunt. Iſtud nāꝗ malū ꝯꝑatur cuidā ꝑicu
lo maris qḋ fit ꝑ cete beluā marinā que fixa
ad tp̄s ꝑmanet in mari in aliquo loco. q̄ ſic
ſtans colligit lutuʒ in dorſo in quo creſcunt
gramina. et herbe vireſcūt. vn̄ fit quaſi mō-
ticulus virēs. qui cū nauigantib⁹ apparet
illic applicāt. vela ſoluūt. et ibi figūt. eſtimā
tes ſe in terra ſolida eſſe ſꝫ cū ignē accendūt
ꝓ neccijs decoquendis. beſtia calorē ſentiēs

ſe ſubito ſubtrahit. et collocatos ī mari mer
git. Hec beſtia deſignat mūdū rōe inſtabili
tatis lꝫ q̄n̄qꝫ ad tp̄s in proſperitate vni vel
alteri in aduerſitate ſtare videat̄. qꝛ continet
multū lutū peccatorū: in quibꝰ mūdani q̄ſi
in virētibus floribus gaudēt intātū ꝙ q̄n̄
qꝫ etiā nauigātibus in vita perfecta habita
bilis appareat deponēdo velū timoris dei
cōfidentia ꝓpria ad cū declinēt alijs mūda
nis cohabitantes comedūt. bibūt et loquū
tur. nihil timētes: decipiūtur et pctīs inuol
uūtur. et ſic mūdus eos in profundū mer
git inferni. Nulla igitur cōfidentia eſt habē
da de mūdo: ſꝫ ſp̄ timendus. ſꝫ ſola cōfiden
tia eſt ī dn̄o habenda. qui poteſt nos ī bono
conſeruare dicens. Confidite ꝛc̄.

Tertia pars in qua

tractatur de miraculoſa poteſtate. q̄ oēs īfir
mos curauit ſolum per tactū veſtimenti eiꝰ
qꝛ. vt lu. vi. dr̄. Uirtus ex illo exibat et ſa
nabat om̄s. ¶ Moraliter ē notādū. ꝙ
ſicut videꝰ naturaliter aliquos fructus. gēmas
ſiue herbas eē magne v̄tutis: qꝫ tāgentes
ſolū p̄nt cōfortare ac cōſolidare. Un̄ yſaac ꝛ
plinius in dietis. dicūt duo eſſe genera ma
logranatoꝝ. quoddā malogranatū eſt dulce
qꝫ hꝫ v̄tutē cōſtringendi. cōfortandi. et cō
ſolidādi: etiā alterū qꝫ eſt acetoſū. naturā
ex calore deficientē: repat mirabiliter et con
fortat. valet cōtra epatis calefactōēꝫ et cor
dis defectū. Un̄ legit̄ in de pomo ꝛ morte
Ariſt. pro cōfortatōe cordis et virtū ī puncto
mortis ī manu tenuiſſe pomū. Et ſi natā tā
te ē v̄tutis ſanatiue: q̄nto magis deitas īcar
nata q̄ cōdidit naturā. ſi ex deuotōe cordis
tāgitur nobis inuiſibili demōſtratōe ſue grē
prebet medicinā ſalutis. Un̄ theodoſius ī
pͥniali ſuo. vt recitat̄ de pe. di. ij. quid ē. deꝰ
ſalutis et ſāctitatis auctor et largitor. plerū
qꝫ p̄bꝫ hoi ſue p̄nīe medicinā inuiſibili admi
niſtratōe ſcꝫ ſi tangitur et īploratur. Debēꝰ
igr̄ ſincera deuotōe ꝓ ſalute et ſanitate tāge
re veſtimētū xp̄i quo deitas fuit velata: aīa
xp̄i coronata: caro xp̄i circūdata. Primū ve
ſtimētum ē hūanitas. que vt veſtimētū cor
pus deitatē abſcondit et occultauit. De quo
iuth. iij. Induere veſtimētis. et abſcōdere ī
arca. vt n̄ te videat hō. Iſtud veſtimētū fuit
colore purpureū. et h̄ ꝑ vulneratōēꝫ et ſan
guinis aſꝑſiōēꝫ. Quare yſa. lxiij. q̄ntū ꝓphe
ta in ꝑſona īferioꝝ angeloꝝ mirātiū xp̄i paſ
ſionē. d. Quare rubꝝ eſt īdumētū tuū. et ve
ſtimēta ſicut calcātiū ī torculari. Figurat̄ tuni
ca ioſeph: intīcta in ſanguine hedi: et oſt̄ſa pa
tri. vt gen̄. xxxvij. Sic hūanitas xp̄i inocen
ter vulnera et ſanguine aſꝑſa ī paſſiōe: oſt̄de
bat̄ p̄ri celeſti. q̄n̄ in patibulo crucis ad celū
leuabat̄. Cuius veſtimēti fimbriā. i. aliquā
modicā paſſiōēꝫ q̄cūqꝫ ex deuotōe tetigerit
v̄tutē et grāꝫ acq̄rit. Scd̄m veſtimētū eſt vir
tutis ꝛ grē quo aīa xp̄i p̄ cūctis ſpiritibꝰ in
celis fulget. Nā ſꝫm magiſtrū. iij. ſen. di. xiij. a
nime xp̄i collata ē tāta grā quo maior crea
ri n̄ pōt. Iſtud veſtimētū eſt aureum. de quo
p̄s ait. Aſtitit regina. i. aīa xp̄i. a dextris tu
is ī veſtitu deaurato circumdata varietate. ſ
virtutū. Figuratur in veſtimētis regalibus
quibꝰ heſter induta in atriū regis aſueri intra
uit. regē placauit. et populū liberauit. heſter
v. Fimbriā. i. aliquā particulā huiꝰ veſtimē
ti tāgere debemꝰ ꝑ imitatōēꝫ. qꝛ qꝫ ad ple
nū n̄ poſſumus tāgere ſaltē p̄tē tāgamus ꝛ
grāꝫ et gloriā acq̄rimus. Tertiū veſtimētū
eſt vterus v̄gineus marie genitricis dī. quo
caro xp̄i nouē mēſibꝰ circūdabatur. et tege
bat̄. De quo hier. xxxi. nouū faciat dn̄s ſu
per terram. mulier circūdabit virū gremio
vteri ſui. Iſtud veſtimentum eſt ſtragula
tum. de quo dicitur prouerbiorum vltimo.
Stragulatā veſtem fecit ſibi biſſus et pur
pura indumētū eius. Nā ſicut ſtragulatū ē
diuerſis coloribus coloratū. ſic corpꝰ et vte
rus v̄gineus. Eſt enī flaueus ꝑ patiētie ſtrē
nuitatē. cādidus per caſtitatē. purpureus ꝑ
caritatem. De p̄io eſt enī patiēs in aduerſis
ſicut nudꝰ ſine indumēto. et miles ſine gla
dio. n̄ ſic maria. vn̄ petrus cōmeſtor. Uirgo
fuit inter anguſtias ſicut liliū inter ſpinas. et
ſicut roſa ieſtimabilis patiē in filij ſui paſſi
one. Iſtud veſtimētū nihil valꝫ niſi inſuc
ratū. illa futerata eſt letitia vt leta ſit patiē
nā multi patiuntur ſꝫ interius nō hn̄t letitiā
qꝛ deficit eis futeratura. Nō ſic maria de qua
dr̄ ꝙ fuit in penis hylaris. ī iniurijs grata. ī
moleſtijs leta. iō figurari pōt ꝑ rebeccā. que
interpretatur multa patiēs. q̄ quidē rebecca
fuit deſpōſata yſaac qui interpretat̄ riſꝰ. Mul
te ſunt perſecutōes hodie in ecclīa dei ſi vi
deamus quomodo tractāt̄ plati qui ſunt in
magna pſecutōne et afflictōe: cōſcia ꝛ obia vꝫ
get ex vna p̄te quā nullo mō hn̄t infrīgere po

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

teſtas ex alia cui nõ põt reſiſtere. neceſſitas re
gni cui vellet libenter ſubucire. iõ neceſſaria
eſt eis patia. Scdo vterus virgineus ē cādi
dus p caſtitatē. fuit eñ corpe et mente caſta
vgo. Vñ ābro. li. ij. de vgini. dicit ſic. Quid
caſti⁹ vgie maria q̄ corpus ſine cōtagiōe cor
poris generauit. et ſubdit. de ceteris ei⁹ vir
tutibus taceo. virgo erat nō ſolū corpe. ſ; et
mente. Et iō merito iſtar iudith eſt ab oib⁹
laudāda. nā ſicut illa corporis mūdiciā cu
ſtodiēs oloferne occidere meruit. ſic illa po
tētiā dyaboli minuit et pſtrauit. id circo bñ⁄
dixerūt illā oms vna voce dicētes. Tu glo
ria hierusalez. ecce clara viſio. tu leticia iſra
el. ecce grata fruitio. tu honorificētia popu
li nr̄i. ecce plena dotatio ꝙ ſubditur. qꝛ feci⁄
ſti viriliter. et cōfortatū eſt cor tuū eo ꝙ ca
ſtitatē amaueris. Tertio vterus virgineus
eſt purpureus p ardentiſſimā caritatez. Vñ
apoc. xij. ſignū magnū apparuit in celo. mu
lier amicta ſole. nā ſicut ſol ſtans i celo totā
terrā illuminat: ſic maria regnās in celo: cū
filio nō ceſſat hoies illuſtrare et defendere.
Vñ bern̄. loquens de ipa dicit. Tolle h̄ cor
pus ſolare que illuminat mūduz et dies nō
erit. tolle mariam hāc maris ſtellā. itaqꝫ ma
gni et ſpacioſi: qd̄ niſi caligo iuoluēs et vm
bra mortis ac tenebre relinquātur. Hoc igit̄
veſtimentū ſtragulatū. ſ. mariā tangere de⁄
bemus cordiali iuocatōe. in oibus neceſſita
tibus. et virtus miſericordie et pietatis ex
eo exibit. ꝙ ſanat omnes.

Dominica Inuocauit.

Ductus eſt hie

ſus i deſertū a ſpū vt tēpta. a dya.
mat. iiij. videmus nihil fieri ſine
cā. Vñ plato i thieo. Nihil hz ortū cuius cā
legitiā nō pceſſerit. Nā ſicut queritur. quare
dom⁹ ſit. aſſignat̄ cā finalis. vt. ſ. inhītātez
defēdat a niuibus ꝛ pluuijs. iſta ei cā final̄
lz ſit vltia in executōe ē tñ ꝓ pria i itentōe ꝛ
pcedit. ij. phi. Sic cuz xp̄s duct⁹ ſit a ſpū in
deſertū. nccīo nō ſine cā. qre aūt ꝛ q̄ cā final̄. ſ.
vt tēptaret̄ a dya. dr̄ igr̄. Ductus ē ihs. A
Queri vtꝝ ille tēptator lucifer q̄ nūc ē an
gel⁹ tenebraꝝ. cognouerit añ caſū fiēdum icar
natōis miſteriū p aliquā diaꝝ pſoāꝝ. Et vi⁄
det̄ ꝙ nō. qꝛ vt dr̄ ppter h̄ tēptauit xp̄z. ſ. vt ſci
ret ſi eēt filius dei. Rñdeo ꝙ tēptator ille co
gnouit miſteriū futurū fiēdu. ſ; modū igno
rauit. Et cognouit iſto mō. ꝙ vidēdo deuz
facie ad faciē. videbat eū eſſe artificē cauſa
lē oim futuroꝝ cōtingentiū. et ſic cognouit
futura relucētia i eo. qꝛ aūt dina eſſentia eſt
clarū ſpeculū cōtinens oia futura relucētia
ſic pñtia vel pterita. miſterium icarnatōis vt
aliud futurū relucens cognouit. S. ē oñdi
pōt p duo exēpla. Primū p ſimilitudiem ꝛ
imaginez oim hoim in mente mea. qꝛ ſicut
ſimilitudo vna et vnius hominis in mente
mea ē ſufficiens repñtatiuū ad repñtandum
mihi oms hoies. quot ſunt et eē pñt ſic etiā
eſſentia dina. qꝛ erat forma itrinſeca i aia lu
cifer. nō informatiue iformās: ſ; vitaliter im⁄
mutās. qꝛ erat obiectū qd̄ angelo illabatur
Cū eñ obiectū illud aīa repñtaret futura cō
tingētia. repñtabat etiā angelo futurā icar⁄
natōez. ꝛ humani generis redēptōez. Exē
plum ſecūdum. nā ſi in illa eccleſia eſſet ſpe
culum magnum. et oia que in eccleſia ſunt
illi apponerētur. illa relucerēt in eo. ꝛ q̄ ſpe
culum videret: inſpiceret ꝛ res pñtatas per
ſpeculuz. Sic ad propoſitum potuit eſſe de
angelo. vnde etiam quia erat acutioris in⁄
tellectus. propter ſuam ſubtilitatē. ideo cla
rius cognoſcebat. B Sz q̄re dubitauit
temptādo xp̄z ſi eſſet filius dei. Rñdetur ꝙ
qñ cecidit i pctm̄. peccatū velabat mētem ip
ſius vt caldare cādelā accēſaz. ꝙ pdidit ma
iorē ptē ſue illumioſitatis et ſcie quā habuit
de deo. ſic etiā pdidit ſciam certā de incarna
tione filij dei. licz poſt lapſum recordaretur
p aliq̄ de mō incarnatōis. et quorū de⁹ vo⁄
luit recordari eū. Ideo vidēs xp̄m ſigna fa
cere excedētia hūanā poteſtatem: ſicut mor⁄
tuos ſuſcitare ꝛc. putabat ipm eē filiū dei.
ſic etiā i natiuitate qñ audiuit āgelos canta
re. gl̄a i excelſis deo. et nouā ſtellā irradiare
ſ; quando viderat ſigna humane infirmi⁄
tatis in eo. ſcilicet ꝙ quando eſurijt ꝛ horū
ſimilia: dubitabat an eſſet ille. Ut ergo ve
ritatem agnoſcere poſſet: ꝛ huius redemp⁄
tionem generis humani impedire: in deſer
tum acceſſit ad eum temptando et cetera.
Uiſis in precedentibus de quibuſdam vir
tutibus et ornamentis: quibus penitens
poteſt amari. hodie ſequitur qualiter aduer
ſarius tales aggreditur vt mercede poſſint
eterna priuari. et ſecunduz hoc tres ſunt par
tes preſentis euangelij.
In prima dicitur quomodo homo eligit̄ ad

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

certaminis ingreſſum.ibi.ductus eſt.
In ſcd̄a quō aduerſariꝰ hoīez īſequitur vt impediat eius progreſſum ibi. Et accedens.
In tertia quomodo belluꝫ ꝯcluditur quo ad egreſſum ibi. Tunc reliquit.

Quantum ergo ad

primū notandū eſt circa literā. ꝙ xp̄s imediate poſtq̄ fuit a iohē baptizatus in iordane aſcendit inſtigante ſpū ſancto qui in colūbe ſpecie in ipm̄ deſcendit in deſertum.i.locū ſolitariū aptū pnīe.qđ deſertum ſm̄ mgr̄m hiſto.fuit inter hirl'm et hiericho.et vocatur quarētena.eo ꝙ xp̄s ibi ieiunauit.xl.diebꝰ ꝛ.xl.noctibus.et prius de eo͞y dicebatur.i. locus ſanguinis.eo ꝙ ibi latitabant latroꝰnes ſanguineꝫ effundētes.de quo loco etiā dicitur in parabola de hoīe deſcēdēte a hieruſalē in hiericho qui incidit in latrones.

C Moraliter hō in deſerto huius mundi multis temptatōibus dyaboli ſubiacet: vt vincēs coronetur.victus deijciatur.Hoc decuit deū ſic ordīare.Prīo ratione ꝑprij actꝰ vniuſcuiuſqꝫ.Nā ſm̄ augu.li.vij.đ ciui.di c.iij.Deꝰ ſic adminiſtrat res:vt eas ꝑprios motus agere ſinat.iō tā hoīeꝫ q̄ dyaboluꝫ cōſtituit in libertate arbitrij et in manu cōſilij ſui reliquit.Eccī.xv.Et vtrūqꝫ permiſit agere qđ voluit ſiue hūc in temptando.ſiue iſtū in cōſentiendo.vt appareret v̄tus et laus per ſuū oppoſitum.Vñ dicit mgr̄.ij.ſen.di.xxiij.c.i.Nō eſſet laudabile homini ſi iō bene viuere poſſꝫ.qꝛ nemo male viuere ſuaderet.Ita ꝙ ſi hō habuiſſet per naturam non poſſe peccare.nulla laus vel gloria eſſet hoīmini non peccare.et temptationi reſiſtere.ſꝫ qꝛ poteſt peccare.vincere et vincī temptationibus.Iō gloriā per triūphū.et vituperiū ꝑ caſuꝫ acquirit.Vñ bonauē.in.ij.ſuo ſuper mgr̄m ſen.di.xxiij.ar.i. D Deus ideo permittere debuit hoīem a dyabolo ipugnari:vt ſi fortiter et viriliṫ ageret.maiorem gloriam inde conſequeretur.Temptatur igitur homo propter tria per dyabolum.
Ad probitatis probationem.
Ad iniquitatis correctionem.
Ad humilitatis eruditōem.Nā prīo tēptatᷣ hō ad probitatis ꝛc̄.nā ſcolaris de nouo ītrās ſcolas tēptatur đ patiētia.miles de cōſtantia. Sicut legitur de conſtantino imperatore.qui xp̄ianos nouos in fide probauit qui fideles eſſent et conſtantes.ſic deus in exptos probat et experitur per multas tribulationes.ſic temptauit iob per ſathanaꝫ diſſipans omnem ſubſtantiam eius.Etiam abraham in immolatione filij et fidelis inꝰuentus eſt.Vñ iudith.viij.dicitur.ꝙ quādo filij iſrael fuerunt in perſecutōe oloſernis vocauit iudith preſbiteros dicēs eis.Vos fratres qui preſbiteri eſtis in populo dei.ad eloquium veſtruꝫ corda corū erigite.vt memores ſint quomodo a deo temptati ſunt paꝰtres noſtri.vt ꝓbarētur ſi vere colerēt deum ſuū:memores eſſe debent.quomodo pater noſter abraham temptatus eſt.ꝛ ꝑ multas tribulationes probatus.dei amicus effectꝰ eſt.Sic yſaac.ſic iacob.ſic moyſes et oīnes qui placuerunt deo.per multas tribulatōes tranſierunt fideles.Illi autē qui tēptatōes non ſuſceperunt cum timore domini.ꝛ imꝰpatiētiam ſuā et improperiū murmuratōis ſue contra dominū protulerunt:exterminati ſunt ab exterminatore ꝛ a ſerpētibus perierūt

E Scd̄o temptatur homo ad iniquitatis correctōem.Nam aurifaber mittit auruꝫ ī teſtā vt ꝑ ignē clarificeṫ ꝛ purgeṫ a mixtura Sic deꝰ ꝑ temptatōes ꝛ tribulatōes purgat aīas a pctīs.Vñ h̄ ē rō q̄re ſctī martires aliq̄ maxiaꝫ leſionē tormītoꝝ ſenſiert.qꝛ ꝑ h̄ pctā venialia ſi q̄ habuert diluert ꝛ coꝝ meritū ꝛ coronā augert.ꝑs ī pſoā ſctoꝝ dic̄.Poſuiſti tribulatōes ī dorſo nr̄o:trāſiuimꝰ ꝑ ignē ꝛ aquā.ꝛ eduxiſti nos in refrigeriū.Sic filij iſrl' ducti ꝑ.xl.ānos ꝑ deſtū.magnis tribulatōibꝰ purgabāṫ. F Tertio tēptaṫ hō ꝑ eruditōꝫ hūilitatis quō eī q̄ſ poſſꝫ.ꝑxio ſuo tribulato ꝯpati.q̄ nūq̄ tribulatōꝫ guſtaſſꝫ Nā xp̄s ex his q̄ paſſus ē.didicit huīlitateꝫ et ꝯpaſſiōꝫ:niſi eī tēptaremur.ꝑpter ōſecu nr̄e cognitōis et expiētie.de nobiſipis ſuꝑhirēmꝰ.Et ne cū lucifero vltra nos aſcēdaꝰmꝰ.ꝑmittit deꝰ qñqꝫ electū tēptari.Sic ptꝫ ij.cor.xij.de paulo.q̄ cū eēt vas electōis tn̄ tēptatꝰ ē:ne magnitudo reuelationū eū exꝰtolleret.vñ dic̄.Ne magnitudo reuelatōnū extollat me datꝰ ē mihi ſtimulꝰ carnis mee āgelꝰ ſathane q̄ me colaphizet.De h̄ loquēs grego.ix.mor.c.xxxvi.dic̄.Superna diſpēſatio idcirco nos tota ſibi intentione ſernētes.carnis nr̄e permittit tēptatioībꝰ ꝯcuti.ne mēſ nr̄a audeat ī ſupbia ꝑ ſūptōꝫ ſecuria

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tis eleuari. vt dum pulſata trepidat. in ſolo
actoris adiutorio fides robuſtius ſpecificet.
H Sʒ q̃ritur vñ tẽptatio ꝓueniat. dr̃ ꝙ q̃n
q̧ ab interiori vt q̃n quis tẽptatur propter ꝓ
uitatẽ ꝓpriã. Jacob. i. Unuſq̧ſq̧ tẽptatur a
cõcupiſcẽtia ſua illa moleſtiſſima. Nã ſi bel-
lũ ĩfra vnũ regnũ ẽ nociuũ eſt. et magna ĩfra
ciuitatẽ. et maxĩe infra vnã domũ. ſʒ intolera
bile videt̃ infra eãdã perſonã. q2 qui diligit
iniquitatẽ: odit aĩam ſuã. ſcḋm p̃s. Qñq̧ cau-
ſatur ab exteriori. ſ. q̃n q̇s prouocatur ad ma
lum ex his que audit et videt. Sic danielis
xiij. dr̃ ꝙ ſenes iniqui et ĩpudici vidẽtes ſu-
ſannã exarſerũt in cõcupiaʒ eius. Jlla aũt ẽ
de ſe facilis. q2 niſi cõiugatur cũ interiori. ḋ
ſe nihil põt. Qñq̧ oritur ab inferiori. ſ. a dy
abolo: q̇ eſt ciuis inferni q̃n ip̃e inſtigat ad a
ctũ malũ. actuũ. v. dixit petrus ananie. Cur
tẽptauit ſathanas cor tuũ mentiri te ſpũ ſan-
cto. Jlla eſt debiliſſima. q2 ſcḋm augu. debilis
eſt hoſtis qui nõ vincit: niſi volentẽ. et ideo
meretrice dr̃. Hoſtis non ledit niſi cũ tẽptatus
obedit. Eſt leo dũ cedit. ſi ſtat quaſi muſca re
cedit. Jſto m̃ n̄ obſtãte dyabolus plus tem
ptat penitentes q̃ p̄cõres. q2 penitentes ſi-
bi reſiſtũt: ſʒ peccatores ſunt ei obedientes. ſi
cut caſtrũ ſibi ſubditum nõ repugnat. ſʒ ſibi
cõtrarium. vñ grego. Hoſtis noſter quãto ma
gis ſibi rebellare cõſpicit tãto amplius expu
gnare cõtendit. vñ iudith. xij. dr̃. Ego nũq̃
nocui viro: qui voluit ſeruire regi nabuch. re
gi babilonis. pp̃ls aũt tuus ſi ñ cõtempſiſſʒ
me nõ leuaſſem manũ meam cõtra euʒ. Uer
ba iſta fuerunt oloferis. per quẽ dyabolus ſi
gnatur: qui plus temptat penitentes rebellã
tes q̃ malos facientes eius voluntatem. et
ideo magis cauere debent. H

Secunda pars in qua

tractatur quo aduerſarius hoiem inſequitur
in progreſſu certamis vt eũ impediat ibi. Et
accedens tẽptator. Naʒ ſic lucifer ꝑmiſſione
diuina transformatus in ſpeciẽ ſerpẽtis. primũ
hominẽ interius temptauit ac ſuperauit. ſcʒ
gula. ſuperbia. et auaritia. ſic eadẽ permiſſi
one aggrediendo chriſtũ in ſpecie hũana. ve
ſtitu honeſto per xp̃m eſt deuictus. et confu
ſibiliter fugatus. quando in p̄dictis trib9 ni
tebat̃ xp̃m ſuperare. Dyabol9 enĩ attẽdẽs xp̃m
xl. dieb9 ieiunaſſe putabat euʒ fame cruciari
vt igr̃ ꝑ gulã poſſʒ eũ cap̄e. temptauit eũ. d.
Si filius dei es iube vt lapides iſti panes fi
ant: vt comedas q2 eſuris. Sʒ ne dyabolus
xp̃ʒ agnoſceret. reſpõdit prudẽter ꝑ ſcripturã
deutro. viij. Nõ i ſolo pane viuit hõ. q. d. tu
oñdis te honeſtũ et prudẽtẽ exteriori cõuer-
ſatiõe. ſʒ prudentiaʒ verbis annihilas et tol-
lis. Nã prudẽs et honeſtus dʒ p̃io curã hr̃e
de digniori et meliori: ſʒ aĩa dignior et meli-
or ẽ corꝑe. et g̃ p̃io ꝯ potius deberes q̃rere ḋ
cibo aĩe et ſpũali q̃ ḋ corꝑali. cũ hõ cõſtituat̃
ex vtriſq̧. Et h̄ vult in v̇bis iſtis. d. Nõ i ſo
lo pane viuit hõ. quaſi. ſ. totus corꝑalis ſʒ eti
am q2 in aĩa ſpũalis viuit in omĩ v̇bo q̇ꝺ ꝓ-
cedit mediante iſpiratõe vel p̄dicatõe de ore
dei. Lũc. i. poſt illã tẽptatõʒ aſſumpſit eũ dy
abolus. vt tẽptaret eũ i vana glia. ꝯ duxit il
lũ i hiꝛlm. et ſtatuit eũ ſuper pinaculũ tẽpli. i.
locũ vbi doctores legis ꝯſueuerãt pp̄lo legẽ
exponere. d. Si fili9 dei es. ſ. ſicut oñdis in
oꝑibus vt ſic fili9 dei de oꝑibus ſuis glificẽ
ris ab hoib9 et miracul'. mitte te deorſuʒ. q2
ſcriptũ ẽ. Q̃m angel' ſuis de9 mãdauit de te
vt cuſtodiãt te ꝛc̄. Etiã h̄ fecit dyabolus vt
xp̃s ex h̄ ſumeret occaſiõeʒ vane glorie et ne
timore hũano dimittat. excludit timorẽ per
ſcripturã: ſʒ xp̃us illi iterũ obuiat ꝑ ſcripturaʒ
d. Nõ tẽptabis dñʒ deũ tuũ. q. d. Hoc q̇ꝺ ꝓ-
poſuiſti nõ lʒ fieri. Cũ ex alia ſcriptura hẽat̃.
deutro. vi. Nõ tẽptabis dñʒ deũ. tuũ. Nã ſic
tẽptareʒ deum: ſi totaliter cõmitterẽ me auxi
lio diuino. cũ auxilio hũano bene per gradus
deſcẽdere poſſim. Uict9 iterum dyabolus i
ſecundo acceſſit ad tertiũ tẽptãdo eũ per aua
ritiã. ducẽs i mõtẽ excelſuʒ i ipetu ſpũs. qui
mõs ẽ i deſerto diſtãs a loco i quo xp̃us ieiu
nauit duob9 miliarib9: vbi xp̃o oñdit oĩa re
gna mũdi q̃ſi ſua. d. Hec oĩa tibi dabo. ſi ca
dẽs adoraueris me. xp̃us igr̃. q̇ ſuã patiẽter
ſuſtinuit iiuriã ſʒ exprobrauit. d. Uade ſatha
nas. q2 ſcribit̃ deutro. vi. Dñm deũ tuũ ado
rabis. et illi ſoli ſuies. Uict9 igr̃ confuſibili
ter abſceſſit. J Moraliter ẽ notãdũ ꝙ ſe
cũdũ phm. i. thopicõ. quotquot modis dica
tur vnum oppoſitoꝝ tot modis dicitur et reli
quũ. Si enim vnũ oppoſitoruʒ dr̃ multipli
citer et reliquum. viij. phiſi. Quot enim
ſunt mala. tot ſunt oppoſita bona. quot enĩ
ſunt noctes tot ſunt per oppoſitum dies.
Cum igitur quaſi infinita ſint mala tempta
tionis dyaboli oportet ꝙ etiaʒ ſint tot caute
le et remedia. Uñ. ff. de ventre inſpiciendo

l.i. Nouis ſupuenietib⁹ cāis: nouis ē reme
dijs ſuccurrendum. Cū igit̄ aduerſarius hu
mani generis ſemper querat noua mala et
iacula: vt vlneret et occidet. neccio ſemp no
uis remedijs et bonis virtutibus ē ei obui
andū. Vn̄ grego. in omelia de vno martire
Sicut arte medicine calida frigidis. frigida
calidis curantur. ita dn̄s noſter cōtraria ap⁹
poſuit medicamēta peccatis vt lubricis cō⁹
tinētiaȝ. tenacib⁹ largitatem. iracūdis mā
ſuetudineȝ. elatis p̄ciperet hūilitatem. k
Vn̄ igitur dyabolus accedit hoīeȝ his mal̄
impugnare: ſtudeat virtutibus his oppoſi
tis obuiare. ē enī aduerſarius valde aſtutus
temptando. qꝛ cum nos.
Abſtinentia macerceatos. temptat guloſita
te conſiderat.
Pietate aſſiduos. ſuperbia et vanitate.
In diuitijs celicos ſymoniaca prauitate. Nā
p̄rio tēptatoꝛ accedit macerceatos abſtinen⁹
tia. et quaſi cōpatiēs hūane fragilitati. in
uadit armis malicie ſue. ſuggerēdo boni ꝑ
poſiti ſui difficultatē ciboꝝ vilitatē ꝛ inſi⁹
piditateȝ. laboꝝ aſſiduitatē. abſtinentie di
uturnitatē cōplexiōis fragilitateȝ. quaſi oīa
cōtraria ībecillitati carnis. d. Dic vt lapides
iſti. i. illa dura opa et virtutes ꝟnde aīa re
ficit̄ ſicut caro pane ꝟpanes fiant. i. mitiora.
q. d. Tu abſtinētia et ieiunio macer et debi⁹
lis es factus. ponderoſus et piger et in om
nibus bonis q̄ſi lapis tard⁹. Fac ḡ abſtinē⁹
tiā tuā mitiorē. vt eā poſſis tollerare: nimiū
eſt quotidie ieiunare. habes caput debile.
ſtomachū indiſpoſitū p̄oleo deficias ſento.
Fac ḡ tpatā refectōȝ et abſtinentiaȝ. Et ad h̄
adducit naturam ſcripturā. et figuraȝ. Nam
natura dictat moderatā refectōȝ. vnde phs
ij. ethi. dicit. Potus et cibi amplius et mi⁹
nus refecti corrumpunt ſanitateȝ. q̄ autē com
mēſurata ſunt: faciūt. augēt et ſaluā. Scrip⁹
tura ad ro. xij. Hortat̄ ad rationabile obſeq̄
um. Irrationabile igitur videtur minus ſu
mere ꝙ natura appetit. Dicūt ḡ hi. vt hr̄ d̄ pe.
di. ij. hi ſunt. Mādu cemus et bibamus et ī
eternū regnabim⁹. Qd̄ oſtn̄dit figura. i. reg.
xxviij. vbi dr̄ ꝙ ſaul cecidit ꝓiec⁹ ī terrā. ꝛ
robur in eo nō erat. qꝛ non comederat panē
tota die. Et alia figura dicit. iij. reg. xix. ꝙ
helyas comedit et bibit et ambulauit in foꝛ
titudine cibi illius vſqꝫ ad montem dei.
L Hec ꝛ boꝝ ſimilia temptatoꝛ ieiunanti
bus ſuggerit ſub ſpecie pietatis: vt eos de
propoſitis bonis auertat. et ad gulam deij
ciat. vel ad alia vitia. Vn̄ legitur de beato
frāciſco: vt ſcribit doctoꝛ deuotus bonauē.
in legēda ſua. c. de auſteritate vite. Qd̄ cū
quadam nocte beatus franciſc⁹ in cella ora
tioni vacaret. vocauit euȝ hoſtis antiquus
tertio dicens. Frāciſce. frā. frā. Cui euȝ q̄d
quereret reſpondiſſet. fallaciter ille ſubiūxit
nullus eſt in mūdo peccatoꝛ cui ſi cōuerſus
fuerit non indulgebat deus. ſ; quicūqꝫ ſe
penitentia dura necauerit miſericordiam nō
inueniet in eternum. ſ; ſtatiȝ vir dei per reue
latiōeȝ cognouit hoſtis fallaciā q̄m mitius
fuerit eum ad tepida reuocare. Hec eſt enī
illa beſtia de qua dan̄. vij. ecce beſtia alia ſi
milis vrſo in parte ſtetit et tres ordines den
tium erant in oꝛe eius et dicebat. Surge co
mede carnes plurimas. iſta beſtia eſt dyabo
lus temptatoꝛ foꝛax ſicut vrſus cupiens de
uoꝛare ꝛ deglutire oēm ſanctam aīam et in
bono ꝓpoſito ꝛ exercitō lacerare. hic hꝫ tres
ordines dentiū. ſ. tres modos inuadēdi ꝛ
tēptandi hoīes. ſ. per gulam. ſuperbiam et
auaritiam. Suggerit igitur ieiunantib⁹ ꝛ
abſtinentibus guloſitatem. dicēs cuilibet.
Surge comede carnes plurimas. i. oēm ci⁹
bū delectabilem ſ̄m appetitum. ꝛ potiꝰ ad
ſaturitatem. Huic abſtinens obuiare dꝫ. d.
Non in ſolo pane viuit hō ꝛc̄. i. hō non vi⁹
uit. ſi ſ̄m deſiderium carnis viuit ſ; moritur
iux̄ aplm dicētē. Si ſ̄m carnē vixeritis mo
riemini. ſ; ſolūmodo viuit pane celeſti. i. xp̄o
in aīa ꝛ ī omi v̄bo qd̄ ꝓcedit de oꝛe dei. Se
cūdo tēptatoꝛ aggredit̄ ad cāpū certamis ar
matus vana glīa et ſupbia ꝑ quā cōpaſſi⁹
uos ꝛ miſericordes deuotos inuadit. d. Si
fili⁹ dei es mitte te deoꝛſuȝ. q. d. Tu multa
ꝛ magna opa miſericordie ꝛ pietatis exer⁹
ces. quo oſtn̄dis te ſingularē filiū dei. iuxta
illd̄ lu. vi. Eſtote miſericordes ſicut ꝛ pr̄ vr̄
miſericoꝛs ē. Secun⁹ igr̄ es ne decipi poteris
mitte te ī op̄ib⁹ tuis deoꝛſuȝ ad oſtn̄ſiōeȝ hoī
nū: vt ide ab oīb⁹ glīficeris ad q̄d tn̄ in oc⁹
culto laboꝛas. magna expēdiſti ꝓpter deum
nec laudē aliquā repoꝛtaſti. Nā lux nihil va
let ſub modio: ſ; ſup cādelabꝛū. Hac ei miſti
gatōe dyabolica hoīes decepti: q̄ſi oēs mit
tunt ſe a laude dei deoꝛſuȝ ad ꝓpriā laudē om
nes querunt vanā glāȝ M Ornamēta
ecclīaſtica armis ſignāt̄. ad oſtn̄ſionē exeq̄

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

mortuoꝝ cuꝫ pompa pagūtur: qꝛ ſm augꝰ
vt allegatur per mgr̄m ſen. di. xlv. 2. xiij. q
ij. aīe defunctoꝝ pōpe exeq̄aꝝ magis ſe ſola
tiū viuorum q̄ ſubſidiū mortuorū. Sed di-
cis pecco: ſignando ornamēta. que trado ec
cleſijs in remediū aīaꝝ. Dico autē ſi hoc fa
cis ad vanā gloriaꝫ. ex eo tu et parentes glori
ficent̄. et ſi nō peccas dādo: tn̄ peccas in va-
nā glām querendo. Vel ſi ſoluꝫ h̄ facis ad
tui parentuꝫq; recordatōeꝫ. vt aſpiciētes ani
maꝝ recordentur pro quibꝰ data ſunt. 2 vt
magis ꝑ eis dn̄o p̄ces fundent. ſic fieri pōt
ſine peccato. Sic etiā ſimile hr̄ de ſepulcris
in eccl̄a. que fieri pn̄t ſine pctō ad recordatō
neꝫ vt hr̄. viij. q. ij. cū grauia peccata. Debe
mus ergo cauere: ne inſtinctu dyabolico de
ſcēdamꝰ in operibus miſericordie ad vanaꝫ
gloriā. iux̄ illud mat. vi. Attendite ne iuſti
ciaꝫ vr̄aꝫ faciatis corā hoibꝰ: vt videamini
ab eis. Et proſper de vita cōtēplatiua. Va
nitas vanos hoīes afflatus ſui vento circū
fert qui ſe de operibus quorum ſibi cōſcij n̄
ſunt turpiter iactāt et ab hoibus laudari af
fectant. N Tertio tēptator aggredit̄ ec
cleſiaſticos armis auaricie et cupiditatis: of
fendit eñ regna mūdi. delicias. honores 2
diuicias in quibus mūdus verſatur dicens
renūciāti mūdo. Hec tibi dabo ad volūtatē
ſi cadens a vita ſancta. a voto promiſſo. a ꝓ
poſito bono: adoraueris me. Qui eñ homo
cadit in auariciā. adorat dyaboluꝫ. qꝛ ſm a
poſtolum. Auaricia eſt ydoloꝝ ſuitus ſicut
enī ydolatra adorat ydolum et dyabolū: ſic
auarus pecuniam et dyaboluꝫ. vn̄ verſificat̄
de ipa. Nō alius deus eſt niſi ſola pecunia.
ſerua ardenter. Hanc petit. orat honorat cor
poris ac aīe negligit amorem. Heu multos
hodie tēptator ſpūales eccleſiaſticos īuadit
et ſimoniaca prauitate vincit et deijcit. q̄ plus
ſpe lucri tp̄alis q̄ xp̄i amore peragunt diuina
miſteria 2 i tēptatiōe corrupta adminiſtrāt
eccleſiaſtica ſacra qui oīs grauiter peccant
et ſymoniam cōmittunt videntes ſpūalia ꝑ
temporalibus. Et ſi n̄ ſp aperte v̄bis et pac
tione. tn̄ vt cōmuniter praua eſtimatione 2
intentione hi ei oēs ſymoniaci cēſendi ſunt
qꝛ vt hr̄ ex̄ de vſu. c. cōſuluit. ſic ītentōe cor
rupta ꝯmittit̄ vſura et ſymonia. O Sꝫ
queritur. an liceat aliq̄d dare vel recipe pro
miſſis vel alijs ſacris. Et vidr̄ q̄ n̄. qꝛ ſacra
ſunt libere cōferanda. ex̄ de ſymo. c. ad apo
ſtolicā audiētiā. Dicit anth. de butrio do-
ctor vtriuſq; iuris. q̄ nō eſt licitū aliq̄d reci-
pere et exigere: vt dr̄ ex̄ de ſymo. c. i ordinā-
do. ſꝫ vbi ſponte aliq̄d offertur ex quadā li-
beralitate. vel laudabili cōſuetudine. vt in
exequijs ſolet dari cereus. i bn̄dictiōe nubē
tiū panis vel vinū. in conſecratone manu-
tergeū vel ſimilia. lꝫ ꝑ hoc n̄ ſint eccleſiaſti-
ca ſacra denegāda vel differēda tn̄ poſt coꝝ
collatōꝫ ppl̄s ꝯpelli pōt ad ipa preſtanda ſe
cūdū goffre. Ad argumētū cōtrariū dicendo
q̄ ſacra ſunt libera. i. ſine exactiōe vel pacto
expſſo vel tacito cōferēda. ſꝫ bene licitū ē ali
quid grātuitū recipe qd̄ ſponte offertur P

Tertia pars in qua

tractatur de triūphali victoria xp̄i. et h̄ q̄tū
ad egreſſum belli ibi. Et ecce āgeli 2c̄. Mo
raliter angeli accedūt et hoiem cōtra dyabo
lū defendūt. Nā ſicut eunti ad bellū ꝓuidet̄
de experto mgr̄o ſciens oīa neccr̄ia debellāti
oñdere caute aggredi. dimicare. ictos caue
re. Sic miſericors deꝰ cognoſcēs fragilitatē
hūanā eſſe in expertaꝫ et ineptam ad bellā-
dum et reſiſtendū ꝑtie et aſtutie ſathane ne
ab eo fallatur et vincatur dedit homini an
gelū bonū mgr̄m expertū ſciētē oīa neccr̄ia pro
hūana ſalute. Vn̄ ſm hiero. i omeli. ſancti
michaelis. Nō poſſꝫ tuta eſſe hūana infirmi
tas iter tot et tātas hoſtis illius īſidias. ni
ſi ſanctoꝝ āgeloꝝ muniretur auxilio ſm igi
tur mgr̄m. ij. ſen. di. xi. q̄ſquis electoruꝫ hꝫ
angelū bonū ad ſui ꝓtectuꝫ. atq; cuſtodiam
ſpecialiter delegatū. vn̄ p̄s. Angelis ſuis deꝰ
mādauit de te 2c̄. In q̄bꝰ v̄bis āgelica na-
tura ꝓponitur quo ad tria commendanda. ſ.
propter eorum.
Nobilitatem quam angeli hn̄t creataꝫ.
Dignitatem quā ex gratuitis hn̄t cōdonatā
Vtilitatē quā ex officijs hn̄t deputatā. Prio
nāq; videꝰ oīa noua magis i pricipio ſe oñ
dere et mōſtrare i ſuis actibꝰ. Sic deꝰ volēs
ſe oñdere creatis artificē digniſſimū ſpeāli
ter ſe tāq; i ſpeculū diuinitatis i naĩa āgelica oñ
dit: ꝓducēs ad extrema i pricipio duo ꝯtra
ad maiorē expſſiōeꝫ et elucidatiōꝫ. ſ. nobiliſ
ſimā naĩā. et viliſſimā. ſupmā 2 iformeꝫ. ā
gelicā. et materiā iformē. iux̄ illd̄ gen̄. i. In
pricipio creauit deꝰ celū 2 terrā. ꝑ celū itelli
gēdo naĩā āgelicā 2 ꝑ terrā materiā iformē
Q Nature eñ angelice ſex nobilitates cō

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tulit. Primo claritatem ſiue ſpecioſitatem i
ſuo aſpectu. nā in aſpectu hoim nihil clari-
us eſt ſole angelica tamen multo clarioꝛ eſt
natura. Unde ſecūdū anſel. Si vnus an
gelus ſtaret in celo. ꝛ eſſent tot ſoles quot
ſunt ſtelle. claritas vnius angeli extingueret
oēs iſtos ſoles ſua claritate. ſicut mō clari-
tas ſolis claritatem oim ſtellaꝝ. et tantum
tranſcenderet pulcritudinem ſolis qui ipſuꝫ
intuitiue videret quantū ſol tranſcendit pul
critudiem terre. et incōpabiliter. et iſta nobi
litas eſt oibus cōcreata. licet angeli qui rue
rūt ſint per habitus vicioſos obnubilati et
depreſſi. Dicit eñ dioni. ꝙ demōes hñt or-
gana ſplēdidiſſima. ſ; p habit⁹ vicioſos de
preſſa: ſicut ſi ſol cum caldari nigro eſſet de
tectus. In angelis aūt bonis tanꝗ̄ i ſpecu-
lo claro et mundo relucent oīa inferioꝛa. Et
ideo dioniſius. de diuinis noib⁹. vocat an
geluꝫ ſpeculū ſplendidiſſimū. Secundo an
gelus hꝫ fortitudinem in ſuo actu naturali
ter cōcreatā. Nā per ſolum celi tactum facit
frondeſcere arboꝛes et germiare cūcta. Un⁹
eñ angelus voluit totū firmamētum. et ſin
guli ſingulos celos et planetas. et aliquis
planeta hꝫ ſex motus. et tot āgelos ſicͭ mer
curius. Ecce fortitudo angeli: cum ſol ſit
tāto magnus et quelibet ſtella firmamenti
ꝙ excedit multū terrā. Legitur etiā in ve. te
ſtamē. ꝙ vnus angelus in vno exercitu in-
terfecit. clxxxv. milia. Tertio hñt in ſuo eſ-
ſe imoꝛtalitatem. ſunt eñ angeli imoꝛtales
nō quidem ex ꝓpria naſa. ſ; ex volūtate di
uina. Ideo ſi cū gladio ꝑcuteres angelū ñ
moꝛtificares eum. Quarto hñt altitudinem
ſui intellectus. quicūꝗ eñ duo ſpecula cō-
tra ſe tenet mutuo. tūc imago et quicqͩ ē i
vno reſplēdet in alio. Quapropter dinū ſpe
culum in quo cūcta relucent creata repercu-
titur et relucet in angelica naſa. que ē etiam
ſpecularis. vt ſcꝫ cognoſcūt a quo ſunt facti
et ad qͩ et cūctas res creandas et creatas.
Quinto hñt libertatem vt facere poſſint qͨ
quid velint. Hac libertate deus āgelos pri
mo cum gratia decoꝛauit qꝛ ſecundum bea
tum augu. xij. de ciui. dei. Erat ſimul deus
cōdens naturam et largiens gratiam. Et in
li. de gratia dicit ꝙ aū caſum et confirmatō
nem gratiam habuerunt. lꝫ magiſter ſen. di
cat malos gratiam non habuiſſe: Sexto de
dit eis in coꝛꝑ oꝛcutatem. et inde hñt agilita

tem. velocitatem. et ſimplicitatem. Ideo in
ictu oculi ſunt pñtes in altari cum ſacro. ſe-
cundum grego. et vltra mare valde cito. qꝛ
a coꝛpe non retardantur vtaie. R Sed
queritur an omnia equaliter habeant aut ñ
dicitur ꝙ non. qꝛ erāt impares in natura ꝛ
ſpecies dñtes et gratia. qꝛ in gr̄a creati erāt
et oꝛdo in eis poſitus vt vnus preeſſꝫ in no
bilitate alteri. Unde ſm nobilitates tres
ierarchias ex eis de⁹ oꝛdinauit. et vt ſuperi
oꝛes purgarent. illuminarent. et perficerent
inferioꝛes et ipſi imediati⁹ diuinum lumē
reciperent et in alios tunc trāſfunderēt. Uñ
beatus paulus in raptu vidit. ix. choꝛos et
quaſi tres ierarchias ſicut hñt imperatoꝛes
aſſiſtentes. et principantes. et miniſtrantes.
et hi ſimiliter dicūtur principes. qꝛ alij pro-
uintie preſunt. alij ciuitati. alij vero vni ho
mini. Sed nunquid fuerunt oꝛdines inter
ipſos a primoꝛdio creatiōis. dicit magiſter
in. ij. di. vi. ꝙ non. ſ; nobilitas inequalis ꝛ
ſcientia et natura in perſpicacitate. plus aūt
vnus eſt poſitus in cuſtodiam prouincie.
alter vni ciuitati. alter homini. S Se-
cundo commendantur ex gratuitis quibus
ſunt decoꝛati et premiati: ex eo ꝙ ſteterunt.
Fuerūt ei ſex dignitates eis tradite. Pↄ̄o fu
erunt oculi eoꝝ apti: vt viderēt clare dinā
eſſentiam. nā ante cōuerſioneꝫ non viderūt
dinam eſſenciam clare. qͦ pꝫ ſpecialiter de
malis triplici rōe. Prima qꝛ ſi deuꝫ clare vi
diſſent nuꝗ̄ cecidiſſent. Cuius rō eſt qꝛ nō
potuiſſēt ſe auertiſſe ab illo bono beatifico
et deſiderabili iſinito in qͦ delectabili viſio-
ne ꝯſiſtit vita eterna oꝛigialr. Tu dicis er-
go volūtas pōt artari nec ē liba. dico ꝙ ñ qꝛ
ſi obiectū deſiderabile opaſ tractū magis de
ſiderabilē. maioꝛē tractū. ꝛ maxime tractum
maximū opaſ. ſ; ꝙ iſinitū ē deſiderabile nllā
pateref auerſiōeꝫ. qͬe ſi ipaꝫ clare vidiſſēt ſe
a bono icōmutabili ñ auertiſſent. ſ; diceres.
freqͦnter audiui ꝙ demōes homib⁹ ſp ſunti
feſti ne ꝑtingāt ad illͦd gaudiū de quo ceci-
derūt. ſi ḡ deū ñ clare viderūt. qͦle gaudiū ha
bere poterant. Dicēdū ꝙ illͦd vbū eſt verū. ſ;
intelligēdū ē de gaudio qͦd habuiſſent. Se
cūda rō ē ꝙ deū ñ clare viderūt. qꝛ ſi deum vi
diſſent nuꝗ̄ lucifer dixiſſet. Aſcendam in ce
lum vt excellentiam dei attingam. vidiſſent
enim ꝙ omne bonum participatum. ꝛ om
ne bonum creatum a deo effluxit tanquam

a principio et origine: qui ſolus bonus eſt
eſſentialiter. in cuius cõpatõe omne bonũ
creatũ ſe tenet tamq̃ tenebre ad lumẽ. et tã
q̃ gutta aque ad mare. et tãq̃ fauilla ad ce
lum et terrã. et ſic deũ de bono recepto lau
daſſent. et creatori ſuo gratias egiſſent et ſte
tiſſent. Tertia rõ eſt. Nã potẽtie aie in patria
ſunt equales: quo ad actus ſuos. immo tãtum
q̃ quãta eſt cognitio tãtus eſt amor. Si er⸗
go cognitio eſt in ſummo. ergo et amor.
Si ergo deum clare vidiſſent: perfectiſſime
amaſſent. et ſic nõ cecidiſſent. ergo nõ vide
rũt clare. Secundo ornati v̉tutibus intan⸗
tũ vt dicit dioni. q̃ angeli met ignorãt ꝓpri
as v̉tutes et ornatus. Unde q̃ videret an⸗
gelum videret deum clariſſime in eo relucẽ
tem. Tertio aſtricti deo fuerunt. Quarto ꝑ⸗
ducti. q̃ nihil niſi dulcedo poſſit de eis ꝓdi
re. Uñ ipi igit̃ iugiter deũ laudant indicibi
li melodia. vt hr̃ in apoc. et. yſa. vi. Duo ſe
raphin clamabant alter ad alterũ. Qđ etiã
claret in maria magdalena. que ex dulci
melodia angeloꝝ in deſerto refecta fuit.
Quito ꝛ ſexto cõfirmati. Nã ab initio oẽs
boni creati ſunt ſ; ſtatim poſt ꝑuulã morulã
lucifer auerſus a deo. conuertens ſe ad ſua
naturalia ſplendida. amorẽ cepit inordina
tum et ſuꝑbiuit. Jõ cũ ſuis ſequatib⁹ ceci⸗
dit. de quo yſa. xiiij. Quõ cecidiſti lucifer
qui mane oriebaris in delicijs in ꝑadiſo fui
ſti dei ornatus omni lapide p̃cioſo qui traxit
ſecũ tertiã ꝑtẽ ſtellaꝝ cũ cauda ſua. O quot
hodie ſimiles illi qui inordinata dilectõe
quã hñt ad ſe. vel ꝓpter decorẽ faciei vel ca
pitis. corꝑis vel veſtimentoꝝ ornatũ auer⸗
tentes a deo. alios trahunt ſecũ ad eternã
dãnatõe;. Angeli v̉o boni adherentes ſum
mo bono: amorẽ cõcipientes ordinatũ ad
deũ ꝓpria cognitõe i ſuis naturalib⁹ volue
rũt et ſe humiliauerunt. et gratiã confirma
tõis meruerũt. ¶ Dico tertio. q̃ angeli
ſunt nobis cõmẽdandi vel honorãdi q: de
putati ſunt ad nr̃a; vtilitatẽ vt. ſc;. nos.
A peccatis retrahant.
Ab inimicis defẽdant.
Ad paradiſum ꝑducant. De p̃io nobiles ꝓ
filijs cõducũt rectores et mgros q̃ filios in
moribus et ſcia inſtruant et de malis corri⸗
gãt. ſic deus filijs ſuis ꝓuidit de angelo q̃
hoie; cuſtodiat. dirigat et adiuuet i neceſſi
tatib⁹. Uñ bern̄. de angelis. Quotiẽs gra⸗

uiſſima cernit̃ ſurgere tẽptatio. ꝛ tribulatio
vehemẽs iminere. iuoca angelũ cuſtodem
tuũ. directorẽ tuũ. adiutorẽ tuu;. in oĩbus
oportunitatib⁹ tuis. i tribulatõe vero nec;
dormitat ſ; nũq; ad tẽpus diſſimulat. Exem
plũ in balaã. nume. xxij. Qui ꝑgẽs ad ma
ledicẽdũ iſrl̃ ab angelo ẽ impedit⁹. ꝛ iſrl̃ cu
ſtoditus a maledictõe. S; queritur cũ xp̃c et
maria nũq̃ habuerũt maledictõe; pcĩ an
aũt hñerunt angelũ retrahẽte;. Dicũt docto
res q̃ xp̃s nõ habuit angelũ cuſtode;. quia
ab inſtanti cõceptionis beatus fuit et ſine
peccato. ſ; angelos habuit in miniſterium ſi
cut p; in hodierno euangelio. S; de beata
virgine. inquit criſo. i quodã ſermone. In
finitã militiã angelorum ad glorioſe virgi⸗
nis obſequiũ eſſe deputatũ. nullatenus am
bigimus vt cuſtodirent lectũ ſalomniſ q̃uiſ
ſimũ et cauerẽt ne preparatũ eterni regis ho
ſpitiũ hoſt. s incederet. hec criſo. S; franci
ſcus de maronis melius iquit. d. Credo eã
immediate a trinitate cuſtodiam et multitu
dinem illam angelorum. in obſequium et
trãſmiſſam nullus q̃ ſp̃s malign⁹ ad eã ac
cedere permiſſus eſt. Uñ deus non cõſenſiſ
ſet creature volenti ſibi nocere. q̃ claruit ea
claritate q̃ maior ſub deo neq̃t intelligi. Se
cũdo hoie; ab inimicis defendũt. Nã cũ na
tal̃r corꝑale ñ agat in ſp̃uale. ꝛ inimici tene
braꝝ ſint ſp̃uales neceſſario opꝫ cũ nos ex
corporeitate ſpiritib⁹ reſiſtere ñ vale⁹: q̃ de⁹
ꝓuiderit de ſp̃uali ſubſidio. ſ. angelica cuſto
dia vt p̃cipiãt mal̃ angel̃ volẽtib⁹ nob no⸗
cere. ne malũ inferãt. Juxͣ illđ apoc. vij. No
lite nocere terre. mari neq; arborib⁹ terra ſũt
pueri nouiter de terra nati. mare ſunt adole
ſcẽtes iuuenes q̃ſi mare i cõcupiſcẽtijs fer⸗
uidi. ꝛ iſtabiles. arbores ſenes in vita ꝓlõ
gati. Exẽplũ thob. viij. vbi dr̃ ſiĩaliter. q̃ ſa
ra ſeptẽ viros hñit. quos oẽs dyabol⁹ occi
dit. Thobias v̉o ſol⁹ adiutorio ãgeli ra⸗
phael̃ euaſit. p̃s. Immittit dñſ ãgelũ i circu
itu timẽtiũ eũ ꝛ eripiet eos. ¶ S; quare
de⁹ ñ ꝑ ſe cuſtodit hoie; cũ ſit ſufficiẽs cu⸗
ſtos. Di. q̃uis de⁹ ſit ſufficiẽs coſtos. tñ cu⸗
ſtodit mediãtib⁹ ãgel̃ ꝓpter q̃uãdã ordina
tõe; ꝑtiũ viuerſi. Lex ei dĩ tal̃ ẽ: vt iferiora
a ſuꝑiorib⁹ ꝓuideãt̃. Et p̃io ꝓpter vtilitatẽ
cuſtodiẽtiũ q̃ ex h̃ ꝓficiũt i merito acciden⸗
tali. Secũdo propter vtilitatem cuſtodiroꝝ
qui indigerẽt per angelos dirigi in finem.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Tertio angeli aīam boīs ad paradiſum per
ducunt. Nā qui habet bonū cōductū. ſecu-
rius vadit. Sic. angeli nos ſecure ducunt ī
peregrinatione huius vite ad patriam vite
eterne. Et hoc eſt qđ dñs pmiſit exo. xxiij.
dicens. Ecce ego mittam angelū meū qui
precedit te in via et introducat te in locum
ſ. paradiſi: quē preparaui. Exēplum lu. xvi.
hr̄ in lazaro paupere: q̄ mortuus portatus
eſt ab angelis in ſinū habrahe. Et Sz
cur angeli ita fideliter et diligenter cuſtodi
unt hoīem ſine ſuis meritis dicendo prop-
ter reſtaurationem angelice ruine. qz ange
li mali ſcientes hoīem deputatum ad locū
vnde ipſi ceciderūt inimicantur ei et euz im
pediūt inquantum permittuntur. angeli autē
boni cupiētes augmētū accidētalis premij
et gaudij qđ fit per reperatōem angelice rui
ne. et aſſociatōez hoīm. diligenter cuſtodiūt
et defendunt vt cit⁹ ordines reſtaurenť an
gelorum et numerus beatorum. Iuxta illud lu.
xv. Gaudium eſt angelis dei ſuper vno pec
catore pniaz agēte. Unde magiſter. ij. ſen.
di. ix. Per xpm redemptum eſt humanum
genus de quo fit reparatio ruine angeli-
ce. hic accipitur documentum. ꝙ volentes
aſſociari angelis et ſupplere ruinam eorum
neceſſario efficiūtur angeli ī vita eorum. Et
h in ſex. Primo in corde puro vt ſolus de⁹
in eis reluceat. Secundo in fortitudine: vt
oībus temptatōibus reſiſtant. Tertio vite
xpi ipreſſione: vt quilibet dicat. viuo ego.
iam nō ego. viuit autez in me xps. Quarto
gratia dei incorpatione. Quinto ſpūs dura
tione. Sexto corpis ſubiugatione:

Feria ſecunda poſt Inuocauit.

Cum venerit

filius hominis in maieſtate ſua
et omnes angeli eius cum eo.
tunc ſedebit ſuper ſedem maieſtatis ſue. ſcz
iudicare. mathei. xxv. ſm aſtrologos. Quā
do ſol ſuo tempore intrat leonem. qui ē do
mus eius propria. ſicut. xv. die iulij. tūc ap
paret maxime virtutis et poteſtatis attrahē
di. vapores ſiccos incendendi. et humidos
conuertendi in pluuiam. Sic ſol iuſtitie di
filius. quando tempore ordinato a deo pa
tre intrabit propriam domum. i. mediam re
gionem a eris ſuper montem oliueti. ſcdenſ
in throno regio miniſterio angelorū fabri-
cato. vt iudex viuorum et mortuorum. Tunc
apparebit maxime virtutis et poteſtatis at-
trahēdi homines de tumulis ſuis. ſicut ſol
vapores de terra. aliquos in pluuiam lacri
marum conuertendi quos condemnabit. et
aliquos exaltandi ſurſum ad ethera celeſtia
et igne caritatis incendendi et glorificandi
Unde magiſter ſen. in. iiij. diſ. xlvij. Pur-
gato per ignem mundo ad iudicium ve
niente domino. emittetur vox illa magna q̄
reſurgent oīes mortui. et tunc miniſterio
angelorum ventilabitur area. qz boni con-
gregabuntur ei de quatuor partibus orbis
angelico miniſterio quo et rapientur obuiā
chriſto in aera: reprobis in terris quā dilexe
runt remanentibus. ſicut deniqz proferetur
ſnīa ſuper vtroſqz. Uenite benedicti ꝛc. Ite
maledicti ꝛc. Et miniſterio angelorum vir
te dei coopante mittentur mali in caminuz
ignis. h eſt in infernuz. extra de ſum. tri. et
fi. ca. c. firmiter oēs cuz ſuis proprijs reſur
gent corpibus. qui nūc geſtant: vt recipiāt
ſm opera ſua. ſiue bona fuerūt ſiue mala: il
li cū dyabolo penā perpetuam. et iſti cū xpo
gloriam ſempiternam. Hoc totū erit cū vene
rit filius hominis ꝛc. Queriť an aliqs aſtro
logus. propheta vel phs ſciat determinare
qn̄ finis ſit mundi. et iudex viat cū maieſta
te. et videtur ꝙ ſic. Nā multi ſancti pres diē
vltimū mūdi conati ſunt determinare oīde
re. Ex qbus primus fuit ſanctus methodi⁹
qui reuelatōes pteritorum et futurorum habuiſſe
legitur. Hic nāqz ait. ꝙ in ſeptio milenario
annorum nō erit ammodo lōgitudo tēporum. in
quo modo ſumus. Itez euſebius et colūbi
n⁹ in cronicis ſuis dicūt. ꝙ deus p numerū
ſeptēnarium oīa diſpoſuerit. ſ. ſeptem pla-
netas. ſeptez dies. ſex diebus opatus eſt. et
vij. die reqeuit. ſic dicūt mūdum per ſeptez
milia ānorū duraturuz. Et qz xps ſm eos
ornauit eccleſiā. vij. ſacramentis. et ſeptem
ſignaculis. dedit cuilibet ſignaculo ducen
tos ānos et. xx. et tūc illud reſiduū de ſeptē
milibus ānorum cōplebitur. Sed h ſubtilis le
ctor poterit imaginari. quātū iā de iſto tpe
tranſierit. et quātum adhuc reſtet mille et cē
tū faciūt quiqz ſigilla. et alia duo habebūt
quadringēta et. xl. et ſic āno dñi. Mcccexl. ſe
cundū illos reſtant adhuc centū āni quibus
mundus durabit. et tūc ſit finis. Sed beda
venerabilis dič circah . Qđ tabule dyoniſij

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nō debeāt iterari niſi ter. et ſic ſm eūdē ī bre
ui eſſet finis mūdi. ſ. poſt ānos xpi. Mcccc.
circa. lx. Itē ſm computatōez. Euſebij finis
mūdi eēt. et antixp̄s veniret. Mcccclx. anno
Quare metriſta q̄dā ſcribit. d. Poſt q̄drigē
tos mille dn̄i reor ānos. Tūc antixp̄s naſce
tur de mōte plen⁹. In oppoſitū ē euāgeliuȝ
math. xxiiij. Nā īterrogātibus diſcipulis d
extremo iudicio et dicētib⁹ xpo. Dn̄e dic no
bis qn̄ hec erūt. et ſignū aduētus tui cōſum
matōis et ſeculi. Rn̄dit eis hieſus. Nō eſſe
vīm noſce tp̄a vel momēta. q̄ pater poſuit ī
ſua poteſtate. Ex quib⁹ bn̄ cōcluditur. q̄ de
termiate cōmuni mō loq̄ndo nemo ſcire po
teſt diē vltimū. vel qn̄ xp̄s veniat ī maieſta/
te ad iudiciū niſi alicui a ſpūſancto ſpāli mō
reuelatū fuerit. Dedit xp̄s aliqua ſigna. p̄ ſe
vt appropīatōȝ vltīe diei iudicare poſſum⁹
dicēs. Erūt ſigna ī ſole et luna et ſtellis. erit
peſtilēcie. et fames. et turbatōes p̄liorū. ſur
get gens cōtra gentē. et regnū aduerſus re/
gnū. et terremotus magni p̄ loca. Vn̄ gre. ī
omelia. loq̄ns de iſtis ſignis. d. Ex q̄b⁹ per
fecto oībus alia facta cernim⁹. alia ex p̄xi/
mo ventura formidamus. Nā gēteȝ ſupra gē
tē exurgere carūq̄ȝ p̄ſſuras terris īſiſtere. pl⁹
iā in noſtris tribulatōibus videmus. q̄ ī
nr̄is codicibus legimus q̄ terremot⁹ vrbes
īnumeras ſubruat. ex alijs mūdi p̄tibus ia
tis ſcitis q̄ frequēter audiuim⁹. peſtilētiam ſi
ne ceſſatōe patimur. Seq̄r cū multa iā p̄nū
ciata cōpleta ſint. dubiuȝ nō eſt. qui etiā ſe
quātur pauca que reſtāt. q̄ ſequētiū rex cer
titudo ē p̄teritorꝫ exhibitō. Sȝ ad dcā il/
lorꝫ doctorꝫ eſt dicēdū. q̄ coniecturaliter lo/
quūt et nō determiāte. Sȝ cur xp̄s occulta/
uit nobis tp̄s h̄. Dico vt omni hora ī ianuiſ
mors appareat. nos p̄pem⁹ et vigilemus
Vn̄ mar. xiij. Vigilate videte et orate. ne/
ſcitis eī qn̄ tp̄s ſit. ſicut hō p̄egre p̄fectus
reliq̄t domū ſuā. et dedit ſuis ſuis poteſta/
tem cuiuſq̄ opis. et ianitori p̄cepit vt vigi/
let ſolicite laborāt et vigilant. Sic vigilate
neſcitis eī qn̄ dn̄s dom⁹ veniat. ſero an me
dia nocte. an gallicātu. an mane. ne cū repē
te venerit īueniat vos dormiētes etc̄. Z

Quātū nūc ad p̄ſecutōeȝ et cōtinuatōȝ euā
gelij. beri mr̄ eccleſia p̄poſuit. quō aduerſa/
rius penitētē īuadit armis viciorꝫ. hodie ti/
more iudicij cōcutit. vt mala fugiat. ne ve/
niat ad manus tortorum. Et tres partes hic
tractantur.
In prima iudicandorum cōuocatō. ibi. Cū
venerit filius hominis.
In ſecunda ſeparatorum examinatio. ibi.
Tunc dicet.
In tertia examinatorum premiatio. ibi.
Ibunt hi in vitam eternam.

Circa primam par/

tem īraliter notādū. q̄ ſicut in iudicio hūa/
no ī quo maleficus ē cōdēnādus. in p̄nci
pio ad cōuocatōeȝ iudicis et aliorꝫ cōſuluȝ
ad iudiciū cāpana pulſatur. vel p̄ aliud ſi/
gnū. tubarꝫ vel huiuſmodi p̄ quod cōueniū
tur. et populo ītimatur ſanguis human⁹ ef/
fundēd⁹. Sic multa ſigna terribilia p̄cedūt
xp̄i iudicis iudiciū. multū horribilia et for
midāda p̄ que om̄s cōuocabūtur ad iudici
um. viȝ circa corpa celeſtia. circa hoīes. et
circa elemēta. Primo eīm corpa celeſtia muta
būtur. ſ. ſol. luna et ſtelle. de quo dr̄ lu. xxi.
Erūt ſigna ī ſole et luna et ſtellis. Nā vt dr̄
mat. xxiiij. Sol obſcurabitur. et luna nō da
bit lumē ſuū. et ſtelle cadēt d celo. ſol obſcu
rabitur. q̄ obſcuratio accipi pōt q̄tū ad lu/
cis p̄uatōȝ. q̄ tūc fiet eclipſ vltima: luceȝ
auferens ab oībus p̄tibus terre. qd̄ ī nulla
alia eclipſi fieri cōſueuerit. Iſta eī eclipſ dif
fert ab alijs ī tribus. Primo q̄ erit v̄lis. ſcd̄o
q̄ diu durabit. tertio q̄ nō p̄ lune īterpoſi
tionē ſ; virtute diuina. ſ. p̄ aduētū veri ſolis
hieſu xp̄i q̄ ſua claritate lucē ſolis obſcura/
bit. Criſ. Sīc luna orto ſole obſcuratur. ſic ī
glorioſa xp̄i apparitōe ſol obtenebreſcit. Se
cūdo luna nō dabit lumē ſuū propter eaſdē
cāſ vel p̄pter aeris obſcuritatē. Tūc eīm mū
dus ſuccēdetur et cōſummabitur p̄ ignem
ſm mgr̄m. iiij. ſen. di. xlvij. a quo tā aer p̄p
ter fumoſitatē accēſaȝ obſcurabitur. et lūa q̄
ſi p̄didiſſe lumē ſuū. et ſanguinolēta vidr̄.
De his duob⁹ ſignis p̄dictū ē. ioel. ij. Sol
cōuertet ī tenebras et lūa ī ſanguinē aāq̄ ve
niet dies dn̄i magn⁹ et horribil'. Tertō ſtelle
cadēt de celo. nō realiter cū ſint eiuſdeȝ na/
ture cū celo. et q̄libȝ ſtella multo maior ē ter
ra ſ; tm̄ ad eſtimatōȝ hoīm. q̄ quedā ignee
impreſſiōes generate ī aere p̄pter nimiā ſic/
citatē terre q̄s ph̄s vocat in libris meihero
ruȝ. aſſub. et vulgo ſtelle nūcupātur. que qn̄
deſinunt apparere videntur ſtelle cadere vel
vapores īcēſi cadētes d aere videt̄ q̄ſi ſtelle

Secunndo. erunt ſigna circa hoīes. et h̄ rōe fame peſtilentie et guerrarꝫ. nā vt terra exic-ceť et ad incēdiū diſponatur. lōgo tēpore n̄ pluet et erit ſiccitas et ſterilitas tāgrādis. ꝙ multi fame moriūtur et ex ꝑnti mortalitateſ et peſtilētie. et prelia multa gētis cōtra gēte et regni cōtra regnū. De quibus dr̄ lu. xxi. Surget gēs cōtra gētez. et regnū aduerſus regnū. et terremotus magni erūt per loca. et peſtilētie et fames. Poſt hec veniet āītxp̄s qui multos ſeducz hoīes. munerꝫ ꝑmiſſiōe. Apperiētur nāqꝫ ei oīs thaſauri abſcōditi per dyabolū: quibus hoīes alliciet. tormentorꝫ miatōe. i audītis eīn tormētis xp̄ianos ſibi reſiſtentes trucidabit metu quorū a fide recedēt et ſibi adherent. miraculorꝫ opatōe. tūc ei tortores miracula faciūt. et n̄ ſancti ſicut ī pricipio eccleſie. Hec aūt fiūt virtute demoīorꝫ. et principis luciferi. q̄ nūc ꝑ xp̄m ligatus ī inferno. tūc exibit ꝑmiſſiōe diuina ſm mat. xxiiij. Erit eīn tūc tribulatō mag̃. q̄lis nō fuit ab initō mūdi vſqꝫ modo. neqꝫ fiet. A ¶ Tertio erūt ſigna circa elemēta in aere. aq̄. terra et igne. Nam ſm hiero. vt dicit ſe iueniſſe ī annalib⁹ hebreorꝫ. xv. erūt ſigna añ iudiciū. Prīo erigit ſe mare. lx. cubitis ſup altitudinē mōtiū. ſtans ī loco ſuo quaſi mur⁹. Scdō tātū mare deſcēdet ꝙ vix videri poſſit. tertio belue marie apparentes ſup mare: dabunt mugitos magnos quos deus ſol⁹ itelligit. Quarto ardebit mare ⁊ aqua. cuius ex ardore arbores et herbe dabūt rorē ſanguineū. Quinto vt alij aſſerunt oīa volatilia celi in cāpis cōgregabūť. vnūquōqꝫ genus ī ordīe ſuo. nihil guſtātia. nec bibētia. ſ; formidātia vicinū aduētū. Sexto ruūt edificia et flāme ignee ſurgēt ad occaſum ſolis. cōtra faciē firmamēti. vſqꝫ ad ortū cōcurrētia. Septīo petre ad iuicē collidēť et in partes ſcindētur. Octauo fiet generaľ terremot⁹ q̄ adeo erit magn⁹: ꝙ nullus hō nec aīal ſtare poſſit. q̄ oīa ad terram ꝓſternet. Nono equabiť terra ⁊ oīs mōtes et colles in puluerē redigēť. Decimo exibūt hoīes de cauernis ſuis velut amētes. nec ſibi mutuo pre timore loqui poterūt. Undecīo ſurgent oſſa mortuorꝫ et ſtabūt ſupra ſepulcrū. que oīa aperiētur. ab ortu ſolis vſqꝫ ad occaſuz vt inde mortui valeāt exire. Duodecīo cadēt ſtelle. oīa eīn ſydera errātia et ſtationaria. ſpargēt ex ſe cometas igneos. et nerꝫ tūc germinabūt ſplēdorē. Tredecīo morieť viuētes. vt cū mortuis reſurgēt. Decioq̄rto. ardebit celū et terra. Decioquito. fiet celū nouū et terra noua. et hec oīa añ iudiciuz fient. B ¶

Moraliter illa ſigna ꝓcurētia xp̄i aduētū ad iudiciū. que fiūt ī celo. ꝑnt exponi ꝑ ſignis q̄ ſunt ī eccleſia. futurꝫ iudiciū de ꝓpiquo eē repñtātia. Nā ſicut in celo ſunt ſol et lūa et ſtelle. ſic in eccleſia papa ipator et xp̄ani lucētes ſanctitate. papa et imꝑator duo luminaria magna. d̄ q̄b⁹ dr̄ ex̄ de ma. et obe. ca. ſolite. Fecit deus duo lumīaria magna ī firmamēto celi. lumīare maius. i. papa: vt preeſſet diei. et lumīare minus id ē imꝑatorem vt preeſſet nocti. vtrūqꝫ magnū: ſ; alterꝫ maius. Ad firmamētū igr̄ celi. h̄ eſt vl̄is eccleſie fecit deus duo lumīaria. i. duas inſtituit dignitates q̄ ſunt pōtificalis auctas et regalis poteſtas. ſ; illa q̄ preeſt diebus. i. ſp̄ualibus eſt maior q̄ vero noctibus. i. carnalib⁹ eſt mior. Et ſunt ſtelle miores oēs iferiores xp̄ani q̄ſi ſine numero gen̄. xv. ſuſpice celuz et numera ſtellas ſi potes. In his nāqꝫ ſunt fctā ſig̃. iuxͣ illō q̄d iohi ī pathmos fuit reuelatū. apoc. vi. vbi legiť ꝙ cū iohes videret. vij. ſigilla. ⁊ cū agnus apuiſſet. vij. ſigillū. ſol fact⁹ ē niger q̄ſi ſacc⁹ cilicinus ⁊ lūa q̄ſi ſanguis et ſtelle ceciderunt de celo. C ¶

Quid ꝑ ſeptimū ſigillū. niſi ſeptimus millenarius ānus a creatōe mūdi. tūc apparebit.
Papalis poteſtas obſcurata.
Imperialis maieſtas deteſtata.
Mundialis honeſtas deturpata.

Nā ſicut ſol materialis ē obſcurabilis vt nō videať. ſic vt de ꝑnti cernim⁹ papaľ auctas et tot⁹ ſtat⁹ eccleſiaſtic⁹ ē intātū obtenebratus in cordibus hoīm ꝙ nihil curať. Cuius rō ē remiſſio ſanctitatis ad quā ſequiť dedignatio reuerētie et dignitatis. Ceſſāte nāqꝫ cā q̄ eſt ſanctitas: ceſſat etiā effectus q̄ eſt reuerētia et dignitas. Sol eī quāto magis ſe inclinat in ſua ſpera et deſcēdit. tāto min⁹ generat et fructificat terrā. ſic eccleſiaſtic⁹ q̄nto magis ſe decliat a ſanctitate: tāto min⁹ curatur ī dignitate. Debet eī ex ordīe quilibet eccleſiaſticus ꝑ oīb⁹ lucere vt ſol. mētis ſanctitate. cordis puritate. carnis caſtitate. oris veritate. opis ſtrēnuitate. victus ſobrietate. geſtus maturitate. veſtis hūilitate. et tot⁹ vite honeſtate et ſanctitate: que oīa clare colligi ꝑnt ex canonib⁹ ſacris. xxxv. di. Eccle.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

di.xli.cleric⁹.di.xliiij.ꝑ totū et de ↄ̄ſe.diſ.
v.in oibus.et ex de vi.2.ho cle.a crapula
Sʒ heu in vita ſancta obtenebrati multi re-
periūtur.ſicut ſaccus cilicinus.qꝛ coꝝ actō
n̄ rn̄det ꝓfeſſioni.quoꝝ honoꝛ ē ſublimus
et vita ꝓcliuis.quoꝝ ꝓfeſſio deifica.actio
vo demoiaca.Cōtra quos dr̄ di.xl.c.nō eſt
facile.ꝙ n̄ oēs ſunt ſanctoꝝ filij qui ſancto
rū tenēt loca ſꝫ q̄ coꝝ exercēt opa.Vn̄ volē
tes eſſe in honoꝛe:dn̄t moꝛe ſanctorum vi-
uere in ſanctitate.Legit̄ ꝙ apud gētiles ſa
cerdotes ſiue flāmines erāt in magno ho-
noꝛe.qꝛ erāt in magna auſteritate vite prout
ait plato ī thimeo.li.i.Nō apud athenīēſes
ꝑditi ſacerdotio ſepatim a pplo ↄ̄uiuebant
ne aliq̄ ꝓphana ↄ̄tagione caſtitas eoꝝ pol-
lueret.De h̄ hiero.ↄ̄tra iouinianū cremon
inquit.ſtoic⁹ vir eloq̄ntiſſimus de vita anti
quoꝝ ſacerdotū narrans ait.Nō oib⁹ poſt-
poſitis negocijs ſp̄ in tēplo fuerunt.et reꝝ
naturas cauſaſq̄ſ ſiderū rōes ↄ̄tēplati ſunt
et nūq̄ ſe mulierib⁹ miſcuerūt.nūq̄ cogna
tos liberos ꝓpinquos q̄dā viderūt ex eo tē
ꝑe quo cepiſſent diuino cultui deſeruire:car-
nibus et vino ſp̄ ſe abſtinuerūt ꝓpter tenui
tatē ſenſus et v̄tiginē capitis quā ex ꝑuo ci
bo patiebātur.maxie ꝓpter libidinis appeti
tū.q̄ ex his cibis naſcit̄:pane raro veſcebāt̄
ne onerarēt ſtomachū.et ſi q̄n̄ comedebāt.
tūſuʒ ꝑiter yſopū ſumebāt:vt eſcā grauio-
rē illius caloꝛe decoq̄rent.Quid loquar in
quit de volatilib⁹.cū oua q̄ꝫ et lac ꝑ carni-
bus vitarēt.quoꝝ alteꝝ carnes liquidas.
alterū ſanguinē eē dicebāt:coloꝛe mutato.
Si ergo flamines gētiles ſiue ſacerdotes.ī
ſupſtitioſis cultibus ſuis et ritibus ſatha-
ne ſeruientes.et ſic a laſciuijs ſe abſtinēt.et
a negocijs ſecularib⁹ ſe ſubtrahūt.caſtimo-
nijs ſe lacerāt carnibus a ↄ̄ſoꝛtijs ſe ſepant
huanis vt quieti⁹ poſſint in ſuis ritibus mi
niſtrare.Quales tūc dn̄t eē ſacerdotes et ec-
cleſiaſtici dei altiſſimi:vt digne ſuiāt ei.qui
bus eſt ↄ̄miſſus ppl's dei redempt⁹ ſanguie
ſuo qui ſunt mediatoꝛes inter deū et ꝑpl'm
ſuū.et quibus eſt ꝓmiſſus ſumm⁹ honoꝛ in
regno dei ſi bn̄ ſeruiāt.Duplici eñ honoꝛe
digni ſunt qui bn̄ p̄ſunt preſbiteri.i.thi.v.
D ¶ Scd̄o videm⁹ iā īpatoꝛiā poteſtateʒ
ↄ̄teſtatā ab vrbib⁹.ſicut ei luna lumē ſuū a
ſole recipit.et poſt equaliter terra et mare dif
fundit:ſic imperatoꝛ et quilibet eius ſubſti-
tutus hn̄s poteſtatē regni ſuaʒ auctoꝛitatē a
deo aſſumpſit vt regat iuſticiā et equitatem.
Unde roma.xiij.Dis poteſtas a dn̄o deo ē
Dn̄t igitur tales aſſentire diue oꝛdinatōi.nō
ex libidine principādi.nec ex libidie acqui
rendi ꝓpria comoda.nec ex libidine vo-
luptandi et laſciuiendi nec ex libidine iudi
cādi.ſꝫ deo et eccleſie in oibus aſſentire et
obedire ad exequēdū vtriuſq̄ꝫ imperium ad
dei honoꝛem.et ppl'i ↄ̄moditatē:mala co
hibendo.et bona iubendo oñdēdo et exeq̄n
do.qꝛ vt ait augu.iij.li.ad criſo.In h̄ ſui-
unt deo reges ſi in ſuo regno bona iubeāt.
mala ꝓhibeant:non que pertinent ad hūa-
nam ſocietatē:ſꝫ que ad diuinā ſpectant reli
gioneʒ.Sʒ ꝓ h̄ nūc ꝓch dolor tāta malicia ex
creuit in coꝛdibus aliquoꝛuʒ ſuperioꝝ regē
tiū.ꝙ poteſtas coꝝ a deo data:que lucida
et integra eſſe deberet per eq̄tatem et iuſtici-
am:rubea et ſanguinolenta videatur ꝑ coꝛ-
ruptionem iniquitatis et ſubditoꝝ calūniā
et ſeuiciā.Vn̄ policarp⁹.li.v.c.vi.dic plato
nē dixiſſe.Cum in ſubditos inquit pote-
ſtas ſeuit.i.acſi pupillū tutoꝛ pſequat̄ vl'eū
ſuo mucrone iugulans.ob cuius defenſio-
nē ab eodē traduū tibi gladiū accepiſti.Se
uit eñ poteſtas hoꝝum in ſubditis.q̄n̄ non
hn̄t eq̄litatē iudicādi.pietatē coꝛrigēdi recti
tudineʒ docēdi. E ¶ Tertio ſtelle cadēt d̄
celo.Nā vt dictū eſt prius.vapoꝛes ſicci et
eleuati incēſi a ſole cadūt in terrā.Sic mul
ti ex xp̄ianis fide a chriſto illuminati et ca
ritate incenſi:tracti delectatōe carnis et gra
uitate peccandi cadēt a fide et caritate.et ſi n̄
publica ꝓfeſſione.tn̄ ſecreta abnegatōe et fal
ſa opinione et honeſtate:vbi mō relucꝫ fi-
des ſuma.vbi honeſtas ſincera.vbi virgi-
nuʒ pudicitia.vbi ↄ̄iugatoꝝ fidelitas vbi
viduarum religio.vbi artiſtarum rectitu-
do.vbi inferioꝛum obediētia.vbi pueroꝛuʒ
reuerētia.Heu oēs declinauerunt ſimul in
utiles facti ſunt et nō eſt qui faciat bonum.
Quare hodie verificat̄ illud zach vij.Auer-
terunt ſcapulas ſuas recedentes.et coꝛ ſuū
poſuerūt vt adamāteʒ.ne audirēt legeʒ dei
Hi eñ oēs aſſimilantur carpis.Nā ſm̄ iſi-
do.carpa piſcis vidēs rethe piſcantis fugit
ad fundū aq̄.et figit ibi caput ſuum in luto
ne capiatur.ita ꝙ rethe non tangit niſi eius
caudā.Piſcatoꝛes ſunt prelati eccleſie.pre-
dicatoꝛes.rectoꝛes ↄ̄itatū:rethe verba euā

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

gelica. ſtatuta canonica et precepta iuſta et
ſancta: p̄ q̄ nūtur piſcatores eccleſie aīas
fideliū p̄ aquas baptiſmatis purgatas cape
re et ad vſū eterni regis adaptare. Sed ho
mines ſunt ita lutoſi pc̄is. et tātū delectāt
in illis ꝙ relinquentes oēm rōeꝫ figūt cor/
da ſua et inuoluūt caput luto ſup̄bie. aua
ricie. luxurie. ⁊ inobediencie: ꝙ nō tangūt
aliqua correctione vel informatione: ſ; qua
ſi obſtinati ī malicia. ſolū in cauda id eſt in
fine mortis. timore pene n̄ iuſticie permit/
tunt ſe modicum tāgere. F ¶ Dicūt hi ſe
excuſando. ceci ſum⁹. ⁊ viā veritatis igno/
ram⁹. q2 ductores qui opere et ſmone nos
dirigāt non habemus. Falſū loqueris per
uerſe xpiane: iō erras. q2 malus es et mali/
cia induratū eſt cor tuū. et quātomagis cor
rectiōe pcuteris. tāto plus vt intus malicia
ne indurans. Omis nāqꝫ malus ignorans et
errans eſt. vt dicit phs. iij. eth. Licꝫ em̄ vita
ſancta et vita recta tibi oſ̄datur. n̄ ſolū ver
bo ſ; etiā facto viā tn̄ rectā nō imitaris: ſ; de
lectatōe carnis et voluptate mundi allectus
viā īferni abſcedere. G ¶ Sicut q̄dā ſtul
tus de quo legitur. Cū rex quidaꝫ potēs du
as edificaſſet ciuitates. vnā in mōtanis ad
quā erat via ſtricta et lapidoſa. ⁊ tria certa/
mina. Primū p̄ deſertum in abſtinentia. ſe
cundū p̄ rupes veſtimētoꝝ laceratōe. terci
ū p̄ aquā macularū ablutōe: ſ; vincēs illa
certamina optime recipiebat̄ ī ciuitate ad oīa
ſolatia ⁊ gaudia inenarrabilia. Scd̄a ciui/
tas in vallibus erat ſituata: ad quā ducebat
via delectabilis hn̄s tria hoſpitia. In p̄io
optime recreabatur. in ſcd̄o veſtibus et ho/
noribus exaltabatur. in tertio in diuitijs et
lapidibus p̄cioſis ditabatur: ſ; cū ad ciuita/
tē veniebat occidebat̄. ⁊ in carcere impato/
ris cruciabatur. Cōſpirātis igr̄ duob⁹ ſocijs
quoꝝ vn⁹ prudēs et ſapiēs ⁊ alter ſtult⁹. Cū
ad biuiū veniſſent. ſtatua ī medio ſtans cō
tinebat vtrarūqꝫ ciuitatū cōdiciōeꝫ intitula/
tā dirigēs viā rectā licꝫ artā ad ciuitatē gau
dij et honoris. Et ſapiēs ait. hec ē via recta
quā incedere debemus. Fatuus n̄. ſ; melior
et ē plana ⁊ delectabilis in q̄ bene tractabi/
mur. Prudēs igr̄ ꝓpter ſocietatē fatuū ſecu
tus. ambo poſt hāc paucā delectatōeꝫ capti
ſunt a iudice ciuitatis et ad ſuſpēdiū ducti
Excuſante aūt ſapiente ſe de fatuo ꝙ ꝓpter
ſocietatē fuerit ſecutus. īndit iudex. Tu cuꝫ
ſapiēs ſis. ſequi nō debueras fatuū. ſ; ipſe te
et ſic ambo ſuſpēſi ſunt. Ad ꝓpoſitū duo ſo
cij ſunt ſpūs et corpus inuicē cōfederati. ſpūs
ſapiēs. corpus fatuus. due ciuitates. regnū
celoꝝ. ⁊ infern⁹. ſ; arta eſt via q̄ ducit ad re/
gnū in quo optet pugnare p̄ abſtinētiā cibi
et pot⁹. p̄ depoſitiōeꝫ precioſaꝝ veſtiū et pur
gatiōeꝫ pctōꝝ. Alia aūt via eſt lata ⁊ delecta
bilis in qua ī principio hō optime recreatur
in medio ditat̄. ⁊ in fine honoratur. ſ; poſt/
q̄ ad ciuitatem venerit eternaliter cruciat̄.
H ¶ Duo ſocij ꝯfederati venientes ad biuiū
cōſiderant quā viā incedere velint: ſpūs ti/
more pene eterne refutat viā planā ad īfer/
nū: ſ; corpus refutat viā artā ad regnū. Sta
tua igr̄ ī medio oſtendit viā regni eē melio/
rē. i. prelatus ſuperior. predicator quilꝫ de
ſe ſit imobil'. nec vadat viā quā oſ̄dit. veri
tatē tamē oſ̄dit. et dicit. huic veritati quilꝫ
hn̄s rōeꝫ aſſentit. ſ; quare nō ſequitur rōem
et ſpiritū. q2 tanta eſt cōtracta amicicia et ſo
cietas inter aīaꝫ et corpus in malicia. ꝙ ſpi
ritus anteꝗ̄ velit relinquere corp⁹ in delecta
tōibus. potius ꝯ morū ꝓpriū ⁊ īformatōeꝫ
ſuperioris vadit ad eternū ſuppliciū. Scd̄a ps
in qua tractatur q̄liter iudex cōuocatos ad iu
diciū ſtricte examinat. Nā ſicut ī iudicio hu/
mano poſt pulſatōeꝫ ſignoꝝ venit iudex ad
tribunal. mittēdo p̄ reo vt examinetur. aut
per teſtes aut ſcripta vincet̄. Sic poſt expedi
tionē oīm ſignoꝝ. veniet iudex cū poteſta
te magna ſuper mōteꝫ oliueti ad mediā re/
gionē aeris. nec ſm̄ mgr̄m ſniarum. iiij. di.
xlvij. deſcēdat in valle ioſaphat. ſicut quidaꝫ
putabāt. ſ; manebit in ſpacio aeris in altitu
dine triū miliaꝝ. ī throno regio miniſterio an
geloꝝ ex nubib⁹ fabricato. Eccī. xxiiij. Ego
in altiſſimis habito. et thronus meus in co
lūna nubis: ibi ſedebit. et boni ad eū tollen
tur. volātes q̄ſi volucres in aere. et tūc mit
tet āgelos cū tuba ⁊ voce magna. o. Surgi
te mortui ad iudiciū: q̄ ꝯgregabūt oēs mor
tuos cuiuſcūqꝫ cōdiciōis vel ſtatus ſexus vl'
etatis fuerint. ij. cor. v. I ¶ Oēs nos ma
nifeſtari optꝫ ante tribunal xpi. Sic boni re
ſurgēt ſm̄ etatē et menſuraꝫ plenitudinis xpi
ſ. xxxiij. ānoꝝ. et triū menſiū ſine oīni defor
mitate. mali vero cū deformitatib⁹ ſuis ⁊
demeritis. qui etiam in terra ſicut vermes ī
valle ioſaphat iacebunt. Et hoc predictū ē
a domino per iohelem. iij. ca. o. Cōgregabo

dēſ gentes ꝛ ducā eos in vallem ioſaphat
ꝛ diſceptabo ibi cū eis. Et tūc iplebitꝰ ꝓphia
dani. vij. quā vidit nabucd̄. ꝛ daniel ꝑdi/
xit. ꝙ q̄dā antiquꝰ dierꝝ ſedebat ſuꝑ thronū
flāmeū a cuiꝰ facie ingrediebatꝰ fluuiꝰ igneꝰ ꝛ
rapidꝰ velociſſime currēs. cui miſtrabāt mi/
lia miliū angeloꝝ ꝛ ſedebāt ad iudicādum
ꝛ libri apti ſunt corā eo. Iſte antiquꝰ dierꝝ
eſt dei filiꝰ eternꝰ cuiꝰ ipiū nō hꝫ finē. q̄ iu/
dicabit ſuꝑ thronū flāmeū. i. ſedē maieſtatiſ
in cuiꝰ aſpectu duo libri appenētꝰ. ſ. ꝯſcia
bonoꝝ ꝛ maloꝝ: i q̄ ſcripta hñtꝰ merita ꝛ de
merita ſinguloꝝ. Iſti libri appenētꝰ vt q̄libꝫ
videat ꝛ cogſcat ſiue bonū ſiue maluꝫ qd̄
geſſit ipſe vel alter. O q̄nta mala tūc inueni
entur ſcripta ꝛ ꝯfuſibilia in ꝯſcientijs iſtoꝝ
qui nunꝙ eoꝝ pc̄ta ꝯfeſſione apparuerunt.
ꝛ ꝑꝯfuſione celauerunt. O ꝙ magnum car
tulanum tunc portabūt heretici. vſurarij ꝛ
alij malefactores: quos tūc vt cōfeſſos ꝛ cō
uictos ex propria cōſciencia ꝛ iniquitate iu
dex qui falli nec mutari non pōt ſepabit de
medio iuſtoruꝫ: ſicut paſtor ſegregat hedoſ
ab agnis vt mittat eos ad caminuꝫ ignis.
Grego. in omel. O ꝙ anguſte erunt vie re/
proborū. ſuperiꝰ erit iudex reprobatis iratꝰ.
inferius horrēdū chaos. a dextris pc̄ta accu
ſantia. a ſiniſtris īfinita demonia: ad ſuppli
cia trahentia ꝛ dicentia. redde retributionē
ſuꝑbis ꝛc̄. k ¶ Mortaliter ē notādū. ꝙ q̄
libet prudens potiꝰ hꝫ dꝫ frequenter ſuam
cōſcientiā examinare ꝛ corrigere ꝑ pniam.
ꝙ ſic periculoſe ad iudicium vbi oīa publi/
cabuntur differre. nam ſicut caritatiuꝰ ꝛ ami
cabilis accuſator prīo ꝑſonā peccantē monꝫ
ad ꝑtem. defectū oñdit vt ſe corrigat ꝛ emē
det. ꝛ ſi ſe correxerit culpā celat. ſi vō correc
tionē contēpſerit. euꝫ publice in iudicio ac
cuſabit. ꝛ de defectu teſtificatur. ita cōſcia.
Uñ aug. ſuꝑ ps. xxxvi. ꝛ allegatꝰ. xi. q. iij.
Cuſtodi inquit innocentiā tuā. qñ dñs deꝰ
erit iudex. alius teſtis ꝙ conſcia tua non erit
inter iudicem ꝛ ꝯſciam tuam. i. aīam. Et ſe
ne. in li. ſuo de moribus. Nullū ꝯſciū pc̄to
rum tuorum magne timueris ꝙ timet ipm:
alienū enim potes fugere te nunꝙ. Hanc āt
ꝯſciam hñt nōnulli tripliciter defectuoſam.
quidam nanqꝫ habent.
Conſcientiam dilatatam.
Conſcientiam infirmatam.
Conſcientiam cauteriatam.

Primo inueniuntur aliqui quoruꝫ ꝯſcia eſt
nimiſ dilatata qui nunꝙ ponderāt niſi groſ
ſiora pc̄ta. quoꝝ ꝯſcia eſt ſicut rethe hñs lar
ga foramia. vbi ñ cōprehēdūtꝰ niſi maiores
piſceſ ſꝫ miores ꝑ euadūt Sic iſti ñ pōderāt
ocioſa iuramēta: imo nec cōtinua mēdatia:
ꝑiuria. niſi fortaſſis fuerit facta corā iudice.
vel ſolēniter ſuꝑ euangeliuꝫ. nec mendatia
ſunt alicuiꝰ reputationis niſi cadāt in diffa
mationē proximi. Adulterium non curatur
niſi perſona ſcādalizetꝰ vel publicetꝰ De quo
dr̄ ecci. xxxi. Cor fatui quaſi vas confractū.
oēm ſapiam non timebit. i. fatuuſ eſt qui ta
lem ꝯſciam hꝫ ꝯfractā. ita ꝙ nullā diſcretōꝫ
vel reputatōꝫ facit de magnis pc̄tis. Iſti de
bent eſſe leones. nā leo lꝫ ſit fortiſſimꝰ beſti
aꝝ poſtꝙ malefecerit: ſi ſit captus a canibus
eꝑ cuius multum timet ꝛ oculos ad terram
dimittit. ſic pc̄tor qñ hꝫ ꝯſciam interiꝰ mor/
dentē. ſi ſit captus aliqua temptatione vel
tribulatione. etiā modica pc̄ta timere dꝫ ꝙ eū
damnent. ꝛ vericundari dꝫ de puiſ ſicut de
magnis. Unde ſenec: Tuta ſcelera eſſe non
poſſunt. qꝛ ꝛ ſi latendi facilitatē habeant: fi
duciaꝫ non habent. ¶ Sunt etiā alij q̄. hñt
cōſcientiā ſatis infirmaꝫ ꝛ debilem ꝑ oppo
ſitum: qui non ſoluꝫ peccata magna ſꝫ etiā
parua. ꝛ q̄ ñ ſūt peccata pluſ iuſto pōderāt
magna ꝛ grauia iudicant: ſicut nutrire ignē
diebus dñicis. applicare vaſa ad coquendū
lauare manus radere crines. preſcidere vng
ues. ꝛ hec conſcientia frequenter inſtigatōe
dyaboli ꝓuenit: qui ſic ducit hoīeꝫ ad ꝑple
xitatem peccandi ꝛ etiam interdū ad deſpa
tionē: ꝛ hec eſt ꝯſcia infirma quā apl's pro/
hibet. j. cor. x. Omē qd̄ i macello venit mā
ducare nihil interrogantes ꝓpter conſciētiā
Tercio ſunt qui hñt ꝯſcias cauteriataſ ꝛ hi
ponderant parua: ſed de magnis nihil cu/
rant. quorum. ſ. ꝯſcia cōpatꝰ tele aranee q̄ ca
pit paruas muſcas. ꝛ magnas amittit. Ta/
les fuerunt phariſei decimantes mentaꝫ ꝛ
rutam ꝛ omē olus. ꝛ grauiora legis preter/
miſerunt. mat. xxiij. Et hi ſunt ypocrite. de
quibus ꝓphauit apl's. j. thi. iiij. Quod ī no
uiſſimis tpibus venient quidā ypocrite lo/
quentes mendacium ꝛ cauteriatam hñtes
conſciam Iſtas conſcias debemus rectifica
re. examinare ꝛ purgare. anteꝙ veniamus
ad iudicium. vbi nos accuſabunt. L ¶
Sed diceret quis. quid eſt conſcia quam ſic

examinare ⁊ purgare debem⁹. Dico ꝙ ꝯſcīa eſt cordis ſcīa. q̄ ſcīa dr̄ dupliciter. illa vicȝ q̄ ſe nouit per ſe. vel illa q̄ preter ſe etiaȝ alia nouit ex ſe. Cor enī ex ſe nouit ſua. ⁊ multa alia. qn̄ nouit ſe appellat̄ conſcīa qn̄ preter ſe alia noiat̄ ſcīa. Conſcīa aūt bona eſt titulus religionis templū ſalomonis. ager bn̄dicti⸗onis. ortus deliciarum. aureū reclinatori⸗um. gaudiū angeloꝝ. archa federis. theſaurus regis. aula dei. habitaculum ſpūſ ſācti liber ſignatus ⁊ clauſus in die iudicij apiendus nihil eſt iocundius. nihil ſecuri⁹ bona cōſcīa. In ſpeculo conſcīe ſtatus interioris hoīs cognoſcit aīa autē non nouit ſe q̄ ſine ſpeculo eſt. Speculū enī mundū clarū purū totius religionis eſt ꝯſcīa. ſicut enim mulier que viro ſuo vnico placere appetit vitium intuitu ſpeculi appoſiti reddēns decorē ⁊ pulcritudinē faciei ſue apponit. ſic aīa in quib⁹ ab imagine veritatis diſtat. vel in quib⁹ creatoris imago recipiat: in cōſcīa relegit ⁊ intelligit. Nō igit̄ imerito ꝯſciaȝ ſpeculo ꝯpauerim. qm̄ in eo tanꝙ̄ in ſpeculo rōis oculi⁹ tam qd̄ indecens. ꝙ qd̄ decens in ſe ⁊ claro aſpectu cōprehendere pōt.

Tercia pars in qua

notat̄ ꝑmixtio examīatoꝝ. Nā ſicut in iudicio tꝑali anteꝙ̄ ſententia diffinitiua ꝯ̄ reū ꝓferatur. acta eius ſiue bona ſiue mala preſcripta ⁊ prelecta legunt̄ corā ꝑplo. quā lectionē ſē ſequit̄ ſnīa. Sic in iudicio vltio ſtatuet dn̄s oues. i. iuſtos. qui eius vocem audierunt a dextris amicabiliter eos inuitando dicens. Venite bn̄dicti prīſ mei ⁊c̄. Et aſſignat rōeȝ quare illa meruerūt. quia eſuriui ⁊ dediſtis mihi manducare ⁊c̄. Iſtā inuitationē predixit dn̄s deus ꝑ os ezech. c. xxxiiij. vt legit̄ ī epiſtola hodierna. Conſequenter ſtatuet ⁊ hedos fetentes. ſ. pc̄tores a ſiniſtris. Et ſic iuſtos ⁊ electos dulciter inuitauit ad eternas epulas. ſic iniuſtos acriter exprobrabit ad eternas penas dicens. Diſcedite a me maledicti in ignē eternū. Et aſſignat cām. q2 eſuriui: ⁊ non dediſtis mihi manducare ⁊c̄. Et ſic lata ſnīa ibunt hi in ſuppliciū eternū. iuſti aūt in vitā eternam. M ¶ Moraliter ē notandū. ꝙ ſicut videm⁹ ꝙ qui ſibi diligēter ꝓuidet de puteo: min⁹ in eū cadit. ſic nolens cadere in puteū inferni. diligēter debet ſe cauere. ⁊ penā dānatorū cōſiderare. q2 vt hr̄ ex̄ de iudicijs. c. ad liberandā. in gl. pena vnius metus eſt alterius. Quiꝗ̄ diligenter penam cōſiderat dānatoꝝ quā hn̄t in inferno metū cōcipit pc̄toꝝ ⁊ fugit ab eis Naū. iij. Omnis qui viderit te reſiliet a te. Eſt enī infern⁹ ſ꜃ hugo. dē ſācto victore li. ſuo dē aīa. lac⁹ ſine menſura, ꝓfundus ſine fundo. plenus ardore incōrruptibili fetore intollerabili. plenus dolore innumerabili. ibi miſeria. ibi tenebre ibi ordo nullus. ibi horror eternus. ibi nulla ſpes boni. nec deſperatio mali. hec ille. In quibus verbis tria diligenter conſiderare debemus: vt caueam⁹ infernū. q2 hȝ.

Localitatem inſatiabilem.
Penalitatem intollerabilem.
Perpetuitatem miſerabilem.

Dico primo ꝙ infernus habet localitatem īſatiabilem. q2 lacus eſt ſine menſura. ⁊ profundus ſine profundo. Nā ſm̄ rich. Infern⁹ eſt in centro terre. ⁊ ſm̄ menſurā quorundā aſtronomoꝝ a ſuperficie terre tribus milibus ⁊ ducentiſquinquaginta miliarib⁹ ī medio dyametri. Et h̄ ad maiorē penā maloꝝ q2 ſic miſſus in exilium quanto remotius ponit̄ tantoplus dolet. ⁊ etiā carcer ꝓfundior ſolȝ eſſe penalior ⁊ grauior. ſic ſm̄ rich. deus ordinauit. ꝙ ſicut corpa ſunt in locis ſuis ſm̄ exigentiam ſuoꝝ naturaliū ponderū. ſic etiā creaturas rōales ordinauit ad loca ſm̄ exigentiam ſuoꝝ aīoꝝ. ⁊ ideo ſicut electi ſunt in celo: qui ſuo amore celeſtia terrenis ꝑpoſuerūt. ita reprobi ꝑ diuinam iuſticiā ſunt i loco īfimo. qui ſuo amore infima ⁊ terrena ſuperioribus celēſtib⁹ ꝑpoſuerūt. Q ¶ Sȝ q̄rit̄. an aīe dānate de inferno vel purgande de purgatorio vnꝙ̄ exire poſſint de habitaculis ſuis. Dicunt docto. ꝙ ſic ad tp̄s ꝑmiſſione dīna. vel ꝓpter hoīm inſtructiōȝ vel terrorē. vel qn̄ȝ ad impetrandū ſuffragia. ſ꜃ ib̄ eſt dr̄a. ꝙ aīe bone pn̄t exire qn̄ volunt. non tamen ꝓpter h̄ paſſim exeūt ⁊ frequenter ſ꜃ raro qn̄ vident deum h̄ velle. q2 omnino cōformantur ſm̄ voluntatem ſuam voluntati dīne. Anime aūt damnate exire nō poſſunt niſi permiſſe ex ſpāli diſpenſatōne dīna. nec per hoc euegunt penā: ſ꜃ bene loci. P ¶

Dico ſecundo ꝙ infernus hȝ penalitatem intollerabilē. quia plenus ardore incorruptibili. fetore intollerabili. Iuſtū enim eſt vt dr̄ ſap. xi. Quod per que quis peccat ꝙ etiā per hec ⁊ torquetur: ſ꜃ quia reprobi cōpeſſū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ex quatuoꝛ elemētis peccauerūt. iō in illis
ꝛ per illa punieꝛ. Et pꝛimo ab igne calidiſ
ſimo. ſicut enī ignis reuerberās eſt calidioꝛ
exalāte. ſicut ignis clibani. ita ignis inferna
lis. quaſi in clibano includitꝛ vt acrius cruciet
Sed queritꝛ quō ignis infernal' poterit agerꝛ
in ſpm̄: dicēdū ꝙ lꝫ h̄ ſit ꝯ naturā. nō tn̄ eſt
cō tra diuinam poteſtatem. Vn̄ augu. ꝺ ciui.
dei. dic̄. Licet ignis nō ardeat in aq̄ natura
liter imo in ipa extinguitur tn̄ aq̄ ſulphurea
pōt ardere. ſic q̄uis ignis inferni non poſſit
agere in aīam naturaliter. tn̄ q̄n plena ē ſul⸗
phureo fetoꝛe pc̄ti. tūc agere pōt in ipaꝫ: vt i
ſtrumētū diuine iuſticie. Vn̄ i apo. ꝺc de pc̄to
ribus. ꝑs iſtoꝝ in ſtagno ardenti ꝛ ſulphurꝛ
Q. ¶ Sed mirū vr̄ ꝙ ignis ille vrit aīam
ꝛ copus ꝛ tn̄ non ꝯſumit. Dico ꝙ ſimile ha
bemus in naturalibus: ſm̄ ꝙ medici dicūt.
ſ. ꝙ ſi coꝛ hoīs moꝛtui venenū mixtū. ꝛ i ig
nē ponitꝛ cōburitꝛ h̄ non cōſumitur. imo igni
reſiſtit. Sic in ꝓpoſito moꝛtu⁹ feneno pc̄ti in
inferno perpetuo cōburetꝛ. nunq̄ꝫ ꝯſummetꝛ.
Frigus eſt etiā ibi in ſummo ꝛ oīa elemen
ta agunt in ſummo. Trānſeunt enī aīe dam
nate de caloꝛe intenciſſimo ad frigus inten
ciſſimum. Similiter ager et terra i fetoꝛe peſ
ſimo agunt in ſpm̄. deu. xxxij. Cōgregabo
ſup eos mala et ſagittas meas cōplebo i eiſ
Et iō dr̄ in euangelio. ꝙ ibi erit fletus et ſtri
doꝛ dentium. R ¶ Sed queritur an pena
infernaliū ſit maioꝛ q̄ꝫ pena demonū. Rn̄dit
dn̄s bonauē. Qꝺ q̄uis ipſe demones defec
tus habeant in ſe poſitos. ipſi tn̄ nō puniūtꝛ
igne infernali. vſqꝫ ad iudiciū. et h̄ vt eoꝝ
exercitatio non impediatꝛ. et vt diuina mia oſ
datur que fuiſſet ire vaſa cum multa paciā.
Aīe aūt dānare grau⁹ puniūtꝛ q̄ꝫ demones.
ꝓpter tres rōes. Pꝛima qꝛ deus nūq̄ꝫ ꝓ ma⸗
lignis ſpiritib⁹ tantū fecit ſicut ꝓ hoīb⁹. iō i
grau plus q̄ꝫ demones punientꝛ. Scd̄o. quia
ipſe dyabolus tantū ꝓ vna aduerſiōe eter⸗
naliter eſt punitus de qua ſurgere nō valet.
ſed hoī deus multotiens ignoſcitur. et ſibi
gratiā tribuit reſurgendi: ſi ergo in extremis
voluntarie in pc̄tis manere vult merito eter
naliter punitur igni infernali. Tertia qꝛ ſci⸗
unt ſe obliuione graditos. nec mitigationē
in coꝛpe nec in aīa recepturos Demones vo
tm̄ quo ad ſubaꝫ ſpūalē nō quo ad coꝛpus
¶ Dico tertio. ꝙ infernus hꝫ ꝑpetuitatē mi
ſerabilem. quia ibi hoꝛroꝛ eternus. nec ſpes

boni. Unde areſto. paganus i pꝛimo poetrie
ſue. In inferno continua eſt lis. ꝛ meroꝛ cō
ſociabilis. Nam iuſtuꝫ eſt vt q̄ꝫdiu pc̄toꝛ de
peccatis nō vult penitere. h̄ ꝑmanet in actu
male voluntatis ꝙ tn̄ diu pena ſua duret. h̄
ſic eſt de hoībus in peccatis moꝛtalibus de
cedentibus ꝙ in ſua malicia ſic voluntarie
obſtinantur: vt digne penitē nō valeāt h̄ in
malo actu etſi non exterioꝛi tn̄ interioꝛi ꝑſe⸗
uerāt. Vn̄ inquit aug. xxi. ꝺ ciui. c. xij. Qꝺ
dignus eſt cruciatu eterno qui in ſe coꝛrūpit
volūtarie maximū bonū. qꝺ in eo poſſit eē
eternū. S ¶ Sed queritꝛ an vnq̄ꝫ pena dā
natoꝝ mitigetꝛ ſaltē ꝑ ſuffragia amicoꝝ. Et
vr̄ ꝙ ſic. Nam deus nullū actuꝫ exercet. nec
punitiuū. nec vindicatiuū ſine miſcōia. q̄a
ſm̄ bonaue. de⁹ purū actū miſericoꝛdē. ꝛ eē
iure iuſtum facere non poſſet. qꝛ inſeꝑabili
ter in deo ſunt ānexi. Et ideo ex miſericoꝛ⸗
dia dei vr̄ ꝙ dānatis ꝑ ſuffragia fiat aliq̄lis
mitigatio. lꝫ non totalis liberatio. Et h̄ de
claratur ꝑ exemplū: qꝺ hr̄ in legenda ſancti
brandani. q̇. xv. ānis manſit in mari: ꝛ vno
die vidit hoīeꝫ ſedentem in lapide ſupnatā
tē. q̇ coniuratus eſſe ſe iudā aſſeruit. ꝛ omi
die dn̄ico ob reſurrectionis dn̄ice reuerētiaꝫ
requiem ꝛ mitigationē pene hr̄e Et adiecit
inſignū h⁹ cras videbis melle milia demo⸗
nū h̄ eſſe. ꝛ cum maxima tempeſtate me re⸗
cipe. quod ꝛ factum eſt. In oppoſitū huius
ſunt ſancti doctoꝛes dicenteſ ꝙ i inferno nul
la ſit redemptio. nec liberationis. nec miti⸗
gationis ꝑ noſtra ſuffragia ꝓſint defunctis.
requiruntꝛ tria. Pꝛimū quod indigeāt. ꝛ qꝛ
beati non indigent. ideo ꝓ eis fieri non dn̄t
ſuffragia. Unde augu. ꝓut recitatꝛ ex de cel'.
miſſaꝝ. ca. cū marthe. Iniuriā facit martiri
qui oꝛat ꝓ martire. ſuffragia enim iſta ſunt ḡ
tiarum actiones. Secundum ꝙ ſit in carita⸗
te viuens. ꝛ quia damnati ſunt moꝛtui: ꝛ
extra caritatem. ꝛ a coꝛpoꝛe miſtico ſeparati
ideo nulla ſpiritualis influētia perueniet ad
eos. ſicut nec humoꝛ radicis ad ramum ari
dum ꝛ abſciſum. Augu. Si ſcirem patrem
meum in inferno eſſe. non plus oꝛarem pro
eo. q̄ꝫ ꝓ dyabolo. quia autem ignoramus.
q̇s ſit dānat⁹ vel ſaluatus. debem⁹ ꝓ oībus
ſuffragari ꝛ oꝛare: vt ſi q̇s ſit via ſaluatōis
ſibi ꝓficiat. Tertio ꝙ in vita meruit. ꝛ fecç⸗
rit ſe capacē bonoꝝ eccie ſicut aīe in purgato
rio: q̇ pꝛimo indigent, ſcd̄o ſunt in coꝛpoꝛe

miſtico viuentes ⁊ tertio fecerunt ſe capaces
Ad arg. aũt factum de miſericordia concur
rente ad omnẽ actum dicendum eſt ꝙ h' vm
eſt de pena imponenda iuxta condignum.
ſecundum magiſtrũ. iij. ſen. diſ. xlviij. deus
⁊ ipſis damnatis ſuam miſericordiaꝫ oñdit
quia circa condignum ipſas punit. Nũꝙ ei
aliquem tam dure ⁊ acriter punit qui maio
rem punitionẽ demeruiſſet. Sic etiam iude
forte propter aliqua bona facta in vita miti
orem penam ꝓ requiem pro vna die impoſu
it. nec per aliqua ſuffragia penã taxatã ſibi
ꝑmutauit. ¶ Feria. iij. post inuocauit.

Cum intraſſet

iheſus hieroſolimã ꝯmota eſt vniuer
ſa ciuitas. d. quis eſt h'. mat. xxi.
T ¶ Quando incõſuetuꝫ audit' uel videtur
mirant' omnes. ⁊ ex admiratione querunt.
Nam phi videntes ſolẽ ⁊ lunaꝫ inconſuete
eclipſari: mirati ſunt. ⁊ philoſophando cãꝫ
eius queſierunt. quare. i. metha. dicit'. Nõ
homines propter admirari inceperunt phari
Sic etiam filij iſrl' in deſerto fame caſtigati.
videntes mãna de celo datum ex nouitate
⁊ inconſuetudine mirati queſierunt dicen-
tes. manhu. i. quid eſt hoc? exo. xvi. Sic cũ
ieſus ciuitatem iheroſolimã intraſſet faciẽs
inaudita miracula. ⁊ noua opera mirati ſũt
querentes ⁊ dicentes. quis eſt hic? ¶ Que
ritur cum criſtus qui eſt dei filius ꝑntrauerit
mundum. hominem ſuo patri reconciliare:
quod maximum opus fuerit potens homi-
nem ad amorem commouere. ⁊ in admirati
onem incitare? Et videt' quibuſdam docto
ribus ꝙ inter opera viſibilia maximuꝫ op9
fuerit opus creacionis. ꝙ in ſex diebus om
nia ex nihilo produxit. ⁊ ex nulla materia
creaturas. angelos ⁊ omnia aiantia fecit. ⁊
illas creaturas in eſſentia ſuſtinet ita ꝙ vna
non pareat nec ledatur: ſed maneat vnaqꝫ
vt creata eſt a deo: preter peccatorem qui nõ
manet ſicut creatus eſt a deo innocens. vnde
inquit magiſter. ij. ſen. diſ. xxxij. Homo nõ
eſt talis qualis a deo creatur. Ipſe eñi creat'
a deo innocẽs ⁊ ſine vicio. Item aliqui re-
putant hoc opus maximum ꝙ ex maxima
miſericordia peccatores ſuſtinet in hoc mũ-
do. ⁊ per gratiam eos ad penitentiaꝫ reuocat
quod probant ſapiẽ. xi. Poſt multa mala e
numerata per que dominus poſſet occidere
peccatoreꝫ ⁊ damnare dicitur. ſed miſereris
omnium: qm̃ omnia potes. ⁊ diſſimulas
peccata hominum propter penitentiam.
V ¶ Sed in fine cõiter cõcordant dicentes
ꝙ hoc ſit maximum opus dei ꝙ vnꝗ̃ fecit:
facit vel facturus eſt inter opera viſibilia ꝙ
facta trinitas humanitatem vniuit filio in ꝑ
ſona quod eſt maximum opus: quod patet
per tria maxima. Primum eſt ꝙ filius dei d
ſcendit ⁊ intrauit matrem ſuam ſalua virgi
nitate. ⁊ ita fecit ſibi vnam matrem ⁊ filiaꝫ
humilimam ⁊ altiſſimam. Secundũ ꝙ na
tura diuina fuit ſimul iuncta cuꝫ natura hu
mana. ⁊ ita natura ſuprema ſamme fuit hu
miliata. ⁊ natura infima. ſ. humanitas in ge
nere intellectualium fuit ſumme exaltata.
Tertium eſt ꝙ criſtus dei filius in vtero ma
tris faciebat quod facit in trinitate. Iſta aũt
ſtupenda ⁊ admiranda opera ⁊ noua. decli
nantur in illis verbis que recitantur a quo-
dam ſapiente ſub hac forma dicẽte. Virgo
⁊ mater filia tui filij. grandis. humilis alta
pluſꝗ̃ creatura. terminus iaꝫ fixus eterni cõ
ſilij. Tu es per quã noſtra ſublimatur natu:
quã nobilitaſti venienti factore. qui eſt dig
natus tua fieri factura: in tuo ventre iam ſte
tit plenus amore. producẽs ſpm̃ ſcm̃. mun-
dũ cõſeruãs. dũ de te fuit natus. ſicut flos a
flore. X ¶ In tribus primo pedibus de-
claratur primũ. ſ. ꝙ xp̃s dei filius in ſuam d
ſcendit mr̃eꝫ eius ſalua dignitate. per tria ex
empla. Primũ exemplũ eſt. ꝙ xp̃s venit i ma
trem virginẽ ſicut radius ſolis in corp9 trãſ
parens. qꝫ ſicut radius ſolis emiſſus a ſole.
⁊ vltra ꝓgrediens retinet eius calorem nec
corrũpendo nec maculando ipſum corp9 trãſ
parens: ſic verbũ quod eſt dei filius i mr̃eꝫ
v'ginẽ deſcendẽs eius nõ minuit v'ginitatẽ
Secũm exẽplum eſt de rubo moyſi. exo. iij.
Quia ſicut rubus igne accendebat'. ⁊ nõ cõ
burebatur. ita xp̃s de mr̃e aſſumpſit carnem
de qua naſcaſcebat' ⁊ tñ eius virginitas nõ
perdebatur. Tertiũ exẽplũ d trib9 pueris i ca
mio ignis dani'. iij. qꝫ ſic̃ ipi i camio ignis i
cluſi hãbãt' ⁊ eos ignis ñ ledebat: ita h' v'go
genuit deũ ꝫ itacta ꝑmãſit. Et ita vna ⁊ ea
dẽ ꝑſona fuit mr̃. ⁊ virgo hũilima ⁊ altiſſi-
ma quod eſt bene admiratione dignũ. Fuit
inquam filia filij. eo ꝙ ipſa deum habuit ꝑ
patre. ſicut nos. quia eſt pater omnium. vt
dicitur ad eph'. iiij. Demum ipſa fuit ei9 mr̃.
quia ipſum quẽ genuit ablactauit. vt dicit

augu. Et pro tanto dicit origines ſuper illo
verbo mat. i. Cum etiam deſponſata mater
ieſu. Mater inquit ei⁹ mater imaculata. ma
ter incorrupta. mater intacta. mater eiuſ cui⁹
eius. mater dei vnigeniti. domini ⁊ regiſ om
nium plaſmatoris ⁊ creatoris cunctorum.
Et ſequitur paulo puſ ipſa eadem virgo ipſa
mater domini. ipſa ⁊ genitrix. ipſa ancilla
plaſmatoris eius. Igitur bene fuit mater filij
dei. ⁊ filia filij dei ⁊ virgo virginis. propter
quod creaturarum fuit altiſſima. ⁊ ſimiliter
humilima ſubdens ſe angelo humiliter re-
ſpondendo. Ecce ancilla domini. lu. i.
y ¶ Secundum mirabile quod nos debet
cõmouere. ad amorem quãtu ad icarnatio
nem fuit. ꝙ naturam humanã tam ſublimi
ter nobilitauit. eo ꝙ natura humana eſt con
iuncta cum diuina: vt dixit poete in illis vl
timis tribus pedibus. Tu es per quam ſub
limatur noſtra natura. quod etiam notatur
per tria ſtupenda. ¶ Primum eſt. ꝙ natura
ſuprema fuit ſume humilitatiſ. in hoc ꝙ ſuſ
ſit habitum humanitatis. O ꝙ mira digna
tio eſt illa ſaluatoris. qui celorum continet
regnum. quem totus non capit orbis. qui ẽ
rex regum ⁊ dominus dominantium. i quo
ſunt omnes theſauri ſapientie conditi. qui
eſt diuitiarum altitudo pro nobis pauper na-
ſcitur ⁊ in terra vt egenus peregrinatur. ¶
Secundum ſtupendum eſt ꝙ natura infima
fuit ſumme ſublimata quia humanitas que
in genere intellectualium tenet gradum in-
fimum. taliter fuit vltra fuit vltra omnẽ cre
aturam nobilitata. ita vt homo deo fieret e
qualis: quod certe modicum non exiſtit im
mo maxim: quia fecit vtrūq; vnum. ad eph.
ij. Quãdo. ſ. diuinitatẽ cum humanitate cõ
iunxit in natura ſuppoſiti. Tertium ſtupen-
dum eſt. ꝙ ille qui eſt dominus omnium:
factus eſt ſeruus omnium. quia formam ſer
ui accipiens ad phil. ij. Z ¶ Tertium mi
rabile ⁊ maximum eſt. ꝙ criſtus in ventre
matriſ tria fecit miranda. ⁊ hoc notatur dũ
dicit. poeta in illis vltĩs trib⁹ pedibus. ſ. in
tuo ventre iam ſtetit plen⁹ amore. Primum
eſt. ꝙ ipſe filius in dãdo ſe mri. ita ſibi de-
dit pfectũ filiũ. ſicut habuit deus. qꝛ idẽ fi-
lius fuit fili⁹ dei pris. ⁊ vginis mriſ. Scdꝫ
eſt. ꝙ iſte fili⁹ exñs in vtero mris pducebat
pſonã ſpũſſancti. quẽ nunꝙ deſinit ſpirare.
Tertium eſt. ꝙ ille filius exñs i vtero vginiſ
cõſeruabat totum mundũ: quia tunc habe-
bat eandẽ vim conſeruatiuã cuꝫ patre ⁊ ſpũ
ſancto. De iſtis igitur oibus maximis ⁊ no
uiſ mirari optꝫ. ⁊ cõmoueri ad amorẽ. quia
cũ queritur quis eſt hꝰ: rñdetꝰ apoc. xix. Eſt
rex regum: ⁊ dñs dñantium. h formã ſerui
accepit. vt ſeruũ a morte redimeret. ¶ Quã
tum nunc ad euangelium ⁊ cõtinuationem
eius. heri oſtendit eccleſia horrorem iudicij
⁊ penam dampnatorum. hodie redarguit a-
uaritiam cupidorum mercatorum. Et ſunt
tres partes euangelij. In prima parte oſten-
ditur quomodo criſtus venit ad ſaluanduꝫ
perdita. ibi. Hic eſt ieſus. In ſecunda quo-
modo reprobat ⁊ expellit iniuſta ⁊ doloſa
negocia ibi. Et inuenit. In tertia docet re-
linqre mala. ⁊ amare celeſtia ibi. Et relictis

Quantum ad priam

partem circa litteram eſt ſciendũ. Quod ve
niente ieſu in iheruſalem ſecunduꝫ aug.
in die palmarum. Facta eſt magna cõmotio
admirationis. propter famam criſti de ſuſci
tatione lazeri de honore criſti impenſo ⁊ lau-
de puerorum clamantium ⁊ dicentium. O
ſ. na. i. obſecro ſalua. ¶ Quare admirati
querebant. Quis eſt hic. ſ. que poteſt nos
ſaluos facere. Et popoli turbarum qui ſe
quebantur. ⁊ eius miracula viderant. reſpõ
derent dicentes. Hic eſt ieſus propheta an
azarecht. i A ¶ Moraliter videamus. ꝙ
vnumquodq; ibi prudenter queritur. vbi
inueniri non dubitatur. Inuanum in igne
queritur aqua. ⁊ in aqua igniſ: in bono ma
lum. ⁊ in malo bonum. in crudeli pietatem
⁊ in ipio fidelitatem: ⁊ vnumquodq; iux
ta ſuam naturam habet locũ. iuj. phico. Sic
cũ de⁹ iux. d. boe. iij. d ꝯſo. ſit ſũmũ bõũ. ſũ
me pi⁹ ⁊ iuſt⁹. ⁊ miſeratões ei⁹ ſiue oia opa
ei⁹. ſm pſ. In eo nihil niſi bonitatẽ pietateꝫ
iuenire poſſum⁹. debem⁹ ḡ nos a mal' ſepari
⁊ corda nr̃a ad deũ eleuar̃. ⁊ p ſalute iuocar̃
qꝛ tãto nob ſublimior de⁹. qñto nr̃ aim⁹ a re
b⁹ ifimis ſepar̃. vt hr̃ d pe. di. ij. fctãꝫ eccl'iã
⁊ ẽ. d. ſan. gre. ſup ezech. Debem⁹ ḡ totalr̃
noſa mũdaiſ ſepar. vt ſim⁹ ſic pueri inocẽteſ
⁊ ihm iuocar̃ q ẽ fili⁹ dei. ⁊ dicer̃. Oſanna
obſecrõ⁹ te ihu q es ſaluator. ſalua nos. qꝛ.
Potens es ad liberandum.
Promptus es ad iuuandum.
Clemens es ad indulgendum.
Dico prio ꝙ ihs eſt potens ad liberãdũ. Nõ
eĩ angel⁹ nec aliqs ſanct⁹. ſ ſol⁹ ihs dei fil⁹

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

potuit erigere p̄cipitiū tanti caſus. yſa. xix.
Clamabūt ad dn̄m a facie tribulantis ⁊ mit
tet eis ꝓpugnatorē ⁊ ſaluatorē q̄ liberet eos.
Nam dyabolꝰ hoīez ſeduxerat ad peccan-
dū. ⁊ iō ſub ſeruitute dyaboli. hō iuſte fuit
detentus. iuſte q̄dē ex pte hoīs. ſ iniuſte ex
pte dyaboli. Sic declarat anſhel. li Cur deꝰ
hō. c. vij. Hō īquit meruerat vt puniret: nec
ab vllo cōuenientiꝰ q̄ ab illo. cui cōſenſerat vt
peccarz. Dyaboli vō meritū nullū erat vt pu
niret: imo tanto dyabolꝰ h̄ faciebat iniuſtiꝰ
quāto nō ad h̄ amore iuſticie trahebatur ſ i
ſtinctu malicie pellabat̄. Et iō ſm eū iuſtuz
fuit ex pte hoīs. q̄ ipſe a dyabulo puniretur
ſ nō fuit iuſtū ex pte dyaboli. vt hoīez puni
ret. B ¶ Ab illa ḡ iniuſta ſeruitute libera-
uit nos xps morte ſua q̄ ſolꝰ h̄ facere potuit
Jaco. iiij. Unus eſt eni legiſlator ⁊ iudex q̄
pōt pdere ⁊ liberare. Liberauit eni nos co
mō quo Codrus rex athenienſiū pplm ſuū.
de quo narrat aug. xviij. de ciui. dei. c. xix.
Qui cū regio ſua ⁊ ciuitas ingēti bello ho
ſtium debellata eſſet. humani auxilij diffi-
dentia. ad horaculū appollonis ꝯfugit. ac
p legatos ſciatatus eſt. quō tam graue bellū diſ
cuti poſſit. R̄ndit appollo in finē ei. forte ſi
ipſe hoſtium manu occubuiſſet: qd cum ad
hoſtium caſtra veniſſet ordinauerūt q̄ nul-
lo mō regem athenien̄. occiderent. Uidēs igr
Codrus: quia ciuitas ſua nullo mō pacem
hr̄e poſſet. niſi ipſe hoſtili manu occūberet.
depoſuit regis inſignia. ⁊ habitū paupis in
duit. ⁊ caſtra hoſtium eſt ingreſſus vbi quē
dā ad pugnā ꝓuocans interfectus occubuit
ſicq̄ patria liberauit. Rex eſt xp̄s. q̄ eſt rex ec
cleſie militātis aduerſarij ſunt ciuitates dyā
boli. ex demonibꝰ ⁊ malis hoībus ꝯgrega
te ꝓbatuz eni fuit. ⁊ a deo ordinatū. q̄ ec
cleſia ⁊ electi humani generis. aliter pacem
hr̄e nō poterāt. niſi rex eoꝝ interficeret̄. Hoc
conſiderans rex dei filius. cum in forma dei
eſſet exinaniuit ſemetipſum formā ſerui ac
cipiens. in ſimilitudinē hoīm factus. īuētꝰ
vt homo factus obediens vſq̄ ad mortē ad
phl'. ij. C ¶ Scdō fuit promptꝰ adiuuā
dum. Ipe eni inuocantes exaudit petētibꝰ
tribuit. querētibus occurrit. pulſantibꝰ apit
Job. xxx. ⁊ ſi corruerit ipſe ſaluabit. Sz cur
incarnationem ſuam tantuz diſtulit. R̄ndet̄
q̄ quando ſapiens vult opari. non tm̄ q̄
rit modum ꝯgruum ſ etiam tempus deter-
minatum ⁊ conueniens. Sic ⁊ dei filius
diſtulit tempus incarnatōnis. ⁊ h̄ ꝓpter tria
Primo propter deſiderij incenſionē. Nam
quanto diutius deſideratum negatur. tanto
amplius negate rei deſiderium augmentat̄
vn̄ bern̄. Dilatatio rei amate. eſt augmenta-
tio deſiderij. Deus veniens in carnem tātū
grē vnicuiq̄ ꝯtulit q̄ntū ipz deſideriū affecꝰ
cuiuz dilatauit. Hinc eſt q̄ felici ſymōi ad ā
plexādū ſe totum vlnis ſuis dedit: cuius af
fectꝰ ad vidēdū ipſum in carne totus ⁊ mag
nus fuit. dicens toto cordis affectu: putas
videbo oculis meis. putas durabo vſq̄ ve
niat. p quē oculi cordis reuelabūt̄. Et quia
eiꝰ deſideriū fuit ad eiꝰ pn̄tiam corpalē: ideo
meruit eū āplecti dulciter vlnis ſuis. Hic aū
ꝓphē dn̄m venire ꝓmittebant. ⁊ ipe venire
differebat: erāt ille querulose voces ⁊ plene
murmure. Expecta. reexpecta: modicū ibi. p
q̄s voces ppl's ipatiēs in expectatōe ſuſpē-
ſus improbabat nūciјs. q. d. dicitis nobis mō
veniet. expecta modicū. ⁊ iterū expecta: ⁊ ad
huc n̄ venit. Sic hūanū genus tā expromiſ
ſionibꝰ q̄ ex miſeriis afflictōnū. deſiderabat
eius pn̄tiā. dicēs illud aggei. ij. Ueniet de
ſideratꝰ cūctis gētibꝰ. Scdō deꝰ diſtulit ve
nire ꝓpt̄ egrotātiū mltiplicatōz ⁊ q̄ tūc prio
fieret auxiliū qn̄ magne eēt neccē. Un̄ aug.
Tūc venit medicꝰ. qn̄ p totū mūdū magnus
iacebat egrotꝰ. Erat ei mltitudo mag̃ egro-
tātiū q̄ medicū poſtulabāt: nec fuit q̄ſq̄ q̄ ñ
ſaltē originali egritudīe laboraret. Quar ſcīſ
ſimꝰ dd clamauit ad dn̄m di. Miſerere mei
deꝰ qm̄ infirmꝰ ſuz ⁊c̄. Itē hiere. i vtero ſci
ficatꝰ. Sana me dn̄e ⁊ ſaluabor. ſaluū me
fac ⁊ ſaluz ero. hiere. iij. Tertio deꝰ venire di-
ſtulit ꝓpter ꝓphāꝝ ⁊ figuraꝝ ꝯpletōz. h̄ē vſ
q̄ oēs figur ⁊ ꝓphie pteriſſēt. vn̄ dn̄s ozee.
iij. dic dies mltos expectab me. Et ſap. xviij
Dū mediū ſilētiū tenerēt oia ⁊ nox i ſuo cur
ſu iter mediū pageret: omīps ſmo tuꝰ dn̄e ex
celſis de celo a regalibꝰ ſedibꝰ venit. vn̄ bern̄
tā ñ toppebat āgelꝰ ñ loq̄bat ꝓpha Ceſſabāt
oia filij iſrl' ſine rege ⁊ ſine pricipe ⁊ ſine vn
ctōe. tūc filꝰ dixit Ecce venio iam pn̄c erat
ſilētiū. ad vniꝰ hoīs edictū deſcriberet̄ vni-
uerſus orbis. Et h̄ ē qd ait apl's. Qn̄ venit
plenitudo tp̄is. miſit deus filiū ſuū in terris
D ¶ Tertio fuit clemens ad indulgendū
Nō eni vult mori peccatorē. ſed conuerti. ñ
pere: ſ ad agnitionē veritatis. venire. Job. iij.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Non enĩ miſit de⁹ filiũ ſuũ. vt iudicet mũdũ
ſ vt mũd⁹ ſaluetur ꝑ ipſum. Aug. in medi
tatōb⁹ ſuis dicit ſic. Quid eſt ihs niſi ſalua
toꝛ ꝓpter temetipz eſto mihi ihs: noli dñe
noli ſic attēdere malũ meũ. vt obliuiſcaris
bonũ tuũ. O bone domine. ſi ego amiſi vñ
me dãnare potes. tu non amiſiſti vnde me
ſaluare ſoles et potes hec ille Sed queritur
an ihs per ſuã clemētiã velit oēs ſaluare: ꝛ
videt̃ ꝙ ſic vt dicit apo. Deus vult oēs homi
nes ſaluos fieri. i. thim. ij. In oppoſitum
math. xxv. Ibũt hi in ſuppliciũ eternũ. Iu
ſti autē in vitã eternã. Rndet nicola⁹ de lira
di. ꝙ illō dictũ apl'i poteſt tripliciter exponi
Vnomō vt ſic diſtributio accomoda. vt ſit
ſenſus. de⁹ vult oēs ſaluos fieri q̃ ſaluant̃
Scōo vt ſit diſtributō ꝓ generib⁹ ſinguloꝝ
et nō ꝓ ſingulis generꝝ. Sicut cũ dicat̃ om
ne aial fuit in arca noe q: de oibus generi-
bus aialiũ fuerunt ibi aliq̃ indiuidua: et ſic
deus de oibus ſtatibus hoim vult aliquos
ſaluos fieri Tercio vt dictũ illō intelligat̃
de volũtate ſigni et nō bñplaciti: q̃ ei effi
cax Vel de volũtate dei antecedēte. et ñ de
volũtate ꝯñte. Et dicat̃ volũtas ãtecedēs ꝺ
qua q̃s vult aliq̃d abſolute: ꝯñs autē: qua
q̃s aliq̃d vult ꝯſideratis circũſtantijs et ꝯdi
tōibus ꝑticularibuſ. Primo mō vult iudex
ciuitatis volũtate ãtecedēte oēs ciues viue
re inq̃ntũ ſunt mēbra ciuitatis et hoc eſt bo
nũ. Si ñ ꝯſideret̃ aliq̃s vt fur vel latro. ſic
eũ nō vult viuere. q: ñ eſt bonũ. ſ vult ipm
mori. eo ꝙ turbat bonũ ꝯñe. Et hoc mō de
us vult oēs hoies ſaluos fieri abſolute. cō
ſideratis autē ꝯditōib⁹ ꝑticularibuſ ſm q̃s
aliq̃ ſūt iniuſti. et aliq̃ iuſti: ſic vult ſꝫ ordinē
ſue iuſticie aliquos ſaluos fieri. et aliquos
nō. E ¶ Sed q̃ritur an plures ſint ſaluã
di q̃ dãnandi: et videt̃ ꝙ plures ſint ſaluã
di. q: cũ deus ſit ꝓnioꝛ ad miſerandũ q̃ ad
dãnandũ. pl'es ſaluabit q̃ dãnabit. Confir
mat̃. q: alias nō tãmagnã multitudinē ho
minũ. tã iudeoꝝ q̃ gētiliũ creaſſet ad dãm
natōꝫ. Itē cũ meritũ xp̃i ꝑ infinitis mun-
dis ſufficeret: ocioſe certe ſtaret. ſi ꝑ tã pau
cis valeret: et tō videt̃ ꝙ plures ſaluentur ꝑ
clemētiã dei q̃ dãnent̃ ꝑ iuſticiam F ¶
In oppoſitum eſt aſſertio euãgelica math.
xxij. Multi ſunt vocati. pauci vō electi. Et
be. aug. xiiij. de ci. dei. c. xxi. dicit ꝙ plures
erũt in penis q̃ in glĩa. Sed ꝯꝑatiue pauci di
cãtur electi reſpectiue ad dãnatos multi tñ
ſunt: q: ſm venerabilē auſ. li. ij. Cur deus
hō. maioꝛ ē numeruſ hoim q̃ fuerũt mortui
añ xp̃m. et q̃ tpe mortis ſue viuebãt. q̃ poſt
Et fran. de maronis dic̃ ſup mgrm. Qō tot
erũt hoies electi. quot angeli boni ſteterũt
Et certũ eſt ꝙ illi ſunt q̃ſi infiniti Ratio au
tē quare multi ſaluētur eſt. vt dic̃ bonauē.
q: actus dei et opatōes ꝓ pñti vita habent
principaliter miſericordia ãnexã. et tũc iuſti
ciã. Et q: ſm ſcripturã. In q̃cunq; hora pec
catoꝛ ingemuerit ſaluuſ erit. Volũt eē multi
doct. ꝙ deus multis gētibus ꝟtutes exercē
tibus. hãc faciat grãm: vt vnũ gemitũ emit
tãt. et maloꝝ actuũ r̃cognitoꝫ et ꝙ ſic coruꝫ
extremã pniam accepiet. Sed nullũ moue-
re debet. ꝙ pl'es ſint dãnandi. cũ etiã inue-
niamuſ oia p̃cioſa numero eſſe pauciora q̃
vilia plus eñ de plũbo habetur q̃ de auro
vel argēto: ꝛ pl'es ſilices quã margaritas.

Secunda pars in

q̃ oſtendit̃ quō xp̃s expbat et expellit iniuſta
negocia. Nã qñ ihs vt ꝯſueuit. primo tēplũ
intrauit. vidēs ibi negocia i cõuenientia et di
uinũ cultũ ꝑturbãtia actores eoꝝ eiecit. ſ.
emētes et vendentes et menſas ſubuertit.
Quia ſm hiero. ſacerdotes ex auaricia ſta-
tuerũt. ꝙ aialia ꝓ ſacrificio apta ppl'o ibi vē
derentur non habentibus. vt ſic iterum pro
oblationibus reciperent. Et quia multi nō
habebant vnde emerent. poſuerunt nummu
larios. ne ppl's propter defectuꝫ monete poſ
ſet ſe excuſare. quos omnes eiecit ꝺ templo
dicens. Scriptum eſt quia domus ꝛc̃.
Moraliter eſt notandum. ꝙ ſicut phs dicit
in predicamentis. ꝙ contraria ſe mutuo ex-
pellunt. nec cõpatiuntur ſe mutuo. ſicut vi
demus in nigro ꝛ albo: vnum enim ꝛ ideꝫ
ſm idem. non poteſt eſſe album ꝛ nigrum.
frigidum ꝛ calidũ. bonum ꝛ maluꝫ in ullo
ei loco poſſunt ſimul eſſe. vnde de pe. di. ij.
ſicut: Sicut dies ꝛ nox miſceri nequnt ſic
iuſticia ꝛ iniq̃taſ. pc̄tꝫ ꝛ bona opa xp̃ſ ꝛ dy
abol⁹. ſic mr̃ eccl'ia ſangīne xp̃i dedicata ad
cultũ ꝛ honorē ei⁹ ad bona opa. ñ ꝯpatit̃ ſe
cũ pc̄tm nec aliquã iniquitatē ꝛ doloſitateꝫ
In ſignũ huius xp̃s iniquos ꝛ doloſos eie-
cit. negociatores de eccleſia. oñdendo oēs
tales expellendos eſſe a cõmunione fideliũ
quia vt dicit Criſ. lxxxviij. d. c. eijciens.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

h ¶ Mercatoꝛ nūq̄ pōt placere deo. Cuius rō eſt. qꝛ vt cōiter doloſi ſunt in negocijſ
Species diuerſas cōmiſcendo.
Pondera ⁊ menſuras variando.
Defectꝰ ⁊ rez fracturas celando.
Nam p̄io negociano mercatoꝝ reddit̄ doloſa ⁊ iniuſta. ſi ſpēs diuerſe cōmiſcet̄ eiuſdez coloris vel ſpēi. non tn̄ eiuſdez valoris vel conditionis. Sic cōtigit qn̄ ꝓpter multitudinē croco abuīgit̄ aliq̄d eiuſdē coloris. vl̄ vino puro aq̄ vel aliud. rōe tn̄ taliſ admixtiōiſ valoꝛ eius minorat̄. ⁊ vt pfectū vēdit̄ qd̄ ē doloſum ⁊ iniuſtū. ⁊ ab eccl'ia ꝓhibendūz ⁊ puniendū. yſa. i. Argentū tuū verſum eſt in ſcoriā. vinū tuū mixtū aq̄. Quare ſequit̄ pena illoꝝ. d. Erit opꝰ vim q̄ſi ſcītilla. ⁊ ſuccendet̄ vtrūqꝫ ſil'. ſ. mixtū ⁊ imixtū. bonū ⁊ malū. ⁊ nō erit q̄ extinguit. Lege eē imparatoria tales falſidici ⁊ deceptores acriter puniendi ſunt. ⁊ non ſolū ꝯmixtione falſa ſpēꝝ ſed eē monetaꝝ falſores ⁊ lraꝝ principū. de q̄bꝰ bꝛ̄. ff. ad legē cornelīā de falſis. ⁊ cx. d̄ crimīe falſi. ad audiētiā. I ¶ Sed q̄ritur vtrū venditio reddat̄ iniuſta ⁊ illicita ꝓpter talem defectū rei. vel ꝓpter latētē bonitatez Dico ſm be. tho. Aut venditoꝛ hūc defectū cognoſcit. aut nō. Si cognoſcit defectū i re quā vendit. ſiue ſit ſm ſpēm. ſiue valoꝛem fraudē ꝯmittit in venditōe. ⁊ reddit̄ illicita ⁊ tenetur ad reſtitutōez. Si vō eo ignorante aliq̄s predictoꝝ defectuū in re vendita fuerit. ſ. q̄ aliez ſpēs cōmiſcuerit. vel vinū permutauerit auꝝ vel argentū. vel lras falſificauerit. a quo ipſe ꝓ bono accepit. vēditoꝛ quidē nō peccat. qꝛ facit iniuſtū materialiter. n̄ tn̄ eius opatio eſt iniuſta: tenet̄ tn̄ cū ad eiꝰ noticiā ꝑuenerit dānū recōpēſare emptori Et qd̄ dictū de venditore. eē intelligendūz eſt ex ꝑte emptoris. Contingit ei qn̄z venditorē credere. rē ſuā minꝰ precioſam eſſe q̄ntū ad ſpēm q̄ eſt. Sicut ſi aliq̄ſ vendat auꝝ loco auricalci. emptoꝛ ſi illud cognoſcat iniuſte emit ⁊ ad reſtitutionem tenet̄. Et eadē ratio eſt de qualitate ⁊ quantitate. Ex his ptꝫ q̄ illicitum eſt vendere aurum ⁊ argētū ab alchimiſtis factū. ꝓ vero auro vel argēto quia nō eſt adeo purum ⁊ viuoſum vt veꝝ aurum. nec hꝫ eaſdē ꝓprietates. Si aūt per alchimiam fieret veru aurum. non eſſet illicitum illud vendere ꝓ vero. quia nihil prohibet ariem vti aliquibus naturalibus cauſis ad producendum naturales ⁊ veros effectꝰ ſicut aug. dicit de tri. iij. K ¶ Patet etiaz illicitum eſſe. vinū cōmiſcere melle vel ſinapio propter dulcedinē. vt eo carius vendat̄ vel cinere clauilato. propter fortitudinē vel ſaporem. quia quibuſdam hominibuſ ſunt nociua. Eſt enim cinis clauilatuſ corroſiuꝰ viſceꝝ. mel in flatiuum. ⁊ ſinapium generatiuum ptiſis. Patet doloſum eſſe de mane vinum bonum propinare ad alliciendū populum ⁊ allectum eſſe aliud vas de debiliori vino fundere circa veſpas. Patet etiaz doloſum eſſe ſpecies ad cellarium reponere. vt poſtq̄ humiditatem ⁊ ponderoſitatem acquiſierint. cariꝰ vendant ⁊c. vnde narrat Beda li. iij. c. xviij. i geſtis angeloꝝ. d̄ furſeo epō ſācto. Cū ei ille a corꝑe fuiſſet rapꝰ: meruit angeloꝝ̄ aſpectus intueri ⁊ tunc iuſſus eſt ab angelo in mūdū videre. Quod cum feciſſet vidit vallem tenebroſam i ymo poſitā habentem tres ignes grandes accendentes vallē. Et cūz angelum interogaſſet quid h̄ eſſet. reſpondit ei. Tres ignes. ſunt tria iniq ⁊ doloſa. que negociatores habent. accendentes totum mundū ⁊ conſumentes. Primus ignis eſt mendacium ⁊ periurium. ⁊ frequenter committitur in venditione ⁊ ēptione. Secūdus eſt auaricia ⁊ cupiditas vēdentium ⁊ etiam emētium. Tertium eſt ipiciās fraudis ⁊ doli. L ¶ Secūdo negociatio reddit̄ doloſa ⁊ iniuſta ꝓpter defectūz q̄ntitatis qd̄ per menſurā ⁊ pondus cognoſcatur vt ſiquiſ ſcienter vtatur defectuoſa mēſura vel pondere in vendendo. fraudem cōmittit. ⁊ eſt illicita venditio: ſicut contingit īter picernas hoſpites ⁊ carnifices ⁊ hmoi. vnde deu. xxv. Non habebis in ſacculo diuerſa pondera maius ⁊ minus. nec erit i domo tua modius maioꝛ ⁊ minoꝛ. qꝛ abominabit̄ dn̄s eū qui fecit hec. ⁊ leui. xix. p̄cepit dn̄s di. Statera iuſta ⁊ eq̄ ſint pōdera. iuſtꝰ modiꝰ. iuſtuſqꝫ ſextariꝰ. ⁊ ꝓuer. xx. Abominatio apd̄ deū pōdꝰ ⁊ pōdus. ⁊ ſtatera doloſa n̄ eſt bona. Sed q̄ritur an aliq̄ mēſura ſit taxata vel ponduſ. Rn̄ſio ſm ſanctū tho.
¶ Quod menſuras vēriū venalium neceſſe eſt in diuerſis locis diuerſas. ꝓpter diuerſitatem copie ⁊ iopie reꝝ: quia vbi reſ magne abūdat. ꝯſueuerūt eē maioreſ mēſur̄ ⁊ pōdā In vno tn̄ quoqꝫ loco ad rectores ciuitatū et ꝯſitatū pertinet determinare: q̄ ſint iuſte

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

mēſure rex venaliu3. pēſatis cōditōibus
locox et rex. Et iō has mēſuras vel ponde
ra publica auctoritate. vel cōſuetudine inſti
tutas preterire n̄ licet. M ¶ Tertio nego
ciatio redditur doloſa ⁊ illicita. ex defectu q̄
litatis. puta ſi aliqͦd aial ĩfirmū vēdatur q̄ſi
ſanū. pānus defectuoſus in colore vel pre-
cioſitate ꝓ perfecto. ſicut cōiter faciunt hi q̄
feneſtras claudunt ne pannus pateat emēti
vel equū claudicantē vel al's defectuoſum
vendūt ꝓ veloci et perfecto. De quib⁹ yſa. v
Ve qui dicitis bonū malū. et malū bonum
Vñ tulli⁹. li. iij. c. xij. ď offi. q̄rit. an vir ho
neſt⁹ ďbeat patefacere vitia rex ĩ vēditōe an
celare: Et inducit ibi ſniās pħoꝝ cōtrarias
aliud ĩquit videbaī dyogeni babilonie ma
gno ⁊ grauiſtoyco. aliud antipatro diſcipu
lo eius homi acutiſſimo. Antipatro oīa pa-
tefacienda videbā.ur. cū homo hominib⁹
cōſulere debeat ⁊ ſeruire humane ſocietati
et ea lege ſit hō natus. vt vtilitas cuiuſlib3
ſit vtilitas cōis. Dyogeni v̄o videbaī con
trariū nō oportere venditorē dicere vicia ni
ſi ꝙ cōſtitutū ſit iure ciuili: cetera ſine inſi-
dijs agere. Que cū vendit: vellet vēdere op
time. et vendo meū n̄ pluſꝙ ceteri cui ergo ĩ
iuria. Vñ dyogenes. qͦd ſtulti⁹ ꝙ̄ vēditorē3
vicia rei quā vendit narrare: et q̄ſi peccō p̄di
care. domū peſtilētē vendo. Ad cōtrariū v̄o
arguit ātipater ꝙ niſi ſic fecerit. iniuſte ⁊ im
ꝓbe facit. vñ cōcludit tulli⁹. ꝙ ĩ dubijs cau
ſis ex alia pte defendit honeſtas. ex alia vti
litas. q. d. honeſte ē narrare vicia rei vēden
de. vtile vero nō publicare. vñ ſequiī. h̄ ge-
nus celādi quis nō videat: certe: nō apptī.
nō ſimplicis. n̄ ingenui. n̄ iuſti. n̄ boni viri.
verum poti⁹ obſcuri. aſtuti. fallacis. calidi
hois ē. Et ĩtroducit ĩ exēplū cuiuſdam fal-
lacis qui voluit vendere ortū ſuū q̄ cū ĩtelli
geret ꝙ quidā vellet emere ortū ſuū ad inhi-
tandū: fecit venire piſcatores ĩ nauiculis tē
pe cene cū tubax multitudīe ꝙ cū alius mi
rareī. r̄ndit ꝙ de illo loco erat ſiracuſis q̄cq̄d
eſſet piſciū. qͦd alius audiēs. carius emit or
tulos et cū poſtera die nil tale videret āmi-
rati dixerīt alij. ꝙ ibi ꝯſueuerunt eſſe piſcato
res ⁊ ita fuit ibi factus dolus. q2 aliud fuit
actum et aliud ſimulatū. dolus aute3 legi
bus vindicatur.

Tertia pars in qua

xp̄s docet malū reliquere ⁊ fugere. ⁊ ad bo
dū ꝑgere in h̄ ꝙ mutādo locum reliquit ma
los et peſtiferos et ad bonos ſe trāſtulit pre
dicando et docendo. ⁊c. N ¶ Moraliter
eſt notādum. ꝙ q2 cōuerſatō maloꝝ eſt peri
culoſa. iō exempla xp̄i fugiēda. Na3 ſicut mo
dicū fermentū magnā maſſa3 ĩficit ⁊ amari
cat. et modicū putridū totu3 pomū. et dens
infirm⁹ totū caput. Sic malus et pctōr mł
tos iuſtos cohitātes deprauat: quare ꝓuer.
dr̄. Qui ſerpētē in ſinu ſuo nutrit. patiē ab
eo. ⁊. xxviij. q. i. Sepe malorum conſortia
etiā bonos corrūpunt. Docet ǧ ſapiēs eccī.
vij. malū eē relinquēdū et fugiendū di. Di
ſcede ab iniquo et deficiēt mala abs te. Ne
igr̄ iuſti ab iniuſtis ĩficiantur per coꝝ cōſor
tiū. trāſfert eos dominus.
De rebellione ad reconſiliationē.
De diſſolutione ad religionem.
De ꝑegrinatione ad quietatē3. Primo exn̄
tes in ſtatu pcī. trāſfert ad ſtatū pnīe et grē:
Nā ſicut miſericors rex exules et ꝓfugos et ꝓ
ſcriptos ĩ alienis regnis vagantes reuocat
groſe. ⁊ ad pacis recōſiliatiōē3 admittit. Ita
xp̄s ſuos rebelles recedentes ab eo per pec-
catū. exulātes ĩ regno dyaboli ĩ regione vm
bre mortis trāſfert ꝑ penitētiā miſericorditer
et groſe in regnū ſuū et repatriare facit. De
illo exilio trāſlat⁹ ſunt petrus. paulus. mag
dalena. mathēus. q̄re dicere pn̄t illud col. i
Eripuit nos de poteſtate tenebrax et trāſtu-
lit ĩ regnū filij ſui. Scd̄o dn̄s trāſfert iuſtos
et electos ſuos ď diſſolutiōe ad religiō3. Nā
ortulanus cernens plātā delicati fructus. pi
culis expoſitā hoim vel beſtiarū in campis
tranſfert ad viridariu3 ſuum bene munitu3
vt ibi floreat et fructificet. Sic dn̄s noſter vi
dens hominem aptum ad fructificandum ĩ
eccleſia. qui ſtat in mundo: quaſi in campis
non bene munitum ne excruciatur vel infici
atur a beſtijs infernalibus. vel prauis ho-
minibus. vt gemmas boni propoſiti con-
cipiat et fructus virtutum pareat: ordinat
ad ortum et ad ſtatum ſancte religionis. ſi-
cut franciſcum dominicum. claram. brigi
dam ⁊c. O ¶ De hac tranſlatione dī
cit pſalmiſta. Vineam de egipto tranſtuli-
ſti id eſt de tenebris mundanis eieciſti gen-
tes ſcilicet homines indiſpoſitos. et planta
ſti ea3. Et ſigñter nominat tale3 religioſu3

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vineā. Uinea et multū hʒ de humore. ꝛ idō
apta eſt ꝙ alibi poſſit trāſferri. qꝛ vbicunqȝ
trāſlata fuerit. pōt vtiliter radicari. Sic certe
cariſſimi ad hͦ ꝙ mercātur hoīes adñō pre-
dicto mō trāſferri: neceſſe eſt ꝙ more vinee
humorē grē et deuotōis habeāt interius ꝛ
voluntateʒ ī firmo ꝓpoſito radicēt. Iſtud tñ
eſt cōtra multos. q̄ licȝ de ſeculo ad religio-
nē corpaliter ſint trāſlati. nōdū tñ ſunt ī fir-
mo et bono ꝓpoſito radicati. Et hinc ē ꝙ in
religione nō ꝓficiūt. ſꝫ poti⁹ deficiūt. Arbor
eñ de ſilua ad ortū trāſlata: nūꝗ̄ fructificat
nec vegetaṫ: niſi radix cū arbore trāſferatur.
Nā ſi radix in ſilua remanet. trūcus vero ad
ortū trāſferatur nō fructificat ſꝫ deſiccaṫ. Sic
ꝓcul dubio niſi radix cordis ſcȝ ꝓpria volū-
tas trāſlata fuerit et mutata de ſilua mūdi ꝑ
cōtēptū totalr̄ eradicata. ñ poteſt ꝓficere ſpi-
ritualiter ꝗ̄uis localiter ad ortū religionis
ſit delata. Et ideo religioſi q̄ radiceȝ cordis
ſui in ſeculo dimiſerūt. ꝑ nimiā dilectōeȝ ſe-
culi et trūcū corporis ad diuinū ſeruitiū trāſtu-
lerūt. nō fructificant: nec in virtutibus ꝓfici-
unt. Sȝ q̄ritur an ſtat⁹ religionis ſit meli-
or ꝗ̄ ſecularis: ꝛ videṫ ꝙ ſecularis. qꝛ ſtatus
ſecularis. hʒ exercitia virtū: plura q̄ nō pōt
hr̄e religioſus. Nā diues ī operibus miſeri-
cordie pōt multū ſeminare. religioſus vo ñ.
ideo ꝛc̄. Uñ apl̄s. ij. cor̄. ix. Qui pce ſemiat
parce et metet: et q̄ ſeminat in benedictōib⁹.
de benedictōibus et metet. In oppoſitū eſt
ſanct⁹ tho. in ſecūda ſcḋe. q. clxxvi. et habe-
tur etiā in decretis. xxxiij. q. ij. admonere.
Qꝛ religionis īgreſſio excedit omne genus
ſatiſfactōis et pñie. idō dico ꝙ ſtatus religio-
nis ē melior. Pmo ꝓpter ſecuritatē. qꝛ ſic ſe-
curius et melius eſt eſſe in portu. ꝗ̄ in mari.
ꝓpter īfinita ꝑicula: ſic melius eſt eē et ſecu-
rius in religione ꝗ̄ ī ſeculo. vbi multa ſunt
pericula. q̄ apo. ēnumerat. ij. cor̄. xi. Pericu-
lis fluuiū. periculis latronū ꝛc̄. P ¶ Se-
cundo ꝓpter acceptatōeȝ diuinā. Nā ſic ille
q̄ plura dona dat. magis acceptus eſt illo q̄
minora dat. Sic religioſus donās deo ex vo-
to ꝓpriā voluntatē poteſtatē et actū: magis
acceptus ē. ꝗ̄ ille q̄ ſolū actum deo tribuit.
Uñ anſhel. in. li. de ſimilitudinibus q̄ dat
arboreȝ. fructū. et opus. pl⁹ dat ꝗ̄ q̄ ſolū do-
nat fructū et nō arborē. Tertiō ꝓpter maiorē
ꝑmiatōeȝ. qꝛ per ingreſſuȝ religionis ꝯſeq̄ṫ
quis remiſſionē oīm pctōꝝ. vtȝ ꝑ argumen-
tū ī oppoſitū allegatū. Ad argumētū dōm.
ꝙ etiā religioſus ꝑ eadem exercitia pietatis
mereri pōt. ſicut et ſecularis. donās cor et af-
fectū. ſicut et ſecularis. donat rē et affectuȝ
qꝛ deus cor iterogat. ꝛ nō manū. xiiij. q. v.
ſi q̄d iueniſti. nec ꝯſiderat q̄d fiat ſꝫ quo aīo
fiat. xv. q. vi. c. i. in fine. Tertio dñs trāſfert
iuſtos de hac ꝑegrinatōe ad eternaȝ q̄etatō-
nē. Nā rex hñs ſuū fidelē vel prelat⁹. ꝓmo-
uet eū p⁹ debitū ſuitiū. ad aliquā digni-
tatē vel officiū ꝑ remuneratōe. vt vbi intui-
tu ſuitij et laboris quietem hēat. Iſto mō
dñs nr̄ eos q̄ ſe in hac vita laborib⁹ virtuo-
ſis occupāt: fideliter trāſfert p⁹ hanc vitam
ad magnā dignitatē ꝛ ad quietē regni cele-
ſtis ꝑpetuā. ſic ezech. xliij. dr̄ de enoch q̄ ad-
hͦ laborauit vt deo placeret. et ī ꝑadiſuȝ trāſ-
latus eſt. Q ¶ Sȝ queritur an de⁹ ſp̄ ho-
minē ſic ſuſcipiat. et trāſferat de ſtatu hui⁹
vite ad aliam vitaȝ in optimo ſtatu vite ſue.
Et videtur ꝙ nō. quia optimus ſtatus mł-
torum. eſt infantia in quo tamem non mo-
riūtur. ſꝫ in ſenectute cuȝ ſenuerint in annis
et peccatis. Pro cuius ſolutione eſt notan-
dum. ꝙ non eſſet conueniens quēlibet mo-
ri in ſtatu infantie. licet ſit melior ſtat⁹ mul-
torum. et hoc propter tria. Pmo quia ſi eī pe-
riret multiplicatio hominum. cum omnes an̄
tempus pubertatis. et anteꝗ̄ eſſent apti ad
ꝑcreandum extinguerentur. nec ꝑ ꝯſequēs
fieret multiplicatio hominum. nec reſtaura-
tio angelice ruine. Secūdo libertas homi-
nis fruſtraretur. cum nunꝗ̄ ad vſum bone
vel male operationis deduceret. Tertio ho-
mini violētia fieret. qui libero arbitrio ope-
rando bene vſum ad ſenium. magnam poſſet
mereri gloriam. quo tamē bono. moriendo
in infantia priuaretur. ante vſum liberi arbi-
trij. Ideo dicunt aliqui. ꝙ deus hominem
in optimo ſtatu ſuſcipiat per mortem. vnuȝ
ſic moriendo. alterum ſic. vnuȝ vt coronetur
alterum vt mitius puniatur. quod probant
auctoritate ezech. xi. Nolo mortem peccato-
ris. ſꝫ vt magis conuertatur et viuat. et alibi
ſap. v. Raptus eſt ne malicia mutaret intel-
lectū eius. Nā libertas hominis eſt tā nobi-
lis ꝙ deus non vult hominem priuare di-
gnitate libertatis: qui homo poſſit bene vł
male meritorie vel non operari. Cum g̊ de⁹
qui preſcit vltimū finem hominis. bonum
vel malū. ex propria noſtra volūtate electuȝ

ſm quē ſm ſanctū tho. hoīem ꝑdeſtinat aut
ꝑſcit ſi in hoīe cognoſcit aliquā bonā ſcin/
tillā aīe ꝓpoſiti. et firmā. deus hanc ſuo tē
pore. ſulphure pnīe et igne caritatis accen/
dit. vt eū ſicut latronē dextrū ſaltem in pun
cto mortis poſſit ſaluare. qꝛ ſm ſanctū tho.
li. iij. ꝯ gētiles. c. ix. Malū n̄ cōſumit tantū
naturā bonaꝝ ſcintillaꝝ. qui ex eis fiat ma
gnus ignis. Ad hoc eīm deꝰ ſꝑ ſtat ad oſtiū
cordis cū igne caritatis. et pulſat vt ſibi ap
periatur: et ſcintillā accēdat. apoc. iij. Ego
ſto ad oſtiū et pulſo ꝛc̄. Sic ſcītilla petri erat
incēſa. qn̄ pꝰ negatōēꝫ xp̄s eū reſpexit. nec
in apoſtaſia eum mori ꝑmiſit. ſ; ſulphure pe
nitētie et igne caritatis in corde icenſus. inꝰ
ſtatu meritorio vitam finiuit.

¶ Feria quarta poſt Inuocauit.

ACceſſerunt ad

hieſuꝫ q̄dā de ſcrib et phariſeis
di. Magr̄ volūꝰ a te ſignū vide
re. math. xij. R ¶ Volens aliū itoxicare
ſub dulcedine aliquā cibi vl̓ potꝰ imittit ve
nenū mortis. qꝺ eſt maius malū et pctm̄. q̄
ſi hoīem gladio occideret. vn̄. C. de maleſiꝰ
cijs. et mathematicis. l. i. plus eſt et atrociꝰ
hoīem veneno extinguere. q̄ ferro necare.
Nā pena eius ſi maior ē deꝑtatō. ſi mīor eſt
decapitatō. vel beſtiaꝝ ſubiectō. Sic dolo/
ſus inimicꝰ. qui ſub ſpē pietatis et amicicie
querit homi nocere peior ē q̄ q̄ apperta ma
licia homī nocꝫ. De quo dicit phus. ix. ethi
Qui fingit ſe amicū et nō eſt: peior eſt eo q̄
fingit falſā monetā. hi ſunt ſm ꝑs. Qui lo
quūtur pacē cum ꝓximo ſuo. mala aūt ī cor
dibus coꝝ. Tales etiā fuerūt phei. q̄ ſimu/
lata amicicia et pietate q̄rebant videre xp̄i ſi
gna: vt ſaltē ꝑ eius opa eū criminaliter ac/
cuſarent et caperent. q̄ ſuis verbis ꝯdicere n̄
poterāt: dicētes mgr̄ ꝛc̄. Querit̄ an phei xp̄ꝫ
adolatorie laudādo peccauerint mortaliter
dicētes mgr̄ ꝛc̄. Ad qꝺ rn̄dēdū. Pmo vidē
dū eſt an laudare hoīem ſit pctm̄. Scd̄o an
ſit pctm̄ mortale. nā laudare hoīem cōtigit
bene vel male. ꝓut debite circūſtantie ſeruā
tur vel ꝓter mittantur. Si eīm aliquis velit
aliquē laudare: vt ex h̄ cōſoletur ne i tribu/
lationibus deficiat. alijs circūſtantijs debi
te obſeruatis. ſic eſt virtus amicitie. Si etiā
aliquis velit aliquē laudare. in q̄bꝰ n̄ ē lau
dādus vt puta de pctō. ſic adulteri. vel lu/
xurioſi ſe mutuo laudāt de magna potentia
coeūdi. vel multitudie mulieꝝ: ſic ē magnū
pctm̄. de quo dr̄ ꝑs. Laudatur pctōr in de
ſiderijs aīe ſue et iniquꝰ bn̄dicitur. Vel etiā
q̄ nō ſunt recta vel certa. ſm illud eccī. xxvij
Añ ſermonē ne laudes virū ꝛc̄. Eccī. ix. ne
laudes virū in ſpecie ſua. Vel etiā ſi timeri
poterit. ne laude ad inanē gloriā ꝓuocetur
Eccī. ix. ante mortem ne laudes hoīem. qꝛ
quocūq; illorum modoꝝ quis laudatur. eſt
adulatio et pctm̄. Scd̄o qn̄ laus illa contra
riat̄ caritati. qꝺ fieri pōt vno mō rōe materie
ſic cum quis laudat pctm̄ alicꝰ. quē ſi lau
dando fouet: h̄ contrariatur caritati et dile/
ctioni dei. contra cuius iuſticiaꝫ hō loquit̄
et dilectionē ꝓximi quē in peccatum fouet.
vn̄ yſa. v. Ve q̄ dicitis bonum malum ꝛc̄.
Alio modo ratione intentionis. puta cū ali
quis adulatur ad hoc alicui. vt fraudulan/
ter noceat ei corporaliter vel ſpiritualiter. ſi
cut phei xp̄m. vt dicitur in euangelio. ſic eſt
peccatum mortale. prouerbiorum. xxvij.
Meliora ſunt vulnera diligentis. q̄ fraudu
lentis oſcula. Tertio per occaſionem: ſicut
cuꝫ laus adulatoris ſit alteri occaſio peccan
di. et preter adulatoris intentum. Et tunc
conſiderandum eſt vtrū occaſio ſit data vel
accepta. vl̓ q̄lis ruina ex hac ſequitur: ſcili
cet venialis. mortalis et ſecundum hoc eſt
iudicandum. ſicut et de ſcandalo. Si auteꝫ
aliq̄s ex ſola auiditate delectādi aliquos vl̓
etiā ad euitādū aliqꝺ malū vel cōſeq̄ndum
aliq̄d ī neceſſitate: alicui adulatus fuerit: n̄
eſt ꝯ caritatē. nec pctm̄ mortale. Iudei aūt ī
uidioſa ītentōe xp̄m laudabant. iō mortali
ter peccabant. S ¶ Querit̄ iteꝝ. vtꝝ q̄s. d.
aut faciēs ꝯ ꝯſciaꝫ aut iuſticiā aliq̄d peccet
mortaliter. Rn̄dit bonauē. li. ij. di. iij. q. iij.
d. Qꝺ cōſcīa dictat aliqn̄ eſſe agēduꝫ aliq̄d
qꝺ ē ſm legē dei. et ſic agendo hō cōformat
cōſciam ſuā volūtati diuīe: et ſic faciēdo nō
peccat. imo meret̄. Aliqn̄ dictat faciēdū eē
illud qꝺ ē idifferēs ad bonū et ad malū. Et
tūc dictat vel illud eē faciēdum vt bonū et
facit. et ſic n̄ peccat ſtāte ꝯſcīa tali. aut dictat
aliquid qꝺ eſt ꝯ legē dei. et ſic n̄ ligat ad fa
ciendum vel non faciendum. ſ; ipſam depo
nere: et tunc quicquid agat mortaliter pec/
cat: ſiue conformando ſe. ſiue difformando
quia ſi agat quod dictat peccat. quia facit
contra legem dei. ſi autem non agat. facit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

cõtra cõſciaȝ illaȝ: et ſic etiaȝ peccat. non ratione opis. ſȝ rõe male volũtatis. qꝛ facit in cõtemptũ dei dũ credit cõſcientia durãte illud eſſe cõtra legẽ dei. Et hoc eſt qḋ dicit glo. ſuper illud apo. ad ro. xiiij. Omne qḋ nõ ẽ ex fide pctm̃ eſt. dicit glo. Oẽ qḋ ad cõſciaȝ pertinet. ſi aliter fiat. dicit apoſtolus eſſe peccatũ. Quis etiã fiat qḋ bonũ eſt. ſi non faciendũ credatur. pctm̃ eſt. Rõ eſt. qꝛ deus nõ tm̃ attẽdit quid bõ facit. ſȝ quõ faciat. etiaȝ ille qui facit qḋ deus iubet: nõ bono aĩo. ſȝ malo: peccat mortaliter. Sic ergo ſtãte tali cõſciẽtia ꝯ cõſcientiã faciẽdo. peccat mortaliter. licȝ teneatur illa dimittere. Ad propoſitũ igr̃ ſcribe ꝛ phẽi vocando xp̃m mgr̃ȝ dicendo ꝯ cõſciaȝ ꝓpriam peccabant mortaliter. Et iõ xp̃s redarguẽs eos de pctõ mortali. dicit. generatõ praua et peruerſa ꝛc̃. Quantum nũc ad ꝓſecutõeȝ et cõtinuationeȝ euãgelij. ſicut xp̃s heri. mercatoꝝ reprehẽdit cupiditatem. ſic hodie recidiuãtiũ ad malũ ingratitudineȝ. Et ſunt tres ptes principales huius.

In prima corrigit magnam ingratitudineȝ peccantium. ibi. Generatio praua.

In ſecunda aggrauat piculũ recidiuantiũ. ibi. Cũ aũt imundus ſpũs exierit.

In tertia comẽndat gratiam bene operantium. ibi. Adhuc eo loquente.

Quantum ad primã partẽ eſt ſciẽdum.

ꝙ q̃uis ſcribe et phẽi xp̃m vidiſſent multa ſigna ꝛ miracula facere. iſta tñ ſm hiero. nõ reputabãt magna. ꝛ iõ ſignũ ḋ celo querebãt. ſcȝ ꝙ ſignũ faceret ſicut helyas. ad cuius iuocationẽ ignis de celo cecidit. iij. reg. viij. Vel ſicut ſamuel. q̇ fecit tonitrua ꝛ fulgura ꝯ morẽ pñe ꝛ pluuiã. i. reg. xij. Vel ꝙ mãna de celo caderet ſicut factũ fuit tpe moyſi. exo. xvi. Sȝ qꝛ ingrati iudei de ſignis eius factis. ꝛ maioribus his ñ credebãt. iõ coꝝ igratitudiem ꝛ maliciã i trib⁹ repħẽdit. Pꝛĩo i prauitate duratõis di. Generatõ mala ꝛ adultera. vocat eos generatõȝ malã ꝓpter iduratõeȝ malorũ opꝝ m. et inſidioſe cogitatõis. adulterã vo qꝛ cũ dñs generatõȝ ꝛ gentẽ iudeoꝝ elegiſſet ſibi i ſpaleȝ populũ cõferẽdo eis m̃lta beneficia puta dãdo legẽ. de eis naſcẽdo. eos cibãdo. eos defẽdẽdo. educẽdo. inimicos

hũiliando. ꝓpter que merito eũ i ſpãlem dominũ hr̃e debebãt. quẽ tñ multum deſpiciebãt. ſic gẽs ꝑuerſa ꝛ idurata. ḋ q̃ dr̃. deutro. xxxij. Generatio ei ꝑuerſa ẽ ꝛ ifideles filij. Et iõ ñ fuerũt digni videre ſigna deitatis. ſȝ tm̃ audire ſignum hũanitatis ꝛ paſſiõis. ꝛ coꝝ p̃ac obſtinatõis. i. h̃ i iona ꝓpħa. Quia ſic ionas inocẽs et iuſtus. ꝓiect⁹ erat in mari. et a piſce receptus. poſtmodũ viu⁹ in aridã ꝓiect⁹. ſic xp̃s iuſtus et rectus ḋ ſinu patris in hũc mũdũ ꝓiectus. i vẽtre terre trib⁹ diebus et noctibus recept⁹. tertia die in aridã. i. vitã potẽtia dei ſuſcitat⁹. mũdũ tranq̇llũ fecit. et pr̃i recõſiliauit. ro. v. Cuȝ inimici eſſem⁹. recõſiliati ſum⁹ deo ꝑ mortẽ filij ſui. Secũdo repħendit eos de grauitate icompunctõis. d. Viri niniuite. qui. ſ. fuerũt gẽtiles. cũ generatione hac mala ſurgẽt i iudicio. ſcȝ vltimo ſil'. Et iſti niniuite hanc malã generatõem iudeorum cõdempnabũt nõ poteſtate ſȝ cõpatõe. qꝛ ex eorum cõpatione hec mala generatõ magis dãnabilis apparebit. cum iſti niniuite gentiles ex bona predicatõe ione non triennio p̃dicãtis ſic xp̃s. pñiam egerũt. Et ecce plus q̃ ionas hic. i. in medio vr̃i ſum pſona maioris dignitatis. potẽtie. ſapiẽ et ſanctitatis. qꝛ ionas tm̃ ꝓpħa. hic aũt xp̃s dñs ꝓpħaꝝ. Tertio repħendit eos tarditatẽ rece inq̇ſitõis. et receptõis doctrine veritatis. d. regina auſtri ſtudioſa feſtina et diligẽs fuit ad querẽdũ et ad diſcendũ ſapiam ſalomonis. q̇ cũ eẽt nobilis regina delicata mulier. labores ñ recuſauit. ſȝ a finib⁹ mũdi ad ſalomonẽ venit ſapiaȝ eius audire. Ad hos autem venit xp̃s. nõ ipi ad xp̃m. q̇ eſt maior ſalomone. qꝛ ſalomõ ſolũ rex temporalis. hic aũt rex celoꝝ. Et ideo illa regina cũ cõpatõe cõdẽnabit hanc generatõeȝ. Et nota ꝙ illa regina ẽ ſabba ḋ qua dr̃. iij. reg. x. ¶ Moraliter cũ xp̃ani plura a deo receperint hñficia· q̃ iudei maiores tenẽt reddere grates. Nã ſm ſeñ. in li. de beneficijs. nõ referre grãs de beneficijs turpe ẽ. Vñ recitat̃ ex. de donatõibus. c. prudentis. in glo. Nã marcialis cocus quendam igratũ. qui nõ reddidit grates ſuis benefactoribus repħendit. d. Secuola tu comedis apud omẽs. nullus apud te. alteri⁹ ſiccas pocula. nemo tuũ: aut tu reddere vices. aut deſine velle vocari. dedecus ẽ ſp ſumere nũq̃ dare. Sic hodie plures reprehendi pñt. qui non ſolum

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

pane quotidiano corpaliter reficiuntur verũ
etiam ſpũali frequenter pane ſacrali. et ĩ mẽ
ſa altaris corpe ⁊ ſanguie xpi refecti gras ñ
referunt. ¶ V ¶ De quib⁹ pſ. Obliti ſunt
bñfactoꝝ eius. ⁊ mirabiliũ que oñdit eis.
De hmõi bñficiis ⁊ donis acceptis.
Quidam de deo non cogitant.
Quidã deum de bñficiis non honorant.
Quidã dei bñficia exaſpant.
Primi ſunt valdẽ ingti. in hoc ꝙ beneficioꝝ
dei obliuiſcũtur. Hanc ei obliuionẽ cauſat
voluptas carnis. Nã ſꝫ boe. ij. de ꝯſo. met.
ix. Corpus ſm imaginẽ. platonicoꝝ vocat̃
moles obliuioſa. Fuit ei opinio platonis ſ̃c
tangit areſto. i. poſte. Qđ aĩa a ſua creatione
hꝫ noticiã oim reꝝ: ſ; ſtatĩ qñ infundit̃ terre⁄
no corpe tradit obliuioni noticiã illam. Sic
corpus in delicijs expoſitũ. nulli⁹ bñficij re
cordatur. nec dei nec hois. pdit ei memoriã
oim beneficioꝝ. Sicut pꝫ gene. xl. in ppoſi
to pincernaꝝ pharaonis. q̇ fuerat prius incar
ceratus cum ioſeph. ⁊ p ipſum de ſua ꝓphe
tice informatus. ſ; ſuccedentib⁹ ꝓſperis obli
tus eſt ſue interpretis. Sic etiã de multis. q̇
cum afflictõib⁹ tribulãt̃. deũ factos et hoiẽſ
bñt in memoria. inuocãt ꝓ adiutorio ꝯ mr
tum multa: ſ; liberati a tribulatõe ſuccedente
ꝓſperitate ⁊ voluptate. oim obliuiſcũt̃. nec
etiã dñi creatoris recordant̃. pſ. Oblit⁹ es
dñe creatoris tui. ¶ X ¶ Secũdo q̇dã ſũt
ingti. et deũ de bñficijs nõ honorãt. nec gra
tias referunt. lꝫ a deo. quotidie corpaliter ⁊
ſpũaliter paſcãt̃: ſiĺes porcis q̇ grandes arbo
ris comedũt nunꝙ̃ in oculos ad cũ erigunt
c⁹ fructus inceſſant̃ depaſcunt. Sic re vera
cariſſimi fieri non dꝫ. ſ; ſp in oib⁹ gras ager̃
Vñ apo. ad theſſa. Sine intermiſſione orate
in oib⁹ gras agite. Vñ aug. i epla ad marc.
nihil meli⁹ dicere poſſumus. ꝙ deo gras q̇d
melius inquit. vel aĩo geram⁹. vel ore ꝓna
m⁹. vel calamo exprimam⁹. ꝙ deo gras. ni
hil dici breui⁹ nec audire leti⁹. nec intelligi
gratius. nec agi fructuoſius quicq̇d pot̃. In
ſignũ hui⁹ in oib⁹ horis dicim⁹ bñdicamus
dño: deo gras. vñ legit̃ in vitiſpatrũ. Quõ
ſenex vidit in ſpũ frẽs in menſa comedenteſ
quoſdam mel ⁊ albos panes. alios ſtercus
admiratus intra ſe deprecabat̃ deũ. vt h̃ mi⁄
ſterium ei reuelaret. q꞉ idẽ cib⁹ oib⁹ appoſi⁄
tus in manducando fuit mutat⁹: venit vox
d'ſup. di. Qui mãducãt mel ⁊ albos paneſ

ſunt qui in timore ⁊ graꝝ actione ſedent ad
menſam. ideoꝙ mel comedunt. Ille vero q̇
ſtercus mãducãt. ſunt hi qui murmurãt. de
trahunt. Et male loquuntur in mẽſa. nec graſ
dicunt. ¶ Y ¶ Tertio ſunt q̇dẽ ingti. q̇ deũ
de ſuis bñficijs exprobãt ⁊ exaſpant. Hi ſũt
ſiĺes vxori cuiuſdã ꝙ maritus a morte libe
rauit tradendo ſe ad confuſionẽ colliſterij ꝓ
delicto vxoris. ſ; ꝓ c⁹ bñficio deberet eẽ gta
vt ingta ei decetero illã ꝯfuſionẽ ⁊ enormi
tatem iproparauit. Sic ſaluator nr̃ vt nos a cõ
fuſione ꝑpetua ⁊ dãnatione liberaret. tradi
dit ſe ad colliſteriũ alapaꝝ et ad ꝯfuſionem
crucis mortis. et ad vulnera magna. Sed q̇
gti eſſe deberent de bñficio magno. vt ingti
ei vulnera ꝓ nobis ſuſcepta mortẽ et paſſio
nem. caput et aĩa mẽbra cruenta improparam⁹
de quib⁹ eccĩ. xxix. Paſcet et potabit ingtoſ
et adhuc amara audiet ab ingratiſ. Iſti ſunt
ſiĺes cuidã ingrato militi de quo narrat ſen.
iiij. de bñfi. q̇ naufragus littori applicuit. ⁊
hoſpicio cuiuſdã receptus. tãdẽ licentiã ac⁄
cepit ꝓmittens ꝙ ei gram apud imꝑatorem
ꝓcurare vellet. dũ ad eum veniret. Veniens
aut̃ a ꝑ philipũ regem macedanũ. ꝑ pred. eiũ
militem fuit expulſus. et ob ꝓ ꝑtioſe tractat⁹
qđ ille non tulit. ſ; ad curiã regis acceſſit. et
ingratitudinẽ militis expoſuit. Philipus h̃
audiens. iuſſit vt ingratiſſimo militi et imp
batiſſimo ſtigmata infigerentur. q̇ c⁹ ingra⁄
titudinẽ ꝑpetuo teſtarentur. Sic de naufra⁄
gio mortis eterne. morte xpi liberati ad do⁄
mũ. ſ. eccliam electi recreati corpe ſuo mĺta
ꝓmittimus et pauca ſoluim⁹. Ideo xps i cu
ria patris oĩa obꝓbria xpianoꝝ maloꝝ mãi
feſtat. qui ſtigmata eterne maledictionis eis
imprimit. ¶ Z

Secunda pars in

qua dñs oñdit piculum peccãtiũ ꝑ recidiua
tõeꝫ. Sed hunc paſſum allegorice exponẽ⁄
do. de pplo gẽtili ⁊ iudeoꝝ. Eſt notandũ
ꝙ primo dyabol⁹ hitauit in iudeis. ſ. tpe le
gis nature: ſed poſtmodũ pt⁹ circũciſionem
et legis ſuſceptionẽ. ad tps receſſit ab eis ⁊
venit ad gẽtiles: ſ; quia gentiles poſtmodũ
receperunt fidem xpi. quã iudei ſpreuerunt.
ideo recedente dyabolo a gentilib⁹. ad iudeoſ
eſt reuerſus in quibus nunc ꝑ infidelitatem
et obſtinatõeꝫ dr̃ inhitare. ¶ Moraliter eſt
notandũ. ꝙ magnũ eſt piculum recidiuare

poſt pniaȝ in priora peccata: nā vt dicit aui.
et alij medici expte ꝙ infirmus recidiuās in
priorē egreditudinē eſt in magno pic̄lo mor
tis. Cui⁹ rō eſt. qꝛ q̄ntoplus hō infirmaṫ tā
tomagis natura eius debilitatur ⁊ quāto dē
bilior: tanto piculoſior. et pnior ad mortem.
Sic recidiuans in pc̄ta deleta p pniaȝ eſt in
piculoſo ſtatu. vñ gre. in paſtor. ⁊ recitatur
de pe. di. iij. Qui admiſſa plangit: nec tamē
deſerit. pena grauiori ſe ſubijcit: dlicta itera
ta plus puniri optet. ff. de iure pronat⁹. l. i.
Nam per talem recidiuatōem fit.
Homo debilior ad reſurgendum.
Dyabolus fortior ad inuadendum.
Deus difficilior ad indulgendum.
Nam primo hō efficiṫ debilior ad reſurgēdū
ſicut naturaliter videmus. ꝙ quantoplus
piſcis. lepus vel auis in rethe vel laqo̅ſe agi
tat. tantomagis ſe inuoluit. et minuſ euadit
et quando credit effugere p cordā retrahitur
a volatu. Hec ei vices ſfaciunt cōſuetudinē
ff. de iure. pa. l. i. Sic pc̄tor diutiuſ manēdo
in pc̄to. ſtrictius p cōſuetudinē capiṫ. et q̄n
topl'ies reiteraṫ tantomagis hō ad reſurgen
dū debilitatur. et quando pponit per pniaȝ
euolare. p cordā male delectationis et cōſue
tudinis retrahitur vnde hr̄ ex. de conſue. cū
tanto. ꝙ tāto ſunt grauiora peccata. q̄nto di
utius infelicē aīam detinent alligataȝ. et ex
de conſang. et affini. nō dȝ. diuturnitas tpiſ
nō diminuit peccatū. ſ; auget. ſ; ꝑuis pc̄ta i
cōſuetudinē deducta ſunt grauiſſima leuiſ
ſima tñ eſtimanṫ a pectoribus. et q̄ſi nulla: dē
cepti nanqȝ ꝑua delectatōe periculū et ḡui
tatem nō ponderant: nec attēdunt. ſicut nec
piſcis hamū: delectatione cibi attēdit. i quo
tñ capiṫ. teneṫ et morti traditur. ¶ Scdo dy
abolus efficiṫ fortior et aīoſior itez ad inua
dendū. Nā latro cōſiderās ſe pſpere et ſine re
prehēſione hōicidiū peregiſſe. audatior fit
et eo aīo aīoſior ad latrucinandū. Sic dya
bolus cū ſcꝫ tēptando hoīem vicerit. et pc̄to
occiderit. tantoaudatior efficitur. iterruȝ ad
hoīem iuadēdo. Hō oñdiṫ i pabola euāge
lij. vbi dr̄. Cum immūdus ſpūs. i. dyabolus
q̄ imūdus drˀ. qꝛ ſecū hȝ immūdiciā pc̄ti. per
quā aīam quā poſſidet facit immūda: exierit
ab hoīe. ſ. per pniam ei⁹. tūc ābulat per loca
inaquoſa. i. corda iuſtoꝝ. q̄ ſunt arida et ſicē
ſa dilectione dei. ⁊ ſine humore carnalis de
lectatōis: q̄rens req̄em. i. cōſenſuȝ rōis i ſuiſ
ꝑuis ſuggeſtionib⁹. et n̄ iueniēs dic. Reuer
tar in domū mea. ſ. aīam penitētis q̄ oli mea
fuit de q̄ p pniam expulſus ſum. Eſt ei dya
bolus ita verſatus. videns ꝙ iuſtos et deuo
tos vincere nō pōt. pter eoꝝ ꝯſtantiā et for
titudinē. cogitat inter ſe aliq̄n tēptaſſe talē
ex quo nunc expulſus ſum per pniam. et h̄ i
tali vicio et viciſſe reuertanſ ḡ itez illuc. quē
al's debilē iueniſti. itez debilē repies. Tūc
cū venerit. repit cū ſcobis. ſ. cōtritōis et cō
feſſionis purgatū et mūdatū et forte vacātē
tepidum. et ocioſuȝ. qꝛ forte adhuc icōſuetū
ad exercitiū virtutū facillātē. quē tūc dyabo
lus aggrediṫ. mouendo fantaſmata maloꝝ
in memoria reſeruata. incendendo p deſide
riū amoris. vt hō cōſenſuȝ adhibeat et iādē
in opus malum recidiuet. Quē ſi nimis for
tem et reſiſtentem ſibi repit. nō valēs per ſe
vincere ſeuȝ. aſſociat. vij. ſpūs neqciores ſe
alia. vij. vicia moralia pulſando et iuadēdo
tā diu. quo cor ſibi. ad aliquē conſenſuȝ ap
eriaṫ: tūc intrat et inhitat ibi. et fiūt hoīs illi⁹
nouiſſima peiora priorib⁹ qꝛ nō ſolū vnum
peccatūq̄ cōſenſit redit. imo oīa alia dimiſ
ſa per pniam reuiuiſcunt. ¶ A. ¶ Sed q̄ṅ
ad q̄ reuiuiſcunt pc̄ta deleta per pniam in re
cidiuatōe. Ad qd̄ quidā īnīdent dicētes. ꝙ
redeunt quo ad reatum. et quo ad penā. et
etiā quo ad oīa munientes ſe ſup illō. mat.
xviij. et recitatū de pe. di. iiij. §. i. Serue ne
quā omne debitū dimiſi tibi q̄m rogaſti me
nōne optuit et te miſereri conſeruo tuo. q̄m
rogauit te. et ita iratus dn̄s tradidit eū tor
toribus quouſqȝ redderet vniuerſuȝ debitū
ſic et pater meus celeſtis faciet vobis. Sup
quo dicit Raba: vt allegaṫ de pe. di. iiij. Co
ſiderandū vniuerſum debitū. qꝛ nō ſolū pec
cata q̄ p⁹ baptiſmū hō egit reputabunṫ et ad
penā. verūetiam originalia pc̄ta q̄ in baptiſ
mo ei dimiſſa ſunt. Theologi aūt dicunt. ꝙ
pc̄ta reuiuiſcunt. ſiue redeunt tm̄ quo ad ex
tētū aggrauatōis. pter ingtitudinē ꝑcedē
tis grē vel remiſſionis. et nō redeūt quo ad
culpā ſiue maculā. nec p ꝯñs ad reatū pene.
et ſic dr̄ dē pe. di. iiij. ꝯſiderādū. ꝯcordat hoſ.
nec pter h̄ eſt ita grue ſicut oīa ꝑcedētia. cū
in his nō oporteat iterare cōfeſſionē i h̄ cāu:
ſ; ſufficit in genere cōfiteri ingtitudinē ſuaȝ
in recidiuando vt dicit ludo. i ſum. ſua. ¶
Tertio deus eſt difficilior et tardior ad idul
gendū. nam qui dn̄o ſuo ſcꝫ infidelis iueniṫ

vix gr̃am iuenit. et veniã meret̃. m̃lto magiſ q̃ frequẽter. ſic vix iueniet miſericordiã a dõ q̃ peccãdo eius miſericordiã frequenter reſutauit. vñ aug. in li. ſoliloquioꝝ. et recitatur d̃ pe. di. iij. manis. Frequenter peccãs et lugens veniã vix meret̃. Nã ibidẽ dr̃. nihil ꝓ ſunt lamẽta ſi replicantur pc̃a nihil valet a malis veniã poſcere. et mala denuo iterare. ¶ Deus enim vt clemens princeps vnani am petãti miſcðiam facit. ſ iteranti pc̃m ad irã et vindictã cõcitatur. ¶ B ¶. Sicut figurat̃. iij. reg. ij. vbi dr̃ ꝙ cum ſemei peccaſſet in dõ. regnãte ſalamone rege ſub eo ipetrauit indulgẽtiã ſub iſto pacto ꝙ irer ibꝛlꝫ ibi edificaret ſibi domũ. et nõ tranſiret torrentẽ cedrõ et inquocunqꝫ die trãſiret: moreretur ꝙ placuit ſemey. ſ veniẽs ibꝛl'm ſm ei⁹ fugientes ab eo. deſcendit pt⁹ eos d̃ ibꝛl'm ad regẽ geth. cũ rex ſalomẽ ſ cognouiſſꝫ miſit pananiã. vt eũ interficeret. Salomõ d̃ſignat pacificũ. i. xp̃m ꝑ ſemey pc̃oꝛ q̃ deũ offendit. ſ lacrimis indulgentiã obtinet p̃cipitur ſibi vt domũ ſibi ſtabiliet im ibꝛl'm. i. in viſione pacis. et inde ꝑ peccatũ nõ recedat. alias morietur. ¶ Sed q̃d pt⁹ tres ãnos vult ire poſt ſeruos ſuos. tres ãni ſunt tres ꝑtes pnĩe. q̃b⁹ cõpletis ſerui ſui. i. corꝑales ſenſuſ fugiũt de iugo ſpũs. et deſcendunt ad regẽ geth. i. mõm. Qd miſer pc̃oꝛ nõ aduertens pactũ qd ꝓmiſit. relicto ibꝛl'm. i. ſtatu pnĩe. vadit pt⁹ eos ꝑ cõſenſuꝫ: et tẽc excitatus dñs ad vindictã. mittit bananiã. i. iuſtitia et condẽnabat eũ. et fiũt nouiſſima hoïs illi⁹ peiora priorib⁹. ¶ C ¶ Sed q̃rit̃. an culpa iterãtis pc̃m freq̃nter in tm̃ aggrauet̃. ꝙ deus tãdẽ dedignet̃ ei ꝑ miſcðiam indulgere. dum venerit ad pniam Et vr̃ ꝙ ſic. Amos. i. c. ſuꝑ trib⁹ ſcelerib⁹ damaſti. et ſuꝑ q̃rtũ nõ cõuertã eũ. glo. hiero. di. iiij. dicit. ꝙ eadẽ peccata cõmittenti. nec pniam nec indulgentiã ſe datuꝝ denũciat. Igitur ꝙ pnĩa tm̃ ter poſſit iterari. ¶ D ¶ In oppoſitũ eſt mgr̃. iiij. ſen. di. xiiij. Pnĩa nõ tm̃ ſel' agatur. ſ freq̃nter iteretur. cõcordat eẽ aug. d̃ ſum. tri. et fi. ca. c. firmiter. vbi iux̃ fi. dr̃. Sꝫ pt⁹ ſuſceptionẽ babtiſmi q̃ſcꝙ ꝓlapſus fuerit in pc̃m. ꝑ verã ſp pniam põt reparari. Et ideo m̃dõ dic. doct. deuotus bonauẽ. in. iiij. ſuo ſuꝑ mgr̃ꝫ ſen. di. xiiij. Peſſim⁹ eſt error et crudeliſſim⁹ dicere ꝙ pnĩa nõ poſſit iterari: quia claudit viſcera diuĩe miſcðie. cũ ſic oẽs peccatores vel fere oẽs cogeret deſpar̃. Jõ dõꝫ ꝙ iterari põt. quociẽnſcũqꝫ hõ in hac vita eſt. ꝓbatur auc̃tate ezech. xviij. Si ipi⁹ egerit pniaꝫ. oim iniquitatũ ei⁹ nõ recordaboꝛ. Ptꝫ hoc maĩfeſte in dõ. q̃ prio peccauit homicidio occidẽdo vriaꝫ viꝝ berſebee. quã polluit ꝑ adulteriũ et penituit. De quo dr̃. ij. reg. xi. Et rurſus nũerando ppl'm peccat. et iterũ penituit et indulgentiã et miſcðiaꝫ eſt conſecutus. et in filijs iſrl' q̃ freq̃nter ꝯ deũ grauiſſimis peccatis peccauerũt. ſ pnĩa ducti miſcðiter idulgentiã meruerũt. Sꝫ argumẽtũ dic bonau. ꝙ hiero. intelligit ꝙ primũ pc̃m ſit cõſentire in corde. Scðm facere in oꝑe. Terciũ viere in cõſuetudinẽ Quartũ finalr̃ nõ penitet̃ Et de illo q̃rto nec pniam dat. nec veniã q: pt⁹ mortẽ nõ eſt locus pnĩe Ab alijs vero trib⁹ liberat. et dat penitẽti veniã et indulgẽtiam quociẽs voluerit. lꝫ de tertio tardius ſicut ptꝫ in ſuſcitatione trium mortuorum. quoꝝ vnũ ſuſcitauit in domo. puellã math. ix. Et ſignificat mortuuꝫ ꝑ pc̃m mortale in corde Scðm xp̃s ſuſcitauit ex̃ portã. adoleſcenteꝫ lu. vij. q̃ ſignificat mortuũ in oꝑe. Tercium ſuſcitauit in ſepulcro. cũ fletu. ſ. lazaꝝ q̃driduanũ fetẽtẽ. ioh. xi. Qui ſignificat peccatorẽ iacentẽ in ſepulcro mali ꝯſuetudis quẽ deus tarde et cũ difficultate reſuſcitauit. Sꝫ q̃rtũ mortuũ nõ legim⁹ ꝑ xp̃m ſuſcitatuꝫ. ſic nec q̃rtũ pc̃m. ſ. in pñia penaleꝫ dimiſſuꝫ q: talis eſt deſpatus a deo et traditus dyabolo. cuꝫ quo ſine fine in inferno torquebitur de pe. di. i. voluiſſent.

Tercia pars i qua

cõmedit̃ gr̃a hñ oꝑantium. ꝓ c⁹ ꝓpoſitõe eſt notandũ. q̃ xp̃s ſuꝑ̃ ipliciter. dixit ſe deũ eẽ in verbis i. his ſcꝫ. Et ecce pluſq̃ ſolomõ h. de quo dyabolus inuidens xp̃o ſm criſ. introduxit ꝑ os cuiuſdã aduocati ſuoſ ꝑenteſ carnales. vt ꝑ h obtegeret naturam deitatis in xp̃o dicẽſ xp̃o Ecce mr̃ tua, et frẽs tui foris ſtant. ſuꝑ. ex̃ tectũ. q̃rentes te. intẽdes inſidioſe. ſi ꝓpter hoc dimitteret p̃dicatõeꝫ. et i h argueret eũ fore puꝝ hoieꝫ ex motu carnal' affectiõis. Conſanguinei et cog̃ti more ſacre ſcripture freq̃nter dicũtur frẽs. Vñ ille inſidiatoꝛ h dixit. acſi dicere vellet. Tu glorians de celo hr̃e p̃rem et tñ radicẽ hẽs in terra Nõ ei põt eẽ filius dei quẽ hoĩes genuerunt in terra. Et q̃m xp̃m nitebãt̃ a bono ſpũali

retrahere ꝓpter affectionē carnalē parentum
cū tn̄ in hoc caſu. honor et op⁹ dei debeat ꝑ
poni. lꝫ alias ſint honorandi nō tn̄ ſup deū
ideo xp̄s dixit: Que eſt mr̄ nr̄a: q̄ ſunt frēs
mei: in quo tn̄ nec mrēm carnalem nega-
uit nec cōtēpſit. ſꝫ ſpūale cogtionēꝫ ꝓponē-
do dixit. extendens manus in diſcip̄los. ec
ce mater mea et frēs mei. Quicūqꝫ fecerit vo
luntatē pr̄is mei ꝛc̄. ¶ E Moraliter ē no
tandū. ꝙ ſicut xp̄s ſpūalia ꝓpoſuit tꝑali-
bus docuit in oībus ſpūalia et celeſtia tꝑali
bus et terrenis fore ꝓponenda. Cuius ē rō.
quia per celeſtia et ſpūalia donātur terreſtria
et non ecōuerſo. math. vi. q̄rite primū reg-
nū dei. et iuſticiā eius. et hec oīa. ſ. terrena
adijcientur vobis. Nā fatuus in hoc differt
a prudente. qꝺ̇ fatuus expers rōe nō diſtig-
uit inter vtile et inutile. dignū et indignum
bonū et malum. ſꝫ quandoqꝫ quod inutili⁹
et indignius eſt ꝓponit vtiliori. quia ſi offe
ratur ei florenū. et pomū. abijcit florenū
et eligit pomū in quo ꝓpenditur eius fatui-
tas. Prudens vero ꝑ oīum eligit qꝺ̇ vtili⁹
et dignius. qꝛ dicit phs. iij. topico. ꝫ magiſ
eſt eligendum. qꝺ̇ eſt vtile ad oīa. et qꝺ̇ eſt ſꝑ
melius. et qꝺ̇ eſt dignius. qꝺ̇ pōt deducere i
meliorem finē. qꝺ̇ eſt cū voluptate quod eſt
ſiñ triſticia et qꝺ̇ eſt magis bonū aīe. ꝙ corꝑ
is. Cū aūt ſpūalia et celeſtia ſint hmōi. et di
gnitate et vtilitate preferant̄ tꝑalibus vt hr̄
ex̄. de maio. et obe. ſolite. ¶ F Ideo q̄lꝫ
dꝫ et preelegere et preponere et ad hꝫ ad quo
tria ſcilicet.

Temporis prioritatem.
Intentionis principalitatē.
Ordinis dignitatem.

Nā prio ꝓponēda ſūt ſpiritualia quo ad pri
oritatem tꝑis. ſ. in etate iuuentutis. Nō eni
expectare debemus ad ſenectutēꝫ virtuoſe
opari: et nos exercere in virtutibus ſꝫ in iu-
uentute debemus incipere. Unde hiero. in
tenera etate. facili⁹ ſcte cōuerſatōis vſus iua
leſcit. qꝛ qꝺ̇ noua teſta capit. inueterata ſapit.
ſicut ptꝫ de arbuſculis. q̄ ſin cꝑlibꝫ ꝑtē trahi
pn̄t. Et tenera aīalia ſine labore damari pn̄t
vn̄ mollis cera recipit imaginē ſigilli defaci
li et indurata retinet. ſic de etate iuuentli.
Et ſicut indurata cera nō facil̄r informat̄. ſꝫ
frangit̄ ſic etas in malis indurata et inuete
rata vix ad bonū iclinat̄. Accidit ei q̄buſdā
ſicut cuidaꝫ molitori. qui habebat azellum

iuuenē et pulcrū. quē tm̄ diligebat ꝙ nullū ſibi
nullū on⁹ nec iugū ipoſuit. ſꝫ dū ad ſeniū ꝑ
ueniſſent. amiſſa pulcritudine et fortitudie
eū onorare voluit. ſꝫ qꝛ nō aſſuetus onera re
iecit. et mgr̄ eū calcarib⁹ ꝑcuſſit et occidit. ſic
magiſter vſum aſini futurū et vitā amiſit.
ſic quidā volunt ꝑcere corpi in iuuentute ꝙ
nec ei onus ieiunij. nec vigilie. nec alicuiuſ
caſtigationis iponunt. dimites hoc ad ſeniū
tunc ꝓponunt multa facere. ſꝫ amiſſa fortitu
dine et ſanitate in ſenectute pondera ꝑtare
nequiunt. et ſic ſine fructu dei. et ſine virtu
tibus deficiunt et moriuntur et mgr̄ꝫ. ſ. ſpūs
rōnalē calcarib⁹. i. affectionibuſ malis. et ad
mala induratis ꝑcutiunt et eternal̄r occidūt
Volēs igitur mortē eternā fugere. et vitam
eternā poſſidere cuſtodiat ſutre deo i iuuētu
te et fortitudine. q̄re dr̄ tren̄. iij. Bonum eſt
viro cū ꝑtauerit iugū ab adoleſcentia ſua ꝙ
figuratur math. xix. In iuuene qui xp̄m in-
terrogauit di. Magiſter quid faciam vt vitam
eternam poſſidebo: Qui dixit. Si vis ad
vitam ingredi. ſerua mandata dei. non hōi
cidium facias non adulteraberis. non fur-
tum facias. non falſum teſtimonium dices
honora patrem et mrēm. et diliges proximū
tuum ſicut teipſum. Et adoleſcens. oīa hec
cuſtodiuit a iuuentute mea. ¶ G ¶ Scđo
ſpūalia et celeſtia preponenda ſunt terrenis
quo ad principalitatem intentionis. Nam i
oī ope bono et ſpūali intentio tota debet di
rigi in deum quod principaliter fiet ad eius
gloriam iux̄. illud apponitur. i. cor. x. Oīa
in gloria dei facite. Sed diceres ſi oīa i glīa
dei fieri debent tunc videtur ꝙ omnis ac⁹
ſit meritori⁹. vel demeritorius bonus vel
malus. et ꝙ nullus ſit indifferens. qꝛ homo
vel refert actus ſuos in gloria dei vel non.
Si primū. eſt actus meritorius. Si ſecundū
eſt demeritorius. Rn̄detur ꝙ fuerunt aliq̄.
di. ꝙ homo nihil facit ex deliberatione. q̄n
deus reputet ei ad premiū vel ad demeritū
Unde in die iudicij. vt dicunt de omni actu
deliberatiuo rationem reddere oꝑtet. ¶ H
¶ Et huic dicto conſonare videntur dicta
ſctorum qui dicunt. ꝙ ſicut non peribit ca-
pillus de capite. ita nec momentū de tempe
de quo rōēꝫ reddere oporteat. Hoc idē dicere
videtur an. ꝙ exigetur a nobis omne tꝑus
impenſum qualiter ſit expenſuꝫ. Si illemō⁹
dicendi: aut nimis multum ampliat viam

ſalutis aut nimis multū coartat. Nam ad hoc
ꝙ opus fiat meritoriū aut diceret requiri ac
tualē relatōem illius opis ad deū. aut dice-
ret ſufficere relatōꝫ in habitu et in vniuerſali
¶ I ¶ Si dicant ꝙ requiritur relatio actua
lis et in particulari. tunc nimis eſt arta via
ſalutis: q2 tūc in oī ope qđ hō nō actualr̄ re
ferret in deū demereṫ. et peccaret qđ eſſet du
rum dicere. Sed ſi ſufficeret relatio habitua
lis. et in vniuerſali tunc aliquis qui ꝓpoſu
iſſet in corde ſuo. deo ſeruire in principio ā
ni menſis. vel ſeptiane: oīa opa que poſtea
faceret etiā de deo cogitans eſſent ſibi meri
toria. et tunc nimis ampliaret viam ſalutis.
Quod eſt ꝯ̄ illud ꝙ dr̄. ꝙ arta eſt via q̄ ducit
ad regnū. Eſt igitur alius modus dicēdi ꝙ
in opibus voluntatis deliberatiue eſt pone
re mediū inter bonitatē et maliciā. Nā q̄dā
actio deliberatiua a voluntate ꝓcedens. eſt
ordinata ad debitum finē ſcꝫ ad deū hec q̄-
dam eſt bona. et ſi ſit ex caritate. tunc eſt me
ritoria. Quedā vero actio nō eſt ordinata. et
hec diuiſio eſt ꝑ imediata. Sed nō oīs actio
nō ordinata ad deū tāꝙ ad finē. eſt mala q2
quedā nō ordinaṫ ꝓpter inordinatā cōuerſi
onem ad creaturā: q̄dā vō nō ordinatur ꝓ-
pter ꝓpantis negligentiā. q̄dā vero nō ordi
natur ꝓpter opantis infirmitatē et miſeriam
Prima dr̄a actōis nō ordinate eſt mala ma-
licia cōmiſſionis. puta que actio ſe cōuertit
ad creaturā. ꝙ illā ordinatōeꝫ cōmiſit: et igr̄
eſt ibi quadā cōmiſſio. Scđa eſt mala mali-
cia omiſſionis. Tertia vero neutro mō ma
la eſt. ſꝫ eſt indifferens. Talis aūt actio qn̄ q̄ſ
facit aliquē actū. ita ꝙ circa creaturam nō af
ficiatur inordinate: nec tn̄ illā actōeꝫ ordinat
ad deum. ſꝫ facit ꝓpter aliquē finē qui reſpicit
aliquā indigentiā nature. vt cū aliq̄s ꝑambu-
lat vt recreeṫ vel cōmedat vt reficiatur. et tal'
actio indifferens iudicatur. q2 deus nec illā
remunerat. nec imputat ad culpā. et hoc q2 in
tali actione non eſt malicia cōmiſſionis. q2
nō eſt inordinata delectatio nec ēē omiſſiōis
Nō ei ſp̄ omittit hō qn̄ actōes ſuas nō refert
in deū. Indulgetur ei nature fragili et infir
me. vt multa talia poſſit facere: nec deus re-
quirit ab hoīe in tali ſtatu diſtratōis. ꝙ oīa
dum facit referat. ad ſe: requirit tn̄ aliqn̄ ſcꝫ
qn̄ eſt tp̄s et locus. et ſi tūc nō referat omittē
do peccat 2c̄. Sed quid ad v̄bū apl'i: dōꝫ ꝙ
illud verbum poteſt accipi affirmatiue. vel
negatiue ſi accipitur negatiue. tūc eſt p̄ceptū
et eſt ſenſus. Ita faciatis oīa opa vr̄a. vt ni
hil faciatis ꝯ̄ gl'iam dei. Si aūt intelligitur
affirmatiue tunc pōt teneri collectiue vel di-
ſtributiue. Si diſtributiue et diuiſim. tūc ē
cōſiliū et āmonitō. Ammonet eni apl's ſm
hūc ſenſum ꝙ omne op⁹ nr̄m referam⁹ i deū
qđ de quolꝫ diuiſim facere poſſimus et ſi fa
cim⁹. vtile eſt nobis expediēs. Nullū eſt eni
op⁹ deliberatiuū qđ a nobis fit. qđ q̄dē nō
poſſum⁹ facere ꝓpter deū. Si aūt teneaṫ col
lectiue tūc nō eſt cōſiliū. nec preceptū ſꝫ finis
p̄cepti vel cōſilij. Ad hoc ei debem⁹ tendere et
hoc deſiderare. ꝙ ad talē ſtatum ꝑueniam⁹
ꝙ oēs actōes nr̄as et affectiones ꝑincipali i
tentione ad deū referamus. ¶ K ¶ Tertiō p
ponere debem⁹ ſpūalia et celeſtia tp̄alibus
ꝓpter dignitatē ordīs. Digniora nāꝙ in or
dīe ſuꝑponūṫ. ſicut videm⁹ in elemētis. Cū
ḡ ſpūalia. ſ. v̄tutes et celeſtia ſcꝫ gl'ia et gau-
diū beatitudīs ſint digniora oībus terrenis
q̄ oīa vt ſtercora ſunt in cōpatione auri ſicut
terrena reſpectu ſpūaliū v̄tutū et donorum.
Vn̄ ſap. vij. Omne aurū in cōpatōe illi⁹. ſ.
v̄tutis vel gaudij beatitudīs arena eſt exi-
gua et tāꝙ lutū eſtimabiṫ argentū in ꝯſpec-
tu illi⁹. In ſignū hui⁹ ſancti reges terre. oīa
regna mūdi. et ornatū ſeculi ꝯtēpſerūt. vt v̄tu
tes acquirerēt. et gl'iam poſſiderētſempiter-
nā. Sicut legitur de ſancto ludouico filio
karoli regis francie. ſicilij et ihr'lm. qui oīa
terrena vt ſtercora arbitrās. relicto ſeculo et
hereditate pr̄na. ordinē fratrū minoꝝ ingre-
diendo gl'iam celeſtē adept⁹ eſt. Unde i bul
la de eius trāſlatōe ſcribit ioh. papa xxij. Lu
douicus vt ſol refulgens in virtute multa
repentine ad ſummā gl'iam ſ̄dit. regalibus
dignis cōſpectib⁹ vt candens lilium. ac odo
ris ſuauiſſimi roſa rubens nunc gaudet in-
eternum.

¶ Feria q̄nta poſt inuocauit.

Greſſus ihesus
ſeceſſit in ptes tyri et ſydonis. et
ecce mulier chananea a finib⁹ ill'
egreſſa clāauit. d Miſerer̄ mei dn̄e fili dauid
filia mea. male a demonio vexatur Math.
xv. ¶ L ¶ Languid⁹ poti⁹ ſi prudens eſt ex
ꝑtum et litatum querit medicū ꝙ ignaꝝ. q2
vulgariter dr̄ ꝙ melior eſt mgr̄ diſcipulo. ſic
ſentientes aliquē morbū. ſiue ſit oculorum

dentiū. ſiue capitis nō debet recurrer̄ ad phi-
tonīſſas et carminatrices et hmōi vt ſuis car-
minibus. cōiurationibus. ſiue bn̄dictōibus
curentur quod ſub pena excōicatōis ſm ca-
nones. et cōcrematōis. ſeu decapitatōis: ſiue
depcatōis ſm leges ꝓhibet̄. ſed potꝰ ad ve-
rū medicum et expertum magr̄m ſcꝫ xp̄m debe-
mꝰ recurrere et eius auxiliū implorare. Vn̄ō
aug. de ci. dei. et allegat̄. xxvi. q. ij. Qui ſin̄
ſaluatore ſalutē hr̄e vult. et ſine vera ſapia ē
ſtimat ſe ſapientē fieri poſſe. nō ſanꝰ ſ₃ eger ē
nō prudens ſ₃ ſtultus. in egritudīe aſſidua la-
borabat in cecitate noxia ſtultus et demēſ
ꝑmanebit ac ꝑinde oīs inquiſitio et oīs cu-
ratio q̄ a diuinis et magicis artibus. vel ab ip-
ſis demonibus in ydoloꝝ cultura expeditur
mors potius eſt dicenda q̄ꝫ vita. et qui ea
ſectantur ſi ſe non correxerint ad eternam ꝑ-
ditionē tendunt. Hoc attendens illa muli-
er ſm originē in omel. nō petit iacobū. non
rogāuit iohem. non acceſſit ad petrū: nō eſt
inq̄t mihi neccīꝰ fideiuſſor. ſ₃ ſuſcepit i ſe pnie
procinū et ſola cucurrit ad dn̄m. et cū in vo-
ce tenuit et dixit Miſerere mei fili dauid.

M ¶ Querit̄ vtrū demones poſſint inhītar̄
corporibus hoim. et eos vexare. Et videt̄ q̄ꝫ
nō. q₃ ſm aug. de fide ad petrū. Duo ſpūſ n̄
pn̄t ſil' eſſe in codē loco. ſ₃ aīa et ſpūs eſt in q̄-
libet parte corpis tota ſm eundē et arcs. g̃ i
nulla pte corpis pōt demō habitare. Cōtra
nullus ſpūs eijcit̄ de corpe in quo nō eſt. ſ₃
demon eijcit̄ de corpe vt h dr̄. g̃ pōt eē i cor-
pe. Rn̄dit aug. in li. de diuinatōe demonū. q̄ꝫ
demones ꝑ naturā ſue ſubtilitatis pn̄t pene-
trare q̄cunq₃ corpa. et in eis ſine obſtaculo
ſubſiſtere: rōne vero ſue poteſtatis pn̄t corpa
in quibus ſunt mouere et ꝑtrahere. Ad ar-
gumētū dōm. q̄ꝫ duo ſpūs eſſe ſil' nō pn̄t in
codē. et ſm idē. ſ₃ bn̄ ſil' eſſe pn̄t diuerſimod
mō aīa eſt in corpe vt forma ꝑfectiua ſeu ifor-
matiua. dyabolus vero ſolū vt motor et de-
ſtructor ꝑfectōis. ¶ Sed querit̄ an poſſit aīe
ĩprimere malas cogitatōes. et affectōes ma-
las incendere. Dicit bonauē. i ſcdo ſuo ſup
magr̄m ſen. di. viij. q. v. q̄ꝫ pōt eas aīe admi-
ſtrare ꝑ ſuggeſtiōes. ſ₃ nō principal'r efficere.
q̄ꝫ ſicut i corpalibꝰ ignē accēdere n̄ eſt ignē₃
generare. ſ₃ potius pabulū igni miniſtrare vl'
ignē applicando cōbuſtibili. vel econuerſo.
Sic in ſpūalibus dyabolus pōt ꝑ ſugge-
ſtionē malas cogitationes et affectōes. q.

papulū admiſtrare. et iſtas per ignem male
cōcupiſcie et libidiſ accendere: ꝓterea dicitur
a ſanctis doct. incentor maloꝝ non affectie
ſ₃ miſtratie. ¶ N ¶ Sed querit̄. an dyaboli
poſſint ſcire ſecreta cordiū: Rn̄dit bonauē.
vbi ſupra. q̄ꝫ ſcire cogitatōes hominū pōt eē
dupliciter. Vno mō ꝑ ſciam infallibilē₃. ſic
ſolus deus nouit cogitatōnes hoīs. vel cui
deus reuelauit. Alio mō ꝑ coniecturam ꝓ-
babilem. hoc mō demō ſcire pōt cogitatōes
hoīs. Quia enim pauca ſunt ita ſecreta. q̄n
prodeant in opa exteriora. vl' ꝑ ſigna cordiſ
vt apparet in rubore. rōe verecūdie. timoris
vel amoris vel ꝑ alia ſigna exteriora corpis
manuum vel pedum. que omnia diuerſimo-
de mouentur: ſcd̄m diuerſitatem affectionū.
Hinc eſt. q̄ꝫ multe cogitationes noſtre dep-
hendi poſſunt a demonibus. niſi arceantur
virtute dei. Et hec cogitatio potius eſt con-
iecture q̄ꝫ certe ſcie. Pꝫ ergo quid dōꝫ eſt ad
queſitum. ¶ Quātū ad continuationē et ꝑ-
ſecutionem lr̄alem euangelij. Heri eccleſia
docuit. quomodo xp̄s obſtinatos et incre-
dulos reprehendit. hodie quomodo chana-
neam ſuplicantem ꝓpter credulitatem ſuſce-
pit. Et ſunt tres ptes hꝰ euāgelij pĩcipales.
In prima notat̄ mirabilis egreſſio redēpto-
ris ibi. Egreſſus ihs.
In ſecunda ſtudenda miſeratio ſaluatoris
ibi. Ecce chananea.
In tercia denota commendatio cōditoris.
ibi O mulier magna eſt fides tua.

Circa primam par-

tem eſt lr̄aliter notandum. q̄ꝫ egreſſus ihs ď
genezareth vbi ſcribas et phĩcos de ſua ſup-
ſtitioſe. vana reprehendit. vbi multa mira-
cula fecit. et ſp obprobria ſuſtinuit ab eis. vt
ingratus abſceſſit. ſecedēs ad ptes tyri et ſy-
donis media producta. Tyrus erat ciuitas
gentiliū chananeoꝝ. ſm remig. Sydō vero
terminus eoꝝ₃. Illa ciuitas fuit in terra ꝓ-
miſſionis prope montem libani de qua ter-
ra, filij iſrl' prius expulerunt chananeos ſ₃ q̄-
quibuſdam remanentibus de illis hec mlr
deſcendebat. ¶ O ¶ Moraliter eſt notandū
q̄ꝫ niſi effectus ſeq̄retur a cā. cauſa non cog-
noſceretur. Nam effectus ducit nos in cognitōꝫ
cāe vt dr̄. i. phic. Nā cum videmus aliq̄d opꝰ
perfectum et bonū. arguimꝰ artificē fuiſſe bo-
nū et perfectum. Sic deꝰ pr̄ volens ſe mō-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

oñdere fecit opus i auditum et inenarrabile
et in conſuetum mittendo filiũ in carnẽ. vt ꝑ
eius agreſſum nobis ingreſſum et viam
vite monſtraret. ¶ Unde de ſumma trini.
et fi. ca. c. firmiter dicitur. ꝙ ipſe vnigenit⁹
dei filius ihs xp̄s a tota trinitate cõiter incar
natus ex maria ſꝑ virgine ſpũſſancti coopa
tione conceptus. viam vite manifeſte demõ
ſtrauit. in quibus verbis tres notantur na⸗
tiuitates. ſeu egreſſus dei filij. quibus viaꝫ
vite nobis monſtraret. ſcilicet.
Paternalis. vnde naſcit̃ eternaliter.
Maternalis. vnde egreditur temporaliter.
Mentalis vnde ꝓducit̃ ſpũaliter.
Nã p̄rio dei filius naſcit̃ a p̄re ſꝑ. Sicut enĩ
ſplendoꝛ qui gignit̃ ab igne atꝫ diffunditur
coeu⁹ eſt illi. et eſſet coeternus. ſi ignis eſſet
eternus: ſic fili⁹ eſt coeternus p̄ri et ſꝑ gigni
tur vñ mgr̃ ſen. in. i. di. ix. allegãdo origiñẽ
dicit. ſaluatoꝛ nr̃ ſplẽdoꝛ eſt claritatis: ſplen
doꝛ aũt nõ ſil̃ naſcit̃ et deſinit. ſ; quotiẽs oꝛ⸗
tũ fuerit lumẽ ex quo ſplẽdoꝛ naſcit̃. totiens
oritur et ſplendoꝛ claritatiſ. ſic ergo ſaluatoꝛ
ſꝑ naſcit̃. De hac natitate dr̃ mich. v. Egreſ⸗
ſus eſt ſic ab initio eternitatis. et pſ̄. Ex vte
ro añ luciferꝫ genui te. Hec enĩ generatio eſt
eſt tamocculta et explicabilis ꝙ hilarius di
cebat. Ego neſcio. q2 nõ requiro. cõſolaboꝛ
me. q2 archangeli neſcierunt. angeli nõ intel
lexerunt. ꝓphẽ nõ ſenſerunt. apl̄i nõ p̄dica⸗
uerunt. Hanc etiam generationem ſalomon
fatetur ignorare. di. ꝓuer. xxx. Tria ſunt dif⸗
ficilia mihi. et q̃rtũ penitus ignoro. Uiam
aquile in celo. viam colubris ſuꝑ petrã. viã
nauis in medio mari. et viã viri in adoleſcẽ
tia. Nam auis in aere nõ facit veſtigiũ. Sic
nos per creationẽ volando ex deo imediate
creati ſumus. et non inuenitur veſtigiuꝫ ali
cuius cõculcatõis honoris deifice. ſ; magiſ
glia dei. Scd̃o coluber ſuꝑ lapidẽ non facit
veſtigiũ. Sic de⁹ qui eſt ſpes oim. hꝫ r̃ginẽ
quietiſſimũ nec patit̃ ꝓpter hoc aliquã cica⸗
tricem in manibus portando oĩa. Quis ſit i
oibus p̄ncipaliter eẽntialiter et potentialiter
Tertio nauis ꝛc̃. ſic nos in mari diuitatis
ab eterno et huc venimus ex mari diuitatis
nõ ip̄m exuiſcerando in aliquo. vt auis ſe
exuiſcerat ꝑcreando oua. Sed q̃rtũ penitus
ignorat. ſ. viam adoleſcentis. i. xp̄i genera⸗
tõem eternalẽ. C P ¶ Sed que eſt vtilitas
huius generationis: Dico ꝙ creatio rerum:

Egreſſus enĩ ille eternus. egreſſum mõi ꝑ
creatõeꝫ cauſauit. q2 ſicut radius egrediens
a ſole cauſat res ineſſe ſic egreſſus dei filius
a p̄re cauſat res ineſſe iux̃ glo. ſuꝑ illud pſ̄.
Semel locutus eſt de⁹ duo hec audiui. duo
q̇dã. ſcꝫ ꝑſonaꝝ emanationẽ et mõi creatõꝫ
q̃re iob. xxxiij. Semel loquit̃ deus: loquit̃
enĩ filiũ generãdo. qui ẽ v̇bũ p̄ris. et creatu⸗
ras in eodẽ v̇bo creando. Nam ſm̃ doct. niſi
filius a p̄re egreſſus eſſet generatione eterna
botrus de vinea. nec pomũ de pomo. nec pi
rum de piro poſſet generari. Eſt enim fecũ⸗
ditas p̄ris cã oĩs fecunditatis. Egreſſus eſt
igit̃ dei filius ꝑ creatõeꝫ rerum in ſex diebuſ
vt ſicut ipſe ſeptimo quieſcendo regreſſus ẽ
in coꝛ patronũ vt homi ꝓpter queꝫ oĩa facta
ſunt viam monſtraret redeũdi ad deũ ſ; adã
ſeq̇ noluit. ſ; allectus in creaturis filiũ dei ſo
lum redire permiſit. ¶ Scd̃o filius dei egreſ
ſus de matre tꝑaliter: in ſalutẽ oim̄ eſt natuſ
vt hoiem recõciliaret. et ei vitam monſtraret
ad deum. Abac. iij. Egreſſus es in ſalutem
ppl̄i. Nam deus pr̄ videns voluntatẽ ſuam
fruſtratam. ꝙ hõ errans in mundo ñ egrede
ret̃: nec in uanum eum creauerat. ſ; ad finem
oꝛdinatum. ſcꝫ beatitudinẽ eũ reduceret. mi
ſit pt⁹ quicꝫ milia ãnoꝝ in ſexta etate mũdi.
iterũ filiũ ſuũ in ꝓuteꝝ virginis. vt tꝑalr̃ a v̇
gine naſceretur. et conuerſando cum hoib⁹
viam monſtraret beatitudinis. et ſic errantẽ
hoieꝫ reduceret. In quo egreſſu dei filius.
xxxiij. annis laboꝛando fideliter. duas tur⸗
mas aiaꝝ ſcꝫ iudeoꝝ et gentiliuꝫ acquiſiuit
et cum gaudio in aſcenſione quando redie
rat ad p̄rem reduxit. C Q ¶ Figuratur geñ.
xxx. in iacob. qui egreſſus ſolus in longin⸗
quo ꝓ vxoꝛe ſeruiuit ſocro ſuo. vij. annis ꝓ
rachel. et. vij. alios annos ꝓ lya ꝓ mercede
poſtulans cunctas oues varias coloratas.
qd̓ cũ placuiſſet laban: tulit iacob virgas et
decoꝛticauit. vt diuerſiſ apparerent coloꝛib⁹
et poſuit in canalibus vbi greges bibebant
vt aſpectu caꝝ cõcipent et varijs coloribus
fetus ꝓcrearent. qd̓ et factũ eſt et multum in
gregibus ouium et pecoꝝ ditat⁹. cũ duabuſ
vxoꝛib⁹ et duab⁹ fmis ad p̄reꝫ cũ gaudio eſt
reuerſus. Per iacob qui ſupplantatoꝛ dr̃. de⸗
ſignat̃ xp̄s filius dei. q̇ ſupplantauit dyabo
lum in baculo crucis. h egreſſus de p̄re viri
liter in mõo. fuiuit. xxxiij. annis pro aĩa ſi
bi in fide deſponſanda. qui proponẽſ oib⁹

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

virgulas verba et facta diuerſarum virtutū.
in quibus multi hoīes imitati. multū dita-
tus in ſimplicibus et rudibus. ſ. iuſtis ho-
minib⁹: cum duabus turmiſ animarum. ſcʒ
gentiliū et iudeorum. vel contemplatiuorū
et actiuorum ad propria eſt reuerſus. ¶ R ¶
Tertio filius dei egreditur et naſcitur ſpūa-
liter. a mente deuota. Nam ſm mgrm. i. ſen.
di. xv. filius dei viſibiliter ſcʒ viſus eſt. ſʒ fre
quenter mittitur a pr̄e inuiſibiliter. in aīas
iuſtorum. vt percipiatur et cognoſcatur Per
cipitur autem et cognoſcitur per inſpiratōeʒ
boni affect⁹ Quotieſcūqȝ ei bonū affectū cō
cipimus et ad affectum producimus toties
filium dei concipimus. et generamus Vnd
leo papa dicit. Deus per affectum concipitur
per effectum naſcitur. per profectuʒ nutritur
et tribulationibus roboratur et perſpicitur ī
perfectam etatem plenitudinis criſti. Vides
nanqȝ pius pr̄ cui cura ſemper eſt de filijs.
miſſionem primam qua miſit filium ſuum ī
carnem viſibiliter et in amariſſimam morteʒ
in multis peccatorib⁹ euacuari. et ꝙ adhuc
ſuperſit locus beatitudinis. nō ceſſat. ſʒ quot
tidie et freq̄nter inuiſibiliter mittit dei filiū
et ſpm̄ ſanctum. vt viam vite eterne manife-
ſtius mōſtrarēt et inſpirent. et aīaʒ captiuā ī
peccatis ad eum reducant. ¶ S ¶ Ibi enim
alte clamant illud can̄. vi. Reuertere. ſuna-
mitis reuertere. vt intueamur te. Sed heu mlṫ
ti vt herodius. ſaturatus prede vel deditus
carne ad vocem clamantis et reuocantis nō
redeunt. ſed in delectationibus carniſ et pec
catis perſiſtunt. Sicut legitur ꝺ coruo gen̄.
viij. Qui egreſſus de archa poſuit ſe ſuper
cadauera et nō reuertebatur. Sic anima pec
catris ponens. ſe per deſiderium ſuper delec
tationes carniſ cōplacendo ei. et vocem filij
dei. nec ſpūſſancti exaudit nec curat in arcā
celi vnde exiuit regredi. qꝺ lamētabat phs ī
li. de pomo et morte. conſiderans miſeriam
hmōi aīe peccatis infecte. d. Ve aīe peccatri
ci. q̄ non hʒ poſſe redeundi ad locum ſuū ſta
tutum. qꝛ turpia opa et delectationeſ corpiſ
impediunt aſcenſum eius ſurſuʒ. Sʒ beata
aīa que non fuerit infecta prauis opibus h⁹
mōi. quia hec ſola libere ad deum volat. et
ſicut columba in arcā ramum oliue. i. effec-
tum miſericordie et gratie in ſignum paciſ
eterne felicitatiſ portat

Secunda pars in

q̄ notat̃ ſtupēda miſ͛atō ſaluatoris ibi. Ecce
chananea. i. mlr̄ de terra chananeoꝝ gentiliſ
indigēs dīno auxilio. cū magna fiducia ve-
nit ad xp̄ʒ di. Miſerere mei dn̄e fili dꝺ. etc.
Conſidera mlr̄is phaʒ inſpice aīam gene-
roſam. nō prexit ad dīnos. nō inuocauit ma
gos non alligaturaſ queſiuit. nō impoſtriceſ
munuſculas adduxit. illas. ſ. q̄ ſolēt dmōeſ
ꝑuocare incātatōibus ſuis vulnus agere. re
liquit oēs dyaboli facultates et venit ad ſal
uatorem animarum nr̄arum. ¶ T ¶ Mora
liter eſt notandū ſm alex. ꝙ ī india eſt q̄daʒ
fons tal͛ nat̄e. q̄ ad clamorē hoīs pn̄tis. etiā
ſi tacite loquat̃ magno ipetu erūpit q̄ſi ebul-
lēs, ſic ē ꝺ fonte dīne miſcꝺie: qui ad vocē in
uocantis. vel etiam deſiderantis erumpit.
et habundāter ſeipm̄ effluit haurienda. Vn̄
orige. in omel͛. de mlr̄e clamante di. Si
hoīem interrogare volueris. īterrogas quid
fac̄. audiens dormit. aut non vocat. aut rēte
dedignatur tibi reſpondere ad deum auteʒ
nihil horum eſt opus. ſed vbicūqȝ fueris et
inuocaueris. d. miſerere. ilico aderit. Vnde
amb. de pe. di. i. Libēter ignoſco prompte
indulgeo et miſcꝺiaʒ magis volo ꝙ ſacrifi-
cium. Non enim veni vocare iuſtos etc̄. et ꝺ
pe. di. i. leo papa. multiplex miſericordia dr̄.
Miſcꝺie dei nec mēſuras poſſumus ponere
nec tpa diffinire. apud quā nullus patit̃ mo
ras venie cōuerſio. Clamemus ḡ cū illa cha
nanea di. Miſerer̄ ¶ Ipſe enī fili⁹ dei eſt mi
ſericors ꝑpter tria q̄ allegauit illa mlr̄i ſua
petitione di. Dn̄e fili dꝺ. miſere mei. ſcʒ.
Iure volūtaria. qꝛ dn̄s vniuerſalis.
Iure ꝓprietario. qꝛ filius dei collateralis.
Iure hereditario. qꝛ beniuol⁹ et letalis.
Nam filius dei eſt oībus inuocantibus mi-
ſericors. quia dn̄s vniuerſorum. iꝺ benign⁹
et volūtarius eſt ad miſerandū et pcēndū.
Naturaliter enī videmus ꝙ quanto aīal eſt
maior dn̄io ꝑditum. tanto ꝓnius et maior
pietate eſt ad miſerandū. ſic ptʒ ī rege aīalū
leone. qui iratus pcat ꝓſtratis: et in rege apū
q̄ ſm phm̄ eſt ſine aculeo. ſic dei fili⁹ ſicꝫ exce
dit ī dn̄io. ita et in miſcꝺia excedit oēs. vnꝺ
ꝓpha h̄ volens exprimere in eius laudē di.
Miſationes eius ſup opa eius. ¶ V ¶ Qꝺ
attēdere dʒ pc̄or. et vt ſeru⁹ dn̄m iplorare ꝑ
venia, dicendo: paciaʒ habe͛ in me Qꝺ in
fecerit de iniuria peccantis illata et ꝓfuſa

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ĩiuriantis. quiꝰ cõcitat̃ ĩ irã. Sicꝰ res vtputa
vnum. quantodulcius. tanto ſi mutatur in
acetum fit amarius. Sic econuerſo filiꝰ dei
ſi ad iram concitatur: quanto plus eſt miſeri
cors humiliter petenti ignoſci. tanto plꝰ ira/
ſcitur et amaricatur veniam nõ petẽti et pec/
catis ſibi iniurianti. Exemplum patz in aq̃la
de qua legitur in miris rerum. ꝙ qñ cornix
inſequitur eam. diu ꝓuocat et vexat. nũc tra
hendo caudã. nunc alias. ſ; diutius ñ valẽſ
ſuſtinere propter iportunitatẽ. cornicẽ vngui
bus rapit et dilacerat cum quapropter nobi
litatem nature multum diſſimulauit. Sic dñ
us qñ multum infeſtatur a peccatore et cõci
tatur. iuſticia petenti ad vindictam ad tp̃us
quandoq; diſſimulat patienter et miſericor/
diter expectans emendam: ſed tandem prop
ter peccantium importunitatez et pertinatiã
delinquentes rapit ſua vindicta et dilace/
rat. ſepando aiam miſeram a corpore p mor
tem. et expellit eternaliter puniendam. Qua
re greg. in paſtorę. c. lxxvij. Neceſſe eſt dum
peccati vulnus in ſubditis non regitur cor/
rigendo ſe ſolicitudine. ipa diſcretõ ſpãliter
moderet̃ ꝙ vite diſciplinã teneat ꝙ viſcera
pietatis non amittat. ¶ Secundo filius dĩ
eſt miſericors. quia eſt filius collateralis dĩ
patris clementis et miſericordia. cui ſecũdũ
greg. in quadam collecta eſt proprium miſe
reri et pcere. Dicit nanq; phs. ij. rethor. Dñ
iuuenes et filij ſunt magis miſericordes q̃
ſenes. Cuius ratio eſt. quia ſunt boni nec ꝓ
pter iuuentutem et paucitatem dierum ſunt
imbuti in malicia. et ideo etiam alios ñ cre/
dunt malos eſſe. ſed ſenes experti ĩ malicia
non: compatiuntur miſeriſ intantum ſicut iu
uenes quia putant miſeriaz ex culpa eueniſ
ſe. Hoc conſiderans illa mulier. inuocauit
eius miſericordiam nomine filij. vt eſſet ꝓ/
mior et citius eam exaudiret. ideo eccleſia in
prima omni mane inſtituit cãtare verſiculũ
Xp̃e fili dei viui miſerere nobiſ. vt rõe filia/
tõis in q̃ iuocat̃. ꝓmotior ſit nobis pc̃orib⁹
ad miſerendũ. et q̃d petit̃ in collecta ſequen
ti ſcz. Dñe deus omp̃s q̃ ad principiũ huiuſ
diei 2c̃. ſit largitor ad indulgendũ. ¶ X ¶
Sz q̃rit̃ q̃re filius dei inuocatus rõe filiatõiſ
differt et expectat qñq; ad implere p̃ces ſupꝰ
plicatõis. ſic. etiam patuit in hac muliere.
et inuocãte eius miſcõiaz rõne fil. atcĩs 2c̃
Rñdet̃ ꝙ ꝓpter tria. Pmo vt pc̃tor tarditate

et mora in petendo clariuſ cognoſcat mala
q̃ geſſit. et cognitõe delicti fortius doleat et
triſtetur et dolore et grauitate magis caueat
Unde ſecundum ſententiaz eximij doctoriſ
aug. ſup illo verbo. Et aia mea turbata eſt
valde. Diutius petendo. latior eſt dolor de
peccatis et ſceleribus cõmiſſis. Salubre er/
go eſt et vtili peccatori frequenter expectare
et libenter cum petit vt quantodiutius tar/
datur. tanto amplius mereatur habundãter
recipere quod flagitatur: nam ſemina niue l'
gelu preſſa ſolidantur. et ſi ad ſuperficiem
tardius exeunt. tamen ad frugem multipli/
tiorem conſurgunt. Sic ſepe deſideria quia
celeriter non fiunt tardius exaudiuntur. et
quod implere quotidie petimus. ex ipſa me
lius tarditate proſperatur. Hac enim cauſa
permiſit criſtus hanc mulierem tantum cla/
mare poſt eum. Unde greg. li. xxij. moral'.
Nemo q̃ tardiꝰ audit̃ credat ꝙ a ſuperna cura
negligatur. Sepe enim deſideria. quia ce/
leriter non fiunt. tardius exaudiuntur. Hac
etiam ex cauſa tantum tardauit liberare po/
pulum ſuum de ſeruitute vt ipſi dicerent pſ̃
xliij. Exurge quare obdormis domine 2c̃.
Hac etiam de cauſa tantum diſtulit ſaluare
genus humanum vt ſancti patres ardenti/
us clamarent. emitte agnum dñi. 2c̃. vt diſ/
rumpes celum 2c̃. Secundo dei filiuſ negli
git quandoq; exaudire. quia oratio non fit
ita ſicut fieri debet. ſcz cum debitis circun/
ſtancijs. q̃bus pretermiſſis petitio non au/
ditur. Preterea dictũ fuit petentibꝰ diſcipul'
ꝓ tp̃alibus idebite. neſcitis q̃d petatis mat.
xx. Tertio dñs qñq; ñ exaudire. vt ex difficulta
te ſanationis petens magiſ caueat ſibi. nã ex
difficultate ſanationis fit maior cuſtodia re
cepte ſanitatis. quia tanto plus diligit. quã/
to a maiori periculo et crimine nouit ſe quiſ
liberari. Un̄ greg. xxij. mor. c. viij. Certuz
quippe eſt ꝙ minus diligit ſaluatorem ſuũ
et redemptorem. qui minus intulit periculũ
quod euaſit. Ideo petrus cum difficiculta/
te et tarditate ſanatus optime ſe decetero cu
ſtodiuit a peccatis. et paulus ne caderet di/
cebat. Caſtigo corpus meum. et in ſeruitu/
te redigo. ne forte cum alijs predicauerim
ipſe reprobus efficiar. ¶ Tertio filius
dei eſt miſericors iure hereditario. ¶ Si/
cut enim radix eſt. ſic et fructus eius.
Qualis pr̃ talis filiꝰ. Quia aũt pr̃ eiꝰ dõ hz

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

carnem fuit magne clemētie 2 miſericordie
iux̄ illud yſa. lv. Miſcđia dd̄ fidelis. ita eti
am fili⁹ ei⁹ i in carnē hāc clemētiam 2 miſe
ridiā ꝯ hēdo hereditauit. ¶ Y ¶ Sȝ q̄rit̄ an fi
li⁹ dei plus ſit miſericors q̄ iuſt⁹. vel ecōuer
ſo. Dico ꝙ cū fili⁹ dei ſit iuſt⁹ 2 miſericors.
ideo ipa iuſticia 2 miſericordia 2 q̄cq̄d eſt in
deo eſt ipſe deus. vt dicit magr̄. i. ſen. di viij
Sequitur ꝙ de⁹ ſic eſt miſericors ſicut 2 iuſtuſ
et ecōuerſo tn̄ miſericordie effectus plus i no
bis relucēt q̄ iuſticie. Et iō q2 deus pcit pec
cātib⁹ et ſubito nō punit. et miſericordia e⁹
a ꝓ genie i ꝓgēies. Jō dicit̄ eē nobis magis
miſericors q̄ iuſtus et q2 ipſe pn̄s eſt miſeri
cordie et poſtmodū erit ipſe iuſticie. iō tunc
plus patebit iuſticia q̄ miſcđia. q2 reddet
vnicuiq3 iuxta opera ſua. ¶ Z

Tercia pars in qua

oſtēdit̄ ꝯmēdato xp̄i q̄ illā gētilē mulierem
ꝓpter fidem et bonā ꝯfidētiam ꝯmēdauit
di. O mulier mag̃ eſt fides tua. Et merito
dicit̄ mag̃. q2 filiā ei⁹ a demonio liberauit
et ei grām et miſcđiam ipetrauit. Moral'r eſt
notādū. ꝙ inter oīa maxīe egrotātibus ne
ceſſaria ē fides 2 ꝯfidētia boni medici. Nā
vt dic̄ ſeneca i q̄dā declamatōe nihil magiſ
ꝓdeſt egris q̄ ꝯfidei i eū a quo cupit curari
qđ ptȝ ꝑ tale exēplū. Quidā ſcl'abdicauit
filiū ſuū. ſ3 abdicat⁹ ſtuduit artē medicine
ꝯtigit patrē grauiter infirmari. rediit fili⁹ iā ex
ꝑtus medicus 2 curat patrē. hac re recōcili
atur. accidit autē vt nouercā eiuſdē filij ea
dem infirmitate. q̄ 2 pater laborare. iubet pa
ter filio vt nouercā curet. ſic patrē iam cura
uit. filius noluit 2 iō iterū abdicat⁹ a patre
corā iudice accuſat̄ q2 nō vult nouercā cura
re. filius r̄ndit nō poſſe. dato ꝙ eadē infir
mitate laboraret. q2 nō eiuſdē affectiōis et
ꝯfidētie ad filiū fuit ſicut pater. Sic licȝ mul
te ſint infirmitates hoim. 2 ꝑturbatōes cor
diū. q̄ mouent hmōi anxiatos ꝓ ſalute et vi
tā eternā ꝓclamare ad medicū aiar̄ ſcȝ xp̄m
tn̄ vnū 2 nō alterū exaudit 2 curat iuxta ei⁹
deſideriū. q2 h̄ fidelis hȝ affectōeȝ et fidem
alter infidelis nec ꝯfidētiā nec affectiōȝ. Et
iō h̄ntē ꝯfidētiam exaudit alterū vo nō. Vn̄
. C. de veteri iure enucliādo. l. i. Deū ſpm
nrām ad ſolā iferre debem⁹ ſumme ꝓuidē
ciam trinitatis a q̄ mōi elemēta 2 eor̄ diſpo
ſitō ꝓceſſerūt ſine q̄ non eſt animus vl' inge
nio ꝯfidendū. q̄re apl's ad ro. i. dic̄ ꝙ iuſt⁹
. ſ. fidelis viuit ex fide. 2 de pe. di. iiij. i do
mo. Ex fide viuit iuſtus 2 mūdat̄ ei cordū
ꝑegrinat̄. 2 in eo deſiderātur qđ nōdū habe
tur. ¶ A ¶ Dicat̄ igit̄ bn̄ ꝙ fides ſit magna.
Eſt eniȝ magna 2 ſtupēda 2 a cūctis hoi
bus bona ꝯfidētia amplexanda ratione.

Firmitas vigoroſe.

Sublimitas glorioſe.

Vtilitas fructuoſe.

Eſt nāq3 prima fides mag̃ 2c. Fūdat̄ nanq3
fides nr̄a vigoroſe ſup̄ firmā petrā 2 ꝑfec
tā. ſcȝ ſanctā trinitatē. q̄ eſt ſcd'm mgrm ſniar̄
in. i. di. i. vnus 2 ſolus de⁹ verus ſcȝ pater
et filius 2 ſpūſſanctus vnius eiuſdēq3 ſub
ſtātie vl' eēntie q̄ eſt ſummū bonū qđ pur
gatiſſime mētibus cernit̄. Vnde de ſu. tri. 2
fi. ca. firmiter dicit̄. Firmiter credim⁹ 2 ſim
pliciter ꝯfitemur: ꝙ vnus ſolus ver⁹ ē de⁹
eternus. imēſus 2 imutabil'. oipotēs: icō
ꝓhēſibil' 2 ineffabil'. pater et filius et ſpi
ritusſanctus. Tres q̄dē ꝑſone. ſ3 vna eſſen
cia et ſubſtantia ſeu natura ſimplex aio. Do
mus eniȝ vix ruinā patitur q̄ firmo ac ſoli
do fundamēto ſituatur. Quō igit̄ ſancta ec
cleſia poſſ3 cadere q̄ ſuū fundamētuȝ nūq̄
deſinit tenere et defendere. Sȝ ſanctā eccle
ſiam pagan⁹ vel iudeus iaculo infidelitatiſ
ꝑcutit. d. quō deus xp̄ianor̄ poteſt eē vn⁹
et trinus. Defendit xp̄ianus h̄. nō ſolū oſtē
dēdo auctē ſanctor̄ verū etiā auctē et rōne
paganor̄. Primo auctē ſacre ſcripture deu.
vi. oſtēditur vnitas dei. Audi iſrl'. domin⁹
deus tuus vnus ē. Et eccli. i. dic̄ ihs filius
ſyrach. vn⁹ ē altiſſim⁹ creator oim. oipotēs
rex potēs et metuēd⁹ nimiſ. Hoc idē ꝓbatur
auctē paganor̄ et phor̄. dic̄ nanq3 phs. xij.
metha. Deus ē vnus etern⁹ nobil' in fine no
bilitatis et Boe. iij. de ꝯſo. Nam vnus eſt
deus. ¶ B ¶ Nam et ſocrates ex hac cā dici
tur eē interēptus q2 vnū deū apđ ydolatras
ꝯfeſſus eſt. Dixitq3 ꝙ primus canē q̄ deos
plres coleret: eo ꝙ canis eēt facta dei ſ3 ydo
la vana factura hoīs. ꝓpter qđ ab ydolatriſ
accuſatus carceribus mācipatus veneno eſt
interēpt⁹. Nā hec ē ꝯmūs xp̄ianor̄ et paga
nor̄ auctas ꝯſentiētes i vnū deū. Jtē ꝓbat̄
h̄ rōne ariſto. i. celi. Sic vnic⁹ ē mūdus. igit̄
vn⁹ ē motor ſeu pīceps q̄ mouet mūdū q2 ſi
eēnt duo motores vn⁹ eēt ſupfluuſ vl' ſi nō
eſſet ſuperfluus requireret aliud mūdū et ſic

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

duo eſſent moꝛ. Cuius oppoſitum tenet phꝰ
Item probatur ꝫ ratione dñi bonauenture.
premiſſis tribus ſuppoſitionibus. Prima ꝙ
deus eſt ſummum bonum. Secunda ꝙ eſt
omps. Tertia ꝙ eſt ſumma beatitudo. Pri
mo igitur ſic. deus eſt ſummum bonū. igiť
ſi ſunt duo dij. erunt duo ſumma bona: tūc
vnus illorum. aut diligit alterꝫ. aut nō. ſi ſic
cum vterqꝫ ſit ſummum bonum: vterqꝫ ē ꝺi
ligendus amore fruitionis igr̄ vterqꝫ fruiť
altero. ſꝫ q̄ fruiť alio bono a ſe. illo indiget.
igiť vnus indiget alio. et vterqꝫ indiget. igr̄
neuter eſt deus. Secundo deꝰ eſt omps igr̄
potent ꝙ oīa alia pſoā a ſe nihil potent igiť
ſi ſunt duo dij. diuerſi in natura. hoc poteſt
vnus facere de altero ꝙ alter nihil poſſit. et
ecōuerſo. ſꝫ cui poteſt potētia auferri non eſt
deꝰ. igr̄ ſi ſunt duo dij nullꝰ ē deꝰ. Tertio ꝺ
us eſt ſumma beatitudo: tunc ſi eſſent duo
dij nullꝰ poſſet in beatitudīe appetitū, inqe
tare. q2 vnus eſſet ab alio ꝑ aliud. igr̄ nullꝰ
eſt deꝰ. Hec bonauētura in. i. ſuo ſup ſnias
di. ij. q. i. C. Sed diceret iudeꝰ ꝯcedo deuꝫ
oīm eſſe vnum. ſed n ego eum eſſe in pſonis
trinum. Et xp̄ianus non ſolum auctē exce
caberis. verumetiam rōe notabili delirus et
mutos eſſe probaberis. Nōne dd ps. lxvi. in
uocando ſancta trinitatē dixit. Bn̄dicat nos
deꝰ deꝰ nr̄ bn̄dicat nos deꝰ deſignādo ꝑ ꝫ ꝙ
dicit ter deꝰ. ꝙ eſt trinitas pſonaꝝ. ſꝫ dicēſ et
metuant eū. oñdit vnitatē eēntie. Et geñ. i.
pr̄ dixit filio et ſpūiſancto. Faciamꝰ hoīem.
et geñ. xviij. dr̄ ꝙ abrahā tres vidit. et vnuꝫ
adorauit. Et ſm aug. de ci. dei li. x. c. xxij.
porphirꝰ q̄ fuit paganꝰ ſanctā trinitatē cō
fitet di. Monas genuit monadē et in ſe re
flexit ardorē. i. pr̄ generat filiū et i ſe hñt ſpm̄
ſanctū. Itē rōe ꝓbať ꝑ ricħ. ſup. i. ſen. di. ij.
q. i. tribꝰ ꝓſuppōitis. Primū ꝙ ſin diuina eēn
tia ē ſumma bonitas. ſꝫ ad ſummā bonitatē
ꝑtinet ſe ſumme cōicare. q2 ſm dyo. de āge
lica ierarchia. c. viij. Bonū ē ſui cōicatiuū ſꝫ
diuina bonitas nō pōt ſe ſumme cōicare alicui
creature. nec oībꝰ ſiľ. q2 nō ſunt capaces bōi
tatis. In ſūmo ḡ opꝫ i diuinis eē pſonā icrea
tā. cui ſumme cōicet. ſꝫ tales pſone increate
ſunt filiꝰ et ſpūſanctꝰ. ḡ pr̄ eſt pricipiū caruꝫ
ꝓꝑiū ad cōicatiōeꝫ bonitatis. Scd̄ꝫ ſuppōitū
eſt ꝙ in eēntia diuina ē ſumma pfectio. ſꝫ pfec
tionis eſt producere ſibi ſimilem in natura:
igr̄ ſūme pfectōis ē ꝓducere ſibi ſiľeꝫ inata
ſꝫ nulla creata pōt eſſe deo ſūme ſiľis. igiť ad
pfectionē diuinam ſpectat. ꝙ ibi ſit emanatio
alicuius perſone increate. ſ. ꝙ vna ſit in pro
ducta que eſt pr̄ et alie due producte. q̄ ſunt
filius et ſpūſanctꝰ. Tertium ſuppoſitum in
deo eſt ſumma caritas: igitur eſt ibi pſona
amans et pſona amata. et ſummus amor q̄
ꝓcedit a prē in filiū et a filio in prēm. Et ſic
eſt ibi ſummus amor. ibi eſt ſumma iocun
ditas. cum non ſit amor priuatus ſꝫ ad alte
rum cum nullꝰ boni ſine ſocio ſit iocunda
poſſeſſio ſm ſeñ. ad lucillū. igiť ad ſummaꝫ
iocunditatem requiriť ſocietas et etiam pľa
litas. cuius pater per amorem. caritatem io
cunditatem et bonitatem. eſt principium il
larum duarum duarum perſonarum. ¶ D
¶ Secundo fides noſtra eſt magna ratione
ſublimitatis glorioſe trinitatis. que tā ſubli
mis et infinita eſt. ꝙ eā nec intelligere. nec
cogitare. nec ſufficiēti rōe oñdere. nec ꝓbare
poſſumus. Et iō vbi rō deficit. ibi fides ſup
plet. di. ij. in fi. reuera in fi. Nec mirum cuꝫ
nullus phorum acutiſſima ſpeculatione ple
nam alicuius rei create poſſit inuenire noti
tiam. Teſte pho. ij. meth. in prin. Sicut ocu
lis nocticoracis ad lucē ſolis. ita intellectus
noſter ad ea que ſunt manifeſta nature. Vñ
legitur in li. de vita et moribus phoꝝ. ꝙ qui
dā phs multis annis in ſolicitudīe ſtetit: vt
naturam apis poſſet inueſtigare nec potuit
minꝰ ḡ diuinitatē et trinitatē ſublimē. Narrat
tulliꝰ in li. de natura deoꝝ. ꝙ quidā rex q̄ſi
uit a quodā pho. quid eſſet deus phs indu
cias triū dieꝝ petijt īdēdi. Expleto ſi triduo
iteꝝ aliō triduū poſtulauit et poſt maiorē ter
minū ad q̄ſitū nō rñdit. Cui rex ait Video
me deludis. at ille. dñe mi nō. q2 deꝰ ē tā in
mēſus et ſublimis. ꝙ q̄nto ꝺ eo plꝰ cogito
tāto plꝰ deficio. et q̄d rñdeā neſcio. ¶ E ¶
Et ꝺbe. aug. legiť, ꝑut ipſe ait hāc habuiſſe
viſionē dū liberos ꝺ trinitate ꝯponere intē
deret. Sibi nāqꝫ videbať ꝙ ſup litꝰ maris
ꝺābularet. puerū quēdā, vidēs aquā maris
cū manu exhꝰ ētē. atꝫ in ꝑuā foueā ifundētē.
de quo aug. admiratꝰ q̄ſiuit q̄d puer facere
vellet. q̄ rñdit totā aquā maris i hāc foueaꝫ
exhꝰere itēdo. Et aug. quō fili ꝫ facere pote
ris ē ipoſſibile. Ille puer ꝓtinꝰ ſu biūxit. Et
tu nunc vēs cōponere libros de trinitate.
Sicut ergo poſſibile ñ ē ꝙ hāc aquā ꝺ mari
rotali exhꝰam. et in hanc foueā ꝑuā colligaꝫ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Ita nec eſt poſſibile. ꝙ tu deuenias ad ſubli-
mitatē et infinitate trinitatis et ad plenā di-
uinitatis noticiā. Vñ mgr̄. i. ſen. di. ij. c. i.
loquēs de ſublimitate ſancte trinitatis di. ꝯ
ipa cum moleſtia et tiore agēdū eſt. et attē-
ſiſſimus auribus atȝ deuotis audiendū vbi
q̄ritur vnitas et trinitas p̄ris et filij. et ſp̄ūſ
ſancti. Quod nihil periculoſius alicui eſſz
nec laborioſius aliq̄d queri. nec fructuoſiuſ
aliquid inuenitur. ¶ F ¶ Tercio fides tri-
nitatis eſt mag̃ rōe vtilitatis fructuoſe. mag-
ni vtilitas eſt ſancte trinitatis. cum nullus
ſine ea ſaluari poſſit. per eam ſolam beatifi-
cari et ſaluari optȝ. Vñ athanas. Quicūqȝ
vult ſaluus eſſe. añ oia op⁹ eſt. vt teneat ca-
tholicam fidem. Fides aūt catholica h̄ eſt.
Vnum deum in trinitate. et trinitatē in vni-
tate veneremur. Vñ mgr̄. i. ſen: di. i. Res q̄-
bus fruendum eſt. et nos beatos faciunt. ſūt
p̄r et filius et ſp̄ūſſanct⁹. ¶ G ¶ Aſſignari
p̄nt igr̄ tria documenta. Primū ꝙ omis nr̄a
factō. ois nr̄a inceptio. q̄n ſurgimus mane.
vadimus ad menſā. dormitū de nocte: ſit in
noie p̄ris et filij et ſp̄ūſſancti. Unde plato i
thimeo. In oibus ſiue maxis ſiue minimis
diuū auxiliū debet implorari. In ſignuȝ h⁹
dn̄s p̄cepit apl'is baptizare oēs gentes. i no-
mie p̄ris et filij et ſp̄ūſſancti. Vñ narrat gre.
i. dyalo. ca. iiij. de quadā monahā cuiuſdā
monaſterij. q̄ mane lactucā aſpiciens cōcupi-
uit. quā auide momordens ſine ſigno cru-
cis. et inuocatōe trinitatis. arrepta a dyabo-
lo ꝓtin⁹ cecidit: cūqȝ mirabiliter vexaretur.
vni p̄ri aq̄tio. ſub celeritate nūciatū eſt vt ve-
niret cōcitus: cūqȝ dyabol⁹ videret ſanctum
p̄rem. coniuratus et interrogat⁹ r̄ndit. Ego
inq̄t q̄d feci: ſtabā ſup lactucā venit illa
et momordit me et ſic ex p̄cepto veri dei abſ-
ceſſit. Scōm documētū ꝙ ois nr̄a bona de
fuitio ſit in noīe dei. ſ. ſibi reddendo grãȝ p
gl'iam p̄ri. In c⁹ ſignū Gre. ordinauit ꝙ in
fine pſalmoꝝ ſp dicere: gl'ia p̄ri. Terciū do-
cumētū ꝙ in oibus nr̄is anxietatibus angu-
ſtijs ⁊c. ſi volum⁹ liberari. debem⁹ inuocare
ſanctam trinitatem per illa verba. Sancte de⁹
ſancte fortis. ſācte et miſericors ſaluator. mi-
ſerere nobis: De quibus verbis refert damaſ-
ſi. iiij. ꝙ cum apud conſtantinopoli peſtilen-
tia grauis eſſet. quidam puer de medio ppl'i
in celum raptus. predictum canticum ſancte
trinitatis ab angelis eſt edoctus: quod cuȝ
rediens coram populo decantaſſet. mox om-
nis peſtelantia eſt fugata.

¶ Feria. vi. poſt inuocauit.

ERat dies feſtus

iudeoꝝ. et aſcendit ihs hieroſolimā
Joh. v. ¶ P ¶ Albertus de natu-
ra planetarum dicit ꝙ celeſtes influentie p̄-
influunt in vno loco et tempore q̄ in alio.
ſecundum aſpectus magis directos vel in-
directos. ¶ Sic vere certa ſunt loca deo di-
cata et magis accepta: et ad impetrandum
diuine gracie influentiam oportunam. ſicut
ſunt eccleſie et altaria. vnde pš. Adorate de-
um in atrio ſancto eius. Ad hoc enim ſcr̄
habetur. xij. q. i. futuram eccleſiam viri reli-
gioſi ſicut fuit conſtantinus. non ſolum poſ-
ſeſſiones et predia que poſſidebant. ſꝫ eti-
am ſemetipſos domino conſecrauerunt. edi-
ficantes baſilicas in ſuis fundis in honore
ſanctorum martirum per ciuitates ac mona-
ſteria innumera in quibus ſctus domino ſ'-
uientium conuenirent. Ut igitur ad illa ſa-
cra loco ad orandum. et deo placendum. fre-
quenter accederemus. doctor veritatis viãȝ
demonſtrando. dum erat dies feſtus iude-
orum aſcendit hieroſolimam in templum.

¶ Queritur cum criſtus ſeruauerit feſta iu-
deorum. quare criſtiani etiam non feſtiuant
ſabbata eorum. Reſpondetur ꝙ hoc ordi-
nauit eccleſia inſtinctu ſpiritusſancte. vt cap⁹
reſurrectionem domini ſabbatuȝ autem non
coleretur. ſed dominicam diem loco ſabba-
ti celebrare debemus. propter honorem et
gaudium reſurrectionis nec illa mutatio eſt
contra preceptum Exo. xx. ¶ Memento vt
diem ſabbati ſanctifices. quia diem domi-
nicam pro ſabbato colendo obſeruat mora-
le hoc. qua ratione hoc mandatum a deo
preceptum eſt. Sunt nanqȝ duo in illo pre-
cepto. ſ. morale et cerimoniale. morale. ſ. il-
lud q̄d de dictamie legis naturalis. ſ. vt hō
aliquo tp̄e vacet ꝯplatōi et diuo cultui Iu-
dei. n. ꝓpter idiia i auariciē tm̄ ſe et ſibi ſub-
ditos opib⁹ ſuilib⁹ occupaſſēt ꝙ mēs coꝝ
diuo deſtructa fuiſſȝ. et iō illa obſuatō ſab-
bati inſtituta fuit a deo vt eē q̄nȝ i recognitōeȝ
bōoꝝ receptoꝝ diuo cultui vacarēt grãȝ pete-
rēt. et veniā de pctīs iuenirēt: q̄d ita bn̄ p va-
catōȝ diei dn̄ice obſuat̄. ſic ſabbati. Sȝ ad h'
ꝙ cerimoniale eſt. ſ. ad op̄is taxatōȝ et ipiōn̄

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

obſuaꝛ. ſ mutatū ē in dīē dñicā ī mēoriā et
reuerētiā dñice reſurrectionis nec ab aliquo
xpiano ſubbatū coli dꝫ. ne videaꝛ iudeizare
et p̄dicatoꝛ antixp̄i eē. Vn̄ gre. de cō. di. iij.
peuenit. dicit increpando ciues romanos:
Peruenit ad me. quoſdā puerſi ſpūs hoīes
p̄ua inter vos aliqua et ſancte fidei aduerſa
ſeminaſſe. ita vt in die ſabbati aliquid opa
n̄ phiberent: quos quid aliud niſi antixp̄i p̄
dicatores dixerimuſ. qui ſcꝫ antixp̄s veniēſ
diem ſabbatū atꝫ dñicū ab omne faciet ope
cuſtodiri. Sed q̄d de mlieri q̄ votuꝫ faceret
dīē ſabbati vocare. Rn̄det ray. Qd̄ talia vo-
ta ſunt reuocanda. ſi ſint ſuſpecte mulieres
ꝙ iudeizare velint. alias nō. ſi hoc faciāt ꝓ
pter veneratōēꝫ be. virginis. ¶ I ¶ Sed q̄
rīt an die dñico vnq̄ liceat ꝓpter iſtantē ne-
ceſſitatē opari. Rn̄det ray. in ſumma. ꝙ licꝫ
arare fructus colligeꝛ ꝓpter periculū hoſtiū
qui forte hec alijs dieb⁹ caperent vel accide-
rēt. vel iacēte ſagete in agro. aut feno in p̄tiſ
ſi imīneat tempeſtas aut pluuia. q̄ corrūpat
aut deterioret talia. Sed in hoc eps loci. ſi
cōmode adiri poſſit. vel ſimplex ſacerdos q̄
n̄ debet. q̄ pōt hoc indulgere. et talibus diſ
penſare vt talia remouet et ſe a dāno p̄cauēt
Quātū nunc ad ꝓſecutionē euangelij et cō
tinuationē. hen dicebatur quō xp̄s canonē
am ex audiuit miſericordiā petētem hodie
quō miſericorditer ſuſcepit peccatorē petētē
et ſm̄ hoc in p̄nti euangelio notanꝛ tres par
tes. In prima abſolutio peccatoris figuraꝛ
et hoc in principio.
In ſecunda curatio lāguoris corporalis ibi
Erat autem quidam homo.
In tertia detractio liuoris crimiaꝛ. ibi. Erat
autem ſabbatum.

Quantum ad pri
mū eſt notandum ꝙ iudei ter in anno habe
bāt ſfeſta ſolēnia. ſcꝫ feſtū azimoꝝ in paſcha
quando agnus paſchalis imolabaꝛ. et azia.
i. panis albus n̄ fermētat⁹. cōmedebaꝛ. ſ Fe-
ſtū nouaꝝ qd̄ diſtat a paſcha. vij. ebdoma-
dum. que faciunt. xlij. dies: quod fuit feſtū
penthecoſtes. ſiue iubilei. in quo deo offere
bant premitias. Feſtum tabernaculorū ſiue
ſcenophegie. in memoria exitus de egipto.
Sed preſens feſtum ſecundum criſo. fuit pē
thecoſtē. ad quod feſtum criſtus ex lege aſcē
dit in irl̄m: quia omne maculinū tenebatur
in iſtis tribus ſolemnitatibus. coram domi
no in irl̄m. vbi templum domini erat appa
rere. vt dicitur exo. xxiij. Et in irl̄m fuit pro
batica piſcina quia piſcibuſ carebat. et ſaquā
ex collectione pluuiarum illic affluentium
habebatꝫ. Hec grece dicebatur probatica. i. o
uis. quia probaton grece eſt ouis latine: q̄
ibi oues imolande lauabantur. hebraice aūt
hethſaida. i. domus pecudum. que ibi reſer
uabantur ad imolandum. Et dicitur domuſ
quia forte habuit aliquod tectum ſuperius
ſub quo habuit quinq̄ porticus. vnde ſcd̄ꝫ
ordīm animalium imolandorū. cuilibet ſpēi
vna porticus correſponderet et in his iace-
bat magna multitudo infirmorum de diuer
ſis partibus. propter virtutem aque piſcine.
quam virtutem ex tribus dicitur habuiſſe.
Primo ab hoſtijs imolandis que ibi laua-
bantur. et a deo conſecrabantur. Secundo
a ligno crucis. vt in hyſto. ſco. dicitur. ꝙ re
gina ſabba vidit in domo ſaltus quoddam
lignū. de quo dixit ſalomoni. ꝙ in eo qui-
dem ſuſpendendus erat. pro cuius morte re
gnum iudeorum deleri debeat: Ideo ſalo-
mon illud lignum in profundum in viſceri-
bus terre abſconde fecit. vbi poſtea probati
ca piſcina eſt facta. quia tempore paſſionis
criſti illud lignuꝫ ſupernatauit. quod iudei
acceperunt et crucem dominicam parauerūt
Tertio a motu angeli deſcēdētiſ et mouentiſ
aquam. ¶ k ¶ Moraliter per illam piſcinaꝫ
ſanatiuam infirmorum. merito penitentia d̄
ſignatur. que habet virtutem omnium ſpi-
ritualium morborum curatiuam. Act. ij. pe
trus dixit penitentiaꝫ agite. et accipietis do
num ſpiritusſancti in quo omnia perdita et
neceſſaria ad vitam eternam reducuntur.
Figuratur in iordane qui naaman lepro-
ſum lauit et mundauit. iiij. re. v. Sic ſpiri-
tualis leproſus qui amiſit omnem ſanitatē
et omnem virtutem et graciam. deſpectus a
deo et angelis a regno celorum exclusus.
Lauans ſe in penitentia a lepra peccati mū-
datur. et ſamiſſa per paccatum recuperat de
pe. di. iij. autoritas. Omnia bona per pecca
tum mortua per penitentiam reuiuiſcunt ad
meritum vite eterne. verſus. Quod per pec-
catum fuit in te mortificatum ad fiet hoc
gratum ſi fuerit viuificatum. ¶ l ¶ Diu⁹
igr̄ piſcine q̄nq̄ ſūt portic⁹ i. i. ꝯſideratōes al
licientes et inducenteſ ad pniaꝫ. ſ. ꝯſideratō

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Reatus proprij.
Seueritatis iudicij.
Oportunitatis tp̄is et loci.
Incertitudinis ſtatus ꝓprij.
Certitudinis mortis ꝑiculi.
Nā primo volens lauari p̄ pn̄iam et ſanari. dꝫ ingredi p̄ cōſideratōe꞉ primā porticū. et diligenter examinare ꝓpriā ꝯſciam et realib⁹ proprijs. et oēs aggrauare. et nō ſe ſupbe excuſare. Sic cognoſcit ꝙ multipl'r deū offendit paucis delectatōib⁹ glā꞉ eternam amiſit. et eternā penā impetrauit. Unde aie peccatrici ſe excuſanti de peccatis dic̄ Hiero. ij. O aia ignora et ceca. quō dicis nō ſum polluta. p⁹ baalim. i. dyabolū nō ābulaui. vide vias tuaſ i. examinare facta tua in cōualle. i. hūilitate cordis et ꝓfunda ꝑſcrutatōe. et ſcito q̄d feceris. q. d. O aia peccatrix noli te excuſare de tuis infinitis malicijs que ꝑpetraſti vel cogitatione vel delectatōe. cōſenſu vel ope: ſꝫ cognoſce te īfectā et deturpatā mortaliter et priuatā diuine grē. nec dicaſ nō ābulaui p⁹ baali. i. tēptatōes demonū: ſꝫ poti⁹ cognoſce te dereliq̄ſſe grauiter ꝯ deū et ꝓximum. et pete ab ipſo veniā. et conſidera ī hūilitate cordiſ culpe turpitudinē. cum rubore verecūdie et ipſam deplora ī amaritudie cōtritōis. Nam vt dicit glo. ſup ezeh. xxxvi. Recordami vi⁹ aꝝ vraꝝ peſſimaꝝ. et diſplicebāt vobis iniq̄tates vre. et erubſceris ſup vijs vris. Nonne dō cōſiderās turpitudie꞉ ſuoꝝ pc̄toꝝ. diſplicuerūt ſibi cū rubore verecundie. d. Ampli⁹ laua me dn̄e ab iniq̄tate mea. et a pec. meo ꝛc̄. qm̄ iniquitatē vſq꞉ ꝯ me eſt ſp. ¶ M ¶
Scd̄o intra ſcd̄m porticū p̄ cōſideratōe꞉ ſeueritatis iudicij. ꝙ ſicut via iuſticie. nullū bonū manet irremuneratū ſic nec malū manet īpunitū ſm̄ boe. iiij. de ꝯſol'. Iudex ei vl'is xp̄s oēs iudicabit et vnicuiq꞉ reddet iuxta ſua merita bona vel mala q̄ geſſit in corpe. Et iō miſer pc̄tor cōſiderare dꝫ de oib⁹ cogitationibus verbis et factis necnō de malis delectationibus et oibus q̄cūq꞉ ꝯ diuinā voluntatem fec̄ de q̄b⁹ oib⁹ reddat rōe꞉. et grauiter punietur. niſi pn̄iam egerit. Iſtam ſeruitutē iudicij bn̄ q̄dē ſcīus. ſ. hiero: cōſiderabat dicens Siue cōmedā ſiue bibā dormiā vel vigilē: ſp ſonat in aurib⁹ meis tuba di: Surgite mortui ad iudiciū: ¶ M ¶ Tercio intra porticū terciā p̄ cōſideratōe꞉ oportunitatis tp̄is Modo nāq꞉ eſt tps pn̄ie et grē p⁹ hanc vitā tps retributōis p̄mij glie vel pene: Iō apl's hortat̄ oēs di. ij. cor. vi. Ecce nūc tp̄s acceptabile. ecce nūc dies ſalutis Quicq̄d ei vnuſq̄ſq꞉ ſeminat in eſtate: de eodē viuit in hyeme. Apl's Qui parce ſeminat pce et metet vn̄ ſapiens in ꝓuerbijs dicit formica꞉ inter oīa aialia terre eſſe ſapientiorē ex eo ꝙ cōgregat in eſtate q̄ cōmedat in hyeme Un̄ ipſa inſtinctu nat̄e ꝑcipit tp̄s oportunū cōgregādi et iō cōgregat ne ſibi deficiat. Un̄ recitat̄ in hyeme alauda venit ad formicā petēs de granis q̄ collegerat in eſtate et queſiuit formica quid alauda in eſtate fecerit. Rn̄dit ꝙ cātauerit et dixit formica. ſi ꝑ eſtatē cātaſti. nunc poteris ſaltare. q꞉ tibi nihil cōdiuida꞉ Sic ī alia vita nihil niſi de tuis meritis habebis q̄ modo tp̄e grē cumulaſti ¶ Quarto intra porticū quartā p̄ conſideratōe꞉ incertitudis tui ſtatuſ. Neſcit ei hō an odio vl' amore dignus ſit Eccs. xi: Nullus enim cōmūi lege pōt hr̄e certitudinē ſui ſtat⁹ vtrum deo placeat in ſuis actibus vel diſpliceat Debet ergo quilibet inquantum in ſe eſt facere illa que diſponunt de congruo ad recipiendam diuinā graciam quorum precipuu꞉ eſt pn̄ia per quā delcantur peccata act. iij. Penitemini igit̄ et conuertimi: deleantur peccata vra nā ſi impius pn̄iam egerit ab omibus peccatis ſuis: vita viuet et non morietur Eze. xviij. et in ep'la hodierna. ¶ O ¶ Quinto debemus intrare quintā porticum per conſiderationem certitudinis mortis ꝙ ineuitabiliter omnes morimur: ſed ignoramus tp̄s vnde Beda. ꝙ nihil certius morte. et incertius hora mortis et iō deo ſp ꝑati debem⁹ eſſe iux ad monitionem mathei. xxv. Uigilate itaq꞉ q꞉ neſcitis diē neq꞉ horā. Si quis ei diligēter hec quiq꞉ cōſiderat ꝓculdubio pn̄iam intrat Sꝫ diceret q̄ſ nō poſſū dolerē de pc̄tis ꝯmiſſis Dico ꝙ nō dicis vꝫ q̄d pꝫ: Nā q̄dā ī latrocinio p⁹ ligat⁹ adiudicat⁹ et oculi relat⁹ ducebat̄ ad ſuſpēdiū Cui rex vēit obuiā: dic̄ Amice quo duceris: Rn̄dit ꝓpter latrociniu꞉ ducor ad iudicat⁹ ad patibulū Ait rex nūq̄d doleſ ꝙ latrociniū ꝑpetraſti Rn̄dit ſic dn̄e vellem ſatiſfacere Adiecit rex. Ergo miſereor tui et cū ad ſuſpēdiū liberauit. Sic hō ꝑ pc̄ꝫ mortale fac̄ latrociniū et occidit aia꞉ in quo latrocinio capit̄ a dyabolo et accuſat⁹ corā iudice cui oīa ſunt pn̄tia nuda et apta. hebre. x. Iudicat̄ ad mortē eternā eze. xviij. aia q̄

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

peccauerit ipſa morietur. Iã velut latro ocul'
ꝑpꝛie cõſideratõis velat⁹ ducitur velociſſi
me ſicut ſagitta baliſte. ad patibulũ inferna
le: ꝛ ad tormenta ꝑpetua. Nam vita nr̃a eſt
velociſſim⁹ curſus ad mortẽ: ĩ quo nec pau
lulum ſtare nec tardius ire ꝑmittitur ſ; oẽs
pari paſſu vrgemur. Seneca quotidie mori
mur. quotidie aliq̃ pars vite dimittit̃ et cũ;
creſcim⁹: vita decreſcit. Cum igr̃ pc̃tor ſic ve
lociſſime currat ad mortẽ: obuiat ei dñs fre
quẽter et loq̇t̃ ad eũ ꝑ inſpiratõe; vt cogitet
quõ ad penã eternã iudicatus eſt ad quam
ſine intermiſſione ducitur. Dicit igr̃ dñs do
leas ꝙ peccatũ cõmiſiſti et aiã; occidiſti: Si
igr̃ pc̃tor dixerit doleo ex corde. Stati a dño
a ſuſpendio liberatur inferni et reconciliat̃ a
deo. q̄re eze. xviij. dr̃. Si ipi⁹ egerit pniam
ab oibus peccatis ſuis q̃ opatus eſt et cuſto
dierit oia p̃cepta mea. vita viuet et ñ morieť
Ecce reuocatio ſententie mortis.

Secunda pars i

qua tangit̃ curatõ lãguidis ꝛc̃. Nã q̃nto ĩfir
mitas eſt, plixior, tãtõ ꝑuior eſt patiẽti. Quia
igr̃ iſte lãguidus lõgo tp̃e ĩ infirmitate ſua
laborauit. ſ. xxxviij. ãnis. nõ eſt dubiũ qui
mltũ affligeretur. ſ; ſaluator nr̃ ei⁹ afflictõ;
cõſiderans dicit: Vis ſaluos fieri: ad inni
endũ neminẽ; poſſi ſaluari iuitũ. Rñdit lang
uidus. Dñe hoĩe; nõ habeo. paup ei erat. et
hoĩe; ꝑ ſuo auxilio nutrire nõ poterat. Dic̃
igr̃ ihs. ſurge tolle grabatũ tuũ ꝛc̃. ¶ P ¶
Moraliter. q̇dã mltis ãnis in pc̃tis iacent et
delectãtur in tãtũ ꝙ ꝙuis ĩ portticu eccĩ ſint
lauari tñ ꝑ pniam nolunt. Hi merito dicere
pñt dño. hoĩe; nõ hẽo. i. viſum rõnis vt hõ
ſ; vt litargic⁹ et amens iaceo. Nam vt dicit
galienus litargia eſt q̇dã paſſio mentis cũ;
febre accuta. Hec ei facit amentes. et obliui
oſos. in tãtũ ꝙ q̃nq; fantaſiant̃ ſe nõ haber̃
caput. q̃nq; putant ſe mortuos nec q̄cq̃d d
bere cõmedere. hoꝝ caput ſm Galie. fauore
nõ d;: ſ; ponderari. Vñ medic⁹ q̇dã bonus
tali litargio imaginãti ſe nõ hr̃e caput. ipo
ſuit capite ſuo capellũ plũbeũ. et ſit ꝑtim ex
onore q̃d portauit ꝑtim ex repcuſſione ſang
uis et caloris qui ad caput ſuũ aſcenderat.
ductus eſt ad ſui notitiã. Sic ſpũaliter amẽ
tes. et peccatores ñ cõſideiãtes ſe hr̃e caput
ſ. deũ oim maloꝝ iſpectorẽ q̃ obliti ſunt oñi
creatoris ſui feruore cõcupiſce iacẽtes ĩ pc̃tiſ
nõ ſunt fouendi et ꝯſolãdi: ſed potius pon
derãdi et cohercendi penis vt ſic ex vna pte
timor. pene tpalis. et ex alia pene infernaliſ
cohibeant̃ a malis et reducant̃ ad cognitõ;
veritatis. q: vt dr̃ ex̃ de vi. et ho. cle. vt clico
rũ mores. quos diuinus amor a malo nõ re
uocat. pena tpalis ſaltẽ cohibeat a pc̃to.
¶ Q ¶ Quilibet igr̃ lãguid⁹ inueterat⁹ volẽs
ſanari et a penis oib⁹ liberari p̃cepto xp̃i d;
nõ ſolũ timore: ſed etiam xp̃i amore.
Surgere de peccatis penitendo.
Tollere lectum ſatiſfaciendo.
Ambulare virtutibus ꝓficiendo.
Debet nãq; primo pc̃tor ſurgere a peccatis.
Vñ apl's. Surge qui dormis. et reſurge a
mortuis. Surgit nãq; velociſſime. qui i lec
to ſuo ſentit ſcorpiõe. Sic q̃ in ꝯſcia ſentit
peccatũ pũgitiuũ. d; ſtatĩ ſurgere et ꝯſciã; ꝑ
dolorem lacrimaꝝ purgare. ſicut ꝓ pha q̃ di
cit: Lauado ꝑ ſingulas noctes lectũ meũ. i.
cõſciam et lacrimis meis ſtratum meum. i. d
lictũ in quo ſtetĩ rigabo. Aia namq; q̃ mũ
da hoi infundit̃ quando peccatum actuale
ꝑpetrat maculatur. Vñ dicit doctor ſubtiliſ
ſcotus in. iiij. ſuo ſup magr̃; . Quod ꝙuis
actus peccati tranſeat. oportet tñ ꝙ aliquid
remaneat poſt actũ in aia. alioqui ſiles ee͂nt
per peccatum cõmittẽt. et qui nõ et hoc ĩ
telligitur tam de actu interiori peccati ꝙ ex
teriori. Quia ſicut per contractũ alic⁹ pulcri
coloris. remanet veſtigiũ pulcꝛ et claꝝ in ali
quo ſubiecto. et poſt tactu immundi coloris
immundũ veſtigiũ. ſic poſt bonũ op⁹ et vir
tuoſum actũ remanet in aia q̇dã pulcritudo
et decor aie. ꝑ quã acceptat̃ a deo et ordiat̃
ad gl'am. et p⁹ malũ et vicioſũ; actũ. rema
net quedã macula diſcõueniẽs aie et dam
noſa. ꝑ quã ordinat̃ ad penam. ¶ R ¶ Illa
aũt macula tantomagis depurpat et nocet
ipi peccãti. q̃nto nat̃a ipi⁹ q̃ cõmittit pc̃m ẽ
nobilior. Vñ. q̃n act⁹ pc̃ti trãſiẽs. ſiue fuerit
cogitatõe ſiue locutõe. ſiue facto ꝑpetrat̃ in
appetitu ſenſitiuo fit macula venial' pc̃ti q̃n
vo h̃ et idẽ act⁹ pc̃ti ꝑpetrat̃ ĩ appetitu ĩtellec
tiuo hoĩs: fit macula mortal' pc̃ti remiſſibil'
q̃n vo ĩ appetitu ĩtellectiuo ãgeli ꝑpetrat̃ act⁹
trãſiẽs pc̃ti. fit itez macula mortal: ſ; irremiſ
ſibil'. Et ſic venial' macula pc̃ti ẽ debitũ pene
temꝑal' mortal' vo macl'a ẽ debitũ ĩtimabil' ꝙ
tum eſt de ſe. l; per pniã; relaxet̃ Irremiſſi
bil' vo macl'a ẽ debitũ pene eterne ĩmplicit̃.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Sed q̄rit̄ q̄re macula venial' pc̄ti eſt debitū
p̄ene terminalis et nō mortalis? Dico q̄ i ve
niali illa inordinatio dilectiōis creature cir
ca deū ſuit, p̄pter fragilitatē veniā meretur
alia aūt p̄pter maliciā. idō nō. Sed q̄re macu
la mortalis pc̄ti eſt in hoie remiſſibil'. et per
pniām ueniā meret̄. et in angelo ſil'r eſt irre=
miſſibilis. Dicit alexander in. iij. ſuo q̄ libꝝ
arbitriū eſt in deo. angelo et hoie. nō tamen
eq̄lr. in deo ei eſt liberū arbitriū. añ electi=
onē et op⁹. In hoie vero eſt liberū arbitriū
mutabiliter ante electōem. ſ poſtq̄ elegerit
imutabiliter. Vñ cū hō poſſit penitere. āgel⁹
vero nō: macula pc̄ti mortalis in hoie pōt eē
remiſſibilis: in angelo vero eſt irremiſſibiliſ
Cum igit̄ deus ſit tante miſeſcōie. q̄ penā in
finitam vult p pniām et dolorē ↄtritionis re
laxare: ſurgere debemus a pc̄tis ad dolorē et
ↄtritionē. ¶ S ¶ Scd̄o lāguid⁹ ſpūaliſ dꝫ
tollere lectū. i. in corpe ſuſcipere pniām et la
borē. ieiunando. orando vigilando. ut ſatiſ
faciat pene debite. Quia lꝫ deus ſit tante pi
etatis q̄ ſtati pc̄tori p ↄtritionē relaxet ma=
culam et culpā nō tn̄ tollit penā nec dimittit
niſi pc̄tor tollat lectū. i. laborē ſatiſfaciendo.
In cōmiſſioni ei pc̄ti duo inueniūt̄. ſ. culpa
q̄ ↄ̄ dei preceptum quiſ fecit. et pena ad quā
obligatur pc̄tor p̄pter illā tranſgreſſionē. Sꝫ
primū. ſ. culpā facil'r dimittit. q2 in iſtāti cō
tritōis et doloris. iuxᵃ illud ps̄. Cor contritū
et humiliatū deus nō deſpicies. Vñ cuꝫ dd̄
dicerꝫ vt hr̄. ij. re. xij. peccaui dixit ei nathā.
Dn̄s q̄ꝫ tranſtulit pc̄m tuū. Sed ſm. ſ. penā
debitā pc̄ti deus nō ita facil'r dimittit. q2 ñ
ſine aliqua pena equalenti i acceptōe diuia
dimittit̄. Oportet g̃ de offenſa dei aliquā emē
dā facere. quod pōt fieri tripl'r. ſ aut p aiam.
aut p corpus. aut p ſubſtāciā. p aiaꝫ fit emē
da p amoris incenſionē. ꝛ caritatis inflāma
tionē. q2 ſicut ignis eſt purgatiu⁹ metalli. au
ri et argenti. ſic caritas purgat aiaꝫ a macla
peccati. p̄pter quod preceptū ſuit Nūeri. Cū
oia que deo offerri debebant. et per ignē trāſ
ire vt p flāmā ignis purgarent̄. Sic q̄ñ aia
p pc̄m eſt contaminata p ardorem caritatis
purgatur. i. pe. iiij. Caritas operit multitu=
dine pc̄torꝝ. qd̄ nō pōt intelligi d̄ culpa oꝫ
g̃ intelligi de ſeq̄la. ſ. pena. Emēda p corp⁹
fit p amarā ↄpūctōeꝫ. in lacrimarꝫ effuſione
ꝛ carnis maceratione. Sicut ei aq lauat ſor
des exteriores. ita lacria cōpūctiōis īteriores

vt ſicut delectatus fuit in pc̄to. ita doleat in
cōpunctōe. hoc remediū fuit petri. Scd̄ꝫ ei
quantitatē culpe vt dicit gre. dꝫ eſſe magni
tudo pene vt fiat fructus digni pnie. Unde
Deutro. xxv. Pro menſura pc̄ti erit et plaga=
rum modus. Unde ſiquis pniam dignā et
adeq̄tam pficeret poſt mortē: ſtatī euolaret.
Emenda per res corpales fit in elemoſinarꝫ
largitione. Unde ma th: v. Beate miſericor
des qm̄ ipſi ꝛc̄. Et qm̄ eſt illud ſingulare re=
medium. Ideo dicit daniel ad regē nabuch
odonoſor peccata tua elemoſinis redie Dan.
iiij. ¶ Tercio lāguid⁹ dꝫ ambulare in virtu
bus pficiendo. ſ. ſurſum p viam caritatis. d
orſum p viā pietatis. introrſum per viā hu
litatis. Sic ei penitens ābulat viā triū dierū
vt veniat ad montem dei oreb ꝛc̄.

Tercia pars i qua

agitur de detractōis liuoris criminalis iudei
näq̄ꝫ videntes lāguidū a x̄po ſabbato cura
tum lectū ſuū portare de mandato x̄pi repre
henderunt eū de violatione ſabbati. Dici ei
ſabbati prima fuit. q̄ p̄cipiebat̄ a deo feriari
Exo. xxxi. Cuſtodit ſabbatū meū. eſt ei vo=
bis factū. q̄ polluerit illud morte moriat̄. q̄
fecerit in eo opus: pibit aia ip̄⁹. Quia aūt
iudei h̄ p̄ceptū ad lram et non ad ſenſuꝫ ob
ſeruabant videnteſ iuſtum portare lectū ſuū
cūm apparentē lꝫ indecentē hēbāt ipm reph̄ē
di. et ibm diffamādi. de c⁹ impio hoc feci.
ipi eni tanq̄ ſubdoli nō interrogant quiſ te
ſanauit. quia de ſanatione infamorꝫ die ſab
bati fuerunt frequenter rōabiliter ad ipſo cō
fuſi Lu. xiij. Sed ſm cri̇ſ. interrogant quis
p̄cepit grabatum tollere vt ex h̄ x̄pi op⁹ i die
ſabbati poſſet euidentius increpare. ¶ T
Moraliter ſicut iudei ad lram dieꝫ ſabbati
ſolemnizabāt. nullū opus in ea faciendo q2
nec ignem accendunt. nec aliqd̄ decoquunt
nec vltra mille paſſus ire in ſuis tabernacul'
pmittūt. Sic x̄piani iux̄ ſenſum ſpūalē ī his
opibus nō phibentur: ſ q̄ quieſcant ab oi=
bus ſeruilibus opibus ꝛ peccatis. vt dr̄ ex
de ferijs. c. lꝫ. Et laudibus ymnis. et. pſal=
mis et cāticis ſpūalibus dn̄t vacare. ſecūdū
Urbanū. de ↄſe. di. iij. ieiunia. vñ ezech. xlvi.
dr̄ de pplo x̄piano. Adarabit ppls terre ec=
cleſie catholice in ſabbatis et kalendis. In
quibus verbis ptꝫ qualiter x̄piani dn̄icam
et alia feſta ſanctorum venerari debent. et h̄

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſpecialiter in tribus ſcꝫ.
In eccleſiarum frequentatione.
In corporuꝫ caſtigatione.
In proximorum compaſſione.
Debet primo nāqꝫ ppl's xp̄ian⁹ die dn̄ica eē in
eccleſiarū frequentatione. Dicit nāqꝫ plini⁹
li. viij. Q̄ð ſup oīa aīalia eleuantes ī noui
lunio in flumine defectus abluunt et nouo
ſideri cōiter plus inclinant. et ſic ad ſua lo⸗
ca redeunt ſic per nouilunīū poſſumus intel
ligere q̄lib; feſtū xp̄i. b. virginiſ vel alteri⁹
ſancti ꝯ natalicia celebramus. in quo tunc
hoī ſpecialiter gracia et indulgentia largit̄.
In quo tūc ſimul et cōcorditer cōuenire dn̄t
in caritate ad eccleſiā in qua lacrimis mūda
ri dn̄t a pc̄tis. deo et ſanctis hūiliter et deuo⸗
te inclinari per reuerentiā et grāru᷑ actōem.
verbū dei attente audire per op̄is impletōeꝫ.
et tunc redire poſſumus. Vnd̄ dr̄ de cō. di.
i. Omnes fideles qui conueniunt in ſolēni
tatibus ſacris ad eccleſiam. ſcripturas ap̄lo
rum et euangelij audiunt qui aūt non perſe
uerat in orōne vſqꝫ miſſa pagatur. niſi aliq̄
neccītas cogat. cōmunīōe priuari dr̄. Hoc eē
xp̄s docuit. et facto premonſtrauit. qui ſcto
ſabbato cepit in ſynagoga docere. Mar. vi.
Contra h̄ m̄ dāpnabiliter faciūt. qui paſſuſ et
greſſus. quos mane in dedicatōibus et ſolē
nitatibus frequentatione ecc̄aꝝ dedicare de
berent: tradunt ꝑ ſaltus et tripudia et chore
as dyabolo vnde aug. Quilibet ſaltus q̄ fit
in chorea: eſt ſalt⁹ in ꝓfundū inferni. Cuiuſ
rō eſt q̄ ſicut deuoti dieb⁹ feſtiuis intrando
ecc̄ias. cordis hūilitate xp̄ꝫ adorāt genub⁹
flexis. Sic iſti de terra alte ſaltādo deludūt
xp̄o. qui alte de terra ad crucem ꝓ eis moriē
do ſaltauit. Itē deuote manus cōpeciū xp̄m
collaudando. iſti in obprobriū xp̄o dludūt
brachia late extēdēdo qui ꝓ eis expāſis ma
nibus et brachijs in cruce fuit clauatuſ. Itē
deuoti nudatis capitib⁹ vel velatis xp̄o hu
militer inclinant. iſti ī deriſionē capita ſertis
et coronis et pepul'adornāt. q̄ ꝓ eis ſpinea
corona fuit coronatus. Et nō ſolū hi morta
liter peccant chorizātes. ſed eē aſſiſtētes his
ſpectacul'. vnde criſo. in quadā omelia dicit.
ꝙ nō credit viro ſi dicat ſe illeſum euaſiſſe a
ſpectaculis taliū. Cū eē ſctūs ꝓpha dd̄ ex eo
ꝙ vidit berſabee ſe lauantē: ad libidinē pro
uocatus fuerit. Et ideo ne in talibus ſpec⸗
taculis hō ad libidinē et ad malū ꝓuocetur

d; ſe ſubtrahere ab his. ſicut thobias q̄ dicit
nunq̄ cū ludētibus miſcui me. neqꝫ cuꝫ his
q̄ in leuitate ambulant ꝑticipē me p̄bui tho.
iij. Itē ad vidictā h⁹ pc̄ti dr̄ Exo. xxxij. Q̄ð
cū moyſes deſcendiſſet de mōte ſynai. et ap
propinquaſſet ad caſtra filioꝝ iſrl'. videns vi
tulū et choreas iratus eſt valde. et proiecit d̄
manu tabulas teſtimonij. deinde aſſumptiſ
ſecū de filijs leui. īterfecit. xxiij. milia hoim
x ¶ Scdo ppl's xp̄ian⁹ in dn̄ica venera⸗
ri debet deū in corꝑe caſtigatōe. Nā ſolēt ie
iuni et ſobrij frequentare ecc̄iam et dīna mi⸗
ſteria audire. iux̄ illud petri. Frēs ſobrij eſto
te et vigilate. Contra hoc faciunt crapuloſi
et ebrioſi. q̄ his diebus tabernā ꝓ ecc̄ia car⸗
nibus eſculis. et poculis adornant ibi mē⸗
ſas aut altaria prepant ſcurrilia ſcortuꝫ p̄di⸗
cāt. clamoribus pulſant. et miracula oñdūt
Ibi videntes excecantur. recti ꝑdūt greſſus
loq̄ces amittūt verbū. locunt̄ muti. et ideo⸗
te latinizantur. quare quidā verſificator ca⸗
nit. Dū bibo vinū lingua mea loquit̄ latinū
Hec oīa facit venter plenus. q̄ eſt deus coꝝ.
iux̄ pſ. Hi ſunt quoꝝ deus venter eſt. et glo
ria coꝝ in cōfuſionē. De quibus yſa. v. Ve
q̄ conſurgitis mane ad ebrietatem ſectandaꝫ
et potanduꝫ vſqꝫ ad veſpas et vino eſtuetis
cythara et lira et tympanū et tybia. et vinuꝫ
in conuiuijs vr̄is. et opus dn̄i nō reſpicitis
nec opa manuū eius cōſideratis. Propterea
dilatauit infernuſ aīam ſuā. et apuit os ſuū
abſqꝫ vllo termino. et deſcendēt fortes eiuſ
et ppl's eius et ſublimes eius. glioſiqꝫ e⁹ ad
eum qui ſctūaria mea polluiſtis. Eze. xxij.
y ¶ Tertio ppl's d; feſta venerare in ꝓximo
rū cōpaſſione. Lu. xiij. Si bos vel aſinus.
ſ. paup vel anguſtiatus cadit ad puteū. i. in
aliquā neceſſitatē. nōne liberabitur die ſab⸗
bati. q. di. ſic. Etiā et vos anguſtiatū et pau
peꝫ debetis refocillari die ſabbati et ꝯſolari
Cōtra q̄ð faciunt auari luſores. qui die ſab⸗
bati et feſtorum fraudulenter querūt paupeſ
denudare. Similes luſoribus qui xp̄m cru
ciunt veſtibus ſuis mittentes ſortē. Ex quo
aūt omnis talis illicitus ludus. ſm' canoneſ
et leges prohibetur: peccant huius luſores
mortaliter et grauius in diebus feſtiuis. et
grauiſſime natiuitatis. ſcꝫ ī vigilia natiuitatiſ
dn̄i. et non ſolum hi. ſ; oēs qui cōcedūt taxil
los. candelas. vel qui ludo interſunt. partici⸗
cipes vel inſpectoreſ maxime clerici. vt dicit

de aleatorib⁹. ff. et ex̄ de vi. et ho. cle. clerici
Unda ipſi miſerrimi luſores non ſolū ludē-
do vno peccato peccant. ſed multis. ſ. cupi-
ditatis. et auaricie p deſideriū lucrandi. vſu
re. q2. xi. q. xij. p̄cſtant. et eſt vſura iremē-
diabil'. q2 alius expectat p annū. tu aūt in
memento vis vſurā habere. Ita rapina ibi
cōmittitur et furtū. q2 voluntatē habes ſpo
liandi cōtra iuſticiā. Itē mēdaciū et blaſphe
mia et abnegatio dei. et appropriatio et inuo
catio demonū: cōmittit periurium et omnia
mala. Hi omnes ſunt puerſores xp̄iane reli-
gionis. et deriſores xp̄i. et ſue digniſſime ma
tris et ſanctorū quorum feſta dehonorant.
¶ Sed queritur an omnis ludus ſit il-
licitus et prohibitus: dico q̄ non: ſed ali-
quis ludus pōt licite fieri. ſicut ludus alee.
et hoc quinq3 modis. Primo dum perſona
congrua ludit. vt ſecularis. quia clericis in
alea ludere non licet. Publicus eni aleator
repellitur a dignitate. non obſtante cōſuetu
dine. vt habetur ex̄ de exceſ. p̄la. inter di-
lectos. Talis etiam deponi pōt. ſi ammoni-
tus ſe non correxerit. xuij. q. iiij. ſiquis. Se
cundo congruitas menſure. vt vltra ſolidū
non ludatur. vel cōmunem 3ecbam. Tertio
requiritur congruitas materie. vt pro eſculē
ta vel poculento ludatur. Quarto congrui-
tas temporis. vt tempore debito. qd non ſit
tempus pnie. tempus vacationis diuinorū
ſicut diebus feſtiuis et hmōi. Quinto q̄ n̄
faciat contra legem ludi. i. q̄ non male com
putet. nec ludentem prouocet. Hec notant.
C. de vſu alee. zc.

¶ Sabbato poſt Inuocauit

Faciamus hic tri-
a tabernacula. Math. xvij. Scdʒ
philoſophū. iiij. phicorū. Unu
quodq3 naturaliter veniur ad locum ſibi p
prium et conuenientē ſue nature. vt ibi qui
eſcat et delectetur. talpa in terra. piſcis in aq̄
auis in aere. et ſalmandra in igne. Sic deus
cui ſunt delicie eſſe cū filijs hominū: vt cū
hoie poſſet habitare in aia fecit triclinū trini
tatis. camerā meōrie p p̄re vt ibi requieſce-
ret p continuā recordatōeʒ. camerā intelligē
tie pro filio p ipſius et nulli⁹ alterius cogni
tōem. camera voluntatis p ſpūſancto. p in
cerā dilectōeʒ. In his naq3 tribus potentijs

eſt fm mgrʒ. i. ſē. di. iij. imago et ſimilitudo
dei quā peccatis heu multū deturpamus et
ſanctam trinitatem obprobrioſe a mente ex
pellimus. quā ſi reformare volumus. et deū
reuocare fm exhortatōeʒ pauli ad coloſ. ex
poliare debemus veterē hoieʒ. et induere no
uū qui fm deū creatus eſt glo. vt hr̄ de peni.
di. ij. Qm̄ expoliare debemus hitū et vſum
pctorum. et hitū virtutū induere. vt mēs rōa
lis magis et magis creſcat et acquirat cogni
tōeʒ dei. et illa reuocatio fit fm imaginē. i.
rōeʒ que eſt imago dei. Faciamus igit̄ hic in
mente nr̄a tria tabernacula. Z ¶ Querit̄
cum mens humana ſiue aia ſit ſingulare ta-
bernaculum trinitatis. an deus nobilius in
ea ſit q̄ in alijs creaturis. Et videtur q̄ n̄. q2
fm mgrm. i. ſen. di. xxxvij. Deus icōmutabi
liter ſp i ſe exn̄s. p̄ntialiter potētialiter. et eē
tialiter eſt in oī natura. Igitur videtur q̄ nō
hēat ſpālem modum eēndi in aia q̄ in alijſ
rebus. Contra vbi p̄t⁹ dicit ideʒ mgr. q̄ in
ſanctis ſpiritibus et aiabus, eſt excellentius
ſ. per grām inhabitans. A ¶ Ad qd' inde
cu eſt notandū. q̄ deus eſt cum aia implici-
ter. Uno modo vniuerſaliter et per naturam
qūo dicitur in oībus rebus p eentiam et po
tentiam et p̄ntiam fm gre. ſuper cantica. per
eſſentiam quidē inquantum adeſt oībus. vt
cā eſſendi. per potentiā vero inq̄tū aie p̄tati
ei⁹ ſubduntur. ſ per p̄ntiam inq̄tum omnia
nuda et aperta ſunt oculis eius. Alio modo
ſpūaliter et per gratiam: qūo eſt cum qualibʒ
aia fideli eam inhitando. fm mgrm ſen. di.
xxxvij. pro ſua capacitatiſ diuerſitate alij am
plius. alij minus. quas ſibi dilectum t̄plū
gratia ſue bonitatis edificauit. Nō eni vbi-
cunq3 eſt inhitat. vbicunq3 vero inhitat: ibi
eſt. in ſolis naq3 bonis hitat per gratiam q̄
ſunt templum eius. B ¶ Tertio mō ſin-
gulariter p illapſum deifici qūo ſolū eſt in
pfectis. Unde dixit angelus ad gedeonem
dn̄s tecū virorum fortiſſime. iudi. vi. Gedeō
ſignat viros pfectos et fortiſſimos ſpū. Ta-
lium pfectoꝝ perſonam gerit ſacerdos i miſ
ſa. cū ſalutāt ppl'm et dicent. dn̄s vobiſcū.
Rn̄det et cū ſpū tuo. p ſpm̄ itelligitur mens
ipſius. nec enī ſufficit ſacerdoti. cūm mitteret
ſacra tractāti q̄ dn̄s ſit ſecum illo mō q̄ p̄i
mo mō et p cōeʒ gram de q̄ dcm in ſcdo
ſicut eſt cū ceteris fidelib⁹ corbus. quos ipe
pallocutus fuerat. dicens. dn̄s vobiſcū. Et

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vo ſibi nō reſpōdeſ. ſit et tecū: ſʒ dicit̄ et cuʒ
ſpū tuo .q.d. et dn̄s ſit tecuʒ. nō ſicut nobiſ
cum ſʒ pluſq̄ nobiſcū et īti̇mioꝛi et excellēti
oꝛi et ſublioꝛi modo q̄ nobiſcū. ſicut etiam
ſublioꝛi mō fuit cū virgīe q̄ cuʒ aliqua crea/
tura. q̄re. b. Augu. in ſmōe loquēs ī pſona
angeli ad beatā virgīeʒ dicit. Dn̄s tecū. ſʒ nō
ſicut mecū: ſʒ pluſq̄ mecū. tecuʒ dn̄s in corde
tecum in vtero. tecū ī auxilio. Gratulare er/
go beata virgo. xp̄s rex de ſolio ſuo venit in
vtero tuo ex ſinu patris in vteruʒ dignat⁹ eſt
deſcēdere mr̄is. Sic etiaʒ ītimioꝛi mō habi
tat deus cū mentibus amoroſis et pfectis.
Vn̄ bern. ſup can. ſmo. xxij. Nō oīno ꝯtēta
erit aīa ſic affecta et ſic dilecta ꝯmūi. ſ. pſen/
tia ſpōſi ſicut ceteri. niſi ſpēali p̄rogatiua īti
mis illū affectibus. atq̄ ipis medullis coꝛ
dis celit⁹ illapſis ſuſcipiat. habeatq̄ preſto
qd̄ deſiderat. Hūc moduʒ diuīe preſentie et
tactū dilectiſſimi ſpōſi. et amplexū. amoriſe
riʒ vbi eterni. expta fuerat illa amoroſa aīa
hugonis de ſancto vic. in de arra. aīe ſic dicē
tis. Quid eſt inquit illd̄ dulce. qd̄ in ei⁹ re/
cordatōe aliqn̄ me tāgere ſolet. et tā vehemē
ter atq̄ ſuauiter afficere. vt iā tota qd̄āmō a
meipā alienari et attrahi. quo neſcio incipiā
exhileratur cōſcīa in obliōne oīm p̄teritoꝛuʒ
maloꝝ memoꝛia coꝛ illumiat̄. deſideriū iocū
datur. tāq̄ alibi neſcio vbi me tūc video. et
q̄ſi quibus amplexibus amoris int⁹ teneoꝛ
ſʒ neſcio q̄d illd̄ ſit et tamē illd̄ ſemp retinere
et nūq̄ pdere toto aīmi niſu laboꝛo. luctatur
qd̄āmō et delectatur aīmus ne recedat ab eo
qd̄ ſemp āplecti deſiderat. et q̄ſi in illo oīm
deſiderioꝛuʒ fine ſe inueniēs: ſūme ꝫ in effa
biliter exultat nihil amplius q̄rens. ſp ſic q̄
ſic eſſe volēs. Nūq̄d ille eſt dilectus meus?
Rn̄dit hugo. O aīa mea vbi ille eſt dilectuſ
tu⁹ q̄ viſitat te: ſʒ venit inuiſibilr̄ venit occul.⁹
vt tāgat te. nō vt videat̄ a te. venit vt nō tecū
effundat. ſʒ vt guſtandū p̄beat ſe. nō vt iple
at deſiderium: ſʒ vt trahat affectū. Et ſic pʒ
ille ſingularis modus quo de⁹ eſt cū mētib⁹
deuotis. ¶ Querit̄ iteꝝ cū mō de⁹ ībitat
mētes ſanctoꝝ. vbi hītab at anq̄ fecerat celū
et terrā et mētes deuotoꝝ. Dicit mgr̄ in .i. ſē.
di. xxxvij. q̄ in ſe habitabat. de⁹ ei apud ſe.
habitat. et apud ſe eſt. Sed q̄rit̄ an etiam in
dyabolo habitet. dico q̄ nō. qꝛ nō eſt capax
grē. Vn̄ dicit ſanct⁹ thō. ī cōpēdio ſuo. q̄ q̄
dā ſunt noīa q̄ important naturas ꝑut ſunt
nature. in hiſ cōcedendū eſt q̄ deus inſit ſūt
aliq̄ per que intelligūt̄ deformitates. vt dya
bolus de quibus nō eſt dicēdū q̄ deus inſit
niſi addat̄ inq̄tum ſpūs vel aliud tale. Sic
etiā eſt in dyabolo per p̄ntiā potētiā. et eſſen
tiam inq̄tū ſpūs. Sed quō eſt ī rebus oīb⁹
et tn̄ nō inquinat̄ ſoꝛdibus eaꝝ. Dicit mgr̄
ſententiaꝝ in p̄rio. q̄ ſicut ſol radios ſuos ſi
ne vlla pollutione ſui effundit ſuper loca et
coꝛpa. nō ſolū munda: ſed etiam imunda.
ac ſoꝛdibus fetentia. quoꝝ contactu hoīes
ac queq̄ alie res inficiunt̄. Solis vero radijſ
impolluti et incōtaminati ea cōtingētes exi
ſtunt. Nō igit̄ eſt mirandū. ſi eſſentia dīna oī
no ſimplex et intaminabilis oīa replet loca.
et oībus creaturis eſſentialiter ineſt. nec tn̄
cuiuſq̄ ſoꝛdibus dei contaminet̄ vel cōtin/
gat̄. Vn̄ augu. in libꝛo de nāra boni. Cum
in deo inquit ſint oīa q̄ cōdidit. nō tn̄ inqui
nant eum illi qui peccant ꝛc̄. ¶ Quātuʒ ad
continuationem literalē euangelij. heri do
cebatur quō peccatoꝛ debebat mūdari a pec
cati macula. Hodie quō trinitaſ beata elegit
inhītare munda tabernacula. Et ſm̄ h̄ tres
ſunt partes que ſm̄ tria tabernacula habent̄
ad honoꝛem ſancte trinitatis. In prima oñ/
dit̄ quō deus tabernaculū virginale foꝛma/
uit. p ſingularē ſanctitatem.
In ſecunda quō tabernaculū mentale adap
tauit per virtualē caritatem.
In tertia quō tabernaculū materiale oꝛdina
uit ad generalem pietatem.

Dico namque pꝛi

mo q̄ de⁹ p ſinglarē ſanctitatē ſibi foꝛmauit
tabernaculū virgineū. ſ. mariam vt in ea glī
oſe nuptie p filio dei poſſent celebꝛari. Loc⁹
enī ſm̄ phm̄. iiij. phicoꝛum debet ꝓpoꝛtiona
ri locata. Cum igit̄ filius dei ſit nobiliſſim⁹
et digniſſim⁹. loc⁹ et tabernaculū ſuū ī quo
debebat. ix. mēſibus q̄eſcere. et hūane natu
re copulari. merito fuit p̄cioſiſſim⁹. et omne
virtute decoꝛatus. q̄lis fuit maria. iuxͣ illud
Can̄. iiij. Tota pulcꝛa es ꝛc̄. Super quo dicit
alexā. Nequaq̄ p̄elegiſſet eam niſi eſſet cete
ris creaturis dignioꝛ: deo dilectioꝛ. trinitati
gꝛoſioꝛ. et vniuerſis excellentioꝛ. D ¶ Nec
mirū cū rex celoꝝ foꝛmauit ad inhabitandū
Carnē virginis. vt tabernaculū ſtellare.
Animā eius vt tabernaculū ſolare.
Naturā virtuſq̄ vt tabernaculū regale.

Primo ei fuit caro virginis formata vt ſtella
p regē celoꝝ. ad quam formatōēȝ conſidero
hui⁹ vite tres ſapientes ī ſpū eleuatos atte-
ſtantes hui⁹ rei miſteriū. Prim⁹ de lege na-
ture. fuit balaā fili⁹ beor. q̄ in ſpū eleuatus
videns mariā ſm carnē formari in mūdicia
ſtellari. clamat ꝓphando. nūe. xxiiij. Orie-
tur inquit ſtella ex iacob. et bene dicit̄ ſtella. q2
ſtella eſt ſplendida. nullam hn̄s ꝯuitatē. vt
dicit phs. ij. celi. Ita maria mundiſſima ſm
carnē extincto fomite nullā ſenſit repellionēȝ
carnis. imo fortiſſimā hūit carnis repreſſiōȝ
Et ideo dicūt multi doc. ꝙ in ei⁹ carne nū-
ꝗ̄ fuerit languor nature. vel lex mēbroꝝ. vl'
fomes peccati. vel dn̄ū pollitici volūtatis
ad ſenſum ſ dn̄ū diſpoſitū ſicut inſtatu ino
centie. Quare de lege ſcripta ſapientiſſimus
ſalo. in q̄dā viſione imaginaria eleuat⁹. iſtā
mulierem fortē vidit ꝓcul formari ſm carnē
et ideo dicit ꝓuer. vl. c. Fortitudo et decor ī
dumtū ei⁹. Poſt h̄ de lege grē. b. augu. ī q̄-
dā lumē viuificū eleuatus. alti⁹ prioribus.
videns mrē̄ȝ dei ſm carnis formationē. ꝓru
pit in hec v̄ba. Quis potuit in hui⁹ aīa ſine
carne loc⁹ eē vitioꝝ. q̄ ad celi vicē cōtinētis
oīa dn̄i tēplū eſt affecta. Figurat̄ naꝗ̄ vter⁹
virginis p archā noe. de q̄ hr̄ gen̄. viij. ꝙ in
archa noe vbi familiam ſuā ſaluauit. erat fe
neſtra vitrea. p quā aq̄ diluuij. nō itrauerūt
ſ ſola lux de q̄ oēs in archa videbant. Mo-
raliter p archā intelligitur corp⁹ virginis ſiue
vter⁹ in quo verus noe. i. dei filius requieuit.
Noe ei interp̄tat̄ requies. vnde Eccl. xxiiij.
Qui creauit me: requieuit in taberculo meo.
Feneſtra vitrea audit⁹ virginis. p quā lux
diuine grē angelo nūciante intrauit. quā graȝ
oībus de familia noe ꝑticipauit in oībus fi
delibus. nihiloīn⁹ aq̄ diluuij pcti nūꝗ̄ p fe
neſtrā alicuius ſenſus ipſius intrare potuerīt

E ¶ Secūdo p̄ſatus rex celoꝝ viſus eſt
formare aīam virginis. vt tabernaculū ſola
rē q̄ a ſui pricipio radijs vt ſolaribus mun-
diſſimis refulſit quā pulcritudinē et clarita-
tē cōſiderās āgelica natura: in ei⁹ laudē ꝓ-
rupit p hec v̄ba. Pulcritudo eius eſt celi ſpēs
in viſione glie. eccl. xliij. Aſpectus eius vt
ſol in exitu vas plenū grē. ad quos cātus n̄
nullos cōſidero viatores. q̄dā luce imagina
ria eleuatos ī ſpū. et ſub lege nature ille vir
ſanct⁹ iob. q̄ vidit ſolē fulgere quo ad aīam
marie. et lunā incedere clare. ſ. eius carnem
et letatū eſt cor eius. Iob. xxxi. Et de lege
ſcripta ponunt nōnulli ſanctū ꝓphetā dd̄ in
tellectualiter altius eleuatū. q̄ vidit ſponſuȝ
i. dei filiū in ſole ponere tabernaculū ſuum.
di. In ſole poſuit tabernaculū ſuū. i. ī aīam
marie poſuit tabernaculū Et de lege grē ad
hanc viſionē. b. Ambro. eſt eleuatus. vidēs
aīam virginis ſolā tāclare. et a ſui principio
p̄ſeruatiue redēptā ait. Quid ei nobili⁹ dei
mrē. q̄d ſplendidius ea. quā ſplendor elegit
vt de ceteris eius virtutib⁹ taceā virgo erat
nō ſolū corpe ſ et mēte. hec ambro. ſup lucā
et in li. d̄. ſancta virginitate v̄ginis ex viſiōe
Ambro. aīa marie nō fuit a cāu eleuata. ſ a
caſu p̄ſeruata: alias nō virgo mente. ſ pcto
corrupta. Figurat̄ p portā quā vidit ezech. q̄
nūꝗ̄ fuit apta. ſ ſp clauſa eze. xliij. q̄ p eam
nunꝗ̄ itrauit pc̄m alias non fuiſſȝ ſp clauſa

F ¶ Tertio rex celoꝝ itex viſus eſt forma
re ſibi terciū tabernaculū ad modū regal' in-
duij p lectulo ſalomonis. ſ. mariā totā do
tādo corpe et aīa. et aīaȝ vniendo cuȝ corpe
In cui⁹ vnione q̄s natura āgelica ꝓtulit lau
des in celo. ex terrenis pōt argui, Nā ouidi⁹
naſo. exn̄s in inſula ponti. ad viſionē huiuſ
tabernaculi eſt aliq̄lr eleuatus. et iō. iij. li. d̄
vetula de hac virgine et ei⁹ magnificēna ꝓ-
rupit ī h̄ v̄ba Nūda q̄dē magni aī. magnaꝗ̄
decoris pluris honeſtatis. Et virgili⁹ maro
exn̄s ī europa ad viſionē hāc. vbi rex forma
uit illud tabernaculū tertiū eſt eleuatus. Iō
dicit in bucolicoꝝ. egloga. iiij. Iā venit car
nis carnis etas. iā redit et virgo. Hoc taber
naculū etiam cōſiderās in ſua dignitate et d̄
cor Hiero. exn̄s ī roma ꝓclamat. Quid nos
tātilli. quid actione puſilli. q̄d in ei⁹ laudi-
bus referam⁹ cū ſi oīm nr̄m mēbra v̄terētur
in linguas. eā laudare ſufficeret null⁹. altior
celo eſt: d̄ q̄ loqui nitimur. abyſſo ꝓfundior
cui laudes dicere conamur. Si celu: inq̄t. te
vocē. altior es: ſi mrēȝ gentiu p̄cedis: ſi for-
mā dei te appelleȝ. digna exiſtis. ſi dn̄aȝ an
geloꝝ. p ata eſſe ꝓbaris: quid igit̄ digne de
te dicā. neſcio. hec ille.

G ¶ Sed queritur
cū maria ſit omni laude digniſſima. an hoc
magis meruerit xp̄m cōcipiēdo mēte ꝙ̄ cōci
piēdo et pariendo carne. Rūdet Aug. in li.
de virgini. ꝙ beatior fuit beata virgo cōcipi-
endo xp̄m mēte ꝙ̄ carne. q2 ex eo ꝙ ſum⁹ cō
iuncti ſanctis carnis ꝓpinquitate. non ī hoc
beati ſumus. nec ī h̄ ſtat nr̄m meritū et boni

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ꝗ ſi doctrina et moribus obediendo atq; imi
tando ſanctis coheremus. in h̄ boni ſumus
et meremur. Vñ cū diceretur xp̄o beatus vē
ter qui te portauit. Rñdit xp̄s. Quinimmo
beati q̄ audiunt verbum dei et cuſtodiunt il
lud, ꝓpter quod concludit. Aug. ꝙ mr̄na ꝓ
pinquitas nihil marie ꝓfuiſſet niſi felici⁹ de
um corde ꝙ̄ carne geſtaſſet: et ꝑ cōſequens
magis meruit ex virginitate cōcipiēdo xp̄z
mente. ꝙ̄ mr̄nitate xp̄m cōcipiēdo et parien
do carne. iſtud tñ verum eſt ſi cōſiderem⁹ illa
duo ſm̄ ſe, ꝓut vnū nō includit aliud. Vir
ginitas ei q̄ eſt ꝓpter deū ſm̄ quā cōcipim⁹
xp̄m mēte. ſine carnali cōceptione eſt melior
ꝙ̄ cōceptio carnalis ſiue mentalis. D ¶
Sed ſi illa duo ſeinuicē nō excludūt. ita ꝙ
cōcipe xp̄m carne ꝙ̄tū eſt de ſe. q̄dā cōgrui
tate vl̄ neccītate includat cōcipe xp̄m mēte. ſic
mr̄nitas dei in .b. virgine fuit potior ꝙ̄ vir
ginitas. q2 mr̄nitas hmōi includit virgini
tatem et ſanctitatē et nō ecōuerſo. Indecens
ei fuiſſet. et ꝑ ꝯn̄s īpoſſibile q̄dāmō: mr̄em
dei eſſe. et nō ſanctā et virginē3. Nō ē aūt icō
ueniens ecōuerſo q2 mlt̄i ſancti et boni ſunt
cōcipiētes xp̄m mēte. q̄ tñ ipſum nō cōcipi
unt carne ſimpliciter ḡ dicēdo ꝙ mr̄nitas in
beata virgine eſt potior et magis meritoria
ꝙ̄ virginitas. Sicut ſi queritur. quid eſt me
lius. viuere an eſſe. Dōm ꝙ viuere eſt meli⁹
ꝙ̄ eſſe. q2 nō inuenitur viuere ſine eſſe. ꝗ hñ
econuerſo. I

Dico ſecundo quod

ꝑ ſingularem caritatē mētē nr̄am ad h̄ coap
tauit et cor diſpoſuit. vt ſpūſſanctus poſſet
ibi ꝑmaneret. cū virtutib⁹ ornaret. Nā ſic dicit
phs. viij. ethi. Silia ſilibus cōgaudēt. puri
et mundi delectant̄ in puris et mūdis. ſicut vi
demus pueros a puritate vacatos maxime
in floribus delectari. et porcos immundos ī
ſtercore: viſus. gaudet porc⁹ in ſceō plus ꝙ̄ in
fonte ſereno Sic immūdi pctōres. magis pec
catis delectantur. ꝙ̄ virtutibus. Et ideo por
cus infernalis imūd⁹ ſpūs cū eiſdem hītat.
Puri aūt et iuſti q̄ in florib⁹ virtutū delectāt̄
ſ. fide. ſpe et caritate. hūilitate. caſtitate. iuſti
cia et miſcdia. hñt ſpm̄ mūdū. i. ſpm̄ſanctū in
cordibus eoꝝ: q̄re dr̄ de pe. di. ij. pt. In his
itaq; virtutib⁹ ſine quib⁹ ad vitā minime ꝑue
nitur. ſpūſſanctus in electoꝝ ſuoꝝ cordibus
ꝑmanet. K ¶ In q̄ q̄dē ꝑmanētia notatur
ſingularis ꝓrogatiua dei ponēs tria ſcz.
Singularitatē diue dilectionis.
Singularitatē donoꝝ diue diſpenſatōis
Singularitatē diue ꝓuidētie et curatōis.
Dico p̄io ꝙ de⁹ vel ſpūſſanct⁹ aīa3 mūdā et
virtutib⁹ ornatā ita ſingl̄r diligit. ꝙ ipa3 in
oib⁹. et oīa in ipſa diligit. et ꝓpter ipſam. et
nihil ſine ipa diligit. Vñ hugo de arra aie.
affectāte ſe venire: et ſolam ſingulariter dili
gi a dilecto: ſic ait. Nihil o aīa priuilegio ſin
gularis amoris tui ſocietas bonoꝝ p̄ſcribit
q2 ſpōſus tu⁹ ī oib⁹ te et quos diligit ꝓpter
te ac ꝑ hoc ſingl̄r et vnice. Sed q̄ris quō ille
amor ſpūſſancti poſſit dici ſingl̄aris ad vnā
aiam. cū tñ ſit cōis oibus p̄ſenti cū oē diuiſū
in pl̄a min⁹ ſit ſingl̄are q2 virtus vnita for
tior eſt ſeipa diſpſa. Dōm ꝙ obiectio hñ cur
rit de amore carnali ꝗ ſecus eſt de amore ſpū
ali. et maxie in deo cui⁹ amor rōe diue ſim
plicitatis oīno vnic⁹ eſt et indiuiſibilis et iō
de⁹ oīa vnice diligit. et ipſa in oib⁹ diligit.
Vñ Hugo. vbi. ſ. Iſte inq̄t amor vnicus eſt
nō priuatus ſol⁹ nec nō ſolitari⁹ ꝑticipatus.
nec diuiſus. cōis et ſingularis: cunctoꝝ ſin
gulus et ſingularis totus. nec ꝑticipatione
decreſcens. nec vſu deficiēs. nec tpe vetera
ſcēs. antiqu⁹ et nou⁹. affectu deſiderabil̄ ex
ꝑientia dulcis fructu eternus. iocūditate ple
nus L ¶ Sed replicares l3 ex p̄dictis hñ
ꝓbet̄ diuiſibilitas amoris diui. nō tñ arguitur
ei⁹ ſingl̄aritas ꝙ eadē rōe ſingl̄a diligat. et
ꝙ̄libet aiam bonā et min⁹ ꝑfectā. Ad h̄ dō3
ꝙ ſicut eſt de ideis in mēte diua q̄ ſm̄ ꝙ ad
eēntiā ꝑtinēt ſunt oīno ſimplices et indeter
miate. ſicut et ipſa eēntia diua: tñ ſm̄ ꝙ ipor
tant reſpectus ad creaturas: q̄re ſunt exēpla
ria. ſic ſunt alie et alie. Sic pōt dici ī ꝓpoſito
de amore dei. ꝙ l3 vnic⁹ ſit et ſimplex ꝑ ꝯpa
rōe3 ad deū vt tñ reſpicit hanc et hanc aiam.
ſub aliq̄ rōe ſingularitatis reſpicit vnā et nō
aliā. Vñ de q̄libet aīa ꝑfecta dicit ſponſus
cant. vi. Vna eſt colūba mea. vna eſt ꝑfecta
mea. Ad deſignādū etiā hui⁹ dilectionis ſi
gl̄aritatē dixit Gabriel marie. Bñdicta tu in
mlieribus: et nō dixit ſuꝑ mulieres. Plus
eſt ei aliquā diligi ī oibus mulierib⁹: ꝙ ſuꝑ
oēs mlieres. q2 poſſibile eſt aliquā diligi ſuꝑ
ꝑ oēs. q̄ tñ nō diligit̄ in oibus. Diligere eni
in oibus aliquā eſt in oī dilectione ipa3 intē
dere. etia3 ꝓpter ipſa3 oēs diligere. et nullā
diligi ſine ipſa. Et hec ſingularitas dilectōis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

figurata eſt in heſter. que inter multas puel
las. et in oībus ſola vnice dilecta fuit ab aſ
ſuero rege. Et beata virgo a deo. vnde etiaꝫ
de qualibet tali virgine cantatur: elegit eam
deus et p̄elegit eā ⁊c. M ¶ Secūdo ſpūſ
ſanctus aīaꝫ mūdā ornatā virtutibꝰ ꝑ ſuā ꝑ
manētiaꝫ et inhabitatōeꝫ ſingulariter dotet
donis dei. Ad cuius euidētiā eſt ſciendū ꝙ
donoꝝ dei q̄dā ſunt cōmunia vt ea q̄ ad vſū
vniuerſorum veniūt. vt ſol et luna. ſpiramē
aeris et ſil'ia. Quedā ſunt ſpecialia. vt ea q̄
non in oībus. ſ; cuidā ſocietati cōceſſa ſunt.
vt colūna nubis et manna iudeis fuerūt cō
ceſſa. et nūc fides et ſapiā et hmōi cōcedūt
fidelibuſ. Quedā vero ſunt ſingularia. vt ea
que vnicuiqꝫ ꝓpria impari ita ſunt. ſicut Ab
rahe fides. dd manſuetudo. ſalomoni ſapiā
ſāſoni fortitudo. iob patientia. petro princi
patus apłoꝝ. paulo apl'atus gentiū. iohāni
priuilegium amoris. beate virgini fecundi
tas virginalis et ſilr eſt de ſingulis meritibꝰ
ꝙ ſꝑ quilibꝫ hꝫ aliqd̄ bonum dei. ita ſibi ſi
gulare. ꝙ nulli alteri ſm illū modū cōpetit.

N ¶ Et exemplū familiare eſt in facie hu
mana. qꝛ in qualibet facie hūana eſt idita na
turaliter aliq̄ diſtinctio ſingularitatis q̄ nl'la
ſibi quo ad oīa ſil'is inuenitur. Sic etiā de
facie mētali. Vñ etiā de quolibꝫ ſancto cā
tatur. Nō eſt inuentus ſil'is illi. Et ſm hanc
ſingularitatē cuilibet ī merito cōpetit ſingu
laris rō ī p̄mio. Vñ quilibet ſanctꝰ in patria
hꝫ aliqd̄ p̄miū ſ m aliquē modū ſingulareꝫ
q̄ non eſt in aliquo alio ſancto. Et ex hō hī
ſaluat̄ ꝙ quilibꝫ ſanctꝰ in ſuo feſto ī ſuplatio
cōmēdat̄. ¶ Hec ſingularitas meritoꝝ et p̄
mioꝝ relucꝫ p̄l'imū in effectu quē opat̄ ſpūſ
ſanctus ꝑ hos in quibus manet. Vñ aliq̄
bus deuotis pſonis fiūt crebra aliq̄ appari
ones: que tñ nō fiunt alijſ in codē gradu ca
ritatis. vel etiā maioris exñtibus. Silr qui
dā ſancti multiſ clarēt miraculis q̄buſ nō cla
rent alij. etiā maioris meriti et p̄mij. Sicut.
b. Nicolaꝰ pl'a opat̄ miracula ꝙ ſanctꝰ petrꝰ
Cuius rō etiā colligi pōt ex dictis hec em̄
ipſi meruerūt aliquo ſingulari mō grē ꝙuis
nobis occulto. Vñ bern. ſup cañ. Nō oībus
codē mō data eſt gr̄a. porro thomas in later
iohānes in pectore. petrꝰ in ſinu pr̄is. Pau.
in. iij. celo. ſecreta hmōi grarum aſſecuti ſūt
et primo tho. in fundamēto fidei iohā. ī loco
caritatis. paulꝰ in intimo ſapie. petrꝰ in luce

veritatis. Sic apud ſponſuꝫ māſiones mlte
ſunt. et ſm qd̄ repit tabernaculū diſpoſitum
et mundū ita dotat cū ſingulari priuilegio.
Et ideo q̄libꝫ deuotꝰ pōt dicere cū pſ. Tu
dñe ſingulariter in ſpe conſti. me ⁊c. Tertio
ſpūſſanctus aīaꝫ mūdā ꝑ ſui habitationē cu
ſtodit ꝑ ſingularē ꝓuidentiā et curā. qꝛ vicꝫ
deus ita ſingulariter curā hr̄e vr̄ d̄ aīa deuota
q. circa eā ſolā occupet̄. Vñ hugo vbi ſ. Si
certe mihi vr̄ cū eiꝰ miſeratōes circa me attē
do ꝙ ſi vas eſt dicere qd̄āmō nihil agat ali
ud deꝰ. niſi vt me ſalute ꝓuideat. et ita totū
ad cuſtodiam meā occupatū cū video. q. oiꝫ
oblitꝰ ſit. et mihi ſoli vacare velit: ſꝑ ſe p̄ſtē
exhibet. ſꝑ ſe paratum offert. quocūqꝫ verto
me. nō me deſerit: vbicūqꝫ fuero. nō recedit
q̄cq̄d egero ꝑiter aſſiſtit. O ¶ Sed q̄ritur
an ꝑ aliqd̄ ſignū poſſit q̄s certificari. ꝙ ſpūſ
ſanctus hītet in eo. Dicendum ꝙ d̄ lege cōi
nullus pōt eē certus qꝛ neſcit hō an odio vl'
amore dignus ſit ſed de lege ſpēali deꝰ hoc
pōt alicui euidenter oñdere. Sicut credit̄ de
moyſe. ꝙ in viſione clara dei h̄ cognouerit.
et de paulo in raptu. et de beata vgine. et ml'
tis alijs. Quod aūt de lege cōi. h̄ ꝑ ſe nullꝰ
poſſit ſcire ꝑ aliquod ſignū ꝓbat̄. qꝛ ſi ꝑ aliꝰ
qd̄ ſignū h̄ poſſet ſcire. h̄ maxie eſſet ꝑ vnuꝫ
iſtoꝝ. ſ. ꝑ receptionē viſibilem ſpūſſancti. vl'
ꝑ emundationē ab oī pc̄to veniali et actuali
vel per reuelationē ſecretoꝝ dei. vel ꝑ deſi
deriu morādi cū xp̄o et moriēdi cū corpe. ſ;
nullu iſtoꝝ eſt euidens ſignū. Primum nō.
qd̄ ptꝫ de Nicolao aduēa. q̄ fuit vnꝰ de. vij.
dyaconibus electis ī cuſtodia viduaruꝫ ſpū
ſancto plenus. vt teſtatur lu. in act. q̄ recepit
ſpm̄ſanctū appēter. et tñ apoſtatauit ī fide.
et multa iniqua ſeminauit et predicauit. de
quo dixit ioh. in apoc. i. c. Habeo aduerſus
te pauca. q̄m habeo illic. ſ. in eccl'ia pgamā
tenētes doctrinā nicolaitaꝝ. Nec ſecundum
ſignum eſt euidens. Nam lꝫ aliq̄ diu manēt
ſine pc̄to et remorſu venial' et mortal' culpe at
tñ ñ ſunt certi d̄ ſalute eterna. Apl's ei in ſine
cā dixit Nihil mihi ꝯſciꝰ ſūſ ī h̄ ñ iuſtificatꝰ
ſlubi. Qui ſi exiſtiat ſtare. videat ne cadat.
Cecidit enī adā q̄ fuit ī tāta pfectōe. et pfec
tiſſimo ſtatu creatus. Etiā iudas diu cū xp̄o
vixit ſine peccato. et tñ ꝑijt. Nec inſup tertiū
ſignū eſt euidens nā et balaā fuit ꝓpheta et
multa ſecreta dei eſt ſcrutatus. et tamē inter
dānatos reputatus. Hoc idē ptꝫ ī d̄ multis q̄

miracula facient tpe antixpi de quibuſ dr in
euangelio. qd dicturi ſunt i die iudicij. Dñe
nõne in noie tuo pphetauimus . et ſigna et
miracl'a fecimus ⁊c. Nec etiã eſt euidens ſi⸗
gnũ i morientibus p xpo. qm multi ſe inter
fecerunt p xpo de quibus dubiũ eſt . an ſint
ſaluati. ſicut recitat aug. i. d ciui. dei. c. xxvi.
De monialibus que ſeipſas rome interfece⸗
rũt in flumine precipitando. nolẽtes nauiga
re ad paganos. Et ita babemus ꝙ nullũ ſi⸗
gnũ ẽ euidẽs ad h ꝙ aliquiſ ſciat ſe eſſe i ca⸗
ritate. et babeat ſpm ſanctũ Debet g ql'ibet ſe
pare quãtũ põt ad boc vt ſpm ſanctum ſuſci
piat. vel ſi bz ne eum pdat. P

Tertia pars i qua no

tatur quõ trinitas ſancta tabernaculũ mate⸗
riale ordinauit ad pietatis ſue generalem in
fluentiã De quo dr p pſ. xlv. Sãctificauit ta
bernaculum ſuũ altiſſimus. Nam ſicut ſol
ſm ptholomeũ pbm in ppria domo. ſ. in le⸗
one. eſt maxime virtutis et influentie. vt pz
in diebus canicularibus. qñ feruore ſui gra⸗
mina areſcit et terraz exiccat. Sic deuſ in ec
cleſia quã p ſpeciali domo et tabernaculo
elegit. eſt maxime pietatis et caritatis. Vnd
et. ij. palip. vij. dicitur ꝙ cũ ſalomon i ierlm
cõpleuiſſet domũ dñi. apparuit ei dñs nocte
et ait. Audiui orationez tuam. et elegi locũ
iſtum mihi in domũ ſacrificij. Si clauſero ce
lum et pluuia nõ fluxerit. mandauero et pre
cepero locuſte vt deuoret terraz. et miſero pe
ſtilentiam in ppl'm meum: conuerſus autez
ppl's meus ſuper quoſ inuocatum eſt nomẽ
meũ deprecatus me fuerit. et exquiſierit faci
em meam. et egerint penitentiaz a vijs ſuis
peſſimis: ego exaudiam de celo et ppicius
ero peccatis eorum. et ſanabo terram eoruz.
Oculi q̃z mei erunt apti. et aures mee erecte
ad orationem eius. qui in loco iſto orauerit
Elegi enim et ſanctificaui locum iſtuz. vt ſit
nomen meum ibi in ſempiternum. et perma⸗
neant oculi mei et cor meum ibi cunctis die
bus. et ideo vt babetur. xij. q. i. futuram ec⸗
cleſiam. Vir religioſiſſimus Conſtantinus
primus fidem veritatis patenter adeptus. li
centiam dedit per vniuerſum orbem ſuo de
gentibus imperio. non ſolum fieri xpianos
ſ etiã fabricandi eccleſias. et pdia tribuẽda
cõſtituit. deniq idem pfatus princeps do⸗
naria immenſa contulit. et fabricã templi pri⸗e
ſedis. i. apſtice ſedis. b. Petri inſtituit. Q
¶ Dedicatur nãq ſiue ſanctificat materialiſ
eccleſia ad tria genera officioz. ſcz in
Apotecã medicinalium vnguentorum.
Thezaurarium celeſtium donorum.
Scolam moralium documentorum.
Sunt nãq in eccl'ia ſacra. vt ſpẽs aromatice
in remedium oim morboz ſpũaliũ et defec⸗
tuum. Et ſunt. vij. in nũero. ſ. baptiſmuſ. cõ
firmatio. eucbariſtia. pnia. ordo. mrimoniũ
et extrema vnctio. vſus. Abluo. firmo. cibo.
dolet. vngitur. ordo. iũgo. De iſtis br d cõ.
di. iiij. Iſtorum aũt ſacroruz ſufficientiaz et
ordinẽ aſſignant doctores quidã: attẽdẽtes
ꝙ ſunt remedia ꝯ defect9. Sicut defectus ei
eſt duplex. ſ. penalis et culpabil'. ſi defectus
eſt culpabilis. boc eſt tripliciter. vel origina
lis. et ꝯ bunc eſt baptiſmus. vel actual' mor⸗
talis. ꝯ quẽ eſt pnia. vel actualiſ venialis. ꝯ
quẽ eſt extrema vnctio. Si aũt defectus ẽ pe
nalis. boc eſt quadruplr. ſ. ignorãtia i rõne
ꝯ quẽ eſt ordo in quo confertur clauis ſcie.
vel eſt inclinatio et pnitas ad malũ in volũ⸗
tate ꝯ quem eſt eucbariſtia: vel eſt infirmitaſ
in iraſcibili: ꝯ quẽ eſt cõfirmatio. vel eſt cõ⸗
cubina in cõcupiſcibili ꝯ quẽ eſt mrimoniũ.
R ¶ Sed queritur vtrũ oia ſacra noue le
gis bẽant efficaciam ſuã a xpo vt inſtituẽte.
vel vt pmerente. Et videtur ꝙ ab ipſo vt inſti⸗
tuente, pbatur ſic. Nullum ſignum ad pla⸗
citũ ſignans bz efficaciam: niſi ab inſtituẽte
et aſſiſtente. ſ ſacra ſunt ſigna ſignitia ad pla
citum ſenſibilia. vñ mgr. iiij. ſniaz di. i. Sa
cramentum eſt ſignũ gre vt ei9 ſilitudinem
gerat et cã exiſtat. et greg. in mora. et ponit.
i. q. i. Sacrm eſt quo ſub tegmẽto rez ſenſi⸗
bilium virtus dei opat ſecretius ſalutẽ aiaz
Contra ab ipſo ſunt vt merente, pbat . ſacra
noue legis: bñt efficaciaz a xpi paſſione. g ex
merito xpi. cõſequentia pz qr aliaſ paſſio xpi
non eſſet laudabilis et meritoria niſi inqtũ
voluntarie accepta. Antecedẽs pbat p aug.
xv. de ci. dei. c. xxvi. vbi vult. ꝙ per vulnus
xpi laterale. qd erat oſtiũ arce ſacramẽta ma
nauerunt et efficaciam bñerũt. Rñdeo ꝙ ſa⸗
cramenta babuerunt efficaciã a xpo primuz
vt ab inſtituente. qr ſolus ea potuit inſtituer
quare oia a xpo iſtituta repiunt. primo bap⸗
tiſmus. qr ioh. xv. legr. ꝙ diſcipl'i eo viuẽte
baptizabant. Itẽ mar. vl. Euntes do. oẽs ⁊c.
De eucbariſtia pz qr primo. fuit predicata et

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

pcōizata diffuſe ioh. vi. Sed inſtitutio eiuſ
facta eſt in cena lu. xxij. Hoc facite in me. ꝛc̄.
De confirmatione math. xix. qn̄ xp̄s impoſuit
manus ſup puulos. vn̄ et in primitiua eccle
ſia apl'i p impoſitōem manuū cōfirmabāt. act.
viij. De ſacro pn̄ie ioh. xx. quoꝝ remiſeritiſ pc̄
ta ꝛc̄. De ſacro vnctōis extrēe mar. vi. legi⁹
ꝙ diſcipl'i vngebāt oleo multos infirmos et
ſanabant: ſ; h̄ nō poterat fieri niſi virtute xp̄i
inſtituentis h̄. De ordine lu. xxij. Hoc faci.
in me. ꝯme. Itez ioh. xx. Quorū remi. pec.
ꝛc̄. Hec ei dictio precipue ptinet ad ordinez
ſacerdotalē. ſ. ptās reſpectu corpis xp̄i veri et
ptās reſpectu corpis miſtici. De mrimonio
math. xix. Nūquid legiſtis. ꝙ maſcl'm et fe-
minā fecit eos. ſ. de⁹ et dixit ſup. per os ade.
Quāobrē relinquet hō pa. ꝛc̄. Ex predictis ſe
quūt aliq̄ correlaria. primū ꝙ falſū eſt dicer
ꝙ iacobus inſtituerit ſacramētū penitētie ia-
co. v. Cōfitemini alterutrū pctā veſtra. qꝛ eius
auctoritas nō erat. ſcd'm ꝙ falſa ē opinio di
cētiū. ꝙ ſacramētū vnctōis fu iſtitutū ab eo
dē iac. infirmat' quis in vobis inducat ꝛc̄.

S ¶ Dico ſecūdo ꝙ ſacra hn̄t efficaciā a
merito xp̄i et a paſſiōe. pbat' auctē aug. xviij.
de ci. dei. In exordio generis humani d' la
tere viri dormientis detracta coſta edificata
eſt femina. xp̄m et eccl'iam tali facto pphari
oportebat ſopor quippe viri dormientis mors
erat xp̄i. cui⁹ exanis i cruce pendentis lancea
latus pforatum eſt. atq; inde ſanguis et aq̄ p
fluxit. que ſacramenta eſſe nouimus quibuſ
edificatur eccl'ia xp̄i. Itē hr̄ de con. di. iiij. c.
pprie. et ex̄ de bap. et ei⁹ effectu. c. maiores.
Nā in xp̄i paſſione ppuerūt oia ſacra. Bap
tiſmus in aq̄. io. ij. Cōfirmatio ē ei⁹ ſanguie
quo confirmauit i bono. Eucbariſtia. qꝛ ibi
fuit idē ſacerdoſ. et hoſtia ſm aug. iiij. d' tri.
Pn̄ia in confeſſione latrōis. Ordo qꝛ ibi fu
it ſacerdos ſcipm offerens. ſm aplm ad heb.
Hoc ei fecit ſcipm offerēdo. Extrema vnctio
p ſanguinē linientē. Mrimoniū qꝛ ibi eccl'iaz
ſ. bi copulauit. iux̄ illud exo. iiij. Spōſus ſā
guinū tu mihi es. ¶ ¶ Sed occurrūt du
bia. primū q̄ fuerit necc'as iſtitutionis ſacroꝝ
Dicēdū ꝙ necc'ia fuit ad vnitatē et verā cōfor
mitatē religionis xp̄iane. vt p aliqd' ſignuz
ſenſibile cōuenirēt inter ſe diſtinguerēt ab infi
delib⁹. Secūdo dubitatur q̄ fuerit vtilitas.
Dr̄ m ꝙ duplex. ſ. pfectus boni. et reſiſtētia
mali: meritū nāꝗ; ꝯſiſtit pcipue in actu no-

biliſſime v'tutis. ſ. latrie mō vſus ſacroꝝ. ſūt
vſus act⁹ latrie p; igr' rō ſcd'i qꝛ ſūt mūitōes
ꝯ hoſtileſ iſultus. Nā. vij. ſunt virtutes q̄b⁹
meremur vitā eternā. ſ. tres theologice. et. iiij.
cardinales. Et in adiutoriū fidei dat' baptiſ
mus ad actū ſpei: extrēa vnctio. ad actū ca-
ritatis: eucbariſtia. ad actū prudentie: ordo
ad actū fortitudīs cōfirmatio. ad actū iuſti-
cie. pn̄ia ad actū tpantie. mrimoniū. ¶ ¶
Sed qd' illoꝝ ſit excellētius. dicēdū ꝙ bap-
tiſmus excedit alia rōe efficacie d' cō. di. iiij.
nā virtute eiuſ dimittuntur oia peccata. quo
ad culpā et quo ad penā. Eucbariſtia exce-
dit. rōe dignitatis et ſanctitatis de cō. di. ij.
nihil. Confirmatio excedit rōe cōferētis. q̄a
a ſolo ep̄o cōfert' ſic et ordo ſacer. mrimoniū
excedit rōe ſignificatōis. qꝛ ſignificat cōiūc-
tionē xp̄i ad eccl'iaz. et vnione diue et hūa-
ne nature. ¶ ¶ Sed fuerūt ne inſtituta ſa
cramēta p q̄cūꝗ; lege. Dico ꝙ ſic qꝛ deus nec
p tpe nature lapſe dereliquit genus hūanū
ſine remedio necio ꝛc̄. ſ; que fuerunt. Rn̄deo
nō eſt certū de tpe legis nature. d'r tn̄ ꝙ aliq̄
oblatio et fides parentū. ſ. p tpe legis ſcripte
circūciſio contra originale in maſculis et vt
cōiter dicitur a doctoribus in femellis fides
parentum. Et quidā doctor dicit ꝙ lotio aq̄.
et probat per ezech. xvi. pater tuus amorre⁹
et mater tua cethea. etiam qn̄ nata es in die
ortus tui. non eſt preciſus vmbilicus tuus.
et non es lota aqua in ſalutem. Hāc igit' ec-
cleſiam vbi tam p̄ciōſa et ſalutifera habētur
aromata atꝗ; vnguenta. cuz omni reuerētia
et deuotione intrare debemus vt deus nob
conferat gratiā et ſalutē. qꝛ vt d'r gen. xxviij.
Uere non eſt h̄ aliud niſi domus dei et por
ta celi. ¶ ¶ Secundo eccl'ia eſt thezaura-
riū celeſtiū donoꝝ et diuitiaꝝ. in qua ſunt i
diligentie multe et gr̄e. quas hō cōſequi pt
Naz thezaurus eccleſie recōditus in eccleſia
p̄uenit ex ſupabundātia meriti paſſionis xp̄i
cui⁹ gutta minima ſanguis vel ſudoris ſuffi-
ciens fuiſſet ad oim peccatorū expiationem
q̄ vnꝗ; fuerūt ppetrata. qꝛ eiuſ reſpectu nihil
ſunt oia. Etiā ex meritis ſanctiſſime dei ge-
nitricis marie. q̄ nec mortal'r. nec venialiter
vnꝗ; peccauit. Quis infinitas paſſiones et
amaros dolores in ſui filij paſſione et morte
ſuſtinuerit. quib⁹ nobis meruit. Etiā ex me-
ritis oim ſanctorum martirū quoꝝ ſanguis
p xp̄o effuſus nobis maxime meruit. Etiā

et abundantia meritoꝝ oim̄ deuotorum xp̄i-
anorum qui vltra menſuraꝫ delictorum vel
debitorum ſuorum. per tribulationes et af-
flictiones ſupererogauerunt. et nobis meru-
erunt. y ¶ Item ieiunia. oratiões. elemo-
ſine. caſtigationeſ quibus deo ſeruierunt.
Hec omnia per diuinam clementiam in ſcri-
nio eccleſie recõdita ſancto Petro et eiuſ ſuc-
ceſſoribus collata et conmiſſa. fidelibus in
caritate vnitis diſpenſanda et diſtribuenda
in dedicatiõibus. patrocinijs et feſtiuitatib⁹
ſanctorum largiſſime diſtribuuntur. vt vnuſ-
quiſq̄ iuxta ſuam capacitatem accipiat. Et
ideo cuꝫ ſumma humilitate et deuotione ta-
bernaculum eccleſie eſt intrandum. cum cõ-
tritiõe et cordis dolore de peccatis et ſic me-
retur homo veniam delictorum alias non eſ-
ſet capax indulgentiarum. Indulgentia nã-
q̄ preſupponit dimiſſionem peccati. cum ſit
quedam relaxatio pene debite pro peccatis
Ex quo dicto patet correlarie. ꝙ multi ſunt
ſtolidi et ſtulti. qui magnis laboribus et ex-
penſis currunt ad dedicationes. nec confeſſi
nec contriti. et ideo infructuoſe recedunt: et
vtinam non peiores ebrietatibus. ludis cho-
reis. et his ſimilibus redirent. A ¶ Ter-
tio eccleſia eſt ſcola moralium documentoꝝ
ibi enim fiunt predicationes. exhortationeſ
orationes. preces. oblationes. miſſe. in qui-
bus omnibus deo placatur et miſericordia ĩ-
petratur. vnde eze. x. dicitur, ꝙ domus do-
mini impleta ē nube. ſ. doctrina ſalutari. ora-
tione ſpirituali etiam quibus corda arida ir-
rigantur et deus mitigatur. Sed dolenter
referendum eſt. et conquerendum cuꝫ ꝓpha
ezechiel. viij. Conuerſus vidi et ecce. xxv.
viri qui habebant dorſa contra altare tẽpli.
et facies eorum contra orientem. Et videre
ſi ꝓpha et deus per propham conqueſtus eſt
ꝙ antiquus ppl's non fuit attentus ĩ domo
domini. vbi animalia irrationalia offere-
bantur. quid igitur in modernis temporib⁹
ſi vidiſſet multos. non ſolum ſine reuerentia
ſed cum irreferentia magna venientes: non
in humilitate ſed cum ſuperbia ibidem ſtan-
tes: non orantes. ſ; cũ diſſolutiõe cauillãtes
detrahẽtes. nec verbũ dei audiẽtes. Quid
dixiſſet ꝓpha. Certe dico ꝙ illud v̓bũ ſalua-
toris. Dom⁹ mea dom⁹ orõnis eſt. vos aũt
feciſtis illã ſpelũcã latronũ. ꝓculdubio h̄ di-
xit. qꝛ inuenit ibi q̄tuor i deceẽtia. ſ. oues. bo-
ues. colũbas. et nũmularios. Inuenit enĩ de⁹
p̄io in ſancta eccl'ia boues. i. mẽtes mõi de-
lectationib⁹ deditas: q̄ ſolũ de corpũ cõſola-
tionib⁹ curant. ſ; aĩaꝫ et ſpm̄ negligũt: ſemꝑ
ad modũ boũ terrã arantes. et ſpm̄ negligen-
tes. quoꝝ cor inſtar talpe excecat̃ i terrenis
et verſatur in eis nec vnq̄ mẽtes ſuas erigũt
ad celeſtia. ſicut nec bos qꝛ puluis terrene af-
fectiõis excecauit eos. ¶ Tales ſꝑ paleas ad
modum boũ cõmedunt. i. in peccatis delec-
tant̃ et vanis. quibus paleis fornax inferni
eſt accẽſa. hi ſunt in domo dñi ſic latrones.
Secundo deus in domo ſua inuenit oues. i.
mẽtes vana intentione corruptas. qꝛ exten⁹
ꝓtendũt. ꝙ pure ꝓpter deũ ad domũ dñi va-
dũt et veniunt. ſ; intentio multoꝝ frequẽter
eſt corrupta. qꝛ forte ad videndũ et audien-
dũ vana et inutilia illuc accedũt. Vñ multi
intrãtes in domo dñi exñtes. hñt dorſa ſua
ad altare. inſpiciũt mulieres. mulieres econ-
tra viros et ad iſtũ finẽ multi veniũt. et in il-
lis ſub pelle ouina latet cor vulpinũ. veniũt
in veſtimẽtis ouiũ. et intrinſecus ſunt lupi
rapaces. Iſti ſunt latrones q̄ ſpoliũt ĩ domo
dñi hoĩes mundis affectionibus. et ſanctis
meditationibus. meritis et gratijs. B ¶
Tertio inuenit ibi colũbas. non ſimplices ſ;
varijs pennis vanitatũ ornatas. Sic in do-
mo dñi inueniũt̃. q̄ ſuꝑbe ſe ornãt varijs ve-
ſtimentis et coloribus. q̄ ſunt ſimiles ſycali
ſerpenti q̄ vt dicit Iſid. tanta ꝑfulget varie-
tate dorſi. vt in ſui admirationem intuentes
inducat. et quia piger eſt. quos curſu inua-
dere nequit ſui admirationeꝫ intuentes ra-
pit et quanto eſt diſcolor. tanto in veneno. õ
terior. Sic homo ornatus tanq̄ quoddam
ydolum oculos et corda intuentium ad ſe
trahit. et ſtupida et inſenſata reddit. et ſicca
per concubinam rapit. et veneno male delec-
tationis extinguit. et ideo quanto ornatior
et pulcrior. t anto pernitioſior. et ideo talis
ornatus recte dyaboli dicitur ad capiendũ
animas ¶ Sed dicis non ideo adorno me.
vt capiam homines. dico ꝙ facis, ſicut latro
qui non per ſe vult piſcari in viuario domi-
ni vel venare in foreſta eius tamen commo-
dat recte ſuuꝫ latroni audatiori. Sic et illi
dant corpora ſua dyabolo ad decipiendum
et capiendum animas. multi enim volunt
concupiſci. q̄uis concupiſcere non velint et
ideo faciunt in templo ſpeluncã latronum.

Quarto inuenit ibi nũmularios. qui nũmũ et monetã eterni ceſaris ſcʒ aīaʒ ſuã imagie ad modũ nummi inſignitaʒ cambiunt et vẽdunt dyabolo pro modica delectatōe. In eccleſia nãqʒ nulla talis emptio fieri debet. ſed redẽptio et ſolutio peccatorum ꝑ contritōeʒ et dolorem et deuotam actionem.

¶ Dñica Reminiſcere.

Aſſumſit ihesus petrũ iacobũ et frẽꝫ eiꝰ Ioh̃. et duxit illos in mõtẽ excelſum ſeorſum. et transfiguratus eſt añ eoſ. math. xvij. C

Alkabitius in theorica planetarum dicit: ꝙ qui volunt diuinari in aſtris ſup aliquibus affectibus et euentibus futuris. neceẽ eſt vt altos mõtes adeant. Cuius rō eſt ſm ptholomeum almageſtis. iij. qꝛ ſubtilitas mõtani aeris ſubtiliatem atqʒ lipiditatẽ efficit rõnis ſic volens diuinari et certificari de effectibus grẽ et pietatis dei. et an ſit de nũero ſaluãdoꝝ exclusꝰ oibus terrenis et mũdialibus. ꝑ affectũ veri amoris et caritatis ſurſum ī deũ aſcendat. et diuinitus illuſtrat᷑. et ꝑfecte informatur quouſqʒ ad ꝑfectã lucẽ ꝑueniat. Sicẽ dꝛ de pe. di. ij. nõ reuertebant᷑. Deſideriũ iuſtoꝝ. qd̓ abſqʒ obſtaculo eſt. diuinitus illuminatur. quouſqʒ ad ꝑfectam lucem et beatam ꝑueniat. diſcipli igit᷑ xp̄i relictis oibus terrenis. qꝛ ſincera dilectōe ſolũ xp̄m acceſſerunt p̄ alijs ſecreta diuinitatis meruerunt ſpeculari in xp̄i transfiguratōe. Querit᷑ cuꝫ deꝰ poſſet oẽs hoīes ſaluare. cur petꝝ et iohẽꝫ aſſumpſit ad gl̃iam. et andreã et philippũ vult dãnare. Et videtur ꝙ ipẽ deus ſit cã q̃re vnus ſaluatur et alter dãnatur. dicẽdũ ꝙ nũqʒ fuit hō adeo miſeri ī peccãdo in hac vita cui deꝰ ſuã miſcdiam negaret et gr̃am: dũ tñ ſeipſuꝫ capacẽ faceret. Nihil ei tãuile. tãi mũdũ: qd̓ ſol ñ illuſtret ſrecto obſtaculo. Videmꝰ nãqʒ in magnete. cuiꝰ virtus naturał eſt attraherẽ ferrũ. et ſꝑ trahit. niſi ferrũ oleo iungat᷑ ꝑ qd̓ virtus magnetis īpeditur. nec hoc eſt rõne magnetis. cuiꝰ virtus eſt indifferens ad oẽ ferrũ. ſ᷒ alteriꝰ īpedīctus. Sic deꝰ naturaliter eſt miſericors. et de natura ſua eſt oẽs īdifferenter ad ſe trahere et clementer recipẽ. Vnd̓ ambro. in li. de pe. et allegatur de pe. di. i. c. medicina. D ¶ Deus diffinitōeꝫ nõ facit que miſcdiam ſuam omnibus premittit gloindifferẽter quẽlibet pc̄torem recipit. niſi ſe peccãs īpediat. Eſt igr̄ diuina electio p̄deſtinatio ſiue receptio vnius et nõ alterius a libera volũtate diuina. et ex mera gratia. nullã penitꝰ hñs cãm. Sua aũt reprobatio et reiectio nũqʒ eſt ſine cã. cũ nullus dãnet᷑: niſi pro pc̄to originali vel actuali mortali. Electio igit᷑ dei eſt ſine meritis. ſ᷒ reprobatio nõ ſine demeritis nec reprobatio facit alicui iniuriaꝫ qd̓ oñdit᷑ ꝑ exemplum. b. aug. in li. d̓ p̄deſtinatione ſic. Si vnus hꝫ duos debitores q̄ ſm iuſticiam tenẽtur ſibi ſatiſfacere ſi exigit ab vtroqʒ debitũ nec illi nec iſti iniuriatur ſi etiam donat vni et remittit. et ab altero exigit quis ſane mẽtis dicere põt ꝙ faciat iniuriam illi a quo exigit᷑: modo ꝓpoſitũ accipiamus in deo et hoīe. Nam apl̄s dicat ꝙ per vnũ hoīem peccatũ intrauit. ſ. originale per qd̓ oẽs ſumus obligati per primũ peccatum. Si nunc vni donat: et ãlteri nõ. quis poteſt eum iuſte de hoc redarguere: certe nullus remittit ḡ cui vult et cui nõ vult non remittit. ſed indurat ꝑmittit. c. q. et gratiam non īfundit. E ¶ Sed cur ꝑmittit hoīem peccare cum precauere poſſit. vt nõ habeat cauſam reprobationis. Dico ꝙ ideo: quia deꝰ et ſua ꝓuidẽtia nouit d̓ maximo malo. maximũ bonũ elicere ita ꝙ ñ ẽ adeo magnũ malũ: qd̓ ñ in magnũ bonũ cõuertat᷑. Nõ ei eẽt magnuꝫ ī artifice d̓ bona materia bonũ pare artificiũ et nobile. ſ᷒ ſi de vili materia p̄cioſum opus faceret magne foret reputatōis. Sic dico ꝙ iã deꝰ ex ſua prouidẽtia magnũ malũ ꝑmittit fieri vt ide bonũ magnũ eliceat. Nãqʒ lucifer eccedit magnũ malũ fuit. ſ᷒ illd̓ magnuꝫ malũ deꝰ ordinauit ad hoīs creationẽ. lapſũ hoīs ad xp̄i incarnatōeꝫ. qd̓ fuit ſũmũ bonũ: vñ dic grẽ. ī bñdictōe cerei paſchał. O felix culpa q̄ talẽ ac tm̃ meruit hr̄e redẽptoreꝫ. Ordinauit ei deꝰ malũ repboꝝ ad q̄druplex bonũ electoꝝ. Primũ ad extollẽdũ coꝝ laudẽ: ſi ei rõnalẽ creaturã feciſſet īpeccabilem nullus electus eſſet laudabilis. ex eo ꝙ nõ peccaſſet. qꝛ nullus laudatur de his que nõ ſũt ī ſua ptãte. Mutꝰ nãqʒ ñ laudat᷑ d̓ ſilẽtio. vñ grẽ. ī moral. Deꝰ ſẽmoꝝ ſpũuꝫ naīaꝫ bonã ꝯdidit ſ᷒ mutabilẽ vt ſi ſtar nollẽt ruerẽt. et q̄ ſtarẽt eē maioris meriti cẽni. Secũdo ſ᷒ ipſi in ordinauit ad eorum honorẽ quia honorabiliꝰ regnũ ꝑſidẽt q̄ illud habent ꝑ virtutis ſue acquiſitionem: ꝙ q̄ ſolũ ꝑ electoeꝫ

Si aūt ſācti fuiſſēt īpeccabiles. ſola electōe
būiſſent regnū. ſ iō nūc. qꝫ fuerunt militātes
cōtra pctā math. xi. A dieb⁹ Joh. baptiſte vſ
qꝫ nūc. regnū celoꝝ vim patiť. et violēti rapi
unt illud. Illud aūt bonoris ſignū eſt. qꝫ n̄
coronabiť niſi q̄ legittime certauerit. Tercio
h̄ fit ad coꝝ virtutes cōſuandū. qꝫ ſm bern.
būilitas eſt cuſtos et decoꝛ virtutū. Sed pec
catorum pug̃ datur interdū ſanctis. nō vtru
ant. ſ vt būilitas cōſuent. ij. coř. xij. Datus
eſt mibi ſtimul⁹ car. mee āgelus ſatbāc. qui
me colaphizet. Quarto ad pficiēdū coꝝ de⁄
coré. videm⁹ ei viſibiľr i ſenſib⁹ qꝫ vtile eſt ī
terdum. vt res deſtruať. qꝫ melius repeť. Ita
deus aliqn̄ ſuos ſanctos et deuotos pmittit
cadere vt ſanctiores reſurgāt. vn̄ dan. xi. dr
de erudītis ruent vt cōflētur et religanť vſqꝫ
ad tp̄s pfinitum. Ita etiā magdalena ruit.
ſed poſtea conflata ardore caritatis perfecti
oꝛ et ſanctioꝛ a corruptione ſurrexit. ſic etiaꝫ
paulus et petrus. Quantum nunc ad expo⁄
ſitōnem literalē et continuationē textus. eſt
ſciendum. qꝫ ſicut videmus fameſcentes li⁄
benter ſuſtinent laboꝛes cōſideratione qꝫ eis
ſolenne prandium paratur Sic ſancta mater
eccleſia fideles quos per iſtud ſacrum tp̄us
pnit ad labores arduos conduxit. ui bis ne
deficiant ſed perficiant īchoata. prandiū de
lectabile et gl̃iam interminabilem, p remūe⁄
ratione bodie monſtrat in figura traſfigura⁄
tōis xp̄i vbi facies eius vt ſol pre claritate re
lucebat. Et ſm boc in pn̄ti euangelio tres p
tes notanť. in quib⁹ quilibꝫ fidelis inſtruiť
ad virtutes. in quarum.
Prima notatur mūdi vtilitas renuncianda ī
principio cū dicit̃. Aſſumpſit ibs.
In ſecunda bumana fragilitas reuelāda ibi
acceſſit Jbeſus et tetigit.
In tercia beatitudinis dignitas deſiderāda
ibi. Leuantes oculos.

Quantum ad pri
mā partē eſt ſciendum: qꝫ criſtus tantū tres
diſcipulos. ſ. petrum iacobum et iobānem
ſeorſum ab alijs ſumpſit. ſic vt multos oñde
ret ad gl̃iam vocatos. ſ paucos electos pro
pter delectationes et gaudia mūdi: duxit igiť
illos in mōtē excelſum ſeorſum. vt cogno⁄
ſcerent non poſſe ſaluari in terra. et in terenis
ſ ſolum ad celeſtia eleuatos. ſ ¶ Moraliter
q̄ deſiderat in beatitudine xp̄m gl̃ificatum
videre mundum et oīa terrena debꝫ relinq̄re
Nam vt dicit pbs. v. pbicoꝝ. Terminus ad
quē non acquiritur. niſi terminus a quo de
ſeratur. Qui enī vult ire verſus irlm. relinq̄re
oportet alia loca intermedia: ſic qui vult ce
lum adire: mundum oportet abijcere. et oīa
terrena odire. quia ſm bern. in floribus ſuis
Sicuti vmbra abſcōdit bominē a lumīe ſo
lis materialis. ita illa mūdana et terrena ab
ſcundunt boī gratiam et dilectionē dei. Et
ideo qui vult deuꝫ diligere. neceſſe eſt vt di
uitias et terrena odiat: qui aūt voluerit ama
re diuitias et terrena neceſſe eſt vt deuꝫ odi⁄
at: verba ſunt criſ. ſup math. cui ſnīe pulcre
alludit necatoꝛ vicioꝝ. Senc. epl'a. liiij. ad
lucillum proꝛūpens in bec verba. Nemo ali⁹
dignus eſt deo. niſi qui opes cōtēnit. Cui⁹
ratio aſſignatur. xlij. di. c. Omnes buius ſe⁄
culi dilectores in terrenis rebus fortes ſunt
et debiles in celeſtibus. h
Debemus ḡ mūdum et oīa terrena trāſitoria
ſpernere et relinquere. quia babent.
In fidelitatem in acquirendo.
Inſtabilitatem in retinendo.
Anxietatem in relinquendo.
Dico namqꝫ pmo ꝛc. Nam vt quis bona
mundi acquirat non curat parentes decipe.
patrem et matrem perturbare. Decipit enim
amicus amicum. vicinus vicinum. pūer. xi.
Simulatoꝛ oꝛe decipit amicum ſuum. Sic
etiam bodie mechanici ſeipſos in laboribuſ
ſuis decipiunt. ciues et burgenſes. per vſu⁄
ram et mendatia diuitias acquirunt. Unde
ps̄. conſiderans impietatem ciuitatum. di⁄
cit vidi iniquitatem et contradictionem in ci
uitate tota die ac nocte circundabit eam: ſu
per muros eius iniquitas et laboꝛ in me⁄
dio eius et iniuſticia. non defecit de plate⁄
is eius vſura et dolus. ¶ Et ſpecialiter ibi
nota vſuram. que vt procbdoloꝛ valde com
munis eſt criſtiano et iudeo plus bodie cri⁄
ſtiani q̄ iudei vſuram rapiunt. ¶ Nam iude
us de libra denarium vel duos per ſeptima
nam ſumpſit. tu autem falſe xp̄ane vix in ſo
lido cōtētaris et vſuram noīe cenſus bapti
zas. In quo facis contra boc qꝫ probibetur
deutro. xxiij ¶ Non venerabis fratri tuo ad
vſurā. q̄ ergo facit h̄ admitti nō debet ad cōi
onē altaris: nec ad xp̄ianā ſepulturā vt br ex
d vſu. c. qꝛ i oib⁹. et h̄ i ſignu maledictiōis et
dānatōiſ eťne. ec ciitaſ in q ſiūt niſi diſpliceat

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

et corrigat. maledicta ē vt dʒ Joſue. vi. Ciui
tas hec anathema eſt deo et maledict⁹ q̄ edi
ficat eā. vnde mgr̄. iij. ſen. di. xxxvii. c. iiij.
Cōmoda fratri tuo. et accipe quod dediſti. n̄
et nihil ſupfluū q̄ras. qꝛ ſupabūdantia. ſ. ex
pactōe ī vſurā cōputaꝛ. Eſt eniʒ vſura vt ait
augu. cū quis plus exigit ī pecunia vl̄ q̄libʒ
re ꝙ accepit Itē hier. putāt aliq̄ vſurā eē ī pe
cūia ſꝫ itelligūt vſurā vocari ſupabūdātiā. ſ.
q̄cq̄d ē ſi ab eo qd̄ dedit pl⁹ ē vt ſi ī hyeme
dm⁹. x. modios. et ī meſſe. xv. recipim⁹. et iō
dʒ ī cano. xiiij. q. iij. vſura. ꝙ vſura ē quicq̄d
ſortē excedit. vel qd̄ vltra ſortē exigiꝛ ſub ſpe
lucri. h ¶ Sed queriꝛ an in aliquo caſu
licitū ſit etiā ſine vſura vltra ſortē accipe. Et
videtur ꝙ nō. Sʒ hoſti. et alij doctores iuris
dicunt. ꝙ in trib⁹ caſibus liceat. Primo ſig⁹
nans aliquid daꝛ a debitore. et a principio
creditor ſine aliq̄ ſpe mutauit licite recepit.
vt dʒ ex̄ de vſu. cōſuluit. nā iux̄ glo. ſup vbo
ſpantes. licitū eſt etiā aliq̄d ſpare. ſ. pꝛꝛ vl̄
tale. ſaltē ſecūdario: qꝛ q̄libet naturalr̄ ad an
tidota obligaꝛ. ff. de petitōe hereditatis. l. ſꝫ
et ſi. §. ꝯſuluit. ibi dʒ ſup illo verbo. obliga
uerint. in gl. ꝙ oīs creatura moueꝛ ad bn̄fa
ciendū ei q̄ ſibi bn̄facit. et talis obligatio ex
inſtictu nature pcedit. Secūdo qn̄ illud vltra
pcipiꝛ. vt intereſſe exemplū fideiuſſor recipit
ad vſuras ſortē ſolutā creditori cum ei obeſt
q̄ntū petit. et ſic nō eſt lucꝝ notaꝛ ex̄ de fide⸗
iuſſoribus. c. puenit. Tertio qn̄ debitor non
ſoluit in termio aſſigto. et accepit dānū ex eo
Exemplū. vēdo tibi fundū meū. ſ. domū vl̄
aliā hītatōeʒ certo pcio vt infra certū tp̄us
mihi ſoluas. ſi nō ſatiſfaciſ. lapſo termio po
tero vſuras petere. cū fructus rei vēdite tuoſ
facias. et mihi tm̄ nihil ſoluiſti. C. de vſu. l.
ij. Hoc tm̄ intelligas. qn̄ intereſſe. ſ. dānū eſt
intra rē. vel cū petiꝛ cā dāni et nō lucri cap⸗
tādi. vt ſi oportuit ꝙ ego recipē pecūias ad vſu
rā illas. poſſet petere cā dāni. et nō cā lucri.
I ¶ Secūdo mūdus et oīa terrēa hn̄t in
ſtabilitatem in retinēdo. Vn̄ iacob. Tranſit
mundus et cōcubina eius. nā nō eſt potētia
nō glia. nec diuitie. q̄ pn̄t diu pmanere: triſti
tia vertiꝛ ī leticiā. leticia ī meſticiā. et qd̄ imū
eſt eleuatur. et altū ſuppmiꝛ et figuraꝛ ī rota
fortūe. q̄re Boetius li. ij. de ꝯſo. pſa ſecūda
in pſona ip̄ius fortune ſic dicit Nos ad cō⸗
ſtātiā nr̄is moribus alienā. inexpleta hoīm
cupiditas allegauit. q. d. minime. Nā hec nr̄a
vis eſt. hunc cōtinuū ludū ludimus rotā vo
lubili orbe v̄ſamus. infima ſummis. ſūma
īfimis mutare gaudem⁹. Et paucis īterpoitis
ſubiūgit. opes honores. ceteraqꝫ taliū. ſ. rer
mcis iuris ſunt. dn̄aʒ famulie cognoſcāt. me
cū veniunt. me abeūte recedūt hec ille. Su
p quo paſſu quidā ꝯpoſitor meretrice ſic dic̄
En ego fortuna ſi ſtarem ſorte ſub vna. Et
nō mutarer. nūq̄ fortuna vocarer Et iō q̄dā
talem deſcriptōem fortune viſus eſt formaꝛ
Fortuna mūdialis vultū hʒ mlieris pulchr
et apparētē: odorē hʒ ſpērū cunctos allicētē
corp⁹ hʒ anguillaꝝ. et alas acquilaꝝ. caudā
inſup dracois. et motus veſptilionis. Illa
deſcriptio ſic pōt appere. Fortuna mūdialis
blanditur et decipit. et ſic facies mulieris ſē
titur. et attrahit ſicut oderē ſpēꝝ. et quia diu
durare non poterit. habet corpus anguillaꝝ
et quia a volatu nō deſinit. alias habet acq̄
larum dum luci inuidet: motus habet veſp
tilionis que circa candelas volitat. ſed dum
quemq̄ mors obſidet caudam habet dracoīſ
que morſu vitā terminat. k ¶ Tertio mōs
habet anxietatem ꝛc̄. Nam q̄nto aliqua ſunt
cariora in poſſeſſione. tanto amariora ī amiſ
ſione. tpalia igitur vt eſt domus familia q̄
p cunctis homines diligunt et amant. dum
per mortem auferuntur aīm hoīs in morte
cruciant et anxiant. cum nihil horum ſecum
deferre queant. vn̄ pſ̄. Dormierunt ſomnū
ſuum et nihil inuenerunt viri diuitiaꝝ ī ma
nibus ſuis. vn̄ recitaꝛ fabuloſe quodā vet⁹
palatiū inīdiſſe cuidam poete deploranti eꝰ
deſolationem in poetria areſto. in his vbis
Domus egregia cōpungor ad lacrimas. ia
am intuens ſolitudinem. at illa contremuit
cōpaſſa mihi propter multitudinem lacrima
rum. cui inquit vbi ſunt queſo qui quondā
te inhabitauerunt. iocundam vitam cum ſe
curitate et temporis amenitate duxerunt. Ac
illa temporales inquit exn̄tes tpaliter cum
tempore tranſierunt. iocundam vitam et me
quoqꝫ ſub ſorte temporis tranſitoriam duxe
ſerunt. res nēpe nec ſtabiles qui cū fluxibꝰ
temporis fluxibiles fluunt. Hec reſponſio
huius palacij cōcordat huic reſpōſioni ioh.
Tranſit mū. et concu. eius qd̄ exponēs aug.
dicit. Ecce inquit mundus tranſit concubi⸗
na eius. Quid vis ergo vel amare tempora
lia. et tranſire cū tp̄e an xp̄ʒ amaꝛ et ī eternū
viueꝛ reꝝ tpaliū fluuī⁹ traſit ſꝫ tāq̄ iux̄ fluuis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nata arboꝛ ē dñs xp̄s rapiſ iꝑceptſ tene lignū voluit te amoꝛ mūdi. tene xp̄z: ꝙ ſi amatiſ illā miſeriā fluidāq; vitā. vbi cū tāto laboꝛ viuitis. q̄ntomagis amoꝛe debens illā vitā eternā. vbi nullū doloꝛē ſuſtinebitis. L

Secunda pars in

qua notaꝛ fragilitas humāe nature. q̄ a deo eſt ſuſtētāda. et reuelāda ibi acceſſit ihs et tetigit eos: di. ſurgite. Moꝛaliter ꝙuis hō facili impulſu. aut carnis aut mūdi aut dyaboli ꝑ cōſenſum act⁹ inoꝛdinati cadat a deo per ſe: ex fragilitate tn̄ ſue nature ꝑ ſe reſurgere nequit. niſi tangaꝛ a deo et ſuſtentetur: ſicē videmus ꝺ cadente i foueā ꝓfundā. niſi adiuuetur et trahaꝛ ab alio per ſe exire n̄ pōt. Sic lapſus in pctīn ſanari nō pōt. nec exire ꝑ ſe. Accedit ḡ xp̄s tangendo et mutādo: et releuat ſua gr̄a. leproſum infirmū. q̄re dr̄ lu. v. ꝙ xp̄s leproſum. i. pctoꝛē tāgendo mūdauit vt oñderet ꝙ largitate diue gr̄e pcta emūdaꝛ vn̄ de pe. di. i. §. hic etiā. lazar⁹ leproſus tāgiꝛ cū reſpectu diue pietatis mēs peccatoꝛis illuſtrata cōpungitur.

Accedit ḡ deus hominem tangendo.
Per ſecretā inſpiratōez vt cum excitet.
Per vberē largitionē: vt cum remuneret.
Per ſeuerā indignatōez. vt eū puniat.

Dico nāq; p̄io. ꝙ deus accedit hoiem ſecretius iſpirādo. qꝛ ipe eſt ſicē cōſiliari⁹ ſecretuſ q̄ ꝑ gr̄am inten⁹ iſpirat conceptus bonos et virtuoſos act⁹: di. illud exo. xx. Veniaz ad te et bñdicā tibi. M Nā ſicut radi⁹ exit a facie. et tranſiens ad ſpeculū imaginez ibi intuentis creat. Sic radius diue gr̄e a deo ad hoīs mētē accedit. et ibi ſuā imaginē ſācā creat et repñtat: et mētē in ſuā ſil'itudinez et imaginē tranſfigurat gen̄. i. Faciam⁹ hominē ad imaginē et ſil'itudinē n̄rāz. Nā illa tranſfiguratio imagis dei cauſaꝛ ab amoꝛe diuo. Mens ei deuota lumie diuine gr̄e illuſtrata intuetur clare pietatem et iuſticiā dei. Cōderādo etem̄ dei iuſticiā et ꝓpriā ipietatē inſpirat mēti hūilitatē et timoꝛē. ſꝫ reſpiciēdo dei pietatē iſpirat ſpē. et ſtati hō cadit in amoꝛez. ſꝫ caleſcēte amoꝛe nihil refutat. amātis amoꝛē adiplere. Oīa tūc ſuffert. oīa ſuſtinet. qꝛ amāti nihil eſt difficile. et q̄ntuꝫ pōt ſe i oibuſ amāti aſſimulat. et tūc hō poꝛtat di imaginē. Vn̄ hugo de arra aie loquēs de amoꝛe diuo. di. Sic aīa mea dilecta ꝙ amoꝛ vita tua ē. et q̄cq̄d diligiſ. ea vi dilectōiſ i eā dē imaginē vl' ſil'itudinē trāſfoꝛmariſ: roſā diligis. ſil'itudinē roſe recipiſ. ſi deū. n̄ dico ꝙ de⁹ eris ſꝫ deificaberiſ Sꝫ diceres nō poſſum ſil'itudinē intelligere. Rn̄deo ꝑ exēplū valde ſenſibile. Accipe ferꝝ nōdū ignitū illud eſt difforme et frigidū nulli⁹ actiuitatis. ſꝫ poſt ꝙ ignis in ipo recipiꝛ ſtati i ignis ſil'itudinē trāſfoꝛmaꝛ. i claritate et actione. ſic ſuo mō ē de aia. Secūdo de⁹ accedit 2c. nā de⁹ accedit ad hoiem ꝑ vberē affectū remūeratiuū. Et h̄ eſt qn̄ deus moueꝛ ad hoiem ꝓmouēduꝫ. et tpaliter et eternaliter extollēdū. Caloꝛ ei naturalis ſolaris deſcēdens infeři⁹ ad vapoꝛeſ ipſos aſſumit et ſurſum eleuat. et extollit. et i nubes et hmōi eos vertit. Sic feruoꝛ diue caritatis qn̄q; reſpicit ad hoiem. et eum tpaliter exaltat. et etiam qn̄q; ipſum eternaliter ditat. Vn̄ ipſe ē q̄ dicit illō ioh. xiiij. Veniā et accipiam vos ad meip̄m. N Sꝫ q̄re n̄ omnes equaliter accipit. et reſpicit vnum ſicē alium. dicunt quidam ꝙ hoc fit ex parte dei oꝛiginaliter. vt in tali inequalitate ꝑfectō di magiſ oñdaꝛ et vi⁹ diuitatiſ magiſ perpendatur. Nam ſm ph̄m oppoſita iuxta ſe poſita magis eluceſcunt. ſicut nigruꝫ cū albo. imago pulcra iuxta defoꝛmē magis oñdit ꝑiciā artificis. Si ſuo modo de deo. ſi eni oi hoi gr̄am in ſummo cōmunicaret. non eſſet gradus in hoibus rōe ꝑfectiōis vel ipfectionis. Alij dicunt ꝙ illa inequalitas ſit ex ꝑte recipientiū. ꝓpter dr̄ſas diſpoſitiones hominuꝫ. et ad h̄ adducūt exēpla. Primo de radio ſol' q̄ ꝺ ſe attīgit materiā liq̄factibilē vt cerā et liq̄ſcit. et idē radius materiam indurabilē attingit vt lutū et indureſcit. Cōſtat tn̄ ꝙ eodē mō ſe hꝫ i opatōe ad vtrūq;. ſꝫ ipa recipiētia aliter et alr̄ diſpoſita radium non eq̄liter recipiūt. et ideo nō efficit idē in vtroq; ꝓpter varias diſpoſitiones. Eodem mō deuſ quātum eſt de ſe. vno modo ſe habet ad omnes creaturas eq̄liter. illuminās oēm hoiem ſm ſuam diſpoſionem. Aliud exempluꝫ ꝺ ſtell' vbi vna differt ab alia in claritate. quod nō eſt a ſole ſimpliciter. qui lumen indifferenter effundit. non tantum equaliter ſuſcipiunt propter inequalem diſpoſitionem. Sic de ſole iuſticie. qui propter vicinitatem pluſ reſpexit aiaꝫ xp̄i q̄ al's. et pl⁹ mariā q̄ petrꝫ. Tercio accedit deus ꝑ reſpectū punitiuū: et ꝑ ſeuerā indignatione. qꝛ ſicut mot⁹ lapidis

eſt deorſum ad terrã deſcendere. et eã percu-
tere. Sic motus diuine iuſticie tendit ad hoiẽ
terrenũ et peccatorẽ q̃ ſe emẽdare nõ vult. vt
ipm tribulationibus corrigat et cõuertat di.
illud. i. cor. iiij. In virga vẽio ad vos Nul
lũ ei malũ via iuſtitie manꝫ ĩpunitũ Boeci⁹
de ꝯſo. deus enĩ qui eſt iuſtus iudex vel h̃ in
mundo mala nr̃a aduerſitatibus pũit et cor
rigit. vel in purgatorio venalia h̃ nõ delecta
vel in inferno mortalia eternaliter cremat.

O ¶ Sed videtur ꝙ deus iniuſte morta
le momẽtaneũ eternaliter puniat. cũ delecta
tio peccati mortalis cito et raptim tranſeat.
Dico ꝙ hoc iuſte fit. et hoc ꝓpter duo. Nam
quanto maior eſt ille q̃ offendit̃ tanto maior
eſt eẽ offenſa. et offendẽs grauius puniẽd⁹
vt hr̃ ex̃ de exceſſi. ꝑlato. tãto. i glo. Qui ei
xp̃m offendit pl⁹ et graui⁹ peccat. ꝙ ſi ſim-
plicẽ. et plus q̃ clericũ ꝙ laicũ magis et ma
xime q̃ papã vel ĩpatorẽ vel principem. qd̃ ẽ
crimẽ leſe maieſtatis. qd̃ etiã ſine pena mag̃
nõ dimittit̃. imo pena capitis punit̃ ſm le-
ges. Cũ g̃ deus oẽs pricipes papã et regẽ ex
cedat in infinitũ q̃ cuꝫ offendit ꝑ pctm̃ mor
tale. infinite offendit et g̃ dign⁹ eſt punitiõe
infinita q̃ eſt mors eterna. Secũdo ꝙ diu du
rat culpa tãdiu dẽt infligi pena. ſm gre. iiij.
dyalo. i infinitũ durat culpa. q: mali ad hoc
ſꝑ vellẽt viuere. vt ſꝑ poſſent peccare. lꝫ enĩ
act⁹ pctĩ mortal' ſit finit⁹. et q̃ momẽtane⁹
tñ q: i volũtate ꝑuerſa pctoꝝ ẽ tal' infinitas
ſ. ſꝑ velle peccare. ideo deus iuſte tales ĩfini
te et eternaliter punit. vt g̃ tali mõ ꝑ eternaꝫ
punitiõeꝫ deus nõ accedat et tãgat. hõ d̃ pctĩs
ſurgere dẽt. et oclos mentis ſolum in deum
leuare ꝛc̃.

Tertia pars in qua

notat̃ dignitas et ſuauitas beatitudis ſũme
deſiderãda ibi. leuãtes oclos. Pro quo no
tãdũ ꝙ qñ nubes lucida q̃ ſm doctores ſpũs
ſancti⁹ extitit in forma nub appẽs xp̃m circũ
dedit. diſcipli audientes vocẽ de nube dicẽ
tẽ. h̃ ẽ fili⁹ me⁹ dilectus. potuiſſent errãſſe in
his tribus, ꝑ quo fuiſſet ꝑlata de moyſe. an
helya. vel xp̃o. Jdõ xp̃s eos certificãdo diſꝑ
entib⁹ alijs duob⁹ ſol⁹ corã oculꝭ eoꝝ remã
ſit. P ¶ Moraliter eſt ſciẽdũ. ꝙ ſicut vi-
dem⁹ ꝙ inter oẽs ſenſus viſum magis diligi
mus. Cui⁹ rõ ꝑ pl̃m i li. de ſenſu et ſenſato
aſſignat̃. q: viſus m̃ltas reꝝ differẽtias nobis

demõſtrat. Vñ cũ ãgelus Raphael tobiam
ſtercore hyrũdinũ excecatũ ſalutaret. di. ei.
Gaudiũ tibi ſit ſꝑ. Rñdit tobias Quale gau
diũ eſt mihi. dũ i tenebris ſedeo. et lumẽ ce-
li nõ video Tob. v. Et cec⁹ q̃ſi⁹ a dñõ quid
vis vt faciã tibi: dixit dñe vt videã Mar. x.
Patꝫ g̃ ꝙ viſum ꝑ cũctis ſenſib⁹ diligimus.
Cũ igit̃ tota merces nr̃a et vera beatitudo ori
ginaliter cõſiſtat i clara dei viſiõe. et i ſalua-
tore nr̃o ihũ xp̃o iux̃ illd̃ Joh. xvij. Hec ẽ vi
ta eterna vt cognoſcãt te deũ ꝑreꝫ. et quẽ mi
ſiſti ihm̃ xp̃m. Viſio illa i q̃ videbim⁹ deuꝫ
facie ad faciẽ erit m̃ltũ delectabilis. dulcis.
melliflua et gaudioſa. itãtũ ꝙ ſi hõ a tp̃e pri
mi hoĩs vſqꝫ ad extremũ iudiciũ oẽs paſſi-
ones hoĩm ſuſtinuiſſet. ſi foret poſſibile vni
co intuitu ſibi eẽt ſatiſfactũ. Nã tãta erit delec
tatõ i illa viſiõe. ꝙ ſi mũd⁹ tot⁹ eẽt aure⁹ ꝑ
toto mũdo ad vnicũ ictũ ñ auerteret oclos. ibi
ſm mgr̃ꝫ. iiij. ſniaꝝ di. xlviij. q̃cq̃d ãabit̃ ad
erit nec deſiderabit̃ qd̃ ñ aderit Et oẽ qd̃ ibi
erit bonũ erit. et ſũm⁹ de⁹ et ſũmũ bonũ erit
et qd̃ ẽ oĩno beatiſſimũ ita ſꝑ fore certũ erit
De hac beatitudĩe et gl̃ia pt̃ exponi illa auc
toritas quã dixit regia ſabba ſalomõi. videñ
eius magnificẽtiã. ij. ꝑalip. ix. Beati ſunt ſ
ui tui q̃ aſſiſtũt corã te oĩ tp̃e. Q ¶ In q̃-
bus v̈bis oñdit̃ beatitudo cõſiſtere i trib⁹ v
tutib⁹. ꝯ. iij. mundi. defect⁹. ſ.

In ſubiectione ꝯ mundi ꝑſumptionẽ.
In dilectione ꝯ mundi deſſenſionẽ.
In duratione ꝯ mũdi corruptionem.

Dico primo ꝙ hñt ſubiectionẽ q̃ ñ cõturbat̃
q: ſerui tui. Sicut ei res corꝑales hñt iter ſe
ꝑpetuã ſubiectiõeꝫ q: ſ. oĩa inferiora obedi-
unt plenetis. planete in ſuis motib⁹ firma-
mẽto. Firmamẽtũ aũt mouet̃ ſm ĩfluẽtiam
celi criſtallini ſm aſtrologos Sic kariſſimi i
ꝑadiſo celeſti ẽ ꝑfectiſſima ſubiectio. q: tota
curia celeſtis ſic ordinata eſt ꝑ gradus ordi-
nes et ſtatus. legiones et diſtinctiones. ꝙ ſi
ne aliqua ꝯdictiõe habet perfectiſſimã ſub
iectionem: quia ſibiĩuicẽ ſm varios gradus
angeli et homines famulant̃. et tandem oẽs
ꝑiter ſubſunt et obediunt creatori. ideo dicit̃
ſerui tui. Oẽs ei ſeruiunt deo. et quilibet cõ
tentus eſt de ſtato ſuo. et cõditione et gradu
Unde. i. Math. viij. Omnes obediunt vni
et zelus et inuidia nõ eſt inter eos: et de tali
bus ſeruis loq̃t̃ ſcriptura Apoc. xxij. Serui
eius ſeruient ei. et faciem eius videbunt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Sed ꝓch dolor non eſt ſic ī eccleſia militāte
vbi nulla eſt ſubiectio. ſed tota preſumptio.
Modemi non q̄runt ſeruire ſ; ꝑire nō famu/
lari. ſed dn̄ari: nō obedire ſed obſtinate et fri
uole prelatis et ſupioribus cōtraire. vbi mō
eſt monachus. monialis vel religioſus. qui
obediat ſupiori ſine murmur̄: vbi ſeculariſ. q̄
ad preceptū rectoris inuoluntariꝰ̄ expediat
ſine ꝯdictione. Hodie ꝓ certo in multis eſt
tāta preſumptio et obſtinatio: ꝙ nec deo nec
prelato: nec rectori velint ſeruir̄. imo nec obe
dire. De quibus Hiere. ij. Locutus ſu;
tibi in habundantia mea. et dixiſti nō ſeruiā.
Sed n o ſic kariſſimi. q2 niſi veri obedien/
tes fuerimus: et prelatis ſeruiamus et ſupi/
oribus hic in mundo ꝓpter xp̄m in hūilita/
te cordis. in cel' vbi ſeruire regnare eſt nunq̄
poterimus deo ſeruire. Unde dn̄s loquitur
yſa. lxv. de ſeruis ſuis et ſeruis mūdi: dicēs
Ecce ſerui mei bibēt et vos ſicientis. ecce ſer
ui mei letantur et vos confundemi. R ¶
Secūdo dico ꝙ in beatitudine ē dilectio
ſine diſſentione qḋ oñditur in eo ꝙ dr̄ aſ
ſiſtunt coram te. q2 ſancti ſꝑ aſſiſtunt deo. et
ſunt ꝓpinqui ſibi. et ipſe eiſ ꝑ nimiū amorē
Nā ſicut ſtelle in celo ſunt ſibinuicē ꝓpique
et firmamento ſꝑ aſſiſtunt q2 in eo ſunt fixe.
et mouentur motu firmamēti ſine ceſſatōne
ſic beati in pr̄ia ſibiuicē ſunt ꝓpinqui ꝑ mu
tuā caritatē et firmamēto. ſ. deo ſꝑ aſſiſtūt di
ligēdo cōtēplādo. et ſe ꝑ dilectō; ei firmiter
figēdo ipm̄q; cōtīue ſeq̄ndo. et voluntatem
ꝓpriā ſm̄ voluntā eꝰ regulādo et obediēdo
ſunt ei intātū volūtate diuine ꝯformati. ꝙ vi/
dentes prē;. mrē;. filiū vel filiā in inferno.
maxima pena cruciari: nō ex h̄ dolēt. nec mi
ſerent̄. nec ꝯdolēt q2 a lr̄ nō eſſent ꝑfecte bea
ti. ex quo ei deꝰ vult. vt aīe ibidē patiant̄. aīe
in celo nō pn̄t aliud velle. Cōpaſſio ei nō eſt
ſine paſſione: ſed nulla paſſio eſt in pr̄ia.
S ¶ Sed dicis ſic ſunt aīe ſaluate ſine omī
miſcōia. ꝙ nō ꝯpatiūt̄ ſuis ꝑentibus. Dico
ꝙ hn̄t miſcōia;. quantū ad eſſe ſuū. et q̄ntū
ad opari: et nō q̄ntū ad iſtos. que non ſunt
miſcōie receptibiles. Uidēt ḡ penā illoꝝ cū
gaudio ꝙ q2 illā penā magnā euaſerunt. De
iſta aſſiſtētia pōt dici illud zach. iiij. Iſti ſūt
filij ſplēdoris tui. q̄ aſſiſtunt dn̄atori vniuer
ſe terre. Heu ſic nō eſt de nobis in h̄ mūdo.
q2 nō poſſumus cōpari ſtellis fixis. ſ; ſtellis
erraticis. q̄ i firmamēto n̄ fixe. ſ; ꝯ firmamētū
mouentur. nec ſibinuicē ſunt cōiuncte. imo
vna ab alia peſſime et elongiſſime ſeperatur
ſicut ſol et luna q̄ in plenilunio totaliter op/
ponūtur. ſic nos ſumus erratici. q2 in multis
erramus. Nā quilibet errat in ſtatu ſuo: nec
ſumus fixi firmamēto. ſ. deo ꝑ bonum pro/
poſitū et rectā volūtatē: ſumus remoti ꝑ ini
miciciam. per diuerſas inſiones. rixas. con
tentiones per magnas iniurias. fraudes et
deceptiones. vnus contrariatur atq; oppo/
nitur alteri ſic nō ſunt ſancti in patria nec ta/
les eſſe debent qui cupiūt eis collocari et ad
herere. ipſi enim habent ꝑfectam dilecti/
onem et amorem: Unde proſꝑ de vita con/
templatiua dicit Erit inquit in vita illa in/
tellectus ſine errore: memoria ſine obliuiōe
cognitio ſine prouagatōe. caritaſ ſine ſīlatōe
ſenſus ſine offenſione. T ¶ Tertio dico
ꝙ beatitudo conſiſtit in duratione et perpe/
tua permanentia. ꝯ mūdi corruptione; et in
ſtabilitatem. quia dicitur ꝙ ibi ſeruient om
ni tempore. i. ſine fine. Nam ſecundum yſiḋ
In hybernia eſt quedam inſula vbi homi/
nes nunq̄ moriuntur. et eſt ibi inſula alia ī
qua corpora nunq̄ corrumpuntur. Sic vere
eſt ille paradiſus celeſtis quia beati qui ibi
ſunt non incurrunt mortem. infirmitatē nec
corruptionem. immo omni tempore ſemper
viuunt perpetuo non eſuriunt nec; ſitiunt
De quo ariſto. lumine naturali eleuatuſ lo/
quens dicit primo celi. Extra celum non eſt
tempus. nec locus. nec vacuum. ſed ibi ſunt
entia inalterabilia. impaſſibilia optima; vi
tam ducentia quam toto eterno perficiunt.
Et proſꝑ de illa imortali duratiōe dicēs ꝯ vita
cōtēplatia. Erit ꝑpetua icolumitas ſine ꝯbili
tate. ſalꝰ ſine dolor̄. vita ſine morte facilitaſ
ſine ipedimēto ſecuritas ſine faſtigio. et ꝑfec
ta ſanitaſ ſine morbꝰ h̄ ille S; ꝓch dolor n̄ ē
ſic i mūdo vbi nulla ē duratō ſ; tota corrup/
tio n̄ eternitaſ ſ; iſtabilitaſ n̄ fortitudo ſ; fra/
gilitaſ n̄ pulcritudo ſ; ꝯpitudo n̄ ſecuritaſ mor
tis ſ; īcertitudo tp̄is. Iſtā iſtabilitatē. corrup
tōe; et icertitudie; mortis. deberē; q̄l; i corō
pēſar̄. et ſe ad tale ſtatū ordiar̄: vbi nec mori
moriuſ. nec iſtabilitate tp̄iſ poſſet vita eterna
priuari. V ¶ Sic legit̄ i li. hyſto. ꝯ filio cuiuſ
dā nobil' viri eo: q̄ intrauit religione; vt deo ſ
uiret. ad quē venit pr̄ vt cū vi extraheret. Cui
liꝰ pr̄ ſi vnā abſtuleriſ ꝯſuetudie; ꝯ terra tua
q̄ ibi ē redir̄ cogor ad ſcl'm: et pr̄ q̄. mdit filꝰ.

In terra tua eſt. ꝙ tacito iuuenes moriūť ſic
ſenes. Iuuenis igiť licet ſim moꝛi timeo. et
vitam ꝑdere eternā. Cui pr̄ nolo fili ꝙ ad ſe
culū redeas et me ſequaris. ſ3 ego ſequar te.
et vitam eternam poſſideam.

¶Feria ſecunda poſt Reminiſcere.

Ego vado et que

retis me. et in peccato vro moriemi
ni Ioh. viij. ✠ ¶Phs dic̄ ꝙ in
ter alia vicium ingratitudinis peſſimum eſt
Unde Seneca in li. de bñficijs. Nullū bñ=
ficium dandū eſt negligenti. imo bñficium
datum auferendum eſt. Unď cano. et leges
dicunt ex̄ de dona. c. vl. xij. q. ij. octaua diſ
cuſſio et. C. de reuocandis donatōib⁹. l. vl.
ꝙ ingrati pñt priuari gr̄a ſibi conceſſa. puta
ſi ex igratitudie iniuriant donatoꝛi inijciēdo
violētias man⁹ aut atrocē iniuriam intulerīt
vulnerando fuſtibus cedendo vel graue dā
num rerum inaꝝ. vel ꝑiculū vite inferre pre=
ſumpſerint. vl̕ ſi conatione appoſitā nō im
pleuerint. Nam accidit caſus ꝙ quidaȝ ep̄s
abbati ſancti Anſberti magna et pinguia bñ=
ficia contulit. tali iuramento et fide: vt dño
ſuo ep̄o fideliter ſeruiret. q̄ contra faciens cō
queſtum eſt dño honorio pape. de ipſius ab
batis iniuria mandat papa. ex quo iſte ingra
tus fuit contra ep̄m ſuū a quo bona bñficia
habuit. ꝙ ab eccl'ia ſua et beneficijs ꝑpetuo
abſcindatur. Sic ad ꝓpoſitū quia dñs deus
donatoꝛ omnium bonoꝛum populo iudai=
co quaſi populo electo et dilecto multa cōtu
lit beneficia et gratias. puta electionis i pe=
culiarem ꝓplm protectionis contra aduerſa=
rium. cibationis in deſerto et eductionis de
egipto ipſi tñ ſemper vt ingrati non ceſſantes
atroces iniurias ei inferre. beneficioꝛum ob
liuione. ydoloꝛum adoratione. et tandē filij
ſui mortificatione. merito omnibus gratijs
ſunt priuati. et ad moꝛtem eternam iudicati
quā moꝛtem chriſtus eis predixit et cauſam
notauit: di. Ego vado ꝛc̄. ✠ ¶Queriť
an iudei qui vt cōiter moriunť in ſua ꝑfidia
debeat ſuſtinere et defendere ſancta mater ec
cleſia: et videtur ꝙ nō Ioh. xv. Si quis i me
nō manſerit: mittetur foras ſicut palmes et
areſcet. et colligent eum. et in ignē mittent
et ardet. Item ſm leges oēs heretici ſunt
de ciuitatibus expellendi et vltio ſupplicio
tradendi: nec aliquid loco eis relinquendū

eſt. quia etiam ipſis elementis per eos fit in
iuria. C. De hereticis. l. arriani. et quod de
hereticis dicitur etiam de iudeis tenenduȝ
eſt quia vbi par eſt ratio. par debet eſſe iudi=
cium. xxxij. q. i. apud. et. ff. ad. l. aqliā. ad
illud. Contra mater eccl'ia non eſt mr̄ ſeueri
tatis. ſ3 pietatis et ideo debet potius expec=
tare iudeoꝛum conuerſionem ꝙ̄ feſtinare ad
eoꝛum dānationē. xlv. di. qui ſincera. Dico
ꝙ mr̄ eccl'ia q̄ eſt mr̄ miſcdie et pietatis. nul=
lum refugientem deſpicit. ſ3 oēs ad ꝓtectōis
gremiū clemēter ſuſcipit ꝛ ꝯuerſiōeȝ coꝝ ex
pectat. Sed ꝙ iudeos nolentes ꝑfidia redi
re ad gremiū matris eccl'ie ſuſtinet. ꝛ non he
reticos ē triplici de cauſa Primo i penā dam
natōis ſue. viuūt eñ iudei in grauiſſima mi
ſeratōe. ſubiectōe miſerabili ſeruitute. ꝛ ml̕
tiplici erūna ꝛ miſeria. i penā ꝛ vindictam.
et hec durabit donec ſciāt ꝛ cognoſcāt. ꝙ de
us dñabitur Iacob ꝛ finiū. ei⁹. quouſqȝ cō
uertāť ad veſperas. i. cognitionē veri luminis
et xp̄i. Uñ vt hr̄ ex̄ de iudeis ꝯſuluit. i glo.
i. Cōſtātin⁹ ipatoꝛ ꝓpter moꝛtem xp̄i ſubie=
cit iudeos huic miſerabili ſeruituti. ꝛ eccl'iā
ad honorē dei ml̕tis libertatibus dotauit.
✠ ¶Scdō ne memoꝛia ſctōꝝ patrū ꝛ ſpe
cialr̄ paſſionis xp̄i extiguereť. vt qñ oculos
inſpici⁹ ꝛ adhuc eoꝝ maliciā videm⁹ ꝛ ꝑti
naciā: cogitem⁹ ꝙ ipi ſunt quoꝝ patres ſcī
abraam. yſaac ꝛ iacob ꝛ alij ꝓphe eoꝝ gene
re. xp̄m filiū dei icarnādū. crucifigēdum ꝛ
moriēdū. figuris ꝛ auctoꝛitatib⁹ ꝓnūciaue
runt: ꝛ quoꝝ ꝓdeceſſoꝛes xp̄o moꝛtē intulit
Tertiū ne pactū dei irriteť nā Moyſes dixit
iudeis vt habeť deutro. iiij. ꝙ ſi patrantes
malum corā dño deo vr̄o. vt eum ad iracū=
diam ꝓuocetis teſtes iuoco celum ꝛ terram
cito ꝑituros vos de terra quā tranſito ioꝛda
ne poſſeſſuri eſtis. nō inhabitabitis i ea lōgo.
ſ3 delebit vos dñs atq3 diſꝑdet i oēs gētes
et remanebitis pauci in natōib⁹. ad q̄s vos
domin⁹ ducturꝰ eſt. ꝛ ſeqť: nō tamē dimit=
tet te. nec delebit te oīno. ✠ ¶S3 dicis
ex quo nolunt conuerti. ſ3 i ꝑfidia ꝑmaēre. an
ſint cogēdi ad fidem. ne moꝛiant in pctīs eo
ruȝ. Dōm ꝙ nō ſūt ꝯpellēdi. q2 ſm aplm. co
acta ſeruitia deo nō placēt. Uñ. xlv. di. d iu
deis ſic dr̄. De iudeis aūt ꝑcepit ſctā ſynod⁹.
nemi deinceps ad credēdū vi inferre. Cui eñ
de⁹ vl̕t miſeř. ꝛ quē vult idurat. Nō ei iuiti
ſaluādi ſūt. q2 nl'l⁹ i iut⁹ fit bon⁹ ſ3 volēs

Sicut eni homo. s. adam ꝓpria arbitrij vo
lūtate ſpēti obediēs ꝑijt: ſic vocāte ſe grā
dei ꝑ ꝓpriē mētis ꝯuerſiōe q̄ſq3 credēdo ſal-
uatur. ſ nō vi. ſ libera arbitrij volūtate ꝛ fa
cultate: vt ꝯuertant̄ ſuadēdi ſūt. ꝛ nō vllo
mō impellēdi. Dicūt eni auctoritatib⁹. rōi
bus ꝛ blādimētis. ſcȝ ꝓmiſſiōi ꝛ mūeri
b⁹ ad fidē ꝓuocari. ¶ Sȝ q̄d de paruis iu
deorū ꝛ alioꝝ infideliū. an inuitis pētibus
ſint baptiſandi. Rn̄det. s. tho. ꝙ ſimplr̄ nō
licet puulos eoꝝ ipis inuitis baptiſare. ſ q̄n̄
ad annos diſcretōis ꝑuenīūt ꝑnt fidē ſuſci
pere. etiā pētib⁹ iuitis. Dicit etiā ibidē do-
ctor ꝙ ꝯſuetudo maxiā h3 auctoritatem
q̄ ſemꝑ ē i oib⁹ imitāda. ſ aūt eccl'ie vſus
nūq̄ hūit. ꝙ iudeoꝝ filij inuitis pētib⁹ ba-
ptiſarētur. q̄uis alıq̄n pricipes potētiſſimi
q̄bus familiares fuerūt ſctiſſimi epi. vt ſil-
ueſter ꝯſtātino. ambro. theodoſio. q̄ nul-
lo mō h̄ ꝑmiſiſſent ab eis impetrare. ſi hoc
eſſet ꝯſonū rōnis. Et ideo ꝑiculoſū3 videt̄
hāc aſſertiōe3 de nouo iducere. vt iudeoꝝ
puuli inuitis pētib⁹ baptiſarent̄ ꝓpter duo.
Primo ꝓpter ꝑiculū fidei. q2 baptiſm⁹ an̄
vſu3 rōnis. de facili ad ꝑſuaſionē pentū ꝑ
ueret. Secūdo. q2 fili⁹ an āños diſcretōis
ſcḋm naťalē iuſtitiā. debet eſſe ſub cura pē
tu3. hec tho. i q̄da3 q̄ſtiōe de quodlib3. ⁊c.
Quātu ad expoſitiōe3 lr̄ale3 ꝛ ꝯtinuatiōe3
euāgelij ē notādū. ꝙ ſancta mr̄ eccl'ia ſoli-
citā curā habēs de filijs ſuis ꝑ iſtud ſacrū
ips eos a mal retrahedo. ꝛ ꝓtectiu3 virtutis
ꝓuocādo aliq̄n obſecrat: vt ꝓuocet. aliquā
do munera ꝓmittit vt alliciat. aliq̄n penas
ꝯmiat vt timorē icutiat. Et iō ſicut deus ꝓ
miſit mūera beatitudinis vt alliciat. ſic ho
die miat mala vt timorē icutiat. ꝛ ſm hoc
tres ſunt partes euangelij. ¶ In prima po
nitur dura ꝯmiatio ibi. In peccato vr̄o ⁊c.
In ſcḋa ſtricta xp̄i examiatio ibi. mlta ha-
beo vobis loqui ⁊c. In tertia determia
ta xp̄i paſſio ibi. Si exaltatus fuero ⁊c.

Quātum ad primā

parte eſt notādū. ꝙ cū mali ꝛ obſtinati vt-
plurimū retrahant̄ a mal' opib⁹ ꝯmiatōe ma
gis ꝙ ꝓmiſſiōe. pl⁹ timore ꝙ amore. Jdo
xp̄s cognoſces pcos obſtinatos i malicijs
ſi nollet ſuis ronib⁹ aſſentire. nec ꝓmiſſio
nes aduenire. ter. et eos ꝯmiatōe di. Ego
vado. s. voluntarie ꝑ paſſione ꝛ mortem ad
patre3 ꝛ queretis me. s. poſt mortē i vr̄a de
ſtructiōe ad liberatōe3. ſ ꝓpter icredulitatē
et obſtinatōem in peccato obſtinatōis mo
riemi. B ¶ Moraliter eſt notādū. ꝙ iter
omnia delectatio maxime hoie3 trahit: ſiue
ad bonū ſiue ad malū ita fortiter etiā q̄nq3
ligat ad delectabile: ꝙ nec ꝯmiatiōe nec ꝑ
miſſione ſolui poſſit. ſicut pat3 in filio cap
to. Et ideo phus docet. ij. ethicoꝝ ca. vij.
ꝙ a delectatiōib⁹ ꝛ delectabilib⁹ maxime
eſt cauēdū. ꝛ ꝙ debem⁹ nos ad ea habere
ſicut ſenes plebis troyane ſe habuerunt ad
helenā. qui viſis malis ciuitati imminere ꝓ
pter eam. iudicauerūt eā eſſe abijciendā3.
Sic etiā ꝯſiderāda eſt delectatio an ſit bo
na vl mala. ſi bona tenēda eſt. ſi mala an̄q̄
illaq̄at ꝛ ad mortē iducat abijciēda. C
Unde delectatio ſiue ꝯcupiſcētia ē ḡnale
vitiū. a quo oia mala oriūtur. Trahit eni.
Quoſdam ad ꝑſumptionē ꝑ exceſſum.
Quoſdam ad deſperatione ꝑ defectu3.
Quoſdam ad dilectionē ꝑ directum.
Dico primo. ꝙ delectatio ſiue ꝯcupiſcētia
quoſdā trahit ꝑ exceſſu3 ad ꝑſumptiōe3. ꝛ
ad mortē eternā. Nā cu3 aliq̄s i ſuis factis
nimiū delectat̄: acq̄rit ſpē imoderatā alicu
ius boni poſſibilis. Et h̄ poteſt fieri duplr̄
Aut ꝑ ꝓpriā v̄tutē. q2 de ꝓpria v̄tute tanū
ꝯfidit. ꝙ nimiū excedit ꝓpriā facultate3.
Sic q̄dā ꝑſumūt loq̄ ꝛ fabulari d̄ magna
ſcia ꝛ nouis iuētōib⁹: ꝑferētes ſe ꝑdeceſſo
rib⁹ ſuis. ad hāc ſpēm ꝑſumptōis videtur
poſſe referri illḋ eccl'. xxxij. Audi tacens ſi
mul ꝛ q̄res. et in medio magnatoꝝ loq̄ nō
ꝑſumas. Aliq̄ ꝑſumūt de ꝓprijs virib⁹ ſic̄
holofernes ꝯ iudeos. q̄ tn̄ ꝯfuſus ꝑ mulie
rē mortu⁹ ē ꝯ quē iudith orauit ad dn̄3 di.
dn̄e de⁹ celi ꝛ terre ītueri ſupbiā illoꝝ. et re
ſpice ad noſtrā humilitatē. et oſtēde. ꝙ nō
derelinquis ꝑſumētes de te. ꝛ ꝑſumentes
de ſe et de ſua v̄tute gl'iantes humilias. iu
dith. vi. Iſto mō iuuenes ꝛ ebrij mlta ꝑ
ſumūt ꝛ ſunt magne ſpei. ſic̄ dicit ariſto. ij
reth. Cuius eſt ratio triplex ſecundum tres
conditiones ipſius obiecti ſpei. Obiectu3
eni ſpei eſt bonū arduu3 ꝛ poſſibile. Cum
autē iuuenes ꝛ adoleſcentes multum pu-
tant ſe habere de futuro et parū habent de
preterito. memoria autē eſt ꝑteriti. ſpes ve
ro futuri. Ideo multum habēt de ſpe et de
poſſibili. ꝛ parū de re ꝛ de actu. Unde ſic̄

materia prima dicitur eſſe ī potētia ad om
nes formas. ⁊ ꝙtomagis actuaꝛ. tātoplꝰ
ꝑdit de potētialitate. Ita adoleſcēs ſiue iu
uenis. du₃ eſt in adoleſcētia ⁊ ī potētia ad
oē₃ actū ⁊ ſtatū. poteſt eſſe ſacerdos. ep̄us.
papa. ſ₃ cū creuerit modicū. vix ſufficiet por
tare aquā benedictā. Scd̄a cauſa eſt calidi
tas nature. habēt em̄ copiā caloris. et ſpiri
tuū. et ideo cor in eis ampliaꝛ. Ex amplia
tiōe aūt cordis hō tēdit ī ardua. Vn̄ pſ.
viā mādatoꝝ tuoꝝ cucurri cū ⁊c̄. Tertia eſt
in expiētia: illi q̄ nōdū paſſi ſunt difficulta
tes et reſiſtētias in factis ſuis: audaces ſūt
ad tēptandū oīa. Illi vero q̄ iam frequēter
ſuſtinuerūt reſiſtētias in conatibꝰ. nō deſa
cili ea temptāt. Et hec ē cauſa q̄re iuuenes
nō debēt fieri duces belloꝝ. ſicut dicit. iij.
topicoꝝ. nemo iuues eligit in duces. co ꝙ
nō ꝯſueuerīt eē prudētes. D ¶ Aliq̄ pſuꝰ
mūt de pfectōe. q̄ adhuc ſunt ī inchoatiōe
ꝙ nūcꝗ̄ aliq̄s pfecerit ſemꝑ reputare ſe de
bet icipiētē. eccl'. xviij. Cū ꝯſumauerit hō
tūc icipit. greg̃. in mora. Neſcit mēs ꝑ torꝰ
porē veteraſcere. q̄ ſemꝑ ſtudet ꝑ deſideriū
inchoare. Idē. Si in bōis inchoatis noluꝰ
mus laſceſcere. valde neceſſe eſt: vt ſemꝑ ea
credamꝰ nos inchoare. Vn̄ dixit q̄dā pater
cuidā fratri dicēti. Ego mortuꝰ ſu₃ mūdo
et ſi tu mortuꝰ es ait pater. dyabolꝰ tn̄ mor
tuꝰ nō eſt. Alio mō poteſt q̄s tendere in ali
qd̄ bonū vt poſſibile ꝑ vͥtutē ⁊ miam diui
nā. qd̄ nō ē poſſibile: ſicut cū aliq̄s ſe ſperat
veniā obtinere ſine penitētia. vel gliam ſiꝰ
ne meritis: q̄ p̄ſumptio ꝓprie ē ſpecies pec
cati in ſpūmſanctū. q2 ꝑ hmōi p̄ſumptōem
tolliꝛ et contēniꝛ adiutoriū ſpūſancti. ꝑ qd̄
hō reuocaꝛ a peccato. Et hi lic₃ querāt ib₃
iā moriūtur in ſuis peccatis. Sed videꝛ ꝙ
p̄ſumptō nō ſit peccatū cauſans hōi mortē
Nam illud quod eſt peccatū cauſans morꝰ
tem. nō excuſat a peccato: ſed p̄ſumtiō excu
ſat a peccato. Dicit em̄ magiſter. xxij. di. ſe
cūdi li. ſniaꝝ. ꝙ adam minus peccauit. q̄a
ſub ſpe venie peccauit. qd̄ videtur ad p̄ſup
tōem ptinere. Reſpōdet ſanctꝰ tho. in ſcd̄a
ſcd̄e. Nō peccare cū ꝓpoſito pſeuerandi in
peccato ſub ſpe venie. ad p̄ſumptōe₃ ptinet.
et hoc nō diminuit ſ₃ auget peccatū. Pecca
re aūt ſub ſpe venie cū ꝓpoſito abſtinēdi a peccato ⁊ penitēdi. hoc nō
eſt p̄ſumptōis ſ₃ hoc peccatu₃ diminuit. q2
per hoc videtur habere notitiā minꝰ firmi
tatem ad peccādū. E ¶ Dico ſcd̄o. ꝙ dele
ctatio quoſdā trahit ad deſperatōe₃. nā qn̄
affectꝰ alicuiꝰ amore inficiꝛ alicuiꝰ rei corꝰ
poralis. vtputa ꝯmulieris ꝯveſtis ꝯornatus
glorie ꝯhonoris ꝯcurioſitatis ꝯet hmōi: tūc
hō faſtidit bona ſpūalia. ſicut eſt p̄dicatio
ꝯfeſſio ꝯpenitētia ꝯorare ꝯfreq̄ntare eccl'ia₃
nec hmōi reputat valere. nec ſapiūt talia tā
diu quouſq₃ poſtea ea nō eſtimet poſſibile
ſibi adipiſci. nec ꝑ ſe. nec ꝑ aliū. Vnde diffi
dit de ſe ꝙ nō poſſit penitere: ⁊ ſatiſfacere
ſufficiēter de malis ſuis. ⁊ diffidit de mia
dei. ꝙ cū iuuare n̄ poſſit. ⁊ ita deſperat. qd̄
eſt etiam peccatū ī ſpūmſanctū ⁊ maximū
in quo multi homies moriūtur. Vnde ſuꝑ
illud ꝓuerb. xxiiij. Si deſperaueris lapſus
in die anguſtie minueꝛ fortitudo tua. dicit
glo. Nil eſt execrabilꝰ deſperatōe qua qui
libet ī generalibꝰ huiꝰ vite laboribꝰ. ⁊ qd̄
penis eſt in fidei certamie ꝑdidit ꝯſtantiā
Et yſido. in li. d̄ ſum. bo. ꝑpetrare flagitiū
aliqd̄. mors aīe eſt. ſed deſperatō eſt deſcēꝰ
dere ī infernū. F ¶ Sic deſparauit cayn
fratricida qui dicit. maior ē iniquitas mea
ꝙ vt veniā merear. geñ. iiij. His datur hec
doctrina. ꝙ ꝯſiderare debēt. ꝙ dei mia exꝰ
cedit magnitudinē ꝯmultitudinē ⁊ longiꝰ
tudinē oīm peccatoꝝ. Vnde auctor de ſpū
c. iiij. Nemo de dei mia diffidat. q2 maior
eſt eius miſericordia. ꝙ ſit peccatoris miſe
ria. Et quiſq̄s ad deū toto corde clamaueꝰ
rit exaudiet illū. q2 miſericors eſt. Et ideo
cū dauid grauiſſime peccaſſet in adulterio
et homicidio: poſtꝙ dixit dn̄o peccaui. diꝰ
xit ei ꝓpħa nathan. dn̄s exaudiuit ⁊ abſtuꝰ
lit a te peccatū tuū. ij. reg. xij. Et ideo pſ.
dicit laudādo eiꝰ miſericordiā. Suauis dn̄s
vniuerſis. ⁊ mia eius ſuꝑ oīa oꝑa eiꝰ. Ac
cidit in dioceſi norbicenſi duos eſſe ſocios
vnus multis malis implicatus. ⁊ alter de
uotus. Malus dū frequenter a bono ſocio
culparetur vitā emēdare. ſociū ſuū deridēs
miſericordiā dei tantam eſſe aſſeruit ꝙ ſalꝰ
tem in fine mortis ſibi ſufficeret. Miſer tan
dem ille occl'to dei iudicio infirmari ꝑmit
titur. Sed ſocius bonus de ſalute eius heꝰ
ſitans. languentē ad confeſſionē ⁊ penitē
tia₃ induxit. rogans eū vt dei miſericordie
recordaretur. de qua ſanus multū p̄ſumeꝰ
bat, ſ₃ dyabolꝰ qui eū vſq₃ in finē p̄ſumere

docuerat in ipſo fine docuit deſperare. No
cte vero mortis ipſius: viſio talis ſocio bo
no mōſtrata eſt. Uidit ihm̄ indutū clamide
coccinea ſpinis caput coronatū. maib⁹ pe
dibuſq̄ ſanguīe ʒ vulnere irrigatū. et in ſi
niſtra manu crucē tenētē. rubro vulnere la
teris cū bŭcto denudato. corā lecto ſocij in
firmā is aſtare. et hec ſibi blādis v̄bis dice
re. Ecce iq̄t. q̄lē p̄ tui amore ptuli paſſiōeʒ
cerne caput meū ſpioſuʒ. vid̄ corp⁹ totū ſan
guie cruētatū. ac lateris apturā aduerte q̄ ꝛ
quāta ſuſtinui ꝓpter te. pete igit̄ miaʒ meā
magnā. et licʒ ingrat⁹ ſis et cā nō meruens
tamē tibi cōcedā veniā delictoꝝ. Ad hec il
le de mane plen⁹ dixit. Scio iq̄t dn̄e miaʒ
tuaʒ magnā. et ſcio nichilomi⁹. ꝙ iuſticia
tua nō ē fruſtra. Un̄ licʒ ad me ſaluādū for
taſis tua mia te iclinet. neq̄q̄ꝫ iuſticia tua h̄
pmitteret: et iō meritis meis paucis ꝛ nul
lis. de tua iuſtia ſaluari nō poſſuʒ. Et fōs
mie adiūxit clemēter. imo inq̄t inſtāter pete
miam meā. q2 lʒ iuſt⁹ ſim tn̄ i opibus meis
nulli ē mia poſtponēda. Ille miſer incepit
denuo cōtra miaʒ dei diſputare. aſſerēs ſe
de iuſticia cōdēnatū. nec velle miaʒ petere
vllo ſenſu. Recepit igit̄ ſaluator ſue pieta
tis repulſaʒ. et volēti dānari. iuſte v̄ſus eſt
in ſeuitiā: acceptaq̄ꝫ manu dextra. vt ſocio
dormiēte apparuit i vulnere lateris imeriaʒ
et cruore repletā extraxit. p̄cioſoq̄ꝫ ſanguie
in faciē morientis: dixit. Ecce inq̄t miſerime
ſanguis meus i die vltōis eſt ſignū cōtra te
mōſtrādū ꝙ habere potueras miſericordiā
et illā reſpuiſti. Socius inſup ex viſiōe ter
ribili ſtupefactus. volēs currere ad infirmū
ſociū viſioneʒ hāc narrare. faciē viſam ad p
tetē iuenit. et totū corp⁹ rigidū ꝛ extēſuʒ fa
cieq̄ꝫ vndiq̄ꝫ recēti ſanguie cruētatā. quaʒ
nec aqua frigida nec calida abluere poterat
in ſignū ſue dānatōis. b ¶ Dixi tertiō ꝙ
delectatio quoſdā trahit p directū ꝛ p me
diū virtutū ad dilectione dei: hi eni relictiſ
extremis. ſ. vitiōꝝ ſeu rerꝫ tpaliū. ſolū p me
diū ꝛ in medio virtutū q̄rūt ihm̄. ꝛ ſalutē ꝛ
iueniūt ꝛ mortē euadūt eternā. Un̄ hiere.
xxix. Cuʒ q̄ſieritis me i toto corde vr̄o iue
nietis a vobis. Et notāter dicit in toto cor
de: q2 ſi alia a deo. ſicut ſunt terrena trāſito
ria. peccata diligam⁹ deū toto corde nō q̄ri
m⁹ nec eū p cōſeq̄ns inenim⁹. Un̄ ambro.
in li. de fuga ſeculi. et recitat̄ i decretis. xij.
q. i. Cui portio dei eſt. nichil debet curare:
niſi deū habere. Sed dicis i mūdo nichil
aliud diligo niſi xp̄m: quē toto corde habe
re deſidero. q̄nʒ abſentē ppēdo. Dico ꝙ ihs
dilectus tu⁹ ſe q̄nʒ ſubtrahit a te ꝓpter tria
Primo vt tu cognoſcas tuā fragilitatē q̄s
tis a te. ꝛ q̄d a deo. Nam hō q̄nʒ credit ſe ta
lia habere a ꝓpria naťa. ſicut ſanctitatē ꝓpul
critudinē ꝯcōtinētiā ꝯfortitudinē ꝯ deuotōeʒ
ꝛ hmōi cōſimilia. q̄ tn̄ nō habet a naťa ſed
tantū a diuina gr̄a. Un̄ apl̄s phil. iiij. Oia
poſſuʒ i eo q̄ me cōfortat. Seq̄tur ex hoc.
ꝙ null⁹ dʒ ſe d̄ his iactare ex ſp̄uali ſup̄bia
ꝥ ſe humiliare: et ne amittat timere. Secūdo
ſe ſubtrahit dilectus a te. ne eius p̄ntiā ſen
tias: vt ꝓbet tuā fidelitatē: aut ꝓpter receſ
ſuʒ iſtū occultū. velis eū dimittere ꝛ licētia
re ꝛ aliū amatorē in cor tuū accipe. Quia
in infideli corde abſentia amati gn̄at obli
uionē. Tertio vt ardēti⁹ q̄ras eū Bernar.
Occultat ſe de⁹. vt ardētius q̄ratur. queſit⁹
eū gaudio iueniat̄ iuētus eū ſolicitudie te
neatur. Un̄ ſpōſa ſalomōis i abſentia ſalo.
amore ardēs ſurrexit et diligēter q̄ſiuit p vi
cos ꝛ plateas dilectū. et dū eū iuenit: dixit
teneā eū nec dimittā. Sic ſpōſa xp̄i debet
ſurgere p amorē ab oibus trāſitorijs. et i oi
bus ſolū xp̄m diligēter q̄rere. et iuētū eū ſo
licitudine tenere. ne eū per conſenſum mali
amittat. b

Secunda pars in

qua notat̄ xp̄i ſtricta examiatio fiēda i fu tu
ro. quā xp̄s iudeis pmiat⁹ ē di. Multa ha
beo ꝛc̄. Moraliter ſicut lingua īfecta malo
hūore febrili non pōt recte ꝛ bene iudicare
de cibo ꝛ potu: ſicut patʒ i febricitātib⁹. q̄
dulcia amara ꝛ ecōuerſo iudicāt. Sic q̄ īfe
ctus ē malicia ꝛ errore alicui⁹ vitij. aliū iu
dicare recte nō pōt: nec etiā debet aliū iudi
care. iuxta illud ambro. qd̄ etiā alias i cān.
iij. q. vij. Iudicet ille de alteri⁹ errore q̄ nō
habet qd̄ i ſe cōdēnet ꝛc̄. Exo. xxiij. Nō ſe
queris turbā ad faciēdū malū neci iudiciū
plurimoꝝ acq̄eſces ſententie. vt a vero de
uies. Xp̄us igitur iuſtus ꝛ inocēs qui iux
ta dictuʒ petri peccatū non fecit nec iuētus
eſt dol⁹ in ore eius. potuit iudeos peccato
res iudicare. et eos d̄ peccatis corrigere. q2
vt habetur ex̄ de here. c. qui aliuʒ. Qd̄ qui
aliū ab errore nō reuocat. ſeipm̄ errare dimō

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſtrat. I ¶ Ne igitur errare argueretur. iudi
cauit errores iudeoꝝ. Sic etiā poſt finē mū
di i generali iudicio iudicabit errores hoīz
ſcȝ qui cōſiſtunt in Cordis cogitatiōe.
Oris locutiōe. Operis omiſſione. ¶
Primo eñi iudicabit cogitatiōes cordis. iu
xta illō pš. Ipſe ſcrutās corda ꝛ renes. Nō
eñi erit aliq̄ cogitatō hoīs cōtra diuinā vo
lūtatē. ꝙ ipe nō videat ꝛ clare ītueat᷑. nā ſi
cut i ſpeculo claro oīa relucēt ita in clara
diuina eſſentia oīa relucebūt cogitata tua.
ſiue bona ſiue mala. Vñ recitat᷑. ꝙ i ciuita
te carthaginēſi. ſpeculū erat qōdaȝ. in quo
oēs ad illō veniētes poterāt videri. et ma
xime cū ibi malefactores eſſent. et tūc me
lius apparebat. Sic i iudicio extremo ap
parebit ſpeculū diuinitatis. ſcȝ eſſentia di
uina. in q̄ ydealiter relucebūt oīa cogitata.
bona ꝛ mala: et ſpecialiter tūc mala noſtra
apꝑebūt ad vltiōnē ꝛ punitiōem. Vñ ſap.
i. q̄ loq̄tur iniq̄ nō poteſt latere nec ꝑteribit
illū corripiēs iudiciū in cogitatōib⁹ eñi im
pij interrogatō erit. Sed q̄ritur an mala no
ſtra relucēāt in eēntia diuina ſicut bona. ꝛ
videt᷑ ꝙ nō qꝛ que in eēntia diuina relucēt
et q̄ deus in eēntia ſua recognoſcit ſunt ibi
ſed mala nr̄a nō ſunt i eēntia diuina. nec ꝑ
eſſentiā nec ꝑ ſimilitudīez. Cōtra deus ē
iuſtus iudex. ꝛ punit peccatores ꝓpter ma
la cognita. igit᷑ reſpōdet rich. de media vil
la ſup iiij ſniaꝝ i. iiij. ſuo diſ. xxxvi. Nō ſi de⁹
approbādo mala nō nouit. certiſſime tñ no
uit iniuēda ea. Vñ iob ad deū loq̄ns. c. vi
ij. dicit. Nulla te latet cogitatō. nec tantū i
tēdebat ibi de bona. ſꝫ etiā de mala: qꝛ tam̄
malū ſub ratōe mali q̄ malū ē: priuatō eſt.
igit᷑ ydeam nō habet in deo. ſꝫ cognoſcit᷑ ꝑ
ydeaȝ boni. ſic tenebras ꝑ cognitōeȝ lucis
vt vult aug. de di. no. c. vij. dicēs. Lux ſe
cūdū cauſaȝ i ſeipaȝ tenebraꝝ cognitōeȝ ꝑ
ambiuit nō aliūde vidēs tenebras ꝙ a luce
Et ideo qñ dicit᷑ in oppoſitū. ꝙ malū nō ē
in deo ꝛc. dicit rich. ꝙ ꝙuis malicia nō ſit
i deo. nec ꝑ eēntiā nec ꝑ ſimilitudinē ꝓpri
am. tñ ſimilitudo boitatis ſibi oppoſite ꝑ
quā cognoſcit᷑. eſt i deo. K ¶ Secundo
dñs iudicabit locutiōes oris. Nā nihil erit
locutū cōtra diuinā volūtatē. de q̄ homies
nō oporteat reddere ratōem. Et hoc ē qō
ipe dñs dicit math. xij. Dico autē vobis ꝙ
oē verbū ocioſuȝ ꝙ locuti fuerīt homies
reddēt rationē de eo in die iudicij. Ex ver
bis tuis iuſtificaberis. et ex v̄bis tuis con
dēnaberis. Cōſidera igitur o peccator qua
lem ratōem reddere poteris de multis ver
bis ocioſis. vanis ꝛ ſcurrilib⁹ detractiōi
bus ꝛ blaphemijs ꝛc. De q̄bus oīb⁹ gra
uiter punieris. et ĝ ad exhortatōem pš. ꝓhi
be linguā tuā a malo. et labi. tua ne lo. do.
Nam nat᷑a linguā in cuſtodiā poſuit in co
ꝙ q̄ſi duplici muro claudit᷑. oſſeo ꝛ carneo
ad oſtēdendū ꝙ ſūma cuſtodia habēda eſt:
et anteq̄ opus ſuū exerceat ꝙ duplex exa
minatio ꝓcedere debeat. Primo eni debet
conſiderare. an ſit licitū. Secūdo an ſit ex
pediēs. Et ille ſunt due vie ꝑ quas ſermo
tranſire debet. de quib⁹ i pš. Dixi cuſtodiā
vias meas. vt ñ delinquā i lingua mea po
ſui ori meo cuſtodiam ꝛc. Vnde abbas pa
phus ſicut narratur in li. ix. hiſtorie trip̄ti
te. cū eſſet ſine literis acceſſit ad quēdaȝ vt
addiſceret. et cū deueniſſet ad iſtū verſum.
Dixi cuſtodiā vias ꝛc. dixit ſe ſatis didiciſ
ſe. nec oporteret vlterius addiſcere. ſi illā le
ctioneȝ poſſet bene ſcire. Vnde eccl. xxv.
Beatus vir qui habitat cū muliere ſenſata
et qui lingua ſua nō eſt lapſus. et ideo bene
inſenſatus eſt ꝛ miſer qui nimiū linguā re
laxat ad verba inania ſicut diues q̄ hac de
cauſa iuſto dei iudicio in lingua cruciabat᷑
in flāmis infernalibus. luce. xvi. ¶ Tercio
dñs iudicabit oīa opa noſtra. tam cōmiſ
ſa ꝙ omiſſa q̄ oīa maifeſta erūt añ eū. añq̄
ſententiā ꝓferat cōtra peccatorē. Sic eñi iu
dex ordinarius. dictare ſententiā nō debet
cōtra reū. niſi cōuictus fuerit ꝑ legitia do
cumēta. aut ꝑ euidētiā facti. aut ꝑ cōfeſſio
nē ꝓpriā. aut teſtes aut inſtrumēta. vt dicit᷑
ex̄ de cōſti. c. eccl'ia ſancte. L ¶ Sic iudex
xp̄s cōtra nullū dabit ſentēnā dānatōis. ni
ſi ꝑ euidētiā ꝑfectoꝝ. et ꝑ ꝓpriā cōfeſſionē
peccatoꝝ peccator oſtēdat q̄ oīa i sua cōſciē
tia q̄ſi iſtrumēto notificabūt᷑ i cōſpectu iu
dicis. et oīm alioꝝ hoīm. licȝ antea fuerint
occulta luce. xij. Quō in tenebris dixiſtis in
lumine dicet᷑. Hui⁹ exemplū habem⁹ de da
uid. qui tā adulteriū ꝙ homicidiū occultiſ
ſime ꝑpetrauit. cum berſabee vxore vrie ꝛ
vria. et ſtatim poſtea miſit ad eū. d. natan.
dicens. Tu feciſti abſcōdite. ego vero faciā
verbū iſtud in cōſpectu oīs iſrahel ꝛ in cō
ſpectu ſolis et ſic ꝑ penā maiſeſtā declarabo

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

culpā tuā. Et ſic ꝑ penā manifeſtā detegit᷑ q̄nʒ peccator. Sed q̄uō cūqȝ ſit in p̄ſenti. ſaltem i iudicio nō poteſt latere. Vn̄ anſ. i ſuiſ meditatōibus. latere eſt ip̄oſſibile apparere i tollerabile. M ¶ Sȝ dubitat᷑. an peccata ꝑ penitētiā cōdonata. ſint etiā i iudicō reuelāda: et videt᷑ ꝙ nō. q̄ꝛ qd̄ tectū ē videri nō poteſt. ſed peccata ꝑ penitētiā cōdonata ſunt tecta. ſicut dicit glo. ſup illō pſ̄. Beati quoꝝ remiſſe ſunt iniq̄tates ꝛc̄. In oppoſitū eſt glo. ſup illud. i. coꝛ. iiij. Manifeſtabit cōſilia cordiū glo. dicit. ꝙ geſta ꝛ cogitata bona ꝛ mala. tūc nota erūt oībꝰ. Item bern̄. tractās illud idē v̄bū dicit. Cūctaqȝ cūctoꝝ cūctis archā patebūt. Ad h̄ cōcordāt oēs doc. ſanc. eccl'ie. ꝙ oīa taʒ bona ꝙ̄ mala nota erūt oībꝰ. Et ratō eſt ad manifeſtā liberatōeʒ diuini iudicij declarādā. q̄ꝛ oſtenſio maloꝝ in bonis ē ad manifeſtatōeʒ diuine miſericordie pꝛiꝰ impēſe. Sicut ſi rex miſiſſet tibi centū lib. ꝓ vno obulo: nōne ſi gratus eſſes narrares beneficiū regis oībꝰ amicis tuis: dicēs eis. regratiamini regi ꝓ me in tanto tenebar ꝛ ꝓ tāto mihi remiſit. Eodē aūt mō nō ꝓ peccato mortali merebaris penā eternā. et remiſit tibi ꝓ pena t̄pali. q̄ nullā cōparatōeʒ ad penā eternā habȝ mltomagis illud beneficiū debes velle manifeſtari Oſtēſio v̄o bonoꝝ ad maīfeſtatōeʒ iuſticie vt videat᷑ ꝙ nl'm bonū manʒ irremūeratū et ecōuerſo i mal' erit oſtēſio maloꝝ ad maīfeſtatōeʒ diuine iuſticie. tūc p̄mētis oſtenſio bonoꝝ ad maīfeſtatōeʒ diuine miſericordie ꝑcētis p̄miāns. Hec tamē oſtēſio nec cedet i infamiā vel verecūdiā. ſed ad grāriū actōnē in hoīs. et ad dei gl'iam ſaluātis ꝛ liberātis. Vn̄. ij. coꝛ. v. Omīs eīn nos manifeſtari opoꝛʒ an̄ tribunal xp̄i. vt reddat vnicuiqȝ ꝓpꝛia corꝑis ꝓut geſſit. ſiue bonū ſiue malū. Ad argu. dicendū ꝙ peccata dicūtur tecta quo ad erubeſcētiā nō quo ad ſciētiā: ꝙ̄tū ad punitōeʒ. nō ꝙ̄tū ad cogitōem. Vn̄ ex quo q̄libȝ ſancꝰ gaudebit de liberatōe ſua a peccato. magna materia gaudij a beatis ſubtraheret᷑. ſi ignorarent grām tibi factā. Et ḡ deꝰ ſicut poteſt facere ignē approximari cōbuſtibili ſine cōbuſtiōe ꝛ ſuſpēdere cauſalitates reꝝ qn̄ vl't. Sic poteſt facere noticiā peccatoꝝ tuoꝝ i ſingl'is. et ꝙ tu idem ſcias ſine erubeſcētia. et alij ſine ſcandalo vel vituperio.

¶ Tertia pars in qua

xp̄us iudeis declarauit ſuā paſſiōeʒ ꝑ eos in cruce inferēdā dicēs. Cum exaltaueritis filiū hoīs. ſcȝ in cruce. viſa gl'ia mea. quā ſupple oſtēdā reſurgēdo. aſcēdēdo. tūc cognoſcitis ꝙ ego ſuʒ xp̄s. i. meſſias vob' ex lege ꝓmiſſus. tūc aliq̄ ex vobis i me credēt cognoſcētes ꝙ ego ſuʒ filiꝰ dei. q̄ a meip̄o nihil facio. ſed ſicut docuit me pater q̄ verax ē ſic facio. N ¶ Moraliter i hac ꝑte iſtruimur q̄liter hō ratōeʒ ſuā exaltare ꝛ eleuare debȝ ad cognitōeʒ occultoꝝ ſupnaturaliū ab iſtis ſenſibilibꝰ. Eſt nāqȝ magna differētia inter hoīeʒ ſciētē ꝛ ſapiētē. et hoīeʒ ignaꝝ ꝛ ignorātē. q̄ꝛ ſciēs ꝛ itelligēs cōuenienter ꝛ ꝓpꝛie dicit᷑ hō. cū ſibi cōpetat ꝓpꝛie diffinitio hoīs. q̄ eſt aīal rationale id eſt aīal qd̄ vtit᷑ ratōe. ignorās aūt ꝛ ſolū ſenſualiter viuēs vt brutū. nō dicit᷑ ꝓpꝛie ratōale. ſ̄ ſenſitiuū q̄ꝛ ſolū ſēſibilibꝰ vt alia irratōabilia vtit᷑. et dicit᷑ ꝓpꝛie brutū q̄ꝛ caret ratōe. debȝ ḡ filiꝰ hoīs ad h̄ ſtudere. vt et ip̄e exaltet᷑ ad ratōeʒ. et ſciat ꝛ itelligat. q̄ꝛ ſcd̄ʒ egidiū de roma i ꝓlogo ſuo ſup clē coꝝ. ab hūana naſa degenerat. q̄ ſcire et itelligere nō affectat. Eſt eīn ignorancia mater cunctoꝝ erroꝝ. vt dicit᷑ i cañ. di. xxviij. c. ignorantia. O ¶ Opoꝛtet ḡ filiū hoīs ab ignorātia ad ſciētiā ꝛ ratōeʒ exaltari vt cognoſcat.

Paganorum vanitatem.
Iudeorum cecitatem.
Criſtianorum veritatem.

¶ Dico nāqȝ pꝛio ꝑ ratōeʒ cōſiderare paganoꝝ vanitatē. Nā vanitas coꝛpȝ ex eo. ꝙ nl'a ratōe ꝓbabili. vel tēptatōe carnali peccauerūt peccato ydolatrie. ſ̄ q̄ꝛ oīno euanuerūt i ſēnibꝰ ſuis. obſcuratū ē coꝛ iſipiēs coꝝ. et ydola coluerūt. aliq̄ ſolēt. lunā ꝛ alia ſidera. aliq̄ ignē ſicut chaldei. Nā ſicⁱ i q̄buſdaʒ hiſto. ſcola. iuenit᷑ chaldei ignē adorātes. ad h̄ etiā alios cogebāt ꝑ modū iſtū. obtulerūt q̄buſcūqȝ negātibꝰ ignē. et aliū deuʒ colētibꝰ pugnā. ita ꝙ ſi deꝰ coꝝ ab aliquo vinceret᷑: eiꝰ culturā admitterēt. ſi vero ignis q̄ fuit deꝰ coꝝ alioꝝ conſumeret ydola. ip̄i ad ignē colēdū ſe ſemꝑ obligarēt. Iſto audito canopei i egipto. q̄ idolū beli coluerūt depoſuerūt de capite ydoli ſui coronā aureā et ſup caput ſuū qddā vas teſteū poſuerūt. et illud mltis foraminibꝰ ꝑforauerūt. et cum

cera obturauerūt. Venerunt igitur chaldei
ad illud ydolū examinādū. poſuerūt ignē.
et ſtatim ī foramib⁹ cera liq̄facta deſcēdit a
qua ꝛ ignē extinxit. et ſic p̄ualuerūt ydola
canopi cuiuſdā ciuitatis egipti. et illi p̄miſ
ſi ſunt deinceps ydolis ſuis. Sic tali mō ꝛ
m̄ltis varijs vanitatib⁹ excecati deū verū nō colue
rūt. Vn̄ ſap. xiij. Vani ſūt ōs hoīes ī q̄b⁹ n̄
ſubeſt ſciētia dei. et de his q̄ videnť bona
nō potuerūt intelligere eū q̄ eſt. neq̄ꝫ opibus
attēdētes aſcēdētes agnouerūtq̄s eſſet arti
fex ſcꝫ aut ignē ⁅aut ſp̄m ⁅aut aerē ⁅aut gi
rū ſtellaꝝ ⁅aut nimiā aquā ⁅aut ſolē ⁅aut lu
nā ⁅rectores orbis terraꝝ deos putauerūt.
In q̄bus v̄bis ſapiēs rep̄hēdit fatuitatem
gētiliū ph̄oꝝ. ď eo q̄ nō cognouerūt deū eſ
ſe mūdi creatorē. Cūꝫ em̄ effect⁹ deducāt i
noticiā ſue cauſe. et ipi totaliter fuerūt oc⸗
cupati ad īueſtigādū cauſas reꝝ. in h̄ culpā
di ſunt q̄ ad p̄mā cām deuenire nō potue
rūt. P ¶ Sed q̄liter ē q̄ ph̄i ad cognoſcē
dū deū eē ſufficiētes nō fuerūt cū nec xp̄ia
ni q̄ ſoli vni⁹ dī veri noticiā habēt. ad hoc
ſufficiant. Ad hoc dicit holgot. Eſtimo q̄
deū eſſe. nō eſt p̱ aliā ratōꝫ demōſtratū huc
uſq̄ꝫ. nec deū eſſe creatorē mūdi. ſ̄ q̄cunq̄ꝫ
ad deū īnocēter ſe hūt. et ratōꝫ naťalē exer⸗
cent ſtudēdo. nec diuine gratie obicē p̄bēt
de⁹ eis ſufficiēter ſui cōicabit noticiaꝫ: ſic
q̄ eis ſufficiat ad ſalutē. Exēpla de hoc ha
bent. de cornelio cui miſſus ē petr⁹. de pau
lo cui miſſus ē ananias. q̄ ſic ſe diſpoſuerūt
q̄ reuelatōēꝫ ꝛ īſpiratōēꝫ de vno deo me⸗
ruerūt habere. Et ideo dicendū q̄ ſit culpa
hoīs q̄ habꝫ vſuꝫ ratōis. ſi nūq̄ eueniat q̄
noticiā de deo hēat ſaltē quāta ē neceſſaria
ad ſalutē. ¶ Dico ſecūdo q̄ oportꝫ p̱ ratōꝫ
cōſiderare iudeoꝝ cecitatē. Nam pagani vl̄
gētiles lege naťe viuētes. ſm̄ ſenſum ſatis
mirabiliter errauerūt ydolatrādo. Infelici⁹
tamē iudei. q̄ alti⁹ exaltati. vt hoīes viuen⸗
tes ratione ꝛ lege diuina directi errauerūt.
auertētes ſe a vero deo ꝛ viuo ad ydola va
na ꝛ ficta. et ad op̱a manuū ſuaꝝ. vn̄ ſap. x
iij. Infelices ſunt ꝛ īter mortuos ē ſpes il
loꝝ q̄ appellauerūt deos op̱a manuū hoīm
aurū ꝛ argētū ꝛc̄. O. ¶ Et merito dicū⁹
tur īfelices iudei ydolatre. q̄ꝛ vt metrice di
ciť. Tres infelices ī mūdo dicim⁹ eſſe. In
felix q̄ pauca ſapit ſp̄nitq̄ꝫ doceri. Infelix
q̄ multa ſapit: ſp̄nitq̄ꝫ docere. Infelix q̄ re⸗
cta docet: op̱aturq̄ꝫ iniq̄. Et oīb⁹ iſtis mo
dis iudei ydolatre infelices fuerūt. Primo
q̄dē. q̄ꝛ cū pauca ſaperēt de deo. ſp̱euerunt
deū p̱ illa iueſtiga a. et ſic ſe ꝛ ſuos docere
Itē. q̄ꝛ cū recta m̄lta docerēt ď lege. legē n̄
ſeq̄bātur. iniq̄ ydola muta adorādo. ¶ Di
co tertio. q̄ oportꝫ exaltari filiū hoīs p̱ ratiō
nē ad veritatē xp̄ianoꝝ. Nō em̄ ſufficit xp̄i
ano ſtare cū paganis ī ſenſibilib⁹. nec cū iu
deis ī legib⁹. ſ̄ oportꝫ eū ſup̱ ſenſus ꝛ le⸗
ges ī adoratōe ſua exaltari: vt ymagiēꝫ q̄ꝫ
ipē venerať. nō vt pulcrū. p̄cioſuꝫ. aureū vl̄
argēteū. et hm̄ōi honoret. ſed p̱ ratōēꝫ ima
ginata ꝛ figurata cōſideret. ad q̄ iſtū hono
reꝫ referat. R ¶ Vn̄ adoratō ꝛ honor q̄
cruci exhibetur: nō referť ad ip̄am cruceꝫ ī
ſe ſ̄ ī paſſionē ī ip̄a ſignificatā cui⁹ ip̄a ſignū
exiſtit. a q̄ totā ſanctitatē aſſumpſit queād⸗
modū adoratō imagīs. b. virgīs. nō ad ma
teriā illā. ſ̄ ad figurā q̄ ſignat referť: ſcd̄
dū q̄ honor ſibi exhibit⁹ ad ip̄m q̄ ē ex ip̄a
incarnat⁹ reducit. Scdō etiā iſtū modū iſta
certamia ſanctoꝝ ī picturis depicta honorā
da ſunt. q̄ ſiū ad fortitudinē et zeluꝫ virtutis
coꝝ ad gl̄iam dei. et illa debet eſſe inten⸗
tio adorātis. al̄ ydolū vt pagan⁹ adoraret
ꝛ peccaret mortaliter. Sed cur eccl̄ia admit
tit adoratōēꝫ imaginū. cū tn̄ de⁹ hoc p̱hibe
at in lege. Exo. xx. ī p̄mo mādato. dicens.
Nō facies tibi imaginē vel ſculptā ſimilitu
dinē. ſi ergo p̱hibitū ē imaginē fieri multo
magis adorare. Dic̄ do. bonauē. in. iij. ſuo
ſup̱ ſnīaꝝ di. ix. Q̄d imaginū introductiō
in eccl̄ia nō fuit abſq̄ꝫ ratōabili cauſa. Pri
mo p̱pter ruditatē ſimpliciū vt ſimplices q̄
neſciūt ſcripturas legere. ī hm̄ōi picturis tā
q̄ ī ſcripturis ap̱ti⁹ poſſint ſacramēta nr̄e fi⸗
dei legere. q̄ꝛ hm̄ōi imagiēs ſunt litere lai⸗
coꝝ. vt diciť de cō. di. iij. platū. Scd̄o p̱
pter tarditatē affectuū. ſcꝫ vt hoīes q̄ nō ex
citātur ad deuotōēꝫ ī his q̄ p̱ nobis xp̄us
geſſit. dū ip̄a aure p̱cipiūt ſaltē excitenť dū
eadē ī figuris ꝛ picturis tanq̄ p̄ſentia ocu
lis corporeis cernūt. pl⁹ enī excitať affectus
noſter p̱ ea q̄ videt q̄ p̱ ea q̄ audit. vn̄ ora⸗
tius. Segni⁹ irritāt aīos dimiſſa p̱ aures.
q̄ que oculis ſubiecta fidelib⁹. et q̄ ipē ſibi
tradit ſpectator. Tertio p̱pter memorie la⸗
bilitatē. q̄ꝛ ea q̄ audiūtur ſolū facilius ob⸗
liuioni tradūtur. q̄ ea q̄ videntur. Nam fre⸗
quēter verificať illud in multis q̄d dicitur.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

qꝺ intrat per aurē vnā exit ꝑ aliā. ꝓpterea
nō eſt ſēp ꝑſto: q̄ beneficia nobis ꝑſtita ad
mēoriā reducat ꝑ verba. ideo diſpēſatione
dei ordiatū eſt. vt imagīes fierēt ꝑcipue in
eccliis. vt vidētes eas recordēt̄ꝺ bñfitiis ī
pēſis. ⁊ ſanctoꝝ opeꝝ ⁊ vtutū. Pro cuius
cōfirmatōe narat damaſ. duo. Primū ꝙ q̄
dā hiſto. refert ꝙ dñs noſter abagaro regi q̄
ꝑ pictorē miſit imaginē dñi figurare q̄ pro
pter faciei eiꝰ choruſcatōez īpeditꝰ. veſtimē
tū ꝓpriū faciei diuine ſuꝑ īponēs. ī veſti/
mēto illo ſuꝑius imaginē abſterſiſſe ⁊ ita
cupiēti abagaro miſiſſe. Et iteꝝ accepimꝰ
lucā euāge. depixiſſe dñm ⁊ mrez eiꝰ. Et
ſic patet ꝙ nō ſunt adiuētōes ſꝫ ſunt diuine
traditōes ⁊ aplice ſanctōes. Ad argu. dicē
dū. ꝙ ꝓhibitū fuit ꝓ eo tpe in quo deꝰ na/
turā hūanā nōdū aſſumpſit: tūc eñ deꝰ cū
oīno ſpūs eſſet īfigurabilis erat. et ideo ip
ſum ſic figurare error erat ⁊ īpietas. Unde
damaſ. qꝛ deꝰ ꝓpter viſcera mie ſue factꝰ ē
hō. vt cū hoībus cōuerſatus ē miracl'a fecit
paſſus ē ⁊ crucifixus ē. hec ad mēoriā doiꝫ
ſcripta ſunt. et ad noſtrā doctrinā. qꝛ vero
nō oēs noſcūt literas. neqꝫ lectōi vacāt. pa
tres decreuerūt velut quoſdā libros ima
ginibꝰ deſcribere ad felicez memoriā. G
¶ Sed cur nō adoramꝰ hoīem q̄ repñtat
imaginē dei. vel alias res viuētes. vt lapi/
des ligna. q̄ ducūt nos ī deū ꝑ veſtigiū tri
nitatis. Dicēdū ꝙ res nō adoratur ratione
nobilitatis quā in ſe habꝫ. ſꝫ ratōe nobilita
tis quā ſignat. Et ſi q̄dā ſunt q̄ nos iducūt
ꝑ imagine vel veſtigiū ī deū. qꝛ tñ principa
liter nō ſunt inſtituta ad huiuſmodi repñen
tatōes. ſicut imagīes ⁊ picture. ideo talia
nō adoramus. Cuꝫ ergo exaltaueritis filiū
hoīs ꝑ ratōem cognoſcetis oīa.

¶ Feria tertia poſt Reminiſcere.

Super cathe/
drā moyſi ſederūt ſcribe ⁊ pharīſei
Oīa igit̄ q̄ dixerint vobis facite
ſcdꝫ ꝟo opa coꝝ nolite facere. Math. xxiii.
T ¶ Phus dicit. vi. de aīalibꝰ. ꝙ caput ē
ſubtilioris ⁊ purioris ſanguinis ꝑ ceteris mē/
bris vniuerſis. Quādo igit̄ caput ex īpulſi
one ſanguinis egrotat. cetera mēbra dolent.
Sic capita tam ſpūalia q̄ ſecularia q̄ habēt
ſubditos regere: debēt eē purioris ⁊ ſancti/
oris vite ⁊ exēplaris. Cuiꝰ ratio eſt. qꝛ ſicē
caput modico īpulſu alia mēbra perturbat.
ſic ꝑlatꝰ ſuo malo exēplo mltos trahit ad ī
feros. di. xl. ſi papa. Unñ gl'a ī quodā appa
ratu iuris. Talis naqꝫ in ordīe vita ſit ab/
batis. vt ī oī ꝑcētis ſubditis ſemꝑ polleat
ſanctitate. Talibꝰ igit̄ ꝑlatis in vbis ⁊ fa/
ctis eſt obediēdū. ſcādaloſis aūt vt ſunt ſcri
be ⁊ phariſei ī vbis tñ ⁊ nō factis. ſic dñs
dicit ī vbis ꝑmiſſis. Querit̄ an ſubditi te/
neant̄ ſuis ſuꝑiorībꝰ in oībꝰ obedire. Dico
ſine argu. cū doctorībꝰ. ꝙ vtus ⁊ efficacia
ꝑcepti eſt. ꝙ ſubditꝰ de neceſſitate obediat
ꝑcepto ſuꝑioris vel ꝑlati: alias peccat mor
taliter. vt hetur. xi. q. iii. ſi aūt. Hoc aūt intel
ligēdū quotieſcūqꝫ ꝑlatꝰ ꝑcipit licitū ſecū
du deū. et ſcdm officiū qꝺ principaliter de/
bet exercere circa correctiōem ⁊ ſalutē aīarū
Si aūt aliq̄d ꝑciperet qꝺ eſſet cōtra deūꝫ ⁊
ſalutē aīe. nullo eēt obediēdū. V ¶ Quia
vt dicit̄ act. v. et ex. de maio. ⁊ obe. c. cū in
ecclīis. Obedire deo magis opꝫ. q̄ hoībꝰ
Exēplū huiꝰ habemꝰ. i. mach. ii. vbi dicit̄
ꝙ antiochꝰ rex miſit libros per nūcios in
ihrlm. et ī oēs ciuitates iude. vt ſeq̄rētur le
ges gētiū ꝓhiberēt olocauſta ⁊ ſacrificia fi
eri ī tēplo dei. ⁊ ꝓhiberēt celebrare ſabbatū
et dies ſolēnes. et coīq̄nari ſancta ⁊ ſanctū
ꝑplm iſrl. et iuſſit edificare aras ⁊ tēpla. et
ydola. et coīq̄nari aīas coꝝ ī oībꝰ īmūdi/
ciis. ⁊ q̄cūqꝫ nō facerēt morerētur. In q̄bꝰ
tamē matathias obedire noluit dicēs. Et
ſi oēs gētes obediūt regi antiocho vt diſce
dat vnuſq̄ſqꝫ a ſuitute legis prm ſuoꝝ. et aſ
ſentiāt mādatis eiꝰ. ego ⁊ filii mei ⁊ fra/
tres obediemꝰ legi patrum noſtroꝝ. Simi/
liter ⁊ ſancti fecerūt. q̄ añq̄ ꝑceptis princi/
pū obedirēt adorādō ydola mortē ſuſtinue
rūt. Sic q̄ñ ꝑlatꝰ ꝑcipit h' qꝺ eſt cōtra ſalu/
tez aīaꝝ. et cōtra deū. ſicut freq̄nter fit: ſub
ditus nō debꝫ obedire. imo potius mortē
eligere: q̄ ī illo obedire. Illicita eñ nō obli
gāt. vt hetur iſti. de mā. prin. C. illud. dici
tur ibi illud q̄ꝫ obligatoriū nō eſt qꝺ cōtra
bonos mores ē. ⁊ ḡ vt dicit̄. i. reg. xxii. Ad
ꝑceptū ſaul ſerui eiꝰ noluerūt occidere. lx/
xxv. ſacerdotes ī nobe. q̄ erat ciuitas ſacer/
dotū. qꝛ ī hoc nō habuerūt ratōabilē cauſā
occidēdi. X ¶ Sed q̄ eſt cauſa ratōabil'
vt aliq̄s excuſet̄ ab obediētia pōt dici vt hē
tur ex de reſcrip. c. ſi q̄ñ ꝓpter capitales ini/
micicias. pauꝑtatē īfirmitatē ꝺebilitatē.

vel q; ſine ſcandalo. vel magno dãno. vel incõmodo exeq̃ nõ põt ꝙ iugit̃: ſi ſubdi⁹ habet hmõi cauſa3 nõ obediẽdi. eã tñ ſigni ficare ⁊ exponere deb3 hũiliter ſupiori ꝑci pienti ſi põt. ſi aũt nõ põt: ꝓſumere deb3 de ꝓlato vel ſupiori ratõali ⁊ pio. ꝙ nõ inten dat eũ artare irratõabiliter ad obediendu3. Quãtũ ad ꝓſecutõe3 ⁊ expoſitõe3 euãge lij. Sic heri eccl'ia ꝯminãdo ꝓhibuit iferni tranſitũ. ſic hodie ponit viã eq̃tatis q̃ g̃dit in celũ. Et ſunt tres partes. ¶ In pria tra ctat̃ de bono iuſticie ⁊ eq̃tatis. vt ſeruetur in principio. ¶ In ſecũda maifeſtat̃ ꝑiculũ vanitatis: vt vitet̃. ibi oĩa opa ſuoꝝ. ¶ In tercia ꝯmẽdat̃ plãtanũ hũilitatis. vt regnũ lucretur. ibi. vos aute3 ⁊c̃

Quantum ad pria-

mã pte circa lr̃a3 ẽ ſciẽdũ. ꝙ a ipe moyſi de volũtate ⁊ ordiatõe dei. fuerũt ꝯſtituti. lxx ſenes etate ĩmore ⁊ ſcia ꝑfecti: q̃ cũ moyſe habuerũt regimẽ ⁊ curã ppl'i. et moyſes ſu per eos. ita ꝙ i vniuerſo erãt. lxxi. q̃ dicebã tur iudices ordiarij. et ad ipos fiebat ꝯcur ſus i dubijs ⁊ arduis cauſis. nec aliq̃d tra ctabat̃ ſine eis: quoꝝ determiatõ ꝓ lege hẽ bat̃. quã tranſgredi nemo audebat. De qui bus dr̃ nu. xi. Trãſactis igit̃ ipib⁹ iudices iſti poſt mortẽ moyſi remiſſa eq̃tate ⁊ iuale ſcẽte iuſticia ⁊ auaricia: ſedẽtes ſup cathe dras. i. auctoritate iudicãdi ⁊ docẽdi po pulũ multa ꝑceperũt ipi aũt nõ fecerũt. Et ideo dicũtur ſcribe ⁊ phariſei. q; videbãtur in ppl'o magis pii ⁊ iuſti. q̃ tñ erãt ipiiſſi mi ⁊ iniuſtiſſimi. cũ igit̃ hñ docerẽt ⁊ male viuerẽt: dixit ihs. Oia q̃ dixerĩt vobis faci te ⁊c̃. Y ¶ Moraliter ẽ notãdũ. ꝙ ſicut ĩ veteri lege hebãt̃ ordiarij iudices ſic etiã in noua lege ſunt iudices ta3 ĩ ſtatu ſpũali ꝙ ſeculari. q̃ habẽt ĩ ſanctitate ⁊ iuſticia ſan ctã ⁊ imacl'atã iuſticiã exercere. Eſt eñ de iuſticia ſic de quodã lapide dic⁹ iaſpis. de quo dicit autor lapidarij. c. iiij. ꝙ habet il las cõditões. Qd̃ ſi mũde ⁊ caſte gerat̃: fa cit portãtẽ tutũ ĩ potẽtẽ ĩ ⁊ ſanũ. Ex h̃ non exercet vtutẽ ſuã niſi icludat̃ argẽto. Et ſi geſtãs dat falſu3 iudiciũ ꝑdit oĩno ſuã vtu te3. Sic etiã iuſticiã habẽtẽ: facit tutũ ⁊ ſa nũ ⁊ fortẽ. ꝓuer. xij. Nõ ꝯtriſtabit iuſtũ q̃c q̃d ei acciderit. Si aũt ille q̃ deberet eã cõ tinue portare fecerit falſu3 iudiciũ. ſtati ꝑ dit meritũ ſuũ. et acq̃rit mortẽ ⁊ dãnatõem ezech. xviij. Si iuſt⁹ auerterit ſe a iuſticia ſua. i ꝑuaricatõe q̃ ꝑuaricat⁹ ẽ. et ĩ peccatis ſuis moriet̃. Vñ aug. et alle. xi. q. iij. Qui cũq3 aut ꝯſanguiitate aut amicicia vel hoſti li odio vel inimicitijs i iudicãdo ducit̃. ꝑ uertit iudiciũ xp̃i q̃ ẽ iuſticia. et fructũ ipi⁹ vtit ĩ amaritudie3 dãnatõis. Z ¶ Qui ergo volũt mortẽ fugere eternã. et vitã eter nã ſecure poſſidere debẽt habere.

Equalitatem in iudicando.
Pietatem in corrigendo.
Rectitudinem in docendo.

¶ Debẽt nãq3 pmo iudices habere eq̃litatẽ in iudicãdo. ꝙ nõ amore carnaliũ amicoꝝ. vel fauore tribuẽtiũ. vel timore potẽtũ iu ſticiã ꝑuertãt. Nã his q̃tuor modis ſcd'3 gre go. iudiciũ ꝑuertit̃. Primo timore dũ metu alicui⁹ poteſtatis vitatẽ loq̃ ꝑtimeſcim⁹. cu piditate dũ ꝑmio alicui⁹ aim corrũpimus. Odio dũ cõtra q̃ẽlibet aduerſariũ moli mur. Amore dũ amico vel ꝓpinquo cõten dim⁹ poteſtate. Nã ſicut ſol eq̃liter ſtat i me dio planetaꝝ. et ſuũ lumẽ eq̃liter diffũdit i ter eos: ſic etiã iudex debet eſſe media ꝑſo na iter reũ ⁊ actorẽ. amici vel inimici ĩpar uũ ⁊ magnũ ĩpaupe3 ⁊ diuitẽ. iter q̃s eq̃li ter debet diuidere lumẽ veritatis ⁊ iuſticie deu. i. Sic cuius ſit ſiue ꝑegrin⁹ nulla erit diſtãtia ꝑſonaꝝ. ita magnũ iudicabis vt ꝑ uũ. Figurã hui⁹ hẽm⁹ deut. xviij. vbi dicũ tur. ꝙ dñs ꝑcepit. Qd̃ ſi aliq̃s leuita vene rit ad miſtrãdũ i tẽplo de aliq̃ longinq̃ ciui tate: alij q̃ pri⁹ erãt debẽt eũ recipere ad eã de3 portõe3. H̃ ẽ eq̃lẽ iuſticiã ei facere ai ce teris. A ¶ Sic vere adhuc deberet eẽ. ꝙ iuſticia eq̃liter extneis ⁊ intraneis paupib⁹ ⁊ diuitib⁹ caritatiue diffuderet̃. S3 vt ꝓch dolor oppoſitũ fit. cõiter modo iter iudices nullã vtutẽ iuſticie exercẽt niſi iſtar iaſpidiſ ĩuoluãtur auro ⁊ argento. Quãtũcũq3 eñ cauſa paupis ſit clara. ñ expedieť nec abſol uit̃ i curijs dñoꝝ niſi man⁹ ꝓcuratoꝝ ⁊ iu dicũ argẽto iungat̃. Vñ greg. vt habet̃ i ca no. xi. q. iij. Qui recte inq̃t. iudicat et ꝑmiũ remũeratõis expectat. fraudẽ i deũ ꝑpetrat q; iuſticiã quã gratis ipte debuit acceptio ne pecunie vẽdidit. Nã vt hẽtur. C. d' pena iudicis q̃ male iudicauit. l. i. ꝙ i q̃cũq3 cã. ſiue publica. ſiue priuata. ſiue fiſcali. cuicũ q3 data fuerit pecuĩa. vel iudici vel ꝓcurato

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ri. ſiue aduocato. ꝙ is q̄ dedit. ſiue ſit actoꝛ
ſiue reus. ꝙ amittit actōez. i. ius ꝓſeq̄ndi ī
iudicio. qḋ ſibi debeẗ. Et iudex ſcḋm ho⸗
ſti. et ray. q̄ tulit iniquā ſententiā malo dolo
ſcienter: puta ſi h̄ facit tioꝛe] amoꝛe] odio]
ſiue cupitate. ſiue aliq̄ alia cā. teneẗ leſo ad
om̄e intereſſe. i. ſatiſfacere de oī dāno accep
to. niſi iſte a quo corrupt⁹ eſt. et ꝑ quo tu⸗
lit ſententiā iniuſtā. poſſit iduci ad itegrā re
ſtitutōez. Et ei ꝑter reſtitutōez debz ipont
grauis penitētia. vñ ino. ī nouel. de ſen. ꝛ
re iudi. Cū eterni. Si iudex eccl'iaſtic⁹ oꝛdi
nari⁹ vel delegat⁹. ꝯ cōſciētiā ī guamē ptiſ
alter⁹ ī iudicio q̄cꝗ fecerit. ꝑ grām vl' ꝑ ſoꝛ
des ab executōe officij ꝑ ānū nouerit ſe ſu⸗
ſpēſū ad extiatōez litis pti quā leſerit. nihil
omin⁹ ꝯdēnād⁹. Et ſi durāte ſupēſiōe ige
rit ſe diuinis. irregularis ē. et cū eo ſol⁹ pa⸗
pa diſpēſat. B ¶ Secūdo iudex debz ha
bere iuſticiā ī corrigēdo. vt. ſ. pie ꝛ caritati⸗
ue corrigat ſcz ꝙ nō ſit nimis ſeuer⁹ nec ni
mis ṽtuoſus. ſed vt ḋꝛ. xlv. di. Sūt nūꝗ.
Vnū cū reliquo miſceat ꝛ tēpet vt cōtuma⸗
cib⁹ ī peccatis ſeueritatē. penitētib⁹ ṽo be⸗
nignitatē oſtēdat. Nā firmamētū ſcḋz natu
les ē celerrimi motus ꝛ velociſſimi. ſed ei
aduūcti ſunt. vij. oꝛbes. vij. planetaꝝ. ꝯta⸗
rij mot⁹ ꝛ diuerſi. ꝙ vtiꝗ recte ꝓuiſū ē a na
tura vt ꝯrietas mot⁹ planetaꝝ: motū firma
mēti rapet ꝛ tēꝑaret. ꝙ ſi nō faceret. tāt⁹ eſ⸗
ſet firmamēti ipet⁹. ꝙ totā mūdi machinā in
flāmaret. Sic ꝑhm. iudices ꝛ rectoꝛes cuꝫ
ſint cōtter vt ad vīdictā ꝛ iracūdiā ꝑcipiteſ
ꝛ veloces: ipi tñ ſecū hēre debēt pietatē ꝛ
māſuetudiēz. quoꝝ motu ꝯrio coꝝ ipet⁹ tē
pereẗ. Vñ narrat ſeneca ī li. de clemētia. de
quodā q̄ m'tū ſtuduit ad hoſtes deſtruēdū
ꝛ dū nō poſſ quēdā vicere: ꝯſuluit vxoꝛez
q̄ di. ei fac vt medici q̄ vbi vſitata remedia n̄
ꝓſūt tēptāt ꝯ̄ria. ſic ſi credulitate nihil adhc
feciſti. tēpta nūc clemētiā. ꝛ igſce illi. qḋ ꝛ
factū ē. et hoſtis pacificat⁹ ē. Sic ſuꝑioꝛes
ꝛ iudices ſubdictos corrigere debēt ī miā
ꝛ clemētia. q̄ꝛ vt hētur. xxvi. q. vij. alligāt
Citius reddiẗ ratō ī extremo iudicio de mi
ſericoꝛdia ꝙ̄ de crudelitate. legiẗ heſter. xiij.
ꝙ rex maxi⁹ arthaxerxes ab idia vſꝗ ethio
piā cētū ꝛ. xxvij. cū ducib⁹ ꝛ ꝑicipib⁹ ꝓui
cias ſubiugauerat. q̄s noluit abuti magni
tudie ſue potēcie. ſ clemētia ꝛ lenitate gu⸗
bernare. ſic q̄liber ꝑrioꝛ cē debz ad imitērē
dū. ꝙ̄ ad puniendū. C ¶ Tertio iuſticia
debet hēre rectitudinē in docēdo. Debēt ei
ſubditos docere ṽitatis cognitōem. vt ſciāt
neceſſaria ad ſalutē. oꝛare ꝛ ieiunare: et hoc
quo ad ſpūales. Secl'ares ṽo ſtatuta ꝛ oꝛ⸗
diatōes q̄ ſūt ad dei honoꝛē ꝛ moꝛē hoīm
iponere: ſicut ſunt ꝓhibibitōes ludi] blaſ⸗
phemie] adulterij. ꝛ hmōi ꝛ ī eiſdē exēpla
riter eis ꝑcedere. q̄ꝛ ſcḋm ſanctū euāgeliuꝫ
Qui fecerit ꝛ docuerit. hic magn⁹ vocabiẗ
in regno celoꝝ. Sed vt ꝑ dolo͛ ſuꝑioꝛes
q̄ debēt eſſe alioꝝ rectoꝛes. ſunt ſubditis in
ſipiētioꝛes: iponūt eñ ſubditis onera ipoꝛ
tabilia. digito. i. minimo conatu. nolūt ea
mouere. ꝛ ſic freq̄nter faciūt ſubditos de⸗
ſpare. exēplo cameli vel aſini q̄ ſi pl⁹ ḋbito
ḡuaẗ ꝛ oneraẗ. ſolꝫ totū reijcere. ſic etiā filij
iſr'l imoderate afflicti ī onerib⁹ ꝛ opib⁹ egi
ptioꝝ in ipatiaꝫ opabanẗ. et tādē a dño libe
rati reijciebāt. exo. i. Quare ḋꝛ ḋ illis ſuꝑio
rib⁹ luc. xi. Oneratis hoīes onerib⁹ q̄ poꝛ⸗
tare nō poſſunt. Debēt eñ ſuꝑioꝛes facere
moꝛe vectoꝝ. q̄ dū etiā manus ꝓ adiutoꝛio
ad bigā vel q̄drigā apponūt. eq̄ vel alie be
ſtie magis volūtarij ſunt ad trahēdū de pa
lude. Vnde legiẗ ī vitis patrū. ꝙ q̄dā ab⸗
bas fuit. q̄ ſub ſe q̄nꝗ milia monachoꝝ ha
buit: hic q̄ſiuit a quodā viro ſapiēte q̄d de
beret facere vt oēs ſalui fierēt. Reſpōdit ſibi
ille. Quicq̄d vis vt alij faciāt ꝑꝛio fac. Nā
ihs q̄cq̄d docuit opē etiā ipleuit. q̄re diciẗ
de eo. ꝙ cepit facere ꝛ docere Actuū. i.

Secunda pars in

qua maifeſtaẗ ꝑctm̄ vanitatis. ibi. oīa opa.
Nā velle videri ī hoīs ꝑpter glīaꝫ dei ē me
ritoriū. ſ ꝑpter ꝓpriā glīaꝫ ē dānoſuꝫ. Sic
phei. q̄ vt viderenẗ ab hoīb⁹ iuſti ꝛ ṽtuoſi.
qḋ tñ nō fuerẗ. dilatabāt philateria ſua. phi
lateria ſm̄ hiero. erāt q̄dā carte ī q̄b⁹ ſcribe
baẗ decalog⁹ mādatoꝝ et phariſei ponebāt
illas cartas ī capite ī modū coꝛone ꝑ qḋ ſi⸗
gnificare volebāt. ꝙ legē dei haberēt ſemꝑ
ī mēoꝛia. de hoc deut. vi. Phei igiẗ vt vide
renẗ ꝑceteris religioſi ꝛ deuoti. plen⁹ ſuā
tes legē ſibi philateria magis lata ꝛ ḡſſioꝛi
lr̄a faciebāt. vt magis apparerēt: ꝛ ſic ea di
latabāt male itelligētes illḋ deu. vi. Qḋ il
la poꝛtāda erāt ī manu n̄ carnis ſ operis. ꝛ
īter oc'los n̄ coꝛpis. ſ coꝛdis ꝑ iugē medita
tōꝫ xp̄s āt oñdit coꝝ ſuꝑbiā ꝛ abuſōꝫ ī imb⁹

Prio q̄uo ratōe ſupbie q̄rerēt prios accubitus.i.priora loca mēſe vti cōuiuijs: ꝓpter meliora fercula ⁊ maiorē honorē. Secūdo in ſynagogis ⁊ locis ſacris. vbi cōueīebat ppl's ad audiēdū legē. ibi cathedras primas.i.ſedes digniores. vt apparerent principales ⁊ p̄cipui. ⁊ vt prīas oblatōes reciperēt ꝓpter auariciā. Tercio ī foro.i. ī loco patētī primas ſalutatōes cupiebāt. ⁊ ſic voluerūt ab hoīb⁹ ſalutari ⁊ vocari rabi.i. magiſtri. Vn̄ ceiſ. volūt vocari. ſ nō eē. nomē appetūt ⁊ effectū negligūt. Sȝ nota ꝙ dignū ē ⁊ cōgruū. vt ſupiorib⁹ ⁊ literatis et religioſis reuerētia exhibeaſ. ſ illā nō ſibi. ſ deo offerre debēt cū grāꝝ actōe: qd ſi nō fecerint philiſtei ⁊ ābitioſi dicuntur. qꝛ ſuis meritis attribuūt. qd ſolū grā dei acceperūt. D ¶ Moraliter ē notādū. ꝙ hodie mlti habenſ ſil'es phariſeis ſupbi gl'iātes d' donis datis ex grā. q̄ſi ex meritis ſuis. nō attēdētes quātā ꝯtumeliā ⁊ irreuerētiā deo faciūt oīa ex grā tribuētī. Nā ex h̄ ꝓpter ſupbiā nabucho. ī beſtiā ē mutat⁹. xvij. q. iiij. mirorꝝ. glo. i. in alienatōēȝ ſenſus. Sicut enī roſa habēs bonū odorē ⁊ pulcrū coloreȝ: expoſita fumo ſulphuris pdit odorē ⁊ pulcritudinē. et pira vel poma cadūt de arborib⁹. ſic donū datū hoī qd exponiſ hūane laudi. vileſcit ⁊ amittit virtutē ⁊ mercedeȝ, et cadit a dilectōe dei. Vn̄ fulgēti⁹ ad theodorꝝ ſenatorē. Deteſtabil' ē corā hūani ſupbia q̄ facit hō qd de⁹ ī hoīb⁹ dānat. Sȝ illa deteſtabilior. q̄ ſibi tribuit hō qd deus hoīb⁹ donat. Dānabilis ē q̄ ſubſtātia ſeculi male vtiſ. ſed dānabilior q̄ ſpūalibus donis ſupbus efficiſ. Sunt enī ſpecialiter tria dona de quibus gloriatur.

Quidam in alta potentia.
Quidam in profunda ſapientia.
Quidam in exteriori apparentia.

Prio nāq; ⁊c. hi ſubijciūt ſibi icōpabiles theſauros. hoīes ⁊ iumēta. caſtra ⁊ villas ſicut arfaxat rex medorꝝ. de quo dicit iudith i. Qui ſibi mltas ſubiugauerat gētes ⁊ edificauit ſibi ciuitates potētiſſimas ī potētia exercit⁹ ſui. et ī gl'ia q̄drigaꝝ ſuaꝝ. Sȝ attēde q̄uo demū ſuā fūdauerat ī harena et ſup vētū poſuit ſuā potētiā. q̄ nō ſuſtīet ſup ſe poſita. ſ oīa talia ſunt ruinoſa. Sequitur nabuch. ē ī bello deuict⁹ gl'iam ſimul pdens et regnū. Vbi ḡ nūc eſt potētia ceſaris. qui primus ⁊ ſolus imperiuȝ obtinuit. a quo oēs imperatores noīati ſunt ceſares romani quē ſtilis nō gladijs occiderūt. Vbi nūc ē vana potētia neronis. qui fugat⁹ a romanis fuſteȝ dētib⁹ acuēs: quo ſeipm̄ p ventrē trāſfodit. Vbi nūc ē illa ampla alexādri magna potētia. q̄ ſibi totū orbē ſubiecit. et xxiij. ānis regnauit et vltio a ſpecialiſſimo amico itoxicat⁹ veneno interijt. Valde glorioſe leo icedit. ſ dū ſuā vanā potētiā nō aduertit ſepe ī foueā ruit. d' q̄ du exierit nō poſſit collū cathenis ſubmittit. E ¶ Ergo ī potētia illa nullo mō ē gloriandū. ſed ſemp de caſu eſt timēdū: qꝛ quāto ſtat⁹ ē altior: tanto caſus piculoſior ⁊ pfūdior. Hi biere. ix. nō gl'ietur fortis ī fortitudine ſua. Qd cōſiderās hiltor⁹ rex. q̄ cū floreret maximo rigore: et potētia impij ſui: ſedile ſuū in littore maris ſtatui iuſſit. et alloq̄ns mari ait. Impo tibi ne aſcēdas terrā meā. nec veſtes vel mēbra dñi tui ⁊ dñatoris madefacere pſumas. Nihilomin⁹ mare aſcendit terraȝ ⁊ pedes ei⁹ madefecit quo facto reſiliens de ſedili ait. Sciant oēs habitatores terre ⁊ orbis. vanū ⁊ friuolū eſſe regnū et regū potētiā nec rgi noīe quēpiā dignū p ter eū cui⁹ nutu celū ⁊ terra ⁊ mare obediunt. Et deponēs coronā aureā de capite ī poſuit imagi ſaluatoris dei: dicēs. Tua ē potētia tuū regnū dñe. Nec vnꝙ poſt capiti ſuo repoſuit cū tñ rex eſſet normanie / dacie / et anglie. ¶ Secūdo q̄dā gl'iant ī ſua ſcietia ⁊ prudētia. q̄ tamē nō ē ſua. qꝛ ab alio. ſcȝ a deo accepta. eccli. i. Omis ſapientia a dño deo ē. ſ vere fatuitas magna ē ⁊ ratōi cōtrariū. gl'iaȝ hēre de dono alteri⁹ dātis. Sicut q̄ gl'iaſ de tunica p p̄cio ad diē accomodata. Vn̄ apl's. i. ad corꝝ. iiij. Quid hēs d' quo ñ accepiſti ſi aūt accepiſti: q̄d gl'ians q̄ſi ñ acceperis. naȝ cogita vbi mō ſit ſapiā oīȝ p̄deceſſorꝝ. vbi mō ē ſapiā ſocr̄is. q̄ princeps phoꝝ fuit: nōne capt⁹ ē ⁊ dānat⁹ et veneno interijt. F ¶ Seneca magn⁹ phs ⁊ mgr neronis q̄ h mun⁹ ab imperatore ipetrauit. ꝙ ſibi morteȝ elegit. et in balneo minut⁹ interijt Nā ſciētia ariſtidis p totū mūdi orbē laudatur ⁊ pdicaſ. cui⁹ tn̄ mors miſabilis fuit. Nā vt recitat greg. nazaren⁹. Cuȝ ariſtides ī grecia apd nigrupōteȝ ſtaret. ⁊ fluxū et refluxū maris q̄ſi in codē loco cōſideraret. cuiuſ cāȝ q̄rēs nec inueniēs ex idignatōe aq̄ ſe pcipit

quia nō poſſum capere te: capias me. et ſic
ſe p̄cipitās ſubmerſus ē. Ergo hec ſapiētia
q̄ tam malū finē adducit nō ē curāda. hie.
re. ix. Nō glieť ſapiēs i ſapiētia ſua. Accidit
pariſi⁹ ꝙ q̄dā mgr̄ poſt mortē ſuā apparuit
diſcip̄lo idutus capa de pgameno. minu-
tiſſimis literis tota plena. q̄ q̄ſitus ē a diſci
pulo. q̄d hoc miraculū deſignaret. mgr̄ re-
ſpōdit. q̄lib3 har literar3 plus me grauat ꝙ̄
ſi turrim ſancti germai ſup collū meū porta
re3. q̄ litere ſūt ſophiſmata 2 curioſitates. i
quib⁹ dies meos cōſumpſi nec poſſum tibi
verbis exprimere quāto ardore crutior ſub
hac capa. ita ꝙ p vnā guttā ſudoris mei poſ
ſu3 aliq̄liter notificare. Cūq3 diſcip̄lus ma
nū extēderet. vt ſudoris guttā acciperet ma-
nus ei⁹ pforata ē a gutta feruēti. Mox iſte
ſcolas loyce derelinq̄ns ad ordinē ciſterciē
ſiū trāſmeauit. dicēs hūc v̄ſu3. Linquo co
ax ranis. cras coruis. vanaq3 vanis. Ad
loyca3 pgo q̄ mortis nō timet g̃. i. cōtradi-
tionē. Beat⁹ bern̄. etiā aliq̄n ſcolas pari⁹ i
greſſus: ſcolares aliquos dono lucraturos
poſt diſputatōe3 ſemel rogatus a mgr̄o. vt
aliq̄d determiaret. b ¶ Qui lic3 i ſcolis
nūq̄ ſilogiſmū audiuiſſet: reſpōdit. Audi-
te q̄liter dn̄s cōtra vos argumētabit̄. ipſe q̄
dem pponit vobis lege3. p maiori aſſumit
trāſgreſſionē. p minore. et cōcludet penā eter
nā. hoc mō argumētādo. lex quā dedit tibi
de⁹ dicit. nō peccabis: tu aūt hui⁹ p̄cepti p̄
uaricator exiſtis 2 peccas. igit̄ danaberis.
Hec cōcl'o ē valde mirabilis. d̄ q̄ ezech. vij.
Fac cōcl'em. q2 terra plena ē iudicio ſangui
nū. et ciuitas plena ē iniq̄tate. Ecce ꝙ̄ ſtul
ta 2 piculoſa ē ſapiēcia 2 ſciēcia hui⁹ mū-
di. et g̃ derelinq̄nda: et ſapiētia vera q̄ ē de
ciencus q̄ cōſiſtit i deuotōe cordis ē amplec-
tēda. Vn̄. b. fran. i reg'la loq̄tur fratribus
ſuis dicēs. Nō fres neſciētes literas nō cu
rarēt literas diſcere. ſ; attēdāt ꝙ ſup oīa de
ſiderare debēt hēre ſpūm dn̄i 2 ſanctā eius
opatōe3. b ¶ Tercio q̄dā gliant̄ i exteri
ori apparētia. i nobilitatis claritate. i veſtiū
pulcritudie. i 2 carnis venuſtate. De q̄bus
oſee. iiij. Gloria eor3 a ptu 2 cōceptu. ſ; vti-
nā recordarēt ꝙ ab vno deo ſum⁹. ab vno
patre. vno mō cōcipimur. vno mō i matter-
no vtero nutrimur 2 ſimili mō morimur
et ſepelimur: q̄ nāq3 teſta mortuor3 glioſi-
or ē q̄ pulcrior q̄ ſapiētior. Dn̄s in vnū ſit
diues 2 paup. ¶ Que ergo eſt nobilitas
noſtra: nihil aliud niſi q̄dā hoīs fama. Nō
ne vide⁹ hoīes viles ditari. et poſtea nobi
litari 2 milites fieri. Saul boues. et dauid
oues cuſtodiebāt poſtea ad r̄ges electi ſunt
Nam ſm phm̄. nihil aliud ꝙ̄ v̄t⁹ animi no
bilitat hoiem. q̄re dicit̄ i decre. lvi. di. nūq̄
in glo. et tex. v̄tus nobilitat aīam. v̄tute re
mota migrat i exiliū nobilitatis honor. Nā
q̄ natus ex pentib⁹ pſus alienis a v̄tutib⁹
dū tamē ipſe ſit bon⁹: melior eſt. ꝙ̄ ille q̄ na
tus ē de hoīs p̄etib⁹ dū t̄n ipſe ſit mal⁹. hē
tur vbi ſup. Itē q̄dā etiā gliant̄ de pulcri-
tudie corpis 2 veſtitu. eccl'. xi. Ne glieris i
veſtitu vnq̄. Quia ſm bern̄. Qui gliat̄ de
veſte. ſimilis ē ſuri gliantis de capiſtro. q2
ppter peccatū ade introduct⁹ ē veſtiū vſus.
quis eñ latronē nō exprobaret gliantē de
ſigno p latrocinio in fronte infixo. I ¶
Itē q̄dā in crinib⁹ gliant̄. vtinā ex ppriis
et nō acomodatis. forte calue ſunt ſcabie.
q̄ ſic crinibus cupiūt apparere. nōne abſalō
p capillos capitis ſuſpēſus interijt. i q̄b⁹ ma-
xie gliabat̄. ij. reg. xviij. Vn̄ q̄dā matrona
diues 2 pulcra nis. ppter ei⁹ ornatū mltū
viſitaba: q̄ nulla turpia audire volēs. omi
bus hoēſte reſpōdebat. Vn̄ factū ē. vt quo
cūq3 iret demonē horribilē vidit ſeq̄ntē ſe.
ad quā viſiōe3 tremefacta ſacerdoti pure cō
feſſa ē. āq̄ benedicta crebro aſpergēs. nec li
berata a toto. ſ; lic3 ad tps eū dimiſerit q̄ ve
nit ad quēdā heremitā. q̄ oratōe fuſa. p ea
ante altare diuinit⁹ illuſtrat⁹ p reuelatiōe3
ait mulieri. Si demō ampli⁹ ad te venerit.
dicas ei. O q̄cq̄d i me hēs 2 iuris de tuo
tolle: et ampli⁹ n̄ ſeq̄ris. Qd̄ cū dixiſſet ap
parēti demōi ſtatī demō cū furia maxima.
acipiēs capillos cum tota cute capitis. et
oī ornatu extraxit 2 eā q̄ſi ſemimortuā reliq̄t
etiā legit̄ d̄ quodā phō q̄ cū mulierē theatra
lē cōſpexiſſet fleuit. et req̄ſitus q̄re ploraret
dixit. ploro hui⁹ aīe pditōe3. et ꝙ ego non
ſatago tātū placere deo. ſicut illa pp'lo 2 c̄.

¶ Tertia pars in qua

inſtruimur in nobis plātare hūilitatē. cum
dicit. vos aute3 nolite. q. d. vos affectatis
ab hominibus vocari magiſtri ex ſuperbia et
elatione: quaſi pre ceteris ſitis principalio
res. quia tantu3 vn⁹ talis principalis mgr̄
eſt. i. deus q̄ pōt interi⁹ intellectū illuiare.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

et ſpeciẽ intelligibilez. ſciẽtiã ĩfũdere. Hõ
eñi docet ꝑ aliq̃ exteriora ſigna. ex q̇b⁹ for-
mant̃ ĩ aĩa fantaſmata. a q̇b⁹ ĩtellect⁹ agẽs
abſtrahit ſpẽm ĩtelligibilẽ. De⁹ aũt q̇ eſt ve
rus doc. mẽtẽ ĩteri⁹ illuĩat. et ṽitatẽ oſtẽdit
et ĩprimit. ex ſeq̃nti xp̃s diſſuadz extollẽtiã
ĩ pſidẽdo. q2 ex platõe nẽo extolli debz. di.
Oẽs vos fr̃es eſtis. et ꝑ ꝯſeq̃ns vn⁹ nõ de
bet extolli ſupꝰ alteꝝ ꝑ ambitõem. Qui eñi
maior veſtrũ vult eſſe. ſcz apud deũ. ille mi-
niſter veſter erit. i. pat⁹ ad oĩa offitia 2 mi
ſteria hũilitatis ſm̃ cõdecẽtiã ſui ſtat⁹. Ad
hãc etiã hũilitatẽ ĩducit tiore deiectõis fu
ture gl'ie dicẽs. Qui ſe exaltat. ſ. ſupbe. hu
miliabit̃. i. deijciet̃ a gl'ia eterna. ꝫ q̇ ṽtuoſe
ſe hũiliat. ĩ gl'ia exaltabit̃. R ¶ Morali-
ter ẽ notãdũ. ꝙ lectõez quã mgr̃ freq̄ẽter
repetit. diſcip'lus cit⁹ 2 ꝓfũdi⁹ ĩcorꝑat. ſicẽ
clau⁹ q̇ frequẽter malleo ꝑcutit̃. aſſeri ꝓfũ-
di⁹ ĩfigit̃. Ex actu eñi multociẽs iterato fit
habi⁹. ij. ethi. Sic dñs noſter 2 mgr̃ ĩbus
xp̃s. volẽs ṽtutẽ hũilitatis cordib⁹ noſtris
ꝓfũde infigere. lectõem hũilitatis freq̄nter
replicauit. et vt dicit̃ ĩ cañ. di. xciij. dñs ver
bis 2 factis exemplũ dedit hũilitatis. L
Recitat̃ naq3 hec ꝓpoſitio ter ĩ euãgelio. ſ.
hic 2 luc. xiiij. 2 luc. xviij. Ad innẽduz. ꝙ
q̇lib3 volẽs exaltari ad eternã beatitudinẽ
ꝙ neceſſario hab3 tripliciter hãc virtutem.
In corde ꝑ depreſſam meditationem.
In ore per diſcretam locutionem.
In opere per ſinceram operationem.
Primo debem⁹ habere hũilitatẽ ĩ corde. q2 ꝑ
illã aĩa diſpoĩtur ad diuinã irradiatõez. Si
cut cõſtat ad ſenſuz. ꝙ q̃to vallis ꝓfũdior
tanto ĩ ipſa fit 2 circa ipſaz maior radioꝝ ag
gregatõ corpoꝝ celeſtiũ ꝓpter qd̃ etiã ſeq̄tur
maior iocũdatio floꝝ 2 fluctuũ. Sic etiã ĩ
morib⁹ ẽ. vt q2 hũilitas facit hoĩez ſitu ĩfi-
mũ. ideo maximã acq̄rit diuinoꝝ radioꝝ
influẽtiã: ꝫ vbi radij influẽtiũ vniũtur. ma
ximũ incẽdiũ diuinaꝝ grãꝝ generat̃. Ergo
vera hũilitas dũ ĩ obſeq̄uz xp̃i ĩpẽdit̃ ĩtelle
ctũ captiuat. et ipm̃ ad diuinũ lumẽ 2 incẽ
diũ ꝑpat. puer. xi. Vbi hũilitas ibi 2 ſapiẽ
tia. Et ꝑiholeme⁹ ĩter ſapiẽtes phõs dixit
Ille ẽ ſapiẽtior q̇ etiã ẽ hũilior. Quare hoc
ti⁹ refert de cõſo. phic. Qd̃ olim ꝯſuetũ fu
it. añq̃ iuuenes ponerentur ad ſcolas. exa-
miabant̃ in ṽtutib⁹. et maxime in hũilitate
et patiẽtia. Nam anteq̃ ĩroducerent̃ ad ve
ras ſcolas. plures porte fuerũt quas opor-
tuit eos tranſire. in quaꝝ qualibet fuit phi
loſophus vnus examiator poſitus. Contĩ-
git vt quidã iuuenis introduceretur. q̇ oĩa
examia ꝑtranſiuit vſq3 ad vltimã portam.
in qua acutiſſime examinatus in hũilitate
et patiẽtia. et cũ iam ad veras ſcolas intro-
duci deberet. eleuatus in corde ꝙ in oĩbus
laudabiliter ꝑmanſit ſub tali forma q̃ſiuit
ab introductore. Magiſter nõne hũilis et
patiens fui. Tunc eũ magiſter ſtatim expu
lit 2 portaz clauſit. dicens. Si tacuiſſes et
nullã cõplacẽtiã in corde de factis tuis ha
buiſſes. phus fuiſſes. q. d. ĩ ṽbis tuis oſtẽ
dis ꝙ ſupbus es 2 nõ hũilis corde. ideo ñ
es dign⁹ ĩgredi ſcolas phoꝝ. exaltari 2 ma
giſtrari. Sic volens ingredi beatitudinẽ 2
gl'ioſe exaltari. et lumie ſupnaťalis gratie
et glorie illuſtrari. deb3 eſſe hũilis corde. 2
de nullo gl'iari. Sicut de beato p̃re noſtro
frãciſco legit̃. ꝙ ſemꝑ dixit ſe latrone vilio
rem. et iterrogat⁹ quare: reſpõdit. q2 ſi de⁹
latroni tantaz feciſſet grãm. forte plus ca
laboraret q̃ ego. q2 ſcd̃m grãm mihi cõceſ-
ſam nõ laboro. et ideo reputo me viliorez.
Bern̄. hũilitas eſt ſuiꝑius recognitõ q̇ hõ
ſibipſi vileſcit. Et frater egidi⁹. Siq̇s eſſet
ſanctior hõ mũdi. et putaret ſe viliorem de
mũdo. in hoc eſſet vera hũilitas. M ¶ Se
cũdo debet hõ habere hũilitatẽ in ore ꝑ di
ſcretã locutõez. Nam ꝑ illã hũilitatẽ in ore.
aĩa purgat̃ a vitijs 2 virtutib⁹ decorat̃. Si
cut eñi cãt⁹ ꝑuaꝝ auiculaꝝ ẽ dulcis valde
et delectabilis ad audiẽdũ. Sic verba hũi
liũ debent eſſe ſuauia 2 dulcia: vt nullũ cõ
citẽt vel ꝓuocẽt ad irã. Mollia eĩ vba 2 dul
cia dura pacificãt. et pacẽ 2 trãq̇litatẽ ꝓcu
rant et cõſeruãt. puer. x. v. Mollis r̃ſio fran
git irã. Figurã hui⁹ hẽm⁹ iudith. xiij. vbi
habet̃ ꝙ iudith hũiliter alloq̄ndo ꝓplm̃ iu
gulauit holofernẽ potẽtiſſimũ. Heſter etiã
hũiliter loq̄ns aſſuero. amã ſupbiſſimũ in
cruce ſuſpẽdit. heſt. vij. Sic hũilib⁹ verbis
põt q̇s fortiſſimos vincere 2 pacificare. vir
tutes cumulare. et dyabolũ expellere. Ter
tio d3 hõ hẽre hũilitatẽ ĩ opeꝛe ꝑ quã aĩa m̃l
tũ fortificat̃ 2 roborat̃. q2 ſicut ĩter act⁹ vicio-
ſos plus ſupbia vituperat̃ et aĩaz debilitat
et proſternit. ſicut patz in primo angelo et pri
mo homine. Sic inter actus virtuoſos ve-
ra humilitas animã roborat et eleuat plus.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Eſt eñ fūdamētum oīm virtutū. et in qua
oēs alie virtutes habēt fūdari ⁊ cōſeruari
q2 ſecūdū grego. Qui ſine hūilitate virtu/
tes cōgregat. ē q̄ſi q̄ pulueres ī vēto portat
Debet eñ vere hūilis ſe ſubdere nō ſolū ſu
perioꝛib9 eq̄lib9. ſ; etiā īferioꝛib9. eccl'. iij.
Quāto maioꝛ es hūilia te in oīb9. ſicarboꝛ
fecūda q̄tomagis habūdat fructib9. tanto
inclinat ſe ad terrā ꝓfūdi9. Exemplū habe
mus ī ſpecl'o vere hūilitatis ī. b. patre nr̄o
ſc; franciſco. De quo ſcribit dn̄s bonauen.
cardialis ⁊ doc. deuot9. c. de hūilitate ī ei9
legēda dicēſ. Sane vt pfecte hūilitatis oē;
impleret ſciētiā. ſeipſ; adeo ſtuduit nō ſolū
ſupioꝛib9. ſed etiā inferioꝛib9 ſubdere. q̄ ⁊
ſocio itineris: q̄uis ſimplici : obediētiā p
mittere ſolu9 erat. vt nō tanq̄ p̄lat9 ex au9
ctoꝛitate p̄cipet. ſ; tanq̄ miſter ⁊ ſeru9 etiā
ſubditus ex hūil itate etiā pareret. N ¶ S;
videt̄ q̄ hō n̄ debeat ſe oīb9 p hūilitatē ſub
ijcere. q2 hūilitas p̄cipue cōſiſtit in ſubie/
ctōe hoīs ad deū ſ; illud qd̄ debet̄ deo nō ē
hoī exhibēdū. vt pat; ī oīb9 actib9 latrie. ḡ
hō p hūilitatē n̄ debet ſe hoī ſubijcere. Itē
null9 debet facere id qd̄ vergat ī detrimētū
ſalutis alteri9. ſ; ſi aliq̄s p hūilitatē ſe alteri
ſubijciat hoc q̄n; vergeret ī detrimentū illi9
cui ſe ſubijcit. q̄ ex hoc ſupbiret vel cōtēne
ret. Vñ augu. dicī ī regl'a. Nedū nimiū ſuat̄
hūilitas. regēdi frāgat̄ auctoꝛitas. ḡ nō de
bet ſe p hūilitatē oīb9 ſubijcere. cōtra phil'.
ij. in hūilitate ſupioꝛes ſibi inuicē arbitrātes
Rn̄dit ſan. tho. ī ſcd'a ſcd'e. q. clxi. Qd̄ ī hoīe
duo poſſunt cōſiderari. ſc; id qd̄ ē dei. ⁊ id
qd̄ ē hoīs. hoīs aūt ē q̄cq̄d ptiet ad defectū
ſed dei ē q̄cq̄d ptinet ad ſalutē ⁊ pfecōē. fm̄
illd̄ oſee. xiij. pditio tua iſrl'. ex me tm̄ aūmō
auxiliū tuū. Hūilitas aūt ſicē dictū ē ꝓpꝛie
reſpiciat reuerētiā. q̄ hō deo ſubijcit̄. Et idō
q̄libet hō ſcd'm id qd̄ ſuū ē: debet ſe cuilib;
ꝓximo ſubijcere. quātū aūt ad id qd̄ ē dei ī
ſeip̄o n̄ req̄rit hūilitas vt aliq̄s id qd̄ ē dei
in ſeip̄o ſubijciat ei. quod apparet eſſe dei ī
altero. Nam illi q̄ dona dei pticipāt cogno
ſcūt ſe habere ea. ſcd'm illud. i. coꝛ. ij. vt ſcia
mus q̄ a deo donata ſunt nobis. Et ideo
abſq; p̄iudicio hūilitatis: poſſūt dona que
ipſi acceperūt p̄ferre donis dei. q̄ allijs ap/
parent collocata. Sicut ap'lus ad ephe. iij.
dicit alijs generatōibus nō eſt agnitū filijs
hoīm. ſicut nūc reuelatū eſt ſanctis apoſto/
lis eius. Similiter etiā hoc nō req̄rit hūili/
tas. vt aliq̄s id qd̄ eſt ſuū in ſeip̄o. ſubijciat
ei qd̄ eſt hoīs ī ꝓximo. alioq̄n opoꝛteret vt
q̄libet reputaret ſe magis peccatoꝛē quoli/
bet alio. cū tamē ap'lus abſq; p̄iudicio hūi
litatis dicat gal'. ij. Nos natura iudei. et nō
ex gētib9 potōꝛes. Poteſt tamē aliq̄s repu
tare aliq̄d boni eſſe in ꝓximo. qd̄ ipſe nō ha
bet. vel aliq̄d mali in ſe eſſe. qd̄ in alio nō
eſt. ex quo poteſt ei: ſe ſubijcere p hūilitatē
Ad id aūt qd̄ dicit̄ ī prio argu. Dicēdū q̄ n̄
ſolū debem9 deū uereri in ſeip̄o. ſed etia;
id qd̄ eſt eius debem9 reuereri in quolibet.
nō tamē eodē mō reuerētie quo reueremur
deū. et ideo p hūilitatē debem9 nos ſubij/
cere oībus ꝓximis ꝓpter deū. ſcd'm illud. i.
pe. ij. Subiecti eſtote oī hūane creature ꝓ/
pter deū. latriā tamē ſoli deo debem9 exhi
bere. Ad ſecundum dicendū. q̄ hūilitas
ſicut et cetere virtutes p̄cipue interi9 in aīa
cōſiſtit et ideo poteſt hō ſcd'm interioꝛē actū
aīe alteri ſe ſubijcere. ſine hoc q̄ occaſione;
habeat alicui9 qd̄ ptineat ad detrimētū ſue
ſalutis. Et h̄ ē quod augu. dicit ī regl'a. ti9
moꝛe coꝛā deo p̄lat9 ſubſtraci9 ſit pedibus
noſtris. ſ; ī exterioꝛib9 hūilitatis actib9. ſicut
et ī actib9 ceterar; virtutū. eſt debita mode/
ratio exhibēda. ne poſſint vergere ī detrimē
tu; alteri9. Si aūt aliq̄s qd̄ debet faciat. et
alij ex hoc occaſionē ſumāt peccati. nō im
putat̄ hūiliter agenti. ſ; ſupbiēti. q2 ille non
ſcādalizat q̄uis ille ſcandalizetur.

¶ Feria quarta poſt Reminiſcere.

Aſcendēs ihe

ſus hieroſolimā aſſumpſit. xij.
diſcip'los ſuos ſecreto: ⁊ ait ill'.
Ecce aſcēdim9 hieroſolimā ⁊ fili9 hoīs tra
det̄ principib9 ſacerdotū ⁊ ſcribis. et cōdē/
nabūt eū moꝛte Math. xx. O ¶ Iſido.
xij. li. ethi. d. q̄ elephas ē aīal magnū et foꝛ
te ī reb9 bellicis aptū. In his eñ aīalibus
medi ⁊ parthi ligneis turrib9 collocatis tā
q̄ d̄ muro iaculis dimicāt. Et ariſto. iij d̄
aīalib9 dicit. q̄ elephātes natr̄aliter benigni
ſunt. q2 carēt felle. accidētaliter tamē efficiū
tur ſeui q̄n nimis ꝓuocant̄. vel q̄n inebriati
vino vel ſanguis oſtēſiōe ad p̄liū acuūtur
Vñ legit̄. i. mach. vi. q̄ iudas machabeus
habuit p̄liu; aduerſum antiochum regem.
Et quādo exercitus ſe cōpauerūt in p̄liu;

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

elephātis oſtenderūt ſanguinē vue vel mo
ri ad accuēdos in pliū: ꝛ habebāt ſup eos
turres ligneas. firme ꝓtegētes ſup ſingu-
las beſtias. et ſup ſingulos viros virtutis
xxij. qui pugnabāt ꝛ beſtie erāt armate lo
ricis ꝛ armis ad pugnādū. et inī⁹ magiſter
beſtie qui duxit eā. vbi ceciderūt de exerci
tu regis antiochi ſexcēti viri. Per elephātē
ſpūaliter pōt deſignari hō q̄ fortis ꝛ apt⁹ ē
ad pugnādū cōtra principes tenebraꝝ ꝛ ex
ercituū vitioꝝ. Eſt em̄ vita hoīs militia ſu-
per terrā. Job. vij. Hic em̄ hō ſm pħm. eſt
aīal naſaliter māſuetū: ꝛ licȝ hō ſit māſue-
t⁹: ꝓuocari tñ debet ad pugnā cōtra aduer
ſarios: qn̄ oſtendit̄ ſanguis ꝛ paſſio xp̄i. et
ad portādū onera p̄ceptoꝝ: ad h̄ hodie ꝓpo
nit̄ paſſio xp̄i. vt q̄ pugna ſpūali mō laiari
laborib⁹ xp̄i roborētur ꝛ acuātur ad patiē
tiā ꝛ ad volūtariā ſufferētiā laboꝝ. Unde
liben⁹ pa. ſicut alias i can̄. vij. q. i. c. ſug-
geſtū. Fres kmi nō vos afflictōis amaritu
do a pie mētis vr̄e ꝓpoſito coerceat recede-
re. cōſiderātes quāta ꝓ abſolutōe nr̄a ꝛ li-
beratōe creator dn̄ſqȝ redēptor noſter ꝑtulit
q̄buſue ſe ꝯtumelijs afficiendū tradiderit.
vt nos a vinclo poteſtatis dyabolice libera
ret. Attēdam⁹ igit̄ quō fili⁹ hōis tradit⁹ ē
p̄ncipib⁹ ſacerdotū ꝛ morte turpiſſima ꝓ-
pter nos ꝯdēnat⁹. Ut p̄dixit ſuis diſcipulis
i v̄bis thematis. P ¶ Queri t̄ an i xp̄o fue
rit neceſſitas moriēdi. et videt̄ ꝙ nō. neceſ
ſitas cogit hoīem mori. ſ; xp̄s nō cogebat̄.
ſed volūtarie ſe obtulit. vt dꝛ yſa. liij. Ob-
lat⁹ ē qꝛ ip̄e voluit. qd̄ igit̄ ē volūtariū. ne
ceſſitati nō ē ſubiectū. ergo i xp̄o nō fuit ne
ceſſitas moriēdi. In oppoſitū pħs. i. celi di
cit. Qd̄ ōs res q̄ generātur etiā corrūpūtur
ꝛ cōmūtur. ſ; qd̄ ꝯuenit oib⁹. exiſtētibus
ſub eodē genere de neceſſitate ꝯuenit. Mo
ri aūt ꝯuenit vno mō oib⁹ gn̄atis hoib⁹. igit̄
et xp̄o. Rn̄det rich. de media villa di. xvi.
ſup mgi m. iij. ſniaꝝ di. Qd̄ in xp̄o fuit ne
ceſſitas moriēdi ꝙtū ad hūam naſam ne-
ceſſitate volūtarie aſſumpta. nō neceſſitate
coacta ſicut i nob̄ ē. Q ¶ Ad cui⁹ itelli-
gētiā ē ſciēdū. ꝙ aliter fuit neceſſitas mori
endi i xp̄o ꝛ aliter ē i nob̄. qꝛ i nobis ē ne-
ceſſitas moriēdi. ꝓpter ꝯpoſitiōeȝ ex cōtra
rijs q̄litatib⁹ ꝛ elemētis. et ꝓpter demeritū
originalis peccati. et ꝑ ꝯpoſitiōeȝ ad naſaȝ ꝛ
ꝑſonā. In nobis em̄ nō pōt ꝑſona ii aſaȝ a

morte p̄ſeruari. in xp̄o v̄o potuit. In nob̄ ē
etiā neceſſitas moriēdi ꝓpter demeritū ori-
ginalis peccati. i xp̄o v̄o nō. cū nūꝙ̄ habue-
rit originale. nec demeritū ei⁹. ſ; ꝓpter q̄litatē
naſalis ꝯpoſitōis de lege nature. idō corp⁹
xp̄i erat reſolubile ꝛ mortale. ſicut ꝛ noſtrū
corp⁹ ꝙuis ꝓpter excellētiſſimā ꝯplexiōeȝ
valde diu duraſſet. Nam vt dꝛ. du q̄dā pħs
cū itui⁹ fuiſſet. ꝛ cōditōes ſue nāe hn̄ cō
ſideraſſet: dixit. vere iſte hō nō moriet̄. niſi
mors ei violēter iferatur. R ¶ Queritur
iteꝝ. ex quo xp̄s voluit tradi ꝛ flagellari ꝛ
mori an iudei exactores ſue volūtatis cruci
figētes xp̄m peccauerīt vel nō: et videt̄ ꝙ n̄
peccauerūt. Tuȝ qꝛ bonū opus fecerūt: pu
ta. opus noſtre ſalutis. tū qꝛ volūtatē dei ꝑ
hoc ipleuerūt. Dico ꝙ peccauerūt ꝙuis bo
nuȝ opus fecerūt. qꝛ illud opus bonū. non
bene ſ; male. puta ex iuidia opati ſunt. ꝛ n̄
ad finē debitū ꝛ ordiatū. Naȝ ſcd̄m bernar
duū doc. āglie. Nō oīs q̄ facit qd̄ de⁹ vult
necq̄ vult qd̄ deus vult cū velle. ſemꝑ ne-
ceſſario bene ꝛ ſine peccato facit ꝛ vult. ni
ſi ſciēter ſciat ſaltē i moralib⁹ req̄ſita ꝛ intē
dēter h̄ velit. vt credat deū ſic velle. et finali
ter ſcd̄m intētōeȝ ꝛ ꝓpoſitū ſuū. ſic velit vt
diuinā nō ſuā ꝑficiat volūtatē. Cui⁹ raō ē
qꝛ oportȝ i opib⁹ moralib⁹ habere circūſtā
tias debitas ꝛ maxime circūſtātiā finis. vt
videat̄ q̄ itentōe. et cui⁹ finis intētōis ꝑfici
atur: q̄ itentō niſi finaliter dirigat̄ ad recti-
tudinē ꝛ iuſticiā. nō ē recta. nec iuſta: nec
op⁹ ex tali itētōe ꝓcedēs ē rectū et iuſtū: qꝛ
ſi ſeruat in ope ſuo rectitudinē ꝓpter aliud
ꝙ ipſam rectitudinē. nō diligit rectitudineȝ
ꝓpter ſe. ſed illud ꝓpter qd̄ illud ſeruat. Et
ideo talis nō eſt dicēdus iuſt⁹. nec talis re-
ctitudo eſt iuſticia noīanda. oportȝ ergo oē
opus rectū ꝛ iuſtū fieri ſciēter a te. ſic taliteȝ
ꝙ abſqȝ errore vincibili credas deū ſic velle
te. Et maxīe oportȝ vt fiat itēdēter. ſcȝ vt fi
naliter velis vt diuinā nō tuā ꝑficias volū
tatē. qꝛ oīa ſūt volēda ꝛ amāda ꝓpter deū
actualiter vl̄ v̄tualiter ꝛ ip̄e de⁹ ꝓpter ſeipſ;
Ad ꝓpoſitū igit̄ dico ꝙuis de⁹ voluerit mo
ri ꝛ crucifigi a iudeis. ꝛ mors xp̄i fuerit no
bis bona ꝛ nccīa: qꝛ aūt caruit debita recti
tudie et iuſtia. qꝛ nō itēdebāt h̄ qd̄ de⁹ vo-
luit. nec ꝓpter deum. ſed ꝓpter ſeipm̄. et in
uidiā. intentōe nocēdi et iuidie vindicādi
et ideo peccauerūt ex hoc ꝙ bonū fecerunt.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Et hoc ē qđ dicit magiſter.ij.ſen.di.ij.c.
ꝙ act⁹ iude ⁊ iudeoꝝ fuit mal⁹.et act⁹ xp̄i
vel patris bonus.opus xp̄i ⁊ p̄ris nouuꝫ.
ſcꝫ tradēdo ſeip̄m ⁊ offerēdo. et ī volūtate
p̄ris hec implēdo ⁊ faciēdo. q̄r bona p̄ris
et filij volūtas.et malū op⁹ iude ⁊ iudeoꝝ
q̄r mala fuit intētio.idcirco male fecerunt.
Exēplū pꝫ ī dāte helemoſynā ꝓpter vanā
gl'iaꝫ.vel vt reputet̄ bon⁹. Hic enī facit bo
nū opus.et op⁹ de genere bonoꝝ. ſꝫ q̄r nō
ad debitū finē ordīauit.ſcꝫ ī deū vel in ꝓxi
mū ꝓpter deū.ſed ad ſe ⁊ ꝓpter ſe. ideo ma
le ħ bonū op⁹ facit ⁊c̄. Quātū ad cōtinua
tōeꝫ ⁊ expoſitōeꝫ euāgelij. Sic̄ hēri eccl'ia
poſuit viā q̄ itur ad padiſuꝫ.ſic hodie ꝓpo
nit amaritudinē paſſiōis xp̄i nob̄ ī ſōſidiū
Et ſcđm hoc tres ſunt partes principales
In prima docetur quō paſſio xp̄i eſt imitā
da.ibi.aſcendens ihūs.
In ſcđa quō poſtulatio noſtra eſt formā
da.ibi.neſcitis quid petatis.
In tertia quō domiatio temporalis eſt re-
futanda.ibi.ſcitis quia principes.

Quātum ad p̄iam

partē eſt ſciēdū ꝙ veteres colloq̄ndo iuue-
nibus.ſolēt vexatōes ⁊ anguſtias q̄s paſſi
ſunt in iuuētute narrare. vt etiā ad laboris
patiētiā ⁊ ſufferētiā eos iuuitāt et iducāt.
Sic ſaluator noſter p̄noſcēs cūcta futa con
tingētia.q̄ p paſſionē pati debuit ſuis diſci
pulis p̄dixit. vt ex hoc cū deū veri poſſent
agnoſcere.et ī tribulatōib⁹ ꝓpter eū ꝑmane
re.q̄re dicit. Aſcēdēs ihūs.ſcꝫ de iudea. q̄ ē
reſpectu ihrl'm ī infimo ſita vltra iordaneꝫ.
S¶ Moraliter eſt notandū.ꝙ mors xp̄i ⁊
ſanctoꝝ deuota recordata.ē hoi multū fru-
ctuoſa.nā vt tradūt naturales ſanguis hūa
nus fecūdat lignū aridū. q̄r ſi lignū fuerit
arefactū.optimū remediū ē ſtatī ī principio
arefactōis apponere ad radices ſanguineꝫ
hūanū. Narat hermes egiptius. ꝙ roſariū
plātatū in terra ꝯmixta cū ſanguie. ad calo
reꝫ modicū ignis.oī tp̄e anni ꝓducit roſas
Sic hō q̄ eſt arbor.math.xviij. Video ho
mies q̄ſi arbores areſcētes p peccatū ⁊ ꝯcu
piſcētiā carnaliū delectatōnū. ꝙ nec đ deo
nec de ſanctis cogitāt.nec p deuotōeꝫ fru-
ctū boni op̄is faciūt. In illo caſū n̄ ē meli⁹
remediū.ꝙ ad radicē cordis talis hoīs ſan
guieꝫ xp̄i ⁊ ſanctoꝝ ſuoꝝ effuſū apponere

calidū p deuotionē exempla coꝝ recordari
Z¶ Quia vt dicit̄ ī can̄.di.xx.đ q̄b⁹. Exē
pla ſanctoꝝ tam ī ſcriptis q̄ ī factis ꝑſpica-
citer ſūt recordāda.illa tūc meditatō deuo
ta.accendit ſtatī amorē. q̄ eſt calor natalis
arboris.i.hoīs. ⁊ facēū ſactis fructificari.
Aggrediēdo ardua cū audacia ꝓpter xp̄ꝫ.
Suſtinēdo aduerſa cum patientia.
Perficiendo aſpera cum conſtantia.
Dixi primo ꝙ exēpla ſanctoꝝ ſunt deuote
recordāda. Per hoc enī hō đlectabiliter ag
gredit̄ ardua cū audacia. Mltū enī mouet
ad pōdus laboris ſuſtinēdū qn̄ videm⁹ ali
os et pautiores viriliter laborare ⁊ nō defi
cere. Nam milites alex.mag.eo audacōres
fuerūt infinita ardua aggrediendo.qn̄ coꝝ
principē in cūctis arduis p̄cedere viderunt
Unde legit̄ dixiſſe militib⁹ ſuis. Nō me ī
q̄t.videritis facere.ħ ⁊ vos facite. Et ī cō
mendatōe iulij ceſaris dicit̄.ꝙ nūq̄ dixerit
militib⁹ ſuis ite.ſꝫ ſemꝑ venite. et ideo mł
ta magna nimis obtinuert ⁊ poteſtati coꝝ
ſubiugauerūt. Sic verus legiſlator volēs
oēſ hoieꝫ poteſtati ſue ſbiugare.ſcꝫ xp̄s
ſaluator noſter.ſtatuit p amariſſimā mortē
et paſſionē nob̄ p̄cedere.vt viſa ei⁹ amari-
tudie.aduerſitatē nr̄aꝫ ⁊ tribulatōeꝫ ſtude
m⁹ audacter tolerare. eſt enī rōi cōſonū.ſe
cūdū qđ habet̄ ex̄.đ cōſti.c.cū oēs. Nō q̄ſ
q̄ ius qđ in alterū ſtatuit. ꝙ ipſe eodē iure
vtat̄.q̄r catho moralis doc.dicit. patere le
gē quā ipſe tuleris.et.ff.de legi.l.pricipes
licꝫ princeps legib⁹ ſolut⁹ ſit.tn̄ ſm legem
viuere debet. V¶ Saluator igit̄ noſter
xp̄us nullā legem dare voluit.quā ipſe pri
mo nō ſeruauit. Cepit enī ihūs facere ⁊ do
cere.act.i. Et ergo cuꝫ regem noſtrū in cū
ctis arduis ⁊ malis corꝑalib⁹ p̄cedere no
uerimus.militi xp̄iano ꝓ magna cōfuſiōe
et ignominia reputatur. ſi nō cū alijs ſan-
ctis et militib⁹ xp̄i regē cū audacia ſeq̄t̄ et
ſtipendiū vite eterne lucretur. Nam.h.iob
ꝓ ſtipendio vite eterne.delectabiliter et vi-
riliter ſecutus eſt regeꝫ ſuū punitus in poſ
ſeſſione.punitus ꝑle ⁊ in carne.q̄uis dn̄s
de eo dicat dyabolo Iob.ij.nūquid con-
ſideraſti ſeruū meum iob. ꝙ non ſit ſibi ſi
milis in terra.vir ſimplex ⁊ rect⁹. et timēs
deum ac recedens a malo. Et ſi non peper
cit tali iuſto.qualiter pcet impio ⁊ iniquo.
Nam de ipſo iob dicitur. Thobie ſecundo.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Temptationem igitur pmiſit dñs euenire
illi. vt poſteris daret exẽplũ ipſi⁹ patiẽtie
Sic etiã alij ſācti pphete. zach. hiere. yſa.
pet. paul'. kathe. bar. nobis in exẽplũ xp̃m
ſecuti ſunt. Vñ iaco. v. Exẽplũ. inq̃t acci-
pite fratres lõganimitatis ꝛ laboris ꝛ pa-
tientie pphetas q̃ locuti ſunt ĩ noĩe dñi. ꝛ
ſufferẽtiã iob audiſtis. ꝛ finẽ dñi vidiſtis
Et ſi dñs noluit pcere cõſanguineis. fami
liarib⁹ ꝛ ſecretarijs ſuis q̃n calicẽ paſſiõis
oporteret eos bibere. Vñ petẽtib⁹ diſci. re
gnũ pp̄oſuit. dic. Poteſ. bi. calicẽ. q. d. re-
gnũ nulli daf. niſi poſſit mori et pati p me
ſicut etiã calicẽ ipſi biberẽt. Quo igit̃ potuit
pcere hoſtib⁹ ſuis et aduerſarijs: q̃n etiã o
porteat eos multa aduerſa ſuſtiere p regno
eterno. Et g apl's. ij. ad thi. iij. dic. Oẽs q̃
pie volũt viuere ꝛc. X ¶ Videt̃ ergo ꝙ
martiriũ corpale ſit de neceſſitate ſalutis p
auctoritatẽ iam dictã. dicẽdũ ꝙ nõ. Cũ m̃l-
ti ſint ſancti pfeſ. ꝛ virgines q̃ ſine corpali
martirio. ſcꝫ morte meruerũt beatitudinẽꝫ.
Pro quo ẽ no. ꝙ martiriũ ẽ duplex. ſcꝫ cor
pale et ſpũale. Corpale ẽ vbi ſaguis effũdi
tur p amore xp̃i. ſicut ſancti martires fecerũt
Spũale vero poteſt eſſe ſine effuſione ſan-
guis: q̃n q̃s vicit mũdũ. nec ppter aduerſa
nec pſpera ad aliq̃ illicita ꝯſentit. ſꝫ oĩa ad
uerſa etiã mortẽ acerbiſſimã p iuſticia ꝯſer
uãda pat⁹ ẽ ſuſtinere. Nã iracũdiã mitiga-
re] libidiẽꝫ fugere] iuſticiã cuſtodire] auari
tiã ꝯtẽnere] contumelias patiẽter ferre] odiẽ
tẽ diligere] ꝛ ĩ habũdãtia ſobriũ eẽ] ꝛ lar
gũ ĩ paupertate. eſt martiriũ ĩ occulta cogniti
one. Y ¶ Sic b. vgo licꝫ nõ corpe. in mẽ
te martir fuit. Vñ dicit hiero. in ſer. de aſ-
ſump. Recte dixerim ꝙ dei genitrix vgo ꝛ
martir fuit. q̃uis in pace vitã finierit. Et
grego. q̃uis aũt tãto pſecutiõis deſijt hꝫ
in pax ſuũ martiriũ: qꝛ ꝛ ſi carnis colla fer-
ro nõ ſubijcim⁹: tñ ſpũali gladio carnalia
deſideria enſe trucidam⁹. Et iob. euãgel'.
nequaq̃ p martiriũ vitã finiuit. ꝛ tñ mar-
tir extitit. qꝛ paſſiõeꝫ quã nõ ſuſcepit ĩ cor-
pore: ſeruauit ĩ mẽte. Et nos ergo. vt dicit
aug⁹. ſine ferro martires eẽ potuim⁹: ſi pa
tientiã veraciter in aio cuſtodiam⁹. ꝛ mu-
ditiã ſeu inocentiã ĩ vita teneam⁹. ¶ Dixi
tertio ꝙ hõ p exempla ſanctoꝝ debet ſuſtine
re aduerſa cu pacientia. pax nãqꝫ pceſſit au
dacia ꝛ audacter aggrediãt ad ardua: niſi eti

am ſequatur ſufferẽtia ita ꝙ etiã hõ ſuſtine
at patienter aduerſa. q̃daꝫ eñ audaces ſũt
ad aggrediendũ. ſed fragiles ad ſuſtinen-
duꝫ ꝛ timidi: ſicut hermaci⁹ q̃ cornib⁹ ele
uatis videt̃ magna velle aggredi: ſed ſi mo
dica feſtuca tangat̃: ſtatim retrahit cornua
quib⁹ dicit paul⁹. Vobis datũ ẽ a xp̃o: vt
ñ ſolũ ĩ eũ credatis. ſꝫ etiã vt p illo patiami
Phil'. i. Ipſe eñ pau. vt ſtrenu⁹ miles xp̃i
nõ ſolũ ardua aggreſſus ẽ. ſꝫ patiẽter oĩa
ſuſtinuit p xp̃o. vt pꝫ act. ab. xi. c. vſqꝫ ad
fi. ꝛ q̃ annumerat. ij. ad coꝛ. xi. in laborib⁹
plurimis. vnde tuli⁹ ĩ ſua retho. ad fortitu
dinẽ ptinet ſuſceptiõ piculoꝝ ꝛ ppeſſio la-
boꝝ. Z ¶ Sed q̃rit quis illoꝝ actuũ forti-
tudis. vl' aggredi ardua. vl' ſuſtinere aduer
ſa. ſit maioris meriti. dicit tho. ĩ ſcd'a ſcde.
ꝙ ſuſtinere aduerſa. qꝛ ille actus virtutis eſt
maioris meriti q̃ ẽ difficilioꝛ. ſꝫ ſuſtinere ar
dua eſt difficilioꝛ q̃ aggredi aduerſa ꝛ h
oſtẽditur tripliciter. Primo q̃dẽ. qꝛ ſuſtine
re videt̃ aliq̃s ab aliquo inuadẽti fortiori. q̃
aũt aggredit̃ inuadit p modũ fortioris. dif-
ficilius eſt aũt pugn̄e cũ fortiori q̃ cũ debi
liori. Secũdo qꝛ ille q̃ ſuſtinet iam ſentit pi
cula imminere. ille aũt qui aggredit̃ habꝫ ea
vt futura. difficili⁹ ẽ aũt ñ moueri a pñtib⁹
q̃ a futuris. Tercio qꝛ ſuſtinere iportat diu
tuniitatẽ tpis. ſꝫ aggredi poteſt q̃s ex ſubito
motu. difficilius ẽ aũt aliquẽ diu manere i
mobilẽ: q̃ ſubito motu mouere ad aliq̃d ar
duũ. Vnde dicit. iij. ethi. ꝙ q̃dã ſũt puiſ-
tes añ picla. ĩ tp̃is aũt deſcedũt. fortes aũt
ꝯtrario mõ ſe hñt. A ¶ Tercio dꝫ hõ exem
plo ſanctoꝝ eẽ ꝯſtãs. ꝛ in ꝯſtãtia pſeuera
re pa. finis itaqꝫ ꝛ nõ pugna coronat. nihil
eñ pficeret aggredi. nihil ſuſtinere: donec
niſi ſequatur terminꝰ. ſcꝫ pſeuerãtia ꝛ ꝯſũm
matio. vnde bernar. ad ianuer. pſeuerãtia
ſola meret̃ viris gl'iãꝫ ꝛ coronã virtutib⁹ p̃
ſtis abſqꝫ pſeuerãtia nec q̃ pugn̄t victoriam
nec palmã victoꝛ ꝯſeq̃t̃. Tolle igit̃ pſeuerã
tiã. nec obſeq̃ũ mercedẽ hꝫ. nec bñficiũ gr̃aꝫ
nec laudẽ fortitudo. Si cautela ſanſonis. ſi
ſalomonis deuotõ pſeuerãtia tenuiſſꝫ. nec is
p facto priuaret̃ ſapia. nec ille virib⁹. ꝛ gre
go. Inceſſũ bonũ op⁹ agit. ſi an vite termi
nũ deſerat̃. qꝛ fruſtra velociter currit: q̃ an q̃
ad metã puenerit q̃eſcit. Iõ currẽtes pau-
latim ĩ mane pcedũt ꝛ ſp pi⁹ ꝛ pl⁹ pficiũt
ꝛ ſic ꝯtinuãdo ad terminũ optatũ pueniũt

Sed quidam ſunt ſicut leena que in princi pio parit m̄ltos catulos. deinde pauciores ꝛ i fine ſterilˀ efficit̄. Sic i principio opis q̄ daȝ ſunt valde feruentes. deīde tepeſcūt. ꝛ in fine totaliter deſiſtunt ꝛ deficiunt. B

Sed querit̄ cū .s. martires varia ſint ꝑpeſſi tormēta. i qb⁹ etiā pſeuerāter pmāſerūt cur vt cōiter tādē occiſione gladij vitā finierūt Reſpōdēdū ad h̄ poſſunt aliq̄ ꝯgruētie aſſignari. Primo ad deſignādū. ꝙ ois creatura irratōabilˀ ſeruat ordinē ꝛ magis ſe parat ad obediēdū deo ꝙ hō. Nā ois creatura ſeruat ordīeȝ ſuū. i quo ē a dn̄o īſtituta. Nā volucres cantāt tēpore ſuo. pullificāt tēpore debito. piſcis natat i aqua. ꝛ ſic de alijs Hō aūt ꝑuertit ordinem ſuū. abutēdo lib. arbi. qd̄ ei dn̄s ꝯtulit ad bene opandū. iuxͣ illud eccl. xv. Reliq̄t eū i manu ꝯſilij ſui. Sicut igit̄ creatura irratōnalˀ ſemꝑ ſubdit̄ diuinis legib⁹. ita iterdū de⁹ eā ſubijcit ſanctis ſuis. vt ignē ꝛ aquā ꝛ beſtias. de qb⁹ iterdū ꝑ impiū ad ꝯuerſionē īfideliū plēs euaſert Per hoies aūt malos q̄ ꝑuerſa volūtate etiaȝ ipm deū ipugnāt ꝑmittit etiā ſanctos ſuos violēter flagellari vt ſic ſancti dn̄o cōforment̄ i h̄ q2 ip̄e effuſiōe ſanguis ꝑ eos mortu⁹ ē. ita etiā ip̄i ſancti ꝑ effuſione ſanguis ꝑ eū occidāt̄. Vn̄ ioh. xv. ſi me pſecuti ſunt et vos pſeq̄nt̄. Scd̄o ad oſtēdēdū fidelib⁹ diuinā potētiā. q2 eſt̄ ꝑcuſſio gladij nō habet tantā penalitatē ſicut alia tormeta. et ſicut de⁹ ſanctos ſuos liberauit ab his tormētis maxis. cōſtat ꝙ etiā ſic eos liberare poſſet ab ictu gladij ſi vellet: vt ex hoc oſ̄ndat̄ diuina volūtate extincti. nō tyranoꝝ potētia q̄ nihil valeret niſi de⁹ ſic diſponeret eos vitaȝ finire. q̄re dr̄ i apoc. vi. Vidi aīas iterfectoꝝ ꝑpter verbū dei ꝛ teſtiom qd̄ hēbāt vt ſit aliq̄lis ꝯformitas mortis ꝛ generis tormēti ad mortuā cauſaȝ. ideo gladio extincti ſunt. Gladius enim ſpiritus eſt verbum dei. et ipſi propter verbum dei paſſi ſunt.

Tertio ad deſignandum ꝙ paſſi ſunt propter xp̄m q̄ eſt caput oim noſtrū nō eni ē licitū mēbra ꝑ aliā viā igredi i regnū. ꝙ ꝑ illaȝ qua caput noſtrū xp̄us ꝓceſſit. Et ideo oportuit ſanctos pati. et vnū ſic. alteruȝ ſic. ſecundum ordinationē diuinam mori.

Secunda pars in

qua docemur digne petitionare ꝛ petitōeȝ recte formare. ibi. neſcitis q̄d petatis. Circa quā ptē ē notādū ꝙ iudei aliq̄ putabāt criſtuȝ ꝑ ꝓphas eis ꝓmiſſuȝ tēporaliter i ihrlˀȝ regnaturū. et ſic ſcripturas tēporaliter de xp̄o ꝛ ei⁹ regno itellexerūt. et iō regnū iudeoꝝ iam ꝑ romanos ablatū credebāt ꝑ xp̄m reſtituēdū. ꝓpter qd̄ diſcipli dixerūt xp̄o act. i. Dn̄e ſi i tp̄e h̄ reſtitues regnū iſrl. et hoc mō ioh. et iacob. filij zebe. nondū ꝑfecte illuiati credebāt. Audientes igit̄ xp̄m moriturū. et tertia die reſurrecturū eſtiauerūt eū imediate poſt reſurrectionē i ihrlm regnare. q̄re cupiētes ei ratōe ꝯſanguinitatis p̄ ceteris eē collaterales. ſubmiſerūt matrē ad xp̄m petēdū ꝓ ſe. ſ3 q2 terrena petebāt ꝛ nō celeſtia. xp̄s poſtulatiōeȝ eoꝝ q̄ſi ſtultā exprobauit di. neſcitis q̄d petatis. C Moraliter ē notādū ꝙ q̄ cupit petitōis ſue exauditōeȝ: neceſſe ē vt mō ꝯgruo petat. nā vt hētur ex̄ de ſimo. c. et ſi q̄ſes. In accipiēdis vel dādis mūerib⁹: tria ſunt maxie attēdēda pſone. ſcȝ dātis ꝛ accipiētis q̄litas et q̄ntitas mūeris. ꝛ donatōis tp̄s: q̄litas pſonaꝝ vt a quo ꝛ cui ſcȝ an paupi vel diuiti vel ecōuerſo. ſiue a diuiti locupleti datū fuerit. diues eñ ꝛ locuples mag̃ dona dare debēt. ſcd̄ȝ exigētiā recipiētis. q2 ſi recipiēs ē honorabilˀ decet vt mag̃ petat ꝛ nō exilia. vn̄ ſeneca. q̄dā ſcinicus petijt ab antigono rege talētū. reſpōdit pl⁹ eē ꝙ ſcinic⁹ petere debeat. ꝛ ſic repulſus ſcinic⁹ petijt denariū. reſpōdit min⁹ eē ꝙ regē deceret. Et de alex. mag̃ legit̄ ꝙ cuidā paupi petēti denariū obtulit caſtruȝ. q̄ rēnuēte ꝛ dicēte ſibi h̄ nō ꝯuenire: dixit nō curo q̄d tibi cōueniat. ſ3 q̄d me dare liceat. Etiā attēdēda eſt eſtiatio mūeris ſcȝ an magni vel minoris p̄cij res data exiſtat: etiā donatōis tp̄s. an inſtāte neceſſitate ſeu alio tp̄e cōferat̄. qd̄ etiā ex eo pōderari dȝ. Sic ſpūaliter ſi pēſem⁹ q̄litatē donatoris noſtri eſt rex regū ꝛ dn̄s dn̄antiū. ſi aūt poſtulātis hoīs ꝯditōeȝ. appet ꝙ rex oim aialiū ꝛ dignior creatura. q̄re nec ex pte dātis nec petētis decȝ exilia petere. cū nec regi nr̄o ꝯueniat vilia donare. Petam⁹ igit̄ neceſſaria. petam⁹ ꝛ mag̃. q̄ ſunt ſpūalia ꝛ ea accipiemus Luc. xi. Petite ꝛ accipietis. Petere igit̄ debem⁹. Culpe remiſſionē. Gratie impetratōeȝ Glie adeptōeȝ. Debem⁹ igit̄ p̄rio a deo rege nr̄o petere culpe remiſſionē nā vt videm⁹ hnies hoſpitalia combuſta et

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

deuaſtata mittere ſolēt ad curiā ꝑ lr̄is idul⸗
gentiarū vt repenſ: ſic pctōres ī q̄bus hoſpi
tale dei ꝑ peccata deſtructū eſt. debēt cor cō
tritū ⁊ hūiliatū ad curiā celeſtez mittere. vt
valeāt lr̄as indulgētiaꝝ īpetrare. Modus
aūt quo hoſpitale dei deſtruaꝛ tāgit iob. ij.
Repēte vēt⁹. i. tēptatō īflāmās ad peccatū
irruit a regiōe deſerti. i. īferni a q̄ venit dya
bol⁹ q̄ regio ē deſerti. ꝓpter toci⁹ boī penu
riā ⁊ ꝯcuſſit quatuor āgulos. i. v̄tutes car
diales ⁊ dom⁹ cecidit ⁊ īterempti ſunt. vij
filij iob. i. vij. dōa ſpūſſcti. et tres filie. i. tres
v̄tutes theologice. Peccator ḡ ī quo tēplū dei
deſtructū eſt debꝫ petere lr̄am īdulgētiaꝝ ⁊
remiſſionē culpaꝝ. ſicut petebat manaſſes.
ij. ꝑalip. xxxiij. di. peccaui dn̄e p̄cor vt trāſ
feras iniq̄tatē ſerui tui ⁊ inq̄tatē meā ego co
gnoſco. peto dn̄e rogās remitte mihi. E
Sꝫ q̄riꝛ an iſta petitō ſiue oratō ſufficiat mē
talis. vł oporteat etiā vocaliter petere ⁊ ora
re. Reſpondeꝛ ꝙ petēs aut orās facit hoc ꝑ
cōitate. vt ꝑſona publica: ſic ſunt miſtri ec⸗
cleſie. tūc vocaliter ⁊ apte debꝫ orare. vt eti
am a circūſtātib⁹ audiatur. et h̄ ꝓpter duo.
p̄io vt etiā eos ad deuotōez ⁊ oratōꝫ ꝓuo
cet. ſcd̄o et vt ab eis tediū tollat. vn̄ aug. ix
cōfeſ. ꝓpter h̄ pſalmodia īuēta ē vt tollaꝛ te
diū a circūſtātib⁹. Et ricħ. viri actiui poſ⸗
ſunt orare ſola mēte. ſ ꝓpter ruſticos īſtitu⸗
tū ē freq̄nter orare vocaliter ⁊ ꝓpter ſimpli
ces. q: ſolū amaritudīez cordis ⁊ mētis de
us reſpicit. et nō auris vōa. F Si aūt pe
tēs vel orās ē ꝑſona priuata ⁊ ſingularis.
tūc nō ſolū ore. ſ etiā mēte orare poteſt. vn̄
damaſ. nō ſolū mēte. ſ ⁊ lingua ⁊ mēte. et
boſti. poti⁹ corde ꝙ ore canēdū eſt. vn̄ ⁊. i.
reg. i. legiꝛ ꝙ helchana fili⁹ roboā hūit du
as vxores. nomē vni āna ⁊ nom̄ ſcd̄e fenē
na. fuerūtq; fenēne filij. āne aūt n̄ erāt libe
ri. q: dn̄s cōcluſerat vuluā. i. vteꝝ ei⁹ ꝓpter
qd̄ emula ei⁹ affligebat ⁊ exprobrauit eaꝫ.
cū aūt ex h̄ āna eſſet amaro aīo. orauit dn̄m
flens largiter ⁊ vouit votū. di. Dn̄e exerci⸗
tuū. ſi reſpicīes videris afflictōem famule
tue. et recorda⁹ mei fueris nec obli⁹: āceille
tue ſexū virilē dederis. dabo eū dn̄o: Por⸗
ro āna loq̄batur ī corde ſuo. et vox penit⁹ n̄
audiebaꝛ. Et factuꝫ eſt poſt circulum dieꝝ
cōcepit āna ⁊ peꝑit filiuꝫ. vocauitq; nomē
ei⁹ ſamuel. eo ꝙ a dn̄o poſtulaſſet eſſe. In q̄
bus īſtruimur. ꝙ q̄ ex corde ⁊ mēte loq̄tur

dn̄o. ꝙ etiā eū exaudit. q: vt di. yſido. li. de
ſum. bo. nil valꝫ ſtrepit⁹ labioꝝ: vbi cor eſt
mutū. G Sꝫ diceres oportꝫ petitōez ſeu
oratōez ſemꝑ eē attētaꝫ. ita ꝙ h̄ qd̄ oraꝛ vel
petiꝛ v̄baliter ī oratōe: etiā hēaꝛ actualiter ī
mēte. Dico ꝙ attētō q̄ oratōi vocali admi⸗
ſceri pōt eſt triplex. vna q̄ attēdiꝛ ad v̄ba ne
q̄s ī eis erret. Scd̄a q̄ attēdiꝛ ad ſenſuꝫ v̄
boꝝ. Tertia q̄ ad finē v̄boꝝ attēdiꝛ. ſ. ad de
uꝫ ⁊ ad reꝫ ꝓ q̄ oraꝛ. q̄ q̄dē maxīe ē neceſſa
ria. nō tn̄ req̄riꝛ ex neceſſitate ꝙ petitōi ſeu
oratōi ꝑ totū aſſit. q: vis p̄ie itentōis q̄ ali
q̄s ad orādū accedit: reddit totaꝫ oratōem
meritoriā ⁊ īpetratiuā. ſi aūt p̄ria itētō deſit
oratio nō meritoria ē neq; īpetratiua ſcd̄m
gre. q: ille q̄ ſic orat non attēdit. nec de⁹ il⸗
laꝫ oratōez exaudit. H Scd̄o debe⸗
m⁹ petere gratie īpetratōez. nā ſic videm⁹ ꝙ
q̄ dn̄m ſuū offēdit. cui⁹ ex cauſa ꝑdit grām
ei⁹. vel fili⁹ q̄ p̄rem offēdit: ⁊ ei⁹ graꝫ amit
tit. ſubmittit vel ſubrogat aliquē aīcuꝫ dn̄i
vel patris. vt ipi graꝫ īpetret ⁊ recōcilieꝛ ſic
legiꝛ. ij. reg. xiiij. de abſalone filio dauid q̄
occidēdo amonē fratrē ei⁹ ḡuiter p̄rem offe
dit ⁊ ſic trib⁹ ānis ꝓpter furorē patris latēs
in geſſur abſcōſus ſubmiſit mulierē ꝯſilio
ioab. vt itercederet ꝓ eo ad p̄rem ⁊ ad graꝫ
ei⁹ ē recōſiliat⁹. ſic q̄ deū peccans mortali⸗
bus offēdit occidēdo aīaꝫ ꝓpriā ꝑdit graꝫ
ei⁹ et niſi recōſilieꝛ ꝑ miſere. ſ. v̄giēꝫ gloſaꝫ
vel ſanctos aīcos ⁊ milites dei. ſtabit in in
dignatōe ⁊ furore patris celeſtis. dꝫ ḡ pec⸗
cator poſt tres ānos. i. cōtritōez ꝯfeſſiōem
⁊ ſatiſfactōez. aliquē ſanctū aīcū ſibi ꝯ fi
deliter ſeruit īuocare vt itercederet ꝓ eo. iu
xta illō iob. v. Ad aliquē ſanctoꝝ cōuertere
ſcꝫ vt tibi graꝫ dn̄i dei tui īpetret quā pecca
tis amiſiſti. I Sed dicas fruſtra alicui
porrigiꝛ oratio ſiue īuocatio. q̄ h̄ īgrat ⁊ nō
audit. ſ ſol⁹ de⁹ ē q̄ nr̄as neceſſitates angu
ſtias cognoſcit. vn̄ aug. ī li. de cura ꝓ mor⸗
tuis agēda dicit. neſciūt mortui etiā ſancti
q̄d agat viui etiā coꝝ filij. Rn̄dit ibo. doc.
ſanct⁹ ꝙ oratio vel aliud ſuffragiū porrigiꝛ
alicui dupliciter. vno mō q̄ ꝑ ipm īpleād
alio mō vt ꝑ ipm īpetrandū. p̄io q̄dem mō
ſoli deo oratōez ſiue īuocatōez nr̄am porri
gim⁹. q: oēs oratōes noſtre ordinari debent
ad gratiā ⁊ gloriā cōſeq̄ndā. q̄ ſol⁹ de⁹ ha
bet dare. iux illō pſ. graꝫ ⁊ glīā dabit dn̄s
ſ ſcd̄o mō oratōem porrigim⁹ ſanctis āgel

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

et hoib⁹. nõ vt deus p̱ eos nr̃as petitiones
cognoſcat. qꝛ ſcd̄m ſcotū doc. ſubti. in ſuo
iiij. di. q. vlti. ipi cognoſcūt orat̃ões nr̃as.
ꝛ pia op̱a a deo q̃ h̄ reuelat iſti ſan cto quez
honorās. et tūc p̱ mētalē deſideriū orat etiā
deū ꝓ te ſuis meritis vt de⁹ reſpiciat ſu a ſer
uitia q̃ fecit i hac vita ꝛ oĩa merita. ita ꝙ il
la merita p̱ que talis eſt adepi⁹ gaudia eter
na. tibi etiā valeāt ad gaudiū eternū. Cui⁹
exēplū ṗnoiatus doctor aſſignat. ſi ē vnus
potēs i diuitijs ꝯ honorib⁹ ꝯ plures habens
ſeruitores quoꝝ vnus plura fecit ſibi ſerui⸗
tia ꝗ̄ ali⁹ quē tñ dn̄s ſufficiēter remūerauit
ſi ille iuocat̃ ab alquo. vt ꝓ eo ad dn̄z interce
dat tal'pōt petere vt reſpiciat ſua merita ꝛ ſ
uitia itantū ꝙ etiā illi valeāt grām obtine
re. ita etiā hic. R Ad auctoritatē bea⸗
ti aug. dicēdū ꝙ mortui. ſcȝ exiſtētes i pur
gatorio. ea q̃ h̄ i mūdo agūt̃. cōſiderata coꝝ
naturali cognitōe nō cognoſcūt. et ṗcipue
iteriores mot⁹ cordis nā naẗali cognitōe i
tuitiua ea cognoſcere nō poſſunt. qꝛ ipedit̃
ꝓpter imoderatā diſtantiā. nec notitia reue
latōis ſpecialis. qꝛ nō habēt illā noticiā in
verbo quā ꝯcomitat̃ reglariter talis reuela
tio. ſed beati i patria q̃ vidēt verbū diuinū
oĩa q̃ decȝ eos cognoſcere de nobis. et q̃ cir
ca nos agūtur. etiā ꝗ̄tū ad iteriores motus
cordis vidēt i verbo. et maxie coꝝ excellen
tiā decȝ: vt cognoſcāt petitōes ad eos ſigis
voce vel corde porrectas. L Tertio de
bem⁹ petere gl'iam eternā. nā illō debemuſ
petere ꝙ appetit⁹ hūan⁹ recta ratōe regula⸗
tus habȝ naẗaliter cōcupiſcere. ſ appetitus
naẗalis ꝛ regulat⁹ appetit bonū vt dic̄ phs
i. ethi. oĩa bonū adoptāt. nec dubiū q̄n ap⸗
petāt ſummū bonū. quo oē deſideriū cōple
tur ꝛ q̄etat̃. ita vt illo obtēto nihil aliud oi
no deſideret hō ſic oſtēdi pōt p̱ exēpluȝ. nā
oclus nō q̄etat̃. nec ꝯtētat i iſto vel illo co⸗
lore. ſ ſi eſſet obiectū icludēs oēm coloreȝ
i illo ſolo potētia viſiua q̄etari poſſet. ſic eſt
de deo q̃ ē obiectū beatificū. in quo ē ratō
omis boi. q̄re ſine eo vt aſſerit magn⁹ plato
teſte. aug. de ci. dei. li. viij. nec vlla naẗa ſub
ſiſtit. vlla ſciētia iſtruit. nec vſus rei aliq̄s i
pedit. Vñ li. iij. de ꝯſolatōe boeij ſic ait.
oim hoim cura mortaliū quā mltipliciū ſtu
dioꝝ labor exercet. diuerſoſcȝ calle ꝛc̄. Cu⸗
ius ratio ē vt dicit. qꝛ i eo ē ſtat⁹ oim bono
rū aggregatōe ꝑfect⁹. Illi⁹ etiā ſummi boī

vt dic̄ q̃dā platoic⁹ tā delicata ē viſio. tāto
ꝗ amore digniſſima vt q̃cq̃d hēri poſſit. il
la ſola ñ habita. ñ faciūt aiaȝ beatā ſ miſeraȝ
i ſignū hui⁹ ꝓpha dō dic̄. Unā petij a dño
ꝛc̄. M Vñ q̃dā demō iterogat⁹ de quo
dā obſeſſo de illo ſūmo bono i quo glīa pa
diſi cōſiſtit. dixit ſi colūna ferrea ꝛ ignita
eſſet plena raſorijs acutiſſimis erecta i celū
vſcȝ ad diē iudicij ſi carnē hrēȝ i q̃ pati poſ
ſeȝ me p̱ illā trahi vellē. nūc aſcēdēdo nūc
deſcēdēdo. ꝙ tūc poſſeȝ redire ad illā gl'iaȝ
i quo fui. O ſi h̄ demō pati vellet ꝓ illa glo
ria. q̃d tūc xp̄ian⁹ hō cui inatū ē ꝯcupiſcere
illō bonū. Sȝ q̄rit̃ an oib⁹ inatū ſit appe
tere beatitudinē. et videt̃ ꝙ ñ. aug. x. de tri.
c. i. Fumiſſime nouim⁹ amari niſi nota nō
poſſe. ſ ñ oēs cognoſcēr beatitudinē. qō pȝ
ſcd̄m phm. x. ethi. c. vi. qꝛ q̃dā poſuerūt eā
i diuitijs. q̃dā i honorib⁹. ꝫ. R Contra
aug. xiij. de tri. c. v. oēs appetūt beatitudi
nē. videt rich. i. iiij. ſup̱ mgrm di. xlix. dic̄.
Q̄ō beatitudo dupl'r pōt ꝯſiderari. ſ. i gene
rali iꝗ̄tū ē bonū qōdā ſufficiētiſſimū vl' in
ſpeciali. ſcȝ inꝗ̄tū ꝯſiſtit i clara dei viſiōe ꝛ
ꝑfecta ei⁹ dilectōe ꝛ gaudio. qō hēt de dei
boitate ṗſenti. Pmo em̄ nō ē oib⁹ nota. q̄li
bet em̄ ſcit qō ē bonū. et ꝙ ē ſufficiētiſſimū
ſcd̄o mō nō ē oib⁹ nota. vñ ē ꝙ ñ oēs appe
tūt ſ pmo mō. qꝛ appetit⁹ ei⁹ naẗalis eſt. vñ
aug. xiij. de tri. c. viij. dic̄. ꝙ ad petēdū bea
titudieȝ naẗa ꝯpellit. cui ſūme bon⁹ ꝛ imu
tabiliter beatus creator h̄ ididit. Ad argu
mē. cōtrariū dicēdū. ꝙ ꝗ̄uis oēs nouerint
beatitudieȝ i ſuo eē generaliſſimo. nō tñ no
uerūt oēs eā i ſuo eē ſpāliſſimo. Sed dicis
meret̃ q̄s appetēdo. beatitudieȝ i eſſe gene⸗
raliſſimo. et videt̃ ꝙ ſic. qꝛ appetēdo beati⸗
tudieȝ: deū appeti⁹. ſ i appetedo deū ē me⸗
ritum. igit̃. In oppoſituȝ. ij. ethi. c. v. Ex
his q̃ iſunt nobis a naẗa nō laudamur nec
vitupamur nec ſum⁹ boi vl' mali: ſ volūtas
naẗaliter appetit beatitudieȝ vt dictū ē. igit̃
ꝛc̄. Dico beatitudo vt generaliter ꝯſiderat̃
ſcd̄m h̄ nec meremur nec vitupamur ſ appe
tēdo beatitudieȝ ſcd̄o mō. vt ꝯſiſtit in clara
dei viſione ꝛ ꝑfecta eius dilectōe ſic mere⸗
mur. ꝛ qꝛ nec ſic naturaliter cognoſcit̃ nec
naturaliter appetitur.

Tercia pars in qua

ondeit̃ quo dñatio eterna... ꝓ q̃

notandũ ꝙ alij diſcipuli quando audierũt
q̃ňo p̄dicti duo primatũ ⁊ excellẽtiã pete/
bãt ſunt cõtriſtati. xp̃s aũt ſicut bon⁹ pater in
filijs ſuis errorẽ correxit ⁊ ad pacẽ recõcilia
uit. dãs eis normã debite viuendi di. ſcitis
q2 principes gentiũ. et q̃ īter gentes prīci/
pãtur dñaꝫ eis. ita ꝙ coronãtur poti⁹ p̄eſſe
q̃ ꝓdeſſe ⁊ ſubditis ſeruire. et qui maiores
ſunt īter gẽtes poteſtatẽ exercẽt ⁊ oſtẽdũt i
ter eos. ſ. iniuſte opprimẽdo ſubditos poſt
ponẽtes iuſtos ⁊ iniuſtos exaltãtes itaq3 a
mł'tis ꝑ adulatõez bñficij ⁊ bñfacientes vo
cãtur. et diuerſis honorib⁹ laudãtur. ſ; nõ
ita erit īter vos. ꝙ ſcʒ tal' maioritas ⁊ dña/
tio regnat ī regno meo. vbi maioritas hẽ/
bitur ꝑ hũilitatẽ. q2 q̃cũq3 voluerit fieri īter
vos maior. ſit ex hũilitate veſter miniſter ⁊ ſ;
uus. ſicẽi filius hoīs. i. marie v̄gīs. nõ vẽit
miniſtrari ſ; hũiliter miniſtrare. D Morali
ter ī illa pte īſtruimur excellẽtiã ⁊ ſupbiã ſp
nere ⁊ ex hũilitate alter alteri ſuire. et ꝓpter
cõnexiõez naꝫe amare ⁊ adiuuare videm⁹
nãq3 hmõi nexũ amoris ⁊ adiutorij ī bru/
tis. nã formica nimiũ onerata miniſtrãt ⁊ iu/
uãt ab altera. Ceru⁹ vn⁹ ī natãdo ſup lacũ
vel flumẽ ſuppõitur alteri leo ceteraq3 rapa
cia aīalia de p̄dijs ſuis ceteris debilib⁹ aīa
lib⁹ diuidũt. ſic ⁊ nos q̃ ſum⁹ vni⁹ pr̃is ⁊
matris fr̃es ⁊ ſorores: debem⁹ iux̃ īductũ na
turaꝫ nos mutuo ſeruire ⁊ iuuare. et ſcd̃m
ap̃lm ad gal'. v. alter alterius onera portate
⁊c. Vñ ex d̃ ꝑſump. c. vlti. mãdata celeſtia
efficaci⁹ gerim⁹ ſi nr̃a cũ fr̃ib⁹ onera ꝑtia/
mur. Ad hãc nãq3 mutuã caritatẽ īducunt
nos ſpũaliter tria ſcʒ. Naꝫe cõformitas.
Capitis vnitas. Hũane naꝫe fragilitas.
Circa primũ eſt notãdũ ꝙ ariſto. in li. de
ꝓbleu. mouet illõ ꝓbleu. Cur hõ de q̃cũq3
aliena natõe ſit ſepat⁹ fide ⁊ cultu. exiſtẽte
in tribulatõe. cõpatiꝫ ⁊ miſeꝫ. Et reſpõdet
ꝙ q̃uis hõ ꝑſona fide ⁊ natõe ſit ſepat⁹ ab
altero q2 tñ naꝫa hũanitatis eſt ī oīb⁹ hoīb⁹
vna ⁊ eadẽ. vñ hec ſpẽs vniuoce p̄dicaꝫ d̃
oīb⁹ hoīb⁹ ſcd̃m loycos. ⁊ iõ vn⁹ alteri cõ
patiꝫ q̃uĩcũq3 extraneo. q2 cognoſcit eũ; hẽre
ſecũ aliqd cõe. vñ dicit ī li. de aīalib⁹. ꝙ nõ
eſt auiũ vni⁹ ſpẽi vt ſe cõmẽdãt. H; etiã alia
aīalia docere videnꝫ. nã mortua eq̃: pulluʒ
ei⁹ relictũ alia ſuſcipit nutriẽdũ. P Iteʒ
adhuc qđ mai⁹ ẽ. lupa beſtia crudeliſſima:
ferocitati ⁊ rapacitati aſſueta īueniꝫ etiã alijs

pia eſſe. nã ſi puerũ vagiẽtẽ derelictũ a ma
tre īuenit: ipm ſuo lacte paſcit ⁊ nutrit. vñ ſe
cũdũ ꝙ dicit augu. ſcd̃m vnã opinionẽ rem⁹
et romul⁹ cõditores vrbis rome quos q̃dã
v̄go heremita genuit. neſcienter ꝓijci fecit.
quos lupa īuenit. et lacte nutriuit. Cõſile hẽ
tur de rege cyro ꝑſaꝝ. q̃ ī ſiluã ꝓiect⁹ fuit a
cane defẽſat⁹ ⁊ ab ablactat⁹. Cõfũdat ergo
hũana īpietas q̃ nõ ſolũ filios alienos ñ pa/
ſcit nec lactat. ſ; ſepe ꝓprios pueros abijcit
et occidit. Q Eſt hodie nãq3 magn⁹
abuſus matrũ q̃ ſine neceſſitate ſ; ex ſupbia
ne mãmille molliãꝫ pueros tradũt nutrici/
bus alienis et extraneaꝝ cõplexionũ. vñ maria
ſtrages ⁊ occiſio pueroꝝ cauſaꝫ. o vos īter
fectrices ꝓprij ſanguinis ⁊ carnis. nutrite par
uos pueros. vt ñ mutẽtur naꝫa ⁊ vita a vo
bis. vñ yſi. ſi īfantul⁹ mr̃no lacte nutriꝫ lau
dabili⁹ ẽ q̃ alio. Cui⁹ ratõ ẽ. q2 īfantul⁹ cõ
ſeq̇tur cõplexiõez ⁊ naꝫaʒ nutricis ſiue bo/
nã ſiue malã. Docẽt igiꝫ medici eligerẽ nu
trices ſobrias / caſtas / ſanas / ⁊ bene mori
geratas / nõ ebrioſas / luxurioſas / ineſtimo
ſas īdiſciplinatas. Secũdo debʒ alter alte
ri cõpati ⁊ caritatẽ eñ dẽre ꝓpter capitis vni
tatẽ. nã videm⁹ ꝙ oĩa mẽbra q̃ ſũt ſub vno
capite ſibi ĩpis ſuiũt ⁊ cõpaſſiõez oſtendũt.
nã ſi pes lediꝫ vel deturpaꝫ. oculus lacrimaꝫ
lingua enũciat / guꝫ clamat / man⁹ tãgit /
⁊c. ſic ſpũaliter. q2 ſum⁹ oẽs nati ab vno pa
tre ſcʒ xp̃o. q̃ ẽ caput nr̃m. ⁊ ab vna matre
eccl'ia regenerati. ſic igiꝫ fr̃es ſe mutuo dili
gũt vterini. ſic ⁊ nos debem⁹ noſipos dili
gere ⁊ adiuuare ⁊ ſuire ī oīb⁹. Vñ aug. de
do. xp̃ia. ſi putam⁹ nõ eſſe ꝓxios niſi q̃ de
eiuſdẽ ꝑẽtib⁹ naſcũtur. adã ⁊ eua ītẽdam⁹
⁊ ſic oẽs fr̃es ſum⁹. ſ; q̃dã ſunt ſiles oſſib⁹
leonis q̃ dicũtur carere medulla ⁊ ex h̃ ſũt
tam dura ⁊ arida. ꝙ ignẽ emittũt ſimul cõ/
cuſſa. ſic aliq̃ carẽt medulla cõpaſſionis ⁊
mie. ⁊ ſunt aridi ⁊ crudeles ītantũ. vt ſepe
qñ cõiũgũtur cũ alijs ī aliq̃ cõgregatõe. vi/
dẽtur ignẽ ſpirare crudelitatis ⁊ īpietatis.
Iſti etiã ꝑ crudelitatẽ ⁊ īpietatẽ vocabũtur
ad iudiciũ ⁊ ſine mĩa dãnabũtur. oſee. i. vo
ca eos abſq3 mĩa. R Terciõ debʒ alter
alteri ſuire ⁊ caritatẽ ⁊ hũanitatẽ oſtẽdere ꝓ
pter hũanã fragilitatẽ ⁊ miſeriã. nã medic⁹
q̃ ī ſe ꝓbauit īfirmitatẽ īfirmo quẽ curat ma
gis cõpatiꝫ ſibi diligẽti⁹ ſubuenit miniſtrat re/
media q̃ ali⁹ q̃ īfirmitatẽ nõ ꝓbauit. Cum

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſigitur deus poſuerit hoīem in tali ſtatu vt
nullus ſit ſibipi̅ ſufficiēs. ſꝫ q̄libꝫ indigeat
adiutorio alterius. ideo ex ſic hō coḡſcere
debꝫ quō alteri ī mīa ſeruiat. et etiā ſibi ex
miſia quā patitur ſuiri ⁊ iuuari cōcupiſcat
ius eīm naturale ē. qđ tibi fieri vis fac alteri
ſꝫ hodie plures habētur pueri q̄ volūt cōſo
lari ī ſuis āguſtijs ⁊ miſerijs. ſꝫ nec verbo
nec facto ſuccurrūt miſis ⁊ tribulatis. imo
qđ gͥui⁹ ē. dū ꝑ alios ex ſceib⁹ eleuātur ad
gliā. q̄ſi nūq̄ miſiā habuerit. paupes ⁊
miſos exaſperātur ⁊ exꝓbrāt. faciūt eīm ta
les igit ſic ſpēs. de quo fabuloſe recitat in
geſtis. nā cū q̄dā īpatoꝛ poſt meridiē ad ve
nādū eq̄tabat accidit dū trāſiret īuenit q̄ndā
ſpētē a paſtorib⁹ captū. ⁊ ad arborē alliga
tū ſpēs vo horribiliter clamabat īpatoꝛ pie
tate mot⁹ ſoluit eū ⁊ ī ſinu poſuit vt eū cale
faceret. cū eēt calefact⁹ īcepit īpatorē mor
dere ⁊ venenū ſuū ꝓijcere. ait īpatoꝛ. q̄d fa
cis. cur malū ꝓ bono reddis. data ē vox ſer
pēti ⁊ ait qđ nāa dedit nēo tollere pōt. tu
feciſti q̄d ſie fuit ego vo ſm naturā meā feci
ſemꝑ ero inimic⁹ hoī. qꝛ ꝓpter hoīeꝫ ſuꝫ pu
nit⁹. Illis aūt cōtēdētib⁹. vocat⁹ ē q̄dā phi
loſoph⁹ vt iter eos eēt iudex. ait phs. iſta
audio ꝑ auditū. ideo de hac cōtētiōe nolo ī
ter vos iudicare. ſꝫ volo vt ſpēs ligēt ad ar
borē. ⁊ dn̄s īpatoꝛ ſit liber tūc iudicabo ꝓ
vtraq̄ pte ⁊ ſic factū ē. tūc ait phs ſpēti. iā
es ligat⁹ ſoluas te ipꝫ ſi potes ⁊ recedas. ait
ſpēs. nō poſſuꝫ. ⁊ phs moriēris igit qꝛ ſēꝑ
igratus hoī fuiſti. et ait īpatori. dn̄e iā liber
es. venenū de ſinu tuo excutias ⁊ āmō de
tali fatuitate nō te itromittas. qꝛ ſpens nil
poterit aliud facere niſi qđ nāa dedit. ¶
Sic vere hīm pueri hoīes cuiuſcūq̄ cōdi
tōis exiſtāt: filius vel filia reſpectu pr̄is vel
mr̄is. ſeru⁹ reſpectu dn̄i. āncilla reſpectu dn̄e.
cuius reſpc̄u cōitatis q̄ a miſia ⁊ nuditate ē
leuatus: bōis tēporalib⁹ dotatus. honore
et glīa coronat⁹ ē. et bn̄factorē ⁊ liberatorē
ſuū attēptat ꝑturbare ⁊ iq̄etare. Hic merito
ad priorē miſiā ⁊ paupꝑtatē ē religādus. et
oī honore priuādus qꝛ qđ a nāa habꝫ. vix
dimittere pōt. vn̄ puer. xxx. ꝑ tria mouet ter
ra ⁊ q̄rtū qđ nō pōt ſuſtinere. ꝑ ſuū cū reg
nerit. ꝑ ſtultū cū ſaturatus fuerit cibo. per
odioſā mulierē cū in matrimōio fuerit aſ
ſumpta. et ꝑ āncillā cū heres fuerit dn̄e ſue.

Feria quinta poſt reminiſcere.

Homo quidam

Homo quidam erat diues ⁊ induebat purpura
et byſſo ⁊ epulabat quotidie ſplē
dide. luce. xvi. ¶ Alphorabius ī li. ď
differētia regionū dic. Qđ ī alta regiōe ſicꝫ ī
mōtibus diu ſani ſumus ſꝫ cū īfirmamur ci
tius morimur. Cuius ratō ē ſcđm phm ī ꝓ
bleu. qꝛ ſicut ſubtilitas aeris q̄ ī alta regiōe
ē: ſubtilē ⁊ acutā facit ſanitatē. ſic ⁊ acutā in
firmitatē efficit ⁊ lāgorē. Sic hoīes exn̄tes
in altitudie huius mūdi diuites ⁊ potētes
in honoribus q̄diu ſunt in hac vita alti ⁊
ab alijs eleuati ſani ſunt ſine defectu. ſed ſi
cōtingit eos ī nāa deficere ⁊ īfirmare. ꝑicu
loſe ⁊ ſubito moriūtur. vtinā nō morte ꝑpe
tua ſic morte ſpūali ⁊ tpali. vn̄ hiero. cōtra
iouī. Quāto eīm nūc altius tollimur. tāto
vtiq̄ citius ⁊ ꝑiculoſius morimur. et clau
dianus ď pe. di. iij. q̄ ḡ. ī glo. Maligni tol
lūtur ī altū vt lapſu grauiori ruant. Diues
igit de quo pſētis lr̄a loq̄t ꝑctoſe mortu⁹ ē
et ſepultus ī īferno qꝛ diues erat ⁊ īduebat
purpura ⁊ byſſo. et epulabat quotidie ſplē
dide vt ꝓponitur ī vbis thēatis. ¶ Querit an
poſſeſſio rerū tpaliū exteriorꝝ ſit hoī naalis
Et videt q̄ nō. Nullus eīm debꝫ ſibi attri
buere qđ dei ē. ſꝫ dn̄iū oīm rerꝝ creaturꝝ ē pro
prie dei. ſcđm illđ ps. dn̄i ē terra ⁊ plenitu
do eius: ḡ nō ē naalis hoī rerū poſſeſſio. ꝯ
ī ps. dicit. oīa ſubiecīſti ſub pedib⁹ ei⁹ ⁊c.
Reſpōdet. s. ī ſcđa ſcđe. q. lxvi. Qđ res ex
terioꝛ pōt dupl'r ꝯſiderari. vno mō q̄tuꝫ ad
eius naām. q̄ nō ſubiacet hūane poteſtati
ſꝫ ſolū diuine cui oīa ad nutū obediūt. alio
mō q̄tū ad vſuꝫ ipi⁹ rei. et ſic habꝫ hō na
turale dn̄iū rerū exteriorꝝ. qꝛ ꝑ ratōeꝫ ⁊ vo
lūtatē pōt vti reb⁹ exteriorib⁹ ad ſuā vtilita
teꝫ. q̄ſi ꝓpter ſe factis. Semꝑ eīm ipfectiora
ſunt ꝓpter ꝑfectiora facta. Ex hac ratōe ꝓ
bat phs. i. poli. q̄ poſſeſſio rerū exteriorꝝ eſt
hōi naalis. Hoc aūt naale dn̄iū ſuꝑ cete
ras creaturas q̄ cōpetat hoī ſcđm ratōeꝫ in
qua imago dei ꝯſiſtit. maiſeſtat ī ipa hōis
creatōe. geñ. i. vbi dicit. Faciam⁹ hoīeꝫ ad
imagīeꝫ ⁊ ſimilitudīeꝫ nrāꝫ ⁊ pſit piſcibus
maris. Ad argu. ꝯtrariū. dicēdū q̄ de⁹ ha
bet pricipale dn̄iū oīm rerꝝ ⁊ ipē ſcđm ſuaꝫ
ꝓuidētia ordiauit q̄ſdā res ad corpalē hoīſ
ſuſtētatōeꝫ. ⁊ ꝓpter h hō habꝫ naale rerꝝ
dn̄iū q̄tuꝫ ad poteſtateꝫ vtendi ipſis. ¶

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Sed veſter ꝙ nō liceat alicui rem aliquaꝫ
q̄ ꝓpriā poſſidere cōtra eū qđ ē ꝯ ius natu
rale ē illicitū. ſ ſcđꝫ ius naturale oīa ſunt cōia
cui q̄dē cōitati ꝯriat̄ poſſeſſionū ꝓprietas.
ergo illicitū ē cuilibet hōi appropriare ſibi
aliquā reꝫ exteriorē. vñ amb. dic̄. vt hētur ī
decre. di. xlvij. c. ſic̄ hi. ꝓpriū nemo dicat qđ
eſt cōe ⁊c̄. Cōtra aug. dic̄ ī li. de hereſibus
ꝙ ꝑli dicūtur: q̄ ſe h̄ nomīe arrogātiſſime
vocauerūt. eo ꝙ ī ſuā cōionē n̄ accipēt vtē
tes cōiugib⁹ ⁊ res ꝓprias poſſidētes. q̄les
habꝫ catholica eccl̄ia ⁊ monachos ⁊ cleri
cos plīmos. Sed ideo iſti heretici ſunt q̄m
ſe ab eccl̄ia ſepātes nullā ſpem putant eos
habere. q̄ vtūtur his reb⁹ q̄bus ipi carēt. ḡ
eſt erroneū dicere ꝙ nō liceat hōi ꝓpria poſ
ſidere. Reſpōdet ſanctus tho. ꝙ circa reꝫ ex
teriorē duo cōpetūt hōi. quoꝝ vnū ē pote
ſtas ꝓcurādi ⁊ diſpēſandi et q̄tū ad h̄ licitū
eſt ꝙ hō ꝓpria poſſideat. et etiā neceſſariuꝫ
ad h̄uanā vitā ꝓpter tria. Primo q̄dē. q̄ ma
gis ſollicit⁹ ē vn⁹q̄ſqꝫ ad ꝓcurādū id qđ ſi
bi ſoli cōpetit. q̄ id qđ ē cōe oīm vel multoꝝ
q̄ vn⁹q̄ſqꝫ laborē fugiēs relinq̄t alteri qđ
ꝑtinet ad cōe. ſicut accidit ī multitudie miniſtro
rū. Scđo mō. q̄ ordīati⁹ res h̄uane tractā
tur ſinglis imineat ꝓpria cura alicui⁹ rei ꝓ
curāde eēt aūt cōfuſio ſi q̄libꝫ idiſtīcte qđ
libet ꝓcuraret. Tertio mō. q̄ ꝑ hoc magis
pacific⁹ ſtat⁹ hōis cōſeruat̄. duꝫ vn⁹q̄ſqꝫ re
ſua cōtētus ē. Vñ videm⁹ ꝙ iter eos q̄ cōi
ter ⁊ ex iduiſo aliq̄d poſſidēt. frequēti⁹ iur
gia oriūtur. X Aliud vō qđ cōpetit hōi
circa res exteriores ē vſus ipoꝝ. et q̄tuꝫ ad
hoc hō nō debet habere res exteriores vt ꝓ
prias. ſed vt cōes. vt ſcꝫ de facili aliq̄s eas
cōicet ī neceſſitates alioꝝ ſicut apl's dicit. i.
thi. i. Diuitib⁹ hui⁹ ſeculi ꝑcipe facile tri
buere cōicare. et amb. vt hētur ī decre. xlvij.
di. Sicut hi. Eſuriētiū panis ē quē tu deti
nes. Nudoꝝ indumētū ē ꝙ tu recludis. mi
ſeroꝝ redēptiō ⁊ abſolutiō ē pecūia: quā tu ī
terrā fodis. Ad argu. ꝯriū dicēdū. ꝙ cōitas
reꝝ attribuit̄ iuri naturali. nō q̄ ius naturale
dictet oīa eē poſſidēda cōiter ⁊ nihil eē
q̄ ꝓpriū poſſidēdū. ſ q̄ ſcđm ius naturale
nō ē diſtinctiō poſſeſſionū. ſ magis ſecūdū
h̄uanū cōdictum qđ ꝑtinet ad ius poſitiuū.
Vñ ꝓprietas poſſeſſionū nō ē cōtra ius na
turale. ſed iuri naturali ſupaddit̄ ꝑ adiuē
tionē rationis h̄uane. Et amb. loq̄tur de ꝓprie
tate q̄tū ad vſuꝫ. vñ ſubdit. pluſq̄ ſufficē
ret ſumptui violēter obtentū ē. Hic iſte di
ues quia hūit vſuꝫ tēpaliū reꝝ inordinatuꝫ.
ex eo ꝙ iduebat̄ purpura ⁊ byſſo ⁊ epula
batur quotidie ſplēdide. et lazarus ī his de
ficiebat. ideo rephēditur ⁊ dānat⁹ ꝑdicatur
Quātū ad ꝓſecutōem ⁊ cōtinuatōeꝫ lrālem
euāgelij. hodie eccl̄ia ſpectaculū magnū. ⁊
merito memorie cōmēdandū ꝓpoit. vt q̄ heri
adhuc nō vitam emēdanerūt paſſionis xp̄i
amore ſaltē hodie cōcutiātur miſabil' diui
tis dānatōis horrore. Et ſcđꝫ hoc ſunt tres
ptes declarande. In pria notat̄ miſabil'
ſtatus culpe ⁊ peccati ī principio. Erat q̄dā
hō ⁊c̄. In ſcđa cōmēdabil' ſtat⁹ grātie ⁊
meriti. ibi. Et erat q̄dam mendicus. In
tertia ineuitabilis ſtatus boni vel mali pre
mij. ibi. Factum eſt autem. y

Quantum ad pri

maꝫ parteꝫ circa literā ē notandū vbi dicit̄.
ꝙ diues iſte iduebat̄ purpura ⁊ byſſo. Pur
pura ē veſtis regal' p̄cioſa ⁊ rubea ī ſignuꝫ
victorie. q̄ vtēs tali veſte rubea debet eē
victor aduerſarioꝝ ⁊ nō tm̄ tēpaliū. ſ etiā
ſpūaliū inimicoꝝ. Byſſus vō ē genus lini
cādidiſſimi ⁊ nobiliſſimi. et creſcit ī egipto
ī ſignū iuſtitie ⁊ innocētie. q̄ tali veſte innocē
tes ⁊ iuſti ſolū vti ſolēt. Hic aūt diues his
abutebat̄. q̄ nō ad neceſſitatē. ſ ſupfluita
tem expoſuit. A Moraliter ē notāduꝫ
ꝙ inſtar hui⁹ abuſionis. multi etiā hodie habē
tur diuites voraces ⁊ voluptuoſi. colētes
vētrē ꝓpriū pluſq̄ deū. Hi deū nō curāt ho
norare: nec paupes cōſolari q̄i nō habētes
aīas vt bruta ī voluptatib⁹ viuūt. hi ſunt de q̄
bus apl's phil'. iij. di. quoꝝ de⁹ vēter eſt. et
glia ī cōfuſione. inimici crucis xp̄i. Naꝫ vt
dicit ph's. ij. de ꝓprietatib⁹ aīaliū. Animalia
magni corporis ſunt pauce generatōis. cito
ſeneſcūt ⁊ moriūtur. Cui⁹ rō ē. q̄ cib⁹ coꝝ
trāſit ī incremētū corporis ꝓprij ⁊ nihil vel pa
rū ī materiā ſeminis. et ideo ſtatim pīguēſcūt
⁊ faciliter ſuffocātur. ſic diuites voluptuo
ſi oēm ſubſtātiā cōuertūt ad abuſuꝫ ꝓpriuꝫ
bñ comedūt. p̄cioſe veſtiūtur. et iō ipīguati
pigues ſunt ad generādū ꝓlē boni opis. ſ ſteri
les ⁊ debiles ſunt ī vtutib⁹ ⁊ fortes ī vitijs
Vñ gre. ix. mo. ⁊ recitat̄. xlvij. di. Hoēs hui⁹
ſeculi dilectores ī terrenis reb⁹ fortes ſunt ⁊
debiles ī celeſtib⁹. Naꝫ ꝓ tēpali glia vſqꝫ ad

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

mortem de ſudore appetūt 2 p ſpe ꝑpetua
nec pax q̄dē i labore ſubſiſtūt, p terrenis lu
cris q̄ſ lib3 iniurias tollerāt. et p celeſti mer
cede l' tenuiſſimi, vbi ferre cōtumelias recu
ſant. terreno iudici etia3 die aſſiſtere fortes
ſunt. i oratōe vero cora3 dn̄o. vel vni⁹ hore
momēto laſſant̄. Sepe nuditatē ⁊ deiectō3
famē p acq̄rēdis diuitiis at3 hōib⁹ tolle-
rāt, et ſpe cax rex ſe p abſtinētiā cruciāt ad
q̄s adipiſcēdas feſtinēt. hec ille. B In
q̄b⁹ vbis vita fatua mūdanox diuitū et po
tētū merito reſpuēda oſ̄dit̄. et h̄ ppter tria. ſ.
Cupiditatem et auariciam inſatiabilem.
Vanitatem et ſuperbiam intolerabilem.
Guloſitatem et ingluuiem dānabilem.
Nā ſic īfern⁹ nō iplet̄ peccatorib⁹ ꝭ ſemp ni
tit̄ ſuſcipe plures. et terra fabuloſa nūq̄ ſatia
bit̄, aq̄ et ignis nūq̄ dicit ſufficit. ꝭ ſemp cre
ſcit vt⁹ ei⁹ ad āpli⁹ ꝯburendū ex appoſitōe
cōbuſtibiliū. Sic cupitas auarox nō pōt ī
pleri nec ſatiari. ꝭ q̄to pl⁹ acq̄rit tāto magis
cręſcit. Unde aug. de verbo dn̄i. Inexple-
bilis ē auaritia diuitū ſemp rapit nūq̄ ſatia
tur. nō pcit patri, nō mr̄e3 agſcit. amico fi-
de3 nō ſuat. viduā opprimit. pupillū iuadit
Hic em̄ mod⁹ ipiumēdi iam cōis ē oib⁹ mū
danis cupidis vt nec pauꝑib⁹ iuſtis. nec re
ligioſis viduis nec ſenib⁹ vll' ꝑcat, ⁊ amouēt
em̄ tales a ſe viſcera cōpaſſiōis oīno. et idu
unt ſe viſcera crudelitatis vt nulli ꝑcant. de
cui⁹ dāno lucrū expectāt. Dicit ouidi⁹. xv.
methamox. q̄ ē fluui⁹ q̄dam cui⁹ aq̄ bibita
reddit viſcera bibētis ſaxea. et q̄cq̄d itigit̄ ī
illa aq̄ fit lapideū. vn̄ dicit ſic. Flumē hn̄t
cicones q̄d potū ſaxea reddit Viſcera. aut ta
ct⁹ iducit marmora reb⁹. Fluui⁹ ille ē cupi
ditas de ordiata diuitiax cui⁹ affectōes pri
uāt hoīe3 mia ⁊ caritate ⁊ ac pietate, q̄ nō ſo
lū iniuſta n̄ curat tollere imo nec pauꝑibus
quox tn̄ illa bona ſunt i neceſſitatib⁹ ſubue
nire. et iō dicit̄ i can̄. xij. q. i. Nō nō minus
crimis ē habūdāti tollere q̄ cū poſſis et ha
būdās ſis idigētib⁹ denegare. vn̄ amb. ibi
de3 vt ſup̄. Eſurietū panis ē quē tu detīes
nudox veſtis ē quā tu recludis. miſox redēp
tio ē et pecuia quā tu ī terra defodis. vn̄ luc̄
vi. Ve vob diuitib⁹ q̄ hētis ſupple hic con
ſolatōe3 vr̄a3. q2 de quo mō ꝯſolami ſtatim
cōtriſtabimi. C Vnprecat̄ i li. hiſto. q̄
i ciuitate q̄ vocat̄ ſuſu3 fuit q̄dā potēs et di
ues q̄i papa cox quā citatē q̄dā rex tartarox
obſedit et cepit. et iux̄ illu3 diuitē vnā turrī
plenā auro argēto et lapidib⁹ p̄cioſis repit
q̄ nimia auaritia de ſufficiēti mā litia nō p
uiſus. etiā capt⁹ ē a rege. et iclusus ſine ci-
bo et potu. Cui pclamāti mia reſpōſu3 fuit
a rege fiet ei iudiciū ſine mia, q2 nō fecit mi
ſericordiā. ſi theſauros nō nimis amaſſes:
p tua defēſiōe diſtribuiſſes. et te et tuā ciui
tatē potuiſſes ſaluaſſe. Nūc aūt te theſaurus
tu⁹ quē tā auide collegiſti et dilexiſti n̄ pōt
ſuare et ſic tandē fame iterijt. Sic reuera ſic
cupiūt diuites miam a deo obtiere. ad pau
peres debēt etiā mia3 habere. et aux et argē
tū nō nimis amare. q2 vt dicit eccl'. x. Nihil
iniq̄us q̄ amare pecuia3. Debet etiā ſibi di
uidere de hoīs milib⁹. i. ſctis viris et pau
perib⁹ p ſtipēdio elemoſynax. q̄ cū ſuis ora
tōib⁹ i morte a rege tartarox. i. ſathana de-
fendāt et ptegāt iubente ipa vitate. luc̄. xv.
Facite vob amicos de mām̄ona iniq̄tatis.
vt cū defeceritis recipiāt vos i eterna taber-
nacl'a. Quia q̄ ſibi de his nō puidēt. a rege
tartarox capiūt̄. et i īfernū eternaliter icludū
tur. ſic dic̄ apl's. i. thi. vi. Qui volūt diuites
fieri icidūt i tēptatōe3 dyaboli. D Queri
tur cū laq̄us ſc3 dyaboli ſit peccatū morta-
le. an q̄lib3 diues auarus ſit ī mortali pecca
to illaq̄at⁹. et videtur q̄ ſic. Null⁹ em̄ dign⁹
ē morte eterna niſi p peccatū mortale. ꝭ p-
pter auaritiā hoīes digni ſunt morte. Cū ei
apl's ro. i. pmiſiſſet repletos oī iniq̄tate. for
nicatōe ⁊ auaritia. ſubdit q̄ talia agūt digni
ſunt morte. igitur. Cōtra auaritia dicitur q̄i
q̄eris auiditas. q2 ſc3 ī appetitu pecuie cōſi-
ſtit p quā oīa bona exteriora ītelligi poſſūt
ꝭ exteriora bona appetere nō ē peccatū. Na
turaliter em̄ ea hō appetit. tū q2 naturaliter
ſubiecta ſunt hōi. tū q2 p ea vita hoīs ꝯſer-
uatur. g̃ videtur q̄ auaritia nō ſit peccatu3.
Reſpōdet. ſ. tho. i ſcda ſcdē. q. c. viij. Dō
auaritia iportat imoderantiā quādā circa
diuicias dupl'r. vno mō imediate circa ipa3
acceptōe3 et cōſeruatōe3 diuitiax. i q̄ tū ſc3
aliq̄s acq̄rit pecuia3 vltra debitū: aliēa ſur
ripiēdo vel retinēdo. et ſic opponit̄ iuſtie et
hoc mō ex genere ſuo ē pctm̄ mortale. Si ei
ad auaritiā ptiet q̄ aliq̄s iniuſte accipiat vl'
retineat res aliēas. q̄d ptinet ad rapinā vel
furtū q̄ ſunt etiā pctā mortalia. de illo dicit̄
ezech. xxij. Pricipes ei⁹ i medio ei⁹ q̄i lupi
rapiētes pda ad effūdēdū ſanguie3 et aua
re lucra ſectāda. Contingit tn̄ i hoc genere

auaritie aliq̄d ee̅ pctm̄ veīale ꝓpter ipfectoꝫ act⁹. Nā hn̄tes iuſtū bellū ea q̄ p violētiā i bello acq̄rūt eoꝝ efficiūt. et h̄ n̄ hꝫ ratōeꝫ rapie. nec pctī mortal' nec ad reſtitutōeꝫ tenet' q̄uis poſſit i acceptōe p̄dc iuſtū bellū hn̄tes peccare p cupiditatē ex p̄ua itētōe. ſi ſcꝫ nō ꝓpter iuſtitiaꝫ. ſ; ꝓpter p̄dicta pricipal'r pug⁹nēt. Alio mō iportat imoderātiā circa iteriores affectōes puta cū aliq̄s nīs amat l' ꝯſiderat diuitias. aut nīs delectat' i eis. etiā ſi nolit rapere aliena. ſ'm hoc opponit' liberalitati. ſi tūc ille iordiat⁹ amor diuitiaꝝ i tātū creſ'cat. q̄ p̄ferat' caritati. vt. ſ. ꝓpter amorē diuitiaꝝ. aliq̄s n̄ vereat' facere ꝯ amorē dei ⁊ ꝓximi. ſic auaritia iteꝝ mortale. ſi aūt iordiatō amoris itra h̄ ſiſtat. ſ. vt hō q̄uis ſupflue diuitias amet. n̄ tn̄ p̄ferat eoꝝ amorē amori diuio. vt. ſ. ꝓpter diuitias nō velit aliq̄d facere ꝯ deū et ꝓximū. ſic auaritia nō ē pctm̄ mortale. Ad argu. oppoſitū dicēdū. q̄ appetit⁹ reꝝ exterioꝝ ē hōi naturalis. vt eoꝝ q̄ ſunt ꝓpter finē. ⁊ ideo i tātū vitio caret i q̄tū ꝯtinet' ſub regl'a ſūpta ex rōe finis. auaritia hāc regl'aꝫ excludit. igit' ē pctm̄ ⁊c. E Scdo vita mūdanoꝝ ē reſpuēda ꝓpter eoꝝ vanitatē et ſupbiā. vanū eīm nimis ē hōi ſic p̄cioſe ſe ornare. Nā caldare denigratū iteri⁹ et ſerico decoratū. exteri⁹ rutilat ⁊ iteri⁹ fetet. ſic hō veſtib⁹ ornat⁹ ē q̄i ſepulcrū dalbatū. vn̄ ino. de vilitate hūane ꝯditōis. Quid ē hō p̄cioſe ornat⁹. niſi ſepulcrū foris dealbatū it⁹. aūt plenū ſpurcitia. ſūt etiā mulieres ornate ydola i q̄b⁹ demōes dāt rn̄ſōa fallacia ⁊ libidinis icētiua. radiāt auro ⁊ argēto et gēmis et veſtib⁹ p̄cioſis. ⁊ ī'omī⁹ ſūt itriſec⁹ vile lutū. vn̄ metrice d'r. Auri nobilitas lutea ſi veſtiat ollā. Nō tn̄ hic ſeq̄t' hāc mi⁹ ee̅ lutū. Cōtra hāc vō curioſitatē ornat⁹ dic' hiero. in q̄dā ep'la. Si vir l' mulier ſe ornauerit ⁊ vult⁹ hoīꝫ ad ſe ꝓuocauerit. et ſi nll'ꝫ ide ſeq̄t' malū dānū. iudiciū tn̄ patiet' eternū. q2 venenū attulit ſi fuiſſ'ꝫ q̄ biberet. Nā materia p'rie veſtis n'r'ū vil' fuit. ſ. pell' cū lana. gen. iij. Fecit de⁹ ade et vxori ſue tuicas pelliceas. i. de pellib⁹ aialiū. deide aūt ꝓceſſus ē ad lanā p̄ānī. ide ad lanā m'l'tis colorib⁹ depictā. deide ad ſericū ⁊ purpurā. ⁊ ad auꝝ ⁊ ad lapides p'recioſos. Un legit' i hiſto. roma. q̄ ille q̄ pri⁹ apud eos idut⁹ fuit purpura: a fulmie ꝑcuſ'ſus iterijt. Sic q̄libꝫ ꝓpter vanitatē veſtiū p cutit' fulmie pctī mortalis. greg. i omē. p'ntis' euāgelij. ſūt nōnulli q̄ cultū ſubtiliū p̄cioſarūq; veſtiū nō putāt ee̅ pctm̄. q̄ ſi culpa nō eſſet neq̄q̄ ſermo diui⁹ vigilāter exprimeret q̄ diues q̄ torq̄bat' apd ifernos purpura et byſſo idut⁹ fuiſſet. F Sꝫ q̄rit' an ornat⁹ mulierū vnq̄ excuſet' a pctō mortali. Et videt' q̄ nō iux p̄dicta. Sꝫ ꝯ q2 ſcdm h̄ videretur q̄ artifices hmōi ornamēta ꝓparātes etiaꝫ mortaliter peccarēt. dic'. ſ. tho. ſcda ſcde. q. clxix. q̄ i ipis reb⁹ exterioib⁹ q̄b⁹ hō vtit' nō ē aliq̄d vitiū. ſ; ex pte hōis q̄ imoderate vtit' eis. q̄ q̄dē imoderātia pōt eſſe duplic'ter. Uno mō p cōparatōeꝫ ad ꝯſuetudinē hoīꝫ cū q̄b⁹ aliq̄s viuit. vn̄ aug. iij. de ꝯfeſ. dic'. Que q̄ ꝯtra mores hoīꝫ ſunt flagitia. p moꝝ diuerſitate vitanda ſunt. vt pactū iter ſe ciuitatis ⁊ gētis: ꝯſuetudie vl' lege firmatū nulli⁹ ciuis vl' pegrini libidie violet'. Turpis eīm ē ois pars vniuerſo ſuo nō congruēs. Alio mō pōt eſſe imoderatō i vſu taliu reꝝ ex iordiato affectu vtētis. ex quo q̄nq̄ ꝯtingit q̄ hō libidioſe talib⁹ vtat' ſiue ſecūdū ꝯſuetudieꝫ eoꝝ cū q̄b⁹ viuit ſiue etiā p̄ter eoꝝ ꝯſuetudieꝫ. vn̄ aug. iij. de doctri. xp̄ia. In vſu reꝝ abeſſe oportꝫ libidiem. q̄ nō ſolū ipa eoꝝ iter quos viuit ꝯſuetudie neq̄ter abutit'. ſ; etiā ſepe fines ei⁹ egreſſa ſeditatē ſuā q̄ iter clauſtra moꝝ ſolēniū latitabat flagitiōſiſſima eruptōe manifeſtat. H

Contingit aūt illa iordiatō affect⁹ tripliciter q̄tū ad ſupabūdātiā. vno mō p h̄ q̄ aliq̄s ex ſupfluo cultu veſtiū hoīꝫ gliaꝫ q̄rit. ꝓut ſcꝫ talia hmōi ptinēt ad q̄ndā ornatū. vnde grego. dicit nōnulli vt pri⁹ dco q̄ppe veſtimta p̄cipua. ſ. excedētia ꝓpriū ſtatū niſi ad inanē gliaꝫ q̄rit. Alio mō ſ'm q̄ hō p ſupfluū cultū veſtiū q̄rit delitias. ſ'cd'm q̄ veſtis ordiat' ad corporis fomētū. Tertio mō ſ'm q̄ nimiā ſollicitudieꝫ apponit ſe ad exteriorē veſtiū cultū. etiā ſi nō ſit aliq̄ iordiatio ex pte finis. Ex pte aūt defect⁹ ſilr' pōt ee̅ duplex iordiatio p affectū. Uno mō ex negligentia hoīs q̄ n̄ adhibꝫ ſtudiū vl' laborē ad h̄ q̄ exteriori cultu vtat' ſ'm q̄ oportꝫ. vn̄ p'hs dicit. vij. ethi. Quod ad molitiē ptīet q̄ aliq̄s trahat veſtimētū p terrā vt nō laboret eleuādo ipm.

I Alio mō ex eo q̄ ipꝫ defectū exterioris cult⁹ ad gliaꝫ ordiat. vn̄ dic' aug. i li. de ſer. do. i mōte. Nō i ſolo reꝝ corpeaꝝ nitore atq; pōpa. ſ; etiā i ipis ſordib⁹ et luctuoſis eſſe pōt ſe iactātiā ⁊ eo piculoſiorē quo ſub noie ſeruitutis dei decipit. vt p'hs dicit. iiij. eth. q̄ ſupabūdātia ⁊ iordiat⁹ defect⁹ ad iactātiā p'ti

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

net. p̄miſſis illis dicendo. q̄. ſ. cōiter dicta
ſunt circa exteriorē cultū. Inſup itēdendū ē
qodā ſpāle. q̄ſ. mlīebris cult⁹ viros ad la
ſciuiā ꝓuocat. ſm illō ꝓuer. vij. Ecce mlier
occurrit illi ornatu meretriō. ꝑpata ad dēci
piēdū aīas. pōt tñ mlier licite opaꝫ dare. ad
h̄ ꝙ viro ſuo placeat ne ꝑ ei⁹ cōtēptū ī adul
teriū labat̄ etiā abſq; petō. ille aūt mulieres
q̄ viros ñ habēt nec volūt hēre: et ſūt ī ſtatu
nō hñdi nō poſſūt abſq; petō appetere place
re viroꝝ aſpectib⁹ ad cōcupiſcēdu. q̄ꝛ h̄ ē da
re eis icētiuū peccādi. Et ſi q̄dā hac itētōe
ſe ornēt vt alioſ ꝓuocēt ad ꝯcupiſcētiā mor
tal' peccāt. Si aūt ex q̄dā leuitate vl' etiā q̄
dā vanitate ꝓpter iactātiā q̄ndā nō ſp̄ ē petm̄
mortale. ſ; q̄nq; veniale. Et eadē rō ꝙtuꝫ ad
h̄ ē etiā de viris. vñ aug. ī ep̄la ad poſſidiū
Nolo vt de ornamētis auri l' veſtis ꝓptiā ha
beas ī ꝓhibēdo ſnīaꝫ. niſi ī eis q̄ neq; cōiu
gati ſūt neq; ꝯiugari cupiētes cogitare dēbēt
quō placeāt deo. Illi aūt cogitāt q̄ ſunt mū
di quō placeāt l' viri vxorib⁹ l' mlieres mari
tis. vt capillos nudare feīas: q̄s etiā caput
velare op⁹ iubꝫ nec maritatā decꝫ. ī quo tñ
ponentē liq̄ a petō excuſari. qñ h̄ ñ fieret ex
aliq̄ vanitate. ſ; ꝓpter ꝯriā ꝯſuetudīeꝫ: ꝗuis
tal' ꝯſuetudo nō ſit laudabil'. I Ad argu.
ꝯriū dīm ꝙ ſi q̄ ars ē ad faciēdū aliq̄ opa q̄
bus hoīes vti ñ pñt abſq; petō. ꝑ ꝯñs artifi
ces talia faciēdo peccarēt. vtpote ꝑbētes di
rec aliis occaſioꝫ peccādi. puta ſi q̄s fabri
caret ydola vl' aliq̄ ad cultū ydolatrie ꝑtinē
tia. ſi q̄ vō ars ſit cui⁹ opib⁹ hoīes pñt bene
et male vti. ſ. ē gladij ſagitte et alia h̄mōi. vſ⁹
talium artiū ñ ē petm̄. et he ſole artes ſūt dicē
de. ſi in opib⁹ alicui⁹ artis vt plies aliq̄ ma
le vteret q̄uis de ſe ñ ſit illicite. ſūt tñ ꝑ eē
ā ꝑncipis a ciuitate extirpāde ſm documēta
pla. q̄ꝛ ꝗ mlieres licite pñt ſe ornare. l' vt ꝯſer
uet decentiā ſui ſtat⁹ l' etiā aliq̄d ſupaddere
vt placeāt viris. ꝯñs ē vt artifex taliū orna
metoꝝ nō peccat in vſu tal' artis. niſi forte
inueniēdo aliq̄ ſupflua et curioſa. K Ter
tio vita mūdanoꝝ ꝯc̄. ꝓpter guloſitatē. Nā
q̄libet fugit h̄ naturalr q̄ō ſibi ꝯriū ē et deſtru
ctiuū bonoꝝ ſ; et mioratiuū ſue libertatis ſic
aūt ē guloſitas. Nā voluptuoſi et guloſi de
licate viuētes: rethe dlectatōis ad modū aui
cule capiūt ꝙ a dlicijs carnalib⁹ recedere ñ
pñt qñ volūt. et tūc ī ſuitutē redigūt. et fiūt
ſui dyaboli. ſic et illi q̄ ī bello capiūtur ſui
fiūt et īgenuitatē ꝑdūt. iuſti. dē iur. ꝑſo. c. ſi

ma. ꝓpter q̄ō he. amb. ī q̄dā ep̄la ſic iq̄t. q̄cū
q; a pueritia ſe dederit dlicijs: manebit ī ſuitu
tē vt viuēs mortu⁹ ſit. Et iō fatuū ē dlicate
et guloſe viuere. et dlectatōes ſeq̄ carnales
et maxīe ex eo q̄ꝛ dlectatō breuiſ ē. pena aūt
q̄ ſeq̄t lōga ē et itollerabil'. q̄ō q̄dē pꝫ ī diui
te epulōe q̄ ī dlitijs et diuitijs fuit ſemꝑ. q̄ꝛ
induebatur purpura et byſſo. et epulabatur
quotidie ſplēdide. Cui⁹ tp̄us delitiaꝝ fuit
breue. Tēp⁹ aūt pēaꝝ eternū et ſine termio:
q̄ꝛ cū mortu⁹ ē: ſepult⁹ ē ī inferno. Nō. n. ſic
gula antiquitus curabatur ſeu in principio
mundi. ſed ſcōm Inno. tertiū de vilitate cō
ditionis humane. pte. ij. c. xviij. Initium
vite hoīs aq̄ fuit et pānis et veſtimētū. L
Nūc aūt guloſis ñ ſufficiūt fruct⁹ arboꝝ. nō
gña legumiñū. ñ radices herbaꝝ. nō piſces
maris. nec beſtie terre: nec aues celi: ſ; q̄rūt
pigmēta. ꝯpant aromata. nutriunt altilia. ca
piūtur obeſa: q̄ ſtudioſe coquuntur archico
quoꝝ arte. q̄ laute parāt officio miſtroꝝ. ali⁹
cōtūdit et colat. ali⁹ ꝯfundit ꝯficit. ſubſtam
vertit in accñs. naturāq; in artē. vt ſaturitas
trāſeat in eſurientē. vt faſtidiū reuocet in ap
petitū. ad irritandū gulā. nō ad ſuſtētandū
naturā: q̄ ſm h̄ nimis cōtētari ē ad auidita
tē explēdā. Ipſa tñ gule voluptas tā breuis
ē vt ſpatio loci vix ſit q̄tuor digitoꝝ. ſpatio
tp̄is vix ſit totidē momētoꝝ. q̄ō mlīti diſpli
cet guloſis. q̄ꝛ appetūt hre guttur in quo ce
leb̄rat̄ illud ꝯuiuiū lōgū. vt lōgā habeāt de
lectatōeꝫ. ſicut patuit de philoxeno q̄ deſi
derabat hre collū gruis longū. vt diu ſenti
ret dulcedīeꝫ. Sil' et eadē rōne epicuri gutt'
ad celuꝫ optabāt habere. Et eñ ē q̄ꝛ ī gutt'e
delectatō mag' ē et maior q̄̄ ſit in ligua. iij.
etb. ꝓpter quod guloſi metaꝫ ſobrietatis et
tꝑantie excedūt. M Et ſic ſm Inno.
cōtēnitur mediocritas: et ſupfluitas affecta
tur in diuerſitate ciborū et varietate ſaporū.
Auiditas eñ neſcit modū. et voracitas ex
cedit mēſuraꝫ et ſeq̄tur pena. et inde ḡuatur
ſtomach⁹. turbat̄ ſenſus. opprimitur intelle
ctus. inde nō ſanitas et ſalus: ſ; morbus et
mors. Audi ḡ doctrinā ſapiētis et noli aui
dus eſſe in omni epulatōe. et nō effundas te
ſup oēm eſcā. In multis eñ eſcis erit infir
mitas. q̄ꝛ multi ꝓpter crapulā ꝑierūt. Unde
auicēna prima fen. iij. c. vij. Nihil deterius
ſaturitate tp̄e fertilitatis. Multos eñ vidi
mus q̄ ſaturitate ſuffocati perierunt et mortui
ſunt. Querit̄ an aliq̄s comedēs ſm apetitū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

et delectatõez carnis. peccet mortaliter. Et
videt̄ q̄ nõ: q2 i naturalibus deſiderijs pauci
peccãt ſcḋz phm. cõtra apl'๋s. Si ſcḋm carnē
vixeritis: moriemini. Reſpõdeo. ad h̄ pono
aliq̄s ꝯcluſiões 2 correlaria. Prīa q̄ q̄ gulo
ſe viuit: peccat mortaliter: pbat̄. ꝑ vitiū gu
le oēs v̄tutes obūbrãt̄. q2 gre. dic̄. iij. mo.
dn̄ante vitio gule oīe qḋ homies fortiter
egerūt: fortiter ꝑdūt. ſi vēter nõ reſtringitur
ſ v̄tutes nõ tollētur niſi ꝑ peccatū mortale
ergo. ¶ Secūda cõcluſio. vitiū gule cõ
mittit̄. dū q̄s īordiate appetitui ſuo comē
dēdo vel bibēdo ſatiſfacit. pbat̄ h̄ ꝑ beatū
gre. iij. mo. c. xxxiij. vbi q̄nq3 modos poīt
in q̄b⁹ vitiū gule cõſiſtit ſeu cõmittitur. eo
q̄ i ordiate 2 cõtra iudiciū ratõis q̄libȝ ap
petitui ſuo vel tēptatõi ſatiſfaciat. et hi mõi
habētur etiā de cõ. di. v. c. q̄nq3 mõis. vbi
dicitur. Quinq3 mõis nos gule vitiū tēptat
Aliq̄ndo nãq3 idigētie tēpus ꝑuenit. aliq̄n
nõ ꝑuenit. ſed cibos lautiores q̄rit. aliq̄n
q̄ ſumēda ſunt ꝑcurari accurati⁹ expetit. ali
quãdo aūt q̄litas cibor̄ 2 tēpus cõgruit.
ſ i ipſa quãtitate ſumēdi mēſura refectõis ex
cedit. nõnūq3 abiecti⁹ ē qḋ deſiderat. 2 in
ipſo eſtu imēſi deſiderij detēt⁹ peccat. Pri⁹
mū correlariū q̄ nõ ſolū i ꝑcioſis eſcis vitiū
gule cõmittitur. ſed etiā i viliſſimis. patȝ ꝑ
beatū aug. de doc. xpīa. c. i. 2. ij. Et ratõ ē
ibidē aſſigīta. q2 i oīb⁹ talib⁹ nõ vſus rerū,
ſ libido i culpa ē. Et ideo dauid aquã cõ
cupitã effudit. 2 in carnes comedu q̄ ſunt pre
tioſiores aq̄ et eſau culpabil' fuit vēdēs pri
mogenita ꝑpter libidinē quã hūit lēticulū i
comedēdo. xli. di. q̄ſq̄s 2 ſe. ¶ Secū⁹
dū correlariū ꝑcioſa fercla veſci poſſunt abſ
q3 vitio gule. Cui⁹ ratõ ē vbi pri⁹. i oibus
h mõi reb⁹ nõ ex cap rer̄ natura q̄b⁹ vtimur
h cauſa vtendi. et mõ appetēdi approbādū
eſt vel iprobãdū qḋ facim⁹. Tertia cõcluſio
q̄ exceſſus ſumēdi cibū 2 potū. nõ attēdit̄
ꝑnes quãtitatē vniformē rei ſumēde. pba
tur tēꝑantia q̄ refrenare debȝ gulã: n̄ habȝ
remediū rei. ſ mediū ꝑportõis. ergo mediū
illud nõ erit vniforme oīb⁹ quãtū ad cibuȝ
ſumēdū. Nã ſi habere mediū rei: illud me⁹
diū eq̄liter 2 ſcḋm eãdē diſtãtiã mēſuraret
exceſſū 2 debitū modū ſumēdi cibū in oī
bus. qḋ ſimplr ē falſuȝ. q2 phs dicit i eth.
qḋ vni ē parū alij ē multū. Et ergo exceſſuſ
ſumēdi cibū 2 potū: attēditur ſecūdū ꝑpor
tionē cõplexionū cibū ſumēti. q2 magis cor

pulētus de ampliori idiget cibo 2 potu ꝑ
cõſeruatõe nature ſue. et hoc abſq3 vitiõ gu
le. vt pȝ de karolo magno. q̄ ꝑ ſuſtentatõe
nature ſue: idiguit cibo magno. Nã abſq3
vitio gule comedebat i vno prãdio q̄rtã ꝑ
tem arietis anſerē vel leporē vnū. et h̄ quē
fuit debitum ſibi vel modicum. nobis aūt
eſſet magnus exceſſus et vitium. et ſic patȝ
quod dicendum ad queſtionē.

Secunda pars in

qua oſtēditur ſtat⁹ gratie cõmēdabil' 2 me
riti ꝑ ipm laza. pau. vt dicit phs. ij. eth. op
poſita iux se poſita magis elucēſcūt. Et q2
dictū ē de diuite. q̄ ſua cupiditate 2 volupta⁹
te meruit flãmã 2 penã eternã. Dicendū eſt
etiã de paupe. q̄ ſua penuria et miſeria me
ruit glīaȝ eternã. Dicit̄ igit̄ de lazaro q̄ fuit
paup 2 mēdic⁹. de auaro inoiato q̄ diues
purpura 2 byſſo veſtit⁹. Secūdo lazar⁹ vt
famoſus noiat⁹. auar⁹ de voluptate ē diffa
matus. lazarus ad celū vlcerat⁹ ducit̄. aua
rus vt miſer i infernū ſepelit̄ 2 cruciat̄. Cã
ſi. de ſum. bo. Cui habūdãtia ē deliciarū
attēdat ſuppliciū diuitis. cui⁹ tãta i īferno
īter ignes erat iopia. quãta hic epular̄ fuit
copia. i illo ſeculo eſurire 2 ſitire noluit. ꝑ
pterea illic īter flamas ſitiēs ſtillã aque q̄ſi
uit. nec habere meruit. Et ſubdit. diues 2
paup obuiauerūt ſibi. Iſte deſcēdit. ille aſ
cēdit. Iſte de delitijs ad ſupplicia. ille de
ſupplitijs ad delitias. ¶ Moraliter q̄
īter ſecurū cū paupe cupit habere ad celuȝ,
debȝ ſe i hac vita a diuitijs 2 tꝑalibus ex
onerare. vt expeditus xp̄m i paupertate ſequi
poſſit. q2 vt dicit̄. xij. q. ij. glīa. ſocrates. one
ratus põdere auri nõ pōt xp̄ȝ ſeq̄. Naturaliter
eīn mediū capit naturã extremor̄. i. phi. Cū
eīn paupes naſcamur 2 moriamur vita no
ſtra q̄ ē mediū īter pricipiū 2 finē. debȝ etiã
i paupertate foueri. Quare dic̄ arẽſ. i enigma
tibus ſcḋm q̄ recitat hiro. ꝯ rufinū. Statera
ne trãſileas. i. ſtatera ē vita hūana. due pel⁹
les ſtatere ſunt igreſſus i mūdū et egreſſus ḋ
mūdo. Ponat ḡ hõ i vna pelui paupertatē cū
q̄ mūdū igredit̄. et i aliã paupertatē cū q̄ egre
dit̄. 2 iueniet qḋ eq̄ põderabūt. eccl. v. Sicut
egreſſus ē nudus ḋ vtero m̄ris ſue ſic reuer
tet̄. et nihil auferet de labore ſuo. di. xlvij. c.
ſic. dic tu q̄ ꝑpria dicis. q̄ ex q̄b⁹ recõditis i
hūc mūdū detuliſti. q̄n i hūc igreſſus es lu
cem. q̄n de vētre matris exiſti. q̄b⁹ q̄ſo fa⁹

cultatib⁹. q̇buſcꝫ ſubſidijs ſtipat⁹ īgreſſus
es. q. o. ſi recte reſpōdes. dicis nullis ḡ cū
paupꝫtas fuerit nobiſcū a pricipio. ⁊ etiam
erit in fine ſocia i vita nr̄a nō cōtēnam⁹ eaꝫ.
M Sꝫ triplex repit̄ paupꝫtas i h̄ mūdo. ſ.
Egeſtatis ⁊ voluntati contraria.
Honeſtatis virtuoſa ⁊ voluntaria.
Vanitatis vana ⁊ nullis neceſſaria.
Nā p̄ia paupꝫtas dicit̄ egeſtas miſabilis et
iſtā habēt miſabiles pſone. paupes īuolū⁹
tarij. cupiētes habere diuitias q̄s nō hn̄t.
Iſti ſunt plei murmure. accuſant deū de di
ſtributōe īeq̄li rex tēpaliū de tenacitate pxi
moꝝ ⁊ fortūa de īfelicitate iurāt ⁊ blaſphe
māt. detrahūt de q̄b⁹ p̄s. Nō fuerūt ſatura⁹
ti ⁊ murmurabāt. Ve vob murmuratorib⁹
⁊ blaſphemis. Nā iſta paupꝫtas eueit vob
i penā delictoꝝ. qꝛ ſcꝫ deū nō timetis. nom̄
ei⁹ blaſphematis. et multa mala ꝯmittitis.
nōne pp̄ha dixit nō vidi iuſtū derelictū nec
ſemē ei⁹ q̄rēs panē. Depoite igit̄ malicia ve
ſtrā ⁊ cōfidite i deo. q̄ dic̄. nolite ſoliciti eē
dicētes q̄d māducem⁹ aut q̄d bibem⁹. aut
quo operiemur. h̄ em̄ oīa gētes īq̄rūt q̄ īgrāt
deū. ſcit. n. pater veſter qꝛ his oīb⁹ īdigetis
vn̄ aug. nec diuiti obſunt opes. ſi eis bene
vtit̄. nec paupeꝫ egeſtas cōmēdabiliorē fa
cit. ſi īter ſordes ⁊ īopia peccata nō caueat
R Sꝫ q̄rit̄ an talib⁹ egēis īuolūtarijs ſit
etiā ſubueniēdū. Dico qꝛ lꝫ vicioſi ſint vl' ple
ruꝫ vt plimū tn̄ piū ē coꝝ defectib⁹ ſubue
nire. vn̄ p̄s. Beat⁹ q̄ itelligit ⁊c̄. et glo. ſup
illud eccl'. xij. Da miſicordi ⁊ ne ſuſcipias
pctōrē. Qui īdigēti miaꝫ tribuit. nec p deli
cto ſpnit miaꝫ ve facit. Natā em̄ reſpiciēda
ē. nō pſona: q̄ dat īdigēti pctōri. nō qꝛ pec
cator ē. q̄ velit eū i pctīs fouere. ſꝫ qꝛ hō eſt
⁊ iuſt⁹ fiat ⁊ viuat. Sic nō peccatorē ſꝫ iu⁹
ſtū p̄ēdit iuuare nō diligit delictū ſꝫ natāꝫ.
S Secūdo ē paupꝫtas honeſta ⁊ ꝯmēda
bilis qꝛ volūtaria ⁊ ſpōte ppter xp̄ꝫ ſuſcep⁹
ta i q̄ hō nō ſolū ſolicitudieꝫ ſcl'i d'ſerit imo
īdigētijs mūl'tis ſe expoīt. Iſta paupꝫtas nō
ē ꝯtēnēda. qꝛ eā xp̄s dedicauit. xij. q. ij. glo
ria epi. imo de⁹ illā paupꝫtatē eē voluit. vt
ſuſtinētes coronent̄. et diuites i ipis merē⁹
tur. hētur di. xlvij. c. ſic̄. hi em̄ ſunt ſi'liores
xp̄o i coꝝ ꝯuerſatōe. Validiores dyabolo
in tēptatōe. Beatiores i celo i remūeratōe.
Nā p̄io ⁊c̄. Ipe em̄ xp̄s realiter ⁊ affectua
liter paup ⁊ egen⁹ ē fact⁹. iux illō p̄s. Ego
egen⁹ ſuꝫ ⁊ paup. ſm glo. mēdic⁹ ⁊ petēs

Et expoitur de xp̄o q̄ p nob paup naſci vo
luit. et i m̄dicitate viuere ⁊ mori. Et iō mi
les xp̄i nō debꝫ eruſtiare ſignū vile. q̄ō p̄io
rex nr̄ nō erubuit pferre. Vn̄ pr̄ nr̄ franciſcus
hortat̄ fr̄es ſuos ire pro elemoſyna ꝯfidēter
dicēs nec oportꝫ eos verecūdari. qꝛ dn̄s ſe
pauperꝫ fecit i hoc mūdo. Nā paupꝫtas ancꝫ
dn̄s nr̄ eā elegit. miſia ⁊ dedec⁹ erat ſꝫ mō
eā dedicauit ſua acceptōne. et iō a nullo cō
tēnēda ſꝫ imitāda. aug. d' eccl'iaſticis dog.
Bonū ē facultates cū diſpēſatōe paupib⁹
erogare. melius p itētōe deū ſeq̄ndi īſimul
donare. et ablata ſolicitudine egere cū xp̄o
Secūdo ſunt in tēptatōe validiores. Nam
nudus cū īduto mūl'tis pānis ſecuri⁹ luctat̄
qꝛ nō habet vn̄ a colluctante teneat̄. Sic qꝛ
vita noſtra colluctatō ē cū dyabolo. vt dic̄
ap̄l's eph. vi. Nō ē nobis colluctatio aduer
ſus carnē et ſanguiem. ſꝫ aduerſus pricipes
et poteſtates. aduerſus mūdi rectores tene
braꝝ harꝝ. et dyabol⁹ tot⁹ nud⁹. qꝛ de diui
tijs nō curat. Q'ō aūt diuites ex oī pte ſunt
veſtiti. ideo dyabol⁹ poteſt eos ex oī pte te
nere et pſternere in tēptatōe. Paupes vero
qꝛ nudi ſunt euadere poſſunt l'gre. nudi cū
nudo luctari debem⁹. facili⁹ em̄ ad terram
trahit̄ q̄ hꝫ in ſe vn̄ teneat̄. Serpēs em̄ vt di
cit mgr̄ hiſto. hoīeꝫ nudū fugit: ſꝫ īſilit īue⁹
ſtituꝫ. Sic dyabol⁹ ſerpēs antiqu⁹ paupes
fugit. et in diuites tēptatōe ſua īſilit. i.
thimo. vi. Qui volunt diuites fieri inci⁹
dunt in laqueum et temptationē dyaboli.
Tertio ſunt beatiores remuneratōe. qꝛ erūt
iudices aſſeſſores in iudicio. math. xix. In⁹
terrogāte petro dn̄m dicēs. Ecce nos relin
quim⁹ oīa et ſecuti ſum⁹ te. q̄d ḡ erit nobis
q̄d dabis nobis p̄mij. Rn̄dit ihs. In rege⁹
neratōe cū ſederit fili⁹ hoīs in ſede maieſta
tis ſue: ſedebitis et vos iudicātes. xij. trib⁹
iſrl'. Magnū. n. tūc erit iudicare. ſꝫ magis cē
tuplū accipe. et hereditatē eternā p ꝑua pe⁹
nuria accipe et poſſidere. T Vn̄ recitat̄
de quodā rege q̄ hūit duas filias. vnā pul⁹
cerrimā. et aliā turpiſſimā. pulcra ab omib⁹
appetebat̄. turpeꝫ v'o nēo curabat. q̄ flēs in
cōſpectu regis et patris. Dixit rex. noli flere
qꝛ q̄ te accipe voluerit: dabo ei regnū meū
et heredem cōſtituā oīm bonoꝝ meoꝝ. qui
aūt acceperit ſororē tuā: nihil niſi pulcritu⁹
dinem ſecum accipiet. Filia pulcra eſt vita
huius ſeculi. filia turpis: paupꝫtas. qui hac
accipit: heres erit regni eterni. Mathei. v.

Beati paupes ſpũ qm̃ ipoꝝ ē regnũ celoꝝ.
¶ Tertia pauptas vana ꝛ vitupabilis ē. q̄ ē
ꝓpter trāſitoria bona ſpũalia ſiue tpalia. il-
la nō ē neceſſaria ad vitā eternā. nec vtilis fu-
lis fuit mltoꝝ phoꝝ tpe iobis euāgeliſte. q̄
ꝓpter vanā gliaȝ mūdi gēmas pcioſas fre-
gerũt i ſignũ mūdani cōtēptus. Et alij phi
mlti vt liberi⁹ vacarēt ſtudio phie. abijcerũt
ſubſtātiā ꝛ diuitias. Scribit hiero. ad pau
linũ pſbiterũ ꝛ recitaꝛ. xij. q. ij. Socrates.
Nō ſocrates ille theban⁹ hō q̄dē ditiſſim⁹
cũ ad phandũ ad athenas pgeret. magnuȝ
auri pōdus abiecit ꝛ ſubmerſit i mari. q2 nō
putauit ſe ſimul virtutes ꝛ diuitias poſſi-
dere. q2 aũt illa ꝓpter trāſitoria fecerũt ꝛ nō
ꝓpter amorē xpi iō eoꝝ pauptas vitupabil'
ꝛ vana fuit. Sic etiā hēu mltoꝝ pauptas
vitupabil' oñdiꝛ. et ſpāliter illoꝝ de libero
ſpũ. q ꝓpter vanitatē ꝛ ociũ mēdicitatē aſſu
mũt vt labores manuũ fugiāt. illis nulla
elemoſyna ē dāda. ¶ Sed ꝯ h̄ videtꝛ
illud. lxxxvi. di. c. nō ſatis. vbi dicitꝛ ꝙ mīa
oib⁹ faciēda ē. Dicēdũ ꝙ veꝝ ē conſiderata
naſa. vt pri⁹ etiā tactũ ē. ſ; i malicia nō ſunt
fouēdi. Pro quo notādũ ꝙ q̄tũ neceſſariũ
ē ad pñs. poſſunt aliq̄ñ tria genera hoīȝ
petētiũ elemoſynā. Primi petũt ꝓpter bonũ
honeſtũ. vt illi q ꝓpter deũ reliq̄rũt. Nā et in
pauptate dño famulātur ad h̄ vt poſſint li-
beri⁹ cōtēplatōi vacare ꝛ deo ſeruire tales
ſunt religioſi viri frēs ſiue ſorores imitātes
xpm. De qb⁹ bea. gre. iiij. mo. dic. Sũt nō
nulli iuſtoꝝ: q ad apphēdēdũ culmē pfecti-
ōis accincti dũ altiora appetũt exteri⁹ cũcta
dereliquũt. ill' elemoſyna ē dāda cuiuſcũq3
cōditōis exiſtũt ſpũales ſiue ſeculares. vali-
di ſiue infirmi. Secũdi ſunt petentes ꝓpter
bonũ vtile ſiue ꝓpter vtilitatē et ſunt pſone
vtriuſq3 ſexus frēs ꝛ ſorores ſiue alie ſpũa-
les pſone. q nō ſolũ ex priori cauſa elegerũt
pauptatē. ſ; vt infirmis ꝛ debilib⁹ pſōis poſ
ſint adeſſe ſubuenire ꝛ iuuare q̄ mltũ vtiles
ſunt. his etiā nō ſolũ ītuitu caritatis ꝛ de-
uotōis ſ; etiā laboꝝ ſuoꝝ merito datꝛ elemo
ſyna. tertij ſunt q petũt elemoſynā ꝓpter bo
nũ delectabile. ſic ſunt validi mēdicātes q
laborare poſſent manib⁹. qd̄ tñ fugiũt ꝛ oci
uȝ q̄rũt p mēdicitatē ꝯ h̄ qd̄ dicit p pphaȝ
labores manuũ tuaꝝ mādūcabis. Jllis vt
q2 ꝓpter ſecuritatē cibi negligũt iuſtiaȝ. ſub
ſtrahēda ē elemoſyna. vt hētur. v. q. v. Non
omis. niſi iaȝ fame moriatur. vñ hētur. C.
d̄ mēdicātib⁹ validis. l. i. ꝛ. ij. qd̄ hi validi
mēdicātes ſinguli debēt īſpici ꝛ explorari
de integritate corpis et robore ānoꝝ. atq3 d̄ i
ertia ꝛ q̄ repti fuerint abſq3 vlla debilitate re
digēdi ſunt ad ſuitutē ipatoris. et ad colo
natũ ppetuũ. Juſti⁹ eñ feceris ſi iniuſte pe
tētē correxeris. ꝙ ſi ei dederis. vt hēꝛ ex glo.
pdicte. l. et ex alia glo. ſup mat. q̄ h̄ additꝛ.

Tertia pars in qua

oſtēditꝛ icuitabilis ſtat⁹ pmij. ad quē iuxta
meritũ quilib3 iuſte ordiaꝛ vl' demeritũ ibi
factũ ē vt moreret mēdic⁹. ¶ Nota ſin⁹
abrahe dicitꝛ loc⁹ reqēi. vbi nullũ malũ nec
pene nec culpe ē. vbi ſancti prēs poſt mortē
plene purgati añ mortē xpi hitabāt. et mō
accipitꝛ i ſcriptura p loco eterne beatitudis.
Seq̄ꝛ mortu⁹ ē etiā ꝛ diues et dānat⁹ ē ad
penas īferni i qb⁹ leuauit oclos. nō corpa-
les. ſ; mētales ad lazarũ exñtē i loco q̄etis
et beatitudis. clamādo p deſideriũ īflāma-
tiȝ di. Pater abrahā. vt euȝ magis alliceat
ad miſerandũ pſma pietate. Mitte lazarũ vt i
tingat ꝛc. vbi ꝯſidera miſer pctōr. dicitꝛ bea
ti gre. i omel. Nō nimiꝝ diues cum ci⁹ in
hac vita miſeri nō voluit. in ſuo ſupplicio
poſit⁹ pīocariũ q̄rit. Et q vulnerato paupi
mēſe ſue mīma dare noluit. i īferno poſit⁹
vſq3 ad mīma q̄rēda pucit. Nā guttā aq̄ pe
tijt q micas panis negauit. Uocat aũt exire
mũ digiti lazari modicũ ſuffragium meriti
ſui. Et p guttā aq̄ modicũ refrigeriũ grē et
miſericordie. Petebat aũt aquā grē ei refri
geriũ lingue. q2 in līgua maxīe torq̄batꝛ. q2
ſcdm gre. i ipa vt ptimũ peccauerat. p guſtũ
epulādo quotidie ſplēdide. p loq̄lā q2 poſt
epulas ſeq̄tur varia loq̄citas. Sed ꝯſidera
pctōr q̄le reſpōſuȝ hūit. q tāmodicũ petijt.
Jili recordare ꝛc. Aug. ideo rogās diues
nō exaudit i tormētis. q rogātē paupēȝ nō
audiuit i terris. Seq̄tur i his omibus. i. ex
dictis oibus ſcȝ meritis ꝛ demeritis iuſto
iudicio magnũ chaos firmatũ ē iter nos et
vos. Nō expoit magiſter. iiij. ſentētiaꝝ di.
vlti. ſic poſita eſt hic iuſticia. illic iniq̄tas. q
nullatenus aſſociari valēt. adeo eñ ſancti
dei iuſtie additi ſũt. vt nlla cōpaſſiōe ad re
pbos trāſire valeāt. nec dānati pñt accedere
ad ſanctos cōregnandū. nec ad cōgaudē
dũ quare fruſtra petis. Seq̄ꝛ rogo qd̄ nō

dicit ex caritate. qꝛ eã nõ habuit. ſed timore
ſeruili. ne ex ipoꝝ cõſortio eius pena auge
retur cuꝫ fuerit eis in vita occaſio peccandi
Tũ ex ratõe diuitiaꝝ relictaꝝ ad abuſum tũ
ratõe male vite ꝑ quã dedit exẽpluꝫ ſeq̄ndi
Ex his ſumitur argumẽtũ ꝙ dãnatoꝝ pena
creſcit vſqꝫ ad iudiciũ ĩ tormẽtis. ſeq̄r aũt il
li Abrahã ac ſi di. fr̃es tui. ꝛ q̄ cũ eis ſunt
ĩ mũdo. hñt moyſeꝫ q̄ docuit moralia ꝛ ꝓ/
phas q̄ miſtica docuerũt credẽda. q̄ cõtinẽt
p̄mia beatoꝝ ꝛ ſupplicia dãnatoꝝ. Et ideo
audiãt illos ꝛ mõita coꝝ ope impleãt ꝛ ſal
uabũtur. ℣ Moraliter ĩ hac pte ad ꝓrio
reꝫ emẽdatõeꝫ peccati ĩſtruimur de mag̃ eq̄li
tate dei. q̄ de ſua iuſticia vnicuiqꝫ qđ ſuuꝫ
eſt et ſibi cõpetit donat. iuſtis ꝓ remũeratõ
ne bonoꝝ vitã glĩe. iniuſtis dãnatõeꝫ pene
ſcdm vniuſcuiuſqꝫ ꝓpriã diſpoſitõem. Sic
eñ ſol ſtans ĩ medio celi ſuã ĩfluit v̇tuteꝫ ꝛ
actõeꝫ. ſcđꝫ diſpoſitõeꝫ recipiẽtiũ. ĩ vno cau
ſando calidũ. ĩ alio frigidũ. ĩ alio leticiã. in
altero triſticiã. ſicut patꝫ in aq̄la ꝛ noctua.
Sic de⁹ q̄ ẽ cauſa p̄ia ſcdm auctorẽ de cau
ſis. ĩfluit bonitatẽ ſuã vna ĩfluxiõe. ſꝫ res ñ
recipiũt illã bonitatẽ oẽs eq̄liter. ſꝫ ſcdm ca/
pacitatẽ ſue nature. vna bonũ. altera malũ
Sic iuſti ꝛ diſpoſiti gaudiũ ꝛ leticiã ſem/
piternã. mali ꝛ ĩdiſpoſiti iter vicia ꝛ pecca
ta ꝓturbatõeꝫ ꝛ triſticiã. Iſcdm eñ boetiuꝫ
nullũ bonũ irremũeratũ dimittit̃. nec malũ
ĩpunitũ. Quare dı̃c gre. et alle. de pe. di. i.
medicia. dicẽs. ſine vltõe delictũ ñ deſerit
aut eñ ipe hõ ĩ ſe hoc punit. aut hoc de⁹ cũ
hoĩe vindicãs ꝑmittit. ℟ Neq̄q̄ ergo
peccato ꝑcit̃. qꝛ nullatenꝰ ſine vindicta lax
atur. Et h̄ patet tripliciter. ſcꝫ Deſig̃r̃ ꝑ fi
gurã. Declaratur ꝑ ſcripturã. Informa
tur ꝑ naturã. Prio patet ꝑ figurã. Nam
adam peccauit cõmedẽdo cibũ vetitũ ꝛ pu
nitꝰ ẽ. nõ ſolũ ĩ ſe. ſꝫ etiã ĩ omibus poſteris
ſuis. geñ. iij. Cayn interfecit abel. et ipſe a
lameth interfectus eſt. geñ. iiij. Item pro/
pter maliciam hominum totus mundꝰ ſeu
genus humanuꝫ diluuio ꝑijt. excepto noe
et q̄ cũ ipo ĩ archa erãt. geñ. vij. Itẽ pharao
ꝛ oĩs pp̄l'us egiptiacus mľtis plagis puni
tus ẽ. et finaliter ĩ mari rubro ꝑierũt ꝛ ſub/
merſi ſunt eo ꝙ cõtra dñm populũ eius di/
mittere noluerũt. exo. ĩ pl'ib⁹ ca. De q̄bus
plagis in ſpeculo vincentij li. iij. c. v. tales
habentur verſus. Sanguis rana culex
muſce pecus vlcera grãdo. Brucus caligo
mors pigra prima necãdo. vel alij ꝛ meliꝰ
Prima rubens vnda. ranaꝝ plaga ſecũda.
Inde culex triſtis. poſt muſca nocẽtioꝛ iſtis.
Quita pecꝰ ſtrauit. veſicas ſexta creauit.
Poſt ſeq̄tur grãdo. p⁹ brucꝰ dẽte nephãdo.
Nona tegit ſoleꝫ p̄iaꝫ necat vltima ꝓlem.
Itẽ filij iſrľ ꝓpter peccata coꝝ. xl. ãnis afflı
cti ſunt ĩ ſolitudĩe. et ãnus ꝓ die cõputatur
nũeri. xiiij. Itẽ receſſerũt a deo facientes vi
tulũ cõflatilẽ quẽ adorauerũt. ideo g̃uiter
puniti ſunt. et ceciderũt vigĩtitria milia ex
eis. exo. xxxij. Et h̄ eadẽ replicat apl's di.
Nõ ĩ pl'ibus diſplicuerũt deo. Nã in deſerto
ꝓſtrati ſunt. Et ſeq̄tur. hec aũt ĩ figura facta
ſunt noſtri. vt nõ ſimꝰ ꝯcupiſcẽtes maloꝝ
ſicut ꝛ illi ꝯcupierũt. i. coꝝ. x. Vñ afflictio
nes oĩm p̄dictoꝝ. typũ gerũt reꝓboꝝ. q̄ ĩ in
ferno dãnati ſunt. et cruciãtur eternaliter ſe
cũdũ ꝙ oſtẽdit apl'us vbi ſup̄ di. Hec oĩa ĩ
figura cõtingebant illis. ſcripta ad noſtrã
correctõeꝫ. ĩ quos fines ſeculoꝝ deuenerũt
Et ſic patꝫ q̄m peccatũ ſine vindicta ñ lax
at. et h̄ ꝑ figurã. Secũdo oſtẽdit̃ h̄ ideꝫ
ꝑ ſcripturã. et hoc ꝑ̄ſentis euãgelij de diui
te epulone. q̄ ĩ iferno ſepultus eſt. et maxis
cruciat̃ tormẽtis. imo modica gutta dene/
gata fuit ſibi. vt refrigeraret linguã ſuã. eo
ꝙ micã panis prꝰ lazaro negauerat. Et iõ
abrahã dicebat. Fili recordare qꝛ re. bo. in
vi. tu. et la. ſimiliter mala. nũc aũt cõſolat̃.
tu vero cruciaris. Ideo hydelbcrꝰ cenomẽ
ſis epũs. vt hẽtur ĩ ſpecľo vincẽtij li. xxvi.
ne ĩ locũ huiꝰ tormẽti veĩret. quotidie xp̄m
taliter exorabat Ut ĩtrare me ñ ſinas ĩferna
les medicias. vbi error. vbi metꝰ. vbi fetor
vbi fletus. vbi reprobi detegũtur. vbi rei cõ
fũdũtur. vbi tortor ſemꝑ ſedẽs. vbi vermis
ſemꝑ edens. vbi totum hoc ꝑhẽne. qꝛ pre/
pes mors gẽhẽne. Me recepter ſyon illa. ſy
on dauid vrbs tranq̄lla/in qua lux ꝑhẽnis
vbi eterna pax. ad quã ſuſpiro. te requiro vt
tecum inhabitem amen. Unde habetur
in ſpeculo vincentij li. xxiij. c. xviij. de mau
ritio imperatore. qui dum eſſet vir deum ti
mens malebat in hoc ſeculo facinoꝝ ſuoꝝ
corporali ſupplicio vindictam perſoluere.
q̄ꝫ tormentis gehẽnalibus cruciari. Qđ cũ
iugiter in ſuis orationibus dominũ depre
caretur exaudiri meruit. Quadam itaqꝫ no
cte dum in ſtratu ſuo quieſceret. vidit per

ſomniū ante ſe eneā ſaluatoris effigiē. que
erat ante portā palatij. ex qua ē vox emiſſa
dicens ad euȝ date mauritiū. Et tenentes
eū quidam iudiciarij miniſtri exuerūt euȝ.
Tunc ait ad eū ſaluatoris ymago. vbi vis
reddā tibi mala q̄ meruiſti hic aut ī futuro
Et ille. O amator hoīȝ dn̄e hꝭ potꝰ ꝙ ī illo
Tūc iuſſit diuina vox eū tradi ⁊ ꝯſtātinaȝ
eiꝰ vxoreȝ ⁊ oēm eiꝰ cogītōem foce militi.
Expgefactꝰ vero miſit ad exterſiēdū philip
pū generū ſuū. Cui igiť aſſiſtēti dixit mau
ritiꝰ. Scis iter agmia noſtra aliquē militeȝ
noīe focā. Cui ille ſcio vnū. Et iperator cu
ius ē q̄litatis. Qui ait iuuēis. timidꝰ ⁊ te
merariꝰ. Tūc referēs aug. ſomniū philippo
glĩficauit magĩfice dn̄m ꝑ huiꝰ reuelatōe.
Poſt hꝭ aūt mauritiꝰ auguſtꝰ ī hoſtili terra
poſitꝰ cū milites ſuos ferro a rapis abſtine
re ꝯpelleret. nec eis ſtipēdia ꝯſueta largiretꝛ
Focā rogare ceperūt vt ipij regnuȝ ſup eos
acciperet. Quibꝰ ſepe dictꝰ focas obediēs re
galē purpurā ſumpſit. Qd̄ audiēs mauriti
us aīo diſſolutꝰ rebꝰ aduerſiȝ ſe fluētibus
ceſſit ⁊ ī quādā ſiluā mari contiguā fugit.
In q̄ cū vxore ⁊ q̄nqꝫ filijs iuſſu foce ceſa
ris iterēptꝰ ē certe ille dn̄s fuit deuotꝰ ⁊ ma
gne fidei q̄ ſic penis credidit īferni ꝙ malu
it hic puniri ꝙ alibi. A Cuiꝰ oppoſitū
multi īcreduli xp̄iani ſentiūt dicētes. Si de
neꝰ nō de īferno ⁊ paſtor de lupo aſſereret,
nihil dareť eis. Sicetiā q̄dā ruſticꝰ dū quē
daȝ p̄dicātē audiret de penis īferni loq̄ntē
ait. Maledictꝰ ſit q̄ tibi credat. q̄ȝ ibi nūq̄
fuiſti. Cui frater ſi aliq̄s inde rediret. et tibi
de peīs īferni diceret. nō crederes ei nec ceſſa
res a malo. q̄ȝ ſicut ille exiuiſſet. ita ⁊ tu cre
deres ꝑ īde poſſe egredi. ꝭ crede mihi. īfernū
ita ꝓfūdū eſt. ꝙ nullꝰ pōt inde aſcēdere. ita
clauſuȝ ꝙ nullꝰ pōt īde exire. ita cuſtodituȝ
ꝙ nullꝰ pōt euadere. Vn̄ iob ſcribiť. vij. c
Sicut cōſumiť nubes ⁊ ptrāſit. ſic q̄ deſcē
dit ad īferos n̄ aſcēdet. nec remittetur vltra
ī domū ſuā. nec cog̃ſcet euȝ ap̄liꝰ locꝰ eiꝰ. et
tamē īroitꝰ ē facilis. exitꝰ aūt īpoſſibilis. q̄ȝ
vnico paſſu īramꝰ. ꝑ infinitos aūt exire n̄
valemꝰ. Nam vno ſolo paſſu quo aīa exit a
corpe. ſi peīor ē ſubito ad īfernū deſcendet.
Vn̄ iob. xxi. In boīs ducūt dies ſuos. et ī
pūcto ad īferna deſcēdūt. vbi ex diuina iu
ſticia q̄ ibi cruciētur maniſeſtať. Dānati
cruciabuntur die ac nocte ī ſcla ſeclo. Et poſ

ij. Et maxīs peīs. vt peccata eo vindicentꝛ
q̄ ī his v̄ſibꝰ cōphēdūtur. ſcȝ. Iudice ſcrip
tura caligo vīcl'a flagella. Frigꝰ flāma ti
mor v̄mis ꝯfuſio fetor. Sūt pate pene q̄s
quiſqꝫ debet timere. Tertio oſtēdiť vin
dicta peccato ꝑ naturā. Et hoc ī punitōe
reprobo. Nā iuſtū ē. et iuſticia dei hꝭ req̄rit
ꝙ q̄ ſemp manet ī culpa. ſempqꝫ maneat ī pe
na. vn̄ beatꝰ gre. et recitať de pe. di. i. §. pōt
Iuſte punit deꝰ malos eternaliter. vt q̄ ī hac
vita nūq̄ voluerūt carere peccato: nūq̄ care
ant ſupplicio. Illud etiā oſtēdiť exēplariter
ī natura. Nā vt refert yſido. li. ethi. li. xvi. c
iiij de quodā lapide q̄ abeſton noiať. hic ta
lis ē v̄tutis ⁊ cōditōis. ꝙ cū ſemel accēdiť
nūq̄ extinguetur poſtea. Cuiꝰ ratōem aſſi
gnat dn̄s albertꝰ dicēs. hūc lapidē quādā
habere pinguediēȝ iterius īcluſaȝ. q̄ ē mate
ria ⁊ fomētū ignis. ita ⁊ ī ſimili eſt de iſtis
q̄ in īferno igne ichēnali cremātur ⁊ puniū
tur. q̄ cū culpā mortalis criminis ſemp ī ſe ha
beāt īcluſaȝ que ē fomētū ignis īfernalis ⁊
totiꝰ cruciatōis. ideo ignis īfernalis nec ve
ternū ab eis nūq̄ ſepatur. et ī eternū nūq̄
extinguitur. Iuxta illd̄ yſae. vlti. q̄ in ꝑſona
dei de eis ſic iq̄t. Qui p̄uaricati ſunt in me
vermis eo nō morietur et ignis eo nō ex
tinguetur. et erūt vſqꝫ ad ſacietatē oī car
ni. B Sed queriť an in inferno v̄mis
ſit maior pena ignis. Et videť ꝙ ignis ſit
maior. q̄ȝ ſcd̄m aug. xij. de ciui. dei. iiij. ni
hil igne vrente ē moleſtiꝰ. Cōtra. illa pena
maior eſt quā hō magis cupit effugere. ſed
hoīes magis cupiūt effugere penā mēns ꝙ
corpis. vn̄ vt aliq̄n effugiāt vehemētē triſti
ciaȝ interficiūt ſe. Cuȝ ergo vermis ſit pena
mentis. q̄ȝ eſt remorſus cōſciencie. et pena
ignis ſit pena corpis. maior eſt pena v̄mis
ꝙ pena ignis. Reſpōdetur ad hoc ſcd̄m ri
chꝭ. in. iiij ſup magiſtrū di. vlti. ꝙ vermis
dupliciter poteſt accipi aut ꝓprie. ſcȝ ꝑ ver
me corpali. aut methaphorice. ſcȝ ꝑ remor
ſu cōſciencie. vermis dicitur in quātuȝ ori
tur ex turpitudie peccati. ſicut vermis ex pu
tredine corpali. ⁊ animā ſpiritualiter puni
endo affligit. ſicut v̄mis carnē ipſaȝ mordē
do vel puniendo, vtroqꝫ modo dicunt aliq̄
ibi eſſe penam vermis. propter hoc ꝙ diciť
ſcriptura. iudith vltimo. Dabit ignem et
vermes in carnes eorum. Et eccleſiaſtici.
vij. Vindicta carnis impij ignis ⁊ vermis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Uermis aūt puniens carnē: eſt vermis cor
poralis: vt eis videt̄. Quāuis autē augu.
xxi. de ciui. dei. c. ix. dimittat ſub dubio.
Utrū in īferno erūt vermes materiales vel
nō. cōiter tamē tenet̄ q̄ nō: q2 vegetabilia 2
bruta nō remanebūt. eo q̄ nūq̄ būerūt or
diez ad īcorruptōez: et poſt iudiciū nō erit
generatio 2 corruptō. Dicit igit̄ ricb. p penā
ergo vermis ītelligit ſacra ſcriptr̄a remorſuz
cōſciētie quo 2 ſi pricipaliter 2 imediate af
fligat̄ aīa. eo m̄ ex cōſeqnti: et p quādam re
dūdātiā etiā affliget̄ caro. C Uñ caro
dānatoꝝ affliget: et ab exteriori 2 ab iterio
ri. Et ſic q̄rere vtrū in dānatis ſit maior pe
na vermis q̄ ignis eſt q̄rere. vtrū remorſus
cōſciētie ſit eis maior pena: q̄ illa q̄ in eis
cauſat̄ ex igne. Ad qd̄ ſimpliciter dicēdū q̄
ſic. et pōt ſic declarari. Sicut magitudo de
lectatōis penſat̄ ex trib⁹. ſcz ex magitudine
boni cōiūcti. et ex bona diſpoſione potētie
ad ſuſcipiēdū paſſiōez delectatōis. et ex p
fectōe cōiūctōis. Sic magnitudo doloris
pēſat̄ ex magnitudie mali cōiūcti. et ex h̄ q̄
potētia ē m̄tū diſpoſita ad patiēdū ab illo
malo: et ex forti cōiūctōe mali affligētis cū
illa potētia. D Malū eñ itern⁹ affligēs
aīam dānatā. eſt ppetua carētia ſue pfectio
nis ad quā erat apta nata. iquātū illa carē
tia apphēdit̄ ſub certitudie ſibi ieſſe p pec
cato pprie volūtatis. Hec eñ carētia: vt ſic
apphēſa. ē illud maximū malū qd̄ aīam af
fligit qd̄ longe magis ē bone diſpoſitōi aīe
cōtrariū q̄ actō ipi⁹ ignis. Aīa etiā ē magis
diſpoſita ad patiendū a malo p̄dicto q̄ ab
ipo igne. qd̄ patz q2 ipe ignis nō ē apt⁹ na
tus aīam affligere ex ppria virtute imedia
te. ipaz eñ nō affligit imediate. niſi inquā
tū ē īſtrumētū diuine iuſticie. et poſt iudi
ciū affliget aīam: etiā corpe mediante. Aīa
aūt patit̄ a p̄dicto ſpūali malo imediate: et
p ſe. Cōiūctio etiā eſt fortior: q2 fortior eſt
apphēſio p intellectū: q̄ p ſenſum. et q̄uis
poſt corpis reſūptōez illud malū qd̄ voco
vermē. et ipm ignē apphēdat p ītellectū: ta
men principali⁹ apphēdet ignē p ſenſuz. 2
vermē per ītellectū. q2 vermis ē q̄d magis ī
telligibile cū ſit aliq̄d ſpūale q̄ ignis: cū ſit
aliq̄d ſenſibile. Uermis etiam eſt p̄ſentior
aīe q̄ ignis: q2 corpalia nō poſſunt eſſe ītra
aīam ſicut ſpūalia. Malū aūt qd̄ eſt aīe rea
liter p̄ſenti⁹: et ab ea cogitū pfecti⁹ ſibi 2 for
tius eſt cōiūctū. Ad primū argu. ī ſi cōtrariū
dicendum q̄ illud verbuz aug. intelligen
duz eſt de moleſtia q̄ infertur p inſtrumen
tum corporale 2 ceteris paribus.

Feria ſexta poſt Reminiſcere.

Homo quidam

erat paterfamilias q̄ plātauit vi
neā 2 ſepē circūdedit ei. Math.
xxi. E Uidem⁹ rem bene munitā poſ
ſe magis cuſtodiri 2 cōſeruari q̄ ſine muni
tione. Nā ciuitas forti muro circūdata ſecu
rior eſt: et ab boſtib⁹ min⁹ īpugnat̄. Eſt eñ
pena capitis. q̄ murū ciuitatis violēter ſca
lis ſiue alijs modis trāſcēdit: vt bētur. ff.
de rerū diuiſiōe. l. q̄s ſi violauerit. Uñ re
m⁹ frater romuli occiſus tradit̄ ob id q̄ mu
ruz ciuitatis rome volūtarie tranſcendit. vt
eñ glo. ibidē dicit. Duo erant fratres q̄ ro
mam fecerūt. et cū cōtētio eſſet cui⁹ nomie
vocaret̄ roma a remo vel romulo: forte ob
tinuit romul⁹ 2 dñs remāſit: q̄ poſtea fra
trez occidi fecit. q2 cōtra ſuū fecerat iterdi
ctū in trāſcēdēdo muros. Sic de⁹ rex celoꝝ
magnā edificauit ciuitatē. ſcz ſanctā eccl'iā
quā vt vineā ſpecioſiſſimā plātauit. vites
eius ſcz deuotos xpianos m̄tiplicauit. et
cuſtodia fortiſſima angeloꝝ eā muniuit. et
circūdedit cōtra boſtes. q̄ ſub pena capitis
2 īdignatōis omīpotētis dei. appropinq̄re
nec trāſcēdere poſſunt murū iſtū magnū 2
altū. Uñ biere. i. deus ad angelicā poteſta
tem loq̄tur dicēs. Ego dedi bodie ī ciuita
tem munitā 2 ī murū eneū ſup oēm terram
regib⁹ iuda id eſt cōfitentib⁹ xpm 2 princi
pibus eius 2 ſacerdotib⁹: et omi pplo iſrl'.
et bellabūt aduerſuz te. ſcz demones 2 nō
p̄ualebūt: q2 tecū ego ſuz ait dñs: vt liberē
te. Bene igit̄ dicit̄ q̄ hō q̄daz. ſcz de⁹ erat.
F Queritur an ſeps vel murus angelice cu
ſtodie vnq̄ diripiatur: cū homo ſpernit cu
ſtodiam: et peccatis obſtinatur. Et videtur
q̄ ſic. yſa. v. Auferaz ſepes eius id eſt cuſto
diam angeloꝝ. Item ezech. xxxviij. Cadēt
ſepes 2 muri eius corruēt igitur. Cōtra de
nemine eſt deſperandum q̄diu eſt in vita
ſicut auguſtin⁹ dicit primo retractationum
ſed deſperanduz eſſet de obſtinatis niſi poſ
ſint cōuerti 2 fieri boni. ergo. Reſpondēdū
q̄ duplex eſt cuſtodia o[illegible] dam generalis q̄
fit circa totam vni[illegible] gentem. queda; vero

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ꝑticularis que eſt circa vnam pſonam ſin/
gularē. Primo nō dimittit angelus cuſtodi/
re. ſicut dicit ꝙ michael qui erat princeps
ſynagoge. nunc eſt princeps eccleſie. G
Secūdo modo dicūt cōīter. ꝙ nūꝙ dimittit
hoīem cuſtodire ꝙdiu ꝓficit. ſed nō ꝓficit ī
obſtīatis ad eoꝝ ſalutē. ideo aliquo mō eos
dimittit: nō tñ oīno ꝙdiu ſunt viatores. cū
cuſtodia ſit ei executō q̄dā diuine ꝓuidētie
circa hoīez viatorē. deꝰ aūt ꝓuidētiā n̄ ſub
trahit alicui quātūcūꝗ malo. In mō aūt il
lo ſcribētes diuerſificātur. Quidā eñ di/
cūt ꝙ dimittit ꝙtū ad cuſtodie actū q2 actu
nō cuſtodit. ſ nō ꝙtū ad habitū. q2 ſemꝑ ē
ꝑatus ad cuſtodire. ſi vellet a malo reſipiſci
ſ h nō. q2 cū nullꝰ ꝙdiu ē viator. ſit oīno ī
poſſibilis ad bonū 2 ita poſſet ei āgelꝰ mlͭ
ta comoda iptiri. ꝙtū ad officiuz cuſtodire
ſpectat. nō videt igit ꝙ actu n̄ deſerat oīno
Alij dicūt ꝙ duplex ē officiū āgelice cuſto
die. quoddā reſpectu corꝑis. ſ. dfēdere ne a
demōe opprimat. quoddā reſpectu aīe. ſcȝ de
fēdere ne a demōe ſubuertat. Quātū ad pri
mū nō deſerit. ſ quātū ad ſcd̄m. eo ꝙ iam ē
ꝑuerſus. 2 fruſtra laboraret. Sȝ nec h ſuffi
cit. q2 cuſtodia pricipalꝰ reſpicit aīaȝ ꝙ cor
pus. licȝ aūt talis aīa ſit actu ꝑuerſa: nō tñ
eſt ad cōtrariū īpoſſibilis facta. Alij dicunt
ꝙ ſubtrahit bñficiū cuſtodie obſtīato. ꝙtuȝ
ad hoc ꝙ nō īſtigat ad bonū. cū bonū tota/
liter deſpiat ei ſ nō quātū ad h ꝙ reuocet a
malo. Plura eñ mala faceret ꝙ facit. ſi euȝ
nō reuocaret: et ꝓgreſſuȝ tēptatoris aliquā
do īpediret. vñ etiā ſic n̄ deerit cuſtodia an/
tixpi: et h ſatis ꝓbabiliter pōt ſuſtineri. Et
ſcd̄m hāc viā patȝ ad auctoritates reſpōdē
dū. ꝙ itelligūtur de cuſtodia generali. aut
ſi de ſpeciali itelligūtur: ſic itelligūtur ꝙtū
ad efficaū boni: q2 nō īſtigat ad bonū. H
Queritur ſcd̄o. vtrū angelo cuſtodiēti acci/
dat aliqd̄ gaudium ex ſalute cuſtoditi: ꝙ
ſic videt luc. xv. Gaudiū eſt āgelis dei ſuꝑ
vno peccatore penitētiā agēte. ſ nō gaudet
de penitētia niſi ꝓpter eoꝝ ſalutē. ſi ergo eis
accreſcit de penitētia. gaudēt multo fortius
de ſalute. I Cōtra q̄ pōt nouiter gaude
re pōt nouiter affici. ſ affectōes ī āgelis be
atis ſunt oīno ſtabilitate et q̄ete. g̃ nō poteſt
eis cōtingere [gau]diū [n]ouū. Reſpōſio dicē
dū ꝙ gaudiū beat[orum] [e]ſſe iudicat ī habitu
caritatis. nullū eñ i eis ē gaudiū niſi carita
te regulatū. Vñ ſcd̄m magitudinē caritatis
erit gaudij magnitudo. Sic aūt eodē habitu
caritatis pōt hō plēs ſimlͭ diligere: imo ha
bēs caritatē eodē habitu diligit oē diligi/
bile. 2 nō variat. nec mltiplicat habitꝰ ꝑ di
ligibiliū variatōez vel mltiplicatōez. ſ ſo/
lū multiplicat motꝰ 2 actꝰ eo ꝙ plā ſimlͭ 2
vno actu diligere n̄ pōt. vt eodē motu ī plā
ſimlͭ moueri Sic pōt hō 2 angelꝰ beatꝰ eo
deȝ habitu caritatis 2 gaudij ſimlͭ de plu/
ribus gaudere habitu gaudij non augmē/
tato. nec multiplicato per augmentatōem
vel mltiplicatōez obiectoꝝ. et h vno actu ſi
voluerit. et etiā pluribꝰ ſcd̄m īpetū volūta
tis. Sicut eñ itellectꝰ beatoꝝ pōt ſimlͭ ad
plura cōuerti. et vno actu ſimlͭ plura itelli
gere. ſic eoꝝ volūtas 2 affectꝰ pōt ſimul et
vno actu plā amare n̄ ſolū ī generali. ſ etiā
ī particulari ſe ſuꝑ ſinglā cōuertendo. K
Sed q2 poteſtas nō aufert poteſtatē na/
ture. ſ neceſſitatē attritōis 2 limitationis
glorie nō cōpaſſibilē. Ideo affectꝰ gl̄ioſus
ſimul 2 vno actu. pōt moueri ad plura. pōt
etiā 2 plibꝰ actibꝰ 2 motibꝰ ad plura mo/
ueri. nō eodē nūc. ſ in diuerſis. Et ita vno
actu vel diuerſis pōt de pluribus gaudere.
vtroȝ eodē mō pōt creſcere eiꝰ gaudiū ꝑ cre
mētū obiectoꝝ. nō ſcd̄m habitū. q2 idē ha/
bitꝰ ſemꝑ manet ſicut ideȝ habitꝰ caritatis
nō ſolū ſcd̄z actū. q2 plꝰ gaudet quodāmō
de plibꝰ ꝙ de paucioribꝰ plus etiā gaudet
de bono melioris. ꝙ de bono minꝰ boni:
2 hoc fortaſſe ſiue vno motu. ſiue pluribꝰ
moueat. Sed ſi opponeret aliq̄s cōtra h
qd̄ dictū eſt. ꝙ vno actu 2 motu poſſit an/
gelus plēs diligere. q2 īpoſſibile ē eūdem
motū eſſe itenſuȝ 2 remiſſuȝ. cōſtat ꝙ ange
lus magis diligat meliorē 2 itēſiꝰ. et minꝰ
itenſe de alio ergo īpoſſibile ē ꝙ eodē mo/
tu 2 actu ſimlͭ gaudeāt de vtroꝗ. Itē mar
tires 2 virgines. et ꝑdicatores gaudēt ſpe
cialiter de priuilegijs ſuis. vnde dicit cōi/
ter ꝙ eis aureola debeat. ſed ſi vno actu de
oīm bono gaudeāt. nō videt ꝙ poſſint plus
gaudere de bonis ꝑdictis ꝙ de alijs eoibꝰ
que geſſerūt. ergo ſcd̄m iſtuȝ modū aureo
la nulla erit. Reſpōdeo nō negatur q̄n be/
ne poſſit ferri diuerſis motibꝰ amoris gau
dij in diuerſa. ſed hoc aſſerit ꝙ vno 2 eodē
actu et motu poſſunt ſilͭ gaudere de pluribꝰ
imo de omnibus beatis. Cuȝ eñ poſſi it eoꝝ

ꝙ gaudiū beatorum eſſe

enī ī eis eſt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

intellect⁹ ſimul ad diuerſa ferri. et nõ ſit mi
nus potẽs affect⁹ coꝝ ꝙ̄ intellect⁹ poteſt ſi
militer ſimul actu amoris moueri ad diuer
ſa et qꝛ i oib⁹ erit vna ratio. gaudij et amo⸗
ris ſm plus et min⁹ ꝑticipata. ſcꝫ amoꝛ dei
et caritas. nã plus amabitur q̃ pl⁹ deũ ama
bit: ſ; itellect⁹ ſimul appꝛehẽdet illã ratõeꝫ ſe
cũdũ magis et min⁹ eẽ i diuerſis. ſic etiaꝫ
effect⁹ ſm magis et min⁹ eẽ i diuerſiſ. ſ; effe
ct⁹ ſil'ſm magis et min⁹ mouebit̃ ad diuer
ſos. et ẽ exẽplũ ſi lux ſolis ageret volũtarie
cũ ex hoc ñ eẽt min⁹ potẽs ꝙ̄ nũc. cũ agit
tantũ natãliter. imo mlto potẽtioꝛ nũc vno
actu ſimul ⁊ motu illumiaret ⁊ calefaceret
oĩa q̃ i dyaphano ponerẽtur ⁊ licꝫ multipli
caret ⁊ augeret i ipa virus illumiandi ⁊ ca⸗
lefaciẽdi. vel act⁹ neceſſario mltiplicaret̃. et
licꝫ vno actu oĩa ſimul illumiaret ⁊ calefa⸗
ceret. nõ tñ eq̃liter oĩa. imo magis q̃ magis
eſſent calefactibilia ⁊ illumiabilia. et min⁹
que min⁹. vt i oppoſito ſe habꝫ. Nõ ẽ ergo
icõueniẽs eũdẽ actũ q̃ eſt ſup diuerſa. ſecũ⸗
dũ vnã ratõꝫ ab eis ꝑticipata ſm magis ⁊
min⁹ eẽ iteſiuꝫ et remiſſiuꝫ. Ad argu. ꝓ̃ruũ
dicẽdũ. qꝛ licꝫ i beatis ſint affectiões ſtabili
te quo ad habitũ. qꝛ affectiões ad gl'iam fa⸗
ciẽtes. ibi erũt ꝑpetuo ſtabilite. et oppoſite
erũt oĩno ab eis ſepate: tñ non eſt neceſſe ꝙ
act⁹ affectionũ nõ poſſint ſupdicto mõ mul
tiplicari. ⁊ Queriẗ tertio vtrũ ex dãna
tione cuſtoditi icurrat angel⁹ cuſtodiẽs ali
qd detrimẽtũ. et videt̃ ꝙ ſic. yſa. xxxiij. An
geli pacis amare flebãt. Sed nulla eſt i eis
cauſa flet⁹ niſi dãnatio cuſtoditi. ḡ. Itẽꝫ in
geſtis beati iohãnis euãgeliſte dixit ſtacieẽſ
ꝙ qñ Iohãnes Eugeniũ ⁊ agripũ a morte
ſuſcitauit. vidit angelos coꝝ fleẽtes ⁊ dolẽ
tes. ãgelos vo ſathane gaudẽtes. ſ; hoc nõ
erat niſi qꝛ illi a bono icepto deſtiterũt. ḡ mlˀ
to fortius dolẽt qñ dãnãtur. Et i vitiſ patꝝ
dicit̃ ꝙ paul⁹ dũ fratres itrarẽt eccleſiã. vi⸗
dit quẽdã monachũ nigrũ toto corpe. et de
mões vtraqꝫ pte eũ tenẽtes. Sanctu vo an
gelũ ei⁹ delonge lugubrẽ. triſtẽqꝫ ſequẽteꝫ
igit̃. Cõtra. doloꝛ nõ ẽ ſine pena: nec pena
ſine culpa. Cũ igit̃ i ãgelis nõ ſit culpa: nec
fuerit nõ põt eẽ pena nec triſticia. Reſpõdeo
ꝙ tripliciter põt itelligi. ꝙ angel⁹ cuſtodiẽſ
icurrat aliqd detrimẽtũ ex dãnatõe cuſtodi
ti. Aut ꝑ boni alicui⁹ amiſſionẽ qd ꝑdidit
ex hoc aliquẽ bonũ habitũ: vel habendũ ſi

ſaluaretur: aut ꝑ volũtatis ⁊ deſiderij ceſſa
tionẽ eo ꝙ nõ fit quod deſiderabat. aut per
quãdã cõpaſſionẽ. qꝛ cõpatit̃ ei ꝓpter miſe⸗
riã quã icurrit. neutro aut mõ põt hẽre vita
teꝫ. ꝙ icurrat aliqd detrimẽtũ. nõ q̃deꝫ pri
mo modo: qꝛ ꝑfecte beat⁹ ẽ. Perfecte auteꝫ
beat⁹ cũ hẽat ꝑfectã certitudiẽꝫ de boni ha
biti ꝑmãſiõe nihil ꝑdere põt. nec aliq̃d am
plius expectare ſuã beatitudiẽꝫ augẽs nec
ſecũdo mõ eo ꝙ volũtatẽ habet totaliter di
uine volũtati ꝯformatã. et ideo nõ vult nec
deſiderat ſalutẽ cuſtoditi abſolute ⁊ i oẽm
euẽtũ. ſ; ſm ꝙ ſcit deũ eã velle. ſcꝫ ſup cõdi
tõem meriti ⁊ obediẽtie diuine volũtatis.
ita ꝙ ſi ꝯ̃rrũ acciderit: nõ vult eũ ſaluari. et
ideo ſi nõ ſaluatur volũtas ei⁹ nõ caſſat̃ ſicẽ
nec diuina. qꝛ ſm aplm. i. thimo. i. vult oẽſ
hoĩes ſaluos fieri: et ad cognitõem vitatis
venire. nõ eñ diuina volũtas caſſatur. per
hoc ꝙ nõ ſaluatur. nec veniũt ad cognitõeꝫ
veritatis. Nec tertio mõ licꝫ h̃ aliq̃ dixerint.
tñ ꝓpter cõformitatẽ ad diuinã volũtatẽ et
iuſticiã q̃ letabitur iuſt⁹ cũ viderit vidictaꝫ
vñ nulla cõpaſſiõe ad reprobos mouebũtur
ſicut grẽ. dic̃. tñ ꝓpter ꝑfectiõeꝫ gaudij: cui
nõ põt aliq̃d de cõtrario admiſceri. Ad ratõ
nes i oppoſitũ ad primã auctoritatẽ. dicen
dũ ꝙ itelligitur de p̃latis: qui noĩe angeli
qñqꝫ i ſcriptura deſignãtur. ꝓpter diuine vo
lũtatis nũciatõeꝫ quã dẽbẽt ſubditis nũcia
re: et curã miſerij: quã debẽt ſubditis exhi
bere. Et ad literã itelligitur dictũ ꝑ captiui
tate ppl'i iudaici. Ad exẽpla dicẽdũ. ꝙ vtrũ
qꝫ illoꝝ fuit i viſiõe imaginaria i q̃ potuerũt
angeli oſtẽdi triſtes et lugubres. licꝫ i ſe tri
ſtes nõ eſſent. qꝛ nec i ſe triſtabãtur: ſ; i ima
ginib⁹ ⁊ ſimilitudib⁹ q̃buſdã. Quantũ ad
cõtinuatõeꝫ ⁊ expoſitõeꝫ euãgelij ẽ ſciẽdũ
ꝙ ſicut heri eccl'ia oſtẽdit quoꝝdã iniquo
rũ crudelitatẽ. ¶ Sic hodie ꝓpoit dei
pietatẽ ⁊ ingratoꝝ prauitatẽ. et ſecũdũ hoc
ponũtur tres partes. Et oſtenditur.
In prima condonantis benignitas cõmen
dabilis. ibi. quidam homo erat.
In ſecũda execrãtis malignitas deteſtabil'.
ibi. et agricole apprehenſis.
In tertia examinantis ſagacitas admirabi
lis. ibi. cum ergo venerit ⁊c̃.

Quantum ad pri⸗

mũ eſt ſciẽdũ. ꝙ p̃ſens euangelium exponi

poteſt ad literam de ſinagoga. quā dn̄s de⁹
primo i egypto plātauit. Jux illud ps. Ui
neā d egypto trāſtuliſti eijeciſti gētes et plā
taſti eā. Sʒ exponēdo de ſancta eccl'ia quā
dn̄s de padiſo ſub figura diſpoſuit. quādo
de latere ade dormientis euā formauit. Sic
dormiēte xp̄o i cruce: quādo de latere eius
ſāguis ꝛ aq̄ effluxit efficacia ꝛ cōſummatō
eccl'ie eſt ordiata. vn̄ aug. de vera innocētia
ꝑpoſitōe. cxxix. Dormiuit adaʒ vt fiat eua
moritur xp̄s vt fiat eccl'ia. dormienti ade fit
eua de latere. mortuo xp̄o lācea ꝑcutit lat⁹
eius: vt ꝑfluāt ſacramēta. qb⁹ formatr eccle
ſia. Cōcordat ad hoc ex. de ſum. tri. cōſilij
viēne fidei catho. vb ſic dicit. Xp̄s emiſſo
ſpū ꝑforari ſuſtinuit latus ſuū: vt exinde ꝑ
fluentib⁹ vndis aq̄ ꝛ ſanguis. formaretur
vnica ꝛ imaculata. ac vgo ſancta mater ec⁹
cleſia cōiūxit ſibi. ſic de latere primi hōis ſe
pati eua ſibi i cōiugiū ē formata. N Mo
raliter aūt ē notādū. ꝙ iter oīa cōdonata na
ture generatio ꝑcipua ē ad cōſeruatōʒ ſpēi.
Quare dicit phs. ij. de aia. ꝙ generare ineſt
oib⁹ ꝑfectis ꝛ iꝑfectis nō. Et cū ſit ꝑfectō
q̄dā cōmēdabilis i alijs ſpēb⁹. mlto magis
in ſpecie hūana cōmēdari oportʒ: et i mulie
re fecūditas: q̄re hētur. ff. de edili. edicto. §.
q̄ritur ſi mulier. Nō magnū ꝑmiū ē mulie
ribus cōcipe. et. cōceptū tueri. h eēm mun⁹ a
ſolo deo datū ē hōi: benedictōe cōfirmatuʒ
qn̄ i padiſo dictū ē primo ꝑenti. Creſcite et
mltiplicami ꝛ replete terrā. Jn ſignū hui⁹
mulieres ſteriles reputabātur maledicte in
veteri lege. Nō etiā i noua lege cōfirmatuʒ
eſt a ſaluatore ſub figura qn̄ i via maledixit
ficū: q2 nō habuit fructū. vt hētur math. x⁹
xi. Sed dicūt vgies ꝛ cōtinētes duius ē h
ſmo: q nos maledictas aſſerit. Et ideo ne⁹
terreāt aliquē iſta vba. poti⁹ illa itelligēda
ſunt ſpūaliter ꝙ literaliter. Steriles eēm oēs
maledicte ſunt. nō faciētes opa meritoria.
fecūdi aūt meritorie opātes benedicti. M
Et q2 vgies ꝛ cōtinētes. cōiugatis duplici
fecūditate anteceduit. ideo maxime benedicte
q2 cōiugati carne generant. vgies vero ſpū
Jlle eēm carne generāt ꝑlem corruptibileʒ.
Jſte carne ꝛ ſpū generāt incorruptibileʒ ꝛ
glīaʒ eternā. Propter qd. d. hiero. et. hēt. xx
xij. q. i. Nuptie terrā iplent. vgies padiſum
Fecūditas illa carnalis i padiſo ordiata in
creatōe. qn̄ deus i medio padiſi fontē fecit
ad irrigādū totū. figurat ꝛ deſignat ſpūalē
fecūditatē. de q celū repleri debebat. et fien
dū i creatōe. qn̄ vineā eccl'ia plātauit. i q fi
liū vnigenitū: vt fecūdiſſimā vitē poſuit.
et i medio qd ē caluarie locus fonteʒ aq̄ ꝛ
ſanguis i latere eius ꝑfodit ad irrigāduʒ et
fecūdādū eā. et ad meritorie opandū. dicit
bene igit hō q̄dā paterfamilias. P Sʒ
notādū ꝙ ſicut plātatori vel vineatori alijſ
omiſſis tria ſunt neceſſaria. ſcʒ ꝑpaginatō
putatio ꝛ paſtinatio. ſcʒ ad palos alligatō
Sic de⁹ paterfamilias volēs vineā i eccl'ia
plātare ꝛ fecūdare. tulit vitē nobiliſſimaʒ.
ſcʒ ihm filium eius. Et
Propaginauit in terrā ad multiplicatōeʒ.
Putauit ad fructus augmentationē.
Paſtinauit ad rectificatōem.
Dixi nāqꝫ primo. ꝙ de⁹ filiū ei⁹ ꝑpagina
uit ad mltiplicatōeʒ. Naturaliter eēm qn vi⁹
tis fodit i terrā: et ipoitur. tūc fructificatur i
virtute: et ex ea mltos ꝑducit palmites. et ex
eo vt mltiplicēt palmites ꝑpaginat. Sic cū
terra nr̄a eēt vacua ſine palmite et ſteril de⁹
filiū ſuū miſit ꝛ ꝑpagiauit eū in terra quā⁹
do euʒ in vtero virginis hūanauit vt vine
am eccleſie palmitib⁹ id ē. xp̄iais deuotis
mltiplicaret et repleret. Job. xv. Ego ſum
vitis ꝛ vos palmites. ꝑduxit eēm h vitis in
numerabiles palmites. apoſtoloꝝ ꝯfeſſoꝝ
martirū ꝛ virginū ꝛ aliarūqꝫ deuotaꝝ ꝑſona
rū vſqꝫ ad fines orbis terraꝝ. iux illud ps.
lxxix. Extendit palmites ſuos vſqꝫ ad ma⁹
re. M Hi palmites in primitiua eccleſia
ꝑtulerunt vua ſuauiſſimas bonaꝝ virtutuʒ
ſ modo in tantum amaricati ſunt homines
vitijs. ꝙ nihil faciunt niſi labruſcas. ſcilicʒ
actiones ꝛ operatōes demeritorias. Unde
yſaie. v. Uinea facta eſt dilecto meo. ſepi⁹
uit eam et lapides elegi ex illa. et plantauit
eam electam. et edificauit i medio eius tur
rim: et torcular extruxit in ea ꝛ expectaui vt
faceret vuas ꝛ fecit labruſcas. Quid iquit
debui facere vinee mee: et non feci. Et ſeq
tur indignatio ipſi⁹ patriſfamilias. ſcʒ dei
dicentis. Nunc oſtendam vobis quid faciā
vinee mee: auferam ſepem eius ꝛ erit in di
reptionem. diruaʒ maceriem eius ꝛ erit in cō
culcatōem. Non putabitur nec fodietur. et
aſcēdant ſpine ꝛ vepres ſup eaʒ. et manda
bo deſup: ne pluāt ſup eam ymbres. Caus
ſimi ſicut hic ibidem dicitur ꝛ exponitur.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vinea dñi ſabbaoth domꝰ iſrael eſt. ſcꝫ ec-
cleſia quã deꝰ pater plãtauit ⁊ ſanguie filij
in agro huius mũdi rigauit. et ſepem ange-
licẽ ꝓtectõis ei circũdedit. turriꝫ cõtẽplatio-
nis in ea cõſtruxit ⁊ torcular ſue ꝓprie paſ-
ſiõis in ea fabricauit lapideſqꝫ. id eſt offẽdi-
cula ⁊ errores in ea ſuſtulit ⁊ emouit: qua-
ꝓpter a principio expectauit ꝙ hec vinea a
xp̄ianis faceret vuas. ṽtutes. ⁊ opꝰ bonoꝝ
operũ. et ꝙ vino cõſolatõis ipm̄ deũ recrea-
ret. Sed reuera illa nõ videt̃ iã facere vuas
ſed labruſcas: nõ opa bona: ſ; vana. nõ ac-
tus ṽtuoſos. ſ; potius iuales ⁊ defectuſos
deutro. xxxij. Uua coꝝ vua fellis ⁊ botrus
amariſſimꝰ. Et ideo dñs indignatꝰ benefi-
cia ſua ab ea ſubtrahit. ſepẽ ⁊ macerẽ diui-
ne ꝓtectõis amouet ⁊ demonibus ⁊ tyran-
nis i direptiõꝫ ⁊ cõculcatõeꝫ exponit. et erit
in cõculcatõeꝫ ⁊ depſſionẽ ab aduerſarijs a
hereticis ⁊ paganis. et aſcẽdent ſup eaꝫ ve-
pres ⁊ ſpine. id ẽ calamitates ⁊ ĩfirmitates
pũgentes ⁊ miſerie. ⁊ mãdabo nubibꝰ ne
pluãt. ſed maneat ſiccitas ⁊ ſterilitas vbi li-
beri penã peccati. R Secũdo deꝰ pater
putauit filiũ ad fructꝰ augmẽtatõeꝫ. Puta-
tio enĩ eſt ſupfluoꝝ reſecatio. vitis itaqꝫ idi-
get putatõi. Nã ſi debito tpe rami ſupflui ꝓ-
ſcindũt̃. tũc vitis vires recipit et cõcipit ma-
teriaꝫ. ex q̃ fructꝰ ⁊ flores pariunt̃ i futurũ. ſi
aũt ceſſat debita putatio ⁊ pciſio. tũc mul-
tos ramos ſupfluos generat. et velociter ſte-
rileſcit. Uitis enĩ diuina ſcꝫ filiꝰ dei. licꝫ de
ſui nãa ſupfluitatẽ ĩpfectõis nullã habue-
rit. caro tñ quã aſſumere voluit: anteꝙ cõci-
pet verbo. obligata fuit peccato: de quo ne-
ceſſario putata ⁊ reſecata fuit. Uñ mgr̃. iij
ſententiaꝝ di. iij. c. i. Queritur etiã de carne ver-
bi. an priuſꝙ cõcipet̃ obligata fuerit pecca-
to. et an talis aſſumpta fuerit a vbo. Sane
põt dici ⁊ credi oportꝫ iux̃ ſanctoꝝ atteſta-
tõis cõuenientiã: ipſam prius peccato fuiſſe
obnoxiã: ſicut reliq̃ vginis caro. ſ; ſpũſſan-
cti opatõe mũdatã. ita vt ab oi cõtagione
imunis vniretur verbo. pena tñ nõ neceſſi-
tate. ſ; volũtate aſſumentis emanente. S
Sed cur penalitatem nõ ſicut culpaꝫ reſeca-
uit a carne. Dicendũ ꝙ penã carnale ⁊ paſ-
ſibilẽ aſſumpſit ⁊ retinuit. vt p paſſionẽ ⁊
amariſſimã mortẽ noſtrã culpã: et eternam
mortẽ deleret. vñ mgr̃. iij. ſententiaꝝ di. xv.
Dicit: ꝓpter hominem factus eſt: ne ꝓpter euꝫ
defectus hoĩs ſuſcepit. ſuſcepit enĩ de no-
ſtro: vt de ſuo nobis tribueret: et noſtra tol-
leret. Quare beatꝰ bernh. in quodã ſermone
dicit. O bone iheſu q̃d tibi ⁊ morti nos de-
buimꝰ. et tu ſoluis. nos peccamꝰ: et tu luis
opus ſine exẽplo. gratia ſine merito. caritas
ſine modo. Quid ergo dignꝰ dño tã beni-
gno retribuimꝰ: qui aĩam noſtrã tam grano
ſe a peccatis putauit ⁊ ꝓcioſo ſanguie rede-
mit. ꝙ ꝓ eam immunẽ a peccatis ſeruemꝰ. et
maculatã peccatis frequenter gladio lingue p
cõfeſſionẽ putemꝰ. qꝛ vt dicit̃ cañ. ij. Tem-
pus putatõis aduenit. T Tercio deꝰ
pater filiũ ſuũ vitem veraꝫ paſtinauit: et ad
palũ crucis ligauit. nã qñ palmites ñ eleuã-
tur ⁊ ligantur: botri ⁊ vue cadẽtes deorſuꝫ
ĩ terram putreſcunt ⁊ cõculcantur. Sic ne
virtus paſſionis vileſcat i mente ⁊ cadat a
memoria. erigitur ſeleuatur ſet extendit̃ cri-
ſtus i cruce vt oibus pateat. ligatur groſſis
clauis manibꝰ ⁊ pedibꝰ. ad ſignandũ. ꝙ a
nullo velit fugere. ſed deuote eiꝰ paſſionẽ
recordãti velit ſemp aſſiſtere ⁊ ſubuenire.
Uñ bernh. ſup cantica ſermone. xxij. Paſſio
tua dñe iheſu vltimũ refugiũ. ſingulare reme-
diũ. deficiẽte ſapiẽtia. iuſticia nõ ſufficiẽte
ſuccũbentibꝰ meritis illa ſuccurrit. cuꝫ tamẽ
defecerit virtus mea. non conturbabor. nõ
diffido. Scio quid faciaꝫ. caliceꝫ ſalutaris
accipiaꝫ. Unde deuotus doctor bonauentu-
ra ſcribens d' deuoto patre noſtro franciſco
in legenda de ſtigmatibus eius ſacris dicit
ꝙ franciſcus ſeruus dei fidelis ⁊ prudens
inueſtigans beneplacitũ dei. in quo ſumme
poſſet deo cõplacere. et imiſſum eſt mẽti eiꝰ
per diuinũ oraculũ. ꝙ in apertiõe libri euã-
gelici reuelaretur ei a xp̄o qd deo in ipſo. et
de ipſo maxime foret acceptũ. Oratiõe itaqꝫ
cum multa deuotione premiſſa. ſacruꝫ euã-
gelioꝝ libꝛuꝫ de altari ſumptũ. in ſancte tri-
nitatis nomine aperiri fecit p ſociũ. virum
vtiqꝫ deuotum ⁊ ſanctum. Sane cuꝫ in tri-
na libri aptione dñi paſſio ſemp occurreret
Intellexit vir deo plenus. ꝙ i nullo magis
ꝙ i deuota paſſionis memoria: et ſicut fue-
rat xp̄m imitatus in actibus vite. ſic confor-
mis ei eſſe deberet in afflictionibus ⁊ do-
loribus paſſionis. qui tandẽ p̄nimio amo-
re. in tantum incaluit. ꝙ a xp̄o in monte al-
uerne. paſſionis ſigna in manibꝰ. pedibus
et latere bienio añ mortẽ apparẽter ſuſcepit

Sic etiam vinculo caritatis ⁊ compaſſionis debemus cruci affligi. vt cum apoſtolo dicere poſſim⁹ illud. gal. ij. Cōfixus ſum cruci. Uel ego ſtigmata dñi ihu in corpore meo. gal. vi. ¶ Ad hanc naq̄ȝ cōpaſſioneȝ. et paſſiōis memoriam cōmouet exemplū naturale. Nam vt legitur. Quondaȝ anglicus q̄dam pfectus ad terram ſanctā p quēdā paganū cōductus fuit i q̄ddā nem⁹ pulcerrimū. habens arbores valde pceres in quo nullā auē audiēs penitus cantantē admiratus ſurſuȝ ſuſpiciens vidit multas aues mortuas. expaſſis illis i ramis arborū iacentes. Cūq̄ȝ cauſam a ſaraceno ductore quereret. dixit. q̄ p totū annū i habūdantia nemus hoc auib⁹: et dulciſſimo cantu earū decoratur. ſed in ebdomoda i qua magnus pp̄ha paſſus eſt: et morti traditus. oēs q̄ſi p cōpaſſionē oī āno ſecū moriūtur. erat eī tunc ebdomada paſſiōis xp̄i adiūgens q̄ a dñica vſq̄ȝ ad q̄ndenā ſic ſtarent q̄ſi mortue et in dñica poſt hoc reuiuiſcerēt ⁊ cantū reſumerēt quaſi a dñica de paſſiōe cōdolerēt per quindenā. et in dñica reſurrectōis cantum reſumēdo reſurrectiōi cōgauderēt. Sic multomagis hō ratōnalis p paſſionē redēptus. affligi et ligari debet cruci p cōtinuā recordatōeȝ vt nō ſolū in āno ſemel. ſed ſemp et p̄cipue ſexta feria. in qua noſtra ſalus in ara crucis ē ꝯſummata memoriā deuotā habeat xp̄i paſſiōis ⁊c.

Secunda pars in

qua notatur ⁊c. Nō pbatur p iudaicū populū. et peſſimā eius opatione. Nam quis tanto magis rep̄henditur: quāto maioris ingratitudinis exp̄itur. q̄ ſecūdū phm. Ingratitudo eſt maximū viciū. Cū igitur de⁹ populo iudaico multa ⁊ inumerabilia cōtulerit beneficia. et ipſi ſemp ingrati eſſent valde rep̄henſibiles reddantur. naȝ de⁹ eis ſpecialiter vineā ſuā. ſcȝ ſinagogā. vel ſanctam vitam cōmendauit. vt ipſi velut ſingulares cultores hanc plantarent virtutibus. et pducerent fructus ſuaues et delectabiles dño. Ipſe aūt de⁹ expectauit vuas fecit aūt labruſcas. quare miſit pp̄has veteris teſta. eximie ſanctitatis. ad erudiendū et increpandū legis tranſgreſſores. vt tollerent fructuȝ de vinea locata. et primo paucos. ſed multum pbatos vt eēnt rectores ſcȝ moyſes et aaron iux̄ illō p̄s. miſit moyſes ſeruū ſuū aaron quē elegit ipm. Peruerſi aūt agricole ⁊ cultores eos diuerſis penis afflixerūt ſicut moyſen aaron. in calūnis aliquos occiderunt ſicut hieremiā. aliquos lapidauerūt ſicut yſaiam. aliquos inter templum ⁊ altar̄ interfecerunt ſicut nabaith et zachariam. Quare dicitur hic. Et agricole apprehenſis ſeruis eius ⁊c. Miſit iterū ex ſua benignitate alios vel plures prioribus. Et ſecundū Rabanū corpus oīm pp̄har quibus ex malicia fecerunt ſimiliter. matth. xxiij. Ecce mitto ad vos pp̄has et ſapientes et ſcribas. et ex eis occidetis ⁊ crucifigetis et flagellabitis in ſinagogis veſtris. Miſit tertio ⁊ nouiſſime deū pp̄har filium ſuum vnigenitum dicens. Uerebuntur forte filiū meū. Sed ipſi malicia obſtinati. videntes filiuȝ dei in carne dixerunt: hic eſt heres. De qua hereditate deus pater loquens filio ſuo per p̄s. dicentem. Dabunt tibi gentes hereditatem tuam. Quā q̄deȝ hereditatē principes ſacerdotū pdere timuerunt. quare eum app̄hēderūt et adduxerūt i domū principis ſacerdotū. Luc. xxij. et eiecerūt eū ex vineā et extra portā paſſus. heb. xiij. Et occiderunt eū ſuſpendentes in ligno. Actu. iij. ¶

Moraliter ē notandū. q̄ eī de⁹ pplō xp̄iano amore ſingulari vineā ſuā ſanctā eccleſiaȝ ſanguine pprio irrigatā locauit excolendam. vt ipſe fructus penſionis ſue recipiat. mittit nūcios multos vt amoneāt opari. q̄ nō oporteat eū agricolas. vanos expellere. et eternaliter dānare. Congruū eī e. vt admonitio p̄cedat vindictaȝ. Sicut videmus q̄ in tēpeſtate choruſcatio tonitruū p̄cedit et naturaliter tonitruū cōcauſat. Cui⁹ duplex ratio aſſignari poteſt ſcȝ naturalis ⁊ moralis. Naturaliter eī q̄ illuminatio. ij. de na. fit i inſtanti. et ſon⁹ ſucceſſiue. ideo viſu velocius ſentimus choruſcatione: q̄ auditu pcipimus tonitruū. Secunda moralis poteſt cōuenienter dici. q̄ ordinatione diuina hoc fiat q̄ coruſcatio p̄cedat tonitruū vt admoneat homies ſe ſigno crucis munire. et deum p auxilio inuocare. ne tonitruo occidatur. Sicut etiam ex iure habemus. xvi. q. vij. oēs decime q̄ vindicta fienda de peccato. p quo quis excōicatur. non debet fieri talis excōicatio. niſi trina admonitio p̄cedat. Unde dicitur de ſen. excoi. c. ſacro

hibemus ne quis in aliquã ſententiam ex
cõicatõis ꝓmulgari pſumat nõ cõpetẽti ad
monitõe pmiſſa. dʒ em̃ q̃libet eſſe pnioꝛ ad
indulgẽdũ q̃ dãnãdũ. ſicut legiᷓ geñ. quã
do peccatũ ſodome ⁊ gomoꝛre ꝓ vindicta
de terra ad deũ clamaret. noluit ſtatim vin
dicare. ſed pꝛimo diſcutere an ſic eſſet. Qua
re habeᷓ i cañ. ij. q. i. Deꝰ oipotẽs. vt nos
a pcipitãde ſentẽtie ꝓlatõe cõpeſceret cũ oia
nuda ⁊ apta ſunt oculis. mala tñ ſodome
audita noluit iudicare priuſq̃ manifeſte co
gnoſceret. ideo p ſe inq̃rere dignatꝰ ẽ. vtrũ
clamoꝛ ſodomoꝝ ope cõpletꝰ ſit. nõ q̃ igno
rauit. ſ vt nobis exẽplũ daret. ne pcipites
i iudicãdis: et i diſcutiẽdis eſſemꝰ negocijſ
et ne mala ꝓximoꝝ prius q̃ſq̃ pſumat cre-
dere q̃ ꝓbare ⁊ examiare. A Sic deus
oipotẽs q̃ nõ vult morteʒ peccatoꝛis: añq̃
velit dãnare negligẽtẽ cultoꝛẽ. ꝓmittit treſ
nuncios. vt amoneant ⁊ vocent. ſcʒ
Mentalem inſpirationem.
Coꝛpoꝛalem caſtigationem.
Uerbalem vocationem.
Nam mẽtalis iſpiratõ frequẽs ẽ ⁊ ſemp ad
monet ad cogitãdũ dei boĩtatẽ. miſicoꝛdiã
et iuſticiã. vt grati ſimꝰ ⁊ bene laboꝛemus
Dũ ei mẽtalibꝰ ocul' dei boĩtatẽ pẽſamꝰ ma
gna ẽ ⁊ ĩfinita. q̃ cũ nihil eſſemꝰ: de nihi
lo deꝰ nos ſua bonitate fecit ⁊ creauit. et ñ
brutũ ĩſenſibile ⁊ irratõale. Sed ratõales
vt angelos. vñ poꝛphiriꝰ ĩ tractatu de q̃nq̃
pdicabilibꝰ. c. ḋ differẽtia dicit. Sumꝰ em̃
ratõnales vt dij. ſ moꝛtale nobis aditũ eſt
vt ſepat nos ab illis. Etiã nõ ſolũ ratõales
vt angelos nos creauit. ſed etiã ſm eſſentiã
intelligẽtiã memoꝛiã ⁊ volũtatẽ ad imagi
nẽ ⁊ ſimulitudinẽ deus nos fecit ⁊ foꝛma-
uit. geñ. i. Faciamus hoiem ad imaginẽ ⁊
ſimulitudinẽ noſtrã. Illa nãq̃ bonitas dei
infinita ſp eſt cogitãda. et ĩ mẽte reuoluẽda
cũ gratiarũ actõe. B Unde hylimãdꝰ
recitat de quodã ad cũ dixiſſe. nihil aſpice
re niſi in quo edificareᷓ. Cui aliꝰ inſtetit di-
cens. Quid igiᷓ tibi cõfert ad edificatõeʒ vi
ſi buffonis. ait iſte. Certũ multum. qꝛ nihil
merui. et q̃ me ḋs fecit hoiem ⁊ nõ buffo-
nẽ. hoc beneficiũ ad mẽtẽ reuoco et gratiaſ
ago deo meo. qui tam execrabilẽ foꝛmam
mihi nõ tribuit. ſed ſpeciẽ pulcerrimã ⁊ ad
eius imaginẽ me fecit. Secundo inſpiratio
mẽtalis nos admonet ad cogitandũ dei mi
ſericoꝛdiã que tam magna eſt. q̃ licet dictã
te iuſticia hoꝛa quelibet peccet. et dignus
ſit moꝛte eterna. iuxᷓ illud ezech. xviij. Aĩa
que peccauerit moꝛte moꝛietur. ſemp tamẽ
eiꝰ miſicoꝛdiã gratiã ⁊ idulgẽtiã impetrat
vt hõ a peccatis ſe auertat. di. nolo moꝛtẽ
peccatoꝛis. ſed magis vt cõuertaᷓ et viuat.
Nam angelus ſemel peccauit in celo. nec ex
pectauit deus eius penitẽtiã. ſed ſtatim pꝛe
cipitatꝰ eſt de celo. vt nec redire valeat. Pꝛi
mi parentes in pãdiſo peccauerunt. et ſtati
eiecti ſunt. Hos in diluuio etiã nõ expecta
uit ſed eos ſubmerſit. et abſtulit poſterioꝛi-
bus. xxx. annos dicens. Erũt dies illius cẽ
tuʒ vinginti annoꝝ. C Conſiderate q̃
plures dãnati ſunt ⁊ miſerabiliter extincti
q̃ minꝰ peccauerũt q̃ nos. qui nõ ſolũ vno
pctõ. ſed m̃ltis ⁊ q̃ſi infinitis. et m̃ltis an
nis peccauerũt ⁊ tamẽ deꝰ adhuc p ſuã mi
ſericoꝛdiã expectat. vñ gre. Peccatoꝛes deꝰ
diu tolerat vt cõuertanᷓ. q̃ ſi nõ cõuertũtur
duriꝰ dãnat cõuerte igiᷓ ad dñʒ ne dãneris
Quãtũcũq̃ em̃ ingratus fueris. et miſicoꝛ
diam te vocanteʒ reſpueris. ſi penitentiam
egeris non vult te expellere. imo pie et gra
cioſe te ſuſcipe. Nam petrũ penitẽtem non re
ſpuit. paulũ ſe ꝑſequentem. magdalenaʒ
flentem. matheũ theolonariũ. zacheũ prin
cipem publicanoꝝ. Si negaſti deũ cũ petro
ſi pſecutoꝛ xp̄i fuiſti cũ paulo. ſi publice pec
caſti cũ maria magdalena. ſi illicita acq̃ſiui
ſti cũ matheo. ſi ſurrexeris et penitentiã ege
ris. cuʒ his miſericoꝛdiã obtinebis. Unde
bernar. Sic ex toto coꝛde idulget dñs: tam
liberaliter cõdonat oẽm iniuriaʒ. vt iam nõ
dãnet vlciſcendo. nec cõfundat impꝓperan-
do nec minus diligit imputando. Quicũʒ
em̃ hec bene cõſideraret ꝓculdubio nũciũ
dei reuerenter ſuſciperet ⁊ fructuʒ daret de-
bituʒ. D Tertio inſpiratio mẽtalis ad
monet cõſiderare dei magnaʒ iuſticiaʒ. Cũ
em̃ nos pdere debebat. et eternaliter dãna
re ex iuſticia. vt iuſticiã eius ſaluaret ⁊ pro
hoie ḋbitũ exolueret moꝛtẽ nr̃aʒ moꝛte ſua
amariſſima deſtruxit ⁊ nos a dyabolo rede
mit. Uñ. i. petri. i. Scientes q̃ nõ coꝛrup-
tibilibꝰ auro vel argento redempti eſtis de
vana veſtra cõuerſatõe paterne traditionis.
ſed pcioſo ſanguie agni imaculati. Unde
ad ꝓpoſitũ ḋ xp̄o ⁊ hoie: pducẽda ẽ illa fa
bula quã greci reputãt de caſtoꝛe et polluce

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

qui fuerunt duo germani. quoꝝ vnꝰ caſtor
petiuit a patre imortalitatē et recepit q᷑ fuit
filius iouis. ſ; pollux i neceſſitate moriēdi
ꝑmāſit. Cui frater gratioſe cōpatiens cogi-
tauit q̄liter imortalitatē ſuā coicare poſſet
fratri ſuo. vñ ipe ſpōte amarā mortē ſubijt
ad tempus ꝓ germano. vt eiꝰ diuinitatis par-
ceps eſſet ⁊ imortalis fieret. atq; eis vnꝰ or-
tus occaſuſq; ꝑpetuꝰ vtriuſq; eſſet. et hoc fe-
cit ꝓpter dilectōem quā ad fratrē habuit. ꝓ-
pter qđ vt dicūt greci. ambo ſunt i celū traſ-
lati. et in ſignū circuli zodiaci ſunt poſiti ⁊
gemi ſunt appellati. Moraliter ad ꝓpoſitū
Iſti duo germani ſunt dei filiꝰ ⁊ hō. q᷑ eū-
dem patrē celeſtē hēmus. et filiꝰ dei imorta-
litē a patre recipiēs hoīe; i morte ꝑmanēte
Cui frater cōpatiēs ꝓ eo amariſſima morte
mortuꝰ ē et ſibi imortalitatē apud patrē ob-
tinuit. Simplici em̄ morte mortuꝰ ē. vt no-
ſtrā q̄ duplex fuit mortē curaret. ſicut pulcre
declarat Augu. iiij. de tri. c. iiij. Vñ. i. petri
ij. Peccata noſtra ipe ꝑtulit i corꝑe ſuo. vt
peccatis mortui iuſtitie viuamꝰ cuiꝰ liuore
ſanati ſumꝰ. Hāc iuſticiā pēſare debemꝰ: et
nūciū hūc iſpirātē deuote ſuſcipe. Cuiꝰ tn̄
mlti oppoſitū ꝑuerſi faciūt. qui malis ſuis
cōceptibꝰ ⁊ affectōibꝰ: iſpiratōes hmōi op-
primūt ⁊ occidūt. E Secūdo dico q̄
corꝑalis caſtigatō ſiue tribulatio nobiſ mit-
titur. vt nos admoneat ⁊ cohercea: bene fa-
cere. Nā ſicut equꝰ vel aſinꝰ dū ex viā ē. vl
ſi icedit lente a dño ſuo pūgit᷑ vt ad viā re-
deat. vl velociꝰ icedat. Sicut legitur balaā
feciſſe aſine ſue dū ambularet ex viā nume.
xxij. Sic ⁊ deꝰ peccatorē pūgit. quādo ei
tribulatōe; vel aliquā aduerſitatē corꝑalē
mittit. vt ſi ex viā caritatis ambulat i pecca-
tis peccata deſeret. et i gratia ⁊ vtutibꝰ ꝓfi-
ciat: et ꝓcedat. vñ gre. Mala q̄ nos hic pre-
mūt ad deū ire cōpellūt. Cuiꝰ figurā hēmꝰ
Geñ. xvi. in agar ancilla: q̄ dñam ſuā deſpe-
xit: et recedēs ab ea. fugiēſq; in locū deſtū
Cui angelꝰ apparēs dixit ei. Reuertere ad
dñā tuā: et hūilia te ſub maībꝰ ipiꝰ. Quā
q̄dem figurā. b. augu. ſup Iob. ꝑtractans
vt etiā habet᷑. xxiij. q. iiij. c. qm̄ vult. ſic iq̄t.
ad h̄ ḡ agar ācilla affligit᷑ vt reuertat᷑ atq; vti-
nā reuertat᷑ q᷑ ꝓles eiꝰ. ſic ꝓles iacob cū fri-
bꝰ hereditatē tenebit ſuppīe i patria. i. i re-
gno celoꝝ apud deū. ꝓpter qđ dñs ꝑ oſeam
de talibꝰ ſic iq̄t. In tribulatōe ſua mane cō-
ſurgent ad me. Sic anthiochus cū eſſet ſa-
nuſ crudeliſſimꝰ fuit: et ſupbꝰ nimis volēſ
hieroſolimā facere cōgeriē ſepulcri iudeoꝝ
iuſſit agitari currū: et ſine itermiſſiōe agēs
iter celeſti eū pungente iudicio. plaga iſa-
nabili a deo ꝑcuſſus ē. ita q̄ fetorē ꝓprie in-
firmitatis ferre nō poſſet. et tūc verba narra-
uit ad ꝓpoſitū: dicēs. Iuſtū eſt ſubditū eſſe
deo: et mortalē nō parem deo ſentire. ij. ma-
cab. ix. F Vñ. b. augu. ſup pſalterium
ſic ad ꝓpoſitū inq̄t. Flagellū iteriꝰ vel exte-
rius. gl'ificat creatorē. cōpellit nolentē. eru-
dit ignorātem. cuſtodit virtutē. expellit iſir-
mitatē. excitat torpētē. hūiliat ſupbiētē. pur-
gat penitētē. cruciat inocētē. iniciat ad mor-
tem ſupnemētē. hec ille. Hūc nūciū etiā q̄
plures ꝑ impatiētiā verbis blaſphemijs la-
pidant ⁊ occidūt. Tertiꝰ nūciꝰ q̄ pecca-
toribꝰ mittit᷑ ad tollēdū fructū ⁊ admonen-
dū. et aduocādū eſt filiꝰ dei: vt q̄ priores nū-
cios. ꝑ mala opa occiderūt. ſaltē vereātur fi-
liū dei. q̄ eſt verus heres regni celeſtis. Hic
venit ꝑſonaliter vberaliter vocare. et ore ꝓ-
prio deꝓcare di. illud pſ. Venite filij audi-
te me timorē dñi docebo vos. Facit em̄ ei-
ſtꝰ filiꝰ di iſtar falcarij volētis euolatū reuo-
care falconē q̄ aſcēdēs arborē vel alterū lo-
cū apparētē. cū reclamatorio rubeo vocat ⁊
reclamat. Sic filiꝰ dei miſſus a deo patre.
volēs hoīem ꝑditū ⁊ euolatū de manibus
ſuis reuocare i loco caluarie aſcēdit arborē
ſancte crucis. et totū corpꝰ vulneratū ꝓpter
iniq̄tates noſtras oſtēdit. et voce magna ⁊
clamore valido reuocauit. ſupplicādo pro
pctōribꝰ di. Pater dimitte illis: q᷑ neſciunt
q̄d faciūt. Sed heu peccatores illā vocē la-
mētabilē nō audiūt. imo xp̄m quotidie per
maliciā crucifigūt et occidūt. Quare cōque-
ritur de eis dicēs illud Iob. Seruū meum
vocaui et nō reſpōdit mihi ore ꝓprio depca-
bar eū. Iſti igitur peccatores ⁊ iterfectores
xp̄i. figurant᷑ i fratribꝰ ioſeph q̄ fratrē ſuū
ioſeph quē pater itime dilexit et tunica po-
limita veſtiuit. i ciſternā miſerūt ⁊ ꝓiecerūt
et triginta denarijs vendiderunt. vt hetur.
geñ. xxxvij. et in epl'a hodierna. Nam deus
pater filio ſuo. vt eſſet caro ⁊ frater noſter fe-
cit tunicā hūanā: q̄ vniēs de ſede ⁊ domo
patris celeſtis iduta tunica hūanitatis. nō
ceſſat frequēter viſitare nos. aut ꝑ iſpiratio-
nes. aut ꝑ caſtigatōeſ. aut vbales vocatōeſ

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

in ore predicatoꝝ. Sed hũc peccatores q̄ſi ſomniatorem vituperãt. et ſacras ei⁹ admonitiões q̄ſi ſomnia ꝓ nihilo reputãt: et eũ q̄ eſt gaudiũ eternũ ꝓ modica et iſtãtanea delectatõe tradunt ⁊ vendũt: et in ciſternam ꝓijciunt. quãdo eũ in corde per obliuionẽ et ingratitudinem relinquũt **H**

Tertia pars in qua

notur admirabilis ſagacitas. ibi. Cũ aũt venerit ⁊c̃. Cũ eñ xp̄s iudeis pabolã d̾ vinea et agricolis ꝓpoſuit. Dicebãt forte ſe nõ intelligere: nec poſſe fidẽ dare. ideo ſecũdum Criſ. illud pabolicũ dictũ ꝑ ſcripturã explicat di. Nũq̇d legiſtis. q. di. Si pabolã meã nõ itelligitis: ſaltẽ ſcripturã illã itelligatis Nunq̇d eñ vos legiſpiti ſcitis q̊ ſcribit̃ in lege lapidẽ. i. xp̄m cui⁹ v̄tus eſt firma ⁊ ſolida quẽ r̄probauerũt. i. cõdẽnauerũt: et a ſe reiecerũt. edificãtes. i. ſacerdotes iudeoꝝ. quoꝝ īterat edificare eccl'iam ⁊ cultũ diuinũ. Et ita quos primo vocauit agricolas. nũc vocat edificatores. ⁊ filiũ priſfamilias vocat lapidẽ. hic lapis factus ē i caput anguli noui edificij. i. noue eccl'ie catholice. Quia aũt hoc opus hũanũ nõ ē. ſed opus dei ſingulare ⁊ ſtupẽdũ. Ideo ſubdit̃. ꝙ a dño factũ ē iſtud ⁊c̃. Pro quo ad literaꝫ eſt notãdũ. ꝙ i edificatõe tẽpli ſalomois quẽdam lapidẽ plures oblatũ ꝓ edifitio fuiſſe reiectũ et reprobatũ ab edificatorib⁹ habet̃ q̇ vltio poſitus ē i cõſummatõe anguli. vbi cõiũgebãtur pietes templi. Et ille figurat xp̄m inltotiẽs reprobatũ ꝑ principes ſacerdo. ũ. q̇ tandẽ fact⁹ ē i caput anguli. ſcꝫ eccleſie cõiũgẽs iudeos et gẽtiles: q̄ſi duos pietes i vnitate fidei: et qm̄ iudei ⁊ ſacerdotes iudeoꝝ hũc lapidẽ quẽ debebãt ponere in edifitõ catholice eccleſie reprobauerũt. Ideo xp̄s cõcludit ex verbis p̄s. Ideo dico vobis. ꝙ a vobis auferetur regnũ dei. i. regimẽ eccl'ie ⁊ diuini cultus. et dabit̃ genti id ē xp̄ianis ex gẽtib⁹ cõuerſis. facienti fructus ei⁹. Et rãtõ eſt. q꜠ q̇ ceciderit ſup lapidem iſtũ. ſcꝫ xp̄m eũ offẽdẽdo ꝑ peccatũ ſic vos cõfringet̃. et nõ dicit cõteret. q꜠ licꝫ hõ peccet i deũ. põt tñ ꝑ penitẽtiã repari ad ſalutẽ. Et ideo dicit̃ cõfringet̃. q꜠ de eo q̊ cõfringit̃ aliq̇d remanet. ſ; q̊ cõterit̃ q̄ſi i puluere ⁊ i nihilũ redigit̃. Et q꜠ etiã q̇dã coꝝ debebãt i tali obſtinatõe mori. ideo addidit Sup que v̄o ceciderit ꝑ finalẽ ſentẽtiã vltimi iudicij. iſtũ cõteret duriſſima dãnatõe ⁊ penis eternis. **H** Moraliter vinea excolẽda eſt aĩa hoĩs a deo locata ad ip̄s ꝑ diligentẽ culturã ſeruãda. Nã: vt lex dictat. inſti. de locato ⁊ cõducto. l. qui ꝓ vſu. Nã cõductor alicui⁹ dom⁹. vince. vl' alteri⁹ poſſeſſiõis. ad rẽ cõductã debet talẽ diligẽtiã adhibere. q̄lẽꝫ diligẽtiſſim⁹ paterfamilias adhibere cõſueuit. ſ; ſi nõ talẽ diligẽtiã adhibuerit. põt tali domo vel habitatõe priuari et expelli a domo ⁊ alteri locari. Sed pono caſuꝫ. ꝙ aliq̇s alicui locauerit p̄diũ ſuũ pro certa pẽſiõe ãnuatim reddẽda. ſterilitas magna cõtingit. et ſic magnũ dãnũ cedit cõductori ſine culpa ſua vicio tñ ip̄i⁹ rei caſu ſeu fortuitu. Querit̃ vtrũ colon⁹ totã teneatur ſoluere pẽſionẽ. Reſpõdit papa Greg. ix. ex. de locato ⁊ cõducto. c. ꝓpter. ꝙ pẽſio remittẽda ē ꝓ rata niſi ſterilitas poſſit recõpẽſari cũ vbertate p̄cedẽtis vel ſubſequẽtis anni. Hic nota de colonis q̇ frequẽter etiã ex leui cauſa pẽſiõis remiſſionẽ expoſtulãt. q̇ tam nulla ſuccedente habũdãtia vl' fertilitate remiſſuꝫ recõpẽſant. ad q̇d tamẽ ex iure tenẽtur. Ad ꝓpoſitũ cũ de⁹ hõi vineã viridariũ ſiue habitaculũ tori⁹ trinitatis. ſcꝫ aĩam puram ⁊ mũdã ad excolẽdã locauerit. tenetur hõ diligẽti cultura eaꝫ cõſeruare ne auferet̃ ab eo. ⁊ locet̃ demoĩbus q̇ de ea deo darẽt penſionẽ debitã cruciatõis ⁊ vindicte i tp̄e ſuo. ſcꝫ poſt hanc vitam in inferno. **I**

Cultatur eñ bene quando. ſcꝫ
A damno peccati ſeruatur.
Ab imundis ſordibus purgatur.
A iniſtis debitis liberatur.

Debem⁹ eñ primo aĩam a dãno peccati ſeruare. q꜠ ſic iuſte inq̇lin⁹ põt domo ſiue vinea cõducta priuari. quãdo ꝑ negligẽtiã cõductoris patit̃ dãnificatõem. vtputa minat̃ ruina ꝑ ſtillicidiũ nouũ. q̊ ante locatõem nõ huit vel alterũ cõſimile. vt dicit̃. ff. de loca. ⁊ cõdu. ſi q̇s domũ. Multomagis deus hoĩem põt priuari aĩa ⁊ vita: quãdo eã q̇ ã ſanã ⁊ mũdã hoĩ infũdẽdo locauit: repit defectuoſaꝫ ⁊ ruinoſaꝫ ꝑ ſtillicidiũ peccatoꝝ. Videm⁹ eñ quãdo accidioſus hoſpes tectũ foraminatũ nõ reficit: ꝙ de modica ſtilla cõtinuata. in breui graue recipit iacturaꝫ et tabefactõeꝫ tignoꝝ ⁊ ruinã domus. Sic piger qui ꝑ negligẽtem cuſtodiam exterioꝝ

ſenſuū patitur ſtillicidiū imiſſionū carnaliū
delectatōnū. tabeſcit in virib⁹ aīe. et tantū
abilitatur ad vtutes. ꝙ tandē tā fragilis effi
citur ꝛ ruinoſus. ꝙ nō ſolū maximis vētis
tēptatōnū reſiſtere non queat: imo nec certe
minimis flatib⁹ poſſit cōtraire. ſed leui tē
ptatōe ſiue delectatōe cōmouet ad ꝯſenſū
et ad opis cōſummatōez. et ad ruinā dāna
bilē. R Quare diligens hoſpes debet
diligēter cuſtodire ꝛ timere deū. ne pigritia
tale dānū accipiat. vn̄ eccl̄. xxvij. Si nō i ti
more dn̄i tenueris te iſtāter ſubuertetur do
mus tua. Timor eni dn̄i expellit peccatū in
te. eccl̄. i. Debet ḡ q̄libȝ timorē pmittere q̄ſi
pcurſorez. Nobiles eni cōſueuerūt an̄ ſe ha
bere pcurſores cū baculis: arcētes turbā ne
opprimātur. Sic aīa iuſti quādo exit ad lo
quēdū ſ audiendū ſ vidēdū ſ et hmōi. ha
bere ſemp debet tiorē pcurſorez. q̄ cū bacu
lo ꝯſideratōis mortis eterne. acerbitatis di
uini iudicij. pene inferni ꝛ purgatorij pce
dat. et turbā ꝺlectationū ꝛ carnaliū motuū
et deſiderioꝝ arceat ꝛ cōprimat. Talē pcur
ſorē eua i padiſo nō habuit. et ideo p viciū
decepta i delectatōez cecidit: ꝛ ad mortem
eternā. nec dyna filia iacob quā curioſitas
nō neceſſitas egredi fecit ad vidēdū mulie
res terre illius. q̄ a ſichen filio emor ē op
preſſa. gen̄. xxxiiij. Timor eni eſt ſeps ma
gna. murus fortiſſim⁹. potēs ſeruare aīam
a dāno peccati. Et ideo i oībus opib⁹ ꝛ ac
tionib⁹ ē habēd⁹. Quare i pūerbijs dicitur
In timore dn̄i declinat oīs hō a malo. Sed
vt pdolor plēs ſunt habētes timorē hūa
nū. timētes hoīes ſ honores ſeculi ſ verba ſ
ſcādala. ꝙ ſint q̄ verū habeāt timorē. hi ti
mēt benefacere ꝛ verecūdātur. gaudēt aūt
dū malū faciūt ꝛ inde gloriātur. De his inqt
aug⁹. In ſic timēte ſequitur iniqtas. ſi ſpatur
ipunitas. Iſte timor eſt mal⁹ ſm Caſ. qꝛ fi
nē ſ ſtituit in reb⁹ mūdanis. ꝙ timore facit
hō hoc qđ facere nō deberet. aut obmittit qđ
facere deberet vt penā fugiat tpalē. T
Secūdo debem⁹ aīaȝ nob̄ locatā a ſordib⁹
purgare. Nā vt habet i autē. de lēonib⁹. §.
ſtatuim⁹. In q̄bus pōt expelli de domo ꝛ
ea priuari. ſi ibi male imūde cōuerſet. vt ſi
ibi publicas meretrices tenet. vel alios pu
blicos pctōres. Sic etiā ſpūaliter: q̄ tenet i
domo aīe peccata mortalia: q̄ aīaȝ maculāt
et diffamāt. ei cā p p̄niētiā nō expellūt. di
gni ſunt priuari aīa. et eterna puniēte: et q̄
excludāt a cōſortio fideliū. Sicut figurat
leuiti. v. et nume. xix. i purificatōe imūdo
rū. Nā vt ibi dicit dn̄s pcepit. ꝙ q̄ tangeret
rem imūdā videlicȝ iumētū mortuū. vl ho
minē mortuū. vel ferā occiſaȝ. imūd⁹ erat.
excludebat a tēplo ꝛ a coione hoim. hoc
in hūc modū purificari debebat. imolabat
agn⁹ ſine macl̄a. et offerebāt ſacerdoti duo
turtures. aut duo pulli colūbaꝝ. et ſimila
puriſſima de qua fiebāt panes quos ſol⁹ ſa
cerdos p illo die tantū edebat. qꝛ i craſtinū
reſeruari nō poterāt ſine putredie. M
Sic moraliter tria quālibet aīaȝ maculāt ꝛ
imūdā faciūt. ſcȝ cōcupiſcētia carnis. cōcu
piſcētia oculoꝝ. et cupiditas terrenoꝝ. et ſu
perbia vite: q̄ ē dyabolica peſtis. Dicit igi
tur q̄ tetigerit iumētū mortuū. i. carnale cō
cupiſcētiā. i q̄ velut in ſtercore putreſcūt ho
mines. ille imūd⁹ erit q̄ etiā hoiem mortuū
tetigerit. hō eni ab hūo dicit qꝛ mortu⁹ i cu
piditate iacet terrene affectōis. ille etiā imū
dus erit q̄ tetigerit ferā occiſaȝ. ſcȝ ſupbiaȝ
etiaȝ imūdus erit in aīa. Debet igit aīa his
fedata iſto modo purificari. Primo debet
offerri p ipa agn⁹ imaculat⁹. hoc ē memo
ria paſſiōis xpi. q̄ ē agn⁹ ſine macula p no
bis oblatus. In hac eni oblatōe purificat
aīa. Uana eni eſſet oīs penitētia. niſi paſſio
xpi nobis impetraſſet veniā. Un̄ leo papa in
quodā ſermone di. Effuſio p iniuſtis ſan
guis iuſti tā potēs fuit ad pciū: vt ſi vniuer
ſitas captiuoꝝ redēptorē ſuū crederet. tyrā
nica vincla abſolueret vniuerſa. Scdo de
bet offerri par turturū. i. par oculoꝝ gemen
tiū. qꝛ tūc ſacrificiū noſtrū pingue fit. et ſia
tum accēdit a calore diuino. ſ ſine lacrimis
nihil ē. Hie. ſup ezech. omel̄. viij. Olocau
ſtuȝ ſic eni ē opus bonū. qđ lacrime nō itun
dūt. olocauſtuȝ pingue ē qđ hō agit corde
hūili ꝛ lacrimis irrigat. Tertio ſimila puri
ſſima ē cōfeſſio clara. de q̄ fiūt panes ad eſuȝ
ſacerdotis tantū. qꝛ ſol⁹ ſacerdos ſuſcipe ſo
lus meditari. ſolus intelligere debȝ. et hoc
p iſto die tantū. i. p iſta hora qua peccator
cōfitet. nec licitū ē ſemp peccata meditari:
nō poterūt i craſtinū reſeruari. ſed putreſcūt
in arca ſacerdotis. vn̄ iob. xiiij. Signaſti q̄
ſi i ſacculo peccata mea. ſ curaſti iniqtatem
meaȝ audacter. Per hec eni poteris mūda
re aīam ad imūdis. N Tertio aīam dȝ

exonerari a debitis iuſtis et penſionē ānua
lem reddere. Debet enī q̄ deo reddere debi
ta ad q̄ tenetur. eccl'. xiiij. Deo dignas obla
tōes offer. Nam vt habet̄. ff. de publicis iu
dici. l. nec vectigalia. Conductor poteſt pri
uari domo. q̄n do n̄ ſeruat leges cōductoris
vt ipē debito incidēdo arbores. terrā nō co
lēdo. vel fiſcus nō ſoluēdo. vel alia opa ob
mittēdo. Sic hō priuat̄ aīa ꝛ locat̄ demo
nibus. niſi ſeruet leges ꝛ canones reddēdo
deo debitū ex aīa. Sed q̄rit̄ qd̄ ē maius
debitū deo de aīa obligatū. Ad qd̄ reſpon
dendū ſunt tres opiniones. Quidā enī di
xerūt ꝙ ſufficeret deo dare obſeq̄ū pſonale
qd̄ cōſiſtit in genuū flexione ꝛ pſtratōe cor
poris. Alij dixerūt ꝙ nō ſufficeret deo da
re pſonale obſeq̄ū niſi etiā det̄ obſeq̄ū reale
qd̄ cōſiſtit in elemoſynaꝝ largitōe. Alij di
xerūt ꝙ nō ſufficit obſeq̄ū pſonale nec rea
le: niſi etiā det̄ obſeq̄ū ſpūale. vt ſcꝫ aliq̄s ſe
ipm̄ dedicet ꝛ cōſecret ad cultū dei. dando
ſeipm̄ filiū vel filiā religiōi vel ſacerdotio.
De his ergo q̄dā deuot̄ dubitās. venit ad
micheā pphām. et cū ſup his oībus īterro
gans mich. vi. et primo īterrogauit ſi ſuffi
cit deo mltas flexiōes genuū facere dicēs.
Quid digne offeraꝫ deo. Curuabo genua
mea deo excelſo. Et ppha nihil reſpōdit. ſe
cūdo īterrogauit ſi ſufficit multas elmoſy
nas dari di. Nūq̄d offerā ei olocauſta pin
guiū vitulos et agniculos. Et ıteꝝ ppha ni
hil reſpōdit. Tertio īterrogauit ſi ſufficit ad
ppetuū cultuꝫ dei filiū ī religiōe ponere di.
Nūq̄d dabo prīo genitū meū p ſcelere meo
fructū vētris mei p pctō aīe mee. Et tūc p
pha ad illa tria retrograde reſpōdit di. In
dicabo tibi. o hō q̄d ſit bonū. et q̄d dn̄s req̄
rat a te. vtiq̄ꝫ facere iudiciū. diligere miſeri
cordiā. et ſolicite ambulare corā deo. Dicit
primo facere iudiciū ac ſi dicat: q̄r me inter
rogaſti ſi ſufficiat aīe tue filiū tuū ī religio
nē ponere dico tibi ꝙ nō. niſi etiā iudiciuꝫ
facias de teipo. vt ſicut caro tua delectata ē
in peccatis. ſic etiā puniet̄ ī lamētis. Nō ei
eſtꝫ equū ꝙ tu peccares ꝛ fili⁹ tu⁹ penā por
taret. q̄r fili⁹ nō portabit iniq̄tatem patris.
nec econuerſo. D Reſpōdit ſecūdo ad
aliā queſtionē di. diligere miſericordiā ac ſi
dicat. Interrogaſti ſi ſufficiat mltas elemo
ſynas facere dico tibi ꝙ nō. niſi poſtea tibi
facias. et aīe ſue miſericordiā ipendas. q̄a
nō eſſet cōueniēs. vt q̄s alteri eſſet pius. et
ſibipſi ipi⁹. eccl'. Qui ſibi nequā ē. cui bon⁹
erit. q. d. nulli. Reſpōdit tertio di. Solicite
ambulare corā deo tuo. ac ſi dicat. Interro
gaſti ſi ſufficit mltas genuū flexiones face
re. Dico tibi ꝙ nō. niſi etiā p bona opa ſtu
deas ſolicitus eſſe. et ſic ambulare corā deo
tuo nō ſolū exteriori apparentia. ſed etiā in
teriori deuotōe. et pr̄eſentia ſtudeas aīam
mūdā ſeruare a peccatis. qd̄ eſt maximū ob
ſeq̄ū deo reddendū. Ad qd̄ etiā obligamur
oēs pmiſſiōe. q̄r votū cōe eſt illud. qd̄ oēs
in baptiſmo faciunt. cū reſpondet renūciari
dyabolo: et pompis eius. vt dicit. mgr̄. iij.
ſententiaꝝ di. iij. c. viij. Ex q̄bus patet illa
pars. et p cōſequēs totū huius euāgelij.

Sabbato poſt reminiſcere.

Homoquidam

habuit duos filios et dixit ado
leſcētior ex illi'. pr̄ da mihi por
tiōem ſubſtātie que me contingit. luc. xv.
P Naꝫ dicat ꝓlez a pentib⁹ fore nutriē
dam ꝛ alendā. et ꝙ ſuccedat pentib⁹ in bo
nis. q̄r q̄ dat alteri eē ꝛ vitā dat etiā cōueni
enter neceſſaria ad eſſe ꝛ viuere. Sed ſcd̄m
phm̄. viij. ethi. Filij a pentib⁹ eſſe ſuſcipiūt
ergo merito etiaꝫ ſuſcipiūt ab eis nutrimen
tuꝫ. Illa enī pcedūt ex inſtinctu nature. ſcꝫ
liberoꝝ ſucceſſio. et coꝝ educatō. vt habet̄
di. i. Jus naturale ꝛ lex dic̄. ꝙ oīa q̄ noſtra
ſunt ex toto filijs patri⁹. ff. de liberis agſ. vl'
alen. l. pen'. Unde dicit imperator cogita
re debent parentes. ꝙ ꝛ ipſi fuerunt filij. et
que a ſuis parentibus ſpabant. ſuis facere
filijs debent. ī autē. vt cū de appellatōe co
gnoſcitur. §. cōſiderare. col'. viij. Sed q̄
ritur an pater poſſit filiū ſuū exheredare. et
videtur ꝙ nō. cū ſucceſſio illa ſit naturalis.
Dico ꝙ multis cauſis pōt filius exheredari
que allegant̄ in autē. vt cū de appellatōe co
gnoſcitur. §. cauſas. col'. viij. ſcꝫ Si parēti
bus violentam manuꝫ intulerit. vl' grauē
vel inhoneſtam iniuriam fecerit. vl' ſi crimi
naliter eos accuſauerit de cauſa que non ſit
contra principem vel rempublicam. Si cuꝫ
maleficis verſatur vt maleficus. ſi vite pen
tuꝫ īſidiat⁹ fuerit p venenū vel alio mō. ſi
vxoris pr̄is. ſ. nouerce ſue vel cōcubine pr̄is
ſui immiſcuerit vel delator parentum fuerit ꝛ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

et ex ſua delatione parentes graue diſpēdiū
ſuſtinuerūt. ſi cōtra volūtatē parentū iter arri
ans 2 mimos pſeuerauerit cū pater illi⁹ p
feſſiōis nō fuerit. ſi filia vitā luxurioſā ege
rit in parentes p poſſe ſuo eā dotare vellēt ni
ſi neglexerint eā maritare vſq ad. xxv. ānū
ſi parentes de carcere nō eduxerūt. Nā ſi pater p
liberoꝝ negligētiā vel cōtētū nō fuerit libe
rat⁹. et in captiuitate deceſſerit. illi liberi ad
eius ſucceſſionē venire nō debēt q nō feſti
nauerūt ei⁹ redēptiōez pcurare. ſi phibuerit
patrē cōdere teſtamētū. et pater poſtea potue
rit facere teſtamētū. pōt p hac cauſa exhere
dare filiū: ſi parentibus furioſis debitā curā
nō impēderint. ſi parētes poſtea recupāt ſani
tatē poſſunt filiū exheredare. v. Heredes ſpo
liant freneſis iniuria carcer. Delatos accu
ſant. pua venena nouercas. Verberat 2 p
hibet. meretrix fideiuſſio muni⁹. Hec p tāto
dicta ſunt. qꝛ adoleſcēs de quo pſens ploqr
verbū. nullū forte illoꝝ cōtra patrē ppetra
uit. cui⁹ ex cauſa priuari potuit hereditate.
et qꝛ fili⁹ exiſtēs legitim⁹. qſi ex debita por
tiōe ſue ſubſtātie 2 hereditatis poſtulauit.
dicit pater 2c. Q Queriť vtrū hō ado
ptiu⁹ fili⁹ dei patris ad tantā gratiā p peni
tētiā reſurgat. quātā amiſit de peccatis. Et
reſpōdēt aliq doctores φ nō oportet φ re
ſurgat realiter ad tātā gratiā quatā p pecca
tū amiſit. Cui⁹ ratio ē. qꝛ qcūq grad⁹ gra
tie ſufficit ad delēdū oēm culpā mortalem.
qntū ſufficit ad delēdū culpā. Ideo penitēs
reſurgere pōt i minori vel maiori gratia. ſecū
dū φ ſe meli⁹ pparat 2 diſpoit. et diuina bo
nitas 2 largitas diſpēſat. Alijs aūt appet
φ reſurgat ad maiorē gratiā. pp̄ter nouū ac
tū penitētie. cui de cōgruo correſpōdet no
uus grad⁹ grē. vltra illos grd⁹ grē. quos
primo ante peccatū habuit. Queriť ſcđo
an oēs vtutes neceſſarie ad ſalutē p pecca
tū amiſſe. p penitētiā redeāt. et reddātur pe
nitēti. dicēdū φ ſic. Nā oēs vtutes neceſſa
rie ad vſū caritatis ad ſalutē reducūtur. ſi
erant diſſipate p peccatū. Et itellige h de v
tutib⁹ ad vſū caritatis 2 ad ſalutē neceſſa
rijs. ſic ē fides ſpes 2 caritas. Et nota φ li
cet i pctōrib⁹ maneāt mlte virtutes naťales
tamē tales ſine fide et caritate nō valēt eri
gere volūtatē creatā: ad fixe diligēdū deū
gratuite pp̄ter ſeipm ſup oia. qn potī⁹ ipam
defleciāt. et deflectam detinēt ad cuiuſlibet

comodū ppriū. Quia ad h vt volūtas crea
ta erigať ſup ſe i deū ad diligēdū deū fixe
et gratuite pp̄ter ſe 2 ſup oia: reqriť qdā vir
tus ſupnaťalis 2 heroyca grtis a deo iſuſa:
qlis ē caritas 2 gratia. Patz i ſimili. ex de
hereti. ad noſtrū. i clemē. i dānatōe hereſ be
ghardoꝝ 2 begiaꝝ colonie. Et pp̄ter h i pe
nitētia reddūtur oēs vtutes infuſe neceſſa
rie ad ſalutē q erant p peccatū amiſſe. R
Queriť tertio an opa p caritatē viua 2 mor
tificata ex peccato p penitētiā reuiuiſcāt. re
ſpōdeť φ opa facta i caritate. ſed poſtea pec
cato mortificata. p peñtētiā reuiuiſcūt. Sed
illa opa de genere bonoꝝ: q i peccato mor
tali ſunt facta: nūq erūt viua. qꝛ nūq ſpūm
vite ſcz gratiā habuerūt. Caritas eñi ē vita
2 forma oim virtutū. et operū eaꝝ. et igitur
q2 vitā nūq habuerūt. ideo nūq viuēt. Sz
qd erit de opib⁹ illis factis i mortali. Dico
φ licz de cōdigno ad nihilū valeāt. de con
gruo tamē ad multa valēt. Primo dyabol⁹ i
tali hoie nō tantā habz poteſtatē. quātā ha
beret ſi illa opa p eū nō eſſent facta. Sicut
legitur d quodā iudeo ſignāte ſe ſigno cru
cis. ad quē accedēs dyabol⁹: nec potēs ſibi
nocere. dixit ad alios demones. Ecce vas
vacuū. ſed ſignatū. Ita cōſimiliter ē d alijs
bonis opib⁹ i mortali factis. Scđo va
lent ad qndā bonā habilitatē faciēdi bona
et declinādi mala puta ad aſſuefactiōez bo
noꝝ operū. Nā iter ſepi⁹ vſitatū facili⁹ ptrā
ſitur. Exemplū d quodā milite: q iformat⁹
φ pacē cū deo faceret. et ñ peccaret noluit. ſ
bene treugā ad mēſez annuit. et i illa treuga
ſic i bonis habilitat⁹ ē. φ poſt verā pacē cū
deo iniit et peccare ceſſauit. Tertio ad mīu⁹
ſuppliciū tollēdū. qꝛ ex quo ad bonum di
ſponūt. faciūt vt hō ſepe in minori cōtēptu
peccet: et etiā vt a multis peccatis virtute aſ
ſuefactiōis p hmōi opa inducte retrahātur. et
p cōſeqns faciūt vt hō nō tantā penā incur
rit quātā incurriſſet ſi hmōi opa nō feciſſet.
Penā aūt debitā nō minuūt. ſed bene de
bendam modo predicto. Quarto ad corpo
ralem pſperitatem. ſcz fertilitatem ſanita
tem diuicias. et huiuſmodi talia obtinen
da. quia nullum bonum manet irremune
ratum. ſecundum boetiū. vitam autē eter
nam nō poſſunt mereri. cum actio eoꝝ vita
lis qua ē opantem pducere ad vitā eternā:
ſemper ſit ſuſpenſa. dicit igitur Bonauētu.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſn.iiij.ſup magiſtrū diſ.xv.argu.i. Nō hō
quātūcūqꝫ ſit maximus peccator: nō debet
deſinere bona facere. ſicut elemoſynas dare
frequētare eccl'ias. orare ieiunare et hmōi
quia quādo ſic aliquid facit ad dei gloriā
hoc nō poteſt eſſe ſine aliq̄ gratia gratis da
ta. que diſponit de cōgruo ad gratiā grati
facientē: quā dn̄s aliquo mō acceptat. Et
ex hoc meretur de cōgruo. Etiā ꝑ alia opa
ſe diſpoit ad gratiā ⁊ m'ltiplicat ꝓ eo interceſ
ſores. Quātu ad cōtinuatōez ⁊ expoſitio//
nē ē ſciendū. ꝙ ſicut heri oſtēdebat̄ dei pie
tas i reuocādo auertētē. Sic hodie magis
declarat̄ dei benignitas i ſuſcipiēdo penitē
tem. et ſecundū hoc tres ſunt partes hui⁹.
In prima notat̄ dānoſa ſepatō adoleſcētis
in principio. homo quidam ⁊c̄.
In ſecundo fructuoſa reuerſio penitentis.
ibi. Ipſe autē intra ſe ⁊c̄.
In tertia amaroſa receptio indulgentis. ibi
Cum autem adhuc ⁊c̄.

Quantum ad pri//
mū ē notādū ꝙ p̄ſens textus pōt exponi de
populo iudaico. q̄ fuit fili⁹ ſenior. ⁊ gētili
qui fuit iunior. fili⁹ maior ſiue ſenior i cul//
tu vni⁹ dei ꝑmāſit. et iunior vſqꝫ ad colēda
ydola deū deſeruit. Suba ē oē illud quo vi
uim⁹ ſapim⁹ cogitam⁹. hāc ds eq̄ oib⁹ d̄
dit. Hui⁹ ergo ſubſtātie portōez. iunior ſibi
petit dari. cū hō ratōalis ſuo ſenſu delectat̄
et ꝑ liberū arbitriū vult ſecūdū ſenſualitatē
ſe regere. et a domo creatoris exire. Et diuiſit
illi ſubſtātiā. Ambroſi⁹ vidēs aūt ꝙ di//
uinū patrimoniū petētibus dat̄ nec putas
culpa patris eſſe ꝙ adoleſcētiori dedit. nul
la dei regno ifirma etas. nec fides grauat̄ an//
nis ipſe certe ſe iudicauit ydoneū q̄ po//
poſcit. atqꝫ vtinā nō receſſiſſet a patre. im//
pedimētū neſciſſet etatis. Sequitur eīn non
multū poſt hos dies cōgregatis oībus ⁊c̄.
Cuiſo. fili⁹ iunior i regionē lōginquā pfe//
ctus ē. nō localiter a deo recedēs. q̄ vbiqꝫ ē
ſꝫ affectu. Fugit eīn peccator deū vt a logi
quo ſtet ⁊c̄. ❡ Moraliter ꝑ iſtos duos
filios. ꝑ ſeniorē pōt deſignari iuſtus viuēs
in voluntate dei patris. cui de cōgruo debet̄
hereditas eterna. ꝑ iuniorē petōr q̄ ſepat⁹
eſt a deo. nō ē dign⁹ pane quo veſcit̄. hic q̄
ſi ſpurius repelled⁹ ē ab hereditate eterna.
Nam vt canones dictant. tria ſunt genera
filioꝝ. Quidā eīn filij dicūtur legitimi ⁊ na
turales. vt nati ex legitimo thoro. iſti iure
ſuccedūt parentibus i hereditate. ⁊ ad omēs
actus legitimos reputant̄ ydonei. ex q̄ fi.
ſunt legit. c. cū inter. et. c. ex tenore. Alij di
cūtur legitimi et nō naturales vt adoptiui
ſeu arrogati. iſti ex gratia etiā ſuccedūt pa
rētib⁹. Quidā nec natales nec legitimi. hoꝝ
quidā dicūtur māzeres. ſcꝫ de ſcorto nati.
Sunt quidā ſpurij q̄ de cōcubina nati. q̄ de
adulterio nati ſunt. hi i nullo ſuccedūt. nec
inſtitui poſſunt a patre. nec ſecūdū legē ali
debēt. qō iducū ē i deteſtatōez criminis. Sꝫ
ſecūdū canones ex benignitate ali debent.
hos mater tenet̄ alere ante triennīū. et pater
poſt. Et ſunt ihabiles ad oēs eccl'iaſticas
dignitates. Sic ſpūaliter de⁹ pater habꝫ fi
liū legitimū ⁊ naturalē. ſcꝫ ihm xp̄m quē
ſecūdū apoſtolū. heb. i. cōſtituit heredē vni
uerſoꝝ ꝑ quē fecit ⁊ ſecula. Habꝫ etiā filiū
legitimū et adoptiuum. ſcꝫ iuſtū fidelē. hūc
ex gratia ⁊ cōgruo fecit heredē vite eterne.
thiti. iij. Iuſtificati gratia ipi⁹ heredes ſu
mus ſecūdū ſpē vite eterne. ❡ Habet
etiā ⁊ ſpuriū. ſcꝫ iniuſtū peccatorē. cui iure
hereditario nihil obligat̄. q̄ tamē ex grā po
ſtulat aliq̄ trāſitoria. et dona naturalia do//
nari dicēs. pater da mihi portionē ⁊c̄. cui
de⁹ pater ex pietate mo⁹ donat aliqua ne//
ceſſaria et tēporalia. vt viuoſe expēdat. ipſe
autem peccator filius perditionis.
Patrem celeſtem refutat obprobrioſe.
Donata deuorat voluptuoſe.
Egeſtate peccatoꝝ exulat ignominioſe.
Dico primo ꝙ peccator ſpuri⁹ dyaboli. pa
trē celeſtē ⁊c̄. Nā cui⁹ adheſionē q̄rere debe
ret ei⁹ ſepatōez expoſtulat. naturaliter eī q̄libꝫ
res ꝑti huic magis adhereret vbi maiorē in
fluentiā pietatis ⁊ auxilij ſperat habere. ſic
videmus in floribus qui ſemꝑ ſe vertūt ad
partem ſolis ꝓpter influentiā. Et vulgo di
citur. vtere debes palliū qua parte noſcis fla//
re ventū. Hoc etiam exprimitur in pueris
qui nullibi melius habent ꝙ in domo pa//
tris. et in ſinu matris. et ſemꝑ ad hunc ha//
bent recurſū. Unde recitatur. ꝙ rex dauid
ſemel amiſit ſalomonē filium ſuū. quē co//
gnoſcens ſapiētem. per eius ſapientiam lo
cū eius habitatōis ⁊ māſiōis auſcultabat
mutes i orbē terre tria ꝓblemata ad oēs re
ges. ſciēs ea neiez niſi filiū poſſe ſoluere ⁊

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

exponere. vt ꝑ hoc filij mãſionem expiretur.
Primũ ꝓbleuma. Quid meliꝰ ⁊ vtiliꝰ ⁊ d̄
lectabiliꝰ. ꝙ pōt hō habere ī hac vita. Secū
dũ q̇s cibus eſſet hoī magis cōueniēs. Ter
tiũ q̇s eſſet locus ſecurioꝛ ꝓ puero. Que ꝓ
bleumata delata ꝑ circuitũ. ad quēdã regē
tandem deuenerūt. cũ quo tūc tp̄is ſalomō
moꝛabatur. Qui auditis ꝓbleumatibꝰ. mi
ſit ꝑ oībus ſatrapis ⁊ ſapiētibus cōſiliarijs
ꝓ hoꝝ ſolutōe. ſed nemo īuētus. acceſſit ſa
lomō ītelligēs patrē ſuũ hec miſiſſe ¶
Et reſpondit ad primũ. Nihil vtiliꝰ ⁊ dele
ctabiliꝰ pōt hō habere in hoc mūdo. ꝙ̄ coꝛ
q̇etuz. Ad ſecūdũ nō ē cōueniētioꝛ cibus ꝓ
puero ꝙ̄ lac matris. Ad tertiū cōuenientiſſi
mus locus et ſecuriſſimꝰ ē gremiũ matris.
Conſiderans ergo ſalomō deſideriũ patris
redijt. ad quē pater ait. Fili mi nūq̄d me vi
uēte. habuiſſes ita q̇etū coꝛ ſicut mecũ quia
puer naturaliter īclinat̄ ſtare cũ ꝑentibꝰ nec
aliq̇s tibi tã benefacit nutrimēto ⁊ doctri
na ſicut ego: nec alibi es ita ſecurꝰ in aliq̄
regiſ curia ſicut ī mea. et ideo noli vlteriꝰ re
cedere a me. Spūaliter hō q̇ ꝑ peccatū lon
ge receſſit a deo. ſtat ī cōtinua cordis ꝑtur
batōe. nūc timoꝛe ꝓpalatōis ſi occultuz eſt
peccatũ. nūc timoꝛe coꝛpis dãnificatōe vel
reiũ amiſſiōe. timoꝛe moꝛtis ⁊ pauoꝛe eter
ne dãnatōis. nec pōt q̇etari niſi cũ deo. qn̄
ſcȝ cōſiderat ſe īmunē a peccato et ſtare in
gratia. vn̄ augu. Inq̇etū eſt coꝛ meū donec
veniat ad te. ¶ Debet ergo peccatoꝛ
redire ad domũ dei patris. ſcȝ ſanctā eccle
ſiā. ī qua ſecuratur ab oībus aduerſarijs.
et hoc ꝑ penitentiã. Et inueniet patrē gra
cioſuz. matrē ſcȝ virginē glorioſā clemē
tem. q̇ refugiētes ad gremiũ ſue miſericoꝛ
die ſuſcipit et ab hoſtibꝰ defēdit ⁊ lacte gra
tie nutrit. vnde venerabilis Anſ. in oratōe
que īcipit. virgo mūda dicit. ſicut nãq̧ bea
tiſſima v̄go īpoſſibile eſt vt hec merita tibi
tã ſingularia nobis tã neceſſaria obliuiſca
ris. ſicut mitiſſima īcredibile ē. vt ſupplican
tibus nō miſerearis. Nemo igit̄ diffidat de
matris miſericoꝛdia. q2 ſi peccaſti ꝑ ignoran
tiã reuertere ad eã. q2 ipa ſapiēs ē ad īpetrã
dũ remiſſionē peccati. Si ꝑ debilitatē pec
caſti. mater dei foꝛtis ē et te releuare pōt a
peccato ī qȯ cecidiſti. Si ꝑ maliciã te elon
gaſti. recurre ad virginē glioſā. q2 miſeri
coꝛs eſt ſaluare. et te vbere pleno lactare ⁊
recreare. Et ḡ dicit. b. Bern̄. Sileat miſeri
coꝛdiã tuã. O beata virgo ſi q̇s ē q̇ īuoca
tam eã ī neceſſitatibꝰ ſibi meminit defuiſſe
Nos quidē ſeruuli tui ī ceteris cōgaudemꝰ
tibi. q̄ſi diceret. Eo ꝙ digna fuiſti cōcipe fi
liũ dei ⁊ parere hūilitatē tuã laudamꝰ. v̄gi
tatē tuã miramur. ſ3 miſericoꝛdiã īuocamꝰ.
Hec ē eñ que totiꝰ mūdi repatōez obtinuit
et ſalutē oīm īpetrauit. Quis autē miſericoꝛ
die tue o benedicta lōgitudinē ⁊ latitudinem
ſublimitatē ⁊ ꝓfūditatē q̄at īueſtigare. Nã
lōgitudo eiꝰ vſq̧ ī nouiſſimū diē īuocãtibꝰ
eã ſubuenit vniuerſis. latitudo q̧ eiꝰ replet
oꝛbē terraꝝ. vt ſua miſericoꝛdia ſit plena oīs
terra ſublimitas miſericoꝛdie ciuitatis ſupne
īuenit reſtauratōez. ꝓfūdũ aūt eiꝰ miſericoꝛ
die ſedētibꝰ ī tenebris et vmbra moꝛtis obti
nuit redēptōez. ¶ Secūdo peccatoꝛ ma
le fecit patrimoniũ ſuũ. ſcȝ dona naturalia coꝛ
poris ⁊ aīe luxurioſe expendēdo. Nã ſicut
ignis cōſumit ligna: ſic luxuria diſſipat ⁊
cōſumit ſubſtãtiã burſe: nature et foꝛtune.
etiã gratie ⁊ glie. iob. xxxi. Ignis eſt vſq̧
ad ꝑditōez deuoꝛãs. et oīa eradicãs ger
mina. Eſt eñ luxuria ſingulariter dilecta et
p̄cipua filia dyaboli. quã vt ꝑ eã multos
poſſint lucrari. dimiſit liberã ſolutã. vt oī
bus eſſet cōis. dyabolꝰ eñ cogitãs ſi habe
ret filias ex his generos haberet. quos ſecū
traheret ad īfernũ. Duxit itaq̧ vxoꝛē iniqui
tatē de hac genuit ſymoniã quã copulauit
clericis. poſtea ypocriſim quã copulauit re
ligioſis. monachis ⁊ beginis. rapinã no
bilibꝰ. vſurã burgēſibꝰ. doloſitatem aduo
catis. ſupbiã potētibꝰ. ſed luxuriã nulli ap
ꝓpriauit. ſed eã oībꝰ expoſuit. vt plures
ſecū ad īfernū traheret. De iſta turpiſſima be
ſtia filia dyaboli loq̇t̄ Agelliꝰ li. noctiũ at
ticaꝝ di. Nulla beſtia capitalioꝛ ꝙ̄ voluptas
coꝛpis cuiꝰ auide libidies temere ⁊ effrena
te icitat̄. hic ꝓdit̄ ꝑditōes. hic rerūpublicarū
euerſiōes. nullū deniq̧ ſcelꝰ nullū facīꝰ ē
ad qȯ ſuſcipiēdũ nō libido voluptatis īpel
lat. ¶ Tercio dixi ꝙ peccatoꝛ ignomioſe
eget. et merito ignomioſe dicit̄ egere. q̇ ī oī ha
būdãtia ⁊ leticia coꝛdis ſupfecit curſuz. et
mutato oꝛdie ī egeſtate cōpellit̄ mēdicare. vn̄
boe. ij. de ꝯſo. In oī aduerſitate foꝛtūe īfeli
ciſſimū genꝰ īfoꝛtunij ē recoꝛdare ſe fuiſſe fe
licē. Sic īfeliciſſimꝰ dicitur homo. qui ha
būdantiam oīm reꝝ tam ſpūaliũ ꝙ̄ coꝛpa

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

liū habuit. quā ꝑ breuiſſimā peccati dlecta
tōeȝ amiſit. amittit deū. ſ. patrē. mariā ma
trem. fratrē angelū. itercesſionē ſanctoꝝ. fa⸗
uorē hoīm. iobedientiā rerū. cōſumit natura
lia. et etiā ꝑdit gratuita. Et ideo bene dici
tur egere. ſicut patȝ in illo ꝓdigo. qui dimiſ
ſis patre ꝗmatre ꝗfratre ꝗet oībus amicis ab
ſceſſit in lōginquā regionē. et ꝯſumpta ſub
ſtantia luxurioſe viuēdo. nō burſe. ſed etiā
nature ⁊ gratie ⁊ cepit egere. et de ſiliq̄s cu
piebat ventreȝ iplere. et nemo illi dabat. O
q̄ntā miſeriā ⁊ iſelicitatē ille ſubſtinuit. q̄
tātam plenitudinē ⁊ habundantiā amiſit.
A Poterat ille cōqueri de pueſitate mū
di ⁊ infelicitate. ſicut q̄dam garcio. q̄ dice
bat tria fieri i curijs dn̄oꝝ. q̄ melius oppoſi
to mō ſe haberēt. Primū ꝙ qui peius ſunt
veſtiti. remotius locātur ab igne. ꝙ q̄ plus
eſuriūt. debiliꝰ ꝓcurant̄. Tertiū ꝙ q̄ poſteri
us ponātur. citius de mēſa vocantur. Sic
etiā hic licet famē inſaciabilē miſeriā intol
lerabilē pateretur. nemo tamē eu refocilla⸗
uit. q̄ȝ patrē miſericordie ſpreuit. alteri ad⸗
heſit. Sic peccator qui peccādo ſe a deo ſe⸗
pat. eius dilectionē amittit ⁊ pene ⁊ miſe
rie eterne ſe ſubijcit. Sicut oſtendit̄ ſecūdū
fulgētiū. q̄ ipm peccatū ꝑ veteres dicit̄ ſub
imagie mulieris fuiſſe depictū h̄ mō. regia
quedam cōtinue tremēs vocata dea infer⸗
nalis. i cuiꝰ circuitu ſtabāt tres imagines.
vna dei. alia hoīs. alia dyaboli. et imago
peccati his tribꝰ imagibꝰ tres cartas porri⸗
gebat. In quaꝝ prima ad imaginē dei con
tinebatur ſic deū ſaluatorē meū miſera ꝑdi
di. et oīs āgelos eiꝰ. ve ve mihi vt q̄d na
ta ſuȝ. In ſecūda ad imagīeȝ demōis habe
batur. In ꝓfundū inferni detracta ſum. q̄ȝ
miſericordia dei abiecit me. Tertia ad ima
gineȝ hoīs cōtinebat ſic. omīa mala. omis
horror. et omis tribulatio finis meus erit.
et oīs pena. ſolū cupio vt ſiq̄s me diligit h̄
ſibi innoteſcat. ꝙ q̄ ſibi ꝑi ꝓacīe vult. ꝓfe⸗
ctū ⁊ liberatōeȝ ab alijs nō querat. nec ex⸗
pectet. q̄ȝ decipietur. Ex q̄bus oībus appa
ret ꝙ ipm peccatum eſt adeo malū ⁊ noci
uū ꝙ omnibus bonis nos ſpoliat. et eter⸗
ne egeſtati nos aſſociat. B

Secunda pars in

qua notatur fructuoſa reuerſio penitentis
ad ſtatū gratie. ibi. In ſe aūt reuerſus ⁊c.
Moraliter peccator longe a deo diuiſus et
ſeparatus. debet inſtar huiꝰ ꝓdigi ꝑ conſi⸗
deratōeȝ in ſe reuerti. penſare propriā miſe
riam ⁊ inopiā ⁊ dei patris maximā pieta⸗
tē. dolere ⁊ nō q̄ſcere donec ad euȝ veniat
qui eſt pater miſericordiaꝝ ⁊. et deus totiꝰ
cōſolatiōis. vn̄ naturaliter quelibet res vertit̄
ad locū ſibi ꝓpriū vt poteſt cōſeruari in eſſe
iuxta phicoꝝ. Nam piſcis q̄rit aquā. auis ae
rem. talpa terrā. ſalmādra ignē. puer patreȝ.
Sic peccator ꝓcul i regiōe calamitatiſ ⁊ mi
ſerie a deo elogatꝰ dolere debet ⁊ penitere
et feſtinare ad patreȝ. qui tāte pietatis ē. ꝙ
nulliꝰ ſpnit penitētiā. oēs ſuſcipit cōſeruat
et defēdit. Vn̄ de pe. di. iij. §. cccc. dr̄. Ta
lis erga hoīes pietas dei eſt. ꝙ nūq̄ ſpnit
penitentiā. ſi ei ſincere ⁊ ſimpliciter offerat̄.
etiaȝ ſi ad ſummū q̄s ꝑuenīat maloꝝ. et ide
velit reuerti ad virtutis viā ſuſcipit libēter.
āplectit̄ oīa facit. q̄tenꝰ reuocet ad priorem
ſtatū. q̄d q̄ȝ adhuc ꝑſtātiꝰ ē ⁊ eminētius.
etiā ſi nō potuerit aliq̄s explere oēm ſatisfa
ciēdi ordieȝ. q̄ntulacūq̄ȝ ⁊ quālibet breui
tpe geſtā nō reſpuit pniam. C Ad hūc
preȝ piū ⁊ benignū dȝ pctōr iſtar filij ꝓdigi
In corde recurrere ad eiꝰ benignitateȝ.
In ore ꝓponere ꝓpriam iniquitatem.
In oꝑe itēdere ſatiſfactōis hūilitatē.
Primo em̄ dȝ pctōr in corde recurrere ad dei
benignitatē q̄ȝ ſm apl̄m. pr̄ miaꝝ. Vn̄ ps.
Quo miſeret̄ pr̄ filioꝝ. miſertꝰ ē dn̄s timēti⸗
bus ſe. q̄m ipe cognouit figmētū nr̄ȝ. Nā ſicut
naturaliter vbi ē maior expſſio ſimilitudinis
ibi expit etiā maior ratō amoris ⁊ dilectōis
ſic ē i ꝑentibꝰ ad filios. et ecōuerſo iter ciuē
⁊ ciuem. artiſanuȝ ⁊ artiſanū. cū igit̄ deus
ſit pr̄ nr̄ creādo recreādo ⁊ iuſtificādo. et no
bis impſſerit ſilitudieȝ ⁊ imagieȝ ſuā ma⸗
xime dilectōis ⁊ amoris ē ad nos. q̄re xp̄s
vnigenitꝰ dei filiꝰ. cuiꝰ nos ſumꝰ filij adop
tiui docuit nos iuocare preȝ nr̄is i neceſſita
tibꝰ dicens vt hr̄ math. vi. Dicite pr̄ nr̄ q̄ es i ce
lis. D Sȝ cur pr̄ pietatis filios tādiu
flagellat. Dico ꝙ peccatis nr̄is cōpellit̄. q̄ȝ ſic
iudex nō diceret̄ iuſtꝰ q̄ ſp ꝑceret malefacto
ribꝰ. ſȝ iniuſtꝰ. et vt dānoſꝰ rei publice arguē
dus. Sic deꝰ pr̄ nō eēt iuſtꝰ. ſi malos nō pu
niret ⁊ iuſtos remuneraret. Primū aūt icō
uenīēs ē dō īpoſſibile. ſic ⁊ iniuſtū eē. ḡ va
iuſticia exigēte. et nr̄a iniuſticia ⁊ neq̄cia
rente: compellit̄ ad puniēdum. q̄uis ſit co
contra naturam eius ⁊ volūtatem. yſaie. i.
Heu vindicabor de inimicis meis. Heu heu

inſinuans ꝙ cū dolore ⁊ ꝑ cōſequens iuo-
lūtarie. Qđ patz etiā in tarda punitiōe. Naꝫ
quādo aliq̄s aliqđ iuolūtariū facit. tardi⁹
facit. ſicut videm⁹ i ſeruis ⁊ ancillis: q̄ mi-
na iuſſione vix p̄cepto dn̄i: vel dn̄e obtem-
perant. Et illud ſignū eſt ꝙ ſunt ad hoc fa-
ciendū iuolūtarij. Sic de⁹ facit qꝛ cōtra na-
turā eius ē nō miſereri. puniēdo tardi⁹ pu-
nit: vt tardādo oſtēdat ꝙ nō delectat̄ i puni
tione. Qđ oſtēditur ꝑ figurā gen̄. iij. vbi di
citur. ꝙ peccāte adā i p̄adiſo. venit de⁹ ad
puniendū. et ambulauit ad aurā poſt meri
diem. Dicitur notāter ambulauit. id ē tar-
de nō feſtinater venit. ad aurā. id ē vox ei⁹
videbatur ꝓcedere a vēto leni qui ē īter au
ſtrū ⁊ occidētē. Et ſecūdū heb. hora. x. dici
Itē quādo peccatū ſodomoꝝ clamauit ad
deū ꝓ vindicta. noluit feſtināter: et in ꝓein
cipi punire peccatores. licꝫ magnū coꝝ eſ-
ſet peccatū: ſꝫ pri⁹ voluit deſcēdere ad tardā
dū ſe. et videre ſi ſic eſſet. Quare dīc clamor
ſodomoꝝ venit ad me ⁊c̄. deſcēdā ⁊ vide-
bo vtꝝ clamorē qui venit ad me ope cōple
uerint. Gen̄. xviij. Ex q̄b⁹ patꝫ magna pie-
tas dei patris: quā ſēꝑ deēm⁹ cogitare. et
in dolore cordis ꝓ miſericordia iuocare ⁊c̄.
E Secūdo peccator debꝫ ꝓponere ꝑ con
feſſionē oris ꝓpriā iniq̄tate dicēdo cōfeſſio
ri. Ego idign⁹ ⁊ miſer peccator peccaui i ce
lū: qđ cōfiteor deo oīpotēti. i cui⁹ cōſpectu
malū feci ⁊c̄. Sic etiā dauid cogſcēs reatū
ſuū dixit. O dn̄e tibi ſoli peccaui: et maluꝫ
corā te feci. Nā exiſtēs i domo icēſa nō diu
expectat: ſed ſtatim dū igne ſenit feneſtras
apit. magna voce ⁊ lamētabili corde clamat
ꝓ adiutorio. ſic cōſiderās domū cōſcientie
igne male cōcupiſcētie. et peccati ignitā et
icēſaꝫ: debꝫ apire os. et ad cōfeſſionē ꝓ ad
iutorio clamare. vn̄ Caſſ. ſup illo vbo. Dixi
cōfitebor ⁊c̄. Magna dei pietas que ad ſo
lam ꝓmiſſionē peccata dimittit. nōdū ꝓnū
ciatore. et tn̄ de⁹ iam audit i corde: qꝛ ipm̄
dicere q̄ſi qđdā ꝓnūciare eſt. Votum em̄ ꝓ
opere reputatur hoc verū ſecūdū guil. quā
do deeſt facultas operis. Sed querit̄ an
peccātor ꝑ ſolā cordis confeſſionē ⁊ cōtritiōeꝫ
et non oris cōfeſſionē. poſſit quis mūdari
a peccatis. Et videtur ꝙ ſic. per predictam
auctoritatē. Reſpondet magiſter hugo. ꝙ
per ſolam cordis contritione poteſt in adul
to deleri peccatū. ſi vere conterit ⁊ ſatiſfac

re ꝓponit. de cetero non peccare. et de cōmiſ-
ſis confiteri ⁊ ſatiſfacere iux̄ iudiciū eccleſie
Et ſi nunq̄ ſequitur oris confeſſio. vel ope-
ris ſatiſfactio. peccatū tamē tam dimiſſum
in cōtritiōe n̄ redit. peccat tn̄ mortaliter is q̄
poteſt cōfiteri iuxta p̄ceptū eccleſie. et opere
ſatiſfacere et hoc nō facit. Hoc etiā vul. ma
giſter Gratianus de pe. di. i. magna. F Sꝫ
queris ex quo ſola cōtritiōe cordis peccatuꝫ
a deo deletur. ad qđ tunc eſt oris cōfeſſio.
Reſpōdetur ꝙ neceſſaria eſt ꝓpter obligatiō
nem p̄cepti. qꝛ recōciliari debet peccator nō
tantum ſecundum iudicium dei. ſed etiam
ſecundū iudiciū militantis eccleſie. Vn̄ ſe-
cūdū rich. in. iiij. ſup magiſtrū di. xiiij. ar.
vij. q. ij. Actus penitendi nec peccatuꝫ nec
penam remittit. niſi ſit cū ꝓpoſito cōfitendi
et iudiciū eccleſie ſubeundi. ſi facultas affu
erit. quia aliter ac⁹ ille non eſſet ſufficiens
nec eſſet contritio. quia cōtritio eſt actus pe
nitendi formatus gratia. Ordinauit auteꝫ
eccleſia cōfeſſionem oris ad humilitateꝫ ⁊
iuſticiam exercendam. et vt peccator redda
tur cautior. et vt ſatiſfaciat eccleſie quā leſit
dum em̄ peccator peccat mortaliter. peccat
contra deum ⁊ eccleſiam. Contra deum. ꝙ
eius preceptū irritum facit. ideo ⁊ remaſſi-
gitur quodam vinculo ad deum. qđ totuꝫ
per contritionem remittitur ⁊ ſoluitur. Se
cūdo peccat contra eccleſiam quaꝫ contem-
nit ⁊ ſcandalizat. et ligatur altero vinculo
qđ ſolū ꝑ cōfeſſionē ⁊ ſatiſfactiōem. iniūctā
penitentiam. et abſolutiōeꝫ p̄ſbyteri ydo-
nei relaxat̄. Hec ꝓbāt dicta. et manifeſtāt ex
empla. Nam vt dicit̄ ioh. xi. Dn̄s pri⁹ ſuſci-
tauit lazarū. et ap̄l'is poſtmodū p̄cepit ſol-
uere ſuſcitatū. ex de ſen̄. exco. a nob. §. i.
Itē patꝫ i lepſo quē dn̄s a peccatō mūdauit ⁊
vt poſtea ſacerdoti ſacrificiū offerret ex lege
p̄cepit. Etiā i decē leproſis. q̄ i via mūdati
ſunt. anteq̄ ad ſacerdotes venirēt ⁊ tn̄ miſſi
ſunt ire ad ſacerdotes. de pe. di. i. §. an con
veſſiū. H Tertio peccātor debꝫ iterare opis
ſatiſfactiōeꝫ. et i hūilitate cordis dicere patri
celeſti. O de⁹ pater mlta mala cōmiſi. et tē
pus ⁊ oīa q̄ dediſti mihi i peccatis expēdi. Et
ideo iam nō ſuꝫ dign⁹ vocari fili⁹ tu⁹. vt. ſ.
poſſim aliq̄d a te petere. q̄ſi fili⁹ ex debito.
ſed fac mihi gratiam ⁊ recipias me ad te q̄ſi
mercenarium. vt iuxta merita mihi aliquid
mercedis cōcedas. ſ. modicū ip̄s. et aliq̄d

ſatiſfationis expediam. Uidemus qñ dñs famulo ſuo indebitatur. ꝙ petit labor andi inducias vt mercede laboris dñs exoluat. Sic etiam peccator debet petere inducias a dño. vt ꝑ ſatiſfactõez ĩdebitata oĩa exoluat Tales inducias petiuit Job. x. di. Dimitte me. vt plangẽ paululũ dolorez. añꝗ vadã et nõ reuertar ad terrã tenebroſam ⁊ aptam mortis caligine. terrã miſerie ⁊ tenebraruз vbi vmbra mortis. et null⁹ ordo ſed ſempi/ ternus horror ĩhabitãs. D Sed q̃rit vtꝝ in hac vita ꝓ peccato mortali poſſit aliq̃s ſa tiſfacere ⁊ deo recõſiliari. et videt̃ ꝙ nõ. Nã tanta eſt offenſa q̃nt⁹ is q̃ offẽdit̃. ſ; de⁹ eſt infinitus q̃ offẽdit̃ ĩ peccato. ſ; quãta ẽ offẽ ſa. tanta etiã debз eſſe ſatiſfactio. alioq̃n nõ fit ſatiſfactio. Oportз g̃ ꝙ hõ ĩ ĩfinitũ ſe pu niat. ſed hoc ẽ ĩpoſſibile ĩ hac vita cũ hõis dies breues ſint. Contra iob petiјt paucita tez tpis ꝓ ſatiſfactõe. igit̃ ⁊c̃. Reſpõdet bo naue. ſm opinionẽ aliquoꝝ doctoꝝ. ꝙ de omĩ eo qđ ẽ ĩ peccato nõ fit ſatiſfactio. qm̃ hoc ẽ ĩpoſſibile. nec de⁹ exigit ſatiſfactõem de omĩ eo qđ eſt in culpa. ſed aliq̃d cõdo/ nat ꝑ miſericordiã. de aliquo req̃rit ſatiſfa/ ctõez ꝑ iuſticiã. vt ſimul ibi ſit mĩa ⁊ iuſticia. Un notãdũ ꝙ ĩ peccato ſunt duo. ſcз offẽſa dei ⁊ libido ĩordiata. Offenſa dei ẽ ĩfinita. et ꝓ illo ñ fit ſatiſfactio. nec fieri põt. et ſi hõ in ĩfinitũ viueret. Sed dũ penitẽs cõuertit ſe ad deũ. et diſplicẽtiã habet de auerſione. de⁹ ex ſua mĩa illã dimittit: ſuã dãdo graз. Libido aũt ꝑ ſe finita ẽ. et q2 de⁹ iuſt⁹ ẽ nõ remittit totũ. ſ; ꝓ iſto exigit penã cõdignaз ꝓ ipſo dãno qđ ĩtulit ſibi peccator ꝑ culpaз et delectatõez libidioſam. Iſta aũt pena ob rigorẽ diuine iuſticie ẽ virib⁹ noſtris ĩpporꝛ tionabil' ⁊ noſtre cognitõi ĩgta. I Ex/ quo aũt oportз vt ſatiſfaciam⁹ deo. ꝓuidit ex h igit̃ nob viã mĩa diuina et ꝯſtituit arbi tru ſacerdotẽ. cui dedit potẽtiã arbitrãdi. et taxandi penã. magis vl' min⁹ aſperã. ꝓut maioritas vl' mĩoritas criminis circũſtãtiarũ expoſcat. et maĩfeſtãdi nobis ptez pene. vir tute paſſiõis xp̃i: hũilitate cõfeſſiõis ⁊ con tritiõis remittere. vt diuina iuſticia ꝓ iſta ꝑ te ſolutõez ab iſto nõ exigat. ſ; ex paſſionis pena xp̃i ſit cõtenta. quãta aũt ſit pars illa. noſtrũ nõ ẽ determiare. ſ; dei. Parз igit̃ re/ ſpõdẽdo ad argu. ꝙ ſatiſfactõ illa nõ ſit de offẽſa q̃ ẽ infinita quã de⁹ ex miſericordia re mittit. ſed de libidĩe ⁊ dãno q̃ ſunt finita. R Sз q̃rit̃ an vn⁹ poſſit ſatiſfacere ꝓ alio dũ adhuc ẽ ĩ hac vita. et videt̃ ꝙ nõ. gal' vi. Unuſquiſq; onus ſuũ portabit. id eſt penã ꝓ peccato ſuo. Dicendũ ꝙ in hac vita vnuſ põt ſatiſfacere ꝓ alio. qđ ꝓbat̃ ſic. Un⁹ põt ſatiſfacere ꝓ alio qui eſt ĩ purgatorio. vt pu/ ta ſi iniũctũ ſit alicui ꝙ faciat tantã elemo/ ſynã vel talẽ pegrinatõez. et morte ꝓuentuſ hoc adimplere nõ põt. nõ ĩteruenĩete negli gẽtia aliq̃. de diuina bonitate p̃ſumẽdũ ẽ. ꝙ ſi alius faciat eaз ꝓ illo. ẽ abſolut⁹ de de licto illo. Sic ergo exiſtẽs ĩ hac vita morta li poteſt ſatiſfacere ꝓ exiſtẽtib⁹ ĩ purgatorio qui ſunt ĩ alio foro. magis ergo ĩ hac vita: vn⁹ põt ſatiſfacere ꝓ alio. Nã ĩter iſtos qui ſunt ĩ eccĩa militãte. vn⁹ ĩpetrat alteri graз vt hẽtur ſup illo math. ix. Uidẽs ihs fidez illoꝝ ait paralitico. Cõfide fili re. ti. pec. glo. quãtũ valet apud deũ fides ꝓpria. apđ quẽ tantũ valet aliena. Sed magis ẽ impetrare alteri graз. ꝙ ꝓ alio ſatiſfacere. gal' vi. alter alteri⁹ onera portate. Tenet̃ g̃ cõiter a docto rib⁹ ꝙ vn⁹ põt ſatiſfacere ꝓ alio viuẽte vt/ puta ſi ille ꝓ quo debet fieri ſatiſfactio ĩpo/ tens ſit ratõe ĩfirmitatis. vl' ratõe alteri⁹ ĩpe dimẽti ratõnalis. nõ ꝑtendẽs euadere labo rez. et tñ h ñ cõſenſu clauiũ ⁊ ordiatõe. Nõ eñ videt̃ cõſonũ ratõni ꝙ vn⁹ ſatiſfaciat ꝓ alio ꝓpria auctoritate. ſ; auctoritas ordinã tis req̃rẽda eſt. Ad argu. dicẽdũ ꝙ ĩtelligen dũ ẽ de illis: q̃bus non cõicantur ſuffragia eccleſie. vel q̃ nõ ſunt de corpore eccl'ie. ſicut ſunt excõicati vel exiſtentes in inferno. ibi vnuſquiſq; onus ſuũ portabit ſine alleuia tione ꝓpter diuinam iuſticiam. L

Tertia pars in qua

notat amaroſa receptio patris indulgentis ibi. Cum autez ⁊c̃. Moraliter eſt notandũ ſecunduз ꝙ phus dicit. ix. ethicoꝝ. ꝙ pa/ rentes plus amant filios ꝗ̃ ecõtra. Cuius ratio eſt. quia magis ſciunt parentes ꝗ̃ filiј ꝙ filiј ex eis ſint nati. Sic etiaз matres pl⁹ diligũt filios ꝗ̃ patres. quia certiores ſunt de eis et plus laboris habent circa eos. Cum ergo parentes multum diligũt filios quia vt habetur. C. de cura fili. l. vltima. Nullus amor vincit paternũ. Filiј etiaз de bẽt diligere pẽtes. Cui⁹ ꝯriũ pl'es faciunt.

Sic recitat̃ i geſtis romaõꝝ. de quodã filio regis alexandri qui multũ dilectus a patre ſemp tamẽ patri iſidiabatur. de quo admirans ĩperator prudẽter ⁊ mãſuete paterno affectu ait filio dicẽs. Bone fili ego ſuꝫ pater tuꝰ. ꝑ me mũdũ itraſti. et heres meꝰ eris cur mihi mortẽ minaris: in delitijs nutriui te. et oĩa mea tua ſunt. deſine inĩqtab illa iniqtate. filiꝰ vero eiꝰ dictis nõ acqeſcẽs de die in dieꝫ i malicia creſcebat. Pater h̃ videns in locũ deſertũ filiũ duxit: dans ei gladiuꝫ quo ipſe erat ꝑcinctus di. O fili mi iterfice me. q2 minus ſcandalũ ẽ tibi me hic i occulto iterficere. ꝙ corã populo. Filiꝰ hoc audiens: ſtatim gladiũ a ſe ꝓiecit. et coraꝫ patre flexis genubꝰ cũ fletu magno miſericordiaꝫ ab eo petijt dicẽs. O pater peccaui. iam nõ ſuꝫ dignꝰ vocari filiꝰ tuꝰ. Pater vero pietate motꝰ. oſculatꝰ ẽ eũ di. Fili dulciſſime dimiſſa ſunt tibi oĩa. Ammodo nõ pecces. et eſto mihi fidelis. et ego ero tibi gratioſus. Imꝑator ẽ dñs noſter ihs xp̃s: filiꝰ malus xpianꝰ. mater dei genitrix. Dum eñi malus xpianꝰ diuinis ꝑceptis nõ obedit. q̃rit mortem xp̃i quantũ in eo eſt. iſtũ ſecũ duxit i deſertũ huiꝰ mũdi. in quo nõ tñ obtulit ſe mori. imo mortuꝰ ẽ ꝓpter delicta noſtra iã dat tibi gladiũ. id eſt poteſtatẽ euꝫ tenere vel a te eijcere ⁊ occidere. Quia ſm aplm. q̃ peccata cõmittũt iterũ deũ crucifigũt. Cũ ergo habeas poteſtatẽ xp̃m occidendi ꝑ peccata facias ſicut huiꝰ filij. cognoſce dona q̃ accepiſti a xp̃o. et mala q̃ icidiſti peccato. et ꝓijce abs te gladiũ. id ẽ voluntate deo cõtrariã. et dicas i humilitate cordis. Pater peccaui ⁊ malũ ⁊c. M Quãcito aũt peccator per penitẽtiã ſe auertit a peccato. in ſignũ ſincere caritatis ⁊ vere recõciliatõis vult deus.

Obuiare penitẽti velociter.

Amplexari eum dulciter.

Dotare ipſum nobiliter.

Primo qñ adhuc peccator lõge ẽ a deo ſine ſuis meritis: deꝰ a lõge oculis ſue miſericordie eũ reſpicit et graꝫ ꝑuenientẽ immittit q̃ eũ diſponit. et ad ſuã cõſideratõeꝫ inducit. vñ ps. Miſericordia eiꝰ ꝑueniet me. Nam ſicut videmꝰ i hyeme. qñ ſol radios ſuos ñ ex alto: ſ; ex trãſuerſo itluit ⁊ emittit tunc terra ſtringitur ꝯfructu ſpoliat̃ ꝯnec floribꝰ adornatur Sic ſol iuſticie deꝰ. qñ de altitudine boitatis ⁊ deitatis radiũ ſue gratie ⁊ miſericordie immittit cordi humano. tunc cor totaliter illuminat̃ ad cognitõeꝫ peccatoꝝ. inflãmat̃ ad amorẽ. et aptitur ad fructuoſuꝫ laborẽ. Sic legimꝰ de ſancto petro. quẽ xp̃s reſpexit. et recordatus ẽ verbi. quod ei dixit ihs et tñ ã ſi peccati qđ ei diſplicuit. et ex amore queꝫ ad xp̃m habuit doluit. et penitentiã egit. et hoc etiã hic dicit̃ de filio ꝓdigo: ꝙ pater eiꝰ ẽ mĩa ſup eũ motꝰ ⁊ occurrit obuiã ei. N

Sed dicis ex quo peccator ſeip̃m cognoſcere nõ põt niſi illuſtret̃ lumĩe ꝑuenientis gratie videt̃ mihi ꝙ nõ ẽ ſibi imputãdũ. ꝙ gratiaꝫ illã nõ h3. q̃ a ſolo deo dat̃ ſine ꝑcedentibus meritis. Dico tibi peccator. ꝙ ſi gratiam illaꝫ nõ habuerĩs. tibi iuſte imputat̃. imo q̃libet carens illa gratia iuſte cõdẽnat̃. Cuiꝰ eſt ratio. q2 quãdo hõ põt i opus aliqđ. ad qđ neceſſario vel ex pacto ſequitur aliqđ: ſi illud opꝰ nõ facit. merito iputat̃ ſibi. ꝙ aliqđ neceſſariũ nõ ſequitur: vbi gratia. Actus illuminatiuꝰ q̃ ẽ a ſole. nõ ẽ i poteſtate mea: ſ; ſi ſum i domo totaliter clauſa. q̃ euꝫ radijs ſolaribus vndiq3 ẽ circũſcripta. ſi domꝰ nõ illumiat̃. merito mihi iputat̃. q2 poſſuꝫ ſi volo feneſtrã ⁊ oſtiũ aprire. et facere iſtũ actuꝫ. quo facto domꝰ neceſſario illuſtrat̃. Itẽ nõ eſt in poteſtate agricultoris. ꝙ creſcãt fructꝰ et ſemia. hoc eſt a virtute celi. nihilominus ſi anno elapſo ager fructũ nõ habuerit. cultori iputatur. maxie ſi agrũ nõ purgauit. nec diſpoſuit. q2 hoc i poteſtate ſua fuit. Item papa dans idulgẽtiã eccleſiã vel romã viſitanti. q̃ idulgẽtia nõ ẽ in poteſtate mea. q2 tñ actus ſcꝫ ire ad eccleſiã vel romã. quẽ reqrit̃ actus idulgẽtiaꝝ. ẽ i poteſtate mea. ideo ſi idulgẽtias nõ habuero merito mihi iputat̃. et nõ pape. Sic ẽ i ꝓpoſito. Nam quis eſſe i gratia nõ ſit i poteſtate hoĩs recipiẽtis ſed ſolũ i poteſtate dei tribuẽtis. q2 tñ hõ poteſt i actũ ⁊ i opꝰ. ſ. i peccati deteſtatõeꝫ ⁊ cõtritõeꝫ. poſt quã nõ ꝓpter quã deꝰ vult dare grãm. ideo ſi ip̃am non habuerĩs merito cõdẽnaris. ideo neceſſe ẽ vt xp̃s veniat obuiã penitẽti. Nõ eñi pr̃ ꝓdigo venit ei obuiã penitẽti. ſi ñ priꝰ dixiſſz ſurgã ⁊ ibo ad patrẽ. nec ad ꝓpriã patriã fuiſſet reuerſus. ſi nõ reliq̃ſſet alienã. O Sed querit̃ an aliq̃ diſpoſitio ꝑuia ad gratiaꝫ ſuſcipiẽdaꝫ. reqratur. Reſpõdeo ꝙ gratia duobus modis poteſt accipi. Uno modo ꝓ quolibꝫ bono et auxilio. et quãdoq3 minus ꝑfecto qđ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

contigit quādo deus nos per ſuam inſpira
tōem monet dicēs. fac hoc vel hoc bonum
ad talem gratiā nō reqritur diſpoſitio hoīs
niſi cū venerit vt aſſentiat nutu diuino. ta-
le bonū ꝑficiendo. Secūdo mō accipit grā
ꝑ iuſtificatōe feſtia. ad quā reqrit diſpoſitō
hoīs. qꝛ ſicut nl'la forma itroducit niſi ma
teria ſit diſpoſita. vtꝫ in cera que nō ſuſcipit
impſſionē ⁊ imaginē ſigilli niſi cera ſit pri⁹
diſpoſita ꝑ liqfactōeꝫ: ſic gratia iuſtificatō-
nis nō recipitur: niſi mēs prius diſponat ⁊
vicijs purget. de pe. di. i. Alij ecōtra. ꝓpter
qd yſa. lviij. Si abſtuleris de medio tui ca
thenā. ſ. peccatoꝝ. ſeqtur: orietur lux tua ⁊
dn̄s ſplendorib⁹ implebit aīam tuā. ¶ Se
cūdo deus pater penitētē dulciter ſuſcipit ⁊
cū amplexat ⁊ oſculat i ſignū vere recōcilia
tōis. Nā amplexus ⁊ oſcula ſunt ſigna pa-
cis ⁊ amoris. Sic dū penitēs affectu ⁊ in
tellectu. qſi duob⁹ brachijs deū attingit. et
de⁹ cū i miſericordia ⁊ grā ſuſcipit. qſi etiā
duobus brachijs qd aliud ꝙ amoroſus ⁊
gratioſus amplexus duoꝝ ⁊ oſculū ſuauiſ
ſimū ⁊ paternū ifiguitur dū penitēti apto cor
de ⁊ affectu: dulcedo diuine benedictōis i
fūdit. et oēs vires aīe hui⁹ roꝛe benedictōis
ungant ⁊ recreant. Iſto oſculo ſupbenedi-
cto et amātiſſimo. magno deſiderio ⁊ fre-
qnti ſuſpirio: aīa ſpōſa xp̄i appetere ſolet ⁊
vt iocūdet ⁊ letet dicere illud Cā. i. Oſcu
letur me oſculo oris ſui. q. d. Amātiſſim⁹
ſpōſus me⁹ ihs i cuius amore lāgueo. imit
tat mihi gratiā ⁊ miſericordiā quā totis vi
ſcerib⁹ cordis deſiderio. et cōfortet me dul
cedie ſue pietatis. et diuine benedictōis: et
reuiuiſcā. Nā vt dicit comētator de ipſi io-
nib⁹ aeris. ad h ꝙ ymber ꝓueniat et terrā ir
rigat ⁊ fructificet: neceſſe ē vt vapor ⁊ ne-
bula deſcēdat. Sic etiā vt benedictio cele-
ſtis gratie nos fecūdet i bonis fructib⁹ fru
ctificet recreet ⁊ cōfortet: neceſſe ē vt cor ap
periat. et affectus deuotus. ex eo ad deū aſ
cendat. ¶ P ¶ Nā ille affectus deuot⁹ eſt
odor delectabilis. i quo de⁹ multū iocūdat
et delectat. Gen̄. xxvij. Ecce odor filij mei
ſicut odor agri pleni, cui benedixit dn̄s. Vo
lēs igit benedici a deo patre celeſti. debet fa
cere ſicut iacob. q cōſilio matris ſue induit
ſe veſtimētis odoꝛifeꝛis eſau fratris ſui. et ac
cedēs ad patrē cū pulmēto qd libēter come
debat. et benedictōeꝫ accepit. vtꝫ i epl'a. ſic

conſilio ⁊ adiutorio matris miſericordie
induti veſtib⁹ eſau. id ē hoīs celeſtis cui⁹
veſtimētū ē caritas: cū pulmēto cōfecto ex
florib⁹ odoꝛiferis virtutuꝫ. et accedam⁹ ad
deū. et illud pulmētuꝫ ei offeram⁹. et ꝙ cito
ſentit odorē iſtū ſuauiſſimū ꝓueniētē. nō ſo
lū a veſtimētis caritatis. ſed etiā ab alijs v
tutib⁹ ꝓculdubio i ſignū veri amoris oſcu
lo pacis nos ſuſcipit. et benedictōe celeſti be
nedicit: cōferēdo nobis de roꝛe celi. id ē de
altitudie deitatis grām ⁊ de pinguedie ter
re digiſſima hūanitate xp̄i abūdātiā miſera
tionū. ¶ Q ¶ Tertio de⁹ pater penitētē ho
noꝛabiliter ſuſcipit. eū dotādo glorioſe. qꝛ
dicit ſeruis ſuis ⁊ miniſtris. ſcꝫ angelis. af
ferte ſtolā priaꝫ. i. primā inocētiā quā ꝑ pec
catū ꝑdidit. Stola em̄ eſt veſtis inocētie q
aīa veſtit i baptiſmo. et deſignatur ꝑ cappaꝫ
et camiſiaꝫ. quā infās poſt ſuſceptōeꝫ cri-
matis idutt. Et date ānullū i manu ei⁹. id
eſt fidē formatā. i ſignū vere deſpōſatōis ⁊
calciamēta. id ē ꝓmptitudinē bonoꝝ operū
Et adducite vitulū ſaginatū. i. pinguē. qd
ſigt obediētiā oīm creaturaꝝ q oīa bō ꝑ pctm̄
amiſit. et ꝑ penitētiā reſtituūtur. De⁹ em̄ nō
eſt ita vindicatiu⁹ ſicut multi. q iniuriam
nolūt dimittere. qꝛ leuiſſima recognitōe in
finitā iniuriā dimittit. et iniuriantēꝫ ad ma
ioꝛe grām ſuſcipit gaudēter facit ſicut bon⁹
colon⁹ vl' agricola. q illā terrā magis amat
que prius ſpias habuit ⁊ poſtea meſſeꝫ fer
tilē ꝓducit. ¶ R ¶ Sed q̄ritur an de⁹ plus
diligat peccatorē penitētē ꝙ iuſtū ſemꝑ be
nefaciētē. Et videt ꝙ ſic. iux illud luc. xv.
Gaudiū ē angel' dei ſuꝑ vno pctōre penitē
tiā agente. ꝙ ſuꝑ nonagintanoueꝫ iuſtis q
nō idigēt penitētia. Exemplū etiā hui⁹ pa
bole vbi filius ſenior. ſcꝫ iuſt⁹ bon⁹ labora
tor eccleſie. nō tantū gaudiū fecit patri ſicut
iunior penitēs. Dico ꝙ vt frequētius ē veꝝ
ꝙ illi q ſurgunt de maximis peccatis ꝑ pe-
nitētiā poſtea cōꝑato ⁊ acqſito habitu op-
poſito. plerūq ſunt feruētiores in virtutibus
et in diuina dilectōe. ꝙ iſti q de paruis aut nl'
lis ſurrexerūt. ſed ſemꝑ ſteterūt. Sicut pa3
naturaliter in ferro frigido ⁊ duro. nā quā
to materia ⁊ ſubſtātia ē magis fridiſta ⁊ cō
traria igni. ſi igne accēditur ⁊ ignitur. tan
to calidior et feruentior efficitur. et calorem
diutius cōſeruat. ferrū nāq ignitū feruētius
eſt ligno. Eodē modo de peccatore cōuerſo

et caritate incenſo. Quare angelus dñi apparēs iohi euāgeliſte ī inſula pathmos. reuelauit ſibi ſtatū cuiuſdā epiſcopi laodicēſis tepidū et dānoſuʒ. dicens hec vt ei ānūciare. vtinā frigid⁹ eſſes vel calidus. id eſt totus malus vel tot⁹ bonus. ſ; q2 tepid⁹ es id ē piger et ocioſus. īcipiā te euomere. id eſt ſcādaloſe eijcere ₂c̄. Sed illud prius dictū non eſt generaliter de quolibet peccatore itelligēdū ſ; de qbuſdā. Nulli⁹ eñi peccatoꝛ ē. de cui⁹ cōuerſiōe tātū gaudeāt āgeli de celo quātū de glorioſa vgīe. q nūq̄ ceciderit. vel iohe baptiſta. q ſanctificat⁹ fuerit in vtero. ¶ S ¶ Nā ceteris parib⁹ feruētioꝛ plus diligit a deo. Pōt eñi aliqs penitens eſſe tā feruēs in dilectōne. ₂ ī opibus virtuoſis. q̄ excedit nonagītanouē iuſtos tepidos q nō ceciderūt. Et de iſtis loqtur euāgeliū dī. gaudiū ē ₂c̄. Sic etiā intelligēdū ē in p̄ſenti litera ſcʒ q̄ fili⁹ ſenioꝛ pfect⁹. qui ſine mortalib⁹ p̄cepta dei ſeruat. qñ ſimp bonitā id ē ſuauiſſimā pietatē dei cōſiderat. q̄ penitētē tā cito ſuſcipit ad gratiā. ₂ cuʒ tanto gaudio ſibi cōiūgit eternū p̄parat. indignat̄ id eſt admirat̄. Hec eñi idigtō nō exponit̄ p deſpectiōe ſ; admiratōe. Admirat̄ eñi qlibet iuſtus merito de dei pietate. q tāto idigno peccatoꝛi ā immōſaʒ facit graciā. nōne admiratōe fuit bene dignū. q̄ magdalenā taʒ magnā peccatricē plenam vniuerſis vitijs ita benigne ſuſcepit. Et de paulo q ī via pſequēdi xp̄m ₂ eccliaʒ tāmiſericorditer pmutauit. Et ō mltis alijs q ō peſſima coꝝ vita cōuerſi ad grām. et miſericoꝛdiā meruerūt. Hāc igit̄ admiratōeʒ iuſti pater celeſtis pacificat ₂ declarat dī. Fili tu ſemp mecuʒ es ſupple ī grā. licʒ forte tepide hic aūt nō ſēp mecū fuit ī grā ſ; p peccā ſepat⁹ a me. ₂ moꝛtu⁹ eternaliter. ſ; modo de moꝛte ſurrexit. et reuerſus ē ad me. et g̊ meruit p̄ſtinaʒ gratiam. et forte maioꝛē p̄pter feruētioꝛem dilectionē. ergo de eo eſt gaudendum ₂c̄.

¶ Dominica oculi.

ERat iheſus eiiciens demoniū. et illō erat mutū. luce. xi. ¶ T ¶ Medic⁹ exptus nō curat moꝛbū. niſi pri⁹ materiā peccātem expulerit ₂ eiecerit. Materia eñi prioꝛ debet p̄io bene digeri et cōſumi. anq̄ aliaʒ ſumat. Vñ auicēna p̄ia fen. iij. c. vij. docʒ dī. Oēs q ſanitatē habere volūt. nec comedant. nec bibant. donec certum habuerint ōſideriū. et ſtomach⁹ et ſupioꝛa īteſtina a p̄io nutriente euacuata fuerint. Sic etiā ſpūaliter null⁹ ſumere pōt cibū ſpūalem et ſanatiuū aīe niſi euacuat⁹ ſit a p̄io a peccato qō eſt materia peccās ₂ deſtruēs ſanitateʒ aīe. ſicut mal⁹ cib⁹ et venenoſus peccās ₂ deſtruēs ſanitatē coꝛpis. vñ habet̄. xv. q. i. c. nec iſ. Cū īterficit̄ ipi⁹ xp̄s īſūdit̄. et vbi aboiatio. i. peccatū abolet̄. i. tollitur de terra. i. coꝛde terreno ₂ imūdo ſanctificatio cōſecratur. Hoc etiā oſtēdit medic⁹ ſaluus ī p̄ſenti īfamo. cui grām ſanitatis cōferre noluit: niſi prius demoniū peccātē ī eo et moꝛbū ipſius curātē eieciſſet. Fecit eñi ipm hominē mutū. dicitur eñi ī themate. Erat ihs eijciēs demoniū ₂c̄. ¶ V ¶ Queritur vtrū liceat demones adiurare. Et videt̄ q̄ nō. Dīc eñi origenes ſup math. Nō ē ſm poteſtatem datā a ſaluatore adiurare demonia. Judaicū eñi ē hoc. nec eñi ōbem⁹ iudeoꝝ ri⁹ imitari ſ; potius vti poteſtate a xp̄o data. ergo nō ē licitū demones adiurare. Sed cōtra ē qō dī marci. vlti. In noīe meo demoia eijcient. ſ; iducere aliū ad aliqd agēdū p̄pter nomen dñi. hoc ē adiurare. ergo licitū ē demones adiurare. Reſpōdet. s. tho. ī ſcda ſcde. q. xc. q̄ duplex ē adiurādi mod⁹. Vn⁹ qdē mod⁹ p modū dep̄catōis vl īductōis ob reuerētiā alicui⁹ ſacri. Ali⁹ aūt p modū cōpulſiōis. P̄io aūt mō nō licʒ demones adiurare. q2 iſte mod⁹ adiurādi videt̄ ad q̄ndā beniuolētiā vel amicitiā ptinere. q nō licet ad demones vti. cū hoc repugnet legi nature: eo q̄ dyabol⁹ ē obſtinat⁹ aduerſari⁹ ſummi principis noſtri dei et ab eccl̄ia irreuocabiliter p̄ciſus. et ita mēdax et fallax. q̄ ſi qñq̄ dicit veritatē vtile aūt dicit eaʒ cōpulſus a deo. aut vt ſibi magis credat̄ in mēdacio. et et ſic cautelos⁹ decipiat. Et ideo q ſic familiariter eū iuocat aut p cōiurationes. ſiue p characteres. ſiue quocūq̄ alio mō diuinatōis: peccat directe cōtra deū. cōtra eccliam et cōtra ſeipm. ¶ X ¶ Eſt igit̄ p̄hibitū q̄ſi ſupſtitioſuʒ et illicitū ī oī lege. P̄rimo ī lege diuina. leuiti. xix. vbi p̄cipitur occidi q īcātat magos et ariolos. Item ſecūdū leges capite plecti debēt. et ſi accedūt domū alienus: debent cremari. Item bona coꝝ oīa debent publicari. C. de male. e mathe. l. nullus.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

l.nemo.et.l.culpa. Sed ſecūdum canones
ſiq̇dem peccatū occultū ſit. imponitur peni⸗
tentia.xl.dier. ex̄ de ſortilegijs.c.i.ſi noto
riū.eukariſtia denegat̄.de cōſe.di.ij.p dile
ctōe. Itē ſi ſit cleric⁹ deponēd⁹ ē.et ī mona
ſterio detrudēdus. Si laycus excōicādus.
xxvi.q.v.nō oportet.c.ſi q̇s epūs. Sed et
creſcēte cōtumacia: creſcere debꝫ et pena.vt
īcarceretur ꝛ hmōi. Itē ſi ſeru⁹ ſit debꝫ ver
berib⁹ caſtigari.xxvi.q.v.cōtra. Etiā oēs
tales ſunt infames ſimuliter ꝛ q̇ ad eos cō⸗
currūt.vñ nec ad accuſatōēꝫ dñt admitti.ij.
q.viij.q̇ſquis.nec ad teſtimoniū.ex̄ d̄ teſti.
teſtimoniū. Secūd⁹ modus adiurandi ē p
modū compulſionis: et iſto modo licet no
bis ad aliquid vti.et ad aliquid nō licꝫ. De
mones eñ in curſu hu⁹ vite nobis aduer⸗
ſarij conſtituūtur.non aūt eoꝝ actus noſtre
diſpoſitōi ſubdunt̄: ſed diſpoſitioni diuine.
et ſanctoꝝ angelorū. Quia vt Aug⁹.dicit.
iij.de tri. Spiritus deſertoꝛ regitur p ſpiritū
iuſticie. Poſſum⁹ ergo demones adiuran
do p virtutēꝫ diuini nomīs tanꝗ̄ inimicos
repellere ne nobis noceāt. vl' ſpūaliter vl' cor
poraliter ſecūdū poteſtatē datā a xpo.ſm il
lud luc.x. Ecce dedi vobis poteſtatē calcā
di ſup̄ ſerpētes ꝛ ſcorpiones ꝛ ſup̄ oēm po
teſtatē inimici.et nihil vobis nocebūt.non
tamē licitū eſt eos adiurare ad aliq̇d addiſ⸗
cendū ab eis vel etiā aliq̇d aliud p eos ob
tinēdū.qꝛ hoc ptineret ad aliquā ſocietatē
et familiaritatē cū ipis habēdā niſi forte ex
ſpeciali inſtinctu vel reuelatōe diuina. aliq̇
ſancti ad aliquos defec⁹ corrigēdos demo
nū opatōe vtant̄.ſicut legit̄ de beato Iaco⸗
bo.ꝙ p demones fecit hermoginē ad ſe ad
duci. Ad argu.i oppoſitū dicēdū ꝙ Orige
nes loq̇tur de adiuratōe.q̇ nō fit p moduꝫ
cōpulſiōis. ſꝫ magis p modū cuiuſdā beni
uole depcatōis.q̇ nullo modo licet qꝛ talis
aut cōmittit peccatū infidelitatis. vt ſi cre⸗
dendo dyabolo diuinū et aliq̇d attribuatur
aut ydolatrie.vt in oblatōib⁹ ꝛ ſacrificijs.
aut ſaltē inobediētie.qꝛ facit cōtra phibitō
nē dei ꝛ eccleſie. Ly ¶ Sed q̄ritur q̇d de
carminatricib⁹ ꝛ carminatorib⁹.q̇ carmīant
infirmos vel pueros vel aīalia. nunq̇d pec
cāt mortaliter.dicit Aſtaxēſis i ſumma ſua
ꝙ ſi nihil ſupſtitioſiꝫ dicūt aut docent aut
faciūt ſꝫ tm̄ v̄ūē licitis pcib⁹ et adiuratōib⁹
ſicꝫ p paſſionē et crucē et ſimilia.ñ credo ꝙ
peccēt mortalr̄ niſi talia fecerīt poſt phibitōꝫ
ab eccl'ia ſibi factā. ſꝫ credo ꝙ phibendi ſunt
viri et mulieres a talib⁹.qꝛ multa inutilia et
ſupſtitioſa ſolēt admiſcere niſi forte ſit ſacer
dos religioſus et diſcretus aut etiā laycus
ſiue vir ſiue mulier excellētis vite et pbate
diſcretōis q̇ fuſa oratōne licita ſup infirmū
nō ſup pomū vel puū vel cingulū.et ſimi⸗
lia.ſed ſup infirmātes man⁹ imponēt.iux⸗
ta illud marci vlti. Sup egros man⁹ impo
nent et bene habebūt.nec ſunt hee pſone p
hibēde a talib⁹ niſi forte timeātur.qd ad ex
emplū illoꝝ īdiſcreti et ſupſtitioſi carmiato
res ſibi vſurpent abuſiuꝫ: tuentes ſe exēplo
illoꝝ. ¶ Sed q̄ritur vtrū liceat ad collū di⸗
uina verba ſuſpēdere. Reſpōdet aſtaxēſis ꝙ
in oībus īcantatōibus.vel ſcriptis ſu ſpēſis
ſunt duo cauēda. Primo qd pfertur vl' ſcri
bitur qꝛ ſi eſt aliq̇d ad inuocatōēꝫ demonū
ptinens.manifeſte eſt ſupſtitioſuꝫ et illici⸗
tuꝫ. Similiter cauendū eſt ſi cōtingat igno
ta nomina ibi ponere. ne ſub illis lateat ali
quid illicitū. Vñ Criſ.dicit ſuper math.ꝙ
phariſeoꝝ magnificantiū fimbrias exemplo
nunc multi aliqua nomīa ebraica angeloꝝ
cōfingunt et ſcribūt et alligant que nō intel
ligentibus metuenda vident̄. Cauendū eſt
etiam ne aliquid falſuꝫ cōtineāt. qꝛ ſi eius
effect⁹ expectari nō poſſet a deo qui non eſt
teſtis falſitatis. Secūdo cauendū eſt.ne cū
verbis ſacris ibi contineātur iniqua vana
vt aliqui characteres inſcripti.pter ſignū cru
cis.aut ne ſpes habeatur in modo ſcriben⸗
di.vel ligandi.vel in quacūq̧ alia hmōi va
nitate.que ad diuinā reuerentiā nō ptineāt
qꝛ hoc iudicaret̄ ſupſtitioſuꝫ. alias aūt ē li
citū.vñ.xxvi.q.vi. Nō liceat xpianis.dicit̄
ꝙ nō liceat in collectōib⁹ herbaꝝ medicina
liū aliq̇s obſeruatōes vl' incātatōes attēde
re.niſi tantū cū ſymbolo diuino.aut oratōe
dñica.vt tamē deus creatoꝛ oim honoretur
Quātū ad cōtinuatōēꝫ et expoſitōēꝫ. euan
gelij.ſic heri ad penitētiā nos monuit diui
na pietas: ſic hodie peccata fugere facit ini
mici doloſitas.et ſecūdū hoc ī pſenti euan
gelio ſunt tres perſone
In prima oſtēdit̄ diuina potētia īſupabilis
p demonis expulſionē.ibi.erat ihus.
In ſecūda eterna ſapiētia īpſcrutabilis p ra
tionis pfunditatē.ibi. Ipe autē ꝛc.
In tertia hūana excellētia cōmēdabilis.p r

cōmēdatiuis vociferationē. ibi. factū ē ꝛc.

Quātum ad primam

eſt ſciendū ꝙ demones expellere a corpib⁹ obſeſſis eſt ſolū diuine poteſtatis: quā poteſtatē xp̄us miracloſe oſtendit in iſto hoīe demoniaco q̄ factus fuit a demone mutus. Moraliter autē ē notādū. ꝙ ſic a malo malū pcedit. ſic a dyabolo origine iniquitatis niſi malū hoī puenit. Eſt eni inſtar lupi hoī inimic⁹. vt eū rapiat ꝛ dūoret. ¶ Z ¶ Queritur eni i quodā pblemate. q̄re lup⁹ hoīez quē videt raucū efficiat. Et dicit ꝙ ideo. qꝛ lup⁹ vorax eſt. querēs hoīem iuadere ꝛ deuorare. imittit ei raucedinē. nec clamore per defēſiō alioꝝ valeat euadere. Sed ab aliiſ maioꝛ ꝛ efficatioꝛ natural'rō aſſiḡtur ꝙ iō. qꝛ lupus eſt aīal voracissimū. et marie guloſuz. et viuit carnib⁹ crudis. et male digeſtibilibus. Item ē aīal frigidū et ſiccū ꝛ cū ſit talis nature. ſcꝫ frigide ꝛ ſicce. oriūtur i corpore ſuo infectiones cōſimiles ſue cōplexioni. h̄ ē frigide ꝛ ſicce. hmōi aūt humores infecti frigidi ꝛ ſicci ꝛ imūdi. exeunt p ſuos oculos claros puros ꝛ lumīoſos. q̄ cū exeunt: aerem ſibi primū īficiūt. q̄ infect⁹ aliū inficit. et ille aliū. vſqꝫ dū pueniat ad hoīez et tunc hō p cōſequēs inficit. qm̄ iſta īfectio pcedēs a lupo erat frigida ꝛ ſicca. et h̄ ē pcipue raucitatis cauſa. Ad ppoſitū dyabolus etiā ſic guloſus ꝛ vorax ē. ſcḋm petrū aplm. Circuiēs querēs quē deuoret. Querit eni corpe ꝛ aīa deuorare ꝛ deglutire ore infernali. Et ideo dicit⁹ eſt dyabol⁹ a dya qḋ eſt duo. et bolos qḋ ē morſus. qꝛ duos bolos tantū de corpe et de aīa q̄rit facere. vt habet̄ ex̄ de ſum. trin. et fi. ca. c. firmiter. ſup illo verbo dyabolus. Etiā ē frigid⁹ p letalē inimicitiā. et ſicc⁹ ſine omi humore gratie. q̄re totus verſut⁹ et malicia īfect⁹. īfinitos q̄rit modos ꝛ vias hoīem pctīs inficiēdi. et vt eo infecto raucū et mutū faciat. ne clamore cōfeſſiōis p ſacerdotē liberet̄ et euadat. quare dicit̄ in cañ. xvi. q. ij. viſis. hoſtis viu⁹ eſt. qꝛ habet mille nocēdi modos nec ignoram⁹ aſtuciā eius. Conat̄ nāqꝫ a principio ruine ſue vnitatē eccleſie reſcindere. caritatē vulnerare. ſanctoꝝ opū dulcedīcꝫ īuidie felle īficere. et oībus modis hūanū genus euertere ꝛ pturbare. Hic eni lup⁹ adūſari⁹ hūani generis. niſi p canes fideles. i. pdicatores eiiciatur: facit hoīem cui p peccatū mortale inhabitat.

Mutum ne peccatū aperiat confeſſione.
Cecum ne piculum videat cognitōe.
Surdū ne doctrinaꝫ audiat attentōe.

¶ Primo facit hoīem mutū. Nam ſicut lupus doloſus volens rapere agnuz. nō rapit p pedeſ. nec aucā p alas. ſꝫ dētib⁹ ſtrigit gut̄ eius ne clamet. Sic dyabolus hoīez. quē per peccatū poſſidet. nō ſtringit in pedibus nec maib⁹. pmittit eni talē currere ad eccliās viſitare loca ſanctoꝝ. romā ire. ad ſacrū ſepulchrū pergere ⁊ dare elemoſynas ⁊ veſtire paupes ⁊ offerre ſacrificia ⁊ celebrare ⁊ ieiunare ⁊ qꝛ noſcit ea ad vitā eternā nihil valere. nec faciētes ꝺ ſua poteſtate euadere. Stringit tamen talem fortiſſime in gutture ne os aperiat et ſe captū peccatis. et dyabolo renūciat in cōfeſſione. Habet eni in ore ſuo qnqꝫ dentes acutiſſimos q̄bus ſtringit. verecundiā ⁊ timorē penitentie ⁊ feruorē cōcupiſcentie ⁊ ſpē lōgioris vite ⁊ et vltimo deſperatōez venie. De iſtis dentib⁹ ſcribit̄ eccli. xxi. Dentes leonū dentes eius. ſup quo dicit Nico. de ly. ꝙ p iſtos dētes deuorat totaliter bonū gratie. et diminuit bonū nature. q̄ſi rūphea acuta oīs iniq̄tas. qꝛ ledit aīam et corpus. et ledit etiaꝫ in p̄ſenti ſubtrahēdo grām. et in futuro p̄bendo gehēne penaꝫ que eſt interminabilis. Hic ē eni illa beſtia terribilis atqꝫ mirabilis quaꝫ vidit daniel. vt habetur. c. vij. danielis. q̄ habuit dētes ferreos et magnos cōmedēs et cōminuens. et reliqua pedibus cōculcās. quē hoīem eni dyabol⁹ pdere ꝛ dānare neq̄t ipedit eni eū i q̄tū poteſt a beatitudine ¶ A ¶ Hanc igit̄ beſtiā terribilē canes ſancte eccliē. id ē predicatores verbi dei. latratu et clamore fugare debent ab habitōibus hoīm. Iuxta illḋ yſaye. lviij. Clama ne ceſſes q̄ſi tuba exalta vocem tuā. et annūcia pplō meo ſcelera eoꝝ. Nam p hunc clamorem pdicatoꝝ tria pcedunt. ex quibus a corpibus hūanis expellitur. que etiam cōparatur tribus que ſecūdū ſapientē hoīem de domo expellūt. Primū eſt ſtillicidiū. Sic quando auribus per verbum dei inſtillatur nomē dñi ihūs vt deuote inuocetur. expellitur ſtatim dyabolus ps. Laudans inuocabo dñz ꝛ ab inimicis meis ſalu⁹ ero. Quare etiam xp̄us dixit de diſcipulis ſuis. et de oībus intentionib⁹ eoꝝ

probl xix = xxvj

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

In nomīe meo demonia eijciēt · marci.xº
vi. Qd̄ cū expertꝰ fuerat a. lxxij. diſcipulis
miſſi in oēm terrā p̄dicaturi. cū gaudio reuer
ſi ſunt ad dn̄m dicentes. Dn̄e etiam in noīe
tuo demonia ſubijciūtur nobis. luc.x. Hūc
etiā modū inuocandi nomē dn̄i habuit no/
bilis homo ille q̄ purgatoriū patritij ingre
diens oēs dyabolicas illuſiōes euadit cum
dixit. Ihū xp̄e fili dei viui miſerere mihi pec
catori. Debet ergo in oībus p̄iculis illuſiōi
bus ꝛ factis. illud ineffabile nomē inuoca
ri et reuereri. Quapropter gre. in cōſilio lu
gdun̄. ordiauit ꝛ inſtituit quotiens h̄ dulce
nomē ihs inter miſſarū ſolēnia diceretur ge
nua flecterent aſſiſtentes. vel saltē capite in
clinato p̱fundius adorarēt. eo ꝙ ꝛ genera
liter ſcribit̄. vt̄ī noīe ihū ōe genu flectat̄ ce/
leſtiū terreſtriū ꝛ īfernoꝝ. vt ſcriptū habet̄ ī
vi. de īmunitate eccleſiaꝝ. c. decꝫ domū do
mi. Et ratō ibidē aſſignat̄. ꝙ illud nomē ē
ſup̱ omē nomē. et aliud ſub celo nō eſt da/
tū ī quo ſaluos fieri oporteat credētes. ¶ B
Secūdū eſt deuota oratio q̄ cōp̱atur fumo
Sicut eīm fumus expellit hominem de do/
mo. ſic oratio deuota dyabolū de corde. vn̄
math. xvij. Hoc genus demonioꝝ nō eijcit̄
niſi p̱ ieiuniū et oratōēꝫ. Figurat̄ tho. vi.
vbi habetur ſentētialiter. ꝙ cū demō ſepteꝫ
viros ſare iugulaſſet. thobias iunior volēs
eam ducere timuit quē angelus ī forma iu
uenis duxit. p̱ficiētes igit̄ māſit prima mā
ſione iux̄ fluuiū tygris. et thobias exiuit vt
lauaret pedes ſuos. et piſcis imanis exiuit
ad deuorādū eū. et clamauit ad angelū. Et
dixit āgelꝰ. apprehēde brāchiā eius et trahe
eū ad te ad ſiccū qd̄ fc̄m ē tūc dixit ei āgelꝰ
Exentera hūc piſcē. et cor eiꝰ ꝛ fel ꝛ iecur
repone tibi. ſunt eīm hec medicamēta neceſ
ſaria. Et interrogauit euꝫ dicēs. Obſecro te
frater vt michi dicas qd̄ remediū habebūt
illa. Et ait angelus. Cordis eius p̱ticulaꝫ
ſi ſup̱ carbones ponas extricat oē genꝰ de/
monioꝝ. ſiue a viro ſiue a muliere. ita vt vl
tra non accedat ad eas. Sic moraliter ē de
mō rex peccatoꝝ carnaliter ꝛ brutaliter vi/
uentē iuadere poſſit. hō tamē q̄ p̱ ſacerdo
tem ꝛ p̄dicatorē q̄ſi angelū dei ducit̄ ꝛ īfor
matur. ſcꝫ p̱ ſincerā cōſideratōēꝫ xp̄i cordiſ
ei maxie dilectōis p̱ticulā recipit q2 totā eiꝰ
dilectionē p̱pter magnitudinē penſare non
poſſumus. et eam ad ignēꝫ ſue caritatis et

amoris poſuerit p̱culdubio fumus deuotō
nis ꝛ oratōis q̄ inde p̱uenit. omē demoniū
expellit. ¶ C ¶ Terciū qd̄ hoiem de domo
expellit ē mulier verboſa ꝛ litigioſa. Cui cō
paratur cōſciencia hoīs. q̄ p̱ ſermonē xp̄i in
flāmatur cōtra peccatū q̄ nō ceſſat murmu/
rare. donec dyabolꝰ p̱ penitētiā expellatur.
De q̄ dicit̄ math. xvij. Increpauit ieſum .ſ.
hō p̱ cōſciētiā ꝛ exiuit ab eo demoniū. Hāc
igit̄ vxorē q̄ data ē in adiutoriū hōis. dꝫ q̄
libet pie ꝛ diligēter attendere nec cōtra eaꝫ
facere. q2 ſicut vir q̄ legitimā vxorē male tra
ctauit graui pena ſubijcit̄. Nam ſecūdū le/
ges in autē. vt liceat matri et auie. §. ſi. q̄s
Si vir vxorem flagellis vel fuſtibus verbe
rauerit niſi p̱ cauſis in legibus expſſis da/
bit ei tertiaꝫ p̱tem donatōis quā dederat p̱
pter nuptiaſ. ſi aūt nō dedit donatōēꝫ p̱pter
nuptias punit̄ in q̄rta p̱te ſubſtantie ſue. ſi
eius ſubſtātiā nō excedit. cccc. aureos. ſ ſi
excedit dabit ei. c. aureos. C. de reputatōi/
bus q̄ fiūt in iudicio. l. vlti. ¶ D ¶ Sic q̄ fa
cit cōtra conſcientiā peccat mortaliter ꝛ di/
gnus ē pena eterna. q2 vt habet̄. xxviij. q. i
§. oēs. Et his patꝫ. ꝙ ōe qd̄ cōtra cōſciētiā
fit. edificat ad gehēnaꝫ. Sed cōtra ſi obli/
gamur ad ōe illud qd̄ cōſciētia dictat. cū cō
ſcientia aliquādo dictet faciendū aliq̄d cō/
tra deū ergo tēnemur facere cōtra deū. Reſpō
det bonauē. in. ij. ſup̱ mgr̄m di. xxxix. ꝙ cō
ſciētia aliquādo dictat aliq̄d qd̄ ē ſecūdū le
geꝫ dei. Aliquādo aliq̄d qd̄ ē p̄ter legē dei
Et loq̄tur hic de dictamie p̱ modū p̄ceptō/
nis vel p̱hibitōis nō p̱ modū cōſilij ſiue p̱/
ſuaſiōis quādo nūc cōſciētia dictat qd̄ ē cō
tra legē dei. illa cōſciētia nō ligat ad facien
dū vel nō faciendū ſ ligat ad ſe deponēdū
p̱ eo ꝙ talis cōſcientia ſit erronea. errore re
pugnāte legi diuine ꝛ neceſſario q̄diu ma
net ponit hoiem ex̄ ſtatū ſalutis. et ideo ne/
ceſſe ē ipaꝫ d̄ponere q2 ſiue hō faciat qd̄ dꝫ
ſiue eius oppoſitū mortaliter peccat. ſi eīm
faciat qd̄ cōſciētia dictat. et illud eſt cōtra le
gem dei. et facere cōtra legē dei. ſit peccatū
mortale. abſq̄ dubio mortaliter peccat.
Si vero facit oppoſitū eius qd̄ cōſciētia di
ctat. ipa manente. adhuc peccat mortaliter
nō ratōe operis qd̄ facit. ſ q2 malo mō fa/
cit. facit eīm in cōtēptū dei. dū credit dictā/
te ſibi conſcientia hoc deo diſplicere. q̄uis
deo placeat. Et hoc eſt qd̄ dicit gło. ſuper

illud ro. xiiij. Om̄e qd̓ non eſt ex fide pec-
catū eſt. ibi glo. Om̄e qd̓ ad cōſcientiā ptī-
net: ſi aliter fiat dicit ap̄l'us eſſe peccatū. q̄p
uis eṁ fiat etiā qd̓ bonū eſt. ſi nō faciēduꝫ
credatur peccatū eſt. Et ratō hui⁹ eſt. q2 nō
tantū attendit de⁹ q̇d hō faciat ſ3 quo aīo fa-
ciat et ille q̄ facit qd̓ de⁹ ꝓhibet credēs face-
re cōtra ipi⁹ dei volūtatē. nō facit bono aīo
ſ3 malo. et ideo peccat mortaliter. Si aūt cō-
ſciētia dictat aliq̇d qd̓ ē ſecūdū legē dei. ſic
ſimpliciter ligat 2 vniuerſaliter. ꝓ eo q̄p hō
ad illa ligat⁹ eſt ꝑ legeꝫ diuinā. et cōſciētia
q̄ illi cōcordat ligatū oſtēdit. Si aūt tertio
dictat qd̓ eſt p̄ter legē dei. iterū ligat q̄p diu
manet. vn̄ vel tenet hō cōſciētiā deponere.
vl' tenet id qd̓ dictat cōſciētia adimplere. vt
pote ſi dictat qd̓ neceſſariū ē ad ſalutē feſtu-
caꝫ de terra leuare. Sic igit patꝫ q̄p cōſcien-
tia aut ligat ſe deponēdū. nō tamē oīs con-
ſciētia ligat ad faciēdū: qd̓ dictat nō eſſe fa-
ciēdū: ad qd̓ hō alias tenet. ſ3 talis cōſiētia
etiā dicit erronea. ꝑ hoc patꝫ reſpōdēdū ad
obiectionē. ¶ Secūdo dyabol⁹ facit hoīeꝫ
cecū cognitōe: Eruit eṁ ſibi oculos cogni-
tiois: ne ꝑiculū peccati videat 2 cognoſcat.
Naꝫ ſicut coru⁹ in cadauere p̄mo oc'los ex-
hit. Sic coru⁹ ille infernalis. p̄mo ocl'm
dextrū eruit. ne peccator gaudiū beatoꝝ vi-
deat nec cōſideret. Secūdo ſiniſtrū. ne ſup-
plicia dānatoꝝ credat. et peccare abhorreat
quare dicit ſapie. ij. Excecauit eos malitia
ſua 2c. ¶ Tertio dyabol⁹ facit hoīem
ſurdū. ne inſpiratōeꝫ doctrine attēdat. Naꝫ
ſicut aſpis cōtra vocē incātatoris aures obtu-
rat. vnā figēdo in terrā. alterā cauda infixa
tegēdo. Sic dyabolus facit hoīem tātū de-
lectari in peccatis. q̄p vt ne increpatōeꝫ audi-
at p̄dicātis. figit vnā aurē. ſcꝫ ſenſuꝫ totali-
ter in terrā. nihil eṁ petit audire. niſi de ter-
renis in q̇bus ſup oīa delectat. Alterā ve-
ro aureꝫ ſcꝫ intellectū. cauda obturat. dū ni-
hil de morte cogitare vult. que tamē ſemp̄ i-
tonat 2 clamat memor eſto: q̄m mors non
tardabit. eccl'i. xiiij. Debet ergo prudēs ter-
ram audire dicētē: Terra es 2 i terrā vadis.
Caudā vero memorari nouiſſima tua 2 ieter-
nū nō peccabis. Vn̄ legit i geſtis alex. q̄p ei
q̇dā lapis miſſus fuit. q̄ poſitus in vna p̄te
ſtatere. pōderauit pluſq̄p oīa alia i altera p̄te
ſtatere. puluere aūt modico poſito ſup lapi-
dē minus pōderabat q̄p qd̓cūq3 poni poſſet

in alia parte ſtatere. qd̓ videntes multi ſapi-
entes mirabant. quoꝝ vnus ait. Iſte lapis
demōſtrat q̇d tu es o alex. Nūc eṁ plus pō-
deras q̄p totus mūd⁹. q̄ te ſuſtinere nō pōt.
ſed paruo puluere poſito ſup te. ſcꝫ mortuo
eris minus q̄p q̇cquid mundi. Sic quilibet
cognoſcere debet. quid modo. et hō eſt tā-
tum. ſed maxie finē quid erit. ¶ f

Secunda pars in

qua oſtēditur inꝑſcrutabilis ſapiētia xp̄i ex
eo q̄p tā ſufficiēter 2 efficaciter ratōib⁹ ꝓba-
uit: cōtra inſultātes demoniū ſe nō habere
nec eijcere v̄tute principis demonioꝝ demo-
nia ab obſeſſis. Pro quo notandū q̄p anti-
quoꝝ triplex fuit opinio de expulſione de-
monis. Prima q̄p expellētur ꝓpter ſacrificia
que fiebāt. et hāc habebāt pagani. q2 ſicut
naturaliter iratus mitigat ꝑ enceenia. ſic etiā
habet de Iacob q̄ noſcēs fratrem ſuū iratū
cōtra eū. vt eius irā mitigaret. p̄miſit ei mu-
nera di. placabo cuꝫ mūeribus. gen. xxxij.
Sic etiā iſti pagani. vt placarēt demones.
faciebāt eis ſacrificia de aīalib⁹ 2 auib⁹. et
etiaꝫ imolabāt ꝓprios filios 2 filias demo-
nijs: Sic etiā credebāt xp̄m ꝓpter m'ta ſa-
crificia facta demonijs habere poteſtatē ſu-
per eos. et miores ꝑ ſuperiores expellere. q̄e
dixerūt in beelzebub principe demonioꝝ
eijcit demonia. q. d. ꝓpter amicitiā cōtractā
cū principe demonioꝝ ex ſacrificijs ſibi ex-
hibitis. ꝑ cū imperat minorib⁹ demonijs.
Cōtra quod arguit xp̄s dicēs. Om̄e regnū
in ſe diuiſuꝫ deſolabit. q. d. In quo oēs cō-
cordāt hoīes. q̄p a demonijs recipiūt nocu-
mētū. et h̄ ipi itēdūt. q̄ tātū curāt de auro 2
d̓ ēcenijs ſicut de luto. Vn̄ ſi principes coꝝ
corrūpentur. et illa cauſa ipediret alios de-
mones a nocumētis hoim regnū coꝝ eēt
diuiſuꝫ. et ꝑ cōſequēs nō durabile. q2 om̄e
regnū i ſe diuiſuꝫ 2c. Cui⁹ videm⁹ oppoſi-
tuꝫ. et ꝑ cōſequēs nō ē verū. q̄p ꝑ me placati
ſunt mūerib⁹. et v̄tute principis coꝝ eijciāꝫ
minores. Secūda opinio paganoꝝ fuit. q̄p
demones poſſent expelli ꝑ artē aſtrologie.
Ubi nota q̄p Plato ponit q̄p potētia demo-
num ꝓpter coꝝ peccata. ſubiecta erat ſoli et
lune. etiam nature alioꝝ planetaꝝ. cōiun-
ctiones poterant eijcere demōes. ꝓpter qd̓
p̄hi dicebāt xp̄m fore magnū aſtrologuꝫ. et
ſic quādo vellet poſſet demones expellere.

Et illa de cauſa temptantes eū ſignū de ce
lo querebāt vt ſi efficeret⁹ faceret in aere eueni
re. ſignū eſſet ꝙ ꝑ arteȝ aſtrologie demones
expelleret. Ad quod xp̄s iteꝝ ſapiēter reſpō
dit. Filij veſtri. ſcȝ mei diſcipl'i q̄ meū ſunt.
quos nō ī aſtrologia īformaſtis. q̄ illiterati
ſunt eijciūt demōia. cui⁹ ḡ v̄tute: nō aſtro-
logie. q꞉ illiterati. cum etiā demones. q꞉ v̄
tutes ſtellaꝝ excellūt. nō obediūt ſtellis. igi
tur. Tertia opinio fuit. ꝙ demones expelle
ret ꝑ nigromātiā. Nam ſecūdū mgr̄m hyſto
ria. ſalomō ꝑ artē tradidit quoſdā exorciſ-
mos. q̄bus cooptis v̄bis lapidib⁹ p̄cio-
ſis et herbis exorciſte īmūdos ſpūs expelle
bant. Et ideo credebāt xp̄m tāmagnū adiu
ratorē ⁊ īcātatorē d̄monū ꝙ ad nutū ei obe
dirēt. Et ideo turbe vidētes expulſiōȝ demo
nis īceperūt p̄dicta credere et cogitare. Cuȝ
aūt xp̄s vt de⁹ cognoſceret cogitatōes coꝝ
reſpōdit. Si ī digito ⁊c. q. 8. demō q꞉ ſapi
entiſſim⁹ meli⁹ cognoſcet v̄tutes herbaꝝ ⁊
lapidū q̄ aliq̄s hō. et ergo iſtis nō ē ſubie-
ctus. ſed v̄tute dei obedit mihi. q̄ v̄tus ſu-
pat oīa creata. qḋ ſi credideritis. q꞉ ī digi
to. i. v̄tute dei eijcio demonia. expſſiuȝ ſig-
nū ē ꝙ ad nos venit regnū. i. fides. vn̄ poſ
ſidebitis beatitudīem. Et h̄ oſtēdit ꝑ exē-
plū ſic. Quādo aliq̄s miles poſſidet pacifice
aliqḋ caſtrū. ſi ali⁹ fortioꝛ ſuꝑuenit: vicit eū
et de caſtro ſuo cōtra volūtatē ei⁹ expellit. et
diuidit ſpolia. notū ē ꝙ ñ cōſentiūt. Sic cū
dyabol⁹ hoīeȝ poſſidet pacifice. venit fili⁹ dī
fortioꝛ eo. et cū v̄tute dei ḋ hoīe cōtra ei⁹ vo
lūtatē eijcit. ergo nō ī v̄tute ſathane. nec ex
amicicia. ſ; ꝯuerſia ⁊ violētia. ¶ B ¶ Mo
raliter eſt notādū. ꝙ xp̄s ad hoc ꝙ oſtendit
demōes eſſe pacificos et cōcordes īter ſe. et
vn⁹ nō cōtrariet̄ alteri. ꝓpter qḋ regnū coꝝ
ꝑmanere dicit̄. ſic a maioꝛi īſtruit fideles pa
cificos īter ſe ⁊ cōcordes eſſe. ne vn⁹ ꝑtur-
bet aliū. Si voluerit ſine deſolatione regni
ciuitatis domus in pacifica poſſeſſiōe ꝑma
nere. q꞉ ſicut vidēm⁹ ꝙ oīa naturalia q̄diu
ſunt ī pace ⁊ cōcordia ꝑmanēt. ſ; pace defi-
ciēte omia deficiūt. Corpa nāq; elemētata
q̄diu ſunt ī ipis elemēta pacifica ⁊ adeq̄ta
adinuicē. tādiu ip̄m mixtū manet. Pro poꝛ
tiōe aūt huiuſcemodi ⁊ pace ceſſante. et ali
quo elemēto p̄dn̄ante. et ī aliud agēte. neceſ
ſe ē mixtū deficere ⁊ corrūpi. ſicut patȝ in li
gno putrido. ī quo dū deficit v̄tus cōtineti-

ua elemētoꝝ ꝑtes ligni ab īuiceȝ recedētes
ī puluerē redigūtur. Quapꝑter nō inepte q̄
dam ph̄oꝝ. vt dicit̄. i. ph̄icoꝝ poſuerūt pacē
eſſe principiū omnīm rerū naturaliū. Sic re-
uera etiā ē ḋ corpe politico. cōgregatōe ſeu
cōitate. ſcȝ ḋ hoīb⁹ eiuſdē regni ciuitatis vł
dom⁹. q̄ abſq; pace neq̄q̄ ſubſiſtere poſſunt
q̄nimo ſi pax ⁊ cōcordia fraterna deficit. ne
ceſſe ē eas deficere ⁊ perire. Quare nō tantū
iure diuino. verūetiaȝ hūano p̄cipit̄ oībus
fidelibus ſub magnis penis paceȝ ſeruare.
vt eñ habet̄. xxiiij. q. i. Qui cōtra pacē ec-
cleſie ſunt. ſi dignitatē aut cingulū militie
habēt. debēt nudari eis ⁊ priuari. nobiles
q̄ dignitatē nō habēt. debēt ꝓſcriptōeȝ pati
ſuaꝝ ſubſtātiaꝝ. et ignobiles verberari. et ꝑ
petuo exilio caſtigari. Secūdū etiā leges.
vt habet̄ in libro feudoꝝ de pace tenēda vi
olatoꝛib⁹ pacis magne pene ſecūdū exigē-
tiam delictoꝝ imponūtur. ¶ D ¶ Hanc pa-
cem ſeruādā docet etiā virgilius ī. vi. eney
doꝝ. vt recitat̄ ꝑ. b. augu. de ciui. dei. Tu re
gere impio pplos romane memēto. He tibi
erūt artes. paciſq; imponere moꝛes. Parce-
re ſubiectis ⁊ debellare ſuꝑbos. Vult dice
re virgilius. Qḋ multiplicata roma. eneas
cupiens dn̄ari in vrbe cū eſſet dn̄s rome. vo
luit habere cōſiliū quō poſſit obtinere deſi-
deratū. et circuiens oꝛbeȝ nō cōſiliū potuit
inuenire. tandeȝ ſuꝑ hoc cogitauit di. ſi poſ
ſem īuenire patrē meū. ip̄e ſuo cōſilio pone
ret me q̄etū. et deſcēdēdo ad inferna patreȝ
īuenit. Cui pater anchiſes. Ego inq̄t ſcio
ad q̄d veniſti fili. Tu vis ſcire quō poſſes ī
dn̄io durare et dn̄ari toto oꝛbi. Habe in tuo
regimīe illas regulas. ſcȝ Tēpore pacis po
nas in pplo honeſtos moꝛes. vt te diligant
oēs. et reuereātur. et te amoꝛe filiali time-
ant. Alia regula vtaris pace. et miſericoꝛ-
dia ꝑce ſubiectis. ſcȝ bonis et expelle ſuꝑ-
bos ⁊ viciosos. Hoc etiā amos. viij. oſtē
dit di. Pacē ⁊ veritatē diligite. ait dn̄s ⁊c.
¶ E ¶ Et debemus eñ triplicem habere pa-
cem et diligere. ſcilicet.
Interioꝛem que eſt gaudioſa.
Exterioꝛem que eſt fructuoſa.
Superioꝛem que eſt generoſa.
Primo eñ pax que q̄ eſt interioꝛ. eſt valde
gaudioſa. Eſt igitur illa pax. quādo mens
in diuino amoꝛe ſic fuerit firmata: ꝙ nihil
extrinſecus ipam ꝑturbare poteſt. nec interi⁹

deſideriū circa diuerſa fluctuat. ſed oīs vi
res ſunt recollecte ad intēdendū vni et ſum
mo bono. De q̄ pace. d. leo papa. Hec eſt ve
ra pax a volūtate dei nō diuidi et i his q̄ ſo
li9 dei ſunt delectari. Sed iſtā pacē ꝛ inter
nam mētis q̄etā tria ꝑturbāt. ſcꝫ peccati ob
lectatō [cogitatōnū euagatō]et paſſionum
moleſtatio. Primū patꝫ. Mēs eīn peccato
obnoxia. nūq̄ pōt eſſe q̄eta. q2 cor impij q̄ſi
mare feruēs qd̄ q̄eſcere nō pōt. Cuius ratio
ponitur ſapie. xvij. Semꝑ eīn ſeua ꝑſumit
turbata cōſciētia. ꝓpter qd̄ bene dicit ꝓpha
Non ē pax impijs dicit dñs. yſa. xlviij. Cu
ius ratō ē ſm augu. Pax eſt tranq̄llitas cor
dis. q̄ q̄dem tranq̄llitas in hoc attenditur
q̄ oēs mot9 appetitiui q̄eſcāt in ſummo bo
no. ſ; cōſtat q̄ hec tranq̄llitas tolliť ꝑ pecca
tuꝫ. vt ſpreto ſummo bono q̄s īheret bono
creato. Vñ ſignū vere pacis ꝛ pacate cōſciē
tie ē. ſi quotieſcūq3 alicuius peccati memo
ria ſe menti offerat. ſtatim illud cū aſꝑnatō
ne deteſteris. et q̄nto īſtantius ꝛ validi9 h
fit. tāto ampli9 mēs q̄etať ꝛ cōſciētia ſere
nať. Secūdū etiā patꝫ. nā q̄buſdā tant9 tu
mult9 cogitatōnū ſe ingerit. q̄ nec vnū aue
maria q̄eta mēte dicere pñt. Et tales meri
to oēm ſuauitatē ꝛ deuotōeꝫ oratōis ꝑdūt
Iux illd̄ eccl'i. x. Muſce morietes ꝑdūt ſua
uitatē vnguēti. Cauſa aūt hui9 tumult9 eſt
mētis diſtractio. et eius nimia occupatō in
rebus exteriorib9. Et ideo q̄ ad amplexum
īterne q̄etis cupit ꝑtingere neceſſe ē ipm va
care ꝛ q̄eſceř. nō ſolū ab opib9 malis. ſ; etiā
a cogitatōib9 ſuꝑuacuis. Nā licꝫ aliq̄ vacēt
ab opib9 noxijs. q̄diu tamē euagātur co
gitatōib9 vanis. nūq̄ expiri merenť illud ꝓ
phetiū. Vacate ꝛ videte q̄m ſuauis ē dñs
vt dicit richar. de cōtēplatōe. Tertiū patet.
Nam paſſiōes q̄ nobis ab exteriorib9 ſeu ī
digētijs ꝓueniūt. vl' etiā ab exteriorib9 mo
tibus inſurgūt adeo ꝛ cōtinue moleſtāt ho
mieꝫ ꝛ cōcutiūt. vt tota vita hūana ꝑſens:
nō niſi q̄daꝫ pugna ꝛ militia videtur. Iux
illud Iob. vij. Militia ē vita hoīs ſuꝑ ter
ram. Hec eīn pugne moleſtia. nō tollit in vi
ris ꝑfectis. q̄etēꝫ internā mētis. ſ; poti9 au
get. q2 ſcd̄m grē. Quāto mēſ ſe magis ꝑci
piť exteriorib9 affligi ꝛ diſtrahi. tāto aui
dius cogiť ī pace eterne q̄etis delectari. Et
iſtaꝫ pacē xp̄s ſuis diſcipl'is ꝓmiſerat cū di

xit Iob. xv. In mūdo ꝑſſurā hēbitis. ī me
aūt pacē. Secūda pax. ſcꝫ exterior bene ſer
uata ē multū fructuoſa ꝛ vtilis. et hec eſt in
ter hoīeꝫ ꝛ ꝓximū ſuū. de q̄ pace hēťur ephe.
iiij. Solliciti ſeruate vnitatē ſpūs ī vinculo
pacis. Nā ſicut videm9 q̄ filij vl' filie deſcē
dētes ab vno patre ꝛ matre plus ſe diligūt
q̄ q̄ a diuerſis ꝓgenitorib9 naſcuntur. Sic
q2 oim noſtrū ē caput pater vn9 de9: mater
vna ſancta eccl'ia. baptiſma vnū: vna fides
vno ꝑcio redēpti. ad eandē beatitudīeꝫ or
diati. debem9 vinc'lo pacis nos diligere. et
ſigna caritatis oñdere. q̄ pax oſtēdiť quādo
oſculū ī miſſa dať. Nā pax et oſculū ad hoc
fit in miſſa. ſm q̄ hēťur de cōſe. di. ij. c. pa
cem. in glo. vt q̄s cōſentiat alteri. Nā quo
magis ad inuicē cōſentim9 ꝛ vnanimes exi
ſtim9. tanto maiorē pacē hēmus. et vt veri
amici ī caritate magis radicati ſum9 ꝛ fru
ctuoſi9 meremur. ¶R ¶Pacē aūt bonā pa
cem plures mūdani ꝑmutāt: q̄ vtinā9 cō
cordare dherēt. ī peccatis ꝛ ſtudijs cōtra bo
nos mores ꝛ virtuoſos cōteāt. et ꝑticipent
diuerſis cōuēticulis. et malis ſocietatibus
ꝛ cōſpiratōibus. cōtra ſuꝑiores ꝛ rectores
cōtra paupes ꝛ inopes. cōtra ſacerdotes et
religioſos. qd̄ tamē lege iꝑatoria ꝓhibetur
C. de his q̄ ad eccl'iaꝫ cōfugiūt. dñicam9
Et de feudis de pace iuramēto firmāda. §.
cōuēticulas. vbi ſub pena vnī9 libre auri ꝓ
hibetur. Suꝑ quo apparat9 dicit. cōuēticu
la. Vbicūq3 fiāt cōiuratōes ꝓhibētur ꝑ. l.
iſtā. qd̄ q̄dē hodie male obſeruať. imo totū
cōtrariū faciūt ciuitates. maxie lōbardie. et
ꝑtes q̄ ſunt ī ciuitatib9 ꝛ cōpagiſ. Sic etiā
ꝓhibetur alias oēs cōiuratōes negociator
ſcꝫ vt ſpēs diuerſoꝝ corꝑū negotiatōis. nō
minoris q̄ ſtatuerit inter ſe vendatur. Cō
tra hoc faciūt heretici: q̄ cōuenticulas cele
brant ꝛ offitiū ꝑdicatōis in occulto vſurpāt
ꝛ ſanctū ſacerdotiū ꝛ ſacramēta eccl'ie vili
pendant. hi heretici ſunt ꝛ excōicati. vt ha
betur ex de here. c. cuꝫ ex iniūcto. Hoꝝ pa
cem et cōcordiā deus nō acceptat. ſ; magis
vindicat. math. x. Non veni pacem mittere
ſed gladiū. id eſt ſeuerā vīdictā. ¶ꝛ ¶Ter
tia pax. ſcꝫ ſuꝑior et generoſa eſt beatorꝫ:
quā pacem etiam ipe ſymeon iuſtus deſide
rabat. quādo ihm in vlnis portabat in tem
plo dicens. Nunc dimittis ſeruū tuū dñe ſe

cũdũ verbũ tuũ in pace. luc. ij. Quãuis eñ
hic iuſtus ſymeon ihm ⁊ ſaluatorẽ vlnis
ſuis amplexaretur. in omẽs theſauri beati=
tudinis recõditi ſunt. nõ tamẽ quietatus ⁊
pacificatꝰ optauit ⁊ petijt. vbi itumꝰ ⁊ ſua
uius poſſet euʒ ītueri ⁊ ſtabiliter in oĩbus
potẽtijs aĩe ſatiari. Qđ fit poſt hanc vitam
cũ oĩs vires aĩe ad imaginẽ ꝑtinentes. per
dulcem deitatis pñſentiã illuſtrantur. et im=
plentur theſauro diuine largitatis. Tũc eñ
eſt pax plena ⁊ ꝑfecta: quãdo pater appro=
priate replet memoriã. ꝑ theſaurũ ſue diui=
nitatis. ꝑ amplexũ ſue eternitatis ⁊ ꝑ influ
xum ſue oĩpotentie ⁊ maieſtatis. Quia dĩc
Anſel. in pꝛoſol. c. xxv. Ibi erunt beati oĩpo
tentes volũtatis ſue. qꝛ ſicut oĩpotẽs ⁊ vo
lũtas dei ĩ oĩbꝰ rebꝰ adimplebit̃ qꝛ niſi vo
lent. niſi. ꝙ volũtas diuina in oĩbꝰ rebꝰ im
pleatur. Filius appropriate implebit intel
ligentiã. ꝑ ſpecieʒ ſue formalitatis. ꝑ can=
dorem ſue claritatis. ꝑ lucem inacceſſibileʒ
ſue ſapiẽtie et veritatis. Nam ſecũdũ anſel.
vbi ſup̃. diuina ſapiẽtia oſtẽdet ſeipaʒ mẽ
tibus beatis. in qua tanꝙ in ſpeculo limpi
diſſimo oĩa in momẽto ꝑfectiſſime cogno=
ſcent. vt dicit augu. Spũſſanctus appropri
ate replebit volũtatẽ ꝑ guſtum dulciſſimuʒ
diuine ſuauitatis. ꝑ amplexũ mellifluũ in=
diſſolubilis caritatis. et ꝑ leticiã et gaudiũ
eterne felicitatis. Qđ qdem gaudiuʒ bibẽt
de fonte viuo in ea puritate obiectiue. ſicut
deus ſua fontali bonitate fruitur in ſeipo.
Tunc verificabitur illud qđ ſcribitur math.
Intra in gaudiũ dñi tui. Et notãter dicit̃.
Intra in gaudiũ. et dicit̃ apꝉ deſideriuʒ. et
ſuſcipe ĩ te gaudiũ dñi tui. qꝛ illud gaudiũ
fruitionis eſt tante magnitudĩs ⁊ tã indici
bilis ſuauitatis. ꝙ mens beata ipm plene
cõpꝛehendere nõ poteſt. ſed tota abſorbebit̃
ex plenitudine illiꝰ gaudij. ſicut ſtilla aque
abſorbetur a vino forti. vt dicit bernar.

Tertia pars in qua

notatur excellentia xp̃i. et eius benedicte ma
tris. Pro quo notandũ. ꝙ dũ ꝑhariſei xp̃m
vituperarent: dicẽtes in beelzebub principe
demonioꝝ eijcit demonia. ꝓuidentia ⁊ or=
dinatõe diuina ad cõfuſionẽ iudeoꝝ. et ad
falſitatis coꝝ oſtenſionẽ. ſurrexit quedã mu
lier que a ſanctis ⁊ doctoribꝰ dicitur fuiſſe
ſancta Marcella. famula beate Marthe ſo=
roris lazari. extollẽs vocẽ. id eſt ex corde ⁊
conſtanter alte ꝓferens laudeʒ xp̃i cõtra vi
tupium iudeoꝝ dicens. Beatus venter qui
te portauit. ſecũdũ Nicolaũ de lira. matrem
beatificat laudat ex filio. et nõ ecõuerſo. qꝛ
ab ipo ꝓuenit gratia ⁊ gloria principaliter
ratõe deitatis. et ĩſtrumentaliter ratõe hũa=
nitatis. qꝛ hũanitas xp̃i eſt organũ cõiun=
ctũ ipi deitati. At ille dicit cõmẽdando fi
dem. et cõſtantiã mulieris ⁊ alioꝝ ſimiliũ
qnimo. id ẽ potiꝰ nõ dicit̃ aduerſatiue. ſ cõ
mẽdatiue. q. d. nõ ſolũ illa que me porta=
uit beata eſt. ſ etiã q̇ audiũt verbũ dei: cor
de credẽtes ⁊ opere adimplentes. Vñ di=
cit beatꝰ augu. li. de virginitate. ꝙ beata vir=
go maria felicius cõcepit deũ mẽte ꝑ fidem
ꝙ corpe ꝑ carnis aſſumptõeʒ. ¶ M ¶ Mo=
raliter ꝑſona deuota que ſacramẽtaliter xp̃m
in mẽte ſuſcipit. et caritate inſeꝑabiliter cuʒ
copulatꝰ et ꝑtat. ex nobilitate ⁊ dignitatate
quã acqrit ꝑ ipiꝰ ſupabũdãtis gratie redũ=
dãtiã: merito a tota celeſti curia cõmẽdatur
et ab oĩbus beata ꝑ̃dicat̃. Sicut videmꝰ ꝙ
ſi virgo caſta ⁊ pudica et plebeio regi copu
laretur. hec virgo liceʒ ſimplex: magnũ ho=
noreʒ ⁊ dignitatẽ indueret a regis dignita
te. naʒ regina appellaret̃ ſm leges. quouſqꝫ
poſt mortẽ viri nupta eſſet viro dignitatis
inferioris. qꝛ vt hẽtur. ff. de ſena. femie. Fe
mine dignitates ſuas a viroꝝ dignitatibꝰ
ſortiũtur. Uxores naqꝫ choruſcant radijs
maritoꝝ. in autẽ de cõſu. § ſi vero. coll. iiij.
Figuraʒ ⁊ exemplũ habemꝰ in heſter. que
nata de genere iudeoruʒ: copulata fuit regi
aſſuero propter qđ multas dignitates acce=
pit. et regina appellata eam rex adamauit
ſuper oẽs mulieres. eo ꝙ gratiam ⁊ mi=
ſericordiã habuit coram ea ſuꝑ oĩs mulie
res. Cui etiam capiti impoſuit dyadema re
gi. et fecit regnare in loco vaſchi. heſter. ij.
Quare in eius laudẽ ⁊ cõmendatõeʒ dixit
Mardocheus. Paruus fons creuit in fluui
um. et luceʒ ſolemqꝫ cõuerſus eſt. et in aq̃s
plurimas redũdauit. Hec eñ heſter eſt. quã
rex accepit vxorem. et voluit eſſe reginam.
Heſter. xiij. ¶ N ¶ Spũaliter ꝑſona caſta
et mũda: q̇ ĩ caritate ꝑ ſumptõeʒ corpis xp̃i
ſe filio dĩ regi eterno ⁊ imortali copl'at ⁊ vnit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

digne beata et glorioſa regina predicatur. et ab oibus ãgelis honoratur. q2 vnũ ē cuꝫ xp̃o ditēte ſaluatore ioh. vi. Qui edit camē meã 2 bibit ſanguiem meũ ĩ me manet. et ego in eo. Sup quo dicit. b. augu. et allegaf de cõſe. di. ij. Quia paſſus ē dñs p̱ nobis cõmēdauit nobis in illo ſacramēto ſanguinē ſuũ 2 corpus ſuũ qd̉ etiã fecit noſmetipos. nã 2 corpus xp̃i nos facti ſum⁹. Sed q̃ris an ſim⁹ facti corp⁹ xp̃i qd̉ ē natũ de virgie. vel qd̉ ē ĩ altari ſub panis ſpecie. Reſpõdet glo. vbi ſ̃. qd̉ illa v̓ba referũtur ad eccl'iam nõ ad corp⁹ ſuũ ſumptũ de virgine. Nõ eñ fecit noſ corp⁹ ſuũ qd̉ natũ ē d̉ virgie. et ſumitur ĩ altari ſub ſpecie panis 2 vini. ſ; fecit nos corpus ſuũ ſp̃uale. ſcꝫ eccleſiam fideliũ. Et ideo dicit̃ ſp̃uale. licꝫ ↄſtet ex corp̱alib⁹ p̱tib⁹. ſcꝫ fidelib⁹. q2 p̱tes ei⁹ nõ corp̱ali ſ; ſp̃uali vinculo caritatis in ei⁹ cõpoſitõe vniũt̃. licꝫ corp̱a ſeq̃ſtrẽtur. ¶ D

Ad hanc ēaũt vnionē corp̱is xp̃i. vt hõ fiat mēbrũ: vbi xp̃s caput ē. de neceſſario req̃ruitur tria. que etiam diſponũt ad corporis xp̃i dignam ſuſceptõem. ſcꝫ

Fundamẽtalis cõſciẽtie depuratõ.

Actualis mentis deuotio.

Totalis p̱prie volũtatis p̱iectio.

Primo eñ req̃ritur fũdamẽtalis depuratiõ cõſciẽtie. q̓ ſit depurata ſic cõſciẽtia ab omi culpabili defectu. q̓ ſup̱ nullo cõſciẽtia rep̃hẽdat. Quia ſicut lumē ſolis puro ſe plenius imiſcet ſiue ĩfũdit: ſic xp̃s ſolũ puro 2 ĩmaculato cordi: ſe p̱ ſuã grãm ĩfundit. q̇ eſt candor lucis eterne. Vñ h̃etur de cõſe. di. ij. Nihil ĩ ſacrificijs mai⁹ eſſe poteſt: q̃ꝫ corpus 2 ſanguis xp̃i. nec vlla oblatio hac potior ē. ſ; hec oĩs p̃cellit. q̇ pura cõſciẽtia dño offerẽda ē. et pura mẽte ſumẽda atqꝫ ab oĩbus honorãda. Et ideo volẽs accedere ad hoc ſacramẽtũ debꝫ examiare cõſciẽtiã ſuã. ſecũdũ aplm. i. cor. xi. Et ſi videat ſe eſſe ĩ peccato mortali. ſcꝫ q2 videat ſe nõ penitere de peccato mortali iam cõmiſſo. vel eſſe in p̱poſito aliqd̉ cõmittẽdi. et in tali ſtatu q̇ h̃ ſacramẽtũ ſuſcipit mortaliter peccat p̱pter irreuerentiã quã facit ſacramẽto. et rei cõtẽte ſub ſacramẽto. et rei ſignificate nõ cõtẽte. et etiã q2 ē eccl'iaſtici p̃cepti tranſgreſſor. Ille etiã q̇ ſm rei veritatē nõ ē in peccato mortali: credit tamē eſſe ſe ĩ mortali ſi cũ tali conſciẽtia hoc ſacramẽtũ ſuſcipit. peccat mortaliter. q2 eſt reuerentie ſacramenti debite cõtemptor. Si aũt non videt ſe eſſe in peccato mortali. et nõ credit 2 tamē ē. Aut hoc puenit ex omiſſione diligentie debite in examinãdo cõſciẽtiaꝫ. et tũc dico q̓ mortaliter peccat. nõ tamē ita g̃uiter ſicut pri⁹. Aut ñ p̱uenit ex omiſſiõe debite diligẽtie. quã tenetur hõ adhibere. ſ; q2 hõ de lege cõi cert⁹ eſſe nõ poteſt. vtrũ peniteat digne. ſm illud eccl'a. ix. Nemo ſcit vtrũ odio vel amore dignus ſit. et ſic accedẽs ĩ mortali peccato ad ſuſceptõem hui⁹ ſacramẽti nõ peccat mortaliter. ſ; cõſeq̇t̃ remiſſionē latẽtis peccati. Aliter eñ q̃ñcũq̓ hõ hoc ſacramẽtũ ſuſciperet exponeret ſe p̱ic'lo peccati mortalis. qd̉ falſuꝫ eſt. hec richar. in. iiij. ſup ſententias. di. ix. argu. ij. q. i. ¶ D ¶ Sed q̃rit̃ vtrũ q̇s peccet accedẽs cũ cõſciẽtia pecti. p̃ſertim cũ hoc faciat obediẽdo p̃cepto eccl'ie. Ad qd̉ dicẽdũ q̓ peccat mortaliter ſi acceſſerit hic cũ peccato mortali nec excuſat̃ p̱pter p̃ceptũ eccl'ie q2 eccl'ia nõ p̃cipit vt q̇s cõicet cũ peccato ſ; poti⁹ p̃habita p̱paratõe diligẽti. Conſulitũ ergo illi q̓ anteq̓ accedat ad ſacramẽtũ conſciẽtiã ſuã expurget. ¶ Item dico q̓ qui ex cõtẽptu p̃cepti eccl'ie nõ cõicat ſemel in ãno etiã peccat mortaliter. Sed diceres. ergo habens peccatũ qd̉ dimittere nõ poteſt p̱ nũc ſi accedit peccat mortaliter. ſi nõ accedit etiaꝫ peccat mortaliter. ergo erit p̱plex⁹. Rñdeo ſi dicis q̓ peccatũ dimittere nõ poſſis. mẽtiris. etiã ſi q̇s ĩ illa diſpoſitõe eſſet p̱ illa vice. q̓ de cõſilio ſacerdotis abſtineret a cõmũione. tũc nõ eſſet p̱plex⁹: q2 tũc ex cõtẽptu nõ cõtraheret p̃cepto eccl'ie. et ĩ hoc reſpiciẽda ē cõſciẽtia cõfitẽtis. Dico tamē q̓ ſtãte yppoſtaſi ſi tal' ex ↄtẽptu nolit ſe expurgare a peccato. tũc meli⁹ facit ñ accedẽdo. licꝫ eñ peccet mortal'r: min⁹ tñ q̃ꝫ cũ petõ accedẽdo 2c.

¶ D ¶ Scd'ꝫ diſpoſitiuũ ad ſuſceptõꝫ ſacramẽti p̱tinẽs ad p̱ficiẽtes ē eleuatõ mẽtis ĩ deũ p̱ actualē deuotõeꝫ. Eleuatõ q̇dē mẽtis p̱ ſanctas meditatõẽs 2 deuotõeꝫ cauſat̃. iuxta illd̉ ps. In meditatõe mea exardeſcet ignis Nã ſic lig̃ m'ltiplicata ĩ igne. igis roborat̃ 2 augmẽtat̃. ſic m'ltis honeſtis meditatõib⁹. virtuta xp̃i hui⁹ ſacramẽti iſtitutõis. et fructuũ eius creſcit noſter affect⁹ deuotionis. Eſt eñ illud ſacramentũ magne virtutis 2 efficacie. qd̉ a xp̃o amore itẽſiſſimo ordiatũ ē ſm Richar. in. iiij. ſup̱ mgr̃ꝫ ſen. di. ix.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Hoc ſacramentū a digne ſuſcipiēte xp̄s mā
ducatur vtiliter. q2 hec māducatio māducā
ti reducit ad memoriā paſſiōez xp̄i. fidez cō
firmat ⁊ ſpem auget ⁊ caritatē inflāmat ⁊ dat
vitā gratie. xp̄o vnit māducātē ſpūaliter in
trina cōſolatōe reficit. ipm̄ roborat ad opa/
tionē boni. ſuſtētat cōtra caſuz ꝓuenientez
ex ꝑpria infirmitate. munit cōtra demōis i
pulſuz. remittit ardorē carnalis cōcupiſcē/
tie. purgat veniale peccatū. et quādoqꝫ pec
catū mortale vt dictū ē. Et poſſunt hic. xij.
effect⁹ ſignificari ꝑ. xij. fruct⁹ ligni vite. de
quo habet̄ Apoca. vlti. Et ad celebriorē il
loꝝ memoriā i trib⁹ v̄ſibus collecti ſunt. v̄.
Inflāmat ⁊ memorat ⁊ ſuſtētat ⁊ roborat ⁊ au
get. Hoſtia ſpem purgat ⁊ reficit ⁊ vitam
dat et vnit. Cōfirmatqꝫ fidem ⁊ munit ⁊ fo
mitē qꝫ remittit. Sed diceret q̇s: ſi aliq̇s īue
nerit ſe indeuotum ⁊ tepidū. nō potens ſic
oīa meditari. nūq̇d accedet. Dicēduz aut ē
ꝑſona cōis puta ſacerdos q̇ gerit ꝑſonā ec/
clie. ſi nō habet aliud impedimētū ꝓpter te
piditatē hmōi dūmō faciat qd̓ in ſe ē. nō de
bet omittere miſſaz. q2 deuotio toti⁹ ecclie
in cui⁹ ꝑſona celebrat ſupplet id qd̓ ſibi de
ficit deuotōis. Si aūt ꝑſona ē priuata. tūc
dico ꝙ i illa req̇ritur actualis deuotō. ſed ſi
die cōmūionis ad nullā deuotōez ſe diſpo
ſitū fuerit aut ſenſerit. aut talis torpor eſt ex
culpa p̄cedente. puta ꝙ occupauit ſe aliqui
bus inutilib⁹ ꝑ q̄ diſtrahebat̄. et tūc tuti⁹ eſt
differre. aut p̄ſeruauit ſe colligēdo ſe ad de
uotōez quātū potuit. dādo conatū quātū i
ſe fuit. ſic hūiliter pōt accedere. ſperās ꝙ ex
vi ſacramēti ſibi deuotio cōferat. ¶ R ¶ Ter
ciū diſpoſitiuū ē total' ꝓiectō voluntatis i dū
ꝓponēdo firmiter nūqꝫ d̓ cetero velle peccar̄
ſꝫ ſp̄ i via dei ꝑſiſtere. et talis cōformitas volū
tatis ꝑtinet ad ꝑfectos. ps. Mihi adherere
deo bonū ē. Vult eñ de⁹ ꝙ ſemꝑ operemur
bonū ſine defectu. Quare dicit̄ ꝓuer. iiij. et
habetur in decre. de pe. di. ij. nō reuerteba
bat̄. Iuſtoꝝ ſemita ē lux ſplēdēs ⁊ creſcens
vſqꝫ ad ꝑfectū dié. i. ꝑfectoꝝ vita ⁊ cōuer/
ſatō ē ſplēdēs ꝑ boni exempli euidētiā. ⁊
creſcēs ꝑ meritorū affluentiā. vſqꝫ ad ꝑfec/
tam clarificatōem mētis in beatitudie. De
bent eñ ꝑfecti ſemꝑ ꝓgredi. et nūqꝫ ſtare. q2
ſcđm gre. In via dei ſtare retrocedere eſt.
Ex q̇bus pꝫ error hereticoꝝ quorūdā dicē
tiū. ꝙ hō in p̄ſenti vita pōt tantuz ꝑfectōis

culmen attingere: ꝙ ampli⁹ in gratia et ca/
ritate ꝑficere nō pō. Cuius ratōez aſſignāt
q2 ſm̄ tales alias inueniretur aliq̇s ꝑfectior
xp̄o. ſi hō ſemꝑ poſſet ꝓficere. Hi reꝓbant̄
ab ecclia vt heretici. ſicut habet̄ i cle. de he
reti. c. ad noſtrā. Soluit̄ eñ ratō illoꝝ ibidē
i apparatu primo auctoritatib⁹. Nā. ps. loq̇ns
de ꝑfectis dicit. Ibūt de virtute in v̄tutē. et
grego. ſuꝑ ezech̄. et de pe. di. ij. dū ſanctā ec
cliam dn̄s ſuſcipit in gradib⁹ ſuis dinoſcit̄
q2 ei⁹ glia ꝑ illi⁹ icremēta declarat̄. De his
gradib⁹ etiā iob loq̇tur dicēs. ꝑ ſinglos gr̄
dus meos p̄nūciabo illū oīpotentē. Hos q̇
dem grad⁹ dn̄s ſub meſſis nomine deſcri/
bit di. Sic ē regnū dei quēadmodū ſi hō
iacet ſem̄ i terrā et dormiat ⁊ exurgat nocte
ac die. et ſemē germinet ⁊ creſcat du neſcit il
le. vltro eñ terra fructificat primū herbā. de
īde ſpicā. deide plenū fructū i ſpica. et cū ex
ſe ꝓduxerit fructuz. ſtatim mittet falcē. qm̄
adeſt tp̄s meſſis. Semē hō iactat i terrā cū
cordi ſuo bonā intētōez inſerit. Poſtea dor
mit quādo i ſpe boī opiſ q̇ſcit. nocte ac die
ſurgit. et iter aduerſa ⁊ ꝓſpera ꝓficit. ſemen
germiat ⁊ creſcit dū neſcit ille q2 ⁊ cuz ad/
huc metiri icremēta ſua nō valet. ſemel con
cepta v̄tus ad ꝑfectū ducit̄. et vltro terra fru
ctificat. q2 p̄ueniēte ſe gratia. mēs hōis ſpō
tanea ad fructū boni opis aſſurgit. nota ibi
plene. Ad ratōez illoꝝ dicit̄. ꝙ mun⁹ pōt be
ne ꝑ augmētū ꝑuenire ad quātitatē maio/
ris. i his que habēt quātitatē virt⁹ ratōnis.
ſꝫ gr̄a alterius hoīs ſe habet ad gr̄am xp̄i ſi
cut v̄tus ꝑticularis ad vniuerſalē. Vñ ſicut
virtus ignis quātumcūqꝫ creſcat non poteſt
eq̄ri v̄tuti ſolis. Ita gr̄a hoīs quātūcūqꝫ ꝑ/
fecta nō pōt eq̄ri v̄tuti ⁊ gratie xp̄i. vt etiaz
dicit Tho. in. iij. ꝑte. q. vij. ar. xi. nō ē ergo
faciēda eq̇tio finiti ad infinitū. ¶ S ¶ Sed
queritur vtrum ꝑfectus ad hoc vt magis ꝓ
ficiat. ſemꝑ et frequenter debeat cōmunica
re. Dico ꝙ cibus iſte vt ꝓſit proficienti et ꝑ
fecto req̇rit debitam preparationē puritatis
et deuotōem. vt dictum eſt. et qui aſſiduaz
habet talem preparatōem: bene facit cōmu
nicando frequenter. qui vero raro: etiam cō
municet raro. Unde in primitiua eccleſia
quotidie cōmūicabant. quia habebant hu
iuſmodi innocentiam ſiue puritatem per
baptiſmum et ardorem caritatis ſiue deuo
tionis. ꝑ donationem et gratiā ſpūlianeu.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

quiá vero poſtmodũ caritas refriguit. et in
nocentia baptiſmalis. vt in pluribus ꝑdita
fuit ideo relictũ fuit iudicio ꝛ cõſciẽtie vni
uſcuiuſqꝫ. vt cõicaret quãdo ſe diſpoſitũ co
gnoſceret. ne mãducaret ad ſuã dãnationẽ
et qꝛ hoĩes inceperũt fieri negligẽtes. ideo
iterꝫ inſtitutũ fuit ꝙ frequẽtaret. Vñ anacle
tus papa inſtituit vt quãdocũqꝫ veniret ad
eccliam: cõicarent. Sed qꝛ multi frequẽta=
bant eccliam. q̃ ſe nõ bene ꝑparabãt. ideo i
ſtituit papa fabian⁹. vt ter in ãno cõicarent
ſcꝫ in natali paſcha ꝛ penthecoſte. qꝛ in his
feſtiuitatibus melius ſe ꝑparabãt. Et quia
hoĩes in iſtis trib⁹ feſtis ꝛ tẽporib⁹ adhuc
negligẽtes erãt. iõ ad extremũ ẽ ad paſcha
reductũ: qḋ ꝓcepit tꝑus ꝑparatõis. ſcꝫ q̃dra
geſima. Vñ ſi hõ ſentit ſe feruidũ ſicut i ſta
tu eccl'ie primitiue cõicet frequẽter. ſed ſi ſe
in ſtatu medio habet. aliquãdo debet ceſſa
re vt diſcat reuerẽter accedere. aliquãdo cõi
care vt inflametur ardore. et tũc ſcḋm illã
ptem ſm quã viderit ſe melius ꝓficere ad il
lam declinet. qꝛ hoc ſolũ ꝑ experientiã diſce=
re põt. dicẽdo ergo. ꝙ aliq̃b⁹ ẽ vtile ſepe cõi
care. et aliq̃bus vtile raro ſcḋm dicta ꝛc.

¶ Feria ſcḋa poſt oculi.

Quãta audiui=
mus facta in capharnaũ: fac ꝛ h
in patria tua. luce. iiij. ca. ¶ T
Nam vt videmus omĩe agẽs ꝓ ſua actõe re
q̃rit paſſiuꝫ. ſcꝫ ſubiectũ debitũ. Quia. ij. de
aĩa dicit phs. Act⁹ actiuoꝝ ſunt in patiẽte
ꝑdiſpoſito. Agricola em̃ volẽs ſeminare ne
ceſſario req̃rit terrã aptã ꝛ diſpoſitã ad hoc
qꝛ ſi ſemẽ iaceret in petrã vel in terrã iculiã
nõ germiaret neqꝫ ꝓduceret fructũ. Sic ſemi
nator verbi dei. req̃rit etiã hoĩes diſpoſitos
et aptos ꝓ ſuſceptiõe doctrie. Nõ em̃ eq̃liter
oĩb⁹ ꝓponẽdũ e ſemẽ veritatis. Nõ em̃ infi
delibus et hereticiſ. nec induratis i malicia
eſt ꝑdicandũ. Vñ origenes. vt habet. xliij.
di. In mãdatis habem⁹. vt venientes ad ci
uitatẽ. diſcam⁹ prius q̃s in ea dign⁹ ſit. vt
apud eũ cibũ ſumam⁹: quãtomagis noſce
re oportꝫ q̃s q̃lis ne ſit is: cui imortalitatis
verba credẽda ſunt. Solliciti em̃ eẽe debe
mus dicente xp̃o. ne margaritas nr̃as mit=
tam⁹ ante porcos. ne forte cõculcẽt eas pe=
dibus. et canes cõuerſi dirũpãt. math. vij.
Ꝗḋ exponit augu. ij. li. ḋ ſermone dñi i mõ
te. c. xv. di. Sacra ſcriptura dicitur ſanctuꝫ
qꝛ nõ debet corrũpi. et margarita. qꝛ nõ de=
bet cõtẽni. canes ſunt veritatis impugnatoreſ
porci vero veritatis cõtẽptores. q. d. Noli=
te ſacram ſcripturam aperire et ꝑdicare he=
reticis. infidelib⁹ nec luxurioſis ꝛ carnali=
bus. ne vilipẽdat ꝛ reꝓhẽdãt vos verbe=
rent ꝛ occidẽt. Sed videtur xp̃s cõtrariũ fe
ciſſe: infidelib⁹ ꝛ publicanis ꝑdicãdo. Re
ſpõdet ſanct⁹ augu. heretici ſiue infideles.
aut ita ſunt obſtinati. ꝙ ḋ eoꝝ correctiõe nõ
ſperatur. aut ſperat. ſi ſic eſt eis ꝑdicãdũ. ſic
faciebãt apoſtoli. ſi nõ. aut habitãt cũ alijs
q̃ ꝑdicatõem recipiũt. et tunc eſt eis ꝑdicã=
dũ. Ita intelligit hoc dictũ. Sic cũ xp̃s co
gnouerit pplm patrie ſue. ſcꝫ de nazareth i
malicia obſtinatos et duros. nec dictis nec
factis poſſe eos cõuertere. ibi non ꝑdicauit
nec miracula fecit. ſꝫ capharnaũ acceſſit ad
pplm diſpoſitũ ꝑdicãdo. et miracula facien
do. Et ideo dixerunt ei iudei. Quãta audi
uimus ꝛc. ¶ V ¶ Queritur vtrũ parentes
ꝛ ꝓpinqui ſint extraneis in oĩbus ꝑferendi. et
videtur ꝙ ſic. gal. vlti. Operemur bonũ ad
oẽs. maxime aũt ad domeſticos fidei. Con
tra. xp̃s patriã ſuã reliq̃t. et extraneis ꝑdicauit
et benefecit. ergo dicẽdũ ſm mgr̃ꝫ. iij. ſentẽ
tiaꝝ di. xxix. ꝙ domeſticus ſiue ꝓpinqu⁹ ẽ
locãdus i ordie caritatis. v. loco. extrane⁹ ve
ro in. vi. Scḋm em̃ magiſtꝝ verus locus
veritatis ꝛ dilectiõis ẽ. vt primo ante oĩa di
ligam⁹ deũ. Scḋo noſmetipoſ. Tertiõ pa
rentes. ſcꝫ patrẽ ꝛ matrẽ. Quarto filios fra
tres: ſorores: et huiuſmõi. Quinto domeſti
cos. Sexto extraneos ꝛ inimicos. Nã ratõ hoc
dictat ꝙ illud qḋ eſt ꝓpinquius: pl⁹ reſpiciat
et prius. ſicut etiã diffuſio caloris corpalis
prius eſt ad loca ꝓpinquiora q̃ ad remota
ergo a ſimili. cõicatõ maioris amoris ſpũa
lis prius reſpicit naturaliter qḋ eſt ſibi ꝓpi
quiꝰ q̃ qḋ ẽ remotũ. Sed ẽ notãdũ ꝙ aliter
eſt dicẽdũ de ꝓpinquo ꝛ ꝑente. eq̃ ydoneo
et min⁹ ydoneo. Si em̃ ꝓpinqui ſunt eque
ydonei cum extraneis: poteſt quis ſuũ ꝓpi
quũ vel amicum preferre extraneo. niſi for
te ex hoc ſcandaluꝫ oriatur. vel aliqui exin
de malum exemplum accipiant. vt quando
timetur probabiliter: ꝙ ex hoc alij etiam in
ducantur ad benefaciendum propinquis ſi
ue amicis minus dignis. Huius exempluꝫ
habemus Gen. q̃dragesimo ſeptio. vbi di=

citur ꝙ pharao dixit ad ioſeph de fratribus
ſuis. ꝙ ſi noſti in eis viros induſtres cōſti⸗
tue eos magiſtros pecoꝝ meoꝝ. Si vero ꝓ
pinqu⁹ amicus alicui⁹ ſit min⁹ ydone⁹ ex
neo nō debet eū pferre in aliquo poſtpoſito
extneo meliori. alias talis dicitur infidelis di
ſpēſator. q2 negociū qđ gerit non meliorat
cū poſſit. Exēpliū patet etiā in ſaluatore. q̄
petētib⁹ cōſanguineis. vt vnus ad dextera
et ali⁹ ad ſiniſtrā i regno ſuo ſederet. reſpō⸗
dit. Neſcitis q̄d petatis. Per hoc etiā dicitur
ad argu. cōtrariū. q2 extnei erāt ꝓpinq̄s 2 cō
patriotis meliores. ideo eos ptulit 2 multa
bona eis fecit. Vñ hiero. ſup leuiti. viij. c.
dicit. Qui pſtantior ē ex oi pplo. q̄ doctior
qui ſanctior] q̄ i oi virtute eminētior: ille eli
gatur ad ſacerdotiū. Qđ tamē minime hodie
ſeruatur: plus iſpicitur potētia ꝙ ſapiētia. nobi
litas ꝙ virtutas. burſa plena ꝙ mens ſerena.
Et ideo recto ordine pu̇erſo. neceſſario oīs
patimur ſubuerſionē. ¶ X ¶ Queritur iteꝝ
vtrū hō maiori debito teneatur iformare ifide
les. ꝙ in fide iſtructos. Ad qđ reſpōdēdū p
mitto talem diſtinctiōēz. ꝙ alio 2 alio mo⸗
do iformādi gētiles] iudei] heretici]et ve⸗
ri xpiani. Primo gētiles iſtruendi ſunt per
ratōes natu rales. vt ad fidei fūdamētū poſ
ſint ꝑuenire ꝓbatur. gētiles nō cōueniūt no⸗
biſcū in auctoritate alicui⁹ ſacre ſcripture. ꝑ
quā poſſint cōuinci. ergo ꝑ ratōes cōuīcē
di ſunt 2 inducēdi. vt fidei noſtre adhereāt
Añs eſt ſancti tho. in ſum. cōtra gentiles.
li. i. c. ij. et cōſequētia tenet. q2 vbi deficit au
ctoritas ad ratōēz currēdū ē. q2 ius naturale
cōe ē omi natōi di. i. ius naturale. Secūdo
iudeis oſtēdēdū eſt vetus teſtamentū male
intellexiſſe. vt ꝑ hoc ad fidē iclinētur. et ſic
beatus ſilueſter conat⁹ ē quoſdā adducere
ad veritatis viā. vt patȝ i legēda eius. Ter
tio heretici tam ꝑ ratōēz naturalē ꝙ ꝑ vet⁹
teſtamētū 2 nouū iducēdi ſunt vt ad gremi
um ſancte matris eccleſie redeāt. et ſicut pa
tet i aliq̄b⁹ plures ſūt ad fidē reducti. Quar
to tam gētiles ꝙ iudei. necnō heretici ſunt
miraculis ad fidē reuerti. patȝ q2 de multis
ſanctis quoꝝ quidā gētiles. q̄dā iudeos. q̄
dam hereticos ꝑ miracula cōuerterūt. et h̄
marie fuit neceſſariū in primitiua eccl'ia. vt
patȝ i glo. ſup illo verbo. Signa aūt eos q̄
crediderint. hec ſequētur marci. vlti. Quin
to gentiles magis errant ꝙ iudei. et iudei
ꝙ heretici ſupple itelligēdo circa plura. ꝓba
tur plus negāt de ſcriptura gētiles ꝙ iudei
et iudei ꝙ heretici: q2 heretici circa aliquos
articulos errāt tantū. iudei autē totū nouū
teſtamētū negāt et vet⁹ male iterptātur gē
tiles autē totā ſacram ſcripturā negāt. iqui
tuȝ tāgit fidē noſtrā. Sexto heretici grauī⁹
et piculoſius errāt ꝙ iudei. et iudei ꝙ gēti⸗
les. ꝓbatur. §. grauī⁹ peccat q̄ nō iplet qđ pro
miſit. ꝙ q̄ nō implet qđ nō ꝓmiſit. ſꝫ heretı
ci a fide apoſtatarūt. et tamē vt fideles. licȝ
nō ſint adhuc aliq̄d tenētur et ſub ꝓtectu ta
lia plura mala poſſunt hrāxare. et ita poſſūt
etia facere iudei cū q̄b⁹ teſtamētū habem⁹
cōmune qđ male vt dictū eſt iterptātur. Se
ptimo reſpōdēdo ad qſitū. hō maiori debi
to tenetur iformare ifideles ꝙ iſtructos i fide
dūmō credat aliq̄d boni efficere. q2 mai⁹ pi
culū iminet ex pte infideliū et maxime here
ticoꝝ fideliū ꝙ fideliū 2c. ¶ Quātū nūc ad
cōtinuatōēz euāgelij. bene dictū eſt. quō ad
uerſari⁹ inuadit poſſidētē. hodie docemur
fugere inuadentē 2 ſcđm hoc tres ſunt ꝑ
tes principales declarande.
In pria vana iudeoꝝ poſtulatio. In prin.
In ſcđa ceca phcoꝝ ꝑturbatio. repleti.
In tertia ıııra xpi declinatio. ibi ihs autē.

Quantum ad pri⸗

mū ihu exiſtēte i nazareth. dixerūt ſcribe et
phariſei. Quāta audiuim⁹. q. d. Neſcimus
an rumores illi veri ſint. q̄ dicentur de tuis
miraclis. niſi etiā h̄ i nazareth: q̄ ē ciuitas
tua etiā ꝓbaueris. Et vocāt nazaret ei⁹ pa
triaȝ. q2 ibi cōcept⁹. educat⁹ ſeu nutrit⁹ fuit
et i bethleē nat⁹. ¶ X ¶ Reſpōdit ihs amē
dico vobis. Nemo ꝓpha generaliter loquē
do accept⁹ ē i patria ſua. Ex q̄b⁹ videtur xpȝ
velle iferre. ſꝫ ego ſuȝ ꝓpha vobis i lege pro
miſſus. Deu. xviij. ꝓphā de gēte tua. et d̄
fratrib⁹ ſuſcitabit tibi dñs de⁹. ipm audies
ſꝫ me nō accipitis. imo cōtēnitis. q̄re ñ eſtis
digni ꝙ iter vos miracl'a faciā ꝓpter vrām
icrudelitatē. Et h̄ oñdēdo adducit duo exē
pla ꝓbātia vitatē ſui dicti. ſ. ꝓphā eē magis
acceptos iter alienos ꝙ iter ꝓprios. Primū
ſumitur. iij. regū. xvij. d̄ helya q̄ tpe magne fa⸗
mis dreliet⁹ ab oib⁹ viduis gētis ſue iſrael
accept⁹ fuit deuote. et ſuſtētat⁹ a quadā vi
dua gētili. Et ſilr h̄ a ſuis pſecut⁹ fuit. et g̊
etiā ab eiſſuū ſumpuit hñfiaū alij ꝯferēdo

Et ideo non mirū ſi inſtar helye xp̄s apud
exneos. et nō apud ſuos incredulos ꝛ ingꝛ
tos miracula fecit dicēs. i veritate dico vo/
bis. Nota ſarepta ē modica vrbs inter tyrū
et ſydonē. Exēplū ſecūdū ſumitur. iiij. reg.
v. de helyſeo q̄ iter ppl'm ſuū iſrael neminē
a lepra curauit. ſ tantū gētilē exneū ſcꝫ naa
mā ſyrū ꝓpter ingr̄itudiem gentis ſue iſrael
et eiꝰ ydolatriā q2 tūc colebāt vitulos aure
os. quos hieroboā fecit iſerēdo ſicut priꝰ. ſi
ergo iſti famoſiſſimi ꝓph̄e nō fuerūt accepti
ꝓpter ppl'i ig̃titudīeꝫ. et apud exneos mira
cula oſtēderūt q̄re nō etiā xp̄s exmiꝰ ꝓpha
rū pōt ꝓpter ingr̄itudieꝫ ꝛ maliciā gētis ſue
fugere. et ſe ad aliā gētē deuotā transferre.
vbi reuerēter ſuſcipit̄. et bonū fructū opat̄.

¶A ¶Moraliter ē notādū. ꝙ iter alia q̄ red/
dūt hoieꝫ iuſtū ꝛ ſanctū ꝯtēptibilē ē nimia
familiaritas. hō eñ quātūcūqꝫ virtuoſus. ſi
inter alios cōmorat̄. vltio nihil curat̄ ꝛ cōtē
nitur. Quare ph̄s dicē de regimie pricipū. Ni
mia familiaritas parit cōtēptū. Et. ff. de offi
cio p̄ſidis. l. obſeruādū. Ex cōuerſatōe eq̄li
cōtēptio dignitatis naſcit̄. Debēt ergo pſone
honeſte et ſupioris dignitatis ſe ſubtrahe/
re a cōuiuijs ꝛ cōuerſatōibꝰ iferioꝝ. ne cō/
tēptibiles habeātur. Et ſpecialiter ſacerdotes
cuiuſcūqꝫ cōditōis exiſtāt. debēt vitare tab
nas publicas. vbi ſunt cōſortia ꝛ cōuiuia
laycoꝝ. ex̄ de vita ꝛ ho. cle. clerici officia. et
in cle. i. et. ij. co. ti. ec. Et ſpecialiter intel/
ligit̄ h̄ de cōuiuijs i q̄bꝰ ſunt ioculatores ꝛ
luſores. et hmōi infames pſone. cū q̄bꝰ nō
liceꝫ clericis ꝛ religioſis eſſe. alias licite poſ
ſunt cū honeſtis pſonis eſſe quos emēdare
poſſunt v̄bo ꝛ exēplo. ſicut xp̄s. vñ. i. petri
ij. Cōuerſatōeꝫ veſtrā habētes iter gētes bo
naꝫ. Sꝫ liceꝫ multa habeātur ſanctitatis ꝛ
honeſtatis exēplaria tam i vita xp̄i ꝛ ſan/
ctoꝝ patrū. ꝙ etiā adhuc ſupueniētiū deuo
toꝝ religioſoꝝ ſacerdotū ꝛ ſecularium pſona
rū. nullꝰ tamē coꝝ i patria ſua. ſcꝫ i hoc mū
do acceptat̄ neqꝫ iuſtus p̄dicatur ꝓpter
Vitioꝝ carnaliū expientie cōtinuitatem.
Nature infecte ad male loquēdū ꝓniatem.
Utroꝝūqꝫ vite difformitatē.

¶Ratio primi partꝫ. Naꝫ ſecūdū Criſ. ſup
math. Ois hō eſtimat ſecūdū ſe alteruꝫ. nec
poteſt melius ſentire de altero: q̄ ipſe ſentit
de ſe. Ecce fornicarius neminē eſtimat ca/
ſtum. ſupbus neminē putat hūileꝫ. Cuius
ratio eſt. q2 receptū eſt in recipiente ꝑ modū
recipiētis. Sicut patꝫ de dulci recepto i lin
gua febricātis de quo dicit ꝛ iudicat q̄ ſit
amaꝝ. q2 lingua amaro humore ific̄it. Sic
cū hoīes ſeculares carnalia deſideria ꝛ ſpur
citias mūdi cōtinue exercētes ꝛ expientes
ſint. ergo carnales religioſos ꝛ ſanctos vi/
ros tales eſſe iudicant q̄les ipi ſunt. Qō iu
iudiciū temerariū ap'lus ꝓhibet dicēs No/
lite ante tēpus iudicare. i. coꝝ. iiij. de tali iu
dicio etiā habetur. xi. q. iij. temerariū. vbi
dicit̄ q̄ nō ē curādū iudiciū hūanū vbi eſt
bona cōſciētia. q2 tale iudiciū eſt temerariū
Debēt ergo tales iſecti peccatis. primo ſeip
ſos iudicare. q2 ſecūdū apoſtolū. Si nos ip/
ſos iudicaremus: vtiqꝫ nō iudicaremur. vñ
dicit quidā frater in vitiſpatrū. ꝙ quādo do
minꝰ flagellauit egiptū in p̄mogenitis ſuis
nō erat domꝰ i qua n̄ erat mortuū. Et dicit
diſcipulꝰ q̄d eſt hoc. Reſpōdit ſenex. ſiqs vi
det peccata ſua nō cōſiderat aliena nec iudi
cat. Sicut etiā legit̄ in vitiſpatrū. Qō q̄dā
frater in ſithi aliquādo iuentus eſt culpabi
lis. Et miſerūt ſeniores ad abbatē moyſen
vt veniret. et noluit venire. miſerūt aūt ſecū
do dicētes. veni. q2 fratres te expectant. Et
ſurgens venit: tollens ſecū ſportā vetuſtiſſi
maꝫ. et impleuit eaꝫ arena ꝛ portauit. Illi ve
ro exierūt ei obuiā dicētes. q̄d eſt h̄ pater di
xit eis ſenex. Pctā mea ſunt poſt me curren
tia. et ea nō video. et veni ego hodie aliena
iudicare peccata. illi autē audiētes nihil lo
cuti ſunt. vñ dixit aliꝰ ſenex. Nō iudices for
nicatorē ſi caſtus es. q2 ſilr legē p̄uaricans
Qui eñ dixit. nō fornicaberis. etiā dixit. n̄
iudices. Vñ frater q̄dā iterogauit ſenē di.
Si videro culpā fratris mei. bonū ne ē cela
re. dixit ei ſenex. Quacūqꝫ hora tegimꝰ pec
cata fratris tegit deꝰ pctā noſtra. et quādo p
diderimꝰ. deꝰ ꝓdet noſtrū pctm̄. ¶A ¶Se/
cūdo dico ꝙ ꝓph̄e. i. boni virtuoſi cōtēpti
les ſunt mūdo ꝛ nō acceptantur a munda/
nis ꝓpter infectionē nature. Nā tanta eſt in
fectio nature humane. ꝙ omēs homies ꝓni
ſunt ad malum. et ideo promores ad detra
hendum. et ad malum dicendū q̄ bonū lo
quendum: immo que ignorantur quo fine
fiant. et licet quādoqꝫ bono fine: ad maluꝫ
tamen interpretantur. Cuius cauſa eſt. quia
hūana locutio eſt inuoluta detractiōibꝰ ꝛ
calūnijs. Vñ in ꝓlogo ſententiaꝝ dicit magr̄.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Qd̄ non dubitam⁹ hūani eloquij ſermonē
ſemꝑ calūnie ⁊ detractōi emuloꝝ fuiſſe ſup
poſitū. Hoc ē etiā qd̄ gen̄. viij. dicitur. Sē
ſus eñ ⁊ cogitatō hūani cordis ī malū ꝓna
ſunt. ſcʒ ad detrahēdū ⁊ male iudicādu. cō
tra doctrinā moralis cathonis. d. Eſtima/
tiōeʒ retine. Sed dubitatur an aliquo mō li
ceat alicui malū dicere. vel iudicare de ꝓxi
mo ſuo. Ad hoc dicēdū. ꝙ hoc pōt eē vno
mō ex euidētia facti vt qs aliū iudicat ⁊ di
cat homicidā: q̄ vidit eū iterficere hoīeʒ. ⁊
hoc nullū eſt. Secūdo mō ex ſignis euidē
tibus. vt cū qs dicit vel iudicat aliquē for
nicatorē. qꝛ vidit eū cū aliq̄ nudū ⁊ ſolum
cū nuda ⁊ ſola. H̄ etiā nullū ē peccatū. Ter
tio ī ſignis leuib⁹. ⁊ ī hoc iudicio ē triplex
grad⁹. Prim⁹ qñ qs ex ſignis leuib⁹ īcipit
dubitare de boītate fratris. et hoc ē peccatū
veiale. qꝛ ꝓcedit ex hūana fragilitate. et h̄ ñ
vocat̄ ꝓprie iudiciū. ſ; ſuſpitio. Secūd⁹ gra
dus quādo ex talib⁹ ſignis firmiter tenet ī
aīo ꝙ frater ſit mal⁹. et h̄ ꝓprie ē iudiciū. qꝛ
iudiciū importat ſentētiā firmā. et eſt pctm̄
moꝛtale. qꝛ cōtrariatur caritati. Terti⁹ qñ ex
talib⁹ ſignis leuib⁹ nō ſolū ꝓdicto mō iu/
dicat. ſ; etiā ꝓcedit ad maifeſtatōeʒ ⁊ ad pu
nitōeʒ fratris. et h̄ adhuc ē grauī⁹. qꝛ nō ſo
lū ē cōtra caritatē. ſ; etiā cōtra iuſticie eq̄tatē
B ¶Terti mō acceptāter ⁊c̄. ꝓpter vite dif
formitatē. Nā ſicut ꝯtraria nō ſe cōpatiūtur. ſ;
mutuo ſe expellūt. ſic vita bonoꝝ ē detrimē
tū maloꝝ. ſicꝫ patʒ in xp̄o ⁊ iudeis. Nam qꝛ
vita xp̄i fuit bona ⁊ iudeoꝝ mala. Ideo fre
quēter ab eo rep̄hēſi ⁊ victi: vitā ſuā repug
bant. dicētes eū eſſe blaſphemū ꝗ malefacto
rem ꝗ violatorē legis. Sic et mō nō ē tante
ſcītatis religioſus: q̄ ſi maliciā ⁊ vitā hoīʒ
nitit̄ reclamare. vita ei⁹ vilipēdit̄ ⁊ ipe rep
hat̄. Eſt eñ de veritate audiēda. ſicꝫ de ſum
ptiōe aq̄ benedicte. quādo eñ aq̄ dat̄ bene
dicta a ſacerdote poſt miſſaʒ: tot⁹ ppl'us de
uote applaudit ⁊ accurrit approximādo ad
ſacerdotē. deponūt caputia ꝗ iclināt capita.
extēdūt man⁹ ⁊ veſtes vt aquā benedictā re
cipiāt. ſ; ſi ſacerdos libaliter ſuꝑſpſerit d̄ aq̄
faciem auertūt ſe ⁊ fugiūt. et cōtra ſacerdotē
murmurāt. Sic nobiles ⁊ ignobiles cū au
diūt de aliquo ꝓdicatore deuoto religioſo
ꝙ dicit hoib⁹ veritatē: mirabiliter applau/
dūt ⁊ cōmēdant. et ſmones eius frequētāt
ſed ſi cōtingat ꝙ ad vicia ꝓpria coꝝ ſe indi
nat et largiter dat cōtrictionē ſtatim remur/
murant ⁊ faciē auertūt. ꝓdicatorē cōtēnūt
⁊ vitā ei⁹ rep̄hendūt. ij. thi. iiij. A veritate
q̄dē auditū auertent. ad fabulas aūt cōuer
tent̄. Augu. xi. q. iij. nemo ꝑitoꝝ. Meli⁹ eſt
ꝓ veritate ſuppliciū pati ꝙ ꝓ adulatōe recipe
beneficiū. Itē ibidē pellagius vnicuiqꝫ ꝓ
uidendum eſt: ne aliquē iniuſte ꝓſequatur
iudicet vel puniat. ne ipm̄ ꝓſequatur et pu
niat ⁊ iudicet. et ſic patʒ ⁊c̄.

Quātum ad ſecun

dam partem notādūʒ ꝙ humane nequicie
ꝓpriū eſt. ꝙ ſi ratōibus vincit̄ nō acq̄eſcere
ſed in irā ꝓrumpe. et ex ira in malū actū ꝓ/
ruere. et quiqꝫ in homicidiū. Et qꝛ phariſei
a xp̄o manifeſtis fuerūt ratōib⁹ ⁊ exemplis
ſupati. ideo in irā cōcitati ducētes xp̄ʒ d̄ ci
uitate ſcʒ nazareth in ſupciliū mōtis. vt eū
ꝓcipitarent ⁊ occiderent. ¶C ¶Moraliter
eſt notādū. ꝙ ignis ratiōe ſue caliditatis ē
maxie actiuitatis inter oīa elemēta. Nā ſm̄
ph'm. ij. de aīa. poſſet augeri ī infinitū. quo
uſqꝫ eſſet cōbuſtibile et ergo ſummo ſtudio
cauēdū eſt ne fiant incendia. vt eñ hētur in
legibus. ff. de officō ꝓfecti vigilū. ꝑ totum.
Antiq̄ magnā cuſtodiā ignis habebāt. Or
diatū eñ rome erat ꝑ impatores. ꝙ vnus ī
ciuitate ꝓfectus ſiue magiſter vigilū erat. q̄
cū alijs ſibi ſubiectis. ꝑ totā noctē diligēter
vigilabat ⁊ oīa loca vrbis viſitabat. et ne ī
cendia fierent ꝑ negligentiā. ſiglnos oēs
admonebat. vt vnuſq̄ſqꝫ apd̄ ſe ī domo ha
beret. ⁊ negligētes fuſtibus ⁊ flagellis ⁊
alijs grauioribus penis arcebāt. Talis cu/
ſtodia etiā apd̄ nos ſꝑ ē hñda. Sʒ cū ignis
ſpualis ſcʒ ira grauioꝛ ⁊ mlꝉtopl⁹ dānabili
oꝛ ſit ꝙ ignis corꝑalis. ideo tāto maioꝛ cu/
ſtodia ⁊ diligētia habēda eſt ne īcēdamur
ira. Nā iracūdia īter alia pctā moꝛtalia ānu/
merat̄. di. xxv. §. alias. de qb⁹ d̄r. Quicūqꝫ
eñ aliq̄d de iſtis pctīs in ſe dñari cognoue
rit. niſi digne ſe emendauerit ⁊ ſi habuerit
ſpaciū longo tēpoꝛe: penitentiā nō egerit ⁊
largas elemoſynas nō erogauerit et a pec
catis ipſis ñ abſtinuerit: illo trāſitorio igne
de quo dicit apl's purgari nō poterit. ſ; eter/
na illū flamma ſine vllo remedio cruciabit
D ¶Eſt eñ iracūdia tā malum et dānoſum
peccatum qd̄ ſubtrahit.
Deo effectum ſue potentie.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Proximo affectū debite beniuolentie.
Proprio ſubiecto aſpectū rōis 2 itelligētie.
Nulli eñ niſi deo cōpetit ratōe ſue potētie
culpas iudicialiter vindicare. bonos ſimpli
citer ribitare. et eis liberaliter ſua bona dare
et legare. Sed cōtra illa iniuriaꝛ iracūd⁹ in
oibus. Primo auffert a deo vindictā. qꝛ ira
eſt deordiatus appetit⁹ vindicte. 2 de⁹ dicit
Ro. xij. Mihi vindictā 2 ego retribuā. De
us eñ duo ſibi reſeruauit. ſcꝫ gl'iam 2 vin
dictā. ſed vnū vult ſibi ſubtrahere ſupbus
2 alterū iracūdus. De gl'ia dei dicitur yſa. xl
viij. Gl'iaꝫ meā alteri nō dabo. et apl's. So
li deo honor 2 gl'ia. Secūdo iracūd⁹ deo i
iuriaꝛ. ex eo ꝙ expellit eū a q̄ete ſue habita
tōis. de quo p̄s. Factus eſt in pace loc⁹ ei⁹
2 habitatō ei⁹ in ſyon. i. i mēte q̄eta. Queꝫ
locū pacis cōturbat iracūd⁹. ꝓuer. xv. Vir
iracūdus ꝓuocat rixas. Tertio deo iniuriaꝛ
impediēdo ne legatū dei ſtare poſſit. Lega⁹
uit eñ de⁹ hoibus pacē i fine vite: dicens
Joh. xiiij. Paceꝫ relinquo vobis pacē me
am do vobis. Et ideo iracūd⁹ tanꝙ obſeſ
ſus a dyabolo. et excōicat⁹ a deo ē vitādus
ꝓuer. xxij. noli eſſe amic⁹ hoī iracūdo neqꝫ
ābules cū viro furioſo. ¶E¶ Sed diceret
q̄s. videtur ꝙ ira nō ſit peccatū. Peccādo eñ
ſcd'm doc. demeremur. ſ paſſioib⁹ nō mere
mur. ſic nec vituꝑamur. vt dicit. ij. eth. ergo
nulla paſſio ē peccatū. Ira aūt ē paſſio 2c.
Cōtra h̄ dic apl's ad eph. iiij. Ois indignatio
2 ira tollaꝛ a vob. Rñdet tho. i ſcd'a ſcd'e. q.
clviij. Qd ira ꝓprie noiat quādā paſſioneꝫ
Paſſio aūt appetit⁹ ſenſitiui i tantū ē bona
in q̄ntū ratōe regulaꝛ. ſi aūt ordieꝫ ratōis ex
cludat ē mala. Ordo aūt ratōis i ira pōt at
tēdi q̄tū ad duo. Primo quātū ad appetibi
le in qd tēdit qd ē vīdicta. Vn̄ ſi aliqs ap
petat qd ſecūdū ordieꝫ ratōis fiat vindicta
eſt laudabil' ire appetit⁹ 2 vocaꝛ ira ꝑ zeluꝫ
ſi aūt aliq̄s appetat qd fiat vindicta q̄liter
cūqꝫ cōtra ordieꝫ ratōis. puta ſi appetat pu
niri eū q̄ nō meruit. vel vltra ꝙ meruit. vel
etiā nō ſ'm legitimū ordieꝫ. vel nō ꝓpter de
bitū finē. q̄ eſt cōſeruatō iuſticie. 2 correctō
culpe. erit appetit⁹ ille ire vicioſus. et noia
tur ira ꝑ viciū. Alio mō attēdiꝛ ordo ratōis
circa ira q̄tuꝫ ad modū iraſcēdi. vt ſcꝫ mo
tus ire nō imoderate ferueſcat nec iteri⁹ nec
externus. Qd q̄dem ſi pmittaꝛ nō erit ira
abſqꝫ pctō. et ꝗ ſi aliqs appetat iuſtā vindi

ctam. Ad obiectōeꝫ igitur dicit. ꝙ qꝛ paſſio
poteſt eſſe regulata ratōe vel nō. et ideo ſe
cūdū paſſionē abſolute cōſideratā. nō ipor
taꝛ ratō meriti vel demeriti. ſeu laudis vel
vituꝑij. ſ'm tamē qd ē regl'ata ratōe: pōt ha
bere ratōeꝫ meritorij 2 laudabil'. et ecōtra
rio. ſ'm ꝙ nō eſt regl'ata ratōe. pōt habere ra
tōeꝫ demeriti 2 vituꝑabilis. Et ideo ibidē
phs dic. ꝙ laudatur vl' vituꝑatur q̄ aliter ira
ſcitur. Secūdo ira ſubtrahit ꝓxio affectū de
bite beniuolētie. Tenor eñ ꝓximi ē ſalua
re ſubſtātiā famā 2 ꝑſonā. ¶F¶ Sꝫ cō
tra illa tria ira cōpellit aliquē ad nocēdū ꝓ
ximo ſcꝫ ſubſtātiā depdādo. eccli. xxi. Ob
iurgatō 2 ira ānullabūt ſubſtātiā: famā eti
am 2 ꝑſonā. ſ. famā diffamādo. et ꝑſonaꝫ
trucidādo. vn̄. xi. q. iij. cuꝫ apud. Ira facit
hoieꝫ talia cōmittere de q̄b⁹ poſt multū hō
ſolet dolere: hmōi iratus q̄ diffamat ꝓximū
vel occidit. cōparatur apro. q̄ ſecūdū phm.
eſt aial iracūdū. nullā recipiēs diſciplinā ſ
poti⁹ ſe morti exponit. ꝙ domeſticetur. no
ciuū multū et leſiuū 2 ꝓ modico iraſcitur 2
ꝓximū iuadit. ſic iracūd⁹ ꝓ leui facto vl' ver
bo 2 freq̄nter ꝓ modica ſuſpitōe diffamat.
verberat lacerat deſtruit et occidit ꝓximos
ſuos. et potius vl't mortaliter peccare. et ſe
ipm ad ꝑicl'm tpalis 2 eternalis mortis da
re ꝙ velit ꝓximo ſuo ꝑcere. De tali ꝓximo q̄
ſic recepit nocumētū ab iracūdo dic p̄s. Ex
terminauit eū aper de ſilua. et ſingl'aris ferus
depaſt⁹ ē eū. vn̄ math. v. dic de⁹. Ois q̄ ira
ſcitur fratri ſuo. reus erit iudicio. vbi dicit
glo. ꝙ ꝑ illa tria que ibi tangūtur. ſcꝫ iudi
ciū cōſiliū 2 gehēnā. diuerſe māſiōes eter
na dānatōe ꝓ mō pctī ſingl'ariter exprimunt
G ¶ Sed q̄ritur an ois ira ſit peccatū mor
tale. Et videtur ꝙ ſic ꝑ iam dicta. ꝯ dic p̄s.
Iraſcimini et nolite peccare. Sup quo verbo
dic glo. Venialis ē ira. q̄ nō ducitur ad ef
fectū. Rñdet. s. tho. i ſcd'a ſcd'e. q. clviij. ꝙ
mot⁹ ire pōt eſſe iordiat⁹ 2 pctm̄ dupliciter
vno mō ex pte appetibil'. vtpote cū aliqs ap
petit iniuſtā vīdictā. 2 ſic ex genere ſuo ira
eſt pctm̄ mortale. qd cōtrariaꝛ caritati 2 iu
ſticie. pōt tn̄ cōtingere. ꝙ tal' appetit⁹ ſit pec
catū veiale. ꝓpter ipfectōeꝫ act⁹. q̄ q̄dē ipfe
ctio attēditur. vel ex pte appetētis. puta cū
motus ire ꝑueniūt iudiciū ratōis. vel ex pte
appetibilis. puta cū aliqs appetit i aliquo
modico ſe vīdicare. qd q̄ſi nihil ē reputādū

ita ꝙ ſi etiam actu inferatur. nõ eſſet pctm̄
mortale ſi aliq̄s puta paꝝ trahat aliquē pue
rū p̱ capillos vel aliq̄d hm̄oi. Alio mõ põt
eſſe motus inordiātus ire. q̄ꝫtū ad modū ira
ſcēdi. vt pote ſi nimiſ ardēter iraſcaᷓt interi⁹
vel ſi nimis exteri⁹ manifeſtet ſigna ire. Et
ſic ira ſcđm ſe nõ habꝫ ī ſuo genere ratõeꝫ
mortal' peccati. põt tamē cõtingere ꝙ ſit pec
catū mortale. puta ſi ex vehemētia ire aliq̄s
excidat a dilectõe dei ꝛ ꝓximi. Ad obiectõ⸗
nē igitᷓ dicēdū. ꝙ ex illa auctoritate nõ ha⸗
betᷓ. ꝙ oīs ira ſit peccatū mortale. ſꝫ ꝙ ſtulti
p̱ iracūdiā ſpūaliter occidūtur inq̄ꝫtū ſcꝫ nõ
refrenādo p̱ ratõeꝫ motū ire dilabūtur ī ali
qua peccata mortalia. puta ī blaſphemiā dī
vl' iniuriā ꝓximi. b ¶ Tertio ira ꝓprio ſub
iecto ſubtrahitᷓ ꝛ deſtruit tria. primo ſubtra
hit honoſtatē corꝑalis diſpoſitõis. ſcđo ī
pedit poteſtatē naturalis ratõis. tertõ minu
it quātitatē vitalis duratõis. Primū patet.
qꝛ quātūcūq̄ꝫ pſona ſit pulcra mutaᷓt tamen
p̱ iraꝫ. Nā vertit oculos. faciē ꝛ man⁹ ꝛ pe
des: rubet in facie vel paleſcit. ſpumat ī ore
man⁹ tremulat. lingua ceſpitat. et totus hõ
alienaᷓt. De illo loq̄tur ſeneca. ij. ꝛ. iij. de ira
dicēs. nihil eque ꝓfuit iratū. ſicut īueri de⸗
formitatē rei. Nā ī ea facies turbat. ora pul
cerrima fedat. cur vos vult⁹ ex trāq̄lliſſimis
reddit. Et ſeq̄tur q̄lem putas cuius imago
tāſcēda ē. Ideo dicit q̄dam ꝙ iratis ꝓfuit ī
ſpicere ſpeculū vt imago repcuſſa oſtēderet
hōi ſuā deformitatē. Hec ille. Scđo ipe⸗
dit poteſtatē naturalis ratõis. Iuxᷓ illud ca
thonis. Ira īpedit aīm ne poſſit cernere ve
rū. Et ideo dyabol⁹ facit ſicut aſtut⁹ piſca⸗
tor. q̇ quādo faciliter vult decipe piſces. tur
bat aquā et tūc ē ſecur⁹: ꝙ piſces nõ poſſunt
cernere retḣe. et p̱iculū ꝓpoſitū. Eodē mo
do dyabol⁹ facit imittēdo ī quācūq̄ꝫ cõgre
gatõeꝫ ire turbatõeꝫ ꝛ rixe p̱ aliquā iracū⸗
daꝫ pſonā. vt poſſit liber⁹ eas capere p̱ pec
cata. et ad placitū mactare. Tertio ira minu
it quātitatē vitalis duratõis. Aīalia eīm ex
ceſſiue colerica ſunt naturaliter breuis vite
ſcđm plīn. ſic maxīe apparet ī canib⁹. Et hꝫ ē
etiā ꝙ dicitᷓ eccli. xxx. Zelus ꝛ iracūdia mi
nuūt dies ꝛ ante tēpus ſenectā adducēt. et
ideo antiq̄ dixerūt iram eſſe breuē inſaniaꝫ
et ideo maxīe eſt cauēda cū ſit peior dyabo
lo. Nam legio demomonū poteſt eſſe ī vno
hōie. duo aūt iracūdi nõ poſſunt ſimul eſſe

in vna domo. I ¶ Sed queritᷓ an ira ſit
maximū peccatū ꝛ grauiſſimū. Et videtur
ꝙ ſic ſcđm criſ. Nihil ē turpi⁹ viſu furētis. er⸗
go ꝛc. Reſpõdet tho. vbi ſꝫ. ꝙ etiaꝫ pri⁹ di
ctū ē. Inordiātio ire ſcđm duo attenditᷓ. ſcꝫ ſe
cūdū indebitū appetibile. et ſcđm indebi⸗
tū modū iraſcēdi. quātū igitᷓ ad appetibile
ꝙ iratus appetit. videtur ira eſſe minimuꝫ
peccatoꝝ. appetit eīm malū pene alicui⁹ ſub
ratõe boni qḋ ē vindicta. et ideo ex parte
mali qḋ appetit cõuenit peccatū ire cū illis
peccatis q̇ appetūt malū ꝓximi. puta cū in⸗
uidia ꝛ odio. ſꝫ odiū appetit abſolute malū
alicui⁹ inq̄ꝫtū hui⁹. inuid⁹ aūt appetit malū
alterius ꝓpter appetitū ꝓprie glorie. ſed ira
tus appetit malū alterius ſub ratõe iuſte vi
dicte. Ex quo patꝫ ꝙ odiū eſt grau⁹ q̄ꝫ īui⸗
dia. et inuidia. q̄ꝫ ira. qꝛ pei⁹ ē appetere ma
lū ſub ratõe mali. q̄ꝫ ſub ratõe boni. et pei⁹
eſt appetere malū ſub ratõe boni exterioris.
qḋ eſt honor vel gloria. q̄ꝫ ſub ratõe rectitu
dis iuſticie. ſꝫ ex p̱te boni ſub cui⁹ ratõe ap
petit irat⁹ malū cõuenit ire cū peccato cõcu
piſcētie. qḋ tēdit in aliqḋ bonū. et q̄ꝫtuꝫ ad
hoc etiā abſolute loquēdo peccatū ire vide
tur eſſe min⁹ q̄ꝫ cõcupiſcētie. quāto meli⁹ ē
bonū iuſticie qḋ appetit irat⁹. q̄ꝫ bonū dele
ctabile vel vtile: qḋ appetit cõcupiſcēs. vñ.
phus dicit in. vij. eth. ꝙ incõtinēs cõcupi⸗
ſcētie ē turpior q̄ꝫ īcõtinēs ire. ſꝫ q̄ꝫtū ad ior⸗
diatõeꝫ q̄ ē ſcđm modū iraſcēdi. ira habet
quādā excellētiā ꝛ velocitatē ſui motus. ſe
cūdū illḋ ꝓuer. xxvij. Ira nõ habꝫ miſᷓcor
diaꝫ nec erūpēs furor. et impetū cõcitati ſpi
rit⁹ ferre q̇s poterit. Et de tali turpitudīe di
cit etiā Criſ. ī auctoritate priori. ſcꝫ q̄ꝫtū ad
geſt⁹ exteriores. q̇ ꝓueniūt ex impetu ire.

¶ Tertia pars inqua

tractatur q̄liter xp̄us tute ac prudēter decli⸗
nauit de furioſis iudeis. vt coꝝ irā mitiga
ret. Fecit ei xp̄s ſe īuiſibilē. et p̱ mediū coꝝ
ibat. Bern̄. dicꝫ ꝙ ſub rupe ſaxū ei ceſſit ſicut
nix. ī his vbis de rupe vtice xp̄s deſcendēs
ꝛ ſub rupe latēs. ſaxū ſubterfugit ad tactuꝫ
veſtis ipi⁹. et ſicut cera reſoluta quēdā ſinū
effecit tante capacitatis ī quo lineamēta ve
ſtis impſſa adhuc reſeruātur. R ¶ Mora
liter eſt notādū ꝙ quāto maior eſt reſiſtētia
medij. tāto maior ē motus et violētia. iiij.
phicoꝝ. Sicut videm⁹ arbor magna inſtuꝫ
in

reſiſtens radicitus p ventum euellitur. vbi arundo cedēs pmanet nec frāgitur. Huius de cauſa pabolice loquēdo altricatio facta fuit inter quercū ꝛ arūdinē. vt hētur prius. Sic ꝗ iracūdo vel furioſo nitit̄ reſiſtere verbis cōtumelioſis ꝛ etiā factis quādoqꝫ leditur vbi patiēter cedēs liberat̄. Debꝫ ergo hō furienti cedere ne furorē accēdat. et iraꝫ ei⁹ puocet vt habet̄. C. ad. l. iuliā. de vi publica ꝛ priuata. l. Oīm grauı⁹ delinqͥt qui aliū ad iracūdiam puocat. ꝙ ille ꝗ puocatur. Poſſumus ergo cedere furiēti. p

Subtractōem preſentialitatis.
Supportationē loquacitatis.
Obuiationem benignitatis.

Dico enī primo ꝙ hō debꝫ ſe ſubtrahere ꝛ cedere pſonaliter furiēti. et ſic mitigat eius iram. Sicut videm⁹ qn̄ olla buliēs feruētiſſime remouet̄ ab igne. ſtatim ceſſat ei⁹ ebullitio. ſic quādo hō. ſubtrahit ſuā pſentiaꝫ a furioſo ꝗeſcit ei⁹ ira. puer. xx. Hoꝛ eſt hoī ꝗ ſepat ſe a cōtētōib⁹. Exēplū ī abſalō. vt hētur. ij. regū. xiiij. ꝗ ppter homicidiū fratris ſui amō. abſcōdit ſe a furore patris ꝛ latuit in geſſur tribus ānis vſqꝫ ad placatōꝫ pr̄is. Scdo hō dꝫ ſupportare furiētē ꝯ malis v̄bis ꝛ incentiuis. Nā cuꝫ ligna ſubtrahūtur ab igne minuit̄ ignis. et olla ceſſat ebulire. ſic dū verba incētiua ꝛ puocatiua ſubtrahūt̄ a furioſo mitigat̄ eius ira. puer. xxvi. Cū defecerint ligna extinguetur ignis ꝛ ſuſurratōe ſubtracta iurgia cōqeſcēt. Exemplū habet̄ Joh. viij. in muliere depheſa in adulterio corā ihu a iudeis furioſis accuſata. nihil reſpōdēs a xp̄o ē abſoluta ꝛ libertati tradita Quod hodie attendere debēt mulieres. et maritos nō verbis incitare. ſed ſubtrahere verba. ſi eis diſpliceāt verbera. Tertio hō debet furienti obuiare verbis māſuetis. Nam ſi olle buliēti aqua frigida infundat̄: ſtatim ab ebulitōe ceſſat. Sic ſi verba mollia refrigeratiua ire furiēti pponātur ei⁹ furoꝛ mitigatur. puer. xv. Reſpōſio mollis frangit iram. ſermo durus ſuſcitat furorem. Exemplū. iij. regū. xij. in roboam ad queꝫ venit pplus iſrahel. dicēs. Pater tu⁹ ſcꝫ ſalemō durıſſimū iugū nobis ipoſuit. tu ergo imminue. vt ſeruiem⁹ tibi ꝗ iniȷt cōſilium ſenioꝛib⁹. et dixerūt ei. Hodie ſi obedieris populo huic ꝛ ſeruieris ei. et petitioni coꝝ ceſſeris. locutuſqꝫ fueris verba lenia ad eos erūt tibi ſerui cūctis diebus. ꝗ dereliqͥt conſilium ſenū. et populo dura reſpondit dicēs Pater meus cecidit vos flagellis. ego autē vos cedam ſcorpionibus. ppter qḋ pdidit decem tribus. Exemplū etiā habet̄ in vitis patrū de quodā heremita: ꝗ obuiauit in heremo cuidā latroni. cui dixit heremita. quo vadis demō. Cui reſpōdit. Ex quo ſum demon faciā ſicut demō. et occidit eū. Poſtea alius heremita obuiauit ei. et dixit. Salue mi fr̄ qḋ ille audiēs. totus cōtrit⁹ penituit. et ductus in heremū fact⁹ eſt ſanctus ꝛ deuotus monachus. Sic etiā xp̄s deſcendēs ꝛ tacens: furorem iudeoꝝ extinxit. et ſan⁹ et ſaluus euaſit ꝛc̄.

Feria tertia post Oculi.

Reſpitiens ihe-ſus in diſcipulos ſuos dixit ſymoni petro. Si peccauerit in te frater tu⁹. vade ꝛ corripe eū inter te ꝛ ipm ſolū. math. xviij. M Phus. viij. politicoꝝ vult ꝙ armonia multū hoīeꝫ cōfortet ꝛ edificet. hoc etiam refert boeti⁹ in muſica ſua. loquēs de vtilitate muſice dicēs. ꝙ valet ad curādū vel alleuiādū diuerſas infirmitates ꝛ ſpecialiter ab illis melācolicis ꝛ lunaticis ſpūꝫ malū habꝫ fugare. nō ex ſui natura vel naturali v̄tute. ſꝫ ex eo ꝙ tollit triſticiā a melācolicis ꝛ inqͥetatē. ex qͥb⁹ magis diſpoſiti ſunt ad vexatōꝫ demoīs. Sic etiā dicit̄. i. reg. xvi. Qḋ ſaul ꝗ vexabat̄ a demone. alleuiabatur qn̄ dauid cytharā percuciebat corā eo. qꝛ illa armōia aliqͥter dulcorabat auditū ei⁹ ꝛ appetitū. et iō minus triſtabatur ꝛ apt⁹ erat ad illā vexatōꝫ. ſꝫ maxime fugabatur ppter vim crucis. vt dī in glō. ꝗ ī ligno cythare ꝛ cordaꝝ extēſiōe figurabatur. Sic armōia fraterne correctōis modulata corā peccatore. ꝗ triſtatur timore dānatōis. et inqͥetatur remorſu cōſciētie potens ē vexatōeꝫ ſpūs maligͥ alleuiare. ꝛ peccatorē qͥſi deſpatū reuocare ꝛ cōſolari. Unde ſalomō. vt etiā hētur. xlv. di. Cū beat⁹ admonet dicēs. percute filiū tuū virga. et liberabis aīam ei⁹ a morte. Iſta etiaꝫ percuſſio ſiue correctio debet eſſe caritatiua lenis ꝛ moderata. quia vt hētur. ff. ad. l. acquiliā. preceptoris nimia ſeuitia culpe aſſignatur Si igitur videns fratrem in te peccantem: caritatiue ꝛ pie corripe eum inter te. vt di-

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ciunt verba thematis. N ¶ Queritur an
hoc pceptū corrigēdi ſe extēdat ad oīs vel
ad ſolos platos. Reſpōdet̄ ſm doctores ꝙ
duplex ē correctō. Una q̄dē que ē act⁹ cari
tatis. ſpecialiter tēdens ad emēdatōez fra
tris delinquētis. p ſimplicē admonitōez. Et
tal' correctō ptinet ad quēlibet habētē cari
tatē. ſiue ſit ſubditus ſiue plat⁹. O Cor
rector aūt talis deb3 iſtū modum habere. ꝙ
amicabiliter ꝛ dulciter delinquētē amone
at. hic debet ſuā correctōez moderare ex q̄
tuor. Primo ex quātitate culpe. aliter i leui
bus peccatis. aliter in grauibus deb3 ſe cor
rector habere. Secūdo ex ſpe correctōis. q̄a
forte oportun⁹ temp⁹ expectat. Tertio ex ſta
tu pſone. q̄ corrigēda ē. q2 ſi platus nobilis
vel magna pſona cū reuerētia āmonēd⁹ et
borādus ē. q2 forte aliter correct⁹ ad im
patiētiā puocaret̄. et idocilis efficieretur.
Quarto ex zelo caritatis deb3 corripe peccā
tem. Si aūt ille zelus amarus ſit. puta iui
die vel rācoris nō op3 corripe. q2 ſic purgā
do aliū ſeipm pollueret. q2 ex ſola tali radi
ce corrigēs peccat mortaliter. P ¶ Alia
eſt correctō q̄ ē act⁹ iuſticie. p quā intēditur
bonū cōe. qd̄ nō ſolū pcurat̄ p ſimplicē ad
monitōem fratris. ſ3 etiā īterdū p punitōem
vt etiā alij timore ſeruili a peccato deſiſtāt.
Ex̄ d̄ vi. ꝛ ho. cle. vt clericoꝝ. Quos timor
dñi a malo nō reuocat. ſaltē tēporalis pena
coherceat. v. Oderūt peccare boni virtutis a
more. Oderūt peccare mali formidine pene
Talis aūt punitiua correctō ad ſolos prela
tos ptinet. q̄ nō ſolū habēt āmonere. ſ3 etiā
puniēdo corrigere. Et ſi negligēter correxe
rint ſubditos. tenētur de delictis coꝝ. ex̄ de
regularib⁹. c. vlti. Et p pena poſſunt depo
ni de officijs. lxxxvi. di. dictū. in prin. Gra
uitas hui⁹ negligētie oſtēdit̄. i. re. iij. et. iiij
in exēplo hely ſacerdotis. ad quē dn̄s dicit
p ſamuelē. ꝙ aduerſus hely vellet ſuſcitare
oīa mala. ppter iniq̄tatē illā. ꝙ nouerat īdi
gne ꝛ male agere filios ſuos et eos nō cor
ripuit. Et ſeq̄tur in. iiij. c. ꝙ eſt facta plaga
magna nis ſup iſrahel. q2 ceſſit a philiſteis
cecīderūt d̄ eis. xxx. milia peditū. ꝛ arca dī
capta eſt duoq3 filij hely mortui ſunt. Deb3
etiā talis platus videre. ne modū in corrigē
do excedat. ſc3 ne ſit nimis facilis ꝛ miſeri
cors. nec nimis ſeuerus ne facilitas venie ī
cētiuū tribuat d̄liq̄ndi. ff. d̄ pe. reſpiciēd⁹. ſ3

etiam cauendū eſt ne durius puniat q̄ cau
ſa depoſcat. Q ¶ Sed videtur ꝙ platus
ſiue iudex ſpūalis modū excedat corrigēdi.
quādo aliquē p dāno tēporali. puta de de
bitis vel cū ſimili excōicat. cū excōicatio ſit
grauiſſima penaꝝ. Reſpōdet tho. in ſcriptis
ſup mgr̄m. iiij. ſen. di. xviij. Qd̄ iudex tal'
nō excedit modū excludēdo aliquē a regno
celoꝝ. Uñ cū nō debeat excludere a regno
celoꝝ niſi idignos. nec aliq̄s reddit̄ idign⁹
niſi p pctm̄ mortale: ppter qd̄ caritatē ami
ſit que eſt via ducēs ad regnū. ideo nullus
excōicari deb3 niſi p peccato mortali. Et q2
in dānificādo aliquē corpaliter ſiue in reb⁹
corporalib⁹: q̄s mortaliter peccat. et contra
caritatē facit. ideo p dāno tēporali alicui il
lato eccl'ia aliquē excōicare pōt. Sz q2 ſcdm
ph3 pene ſunt medicine. ſapiēs medic⁹ a le
uiorib⁹ medicinis ꝛ minus piculoſis de
bet incipere. Ideo excōicatio que eſt maxi
ma penarū: infligi nō debet. etiam pro pec
cato mortali: niſi cōtumax fuerit. vel nō ve
niēdo ad iudiciū. vel ante terminatōez iu
dicij. ſine licētia recedendo. vel determina
tioni iudicis non parēdo tunc enim poſtq̄
āmonitus fuerit ſi obedire contēpſerit: con
tumax reputatur et excōmunicari debet. nec
talis excedit modū corrigendi. R ¶ Ui
detur etiam ꝙ iudex ſecularis occidēdo fu
rem vel malefactorem modū excedat pro re
temporali. ſ. furto rapina. et huiuſmodi. cu3
vita hominis ſit melior quocūq3 bono vel
re tempali. Unde aug. in li. de duabus aīa
bus dicit. ꝙ vita etiam muſce et cuiuſcūq3
animalis melior ē celo. Si ergo vita homi
nis ē melior quocūq3 bono temporali in oc
caſione hominis niſi redditur equiualens e
quiualenti. ſ3 maximum pro minimo. et er
go exceſſus eſt in punitione iudicis ſecula
ris. Dicūt doctores ꝙ licet malefatorem oc
cidere pro re temporali propter ꝯgruētiā: q2
al's temporalis politia nunq̄ poſſ3 regi. cū
alter alterū dānaret ꝛ iniurijs turbaret. Nā
ſicut videmus ꝙ ſi aliqd̄ membrum in cor
pore hominis infirmum et inſanum: totum
corpus inquietaret. liceret illud amputari.
ne totū corpus inficeret et turbaret. dēs eni
putridus extrahitur: vt capud poſtea q̄ete
tur. Sic q2 oēs vnū corp⁹ ſum⁹ i xpo et alter
alterius mēbra. q̄ putrid⁹ eſt et infectiu⁹ et
ſcādaloſus vl' inq̄etatiu⁹ pacis eccl'ie vl' cū

cõmunitatis. licȝ amputari a corpe eccłie.
ne alijs inficiãtur. Sicut exẽplũ hẽm⁹. Exo.
xxxij. in moyſe q̇ quaſi miniſter legis ex p̄
cepto dñi illos occidit. qui fecerũt ſibi vitu
lũ cõflatilẽ. Et in noua lege habet̃. actu. v.
ꝙ petr⁹ occidit ananiã ꝛ vxorẽ ei⁹ q̇ abſcõ
derãt pecuniã. Nã pcuſſit cũ gladio oris ſui
qd̓ nõmin⁹ eſt ꝙ̄ pcutere gladio materiali.
Item tho. illi q̇ pcuſſit eũ in cõuiuio male
dixit. dī. pcutiat te leo. qd̓ et factũ ẽ. Ad id
vero qd̓ deducitur in cõtrariũ. Dicẽdũ ꝙ li
cet vita hoĩs ſit melior quocũqȝ bono tem
porali. iudex tñ occidẽdo eũ nõ excedit. qꝛ
nõ habȝ oculũ ad occiſionẽȝ nature vel ad
vitã hoĩs ſimpliciter. ſ ad maliciã extinguẽ
dam. Sȝ qꝛ talis malicia ẽ cõiũcta tali na
ture ꝛ illã maliciã nõ poteſt auferre ſine oc
caſiõe illius nature. ideo aufert naturã nõ
propter ſe et ſuã nobilitatẽ. ſ propter culpã
et pctm̃ quod nullo modo ꝯpat̃ rõe diffor
mitatis et vilitatis. Quãtum nũc ad conti
nuationẽ. heri dicebatur de aliquali pacis
cõmendatiõe. hodie de eius. perturbatione
et emẽdatiõe. Et ſm h̄ ſunt tres ptes preſen
tis euãgelij. In prima datus ẽ modus fra
terne correctiõis in principio.
In ſcd̓a monſtratur ṽtus diſcrete punitiõis
ibi. Amen.
In tertia actus ſingularis remiſſionis. ibi
Iterum dico vobis ꝛc.

Quantum ad pri

mã ptẽ text⁹ d̓ ſe ptȝ. Moralr̃ ẽ notãdu ꝙ q̇
libȝ ex caritate q̄ vn⁹ ẽ cũ altero. tenet̃ frater
naliter alteꝝ corrigere et q̄ntũ p̄t ab errorib⁹
viciorꝫ reuocare. Nã ſicut videm⁹ ꝙ arbor ĩ
ſtipite mł'tos ĩordinatos et ſupfluos ramu
ſculos pducens ñ mł'tũ fructificare p̄t. niſi re
ſcidãtur ramuſcłi ſuperflui. Cui⁹ rõ ẽ qꝛ hu
mor viſcoſus vnde fruct⁹ generat̃. ibi ſuper
flue emittit̃. et ğ arbor fructib⁹ priuatur et
tãdẽ ſterilizatur. Sic hõ dictus arbor verſa
niſi corrigatur et gladio correctiõis purget̃
a nociuis et malis operibus. affctm̃ cordis
nũꝙ̄ ponit ad pductiõeȝ virtutis. ſ ſp in er
rore permanẽs ſterilizatur. et tãdẽ flãmis in
fernalibus deputat̃. Dȝ igitur ex pietate q̇li
bet aliũ corrigere. et ab erroribus reuocare.
qꝛ vt hr̃ cx̄ d̓ here. c. Qui aliũ ab errore nõ
reuocat cũ p̄t ſeipſum errare demõſtrat. Et
C. d̓ emẽdatiõe propinquoꝝ. l. vna. Quos

ad vite decora domeſtice laudis exẽpla nõ
reuocãt. ſaltẽ correctiõis medicina ꝯpellat.
L Sũt eñ tres rami valde mali et nociui
ãputãdi p cultrũ correctiõis. vt ñ ĩpediãt fruc
tũ honeſtatis. et eterne ſaluatiõis. ſ.
Ram⁹ emulatiõis et inuidie.
Ram⁹ ſubtractiõis aliene ſube.
Ram⁹ detractiõis et male infamie.
Prio eñ hõ corrigi dȝ de inuidia q̄ ẽ toxicũ
caritatis oſtiũ iniq̇tatis. et putredo oĩs ſai
tatis. Prio eñ inuidia ẽ toxicũ caritatis. Ni
ſi inuidia eẽt q̇libȝ gauderet de bono alteri⁹
et de malo eius doleret. qꝛ h̄ ẽ propriũ cari
tatis. aug. ſup ioh̄. Tolle inuidiã. et meũ eſt
qd̓ habes. ſunt eñ inuidi ſił'es nocuis. que
nõ pñt ſine magno dolore lumẽ ſolis inſpi
cere et ideo de nocte ſolũ volãt. V Sic
etiam inuidi. proſpitatẽ ṽtuoſoꝝ ñ pñt audi
re nec videre. Sic figurat̃ geñ. xxxvij. i io
ſeph quẽ fr̃es ex ĩuidia videre ñ poterãt. O
derãt ei eũ. nec poterãt ei quicꝙ̄ pacifice lo
qui. vñ criſ. patitur ioſeph ſanct⁹ ĩnocentis
vite inuidiã et emulos ĩ ſe fr̃es ſcelerã exarat vi
ta. qꝛ boni malũ videre nõ pñt. deniqȝ veni
entẽ ad ſe lacerãt. ſeuiũt. necare feſtinãt. no
lunt meliorem viuere ne degeneret̃ ipi poſ
ſent in properia ſuſtinere. O quod hodie
hñt̃ ſimiles inuidi filijs iacob. q̇ p inuidiaȝ
nitũtur fr̃es ſuos vicinos et proximos opri
mere. ſi vicinus plus proſperatur. ſi proxi
mus laudat̃. ſi moribus ornatur. ſi ſanctita
te cõmẽdatur. et mercibus ſuis plus lucrat̃
illa bona nõ pñt aſpicere. nõ audire. ſ ſuſur
ratiõe denigrãt. adnihilãt et pũertũt. De q̇
bus. i. ro. iij. Caſtigauerũt oculi ei⁹ et vidẽ
re nõ poterat lucernã dñi anꝙ̄ extingueret̃
X Talis inuidioſa fuit cyrces de qua in fa
bulis poetarum dicit̃ ꝙ ſcilla erat quedam
filia ſolis pulcerrima. quã glãcus de⁹ mari
nus dilexit: et ei⁹ copulam verbis ſimpli
cibus exorauit. q̄ cum nullo modo cõſenti
ret in ipſum queſtus eſt glanc⁹ circe ĩcãtatri
ci. rogãs ꝙ ĩ amorẽ ſuũ ſcillã traheret. et ad
eius copulã inclinaret. ſ cyrces amorẽ ſuũ
ipi glãco preſentauit et eũ diligẽter adama
uit. et ꝙ ſcillã contẽneret p̄ceauit qd̓ glan
cus nõ recipiẽs amorem cyrces cõtempſit.
quo cyrces indignata fontem vbi cilla ve
nire et balneare ſe cõſueuerat. maleficijs ſu
is infecit. et ſi cũ ad balneãdum redijt. ab i
maginibus inferius in canes mutata fuit.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

et circũq̃z capita canina latrantia habuit
et ſic eã monſtrũ fecit. Sic inuidioſus quã
do audit. ꝙ aliq̃s pſonã aliquã diligit. ſo⸗
let ſe ex inuidia igerere ⁊ offerre et nõ vocat⁹
alijs anteferre. ſi aũt cõtingat ꝙ amor eius
et obſequiũ cõtẽnat̃. et ꝙ ei amor alterius p̃
feratur ſolet indignari. et quos ſibi prefer⸗
ri audit inuidia ſtimulari q̃ propter iſte ſolet
in fõtẽ vtutũ et ſufficiẽtia ꝫ i quo ſe balneãt
maleficia diffamatõis ⁊ detractõis ꝓijcere
et eos q̃ habẽt formas pulcras honeſtatis
et ſanctitatis denigrare i viles canes ⁊ tur
pia mõſtra ꝑmutare. Senc. in li. de morib⁹
dicit. Et ſi nullos inimicos tibi fecit iniu⸗
ria multos tñ facit inuidia. Y ¶ Secũdo
inuidia ẽ oſtiũ iniq̃tatis. ꝑ hanc eñ itrauit
mors i mũdũ. Et ideo dicit̃ affinis oĩꝫ prin
cipaliũ iniq̃taꝫ. Eſt eñ filia ſupbie a q̃ cõ⸗
trahit ꝑtinaciam cõtra maiores. ſoror vane
glorie. a q̃ trahit diſcordiã cõtra eq̃les. ne⸗
ptis iracũdie. a q̃ trahit iuſticiã cõtra melio
res. nurus auaricie. a q̃ trahit fraudulẽti
am cõtra ſimpliciores. Per hãc occiſus eſt
abel a cayn. iacob tribulat⁹ ab eſau. ioſeph
vẽdit⁹ a fratrib⁹. dauid a ſaul pſecutus. et
xp̃s a iudeis occiſus. Hãc eñ beſtiã euade
re nemo põt. p̃ter q̃ ſolus miſer. yſido. de ſũ
mo bono. Celebre ẽ ꝓuerbiũ ab antiquo ꝙ
ſola miſeria neſcit iuidiã. miſerrima namq̃z
fortuna miſeri hoĩs hec ẽ. ꝙ ei nõ inuidet̃.
Fertur eñ platonem cũ ei diſcipuli iuiderẽt
interrogaſſe ſocratẽ. q̃ ratõe poſſet hoĩm in
uidias declinare. Reſpõdit ſocrates. Eſto
inq̃t vt carſites. q̃ fuit abũdans infortunijs
et carẽs oĩbus bonis. Z ¶ Tertio inui⸗
dia eſt putredo oĩs ſanitatis. ꝓuer. xiiij.
putredo oſſiũ inuidiat. Hoc eñ peſſimũ
et iniuſtiſſimũ viciũ eſt. in eo ꝙ eſt recipro⸗
cũ in ſuũ actorem. Hugo de ſancto victore.
iuſtius inuidia nihil eſt. q̃ ꝙ ꝓtinus ipſuꝫ
actorẽ punit excruciatq̃z ſuũ. Quia ſicut ru
bigo ferrũ. ſic iuidia cor in quo naſcitur:
corrũpit. Et ideo deus maximã iniuriaꝫ fa
ceret inuido ſi poneret eũ in celo q̈ ibi ſum
ma felicitas in ꝓximo eſt. et per cõſequens
ſummũ nocumẽtũ foret inuido et ideo con
grue erit in inferno. vbi nihil videbit cui iui
dere poſſit. Legitur in hyſtoř ꝙ duo fuerũt
ſocij i curia cuiuſdã regis. vn⁹ iuid⁹ ⁊ alter
auarus et dũ murmur d̃ eis eſſꝫ iter curialeſ
voluit rex eos licentiare. ꝓmittens q̃cquid

peterent obtinerent ſic tamen ꝙ primus q̃c
quid haberet. ſecundus in duplo reciperet.
Tunc inuidus nolẽs. ꝙ ſocius magis bo
num obtineret. noluit primo petere. ſ; tan⸗
dem ſorte miſſo iuidus primo petijt erui ſi⸗
bi pro mercede oculũ. vt i ſocio ſuo duo oc
culi eruerẽtur. His multis ſimileſ ſunt i mũ
do qui potius duplum damnuꝫ eligunt. ſ.
anime et reruꝫ. q̃ ꝙ alteri faueant paruũ cõ
modum. A ¶ Secũdo ramus nociuus
amputandus ꝑ gladium correctõis. ẽ ſub⸗
tractio rei aliene. Ad quam amputandum.
Primo deus magnum ictum facit. dicens.
Exo. xx. Non furtum facies. prohibẽs ꝑ h̃
ſm̃ nicolaũ de lira. omẽꝫ contractionẽ ali⸗
ene rei. vel retentõꝫ iniuſtam. ſiue ſit ꝑ rapi
nam. ſiue vſuram. per furtum. ſiue per ſacri⸗
legiuꝫ. vnde aug. i li. q. exo. xxij. dic̃. ꝙ no
mine furti intelligitur omnis vſurpatõ illi⸗
cita rei aliene. Non enim rapinam permiſit
qui furtũ prohibuit. Hoc tñ modicũ curant
raptores: putantes rapinam non eſſe pecca
tum nec contra preceptũ dei. cum tañ non
poſſit fieri ſine peccato. Unde yſa. lxi. Ego
dñs diligens iudicium. et odio habens ra⸗
pinam in olocauſtuꝫ. qđ nõ diceret ſi rapina
peccatum non eſſet. Rapina enim quandã
coactionem dicit per quã contra iuſticiam
aufertur alicui qđ ẽ ſuum. In ſocietate autẽ
hominum. nullus coactionem habet. niſi
ꝑ publicam poteſtatem. Et ideo quicũq̃z ꝑ
violentiam aliquid aufert homini. ſi ſit per
ſona priuata: non vtens poteſtate publica:
illicite agit et rapinam cõmittit vt patet i la
tronibus. Et ideo grauiter puniri debent.
Eſt enim pena raptoris rerum ſecundum le
ges ꝙ infra annũ punitur in quadruplũ cõ
putata. poſt annum vero in ſimplum. ff. de
vita bonorum operum raptorũ. l. i. ⁊. ij. Et
hoc agitur ſi agatur contra eum ciuiliter. i.
ad penam pecuniariam. ſi autem criminali
ter. i. ad penam corporis: tunc diſtinguitur
inter vim priuatam. i. ſine armis et vim pu⸗
blicam. i. cum armis propter primum reus
deponitur ab ordinatione rerum ſuarum.
quia perdit factioneꝫ teſtamenti. et tertiam
partem bonoꝝ ſuoꝝ propter ſecundam mit
titur in exiliũ inſti. de publi. iudi. §. itẽ lex
iuliana. Secundũ vero canones excõmuni
catur ab epõ. in cuius dyoceſi rapinam cõ⸗
miſit. extra de rapto. c. i. et. ij. nec abſoluitur

niſi prius emendet. ſi aūt nolit eū poſſit ſa
tiſfacere. vel ſatiſfaciendi plenā ſecuritatem
dare denegetur ei beneficiū penitētie. ſi ve⸗
ro vſq̄ ad obitū i obſtiatōe fuerit. et tūc eē̄
datōz vl' emēdādi ſecuritatē pſtiterit pniam
⁊ viaticū ⁊ eccl'iaſticā ſepl'turā hēbit. ſi vō
in morte ſatiſfacere nō poterit. cōtritus via
ticū hēbit. et eccl'iaſtica ſepultura carebit. ex̄
c. ſup eo. Et hoc ad terrorē alioꝝ. vel ad cō
fuſiōez cognatoꝝ. vt ꝑ hoc iducātur ad ſatiſ
faciēdū. Et intelligit h̄ hoſti. ſi ſepe ſit āmo
nitus. ſi vō ſup h̄ nō fuerit āmonit⁹. vel ſi
fuerit ꝫ modico tpe cōtumax fuerit abſolu⸗
tus ꝑ pſbiterū ꝓpriū ſepeliēd⁹ erit. et here⸗
des cogētur ꝑ cēſurā eccl'iaſticā ſatiſfacere
ſecūdū facultatē defuncti. Et idē eſt ſi cōſti
tus in morte ſatiſfacere ꝓmiſit ſi cōualeſce⸗
ret ⁊ ante ſatiſfactōez deceſſit. ſi etiā in vita
ſatiſfacere nō poſſet. nō negaret̄ ei penitētia
ſecūdū hoſti. ſi emēdare ꝓmitteret. ſi ad pin
guiorē fortunā veniret. B ¶ Sz q̄rit̄ vtꝝ
rapina ſit grauı⁹ peccatū furto. Reſpondet
alexan⁹. in ſum. ꝙ ſic duplici ratōe. Prio
q2 directius opponit̄ violētia q̄ ē in rapina
volūtati q̄ȝ ignorātia q̄ ē in furto. Secūdo
q2 ꝑ rapinā nō tantū infert̄ alicui dānū in re
bus. ꝫ etiā vergit in q̄ndā iniuriā. ſiue igno
miniā pſone q̄ ꝓpōderat fraudi ⁊ dolo q̄ ꝑ
tinēt ad furtū. Vn̄ ⁊ rapia grauı⁹ punit̄ q̄ȝ
furtū. nec obſtat pdictis. ꝙ hoīes magis ve
recūdātur de furto q̄ȝ de rapia. q2 hoīes ſen
ſib⁹ inherētes magis gloriātur de vtute ex
teriori q̄ patz in rapia. q̄ȝ de vtute iſeriori q̄
tollit̄ ꝑ peccatū. et ideo min⁹ verecūdāt̄ de
rapina q̄ȝ de furto. C ¶ Terti⁹ ram⁹ ⁊c̄.
eſt detractio q̄ multis nocz. et ideo maledi
citur oīs detractor a deo. eccli. xxxviij. Su⸗
ſurro ⁊ bilinguis maledict⁹. multos eīn tur
bauit pacē habētes. lingua tertia cōmouit
multos. ⁊ diſpſit illos de gēte in gētē. ciui
tates muratas diuitum deſtruxit ⁊ domos
magnatoꝝ effodit. hec eīn ē lingua maledicta
inſtrumētū dyaboli. q̄ pacē ⁊ cōcordiaz de
m'ltis abſcidit: dū ſecretū pximi qd ab alte
ro audit: feſtinat alteri nūciare ⁊ famā deni
grare. Sunt etiā porci dyaboli. qui ſtercora
hūane īhumitatis roſtro fetido ⁊ polluto cō
mouēt. dentib⁹ mordēt. et ligua lingūt. Hi
etiā ſunt glires infernales. q̄ quēlibz rodūt
in fama honore ⁊ ſanctitate. Refert plinius
de elephāte. q̄ licz cetera aīalia ſua vtute ex
cedat. tamen murez corrodentē timet. Sic
vē nō ē tā fortis ł potēs ł prudēs ſēt religio
ſus ſiue layc⁹: q̄ nō dbeat timere detractorē
corrodētē. dyabolū pōt hō fugere ⁊ a ſe fu
gare. detractorē aūt nō. D ¶ Immo pl⁹
nocet detractor q̄ȝ fur ſeu raptor. q2 hi ſoluz
terrena bona auferūt que reddi poſſunt. de
tractor aūt bona ſpūalia. ſcz famā ⁊ hōeſta
tatē q̄ reddi nō poſſunt. Vn̄ in abro. Tole⸗
rabiliores ſunt q̄ bona furātur. q̄ȝ q̄ famaz
auferūt. Hoc attēdāt ſymee dyaboli. vetule
fetide q̄ ore fetido detrahūt hoīb⁹ q̄ aſſimi⸗
lant̄ lupo. De quo dicit phus. viij. de aīali⸗
bus. ꝙ quādo ſeneſcit nō potēs vlteri⁹ ve⸗
nari ꝓpter debilitatē dētiū: tūc ꝑgit ad vil⸗
las et ad vias: et inſidiat̄ hoībus tranſeūti⸗
bus eos mordēdo. et q2 dentes ſui ſunt ve
nenoſi quos mordet inficit ⁊ occidit. Sic ⁊
vetula inueterata maleficijs. et in oīb⁹ malis
expta. quādo vltra ſuā neq̄tiā exercere n̄ va
let mordet dentib⁹ et lingua detrahēdo ⁊c̄.

¶ Secunda pars in

qua tractatur d' auctoritate ⁊ poteſtate colla
ta ꝑ xp̄m ſacerdotibus. ibi. Amē dico ⁊c̄.
Pro qua literaliter ē ſciēdū. ſicut dn̄s dixit
vt habetur i prima pte. ꝙ cōtra incorrigibi
les ſententia excōicatōis debz pferri. d. Sit
ſicut ethnicus ⁊ publican⁹. Ethnic⁹ ca. xi
ſecūdū hugonē dicit̄ gētilis. Et dicit̄ ab eth
nos grece qd eſt gēs latine. Gentes eīn ſiue
gētiles dicūtur q̄ſi genitales. q2 ſunt vt fue
rūt geniti. ſcz ſub pctō. et nōdū regenerati.
Vult ergo dn̄s dicere ꝙ cōtumax eccl'ie. et
plaitis ei⁹ debet excōicari ⁊ expelli de eccl'ia
et a pticipatōe honoꝝ vſq̄ ad ſatiſfactōem
peccati. E ¶ Moraliter videm⁹ digni⁹ ⁊
vtilius plus honorari ⁊ appciari q̄ꝫ. viij.
eth. dicit ꝙ maiorib⁹ datur honor. minori⸗
bus vero lucrū. q2 honor ē pmiū vtutis et
beneficij. lucrū aūt ē auxiliū idigētie. vn̄. ff.
de decu. ⁊ coꝝ fi. l. Honores ⁊ mūera non
ordīatōez. i. nō ſcdm ordīez tēporis. ꝫ po
tiorib⁹ q̄buſcūq̄ iniūgēda ſunt. Cū aūt tan
tū ſacerdotiū ſit maximuz dignitate. et oīa
tēporalia excellat. ſicut ſol lunā. vt habet d'
maio. ſolite. relinq̄tur ꝙ ab oīb⁹ ⁊ i oībus
honorari debeat. vn̄ het in autē. q̄uo opor⸗
tet epōs. coll'. i. in prin. Maxia i oīb⁹ ſunt
dona dei ſacerdotiū ⁊ impiū. illud q̄dē di
uinis miſtris. h̄ aūt hūanis pſidēs. ac dili⸗

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

gentiaꝫ exhibens. et ī vno eodēqꝫ principio vtraqꝫ p̄cedentia hūanā exornāt vitā. vnde tp̄us exercuit actus ꝓprios vtriuſqꝫ digni-
tatis. Quedā enī fecit vt imperator. qn̄ vēdē-
tes ⁊ emētes de tēplo p flagella eiecit. que-
dam aūt vt ſacerdos qn̄ ſe obtulit hostiā di-
ſcipulis: d. hoc eſt corpus meū. F ¶ Ut
hoc oſtēderet q vtraqꝫ dignitas ab ip̄o ma-
naret. di. x. qm̄. debet igit̄ ſacerdotiū meri-
to honorari. Juxta illud eccl'i. vij. Deū time
et honorifica ſacerdotes. et hoc ꝓpter tria. ſ.
Dignitatem regalem.
Sanctitatem exemplarem.
Utilitatem generalem.
Nā dignitas ſacerdotalis ī hoc merito ſubli-
mat̄ ⁊ honorat̄ q p̄cipue diuina diſpēſatōe
ſacerdotes reges cōſtituūtur. ad regēduꝫ ſe
et alios. vn̄ hiero. ī ep̄l'a ad quēdā leuitā. et
xij. q. i. c. duo ſunt genera. loquēs de ſacer-
dotib⁹ ſic ait. Hi inq̄t ſunt reges. ſe ⁊ alios
v̄tutib⁹ regētes. et h̄ deſig̃t corona ī capite
quā habēt ī ſignū regis ⁊ regie. qd̄ expectat̄
a xp̄o ſceptrū ſapia q̄ fulgere debēt. ꝓpter q
tanq̄ ad reges loq̄tur ip̄a ſapiētia increata.
Sap̄. vi. Ad vos igit̄ reges ſunt hi ſermo-
nes mei. vt diſcatis ſapiam. q2 vt dicit dn̄s
Jo. pap̄. xxij. ī q̄dā extrauagāte q̄ ī cipit quorū-
dā. Sicut lumē materiale dirigit clauige-
ruꝫ ī vſuꝫ clauis materialis. ſic clauis ſciē-
tie dirigit claueꝫ poteſtatis. Alias ſi cecus
cecū ducit. ābo ī foueā cadūt. diligite igit̄ lu-
mē ſapiētie om̄s q̄ p̄eſtis pp̄lis. q2 ſecūduꝫ
bea. hier. officiū ſacerdotis ē īterrogātib⁹ d̄
lege reſpōdere. B ¶ Tenētur igit̄ legē ſci-
re. ñ tm̄ explicite. ſed īplicite. nec eos cōſolet̄
ignorātia. q2 ſcd̄m cris̄. nō pōt eſſe excuſatō
dānatōis ignorantia vitatis. ꝓpter qd̄ p̄ci-
pitur pſonis eccl'iaſticis. d. xcv. ecce p̄dica-
tores p quos eccl'ia circūfertur ſacris literis
ſemp debēt īſiſtere. ne tūc q̄rāt addiſcere: cū
ex officio alios debeāt docere. Nā eugeni-
us papa terti⁹. ait. Null⁹ ē quē oporteat vl'
plura vel meliora ſcire q̄ principē ⁊ rectorē.
Quare ille glorioſus ſen̄. ait. Si alterū pe-
dem ī ſepulcro. alterū ex' haberē: adhuc ad-
diſcere vellē. Sz heu dilectiſſimi. q̄les ſunt
hodie m'lti rectores ⁊ plati. q̄ ſeip̄os nō va-
lent regere. alijs ergo quō poterūt p̄eſſe. vn̄
ap̄lus. i. thi. iij. Si q̄s inq̄t domui ſue p̄eſ-
ſe neſcit. eccl'e dei quō diligētiā habebit. q.
d. nullo mō. Tales rectores cecos īſipiētes
cōparat. b. bern̄. in li. de cōſideratōne ſymee
currēti ī tecto: di. Rex fatu⁹ ī ſolio ē ſymea ī
tecto. que nihil cōponit ⁊ vnit: ſed qd̄ cōpo-
ſitū ē diſſoluit ⁊ diuidit. vnde Reuera km̄i
nō eſt hodie neceſſariū mittere in tharſis ad
portādū ſymeas ⁊ pauones. ſicut legit̄ de
ſalomōe. ij. paral'. ix. Qd̄ miſit naues ī thar-
ſis ad portādū ſymeas ⁊ pauōes. q2 īter cle-
ricos iam m'ltos ad modū ſymeaꝝ īuenim⁹
fatuos pēnis pauonis amictos. De quib⁹
gre. ī regiſtro gemēdo ꝯq̄rit̄: dicē. Dicere iq̄t
pudor. et graue ē tacere. regēdi rectores ⁊ q̄
docēdi ſunt doctores nec videre rubeſcūt.
nec metuūt ducarū aīaꝝ īprudēter aſſumūt.
q̄bus via dileccōis ē ignota vl' quō ip̄e gra-
diātur ignari ſunt ⁊c̄. D ¶ Dico ſecūdo
q ſacerdotes debēt honorari ꝓpter exēpla-
rem ſanctitatē. ad quā ſpetialiter ſunt electi
Un̄. i. petri. ij. dicit petrus de ſacerdotib⁹.
Uos eſtis gen⁹ electū regale ſacerdotiū gēſ
ſancta pp̄lus acq̄ſitōis. In q̄bus v̄bis no-
tat̄. Prio q ordo ſacerdotalis ē eternaliter p̄-
deſtinatus ad hoc vt ſit ſanct⁹. Ad ephe. i.
Elegit vos in ip̄o ante cōſtitutōꝫ mūdi. vt
eſſetis ſancti ⁊ īmaculati ī conſpectu eius.
Nam vt dicit̄. iij. ethicoꝝ. Electō ſemp ē ra-
tiōe alicui⁹ melioris boni. Elegit ergo dn̄s
ſacerdotes vt miſtros ſalutares. ſuos pecu-
liares ad ſacramētuꝫ ſuorū diſpēſatōeꝫ. vt
habet̄ de cōſe. di. ij. ꝑuenit. vt ſancta cōtrac-
tēt et cōfināt. di. xxv. ꝑlectis. Sz q̄ ſanctā
eccleſiā habēt tractare decēs ē: vt etiā ſint
ſancti. vt pz d̄ cōſe. di. ij. trib⁹. ꝓpter q do-
minus p̄cepit oib⁹ ſacerdotibus. leuit. xx.
Sanctificamini ſancti eſtote qm̄ ego ſanct⁹
ſum dn̄s deus veſter. Et iō hiero. ī epiſtola
ad pāmachiū et marcellū iq̄t. oportz nos cle-
ricat⁹ honore nō abuti. ſ3 diligēti cuſtodia
mādatoruꝫ h̄ eē. qd̄ eſſe videmur. Dia enī
inſignia clericorum virtutes ī nobis rep̄ſen-
tant. p̄dicāt. virtutes clamāt. J ¶ Cla-
mat corona pauptatē. veſtis honeſtateꝫ. ſta-
tus puritateꝫ. cultus caſtitateꝫ. ꝓfeſſio hui-
litatē. exemptō religionē. officiū deuotōeꝫ
ſtudiū ꝯtēplatōeꝫ. Et iō niſi virtutib⁹ pol-
leam⁹. tota vita nr̄a mēdatiū ē et ymago de-
formis. q2 mētitur caput. mētit̄ habit⁹ mē-
titur ſtatus. mētitur cult⁹. mētit̄ ꝓfeſſio. mē-
tit̄ exēptō. mētit̄ offitiū. mētit̄ et ſtudiū. vt
p h̄ nos ſum⁹ clericis pict⁹. cleric⁹ mentit⁹
hec ille. Dico tertio q ſacerdotes debent ho-

notari propter noſtram vtilitatem. et eoꝝ
poteſtatem. Nam in curijs dñoꝝ potentioꝛ
et vtilioꝛ ſolet pre alijs honorari. Sicut ha
betur gen̄. xli. de ioſeph. qui ſecūd⁹ poſt re
gē ꝛ vicari⁹ pharaonis in tota terra egipti
ab oīb⁹ imo etiā a frīb⁹ honorat⁹ ꝛ adorād⁹
eſt. Sic etiaꝫ ſacerdotes vicarij ſumi regis:
quib⁹ dñs noſter poteſtatē tribuit ligādi ꝛ
ſoluēdi. etiaꝫ clauē regni celoꝝ vt apiant vł
claudāt: honorari debēt ab oīb⁹. Vñ ſicut
hodie habetꝛ ī euāgelio dñs petro et ſuis ſuc
ceſſorib⁹ hāc poteſtatē cōmiſit: dicēs. Que
cūq̄ꝫ ligaueritis ſup terrā: erūt ligata et ī ce
et quecūq̄ꝫ ſolueritis ſup terrā: erūt ſoluta
et in celo. Magna igit̄ hec vtilitas eſt pplo
xpiano hēre tales ſecū in terra. habētes po-
teſtatē ligādi et ſoluēdi. potētes apperire ꝛ
claudere celuꝫ. R Sed q̄ris an illa pote-
ſtas ſit eq̄lis ī oīb⁹ ſacerdotib⁹. Dico vt col
ligitur ex dictis dñi bonauē. in. iiij. ſup ma
giſtrū ſentē. di. xix. argu. ij. q. ij. ꝙ poteſtas
illa poteſt dupliciter ꝯſiderari. vel q̄tū ad eſ
ſentiā vel q̄tū ad vſuꝫ. ſi primū. radicaliter
ē ī aīa ſicut ꝛ caracter impſſus ī ordiatōe. et
eq̄lis ē ī oibus ſacerdotib⁹. et q̄libꝫ ſecūdū
hāc ē alteri eq̄lis papa. eps ſiue ſimplex. et
ideo. xciij. di. legim⁹. vbicūq̄ꝫ fuerit eps ſi
ue rome ſiue eugubio. ſiue cōſtātinopoli. ſi
ue regio. ſiue alexādrie. eiuſdē meriti ē ꝛ ſa
cerdotij. Alio mō poſſum⁹ loq̄ q̄tū vſuꝫ. et
hoc mō req̄rit̄ auctoritas iuriſdictōis. Ne-
mo eñ pōt aliū ligare aut iudicare. niſi q̄ iu
dex eius cōſtituit̄ ab eo q̄ pōt. Cū eñ ſacer
dos fuerit a pplo elect⁹. et ab epo ſiue ab-
bate ordiat⁹ ſiue cōfirmat⁹: acq̄rit iuriſdi-
ctōem. Et ideo iuriſdictō ē tanq̄ vix motiua
ip̄i⁹ clauis poteſtatis. hac aūt deficiēte q̄
clauē moueat. et ſi aſſit clauis nūq̄ apperit
et ſi amittitur hec iuriſdictio. ceſſat etiā cla-
uis executio. Et ſm hoc q̄tū ad iuriſdictio
nis adminiſtratōeꝫ. differētia eſt. qꝛ papa or-
dinatōe diuina plat⁹ ē oibus epis poſtea
eps alijs ſacerdotib⁹. L ¶ Item magnū
eſt etiā ꝛ honore dignū eſſe familiarē impa
toris aliquē potēs intrare. et loq̄ cū dño. et
iram eius placare. Sic ſacerdos ī curia dei
eſt familiaris. potēs deo loq̄ p ſuā oratōeꝫ
et ei⁹ irā placare ꝛ pacē pplo impetrare. Si
cut figurat̄ exo. xxxij. ī moyſe. q̄ dū filij iſra
hel peccaſſent adorādo vitulū cōflatilē im
molātes hoſtias loq̄nte dño ad moyſen di.
Vade deſcende peccauit populus tuus. Di
mitte me vt iraſcatur furoꝛ me⁹ cōtra eos vt
deleaꝫ eos. rogabat ipſe p pplo ꝛ placat⁹ ē
dñs. ne faceret malū qd̄ locut⁹ fuerat aduer
ſus pplm̄. q̄re. di. i. q. i. ip̄i. ꝙ ſacerdotes ip
ſi q̄ p pplo iterpellāt. peccata ppli comedūt
qꝛ ſuis p̄cibus ea delent atq̄ꝫ cōſumūt. Itē
maximū eſt et digniſſimū ſacerdotem poſſe
creatorē creare. et p hūana ſalute deo patri i
molare et offerre. Quare oēs honore digni
ſunt. nec detrahēdi ſunt. ſicut dicit thele-
phor⁹ papa. vi. q. i. Sacerdotes qui p ppo-
ore corpus dñi cōficiūt ab oibus obediēdi
ſunt ꝛ timēdi. nō dilacerādi aut detrahēdi
qꝛ a q̄b⁹ ſic dñi pplus benedici ſaluari. aut i
ſtrui cupit. nullatenus eos arguere debet.
Ad hoc eñ beat⁹ Gre. hortabat̄ mauritiū
impatoreꝫ ad debitā reuerētiā miniſtris ec
cleſie. in li. v. regiſtri: ſic dicēs. Nō indigne
tur inq̄t ſacerdotibus dñs meus: ſed excel-
lentī cōſideratione propter eum cuius ſerui
ſunt. ita eis dñetur vt debitā reuerētiaꝫ eis
impendant. qꝛ illi aliquādo in diuinis elo
quijs. dij et bene angeli nominantur. ¶ M
Contra hoc faciūt denigrātes eoꝝ famā iu-
is detractōibus. qd̄ valde cōe eſt. licet gra-
uiſſimū peccatū mortale ſit. Vñ cōſtantin⁹
impatoꝛ dicit. vt habetur. xcvi. di. c. in ſcri
ptuꝛis. Si de dñi ſacerdotibus. qui ī rep a
tres animaꝝ dicunt̄ aliq̄d cōtigerit vos au
dire. qd̄ cōfuſionē pijs mentibus ingerat.
nō inſtruimū. id eſt inuerecūdum ſeu p̄uo
ratos filios noe imitātes. patriā derelinquo
verecūdiā cōtegatis ꝛ ꝑmulitudinē. vere ꝑ
prijs ocul' vidiſſeꝫ ſacerdotē dei aut aliquē
eoꝝ q̄ in monaſtico habitu circūamicti ſunt
peccantē. clamidē meā explicareꝫ ꝛ coop-
rem eum. ne ab aliquo videretur ꝛc. N

Tertia pars in qua

oſtenditur. ꝙ non ſolum ex caritate debe-
mus corrigere ꝛ correctionibus humiliter
obedire. ſed etiā debem⁹ ad bona cōſentire
Moraliter conſenſuꝫ duoꝝ informamur de
virtute obedientie. que cōſiſtit in conſenſu
maioris et inferioris. Dicit vegetius de re
militari. ꝙ nihil magis ad victoriam ꝓdeſt

ꝙ monitis obtēperare ſupioꝝ. Monita aūt
tria ſunt que fieri poſſunt in bello. per tria ſi
gna. ſcȝ per ſignū vocale. vt ſunt mādata ſu
perioꝝ. ſemiuocale vt tuba. vel cornu mu-
tum. vt vexilla ⁊ ſigna armoꝝ. Sic in bel-
lo cōtra dyabolū debemus obtemparare mo
nitius ſignis vocalibus. ſcȝ mādatis verba
liter datis. q: mandat nobis dn̄s noſter vt
obediam⁹ et cōſentiamus ſuperioribus di
cens. Ad heb. xiij. Obedite prepoſitis ve
ſtris ⁊ ſubiacete eis. Et math. xxiij. Que-
cūq; dixerint vobis facite. Nam vt habetur
ff. d re milita. l. militum. Qui mādata prin
cipum non ſeruat. capite eſt puniēdus. etiā
ſi rem bene geſſerit. Sic etiam pena eterna
eſt puniendus. qui inobediens eſt. quia
peccat mortaliter. xi. q. iij. qui reſiſtit ⁊
ſe. Semiuocale ſignuȝ ſunt enigmata pro-
fectaꝝ ⁊ figurarū. Nā adā ſtati vt creatus ē
pcepto obedientie fuit aſtrict⁹. gen̄. ij. Noe
archam faciendo ⁊ intrando. ſaluatus eſt a
diluuio gen̄. vij. Abrahā filiū deo imolan
do. pater multaꝝ gentiuȝ vocatus eſt gen̄.
xxij. Loth angelo obediendo. recedēs a ſo
doma ab incendio liberat⁹ eſt gen̄. xix. Si-
gnū mutū ſunt exempla creaturaꝝ. dicit am
bro. ꝙ apes que legibus regis apuȝ nō ob
temparant: occidunt. O ¶ Mare obedit
naturaliter influentie celi. planeta firmamē
to. Sic in om̄i genere reꝝ deus cōſtituit ali
quos ſupiores ⁊ excellentiores. quib⁹ obe
dire voluit. Sed illa obedientia conſiſtit ī
triplici ſubiectiuo cōſenſu. ſcȝ.
Inferioris ad ſuperiorem.
Senſualitatis ad rationem.
Rationis ad ſuum creatorem.
Debet namq; primo verus obediens ⁊ mi
nor ſiue iferior. per conſenſuȝ humiliter ſu-
periori cedere ⁊ ei obedire. Iuxta illud mo
ralis docto. catbonis. Cede maiori. Eſt
eni virtus obedientie tāmagna ꝙ ſemꝑ me
rita cumulat et augmentat. hoīem nobilitat
et dignificat. et etiā de vita eterna certificat
paꝛ... primū. Nam per illam virtutem ſe ex-
ercens. nulluȝ momētuȝ temporis ſine me-
rito tranſit. ſicut dicebat beatus franciſcus.
Quod verus obediens ſemꝑ meretur. Vn
de tantum eſt meritum obedientie. ꝙ in ca
ſu aliquis actualem dei dilectioneȝ ⁊ con-
templationem tenetur dimittere. et ſupe-
riori obedire. ponatur eni ꝙ aliquis qui vo
uit obediētiam ſit actuali contemplatōe. et
prelatus ſuus precipiat ſibi ꝙ vadat ad ali
quem alium locum opera exteriora exercen
do tenetur ſibi obedire. ⁊ dimittere illam
actualeȝ contemplatōem. Ex quo patet. ꝙ
meritum obedientie eſt maximū cui tam-
magnū correſpondet premiū. Sicut habe-
tur gen̄. xxij. ꝙ deus precepit abrae. vt im-
molaret filium ſuuȝ. et abrahaȝ obediens
fuit voci eius, ꝑpter qd̄ deus dixit ſibi. Mul
tiplicabo ſemen tuuȝ ſicut ſtellas celi. et ſi-
cut arenaȝ maris. Et iterū. Ego protector tu⁹
et merces tua magna nimis. P ¶ Item
dicebāt ſenes ꝙ nihil ſic de⁹ querit ab his
qui primitias habent cōuerſatōis. ꝙ obedi
entie laboreȝ. vn̄ ſecularis quidā relinquēs
ſeculū, venit ad heremū adducens ſecuȝ vni
cum filiū. et venit ad abbatem. quē inuenit ī
piſtrino. et videns eū abbas venientem. ſa-
lutauit eum. et videns puulū. dixit ad patrē
amas eum. Et ille dixit. etiam. Rurſum di
xit ei. omo diligis eum. Reſpondit etiam
Hoc audiens abbas: dixit. Tolle ergo eum
ſi diligis euȝ et mitte in furno. ſicmodo eū
ardet furnus. et tenens pater filiuȝ ſuuȝ ia-
ctauit eū in furno ardenti ſtatim aūt factus
eſt furnus velut ros. ex qua re acqſiuit glo-
riam ⁊ meritū obedientie. et magnuȝ pre
mium ſicut abraham. Q ¶ Sed diceres
forte concedo ꝙ hō merito maiori. ſcȝ deo
dēat in omibus obedire. ſed non videtur q̄
re homo homini debeat obedire. cuȝ deus
hominē conditum ad imaginem non con-
ſtituit ſuper hominē. ſed ſuper beſtias terre
dicens dnami piſcibus maris. volatilibus
celi. et vniuerſis beſtijs Geneſis. i. Hō etiā
patuit. vt dicit augu. in primis parentibus.
et maxime patriarchis. qui potius fuerunt
rectores pecudum ꝙ hominum. et primi ⁊
āntiqui patres qui ſoli deo debebāt eſſe ſub
diti: nequaꝙ abutebantur conceſſa a domi
no libertate. ſed in om̄i honeſtate morū crā
tori omniuȝ ſeruiebant. Reſpōdetur ꝙ nūc
per abrupta viciorum homines defluentes
vix etiam ſub duriſſima ſeruitute poſſunt a
vitijs cohiberi. Unde peccantibus filijs iſ
rael in deutro. xxviij. dicitur comminando.

Pro eo ꝙ nō ſeruieris dño deo tuo in gau-
dio ꝛ leticia cordis tui. ꝑpter rerū oīm abū-
dantiā. ſerules inimico tuo in fame ꝛ ſiti ꝛ
ariditate. et rerū oīm penuria ꝛ ipſo iponā iu-
gū ferreū ſup ceruicē tuā. Audi ergo q̄d dic-
tuꝫ ē. et miſericordias tanti iudicis verea-
ris. Sicut em̄ dicit augu. nihil intereſt. ſub
cui⁹ imperio hō ſeruiat moriturus. dūmō ille
qui iperat ad iniq̄ nō cogat. Felici⁹ em̄ ſer-
uitur homī q̄ꝫ libidini. Cōſidera xp̄m dei fi-
liū de ipſa maieſtate ſupna ad noſtrā miſeri-
am deſcēdiſſe. et ſubdi gentib⁹ voluit. hoc
vos q̄ eſtis ſub obediētia cōſiderare debe-
tis. principē ſalutis noſtre ihm̄ nō veniſſe.
vt volūtatē ſuā faceret. ſ; patris. ac ꝑ hoc pa-
tri obediēs vſq; ad morte. nō liberas ma-
nus nec pedes. ſ; affixos cruci corpuſq; ſa-
crū imobile. ſ; ſolū os liberū ad orādū ha-
buiſſe mōſtrat̄. et cor ad diligēdū. nequaq̄ꝫ
igit̄ ſeru⁹ eius ē q̄ talē ſic paſſuꝫ nō vult ta-
liter imitari. Liberas ergo man⁹ ad facien-
duꝫ. liberos pedes ad ābulādū nō hēbis.
ſed totū corpus cū xp̄o affixū penitētie cru-
ci. ſola tibi lingua ad orādū [laudandū] et
cōfitēdū. et cor ad diligēdū tibi liberū remā-
nebit. R ¶ Secūdo hō ꝑ ſenſualitatē de-
bet obedire et cōſentire ratōi. Nā ſicut exp̄i-
tur domū male habere cū ācilla dñat̄. Quia
ꝓuerb. xxx. Per tria mouet̄ terra. et quartū
qd̄ nō poteſt ſubſtinere. ꝑ ſeruū cū regnaue-
rit. ꝑ ſtultū cū ſaturat⁹ fuerit cibo. i. ebriat⁹
vino. ꝑ odioſaꝫ mulierē cū i matrimoīo fu-
erit aſſumpta. et ꝑ ancillā cū heres fuerit do-
mīe ſue. Et hoc quartū plus pōderat. q2 cū
ancilla fuerit heres dñe ſue. erit amata ꝛ ho-
norata ſicut dña. et ipſa dña repudiat̄ ab ea.
ſicut hēm⁹ geñ. xvi. ſentētialiter ꝙ abrahā
habuit vxorē honeſtā noīe ſara: q̄ ſteril' erat
q̄ cū vidiſſet ꝙ nō poſſet habere filiū natu-
raliter. nec bonū eſſe ꝙ tā ſanct⁹ hō ſicut a-
brahā fuit careret ꝓle de corꝑe ſuo. ancillaꝫ
ſuā noīe agar vxorē ſibi ex deuotōe tradidit
d. igredere ad ancillā meā. ſi forte ſaltē ſu-
ſcipiā ex illa filios. vt q2 nō poſſum habere
filios naturales. ſaltē habeā ꝑ adoptōem.
Agar vt dicūt hebrei. fuit filia regis egipti
vna de vxorib⁹ pharaonis. q̄ vidēs ſancti-
tatē ſare. cū eſſet i domo regis. q̄uo pharao
et dom⁹ eius flagellatus fuerat a dño ꝑpter
ipſm. dixit i corde ſuo. ꝙ meli⁹ eſſet filie ſue
agar. ꝙ ſeruiret ſaray tanq̄ꝫ ancilla q̄ꝫ ſi regna-
ret in magno honore in domo paterna. Et
ideo tradidit eā ſaray tanq̄ꝫ ancillā. abrahaꝫ
de ꝯſenſu vxoris accepit. nō cauſa libidis.
ſ; amore ꝓlis. q̄ agar ancilla licet eſſet ꝑri⁹
bona et deuota puella. poſtq̄ꝫ cōiūcta fuit
abrahe i m̄rionū. et vidit ſe cōcepiſſe ab eo
eſtiauit ꝙ oīa bona ꝓmiſſa ſemī abrahe cō-
plerētur in ſua ꝓle et ex hoc ꝓrupit in quan-
dam elatōeꝫ. et deſpexit dñam ſuā. tanq̄ꝫ a
diuino ꝓmiſſo repudiatā. Qd̄ cōſiderās ſa-
ray. ꝙ abrahā nimis diſſimulabat iniuriaꝫ
ſibi factā: dixit ei. Nimis iniq̄ agis ꝯtra me
et ille ſtatim acq̄eſcēs ratōi: dixit. ancilla
tua in manu tua eſt. id eſt i poteſtate tua ad
caſtigandū ꝛ humiliandū. fac tibi ſicut vi-
detur caſtigante igitur eam ſaray fugā iniit
verſus terram egipti vnde erat. Moraliter
abrahā eſt hō. q̄ reuera habet vxorē ꝛ ancil-
lam. q2 ſcꝫ ſara vxor ſua ſignat aiaꝫ. agar ve-
ro ancilla ſenſualitateꝫ. ſara igitur aīa de ſe
ſterilis videtur. q̄a ꝑ ſe nihil videtur poſſe
oꝑari nec ꝑtū cuiuſcūq; oꝑis boni gn̄are. cū
nō habeat organa. et ideo oportet ꝙ ancil-
lam ꝓmoueat. ꝙ ſibi filiū boni oꝑis ꝓdu-
cat. Cuꝫ igitur ſenſualitas ſic domina liber-
tati fuerit. et volūtatē q̄ꝫ viri ad ſe allexerit
ꝑ appetitū aīalē. et in ſuis occaſiōib⁹ ſpreta
ratōe ſic ꝓdn̄etur. male ſtat in regno aīe ꝛ i
ꝑturbatōe ꝛ ꝯmotōe totius familie poten-
tiaꝝ. debet ergo ratō cōqueri. et hoīeꝫ indu-
cere ad hui⁹ iniurie vindictā. qui vna cum
ratōe caſtigare ꝛ hūiliare debēt carnalitatē.
vt cōſentiat ꝛ ſeruiat ratōni. Gal. iiij. Eijce
ācillā ꝛ filiū ei⁹. n̄ em̄ erit heres fili⁹ ancille
cuꝫ filio libere. S ¶ Tertio hō debꝫ ꝑ ra-
tionē deo cōſentire. et totā ꝓpriaꝫ volūtatē
ei ſubijcere. Naꝫ ſm anſ. de ſimilitudinib⁹
ꝓpria volūtas ſoli do cōuenit. Sol⁹ em̄ de⁹
quicq̄d vult debet velle ꝓpria volūtate. ita
vt aliā quā ſeq̄tur nō habeat ſup ſe. Cū igi-
tur hō vult aliq̄d ꝑ ꝓpriā volūtatem deo au-
fert q̄ſi ſuā coronā. Sicut em̄ corona ſoli re-
gi cōpetit. ſic ꝓpria volūtas ſoli deo. Et ſicut
ꝓpria volūtas dei fōs eſt ꝛ origo totius bo-
nitatis ꝛ boni. ita ꝓpria volūtas hoīs eſt
exordiū toti⁹ mali. vn̄ Anſ. aſſimulat ꝓpri-
am volūtatē herbe venenoſe. quā q̄dā me-
dicus peritiſſimus ſuis parentibus interdi-
xit comminans ꝙ ſi ex ea comederēt lepro-
ſi effecti mox interirent. at illi ꝑceptis eius
obedire nolebant. Et herbas cōmedentes

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

lepꝛoſi effecti lepꝛoſoſq; filioſ genuerūt atq; vt medicus cōminatus fuerat mortui ſunt. Quoꝝ filij licet patres ſuos agnouerūt her ba illa infirmatos fuiſſe ꝛ mortuos. eandē tamē herbā ſup oīa͞s diligūt. indeq; cibos ſuos cōdiūt. maneq; ſurgētes ex eadē q̄ſi ꝑ medicamēto accipiūt. Hi ergo ꝙ ſunt demē tes oīs q̄ audit aduertere pōt. ſʒ nō min⁹ de mentant̄ q̄ ꝓpꝛia volūtate vtūtur. Ipſa eīm herba dyaboli venenoſa. oībus ea vtētib⁹ eſt ꝛ peſtifera. Hāc deus primis parētibus interdixit. et tamē ex ea cōmederūt lepꝛoſi facti ſunt. et de ꝑadiſo expulſi. T ¶ Ex quibus oīb⁹ patʒ. ꝙ ꝓpꝛia volūtas debʒ oc cidi merito. vt hō valeat ſecūdū voluntatē dei viuere: dicēdo fiat volūtas tua. vn̄ Ber nar. Bonus obediēs dat ſuū velle ſuū nol le. vt poſſit dicere cū ꝓpha. Paratū coꝛ meū de⁹. Que oblatō dicat̄ magis deo grata. q̄ꝫ queuīq; alia victima. qꝛ ī obediētia victima tur ꝓpꝛia volūtas. q̄ nobili⁹ ē. q̄ꝺ hō dare deo pōt. dat eīm arboꝛē cū fructib⁹. Grego. Obediētia victimis iure ꝑpoitur. qꝛ ꝑ victi mis aliena caro. ꝑ obediētiā vero volūtas ꝓpꝛia mactat̄. viij. q. i. ſciēdū. Ex q̄b⁹ cōclu dit Anſ. Q̄ꝺ opus meritoꝛiū factū ex voto magis ē meritoꝛiū q̄ꝫ ſi fieret ſine voto. Ex quo ſeq̄tur ſicut ibi ꝓbat anſ. ꝙ magna eſt ſpes monacho ꝓfeſſo. Et ponit ſimilitudi nē. duo ſunt quoꝝ vn⁹ vouet nō facere con tra deū. ꝛ ſecūd⁹ nō vouet. et vterq; delinq̄t Dicat anſ. ꝙ de⁹ primū iudicat. poſtq̄ꝫ ꝓfe ctē peiret tanq̄ꝫ ſuū ꝛ n̄ alienū. et accipiet de⁹ vindictā de eo tanq̄ꝫ de ſuo. Secūdū aūt iu dicat duri⁹. d. Ideo noluiſti mihi fidelita tem ꝓmittere. vt poſſis cōtra me liberi⁹ pec care. et ergo ego cōtra te: nō vt erga meū. ſʒ vt aduerſuʒ alienū agam. totūq; erit mei iu ris. vſq; ad q̄drātē nouiſſimū. V ¶ Sic ergo deus īter ꝓfeſſūʒ ꝛ nō ꝓfeſſuʒ iudicat nō ſolū autē ꝓfeſſuʒ min⁹ iudicat nō ꝓfeſſo ſed etiā quolibet layco. profeſſus eīm maio reʒ miſericoꝛdiā cōſeq̄tur ſi peniteat. et ſi nō maioꝛē dānatōēʒ ſuſtinebit. Et ſi dixeris. ꝙ deus poteſt iuſte dicere vouētī. Serue ne quā tu quāto mihi eras familiarioꝛ. tāto es inhabilioꝛ et peioꝛ. poteſt ille reſpōdere. Do mine verū eſt q̄ꝺ dicis. q̄ꝫ diu penitere nolui ſꝫd poſtq̄ꝫ peniteo meq; ipm̄ ī emēdatōēʒ tra do. nunq̄ꝫ peiūs illo pati debeo. q̄ nec id q̄ꝺ habet ſibi totū dare vult ꝑ ſatiſfactōē ſui de licti. Reſeruās igitur ſibi ꝓpꝛiā volūtatē. fa cit ſicut q̄dam paup̱ de quo narrat Seneca in quadaʒ ꝑclamatōē. d. Q̄ꝺ in quadā ci uitate fuerūt due leges. q̄rū pꝛima talis erat ꝙ q̄cūq; ſpōte dāṁū fecit: redderet q̄druplū qui aūt nō ſpōte ſed ꝑter intētionē. redde ret ſimplum. Secūda ꝙ dāni illati ſit actio Accidit caſus ī iſta ciuitate ꝙ ciuis ꝑpotēs et diues moꝛabat̄ iuxta paupeʒ. q̄ iuxta do mū ſuā habebat arboꝛē q̄ multū nocebat diui ti impediēdo īgreſſuʒ dom⁹ et claritatē eiuſ rogabat diues ꝑſonaliter: vt ipam arboreʒ ſuccēdit ꝛ eam ſibi vēderet. paup̱ clar⁹ no luit. ꝛ ſꝑ diuiti nocere voluit. Q̄ꝺ vidēs di ues cogitauit. ꝙ ſecūdū legē euaderet ꝛ q̄ dā nocte arboꝛē ſuccendit. et qꝛ dom⁹ ꝓpe il lam arboꝛeʒ erat. ignis de arboꝛe cecidit et paup̱is de mūculā cū oībus bonis cōbuſſit Q̄ꝺ vidēs paup̱ cōtra diuitē coꝛā iudice cō queſtus eſt. Diues aūt reſpōdit. Arboꝛ mi hi nocuit. et ideo ſpōte eā ſuccēdi. volo red dere q̄druplū. dom⁹ aūt ꝑter meā intētōēʒ cōbuſta eſt. et ideo reddā ſimplū. et iudica tū ē ꝙ iuxta legeʒ faceret. X ¶ Diues eſt deus. pauper hō. arboꝛ ꝓpꝛia volūtas. q̄ no cet diuiti ipediēdo ingreſſuʒ celi. et crudeli tatē claritatis eius minuēdo. Hāc volūtatē petit deus ſibi dare ꝑ felicitate eterna. ſʒ hoc hō paup̱ et clarus recuſat. ſuccēditur igit̄ a deo. dū aīa traditur flāmis eternalib⁹ infer ni. et qꝛ coꝛp⁹ iūget̄ poſt iudiciū nūc etiā to taliter cremabit̄ ꝛ eternaliter. q̄re dicūt aliq̄ ꝙ in inferno nihil magis q̄ꝫ ꝓpꝛia volūtas ardebit. Bern̄. Tolle ꝓpꝛiā volūtatem ꝛ in fern⁹ n̄ erit. Cū igit̄ iſte paup̱ dānat⁹ cōq̄ri tur d. dānatōē. Reſpōdet̄. qꝛ michi ſemꝑ no cuiſti et reſtitiſti: ꝓpꝛia volūtate ſpōte ſuccē di eā. et ideo reddā ſibi q̄drupluʒ. ſcʒ oīm̄e malū. et oīa tozmēta. apocal'. xviij. Quan tum gloꝛificauit ſe. et in delitijs fuit. tantū date ei toꝛmentum et luctum.

¶ Feria quarta poſt Oculi.

ACceſſerunt ad iheſum a hieroſolimis ſcribe ꝛ phariſei dicentes. quare diſci puli tui tranſgrediuntur traditiōēs ſenioꝛū mathei. xv. Y ¶ Videmus ꝙ obligatus ad ſolidū ſoluēdū. ſatiſfacit cū donat librā q̄ꝺ ē maius. Sicut etiā habemus in ſimili exempluʒ. extra de vo. et vo. re. c. ſcriptune.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Rō qui deo obligať ex voto ad aliqđ obſe
quiū tēporale puta pegrinatōis vel ieiunij
vel alicuius opis pietatis: teneť illud red
dere. ſi aūt ille illud cōmutat i melius non
frāgit votū. Unde accidit caſus ꝙ q̄dā vo
uit viſitare ſepulcrū dn̄icū. et mutādo ꝓpoſi
tum factus eſt monachus. ſuper quo queſi
tum fuit a papa an ſit reus voti fracti. Re
ſpōdit in hec verba. fracti voti nō aliq̄ten⁹
habeť q̄ tpale obſequiū i ꝑpetuā noſcitur re
ligiōis obſeruātiā cōmutare. Sic etiā tranſ
greſſor ꝑcepti nō ē. q̄ h⁹ ad ſentēciā et melio
rē ptē obſeruat ⁊ nō ad literā. vn̄. C. de
lega. li. x. l. nō dubiū. Nō dubiū ē i legē cō
mittere cū qui verba legis amplex⁹. contra
legis nititur volūtatē nec penas inſertas le
gibus euitabit q̄ ſe cōtra iuris ſentētiā ſeua
ꝓrogatiua fraudulēter excuſat. Z ¶ Ad
ꝓpoſitū phei ⁊ iudei a patribus q̄ndā tra
ditōꝫ ſine legē receperūt q̄ reſtringebāt eos
ad lotionē manuū quādo ad mēſaꝫ accede
bāt. q̄ ſecūdū aliquos nō ſemel i principio
ſed ſecūdū m̄ltitudinē ferculoꝝ ſepi⁹ fiebat
Et illud ſtatuerūt ꝓpter vbū yſa. i. dicēns
lauamini ⁊ mūdi eſtote. īſinuās et mādās lo
tionē aīaꝝ et nō corpoꝝ. Phei aūt ⁊ ſcribe
ſentētiā hui⁹ ſtatuti trahebāt ad quādā ſup
ſticioſaꝫ falſitatē. dicētes hui⁹ lotiōēꝫ vale
re ad ſpūālē mūdiciā. qđ cognoſcētes diſci
puli volebāt trahere populuꝫ a tali ſupſti
tioſa falſitate. nō lauabāt man⁹. ſed iuxta re
ctā ſentētiā aīas. Et ideo phei reꝑhēdēdo
eos. dicūt xp̄o quare ⁊c. A ¶ Querit an
cōſuetudo ſtatuta cōtatū ſiue leges hūane
ſemꝑ obligēt in foro cōſciētie. Reſpōdeť
a doctorī. ꝙ ſi ſint iuſte facta ſemꝑ obligāt
aliter nō. Ad hoc aūt vt ſint iuſta debēt ha
bere illa. Primo ꝙ nō ſint cōtra libertatē ec
cleſiaſticā. q̄ vt ſic cōditores ⁊ ſeruitores fa
ciētes ⁊ cōſentiētes ſunt ipſo facto excōica
ti. ex̄ de ſen. excō. nouerit. Ubi honori⁹ ter
tius excōicat oēs q̄ de cetero ſeruari fecerint
ſtatuta edita ⁊ cōſuetudies īroductas con
tra eccl'ie libertatē. niſi fecerint āmoueri. Et
etiā excōicat ſtatutarioſ ⁊ ſcriptoreſ ſtatutoꝝ
ipoꝝ. necnō ⁊ poteſtates rectores cōſuleſ
⁊ cōſiliarios locoꝝ vbi hui⁹ ſtatuta ⁊ cōſue
tudies edite fuerīt vl' ſeruate. Ibi em̄ dꝛ ꝓ
h dolor ꝙ i diuerſis mūdi ptib⁹ cōſules ci
uitatū ⁊ rectores. necnō ⁊ alij q̄ poteſtateꝫ
habere videnť. tot onera frequēter imponūt
eccleſijs. vt deterioris conditōis factū ſub
eis ſacerdotiū videať. ꝙ ſub pharaōe fuerit.
qui diuine legis noticiā nō habuit. Iſte q̄
dem oib⁹ alienis natōib⁹ ſeruituti ſubacꝫ
ſacerdotes ⁊ poſſeſſiōes coꝝ in p̄ſtina liber
tate dimiſit. et de publico eis alimoniā mi
niſtrauit. Ipi vero onera ſua fere vniuerſa i
ponūt eccl'ijs. et tot angarijs et ꝑangarijs
et exactōib⁹ eā affligūt. vt totū eis qđ hiere
mias deplorat cōpetere videať. d. princeps
ꝓuinciaꝝ facta ē ſub tributo. Cōtra qđ mā
dat gre. iij. ex̄ de emu. ec. nō mi⁹ ſub ana
themati diſtrictiōe ne ꝺ cetero talia fiāt. yſa.
x. Ue qui cōdūt leges iniq̄s. et ſcribētes in
iuſticiā ſcripſerūt. vt opprimerēt in iudicio
pauperꝫ. et vim facerēt cauſe hūiliū populi
mei. q̄d facietis i die viſitatōis et calamita
tis de lōge venientis. ad cui⁹ fugietis auxiliū
⁊ vbi delinq̄tis gl'iam veſtrā. Cauete igiť
ne incuruemini ſub vinculo. et cū interfectis. ſ.
demōib⁹ cadatis. illud em̄ peccatū ē tā gra
ue ꝙ eſt caſus reſeruat⁹ dn̄o pape ipo facto.
qđ tam minime curať. nec cōfitetur nec cōtine
⁊ qđ ex corruptela mō vbiꝫ ⁊ generaliter ꝑ
petrať. nulli⁹ credit i ſpeciali nō facto hēre co
men. Secūdo ꝙ ordieť ad bonū finē. vꝫ po
te ꝓpter bonū cōmune. et nō ꝓpter bonū pri
uatū. al's ſtatuta nō obligāt. Tercio ꝙ talia
ſint in ſe iuſta. q̄ aliquādo aliqđ ē vtile rei
publice qđ tamē in ſe nō eſt iuſtū. Sicut ha
bere pecuniaꝫ eſt vtile reipublice. et tamen
lex. ſtatutū. vel cōſuetudo poſſit eē ⁊ fieri
q̄bus malo modo cōgregareť. vt pote gra
uādo clericos pauꝑes viduas et orpha
nos. et ſic de alijs. talia q̄ ſunt iniuſta nō
obligāt. ſed eius oppoſitū. Quarto vt fiāt
ab habēte poteſtate. Nā ſi cōditor legis nō
habet poteſtatē. ſtatuta ſua nō obligāt. q̄ ta
ſtatuēti dici pōt vt fuit dictū moyſi. Ero. ij
Quis te cōſtituit principē ſup nos. Quīto
vt ex fama ſint iuſta. et hoc vt ſecūdū ꝓpor
tionē onera ⁊ honores diuidantur quo ad
multitudinē: tunc obligant aliter nō. Sex
to ꝙ non ſint cōtra ius diuinū eťa deo or
dinatū. contra ſacre ſcripture ꝑcepta in de
calogo ſpecialiter contenta. Septimo ꝙ nō
ſit contra ius naturale. et veritatem. et ratio
nem: aliter non obligant. Unde ſi aliqua
fiant vel ſtatuantur contra illa predicta. ſūt
refutanda. nec obligant aliquem niſi ſta
tutarios ad penam eternam.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Quãtũ igit̃ ad ꝓſecutõez ⁊ cõtinuatõez. be
nedictũ ẽ de correctõe fraternali ⁊ obediẽtia
hodie de ſubiectõe filiali ⁊ puerorum ad parẽ
tes reuerentia. et ſunt tres partes litere.
In prima notatur iudeorum cõfutiua cecitas.
in principio.
In ſecunda corum expreſſiua falſitas. ibi. oĩs
plantatio quam non ⁊c̃.
In tertia dictorum inſtructiua veritas. ibi. ad
huc et vos ⁊c̃.

Quantum ad pri
mã ptẽ ẽ ſciẽdũ ꝙ iudices ordiarij. de qͥb⁹ pri
us dictũ ẽ. mortuo moyſe. inualeſcẽte iniuſti
cia ſtatuerũt aliq̃ ptinẽtia ad regimen ppli.
ſub pcepto tanq̃ neceſſaria. aliq̃ vo ſub mo
nitõe tanq̃ decẽtia ⁊ honeſta. de qͥb⁹ hone
ſtis erat etiã illud vnũ qd̃ hic tangit̃. ꝙ ſcʒ
accedẽtes ad mẽſaʒ. lauarẽt man⁹. qd̃ diſci
puli nõ faciebãt. nõ ꝙ lotio manuũ q̃ ad bo
neſtatẽ faciebat eẽt mala. vl' ꝙ ipi obmit
tẽdo bñfacerẽt vt facit ad honeſtatẽ. licʒ be
nefacerẽt obmittẽdo ꝓpter ſupſtitõeʒ quaʒ
ipi phariſei intẽdebãt. ideo rephẽdũt diſci
pulos q̃ſi trãſgreſſores legis. ſʒ xps q̃ſi cla
uo clauũ retũdẽdo: reſpõdit. Qui tranſgre
ditur mãdatũ dei ꝓpter mãdatũ hoĩs: e ma
gis accuſand⁹ nec ydone⁹ alios accuſare ſʒ
vos ſcribe ⁊ phariſei eſtis hmõi. ergo ⁊c̃.
Qd̃ aũt minor ſit vera. ſ. vos tranſgredimĩ
pcepta dei ꝓpter mãdatũ hoĩs. pʒ qꝛ docui
ſtis filios dicere pentib⁹ ſuis. Uota mea ⁊
oblatões mee ſacerdotib⁹ facte plus ꝓſunt
pentib⁹ q̃ ſi eis darẽtur. qꝛ ſic ꝓſunt aĩe. et
tũc corpi. q̃ſi filij dicãt patri ⁊ matri. Me
lius ẽ deo offerre q̃ vobis i neccitatib⁹ ſub
uenire. qꝛ talis oblatõ aĩab⁹ veſtris ⁊ nr̃is
ꝓdeſt. et tũc tm̃ corpib⁹ ꝓdeſſet. Ex hoc ei
pentes paupes fiebãt. et ita irritũ feciſtis
mãdatũ dei exo. xx. Honora patrẽ ⁊ matrẽ.
qꝛ honor nõ ſolũ i reuerẽtia. ſʒ etiã corporũ
ſubuẽtõe cõſiſtit. Et hec vult litera. Mun⁹
qd̃cuq3 ⁊c̃. Poſtea obiurgat eos de callida
ſimulatõe. oſtẽdẽs eos aliud habere i cordẽ
et aliud in ore. ideo nõ eſſe dignos accuſa
re. ſic trãſgrediẽtes mãdatũ dei. nõ debent
alios accuſare ſʒ vos phei eſtis hmõi. igitur
minor ꝓbat̃. qꝛ qd̃ ore dicitis corde nõ ꝓba
tis. ergo eſtis illi. de qͥb⁹ yſa. dic̃. Popul⁹ hic
labijs me honorat. cor aũt eorum lõge ⁊c̃. B
Moraliter ẽ notãdũ ꝙ ratõi cõſonũ ẽ. ꝙ ill'

benefaciamus. a quib⁹ etiã multa recepim⁹
bona. Nã ſʒm phm naturaliter qd̃libet aĩal
diligit ſuũ benefactorẽ. cũ honorat ⁊ reue
rẽter tractat. Nam vt hẽtur. ff. de obſequijs
pronĩ. pſona ſemp ſancta. i. honoranda dʒ
videri liberto ⁊ filio. pſona patris aut pronĩ
ſemp ſancta videri dʒ. ff. de obſequijs liber
torum. l. liberto. Et igit̃ liberti ſiue ſerui. q̃ ma
numittũtur a pronis ſiue a dñis ſuis. tenẽ
tur eis ſemp reuerẽtiã et obſequiũ pſtare. q̃
cõſiſtũt i alẽdo ſi paupes ſunt. in aſſurgẽdo
ſedẽdo ⁊ ſimilib⁹. qd̃ ſi nõ fecerint poſſunt
eos reuocare ad ſeruitutẽ. C. de obſe. pronĩ
pſtãdis. l. etiã libertis. Uñ ſi ſeru⁹ donatus
libertati ꝓmouet̃ ad ſacerdotiũ. et poſtea ac
cuſet̃ epo. ꝙ nolit dño horas canoĩcas pſal
lere. degradari dʒ. ex̃ de ſer. nõ ordi. null⁹.
Qd̃ itelligit̃ ſʒm Bern. quãdo ipm ſub hac
cõditõe mãumiſit vt ei pſalleret. Cõtra. liij
di. q̃cũq3. dr ꝙ illi i q̃bus pron⁹ aliqd̃ obſe
quiũ retinet. nõ ſunt ordiandi. Reſpondeo
illud itelligitur de obſeq̃o tẽpali. ſcʒ vt det
votũ. equũ. vel hmõi. tale nõ põt retineri i
eo q̃ mãumittit̃ ad ordĩes. obſeq̃uʒ aũt ſpũa
le vt oret ꝓ eo. celebret miſſas. et h⁹. põt bñ
retineri. C Cũ igit̃ q̃libet ſeru⁹ teneat̃ ob
ſequiũ preſtare dño ꝓpter beneficiũ ſibi fa
ctũ. multo plus fili⁹ vel filia pentib⁹ q̃ eis
mĺta bñficia cõtulerũt. Uñ pbus. viij. eth.
Filij pentib⁹ ſuis nõ pñt reddere equalẽs
qꝛ tria nobiliſſima dona ab eis receperũt. ſ.
eſſe. nutrimẽtũ. et doctrinã. Debem⁹ igitur
honorare patronos noſtros naturales.
Honore reuerentie ꝓpter eſſe originis.
Honore bñficẽtie ꝓpter nutrimẽtũ neceſſitatis
Honore obediẽtie ꝓpter nutrimẽtũ ꝓbitatis
Primo debem⁹ honorare pentes ⁊ eos reue
renter tractare. qꝛ ab eis accepim⁹ eſſe ⁊ ori
ginẽ. Nã q̃ viliſſimã aliquã tunicã vel ca
miſiã ab altero accipet datorẽ pl⁹ alijs dili
geret ⁊ honoraret. Multomagis ꝓles pen
tes a q̃bus nobiliſſimã naturã accepit. ec
cli. vij. Honora patrẽ tuũ. et gemitus ma
tris tue nõ obliuiſcaris. memẽto niſi p ip
ſos genitus fuiſſes. nõ nat⁹ eſſes. Iſte ho
nor reuerẽtie cõſiſtit i affectu ⁊ i effectu. In
affectu diligẽdo pentes ⁊ timẽdo offẽſam
eorum ex amore. vñ hiero. de honorãdis pen
tib⁹. ꝓbeat̃ pentib⁹ mix̃ ſorido. In affectu
aſſurgẽdo. caput inclinãdo ⁊ hmõi. Ro. xij.
Cui honorem gloſa. reddite honorem.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

D ¶ Secundo debent parentes honorari
honore benificentie qui conſiſtit in tribus.
Primo in ſolatio verboꝝ. Hiero. de horan
dis parentibus. Nemo aſperis verbis patrē
ledat. hec filioꝝ ora loquātur. qḋ parentes
delectant audire. qḋ heu pauci filij faciunt.
ſed parētes malis verbis tractāt. et eis enor
miter maledicūt. Hi ſunt filij eterne dāna/
tōis. Exo. xx. Qui maledixerit patri vel ma
tri. morte moriať. Scḋo honor benificētie
cōſiſtit in ſeruitio. Eccli. iij. Qui timet deū
honorat pentes. q. d. ſeruiet eis ꝗ eū genue
rūt. Nā coru⁹ qn̄ ex ſenio deplumať pulli ꝛ
alij corui pēnis ſuis ꝛ alis eos veſtiūt. Ele
phas etiā ſenio grauatus appodiante ſe ad
arborē fractā vl' debilē. cadēs clamat. ad cu
ius vocē iuuenes elephātes accurrūt ꝛ eū
de terra tollūt. Sic etiā pueri pentes graua
tis ſenio debēt iuuare. qḋ heu aliq̇ modicū
curāt. imo parētes verberib⁹ trucidāt. quoſ
poſſunt pentes q̄ſi ſpurios expellere. et eoſ
exhereditare ꝓpter hui⁹ iniurias. vt diciť in
autē. vt cū de appellatōib⁹ cognoſciť. §. cau
ſas. coll'. viij. eccli. iij. Fili ſuſcipe ſenectutē
pr̄is tui ꝛ ne cōtriſtes eū in vita tua. E
Terciō honor ꝛc. ꝯſiſtit ī exhibitōe ꝛ miſtra
tōe neceſſarioꝝ victus et veſtitus. eccli. iij.
Honora patrē ꝛ matrē ꝛ ſupueniet tibi bene
dictio tua. Vn̄ pulli ciconiaꝝ diligūt ſuos
pentes ꝛ ꝙdiu eos ī iuuētute nutrierūt tā/
diu etiā in ſenio eos ſuſcipiūt ꝛ fouēt. Sic
etiā filij iſrl' pr̄em ꝛ mr̄ē ī ſenectute fouebāt
vt ḣr. geñ. xlij. Sed heu tal' videť hodie īter
pentes ꝛ filios eſſe ingratitudo. q̄lis inter
rapidos canes ꝙdiu em̄ catuli de lacte ma
tris viuūt: diligūt matrē. ſibiqꝫ adherēt. ſ
quācito ſunt maiores ꝛ habēt acutos dē/
tes. et poſſunt mēt oſſa corrodere. ſicut pa/
ter ꝛ mater. ſi os ꝓijciať ad mediū vt illud
arripiāt feſtināt. nūc inſiliūt. nec plus par/
cūt pentibus ꝙ alijs. imo ꝓ poſſe patri ſunt
pugnare. ſic multi ſunt ſimiles ꝗ dū ſunt in
poteſtate pentū et viuūt de bonis eoꝝ. eos
diligūt ꝛ honorāt. F ¶ Si aūt contingit
parētes reſignare bonis ad man⁹ filioꝝ ꝛ fi
lioꝝ: cōtumelia afficiūtur. De talib⁹ diciť.
Mich. vi. Filius cōtumeliā facit patri ſuo.
et filia cōſurget aduerſus matrē ſuā. Vn̄ fer
tur. ꝙ q̇dā pater familias totā hereditatē di
miſit filio ſuo. fili⁹ vero ꝗ patri multa bene
ficia ꝓmiſit facturū. dū bona in manib⁹ ha
buit. primo patrē ad camerā ꝓpriā locauit.
ſed ſeneſcēte patre in camera eū ſuſtinere no
lens. de camera eiecit. et ex retro oſtium au
le ſibi lectū parauit. Adueniēte igiť hyme dū
frigus īualuit ſine tegumēto iacēs. rogauit
pueꝝ filij ſui. vt pr̄ē et filiū ſuū rogaret. vt
panniculū aliquē ſibi cōcederet ad ſe tegēdū.
puer vero vix duas vlnas burruli obtinuit.
Cū vero alie due vlne ſupeſſent. puer flen
do patrē rogauit vt ſibi illas cōferret. Quo
querēte ad q̄d ita obnixe peteret. Reſpōdit
puer. Reuera pater ſeruabo inq̇t eas quouſ
qꝫ fueris decrepitus ſicut nūc ē auus meus
pater tu⁹. et tūc eas tibi dabo. nec amplius
a me hēbis. ꝙ ipſe iam a te obtinet. ille igiť
ex puero correct⁹ ī corde ꝑcuſſus. patrē pl⁹
honorauit. G ¶ Tertio debem⁹ honorare
pentes. hūiliter obediendo eis. Ephe. Filij
obedite pentib⁹ veſtris. Nā doctria pij pr̄is
doctoris libēter ſuſcipiť. Sic etiā doctrina
pentū ꝗ amore cordiali īſtruūt libēter ſuſci/
pi debet ꝛ ſuari. ꝓuer. i. Audi fili mi diſci/
plinā patris tui. et ne dimittas legē matris
tue. vt addať gr̄a capiti tuo ꝛ torques col/
lo tuo. Sꝫ q̄rit an iubēte pr̄e fili⁹ teneať ītra
re religiōꝫ. vt eis ſubueniat ī neceſſitate cō
ſtitutis. Rn̄dit alex. de alis. et etiā Nico. de
lira ſup hūc paſſuꝫ ꝙ aliter ē dicēdū de iſto
ꝗ nōdū religiōeꝫ ītrauit. et aliter de iſto ꝗ iā
religiōꝫ īntrauit. De p̄io ſi videat pentes in
magna neceſſitate: q̄b⁹ ꝑ aliū ſubuenire nō
poſſit. nō dꝫ religiōꝫ ītrare. ſ teneť obedire
ꝛ miſtrare pentib⁹ maxie ſi abſqꝫ ꝑiclo pcti
poſſit ī ſeculo remaneř. Si vero ꝑ aliū poſ/
ſit pentibus miſtrari pōt ſi vult religionē in
trare. Vn̄ Criſ. exponēs illud math. viij. Di
mitte mortuos ſepelire mortuos ſuoſ. dicit
ꝙ malū ē abducere hoīeꝫ a ſpūalib⁹. et ma
xime cū fuerint ꝗ miniſteriū pentū cōpleāt
Extabāt em̄ aliq̇ qui cōplere poſſent illius
funeris ſepulturā. Poſtꝙ vero aliq̇s iam ē
in religione ꝓfeſſus: mortu⁹ ē mūdo. Vn̄ ꝑ
ſpūalē mortē deobligať mūdo a cura īpēdē
da parentibus. ſic etiam deo obligatur per
mortem corporalem. Et ideo non peccat.
nec contra preceptum facit dei ſi in clauſtro
remaneat ſub precepto prelati parentum mi
niſtratione pretermiſſa. Eſt em̄ factus im/
potens ad reddendum debitum miniſteriū
abſqꝫ ꝓpria culpa. debet tamē quātum po/
teſt ſalua ordinis ſui obedientia ſatagare;

vt p̲ ſe vel aliū ſuis parentibus ſubueniat̃.
ſi in neceſſitate fuerint cõſtituti. Vñ hãc ne
ceſſitatẽ vix incidere põt aliq̇s. q̄diu durat
pietas fideliū. Ideo timor iſte. ſcꝫ ne pen-
tes penuriã ⁊ defectū patiant̃ p̲ igreſſuꝫ fi-
lioꝝ vanꝰ eſt. Vñ hiero. in ep̄la ad pauli.
Niſi tu poſſeſſiunculas tuas caute. et quaſi
pede raptim vendideris non habet criſtus
vnde alat pauperes ſuos.

Secunda pars in

qua oſtẽdit̃ pharizeoꝝ explſiua falſitas. Nã
quãdo p̲ dotrinã xp̄i videbãt eoꝝ ſimulatio
nẽ ⁊ doctrinã reprobatã. et q̄ nõ poterãt re
ſiſtere p̲ ratõꝫ vl' p̲ ſcripturã. ex inuidia mo
uebãtur cõtra ip̄m ad mouẽdū ſeditõꝫ. Sꝫ
q² veritas doctrie nõ ē dimittẽda ꝑpter ſcã
dalū. qd̓ ꝓcedit ex malicia ip̄iꝰ ſcãdalizati.
Vñ gre. Si de veritate ſcãdalū orit̃. rectius
oꝛiri p̲mittit̃. q̄ q̄ vitas relinq̄tur. Idõ ſeq̄
tur oīs plantatio. i. doctrīa ab hoīe iuẽta. q̄
nõ ē legi ip̄iꝰ dei cõſona. eradicabit̃. q² nõ
habꝫ firmū fundamẽtū ⁊ radicẽ ſinite illos
q. d. doctrinã ⁊ vitã taliū euitate. ceci ſunt
vero carẽtes itellectu legis. et duces cecoꝝ.
q² alios excecãt ſuo errore ⁊ ſcãdalizant ⁊
ducãt eos ad p̲cipitiū dãnatõis eterne. ¶ D
Moraliter hic iſtruimur nõ multuꝫ curare p̲
doctrinã veritatis malos ſcãdalizare. ſꝫ ca-
uere ne ſcandalū demꝰ ꝓximis p̲ opa ⁊ di-
cta nr̃a mala. q² vt dicit̃ math. xviij. q̇ ſcã-
dalizauerit vnū de puſillis iſtiſ minimis. id ē
ſimplicibꝰ q̇ ſunt p̲ue virtutis. q̇ in me cre-
dūt. expedit vt ſuſpẽdat̃ mola azinaria i col
lo eius: et demergat̃ i p̲fūdū maris. qd̓ ex-
ponit Nico. de lira. Expedit. i. melius eſſet
hoī mori corp̲aliter q̄ ex malo exẽplo ſuo fa
cere aliū ruere in peccatū mortale. q² ex hoc
meretur mortẽ eternã q̇ grauior ē morte tp̲ali
nec mirū cū dãnuꝫ tp̲ale alicui illato mime
qd̓ q̄ſi nihil ē reſpectu dãni ſpūalis p̲manẽ
at impunitū. Sicut etiā habet̃ ex̄ de iniur.
et dã. dato. c. ſi q̇s. q̄ ſi q̇s apuerit ciſternã
⁊ foderit et nõ operuerit eaꝫ. cecideritq̄ʒ bos
vel azinus i eaꝫ: dñs ciſterne reddet p̲cium
iumẽtoꝝ. Et hoc ē veꝝ ſm̄ glo. ſi hoc fecit
i loco publico. vbi hoīes vel iumẽta cõſue
uerūt abulare. ſi vero i p̲uato loco vbi etiã
cõſueuerūt fieri tales fouee vl' ciſterne. non
tenetur. Sic etiã dicitur. ff. ad. l. acq̇liã. q̄
qui foueas vrſoꝝ ceruoꝝ capiendoꝝ cauſa

faciūt. ſi in itineribus fecerūt et in via pu-
blica. ſi aliqd̓ malū ibi acciderit. niſi prius
denūciatū et ꝓclamatū fuerit. obligat̃ ſatiſ-
facere de dãno. q² qui occaſionẽ dãni dedit
tenetur de dãno ſatiſfacere. ex̄ de iniurijs ⁊
dã. da. Si culpa tua. et. ff. ad. l. corneliã ni
hil intereſt. Sic q̇ peccãdo publice foueam
fodit. ad quã p̲ imitatõeꝫ ſimplices ruūt p̲
ſcãdalū: ille grauiter peccat. et ideo tenet̃ ſa
tiſfacere de dãno aīaꝝ iſtaꝝ. Quare dicitur
math. xxviij. Ve hoī illi p̲ quẽ ſcãdalū ve
nit. Nã ex tali ſcãdalo triplex malū orit̃. ſcꝫ.
Infirmus corrumpitur.
Bonus confunditur.
Deus ex eo contemnitur.
Primo dico q̄ infirmus corrūpitur. cuꝫ ex
malo qd̓ videt vel iudicat ſcãdalizatur. qd̓
ap̄ſus ꝓhibet. i. coꝝ. viij. cū dicit p̲ibibit i
firmus in tua cõſciẽtia frater ꝑpter quẽ xp̄s
mortuꝰ eſt. Sic aūt peccãtes in fratres: con
ſciẽtiã eoꝝ infirmã p̲cucientes i xp̄o peccant
quapꝑpter ſi eſca ſcãdalizat fratreꝫ meū. non
mãducabo carnes in eternū. ne fratreꝫ me
ū ſcãdalizem. Hinc hern̄. grauioreꝫ ab eo
dñs p̲ſecutõꝫ ſuſtiet. q̇ p̲nicioſo ſcãdali exẽ
plo aīas ab eo quas redemit auertit. q̄ a iu
deo qui ſanguinẽ eius fudit. Item horren
dū penitus ſacrilegiū. qd̓ etiã ipoꝝ facinꝰ
videtur excedere. q̇ dño manus ſacrilegas
iniecerūt qui oīꝫ aīaꝝ reus peccator tenetur
qui de ſue p̲uerſe vite ſcandalo p̲dicari vi
detur. et coram ſummo iudice reddet ratõꝫ
de ſingulis. Sed notandū q̄ ſcãdalū grece
dicitur ruina vel offenſio latine. et fit quã-
do q̇s ad ruinã diſponit ſpūaleꝫ vel dictuꝫ
vel factū alterius. in quãtum. ſcꝫ aliq̇s ſua
ãmonitõe vel inductõe aut exemplo alterū
trahit ad peccandū. Et eſt duplex. ſcꝫ paſſi
uū ⁊ actiuū. Paſſiuū in eo q̄ q̇s ſcãdalizat̃
Actiuū in eo q̇ ſcãdalizat: dãs occaſiõꝫ rui
ne. Et ſcãdalū paſſiuū ſp̲ eſt p̲cm̄ i eo q̇ ſcã
dalizat̃. Non eñ ſcãdalizat̃ niſi iquãtū aliq̄
liter ruit ſpūali ruina que eſt peccatū. Im-
portat eñ q̄ndã cõmotõeꝫ animi a bono in
eo q̇ ſcãdalū patit̃. Nullꝰ aūt cõmouet̃ q̇ rei
imobili firmiter iheret. maiores aūt ⁊ p̲fecti
ſoli deo iherẽt cuiꝰ ē imutabilis boītas: q² ⁊
ſi iherẽãt ſuis p̲latis. nõ iherẽt eis niſi iquã
tuꝫ illi inherent xp̄o. Iſti quãtūcūq̄ʒ alios
videãt iordiate ſe hẽre dictis vel factis ip̄i
tñ a rectitudie ſua nõ recedūt. ſecūdū illud p̄s.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Qui cōfidūt in dño ſicut mōs ſyon nō com
mouebitur i eternū: q̄ bitat i ihrl'm. imo oīa
tam bona ꝙ mala in bonū cōuertūt. et in-
de emēdātur. ſic legit̄ de quodā heremita d̄
quo pri⁹ dixi q̄re dixit ps. Pax m'lta diliḡē
tib⁹ legē tuā: et nō eſt illis ſcādalū. Pōt etiā
eſſe ſcādalū paſſiuū i aliquo ſine pctō. ſ. ci⁹
ex cui⁹ facto v'l dicto ſcādaliſat̄ d̄ bis q̄ ali⁹
bñ facit. ſic patz de xp̄o mar. vi. Vñ huic tan
ta ſapia ⁊ v̄tutes q̄ p manū ei⁹ efficiūtur. nō
ne hic ē fabri fili⁹ ⁊ ſcādalizabātur. Et iōz
vt i euāgel'. patz fuerūt ſcādalizati i ei⁹ ſer-
mone. Similiter ſcādalū actiuū ſemp ē pec
catū. ſi illud op⁹ qd̄ facit ē peccatū v'l ſi hēat
ſpeciē peccati. qd̄ dimittēdū eſt ſemp ꝑpter
ꝓximi caritatē. de q̄ vnuſq̄ſqꝫ tenet̄ ſaluti ꝓ
ximi ꝓuidere. I ¶ Sz. videt̄ ꝙ bona ſpi
ritulia ſint ꝑpter ſcādala obmittēda. Nā ſac̄
doctina videt̄ eſſe marie ſpūal'. ſ̄ ab ea ceſ-
ſandū ē ꝑpter ſcādalū. math. vij. Nolite da
re ſanctū canib⁹. neqꝫ margaritas veſtras ſp
gatis añ porcos. ne cōuerſi diſrūpāt vos. ḡ
bonū ſpūale ē dimittēdū ꝑpter ſcādalū. Cō
tra grc. ſup ezech. Si de veritate ſcādalū ſu
mit̄. vtili⁹ naſci ꝑmittit̄ ⁊c̄. Reſpōſio ſancti
tho. ſcda ſcdē. q. xliij. q̄ſtio illa locū nō hz
de ſcādalo actiuo. q2 cū ſcandalū actiuū ſit
dictū v'l factū min⁹ rectū: nihil ē cū ſcādalo
actiuo faciēdū. Habz aūt q̄ſtio locū. ſi itelli
gat̄ de ſcādalo paſſiuo. Cōſiderādū ē ḡ q̄d
ſit dimittēdū: ne aliꝯ ſcādalizet̄. Eſt aūt in
ſpūalib⁹ bonis diſtinguēdū. Nā q̄daz boꝝ
ſunt de neceſſitate ſalutis. q̄ ꝑtermitti n̄ poſ
ſunt ſine pctō mortali. Maifeſtū aūt ꝙ nul-
lus dz mortaliter peccare. vt alteri⁹ pctm̄ i-
pediat. q2 ſm ordīez caritatis pl⁹ dz hō ſuā
ſalutē ſpūalē diligere ꝙ alteri⁹. Et iđo ea q̄
ſunt de neceſſitate ſalutis ꝑtermitti n̄ debēt
ꝑpter ſcādalū vitādū. In his aūt bonis ſpi
ritualib⁹ q̄ ſunt de neceſſitate ſalutis. videt̄
diſtinguēdū. q2 ſcādalū qd̄ ex eis orit̄ qñqꝫ
ex malicia ꝓcedit. ſcꝫ cū aliq̄ volūt ipedire
h' mōi ſpūalia bona cōcitando ⁊ hoc eſt ſcā
dalū phcoꝝ q̄ de doctrina dñi ſcādalizabāt̄
hoc eſſe cōtēnēdū doc⁹ docꝫ math. xv. ¶ R
Quādoqꝫ em̄ ſcādaluz ꝓcedit ex ifirmitate
vel ignorātia. et h'mōi ſcādalū puſilloꝝ eſt
ꝑpter qd̄ ſunt ſpūalia opa vel occl'āda. vel
etiā differēda iterdū. vbi ꝑiculū nō iminet.
quouſqꝫ reddita ratōe h' mōi ſcādalū ceſſet.
ſi aūt poſt redditā ratōez h' mōi ſcādalū du-
ret. iam dicit̄ eſſe ex malicia. et ſic ꝑpter ipm̄
nō ſunt hmōi opa ſpūalia dimittenda. Ad
argumētū ꝯriū dicēdū ꝙ i doctria duo ſunt
cōſiderāda. ſcꝫ v̄itas q̄ docet̄ ⁊ ipē act⁹ do-
cēdi. quoꝝ primū ē de neceſſitate ſalutis vt
ſcꝫ cōtrariū veritati nō doceat. ſ̄ v̄itatē ſm
cōgruētiā tp̄is ⁊ ꝑſonaꝝ ꝓponat ille cui in
cūbit docēdi officiū. et iō ꝑpter nullū ſcāda
lū qd̄ ſeq̄ videat̄. dz hō ꝑtermiſſa v̄itate falſi
tatē docere. ſed ipē act⁹ docēdi iter ſpūales
elemoſynas cōputat̄. et ideo ſicut alia miſi
cordie opa ē qñqꝫ differēd⁹ ꝑpter ſcādaluz
puſilloꝝ. vt pri⁹ dictū ē. L ¶ Scđo ex ſcā
dalo hō boni⁹ cōfūdit̄. q2 inocētes ⁊ recti q̄
cōmorātur ſcādaliſati etiā de ſimilib⁹ icul-
pātur. Hinc dañ. ix. ꝑpter iniq̄tates patrum
noſtroꝝ. hierl'm ⁊ ppl's ei⁹ i obꝓbriū ſunt
oib⁹ gētib⁹ ꝑ circuitū. Itez hiere. tren̄. i. ſ̄
ſcādalū deplorat. d. Viderūt eaz hoſtes et
deriſerūt ſabbata ei⁹. et ſeq̄t̄. Oīs q̄ glori-
ficabāt eam ſpreuerūt eaz. q2 viderūt ignu-
miā ei⁹. Ex eo em̄ ꝙ patres peccauerūt filij
inocētes detrius habuerūt. p'ſoamuernic
frequēter cōtingit ꝑpter ſcādalū vni⁹ facio
ris. vnū totū regnū. ſtatū ciuitatē. v'l domū
macl'ari vel cōfundi irreuocabiliter. Et iđo
tales ſunt expellēdi ab oib⁹. vñ math. xviij.
Si man⁹ tua v'l pes tu⁹ ſcādalizat te. abſ-
ſcide eū ⁊ ꝓijce abs te. id ē ſi mēbrū corporis my
ſtici peccauerit cōtra cōe bonū cuiuſlibz ſta
tus expellat̄ ⁊ puniat̄. M ¶ Sed circa h
verba diceret aliq̄s. ſi ocul⁹ vel aliud mem
brū corpale dat mihi occaſiōez peccādi. an
liceat mihi āputare: dico ꝙ nō. q2 vt hētur.
ff. ad. l. acq̄liā. l. hō. Nemo ē dñs mēbroꝝ
ſuoꝝ. et iđo nulli licz ſeuire i corp⁹ ſuū. pec
catuz nō cōſiſtit in membris: ſed i corde ⁊
volūtate. et ergo ad tollēdū peccatū. ſufficit
tollere malā volūtatē nec debz ſibi q̄ſꝙ vni
lia āputare ratōe cōtinētie. q2 vt hētur. xx.
iij. q. v. Tunc ſaluabit̄. Non ferro. ſed reli-
gione querēda ē caſtitas. Tales etiā muti-
lantes ſe ſpōte. niſi languor fuerit cauſa in
ciſiōis ſunt homicide ꝑpter ꝑiculū homici
dij. qd̄ inde ꝓuenire poſſet. et cōditōe dei in
imici. lv. di. Si q̄s abſcidetit. Sunt etiaz in
habiles ad ordines ſacros. niſi cum eis di-
ſpenſetur ꝑ ſuꝑiorem. ¶ Tertio deus ex ſcā
dalo cōtēnitur. Dicūt em̄ ſcādalizati. ſi deo
hoc malū diſpliceret vel iſte nō cōmitteret:
vel deus hoc grauiter vindicaret. hinc ꝓs.

Exiſtimaſti inique ꝙ ero tui ſimilis glo. id
ē exiſtimare feciſti. vt malū mihi placeat qꝺ
cōmittis. Tali ſcādalo nō peccāt xpiani. q̄
eſſe deberēt maioris pfectōis et religionis.
maioris tamē deuotōis alijs ſectis exiſtūt.
et maioris iniq̄tatis. Nō eñ eſt natio tālare
vite. ſicut mō vita xpianoꝝ. Nā iudei legē
moyſi vſq₃ ad morte₃ obſeruāt. Manichei
legē machmet nec vinū bibunt. nec alia pce
pta pterēūt. Xpiani vero oīa cōtraria legis
faciūt. ydola adorāt deū blaſphemāt ad
ulterantur furantur et ſic de alijs et ſic de
um ſuū cōtēnūt ꝛ multos malicia ſua a fi
de retrabūt. ¶ Vñ q̄dā iudeus romā
miſſus ad ſpeculādū mores xpianoꝝ. vt ei
tius cōuerteretur. et ſacrū baptiſma ſuſciperet
vidēs maliciā hoim baptiſari ſupplicater ex
orabat. q̄ dū īq̄reretur an ex deuotione vł
pene timore baptiſari vellet dixit ꝙ nō pp
ter ſanctitatē vel deuotōe₃ hoim velle bapti
ſari. ſed q₃ malitia xpianoꝝ haberet deū ip
ſoꝝ captiuatū. ꝙ nō poſſet nec auderet ſe vi
dicare. ſicut quōdā de⁹ coꝝ de peccatis ado
ctiā appeteret eſſe xpianus. Ecce quātū cō
temptū deo facim⁹ altiſſimo. Eccl̃. xlix. Re
liquerūt legē altiſſimi reges iuda. ꝛ oēs cō
fitētes xpm. maiores oīm pplo ꝛ natōe de
feceru pp̄ter malitiā cōtēpſerūt timore₃ dei
Sic reuera km̄ eſſe nō debet. ſ; cōuerſatōe₃
veſtrā inter gētes habentes bona₃. vt in eo
qꝺ detractāt de vobis tanq̄ ꝺ malefactori
bus ex opibus bonis vos cōſiderātes glo
rificēt deū in die viſitatōis. i. petri. ij. q₃ ſi
nō. quāto noſter ſtatus iā cōſiſtit ſublimior
oīm natione in gloria tanto caſus noſter p
fundior erit in eterna pena.

Tertia pars in qua

notat dictoꝝ xpi veritas p quā inſtruimur.
Pro quo ſciēdū ꝙ xps volēs turbā ꝛ pplin
duoꝛ. a doctrina falſa phcoꝛ ꝛ ſcribaꝝ reuo
care: cōuocauit eū ad ſe. ꝺ. Audite nō qꝺ in
trat in os. i. cib⁹ coporalis coinq̄nat hoiem
ſ; macula peccati ſ; q̄ pcedūt de ore. et ex
eūt a corde. Comedere eñ nō ē malū ſm ſe
ſ; ſm accidens poteſt eſſe malū. ſ; i quātū
hō p delectatōe₃ male ad cibū afficit̃. et ille
affectus iordiatus pcedit a corde. Nō aūt
ſi cōrdiate pcedit: pcedit a corde ex ore. in
quā ū os ē inſtrumētū cordis. hoc coinqui
nat hoiem. Et ſic a corde exeūt cogitatōes

male. homicidia et huiuſmōi ꝛc. ¶ Mo
raliter ē notādū. ꝙ ſicut colligi pōt ex ſacro
canone ꝛ lege ptus cuiuſlibet ſeq̄tur cōdi
tōem parētū. ſ; differēter. ſeq̄tur eñ cōdtōe₃
pentū. ſ; patris quo ad honores ꝛ nobili
tatē. Fili⁹ eñ cōcept⁹ a comite. etiā ſi ante
natiuitatē eius pater deſinat eſſe. comes na
ſcitur. ff. de decurioibus. l. ij. Seq̄tur etia₃
cōditōem matris q̄tu₃ ad libertatē ꝛ ſerui
tutē. Nā ſi mater libera eſt. ptu₃ gērat libe
rū. ſi aūt ſerua ſeruū. ſeruus aūt genit⁹ īha
bilis ē ad ordines ſacros niſi manumittat̃.
ex de ſeruis nō ordi. c. i. Vñ bern̄. poſt ca
ſu₃ ꝙ Job. quicā miles īpediebat gre. dya
conū ne ordiaretur ī pſbiterū ea occaſiōe. q₃
dicebat patrē ip̄⁹ dyaconi hoiem ſuū eſſe.
q̄uis mater ip̄⁹ libera eſſet. qꝺ dyaconus
pppoſuit corā papa. q̄re papa mandat archi
epo neapol̃. q̄ten⁹ ſi p̄dicta vera ſunt. mil
te₃ ipm cōpeſcat ab hmōi īpedimento. Sic
ad ppoſitū oīs opatio ſiue actio hūana di
citur libera ſiue ſerua. ſcilicet meritoria vel
immeritoria cōditōe cordis. qꝺ hab₃ ſe ad
modū vtriuſq₃ pentis ptenda ea. Na₃ ſi cor
fuerit liberū. qꝺ eſt quādo gratia ꝛ ſpūſan
cto eſt repletu₃. oīs actio ab eo pgenita erit
libera. et vite eterne meritoria. q₃. ij. coꝛ. iij
vbi ſpūs dñi ibi libtas. Sed ſi ſuū et dya
bolo obligatū. actio ei⁹ ē vił cōditōis. ſer
ua et ī meritoria. q₃ q̄ facit pctm̄ ſeru⁹ ē pec
cati. Job. viij. nec pōt pmoueri ad digni
tatē et pbendā eternā. Judicat igr̃ ſup h ſū
m⁹ ſacerdos. q̄lr opa nr̃a ſint pcreata a cor
de. an. ſ. liba vł ſerua. nec aliud īterrogat.
Jux̄ illꝺ. xxiij. q. v. Si q̄d inueniſti. Deus
cor interrogat et ñ manū. libera igr̃ remune
rat et ordiat ad eternā gl'ia₃ alia ad ſeruitu
tē ppetuā obligat. ¶ S₃ ſciendū ꝙ actō
nes hois pñt eē ī triplici dr̃ia. ſm q̄s hō pōt
bene vł male. vł neutro ſe hr̃e. nā q̄dā ſunt
Ab homīe abſq₃ preuia intentione.
In corde ſola interiori affectione.
Corde et ope cū deliberatōe. Actōes pri
mo mō ſunt tl'es que cāſāt̃ a paſſiōib⁹ vehe
mētibus. vt qñ aliq̄d fit ex vhemēti ira vel
amore. Nā q̄nq₃ affect⁹ et appetitus ſenſiti
u⁹ ſiue aīal'r ex obiecto delectabili ſiue triſta
bili tā vehemēter incēdit̃. ꝙ q̄s ſine delibra
tione et intētōe rōis ī op⁹ exit ſiue bonū ſi
ue malum. Sic petrus q̄ tāto amore ad xp₃
eſtuabat. ꝙ vidēs eū capi. et male tractari.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

educto gladio ãputauit ſeruo ſummi ſacer-
dotis auriculã ſine ꝑuia ĩtẽtiõe ⁊ delibera-
tiõe. nec xp̄i determiatõꝫ expectabat. quẽ tñ
cõſulit. ſ ſtatim dicẽs. Dñe ſi ꝑcutim⁹ gla-
dio in acũ ıruıt. Q. His eñ actõibus
ĩdeliberatis ꝓueniẽtib⁹ a paſſiõib⁹. nec me
remur nec demeremur. ij. eth. Vñ augu. Nõ
ẽ ĩ poteſtate noſtra. qbus viſis tãgamur lo
quitur etiã d illis primis motib⁹. vt hẽtur in
cañ. xv. q. i. illa. Mala nõ ſunt. q nec crimie
mẽtẽ ĩplicãt. nec cõſciam ligãt. Et iõ dr ibĩ
dẽ. Si ꝑ furorẽ aliqs inocẽtẽ ꝑimat. obno-
xi⁹ morti. i. peccati. nõ ẽ verũ ĩ foro cõſciẽ-
tie. Hoc idẽ oſtẽdit ius ciuile. ff. de acqren.
vel amit. poſ. l. i. Pro cui⁹ cõcordãtia legi-
tur deutro. xix. et Joſue. xx. ꝙ tres erãt ciui-
tates refugij vltra iordanẽ. et tres circa qrũ
prima talis erat vſus. ꝙ ſi qs hoiem nolẽs
occidebat fugiẽs ad vnã illaꝝ a cõſangui-
neis occiſi ibi erat tut⁹. ſ ſi anteꝙ illuc ꝑue-
niret cũ iuenıſſent. ille q poterat eẽ vltor ſan-
guis effuſi ĩpune occidebat eũ. ſ poſtꝙ illic
venerat. ſi ꝓpinqui occiſi volebãt eũ cõuin-
cere ꝙ ſpõte occidiſſet eũ. et h̄ ꝓbauerãt co-
ram ciuib⁹ vrbis iſti⁹. tradebat̃ eñ ad occi-
dẽdũ. Sic hodie iſti q nõ habẽt vſuꝫ ratio-
nis: ſicut pueri. furioſi ⁊ ĩſenſati defẽdũtur ĩ
eccl'. vñ augu. ĩ li. qſtionũ vete. ⁊ noui. teſ.
de his dicit. Aliquos ſcim⁹ ſubito dmẽtes
factos ferro ĩiuſte ⁊lapidib⁹. morſib⁹ mltis
nocuiſſe. quoſdã etiã occidiſſe. captos aũt
induſtria ⁊ iudicijs oblatos mime reos fa-
ctos. eo ꝙ ñ voluñtate. ſ impellẽte vi neſcia
q hec geſſerit neſciẽtes. quõ eñ re⁹ cõſtitui-
tur. q neſcit qd fecit. R. Secũdo mõ ſunt
qdã actõnes imanẽtes. q exiſtũt ĩ ſolo affe-
ctõe cordis. q ſi facultas. ſubſtãtie tẽporis
ſcãdali ⁊ hmõi nõ obſtarẽt ducerent̃ in op⁹.
He eñ affectõẽs ſi ꝯ deũ ſunt. qꝛ deliberate
mortaliter aiaꝫ ĩficiũt ꝯpuis ꝑue ⁊ nulli⁹ no-
cumẽti nob̃ videãtur. De qb⁹ ſap. i. ꝑuerſe
cogitatõẽs ſepãt aiaꝫ a deo. Jdeo in figura
dicit̃ cañ. ij. Capite vlpeclas ꝑuas. q demo-
liũtur. qd ĩtelligere põt ꝑ vulpeclas ꝯgruẽ-
tius ꝙ cogitatõẽs ⁊ affectõẽs male cordis
q licet ꝑue ſint reputatõe. tñ ſicut vulpes vi-
neã. ſic ipſe dolo ⁊ fraude aiaꝫ ⁊ ṽtutes ei⁹
demoliũtur ⁊ deſtruũt. S. Sed dicis
quõ cogitatõ cordis tñ põt aiaꝫ mortaliter
ĩficere. cũ iaco. dicat. ij. c. Peccatũ cũ ꝯſum-
matũ fuerit. ſcꝫ ope generat mortẽ. Jllõ aũt

qd latet ſolũ in corde. nõ ẽ adhuc cõſũma-
tuꝫ. dico ꝙ ꝑ peccatũ dicit̃ fore ꝯſummatũ
⁊ mortale. qñ ſolũ ĩdeliberato cõſenſu ꝑfici-
tur. Sꝫ quõ hoc fiat. notãdũ ꝙ ſicut mal⁹
iudex q munerib⁹ corrũpitur vt ad ꝑtẽ mi-
ſtã ſe incliet. et ꝓ ea determinet. Sic etiã vo-
lũtas hoïs appetitu ſenſitiuo allicit̃ et cor-
rũpitur. vt illicita ꝯ dictamẽ recte rõis deter-
minet et aſſentiat. Sũt eĩ virtutes aliq ĩ no-
bis itellectuales. ſm qs aſſilamur angel. et
alie virtutes aiales qb⁹ brutis aſſilamur. et
inter illas diſcordia occurrẽte de aliquo bo-
no dlectabili ꝑ cognitõꝫ. qꝛ vires aiales dĩ-
ctãt illõ ꝓſeq. eo ꝙ corpi videatur expediẽs
vires aũt itellectuales dictãt illõ eẽ fugien-
dũ. eo ꝙ aie repugnet vl' eã retardat a ſeruitio
dei. et qꝛ voluñtas ẽ dña et iperatrix in regno
aie. vires aiales et ſenſitiue ſerue et ancille.
iõ corã ipa ventilat̃ illa cã. et prudẽtia car-
nis aduocata viriũ ſenſitiuaꝝ. allicit eã vt
ipaꝫ determiet ꝓ ea allegando ſcripturã. o.
bona delectabilia ſunt ꝓſeqnda qꝛ ad h̄ ſũt
facta. Juxͣ illõ ps. Delc me dñe ĩ facti. Pru-
dẽtia vo ſpũs q ẽ aduocata viriũ ſuperioꝝ
rñdet. d. ꝙ magis itẽdẽdũ ẽ legi diuie. qͣ ali-
cui corpee dlectatõi. ſic ps. dic. Memor fui
dei et delec. ſum. ĩ cantũ ꝙ deſecit ſpũs me⁹.
Qñ nũc voluñtas eſt recta: determiat ꝓ parte
viriũ iſtaꝝ ſupioꝝ. h̄ delectabile carnis ſub
pena mortis eterne eẽ fugiẽdũ. d. Si ſm
carnẽ vixeritis moriemi. Si aũt ꝑ appetitũ
ſenſitiuũ fuerit corrupta tũc determiat ꝓ ꝑte
viriũ ſenſitiuaꝝ h̄ eẽ ꝓſeqndũ. nec de deo eſ-
ſe curãdũ. et qꝛ voluñtas ſe in determiatõẽ a-
uertit a deo. et etiã a dictamie rõnis. et ꝑ de-
liberatũ ꝯſenſuꝫ iclinat ſe ad h̄ qd ẽ iuſtũ
et malũ igr ꝯmittit ĩ auerſiõẽ illa peccm mor-
tale lꝫ nuꝙ exeat ĩ op⁹. T. Tercĩo ſunt ac-
tiõẽs q ĩ corde radicãt. et deliberato aio tẽ-
pore ſuo ĩ op⁹ ꝓducũt. Hec eĩ ſi ſunt ꝯ legẽ
dei grauioꝛs ſunt et pctã mortalia. ſi ꝯ conſi-
lia venialia. Et qꝛ op⁹ ſupaddit̃ voluntati:
grauiores ſunt et magis nociue. vñ aug. de
tri. xiij. c. v. Mala iqt voluntate ſola quiſꝗ
miſer efficitur. ſ miſerioꝛ poteſtate. q deſide-
riũ male voluñtatis ĩpletur. Sꝫ qrit̃ an vnũ
pctm̃ mortale ĩ ope cõpletũ ſit grui⁹ altero.
et videt̃ ꝙ nõ. qꝛ qdlibꝫ eorum ẽ ĩfinitũ. et
vnũ ĩfinitũ nõ ẽ mai⁹ altero vt hr. i. de celo
et mũdo. ergo vnũ nõ ẽ grui⁹ altero. Cõtra. qꝛ
vnũ punit̃ grauı⁹ altero. igit̃ eſt mai⁹ altero

2c. Dico φ mortale pctm̄ intelligitur finitū
vl' infinitū. vl' rōne obiecti puipēsi. seu illi⁹
qui offenditur. et sic qdlibȝ pctm̄ mortale ē
infinitū. qꝛ peccās mortalr auertit se a bo-
no infinito .s. deo. et ceteris pib⁹ tāto grauioꝛ
est offensa. q̄nto maioꝛ ē ille qui offenditur
et sic qdlibȝ pctm̄ ē īfinitū siue volūtatis si-
ue opis nec vnū excedit alterū. Alio modo
potest intelligi īfinitū īfinitate acı⁹ ſm īten-
tōēȝ. et sic nullū pctm̄ ē infinitū. et ita vnū
potest esse grauı⁹ altero. et sic bene acı⁹ pec-
cati ītendit volūtatē qd etiā ē grauı⁹ pecca-
tuȝ cordis 2 opis simul. φ sit solū peccatū
cordis. Tertio mō pōt intelligi īfinitū φtū
ad appciatōȝ 2 detestatōȝ. sic φ pri⁹ debuis-
set detestari 2 respuere. φ cōmittere illud pec-
catū. et plus debuisset appciari caꝝ. vel nō
esse odiū a deo p peccatu. φ infinita alia si
essent. Et illo pmo modo ōme pctm̄ mor-
tale est īfinitū. qꝛ auertit se a bono qd debȝ
infinite appciari. et pcius infinita respuere.
ab illo se auertere. Quarto mō pōt intelligi
φtū ad extēsiuā īfinitatē pene vel punitōis
debite peccato. et ōme mortale ē infinitū in-
finitate pene. qꝛ sibi debeꝛ punitō īfinita 2
eterna. et sic nō ē pportō īter peccatū morta-
le 2 veniale. Quinto mō pōt intelligi īfini-
te pene 2 punitōis debite intēsiue: et sic pec-
catū mortale nō ē īfinitū et vnū pōt esse gra-
uius altero. qꝛ punitur intensius altero. Ad
rōnem in oppositum. patet ex dictis quid
dicendum sit 2c.

Feria quinta post Oculi.

Surgēs ihesus
de synagoga intrauit ī domū sy-
monis. luce. iiij. ¶ Scdm
qd astrologi dicūt. Sol cōtinue moueꝛ. vel
ab oriēte ī occidēs vel ecōtra. et nūφ q̄escit
2 cū venerit ī leonē: ē ī ppria domo. et maxi-
me viuis. cū aūt exit 2 cōiūgit se cū altero
beniuolo planeta. sicut ē ven⁹ 2 mercuri⁹.
cū eo opatur beniuole si aūt cū maliuolo cō-
iūgatur. sicut ē saturn⁹ mars. nō mali secū-
dū naturā. ſꝫ ſm effectū tēpat maliciā coꝝ.
Sic pfect⁹ bō cōtinue moueri debȝ de vir-
tute ī virtutē. nec q̄escere nec stare. qꝛ ſm grego.
in via dei stare ē retrocedere. Si igiꝛ ē ī do-
mo .i. eccl'ia. q̄ ē dom⁹ ppria oīm fideliū. d-
bet oratōi 2 ɔtēplatōi vacare feruētissime.
si φ cū bonis debet eos cōfortare. et opib⁹
pietatis consolari 2 bn̄ici. et malos corre-
ctione fraterna tpare. et a malo cohibere. sic
in cōtinuo exercitio vel ascēdēdo ad deuȝ p
cōtēplatōēȝ. aut descēdēdo ad pximū p cō-
passiōem esse debet sicut etiā scribit dn̄s bo-
nauē. de seraphico viro patre nostro franci-
sco. c. de stigmatib⁹ sacris in eius legenda.
Nos inquit erat angelico viro francisco.
nūφ ociari a bono: q̄npoti⁹ istar spūuȝ sup-
noꝝ ī scala iacob. aut ascēdebat ad deū. aut
descēdebat ad pximū. sic etiā vt hēꝛ ex de re-
mūeratōe. nisi cū pudē. xps legislatoꝛ nūc
ascēdebat ī mōtē. vt ibi gratiā dn̄i cerneret
cū maiori libertate. nūc vero descēdebat in
castra. vt cū vtilitate maiori necessitatibus
ppli pui deret. qd etiā notāt verba thematis
2c. φ postφ in synagoga iudeos docuisset
oratōi vacaret. pximo surrexit 2 domū sy-
monis introiuit. vt ibi ex cōpassione febrici-
tātē sanaret. Dicūt igiꝛ vba thematis. Sur-
gens 2c. ¶ Queriꝛ an q̄s possit simul
hēre vitā cōtēplatiuā 2 actiuā. ita φ vna nō ī-
pediat alterā. Et videꝛ φ nō. qꝛ vnū ɔrioꝝ
īpediꝛ p aliud. sed vita actiua 2 ɔtēplatiua
videꝛ ɔrietatē hēre adinuicē. qꝛ vita actiua
occupaꝛ circa plurima. vita aūt cōtēplatiua
cōsistit ad cōtēplādū vnū. Cōtra grego. vi.
mora. dic. Qui cōtēplatōis arcē tenere desi-
derāt. pri⁹ se ī cāpo p exercitiū opis pbēt. re-
spondit. s. tho. scda scde. q. clxxxij. φ vita
actiua pōt cōsiderari φtū ad duo. Uno mō
φtū ad ipm studiū 2 exercitiū exterioꝝ acti-
onū. et sic manifestū ē φ vita actiua īpedit cō-
tēplatiuā in quātū īpossibile ē φ aliq̄s simul
occupeꝛ circa exteriores actōes. et diuine ɔtē-
platōi vacet. Alio mō pōt considerari vita
actiua φtū ad hoc. φ interiores aīe passiōes
cōponit 2 ordiat. et φtū ad h̄ vita actiua ad
cōtēplatōēȝ pmouet q̄ īpediꝛ p iordiatōem
exterioꝝ passionū. Et de illo loq̄tur beatus
grego. di. Cuȝ cōtēplatōis arcē aliq̄ tenere
disiderāt: pri⁹ se ī cāpo p exercitiū opis pbēt
vt solicite sciāt. si nulla iā mala pximis iro-
gant. ſꝫ irrogata a pximis eq̄nimiter portāt
si oblatis bonis tēpalib⁹ nequaφ mēs leti-
cia soluitur si subtractis iam nō nimio mero-
re sauciātur aut deinde ppendāt. vt cuȝ ad
semetipos introrsus redeūt. in eo φ spūa-
lia rimātur nequaφ secū rerū corpaliū vm-
bras trahant vt fortasse tractas manu discre-
tionis ambigāt. Et hoc ergo exercitiū vite

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

actiue cõfertur ad cõtemplatiuã qđ quietat interiores paſſiones. ex q̄bus fantaſmata ꝓueniūt. ꝑ que cõtẽplatio ĩpeditur. Et patet ꝑ hoc ad argumentū qđ ꝓcedit q̄tū ad ipſam occupatõez exterioꝝ actuū nõ aūt q̄tū ad effectū q̄ eſt moderatio paſſionū. Y

Queritˀ ſecūdo q̄ ſit maioris meriti. dicˀ tho. ꝙ cū caritas ſit radix merẽdi. et cõſiſtat ĩ dilectõe dei ꝛ ꝓximi. Diligere deū ſm̄ ſe ē magis meritoriū q̄ ꝓximū. et ideo illud qđ directius ꝑtinet ad dilectõez dei magis ē meritoriū ex ſuo genere. q̄ illud qđ directius ꝑtinet ad dilectõz ꝓximi ꝓpter deū. vita autẽ cõtẽplatiua directe ꝛ imediate ꝑtinet ad dilectõez dei. Dicit eñ augu. xix. de ci. dei ꝙ ociū ſanctū. ſcꝫ cõtẽplatiue vite q̄rit caritas veritatis. ſcꝫ diuine cui potiſſime vita cõtẽplatiua inſiſtit ſicut dictū eſt. Vitra aūt actiua ordĩatˀ directꝰ ad dilectõz ꝓximi: qꝛ ſatagit circa freq̄ ẽs miſteriū. luce. x. Et idõ ex ſuo genere vita contẽplatiua eſt maioris meriti q̄ actiua. Et hoc ē qđ grego. in. iij. omelˀ. ſup ezech. dicit. Cõtẽplatiua maioris ē meriti q̄ actiua. qꝛ hec in vſu p̄ſentis opis laborat illud. quo. ſ. neceſſe ē ꝓximis ſubuenire. illa vero ſapore ĩtimo venturam iam req̄ꝫ deguſtat. ſcꝫ in cõtẽplatõne dei. põt tamẽ cõtingere. ꝙ aliq̄s ĩ opibꝰ vite actiue plus meretˀ. q̄ aliq̄s ĩ opibꝰ vite cõtẽplatiue. ſi ꝓpter abūdãtiã puta iã diui amoris vt eiꝰ volūtas iplcatˀ ꝓpter ipiꝰ glīaꝫ ĩterdū ſuſtiet a dulcedĩe diuine ꝯtẽplatõis ad tpˀs ſepari. Sicut apl's dicebat Roma. ix. Optabam ego ipſe anathema eſſe a xp̄o ꝓ fratribꝰ meis. Qđ exponẽs Criſ. in li. de cõpūctõe dicit. Ita totam mentẽ eiꝰ dimerſerat amor xp̄i. vt etiã hoc qđ ei p̄ ceteris oibꝰ amabilius erat eſſe cū xp̄o: rurſus idip̄m. qꝛ ita placeret cõtẽneret. Z Quãtū aūt ad cõtinuatõez euãgelij heri dictū fuit. quõ pueri debẽt coꝝ parẽtes tractare. hodie q̄uo xp̄us de ſua clemẽtia nõ ceſſat lãguẽtes curare ꝛ ſm̄ hoc tres ſunt partes euãgelij.

In prima parte notatˀ loci notabilis mutatio. ibi. Surgẽs ihs de ſynagoga ꝛc̄.

In ſecūda xp̄i cõmẽdabilis miſeratio. ibi. Cum aūt ſol occidiſſet.

In tertia mūdi miſerabilis deteſtatio. ibi. Facta autem die ꝛc̄.

Quantum ad pri

mam partem eſt ſciendū ſecūdū Nico. de li ra. Synagoga erat locus vbi cõueniebãt legiſꝑiti ꝛ oĩs pp'ſus ad audiẽdã doctrinã legis. maxĩe diebus ſabbatoꝝ: ĩ q̄bꝰ diuinis erat vacãdū. Et ideo tali loco ꝛ tẽpe docebat xp̄s. qꝛ erãt cõueniẽtia doctrine eiꝰ. Et ſurgẽs de ſynagoga vbi docuerat. introiuit ĩ domū ſymonis petri. vt ibi acciperet refectõnẽ poſt laborẽ. Ibi recūbebat ſocrus. i. mr̄ vxoris petri febricitãs. q̄ curata a xp̄o cõtinuo ſurrexit et miſtrabat eis. A Moraliter ē notãdū. ꝙ ꝑ iſtã febricitãtẽ itelligere poſſumꝰ pſonã ſitibūdã ad trãſitoria ꝛ calidã q̄ quãto magis abūdat tãtomĩꝰ ſaciatˀ appetiꝰ: illa ĩfirmatˀ ꝛ ſerua facta ē. q̄ oĩa libera eſſe deberet ſup res vniuerſales. Nam vt dicit magiſter. ij. ſen. Oĩa ꝓpter hoĩem facta ſunt. hõ aūt ob aliud cõditꝰ nõ ē. niſi ꝓpter diuinã bonitatẽ. et creatˀe rationalis vtilitatẽ: vt ſcꝫ ſummū bonū itelligeret. itelligẽdo amaret. amando poſſideret. et poſſidendo fruetˀ. nõ ꝙ deus indigeret creature rationalis officio. ſed vt ipa creatura deo ſeruiret. cui ſeruire regnare ē. hec ille. Cūꝫ igitur hõ creature ſeruit. amittit libertatẽ. q̄ inꝑciabilis res ē. vt hetur. ff. de regu. iur. l. libertas. ꝛ more eſau vẽdidit primogenita ꝓ lẽtibꝰ. i. modica delectatõe tranſitoria: nec ſinẽ attingere põt vltimū. ſcꝫ deū ad quẽ naturaliter iclinatꝰ ē. B Et ideo bene dicitˀ infirmꝰ ſeruꝰ. et iacere ĩ lecto ſordido. et ĩ ſterq̄linio oĩs feditatis: hic aduenĩete xp̄o ꝑ graciã cooꝑantẽ debet cõtinuo.

Surgere ꝑ terrenoꝝ cõmodaꝫ abdicatõem.

Seruire xp̄o ꝑ ſinceriam deuotõem.

Subſiſtere in bono ꝑ cõſtantẽ adheſioneꝫ.

Nam hõ volẽs ab ĩfirmitatibꝰ huiꝰ mūdi ꝑ graciã dei ſuſcitari. et libertati reſtitui. debꝫ ſurgere ꝑ affectū ab oibꝰ terrenis. et ea ſpnere. Ad hoc manuducitˀ ꝑ naturã. nã oĩe qđ eſt ĩ natura ſub rotali curſu. i. ſuū primū modū originis rotatˀ. Cum ergo in primordio originis aĩa ſit ſicut tabula raſa in q̄ nihil ē depictū. ij. de aĩa. Ideo ad illaꝫ nuditatis formã habet inditam potentiam veniendi. Ex hoc ergo cauſatur: ꝙ homo ſenex reruꝫ obliuiſcitur. ꝛ quaſi puer finaliter efficitur. eo ꝙ in rota ſic reuoluitur. ꝛ pūcto inceptionis ſic appropinquat. Secundo hoc claret. Nam cū omia diuinū eſſe appetant: ꝛ ip̄m ſit quedã forma nõ formata. ſed forma oim

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

formatoꝝ. ſecūdū augu. de ṽbis dn̄i ſermo
ne. xxxviij. Et ꝓpter nuditatē diuini eſſe di
cat dyoñ. de di. no. c. v. Etem̄ de⁹ neq₃ erat
neq₃ ē. neq₃ fact⁹ ē. neq₃ fit. neq₃ fiet. ma⸗
gis aūt neq₃ ē id cū diuinū eſſe ſit tānuduz
et ſegregatū. ab oī eo qd̓ dici pōt ꝛ oīa diui
num eſſe appetāt ꝛ illi aſſimulari: cōcurrēs
inditū habet cūcta ſpnere. et ſe a ſe ꝛ oībus
ſegregare. Sed dicis. ſi de deo nō dicit̄ pro
pter ſui abſtractōēz eē. de ipo p̄dicat̄ nō eſſe
Reſpōdeo negādo. nā illud qd̓ ē ſup ens.
ſup vitā. ſup ſubſtātiā. nō pōt cogitari non
eſſe. vt inqt anſel. cōtra iſipiētē dicētē i cor⸗
de ſuo nō ē de⁹. et ideo q̄uis de deo nō p̄⸗
dicetur eſſe nō tn̄ de ipo p̄dicatur nō eſſe. cū
ſit ſup eſſe. q̄uis hoc iter cōtradictoria me⸗
diū eſſe videat̄ ſonare. hō igit̄ cū ſit a natu
ra manuducat̄ ad oīmodā nuditatē. et ꝓpri
am libertatē ſeq̄ debȝ iſtiͣcuū nature ꝛ de⸗
ponere oia ꝑ effectū ꝛ obliuiſci. vt nudus re
uertat̄. vn̄ ꝛ nud⁹ exiuit. Hoc neceſſariū eſt
q: ſi voluerit dō cōiūgi q̄ ſimplex ē oportet
cū q̄ m̄ltiplex ē ſup qodā deponere ꝛ obli⸗
uiſci fundari. vt etiā ſimplex efficiat̄. Jdeo
inqt frater egidi⁹ de depſitōe. Si mille ānis
viueret hō nec hēret aliq̄d facere ext̄ os ſuū
ſatis haberet facere itra i corde ſuo. nec poſ
ſet ad cōplemētū ꝑfectū venire tātū haberet
facere itra ſemetipm̄. C. Sȝ q̄rit̄ an hō
ꝑ appoſitōēz coꝝ q̄bus caret. vel depditōēz
coꝝ q̄ habȝ plus ſue ꝑfectioni appropinq̄t.
Dico q̄ pl⁹ ꝑ depoſitōēz coꝝ q̄ i ſe ē ꝛ in ſe
tenet. Nam hō i mō hūano ē diſſimilis deo
et de⁹ ſe nō dat niſi ſeruo ſuo ſimili. idō hūa
na deponere videt̄ neceſſariū fore. Exēplo
aūt patȝ. q: pl⁹ valet depoſitō. Ubi em̄ al⸗
bedo eēt q̄tuoꝛ graduū. q̄ ꝑmixta foret tri
bus gradib⁹ nigredis talis iquā albedo nū
q̄ ꝑ appoſitōēz g̃duū albedis acq̄reret ſum⸗
mū gradū tā ꝑfecte. ſicut ſi demerent̄ grad⁹
nigredis. etiā ſi nihil apponeret̄. Sic i ꝓpo
ſito. hō em̄ q̄ mūd⁹ et pur⁹ eſſe deberet. ꝑmi
xtus ē g̃dib⁹ fomitis ex vulnere primoꝝ pē
tuȝ. et ē ſimplicit̓ puritati diſſimilis. ideo ꝑ
ablatōēz āpli⁹ ꝓficeret q̄ ꝑ appoſitōēz eius
ꝑfectō creſceret. Secūdo hō ōbet ſeruire cri
ſto. ad hoc etiā natura dirigit. Nā cū de⁹ ſit
finis oīm. et i quo oia bona cōtinēt̄ ad illū
finē nitit̄ hō ꝑuenire. et in bono ꝑticipari ꝛ
cōſolari. Ad quē tn̄ ſine medio ꝑuenire nō
poteſt. q̄rēdo media ꝑcūctat̄ m̄lta ꝛ ſcire cu

pit ꝛ ſub modo rote de vno voluitur in ali
ud. Et q: ſimul oīs vias ſcire ꝛ cūctari nō
poteſt q: vnā hītam dimittit et icboat aliā
vn̄ ait tuli⁹ i li. iiij. tuſcul̓. Socratem plato
nemq₃ vltimas terras illuſtraſſe. ſcȝ ad inq̄
rendā ſapiāz. et h̄ ad ſenectutē. Et idō hiero.
in epl̓a. xxxiiij. inq̄t. Socrates. xcix. ānos
in docēdi ſcribendiq₃ doloꝛe laboꝛē cōple⸗
uit. Hic nāq₃ laboꝛ quo queritur bonū et fi
nis q̄ de⁹ ē ſeruitus eſt dei. q̄ homī natura⸗
liter indit⁹ ē. D Sed dicis. hȝ vn⁹ hō
plus a natura. q̄ ſit virtuoſus laboratoꝛ q̄
ali⁹. Dico q̄ ſic. mēſurando penes incliatio
nes. non aūt penes operatōēs. q: ſi oīs ho
mines ex natura ſint pares. inclinatōēs aūt
plures ad ipas virtutes hȝ vnus pl⁹ q̄ ali⁹
vt ſub venere et iuiqne nati pl⁹ ceteris ſunt
virtuoſi. Sȝ reuera virtutū opa ex hoīe non
ſunt. ſed ſunt dei dona. q̄ propter inq̄t aug.
in ſmone de patiētia. ſ. iiij. ver. q̄rit. Aug. ō
nō hn̄te caritatē et tamē patiam hn̄teȝ timo
re gehēne de verberib⁹. vincul̓. fame et hu⸗
iuſmodi an illa patiā ſit dicēda donū dei:
et dicit q̄ ſic. Diſtinguēdo tn̄ de donis filio
rum ſup celeſtis hiͤrlm̄ q̄ libera ē. et d̓ donis
datis filijs cōcubinaꝝ. q̄b⁹ iudei ꝛ alij infi
deles cōpant̄. q̄bus etiā munera dei dant̄.
Et allegat illō de yſaac et yſmahele. eijce
ācillā ꝛc̄. Quo facto ꝛ yſaac i hereditate cō
ſtituto. etiā alij filij cōcubinarum eius mu
nera acceperūt. hec ille. Silr̄ dicit beat⁹ aug.
cōtra Julianū. Quod cōtinētia et iuſticia i
infidelibus ſunt dei dona. Et idō qd̓ ſuperi⁹
dictū eſt. ampli⁹ ad inclinatōēs q̄ ad opa ē
reſtrigēdū. tn̄ ſtricte loquēdo oīa opera vir
tuoſa nō ſunt ex hoīe. ſed dei dono. Quia
igit̄ hō fidelis a natura ducit̄ i dei ſeruitutē
cū ei⁹ opa ſint caritate formata ꝛ meritoria
vltimi finis: et optimi boni diligēter fuire
debȝ coopante gratia. cū ifideles cognoue
rint tantū laboraſſe i ṽtutib⁹ ſine merito vi
te eterne. E Sed dicis. coopat̄ ne na⸗
tura ipi grē. vt eo falici⁹ ſopa ardua ꝑficiat.
Dico q̄ ſic. quo ad incliatōēs. et iclinatōēs
faciūt facilitatē vel ꝓmptitudinē. Prompti
tudo ergo facit. q̄ min⁹ de reſiſtētia ad act⁹
bonos habȝ vn⁹ hō ex natura q̄ ali⁹. et am
pliori difficultate ſe vn⁹ vincit q̄ ali⁹ q̄uis
oīs hō ſe vincere valeat. eo q̄ tales incli⸗
natōēs vel diſpoſitōēs minime ſuos effectus
neceſſario modo inducant. Unde narratur

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſm collatõib⁹ patrū in coll'.xxxiiij.melonis
monachi. ꝙ Dyogenē q̄dam intuit⁹ dixit.
O oculi corruptoris puerorū in quē cū diſci
puli irruere vellent. ait. quieſcite o ſodales
ſum etenī. ſ᷑ cōtineo me.q.d. ſuꝫ pnus ꝛ i
clinatus ad talia. ſ᷑ me cohibeo. q̄ ꝑpter et
zephèrin⁹ deriſus ē. q̄ ex phiſonomia ſocra
tis vicia multa ſibi ineſſe iudicabat. ſocra
tes vero reſpōdēs dixit illa ſigna vera eſſe.
ſed ratõe a ſe deiecta fore. Ideo inq̄t tuli⁹ li.
iiij. tuſculanū q̄ſtionū. Quidā inq̄d a natu
ra dicūtur iracūdi vel inuidi a mala valitu
dine cū ſanabile tñ ē illō. ſcꝫ malū. J Sꝫ
oritur dubiū ex dictis. an plus merca᷑ i bo
nis actibus ſe vincēs. et cū difficultate ꝛ re
niſu opās. vl' cū facilitate ipos pficiens. re
ſpōde᷑ ꝙ difficltas ꝑueniēſ ex puitate amo
ris meritū nō auget. ſ᷑ diminuit. ſ᷑ difficul
tas ex magnitudie opis ꝑueniētis meritū
auget. vbi aūt cetera oia i duob⁹ paria ſunt
dēptis inclīatōib⁹. eſtio illū pl⁹ mereri. q̄
plus vincit. et ad ꝑpoſitū ampli⁹ iclīat⁹ exi
ſtit. Tercio debꝫ hō ſubſiſtere i bono. et con
ſtanter deo adherere h̄ etiā natura docet. Na
turale nāꝗ ē. ꝙ ſupiora ab iferiorib⁹ ñ mo
ueātur ſ᷑ viceuerſa. et q: hō naturaliter eſt ſup
cūcta creata. idō ipm mouere nō dbēt. Ex q̄
radice etiā phi aſſerebāt i ſapiētē triſtitiā ca
dere nō poſſe. Talis inq̄t ſeneca eſt ſapiētis
anim⁹ q̄lis ē mūdus ſup lunā illic nāꝗ ſp
ſerenū ē. ¶ Quapropter. li. iij. de ira i
quit ſeneca mouēs ad paciētiā ꝛ i mētus eq̄
litatē. dās exēplū de dyogene inq̄t. Nūq̄ cō
tumeliā tibi fecit aliq̄s maiorē q̄ dyogeni
pho ſtoyco. cui deriſo dicēti adoleſcēti ꝑter
ue ꝛ iſpuiſſet tūc leuiter ꝛ ſapiēter iq̄t. Non
quidē iraſcor. ſ᷑ dubito an iraſci oporteat.
hec ille. Mira huī⁹ fuit paciētia. iq̄t ſeneca
de ſocrate. Socratē et colapho ꝑcuſſuꝫ. ni
hil dixiſſe. q̄ moleſtū eſſe ꝙ neſciret hoīes
quādo cū galea ꝑdire deberēt. Multū ergo
dn̄abātur paſſiōib⁹. Sic etiā pfect⁹ hō q̄ mē
te deo adheſit. ita firmiter ꝑmanere debet.
ꝙ nec aduerſa nec ꝓſpa. neꝗ mors neꝗ vi
ta poſſit eū a dilectiōe ꝛ ſeruitio dei āmoue
re. Vñ ille digniſſimus aplus Ro. viij. di
xit. Cert⁹ ſuꝫ enī ꝙ neꝗ mors neꝗ vita. ne
ꝗ angeli. neꝗ principatus. neꝗ virtutes. ne
ꝗ inſtantia. neꝗ futura. neꝗ fortitudo. ne
ꝗ altitudo. neꝗ ꝓfūdū. neꝗ creatura alia.
poterit nos ſepare a caritate dei que ē i xp̄o

ih̄u dn̄o noſtro. Hic perfectus erat ſeruitor
et amator cōſtās. qui a nullo poterat cōmo
ueri. nec paſſionib⁹ interiorib⁹ nec exterio
ribus a deuotōe ꝛ caritate. Q̄ tamē hodie
quibuſdaꝫ fictis deuotarijs lōge eſt. ¶
Queritur ergo ꝑ q̄ ſigna poſſit pfectus co
gnoſci. Dico ꝙ exceptis alijs poteſt ſpecial
ter cognoſci ꝑ tria. Primū ꝙ oēs ſuos act⁹
faciat ex fūdo mūdo. ſ. hūilitate ꝓfūdiſſima
nec de ſe aliq̄d p̄ſumat. vel de ſuis actibus
cōplaceat. ſed eos dignos vt terra eos ab
ſorbeat eſtimat. q̄ ꝑpter q̄tuꝫ eſt ex ipo ꝛ ſu
is meritis. ſe ad ꝓfūdū inferni ponit. d. cū
beato Job. c. xvij dicēs. In ꝓfūdiſſimū in
fernuꝫ deſcendūt oīa mea. q̄cquid ergo ē
ſumme diuine gratie attribuit. Secūduꝫ ꝙ
oīa q̄ videt vel audit vel q̄cūꝗ q̄ ei acci
dūt. in nobiliori accipit. ſemꝑ meli⁹ cogitat
oīa quātū poteſt excuſat. nec enī moleſta᷑
de aliquo. neꝗ dolet. niſi q̄tuꝫ deprimi di
uinuꝫ honorē cōſpicit. Ex hoc ergo ꝙ oia
in nobiliori recipit. oīa ei accidētia. ſunt
in dei directōem ꝛ vnionē quedā incitamē
ta ꝛ iuuamēta. Tertiū talis hō ſtat in pace
vera ꝛ quiete. tam ſui q̄ aliorū oīm pater. Nā
mortuus eſt ſuipi⁹ ꝛ creaturarū oīm. quap
pter ſumma volūtas in eo operari pōt ſine re
miſſione ꝛ reſiſtentia. et illud eſt ſignū pfe
ctiſſimū q̄ propter inq̄t augu. Tu deus me⁹
cū ſis dn̄s. diu cogitauerā q̄liter tibi viuerē
ꝛ mihi fieres. ita ꝛ inueni ꝙ nō ē alia ad h̄
poſſibilis via. niſi vt oib⁹ moriar. et tu ſo
lus in me viuas. q̄eſcam vt opereris. taceo
vt te loquēte in me audiam. Hec ille.

Secunda pars in

qua notatur cōmēdabilis xp̄i operatio ꝛ mi
ſeratio. et hoc in miraculorū operatōe ꝛ cu
ratōe infirmorū. ibi. Cuꝫ ſol occidiſſet. id eſt
poſt occaſuꝫ ſolis. Poſtq̄ enī hoīes et rela
tis audierūt de xp̄o. q̄uo miraculoſe ſocrū
ſymonis curauerat. Oēs habētes infirmos
varijs langoribus ducebāt eos ad ipm. At
ih̄s ſingulis man⁹ iponēs q̄ſi nulli⁹ morbū
quātūcūꝗ fedū abhorreret. curabat omēs.
J Moraliter circa illā ꝑtem. inſtruimur.
ꝙ cognita dei pietate erga electos ſuos mlt
tiformiter oſtenſa. ſanādo ꝛ defendēdo ꝛ eli
gendo. in nullo diffidere debem⁹ ſed ſpera
re de eius miſericordia. ſi defect⁹ ꝛ lāguo
res noſtros ꝑ deuotionē ad eū duxerimus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ante mortem licet. ſimus ꝓpinqui mortis.
qꝺ notaꝛ̃ ꝑ occaſuꝫ ſolis vult nos miſericoꝛ
diter audire. et curare om̃s ⁊ nullũ ꝑire. dic̃
ãbro. de pe. di. i. aliȷ̃. cũ ibꝫ nõ reuocat ſua
beneficia. imo cumulo liberalitatis ampli
ficat. alias cauſa mortis diceretꝛ̃ et dãnatio
nis noſtre. Vñ vt hẽtur in cañ. di. lxxxiȷ̃. in
princi. Morte languẽtibꝰ ꝓbaꝛ̃ infligere. q̃
hoc cũ poſſit nõ excludit. Circa qꝺ dic̃. Jo.
an. ꝙ medicus debꝫ curare gratis infirmũ
paupeꝫ. ſꝫ ſi īfirmꝰ diues ē. et nõ vult dare
aliq̃d mẽdico. teneꝛ̃ eũ curare ſuis expẽſis. et
ſi cõualuerit: ꝛ̃petat expẽſas. et etiã ſi moria
tur eger põt adhuc obiȷ̃ci ꝙ cauſa pietatis
fecerit. niſi fuiſſet ꝓpinquꝰ infirmi. ſi aũt ꝓ
hibeat ſibi dari medicinã. põt medicus iui
tũ eũ curare. et poſtea ſibi cõpetit actio. Sic
ad ꝓpoſitũ. Deus qui ē medicꝰ aĩaꝝ. q̃ põt
et ſcit nos curare a lãguoribus nr̃is tẽpora
libus ⁊ ſpũalibus eſſet cauſa mortis et dã
natõis. ſi nõ curaret qꝛ noſcit nos eſſe pau
pes ⁊ infirmos. nec poſſe ſibi recõpenſare.
Quare ps̃. dixit. Miſerere mei dñe qm̃ infir
mus ſuꝫ. ⁊c̃. igiꝛ̃ ipſe ex ſua pietate: ſuccurrit
noſtris miſeriȷ̃s et lãguoribꝰ. et nouis mor
bis: noua remedia adhibet. Juxͣ illꝺ qꝺ hẽ
tur. ff. de vẽtre īſpiciẽdo. l. i. in prin. nouis
rebus nouũ remediũ ē adhibẽdũ. et ſic no
ſtre ignorãtie ſubuenit ꝑ ſuã ſapiẽtiã. infir
mitati ꝑ potẽtiã. malicie ꝑ clemẽtiã. vt con
traria cõtrariȷ̃s curet. K Debemꝰ igiꝛ̃ ī
ſtar morboſi ſibi oſtẽdere ꝑ peccata habere.
Figuram mõſtruoſam et morboſam.
Dare vocem lugubrem ⁊ lacrimoſam.
Veſtem debilem ⁊ doloroſam.
Hec eñ tria ſm̃ ph̃m. iȷ̃. rethor. mouẽt ad cõ
paciendum. Nam primo peccator debet
ſe oſtẽdere habere figurã mõſtruoſaꝫ ⁊ mor
boſaꝫ. Videmꝰ eñ ꝙ pauperes volẽtes mẽ
dicare ſi q̃ habẽt mẽbra mõſtruoſa ſeu mor
boſa oſtẽdũt medicis ſiue his a q̃bus ſpãr
ſe iuuari. et vt hoc meliꝰ fiat: arte vel caute
la quãdoqꝫ effectꝰ effigurãt: quos nõ habẽt
Sic ſpũaliter loquẽdo peccator q̃libꝫ in fi
gura ē mõſtruoſus. Nam aliq̃ aĩam ſuã fa
ctaꝫ ad dei imaginẽ ꝑ dolũ ⁊ fraudulẽtiaꝫ
trãſmutanꝛ̃ in vulpẽ. aliq̃ ꝑ rapacitatẽ mutã
tur in leones. aliq̃ ī porcos ꝑ luxuriã. aliq̃
in volucres ꝑ īſtabilitatẽ. aliq̃ ī ſerpẽtes per
adulatões ⁊ detractões. et ſic de aliȷ̃s. ꝓut
docet boetius. li. iiȷ̃. de cõſo. ꝓſa. iiȷ̃. vbi di

cit. Euenit vt transformatuꝫ vitiȷ̃s videas
hoiem eſtimare nõ poſſe. et de hoc multis
exẽplis poſitis dicit. vt q̃ ꝓbitate dẽſerta hõ
eſſe dẽſierit. cũ in diuinã cõditõꝫ tranſire nõ
poſſit. vertaꝛ̃ ī beluã. hec ille. Et de talibus
ſcribiꝛ̃ roma. i. Mutauerũt gl̃iam īcõmuta
bilis dei ī ſimilitudinẽ corruptibilis hoīs.
et volucrũ et q̃drupedũ. Iſtos eñ mõſtruo
ſos peccatores ſtatī dyabolꝰ occideret niſi
obſtaret diuina clemẽtia ⁊ miſericordia. treñ.
iiȷ̃. Miſericordie dñi multe. qꝛ nõ ſumꝰ cõ
ſumpti. qꝛ nõ dẽfecerũt miſeratões eius. Jd
circo mõſtruoſitatẽ peccatoꝝ dẽponamꝰ ꝑ cõ
tritõeꝫ. et oſtẽdamꝰ deo ꝑ cõfeſſiõeꝫ. et ſtatī
ꝑ factũ miſericordie ſue ſalui erimꝰ alias ñ. ꝓ
uer. xxviiȷ̃. Qui abſcõdit ſcelera ſua nõ diri
getur. q̃ aũt cõfeſſus fuerit ⁊ reliq̃rit ea mi
ſericordiã cõſeq̃tur. L Secundo pctõr
morboſꝰ dꝫ ad deũ medicũ clamare et expri
mere vocẽ lugubrẽ ſic̃ videꝰ mẽdicãtes pau
peres ad alios hoīes clamare ꝓ ſubſidio. ſic
etiã fecerũt leproſi. de q̃bus diciꝛ̃ luce. xviȷ̃
ꝙ eleuauerũt voces di. Jhu ꝑceptor miſere
re noſtri. Spũaliter loquẽdo q̃libꝫ peccator
eſt valde pauꝑ ⁊ īpotẽs. qꝛ ē priuatus ipſo
deo q̃ ē om̃e bonũ oīs fortitudo nr̃a. ſm̃ qꝺ
etiã ps̃. dixit ad dñm. Tu es fortitudo mea
et refugiũ meũ. ideo ad deũ debemꝰ clama
re. vt de ſua potentia velit ſubuenire noſtre
infirmitati. et īpotẽtiã curare. Et ipſe ſtatim
vt piꝰ medicus manu tangit peccatorẽ ⁊ ī
mittit gratiã cõfortãtẽ. et ꝯfortat cor ad reſi
ſtendũ oībꝰ malis. Quare dicit apl̃s heb.
Optimũ ē gr̃a ſtabilire cor. qꝛ ſicut clipeus
et haſta defedũt ⁊ cõfortãt militẽ cõtra tela
hoſtis. ſic gratia dei cõtra tela hoſtis inimici.
M Sed q̃riꝛ̃. vtrꝫ hõ ī mortali pctõ poſſit
vincere īcurſionẽ hoſtis ſua potẽtia ſine au
xilio gratie. Dico ꝙ aliud ē vincere. et aliud
reſiſtere. Vincit q̃ ꝑ triũphũ ſuperior efficitur
hoſti. hoc nemo põt ſine gratia gratũ faciẽte
ſine qua etiaꝫ nemo põt a ſeruitute peccati
liberari. ꝑſiſtit aũt q̃ ſuggeſtioni hoſtis nõ
cõſentit. hoc poteſt hõ ſine illa gratia gratũ
faciente ꝑ ꝓpriaꝫ libertatẽ que cogi nõ põt
etiã ſi dyabolus ꝑmitteretur tota poteſtate
ſua inſurgere cõtra hoiem. imo etiã nec deꝰ
ſecũdũ aliquos cogere põt libertatẽ hominis
manẽte hoie. ſicut etiã īpoſſibile ē hoieꝫ eẽ
et nõ eſſe aĩal. Sed queritur. an ꝑ potẽtiaꝫ
libertatis ſue poſſit opari meritorie ſine gr̃a

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

auxiliante. Ad hoc reſpondendũ fuerũt ali
que hereſes. Una iouiniani. alia manichei
tertia pelagij. Iouinianꝰ ex eo: q̃ itellectua
lis natura ꝑ ſe inclinat̃ ad bonũ et honeſtũ
dixit hoiem de neceſſitate opari bonũ. Ma
nicheus vero ex eo ꝙ intellectualis nat̃a mo
uetur ſecũdũ ſenſuʒ ad appetẽdũ delectabi
le. dixit hoieʒ de neceſſitate facere malũ. S;
q: iſti voluerũt ab hoie li. arbi. tollere. Pe-
lagiꝰ volẽs hũc ſaluare. nimis ãpliauit ipʒ
di. ꝙ liberũ arbi. ꝑ ſe põt in q̃libet opus
meritoriũ ꝓpter magnã ſuã efficaciã. ſed q̃
excedit facultatẽ nature i illo li. ar. ñ põt niſi
per gratiã. S; q: ille opiniões ſunt heretice.
ideo fides catholica tenet viã mediã. ſ. ꝙ li
ber. ar. poſſit cadere ⁊ peccare ꝑ ſe. Surgere
aũt a peccato ꝑ ſe nõ põt. nec meritorie ſine
gratia opari. Ideo dicit augu. de natura ⁊
gratia. Sine gr̃a nec ĩfantes nec etate gran
des. nec ipij et peccatores ſalui fieri poſ-
ſunt. ¶ Tertio pctõr morboſus. volẽs
a deo curari. debet induere veſtẽ debilem.
Multũ eñ mouet ad miſerandum habitus
vilis et debilis. dũ a paupe ꝯportatur. Sic
ſpũaliter loquẽdo veſtis aie eſt corpus vile
noſtrũ et deforme ſm̃ q̃ beatꝰ Iob atteſtat̃
d. Pelle et carne veſtiſti me. Hec veſtis i cõ
ſideratõe noſtra debʒ vilis et corruptibilis
deferri. nec alicuius dignitatis et bonitatis
eſtimari. Sicut fecit rex niniue de quo hr̃
Ione. iij. ꝙ ſurrexit de ſolio ſuo ad p̃dica-
tõem ione. et abiecit veſtimẽtũ ſuũ. et idu-
tus ſacco. et ſedit in cinere ⁊ ciliti̇o clamãs
ad deũ ⁊ miſertus ẽ ei. ne faceret malũ q̃ ꝓ
miſerat. Sic nõ debʒ eſſe dignitas nec po-
teſtas hoĩs tãmagna. q̃ ipm̃ extollat i falla-
cem eſtimatiõʒ ſupbiꝰ. S; ſurgere debʒ ſiquã
talẽ habʒ ⁊ eã abijcere. et ſedere i cinere ⁊ ci
licio ꝑ cõtinuã memoriã. et cogitare vilitatẽ
ꝓpriaʒ. ꝙ debiliſſimꝰ et viliſſimꝰ eſt i egreſ
ſu. in ꝓgreſſu. et in ingreſſu. Ingreſſus eñ
lamẽtabilis. progreſſus miſerabilis. et egreſ
ſus inſtabilis. Uñ adrianꝰ impator quodã
interrogauit quẽdã phm̃. q̃d eſſet hõ. Et ip
ſe ꝑ tabulã ſcriptã reſpõdit. eo ꝙ nõ loque-
ret ꝑ hũc modũ. Hõ eñ ẽ mãcipiũ mortis.
hoſpes loci. viator tranſiẽs. Eſt eñ mãcipi
uʒ mortis. q: mortẽ nemo euadere põt. oẽs
eñ dies rapit et labores. et i fine ſcḋm ꝙ hõ
meruit. ſoluit. Et hoſpes loci. q: cito obli-
uioni tradit̃. licʒ cũ gaudio ſuſcipiat̃. et

de hoſpicio in fine exiens. nihil de rebꝰ ho
ſpitij ſecũ portat. Cuius i itroitu ſibi mlta fue
runt ꝓmiſſa. ¶ Propter q̃ q̃dã meri
cus ad ꝓpoſitũ ſic igt. v. Dic hõ q̃d ſpes. q̃
mũdo iocꝰ ĩheres. Quã pãnũ vilẽ ligneũq
cubile. Item ẽ viator trãſiens. q: hõ ſic ad
mortẽ ꝓperat. et cõtinue ad ipam mouet̃ ac
ſi maxio ĩpetu vrgeret̃. nã ẽ eñ cõtinue defi
nimꝰ eſſe ⁊ ad nõ eẽ tẽdimꝰ: et ꝑ cõſequẽs
potiꝰ a nõ eſſe q̃ ab eſſe denoĩari debemꝰ ⁊
cũ ſecũdũ phm̃. v. phicoꝝ motus ratõem ⁊
nomẽ ſortit̃ a termĩo ad quẽ ſeq̃tur igit̃ vili
tas hũana ꝙ nõ digne nomĩet̃. ſap. ij. Ex ni
hilo nati ſumꝰ. et pꝰ hᷓ erimꝰ tãq̃ ñ fuerimꝰ
q̃m fumꝰ ⁊ flatꝰ ẽ i naribꝰ noſtris. Et ratio
ibidẽ aſſignat̃. v. c. vbi ſapiẽs ad ꝓpoſitũ ta
les adducit ſimilitudĩes. ꝙ ſicut vmbra trã
ſit tãq̃ nũciꝰ ꝑcurrẽs. et tãq̃ nauis q̃ aquaʒ
trãſit cũ ꝑtranſierit nõ inueni̇t̃ veſtigiũ neqʒ ſe
mita: ſimiliter ⁊ auis q̃ trãſuolat i aere et ſa
gitta emiſſa i locũ deſtiatũ. nullũ argumen
tuʒ itineris relinq̃t poſt ſe. ex q̃bꝰ ſapiẽs cõ
cludit ſuã ĩtẽtõnẽ ⁊ ꝓpoſitũ di. Sic ⁊ nos
nati cõtinuo deſinimꝰ eẽ et virtutis q̃dẽ nul
luʒ ſignũ valemꝰ oſtẽdere. Et q̃bꝰ parʒ. ꝙ
ꝓ nihilo ſumꝰ reputãdi. etiã ſi aliq̃d ſumꝰ.
q: hoc modicũ ẽ. et q̃ modicũ eſt ꝓ nihilo
reputat̃. ex̃ de ſymo. c. Et ſi q̃ſtiones. et in.
vi. de reſcriptis. c. ſtatutũ. imo ariſto. ij. phi
coꝝ. loquẽs ad ꝓpoſitũ dicit ꝙ itellecꝰ no
ſter recipit illud. q̃ paruʒ diſtat. ac ſi nihil
diſtaret. ergo cõcludo de primo ab vlti. ꝙ
cũ parũ. et q̃ſi nihil ſumꝰ. ꝙ etiã ꝓ nihilo ſu
mꝰ reputãdi. hoc cõſidera et clama ad medi
cũ ſalutis. et miſerebitur tui ⁊c̃.

Tertia pars in qua

notat̃ deteſtatio mũdi ⁊c̃. Pro quo notãdũ
ꝙ poſt curatõʒ infirmoꝝ. xp̃s vt vitã mũda
nã ⁊ applauſuʒ hoim mũdanoꝝ fugeret et
etiam vitare fore oſtenderet. egreſſus de illa
ciuitate in q̃ illa miracula fecit. ſcʒ caphar-
naũ. iuit i locũ deſertũ. Moraliter notãduʒ
ꝙ caphanaũ dicit̃ ager pĩguedĩs ſiue cõſo
latõis. et deſignat mũdũ q̃ pinguis ẽ ĩi ini
quitate. et cõſolatiꝰ pctõꝝ carnaliũ. quẽ d
ſerere oportʒ quẽlibʒ volẽtẽ ſaluari. ſaltẽ ꝑ
diſplicẽtiã iniq̃tatis. et imitari xp̃m ad de
ſertũ. i. ſanctã ⁊ iuſtã vitã ⁊ aſperã fideliũ
opatõeʒ. ¶ Nã ſicut habemꝰ iſti. de re
rũ diuiſiõe. a deo ſentẽtialiter. ꝙ ſi duo viri

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ni cõtiguas habeant terras ſiue pomeria. et
vnã arborẽ ꝓpe cõfiniũ poſitã. arbor eius ẽ
in cui⁹ fũdo radicẽ egerit. Dicit̃ em̃ ibidẽ ꝙ
ratio nõ ꝑmittit. vt alteri⁹ arbor eſſe intelli⸗
gat̃. ꝙ̃ cui⁹ ĩ fũdũ radicẽ egiſſet. Et ſi arbor
que ẽ ĩ orto meo alteri⁹ terrã egerit vel ꝑſſe
nti ei⁹ arbor eſt. et nõ mea: ſi aũt ꝑtem mee
terre ꝛ partẽ alteri⁹ egerit: cõis ẽ. Sic de⁹ ꝛ
dyabolus duas terras ſiue habitatões cõ⸗
tiguas habẽt: de⁹ locũ iuſtoꝝ fideliũ. et cõ
gregatões religioſoꝝ: dyabol⁹ locũ ĩfideli
uꝫ pctõꝝ ꝛ cõgregatõeꝫ maloꝝ. Nũc arbor
media ẽ hõ ĩdifferẽs ꝑ liberũ arbitriũ ad bo
nũ ſiue malũ ſtatũ iuſtoꝝ ſiue maloꝝ. in cu
ius nũc ſtatũ radicẽ cordis ponit̃ viuẽdo ſe
cũdũ eũ. eius iudicat̃ eſſe. ſiue dei ſiue dya
boli. nec cura ꝙ trũc⁹ in vno ꝛ cor in altero
loco ſit. qꝛ ſm̃ hiero. vt allegat̃ d i. xl. Nõ ẽ fa⸗
cile. Nõ ſctõꝝ filij ſunt. q̃ tenẽt loca ſancto⸗
rũ. ſ꜡ q̃ exercẽt opa eoꝝ. Et grego. ibideꝫ nõ
loca vel ordĩes creatori noſtro nos ꝓximos
faciũt. ſed nos aut merita bona ei iũgũt aut
mala diſiũgũt aut ſepant. ℚ. Qui ergo
voluerit ſepari a dyabolo. et iũgi xp̃o. locuꝫ
nõ eſtimet materialẽ. ſ꜡ ſpũalẽ. et cordialiter
ſepet ſe a mũdanis malis. et adhereat xp̃o
ꝑ caritatẽ ꝛ iuſticiã. et vt mercedẽ accipiat.
Peccans peniteat.
Penitens proficiat.
Proficiens compleat.
Dico ergo primo ꝙ peccator dꝫ adherere xp̃o
ꝑ penitẽtiã. Deſertũ em̃ ſtatũ penitẽtie deſi⸗
gnat. ꝙ imitando xp̃m relictis mũdanis et
pctĩs. igredi debem⁹. vocãte xp̃o ꝑ aplm̃.
Eph. v. Imitatores mei eſtote ſicut filij ka
riſſimi. ſ꜡ heu hodie hãc p̃mã ĩuitatõꝫ ſeu vo
catõꝫ pauci adueniũt. durãtes ĩ pctĩs. quos
tñ quotidie expectat patiẽter. vt cõuertant̃.
vñ augu. de doctri. xp̃i. Si de⁹ patiẽs non
eſſet iã dudũ totũ mundũ annihilaſſet. Sed
qꝛ certe ſibi ꝓpriũ ẽ miſereri ꝛ ꝑcere. idõ ſemꝑ
reuocat errãtes ad peñiãtẽ. et h̃ q̃dẽ ĩpos al
liciẽdo ꝑ beneficioꝝ collatõꝫ. quẽadmodũ
pater filio offert pomũ vel nuces. vt ipm̃ ad
ſe reuocet. et paſtor oui ramũ viridẽ oſtẽdit
Sic de⁹ fidelib⁹ tẽporalia bona tribuit ꝛ ꝓ
mittit. vt ſequant̃. et fideliter ſuiãt illi. Iux
ta illõ qd̃ ſcribit̃ math. xxv. Vocauit ſuos
ſuos. et tradidit ill' bona ſua. bona ſua iq̃t. ſ.
bona aĩe bona fortũe et bona grẽ. h̃ em̃ oĩa
tradidit hoĩ ad ſuiẽdũ. vt his q̃ ĩ animicis
ſuiret̃ imitari deũ. ꝓpterea vt hõ ñ abutet̃ eis
oĩs creatura loq̃t ſibi trib⁹ vocib⁹. ſcꝫ ac⸗
cipe. redde. fuge. accipe beneficiũ gratãter.
redde debitũ. fuge ſuppliciũ. Prima voce
dicit celũ. miniſtro tibi lumẽ in die vt vigilet
tenebras in nocte: vt pauſes. Sol dicit ego
ad vtilitatẽ tuã facio eſtatẽ ꝛ hyemẽ ꝛ au⸗
tũnũ ꝛ mayũ. Et aer vitalẽ tibi ꝓbeo flatũ
et oĩe gen⁹ auiũ ad tuũ obſequiuꝫ. Terra
dicit. ego te porto ꝛ te nutrio. pane te cõfor
to. vino te letifico. fructũ ꝓfero. et mẽſaꝫ tu
am diuerſis aĩalib⁹ repleo. illa oĩa accipe a
nobis. Secũdo creatã altera voce admonet
d. Redde debitũ ꝓ oib⁹ iſtis ꝛ ſeruias deo
benefactori. et iniuriis cũ q̃ tãtũ adamauit
vt nos ꝓpter te faceret. oĩa ei ſubiecit ſub pe
dib⁹ tuis et ĝ redde debitũ vt deũ diligas
et iniuriis. Tertia vox dicit. fuge mũdũ. fu
ge pctm̃. fuge ſuppliciuꝫ eternum. qd̃ ſi nõ
feceris: dicit ignis a me cõbureris. aq̃ a me
ſubmergeris. terra a me abſorberis. infern⁹
a me deglutieris. Scd̃o penitẽs debꝫ adhe
rere xp̃o. et ꝑficere ĩ penitẽtia. vñ exo. v. De⁹
hebreoꝝ vocauit nos. vt eam⁹ viã triũ die⸗
ruꝫ ĩ ſolitudĩe: ꝛ ſacrificem⁹ dño deo noſtro
de⁹ ĩq̃ã hebreoꝝ vocauit nos ad imitatõꝫ
filij ſui. ſcꝫ vt eam⁹ ꝛ nõ ſtem⁹ aut retroce⸗
dam⁹. qꝛ ezech. iij. de hmõi ſcribit̃. Si cõ⸗
uerſus fuerit iuſt⁹ a iuſticia ſua et fecerit ini
quitatẽ in pctĩs ſuis morietur. Eam⁹ igit̃
viã triũ dieꝝ. ſcꝫ ꝑ viã cõtritõis. cõfeſſiõis
et ſatiſfactõis. Sed quo ibim⁹ ĩ ſolitudiem
terre ſtricte penitẽtie q̃ xp̃s nos ꝑceſſit. ioh.
baptiſta ſanctificat⁹ ĩ vtero. et ꝙ̃plures alij.
Hos aũt pauci imitãt̃ pauciores mõ ibitãt.
Et ratio ẽ. qꝛ h̃ ſolitudo penitẽtie videt̃ aſꝑa
in ſuꝑficie. licꝫ cõtineat abintra ſuauitateꝫ
vnctõis diuine. quẽadmodũ teſta nucis ab
extra dura ẽ ꝛ aſꝑa. nucleũ tñ cõtiet abintra
magne dulcedis. et hec ẽ via ꝑ ſolitudieꝫ q̃
ducit ad vitã ꝛ ad terrã ꝓmiſſiõis ℞ Ter
tio ꝓfitẽs debet xp̃m imitari in deſertũ. id ẽ
vitaꝫ ſanctã. vt ꝓficiẽdo ſemꝑ ĩ bonis. oẽs
ſpũales hoſtes vincat. Qd̃ facit duꝫ paſſio
nes ꝛ motus carnis inſultantes reprimit et
ſuccũbit. qd̃ fit tripliciter. Primo preueniẽ
do. ſecũdo reſiſtẽdo. tercio fugiendo. Nam
iſti milites. qui aggreſſium hoſtium non ex
pectant. ſed preueniũt euꝫ. dicuntur ſtren⸗
ui ꝛ timentur. ſicut patet in iuda macha⸗
beo et fratrib⁹ ei⁹. i. machabeoꝝ ſeptimo.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Ita proficiētes et viri pfecti. qui nō inſultū
paſſionū expectāt. ſed anteq̄ inſurgāt eas p̄
ueniendo domāt in corpis caſtigatōe. et vi
res būiliāt intantū: q̄ nullo modo ſpūi reſi
ſtunt. dicūtur heroyci ex motib⁹ ſuis. et q̄ſi
filij dei quos dyaboli ptiſcūt clamātes cō
tra quēlibet talem. veniſti ante temp⁹ pde
re nos mar. i. Iſtos etiā dmones formidāt
temptare. q: ſcdm antiquoꝝ doctoꝝ ſenten
tiaꝫ demō vict⁹ ab aliquo nūq̄ audet ipm
ſup eodē genere criminis temptare. Sed mul
ti ſunt noiati pfecti. licet nō ſint in re. qui n̄
p̄uenīūt inſultus paſſionū domādo carneꝫ
imo p̄currūt motus paſſiones et appetitus
carnes incitādo: ſicut q̄ bibūt vt babeāt ap
petitū comedēdi vel ecōtra. vl' q: nō ſolatio
ſi ex ſenectute. cōmiſcentes ſe ſolatijs iuue
nū, pcurāt ſibi vanos effect⁹ p viſuꝫ. audi
tum. et ſic de alijs. Iſti ſunt peſſimi. q: que
rūt occaſiōes peccādi. et ideo ſumme volū
tarie peccāt. Secūdo pficiēs debēt reſiſtere
paſſiōibus. q̄ſi boſtib⁹ ſuis. ſicut dicit. exo.
xvij. de Ioſue ⁊ filijs ſuis. qui reſtitit ama
leib aſcēdenti cōtra ipm. Iſto modo boies
tēptati reſiſtūt tētaptōib⁹ paſſionū. et eas vi
cūt: q: quāto forti⁹ reſiſtūt tātomin⁹ īfeſtā
tur. Iaco. in can̄. iiij. c. Reſiſtite dyabolo ⁊
fugiet a vobis. Taliter nō reſiſtūt bi paſſio
nib⁹: q̄ ſtatī ſurgēte aliq̄ modica paſſiōe mo
re brutali comitātur ⁊ ſequūtur. nullā faci
ētes reſiſtēnā. nec aliq̄d ſubtrabēdo. Sicut
eua que cōfeſtim prime pſuaſioni cōſenſit.
vt dicit ibi gen̄. iij. ſic pfecti ſiue pficientes
facere nō debēt. ſed ſurgēte paſſiōe cito mo
tuꝫ eius extinguere debēt. Eccli. iij. Infir
mitas in ſua origine facilius p̄ſcindit. ſic ⁊
motus paſſionū. Vn̄ biero. ad Euſtocbiuꝫ
Ille inq̄t laudat. ille p̄dicat beat⁹ q̄ ſtatim
vt cepit cogitare. allidit cogitat⁹ ad petraꝫ.
¶ Tertio debet q̄s fugere tēptatōes paſ
ſionū. Quādo eni q̄s videt q̄ nō ſufficit ad
reſiſtēdū. ſi ſaluare vl't vitā debet fugere. Nā
ſecūdū leges quādoq̄ꝫ licet de bello fugere
quādo. ſcꝫ q̄s dn̄m ſuū defēdere nō pōt. vl'
quādo reſiſtere nō pōt aduerſarijs. al's ſi q̄s
fugeret. ſcdm can̄. īfamis eſſet. vi. q. i. infa
mes. et ſm leges eſſet reus leſe maieſtatis
et capite puniretur. ff. de re milita. l. omē. §
qui in atie. Sic etiā fugiebat dauid ſaul. nō
valēs ei reſiſtere. i. regū. xxiij. Sic ſpūaliter
qui ſentiunt ſe ita infirmos: q̄ non poſſunt
inimicis in temptatōibus reſiſtere: debēt i
portunitates tēptatōnū. ſicut picula mortis
fugere. et ſe a mūdi vanitatibus q̄ ſe ītenūt
ſeq̄ſtrare. et in deſerto cū xpo morari. Sicut
dauid q̄ dicit. Ecce elōgaui fugiēs. et man
ſi ī ſolitudie. ps. liiij. Vn̄ petrus ī can̄. ſua
c. i. Fugiētes inq̄t eius q̄ in mūdo ſunt cō
cupiſcētie corruptōem. Sed queris. q̄s eſt
magis malus ceteris parib⁹. aut ille q̄ pec
cat ex īclitatōe babit⁹. aut q̄ ex icitatōe paſſi
onis. dico q̄ ille q̄ peccat ex īcliatōe babit⁹
quia aggrauatō mali babitus eſt volūtaria
et incitatō paſſionū eſt a natura ⁊c̄.

Feria ſexta poſt Oculi.

Venit ibeſus in

ciuitatē ſamarie q̄ dr̄ ſicbar. Io.
iiij. ¶ Princeps alicui⁹ terre
ſturus ad bellū cōtra aduerſariū ſolet ſe ar
mis ſuis militarib⁹ mōſtrare. et ſuos vaſal
los vocare. vt babetur de feudis. q̄bus mo
dis feudū amittit. i principio tenent ſub pe
na amiſſiōis feudi cū dn̄o bellū ingredi. et
cuꝫ dn̄o p̄liare. vn̄ dicit ibidē. Si dn̄s p̄liū
cāpeſtre babuerit ⁊ vaſall⁹ cū morātē ipo
dimiſerit nō mortuū. nō ad mortē vulnera
tū feudū amittere debꝫ. Sup quo q̄rit glo.
Nunq̄d boc itelligēdū ſiue iuſte ſiue iniuſte
dn̄s p̄liat. Et reſpōdet. q̄ ſi iniuſte p̄liet: nō
amittit vaſall⁹ feudū. ſi dimiſerit dn̄m vl' ī
p̄liandū venit: ſi aūt ignorat an iuſta vel in
iuſta ſit cauſa: tenet obedire dn̄o ſuo. Ad p
poſitū. princeps regū terre. et dn̄s vniuerſi
orbis. cui⁹ nos vaſalli ſum⁹ xp̄s volens p
liare cōtra aduerſariū bn̄ani generis. et bo
miem a captiuitate liberare: armis militari
bus ſe muniuit quib⁹ cū vincere voluerit.
Prio ī capite ſpineā coronā p galea. corpuſ
vulneratū totaliter p lorica. p gladio crca
tōis linguā. p clipeo ī cūctis miſerijs paciē
tiā. p calcaribus aureis clauos amaros. p equo
voluit cruci affigi. et ſic morte ſua victo dya
bolo pfecte p nobis ſatiſfecit et a captiuita
te liberauit. Vn̄ eni bētur de ſum. tri. et fi.
ca. fideli. li. vi. ī glo. q̄ cōgruū fuit. p nr̄os
defect⁹ ſumeret pp̄ter nr̄am ſatiſfactōeꝫ quā
pro nobis ſatiſfacienda aſſumpſerat. vt pro
nobis perfecte ſatiſfaceret. Et ſecundūꝫ gre
gorii. in prefatione miſſe. vt ſcꝫ dyabolus.
q̄ ī ligno vincebat primū boieꝫ in padiſo ī
ligno. ſcꝫ crucis vinceret per xp̄m dn̄m nr̄m

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Monſtrat ergo xp̄s ſe quotidie armis ſuis
militaribus. et vocat vaſallos ad p̄liandū
cōtra aduerſariū p̄ v̄tutes. dū extēſus ī cruce
oſtēdit̄. nos iſup̄ iſtruit. q̄b⁹ v̄tutibus p̄lia
re debem⁹ cū eo. ſuſtineam⁹ igit̄ pauca ad=
uerſa paciēter ꝑpter eū. q̄ veit ī mōm m̄lta pa
ti ꝑpter nos. q̄d oñdūt v̄ba thema. q̄ dicit
Venit 2c̄. Sichar em̄ dicit̄ clauſū. 2 deſig̃t
amaritudiem paſſiōis xp̄i. quā ī mūdo illo
paſſus ē. ¶ Querit̄. an xp̄s ꝑpter hoīs
liberatōez debuerit ſuſcipe ei⁹ penalitatē 2
corp̄is fatigatōez. Et videt̄ q̄ nō. q̄z vbi nō
eſt culpa. ibi nō debz eſſe pena. ſ͡ hm̄oi de=
fect⁹ ſunt in penā peccati. et xp̄s nō habuit
pctm̄: nec p̄ cōſequēs debuit habere penaz
Reſpōdit doctor deuotus Bonauētura in
iij. ſup̄ m̄grm̄ di. xv. Nō abſq̄z dubio con
gruū fuit xp̄m aſſumere naturā hūanā. cuz
defectib⁹ 2 paſſiōib⁹ ꝑpter tria. ſcz ꝑpter p̄ci
um noſtre ſalutis. exemplum virtutis. et ful=
camētū n̄re fragilitatis. De p̄io q̄z ꝑpoſue=
rat nos redimere. nō corruptibilib⁹ auro vl̄
argēto. ſ͡ p̄cioſo ſanguie ſuo. et aīam ſuā po
nere p̄ aīab⁹ noſtris. Ad hoc aūt nō fuiſſet
ydoneus. niſi naturā deficientem 2 paſſi=
bilē aſſumpſiſſet. 2 ꝑpterea defect⁹ noſtros
voluit in ſe habere. Vñ dicit Jo. an. ī glo.
ſup̄ v̄bo. corp⁹ paſſibile. d̄ ſum. tri. et fi. ca.
li. vi. ſuſ⁹ ̄calorē ̄famē ̄ſitum. et alias pe
nalitates pati poterat. ſic corp⁹ eius paſſi=
bile fuit. Secūdo ꝑpter exēplū v̄tutis. ſ. hu
militatis 2 patiētie 2 pietatis: q̄b⁹ mediā
tibus ꝑuenit̄ ad celū 2 ī q̄b⁹ xp̄s voluit imi
tari ſ͡m illud math. xi. Diſcite a me q̄z mitis
ſuz 2 hūilis corde. Tertio ꝑpter fulcamētū
noſtre fragilitatis. ob quā natura ratōnalis
habet in ſe difficultatē ad credēdū vera tra
ſcibilis ad ſꝑandū ardua. et cōcupiſcibilis
ad amādū recta. Et ideo xp̄s voluit nō tan
tuz nobis ſimilari in natura. ſ͡ etiā ī defecti
bus 2 penalitatib⁹: vt maiſeſtādo ī ſe veri=
tatē huane nature: p̄beret fulcamētū nature
ratōali ad credēdū: oſtēdēdo nihilominus
imēſitatē ſue miſ̄icordie p̄ ſuſceptōz n̄re mi
ſerie. Ut etiā iraſcibili p̄beret fulcimentum
ad ſꝑandū. oſtēdēdo magitudiez ſue beni=
uolentie. et etiā vt cōcupiſcibili p̄beret icita
mētū ad ſe amādū. Et ideo licz icōgruū vi
deātur hm̄oi defect⁹ ī xp̄o p̄ ſe cōſiderati. ſi
tñ ad finē referātur magna reꝑit̄ cōdecentia
cōgruitatis. Ad argu. igit̄ dico. q̄ duplex ē

pena. ſcz neceſſitate inflicta. et pena volū=
tarie aſſumpta. P̄ria nō eſt ſine culpa. Se=
cūda vero pōt eſſe in eo ī quo nulla p̄ceſſit
culpa. 2 talis erat in xp̄o 2c̄. ¶ Sed
quare xp̄s morte crucis elegit. et nō alia. Di
co vt hētur ī cle. de ſum. tri. et fi. ca. in glo.
Jo. an. ꝑpter quatuor. P̄rio vt ī illa pēdes in
aere ſe inter deū 2 hoīez mediatorē oſtēde=
ret. vñ. i. thi. ij. vn⁹ em̄ de⁹ vn⁹ 2 mediator
dei 2 hoim. hō xp̄s ihs. q̄ dedit redēptōez
ſemetipſz p̄ oib⁹. Secūdo vt dāna q̄ obuene
rant p̄ lignū primis parētib⁹ vetiti. p̄ lignū
crucis reſtauraret. Tertio vt dyabolū q̄ p̄ li=
gnū vincebat. p̄ lignū ſuparet. Et hec duo
Grego. exprimit ī p̄facione de ſancta cruce
Qui ſalutē hūaī generis 2c̄. Quarto vt eui
dēter oſtēderet ꝑ q̄bus reſtaurādis paciba
tur. ſcz ꝑ ſupis angelorum ruinis replendis 2
ꝑ inimicis recōciliādis. P̄rimū deſignat̄ p̄
brachiū ſup̄i⁹. ſecūdū p̄ īferi⁹. tertiū p̄ dex=
trū. quartū p̄ ſiniſtrū. Quātū nūc ad literaz
et doctrinale cōtinuatōz euāgelij. heri p̄ciō
ri oſtēdebat̄ v̄tuoſa exercitatio. hodie vero
annectitur quedam fructuoſa informatio.
et ſunt tres partes.
In prima oſtēditur gratioſa occupatio ī xp̄i
fatigatōe. In principio.
In ſecūda virtuoſa informatio in mulieris
collatione. ibi. Venit mulier.
In tertia fructuoſa determiatio in veritatis
oſtenſiōe. ibi. Ego ſum 2c̄.

Quantum ad pri=

mū eſt ſciēdū. q̄ xp̄s ꝑpter iuidia phariſeorum re
ceſſit de iudea in galileā. et hūit trāſire per
regionē ſamaritanorum. Et dicit̄ ſamaria a q̄=
dam ciuitate olim ibi deſtructa q̄ etiā voca
bat̄ ſamaria et hoc dicit litera. Venit ihus
ſcz eūdo de iudea ī galileā in ciuitatē ſama
rie dicta ſichar ſita iuxta p̄diū q̄d d̄dit iacob
patriarcha filio ſuo ioſeph poſt mortē. vt hē
tur geñ. xlviij. Ibi erat etiā fōs iacob. i. pu
teus quē iacob ibi foderat. quādo ibi hita=
uit p̄ ſe et ſuis pecoribus ad aquādū. Et
ihus ex itinere fatigatus ibi ſedebat hora q̄
ſi. vi. ſcz circa meridiem. ¶ Moraliter
per iacob deſignari poteſt deus pater qui ex
imenſa caritate ſalutem 2 redemptionem
humani generis ſitiens. in ſexta hora. id eſt
ſexto millenario annorum mittens filium
vnigenitū in hūc mūduz. in quo fatigatus

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

multis laboribus tandē miniſterio iudeoꝝ
deus pater fodit in eo latere dextro fontem
aque viue. ſcꝫ ſanguis ⁊ aque. Unde om̄s
xp̄i fideles bibētes refocillati ⁊ reconciliati
ſunt. vñ ex ꝯ cele. miſ. in q̄dā in fine. In aq̄
et ſanguie duo maxie redēptōis ⁊ regenera
tōis elucēt ⁊ ex illis formatᷣ eccl'ia ſpōſa xp̄i
Uñ docēt medici ꝙ ſanguis dū ē i vena nō
nutrit. reſudat ergo p̱ venas i fōtes. ſunt au
tē fōtes loca cōcaua i corpore vbi actōe ca
loris naturalis ſanguis ꝯcoqtur: et tertia di
geſtio celebratur. et p̱ materiā ⁊ formā qḋ ē
oſſis traſmutatᷣ i os. carnis i carnē. cutis i cu
tem et ſic alijs. Sic miſtice fuit de ſanguie
xp̄i. ꝓut erat i venis nihil nobis ꝓfuit ad ſa
lutē ſ͛ quādo ex calore nimie caritatis. ordi
nāte patre et acceptāte filio. ſanguis reſuda
uit i fontes q̇nqꝫ vulnerū. ibi incepit nobis
ad ſalutē ꝓdeſſe. Uñ hoſti. in ſumma de re
miſſiōib⁹. Cū inq̇t reſpectu dei tot⁹ mūdus
ſit nihil, et ſanguis xp̄i p̄cioſiſſima res: cuꝫ
inſup q̄litas pſone cōſueuit eſtiatōeꝫ auge
re. et reſpectu filij dei nulla ſit eſtiatio: ſeq̇t
ꝙ minima gutta ſanguis xp̄i ſufficeret ad ex⸗
piatōeꝫ oim peccatoꝝ ⁊ redēptōꝫ oim. q̄ fu
erūt vel eſſe poſſent ⁊ ipe nō guttā. ſed totū
ſanguieꝫ fudit p̱ pctōib⁹. de quo ꝓphauit
yſa. xij. Haurietis aquas i gaudio de fonti
bus ſaluatoris. Et notāter dicit de fōtib⁹.
qꝛ nō ſolū de vulnere laterali. ſed de multis
toti⁹ corpis abūdāter ſanguis ad ſalutē no
ſtrā ꝓfluxit. Figuratᷣ etiā i fōte p̱adiſi. q̄ ſtās
in medio p̱ riuos ſuos totū p̱adiſuꝫ irrigat
et fructificat. ¶ Ipe eni̅ ſanguis xp̄i:
tres digniſſimos habet effect⁹, qꝛ eſt

Criminū expurgatiuus.
Ligaminū diſſolutiuus.
Solaminū reſtitutiuus.

Primo ſanguis xp̄i i cruce ꝓ nobis effuſus ē
ſolus expiatiu⁹ oim criminū. eph. i. Habe⸗
mus redēptōꝫ p̱ ſanguieꝫ ei⁹. Nā legim⁹ ꝙ
ſanguis aliquoꝝ aialiū habeat v̄tutē abſter
ſiuā ⁊ mūdificatiuā macl'oꝝ. Sicut h̄etur i
ꝓprietatib⁹ reꝝ de ſanguie extracto de ſuba
la dextra hyrūdis vel colūbe. ꝙ abſtergit ma
culas calidus inſtillat⁹. Sic ſanguis xp̄i q̄
fuit colūba p̱ ſimplicitatē inocētie. et hyrū⸗
do. ſcꝫ nūci⁹ tēporis gratie p̱ ſuū aduētū. q̄
ad lucrā de ſubala dextra. id eſt dexterō late
re a iudeis eſt extractus ſi p̱ feruētē deuotio
nē in oculū mētis fuerit inſtillat⁹ et deuote

meditat⁹ quāto feruore caritatis ē ꝓfuſus ñ
macl'as exterioris corpis. ſed interiores ip̄i⁹
anime ſanat ⁊ purgat. ad heb. ix. Oīa pene
in ſanguiem mūdant. et ſine ſanguis effu⸗
ſione nō fit remiſſio. ¶ Septies igitᷣ
ſaluator noſter ſanguiem effudit vt ſeptem
maculas crimialiū purgaret. Primo cōtra lu⸗
xuriā i circūciſiōe a genitalib⁹ ſanguieꝫ effu
dit. vt cōcupiſcētiā ab hoibus tolleret. in q̄
in genitalibus maxie fuit maculat⁹. de quo
habetᷣ luce. ij. Secūdo cōtra iram ſanguieꝫ
ſcꝫ ſudorē ſanguineū effudit in oratōe i mō
te oliueti. vt irā patris tolleret. et maculā ira
cūdie. q̄ ſanguis noſter infect⁹ ē mitigaret.
luce. xxij. Fact⁹ ē ſudor eius: ſicut gutte ſan
guinis decurrētis in terrā. Tertio cōtra pec
catuꝫ gule. quo caro delicate nutritᷣ. voluit
flagellari in corpe. vt laſciuiā hūane carnis
tēp̱aret. ꝺ quo math. xxvij. Quarto cōtra ſu
p̱biā q̄ maxie fit in capite. ſpinea corona co
ronari vt ſupbiā hūanā deſtrueret. ꝺ quo hē
tur math. xxvij. Quinto cōtra auariciā i ma
nib⁹ cōclauari exteri⁹ vt iteriorē cordis aua
riciā purgaret. Dicitᷣ eni̅ math. xxvij. Man⁹
eius fuerunt extēte ⁊ apte. Sexto ꝯ accidiā
voluit ꝯclauari pedib⁹. vt nos operatiuos fa
ceret. Septio ꝯ inuidiā apuit lat⁹ ei⁹ ⁊ indē
ſaguiem effudit, vt attēdētes ei⁹ cordialeꝫ
dilectiōꝫ etiā nos ipos amarem⁹. ex iſtis igitᷣ
xp̄i digniſſimis mēbris ſeptē crimialiū pec
catoꝝ ſordes in nobis mūdauit. Apoca. i.
Lauit nos a peccatis noſtris i ſanguie ſuo
Figuraꝫ hui⁹ lotōis hēm⁹. leuiti. xiiij. vbi
dicitᷣ. ꝙ ſacerdos aſpgebat euꝫ q̇ mūdādus
erat a lepra. ſepties cū ſanguie paſſeris occi
ſi. et cū aq̄. Iſte paſſer occiſus ē xp̄s. Et ꝺ
paſſer ꝓpter aliq̄s ꝯditōes ip̄i⁹. Nā paſſer ꝫe
lat vxorē ſuaꝫ. et p̱ ea pugnat. cibat pullos
ſuos. et etiā ꝺrelictos ab alijs ⁊ illaq̄atos ni
xta poſſe liberat. Sic cōformiter ſaluator nr̄
in cruce pugnauit ꝓ ſponſa ſua eccleſia. et
ſanguinē largiſſime effudit. vt illaqueatos
peccatis liberaret. Cibauit etiā pullos ſuos
xp̄ianos p̄cioſo corpe et ſanguine. ¶
Unde apoſtolus. Sanguis xp̄i emūdauit
conſcientiaꝫ noſtraꝫ ab operibus noſtris. he
breoꝝ. ij. Sanguis xp̄i. non ſolū humanū
genus a vicioruꝫ fecibus mundauit. quin
mo et ſanctos patres qui i inferno erant ca⸗
ptiui de captiuitatis vinculo liberauit p̄s.
Eduxiſti me de lacu miſerie et ꝺ luto fecis.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Nam ſecundū naturales. ſanguis talem eē
peritur habere ꝓprietatē. ꝙ dura ſolet fran
gere. Vn̄ ꝺ ſanguine hirci legit̄. ꝙ quis ada
mas ſit lapis duriſſim⁹ ꝛ ſolid⁹ intantum
ꝙ nec ferro nec calibe pōt frangi: ſi tn̄ ſan-
guie hyrcino humectet̄ faciliter ſculpitur ꝛ
frangit̄. Sic reuera ꝗuis vincula qb⁹ tenę
bātur antiq̇ patres ī captiuitate demōis in-
diſſolubilia ꝛ firma erāt. itantū ꝙ nullū
ferrū .i. poteſtas ſiue auctoritas ipa frange
re poſſet vel aꝑire ꝓpter pctm̄ cōmiſſū: ſan-
guie tn̄ hyrcino .i. xpi ſoluta ꝛ fracta ſunt.
Sicut ī fabulis poetaꝝ ſimilitudīarie oſten
ditur. Fingūt nāq̧ poete. ꝙ vulcan⁹ faber
iouis. cū inueniſſet vxorē ſuā venerē ꝯcubē
tem cū marte: ligauit eos cathena adamā-
tina ita ꝙ ſeparari nō poterāt. ꝑ vllā violētiā
ꝛ poteſtatē. quouſq̧ oīb⁹ dijs celeſtib⁹ fa-
cti ſunt ridiculū. Sic dea veneris. ſcȝ hūana
natura. ꝯſentiēs marti .i. dyabolo fuit li-
gata cathena īdiſſolubili ꝛ firmiſſimo. itā
tū ꝙ nemo eā ſoluere ꝛ liberare potuit. do
nec ridiculū factū fuit. et obꝓbriū corā oī
bus āgelis dei. ſuꝑ quo dei fili⁹ miſericor
dia mot⁹ ſanguie ꝓprio ſupfuſo viculū ipȝ
fregit. et hūaȝ naturā ꝺ carcere libi libauit.
Hoc oſtēditur apocal. xix. vbi dicit̄. Nā Jo
hānes vidit quēdā ſedētē in equo albo cui
nomē erat fidelis ꝛ verax. et verbū dei ha-
bēs ī femore ſuo ſcriptū: rex regū ꝛ dn̄s dn̄ā
tiū. q̇ etiā habuit veſtes aſperſas ſanguie: h
appbēdēs beſtiā poſuit in ſtāgnū ignis ꝛ
ſulphuris. et exercit⁹ celeſtis ſeq̄batur eū in
ſtolis albis. ſic xps fidelis ꝛ verax. et ver-
bū dei habuit ī cruce veſtē hūanitatis ſan
guie aſpſaȝ. ī q̇ beſtia lucifero triūphauit. eū
q̧ ī ſtagnū ignis ꝛ ſulphuris cōdēnauit. q̇
ſuꝑ equū albū .i. ꝟiuie deitatis ad bibēdū
diſcedit. et cūcta ſanctoꝝ patrū ſolutū poſt
ſe aſcēdēs in celū ad īmortalitatē duxit ꝛ
ad gaudia ſempiterna. vn̄ apls. Aſcendēs
in altum captiuā duxit captiuitatem. C
Tertio ſanguis xpi eſt reſtitutiu⁹ heredita-
tis eterne. Sicut em̄ ſanguis naturalis ſe-
cūdū leges ꝛ canones e cauſa hereditatis.
et vn̄ hereditas alicui dat̄. Sic ſanguis xpi
eſt cauſa eterne hereditatis ꝛ teſtamēti ſem
piterni. Mat. xxiij. hic ē ſanguis noui ꝛ eter
ni teſtamēti. Hūc igitur ſanguiem xpi di-
ligēter ī ſcrinio cordis ſui ſic obſeruem⁹ vt teſtm̄
nobis donatū ne ꝑdamus ꝛ hereditate eter

na priuemur. Sicut etiā q̄dā matrona fecit
q̇ camiſiā mariti ſui vulnerati ꝛ occiſi ī ciſtā
reſuauit: q̇ cū quotidie ciſtā aperiēs. et eu
entā camiſiā īuēs mortē mariti amariſſime
fleuit. Sic etiā q̄lib; deuota pſona xpm̄ ve
ſte cruētata intuere deb; ꝛ paſſiōeȝ ei⁹ ꝑ cō
paſſiōeȝ flere. Ad qd̄ hortat̄ augu. in li. de
virginitate. di. Videte in cruce vulnera pēdē
tis. ſanguieȝ morientis ꝑciū morientis ꝯ cica
trices reſurgētis caput hȝ inclinatū ad oſcu
lādū cor apertū ad diligēdū brachia extēſa
ad amplexādū totū corp⁹ expoſitū ad redi
mēdū. Hec quāta ſint cogitate. hec ī ſtatera
cordis appēdite. vt tot⁹ nobis figuret̄ ī cor
de. q̇ totus ꝓ nobis fixus fuit ī cruce. D
Sed q̄rit̄ an ī ſanguie xpi ſim⁹ redēpti a rea
tu pctōꝝ noſtroꝝ. et videt̄ ꝙ nō. Sanguis
em̄ xpi q̄d corꝑale ē. Corꝑale aūt nō habȝ
vim agēdi in ſpūale. igit̄. In oppoſitū apo
ſtol⁹ eph. i. Deus glificauit nos ī dilecto fi
lio ſuo. in quo habem⁹ redēptōeȝ ꝑ ſangui
neȝ eius ī remiſſiōeȝ peccatoꝝ. Ad qd̄ reſpō
dēdū ponā tres cōcluſiōes. Prima xpus ꝑ meruit
paſſionē ſuā nobis vitā eternā; ꝓbat̄. Nā p⁹
paſſiōeȝ xpi imediate ꝛ n̄ āte pueri baptiſati
morientes ꝑuenerūt ad vitā eternā. Non em̄
ex ꝓprio merito. ſ; xpi: ſic nec vſq̧ ad fineȝ
mūdi aliq̇s tantū mereri potuiſſet. nec etiā
adultus ꝓprio merito ꝙ ad vitā ꝑueniat: cū
meritū noſtrū ſit finitū. nec poſſet ꝑ ſe p̄miū
infinitū mereri. ſolū em̄ meritū xpi īfinitū
nobis meruit illud ꝑ paſſionē. q̇ fuit de⁹ ꝛ
hō: vt pulcre deducit anſel. Cur de⁹ hō in
plurib⁹ locis. meritū aūt ſm̄ ꝙ adult⁹ vltra
meritū xpi meretur ampli⁹ etiaȝ p̄miabit̄ in
celo. Vn̄ ꝛ p̄res antiq̇ q̇ mlta bona fecerūt
ꝓprijs meritis. nō poterāt intrare celū. ſ; ī li
bo detinebāt̄. quouſq̧ ꝑ xpm̄ ī cruce ianua
regni celeſtis apiebat̄. vt ad vitā ingredi poſ
ſent eternā. Secūda concluſio. xps meruit
nobis glificatōeȝ corꝑis quā ſum⁹ recepturi
ri poſt diē iudicij. ꝓbatur. Nā ſecūdū oēs
doctores poſt diē iudicij electi corꝑa habe-
būt clarificata. ergo nō ꝓprijs meritis. cum
ſint finita. Igit̄ merito xpi īfinito. E Sȝ
obijceret quis ſi criſtus meruit nobiſ corpo
ris glorificationem. non eſt ratio quare
anima prius glorificetur ꝙ corpus. cuȝ me
ritum criſti. et meritum cuiuſlibet alterius.
eque cito perficere poſſit ſuum effectum cir-
ca vnum. ſicut poſſet circa reliquum.

Dico ꝙ ꝓuidentia dei ſic ordinauit fieri. q̄ i
terdū habet ratōeȝ occultā que nō ſemꝑ ap
paret. nec maifeſtať. oib⁹ et ideo nō ē iudicā
dū ꝙ ex eo de⁹ nobis iniuriā faciat cū eius
cauſaȝ ignoram⁹. ſic forte ē i ꝓpoſito. Secū
dū tamē. b. augu. iij. de tri. ꝓuidētia diui
na ſtatuit: vt corpa iferiora quodā ordie re
gerēť a corpib⁹ ſupiorib⁹. et q2 ſecūdū ordi
nē dei ordo motus celi i fine mūdi q̄ſcit. et
oia corpa nō infecta peccatis tūc erūt clara.
et ſimul corpa hūana cū eis de lege cōi: qḋ
dico ꝓpťo. q2 corp⁹ xp̄i ex ſpeciali cauſa pri
us recepit hāc glorificatōeȝ. et aliq̄ idē ſen
tiūt de beata virgie. Iohāne euāgeliſta. im
mo. b. hiero. ſentit hoc idē de illis q̄ cū xp̄o
ſurrexerūt ad teſtificādū xp̄i reſurrectōeȝ. q̄
non fuiſſet ꝓbata ſi iterato in puluerem fui
ſent redacti. Et hanc opinionem ſanctus
tho. etiā approbat i. iiij. ſcripto di. xliij. ar.
iij i ſolu. cuiuſdā argu. ¶ Tertia ꝯcluſio
reſpōſalis ad q̄ſitū: ꝑ xp̄i paſſionē: ſeu ſan
guinē ſum⁹ liberati a reatu pctōꝝ noſtrorū
i. Ioh. i. Sanguis xp̄i emūdabit nos ab oī
peccato. Cōtra null⁹ liberať a pctō. qḋ nō
dū cōmiſit. ergo null⁹ liberať a peccatis vir
tute paſſionis xp̄i q̄ nōdū ſunt q2 mlta ſunt
poſt paſſionē xp̄i cōmiſſa. et quotidie mlta
cōmittūtur. Iteȝ abſq̄ baptiſmo ꝛ vera pe
nitētia nō abſoluimur a peccatis. igitur ꝛc̄.
Ad primū dico ꝙ xp̄s nos ſua paſſiōe libe
rauit a peccatis taliter inſtituēs cauſaȝ no
ſtre liberatōis. ex q̄ poſſent oia peccata nr̄a
remitti. tam p̄ſentia q̄ꝫ futura ſicut ſi medic⁹
faciat medicinā: ex q̄ ſanari poſſent ōs mor
bi p̄ſentes etiā ꝛ futuri. Ad ſecūdū dico. ꝙ
paſſio xp̄i. eſt q̄daȝ cauſa vniuerſalis remiſ
ſiōis oim pctōꝝ. quātū ē in ſe: ſed vt i quo
libet ſortiať ſuū effectū. et deleat peccata ꝓ
pria cuiuſlibet neceſſariū ē ꝙ ſingulis ad
hibeātur quedā medicine ꝛ ꝯfectiōes. vt ē
baptiſm⁹ penitētia ꝛ alia ſacramēta. q̄ vir
tem ſoiū habēt ex paſſiōe xp̄i ꝛc̄. Ad argu.
in oppoſitū i principio q̄ſtionis dico. ꝙ liceȝ
paſſio xp̄i ſit corpalis. ſortiť tñ quādā ſpiri
tualē vitutē ex diuitate xp̄i vnita. cui⁹ eſt
inſtrumentū. ſecūdum quā q̄dē virtutē paſ
ſionis xp̄i eſt cauſa remiſſiōis peccato. ꝛc̄.

Secunda pars in

qua notatur viuoſa informatio xp̄i. et hoc
in collatiōe mulieris ꝛc̄. Sedēte eñ ibu iux

ta fontē: de ſamaria regiōe ɨ̄ ciuitate ſichar
mulier quedā venit de puteo haurire aquā
Et ſeq̄tur q̄uo tu iude⁹ cū ſis. In habitu ei
quē ihus portauit cognouit eū eſſe iudeū
q2 ſecūdū Nico. de lira. ſicut in circūſiōe. ita
ꝛ in fimbrijs veſtimēti. et angulis palleoꝝ
noſcebāť ab alijs hoib⁹. ſic etiā eccl̄ia ordi
nauit iudeos aliqḋ manifeſtū ſignū deferre
ꝑ qḋ diſcerni poſſint a xp̄ianis. ex ɨ̄ iudeis
e. i nōnullis. nō coniunť. i. nō ſimul vtūtur
cibo et potū. Ratio hui⁹. q̄re iudei nō come
derūt nec biberūt cū ſamaritanis. q2 inimici
eoꝝ fuerūt. ex eo ꝙ ſamaritani terrā iudeoꝝ
occupauerūt. vt pateȝ. iiij. regū. Et pōt etiā
eſſe ratio. q̄re mō nō bibūt vinū cū xp̄ianis
¶ Sed q̄riť an xp̄ian⁹ poſſit bibere cū iu
deo. vel alteri ifideli. Dico ꝙ nō. cuius ra
tio hētur. xxviij. q. i. c. nullus. et c. oñes.
Qua cū apud nos cōibus cibis nō vtātur.
ſ diſcernāť cibū. idignū ꝛ ſacrilegū ē eoꝝ ci
bos vł po⁹ a xp̄iāis ſumi. cū ea q̄ ab aplo
ꝑmittūtur nos ſum̄im⁹ ab illis. iudicētur im
munda. ac ſi inferiores eſſent criſtiani q̄
iudei. ſi nos q̄ apponūtur ab illis vtamur.
ipi vero a nobis oblata cōdēnāt. Et nō ma
le faciūt hi xp̄iani ꝑmittētes eos i cōiuijs
et ſocietatib⁹ ſuis ſtare ꝛ ludere ꝛc̄. Perſō
eñ clericus ē monit⁹ nō deſiſtēs debet dpō
et laicus excōicari. v. ſup. c. nll⁹. Prohibet
eñ ibi eccl̄ia. di. Null⁹ eorū q̄ in ſacro ſunt
ordine. aut laic⁹ azima eoꝝ manducet. aut
cū eis habitet. aut aliquē eoꝝ in infirmita
tib⁹ ſuis vocet. aut medicinā ab eis ꝑcipiat
aut cū eis i balneo lauet: ſi vero q̄ſq̄ꝫ hoc fe
cerit ſi clericus ē. deponatur. ſi laicus excō
cetur. ¶ Moraliter i ſecūda pte iuitamur
ad ſobrietatē. per potū aūt aque. quē xp̄us
petijt a muliere ē cauēda ebrietas. que ſm
augu. eſt oim vitioꝝ fomes ꝛ nutrix. Nā ſi
cut inter alia bona nature fauorabile valde
ē bonū libertas. q2 vt habeť. ff. de regu. iu
ris. libertas ieſtiabilis res ē ꝛ oib⁹ reb⁹ fa
uorabilior. Ita vilis ꝛ turpis eſt ſeruit⁹. ad
quā ebrietas nos traxit. habetur eñ. xxxv.
di. ſexto die. Non eſſet hodie ſeruitus ſi ebri
tas non fuiſſet. Unde legitur geñ. ix. c. ꝙ
noe primo plantauit vineam. quia ante di
luuiuȝ vinum non fuit. nec homies vinuȝ
bibebant. et erant fortes ꝛ potentes ꝛ gi
gantes erant tunc ſuper terram. Noe vero
bibens vinum ignorauit eius potentiam.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

inebriatus dormiens iacuit in tabernaculo
a poſterioribus denudat⁹. quē cum filius
ſuus cham videret denudatū. deriſit patreʒ
qđ cū ſibi denūciatū eſſet. ꝑpetue ſeruituti
cū dānauit. ¶ In his nāqʒ vbis tria i
cōmoda notanᷣ q̄ ſolʒ ebrietas hoī īferre. qꝛ
Hominē vſu rationis priuat.
Diuitias ꝛ honores ſpoliat.
Prolem mendicitati et ſeruituti dānat.
Priuaᷣ em̄ hō vſu ratōis ꝑ ebrietatē ꝛ fatu⁹
efficiᷣ. et īſenſat⁹ ſicut beſtia. qđ deſigtur ꝑ
dormitōeʒ noe. q̄ em̄ dormit iacet ſic̄ beſtia
ſine ratōe. ſic etiā ebri⁹. vñ Inno. de vilitate
cōditōis hūane. Quid turpi⁹ ebrioſo. cui fe
tor in ore. tremor ī corpe. ꝓmit ſtulta. ꝓdit occlta. cui mēs alienaᷣ. facies tranſfor⁹
maᷣ. Fingiᷣ em̄ imago ebrioſi ſic. ꝙ ē ima⁹
go pueri. cornu hn̄s ī manu. et ī capite co
ronā de vitro. pueri ſignū. ꝙ ebrietas facit
hoīeʒ elinguē et īſeniatū more pueri. Cor
nu habet ī manu. ī ſignū ꝙ nullū ſecretū ce
lat clāgēdo ꝛ clamādo reuelat. Coronā ha
bet vitreā. qꝛ ſe reputat glorioſuʒ ꝛ facūdū
et literatū. v. Dū bibo vinū lingua mea loq̄
tur latinū. Tales bibuli ꝛ ebrioſi: q̄ freque
ter inebriātur. ſunt ſm̄ canones īfames ꝛ in
habiles ad dignitates. vñ clerici hmōi ebrio
ſi ſi amoniti nō dēſiſtūt poſſunt officio et be
neficio priuari. ex de vi. ꝛ ho. cle. A crapu⁹
la. Et miles dēbēt cingulo militari priua⁹
ri. ff. de re milita. l. oīe delictuʒ. §. penl̄. et
laicus debet coione priuari vel vberari. xxx
v. di. epus. Scđo ebrietas ſpoliat hōieʒ
diuitijs ſuis. frequēter magni potatores de
nudātur ꝛ depaupanᷣ. ꝓpterea ſapiēs dic̄.
Eccli. xix. Opari⁹ ebrioſus nō locupletabi
tur. Poteſt em̄ talis dicere verſum iſtū. Di⁹
ues erā: dudū: ꝟ tria me fecerūt nudū. Alea
vina ven⁹: mb⁹ his ſuʒ fact⁹ egen⁹. Hoc de
ſigᷣ illud ꝙ noe erat a poſterioꝛb⁹ denu⁹
dat⁹. Tertio dānat ꝓlē. Vñ qꝛ noe filiū ſuū
ſeruituti ſubiecit. dnotaᷣ ꝙ potatores ebrio
ſi frequēter ꝓlē ſuā mēdicitati ꝛ ſeruituti ex
ponūt. vñ Joſephus li. v. antiq̄tatū loquēs
de potatorib⁹ inq̄t. Irat⁹ eſt eis de⁹. et feli
citatē. ſcʒ pueros. in q̄b⁹ deberēt eſſe felices
quā īnume nis laborib⁹ acq̄ſierūt ꝓpter epu
las amiſerūt. Figuraᷣ gen. xxvij. vbi legiᷣ.
ꝙ yſac poſtq̄ꝫ oblatū vinū bibit. ſubtraxit fi
lio ſuo primogenito eſau ſuā benedictōem
K Sed querit̄. cū vinū ſic inebriet. et ho
minē deformet. an vſus vini ſit licit⁹. Et vi
detur ꝙ nō. Cor. xiiij. Bonū eſt nō mādu
care carnes ꝛ non bibere vinū. neqʒ in quo
frater tuus offenditur aut ſcandalizaᷣ. Con
tra. i. thimo. v. Noli adhuc aquā bibere. ſ;
modico vtere vino ꝓpter ſtomachū tuū. Re
ſpōdeo ꝙ null⁹ cibus vel pot⁹ ſm̄ ſe cōſide
ratus ē illicit⁹. ſecūdū ſentētiā dn̄i: dicētis.
Math. v. Nihil qđ intrat ī os coīq̄nat hoīeʒ
et ideo bibere vinū ſm̄ ſe loquēdo nō ē illi
citū. pōt tn̄ illicitū rddi ꝑ accidēs: quādoqʒ
q̄deʒ ex cōditōe bibētis. q̄ a vino de facili le
ditur vel q̄ ex ſpeciali voto obligaᷣ ad vinū
nō bibēdu. Quqʒ aūt ex mō bibēdi. qꝛ ſi nō
tenet mēſurā in bibendo excedit: qn̄qʒ autē
ex pte alioꝝ q̄ ex hoc ſcādalizarētur. Ad op
poſitū dico ꝙ aplꝰs nō ſimpliciter dicit. bo
nū eſt a vino abſtinere. ſ; in caſu ī quo ex h̄
aliq̄ ſcādalizātur. L Queritᷣ ſcđo an ebri
etas ſit peccatū mortale. Et videᷣ ꝙ ſic. q̄a
eſt mater oīm vitioꝝ vbi ſup̄. Item magitu
do culpe ex magitudie pene oſtēdiᷣ. ſ; ebrie
tas videt eſſe maxime punita. ex eo ꝙ ſerui
tutē attulit. In oppoſitū ē augu. ī ſermone
de purgatorio dicēs ebrietatē eſſe peccatuʒ
mortale. ſi ſit aſſidua: ſi aūt raro cōtingit. vi
deᷣ eſſe veniale. dicit Tho. ꝙ culpa ebrieta
tis cōſiſtit ī imoderato vſu ꝛ cōcupiſcētia vi
ni. Hoc aūt cōtingit eſſe tripliciter. Uno mō
ſic. ꝙ neſciat potū eſſe imoderatū. et iebria⁹
re potantē. et ſic ebrietas poteſt eſſe ſine pec
cato. Alio mō ſic. ꝙ aliq̄s ꝑcipiat eſſe potū
īmoderatū. nō extimet potū iebriare potā
tē: et ſic ebrietas poteſt eſſe peccatū veniale.
Tertio modo poteſt contingere. ꝙ aliquis
bene aduertat potū eſſe īmoderatū ꝛ inebri
antem et tamē magis vult ebrietatē incurre
re. q̄ꝫ a potu abſtinere: et talis ꝓprie dicitur
ebrius. qꝛ mortalia reſpiciūt ſpeciem nō ab
his que ꝑ accidens eueniūt ꝑter intentōem
ſed ab eo qđ eſt ꝑ ſe intentū. et ſic ebrietas
eſt peccatū mortale. quia ſecūdū hoc volēs
et ſciens priuaᷣ ſenſu ratōis. quo ſecūdū vir
tutem operatur. et peccata declinat. et ſic pec⁹
cat mortaliter ꝑiculo peccandi ſe cōmittens.
Dicit em̄ ambro. in li. de patriarchis. vitan
dam dicimus ebrietatem. per quaʒ crimina
cauere non poſſumus. nam que ſobrij caue
mus. per ebrietatem ignorantes cōmittim⁹
Unde ebrietas per ſe loquēdo eſt peccatuʒ
mortale. non ſoluʒ ꝓpter iteratōem actus.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Sed quia nō pōt eſſe: ꝙ hōmo aſſidue in/
ebrietur. qn ſciēs ꝛ volēs ebrietatē in currat
dū multotiēs expiatᷣ fortitudiēm vini et ſu/
am debilitatē. Per hoc patʒ qd dicendū eſt
ad pꝛimū. Ad ſcdū dico. ꝙ ſeruitus eſt ſe
cuta ex ebrietate occaſionaliter nō ꝓ͞tū etiam
maledictiōis ſeruitutis ī ſua poteſtate acce/
pit, ꝓpter hoc ꝙ irriſit patrē ſebriatū. nō au/
tē ſeruitus fuit directe pena ebrietatis. eti
am quādo dicitᷣ ꝙ ebrietas ē mater vitioꝝ:
ex eo eſt ꝙ hō ad peccata intēꝑantie maxiē
habet pꝛonitatē. ꝓpter hꝰ ꝙ hmōi cōcupiſcētie
ꝛ delectationes ſunt nobis cōnaturales. et
ſcdū hoc dicitur hmōi peccata eſſe maxi
ma. nō qꝛ ſunt alijs grauioꝛa. ſed quia ſunt
apud homīes frequentioꝛa ꝛc.

Tertia pars in qua

oſtēditur xp̄i virtuoſa opatiō ꝛ determinatio
veritatis ꝛc. Mulier eñ vt audiuit ī xp̄i ver
bo de cultu diuino: dixit. Scio qꝛ meſſias
venit. i. ī pꝛio eſt ventuꝰ. Hoc eñ ſamarita/
ni ſciebāt ex libꝛiſ gen̄. penl̄. c. vbi datᷣ ſignū
de aduentu meſſie cū dicitᷣ. Nō auferet ſcepꝰ
trū ď iuda. Hoc eñ videbāt tēpoꝛe herodis
eſſe cōpletū ſub quo natus ē xp̄s. Et ideo
apud eos cōis fama fuit ď ꝓpiqtate meſſie
Iſte igitᷣ meſſias q̄ venit denūciabit nobis
oīa ad ſalutē ꝑtinentia. Sed ih̄s vidēs eiꝰ
deuotiōeʒ. oſtendit ſe ei dicēs. Ego ſum ſcʒ
meſſias q̄ loquoꝛ tecū. ſic eo loquente vene
runt diſcipuli murmurātes. nō ſcʒ ex ſuſpi
tione. ſꝫ hūilitate xp̄i: ꝙ cū ſamaritana loq̄
retur. Et dixerūt ei. Rabi mēduca. Reſpō/
dit igitᷣ eis habeo aliud cibū mēducare. ſcʒ
ſalutē hoīm. qď ē volūtas pꝛis mei. Quare
dicit. Meꝰ cibus ē. vt faciā volūtatē. q̄ vlt
oēs hoīes ſaluos fieri: et ad agnitiōem ve
ritatis ꝑuenire: quā volūtatē ſtatim ꝑficiaʒ
in q̄buſdā. Et hoc oſtēdit metaphoꝛice ꝑ ſi
militudinē meſſis: di. Nōne ꝛc. q. d. licet
tempus meſſis coꝛꝑalis adhuc diſtet. tamē
meſſis ſpūalis mō inſtat. qꝛ ſicut ī meſſe coꝛ
poꝛali. quādo maturi ſunt fructus colligū
tur. ſic mō qn̄ hoīes ſunt maturi et parati ad
credēdū debēt colligi. Et ergo q̄ metit mer
cedē accipit. i. q̄ coꝛda hoīm a peccatis ꝑ do
ctrinā reuocat. ꝛ et docet. ꝑmiū vite eterne
ꝓ laboꝛe accipit. et cōgregat fructū. i. pp̄lm
et bona opa ī hoꝛreū vite eterne. Et ē ſimi
le in illo qꝛ ſicut aliquādo in meſſe coꝛpoꝛa
li contigit. ꝙ illud qď ab vno ſeminatur ab
alio colligitᷣ ſic ī meſſe ſpūali. alius ē q̄ ſemi
nat. ſcʒ qꝛ patriarche ꝛ ꝓphe iactauerūt. pꝛi/
mo ſemina fidei et aliꝰ q̄ metit ſicut fuerunt
apl̄i q̄ pp̄lm ꝑ ꝑdicatiōem fidei ad hoꝛreū ec
cleſie deduxerūt et vicerūt illoꝝ. ſcʒ tā ꝓphe
ꝙ apl̄i ꝓpter meritū laboꝛis ceperūt celeſte
ꝑmiū ꝛ gaudiū ſempiternū. Moꝛa
liter hic īſoꝛmamur ꝑ doctrinā xp̄i. ocioſita
teʒ vel accidiā fugere. et v̉tutes moꝛe meſſo
rū ad metēdū ꝛ colligēdū fructū gaudij ce
leſtis indeſinēter ſemiare. Nam ſm pꝛm in
ꝓbleumatibus. eo āno quo aer q̄etus ē. et
nullis ventis mouetur. multi hoīes moriū
tur. Cuiꝰ ratiō eſt ſcdū cōſtātinū. qꝛ venti
habʒ aerē depurare ꝛ renouare. quo nō re/
nouato coꝛrūpitᷣ ꝛ inficitur. et ꝑ cōſequens
etiā hoīes inficiūtur ꝛ moriūtur. Sic etiāʒ
ſecundū galienū ī antiduario veteri. coꝛpa
hūana q̄ in q̄ete ſunt ſedulaꝛ ſubito moꝛbos
cōtrahūt et languoꝛes. qꝛ ſm Auic. ī coꝛpe
quiete moꝛboſum hūidū nullatenꝰ pōt de
ſiccari. Vñ dicē pꝛima fen. iij. di. i. c. iij. pi
gricia virtutes laſſat aīales. et cōplexiōeʒ ad
fleumatis ꝓprietatē īclīat. Sic ſpūaliter ho
mīes accidioſi ꝛ ocioſi multas ſpūales coꝛ
ruptiōes ꝛ lāguoꝛes ꝑ ifluxū malaꝝ cogita
tionū ꝛ fantaſmatū patiūtur q̄ alias ꝑ exer
citiū virtuoſe opatiōis cōſumūtur. Vñ dicitᷣ
in antea. de mona. ſi q̄s igitᷣ. coll. i. hūana
natura quodāmō delabitᷣ in delicta. cū pci
uis ſit hoīm curſus. et naſa imitatrix vicioꝝ
Exemplū huiꝰ hēmꝰ in dauid. ij. regū. xi.
q̄ cū eſſet ociare ī domo: ioab exeūte ī bello adul
teriū cōmiſit. Vñ ouid. Ocia ſi tollas ꝑi
re cupidis arcus. q̄ritur egiſtꝰ q̄re factus ſit
adulter īpromptu cauſa ē. deſidioſus erat.
q̄re ď de cōſe. di. v. nūq̄d. ī deſiderijs. ī vi
cio carnis eſt oīs ocioſus. Hoc nāq3 viciū
Deo multum diſplicet.
Dyabolo pꝛe cunctis placet.
Homī in natura nocet.
Dico pꝛio ꝙ accidia ſiue ocioſitas deo mul
tū diſplicʒ. Nā ſicut accidioſus miles mltū
a rege vituꝑatᷣ ſic miles xp̄i xp̄ianꝰ q̄ piger
et tepidꝰ ē ī bello v̉tutū. Vñ bern. ī ď vicijs
et v̉tutibꝰ. Accidia ē ſex ꝛ ſentina cunctoꝝ
vicioꝝ ꝛ hoīeʒ deo facit īgratū. Quare dn̄s
dixit ꝑ āgelū iohānī de quodā epō laodicē
ſi q̄ accidioſus erat Apocal. iij. Vtinā fri
gidꝰ eſſes aut calidꝰ. ſꝫ qꝛ tepidus es. ideo

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

accidioſus. incipiã te euomere ex ore meo
id eſt deijcere a me. Nã calid⁹ ē q̃ feruet i ſer
uicio dei. frigid⁹ q̃ oĩno deſiſtit a bono. te-
pidus v̓o q̃ ſe medio mō habȝ. et dic̄ glo. i
terli. ꝙ maior ē ſpes d̓ frigidis q̄ꝫ d̓ tepidis
cui⁹ rō ē. q2 tepidi ſemꝑ quã dã fiduciã hñt
de ſe ꝙ aliq̃d boni agũt. et ideo ſe nō corri-
gũt. ĩdo de⁹ eos eijcit a ſe. q2 ĩ penitẽtes ſe-
pe moriũtur. frigidi v̓o q̃n cognoſcũt ſe pec
catores. ardẽter dolẽt ſicut maria magdalena
petrus. paul⁹ 2 q̄ꝫ pl̄es alij. De his gaudẽt
angeli. lu. xv. Gaudiũ ē ãgelis dei ſuꝑ vno
peccatore penitẽtiã agẽte. q̄ꝫ ſuꝑ. xcix. iuſtiſ
ſcȝ tepidis q̃ nō indigẽt penitẽtia. Vñ dñs
pctõrẽ pcitẽtẽ ꝑpoit. lxxxix. iuſtis accidio
ſis. ¶ Dico ſecũdo. accidioſus dyabo
lo mltũ placȝ. Sic̄ ei ſus pl⁹ dlectať i ceno
q̄ꝫ i fõte ſereno. ſic dyabol⁹ q̇eſcere delectať i
accidioſo. Job. dormit i ſecreto thalami ſui
id ē i corde accidioſo q̇eſcit porcus ĩfernal̓.
Quare d̓r math. xij. Cũ imũd⁹ ſpũs ĩuene-
rit domũ vacãtẽ. ſ. hoĩeȝ ocioſuȝ ꝑ accidiaȝ
aſſumit alios. vij. ſpũs neq̇ores ſe. ſcȝ. vni
uerſa vicia. et igreſſus hitat ibi. Figurať iu
dic̄. xviij. vbi legiť ꝙ filij dan. nō habẽtes
poſſeſſionẽ ĩhitãdũ. miſerũt de ſtirpe ſua et
familia q̇nq3 viros fortiſſimos. vt explora
rent terrã. Euntes itaq3 viri venerũt lachis.
viderũtq3 ppl̓m ibi hitãtẽ abſq3 vllo timore
iux ſodomor̄ ꝯſuetudinẽ. ſecurũ 2 q̇etũ. re-
uerſi ſũt ad fr̄es ſuos i ſaraba 2 eſcabol dicẽ
tes. vidim⁹ terrã valde opulẽtã 2 vberẽ no
lite negligere nolite ceſſare. eam⁹ 2 poſſidea
mus eã. null⁹ erit labor. Profecti igiť d̓ co
gnatõe dan. mlti accincti armis bellicis ob
tinuerũt locũ. Per filios dan denotãtur de
mões nō hñtes q̇etẽ poſſeſſionẽ. ĩo q̃rũt ho
mieȝ ĩhitare: mittũt ꝗ principes demonior̄
ſuos ĩferiores ad explorãdũ. an aliquẽ iue
niãt ocioſuȝ 2 accidioſuȝ. nō exercitatũ i v̓
tutib⁹. quo iuẽto veniũt et alij cũ armis oĩȝ
vicior̄ 2 igrediẽtes hitãt ibi. Quare hiero.
ad ruſticũ monochũ ait. Semꝑ aliq̃d boni
facito vt te dyabol⁹ iueniat occupatũ. Ocio
ſitas eñi 2 voluptas arma ſũt hoſtis ãtiq̇. ex
d̓ remũ. niſi cũ prudẽ. tercio accidia nocȝ hoĩ
et ei⁹ naturã ꝯſumit. Nã ſicut ferrũ qd̓ nō ex
ercitať rubigie ꝯſumiť. et veſtis q̃ nō portať.
a tineis demoliť. ſic hō accidia corrũpiť 2 d̓
ſtruiť. Hic moral̓ catho. Segniciẽ fugito. q̃
vite ignauie fert. Nã cũ anim⁹ lãguet cõſu-
mit inercia corpus. Hoc ergo viciũ antiqui
patres tanq̄ꝫ venenũ accutiſſimũ formida-
bant. Vñ legiť in vitiſpatrũ ꝙ poſtq̄ꝫ ſentie
bant ſe tepidos i v̓tutib⁹ vel oratõe dedert
ſe laborib⁹ ꝓpter ocij excluſiõeȝ. Q Sȝ
queriť an oĩs accidia ſiue pigricia ſit pecca
tũ mortale. Ad hoc reſpõdẽdũ ē. ꝙ accidia
eſt pigricia ꝑ quã negligũtur vel negligẽter
fiũt ea q̃ facienda ſunt. Hoc aũt dupliciter.
aut op⁹ bonũ qd̓ negligim⁹ ē neceſſitatis.
vt hore canonice clerico ordiato in ſacris vl̓
bñficiato. ſic ē mortale ſi ꝓpter pigriciã ob
mittãtur ſecus ſi ꝑ obliuionẽ vel infirmita
tis ĩpotẽtiaȝ aut ſuperogatõis ſic veniale ē
vel nullũ. quãdo. ſcȝ oratões priuate 2 hu
iuſmodi obmittũtur vl̓ q̃ negligit iclinare cũ
nomẽ dñi i miſſa recoliť. ex de cimun. eccle.
de cet. li. vi. ſi etiã op⁹ neceſſitatis ſit. ſimili
ter veniale ē. niſi forte magn⁹ cõtẽptus ne-
gligẽtie interueniat. vt ſi ſincopãdo dicat
horas. vel diſcõtinuãdo ꝑ lõgos ſermones
vel viſus finẽ expectãt. ex de cele. miſ. dolẽ
tes. vbi p̄cipiť i v̓tute ſancte obediẽtie cleri
cis diuinũ officiũ nocturnũ 2 diurnũ. q̃n-
tum eis de⁹ dederit ſtudioſe pariter 2 deuote
celebrare ſine ſincopa 2 fabulatõib⁹. No-
ta tñ. ꝙ nō p̄cepit eis deuotõeȝ habere q2 h̓
nō ē i hoĩs poteſtate. ſed deuotõeȝ habitã a
deo nō expellere ꝑ ſincopã vel fabulatões.
et ꝑ alia q̃ ſunt deuotõis expulſiua. Vñ di
cit quãtũ eis de⁹ dederit. P Sȝ q̃riť hic
vtru laici negligẽtes audire miſſam peccẽt
mortaliter. Reſpõdeo miſſaȝ audire totaȝ.
vſq3 in finẽ dñicis dieb⁹ 2 feſtiuis oib⁹ p̄-
ceptũ ē niſi neceſſitatis aliq̇d cogat. d̓ ꝯſe. di.
i. oĩs fideles. Queriť ſecũdo. vtrũ negligẽ
tes offerre peccẽt. Reſpõdeo i miſſa ſemꝑ ē
aliq̃d offerẽdũ. de cõſe. di. i. oĩs. Sȝ nota
ta ꝙ duplex ē oblatio iterior q̃ cõſiſtit in ob
latõe ſpũs ꝯtribulati ſic i oĩ miſſa oblatio ē
faciẽda. exterior ſic i feſtis ſolẽnib⁹ cogi poſ
ſunt ad oblatõeȝ cũ ſit generalis cõſuetudo
vbiq3 terrarũ tũc offerre. In alijs aũt dieb⁹
cõſiliũ eſt. hec Ray. et Hoſti.

Sabbato poſt Oculi.

PErrexit ihesus i

mõtẽ oliueti et diluculo iterũ ve
nit i tẽplũ. ſcȝ ad docẽdũ Joh.
viij. Q Sicut ratõe cõcedim⁹. nullus
labor eſt vtilior 2 laudabilior. eo quo vita

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

naturalis cõſeruatur in eſſe: huiuſmodi aũt
eſt agricultura de cuius fructu viuimus. Agri
cole igitur multũ honorãdi ſunt. cuius ſudori-
bus et laboribus viuimus. Dicuntur enim nõ ſine
miniſterio a puritate et ſimplicitate vite. vel
quia edificant vel ſuſtentant humanam vi-
tam. Et hac de cauſa priuilegiati ſunt an in
lege ciuili quam canonica pro tempore agricul-
ture. quod nullo mõ debẽt moleſtari. C. de agri
colis. l. nũquam. imo letari congrua ſecuritate. extra
de treuga et pace. Innouamus. Qui enim cos
inquietat ſcdm canones dz excõicari. Sic cũ
populo xpiano nihil vtilius ſit et ſalubrius pro
cõſeruatõe vite ſpũalis quam agricultura ſpũa-
lis que ẽ ſeminatio verbi dei. Ideo ſeminatores
huiuſmoi mltũ diligẽdi ſunt et reuerẽdi nec mo
leſtãdi i aliquo. quia etiã puri debẽt eſſe et edi
ficare nõ ſolum verbo. ſed etiã exẽplo. vt ſic
ſuis laboribus aias pabulo ſpũali ſuſtẽtẽt et
vitã ſpũalẽ cõſeruẽt. R Quare dicit In
no. iij. vt hetur extra de offi. iudi. ordiarij. c. i
ter cetera. que ad ſalutẽ ſpectãt ppli xpiani pa
bulũ vbi dei pmaxie ſibi noſcitur eſſe neceſſa
riũ. quia ſicut corpus materiali. ſic aia ſpũali ci-
bo nutritur. eo quod nõ i ſolo pane viuit hõ ſed
in õi vbo quod pcedit de ore dei. Ut igitur v
bũ dñi ſolicite ſeminetur. generali cõſtitutõe i
ſtituit. vt epi viros ydoneos ad ſancte pdi
catõis officiũ aſſumãt. qui ſibi plebes cõmiſ-
ſas vite ipoꝝ vbo edificẽt et exẽplo. hoc idẽ
oſtẽdit doctor veritatis. qui nõ ſibi ſoli viue
re volebat per cõtẽplatõez. imo etiã alijs per fre
quẽtẽ pdicatõez et exẽplificatõz ſicut innuũt
verba thematis etc. Queritur cum xps venerit
in mũdũ hoiez pditũ ſaluare. an docẽdo vel
pdicãdo. debuerit potius cũ hoibus cõuerſari.
quam per cõtẽplatiuã et ſolitariã vitã hoies vitare
Et videtur quod potius habuerit cõtẽplatiuã et ſo
litariã. Nã ipa ẽ melior et ſecurior et pfectior
In oppoſitũ vita cõis et actiua fuit ei cõue-
niẽtior ad pficiẽdũ volũtatẽ patris igitur. Re
ſpõdeo quod ſaluator vtramque tenuit: quãque enim
cõuerſabatur cũ hoibus pdicãdo et ſanãdo et quã
que ſolitarie i mõtibus cõtẽplãdo et orãdo: et li
cz vtrãque tenuerit. tñ ſocialis ei magis cõueni
ens fuit. Cuius ratio appet cõſiderato fine ad
quẽ venerat. venit enim ad oñdẽdũ ſe verũ deũ
et hoiem. quod oportuit opibus pbare. et ſic vi
taz ſocialẽ tenere. Secũdo venit nos ifor-
mare i moribus et exẽplis quod nõ potuit ſoli-
tarie viuẽdo oſtẽdere. que decuit cũ vitã ſo
cialẽ habere. S Tertio venit ad nos li
berãdũ. tam ab infirmitatibus corpalibus quam
ſpũalibus. que oportuit cũ talẽ vitã tenere. vt
ſe domeſticũ oñdẽdo hoies attraheret. et ſuã
infirmitatẽ et veritatẽ hũane carnis pbaret.
Sed quãtur. cũ xpus vtrãque vitã habuerit. an
religio viuẽtiũ i magna ſocietate ſit pfectior
viuẽtiũ i ſolitudie. Et videtur quod religio viuẽ
tiũ i ſocietate ſit pefectior. quia plus imitatur xpm
cuz nõ ſolũ ſibi ſed etiã alijs pficiat. Unde dñs
pater nr franciſcus ordiez fratrũ mioꝝ dubi
taret ordiare i ſtatu ſolitario vel ſociali. reſpõ
ſu erat ei diuinus quod i ſocietate alioꝝ. quia nõ de
berẽt fratres ſui ordis ſibi ſoli viuere. ſed etiã
alijs pficere. In oppoſitũ dicit augu. illos
ſanctiores. qui ab aſpectu hoim ſepati vt libe
rius oratõi vel cõtẽplatõi vacẽt. nulli phent
aſpectũ. Iſti aũt ſunt religioſi ſolitarij. Unde
beatus hiero. recitat i epla ad oceanũ. de quadã
virgie ſolitaria di. In beatiſſimi martini vi
ta legimus. quod tranſiẽs ſanctus martinus quãdaz
virgiem moribus et caſtitate pcelſaz cupet vi
ſitare. illa noluit ſed exeniũ miſit ei. ac per feneſ
ſtrã reſpiciẽs. ait pater ibi ora. quia a viro nũquam
ſuz viſitata. gratias agit deo. ſ. martinus. quod
in talibus ibuta moribus caſtã cuſtodierit vo-
lũtatẽ benedixit eã et abijt letus. Ad quod reſpõ
dẽdũ. primo vidẽdũ quid ſit religio. et quid per
fectio: vt ex his duobus appareat. que religio
pfectior. Religio enim eſt quedã modus et ordo
viuẽdi ſub certe regule pfeſſiõe et alicuius
ſupioris regimie. Unde dicitur religio quaſi que-
daz religatio ſupiori per obediẽtiã. et deo per
vite obſeruãtiã. T De pfectiõe vero dicit
Caſſianus i coll. patrũ coll. i. aplsiqt. Si di
ſtribuero i cibos paupũ oẽs facultates me
as. et ſi tradidero corpus meũ vt ardeaz. cari
tatẽ aũt nõ habuero. nihil mihi pdeſt. Un
liqdo cõprobatur. quod pfectio nõ ſtat i nuditate
nec priuatõe oim facultatũ. ſeu dignitatũ.
abiectõe cõtingit niſi fuerit caritas illa que i ſo
la cordis puritate cõſiſtit. Ipa enim ſcdm apo
ſtolũ ẽ vinculũ pfectõis pro hac ſoliudo ſe-
ctãda ẽ. pro hac ieiunia et vigilias et labores
debere nos ſuſcipe nouerimus. in ſup et vin
cula et carceres. et deide ſi opus ẽ mortis ſubi
re ſuppliciũ. vt ſcz per illa ab vniuerſis paſſio
nibus noxijs illeſuz pare cor noſtru et cõſer-
uare poſſimus. et ad pfectõem caritatis iſtis
gradibus aſcẽdere. Igitur ieiunia. vigilie me-
ditatio ſcripturaru nuditas ac priuatõ oim

facultatū 2c. hm̄oi n̄ pfectio. ſed pfectōnis
inſtrumēta ſunt. q2 nō in ipis cōſiſtit illi⁹ fi
nis ſ3 p illa puenit ad finē. In caſſuz igitur
p hec exercitia mouet. q̄ſq3 his velut ſūmo
bono ɔtēt⁹. habēs q̄libet diſcipline illi⁹ in
ſtrumēta. finē vero in quo oīs fruct⁹ ɔſiſtit
ignorās: q̄ aūt ſecūdū hu⁹ diſcipline fine3
oīs vite ſue actus dirigit. et ſecūdū tale ge
nus vite in q̄dā progatiua reglās diſciplie
hu⁹ cuſtodit. de h̄ dicem⁹. ꝙ i ſtatu pfectio
nis ſit. Reſpōdēdo igit finaliter ceteris pari
bus dicēdo. ꝙ ſtat⁹ aliq̄n dicit pfect⁹ 2 pfe
ctior: q2 ē aptiōr 2 efficacior ad pficiēdū illū
qui eū aſſumit. eo mō quo medicīa dicit p
fectior. quādo ē efficacior ad itroducēdū ſa
nitatē recipiēti. Sic dicēdo. ꝙ ſtat⁹ regula
ris vite 2 ſancte ɔgregatōis ē ſimpliciter p
fectior. ſeu ad pſiciēdū nōdū pfect⁹ aptior.
ſecūdū cōem curſuz ſtatu laycali lic3 ex ſin
gulari gratia ſpūſſancti. et ex aliq̄ ſpeciali cō
ditōe pſone poſſet i caſu aliter eſſe. Quādo
ꝙ dicit ſtat⁹ ſiue religio pfectior eē. q2 ē ap
tior ad pficiēdū ſe 2 alios. rōe alicui⁹ act⁹
in quo pticipat cū plātis: ſicut medic⁹ tāto
eſt pfectior 2 potētior. quāto ꝑitior 2 aptiōr
ad curādū ſe 2 alios ifirmos. 2 ad regēdu3
ſanos ſic dico. ꝙ vita ſocialis et ordo cōuer
ſātiū iter alios ſicut ē ſanctoꝝ doctoꝝ. p
latoꝝ 2 p̄dicatoꝝ ſiue mīoꝝ 2 alioꝝ ſimiliū
ordo ē pfectior. q2 nō ſolū p ſe ſ3 etiā p alijs
habēt plenitudie3 redūdātis pfectōis. i ver
bis 2 exēplis. Et ideo meliorē ꝙ̄ vita ſolita
ria vbi talis redūdātia pfectōis eſſe nō pōt.
Secūdō dicit pfectior q2 ē aptior ad apice3
cōtemplatōis. Sic dico ꝙ religio ſiue ſtat⁹
pfectōis ſolitari⁹ ex tumultū ppl'i: pfectior
eſt illo. q̄ degit i tumultu ppl'i. q2 q̄nto plura
hab3 pmotiua 2 potiora ipeditiua tāto citi⁹
et pfecti⁹ ſeu facili⁹ ad apicē pfectōis ducit
Vn̄ ſup illud cañ. iij. En lectulū ſalomoīs
glo. dū aīa a mūdi ſtrepitu ſe dederit. locu3
in quo ſpōſus q̄ſceret i ſe ɔpoīt. Et. b. bern̄.
in ep'la ad ſuggeriū abbatē ſancti dyo. clau
ſtrū. ſemp ipm ſtipari militib⁹ vrgeri nego
tijs. iurgijs pſonare patere iterdū 2 femīs.
q̄d iter hec celeſte. q̄d diuinū q̄d ſpūale po
tent cogitari: iuge q̄ppe ſilētiū. et ab oī ſtre
pitu ſeculariū ppetua q̄es cogit celeſtia me
ditari. Per hoc pat3 q̄liter diuerſis reſpecti
bus vn⁹ ordo vel ſtat⁹ altero dicit pfectior
ſiue ipfectior 2c. Quātū nūc ad cōuīuatō3

euāgelij. heri oſtēdebat xp̄i magna pietas.
ex eo ꝙ ſamaritanā ignorātē tā dulciter in
formauit. hodie ei⁹ iuſticia cū miſericordia
pclamat. ꝙ peccatricē ab accuſatoribus in
iuſtis liberauit. et ſm h̄. iij. ſūt ptes pſētis lr̄e.
In prima docet adulteriū vitare. ibi addu
cunt 2c.
In ſecunda iudices cauſas examiare. ibi.
Ihs autē inclinans ſe.
In tertia fugere peccatū. nec iterare. ibi. Va
de amplius noli peccare.

Quantum ad pri

mū ē notādū ꝙ xp̄s circa tpus paſſiōis ſue
maxime habuit ɔſuetudie3 i tēplo p̄dicare
docere 2 mirabilia facere. In die eīm hec
oīa fecit. et de ſero i bethaniā ad ſorores la
zari morātes iuxta mōtē oliueti reuertebat
S3 ō his iudei 2 phariſei. inuidia cōcitati i
populo q̄rebāt eū diffamare. et adduxerūt mu
lierē dephēſa3 i adulterio: dicētes. Magi
ſter 2c. Cogitauerūt eīm itra ſe. aut ipe dic3
ꝙ debet lapidari. aut ꝙ nō. aut oīno tacebit
Si primū deridem⁹ eū 2 ei⁹ p̄dicatōe3. q2
miſericordiā p̄dicat quā nō ſeruat. Si ſecū
du3 dicem⁹ ꝙ rectitudie3 iuſticie caret. Si
vero tacet. dicem⁹ ꝙ ppter timorē hūanum
veritate3 ppalare formidat. S3 cur nō etiā
adulterum ſicut adulterā adduxerūt. cū ſm
leges erant eadē lege plectēdi. Dico ſm. Ni
co. de lyra. ꝙ ſuſpitōem ponere voluerūt in
cordib⁹ ppl'orum. ꝙ putarē ꝙ aliquis de di
ſcipulis xp̄i fuerit adulter. vel q2 forte adul
ter fuit diues vel potens. et iō forte amore.
fauore vel timore eu3 dimiſerunt. vel forte
ex eo. ꝙ erant illi⁹ opinionis. ꝙ mulier for
nicando magis peccaret ꝙ̄ vir. et h̄ rōne p
lis. cuius nō habetur certitudo cui⁹ ſit 2c.
V Moraliter p hanc adulterā q̄ſlib3 p
ſonam per adulteriū peccantem notare poſ
ſumus ſiue vir ſiue mulier. Hec a demoīb⁹
capitur. vinculatur. et ad iudiciū vltimū ve
lociſſime iuxta curſum tpis rapitur et dedu
citur. et niſi per penitentiam humilē dei mi
ſericordiam flexerit. ad cruciatōe3 dabit eter
nā. quā quilib3 merito timere et cauere d3.
Nā vt dicit phus. vij. politicorum. Quā
to aliquid eſt peius. tāto maiori idiget cau
tela. Cum igitur quis cognoſcit fures ſuſpē
dendos. et homicidas capite plectendos fo
re ex lege merito cauet furtum et homicidiū

Sic cū adulteriū ſit tam graue. ꝙ nō tantū
quis pene tēporali ſe obliget. imo pene eter
nali. ideo merito cauēdū. Exuperat enī oē
furtū terrene ſubſtātie. qꝛ qḋ auferť cū ſit cre
atura ratōalis. maiꝰ ē ⁊ meliꝰ ꝙ oīs terrena
ſubſtātia. grauiꝰ etiā videť homicidio. q̄ ei
alterū occidit vel mutilat. pena raptim tran
ſit. q̄ aūt cōiugē alteriꝰ aufert. pena quoti/
diana manet vſqȝ ad mortē. imo cū vir et
vxoꝛ ſint vna caro q̄ alteꝝ ipoꝝ aufert idē ac
ſi reliquū occideret. Et ideo ꝓpter grauitatē
in veteri lege grauiter puniebātur. Leuiti.
xx. Si mechatꝰ fuerit aliqs cū vxore alteriꝰ
et adulteriū ꝑpetrauit cū vxore ꝓximi ſui.
morte moriať ⁊ mechꝰ et adultera. Grauis ē
enī pena. q̄ vtraqȝ ꝑſona morte afficiť. et iō
hic hētur ꝙ ꝯ̄ adulterā ſcribe et pharisei ad
duxerūt dicentes lex iubet hmōi lapidare.
Vñ legimꝰ. ij. regū. xij. Cū dauid adulte
ratus eēt cū vxore vrie: dixit dñs ei ꝑ ꝓphe
tam nathan. Nō recedet gladiꝰ ſcȝ vindicte
de domō tua. Ideo i deteſtatōe huiꝰ criminis
vt magis vitet. dicit clemēs papa. Quid i
oībꝰ peccatis adulterio grauiꝰ: i ſignū graui/
tatis huiꝰ ꝓhibito eiꝰ imediate poniť poſt
ꝓhibitōēȝ furti. et ſcd'm dū i penis obtinet lo
cū. xxxij. q. vij. q̄d i oībꝰ. diciť eē grauiſſi/
mū. qꝛ grauiſſima pena puniť. ſcȝ morte. ex
de furtis. c. iij. C. co. l. ꝙuis feminā. fediſſi
ma caꝝ nequa q̄ pudorē ſuū alienis libidi/
nibꝰ ꝓſternūt. C. ad. l. iuliā. de adulteris
et ſtupro. l. fedidiſſima. X Opertet igiť
q̄libet i mřimonij ordīe exiſtens ⁊ ꝓfeſſus
eiuſdē inuiolabiliter ſacramētū ſui ordinis
ſuare oȝ. et h̄ ſingulariter ꝓpter tria. ſ. ꝓpter
Inſtitutionis dignitatem.
Conſtitutionis honeſtatem.
Conſeruationis vtilitatem.
Nā quāto fundatoꝛ alicuiꝰ religionis nobi
lioꝛ dignioꝛ et ſanctioꝛ ē: tāto ⁊ mēbra eiuſ
dē ordīs plꝰ gloriātur. Deꝰ igiť cū ꝑcellat:
oībus ⁊ iſtitutoꝛ fuerit mřimonij ⁊ autoꝛ.
vt diciť de frigi. et male. c. litere. i fi. eiuſdē
mēbra merito gl'iari oportȝ. inſtituit enī hūc
ordiēȝ quādo miſit ſoporē i adam. et raptꝰ
adā i ſpū iterfuit curie celeſti. i q̄ cognouit v
tilē mřionij cuiꝰ rei eſſet. et euigilās ꝓphe
tico ſpū dixit. hoc nūc os ex oſſibꝰ meis ꝙ
obrē reliquet hō patrē ⁊ matrē ⁊ adherebit
vxori. Vñ ſi reꝑhendiť q̄ ordiēȝ ſancti bene
dicti. francisci. īfringit. et ſtatuta nō ſeruat.
quāto magis qui polluit ordinem dei. Hic
etiā ordo dānificať ex pte loci. qꝛ nō i ſtabu
lo ſicut hodie multoꝝ mos ē ꝯ̄here. nec in
alio loco deſpecto. ſ; i loco oīs voluptatis
et decoris. ſcȝ i ꝑadiſo iſtitutus ē. vt dicit da
maſcenꝰ li. ij. Vere cū dari igiť debēt. q̄ nō i
loco patēti ⁊ honeſto ſed i occulto ꝑmordia
ordīs ſui vilipēdūt. Itē dignificať ex iſtitu
tionis antiq̄tate. nō enī de nouo iſtituꝰ eſt
ordo ille. ſ; antiq̄tate excedit oēs alios or
dines i terris iſtitutos q̄ oēs poſt peccatum
ſunt iſtituti. ſed ante peccatū tēpore innocen
tie iſtitutus ē hic ordo: et qꝛ tādiu durabit.
ſignū ē bonitatis qḋ enī malū ē oīno ñ pōt
ſubſiſtere ſcd'm phm. Itē hūc ordinē xp̄s in
tribꝰ dignificauit. Primo i eo ꝙ ipē de ma
tre cōiugata. licet virgine naſci voluit. Se/
cūdo i eo ꝙ ꝑſentia ſua has nuptias hono/
rauit. Tertio ꝙ ipē ad honorē mřionij i nu/
ptijs primū ſignū legiť feciſſe. fecit enī corā
diſcipl'is ſuis ex aq̄ vinū: oſtēdēs ꝑ h. ꝙ ſi
actꝰ huiꝰ ordīs ſit in ſe fetidꝰ ⁊ vilis vt aq̄
ex bono mřimonij fit ꝑcioſus ⁊ excuſabilis
vt vinū. qꝛ ſine matrimoīo vt aq̄ iſipida. ſic
actus ille ſemꝑ mortalis eſt. ſed in mřionio
aq̄ i vinū mutat. id ē actus mortalis pecca/
ti vertiť i actū meritoꝛiū. dūmō recto ordie
fit. Quāta igiť reꝑhēſiōe digni ſunt. q̄ mi/
raculū dei ꝑuertūt. faciētes de vino aquā
qui pulcras vxores dono dei habēt. et ipſis
relictis eligūt ſcortas. hi ꝓfūdiꝰ alij s dāna
būtur. Y Secūdo ꝓpter cōſtitutōis ho
neſtatē. Habēt enī in illo ordīe exiſtētes tres
cōſtitutiōes ſiue ſtatuta valde honeſta. Pri/
mū vt i ſeꝑabiliter cōuiuāt. qꝛ ꝯiuges nūqꝫ
poſſunt ſeꝑari niſi cauſa fornicatōis. Ma/
thei. v. Et aplus. i. coꝝ. vij. Precipio non
ego. ſed dñs virū a muliere non diſcedere.
Math. xix. Quos deꝰ cōiūxit hō nō ſeꝑet.
Secūdū vt ex corde ſe diligāt. quare pauꝰ
dicit. viij. ethicoꝝ. Amicitia viri ad vxorē ē
ſecūdū quādā excellentiā. Ideo adam de
hoc ait Gen. ij. Hoc nūc os ex oſſibꝰ meis
et caro de carne mea. ꝓpter qḋ relinquit hō
patrē ⁊ c. et ad hoc deſignandum in ꝑſentia
xp̄i nuptie facte ſunt in chana qḋ eſt zelus.
Tertiū ꝙ defectū mutuū ſuppleant. Poſito
enī ꝙ mas cū femia. non darent opera gene
rationi nihilominꝰ plurimū ad alia vite ne
ceſſaria ē eoꝝ ſocietas opatiua ꝓpter opū di
uerſitatē. qꝛ alia ſunt opa viri. alia mulieris.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Et ideo mutuis viuētes ſibi vite ſolatia im
partiūtur. duꝫ vnus ſupplet defectū alteri⁹
illa operando que ſibi ꝓpria: et ei cōicando
quaſi traiectitiū faciendo. Hanc ratione aſ⸗
ſignat phūs. viij. ethicoꝝ. ꝛ. i. politicoꝝ.
Dixit igit̄ de⁹ geñ. ij. Nō eſt bonū hoiem eſ
ſe ſolū faciam⁹ ei adiutoriū. Ut igit̄ cōiu⸗
ges hec ſtatuta magis obſeruare valeāt. da
tur eis doctrina neceſſaria. quādo cōtrahere
volūt. nō attēdāt pulcritudinē corpalē. nec
abūdātiā tēporalē: ſꝫ honeſtatē moralē per
maxime inſpicere debent. Cui⁹ ratio eſt qꝛ
nulla ſincera ꝛ firma amicitia poteſt fun⸗
dari in pulcritudine ꝛ abūdātia cū ſint tran
ſitoria ꝛ bona fortūe variabilia quibus ceſ
ſantib⁹ etiā amicitia ceſſat. phs. viij. ethi.
amicis exiſtētib⁹ ꝓpter bonū delectabile ſi⸗
ue vtile huic ceſſante ceſſat amicitia. Ideo
ſapiēs expius i oibus vituperat corporis falla
cem pulcritudīeꝫ puer. xxxi. di. Fallax gra
tia ꝛ vana ē pulcritudo. nec mirū qꝛ ꝓpter
pulcritudīeꝫ multi perierūt. Eccli. viij. Cui⁹
exēplū habet̄ in geñ. xxxiiij. in ſichem filio
emoꝛ. q̄ ad primū aſpectuꝫ dine filie iacob
eaꝫ rapuit. et mori voluit niſi eā ducere poſ
ſet qd̄ ꝛ fecit in tanto ardore. ꝙ ꝓ eius amo
re ſe ꝛ populū ſuū circūcidi ꝑmiſit. ob cui⁹
facti ꝑpetratōeꝫ interfect⁹ ē cū populo ſuo
ꝑ fratres dine. Sic etiā hodie multis acci⸗
dit. q̄b⁹ in principio feruoꝛ ꝛ in fine doloꝛ.
Quare q̄daꝫ phus interrogat⁹. quare potius
turpē ꝙ̄ pulcrā vxorē duxiſſet. Reſpōdit tur
pem ſeruādo. pulcrā aūt q̄ oib⁹ placet q̄uo
ſeruare potero. Sic etiā ē de illis q̄ eligūt ra
tione abūdātie. alias nō aduertētes cōditō
nes ꝑſonales. q̄ nū̄ꝙ̄ cordialiter ſe diligūt.
ſed ſemꝑ in ira ꝛ rixa cōuiuūt. Quare que
dam abūdās matrona q̄ſita q̄re marito ſuo
mortuo nō denuo nuberet alteri. Reſpōdit
ſe nō īuenire virū q̄ ſe magis vellet. ꝙ̄ ſua.
Debēt ergo ſolū īſpicere honeſtatē. que pōt
ſola fūdare vaꝫ amicitiā ꝛ ꝑmanētē ſm phꝫ
ix. ethicoꝝ. Un̄ criſo. exponēs illud mathei
i. Salomon genuit booꝫ de raab: dicit. qꝛ i
quit ſm imꝑiū dei accepit vxorē. et a deo ꝓ
miſſam in vtute generat filios. et i ſeipis vir
tutes habētes. Exemplū dictoꝝ habem⁹.
Thobie. vi. vbi legim⁹ ꝙ ſara filia raguel'
ſeptē viris tradita fuit. quos ſingulos pria
noce demon aſmode⁹ ſuffocauit vgine ꝑ⸗
manēte intacta: quā volēs copulare thobi⸗
as iunioꝛ. dixit ei angel⁹ raphael. Audi me
et oſtēdam tibi. que ſunt q̄b⁹ ꝑualere potes
demoniū. hi nāꝙ̄ q̄ cōiugiū ita ſuſcipiunt
vt deū a ſe ꝛ a ſua mēte excludāt. et libidini
vacēt ſicut equ⁹ ꝛ mulus in q̄b⁹ nō eſt itel⸗
lectus. habet demō ſup eos poteſtatē. ſcꝫ ſe
pandi inſtigādi ad adulteriū ꝛ infidelitatē.
Tu aūt cuꝫ acceperis eā. ingreſſus in cubi
culū ꝑ tres dies ꝯtinēs eſto ab ea. nihil aliō
niſi oratōib⁹ vacans. Trāſacta aūt tertia no
cte accipies virginē cū timore dei. et magis
amore filioꝝ. ꝙ̄ libidinis. ſcꝫ eam duces ꝛ
habebis i vxorē. vt i ſemie abrahe in filijs
benedictōeꝫ cōſeq̄ris. ¶ Sed nūquid
tenet matrimoniū ꝓpter cauſas hmōi inho
neſtas. puta pulcritudinis. libidis. diuitia
rum celebratū. Dicit Kay. ꝙ tenet. licꝫ eñi
cā mouēs turpis ſit vel ihoneſta. tñ ex quo
intendūt ꝯhere mrimoniū et ꝯſentiūt i hec
verba de p̄ſenti ſufficit. xxxij. q. ij. ſolet que
ri. Hoc eñi patꝫ geñ. xxix. vbi legit̄. ꝙ iacob
vidēs ꝙ rachel eēt decora facie. et venuſta
aſpectu eā diligēs. ait ad laban. Septē an
nis ſuiā tibi ꝓ rachel. Et deu. xo. xxi. Si vi
deris pulcrā mulierē i medio captiuoꝛuꝫ et
amaueris eā. volueriſꝙ̄ vxorē habere. itro⸗
duces eā in domū tuā. Uita eñi mala vel i
tentio alicui⁹ ꝑua vl' ꝑuerſa. nō ꝯtaminat cō
iugij ſacrm. Scꝫ nūq̄d eſt peccm ꝓpter pulcri
tudieꝫ ꝛ hmōi ꝯhere. Dic ianuēſis tho. ꝙ ſi
cut in cōtractu mrimonij iacob cū rachel de
coꝛ faciei nō fuit cā principalis. ſꝫ ſecūdaria
hꝫ pōt eē ſine pctō. vel qñꝙ̄ ē cū pctō venia
li. ſi aūt eēt pncipalis cā libido pulcritudis
nō excuſaretur a pctō mortali. ſi eēt effrena⸗
ta libido. Et quib⁹ bñ dicitur. ꝙ iſti peccāt
mortaliter. q̄ cā libidis inordinate ſuis abu⸗
tūtur vxoribus. Sūt etiā ipo iure ſm leges
infames. qñ vir agit vt femia vel econtra. C.
ad. l. iuliam. de adulterijs. l. fediſſima. in
gloſa. et ea. l. cum vir. Tales etiam nec poſ
ſunt ꝓ ſe nec pro alijs poſtulare. ff. de poſtu
lando. l. i. §. remanet. Tertio dico ꝛc. ꝓ
pter conſeruatōis vtilitatem. Nam in iſtum fi
nem principaliter inſtitutus eſt matrimonij
vſus. ſcꝫ vt ꝓpter creatōem ꝓlis ſpecies hu
mana in eē conſeruetur. dicente deo in pa
radiſo. Creſcite et multiplicamini. Geñ. i. Se
cundario tamen poſt peccatū extra padiſuꝫ
in remediū culpe. ſcꝫ ad vitandam fornica⸗
tioneꝫ. Unde gregorius. xxij. moralium.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Qui temptationũ ꝓcellas cum difficultate
tollerant. cõiugij portũ petãt. Meli⁹ em̃ ē
nubere ꝙ vri. Finis em̃ pncipalis hui⁹ or-
dinis. ſcꝫ ꝓcreatio ꝓlis. valde ꝑtioſus ē. qꝛ
ex eo generat̃ fruct⁹ q̄ choris angeloꝝ aſcri
bitur. Eſt em̃ sacrũ matrimoniũ tamq̄ or⁹
delitiaꝝ. de quo colligit chor⁹ angeloꝝ au
gmẽtũ ſui gaudij maria roſa pulcerrima. ka
therina ⁊ agnes ⁊ margareta ⁊ et ĩ alijs florib⁹
inũerabilib⁹. in aplis ⁊ martirib⁹ ⁊ ꝯfeſſori-
bus ⁊ viduis. et virgib⁹ ⁊ quoꝝ floꝝ. vt cre-
dimus mult⁹ ⁊ magn⁹ eſt ĩ celo numerus.
A Et ergo infelices mulieres q̄ partũ im
pediũt. vel ſuffocãt ſine baptiſmate: videãt
quãtũ bonũ angelis auferũt ⁊ quãtũ dam
num celeſti throno inferũt. et quãtã male-
dictiõeꝫ incurrũt: ſi tantũ dãnant̃ q̄ beatum
laurentiũ vel aliũ martirẽ iugulãs aĩam ce-
lo miſit. O de⁹ quãtũ cruciabit̃ q̄ puerũ nõ
baptizatũ interficit. et aĩam ad infernũ mit
tit quãtã crudelitatẽ et penalitatẽ. habebũt
in iferno eſtimare poterũt. incredulitatẽ pe
narũ. q̄ ſecũdũ leges punire debẽt h̄ in ter-
ris. Nam vt habet̃. C. de his qui parentes
vel filios occidũt. l. vna. ꝙ ſiq̄s ſpõte occi
dũt pentes vel filios debent in ſui culeo. i.
ſacco de corio cum cane ⁊ gallo gallina-
tio ⁊ vipera ⁊ ſymea ꝓijci ĩ aquã. vt oĩm ele
mentoꝝ vſu carere icipiat. et ei celũ ſupſtiti
terra vo mortuo auferat̃. ſi vero aqua ibi nõ
fuerit. ponat̃ ĩ ſiluã a feris deuorãd⁹. Ideo
aũt ponũtur hec aĩalia. qꝛ canis fugat ſyme
am ⁊ ſymea gallũ. et gall⁹ vipã. et cũ nõ in
uenerit vipa refugium. intrat corpus illius
Sꝫ in canones aũt nõ ita puniũtur. qꝛ de⁹
nõ vult mortẽ peccatoris. ſed vt ꝯuertatur.
Et ideo talib⁹ ꝯſuli debet: vt ad aliqd̉ mo
naſteriũ intrẽt ĩ quo peccata ſua ꝑpetua pe-
nitẽtia deplorẽt. Vñ accidit caſus. ꝙ q̄daꝫ
mulier filiũ de quodã ſuſcepit. ille vero im
ꝓpabat eidẽ ꝙ fili⁹ eius nõ fuiſſet. Vñ ipa
de dyabolico furore accẽſa filiũ iterfecit. et
penitẽtia ducta lacrimabiliter ad papã ale-
xãdrũ tertiũ accedẽs. petijt ſibi ipẽdi ꝯſiliũ
ſalutare. mãdat papa epõ loci. vt laboret eã
inducere vt ad aliqd̉ monaſteriũ tranſeat in
quo ꝑpetuo penitentiã agat de commiſſo
ſi aũt ad hoc iduci nõ poterit dedit ei licẽtiã
vt i dño nubat. qꝛ iun⁹ videt̃ ꝙ nubat vrĩ.
ꝙ ĩ honeſte mlĩes cõmittat. B Sed q̄d
de illis. q̄ cauſa explẽde libidĩs vel odij me

ditatõne homĩ vel mulieri aliq̄d fecerĩt. vel
ad portandũ dederit. vt nõ poſſit generare
aut cõcipe vel naſci ſoboles. Dico ꝙ vt ho
micida teneri debꝫ. ꝙtũ ad penã legalẽ. ff.
de penis. l. ſi aliq̄d. §. q̄ abortiuũ. et. ff. ad. l.
corneliã. de ſicarijs. ſi mulierẽ. Et ꝙtũ ad
penã ſpũalẽ. ſed nõ cõtrahit̃ ex hoc irregla
ritas niſi fetus fieret aĩat⁹. ex de homi. c. ſi
aliq̄s. Vñ magiſter. iiij. ſentẽ. di. xxxi. Qui
venena ſterilitatis ꝓcurant. nõ cõiuges ſed
fornicarij ſunt. Et aug⁹. de nuptijs. Aliq̃
couſq̄ ꝑuenit hec libidioſa crudelitas vl li
bido crudelis. vt etiã venena ſterilitatis ꝓ-
curet: et ſi nihil valuerit ꝯceptos fet⁹ intra vi
ſcera aliquo modo extiguat vel fundat. vo
lendo prius ſuã ꝓlẽ iterire ꝙ viuere. aut ſi i
vtero viuebat cedi anteq̄ naſci. prius ſi am
bo tales ſunt cõiuges nõ ſunt. et ſi ab initiõ
tales fuerũt nõ ſibi ꝑ cõnubiũ. ſed ꝑ ſtupꝛũ
poti⁹ cõuenerũt: ſi vero ambo nõ tales ſunt
audeo dicere. aut illa quodãmõ ē meretrix
mariti aut ille adulter vxoris. C

Secunda pars in

qua oſtenditur. quo iudex debet cauſaꝫ cu
diſcretiõe examiare. in eo ꝙ ibi ſe inclinant
anteq̄ ꝓferret ſententiã. Sic iudex debet tria
habere volẽs aliũ rite iudicare. Primo accu
ſatõem debet hũiliter ſuſcipere. et aures iã
diuiti. ꝙ paupi equaliter inclinat. Scẽdo
accuſatõeꝫ recte diſcutere: teſtes examinan
do ⁊ legitima documẽta admittendo. Ter
tio ſententiã cũ benignitate ⁊ ſinceritate ꝓ
ferre. Sed queritur circa hoc qd̉ hic dicit̃ q̄
veſtrũ ſine peccato eſt: vtrũ iudex in ſimili
peccato vel maiori obnoxi⁹ poſſit licite ali-
um iudicare: Dicunt doctores. ꝙ quãtum
ē de ordie iuſticie: iudex qui ē in ſimili eq̃li
vel maiori peccato: licite nõ poteſt aliũ iudi
care: maxie qñ peccatũ ē notoriũ. qꝛ talis iu-
dicans vel accuſans ſcãdalizat ꝓximũ: qñ
vero peccatũ ē occultũ. tunc peccat in eo ꝙ
cognoſcit ſe eſſe ĩ peccato. et tamẽ ſe nõ pur
gat. Sic itelligitur illd̉. iij. q. vij. c. i. vbi di
citur. iudex eſſe nõ põt. quẽ cuꝫ reo par tãt
maioꝛ macl'a inficit. qꝛ digne ⁊ iuſte iudex
eſſe nõ poteſt. in quo nõ eſt iuſticia. De vbo
rũ ſignificatõe. c. forus. D Moraliter
tamẽ ꝓpter diem ſabbati illã materiã appli
cando virgini glorioſe. eſt notãdum ꝙ illa
teria ad quã ſe ibi ſcribẽdo inclinauit. non

incognite dicitur maria. ad quã ibus deſcē
dit er ꝑ miſteriū incarnatōis ı̄clīauit. ⁊ ı̄ eã
ſcribendo. multipliciter benedixit. iuxta il-
lud. ps. Benedixiſti dn̄e terraꝫ tuaꝫ. Nã co
mõ quo rinoceron ſiue vnicornis venaꝛ̃ et
capitur. ſic dei filius. ſm̄ em̄. Iſid. li. ij. ethi
mo. Unicornis eſt beſtia ferociſſima ſic ap
pellata eo ꝙ hēat in frõte vnū cornu ita acu
tum et validū. ꝙ quicq̄d impecierit aut vē
tiler ꝑforet. Nã cū elephãte ſepe certamē ha
bet quē vulneratū ı̄ vētre ꝓſternit: tãte etiã
ē fortitudinis. vt nulla venãtū virtute ſiue
ı̄genio capiaꝛ̃. Uerūtamen puella et virgo ı̄
deſerto venien̄ti. vnicorni ꝑponiꝛ̃. q̄ cū ſinū
apit et dilatat beſtia mox depoſita oı̄ feroci
tate ı̄ ei⁹ gremiū ſe ı̄cliat ac ſi ibi dormire vl̄
let et ſic a venatorib⁹ capiꝛ̃. Unicornis ille
cōueniēter deſignare põt dei filiū. q̄ fortiſſi
mus de⁹ oı̄m ſpiritū nuncupatur. Nume.
xvi. q̄ poteſtate deitatis haber dyabolū vin
cere ⁊ ꝓſternere hūc venati ſunt multis an-
nis patres ſancti ſuis ſuſpirijs ⁊ clamorib⁹
nec valuerūt cape. donec puellã virginē. ſ.
Mariã ı̄ deſertū hui⁹ mūdi de v̄tute ſpūſſan
cti ꝑparatã ꝓpoſuerūt: filio dei cordis ſinuꝫ
aperiēs. ꝑ amoris deſideriū dilatauit. mox
oı̄m ferocitate depoſita. i. oı̄meꝫ rigorē iuſti
cie: q̄ primit⁹ ꝑpollebat. ı̄ ſinū. i. ı̄ vterū h⁹
virginis deſcēdēs ſe ı̄clīauit. Un̄ aug⁹ in
ſermone de natiuitate beate v̄ginis. Gratu
lare beata v̄go. xp̄s rex ex ſolio ſuo venit in
vtero tuo: ex ſinu patris ı̄ vterū dignat⁹ ē d
ſcēdere matris. et. ps. Edificauit ſicut vni
cornis edificiū ſuū ı̄ terra. i. dei fili⁹ coopã-
te tota trinitate ꝑparauit ſibi reclīatoriū iſtar
vnicornis in v̄gīe maria. C In hac em̄
edificatōe ſiue ꝑparatōe v̄ginē mariã ꝑ ſin-
gularem appropriationem inſcripſit.
Pater ꝑ potētiã faciēs eã potētiſſimã.
Fili⁹ ꝑ ſapiētiã faciēs eam ſapiētiſſimã.
Spūſſanctus per clementiam faciens eam
clementiſſimam.
Nã p₃ ı̄ dīnis ı̄ eã ſcripſit potētiã. et fecit eã
tam potētē. ꝙ valet et põt oīb⁹ ſubuenire et
dyabolū tyrãnū ferociſſimū ſubiugare et fu
gare. De iſto magno dono gloriaꝛ̃ ad lau-
dē eterni patris in cãtico ſuo dicens. Fecit
mihi magna qui potens eſt. Magnū em̄ eſt
poſſe omnē beſtiã nociuã fugare. ſed maxi
mū tyranū potentiſſimū poſſe ſubiugare et
fugare ꝙ etiã nõ audeat appropiquare. nec

mirum q₂ ſi cedrus naturaliter eſt tãte potē
tie ꝙ ſolū ꝑ vmbrã ſuam fugat ſpētes et ve
nenoſa oı̄a q̄re n̄ cedrus illa maria ꝑ ſingu-
larem grãꝫ poſſꝫ ſerpetē antiquū. n̄ ſolū per
ſuam potētiaꝫ ſ; etiã ſolū ꝑ inuocatōꝫ ſui al-
tiſſimi noīs ſcꝫ maria fugare. ne ad homi-
neꝫ valeat appropiquare et ei nocere. vnde
bern. Nõ ſic tient hoſtes viſibiles quãlibet
caſtrorūꝫ multitudīeꝫ copioſaꝫ. ſicut aeree
poteſtates marie vocabulū et exēplū fluunt
et ꝑeūt ſicut cera a facie ignis. vbicūq̄ ı̄uene
nerint crebram hui⁹ noīs recordatōꝫ. deuo
tam inuocatōeꝫ. et ſolicitam imitatōeꝫ. F
Idem⁹ ḡ cū inocentio petere et dicere Aue
dei mater alma. q̄ ex dignitate: q̄ mater dei
es. ı̄pare potes angel̄ et demonijs. ꝯpeſce
demones ne nobis noceãt. ꝑcipe angelis vt
nos cuſtodiãt. Unde olī fuit q̄dã monach⁹
in quadã ꝯgregatōe q̄ iſtigãte dyabolo fre
quēter ı̄ cellario tãtum bibit. ꝙ ſine ſenſu oı̄
no eē putareꝛ̃. h̄ em̄ erat familiariſſim⁹ v̄gi
glioſe. Cū aūt aduēſperãte die q̄dã: ita ebri
us de cellario exiret. ecclīã ꝑ clauſtrū tende
ret. apparuit ei dyabolus ı̄ ſpē cuiuſdã mire
magnitudis thauri occurrere. ipm̄q̄ corni-
bus trãſfodere. tūc ecce vidit ſubito q̄ndam
puellam decora facie venientē. vt ſuꝑ hūe-
ros diffuſa ceſarie. et ı̄ ſua maū dex̄ tenētem
quãdãꝫ niueã v̄gã. q̄ ipm̄ ı̄crepãs dyabolū
cur in famulum ſuum talia ageret. et iuſſit
vt cito diſcederet nec ei ampli⁹ quicq̄ mali
faceret. his dictis diſparuit terror demonis.
Deīq̄ cū ceptū iter ꝑgeret. et eccleſie appro
pinquaret. demon quaſi canis vehemēs ⁊
nimis terribilis ex improuiſo contra euꝫ ꝓ-
ſilijt. et iterum predicta puella affuit. et de-
monem repulit. Tandem eccleſiam quam
petebat pro demonis expulſione per virgi-
nis cõſolatōnē ſecurus itrat. et inimic⁹ eo ı̄
trãte terribilior q̄ pri⁹: velut leo imaniſſim⁹
aduerſus eū rugiēs. q̄ſi eū deuoratur⁹ ap-
paruit. At vo puella q̄ prio ⁊ ſcd̄o eū libera
uit. tertio etiã v̄ga quã manu geſtabat ipm̄
dyabolū acriter v̄berabat: di. q₂ obedire mi
hi noluiſti. h̄ ad p̄ſens recipe meruiſti. itaq̄
dyabol⁹ trib⁹ vicib⁹ deuict⁹ imo vberibus
afflict⁹. ſtatī vt fum⁹ euanuit. nec vltra ap-
paruit. quē poſtea puella manu vſq̄ ad le-
ctū ſuū reducit lectū diſcooꝑuit mõachū in
tra locauit. caput ei⁹ reclīauit. ac crucis ſi-
gnū ı̄ ei⁹ frontē impſſit. et cū mirari cepiſſet

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

di. que tu nam es. que mihi tanta impēdis beneficia. reſpōdit maria mater dei: quo dicto abſceſſit. q̄ oīa iſte ꝑ ordinē aduenientē die recitauit. et vitā emēdauit ꝛc. Hic ſane ꝑpēdi pōt q̄nte vigoris ꝛ potētie ſit maria q̄ nos exiſtētes ī medio leonū. ī medio draconū. ī medio ſerpētū īfernaliū defendit. ne mordeamur: ſtrāgulemur ꝛ occidamur ſubito a dyabolo. Nō eī mīor ē dyabolꝰ nec minoris aſtutie ꝙ̄ tēpore thobie. vbi legit̄ ſeptē viros ſare iugulaſſe ꝓpter peccata eorū. Thobie. vi. Quid ergo ē ꝙ hodie nō iugulat oēs. cū fere nullꝰ ſit cuiꝰ peccata nō tradāt ipm̄ ī manꝰ dyaboli: nō video aliā cauſam. niſi qꝛ dn̄s dedit nobis virginē mariā potētiſſimā q̄ hȝ vgā ferreā ad arcendū demones ꝛ beſtias īfernales: dicēte ps̄. Reges eos ī vga ferrea. et tāq̄ vas figuli ꝯfriges eos. hec poteſtas marie figurata ē exo. vij. ī vga aarō q̄ vīsa fuit ī colubrū. et deuorauit virgas īcātatoꝝ. Sic poteſtas marie terribilis ꝛ venenoſa demoniis. nobis aūt grā lis ꝛ vtilis. deuorat ꝛ diſſipat potētiā tenebraꝝ ſpūum. Figurat̄ iudith. xiij. in ꝑſona iudith cōtra oloferne. quā glorificabat filij iſrahel. Honoremꝰ itaq̄ ꝛ glorificemꝰ matrē dei tāpotentē ꝛ magnificā. vt ſimꝰ de merito etiā illoꝝ marie familiariū. de qbꝰ ps̄. ꝓphetizat dicēs. Gloriā regni tui dicent. et potētiā tuā loq̄nt̄. Secūdo filiꝰ dei ī matrē eius ſcripſit ſapiētiā. et fecit eā ſapiētiſſimā nec mirū cū ipa baiulauerit in gremio vteri ſui fōtē oīs ſapiētie ꝛ ſciētie dei. Sapiētia eīm edificauit ſibi domū Sap. vij. id ē. dei filiꝰ q̄ ē ſapiētia patris. elegit mariā ībabitādū ꝛ ideo merito ſapiēs fuit. Potuit eīm dicere illō ſap. vij. Oīum artifex docuit me ſapiētiā. Cōueniēter igit̄ ſapiētiſſima fuit. qꝛ ſicꝑ ria Eua ꝑ ſuā īſipiētiā maximā dedit occaſionē oīs dānatōis. ſic ſecūda in q̄ mutatū ē vocabulū eua ī aue. ꝑ ſuā ſapiētiā debebat eſſe occaſio noſtre ſaluatōis. Et ſicut ille mille artifex dyabolꝰ. īfinitos habȝ modos decipiēdi ꝑ maliciā. ſic iſta vgo infinitos hȝ modos nos docēdi ꝛ reuocādi ꝑ ſapiētiā. Vn̄ hein̄. Tu bellatrix egregia.

G Primo cū q̄ primꝰ euā ſupplātauit expugnare viriliter aggreſſa es. Nā eīm maria ꝑ ſuā ſapiētiā nos ab hoſtibꝰ defēderet. et cōtra eos ſemꝑ pugnaret. et etiā irā filij ſui placaret. dū viuaꝰ occubuiſſet. cū mō ꝑ⸗fectoꝝ iuſtoꝝ paucīſſimi ſint. q̄ ſuis ꝑcibus deū mitigēt. ſed fere oēs ſequūt̄ vanitates De quo cōq̄rit̄ dn̄s Ezech. xiij. inuādo di. Ve ꝓphetis īſipiētibꝰ. q̄ ſe quūtur ſpūȝ ſuū. et nihil vidēt q̄ſi vulpes ī deſertis ꝓphe tui iſrahel nō aſcendiſtis ex aduerſo. neq̄ oppoſuiſtis vos murū ꝓ domo iſrahel. vt ſtaretis ī ꝑlio ī die dn̄i. Vulpis ē aīal doloſuȝ intēdēs deceptōeȝ auiū. Sic mō xpiani q̄ſi oīs vnuſq̄ſq̄ ītēdit decipere ſimpliciorē ſe nec aliq̄s ē qui aſcēdat viā ꝑfectōis ex aduerſo peccata ꝓpria arguēdo ſed potꝰ aliena: neq̄ opponūt ſe murū ꝓ pctōibꝰ feruēter orādo. nec aliq̄s ſtat in ꝑlio viuū. vt irā dei ꝛ ꝑcuſſiōeȝ eiꝰ poſſit placare. Sed mirūȝ videt̄ valde. ex quo tam exiguꝰ numerꝰ ꝑfectoꝝ īueniat̄. et ꝙ totus mūdus ī tanta deuoluit̄ multitudie criminū. et ī tāto pondere pctōꝝ q̄uō poſſit ſubſiſtere q̄n deleat̄ ꝛ in abyſſuȝ deducat̄: hoc exigēte hūana malicia etiā diuina eq̄tate ꝛ iuſticia. Sicut eīi aȝ in ſacra ſcriptura ſeptē peccata ꝛ offenſe di etiā nobis miliū ⁊ minima habētur grauiter plagata. Primo ſub adā peccatū tāſgreſſiōis. ꝓpter quod diuina iuſticia inflixit penaȝ exilij. expellēdo eū de ꝑadiſo. Secūdo ſub noe peccatū corruptōis. ſcȝ fornicatōis ꝓpter qd̄ inflixit penā diluuij. et deleuit oīa Gen̄. vij. Tertio ſub gigātibꝰ peccatū elationis ī edificatōe turris ꝓpter qd̄ īflixit penā cōfuſiōis labioꝝ Gen̄. xi. Quarto ſub abraham peccatū repletōis. qꝛ peccatū ſodome fuit ſaturitas ꝛ abūdātia panis. ſm ezech. Pro quo diuina eq̄tas inflixit penā īcēdij: et dn̄s pluit ignē ꝛ ſulphur. et ſubuertit q̄ſi ꝙ ipſas ciuitates gen̄. xix. Quīto ſub moyſe peccatū murmuratōis. dathā ꝛ abyrō. q̄ ſurrexerūt ꝯ deū ꝛ moyſen ſuū ſuū. ꝓ q̄ dn̄s inflixit penā deſidij. et aperitōis terre ꝛ deglutiuit dathā ꝛ abyron Nume. xvi. Sexto ſub dauid vane murmuratōis. ꝓpter qd̄ inflixit dn̄s peſtilētiā. ij. regū. xxiiij. Septio ſub helya peccatū irriſionis. ꝓ quo inflicta fuit pena totalis exterminij ignis d̄ celo deſcēdit. et cōbuſſit oēs. iiij. regū. i. Quid eſt ergo kmi. ꝙ hodie de mūdo nō eijcimur. ſic adā de ꝑadiſo. aq̄s nō ſubmergimur ꝑ diluuiū. lingua nō cōfūdimur. et igne nō incendimur. et ſic de alijs. cū plus tranſgrediamur ꝑcepta. corrupti ſimꝰ luxuria. nūq̄d hodie celeauit elatō. nūq̄d cōtra ſuperiores

et ſacerdotes diminuta ſit murmuratio. ſic diſcurrēdo ꝑ ſingula. nullū viciū ceſſauit ſꝫ oīa peiorata ſunt: q̄re ergo nobis differt̄ pena? nō eſt alia ratio aſſignanda. niſi ꝙ virgo glorioſa nos ſuis ꝓcibꝰ ſuſtētat. D Legitur ī legēda ſancti dn̄ici. ꝙ q̄dā frater minor. q̄ multo tēpore frater ſancti franciſci extitit pluribꝰ de fratribꝰ ordis ꝑdicatoꝝ narrauit ꝙ cū beatꝰ dn̄icꝰ rome ꝓ ꝯfirmatōe ſui ordis apud papā īſtaret. nocte orās vidit in ſpū xp̄m ī aere exiſtentē. et tres lāceas ī manu tenētē. et cōtra mūdū eas vibrātē. Cui velociter mater miſericordie occurrēs quidnāqꝫ vellet facere inq̄ſiuit. Et ecce totꝰ ille mūdus tribꝰ vicijs plenꝰ ē. ſcꝫ ſupbia. concupiſcētia. et auaritia. et ideo his tribꝰ lanceis ipſū volo perimere. tūc v̄go ad genua eiꝰ ꝓcidēs ait. Fili kariſſime miſerere. et tuā iuſticiā miſericordia tēpare. Habeo eīm fidelē ſeruū et pugilē ſtrēnuū. q̄ vbiqꝫ diſcurrens mūdū expugnabit ꝛ tuo dn̄io ſubiugabit. aliū qꝫ ſeruū ſibi ī adiutoriū dabo. q̄ ſecum ſimiliter decertabit. Cui filꝰ. ecce placatus faciē tuā ſuſcepi ſꝫ vellē videre quos ad tantū officiū deſtinare velis. Tūc illa xp̄o ſanctū dn̄icū ꝛ frāciſcū ꝑſentauit. quos xp̄s acceptauit gter ꝛ ꝯmēdauit. Hec ꝛ alia magna preconia marie cōſiderās. Caſſianꝰ ait. Tu patrona hūani generis. tu afflictis rebꝰ medica ſingularis. q̄ tuo nō egeat mūere. cui ſit peccare cōe. Figurat̄ igit̄ Maria ratōe ſue ſapiētie ꝑ heſter q̄ iram aſſueri mitigauit et iſrahel ne deleretur liberauit heſter. ix. vn̄ ps. Collaudabūt multi ſapiētiā ſuā. Cuiꝰ ratio. q̄ multotiēs liberauit orbē ꝑ ſapiētiā ſuā. Tertio ſpūſſanctꝰ cui appropriat̄ clemētia īſcripſit eā ꝛ fecit eā clemētiſſimā. Dignū eīm fuit vt ſpūſſanctꝰ eā corroboraret clemētia q̄ thronꝰ eſſe debebat altiſſimi ꝛ clemētiſſimi pricipis. Iuxͣ illō ꝓuer. xx. roborat̄ clemētia thronꝰ eiꝰ. Nā thronꝰ diuie miſericordie ē Maria mater clemētie ꝛ miſericordie ī q̄ inueniūt oēs ſolatia miſericordie. vn̄ bern̄. ī ſmone. Ille ſolus o virgo beata tuas laudes ſileat. q̄ te fideliter īuocatā ſenſerit vnq̄ī in ſuis neceſſitatibꝰ ſibi defuiſſe. et q̄d mirū ſi inuocata adeſt. q̄ etiā nō vocata ꝑſto eſt. I Debꝫ ergo clemētiſſimā v̄ginē q̄libꝫ honorare. et in neceſſitatibꝰ īuocare. nec obſtātibꝰ peccatis ceſſare. vult oibꝰ miſereri. et oibꝰ veniā a filio īpetrare. Vn̄ legitur de quodā magno peccatore. q̄ ex conſuetudie volēs ire ad peccādū. veniēs ad altare vel imaginē beate virgis. ſtās ſalutauit eā angelica ſalutatōe. q̄d cū ſemel faceret. vidit imaginē beate virginis cū puero ī ſinu. ſicut depigit̄ xp̄s de cruce vulneratꝰ ꝛ matri allatus: viditqꝫ ſanguinem fluere de puero ī gremio matris. ſicut fluxerat ī cruce de vulneribꝰ xp̄i. quo viſo. obſtupefactꝰ dixit O dn̄a q̄s fecit h̄: Et virgo reſpōdit. Tu et ceteri peccatores. q̄ amplꝰ crucifigitis filiū meū. q̄ꝫ iudei. vole hatqꝫ v̄go ſanguiē filij tergere ꝛ reſtringere. nec poterat. Et peccator ille ꝯuerſus ad v̄giē dixit. O mater miſericordie intercede ꝓ me. At illa vos peccatores vocatis me matrē miſericordie. q̄ nō ceſſatis me facere matrē miſerie ꝛ triſticie. Nō ita clemētiſſima dn̄a loq̄re. ſed memento te aduocatā eē pctōꝝ. et intercede ꝓ me ꝛ mater ad filiū. O pijſſime fili amore mei miſerere huic pctōri. Et filꝰ noli mater grauari ꝙ te nō audio. q̄ ꝛ ego vocaui patrē. vt ſi poſſibile eſſet alio modo hūanū genꝰ ſaluari q̄ꝫ ꝑ paſſionē meā amarā trāſferret a me calicē paſſiōis ꝛ noluit audire me. Et mater. O fili. Memēto. ꝙ materno amore te viſceribꝰ meis alui ꝛ ꝑdona huic pctōri. Et filꝰ ait ex iuſticia tibi oſtēdēdo ꝙ exaudire te nō teneor. Et mater ait. Nō ſcd̄m iuſticiā cenſemur. ſꝫ ad miām tuā cōfugimꝰ igit̄ ꝓpter tuā miam miſerere huic pctōri. Et filꝰ rogaui et ego ſcd̄o patrē vt trāſferret calicē paſſiōis a me ꝛ nō audiuit me. et mater iteꝝ dixit. O fili memēto oīm laboꝝ meoꝝ ꝛ doloꝝ quos ſuſtinui tecū ꝛ dona mihi iſtū peccatorē. et filꝰ. O mater noli triſtari. ꝙ te nō audiam. ſed memēto ꝙ tertio rogaui patrē vt trāſferret calicē paſſiōis a me ꝛ nō audiuit me. et mater depoſuit filiū. et volēs ꝓcedere ad pedes eiꝰ. q̄d vidēs filꝰ dixit. O mater q̄d vis facere. At illa tādiu an pedes tuos cū peccatore iacebo. quouſqꝫ ei veniam concedis Et filius ait. Abſit hoc mater quia ſanitū eſt in lege diuina. ꝙ filius debet honorare matrem. et iuſticia concludit ꝙ ille debet legem implere. qui legem dedit. R

Cum autem ſim filius tuus te honorare volo ꝛ peccatori ꝓpter teipam indulgeo. et inſignu pacis oſculet̄ vulnera mea q̄ oſculata oia ſana fuerūt. Figura hec v̄go clemēs

ij. regū. xvij. in quadā muliere q̄ duos. ſcʒ
ionathā ⁊ achimaā fugiētes a facie abſalō
querētis eos occidere ex clemētia abſcōdit
in puteo expandēdo velū ſuū ſup os putei:
vbi latuerūt. quouſqʒ fui abſalō q̄rētes abi
erūt. ſic peccatores q̄ deū peccatis offēdūt.
mater miſericordie occultat velo clemētie ī
ꝓfunditate hūilitatis ſue. ſi ad eā cōfugerit.
quouſqʒ ira dei ⁊ vīdicta ceſſauerint. Qua
re de ei⁹ clemētia dicit̄ ꝓuer. xvi. Clemētia
eius quaſi ymber ſerotinus.

Tertia pars in qua

oſtēditur grauitas peccati. ex eo ꝙ lōge eſt
ab eo fugiēdū ⁊ nullo mō reiterādū. dicēte
xp̄o. Vade ⁊ ampli⁹ noli peccare. Nā quā-
do ih̄us malitiā ⁊ ꝑuerſitatē iudeoꝝ ⁊ pha
riſeoꝝ cognouit. ꝙ ſcʒ nō amore iuſticie iſtam
paupculā adulterā iudicādū adduxerāt. ſ
potius ex īuidia cōtra xp̄m. vt xp̄m ꝑ eā rep
hēderēt: erga mulierē fuit miſericordia mo
tus di. Mulier q̄s ē q̄ te cōdānauit: et cū nō
haberet accuſatores ydoneos. eā miſericor
diter liberauit: di. vade ⁊c. Querit̄. an xp̄s
adulterā illā liberādo et īpunitā dimittēdo
legem ſoluerit de lapidatōe datā. Dico ꝙ
ſaluator abſoluēdo adulterā, nō ī hoc nega
uit legē ſemp eſſe īplendā. ſ ꝙ illi ꝑuarica-
tores legis nō eſſent ydonei accuſatores. cū
in maiorib⁹ culpabiles fuerint. nec vt veri
accuſatores extiterint. nec teſtibus in legiti
mis documētis eā cōuicerint. et ideo miſeri
corditer eā liberauit ⁊c. ¶ Moraliter ē
notādū ꝙ inſtar ſaluatoris ī rectorib⁹ ⁊ iu-
dicibus iuſticia ⁊ miſericordia ꝑpollere de
bet. vt alios iudicādo ſic miſericordia vige
at. ꝙ diſciplīa iuſticie nō amittat̄. Vñ habe
tur di. xlv. ſed illud. Rectorē ſubditis pie-
tas matrē. diſciplina vero patrē exhibeat.
Sed querit̄ meli⁹ ſit ſemp facere iuſticiā
q̄ miſericordiā vel ecōuerſo. Dico ſecūdū
doctores. ꝙ iuſticia. ſecūdū ꝙ dicit actū red
dēdi vnicuiqʒ qđ ſuū ē. hō em̄ tenet̄ deo. ſi
bi ⁊ ꝓximo. Si loq̄mur de iuſticia quo ad
deū. patʒ ꝙ meli⁹ ē facere iuſticiā. id eſt deo
reddere qđ ſuū eſt. ſcʒ honorē et gloriā. q̄
miſericordiā. q̄a deo miſereri nō poſſum⁹.
Sed de iuſticia quo ad ſeip̄m. patet ꝙ me-
lius eſt ſibip̄i facere iuſticiā q̄ miſericordiā
ſcʒ ſibip̄i indulgere. q̄r indulgētia aliquā-
do ē cauſa peccati. Si aūt loq̄mur de iuſti
cia quo ad ꝓximū diſtinguēdū ē. q̄a aut ta
lis faciēs eſt ꝑſona publica aut priuata ſimi
liter ille cui fieri debet. vel eſt bon⁹ vel ma-
lus. ſi ꝑſona ſit publica ⁊ ꝓxim⁹ cui fieri de
bet ſit mal⁹. meli⁹ ē ſibi facere iuſticiā q̄ mi
ſericordiā. Ratio ē. q̄a ꝑ iuſticiā corrigit̄
ſed ꝑ miſericordiā fit deterior ⁊ deteri⁹ agit
vñ dicit̄. C. de ep̄ali audiētia. l. nemo. Re-
miſſionē venie crimīa nō ſemel cōmiſſa nō
habeāt. nec in eos libtatis anguſtie reſerat̄
hūanitas. q̄ īpunitate veteris admiſſi. non
emēdatōi poti⁹ q̄ cōſuetudini deputarunt.
Si aūt ꝑſona ſit bona. tūc faciēdo iuſticiā
tali faciat etiā miſericordiā. q̄r faciēdo iuſti
ciā efficit̄ melior q̄ ē actus magne miſericor
die. Sed ſi ē ꝑſona q̄ aliquādo fuit bona.
ſed caſu male egit. et parata eſt ſe emēdare ⁊
dolet. tūc tali poti⁹ facienda ē miſericordia
q̄ iuſticia punitiua. et hoc ītelligit̄ ſi ꝑſona
publica ſicut iudex cōuiatis ꝗ pōt facere ſal
uis legib⁹. ſi aūt nō. tūc tenet̄ facere illō qđ
iuſticia dictat. Sʒ ſi ē ꝑſona priuata. tūc te-
net̄ facere miſericordiā ⁊ nō iuſticiā. ſcʒ pu-
nitiuā corꝑaliter. ſ bñ ſpūalr vt videlʒ ex mi
ſericordia nō peccet. Sic etiā faciēdū eē oſ
dit ſaluator ī p̄enti euāgelio. q̄ vt ꝑſona pu
blica: etiā priuata poti⁹ miſericordiā fecit q̄
iuſticiā punitiuā corꝑalē circa adulterā. eti
am oſtēdēdo q̄ntā quotidie facit miſericor-
diā aīe adultere peccatrice. cui ex mīa ſemꝑ
cōdonat veniā. q̄diu hō ē ī ſtatu faciēdi pe
nitētiā: voluit hāc mulierē adulterā miſericor
diter liberare. Eſt nāqʒ aīa iuſti ſpōſa xp̄i. q̄
dū peccato cōſentit ꝯ tria bona matrimonij
facit. ſcʒ fidem. ꝓlem ⁊ ſacramentū. Nam

Fidem ꝑimit quā deo ꝓmiſit.
Prolem interimit quā a deo acquiſiuit.
Sacramētū dirimit. q̄ndo ſe a deo diuiſit.

Naʒ primū bonū mr̄imonij ſm mgr̄m. iiij.
ſentētiaꝝ di. xxxi. ē fides. q̄ nō ſolū reſpicit
ad op⁹. ſ etiā ad aīm. q̄ imitari nō dʒ. Ad
matrimoniū eī ñ ſolū req̄rit̄. ꝙ corp⁹ ſibi da
tū iuicē alteri ñ cōicari. iuxta illō. i. cor. vij
Vir poteſtatē ſui corꝑis ñ hʒ nec mulier. ſ
etiā oportʒ ꝙ aīo ſibi fidē ſuār. ne vir altā
vxorē ſiue mulierē ꝯcupiſcat. nec mulier ali
uʒ virū. leuiti. xx. Nō ꝯcu. vx. ꝓxi. tui. q̄r ſi
q̄s viderit mulierē ad ꝯcupiſcēdū. iā forni-
cat⁹ ē cā. ſm euāgeliſtā. ¶ In ſignū h⁹
mutui ꝯſenſus amoris ſuāt ꝯſuetudo. ꝙ in
digito auriclari ſiniſtro mulieris ānul⁹ vni

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

et e conuerſo viro anullus mulieris rotatur.
Ratio quia ſecūdū naturales in illo digito
eſt quedā vena cordis. ad deſignādū. ꝙ fi⸗
des interminabilis eſſe debet ꝑ rotūditatē et
nō ſolū i ope. ſed etiā ex corde diligere ſe de
bent. Ideo dicit apl's. i. cor. vij. Nolite frau
dare iuicē. qꝛ mulier ē obligata lege viri q̄n
to tpe vir eius viuit. et e cōuerſo. Hāc fidez
ſpūaliter quo ad cordis dilectōez. tenet qui
libet xp̄o ſpōſo ſuo ſeruare. qꝛ hoc ꝓmiſit in
baptiſmo. renūciādo dyabolo ⁊ oib⁹ pom
pis eius. Vn̄ Oſee. ij. Deſpōſabo te mihi ī
fide. Cōtra illā fidē facit aīa deſpōſata do
q̄n do dyabolū ad camerā cordis admittit
et eius ꝑſuaſiōib⁹ factū cōtra deū cōſentit.
ſic adulterādo cū dyabolo fidē ꝑimit. quaz
deo ꝓmiſit. O aīa adultera: noli ſic ampli⁹
peccare. ſed vade ⁊ age amarā penitētia. et
ſpōſo tuo xp̄o recōcilians. Hiere. iij. Vade
et dic amatorib⁹ falſis. qꝛ fornicata es cum
amatorib⁹ multis. ſed tamē reuertere ad me
ſcʒ ꝑ penitētiā. et ego ſuſcipiā te. o q̄ꝯtra cru
delitas virorū multorū. q̄ p⁹ pactā penitētiā
amorē mulierū nolūt eas recōciliari. vn̄ au
gu. ad pollētiū: et allegat. xxxij. q. i. Qd̄ au
teʒ ſup illo verbo vade deinceps noli peccare
dicit. Quis nō itelligat maritū debere igno
ſcere qd̄ vidit ignouiſſe deuz amborū nec ſe
iam debere adulterā dicere cui⁹ penitētis cri
men deletū ē a deo. Ideʒ de adulterinis cō
iugijs nō erit turpis. neqꝫ difficilis poſt pa
tratā atqꝫ purgata adulteria recōciliatiō co⸗
iugij. vbi ꝑ claues regni celorū non dubitaē
fieri remiſſio peccatorū. ¶ Secūdo aīa
adulterādo cū dyabolo. et ei in peccato con
ſentiēdo: facit cōtra ſecūdū bonū matrimo
nij. ſcʒ ꝓlem ſpūalē. quā cōceptā ꝑimit ⁊ oc
cidit. Proles eīm ſecūdū mgr̄m. iiij. ſen. eſt
ſecūdū bonū, ꝓpter qd̄ principaliter matri⸗
moniū ē a deo in paradiſo īſtitutū: di. Creſci
te ⁊ mūltiplicamī. Qui eīm ꝯtra illd̄ bonū fa
ciūt ipedietes ꝓlē grauiter peccāt. vt pt⁹ ha
bet multo[illegible]. q ſpūalē ꝓlem. ſcʒ cōceptū
opus meritoriū ꝑ peccata occidūt. Impugna
tur eīm aīa ſpōſa dei ꝑ ſecretā īſpiratōeʒ bo⸗
ni opis cōceptū. creſcit ⁊ ꝑficit ꝑ feruētē ꝑ⸗
ſiſtēdi intētōeʒ. fructū parit et generat ꝑ dili
genteʒ operis executōeʒ. hunc fructū boni
opis nitit' dyabol⁹ adulter ꝑimere ⁊ occide
re ꝑ ꝑſuaſiōes malarū ſuggeſtionū vt adulterā
dignaʒ faciat eterne vīdictōis Nume. v. Mul.

er cū biberit aq̄s amariſſimas ſi polluta eſt
contempto viro adulterii rea. ꝑtranſibunt eā
aque maledictōis. et inflato ventre compu
treſcet femur eius eritqꝫ mulier ī maledictō
nem. et in exēplū oīm populo. licet illa au⸗
ctoritas literaliter exponat' de adulteris car
nalibus. pōt tamē etiā exponi ſpūaliter. de
aīa que dyabolo cōſenſit in peccatū. illa qꝛ
cōtēnit virū. et ſpōſuʒ xp̄m. maledicta eſt a
deo. et oīa bona que cōcipit in mēte. etiaʒ
ꝓducit et generat. putrida ⁊ mortua ſunt.
nec de cōdigno digna ꝓmotōe eterna. et ni
ſi peniteat in iudicio extremo erit in maledi
ctionē et cōfuſionē toti populo. Si ergo ad
ulteraſti cū dyabolo ꝑ conſenſuʒ cuiuſcūqꝫ
peccati. ꝑ qd̄ maritū tuū amiſiſti recognoſce
Iuxta illud hiere. ij. Scito quantū malum
et amarū eſt te dereliquiſſe dn̄ʒ. et vade reui
uiſica ꝓlē quā occidiſti. et ampli⁹ noli pec⸗
care. Tertio aīa peccādo facit ꝯtra tertiū bo
nū mrīonij. qd̄ ē ſecūdū mgr̄m ſacramētuʒ
ꝑ qd̄ duo iportātur. ſcʒ iſeꝑabilitas. qꝛ vir
nō pōt ab vxore ſua ſeparari. nec recedere ab
eius cohītatōe. nec e cōuerſo. nec aliqs abſ⸗
qꝫ cōſenſu alteri⁹ pōt cōtinētiā ꝓfiteri. vl' re
ligionē igredi. et ſi ꝓpter certas cauſas fiat
quādoqꝫ diuortiū quo ad cohītatōʒ. nō ta
men ad ſacramētū ſeparatōem. Et ideo dicit.
mgr̄. iiij. ſen. di. xxvij. Matrimoniū cōtinet
indiuiduā vite cōſuetudinē. Secūdo iportat'
ꝙ illa iſeꝑabilitas ſit alicui⁹ rei ſacre ſignū
et ideo repñtat vnionē xp̄i ad fideles qui
ſunt ecclia. Sicut ergo xp̄s nunq̄ ſepa'r ab
ecclia. ſic ſpōſus a ſpōſa. et e cōuerſo ſeparī
nō debēt. Cōtra illd̄ bonū aīa peccatrix etiā
facit quādo dyabolo ad peccatū ꝯſentit. qꝛ
ſeparat' a deo ⁊ vnit ſe ⁊ aſſociat dyabolo.
Quare yſa. lix. dicitur. Peccata veſtra diui
ſerūt inter vos et deum' veſtrū. ¶ Aīa
igitur ſic ſeꝑata a deo ⁊ miſera a demonib⁹
capitur ⁊ ligatur: et ad iudiciuʒ ducit'. Eſt
eīm aīa peccatrix in poteſtate dyaboli. et niſi
precibus beate virginis et pietate xp̄i pre⸗
ſeruaretur: a demōibus ſuffocaretur: et eter
naliter dānaretur. Xp̄us igitur videns ma
trem pro aīa peccatrice aduocare. de iuſticia
inclinat ſe ad pietatem. et digito ſue pote⸗
ſtatis animam inſcribit gratia: qua demo⸗
nes accuſatores confunduntur. et anima
liberatur. ¶ Exemplum in quadam ciuitate
erat lubricus quidam ⁊ adulter magnus:

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Et tamen virginem glorioſam non modicum diligebat. tranſiens ante imaginem virginis. vel eius altare conſueuit ſemꝑ dicere. Aue maria gratia plena. quadā aūt die volens ire ad ſcelus ⁊ adulteriū aſſuetū ꝑtrāſiens imaginē v̄ginis more ſolito ſanctam mariā ſalutabat. adiacebat autē domui ſue fluui⁹ quē ad explēdā cōcupiſcētiā ſuā pagebat: quē dū vellet tranſire: a dyabolo impulſus. et in eodē cecidit. et mox dimerſus ibidē interijt: cui⁹ aīam mox rapuit multitudo demonū. cupiēs eā offerre ī baratrū. ſ; pietate dei affuerūt angeli. ſi poſſent illi aliqd ferre ſolatij. qbus venientib⁹ dixerūt demones verbis cōtumacib⁹. Ut qd huc aduenistis: nihil ī aīa habetis. qm̄ ꝓpter mala que fecit. iure ꝯceſſa eſt nobis. Ad hoc valde triſtes ſancti angeli. ecce ſubito aduenit ſancta dei genitrix. et libera auctoritate dixit demonib⁹. cur o neqſſimi ſpūs hanc aīam rapuiſtis: q̄ reſpōderūt. qz inuenim⁹ eā; ꝯſummaſſe ī opib⁹ malis. At cōtra illa falſa ſunt inqt q̄ ꝓfertis. Scio eīm qm̄ alicubi ꝑgens me primū ſalutādo licētiā a me accepit qz ſi dixeritis ꝙ vim facim⁹ vobis. ecce ponam⁹ in iudicio ſummi regis. Cūq; ex his altricarent. placuit altiſſimo ꝓ meritis ſancte ſue matris vt aīa peccatoris ad corp⁹ rediret: et de ſuis reatib⁹ penitētiā ageret. qd ⁊ factū eſt. et pietate xp̄i ⁊ ſue digniſſime matris a pena eterna liberat⁹. Dixit igit̄ xp̄s cuilibet vade. ſ; ad penitētiam et ampli⁹ noli peccare. Debz igit̄ qlibz penitēs dicere xp̄o ſpōſo illud oſee. ij. Uadam ⁊ reuertar. ſ; ad te xp̄e virū priorē. qz bene erat mihi tunc. ſ. quādo ſine peccato ꝯiūcta eram ſibi magis ꝙ nunc quando ſum ſeparata et ad manus demonum tradita.

Dominica Letare.

Abiit ihesus

trans mare galilee qd̄ ē tyberiadis. ⁊ ſeqbat̄ eū multitudo magna. Joh. vi. c. ¶ Liberalitas ſecūdū phm̄. iiij. ethicoꝝ. eſt virtus inclinās hoīez ad largiendū magna dona: vbi ⁊ quādo. et cui oportet. et cōuenit magnanimitatib⁹ regibus ⁊ ducib⁹. et cōſimilib⁹ ꝑſonis nobilibus. Un̄ in autē de nō alie. aut immu. eccleſijs. coll. ij. §. ſi mun⁹. Tenet̄ imꝑator vt meliora dedit. cui plurima dedit de⁹ habere et multoꝝ dn̄m eſſe. et facile dare. et maxime ſanctis eccleſijs. qbus optima menſura eſt rerū donataꝝ imenſitas. Un̄ nihil aliud tam peculiare eſt imperiali maieſtati. ꝙ humilitas ⁊ liberalitas. ꝑ quā ſola dei ſeruat̄ imitatio. C. de dona. ꝛc. l. ſi vnus. Hoc qdem oſtendit natura. Naz ſol q̄ ē rex planetarū et oīuz ſtellaꝝ. liberalior ē effundere ſuā virtutem ⁊ influere cūctis. et ideo pater oīuz naſcētiū dicit̄. et cūcta viuētia ſequūtur eū. naſcēdo verſus ſolē ſurſu; ⁊ vertēdo ſe ad eū ſicut ꝑmaxime patet ī arborib⁹ ⁊ floribus. Sic etiā de magnis imꝑatorib⁹ legit̄ ꝙ in ſua liberalitate maximā ꝑtem orbis ad ei⁹ ſeqlā ſubiugauit. ſic patz de alexādro mag. q̄ liberalitate quaſi totū orbē ſubiecit hoc ꝑ tāto dixi. Rex regū dei fili⁹ veniēs ī mūdū oēs ꝑplm ad ſe trahere ⁊ ꝑ ſeqlā ſaluare liberalitatē ſuā multiformiter oſtēdit ī tꝑalib⁹ ſ; ſpūalib⁹. q̄ ſunt ꝑcioſiora ⁊ digniora ſunt. Quāto eīm ſol lunā; et aīa corp⁹. tanto ſpūalia excedūt temꝑalia. ar. i. q. iij. ſiqs. et ex. de maiori. et obe. c. ſolite. Ipe eīm diuitias donauit āpliſſimas graꝝ. egris ſanitatē; mortuis vitā. peccātib⁹ veniā. īdigētib⁹ victū. errātib⁹ doctrinā. et cuilibet ꝯuenientē medicinā. nec exhauſt⁹ adhuc. ſ; quotidie ſua dona nō ceſſat largiſſime āpliare. Un̄ aug⁹. Ibus nō reuocat beneficia. imo cumulo liberalitatis ſue āplificat. Nō ē igit̄ mirū. ꝙ ſicut mō eū ratōe ſue pietatis ⁊ liberalitatis multi ſequūtur. ꝙ qm̄ abijt trans mare galilee curādo īfirmos ꝛc. ℟ Queritur. an imitator xp̄i ꝑ miām ⁊ largitatē; īpediat̄ hic in via. ne eū ſeqtur ad felicitatē;. Et videt̄ ꝙ nō. math. v. beati miſericordes qm̄ ⁊ ipi miſericordiā ꝯſequētur. Reſpōdēdo ad qōnē: ꝓ ſuppōnēdū eſt. qs dicat̄ miſericors. qs liberalis vel ꝓdigus: et ex iſto reſpōdet̄ ad queſitū. Nam phi diſtinguūt inter liberales ꝓdigos ⁊ tenaces. Liberales eīm dicūtur ex. iiij. ethicoꝝ. qui dāt quādo. vbi et quibus oportet. non habendo reſpectū; ad deum. et illi dicuntur virtuoſi. virtute naturali ⁊ acquiſita. Et tales vulgus multū laudat ⁊ preconizat. licet contrariū in multis experiatur. Alij dicuntur tenaces. et ſunt qui deficiunt in donatiōibus. qui nec dāt quando. nec quibus nec vbi oportet. ſicut ſunt auari vſurarij et conſimiles qui maledicti ſunt a domino Abacuc ſecundo.

Ue qui congregat auaritiā malā domui ſue. Cuius ratio ꝑ boetiū aſſignatur. quia cū debet mun⁹ eſt alijs expendere pe⁹ hic ꝓpter burſā falſus. piurus. iniqu⁹. diſcors. detractor nō caret arte doli. ꝓditor ingratus villan⁹ ⁊ abſq̃ rubore. Alij vō dicūtur ꝓdigi. q̄ nec modū nec mediū tenēt. ſed magis ſunt incliati ad dādū ꝙ̄ recipiēdū. exponūt leuiter ſua. vbi ⁊ quādo vel q̄b⁹ nō oportꝫ qȯ etiā ē viciū ſm pħm qȯ opponiṫ liberalitati. vñ pħs. iiij. ethicoꝝ. di. liberalis ē q̄ ſe-
cūdū ſubſtātiā expēdit ⁊ q̄ oportꝫ et q̄ ſuper-
abūdat ꝓdig⁹ ē. ¶ Sic ratōabiliter q̄-
ris. q̄s iſtoꝝ peior. an ſcꝫ ꝓdig⁹ an auarus tenax ⁊ illiberalis. dicūt pħi. ꝙ auarus tenax et illiberalis ſit magis vitupand⁹. q꞉ ꝙ̄uis vterq̄ ſit viciosus tñ ꝓdigalitaſ poteſt duci ad mediū. vt qñ hō deficit i reb⁹. vł quādo ſeneſcit cogitat defect⁹ ſenectutis. et incipit ꝯficere i dādo. Illiberalis aūt auarus i ſuo vicio ſemꝑ ꝓficit. q꞉ de die i diē ſemꝑ fit te-
nacior ⁊ nūq̄ ſatiaṫ opib⁹. Teſte autore de ripa: dicēte. Nō vnq̄ theſauro ſatiaṫ triſtis auarus. Et i cañ. xlvij. di. ſicut. Auaricia ē quarūlibet rerū iſatiabilis ⁊ ihoneſta cupido. et illa diciṫ peſſimū nec aliqȯ iſtoꝝ diciṫ mñericordia vel ꝯpaſſio. licꝫ mľta exponāt
Itē etiā ſunt alij q̄ dicūtur mites. nō tñ vere mites ſunt. ſicut illi q̄ dāt mūera. ſꝫ nō ilł quib⁹ oportꝫ. ſicut pauꝑib⁹ idigētib⁹. ſꝫ poti⁹ ad ꝑeonizandū turpib⁹ ꝑſonis. hyſtrionib⁹ meretricib⁹. q̄ ſm Ray. mortaliter peccāt. nō ſolū q꞉ pauꝑib⁹ ſubtrahūt ſed etiam q꞉ talib⁹ turpib⁹ ꝑſonis et idignis ꝯferūt. Aug⁹. vt hētur cañ. lxxxvi. di. Donare res ſuas hyſtriōib⁹ imane. i. maxie peccatū eſt. Et hoc verū. ſi ratōe vane glie. vł ꝯſeruatione ſui vitij hoc faciāt peccāt. alias ſi neceſſitate famis. vł alia honeſta ratōe ñ ē verū. q꞉ viciū i nullo ē fouēdū. ſed natura i eis ꝯſeruāda ē ⁊ ſuſtētāda. Sūt etiā ⁊ alij putātes ſe eēe miſꝰicordes ⁊ nō ſunt. ſicut hi q̄ dant gentib⁹. amicis ⁊ ꝯſanguineis. vt eos di-
tant. vł vltra ſtatū ⁊ ꝓpriā ꝯditōē ſui generis et ꝑicle exaltēt. qȯ ē valde cōe hodie Sꝫ q̄ris an ſit cōtra ſalutē aīe ſubuenire idigētib⁹ amicis. Dico ꝙ ꝯſiderari oportꝫ. an amici ſint in timore ⁊ amore dei. et ai hoc indigētes. ſic pōt eis beneficiū ipēdere: et hꝫ rōe pauꝑtatis ⁊ amore xp̄i prio. et ex ꝯſeq̄nti ratōe amicicie vel ꝯſanguinitatis. ſi vero nō ſunt honeſti: nō teneris niſi i neceſſitate poſiti. i quo pūcto teneris omī hoī ſubuenire. Sūt quarto et vltimo q̄dā viri miſꝰicordes et cōpaſſiui ad pauꝑes. De q̄b⁹ grego. xl. moralꝰ. qui primo afflicti miſeriā in ſe rece-
piūt. et poſtea elemoſynā indigēti tribuūt. Sic etiā vt oſtēdiṫ in euāgelio ſaluator noſter primo affligebaṫ i ſe ex ꝯpaſſione: dicēs Miſereor ſuꝑ turbā. Et poſtea eā miſꝰicorditer ⁊ effectualiter ſubſtentauit. et hoc ꝓpter ſue deuotōēꝫ ⁊ honeſtatē ꝙ eū ſeq̄bātur. Tales nāq̄ miſericordes vix vel raro dānātur. nec ſeꝑanṫ a deo. ſꝫ etiā miſericordiā cōſequūtur. ¶ Sꝫ q̄d ſi alis ꝑſeueraret ad mortē in peccatis. nōne dānabiṫ nō obſtāte ſua miſericordia. Dico ꝙ ſic. ſi ſcientēr i peccatis deceſſerit. nec penitētiā egerit d̄ peccatiſ Sed dicūt doctores multi. ꝙ tales miſꝰicordes de⁹ ex ſua miſericordia et grā. ante mortem ꝑueniat gratiā cōtritōis infūdēdo. Si-
cut legiṫ de quodā milite anglicano multū liberali et cōpaſſiuo. alias luxurioſo ⁊ ad-
ultero. q̄ habuit caſtrū ſatis remote diſtās a cōmuni ſtrata. hic ex cōſuetudie omī die ad ſtratā eq̄tauit ſi quē pauꝑē ꝑegrinū inueni⁹ ret: ſecū ad mēſā duceret. quē dū ſi repit tota die letus fuit. alias triſtis fuit. vſq̄ aliquē habere potuit. q̄ tamē luxurie deditus vxor ei⁹ honeſta quēdā fratrē ordis mioꝝ eiuſdē dñi cōfeſſorē exorauit. vt in ſermone ſuo viciū illud multū repħēderet. ſi dñs aliqua penitētia tactus vitā emēdaret: quo facto dñs cōtra cōfeſſorē ē idignat⁹. familiaribus ne eū ad mēſā vocarēt ꝑcepit. qȯ fra-
ter ille ꝯſiderās: ñ vt noi⁹ dñi: ſꝫ vt pauꝑ ꝑegrin⁹ ad mēſā pauꝑū acceſſit ⁊ ſe hūiliter ad terrā ꝓſtrauit. de cui⁹ hūilitate dñs con-
cuſſus veniā poſtulauit. et merito ſue pietatis ⁊ ꝯpaſſiōis finē ſalutarē ꝯſecutus. vi-
tem eternam obtinuit. Quantū ad continuationeꝫ euangelij eſt notandū. ꝙ quia ſancta mater eccleſia: per totam quadrageſimam vſq̄ huc: filios ſuos ad corporis caſtigationē ⁊ laborem ſolicitauit. hodie in medio q̄dragesime ne nimio labore deficiant. totum diuinū officiuꝫ ſolatioſuꝫ pro conſolatione, interpoſuit: et quiq̄ letabunda proponit. Primuꝫ eſt liberatio populi fidelis de iugo antiqui hoſtis. ſcꝫ dyaboli. et hoc repreſentatur in officio nocturnali. vbi narratur ꝙ deus eduxit populum iſrael de egy.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

pto p manū moyſi. pcedēte colūna ignis ⁊
nubis. ſic p manū ⁊ poteſtatē xpi pceden-
te fide ⁊ caritate liberati ſum⁹ de ſtatu pcti
et dānatōis. ſi fideliter laborauim⁹ p ſacrū
illud tēp⁹ ⁊ pſeuerauim⁹ vſqꝫ ad finē. Se-
cūdū gaudiū ē vnitas plebis eccl'ie q̄ prius
a ſinu matris eccl'ie p magna pte receſſerat.
ad ſequēdas carnis ꝯcupiſcētias. et mō p
penitētiā reductis. qre hodie i introitu miſ-
ſe cātaꝛ ſolēniter letare hierl'm. i. eccl'ia ⁊ cō-
uētū facit ⁊c̄. Terciū ē grā adoptōis q̄ nūc
adoptamur i filios dei. infideles aūt rephā-
tur hoc patꝫ i epl'a i duob⁹ filijs ⁊ duabus
vxorib⁹. Ancilla ē ſinagoga cui⁹ filius eſt
yſmahel. i. īfidelis. fili⁹ rephatōis. q̄ expel-
litur ab eterna hereditate. Sara vero vxor li-
bera ē eccl'ia cuius fili⁹ yſac fili⁹ pmiſſiōis ē
xpian⁹: fili⁹ eterne hereditatis. Quare dicit
apl'us. Nō eīn erit heres fili⁹ ancille cū fi-
lio libe ⁊c̄. Quartū ē ſpes eterne felicitatis
hereditatis ⁊ iocūditatis. quā hēbim⁹ de
viſiōe regis celeſtis. qđ oſtēdit i roſa aurea
quā papa hodie i pceſſiōe defert. Quītū eſt
ſolēne cōuiuiū. qđ nobis i euāgelio ppōiꝛ
ad deſignādū plenā fruitōēꝫ ⁊ ōis gaudij.
et leticie ſacietatē ⁊ abūdantiā. In quo q̄dē
euāgelio tria ſunt conſideranda
Primo xpi magna potētia. q̄ ſeq̄baꝛ cū ⁊c̄.
Secūdo ipſi⁹ mag̃ clemētia. q̄ ſanauit caꝫ.
Tertio eius magna prudentia. q̄ fecit col-
ligere fragmenta.

Quantum ad pri-

mū dicit Joh. q̄ xps ſemel poſtq̄ i hrl'm do-
cuerat: et īfirmū i piſcina ſanauit. trāſiēs cū
diſcipulis trāſmare galilee. vbi ſepe multa
fecerat miracl'a: et fama eius ſanctitatis vbi-
libet diuulgabaꝛ ibideꝫ. et notādū q̄ illud
mare diuerſis vocabulis notificatur. q̄ nō
erat mare ſalſuꝫ: ſꝫ quēdā cōgregatō aquaꝝ
ex fluxu iordanis. ideo a luca vocaꝛ ſtāgnū
luce. v. Et q̄ hebrei omēꝫ cōgregatōēꝫ aq̄-
ruꝫ appellāt mare. et ppter puīciā in q̄ erat
dicitur mare galilee. Dicitur etiā mare tyberia-
dis ab oppido noiato tyberias. qđ herodes
quondā in honorē tyberij ceſaris cōſtruxit.
Dicitur etiā mare genazareth. qđ in greco ſo-
nat generās aurā. q̄ in illo mari multi ven-
ti generanꝛ. Per illud mare ih̄s abijt ⁊ ſeq̄-
batur cū multitudo magna. q̄dam ex iudicia
quidam ppter miracula. quidā ppter ſanita-

teꝫ corpuꝫ. q̄dā ppter amorē ⁊ doctrinā ⁊c̄.
¶ Moraliter ē notādū. q̄ p mare illud d-
ſignari pōt mūd⁹ quē ſaluator noſter tranſi-
uit vt nos docēdo miracula faciēdo inſtrue-
ret ſeq̄ eū: nō in miraculis ſꝫ ſanctitate. Vñ
ij. q. vij. §. item daniel. Miracula ſunt mi-
randa. nō in exēplū noſtre actōis trahēda.
Debem⁹ aūt eū imitari i virtutib⁹. Ad h̄ eīn
nos pcedit vt eū via recta ſeq̄mur ⁊ a via in-
directa declinem⁹: et ab errore viroꝝ. facit
eīn iſtar elefantis. cuius naturaꝫ ſecūdū pli-
niū: li. v. Nō ſi hoīeꝫ errātē obuiū habue-
rit in ſolitudie. Primo ne ipm terreat aliq̄n-
tulū de via ſubtrahit ſe: et gradū figit pau-
latim ipm pcedēs. viā rectā ei oſtēdit. et ſi
draco ei occurrerit hoīeꝫ deffendēdo. cū eo
pugnat ⁊ viriliter ſe opponit. Et h̄ potiſſi-
me dicitur facere quādo habēt iuuenes. ti-
ment eīn q̄ hō q̄rat ſetus ſuos. et idō ſe ex-
pedire primo de hoīe deſiderāt vt ſic ſecuri
poſſint nutrire filios ſuos. et cauti⁹ cuſto-
dire. Per h̄ exēplū cōuenīēter oſtēditur vita
paſtoꝝ et curā habētiū. tam ſpūaliū q̄ ſecu-
lariuꝫ rerū. q̄ vt deuotos ⁊ honeſtos filios
deffēdāt ⁊ cuſtodiāt. errātes peccatores re-
ducere cū pietate d̄bēt ad viā rectā. pceden-
do eos exēplariter vita et doctrina. ff. de re
militari. officiū. Qui peſt exercitui peſſime
dꝫ cōmeatū dare. Nihil eīn ē qđ lumie cla-
riore pfulgeat q̄ recta fides a principe nihil
ē qđ ita neq̄at occaſui ſubiacere q̄ vera rligio
C. de ſum. tri. inter claros. Ideo etiā dicitꝛ
vij. q. i. ſciſcitaris. Prelati ſunt tāq̄ arietes
q̄ ducatū gregib⁹ pbere debēt imo tāq̄ pa-
ſtores quos cū gregib⁹ i piclo pſiſtere ꝯue-
nit. Sic etiā xpus ſaluator noſter. cū vidit
gen⁹ hūanū errare a via recta. ne ipm terreat
ſuā pſentiā aliquātulū p occultatōēꝫ deitatis
in hūanitate vel iuſticie ſeueritatē occulta-
uit p exercitiū pietatis: et ſic p exēplū ſancti-
tatis hoīeꝫ pceſſit. vt eū ad imitatōēꝫ īclina-
ret pie exhortādo: di. Imitatores mei eſto-
te. ſicut filij kmi. eph. v. Etiā ne draco infer-
nalis hoīeꝫ a via recta ipediret. i crucis plio
cōtra eū pugnit ⁊ deuicit. et ſic hoīeꝫ libera-
uit ⁊ reduxit. qre di. deutro. xxxij. Inuenit
eū i iuio ⁊ n̄ i via. vt iret i ciuitatē hitatōis.
Dicat ergo q̄libet pcedat dn̄s ante ſuū ſuū
et ego ſequar paulatim. q̄ ad plenuꝫ null⁹
poteſt xpm imitari. ¶ Quātū igitꝛ no-
bis poſſibile eſt debemus ſeq̄ ſpecialiter per

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Voluntariam pauptatem cōtra auaritiam.
Integram caſtitatem cōtra luxuriam.
Obedientiā et hūilitatē cōtra ſupbiam.
Primo debemꝰ ſeq̄ ⁊c̄. Poſſibile valde eſt
et iuſticie ꝯſonū. vt miles dū aliq̇d agit ſtrē
nuū. ꝙ ſemꝑ ꝑ ocl'is ſuis hēat ducis ſui ex
emplū. Nam videmꝰ i gruibꝰ. ꝙ vna ex eis
ſemꝑ agmē ꝑcedit ⁊ clamādo ad rectos vo
latos ceteros cogit. apes etiā quādo de al⸗
ueanbꝰ exeūt a rege ſuo ocl'os ſuos n̄ auer
tūt. ſed ſemꝑ ad eū intēdūt. Cū igit̄ rex no
ſter in pauptate ꝑceſſerit. verecūdū ⁊ ꝑiculo
ſuȝ ē tendētī ad beatitudiēȝ habere ſupflu⸗
as diuitias. et eas nō ꝓpter deū idigētibus
diſtribuere. vn̄ ap'lus. Cū eſſet diues ꝓpter
nos egenꝰ factus ē. Caſ. Egenus ē. q̇ a ma
nu aliena elemoſynaȝ petit. Et math. viij.
Vulpes foueas habēt. et vo. ce. nidos. filiꝰ
aūt hoīs nō habet vbi caput ſuū reclinet. Y
Hāc pauptatē regis noſtri iſpicere debemꝰ
et ſm̄ exēplū eiꝰ viuere dicēte eo. Exēpluȝ
eñ̄ dedi vobis ⁊c̄. Sic ap'li ſeq̄bātur xp̄m
oīa delinquētes dicēte petro i ꝑſona oīm. Ec
ce nos reliq̄mꝰ oīa ⁊ ſecuti ſumꝰ te. Hodie
plures gloriant̄ eſſe de ordine ſancti petri et
ap'loꝝ noīe ſolū. ſubſtātialia aūt ſui ordis ne
gant. Qui ergo vult eſſe mēbrū huiꝰ ordis
et verus imitator xp̄i. dȝ relinq̄re oīa ꝑ affe
ctum mētis. ſi nō ꝑ effectū opis. et attēdere
figurā abrahe. cui ꝑcepit deꝰ Gen̄. xxij. di.
Tolle filiū vīgenitū que diligis yſaac. et of
fer illū. Sic i mūdo nihil tantū diligere de
bes qd ꝓpter xp̄m nō poſſis relinq̄re. et deo
offerre. dicat̄ igit̄ offeras filiū. Quid itelligit
deꝰ ꝑ filiū. vel quādo offers filiū ſpūaliter.
quādo. ſcȝ primo te auertis ab oī eo qd atti
net tibi iure ꝓpinq̇tatis. vn̄ ſaluator. Si q̇s
venit ad me ⁊ nō odit patreȝ ⁊ matrē. vxo
reȝ. filios et fratres ⁊ ſorores: nō poteſt meꝰ
eſſe diſcipulꝰ. Z Sed dicis q̄re iube⸗
mur odire amicos ⁊ ꝓpiquos q̇ iubemur i
imicos diligere. Dico ꝙ i his i q̇bꝰ ipediūt
deo ſeruire. hieroꝰ. Si pater i limie iacet. cal
ca ſup eū. ſed nōne hoc facies. venit cōtra ꝑ
ceptū de honorādō parētes. Dico ꝙ duplicē
honorē poſſumꝰ parētibꝰ exhibere. vl' ſpūa
lem vel corpalē. ſpūalis ē i reuerētia. corpa⸗
lis in ſuſtētatiōe. Vn̄ quātū ad exhibitiōem
honoris ſpūalis. poſtꝙ etiā filiꝰ ſe ad reli⸗
gionē trāſtulit. nō ſoluit̄ honor paternꝰ: re
uerēdo ipſi lādo ꝯorando. ſed ſub obediē

tia magis augetur. honor aūt obligatōis ꝙ
tuȝ ad debitū ſuſtētatōis ſoluit̄ ꝑ religiōis
ingreſſuȝ: moritur eñ̄ mūdo. Sicut igitur
filius ſi morit̄ morte nature. ſoluit̄ ab hm̄oi
obligatōe honoris paterni. ſic ſi morit̄ mor
te gratie etiā ſoluit̄. qd eñ̄ mors naturalis
facit ſecularibꝰ h̄ mors ſpūalis. ſcȝ religio⸗
nis igreſſus. Secūdo addit viū. Tunc eñ̄
relinq̇s vel offers viū. quādo oē illud qd
iure ꝓprietatis ad te ꝑtinet reliq̇s vel offers
deo. iniq̄tū ſcȝ ē ipedimētū ſalutis tue. Vn̄
ſaluator. niſi q̇s renūciauerit oībꝰ q̄ poſſi⸗
det nō pōt meꝰ eſſe diſcipulꝰ. Sed q̄liter ē
oībus renūciandū. dico ꝙ hoc pōt eſſe duo
bus modis. vel ſecūdū neceſſitatē vt nec ac
quirātur teneātur vel expēdātur cōtra deuȝ
vel ſecūdū ꝑfectōēȝ vt vēdāt̄. et paupibus
erogētur. Qui eñ̄ vult deū diligere. affectū
ſuū totaliter debȝ abſtrahere a mūdanis qd
fit ꝑ euāgelicā pauptatē. Tertio debes offer
re vnigenitū tuū. ſcȝ actōes ⁊ opa merito⸗
ria. q̄uis eñ̄ ſint a ſpūſancto. cū nō ſimꝰ ſuf
ficientes ad aliqd opꝰ meritoriū bonū a no
bis. q̄ſi ex nobis. q2 ſufficiētia noſtra ex do
ē. ſcȝ mouēte. tamē q2 liberū arbitriū manet
in ſua actōe. ſcȝ vt ꝯſentiat vl' diſſentiat mo
nitiōi ſpūſancti ideo actōes meritorie dicā
tur. dū volūtarie genite ⁊ vnigenite. q̄ reliq̇
debēt. et offerri deo ꝙ i nullo bono gloriē⸗
mur. q̄ſi de nr̄o. Vn̄ attēdite ne iuſticiā ve⸗
ſtraȝ faciatis corā hoībꝰ. ne videamī ab eis
Vn̄ ap'ls. Oīa i gloriā dei facite. A Sȝ
q̄liter tenemur actōes nr̄as referre in deuȝ.
Dico q2 ꝑceptū de actōibꝰ referēdis i deū ē
affirmatiuū. ideo ſicut talia obligat ſemꝑ. ſ
nō ad ſemꝑ. ſ ꝓ loco ⁊ tpe. hoc ē cū actu co
gitat̄ de ope ⁊ fine principali opis. q̇ eſt deꝰ
et de ipa obligatōe. quā debet ratōalis crea
tura deo. totū eñ̄ ſe debȝ deo. et ſecūdū ſuā
ſubſtātiā et vtutē ⁊ actōeȝ. Et nota ſi inci⸗
dit cogitatio placēdi hoībꝰ i ope meritorio
dūmō tñ̄ ꝑcipit̄ repellat̄. nō ificit illud bonū
opꝰ. Vn̄ bern̄. dixit. cū ſel' i ꝑdicatōe q̄dā a
ſpū ſupbie tēptaret̄: dixit. Nō ꝓpter te incepi
nec ꝓpter te etiā dimittā. Sic etiā hēs q̄li⸗
ter vnigenitꝰ ē relinquēdꝰ ⁊ offerēdꝰ. Scdo d
bes relinq̄re ⁊ offerre quē diligis. ſ. oēs car
nales delectatōes. n̄ ſolū actu ſ etiā ne i affe⸗
ctu ꝯcupiſcas. vn̄ dn̄s math. v. Si q̇s viderit
mulierē ad ꝯcupiſcēdū eā: iā mechatꝰ ē. h̄ ei
n̄ ſolū actꝰ. ſ etiā volūtas mechādi ꝓhibet̄.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Et ſecūdū augu. nomīe mechie oīs dele-
ctatio carnalis accipitur. quādo ſcʒ aīa reli-
cta lege ſupioris ratōis. turpi voluptati pſti-
tuta corrūpit̄. Querit̄ q̄re dicat̄ q̄ viderit. et
nō cōcupierit: cū nō ī ſpeculatōe vel cogni-
tōe. ſed ī volūtate ⁊ cōcupiſcētia mechia cō-
mittat̄. Dico q̄ ē cōcupiſcere ex ſubito mo-
tu. ſine deliberatōe vel intētōe pficiendi. et
hoc ē veniale. et dicit̄ a beato hiero. et raba.
ꝓpaſſio. quā diffiniūt affectiōeʒ animi deli-
beratā. ſi ſit locus pficiēdi. et hic vltimus
mod⁹ meli⁹ exprimit̄ cū dicit̄. q̄ viderit. Au-
gu. Nō aūt q̄ cōcupierit. ſ̄ q̄ viderit ad cōcu-
piſcēdū. i. ex hoc fine ⁊ aīmo attēdat ⁊ caʒ
cōcupiſcat q̄ꝺ iaʒ nō ē titubari. ſed plene cō-
ſentit libidini. B Secūdo debem⁹
⁊c̄. Ipe eīm ē agn⁹ inocēs. quē agnū ſequū-
tur v̄gīes quocūq̄ ierit. Apoca. xiiij. Con-
ſuetudis ē iuuēculaꝝ hodie gaudere ⁊ ar-
cuʒ ſaltare. cuius arcus due extremitates fi-
gūtur ī terrā. vt mediū eleuatū alt⁹ ſaltetur
Sic ſpūaliter gaudere debēt. q̄ duob⁹ ſta-
tibus. ſcʒ cōiugali ⁊ viduali fixis ī terra p
occupatōnē terrenoꝝ. ipē ſole altiorē ⁊ di-
gniorē ſtatū. ſcʒ virginalē habēt ſup quē p
ratiōeʒ ſaltare debēt ⁊ cogitare. q̄m eſt
Status excellentiſſimus.
Deo dilectiſſimus.
Hominī vtiliſſimus.
Eſt enim ſtatus excelentiſſim⁹. eccli. xx-
vi. Nō eſt cōdigna pōderatō ꝯtinētis aīe. et
ideo ꝓpter excellētiā ei⁹ nō p̄cipit̄ a deo. ſ̄
tantū cōſulitur. math. xix. Vñ. i. coꝝ. vij. ꝺ
virginib⁹ p̄ceptū dñi nō habeo ꝯſiliū autē
do. Et ſubdit. bonū ē hoī ſic eſſe. Etiam p
pter ſui excellētiā aſſimilatur ſtatui angeli-
co. hiero. In carne p̄ter carneʒ viuere nō eſt
terrena ſ̄ angelica vita. nō hūana ſ̄ diuina
Etiā excedit ſtatū angelicū. q̄ꝛ idē dicit. q̄ꝺ
angel⁹ habʒ a natura: hoc habʒ virgo cū la-
bore ⁊ gratia. Ipe eīm virgīes ſine carne vi-
uūt ī carne triūphātes. et ideo maxīe honorā-
tur ab angelis. Bern. virgītas eſt gēma vir-
tutū. germana angeloꝝ. lux aīaꝝ. Ipa cal-
cat libidinē. vincit dyabolū. ꝯtēnit ſeculuʒ
2• deprimit oīe periculū. Secūdo ē deo dile-
ctiſſima. hiero. in ep̄la ad cuſtochiū. Statī
vt fili⁹ dei ingreſſus ē mūdū iſtā nouā ſibi
familiā inſtituit. vt q̄ in celis habebat ange-
los. haberet ꝑ̄ie in terris virgīes. Vt igit̄
xp̄s hūc ſtatū dilectiſſimū ꝯfirmaret ⁊ ꝯſe-
craret. voluit met eſſe virgo. de virgīne na-
ſci. baptiſari. predicari. diſcipuluʒ virginē
plus dilexit. cui matreʒ virginē cōmēdauit
inter virgines obijt. virginib⁹ p̄ valete be-
nedictionē dedit di. beate ſteriles. Tercio ē
hoī vtiliſſima. q̄ꝛ dat hoī fructū centeſimuʒ
id eſt vltra oīeʒ ſtatū p̄miū. Vñ ambro. et
habetur. xxxij. q. i. nuptie. Nuptie terrā im-
plēt ſed virgitas padiſuʒ. Sed dicerēt nu-
pte. graue hoc nobis p̄ponit̄ q̄ ſolis virgi-
nib⁹ padiſus apit̄. dicit glo. bartho. nō hoc
ideo dicat vt ſole virgines repleāt padiſum.
ſed q̄ꝛ facili⁹. vel q̄ꝛ virgitas ſoroꝛ eſt ange-
loꝝ. vbi oīs erūt virgīes vel ꝯtinētes, neq̄
eīm nubēt neq̄ nubētur. C Tercio de-
bem⁹ ſeq̄ p obediētiā Ipe eīm ſecūdū apo-
ſtolū hūiliauit ſemetipm fact⁹ obediēs vſq̄
ad mortē. Sic et nos deo ⁊ ſupiorib⁹ obe-
dire debem⁹. Ad hebreo. xiij. Filij obedi-
te p̄poſitis veſtris. Debʒ igit̄ obediētia ſub-
ditoꝝ eē humilis vt iferioꝛ hūiliter ipleat p̄-
ceptū ſupioris. debʒ eſſe feſtina. vt cito ⁊ fe-
ſtināter ipleatur p̄ceptū ſupioris. iocūda vt
cū hilaritate cordis pagatur. hilarē eīm da-
torē diligit de⁹. Qui eīm ſic ſe p obedientiā
hūiliat ⁊ iclinat: de⁹ cū p̄mio exaltat. deutro.
xxviij. Si audieris vocē dñi ꝺi tui. faciet te
dñs de⁹ tu⁹ excelſiorē cūctis gētib⁹. Legit̄
cuidā duoto fore oſtēſuʒ q̄uo obediētes ex-
ultarētur tali viſione. Vidit eīm quatuoꝛ oꝛ-
dines ante deū. Prim⁹ hoīm infirmātiū. et
gratias deo agētiū. Secūd⁹ ordo hoſpita-
liū pioꝝ. Terti⁹ ſolitudies ſequētiū. Quar-
tus obediētiū. hic erat alijs ſupioꝛ ⁊ maioꝛ
in glīa. Et cū ſenex ille duoꝛ⁹ q̄reret q̄re h̄.
reſpōſuʒ ē ei. q̄m oīs alij habēt aliq̄d p̄ro-
prie voluntatis. huius aūt volūtas eſt iolū
in voluntate iubentis ⁊c̄.

Secunda pars in

qua notatur magna xp̄i clemētia. et hoc in
turbe cibatōne. Nam xp̄o aſcēdente in mōtē
cū diſcipulis finito ſermone eleuans oclos
et tantā multitudinē hoīm ꝯſiderās ⁊ coꝝ
laborē. miſericordia motus dixit philippo
Vñ emem⁹ panes ⁊c̄. nō q̄ſi ignorās. ſ̄ ſci-
ens. vt ſic diſcip̄los ſuos de diuina potēcia
te quā ipe habuit iformaret. D Mora-
liter natura hoc dictat. vt pater filios ſuos
nutriat: q̄diu ſecū ſunt. Pull⁹ eīm q̄diu i ni-
do manet cū parētib⁹ paſcit̄ et nō dimittitur

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Tenetur em̄ pater alere filios ſuos. niſi ſint
mioꝛes trēnio. q̄ tūc a matre ali debēt ſi cā
habēt. vl' filij niſi ſciāt artē aliquā vl' al's ha
beāt vn̄ viuāt. ff. d̄ liberis alēdis. Si q̄s ꝛ
liberis cōgno. l. penul. vel niſi fili⁹ ꝯ patrē
cauſaꝫ ingratitudis cōmiſerit. Sic ꝗdiu hō ē
in nido ſancte matris eccl'ie. cōuīct⁹ ꝓ obſer
uantiaꝫ p̄ceptoꝝ patri celeſti. nec ſe ꝑauerit
ſe ꝑ ingratitudiem peccando ꝯtra deū. vult
eū cibo cōueniēti alere. et hoc docuit filius
ſemꝑ deſiderare. et patrē celeſtē ꝓ pane quo
tidiano inuocare ꝛ petere ī oratōe dn̄ica cuꝫ
petētib⁹ diſciplis ꝛ dicētib⁹. magiſter doce
nos orare. Reſpōderet dicite. Pater noſter
q̄ es ī celis. Et ſubdit panē noſtꝝ quotidia
nū da nob hodie. E Eſt em̄ q̄ntuplex
panis. quē deus pater filijs ſuis exiſtētib⁹
in eccleſia ꝓ alimonio miniſtrauit.

Corporalis.
Exemplaris.
Spiritualis.
Doctrinalis.
Sacramentalis.

De primo dr̄ geñ. iij. In ſudore vult⁹ tui ve
ſceris pane tuo. Iſto pane ſe faciūt pctōꝛes ī
dignos cū ſm aug⁹. pctōꝛ n̄ ſit dign⁹ pane
quo veſcit. et tādē ꝓ igratitudie dabit ma
gnis tormētis. puer. xx. Suauis ē hoi pais
mēdacij et poſtea iplebit os ei⁹ calculo. i. la
pide ignito. Hūc panē habūdātes frāgere
debēt idigentib⁹. vt ide fragmēta colligant
elemoſinaꝝ. yſa. lviij. Frāge eſuriēti panem
tuū. Etiaꝫ frāgi debēt egentibus in purga
torio. Nee. viij. Mittite ptes eis q̄ nō ꝑpa
uerūt ſibi. Etiaꝫ eſuriētib⁹ in celo. Eſuriūt
em̄ ſancti elemoſinas. et bōa opa n̄ra et p̄ci
pue xp̄s. Math. xxv. Eſuriui et nō dediſtis
mihi mādu care. Legi ī vita ſcti ludouici fi
lij regis ſicilie ordīs mioꝝ. ꝙ ludouic⁹ duꝫ
pſimonie ī obſidiōe ſtaret ꝓ karolo rege pr̄e
ſuo. ꝯuocauit iſil' in cena dn̄i oēs pauperes
ciuitatis vt more ſolito eos paſceret. et coꝝ
pedes lauaret. Cōtigit ꝙ oib⁹ paupib⁹ et le
proſis ī hoſpitio ſuo exñtib⁹: affuit et vnus
in aſpectu alijs horribilioꝛ. Ad quē ſanctiſ
ſimus ludouic⁹ accedēs p̄ ceteris ex feruo
re xp̄i et deuotōe lauit. cibauit. et oſculū ei
infixit. q̄ ſtati pacta pietate ab oculis omni
uꝫ diſpuit. nec pri⁹ nec poſtea iter alios cōp
uit. vbi pie credēdum ē eū xp̄m fuiſſe. q̄ ſub
tali effigie amico ſuo apparere voluit. vt ip

ſe ex pietatis ope noſceret xp̄m in mēbris ſu
is cibaſſe. et magnū meritū cumulaſſe. gre
go. ad retribuenduꝫ pigri cur eſtis. qn̄ hoc
qd̄ iacēti in terra porrigitis. ſedēti ī celo da
tis. Ex his habes igr̄ fragmēta triū ſporta
rum. F De ſcdo eccl. xv. cibauit illū pa
ne vite et intellect⁹. Iſte panis dꝫ maſticari
et in vētrē mitti. Crīs. q̄ n̄ maſticat cibū nō
ſentit odorem eius. Ita niſi maſticauerim⁹
v̄bum qd̄ audim⁹ tractātes. n̄ intelligim⁹ v̄
tutem eius. Iō mābu interp̄tat qd̄ ē hoc vt
quotiēſcūq3 audimus. q̄ramus q̄d eſt h̄. Fi
guratur leuiti. xi. vbi dr̄ ꝙ aīal qd̄ nō rumi
nat imūdū ē. et iſte hō imūdus eſt apud deū
qui nō recordatur aliq̄n vel retractat verbuꝫ
dei qd̄ audiuit. ſ; dicis ſtatim obliuiſcoꝛ. eſt
igr̄ adhuc mihi vtile dico ꝙ l3 audita reti
nere n̄ poſſum vꝫ tibi adhuc. ſicut legitur ī
vitiſpatꝝ. ꝙ q̄daꝫ frater ſimplex freq̄nter au
diēs v̄bū dei. n̄ recordabat p⁹ qd̄ et ꝓpoſuit
ſancto pr̄i. ſ. labilitatē mēoꝛie ſue. Tunc pr̄
p̄cepit ei aquā mittere in ollā vt ꝓijceret. et
iteꝝ et tertio ſimiliter. querēs ab eo. q̄ olla
eēt mūdioꝛ illa in quā aquā miſit vel alia ī
quā nullā aquā poſuit. Cui cū diceret illaꝫ
eſſe mūdiorem ꝑ aquā mūdataꝫ. ait pr̄. Ita
et iſte mūdioꝛ ē q̄ audit verbū dei. licꝫ n̄ reti
neat totū. nihilomin⁹ tn̄ ſibi aliq̄d remanet
Sicut etiam recitatur de quodā aquā hau
riente ꝑ cribꝝ. ꝙ licꝫ aquā emittat totā. ni
hilominus remanet humidum et purgatuꝫ
ioh. xv. Iā vos mūdi eſtis ꝓpter ſmonem
quē locutus ſuꝫ vobis. Ab iſto pane colli
gere dꝫ hō fragm̄ta q̄nq3 ſportaꝝ. et ſunt hec
in q̄bus tota ſcriptura ꝯp̄hendit ſcꝫ. Crede
fuge. age. time. appete. Crede in deū. fuge
vitiū. age bonū. time ſupplitiū. appete pre
miuꝫ eternū. H De tertio panc. pſ. Ci
babis nos pane lacrimarum. Nam qn̄ ocu
lus vēto exponitur: lacrimat. ſic qn̄ memoria
ꝛ cognitio noſtra vēto aduerſitatis ꝛ paſ
ſionis xp̄i ꝛ p̄decceſſoꝝ patrū exponit: debe
m⁹ etiā eis cōpati ꝛ lacrimare. Tot em̄ pa
nes lacrimaꝝ ꝓponūtur. quot legim⁹ ſcōꝝ
exēpla. Quādo ei acerbitatē hāꝝ paſſionū
in corde noſtro reuoluam⁹: aīe noſtre ama
ra ꝛ inſipida: efficiūt ſapida ꝛ dulcia. iob.
v. Que prius nolebat tangere aīa mea. nūc
p̄ āguſtia cibi mei ſunt. Vn̄ q̄dā adoleſcēs
cū eēt in ꝓbatōe clareuallis. recolēs pater
nas diuitias ꝛ delitias. videnſq3 rigorem

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ordinis ad ſeculū redire ꝓpoſuit: ſed cū tem
pus expectaret ydoneū. et ad mēſaʒ ſedēti i
ſipiditatē ciboꝝ ab horrēti. apparuit dn̄s in
latere vulneratus: et apponēs manū ꝓprio
vulneri vn̄ ſanguis effluebat. ait ad eum.
Quotiens īuēris panē durū ītinge cū i illo
vulnere ⁊ ſapid⁹ erit. quo dicto diſparuit.
ipſe vo ꝯtrit⁹ i religione ꝑmāſit. Ex illo pa
ne colligūtur fragmēta confirmatōis ſporte
vni⁹. ps. Et panis cor hois ꝯfirmat. ¶ H
De quarto pane ioh. vi. Ego ſuʒ panis vi
uus qui de celo deſcēdi. vbi aduertendum
ꝙ iſte panis habet
Sūmam ⁊ glorioſam conditionem.
Magnam ⁊ fructuoſam ꝑfectionem.
Longam ⁊ virtuoſam durationem.
Nā in oi re cōſideratꝰ operatio finis ⁊ cōditio
rei: q̄tū ad ꝯditiōʒ nature hui⁹ rei. ille pais
eſt valde mirabilis. qꝛ de celo deſcēdit. q̄tū
ad virtutis ꝑfectōeʒ ē viu⁹: q̄tū ad finis ꝑ
fectōeʒ ē valde vtilis: cuʒ de celo deſcēdit.
Res em̄ celeſtes ſunt iſtis iferiorib⁹ melio
res ⁊ nobiliores: et etiā i ſuis ꝯditōib⁹ mi
rabiliores. ſicut patʒ d̾ celo. orbib⁹ ⁊ ſtellis
q̄ ergo dicit hūc panē de celo veniſſe innuit
eius nobilitatē. Res ei q̄n̄qꝫ cōtrahūt ſuaʒ
nobilitatē de locis i q̄b⁹ oriūtur. ſicꝫ patʒ de
herb q̄ i mōtib⁹ naſcūtur. ſaniores ſunt q̄ q̄
in vallib⁹: q̄uis ſint eiuſdē generis. Et īde
ē ꝙ aialia herbas mōtanas comedētia ſunt
ꝑ ceteris ſaniora. Sic reuera ille panis. q̄a
ortū habuit i mōte celeſtis māſiōis d̾ celo d̾
ſcēdit: nulli dubiū q̄n magnā vtutē habue
rit ⁊ habet. qꝛ i comedētib⁹ ſanitatē confert
ſempiternā. Et nota ꝙ ille panis ſuꝑ oīa ē
mirabilis vtutis ⁊ effect⁹. Primo qꝛ ꝑ co
meſtionē nō minuitꝰ. ꝑ fractiōem nō cōteritꝰ.
vnus exiſtēs plurib⁹ locis cōſecratꝰ ſumitꝰ ⁊
cōſicatꝰ ſua mūdicia ab imūdis non inficitꝰ.
Secūdo dico ꝙ ille panis viu⁹ habʒ nobi
leʒ poteſtatē. cū dicit panis viu⁹. res em̄ vi
ua ē potētior ⁊ magis vtuoſa q̄ mortua ⁊
ergo panis dicitꝰ viu⁹ ꝓ eo. ꝙ i ſe habet vitā
naturalē. ⁊ cōfert digne ſumētib⁹ vitā ſpūa
lē ⁊ etiā eternā. Dico ꝙ habet vitā natura
leʒ. qꝛ ibi ē corp⁹ vbi ꝑ ſacramētalē ꝯfectio
ne. aia cū corꝑe ꝑ naturalē cōiūctiōeʒ. filius
ꝑ hūane nature i ſeꝑabilē aſſumptōeʒ. pater
et ſpūſſanct⁹ ꝑ idētitatē eſſentie. et īdiuiſibi
leʒ operatōeʒ. Dat ergo digne ſumētib⁹ vitā
ſpūalē. Sicut em̄ pais materialis vitā hois

cōtinuat ne deficiat. ſic panis xp̄i dat vitaʒ
ſpūalē aīe. vt eā in virtutib⁹ ꝓficiat. qꝛ de
ſcēdit de celo ⁊ dat vitā mūdo. ioh. vi. dat
etiā vitā eternā. ioh. vi. Qui manducauerit
ex h̄ pane viuet i eternū. Tertio dico ꝙ ha
bet durabilē firmitatē: et h̄ notatꝰ cuʒ dicitꝰ.
ego ſuʒ panis. et ille icorruptibilis ē. q̄uis
em̄ ſpēs ille q̄ nobis apparēt ⁊ accidētia il
la corrūpātur ⁊ alterētur i eſſe. tn̄ xp̄s ꝓpter
hoc nō mutatꝰ nec corrūpitꝰ ſicut bacul⁹ rect⁹
in aqua poſit⁹ videtꝰ fractus. q̄uis i veritate
ꝑſeueret iteger. Sic vē panis ille ſub aqua
fluxibiliū accidētiū licet frāgi videatꝰ iteger
tam̄ manet ſub q̄libʒ ꝑticula diuiſiōis. nec
mutatꝰ i aliquo. tren. iiij. ꝑuuli petierūt panē
et nō erat q̄ frāgeret eis. Iſte pais ē ordea
ceus ⁊ amar⁹ idignis. ſʒ dignis dulciſſim⁹
Iſtius panis fragm̄ta ſunt tres ꝑtes hoſtie
fracte i altari ꝑ ſacerdotē. Prima ad dignā
dū. ꝙ h̄ ſacrificiū offertꝰ ad honorē ſancꝫoꝝ i
celo. Secūda ad ſalutē viuoꝝ i mūdo. Ter
tia q̄ in calicē mergitur ad liberatōeʒ labo
rantiū i purgatorio. et ideo ſacerdos dicit vt
illis ꝓficiat ad honorē. nobis autē ſcʒ iā vi
uētib⁹ q̄ mortuis cōiūctus ꝑ caritatē ad ſa
lutē. De q̄nto panē ſpūali. ſcʒ gratia. ꝓuer. ꝑ
xxi. Panē ocioſa nō comedit. Iſtū panē ti
mor et ſolicitudo faciūt ordeaceū. Ber. ti
me cū aſſuerit gratia cū abierit. teme cuʒ de
nuo redierit. Sed q̄s vnq̄ vidit dormiētē
comedere: ſic nec tu niſi de ſōno peccati ſur
rexeris pane gratie paſceris. Et ideo bene
dicitꝰ. iij. regū. xix. Q̄d angel⁹ helyā bis ex
citauit. vt panē comederet. in cui⁹ fortitudi
ne ābulauit. xl. dieb⁹ ad mōtē dī. Sic ꝑ an
gelū hō bis excitatꝰ ad ſurgēdū. et pane gra
tie comedēdū. Prio ꝑ iſpiratōeʒ timoris pe
ne. Secūdo amoris gratie ⁊ glorie. Iſtius
panis ſunt varia fragm̄ta. ſcʒ donoꝝ et gra
tiaꝝ q̄ ꝑ. xij. cophinos diuiduntur. vt plení
ſint. Opera em̄ noſtra ſine gratia nec plena
nec perfecta ſunt ⁊c̄.

Tertia pars in qua

notatꝰ xp̄i ꝓuidentia: et h̄ i iuſſione collectōis
fragm̄toꝝ. panū multiplicatōe. Et dicitꝰ ibi.
ꝙ erat multū fenū in loco. qꝛ fuit i vere. q̄n
multa gramia iam i fenū erāt deſiccata ad dif
ferētiā alteri⁹ miraculi. qd̾ factū fuit i iunio
in deſerto galilee. de quo ſcribit. mar. viij. c
et legitꝰ dn̄ica. vi. poſt octauas penthecoſtes

in quo dñs ſaturauit quatuoꝛ milia ex. vij.
piſcib⁹ ⁊ ſupauerāt de fragmētis .vij. ſpoꝛ
te. hic aūt quinq̄ panes m̄ltiplicauit intā
tū. vt de fragmētis xij. cophini implerētur.
I Moralr̄. p. xij. cophinos deſignari poſ
ſunt. xij. apl̄i i quo xp̄s fragmīta ꝟtutū rcol
legit. Et ꝟtutes apl̄oꝝ dicūt̄ fragmīta reſpec
tiue ꝟtutū xp̄i. qꝛ ſic̄ fragmēta pue ſunt eſti
matoīs ad totū ⁊ integrū. ſic ꝟtutes apl̄o
rū ⁊ etiā oīm ſanctoꝝ nulli⁹ reputatoīs ſūt
necestimatoīs ad plenitudinē ⁊ perfectōēꝫ
virtutū xp̄i. Ideo d. io. an. in appatu ſuper
clem̄. de hereticis ad nim̄. loquēs de erroꝛe
quoꝝūdaꝫ dicētiū hoīem in vita pn̄ti tantū
et talē ꝑfectōnis gradū poſſe acq̇rere ꝙ red
dat̄ impeccabil̄. nec āpli⁹ poſſe ꝑficere i gr̄a
quia al̄s aliquis poſſet xp̄o ꝑfectōꝛ inueniri.
gratia alteri⁹ hoīs ſe habet ad gr̄am xp̄i. ſi
cut ꝟtus ꝑticl̄aris ad vniuerſalē. Vnd̄ ſicut
virtus ignis q̄ntūcunq̄ creſcat. non poteſt
equari virtuti ſolis ita gratia hoīs quan
tūcunq̄ perfecti non poteſt equari virtuti ⁊
gratie xp̄i. Eſt em̄ perfectio xp̄i tanta. ꝙ ma
xima hoīs perfectio reſpectiue dicitur in
ꝑfecta. Ideo dr̄. C. de veteri iure enuclean
do. l. ij. §. ſed qꝛ diuine. In reb⁹ hūanis ni
hil ē ꝑfectū. Sꝫ q̄ris q̄re tūc xp̄s dicit. Eſto
te ꝑfecti: ſicut pater veſter celeſtis ꝑfect⁹ eſt
cū ſit īpoſſibile. Dico ſecūdo vt hētur ex de
ſum. tri. c. dānam⁹ ꝙ dicēſtote ꝑfecti. ſcꝫ ꝑ
fectōē gr̄e. Eſt em̄ ꝑfectio gr̄e triplex. ſ. quo
ad ſufficiētiā. ſic q̄libꝫ gr̄a gr̄ū faciēs q̄ntū
cūq̄ pua ꝑfecta ē qꝛ ſuffic̄ ad vitā eternā hn̄
dā quo ad efficatiā. vt illa q̄ effic̄ ꝑfectīn. ſ. q̄
fac̄ hoīeꝫ ex caritate moꝛi ꝓ frib⁹ quo ad ꝑſe
uerātiā. vt illa q̄ ꝑſeuerat i fratre. hec ei gr̄a
pmo facit hoīeꝫ deo carū. ſecūdo ꝑſeuerā
teꝫ ꝑducit ad regnū. R Hāc ꝑfectōem
caritatis ſiue gr̄e habuerūt ſancti apl̄i ⁊ mar
tires xp̄i. q̄ licꝫ reſpectu gr̄e xp̄i dicāt̄ īpfe
cta. ꝑfectā tn̄ eis īpetrauit gl̄iam ⁊ iocūdita
teꝫ i celis. Quam qui cōcupiuit etiaꝫ habe
re. neceſſario ex eis colligit fragmenta.
Sincere deuotōis quo ad deū.
Virtuoſe opationis ad ſeipm̄.
Honeſte ꝯuerſatōis quo ad ꝓximū.
Debem⁹ pmo ex eis colligere deuotōem.
Nā ad h̄ ꝙ apes habeāt mel. circūdāt floꝛes
oꝛtoꝝ ⁊ arboꝝ. et q̇cq̇d hn̄t mellis ibi totū
colligūt. Sic q̇libet fidel̄ volēs habere mel
dulcedīs ⁊ deuotōis: debꝫ i oꝛto ſctē mr̄is
eccl̄ie ꝑ ꝯſideratōēꝫ volare de ſctō ad ſanctū
de martirib⁹ ad virgīes ⁊ coꝛdialiter tractare
coꝝ ꝟtutes. et ſpāliter pietatē xp̄i paſſiōem
ei⁹ ⁊ acerbiſſimā moꝛtē ⁊ hūilitatē ⁊ pie
tatē ſue genitricis et ꝓcl̄dubio ſuges mel d̄
uotōis. et nō potens ad plenū oīa recollige
re. imitaris paulatim meſſoꝛes xp̄i ſanctos
apl̄os ſic̄ altera ruth ⁊ collige ſpicas. vnde
Bern̄. Nō oīb⁹ codē modo data ē gr̄a illa.
ſcꝫ deuotō. poꝛro thomas i latere. iohēs. in
pectoꝛe. petrus i ſinu patris. paulus i tertio
celo. ſecreti hui⁹ gr̄am ſunt aſſecuti. Prioꝛ
mulier. ſ. maria ſtrauit ſibi i tuto loco hūili
tatis. magdalena poſterioꝛ i ſolio ſpei. tho
mas de fundamēto fidei. iohēs i latria cari
tatis. paul⁹ in intimo ſapie. petr⁹ i luce ꝟita
tis. Sic apud ſpōſuꝫ manſiōes multe ſunt
Aīa igr̄ deuota q̄rat māſionē vnā in q̄ ma
gis poſſit q̇eſcere. ⁊ dulcedinē deuotōis ſu
gere. ⁊ nūc volet ſurſuꝫ ꝯſiderādo p̄mia be
atoꝛuꝫ. ps. Aſcēdit ſuꝑ cherubī ⁊ volauit
ſuꝑ pēnas vētoꝝ. Cherubi dicūtur angeli q̄
hn̄t plenitudīeꝫ ſcīe q̄ntū ad vim ꝯtēplatiu ī
Et dicūtur vēti ꝓpter agilitatē obediētie q̄n
tū ad vi miniſtratiuā. ſuꝑ quos volam⁹. qn̄
coꝝ gl̄iā cōtēplamur. ⁊ videmus humani
tatē nr̄aꝫ in xp̄o ſuꝑ eos exaltatā. ⁊ nos ſp
am⁹ aſſumi ad coꝝ gl̄iā. vel etiā ſuꝑ eos vo
lamus vſq̄ ad ſeraphi. q̄ dicūtur amoꝛe ar
dentes qn̄ de ſcia volamus ad amoꝛē. T
Seraphi em̄ alate ſex alis dicūtur. Iuxta
illud ſeraphi ſtabat. iux̄ illud ſex ale vni et
ſex ale alteri. Quia ardētes caritate et deuo
tione dn̄t eē alati reſpectu ſui ꝓximi et dei.
Due ale reſpectu ſui ſunt itētio recta ⁊ opa
tio ꝑfecta. due ale reſpectu ꝓximi. ſunt re
miſſio iniuriaꝝ et largitō elīnaꝝ. due ale re
ſpectu dei. ſunt oꝛatio deuota et gr̄aꝝ actio
indefeſſa. Et dicūtur iſti ſeraphi ſtātes vo
lātes. clamātes. Sic deuoti caritate feruen
tes. debēt eſſe ſtātes erecti a tꝑalib⁹ et a vi
tijs ⁊ cauere ne cadāt. ſm̄ cōſiliū apl̄i. Secū
do debēt eē volātes ꝑ ꝑuipēdentiā merito
rum opa ei ꝓpria debēt velare et ꝑuipēdere
ſeipos inutiles reputādo. Tertio volātes ꝑ
cōtēptū oīꝫ terrenoꝝ q̄rentes ſolū illa q̄ ſur
ſuꝫ ſunt col̄. iij. Tꝑale em̄ īfra nos ē. creatū
iuxta nos eſt de⁹ aūt bonū optimū ſurſuꝫ ⁊
ſupra nos ē. Quarto debēt eē clamātes ꝑ ꝯ
ſiderū eternoꝝ ſanctus ſanctus ⁊c̄. M
Debēmus ſcd̄o colligere a ſanctis fragmēta

virtuoſe opatõis.ij.cor.vi. In oĩbus exhi
beamus nos ſicut dei miniſtros ĩ multa pa
tia. Naz ſm amb apes oẽs ſunt ſubdite vni
regi et ſedule miſtrāt ſibi ſm dṽſa officia. qꝛ
alique circūſtāt regez. aliq̄ laborāt exterius
alie mel et cerā ordiant. Sic etiā iter fideles
hoĩes debēt ꝙ ſedule ſeruiant et ꝛ miſtrant
regi xp̄o. ſm diuerſa officia ꝛ grām a dño
datā. q̄dā orando. quidam infirmis mini-
ſtrando. quidam laboribus manuum pro
vtilitate reipublice ſeruiēdo. q̄dā militādo.
q̄dā defendēdo. ĩ q̄b⁹ oĩb⁹ ſi fideliter ꝛ iu-
ſte fiāt. regi xp̄o ſeruim⁹. a miſterio eñ xp̄i
null⁹ ſexus excludit̃. nec vir nec mulier nul
la cōditio. nec liber nec ſerui⁹. Et ideo dicit
b. hiero. Semp aliq̄d boni facito. vt te dya
bol⁹ iueniat occupatū. In ſignū hui⁹ volu
it xp̄s miſtrare ꝛ nō miſtrari. vt volētes eſſe
ei⁹ diſcipli etiā miſtrarēt. Vñ dixit diſcipl'is
qui voluerit eē iter vos maioꝛ. erit vr̄ miſter
q.d. Nolo ꝙ aliq̄s ita magn⁹ ſit iter vos. q̄n
obliget deo ſuire p aliquā admiſtratōz. Et
ideo papa ĩ ſignū affect⁹ ſue admiſtratōis.
noiat ſe ſeruū ſuoꝝ. vt oſtēdat ſe hēre affe-
ctū pp̄ter xp̄m oĩb⁹ ſeruire. vt habet ĩ plo. de
ele. Etiaz ipatoꝛ noiat ſe ſeruū ex illa cā. vt
habet̃. C. de offi. pfecti affrice. l. i. vñ apo.
vt recitat̃. xxviij. q. i. iam nūc. Cū ſim liber
ab oĩb⁹. oĩm me ſeruū feci. vt pl'es lucrifa-
ceré. N debē⁹ eñ voluītarie deo ſeruire. cū
eius ſeruit⁹ vtilioꝛ ꝛ mltū fructuoſioꝛ ſit q̄
cūcꝫ mūdi ſuitute. Refert beda ꝙ ĩ ãglia q̄
daz miles ſtrēnu⁹ febrib⁹ cepit eſtuare. quē
cū rex ãglie. vt ſingulariſſimū viſitaret. di-
xit miles. Rogo te dñe. vt auferas a me vnā
diez febres p oĩb⁹ ſuitijs meis. Ad quē rex
nūq̄d ego de⁹ ſuz vl medic⁹ talis ꝛ poſſim
hoc. cui miles. nūc noſco me tp̄s ꝛ labores
oẽs pdidiſſe. ſuiēdo mūdo. amodo illi ſer
uiā q̄ põt dare ꝛ auferre febres. et eo cōua
leſcēte fact⁹ ē religioſus. Dixi tertio ꝙ colli
gere debem⁹ fragmēta honeſte cōuerſatōis
quo ad pximū. i. thi. iiij. Exēplū eſto fide
liū ĩ vbo ĩ ꝯuerſatõe ĩ caritate ĩ fide ĩ ca
ſtitate. Nā ſicꝫ ex pt⁹ piſcatoꝛ. volēs colligere
mltos piſces. ponit lucernā ardētē. vermez
lucētē vl quercincū lignū putridū ĩ vas vi-
treū ĩ aqua. et ꝯuenīūt piſces. Sic q̄ alijs p̄
ponit vitā ſanctā. et lucidā ꝯuerſatōez ĩ ſtu
bilitate ꝛ ĩ iſtabilitate hui⁹ mūdi colligit
pl'es lubricos ad beatitudinem ꝛ laſſinos.

Sed heu nūc pl'es q̄ colligere debēt piſces
per lucernā vite. venant̃ cancros. i. malefa-
ctores quos ĩ vitijs nutriūt p coꝝ ĩordiatā
vitā. O Legit̃ ꝙ cancri p putridū ane-
tis cpar ꝯgregēt̃ur. Sic p malā ꝛ ĩhoneſtaz
vitā ſupioꝝ platoꝝ ꝛ religioſoꝝ xp̄ianoꝝ.
mlti malefactores colligūtur ꝛ cōfortant̃ ĩ
malo ꝙ retrocedūt a veritate. Vñ fabuloſe
recitat̃ de cancro. cū ab eo q̄rerer cur ſemp re
trocederet ꝛ nūq̄ icederet recte. Reſpōdit qꝛ
ſicut docuerūt me pr̃es mei. et hec ē va cau
ſa quā nūc a cancro ſubditi ꝛ ſimplices di-
dicerūt. ꝙ ſunt ita ĩobediētes. et ĩ oĩb⁹ irre
gulares ꝛ diſſoluti. qꝛ coꝝ ſupioꝛes tā ſpũ
uales q̄ ſeculares hñtes regimē ppl'i. ñ ali-
ud docuerūt. Recitat̃ etiā de quodā iocula
re q̄ cuz a rege philipo peteret q̄d cogitaret.
rñdit cogito q̄re nūc nō ſunt ita boi milites
ſicut rolandus ꝛ oliuerius. rñdit ioc. qꝛ nul
lus iuenit̃ hodie talis karolus. Vñ p locuz
a ſili. q̄re hodie ñ iueniūt̃ ſubditi boi ꝛ ho-
neſti. Rō qꝛ hodie ñ iueniūt̃ boni et honeſti
rectores et prelati. de quo multū debēt tĩme
ri. qꝛ vt ſcribit̃. xi. q. iij. c. ꝑnicie. Scire de
bēt plati. ꝙ ſi ꝑuerſa vnq̄ ꝑpetrant. q̄ tot
mortib⁹ digni ſunt quot ad ſubditos exem
pla ꝑditōis trāſmittūt. Sz quicq̄d ſit de ſu
perioꝝ vita. cōſideret vnuſq̄ſq̄ q̄lez vitaz ip
ſe hēat vt in die iudicij cōſciā ppria ñ accu-
ſetur. et imppetuū dānetur. vbi fili⁹ ñ por-
tabit iniq̄tatē pr̃is. nec ecōuerſo. ſ; vnuſq̄ſ
q; ſm apl'm vt geſſit in corpe proprio mer-
cedem recipiet ꝛc. Feria ſcda p⁹ letare.

Prope erat di-

es paſche. et aſcēdit ihs hieroſo
limā ihõ. ij. P Videm⁹ ꝙ
in debitatus quāto cit⁹ creditorē exolui-
tāto facilioꝛē et pmptioꝛē eū facit ad denuā
cemodatōez. Lxiia vt hr̃ ſiſi. de actōib⁹. ſ.
plus aūt. Plus ſoluit q̄ añ tēpus ſoluit. et
minus q̄ p⁹ determinatū tp̄s. Vñ ſcñ. Qui
cito dat bis dat. Sic cuz deo ip obligemur
de bñficijs collatis grās agere. quāto cit⁹
illud agim⁹: tāto pmptioꝛ efficitur ad cōdo
nādū. i. maioꝛa. hylarē eñ datoꝛē diligit de⁹
hilaris ei datoꝛ eſt. q̄ donat deo iuuentutem
adoleſcētiā. ſ; triſtis q̄ p⁹ tempus debitum
forte in ſenio vel in fine mortis vult ſolue
re. et forte pl⁹ timore q̄ amore. Vnde aug.
Nullus expectet quando peccare nō poteſt

Arbitrij eīm querat libertatē vt dolere poſſit cōmiſſa. nō neceſſitatez. Vn̄ de pe. di. i. Medicina. Adā de pa͞diſo dn̄s ſtatim poſt culpam eiecit. nō diſtulit. ſ; ſtatim ſepauit a delitijs. vt penitētiā ageret. ſtatim tunica veſtiuit eū pellicea nō ſerica. Cōſimiliter ſaluator docꝫ nos a iuuētute bn̄facere et nō fine ceſſare. de cōmiſſis penitere. Ipe eīm q̄ nūꝗ̄ peccauit. deū p̄rem ab initō laude ꝛ gloria pſoluit: et vſqꝫ ad mortē grās agere nō deſtitit: ſ; etiā dū ꝓpe eſſet trāſit⁹ mortis ad hoc faciēdu; hieroſolimā aſcēdit. Et ideo dicit̄ i themate, ꝓpe erat paſcha. i. trāſit⁹ ꝛc. Q. Cū pl'es tarde peniteāt. morietes ſine debita ſatiſfactōe pctōꝝ. legātes aliq̄ ꝓ liberatōe celeriori de purgatorio. an i aliquo p̄iudicet teſtatoꝝ aīab⁹ executōis dilatō. Et videt̄ ꝙ nō. xxiiij. q. ij. Nec q̄ſꝗ̄. §. Ceterū. de eo q̄ i di iudicio ē cōſtitut⁹. nobis phas nō ē aliud dcernere p̄ter id i quo cū dies ſupm⁹ iuenit ergo teſtator ſiue ſui executores exequātur ordiatōꝫ ſue vltīe volūtatis ſiue nō, ꝓpter hoc hēbit niſi bonū vel malū qd̄ ſibi debebat̄ ꝓ illo ſtatu i quo cū ſupm⁹ dies id ē dies mortis iuenit. Itē ſi bon⁹ hō mittat elemoſynā ꝑ ſuū ſuiētē cuidā paupi. ſi ſeruiēs ille eā nō dederit. ſ; eā ex malignitate i aquā ꝓiecerit. ſeu ſibi retinuerit. nō ꝓpter h̄ minuit̄ meritū teſtatoris qꝛ bōa ſua ꝑ eos p̄cepit paupib⁹ diſtribui. ergo ſiue executores diſtribuāt ſiue nō ſiue diſtribuere tardēt nō ꝓpter hoc peī⁹ vl' meli⁹ aīa teſtatoris habebit. R Cōtra opatio exterior vltra bonitatē act⁹ iterioris valet ad aliqd̄ accidētale p̄miū. ergo a ſimili executō vltīe volūtatis pie teſtatoris vltra voluntatē bonā quā hūit i p̄cipiēdo ſibi aliq̄d ꝓdeſt ad aīe ſue alleuiatōez. q̄ g̊ nō exequūtur aut exeq̄ tardāt aīe teſtatoris p̄iudicāt. Rn̄det rich. i. iiij. ſuo ſup mgr̄m di. xxxv. ar. v. q. iiij. Qd̄ dilatio executōis i aliquo p̄iudicat aīe teſtatoris. Cui⁹ duplex ē ratio. Vna qꝛ q̄ntocit⁹ elemoſyne paupes q̄b⁹ legatū ē recipiūt illud qd̄ teſtator eis legauit. tanto frequēti⁹ ꝛ citius orāt ꝓ aīa defūcti ꝛ orare tenētur. et q̄ntotardi⁹ recipiūt qd̄ eis legatū ē. tātotepidiores ſunt ad adorādū. et magis tardāt orare ꝓ aīa defūcti. acceleratō aūt feruētū orationū ꝓ aīa defūcti m'ltū valet ad ei⁹ alleuiatōez ꝛ celeriorē expeditōez. Alia ratio ē. qꝛ ſicut defūcti i caritate aliqd̄ purgabile ſecū portātes in hac vita meruerūt. vt elemoſyne ſi ꝓ eis dent̄. eis ꝓſint nō ad augmētū gratie ſ; ad alleuiatōez ꝛ abbreuiatōez pene. ſic teſtat̄ teſtamētū faciēs i caritate decedēs ex teſtamētū faciēdo meret̄. vt eius executō ſibi poſt mortē valeat. nō ad augmētū grē. ſ; ad alleuiatōez ꝛ abbreuiatōez ſue pene. Et io quāto teſtamētū ſuū citi⁹ executōi demādatur. tātocitī⁹ alleuiat̄. et quātotardi⁹ executio ſui teſtamēti cōplet̄ tātotardi⁹ ceteris paribus icipit alleuiari. et tardi⁹ liberat̄. Si tamē legata ſua nūꝗ̄ ſoluerētur. nec forte facta ſua q̄ p̄cepit emēdari ꝑ executores emēdarētur. nec debita ſua q̄ p̄cepit ſolui ꝑ executores ſoluerētur. nō ꝓpter hoc ꝑpetuo remaneret in pena. ꝙuis ꝓpter h̄ multotardi⁹ liberaret̄ a pena. Ex dictis ptꝫ ꝙ g̊uiſſime peccant et magnā ꝓditōꝫ ꝛ illegalitatē faciunt executores. q̄ executōes teſtamētoꝝ ſibi cōmiſſas nō coplent ꝙcit⁹ pñt. optunitate habita cōpetēti. Ad primū in oppoſitu; dōm. ꝙ illud verbu; intelligitur de quodā heretico. q̄ i ſua hereſi deceſſerat ꝛ tali mortuo ꝛ cuicūqꝫ in mortali decedēti nil ꝓdeſt qd̄ poſtea ꝓ eis fiat. Vn̄ vſurarij q̄ in cōdēdo teſtamentū p̄cipiūt. vt ſui executores reſtituant p'⁹ mortē ſuaꝫ illis a q̄b⁹ acceperūt vſuras et nolūt ꝙ fiat reſtitutio ꝙdiu viuūt. ſ; itendunt illa bona retinere: ſi de īfirmitate euadunt nō ꝓdeſt ad ſalutē aīe ſue teſtamētū qd̄ faciūt. qꝛ tales i mortali pctō decedūt. ꝙuis in priori ſtatu morerētur. ſi nollēt ꝙ etiaꝫ p⁹ mortem ſuā reſtituerēt. Ad ſcd̄m dōm. ꝙ ꝙuis nō minuatur meritū mittētis ꝙtu; ad īpetrationem grē. tn̄ minuitur ꝙtū ad remiſſionē pene. maxīe qꝛ ſi ille paup elemoſinam recepiſſet feruētius oraret ꝓ eo. ꝛ magis teneretur orare. S Sꝫ q̄rit̄ an executores teſtamentorū teneāt̄ infra ānum executōꝫ cōplere. Dic̄ richa. vbi ſupra. ꝙ aut teſtator tēpus determinat inꝙtū vult teſtamētū eē impletum aut nō. ſi ſic nō tenētur executores ten tōꝫ nc̄citatis. vſꝫ ad illud tp̄s teſtamētoru; cōplere. niſi viderent citi⁹ explendo ſe poſſe facere aīe defuncti vtilitatē maiorem. tūc et et ſi in foro iudicij cōpelli nō poſſent ad citi⁹ implendū. tn̄ ad h̄ eos ꝯſcia deberet ꝯpellere. qꝛ ſupponēdum eſt ꝙ volūtas defuncti fuit. vt illo mō ꝛ illo tempore teſtamētum implerēt quo eēt expediēti⁹ aīe ſue. Si aūt nō determinat tp̄s īfra qd̄ velit teſtamentū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

implere. Tūc diſtīguo: q₂ aut executores ha
bent libere bona de q̇bus ſtatim poſſint te
ſtamētū implere. aut nō habeāt. ſi hēant di
co ꝙ iplere tenētur ꝙdiu poſſint. q₂ q₂ debi
tores ſunt illis q̇b⁹ legata facta ſunt. ſicdi
cit. ff. de re iudi. In oib⁹ obligatōib⁹ i q̇b⁹
dies nō ponit. pſenti die debet. ꝓpterea q̄n
tocit⁹ teſtamētū ipletur tātocit⁹ aīa d̄fūcti
alleuiat. vt prius habet. Vn̄ illi executores
q̇ penes ſe habēt in ꝓmtu ⁊ libere bona de
q̇bus cito poſſunt teſtamētū iplere. et p lon
gu₃ tp̄s tardāt ſuā executōe₃ cōplere. neca
torib⁹ egētiū cōpant. xiij. q. ij. Qui obla
tōes defūctoꝝ retinēt aut negāt eccl'ijs. aut
difficile reddūt. tāq̄ egētiū necatores excōi
cent. Et ſecūdū glo. ibidē h̄ itelligit de ob
ligatōib⁹ volūtarijs. ſ͛ de illis bonis q̇ reli
cta ſunt eccl'ijs. et. c. ſeq̄nti dicit. Qui obla
tōes defunctoꝝ retinēt ⁊ eccl'ijs tradere de
morant. vt ifideles ab eccl'ia ſunt abijciēdi
Executores etiā ſi illa bona retinēt p ſeipis
ſunt fures ⁊ raptores. co. c. Vn̄ ⁊ velut ne
catores paupum ab eccl'ijs debent excludi
quouſq₃ reddāt. ea. q. clerici. et ſacrilegiū cō
mittūt. xvij. q. iiij. ſacrilegiū. Vn̄ ſi executo
res ifra āñu ſaltē āmonitōe ep̄i pias volūta
tes defunctoꝝ nō iplēt cū poſſunt ſi nollent
p ep̄m debēt cōpelli. ex̄ de teſta. nos q̇dē. ⁊
tua nobis. i glo. et. c. ioh. i tex. Si aūt execu
tores nō habeāt bona i ꝓmptu de q̇b⁹ poſ
ſunt infra āñu teſtamētū iplere nō credo ꝙ
ꝓpter hoc deuoluat poteſtas coꝝ poſt āñu₃
ad ep̄m. tenētur tamē facere qd̄ i ſe ē. vt bo
na hēant. et hita citi⁹ quo poſſunt diſtribu
ant. Quātū ad cōtinuatōe₃. heri opatijs de
uotis etiā exhibuit ſolatiu hodie ne pmio
priuent. tolit q̇dda₃ obſtaculu₃. et ſecūdu₃
hoc tres ſunt partes euangelij.

In pria notat cōuerſatio exeplaris i triplici
acceſſione ⁊ hoc in principio.

In ſecūda increpatio vitualis in vendentiū
expulſione. ibi. Et cū feciſſet.

In tertia informatio ꝓbabilis futuri oſten
ſione. ibi. Soluite templu₃ ⁊c̄.

Quantum ad pri-

mu notādū. ꝙ iudei ſecūdū leges. leuiti. x
xiij. et exo. xxiij. iter al's ſolēnitates tres hē
bebāt i q̇b⁹ ōne maſculinū debebat ſtatuto
tēpore ⁊ loco ſe deo pſonaliter rep̄ſentare.
q̇ locus hieroſolimis in templo erat. Xp̄s

igitur exiſtēs caphar naū vt dicit aū illd̄ euā
geliū poſt miraculū factū de aq̄ vinū in nu
ptijs ipe ⁊ mater ei⁹ ⁊ frēs aſcēderūt hiero
ſolimā ad ſolēnitatē paſche. vt ibi deo red
derēt iuſticiā ſibi debitā i obſeruatōe legali
u₃ ⁊c̄. T Moraliter q̇libet xp̄ian⁹ ex p
cepto eccl'ie tenet etiā ſolēnitates ſanctoꝝ ve
nerari. vt d̄r de cōſe. di. i. oīns. Nā q₂ cōue
nit ad honorē principis. vt dies natiuitatis
ſue vel principiū imꝑij ſolēniter celebret. vt
dicit. C. d̄ ferijs. l. vlti. pl⁹ cōuenit dies na
tiuitatis q̄ q̇s principis ſpūalis naſcit ad re
gna. et ad ſocietatē iungit beatoꝝ ſolēniter
celebrari ⁊ gaudere. Quare i principalioꝝ
bus feſtiuitatib⁹. introit⁹ miſſe icipit. Gaude
am⁹ oēs ⁊c̄. vn̄ legit i le. he. agnetis. q̇ poſt
paſſionē ei⁹ eu₃ pentes ad ſepulcrū vigila
rēt ⁊ lugerēt viderūt choꝝ v̄giuū veſtibus
aureis radiātē iter q̄s viderūt he. agne. ſimi
li veſte fulgēte₃. et a dextris ei⁹ agnū cādi
diorē niue ſtantē. q̇b⁹ illa ait. videte ne me
q̄ſi mortuā lugeatis. ſ͛ cōgaudete me ⁊ cō
g̃tulami mihi. q₂ cū his oib⁹ lucidas ſedes
accepi. Debē⁹ igit cōg̃tulari ſctīs. et eos de
uote venerari. q₂ poſt ſe nobis reliq̄runt.

Relucentiam vere imitatōis.

Confidentiam certe inuocationis.

Expētiam eterne retributōis.

Prio eī̄ reliq̄rūt relucētiā ſctitatis vite pſea
ſitatē ihūiliatē ipatientiā vt imitemur. vn̄
raban⁹. De⁹ i diuerſis mūdi ptib⁹ diuerſis
penis martires pati voluit. et v̄tutib⁹ diuer
ſis lucere. vt vbiq₃ habeāt teſtes v̄itatis. et
exēpla ſanctitatis. U Hō eī̄ quādo vi
det vel audit ſanctoꝝ p̄cedētiū exēpla: deb₃
ea retinere ⁊ i corde deuote reuoluere. et iu
xta poſſe imitari pijs opib⁹. ſicut ioh. bapti
ſta q̇ exēpla patrū p̄deceſſoꝝ in corde totiēs
reuoluit ⁊ ita ſimilia fecit. ꝙ xp̄s. helyas ⁊
heliſeus eſſe putaret. Nam ſpeculū purū rep̄
ſentat et oſtēdit q̇cq̇d ei opponit. Sic i nob
v̄tutes relucere debēt. q̇ a ſanctis p̄mōſtran
tur. Sed heu multa ſunt ipura ⁊ falſa ſpecu
la q̇ aliud recipiūt ⁊ aliud oſtēdūt. bona ex
empla recipiūt. ſed mala facere nō obmittūt
ſicut hi q̇ dieb⁹ dñicis ⁊ feſtiuis plus alijs
ferijs mala exercerēt adulterando i ludendo
potādo ichoriſando ⁊c̄. Vn̄ dicit aug⁹. ꝙ
melius eſſet opari i agro vel aliud op⁹ exer
cendo: ꝙ hmōi mala ꝑpetrare. et hiero. Ni
mia ſaturitate vel laſciuia velle martirē ho

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

notare. quē ſcimus deo p̄ ieiunia placuiſſe
valde abſurdū eſt. Nam mō heu ad hoc de⸗
uenit. ꝙ iudei ꝛ gētiles deuotiores xp̄ianiſ
inueniātur. Iude⁹ nāqꝫ nullo mō ſabbatū
ſuū violat. etiā ꝓ magno comodo ſuo mi⸗
nimā iotā legis nō ꝑteriret. orationes de⸗
uotas ꝛ corꝑis afflictiones ꝓpter deū facit.
X Tu autē ficte xp̄iane credis ꝓpter laſci
uiā ꝛ vētris repletōem feſta fore iſtituta. q̄ꝛ
igit̄ nec deū nec ſanctos debite ꝛ deuote ve
neramur. ideo multis afflictōib⁹ nūc apoſte
mate. nūc cariſtia. guerris. et hm̄oi ſine ceſ
ſatōe plagamur. ezech. xxij. Sanctuaria mea
ſpreuiſtis et ſabbata mea polluiſtiſ et ego ſp̄
naꝫ vos. ſcꝫ ꝑ imiſſionē oīs mali. Quia dic̄
de⁹ yſa. i. Solēnitates vr̄as odiuit aīa mea
Y Secūdo ſancti reliqūt cōfidētiā certaꝫ
exauditōis. ſi eos iuocauerim⁹ ipe tribula⸗
tōis. Nā hn̄s cauſaꝫ arduā corā iudice pen
dentē honorat. honorat ꝛ iuocat amicū iu
dicis. vt cauſaꝫ ei⁹ ꝓmoueat. Sic nos fa⸗
mulos ꝛ amicos diſtricti iudicis honorare
debem⁹ ꝛ iuocare. vt ꝓ nobis itercedāt. ad
qđ hortamur ꝑ illud iob. v. Ad aliquē ſan
ctoꝝ cōuertere. Vn̄ legim⁹ exo. viij. ꝙ quā
do pharao fuit plagat⁹ a deo m̄ltis plagis
rogauit moyſen ꝛ aaron. vt deū orarēt ꝓ eo
vt tolleret plagā ranaꝝ. qđ cū factū eſſet de⁹
abſtulit ranas de domo ꝛ familia pharao⸗
nis. Itē exo. xvij. legit̄ de moyſe q̄ leuauit
man⁹. et orauit ꝓ filijs iſrl̄. ꝛ iſrl̄ vincebat
amalech. Si igit̄ in hac vita mortales nob̄
ſimiles tanta ſuis oratōib⁹ meruerūt alijs
q̄s dubitat qn̄ ſancti i celis deo cōiūcti i cō⸗
ꝑabiliter pl⁹ poſſint ꝓ nobis impetrare. Sꝫ
qrit̄ an oib⁹ ſanctis. tā viuētib⁹ q̄ꝫ mortuis
poſſim⁹ p̄ces porrigere. et eos ſolēniter ve⸗
nerari. dico aūt ꝙ ſi talis ſanct⁹ hō ī vita ſua
ꝑ eccliam ē approbat⁹ ꝛ canonizat⁹. ſic̄ dic̄
inno. ꝛ hoſti. ex̄ de reliquijs. ꝙ poſſum⁹ eiſ
p̄ces publice ꝛ ſolēnes porrigere. et officiū
ſolēne. et ſi eccl'ia i canonizatōe erraret. qđ
nō ē credēdū licet accidere poſſet. ex̄ de ſen.
excō. A nobis. nihilominꝰ tn̄ p̄ces i cui⁹ ho
norē effuſe ꝓpter fidē. deo ſunt accepte q̄ nō
deficit. Si tn̄ talis nō ē canonizat⁹ ꝛ ꝑ pa
paꝫ approbat⁹. et tn̄ aliq̄s credit cū eſſe ſan⸗
ctū. pōt ei porrigere p̄ces i ſecreto nō ſolēni
ter: nec ſolēne officiū debꝫ dici de eo. Z
Ex his patet. ꝙ hi ḡuiter peccant q̄ iuen⸗
tas. nouas reliq̄as publice venerātur. que

nondū auctoritate ꝛ ratōe pōtificis fuerint
approbate. Cōtingit qn̄qꝫ hoīes dyabolica
fraude ſic talib⁹ figmētis decipi. ſicut qn̄qꝫ
occaſiōe q̄ſtus fieri cōſueuit. Vn̄ accidit ca
ſus ſm̄ hern̄. ꝙ q̄dā ſic dyabolica fraude de
ceptꝰ qūdā i ebrietate occiſuꝫ. q̄ſi ſanctū ve
nerabātur. cū etiā ꝓ talib⁹ in ebrietate occiſ
eccl'ia vix ꝑmittat orare. cū apo. dic̄. Ebrio
ſi nō poſſidebūt regnū dei. Qui caſus dela
tus ad aures ſummi pōtificis. mādauit vt
habet̄ de reliquijs ꝛ ve. ſan. audiuim⁹. ꝙ il
lū colere de cetero nō p̄ſumāt. q̄ꝛ ſi ꝑ eū mi
racula fierēt ſine auctoritate pape ꝛ romāe
eccl'ie non liceret ꝓ ſancto venerari. D
Tertio ſancti reliq̄rūt expiētiā eterne retri⸗
butōis ꝛ cōſolatōis. vn̄. i. ioh. i. Qđ audi
uim⁹ ꝛ vidim⁹ ānūciam⁹ vobis. vt ꝛ vos
ſocietatē hēatis nobiſcū. et ſocietas noſtra
ſit cū patre ꝛ filio ei⁹ ihu xp̄o. vitā eternaꝫ
q̄ erat apđ patrē ꝛ appuit nobis. et hec ſcri⸗
pſim⁹ vobis vt gaudeatis. et gaudiū vr̄m
ſit plenū. Facit em̄ euāgeliſta inſtar kāmi et
ſinceriſſimi amici inuitātis ad dulciſſimas
ep̄l'as ꝛ pocula ſuauiſſima ſuos caros. ſic
ipe nos vocat ꝛ inuitat ad ſuā gl'ioſam ſocie
tatē cū ihu xp̄o. i. q̄ cuilibꝫ aduenientu mēſu⸗
ra plena ꝛ ſuperabūdās oīs iocūditatis et
letitie miſtrat̄. Vn̄ de iocūditate illi⁹ ſancte
ſocietatis aug. i li. iij. de libero arbi. ſic loq̄
tur di. tāta ē igr illa pulcritudo iuſtitie tāta⸗
qꝫ iocūditas lucis eterne icōmutabil' verita
tis et ſapiē vt etiā ſi n̄ liceret manere pluſq̄ꝫ
vni⁹ diei mora ꝓpter h̄ ſolū inumerabiles ā
ni hui⁹ vite pleni delitijs circūfluētia bono
ruꝫ ipaliū. recte merito ꝯtēnerēt̄. Nō em̄ fal
ſo aut ꝑuo affectu dictū ē. qm̄ melior ē dieſ
vna i atrijs tuis ſuꝑ milia. h̄ aug. Ab hac
igr̄ iocūda ſocietate ipedit et retrahit ſocia⸗
tas ꝑuerſa mōdanoꝝ i. q̄ vn⁹ aliū et alter alte
rū pl⁹ ad vicia trahit q̄ꝫ ad virtutes. Et hec
eſt ſm̄ ſen̄. potiſſima cā quare pl'es ſint vic⸗
ioſi q̄ꝫ virtuoſi. pl'es dānēt̄ q̄ꝫ ſaluēt̄. Iſta ei ho
die vna maxia ē hoīꝫ. i. nequā. q̄ꝛ vt hr̄. ff.
ꝓ ſocio nec p̄termittendum eſt ꝙ de rebus il
licitis ꝛ inhoneſtis nulla poteſt eſſe ſocie⸗
tas. Vn̄ eſt ꝙ palā eſt q̄ꝛ delictoꝝ ſ̄pis atꝫ
feda eſt ꝯmō. B Narrat valeri⁹ de du⸗
ob⁹ ſocijs. Etiā narrat̄ i vita ſancti ioh̄ ele⸗
moſinarij de duobus ſocijs ſutorib⁹. quoꝝ
vnus valde diues hn̄s magnā familiā. p̄rem
et matrem. vxorē. filios et filias. quos oēs

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

arte ſua aluit. cū hoc deuot⁹ venerator ſan-
ctoꝝ vacabat eccl'ie ſine itermiſſione. Alter
vero eiuſdē artis pictor eccl'iā nō frequēta-
bat. nec i feſtis apl'oꝝ nec alijs laborare ceſ-
ſabat. de quo arguitus ꝑ bonū ſociū inuide-
bat ei di. Melior ego ſum in arte noſtra ꝛ
vñ ē ꝙ tu diues fact⁹. ego i tantā iopiā de-
ueni. Cui bon⁹. iueni theſaurū i terra. et in
de fact⁹ ſū diues. ſed ſi vis veni mecū. ille
acqeſcēs duxit cū ad eccl'iam ꝛ ait. hic ora
deū ſine itermiſſiōne: et honora ſanctos. et
habebis qd̓ ꝓmiſit. qꝛ dicit. primū q̄rite re-
gnū dei ꝛ iuſticiā ei⁹. et h̄ oīa adijcient᷑ vo-
bis. qd̓ factū ē ꝛ diues fact⁹ deo grās egit.

Secunda pars in
qua tractatur de v̄tuali eiectōe cupidoꝝ ꝛ i-
crepatōe eoꝝdē. Nam xp̄o itrante ihrl'm. vt
cōtiuit: ſtatim tēplū adijt. et dū ſemel ſici-
traret. vt hic dicit᷑: emētes ꝛ vēdētes eiecit.
In lege enī moyſi iudeis ꝯcedebat᷑ dō offer-
re aialia. ne more gētilitatis ad ydola ſe cō-
uertēt. ſacerdotes aūt eoꝝ cupiditate cecati. cō-
tra lege ꝑmittebāt ea i tēplo vēdi. et nūmu-
larios poſuerūt vt nō habētes monetā: ibi
mutuarēt. vt nullus offerēdo poſſet ſe excu-
ſare ſm bedā. ¶ Moraliter xp̄s igrediē-
do tēplū materiale ad rectificādū illud. tria
fecit. Primo volēs igredi ſm ioh̄. cōmouit
ciuitatē ad q̄rēdū q̄s ē hic. Secūdo de tem-
plo vēdētes ꝛ emētes eiecit. Tertio pplm lu-
mīe doctrīe illuſtrauit. Sic etiā ſpūale tēplū
ſcȝ aiam volēs igredi. ad iuſtificatōēȝ ip̄i⁹
aliq̄ ꝑmittit vt poſſit ibi h̄itare. Primo enī
oportȝ domū ꝯpagiari. et ſic h̄itatorē itro-
rem itroduci. Nā ſm natales aīa q̄ ē forma
ſubſtātialis ꝛ vita corꝑis. nō itroducit᷑ i cor-
pus. niſi pri⁹ fuerit organizatū ꝛ diſpoſi-
tū. Vñ mgr ſen. i. ij. nōdū ꝯpagata caro iſū-
dit᷑ aia. ſ; iam effigiato corꝑe. ſic de⁹ q̄ ē vi-
ta aie ſicut aia vita corꝑis. de peni. di. i. hec
idē. nō igredit᷑ aiam niſi pri⁹ fuerit mediāte
grā diſpoſita ꝛ iuſtificata. ad h̄ ei aiaȝ prio
Exagitat gratia ꝑueniendo
Expurgat gratia coagendo.
Informat gratia ꝑficiendo.
Dico ꝙ añq̄ dicat de⁹ aiam igredit᷑ ibitādū
primo grā ꝑueniēte eā in oīb⁹ virib⁹ agitat
ꝛ cōmouet ad petōꝝ cogitōȝ ꝛ tādē ad lacri-
maꝝ effuſiōēȝ. facit enī de⁹ grām i aīa ſicut
ſol i terra i terremotu. Nā vt dicit ph̄s. iij. me-

tha. quādo vēt⁹ groſſus ex groſſis vapori-
bus generat᷑ i vētre terre icludit᷑. et v̄tute ſo-
lis tangit᷑. adeo trahitur q̄ñq̄ȝ ꝛ ꝯmouet᷑. ꝙ
terremot⁹ inde cauſat᷑ vſq̄ȝ tādē terra ſcindi-
tur. ſic q̄ñ i corde hoīs terreni ꝛ mūdani af-
fectōēs carnales ex groſſis ꝛ fedis cogita-
tionib⁹ generate icludūt᷑. grā ꝑueniēte rapo-
tenter ꝯmouētur ꝛ trahūtur. ꝙ cor ꝑ dolo-
rē ſcindit᷑. et affectōēs totaliter euaporāt᷑
et ambulantur: q̄re dicit ꝑs. Cōmouiſti dñe
terrā. id ē cor terrenū ꝛ ꝯtbaſti eā. ſ. ꝑ dolo-
rē ꝯtritōīs ſana ꝯtritōēs ei⁹ qꝛ remota ē. d.
ſed heu multi ſunt ſicut magni mōtes gra-
ues ꝑ obſtiatōēȝ vel iduratōēȝ male ꝯſuetu-
dinis: q̄ licȝ iterdū paꝝ ꝯmoueā᷑ ad cogni-
tionē. nō tn̄ poſſunt ꝓpter grauitatē ꝯmoueri
ad cōtritōȝ. iſtar niuis i altis mōtib⁹. q̄ prio
leuiter ꝑ calorē ſolis ſoluit᷑. ſ; ſi diu ꝑmanet
i glaciē irreſolubilē ꝛ lapidē duꝝ ꝯuertit᷑. ſic
etiā ē de obſtiatis ꝛ iduratis i peccatis. De
q̄b⁹ ad ro. ij. ſm duritiā tuā ꝛ ipenitēs cor
theſaurizas tibi irā i die reuelatōīs iuſti iu-
dicij dei. Et eccl'i. iij. Cor durū male hēbit
in nouiſſimo. qꝛ dānabūtur i ꝓfundo iferni
ſic pharao idurat⁹ malicia nolēs dimittere
filios iſrael. qui tn̄ ꝓfundo maris rubri ſub-
merſus ē. exo. xiiij. ¶ Dico ſecūdo
ꝙ ꝯmota aia ꝑ grām ꝑueniētē ad cōtritōēȝ
intrat xp̄s ꝑ grām coopātē ꝛ eijcit pctā de
tēplo cordis. q̄ſi vēdētia. et dyabolū q̄ſi emē-
tē. qꝛ peccata vēdūt i tēplo cordis aiam ꝓ
modica delectatōe. yſa. lij. gratis venūdati
eſtis. et hñ dic̄ g̃tis. qꝛ ꝓ nihilo ꝛ breuiſſima
delectatōe vendit᷑ aia ad eternā miſeriā. qd̓
igit᷑ pci⁹ ꝛ dānabili⁹ aie. ꝙ pctm̄ mortale i
ſe ꝛ i corde ꝑ delectatōēȝ ſeruare. et nō ꝑ cō-
tritōēȝ grā coopante expellere. qd̓ priuat et
excludit deū. i quo oē bonū ꝯſiſtit. i quo ē
tota vita aie. et donat ꝛ appropriat eā dya-
bolo principi oīs mali ꝛ miſerie. rectori ifer-
ni ꝛ ꝑpetue cruciatōīs. vñ ioh̄. i apoca. i iſu-
la pathmos relegat⁹ volēs cognoſcere ſtatum
pctōris. vt hētur apoca. vi. oſtēſū fuit ei in
figura equ⁹ pallid⁹ ꝛ q̄ ſedebat ſup eū no-
me ei erat mors. cui infern⁹ ſeq̄bat᷑. ꝑ equū
pallidū ſm haymonē dſignat᷑ pctōr. q̄ hab;
opa mortis. dū hab; pcta mortalia. Pallor
enī fit ex receſſu ſanguinis. i quo vita ꝯſiſtit tē-
dēs ad interiora. Sic etiā pctōr ē pallidus ꝛ
diſcoloratꝰ. qꝛ ſine grā ꝛ caritate. i q̄ ꝯſiſtit
vita aie, ꝛ totalis decor. Per morē dyabo-

lus deſigꝰtur q̄ mors dicit̄. q꜡ ꝑ cuꝫ mors in cepit ⁊ om̄e malū̄. et ad morē̄ eternā̄ trahe re nō̄ deſiſtit. hic ſedit ſup ꝑcōrē̄. et q̄eſcat ī corde eiꝰ. ꝑ dn̄ū̄ quē̄ ſeq̄t̄ ifernꝰ ⁊ pena eter na ꝑ modica leticia hita ī pctō̄. hoc ꝯſiderā̄s ipē miſericors deꝰ. Primo pulſat ad cor hoīs ꝑ grā̄ ꝑueniētē̄. expectā̄s ſi q̄s ianuā̄ ſibi ap periat ꝑ ꝯtritōēꝫ. q̄ apta itrat ꝑ grā̄ꝫ coopā do. pctā̄ expellēdo. et aīam iuſtificādo. ioh. i. Juſtificati gratis grā ipꝰ ꝑ reuellatōēꝫ q̄ eſt ī xp̄o ihū. F Sꝫ q̄rit̄ vtrū̄ ad iuſtifi catōēꝫ ipij req̄rat̄ grē̄ infuſio. et videt̄ ꝙ nō̄ q꜡ q̄cq̄d pōt deꝰ mediāte cauſa ſecūda. pōt facere ſine ea. ergo ſi deꝰ pōt iuſtificare ipiū̄ mediāte grā. pōt etiā̄ ſine grā. Cōtra nō̄ ex pellit̄ tenebra corꝑalis niſi ꝑ lum̄ corꝑale: g̃ nec tenebra pcti expellit̄. niſi ꝑ grā̄ꝫ q̄ lumē̄ eſt ſpūale. Dico ſm̄ richar. iiij. ſup mgr̄ꝫ di. xvij. ar. iiij. q. ij. ꝙ ſicut quādo ex vno ele mēto fit aliud ꝯcurrūt q̄tuor. ſcꝫ vniꝰ forme corruptō̄. ⁊ alteriꝰ generatō̄ ⁊ diſpoſitio ad generatōēꝫ alteriꝰ. ſic eti de ipio fit iuſtꝰ. re quirūtur q̄tuor. ſ. ipietatis deſtructō̄ q̄ ē cul pe remiſſio et grē̄ infuſio. et diſpoſitō̄ ad de ſtructōēꝫ ipietatis q̄ ē culpe deteſtatō̄ ⁊ di ſpoſitio ad ſuſceptōēꝫ grē̄. q̄ ē ii. ar. ad deū̄ cōuerſio. Et ſic patꝫ ꝙ grē̄ ifuſio req̄rit̄ ad ī pij iuſtificatōēꝫ. Ad argu. ī oppoſitū̄ dicen dū. ꝙ illa ꝓpoſitō̄ itelligēda ē de ſecūda cā̄ efficiēte. grā aūt ē iuſtificatōīs cauſa ſecūda formalis: nō̄ efficiēs. Et ideo ſicꝰ deꝰ nō̄ po teſt facere aliq̄d albū̄ eē̄ ſine albedine. ſic nec iuſtū̄ ſine grā. H Dico tertio. ꝙ quādo xp̄s aīam ſubītrat ⁊ eā̄ emūdauit ꝑ grāꝫ co operāte: tunc eā̄ illumīat. et iformat̄ ꝑ grā̄m ꝑueniētē̄. Illuſtrat eni tenebra illiꝰ itellectus poſſibilis. et errores oſtēdit. Aīa eni noſtra ſibi ꝑ ſe ī puris naturalibꝰ derelicta. ī diuinoꝝ rebus habꝫ cognitōēꝫ obſcurā̄. et q̄ſi cecam et ſicut cecus iudicat de colorībꝰ. ſic natura lis itellectꝰ de rebꝰ diuīs. et h̄ ꝓuenit ex tri bus. Primō ex vtutis itellectiue debilitate. ē eni ita debilis ad diuīa ſicut oculꝰ noctue ad lucē̄ ſolis. ij. meth. Scdō ex luminis na turalis obſcuritate. Lumē̄ eni naturale. ſcꝫ intellectꝰ agēs ad diuina illuſtrare ē inſuf ficiēs. q꜡ ſolū̄ habꝫ ſenſata abſtrahere fantaſ mata. et ea irradiare: diuina aūt ſentire nō̄ poſſunt nec fātaſmata. nec ſpēs ab eis ab ſtrahi. Tertio ex obiecti trāſcēdētis intelle ctū noſtrū̄ ī ꝓportōabilitate. ipa eni diuina traſcēdūt oīa ſenſibilia ⁊ imaginabilia

hec mirū̄ cū̄ multa naturalia ita ſenſus no ſtros tranſcendāt. ꝙ ſine corruptōe ea ſenti re nō̄ valeamꝰ ſicut ſol oculū̄. ſ; xp̄s intrā̄s cor ⁊ aīam noſtrā̄ collirio grē̄ ꝑficiētis ocu luꝫ mētis. ſcꝫ itellectū̄ clarificat ⁊ illumīat ad vidēdū̄ diuīa. eū̄ ꝯfortat ad cognoſcendū̄: et obiecta ꝓportionat ad intelligēdū̄. Ipſe eni ē lux vera ⁊c. ioh. i. vn̄. h. augu. ī puris naturalibꝰ derelictus. q꜡ diuīa itelligere nō̄ poterat. fatet̄ ſe fuiſſe cecū̄. ſ; poſtea ꝑ grā̄m xp̄i illumīatū̄ di. ix. ꝯfeſſionū̄. Fueraꝫ inq̄t latrator auarus ⁊ cecus aduerſus literas. ſ; de melle celi. i. gratia melleꝰ factꝰ ē. et de lu mine tuo luīoſus. et āgelꝰ dn̄i ep̄m laodi. pre ſumētē̄ de ſua cognitōe naturali correxit di cēs. apo. iij. dicis ꝙ ſis diues. et neſcis q꜡ miſer es ⁊ miſerabilis ⁊ cecus collirio iūge oculos tuos vt videas. q. d. tu ꝑſumis te multa itelligere. cuꝫ tamē̄ nihil itelligas de diuinis ī qbꝰ cecus es. niſi grā dei illumīe ris. Collirio igit̄ inūg ocl'os tuoſ. i. grā ſpi ritusſancti q̄ illumīat oculos mētis. dicā̄t inūge: q꜡ licꝫ grā ſit a ſolo deo dāte. tn̄ ī po teſtate hoīſ ē vt ſibi det̄. q꜡ poteſt ſe ad eā̄ di ſponere. D Sꝫ q̄rit̄ vtrū̄ datō̄ ſiue ifu ſio gratie. ſit prior nat̄e ordīe q̄̄ diſpoſitō̄ ſi ue culpe remiſſio vel ecōuerſo. Ad qđ reſpō dēt doctores diuerſimode. rich. videt̄ ſenti re ꝙ ibi nō̄ ſit aliq̄ prioritas nat̄e. ſ; tātūmō ſm̄ ratōꝫ. q꜡ ipa ifuſio grē̄ ē realiter ipa re miſſio culpe q̄̄tū̄ ad offēſaꝫ. Nō̄ ei pōt dici ꝙ ſint due mutatōes diſtincte. ſicut generatō̄ vniꝰ ē deſtructō̄ alteriꝰ. cū̄ pctm̄ formaliter nulla eētia ſit. ſ; carētia ſiue abſentia boni debiti. vn̄ q̄̄uis ſit abſentia alicuiꝰ eētie ⁊ ī aliquo hēnte eētiā̄ cū̄ nulla eētia ē. cū̄ g̃ corruptō̄ ſeu deſtructō̄ fit ab ente ī nō̄ ens d̄ formitatē̄ pcti deſtitui nō̄ eſt realiter aliud q̄̄ bonū̄ reſtitui. cuiꝰ ē priuatō̄. hoc aūt bonū̄ reſtituit̄ in infuſione gratie. imo vt verꝰ lo quar. ē ipa grā q̄ infūdit̄. et illiꝰ boni reſtitu tio. eſt ipꝰ grē̄ ifuſio. q꜡ cū̄ iufſio grē̄ gratuꝫ faciētis ē remiſſio pcti ꝑ qđ aīa deo diſplice bat. et ē q̄dā̄ ꝑfectō̄ aīe ꝑ quā̄ deo placet. et prius ꝑ ratōēꝫ intelligendi eſt aīam deo nō̄ diſplicere q̄̄ deo placere. ideo ipꝰ gratie in fuſio prior ē ꝑ ratōꝫ intelligēdi ſub ratōe q̄ ē pcti remiſſio q̄̄ ſub ratōe q̄ aīa ꝑ eā̄ placet dō illa placētia q̄ eā̄ reputat dignā̄ vita eterna.

Tertia pars in qua

tractat̄ de ꝓbati informatōe: iudicis ꝑdicē̄

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

do ſuā mortē ꝛ reſurrectōē3. Ignorabāt nā
ꝙ iudei xp̄3 moꝛituꝝ ꝛ tertia die reſurrectu
rū ideo q̄rebāt ab eo ſignū ſue potētie. vidē
tes em̄ vedētes de tēplo eijcere ꝛ nūmulari
oꝛū mēſas ſubuertere. volebāt ſcire q̄ pote-
ſtate h̄ faceret xp̄s aūt h̄ nō expſſe oſtēdebat
ꝙ i poteſtate diuitatis. qꝛ nō erāt digni. ſed
implicite ꝑ aliud ſignū. ſ. ſue reſurrectōis ꝑ
exēplū. ione pphē di. Soluite. i. ſoluetis tē
plū h̄. i. corp⁹ meū. ſup̄ ꝑ paſſiōē3 ꝛ mortē
quā mihi īferetis. et ego i trib⁹ dieb⁹ excita
bo illud. ſ. poteſtate diuīa. Et notanter dic̄
ſoluite. nō ipatiue ſ̄ ꝑmiſſiue. Iudei vero
hoc itelligētes de templo materiali ꝛ nō de
corpe deriſerūt xp̄m. di. xl. et. vi. ānis edifi
catū ē tēplū hoc ꝛc. I Moraliter ē no
tādū. ꝙ vulg⁹ ſolet pponere illō pblema.
an aliq̄d facili⁹ ſit factū q̄ꝫ ꝯſtructū. et cōi
ter ꝙ pri⁹ ſit factū ſiue cōſtructū q̄ꝫ deſtructū.
Sꝫ veraciter reſpōdēdo. dicēdū ē. an. ſcꝫ li
pri⁹ ſignificet ordīē3 duratōis. aut facilita-
te3 laboris. ſi primō dico ꝙ pri⁹ dom⁹ ē de
ſtructa. q̄ꝫ cōſtructa. opoꝛꝫ em̄ ex n̄ domo fi
eri domū vtꝫ. i. phi. c. v. vbi phs dic̄ dom⁹
q̄dē fit nō ex eo ꝙ diuiſa ſunt ſic ꝛ ſtatua. et
figuratū ex nō figurato. ex nō muſico muſi
cus. patꝫ igit̄ ꝙ ordīe duratōis pri⁹ ē nō eē
dom⁹ q̄ꝫ eē. Si aūt loq̄mur d̄ ſcdo. vt li pri⁹
ſignificꝫ facilitatē laboris pōt eē dupliciter
ſm ꝙ differētia ē inter corpalia ꝛ ſpūalia. ſi
corpalia facili⁹ deſtruūtur. q̄ꝫ cōſtruatur. Fa
cili⁹ em̄ dom⁹ deſtruit̄ ꝛ cōburit̄ q̄ꝫ edificet̄
ſpūalia vo ſi mixt̄ ſunt. vt cōſecratōes. oꝛdi
natōes facili⁹ cōſtruūt̄ q̄ꝫ deſtruātur. ex de
tranſla. c. ij. Vn̄ iux̄ canōicas ſanctiōes. ep̄s
ſol⁹ honorē dare pōt. auferre nō pōt. Ep̄i q̄ꝫ
a metropol'tanis mun⁹ ꝯſecratōis accipiūt q̄
tn̄ nō poſſunt niſi ꝑ romanū pōtificē cōde-
nari. Secus aūt ē de ſpūalib⁹ puris. ſcꝫ gra
virtute. q̄ facili⁹ deſtruātur q̄ꝫ ꝯſtruātur. qꝛ ꝑ
vnū pcm̄ deſtruūt̄ oēs virtutes d̄ regu. iur.
deficiāt. Ad ppoſitū cū iudei cuā illi⁹ opio
nis eēnt ꝙ corpalia pri⁹ ꝛ facili⁹ deſtruerēt̄
q̄ꝫ cōſtruerētur. mirabātur d̄ dictis xp̄i dicē.
Soluite tēplū h̄. dicētes deriſorie. xlvi. an
nis h̄ tēplū edificatū. ſuppl' magnis labori
bus ē. et tu vis. ſ. i trib⁹ dieb⁹ facilr ꝯſtrue
re. qd̄ tam difficilr et mag̃ ſpatio deſtrui vix
pōt. Xp̄s aūt itellexit de ſpūali tēplo. i. cor
pore glificādo i reſurrectōe. qd̄ ipe facilius
potuit ꝑ glificatōē3 ꝯſtruere ꝛ excitare q̄ꝫ ipi
ꝑ occiſionē deſtruere ꝛ mortificare. R
Deſignatur aūt corpus xp̄i ꝑ templū mate-
riale valde cōuenienter. et hoc ſpecialiter p-
pter tria. ſcꝫ ppter rationem.
Naturalis formationis.
Viſceralis reconciliationis.
Realis ſue deſtructionis.
Prīo igit̄ corp⁹ xp̄i d̄r tēplū ratōē ꝛc̄. Vn̄
aug⁹ ꝑtractās illō vbū ioh. ij. et p̄ntis cīa.
xl. ꝛ. vi. ānis edif. ꝛc̄. dicit. Quot dieb⁹
edificat̄ ꝛ formaẗ corp⁹ hūanū i vtero m̄ris
quot ānis illō tēplū materiale fuit edifica-
tū. Nā ſubſtātia illa q̄ corp⁹ hoīs formaẗ. vt
dic̄ barth. habꝫ q̄tuor g̃d⁹. prim⁹ ē. vij. dieꝝ
in quo ſemē ē q̄ſi lac. ſcd̄s ē. ix. dieꝝ i quo
ſemē ſanguī immiſcet. i quo g̃du incepar cor
et cerebru formātur ſ̄ adhuc ſunt ſanguīea
quē g̃dū vocat ypocras fetū. terti⁹ g̃d⁹ ē. xij.
dieꝝ i quo etiā alia mēbra diſponūtur. vlti
mus g̃d⁹ ē. xviij. dieꝝ. i quo mēbra forma
ta organizātur ꝛ ad ſuſceptōē3 aīe ſertificā
tur ꝛ diſponūtur q̄b⁹ diſpoſitis aīa creatur
a deo ꝛ creādo corpi īfūditur ſm̄ augm̄ ꝛc.
Sic corp⁹ viuificat ꝛ īfās icipit ſe mouere
manib⁹ ꝛ pedib⁹ calcitrare. et in ꝑte dextra fe
mīa pl⁹ i ſiniſtro latere. ſi vo maſcul⁹ in dex
tro. et ſic vſq3 ad ꝑfectū cōplemētū in vētre
matris. ix. menſib⁹. et. vi. dieb⁹ nutrit̄. I
Sciēdū tn̄ ꝙ corp⁹ xp̄i i vtero virginali ab
quo fuit ꝑ natā3 opatū. ter i aliquo media-
te a deo. Nā ſubſtātie ip̄i⁹ ex q̄ corp⁹ xp̄i de
buit formari vſq3 ad ſpatiū. ix. menſiū neceſ
ſaria. augm̄tatiō facta ē a deo mediāte nā
Et qꝛ nā opat ꝑ modū ſucceſſiuū nō pōt eē
in iſtāti. imo neceſſario req̄rit ip̄s. tēa ip̄⁹
ſubſtātie ad locū generatōis deductō. ꝙ cor
poris xp̄i ſucceſſiua augmētatō facta ē a
nā. ſ̄ xp̄i corpis formatō. et ꝑ lineamēta ꝛ
mēbroꝝ ꝯpleta orgaizatō. facta fuit a tota tri
tate. approp̄riate in a ſpūſcō. aīe vo xp̄i crea
tio ꝛ ip̄i⁹ corpis aiatō. a tota tritate ē facta
appropriate in a patre. Sil' ip̄i⁹ corpis vnꝫ
gīa ꝑſonali ad vnitatē ꝑſone diuīe aſſūptō
ē facta a tota tritate terminata tm̄ ad totā ꝑ
ſonā3 filij. M Sꝫ diceres cūꝫ ſm aug.
opa tritatis a dextra ſint indiuiſa. et op⁹ icar
natōis ſit op⁹ tritatis a dextra. videt ꝙ tota
trinitas ſit icarnata et nō ſolū filius. Reſpōdet
dñs bonauen. in. iij. ſup magiſtrū dicēs.
Quō opera trinitatis bene ſunt indiuiſa q̄
ad illatā opatōē3. ſed nō paſſiue illa at

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

minatiue q̄ꝫ tū ad carnis ſuſceptōm. Sicut
patꝫ ꝑ familiare exēplū. Si tres puelle ve-
ſtiāt vnā veſtē: ita dū taxat ꝙ vna illaꝝ idu
atur. tūc indutio ē a trib⁹. nō tñ tres idūūt
ſꝫ vna ſola terminatiue ē iduta. Sꝫ cur illa in
carnatō magis attribuit̄ ſpūiſancto ꝙ̄ patri
q̄ꝛ dicit̄ ꝙ icarnatus ē de ſpūſancto cū tamē
op⁹ ſit toti⁹ trinitatis. Reſpōdet mgr̄ i. iij.
di. iiij. Q̄ꝺ nō iō opatō icarnatōis ſpūiſctō
ſepi⁹ attribuit̄. ꝙ ipe ſol⁹ ſpūſanct⁹ ſine pa
tre ⁊ filio fecerit: ſꝫ q̄ꝛ ſpūſanct⁹ ē caritas ⁊
donū patris et filij. in q̄ caritate v̄bū dei eſt
caro factū. ideo ſibi attribuit̄. Scd̄o cor-
pus xp̄i dicit̄ tēplū ratōe pie ⁊ viſceralis re
cōſiliatōis. q̄ꝛ ſic̄ in tēplo materiali malefa-
ctoꝛ cōfugiēs defēdit̄ a poteſtate ſeculari vt
hētur. ex̄ de imu. eccle. c. iter alia. et ibi fit re
cōciliatō pctōꝛis ad deū. ſic cōfugiētes ad
xp̄m a poteſtate dyaboli defēdūtur ⁊ recōci
liant̄ deo. vñ. ps. Suſcepim⁹ de⁹ miaꝫ tu.
in. m. t. tui. i. i hūanitate tua. Et. ij. coꝝ. v.
de⁹ erat i xp̄o mūdū recōciliās ſibi. ¶
Sed q̄rit̄ ſm quā naturā xp̄s dicat̄ media-
toꝛ ſiue recōciliatoꝛ. R̄ndet bonauē. in. iij.
ſup mgr̄m di. xix. ꝙ nō pōt eē mediatoꝛ ſe
cūdū diuinā naturā. q̄ꝛ cū mediatoꝛ dicat of
ficiū recōciliatōis. et mediatoꝛ debeat differ
re ab illis quos recōciliat. et xp̄s ſcd̄m diui
nā naturā ſit ille cui fit recōciliatō. ſꝫ ſcd̄ꝫ di
uerſas ꝓprietates i q̄b⁹ cōicat cū deo ⁊ hoie
Habꝫ em̄ iuſticiā ⁊ inocētiā i q̄ cōicat cum
deo. et mortalitatē i q̄ cōicat cū hoie. et duꝫ
mors cōiūgit̄ iuſtitie. in eodē cōfederat̄ hō
peccatoꝛ ⁊ mortalis. deo iuſto ⁊ imortali. re
cōciliati em̄ ſum⁹ deo ꝑ mortē hoīs inocen
tis. Et iō magr̄ vbi ſup dicit i litera. xp̄s me
diatoꝛ dicit̄ ſm hūanitatē: non ſm diuītatē
cui⁹ ratō ē. q̄ꝛ mediū debꝫ eē iter extrema
ergo mediatoꝛ dei ⁊ hoīm debꝫ eē ifra de
uꝫ ⁊ ſup hoīes. ſꝫ xp̄s ſm diuinā naturā nō
eſt iferioꝛ deo. ergo ſecūdū diuinā naturā n̄
pōt eē mediatoꝛ. ergo ſolū ē mediatoꝛ ſm
naturā aſſumptā. ¶ Tercio dicit̄ tēplū
ratōe deſtructōis ſiue reſolutōis. Nā ſic̄ tē-
plū materiale ꝓpter iniq̄tatē iudeoꝝ fuit de
ſtructū. ſic corp⁹ xp̄i ꝓpter iniq̄tatē ppl'i ſui
fuit vulneratū. deſtructū ⁊ reſolutū. nō quo
ad ſeparatōꝫ deitatis ſꝫ principaliū ꝑtiū hoīs
ſcꝫ corꝑis ⁊ aīe. Vñ bonauē. in. iij. ſup ma
giſtrū di. xxi. inq̄t. ī morte xp̄i aīa nō fuit
ſeparata a deitate. q̄ꝛ nec deū decebat. q̄ꝛ indi-
ſolubili vinclo ſibi eā cōiūxerat. vñ ſicut n̄
decet viꝝ relinq̄re vxoreꝫ: ſic nec v̄bū ſeparī
ab aīa. nobis etiā nō expediebat. q̄ꝛ ſi facta
fuiſſet ſeparatō. aīa illa nō hūiſſet potētiā ad
eripiēdū gen⁹ hūanū a captiuitate. nec me-
diatricis officiū ad rcōciliādū. et neutrū erat
nobis expediēs. Etiā aīe xp̄i nō cōgruebat
tamē q̄ꝛ inocētiſſima ⁊ beatiſſima. et ideo
velle ſeparī a v̄bo nō poterat. Sed dicis il
la diuidūtur i morte. q̄ cōiūgūtur i neceſſita
te. Vnūq̄dq꜄ em̄ ex q̄b⁹ cōiūgit̄ i illa reſol-
uit̄. i. phi. et regula iuris: oīs res ꝑ q̄ſcunq꜄
cauſas naſcit̄ ꝑ eaſdē diſſoluit̄. Cū ergo in
natiuitate cōiūcta fuerit deitas ⁊ hūanitas
debebant etiā ꝑ mortē ſeparī. Reſpōdet bo
nauē. ꝙ duplex ē cōiūctō. ſcꝫ naf̄alis ⁊ ſupꝑ
naturalis. Iſta ergo q̄ cōiūgūt̄ naturaliter i
natiuitate diuidūtur i morte. Vnī aūt dei-
tatis ad hūanitateꝫ nō erat naturalis. ¶
Sed dicis ſi deitas nō fuit ſeparata ab aīa ⁊
corꝑe in triduo. videt̄ ꝙ ratōe illi⁹ cōiūctio
nis xp̄s in i triduo fuerit ver⁹ hō: nec ꝑ cō-
ſequēs mortu⁹. Dicit̄ bonauē. ꝙ ꝓpter hāc
ratōeꝫ mgr̄ ſen. deficit di. xp̄m i triduo fuiſ
ſe hoīeꝫ. q̄ꝛ ad hoc ꝙ aliq̄s ſit hō neceſſario
ꝑexigit̄ vnio aīe ad carnē. q̄ꝛ q̄cūq꜄ ē homo
mortu⁹. ē deficiēs ad cōpleta ratōe hoīs. et
cōpletū nō ꝑdicat̄ de diminuto. g̃ ſi xp̄s in
triduo fuit hō mortu⁹. nō fuit verus hō ⁊c̄.

Feria tercia poſt Letare.

Iam die feſto

mediāte. aſcēdit ihs in tēplū ⁊
docebat ioh. vij. ¶ Ꝓbs. iij.
ethi. dicit. Q̄ꝺ ſermōes cōſonātes opib⁹ ac
ceptātur. et diſſonātes cōdēnātur. qui ergo
vlt vt ei⁹ v̄ba acceptētur nō ſolū v̄bis. ſꝫ etiā
morib⁹ ⁊ factis docere dꝫ. vñ. ff. i ꝓhemio.
Oportꝫ pri⁹ aīas ⁊ poſtea liguas fieri eru-
ditaſ. mgr̄i etiā primū morib⁹. deīde ſciētia
et facūdia alios ꝑcedere debēt. C. de cōfor-
mita. mgr̄os. Quare etiā criſ. dic̄ ⁊ allegat̄
xl. di. mlti. Si bñ vixeris ⁊ bñ docueris po
pulū inſtruis. ſi bñ docueris ⁊ male vixeris
tui ſoli⁹ cōdēnās es. Nā bñ viuēdo ⁊ bñ do
cēdo ppl'm iſtruis q̄ō viuere debeat. bñ aūt
docēdo ⁊ male viuēdo deū iſtruis quō te d̄
beat cōdēnare. Mgr̄ g̃ vitatis ⁊ ſaluator n̄r
volens fructuoſe populū docere. quō eccle-
ſiam frequētare deberet. et ſolēnitates ſan-
ctoꝝ venerari ⁊ deum in omnibus honorare

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

qꝺ᷑ vbis docuit. pri⁹ morib⁹ ⁊ factis oſtēdit.
Et ideo iam die feſto mediante. aſcēdit pri
us ī tēplum et poſtea ī tēplo viā ſequēdi do
cuit ⁊ oſtēdit ⁊c̄. Queriť cū docere ⁊ ꝑdica
re ſit magnū opus caritatis. An liceat laicis
ſicut ſacerdotib⁹ cōſecratis. Et videť ꝙ ſic.
q2 olim ꝑdicabāt laici de licētia ſacerdotuꝫ
xxiij. di. mulier. Cōtra. xvi. q. i. adijcimus.
vñ diciť. Qꝺ᷑ ꝓter dñi ſacerdotes null⁹ ꝑdi/
care audeat. Dicēdū ē vt hētur ex. de here.
ſicut ī vno. Ne heretica ꝑuitas vel alia vitia
ſub ſpē vtutū occulte ſubintrēt: īterdicēduꝫ
eſt laicis vniuerſis cuiuſcūqꝫ ordis ceſſanť
officiū ꝑdicādi. q2 ꝑdicare ē dignū ⁊ lauda
bile officiū. qꝺ᷑ ſolū ad doctores eccľie ⁊ ſa
cerdotes admiſſos ꝑtinet q̄ ſciētiā a deo da
taꝫ ꝓ capacitate ⁊ vtilitate audiētiū ſciare d̄
bēt. vñ diciť. xxvi. di. Ecce. oportet eū q̄ do
cet ⁊ īſtruit aīas rudes eē talē. vt ꝓ ingenio
diſcētiū ſeipm̄ poſſit aptare. et vbi ordinē ꝓ
audiētis capacitate ⁊ vtilitate audiētiū di
rigere. Nā ſicut cor. vt diciť ī li. de aīalib⁹. ē
nobiliſſimū mēbrū corpis. fōs ⁊ receptiuū
principiū ſanguis. et poſitū ī medio. vt cuꝫ
tranſfundat ad oīa alia mēbra. R Sic
doctor ⁊ ꝑdicator dignū habꝫ ſtatum. cui⁹
frugē melioris vite nō pōt q̄s habere. q̄ꝓ ꝑ/
dicare et regere pplm̄ dei. ex. de renūci. Niſi
cū pridē. Eſt eñ q̄ſi mediator dei ⁊ hoīs ⁊
ideo īfuſaꝫ ſiue ſciētiā ſiue ꝑ ſtudiū acq̄ſitā
ſincera caritate ad alia mēbra trāſfūdere dꝫ
q2 ī h̄ exercꝫ officiū angeloꝝ ſuꝑme hierar/
chie. quoꝝ īterest inferiores angelos purga
re ⁊ illumiare de ſecretis ⁊ occultis dei. ex
mgr̄o. ij. ſen. di. xi. Sꝫ diceret q̄s. Nōne q̄li
bet ex caritate teneť alterū īcrepare. informa
re ⁊ docere. Reſpōdet alex. in. iij. ꝙ docere
pōt q̄s alterū tripliciter. ſcꝫ. Simpliciter ex
orādo ⁊ h̄ cōuenit oib⁹. ꝑdicādo ſolū ſacer
dotib⁹. cathedram tenēdo qꝺ᷑ cōuenit ſolis
doctorib⁹. Sed nūq̄d dyaconi etiā poſſint
ꝑdicare. Dico ꝙ ſic de licētia ſacerdotis. ali
as nō. Sic etiā ſubdiacon⁹ pōt ꝑdicare. q2
ꝑlatōēꝫ ⁊ curā aiaꝝ habere poteſt. vñ ꝑdi/
cat ratōe ꝑlatōis nō rōe ordis. S Sed
nūq̄d ꝑdicator teneť facere illud qꝺ᷑ ꝑdicat
aſſerendo. Reſpōdet alex. ꝙ teneť facere q̄c/
q̄d aſſerit faciēdū. de his q̄ ꝑtinēt ad neceſ
ſitatē ſalutis. nō aūt q̄ ꝑtinēt ad ꝑfectōēꝫ re
ligōis ad quā nō oēs teneť. Sꝫ nūq̄d pec
cator ꝑdicādo peccat. Reſpōdꝫ idē ꝙ aliq̄s

hocꝫ q2 teneť ex officio q̄ſi d̄ neceſſitate: ali
quis docet q̄ſi ex volūtate. Itē peccatū ali/
qꝺ᷑ eſt notoriū. aliqꝺ᷑ occultū. Dicit ḡ ꝙ exi
ſtens ī peccato notorio. ſiue ꝑdiceret neceſ
ſitate officij ſiue ex volūtate. peccat. Illū au
teꝫ q̄ ē ī peccato occulto dicit peccare. cū ex
volūtate ꝑdicat ⁊ h̄ ratōe cōtempt⁹. nō aūt
iſtū q̄ ꝑdicat ex officio. dū tamē illud faciat
cū dei timore. et q̄ſi coactus officij neceſſita
te. Similiter aūt ſm̄ aliquos videť dicēduꝫ
ꝙ exiſtēs ī peccato ſiue occľto ſiue maifeſto
docēs vel ꝑdicās. ſi nō ſtudeat de pctō do/
lere ſimpliciter diciť cōtēnere ⁊ ideo peccare
T Sꝫ q̄riť an aliquo alio loco q̄ꝫ ī eccľia
poſſit q̄s ꝑdicare. Dicendum ꝙ rationabi/
liter fit ī eccľia. q2 ille locus ad hoc ē magis
apt⁹. Et h̄ ꝓpter tria vt alias habeť. Etiam
exēplo xp̄i. q̄ ī tēplo xp̄i docebat. Poteſt tñ
etiaꝫ fieri ī alio loco honeſto ſiue publico:
et non in priuatis domibus. ne ſuſpitō he/
reſis ex hoc oriať. di. xxx. ſi q̄s. Vñ in autē.
de eccľia. §. ſi q̄s in ſua domo. Illa domus
in q̄ cōuēticula celebrātur ⁊ occulte ꝑdicať
publicanda eſt. Vñ ſaluator noſter dicebat
publice ī mōte di. math. x. Qꝺ᷑ ī aure audi/
tis ꝑdicate ſuꝑ tecta. Et cū interrogareť de
doctrina ei⁹. Reſpōdit ego palaꝫ locut⁹ ſuꝫ
mūdo ⁊ in occulto locut⁹ ſuꝫ nihil. Quā
tū ad expoſitōēm et cōtinuatōēm euāgelij.
heri xp̄s eiecit d̄ tēplo negociatores. hodie
corrigit falſos ypocritas ⁊ legis ꝑuaricato
res. Et ſm̄ hoc tres ſunt partes.
In prima notať iudeoꝝ vituꝑabiľ admira/
tio. ibi. quō hic literas ſcit.
In ſecūda ſaluatoris laudabilis obuiatio.
ibi. Nonne moyſes dedit.
In tertia ꝑuerſoꝝ admirabiľ cōfutatio. ibi.
Nolite iudicare ſecūdū faciem. V

Quantum ad pri

mū feſtū d̄ quo hic agiť. fuit feſtū ſcenopha
gie. id ē tabernacľoꝝ. cenos eñ grece vm/
bra diciť. q2 tūc iudei cōmedebāt ī vmbra/
culis ramoꝝ. ad memoriā. xl. ānoꝝ in q̄bus
fuerūt in deſerto ī tabnacľis. qꝺ᷑ feſtū fieri d̄
bebat ſecūdū dei ꝑceptū. leui. xxiij. q̄ndeci
ma die menſis ſeptēbris ꝑ ſepteꝫ dies. quo
ruꝫ primus ⁊ vltim⁹ ſolēnes erant. ī medio
igitur iſtius feſti. ſcilicet quarta die. dū erāt
deuotiores. aſcendit ih̄s hieroſolimā ī tēplū
⁊ docebat ibi. Mirabanť ḡ iudei īdignātes

Vñ xp̄o tanta ī eſſet ſapientia et ītelligentia
ſcripturaꝝ. et ergo in eius cōtēptū dicebant
eſtimantes eū eſſe filiū fabri ⁊ purū hoīem
quomodo hic literas ſcit cū non didicerit.
X ⁋ Moraliter ꝑ vmbracula illa iudeoꝝ ꝑ
uerſoꝝ. deſignari poſſunt herticoꝝ ꝯuēticu
la: q̄ ſolēt haberi in locis tenebroſis ⁊ oc-
cultis. ī q̄bꝰ ſemiant zizania heretice ꝑuita
tis. cōtra ſanctā eccliaꝫ. redēptorē nr̄m. et eiꝰ
genitricē mr̄eꝫ miſericordie. q̄rūt em̄ tene-
bras ⁊ fugiūt lucē ſicut noctue. vt eoꝝ ne-
pharia opa nō arguāť. qꝛ vt habeť. ff. d̄ vē.
inſpi. l. i. §. ſi mulier. Tenebre apte ſunt ad
fabricādū falſuꝫ. vn̄ ioh. iij. Qui male agit
odit lucē. Oēs ei occlte actōes ſuſpecte ſūt
ex̄ de offi. iudi. dele. ꝯſuluit. Hi em̄ heretici
a ſuis nūcupanť apl̄i. et vt prauitatem eoꝝ
occultant et ſimplices ſeducāt. ſanctitatē ſi
mulāt: veniūt ī veſtimētis oviū. lutoſis pe
dibꝰ. vt veri imitatores apl̄oꝝ ſ; vt lupi ra-
paces oues rapiūt ⁊ ſeducūt. Nā agricola ce
leſtis volēs ex hoīs hoībꝰ horreu celeſte re
plere: inimicū bonū ſemiauit ī ſanctā ecclīam
ſcꝫ humilitatē] caſtitatē]pauptatē. Sed ini
micus hō aduerſariꝰ dyabolꝰ hoīs attēdēs
ſpoliatōeꝫ īferni. vt deū ī ſemie ſuo īpediret
et infernale horreū īpleret. ſuꝑſemiauit ziza
niā. cōtra humilitatē ſupbiā. cōtra pauptateꝫ
auariciā. et cōtra caſtitatē luxuriaꝫ. Y
Ex q̄bꝰ omibus ꝑuitas ī celo. ī paradiſo et
in terra pullulauit ⁊ oīs hereſis. Nam ex ſu
pbia orta ē falſa expoſitō dictoꝝ. Ex auari
tia reprobatio iniq̄ ſacramētoꝝ. Ex luxuria
aſſecutō pueroꝝ. Primo nāqꝫ ex ſupbia or
ta ē hereſis mltoꝝ. q̄ vt viderētur ab hoībꝰ
cognati ſunt dicte ſancti euāgelij ⁊ ſanctorū
patrū falſis expoſitoībꝰ declarare. Sicut ne
ſtoriꝰ arrianꝰ. Wiglef. huſſo. et q̄ plēs alij:
qui veritatē radēites: ꝑ eoꝝ puerſa dogmata
ſimplices adduxerūt. Iſta hereſis vt ꝓchdo
lor ī cordibꝰ mltoꝝ adhuc latꝫ. q̄ nec dictis
ſanctoꝝ doctoꝝ. nec eccl'ie ſancte ꝓbēt firmū
aſſenſuꝫ: imo qꝛ timore pene nō audēt ꝓpa
lare publice. occulte aures ſimpliciū demul
cēt. et eoꝝ mētes ſeducūt: quos rephēdit a
poſto. i. thi. vi. Siq̄s aliter docet ⁊ nō acq̄e
ſcet ſanis ſermoibꝰ dn̄i nr̄i ihu xp̄i. et ei q̄ ſe
cūdū pietatē ē doctrine. ſupbꝰ ē nihil ſciēs
de q̄bꝰ etiā leo papa ſcribit. vt habeť. xxiiij.
q. iij. Quid aūt iniquiꝰ ē īpia ſape et ſapiē-
tiorībꝰ doct. nō credere. Sꝫ ī hāc īſipiētiaꝫ

cadūt q̄ ad cognoſcendā veritatē aliquo īpe
diūtur obſcuro: nō ad ꝓphicas voces. nec a
poſtolicas literas. nec ad euāgelicas aucto
ritates. ſed ad ſemetipōs recurrūt. et ideo ma
giſtri erroris exiſtūt. q̄ veritatis diſcipli non
fuerūt. Z Cōtra hāc hereticā ꝑuitateꝫ
debꝫ hō ſimplex de plana ſcriptura cōtētari
nec ꝓfūda ⁊ alta q̄rere ſicut faciūt ex ſupbia
q̄dā acuti ſpūs. q̄bꝰ nullus ꝑdicator ſuffic̄
ſubtilia ꝑdicare hi q̄rūt altiſſima ⁊ ignorāt
ima. Et ideo n̄ mirū q̄ ſunt magne ītelligētie
et pue cōſciētie. ſtati habēt altū ⁊ ꝓfundiſ-
ſimū caſuꝫ: quāto em̄ altiꝰ ſcādūt. tāto pi-
culoſiꝰ ⁊ dānabiliꝰ cadūt. Quare apo. ad
ro. xi. admonet di. Noli alta ſape ſ; timere
dicūt nutrices. et ſicē: q̄ cū puulꝰ claritati
ſolis nimiū exponiť vl' ignis ꝓpter exceſſuꝫ
luminis luſcus efficiť ac cecus. qꝛ. ij. de aīa ex
cellēs ſenſibile d̄ſtruit ſenſuꝫ. Sic laici viri
uſqꝫ ſexus ex nimia curioſitate īueſtigandi
archana diuina ⁊ ſubtilia. incidūt ī hereſes
et cecitates mētales. cū illa excedāt ītelligē
tiaꝫ illiteratoꝝ. Ad hoc deſignādū diuinꝰ
apl̄us raptꝰ ad tertiū celū. i. ſanctā trinitatē
vidit ibi archana q̄ nō licebāt hōi loq̄. Exē
plū figurať. geñ. xi. In illis q̄ volebāt tur-
rim edificare vſqꝫ in celū ſed ī imo confuſi.
⁊ ī lucifero q̄ eleuatꝰ ī ſupbia. dixit ī corde
ſuo. aſcēdā ī celū: q̄ cecidit ī ꝓfūdū īferni. et
adā volēs habere ſciētiā dei. eiectꝰ de paradi
ſo. acq̄ſiuit īſipiētiā iumētoꝝ. Quare dicit
ꝓuer. xxv. Mel comede qd̄ ſuffic̄ tibi ne for
te ſatiatꝰ euomas illud. Et ſeq̄ť. qꝛ ſicut q̄
mel comedit mltū nō ē ei bonū. ſic q̄ ſcruta
tor ē maieſtatis opprimiť a glia. A Se
cūdo ex auaritia etiā oriť hereſis dānabilis
Naꝫ ſic puluis claros excecat oclos. ſic aua
ritia mltos excecauit mēteſqꝫ eoꝝ a verita-
te ad falſitate ꝑmutauit. eſt nāqꝫ q̄dā ſecta
hereticoꝝ. q̄bꝰ oia ſolēt eſſe cōia nō ſolū au
rū argētū. ſ; vxores ⁊ filie ⁊c̄. Hi em̄ quos
vidēt paupes. ad eoꝝ errores ꝑ mūera alli-
ciūt. ꝓmittētes oībus ſubuenire: ſicut ſunt
Waldeſ. Hi occulte ſanctā ecclīaꝫ diffamāt
in cōuenticulis ſuis ſacramēta ſpnūt. di. ꝓ
pter auaritiā inuenta a ſacerdotibꝰ. Sacer
dotibus detrahunt decimas a xp̄o in noua
lege firmatas. et a dn̄o deo ī lege veteri in-
ſtitutas. eccleſijs tradere negligūt. et om̄ia
ordinata ad dei honorē ⁊ ſalutē aīaꝝ īpedi
unt ⁊ poſtponunt. de q̄bus apl̄s. i. thi. iiij.

Jn nouiſſimis temporibus diſcedūt q̇deꝫ
a fide attēdētes ſpiritibꝰ erroris ⁊ doctrinis
demoniorꝫ et ypocriſi loquētiū mēdacia. ꝓhi
bētiū nubere. abſtinere a cibis quos deꝰ cre
auit ad ꝑcipiēdū cū grãrūactiōe fidelibꝰ. De
quibꝰ etiã habeť. ex de here. ad abolēdam
vniuerſos q̄ de ſacramēto corꝑis ⁊ ſanguiſ
dn̄i nr̄i ihu xp̄i. vl' de baptiſmate. ſeu pecca
torū ꝯfeſſiōe. matrimōio vl' reliq̄s ſacramētiſ
eccl'iaſticis aliter ſentire aut docere nō me-
tuunt q̄ꝫ ſacroſancta romana eccleſia pre-
dicat vel obſeruat. vel ſinguli epī ꝑ dioce.
ſuas cū ꝯſilio clericorꝫ hereticos iudicaue-
rint. ꝑpetui anathematis vinclo innodamus
hec luzius tertio. Et rationabiliter anathe-
matizãtur q̄ dicūt ſacramēta eccl'ie vel ꝓdeſ
ſe. nec ſuffragia defūctis valere ⁊c̄. falſificã
tes doctrinã xp̄i. roboratã ⁊ ꝯfirmatã q̄nq̄ꝫ
ſigillis ⁊ plagiſ eiꝰ. vn̄ totã efficaciã ⁊ vtutē
ſacramēta ſumpſerūt. B Voluit eīm ſal
uator noſter ꝯ quēlibet morbuꝫ ſufficiētiſſi
mū adhibere remediū. Eſt eīm duplex mor
bus. ſcꝫ culpe ⁊ pene. ſi morbus culpe aut
originalis aut actualis. cōtra origialē cul-
pa exhibuit baptiſma i remediū. ſit aūt actua
lis culpa. aut venialis. aut mortalis: cōtra
venialē dedit extremam vnctiōem. aquã be
nedictã. et mlťa. ſi mortalis penitētiã. Jn re
mediū aūt pene exhibuit ⁊ dedit efficaciaꝫ
iiij. alijs ſacramētis. cōtra. iiij. penalitates
inflictas hoibꝰ ex pctō. q̄ ſunt cōcupiſcētia.
infirmitas ignorãtia ⁊ malitia. Cōtra ꝯcu
piſcētiã ē matrimoniū. ꝯ īfirmitatē ē ꝯfirmatio
in q̄ dať ſpūſſanctꝰ ad robur. ꝯ ignorãtiã or
do. ꝯ malitiã eukariſtia q̄ ē ſacramētū cari-
tatis. hec eīm ſacramēta ratōnabiliter a xp̄o
ordiata ſunt ⁊ a ſpūſancto īſpirita. ꝓ oī ne-
ceſſitate hoīs. vt pctã tollãt ⁊ hoīeꝫ ad vitã
eternã diſponãt. et nō vt auaritiã clericoruꝫ
nutriãt vt heretici dicūt. C Tertio ex lu
xuria grandis ꝓcedit hereſis quorūdã q̄ tra
cti cōcupiſcētia mulierꝫ. ꝯuēticl'a celebrant
vxores ꝓprias publicãt ⁊ filias vt alijs mu
lieribꝰ ꝯmiſceri poſſint. hi etiã officiū ꝑdica
tionis ſibi vſurpãt ⁊ occulte ꝑdicãt vt luxu
riã ꝯmēdãt. et cōtinentes ꝑſonas ⁊ cōtinē-
tiã vouētes vituperent quos oīs ſancta ca-
tholica eccl'ia excōicat. vt habeť ex. de here.
cū ex iniūcto. vbi ſic dicitur. Licꝫ deſideriū
ītelligēdi ſcripturas diuias. et ſcd̄m eas ſtu
diū exortãdi reꝑhēdēdū nō ſit. ſꝫ potiꝰ ꝯmē

dandū. in eo tamē apparēt q̄dam laici meri
to arguēdi. q̄ occulta ꝯuēticula celebrãt of
ficiū ꝑdicatōis ſibi vſurpãt. ſacerdotū ſim-
plicitatē eludūt et eorꝫ ꝯſortiū aſpnantur q̄
talibꝰ nō īherēt. Deꝰ eīm lux vã q̄ oēm hoīeꝫ
illumiat venientēꝫ i hūc mūdū. in tantū odit
oꝑa tenebrarꝫ. vt apl'os ſuos i mūdū vniuer
ſuꝫ ꝑdicaturos euãgeliū oī creature. miſſu
rus eis ꝑcepit apte dī. Qd̄ dico vobis i te-
nebris dicite i luce. et qd̄ in aure auditis ꝑ
dicate ſuꝑ tecta. D Cōtra hãc hereticaꝫ
ꝑuitatē debet hō ſe cauere. vt talia occulta
nō viſitet. falſam doctrinã ꝯ fidē ⁊ veritatē
manifeſtã nō attēdat. nec hm̄oi enormitati
bus aſſentiat. ſed reclamet. ꝓdicat vt ꝑ hꝫ pe-
nã ⁊ maledictiōeꝫ eternã euadat. q̄r nō ſolū
q̄ nouã ſectã ⁊ hm̄oi hereſes fingūt ſunt he
retici cēſendi ⁊ excōicati: ſꝫ etiã q̄ talia aſſen
tiūt ſunt heretici. xxiiij. q. iij. hereticus. Ceſ
ceſariꝰ narrat i dyalogo ſuo. Qd̄ tēpore hē
rici īꝑatoris cuꝫ luciꝰ papa verone ciuitate
morã feciſſet multis tã eccl'iarū ꝓlatis q̄ꝫ eti
am regni principibus ibidē ꝯgregatis. Fu
it etiã ibi q̄dã gottſchalcꝰ. tūc canonicꝰ ma
ioris eccl'ie ī colonia cū fratre ſuo eberhardo
canonico ſancti georgij. quorꝫ hoſpes pene
ſingulis noctibꝰ cū vxore ⁊ filia de domo
ꝓpria egrediebatur. Qd̄ cū eberh. ꝯſideraſ-
ſet. ſecutꝰ illū i domū quãdã ſubterraneam
ſatis ãplã. in q̄ multis ex viroq̄ꝫ ſexu ꝯgre
gatis. q̄daꝫ hereſiarcha ſmonē blaſphemij
plenū cūctis tacētibꝰ fecit. ꝑ quē mores ⁊
vitã illorꝫ īſtituit. demū extīcta cãdela vnuſ
q̄ſq̄ꝫ ſibi ꝓximã iuaſit nullã habētes differē
tiã īter vgīes ⁊ viduã. et dn̄am ⁊ ancillã. ⁊
qd̄ horribiliꝰ eſt ſororē ⁊ filiã. Eberhardꝰ
hoc vidēs vtpote iuuenis vanꝰ et luxurio
ſus ꝯſimulãs ſe diſcipulū hoſpitis ſui filie
vel alteri cuilibet puelle in ſmōe ſe cōiūxit.
Cūq̄ꝫ hꝫ attētaſſet hēn ad ãnū dimidiū. mgr
cūctis audiētibꝰ ait. Juuenis iſte tã ſepe fre
quētãt auditoriū nr̄m. cito erit habilis ad do
cēdū alios hꝫ audito ãplꝰ nō intrauit q̄ hꝫ nar
rãte fratre ſuo. gotſcalcꝰ canonicꝰ cū arguit
q̄re hꝫ attētaſſꝫ ⁊ cū hereticū noīauit. Jpe re
ſpōdit hãc ꝯuēticulã nō freq̄ntaſſe ꝓpter he
reſes ſꝫ ꝓpter puellas. Talis eſt vita hereticorꝫ
q̄ ꝓpter luxuriã nō ſolū vxores ⁊ filias pu-
blicãt. imo deū blaſphemãt ⁊ mīcīm miſeri
cordie. et totã eccl'iaꝫ obprobrioſe diffamãt
Hi ſunt falſi ꝓphe d̄ q̄bꝰ hortatur math. vij.

cauere di. Attēdite a falſis ꝓphetis q̄ ve. ꝛc.

Secunda pars in

qua oſtēdit̄ obſtinatio iudeoꝝ nostri ſal-
uatoris. ibi. Nōne moyſes dedit vobis le-
gem ꝛc. Nā iudei malicia excecati. xp̄i opa
nolebāt credere eē opa dei ſ; demoni aſcri-
bebāt. q2 ſabbatū violauit ſanādo eoꝝ infir
mos. q̄re dicebāt ei demoniū hēs. ſc; i cuius
poteſtate hec opa facis. Lex eī̄ dei p̄cepit
cuſtodire ſabbatū. Sed xp̄s reſpōdēs rep-
hēdit eos de legis tranſgreſſiōe di. Nonne
moyſes dedit vobis legē. ſc; exo. xx. Nō oc
cides iuſtū ꝛ inocētes. et nemo ex vobis fa
cit legē. ex quo q̄ritis me interficere hoīe; i
nocētē ꝛ iuſtū. et hoc ē ſignū ꝙ eſtis p̄uari
catores legis. ¶ Moralr ē notādū. ꝙ
ſicut cecus p baculū dirigit̄ ꝛ artiſta p regu
la;. ſic appetit⁹ noxi⁹ hoīs regulis ꝛ legib⁹
coartat̄ ꝛ dirigit̄. Quare. grego. ix. in ꝓhe
mio decre. dicit. Lex ideo ꝓdit̄ vt appetit⁹
noxi⁹ ſub iuris regula limitet̄. p quā gen⁹
hūanū vt honeſte viuat alteꝝ nō ledat. ius
ſuū vnicuiq; tribuat iformat̄. Uñ legit̄. ff.
de ori. ꝛ ꝓceſſu iuris ciuilis. l. i. ꝙ ppl's ro-
man⁹ p̄mo ſine lege ſiue iure ſola poteſta
te regis gubernabat. ſ; poſtea aucta ciuitate
ppl's ſine lege trāſiēs eā rex i tres diuiſit p-
tes. q̄s ptes curias appellauit. q̄ tūc reipub
lice curā p ſententias ptiū eaꝝ ipendebat. et
ita leges q̄ſdā ad pplm tulit. Iteꝝ cepit po
pul⁹ roman⁹ iur̄ icerto magis ꝛ ꝯſuetudie
vti ꝙ eis plata; legē ordiata fuerāt vſq; ad
xviij. ānos. ſ; ne h̄ diuti⁹ fieret placuit pub
lica auctoritate. xviij. ꝯſtituit viros p quos
peterētur leges a grecis ciuitatib⁹. ꝛ ciuitas
funderet̄ legib⁹ q̄s i tabulis eburneis pſcri
ptas ad oclos hoim poſuerūt vt aperti⁹ oī-
bus apperent. Dicit appat⁹ ꝙ anq; hoc fie-
ret greci miſerūt romā ſapiētē quēda; vt ex
plorarent an digni eſſent romani legib⁹. qui
cū romā veniſſet romani cogitātes q̄d pote
rat fieri. quēdā ſtultū ad diſputādū cū gre-
co poſuerūt vt ſi pderet tādem deriſio eſſet.
Grecus diſputare cepit ꝛ eleuauit vnū digi
tū. vnū deū ſignās. Stultus vo credens ꝙ
vellet ipm vno oclo excecare. et ip̄e eleuauit
duos et etiā cū eis pollicē. ſicut naf̄aliter eue-
nit. q̄ſi excecare eū vellet de vtroq;. Grec⁹ aūt
credidit ꝙ trinitatē oſtēderet. grecus iteru;
manu apta; oſtēdit vt oſtēderet oīa nuda
deo. ſtult⁹ aūt timēs maxillā ſibi dari pu-
gnū clauſu; q̄ſi repcuſſurus leuauit. grec⁹
intellexit ꝙ deus oīa clauderet palma. et ſic
credēs romanos dignos legib⁹ receſſit et le
ges fecit his ſapiētib⁹ ꝯcedi i ciuitate athe
naꝝ et lacedemōioꝝ. inſti. de iur̄. natu. §. ꝛ
nō elegāter. et ſic leges a grecis originē ha
buerūt ſicut et q̄lib; ſciētia vt p;ꝫ. teſtat̄ in
prin. ſui tractat⁹. Ad ꝓpoſitū nos aſſimila
mur romanis q̄ ex nobis legē nō habuim⁹
ſed a principio a grecis. i. celeſti hierarchia
a tota trinitate a q̄ oīs ſcia originē habuit.
¶ Prim⁹ hō i creatōe legē q̄liter viuere de
beret ſumpſit et poſt ſm varietatē tēporis.
vt vitā hō dirigeret a pricipio. ad mediū. de
medio ad finē q̄ ē de⁹ dirigeret ꝛ reglaret.
alias ꝛ alias leges a deo accepit. q̄ ē princi
piū ꝛ mediū ꝛ termi⁹ oīs legiſlatōis. vt dr̄
in autē. de priuile. dotis coll'. viij. Accepit
namq; homo.

In ſtatu inocentie legem rationis.
In ſtatu negligentie legem timoris.
In ſtatu clemētie legem amoris.

Nā cū a principio de⁹ hoīem regere fecerit.
et dn̄s vniuerſoꝝ legē ſibi indidit ratōis. vn̄
ſe ꝛ alios regere poſſet: q̄ lex nat̄e dr̄. q2 ī ſer
ta ē aialiter oī hōi imutabiliter iudeo gētili
et xp̄iano. p hāc eī̄ legē hō hab; cognitō;
et itelligit q̄d bonū q̄d malū iniuriā nemi i
ferre nemiē fraudare. a piurio abſtinere.
aliēo ꝯiugio nō īſidiari ꝛc. ꝯſilia q̄ ꝯclu
dit ignis vſib⁹. Qd tibi vis fieri fac ꝛ alte
ri. Et qd tibi nō nec alteri facias. Per hanc
legē obligamur ad oīa moralia ꝛ virtutes
morales. nec aliq̄s excuſat̄. vn̄ apo. gētes q̄
legē ſcriptā. ſ. moyſi nō habēt. ſic iudei na-
turaliter faciūt ea q̄ legis ſunt. diſcernēdo.
ſc; bonū a malo. Et i cañ. di. i. ꝯſuetudo dr̄
Si rōe ꝯſtat lex. erit ei oē qd ratōe ꝯſtiterit.
¶ S; di. cū hō p ratō; teneat̄ ꝛ obligetur
ad moralia. an ſola moralia hoīe; iuſtificēt
ſine fide. Dico ꝙ nō heb. xi. Sine fide ipoſ
ſibile ē dō placere. Si ḡ hn̄s oīa moralia. n̄
hn̄s fidē. nō ē dō accept⁹. etiā n̄ ē iuſtificat⁹
ſeq̄t̄ ex illo ꝙ m'ti ꝓpter fidē ꝛ añ legē ꝛ i le
ge faciētes moralia bōa ſunt ſaluati. qd pa
tet ad heb. xi. vbi pl'es ex eis enūerāt̄. ꝛ eis
ibidē dr̄. Iux̄ fidē oēs d̄fūcti ſunt acceptis
repmiſſiōib⁹. vn̄ geñ. xv. dr̄. gal'. iij. Credi
dit abrahā deo. et reputatū ē ei ad iuſticiā.
Super quo dicit nico. de lira. Lō abraha;
ex fide xp̄i venturi iuſtificatus fuit. ¶ Ex
quibus dictis patet. ꝙ non ſolu; hi qui in

lege ſcripta vel gratie ſunt deo placēt etiā q̄
iuxta legē ratōis deditā: vixerūt moraliter:
deo placuerūt. D Jdō eā null⁹ trāſgre
di debꝫ. cōſentiēdo legi mēbroꝝ q̄ huic eſt
cōtraria. Vñ apl's. ro. vij. Video aliā legeꝫ
in mēbris meis. repugnātē legi mētis mee
Jſte eñ due leges habēt ſe ad iuicē. ſicͦ due
filie vni⁹. De q̄b⁹ eſopus ponit talē fabulā
Q̄ð pater eaꝝ vnā nuptui dedit figulo. al⸗
terā ortolano. Nō lōgo poſt viſitādo eas. ve
nit ad illā quā dedit ortolano. q̄rēs q̄d age
ret. Cui illa reſpōdit. Pater ſi de⁹ dederit no
bis pluuiā ad irrigādū ortū. bene erit nobiſ
veit ad alterā ſimiliter q̄rēs. Cui illa pater ſi
de⁹ dederit ſiccitatē. vt vaſa lutea valeam⁹
exiccare bene erit nobis. Et dixit hō ille. Ne
ſcio ſi rogare debeā deū ꝓ pluuia vel ſiccita
te. Ad ꝓpoſitū ille due file ſunt caro ⁊ ſpūs
q̄ ſm aplm. gal. v. ſibiuicē aduerſant. Sꝫ
caro illa vt filia petit frequēter pluuiā. i. de⸗
lectatōeꝫ carnalē q̄ militat aduerſus aiam.
Spūs aūt alia filia petit ſiccitatē. i. tēpātiā
⁊ abſtinētiā ratōabilē. Sꝫ q꞉ ſpūs eſt nobi
lior filia. et id deſiderat qð bonū ē. deſide⸗
rio ſuo ſatiſfaciendūꝫ eſt ⁊ deſiderijs carnis
nō ē cōdeſcēdēdū. qð iubꝫ vas electionis
ad gal. v. di. Spiritu ambulate. et deſide⸗
ria carnis nō pficietis. Sed q̄uis de⁹ dede
rit nobis legē dirigēteꝫ ad celeſtia. eā tamē
pauci ſeruāt icliantes ſe poti⁹ ad modū aſi
ni ad deſideria carnis. J Queris q̄ ſit
illa lex nat'e l'q̄n fuerit hoī data. Dico ꝙ lex
naturalis ſeu ius nat'ale īter oīa priatū obti
net et dignitate antecellit. vt habet di. v. ħ
q̄. Et habet ibidē ī glo. ꝙ āñcedit alia iura
origie. q꞉ incepit ab exordio ratōalis creatu
re. Jteꝫ dignitate p̄cellit. q꞉ ħ ius nullā pati
tur imutatōeꝫ. Nā ſiq̄d ē cōtrariū iuri natu⸗
rali illud incōgruū ē. Jteꝫ āñcedit ampliu
dic q꞉ iure nat'ali oīa ſunt cōia. ſ; hoc nō eſt
alio iure. Jtē āñcedit ſentētie rigore. q꞉ cō⸗
tra ius nat'ale nl'la fit diſpēſatō. Sed aduer
ſus alia iura ſepe. Dixi primo ꝙ lex nat'alis
p̄cedit origie alia iura poſitiua. ꝓbat. q꞉ oēs
leges ſeu iura poſitiua q̄ ī ꝓceſſu tēpis ema
narūt. Jus aūt nat'ale ī principio mūdi du⸗
rabit vſq꞉ in finē. vñ di. v. Hec q̄ dicit de le
ge naturali. ꝙ incepit ab exordio ratōnalis
creature. Sup quo dicit glo. ꝙ incepit ꝑ itel
ligētiā. nō ꝑ eſſentiā. imo verius poſſet dici
ꝙ incepit quo ad vſuꝫ. q꞉ ius naturale. id ē

equitas ab eterno fuit. Dico ſecūdo. ꝙ p̄cel
lit dignitate q꞉ nullā patitur imutatōeꝫ. cuꝫ
ſcribebat in cordib⁹ hoīm. Vñ augu. ij. cō⸗
feſ. loquens de lege naturali dicit. Lex tua
ſcripta in cordib⁹ hoīm quā nec vlla quidē
delet iniq̄tas. Hoc idem habet di. vi. Nō ē
peccatū. §. his ita. K Sed cōtra de le⸗
gē nature eſt. ꝙ nullus innocēs occidatur.
adulteriū nō cōmittat. nec furtū. ſed illa in
ueniūtur a deo eſſe mutata. Naꝫ de⁹ p̄cepit
abrahe. ꝙ filiū ſuū innocētē occideret. gen.
xxij. Jteꝫ p̄cepit iudeis vt mutata vaſa egy
ptioꝝ ſurriperēt. exo. xij. Et precepit oſee vt
vxorem fornicariam acciperet. oſee. i. Dico ꝙ
naturali morte oēs moriūtur. tam innocen
tes q̄ꝫ rei. que quidē naturalis mors. diui⸗
na poteſtate inducit ꝓpter peccatū origina⸗
le. ſecūdū illō. i. regū. ij. Dñs mortificat et
viuificat. Jdeo abſq꞉ aliq̄ iniuſticia poteſt
ſecūdū mādatū dei infligi mors cuilibꝫ ho
mi. vel innocēti. Similiter accedēs ad mu
lierē alienā cōmittit adulteriū. ſi aūt hoc fa⸗
ciat ex mādato dñi. aliena nō eſt: nec cōmit
tit adulteriū. Et eadē ratō eſt de furto. ꝙ q̄⸗
cūq꞉ accipit aliq̄d de mādato dei. q̄ eſt dñs
vniuerſoꝝ. nō accipit alienū ſicͦ filij iſrl' egy
ptijs fecerūt. L Dixi tertio. ꝙ iure natu
li oīa ſunt cōia hētur ħ expſſe di. viij. differt
vbi dicit ꝙ iure nat'e oīa ſūt cōia oīb⁹ qð ñ
ſolū īter apl'os ſuatū credit. q̄ habuerūt cor
vnū. et aiam vnā ī deo. Verūciā a phis cre
diū iuenit. Nā apud platonē illa ciuitas iu
ſtiſſime ordiata tradit ī q̄ q̄ſq꞉ ꝓprios neſcat
affect⁹. Jure vō cōſuetudis vl' iſtitutōis hoc
meū ē. illō vō alteri⁹. ꝓpter qð hētur ī. c. ſe
quēti. Tolle iura īpatoris. et q̄s audet di⸗
cere. ħ villa mea ē. me⁹ ē ille ſeru⁹. mea ē ħ
dom⁹. ſ; cō. q꞉ ſi ſeq̄ret ꝙ ordo nō deberet eē
ī hoīb⁹ ⁊ ī mūdo. ꝙ eēt icōueniēs: q꞉ oēs
eſſent eq̄les. et ſic tolleret ſuu⁹. amicitia in
ter vxores ⁊ libos. frēs ⁊ cōſanguicos. et pr
filie iūgeret. et fili⁹ mr̄i. et ppl'aris vxori pri
cipis. q̄ oīa eēnt icōueniētia. nō eñ nat'a pa
titur vt diligant cōes femie ſicut vxores. et
alij filij ſicͦ legitimi filij. alteri ſicut fratres.
M Et tal'r arguit areſto. ij. polit. ī pn̄.
contra platonem qui eſſe cōia eſtiauit optı⸗
mū. Dico ꝙ de lege nat'e ſimpl'r nō oīa obēt
eē cōia. q꞉ quedā ex īſtictu nature ⁊ lege na
turali ſunt excēpta. nec cōiuges eſſe debēt cō
munes niſi ad vſuꝫ ob. equi ⁊ dilectiōis.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Non autem quo ad vſum carnalis copule.
vt hʼ ſup vbo. Et ꝯiuges. xij. q. i. dilectiſſi
mis. Nā ꝛ in ſtatu inocētie. vbi ſimpliciter
oīa fuiſſent cōia. ꝛ ad imperium rōis oīa mē
bra fuiſſent mota. mulieres tñ quo ad vſuꝫ
carnis nō fuiſſent cōes. Et iō ponit̄ i prin.
ff. vbi dꝛ ꝙ ius naturale ē maris ꝛ fēie ꝯiū
ctio. quā nos m̄rimoniū appellamus. et h̄
fuiſſꝫ etiā an̄ pctm̄ in ſtatu inocentie. vt dic̄
ſan. tho. i. iiij. ſup ſen. di. xxvi. q. ij. ar. iij.
Et ſi ſic plato ſenſerit ꝙ oīa eſſent cōia quo
ad vſuꝫ obſequij ꝛ dilectionis. bn̄ ſenſit. ſi
aūt ad vſum carnis: bn̄ ipugnat̄ ab areſ. et
h̄ videt̄ ſenſiſſe ex eo qđ dic̄ in thimeo. hoc
ipoſſibile fore ineſſe ꝓpter varias paſſiōes
diuerſoꝝ hoim. tñ ꝑgmani viuunt in cōi: ſ;
vxores hn̄t determinatas. nō ꝓpter libidinē: ſ;
ſobolis amore. vt habet̄ in epl'a quā alexā.
ſcripſit. Ita et apl'i hn̄erūt oīa in cōi. tñ illa
q̄ de lege nature deberēt eſſe exēpta magis
dilexerūt ſicut pie credendū eſt ꝙ he. Pe. pe
tronellā filiā ſuā plus dilexerit ꝙ aliā iuuē
culā. et alij diſcipl'i ſuos ꝯſanguīeos. et ſic
ordo pfectꝰ ſuabat̄ inter eos: ſic ordo ma-
gis pfectꝰ eſt inter religioſos q̄ oīa hn̄t i cōi
ꝛc. Sic cōis poſſeſſio vna libertas oim̄ de
iure naturali eſt inducta. Sꝫ mō diſtiguo.
poſſeſſio et ſuitus nō ſunt a natura idicte.
ſ; p hoim rōneꝫ ad nccitatē hūane vite iſtitu
ta. nec p hoc lex nature ē mutata. ſ; p addi-
tōeꝫ magis declarata. ſic etiā de mltis vide
tur eccl'ia diſpēſare. vt violatōe ſabbati. qđ
tñ nō eſt ita cū ſint p̄cepta dei. ſ; hn̄ ea ad in
tellectū legiſlatoris iterptat̄ ꝛc. N Se-
cūdo hō accepit legē nouā q̄ fuit lex moyſi
magis p inflictiōes penaꝝ cohibens manū
ꝙ aiam. De qua apo. ad gal. iij. Lex ꝓpter
trāſgreſſores poſita eſt. vbi eni eſt varietas
mēbroꝝ: ibi nccio habet̄ diuerſitas remedi
oꝝ. Cū autē pꝰ diluuiū ppl's peculiaris dei
multiplicaret̄: ne ritu gentilitatis ad ydola
ꝯuerterent̄. ſ; vnū verū deū colerēt. et mori-
bꝰ ceremonijs ab alijs diſtinguerent̄: dedit
eis deus leges q̄bꝰ iuſtificari poſſent et in
dei voluntate ꝑmanere. Sꝫ q̄rit̄ an pre-
cepta ve. legis iuſtificauerit ea ſuantes: ad
qđ rn̄dendū ꝑmitto vnā diſtictiōeꝫ. videlꝫ
ꝙ plura ſunt p̄cepta veteris legis. Quedaꝫ
ſunt moralia. q̄dam ceremonialia. et q̄daꝫ
iudicialia. Precepta moralia efficaciaꝫ hn̄t
ex dictamie naturalis rōniſ. et ceſſante lege
eſſe nō deſinūt. a pricipio mūdi inceperūt.
et durabūt vſqꝫ in finē ſp. Ceremōialia aūt
ptinēt ad cultū dei et ſunt figuralia. et ceſꝰ
ſabāt figurato adinueniēte. ſ. xpo in ꝓmul
gatōe euāgelij. ita vt ſiq̄s poſtea ſuaret pec
caret mortalr̄. Judicialia aūt precepta ſunt
hec q̄ ptinēt ad ordiatōeꝫ hoim ad iuicē. et
vim obligādi nō hn̄t ex ſola rōne: ſ; ex ſola
iſtitutōe. et lege ceſſante nō obligāt: ſic̄ nec
ceremonialia. Tn̄ ſiq̄s priceps in ſuo regno
eadē p̄cepta ordinaret obſuari. nō peccaret
dūmō ea intētōe nō faceret vt vim hr̄ent ex
ve. lege. n̄ tñ iuſtificabāt ipas ſuātes. ꝓbat̄
al's ſeq̄ret̄ ꝙ xps fuiſſet inutiliter icarnatꝰ. et
legē dediſſꝫ p quā oporteret iuſtificari. etiā
ſine eā mortuus eēt qđ nō eſt dicēdum.
O Cōtra ſacerdos p aſpſiōeꝫ ſanguis vi
tuli expiabat ſanctuariū ab imūdicijs filio
rū iſrl' et p̄uaricatōibus eorū atqꝫ peccatis.
ḡ legalia v̄tutē habebāt iuſtificādi a pc̄tis.
Qđ pꝫ leui. xvi. Dico ꝙ legalia nō poterāt
in ſe realr̄ ꝯtinere virtutē ꝓfluētē a xpo icar
nato et paſſo ſic̄ mō ꝯtinēt ſacra noue legis
ꝛ iō nō poterāt a peccato mūdari. Sic̄ apo.
dic̄ ad heb. x. ꝙ impoſſibl'e eſt ſanguinē. ſ.
thauroꝝ et hircorū auferre peccata. Poterat
aūt mēs fideliū tp̄e legis p fidē xpi cōtin-
gēti icarnato et paſſo. et ita ex fide xpi iuſtifi-
cabātur. cuiꝰ fidei ꝓteſtatio erat hmōi cere-
mōiaꝝ obſuatō. i. ptū erat figura xpi. Et iō
ꝓ peccatis offerebāt̄ ſacrificia q̄dā in ve. le-
ge. nō qꝛ ipſa ſacrificia a peccatis mūdarēt:
ſed qꝛ erāt q̄dā ꝓteſtatiōes fidei q̄ a peccato
mūdabant. Auctas aūt p̄dicta intelligitur
de peccato ſeu imūditia carnis nō mentis.
Sic apo. dicit heb. ix. ꝙ ſanguis thaurorū
et hircoꝝ et cinis vituli aſpſus inquinatos
ſanctificat ad emūdatōeꝫ carnis nō mentis
P Scđo cōcludo. Tēpore legis et an̄
legē et abſqꝫ obſuātia ve. legis poterāt ali
qui ſaluari. ꝓbat̄ p Dyoni. de cel. ierarhia.
c. ix. vbi ex intentōe hanc ꝯclōem tenet di.
ꝙ multi gētiliū per angelos reducti ſunt in
deū. imo ad dignitatē quādā ſunt ſublima
ti ſicut melchiſedech qui fuit ſummꝰ ſacer-
dos. Qđ etiā tenet dn̄s albertꝰ gloſator eiꝰ
qui etiā inter alia loquēs de viris perfectis
de gētibus nomīat melchiſedech. Job licꝫ
ab abrahā deſcenderit et yſaac. non tñ de fi
lijs iſrl'. qꝛ ab iſrl' nō deſcendit: ſ; a fratre ſuo
eſau. et quitus fuit ab abrahaꝫ. vt habetur

ī̄n .iij. ꝓlogo ſup iob. que tn̄ nō oēs biblie
hn̄t. Iſto tn̄ nō obſtāte ſanct⁹ reputat̄. vt ex
li. ſuo clare patere pōt. Q. Ex quibus
ſequit̄ hn̄ corelarie ꝙ pie credendū eſt et te-
nendū ꝙ pl'es ph̄i ſunt ſaluati. maxie autē
plato et areſ. ex eo ꝙ moral'r erāt boni .et vir
tuoſe vixerūt. et catholice i ſuis libris ſunt
locuti. Nā plato dixit in thimeo ꝙ mūdus
a deo eſſet factus. et bonitas eā fuit ſatiſfa-
ctiōis mūdi. et origo oīm rex. Itē narrat̄ in
hiſto. ro manoꝝ. et habet̄ ſcōa ſcōe. q. ij. arti.
vij. ſol. tertij argumēti. ꝙ inuentū fuit qd̄ dā
ſepulchrū in quo iacebat hō mortu⁹. et di-
cit pl'es ꝙ fuit plato habēs laminā auream
in pectore in qua erat ſcriptū. xp̄s naſcet̄ ex
vgine: et credo in eū. In areſto. hoc idē ap
paret. qui dicit in li. de ſecretis ſecretoꝝ. ꝙ
de⁹ glioſus creauit hoiez. et fecit eū nobili-
um aialiū. et in li. de morte areſ. qui intitulat̄
de pomo. dicit ꝙ creator de nihilo fecit ens
Et ibidē dicit melon phs diſcipl's areſ. ꝙ
abrahā erat ſapiētior oīb⁹ qui an ipſū fuerūt
Intellexit ꝙ tota generatō ſua ibat in erro-
rē. et tūc pcepit ei de⁹ vt imolaret filiū ſuū
vnigenitū. et voluit hoc facere: vt eū eſſet p-
fect⁹ ad ſeruitiū dei. et nō eſt ſecut⁹ viā pa-
tris ſui q̄ adorabat ydola. et tūc fert̄ dixiſſe
areſ. placet mihi miſſio melonis. et multū p-
mōes ei placuerūt nob. et veritatē dixit. et
cōfiteor verba ſua et laudo intentōem ſuā.
Ecce ꝙ̄ clare patꝫ ꝙ p̄dicti ph̄i ſenſerunt de
his que ſunt fidei. R Tertio in ſtatu cle-
mētie ſiue gr̄e de⁹ dedit hoi legē amoris. ſ.
euāgelij xp̄i. qd̄ nō dedit in tabl'is lapideis
ſicut legē patrū. ſ lex fidei ſcripta eſt p ſpūm
ſanctū in cordib⁹ fideliū. Vn̄ aug. de ſpū et
lra di. Sicut lex patrū fuit in tabl'is lapideis:
ita lex fidei ſcripta eſt i cordib⁹ hoim ſiue fi-
deliū. Itē apo. ij cori. iij. loq̄ns corīthijs. p
rupit in hec vba. Oſtēſi eplā xp̄i eſt miniſtrata a
nob et ſcripta. nō attramēto: ſ ſpū dei viui.
nō in tabl'is lapideis: ſ in tabl'is cordis car-
nalibus. i. in cordib⁹ per caritatē dilatatis.
Sꝫ diceres q̄ eſt dr̄a iter legē nature inditā
cordib⁹ hoim. et nouā q̄ etiā p ſpūſ ſanctū
inſerit̄. Dico ꝙ lex natural' indit̄ hoi ſine ſu
padduto dono gr̄e. ſ lex amoris. ſ. noua per
ſupadditū noue gr̄e indit̄. et iō nō ſolū iu-
dicat quid ſit faciendū nature: ſ etiā adiu-
uat ad implendū. Differt etiā noua lex a ve
teri. qꝛ lex vet⁹ eſt quaſi pedagoga puerorū.

ad gal. iij. Ideo be. aug. ad mimatinū ma-
nichei diſcipulū drāꝫ legis et euāgelij dixit
eſſe timorē et amorē. Iō lex vetus ſicut pue
ris et ipfectis p cōminatiōeſ penaꝝ et pmiſſio
nē reꝝ tpaliū induxit āliquos ad obſuātiā
mādatoꝝ. Lex autē noua cui⁹ vi⁹ pricipal'r
cōſiſtit in ipa ſpūali gr̄a indita cordib⁹: dicit̄
lex amoris: q̄ ꝓmittit ſpūalia bona et eterna
q̄ ſunt obiecta vtutis precipue caritatis. et
ita p ſe in ea inclinat̄. non q̄ſi in extnea. ſ q̄ſi
in ꝓpria. et ꝓpter hoc etiā lex vet⁹ dr̄ cohibe
re manuꝫ: nō aīm. qꝛ q̄ timore pene ab aliquo
peccato abſtinet. nō ſimpliciter ei⁹ volūtas
a peccato recedit. ſicut volūtas illi⁹ qui a-
more iuſtitie abſtiet a peccatis. et ꝓpter hoc
lex noua q̄ eſt lex amoris dr̄ etiam aim cohi
bere. Fuerūt tn̄ aliqui in ſtatu ve. teſt. hn̄tes
caritatē et grām ſpūſ. qui ſpūal'r expectabāt
ſpūales ꝓmiſſiōes et eternas. et tm hoc ptī
nebāt ad legē nouā ſimpl'r. etiā in no. teſta.
fuerūt aliqui carnales nondū ptigentes ad
pfectiōeꝫ noue legis. quos oportuit etiā in
nouo teſt. iduci ad vtutis opera ꝓpter timo
rē penaꝝ. et p aliq̄ tpalia ꝓmiſſa. S Sꝫ
q̄rit̄ vtrū lex noua ſit grauior legi veteri. Et
videt̄ ꝙ ſic. qꝛ qd̄ ſe hꝫ p additiōeꝫ ad aliud
eſt gui⁹ illo. ſ lex noua hꝫ ſe per modū addi
tōis. math. v. Nō veni ſoluere legē ꝛc. Niſi
iuſtitia vr̄a habūdet pluſꝙ̄ ſcribaꝝ ꝛc. Cō
tra math. xi. Iugū .n. meū ſuaue eſt. et on⁹
meū leue. Dico ꝙ in lege veteri tria oportꝫ cō
ſiderare. ſ. pcepta moralia. ceremōialia et iu
dicialia. Si .n. cōpemus legē nouā ad an-
tiquā. ꝙ̄tū ad pcepta moralia: ſic eadē ſunt
hic et ibi. hic tn̄ ſunt magis explicita. Si au
tem ꝯpemus legē nouā ad antiquā. ꝙ̄tū ad
pcepta ceremōialia. tūc lex antiq̄ lōge gꝛuior
eſt ꝙ̄tū ad multitudinē et ꝙ̄tū ad gꝛuitateꝫ
et difficultatē ſuādi. Vn̄ aug. ad ianuariū
refert ꝙ rab. moy. numerauit in lege ſexcē-
ta precepta. In lege aūt noua non ſunt niſi
vij. ſacta: ad q̄ tn̄ nō oēs obligant̄. ſ. ad cō
iugiū et ordinē. Si aūt cōpem⁹ legē nouā
ad veterē penes iudicialia: tūc lex noua le-
uiſſima eſt. qꝛ nulla iudicialia xp̄s ipoſuit.

Ad argu. dicēdū ꝙ lex noua ſe hꝫ ad p
additōeꝫ. intelligēdo explicatiōeꝫ. non aūt
alio mō ſupaddit. nec ad iudicialia. nec ad
ceremonialia. nec ad moralia ꝛc.

Tertia pars in qua

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

oſtenditur iuridica iudeoꝝ confutatio. ibi.
Nolite iudicare. Pro quo nota. ꝙ pharisei in-
uidia excecati et malicia. legē ſolū attende
bāt extrinſece iuxᵃ lrām. quaſi ſolū ꝓhibens
opa ſeruilia fieri die ſabbati. et ſenſum legis
qui nō prohibet opa pietatis et ſalutis. ſed
potius iubet fieri die ſabbati nō curabant.
et ideo xpm qui iuxᵃ ſententiā legis opa pie
tatis redarguerūt. Xps aūt eos ꝓprijs ſuis
actōibus cōfutabat de circūciſiōe quā fece-
rūt die ſabbati: que tñ circunciſio nō fuit ex
lege di. Unū opus. ſcʒ pietatis feci. curādo
ſcʒ paliticū in ſabbato et oēs miramini. Nā
moy. dedit circūciſiōeʒ. nō ꝙ eſſʒ ex lege. qꝛ
nō includit̄ in ꝑceptis legis cū ſit quoddā
ceremoniale. ſʒ qꝛ fuit ex patrib⁹. ſcʒ abrahā
qui ipſam accepit in ſignū ſalutis. quā vos
facitis in ſabbato. et que eſt tm̄ ſm ptē cor-
poris. Ego aūt in ſabbato totū hoīeʒ ſanū
feci. cū magis licita ſit et melioꝛ ſanatio bo
minis in aīa et corpe ꝙ circūciſio tm̄ corpa
lis. Et ideo nolite iudicare temerarie ſm fa
ciem. i. exterioꝛē apparentiā et lrām ſimpli-
cem. que occidit. ſʒ ſenſuʒ inſpicite et verita
tē. et videbitis me nō violaſſe ſabbatū ⁊c̄.

¶ Moraliter cū nobis ſolū conſtēt ex-
terioꝛa etiaʒ debiliter et de interiorib⁹ nihil
ſciam⁹ quoꝝ deus ſolus cognitoꝛ eſt valde
friuolū et malitioſum eſt nobis iudicare oc
culta hoīm. et vſurpare diuinū officiū. Actō
eni hoīs indifferēs ad bonū et maluʒ. cū eſt
nobis dubia: interpretari debet ad melioꝛē
partē. vt habet̄ ex̄ de regu. iuris. Eſtote mi
ſericordes. Super quo verbo dicit beda in
omel. hoc loco nihil aliud ꝑcipi nobis eſti
mo. niſi vt ea facta in quib⁹ dubiuʒ eſt quo
animo fiāt. in melioꝛē partē interpretemur.
ꝙ eni ſcriptū eſt ex fructib⁹ eoꝝ cognoſcetis
eos. de manifeſtis dictū eſt. quia ſecretoꝝ
deus iudex eſt. xxxij. di. erubeſcant. Mani
feſta aūt ſunt que nō poſſunt bono aīo fieri
vt ſtuprū ꝭblaſphemie ꝭfurta. ebrietates ꝭet
ſimilia. de quibus nobis ꝑmittitur iudica
re Sʒ cōtra hanc regulā obijcit̄. dubia in
deterioꝛē partē ſunt īterpretāda. ex̄. de hoī.
ad audientiā. Ubi dicit̄ ꝙ ſi aliquis dubi-
tat vtruʒ ex vulnere qđ intulit alicui. ille ſit
mortu⁹: dʒ ſe reputare hōicidā. et nō exequi
officiū ſuū. et q̄ dubitat an ſit baptizat⁹. ꝑ-
ſumit̄ nō baptizat⁹. tenēdū eſt ḡ in dubijs il
lud qđ tuti⁹ et certi⁹ eſt. Dico ꝙ vbi piculū
anime vertitur: illa dubia in deterioꝛē et tu
tioꝛē partē ſunt interꝑtanda. In penalibus
tñ cauſis benignius eſt interꝑtanduʒ. ff. de
regu. iur̄. l. factū. Et de quibus eſt dubiuʒ
quo aīo fiāt: in melioꝛē partē ſunt interpre-
tanda. Unū etiā quilibet ꝑſumit̄ dign⁹. niſi
probet̄ indign⁹. ex̄. de ſcrutinio in oꝛ. fa. c.
i. in tex. et glo. ¶ De occultis igr̄ factis
hoīm temerarie nullus debʒ aliū iudicare.
Et hoc propter tria. ſcʒ
Alienitatem dei auctoritatis.
Obſcuritatem recte veritatis.
Grauitatem proprie iniquitatis.
Primo iudicare temere nō debem⁹ cū alie-
ni ſum⁹ ab hac auctē q̄ ſoli⁹ dei eſt. Nam ſicͭ
nulli iudici licʒ ſubditum alienus iudicis
iudicare. vt dicitur. vi. q. iij. iudicium. Sic
nec homini coꝛ hominis licet iudicare. qđ eſt
ſubditū ſoli deo. i. reguʒ. xvi. Hō iudicet q̄
foris ſunt. deus autē intuet̄ coꝛ. Et ad ro.
xiiij. Tu qui es qui iudicas alienū ſeruum.
Jō qui occulta hoīm temerarie iudicāt: do
minū cōtēnunt. ſibi officiū ſoli⁹ dei vſurpā
do. qđ hodie valde cōe eſt: tā viris ꝙ mu-
lierib⁹. et ſpecialiter ſenib⁹. Et iō quicūq
tales ſunt. ſunt peioꝛes beſtijs. ſꝑētibus et
demonibus. nā beſtia ꝙuis crudelis ſit. tñ
qꝛ eſt irrōnalis declinat q̄nq crudelitatem.
qñ nō habet hoīem inuadenteʒ. Iudex aūt
temerarius ꝙuis ſit rōnalis. nunꝙ tñ ceſſat
crudeliter dilaniare et dilacerare famā hoīſ
ſedeat. vadat. comedat ſiue bibat inter no-
biles et ignobiles. ſpūales et ſeclares den-
tib⁹ ſuis venenoſis ꝑximū īſanit et īuadit.
quē tñ pñtia nō videt. Eſt etiā peioꝛ ſꝑēte.
nā ſꝑens tīet hoīem. et iō q̄rit eū occulte le
dere et veneno inficere. ſi aūt nō poterit fu-
git ab eo. Hic autē hñs maliciā ſꝑētis: nō ti
met nec magnū nec potētem nec ſpūalē nec
ſecularē. ſp inficit oꝛe polluto et ligua male
dicta. Eſt etiā peioꝛ dyabolo. qꝛ ſi dyabol⁹
videt iuſtū et ſanctū: nō audet eū tāgere. dy
abolic⁹ aūt ille cū videt hoīem ſanctū vel
honeſtū: nō tīet. ſʒ eū cōtēnit. eū diffamat et
honeſtatē eius ambulat. Quare merito ꝑs.
ait. Dentes eoꝝ arma et ſagitte. et gladi⁹. ſ.
lingue eoꝝ acut⁹. ¶ Scdō ꝓpter ob-
ſcuritatē et cecitateʒ recte veritatis iudicare
nō debem⁹. Sum⁹ eni ceci et ignari de veri
tate rei. non eni poſſum⁹ ſcire qua intentōe
vel quo aīo facta fiāt. qꝛ de⁹ ſolus ſcrutatoꝛ

coꝛdium et occultoꝝ. vt pmiſſum eſt. Sȝ
multi ſunt qui videtur eſſe de natura oculi
qui videt alia. et ſeipm videre nō poteſt. ſic
iſti vidēt et attēdūt facta alioꝝ. ſꝫ ſua nō cō
ſiderāt. feſtucā in oculo fratris coꝛrigūt. tra
bem aūt magnā in ocl'o ꝓpꝛio amouere no
lunt. tales ſm veritatē nō iudicāt: ſꝫ ſm qȯ
in ſe ſentiūt: ſicut metallū fuſum in modu
luȝ. formā ſuſcipit quā in ſe habȝ. ſic aliqui
ſunt ita puerſi: qui iuxͣ formā et maliciā ſu
am quā in ſe hñt. oīs alios eſſe in modu
lo coꝛdis eſtimāt formatos. Vi qſi infirmi
ex coꝛrūptōe guſtꝰ. . oīa inſipida et mala iu
dicāt. que tñ in ſe dulcia et bona eſſe cōpro
bant. De quibꝰ puer. xvij. qui iuſtificat im
piū et ꝯdēnat iuſtū: abomiabilis vterqȝ eſt
apud deū. Tales fuerūt illi duo ſenes iudi
ces iueterati malis: qui cōdēnauerūt inno
centē ſuſannā vſqȝ ad moꝛtē ꝓpter ꝓpꝛiā cō
cupiam malā. De qbꝰ dañ. xiij. ¶ Ter
tio nō debemꝰ iudicare queqȝ temerarie. qꝛ
foꝛte maioꝛi ſarcina peccatoꝝ ſumꝰ grauati
qȝ hi quos iudicamꝰ. Qui eñ deficit in iu
dicio in eo qȯ ꝓpinquū eſt: quō iudicat qȯ
remote eſt: eccli. vij. Noli querere fieri iu
dex: niſi vtute valeas irrūpere in iniquita
tes. Super quo dicit grego. Debet quiſqȝ ꝓ
pꝛias vtutes ppēdere. et ꝓ qualitate viriū
curaȝ alioꝝ ſuſcipere: nedum delectet in loco
gloꝛie. fiat ſubditis autoꝛ ruine. et qa grauat
pōdere ſuoꝝ: velit fieri iudex alienaꝝ cul
paꝝ. Durū eſt eñ vt qui neſcit moderamen
vite ſue: vt fiat iudex aliene vite. Hec ille.
Qui ergo vult eſſe iuſtꝰ: incipiat a ſeipo. et
faciat de ſe iudiciuȝ et nō de alio. Quia ſm
apo. i. coꝛi. xi. Si noſipſos iudicaremꝰ: nō
vtiqȝ iudicaremur. Vñ dixit quidā ſenex.
ſicͭ legitͬ in vitis patꝝ. qȝ qñ deus flagella
uit egiptū: nō erat domꝰ in qua ñ erat moꝛ
tuus. et dixit diſcipulus. Quid eſt hoc ver
bū. dixit ſenex. qꝛ ſi ꝓſpexerimꝰ peccata no
ſtra nō videmꝰ aliena. Stultum eñ eſt hoī
habēti moꝛtuū relicto eo abire. et flere moꝛ
tuū ꝓximi ſui. Et iteꝝ dixit ſenex. Niſi hūc
rit hō in coꝛde ſuo qȝ peccatoꝛ eſt: deus euȝ
nō exaudit. et dixit diſcipulus. quid eſt hoc
Dixit ſenex. Si quis videt peccata ſua: non
cōſiderat aliena. ſꝫ cōſiderare peccata aliena
vtiqȝ piculoſum eſt. Sicut qui hȝ radiū ſo
lis in ocl'o directe nō videt ſolē. nec aliqua
ſibi ꝓpinqua. habet eñ viſum quaſi exceca
tum. ſic radius eſt opus bonum. vel aliqua
gr̃a a deo data. quam ſi hō recipit: ſeipm ex
tollēdo et aliū deſpiciēdo: cecus eſt. Sed ſi
in eo quid boni facit: adhuc ſeipſum ꝑuipē
dit: et alios in bonis extollit: verꝰ iuſtꝰ eſt.

Feria quarta poſt letare.

Preteriens ihe
ſus vidit hoīem cecū a natiui
tate. Et interrogauerūt eū di
ſcipuli eius di. Rabbi qs pec
cauit. hic aut pentes eius. vt cecꝰ naſceretͬ.
ioh. ix. Plato in thimeo dicit qȝ nihil eſt cu
ius oꝛtū cauſa legitīa et rō no pceſſerit. Nā
qȯ rōne caret: extirpare neceſſe eſt. di. lxviij
Coꝛ epi. qꝛ aūt infirmitas coꝛpalis: ſicut eſt
cecitas ſiue ſurditas et hmōi. qñꝫ ex pecca
to ꝓueniūt. vt dꝛ ex. de pe. et re. Cū infirmi
tas. qñqȝ ex natura. vel ex alia cā. diſcipuli
ignorātes cām huius cecitatis. deſiderātes
ſcire. inueſtigāt a magro di. rabbi quis pec
cauit ꝛc. ¶ Queritͬ vtrū vnꝰ hō poſſit
puniri pro alterꝰ peccato. Et videtͬ qȝ nō. ꝑ
augu. i. q. iiij. c. nullus. Vbi dꝛ qȝ nullꝰ al
terius crimen maculat neſcientē. Et ezech.
Filꝰ ñ poꝛtabit iniquitatē patris. Contra.
dñs dixit moyſi. exo. xx. Ego ſum dñs deꝰ
tuꝰ zelotes: qui viſito peccata patruȝ in fu
roꝛe. Rñdēdo dicēdū eſt qȝ duplex eſt pena.
ſcȝ ſpūalis et tpalis. Spūali pena nūqȝ pu
nitͬ quis ꝓ peccato alterꝰ. qꝛ ſpūalis ptinet
ad aīam ſm quā quilȝ eſt liber ſui. et de illa
pena loquitͬ augu. vbi. s. Sed pēa tēpoali
vnꝰ qñꝫ punitͬ ꝓ altero et ꝓ peccato alterius
Et hoc tripl'r. vel qa vnꝰ hō tpaliter eſt res
alterꝰ. ſic filꝰ ſm coꝛpus eſt res qdaȝ pr̃is.
vel ſuꝰ eſt res dñi ſui. Et ita ꝓpter peccatuȝ
pr̃is interdū punitͬ filꝰ. ſic hr. ij. regū. xij. qȝ
filꝰ dd quē genuit cū berſabee vxoꝛe vrie.
propter peccatū adulterij et homicidij pr̃is:
moꝛtuꝰ eſt. Et ꝓpter dñm punitͬ qñqȝ ſuus
vel ppl's. ſicut dꝛ. ij. regū vlti. qȝ ppls iſrl' eſt
punitꝰ peſtilētia ꝓpter peccatū dd numerā
tis ppl'm. Alio mō iniquitū peccatū vnꝰ deri
uatͬ in alteꝝ. et hoc vel ꝑ imitatiōem. ſic filij
qui imitantͬ peccata pentum. et ſui peccata
dñoꝝ. et ſocij ſocioꝝ. vel per modū meriti.
Sic peccata ſubditoꝝ merentͬ plati peccato
rem ſm illud ioh. xxxiiij. Regnare facit ypo
critā ꝓpter peccata ppl'i ſui. Et ꝑ aliqlem cō
ſenſum ſeu diſſimlatōeȝ. Sic etia boni iterdū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

puniunt̄ cū malis. q̄ eoꝝ peccata nō redar⁄
guerunt. vt ait augu. i. de ci. dei. Tertio ad
cōmēdandum vnitatē hūane societatis. et
quoſvn⁹ hō dȝ pro alto ſolicit⁹ eſſe ne pec⁄
cet. et ad deteſtatiōem peccati. dum. ſ. pena
vni⁹ redūdat i oēs. q̄ oēs ſunt vnū corp⁹. vt
augu. dic̄ d̄ pctō achor. d̄ quo ioſue. vi. le⁄
gitur. et. vij. ſeu. ꝙ d̄s iſrl̄ ꝓmiſit tradere hieri
cho. ita ꝙ nihil i eo tolleret. nec auꝝ nec ar⁄
gētū nec eoꝝ vaſa. ꝙ achor peccauit ſumēs
de anathēate palliū coccineū. cc. ſiclos et re
gulā aureā. et abſcōdit in terra. Quare dn̄s
irat⁹ tradidit filios iſrl̄ in manus hiericho
et corruerūt ex eis. xxxvi. hoīes. et ſic pena
vni⁹ redūdauit in alios in deteſtatiōeȝ pec
cati. Sȝ cur deus infligit vni cecitatē. alte
ri ſurditatē et hmōi infirmitates. Dicūt do
ctores ꝙ quiq̄ȝ fit de cauſ. Primo ne nimiuȝ
hoīes ꝑ ſupbiaȝ exaltent̄. nā ſegetes ſi prio
multū creſcāt: abrodunt̄ et p̄ſcindunt̄ ne ni
mio virore et vitute effuſo pereāt et areſcāt.
Sic quoſdā deus h̄ caſtigat aliq̄ infirmita
te ne nimiū exaltent̄ et dānent̄. Exēplū in
paulo cui dat⁹ eſt ſtimulus āgelus ſathane
ad colaphizandū eū. Iō dic̄. ij. Corin. xij.
Ne magnitudo reuelationū extollat me: da
tus eſt mihi ꝛc̄. Iō metriſta dicit. Eſt qui
torq̄tur ne faſtus ei dn̄et. Scd̄o dat̄ alicui i
firmitas ſiue aduerſitas. vt quis in patien
tia ꝓbet̄ et meritū ei cumulet̄. Nā aurū ſiue
argētuȝ in igne ꝓbat̄ vt purificet̄ et magis
cōmendet̄ et appciet̄. ſic hō in infirmitatib⁹
ſiue aduerſitatibus. Exēplū in iob in tho⁄
bia et martyrib⁹ hic afflictis. Vn̄ metriſta.
Eſt qui torq̄tur vt inde pun⁹ ꝓbet̄. vel vt
meritū ei cumulet̄. Tertiō vt deus per tales
gl̄ificet̄. Nā artifex bon⁹ q̄nq̄ȝ opus ſuū de
ſtruit: vt in renouatiōe melioris glorificet̄.
Sic d̄s quoſdā caſtigat i ifirmitatib⁹. vt ſa
natōe eoꝝdē cognoſcat̄ et collaudat̄. Exē
plū i ceco nato. d̄ quo ſaluator. dic̄ h̄. Neq̄ȝ
h̄ peccauit neq̄ȝ p̄etes ei⁹. ſ. ꝓpter qd̄ pemi
ipſe cec⁹ nat⁹ ē. ſ ꝓpter h̄ cec⁹ nat⁹ ē. vt mani
feſtent̄ opa dei i illo. Quarto vt q̄s eternalr̄
crucient̄. h̄ icipiat. et ſic ſine fine i miſia ꝑma
neat. nā agricolatores arbores ſteriles prio
cortice denudāt i ſeri⁹. vt ſic citi⁹ deſiccent̄.
et tandē ad ignē cremādū apti⁹ diſponant̄.
Sic de⁹ quoſdā malos peccatores h̄ q̄nq̄ȝ
icipit punire: auferēdo eis bona tp̄alia. ſa⁄
nitatē et ꝓſꝑitatē. vt abilitent̄ ad cruciatio⁄
nem ꝑpetuā. actu. xij. Et in ſodomitis gen̄.
xix. Dathan et abirō. nume. xvi. Et in mul
tis peccatorib⁹ huius mūdi Metriſta. Eſt
qui torquet̄ vt ꝑpetuo crucient̄. Quinto vt a
peccato q̄s purget̄. et ſatiſfaciat de ꝯmiſſis
et poti⁹ h̄ q̄ꝫ in purgatorio. ſic̄ pr̄ caſtigat fi
liū et dn̄s ſuū vt emēdet delictuȝ et ꝑcipiat
dignū ſtipendiū. Sic deus peccatores ca⁄
ſtigat: vt h̄ emēdat⁹ poſt mortē acquirat re
gnū eternū. Exēplū in maria ſorore moyſi.
de qua d̄r nume. xij. ꝙ fuit lepra ꝑcuſſa. et
filij iſrl̄. et quotidie multi xp̄iani hic a deo
flagellant̄ multis infirmitatib⁹ et alijs ad⁄
uerſitatib⁹ vt peccata emēdent et poſtea vi
tā eternā habeāt. Metriſta. Eſt qui torquet̄
vt crimē purificet̄. Debēt ḡ tales afflicti eſſe
patiētes. vt in patiētia ſua poſſint poſſide
re regnū dei ꝛc̄. Quātū nūc ad ꝯtinuatōeȝ
lr̄alē euāgelij xp̄s heri oſtēdit et redarguit
iudeos de legis p̄uaricatōe. Hodie iſtruit p̄
uaricatōis emūdatōem in ceci curatione. et
ſcd̄m hoc tres ſunt partes.

In prima oſtenditur cecitatis cauſatio. ibi
Preteriens iheſus.

In ſecunda infirmitatis curatio. ibi. Hec
cum dixiſſet.

In tertia dei poteſtatis commendatio. ibi.
Ille homo ꝛc̄.

Quātum ad p̄riam·

ptē ſm̄ Criſ. Iudeis ineiā duo ꝯ xp̄m. ſ.
furor ꝛ ſeui edi ſct d iratō credēdi. vt ḡ eoꝝ ū
furorē mitigaret ſe abſentauit. Naȝ vt dicit̄
ioh̄. viij. Videns ihs ꝙ iudei volebāt eū la
pidare. exiuit de tēplo et miraculoſe iuiſibil̄r
ꝑ mediū illoꝝ ibat. in quo tranſitu vidit in
via illū cecū. de quo h̄ d̄r qui a natiuitate ce
cus erat. quē ihs diligēter reſpiciēs. ad hoc
vt diſcipl̄is daret q̄rendi occaſiōeȝ. Interro
gabāt diſcipl̄i eius de cā cecitatis. putabāt
eīn ex eo ꝙ dn̄s dixit pri⁹ languido ſanato.
vt hr̄ ioh̄. v. Vade et āpli⁹ noli peccare. ne
tibi deteri⁹ ꝯtigat. qd̄ peccatū eſt cā lāguo⁄
ris. iō xp̄s videns dixit eis. Neq̄ȝ h̄ peccauit
ꝛc̄. ſ vt manifeſtent̄ opa dei. ſ. ꝑ miracl̄oſaȝ
opatōeȝ illuiatōis. iō ſubdit. Me opȝ opa
ri. ſcȝ miracl̄a faciēdo ꝛc̄. Quia ſic̄ vnicuiq̄ȝ
eſt opandum q̄n eſt dies et nō de nocte. ſic
necē dies mee opatiōis ꝑ quā ille qui miſit
me manifeſtabit̄. et hoc in illuiatōe hui⁹ ce
ci. ꝙ aūt dies eſt ex p̄ntia lucis patet. ſ ego

ſum lux mundi. et q̄diu ſum in mundo lux ſum ego mūdi. et ergo opʒ opari miraculo⸗ſe. et duriciem icredulitatis iudeoꝝ p diui⸗nā opatiōeʒ emollire. A Moralr̄ videmꝰ vnūquodqʒ in pricipio et radice deſtructū cōſiliʒ et parem fructū parere. ſic̄ radix arboris vitiibꝰ corrupta pducit fructū defectuoſuʒ. Et ſicut dicūt quidā naturales. Leproſus qui ex ebrietate lepraʒ incurrit: oēs de eiꝰ ſtirpe erūt leproſi. Sic ad ppoſitū pecca⸗to actoris ſucceſſiōe dānatr̄ heredis. Unde gñe.ʒ. pmittēte ſ mōitā: totū ſemē eius in eternū dānatuʒ eſt. qđ itelligit̄ de ſemie vicij nō generis. Sicut ergo filij qui pmiſſionū ſunt: cōputant̄ in ſemē bonū. ita qui erroris ſunt eſtimant̄ in ſemē malū. Nā et iudei ex pr̄e dyabolo ſunt. nō carnis ſucceſſiōe: ſʒ criminis. i. q. i. Cito. Cū ergo radix hūa ne nature. ſ. primꝰ parēs actuali ɔtagiōe infectꝰ fuerit. et ſequēdo motū ſenſualitatis rōneʒ excecauerit et ſciaʒ ſibi datā amiſerit. eiꝰ oēs poſteriores q; pticipāt in crimie. etiā cōue⸗niēs ē eos i pena cecitatis et ignorātie pticipare. vñ. C. de epiſ. l. ſiquēq̄. Conuenit eos quos par facinus inquinat et equa ſil' pena ɔmutari. B Genꝰ ḡ hūanuʒ a pr̄e prio infectū et excecatū quinqʒ milia annoꝝ in tenebris ignorātie et cecitatis ſedebat vſqʒ q̄ p̄s filius dei mūdū ptrāſiēs ocl'is miſicordie et grē cū diligēter reſpexit. Sic eū a tri⸗bꝰ cecitatibus liberauit. hūit eīm cecitatem

Innatam per peccatum originale.

Cauſatam per peccatum actuale.

Inueteratam per peccatum cōſuetudinale.

Dico primo q̄ genus hūanū a pr̄e adā hūit cecitatē inatā p peccatū originale. Oē eīm pctm̄ mentē quodāmō excecat. Et iō phus dicit. iij. eth. Oīs malus ignorās. h' aūt malū mētē excecās p iordinatū motū fomitis ɔcupie. traditū eſt a pentibus in plem. Iux illud ps. l. Ecce eīm in iniquitatibꝰ ɔceptꝰ ſum. et iō cecitas que ex iſto peccato puenit ɔnaſcit̄ hoi. De q̄ apo. eph. ij. Naſcimur oēs filij ire. C Hʒ eīm hec cecitas triplicem defectū. Primus eſt culpa. et q̄diu hec ſtat ſemp hō ligat̄ ad ppetua penā dānatiōis. q̄ dei filꝰ ocl'is miſicordie reſpiciēs: ptrāſiuit genꝰ hūanū collirio grē. et p oī tepore ſufficiēs remediū adhibuit. i tpe nature collirū oblatiōis et decimatiōis ɔtulit. Dedit tpe legiſcripte collirū circūciſionis. In tpe gratie perfectiſſimū. ſcʒ baptiſmū qui nō ſolū tollit defectū illū cecitatis: imo etiā grām ɔfert. et baptiſmū ſuſcipientē cōfortat e roborat. Scd̄s defectꝰ eſt pena peccati origi⸗nalis. et eſt fames ſitis frigꝰ mors et naturalis incineratō et hmōi. Hē aūt penalitates p baptiſmū nō tollunt̄ ppter exercitium q̄ in alio loco notātur. Terciꝰ defectꝰ eſt fomes. qui hʒ difficultatē ad bonū. et pnita⸗tem ad maluʒ. Iſtos defectus recognoſcēs apo. ait. Infelix ego ſum. quis me libera⸗bit a carcere mortis huius. Nō eīm illud bonū qđ volo facio. ſʒ qđ nolo illud malū fa⸗cio D Sed q̄rit̄ quō aīa maculat̄ origi⸗nali peccato. Dic magr̄. ij. ſen. di. xxxi. q̄ q; caro p pctm̄ corrupta fuit in adam adeo. q̄ cū an pctm̄ vir et mulier ſine incentiuo libidinis et ɔcupiſcētie feruore poſſent ɔueni⸗re. eſſetqʒ thorus imaculatꝰ. iam poſt peccatū non valet fieri copula carnalis abſqʒ libidinoſa ɔcupia: q̄ ſemp vicium eſt et etiā culpa. niſi excuſet̄ per bona cōiugij. In concupiſcētia igr̄ et libidine cōcipit̄ caro formāda in corpus plis. Vñ caro ipa q̄ cōcipit̄ in vicioſa ɔcupia polluit̄ et corrūpitur. ex cuius cōtactu aīa cū ifundit̄: maclaʒ trahit. i. vicium cōcupie q̄ polluit̄. et fit rea q̄ eſt originale pctm̄. Hoc pōt oſtēdi trib' exēplis. Pri⸗mū in rebus ſenſibilibꝰ videmus q̄ corpꝰ qđ induit ſordidū veſtimētū ab eo inquinatur. Sic ſpūs rōnalis qui induit corpus infectū ɔcupiſcētia genitoris d; maculari. Vñ dicit grego. in mor. q̄ domos luteas inha⸗bitemꝰ q̄diu in corpore terreno ſubſiſtimꝰ. Et ſicut qui tāgit picem inquinabit̄ ab ea: ita aīa ex ſpūali ɔtactu corpis. Scd̄o oſtendit̄ in legibꝰ. Eſt eīm lex. ff. de ſenator. ſcie q̄ ſi filia ſenatoris vel pricipis nuberet plebeio: fit vilis ɔditionis ſicut ipe. Sic aīa q̄ eſt filia ſummi ipatoris ab ea pducta qñ cōiungitur corpori ab adā ppagato et infecto vicio cōcupie cōtrahit vilitate ipius. Terciō ex cano. xxxij. di. ſeriatim. q; ſiquis ɔbit cū corrupta: efficit̄ irreglaris. et ſacros ordines nō pōt recipe. niſi cū eo diſpenſet̄. Ita ſpūs nr̄ ex̄ns filꝰ ſummi regis: ɔtrahens cū car⸗ne corrupta: efficitur irregularis. vt ordines celeſtes non poſſit acceptare. nec ad ordies hierarchie celeſtis collocari niſi mediāte baptiſmate cum eo diſpēſet̄. E Scd̄o hō hūit cecitatē cauſatam per pctm̄ actuale. q;

peccatū actuale mentem excecat. quia om nis malus ignorans. hoc patet in p̄mo hoīe qui p pctm̄ actuale cognitōe dei p̄uat⁹ fu it. Nā ſm mgr̄m ſen. di. xxij. Hō an̄ lapſuꝫ p̄dictus erat triplici cognitōe. ſcꝫ rer̄ factaꝝ ppter ſe. Oīm em̄ rer̄ naturas et ꝓprietates vidit et cognouit. et iō nō de⁹ nec angelus ſꝫ hō omnib⁹ noīa aīantib⁹ ipoſuit. Vn̄ ma giſter. Hor̄ em̄ oīm de⁹ ſciaꝫ tribuit. et pui dentiā hoī atqꝫ curā reliquit: vt dn̄atiōi ei⁹ ſubijcerētur. et rōni ei⁹ gubernenť: vt ſciret illis neceſſaria ꝓuidere. a quib⁹ emolimen tū debebat recipe. Et dicit mgr̄ ꝙ illā ſciaꝫ de ꝓuidētia p pctm̄ nō amiſit. ſicut nec illā q̄ carni necia ꝓuideret. qꝛ in ſcriptura de hu iuſmōi hō ñ erudiť. et de ſcia aīe quā peccā do amiſit. Creatoris qꝫ cognitiōeꝫ hō hūit. cognouit em̄ a quo creatus fuit: non eo mō quo exauditu ſolo pcipiť. quō a credentib⁹ abſens q̄riť: ſꝫ q̄dam iterion inſpiratiōe qua p̄ntiaꝫ dei ꝯtēplabať. nō tn̄ ita excellēter ſicͤ poſt hāc vitā ſancti in celo viſuri ſunt. necꝫ ita in enigmate q̄liter in hac videm⁹. Hanc cognitōeꝫ et viſiōem etiā hō p pctm̄ amiſit Porro cognitiōem etiā ſui hō accepit. vt et q̄d deberet ſupiori et q̄d eq̄li et iferiori nō ignoraret. Cognitōem qꝫ ſuā et ordinē. ſcꝫ q̄lis fact⁹ eſſet et qualiter incedere deberet. quid agere et quid cauere intellexit. Hanc etiā viſiōem itellectualē et cognitiōeꝫ p pec catū hō amiſit pariter et amoreꝫ. q̄re de eo hn̄ dr̄ act. xiij. Ens cec⁹ nō vidēs. F Figu rať. iiij. regū. xxv. in ſedechia rege quem na bucho. rex babilonis cepit. ꝓpter violatōeꝫ iuramēti et fidei et filios eius quos occidit corā eo. eruitqꝫ ſibi oculos et poſtea poſuit in carcerē. Sedechias recte deſignat hoīem primū ſiue aliū actualr̄ peccātem ꝯ deū qui violat p iobedientiā fidē deo ꝓmiſſam. qui ſtatī a dyabolo capiť. qui eſt rex cōfuſiōis. Hic filios ei⁹. ſ. virtuoſos et pios affect⁹ dei amoris occidit et anhilat. et ſibi oc̄los co gnitiōis eruit. et futuri ſue eū aſtringit. hic pctōꝛ hn̄ poterit dicere illud Tob. v. Qua le mihi gaudiū eſt q̄ in tenebris ſedeo et lu men celi nō video. Vn̄ amb. in exame. Si ceco dānū eſt hui⁹ ſolis materialis graꝫ nō videre: q̄ntomagis pctōri dānū veri luminis munere defraudatum. perpetue noctis tene bras ſuſtinere. Tertiō hō ſocietatē habe bat cōſuetudinalem et inueteratā. ſicut em̄ p peccato originali habuit cecitatē inchoatā. et p pctm̄ actuale ꝯtinuatā. ita p ꝯſuetudi nē peccati vſqꝫ ad finē deductā habuit ceci tatē inueteratā. hec cecitas pic̄loſiſſima eſt et dānoſiſſima. qꝛ nō ſolū hoīeꝫ priuat donis naturalib⁹ et grātuitis. imo etiā aīam ligat et viculat. et ꝑpetue futuri dyabolo ſubijcit.

S Figuratur iudi. xvi. in ſamſone qui decept⁹ a dalida pluries ligat⁹. tandē a phi liſteis ipā ꝓcurante ligat⁹. raſus et excecat⁹ eſt. et in carcerē poſit⁹ vt clari⁹ patebit in ex poſitiōe. Samſon fortis eſt hō hn̄s arbitrij libertatē. qui cogi nō pōt. cui⁹ fortitudo eſt in capillis. i. in donis gratuitis et naturali b⁹. caput mētis ſue ornātib⁹. Dalida paup cula eſt ſenſualitas. cui ꝯiungiť hō p rōnē ſi dei miraculi. q̄n adhuc ad carnalia iclinať. Philiſtei inimici. ſ. demones ei vocato ad gloriā iuidētes. Et qꝛ hoīeꝫ nō poſſunt de cipe nec excecare niſi p carnē et ſenſualitatē iō ad mulierē recurrūt vt hoī blādiať. Caro aūt q̄rēs ſpm̄ decipe cōcilio philiſtiorū. i. de demonior̄. Primo ligat cū neruiceis funib⁹. et ſpiritū trahit ad carnis delitias. Scdō li gat cū. vij. funib⁹ nouis. ſ. p mūdanas ex cellētias q̄ ſignanť in canapo et filo torto. Superbi em̄ eleuanť in canapis. Tertiō ligat crines cū licio et clauo fixo in terra dū facit ſpm̄ ad illa tpalia affectōe placabl'r iclinari. licꝫ aūt illi triplici mō hō ſit ligatus .t. m̄ ſua fortitudie adhuc ñ eſt priuat⁹. qꝛ nōdū eſt peccati tāta ꝯplacētia ꝙ in illis iduretur vel ad op⁹ p ꝯſenſuꝫ iclineť. Sꝫ ſi nuſ ſam ſon obdormitat ſup genua dalide. ſalutē ſu am. ſ. negligēdo et ſenſualitati cōſentiēdo caputqꝫ iclināndo. Tūc a dyabolo tōſore hō radiť. qꝛ grā ſpoliať. debiliſqꝫ efficiť nō va lēs reſiſtere. tūc capiť et ligať culpe viculo. et in vtroqꝫ oc̄lo excecať. dextro. i. nō cōſide rādo q̄ntū amiſit. ſiniſtro q̄ntū cōmiſit. car ceri emācipať male ꝯſuetudis. et futuri dy bolo ſubiugať. qui cū molem faciūt. dū in ſtat rote de pctō in pctm̄ volniť. et malū re miſſiuꝫ freq̄nter iterať. Hos cecos dei filius veniēs in hūc mūdū ꝯſiderans illuiauit. et cor̄ cecitatē miſericorditer abſtulit. Vn̄ gre go. Cecuꝫ quippe gen⁹ hūanū qō in pente primo a paradiſo gaudijs expulſum ſupne claritateꝫ lucis ignorās dānatiōis ſue tene bras patiť. Sꝫ tn̄ per redēptoris p̄ntiā illu minatur. vt in eterne lucis gaudia iam per

deſideria videat. atq3 in via vite boni operis greſſus ponat. Et infra dn̄ conditor noſter appropinquat bierucho .i. deſfecui. cecus ad lumen redit. q2 dn̄ diuinitas deſfectū noſtre carnis ſuſcepit: cecū humanū genus qd̄ emiſit recepit. Uenit em̄ illuminare his qui in tenebris et in vmbra mortis ſedēt. Lu. i.

Secunda pars in

q̄oſtendit cecitatis curatio. ibi. Hec cum dixiſſet. Nota natatoriu3 ſyloe fuit piſcina aq̄ que replebat ex aqua fontis ſyloe poſita ad radicē montis ſyon. ad quē cecus ille lutoſis oculis abijt et lauit et venit vidēs. Moraliter eſt notādū q2 per illā piſcinā aque deſignari pōt penitētia que poſt naufragiū ſola virtute paſſiōis xpi efficaciā habet lauandi homies peccatores cecos. Nā ſicut ordinatōe eccl'ie eccl'ia aut cimiteriū polluta ſcie vel ſanguinis effuſiōe īmunda eſt. nec in ea celebrari debēt diuina: niſi poſt recōcilietur et aqua bn̄dicta cōſecret. vt dr̄ de cōſe. eccle. c. ſi eccleſia. etiam ſi aliquis excōicatus vel paganus ibi ſepeliet ſunt inde eijciēdi. nec in eadē celebrari deb3. añ eiectiōe3. c. c. Si eccleſia xpi aīa polluta peccato mortali immūda eſt. nec in ea laus diuina celebrat: niſi pctā mortalia fuerint eiecta. et ipſa aqua penitētie lota et mundata. De qua aqua penitētie dic̄ ezech. xxxvi. dabo vobis aqua3 mūda3 et mundabimini ab omnib9 inquinamētis veſtris. Un̄ de pe. di. i. Nemine3. Nemo poteſt ab errore ad veritatē a peccato ad correctiōem. niſi per verā penitētia3 trāſire. Reuocat em̄ a morte ad vitā. de tenebris ad lucē. a pctō ad iuſtitiā. ab errore ad veritatē. c. Añ q2. vbi prius D Debet igit' q̄libet libēter pniam ſuſcipe et iſtar hui9 ceci

Abire ab erroris laq̄o cordialiter penitēdo.
Lauare in doloris alueo integral'r cōfitēdo.
Uenire cum erroris ſtudio veraciter ſatiſfaciendo.

Primo nāq3 debet hō abire a peccatis. Un̄ de pe. di. iij. pluit. Et ſunt plures in textu et in glo. Abire eſt pctm̄ deteſtari. corrigere et ab ipſo recedere. nullus em̄ inimicus ta3 letalis: qui nō delinquenti ignoſceret: cognito ei9 dolore cordis et firmo ꝓpoſito ſatiſfaciēdo de dāno illato. Sic deus cognitor occultorū cordiū ignoſcit ſtatī delinquēti ſi deteſtat malū cōtra eum factū. et ꝓponit firmiter corrigere et ſatiſfacere. J Ariſto. in ſecretis ſecretor. Cū homines veniam implorant et de reatibus penitent. verſiſile eſt q2 deus ab eis auertat qd̄ trepidāt. Exēplū in magdalena. in maria egipciaca. Nā vt dicitur. i. reg. xix. Dauid timuit ſaul q2 caderet in manus eius abijt et fugit a facie eius et ſaluatus eſt. Sic ne dn̄s deus ſup peccatorē iraſcat et eum eternaliter pdat et dānat. D3 abire a peccatis per verā cōtritionem. et cordialē ꝯpunctiōe3. q2 tantū de offenſa dei doleat. q2 cor in ſignū amaritudinis effundat lacrimas. Un̄ ꝓ per de pe. di. i. Porro lacrime ex vera contritōe fluētes reſtringūt eterni ignis incendia. et tpalibus penis cōmutāt eterna ſupplicia. Hoc cōſiderās dauid dixit. Lauabo per ſinglas noctes lectū meū .i. cōſcientiā. lacrimis meis ſtratū meū rigabo. Un̄ lu. vi. Beati qui fletis. q2 ridebitis. Legitur in vitis patru3 q2 fratres fuerunt ſimul ꝯgregati et rogauerunt beatū arſeniū vt diceret eis aliqd̄ verbu3 edificatōis. qui fleuit di. ꝓducāt oculi veſtri lacrimas et cōburāt corpora veſtra ne in eternū ꝯburent. Item ibi dr̄ q2 ſenex quidā fleuit inconſolabiliter dicēs ſe audiuiſſe voces innumerabiles frequēter di. ve mihi. q2 nō fleui. Et doctor deuotus loquit' de pre noſtro frāciſco. dicit q2 nūq̄ ceſſauit lacrimaꝝ ymbrib9 oculos expiare mētales. Cū em̄ ex fletu continuo infirmitatē oculoꝝ incurriſſet maximā ſuadēte ſibi medico q2 abſtineret a lacrimis ſi corporei viſus cecitatem vellet effugere. Uir ſanctus rn̄dit. Non eſt frater medice ob amorē luis qd̄ habem9 cōe cū muſcis viſitatio eterni luis repellenda. vel modicū. q2 nō ſpūs ꝓpter carnē: ſ3 caro ꝓpter ſpm̄ beneficiū luis accepit. Malebat ſiquidē corporalis viſus lumen amittere q̄ lacrimas quibus oculus mundat interior vt deū videre valeat repſſa deuotiōe ſpūs impedire. R

S3 q̄ris quanta debet eſſe cōtritō. Dicit quidā q2 tāta q2 pctōr potius voluiſſet oēm penā ſubire q̄ peccaſſe. xxij. q. v. ita ne. Un̄ rich. iiij. ſuper ſen. di. xvij. ponit hāc rōnem di. q2 in amiſſiōe reꝝ neccē eſt vt tātū vrat dolor q̄ntū in heſerat amor. S3 ſummū bonū qd̄ p pctm̄ amittit'. ſc3 mortale. maxie eſt diligendū. Ideo ꝓ peccatis maxima requirit' ꝯtritio. S3 dicēdū ſimpl'r q2 licet talis cōtri

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tio eſſet magis pfecta. nō tñ necia. ſ ſufficit
ſcd͡z antho. de butrio in lectura ſua ſup illo
verbo caueat. de pe. et re. Ois vniuſq; ſe⸗
xus. ꝙ doleat ꝙ deu͡z offendit. q͡z ſi doleret
nō de offenſiōe dei. ſ de infamia quā icurrit
vel q͡z ppter hoc honorē ſuū amiſit. tlis pe
nitētia nō eſſ͡z ſufficiēs neq; digna. l. di. vt
ↄſtitueret. Pro quo notādū ꝙ pnia ſeu cō
tritio eſt triplex. Una, puenienſ p peccatis
ex ↄſideratōe diuine bōitatis et miſicordie
reducēs hoiem ad emēdā et ↄtritōem. talis
ↄtritio eſt ſolū in bonis et ſola pfecta et fru
ctuoſa. Alia eſt puenīēs ex ſola cōſideratiōe
pene tpalis vel gehēnalis. vtputa infamie.
amiſſionis honoris et hmōi. vt dictū eſt. et
tlis etiā eſt i dānatis et ifructuoſa. Tertia p
ueniēs ex ſolo horrore ſceleris proſterniens
vſq; ad deſpatōem. talis etiā eſt in malis et
ifructuoſa. Sicut p͡z de iuda pnia duct⁹ ex
horrore ſceleris dixit. peccaui tradens ſan⸗
guinē iuſtū: et deſpat⁹ laqueo ſe ſuſpendit.
L Scdo debet hō peccator ſe lauare p
integrā cōfeſſiōe͡z. yſa. i. Lauamini et mūdi
eſtote. auferte malū cogitationū vrar͡z. Pri⸗
mū reſpicit ↄtritōem. ſm cōfeſſiōem Per cō
feſſiōem eñ poſſum⁹ mala ppetrata tam co
gitatōe ꝙ opatōe expellere. Nā ſicut fu⁹ vo
lens ſtubam vel camerā bene purgare. prīo
puluere aqua ſpgit. poſtea p ſcopā ex omī
bus angulis congregat et eijcit. Sic poſtq͡z
peccator de omnibus malis dolet. et aq̄ la
crimar͡z ſpgit. d͡z ex oib⁹ viribus aīe ↄgrega
re peccata ad memoriā. Et p ſcoba͡z ↄfeſſio
nis integralr̄ eijcere. Uñ ps. lxxvi. Medita
tus ſum nocte cū corde meo exercitabor. ſc͡z
p diligētem inquiſitōe͡z oim malor͡z meor͡z.
et ſcopebā pͦ ↄfeſſiōem ſpm̄ meū. In quib⁹
verbis tria notātur fructuoſa necia ad fru⸗
ctuoſam cōfeſſiōem. Primo ꝙ ſit pmedita⸗
ta. Nullus eñ ſindic⁹ alicuius dñi redderet
rōnem: niſi primo apud ſe de omnib⁹ pme
ditatus eſſet: quō vel qualiter vel q̄ntū ex⸗
poſuiſſet. Sic quilibet volēs fructuoſe co⸗
ram ſacerdote deo rōnē reddere de peccatis
deb͡z prius oīa pmeditari quō vel quotiēs
iutiliter expoſuerit tempus. polluerit aīam
et corpus. vt nō ſicut canis rapidus ad coq
nā ipe ad ſacerdotē veniat. ignorans quid
cōfiteri debeat. et ꝙ ſacerdotē oporteat pro
te ↄfiteri. Unde poſtq̄ dauid cōtra deū pec
cauit anq̄ duo confueret. peccatū ſuū in. do
lore cordis premeditatus fuit. Quare dixit
pſal. xxxi. Dixi confitebor aduerſum me in
iuſtitiā meā dñō: et tu remiſiſti ipietatē pec
cati mei. Sup quo v̄bo dicit magiſter ſen.
iiij. di. xvij. allegando Caſſio. Dixi. i. deli
beraui apud me ꝙ confitebor. et tu remiſiſti
ꝛc. M Secundo requiritur ꝙ ſit integ̃
et clara et nō palleata. Nullus eñ occultan
do peccata ſua et non circūſtantionaliter ea
declarādo ſatiſfacit precepto eccleſie in quo
p̄cipitur omni fideli adulto. ꝙ oīa ſua pec⸗
cata fideliter. i. circūſtantionaliter cōfiteat̃.
Uñ magr̃. iiij. ſen. di. xvi. allegādo augu.
dicit. Homo cōſideret qualitatē criminis in
loco ⁊ in tpe ⁊ in pſeuerētia ⁊ in varietate p
ſone. Faciunt eñ plures tot circūlocutiōes
palleatas et occultas. ꝙ niſi ↄfeſſor per aſtu
tiā obuiet. nullo mō taliter ſe deliquiſſe fa
terent̃. Hi cōpantur cuidam facienti laborin
tū. De quo recitat ouidi⁹. ꝙ quidam oriēta
lis rex fecerat laborintū in quē q̄cūq; intra
uerat nūq̄ exire valuit. in quo icludebatur
qͦdam animal miothaurus qͦ omnes in⸗
gredientes deuorabat. Tādem quidā aſtu
tus volēs igredi et thaurū occidere: aſſum⸗
pſit globū fili et ligabat ad oſtiū laborinti.
quē globū tenuit in vna manu. in alia por
tauit maſſam. et pilam de ſepo. pice et pilis
factā. et deſcendit ad locū vbi erat thaurus
Cū aūt ille apiret os eius vt deuoraret eu͡z
piecit ille maſſam in os eius. in quē mira⸗
biliter infixit dentes ſuos. et arepto gladio
interfecit eum et rediit per filum. Sic qui⸗
dam peccatores fabricant laborintu͡z. et tot
faciunt repagula et euaſiones in peccatis.
ꝙ perpetratum peccatu͡z nullo modo poſſit
inueſtigari. Oportet ergo confeſſorem per
aſtutiam ingredi interrogationes per filum
pietatis per promiſſiones et alleuiationes
vt confidentiam faciat et deſpatum os mol
liet ſic pilam in os eius proijcit. et os aper
tum retinet vſq; peccata promit et dyabolū
gladio lingue interemit et expellit. Tertio
debet eſſe propria et non aliena. Dicit eñ
pſal. ſcopebam ſpiritum meum non alterū.
Dicitur eñ in precepto eccleſie. ſua peccata
excludendum alia niſi ſint ita ↄnexa ꝙ pro
pria non poſſint notificari niſi etia͡z alia cō
fiteantur. Sunt eñ quidam qui nihil ali⸗
ud ↄfitent̃ niſi pctā alior͡z. ſeipos in omib⁹
excuſantes. ſicut phariſe⁹. Uñ puer. xviij.

Juſtus accuſator eſt ſui. Quia vere confite
tur qui ſe accuſat et malũ qḋ fecit ſibi impu
tat et nõ alieñ. Sꝫ q̃ſi oĩs ſequũť primos
parẽtes. Nã adã vt ḋr geñ. iij. qñ a dño iter=
rogareť. quare de ligno ſetido comediſſꝫ. ſe
ipm excuſauit et mulierẽ accuſauit. di. mu
lier quã mihi dediſti in ſociã dedit mihi de
ligno et comedi. Siliť mulier icrepata excu=
ſando ſe iputauit pctm̃ ſuũ ſpenti di. ſerpẽs
decepit me. ſicq̃ꝫ excuſando ſolẽt hoĩes
peccata demoni imputare. ¶ Exẽplum
quondã accidit puellã morantẽ in ciuitate
multũ tẽptari a iuuenibus in fornicatõe. vt
ergo hãc tẽptatõem fugeret: ꝓpoſuit ex cõti=
tatem in quodã caſtro cuidã dñe nobili fa=
mulari. Cui i. er arripiẽti verſus caſtrum in
forma adoleſcẽtis demõ appuit: q̃rẽs quo
ꝑgeret. Et ipa ei ꝓpoſitũ expoſuit. ſ; demõ
diſſuaſit et ꝑ oppoſitũ ꝑicła ibi fore multa
ꝑdixit et diſpuit. Poſt hoc breui tp̃e inter=
uallo per quẽdã famuluꝫ caſtri adamaťꝫ et
impg̃naťꝫ et de caſtro expelliť. Qua redeũ
te cũ dolore et fletu ad priorẽ ciuitatem. de
nuo ei dyabolus appuit. et cãꝫ doloris ei=
q̃ſiuit. Rñdente inter alia ſubintulit et dya
bolus mihi cõſuluit. Tũc dyabolus dedit
ei alapã di. mẽtiris. q: i illo loco tibi diſſua
ſi et ꝑicula oſtẽdi. ſ; ex malicia et ꝓpria vo=
lũtate feciſti. Sic etiã multi ſe excuſant qḋ
tñ ꝓprio motu et malicia ꝑpetrarũt. Debes
ergo deliberate itegre et ꝓpria pctã cõfiteri:
et veniam merens: et vitam eternã obtine=
bis. Vñ gran⁹ de pe. di. i. §. ecõtrario. Cõ=
feſſio aiam a morte liberat. padiſum aperit
ſpem ſaluãdi tribuit. Nã per ꝯfeſſionẽ cha=
nanea veniã meruit. niniue ciuitas ꝑman=
ſit. criſtus latronem in paradiſum ſumpſit.
Morbida ouis nõ cõtẽnitur et ꝓdigus fi=
lius ad patrẽ reuertiť. ¶ Tertio hõ dꝫ
venire cũ rigoris ſtudio ſatiſfaciẽdi. ioh. v
Vade et ampli⁹ noli peccare. Nã ſm galie.
aerẽ expiratũ iterato reſpirare inſanũ eſt val
de et ꝑiculoſum. Jõ areſ. in de regimĩe pri
cipũ ſcribens. ꝙ apto ſuꝑ nos oſtio ſanius
dormiam⁹. Ne igiť pctã expirata et deleta ꝑ
pnĩãm et cõfeſſiõem reiterem⁹. debet cor
dis nr̃m deſideriũ verſus inferiora eſſe clau
ſum: ſ; ad ſuꝑiora eſſe aptũ. vt affectuoſe q̃
ramus ſemper deo placere et de peccatis et
offenſis dei et proximi ſatiſfacere. quod po
teſt fieri tripliciter ſicut prius habetur.

Tertia pars in qua

oſtenditur pietatis dei cõmendatõ. ibi. ille
hõ. Nam cecus a iudeis interrogatus de il
luiatõe oculorũ. Primo vt eos certificaret
de facto. oſtendit rem et ſubiectũ facti. ſcilꝫ
ſeipm illuiatũ vt cognoſcerẽt di. Ego ſum.
Scḋo oſtẽdit facti autorẽ ꝙ nõ dubitarent
di. Jlle hõ qui ḋr ihs. Tertio indicauit mo
dum di. lutum fecit dñs ex ſputo. et liniuit
oculos meos et video. Judei aũt indurati
malicia. volẽtes miraculũ annihilare dicunt
eſſe xp̃m peccatorem. quia ſabbatum nõ cu
ſtodit. et infirmos in eo curat. Sed cec⁹ ve
ritatem teſtificãs dicit xp̃m eſſe prophetam
ꝓpter miraculũ. ¶ Moraliter homo fi
de illuminatus conſtanter veritatem tam ver
bis q̃ꝫ factis atteſtari debet. Et nullo metu
nec terrore a veritate diſcedere. que eſt mo=
neta dei. pro qua iuſta cõmutatione datur
homini premiũ eternũ. Nam qui monetam
alicuius ꝑncipis falſificaret: peccaret graui
ter. et ſm leges eſſet dignus aduſtiõi. C. de
falſarijs monetarũ. l. i. Sic grauius peccat
et dignus eſt eterne ignis pena. qui verita=
tis monetã dei falſificat et per mendaciũ oc
cultat. Vñ augu. et recitať. xi. q. iij. Qui=
quis metu alicuius poteſtatis veritatẽ oc=
cultat: iraꝫ dei ſuper ſe ꝓuocat. quia magis
timet hominẽ q̃ꝫ deum. et ita vterq̃ꝫ reus eſt
et q̃ veritatẽ occultat et mendaciũ ꝓfert. q:
ille ꝓdeſſe non vult. et iſte nocere deſiderat
Sꝫ quid ſi aliquis coactus negat xp̃m ore
ſed corde non negat. videť ꝙ non peccet. q:
ex corde ꝓcedũt virtutes. Et deus cor inter
rogat et non manuꝫ. xiiij. q. v. Si quid in=
ueniſti. bar. brix. Dicit in apparatu ſuꝑ illo
verbo negauit. xi. q. iij. non ſolũ ꝙ morali
ter peccat. q: nulla ꝯditõe debet ad hoc ad=
duci. ¶ Vñ criſ. Non ſolũ eſt ꝓditor
veritatis ille qui tranſgrediens veritatẽ mẽ
dacium loquitur. ſed etiam ille qui non li=
bere veritatem pronunciat. quam libere ꝓ=
nunciare oportet. veritas ergo ab omnib⁹ eſt
Jnquirenda cum ſtudio.
Defendenda cum odio.
Proponenda forti animo.
De primo eccli. ij. Pius eſt miſericors de⁹
et remittit in tempore tribulationis peccata
et protector eſt omnibus inquirentibus ſe
in veritate. Nã ſicut videm⁹ ꝙ quilꝫ volẽs

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

contrahere matrimoniũ. potius eligit ſpon
ſam pulcrã. potentẽ et nobilẽ. ꝙ in his ꝯdi
tōibꝰ deficientẽ. Sic volẽs copulare viutẽ
potꝰ eligere dꝫ veritatẽ q̃ eſt pulcerrima. dile
ctiſſima et nobiliſſima filia eterni regis exꝯ
cellẽs oĩa. Hãc enĩ ſapiẽtiſſimꝰ ſalomõ ſibi
deſponſauit ſpõſam. di. ſapi. viij. Hãc ama
ui a iuuẽtute mea. et q̃ſiui eam mihi ſpõſaꝫ
aſſumere. et factꝰ ſum amator forme illius.
Hãc etiã intuitꝰ fuit zorobabel adoleſcẽs.
Et cognita eius pulcritudĩe et fortitudĩe et
nobilitate. ꝑtulit eã dulcedĩ vini. fortitudĩ
regis et nobilitati oĩm mulierꝫ. ꝑpẽſus in
eius laudem dixit. O viri nõne fortes ſunt
mulieres. magna eſt terra et excelſum eſt ce
lũ. et velox curſus ſolis. ꝯuertit in gyro ceꝯ
lũ in locũ ſuũ in vna die. Nonne magnificꝰ
eſt qui hoc facit. et veritas magna et fortior
pre omibus. Ois terra veritatẽ inuocat. ce
lũ etiã ipm bñdicit. et oĩa opera mouenť. et
tremũt eã. et nõ eſt cũ ea quicq̃ iniquũ. Ini
quus rex inique mulieres. iniqui oĩs filij
hoim. et iniq̃ oĩm illoꝝ opa. et nõ eſt in ipꝯ
ſis veritas. et in ſua iniquitate pibũt. et veꝯ
ritas manet et inualeſcit i eternum. et viuet et
obtinet in ſecula ſeculoꝝ. iij. eſdre. iiij.
Scdo veritas deferẽda eſt cũ odio. Quia
fm ſaluſtiũ. Ueritas parit odiũ. obſequiuꝫ
vo amicitiã. nihilominꝰ tñ ipſa veritas licꝫ
ad tẽpꝰ poſſit opprimi: finaliter tñ triũphaꝯ
bit. In cuiꝰ figura legiť de iona ꝙ fuit mul
tipľr tribulatus. etiã multipľr liberatus. Dr
enĩ ionas filiꝰ amachi. i. filiꝰ veritatis. nõ
ꝙ pater ſuꝰ eſſet ipſe amachi. vel ſic vocareť
ſʒ qꝛ helyas eũ ſuſcitauit a mortuis. et reſtiꝯ
tuerat eũ matri ſue. q̃ ꝓ filio reſuſcitato reꝯ
gratiãdo dixit helye. Nunc video ꝙ vir dei
es. et verbũ eius in ore tuo vm eſt. iij. regũ
xvij. Et ex illa hora et deinceps vocatꝰ eſt io
nas filiꝰ amachi. i. filiꝰ veritatis. Nõ ſic eſt
ꝙ de nullo alio legimus qui tot ꝑicľa euaꝯ
ſerit ſicut ionas. Primo enim fuit filius ilꝯ
lius vidue ſareptane. de qua dr cuiꝰ filius
matrisfamilias egrotauit. et erat lãguor forꝯ
tiſſimꝰ: eo ꝙ in eo non remaneret alitꝰ. qui
poſt mortuus fuit. et reſuſcitatus ab helya.
Ille adultꝰ factꝰ eſt ꝓpheta. et miſſus fuit
ad p̄dicandũ niniuitis. et volẽs fugere in
tharſ ꝑ mare facta tẽpeſtate maris. et ſorte
cadẽte ſup eũ. eiectus eſt de naui et ꝓiectꝰ
in mare deuoratꝰ eſt a cete. Tertiõ cõſeruatꝰ
eſt in ventre ceti tribꝰ diebꝰ ⁊ tribꝰ noctibꝰ
Quarto euomitus eſt de vẽtre ceti in aridã.
Quito aduſtus eſt tãto feruore ſolis ꝙ peti
uit anie ſue vt moreret. di. Melius eſt mihi
mori ꝙ viuere. Ecce q̃tas aduerſitates et
tribulatiões ſuſtinuit filiꝰ veritatis. In ſiꝯ
gnũ ꝙ quicũq; veritatẽ ꝯſtanter tenet. pſeꝯ
cutiões et tribulatiões patiť. ſʒ finaľr liberabi
tur. Un̄ ioh. viij. Si manſeritis in ſermone
meo. vere diſcipuli mei eritis. et cognoſceꝯ
tis veritateꝫ. et veritas liberabit vos. S
Nõne h̄ eeꝯ ꝓpter veritatẽ expulſus atq;
maledictus eſt a iudeis. ſʒ tandem a xp̄o ſu
ſceptꝰ: et diſcipulus eius factꝰ ab omnibꝰ
malis liberatꝰ eſt. Nõ de hoibus eſt ſic de
pilato qui queſiuit a xp̄o. quid eſt veritas.
ſʒ r̄n̄ſum noluit expectare. ſic etiã multi hoꝯ
die q̃runt veritatẽ. ſʒ eã audire cõtẽnũt. Un̄
apo. thi. A veritate quidẽ auditũ auertent.
ad fabulas aũt cõuertent. Mũdus opať ho
die cuidã valli. de q̃ loquiť geruaſiꝰ dicẽs.
eũdo verſus ytaliã via eſtatis eſt breuior: ſʒ
ꝑicľoſior. qꝛ eſt ibi vallis dicta delẽtuſcula.
in cuius apice ſiquis clamauerit: vel tuſſeꝯ
rit vel aliquid dixerit. ſtatim ex altis rupiꝯ
bus nix coagulata deſcẽdit: et deſcendenꝯ
do aliã niuẽ ſecũ trahit. magno cumulo. et
per trãſeuntes clamãtes obruit et inuoluit et
ſuffocat. Sic mũdus ꝓfundus eſt in maliꝯ
tijs. et hꝫ altos mõtes. ſ. pſonas potentes 1
diuites ꝑlatos ꝑncipes ꝯpitates plenꝰ ini
q̃tate et iniuſtitia. ꝯtra quos ſi aliquis claꝯ
maret vel clamauerit veritatẽ dicendo: ſtatĩ
mouenť di: Ecce hic hõ ſeditioſus eſt: vult
cões cõtra nos excitare. expellať a nob. Sic
qui veritatẽ loquiť caput eius ꝯteriť. ſic di
cebat qdã ydolũ rome. de quo q̃dã theuꝝ
abſtulit eũ minis ſi eũ accuſaret corã ſenato
ribꝰ malleo vellet caput eiꝰ ꝑcutere. Et q̃ſi
tũ r̄ndit. qui veritatẽ loquiť ⁊c̄. Un̄ ps. Tã
ge mõtes et fumigabũt. Tertiõ eſt vitas for 3°
ti aio ꝓponẽda in hõa ꝯfidẽtia et paciẽtia.
Iuxͣ illud apo. i. thi. iiij. argue. obſecra. incre
pa in omni paciẽtia et doctrina. Nã ſicut cõ
tinuata gutta ſolet tandẽ durũ ſilicẽ cauare
ſic frequẽs correctio veritatis ĩſtillata et au
dita. q̃ncq; ɔ̃uiſſimũ pctõrẽ penetrat et cauat
a petis i dulcedĩe et hũilitate. vbũ. n. dulce
frãgit irã. ꝓuer. T Un̄ legiť de quodã re
ge babilonie. cui nomẽ ebalmaradach. qui
multũ malitioſus. tãdẽ ꝑ quẽdã ſapiẽtem

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

humiliter informatus fuit ad viam verita-
tis reductus. hic enim valde malicioſus fuit
nam patrem ſuum in trecentas partes fecit
diuidi. et has partes trecentis vulturibus
iuſſit dari. ne iterato reſurgeret. Inſuper in-
crepationes de ſua vita peruerſa a nullo au-
dire potuit. imo correctores ſuos male tra-
ctauit et occidit. Quo quidā phs nomie xer-
ſes egregiū portās ludū ſchachoꝝ: excogita-
uit vt per hunc ludū ipſuꝫ reduceret ad veri-
tatē vite. qui milites p̄dicti regis informās
de ludo in p̄ntia regis: frequēter in ſimul lu-
debāt. et placuit ludus regi. et ipſum ludū
addiſcere deſiderans cum predicto philoſo-
pho ludendo bellare texit. et phs ad eū ait.
hoc regē nō poſſe facere niſi formā addiſcē-
tis aſſumeret. Et uidit hoc rex eſſe couenī-
ens. Et tūc phs ꝓprietatē ſchacharij et mo-
res regis et regine. militū ac ceteroꝝ officia-
lium ſibi deſcripſit. Et tunc rex cōminitorio
precepto ipſum interrogauit quare hūc lu-
dum inueniſſet. et reſpōdit phs. O dñe mi
rex. tuam vitam glorioſam deſidero videre
quā tamen nō poſſum niſi iuſticia et bonis
morib⁹ ſis inſignit⁹ a pplo diligeris. opto
ergo fore te alteꝝ vt tibi pri⁹ dñeris qui nō
in iure hoc violentia dñaris alijs. Iuſtum
eſt enim qui alijs imparé vis. tibi ipſi imparé
poſſis. et memēto violēta imperia non diu
durare poſſe. et per hec v̄ba et ſimilia redu-
xit ad bonos mores et ad veritatē vite et di-
ſcipline. Sic etiaꝫ vita noſtra eſt quaſi lud⁹
ſchachaꝝ in quo frequēter ꝯtingit ꝙ qui lu-
crari credit ludū perdit. eo ꝙ partem fami-
lie ſibi ſpōte ſubtrahi ꝑmittit. et finaliter ab
aduerſario in angulo quodam mactatur.
¶ Sic moraliter ad ꝓpoſitum rex ille
eſt ſpūs hūanus qui habet regere omnia. re-
gia eſt caro noſtra. et familia regis ſunt ſen-
ſus noſtri. bona naturalia et fortuita. modo
oia illa paulatim auferunt ab hoie. q2 nunc
perdit oculum. nunc manū. nūc res. ſ. tpa-
les. nūc honores. et tandem ꝓpriā carnem
et cutē. licet ſpiritus nondū auferat. in fine
tamen mortis ducitur ad angulū anguſtie.
et ibi mactat. et vtinam nō in medio tabu-
le. i. iuuentutis. et tūc omnis via euadendi
ſibi precluditur quādo in infernū religatur
vt ſibi omnis poſſibilitas penitēdi et veni-
am conſequēdi denegatur. Et ſic homines
moraliter ludūt cū dyabolo noſtro aduerſa-
rio ad ſchachos in hoc mūdo. tanꝗ cum in-
experto. qui tamē expertiſſimus eſt in ludo
predicto. Sed quid facit peccator homo fa-
tuus ꝑmittit ſibi auferri totā familiā ſuam.
hoc eſt manum ad bene operandum. preſu-
mens ꝙ tadē dyabolū mactare poſſit in an-
gulo vite ſue. ſed potius ecōtra mactatur a
dyabolo quādo eum artat per mortē vt ſi-
bi nulla via penitēdi pateat. qua penā eter-
ne dānationis euadat. in ſacculum proijcit
et clauditur dum indifferēter rex nobilis et
ignobilis in ꝓfundo inferni ad vltimā ꝯfu-
ſioēꝫ ponit. et iux̄ demerita ꝑpetue punit et
ineuitabiliter ſeratur et claudit: Ibi enim nul-
lus ordo ſed ſempitern⁹ horror inhabitās.
Hec quilibet attendat tā nobilis ꝙ ignobi-
lis. et mores malos et iniquitates per ludū
ſchachorū corrigat et emēdat priuſꝙ ad ſac-
culum inferni claudatur 2c.

Feria quīta poſt Letare.

Ibat ihesus in ciuitatē q̄ vocat naym. et ibant cū eo diſcipli ei⁹ 2 t̄ba copioſa. lu. vij. ¶ Scdꝫ yſo. xij. li. etbi. Dicit ꝙ pā-
thera oim aialiū ē amic⁹. excepto dracone.
quē valde odit ꝓpter venenū. 2 draco ipm
fugit. De quo dic plini⁹ li. viij. c. xviij. ꝙ
maxima coloꝝ 2 maculaꝝ varietate deco-
ratur. qd̄ cū comederit 2 ſaturatus fuerit ſe
recōdit in ſpelūcaꝫ. 2 ꝑ tres dies fere cōti-
nue dormit. Poſt triduū vero a ſomno ſur-
gens emittit voceꝫ et ab ore eius exit odor
aromaticus ſuꝑ modū ſuauis ꝓpter cuius
ſuauitatē oia aialia ipm ſequūtur. Ad ꝓpo-
ſitū xps ſaluator noſter ꝯuenienter deſigna-
ri poteſt ꝑ pantherā. Ipſe enī oēm hominē
diligit. ſed draconē diabolū ꝓpter venenū
iniq̄tatis 2 peccati odit. etiā peccatorē qui
peccādo eum fugit. Iuxta illud ps. ꝑfecto
odio oderā illos. q2 inimici facti ſunt mihi
Hic enī varijs v̄tutib⁹ ꝓpter plenitudinē re-
dundantis gratie fuit depict⁹. q2 ſicut varij
colores corpus decorāt. ſic v̄tutes ſunt q̄ſi
picture ad aie ornamētū. Unde ambro. in
examerō. 2 alle. de pe. di. ij. §. romanos.
Iſta aia a deo pingitur. que habet v̄tutum
gratiam renitentem. Hic enim ab inſtanti
cōceptionis celeſti dulcedine ſaturatus pro
homine mori voluit. 2 per triduum in ſe-
pulchro quieſcere: 2 tertia die reſurgere: vt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

emiſſione ſuauiſſime vocis et paterne voca
tionis omnes poſt eum currerent. et paratū
regnū poſſiderent. Unde bernar. ſup cant.
Quis ñ poſt illū libenter atq3 alacriter cur-
rat q̄ et ab errore liberat et errata diſſimulat:
qui deinde merita viuēdi tradit. et p̄mia mo
nēdo ꝯquerit. Currem⁹ ergo poſt eū per de
uotōem ſic illa turba copioſa. et diſcipl'i. q̄n
ibs ibat in ciuitatem que dicebaſ naym vt
verba th̄eatis ꝑponūt. ¶ Querit̄ vtrū
ſi adā peccando mundū nō ꝯmouiſſet: an
dei fili⁹ per incarnatōez in ciuitatē naym. i.
mundū ꝯmotū veniſſz. Et vr̄ ꝙ nō. gal. iiij
Miſit de⁹ filiū ſuū vt eos qui ſub lege erāt
redimeret. Sz ſi nō fuiſſz pctm̄: nō fuiſſz re
dēptio facta ꝑ eū. qꝛ vbi nō eſt infirmitas:
ibi nō opꝫ ponere medicū. Sz ſi hō nō pec
caſſet: nō fuiſſz infirma⁹. ḡ nec medic⁹ ve-
niſſz. In oppoſitū eſt apo. ad ro. i. di. Xp̄s
eſt p̄deſtinat⁹ ab eterno: pctm̄ aūt eſt tp̄ale.
ḡ ſi hō ñ peccaſſz: de⁹ adhuc icarnat⁹ fuiſſet
Ad h̄ r̄ndendo ſunt due opiniōes doctoꝝ.
Una eſt ſancti tho. ſ. ꝙ ſi hō ñ peccaſſz: de⁹
icarna⁹ nō fuiſſet. Alia eſt doctoris ſubtil'
frāc. de maronis et alioꝝ. ꝙ ſi hō ñ peccaſſz
adhuc deus icarnat⁹ fuiſſz. qꝛ ꝑpter nimiū
amorē et caritatē quā hūit ad hūanū gen⁹:
voluit icarnari. ḡ de⁹ nō min⁹ dilexiſſz ho-
minē ſi in ſtatu innocentie ꝑmanſiſſet. imo
pluſq̄ poſt trāſgreſſiōez. ḡ etiā iſtū amorem
oſtēdiſſet in ꝑadiſo ꝑ ſuā incarnatōez. Hoc
idē ꝓbaſ ꝑ glo. bern̄. ſup illo v̄bo ione. ij.
Propter me facta eſt tēpeſtas. di. ſic. Dyabo
lus vidit hūanā naturam debere aſſumi a
deo. et ḡ excitauit hoīez ad peccādū: vt d̄s
carnē vicio īfectā nō aſſumeret. ¶ Nā
deo conueniebat oīa ꝑficere et nobilitare ꝑ
ſuā īcarnatōez nō obſtāte peccato. Per ſuā
eī̄ īcarnatōez figurā circularē ꝯſummauit
q̄ ſm̄ geometros ſola ꝑfecta. q̄ñ. ſ. finē coiū
xit pricipio in vnā ꝑſonā q̄ de⁹ fuit et hō.
Etiā nobilitauit et ꝑfecit hūanā ſpēm no-
biliſſimo īdiuiduo. et gen⁹ corporeū nobi-
liſſimo corpore. et genus ſpūale nobiliſſima
aīa. q̄ oīa facta nō fuiſſent xp̄o nō īcarnato
Itē oīa elemēta ꝑ xp̄m dedicata ſunt et ſan
ctificata tam in vniōe nature ad naturā. ꝙ̄
etiā ꝑ ſingularē ei⁹ opatōez. Nā nunc terra
ſanctificata eſt in ḡno frumēti in eukariſtia
vinū et aq̄ in p̄cioſo ſanguie. Aqua etiā in
baptiſmate in quo ſanctificauit oēm crea-
turā. Aer ī exaltatiōe filij dei ī cruce. Ignis
in datōe ſpūſſancti. Itē decuit vt ipſe diui-
nā ſapiāz et potētiā magis mūdo oñderet: q̄
modo reluceret in ordine ſtatuū diuerſoꝝ
et ineq̄liū. in q̄ magna decētia et decor vni
uerſi ꝓprobari dinoſcit̄. hec et multa alia ꝑ
ficiendo. et ſe et patrē et ſpm̄ſanctū mundo
manifeſtādo decuit dei filiū īcarnari et no-
biſcū ꝯuerſari. igr̄ ⁊c̄. Sz ad opiniōem ſan
cti tho. r̄ndendum. dicūt hi doctores ꝙ de
īcarnatōe dei loqui poſſum⁹ dupl'r. vel q̄n-
tū ad ſubam incarnatōis. vel q̄ntū ad finē
qui eſt redēptō. Un̄ ſi hō nō peccaſſz: deus
adhuc īcarnatus fuiſſet quo ad ſubam īcar
natōis. licet in ſe nō fuiſſz incarnatus vt re
dēptor ⁊ nec vt medic⁹ ⁊ ſ̄ vt caritatiu⁹ ami
cus amator et pater filioꝝ. Quantū nūc ad
cōtinuatōem euāgelij. heri hūim⁹ quō xp̄s
oſtendit ſuā deitatē in ceci illuīatōe. hodie
quomō oſtēdit hūanā pietatē ex cōpaſſiōe.
Et ſm̄ hoc tres ſunt ꝑtes p̄ſentis euāgelij.
In prima oſtenditur xp̄i pietas aſſiſtēs pro
pinquius. ibi. Ibat iheſus.
In ſecunda caritas affligens. amarius. ibi
Ecce defunctus.
In tertia poteſtas operans virtuoſius. ibi.
Adoleſcēs tibi dico ſurge. ¶

Quātum ad primā

partem Naym interpretatur cōmotio. et eſt
ſecundū bedā ciuitas galilee. ſita in. xx. mi
liario a thabor. in qua regiōe chriſtus ſepe
et frequenter circuibat aut docendo aut pre
dicando ⁊ aut miracula faciendo ⁊c̄. Mo-
raliter per iſtam ciuitatem naym. quod dici
tur cōmotio: deſignatur mundus plen⁹ cō
motionibus et turbationibus ad quem ſal
uator noſter carnem ſumendo et naſcendo
ibat. vt cōmotiones iſtas et turbatōes mū
di ſedaret et quietaret. Et ideo naſcente do
mino paſtores audiebant angelos collau-
dare dominū di. Gloria in excel'ſis deo: et
in terra pax hominib⁹. Eſt eī̄ pax et quies
vbiq3 neceſſaria. Et ergo vt in ciuitatibus
et cōmunitatibus pax habeatur: datur pre-
fectus: qui pro pace tuenda crimina puniat
et iuſta iuxta merita remuneret. Unde dicit̄
ff. de offi. p̄fecti vrbis. oīa. §. quies. Quies
quoq3 ꝑpl'arium et diſciplia ſpectaculoꝝ ad
p̄fecti vrbis curā ꝑtinere videt̄. Et ſane de-
bet etiā diſpoſitos milites ſtationarios hr̄e

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ad tuendum popularicm quietem. ad refe-
rendū ſibi quid vbiqȝ agat. Spectat etiam
ſpūalr ad regē ꝑ pace curā gerē. Vñ caſſio.
epl'a. xxij. Decet regalis apicis curaȝ genera
liter cuſtodire cōcordiā qm̄ ad laudē regnā
tis trahit ſi ab oib⁹ pax amet. Quid eni eſt
qḋ pricipē meli⁹ ꝓdicet ꝙ qet⁹ ppl's cōcors
ſenat⁹. et tota reſpu. moꝝ boneſtate veſtita.
hec ille. Propter h̄ fridericus rōanoꝝ ipator
ſcribēs oibus pricipib⁹. comitib⁹. ducib⁹.
marchionib⁹ dic. Nos tā diuias ꝙ hūanas
leges in ſuo vigore manere cupiētes. et ec-
cleſias ſeu eccl'iaꝝ ꝑſonas ſubleuare. et ab i
curſu et iuaſiōe quoꝝūlȝ defenſare itēdētes
quibuſcȝ ꝑſonis ius ſuū ꝯſeruare volum⁹
ꝛ pacē diu deſideratā toti terre ꝑ vniuerſas
regni ꝑtes hñdaȝ regia auctoritate idicim⁹
de vſu feu. de pace tenēda in prin. Xp̄s igr̄
qui nō ſoluȝ ꝑfect⁹ eſt vibis mūdi. imo rex
pacific⁹ veniēs in hūc mūdū vt cōmotiōes
et ꝑturbatōes ſedaret et inquietaret. docuit
pacē. dedit paceȝ. et reliquit pacē. xxiij. q. i.
in fi. B Nā añꝙ xp̄s ibat per natiuita
tē in naym. habebat inplex ꝯmotio. ſ. inter
carnē et ſpm̄. deū et hoiem. inter angeluȝ et
angeluȝ. Et iō qñ venit paceȝ docuit: vt cō
motiōeȝ carnis et ſpūs ſedaret. Pacē dedit
vt hoieȝ deo aduerſariū recōciliaret. Paceȝ
reliquit vt pacē angeloꝝ repararet. Dico pri-
mo ꝙ mag fuit cōmotio carnis et ſpūs. Nā
itellect⁹ eſt ſicē mater dirigēs. volūtas ſicē do
mīa iꝑans in aīa rōnali. ſm anſ hel. Ipa eſt
regīa in regno dei et aīe. Intellect⁹ ergo di
cebat volūtati ꝙ deo obediret. et ſibi ſicē do
mīo ſuo ſe hūiliaret. Sȝ voluntas reputās
ſe dñam nolebat ſe dño hūiliare. et ſe repu-
tans liberā nolebat obedire. et inde naſce-
bant oēs trāſgreſſiones vete. teſta. et iō in
tellect⁹ ſꝑ repugnat volūtati. et volūtas in
tellectui. Iō xp̄s ibat per vniōeȝ in aiaȝ ta
liter cōmotam ſe humiliando. ſerui formaȝ
accipiens: factus obediens deo patri. Ad
phil. ij. vt ſic faceret pacē. dās per hoc volū
tati exēplū hūilitatis. Aīa etiaȝ ſenſitiua q̄
hȝ vires ſicē bruta: et intellectiua q̄ hȝ vires
vt āgeli: ſꝑ repugnauerūt. q: in vete. teſta.
dū viuebat carnalr: totū regnū aīe dabat vi
rib⁹ ſenſitiuis iniuſte. vt ſiq̇s ſuos ꝯſtitue
ret pricipari. et pricipes a natura fuire. Na-
turalr eni itellectiua ſenſitiue dñari dȝ. ideo
iue nō erat pax. ſ̄ xp̄o veniēte ꝑ vniōem: in
aīa: fuerūt vires ſenſitiue redacte vt intelle
ctiue ad ſuū dñium. et fuit facta pax in ciui
tate illa. in q̄ añ cōmouebant. Eph. ij. Ipſe
eſt pax nr̄a qui fecit vtraqȝ vnū. C Sȝ
pacē ꝑturbāt qui carnaliter viuūt. De qui-
bus apo. Caro ꝯcupiſcit aduerſus ſpm̄. De
pace illa ad eph. Solicti ſuate vnitatē pa
cis. Sed di. quō hortamur ſeruare vnitatē
inter carneȝ et ſpm̄. cū xp̄s dic in euāgelio.
Nō veni pacē mittere ſ̄ gladiū. Spūs. n. ñ
dȝ ꝯſentire carni: ſ̄ reſiſtere. ſ̄ inqꝫtū celeſtia
cōcupiſcit nō dȝ ei reſiſtere. ſ̄ ei conſentire.
Spūs aūt reſiſtere dȝ carni q̄ ſꝑ ꝯtraria qrit
ſaluti. Vñ apo. Si ſm carnē vixeritis mor
iemini. Hoc pōt declarari ꝑ quandā
narratōem ouidij de leandro et hero. Erat
leander iuuenis pulcerrimus. qui ab vna
ꝑte helles pōtis in villa obidos morabat.
hero domicella pulcerrima in oppoſito ma
ris manebat littore in villa q̄ ſexta tūc dice
bat. Cū g̊ iſti duo ſummo amore ſe dilige-
rēt. Leāder de nocte ſurgebat. et depoſitis
veſtib⁹ mare ſine naui natādo pertrāſibat.
puella vō facē ardētē de turris pugnaclo ſi
bi pro directiōe mōſtrabat. et ſic occulte ad
amice ſue ſolatia veniebat. Cū q̄dā die tē-
peſtas et ventus horribilis viguiſſet mul-
tis dieb⁹: ita ꝙ nec nauis ꝑ illud mare tran
ſiret. Leander amore ſucceſus in fluctibus
ſe iniecit. ſ̄ per portū nō potēs attigere misti
ſummergio vitaȝ finiuit. Hero vero dilecti
amore lāguida: videre ſe delphinū mortuū
ſomniat. propter qḋ mane ſurgens ad por-
tuȝ ꝓperat. et corp⁹ fluctuātis amici in ma
re reſpicit. que ſuccenſa rabie ꝓtinus in ma
re ſaltat. et dilectū ſuū amplexādo fluctib⁹
obruit. et ſic pro ipſo et cū ipſo morit. Mo
raliter leander deſignat ſpiritū rōnaleȝ pul-
cerrimū ad imaginē et ſimilitudinē dei crea
tum. hero dña delicatā carnē qui duo con-
iuncti in vno homine ſummo amore ſe dili
gunt. ſed per oppoſitū habitāt per coꝝ con-
cupiſcentiaȝ. quia caro cōcupiſcit aduerſus
ſpiritū. Et iō alliciēdo cum facē delectatio
nis accēdit et ſpiritui oſtendit. Spiritus ve
ro amore inordiato excecat⁹ q̄ſi in tenebris
ſurgit. et iudiciū et conſiliū ratōis deponit
et viuēdo in vanis opib⁹ ꝑiclis mltis h̄ in
mūdo ſe expōit. In quib⁹ tādē miſabſtrob
ruit. et in penis eternis q̄ſi in fluctib⁹ hicin
de voluit donec caro ei⁹ amica dormiēte in

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

terra poſt iudiciū ei coniungit̄. et ambo ad
mortē eternā et penā itermiabilē deputant̄
Scd̄a ꝯmotio fuit inter deū et hoīez. qn̄
enī hō cibū ſcdm̄ ꝯ dei volūtatē rapuerat.
et ſe trāſgreſſorē fecit. tantā ꝯmotōez ꝓcura
uit: ꝙ de⁹ etiā tact⁹ dolore cordis intriſec⁹
di. Penitz me feciſſe hoīez. Quā ꝯmotōez
in quiqꝫ milib⁹ ānoꝝ nemo ſedare et pacifi
care potuit: donec vnigenit⁹ dei fili⁹ ꝓpter
hoīem carnē aſſumpſit. et moriēdo in cruce
deo patri hoīem recōciliauit. q̄re dicit apo.
Cū inimici eſſem⁹: recōciliati ſum⁹ deo per
mortē filij eius. Nā xp̄s ſufficiēs ꝓciū fuit
redēptōis nr̄e. i. pe. i. Nō corruptibilib⁹ au
ro vel argēto: ſ; ꝓcioſo ſanguie agni imacu
lati ihu xp̄i. D Legit̄ in geſtis ro. ꝙ ta
lis ꝯſuetudo erat ꝙ cū ibi formari deberet
pax inter aliquos magnos: inter quos erat
magna diſcordia: aſcēdebāt montē magnū
et altū. et ducebat̄ agn⁹ et occidebat̄. et in
ꝯſpectu eoꝝ ſanguis ei⁹ effundebat̄ in pa
cis reformatōe. In ſignū ꝙ quicunqꝫ illoꝝ
pacē diſſiparet: maxīa de eo vīdicta recipet̄
et ſanguis ei⁹ effunderet̄. Cariſſimi magni
dn̄i fuerūt de⁹ pater et hō. De deo dr̄ in ps.
Et magnitudis ei⁹ nō ē finis. De hoīe q̄
ad imaginē dei fact⁹ eſt. Oīa ſubieciſti ſub
pedib⁹ eius. Inter illos magnos erat mag̃
diſcordia intantū ꝙ quotquot moriebātur
ad infernū deſcēderūt. Poſtea facta eſt pax
magna inter deū et hoīez. In c⁹ pacis refor
matōe ducebat̄ agn⁹. ſ. xp̄s. ſup montē al
tū in monte caluarie vbi occidebat̄. et ſan
guis eius effundebat̄. In ſignū ꝙ quicūqꝫ
illoꝝ pacē diſſiparet: maxīa de eo vindicta
reciperetur et ſanguis ei⁹ effunderet̄. Et iō ſi
pacū cū deo per peccatū fregim⁹: grauis vin
dicta ſeq̄tur. E Tertia cōmotō erat in
ciuitate ſupernali inter āgelos: qn̄ michael
pugnauit ꝯ luciferum. De qua cōmotōe hr̄
apoca. xij. Factū eſt ꝓliū magnū in celo. mi
chael et angeli ei⁹ ꝓliabant̄ cū dracōe ꝛc̄.
Sz rōnabl'r pōt circa hoc q̄ri. an iſtud bel
lū āgeloꝝ fuerit reale. Et videt̄ ꝙ nō. q̄ an
geli nō hn̄t corp̄a. nec manus nec pedes. g̃
realr̄ ꝓliare non pn̄t. In oppoſitū. Ibi eſt
bellū reale qn̄ aliquis expellit̄ de loco ſuo.
ſ; angeli mali violenter de loco ſuo expulſi
ſunt ꝑ auctoritatē. Ad qd̄ rn̄dendū nota ꝙ
in potētijs aīe q̄druplex eſt bellū. Primum
eſt appetit⁹ ſenſitiui ꝯ volūtatē. vbigr̄a. ap

petit⁹ ſenſitiu⁹ vult fornicari. volūtas aūt
nō vult ꝯſentire et ſic de alijs. Scd̄m eſt in
tellect⁹ ꝯ volūtatē in eodē ſubiecto. ſicut in
tellect⁹ me⁹ iudicat nō mechari. volūtas vero
vult. Tertiū eſt ꝯ volūtatem et volūtatē in
diuerſis ſubiectis. ſicut ego volo vnū et tu
vis aliud. Quartū eſt inter itellectū et itelle
ctū i diuerſis ſubiectis. ſic itellect⁹ me⁹ itel
ligit vnā ꝓpōez eē verā. itellect⁹ aūt tu⁹ fal
ſaz. Ad ꝓpoſitū illa bella iter āgelos nō oīa
ſunt. primū nō. q̄ in āgelis nō eſt appetit⁹
ſenſitiu⁹. ſ; ſolū in ſubſtātijs corporeis. nec
ſcd̄z. q̄ āgel⁹ nō pugn̄t ꝯ ſe. ſ; tertiū hn̄ erat
bellū ibi. q̄ bōi āgeli volebāt beatitudinē
merito ꝓcedēte. mali vero nō merito ꝓcedēte
Quartū bellū etiā fuit ibi. q̄ itellect⁹ bo
noꝝ iudicabat velle beatitudinē merito ꝓ
cedēte. itellect⁹ vero maloꝝ merito nō ꝓcedē
te. Dico ḡ ad q̄ſtiōez. ꝙ bellū āgeloꝝ erat re
aliſſimū. q̄ bōi āgeli ꝯgregauerūt ſe ad ex
pellēdū malos de celo. Illi vero qui fortiſſi
mi erāt in naturalib⁹ reſiſtebāt fortiſſime. ſ;
iteꝝ bōi ꝯgregauerūt ſe et mali nō poterāt
reſiſtere. et ſic fuerūt expulſi. Imagiat̄. n. frā
ciſc⁹ maronis. ꝙ ſicut āgel⁹ mouet celū ita
vn⁹ āgel⁹ pōt mouere aliū. F Sz reſtat
dubiū quō lucifer q̄ eſt ꝑfectiſſim⁹ i natura
lib⁹: ꝑmiſerit ſe vinci ab alijs min⁹ ꝑfectis.
Dico ꝙ hoc fuit q̄ de⁹ n̄ influxit ad v̄tutez
et fortitudinē ſuā. bn̄ tn̄ ad fortitudiem bo
noꝝ. Vn̄ mgr̄. ij. di. v. q̄rēs vtꝝ p⁹ creatōez
ꝯuerſis aliq̄d collocatū ſit. ꝑ qd̄ ꝯuerteren
tur. i. diligerēt deū. Dicē ꝙ eis collata fuerit
gr̄a coop̄ās. ꝑ quā ꝯuerſi ſunt. q̄ gr̄a alijs
qui ceciderūt oppoſita nō fuit. Sz cur ma
lis nō erat collocata gr̄a ſicut bōis in ꝯuer
ſione. Dico ꝙ rectitudie naturali nō ꝯuerte
rūt volūtatē in deū ſicut boni. et iō nō coo
ꝑabat̄ gr̄a. Vn̄ dn̄s bonauē. in. ij. ſup ma
giſtrū di. v. dic̄. loq̄ns de ꝯuerſiōe bonoꝝ:
opꝫ ponere ꝙ ꝯuerſiōez illā inchoauerit vo
luntas libera. ſ; ꝯſūauit gr̄a. et iō fuit ibi gr̄a
ſubſeq̄ns. non ꝓcedēs vel ꝓueniēs: ſ; gr̄a
coop̄ās nō op̄ās ſm̄ magiſtrum. Vn̄ licz hec cō
motio angeloꝝ coop̄āte deo ſtati facta fue
rit: deſideriū tn̄ in ꝓbatoꝝ angeloꝝ quieta
tū nō fuit donec aſcēdēte xp̄o. extractis ele
ctis ab īferis. loca vacua lapſoꝝ: et ciuitas
illa hieruſalē ꝯmota incepit repari per eos
Tūc bene dicebat̄ ꝙ ihs in ciuitatē Naym
ibat et ibāt cū eo diſcipuli ei⁹ ſz oīs ele

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

eti. B In celo enim empyrreo ſunt .xij
manſiões ſubordiate q̃ figurant per .xij. fun
damēta q̃ vidit Jo. in apoca. xxi. et in qua
libet ſic dicūt aliq̃ aſcēdendo xp̄s p dié mā
ſit vſq3 ad penthecoſten. ita ꝙ prima die q̃
aſcēdit fuit in ordie ſanctoꝝ qui ſunt citra ā
gelos qui nō ꝓprijs meritis ſic angeli: ſ ſo/
lum virtute paſſionis xp̄i ſunt ſaluati. ſicut
paruuli fideliū qualitercunq3 renati. et iſto
die ꝓ repatōe iſtituit decimū ordinē. et ad/
didit eū angeloꝝ ordinib⁹: de dragma pdi
ta et de decia recuperata. Scd̄a die dr̄ fuiſſe
in ordine angelorū. et ibi dimiſiſſe ſanctos
quos ſecū adduxerat: qui meruerūt ad illu3
ordiem aſſumi et dediſſe ſuas manſiones:
Tertia in ordine archāgeloꝝ mō ſili. Quar
ta in ordie virtutū. Quita in ordie pricipa/
tuū. Sexta in ordie ptāu3. Septia in ordie
dn̄ationū. Octaua in ordie thronoꝝ. Nona
in ordie cherubī. Decima in ordine ſeraphī
In ſabbato an̄ pētecoſtē ad dexterā dei pa
tris. Et ſic adipleuit illā pabolā in ſingulis
ordinib⁹ predictis: diſtribuēs ꝓ repatione
ſuas māſiões. Iux̄ illud. Beati ſunt ſui illi
luc. xij. faciet illos diſcūbere 2c. D Et
tūc remanēt due māſiões. Vna in qua ma/
ter dn̄i nūc ſtat ſup choros angeloꝝ exalta/
ta. et in illa ſteuiſſet ſi matrē ſecū adduxiſſet.
ſ quia eā dimiſit: ideo ibi nō ſteut. xi. die.
Hic aūt pētecoſtes dr̄ aſcēdiſſe ſup celeſtē
hierarchiā ad dexterā dei patris. Iux̄ illud
ad heb. i. Sed3 ad dexterā maieſtatis in ex
celſis. De repatōe ẟ facta p xp̄m angeli gau
dēt et letant̄ qn̄ vidēt hoiem ſe diſponere ad
coꝝ ſocietatē p penitētiā. q̄re dr̄ lu. xv. Gau
diū eſt angelis dei 2c. Triſtant̄ aūt ꝯ pecca
tores hāc pacē ꝑturbātes et rōnem coꝝ im/
pedientes. yſa. xxxiij. Angeli pacis amare
flebūt. S3 q̄rit̄ vtrū ex dānatōe hoīs an/
gelus cuſtos ei⁹ aliqḋ detrimentū incurrat
Et videt̄ ꝙ ſic ex auctoritate p̄dicta lu. xv.

Secunda pars in

q̃ no. calamitas affligēs. q2 vnicū filiū h̄ vi
dua amare flebat. Tria eni in ea cauſabant
fletū et ḡuabāt dolorē. ſ. maternal' affectus.
vidualis defect⁹. et vnicus fructus. Mater
eni naturalr̄ plus dolet de morte filij q̄ꝫ pa/
ter. tū ꝓpter dānū. q2 maius dānū mater in
currit ꝙ pater. tū ꝓpter defectū. q2 plus indi
geat ſuſtentatōe filij ꝓpter ſexus ꝯditōem.

tum propter affectum. quia naturaliter ma
ter plus diligit cū ſit maioris pietatis. quia
etiā plus laborat portando. pariēdo. educē
do. et iō magis diligit. tū etiam q2 eſt certa
de filio quā certitudine3 pater nō h3. Scd̄a
cā doloris fuit defectus vidualis. Ipſe. n.
vidue ex legib⁹ dicunt̄ miſerabiles pſone. q2
facil'r ſeducūtur p fraudulentiā. ſepi⁹ affli/
gunt̄ p violētiā. Tertia cā doloris ē. q2 vni
c⁹ fruct⁹ vētris ſui erat ille adoleſcēſ. Si. n.
plēs hūiſſet: dolor ei⁹ mitigari potuiſſ3 per
alios. Moralr̄ hic oſtēdit̄ clemētia ſalua
toris huius vidue reuelās calamitatem ad
īuenēdum quāto amore eos diligat. qui ex
amore ſui in viduitate pmanēt. K Eſt
eni viduitas ſtat⁹ valde ꝯmēdabilis ſm ꝙ
natura oſtēdit et ſcriptura. Nam ſm ambro.
in examerō. legit̄ de turture aue que amiſſo
pare ſuo: alteri⁹ copulā non req̄rit. Solita/
ria eni incedit memor ſocietatis pdite. ſem/
per gemit. loca ſolitaria q̄rit. hoim ꝯſortia
valde fugit. Sic vidua in omnibus viuere
d3. vn̄ in auten. de nō eligēdo ſcd̄o nuben
tes. §. cū igit̄. optimū eſt atq3 laudabile di
gnū rōe vt mulieres ita honeſte ſe tracient.
q̄ten⁹ q̃ ſemel ad virū venerit: ſuēt inuiola
tum morētū thoꝝ. Has eni mulieres mira
mur pariter et laudam⁹. et nō ꝑcul a virgini
tate ponim⁹. Vn̄ quedā vidua noīe valeria
per hoc mlt̄ū ꝯmēdat̄. de q̃ narrat Hiero. ꝯ
iouinianū. Cū interrogata fuerit p⁹ obitu3
mariti q̄re nō aliū copl'aret. R̄ndit ſeſi poſſe
q2 vir ſu⁹ nō erat mortu⁹ cū eū in corde ſ̄ꝑ
viuētem haberet. L Vera igit̄ vidua
volēs deo placere et ex ſtatu ſuo mereri vi/
tā eternā: debet fugere malā ſocietatē. que/
rere loci honeſtatē. abijcere ornatus vanita
tem. Dico primo 2c. vn̄ p̄s. dic̄ vidue. lo
quēs in pſona deuote vidue. Ecce elōgaui
fugiēs. Auicule. n. terrā fugiētes ſunt tute
ꝙ laqueis nō capiunt̄. et pēne earū manent
ꝯpoſite et mūde. vbi morātes in terra capiū
tur et pēnis deſtruunt̄. Sic vidue lōge mo
rātes a terrenis et laſciuis hoibus laq̄is im
mūdaꝝ cogitationū et opationū vix capiū
tur. nec mētes eaꝝ quib⁹ alte volare debēt
ſicut aues pēnis maculant̄. Debēt ergo fu/
gere laſciuia et ꝯſortia laſciuoꝝ. vn̄ Hiero.
in epl'a. lxxxv. Quid facit vidua inter fami
lie multitudinē et inter miniſtroꝝ greges. Et
ſequit̄. Caueas quicquid de te fingi poteſt

non ambulet iuxta te calamiſtratus procu
rator. nō hyſtrio fractꝰ. nō cātoris dyaboli
venenata dulcedo. nō nitidus iuuenis. ni
hil artiū ſenicarum. nihil tibi in obſequijs
molle iungat. habeto tu ſex ſolatia. Et ſe-
quitur Semꝑ in manibꝰ tuis ſit dīna laus
et crebre oratōes. vt oīm cogitationū ſagit
te. quibꝰ adoleſcētia ꝑcuti ſolet. hmōi cli-
peo repellātur. ¶ M ¶ Hāc fugā nō habuit
qdā nympa dicta pſalmatis. De q̄ ouidius
fabl'oſe narrat ꝙ hermofroditꝰ fuit filꝰ mer
curij et veneris nutriꝰ in ſiluis indeis adri
adibꝰ ī antris. qui cū eſſ3 puer pulcherrimꝰ
patriā dereliquit et ignotas ſiluas. et fluia
delectatꝰ videre vſq3 ad qdā ſtagnū iuxta
ciuitatē tharſ ab india in litiā. cuius aqua
erat limpidiſſima. in quo nympha illa pſal
matis ſepiſſime balneabat: ꝑuenit. Volēs
igr̄ puer ſe balneare in ſtagno vidit eū occi
ſa nympha et in eius exarſit amore3. illūq3
rogādo alloquit̄ di. O puer inquit digniſſi
me credo eſſe thalamū meamꝰ eūde3. Ille
vero quid eſſet amor neſciēs amorem nym
phe penitus refutauit: ſed ipſa eum nudam
balneātē ſe aſpiciēs: ad ip̄m nudū ſalijt. et
cū amplexata et oſculata fuit deos rogans
ꝙ ꝑpetuo nō diſiūgerent̄. cuiꝰ dij ānuētes
fecerūt ꝙ duo pariter vnirētur in vna ꝑſo-
na. et ſic factꝰ ē hermofroditꝰ qui ē ex natu
ra et ſexu duplici cōſtitutus. Per illā nym-
pham que eſt dea aque: ītelligere poſſumꝰ
viduā delicata3: q̄ ſoli deo vacare deberet:
vacat delitijs cū laſciuis et leuibꝰ ꝑſonis.
q̄ fluūt et fluctuāt. in delitijs mūdi habi-
tat. Hec frequēter balnea viſitat. ſpectacula
hoim nō vitat. cōuiuijs ſe īmiſcet. et iō nō
euadet quin laq̄o male concupiē et delecta
tōis qn̄q3 capiatur. et carnali amore ad ali-
quē liget̄. hec eni ꝑpter lucꝝ licet nō fugiat
verūm amorē ſemꝑ recuſat. viduāq3 infa-
tuat ꝙ die noctuq3 orat ꝙ ab ipſa non rece-
dat. O fatua audias Iere. ix. In oī fratri
tuo nō habeas fiduciā. q2 oīs frater ſupplā
tans ſupplātabit te. q2 oīs amicus fraudu-
lenter īcedet. Hoc bn̄ cōſiderabat illa hono
rabilis vidua Marcia cathonis. de qua eti
am narrat hiero. q̄ cum a pluribꝰ peteret̄ q2
diues: licet turpis fuerat: oīs recuſauit di
cēs ſe non inuenire virū qui cā vellet ꝑpter
ſeipam: ſ ꝑpter ſua. Nouerat eni ꝙ illa ami
citia non poterat eſſe ꝑmanēs et vera. quia

ceſſante bono vtili: ceſſat etiam amicitia. ix
eth. ¶ Scdo vidua d3 querere honeſta loca
ſicut eccleſias. vbi ſemꝑ manere debeat. et
orare deuote. miſſas et ſermones audire et
hmōi. Vn̄ ps. poſtq̄ di. elōgaui fugiens.
ſubiūgit: et māſi in ſolitudīe. i. in tēplo vel
in eccleſia. Eccleſia eni eſt locꝰ aptus ꝑ ora
tione. q̄re dixit xp̄s. domus mea domꝰ ora
tōis vocabit̄. Luc. xix. Turtur nāq3 loca ſo
litaria querit et ibi gemit. Vn̄ hiero. Volu
mus ſcire quales debent eſſe vidue legamꝰ
euāgeliū luce. Erat inquit anna vidua ab
adoleſcētia vſq3 ad. lxxxiiij. ānos. et nō re-
cedebat de tēplo diebꝰ et noctibꝰ. ibi ieiu-
nijs | vigilijs et oratōibꝰ vacabat. Sic vi-
dua in magna abſtinētia cibi et potus vigi
lijs et oratiōibus ſe caſtigare d3. Vn̄ apo.
i. thi. ij. Ardentes dyaboli ſagitte ieiunioꝝ
et vigiliaꝝ frigore ſunt reſtringēde. S3 q̄d
dicā de viduis noſtris tꝑibus: q̄ non vigi
lijs et ieiunijs corpora ſua caſtigāt. imo po
tius crapulis et poculis ſuꝑfluis ḡuant vē
trē et caput. Dicūt ſe fore debiles et frigide
nat̄e. et iō ſubueniēdo nat̄e bn̄ comedūt et
bibunt. ſ3 nat̄a3 deſtruāt. q2 frigide amiſſe
calore nat̄ali velut ſtuba īueterata et deſic-
cata nō bn̄ digerūtur. et ideo repleto ſtoma
cho fumoſitates ad cerebrū aſcendūt. et ca
put et oīa mēbra ḡuāt. imo et mentē ad lu-
xuriā ꝓuocāt. q̄re apo. dicit. Nolite inebria
ri vīo ī quo ē luxuria. eph. v. et eccli. xxxvij
in multis eſcis erit infirmitas. Talis eni vi
dua non meret̄ ꝓmiū viduiaꝝ: imo mortua
eſt cora3 deo. i. thi. v. vidua in delitijs vi-
uēs mortua ē. alb. in ſum. de. iiij. cocquis
q. lviij. di. ꝙ nomen vidue multiplr̄ dicit̄.
Vidua ſolo corpore ſ ꝓſtituta mente. de q̄
apo. vbi. ſ. Vidua corpore ſ nupta mente
hec cōputat̄ inter coniunctas matrimonio.
q2 caſtitas magis cōſiſtit in mēte q̄ in cor-
pore. vidua mente et hec vidua vocatur ve
ra vidua ab ap'lo. vbi dicit. viduas honora
q̄ vere vidue ſunt. Quarto mō etiam d2 vi
dua corpore et mēte et auxilio terreno. ſicut
bone vidue. pauperes. de hac dic̄ ap'ls. Si
quis fidelis h3 viduas: ſubminiſtret illis vt
n̄ ḡuet̄ eccl'ia. vt his q̄ vere vidue ſunt ſuffi
ciat. Et ſic. iij. et. iiij. mō vidua dicta in ſta
tu viduitatis ponit votū et ꝓpoſitū ſic ma
nēdi ꝓpter deū et ꝓpter iura mr̄imonij deui
tāda Et illa eſt cui datur fructꝰ. ſicut fuerūt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

antiquitus vidue iudith. de q̄ iudith. viij.
dr. Et illa paupcula que miſit duo minuta
in gazophilaciũ. luc̄. xxi. Et vidua ſarepta/
na q̄ ſue et filioꝝ et helye ꝓſtitit famem. iij.
regũ. xvij. Et in nouo teſtamēto Elizabeth
filia regis vngarie. et anna mater dei geni/
tricis ꝛc̄. ¶ Tertio vidua debet abijce
re vanitatē ornatꝰ. Vñ heſter. xiiij. Heſter
vidua cũ depoſuiſſꝫ veſtes regias: fletibꝰ et
luctui apta idumēta ſuſcepit. et ꝓ vnguētis
varijs cinere et ſtercore caput impleuit ieiu
nijs. oīaqꝫ loca ī quibꝰ antea letari ꝯſueue
rat crinũ laceratōe ꝯpleuit. ſicetiā veraꝫ vi
duā optꝫ ornamēta veſtiũ primo cūcta abij
cere. et oīa q̄ oculos viroꝝ abijcere poſſunt
offendere. ſic̄ colores appētes facici et cor/
poris. et monilia capitis et manuũ. vñ eze/
chie. xx. Vnuſquiſqꝫ offenſiōes oclo͛ꝝ ſuoꝝ
abijciat et in ydolis. i. in ornamētis egipti
nolite polluj. Hiero. ī epl'a. cxviij. alloqns
vidue ait. Quid facit in facie xp̄iane pur/
puriſſimꝰ et ceruſa quoꝝ alterum ruborē ge
naꝝ labioꝝũqꝫ mētit̄. alterũ candorē oris et
colli. ignis iuuenũqꝫ fomenta libidinũ im
pudice mentis indicat. quid aliud pollice/
mur aliud oſtēdimꝰ. lingua ꝓſonat caſtita/
tem. et totũ corpus ꝓfert impudiciciā. Vix
eñ vidua coloribꝰ ornari pōt quin oculos
viroꝝ alliciat et offendat. Potiꝰ igit̄ dꝫ ap
petere faciei et totius corporis turpitudinē
vt euadat ꝙ̄ vt ſic q̄ſi retibe dyaboli multos
capiat. Sicut q̄dam domicella fecit valde
pulchra. de q̄ ouidiꝰ li. ij. narrat. Iſta erat
domicella dee palladis: que cum ſpaciare/
tur circa mare deus maris neptunꝰ adama
uit eā. et voluit eā rapere. Sꝫ ipſa implorauit
auxiliũ deoꝝ et ſtatī affuit dea pallas q̄ mu
tauit eā in cornicē et habitũ nigꝝ ſibi dedit
et ſic euaſit. Sic etiam v̓go vel vidua pul/
chra facie ornataqꝫ veſte. ambulās apparē
ter corā viris in ſeculo allicit aſpectu et icen
dit corda coꝝ. Iō ſapiēs docuit filiũ ſuũ di
cēs. Fili mi auerte faciē tuā a m̄liere cōpta.
et nō circūſpicias ſpeciē alienā. qꝛ ꝓpter ſpe
ciem mulieris multi pierũt. et ex hoc ꝯcupi
ſcētia q̄ſi ignis exardeſcit. eccle. ix. Mulierē
ſic allicientē deus neptunꝰ. i. dyabolus de
us huiꝰ ſeculi adamauit et rapere conat̄ eā
ad ꝑditōem eternā: niſi deũ inuocet et peni
tentiā agat. tūc deus talē in cornicē mutat
q̄n peracta pn̄ia faciem tegit et denigrat. et

nigrum et humilem et honeſtum habitum
induit. ſurſum volat per ꝯtemplatōem. vo
cem clamoroſam emittit per ſolicitā oratio
nem. tunc talis euadit dyabolum et eternā
damnationem. D

Lecti· pars in qua no

tatur ptās dei opās. et hoc ī ſuſcitatōe ado
leſcentis di. Adoleſcens tibi dico ſurge. q.
di. Tu non vales v̓tute naturali ſurgere de
morte. precipio ergo tibi in virtute deitatis
ſurge de morte ad vitā. Moral'r videmꝰ ꝙ
in omni re aliqd̓ eſt pr̄icipale qd̓ regit et or/
dinat. alia aūt obediūt ei. ſicut patet in api/
bus q̄ ſequūtur regē et obediūt ei. et in grui
bus que recto ordie ſequūtur vnaꝫ. Iō phs
iiij. phiſicoꝝ. c. de tpe. dicit. In quolꝫ gene/
re entiũ eſt aliqd̓ pr̄icipale qd̓ eſt metrum et
mēſura illiꝰ. vt vnitas in numero. inſtās in
tpe. Et. i. metha. In vnoquoqꝫ genere ent
dare aliqd̓ primũ qd̓ ſit metrũ et mēſura ali
oꝝ q̄ ſunt in illo genere. Sic etiā in tpali/
bus ipator romanoꝝ primꝰ eſt cui hn̄t oēs
obedire. Ipe eñ eſt dn̄s terre. vij. q. i. i api
bus. Roma eñ cōdita duos reges ſil' habe
re nō potuit. ff. de reꝝ diui. l. vi. In ſpūali/
bus papa primꝰ eſt etiā ordinariꝰ oīm eccle
ſiarũ et clericoꝝ. de fo. ꝯpe. c. lꝫ. Cum ergo
ſint duo quibꝰ tā ſpūaliter ꝙ̄ tpal'r oēs ho
mies ſunt ſubiecti. et quoꝝ impiũ hn̄t ob/
tēꝑare nec̄c̄e eſt etiā ꝙ reducāt̄ ad aliqd̓ vnū
qd eſt eis pr̄icipiũ. et ꝙ nō ſolũ habeāt tpa
lia regere et ſpūalia. imo tā viua ꝙ̄ mortua
et ꝙ oīa obediāt ſue iuriſdictōi. Illud pr̄ici
piũ et vnũ eſt deus altiſſimꝰ. in cuiꝰ ꝯditi/
one cuncta ſunt poſita. et nō eſt qui poſſit re
ſiſtere ſue volūtati. heſter. xiij. Hic eñ hꝫ po
teſtatē quā nemo hꝫ. ſcꝫ mortuos ſuſcitare
et aīas ſeꝑatas a corꝑe reunire ſolo v̓bo. vt
pꝫ ī illo adoleſcēte cui ipauit di. adoleſcēs
ſurge ꝛc̄. ¶ Debet ergo adoleſcēs im/
paritꝰ xp̄o a tribꝰ ſurgere. q̄ vt in plimum ei
nocent. ¶ Ab inſolentia ad moralitatem.
Ab inconuenientia ad caſtitatem.
Ab intemperantia ad ſobrietatem.
Dico ergo primo ꝛc̄. Sūt eñ iuuenes laſci
ui et tepidi ad v̓tutes. qꝛ vt inexꝑti neſcien
tes fructũ et vtilitatē: laborare in pr̄icipio ꝓ
acquiſitione coꝝ ꝑtimeſcūt. Iō parentes eos
informare debēt et inducere ad virtutes et
mores. ꝓuer. xiij. Qui odit filiũ ſuum par

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

virge. Vñ Plinius de ancipitre dicit ꝙ qñ
pulli eius ſunt apti ad volãdũ eos extra ni
dũ ꝓijcit et alis verberat. cauẽſq; in etate te
nera ne pigritẽt ꝛ ocio marceſcat ꝛ vt ad ꝓ
daꝫ adaptẽt. Sic ꝓuenit oĩno circa adole⸗
ſcẽtes ꝛ iuuenes ordiari. vt primo extra ꝓ
prias domos ad aliẽas ptes emittãtur. ad
honeſtos ꝛ ꝓitos viros. q̃ tales iuxta cõdi
tionẽ ſtatus ꝛ natẽ iſtruãt. Si diſpoſitꝰ ad
literas ponat ad ſtudiũ literaꝝ. Si nobilis
ad exercitia pugne vt in baliſtis. fuſtis ꝛ gla
dijs exercẽtẽ. Si ciuis vel burgẽſis. etiã
ſecũdũ conditiõeꝫ patris habilitetur. ¶ Q
Sic fecerunt ſenes gentiles pueris ſuis. ꝛ
hoc ĩ tribus ſcripturis libroꝝ ꝛ picturis ge⸗
ſtoꝝ ꝛ et figuris ſignoꝝ. Explorauerũt eñ
nobiles antiq̃ q̃ meliores erant phi ꝛ illis
pueros ſuos tam literis ꝙ moribꝰ imbuẽ⸗
dos dederũt. Vnde trayanꝰ plutarchũ. Ne
ro ſenecã. Alexãder ariſtotele magros hũc
rũt. Et ne a talibꝰ magiſtris aliquid diſſo⸗
lutõis vel lubrice leuitatis addiſcerẽt ſum⸗
me cauerũt. Sic ſalomõ de ſe dicit ſapien.
viij. Hanc amaui et exquiſiui a iuuentute
mea. Itẽ docuerũt pueros picturis geſtorũ.
Vñ ſicut narrat quidã expoſitor ſup iuuna
le li. i. Satyra nobiles romani ſic diſpoſue
rũt. actões ſuas ꝑ ſingulos dies ꝙ ſummo
mane oĩs ſil' adibãt arcꝰ triumphales. in
quibꝰ anteceſſores ſui pingebant cũ armis
et cautelis quibus deuicerãt hoſtes ſuos.
Sic iuuenes illis viſis accẽderẽtur ad vtu
tes ꝑ imaginẽ geſtoꝝ. Deinde tẽplũ apolli
nis petebant. que erãt domus ſapie. poſtea
iudices ad foru. ſenatores ad capitoliũ de⸗
ſcẽdebãt. iudices vt cãs tractarẽt. ſenatores
vt de cõi vtilitate reipubli. deliberarẽt. Et
ſic tẽpus ſuũ vſq; ad horã nonã expẽderũt.
Et ne iuuenes a bonis occupatõibꝰ ipedi⸗
rẽtur ꝑ totũ tẽpus añ nonã ordinatũ erat ꝙ
meretrices nullo cenſu ſua ꝓſtibula egrede
retur añ nonã. ne iuuenes a ſuis iformatõi
bus. et viri a ꝯſilijs reipubli. ꝑ declinatões
vel ꝑ delectatões libidinoſas aliq̃tenꝰ tur⸗
barẽtur. Itẽ docebãtur iuuenes ad bonos
mores figuris ſignoꝝ. Vñ narrat Macrob.
ꝓo ſaturnaliũ ꝙ apud romanos pueri no⸗
biliũ quadam vtebãtur veſte q̃ dr̃ ꝓtexta. et
inde pueri nobiles vocabant ꝓtextati. et ha
bebãt corã pectore ſuo bullã quãdaꝫ aureã
hñtem figurã cordis hũani. Bulla aũt fuit
ſemẽtum figure quaſi medietas ſpere ad ſi⸗
militudinẽ bullaꝝ q̃ fuit in aq̃. pretexta erat
de purpura q̃ ẽ rubei coloris. vt pudore ſue
nobilitatis a vicijs ſe ſubtraherẽt. et cordis
imaginẽ añ pectꝰ portabãt. vt in ſe iuicẽ in
tuẽtes: ita ſe fore homĩes cogitarẽt ſi corde
ꝓſtarẽt. hec macrob. Sic ẽ iuuẽtus moribꝰ
eſt informãda. eccẽs. xij. Memẽto creatoris
tui in diebꝰ iuuẽtutis tue. Sed heu multi
dicere poſſunt illud pꝰs. Pauper ſum ego et
in labo. a iu. me. qꝛ cũ in iuuentute quis a
parẽtibꝰ negligit̃. tandẽ icorrigibilis effici
tur. et nũꝗ niſi gladio vel patibulo emẽdat̃.
Hi ſunt ſiles pullis aſini: qui primo genera
tur melior et fortior. qui ꝙto ſeniores: tãto
turpiores. Vñ. v. de aialibꝰ. Fetꝰ aſini qui
primo generat̃ melior et fortior et poſterior
debilior et peior generatur. ſic etiam ꝛc. ¶
R ¶ Scđo reſurgere debent a luxuria et ab
incõtinẽtia ad caſtitatẽ. Nã ꝺm phm. i. eth.
Etas adoleſcẽtie ſiue iuuẽtus iclinat ad li
bidinẽ. et iõ dicit ꝙ ſunt cõtinentes. qꝛ vi⸗
gor corpis. abũdantia caloris. et vehemen
tia cõcupiſcibilitatis h̃ viciũ generat. ꝙuis
coꝝ ꝯcupiſc cito ſatient̃. Vñ cõtra hoc viciũ
optꝫ eos mltũ laborare ꝑ abſtinẽtiã et ſub⸗
tractiõeꝫ. et tũc ꝓuenit ad magnũ meritũ. qꝛ
caſtitas in iuuẽtute reputatur quodãmõ im
poſſibilis. Sꝫ quid dicemꝰ de quibuſdã ſe
nibus qui in hoc vicio iueniũtur corruptio
res iuuenibꝰ. certe ꝙ de illis vꝫificatur dictũ
phi. i. ethi. ꝙ ñ differt iuuenis etate et mo⸗
ribus. Yſa. lxv. Puer centũ annoꝝ morietur.
Si eñ viciũ carnis in iuuenibꝰ eſt caſtigã⸗
dũ. mltoplꝰ in ſenibꝰ eſt ꝯdẽnandũ. qꝛ ꝺm
Iſido. Nequaꝗ in ſenectute caſti ſunt q̃ in
iuuẽtute luxurioſe vixerũt. qꝛ tũc eligũt fui
re caſtitati. qñ eos libido ſeruos hr̃e ꝯtẽnit
Et amo. ad valẽ. Erubeſcat ſenectꝰ que ſe
emẽdare nõ põt. Nõ eñ canicies ꝯmẽdata
eſt annoꝝ ꝫ moꝝ. Sũt eñ quidam ſenes in
malo habituati in voluptatibꝰ. ꝙ dolẽt vt
videt̃. ꝙ nõ ſunt vt ſolẽt ad voluptatẽ potẽ
tes. delectant̃ audire et fabulari de turpibꝰ
delectant̃ imagiari de vilibꝰ. et ſic nõ veſcẽ
tes carnibꝰ delectant̃ in brodio. ſic illi qui
priuant̃ opatõe fruunt̃ imagiatiõe. Sꝫ qrit̃
in quo illud viciũ ꝑiculoſius ſit. in iuuene
vel in ſene. Dico. in ſene. cuiꝰ rõ eſt. qꝛ icura
bilius et grauius. ¶ S ¶ Querit eñ phs in
de problematibꝰ pte. i. ca. xxviij. ꝓpter qđ

in hyeme pautiores ſunt egritudines ꝙ̄ in
eſtate. mortifere vero magis in hyeme. Et
rn̄det ꝙ in eſtate pua quidem occaſiōe fiūt
egritudīes. in hyeme vero nō. qꝛ pue occa-
ſiōes citius digerūt̄ in hyeme. Vn̄ illa q̄ fi-
unt a maiori occaſiōe merito peiora ſunt et
magis deſtructa. hm̄ōi aūt ſunt q̄ in hyeme
eueniūt. Et ypoc. in affor. ſuis. Senes iu-
uenibus frequēter min⁹ egrotant. Cūq; in
eis crebri⁹ egritudīes fiāt multotiēs com-
moriūt̄. Moral̄r ſicut ſanitas coporalis eſt
ꝗ̄litas humoꝝ: ita ſanitas ſpūalis eſt tēpan-
tia paſſionū. et diſtēpantia earū infirmitas
ſpūalis. Eſtas eſt iuuētus. hyems ſeneci⁹.
Verū eſt igitur ꝙ plures et frequētiores ac-
cidunt ſpūales infirmitates in iuuene ꝙ̄ in
ſene. qꝛ multoplures ſunt occaſiōes tam ex
cōplexiōe calida ꝙ̄ ex iuuenili inexpientia.
Sꝫ certe iſte infirmitates nō ſunt ita piculo-
ſe et ḡues. Grauius eīm peccat qui miori oc-
caſiōe ꝙ̄ qui maiori. et plurimū peccāt ſicut
iuuenes. et iō ſunt multo curabiliores in iu-
uenibus ꝙ̄ ſunt in ſenib⁹. qꝛ ſi accidūt ſeni-
bus vix curātur. Exemplū ð ſalomōe. iij.
regū. xi. vbi dr̄. Cū eſſet ſenex dānatum eſt
cor eius p mulieres. cā eſt. qꝛ tales infirmi-
tates pcedūt ex magna malitia eīn̄ natura.
Tales etiā fuerunt iſti ſenes. de q̄b⁹ daniel
xiij. dr̄. ꝙ egreſſa eſt iniquitas de ſenib⁹ iu-
dicibus qui videbātur regere pplm̄. Et iō
eſt notāduꝫ ꝙ hītus bn̄ viuēdi acquirēdus
eſt in iuuētute ſi hō velit ſancte viuere in ſe-
nectute. nec aliquis de etate nimis cōfidat.
qꝛ quidā qui in iuuētute euaſerūt: in ſene-
ctute turpiter cecíderūt. ſicut ille qui. xl. an-
nis v̄go vixerat. et i. xl. āno corrupt⁹ obijt
iſto āno. Et iō ſignāter orat p̄s. Ne pijcias
me in tpe ſenectutis. ¶ Tertio ſurgere
debēt ad ſobrietatem. Thi. ij. Iuuenes ſit̄
hortare vt ſobꝛij ſint. Nihil eīm magis cōue-
nit iuuenib⁹ ſobrietate. Per hanc eīm luxu-
ria domat̄ et ſapia acquirit̄. Et iō merito ſo-
brietas cōpat̄ amatiſto. de quo dr̄ in lapi-
dario ca. xvi. Hic facilis eſt ſculpi. ꝯtrꝰ ebri-
tati. et carus habet̄ qui rarior eſt. Et dr̄ etiā
ꝙ p̄ſeruat equū geſtātis a ceſpitatōe et infir-
mitate. Iſto mō moral̄r ſobrietas ē facilis
ſculpi. qꝛ ſobrij facilime docēt̄. Sūt eīm do-
ciles vt exēplū habem⁹ dañ. i. ꝙ daniel et
ocij ſui pueri qui nolebāt comedere de ci-
bis regis Nabuchodonoſor. nec bibere de
vino eius. ſ3 comederūt legumia et biberūt
aquam. honeſtiores fuerunt ceteris pueris
chaldeoꝝ. ibi poſt decem dies inuenti ſunt
vultus eoꝝ meliores et corpulentiores pre
omnib⁹ pueris qui veſcebāt̄ de cibo regio.
et pueris illis dedit dn̄s ſciam et diſciplinā
in omni ſapia et libro. Et augu. ix. ꝯfeſ. ca.
viij. narrat de q̄dam bona matrona q̄ curā
quarūdā filiaꝝ nobiliuꝫ habebat. eratq; in
eis cohercēdis cū corp⁹ eſſet facta ſeuerita-
te vehemens atq; in docēdis ſobria ſapia.
Nā eas preter illas horas quib⁹ ad menſaꝫ
pentū moderatiſſime alebātur. ſi exardeſce-
rēt ſiti neq; aquā bibere ſinebat. p̄cauēs cō-
cauēs ꝯſuetudinē malā. et addēs verbū ſa-
nū. mō aquā bibitis. qꝛ in poteſtate vinū n̄
habetis. cū ad maritos veneritis facte dn̄e
apothecaꝝ et cellarioꝝ. aq̄ ſordebit. ſ3 mos
potādi pmanebit. Dr̄ etiā ꝙ p̄ſeruat equuꝫ
geſtātis ceſpitatōe. Aīa adoleſcētis eſt ſicut
eques. caro ſicut equus. Iſa. xxxi. Equi eo-
rū caro. Aīa iuſtū equū dꝫ regere et refre-
nare et interdum vrgere calcarib⁹. Si vero
eques. i. aīa illā gēmā ſobrietatis portaue-
rit. caro que eſt equus nō pdet ſenſum. nec
ceſpitabit in via morum. nec cadet p pctm̄.
imo etiā corporalē infirmitatē euadet. Vn̄
Sene. x. declamationū dic̄ ꝙ iō ſubito mo-
rimur. qꝛ de mortuis viuimus. quicquid
auiū volitat. quicquid piſciū natat. quic-
quid feraꝝ diſcurrit n̄ris ſepelit̄ vētribus.
Quere nūc cur ſubito moriamur: qꝛ mortu-
is viuim⁹. De illo dicit etiā Inno. de vili
cōdi. huma. Initiū iquit vite hominis aq̄ et
panis. Guloſis aūt nō ſufficiūt fructus ar-
boris ſeu arboꝝ. nō ḡna legumīnū. nō radi-
ces hebaꝝ. nō piſces maris. nō beſtie terre.
nō aues celi. Sꝫ querūtur. pigmēta parātur
aromata. capiūtur obeſa. q̄ ſtudioſe coquūt̄
et laute parant̄ officio miſtroꝝ. alius ꝯtudit
et colat. ali⁹ ꝯfundit et ꝯficit. ſubam ꝯuer-
tit in accidēs. naturā mutat in artē. vt ſatu-
ritas tranſeat in eſuriē. reuocet appetitū. ad
irritādū gulā n̄ ad ſuſtētandū naturā. nō ad
neceſſitatē ſupplēdā ſ3 ad cupiditatē explēdā.

¶ Feria ſexta poſt letare.

ERat quidam
lāguēs lazar⁹ de bethania. Io.
xi. ¶ T ¶ Phs. ij. de genera.
dicit ꝙ motus ſolis in obliquo

circulo eſt cauſa generationis et corruptionis. Cuius rō eſt. q2 ſi directe ſemꝑ luceret ſuper emiſpiū nr̄m ſuo feruore terram tantū deſiccaret ꝙ ſterilis efficeret̄. Quare ad viuentiū cōſeruatōeȝ neceſſariū eſt vt qn̄qȝ ſol oblique ſplēdeat. Sic ſpūalr̄ ſi deus qui eſt ſol iuſtitie. ſemꝑ lumē ꝓſperitatis obmitteret multis eſſet cā ſterilitatis et infructuoſitatis ꝙ opa virtutū nō facerēt. Aduerſitas eīm iuſtoꝝ nō eſt ſignū reprobatōis. ſ3 exercitiū virtutis. vij. q. i. aduerſitas. Deus ergo qn̄qȝ bonos et iuſtos oblique ꝑ ſubtractionem ꝓſperitatis reſpicit. et in tenebris aduerſitatis ſtare ꝑmittit. vt ſi mortalia nō habeant: venialia tn̄ h̄ abluant. vel ſi tepidi ſunt excitent̄ et ad deū ire cōpellantur. Grego. Mala q̄ nos hic premūt ad deū ire cōpellūt vel vt laus dei augeat̄. et potentia virtutis ei9 ab hoib9 cognoſcat̄. Sic etiā xp̄s amicū ſuū īfirmitate mori voluit. vt eū miraculoſe ſuſcitando a morte potētiā et glīam patris manifeſtaret. Quare dicit infirmitas. hec nō eſt ad mortē. ſ3 vt manifeſtentur opa dei in illo. ſ. lazaro qui erat lāguens de bethania. ¶X ¶Querit̄ an mors et infirmitas et hmōi penalitates et aduerſitates ſint nobis a natura inde a pctō primoꝝ parentum in penā inflicta: Et videt̄ ꝙ a natura inata. Quia ſcḋm phm de generatōe et corruptiōe. Oīne cōpoſitū ex ꝯrijs naturaliter diſſoluitur et debilitat̄. Patet hoc in oīb9 aīalibus et beſtijs q̄ naturaliter moriuntur. q̄ tamē nō peccauerūt. Rn̄det be. augu. iij. de ciui. dei di. Deus de lege nature nullaȝ mortē fecit hoi. ſ3 merito inflicta eſt peccatis. qn̄ petm̄ vīdicās de9 dixit hoi. in quo tūc radicaliter oēs eram9. Terra es in terrā ibis. Erat eīm creatura hūana creata cum dono originalis iuſtitie. ꝑ quā aīa h3 perfectū dn̄iū ſuꝑ corpus. viuificare et regere ſine leſiōe vel quacūqȝ infirmitate. et iō h3 potētiā nō moriendi. Iſtud aūt dominiū fuiſſet traductū in ꝓlem. q2 fuit ſibi datū ꝓ ſe et ſuis heredib9. q̄diu eſſent deo ſubiecti. Qn̄ ergo peccauit ꝑdidit merito illud bonū. et iō deſerēte voluntate voluntarie deū creatorē ſuū aīa incurrit neccītatē deſerēdi corp9 ſuum. Vn̄ magr̄ in. ij. ſen. di. xix. allegās augu. dicit. Creatus eſt hō immortalis qḋ erat ei de ligno vite nō de cōditiōe nature: mortalis aūt erat cōditiōe corꝑis aīalis. immortalis beneficio conditoris. Et augu. hoc exprimit exemplo. di. ꝙ ſic preſeruatū fuit filijs iſrl̄ ꝙ in. xl. ānis veſtimēta eoꝝ nō veteraſcēt. ita preſeruatū fuit ade vt nō moreret̄ ſi comederet de ligno vite. Nō ꝙ illud lignum ꝓpria virtute poſſit corpus hois facere incorruptibile. cū hoc ſit ſolius potētie diuine. ſ3 q2 vtute ſibi data habebat ad hoc diſponere. Et diuina vtus ligno illo tanq̄ ſacro aſſiſteret ꝙ imortalitatē ꝑficeret. Hoc etiā p3 in multis exēplis. Nā multa ſunt aromata. vt mirra. balſamus. que corpus hois diu a putrefactiōe cōſeruāt. Quo vo diuine vtutis rōne aſſiſtētis diceretur corporib9 illis imortalitatē prebere. Sic̄ habet in ſacramētis que dicūtur cōferre grām ꝙuis ipām grām nō creāt ſ3 diuina vir9 ipis aſſiſtēs. ¶Y ¶Ad argumētū in pricipio dicendū ꝙ l3 hō cōpoſitus ſit ex ꝯrijs. tn̄ ꝑ donū ſupadditū nature fuiſſet conſeruat9 a morte. Vn̄ verū eſt ꝙ oīne cōpoſitū ex ꝯrijs corrūpit̄ naturaliter. pōt tn̄ aliqḋ ꝓpter donū ſupadditū eſſe icorruptibile. ſicut patebit poſt reſurrectionem. Nec ē ſilitudo de beſtijs q̄ illud donū nūq̄ habuerūt. vt aīe eoꝝ nunq̄ eſſent deo obediētes. Iō in eis mors nō eſt pena ſ3 in natura. In homīe aūt l3 natura in ſe cōſiderata ſit mortalis. habuit tn̄ donum quo morte carere potuit. et iō in nobis eſt pena qḋ in aīalib9 ē natura. ¶Quātū ad ꝓſecutiōeȝ euangelij heri ſaluator oſtēdit penitēti pone ſubuētiōi ſuſtentatōe adoleſcentis. hodie proponit ꝯuitatē māſuetudīs inſtitutiōeȝ icrē.is. Et in hoc tria notātur ſpecialiter in euāgelio. Primo calamitas periculi affligentis. ibi. Erat quidam languens Lazarus. Secundo felicitas remedij exigentis. ibi. Lazarus amicus noſter dormit. Tertio claritas miracli extollētis. ibi. Ihs ergo vt vidit.

Quantum ad pri

mā ꝑtē ſicut ibi imediate ꝑmittit. Cū ſemel iudei audiſſent xp̄m dicere. Ego et pr̄ vnū ſum9. voluerūt eū lapidare. et volentes eū capere exiuit de manib9 eoꝝ et abijt trans iordanē. vbi ſtabat Iohēs ad baptizāduȝ. et ibi morabat̄ dn̄s cū diſciplis ſuis. Loc9 aūt ille diſtabat a bethania ꝑ vnā dietam. Bethania vo diſtabat a hierl̄m ꝑ duo miliaria. ſ. xv. ſtadia. et ſtadium eſt pars. viij.

miliaris. Dum ergo ibi dominus eſſet. Lazarus frater marthe et magdalene ad mortē īfirmat᷑. et illi tres ſingłariter amabant᷑ a xpo. Sorores ergo lazari de amore dñi plene cōfidētes: nūciū ei miſerūt dicētes. Ecce quē amas infirmat᷑. q̄ſi dicerent ad ſubueniēdū nō ſolū mouere te dʒ nr̄a cōpaſſio: ſʒ etiā ipſiꝰ amici tui lāguentis ſumma dilectio. Dñs aūt nūcio rñdit. Infirmitas hec nō eſt ad mortē. Et credendū eſt ꝙ ſorores ex iſta rñſiōe neſciētes intentōeʒ dñi ſui ſunt plurimum admirate. q꞉ eodē die qua ab eis receſſit nūcius: lazarus obijt. lʒ aūt xp̄s ſingłariter diligeret eas: tn̄ audita lazari infirmitate expectauit duobꝰ diebus. et die q̄rta ad ſepulchrū eius verſus bethaniā iuit. Expectauit aūt ꝓpter tria. ꝓpter honorē dei vt miraculū fienti magis pateſceret. ꝓpter vtilitatē lazari. vt ꝓbata cōditiōe vite alterius reuocatꝰ ad vitā. magis ꝓficeret in contēptu mūdi in deſiderio celeſtis p̄mij timore futuri iudicij et amore xp̄i. ꝓpter ſalutē ppli: vt viſo miraculo īfideles crederent. et credētes firmarētur. ❡ Z ❡ Moraliter per iſtū lazarꝫ lāguentē et amicū cuiꝰ īfirmitas nō fuit ad mortē. pōt notari quilibʒ hō aduerſitate vel infirmitate flagellatꝰ. Hic enī̄ eſt amicꝰ dei ſpecialis cui de mēſa ſua hāc ſcutellā miſit. Nā ſicut pater carnalis filiuʒ quē magis diligit plus corrigit. vt hn̄ diſciplinatꝰ hereditatē iuſte poſſideat. Iux̄ illō in can̄. xxiij. q. v. nō putes. Filiꝰ nō diligit᷑ qui nō diſcipliat᷑. Sic deꝰ celeſtis pater hic aduerſitatibus filios ſuos corrigit et caſtigat vt exercitent᷑ in virtutibꝰ et tandem habeant hereditatē eternā. Vn̄ augu. ad vincen̄. donatiſtam. et alleg. v. q. v. nō oīs. Quis nos ampliꝰ pōt amare ꝙ deus. et tn̄ nos n̄ ſolū docere ſuauiter. verū etiā ſalubriter terrere n̄ ceſſat ſomētis leuibꝰ quibꝰ deꝰ ꝯſolatur. ſepe etiā mordaciſſimū medicamētū tribulatōis adhibet. Exercet fame patriarchas. ſ. iacob et filios eius. qui fame coacti iuerūt in egiptū. etiā pios et religioſos populū cōtumacē grauioribꝰ agitat. Nō aufert aplo ſtimulū carnis. Tertio rogatꝰ vt in infirmitate ꝑficiat et regnū eternū poſſideat. In ſignū huiꝰ poſuit deꝰ an̄ paradiſum flāmeū gladiū: vt ſignificaret tribulationes et aduerſitates huiꝰ mundi. ſine quibꝰ nemo pōt intrare regnū celoꝝ. teſtante aplo. Per

multas tribulatiōes oportet nos intrare regnū celoꝝ. Nā ꝑ tribulatiōes aduerſitatum

Culpa et pena dimittitur.

Gratia dei tribuitur.

Gloria celeſtis acquiritur.

Ad quoꝝ ſingula ꝓmerenda nō ſufficit oīs tribulatio vite p̄ntis. Vn̄ bern̄. ad ꝓpoſituʒ ſic inquit. Nō ſunt cōdigne paſſiōes huius tpis ad p̄teritā culpaʒ. q dimittit᷑ ad p̄ntem cōſolatōis gr̄iā. q īmittit᷑ ad eternā penā. q remittit᷑ et ad futuraʒ gloriā que ꝓmittitur. ❡ Primo enī̄ ꝓbat᷑ ꝙ oēs tribulatōes huiꝰ vite per ſe ſufficiētes nō ſunt ad dimiſſiōeʒ culpe et pene. Culpa enī̄ eſt letale vulnꝰ aīe cuius leſio infinita eſt magis q̄ leſio corporalis. inq̄tuʒ ſpūs dignior eſt corpe. ſ; ꝓpter vulnꝰ corpale curādū neċ͠ē frequēter inciſiones et aduſtiōes ſuſtinere. Iux̄ illud dictū poeticū. Vt corpꝰ redimas ferrū patieris et ignē. Quid ergo oportreat ꝓpter aīe vulnera tolerare. Quāte vō difficultatis ſit cura eiꝰ: oſtēdit dñs. nume. xiiij. vbi puniuit filios iſrł̄. xl. ānis iux̄ numeꝝ. xl. dieꝝ. quibus exploraueriūt terrā ꝓmiſſiōis. et hoc ꝓpter peccata coꝝ. Hō enī̄ merebat᷑ penā eternaʒ. nec īmerito. cū q̄libet peccm̄ maxīe mortale exhonoret deū. Quid ergo erit oīs pena tpalis ad illā: et lʒ in cōtritiōe cōmutetur pena eterna in tpale penā. nō tn̄ poſſʒ hō ſoluere ſi puniretur ſm demeritū culpe. q꞉ punit᷑ citra demeritū culpe ex pietate diuie miſericordie. Itē remittit᷑ ex ea multū ex vi clauiū miſterio ſacerdotū. ſm illud Io. xx. quoꝝ remiſeritis ꝛc̄. ij. Et. ij. corinth. Cui aūt aliqd donaſtis et ego. Nā et ego qd̄ donaui ſi quid donaui ꝓpter vos in ꝑſona xp̄i. vt nō circūueniamur. vbi dīc glo. Idē eſt ac ſi xp̄s donaret. Itē remittit᷑ multū de pena ex vi paſſionis xp̄i. q ſeipm puniuit ꝑ nobis ex adiutorio eccłie q̄ ꝑ peccōribꝰ orat. Vn̄. ij. corinth. v. Si xp̄s ꝑ oibꝰ mortuꝰ eſt. ḡ et nos oēs mortui ſumꝰ. Cū ergo tribłatiōes p̄ntes n̄ ſunt ſufficientes ad remiſſiōeʒ pene eterne. rōne īproportiōabilitatis finiti ad infinitū: ꝓinde ſancti viri optabāt pati penas tempales etiā acerbiſſimas vt euaderent eternas. Vn̄ abacuc. iij. Ingrediat᷑ putredo ī oſſibꝰ meis. et ſubter me ſcateat: vt requieſcā ī die tribłatōis. Similr̄ et iob. vi. Hec mihi cōſolatio ſit. vt affligēs me dolore non parcat. nec cōtradicā ī mōnibus ſancti. Et rōnem huiꝰ

et loquebatur ex instinctu spiritusſancti illu
minatus. eo q passiões hui⁹ tpis trāſitorie
ſunt. et qſi in modico affligētes. Oīs aūt
tribulatões aut ſunt leues et portari poſſunt.
aut ſunt gues et cito aīam deijciūt. Et ideo
ſi pene tpales ſunt timende: mltomagis ti⁹
mende ſunt ille q durabiliores ſunt et ſine fi
ne. imo ſine ꝓportõe magis affligētes. Vñ
yſaie. liiij. ſcribit. Ad punctū in modico de
reliqui te. et in magnis miſatõib⁹ cõgrega
bo te. et in momēto indignatõis mee abſcõ
di faciē meam paulíſp a te. et in miſicordia
ſempiterna miſer⁹ ſum tui. C A ¶ Hoc q⁹
dez pſiderās mauriti⁹ ipator: petiuit a deo
vt ipm puniret h. qd et factū eſt. ſicut pdi
cū ē. s. xiiij. alpha. I. et i fi. ¶ Scdo pbat
q nō ſunt ſufficiētes tpales tribulatões ad
gtiā pſolatõis eterne. q oēs paſſiões traſcē
dit. vñ ipas amaritudies in dulcedinē vir⁹
tutū vertit. ſicut p3 de quibuſdā martirib⁹.
de quibus dr deutro. xxxiij. imolabāt victi⁹
mas iuſtitie. qui inundatõem maris qſi lac
ſuggent. qd dulce eſt et nutrimentū pueroꝝ.
Sic tribulatio et pſecutio pabulū eſt electoꝝ
et hoc facit viuificatio paraclíti et pñtia ihu
xpi. Sicut pat3 de theodoro martire. qui q
diu tormētatus eſt ſupplicijs: ſemꝑ gaude
bat. Et cū ab eo peteret̄ virū ſenſum ex inte
gro habuit et qles dolores. Rñdit q paruū
de dolorib⁹ ſenſiſſet. ꝗ a quodā iuuene ſu⁹
dore abſterſo et aqua frigida pfuſus: ita de
lectatū fuiſſe. vt nūc melior tac⁹ ſit. qn de
pom de eculeo iuſſus fuerit. Vn bernar. ſic
inquit. Multi vidēt noſtras puniciões qui
nō vident noſtras cõſolationes. q2 ille ſanctos
ſuos vngit iteri⁹ in corde: qui dicit cū ipſo
ſum in tribulatõe. Et taliter in ſua tribula⁹
tiõe dauid a deo fuit cõfortatus. qui dixit.
ſm multitudine doloꝝ meoꝝ in corde meo
cõſolatiões tue letificauerūt animā meā. q2
ſpūs eius ē ſup mel dulcis. eccl. xxiiij. imo
ſup mel et fauū. Adeo dulcis eſt vt quidā dulce⁹
dini ei⁹ pualere nō valeat amariſſima mor
tis amaritudo. Quia ergo nō temperet illa
dulcedo q morte quide facit dulciſſimam:
Que enim pſperitas reſiſtere põt vnctiōi que
mortē facit dulciſſimā. ij. corinth. i. Qm ſi
cut abundāt paſſiões xpi in nobis: ita et p
xpm cõſolatio noſtra. Vn ionas ait. Jone
i. Tollite me et mittite i mare. et ceſſabit ma
re a nobis. Hoc eſt lignū qd ipas aquas in

marah p moyſen dulcorauit. Exo. xv. Hec
eſt forma q pulmētū ꝓphetaꝝ p heliſeū ſa⁹
porauit. iiij. regū. iiij. Quia meditatõ paſſi
onis dñice dulcorat et ſaporat auſteritatem
pnie noſtre. Vñ iob. vi. Que prius nolebat
tangere aīa mea: nunc pre anguſtia cibi mei
ſunt. hoc ē ſal federis qd nullo ſacrificio de
eſſe iubet ꝓpter eius ſuauitatē. leuiti. ij. Vñ
iob. vi. Nunquid põt comedi inſulſum qd nō
ē ſale cõditū. aut quis põt guſtare qd guſta
tū aufert mortē. Hec pſolatõ eſt magna qd
datū eſt filijs iſrl' in deſerto: donec terrā p⁹
miſſiõis intrarent. De quo exo. xvi. Manc ia
cuit ros p circuitū caſtroꝝ. q2 gratie diuine
cõſolatõis feruorē cõcupiſcētie carnalis ex
tinguit. et vndiqꝫ ab aduerſarijs defendit.
Cūqꝫ operuiſſet ſupficiē terre. q2 gaudiū cõ⁹
ſciētie nō reſultat i facie. appuit i ſolitudie. i.
in cõtēplatõe. minutū ꝓpter ſubtilitatē cõ⁹
tēplatõis. et qſi pila pruiꝫ ꝓpter ſuauitatē
pſolatõis. in ſimilitudie pruine. q2 cādorē h3
ꝓpter mūdiciā et ſanctitatē. et ipugnat affe
ctū pietatis. reſtrīgit rigorē diſcipline. et in⁹
cēdit incētiua cõcupiſcētie: qd cū vidiſſent
filij iſrl dixerūt ad iuicē manhu. qd ſignifi
cat. quid ē hoc. Rñdit moyſes. Iſte ē panis
quē dedit vobis dñs ad veſcēdu: vt laborē
et laboris tediū ſuſtinere poſſitis. Jō dixit
math. xi. venite oēs qui laboratis et one⁹
rati eſtis. et ego reficiā vos. Quicquid ſub
ſole placet. quicqd in mūdo cõcupiſcit: nō
poterit hāc p hoc ſibi copulare. Hec ē multi
tudo dulcedis ꝛ delectatõ cordis ꝛ primicie
ſpus ꝛ pāis quotidian⁹ ꝛ ſtipēdiū mūdicie ꝛ
refugiū huius vite. Tertio pbat q nō ſunt
ſufficiētes pene tpales ad eternā gtiaꝫ ꝓme
rendam. Primo q2 modica iſta. illa autē ſunt
eterna. Unde ſapie. iij. In paucis vexati in
multis bn̄ diſponent. Scdo q2 iſta in loco
calamitatis. i. in mūdo. illa in loco ameni⁹
tatis. i. in celo. vn ps. Hec recordat⁹ ſum et
effudi in me aīam meaꝫ: qm trāſibo in locū
tabernaculi vſqꝫ ad domuꝫ dei. Nullus eni
amat qd nō corrigat vel ſaltē pbat. Sic arti
fex pbat aurū et argētū. et formax pbat figu
li vaſa. et rex milites vtꝝ ei ſint fideles. Sic
deus diuerſis tribulatoib⁹ pbat vtꝝ iuſtu:
vt ſi eū cõſtantē in patiētia iueniat regnū ſi
bi p mercede cõcedat. Vn Jſid. de ſum. bo.
Tunc iuſtis gaudia diſponunt eterna cū in
pñti tribulatõe pbant. Quāto. n. i hoc ſeculo

farina

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tribulationibus magis atterimur: tanto me
lius purgati deo in iudicio merebimur pre
ſentari. Et idō tribulatiōes et mala hui⁹ mū
di debem⁹ in patientia et cū gaudio ſuſtine
re. ¶ B ¶ Tertio qꝛ pena illa de facili tol-
lerabilis eſt. ſ; gloria in dulcedine incōpre-
henſibilis. qꝛ in ſe tāta eſt ꝙ hō per ſe ſuſti-
nere non poſſit niſi hoc deo faciente. Quia
ſm bern. In patria merces ſanctoꝝ tam ma
gna eſt ꝙ nō pōt mēſurari. tam multa ꝙ nō
pōt numerari. tā coproſa ꝙ nō pōt eſtimari.
Et hoc ſancti quidam cōſiderātes ſuſtinue
rūt paſſiōes ſm illud grego. Cōſideratio p̄
miū minuit vim flagelli. E cōtra quidā hoc
minime cōſiderātes. imo oñ⁹ leue graue pu-
tant. Vñ cri̅ſ. Nō video ꝙ aliqs noſtꝝ vera
et pfecta cupiditate celeſtiū teneat̄. alioqui
oīa q̄ vident̄ ctiā grauia: vmbraꝫ putarem⁹
et riſum. Et ſic beat⁹ ignatius conſiderans
iſtā penā eſſe leuē et velociter trāſeuntē: co
ſiderabat nō ſolū a beſtijs deuorari: ſ; et car
nem ferreis pectinibus diſcerpari. tātum vt
poſſet xp̄m his ſupplicijs adipiſci. Etiā be.
pau. cōſiderās ſuauitatē et dulcedinē viſio
nis beatifice in chriſto: cupiebat diſſolui et
eſſe cū xp̄o. Nec mirum. qꝛ vt ait Iſidorus.
qui future vite premia diligenter excogitat
preſentis vite mala equanimiter portat.

Secunda pars in

qua notatur facilitas remedij exigēns. ibi.
Lazarus amicus noſter dormit ꝛc. Cū eīn
diſcipuli audierūt xp̄m dicentē. Eamus in
iudeā. iterꝫ timere ceperūt nimis. quare co-
gitauerūt eū reuocare ꝓpter odientiū ꝑſecu
tionē. vt qꝛ eū volebāt occidere: nō expedi
ret ſe iteꝝ morti exponere. Mortem eīn ma
giſtri ſui etiā ꝓpriam vehementer formida-
bāt. Dñs aūt reſpōdit. Nōne. xij. hore ſunt
diei. q. d. ſicut hore diei non ſunt ſtabiles:
ſic nec affectus hominū. Et ideo nō creda-
tis iudeos ſemp in tali ꝑfidia ꝑſeuerare: et
maxime illi qui ambulat in die. i. in verita
te ſine malicia ſicut vos. neminem offendit
nec ſcādalizat. ſ; qui ambulat in tenebris et
in dolo: ille dꝫ timere. Poſt hoc addit. La-
zarus amicus noſter dormit. qd̄ audientes
diſcipuli: iterꝫ conantur eum retrahere; ꝓpo
nentes lāguoris facilitatē ſic. Dñe ſi dormit
ſaluus erit. i. curabitur ſtatim. qꝛ bonū eſt
ſignū qñ infirmus preceptue freneticus dor

mit. qꝛ vt quidā dicūt lazarus ex infirmita
te in freneſim venit: cuius remediū eſt ſom
nus. Intendūt ergo dicere ſi dormit ſignū
eſt dicere ꝙ cōualuit. et idō non neceſſe eſt vt
vadas illuc. Xp̄s vero dicebat de morte. qꝛ
ſm phm ſomn⁹ eſt mortis imago. et idō mor
tem vocabat dormitiōem. Facilius eīn po-
terat mortuum ſuſcitare: ꝙ quis valeat dor
mientē excitare. Tunc dixit eis aꝑte. Laza
rus mortuus eſt. ſ; gaudeo ꝓpter vos ꝙ fi-
des veſtra ex tāto cōfirmetur miraculo. ea-
mus ad eū. Tūc tertio conati ſunt eum retra
here. ꝓponentes ei ſui amoris inſeꝑabilem
vnione. dicēte thoma. Eam⁹ et nos et mo
riamur cū ipſo. q. d. Si de tua morte nō cu
ras: ſaltē de noſtra curare debes: qui potius
volumus mori tecum ꝙ viuere ſine te ꝛc.
¶ C ¶ Moraliter per diſciplos iſtos formi
duloſos mortis: et de factis chriſti ignaros
notat̄ ſimplicitas hoim mūdanoꝝ et fatui-
tas. qui mortē formidāt et pauēt. quā tamē
euadere non poſſunt. de quoꝝ fatuitate lo
quitur ſene. de remed. fortuito dicēs. Stul
tum eſt timere qd̄ euitari nō pōt. Nam natu
raliter vt habetur ex. i. phi. vnūqdq; in id re
ſoluitur a quo cōponitur. Entia eīn natura
lia reſoluūtur in materiā et formā ex quib⁹
etiā cōponuntur. Corpus etiā hoīs naſci
tur ex terra et in terraꝫ reſoluitur. Iuxͣ illud
geñ. iij. Terra es et in terraꝫ ibis. Et hō ex
corpe et aīa cōponit̄. etiā neceſſario ꝑ mor-
tem ab eiſdē reſoluit̄. Quia vt habet de po
mo et morte areſto. Mors nihil aliud eſt ꝙ
receſſus aīe a corpe. Cū ergo neceſſario fie-
ri oporteat: ſtultū eſt illud formidare et elu
ctare. Vñ cyprian⁹ vt alleg. xiij. q. ij. ꝙ ꝓpo
ſterū ꝓhibet lugere. i. cōtriſtari ꝓ noſtra mor
te. d. ꝙ ꝓpoſterum eſt ꝙ ꝙ ꝑuerſum: vt cum
dei voluntatē fieri poſtulem⁹ qñ euocat nos
et accerſit de hoc mūdo: nō ſtatiꝫ voluntatis
eius impio pareā⁹ obnittimur et relucta
mur. et ꝑ vicariū more ſeruoꝝ ad cōſpectum
dñi cū triſtitia et merore ꝑducimur. exeūtes
iſti⁹ neceſſitatis vinclo ñ voluntatis obſequio.
et volum⁹ ab eo p̄mijs honorari: ad quem
venim⁹ inuiti. hec ille. Nō ſic timuit mortem
vas electiōis paulus: ſ; ſuſpirio mortē anhe
labat di. qs liberabit me de carcere mortis
hui⁹. cupio diſſolui et eſſe cū xp̄o. Vñ etiā
de ſancto Iaco. q cognomēto dr̄ interciſus.
legit̄ talē habitū cū principe ꝑſaꝝ dyalogum:

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

qui ei morte͞ mīnabat̄ inferre: niſi in deoꝝ cultura maneret dicēs. Noli īprudēter agere ne ꝗui morte pereas. Cui iacob⁹. hec non mors ē: ſ; pot⁹ ſomn⁹ ē diced⁹. cū poſt modicū reſurrectio tribuat̄. Cui pn̄ceps. Nō te ſeducāt nazarei dicētes morte͞ eſſe ſomnū. qm̄ magni īpatores timuerūt eā. Cui iacobus. morte͞ nō timemus. q2 de morte trāſire ad vitā ſpamus. Cōgrue ergo mors ſomno cōpat̄. De quo etiā xp̄s lazaro dixit mortuo. Lazar⁹ amicus nr̄ dormit. ¶ D ¶ Eſt eīm notandum ꝙ mors eſt triplex. ſcil;

Corporalis et meditanda.
Spiritualis et fugienda.
Jebennalis et timenda.

Prima eīm mors ē meditāda. q̄ meditatio valet ad multa. videl; ad cōtēptū mūdi. ad būiliatōe; ſui. ad fugā peccati. ad regendū vitā. ad faciendū pniām. et ad appetendum vitā eternā. Primo dico ꝙ cōtempt⁹ mūdi ꝑ memoriā mortis habet̄. Nā mūdus trāſit et cōcupia eius. et morte terminat̄ oīs delectatio mūdi. Sicut ergo poma in arborib⁹ ſādunt̄ et viꝗuellūtur. et ſi matura et decocta decidūt: ſic vis adoleſcētib⁹ vitā aufert ſenibus maturitas. Vn̄ tullius de ſenectu. Mors cōtingit adoleſcētib⁹ natura aduerſante. et iō grauis. ſenibus vero venit tanꝙ̄ ſponte nulla vi adbibita. et iō lenis. Et augu. ſic inquit. Vita p̄ſens nibil aliud eſt ꝙ̄ ad morte͞ currere. Per oppoſitum igit̄ homines laborāt vt diu viuāt: ne ꝑueniāt ad terminū vite ſeu vie. vn̄ ſtudia eoꝝ ſunt valde cōtraria. ambulare eīm volunt et ꝑuenire nolūt. currūt ad terminū volūtarij. quem nō appꝛehēdere nō cupiūt. Quos tullius in libro p̄dicto redarguit di. Tāta eſt in hominibus ſtultitia inconſtātia atꝗ ꝑuerſitas ꝙ oēs ſenectute͞ per quā morti appropinquam⁹ vt adipiſcant̄ adoptant: et eandē adepti excuſant. ¶ E ¶ Vn̄ antiqui vt mortis ꝓprietate͞ plene exprimerent: ipſam in forma virginea depinxerūt facie velatā. abſintheo coronatā. ſanguie maculatā. Primo depingitur virgo. q2 ſicut virgo d; eſſe icorrupta corpore et mente: ita nec mors corrūpit̄ munis nec p̄ce: ſ; equaliter inuadit iuuenes ſil' et virgines ſenes paupes et diuites nobiles et degeneres: ſic ꝙ nec ē qui ſe abſcōdat a calore ei⁹. ꝟ. Eſt neceſſe mori iuueni ſimul atꝗ minori. Mors non cedit maiori nec parcit honori. Unde ex hiſtoria alexā. et etiā bragmanoꝝ. ꝙ ipi bragmani q̄ſi phi exiſtētes in deſerto oīa mūdana cōtēnebant. quib⁹ ab alexādro nūcijs miſſis mādauit: vt peterēt ab eo quicquid vellēt. At illi reſcripſerūt dicentes. da nobis īmortalitatem quā ſumme deſideram⁹. At ille reſcribens ait. Ego ſum mortalis. et quō vobis īmortalitatem dare potero. Jlli vero dixerūt ei. Tu ergo cū ſis mortalis: q̄re tot mala faciēdo diſcurris: Juſtū eſt eſſe deo ſubditu; et mortalia nō parua de deo ſentire. Secundo imago abſintheo coronat̄. q2 ſicut abſinthium eſt herba amariſſima: ita et mors. Vn̄ phs. iij. eth. dic̄ ꝙ mors eſt finis oīm terribiliū. Et in eccl'ia. O mors ꝙ̄ amara eſt memoria tua hoi iniuſto. Jtem ſanguine maculat̄. q2 pctōꝝ multitudine frequēter deformat̄. Cōtra qḋ p̄s. peniꞇ. Libera me de ſanguinib⁹. ¶ F ¶ Scḋo memoria mortis valet ad būiliatōem ſuipſi⁹. Vn̄ antiqui volētes ſe būiliare: poſuerūt cineres ſuꝑ capita ſua in memoriā mortis. q2 cinis eſſent futuri. iō homi dictū eſt. Memēto q2 cinis es et in cinere͞ reuerteris. Eccl'. x. Quid ſuperbis terra et cinis: Vn̄ legitur de dyogene pho. ꝙ q̄dā vice ſtetit i canali pleno oſſib⁹ mortuoꝝ. et v̄tebat oſſa hincinde. q̄ cū alexāder inſpexiſſet dixit ei: q̇d facis. Jlle r̄ndit. Nō poſſum īuenire qḋ volo. Putabā eīm inuenire diuitiam inter oſſa et cadauera. diuitum et nobiliū. necnō paupꝛū. ſ; nullā reperio q2 ſunt oīs vni⁹ forme. et mors eos oīs equit. Et i hyſto. romanoꝝ legit̄ ꝙ octauiano fuit facta ſtatua. et i frōte ſtatue fuit ſcriptū nome͞ īpatoris ceſar. et poſt ſtatī fulgur ꝑcuſſit ſtatuā. et abſtulit ab illo vocab'lo. c. ita ꝙ q̄ prius dicebat̄ ceſar: futurū erat eſar dicere de eo. Ceſar. n. deriuat̄ a cedo is. ere. eſar ab edo is. ere. ad denotādū ꝙ cito erat eſus a v̄mib⁹. qui ergo ſane mētis cōſideraret fine͞ ſuū ꝙ erit terra et eſca vermiū: merito ſe būiliaret. ¶ Tertio memoria mortis valet ad fugā peccati eccl'. vij. Memorare nouiſſima tua et ī eternū nō peccabis. Qui. n. recolit morte͞ d; cogitare ꝙ pctm̄ ē cā mortis. gen. iij. Quacūꝗ. n. die comederitis: morte moriemini. Vn̄ augu. Nihil ſic reuocat a pctō ꝙ̄ freq̄ns mortis cogitatio. Nam pauo viſis pēnis ſupbit et cauda; extendit totā. ſ; viſis pedib⁹ caudā deponit. Sic ho

hō cōſiderans finem mortis multis pecca/
tis ſe exponit ſine tiore. ſ; ꝯſiderato fine eru
beſcit et peccare ceſſat. q̄re p̄s. Sciāt gentes
q̄m hoīes ſunt. ſ. mortales. Quarto valz ad
regēdū vitā ſuā. aues et piſces regūt ſe cau
da. iumēta et boues cauda ſe defendūt a mu
ſcis. ſic hoīes vitā ſuā dirigūt et tēptatōib⁹
reſiſtūt mortis memoria. Job. xij. Interro/
ga iumēta et docebūt te: et volatilia celi in
dicabūt tibi et piſces maris. Ad modū gu/
bernatoris dz ſe regere hō. naz gubernator
q̄ bn̄ vult regere nauē: ponit ſe i finē nauis
et nauem añ ſe dirigit. vt ꝑicula euitat. Sic
hō ponat ſe meditatōe ad finem vite ſue: vt
poſſit ad bonū exitū nauē. i. vitā ſuā dirige
re. Seneca. Cōſidera q̄ pulchra ſit res ante
mortē vitā cōſummare: deinde ſecure expe/
ctare reliquā ꝑtem tpis ſui. ¶ b ¶ Quinto
valet ad pniam faciēdā. Cū audiſſet rex eze
chias q̄ mori debebat: fleuit. yſaie. xxxviij
Et rex niniue audita cōminatōe ione: ad/
huc. xl. dies ſunt ꝛc. Indut⁹ e ſacco Jone
iij. Vn̄ legitur de quodā milite flagitioſo:
qui cōfeſſus nullaz pniam a papa alexādro
iniūctā vellet facere. dedit ei papa anulū
ſuū q̄ ꝓ pnia portaret tali cōditōe: q̄ cum re
ſpiceret et cogitaret de morte ſua. q̄ cū plu
rib⁹ dieb⁹ feciſſet: rediēs ad papā dixit. q̄
parat⁹ eſſet oēm pniaz adiplere. Sexto va
let ad appetendū vitā eternā. vn̄ paulus cu
piebat diſſolui et eſſe cū xpo. Phil. i. Sic
etiā multi ſancti ꝓpter vitā eternā cōſequen
dā tradiderunt ſe ſpōte morti. De quib⁹ ps.
Preciosa in conſpe. do. m. ſa. eius. ¶ Scd̄a
mors ſpūalis ē duplex. ſ. bona et mala. Bo
na quidē eſt qn̄ q̄s mo̅r ꝑ baptiſmū: ſiue per
pniam morit pctō. vt habet de cōſe. di. iiij.
c. vt oſtēderet. et. c. ſic. Mala aūt mors eum
quis moritur ꝑ pctm̄. xxvi. q. ij. qui ſine. et
hec ē fugienda. Mors ſpūalis bōa ē cū q̄s ꝑ
pniaz morit pctō. vnde. ij. vi. c. ſcribit. Nos
mortui ſum⁹ pctō: qm̄ in terra viuemus cū
illo. Vn̄ narrat q̄ quidā pctōr trāſiēs ꝑ ſil/
uā inuenit cētenariū heremitā ibi degentē
a quo q̄ſiuit: quid ibi faceret. Rndit here/
mita. diſco mori. et mercator. q̄ ē neceſſitas cū
ſis ſenex: q2 alſ optz te cito mori. Et here/
mita. hoc eſt qd̄ timeo q2 ſcio me moriturū.
et neſcio mori. Et mercator. qd eſt ſcire mo
ri. Heremita. vicia dimittere et opa bona fa
cere. Juxͣ illō ps. Declina a malo et fac bo

num. Vn̄ macrob. de ſom. Scipio li. i. de
platone ſic inquit. Plato in phedrone dixit
hoī. Non eſt ſua ſpōte moriendū. Sz in eo/
dem dyalogo dicit mortē philoſophātibus
appetendā. et ipſaz phiaz eſſe medicinā mo
riēdi. Hec eni ꝯtraria videt ſibi eſſe. ſed nō
eſt ita. q2 plato duas mortes hominis nouit.
quaꝝ vnam natura. alterā virtutes preſtant
hō eni morit cū anima corpus relinquit ſo
lutū lege nature. mori etiā dicit cum anima
adhuc in corpore hoſpitata: corporis illece
bras phia dictāte contēnit. et cupiditatum
dulces inſidias: reliquas oēs exuit paſſi
ones. Et hanc mortem dicit plato ſapienti
b⁹ appetendā. hec macrobi⁹. ¶ b ¶ Mors
aūt ſpūalis mala fit ſpecialiter omiſſiōe. cō
miſſiōe et operis cōpletione. Primo eni qn̄
facit qd̄ non tenetur facere: et omittit qd̄ eſt
faciendū. Apoc. iij. Scio opera tua q2 no/
men habes q̄ viuas et mortuus es. Vnde
he. augu. xiij. de ciui. dei. ſic inquit. Tanta
gratia dei ꝓſtitit vt mors quā ꝯſtat vite eſſe
cōtrariā: inſtrumentū fieret per qd̄ tranſiret
ad vitā. Mors mala fit etiā cōmiſſione. eū
hō facit qd̄ ꝓhibitū eſt et facere nō deberet.
hiere. xxxi. Vnuſquiſq3 in iniquitate ſua. ſ.
ꝓprij act⁹ moriet. et no in pctō alieno mori
tur hō ꝗ delicto ꝓprio. Et ſapie. xvi. Hō per
maliciā occidit animā ſuā. Idcirco dns di/
xit iudeis. Cauete ne aſcendatis in motē.
nec tangetis finem illius. q2 omis qui teti/
gerit morte morieī. Et taliter ſaul cōtra dei
ꝓceptum montem ſuꝑbie et ambitiōis aſcē
dit. Jō in bello. q2 primo cōmiſſione in aīa
mortuus fuit. etiā corpaliter interijt et mor
tuus eſt. i. regū vltio. Tertio moritur homo
opis cōpletōe. Jaco. i. Pctm̄ cū cōſumma
tum fuerit generat mortē. ¶ 3 ¶ Sz q̄ritur
pōt ne hō ſpūaliter mortu⁹ vere dici hō. Di
co q̄ nō. ꝗ tm̄ equiuoce eſt hō. ſ. ſm nomē.
ſicut hō depictus dr̄ hō. q2 ſolū nomen ſibi
retinet et nō rem. Et diffinitio hoīs eſt di/
uerſa. Qd̄ ſic pz. q2 hō ꝑdidit diffinitōez ꝓ
priā in qua cōditus erat talis. hō eſt aīal ro
nale imortale. Cōſtat eni hoiem a deo imor
talitatez accepiſſe. q2 poterat nō mori. Sed
hō peccādo duas dotes amiſit: necnon ſi
ne eā duplex mors fuit ſibi cōminata. Nam
primā differentiaz. ſ. rationalitatem amiſit
quando intellectum perdidit. et ſolum ſen/
ſu in quo vtuntur beſtie ſe habere oſtēdit. et

hocerat qn̄ peccauit viſu / tactu / et guſtu.
Quare in pſ. dr̄. Hō cū in honore eēt nō in
tellexit 2c. Eccle. iij. Nihil hꝫ hō iumen
to amplꝰ. Scd̄aꝫ etiā dr̄ntiā pdidit. ſ. imor
talitatem. qn̄ neccitatem moriēdi incurrit. nec
mirꝝ. qꝛ ablata prima dr̄ña aufertur ſcd̄a. qꝛ
ſcd̄a ꝑſupponit primā in diffinitōe hn̄ data
qꝛ ergo pdidit rationabilitateꝫ: etiam pdi
dit imortalitatē: et factus eſt mortalis. Vn̄
ſapie. vij. Sum quidem et ego mortalis hō
ſilis omnibꝰ. ergo nō remāſit ſibi niſi genꝰ
videlꝫ aīal de vª diffinitiōe hoīs. ſ; qꝛ genꝰ
nō pōt eē in rerū natura: niſi in aliqua ſpe
cie oportuit ꝙ in aliq̄ ſpecie aīalis remaneret.
et vtī ē ꝙ in viliſſima ſpecie. ſ. in ſpecie ver
mis. Et illud pꝫ ex duobꝰ. Pr̄io ex pte ſue
generatiōis paſſiue. Nā maxie ꝓpriū eſt ver
mis ex putredine generari. Sic et hō ex vi
liſſima putredie: qꝛ ex cōcupia vicioſa. et in
pcō que eſt putredo peſſima. pſ. Ecce em̄
in iniquitatiꝰ ɔcepꝰ ſum 2c. vn̄ Iob. xxv
Hō putredo eſt et filiꝰ hoīs vermis. Et gre
go. Filiꝰ hoīs v̄mis dr̄. qꝛ ex mortaliū cor
poꝝ corruptiōe ꝓpagat̄. Scd̄o pꝫ hoc idē ex
ſua generatiōe actiua. Generatio em̄ hominis
actiua cōſtat ꝙ ē vniuoca. et ī tali generās
eſt ſilē in ſpecie generato. ſ; generat ex ho
mine vermis. iux̄ illud eccle. x. Cū mortuꝰ
fuerit hō hereditabit vermes. ſpētes et be
ſtias. ergo dr̄ hō q̄dā vermis et nō hō. Iux̄
illud. pſ. Ego ſum vermis et nō hō. Patꝫ
ergo ꝙ nō ſine cā dicit. pſ. deū habere me
moriā hoīs. cū dicit. Quid ē hō ꝙ memor
es eiꝰ. qꝛ memoria ē reſpectu ꝑteritoꝝ. et n̄
pn̄tiū. vt dicit phs. ergo pſ. innuit ꝙ hō fuit
pterito et nō in pn̄ti. Vn̄ idem dicit. Memo
rare q̄ mea ſubā 2c. ¶ k ¶ Iſta em̄ memo
ria eſt homī multū vtilis. qꝛ homo peccādo
duplicē dr̄ntiā pdidit ſue diffinitiōis. et du
plicē mortē īcurrit: ꝓpter quod nō eſt verus
hō. Iō duplici generatiōe ſpūali ꝑuidit hoī
q̄ naſcat̄ vt ſuā diffinitiōeꝫ recipet. Pr̄io q̄
dē ē ī baptiſmo. De q̄ Io. iij. Oportet vos na
ſci denuo. et iō recupet hō prima drn̄tiaꝫ. ſ.
rōnabilitatē. et hoc in re. Secundā vero. ſ.
imortalitatē in ſpe. ꝓpter qd̄ recupat qui na
ſcit̄ verā quodāmō huanitatē. Et hoc ē qd̄
mirat̄ Nicodemus cū dicit. Quō pōt hō na
ſci denuo cum ſit ſenex. ſ. vetuſtate peccati.
Scd̄a aūt neccitas eſt in finali iudicio. de q̄
dicitur matheī. xix. In regeneratione cum
ſederit filius hoīs 2c. Et in illa recupet hō
ſcd̄am drn̄tiam. ſ. imortalitatē. nō in ſpe. ſ;
in re. vt ſic homie nato cōueniat vera diffi
nitio: vt iā nō ſit q̄ſi vermis reptās in terra
ſ; ſicut angelus dei in celis. Mat. xij. vt ve
rificet̄ illud apoc. xxij. Ecce tabernaculum
dei cū hominibus: et hitabit cū eis. et hoc de
ſcd̄o pn̄cipali 2c. ¶ Tertium pn̄cipale. ſ. de
morte gehēnali: q̄ mors pmiū eſt atqꝫ ſtipē
diū peccati mortalis. apl̄s. Stipendiū pc̄ti
mors eſt. Et ſapie. xvi. Tu es dn̄e q̄ vite et
mortis habes ptātem. et deducis ad portas
mortis: et reducis qui ſupple voluerit. Iux̄
illō Ezech. nolo mortē pctōris 2c. Qui aūt
impenitētes ꝑmāſerit: vt habetur de peni. di.
vlti. in fi. oīno morit̄ et cruciat̄. et ſi ſemper
viueret ſemꝑ peccaret: ac dei eſt miſerētis ꝙ
opat̄ finē peccati: et obiurgās ſine fine tor
quebit̄. qꝛ nūꝙ v̄tute ditat̄. ſemꝑ plenꝰ ini
quitate. ſemꝑ ſine caritate. ſine fine torque
bit̄. a q̄ morte cuſtodiat nos xp̄s q̄ regnat.

Tertia pars in qua

tractatur claritas miraculi excellentis. ihe.
ihs ergo. Nota dr̄ in euāgelio ꝙ ihs fremu
it ſpū: qui gemitꝰ ſurgebat ex idignatiōe cō
tra dyabolū. ꝑ cuiꝰ ſuggeſtiōeꝫ mors intra
uit in mūdum: quem erat cito per mortem
expellaturus in cruce. fremuit. i. cum quo
daꝫ ſtrepitu intra ſe gemuit. et gemitū quo
dam ſtuporoſo ſono vocis expreſſit et turba
uit ſeipm̄. i. turbatum ſe oſtendit ex cōpaſſi
one ad lazarū et ſorores eius. et videns lo
cum ſepulture lachrimatus eſt. Iuſſit tolle
re lapidē et clamauit. veni foras lazare 2c.
¶ l ¶ Moral̄r ī hac pte notare xp̄i magnā
pietatē poſſumus: qui non fetidiſſimū pec
catorem ſpernit viſitare per ſuaꝫ gratiā. imo
cum vocat et ſuſcitat du ſorores lachrimā
tes reſpicit. ſ. intelligentiam et voluntatem
qn̄ em̄ hō cognoſcit et itelligit quid contra
deū fecit et deſiderat et vult penitere de pec
catis. tūc xp̄s ex ɔpaſſiōe pctōris lachrimat̄
et effectū pietatis oñdit. Hꝫ g̊ pctōr illas ſo
rores ad ipſuꝫ mittere. di. dn̄e ſi fuiſſes hic
ꝑ grāā. frater meꝰ. ſ. ſpūs n̄ eēt mortuꝰ pcīs
Eſt n̄ āꝫ pn̄tia grē preſeruatio culpe. ſicut
pn̄tia radij ſolaris conſeruatio fertilitatis et
expulſio frigoris. Nā vt dicit phs. ij. methe.
Sol ꝓpter ſuā elōgationem et approxima
tionem eſt cā generatiōis et corruptiōis corū

que fiūt naturaliter et corrūpunt̄ in rebus
inferiorib⁹. Quare etiā .ij. de generatōe dicī
ꝙ adueniēte ſole aīalia ridebunt. recedēte
vo ſole flebūt. Sic etiā abſente xp̄o et eius
grā illuminā̄te et cōſeruāte anima peccans
marceſcit et morit̄. nullūqꝫ bonū deo ad me
riū acceptū opat̄. ſꝫ eo adueniente grā tene
bras vicioꝝ illuiat. vicia expellit. naturam
aīe cōfortat. et aīam ad oīa pficiēda diſpo/
nit. Vñ augu. et de cōſe. di. iiij. Gratia q̄ per
xp̄m datur nō ſolū remiſſiōeꝫ pctōꝝ facit: ſꝫ
etiā vt lex ipleat̄. natura liberet̄. et ne pctm̄
id eſt fomes dñet̄ Hoc oſtēdit̄ in lazaro qui
abſente xp̄o mortu⁹ eſt: ſꝫ eo adueniente eū
a morte ſuſcitauit. naturā confortauit et ei
gratiam inbuit: q̄re ſorores eius xp̄o dixe/
runt. domine ſi fuiſſes hic frater meus non
fuiſſet mortu⁹. ❡ In quibus verbis
tria notantur.
Saluatiua gubernatio. ibi. Domine.
Cōſolatiua habitatio. ibi. Si fuiſſes hic.
Dolciatiua pſuatō. ibi. Frater ñ fuiſſꝫ ꝛc̄.
Quantū ergo ad primū ſciēdū ꝙ dr̄ña eſt
inter dñium et gubernatōem xp̄i et alterius
cuiuſcūqꝫ tpalis dñi. Dñs em̄ gubernatio
dñi tpalis ſic ad ſubditos tm̄ extēdit inq̄tū
eē modū pprū ſquirit. Vñ talis dñs alios
gubernās eſt vt ab eis cōſuet̄. Nō ſic xp̄us
gubernat. q2 nr̄a cuſtodia ñ idiget. nec bo/
nis noſtris. ſꝫ ecōtra nos eius bonis et pſer
uatiue gubernatiōe. p̄s. atteſtāte. qui eū in
uocādo ſic ait Cōſerua me dñe q̄m ſpaui in
te. Un narrat in libro de naturis lapidū. de
quodā lapide qui vocat̄ epiſtites. qui illas
duas virtutes dr̄ hr̄e. videlꝫ ꝙ diſcordiā ſe/
dat. ſilr et tutū pſuat geſtantem. in q̄cūqꝫ
forte etiā quis dubi⁹ fuerit. Hoc tm̄ cōſide/
randū eſt ꝙ ſi p̄dictos effect⁹ efficere dꝫ. req̄
rit̄ ꝙ portet ex ea pte hoīs in qua iacet cor.
Moralr̄ lapis ille xp̄s eſt: qui eſt lapis an/
gularis qui diſcordiā inter deū et hoīem. ſi
militer et ſeditiōes iter hoīeꝫ et hoīeꝫ ppria
morte mitigauit. q2 ꝑ m aplm. Ipe ē pax no
ſtra qui fecit vtraqꝫ vnum et mediū parietē.
macerie ſoluēs inimicitias in carne ſua. Ad
eph. ij. Iſte em̄ lapis in q̄cūqꝫ forte dubia
ſecuꝝ cōſeruat geſtantē. Nō vita tota in pn̄
ti eſt temp in qua dubia cōtingētia p ſortes
Nō vt aliquid eueniat ignorat̄ per ſortes.
Sic etiā videm⁹ aliquotiēs ꝙ de manu fi/
unt ſortes. Tenet em̄ vn⁹ in manu feſtucas
vel paleas: et oēs alij trahūt q̄ilꝫ ſortem
ſuā. Iſti aūt ſic trahētes vidēre pricipia: nō
aūt finē. Vñ interdū qui ſe putat trahere fe
ſtucā lōgiorem: trahit breuiorē. Iſto mō
imaginādū eſt ꝙ vita cuiuſlibet q̄ſi linealr̄
eſt in manu dei. et de manu dei iteꝝ trahit̄.
et qui ſe credit trahere lōgā lineā q̄ ſpat for
ſan diu victurū añq̄ꝫ cogitet morit̄. et trahe
re cogit̄ lineā breuiorē. et ſic ex iprouiſo li/
nea multotiēs termiatur ad punctū. Iuxt il
lud iob. xxi. In pūcto ad inferna deſcēdūt.
Illaꝝ em̄ linearū videmus pricipia. Fines
aūt ignoram⁹. Et hoc eſt qd̄ eccl̄. ix. dr̄. Ne
ſcit hō finē ſuū. Et pauci ſunt iuſti atqꝫ ſa/
piētes et opa eoꝝ in manu dei. et cum hoc
neſcit vtrum amore vel odio dignus ſit. ſed
oīa in futurū ſuantur incerta. Et hoc habe
tur ꝙ tota vita nr̄a cōſiſtit in quadā dubie/
tate et cōtingētia p ſortes trahendas de ma
nu dñi terminādā. et iō qui vult in illa cōti
gentia maximā ſecuritatē hr̄e: portet ſecum
lapidē iſtū videlꝫ xp̄m. dicēs ei deuote illō
p̄s. ego aūt in te ſpaui dñe dixi de⁹ me⁹ es
tu. in manibus tuis ſortes mee. Sꝫ aduer/
tit ꝙ eū portēt ex ea pte qua cor iacet. et nō
ſint de numero coꝝ de q̄b⁹ cōqueritur pphetā
hiere. xij. ppe es tu ori coꝝ et lōge a renib⁹
coꝝ. Sꝫ debēt memores eſſe et ex corde tra
ctare ꝙ dñs maxim⁹ celi et terre idignis ſer
uulis fecerit. q̄m ex miſericordia eos omnes
q̄tū ad ſufficientiā redemit. et de penis infer
ni ſua amariſſima morte liberauit. de quib⁹
recolēdis bñficijs loquit̄ bern̄. ad fratres d̄
mōte dicēs ſic. Quicūqꝫ hꝫ ſenſuꝫ xp̄i q̄tū
xp̄iane pietati expediat: q̄tū ſeruum dei ſer
uū redēptōis xp̄i deceat: et vtile ſit ei hora
ſaltē hora diei. hora paſſiōis ip̄i⁹ et redēpti
ōnis. attētı⁹ recolligere bñficia ad fruendū
ſuauiter in cōſcia et recolēdū fideliter in me
moria bñficioꝝ actoꝝ. ❡ Scd̄o cōſola/
tiua hitaiō xp̄i fideliō⁹ amicos mltū cōfert.
Iō martha dixit ad dñm. ſi fuiſſes h̄ frater
me⁹ nō fuiſſꝫ mortu⁹. Dicē em̄ phs. iiij. eth.
ꝙ nihil ē ita ppue amicitie ſicut cōmorari/
et cohitare. Vñ cōtīer videm⁹ ꝙ illi q̄ ſil' co
hitāt more et veſtitu: ex hoc de ſe pl⁹ pfidūt
et maiorē ad iuicē hñt pfidētiā. Refert Iu
ſtin⁹ d̄ abreuiatiōe trogi pompei. li. xij. ꝙ cū
Alexander magnus obtinuiſſet regnum p
ſarum. cogitauit quomodo poſſet ipſos per
ſas ſibi familiarius copulare. et quid fecit.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Certe ille q̄ morib⁹ et natōe macedo fuit i ꝑ
ſa; leges trāſmiſit ſpecialr̄ qu o ad mores et
habitū. et more et hitu macedonico relict⁹
Sic xp̄s dei fili⁹ volēs nos oms facere fa⸗
miliares: nobis dignat⁹ ē ſui gr̄a et hitu cō
firmari: ex eo ꝙ ſemetipm̄ exinaniuit: for⸗
mā ſui accipiēs. et hitu inuētus eſt vt hō.
Phil. ij. Et nō ſolū hō: ſ etiā q̄ſi legib⁹ hu
manis ſe ſubijciēs. cuius ꝓpriū ē eſſe vbiqȝ
nobiſcū. et i hitu nr̄o voluit hitare. De quo
Jo. i. Verbū caro factū eſt. et habitauit in
nobis. Sciēs ſm iura ꝙ vir et mlier ꝓpter
bonū cōiugij: niſi carnale fortaſſe occurrat
obſtaculū cohitare tenent̄ ſil'. et ſi vxor ſpō
te et ſine cā a viro ſe ſeparauerit. ſeipam meri
to facit ſuſpectā. Spūaliter ad ꝓpoſitū que
libet aīa fidelis xp̄o deſpōſata e: et cū eo d;
cōmorari ꝓ multiplicatōe filiorū. ſ; opm̄
meritoꝝ. De qua deſpōſatōe loquit̄ ap̄ls
ij. cori. xi. di. cuili; aic. Deſpōdi. n. vos vni
viro vgīnē caſtam exhibere xp̄o. Ab hac ḡ
vxore ꝓducit̄ ꝓles. i. opus bonū et merito⸗
riū. ſ nō ſine cohitatōe viri: ꝑ quē nō ſolu;
opus ꝓduciū dr̄ ſanctū: ſ etia tot⁹ hō. Vn̄
ait p̄s. Tu aūt in ſancto hitas ₂c̄. Ex quo
ḡ xp̄s nō ſolū nobis cohabitat: ſ etiā; nos
inhitat. mirū nō eſt ꝙ de malis multis nos
liberat et ꝯſeruat. Si eīn fuiſſet cum lazaro
ip̄e mortu⁹ n̄ fuiſſ;. ¶ Tertio xp̄s huit pote
ſtatiuā liberatōe; et ꝯſeruatōe; exo. xv. q̄s
ſilis tui in fortib⁹ dn̄e. magnific⁹ in ſancti⸗
tate. et faciens mirabilia. ſm phm̄. iij. eth.
Maxia fortitudo ꝯſiſtit in volūtaria ꝑpeſſi
one mortis pro maximo bono ꝯſequendo.
Mors aūt victorioſa xp̄i q̄ eſt liberatio nr̄a
fuit ſumme volūtaria ꝓ bono maximo cōſe
quēdo. et ꝓ toti⁹ hūani generis redemptōe
cōplēda. ergo fuit maxia fortitudo. Vn̄ in
p̄s. Quis eſt iſte rex glorie. do. for. ₂c̄.
D ¶ Pro hac fortitudīe et gratia fortitudīe
ei regratiari ſumme tenemur. Videt̄ eīn de
xp̄o et de hoīe ſicut de duob⁹ germanis de
quibus inter gratas fabulas recipit̄. ſ. caſto⸗
re et polluce. De quib⁹ fingit̄ ꝙ fuerūt ger⸗
mani: quoꝝ caſtor qui fuit fili⁹ iouis imor⸗
talitatē a p̄re recepit. i. poſſe nō mori. Pol⸗
lux aūt in nc̄citate moriendi ꝑmāſit. cui fra
ter ſuus grate cōpatiēs cogitauit q̄liter etiā
ſibi imortalitatē cōicare poſſet. ip̄a; quoqȝ
mortē ſpōte ſubijt. et ad tp̄us mortuus per
māſit ꝓ germano ſuo. vt ei⁹ diuinitatis iā
ꝑticeps imortalitatē reciperet. Ipſeqȝ fact⁹ ē
vn⁹ occaſus ortus qȝ ꝑpetu⁹ vterqȝ. ꝓpter
qd̄ ad celum tāſlati ſunt et in ſignū poſiti:
qd̄ gemini vocat̄. Moralr̄ per iſtos duos ger⸗
manos xp̄m intellige ex vna p̄te. hoīe; aūt
purū ex alia p̄te. Xp̄s aūt q̄ fuit fili⁹ iouis
id eſt dei p̄ris omnipotētis huit naturaliter
nō poſſe mori. ſi ſue beniuolētie placuiſſet.
hō aūt ꝑ pcc̄m incurrerat mortalitatē; nat̄e
et culpe. Xp̄s ḡ hoī cōpatōes volēs imor⸗
talitatis priuilegiū germano cōicare: ſubijt
mortem nature paſſus in cruce. ſua qȝ mor⸗
te ſimpla noſtra q̄ duplex erat creauit. ſicut
pulchre deduc̄ beat⁹ augu. i q̄buſdā dictis
ſuis. et ſic maximā ſuā fortitudinē in noſtra
deliberatōe demōſtrauit. P C S; q̄rit̄ qd̄
eſt maius miraculū reſuſcitatō a morte cor⸗
porali. an iuſtificatio impij. q̄ dr̄ ſuſcitatio
morte ſpūali. Rn̄det mḡr rich. in. iiij. ſuo ſu
per ſn̄ias. di. xvij. ar. iij. q. ix. ꝙ ad h ꝙ ali⸗
quid dicat̄ miraculoſe factū tria requirunt̄.
Primo ꝙ fiat nō opatōe naturali: ſ opatōe
ſupnaturali. Nō eīn ex naturali opatiōe fit
ex ignorata cauſa. l; qn̄qȝ mirabile videat̄.
non tn̄ eſt miraculum ſm augu. de ciui. dei
Scd̄o ꝙ in materia nō ſit aliqua diſpoſitio
niſi ſolum pura potentia obediētie. ad hoc
ꝙ in ipſa fiat illud opus quod eſt miraculū
Tertio ꝙ ſit preter modum conſuetum. Vn̄
de dicit augu. in libro retractationū. ca. xiij.
ꝙ ſi ſolita eſſent: mira non eſſent. Q̄uis aūt
non omne mirum vel mirabile ſit miraculū
tamen omne miraculum eſt mirabile. et eſt
mirum inquantum fiat a potentia diuina:
et quantum ad hoc et propter illa tria dici⸗
tur ꝙ miraculū eſt opus arduū preter ſpe;
nature et iſolitum. Vnde in auten. de con⸗
ſulibus. §. vltimo. colla. iiij. ꝙ raro accidit
miraculū. Cum ergo iuſtificatio impij non
ſit inſolita: et de lege cōi requiratur aliqua
diſpoſitio in adulto qui iuſtificatur. Juſti⸗
ficatio impij que ſic fit de lege cōi nō eſt mi
raculoſa: q̄uis effectiue fiat per potentiā ſu
pernaturalis agentis Juſtificatio aūt im⸗
pij preter legem cōem que fit ſi deus iuſtifi
cat adultū aliquem qui prius ſe non diſpo
ſuit miraculoſa eſt. q: in tali iuſtificatione
ſunt oīa illa tria q̄ ad miraculū requirūtur.
Nō ad ꝓpoſitum et ad q̄ſitū rn̄dendū eſt ꝙ
q̄uis vterqȝ effect⁹ reſuſcitatōis fiat a potē
tia diuia. et q̄tū ad hoc neutꝝ ſit miraculoſi⁹

altero. tamen duo alia q̄ requirunt̄ ad mi‑
raculū etiā inueniunt̄ in reſuſcitatōe corpo
raliter mortui: q̄ nō inueniunt̄ in reſuſcita‑
tione mortui ſpiritualiter loquendo de illa
que fit de lege cōi.

Sabbato poſt letare.

Ego ſum lux mundi Jo. viij. ¶ Q. ¶ Scdm̄ naturā videm⁹ ꝙ cuicunq̄ ꝯuenit ſilitudo ſeu ꝓprietas alteri⁹. ꝙ etiā ei attribui pōt eius nomē. vn̄ q2 imago ſeu ſilitudo hoīs in pariete per lineamēta depigit̄ equiuoce eadē pictura hō appellat̄. et iō pueri videntes alios viros patrib⁹ ſuis ſiles. ex inſtinctu nature appellāt oēs viros patres. et oēs feīas matres. primo phicoꝝ. Phs in p̄dicamētis. c. de q̄litate. Queciq̄ triāgli vl' circli diffinitōez vl' ꝓprietatē recipiūt: circuli vl' triāguli n̄ idigne appellātur. Sic de⁹ ꝓpter infinitas ꝑfectiōes et varios effect⁹ ſimiles effectib⁹ creaturaꝝ quos in creatis opat̄ ex tpe. multis denoiatōib⁹ noiat̄. vt creator dn̄s refugiū: que ſingit in di. xxx. primi ſolū ex tpe de eo dicūt̄ et ei tpaliter conueniunt ſine ſui cōmutatōe. Sic etiā ſ'm boe. i. de ꝯſo. metro. ij. d2 ſol. q2 ſolus oīa videt. et lȝ oīs qui male agit odiat lucē et q̄rat tenebras: tn̄ oculos cūcta ꝯſpiciētis latere n̄ pōt. xviij. q. ij. ꝑnicioſaȝ. Chriſt⁹ ḡ qui eſt filius dei naturalis cui pater oēm ꝑfectiōez cōicauit ꝓpter eandē eam et ſilitudiem creaturaꝝ pōt etiā appellari ſimilitudiarie multis nomib⁹. vt lux. ſol 2c̄. Unde Ciprian⁹ de ꝯſe. di. iiij. nec queq̄. Si dies eq̄liter oībus naſcit̄: et ſi ſol ſup oēs patet et equa luce diffundit̄: q̄ntomagis xp̄s ſol ſup oēs patet equa luce. et dies verus in eccl'ia ſua lumē vite eterne pari eq̄litate largit̄. dicit ḡ bn̄. Ego ſum lux mūdi.

¶ Querit̄ an magnificare et dignificare nomē ꝓpriū ſit vicioſum et pctm̄. Et videt̄ ꝙ ſic ꝓuer. xxij. Laudet te os alienū et nō os tuū. In oppoſitū. eccl'. xli. Curā habe d' bono hoīe. q2 meli⁹ ē nom̄ bonū ꝙ diuitie multe. ꝓuer. xxij. Et xp̄s laudat ſe di. Ego ſuȝ lux 2c̄. Dico ꝙ ad dignificatōȝ nois hoīes alr et aliter ſe hn̄t. Nā q̄dā nom̄ ſuū ambitioīe magnificāt ad ꝓpriā oſtēſiōem. quidaȝ nomē vilificāt ſcandaloſe in delectatōem. quidā virtuoſe dignificāt ad edificatōem.

Primi ſunt hoīes vani. mūdani. qui nihil aliud in ſuis opib⁹ appetūt nec intendunt niſi ꝙ ſint magni nois et famoſe opinionis apud hoīes. Hi ꝯparant̄ ſcriptorib⁹ noia ſua ſcribētib⁹ in pauimēto qui leuiter ꝯculcantur et de terra delent̄. De q̄b⁹ loquit̄ grego. xxviij. moral'. c. xxv. di. Oēs qui in cogitatōe terrena huic ſeculo ꝯfirmātur. p oēe qd' agūt huic mūdo relinq̄re ſui nomis memoriā volūt et conāt̄. aliqui belloꝝ titulis. alii qui edificioꝝ menib⁹. alij deſertis lraꝝ doctrinaꝝ ſecularium libris iſtāter elaborāt. ſibiq̄ memorie nomē edificāt. hec ille. q̄ſ autē hi faciant. oſtendit paulopoſt di. Licet quiſq̄ faciēdo gloriā ſui nois laborat: memoriā ſuā q̄ſi cinerē poſuit. q2 hāc cito ventus moralitatis rapit. p̄s. nomē coꝝ deleſti in eternū et in ſeculū ſeculi. Tales etiam fuerūt filij noe poſt diluuiū: dicentes. celebremus nomen noſtꝝ anteq̄ diuidamur in vniuerſas terras. et ceperūt edificare turrim cui⁹ acumē attigeret celū. gen̄. xi. Sȝ quid accidit ipſis. volebāt facere nomē honoris et fecerūt ſibi nomē cōfuſiōis. iō vocatū eſt nomē eius babel. i. cōfuſio. De talib⁹ etiā habem⁹ exemplū. i. macha. v. vbi d2 ꝙ Joſephus et azarias pricipes iudeoꝝ dixerūt. Faciamus et ipſi nobis nomen: et eamus pugnare ꝯtra gētes. Et ſequit̄ ꝙ ceciderūt in alia die de populo ad duo milia viroꝝ.

¶ R. ¶ Scdo ſunt aliqui q̄ nom̄ ſuū ſcādaloſe vilificāt: cuiuſmōi ſunt notorij peccatores: qui relicta verecūdia igerūt alijs malū exēplū. male viuēdo. peccātes ſine freno quoꝝ hodie ereuit magn⁹ numer⁹ qui gloriant̄ cū malefecerit. Hi dicūtur a mūdanis boni ſocij: qui ſunt ꝑuerſiſſimi et ribaldi: qui ſic maleficijs ſe exaltāt. et multoꝝ virorum et mulieꝝ honorē et famam diffamāt. gloriant̄ de carnib⁹ q̄rū tn̄ brodiū nūq̄ ſenſit coꝝ guſt⁹. p̄s. Quid gl'iaris in malicia q̄ potēs es iniquitate 2c̄. Iſti ſunt ſimiles pomis putridis vel dentibus inſanis: qui niſi ab alijs expellātur: etiā alios inficiūt. Sic iſti corrūpunt bonos mores hominum ſimpliciū per eloquia eorum mala et ſcandaloſam conuerſationem. De quibus Jaco. in cano. c. ij. Ipſi inquit blaſphemant nomen bonum quod inuocatum eſt ſuper nos. Tales notorij ribaldi. vt dicitur de peni. di. i. In actione penitētie ſunt publice puniēdi.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vtſicut eoꝝ malis exemplis alios ſcanda/
lo pcuſſerūt: ita p eoꝝ aptam pniam reducā
tur ad emendaꝫ et petōꝝ cautionem. Tertō
ſunt quidā qui nomē ſuū virtuoſe ſigniſi/
cant ad edificatōem. et ſunt tales qui hone
ſte et laudabiliter in exteriori hoīe ꝯuerſan
tur et etiā interiori prebētes alijs exēplū bñ
viuendi. De quib⁹ dici pōt illud heſter. ix.
Fama nomis eius creſcebat quotidie. Ta/
lis etiā fuit ſaluator noſter qui nomē ſuū et
ſeipm̄ ſignificauit ad proximi vtilitateꝫ et
dei patris honorē et volūtatem. ad reuelā/
dum veritatē et refutandū falſitatē mortife
ram. Ideo ſibi cōgruit et decuit nomē ſuū
ſignificare: cū al's non potuiſſet veritatem
ſue pfectōis et dignitateꝫ deitatis reuelare.
Ad argumentū dicendū ꝙ ſapiēs loquitur
de laude qua q̄s ſe ex vanitate et ꝓpria glo
ria iactat et laudat: qđ eſt viciū in quolibꝫ
ꝛc̄. ¶ S ¶ Quātū nūc ad expoſitōeꝫ et cō
tinuatōem euāgelij. heri oſteſum fuit fedi/
tatē peccati fore fugiendū et flendū. hodie
ꝓponit claritatem honeſtatis et ꝟtutis eſſe
aſſequendum. Et ſm hoc ſunt tres partes
euangelij huius.

In prima notatur claritas luminis illuſtrā
tis in principio. Ego ſum lux mundi.
In ſecūda vtilitas hominis imitantis. ibi.
Qui ſequitur me non ambulat in tenebris
In tertia veritas nominis teſtificantis. ibi
Et ſi ego teſtimonium perhibeo ꝛc̄.

Quātum ad p̄mam

partem eſt notandum ꝙ iudei ſcandalizati
fuerūt de hoc ꝙ ihs mulieri adultere peper
cit: q̄ſi ipe haberet poteſtatē pctā dimittēdi
vt dꝛ Joh. viij. Et eſt factū die ſabbati ante
dn̄icam letare. Ideo xp̄s ſtatī poſt liberatio
nē illius mulieris volēs oñdere autoritatē
habere expellendi tenebras pctōꝝ dic̄. Ego
ſum lux mūdi. nō tm̄ galilee vel iudee. ſ; to
tius mūdi ꝛc̄. Moralr̄ eſt notandū ſm phi/
loſophū ꝙ corp⁹ quāto eſt nobili⁹ tāto ma/
gis extendit naturā ſuā. Et iō lux cū ſit cor
pus nobiliſſimū vel ſaltem res nobiliſſima
in genere formaꝝ corporaliū. ſe per totū ex/
tēdit et cōmunicat faciliter. qꝛ etiā vn⁹ pun
ctus lucis ſufficeret ad totū aerē illuiandū
ꝓpter ſuā maximā actualitatē. vnde augu.
lux eſt corp⁹ quo nihil veloci⁹. nihil ipaſſi/
bili⁹. nihil ꝟtuoſius inueniť. nam ipſa in/
viſibiliter magna opatur. ſenſum et motuꝫ
in aialibus facit. terrā ſubintrat et fecūdat.
auꝝ et argētum lapides pcioſos generat et
ꝓducit decoremꝗ cūctis rebus tribuit. Et iō
baſilius dicit ꝙ lux eſt creaturarū oim̄ pul/
critudo. Sicut xp̄s qui eſt cādor lucis eter
ne Sap. vij. Et de cele. miſ. c. cū marthe. §.
ſane. Eſt velociſſimus et nobiliſſimus et
cūctis nobilibus nobilior. Qui ad fecūdā/
dum corda hoīm vt virtutes ꝓducāt carita
tis caſtitatis ꝛc̄. ſe per lumen gratie diffun
dit equaliter ad oms. et tenebras pctōꝝ re/
mittit. Vñ augu. Et allegať de cōſecra. di.
iiij. gra. Gra q̄ per xp̄m datť nō ſolū remiſſio
nem pctōꝝ facit. ſ; etiā vt lex. ſ. ꝟtutū imple
atur. nec miꝝ. qꝛ ipe eſt dei virtus et dei ſa/
piētia q̄ in vtero virginis edificauit ſibi do
mū. lvi. di. naſci. Dicit ergo merito. ego ſuꝫ
lux ꝛc̄. Et merito xp̄s aſſilať luci ꝓpter tria.
ſcꝫ ¶ Mirabilem productionem
Inſepabilē vniōem. ¶ Dr. n. pmo xp̄s lux
Delectabilē ſepatōem. rōne mirabilis
ꝓductōis. Lux em̄ eſt materia puriſſima: q̄
nec coiquinari pōt nec alteri ꝯmiſceri. Vñ
ſol et aſtra ſm ꝯmentatorē in de ſuba orbis
ſunt de natura celi et differēter lucēt. ſm ꝙ
in eis magis et minus cōdēſať natura cele
ſtis. Vñ ſi dicať. vnde ſol iſte ſit fact⁹. ꝯſtat
ꝙ ḋ materia puriſſima. qꝛ de puriſſimo ſan
guine puriſſime virginis marie eius matre.
Et ſicut natura lucis nō pōt alteri ꝯmiſceri
ſic etiā xp̄s dei fili⁹ ꝯcept⁹ ē de ꝟgine mře
abſqꝫ paterni ſemīs mixtiōe. Et ſic lux coin
quinari ñ pōt. ita et xp̄s nullo mō pōt vicia
ri. i. pe. ij. Pctm̄ ñ fecit nec iuēt⁹ ē dolus i ore
ei⁹ Silr quātū ad naturā diuinā hūit ſe ad
modū lucis. qꝛ ſumēdo naturā hūanā diui
na icoiquinablis et ipmixta in ſua oīmoda
puritate pmāſit. Vñ Leo papa i quodā ſer/
mōe. In vtraqꝫ naťa idē ē dei fili⁹ nřa ſuſci
piēs et ꝓpria ñ amittēs. in hoīe hoīeꝫ reno
uās in ſe icōmutablis pſeuerās. Diuinitas
em̄ q̄ illi cū pře cois eſt: nullū detrimentum
oipotētie ſubijt. nec dei formā ſui forma vi
olauit. ¶ T ¶ S; .d. lꝫ xp̄s i forma ſui in
hūanitate de facto deitatē peccādo nō vio
lauerit. q̄ro tm̄ an potuit peccare: et ſic deita
teꝫ coiquinare. Et videť ꝙ ſic. Augu. dicit
ꝙ meliores iudicauit deus hoīes ſi ei libe/
raliter deſeruirēt. Et vocat liberaliter deſer
uire: ſi cū poſſent eū offendere nollēt. Sig̃

xp̄m optimū fecit et optimū iudicauit: vi-
detur ꝙ potuerit peccare. In oppoſitū xp̄s
ab inſtāti ꝯceſſiōis graꝫ tantā ſuſcepit ꝙ ma
iorē illa hr̄e nō potuit. ergo ab inſtāti ꝯce
ptionis habuit graꝫ ꝯfirmatōis. ſꝫ nullus
pōt peccare qui illā gratiā habet. ergo. Itē
xp̄s ab inſtāti ꝯceptōis fuit ꝯprehenſor et
beat⁹. ſꝫ de eſſe beatitudinis eſt ꝙ ſit bonū
inamiſſibile. ḡ xp̄s nūꝙ illā beatitudinem
potuit ꝑdere. nec aīa ipſi⁹ peccare. Ad hoc
r̄ndet beat⁹ augu. et allegat̄ d̄ ſum. tri. et fi.
catho. in glo. ſuꝑ illo verbo oīpotens. Dō
deus oīa pōt que decent eius potentiā. ſed
peccare nō poteſt. qꝛ peccare nō eſt aliquid
poſſe. de pe. di. ij. §. caritas. Cū ḡ xp̄s ſit fi
lius dei eiuſdē cū eo. ex eadē rōne arguitur
cū n̄ potuiſſe peccare. Bonauē. aūt i. iij. ſu
per magiſtrū di. xij. plenius r̄ndet. ꝙ abſqꝫ
dubio aīa xp̄i non potuit deprauari aliqua
culpa. ¶ V ¶ Et rō aſſignat̄ per cū triplex
ſcꝫ plenitudo gr̄e ⁊ ꝯſummatio glorie ⁊ et
vnio diuine et hūmane nature. Plenitudo
gratie facit ꝙ ipſe xp̄s ſm hūanā naturam
habuit grām ꝯfirmatōis. ſꝫ illa grā a deo li
berū arbitriū firmat. vt nullo mō poſſit in-
firmari ꝑ culpā. hoc etiā facit ꝯſummatio
glorie. q̄ quidem fuit in xp̄o a ſue concepti
onis primordio. ſtati eīm fuit beatus et ꝯ-
prehēſor. et ſicut beat⁹ nō pōt dānari: ſic eti
am nō pōt ꝑuaricari. Ac ꝑ hoc in xp̄o nul-
la potuit eſſe ſm aīam macula peccati. Po
ſtremo hoc efficaciſſime facit vnio diuīe na
ture et hūane in vnitate ꝑſone. q̄ vnio facit
vt ydeomata ꝯmunicent̄. et ipſa nō pōt frā
gi. Si ḡ deus nō pōt eſſe peccator: et nō pōt
non eſſe hō. planū eſt ꝙ nullaten⁹ illa vnio
ſuſtinet xp̄m ſm hūanā naturā peccare non
potuiſſe. Ad rationem autem contrariā qñ
dicitur ꝙ meliores iudicauit de⁹ homines.
R̄nſio. dicendum eſt ꝙ hoc eſt verum de to
to genere humano ſm aliquā melioratiōeꝫ
que attēditur in ordine vniuerſitatis. Sic
eīm decebat hoīem in vniuerſitate conſtitui
vt in prima ſui conſtitutione haberet vtibi
litatem arbitrij ſm legē cōmunē. Sed xp̄s
habuit aliquid ſupra hoīem: ideo decuit ꝙ
ſibi fieret aliqđ priuilegiuꝫ ſpeciale vt eſſet
in eo libertas obſequij ſine vtibilitate arbi
trij. ſicut in diuina volūtate videm⁹. ꝙ li-
beralr̄ nobis bona īpendit et facit. nullā tñ
eſt in eo ponere vtibilitatem. Et ꝓpter hoc

verbū augu. ſm ꝙ liberaliter vocat vtibili-
tatem ad cōtrariū. nō ſe extendit ad meliori
tatē que attendit̄ ſm priuilegiuꝫ ſpeciale: ſꝫ
ſm legeꝫ cōmunē. Si quis aūt velit dicere
ꝙ ibi itelligit̄ liberaliter. i. voluntarie. obui
at ei lr̄a ſequens et ratio ꝓponēdi verbū. qꝛ
augu. hoc verbū dicit vt reddat rōnē quare
deus talem fecit hoīeꝫ vt poſſet malefacere.
¶ Scđo xp̄s d̄r lux rōne vniōis. lux eīm ſic
emanata ſole: qđ tñ ſeparari nō poſſit ab eo.
qꝛ ſi ab eo poſſet ſeparari: poſſꝫ ſol pariter ob
fuſcari. ſi eīm ſeparet̄ minueretur lux ſolis.
et cum ſit finita: poſſet ex toto deficere. Per
hunc modū dei filius ita ad nos per carnis
aſſumptōeꝫ deſcēdit. ꝙ a patre nūꝙ receſſit.
qꝛ ita venit in mūdū: vt tñ ſemꝑ maneret in
celo. Et xp̄s d̄r deſcēdiſſe de celo: qꝛ hūani
tatē nr̄am aſſumpſit. d̄r aſcēdiſſe in celū. qꝛ
hūanitatem quā aſſumpſerat ſuꝑ celoꝝ alti
tudinē ſublimauit. Dū eīm deſcēderat et vi
debatur in terris: erat in celo ſm diuinitatē
ſm quaꝫ vbiqꝫ eſt. et nullo loco deeſſe pōt.
Unde augu. in ſer. de natiuitate be. iohis
bap. Uerbū dei ita ad nos de illa ſede de-
ſcēdit vt in ſinu. i. in ꝓfundo paterni pecto
ris permaneret: terrena viſitans et celeſtia
non relinquens. ¶ X ¶ Sed queritur
quō verbum dei ad nos deſcēdere potuit et
carnē aſſumere ſine ſui mutatiōe. Dico ꝙ lꝫ
hoc excedat noſtrū intellectuꝫ. tñ oſtēdi pōt
naturali ſimilitudine. Nā qñ ramus inſerit̄
trūco: nulla fit mutatō in trunco. ſꝫ tota mu
tatio fit in ramo. Sic humana natura vnita
eſt diuīe ꝑſone. ꝙ nulla facta eſt mutatio in
diuina ꝑſona: ſꝫ tota mutatio facta eſt in na
tura hūana. ¶ Tertio d̄r lux rōne opatiōis.
Nā ſicut lux eſt delatiua et vehiculū oīm ce
leſtiū virtutū. qꝛ mediante luce ad terrā de
ferūtur celeſtes v̄tutes. et in terra generant̄
nō ſolū q̄ neccia ſunt ad hoīs nutrimentū. ſꝫ
etiā aurū et argentū et lapides ꝓcioſi. Per
hunc modū dei filius veniens in munduꝫ
oēs virtutes celeſtes detulit ſecū. Nā detu
lit ſecū dei potētiam per quā cecos illumi-
nauit. leproſos mūdauit. mortuos ſuſcitauit.
demōes effugauit. vt oſtēderet ꝙ v̄tus dei
eſſet in eo eſſentialiter. cuius ipſo ſolo v̄bo
illas mirabiles opationes et virtutes opa-
bat̄. Uñ ioh. xvij. loquit̄ pr̄i dicēs. Oīa tua
mea ſunt. et clarificatus ſum in eis. Attulit
etiam et ſapientiaꝫ per quā cuilibet culpe et

infirmitati debitam adhibuit medicinam.
Cōtra auariciā docuit pietatē. Cōtra luxu-
riā cōtinentiā. Cōtra gulā tēperantiā. Contra
ſupbiā hūilitatē. Cōtra inuidiā caritatē. Cō-
tra irā māſuetudinē. Cōtra aduerſa fortitu-
dinē. Cōtra originale baptiſmū. Cōtra mor-
tale pniam. Cōtra veniale extremā vnctiōez
et cōtra oīa mala grām et veritatē. Vñ Jo. i.
De plenitudie eius oēs nos accepim⁹ grām
ſiue iuſtificatōis liberatōis et cōfirmatōis.
Jtē detulit ſecū miſericordiā et pietatē. Nā
añ aduētum eius oſtendebat rigorē iuſticie
deus. qꝛ ppter qualʒ culpā ſine expectatiōe
inferebat vīdictā. Propter luxuriā totū mū-
dū deleuit gen. vij. Et zodomā et gomorra
pluēs ignē et ſulphur de celo: ſubuerat. gen.
xix. ppter ſuperbiā linguas diuiſit. gen. xi.
Pharaonē cū omni exercitu ſuo in mari ru-
bro ſubmerſit. exo. xiiij. Jtē ppter gulā per-
cuſſit dñs et occidit magnā multitudine fi-
lioꝝ iſrael: qui murmurabāt cōtra deū faſti-
diētes māna et cōcupiſcētes carnes. nume.
xi. Adhuc erāt carnes in dētib⁹ eoꝝ. nec de-
fecerat hmōi cibus. et ecce furor dñi cōcita-
tus in ppl'm et percuſſit eū plaga magna ni-
mis. Jtē ppter pctm̄ iuidie p̄cepit deglutiri
a terra: q aptā eſt chore] dathan et abyron.
nume. xvi. Etiō vocat⁹ eſt dñs deus vltio-
nu. Jux illud ps. Deus vltionū dñs. Sed
poſt aduentuʒ xpi vocat⁹ eſt deus miſicor-
dia: ēt deus toti⁹ ꝯſolatiōis. ij. corinth. i.
Saguis eīm xpi in aurib⁹ dei patris miſeri-
cordiā p nobis poſtulat nō vindictā. Pro-
pter qd dicit apl's heb. xij. Acceſſiſti ad teſta-
menti noui mediatorē ihm et ſanguis aſpſio-
melius loquentē q̄ȝ abel. Hoc dicit. qꝛ vox
ſanguinis abel fuit petitio vindicte. ſ vox
ſanguis xpi ē petitō miſicordie. y

Secunda pars in

qua notatur vtilitas homīs xpm imitātis.
ibi. Qui ſequit̄ me. ſ. p viā ſalutis. nō am-
bulat in tenebris. i. peccatis ⁊c. Moraliter
notādū ſm qd ait Sene. vir bon⁹ eligend⁹
eſt nobis. et ſemp añ oculos hēdus vt ſpe-
culū. vt ſemp poſt eū viuam⁹ et faciam⁹: ſic
videm⁹ in naturalib⁹. Nā apes vnū regem
hñt quē ſemp reſpiciūt et ſequunt̄. Pulli co-
lūbaꝝ domeſticā ſequūtur columbā exeūdo
ſiue redeūdo columbariū. De qb⁹ ex lege ha-
bet q̄ȝ eas nemo apprehēdere oȝ q̄ȝdiu con-
ſuetudinem habent redeundi. qꝛ includen-
tis ſunt et ē dñs eaꝝ. vt dꝛ inſti. de reꝝ diui.
apiū. Jdō quicūq̄ȝ eas apprehēderit re⁹ erit
furti. ff. fami. herciſcū. colūbas. Vñ acci-
dit caſus. q̄ȝ duo erāt vicini. diues et paup.
diues hñt ortū florib⁹ fulcitū. paup apes:
q̄ ortū diuitis ingrediētes flores circūdede-
rūt. et inde more ſolito dulcedinē ſuxerūt.
Diues inuidia mot⁹ flores veneno ſpſit et
apes extixit. ppoñit̄ corā iudice: et diues ad
ſatiſfaciēdū dāni adiudicat̄. Ad ppoſitum
dñs cuius ē terra et plenitudo eius. et colū-
bariū ſiue alucariuʒ ſanctā eccliam fecit. in
quā virtuoſos xpianos ſine felle iniq̄tatis
ſine eculeo malicie ꝯgregauit hñtes arbitri-
um exeundi et ſepandi ſe p pctm̄ etiā p pe-
nitentiā redeundi. q̄ȝdiu ergo ſunt in ppoſi-
to redeūdi. et reuertūtur p pniam ſunt ipſi⁹
dei qui eſt dñs oīm. ſ ſi p deſpatōem ex ec-
cleſia manēt et redire noluit: erūt occupātis
dyaboli. Hoc cōſiderans dyabolus ex inui-
dia flores mūdi] honores] diuitias: vene-
no delectatiōis ſpgit. et oēs ex eis guſtan-
tes interimit et eternal'r occidit. z De⁹
ergo vt nos ab his mortiferis retraheret: re-
gem ductorem filiū ei⁹ nobis adhibuit: vt
imitātes veſtigia eius lum̄ vite acq̄ramus.
Vñ grego. Xpi veſtigia imitare debem⁹ ne
ab ipſi⁹ corpe ſepemur cui⁹ p fidē membra
ſumus. qd fit quādo ambulamus
Decenter poſt deum viam glorioſam.
Prudenter quo ad noſipſos viā piculoſam
Eminenter ante pximos viaȝ fructuoſam.
Viā glioſam ambulam⁹ qñ digne et decē-
ter poſt deum ambulam⁹. De q̄ ambulatōe
hortat̄ nos apl's. Nō ceſſam⁹ p vobis oran-
tes ⁊c. vt digne ambuletis deo p oīa placē-
tes. Hō deo placere nō pōt niſi in vtutib⁹.
idō de vtute in virtutē ambulem⁹. vt ſimus
de numero illoꝝ de q̄bus ppha dicit. Jbūt
de vtute in vtuteȝ: et videbit̄ deus deoꝝ in
ſyon. Nā ſicut ſol delectabiliter videri ñ pōt
ab inſanis et defectuoſis oculis: ſ clarioꝛi-
b⁹ dulciter et delectabiliter clari⁹ ſe imiſcet.
vt patȝ de aq̄la. Sic candor lucis eterne ab
imūdis mētib⁹ nō cernit̄ nec delectabl'r ſen-
tit̄: niſi ab omni culpabli defectu purgetur.
Unde math. v. Beati mūdo corde qm̄ ipſi
deū videbunt. Tali puritate pollebat iob. q̄
dicebat. nō me rep̄hendit cor meū nec cor meū
in tota vita mea. O q̄ȝ felix foret ille: q̄ illud

f.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

verbum pura ꝯſcientia dicere poſſet. De tali puritate videt̃ etiã gl'iari ille ap'ls: q̃ raptus in terciũ celũ archana dei ſcrutatus fuit. di. ij. corinth. i. Gl'ia nr̃a hec ẽ teſtimoniũ ꝯſcie noſtre. qꝫ. ſ. in ſimplicitate et plena mentis puritate ſumus cõuerſati in mũdo. Hec eñ puritas cõuenienter dr̃ puritas nc̃citatis. qꝫ ſine hac corã deo decẽter ambulare nõ põt. nec deũ in ſe ſuſcipe nec videre. A Sꝫ q̃rit̃ an hõ talis de nullo ſibi cõſcius ad aliq̃d aliud etiã obbliget̃. Et videt̃ qꝫ non. qꝫ hñt deũ in quo omĩe bonũ hñt. g̃ non videt̃ nc̃cĩuꝫ ꝑ maiori bono laborãdũ. In oppoſitũ ẽ paulus q̃ dicit. Nihil mihi ꝯſcius ſuꝫ ſꝫ nõ in hoc iuſtificatus ſum. Nõ eñ ſufficit abſtinere a malo: niſi faciat qd' bonũ eſt. ar. lxxxvi. di. c. nõ ſatis. Dico qꝫ q̃uĩuĩcũꝫ hõ ꝑfecꝰ ſit et irreꝑhẽſibil': adhuc tenet̃ ꝯtinue i virtutibꝰ ambl'are. qꝫ ſm grego. In via dei ſtare ẽ retrocedere. Unñ augu. Suma ꝑfectõ religiõis xp̃iane ẽ: vt q̃ntumcũꝫ hõ in hac vi ta ꝑficiat: ſemꝑ putat ſibi ſupereſſe qd' q̃rat. Cuius cãꝫ aſſigt leo papa. di. q̃ ſe exiſtimat ad hoc ꝑueniſſe qd' cupit: ñ q̃ſita repit. ſꝫ in inq̃ſitõe deficit. Ex q̃bus euidẽter elicit̃ er ror dicẽtiũ. qꝫ hõ in p̃ñti vita poterit tm̃ cul men ꝑfectõis attigere qꝫ amplius in g̃tia et caritate ꝑficere nõ poſſit. al's iueniret̃ in mũ do aliq̃s ꝑfectior xp̃o. de quo prius hitum ẽ. B Sꝫ q̃ris an hoi ſit nc̃ciuꝫ ad ſalu tẽ ſemꝑ ꝑficere. Et videt̃ qꝫ non. qꝫ ſm hoc multi hoies dãnarẽtur qui in vno ſtatu bo ne ꝯſuetudĩs: puta i eiſdẽ oratõibus ⁊ ieiu nijs vel alijs bonis opibꝰ vitã finiũt et cõ ſumãt. Ad qd' dicendũ qꝫ cõtinuꝰ ꝑfecꝰ eſt hoi nc̃cius q̃ntũ ad deſideriũ nõ q̃ntũ ad effe cũ. Quiꝫ eñ in hac vita q̃ñtũcũꝫ ſanctus dꝫ ſemꝑ cũ ꝓpha dicere. Nunc cepi. qꝫ cũ cõ ſummauerit hõ: tũc incipiet. eccl. xviij. Unñ grego. Hec ẽ ꝑfectorũ ſumma iuſticia: vt ſe nunq̃ ꝑfectos eẽ credãt. ne ibi deficiẽdi ici dãt ꝑiculũ: vbi ꝑficiẽdi deponũt appetituꝫ. ſignãter dic̃ appetitũ ꝑficiẽdi. innuens ꝑ hoc cotinuꝰ ꝑfecꝰ ſemꝑ debẽdus ẽ in deſiderio: ñ i exercitio. De tali ablatõe iuſtoꝝ hẽt̃ ꝓuer. iiij. et de peni. di. ij. nõ reuertebant̃. Iuſtoꝝ ſemita. i. ꝯuerſatõ virtuoſa. ẽ lux ſplẽdẽs et creſcẽs vſqꝫ ad ꝑfectũ die ⁊c̃. C Scd'o quo ad nos debemꝰ caute et prudẽter ãbu lare. qꝫ habemꝰ viã valde ꝑicl'oſaꝫ. Ad qd' hortat nos ap'lus ad ephe. c. v. Uidete itaqꝫ fratres quomõ caute ambuletis: non quaſi inſipientes: ſꝫ ſicut ſapientes. qm̃ dies mali ſunt. Hõ eñ caute ſolet icedere in via lubri ca foſſata et illaq̃ata. Sic via huiꝰ mũdi eſt p̃io lubrica ꝑ luxuriã. et vix cõtinere poſſu mꝰ pedes affectõis q̃uis actũ ñ exerceamꝰ. De illa via dicit hiere. xxiij. Uia illorũ erit q̃ſi lubricũ i tenebris. Eſt ſcd'o foſſata ꝑ a uariciã. d' quo dic̃ p̃s. Foderũt añ faciẽ meã foueã et iciderũt in eã. Tertio ẽ illaq̃ata ꝑ ſuꝑbiã. vñ p̃s. In via hac q̃ ambu. abſcon. ſu. la. mihi. et funes extẽderũt in laqueũ: et iuxta iter ſcãdalũ po. mi. Ad cauendũ aũt illa mala debemꝰ caute ambl'are et ſimpl'r. qꝫ q̃ caute ambulat vel ſimpl'r ambulat cõfiden ter. ꝓuer. x. Sꝫ hec ſimplicitas in via dei nõ ſuffic̃. ſꝫ nc̃cia ẽ prudẽtia ſine q̃ caute ambla re ñ poſſumꝰ. Que ſm tuliũ tres hꝫ ſpẽs. ſ. intelligẽtiã ⁊ ꝓuidẽtiã ⁊ et memoriã. Intel ligẽtia ẽ ꝑ quã prudẽs animꝰ ꝯſpicit p̃ñtia. Prouidẽtia ẽ virtꝰ ꝑ quã ꝓuidẽtur futura. Memoria ꝑ quã p̃ntant̃ preterita. Et q̃ has ꝑtes diligẽter iſpicit: prudẽs eſt et falli non põt. Sꝫ qꝫ ſine prudẽtia mõ ambulamꝰ q̃ſi ceci p̃ñtia mala nõ curãdo. et q̃ſi inſenſati p̃ terita nõ recolẽdo. nec prouidẽdo nobis de futuro. iõ multis tribl'atõibꝰ et ꝑiclis plaga mur. De quo conq̃rit̃ dñs. d. Gens abſqꝫ cõ ſilio ẽ et ſine prudẽtia. vtinã ſapcrẽt. ſ. p̃ñtia et intelligerẽt p̃terita. ac nouiſſima. ſ. futu ra ꝓuideret. D Tertio debemꝰ ambl'a re viã fructuoſam ⁊ eminẽter quo ad p̃ximũ. et hoc in tribꝰ. Primo ꝑ bonũ exemplũ p̃xi mo ꝑhibẽdo. i. Theſſa. iiij. Unũ negociũ agatis vt honeſte ambuletis ad eos qui fo ris ſunt. Scd'o deſolatos cõfortãdo. eccle. vij. Nõ deſis plorãtibꝰ in ꝯſolatõe. et cũ lu gẽtibꝰ ambula. exẽplo xp̃i: qui poſt reſurre ctiõem turbatis diſcipulis cuiubꝰ appuit vt eos cõſolaret̃. Tertio male morigeratos in formando. ad colloc. iiij. In ſapientia am bulate ad eos qui foris ſunt.

Tertia pars in qua

notatur veritas filij dei teſtificãtis. ibi. Sic ego teſtimoniũ ꝑhibeo ⁊c̃. Pro quo notan duꝫ qꝫ phariſei ex ignorantia cecitatis xp̃m purũ hoieꝫ exiſtiabat. et iõ nõ debere ieipm̃ laudare. nec bonũ de ſe teſtificare. Iuxta illd' ꝓuer. xxvij. Laudet te alienꝰ et nõ os tuũ. iiõ. n. qui ſeipm̃ ꝯmendat ille ꝓbatꝰ eſt. ij.

corinth.x. Chriſtus vero qui erat vera lux
oēm hoīem illuīans in mūdo: potuit ſeipm
cōmendare vt teſtioniū ꝑhiberet veritati.
Nō aūt dixit manifeſte ꝙ eſſet filius dei. q̃
ſm criſ. ſemꝑ humilia miſcuit altis. Jo. di
xit eis. vos ſm carnē iudicatis. i. exteriorē
apparentiā. qḋ nō facio ego: ſ3 iudico ſm inte
riora: q̃ nemo noſcit a me. ꝗ iudiciū meū ve
rū eſt. E Moral'r eſt notandū ꝙ cū ali
quid ꝓmittit̃ hūanam excedēs rōnem: non
ſtatī credit̃: niſi a pſonis fidedignis et au/
tēticis teſtificet̃. Un̄ ſene. in ꝓuer. Nō ſtati3
affirmes. q: nō oīe veriſile ſtatī veꝝ eſt. Et
iiij. q. iij. §. ſi teſtes. ab illis req̄rēda ē veri
tas q̇bus lux veritatis aſſiſtit. Per amplio/
res eñ hoīes pſpicuiſſima veritas reuelatur.
C. de fi. ꝯmiſ. l. vlti. vel niſi ꝑ certa ſig̃ affir
metur et teſtificet̃. q: ꝓuis quedā vera ſint.
nō tñ credēda niſi certis ſignis demōſtrent̃.
xi. q. iij. ꝓuis. Cū ergo dei fili⁹ modis va/
rijs vētuꝛus fuerit ꝓmiſſus: nulli tñ fuit cre
ditū. ſ3 multoꝝ teſtioniū refutatū et negatū:
donec pſonis autēticis per certa ſigna et va
ria fuerat demōſtratū et teſtificatū. Sūt er/
go ſigna oſtenſa
Patriarchis aduentū chriſti prefigurantia.
Prophetis ſunt data ſigna preconizantia.
Perſonis autenticis ſigna demonſtrantia.
Nā patriarche plura ſigna acceperūt que ꝓfi
gurabāt et oſtēdebant xp̄i aduentū. Nā noe
ſignū accepit in archa federis ꝙ hō deberet
deo recōciliari. moyſes in ſerpēte eneo ꝙ ve
neno infecti poſſent ſanari. Heſter in virga
aurea ꝙ mardoche⁹ deberet reuocari. Hec
aūt oīa in figura ꝯtingebāt illis. i. corinth.
x. et ꝑ xp̄m ad lrã3 deberet ipleri. F Pri
mo dico ꝙ noe ſignū accepit in archa fede/
ris ₂c̄. qḋ ſic p3. Nā hō deu3 offenderat tñ
ꝙ penituit eū feciſſe hoīem. geñ. vi. et de fa
cto tot⁹ mūd⁹ perijt diluuio. geñ. vij. Exce
ptis octo aīab⁹ q̄ ſaluate ſunt in archa: ſ3 de
us miſicordia motus ſuꝑ eū dixit. Nō ego
ꝑcutiā vltra oē3 aīa3 viuētē. ſic geñ. viij. dr̄
ſed ſtatuā pactū meū vobiſcū. et neq̄q̄ vltra
īterficiet̃ oīs caro aquis diluuij. et in ſignū
arcū meū ponā in nubib⁹ celi. et erit ſignu3
federis inter me et terram. Iſte arcus a phis
iris vocat̃. et generat̃ ſm ariſto. iij. methar.
ex reflexiōe radioꝝ ad aquā rorida3 et ſemꝑ
fit in occidēte vel in oriēte dum pluit et ſol
ſtat ex oppoſito. Sed h̄ lrãliter q̄ritur quō
iris ſit ſignū federis cū ꝓcedat ex cā natura
li. Dicunt aliqui ꝙ vſq3 ad diluuiū non fue
rat pluuia nec iris apparuerat. S3 hoc non
videtur rōnabil'r dictū. cū pluuia fiat ex diſ/
poſitione aeris et motu ſtellaꝝ. et ille cauſe
mīto tp̄e ꝓceſſerāt. ꝓpter qḋ nō eſt viſil'e q̄n
effect⁹ fuiſſ3 multis vicib⁹. Dimiſſis ḡ alij s
opinōib⁹ dicēnico. de lyra ꝙ arc⁹ eſt ſignu3
magis ad placitū. ſ3 ex ordinatiōe diuina in
quātū de⁹ ordīauit. ꝙ apparitio iridis de ce
tero eſſ3 ſignū memoratiuum pacti vel fede
ris ipius dei facti ad noe. ꝙ diluuiū de ce/
tero nō induceret̃ general'r diſpdēs terrā. ſic
dr̄ in tex. Erit arc⁹ me⁹ in nubib⁹ et videbo
illū et recordabor federis. ₂c̄. Ex quo patet
q̄re añ diluuiū nō fuit in ſignū hui⁹: li3 ap/
paruerit. q: tale pactū vel fed⁹ non erat inſti
tutū. ſ3 pacto facto de⁹ inſtituit apparitōem
iridis. tūc ipa3 indē de nouo in ſignū hui⁹
pacti vel federis. lic3 iris ſit res naturalis et
añ diluuiū fuerit. ſicut aliq̄ñ cōtingit. ꝙ la/
pis magn⁹ qui diu ſtetit in aliquo loco: im
mobilis de nouo ſtatuit̃ in ſignū alicui⁹ di
ſtinctōis. vtpote hereditatū vel regnoꝝ ₂c̄.
H Moraliter ad ꝓpoſitū. Arc⁹ iſte ē fi/
li⁹ dei bñdict⁹: qui in ſua īcarnatōe q̄ſi arc⁹
refulgēs īter nebłas glorie. eccle. l. qui deo
nos recōciliauit ꝑ xp̄m. et dedit nobis mi/
ſteriū recōciliatōis. ij. corinth. v. Verificat̃
qḋ ſequitur: videl3 ꝙ de⁹ erat in xp̄o mūdum
recōcilians ſibi. nō reputās illis delicta ipoꝝ
et poſuit in nobis verbū recōciliatōis. et ex
infinita eius caritate ꝙ in ꝑpetuum dilexit
nos. hiere. xxxi. Et ideo deus ſuā caritate3
in nobis ꝯmēdat. Ro. v. Et rōnē aſſig̃t ibi
dem. qm̄ adhuc cū peccōres eſſem⁹: xp̄s pro
nobis mortu⁹ ē. m̄lto magis iuſtificati nūc
ip̄i⁹ ſanguie ſalui erim⁹ ab ira ꝑ ip̄m. et ip̄e
ē arc⁹ ſuꝑceleſtis nobis oñdēs ſignū clemē
tie et pietatis. ꝙ a peccatis ſimus mundati
deo recōciliati. et ad gr̄ā reuocati. et ſic ve
rificat̃ illud qḋ dixit de⁹ pr̄ in figura de ei⁹
filio et generi hūano. videlic3 ꝙ neq̄q̄ vl
tra interficiatur oīs caro aq̄s diluuij. arcum
meū ponā in nubib⁹. et erit ſignū federis in
ter me et terrā. D Sc̄do moyſes ſignū
accepit in ſpēte eneo ₂c̄. Nā h̄ ſpens eneus
figura ē et typū gerit pſone xp̄i. dū pēdebat
in cruce: ipoīet aſſeſtāte cū di. Sicut moy
ſes exal. ſpen. in deſer. ita exal. opꝫ filium
hoīs. Job. iij. Proprie ḡ ſerpentis ē habere

venenū. ſ ſerpens eneꝰ venenū nō hūit. ſic
et xp̄s venenū. i. pcīm non hūit vn̄ pcīm cū
ꝯſummatū fuerit generat mortem. Iaco. i.
ita et venenū. ſ differūt. qꝛ venenum infert
mortē tēpalem. pcīm aūt mortē eternā et ſpū
alem. Chriſtus igr̄ licet venenū non habuit
peccati ſicut ſerpēs eneus. ſilitudiem tn̄ pec
cati et effectū huius enei ſerpētis habuit. et
in crūce ꝑduxit hūc effectum potēter. ita vt
qui ipm̄ ꝑ fidez videāt nō pereāt: ſ habeāt
vitā eternā. Vn̄ augu. de baptiſ. ꝑuulo. ſic
inquit. Sicut tūc qui in deſerto fuerūt iſpi
ciebāt ſpētem exaltatū: et a veneno ſaluabā
tur: et liberabātur a morte tēpali: ſic nunc q̄
ꝯfortant miſterio mortis xp̄i ꝑ fidē baptiſ
mi a pctō iuſtificātur et a morte liberantur
eterna. et hoc eſt qd̄ xp̄s de ſe dicit. qui cre
dit in me etiā ſi mortuꝰ fuerit viuet. Ioh.
xi. Et ſicut q̄ moyſes a deo ſignum accepit
de ſpēte eneo: figura xp̄i fuit. vt q̄ a ſpenti
bus. i. ſpiritibꝰ imūdis ꝑcuſſi ſunt: ſanātur
oīs. ¶ Tertio heſter ſignū accepit de
mētie. nā ꝑ mardocheū intelligitur genus
hūanum: qd̄ a ꝑadiſo erat expulſum. et ege
bat in hac lacrimaꝝ valle. Sed heſter. ſ. dei
mater iuenit grā corā dn̄o. luc. i. Et ſignū
accepit clemētie a xp̄o nō tm̄ pro ſe: ſ ꝑ toto
genere hūano. ita q̄ in figura ei dixit. Pete
mater qd̄ vis. neq̄ eīm phas eſt vt auertā fa
ciē tuā. iij. re. ij. Et rō ibidē aſſigtur. qꝛ ei
nō pōt quicq̄ negari. ꝓpter qd̄ in ꝓſa cātā
do taliter ipſam imploramꝰ. Audi nos. nā
te filiꝰ nī. ne. ho et ad filiū ſalua nos ihu.
pro quibꝰ virgo mater te o. Vn̄ ad ꝓpoſitū
adducendo narrat valeriꝰ li. ſuo. v. c. iiij. q̄
corneliꝰ ſapiēs et prudēs. poſtq̄ rēpublicā
gnoſc̄ ānis multis rexit rome rōne malicie
de ciuitate expulſus eſt. qui ſe trāſferens ad
vallēſes. ſic fecit q̄ ad impiū ꝑuenit. volēs
itaq̄ de ingratis romanis ſe vindicare. ciuita
tē romana maxio exercitu ambiuit. Ciues
vero coacti pacē facere: legatos miſerūt: qui
vacui et ſine expeditiōe reuerſi ſunt. Scdō
miſerūt ſacerdotes ſtolis albis et alijs orna
mētis indutos ſacris. quos etiā audire con
tēpſit. Tertio conſilio ſapiētum matrē ſuam
q̄ vetura dicebatur: quā in ciuitate reliq̄rat
miſerūt. vt filiū ꝑ pace depcatur. qui matri
pacē ꝯcedēs ait. viciſti me et expugnaſti me
Applica ad ꝓpoſitū: corneliꝰ iſte e xp̄s filiꝰ
dei hn̄dictꝰ: cui genus hūanū erat offen

ſum. et plures legatos miſerunt. puta patri
archas ꝓphas. at cū nihil ꝓficerent. tandē
eius matrē dulciſſimā miſerūt: q̄ pacē ꝑplo
obtinuit et mardocheū. ſ. hoiem ad ſtatū
priſtinū reuocauit. et hoc de primo princa
li. ℞ Scdō modus ꝓmiſſiōis deſcribi
tur. qꝛ ꝑ ꝓphis ē ꝓconizatꝰ. Nā plures ꝓphe
te modū incarnatōis quo ad aliq̄d expreſſe
rūt. et maxie gedeō et yſa. Iud. vi. Nam ge
deō ſignū accepit in madefactōe velleris q̄
de virgine xp̄s deberet incarnari qꝛ ſic ros
deſcendit in vellus ſine leſione velleris: ita
xp̄s i vteꝝ virgis ſine leſiōe virginitatis. qd̄ ē
miꝝ et vnū de dei mirabilibꝰ. Vn̄ augu. in
quodā ſmōe de annūciatōe ſic inq̄t. Quid
eīm ſunt dei mirabilia: niſi q̄ ſunt hoibꝰ im
poſſibilia. qui ḡ lapideas inſcripſit tabulas
ſine ſtilo ferreo ipe grūidauit mariā ſpūſan
cto. qui ꝓduxit panes in heremo ſine ſatōe
ipe virginē impgnauit ſine corruptōe. qui
fecit virgā ſine pluuia germinare: ipe fecit
filiā dauid ſine ſemie generare. Et hoc q̄dē
de ea ꝓphetauerat yſa. vi. Ecce virgo cōci.
et pa. fi. yſa. vij. Qd̄ verbū ꝑtractantes he
braici veritatis expoſitores. dicūt q̄ vgo i
hebraico dr̄ halma. Halma igr̄ et alma diffe
rūt. Nā qꝛ halma ſcriptū ꝑ. h. ē virgo iuuē
cula ſemꝑ manens virgo. Sꝫ alma ſine. h.
virgo iuuencula nubilis dr̄. Idcirco egſip
pus in li. de ſupplemēto euangelice verita
tis ſuꝑ illo verbo. Reſum accepit ſymeon a
ſpūſancto. refert q̄ ſymeō erat rabi inter iu
deos. Et dū ſemel in ſcolis exponeret ꝓdi
ctā ꝓphetiā. ecce virgo cōcipiet: inuenit ibi
ſcriptu halma. i. virgo ſemꝑ ꝑmanens. vir
go cōcipiet et pariet filiū. deleuit. h. vt eſſet
ſenſus. Ecce alma. i. virgo nubilis cōcipiet
et hoc quidē ipugnat criſ. ſuꝑ math. omel.
ix. di. Iudei nō dicūt virgo ſed puella ac ſi
puella idē ſit q̄ virgo. et habet ꝓpoſitū. Si
vero puella coi lege ꝯiugij eſſet in vtero fi
liū habitura: iā nō eſſet ſignū. qꝛ ſignū exce
dere dꝫ oīnē rerū ordinē. nō ergo tali ſenſu
dixit yſa. Ecce virgo ꝛc̄. Vn̄ ſymeon taliter
predictū verbū intelligēs: et alia vice ipſū
repetens inuenit ibi ſicut prius ſcriptū hal
ma. et iterū. h. delens vt eſſet prior ſenſus.
imo et in tertia vice ſic factū eſt. et ſic in ſpiri
tu cognouit puerū de virgine naſciturum et
et ipm̄ deū. ideo rogauit ne ipſum mori ꝑmit
teret: niſi pueꝝ taliter natum prius videret

Nō

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

et tunc reſponſuȝ accepit a ſpiritu ſancto nō
viſurum ſe mortem niſi videret chriſtū dñi..
L Tertio declarat̄ quō puer ꝓmiſſus de
ſcriptus ē: et a pſonis autēticis demōſtrat⁹
Nā iohes euāgeliſta venit in teſtimoniū vt
teſtimonium ꝑhiberet de lumīe. et teſtimonium
eius verū eſt ꝛc̄. Joh. vlti. Hic vidēs ꝙ or-
tū erat ſignū virginis. ſcȝ virgo maria que
xp̄m lumē mūdi et ſolē iuſtitie nobis porta
uit. Et ꝑhibuit in hec verba. Signū apparuit
in celo. mulier amicta ſole apoc̄. xij. Et ſeq
tur quibuſdam interpoſitis: et peperit filiū ma
ſculū. De orto iſtius ſolis in ſigno virginis
ꝓphetauit malac̄. di. Timētib⁹ nomē meū
i. exītib⁹ i lege gr̄e. orīet̄ ſol iuſtitie. malac̄.
iij. Nā exñtes in lege nature: ꝯſtricte pſtola
runt ortū ill⁹ ſigni in quo ſol iuſtitie appa
rere debuit. Totū nāqȝ tp̄us a pricipio viqȝ
in finē mūdi ꝑ die naturali cōputat̄. et qui
xp̄m preceſſerunt in nocte fuerūt ignorātie et
culpabilitatis: quib⁹ in pricipio noctis: pu
ta patriarchis ortū fuit ſignum aquarij. qꝛ
tūc tantū pluebat ꝙ totā terram aqua opte-
bat. nec patres tunc tp̄is diffiſi fuerūt de ſo
le iuſtitie. qd̄ oriri debuit in ſigno virginis
Et iō iacob patriarcha plene cōfidēs: et ali
os ꝯfirmās dixit. Nō auferet̄ ſceptꝝ d̄ iuda
ꝛc̄. donec veniret qui mittēdus eſt. ſ. ſol iu
ſtitie. et ipſe erit expectatō gentiū. geñ. xlix.
Qd̄ v̄bum ꝑtractās augu. xviij. de ciui. dei
c. xlv. Annumerāt oēs reges et pricipes iu
deorū. dicit ꝙ nō deficit priceps in dño de
tribu iuda vſqȝ ad herodē aſcalonitā alieni
genā: ſub quo natus ē xp̄s vt adimpleretur ꝓ
phetia iacob. M Itē circa mediū hui⁹
noctis diei naturalis. ꝓphetis qui ſub lege
erāt: ſignū ſagittarij oriebat̄. qꝛ varie et mul
tis ānis tribulabantur ſagitta gladij. et di-
uerſis vicibus. Naȝ ꝓpter pctm̄ idolatrie in
terfecti ſunt gladio. xxiij. milia. Exo. xxxij
Item quando iniciatus eſt beelphegor: pro
nūciantibus mulieribus moabitarum inter
fecti ſunt gladio. xxiiij. milia. Nume. xxv.
Item phacee filius romelie occidit de iuda
cētū. x. milia vno die oēs viros bellatoꝝ.
eo ꝙ dereliquiſſent dñm deū patrū ſuoꝝ. ij.
palip. xviij. Item ꝓpter pctm̄ dauid ex quo
numerauit ꝑplm iſrl̄ et iuda. lȝ non gladio
tū dei vindicta mortui ſunt. lxx. milia. ij. re
gū. xxiiij. Scd̄o tribulabātur ſagitta famis
et penurie. Nam cum benedab rex ſyrie obſe
diſſet ſamariam. ꝙ caput aſini. lxxx. argēte
is vēdebat̄. et quarta ps tabi ſtercoꝝ colū-
baruȝ. quinqȝ argenteis. iiij. regū. vi. imo
tanta fuit iſta fames et penuria ꝙ mulieres
ꝓprios filios ſuos coq̄rent: vicos comede
rēt. Tertio erat ſagitta captiuitatis et miſie
Nā regnāte ezechia in iudea et oſee in iſrl̄. et
romulo rome primo rege romanoꝝ. xvi. tri-
b⁹ debellate ſunt a chaldeis. et captiue po-
ſite iux̄ fluuiū goſaȝ. Itē regnāte ezechia a
pud iudeos: et apud romanos tarquino pri
ſco ex rege romanoꝝ ductus eſt in babilonē
ꝑplus iudeoꝝ. euerſo prius hierlm̄ et tēplo
illo nobiliſſimo a ſalomōe cōſtructo. hiere.
xxxix. Cū ergo ſagittarent̄ tot ſagittis. vidē
tes clare ſignū ſagittarij aſcēdiſſe: ꝯcluſerūt
ꝙ eſſet mediū noctis diei naturalis p̄dicti.
Et ergo vehemētiſſime xp̄m ſolem deſide-
rare ceperūt. vt illūiaret ſedētes in tenebris
et ab his ſagittis liberaret. Ideo yſa. clama
uit ad deū di. Utinā celos diſrūperes et de
ſcēderes. yſa. lxiiij. q̄ſi di. Domine nimis tar
das. nōne vides ꝙ tot ſagittis affligimur.
veni et libera nos d̄s noſter. Hūc pulcre ad
ꝓpoſitū cōſolat̄ abac̄. di. Apparebit dñs in fi
ne et nō mētiet̄. ſi morā fecerit expecta cum
qꝛ veniēs veniet. q̄ſi diceret. yſaia. mirabil̄e
ē de te. Scio. n. te eſſe aſtrologū. qꝛ dixit ſol
iuſtitie manifeſtabit ſe in ſigno virginis.
qꝛ dixiſti. Ecce virgo cōcipiet. qñ ergo hoc
erit ꝙ ſignū virginis aſcēdat: talis q̄rela de
ducebat vſqȝ ad aduētum xp̄i. Et iohes ſi-
gnum magnū vidit in celo. hoc idē ſignuȝ
vidit ſybilla in die natiuitatis. qd̄ imꝑatori
etiā oſtendit. Uidit eñ in quodā circlo au
reo q̇ in celo circa ſolē apparuit. in cuius me-
dio virgo erat pulcerrima pueꝝ geſtans gre
mio. Per illa ergo ſigna certificamur ꝙ chri
ſtus ſol iuſtitie ē lux mundi illuminās oēȝ
hoiem et ꝙ verum eſt teſtimoniuȝ eius ꝛc̄.

Dominica Judica.

Quis ex vobis arguet me de peccato. Joh. viij
N Uidem⁹ ꝙ manus inqui
nata: qd̄ tāgit nō mūdat: ſȝ magis maculat
Volēs ergo aliq̇d manib⁹ lauare: neceſſe eſt prius manus lauat. ſic vicioſus difficulter ali
quē pctōrem delinquentē corrigēdo emen-
dat: niſi primo ſeipſum iuſtificet et emen-
det. Quia ſicut habetur. ff. ſi ſeruitus ven-

dicetur. qui tenetur de alijs iuſtitiam facere: multomagis debet iuſtitiā facere de ſe. hoc expreſſe etiam ambro. declarat ſuper Beati imacu. Et habet. iij. q. vij. Judicet ſic inquiens. Judicet ille de alterius errore qui nō habet quod in ſeipſuꝫ condemnet. Judicet iſte qui nō agit eadem que in alio putauerit punienda. ne cū ipſe de aliquo iudicat in ſe ſententiam ferat. Chriſtus igitur verus iudex volens aliorꝝ errores corrigere ſuaꝫ innocentiā et iuſtitiā premōſtrat dicēs. Quis ex ꝛc. q. di. nullus.

¶ Queritur vtrū deus qui cūcta gubernat potētia. ſit arguendus in ſuo regimine aliqua negligentia. Et videtur ꝙ ſic. qꝛ cū ſit ſumme potens: poſſet oīa mala ꝓhibere. qḋ nō facit. ergo de hoc arguendus eſt. Dico ꝙ deus omnia bene gubernat. cū enim ſit cauſa efficiens oīm et etiā finis. oīa efficit ꝓpter ſe et ſicut ad honorē ſuum congruit oīa in ſe dirigit ſicut in finem. Eſt tamen ſic gubernator oīm ꝙ gubernat mediantibus cauſis ſecundis. Unde corpora groſſiora et corruptibilia gubernat per corpora celeſtia. et incorruptibilia et corpora celeſtia ꝑ angelos ſiue intelligētias. Huius rō ē qꝛ maioris bonitatis eſt cōicatō ſi gubernans et efficiens cauſalitatē efficienti et gubernandi alijs ſubordīatis cōicet ꝙ ſi ſuperiora priuaret ſub inferiorꝝ gubernatione. et oīa imediate per ſeipſum gubernaret. et omnia ad oſtendendū ſuam perfectionem in cauſando et cōmunicādo ꝑfectiōem ſue creature coīcat quibuſdā gubernatiōem aliorꝝ. Ad rōnem factā in oppoſitum rn̄det bonauen. di. xlvij. primi. ꝙ licet deus poſſit omnia: tamen permittit mala fieri. et hoc ordinatiſſime. Duplex enim eſt ordo rerꝝ. Unus eſt in vniuerſo. alter in finē. et vterqꝫ exigit ꝙ deus ꝑmittit mala fieri. Ordo quippe in vniuerſo exigit qꝛ ad ꝑfectionem vniuerſitatis neceſſe fuit fieri creaturā arbitrio liberaꝫ et peccare potentē. Sed miniſtratio vniuerſitatis vt deus ſic conditis amminiſtret vt eos agere proprios motus ſinat. ſicut dicit augu. de ciui. dei. Jō debuit dare potētiā peccādi. etiā debuit regere ſaluo ordine ſue cōditiōis. ſi voluit peccare debuit ꝑmittere. et ſi noluit peccare: debuit cōſeruare. et ita ꝑmittere mala. Ordo etiā ad finem hoc exigit qꝛ duplicē finē cōtingit reperiri in vniuerſo. Unus eſt ſalus electorꝝ. alius diuina laus. qm̄ ergo permiſſio malorꝝ reddat electos glorioſiores ꝑ occaſiōeꝫ ei deus nō curat. vtrū per cauſam vel occaſiōem electorū gloria augeatur. Jdeo deus permittit recte. Unde augu. xi. de ciui. dei. dicit. ꝙ nullū faceret quem preſciret malum: niſi qualiter poſſet et quibus beatorꝝ vſibus accomodaret. Proſunt aūt eis exercitādo. et ideo dicit de lapſu mundi. ꝙ permiſit plures eſſe malos: quia ſi pauci eſſent. non auderent exercere bonos. diuina etiā laus hoc exigit. qꝛ occaſione mali ſumme manifeſtatur diuina miſericordia in electis. in filij ſui vnigeniti donatione pro inimicis ſm tempus. Summe etiam manifeſtatur dei iuſtitia in eterna punitiōe reproborꝝ. Unde augu. xi. de ciui. dei. Si oēs remanerēt in pena in nullo appareret miſericordis gratia redimētis. Rurſus ſi omnes trāſferentur in lucem. in nullo appareret ſeueritas vltionis.

¶ Sed diceres forte arguendus eſt deus ex eo ꝙ permittit malū. qꝛ videtur conſentire. et conſentiens et faciēs pari pena puniūtur. ad Ro. i. Nō ſolum qui talia agunt digni ſunt morte ſed qui conſentiūt. glo. Conſentire eſt tacere cū poſſit arguere. Cū deus poſſit arguere et corrigere malū ſi ꝑmittit et tacet: cōſentit. ſꝫ qui cōſentiunt digni ſunt morte. Rn̄det bonauē. vbi. ſ. ꝙ ꝑmittere malum eſt duplex aut nō cohibēdo malū vel animū. nec in facto nec in retributiōe. et ſic conſentire cōuenit deo. Uel nō cohibēdo malum ſꝫ tamen puniendo trāſgreſſorem. et arguendo continue. et ſic non cōſentit. hoc modo ſolus deus ꝑmittit et nō conſentit. Sꝫ di. iterū. Ex quo concurrit ad effectū mali qui ſine eo fieri nō pōt. videtur ꝙ ſit arguēdus. Dico ꝙ ex eo ꝙ idem effectus fit a deo ſicut a cauſa ꝑtiali et a creatā rōnali cōcurrēte ſicut ab alia cā ꝑtiali. Jdeo idem effectus fit a deo bene et ab homine male. iuſte a deo. et iniuſte ab hoīe. Ut pōt notari exēplum. vt ſi dominus dicat ſeruo. trahamus leuiter cordam illam ſic ꝙ eam non frangamus. et ſeruus trahit ruditer et frangit eaꝫ. iſta fractio eſt a domino et a ſeruo. et tamen ſeruus peccat et male facit et nō dominus. Sic deus ſtatuit ꝙ creature rationali vult cooperari in ſuis operationibus. vt curſus nature maneat quem inſtituit. ſine quo nulla res pōt aliqḋ agere. imo nec etiam eſſe per momentū. niſi ipſe

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

conſeruaret. Quī ergo creatura rationalis
facit ꝯtra legē dei ſibi ꝓfinitā a deo. q̄uis a
deo gubernetur et cōſeruetur. et deus idem
generalr̄ coopetur: ſic vt coopaꝛ̄ igni ꝯburē
do: vel ſoli lucendo. tamē creatura male fa
cit legē trāſgrediēdo. nō aūt deus qui ſic fa
cit ſicut lex ſua ſtatuit: nec ad cōtrariū obli⸗
gaꝛ̄ ꝛc. Quātū nūc ad cōtinuatiōem euā
gelij. In prioribus ſancti euāgeliſte et ma
ter eccleſia filios ad v̄tutes īcitauit xp̄i imi
tatiōe. Ab hic animantur ſaluatoris amara
paſſiōe. Et notanꝛ̄ tres ꝑtes. In prima in⸗
nocētia ſaluatoris potēs peccantē increpa⸗
re. ibi. Quis ex vobis ꝛc. In ſcd̄a patiētia
redēptoris docēs iniuriantem tolerare. ibi.
Ego demoniū ꝛc. In tertia demētia puer⸗
ſorum conantes innocentem lapidare. ibi.
Tulerunt ergo ꝛc.

Quātum ad primā

partem eſt ſciēdū ꝙ q2 hō eterne mortis de
bitor ex peccato ſatiſfactiōis debitū exolue
re nō potuit: nec aliquis vnq̄ȝ potuiſſet: niſi
expers eſſȝ criminis. Xp̄s igr̄ dei filiꝰ inno
cens a peccatis. i. petri. ij. Peccatū nō fecit
ꝛc. per mortē et ſanguinis effuſiōem ꝓ pec
catis ſatiſfacere et hoīeȝ ſaluare ꝓpones co
ram omnibꝰ ad hoc miſſum et abilē ſe oſtē
dit. ibi. Quis ex vobis. Moraliter eſt notan
dū ſm̄ ph̄m. iij. metha. ꝙ circa ea que oīs
ignorātiōis decipiūtur. nā egrotus igno
rās facultatē medici et medicine vtilitatem
ambo reprobat. ſicut ſi medicꝰ accederet li⸗
targicū et eū excitet vel freneticum vt eū li
get. ambo eū moleſte ſuſcipiūt. et quaſi ad⸗
uerſariū et inimicū depellut. ſic cū medicus
aiaꝝ xp̄s ex pietate in hunc mundū veniret
curare vulnera pctōꝝ et medicinaȝ virtutū
quibꝰ aīe viuūt ꝓſtare quaſi litargici dor⸗
miētes in peccatis. et frenetici cōtra eū inſa
nierūt. et q̄ſi pctōreȝ exprobrauerūt: nec ho
die xp̄iani ſua medicaīa pie ſuſcipiūt qd̄ pe
ius ē. in factis ſuis deū de quibus ignorāt
quaſi frenetici eū inculpāt et arguūt. Qui⸗
bus eximius predicator paulus loquiꝛ̄. ibi.
corinth. iiij. Nolite ante tp̄us iudicare quo
uſq̄ȝ ve. do. q2 fortaſſe vt dr̄. xi. q. i. ſacerdo
tibꝰ. q̄ vos laudatis ille rep̄hēdit. et q̄ vos
rep̄hēditis ille laudabit ꝛc. Q Argui
tur enim deus a tribus generibus.
A pauperibus de inequali diſtributione.
A diuitibus de rara prolis procreatione.
A prudētibꝰ de improuida gubernatione.
Primo nāq̄ȝ indigētibꝰ paupibus videꝛ̄ ꝙ
deꝰ ineq̄liter bona tp̄alia diſtribuat. vni ſu
perabūdantiā: et alteri maximā penuriā. Nā
ſicut ſol ſtās in medio equaliter lumē ſuū
diffundit ad alios planetas. Sic deꝰ pater
ſol iuſticie equaliter deceret res tp̄ales dif⸗
fundere. Dico ꝙ paupes debēt eſſe patien⸗
tes in eoꝝ penuria. Et hoc ꝓpter duo. Pri
ꝓpter dilectiōis dei certitudinē. Scd̄o ꝓpter
imitatiōis dei celeritatē. Nā primo habet ſi⸗
gnū certū maioris dilectiōis dei. q2 ſicut me
dicꝰ expertꝰ egro de quo deſpat oīa indiffe
rēter ꝯcedit quecūq̄ȝ deſiderat. egro vero de
cuius ſalute ſpem habet: multa negat. die⸗
tas et abſtinētias ordinat. et potiōes aceto⸗
ſas ſalubres ſibi frequēter ꝓpinat. Iſto mō
deus reprobis in hac vita quos etiam odit
abundāter bona tp̄alia tribuit: et pro pau⸗
cis foret bonis q̄ fecerūt. hic tp̄aliter ꝓmiē⸗
tur. et poſtea eternalr̄ ꝓ malis cruciēꝛ̄. Nul
lū. n. bonū remanȝ irremūeratū. iij. d̄ ꝯſo.
Quapropter arguit he. aug. ſic. Ex quo ds̄
nullū opus bonū ꝑmittit irremuneratū. et
mali bona opa q̄q̄ȝ exercent vt videanꝛ̄ ab
hoībꝰ. vtputa dare elemoſynā. orare vel ie⸗
iunare et cōſilia. ꝓ illis opibus recipiūt hic
mercedē tp̄aleȝ et ꝓſpitatem. et nō mercedē
eternā. quēadmodū boni faciūt qui metūt
fructū cētupliū. R Vi Innocētius de
vilitate ꝯditiōis hūane. Deus ideo ꝑmittit
ꝓſpitatē maloꝝ in hoc ſtatu vt letitie hūane
triſticia repētina ſuccedat. et qd̄ male inci⸗
piūt cū gaudio. deſinūt in merore. Hoc pa⸗
tet in diuite epulone. de quo dicit lucas. ꝙ
epulabaꝛ̄ quotidie ſplēdide. Et ſtatī ſequi
tur. mortuꝰ ē et ſepultus in inferno. Et gre
go. recitat in dyalogo ſuo de quodā hoſpi⸗
te ad quē ipſe cū diſcipulis ſuis venit. Cu⸗
ius domꝰ plena et oīa abūdantia ſplēdens
quē cū de hm̄oī bonis īterrogaret. dixit ho⸗
ſpes ſe nūq̄ȝ aliqd̄ diffortuniū hūiſſe Et gre
go. vocatis diſciplis dixit. Exeamꝰ cito ne
nos vltio diuia cū his cōphēdat. et vix ad
iactū lapidis exeūtibꝰ et vidētibꝰ: domꝰ to
talr̄ ineēia a terra abſorpta ē. Fortuna ergo
huiꝰ mūdi merito ē deſpiciēda. q̄ talem ma
lum finē ꝓmittit. Idō ſanctꝰ grego. in q̄dam
oratiōe petit. di. Fac nos ꝓſpa mūdi deſpi⸗
cere. et nulla eius aduerſa formidare. Sicut

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſanctus iob qui in omni aduerſitate dice-
bat. dñs dedit. dñs abſtulit. ſicut dño pla-
cuit ita factū eſt. ſit nomen dñi bñdictū. Se
cūdo celeriter xp̄m pauper inuitatur ad re-
gnū celoꝝ. Nā paup ſcolaris deficiētib⁹ pe
cunijs plus appetit repatriare ꝙ qui abun-
dat. Et pegrin⁹ in terra aliena deficiēte pe-
cunia magnas facit dietas. Et falco fame-
lic⁹ audius ad manū volat cibātis. ſicut re-
uera paup audi⁹ deſiderat ad celū volare.
vñ bern. Magna pena ē pauptas cū q̄ volat̄
cito ad celū. Qui eñi paup ē nihil cogitat:
niſi qn̄o ducet̄ in celis. et io orat. eccl'ias fre-
q̄ntat. Diues vero in terrenis occupat⁹ cor
hꝫ in archa vel burſa. nō in eccl'ia. ſine cor-
de orat. qꝛ cor ē vbi theſauꝝ ꝓputat. Juxͣ il-
lud. vbi eñi theſaur⁹ veſter ē: ibi ē et cor ve
ſtrū ¶ Refert ceſari⁹ ꝙ quidā paup fa-
ber fuerat: qui de laborib⁹ manuū magnas
fecit elemoſynas. De quo quidaꝫ heremita
deuot⁹ audiēs cogitauit ſi plures diuitias
haberet pl'a bona incōpabl'r faceret. qui ce-
pit rogare dñm vt fabro dignaret̄ pl'es diui
tias miniſtrare. Cui angelus appens ait. Vis
inq̄t aiam tuā p aīa eius ponere ꝙ nō dāne
tur diuitijs affluētibus. Qui ꝯſenſit. fidē p
eo pollicēs. Cū aūt faber mane ſurrexiſſet:
auꝝ et argētū in copia iuenit. quare ab illo
die ab ope ceſſauit. et nullā elemoſynā fecit
ſꝫ tota die q̄d de hoc faceret cogitauit. Sur
gēs igr̄ nocte romā abijt. et familiari⁹ ipa-
toris ē fact⁹. et tpe ꝓcedēte fact⁹ ē eius ie-
neſcale⁹. Heremita vero cupiēs ſcire ſtatuꝫ
ſuū. rapt⁹ ē in viſiōe ad iudicium. et vidēs
xp̄m tanꝗ iudicem iracundū dicēs ei. Vbi
ē ille p quē amiſi aiam fabri. adducat̄ et ꝑti-
nus ſuſpēdat ad patibulū. et ſic adiudicat⁹
ſuſpēſus ē vt videbat̄. et vidēs beatā virgi
nē trāſeūtem inuocauit eā adiutricem. q̄ de
uote filiū exorauit. et de ſuſpēdio eū libera
uit. et angelus alloquitur eū dī. Elige tibi
vnū ex his. aut faber manet diues et dāna-
bit̄. aut paup et ſaluabitur. et ait. Redeat in
quit ad pauptatē vt euadat dānatōēꝫ. Hoc
cōſiderās ſapiēs dep̄cat̄ dī. Diuitias et pau
ptates ne dederis mihi: ſꝫ tm̄ victui meo tri
buas neccia. prouer. xxx. ¶ Scdo magna
ti potētes et nobiles arguūt deuꝫ de ꝓpriis ra
ra ꝓuocatiōe. qꝛ paupib⁹ et nihil hñtib⁹ dat
deus ꝓleꝫ. eis aut nullam vel rariſſime qui
poſſideāt hereditatē. Hi cogitare debent ꝙ

deus hoc bene et ordinatiſſime diſponit.
Non eñi dꝫ eſſe fautor malorū ſꝫ deſtructor.
Facit eñi ad modum agricole qui cauet in
agro de malo ſemīe. vt nō zizania multipli
cata deſtruat triticū. et ipſe fruſtret̄ ſuo labo
re. Sic ſubtrahit q̄buſdā potētib⁹ fertilita-
tem et fecūditatē. ne ꝑeant multi raptores
paupum: opp̄ſſores viduaꝝ augeātur. Naꝫ
lupus lupū ꝑeat. nec ꝓles ē melior patre.
Dicit eñi phs. ij. de aia. ꝙ vnūq̄dꝗ natuꝫ ē
alterū facere q̄le ipm̄ eſt. ſic raptores et mali
quāto pl'es haberēt filios. tāto crudeliores
paupib⁹. ¶ Jō eueniet talib⁹ ſꝫ qd̄ ꝯtin
git auib⁹ bubonē deplumantib⁹. vt eñi ait
phs. viij. de aialib⁹. Aues volāt et deplu-
māt ipm̄. Et ꝓpter hoc venatores dep̄hendūt
multas aues cū illo qd̄ eueniet p̄dictis. Hū
eñi iniuſte ipſi ſpoliant paupiores. iuſte ipſi
ſpoliantur a ſupiorib⁹. et ſicut ipſi alios ſpo
liāt bonis tpalib⁹. ſic et ipſi priuātur natu-
ralib⁹ filijs et ſpūalibus bonis. yſa. xxxiij.
Ve q̄ p̄daris nonne ipe p̄daberis. vñ amb.
tales potētes p̄dones et opp̄ſſores paupeꝝ
alloquit̄. i. de offic. di. Diues eras q̄ eā alie
na rapiebas: egeſtas ñ ꝯpellit. Jō te feci di
uitē vt exactōem nō haberes. Cur nō affui
ſti iniuriā patiētib⁹. Jdeo te feci potentē vt
nō inferres violētiā: ſꝫ repelleres. Eripite in
quit egenū et paupem: de manu pctōis li-
berate. Quot eñi bona iſti iniuſte abſtule-
rūt. tot ꝯ eos clamabūt. tot lacrime paupeꝝ
tot ſuſpiria. q̄ſi tot legiſte cōtra eos aduoca
būt. Eccl'. xxxv. lacrime vidue ad maxillas
deſcēdūt. Et ſequit̄. a maxilla aſcendūt vſqꝫ
ad celū. et deus exauditor nō delectabit̄ in
illis. Vñ narrat damian⁹ in tractatu ſuo de
quodam infirmato ad mortē. et clamante et
vlulāte. qꝛ ſeptē nūmos a paupcula vidua
accepat. verberabat̄ de manib⁹ ſanctoꝝ. ſ.
andree et gregorij vt videbat̄. et quot inq̄t
ille paſſus fecit in laborādo: tot ictus a ſan
ctoꝝ manib⁹ ptulit. Nec miꝝ ſi ſupn⁹ iudex
ſeuerus ſit talib⁹. qꝛ dr̄ eccl'. xxxiiij. qui of-
fert ſacrificiū ex ſuba paupeꝝ. q̄ſi q̄ victimat
filiū in cōſpectu patris. ſi talis ē deo ſacrifici
um offerre: q̄lis erit deū ſpoliat. Qui igit̄ ſunt
preſidi cōſiliarij ſiue miniſtri. caueant ne ſint
raptores pauperū ſiue conſultores alios ad
alios ad ſpoliandū. ¶ Tertio pruden
tes hui⁹ ſeculi deū arguūt de iprouida gu-
bernatiōe. Nā iuuenes et fortes prudentes

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

et diſpoſitos tollit a terra. et ſenes et fatuos
et claudos et hmõi miſerabiles pſonas in vi
ta pſeruat. qui nec deo nec mundo ſunt vti
les. Quib⁹ videt̃. q̄ de⁹ hoc facit aut q2 iſti
iuuenes ſunt boni et virtuoſi. et ſtatũ p mali
ciam pmutãdi: tales ſtatĩ tollit de mũdo. ne
vicijs macleñt. fortis ſua fortitudie nõ abu
tat̃. pulcer pulcritudie. prudẽs prudẽtia. et
ſic de ſinglis. ſap. iiij. Rapt⁹ eſt ne malicia
mutaret intellectum eius. aut ne fictio deci
pet aiam ei⁹. Aut hmõi iuuenes fortes 2c.
mali ſunt et vicioſi. tũc tolluntur de terra ne
peiores fiãt. vel vt citi⁹ ppter eoꝝ demerita
ad dãnatõem pgãt. vñ ps. liiij. Viri ſangui
nũ et doloſi nõ dimidiabunt dies ſuos. ſm
nico. de lira. i. nõ viuunt ſm medietatẽ vite
ſue naturalis. q2 mors taliũ cõiter accelerat̃
2c. Sz q̄ritur vtꝝ homo ſemper moriatur in
optimo ſtatu. Hic vt pri⁹ habet̃ 2c. y

Secunda pars in

qua notatur magna patientia ſaluatoris.
Nã phariſei ex correctõe xp̃i moti magnã ſi
bi itulerũt cõtumeliã: dicẽtes. nõne hn̄ dici
m⁹ nos 2c. ſm orige. Quia xp̃s dicebat do
ctrinã tranſcẽdentẽ capacitatẽ eorũ. dicebãt
ip̃m loqui p artẽ demonũ. Chriſtus aũt co
tumelia patienter ſuſcepta. nec turbatus ita
more mundanoꝝ. tacuit de eo q̄ dicebãt eũ
ſamaritanũ. q2 fuit ſamaritan⁹. i. cuſtos ſi
gnificatõe. Ad aliud aũt rñdet rõnabilr pro
bãdo ſe ñ hre demonũ duplr. Prio demo
nioꝝ ppriũ eſt q̄rere in ſuis ſmonib⁹ ppriã
gliã et oſtenſiõez ſue ſcie. Ego aũt in ſmo
nib⁹ meis ñ q̄ro gliaz meã. ſz patris celeſtis
dicẽdo me ab eo eẽ. et ſciam meã ab eo hre
gñ habeo demonũ. Hec dicit ibi. Ego glo
riã meã nõ q̄ro: ſz honorifico patrez meum.
quez vos. ſ. nõ honoraſtis ſic dicitis. q2 in
honoraſtis me q̄ fili⁹ ei⁹ ſum. Scdo obſua
tio legis mee et ſmonũ meoꝝ liberat a mor
te et pducit ad vitã. ſz obſuatio legis demo
nũ nõ liberat a morte. imo ducit ad mortez
g̃ demonũ in me nihil hz. Auditis his ſer
monib⁹ dicũt xp̃m arrogãter loq̄. Et iõ ar
guũt ꝯ eũ ſic. Obſuatõ mãdatoꝝ tuoꝝ libe
rat p te a morte. ſz obſuatõ mãdatoꝝ dei nõ.
g̃ es maior deo. quez teip̃m facis. Et ſz qui
cũq3 fac̃ ſeip̃z eq̃lẽ deo: fac̃ ſe maiorẽ p̃re no
ſtro abrahã. ſz dicis teip̃m eq̃lẽ eẽ deo. imo
maiorem dicendo. Si quis ſer. me. ſer. 2c.
Abraham mortuus eſt et prophete mortui
ſunt q̄ tñ ſuauerũt mãdatũ dei. Z Rñ
dit ihs ad primũ. oſtẽdẽdo ſe nõ arrogãter
locutũ fuiſſe. ſupboꝝ ẽ q̄rere gliam ppriam
et ſeip̃os glorificare. ego aũt non glorifico
meip̃m. q2 ſi glorifico meip̃m: gl'ia mea ni
hil ẽ. ſz pater me⁹ glorificat me. ſ. me mani
feſtãdo in baptiſmo p ſpũſſancti miſſiõem.
in mõte p trãſfiguratiõez. di. hic ẽ fili⁹ me⁹
dilect⁹. tpe paſſiõis p clarificatõez. di. clari
ficaui et iterũ clarificabo. ſ. in reſurrectiõe et
aſcẽſiõe. Scdo ad ſcdm oñdit ſe nõ falſum
dixiſſe: dicẽs ſe maiorẽ abrahã. q̄cũq3 ſpe
ctat bonũ ab altero: videt̃ eẽ mĩor eo a quo
illud bonũ expectat. ſz abrahã expectauit il
lud bonũ a me. q̄ ſcz videret diẽ meũ. ſ. in
carnatõis p fidẽ. Iõ q2 vidit et gauiſus eſt.
Cõtra qđ obijciũt dicẽtes. quĩquagita an
nos nõdũ hẽs et abrahã vidiſti. q. d. hoc ẽ
ĩpoſſibile et falſum. q2 ab abraham vſq3 ad
xp̃m fluxerũt plus q̄ tria milia annoꝝ. Sed
xp̃s oñdit hoc nõ eẽ ĩpoſſibile nec falſum
p ſuã eternitatem dicẽs. Amẽ amẽ dico vo
bis. anteq̄ 2c. ego ſum. Et notãter dicit fie
ret. et non eſſet. vt abrahã factum mõſtraret.
nec dicit fui. ſed ego ſum. vt oſtẽderet q̄ pre
ſens eternitatis nullã preteritõem nec futu
ritiõem habet. imo preſencialiter attingit pre
terita et futura ſicut pſentia 2c. A Mo
raliter per patientiã chriſti non vindicãs ob
probrioſa. ſed patienter tolerãs inſtruit̃ qui
libet miles chriſti q̄ in bello huius mundi
patienter etiã ſuſtineat propter chriſtũ oñm
ſuum oĩa mala. Nam ſicut videmus q̄ quã
do rex vel princeps ad bellũ perſonaliter p
greditur. milites ſuos animati et volunta
rie ſequi. quia qui de bello publico a domi
no fugeret: infamis eſſet: niſi dominum de
fendere non poſſz. vi. q. i. infames. Et hoc
intelligit̃ de militib⁹ qui iurauerunt ſe nõ
euitaturos mortẽ pro republica. Tales etiã
ſi fugiunt ſcdm leges ſunt rei leſe maieſta
tis. ff. ad. l. iul'. maieſtatis. l. iij. Ad propo
ſitum xp̃s rex et ſaluator noſter volens con
tra aduerſariũ3 generis hũani in ara crucis
bellare: pcedẽs oĩs. arma patiẽtie induit vt
nos ſeq̄mur. Vñ augu. de puero cẽturiõis.
et habet̃. xxiij. q. i. paratus. Dñs ihs exẽplũ
ſinglare fuit patientie. cũ pcuteret̃ in faciez
rñdit. Si male locut⁹ ſũ: exprobra de malo

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Et ſequitur. Paratus aduenerat non in fa
ciem percuti verũ etiã ꝓ his ꝗ̃ a q̃b⁹ hec pa
tiebat̃ crucifixus occidi. ꝓ q̃bus ait in cru//
ce pẽdens pater ignoſce illis. q̃ᷓ neſciũt q̇d
faciũt. Parat⁹ ergo dꝫ eẽ quilꝫ hõ iuſtus et
xp̃ian⁹ xp̃m armis patiẽtie ſeq̃ ꝯ̃ aduerſari
os bellandum. q̇a exquo eo iurati ſumus.
ab eo nõ debem⁹ diſcedere vſq̃ ad mortẽ
infames efficimur ſi fugim⁹. et normã xp̃ia
ne legis abiicimus. vi. q. i. infames. In ſi
gnũ hui⁹ hodie i ſancta eccl'ia vexillũ paſſi
onis xp̄i erigit̃. et effuſio ſanguis ei⁹ in ca//
ſulis rubeis mõſtrat̃. et chor⁹ canit Vexilla
regis ꝓ. B Debet ergo miles xp̄i vt tri
umphet de aduerſario inſtar xp̄i patientis.
Cõuicia nõ reluctare ſed tolerare patienter.
Verbera nõ vindicare ſꝫ indulgere leuiter.
Pro hoſtibus orare eoſq̃ amare pariter.
Dico primo ⁊c̃. vñ ſenc. li. x. ep'laꝝ ep'la. iij.
Exquo aio audiẽda ſunt iprorꝝ ꝯuicia. Nã
vt narrat̃ in li. de nugis phorũ. ꝙ ſemel mul
tis phis ꝯgregatis ceꝑut cõferre ad inuicẽ
quõ vir patiẽs poſſꝫ ꝓbari et bonus agono
ſci. Dixit eoꝝ vnus ꝙ cognoſceretur ad mo
dũ vitri q̃ᷓ vitꝝ cognoſcit̃ maxime quo ad
ſonũ acutũ. q̃ᷓ ſi acutũ ſonũ habꝫ ẽ integꝝ.
ſꝫ ſi raucũ tunc fractũ eſt ⁊c̃. Sic hõ patiẽs ſi
tãgatur verbis ꝯtumelioſis: ſi murmurat et
impatiẽter r̃ndit ſignũ eſt ꝙ patiẽtia eius eſt
fracta et nõ integ̃. Si aũt dulciter ſe excuſet
ſignũ eſt eius patiẽtie bonitatis et integrita
tis. Nec aliq̇s põt ſe eſtimare ꝑfectũ amicũ
xp̄i: niſi ꝯuicia nõ reluctet. Vñ narrat̃ de q̃
dam moniali īcluſa que magne eſtimatiõis
q̃ſi beata venerabat̃. Cõfeſſor vero eius vir
magne literature cupiẽs de eius perfectiõe
certificari: de multis vitã eius inq̇ſiuit. Tã
dem confitebat̃ ꝙ nullo verbo vel facto ad
iacto ad impatiẽtiã poſſꝫ cõmoueri. Sacer
dos volẽs hoc experiri poſt tres dies allo//
quit̃ ei di. O ſoror cariſſima q̇d hoc audio
de te: vicina tua īcluſa te diffamãdo dicit te
fuiſſe publicã peccatricẽ: et hoc celaſti mihi
Ipſa ſtatim cõmota īpatientia dixit. mentit̃
in collũ eius. Cui ſacerdos. vbi nũc eſt pa//
tiẽtia tua quã p̄ſumpſiſti. ſcriptũ ẽ. tãge mõ
tes et fumigabũt. ſi prius cõuicio tacta fu//
iſſes: impatiẽtiã tua oñdiſſes. C Sic
etiã ẽ de m'ltis q̇ virtuoſi appẽt et patiẽtes
q̇ ſi modico verbo tãgant̃ fumigãt irã. Ta//
lis non erat ille magnus impator tyberius

de quo dicit ſuetonius li. iij. de. xij ceſari//
bus ꝙ ipſe aduerſus cõuicia maloſq̃ rumo
res. et fama de ſe ac ſuis carmia firm⁹ ac pa
tiẽs ſubīde iactabat in ciuitate libera liguã
mentẽq̃ liberas eſſe debere. Et de īpatore
theodoſio legit̃ ꝙ ſtatuit hãc legẽ. Si quis
moleſtie neſci⁹ et pudoris ignarus nomia nr̃a
crediderit laceſcẽda. i. malediceda. ac temu
lẽtia. i. ebrietate turbulẽtus obtrector fue//
rit tpm meoꝝ. eũ pene nolum⁹ ſubiacere. ne
q̃ durũ aliq̇d nec aſpũ ſuſtinere. qm̃ ſi id ex
leuitate ꝓceſſit ꝯtẽnendũ ẽ. ſi ex inſania mi
ſeratiõe dignũ. ſi ab iniuria remittẽdũ. Vñ
antiq̇ phi ꝑditi erãt hac patiẽtia cõuicia nõ
reluctare. ſicut eñ narrat in li. d̾ nugis pho
rũ. Ariſtipp⁹ phs cuidã ſibi ip̄ꝓperia dicẽti
r̃ndit. vtinã tue lingue ſicut et ego. aurium
meaꝝ dñs ſum. q. d. Sicut tu potes loqui
mala ligua tua. ſic ego poſſum audire auri//
b⁹ meis. Ibidẽ etiã narrat̃ ꝙ zenophõ cui//
dã maledicẽti ſibi ſic r̃ndit. tu didiciſti male
dicere. et ego didici teſte ꝯſcia maledicta cõ
tẽnere D Sꝫ q̃rit̃. vtꝝ q̇lꝫ teneat̃ ꝯuicia
et cõtumelias ſibi illata patienter ſuſtinere.
Et videt̃ ꝙ nõ. q̃ᷓ q̇ ſuſtinet cõtumeliã ſibi
illatã. audaciã nutrit cõuiciantis: ſꝫ hoc nõ
ẽ faciendũ. g̃ nõ dꝫ ꝯtumeliã patiẽter ſuſti//
nere. imo ꝯuiciantii r̃ndere. Cõtra in ps. di.
Qui inquirebãt mihi mala locuti ſunt va//
nitates. ſubdẽs. Ego aũt tanq̃ ſurdus nõ
audiebam: et ſicut mutus ⁊c̃. Et dicit tho.
in ſcd'a ſcd'e. q. lxxij. ꝙ ſicut patiẽtia neciã eſt
in his q̃ ꝯ̃ nos fiũt. ita etiã ī his q̇ ꝯ̃ nos di
cũt̃. Precepta aũt patiẽtie q̃ ꝯ̃ nos fiũt. ſunt
in ꝑpatiõe aie hñda. ſicͤ dicͭ augu. ī li. de ſer//
mone dñi ī mõte vbi expõit illd̾ p̄ceptũ dñi
Si q̇s ꝑcuſſerit te ī vnã maxillã p̄be ei eta
liã. vt. ſ. hõ ſit parat⁹ hꝫ facere ſi op⁹ fuerit. ſꝫ
tñ nõ tenet̃ ſp̄ facere actu. q̃ᷓ nec. ipe dñs hꝫ fe
cit. ſꝫ cũ ſuſcepiſſꝫ alapã: dixit. q̇d me cedis
Ioh. xviij. Et id circa v̾ba ꝯtumelioſa q̇ ꝯ̃
nos dicũt̃. ẽ idẽ itelligẽdũ. Tenemi. n. hre
paratũ aĩm ad ꝯtumelias tollẽdas. ſi expedi
ens fuerit. qñq̃ tñ optꝫ ꝙ ꝯtumeliã illatã
expellam⁹. maxie ꝓpter duo. Prio ꝓpter bo
nũ ei⁹ q̇ ꝯtumeliã īfert. vt videlꝫ ei⁹ auda//
cia reprimat̃. et d̾ cetero talia nõ attẽdat. Iux
ta illd̾ puer. xxvi. Rñde ſtulto iux̃ ſtultitiã ſuã
ne ſibi ſapiẽs videat̃. Alio mõ ꝓpter bonũ
mlioꝝ quoꝝ effect⁹ īpedit̃ ꝓpter ꝯtumelias
nob illatas. vñ grego. ſup ezech. oml'. ix. Di

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

quorū vita in exemplo imitationis eſt poſita debēt ſi poſſunt ƺtrahētiū ſibi verba cōpeſcere: ne eorū predicationē non audiant qui audire poterant. et ita in prauis moribus remanentes: bene viuere contēnant.

Ad rōnem cōtrariā dicendū ꝙ audaciam cōuiciātis cōtumelioſi debet aliquis moderate reprimere. ſ. ꝓpter officiū caritatis. non propter cupiditatē priuati honoris. Ideo dr̄ puer. xxvi. ne rideas ſtulto iuxta ſtulticiā ſuā: ne ſimilis ei efficieris. E Secūdo miles xp̄i verbera nō debꝫ vindicare. nā ꝑ patiētiā oīs tribulatio et aduerſitas leuiter ſupportat̄. Vn̄ quint̄. c. x. Nulla pena niſi iniuſto: nullū habem⁹ niſi ab impatiētia dolorē. Et ouidius. iiij. li. triſtiū. Fert ſapiens oēs caſus patiēter amaros frena. nec indomiti more recuſat equi. Sicut em̄ aurū nobiliſſimū inter oīa metalla minus ſonat ſuo malleo. et quāto ip̄m eſt dulci⁹ tāto melius. ſic vir dei cōtra iugū dei nō recalcitrat nec de ꝑſecutorib⁹ murmurat et vīdicat. ſed quātopius aduerſitatibus malleat̄ et ꝑcutitur: tantoplus in laudē et honorē oīpotentis cōcitatur et deo approximat̄. Vn̄ ſeneca ep̄la. lxxvi. vir bonus quicquid ei acciderit equo aīo ſuſtinebit. ſciet em̄ illud accidiſſe lege diuīa. q̄ vniuerſa ꝓcedūt. Ideo quidā de patrib⁹ dixit ꝙ eodē intimo amore quo miſit de⁹ pr̄ filiū ſuū vnigenitū ī mūdū ad patiendū ꝓ nobis. eodē amore adhuc de⁹ ſuis dilectis mittit ꝓ eo pati tribulationes. et ſi pati nō eēt maximū: deus pater nunꝙ̄ filio illud īpoſuiſſet ex obediētia. ergo vnū ex meliorib⁹: qd̄ deus dat in hac vita eſt ꝓ eo pati. Hoc attendentes ſancti martires: innumerabiles tribulatōes ⁊ fuſtigationes et plagas ꝓ xp̄o patiēter ſuſceperūt. Vn̄ legit̄ de ſancto xp̄oforo chananeo q̄ erat ꝓceriſſime ſtature. in longitudīe habebat. xij. cubitos qui dū fact⁹ eſt xp̄ianus: alios qui dū torquebāt̄: ꝓ fide xp̄i confortabat. Qua de re vnus ex iudicib⁹ in faciem eū percuſſit. cui xp̄oforus patiēter diſcoopiēs: dixit. niſi xp̄ianus eēm meā ꝓtinus iniuriā vindicarem. ex eo aut̄ ꝙ xp̄ian⁹ fuit ſine vīdicta voluit deo placere. F Queritur vtrū liceat vim vel iniuriā repellere. Et videtur ꝙ nō ꝑ illud math. v. Dico vobis nō reſiſtere malo. Reſpondet alexan. in. iij. ſumme ſue ſic diſtinguendo ꝙ iniuria que infertur aut eſt ꝑſonalis et priuata vl̄ publica. Si ſit publica. propulſanda ē iuſſu pn̄cipis. vel manu militis. Ad Ro. xiij. Nō em̄ ſine cā portat gladiū. Dei em̄ miniſter eſt vindex in irā ei qui male agit. cui etiā ꝓpter hoc determinat̄ tributū. math. xxij. Reddite q̄ ſunt ceſaris ceſari ⁊c̄. Et ipſis militib⁹ ſtipēdia. lu. iij. Eſtote cōtenti ſtipēdijs veſtris. ſ; nō niſi ꝓpter defenſionē reipublice. q̄ fieri nō poteſt ſine repulſa hoſtilis iniurie. G Si aūt ſit iniuria ꝑſonalis: de illa dicitur illud math. v. Dico vobis nō reſiſtere malo. ſ; cū diſtinctiōe. q2 iniuria ꝑſonalis repelli pōt tripliciter. ſ. vno mō īpediēdo. ſicut ap̄ls actu. xxi. procurauit milites a tribuno vt ſeruaretur illeſus. ſic lꝫ omnibus iniuriā repellere. Nec ꝓhibet̄ hoc math. v. Hoc. n. ꝓpter non dr̄ reſiſtere. Alio mō verbis arguēdo. et ſic dn̄s ꝑcuſſus alapa ꝑcuſſorē reprehēdit. nec aliter potuit. ioh. xviij. Sic etiā lꝫ omnibus. Vn̄ etiā dicit glo. Oñdit dn̄s patiētie p̄cepta ſ; non oſtētatiōe corporis: ſ; ꝑparatiōe cordis eſſe faciēda. et ſic intelligit̄ illō math. v. Si q̄s te ꝑcuſſerit in dextera p̄be ei et altera. i. par⁹ ſis aliā ſuſtinere patiēter. Tercio mō repugnādo. et h̄ dupl̄r. Vno mō ncc̄itate cogēte. vt cū leſio aliter vitari non pōt. et hoc aut ſine armis et ſic ꝑmittitur clericis. et laicis. et hoc flagrāte maleficio. cū moderamine īculpate tutele et in cōtinentī. et ſic ītelligit̄ illa lex canonizata. Vim vi repellere lꝫ in īſtāti. q2 nequaꝙ̄ facto īteruallo. Aut cū armis. et hoc mō ꝑmittit̄ laicis nō clericis. et hoc cū circūſtātijs ꝑdictis. Nō aūt eēt moderamē ſi inferret̄ vis ſine armis. et repelleret̄ ſine armis. Alio mō vlciſcēdi libidīe. qn̄ ſcꝫ poſt illatā iniuriā q̄ſcēte l' recedēte iniuriāte. q̄s iniuriā repelleret ꝑcutiēdo. hoc eēt vltiōē repetere: nō iniuriā repellere tali mō nulli lꝫ. ſic ītelligit̄ illud Ro. xij. Nō voſmet ipos defendētes cariſſimi. ſed date locū ire ⁊c̄. Sic ergo iniuriā repellere impediendo. vel verbis arguēdo lꝫ omnib⁹. repellere vero repugnando neceſſitate cogente ſine armis licet clericis et laicis. repugnando autem libidine vindicte nulli lꝫ. Et ex hiis ꝑꝫ quo hoc ītelligit̄ qd̄ dr̄ nō reſiſtere malo.

H Tertio dico ꝙ miles xp̄i nō tm̄ dꝫ oīa propter xp̄m tollerare. imo ꝓ ꝑſequētibus hoſtib⁹ orare. et ſc̄m facultate opib⁹ eis ſubuenire. Iux̄ illō math. v. Orate ꝓ ꝑſequētib⁹ et

calumniantibus vos: vt ſitis filij patris ve
ſtri qui ſolē ſuū facit oriri ſup bonos et ma
los. et pluit ſuper iuſtos et iniuſtos. Nā ma
gna ſolicitudie quis oraret ꝓ aliquo a quo
nummū vel aliqđ tale vile acciperet. multo
magis pro pſequētibus orare debem⁹. qui
nobis inpreciabile premiū procurant. ideo
chriſtus pro crucifixoribus ſuis orauit di.
Pater dimitte illis. qꝛ neſciūt quid faciūt.
luc. xxiij. Cōſimiliter beatus ſtephanus ꝓ
lapidātibus orabat. dicēs. Dñe ne ſtatuas
illis hoc pctm̄. actu. vij. ℐ Sed queri
tur vtrū de neceſſitate caritatis homo tenea
tur inimicis pſecutoribus ſigna vel effect⁹
dilectōis exhibere. vl'an faciens peccet mor
taliter. Rñdet tho. in ſcd'a ſcdē. q. xxv. ꝙ ſic
homo ui cōi tenetur proximū diligere: non
ſpeciali: niſi ſ'm pparationem animi. Ita ſi
gna vel effectus dilectionis qui in cōmuni
conſueuerūt proximo exhiberi. tenetur etiā
inimicis et perſecutorib⁹ exhibere. puta cū
aliquis orat pro omnibus fidelibus. vel ꝓ
toto populo. vel cum aliqđ bñficium impē
dit toti cōitati. Et hoc inimicis exhiberi eſt
de neceſſitate precepti: et ſi nō exhibetur ini
micis. hoc pertinet ad liuorē vindicte. Con
tra illud qđ dicitur leui. xix. Non queras vl
tionem nec memor eris iniurie ciuiū ſuoꝝ.
talis etiā peccat mortaliter. Alia vero ſunt
beneficia vel dilectōis ſigna que exhibet a
liquis particulariter aliquibus pſonis: et ta
lia exhibere inimicis nō eſt de neceſſitate ſa
lutis: niſi ſ'm pparatōem animi. vt. ſ. ſubue
niatur ei in articulo neceſſitatis. ſcđm illud
puer. xxv. Si eſurierit inimicus tu⁹: ciba il
lum. ſi ſitit. potū da illi. Sꝫ ꝙ preter neceſſi
tatis articlꝫ hmōi bñficia aliqs inimicis ex
hibeat: ptinet ad pfectiōem caritatis: p quā
aliqs non ſolū cauet vinci a malo: ſ etiam
vult in bono vincere malū. qđ etiā pfectio
nis ē. et hoc dū ſcꝫ nō ſolū cauet ꝓpter iniu
riam ſibi illatā detrahi ad odiū. ſed etiā per
ſua beneficia inimicū intendit ad ſuū amo
rē pertrahere. ſicut ſancti et perfecti fecerūt
orādo pro inimicis et benefaciēdo eis ꝛc̄.

Tertia pars in qua

notatur magna demētia obſtinatorū pecca
torū. Nā qꝛ phariſei xp̄m vincere nō poterāt
verbis. tāꝙ obſtinati malicia. nitebātur cū
vincere tormētis et lapidare. Sꝫ xp̄s contra

ſeuiciam ſuam exhibuit mirificam occulta
tionem ſe abſcondendo: non quidem in an
gl'o tēpli q̄ſi timēs nec in domūcl'a q̄ſi fugi
ens: ſ diuina poteſtate ſe inuiſibilē reddēs
p mediū illoꝝ ibat. R Moralr phariſei
denotāt mūdanos ⁊ laſciuos ⁊ puellarū cor
ruptores qui primo a xp̄o et felicitate eter
na ſunt diuiſi etiā inter ſe corde et ore. Naꝫ
ore promittūt bona. corde mala intēdunt.
hi tot lapides cōtra xp̄m iaciūt. quot tēpta
tiōes ſuis mendacijs puellis caſtis trāſmit
tūt et immitūt. Habēt em̄ hmōi triumphato
res q̄druplicem modū alliciendi puellas et
mulieres. Primo exhortādo blādis verbis
et amatorijs. Scđo ſi per dulcedinē verbo
rū nō ꝓficiūt. ad amaritudinem minaꝝ acce
dūt. et puellas minis coanguſtant. De illis
duob⁹ modis habet̄ dañ. xiij. De illis iniq
teratis dieꝝ maloꝝ. qui primo blāde ſuſan
nam pulſant. di. commiſcere nobis. quia in
concupiſcentia tui ſum⁹. Que cū nollet. cā
minis terruerunt dicentes: dicemus contra
te teſtimoniū ꝛc̄. Tertio perſuadunt ſic. iu
uencula pulcra es nec continere potens: po
tius conſentire mihi. qui prodeſſe tibi pote
ro ꝙ alteri qui nunꝙ bene tibi faciet. Et qr
to promiſſione veſtimentorum auri et argē
ti. quod tamen non ſoluunt. promittit ali
quis tunicam qui inuitus daret cyrothecā.
Sic his modis plures ad amorē inordina
tum trahunt̄. et in ſenſibus decipiuntur. De
quo habet̄. iij. q. v. Accuſatores. amor car
nalis et timor atꝙ auaricia plerūꝙ ſenſus
hebetant humanos. et peruertunt opiniōes
ab his puella ſe cauere debet. nec per con
ſenſum ſe inclinare: ſed redarguere. Augu.
xxiij. q. iiij. a malis duobus modis te non
maculat malus. ſi ei non conſentias et ſi re
darguas: et per mediū virtutis debet cum
chriſto ire: et illeſa pertranſiet. ℒ Con
tra em̄ has quatuor inuaſiones quatuor vir
tutes cardinales. mediātibus quibus quis
libet cauere poteſt ne ſuccumbat. Prima eſt
Temperātia refrenans blandā exhortatōeꝫ.
Fortitudo firmans cōtra durā minatiōem.
Prudētia cōſiderans falſam perſuaſionem.
Iuſticia regnans contra iniuſtā ꝓmiſſionē.
Nam quicunꝙ a lapidatoribus huiuſmōi
malis inuaſoribus cupit ſaluari. per mediū
harum virtutum trāſeat. Tenent enim me
dium et extrema eorū ſunt viciosa. ij. et. iij.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ethicorū. Primo itaq₃ temperantia habet
corpus refrenare. Cito enim quis blandis
exortationibus carnis inuaditur: vtputa de
lectatiōe comedendi ⁊ bibendi ⁊ dormiēdi ⁊
luxuriādi et huiuſmōi. ſtatim ſpūs acceſſor
corp⁹ quaſi equū ꝑ poteſtatē aſcēdit. et fre/
tēꝑantie ſtringit et dirigit in medio ꝙ nec ꝑ
exceſſum ad intēꝑantiam. nec per defectum
ad īſenſualitatē cadere pōt. Vñ ps. In cha
mo et freno maxillas eoꝝ conſtringe. qui. ſ.
in medio virtutis ſ ꝑ exceſſum et defectum
nō approximāt ad te. Tēꝑantia eñi a tullio
ſic deſcribit̄. ꝙ eſt virt⁹ aīam regēs circa de/
lectatōes corꝑales. ſiue circa delectationes
ſenſuum. Sicut eñi de⁹ oīa creauit in mēſu
ra et mō. et nihil eſſe voluit ſine mō. nunꝙ̄
eñi fecit vnū contrarioꝝ qn̄ et alteꝝ faceret.
et ſic vnum eſſet alterius frenatiuū. Pro/
pter qd̄ diuerſa ſunt āni tp̄a. vt fiat q̄dā tē/
poris temꝑantia. Si eñi ſemꝑ eſſet eſtas: ca
lor imoderatus vniuerſa adureret. Et ſi ſem
ꝑ foret hyems: frigus ſtringens nihil naſci
ꝑmitteret. propter qd̄ dies ſucceſſit nocti. et
nox diei: vt vnū aliud tēꝑet. Sic etiā tem/
ꝑantia eſt oīm virtutum et oīm actuū hūa/
noꝝ et paſſionū₃ modificatiua. Debet ergo
quilibet hāc virtutē tenere ne ꝑ intēꝑantiā
excedat. vel inſenſibilitatē deficiat. q₂ vtrū
ꝙ eſſet vicioſum et vituꝑabile. ¶ Sꝫ
diceret aliquis. ḡ ſanctiſſimi viri qui cinere
cibos miſcuerūt et aquā vicioſi et vituꝑabi
les fuerūt deficiētes a medio q̄ſi inſenſibi/
les. Rñdet tho. in ſcd̄a ſcd̄e. q. cxlij. ꝙ oīe
illud qd̄ cōtrariat̄ ordini naturali eſt vicio/
ſum. Natura aūt delectatōem appoſuit opa
tōib⁹ neceſſarijs ad vitā₃ hoīs. et iō na/
turalis ordo req̄rit vt hō in tātū hmōi dele/
ctatōib⁹ vtat̄ q̄ntū eſt neccium ſaluti hūane:
vel quātū ad ꝯſuatōe₃ īdiuidui. vel quātū
ad ꝯſeruatiōem ſpēi. Siq̄s ergo intantū de
lectatōe₃ refugeret ꝙ ꝑtermitteret ea q̄ ſunt
nccīa ad cōſeruatōe₃ nature peccaret. q̄ſi or
dini naturali repugnās. et hoc ꝑtinet ad vi
ciū inſenſibilitatis. Sciendū tñ ꝙ ab hmōi
delectatōib⁹ cōſequētib⁹ hmōi operatōes:
qñꝙ laudabile. vel etiā eſt neccium abſtine
re ꝓpter aliquē finē. ſicut ꝓpter ſanitatē cor
poralē aliqui abſtinēt a q̄buſdā delectatiōi
bus cibi et pot⁹ et veneris. et etiā ꝓpter exe
cutōe₃ alicuius officij. ſicut etiā athletas et
militēs neceē eſt a mlt̄is delectatōibus abſti
nere. vt officiū ꝓpriū exequāt̄ur. et ſilr̄ peni
tentes ad recuperandam anime ſanitatem
abſtinentia delectabiliū₃ quaſi quadam di
eta vtunt̄. et hoīes volētes cōtēplationi et
rebus diuinis vacare: oportꝫ ꝙ magis ſe a
carnalib⁹ abſtrahāt nec aliqd̄ ꝑdictoꝝ ad in
ſenſualitatis viciū ꝑtinet. q₂ ſunt ſm rectā₃
rōnem. Dico ḡ ꝙ ſancti viri illa abſtinentia
et delectatōibus vtebātur. ponētes cineres
vel hmōi in cibū: nō q̄ſi ꝓpter ſe abhorrētes
delectatōes vt ſm ſe malas ſ ꝓpter aliquē₃
finē delectabilē. vt ſe₃ carnē ſubderēt ſpūi.
mot⁹ carnis reprimerēt. et ſe ydoneos ad al
titudiem cōtēplationis redderēt. Sicut etiā
dan̄. x. dr̄ de daniele qui lugebat triū ebdo
madaꝝ tp̄us: panē deſiderabilē non come/
dit. et caro et vinū nō intrauerūt in os eius
et de⁹ dedit illi ſciam et diſciplinā in omni
libro et ſapīa. ¶ Secūda virt⁹. ſ. fortitu/
do hꝫ hoīem firmare in bono contra minas
et terrores. Sicut eñi bona lorica militē fa/
cit ſecurū aggrediēdo ardua. et ſuſtinere pla
gas et iacula. Sic fortitudo militem xp̄i in
clinat ad faciēdū mag̃. tolerare patiēter ad/
uerſa. nec timere minas hoīm. Vñ phs. iij.
eth. Fortitudo eſt aggreſſus terribiliū₃: vbi
mors imminet ꝓpter bonū cōe ſaluandū. Hꝫ
etiā hō cauere ne a medio diſcedat. dꝫ eē. n.
ita fortis ꝙ poti⁹ oēm penā corꝑalem ſuſti
neret. etiā danū oīm reꝝ. q̄ꝫ in vnico actu cō
tra deū faciat. Sed quidā ſunt ita timidi. ꝙ
potius decē mortalia cōmitterent peccata q̄ꝫ
ꝙ vni⁹ digiti leſiōe₃. vel qd̄ minus eſt vni⁹
denarij dānificatōe₃ paterent̄. Cōtra quos
dr̄ math. x. Nolite timere eos qui occidunt
corpus. Et ezech. ij. Ne timeas eos neꝙ ſer
mones eoꝝ metuas. ¶ Sꝫ queris an
timor huiuſmōi hūanus aliqualiter timen
tem excuſet a peccato. Et videtur ꝙ ſic. In
decretis. i. q. i. dr̄. Cum paſſus et timid⁹ ab
hereticis ordinatus: colorē habet excuſatio
nis. Dicit tho. in ſcd̄a ſcd̄e. q. cxlij. ar. iij. ꝙ
timor intātū habet rationem peccati inq̄ntum
eſt contra ordinem ratōnis. Ratio aūt iudi
cat quedā₃ mala magis eſſe fugienda alijs
Et io quicūꝙ ē vt fugiat mala que ſunt ſm
ratione magis fugienda. non refugit mala
q̄ ſunt min⁹ fugiēda: nō eſt pctm̄. ſic magis
fugienda eſt mors corporalis q̄ꝫ amiſſio re/
rum. Vnde ſiquis propter timorem mor/
tis latrōibus aliquid promitteret aut daret

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

excuſaretur a peccato quod īcurreret. ſi ſine
cā leguia ꝑtermiſſis bonis q̄b⁹ eſſet magis
dandū pctōrib⁹ largiretur. Si aūt ꝑ timorē
aliq̄s fugiēs morte: mala q̄ ſcd̄ʒ rōneʒ ſunt
min⁹ fugiēda: icurrat mala q̄ ſcd̄ʒ rōeʒ ſunt
magis fugiēda: nō poſſet totalr̄ a pctō excu
ſari. q2 timor talis iordiat⁹ eēt. Sunt aūt ma
gis timēda mala aīe q̄ꝫ mala corpis. et ma⁹
gis corpis q̄ꝫ exterioꝝ rerū. Et iō ſi q̄s icurrat
mala aīe. i. peccata. fugiēs mala corpis. pu
ta flagella vel morte. aut mala exterioꝝ rerū
puta dānum pecunie. nō excuſatur totalr̄ a
pctō. diminuitur tñ ſm aliquos pctm̄ ei⁹. q̄a
pctm̄ min⁹ voluntariū ē qd̄ ex timore agitur.
Imponitur. n. hōi q̄dā nc̄itas aliq̄d faciē
di cōtra rōnem ꝓpter iminētem timorē. Dic
ūt mordiat⁹ timor q̄nq̄ꝫ ꝯſiſtit in ſolo appeti
tu ſenſitiuo. nō ſupueniēte cōſenſu rōnalis
appetit⁹. et ſic nō eſt pctm̄ mortale. ſʒ ſolum
veniale. Qn̄q̄ꝫ vō hmōi mordiat⁹ timor ꝑtigit
vſq̄ꝫ ad appetitū rōnalē qui dr̄ voluntas: q̄
ex libero arbitrio refugit aliq̄d. nō ſm rōem
et talis mordiatio timoris q̄nq̄ꝫ ē pctm̄ mor⁄
tale. q̄nq̄ꝫ veniale. Si eīm q̄s ꝓpter timorē quo
refugit ꝑiclm mortis: vel qd̄cūq̄ꝫ aliud ipa
le maliū: ſic diſpoſit⁹ ē vt faciat aliqd̄ ꝓhibi⁄
tū. vel ꝑtermittat aliq̄d qd̄ ē ꝯ̄ pceptū in le⁹
ge diuina. talis timor ē pctm̄ mortale. alioq̄n
erit veniale. ¶ Tertia vtus cardinalis
ē prudētia q̄ cauet falſas ꝑſuaſiōes. Ipa. n.
ſm hoc. rerū exti⁹ metitur. Nā ſic galea mili
tis caput defendit ab ictib⁹: ſic prudētia rō
nem. q̄ caput ē anie dirigit recte et cauet ne
malicia vulneretur. Scit eīm hō per iſtā q̄d
eligendū. q̄d ꝯtenendū. q̄d credēdū. q̄d iu
dicadū. qn̄ loquendū. qn̄ tacendū. et ſic de
alijs. Prouer. xv. Vir prudēs dirigit greſ⁄
ſus ſuos. Qʒ qualr̄ hoc fiat docet ſeneca de
copia vboꝝ. Si inq̄t prudēs eſt anim⁹ tu⁹
trib⁹ tpib⁹ diſpēſetur. pñtia ordina. futura
ꝓuide. futura recordare. nā qui nihil de pre
teritis cogitat: vitā perdit. q̄ nihil de futuro
p̄meditatur: icaut⁹ icedit. Hortatur ergo ad
prudētiā q̄libʒ fidelis. math. x. Eſtote pru
dētes ſic ſerpentes. Triplex eīm eſt prudētia
quā nos ꝯ̄ mūdi iſidias ꝓ euitādis ꝑiculis
debem⁹ imitari. Prio ſm hierō. Totū cor⁄
pus ꝓ ſalute capitis exponit. quo caput in⁄
uoluit. Querit eīm icantatores venenū que
ſunt in capitib⁹ ſerpētis. ad medicamēta vi
te ꝯſerentia ꝑpens bona hec ꝑſentiēs caput
ſuum inter ſpinas corporis inuolutum ab⁄
ſcondit. Iſto mō nos pro xpo capite noſtro
nos et noſtra debem⁹ exponere. et ꝓpter ho
norem dei iniuriā ſuſtinere tā in corporib⁹
q̄ꝫ in reb⁹. Scd̄a prudētia q̄ꝫ obturat aures
ſuas ne audiat icantatorē. Nā vnā aurē ap
plicat ad petram et aliā cum cauda obturat.
Sic nos facere debemus contra corrupto⁄
res hoīem allicientes. ſub ſpecie amicitie.
ad vicia mundi vel carnis. malis ſuggeſtio
nib⁹ et exēplis ꝑuerſis. Quādo ergo tales
incantāt ſuꝑiores partes rōnis: tanq̄ꝫ aurē
xpo qui eſt petra coniungamus. i. corinth. x.
Et. inferioreʒ obturem⁹ cogitatōe finis no
ſtre q̄ſi cauda corporis vite noſtre. ne aliq̄
blāde nobis voluptates ſuggerūt ꝓtrahant
ad conſenſum. Tertia prudētia pelleʒ vete⁄
rem deponit qn̄. n. ſeneſcit: ꝑurigine corp⁹
ſuū grauari ſentit: trāſit ad anguſtū foramē
alicuius petre. vbi pellem veterē oīno relin
quit. et ſic renouat̄ et ſanatur. Petra eſt xp̄s
foraīa m̄lta ſunt ipi⁹ plurima vulnera. Cū
ergo veterem pellem. i. noſtrā conuerſatōeʒ
corruptā et abominabilem deponere volu⁄
mus: deuota contēplatione et recordatione
paſſiōis xp̄i ꝑ illa foramīa trāſeamus. exo.
xxxiij. Ponā te in foramē petre. et ꝓtegam
te dextera mea. et can. ij. Veni columba mea
in foraminibus petre. ¶ O q̄ꝫ dulciter
et amicabiliter xp̄s animā deuotam ad ſue
recordatōem paſſiōis iuitat. Eſt eīm de xp̄o
et aīa cōpaſſionata ſicut de pyramo et tyſpe
De quib⁹ narrat ouidi⁹ li. iiij. metha. Fuit
eīm pyram⁹ iuuenis pulcerrim⁹. tyſpe iuuē⁄
cula pulcerrīa. q̄ in ciuitate babilonica in vi⁄
cinis et cōtiguis habitabāt domib⁹. Dilexe
runt ergo ſe mirabilr̄. et ꝑ rimā et fiſurā pa⁄
rietis ibi inuicem colloquentes: concept⁹ ſu
os exprimebant vt inuicē poſſent coniungi
dixerunt inter ſe q̄ꝫ de paternis domibus no⁄
cte exirent. et extra ciuitatem ad ſiluam ſub
quodam moro arbore conuenirent. et iuxta
fontem qui erat ibi amoris ſuorū negociuʒ
adiplerēt. Puella eīm ſuccēſa amore primo
venit ad fontē: ſʒ cum vidiſſet leenā ſitibun
dam ad fontē venientem. et timore eius fu
geret et lateret: pepulū eius ſibi cecidit. quā
inuentaʒ leena ore ſanguinolento cruenta⁄
uit et receſſit. poſtea venit pyram⁹ ad fonteʒ
ſub moro. et pepulum tyſpe cruentatum in⁄
ueniēs: eſtimauit eā deuoratā a feris. et ſic

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

occaſione ſui amoris mortuã et cõſumptã. Condolẽs igr̃ et plãgens. gladio ꝓprio ſe interfecit. et latera ſua p̱ eniem ꝓpriũ tranſuerberauit. ita q̄ ſanguis morientis exiliẽs fruct⁹ mori q̄ p̄rimi⁹ erãt albi in nigredinẽ trãſmutauit. et ſic extũc morus fructus nigros et rubeos deportauit. Tãdez vo tyſpe excuſſo timore leene q̄ iã receſſerat ad fontẽ veniẽs fructus arboris in nigros mutatos admirãs et pyramũ trãſfoſſũz ꝓprio gladio repiẽs. et hoc amore ſui factũ fuiſſe cõpiẽs. enſe eius ꝓprio ſe etiã iterfecit. et ſic cũ amico vitã ꝓpriã terminauit. R Quid pyram⁹ ē niſi dei filius. tyſpe vero aĩa deuota. q̄ ſe a p̄icipio mirabiliter dilexerũt. p̱ caritate et amore cõiugi iuicē decreuerũt. dato tñ q̄ eſſet ad imaginẽ dei fact⁹: eſſet hõ. quidẽ inpies. i. peccã adẽ cõiunctionez ipediebat. et ipas ab iuicē diſtinguebat. Ipſi tñ ſibi p̱ prophetas ſepiſſime colloquẽtes. dixerũt p̱ dei icarnatõez iuiſ pueníre et ſub moro arbore. i. ſub cruce ad fontẽ baptiſmi et gr̃e iuicẽ cõſenire. Sic ḡ factũ eſt q̄ illa puella aĩa ꝓpter leenã dyabolũ ad fontẽ gr̃e ire nõ potuit. ſ3 aduentũ amici ſui dei filij ſub ſilentio expectauit. Aggei. ij. Si morã fecerit expecta eũ: q2 veniet et non tardabit. Iſte eñ iux̄ cõdictũ venit finalr̃: et ſub arbore crucis amore tyſpe. i. aĩe ſe morti expoſuit. ita q̄ arborẽ ipam crucis ꝓprio ſanguie cruẽtauit. et colorẽ ipſi⁹ detinxit. Aĩa ergo fidelis inſtar tyſpe d3 p̱ cõpaſſiõez eodẽ paſſiõis gladio ſe trãſfigere et iux̄ ſpõſum inſepabiliter p̱manere. S Quarta virt⁹ ē iuſticia regina oĩm virtutũ. patrona vite. et gladi⁹ defenſiõis et correctiõis. q2 ſicut miles per gladium defendit ſe et cuſtodit: et aduerſarios inuadit et corrigit. ſic hõ p̱ iuſtitiã ſe defendit a pctĩs. et aduerſarios demões iuadit et expellit. Un̄ ps. Gladij ãcipites in manib⁹ eoꝝ. Et iuſticia bñ dr̃ anceps. q2 ex vna p̄te debet amputare noxia. altera inſerere bona et vtilia. declinare faciẽs a malo et facer̃ bõa. Un̄ phs. i. ethicoꝝ. Iuſtitia eſt virt⁹ p̱ quã ſinguli hñt q̄ ſua ſunt. nõ acceptãs p̱ſonas hoim. equiter oẽs iudicat. pauperẽ ſicut diuitẽ. ciue ſicut extraneũ. deutro. i. Ita puũ audietis vt magnũ nec accipietis cuiuſq̄ p̱ſonã q2 dei iudiciũ eſt. Antiqui eñ tante equitatis fuerũt q̄ non ſolũ potẽtibus et diuitib⁹ nõ pepercerũt. imo nec ꝓprijs filijs. ſ3 omnibus equaliter iuſtitiã fecerũt. Nam trayan⁹ ĩpator filio ſuo nõ pepercit. Dũ eñ quẽdam equum indomitum equitaret: a caſu cuiuſdã viduẽ filiũ pedibus equi cõculcãdo interfecit. et trayano cõquerẽti vidue filiũ ſuũ pro filio mortuo dedit. Et alter quidez pro tranſgreſſiõe legis ꝓprij filij ibi vnum oculum eruí fecit. et alterũ filio: vt ex eo legi ſatiſfaceret de amiſſione duoꝝ oculoꝝ qui legem contraxeret. Sed hodie iuſtitia cõpatur tele aranearum: ſolũ muſcas p̱uas capiens et non magnas ꝛc̄.

Feria ſecunda poſt Iudica.

Miſerunt princi pes et phariſei miſtros vt caperent iheſuz. Ioh. vij. I Scom phm. iij. pol. Oĩs diuerſitas videtur facere ſeditõem et diſcordiam. Nã elementa ꝓpter diuerſas q̄litates ſe impugnant. ſicut ignis propter caliditatem: repugnat aque propter frigiditatem. Sic etiam in pollitia ſeculari generoſi et nobiles ꝓpter inequalitatẽ poſſeſſionis diſcordãt. vt habetur. ij. pol. Sic etiam diuerſitas cultus inter ſp̄uales pluri ma eſt materia diſcordie. di. lxxviij. c. platum. Sicut habemus gen̄. xxvij. de eſau et iacob ⁊ et yſaac ⁊ et yſmael. Yſmael eñ voluit ſeducere yſaac. et faciẽs imagines luteas. cogebat eum eas adorare. xxxij. q. iiij. recurrat. in glo. Diſcordia eñ mentiũ tam inter fratres carnales q̄ inter ſp̄uales frequenter ſeparationem corporum inducit. di. lvi. yſmael. Cũ ergo inter xp̄m et principes phariſeorum fuerit diuerſitas: non ſolũ cultus. imo vite et doctrine conantes eum a ſe repellere et quaſi cõtrarium eis occidere: miſerat miniſtros vt eũ caperent. U Queritur vtrũ iuſte principes vel cõitates terrarum miniſtros mittant capere et ſpoliare aduerſarios tempore guerrarũ. Ad quod reſpõdendum premitto q̄ duplex eſt bellum. iuſtum et iniuſtum. Bellum iuſtum hec requirit. ſcȝ q̄ perſona ſit congrua. Clericis eñ bellare nõ licz. etiaz cõtra ſaracenos. et ſi aliquem ibi occiderint: irregulares fiũt. ex de homi. petitõ. Intẽtõ equa. ita q̄ n̄ ſit p̱uerſa. Augu. noceat cupiditas vl' vlciſcẽdi crudelitas impacatus atq̄ iplacabilis animus ⁊ feritas rebellãdi ⁊ libido dñandi. et ꝯſilia i bello iure culpant̄. xxij. q. i. q̄d culpat. Intento bona

Vñ augu. ad bonifatiũ. Hoc primũ cogita
qñ armaris ad pugnã. q2 virtꝰ tua etiã cor-
poralis donũ dei eſt. Sic etiã cogitabis de
dono dei nõ facere ꝯtra deũ. Fides etiã qñ
ꝓmittit̃: etiã hoſti ſuãda eſt: ꝯtra quẽ bellũ
gerit̃. q̃nto magis amico ꝓ quo ꝓpugnat̃ ꝙ
pax habeat̃. Nã bellũ ſemꝑ dꝫ eſſe neceſſitatis
vt deus liberet a neceſſitate et cõſuet in pace.
Nõ ergo pax q̃rit̃ vt bellũ exerceat̃: ſ3 bellum
gerit̃ vt pax acq̃rat̃. Eſto ergo bellãdo paci
ficꝰ vt eos quos expugnas ad pacis vnita-
tẽ vincẽdo ꝑducas. et ita hoſtẽ pugnãtẽ ne
ceſſitas ꝑimat nõ volũtas. ſicut bellãti
et reſiſtẽti violẽtia reddit̃. ita victo et capto
miſericordia debet̃: maxĩe in quo pacis ꝑtur
batõ nõ timet̃. xxiij. q. i. noli. Superioris au
toritas. belli nãq3 autoritas et ꝯſiliũ penes
principes ẽ. xxiij. q. i. quid culpat̃. Vñ bellũ
dꝫ fieri autoritate pape. vt cũ bellatur ꝓ fi-
de vel pro principe iuſta cauſa bellãdi. X

Sũt aũt iuſte cauſe maloꝝ cohertia. bo-
noꝝ ſubleuatõ. reꝝ ablataꝝ repetitõ. iniurie
ꝓpulſatio. a ſe et ab alijs patrie defenſio. in
firmoꝝ ꝓtectõ. debitꝰ modus vtẽdi: vt tãtũ
accipiat vt reputet ſibi ſatiſfactũ. Miles em̃
hñs iuſtũ bellũ ꝯtra aliũ licite facit. quicq̃d
ab hoſte capit. vel in adiutoribus ſuis. ſiue
ſuis ſubditis ſeu alijs quouſq3 intra cõſciẽ
tiã ſuã ſciat ſibi ſatiſfactũ de omni dãno. la
boꝝ et expẽ. tã ſuis ꝙ ſuoꝝ hominũ. vel do
nec ipſe hoſtis offerat ius. et velit ſibi ſatiſ-
facere. vltra hoc aũt nihil dꝫ recipe: niſi ille
ꝓpter imanitatẽ vicij meruerit oibus bonis
priuari. vel ꝓpter hereſi3: vel aliud viciũ ſi-
mile. nõ ledat illos qui in nullo bello ꝓſtãt
auxiliũ vel fauore3. ſi aliqđ iſtorũ defuerit:
iniuſtũ eſt bellũ. Dico ergo ad q̃ſtiõe3. ſi prin
cipes vel ciuitates iuſtũ habeant bellũ: poſ-
ſunt cõtra aduerſarios miſtros ſuos mittere
alr̃ nõ. Y Sz q̃ritur an bellãtes ex iu-
ſta cã. ſi fecerint incẽdia ſeu effracturas ſiue
arboꝝ ſiue vineaꝝ. extirpatões in terra pro-
pria aduerſarioꝝ. nunq̃d tenebũtur ꝓ his in
his in aliquo. Dicunt doc. ꝙ ꝓ his dãnis q̃
pro bona fide intulerũt a quibus cõmode
abſtinere non poterunt ſcđm induſtria3 vel
conſuetudine3 bona fide pugnãtia nõ te-
net̃. Si aũt q̃rrãdi aio et malicioſe ea intule-
rũt: cũ alr̃ pñt ſibi cõſulere cõmode tenẽtur
et recõpẽſabuntur illa dãna cũ dãnis ipſis
datis et hoibꝰ ſuis vſq3 ad q̃ntitates cõcur

rentes. et de eo qđ ſupexcreuerit: tenẽtur ſa
tiſfacere illis quos dãnificauerũt. Qui aũt
iniuſtã hꝫ cã3: tenebit̃ de omnibꝰ dãnis. q̃
ipſe vel ſui intulerit aduerſario vel aduerſa
rijs: niſi et ipſi mala fide iuuerĩt eu3 in quo
caſu nõ habebũt cõtra eũ actõe3. Sz q̃ritur
an miſtri vel ſubditi alicuiꝰ nõ hñtis iuſta3
cã3 ꝯ alios: teneãt̃ ad ꝓceptũ dñi alios ino
cẽtes ſpoliare ſiue dãnare. Dicũt doc. ꝙ nõ.
Nota de h̃. Sz nunq̃d talis inobediẽs mi-
ſter ex eo ꝙ ꝓmiſit dño fidelitatẽ efficit̃ ꝑiu
rus. Dico ꝙ nõ. q2 ꝑ tale iuramẽtũ dño fa-
ctũ ñ reſtrigit̃ ad illđ qđ vergit in diſpẽdiũ
ſalutis aĩe ſue. Si aũt fuerit de intentõe cõ
promittẽtis fidẽ. ꝙ q̃cq̃d dñs ꝓcipiet iuſtũ
aut iniuſtũ. in oibus obedire couenẽs nõ
peccat: ſ3 peccauit ꝓmittẽdo. pꝫ hoc. xij. q.
iij. c. i. Quãtũ ad euãgelij ꝯtinuatõem
heri dictũ fuit quõ nolẽte dño iudei eu3 nõ
ceperũt. hodie quõ magis cõcitati cũ capiẽ
dum miniſtros miſerunt. Et ſunt tres par-
tes principales.

In prima notatur principiu3 iniquitatis cõ
tra chriſtum innocentem. in principio.

In ſcđa chriſti libertas potens cauere nocẽ
tem. ibi. querens.

In tertia eiuſdem largitas ſe exhibens de-
mentem. ibi. In nouiſſimo.

Quãtum ad primam

ptẽ notãdũ ꝙ inuidoꝝ natura ẽ de bono al
teriꝰ triſtari. et quãto alicui plura bona ſuc
cedũt et ꝓſꝑa. tãto ampliꝰ cõtriſtant̃. Tale3
inuidia ꝓpter bonũ xp̄i principes phariſeoꝝ
hũerũt. Et iõ conati ſunt freq̃nter eũ ꝯphẽ
dere. Qñq3 in ſmone vt dꝛ math. xxij. faciẽ
tes ſibi q̃ſtiõe3 đ tributo dãdo ceſari an ñ.
Qñq3 iudicio. vt patꝫ ioh. viij. Adducẽtes
ſibi adulterã. Aliqñ operatõe. vt pꝫ marci. iij
de hñte manũ aridã qñ obſuabat̃ ſi ſabba-
to curaret. Aliqñ in ꝑſona. vt hic. qñ ſibi mi
ſerunt miniſtros vt eũ apprehenderẽt. Z

Moralr̃ principes tenebraꝝ hm̃. i. iuſtum
innocentẽ et ſanctũ hoie3 verbo. cogitatõe
aut facto cupiẽtes capere: malas immiſſiões
q̃ſi miſtros ſuos imittũt. paſſiões cõmouẽt
et carnis delectatões incẽdunt. et tãdem de
peccatis q̃ſi laq̃is vinculet̃. et in ſuitutẽ per
petuã eis ſubiugetur. Nã ſicut inter alia dona
data hoi: libertas quaſi maximũ et digniſſi
mũ reputat̃. ſic ſuitꝰ ꝑ cõtrariu3 viliſſimum

eſtimatur et morti comparatur. ff. de dona
tōibus inter vi. et vxo. l. cū hoc. §. ſi dona
tor. Jō iure ciuili ſerui ꝓ nullis habētur. lʒ
iure naturali oēs hoīes equales ſint. ff. de
regu. iur̄. l. cū ꝑuis. Vn̄ ſm yſido. li. v. ethi.
c. xxvij. Seruꝰ a ſuādo vocat̄. Et apud an
tiquos qui a morte in bello ꝑſeruabant̄: ſer
ui vocabāt̄ur a ſuādo ſic dicti. Et ideo iter
maloꝝ oīm omniūqʒ ſupplicio grauior ē hec
pena liberis ꝓpterea quidā intantū dolent
cū capiūtur ab inimicis ꝙ magis volūt mo
riq̄ꝫ libertatē amittere et ſuire. Sicut patet
de carthaginēſi. vbi regia et meliores eiuſ/
dē ciuitatis ipſam ciuitatē igne ſuccēderūt
ſpōte ſe ꝑcipitātes in ignē. ne rōanis ſubeſ/
ſent et ſeruirēt. Sicut recitat oroſius li. iiij.
Ad ꝓpoſitū cum hō a natura liber fuerit ab
inceptiōe: nec hōi dn̄aret̄ vt beſtijs. vt pʒ di.
xxxv. ſexto die. peccm̄ fecit cū ſeruū. Jux illō
ioh. viij. Qui facit pc̄m ſuꝰ ē pc̄i. A q ſui/
tute dei filiꝰ ꝑ ſuā mortē nos liberauit et pſti
ne libtati nos reſtituit. xij. q. ij. cū redeptor.
Quotiēs igr̄ adhuc peccamus ꝫ ingrati de
manumiſſiōe q̄ xp̄s nos liberauit ſumꝰ. to
tiens iteꝝ in ſuitutē reuocamur. et tot dn̄is
ēimꝰ ſubiecti: quot vicia in nobis regnāt.
A Debemꝰ ergo cauere ne vltra ſeruiamꝰ
peccato. qꝛ in bonis gratuitis nos ſpoliat.
poſt ſe relinquēs egeſtatē.
In bonis naturalibus nos vulnerat minu
ens famam et honeſtatem.
In bonis moralibus nos deordinat impri
mens malum et iniquitatem.
Dico primo ꝙ pcm̄ bōis g̃tuitis nos ſpoli
at ꝛc̄. Naʒ ſm augu. de laude caritatis. In
caritate pauper quilʒ diues eſt. ſine caritate
oīs diues pauꝑ ē. Et rō ē. qꝛ ſi hō totū mū
dū poſſideret et caritatē non haberet: cū di/
uite epulone ſepeliret̄ in inferno. In oppo/
ſitum aūt ſiqs minimū gradū caritatis habe
ret ſuppoſito ꝙ cēt debilis et nihil aliō poſ/
ſideret: cū lazaro pauꝑe in ſinum abrahe de
portaret̄. vbi eſt plenitudo gaudij et fruitio
incomutabil' boni. In inferno aūt nihil ni
ſi ſtridor dētiū. pena itollerabilis et miſeria
ſine fine. Cuius figurā habemꝰ in filio ꝓdi
go qui conſumpta tota ſuba eius luxurioſe
viuedo cepit egere. et de ſiliqs porcoꝝ cu/
piebat ventrem ſuū iplere. et nemo illi dabat
luc̄. xv. Vn̄ ad ꝓpoſitū adducēdo. antiqui
ſm fulgentium. ipm pcm̄ ſub imagine muli
eris depinxerūt hoc mō. Stabat aūt q̄dam
regina cōtinue tinēs. et vocabat̄ dea infer
nalis. et in circuitu eiꝰ ſtabāt tres imagines
vna dei. alia hōis. alia dyaboli. Et imago
peccati tribꝰ his imaginibꝰ tres cartas poꝛ
rigebat. In q̃rum prima ad imaginē dei cō
tinebat̄ ſic. deū ſaluatorē meū miſera ꝑdidi
et oēs āgelos eius. Veve mihi vt q̄d nata
ſum: In ſcd̄a ad imaginē demōis habebat̄
In ꝓfundū inferni detracta ſum. qꝛ miſeri/
cordia dei me abiecit. Sed in tertia ad ima
ginē hōis ꝯtinebat̄ ſic. Oīa mala oīs hor/
ror. et. oīs tribulatio finis meꝰ eſt et omnis
pena. Solū cupio vt ſi quis me diligit ſeu
dilexit. hoc ſibi innoteſcat ꝙ qui ſibi ꝓdeſſe
nō vult. ꝑfectū et liberatōem ab alijs nō ex
pectet. qꝛ decipiet̄ ſicut et diues in inferno.
vt ſtatus eius ſupbꝰ nūciaret̄: exauditꝰ nō
eſt. luc̄. xvi. Ex q̄bus dictis oībus appet ꝙ
ipm pcm̄ ē adeo malū et nociuū. ꝙ bonis
g̃tuitis nos ſpoliat poſt ſe relinquēs egeſta
te. ¶ Scd̄o pcm̄ adeo malū. ꝙ in bonis na
turalibꝰ nos vulnerat ꝛc̄. Nā ipſe hō in ho
nore cōſtit̄. qꝛ in naturalibꝰ tantū leſus ē et
cōparatus ē iumētis inſipiētibꝰ. et ſiꝰ factꝰ
ē illis. pſ. xlviij. B ¶ Vn̄ ad literā ipſe
nabuchodonoſor pluribus diebus iumentū
ſe eſſe credidit peccati gladio ſic vulneratꝰ.
Et merito qꝛ quilʒ faciēs pcm̄ iumētū effi
cit̄. et aīal cū ceteris aīalibꝰ vocari dʒ. eo ꝙ
ꝓpriā diffinitiōeʒ amiſit. Nā an pcm̄ dū hō
ſm rōnē viuebat: dicebat̄ aīal rōnale imor/
tale. Poſt pcm̄ vero dū ꝯ̃ rōnē tm̄ ſenſuali
ter viuit diffinit̄. Hō ē aīal irrōnale mortale
Et hec diffinitio conuenit aīalibꝰ brutis cū
q̄bus ꝑticipat. ſicut etiā ſerra lignea non dꝛ
ſerra ſm phm̄. nec nauis lapidea dicitur na
uis. eo ꝙ viſum et actū ꝓprie opatōis nō ha
bēt. ſic et hō ſm rōnē et actū proprie actiōis
nō opat̄ nō dꝛ hō niſi equiuoce et iproprie.
noīa eñ ſunt cōſeq̄ntia rebꝰ. inſti. de dona.
§. ē et aliud. Tūc etiā ſibi cōuenit mortale.
qꝛ tūc ſpūaliter mortuꝰ eſt. Et hoc ē ꝙ crea/
tor oīm i ꝑncipio mūdi hōi dixit. Quocūqʒ
die peccaueris: morte morieris. gen. ij. Hō
aūt ſic ſpūaliter mortuꝰ fetet et abomiabilis
reddit̄ deuotis hoībus dū eſt cū eis in aliq̄
cōgregatōe. qꝛ ſicut cādela ardēs hoīes de/
lectat et illumiat. et extīcta fetor ē nociuus
quē relinquit. ꝑtū eñ impg̃nātis mulieris
potens eſt deſtruere. Sic hō viuens omnes

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

delectat et illuiat. C Sꝫ qñ peccãdo lumĩ
nõis extiguit̃. poſt ſe relinquit fetorẽ male
fame et malos cõcept⁹ alioꝝ deuotoꝝ impe
dit et interimit. De hoĩe ſic mortuo ſpũali
ter et ſepulto ĩ terra aliena et vaſte ſolitudĩs
vmes mltaꝝ cogitationũ de ipſo ſurgũt. et
ſe publice oſtendũt. ita ꝙ q̃libet talis dicere
poſſit cũ p̃s. Ego ſum vermis et nõ hõ. ob
probriũ hoĩm et abiectio plebis. p̃s. xxi. vñ
et in iob. xxv. c. ſcribit̃. Hõ putredo eſt. et fi
lius hõis vermis. Et grego. moral. li. xvi.
c. xxvi. Quid nãq̃ caro niſi putredo et ver
mis ẽ. Et q̃cunq̃ carnalib⁹ deſiderijs an
helat. q̃d aliud q̃ vermẽ amat. q̃ eñ ſit car
nis ſuba. teſtat̃ ſepultura. vñ ſic ex hoĩe fi
li⁹ hoĩs. ſic ex verme vermis generatur et
vocat̃. qd̃ ẽ deſpectõ magna. et inhoneſtas
hũane nate: q̃ ſubſecuta eſt ex leſiõe peccati
mortalis. nec illa ſufficiũt. ſ adhuc peccan
do mortalr ſic infamis efficit̃. ꝙ q̃ſi totalr p
nihilo reputat̃. Et habet̃ ex verbis augu. ſu
per Job. ſic dicẽs. Pctm̃ nihil ẽ et nihil fi
unt hoĩes dũ peccãt. Qd̃ quidẽ ꝯſiderans
dauid dixit. Quia inflãmatũ eſt cor meum
et renes mei cõmutati ſunt. et ego ad ni. rẽ
p̃s. lxxij. Vñ et be. berñ. in meditatõib⁹ ſic
iquit. Multi multa ſciunt et ſeipſos neſciũt.
qui ſi aduerterẽt: ſeipſos mi⁹ ꝙ nihil repu
tarẽt ſeu ĩuenirẽt. Qd̃ q̃dẽ põt facilr pꝓbari
arguẽdo ſic. Oĩs q̃ fac̃ pctm̃ ſuus ẽ peccati.
Johã. viij. Sed ſeruus non eſt maior dño
Job. xiij. ḡ qui pctm̃ facit nõ eſt maior pec
cato. Sꝫ ſm̃ be. augu. pctm̃ ẽ nihil. ḡ faciẽs
pctm̃ facit ſeipm̃ parẽ nihil vel minus. Et
iõ Job. xxx. de ſeipſo ſic iquit. In nihilũ re
dact⁹ ſum. et velut nubes ſal⁹ mea. Hoc to
tũ facit pctm̃. ḡ vltra non ſeruiamus peccato.

Tertio pctm̃ eſt tã malũ et nociuum. ꝙ in
bonis moralib⁹ nos decordiat. Nam nihil ẽ
bonum adeo grãtũ et ſalubre qd̃ pctm̃ nõ de
ordinet et noxiũ faciat et penale. ipm̃ nãq̃
benigniſſimũ amicũ et patrẽ noſtꝝ xp̃m tã
ſuribũdũ facit ꝙ nos filios ſuos creaturaꝫ
ad imaginẽ dei creatã in ignẽ ꝓijcit eternũ
Propter qd̃ dauid ne eũ in tali furore argu
at alloquit̃ euꝫ ſic. Dñe ne in fu. tu. ar. me.
neq̃ in ira tua corri. me. p̃s. vi. Ipſe enim
de⁹ nunq̃ tã bonũ amicũ hũit in celo et in
terra queꝫ odio nõ haberet ſi in eo pctm̃ in
ueniret. Vñ petrus q̃uis ceteris ap̃lis ardẽ
ti⁹ xp̃m amaret: ipm̃ ĩn dãnaſſet ſi in eo pec
catum trine negationis inueniſſet poſt mor
tem. Et per oppoſitum ipſuꝫ luciferuꝫ in ce
lo p̃manſiſſet ſi pctm̃ ei⁹ nõ fuiſſet. Vñ deus
ſolũ pctm̃ exoſum hꝫ: et oẽm creaturã amat
et diligit. Juxta illud ſapieñ. xi. diligis oĩa
que feciſti. et nihil eorum que feciſti odiſti.
Deus enim peccatum non fecit. quia pecca
tum vt dictũ ẽ nihil ẽ. Juxͣ illud Joh. i. Si
ne ipſo factũ ẽ nihil. i. pctm̃ homi in mũdo
nec aliq̃d nocere põt niſi pctm̃. D Secũ
dẽte eñ hoĩe in pctõ. in iudicio iuſtitia dei
ꝯ eũ cõcludit a regno ſibi ordiato excludit.
et infemo ĩcludit. Naꝫ pctõr ꝓpter pctm̃ cõ
cludit̃ in iudicio. Nã ſic fur reus reputat̃ dũ
in furto cõphẽditur. ſic pctõr cũ in peccatis
inenit̃. Jõ accuſatrix dei iuſtitia ꝯ pctõrem
ĩ iudicio allegãs dic̃. In opib⁹ manuũ ſua
rũ cõphẽſus eſt pctõr. tũc deus dicat ſinaꝫ
di. Igr̃ cõuertent̃ pctõres in infernũ. p̃s. ix.
Scd̃o peccatorẽ a regno excludit. q2 ſicut le
pra excludit̃ a ſanoꝝ cõſortio: ſic pctm̃ pctõ
rem a dei regno. Et iõ pctm̃ ꝓprie aſſimila
tur lepre que ẽ morb⁹ abomiabil̃ et cõtagio
ſus. Et iõ de cõſuetudie generali habet̃ vt
cõione hoĩm ſeperẽt̃ leproſi. ex̃ de contagio
leproſoꝝ. c. i. Et hoc idem dñs p moyſen p̃
cepit fieri in populo ſuo. Nu. v. Et ſic maria
ſoror aaron lep̃ ꝑcuſſa excluſa eſt ex̃ caſtra.
Nu. xij. Sic ſilr̃ mõ. ſi q̃s lepra peccati inſi
cit̃ a ꝯſortio beatoꝝ et a regno dei excludit̃.
Vñ ad ꝓpoſituꝫ anſel. Cur deus hõ. li. i. c.
xix. ſic inq̃t. Sicut nullã margaritã luto de
turpatã poneret ad theſauꝝ ſuũ niſi pri⁹ eẽt
mundata: ita nec peccatores angelis et alijs
ſanctis ſunt aſſociãdi niſi pri⁹ ſint mudati.

Tertio pctõrem in inferno ĩcludit. q2 ſicut
debitor in turri ponit̃: et inde exire nõ ꝑmit
tit̃ niſi de toto debito ſatiſfecerit prius. Sic
et pctõr niſi debitis hic ſatiſfecerit: in infer
no in vincul̃ ponit̃ eterna lr inde nũq̃ exitur⁹
de quo pctõr non modicũ dꝫ turbari. et ſibi
timere de peccatis et miſtris p̃ncipum tene
brarũ. ꝙ eũ nõ capiãt et inſolubiliter ligat.
et ad carcerẽ ꝑpetui ignis includãt. Dicat ḡ
quilibet ad deũ. Peccantẽ me quotidie et
nõ me penitentem. timor mortis conturbat
me. Quia in inferno nulla eſt redẽptio miſe
rere mei deus et ſalua me.

Secunda pars in
que notatur chriſti libertas ꝛc̃. quereris me

Pro quo notandum ꝙ xp̃s miſtris reſpon
dendo tria propoſuit. Primo ꝙ eũ cape vel
occidere nõ poſſent niſi qñ ipe vellet. et tpe
determinato qd nõdũ aduenerat. ſ; in breui fu
turũ. Jõ dixit. Adhuc modicũ tp̃s vobiſcũ
ſũ; .ſ. ꝯ veſtrã volũtatẽ docẽdo pplm̃. et mi
racl'a faciẽdo. Scdo ꝙ nihil hõi itẽti ab eo
poſſent ipedire. imo eũ ꝓmouere eos opor⸗
tebat cõtra eoꝝ vlũtatẽ. qñ ihm ad ei⁹ gl'iã;
occiderũt. qd oñdit di. Vado poſt illud mo
dicũ tẽpus poſtꝗ̃ me occideritis ad eum. ſ.
patrẽ q me miſit. et ad regnũ et ad gl'a; quã
nõ poteritis ipedire. Tertio ꝙ ibi mala in⸗
ferẽda et illata redũdarẽt in eos. q; auxiliũ
et ſalute; veſtrã p hoc alienabitis a vobis.
Jtaq; ꝙ qñ tpe tribulatõis et vidicte occur
rent in deſtructiõe hierl'm p romanos ꝓpter
mortẽ meã nõ poteſtis me inuenire. ſ. ad de
fenſiõe; et ꝓtectõe;. E Moral'r p phari
ſeos ihm qrẽtes ſ; ñ valẽtes iuenire aſſignã
tur oppreſſores miſeroꝝ ⁊ paupeꝝ et pupil⸗
loꝝ. officioꝝ ſuoꝝ abuſores. qbus de⁹ mag
dõa dedit ⁊prudẽtiã ⁊potẽtiã ⁊facũdiã et in
telligẽtiã. mediantib⁹ quib⁹ ſubditos rege
re et defendere poſſent ſalutẽ ꝓpriã et alioꝝ
qrere et finaliter inuenire. S; q; his donis
abutũtur oũ final'r cõfidũt Jhm qrere. raro
vel nũq̃ poterũt eũ iuenire. Videm⁹ eñi ꝙ
natural'r bonũ vniuerſi in ordie cõſiſtit. et ꝙ
iferiora p ſupiora regunt̃ et defendũt̃. Infe
riora eñi corpa a celeſtib⁹ corporib⁹. et cele
ſtia ab intelligẽtijs. Intelligẽtie a p̃io prin
cipio qd ẽ de⁹ regũt̃. q; cõmẽtator. xij. me⸗
tha. ſic ait. Natura nõ agit niſi rememorata
cauſis ſupiorib⁹ q ſunt deus et intelligen⸗
tie. Sic etiã oĩa mẽbra corpis hũani p vo⸗
lũtatẽ capitis et ſubtilitatẽ ei⁹ regũt̃. ſic oĩa
mebra corpis pollitici p ſupiorẽ magr̃m ciui
um. ſcultetũ vel cuiuſcuq; nois cõſiſtat ſeu
exiſtat: regi et defendi debẽt. Vñ. C. de de
fenſo. ciuitatum dic̃. l. defenſores. Defenſo
res ciuitatũ nihil ſibi inſolẽter. nihil idebi
tũ iudicãtes. nois ſui tñ fungãt̃ officio. ple
bẽ vel decuriões ab omĩ iprobo; inſolentia
et temeritate tueant̃. vt id tñ qd eſſe dicunt̃
cẽ nõ deſinãt. Si eñi bñ regãt et defendãt.
dicũt̃ rectores et defenſores. ſi aũt male de⸗
tentores et deſtructores. q; noia ſunt cõueni
entia reb⁹. inſti. de donatõib⁹. §. eſt et aliõ.
Jtã toũ corp⁹ morb⁹ iuadit ſi lãguor i capi
te curatus non fuerit. ij. q. vij. ſicut inquit.

F Tota nãq; cã maloꝝ ſubditoꝝ ꝓuenit
ab iniquitate et malicia rectoꝝ. Sũt eñi qui
dam rectoꝝ qui exẽplo malo alios inficiũt
Qui ſuperbo animo pauperes deſpiciunt
Qui ſimplices fallaci corde decipiunt.
Rectores innocẽtes inficiũt qñ malo exem
plo delinquũt. Et iõ tales gallo cõpantur.
De quo dicũt naturales ꝙ in vltia etate ſua
facit oua pua et rotũda. et q̃ſi liuida. et ſi ta
lia oua venenoſa ab aliquo vme puta buf⸗
fone vel hmõi i dieb⁹ canicl'arib⁹ foueãtur
baſiliſc⁹ ꝓcreat̃. q tãte venenoſitatis exiſtit
ꝙ ſolo aſpectu vl' viſu homies ificit et occi
dit. Ad ꝓpoſitũ ille gall⁹ ſenex ẽ qlib; anti
qu⁹ et ſupior in reuerẽtia homis hitus. cu
ius venenoſa oua ſunt ei⁹ opa p̃ua ex qb⁹
baſiliſc⁹ qui homies ſuo aſpectu ificiẽs. i.
exẽplo peſtifero ſubditos corrũpit p̃cipue ſi
foueãtur ab aliquo verme venenoſo. ſi ſua
dentur fieri ab aliquo peſtifero et maligno
ſuggeſtore vel adulatore. quoꝝ hodie ma⸗
gn⁹ hẽtur numer⁹. de quo vſificator. Si qs
honorari deſiderat atq; ditari. Diſcat adula
ri q; tales ſunt mõ cari. Hi fouẽt et ꝯmẽdãt
ml'toꝝ delicta. q merito eſſent corrigẽda. et
iõ enormia ñ verẽtur ꝑpetrare. qnimo l; iu⸗
ſtos ſcãdaliʒẽt et occidãt malo exẽplo. vo⸗
lũt tñ ide gloriari. Vñ he. augu. i li. de pa
ſtorib⁹ eccl'ie ſic dic̃. Ois p̃lat⁹ qui male vi
uit in cõſpectu eoꝝ quoꝝ ꝓpoſit⁹ ẽ. q̃ntũ in
ipo ẽ ipos occidit. Vñ. xi. q. iij. c. p̃cipue.
Scire debent p̃lati ꝙ ſi ꝑuerſa vnq̃ ꝑpetrãt
tot mortib⁹ digni ſunt: quot ad ſubditos p
ꝑditõis exẽpla tranſmittunt. Unde neceſſe
eſt vt tãto caut⁹ ſe a culpa cuſtodiãt. quãto
per praua que faciunt nõ ſoli moriũtur. Cu
ius rõ eſt. q; qd a prelatis agitur: facile tra⸗
hitur a ſubditis in exemplu;. ex̃ de voto et
voti redem. c. magne. Et ideo ſpeculum re
ctitudis et iuſtitie d; in eis lucere: vt nõ ſo⸗
lũ ſibi ꝓficiãt. ſ; etiã ſubditos bono exẽplo
eĩdẽt. H Scdo ſunt qdã q ex donis da
tis anio ſupbo deſpiciũt paupes. Et ꝓpter
hoc iuſta et vera ꝯſiliãdo ſiue iudicãdo per
uertũt. ne aliorum ſana ꝯſilia locũ habeãt.
Iſti ceteros deſpiciũt et deridẽt: qui tãdem
oẽs ꝯfũdũt̃ et mala morte moriũt̃. Sic ptʒ
d hanibale duce carthaginẽſe. q ex q̃dã vic
toria cõtra romanos adeo clar⁹ eſt fact⁹. vt
nec queq̃ ciuiũ ſuoꝝ in caſtris admiſit. nec
riſum vlli niſi p interptẽ dedit vt dic̃. Vale

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

rius. Et hr̄ etiā i ſpeclo vincētij. li. vi. c. xlv
Qui m̄ miſerabiliter poſtea interijt. Et idem
appet in anthiocho magno qui nimis ſuꝑ-
be itonās currum ſuū agitari iuſſit ꝯ hiero
ſolimā ꝯ ſe ventur̄ et ipm paliādꝝ iudeoꝝ fa
cere vellet. et ſtati appꝑhēdit cū amar⁹ dolor
viſcerū. et cōtigit cū īpetu de curru cadere et
colliſus ē. et ebulierūt vmes de carne ei⁹. et
effluebāt viuētes. et fetore illi⁹ ꝗuabat to-
tus exercit⁹ ei⁹ nimis. imo nec ipe fetorem
ſuū ferre poterat. hec comeſtor in hiſto. Iſto
etiā vicio plēs laborāt marie diuites creati
nobiles. et cōtratū officiales et rectores. qui
nimia ſuꝑbia vix pedib⁹ āmbulāt: dū paupi
iuſto alloq̄ debēt. veſtes manib⁹ cōplicāt.
caput mouēt et oculis ſydera cōputant: qui
cētis oui cōparantur. cui paſtor īponit nolam
ad collū: q̄ quātūcunqꝫ ſit miſa oīs tn̄ q̄ſi
dn̄a p̄cedet. Sic hō quātūcunqꝫ ībecillis et
ſtolid⁹ fuerit. ſi nolā. i. famā acq̄ſierit: aut ꝑ
diuitias aut fraudulētias: meliorē omnib⁹
ſe exiſtimat et alios p̄cedit. Cōtra quos dr̄
eccl. xxxij. Rectorē te poſuerūt: noli extolli.
eſto i illis q̄ſi vn⁹ ex ipſis. Tales eīm ſunt q̄
ſi lucerna q̄ lucet d̄ nocte et de die vix appet
Silr̄ et ligna putrida et vermes de nocte lu
cētes. de die aūt minime. ſ; in colore ꝓprio ap
parēt. Sic ſuo mō tales ſuperi rectores ſiue
officiales lucēt in tenebris. i. iter ſimplices
et paupes: vbi ſe pōpoſe oſtēdūt eos expro
brādo vel īter cōplices adulatores familia-
res. vl' i tenebris hmōi: ſ; i die iudicij qn̄ ſol
iuſtitie orieť. tūc appebūt q̄les ſunt et vide-
bunť i colore ꝓprio. i. tūc q̄rēt ibm pīū et nō
īuenięt. Vn̄ puer. xxiij. lux iuſtoꝝ letificat
ſcꝫ vita paupeꝝ. lucerna aūt ipioꝝ extigueť.
Hoc pꝫ in diuite epulone ſuꝑbo. q̄ paupem
lazaꝝ deſpiciēs ſine vlla miſicordia ſepult⁹
ē in inferno. luc. xvi. ℔ Tertio ſunt q̄
alios fallaci corde decipiūt. et ſunt ſpeciali-
ter miſtri et ſuitores potētū. diuitū et rectoꝝ
quos mittūt in ibm iuſtū et ſimplicē et ino-
cētē verbis et factis q̄rāt et capiāt. Vtinaꝫ
ſimplices dicere poſſent q̄retis ſ; nō inuenie
tis. Sunt eīm ita fraudulosi ꝙ vix paupem
quē nō inueniāt capiāt et ſpoliāt: q̄ aſſimulā
tur vulpib⁹ qd̄ ē aīal fraudulētū et decepcō
nib⁹ aſtucīū. et iō tortuoſuꝫ ſemꝑ īcedit vi-
cijs. et iō dr̄ vulpis q̄ſi volubil' pedib⁹. qd̄
aīal dū eſca indiget: mortuū ſe fingit. et ſic
aues ad cadauer deſcendētes rapit et deuo

rat. vt dicit Iſido. xij. li. ethi. c. ij. Itē pellē
habꝫ piloſam: et caudā quā more canum ab
eis artata proijcit qui inueniētes piloſos re
putātes ſe deluſos: ſibi ſpaciū tribuūt fugiē
di. loca ſubterranea hitāt. et beſtias dome-
ſticas pl⁹ īfeſtāt ꝙ ſilueſtres. et ē amica cor-
ui. et iō coru⁹ pugnat ꝓ eo ꝯ taxū. Itē vul-
pis qn̄ a canib⁹ ꝑſequitur et artať. ipe mīgit
in caudā ſuā piloſaꝫ et vrinā fetētē ꝯ canes
proijcit. qd̄ abhorrēs mltitudo canum: ab
eo aliquantulum ſe elōgāt. et fugiēdo ſibi
ſpaciū p̄ſtant ſm̄ phm. Recte cariſſimi tales
ſunt vſurarij viri fraudulēti ꝗmalicioſi ꝗaua
ri q̄ in ſuis ꝯtractib⁹ et actib⁹ nō recte ſ; tor
tuoſe fallaciter et cauteloſe incedunt. dexter
eīm pes. i. intētio ſemꝑ claudicat. ſemꝑ eīm
claudicāt ꝑ falſitatē. q: loquēdo ꝗoꝑando ꝗ
ꝓmittēdo ꝗſemꝑ vnū oñdunt et aliud inten
dunt. Exēplifica de paupib⁹ quō ab eis de
cipiūtur ꝑ falſas ꝓmiſſiōes. Iſti ſunt miſtri
et ſuitores potētū ꝗ diuitum. q: ſilr̄ applau
dat ſuo ſilī ſm̄ phm. Pellis aūt illorū ſuba
tpal' ē mltū piloſa. i. pilis reꝝ diuitiaꝝ circū
ſepta. et marie cauda. q̄a i fine vite ſue poſt
ſe ea relinquūt: qui qn̄ ꝑſeq̄ntur a canib⁹. i.
mūdi p̄ncipib⁹ ꝗ iudicib⁹: replēt ora coꝑi
lis. i. munerib⁹ atqꝫ donis. q̄bus inuentis
ſtati eos deſerūt et dimittūt. Ve qui iuſtifi-
catis impiū pro munerib⁹. yſa. v. Iſti loca
ſubterranea inhitāt. q: vere in terra. i. amo
re terrenoꝝ totaliter ſe inuoluerunt: et beſti-
as domeſticas ſic paupes et agricolas plus
ꝙ ſilueſtres. i. plus ꝙ alios raptores odiūt
et īfeſtāt. q: viri ipij oderūt ſimplicē. ꝓuer.
xxix. Coru⁹ aūt. i. iudices mūdi clamoroſi
cauſidici ꝗet aduocati taliū ſunt amici. ſ; ꝓ-
pter dona q̄ p̄cipiūt ab eiſdē. et pro eiſdem
pugnāt cōtra taxū. i. paupem. et iō coꝝ au-
xilio p̄ualēt cōtra oīs. abac. i. Impi⁹ p̄ua
let aduerſus iuſtū. Exēplifica hīc quō tales
aduocati et iudices tales fouēt. Hi eīm qn̄ a
canib⁹. i. a p̄dicatorib⁹ ꝑſeq̄nť ꝯ eos p̄di-
cātes: tūc pro certo cōtra eos proijciūt vrinā
ſuā. i. mala vba et detractoria. fetida et diffa
matoria. Non eīm amat peſtilēs eū q̄ ſe corri
pit. ꝓuer. xv. Et iō tales nemo hꝫ redargue
re. q: miſtri ſunt et ſuitores potentum. q: ex
pilis eoꝝ ſubducūt tunicas ſuas. Iō null⁹
auſus ē eos tāgere: ſaltē volēs viuere i pace

Tertia pars in qua

chriſti largitas notat̄ exhibētis ſe cūctis cle
menter. ibi. In nouiſſimo ꝛc̄. Nouiſſima di
es feſto tabernacloꝝ fuit. vij. dies. q: feſtū
illud durabat. vij. dieb⁹. quorū prim⁹ et vl
tim⁹ fuerūt apud iudeos ſolēniores dieb⁹
intermedijs. Sicut patet leuiti. xxiij. Ulti
ma ergo dies huius feſti. ſtabat ihus q̄ſi vt
ſeipm̄ exhiberet omnibus preſentem. et cla
mabat ꝓpter multitudinē populi tanꝗ nul-
lum formidans. et vt audiretur ab omnib⁹.
di. Si q̄s ſitit ſupple potū ſapie. clemētie et
gr̄e: veniat ad me. ſ. ꝑ fidē formatā et pedi
bus mētis et affect⁹ in me credēdo. et bibat
nō ſolū ad ſufficiētiā: ſ; etiā ad redundan-
tiā. Quia qui credit in me ſicut dicit ſcriptu
ra. ſupple in me credēdū. de vētre eius. ſ. in
teriori hoie fluēt flumia. ſ. bone affectionis
ad eum deuotionis ad me. et beniuolentie
ad ꝓximū. q̄ ſunt flumia aq̄ viue. ſ. ſpūſſan
cti. et dona q̄ donāt a ſpūſancto omnib⁹ cre
dētib⁹ ꝛc̄. I ¶ Moralr̄ eſt notandū circa
illā partē. ꝙ iux: illud ꝙrius ciuile docet. vt
habet̄. ff. d̄ ſeruitu. ruſti. p̄di. l. iij. §. vlti. ꝙ
ꝙdiu quis habet iter etiā hauſtu; hr̄e d; . l.
ꝙdiu q̄s h; iter et ius eūdi ad fonte; viciui
ſui. h; etiā ius hauriēdi aquā. S; ſi q̄s illā
ſuitutē ad tēpus h; in quo. ñ ierit ad fontē.
nec aquā hauſerit: iter amittit. ff. queadmo-
dū ſuitu. amit. pompa ait. Ul' ſi q̄s alia aq̄
vſus fuerit ꝙ de ſuitute iponenda actū eſt.
ſeruitutē etiā amittit. ff. l. ſi q̄s alia quēad-
modū ſuitu. Idem ē de eo qui in certis bo
nis aqueductu h; ſi alijs vſus fuerit. nec vl
la p̄te hoꝝ vſus ē. ſuitutē amittit. ff. eo.
l. ſi cōem fundū. §. idē in eo. Hec pro tanto
dixi. nā q: dei fili⁹ in p̄dio ſancte eccl'ie fon
tem aque viue h;. ſ. deitatē ois gratie plenā
nobis xp̄ianis in hac vita ſolū iter liberū et
ſecurū dedit. et ius aquam gr̄e hauriēdi. et
poſt hāc vitā non. qui ergo neglexerit illud
tēpus gr̄e: nec p̄niam egerit: nec aquā gr̄e
hauſerit. ſ; hauſerit aquā delectatōis in pec
catis. et ſic deceſſerit amittit ſeruitutem. Nec
poſt hāc vitā aliq̄s ſanctoꝝ hoc ſibi ipetrare
poterit ꝙ gr̄ā inueniat. Un̄ hiero. et habet̄
xiij. q. ij. in p̄nti ſeculo ſcim⁹
ſiue oronib⁹ ſiue cōſilijs iuicē nos poſſe iu
uare. Cū aūt an tribunal xp̄i venerim⁹. nec
iob [nec daniel] neq; noe rogare poſſe pro
quoꝗ: ſ; vnūquēq; portare on⁹ ſuū. Et leo
de pe. di. i. multiplex. Qui indulgētiam in
p̄nti vita manēs in corpe nō acceperit. cōſe-
qui exut⁹ carne nō poterit. R Hic ergo ſui
tute; noſtrā ꝑdam⁹ ad fontē miſicordie et
gr̄e celeriter accedam⁹. vocāte ſaluatore no
ſtro in verbis ꝛc̄. Ipſe nāq; ſaluator dei fi-
lius inſtar fontis iugiter emanantis habet.

Perpetuitatem precioſam.

Suauitatem ſaporoſam.

Cōmunitatem copioſam.

Eſt. n. in fonte primo ꝑpetuitas et ſcaturitō
cōtinua. Nā vt phus dicit. i. methe. Fontes
generātur in altis mōtib⁹. q: hmōi loca mō
tuoſa poroſa ſunt ſicut ſpōgia. et habēt late
ra ſpiritia propter naturā lapideā. et cōſequē-
ter ne vacuū cōmittat̄ habēt vapores conti
nue igredietes. et q: talia loca ꝑ naturā fri-
gida ſunt. ꝑ hmōi frigiditatē vaporē eleua
tū inexiſtētē infra latera vel circa i ꝑtib⁹ ſpō
gioſ cōprimūt et in aq̄s cōuertūt. Et q: cō
tinue vapores ſic in aq̄m cōuertūt: in diuer
ſis ꝑtib⁹ pue ꝑtes aq̄ ſic collecte cōfluūt. et
ad aliū locū iferiorē vbi oportunitas occurrit
exeūt. et inde pricipiū fontis faciūt. Ad pro
poſitū dei fili⁹ in mōte alto caluarie in cru-
ce eleuat⁹: ē fons viu⁹ cōtinue gr̄am et mi
ſericordiā ſcaturiēs. qui cū in hūanitate vn-
diq; vulneratus. q̄ſi terra poroſa et ſpōgio-
ſa. frequēter vapores aſcēdentes de cordib⁹
fideliu;. ſ. orōnes et p̄ces ſupplicātium be-
nigne ſuſcipit. et calore caritatis attrahit. et
frigiditatē quā in morte et paſſiōis acerbi-
tate pro nobis ſuſcepit: in gr̄ā et miſicordi
am couertit. L ¶ Hic eſt fons quē iacob
deus pater pro omni familia ſua ordinauit
et fodit: vt oēs fideles hāc aquā gr̄e hau-
rirent. Debet ergo quilibet fidelis frequēter
exire ꝑ cōſideratiōem a ſeipo. et accedere ad
hūc fontem haurire aquā gr̄e cū ſamarita-
na. De qua ioh. iiij. Hāc aquā gratie ſitiuit
ſanct⁹ propheta. dicēs. p̄s. xli. Sitiuit aīa
mea ad deū fontē viuū. Na; ceruus hauſto
ſpente: niſi citius attigat aq̄m: morit̄. Deſi
derat em̄ naturalr̄ vitā prolōgare. Un̄ dicit
glo. ſuper illud p̄s. Queadmodū deſiderat
ceruus ad fontes aquarū ꝛc̄. Ceruus ſenio
grauat⁹ excreſcētib⁹ pilis atq; cornib⁹: explo
rat ſpentem ipm̄ naribus haurit. quo hau-
ſto veneno eſtuat. quare fonte; ad bibendū
ardētiſſime deſiderat. a quo ſi deficiat: mo
ritur. et inde vitā abbreuiat. quo prolōgare ſe
putauit. Sic homo ſpentem haurit quādo

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

dyaboli ſuggeſtionibus acqeſcit. et noxias
delectatões ſibi incorpat per peccatum. ſed
tūc veneno eſtuat. qn̄ tamē facta delectatiōe
feditatem peccati conſiderat. tunc vero fon
tem miſericordie deſiderat. cum deo recon-
ciliari p eꝑnie ſacramentum affectat. Sicut
ꝯtigat ꝙ poſt hauſtū ſpentis. i. cōmiſſiōem
peccati. fontē grē nō attigat dānum ꝑpetue
mortis icurrit. Cū igr̄ cōtinue pctā cōmitti-
mus et grā ei⁹ idigem⁹: cū deuotione cor-
dis ad fonē hunc currere debem⁹. Juxͣ illud
yſa. xij. Hauriettis aq̄s in gaudio de fonti-
b⁹ ſaluatoris. Figurat̄ exo. xvij. In pplo iſ
rael q̄ ſitibūdi i deſerto clamabāt ad deū ꝓ
aq̄ viua: et dixit moyſi. ꝑcute bis ſilicē et e-
grediūt̄ aque largiſſime. Sic ſi i deſto hui⁹
mūdi pplm̄ xp̄ianū ſitis maloꝝ ardoꝝ et tē
ptatōnū penuriaq; bonoꝝ ſpūaliū affligat.
nō reſtat niſi ꝙ ad petraꝫ xp̄i currat. ipamq;
cū virga orōnis bis vl̄ ter ꝑcutiat. q̄ꝛ reuera
aq̄s grē et deuotōis aq̄mq; bn̄ficioꝝ ſpūali
um et tpaliū fundet. ita ꝙ hoīes et iumēta
id eſt ſapiētes et ſimplices donis et gratijs
ībuet et infundet. p̄s. Percuſſit petrā et flu
xerūt aq̄ et torrētes inundauerūt. M ¶ Se
cūdo i fonte ē ſuauitas ſaporoſa. dulcior ē
eīn aq̄ i fonte q̄ꝫ in riuulo: et illo mō dulci-
or ē dlcatō i xp̄o q̄ꝫ i creatura q̄cūq;. Dulce
do. n. fontis ē ſm ꝯditōeꝫ terre de qua ema
nat. ſic dicit augu. i li. de ſenſu et ſenſato. et
aq̄ currēs ꝑ terrā amaraꝫ et ſulphuream: ſic
emanās ē etiā naturalr̄ amara. Sꝫ aq̄ ema
nās d̄ terra pura et ſabloſa fit dl̄cis et clara.
Sic fons ſapie q̄ de terra hūili et puriſſima
vgīe emanauit. ſ. bn̄dicta maria nihil auſte
ritatis vl̄ amaritudīs. vl̄ lutoſe feditatis cō
trahere potuit: imo fons ille erat oīs claritā
tis et fecūditatis. De quo geñ. ij. Fōs egre
diebatur de loco voluptatis ad irrigādū pa
diſum. Paradiſus ille ſignificat vgīnē glo
rioſaꝫ: q̄ ꝑculdubio i oriente lucis grē fuit
ſita. ſurſuꝫ ad celeſtia ꝑ affecū et ꝯtēplatio
nē erecta. a mūdo ꝑ cōtēptū diuiſa. puritate
amenīſſima. aq̄s grāꝝ irrigata. et viuū ar-
borib⁹ fecūdata. In cui⁹ medio vteri fons
fecūdiſſim⁹ dei fili⁹ eff luxit. totūq; padiſuꝫ
irrigās: et n̄ ſolū vgīnē: ſꝫ et totā eccl̄iaꝫ fe
cūdauit. floreſq; virtutū germinauit. quos vir
tutum flores aīa deuota colligere dꝫ. et ſpō
ſo xp̄o ſuū roſeū et floridū pare. ſi a fonte il
lo viuo vult aquā ſapie potare. eccl̄. xv. Aq̄
ſapie ſaluatoris potabit illū. Sꝫ vt ꝑch dolor
loꝛ pl̄es ſunt i ſancta eccl̄a colligētes ſpīas
et trib̄los vicioꝝ. potātes pori⁹ d̄ paludib⁹
more porcoꝝ ſordes imundiciaꝝ: q̄ꝫ claram
aq̄m virtutis et ſapie. De q̄b⁹ cōquerit̄ hie-
re. ді. Dereliquerūt fontē aq̄uum viuentiū
et foderunt ſibi ciſternas diſſipatas. q̄ ꝯtine
re nō valēt aq̄s. N ¶ Hi aſſimilāt̄ acteo-
ne. de quo ouidi⁹ li. iij. narrat. ꝙ ille acteō
fuit q̄dā nobil̄ venator de genere regis age
noris. qui cū in quadā ſilua feſſus venatōe
ſpaciaret̄. caſu venit ad fontē pulcerrimum.
vbi dea venatōis dyana ſolebat ſe aliquoti
ens balneare. Cū igr̄ caſu veniſſet ad fontē
inuenit deā cū nymphis et ancillis nudam
in fonte ſe balneātes. q̄ oīns verecūdate de
nuditate. et nymphe inceperūt dee corp⁹ ſu
is corporib⁹ cōtegere. Dea vō volēs ꝙ acte
on de nuditate nihil poſſet dicere. mutauit
cū in ceruū. et ſic fac⁹ eſt cornutus et velox
et locutōem ſuā ꝑdidit et figurā. Ille aūt a
ſuis canib⁹ icognitus fuit. cū ipm̄ ceruū cre
derēt cū inuaſerūt et occiderūt. Rei aūt veri
tas fuit ꝙ ille fuit quidā nobilis qui canuꝫ
mltitudinē nutriebat. a quib⁹ depauꝑatus
eſt. et iō q̄ꝛ iſte ſemper in ſiluis volebat eſſe:
ipm̄ poete in ceruū mutatū finxerūt. q̄ꝛ ve-
ro a canibus depauꝑt⁹ ē: fictū ē ꝙ eū im ca
nes comederūt. O ¶ Ad ꝓpoſituꝫ acteō
nobilis ſignificat hoīem nobilē qui in ſil-
ua hui⁹ mūdi venare debēt v̄tutes. ſꝫ vena
tur feras crudeles. vicia q̄ crudelr̄ aīam vul
nerāt. et hoīeꝫ ſpūaliter occidūt. De quo la
mētabat̄ de us pater. di. Fera peſſima deuo
rauit filiū meum. geñ. xxxvij. Hic venit ad
fontem ambulādo. i. ad delectatōeꝫ ꝑ exer-
citiū vicioꝝ. In quo dyana. i. iniq̄tatis ge-
nus et regina cū nymphis et ancillis. i. ſpe
cieb⁹. ſ. luxuria ꝯſupbia. ⁊c̄. ſe frequēter cī
dūt exteri⁹ in falſa dulcedīe ſꝫ interi⁹ viden
et cognoſci verecūdātur in vilitate et amari
tudine. ezech. xvi. Eras nuda et confuſiōe
plena. Cum ergo hō laſciuus relicta rōne et
diſcretōe ſe iniq̄tati ꝯiungit ſtati ſꝑgit̄ aq̄ de
lectatōis. q̄ꝺ in ceruū cornutū. i. beſtiā bru
talem et mēte alienatū cōmutat̄. p̄s. Homo
cū in honore eſſet ⁊c̄. ꝯpatus eſt iumētis in
ſipiētib⁹. Et tūc accidit ꝙ canes propŗij. i.
opa in q̄bus delectat⁹ eſt. cū inuadūt: corā
iudice cōprehendūt. et eternaliter puniunt.
Jō p̄s. ix. In opib⁹ manuū ſuaꝝ cōprehen-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſus eſt peccato2 ⁊c̄. Tertio in fonte iugiter emanāte inuenit̄ cōitas copioſa. Eſt em̄ fons omnib⁹ cōis. diuitib⁹ ⁊ paupib⁹ et iumētis: ſe omib⁹ volētib⁹ bibere indifferēter exhibet. Sic xp̄s iuſtis et pctōrib⁹ et generaliter omnib⁹ clemēs inuenit̄. et propitius. parēs eſt cunctis et nulli ſe ſubtrahit. De quo zach. xiij. In die illa erit fons patēs dn̄i dauid. et omnib⁹ hitantib⁹ hi'rl'm in ablutiōe pctōꝝ.

P ¶ Querit̄ an deus omnib⁹ peitētib⁹ faciat miſericordiā. Et videt̄ ꝙ nō in dānatis eternal'r. Dicit dn̄s bonauen. in. iiij ſup mgr̄m. di. xlvi. ꝙ mitigatio pene dānatoꝝ dupl'r pōt itelligi. Aut ꝙ̄tū ad taxatōez et inflictōem pene. et ſic abſq3 dubio eſt ibi mitigatō et miſericordia. q2 diuina iuſtitia nō totū exigit pro eo ꝙ ei⁹ pietate interueniēte aliquā ptem pene infligendo remittit. Alio mō pōt intelligi mitigatio poſt pene taxatōnē et inflictionē. Et hoc mō nulla cadit mitigatio a diuīa miſericordia. q2 extūc claudit eis dn̄s viſcera pietatis. Item videt̄ ꝙ puulis nō baptizatis nullā faciat miſericordiā: cū eos puniat ꝓ originali eternal'r. Dico ꝙ deus pro pctō origiali nō ſolū pōt infligere carētiā viſiōis diuine. ſ3 poſſ3 oēs adnihilare ſi vellet. Et tn̄ cum eis hoc agit miſericorditer. ꝙ eſſe hūanū habent et viuūt ſine pena ſenſus. Iſa. Miſericordia domini ꝙ nō ſumus conſumpti.

¶ Feria tertia poſt Iudica.

AMbulabat Iheſus in galilea. Non em̄ volebat in iudea ābulare. q2 q̄rebāt eū iudei interficere. Ioh. vi.

Q ¶ Phūs ij. de generatiōe ait ꝙ oē tp̄s et vita mēſurat̄ piodo. i. numero determiato reuolutionū. ſ3 nō eodē. q2 qdā maiori. qdā minori. Nā ſol certo numero et tpe ſpledet ſup terram. poſtea abſcondit ſe ſub terrā. Sic oīs planete ⁊ arbores et flores certo tpe oſtēdūt ornatū ſuū et virorē. ſic in eſtate et vere. In hyeme aūt ſubtrahūt ſe et abſcōdūt. Jō dic̄ martianus phūs ꝙ que ſunt in tpe: in hyeme ſeneſcunt. et in vere iuueneſcūt. Sic hō pfect⁹ ſuū virorem ſanctitatis ad tp̄s oſtēdere d3 et appere: ad tp̄s abſcōdere et fugere. Qn̄ em̄ putat ſe fructū honeſtatis inter malos facere d3 lucer̄ corā eis. et nō diſcedere ſ3 qn̄ nō ſpat fructū facere: d3 fugere. Sicut dauid fugit ſaul. vt h2. i. regū. xxiij. Et abſcōdit ſe in mōte ſolitudis. Vn̄ pſ. liiij. dic̄ Ecce elon. fugi. et manſi in ſolitu. Sic etiā apl's vt habet̄. ij. corinth. xi. Qn̄ poſt cōuerſiōez in damaſco iudeos confundebat. ſ. docēdo. ꝑpoſiti ciuitatis cuſtodire fecerūt ciuitatē p hoīes armatos vt eū capēt et traderēt iudeis ad occidēdū. Ipe p fratres xp̄ianos p quādā feneſtrā dom⁹ adherētis muro ciuitatis in ſporta dimiſſus fuit. et ſic euaſit man⁹ eoꝝ. Hic etiā ihs abſcōdit ſe et exiuit de tēplo qn̄ iudei tulerūt lapides. vt iacerēt i eū. Vnde augu. ait. vt allegat̄. vij. q. i. ad fugiat miſter xp̄i. ſicut xp̄s in egyptū fugit. Hic etiā dn̄s ait diſcipulis. Si vos pſecuti fuerit in vna ciuitate fugite in aliā. Xp̄us ſ̄ſciēs tp̄s ꝑ ſua morte ordinatū a deo patre nōdū aduenisse. a furiētib⁹ iudeis ꝓtunc diſceſſit docēdo galileā. nec in iudea ambulare voluit. q2 eum q̄rebant interficere ⁊c̄.

R ¶ Queritur vtꝝ p̄latus ꝓpter pſecutōem maloꝝ debeat fugere a manib⁹ inimicoꝝ. Et videt̄ ꝙ nō. q2 mercēnari⁹ cui⁹ nō ſunt oues ꝓprie q nō ē paſtor ſi videt lupū veniētē: dimittit oues et fugit. ſ3 bonus paſtor dat aīam ſuā pro ouib⁹ ſuis. Ioh. x. Ad hoc inducit Bar. brix. in glo. ſup illo verbo. ſ3 ſeruādū. vij. q. i. Aduerſitas diſtiguit q̄d iuris ſit duas ponēdo pſecutōes. extrinſecam et intrinſecā. Extriſeca pſecutō ꝯſiſtit in manifeſtis inimicitijs eccl'ie. Intrinſeca in eis qui nō ſunt adhuc ꝯuerſi in exteriori pſecutione. Diſtiguit aut ſolus p̄latus q̄rit: aut totus clerus. Si ſolus: aut eo recedēte tuta ē ſalus eccl'ie. et tūc fugiet. Et hoc ꝓbat exēplo xp̄i et pauli. et auctē augu. vt ꝓbabitū ē. Si nō eſt tuta: tūc ponat aīam ſuā pro ouib⁹ ſuis. et hoſtibus ſe opponat. et ex aduerſo oñdat. Ex aduerſo em̄ oñdere ē. vt habetur. xliij. di. ſi rector. pro dfenſiōe gregis voce libera huī⁹ mundi poteſtatib⁹ ꝯire. et in die dn̄i in p̄lio ſtare. et ꝑuis detractorib⁹ ex iuſtitie amore reſiſtere.

S ¶ Sz de q̄buſdā cōq̄ritur dn̄s p ezechielē d. Non aſcēdiſtis ex aduerſo: neq3 appoſuiſtis vos murum ꝓ domo iſrl'. vt ſtaretis in p̄lio in domo dn̄i. Si aūt al's pōt conſuli eccl'ie. totus clerus fugiet cū p̄lato. ſi nō poteſt: remanet cū p̄lato. vel oēs vel quidā ex eis. Circa intriſecā etiam diſtinguit. aut oēs ſunt mali. aut q̄dā. Si boni ſunt cōmixti malis: eos

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

nõn deſeret. Augu. Tu bonus tolera ma-
lũ. Nã et xp̃s iudã cũ ſciret furẽ eſſe tolera-
uit. ad p̄dicãdũ miſit. eiq; cũ alijs eukariſti
am tradidit. Si aũt oẽs mali ſunt: aut ſpes
eſt de correctõe. aut nõ. Si ẽ: nõ ſunt deſe-
rẽdi. ſi nõ eſt ſpes: tũc ſunt deſerẽdi etiã cor
pore: ne et illoꝝ neq̃tia ſemꝑ in deteri⁹ p̄fici
at. et iuſti quidã fructũ amittãt: quẽ de alio
rum profectu poſſent inuenire. Sic beatus
benedict⁹ deſeruiſſe legit̃. quos in necẽ ſuã
vnanimiter viderat conſpiraſſe. Hic etiã be.
grego. petro dyacono interroganti an liceat
p̄lato gregẽ ſemel deſerere. in. ij. li. dyalo.
rñdit di. Ibi adunati equanimiter portãdi
ſunt mali. vbi inueniunt̃ aliq̃ qb⁹ adiuuan
tur boni. Nã vbi oĩno fruct⁹ de bonis deeſt
ſit etiã aliqñ de malis laboꝛ ſuꝑuacu⁹ ma-
xime ſi euiciñe cauſe ſuppetãt: q̄ fructũ deo
valcãt ferre melioꝛẽ. Et ſequit̃. nunq̃d pau
lum moꝛtẽ dicim⁹ timuiſſe. quã ſeip̄m pro
iheſu teſtat̃ appetere. Sʒ cum in eodẽ loco
minoꝛẽ fructũ adeſſe cõſpiceret. et grauẽ la
boꝛẽ ſe alibi cũ fructu ſuauit. Foꝛtis eñi p̄
latoꝝ dei teneri infra clauſtra noluit. certa
minis cãpũ q̃ſiuit. Per hoc pʒ q̃d ſit rñden
dũ ad q̃ſtiõeʒ ꝛc. Quãtũ nũc ad l̃ralẽʒ cõ
tinuatõem euãgelij. heri dictũ fuit quõ p̄n-
cipes cõtra iuſtũ miſtros mittẽdi abuſi ſunt
ſua poteſtate. hodie p̄ponit̃ poteſtatẽ fuge-
re dominoꝛuʒ: poteſtatis periculoſitate. Et
ꝙ̃tuʒ ad hoc ſunt tres partes hui⁹ euãgelij
In prima notatur chriſti exemplaris tranſ-
mutatio. ibi. ambulabat iheſus.
In ſecũda feſtiuitatis rationabilis celebra-
tio. ibi. Erat aũt.
In tertia populi deteſtabilis detractio. ibi.
Et murmur multus.

Quãtum ad p̄mã

partem eſt notandũ ꝙ iudea erat prouincia
notabilioꝛ toti⁹ regni. Galilea vero fuit p̄-
uincia min⁹ notabilis et multum diſtans a
hiͬlm. Dimiſſa ḡ maioꝛi et notabilioꝛi p̄ui-
cia peꝛgrinabat̃ per p̄uinciã galilee: vt oſten
deret in loco humilitatis magis foꝛe habi-
tandum ꝙ̃ in loco honoꝛis et ambitiõis ꝛc.
L ¶ Moꝛal'r in illa p̄te inſtruimur honoꝛes
et ambitões hui⁹ mũdi fugere. Nã ſicut hõ
debil' capitis et vertiginoſi. nõ alta dʒ ſcan
dere ſi cupit p̄ſiſtere et nõ dãnoſe cadere. ſic

qui fragilis ẽ nature. nõ dʒ ambire ſtatũ ho
noris. ne alto aſcendendo et deficiendo pro
fundi⁹ in infernum et dãnabilius ruat. Vñ
claudian⁹. de pe. di. iij. q̃d ergo. in glo. Ma
ligni tollũtur in altũ vt lapſu grauioꝛi ruãt.
Et. i. q. i. p̄cipat⁹ habet̃. Principat⁹ queʒ
aut ſeditio extoꝛſit. aut ambitio occupauit:
etiã ſi moꝛib⁹ nõ offendit. ipi⁹ tñ vicij ſuiẽ
p̄nitioſus exẽplo. et difficile eſt vt bono pa
gãtur exitu q; malo ſunt inchoata p̄cipio.
Nõne lucifer ſuper aſtra celi aſcẽdere voluit
et in p̄fundũ cecidit abyſſi. Adã de p̄adiſo.
Nabucho. de regno. Qui ḡ diligẽter cõſide
rat honoꝛis p̄iculũ p̄cul fugit. nec ſibi ad-
optat honoꝛis ſtatũ. V ¶ Qui ergo ſine
damno anime ſue p̄eeſſe voluerit
Ad ſe recte viuat.
Subditos bene regat.
Bona conceſſa iuſte expendat.
Primo eñi ſuꝑioꝛes in honoꝛe cõſtituti de-
bent eſſe luminoſi vita et doctrina math. v.
Sic luceat lux veſtra coram hominibus vt vi
deant opera veſtra bona. Nã ſicut videmus
qñ candela munda fulget et ardet. delecta-
bilis eſt et vtilis. tenebras fugat et totũ illu
ſtrat. Sʒ quãdo extiguit̃ poſt ſe intollerabi
lem relinquit fetoꝛẽ in locũ circũſtantẽ qui
multũ nocet. Vñ p̄hs. v. de animalib⁹ dicit
ꝙ ille fetoꝛ valdẽ nociu⁹ ẽ mulieri p̄gnãti. q2
ſi vehemẽs fuerit facit aboꝛtire et occidit fu
ctũ. Iſto mõ ẽ de quolʒ viro eccleſiaſtico. q̃
q̃ſi cãdela ardẽs et lucẽs in eccleſia cõſtitui
tur ſuꝑ cãdelabꝝ. vt luceat omnib⁹ per cla-
ritatem vite. et exẽplo bone fame. et ꝙ̃diu
ſic lucet: vtilis et delectabil' eſt omni vidẽ-
ti. Si aũt extinguatur vento temptatiõis. et
cõmittit aliq̃d peccatũ publicũ: ſtatĩ relinq̃t
circa ſe locũ tenebroſuʒ et fetere incipit per
infamiã et fetuʒ honoꝛũ conceptuũ ab alijs
occidit. X ¶ Ut ergo ſimplices et deuo-
tos cõcepi⁹ variaꝝ virtutũ faciat p̄cipere: et
opeꝝ actões parere: exẽplaria relucẽtia virtu
tum ante oculos coꝝ inſtar iacob dʒ p̄po
nere. Nam vt dꝛ gen. xxx. Cum iacob ſo
cero ſuo ſeruiſſet aliquibus annis pro Ra-
chel. et bene ei ſucceſſiſſet p̄pter euʒ: petiuit
pro mercede vt cunctas oues varias ſepara
ret. et ipſo vellere: et q̃dcunq; variũ ruffum
et maculoſuʒ eſſet. pro mercede ei daret̃ q̃d
labã gratũ accepit. Tollens ergo iacob vir-
gas papuleas virides et amigdalias: et ex

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

platanis et ex parte decorticauit eas. detra/
ctiſq corticib⁹. in his expoliata fuerant cā/
dor apparuit Illa vero que integra fuerant.
virida permāſerūt. atq in hūc modū fact⁹ ē
color varius. poſuitq eas i canalibus: vbi
effundebatur aqua. Et dum veniſſent gre/
ges ad bibendū: ante oculos haberent vir
gas in aſpectu eaꝝ cōciperēt. Factūq eſt vt
in ipo colore coit⁹ oues intuerent̄ virgas et
parerēt maculoſa et varia. et vario colore re
ſperſa. Sic ditatus ē vltra modū. Labā ty
pum gerit dei q ē dn̄s vniuerſe terre. cui ia
cob ſuiſ debet. i. pro rachel vita eterna. h ſi
bene fuit in ſanctitate et iuſticia ditat deus
in aiabus ſubditoꝝ. Debꝫ ergo talis vt pro
mercede vitā habeat ſempiternā. dū oues
i. ſimplices ſunt in colore caritatis et forti/
tudis. virgas varias .i. diuerſas virtutes et
exēpla honeſtatis ad coꝝ aſpectū ponere. vt
aqua deuotōis fluat ſup eas: ad quaꝝ aſpe
cum oues varias fetus cōceptus ſuſcipiunt
ſancta deſideria. recta cōſilia. et bonorū ope
rū fet⁹ multiplicat. Sꝫ vere hodie qui corā
alijs lucere debēt vt ſol firmamēti virtutib⁹
fulget neqtijs qſi ſacc⁹ cilicin⁹. Vō con q/
rit dn̄s p Joelē. Sol et luna tenebrati ſunt
et ſtelle retraxerūt lumē ſuū. i. ſupiores tam
in ſtatu ſpūali q̄ ſeculari. etiam inferiores
extraxerunt lumen honeſtatis et malitijs
fornicationū auaritiaꝝ et hmōi. obtenebra
ti ſunt. Quare baruch. vi. Niſi aquis exterſe
ris rubiginē nō fulgebis. Ad ppoſitū qui
exterſerit rubiginē peccatoꝝ fulgebit in cō/
ſpectu dei 2c. Y Scdō debet ſubditos
bene regere. qꝛ malicia ſubditorū vertit̄ pro
magna pte i caput ſupioꝝ. Sap. iiij. Ex ini
quis oīs filij qui naſcuntur. teſtes ſunt ne
quitie aduerſus parentes interrogatōe ſua.
tā patꝝ q̄ filioꝝ et inferioꝝ. Et iō be. aug.
notabiliter. nō ſolū platos eccleſiaſticos. ſ
etiā laicos admonet vtuoſe curā hr̄e de ſub
iectis et bone voluntatis dī. In domo tua
a minimo viſq ad maximū amorē et dul/
cedinem regni celeſtis amaritudinē et timo
rem gehēne ānuncies. et dū coꝝ ſalute ſoli
cite ac nihil exultas. qꝛ de omnib⁹ tibi ſub
iectis in domo tua rōnem domino reddas
hec augu. Unde gen̄. i. dr̄. ſupioribus do
minamini piſcibus maris et volatilibus ce
li et beſtijs terre. omniq reptili que mouen
tur ſuper terram. Piſces maris ſunt laſciui

carnales qui in voluptatibus mundi ſolēt
natare. Volatilia celi ſunt ſupbi et ambiti
oſi alte volantes et alios deſpicientes. Be
ſtie terre auari et pecunioſi. qui viuūt ex ra
pinis vſuris 2 hmōi fraudulētijs. Reptilia
lubrici et luxurioſi. quos omnes ſupior te/
netur de cōmiſſis corrigere. et ſcdm ſanctio
nes eccl'ie ad virtutes reducere. Z Sꝫ
qꝛ prelatus vel ſuperior quandoq inſuffi/
ciens inuenit̄. aut iuuentute aut inexperien
tia. et huiuſmodi regēdi ſubditos. ideo cō
tingit eū plus deſtruere q̄ cōſtruere. auerte
re q̄ conuertere. Vn de illis fit ſicut accidit
phetoni filio ſolis. vidēs currum patris ſui
auro et argēto ſmaragdis gēmis rutilan/
tem. ipſius eſſe auriga voluit. et eius regi/
men cōcupiuit. Cui pater. cum infinita pro
poneret pericula et eius preſumptionem ar
gueret ipſum ab iceptis retrahere nequiuit.
Capiti ergo eius radios ſuos ipoſuit. cur/
rum et equos flāmigeros ſibi tradidit. ha/
benas ſibi in manu tenēdas tribuit: et q ra
dios per mundū deferat. et diē faciat. et q
mundū illumiāt informauit. dans ſibi tria
ſinglaria documēta ſuāda. Prīo q pceret
ſe ſtimul'. et q equos ire volūtarios nō pun
geret quoquomō. Scdō q habēas equorū
ſolicite in manu teneret et cōtra firmamētū
pgeret: nec equos vbi diſcurrere dimitteret
Tertio q in medio ſe teneret. et q nec ad ſi
niſtrā nec ad dextam declinaret. et q nec ni
mis alte nec nimis baſſe icederet. Juuen/
ergo officium qd̄ mortalem nō decebat ho
minem gaudens accepit Et cum currum et
equos regere neſciret: ruptis habenis ppro
lumie quo ferebat cecatus. ipſos vndiq p/
mitteret currere ita actū eſt q qſi totus mū/
dus fuit ppter malū ſuū in regimie inflam/
mat⁹. Arbores montes cōbuſti. fontes flu/
mina exiccati. ipſum etiā mare crematū. ce
lum et ſtelle inflāmate. et terra igne ē adu/
ſta. Qū em̄ baſſe deſcendabat: terreſtria cre/
mabat. quando nimis alte ad celeſtia. Tūc
em̄ libia fuit ſiccata humore et ſabuloſa ef/
fecta. tūc populi ethiopū ppetue nigredine
ſunt fuſcati. His igit̄ ſic actiſ: terra q tot gra
uabatur incendijs: cōqueſta eſt ioui. de iſto
iſipiēte aurig̃. et iupiter fulmia ſua et equos
currū et aurigam precipitauit in mare. et ſic
ceſſantibus ignibus cobuſtum ſilr repauit.
Cariſſimi ille ſol ſignificat chriſtum ſolem

¶ Feria tertia post Judica

iuſtitie. pheton f. li⁹ ſuus quelibʒ p̄latū vel
ſupiorē. i. iob. iij. videte q̄lē gr̄ā dedit no
bis deus vt filij dei nomiemur. ſu⁹ curr⁹ ſi⁹
gnificat officiū p̄latōis dignitatis: q̄d lʒ in
teri⁹ infinitis occupatōib⁹ et p̄iculis ſit ple
nū. q: tn̄ exteri⁹ glioſum lucratiuū ſplēdet.
q̄libet haberet regere ſufficiēs et īſufficiēs
p̄ſumit. Attēdat ergo bn̄ regere volēs tria.
Primo q̄ ipſe p̄eat ſtimul'. i. q̄ n̄ ſit vidica⁹
tiuus et punitiuus. et q̄ equos. i. ſubditos
īmoderate nō p̄iūtat neq̄ p̄ūgat. q: ſ. imo
derata auſteritas et correctō ſumme rep̄hen
dit i p̄latiſ et ſupiorib⁹. Vn̄ hu. Nobile gē⁹
vindicte ē ignoſcere. et Sen̄. in decla. ad ne
ronē. Pietatis ſuos: gladi⁹ ē in hoſtes. Se
cūdo nec̄e ē q̄ rigide teneat habenas. i. obſ
uātiā regularis diſcipline q̄ cū laris iuſtitie
equoꝝ. i. ſubditoꝝ laſciuiā cōpeſcat. Unde
eccle. xxxiij. Jugū et lax curuāt collū durū.
Tercio q̄ ip̄e i medio ſe teneat. i. q̄ ſ uat me
diū equitatis et iuſtitie et veritatis. Ipan⁹
diū aūt p̄itei medio eritatiſ et q̄ limites debi
tas nō trāſcēdat p̄ odiū vl' fauorē. et q̄ neq̄
ad dexterā idehuc p̄ actiōeʒ et fauorē p̄mo
uēdo: neq̄ ad ſiniſtrā p̄ odiū detrahēdo vel
g̃uādo aliq̄liter ſe trāſferit: q̄ q̄ etiam nimis
alte nō aſcēdat p̄ ſupbiā et elatōem. q̄ et ni
mis baſſe non deſcendat. p̄ ſue auctoritatis
dicciōʒ: mediū aūt tenuere beati. Vn̄ lu. xx
ij. Ego in medio veſtrum ſum. Et yſa. xxx.
Hec ē via āblate in ea. nō declietis neq̄ ad
dex. ne. ad ſi. ſʒ certe qn̄ īſipiēſ et leuis regit
ſtatū eccle ſeu reipublice. cōmittūtur mlta
mala. Nā equi eius carnales familiarij cōſi
liarij ī baliui. qui flāmigeri dicūtur. flāmas
auaritie et rapine ſemp̄ ſpirāt. Et iō ſi a tali
inſipiēti auriga. ſ. ſupiore nō refrenant̄ nec
coꝝ iniuſtitie et ipeti⁹ cohibētur. ſ̄ ruptis ſta
tutoꝝ habenis p̄ libito currere. malū facere
et ſubditos ledere p̄mittūt: tot⁹ mūd⁹. i. to⁹
ta ſub a p̄ria iſ flāmat. ꝛ rapiniſ ꝛ exactiōib⁹
p̄gnabat̄. ab eis eīn̄ ledūtur et cōburūt̄ mō
tes. i. viri alti ꝛ nobiles terra. i. ſimi i et pau
peres. fontes. i. miſericordeſ. mare. i. amari
et religioſi. flumia. i. diuiteſ ꝛ delitioſi. celū
et ſtellas ſancti et illumīoſi. nec ē q̄ euadat
malitiā coꝝ. q: omnē ſexū et cōditōem g̃ua
re nitūt̄. dan̄. xi. Nec quēq̄ deoꝝ verebit̄. ſ̄
aduerſus vniuerſa conſurget. Et breuiter p̄
eo q̄ nō tenet mediū. nūc nimis alte volant
p̄ ſupbiā. ſic altos et celeſtes hoīes ledunt.

nimis baſſe p̄ auariciaʒ. et ſic ſolēt īferiores
rapinis et iniurijs afficere. Hic ē q̄ aliquos
q̄ pri⁹ erāt oneroſi ad harenas ſteriles pau⁹
p̄tatis deducūt tollēdo hōorē ſue tp̄alis fa
cultatis. ſicut libiā: alios p̄ triſtitiā pallore
et nigredie fuſcāt. ſicut ethiopiā. alios fuge
re de patria faciūt. et n̄ ē q̄ ſe abſcōdat a calo
re ei⁹. p̄s. Quid g̃ iſtis accidit audiatis. Ju
piter. i. de⁹ mittit i iſtos aurigas. i. iniquos
p̄latos ī iudices ī et tyrānos ī fulmie ſue ſen
tentie. et ipos vna cum curru. i. eminētia et
glia. et q̄s ſuis. i. malis familiarib⁹ et hali⁹
tis i mare. i. amaritudinē īfernalē p̄cipitat.
ꝛ p̄ſternit. et eos etiā q̄n̄q̄ tp̄aliter p̄ infor⁹
tunia emarificat. Cantem⁹ eīn̄ dn̄o glioſe.
Currū pharaōis et exercitū ei⁹ p̄iecit in ma
re. Exo. xv. A ¶ Tercīō debet hōa tp̄alia
eis p̄ceſſa iuſte expēdere. Nā p̄lat⁹ et ſupior
ē tp̄ual' ſeneſcal⁹ xp̄i. q̄ de p̄rimonio cruci
fixi et bonis eccl'ie paupes ſuſtētarī tenētur
Vn̄ bern̄. li. iiij. c. v. Res paupū n̄ paupib⁹
dare par ſacrilegij crimē eſſe dinoſcit̄. Sane
p̄rimonia ſunt paupeꝝ facultates eccliarū.
et ſacrilega eis crudelitate ſurripit̄. q̄cq̄d ſibi
miniſtri et diſpēſatores vltra victū accipiūt
Et. c. iiij. dic ſic. Dignū ē vt q̄ altari deſuit
d̄ altari viuat. viuat ig̃ de altari. et n̄ ſupbi
at. n̄ luxuriet̄. n̄ ditet̄. n̄ in clericatu diues ex
paupe fiat. n̄ ex ignobili glioſus. nō ſibi de
bōis eccl'ie āpla palacia fabricet. nec loculos
deide p̄greget. nec i vāitate vel ſupfluitate
diſgregʒ. n̄ extollat de facltatib⁹ eccl'ie p̄ſan
guineos ſuos. aut nepotes. nec filias diuiti
nuptui tradat. Cōcedit̄ igr̄ tibi vt ſi bn̄ deſ
uies altari. vt de altari viuas. hec hern̄. Fi⁹
gurat̄ ille ſeneſcal⁹ xp̄i hodie p̄ āgelū. qui
thobiā iuniorē duxit i regionē medoꝝ. et in
ſtruxit q̄uō ſibi vxorē copulare debebat. et
ſanū reduxit. Cui thobias regr̄iādo dixit.
Si meip̄m ſuū tradā tibi: n̄ ero p̄dign⁹ me
ritis tuis. Sic certe p̄lat⁹ oʒ ducere ſua p̄ui
dētia ſubditos per viā eq̄tatis et iuſtitie ad
ciuitatē letitie. B ¶ Subditi v̄o tenētur
ei exhibere reuerētiā honorē ī et retributōeʒ
q̄ retributō p̄maxie ſtat i fideli p̄ſolutōe de⁹
cimaꝝ. q̄ ex iure q̄ulʒ lay⁹ dar tenet̄. vt h̄r
de decimis. c. a nobis. Quas ſi fideliter p̄⁹
ſoluit. tāto magis abūdat. Aug. xvi. q. vij.
Maiores noſtri ideo copijs omnibus abu⁹
dabāt. q: decimas deo dabāt. et ceſari cen⁹
ſum. Mō aūt diſceſſit deuotio dei. acceſſit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

inductō fiſci. Nolum⁹ cū deo p̄tiri decimas mō aūt tollit̄ totū: hoc tollit fiſc⁹ qđ nō ac=
cipit xp̄s. De illa retributōe debiti gloriabat̄ q̄ſi ex ſingulari bono phariſeus in tēplo: d.
decimas do oīm q̄ poſſideo. lu. xviij. De il=
lo aūt hodie pauci gloriari poſſunt xp̄iani. imo nec vnq̄ cōfitent̄. lʒ ſit maximū pecca=
tum mortale et ſacrilegium. cū eccleſie ſubtrahant rem ſuaʒ ꝛc̄. C

Secunda pars in

qua notat̄ feſtiuitatis ꝛc̄. Pro quo ſciendū q̄ imminēte die feſti iudeoꝝ. ſ. ſcenophegie
vel tabernaculoꝝ. qđ dr̄ a ʒenos qđ eſt vmbraculū et phagi qđ ē comedere. q̄ȝ tunc iu=
dei. vij. dieb⁹ comedebant in vmbracul̄. in memoriā q̄ poſt exitū ipoꝝ de egypto in he=
remo in vmbraculis recreabant̄. In illo feſto tabernacl̄oꝝ fratres xp̄i. ſ. quidā cōſan=
guinei eius. nō illi qui iā ad apl̄atū erāt vocati. ſ; alij qui xp̄m in corde ſuo adhuc de amore gl̄ie incuſabāt. et q̄ tāq̄ volētes xp̄m gl̄am reportare hūanam ex ſuis factis dixe=
runt ad eū. Trāſeas hic a galilea. et vade in iudeā in hieruſalē. qđ ē metropol̄ iudee. q. d.
Tu ſigna facis et pauci vidēt ea. trāſcas ergo ad vrbē regiā vbi pl̄es cōueniāt. vt ab eis videans et lauderis. et vt diſcipl̄i tui n̄. ſcʒ apl̄i. ſed turba et iudei q̄ iā ſunt hi̇ꝛl̄mis credant. et ſic viſis tuis opib⁹ poſſis ab eis honorari. Nemo em̄ q̄rit palā eſſe. ſ. apparere corā pplo: et in occulto opari. ſ; oportet vt palā et aperte opetur. vt ſic publice gloriaʒ accipiat. et ſi h̄ facis: manifeſtas teipm mūdo. Et q̄ȝ iſti ꝯgnati xp̄i xp̄o q̄ſi hūano hominum gl̄iam cōcipiēti alloq̄bant̄. Iō euāgeliſta dicit q̄ fratres iſti nō credebāt in xp̄m. q̄ȝ ſuſpicabāt̄ miracl̄a ſua nō eſſe vera. Xp̄s aūt ſuggerētib⁹ vanā gl̄iam eos rep̄hendēdo dicit. Tēpus meū. i. tēpus gl̄ie mee: vel manifeſtādo gl̄iam meā. nōdū aduenit. q̄ȝ poſt reſurrectiōem ſuā fuit gl̄ia ſua manifeſtāda. tp̄us aūt veſtꝝ. ſ. ianis gl̄ie qđ q̄ritis ſemp̄ ē patū. i. p̄ñs in hoc mūdo. Et q̄ȝ ego gl̄aʒ talē mūdi n̄ q̄ro: ſ; cōtēno et redarguo. iō mūdus me odit. q̄ȝ oñdo q̄ opa ei⁹ mala ſunt. mūd⁹ aūt vos n̄ odit. q̄ȝ gl̄aʒ mūdi vt alij mūdam q̄ritis. Et iō q̄ȝ cupitis apparere gl̄ioſi ſm mūdū: aſcēdite ad diē. ſ. p̄mū feſti. in qua in tabernacl̄is ſuis iudei epul̄et ſolacijs vacabāt. Et iō dicit aſcēdite. nō q̄ inuitet eos ad talia. ſ; oñdit q̄ talia q̄rebāt. ego aūt nō aſcēdā. ſ. ad p̄mū hunc diē: ad quē vos aſcēdetis. et ea intentiōe q̄ vos. ſ. p̄pter vanitatē. Xp̄⁹ aūt aſcēdit in medio feſti. ſ. q̄rta die. ſ. q̄n iudeoꝝ corda a crapulis et vanitatib⁹ ſunt ſepata. et ad doctrinā magis apta ꝛc̄. D Moral̄r p̄ fratres iſtos xp̄m con āt es p̄ applauſum ad vanā inducere gl̄iam. oñdētes diſcipl̄i ei⁹ eſſe et credere in eū exteri⁹: lʒ interi⁹ aliud crederent et eſſent. deſignant mēdaces et hui⁹ mūdi fallaces: v̄bis et factis circūuenientes p̄xios p̄ mēdacia q̄ ex̄ vnū oñdūt in corde. tn̄ ab itra aliud p̄tēdūt. ſic hi q̄ ſe igerūt inſignijs militū mendaciter. q̄ tn̄ milites nō ſunt. gt̄uiter ſunt puniēdi p̄ q̄litate cōmiſſi facti. vt habetur. ff. ad. l. cornel̄. de fal. l. eos qui. §. fi. ſic etiā mēdaces q̄ exteri⁹ vtūtur inſignijs deiſcʒ v̄itatis. quoꝝ tn̄ corda vera nō p̄tendūt. ſunt digni morte eterna. Quar̄ p̄s dic̄ ad deum ꝯ tales. Perdes oīs qui loquūt̄ mēdacium. Vn̄ augu. vt allegat̄. xxij. q. ij. Primū mētit̄ q̄ ꝯ illud qđ aio ſentit loquitur. ſiue dicēdo v̄m ſiue falſuʒ. volūtate fallēdi. Mētiri em̄ ſm ethimol̄. nois ē ꝯ mētē ire. qđ fit ſm glo. Qñ aliq̄d dicis vel facis ꝯ illud qđ eſt in conſcientia. Hoc aūt vt dicit hc. augu poteſt fieri tripliciter. videlicet

Pernicioſe et dannabiliter.

Officioſe et vtiliter.

Iocoſe et ſocialiter.

Primo mō mēdaciū ē mſ̄iū dānoſuʒ. q̄ȝ mortale peccatū cū ſit ꝯ deū et p̄ximū. ꝛ hoc cōmittit̄ q̄n q̄s dānificādo p̄ximū in reb⁹ tpalib⁹ falſe loquit̄. iurat vl̄ teſtificat̄: qđ hodie valde cōe negotiatorib⁹ ē in vēditoribus et emptoꝛib⁹. In q̄b⁹ mēdacijs [iuramentis] fallacijs res vēdūt. et p̄ximū gt̄uiter decipiunt. hi emptores et venditores et q̄leſcūq̄ alij negotiatores q̄ cā decipiēdi iurāt. aut falſum dicūt vl̄ piurāt ſciēter. mortal̄r peccant ſm ray. et tenet̄ ad reſtitutōeʒ E Peccāt etiā i iſto mēdacio falſi teſtes. et gui⁹. q̄ȝ q̄s teſtificādo falſum ſciēter: peccat ꝯ deuʒ quē ꝯtēnit. ꝯ iudicē quē decipit. et ꝯ inocēteʒ quē ledit ſm Iſio. de ſummo bono. li. ij. Eſt. n. ligua hui⁹ mēdacis et falſi teſtis mortifera. ſic ligua aſpidis et dracōis. Dicit em̄ auic. li. de venenoſ aialib⁹. q̄ q̄daʒ aialia habent linguas mortiferas propter maliciam et venenoſitatem humoris in eis do=

minātis. ſicut lingua ſerpentis ⁊ draconis ⁊
et rabidi canis. cuius morſus eſt ſumme ve
nenoſus. lingua aūt aſpidis q̄uis in corpe
viuētis ſpētis plena ſit veneno mortifero:
ſepata tn̄ a corpe et deſiccata: venenū ſi pn̄s
fuerit: pdit. Vn̄ in preſentia veneni ſudorē
proripe cōſueuit. Vn̄ talis vtilis et pficua
īter theſauros regios reputat̄. Sic ad ppoſi
tū ligua mēdax teſtis falſi propter mortiferā
maliciā in ea latētez et dn̄antez pl̄es inficit.
mordet et occidit. Hec em̄ maledicta ligua
inſtrumētū dyaboli ⁊ gladi⁹ iniq̄tatis ⁊ h̄ns
venenū aſpidū īſanabile: ſi per iudicē iuſta
pena extraheret̄ et amputaret viuēte teſte. et
aduſtiōe exiccaret̄ ppter exēplū iuſte vindi
cte multis eſſet ſanatiua. Sȝ q₂ mō regētes
tales mēdaces fouēt et defendūt ppter pūū
munuſculū. extrahere et deſiccare negligūt
iō tot mortifera inſanabilia vulnera innocē
tib⁹ īfligere n̄ metuūt et ꝯſueuerūt. et lȝ hic
q̄nq̄ȝ puniātur ab hoīe. de⁹ tn̄ vltor multoꝝ
eos nō ꝑmittit īpunitos. F ¶ Vn̄ puer.
xxv. Jaculū. gladi⁹ et ſagitta homi qui fal
ſa loquit̄ teſtimonia. Per iaculū accelleratō
mortis ſubitanee. Per gladiuȝ ſepatō aīe a
deo. Per ſagittā omniū penaꝝ acerbitas de
ſignat̄. Vn̄ narrat̄ li. vi. eccleſiaſtice hiſtorie
ꝙ tres falſi teſtes īſurrexerūt ꝯ narciſſuȝ ep̄m
hieroſolimitanū cōfirmātes ſub ſacro iura-
mētū de eo notā infamie. quoꝝ vn⁹ dixit. ꝙ
ſi ita nō ē vt dico: igne ꝯſumor. Ali⁹ ita cē
dixit ſub irremediabili morbo. Tertius ita
ait ꝙ ſi nō orbitaret̄ lumi⁹. Sanct⁹ vero cu
ius pudicitia et vita ab omib⁹ noſcebat̄ in
deſertis locis āṅis plib⁹ māſit. ſ vīdicta dei
ſup mēdaces teſtes ſtatī venit. quoꝝ prim⁹
cui⁹ domus pua ignis ſcītilla ſuccēſa cum
oī familia oīq̄ȝ peccore ꝯflagrauit. Scōs a pe
dib⁹ vſq̄ȝ ad verticē morbo regio quo fue-
rat imprecat⁹ replet̄ et ꝯſumit̄. Terti⁹ vidēs
ſocioꝝ dānū penituit. et in lacrimas prupit. et
lumi⁹ orbat⁹ ē. narciſſus redijt. et cū hono-
re ē recept⁹. puer. xxi. Teſtis mendax pibit.
Jtē illo aūt mēdacio peſſimo peccāt etiā ꝑ
iuri et ḡuiſſime. q₂ deū verū malicioſe dīfa
māt. et inuoluūt crimie falſitatis. q̄n eū mē
doſe p teſte inuocāt et aſſumūt. malach. iij.
Eſto teſtis velox maleficiis ⁊ adulteris et ꝑ
iuris. G ¶ Periuriū aūt fit trib⁹ modis
Pⁱo cū quis iurando loquit̄ falſū cū in-
tentione fallendi. vel falſum ſine intentione

fallēdi. Qd̄ declarat augu. ſic. Pⁱo cū q̄s
fallit̄. puta credit veꝝ eſſe qd̄ ē falſum. et te-
mere et īdiſcrete iurat. Scdō cū ſit vel putat
falſum eſſe. et tn̄ p vero iurat. Tertio cū pu-
tat aliquod eſſe falſum quod tamen eſt veꝝ
Ex quib⁹ elicit̄ documētū. ꝙ ad iuramentū
vt debite fiat tria requirūtur. ſ. veritas iudi
ciū et iuſtitia. et ſi aliqd̄ illoꝝ defuerit ē ꝑiu
riū. xxij. q. ij. aīaduertēdum. Veꝝ em̄ ſciri
dȝ eē in ꝯſcia. i. vt firmiter ſciat ita eſſe hoc
qd̄ iurat. al's ſi tn̄ credat: non dȝ de ꝯſciā ſ
de credulitate iurare. Judiciū. i. diſcreta li-
beratō vt n̄ iurat etiā veꝝ. niſi ppter nccitatē
Juſtitia vō ꝙ. ſ. illud nō iurat: ſit licitū ho-
neſtū. Eſt ergo ſenſus iurātis iuramētū. ſ. ni
ſi veꝝ ſit qd̄ mō iuro et infallibiliter ſcio de
us celeſtis quē digitis ſurſum erectis p teſti
monio inuoco: me nūq̄ȝ ſaluet. nec ſanctoꝝ
ſuoꝝ p̄cib⁹ et ſuffragijs adiuuet: p̄uueret et
na beatitudīe. et aſſociet eternalr̄ demonib⁹
in inferno. quos digitis inclinatis mōſtrat
et deſcēdat ſup me maledictō reprobou. ite
maledicti in ignē eternū. H ¶ Querit̄ an
coartās aliquē ad ꝑiurādū. q̄ ſcit eū falſe iu
rādū. īcurrat aliqd̄ delictū. Dicit augu. in ſ
mone iohis bap. Jlle q̄ hoīez ꝓuocat ad iu
rādū et ſcit eū falſum eē iurādu: vicit hōia
dā. q₂ hōicida occiſur⁹ ē corp⁹. ille vō aīam
imo duas aīas. ſ. ei⁹ quē ꝑiurare ꝓuocauit
et ſuā ppriā. vn̄ narrat de quodā q̄ aliū ꝓuo
cauit ad iurādū q̄ nocte ad iudicē excelſum
et admirabilē in viſiōe fuit adduct⁹. a quo
īterrogat⁹ q̄re hoīez ꝓuocaſſet ad iurandū:
Rn̄dit q₂ negauit mihi rē meā. Cui iudex.
Nōne meli⁹ rē tuā pderes: q̄ȝ aīaȝ illi⁹ hoīs
falſa ꝑiuratōe ꝑimeres. q̄ ꝑiurat⁹ iuſſus ē ce
di. et tamgrauiter vt in dorſo eius euigilan
tis veſtigia plagaꝝ appareret. dicitq̄ȝ ei ei.
de cetero caueas ne ſic facias. J ¶ Secū
dū mēdaciū ē officioſum et vtile. qd̄ ſcȝ fit
ad vtilitatē proximi et amici. vt cū aliquis
aliū interficere velit. et euaginato gladio q̄
rens cū ei quo euenerit interrogat obuiātes
Et tūc qui dicit ſe neſcire ipſuȝ quē tamen
ſcit quo fugerit mentitur officioſe. et nō eſt
delictū magne culpe. q₂ cōmittit̄ ex benigni
tate. et ſic mendacium obſtetricum excuſat̄
ipſum non fore magnum. xxij. q. ij. ſi quē-
libet. Vn̄ de illis obſtetricib⁹ habet̄ exo. i.
ꝙ mortuo ioſeph i egypto et oib⁹ fratribus
omniq̄ȝ conatione illa filij iſrl̄ ibi creuerunt

et ipleuerũt terrã. et q̃ntomagis per egypti-
os opprimebant᷑: tãtomagis multiplicabã-
tur. Dixitq̃ʒ rex egypti obſtetricib⁹ hebreo-
ruʒ: q̃n obſtetricabitis hebreos et tp̃s ptus
aduenerit. ſi maſculus fuerit iterficite illũ.
ſi femina reſuate. Timuerũt aũt obſtetrices
deũ et nõ fecerũt iux̃ p̃ceptũ regis egipti. ſʒ
cõſuabãt mares. Quib⁹ accerſitis ad ſe rex
ait. Quidnaʒ ẽ h̃ qḋ facere noluiſtis vt pue-
ros reſuaretis. q̃ reſpõderũt. nõ ſunt hebree
ſic̃ egiptie mlíeres. Ipſe obſtetricandi hñt
ſciaʒ et priuſq̃ȝ veiam⁹ pariũt. Bñ g̃ de⁹ fe-
cit oſtetricib⁹ iſtis. et edificauit ill' domos.
Sup quo dicit ſanct⁹ tho. Qḋ obſtetrices
ſupradicte ñ fuerũt renumerate ꝓ mẽdacio.
ſʒ ꝓ timore dei et beniuolentia ex quo ꝓceſſit
mẽdaciũ illḋ. k ¶ Sic etiã mẽciebat᷑ of-
ficiõſe paſtor ouiũ. quẽ dioſter⁹ p̃r ſãcte bar-
bare iterrogãs ſi filiã ei⁹ viderit. volẽs bar-
baram ſaluare. eã vidiſſe negauit. Sic etiã
mẽtiebat᷑ pipin⁹ puer matri ſue. recuſans re-
uelare ſecretũ ſenat⁹ vrb romãe. De quo re-
citat macro. i li. ḋ ſaturnalib⁹. q̃ h̃ puer mo-
re romãoꝝ cũ p̃re quõdã itrauit ſenatũ ſapi-
ẽti romãoꝝ. vbi ſecretiſſimũ hiũ ẽ cõſiliu.
qḋ nllí ſub pẽa capitis licebat reuelare. Cũ
q̃ʒ domũ rediſſet puer: et mr̃ iterrogaſſet de
mora p̃ris. et qḋ i ꝯſilio tractatũ foret. et mi-
nis eũ ipelleret ad dicendũ. puer feſtin⁹ ꝯſi-
lij mẽdaciũ dixit vt penã effugeret. et ne ſe-
cretũ reuelarʒ dixit mr̃i actũ ẽ in ſenatu vtꝝ
meli⁹ ſit q̃ vir duas hẽat vxores. an q̃ plu-
b⁹ viris vna tm̃ ſit nupta. Illa aũt h̃ audiẽſ
ſtatĩ retulit alijs matrõis. q̃ ſeq̃nti die ad ſe-
natũ ꝯfluũt orãtes. vt vna poti⁹ duob⁹ nu-
pta foret. q̃ vni viro due: ſenatus qḋ h̃ eẽt
mirabat᷑ et repta vitate pueꝝ ꝯmẽdabant et
exclus᷑ alijs pueris. cũ poſtea ad ꝯſiliũ ſp̃ ſu-
ſceperũt. l ¶ Querit᷑ vtꝝ oẽ mẽdaciũ ſit
mortale pctm̃. Rñdet. Alex. in ſum. Qḋ a-
liqḋ ẽ mortale. aliqḋ veiale. Mẽdaciũ em̃
eẽ mortale pctm̃ dupl'r poteſt itelligi. ſ. aut
ꝑ ſe rõne ſue ſpẽi. aut ꝑ accidẽſ. ſ. rõne alic⁹
circũſtãtie. Primo mõ illḋ mẽdaciũ ẽ pctm̃
mortale qḋ ẽ ſm̃ ſuã ſpẽʒ ꝯ caritatẽ dei: vt
eſt mẽdaciũ in doctrĩa religiõis. et mẽdaci-
um qḋ ẽ in nocumẽtũ p̃xi: ſiue ꝓſit alicui a-
lij ſeu nulli. Et ſic tres ſunt ſpẽs q̃ ꝯtinent᷑
ſub mẽdacio pnitioſo. q̃ ſunt pctã mortalia
ſm̃ ſpẽʒ. Pria. ſ. mẽdaciũ i doctrĩa religi-
onis. Et ſm̃ alex. i. ij. ſuo. Religio ſumitur

hic cõiter ſm̃ q̃ nos religat ad tenẽdũ. ñ tm̃
ea q̃ ſunt circa fidem. ſʒ etiaʒ ea q̃ ſunt circa
mores bonos. In his em̃ duobus conſiſtit
ſumma xpiane ſeu religiõis perfectõ. Scḋa
vt aliquẽ ledat iiuſte qḋ. ſ. ẽ tale q̃ nulli ꝓ-
deſt et alicui obeſt vt mendaciũ detractõis.
et falſi teſtis. in cã crimiali. Tertia qḋ vni ꝓ-
deſt et alteri obeſt. vt teſtimoniũ in cã pecu-
niaria. et de huiuſmõi intelligitur illud p̃s.
Perdes omnes qui loquũtur mendacium.
Et illud ſap. i. Os qḋ mẽtit᷑ occidit aiam.
Illud aũt mẽdaciũ qḋ ſm̃ ſuã ſpem nõ ẽ ꝯ
caritatẽ. nõ ẽ pctm̃ mortale. ſʒ veiale. vt mẽ-
daciũʒ i quo nõ ſup̃ ſʒ infra deũ intẽdit᷑ aliq̃
leuis delectatõ. vel etiã vtilitas p̃ximi. et ſic
mẽdaciũ cõtinens duas dr̃ias. ſ. q̃ ſit ſo-
la mẽtiẽdi fallẽdiq̃ʒ libidie. vt cũ q̃s dlectat᷑
i aſtutia mẽdacij ꝯponẽdi. vel q̃ fit placẽdi
cupiditate vt mẽdaciũ adulatõis et mẽda-
ciu officioſum. cõtinẽs tres. ſ. q̃ nulli obeſt
et alicui ꝓdeſt. ſ. ne ſibi pecunia auferat᷑. vel
q̃ nulli obeſt et alicui ꝓdeſt. ſ. vt mortẽ eua-
dat. vel qḋ nulli obeſt. et ad hoc ꝓdeſt vt ca-
ſtitas nõ violet᷑. hec ñ ſunt mortalia ſm̃ ſuã
ſpẽʒ. ſʒ veialia. vñ augu. ſup illud p̃s. Per-
des oẽs qui loquũtur mẽdaciũ. Duo ſunt
inquit genera mẽdacioꝝ: in q̃b⁹ nõ eſt mag̃
culpa. ſʒ nõ ſunt ſine culpa. ſ. cũ aut iocam⁹.
aut ꝓxio cõſulẽdo mẽtimur. m ¶ Scḋo
ſcʒ mõ per accidẽs etiã mẽdaciũ iocoſum et
officioſum põt eſſe mortale. Et hoc ꝯtigere
põt q̃drupl'r. Primo rõne nocumẽti. vt cũ mẽ-
tiẽs videret probabl'r ex ſuo mẽdacio alicui
imminere aliqḋ notabile nocumentũ: lʒ illud
mendaciũ nõ eſſet ad hoc ordiatũ. Alio mõ
rõne nimie libidis ſiue cõplacẽtie. ſiue dele-
ctatõis. qḋ cõtigit in mẽdacio iocoſo. puta
ſm̃ Rodu. Cũ aliq̃s ſuã vel alteri⁹ cõplacẽ-
tiã ſeu delectatõeʒ in ſuo mẽdacio dilectiõi
dei et mãdatoꝝ ei⁹ p̃poneret. tũc in tali mẽ-
dacio mortal'r peccaret. Vñ augu. Nullum
pctm̃ adeo ẽ veniale. qḋ nõ fiat crimiale dũ
placet. Scḋ⁹ ẽ ſi delectatõ illa eſſet ſub deo.
Tertiõ rõne ꝯtẽpt⁹ etiã i mẽdacio iocoſo vt
cũ q̃s ꝓ idifferẽti et ꝓ nihilo hʒ dicere ꝓ to-
ta die mẽdacia iocoſa q̃ſi va ſint. ſic̃ faciunt
mimi et ioculatores. et ſimiles. ſcḋm hoſti.
Scḋ⁹ ẽ de alijs q̃bus hoc raro accidit. forte
vel ex euẽtu. Quarto ratione ſcandãli. Scã-
dalũ aũt ex mlt̃is cauſis contingere põt. et
cõtingit frequenter rõne circũſtantie ꝑſone.

vt cū mentiens ē pfect⁹. et quo ad vite ſta-
tū. et quo ad reputatōem hoim. In tali em̄
ſi conſcia ſibi diceret ꝓbabliꝰ ꝙ ex ſuo menda
cio ſequat̄ ſcādalū: mēdaciū ē peccatū mor
tale. ſec⁹ ē ſi ſit pfect⁹. n̄ tn̄ in opinioē hoim
lʒ em̄ in tali ſit grau⁹ pctm̄ ꝙ̄ in homie imp-
fecto. nō tn̄ ē mortale. qr nō ſubiacet ſcāda
lū. Et ſic itelligi pōt qđ dicit augu. ſup illō
ps. pdes oēs qui loquūtur mendaciū. Si
q̄s inquit vult hoiem pdere ad mortē verū
taceat. ſ; falſum nō dicat. ne ꝑ corpe alteri⁹
aiam ſuā occidat. ¶ Sʒ q̄ritur an lice-
at alicui mentiri pro cōſeruāda alteri⁹ vita.
Rn̄det petrus ꝙ nō neqꝫ etiā imꝑfecto licet
veritatē celare. Sʒ non falſitatem dicere ſm
augu. Impfect⁹ ergo de q̄ſito ad mortē dʒ
celare veritatē. ſ; ſophiſtice vel figuratiue q̄
rētes l' deludēdo. vl' oīno tacēdo vel expſſe
ſe nō iudicaturꝫ aſſerēdo. ſ; nō dʒ falſum di
cere. Sic abraham vt dr̄ gen̄. xij. et. xx. fecit
di. ꝙ ſara eſſʒ ſoror ſua. qr vt dicit augu. in
queſti. ſup gen̄. hec dicēs voluit veritatē ce
lare nō mēdacium dicere. Soror em̄ ſua di-
cebatur. qr filia fratris eius erat. Vn̄ ipe di
xit gen̄. xx. Vere ſoror mea ē filia pr̄is mei.
qr. i. ei attinebat ex parte patris. Sic etiam
xp̄s nō eſt mētit⁹ dicēs ſe nō aſcēſuꝝ ad diē
feſti huc quē. ſ. fratres ſui intēdebāt. ſ; aliū
diē nō negauit. ¶ Tertiū mendacium
dr̄ iocoſuʒ. et eſt qđ fit ſociali aut ſolacijmō
nō reſpectu cuiuſcūqꝫ rei iocoſe. nec illud eſt
ſine pctō. qr ſi diceretur aliqua falſitas. aut ꝯ
dīm aut cōtra mores. vel in dānū ꝓximi ꝯ
caritatē eēt nec iocoſuʒ ſ; dānoſuʒ. Tale mē
daciū fert̄ feciſſe ioſeph fratribus ſuis cū di
xit. An ignorans ꝙ nō ſit ſilis mei augurij-
ādi ſcia. et furati eſtis cyphū meū in quo cō
ſueui augurari. gen̄. xliij. Hec. n. ioſeph io
coſe n̄ ſerioſe. vt exit⁹ rei docet euēt⁹. et iō ꝓ
vero mendacio nō reputat̄. xxij. q. ij. ꝙ ait.
Sʒ i vete. teſta. m̄lta ꝑmittebāt̄ quoꝝ exem
plis hodie vti nō licʒ. Querit̄ ex dictis an
ſit eq̄le pctm̄ tacere veritatē: q̄le ſit loq̄ men
daciū. Ad qđ rn̄det augu. li. i. de v̄bis dn̄i:
di. Re⁹ ē q̄ mēdaciū loqur. et q̄ v̄itatē tacʒ
Iſte q̄r nocere cupit. Iſte qr ꝓdeſſe nō vult
Exēplū in cōſilio audis ꝓponer̄ aliqđ iniu
ſtū. ſup quo vt deliberet ſiedum. m̄lti m̄lta
mēdacia dicūt. alij vo ne diſpliceant: tacent
v̄itatē quā dicere poſſent ne efficet⁹ v̄bu⁹ ſiu
ſtaret̄. Dico ꝙ in illo et in quolibʒ ſili caſu
offendit ille q̄ tacet v̄itatē. ſic ille q̄ loquitur
mendaciū. vn̄ Inno. papa vt hr̄ di. lxxxiij.
Error cui nō reſiſtit̄ approbat̄. et v̄itas cum
mīme defenſat̄: opprimit̄. Et moral' tragedi
cus in hercule fauente dicit. ꝙ qui non ve-
tat peccare. cum poſſit iubet ⁊c̄.

Tertia pars in qua

notat̄ ꝑpli dteſtabil' detractio. Pro quo no
tandum qđ fratrib⁹ xp̄i prima die aſcēdēti-
bus ad feſtū remanēte ibi i galilea. iudei q̄
rebāt cū in die feſto: et erat inter eos mult⁹
murmur ꝓpter varias opioes. Quidā enim
dicebāt ꝙ bon⁹ ē approbātes doctrinā ei⁹
et miracula. Alij detrahētes ei dicebāt nō
ſ; ſeducit turbā. Nemo tn̄ eoꝝ q̄ dicebāt bo
nū palā loq̄batur ꝓpter metū iudeoꝝ. i. illo
rum de tribu iuda. q̄ magis et grau⁹ moue-
bātur contra xp̄m: cū i ſcripturis meſſias eſ
ſet de tribu eoꝝ ꝓmiſſus et xp̄m galileuʒ et
exneū putarēt. ¶ Moralr̄ etiā nūc detrac
tores plures hn̄t ſil'es iudeis. murmurātes
⁊ negātes bonos mores iuſtoꝝ. Vn̄ plutar
cus. Detractō ē corruptō vel diminutio fa-
me alterius circa bonos mores. Nā interal
ia neccia reipublice. ē pax et ꝯcordia ciuiū.
Pro hac em̄ ſuanda imꝑatores romani le-
ges ciuitatib⁹ dederunt et ꝑuilegia. malos
et turbatores pacis poſſe extirpare. ⁊ ꝙ ami
citiā habeāt inter ſe. ꝓhibeāt ne alter alteri
noceat et ꝙ vicinus vicinū nō perturbet. vn̄
ff. d̄ regu. iur. domū. Nihil habes in domo
tua facere qđ vicino tuo noceat. nā ſi q̄s in
domo ſua fumo facto apes alienas fugaue
rit. vl' etiā necauerit cāʒ mortis ꝓſtitiſſe vi-
det̄ et tenetur actioni. ad. l. acq̄liā. l. ſiquis
Sic ad ꝓpoſitū cū nihil magis rempubli-
cā ꝑturbet et amicitiam ciuiuʒ deſtruet et vi-
cinū a vicino diuidet ꝙ̄ detractō imo fum⁹
detractiōis ſimplices et innocētes fugat et
occidit ſi ꝓpter h̄ hōicida et fur a ciuitate a-
mouet̄. multo magis talis detractor q̄ peior ē
hōicida et fure. vn̄ alex. papa. vi. q. i. Sū-
ma iniquitas ē detrahere. qr oīs q̄ detrahit
fratri ſuo hōicida ē. Cui⁹ rō ē. vt dic̄ barth.
brix. ſup illo v̄bo detrahi. qr quātū in eis ē
priuāt maʒ q̄ melior ps hōis ē vita. duʒ ne
gāt virtutes qb⁹ aia viuit. Sūt etiam deterio
res furib⁹. Vn̄ anaclet⁹. vi. q. i. deteriores.
Deteriores ſunt q̄ detrahēdo alioꝝ vitā mo
reſqꝫ corrūpūt. his q̄ ſubſtātias alioꝝ diripiunt.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Et gregorius. delatori lingua copuletur. aut
cõmitto caput amputetur. Nam ſi mēbꝝ vene
natū ē ab aſpide: oportʒ abſcindi ſi dēt cu
rari. bonū foret ꝙ etiā fieret d lingua detra
ctoris. Quare ps. d. Sepulchꝝ patens eſt
guttur eorꝝ. lin. ſu. dolo. age. venenū aſpi.
ſub labi. eorū. Ex quo patet ꝙ detractores
ſunt. ¶ Receptores mundicie
Actores iniuſticie.
Infectores omnis nequitie.

Primo patʒ ꝙ ſepulchꝝ ē patēs guttur eorꝝ
videmus em ꝙ ſepulchꝝ patēs recipit corpus
cuiuſcūqꝫ mortuū. et qꝛ nō ē clauſuʒ. fetorē
ſuū omnibus oſtēdit. oīs accedētes inficit.
et illo mō ē de dtractoribus q ſunt explorato
res criminū primorū: qui cū eis viuūt. ſiue
ſint iuſti ſiue iniuſti. et qꝛ caret operculo: ḡ ni
hil celare põt. vñ in lege. vt habetur nume.
xix. Uas qđ nō habebat operculū inmunduʒ
erat. Sic os qđ per loquēdi moderantiaʒ ñ
fuerit ligatū: nec p cuſtodiā ñ fuerit coopertū
anhelitū habebit fetidū detractōis et immun
dum erit corā deo et homīe. Ne ergo lingua
hōis nimis pna eſſet ad loquēduʒ et detra
hendū. poſuit deus dētes qſi murꝝ et labia
oris: qſi murale ad eius cuſtodiā. ps. Dixi
cuſtodiā vias meas vt nō delinquaʒ in lin
gua mea poſui ori cuſtodiā. Q. ¶ Sed p
certo hāc cuſtodiaʒ male ſeruāt detractores
relatores et adulatores factorum hoīm. De
quibus puer. xxv. Sicut vrbs patēs et abſqꝫ
murorū ābitu: ſic hō qui neſcit in loquēdo
cohibere ſpiritū ſuū. Tales freqūter qui cre
dūt placere ſuis relatoribus maxie diſplicēt.
et confuſiōeʒ et dānum quā pcurare putāt
alijs ipſi ſe inuoluunt. accidit eis vt coruo.
De quo ouidius fabulatur li. ij. metha. di. ꝙ
coruus in principio fuit auis albiſſima et pul
cerrima q ſoli potiſſime erat dedicata. q̄ tan
dem a ſole mutata fuit in nigꝝ coloreʒ. Et
huius rei cā fuit illa. Sol em̄ ſeu phebus ha
bebat vnā pulcerrimā amicā q dicebatur co
ronides: q cū quadā die adulteraret. et cum
quodā iuuene. coruus hoc vidēs cucurrit ad
dñm ſuū et dnūciauit ei. Ille aūt iratiſſimus
accepto arcu occidit amicā ſuā q pregnans
erat cū eo. Qui vidēs cā mortuā d ta pcipi
ti ſnīa ſumme doluit. et coruū q ei nūciaue
rat odiū quē tetēderat manu. q hec opata fu
erat ſumme odiuit. Et idō ipm de alba in ni
grū mutauit. Et vt de cetero eſſet relator ru

morꝝ malorūʒ. ipm ppetue condēnauit. Et
inde ē ꝙ ſm augures coruus ſemp ſuo cantu
denūciat et preſagiat mala. ſ. infirmitates
mortalitates et infortuniū aliorꝝ. Recte ca
riſſimi talis coruus ē detractor et relator ma
lorꝝ. qui cupiēs facere ſemp refert audita et
viſa que cōmittuntur ab alijs. vt referendo
placeat. et grāaʒ habeat: ita ꝙ qñqꝫ ſit cā ꝙ
maritus vxorē repudiat. frater fratrē occidat.
et multa alia cōmittantur mala. Et ſic pro
certo fit ꝙ qñqꝫ detractor et relator penā re
portat vnde putabat premiū habere. vñ con
tigit ꝙ talis qui primo diligebatur quaſi iu
ſtus et mundus. poſtea p talem detractōem
odio habeatur quaſi infamis ribaldus. Un
ouidius dicit. Lingua fuit dāno lingua faci
ente loquaci. qui color albus erat: nūc eſt cō
trarius albo. Nā ſicut dicit pūerbiū cōe. Diſ
plicens imprudēs vñ placere putas. Ad hoc
facit id qđ habetur. ij. regū. i. De illo qui nun
ciauit dauid ꝙ ſaul occiderat et abſtulit ei
caput eius credēs ei placere. qui tñ ob hanc
cām ab eo fuit interfectus. Et. ij. regum. iiij.
De duobus latronibus qui regeʒ iſrl' yſboſeth
dormientē occiderunt caput eius ad dauid
portātes. premiuʒ ab eo reportare credide
rūt. Qui tñ ab ipo pp̄ter cōmiſſuʒ homici
diū occiſi ſunt. Jō de talibus hiliginibus et re
latoribus dr in ps. Uir linguoſus nō dirigetur
in terra. R ¶ Scđo dtractores ſunt actores
iniuſtitie. qꝛ liguis ſuis doloſe agebant. qꝛ
cōiter ſub ſpecie pietatis et cōpaſſiōis ppi
nāt venenum male intentōis. vñ ſcorpio in
anterioribus brachijs blādit. ſ; diſponit cau
dā ad vulnus cū q pūgit et venenū mortife
rū infundit. Sic ligua detractoris aliq lau
dabilia et laudatiora pmittit vt ñ videatur il
lū odio hre ſic demulcet aures audiētiū ad
credēdū. et tūc venenū detractōis infundit.
Figuratur iudic. v. i Jahel q prio pbuit lac ſy
ſare. ſ; poſtea dormiēte i timpora capitis eius
clauū infixit et ipm iterfecit. Sic in pppoſito
vñ bern. in quodaʒ ſmōe. Nūquid nō lācea
ē ligua dtractoris. pfecto acutiſſima q pene
trat. et vno ictu dua hētē audiētes et eū de
trahitur interficit. Sʒ qritur qs maioris culpe
ſit. an detractor vel libēter audiēs detracto
rem. Ad quod reſpondent doc. tho. et etiaʒ
alij. ꝙ homo poteſt eſſe cauſa peccati alterius
dupliciter. Uno mō directe qñ qs inducit
aliū ad peccādū. vel eius peccatū ei placet.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Alio modo indirecte quando non reſiſtit.
cū tñ reſiſtere poſſit ſic eſt in ꝓpoſito. ꝙ au-
diēs detractorē pōt ei aſſentire et quodam-
mō ſibi fauere. q2 detractio ſibi placet. Alio
mō aūt indirecte peccare. ſ. nō reſiſtēdō ipſi
detractori cū poſſit. Primo mō poteſt audiēs
ad detractiōē3 tantā cōplacentiam habere in
verbis detrahēdis ꝙ pl⁹ peccat ꝙ̄ detrahēs.
Jō dicit apl's Ro.i. Digni ſunt morte nō ſo
lū qui peccata faciūt. ſ3 etiā qui ꝯſentiūt pec
cata facientib⁹. Ad iſtū finē3 dicit etiā beat⁹
bern. Detrahere aut detrahētē3 audire. quid
eoꝝ dānabili⁹ ſit nō facile dixeri. Pōt etia3
alijs mōis eq̄liter vel min⁹ peccare ſm ma
iorē cōplacentiā vel minorē reſiſtētiā. ita tñ
ꝙ nullo mō ſine peccato euadit audiēs: niſi
ſi reſiſtat detractioni. Tertio ſunt interfecto
res oīs neq̄tie. q2 venenū aſpidū ſub labijs
eoꝝ. Jſtud venenū eſt valde nociuū. nā ſic
ītoxicat ꝙ difficulter pōt curari. leſus eīm in
fama vix vel cū magna difficultate ſanatur
vñ ꝑs. venenū aſpidū inſanabile. ¶ Nā
detractor ſilis ē cuidā aſpidi ſiue ſerpēti qui
dicebat martius eo ꝙ deo marti fuerat cō-
ſecrat⁹. De quo dicit ouidius li. iij. metha.
Et ille ſerpēs erat maxim⁹ et horribilis la-
tēs in quodā antro. ille tres ordies dentiu3
habebat. i. tres liguas et deſuꝑ tres criſtas
aureas deferebat quib⁹ mltos occiderat. et
cōtinue occidebat. Dicit tñ ꝙ cadm⁹ filius
regis agenoꝛis ꝓ eo ꝙ interfecit ſeruos ſuos
eū occidit et dētes ei⁹ ſeminauit: qui ſemiati
ī terra. et ei⁹ milites armati et galeati. quo-
rum alter alteꝛū occidit ſunt nati. Caruinini
ille ſpēs dedicat⁹ marti. deſignat inuidu3
detractorē. qui bellis et ſeditōib⁹ ē dedica-
tus. Jſte dr̄ ſerpēs ꝓpter tortuoſa3 fallacita
tem. martius propter litigioſam rixitatē. ve
nenoſus ꝓpter famoſam loq̄citatē. Et ſic fi
gurari pōt ꝑ iſtū drachonē nigru3 et ruffu3
mulieri iminantē. Apoc. xij. Dicit etiā tres
liguas habere. i. tria genera blādientiū ver
boꝝ. q2 lingua ē mollis: adulatōis ſignificat
blandimentū. q2 vere ille ſolet hoies quāuis
ad ira diffamare ꝉ ledere ꝉ et mordere. oblo
quendo. i. de vita. de ſcia et de fama. Et in-
ſtruitur. i. bona q̄ aliqs facit diminuēdo et
dicens ꝙ mala ſunt intentione facta. vel ꝙ
nō ſint ita bn̄ facta ſicut deceret. Scdo dete
gitis vere et occultos et alios ignotos qui
de lege caritatis ſunt celādi publicare et al-
teri reuelare ſub intentione famam eius de
nigrādi. Terti⁹ modus et peſſim⁹ ē falſa cri
mina fingere et innocēti iponere. Jſte detra
ctor deſignat̄ in illa beſtia. De q̄ dan. vij. q̄
habebat tres ordies dentium. et ſimilis erat
vrſo. Cui dictū eſt ſurge comede carnes plu
rimas. q2 breuiter detractor hirſut⁹. fallax. ꝑ
illos tres mōs detractionū mltos lacerat ꝉ
diffamat ꝉ et vulnerat ꝓuer. vij. Multos eīm
vulneratos deiecit. et fortiſſimi q̄q3 ab eo
interfecti ſunt. et q̄d finaliter vere dr̄ ꝙ de
dētibus iſtoꝝ naſcūt̄ milites ſe inuicē occi-
dētes. q̄ꝛ ꝓculdubio ſepe fit ꝙ dētes illoꝝ
id eſt verba eoꝝ detractoria ſeminantur. ſepe
ꝓinde fit ꝙ hoies ſic diffamati. arma ſume-
tes ad lites et occaſiōes acriter ira ſe īduūt.
q2 ſic dētes illi milites ſiūt. inq̄ꝛ ū verba de
tractoris hoies in lites ꝯdictiōes conuertūt
Jō bn̄ dr̄ eccl. xxviij. Suſurro et bilinguis
maledictus. multos eīm turbauit. pace3 ha
bentes. Et ibidem de illa tertia lingua dici
tur. Lingua tertia multos cōmouit.

¶ Feria quarta poſt Judica.

Facta ſunt en-
cenia hieroſolimis et hyēs erat
ioh. x. ¶ Cōmētator ptho
leme⁹ ſuꝑ centiloq̄o ꝓpoſitōe. ix. dicit ꝙ im
preſſiōes et imaginatiōes facte ſub certis celi
conſtellatiōib⁹. mirabiles curādi recipiunt vir
tutes. Nā dicit ſe hūiſſe ānulū hñte virtutē
curādi oīs morſus venenoſos ſcorpiōis ſi
ue ſerpētis. qui factus in ſigno ſcorpiōis cū
ſignis ei⁹ impreſſius. hāc virtutē habuit cura
di. Sic certis tpib⁹ anni. ſ. in dedicatōibus
eccleſiaꝝ et patrocinijs. oꝑa virtutū facta ꝑ
deuotā ꝓpter ꝑm. magnā curandi virtutē rece
piunt ex influentia ſingulari ſolis iuſtitie. Nā
ſicut ſigna ei⁹. ſ. crux. corona ſpinea. lācea
claui fuerūt mēte ꝑ ꝯpaſſiōem et deuotā re
cordatiōē3 impſſa: virtutē ſuſcipiunt curandi
eternam mortem peccati mortalis et venial.
ꝑ ſpeciē dyaboli peccatori illatā. Vñ aug.
ſuꝑ ioh. Fratres vt a pctō ſanemur: xpm cru
cifixū intueamur. qm̄ qui intuebātur ſpen
tem eneū in deſerto nō ꝑibāt morſib⁹ ſerpē
tum. Sic qui intuētur fide xpi mortē. ſanā
tur a morſib⁹ pctōꝝ. Et Liberi⁹ papa. vij.
q. i. ſuggeſtū. Fratres cariſſimi nō vos affli
ctiōis amaritudo a pie mentis veſtre ꝓpoſito
coerceat recedere. conſiderantes quāta pro

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

abſolutione noſtraqȝ liberatione creator do
minuſqȝ redēptor nr̄ ptulerit: q̄bus ſue contu
melijs ſe affiaēdum tradiderit. vt nos a vi
culo poteſtatis dyabolice liberaret. Vn̄ igr̄
vt q̄tuus hec poſſim⁹ ꝯtemplari circa ea. ſ.
eccleſie et ordīata tp̄a dedicationū et pro ci
moꝝ ſunt ad hoc iſtituta vt pp̄ls deuote cō
ueīat. et ad ea abūdāti⁹ dīne grē et miſicor
die īfluentiā et largitatē acq̄rat. Vn̄ greg. d̄
ꝯſe. di. i. Solēnitates dedicationū et eccl'ia
rum per ſingulos annos ſolēniter ſunt cele
brāde. ipſo dn̄o exēplo dāte. qui ad feſtum
dedicatōis templi. oībus illud faciēdi dās
formā. cū reliquis populis cādem feſtiuita
teȝ celebraturus aduenit. ſicut ſcriptū eſt. fa
cta ſunt encenia. et hyems erat q̄ fuerū tver
bappoſita ⁊c̄. ¶ Quenī viuū frigidus
nō vis ignē caritatis. per meritū ſanctoꝝ et
indulgentiā eccl'aꝝ liberetur a peccatis. Et
videt̄ q̄ ſic. per illud marc. xi. Quecūqȝ orā
tes petitis: credite: q̄z accipietis. Cōtra Iob
ix. Scim⁹ q̄z de⁹ pctōres nō exaudit Rn̄de
tur q̄ indulgētia ē remiſſio pene. ſ. quo ad
illud qd̄ remanȝ poſt ſuſceptū pn̄ie ſacramē
tū de pctis. et nō eſt culpa peccati: quā pn̄ia
lauat ꝫ peccati pena. Ex quo ſequitur q̄ in
dulgētia nō tollit actualē culpā. nec habitu
alē maculā. nec diuinā offenſam. q̄ oīa per
cōtritōem et cōfeſſiōem tollūtur. quare da-
tor indulgētiaꝝ dicit q̄ vere ꝯtritis et con-
feſſis indulgētia dat̄. i. pena remittitur. que
correſpōdet culpe. nec pena eterna per indul
gētias remittitur: ſed temporalis. q̄z per cō
tritōem et cōfeſſiōem pena eterna prius per
mutata ē per diuinā clemētiā in tēporale pe
nā et trāſitoriā. quā penā tēporalē viator ſi
ſic bene eſſet diſpoſit⁹: totaliter poſſet eua-
cuare. vt ſi in tali puncto decederet: ſine om
ni purgatorio et pena ſtatī ad celū euolaret.
In his debet homo accipere documentum
q̄ p̄ehabita cōtritōe et cōfeſſiōe eccl'ias de
uote frequētare debeat. vt magnā dilectōeȝ
ad deū acq̄rat per exhortatōem verbi dei. et
alioꝝ bonoꝝ operū. que pre ceteris diebus
accumulatius in feſtiuitatib⁹ fieri ſolent. vt
ei dicat̄ illud qd̄ magdalene ꝑpter dilectio-
nē fuerat dictū. ſ. dimiſſa ſunt ei pctā multa
q̄m dilexit mltū. lu. vij. Vn̄ bern. ſup can.
Omnino ꝑpter manſuetudinē q̄ in te predi
cat̄ currim⁹ poſt te dn̄e ihu. vt nobis indul
geas audiētes q̄ nō ſpnis paupes. pctōreȝ

nō abhorreas. non horruiſti confitentem la
tronem. non lacrimantem peccatricem. non
cananeā ſupplicantem. nō deprehenſam in
adulterio. nō ſedentē in theoloneo. nō ſup-
plicantem publicanū. nō negantē diſcipulū
nō pſecutorē diſcipuloꝝ. nō ipos crucifixo
res et dicas ad oīs homies. Eū qui venit
ad me nō eijciaȝ foras. Ad auctoritatē dicē
dū q̄ loquit̄ de iuſtis et ītibus in gr̄a. que
oīa petita ad ſalutē aīe neccīa a deo accipiūt
et nō pctōrib⁹ nō penitētib⁹. Sȝ cur in vete
ri teſta. nō dabantur indulgētie in dedica-
tōibus tēploꝝ ſicut in nouo. Dicenduȝ ſm̄
doc. q̄ ſacerdotibus vete. teſta. nō erat con
ceſſa poteſtas ligādi et ſoluēdi: ſicut be. pe
tro claues eccl'ie ſūt a xp̄o tradite. et ei⁹ ſuc
ceſſorib⁹. et in h̄ dignitas eccl'ie excedit. ſic̄
etiā in omnib⁹ alijs oīs dignitates vete.
teſta. Sȝ cur nō dabātur indulgētie tēpore
aploꝝ. Dicunt q̄ ipſis apl'is maiora erant
cōceſſa. puta ſanare infirmos. ſuſcitare mor
tuos ⁊c̄. Tum in primitiua eccl'ia xp̄iani ꝑ
fecti erāt et indulgētijs nō indigebant. Tu
etiā q̄z credēdū ē q̄ ante be. grego. indulgē
tie dabātur. lȝ non ita frequēter. q̄z an̄ tp̄us
grego. raro poterant fieri ita ſolennes. ſicut
poſtea q̄n eas primo inſtituit fieri ſolēnes.
de his loq̄tur ſic bern̄. Inno. et hoſti. et cōi
ter oīs doctores. X ¶ Sȝ q̄ritur vn̄ ꝑ-
uenit ille indulgētie. Rn̄det̄ q̄ ex theſau-
ro ſancte matris eccl'ie recōdite ex ſupabūdā
tia meriti xp̄i paſſiōis. cui⁹ mīma gutta ſan
guis vel ſudoris ad expiatōem oīm pctōrū
q̄ vnq̄ fuerūt ꝑpetrata ſufficeret. q̄z eius re-
ſpectu nihil ſunt extra d̄ ſum. tri. c. firmiter.
Itē ꝑueīt ex meritis ſanctiſſime dei genitri
cis q̄ nec mortalr̄ nec venialiter vnq̄ pecca
uit. et tn̄ multa meruit ſuis virtutib⁹. et vita
actiua cū filio ei⁹. et ſpecialr̄ in amara cōpaſſi
one. q̄n gladi⁹ doloris in filij paſſiōe v̄ginē
um ipius ꝑtrāſiuit cor. Quib⁹ omīb⁹ nob
meruit. et theſauꝝ eccl'ie auxit. Itē ex abū-
dātia meritoꝝ oīm ſanctoꝝ ⁊ aploꝝ ⁊ martiꝝ
cōfeſſoꝝ ⁊ virginū ⁊ et oīm xp̄ianoꝝ deuoto
rum qui. vltra mēſurā delictoꝝ vel debitoꝝ
ſuoꝝ ꝑ tribulatōes afflictiōes ſupererogaue-
runt. etiam augmentādo eccl'ie theſauꝝ no
bis meruerūt. Itē ieiunia orōnes elemoſy
ne ⁊ et caſtigatōes q̄b⁹ deo ſeruierūt hec oīa
ꝑ diuinā clemētiā in ſcrinio ſancte eccl'ie re
cōdita. ſancto petro et ei⁹ ſucceſſorib⁹ ſunt

v

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

collatá et commiſſa. fidelib⁹ in caritate vni
tis diſpenſanda et diſtribuēda: dicente xp̄o
ad petrum. Tibi dabo claues regni celoꝝ.
et q̄dcunq̄ʒ ligaueris ſup terrā: erit ligatū et
in celis. et q̄dcūq̄ʒ ſolueris ſup terrā erit ſo
lutū et in cel'. Hūc theſaurꝫ eccl'ie miſtri pla/
ti ī papa ī ep̄s ī late apuīt in dedicatōib⁹ fe/
ſtiuitatib⁹ et patrocinijs. vt quilʒ ſm̄ ſuam
diſpoſitōeʒ accipiat. Jō p̄lati aſſimilāt ſto/
macho q̄ poſt ſuſceptōeʒ cibi materialꝭ om/
nib⁹ mēbris alijs ſm̄ diſpoſitōem ꝓpriā cū
deʒ ſibi admiſtrat. Sic p̄lati auctoritate xp̄i
fidelib⁹ īdulgētias cōcedūt. ¶ Quātū
nūc ad cōtinuatōem euāgelij bene ē dictum
quō iudei xp̄m q̄rebāt occidere generaliter.
hodie quō volebāt eū opprimere lapidib⁹
magis ſpecialꝛ. et ſm̄ hoc ſunt tres partes.
In prima oſtendit temporis ſpecificationē.
in principio. Facta ſunt encenia.
In ſecunda obiectionis facte reprehenſio/
nem. ibi. Loquar vobis ꝛc̄.
In tertia iudeoꝝ perſecutionem. ibi. Su/
ſtulerunt lapides.

Quātum ad primā

partem eſt notandum q̄ encenia dicitur fe/
ſtū dedicatōis. Et d̄r ab en q̄d ē in. et cenū
q̄d ē nouū. Et inde encenīare d̄r īnouare vꝭ
initiare aliq̄d. et ſumit̄ h̄ encenia ꝓ innoua
tōe ſeu dedicatōe tēpli in ihrl'm. et q̄ eiuſ/
dem multe erāt īnouatōes ſeu dedicatōes.
vna nāq̄ʒ facta fuit a ſalomone. vt d̄r. iij. re
gū. viij. in autūno decia die ſeptēbris. Se/
cunda ſub zorobabel in vere. xij. die mēſis
martij. poſt reditū eoꝝ de ciuitate babiloni
ca. De q̄ habet̄. i. Eſdre. iij. Tertia ſub iu/
da machabeo in hyeme. xxv. die menſ̄ caſ/
leu. i. nouēbris facta poſt ꝓphanatōeʒ tēpli
p̄ antiochū. De q̄ d̄r. i. mach. iiij. In illa dedi
catōe tēpli ih̄s venit ihrl'm ſm̄ legē. et ābu/
labat in templo in porticu ſalomōis. Et iō
euāgeliſta tp̄s hyemis exp̄ſſit. vt daret dif/
ferētias iter alias dedicatōes tēpli. et vt iu/
deoꝝ corda īuidie et iniq̄tatis frigidiſſima
fuiſſe demonſtraret ꝛc̄. Moralꝛ. In hac pte
fit mētio de trib⁹ factis q̄ ad ſpūaleʒ ſenſuʒ
de trib⁹ caritatis effectib⁹ applicari poſſunt
Prio q̄ hyemis fuit in dedicatōe. Scd̄o q̄
ih̄s ābulauit in tēplo. Tertio q̄ iudei poſtu
labāt teſtificari de xp̄o. Sic aīa deuota tem
plū dei viui: hn̄s caritatē et dilectōeʒ dei fa

cit magnā dedicatōeʒ. et feſtū xp̄o in hyme
cōtēpt⁹ terrenoꝝ. amenū et ābulatoriū virtu
aīe ītrenoꝝ. et mentē erigit ad deſideriū eter
noꝝ. Nā vt videm⁹ naturalꝛ inter alia elemē
ta. ignis nobili⁹ ē. et maxīe actiuum. Inter
alia etiā elemēta agit et cōſumit ea et in ſuaʒ
cōuertit formā et ſimilitudinē. ſic appet in fer/
ro ignito carbōe et alijs metall'. ¶ Jō rō
ne ſue actiuitatis et ſubtilitatis dicit ph̄us
ij. celi et mūdi. Nihil ē nobili⁹ igne. Sic in
tra omia hūana nihil ē maioris actiuitatis
amore q̄ in oib⁹ opat̄. Quilʒ eñ q̄rit amici
tiā et amorē. et nullus eligeret viuere ſine a
micis. viij. eth. Jō d̄r in auten. Quib⁹ mo
dis naturales filij legitimi efficiūt̄. §. illud.
coll'. vij. Nihil amore vehemēti⁹. Vñ n̄ ſolū
hʒ reijcere et cōſumere ſibi ꝯria impedimēta.
īmo inflāmare corda. vt dura et aſpa nō ſen
tiant̄. Sicut pʒ geñ. xxix. in iacob q̄. vij. an
nis ſeruiuit p rachel. et iterꝝ. vij. et videbāt̄ ſi
bi dies pauci p̄ nimio amore ad eā. Si igit̄
amor de re trāſitoria vili ē tā vehemens. q̄n
to magis de re nobiliſſima ſtabili et oi dele
ctatōe plena. ſ. deo. Qui eñ deuʒ diligeret:
oia blādimēta ſeculi contēneret et viliſſima
reputaret. Vñ ꝓſp in li. de ꝯtēplatiua vita.
Et recitat̄ de pe. di. i. Si q̄s ſemel. §. ſ̄. Si
caritatē deo exhibeamus: ſeculi blādimēta
ꝯtēnim⁹. et oia q̄ ſunt difficilia hūane fragi
litati vꝭ aſpa vident̄: etiā cū dilectōe perfici
m⁹. Valida eñ ē vt mors dilectio. viuit eñ
mortis dilectō ꝓpat̄: q̄ nimirꝫ mentē quā ſe
mel cepit. a dilectōe mundi funditꝰ occidit.
Caritas eñ ſm̄ eūdeʒ in loco p̄allegato ē re
cta voluntas ab oib⁹ terrenis atq̄ꝫ p̄ntibus
prorſus auerſa. iūcta vō deo inſepabilꝛ. et
ignita quodaʒ igne ſpūſſancti a quo ē et ad
quē refert̄ incēſa. ſup oia q̄ carnalꝛ diligunt̄
excelſa. affectionū oim potētiſſima. et diuie
ꝯtēplatōis auida. ¶ In q̄b⁹ v̄bis ſin/
gl'ariter tres affect⁹ notant̄ ipſius caritatis
amoris ſiue dilectionis. qui enim per cari/
tatem deum diligit.
Totaliter cuncta tranſitoria contemnit.
Integraliter ſe deo coniungit.
Et cordialiter ſuperna deſiderat et appetit.
Dico p̄io q̄ q̄ p caritatē totalꝛ deum diligit
ꝛc̄. Hoc eñ notat̄ in eo q̄ tp̄us dedicatōis
fuit in hyeme. Nā q̄n ignis ſubtrahit ſuam
v̄tutē a terra et ſol ſplēdorē: nihil aliud re/
ſtat niſi frigus et deſiccatō terrenoꝝ fructuū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Sic qñ hõ ſuũ amorẽ totaliter vertit in deũ
ſibi magnũ feſtũ fac̃. et cũcta alia a dõ ama
ra: frigida et iſipida putat. Sic q̃ mel guſtat
oĩa alia deſipiũt. Sic q̃ dulcorẽ diuine dilecti
onis ſemel guſtauit oĩa terrẽa reddũtur ſibi
iſipida. Quaſ dicit greg. guſtato ſpũ dẽſipit
oĩs caro. Exẽplũ in paulo. q̃ rapt⁹ in tertiũ
celũ guſtãs ſcitullã diuĩe dulcedĩs pre amo
re nimio oĩa exteriora cõtẽpſit. et arbitrat⁹
ẽ vt ſtercora vt xp̃m lucrifaceret. Sic sancti
martires ſeipos omib⁹ tormẽtis ſubiecerũt
vt tãdẽ relicto corpe ad deũ. quẽ toto corde
dilexerũt in mũdo. puenirẽt ad fruendũ in
celo. Reuera iſte hyems erat in hoc mũdo.
q2 totalr calore dilectiõis in deũ fundentes.
qſi frigidi ſine dilectiõis calore oĩa ex deum
cõtẽpſerũt. O q̃tus ardor dilectiõis lauren-
tiũ ĩ agnetẽ inflãmauerat: q̃ deũ exteri⁹ flã-
mis corpalib⁹ vrerentur. refrigeriũ frigoris
putantes. p nimio amore. dolorẽ corpalem
dulcedini cõpauerãt. Caritas eñ oĩa faci-
lia reddit. q2 q̃ amat nõ laborat. i. corinth. x
iij. Caritas oĩa ſuffert. oĩa ſuſtinet. ẽ eñ ignis
q̃ nõ dicit ſufficit. Et iõ quodãmõ videt̃ eẽ
inimic vtutis. cui oĩs labor oĩs dolor modi
c̃ eẽ videt̃. et qſi nihil. Sic de iacob habet̃
cui ppter amorẽ rachel videbãt̃ dies pauci.
pre amoris magnitudie. B ¶ Vñ amor
ſm ouidiũ de arte amãdi q̃tuor hz pprieta-
tes. Nã cũ quẽ amat q̃rit honorare: nõ recu
ſat p eo laborare: excutit vaſtidiũ. et iducit
ſolatiũ. Et ſm illas q̃tuor pprietates ipe ty
rãn⁹ helenã depixit. q̃ dea amoris appella-
bat̃. circũrotatã q̃tuor rotis. In prima rota
ſcriptũ erat honoro. In circuitu ille verſus.
Et amor ſulſus in honore laude repulſus
In ſcd̃a rota ſcriptũ erat laboro. et in circui-
tu ei⁹ ille v̑ſus. Balnea mille mei: labor et
zelus phariſei. i. diuiſi. In tertia rota dele
ctor. In circuitu ille v̑ſus. Amor egregi⁹ vl̃
dulcor inoccidu⁹. In q̃rta rota cõſolor. In
circuitu ille verſus. Sunt mens os viſus a
mãtis carmina riſus. Ad ppoſitũ homo q̃t
to deũ plus amat. maiore ei honorẽ vbiq̃
ſignis impendit. et ille amor quo ad ſniam
primi v̑ſus põt dici ſulſus. q2 qui deũ hic a
mat eũ ſignis honorãdo. ipſe deus reaman
do eũ ſibi gl̃iã pmittit et honorem cõicat.
mar. viij. Qui me cõfeſſus fuerit corã hoi-
bus. i. p ſigna v̑bor me glorificãdo coram
hoib⁹: cõfitebor et ego eũ glorificabo co

ram patre meo. In ſcd̃a rota ſcriptũ erat la-
boro. et in circuitu ei⁹ balnea. zc̃. Per hõ itel
ligit̃ q̃to deus ab hoĩe magis diligit̃. tãto
min⁹ oẽm laborẽ quẽ ppter eũ facit etiã nec
mortẽ ſentit. Hiero. in quodã ſmone. Nihil
amãtib⁹ dur̃. nullus labor difficil̃. amem⁹
et nos xp̃m. et facile videbit̃ omẽ difficile.
hec hiero. q̃ aũt in tertia rota ſcriptum ẽ de-
lector. et ĩ circuitu amor egregi⁹ zc̃. nã vtiq̃
q̃to magis diligam⁹ deũ. tãto maiorẽ dul-
corẽ in eo ſentim⁹. et amaritudinẽ hui⁹ mũ
di fugim⁹. Exẽplũ de be. berñ. qui in li. de
amore dei ſic dicit. Saporẽ quidem ſentio
dulcẽ adeo cõfortãtẽ. vt ſi pficeret in me. vl
tra nihil q̃rerem. q̃ aũt in q̃rta rota ſcriptum
erat cõſolor. et in circuitu. Sunt mens zc̃.
Sic reuera q̃ aliũ diligit: q̃cquid ẽ in eo ſibi
cõplacet et cõſolatõez inde accipit. placz ſi-
bi viſus ĩ riſus ĩ verba et facta. Sic qui deũ
amat. q̃cq̃d deus circa eũ agit: in nullo tri
ſtat̃. ſ; ſemp cõſolat̃ iterius. Augu. de mori
bus eccl'ie ꝯ manicheos. Nihil tã dur̃ atq̃
ferreũ qd̃ amoris igne non vincat̃. ppter qd̃
et idez dic̃. xiij. cõfeſ. Verus amor nõ ſen-
tit amaritudiez ſ; dulcedinez. q2 ſoror amo
ris ẽ dulcedo ſicut ſoror odij ẽ amaritudo.
C ¶ Dico ſcd̃o q̃ q̃ deũ recte diligit. integ̃li
ter ſe deo cõiũgit. Nã in eo q̃ hõ cor ſuũ to
taliter apit p affectiõez: ipe ſe infundit om-
nib⁹ viribus aie. et qſi ãbulando in eis eas
trãſformat p dilectiõez in ſupius ſimilitu-
diez et dei formitatẽ. Exẽplũ reſpice ferr̃ cũ
igni appropinquat ſicut dicit ctiſ. in natura
ſua pmanẽs p applicatiõem ad ignẽ. ſic liq̃
ſcit in igne. vt nihil ſenſib⁹ de cui⁹ nat̃a pa
piat̃. ſ; totũ in igneã qualitatẽ cõuertit̃. Sic
aie amãti cõtingit ſpũaliter q̃ in. ſua natura
integra pmanẽs p influẽtiã ſui amati qñ p
ãbulando interiora ei⁹ illuiat. vni⁹ fiat ſpei
cũ eo vt dicit apl's. Qui adheret deo vnus
ſpũs ẽ cũ eo. Et hugo. q̃ amor ẽ talis vigo
ris q̃ amãtem in eius ſiĩtudiem quẽ amat
trãſformat. Exẽplũ in deuotiſſimo pr̃e no-
ſtro frãciſco. q̃ ex diuio amore et cordis de
ſiderio. et virib⁹ aie tãtũ ebulliebat in deuz:
q̃ terrena nihil ſibi ſapiebãt. et ſic vni⁹ fuit
cũ deo et dei formis fact⁹ et in deũ transfor
mat⁹. q̃ ſicut in paſſiõe xp̃s vere plagis. in
pedib⁹ ĩ manib⁹ ĩ et latere dextro fuit vulne
rat⁹. Ita corp⁹ beati pr̃is fuit ĩ ve plagis ſti-
gmati. vñ de eo doc. egregi⁹ Bonaue. teri-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

bit. di. ꝙ queādmodū lat⁹ ſaluatoris dextrū
fuit lancea tranſfixū: ſic et latus hui⁹ ſancti
fuit rubꝛū cicatrice obductū. et ſicut de late
re xpi exiuit ſanguis et aqua noſtre regene-
ratōis: ita ꝺ ſancti hui⁹ latere ſepe exiuit ſan
guis mirifice. Siſitudo clauoꝝ erat in ma-
nib⁹ et pedib⁹. ſ. nigra q̄ſi ferrea. Jpa vo cla
uoꝝ acumina oblōga et rotunda: et q̄ſi reg
cuſſa a ſupioꝛi pte manuū. et in īferioꝛi pe-
dū que de ipſa carne ſurgētia carnē reliquā
excedebāt. Claui etiā erāt q̄ſi nerui cōtinui
et duri. ſic carni īnati ꝙ dū a pte q̄libet pme
ren̄t ad ptē ꝓtin⁹ oppoſitā ꝓtin⁹ reſultabāt
Quis vo opabat̄ hec miracl'a. Certe ille in
cui⁹ amoꝛe tātū exarſit. vt in ei⁹ ſimilitudi-
nem transfoꝛmaret̄. D Tertio dico ꝙ q̄
deū vere diligit: totis viſcerib⁹ ad deū affe-
ctat eleuari. et in ei⁹ cōſolatōe inſepabiliter
vniri. Sicut ignis ardēs nō q̄ſcit inferius
ſ; ſemꝑ ſurſum moueť. vſqȝ quo cōſequitur oꝛi
zanta. iij. celi. Sic caritate incēſus hic infe
rius q̄ſcere neq̄t. ꝙpie et ſuauiter de⁹ inha
bitat etiā ipas vires aīe pābulando dulce-
dīe grē ꝓſolet̄: donec facto circl'o vltīo ſatia
tiuo 2 vero principio firmiter ſatieť. Unde
augu. Jnquietū eſt coꝛ meū dn̄e donec vēi
at ad te. Et apl's ad phili. i. Cupio diſſolui
et eſſe cū xpo. Et ro. vij. Quis liberabit me
de carcere moꝛtis hui⁹. S; cur de⁹ creaturā
tā nobilē ſpm̄ limo et fimo ſociauit ī amoꝛe
tāto. vt etiā ipa aīa exuta ſm augu. ꝓpter ap
petitū ad coꝛp⁹ retardeť. vt nō ſic totaliter in
ſummū trinitatis celū ferat̄. Rn̄det magr̄ in
ſententijs. ꝙ ꝓpter hoc aīaȝ limo ſociauit: vt
oñderet̄ q̄lis cōiunctio erit: vbi ſpūs ſpūi di
uino cōiūgitur. ſi tāta cōiunctio et emanatō
ē inter lutū et ſpm̄. Sic īſepabl'r cōiūgi deo
ſummo bono ſm̄ oꝛdiāto et vltīo: aīa in car
cerata coꝛpe ſumme deſiderat. et poſt dile-
ctū ſpōſuȝ incurablr' lāguet. et in oī re faſti-
diat donec ad deū veniat. Dicūt eñ oēs vi
res aīe xpo. quouſqȝ aīaȝ nr̄aȝ tollis ꝛc. q.
d. O vita et tota cōſolatio nr̄a xpe quouſqȝ
aīaȝ noſtrā. cui⁹ vires ſum⁹ tollis. i. ꝑmit-
tis ſic poſt te clamare. ſuſpirare. et languoꝛe
inſatiabili cruciari. Si tu es xp̄s. ſi es ſalua
toꝛ. ſi es amatoꝛ. ſi pius. ſi miſericoꝛs. oñde
nobis palam faciē tuā. ſine velamie. nō in
enigmate ſ; re. et loq̄re nobis clare de tua in
mareſſibili gl'ia. et ſalui erimus. Jn nullo
eñ alio cōſolari poſſum⁹ niſi in te. Un poſt
reſurrectiōȝ ille amoroſe et dilecte filie mag
dalene q̄rēti ſpōſuȝ et dn̄m et magr̄m ſuū. nō
ē ſatiſfactū p āgelicā miſſionē et viſiōeȝ: vt re
ciperet cōſolatōeȝ. Et tn̄ cū paululū ptrāſiſſȝ
ſpūs āgelic⁹ inuenit quē diligebat aīa ſua.
iocūdus ē trāſit⁹ a cōtēplatōe creature trāſi
re p dilectōeȝ in cognitōeȝ ſimplicis eēntie
cognoſcere ꝑpetuitatē exiſtētie. ꝓfunditatē
ſapie. Jnueni ait quē diligit aīa mea. nō ex
primit q̄s ille ſit. qꝛ in cātico amoꝛis imo in
amoꝛe diligētis. nō tm̄ verba penſant̄ ꝙ̄ꝫ
effect⁹. Un̄ augu. O iugū ſancti amoꝛis ꝙ̄
feliciter oneras. ꝙ̄ dulciter illaq̄as. ꝙ̄ ſuaui
ter ſtrīgis. ꝙ̄ vtiliter vris. ꝙ̄ ſubtiliter vulne
ras. et ꝙ̄ ſalubriter ſanas. E Hec eñ ē
regia aliaꝝ v̄tutū. et alias q̄ſi ācillas regit.
Un quidā doctoꝛ per modū dyalogi recitat
di. ꝙ oīs v̄tutes erāt cōgregate volētes in
ter ſe reginā eligere q̄ preeſſet eis et eas rege
ret in oib⁹. Jn electōe diſcoꝛdabāt hīc inde
dātes vota ſua. ita ꝙ q̄dā elegerūt hūilita-
tē eo ꝙ radix ſit oīm virtutū. Alie iuſtitiam
eo ꝙ vnicuiqȝ dat qꝺ ſuū ē. Alie aūt patiaȝ
cū ſoli pfecti exercerēt ſe in hac virtute. Ali
que virginitatē q̄ ſoroꝛ ē āgeloꝝ. Aliq̄ pru
dētiam: ex eo ꝙ ſalomō ſup ſalutē et omnē
pulcritudinē dilexit eā. Sicqȝ ipſis virtuti-
bus diſcoꝛdātib⁹ cōpromiſerūt in rōnem. et
et q̄cq̄d faceret rō ab oibus gratū hrī debe-
ret. q̄ ſurrexit et de electōe ſeu cōpromiſſiōe
ſe ꝑmittēs. ipaſqȝ v̄tutes prius mltiplr' cō-
mendādo. ex eo ꝙ pl'es regali honoꝛe iudi-
cabat eē dignas. Simplicitati aūt aſcripſit
ꝙ illā q̄ pre oib⁹ emiet nō nouerūt. ïdqȝ ſub
iunxit. nūc g̃ q̄ ſit. q̄ regia a nobis faciēda eſt.
intētū meū audite in hac pte. Amoꝛ dei me
rito oib⁹ bonis v̄tutib⁹ antefert̄. Jn cuiuſ-
cūqȝ hoīs. coꝛ ille aduenerit: cetere virtutes
tāq̄ pediſſeque cōueniūt. et ipam vt reginā
ſequūtur. ipa vero tāq̄ q̄dā eis cōtrariuȝ
fugiūt. q̄ ſtatī ab ea tāq̄ ligna arida ab igne
cōſumūt̄. Peccata p̄terita atqȝ g̃uia et mul
ta ī eius aduētu delētur. Juxͣ illꝺ qꝺ ſalua-
toꝛ ꝺ maria magdalēa ait. Remittūt̄ ei pec-
cata multa qm̄ dilexit multū. Jtē ipe amoꝛ
dei in homie nō pōt eē ocioſus. nō vacuus
nō infructuoſus. Alie aūt v̄tutes q̄s vos re
gali honoꝛe dignas eē iudicaſtis. etiā vici-
oſe ſeu male opari poſſunt. qꝺ ſic patere po
teſt. Et pꝛimo de humilitate. qꝛ eſt qui ſe ne
quiter hūiliat et iteriora ei⁹ plena ſunt dolo-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ecclī.xix. Similiter et de prudētia p₃.q₂ eſt
quedā prudētia ſpūs. alia aūt carnis. et hec
vicioſa ē. Ro. viij. Vn̄ virginitas aliꝗ₃ vir
tutes ſi caritate iuuētur etiā ſi vſꝗ₃ in finem
durauerit nihil pſunt. Sic et apl̄s d̄ q̄buſ
dā v̄tutibꝰ declarat. i. corith. xiij. di. Si ha
buero tātā fidē: vt mōtes trāſferā. et ſi cari
tatem nō hūero. nihil mihi pdeſt. His moti
uis auditis v̄tutibꝰ placuit q̄d̄ fecerat rō et
approbauerūt oēs eiꝰ electōe₃. et ſic regia ſeu
imperatrix inter oīs v̄tutes facta ē. q₂ q̄cq̄d
ab ipa impat. deo gr̄ū ē. et a ſe reputat eē fa
ctum. eo ꝙ et deus caritas eſt. i. Johan. iiij.

Secunda pars in

qua notatur reprehenſio obiectionis. ibi. lo
quar vobis ꝛc. q. d. ſatis apte loquor vo
bis frequēter. ſ. q̄s ego ſu₃. et tm̄ nō creditis
mihi. Et iō dico vobis certū teſtioniū p̄ris
Nā opa q̄ ego facio: in noīe p̄ris facio. cuiꝰ
gliā₃ et laudē q̄ro. et n̄ meā ppriā. hec inꝙ
teſtioniū phibent d̄ me q̄s vel q̄lis ego ſu₃.
Nā mlta talia feci opa q̄ nulla creatura face
re pōt. adhuc tn̄ nec v̄bis nec factis vultis
credere. et rō ē. q₂ nō eſtis ex ouibꝰ meis. ſ.
innocētes et hūiles. Et q₂ vocē meā nō au
ditis credēdo in me. nec obediēdo. ſeq̄mini
ſicut oues mee. nā oues mee vocē meā au
diūt. obſuādo mea mādata. et iō tanꝙ pa
ſtor bonꝰ cognoſco eas. et ſequūt me greſſi
bꝰ meritoꝝ. vſꝗ₃ ad paſcua vite eterne. q̄ da
bo eis. nec rapiet eas q̄ſꝙ de manu mea. i.
poteſtate et cuſtodia. pbat. q₂ habeo a patre
q̄d̄ dedit mihi pater. ſ. deitatē originalr̄. ma
ius oībꝰ ē. a q̄ oīa pcedūt. oīs poteſtas i ce
lo et i terra. et p̄ coieq̄ns mihi nec meis pōt
q̄s violētiā inferre. q₂ ego et pr̄ qui eſt deus
oīpotēs deitate et poteſtate vnū ſumꝰ.

Moralr̄ vox cuiuſlibet p̄dicātis verbū
dei. ē vox xp̄i. quā q̄libet volēs annumerari
ouibꝰ xp̄i in paſcuis celoꝝ libēter audire de
bet. et humiliter imitādo obedire. q₂ beati q̄
audiūt verbū dei et cuſtodiunt illud luc. xi.
Dic alb. li. i. de aīalibꝰ. ꝙ philomēa cantat
q̄n̄ ouis icubat. Et cā₃ aliq̄ platonicoꝝ aſ
ſignauerūt. di. ꝙ oua n̄ viuificarēt. niſi phi
lomēa cātaret ſup ea. Et iō alb. dicp̄uto h̄
eē vm. q₂ cātꝰ ille cōfert ad viuificatōe₃ pro
tanto ꝙ ſpūs leuis et calor eleuās langue₃
in eis facit cātus iocūditate₃ et deſiderium
gaudij. et talis ē magis viuificans. Sicut in

propoſito. homo ouis incubat qui habet in
pPoſito vt aliq̄d̄ opꝰ bonū faciat et pfat. ad
cuiꝰ viuificatōe₃. vt. ſ. tale opꝰ ad vitā et ef
fectū pcedat. multū cōfert cātus deuotꝰ p̄di
cātis et exhortātis ppl̄m p verbū dei. q₂ p h̄
ſpūs leuis p deuotiōe₃ ſurſum erigit. et ca
lor diuie caritatis incēdit vt ppoſitum boni
opis eiꝰ ad effectū meritorie pducat. Eſt
igr̄ verbū dei cū oī diligētia audiēdū. et ne
inutiliter euaneſcat in corde ſemp ſuandū.
Quia ſm aug. vt recitat. i. q. i. Interrogo.
Verbū d̄i nō ē minꝰ ꝙ corpꝰ xp̄i. iō q̄ta ſo
licitudie ſuamꝰ q̄n̄ nobis corpꝰ xp̄i miſtrat
vt nihil ex ipo de manibus nr̄is in terrā ca
dat: tāta ſolicitudie obſuemꝰ vt verbū dei
q̄d̄ erogat d̄n̄ aliud. aut cogitamꝰ. aut loq̄
mur de corde puro peat. q₂ nō minꝰ reꝰ erit
q̄ verbū dei negligēter audierit: ꝙ ille q̄ cor
pus xp̄i ſua negligētia in terrā cadere p̄miſ
ierit. Hoc attēdebat illa deuota xp̄i filia ma
daglēa q̄ vt verba melliflua mgr̄i integliter
et pfecte caperet: retineret. et vt pficeret ſede
bat ſecꝰ pedes eiꝰ. vt audiret verbu₃ illius.
In quo notare debemꝰ qualiter verbu₃ dei
ſit fructuoſe audiendum. ſcil₃ cum
Diſcretia aurium attentione.
Sincera cordis meditatione.
Plena corporis et operis executione.
Pmo verbū dei d₃ diſcrete attēdi. q̄d̄ notat
in eo ꝙ d̄r. magdalēa audiebat verbū illiꝰ.
Nā hō ſapiēs et prudēs nō q̄dcūꝗ₃ verbū
d₃ memorie cōmendare. ſ3 tm̄ verbū illiꝰ. ſ.
xp̄i. Auditꝰ eī̄ in aīa ē ſic os in corpe. nam
ſicut os oīs cibos recipit: bonos aūt et ſa
pidos in ventrē mittit. malos aūt et inſipi
dos reijcit et expellit. Sic auditꝰ hoīs qui
oīa h₃ recipe: nihil d₃ retinere nec memorie
cōmēdare. niſi ſit edificatoriū et vtile. Fictō
nes aūt fabl'arū q̄ q̄nꝗ₃ inuiciunt exēplariter
ad excitādū hoīes ſiue aīos attētos reddē
dū. ſiue pter alia debēt repellere. et inde ex
tracto nucleo veritatis palcā fictōis excute
re. Cuiꝰ heu oppoſitū in multis expit. qui
palcā fictōis retinēt et ſuāt diligēter. ſ3 nu
cleū doctrine veritatis nō aduertūt. Cū eī̄
aliq̄s ab eis inquirit q̄d p̄dicator dixerit: ni
hil niſi fabulas recitare ſciūt. Plēs hodie fa
bulas ſequūtur et hmōi vanis ꝙ doctrina₃
ſincera₃ xp̄i. De quo p̄dictū fuit. i. thi. iiij.
A veritate q̄de₃ auditū auertēt. ad fabulas
aūt conuertentur. cuius ratio eſt: q₂ ex quo

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

interi⁹ ĩ corde pleni ſũt mũdi ĩſipiẽtia et va
nitate. exteri⁹ nihil eis ſapit niſi vana. Sicͤ
ſtomach⁹ ſm doctrinã Auicẽñ. Si in ſe cõti
net materiã peccãtẽ. decipit appetitũ vt qḋ
homi ſanũ ẽ nõ deſideret. ſ; qḋ ſanitati ẽ cõ
trariũ pl⁹ cõcupiſcit. Sic peccãti et mũdano
nihil ſapit. niſi cõueniẽs. eccľ. xxi. Audiet
luxurioſus vbũ prudẽtie et ſapie. et diſpli
cebit ei. et proijciet illud poſt dorſum ſuum.
E ¶ Qḋ cẽdit in fabula q̃daʒ ouidij. quã
narrat augu. i. de ciui. dei. de alexãdro pari
di filio priamidis regis troianoꝝ. Hic cũ ſe
mel ꝑpe troiã in ſilua iux̃ quedã fontẽ dor
miret ſibi appuerũt tres dee. ſ. dea ſapie di
cta pallas. dea fortitudinis dicta iuno. dea
pulchritudis et luxurie. ſ. ven⁹ ad fontẽ ſe
dẽtes. Ad q̃s q̃rta ſupueniẽs dea diſcordie
pomuʒ aureũ lr̃is aureis inſcriptũ grece. de
turpulerioꝛi: in fontẽ ꝓiecit. Hac aũt occaſi
one tres dee cẽmote certauerũt: q̃ pulcritu
dine alijs deberet ꝑſcrutari eligẽtes paridẽ ſibi
iudicẽ. Cui dea ſapie ait. Si iudicaueris vt
mihi pomũ deť. faciã te ſapiẽtiorẽ mũdi. et
dea fortitudis. Si mihi cũ dabis: faciã te for
tiorẽ. tene mũdi. S; dea luxurie et pulcritu
dis. Si mihi cũ adiudicaueris. hẽbis pul
critorẽ in tota troya et in orbe. Et tunc paris
valde deficiẽs vba veneris vba veneris ſu
ſcepit. cui et pomũ ꝓ vita voluptuoſa adiu
dicauit. Per alexã: paridẽ mũdani luxurio
ſi et vani deſignãť. q̃ q̃nq; licʒ raro in ſiluã
id eſt eccliaʒ. in q̃ hoĩes ſunt arbores florẽ
tes faciẽtes fructũ bonoꝝ opeꝝ. veniũt non
cã deuotõis ſ; viſiõis. accedũt etiã fontẽ. i.
ſmonẽ veritatis. Jux̃ quem nõ diu vigilãter
attẽdũt. ſ; ſomno deprimunť. aut vanis fan
taſijs mlieꝝ rapiunť. q̃b⁹ tũc tres dee appẽt
Prima gratia dei. q̃ eſt dea ſapie q̃ ſtimulat
hoĩeʒ in verba dei. vt attẽte audiat. qḋ ſi fe
cerit facit eũ ſapiẽtiorẽ mũdi. Scḋa ẽ cõſcia
ꝓpria. dea fortitudis: q̃ ſtimulat vt mũdeť
et pulcrior iudiceť. qḋ hõ ſi fecerit: erit potẽ
tior et fortior terre. Vñ greg. i collecta. Nul
la timeť aduerſitas. ſi nulla dñeť iniquitas.
Tertia luxurie dea ẽ vanitas mũdi. hec ſti
mulat vt adameť et pulchrior iudiceť. ꝓmit
tit eni dare oẽm voluptatẽ hui⁹ mũdi. hu
ius vocẽ oẽs audiũt ſapiaʒ ſpnãtes et for
titudinem. caticꝫ ꝑdicãtes nobiles ꝓ ſalute
aiarũ contemnunt et vanitati ſe ſubijciunt.
Contra quos dicitur ſapientie. iij. Sapiẽ
tiam et intelligentiam quis abijcit infelix
eſt. et vacua ẽ ſpes illoꝝ et labores ſine fru
ctu. Hoc conſiderans Eccl'aſtes dixit. Ego
eccl'aſtes fui rex ihrlm. et ꝓpoſui ĩ aio meo
q̃rere et inueſtigare ſapiẽter d' oib⁹ q̃ ſunt ſub
ſole. Et vidi cũcta q̃ ſub ſole ſunt. et vniuer
ſa vãitas et afflictõ ſpũs. ꝑuerſi difficile cor
rigũť. et ſtultoꝝ infinit⁹ eſt numerus. Eccs.
i. et. ij. b ¶ Secundo verbum dei debet
deuote meditari. Debet enim homo ab om
ni exteriori ſtrepitu eſſe abſtractus et recolle
ct⁹ cũ oib⁹ ſenſib⁹. tã exteriorib⁹ q̃ꝫ interiori
b⁹ ĩ domo mẽtis ibi q̃eſcere et ſedeř. et vba
audita medullit⁹ cordis meditari ſedẽdo et
q̃eſcẽdo aĩa fit prudẽs. vij. phi. Sic magda
lẽa ſedebat ſec⁹ pedes dñi et meditabať. iux̃
illud pš. Meditabar ĩ mãdatis tuis q̃ dile
xi nimis. Vñ criſo. Quẽ ad modũ non pro
deſt cib⁹. niſi fuerit maſticat⁹ et ĩ ſtomachũ
deſcẽderit: ſic nõ ꝓficit ad ſalutẽ verbũ dei
ſolũ audire. niſi cũ fuerit itellectũ et memo
rie traditũ. Et ſeq̃ť cib⁹ q̃ in ſtomacho retina
tur ille cõfortat. et ſmo q̃ ĩ memoria manet
ille lauat. Ex quo pʒ. q̃ ſicẽ cib⁹ materialis
nõ poteſt hr̃e ſuũ effectũ. q̃ eſt corp⁹ cõforta
re niſi itriſec⁹ in ſtomacho contineať. vſq; ad
eius digeſtionẽ: ſic nec cib⁹ ſpũalis aie qui
eſt vbũ dei nõ põt ſaluare. nec viuificare ani
mã q̃ ẽ effect⁹ eius: niſi vbũ auditũ in aĩ
ma cuſtodiať. et bñ maſticetur. vſq; ad ope
ris expletõeʒ. Quare dr̃ lu. xi. Beati q̃ au.
v. dei. et cu. illud. Jn ſignũ h⁹. Maria ma
ter dñi vba ei⁹ filij diligẽter audiuit et me
morie tradidit. Sicͤ hr̃ lu. ij. q̃ ꝯſeruabat oĩa
verba hec. ſ. xp̃i ꝯferẽs ea ĩ corde ſuo. Qua
re q: ſicẽ cibo materiali corp⁹ reficitur et ſu
ſtẽtatur. ſic verbo xp̃i aĩa virginis et cuiuſli
bet fidel' reficitur. roborať et ĩ vita cõſeruať.
Vñ Jnnoc. iij. vt hr̃ ex̃ d' offi. iudi. ordi. c.
inter cetera q̃ ad ſaluteʒ ſpectãt ꝑpli xp̃iani
pabulum verbi dei ꝑ maxĩe ſibi noſcitur eẽ
neceſſariũ. q: ſicẽ corp⁹ materiali. ſic aĩa ſpũ
ali cibo nutritur. eo q̃ nõ in ſolo pane viuit
hõ ſ; in omni vbo qḋ ꝓcedit de ore dei. Jn
hũc igitur finẽ vt ſancte aĩe ñ fame ꝑidueť
ſ; frequenter verbo dei reficianť. ſtatuit ꝑatie⁹
papa. vt epĩ viros idoneos ad ſancte predi
catõis officium aſſumãt. qui ſibi plebes cõ
miſſas vite ipſorum verbo edificet et in exẽ
plo. Vñ q̃ verbum dei ſit cibus anime. pʒ
ex eo q̃ aliq̃ ſancti patres tantum ex verbo

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

dei fuerunt recreati. ꝙ in tribus vel plurib⁹
diebus corporalem cibum non ſumpſerũt.
vt habetur in vitiſpatꝝ in multis exemplis.
3 Tertio hõ dꝫ audire verbum dei et pro
poſſe ope adiplere. Nihil enĩ valꝫ vbũ dei.
audire. corde meditari. niſi etiã ope imple
atꝰ. Jaco. i. Eſtote factores verbi et non au
ditores tãtum fallentes voſmetipſos. Pre
cepta enĩ diuina vt in pluribus ſunt de opa
bilib⁹. et iõ nõ ſufficit audit⁹ nec meditatiõ
niſi ope impleatur. Jaco. i. propter qḋ dꝛ. i.
eibi. ꝙ illi q̇ ſunt cõtẽti cõſcia morali abſqꝫ
ope. ſunt ſimiles illis q̇ attẽte medicos au
diũt ꝫ nihil faciũt eoꝝ q̇ dicũt. Et ſicut iſti
nõ habent corp⁹ bene curatũ: ſic nec illi ani
mas. et ſic vtiqꝫ vnuſquiſqꝫ fallitur et ſeipſꝫ
decipit ſi credit: ꝙ ad vitã eternã ſufficiat
verbũ dei audire: et ope nõ adiplere. Unde
apl's ad ro. ij. Nõ auditores legis. ſꝫ facto
res iuſtificabũtur. Ergo ſi cupim⁹ non falli
nec decipi ope adipleamus qḋ ore predica
m⁹ vel aure audim⁹. Mathei. v. Qui fece
rit et docuerit: hic magn⁹ vocabit̃ in regno
celoꝝ. R Sꝫ que ſit cã vel rõ ꝙ tot ho
mi pdicatores viri illuminati in ſciẽtia et do
ctrina tã paucos cõuertũt. Dico ꝙ illa ẽ po
tiſſima rõ. qꝛ ſicut ipſi dicunt. docent. et nõ
faciunt. ſic alij audiunt. attendunt et nõ cre
dunt. Unde de peni. di. ij. §. opponitur. In
felix ẽ predicator qui alios illuminãdo. ipe
tenebroſi⁹ reprob⁹ efficitur. Et qꝛ tales ita
ſunt reprobi et tenebroſi: ideo cecos illu
minare nequeũt. Nec eis credit̃. nec fides eoꝝ
dictis adhibetur. Unde de ipſis eſt quẽadmo
dũ de caſſandra. De qua recitat ouidi⁹.
q̇ erat filia regis priami. ſoror alexãdri pari
dis. que petiuit a phebo deo ſapientie ſapiẽ
tiam ſibi dari. qua poſſet prenoſticari futu
ra. Appollo poſt mltas inſtãtias ãnuit iſto
pacto vt ipa ſibi poſt acceptam ſapientiã cõ
iugio inſepabili coniungeretur. Caſſandra
vero libens ãnuit voto dei. ſꝫ accepta ſapiẽ
tia reddere qḋ promiſit contẽpſit. nec volu
it cũ eo amplius ꝯuerſari. Pheb⁹ igitur ob
criminis deteſtatiõeꝫ hac cã pena adiudica
uit. vt ꝗ̃tumcũqꝫ vera prophetauerit: eadeꝫ
tamen a nemine credere. poſſet. Unde cũ pau
lo poſt vrbis troyane exidiũ ꝓphetaret. non
potuit tamẽ a ciuib⁹ credi. Unde ſeqbatur nõ
ſolũ ipſius mors: ſꝫ etiã toti⁹ populi ciuita
tis. Reuera ſic iſtis dieb⁹ multi petunt ſa

pientiam. i. verbum dei vt libenter audian
tur dicẽtes illḋ qḋ ſcribitur Judith. ix. Da
verbũ in ore meo. Appetunt enĩ alij ꝓ pno
ſticare celi pmiũ et tartari ſupplicia. Hec enĩ
ſunt terrẽtia et attrahẽtia. Deus igitur mul
torum preces admittit et concedit. ſꝫ cũ eis
eo pacto ꝙ cũ fuerint ſciẽtes et verbũ dei ha
bentes ꝙ animas ſuas deo copulẽt et ope
ra virtuoſa agant. ſm ꝙ ipe Joh. hortatur
dicẽs. Diligẽtes eũ nõ ſolũ nomine. ſꝫ opere
et vitute. i. Joh. ij. Sꝫ mlti tales ſunt nimis
ingti. qꝛ cũ fuerint de inſcijs facti ſciẽtes. et
verbum dei in ore grantoſe habẽtes. ex hoc
faſtu ſupbie intumeſcũt. pulcras et gratio
ſas mulieres viſitant. curias magnatoꝝ fre
quentant. et hac rõne ſe a deo ſepant. quare
ſi multa bona predicẽt: miracula faciũt. eis
tamẽ non creditur. qꝛ qḋ verbis predicant:
moribus repugnant. iob. vi. Uentum pro
fertis ad credendum ⁊c̃.

Tertia pars in qua

qua notat̃ ⁊c̃. Ubi nota ꝙ iudei audientes
doctrinã xpi q̃ſi obſtinati nõ valentes audir̃
vitatẽ. p ſeuiciã lapides ſuſtulerunt vt xp̃m
lapidarẽt. ſꝫ pi⁹ ihs vt eoꝝ reprimeret ſeuitiã
dulciter eis dixit. Mlta bona opa. Et dicit
ex pte: ne illa videat̃ ſibi arrogãter aſſcriber̃
ad qḋ iudei dixerũt. De bono ope nõ lapi
dam⁹ te. ſꝫ ḋ blaſphemia cõtra deũ dicta. cũ
ſis pur⁹ hõ et creatura. vſurpatorie facis te
ipm deũ. qꝛ dixiſti pater tu⁹ ẽ de⁹. et mõ di
cis ego et pater vnũ ſum⁹. Et etiã ꝙ ſis eq̃l̃
viuus et potẽtie deo patri. et ſic vſurpas ti
bi illud qḋ ẽ ꝓpriũ dei. et p ꝯſeq̃ns blaſphe
mas. q̃re ſm legẽ nob datã. vt ſcribit̃ leui.
xxiiij. debes lapidari. Sꝫ xp̃s excludit a ſe
crimẽ blaſphemie ſibi impoſitũ dupl'r. Pᷣo
p ſcripturã di. None ſcriptũ eſt in lege veſtra
dij eſtis qḋ ẽ dictũ de omnib⁹ ſanctis et ꝓ
phetis. qui pticipatiue dicunt̃ dij nõ eẽntiali
ter. et ſi illos hoies ſcriptura nomiat deos
pticipatiue ad quos ſmo dei factus ẽ. et ſi
nõ blaſphemat. ergo minus ego quẽ pater
miſit in mũdum et ſanctificauit nõ blaſphe
mo. dicẽdo me eẽ filiũ dei. Scḋo ꝓbat hoc
idem ex teſtimonio opeꝝ dicẽs. Ille qui fe
cit opa q̇ nemo facere põt niſi deus. n blaſ
phemat dicẽdo ſe eſſe deũ. ſꝫ ego ſum talis.
ergo de me poteſtis cognoſcere q̃lis ego ſũ.
Jo ſi nõ vultis verbis meis credere: opib⁹

credite que me oſtendunt in patre. et patrem
in me eſſe. cui⁹ virtute oga facio. Et vt hoc
miraclo oñderet de manib⁹ eoꝝ exiuit deita-
tis virtute: licȝ vellēt eū tenere. L ¶ No-
taliter in illa pte ſpecialr̄ tractat̄ de blaſphe
mia ex lege et pcepto xp̄i ꝓhibita. et punii
one mortis corigēda. Pro quo notandū ꝙ
q: blaſphemare eſt aliqd dicere vel negare.
qḋ diuio honori derogat. et maledicer̄ ſiue
ꝑiurare nomē dei. ē etiā diuio honori dero
gare. Jō indifferēter vnū ꝓ reliquo ſ; accipi
tur iurare et blaſphemare. Nā vt videm⁹ il-
lud ē vulgar̄ ꝓbleuma ſiue enigma qḋ ē op
timū et peſſimū. Et cōiter rn̄detur ꝙ lingua
et ſm qḋ ē exponitur: ē optimū ad comedē
dū. ſ; peſſimū ad detrahēdū vl' obloquēdū
Sȝ illud aliter declarari pōt ꝙ ē optimū qn̄
bene vtitur. ſ; peſſimuȝ qn̄ male vtitur. De⁹
eñ illḋ priuilegiū homini dedit pre ceteris
aīalib⁹ vt ꝑ linguā mētis cōceptū exponeret.
et in oīb⁹ deū laudaret. ſ; illo abutit̄ hō. qn̄
deū ligua blaſphēat. ꝑ nom̄ ſanctū ei⁹ friuo
le iurat et maledic̄. Et iō ligua taliter abutē
tes digni ſunt punitōe et priuilegio loq̄ndi
āmiſſiōe. q: vt habet̄ ex̄ de regula. l; . di. lxx
iiij. c. vbi. et. C. de iudeis. l. iudeos. Priui
legiū meret̄ āmittere q̄ cōceſſa ſibi abutitur
poteſtate. Jn ſignū hui⁹ multi ī articlo mor
tis loq̄lā āmittut ꝑiclōſe. q: dū deū gl'ificar̄
et laudare potuerut: eū ignomioſe blaſphe
mauerunt. Jn eo eñ quo q̄s peccat in eodē
punict̄. ſicut pȝ in diuite q̄ blaſphemādo et
male iurādo ligua peccauerat: in lingua cru
ciabat̄ in inferno. Debet nāqȝ quilibet; hō
cauer̄ blaſphemia. q: hoc pcm̄ blaſphemie
Omnibus alijs peccatis eſt grauius.
Hic et in inferno punitur acrius.
Damnatione eterna certius.
Primo ē oīb⁹ alijs peccatis ḡui⁹. qḋ q̄deȝ
patere pōt. Nā in illo pctō infert̄ cōtumelia
deo ī ꝓpria ꝑſona cui alij pctōres inferūt cō
tumeliā in reb⁹ ſuis. Nā fur vl' raptor infert
deo tm̄ cōtumeliā ī reb⁹ ſuis et in reb⁹ ſuo-
rum ſuoꝝ. Etiā homicida ī ſuis ſuis. Sed
blaſphem⁹ infert ei ꝯtumeliā in ꝓpria ꝑſo-
na. et iō nō paꝝ diſplicȝ pricipi deo blaſphe
mia. multū. n. diſplicet pricipi qn̄ ei cōtume
lia ifert̄ in ſubditis ſuis. ſ; ampli⁹ diſplicet.
qn̄ in eo q̄ ē de familia ꝓpria: ſ; lōge ampli⁹
q̄n in filio vel filia. et ſup illa qn̄ infert̄ ei in
ꝓpria ꝑſona. Et ex ſimili cauſa pōt etiam
argui ſic. Si conuitium dicatur alicui bur-
genſi. magna eſt offenſa. ſ; maior militi. ſed
lōge maior ſi dicat̄ pricipi. Ergo in infinitū
maior et maxia ſi infinito maiori et maxio.
Pctm̄ eñ a ꝑſona ḡuat̄: ex̄ de exceſſi. plato.
iāta. M ¶ Vn̄ cū in pctō blaſphemie cō
uitiū dicat̄ de eo q̄ in infinitū ē maior omi
alio dn̄o terreno. ita blaſphemia vt ita dicā
in infinitū excedit alia pctā. et rō. q: offenſa
intēdit̄ et remittit̄ ſm ſubtilitatē ꝑſone. Jtē
blaſphem⁹ peior eſt ydolatra. ex eo ꝙ ydola
tra honorē iuū aufert do ex ignorātia. blaſ-
phem⁹ aūt n̄ ſolū honorē aufert. ſ; etiā ꝯtūe
liā infert et ſciēter. Jtē peior ē iudeis. q: iu
dei obturauerūt aures ſuas audita blaſphe
mia et ſig̃ doloris oñdit. xp̄iani aūt blaſphe
mi an̄ blaſphemiā ridēt et iocūdātur. Jtē pe
ior hereticis. q: heretic⁹ loq̄t̄ ea q̄ credit eſſe
vera. blaſphem⁹ vō ꝯ̄ ꝯſciāȝ ſuā ō deo dicit
qḋ ſcit nō eē dicendū. Jtē etiaȝ peior cane.
q: canis nō mordet dn̄m ſuū. et bn̄factoreȝ
ſuū. Jpe vō blaſphem⁹ dn̄m et bn̄factorē ſu
um dilacerat mordet et flagellat. et etiā vul
nerat. De quo loq̄t̄ augu. in q̄dā omel. di.
Xp̄s flagellat⁹ ē flagell' iudeoꝝ. flagellat̄ et
blaſphemijs falſoꝝ xp̄ianoꝝ. nec q̄s cogita
re dȝ ꝙ cōſuetudo illa peſſima hoim aliquē
a ḡuitate excuſet. imo magis agḡuat. q: tā
to ſunt ḡuiora pctā. ꝙ̄o diuti⁹ ifelicē aiam
detinēt alligatā. ex̄ de ꝯſue. Cum tāto. Per
uerſa eñ cōſuetudo ex diuturnitate tpis nō
alleuiat crimē ſ; poti⁹ auget. xxiij. q. i. ſal-
ma. Et de ſymo. nō ſatis. N ¶ Scd̄o blaſ-
phēia hic et in futuro acri⁹ punit̄. Vn̄ leui.
xxiiij. dr̄. ꝙ egreſſus fili⁹ mulieris iſrlitis. q̄
pepat de viro egiptio iurgat⁹ ē cū viro iſrli
tico. Cūqȝ blaſphemaſſet nomē dn̄i. et male
dixiſſet ei. duct⁹ ē ad moyſen. q̄ miſit euȝ in
carcerē. donec noſceret q̄d iuberet dn̄s. Qui
locut⁹ ē ad moyſen. Educ blaſphemū ex ca
ſtra. et ponēt oēs q̄ audierūt man⁹ ſuas ſu
ꝑ caput ei⁹. et lapidabūt eū oēs ppl'i. Et de
inde diuulgabat legē de blaſphemoꝝ pena
d. Loq̄re ad filios iſrl'. Hō qui maledixerit
deo portabit pcm̄ ſuuȝ. et q̄ blaſphēauerit
nomē dn̄i: morte moriat̄. et lapidib⁹ obruet
eū m'ltitudo ppl'i. Vn̄ pius papa ſtatuit. vt
habet̄. xxij. q. i. Si q̄s. ꝙ ſi q̄s ꝑ capillū vl'
caput iurauerit. vel alio mō blaſphēia vſus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

fuerit cõtra deũ. ſi ẽ in eccl'aſtico ordine: dꝫ
deponi. ſi eſt laicꝰ anathematizari. Et ſi per
creaturas quis iurauerit. ꝙ acerrime debet
caſtigari. et ſm̃ leges talis iurãs vltio ſup-
plicio dꝫ puniri. In auten. vt nõ luxuriẽt
circa mediũ. Et ex de maledic. c. ſtatuimꝰ.
habetꝰ. ꝙ ſi q̇s cõtra deũ vl' aliquẽ ſanctiꝝ
marie beatã v̇ginẽ blaſphẽare p̄ſumpſerit:
dꝫ. vij. diebꝰ dñicis p̄ forib' ecclie mãifeſte
ſtare dũ miſſa d̓r. nec pallio nec veſtimentis
veſtiri. ſꝫ corrigiã circa collũ habere. et. vij.
p̄cedẽtibꝰ ferijs ſextis ieiunare i pane et aq̄
nec dꝫ ingredi eccl'aꝫ. ſꝫ in q̄ꝫlꝫ põt diebꝰ q̇-
bus ieiunat. dꝫ tres reficere pauperes. plꝭs
vel pauciores ſm̃ eiꝰ abũdãtiã. D ¶ Vñ
refert grego. in li. dyalogorũ. ꝙ q̇dã habẽs
puerꝫ. v. ãnoꝝ quẽ tenerrime dilexit. et ni-
mis delicate nutriẽs. ꝯſuetꝰ erat nomẽ dñi
blaſphẽare. Quadaꝫ die cũ pater eiꝰ teneret
cũ in brachijs clamauit puer. Mauri homi
nes. i. nigri venerũt et voluẽt me tollere. qḋ cũ
dixiſſꝫ. nomẽ dñi vt ſolitꝰ erat blaſphẽauit
et ſtatĩ extĩctꝰ eſt. Si igit̃ deus in puero. v.
ãnoꝝ ſic ſe vĩdicauit de blaſphemia: nunq̇d
parcet adultis inueteratis in hoc pc̃ó. Certe
nõ. q2 ſi hic nõ. tamẽ in futuro puniet tales
Vñ cũ quidã miles ꝑ ocl'os dñi in ludo iu-
raſſꝫ. ꝓpriis ocl'is ex capite exilijt et in aleaꝫ
cecidit. Recitat etiã damaſ. ꝙ in bononie ꝑ
tibꝰ duo q̇dã cõpatres fuerũt et amici. q̇bus
ſimul in cõuiuio diſcũbẽtibus: allatꝰ ẽ gal
lus coctꝰ. quẽ vnꝰ in fruſta cõſcidit. et piper
cũ legumie ſupfudit. quo facto dicit vnꝰ cõ
rum. ſic diuidas ipm̃: ꝙ ſi ſanctꝰ petrus ve
lit eũ reintegrare nõ poſſit. Cui alter etiã r̃ndit
etiã ſi xp̃s iuberet nõ in ꝑpetuũ reſurgeret.
Ad hãc vocẽ repẽte gallus viuꝰ ſurrexit et
plumis exiliuit alas more ſolito ꝑcuſſit. et
cecinit. excuſſit plumas totãq3 ſup eos aſꝑ
ſit. et ilico ſacrilegi et blaſphemi in aſꝑſiõe
pipis lepra ꝑcuſſi ſunt. et in poſteros eoꝝ ꝑ-
manſit hereditaria ꝛc̃. P ¶ Tertio blaſ-
phemia inter ꝛc̃. Naꝫ blaſphemia ẽ pc̃m̃ in
ſpiritũ ſanctum. ſ. ꝙ nec hic nec in futuro re-
mittitur. math. xij. Spiritus blaſphemie nõ
remittetur. Sꝫ cõtra hoc ibidẽ d̓r. Om̃e pec
catũ blaſphemie remittetur homĩbꝰ. Rñdet
aſter. in ſumma. ꝙ ſi blaſphemia fiet ex coa
ctiõe peccat cõtra patrẽ. Si ex deceptiõe con
tra filiũ. Si ex certa malicia: cõtra ſpiritũ ſan
ctũ. Scḋm eñi veritatẽ om̃e peccatũ ẽ cõtra
trinitatẽ. appropriate tñ pc̃m̃ cõmiſſum ex
infirmitate: d̓r eſſe cõtra patrem cui potẽtia
appropriatur. commiſſum ex ignorantia cõ
tra filiũ cui ſapia. cõmiſſuꝫ vero ex certa ma
licia: cõtra ſpiritũ ſanctũ. cui bonitas appro
priat̃. qḋ etiã d̓r irremiſſibile. Sꝫ h̄ ẽ tripli-
citer. Vno mõ negatiue. ſ. ꝙ nullo mõ põt
remitti. vt pc̃ã demonũ et damnatoꝝ. Alio
mõ cõtrarie. ſ. ꝙ hꝫ cõtrariã diſpoſitiõeꝫ ad
remiſſiõeꝫ. vt pc̃ã q̄ fiunt ex certa malicia. q̄
dicũtur irremiſſibilia. i. valde de difficili re
miſſibilia. Tertio mõ priuatiue. ſ. ꝙ i ſe ñ ẽ
aptũ natũ vel dignũ remitti: vt qḋlibꝫ pc̃m̃
mortale. Si g̊ blaſphemia fiat ex coactiõe vl'
deceptiõe d̓r remiſſibil'. q2 ſecũ hꝫ cãꝫ ãnexã
diuie miſicordie ꝓuocatiuã ad remiſſiõeꝫ.
Si aũt blaſphemia cõmittat̃ ex certa mali-
cia. tũc d̓r eẽ irremiſſibil'. nõ q2 nõ poſſit re-
mitti. vel q2 nõ remittat̃: ſꝫ q2 nõ hꝫ ſecũ cãꝫ
motiuã ad remiſſiõeꝫ. Et ḋ hac d̓r in aucto
ritate allegata. ſpũs blaſphẽie. i. blaſphẽia
illata ex certa malicia. Et qḋlꝫ aliud pc̃m̃
factũ ex certa malicia ẽ irremiſſibile. i. vix vl'
difficulter remiſſibile. q2 nullã excuſatiõem
hꝫ. Cũ igr̃ difficil'ter remittat̃ et directꝰ agat
cõtra deũ et a ꝯſuetudie q̄ſi innatũ. ꝙ pauci
põderãt eiꝰ g̃uitatẽ. nec ḋ eo peniteãt vl' cõ-
fiteãt̃. videt̃ eẽ tertꝰ ḋ dãnatõe. Dꝫ igr̃ hõ ca
uere ab illa dãnoſa et ꝑiculoſa ꝯſuetudie ſe
ipm̃ moderãt̃. et alios corripe faciẽtes. q2 in
his. ſ. maledicẽdo vl' blaſphemãdo: dat̃ va
et infallibil' oñſio filioꝝ dyaboli. q̄ in loq̇la
illa diſtiguũt̃ a filijs dei. ab heredibꝰ iferni
et celi. vt declarari põt tali exẽplo. Fuit qui
dam rex habens vxorem: ex qua vt putauit
tres filios habuit. Cum autem quadam die
cum eo vxor contenderet paſſionibus mo-
ta. et improperauit dicẽs. Tu credis ex me
tres filios habere. vnus tamen tantũ eſt tu-
us. nec voluit ſibi quis ille legitimus eſſet
indicare. Nũc vxore defuncta pater ad mor-
tem cepit egrotare. faciẽſq3 teſtamentum
filio ſuo legitimo omnia dimiſit poſt mor-
tem. Inter filios contentio fuit facta. quis
inter eos heres eſſet. et cauſa deducta eſt ad
iudicem: qui precepit vt pater eorum mor-
tuus ad arborẽ ligaretur. et ille qui directiꝰ
in eum ſagittam mitteret hereditatem eſſet
poſſeſſurus. Duo vero illegitimi ſagittaue-

runt. et tertius ſagittare noluit. et offenſus
alijs duobus dixit ſe nō poſſe patrem ſuū
ſagittare. hoc cognitum erat ꝙ ipſe erat legi
timus fili⁹ et data eſt ei hereditas ⁊c̄. Si-
mile iudiciū fecit ſalomon. iij. regū. iij. Sic
filij dyaboli nō dei. nō curāt xp̄m patrē om
nium noſtrū. nec matrem miſericordie verbis
cōtumelioſis vulnerare vl' ſagittare verbis
blaſphemijs. In ſignū ꝙ hereditatem nū
ꝙ͂ habebūt glorie celeſtis. quorū heu eſt ma
ior numerus. ¶ Tertius filius. ſ. qui deum
blaſphemare pertimeſcit honorem deo et ſan
ctis tribuit. hic verus heres eſt chriſti. et vi
tam eternam poſſidebit.

¶ Feria quinta poſt Judica.

Rogabat ihe-
ſum quidam phariſeus vt man
ducaret cū illo. lu. vij. ❡. ¶ Se
cūdum plinium et yſi. lupus eſt animal vo
rax et magne aſtutie ad predandū. quādo
eīn noctu prede gratia ad ouile pergit. ne ca-
nes ei⁹ ſentiāt odorem contra ventū leuiter
vadit. Et ſi aliquo caſu pes ei⁹ calcādo ſu
per aliqđ ſtrepitū facit. ipm̄ pede duro mor
ſu caſtigat. d quo narrat ouidi⁹ li. i. metha.
ꝙ iupiter deus celi poſtꝙ͂ attēta corruptiōe
toti⁹ hūani generis: cū dijs vniuerſis cōſiliū
celebraſſet ꝙ totū genus humanū diluuio
ſubmergi deberet. Primo voluit ad mūdū
perſonaliter deſcendere. et terrā ſub alia ſpe
cie circuire. ſi crimia q̄ de hominib⁹ dicebā-
tur eſſent vera videret. Iſte ḡ hūana indut⁹
imagie dſcēdit i terrā vbi cū lychaōe neqſſi
mū quēdā tyrānū viſitaret. qui q̄dē lychaō
parato ſibi quodā lecto in domo ſua ipm̄ oc-
culte occidere attēptauit. ppter qđ dict⁹ ly-
chaon ab ipſo mutatus eſt in lupū. et vt lu
pus vlulare cepit. et vagabūdus p nemora
circuire. Rei autē veritas fuit illa. qr cū mul
ti eſſent cōfederati ad bellādū cōtra iouem
crethe. q̄ ſe deū a ſuis ſubditis faciebat cre
di. et vtēs magicis artib⁹ adorari. p explo-
rādo exercitū inimicorū mutato habitu vſqꝫ
ad archadiā tādem venit. vbi fraudulenter
a lychaone receptus nocte paratis inſidijs ly
chaon ipm̄ occidere attēptauit: ppter qđ iu
piter terrā ſuā ſibi abſtulit. ſed ei morte pru
denter precauens: ipm̄ in mortem et in ſil-
uam fugere coegit: vbi diu rapinis et latro
cinijs vixit. et ideo mutat⁹ in lupū. nō imeri-
to dict⁹ fuit. Recte kariſſimi talis lychaon
lup⁹ videt fuiſſe pplis iudeorū puerſus. Cō
ſtat eīn ꝙ ſumm⁹ iupiter dei fili⁹ aſſumpta
hūana imagie p incarnatōē ad terrā noſcit
deſcēdiſſe. Iux illud baruch. iij. Poſtea in
terris viſus eſt et cū homib⁹ cōuerſatus eſt.
Domū etiā lychaonis. i. iudeorū pplm vo-
luit pſonalr viſitare. Iudei vo lupino mo-
re fraudulenter deuorare eū. et occidere eū
ſemp q̄ſierūt lēte ſub ſpē pietatis nūc vbis
nūc factis. iuadētes. ne eorū fraudulētiā ag
noſceret: et in lecto crucis parato intēto more
ret. R ¶ In hūc finē etiā phariſe⁹ d quo
pns text⁹ loqur eū ad mēſā ſuā inuitat. vt
q̄ als de nullo repbēdi vl' capi poterat. ſal-
tem in mēſa vbi maior eſt familiaritas in ci
bo ſumēdo et colloq̄ndo caper. Hanbo. hu
xi. in glo. ſup illo vbo oēs. xxviij. q. i. oīs.
dic ꝙ facili⁹ q̄s decipit inter eplas. ſicut he
rodes decep⁹ in mēſa amputari fecit caput
Joh. bap. xxij. q. iiij. vnuſquiſqꝫ. Xp̄s igit
fili⁹ dei noſcēs omia etiā corda eorū puerſa
falli nō poterat. i. morte quā ipi in lecto cru
cis ſibi parauerāt. ſciuit et potuit p reſurrecti-
onē euadere. et in penā eos diſpgere. vt q̄ſi
lupi egētes miſabiliter p orbē vagarentur.
Hanc penam eis Oſeas predixit. ix. c. di.
Abijciet eos deus me⁹. qr nō audierūt eū.
et erunt vagi i natiōib⁹. notāter dic. qr nō au
dierūt eū. Ipe nāqꝫ xp̄s vt oēs ſaluaret ad
oēs docēdo acceſſit. peccōres. vt eos ad peni
tētiā vocarꝫ. ad amicos vt ad deuotōēꝫ eos
excitaret. ad paupes vt iopiā eorū ſubleuarꝫ
Ad diuites et phariſeos. vt ſupbiā eorū cō-
futaret. et viā veritatis doceret. Hec eīn eſt rō
q̄re rogat⁹ a phēo domū ei⁹ intrauit. vt dī i
themate. ¶ Queriť cū xp̄s diuerſis peccōrib⁹
et phēis comedēdo cōicauerit et bibēdo: an
etiā xp̄iano liceat excōicatis et ab ecclia di
uiſis comedēdo et etiā hmōi pticipādo. Et
videt ꝙ ſic exēplo xp̄i. In oppoſitū ē illud
qđ habet in can. xi. q. iij. c. ſic. et in trib⁹ ca
pitul ſeq̄ntib⁹. ꝙ cū excōicato null⁹ dꝫ pti-
cipare. nec loquēdo | nec orādo | ſalutādo |
bibēdo et comedēdo. S ¶ Pro quo no
tādū ꝙ duplex habet excōicatō. ſ. maior et
minor. Maior excōicatō ē q̄ dr̄ anathema. q̄
hoīes ſepat a ſacramētis ab igreſſu eccle. et
hoc communione fideliū. ita ꝙ omnia bo
na que fidelibus a ſacramentis eccleſie. ſi-
ue merito paſſionis xp̄i. ſiue meritis ſancto-

um ſanctoꝝ ſiue deuotoꝝ fideliū pueniūt. tali excōicato nō pſunt ad ſalutē nec etiā p pria bona. qꝛ ſicut ramꝰ aridus et putridus in viridi arbore et fructuoſa nō ē ſuſceptibi lis hūiditatis radicis. q̄uis ſit alijs piūctꝰ in arbore. ſic excōicatꝰ lȝ puerſet cū hoībꝰ i eccl'ia. qꝛ caret grā q̄ ē vita ſpūalis: talis ē moꝛtuꝰ aridꝰ et putridꝰ. nec ſuſceptibilis meritoꝝ. nec quoꝝcūqꝫ bonoꝝ eccl'ie. Talis ḡ vt co gnoſcat ſe ſeparatū ab oībus bonis et etiā a ſocietate fideliū et cōmunione ſanctoꝝ in ce lis. n̄ dȝ intrare eccleſiā q̄ ſibi interdicit̄. nec ad orandū. nec diuina audiēdū. nec in val uis eccl'ie occulte. nec manifeſte ſtare. qꝛ ſcim pertinaciter faciēs cōtra peccat moꝛtaliter. cōcedit̄ m̄ ſibi vt coactꝰ ſatiſfaciat. et illuic tur ꝙ in eccl'ia iſto tpe interdicto verbū dei audiat oīmō diuina nō celebrāt̄. et ꝙ ſimplr ꝑ eccliam trāſire poſſit. Ceteri etiā xpiani te nent talē excōicatū vitare ꝙ nec oſculo. nec ſalutatōe ſimplici. nec in mēſa: vt ꝑdictū eſt debēt ſibi cōmūicare. et cōtra faciēs icurrat ipo iure in minorē excommunicatōez et pec cat etiā moꝛtalr. Et cōſequēter priuat etiam cibus bonis eccl'ie vſqꝫ ad abſolutōz. Hoc attēdere debēt hoīes qui iudeos ſecū ꝑmit tūt ſtare in puiuijs ludēdo ꝛ loq̄ndo ꝛ q̄ grui ter peccāt moꝛtalr quotienſcūqꝫ hoc fecerit. ¶ Sȝ q̄rit̄ur an aliquo caſu liceȝ excōica to tali ꝑticipare. Dicūt doc. ꝙ ſic. ſm ꝙ no tat̄ i iſto verſu. ſ. Utile lex humile res igno rata neceſſe. Utile, ꝑpter vtilitatē meā. et ne ipe comodū habeat, poſſȝ ꝑticipare excōica to loquēdo. Itē ꝑpter humilitatē aīe eius cū exoꝛtādo poſſuȝ etiā ei loqui. Lex ꝑpter eandē legē q̄ eſt viro et vxori. Uxoꝛ eīm pōt cōicare viro et ecōuerſo. Humile ſicut ē in fi lijs ſuis ācillis et mercēnarijs. Res ignora ta. Ignorātia eīm ibi excuſat. niſi ſit ignorā tia craſſa. Neceſſe. Neceſſitas excuſat. vt in ꝑegrinis et viatoribꝰ et hmōi. ¶ Sed q̄ritur. Quādo quis in illaȝ excōicationem incidit. Dico ꝙ quando quis incidit in he reſiam damnatam. vel nouam ſectam fingit et de ſacramētis aliter ſentit q̄ꝫ romana ec cleſia predicat et obſeruat. vel ſiquis eſſet defenſatoꝛ vel fautoꝛ hereticoꝛum. Itē qui perturbat perſonam eccleſiaſticam. vel inie ctione manuum violentaꝝ. vel qui exactio narit eo contra libertatem eccleſiaſticā. Itē qui incendit vel frāgit eccleſiaȝ vel aliquid

enoꝛme intus committit: rapiendo forte de altari coꝛpus chꝛiſti. altare deſtruendo. fran gendo crucem et huiuſmōi. Itē cum quis per ſe vel ꝑ alium falſificat lrās pape cū fau toꝛibus ſuis. vel cum quis vtitur ſcienter litteris apoſtolicis. etiam ab alijs falſitas. In his enim caſibus excōmunicatur tamē to perpetrat delictum. et dicitur ipſo iure ex communicatus. Item illa excommunicatō etiam infligitur a iudice quando iudex ali quem excommunicat vel facit denunciare de contumacia. vtputa non veniendo ad iudicium. vel recepta citatione peremptoria. et venire contēnit. ſiue qꝛ malicioſe ſeip ſuȝ occultat. ſiue alˀs impedit. ne citatio ad ipſum veniat. Secūda excōmunicatio eſt q̄ dicitur minoꝛ. Illa tantum ſeꝑat a ſacramē tis. ſ. ꝙ homines excōmunicātī minori ex cōmunicatione: non debent ſuſcipe ſacra menta. et illa infligitur in ipſo iure homini quādoqꝫ quo ad deum tantum. aliquando quo ad deum et quo ad eccleſiam. Quo ad deū tantū infligit̄ ꝙ cito moꝛtale peccatū cō mittitur. etiā ſola cogitatione. ſapi. i. Per uerſe cogitatōes ſeparant̄ a deo. qui eīm pec cat moꝛtaliter: ſeparatus eſt a deo. et traditus ſathane. xi. q. iij. audi. Et ſi talis recipit ſa cramētū eukariſtie vl' cetera ſacramēta eccl'e recipit ea ad dānatōez ſuā. et nō ad ſalutez. de coha. cle. et mulie. c. fi. Sȝ quo ad deum et eccl'iam infligit̄ ipo iure. q̄n quis cōmuni cat excōicato: ſacrilegiū cōmittit̄. notoꝛius foꝛnicatoꝛ. ſymoniacꝰ. paupeꝝ oppꝛeſſoꝛ. ra ptoꝛ manifeſtꝰ. publicꝰ vſurarꝰ. meretrix et oēs notoꝛij pctōꝛes. hec Inno. d̓ ſen. exco. in glo. ſup. c. i. Patet ad hec q̄d ſit ad argu mentum contrarium dicendum. ſ. in his q̄ ad ſalutem anime pertinent. vt reductionis infoꝛmatōis et correctōis cauſa poteſt quis excōmunicato cōmunicare. ſicut chꝛiſtꝰ cō municauit phariſeis et peccatoꝛibus come dendo et loquendo ꝛc̄. ¶ Quantū nunc ad euangelicam perſecutōem ē ſciēdum ꝙ ſan cta mater eccl'ia cupiens filios ſuos ſaluta re: per totam quadrageſimā. tam verbis q̄ꝫ factis xpi oſtēdit. q̄ꝫ grata ſit ſancta pnīa deo. angelis dilecta. et pctōꝛibꝰ vtilis et neccīa. Et qꝛ citiꝰ et faciliꝰ credimꝰ exēplis q̄ꝫ di ctis. Iō hodie ponit̄ exēplū aptiſſimū viꝰ peccatricis: que penitentiā agēs ſuoꝝ pecca toꝝ. a xpo miſericoꝛditer veniam obtinuit et

gratiam. Et ſecūdum hoc ſunt tres partes.
In prima notatur mulieris exemplaris cō-
uerſio. Ecce mulier ꝛc.
In ſecūda amoris peculiaris oſtenſio. ibi.
Uides hanc mulierem ꝛc.
In tertia ſaluatoris remuneratio. ibi. Pro-
pter quod dico tibi ꝛc. X

Quātum ad prīam

partem dicitur ꝙ quidam phariſeus. i. diui
ſus morib⁹ ab alijs et vita ꝛc. Moraliter ꝑ
hoc ꝙ dr̄ hic. Maria ſup ꝯuiuātes venit ad
ihm. notaṫ fructuoſa cōuerſio et exemplaris
peccatricis aīe ꝑ pctm̄ a deo lōge elongate.
videm⁹ eñ naturalr̄ nihil q̇ſcere ſꝫ cōtinue
moueri donec ad pricipiū et verū originē et
locū ꝓpriū ꝑueniat. iiij. phi. In hūc finē la
pis petit deorſuꝫ terrā. ignis ſurſum ſperam
igneā. flos ſolē. Sicut igr̄ in aduētu patris
puer ridꝫ et letaṫ. q̄i de formali pricipio ſuo
ſic oīa aīantia aduenīēte ſole ridere dicūtur
et gaudere trāſumptiue qꝛ vegetabilia ar-
bores. flores et plāte oēs ſe extendūt. flo-
rent et ſurſuꝫ ſe eleuāt. et ſoli q̄i formali pri
cipio ſe inclināt. Quod marie i ſolſeq̇o ap
pet. ꝙ ſole oriēte ſe apit et v̄i⁹ ſolē v̄tit. ſꝫ oc
cidēte iterꝫ claudit et iō dr̄ ſpōſa ſol'. de qua
narrat ouidi⁹ li. iiij. Quod fuit q̄dā nym-
pha dicta clyſia. quā mlt̄ū dilexit. qd̄ clyſia
pr̄i lēthocoe i ꝛuelauit. q̇ ipaꝫ puellā viuā in
terrā fodit. et ſic ipa clyſia ſcupaſſe amorꝫ
ſol' ꝑdere eſtimauit. Uerū ſole ꝯ eā irato.
noluit ipaꝫ āpli⁹ diligere. Ipa vō ſolē imo
derate diligens ñ ceſſat ipm̄ oī die reſpicere
et vbicūqꝫ ſe v̄tit. oc'los ad ipm̄ iclinare ce-
pit. ſꝫ qꝛ ſol ſibi nō miſcebaṫ. ido ipaꝫ in ſe-
metipa emarcuit et defecit. et in florē q̇ dici
tur ſolſeq̄ū mutata fuit. Hec ꝑrāto ꝓpoſui.
qꝛ de⁹ oīum tā viſibiliū ꝙ̄ inuiſibiliū rerꝫ ex-
tat pricipiū. Ex mgr̄o. ij. ſniaꝝ di. i. A quo
ſunt oīa et in quē reducūṫ. xij. meth. Y ¶
Aīa ſpōſa xp̄i magis dilecta q̄ etiā ſinglarē
bonitatis ſue iſfluētiā accepit. dꝫ ſolū in eo
letari. nec i alio q̇eſcere terrēo. ipm̄ toto cor
de diligere. nec vnq̄ꝫ mentis oculū ab eo v̄
tere. Si aūt cōtigat ipaꝫ ꝑ pctm̄ ꝫeloupā ſi-
eri. ꝙ ſol iuſticie dedignaṫ eā ꝑ miſcdiaꝫ vl
tra reſpicere. ſꝫ potius vilipēdere et vitare. ec
cleſiaſtici. xij. Altiſſim⁹ odio habet pctōreſ
Debet ſtati ſe ad xp̄m ſolē iuſticie. ꝑ deuotō
nē ꝫ et amarā ꝯtritōē ꝫ cōuertere. ꝑ ipius imi
tōē ꝫ cū ſeq̄. et ad oīa v̄tutū pūcta. ad q̄ dum
ipe ſol iuſticie cōuertit inētaliter iclinare et
in florē honeſte cōuerſatōis finaliter ſe mu
tare. Et ꝓculdubio ſi aīa peccatrix taliter ſe
ad ſpōſuꝫ ſuū cōuertit et mutaṫ ipe v̄ſa vice
ad aīaꝫ ſe miſicorditer cōuertit. et indulgē-
tiā et veniā ei cōcedit. zacha. i. Conuertimi
ad me i toto corde veſtro. et ego cōuertar ad
vos. Sup quo dic̄ ḃran⁹ de peni. di. i. Cō
uertimi. Z Cōuerſio dr̄ q̄ſi cordis vn-
diqꝫ v̄ſio. Si aūt cor noſtrū vndiqꝫ a malo
ad deū cōuertiṫ: mox ſue cōuerſiōis fructū
mereṫ. vt de⁹ ab ira ad miſicordiā cōuerſus
peccati p̄ſtet idulgētiā. cui⁹ prio p̄pabit vi-
dictā. A ¶ Uolēs igr̄ ſe fructuoſe cū ma
gdalēa ad deū cōuertere et xp̄m miſicordi-
ter inuenire debet.
Cor ab exterioribus totaliter abſtrahere.
Affectum in deum et poſt deum dirigere.
Effectum amoris in operibus oſtendere.
Prio dꝫ quilꝫ cor ſuū ab exteriorib⁹ abſtra-
here. et nihil de eis ꝯ deū amare. Hoc docet
forma cordis. qd̄ ſupi⁹ ē latū et aptū. et infe
rius ſtrictū et clauſuꝫ. Ad innuendū ꝙ ſo-
lū ea q̄ ſurſum ſunt dꝫ amare et deſiderare.
et iferiora nō amittere: niſi ad neceſſitatē. et
alia refutare vt ſtercora. Iuxͣ exhortationꝫ
apl'i col'. iij. Que ſurſuꝫ ſunt ſapite. nō q̄ ſu
per terrā. Cui⁹ rō ē. qꝛ oīa q̄ ſunt in mundo
et in terra: vana ꝯfalſa et inſtabilia ſunt et ꝑ
uerſa. Malignitas mō in mūdo tantū inua
luit ꝙ hīneſcꝫ victoriā: ꝙ nihil reputaṫ hūt.
ſꝫ malignoſus. paup ñ amaṫ: ſꝫ pecunioſus q̇-
ei⁹ et pacifice ſpūr. ſꝫ brigoſus clamoroſus
exaudiṫ. caſt⁹ et tpat⁹ nō q̄rit: ſꝫ venere⁹ gu
loſus. et ſic mō ꝑuerſo oīa fiūt. Et ē in mū
do quodāmō ſicut in curijs dn̄oꝝ fieri cō-
ſueuit. ſꝫ m qd̄ de quodā garcōe recitaṫ. q̇ di
cebat ita fieri in curijs. q̄ ſi bn̄ fierēt: ſe mō
oppoſito haberēt. Primū qui peī⁹ ſunt ve-
ſtiti: remoti⁹ ab igne locanṫ. Scōm q̄ plus
eſuriūt debili⁹ ꝓcuranṫ. B ¶ Tercio qui
poſteri⁹ ponūt: cui⁹ ō mēſa vocanṫ. et ſic de
mūdo iſto. ſ. in ſecl'o neq̄ꝫ vt cōter oīa aliter
fiūt ꝙ̄ fieri deberēt ſeu debēt. Iō cor noſtrū
abſtraheṙ debem⁹ a mūdo et eū nō diliger.
Iuxͣ illō. i. ioh. ij. Nolite diligeṙ mūdū. ne-
qꝫ ea q̄ i mūdo ſūt. Nā ea q̄ i mūdo ſunt dili
guṫ. aut ꝓpter dilectatōēꝫ. aut ꝓpter vtilitatē
Si propter delectationē experimur ꝙ dile-
ctio illa vana ꝯfalſa ꝯ infidelis et inſtabil' ē.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Dilectõ nãqꝫ ĩoꝛdĩata ſiue carnal' viri et mu
lieris. videt̃ maxĩe delectabile eſſe. q̃ neq̃ꝙ
terminari abſqꝫ maxĩa deceptõe ⁊ amaritudi
ne põt. Dũ eĩm mlier putat ſe ſolã amari a di
lecto latet̃. x. vl' pl'es diminuẽtes ei⁹ amo⸗
rẽ et cõuerſo ꝙ vix inuenit̃ vbi amoꝛ ſolũ
mõ maneat ĩpmixt⁹. Ex quo ſeq̃t̃ maxĩa di
ſtẽſio et coꝛdis amaritudo. ſicut ſimili patꝫ
ꝑ ouidiũ li. iiij. metha. de clyſia ſpõſa ſol' q̃
dũ ſolẽ ardẽter amaret: ipe aliã puellã leu⸗
cothoe pulcerrimam. ita ardẽter amabat ꝙ
mũdũ q̃nqꝫ illumĩare obliuiſcebat̃. et q̃nqꝫ
tardi⁹ ꝙ cõſueuerat ſurgens. q̃nqꝫ hoꝛã ſui
oꝛt⁹ anticipans. Jdõ mũdi regimẽ dimiſiſſe
videbat̃. oꝛdoqꝫ reꝝ ꝓpter hoc mirabil'r tur⸗
babat̃. Quo facto clyſia facta zelotipa. ſolis
adulteriũ patri filie leũcothoe reuelauit. q̃ eã
viuã in terrã fodit. ad quã ſol radios ſuos
vertẽs ꝯ ipam moꝛtuã nõ valẽs reſuſcitare:
eaꝫ in virgã thurcã trãſmutauit. et thus ei⁹
ad ſacrificandũ ſibi et alijs muneriꝰ oꝛdĩa
uit. Ecce ꝗ̃ñ finẽ amoꝛis et falſitatẽ. clyſia
eſtimauit ſe pre cũctis amari a ſole. q̃ tñ aliã
magis dilexit. et ſic ipa pre doloꝛe emarcuit
leũcothoe viua ſepelit̃. et nihil niſi fumuꝫ. i.
famã poſt ſe reliq̃t. Sol amicũ ſe oſtendit. q̃
falſe amicitiã recuſauit. Hãc falſitatem et fi
nis amaritudinẽ attẽdere debẽt viri et muli
res. dũ ſolẽ ſplẽdere reſpiciũt. Attẽdat iſta⸗
bilitas et falſitas amoꝛis. dũ thurẽ aſcende
re vel ſolſequiũ vident marcere. cõſiderẽt fi
nis amaritudinẽ. q̃to eĩm amoꝛ intẽſioꝛ eſt
duoꝝ in ſociatiõe. tãto amarioꝛ ẽ finis in ſe
patiõe. Extrema eĩm gaudij luctus occupat
ꝓuer. xiiij. Vñ iaco. iiij. Adulteri neſcitis qꝛ
amicitia hui⁹ mũdi inimica ẽ deo. Qui g° vo
luerit eẽ amic⁹ hui⁹ ſeculi: inimic⁹ dei cõſti
tuit̃. C ¶ Scdm ꝙ in hoc mũdo diligit̃ ẽ
honoꝛ et gl'ia. et hoc ꝓpter vtilitatẽ et lucꝝ.
Quãe aũt iſtabilitatis hec fuerĩt oĩa et falſi
tatis. pꝫ in noſtris predeceſſoꝛibꝰ: qui oẽs
miſerabil'r relinquentes potẽtiam ⁊ honoꝛẽ et
gloꝛiã ſiue abũdantiã graꝝ paupes moꝛtui
ſunt. nec q̇cq̃ ſecũ detulerũt. ps. ne timue⸗
ris cũ diues fact⁹ fuerit hõ. et cũ multiplica
ta fuerit gloꝛia domus eius. Qm̃ cum in⸗
terierit non ſumet omnia neqꝫ deſcẽdet cũ
eo gloꝛia domus eius. Et ſequitur. Introi
bit vſqꝫ in ꝓgenies patꝝ ſuoꝝ. et vſqꝫ in eter
nũ et nõ videbit lumẽ. ps. xlviij. Volẽs igr̃
eternaliter lumen gloꝛie delectabiliter vide

re neceſſario coꝛ ſuum ab his omnibus ab⸗
ſtrahit cũ ſapiẽte. Qui cũ oĩa ſub ſole inueſti
gat⁹ eſſet. dixiſſetqꝫ in coꝛde ſuo. vadam et
affluam diuitijs. fruar bonis. et vidit ꝙ hec
vanitas dixit q̃d fruſtra decipis cogitauit ĩ
coꝛde ſuo abſtrahere a vino. i. omni delecta⸗
tione mundi carnem ſuam. i. animũ tranſ⸗
ferre ad ſapientiam. ſcilꝫ deum altiſſimum.
Eccẽs. i. et. ij. Sic etiã iſta bñdicta et gl'ioſa
maria magdalena: q̃ moꝛe mũdanoꝝ in va
nitate dies ſuos miſabil'r cõſumpſit. q̃ñ illu
mĩata itẽꝝ gr̃a diuina: vitã fedã cõſidera⸗
uit fallacẽ et deteſtabilẽ. ꝑ diſplicentiam ab
ſtraxit coꝛ ſuũ. et ad fontẽ miſericoꝛdie moꝛ
lauãdo cucurrit. Vñ grego in omel'. Quia
turpitudinis ſue maculas aſpexit lauãdo ad
fontẽ miſericoꝛdie cucurrit. cõuiuantes nõ
erubuit. Nam ſemetipſam grauiter erubeſce
bat intus. nihil eſſe credidit ꝙ verecundare
tur foꝛis. Cuius eĩm iã ſaxeũ pectus ille hu
ius peccatricis lacrime ad exemplum peni⸗
tendi non emolliunt. et abſtrahendi coꝛ ab
huius mundi vanitatibus non inducunt.
D ¶ Scdõ dꝫ affectuꝫ in deum et poſt deũ
infatigabiliter dirigere quod fit quãdo con
tinuum habet volatuꝫ per deſideriũ in deũ
ſine omni impedimẽto. Quare yſa. xl. Qui
ſperant in domino mutabunt foꝛtitudineꝫ
ſuam. aſſument pennas vt aquile volabunt
et nõ deficient. i. qui de ſeipſis et rebus trã
ſitoꝛijs non preſumunt: ſed ſolum ſperabũt
in domino: mutabunt foꝛtitudinem ꝓpri
am que pigra et tarda et debilis eſt ad ſuſti
nendum grauia. ſed gratia diuina efficiun⸗
tur foꝛtes et veloces in deuꝫ per contempla
tionẽ. ſicut aquila: que ſcdm yſido. ab acu⸗
mine oculoꝛum dicitur. que tam limpidi vi
ſus dicitur eſſe. vt cũ in aere ſuper maria im
mobili penna deferatur: ſolem irreuerbera⸗
tis ocul'in ſue rote circunferẽtia intueẗ. nec
ſui viſus acies obtunditur. ne claritate ſo⸗
laris luminis diſgregat. vt dicit ambro. Eſt
etiam ſupra aliarum auium vires foꝛtis. et
eius foꝛtitudo maxime viget in alis et pen
nis. Et ideo leuiter ſurſum altiſſime volat.
Sic exonerati ab iſtis tranſitoꝛijs. per gra⸗
tiam cooperantem: per affectum leuiſſime
alte ĩ deũ tolluntur. In quo ſine impedimẽto
deum dulciſſime contemplantur. Sic eti⸗
aꝫ magnes quadam occulte virtute ferrum
ad ſe trahit: Sic deus occulta virtute ho⸗

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nitatis ſue affectū mētis vltra vires natu/
rales ad ſe trahit ſurſum. et ſuauitate ita ine
briat q̄ de nullo alio depoſt niſi in ſolo deo
quietari poſſit. Uñ augu. i. cōfeſſio. Feciſti
nos dñe ad te. inquietū ē cor meum donec
q̇eſcat ī te. et ps. Satiabor cū appuerit gl'ia
tua. Figurat̄ et exēplificat̄ in trib⁹ diſcipul'
quos xp̄s ſecū aſſumpſit ī mōtē. vbi trāſfi/
gurat⁹ ē. et añ eos oñdens eis gl'iaꝫ reſurre
ctiōis et ſecreta ſue cognitiōis. petrus obedi
ens. iacob⁹ ſupplātator et mūdi cōtēptor.
iohānes in quo ē gr̄a aſſumūt̄ a xp̄o ad alti
tudinē cōtēplatiōis. vbi xp̄s añ eos trāſfi/
gurat̄. et appent cū eo loquentes moyſes et
helyas. ſ eleuātes ocl'os neminem vidēt niſi
ſolum ih̄m. q2 oīa ī exceſſu mētis et alie/
natiōe v̄tute ocelſa diuie bōitatis ſup ipam
eleuata. ſic in xp̄m trāſformat̄ vt nihil cogi
tet niſi ih̄m. nihil videt niſi ih̄m. nihil ſapit
niſi ih̄m. Uñ dyo. ad tytū ſm vnā trāſlatio
nē. cū teipm et oīa p̱ mentis exceſſuꝫ nullo
inferiori retiaculo ꝑpedit⁹ trāſcēdens ab oī
cōcupia cura abſolut⁹ et purgat⁹. tūc tādem
ſic cūcta auferēs. et ab oib⁹ expedit⁹ ſurſuꝫ
agens ad ſupſubalē radiū diuie icōprehen/
ſibilitatis. Uñ qñ deuota magdalena ſe p̱
diſplicētiā oim pctōꝝ totalr̄ purgauit. et ab
omi mala ꝯcupia ſe liberauit et abſoluit: tra
cta fuit diuia v̄tute et miſericordia ſurſuꝫ in
xp̄m tā vigoroſe. vt nullo obſtaclo cōfuſio/
nis. vl' m'liebris erubeſcētie et pudoris poſ/
ſet īpediri qn trahentē ih̄m et ducētē eā q̄re
ret et videret. lacrimis lauaret. oſcularet̄. et
tergeret. Quare dic̄ grego in omel'. Cōſide
rauit naq̄ʒ qd̄ fecit. et noluit moderari qd̄ fa
ceret. ſup cōuiuātes igreſſa nō iuſſa venit.
īter ep'las lacrimas obtulit. q2 nimiꝫ ipſe eā
p̱ miſicordiā traxit it⁹. q̄ p̱ māſuetudieꝫ ſu
ſcepit foris. Diſcite ḡ quo dolore ardet q̄ fle
re iter epulas nō erubeſcit. Cogitāti igit̄ mi
hi de marie pn̄tia flere magis libet q̄ aliq̄d
dicere. ¶ Uñ legit̄ de ei⁹ cōuerſiōe. q̄
q̄dam vice poſtq̄ ſe talib⁹ voluptatib⁹ de/
dit. cōuertere eā volēs xp̄s ex ſua miſericor
dia et ad viā reducere veritatis. ea dormiē/
te talē hūit viſiōeꝫ. q̄ mulierē quandā pul/
cerrimā in vlnis ſuis ſpecioſiſſimum pueruꝫ
baiulantē vidit. q̄ añ eā ſtās: ait. Uis filiū
meū pulcerrimū ditiſſimū et potentiſſimuꝫ
hr̄e in ſpōſuꝫ. magdalena cū ſtudioſe intu/
ens. in ei⁹ mox amorē ſuccēſa vehementiſſi

me m̄dit. Sic. et dñā ñ habebis eū. niſi vi
tam quā nunc habes relinquas. et vitā ſeq̄
ris quā ih̄s p̄dicat. Que euigilata q̄ſi amo
re feruēs nō ſtetit. ſ medullit⁹ cordis cōmo
ta cucurrit in ih̄m inuenit. Stās retro ſecus
pedes eius. lacrimis pedes ei⁹ ꝛc̄. Tertio
oꝫ hō amoris affectū oñdere in effectu ope
rum bonoꝝ. i. iohā. iij. Filioli mei nō dili/
gam⁹ verbo neq̄ʒ ligua. ſ ope et v̄itate. Sic̄
eñ ignis nutrit̄ p̱ ligna roborata et cōtiuat̄
ſic dilectō dei p̱ opa v̄tutū roborat̄ et firmat̄
et ꝯtinuat̄. Debēt aūt hui⁹ opa v̄tutuꝫ eſſe
cōtraria vicioꝝ. Quia ſm ypocra. in āpho/
riſmis. Cōtraria cōtrarijs curari opꝫ. Nam
morbus cauſatus ex frigiditate curat̄ per ca
lidū et ecōuerſo. Sic et vicia ſi curari debēt
oꝫ hoc fieri p̱ cōtrarias virtutes: vt luxuria
cauſata per calorem: curetur per frigiditateꝫ
continētie. gula per tēperātiam. loquacitas
per ſilentiū. Sic etiā deuota magdalena fe
cit et ſua vicia curauit. Nam manus eius q̄
ante opera pietatis abhorrebāt poſt cōuerſi
onē pedib⁹ xp̄i piū obſequium exhibebāt.
os ei⁹ qd̄ ante vana et mūdana locutū fuit
piū oſculū xp̄o infixit. oculis quibus terre/
na viderat: et nutib⁹ vanis deliquerat cri
ſtum tā dulciter intuetur et amaras fudit la
crimas. Uñ grego. Quot oblectamenta in
ſe habuit. tot holocauſta de ſe fecit ꝛc̄.
F ¶ Sed queritur an magdalena conuerſa
continentia mentis et corporis ſeruiēs chri
ſto ante conuerſionem actuali incōtinentia
diſplicuerit eo. i. queritur an probari poſſit
q̄ actualiter peccauerit opere. ſicut forte vo
luntate et conſenſu. Et videtur q̄ opere pec
cauerit et de facto lapſa fuerit. Quia marc.
vi. dicitur q̄ chriſtus ſepteꝫ demonia ab ea
eiecit. Glo. plena vniuerſis vicijs fuit. i. ſep
tem peccatis criminalibus. luxuria eſt etiaꝫ
vnum de illis. ḡ. Item lucas hic eam nomi
nat peccatricem. ſed ſcd̄m cōmunem cur/
ſum publice peccantes appellari ſolent pec/
catrices. ḡ. ¶ In oppoſitum q̄ non pecca/
uit opere probatur ſic. Nam vt videmus il
lud peccatum cōmuniter propter pauperta/
tem et defectum perpetratur. ſed ipſa diues
fuit de ſtirpe regia. fratrem lazarum militem
habuit et ſororem martham. qui diuiden/
tes hereditatem patris magdalum caſtrum.
Uñ magdalena dicta ē ſibi cecidit bethāia
mar. he et magdalene ſimul et lazaro hiruſ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Et ideo ſi magdalena nihil habuiſſ; : laza-
rꝰ frater eiꝰ et martha ſoror ſubueniſſent. nec
cā ita cōfuſibiliter meretricari ꝑmiſiſſent: cō
cludit̃ igr̃ propoſitū. Scd̄o vbicūq; in ſacra
ſcriptura aliqua ꝑſona legit̃ peccaſſe. nomi
natur locꝰ ꝑſona et tp̄s. Sz hoc d̄ magda
lena nuſq; d̄r. Sz lucas ſolū noīat eā pecca
tricē qd̄ mitius iterp̄tari dꝫ ex regula iuris.
igr̃. Tertio ex euāgelio ioh. añ ſex dies paſ
che. vbi habet̃ ꝙ dn̄s diſcūbebat cū diſcipu
lis et alijs. martha vō miſtrabat. et conq̄ſta
fuit de ſorore ꝙ eā nō adiuuaret. Dicit q̄dā
glo. ꝙ apud iudeos mos erat ꝙ virgies ñ
ad primā mēſaꝫ comedebāt ſꝫ ſuiebāt. Mō
magdalena nō comedit ꝓpter iuſtitiā nec eti
am ſuiebat. qꝛ ex quo actualiter lapſa non
fuit. vſurpare noluit. qd̄ nō fecit. nec ſuie-
bat ꝓpter hūilitateꝫ. qꝛ ex quo forte conſen
ſu accidit caſtā virginē ex hūilitate ꝑ miſte-
riū ſe oñdere noluit. Et ḡ martha nō dixiſſ;
dn̄o. dic illi vt me adiuuet. ſi virgo non fu
iſſet. Quarto ſic. Quidam famoſus doctor
cōpat eā paulo. ꝙ ſicut paulus ꝓpter nimiā
ſupbiā caſtꝰ ꝑmāſit. ſic etiā magdalena cui
ex ſupbia nemo cōplacuit . Quito ſup illo
verbo nuptie facte ſunt. Dicūt quidā doc.
magdalenaꝫ fuiſſe ſpōſam et iohēꝫ ſpōſum
quē ihs de nuptijs vocauit. et iō dicit mag
dalenā idignatā ꝯ xp̄m. et q̄cquid potuit ꝯ
eius doctrinā fecit. et more dn̄aꝝ nobilium
omibꝰ voluptatibꝰ ſe imiſcuit. Xp̄s ḡ occa
ſio ſue culpe fuiſſet vocādo ſpōſuꝫ. qd̄ non
videt̃ cōgruū. ſicut nec in ſimili lꝫ ſpōſum a
ſpōſa recedeř nec ē religiōeꝫ itrare. nec ecōuer
ſo ſine licētia alteriꝰ ptis. ſ. cōſummato ma
trimonio. xxvij. q. ij. ſunt q̄ dicunt ⁊c̄. Ad illa
rn̄dēdo. lector huius quā ptē voluerit tene
at cū vtrāq; ptiū rōnes ſine temeraria aſ-
ſertiōe nec ꝯdictiōe ſanctoꝝ ꝯcedi vel ſolui
poſſint. fauens tñ pti mitiori. Dico ad glo.
illā. ſ. vniuerſis vicijs plena fuit. qꝛ illa ple
nitudo nō arguit oīmodā executōeꝫ opis.
ſꝫ hñ oñdit multitudineꝫ male affectionis.
Ad ſcd̄m. Peccatrix poterat dici ex vana cō
uerſatōe et moꝝ leuitate ex q̄bꝰ notoria fa-
cta forte etiam plures ad fornicationis ſu-
ſpicationem induxit.

¶ Secunda pars in

qua notatur peculiaris amoris oſtenſio. ibi
vidēs phariſeꝰ murmurabat de xp̄o itra ſe.
di. Aut ille cognoſcit hāc eē peccatriceꝫ aut
nō. Si nō. tūc ñ ē ꝓpha. nec filiꝰ dei vt ipe
aſſerit. Si aūt ſic: nō eſt honꝰ nec ſanctꝰ. cū
ſe ꝑmittit tam famoſaꝫ peccatricē tāgere. et
ſic de pietatis ope quo xp̄m debebat ꝯmen
dare temerarie rep̄hēdit. Sz xp̄s ſua clemē
tia tā ſe ꝙ etiā ipam ſeruitricē per ſil'itudinē
duoꝝ debitoꝝ excuſauit di. Duo debitores
ſcꝫ pctōres. ſ. notoriꝰ vt magdalena q̄ debe
bat denarios q̄ngētos. alter vero occultꝰ vt
pariſeꝰ q̄ minꝰ debebat. qꝛ nō ꝑ ſcādalū ali
quē leſit. Erāt cuidā feneratori. ſ. deo ꝓ cul
pa momtanea penā etemā. et ḡtijs ꝓ dans
nō hñtibꝰ vñ redderēt. qꝛ nō ꝓprijs viribus
vl' meritis. ſꝫ ḡtia dei abſoluūtur a peccatis
donauit vtriſq;. ſ. gr̄aꝫ ꝑ quā debitū dimit
tit̃. Quis ḡ eū. ſ. creditorē plus diligit. Illā
q̄ſtiōeꝫ ꝓpoſuit xp̄s phariſeo volēs eū d̄ iu
dicio malo redarguere. ꝙ. ſ. ſe inocentem et
magdalenā peccatricē eſtiabat. Rn̄dit pha-
riſeꝰ. eſtimo ⁊c̄. Ignorāter cōtra ſe ſniam de
dit. ꝙ magdalena plus q̄ ipe deū dilexit:
Et xp̄s ait. Recte iudicaſti. q. d. nō ſolū cor
de me plus diligit q̄ tu. ſꝫ etiā opibꝰ maio
rē dilectōeꝫ oñdit. et vt amboꝝ opa pōdera-
ret. ꝯuerſus ad mliere dixit ſymoni. vides
hāc mulierē ⁊c̄. b ¶ Moral'r in hac no-
bili muliere ac glorioſo pietatis exercitō
Nō imerito oēs mulieres reportāt honorē
et gliam. qꝛ vt videmꝰ natural'r arbor bona
bonos fructus facit et laudabiles et filij ſe
natoꝝ et oēs qui generāt̃ ab eis: liberi ſunt
et nobl'es dicuntur. ff. de ſenato. l. liberos.
Sic etiā ꝑſona nobil' in aliqua genealogia
per aliquē inſignem virtutis actū nobilita
te. nō ſoluꝫ ipſa eſt cōmendabilis et digna.
verūetiā omnes de eadem parētela ꝓceden-
tes dignificantur et cōmendantur. qꝛ virtu
tum p̄mia merentibus tribui cōuenit. C. d̄
ſtatuis et imaginibus. l. et virtutū. Honor
aūt ē p̄miū v̄tutis. iiij. eth. Exēplū huiꝰ ha
bemꝰ exo. xiiij. In aminadab. q̄ i exitu filio
rū iſrl' de egypto q̄ñ dn̄s in perſecutōe pha
raonis ſiccauit viā ꝑ mediū maris rubri. et
aq̄ ex vtraq; pte alte ad modū muri ſtabāt.
timētibꝰ filijs iſrl' intrare. ipe cōfidēs i dn̄o
prius poſt moyſen intrauit cū tribu ſua. Ex
quo facto illa tribus iuda dignitateꝫ regni
meruit. b ¶ Sic in propoſito cū in ſexu
muliebri excluſa digniſſima matre dei. per
quā oēs mulieres hñ et merito dignificāt̃

Et honorantur ac venerantur. Etiam tamſan
cta ſpeculū hūane ſalutis habebat mulier.
q̄ aduerſariū hūani generis fugiēs ſolū ꝯfi
dēs in xp̄o. viā amare p̄iie itrauit. et nobis
ſeq̄ndi audaciā tribuit. Mlieri ḡ debēt oīs
femie et a viris honorari. Quia puer. xxxi.
procul et de vltimis finibus p̄ciū eius.
Et hoc propter tria. ſcilꝫ propter
Promptitudinē clementie et beniuolentie.
Solicitudinem diligentie et prouidentie.
Certitudinem confidentie et complacentie
Eſt em̄ mulier primo cara et cōmēdanda ꝓ
pter p̄ōptitudinē ꝛc̄. Nā ſicut aqua cōgela
ta faciliter liqueſcit modico calore. ſic mlier
caritate hūana ſtatī ꝯpatit alteri indigēti. et
clemētiā et beniuolētiā oſtendit. q̄ȝ natura=
liter ſm̄ ph̄m. viij. de aīalib⁹. mulier ē ma=
ioris pietatis q̄ꝫ vir. Eſt ḡ ſolaciū primū im
becillitatis hūane. nutrimētū hūane quātu
tatis. Ipſa ē medicamētū omnis infirmita
tis. et ſupplemētū cuiuſlibꝫ egeſtatis. eccl'i.
xxxvi. Ubi nō eſt mlier: ingemiſcet eger. in
ſignū aūt hui⁹ q̄ꝫ in mliere eſt oīs clemētia
naturaliū. fili⁹ dei corpus hūane redēptōis
totalr̄a mliere decreuit accipe. eccl'i. x. Nō ē
creata iracundia natōi mulieꝝ. Unꝫ ꝫ xp̄us
quoſdā dū hic viueret viros ḡtos inueniret
nūq̄ꝫ tn̄ tācōſtantē beniuolētiā et pietatē in
petro iohē vel iacobo repit q̄ꝫtā in mulieri
b⁹ ſibi deuotis repit et inuēit. ſicut pꝫ ſpēa
liter in magdalena q̄ xp̄m clementē inūxit 7
lauit et oſclabat. Quare dixit ſimoni. In=
traui domuꝫ tuā aquā pedib⁹ ꝛc̄. Martha
cum pio hoſpicio ſuſcepit. ſolicite ſuiuit. et
miſicorditer nutriuit. He em̄ ſunt q̄ ex pieta
te i cruce pēdētē fugiētib⁹ diſcipl'is comita
bātur. mar. xv. He ſunt q̄ xp̄m ꝑ p̄imas p̄e
dicantē ſeq̄bant miſtrātes ei de facultatib⁹
ſuis. lu. viij. He ſunt q̄ mortuo corpe et ſe=
pulto vngēta aromatica pauerūt. He ſunt q̄
nec tenebroſe noctis caligine: nec vlluꝫ mi
litū armatorū furioſa ſuicia terrebāt. vt xp̄s
de eis dicat illō hoc. Has ſaltē nullus pote
rat p̄uincere terror. ne noſtꝝ comites pſeq̄rē
tur ꝛc̄. Et ideo rōnablr̄ primu⁹ omib⁹ xp̄s
iſti ſexu ſue reſurrectōis nūciauit triūphum
ſciēs q̄m ſup oēm ḡrā ē ḡra mulieris. eccl'i.
xxvi. Gra ſup gr̄am mulier ſancta et pudo
rata. Iſte ſunt aque q̄ ſuper celos eſſe dicūt
q̄ȝ mlieres ſup ap'los dilexerūt. In p̄s. Aq̄
que ſup celos ſunt laudent nomen domini

Iſtarū gratitudo non ſolum in fidelib⁹
eluceet mlierib⁹. ſ; etiā in gētilib⁹ ſatis. que
em̄ ḡtior eſſe potuit pudica penolope q̄. vli
xis abſentiā ānis. xxviij. exp̄s cuiuſlibꝫ vi
rilis amoris alteri⁹ expectauit. q̄ q̄ꝫtus affe=
cōib⁹ interim augebat. explicat ipa ſatis in
ep'la ſua di. Hāc tua penolope lente mittit
vlixe. Nil tibi reſtabas attamen ipſe veni.
q̄ ḡtitudie flagrāte eē potuit portia filia ca
thonis. et vxore bruti. q̄ viro interfecto ſup
uiuere noluit. ſ; arma q̄b⁹ ſe ſtatiꝫ interime
ret poſtulauit. famulis aūt arma negātibus
prunas ardētes trāſgluuit. De q̄ ſic ſcribit
Martial' epigra. li. iiij. Cōiugis audiſſet fa
tum cū pauci abruti et ſubtracta ſibi q̄reret
arma dolor nōdū ſatis ait mortem nō poſſe
negari. Crediderim hoc ſatis docuiſſe p̄reꝫ
Dixit et ardētes auide bibit in ore fauillas
et nunc et ferrū turba moleſta negauit. Que
ḡtior eſſe potuit arria p̄ſti cōiuge q̄ ſe ſiml'
interfecerit. Illa tn̄ pri⁹ ſemetipam gladio
arria ꝑcuſſit. De q̄ ideꝫ Martial' li. ij. ſcribit
ſic. Caſta ſuū gladiū cū traheret arria p̄to.
Quē de viſcerib⁹ traxerat ipſa ſuis. Si q̄ fi
des vulꝰ q̄ȝ feci nō dolet. inq̄t ſ; q̄ȝ tu faci
es hoc mihi parce dolēt. Que didone ḡtior
eſſe potuit. De quo hiero. ꝯ iouinianū li. i.
Et vgili⁹ eneid. li. iiij. Dido ſoror pigmaleo
nis cū carthaginē cōdidiſſet. et ab hyarba
rege libie in ꝯiugiū peteret nuptias diſtulit
cauteloſe. et tandē cōdita ciuitate. pirā quo
dam mariti ſui in memoriā ſichei cōſtruxit.
et ſemetipam fecit in mediū. et ardere q̄ꝫ nu
bere maluit. R ¶ Scd̄o mulier eſt cara et
ꝯmēdabil' ꝛc̄. Nā ſicut apis diligens eſt col
ligēdi diſponēdi et regi ſuiēdi. ſic ſolicitu=
do et diligentia mulieris magna eſt in regē
do familiā. circūſpecta in ꝓuidendo et om
nibus artificioſa. et omnis domus eſt ſine
ordine que mulieris caret regimine. Et iō
vir et mulier nō ſolū cā prolis cōiungunt.
ſ; etiā propter āminiſtratōem yconomicā. q̄
ſine muliere cōpleri nō poteſt. Sicut docet
ariſto. in ycono. In ſignum cuius dictū eſt
ſignanter gen. ij. Faciamus ei adiutorium
ſimile ſibi. De illa mulieris prouidentia dꝛ
ꝓuer. xij. Mulier diligens corona eſt viro.
Et eccl'i. xxvi. Gra mulieris delectat viꝝ ſuū
Et certe bonā confidentiā pōt vir habere in
mulierem bonā. q̄ȝ infirmū hominem non
deteſtatur. pauꝑem non aſpernatur. delitis

et ſenibꝰ famulatur. quis fetidū tergit. quis
immūdū purgat. q̇s laceratū reficit. q̇s ebri
oſuȝ optt. q̇s furioſuȝ patitur. Hec oīa bo
na mulier. Beatꝰ ḡ vir q̇ bitat cū mlīere ſen
ſata. Eccī. xxv. ꝓpter qđ dicit aplus. i. coꝝ.
vij. Saluatꝰ ē vir infidelꝭ ꝑ mulierē fidelē.
Tertio mulier eſt cōmēdāda ꝓpter certitudi
nem cōfidētie. Sūt hodie mulieres ſtabili
ores et certiores viris. qꝛ natura viroꝝ effe
minata ē ꝓpter īpantiaȝ. mulieꝝ vero natura
ꝓpter ꝑpantiā nimiā reducta ē in ſoliditatē.
Et ſicut quōdā mulieres erāt brigoſe et liti
gioſe. mō ecōtra viri cōtra bonas et ſanctas
mulieres cōtendūt. Vñ eccī. xxvi. In duo
bus ē cōtriſtatū coꝛ meum. et in tertio iracū
dia mihi aduenit. Vir bellatoꝛ deficiēs per
inopiā. et vir ſenſatꝰ cōtēptꝰ. et q̇ trāſgredit̄
a iuſtitia ad pctm̄. Hic tria notātur mala. et
de tertio maxie iraſcit̄ deꝰ. Primū ē ꝯtende
re cū muliere honeſta et eaȝ blaſphēare. vel
iniurijs et cōtumelijs irritare. qđ mō cōmu
ne ē viroꝝ. q̇ ebrietate obcecati. qñqȝ amore
alienaꝝ mulieꝝ infatuati. nō ꝯſiderāt bona
repta. fidelitatē et ſincerītatē ꝓpriaꝝ. đ quo
eccī. xxix. Cōuitia et maledicta reddat illi. et
ꝓ honoꝛe et beneficio reddet illi cōtumeliā.
Scōm malū qđ odit deꝰ. cū mulier cōtēnit
virū ſuū. Vir nāqȝ ſꝫm aplm̄ ē caput mulie
ris. Et iō ſicut oīa mēbra capiti obediūt et
ſuiūt. ſic mulier viro ſuo obedire dꝫ et ei fi
deliter ſuire. ſ; de q̇buſdā mulieribꝰ ē ſicut
de lupis. Iſido. dič ꝙ lupꝰ diligit valde lu
dere. et ſi pōt rapere pueꝝ aliquātuluȝ ludit
cū eo. ſ; poſt hoc lacerat eū occidit et come
dit. Sic mulieres delectātur ludere cū viris
dū iuuenes ſunt famulātur cū eis ad placi
tū. ſ; ſi ſeneſcāt vꝭ aliquā patiātur infirmita
tem. vꝭ defectū ſtati amorē et ſuitutē ſubtra
hūt. eos verbis ledūt et lacerāt. et aſſociādo
ſe ꝑ adulteriū alteri viro ꝓprios contēnūt et
interficiūt. Qđ nāqȝ q̇s nō diligit: ſtati ꝯtē
nit. Sic eñ venꝰ deaꝝ pulcerrīa maritū ſuū
vulcanū. turpē et claudū cōtēpſit. et iō mar
tē diligēs cū ipo pl'ies adulterabat̄. Sol au
tem q̇ ē deꝰ oīa vidēs. iſtud vulcano reuela
uit. qđ vulcanus explorāns veruͥqȝ cōpiens
martē et venerē ſimul cōcubantes. cathena
adamātia tenuiſſima in lecto iuicē colliga
uit. et eo ita ꝙ ſe de illo ſtatu mouere nō po
terāt copulans et patefactis ianuis omnes
deos ad ridiculū et ſpectaculū conuocauit.
ita ꝙ in toto celo fuit notū. Ad preces autē
neptuni vulcanꝰ eos ſoluit. et venꝰ cōtra ſo
lem ꝙ hoc vulcano marito ſuo reuelauerat
indignata meretrices oēs filias ſuas fecit.
Dicit q̇dā ad literā ꝙ venꝰ fuit quedā pul
cerrima domicella. que mariṫuȝ habuit tur
piſſimū. in arte bellicoſum. ſ; armigeꝝ ama
uit. Sꝫ qꝛ q̇dā die plus ſolito more inuiceȝ
dormierūt. ita ꝙ ſole lucēte ipos ſimul ma
ritꝰ repit et cōfudit. Fictū ē ꝙ ſol hoc adul
teriū reuelauit. Hic notare debemꝰ ꝙ nō eſt
bonū turpes maritos ſeu ſenes iuuenibꝰ et
pulcris mulieribꝰ. nec ecōuerſo. qꝛ ſolent ſe
cōtēnere et adulteria cōmittere. et nullam fi
dē ſuarē. Et iō eq̄litas attēdēda ē in ꝯditōe
etate. qꝛ diſpibꝰ hobus nō bn̄ trahitur currꝰ.
Iux̄ illud deutro. xxij. Non arabis in boue
et aſino. Debēt etiam cauere mulieres iuue
nes ab amoꝛe tali iordiato. qꝛ cathena male
delectatōis et cōſuetudīs ita tenaciter ligan
tur. ꝙ nō ſoluūtur donec vicinis omibꝰ ho
minibꝰ deo et angelis ad cōfuſiōeȝ veniūt
et eternā penā. Tertiū malū per qđ deus ad
iracūdiā ꝓuocatur. ē adulteriū viroꝝ mulie
rumqȝ. et maxie in viro. qꝛ foꝛtioꝛis nature
ē et maioꝛis prudētie. poſſet ſe a iaculis ca
uere cōuenīe. qꝛ q̇ trāſgredit̄ iuſtitiā mulie
ri dat occaſiōeȝ frequenter etiā delinquēdi.
Vñ areſto. in li. yconomicoꝝ. Si mulier co
gnouit viꝝ fidelē eſſe: ipſa etiā certa et fide
lis circa ipm̄ erat et iuſta. ¶ Sꝫ q̄ritur
vtꝝ ī actu adulterij grauiꝰ peccet vir ꝙ mu
lier. Et videtur ꝙ nō. qꝛ ad penā diuoꝛtij ꝓ
pter adulteriū ad paria iudicātur. ergo a pa
ri rōne cū pena debeat adeq̄ri pctō. Habetur
ergo ꝙ eq̄liter peccāt. antecedēs habet̄ in ca
none. xxxij. q. v. p̄cepit. Ubi dꝛ apud nos
qđ nō licet femīs. eq̄ nō licet viris. et eadeȝ
ſuitꝰ pari cōditōe ceſēt̄. Itē mgr̄. iiij. ſniaꝝ
di. xxxv. c. ij. dič. Chriſtiana religio adulte
riū in vtroqȝ ſexu pari cōditōe cōtēnat. er
go pari rōne peccāt. Ad hoc rn̄dēdū. Notād
ꝙ q̄tū ad bonū fidei quo vterqȝ alteri obli
gat̄: eq̄liter peccāt. qꝛ eq̄liter obligātur. Sꝫ
vlteriꝰ q̄tum ad bonū ꝓlis plus peccat mu
lier. qꝛ cauſat incertitudinē ꝓlis. Vñ ſimpli
citer loquēdo plus peccat mulier adulteran
do ꝙ vir. ¶ Ad argumētū primū dicēdū cō
cedēdo ꝙ ad paria iudicāt̄ in cā diuoꝛtij. qꝛ
illud ꝓpter qđ faciēdū ē diuoꝛtiū: ē fractio
fidei. q̄tum ad hoc equaliter peccāt in actu

adulterij. non tamen ſimpliciter. Unde di-
cendū eſt ꝙ ad equalē penā iudicatur. ſʒ nō
eſt ex eq̄lib⁹ cauſ. Sicut duo fures quoꝝ
vn⁹ in duplo peior eſt altero. ad eq̄leʒ penā
puta ſuſpēdij iudicāt. Un̄ licʒ ad eq̄lē penā
iudicēt: nō ſeq̄t tn̄ ꝙ eq̄liter peccēt. qꝛ mľier
ꝯ bonū fidei. et ꝯ bonū ꝓlis. vir aūt ſolum
cōtra bonū fidei. Et iō cā diuortij ī mľiere ē
maioꝛ cā. lʒ vtrobiqꝫ ſit cā ſufficiēs. ¶ Se
cūdo q̄rit vtꝝ fornicādo ceteris pib⁹ pl⁹ pec
cet vir q̄ mľier. Rn̄dʒ tho. iiij. ſup ſen. di. ij
q. ij. ar. iiij. ꝙ vir plus peccat. qꝛ plus habʒ
de bono rōnis. lʒ mľier plus habeat de ma
teria tēptatōis. qꝛ ē magis fragiľ. Sʒ cōtra
videt̄ eē hc. augu. de adulterio ꝯiugatoꝝ. et
ponit̄ in cano. xxxij. q. vi. īdignātur. Indi-
gnant̄ inq̄t mariti ſi audiāt adulteros viros
pēdere ſiles adulteris femīs penas: cū tāto
eos ḡui⁹ punire opteat. q̄tomagis ad eos
ptinet. et vtute vīcere et exēplo regere femi-
nas. ¶ Ad argumētū rn̄det holkot. ꝙ lʒ vir
q̄tum ad vnā circūſtantiā ḡui⁹ peccet. pu-
ta ad hoc ꝙ magis tenet̄ vigere rōne et vir-
tute. tn̄ cōpenſando om̄s circūſtantias. mu
lier magis peccat. Augu. aūt non loq̄tur in
dicta auctoritate. niſi de ſola circūſtantia et
virtute rationis que debet preeminere.

Tertia pars in qua

notatur ſaluatoris remuneratō. ibi. propter
qd̄ dico tibi remittentur ꝛc. Moraľr in ſcd̄a
pte cōmēdat̄ magdalena de ſincera et feruē
ti dilectiōe xp̄i. per quā mľtū meruit. Ad qd̄
deducēduʒ dicit aresto. ij. phi. ꝙ ars imitat̄
naturaʒ inq̄tum pōt. Nā ſicut videm⁹ ꝙ in
ordīe nature et cōditoris oīm diſpoſitōe. ſol
q̄ eſt lumīs principiū a quo cetere planete il
lumīant̄. appellat̄ dignioꝛ ceteris et rex na-
ture. luna q̄ poſt maioris eſt influētie. rōne
ꝓpinq̄tatis et maioritatis ſcd̄a poſt ſolē dr̄.
et dignior etiā alijs eē dr̄. Et ſic cōſequēter
vnuſquiſqꝫ ſm̄ maiorē vel miorē influētiaʒ
etiā accipit nomē dignitatis. Hoc pʒ etiam
in elemētis. Ignis qui ē primū elemētū. dr̄
alijs ſeq̄ntib⁹ digni⁹ et nobilius. poſt aer.
poſt aq̄. et viliſſimū terra. Sic ars quodam
mō imitat̄ naturaʒ. ꝙ artifices metalloꝝ. ſ.
alchimiſte ex eo ꝙ auꝝ nobiľiſſimū et ſplēdi
diſſimū inter alia metalla inuenitur. nomi
nāt eū ſolē. et cōſeq̄nter argētū lunā. ferrū
martem. cupꝝ venerem ꝛc. D Sic etiā

doctores legum diſtinguentes colores ab
inuicē. q̄b⁹ arma nobiliū depinguntur. Di
cūt ꝙ coloꝛ aure⁹ ſit nobilioꝛ. qꝛ p eū repre-
ſentat̄ lux. Si q̄s em̄ figurare vellet radios
ſolares. congruenti⁹ non poſſet q̄ p radios
aureos. Ex quo autē nihil clari⁹ lucet ſole.
C. de ſum. tri. l. iter claros. Nihil ē luce no
bili⁹. et ꝓpter hāc nobilitatē nō lʒ alicui ho
minū portare veſtes aureas. niſi ſoli pricipi
C. de veſti. olibeis et deauratis. l. i. et. ij.
li. xi. Seq̄ns coloꝛ nobiľ eſt coloꝛ purpure⁹
ſeu rube⁹. q̄ ſignat̄ p ignē qui eſt ſupra alia
elemēta. et ē corp⁹ poſt ſolē ſcd̄ario lumio-
ſum ꝛc. propter hāc nobilitatē nulli licet ve
ſtes cooptas dicto colore portare niſi prīci-
pi. vt. C. vbi. ſ. l. iij. et. iiij. et. v. Hūc ſeq̄ns
ē lazure⁹. i. blaue⁹. et p eū deſignat̄ aer. q̄ ē
corp⁹ trāſparēs et dyaphanū. et lucis maxie
receptiuū. et ſeq̄ns elemētū poſt ignē. Un̄
hi colores ſm̄ ꝙ rep̄ſentāt dicūt̄ alijs nobi-
liores. Inter alios tam̄ colores. ſm̄ ſe alb⁹
ē nobilioꝛ. qꝛ magis appropiquat luci. Co-
loꝛ niger infim⁹. qꝛ magis appropinquat te
nebris. Colores autē medij ſunt nobiliores
vľ min⁹ nobiles ſm̄ ꝙ appropiquāt albedi
ni. vel plus vľ min⁹ nigredini. Sic etiā lo-
q̄ndo de v̄tutib⁹ aliq̄ aſſimilātur nigredini
ſic h̄ūilitas. aliq̄ albedini ſic caſtitas. Alie
lazurio ſicut firmitas vľ conſtantia. Alique
igni ſicut caritas. q̄ inter alias v̄tutes regia
predicat̄. qꝛ p̄ter cā om̄s alie viles et igno-
biles. et ſi q̄d nobilitatis habēt: ſolū habēt
ex caritate. Iuſtitia em̄ ex ſola caritate eſt. et
vbi caritas nō eſt: iuſtitia eē non pōt. xxiij.
q. i. vbi. Et iō apľs. i. ad coꝛ. xiij. dicit. Si
habuero ꝓphetiā et nouerim miſteria oīa et
omnē ſciētiā. ſi h̄uero omnē fidē: ita vt mō
tes transferā. caritatatē aūt nō habuero ni-
hil ſuʒ. Et ſi diſtribuero ī cibos pauperum
oēs facultates meas. et ſi tradidero corpus
meū ita vt ardeā. caritatē aūt non habuero:
nihil mihi ꝓdeſt. Caritas eſt illud vnū ſolū
p qd̄ pueniturad optimum. De quo xp̄s di
xit luc. x. marthe. Porro vnū eſt neceſſariū.
qd̄ vnum maria magdalena pfectiſſime ha
buit. Iō ad optimū puenit dicēte xp̄o. Ma
ria optimam partem elegit. Etiā optimam
partē caritatis habuit. iō optimū ei⁹ affecū
impetrauit. remiſſiōis culpe et acceptatiōis
diuine gratie. P ¶ Eſt aūt pfectio carita
tis triplex. ſ. infima. media. et ſuprema.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Alphabetum

Prima conſiſtit in preceptoꝝ obſeruatione.
Secunda in conſiliorum dei impletione.
Tertia in omnis perturbationis excluſione
Infima eñ ꝑfectō caritatis ꝯſiſtit in obſua
tōe oim ꝓceptoꝝ et adipletione eoꝝ. Jo. xv.
Si diligitis me mā data mea ſuate. Sꝫ q̇d
iubēt mādata de diligendo. Primo ꝙ deꝰ
ſuꝑ oīa et etiā ſupra ſe diligatur. Scđo ſeip
ſum diligere. Tertio ꝓximū. Ad hāc carita⸗
tem oēs tenentur xp̄iani. ſiue religioſus ſi
ue ſecularis. nec aliq̇s trāſgrediens de pctō
mortali excuſat̄. Ut ergo hāc infimā carita
tem q̇libet plenꝰ itelligat: ipius dꝫ attēde
re tres arti. Primꝰ ꝙ nō ꝓferat ſe q̇ſꝗ deo ꝓ
aliquo cōmodo. et ſic nl'lo mō dꝫ q̇s deum
offendere. ꝑ aliq̇d̄ pctm̄. pꝫ hoc. Nā prudēs
et diſcretꝰ ꝓpter minus bonū nō dꝫ refutare
maius. Fatuus eñ eſſet qui oblato obulo
et floreno ex his vnū eligēdū: obulū elige⸗
ret et florenuꝫ refutaret. Sic cū quodcunqꝫ
cōmodum corꝑale: infinitū minꝰ ſit bonuꝫ
deo. Fatuus ē et irrōnalis q̇ peccādo mori
cum cōmodū q̄rit corꝑis et deū infinitū bo
nū deſpicit. Hoc ꝯſiderās illa pulcra et ſan⸗
cta ſuſanna. De qua habetur dan̄. xiij. Poti
us corpꝰ et vitā voluit ꝑdere ꝙ̄ deum pctō
offendere. Iō iudicibꝰ inueteratis dieꝝ ma
loꝝ tēptantibꝰ cā: m̄dit. Melꝰ eſt abſqꝫ opē
mihi incidere in manꝰ veſtras ꝙ̄ peccare in
conſpectu dñi. Cōſimile habetur. ij. machab.
vij. in ſeptē fratribꝰ. q̇ cū anthiocho cōpelle
rētur flagris et thauris cōtra vas ad carnes
porcinas. etiā alijs multis penis dixerunt.
Parati ſumꝰ mori magis ꝙ̄ prias ac dei le
ges ꝓuaricari. Secūdus arti. ꝙ nō debꝫ q̇s
corpꝰ ſuū anime ꝓponere. et iō ſi optio da⸗
retur ꝙ inter illa duo vnuꝫ fieri oporteret. aut
vitā perdere. aut deū negare. potius deberꝫ
corpus ſuum dare in mortē ꝙ̄ negare deuꝫ.
per q̇d aīa eternaliter dānaret̄. Ro. x. Oris
cōfeſſio fit ad ſalutē. Nam martires inter tor
mēta immenſa fidē quā corde tenebāt ore
cōfeſſi ſunt. plus timētes animā perdere ꝙ̄
corpus tormētis ſubijcere. Et iō fidem qua
corde habuerūt etiā ore itrepidi ꝯfeſſi ſunt.
Un̄ glo ſuper illo verbo. oris confeſſio dic̄.
ꝙ pene omnes qui xp̄m corā perſecutoribꝰ
negauerunt. ꝙ de illo credebat et corde te⸗
nuerūt ore non confitendo perierūt. niſi illi
qui penitētia reſurrexert. vt petrus qui in il
la negatione inius veritatem tenebat. et fo⸗
ris mēdaciuꝫ ꝓferebat. Cur eñ lacrimis di
luit q̇d ore negauerat. ſi ſaluti faciebat q̇d
corde tenebat. Nihil eñ prodeſt hoc eſſe in
corde. q̇d veꝝ eſt ſi hoc dr̄ voce q̇d falſuꝫ ē.
qꝛ veritas credenda ē. ꝛ loquenda. Tertius
articulus eſt. Quod nullus preferat corpꝰ
ſuū. nec quecūqꝫ temporalia ꝓximo. et ideo
pro nulla re mundi debeo ſcandalizare fra
trem. et ſimiliter vbi ſcirem fratrē meū pone
liberare a morte aīe. per mortem corꝑis mei
ſine periculo aīe mee. teneor corpus ꝓpriuꝫ
tradere pro fratre. et multomagis res tem⸗
perales. Sicut xp̄s mortuus eſt pro nobis
et nos debemꝰ ꝓ fratribꝰ aīas ponere. Un̄
aug. ſuper ioh̄. Et recitatur de pe. di. ij. Si
quis tantam habuerit caritatem. vt paratus
ſit etiam pro fratribus mori. perfecta eſt in il
lo caritas. Hanc ergo perfectiōis caritatem
magdalena hūit nec verbo nec facto poſt cō
uerſionem domini et magiſtri ſui preteriuit
In ſignū huius q̄ꝫ parata omnia adimplere
humiliter ſedens ad pedes dñi et magiſtri
ſui audiebat attēte et ardenter verbum eius
ibi tunc ſtuduit illas tres lectiōes. ſ. deū oī⸗
bus preferre aīaꝫ corpori. et proximum vite
ſue. Nā poſtꝙ̄ deum inter ſe cognoſcere deſi
derabat ſtatim amore intantum ardebat. ꝙ
nec mortem nec iudeos ſub cruce et ſepultu
ra formidabat nec timuit. qꝛ multum dile⸗
xit. Un̄ ſtans iux̄ crucem. vt dic̄ Orige. De
ſiderabat corruptioneꝫ ſuſpī̄ꝰ vt in ſepulcro
dñi poſſet ſepeliri. vbi viderat dominū ſuū
antepoſitū. Tanto eni deſiderio ardebat ꝙ
nec ſolaciū angelorum. imo nec preſentiaꝫ
ſui dilecti aduerteret. quouſqꝫ eam alloque
retur. dicens maria. Cor eñ eius tātū amo
rem habebat intra ſe. ꝙ ratione amoris fuit
illo priuata. et tota a ſeipſa alienata et fixa
quo ad omnes vires in eum quem ama⸗
bat. Dilexit. eñ ardentius ꝙ̄ diſcipuli. qꝛ re
cedentibus diſcipulis: non recedebat. qꝛ
amore eius igne ſuccēſa ardebat deſiderio.
Nunciās ḡ diſcipulis xp̄i reſurrectiōeꝫ. cucur
rerūt duo ſimul. ſed non manſerūt. Illa ve⸗
ro ꝑſeuerauit quouſqꝫ dilectuꝫ inuenit ꝛc̄.
O ¶ Tantū etiā dilexit ꝓximū ſuū et ſalu⸗
tē anime eius. vtiꝗ et ipſa cum conuerteret.
cōſtāter et intrepide xp̄m ꝓdicauit. pplm in
ſtruxit. et ab ydoloꝝ cultura reuocauit. Un̄
dicitur in eius legenda ꝙ poſt aſcenſionem
domini anno. ix. a paſſione. ſtephano iam

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

lapidato a iudeis. et eiectis diſcipulis a fi-
nibus iudee. Beatus maximinus vnus de
ſeptuagintaduobus diſcipulis domini. cui
a beato petro ꝯmēdati maria magdalena]
lazarus frater eius]martha et marcella pe-
diſſequa marthe]et cecus illumīatus a do-
mino. et plures alij chriſtiani nauī ab infi-
delibus īpoſiti. et pelago ſine aliquo guber
natore expoſiti vt oēs ſubmergerentur. Di
uino tamen nutu marſiliam venerūt. vbi cū
nullos qui eos hoſpicio recipēt inueniſſent
ſub quodā portica que pphano gētis illius
terre preerat morabantur. Cū aūt magdale
na videret populū ad pphanū confluere. vt
ydolis immolarꝫ. aſſurgēs vultu placito ſe
rena facie linga diſſerta: eos ab ydoloꝝ cul
tura reuocabat. et xp̄m conſtātiſſime p̄dica
bat. et principem cū vxore ſua ad xp̄m con-
uertebat. De quo nota in paſſiōali. Itēꝫ aīe
mam etiaꝫ preferebat corpori in eo ꝙ nullā
corporis delectatōēꝫ admittebat. ſed vt ani
mā purā et illeſaꝫ a peccatis cuſtodiret. cor
pus per acerbitatē abſtinētie macerabat trā-
ſiens ad quoddā heremum. vbi nec aqua]
nec herbe]nec arbores erāt. ſed propter in-
nocentie puritatē et ſanctitatem. ibi. ſeptem
vicibus in die ab angelis fuit rapta. et cibo
celeſti refecta. xxxviij. annis. vt patꝫ in legē-
da ſua. R¶ Merito igitur dilectus ma-
giſter et cognitor cordis ſui. eā ab omni ſpe
cie peccatoꝝ excuſat.. Primo nāqꝫ eaꝫ chri
ſtus excuſauit a vicio ſupbie apparētie et p̄-
digalitatis. accuſata a iuda de vngēto effu
ſo ſup caput ihū. di. Quid moleſti eſtis hu-
ic mulieri. bonuꝫ eīn opus opata eſt in me.
Item a vicio auaricie dū dicit ipſam habere
tantum neceſſarium di. Porro vnum eſt ne
ceſſariū. Item a vicio luxurie. dum chri-
ſtus dixit eā multū dilexiſſe. qꝛ dei dilectio
non cōpatitur ſecū amorem carnis. qui ma
xime viget in luxuria. Item a vicio ire eam
excuſat: di. vade in pace. Item a vicio gule
qꝛ nō feſtinauit ad cibi et potus ſumptionē
ſed ad lacrimaꝝ effuſionem. cōtra potum et
pedū oſculationem contra cibū. Unde chri
ſtus dixit ſymoni. habeo tibi aliquid dicere
ꝛc̄. Item a vicio inuidie eo ꝙ habuit fidē.
Fides aūt eſt ſubſtātia ſperandaꝝ reruꝫ. ſpes
aūt de bono eterno eſt. Cui repugnat malū
inuidie. Uñ docemur. ꝙ ante ꝙ offeras mu-
nus tuum ꝛc̄. Reconciliatio auteꝫ cōpletur
in ſancoris et inuidie dimiſſione. Munus
aūt altaris maximū ſignū fidei eſt. Itē acci
dit tempore illo quo ſoror ſua eā accuſabat
dicēdo. optimā partem elegit. Item excuſa
tur a chriſto de omnibus vicijs in generali.
Nam cū phariſeus accuſauit eaꝫ di. peccatrix
eſt. Dixit xp̄s excuſando eam. Dimiſſa ſunt
ei peccata multa. qm̄ dilexit multū. Scd̄a p̄
fectio caritatis et media cōſiſtit in obſeruan-
tia cōſilioꝝ vel oīm. vel aliquoꝝ. ſcd̄m ꝙ ſe
quis ex voto profeſſionis. vel officio prela
tiōis. lectōis vel predicatōis ad ipa obliga
uit. De hac math. xix. Si vis perfectus eſſe
vade et vēde omia que habes et da paupe-
ribus. Ad hanc aūt nullus obligatur. niſi
qui ſe voluntarie ad eam ſeruandam aſtrin
xit. et continet tres articulos. Prim⁹ eſt ab
dicare omnia temporalia per paupertatem.
Secundus abdicare omnia corporalia per
caſtitatem. Tertius abdicare omnia ſpūalia
per humilitatē. De illa pte pfectionis habe
tur de pe. di. ij. Tunc caritas ē in homie. qn̄
nihil aliud ꝙ̄ xp̄m querit. hoc fit per omni-
modā abrenunciatōēꝫ. vt plen⁹ dictū ē dn̄ica
iiij. q̄drageſime. Hāc etiā caritatem magda
lena habuit. ꝓpter primū omīa bona ſua di
ſtraxit et ad pedes apl'oꝝ poſuit paupib⁹ di
ſtribuendo. propter ſcd̄m mūdum totaliter re-
liqt et ī heremū ſe trāſtulit. ab oīb⁹ icognita
homib⁹. vt p̄dictū ē. ꝓpter tertiū dum xp̄s
inſtis et inauditis miracul' eam ſublimaret
putās ſe indignā lacrimis humiliter ſuſcipi
ens corpus dni ab ep̄o. ſanctiſſima illa aīa
ad deū migrauit. De exitu et morte ei⁹ no-
ta in legēda. ¶ Tertia perfectio caritatis ē et
ſuprema in patiētia. et extrema trāquillitate
De q̄ caritate loqtur he. io. i. cañ. iiij. Per-
fecta caritas foras mittit timoreꝫ: qui hanc
habet non tāt̄ū cum eſt neceſſariu. paratus eſt
mori pro fratrib⁹ nec tantū ꝙ p̄ pſecutorib⁹
ſe offerat qn̄ periculū fidei incumbit: imo p̄
nomine ihū deſiderat cōtumeliā et mortem
pati. Sicut apoſtoli de quib⁹ actu. v. Ibāt
apoſtoli gaudentes a cōſpectu conſilij. qm̄
digni habiti ſunt pro nomine ihū contume
liam pati. Illa caritas etiam tres habet arti
culos. Primus timoreꝫ excludit. qꝛ caritas
foras mittit timoreꝫ. i. Joh. iiij. Secundus
omnē amorē priuatuꝫ excludit. deſiderans
pro chriſto pati et mori. Jo. xv. Maiorē hāc
dilectōēꝫ nemo habꝫ vt aīaꝫ ſuā ponat ꝛc̄.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

G ¶ Tertius omnem errorem vel duplicitatem verbo vel facto excludit. de quo Jaco. iij. Si quis in vbo nõ offendit hic pfect⁹ eſt vir. Ad hãc nullus tenet᷑ ꝙ cumulatiꝙ pfect⁹. nec etiã aliquis põt ſe ad eã obligare. Ad apicem huius caritatis magdalena, etiã puenit. vt patet clarius ex vita eius. ꝓpter qḋ cũ omnibus ſanctitate cõmunicat. Nam cum angelis cõmunicat et cõuenit in vite puritate. qḋ põt euidẽter elici ex acceptione et gratitudie corã paterna facie. In qua cõplacẽtia puritas vite eius poſt pniam videt᷑ excedere innocẽtiã oim virginum. Itẽ cõmunicat cũ patriarchis in mãſuetudie cũ vituperationem audiuit ꝯmuiãtũ. in circuitu in domo ſymonis. vbi tãꝙ diffamata, pclamatur. qꝛ peccatrix ẽ. etiã inuitata intrauit. Itẽ cõicat cũ ꝓphetis: aduentũ xpi i galileã ꝓnũciando. Et iõ ſicut ioh. pronunciauit aduẽtuʒ xpi in carnẽ mortalẽ. ita ipſa aduẽtũ eiuſdẽ in carnẽ xpi clarificatã et imortalẽ. Itẽ cum apl'is. ei pzimo cũ pe. in contritione. cũ Johan. in dilectiõe. cum Jacobo in carnis ſupplantatiõe. cũ paulo in vas electiõe. cũ alijs apoſtolis in reꝝ reſignatione. cum martiribus i voluntatis exhibitiõe et corpis caſtigatione. Cũ cõfeſſorib⁹ i fidei aſſertiõe. qḋ ꝓbatur ex vbis xpi dicẽtis. fides tua ſalua te fecit. Cũ doctorib⁹ qꝛ apl'os docuit et eos de reſurrectiõe informauit, ꝓpter qḋ fieri meruit et noiari aploꝝ apl'a. Itẽ cõicat cũ vginib⁹. qꝛ vt ꝓbabiliter dici põt. ꝯſeruata eſt ab oi carnis et opis corruptiõe. Itẽ cõicat, finaliter cũ oib⁹ pueris et inocẽtibus. et ideo i eã oim ſanctoꝝ merita abũdãtiſſime ꝯfluxerut. De hac igr̃ dilectiſſima filia xpi bene pedixerat. yſa. xlviij. dicẽs. Juſticia tua ſicut gurgites maris. Gurges ẽ cõgregatiõ aquarum. Et iõ iuſticia h⁹ mulieris eſt ſicut gurges in mari. quia in ea eſt cõgregatio omnium virtutum et multoꝝ meritorum.

¶ Feria ſexta poſt iudica.

Collegerunt

pontifices et phariſei ꝯſiliuʒ aduerſus ihesum. Joh. xi. L ¶ Philaretus in tractatu de natura liquidoꝝ ſeu morboꝝ dic̃. Quod vernãs roſa ſano olfactui apposita. caput vehemẽter inficit et corrumpit. Cuius medelã ioh. meſue in prima practica ponit dicẽs. Reumatico et languẽti capiti nõ odor dulcis. ſed fetor amarus et ſulphureus applicetur. Sic cõtingit de inuidioſis qñ odorẽ bonũ bone fame d̃ proximo ſentiũt iſiciũtur inuidia. et amaricãtur ꝯ euʒ. qꝛ vt hr̃. xxiij. q. iiij. hec aũt. §. ex his. Omnis iniquus bonoruʒ ẽ inimicus Hec patuit in Cayn. de quo Gen. iiij. habetur. Quod qñ Abel frater ſuus deo obtulit de primogenitis gregis ſui et adipibus eorum. Et cayn etiã offerret de fructib⁹ terre munera dño. et dñs reſpexiſſet ad abel et ad munera eius. et munera cayn deſpexiſſet. Abel eñ ex bonitate de melioribus aĩalib⁹ deo obtulit. Cayn de peioribus et corroſis ex malignitate. iõ reſpexit ad munera abel. propter qḋ irat⁹ cayn et inuidia mot⁹ occidit abel. tales inuidioſi plures hñtur. qui de bonis aliorũ triſtãtur. Sʒ ſi mal⁹ odor apponitur. i. ſi malũ audiũt de ꝓxio gaudẽt ꝛ i malo ꝓximoꝝ curãtur. Hmõi etiã inuidioſi erãt capita iudeorum ſcribe et phei et pontifices. qꝛ non poterant famã odoriferẽ roſe xpi audire. ſine iſectiõe iuidie. Corrupti eñ inuidia et iniquitatibus ſuis. vt eũ morti traderẽt. Collegerũt aduerſus eũ ꝯſiliuʒ ꝛc̃. E ¶ Queritur vtꝝ lapſus ppl'i releuari debebat p xpm. vt cayphas dicebat. Et videt᷑ ꝙ nõ. Nobilior creatura ẽ angelus ꝙ homo et propter beatitudĩeʒ facta ſicut hõ. ſed nõ decuit xpm releuare angelũ a ſuo lapſu. ergo nec decuit repare lapſuʒ ppl'i. Dico ſecũduʒ doctores vt hr̃. ij. ſup ſniãs di. ij. Qḋ expediebat et hoc ꝓpter tria. Primo vt redderetur digna ſanctificatiõ p culpa. Nã cõgruit et expediebat hoĩeʒ lapſum repari ꝓpter ei⁹ dignitatem que tãta fuit. vt ꝓpter ipm facta ſunt vniuerſa. Juxta illud pſ. Oĩa ſubiecisti ſub pedibus eius. Jõ mgr̃ ſniaꝝ. ij. di. i. dic̃ vt dñs oim in fine et p⁹ oĩa factus eſt homo. Cũ ergo tota hũana natura i primis parentibus lapſa fuit. ſi hõ nõ fuiſſet reparatus fuiſſet ſuo fine fruſtratus qui eſt beatitudo et p ꝯñs oĩa quodãmodo fruſtrarẽt᷑. q̃ ſunt facta ꝓpter hoĩeʒ q̃i anniculatiua. vt poſſit ad beatitudineʒ puenire. Et iõ anſ. ij. Cur deus hõ. iiij. ca. dicit. Aut d̃ hũana natura deus pficiet h qḋ icepit. aut inanũ fecit tã ſublimẽ natã ad tãtũ bonũ. ſ. ad beatitudinẽ. Nihil eñ precioſius ꝯgnoſcitur deuʒ feciſſe ꝙ rationalem creaturam ad gaudẽdũ de ſe. Jdeo valde alienuʒ eſt ab eo vt illam

rõnalē creaturā ſinat penit⁹ pire. ħ anſ. Se-
cũdo ꝙ oñderet ꝓ ꝗto deũ offēdere nõ de-
beret. ꝛ vt ꝗntũ hoīeꝫ diligeret maīfeſtaret.
Nichil eñ efficaci⁹ ad amoreꝫ dei allicit ꝗ̃
amor q̃ in xp̄i paſſione relucebat. Maioreꝫ
eñ hac dilcõēꝫ nemo hꝫ ꝛc̃. X Pſal.
xp̄m ꝯpat pellicano. q̃ vt dr̃ dũ pullos ſuos
a ſerpēte q̃ eis inſidiat̃: ī nido iuenerit inter
emptos: roſtro ſuo ſe ꝑcutit ꝛ pullos ſuos
ꝓprio ſanguie viuificat. ſic et xp̄s fecit. Vñ
tãta fuit origial' pcī ꝗ̃uitas ꝙ īfra ꝗnq; mi-
lia ãnoꝝ nũꝗ potuit expiari donec fili⁹ dei
veniēs in mũdũ ſeip̄m deo pr̄i in cruce ob-
tulit. Vñ grego. O ieffabil' dilcõ caritatis
vt ſuũ redimeres filiũ tradidiſti. Hoc quilꝫ
pēſare dꝫ ī corde. Bern. Hõ cognoſce vulne-
ra tua ꝗ̃ grauia fuerũt, ꝓ q̃b⁹ neceē fuit xp̄m
dñm vulnerari. Tercio cõgruit vt moreret̃.
vt cõtraria ꝯ̃rijs curaret̃. Quia ſic prim⁹ hõ
peccauit ꝑ ſupbiā et īobediētiā reſpectu dei
ad quē aſtrīgebat̃: ſic ſcd̃s hõ. ſ. xp̄s ſatiſfecͭ
ꝑ hũiliatõēꝫ. et diuīe volũtatis adipletõēꝫ
reſpectu rei ad quē nõ tenebatur. Nã ipſe cũ
eēt hõ innocēs: nullaten⁹ erat debitor mor-
tis. et tñ dũ ſe exīaniuit fact⁹ obediēs vſq;
ad mortē ſpõte et innocēter extũc ī ligno ſol-
uit q̃ nõ rapuit. ꝑ obſeq̃um ſatiſfactõis ꝑfe-
cte obtulit deo ſacrificiuꝫ ſuauitatis. ſum-
me ad placãdũ deũ. vñ anſ. ij. Cur deus hõ
ꝛc̃. c. xviij. Expedit g̃ vt ſicut gen⁹ hũanũ
in eſſe ꝑdiderat ꝑ verbũ increatũ. et ī culpā ce-
ciderat deſerēdo vbũ inſpiratũ: ſic a culpa re-
ſurgeret ꝑ vbũ incarnatũ. Ad argu. in oppo-
ſitũ. dicēdo ꝗ̃uis ãgelus ſit nobilior crea-
tura. nõ tñ ē adeo ad repatõēꝫ ydone⁹. ſicut
hõ ꝓpter modũ labēdi et ſtatũ hoīs lapſi.
hõ eñ penituit. ãgelus vͦ obſtiat⁹ fuit. hõ
total'r: ãgelus ꝑticlariter cecidit. hõ ꝑ ãgelũ
ãgelus per ſeip̄m. q̃ oīa faciũt angelũ min⁹
ydoneũ. Bonauē. ſen. ij. di. ij. Y Que-
rit̃ ſcd̃o an illa ſnīa a caypha ꝓlata. et a ſpũ
ſancto īſpirata fuit iuſta vel iniuſta. Dico ꝙ
ꝗ̃uis ſm̄ vͥtatē expediret xp̄m mori. illa tñ
ſnīa fuit iniuſta et iniq̄ ex circũſtãtijs. Pri-
mo q꞉ nõ procedebat ex amore iuſtitie ſꝫ li-
uore vindicte. imo ex odio et inuidia quaꝫ
hēbãt oēs cõtra xp̄m. Mathe. xxvij. Scie-
bat enim pylatus ꝙ ex inuidia tradidiſſent
ſummi ſacerdotes. Scd̃o fuit iſta ſnīa iniu-
ſta ex cã. q꞉ nulla iuſta cã ſuberat. vt pꝫ luc.
xxiij. Vbi dr̃ ꝙ pylat⁹ dixit p̄ncipib⁹ ſacer-
dotũ. Obtuliſtis mihi hũc hoīeꝫ quaſi auer-
tenteꝫ ppl'm et ecce ego corã vobis interro-
gans nõ inuenio cãm in eo. Quia aũt ſine
culpa nemo ē cõdēnandus nec puniēdus.
vt de regu. iur̃. li. vi. et p̄ncipes cum iudica
bãt ſine culpa et cã ad mortē. g̃ ſnīa eoꝝ fu-
it iniuſta. Z ¶ Tertio fuit iniuſta ex or-
dine. q꞉ in eius dãnatõē nõ fuit ordo iuris
ſuat⁹. cũ eũ dãnarēt. nec ſpõte cõfeſſum: nec
legitime ꝑ teſtes conuictũ. Mar. xiiij. Eoꝝ
teſtimonia contra eũ nõ fuerũt cõuenientia.
A ¶ Querit̃ tertio. An caypphas bñ ſentētia-
uerit: dicēs hoc qd̓ ſpũſſanct⁹ inſpirauerit
et deus fieri voluit. Dicũt quidã. ſ. Brabor-
din doctor ãglic⁹ in q̓libeto ſuo. ꝙ nõ oīs
qui vult qd̓ deus vult. nec etiã omnis qui
vult qd̓ deus vult cuꝫ velle ſemꝑ neceo: bñ
et recte vult. niſi ſciēter ſciētia ſaltē in mora-
lib⁹ req̄ſita. et intēdēter hoc velit: vt credat
deũ ſic velle: et finaliter ſm̄ intentõem et ꝓ-
poſitũ ſuũ ſic velit: vt diuinā nõ ſuā ꝑficiat
volũtatē. Jſtud patꝫ in caypha q̃ voluit qd̓
deus voluit. Et rõ eſt. q꞉ opꝫ in opib⁹ mo-
ralib⁹ hr̄e circãſtantias debitas. et maxīe cir-
cũſtantias finis: vt videat̃ q̃ intentiõe et cu-
ius finis intentõis ꝑficiat̃. q̃ intētio niſi fi-
nal'r dirigat̃ ad rectitudinē et iuſtitiā. ipa in-
ſtitia nõ eſt recta nec iuſta. nec op⁹ ex tali in-
tentõe ꝓcedēs eſt rectũ nec iuſtũ. q꞉ ſi ſeruat
in ope ſuo rectitudineꝫ ꝓpter aliud ꝗ̃ ipam
rectitudinē. nõ diligit rectitudinē ꝓpter ſe: ſꝫ
illud ꝓpter qd̓ illã ſuat. Et rõ talis nõ eſt di-
cēdus iuſt⁹. nec talis rectitudo ē iuſtitia no-
minãda. Oꝑtet g̃ eſſe op⁹ rectũ et iuſtũ fieri
ſciēter a te. ſic ſaltē vt abſq; errore vincibili
credas deũ ſic velle. et maxīe oꝑtet vt fiat in-
tēdenter. ſ. vt finaliter velis. vt diuinā non
tuā ꝑficias volũtatē. q꞉ oīa ſunt volenda et
amãda ꝓpter deũ actual'r et final'r. Sic dico
ꝙ cõſiliũ caypphe fuit bonũ. q꞉ dixit expedit
xp̄m mori. et fuit rectũ et iuſtũ ꝗ̃tũ fuit ex ꝑ-
te ſpũſſancti illud īſpirãtis ad noſtrã ſalutē
per hoc intēdentis. ſꝫ erat malũ et iniuſtũ ex
ꝑte caypphe. ex mala intētione eius. q꞉ aliter
intēdebat ꝗ̃ debuit. q꞉ ꝓpter deũ intēdebat
illud ſꝫ male. Sic etiã ꝑles bono male vtun-
tur. ſicut ille q̃ hac ꝓphetia male vſus fuit
ad interficiendũ xp̄m. q꞉ nõ ex amore iuſti-
tie exercēde ꝓpter deũ. ſꝫ magis ex aīo et in-
tentõe nocēdi. et libidine vindicãdi ſeip̄m.
¶ In precedentibus viſum eſt de miraculis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

chriſti et ſpecialiter ſexta feria quomodo la
zarū quadriduanū mortuū a ſomno mortis
excitauit. hodie quō ex hoc iudei ex inui/
dia cōmoti cōſiliuȝ inierūt. et cayphas eum
morte dignū ſnīauit. qō factū fuit domini/
ca de paſſiōe. Et ſm hoc preſentis euāgelij
notantur tres partes. ſcilȝ
In prima iudeorum principalis congrega/
tio. ibi. Collegerunt ⁊c̄.
In ſecunda peruerſorum irrationalis occa/
ſio. ibi. Quid facimus.
In tertia eoꝝ ꝯſularis exultatio. ibi. Unus
autem ipſorum.

Quātum ad priam

partem notandum ꝙ poſtq̄ ihesus ſuſcita/
uit lazarū a mortuis in bethania mlt̄i iudei
vidētes hoc miraculū abierūt ad phariſeos
aliqui forte bono zelo moti dicētes q̄ ihus
fecit. vt ſicrā phariſeoꝝ mitigarēt ex mira/
culis. et ſpecialiter lazari ſuſcitatōe. Aliqui
inuidia vt eos magis cōcitarent cōtra xpm
et tūc pōtifices phariſei habētes inter alios
digniorē ſtatū et gradū. moti inuidia: colle
gerūt iniquū conſiliū ad tractādum de mor
te xpi. B ¶ Moralr̄ circa primā ptē illā
tractaf de cōſilio habēdo in omni re. Naȝ ſi
cut videmus nauē varijs fluctibus et ven/
tis concuti. expoſitā mari ſine regimine gu
bernatoris. et tandem ſubmergi. ſic ciuitas
ſine conſilio diuerſis exponitur periculis et
dānis. a q̄bus ſano conſilio eripitur et libe
ratur. Quare reipublice nihil vtilius eſt bo
no cōſilio. Un̄ ſeneca in ꝓuerbijs. Nihil eſt
qō tam bene deceat ꝙ in omni re vti ꝯſilio.
Cui⁹ rō datur in lege ciuili. C. de repudijs
et iudicio ð moribus ſublato. l. dubiū. Oia
q̄ de cōſilio recte gerūtur: iure meritoq̄ȝ affe
ctu et firmitate nitūtur. Debȝ ergo cōſilium
eſſe de tribus vt in tractatu ð dogmatibus
phariſeoꝝ habef. Primo de honeſto tantū.
Scd̄o de vtili. Tertiō de cōflictu vtriſq̄ȝ. Du
bitam⁹ em̄ vtꝝ honeſtū. an turpe factū. De
inde pe duobus honeſtis. q̄d eſt honeſtius
Similiter de duobus vtilibus. q̄d ē vtili⁹.
Similiter ð pugna vtili et honeſta. In qua
examiatione honeſtū eſt vtili preferendū. et
bonū cōmune ꝓprio et ſumme qō eſt ad ho
norē dei cōmodo hūano. ſemp em̄ honeſtū
eſt preferendū vtili ſm doctrinā tulij. iij. de
officijs. c. xv. Et breuiter concludendo ni/
hil conſulendum eſt quod eſt iniuſtū. dicit
Ualerius li. vi c. v. Sed qui dat bonū cōſi
liū ad iuſtū et honeſtū preſentis vite habet
ſubſidiū. et eterne remuneratōis habet p̄mi
um. xij. q. ij. Bone. C ¶ Debēt ergo con
ſules habere. ſcilicȝ vite veritatem.
Experientie perſpicuitatem.
Animi ſtabilitatem et ſoliditatem.
De prio ambro. li. i. ð officijs. In acq̄rēdis
ꝯſilijs plīmū adiūgit vite ꝓbabl̄itas vtutū
progatiua. beniuolētie vſus. facilitatis gra
tia. Et ponit exēplū. Quis i ceno fonteȝ re
quirit. q̄s ex turbida aqua potat. vbi luxu/
ria eſt. vbi intēpantia. vbi vicioꝝ ꝯfuſio. q̄s
nō horrēdam exiſtimet. q̄s nō deſpiciet colli
uionē et infectiōem. q̄s vtilē aliene cauſe iu
dicat quem inutileȝ videt ſue vite. Hec ille.
Qui em̄ vult vt ſibi credaf in cōſiliando dȝ
habere rectitudinē et probitatē vite. al's ſibi
nō credif. D ¶ Hoc pȝ etiā ex pho. ij. po/
litice in pricipio. Patȝ etiā ex fabula ouidij
de caſſandra. Nota prius. xxxv. k. ¶ Scd̄o
debēt habere ⁊c̄. Nā ſenect⁹ ē maioris expe
riētie. Jō ſenes expti eligūtur. Un̄ in cañ. i.
q. i. Eſtote. Expti q̄ueſq̄ȝ moribus pro cō
ſilio ſunt requirendi. In examerō omel'. i.
Senectus ē in cōſilijs vtilior. q2 hi mature
et honeſte deliberare poſſunt: q̄d cauendū.
q̄d faciēdū. Quia vt dr̄. l. di. pōderet. Nō ꝓ
cipitandū ē ꝯſiliū. tpe em̄ indigem⁹. vt ali/
q̄d maturi⁹ agam⁹. Quia ſm ſenecaȝ. Qui
cito facit. ad piniaȝ ꝓperat. Ad maturi⁹ ergo
deliberanduȝ ſunt ſenes abiliores. Jō dn̄s
p̄cepit moyſi. Uocate ſeniores ad conſiliū:
et vt audirēt mādata dei. di. Cōgrega ſenio
res iſrl̄. exo. iij. Et nume. xi. Jō roboaȝ vt
dr̄. iij. regū. xij. q2 dereliquit cōſiliū ſenū. et
adheſit cōſilio adoleſcentū. a pp̄lo ē dereli/
ctus. Un̄ habef ibi ꝙ mortuo ſalomone pa
tre roboā: ip̄e audita morte patris ſui reuer
ſus de egipto in irl'm et oīs multitudo iſrl̄
locuti ſunt ad roboam dicētes. Pater tuus
duriſſimū iuguȝ impoſuit nobis. Tu itaq̄ȝ
nūc iminue paululū de impio patris tui du
riſſimo et de iugo g̃uiſſimo. et ſeruiem⁹ ti/
bi. Qui ait eis. Ite vſq̄ȝ in tertiū diē et reuer
timini ad me. Cūq̄ȝ abijſſet pp̄ls. iniit cōſi/
liū rex roboā cū ſenib⁹. q̄ aſſiſtebāt corā pa
tre eius ſalomōe. Qui dixerūt ei. Si hodie
obedieris pp̄lo huic. et petitioni eoꝝ ceſſe/
ris: locutuſq̄ȝ fueris verba lenia. erunt tibi

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ſerui cunctis diebus. Qui dereliquit cõſili
um ſenũ et adhibuit adoleſcẽtes qui nutri=
ti fuerãt cum eo. dixitq; ad eos. qd mihi da
tis ↄſiliũ vt rñdeam pplo huic. qui dixerũt
Sic loq̃re pplo. Minim⁹ digit⁹ me⁹ groſſi
or ẽ dorſo patris mei. et nũc pater meus po
ſuit ſuper vos iugũ g̃ue. ego aũt addã ſup
iugũ veſtꝝ. Pr me⁹ cecidit vos flagell'. ego
aũt cedã vos ſcorpiõib⁹. Acquieuit aũt ro=
boam cõſilio adoleſcẽtiũ. et derelicto conſi⁹
lio ſenum. dura pplo illi rñdit. et ergo ppls
ab eo receſſit. et aliũ regẽ iſrl' ſup ſe cõſtituit
Sic etiã mõ pluribus contingit. qui relicto
cõſilio ſenũ adoleſcẽtiũ cõſilijs acq̃eſcũt. qui
ab honorib⁹ et diuicijs cõfuſibiliter reijciũ
tur. E ¶ Debẽt ĝ ſenes in ciuitatib⁹ ad
cõſiliũ vocari et ex omnib⁹ eligi. Eccli. vi.
Cõſiliarius ſit tibi vnus de mille. Vñ legit̃
in hyſtorijs romanoꝝ. ꝙ romulus ↄdita vr
be. quã ex nomie ſuo romã vocauit. c. ex ſe
nibus elegit. quoꝝ cõſilio oĩa ageret. quos
ſenatores ꝓpter ſenectutez. et patres ob curę
ſimilitudinem nominauit. Et iõ tullius in
pollic̃. li. v. c. vij. dicit. Quid nobilius ce=
tu ſenũ: qui empti a vulgaribus officijs. ad
cõſilij et regiminis officiũ trãſeũt. et in mar
cido coercẽt mẽtis vires. eo ſapie magis
apti negocijs quo ĩ exercitijs corpis min⁹
poſſunt. coꝝ vtiq; tãtus honor extitit apud
grecos. vt duces reipublice nũq; ꝓcederẽt.
nec egregiũ ageretur. qd ſenes inſtitui non
inducerẽt aut approbarẽt. et qd magis ẽ ab
initio vrbis cõdite noĩa coꝝ aureis lrĩs ſcri
pta ſunt. ipſi quoq; patres cõſcripti ab om=
nibus appellati ſunt. q̃ alios ſapiã et etate
et affectu paterno ꝓcedebãt. penes iſtos cõ
ſilioꝝ erat auctoritas et oĩm publice gerẽdo
rũ. hec ille. F ¶ Tertiõ debẽt hr̃e ſtabilita
tẽ animi et ſoliditatẽ. vt nõ moueãtur timo
re vel cupiditate in dãdis cõſilijs. Eccli. xxx
vij. Añ omnẽ actũ conſiliũ ſtabile. et maxie
req̃ritur ꝙ ſint ſtabl'es in iuſtitia diuina. ab
ea nullo mõ declinãtes. Narrat̃ de cõſtanti
no prẽ ↄſtãtini li. i. hyſto. tripti̇e. c. vij. Ter
raꝝ orbe cõceſſit xpianis licenter in ſua regi
one cõſiſtere. hꝰ ꝓbare volẽs quoſdam in
palatio ſuo xpianos. ſi eſſent ſolidi precepit
ꝙ ſi qui cõuenirent ad ſacrificandũ dijs ſu
is. hi eſſent circa euz in palatio ſuo. Si qui
aũt nollẽt ſacrificare: de palatio exirent. Et
cũ eſſent aliqui ꝓponẽtes religionẽ xpianã
promiſſis regis. alij vero eſſent prompti ad
ſacrificandũ dijs ſuis ſperãtes amicitiã re=
gis deliberauit rex vti cõſiliarijs. qui in me
liorib⁹ fideles et ↄſtãtes cẽnt. alios aũt effe
minatos expulit: credẽs nũq; circa principez
cẽ deuotos. q̃ fuerĩt ſic dei ſui ꝓditiſſimi ꝓdi
tores. Illi eñ ſunt ſtabiles cõſiliarij homi
nis qui ſunt veri amatores veritatis. ¶ G
Eccl. xxxvij. A malo cõſiliario ſerua aĩam tu
am. Qd dupl'r põt intelligi. Uno mõ ille dr̃
malus cõſiliari⁹ q̃ cõmodũ tpale ꝓponit vti
litati cõmuni. vel factũ hoĩs facto dei. ta
lis ſemꝑ inſtabil'ẽ in cõſilijs dandis. ſm ꝙ
variãtur cõmoda q̃ intẽdit ab illis nõ ẽ re
quirẽdũ cõſiliũ. Alio mõ dr̃ malus cõſilia=
rius. ſ. emulus et inimicus. a quo nõ ẽ req̃
rẽdũ ↄſiliũ. Eccli. xxxvij. A zelãtib⁹ te abſcõ
de ↄſiliũ. ne credas ſi amicabil'r ad tẽpus ſe
oñdãt. q: dũ poterãt ad vindictã ꝓperãt. Si
cut vlixes. De quo ouidius lib. iij. metha.
narrat ꝙ erat inter grecos ſapiẽtiſſim⁹ et for
tis. hic cũ quodã die ꝓlio magno inſtãte cõ
tra troyãos ire nollet. imo ſtultũ ſe eẽ ſimu
laret. et in argumentum ſtultitię ſeminaret.
Palamides q̃dẽ filiũ dicti vlixis añ boues
poni fecit. a quo cũ pater aratꝝ diuerterz. co
gnit⁹ ẽ ꝙ inſan⁹ nõ eẽt. q̃re cũ alijs ductus
fuit ad troyanũ ꝓliũ ꝑ violẽtiã. Pro quo ĝ
ꝙ ipſm vlixẽ ſic depꝑhendat palamides. ſpẽi
vlixes exoſus fuit. Et iõ volẽs ſe vindica=
re auꝝ multũ ſub lecto ei⁹ abſcõdit. et tãdẽ
falſas q̃ſdã lrãs ſcripſit: vbi ex ꝑte regis pri
ami. palamidi mãdauit ꝙ vl' grecos ꝓderet
vl' auꝝ qd erat ſub lecto ſuo reſtitueret. et di
ctas lrãs interfecto troyano ſuppoſuit. q̃ in
uẽte ad pricipes deferũtur. et palamides q̃
ſi ꝓditor accuſat̃. q̃ cũ ab vlixe cõſiliũ pete=
ret: ↄſuluit ſibi ꝙ fortiter negarz. et ꝙ mori
ſe obligarz: ſi illud auꝝ ſub lecto ei⁹ nũq; re
ꝑtũ eẽt. Quo facto auꝝ q̃rit̃ et ſub lecto pa=
lamidis inueĩt̃. q̃ ſtatĩ a ꝓceꝛib⁹ cõdẽnat̃. et
ſic ꝑ vlixẽ ꝓditorie morti dat̃. H ¶ Ad ꝓ
poſitũ. Fatuũ eſt ꝙ hõ illi cui nocuit ſe cõ=
mittat et ꝙ ab eo cõſiliũ petat. Sicut etiã in
fabula ſpẽtis dr̃. quem cũ ruſtic⁹ ꝑcuſſiſſet
et ille locut⁹ miſericordiaz petijſſz: ruſtic⁹ ab
eo petijt ſi bonũ erat ei ſemiare. Rñdit ꝙ ſic
Verũtñ inq̃t cui male feceris ñ credas. Se=
minauit ĝ ruſticus et pſpe ſucceſſit. q̃ propter
ſpẽtẽ duxit ad domũ et lacte eũ pauit. Alio
aũt ãno et ali⁹ ruſtic⁹ a ſerpẽte idẽ petebat.

et in omnibus que conſulebat ſerpens. Iu-
cū́ et pſpitatē inueniebat. ſpēs in ſemꝑ cui
male fecerat nō credere repetebat. Accidit ḡ
ꝙ tādē ſpēs q̄ſi domeſtic⁹ fact⁹ iuenta occa
ſiōe filiū ruſtici occidit. et tunc ruſtico dixit:
ꝙ nullo ſibi quē ante leſerat credere debuit
q2 dato ꝙ inimic⁹ videbat᷑ recōſiliat⁹. qn̄q3
tn̄ ſi locū inuenerit: vindictā ꝓrūpit. Jō bo-
num ē ꝓuerbiū. qd̄ d̄r a m̄liere repudiata et
inimico recōciliato libera nos dn̄e. Qd̄ ad-
uertebat ſapiēs dicēs Eccī. xij. Non credes
inimico tuo ineternū. et ſi humiliat⁹ vadat
curuus. abijce eū. et cuſtodi te ab ipſo. Se-
quitur oculis ſuis lacrimabitur inimicus.
et ſi inuenerit tēpus nō ſatiabit᷑ ſanguīe ꝛc̄.

Secunda pars in

qua notatur peruerſorū irrationalis occaſio
ad perdēdū xp̄m. Quia hic hō multa ſigna
facit. Nā de quo cū laudare debebāt: cū vi
tupabāt. et ſeipſos iīquos eē ꝯfeſſi ſunt. Se-
quit᷑ ſi dimittim⁹ eū ſic ꝛc̄. Augu. in omel.
Tēpalia qdē ꝑdere timuerūt. et vitā eternā
nō cogitauerūt. et ſic vtrūq3 amiſerunt. Nā et
romani poſt dn̄i paſſiōe3 et glificatōe3 tule
runt eis locū et gētē. ¶ Moralr̄ ꝑ illos
cōſiliarios fatuos. q̄ timētes terrena ꝑdere:
etiā eterna et celeſtia ꝑiter amiſerūt. notā᷑ iſi
piētes et vani xp̄iani. q̄ tēpus ſuū3 amiſiſſe
eſtimāt. qd̄ in dei ſeruicio expendūt. Et iō ti
mentes illud tēpus amittere: penitere et bn̄
opari poſtponūt vſq3 in finē quadrageſime
imo ad vltimū vite boꝝ timor van⁹ ē. et nō
excuſatur ab indignatōe et ira dei. Juꝝ illō
ff. de regu. iur. l. vani. Vn̄ timoris nulla ē
excuſatō. Timēt nāq3 ꝑdere tēpus hoc mi-
ſerrimū. et etiā vitā amittūt eternā. Unde
iob. vi. Qui timēt pruinā cadet ſuꝑ eos nix
Qd̄ exponēs nico. d̄ lira dicit. q̄ ꝓpter timo
rem minoris periculi a iuſtitia et miſericor-
dia diſcedit. in maiora pericula deducetur.
Sicut patz in fatua quadā muliere. q̄ ab in
cēſa domo vix cū ſuo caniculo illeſa abſceſ-
ſit. ſ3 regrediēte domū caniculo. ipſa timēs
de morte eius gratia liberādi cū regreſſa eſt
et cū caniculo igne clauditur et cōcrematur.
Sic vanus et mūdan⁹. ob modicā mūdi de
lectatōem quā h3 in tp̄e. tēpus huius miſe
re amare cordialiter amplectitur. et eo trāſe
unte poſt ſequit᷑. et tandē tēpus et vitā amit

tit. et flāmis infernalibus deputatur. Noli-
te ergo timere eos. ſ. actus virtuoſos q̄bus
corpus caſtigat᷑ et occiditur. et tēpus vtili-
ter expēdit᷑. ſ3 poti⁹ timete eū q̄ pōt corp⁹ et
aīa3 ꝑdere in gehēna3. Math. x. luc. xij. Et
xi. q. iij. Nolite timere. ℞ Ad hoc eīn
vt timeam⁹ et ne exigēte iuſtitia ad inferna
les flāmas dānemur. ſ3 hic in tēpore gratie
de cōmiſſis peccatis ſatiſfaciam⁹. nō ceſſat
multomagis nobis ſigna oſtēdere. q̄ ſi non
attēderimus: ꝓculdubio in mortis articu-
lo venīāt romani. i. demōes. et tollūt aīa3 et
poſt iudiciū corp⁹ ad eternā dānatiōe3. Di
camus ergo frequenter in corde. Hic homo
multa ſigna facit. Nam fecit ſignū caritatis
et amicitie in paſſione. Fecit ſignum pieta-
tis et miſericordie in cōſeruatione. Fecit ſi-
gnum ſeueritatis et iuſtitie in dānatione.
Primo nāq3 fecit ſignum maxime caritatis
quando i cruce exaltari voluit. et in ea pe-
naliter pro hoīe mori. De quo ſigno d̄r yſa.
xlix. Exaltabo ad populū ſignū meū. Sed
q̄re hoc. Primo vt nos exaltatū euidentius
intueamur. ac ꝑ hoc eius caritatē meli⁹ co-
gnoſcam⁹. et feruētius cognitū imitemur.
Ad hoc facit qd̄ d̄r. Joh. viij. Cū exaltaue-
ritis in cruce quē nūc ignoratis in terra po-
ſitū. tunc cognoſcetis in cruce exaltatū. xp̄o
ſc3 moriēte. xp̄o aſcēdente. ſpū ſancto ve-
niēte. predicatōe euāgelij coruſcāte. q2 ego
ſum via q̄ debetis incedere. veritas cui de-
betis creder᷑. vita quā debetis appetere. Ex
altat⁹ aūt ihs ꝓponit tibi ſe ſignū vie verita
tis ſpeculu3 vite libꝝ. Dū eīn video xp̄m in
cruce exaltatū. tunc intueor quoddā ſignu3
quo dirigor in viā pauꝑtatis. q2 nudus pe
pēdit. in via hūilitatis. q2 voluntarie ſe ob
tulit i viā benignitatis. q2 crucifixorib⁹ et
orauit. i viā innocētie q2 pctm̄ nō fecit. obe-
diētie q2 pr̄i obtpauit. patiētie q2 paſſus ob
mutuit. pſeuerātie q2 de cruce deſcēdere no
luit. Poſit⁹ eſt ḡ in ſignū cui ꝯtradicet᷑. vt ꝑ
dixit ſymeon Luc. ij. Ecce poſit⁹ ē hic ꝛc̄.
Contradicunt ergo auari paupertati. ſuper
bi humilitati. inuidi caritati. luxuriantes
innocentie. contumaces obedientie. iracun
di patientie. ipenitentes perſeuerantie. Ou3
etiā video crucifixū. itueor v̄itatis ſpeculū.
in quo relucet exēplar oīm ꝑfectionu3. Juꝝ
qd̄ dic̄ hc. augu. i de vera religi. Tota vita
xp̄i i terris diſciplia moꝝ fuit. vide etiā oia

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

et fac ſm exēplar qḋ tibi mōſtratū ē in mon
te. ſ. caluarie. hebre. viij. Quid exeā. q̄d lo
quar. q̄d retribuā: dn̄e feciſti mihi de corpo
re tuo ſpeculū. Nec tm̄ reſpicio veritatis ſpe
culū: cū reſpicio xp̄m. imo etiā vite libꝝ. p̄s.
In libro tuo om̄s ſcribētur. glo. i. q̄ ſine for
ma viuēdi ſunt. Reqrite ḡ diligēter in li. do
mini et legite yſa. xxxiiij. Scḋo exaltatꝰ eſt
vt pēdentē ſeruentiꝰ attēdamꝰ. vt p̄ hoc ad
eū fiducialiꝰ timore accedamꝰ. Qui em̄ ex
nimio amore poſuit p̄ nobis aīam ſuā. qui
p̄ nobis ſemetip̄m obtulit hoſtiā. n̄ pōt pec
catori penitēti veniā negare. Vn̄ patiēter ex
pectat vt clemēter idulgeat. yſa. xxx. Prete-
rea expectat dn̄s et miſeat̄. et iō exaltabit̄ p̄
cēs nobis. Glo. exaltabitur in cruce. Bern̄.
ſup Can. ſmōe vi. Peccaui peccatū grāde.
turbat̄ ꝯſcia mea: ſ nō ꝯturbatur. qꝛ vulne
rū dn̄i recordabor. Quia aūt aliqn̄ deus nō
pcit ſ punit. hoc ē qꝛ n̄ ē q̄ miſicordiā adeat
nō eſt q̄ iraſcentē tenet. Indulgeret iſtis tpi
bus etiam ex. mioſis. ſi eēt alter moyſes ſeq
ſter et mediꝰ inter deū et populū. exo. xxxij.
Dimitte me ait dn̄s moyſi. et iraſcatur furor
meꝰ ſup eos vt deleā eos. Mirꝫ valde tene
bat hō p̄cibꝰ deū. nec dimittebat iraſci con
tra pplm̄. Vellet dn̄s hodie hr̄e aliquē qui
teneret eū. nec iraſci p̄mitteret. q̄rit q̄rendo
nec inuenit. Ezechie. xxij. Queſiui de eis
virū qui interponeret pacē et ſtaret ex aduer
ſo contra me ne diſſiparē eos. nec inueni: et
effudi ſup eos indignatōēꝫ meā. et in igne
ire mee ꝯſumpſi eos. ¶ Tertio eſt exaltatus
vt ad ip̄m efficaciꝰ attrahamur. quāto em̄ p̄
nobis paſſus ē atrociꝰ: tanto trahit nos ad
ſe efficacius. Jo. xij. Ego cū exaltatus fue
ro a terra: oīa trahā ad meip̄m. Exaltatus
autē ſum in cruce. vt ego ſim caput et vos
mēbra. Que ḡ eſt tāta tranſgreſſio: que tam
prolixa obſtinatio. que tam p̄funda deſpa-
tio. q̄ xp̄i paſſio et mors deuote ꝯſiderata
nō trahat et hoīem extrahat de lacu miſie
et de luto fecis. imo de p̄fundo deſpatōis.
caritatis vīcl'm ſ. et mors xp̄i. vt caritas ſum
ma: ſummū peccatorē trahat. Oſee. xi. Tra
hā eos in viculo caritatis. In cuius ſignū
xp̄s in cruce caput dimittit. vt recipiat peni
tētes ad pacis oſculum et extendit brachia
vt infixos i limo p̄fundi trahat. et veniētes
ad amplexum recipiat. Sed multi ſic ſunt
infixi in limo profundi q̄ rēnuūt trahi. et ni

tuntur chriſtū trahere. et iterꝫ crucifigere eū
impudenter non ceſſant peccare. Hebre. vi.
Rurſum crucifigentes filiū dei q̄ grauā eiꝰ
vilipēdentes in peccatis iacēt. Contra tales
chriſtus clamat. Trenoꝝ. iiij. Tota die expā
di manus meas ad populū non credentē et
contradicentē mihi. Prouerbioꝝ. i. Voca-
ui et rēnuiſtis. extendi manus meas et non
fuit qui aſpiceret ꝛc. L ¶ Secūdū ſignū
ſcilꝫ pietatis et miſericordie chriſtꝰ homini
multipliciter oſtendit: parcendo et expectā-
do et nō ſubito vlciſcendo. yſa. vij. Ipſe da
bit vobis ſignū. Ecce virgo concipiet et pa
riet filium. et vocabis nomen eius emanu
el. i. nobiſcum deus. Ipſe nāq̄ꝫ nobiſcum
eſt cum omni clementia. nec cum ſeuerita-
te iudicat xp̄ianos ſicut fecit in principio.
quando propter peccata hominum per dilu
uium diſſipauit terram. quia nobiſcum fe-
cit pactum. In cuius ſignum arcum poſuit
in nubibus. vt eſſet ſignum federis. gen̄. ix.
Sicut em̄ arcus eſt ſignum pluuie ſic chri-
ſtus incarnatus ſignum clementie et miſe-
ricordie. qḋ tribus effectibꝰ quotidie oſten
dit. ſ. diſſimulationis receptionis et preſer
uatōis. Primus effectꝰ huiꝰ ſigni miſcōie
dei ē tā magnꝰ et ḡtuitꝰ q̄ nō pōt ſmōe ap-
plicari. Vn̄ bern̄. Ego inquit peccabam et
tu diſſimulabas. nō ꝯtinebā a ſcelere. et tu
abſtinebas a verbere. p̄lōgabā ego mlto tpe
iniq̄tatē. et tu dn̄e p̄lōgabas tuā benignita
tem. Scḋs effecꝰ miſicordie eſt receptiōis.
Quātūcunq̄ꝫ em̄ pctōr receſſerit in regionē
lōginquā. etiā ad extremū deſti ad p̄fundū
maris. imo ſi ad portas inferni inferioꝝ. p̄-
ſto ē miſicordia dei eū reducere et redeuntē
miſicorditer recipe. Bern̄. me filiū p̄digum
penitentē reuertentē miſicorditer ſuſcepiſti.
vt in coꝝ numero inueniar. De q̄bꝰ dr̄. Be
ati quorum remiſſe ſunt iniquitates ꝛc.
M ¶ Tertius effectus miſericordie eſt pre-
ſeruationis. Quis enim dubitat. quin ſicut
homo in multa peccata cecidit. ſic et in alia
infinita cecidiſſꝫ: niſi omnipotentis pietas
eum conſeruaſſet. Bern̄. Miſericordia do-
mini a multis peccatis hominem cuſtodit.
Et ergo quicquid mali non habemus: to-
tum ex miſericordia dei eſt. imo nec malum
corporis: nec anime intrinſecum vel extrin-
ſecum ſine eius miſericordia vitare poſſu-
mus. Nullus ergo hominum dꝫ cogitare q̄

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nō deo multū obligeť. aut ꝺ̄ miſericordia re
leuante. aut ꝑſeruāte. Sꝫ vtrꝫ plus obligať.
deo releuatus aut ꝑſeruatus. Et videť ꝙ inno
cens. q2 beneficiū gratuitū magis eſt conti
nuatū in innocēte ꝙ̄ in penitēte. g̃ magis te
netur referre grāꝝ actōes innocēs ꝑſeruatus
ꝙ̄ penitēs releuatus. patet. q2 de maiori bn̄
ficio: maior dꝫ fieri grāꝝ actiō. In oppoſi
tū arguiť ſic. penitēti maior fit grā ꝙ̄ inno
cēti. g̃ plus teneť: pꝫ aſſumptū. q2 abſqꝫ om
ni merito. et gratis penitenti dať grā. cū in
nocēs mereať cōtinuatōeꝫ ſue innocētie dū
eſt in grā. Rn̄dendo pono tres cōcluſiōes.
Prima cōcluſio. ꝙ quilibꝫ teneť de bn̄ficijs ſi
bi impēſis grāꝝ actōes referre deo et homini
bus. Patꝫ expſſe in decretis. xvi. q. i. c. re
uertimini. vbi poniť exēplū tale. Si qs do
ctus et eruditus lege dn̄i pōt alios erudire: nō
dꝫ ſue aſſigre prudētie ingenioqꝫ qđ poſſi
det. ſ3 grās agat. n ¶ Primū deo q cūcta
largiť. deinde ſacerdotibus eius ac miniſtris a
quibus datus ē. ſi eñ nō egerit grās: ſ3 ſciam ſi
bi vēdicauerit i penuria malediceť. Sic eti
am cū largiť dn̄s bona terre: dꝫ dare in grā
rum actiōe decimas. Vn̄ augu. xvi. q. i. deci
me. ꝙ ſi decimā dederis: nō ſolū abūdantiā
fructuū recipies. ſ3 etiā ſanitatē corpis et aīe
cōſeqris. Nō eñ dn̄s deus pmiū poſtulat ſ3
honorē. Dn̄s eñ deus noſter q dignatus eſt
totū dare: decimā a nobis dignatus ē recipe.
non ſibi ſ3 nobis ſine dubio ꝓfuturā. Unde
malach. iij. mihi nō reddidiſtis decimas et
primitias. idcirco in fame et penuria male
dicti eſtis. In grāꝝ actiōe deus magis ap
preciat affectū bonūs ꝙ̄ effectū. i. opus etiāꝫ
ꝙ̄tūcūqꝫ magnū. Patet ꝑ iſtā paupculam
mulierē. q duo era minuta miſit in gazophi
latiū. luce. xxi. De qua dn̄s ait. Vidua hec
paupcula plus ꝙ̄ oēs miſit. Sup quo beda
dic. Acceptabile deo ē qcquid bono aīo ob
tulens. q cor et nō ſubam pēſat. nec ꝑdēdet
quātū in eius ſacrificio. ſ3 ex ꝙ̄to ꝓferas. Vn̄
Cirillus. Nō pauptatē oblatī: ſ3 copiā affe
ctus intueť deus. Seneca li. i. de bn̄ficijs dicit
Bn̄ficiū nō pōt manu tāgi: ſ3 aīo geriť. nec
auꝝ nec argētū nec aliqđ taliū eſt bn̄ficiū. ſ3
ipſa tribuētis volūtas. Nō eñ refert qđ aut
ꝙ̄tū deť: ſ3 quo aīo deť. q2 bn̄ficiū nō conſi
ſtit in eo qđ dať. ſ3 in ipo dātis aīo. ſicut re
citat ibidē ꝺ̄ eſchine oratore. Et hēť i ſpeclo
vicēn li. iiij. c. xcij. Cū ſocrati ceteri diſcipuli
plīa offerrēt: eſchines ſeipm paup obtulit. di
cēs. Melius qđ habebat ſe illi obtuliſſe: ceteros
cū pauca ei dederūt. plīa ſibi et meliora rece
piſſe. Vn̄ ait. Te obſecro vt hoc munuſculū
pauptatis mee excolas et tua delicia et ſecu
ritate melius et ornatius reddas. Cui m̄dꝫ ſo
crates. ſe ab illo nimis magnū recepiſſe. niſi
ꝑ ſeipm puū eſtiaret. et libēter daturā opam
vt ipaꝫ faceret meliorē. Scđa ꝯclō. Magis
hꝫ deo referre grāꝝ actōes penitēs ꝙ̄ inno
cēs. q2 penitenti culpa grātis remittiť. ꝓ q ſibi
debebať pena eterna. et in eodē inſtāti ſibi
gratia infunditur. cui correſpondet vita eterna.
g̃ magis hꝫ referre grāꝝ actōes penitens ꝙ̄
innocēs. q2 ꝙ̄tū bonū ē eē in grā: tātū malū
eſt eē in culpa. et penitēti auferť malū culpe
et conferť malū grē. Correlariū qđ hē. pau.
magis hꝫ referre deo grāꝝ actōes ꝙ̄ alius in
nocēs. q2 magnus pctōr et ꝑſecutor fuit xpi.
et factus ē vas electōis. Hoc etiā magdalena
et alij q peccauerūt. o ¶ Tertia cōcluſio
ſm̄ quātitatē doni ceteris pibus et abſolute
loqndo inocēs maiora bn̄ficia recipit ꝙ̄ pe
nitēs. q2 recipit melius bonū entitatiue ma
gis cōtinuatū. Patꝫ exēplo de cadēte in fo
ueā: cui maior grā cōcediť. ſi a caſu ꝑſeruať
ꝙ̄ ſi poſt caſum releueť. Et hoc plus vgo glo
rioſa deo tenebať ex ꝑſuatōe culpe origialis.
ꝙ̄ ſi poſt lapſum fuit releuata a culpa. Corre
lariū. Quilibet pōt ſe reputare ꝙ̄tū eſt ex ſe
maximū pctōrē. q2 niſi ab ipo deo ꝑſeruatus
fuiſſet: ad oīa pctā et maxima incidiſſet. et
tunc tātū peccaſſet quantū poterat peccare.
p ¶ De hoc loqť augu. in li. de baptiſmo
paruuloꝝ ſic. Si qrať a me vtrꝫ hō ſine pctō
poſſit eē in hac vita. Cōfiteor ꝙ ꝑ dei grāꝫ
poſſit eē et ꝑ liberꝫ eius arbitriū. Et grego. in
moral. li. xxiij. Quid ſumus. ſi cōditoris no
ſtri ꝓtectōe nō muniamur. in eius defenſione
deſolamur. Ex quo ſequitur documētūꝫ. ꝙ
ꝑſeruatus ex miſericordia a fornicatōe vel
alio pctō debet deo multū regratiari: nec ꝓ
ximū ſuū cōtēnere. et de ſe ſupbire. q2 pmit
tente deo talis qn̄qꝫ ꝓfundius ſolet cadere.
Sicut accidit phebo. de quo narrat ouidius
li. i. metha. ꝙ cum diluuiū ceſſaſſet. et terra
humida multa enormia aīalia creaſſet. acci
dit ꝙ phitonem maximū ſpenteꝫ crearit.
quem phebus ſuis ſagittis occidit. ꝓpter qđ
dū ſuperbus gloriaretur. eo. ſ. ꝙ ſpētēꝫ illū ma
ximuꝫ occiderat et ſagittauerat. quia erat

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

magnꝰ ꝙ tria terre iugera occupabat. īcepit cōtēnere cupidinē filiū veneris et cū inuidere. de hoc ꝙ ſagittā et arcū portabat di. ꝙ ad hoc nullus ꝑ ercū dignus erat qui tātum ſerpentem occiderat. Itē cupido aduertēs ꝙ phebo dyanā pulcerrimā v̓ginē amabat. duas ſagittas ſuas accepit. vnā cū telo aureo quam in corde phebi infixit: que. ſcꝫ amorē accendebat. alterā cū thelo plūbeo q̄ dyanā ꝑcuſſit et illa amorē fugere faciebat. et ſic factū ē ꝙ ex tūc dyana nō ceſſauit phebuꝫ fugere: ita ꝙ q̄nto phebus virginē magis ſeq̄batur et exorabat: tāto virgo ipſum magis fugiebat et cōtēnebat. Q ¶ Iſta enī virginitatē vouerat: et viꝝ perpetuo hr̄e nō volebat. Iſte phebꝰ kūi ſignificat quoſdā de viuitibꝰ gloriātes q̄ ſunt in ſeclo. Serpēs ille ſignificat carnē q̄ venēo d̓liciaꝝ ſuarum ꝑmit et occupat mūdū. q̄ꝛ ꝑ certo multi ſunt hodie qui q̄ſi poſſunt ꝑualere contra ſerpentē. i. carneꝫ venenoſam. exinde ſuperbiūt et iā ꝙ cupidinē deū amoris. i. amorem carnis. et ſectatores ipſiꝰ abhorrēt et vilipēdūt. non cōſiderātes ꝓpriā fragilitateꝫ: ſꝫ gloriātes ſe habere caſtitatem. abhominātes omnē alienā ſocietatē. Sꝫ ꝑ certo dico ꝙ deus tales volēs humiliare ſagittis illis id eſt carnal̓ amoris punctura vulnerari permittit. et ad amādum mulieꝝ delitias eos laxat. vt ſic ſue carnis cōditōem cognoſcāt. ne pctōres alios cōtēnant. vt ſic de virtute caſtitatis nō ſuꝑbiāt nec preſumāt. Exemplo. b. petri q̄ alios contēnēs et nimis de ſe ꝑſumēs: dixerat. Et ſi oēs ſcādalizati fuerint in te. nunq̄ ſcādalizabor. Qui tn̄ dō ꝑmittente vilꝰ cecidit q̄ aliquis coꝝ. Deus enī ſicut d̓r iudith. vi. ꝑſumētes de ſe et ſua virtute hūiliat. Vn̄ aug. in li. de ſancta virginitate. Oīa pctā ſunt hn̄da tāq̄ tibi dimittant a deo. a q̄bꝰ te deus cuſtodit ne cōmittant. Quicq̄d enī mali ipo cuſtodiēte nō cōmittis: tāq̄ tibi dimiſſuꝫ deputa ⁊c̄. Tertiū ſignū ſeueritatis ē et iuſtitie. Per hoc ſignū minatur dn̄s pctōribꝰ vt cōuertātur ad deum quod ſignū ē ſignū crucis. qd̓ erit in celo cum dn̄s ad iudicādū venerit. Vn̄ queadmodū milites diſperſi ſaltē principis ad exaltationē vexilli cōgregant̄. ſic ad eleuatōꝫ crucis xp̄i in die iudicij cōgregabūtur cruce ſignati. qui ſunt de familia eius. Et tūc adimplea tur illud yſa. xi. Leuabit ſignū in natōes

et cōgregabit diſperſos iſrl̓. R ¶ Illud nāq̄ ſignū ꝑ recordialē cōpaſſioneꝫ dꝫ q̄libꝫ mēti ſue iprimere. et ne paſſio xp̄i amara in eo fruſtretur peccata lugere. vt cum electis valeat ſeueritatem iudicis euadere et mortē eternam. vnde Ezec. in viſione quadam vidit multas abominationes peccatorum in tēplo dn̄i factas. quas oēs ſibi angelꝰ dn̄i oſ̄dit. et vidit ꝙ ſex viri. i. angeli veniebāt habentes gladios in manibus coꝝ. vir veſtitus lineis hūit attramētariuꝫ ſcriptoris ad renes eius. et tēplum ingreſſi ſunt et ſteterūt iuxta altare. Et dn̄s vocauit virum qui indutus erat lineis et attramētarium ſcriptoris habebat. d. ei. Trāſi ꝑ mediam ciuitatem in medio ihrl̓m. et ſigna tau ſuꝑ frōtes viroꝝ gemētium et dolentiuꝫ. ſuꝑ cunctis abominatōibus que fiunt in medio eius ⁊ ſex viris hn̄tibus gladios: dixit. Tranſite per ciuitatem ſequētes eum et percutite: nō parcat ocl̓us vr̄ neq̄ miſereatur ſeni. adoleſcentulum et v̓ginē ꝑuulū et mulieres interficite vſq̄ ad internitōeꝫ. oēm autem ſuper quē videritis thau nō occidatis. Qui egreſſi ſunt interfecerunt omnes qui erāt in ciuitate preter eos qui thau ſignati fuerāt Ezec. ix. Moraliter per ſignum thau quod factū eſt ad modum crucis: ſignatur crux ſeu memoria dn̄ice paſſionis. Per indutum lineis predicator. qui verbis et exemplis iprimit in frontibus. i. in mentibus hominum ſignum illud. qui per caſtitatem. ſ. lineis eſt indutus. et per ſcientiam eſt ſcriptoꝝ attramentario communitus. Iſte enī eſt angelꝰ q̄ portat ſignū vite vl̓ dei viui. apoca. vij. Per āgelos aūt cū gladijs. itelligūtur āgeli vīdices. parati exeq̄ diuinaꝫ vltōeꝫ cōtra peccatores. Vn̄ q̄ dn̄s videt ī fine mūdi eccliaꝫ plenā iniq̄tatibꝰ. tūc mittet āgelos ſuos vt gladios iuſticie. i. vīdictā eterne dānatiōis exerceāt ī eiſdē. et ſic fiet ꝙ nlli peniꝰ ꝑcēt imo ſenes et iuuenes et v̓gines q̄ male fecerūt iterficiēt. Verūtn̄ ſoli viri gemētes et dolētes ſuꝑ pctīs ſuis et alioꝝ ſignū thau. i. crucis xp̄i memoriam in cordis frontibus deferentes. tunc temporis ſenabuntur. et ab angelis percutientibꝰ nō ledēt. ſꝫ ab āgelis ꝓpriis defendētur diuino munere. Iuxta illō Apoc. vij. Nolite nocere mari ⁊ terre ⁊ neq̄ arboribus. quouſq̄ ſignemus ſeruos dei in frontibꝰ coꝝ. Volens ergo mortē eternā

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

exadere: imprimat crucem menti cordis ſui
ſic ſignaculū. Iuxta illō Cant. viij. Pone
me ſicut ſignaculum ſuper cor tuum.

Tertia pars in qua

notatur ⁊c. Notādum ꝙ Cayphas qui erat
pontifex anni illius et ſuprem⁹ iudeoꝝ. au
dita alioꝝ perturbatione conſuluit. dicens.
Expedit. quaſi diceret rōni conſonuꝫ eſt. et
eſt conueniens magis vnū ſeductorem mo
ri. vel etiam ſi non eſt talis. q̄ꝛ tamē cōtrari
us eſt nobis in omnib⁹. decet vt auferatur
a nobis per mortem: q̄ꝛ ex lege habemus ꝙ
ſi inter nos apparet ꝑpheta qui ſeducat po//
pulū vl' voluerit retrahere ex lege debꝫ lapi
dari. alś deus vult ſe vindicare in populo.
Sed q̄ꝛ ille talis ſeductor eſt. Expedit vt ip
ſe moriatur. ¶ Moraliter eſt notandū
q̄ꝛ cū hō exterior. ſ. corpus hominis interio
ri. ſ. ſpiritui cōtrarius eſt in omnibus operi
bus. vt ſpiritus proficiat. et ad finem ſuum
debitum perueniat. expedit vt corpus de//
ſtruatur et moriatur. q̄ꝛ quantumcuq̄ꝫ duo
inueniuntur in vna natura copulata. quoꝝ
vnū habet rōnem ſeminis. aliud vero habꝫ
vim ſemen conſeruandi. tunc ſemen nunq̄ꝫ
conſueuit ad fructum procedere. niſi conſer
uatiuū ſeminis incipiat in ſe deficere. et morti
ficari. Exemplū de pomo in quo nuclei in
medio incluſi rōnem habent ſeminis. caro au
tem circūpoſita locum habet conſeruantis.
Modo videmus ꝙ diu pomum quo ad car
nem eſt integrum: tamdiu ſemen eſt infructu
oſum. Sed poſtq̄ꝫ pomum in terra poſituꝫ
mortificatur. et ſemē terre de qua originalr̄
fuit ortū immediate coniungitur: incipit cre
ſcere et fructificare. Sic eſt ſpūaliter eſt de hoīe
in quo corpus habet locū ꝯſeruantis. et ſpi
ritus locū ſeminis. Si ḡ ſpūalr̄ q̄s debet cre
ſcere. et ad fructū vite eterne pertingere: oportꝫ
ꝙ corp⁹ circūpoſitū prius mortificeť. q̄ſi im
pedimentū impiū ipſi⁹ anime. et ſtatim aſſi
ſtat ḡra ſpiritui coopās ad fructū vite eter//
ne. Quar̄ dr̄ in cañ. xv. q. i. c. nec is. Cū in//
terficiť ip̄i⁹. ſ. corp⁹. xp̄s infundiť. et vbi ab
hominatio. i. pctm̄ aboletur de terra. i. tolli
tur ď corpore terreno. ſanctificatio cōſecra
tur: expedit ḡ vt hō moriať. ¶ Volens
ergo expedire et bn̄ mori vt ſit de numero il
loꝝ. de quibus apoč. xiiij. Beati mortui q̄
in dn̄o moriunť. Debꝫ mori mūdo vt poſſit
viuere chriſto. Hoc autem fit inſtar natura//
liter morientis. habet enim
Membrorum et virium deſtitutionem.
Spiritus exalationem et ſeparationem.
Corporis ſepelitionem et quietationem.
Naꝫ primo circa morientē naturalr̄ occurrit
ex diſcrepatiōe et contrarietate q̄tuor q̄lita//
tum ſeu complexionum virium deſtitutio.
Quia ſm̄ naturales ex q̄litatib⁹ ſeu elemen
tis cauſatur in homīe iux̄ eoꝝ ꝓportiōem vl'
improportiōem ſanitas vl' infirmitas. Si
eñ debite ſunt ꝓportionate homo ſan⁹ eſt.
Si aūt nō et vna ſuperabundat. tūc in cor//
ruptiōem alteri⁹ opať. Sicut ſi caliditas hu
midū naturale nimiū cōſummat. vel ſi hu//
miditas vel frigiditas nimiū extinguat calo
rem naturalē. ſeqť ſemp virium deſtitutio et
infirmitas. Sic ꝑꝫ qñ ex aliq̄ plētudīe ſto//
machi vl' vapoꝝ aſcēdentium ad cerebꝝ. cor
ipediť. ꝙ calore naturali nō pōt tēpare frigi
ditatē cerebri. vl' cerebꝝ ſua frigiditate cor//
dis calorem tunc ſemper ſequitur deſtitutio
in omnibus membris. Sic etiā ſpūalr̄. Aīa
ex q̄tuor affectōib⁹. ſ. pudore ꝑiore ꝑdolore
et amore deſtituiť et icipit mori mundo. Et
hoc ſic. qñ nāq̄ꝫ diuīa inſpiratio peccōr̄ pccā
ſua ſtatuit añ faciē ſue ꝯſcie. ita ꝙ ꝯſcia in//
dicans repit aīaꝫ plenā peſſimis pccis. et tā
difformē et vilē factam ex vilitate pccōꝝ.
Prīo pudore ꝯfundiť. deinde vlteri⁹ ꝯſide
rans reatum pene eterne reportatis culpis.
timore tunc ꝑcutitur. Deinde vlteri⁹ cōſide
rās offenſaꝫ diuīe maieſtatis. ſtatim dolore
cōcutiť. Et tādeꝫ ꝯſiderās ꝑditiōeꝫ celeſtis
ptrie. lāgueſcit amor pro ſpōſi recōciliatiōe.
Deinde lāgueſcet dicēs magno ſuſpirio cū
paulo. quis me ſeꝑabit a carceř mūdi hu⁹
et tūc iubet viribus aic dicēs. Nūciate dile
cto meo q̄ꝛ amore langueo. Cañ. ij. Anima
tunc deuota ſic amore chriſti languida de//
bet ad modū infirmi querere conſolationeꝫ
nec curare an corpori ſit contrarium vel de//
ſtructiuum. quia oportet ꝙ corpus peccati
deſtruatur ſm̄ apoſtolum. Et expedit ꝙ ho
mo moriatur. ſcilꝫ per opera virtutum. Faci
at ergo primo ſibi balneum roſaceum me//
moria paſſionis et ſanguinis iheſu chriſti.
nec ceſſet balneare in iſtis donec eruperint
ex nimia compaſſione ſudores capitis ſcilꝫ
lacrime oculorum. et ſine dubio liberatur
et curatur ab infirmitate. Nam ſcd̄m Phi//

nium. Si plorare lāguidus pōt. ſignum eſt
eius cōualeſcētie ſignificat humidum radi
cale non eſſe totaliter conſumptū. Sic ani/
ma ſignū hꝫ ꝯualeſcētie et deuotiōis. ſi odi
pfundere poſſint lacrimas. Dicat ergo aīa
deuota illud hiere. ix. feruēti animo. Quis
dabit capiti meo aquā et oculis meis fon
tem lacrimarū. ſ. iuxta deſideriū vt plorabo
die ac nocte. Secūdo debet querere delicio
ſitatem mentalium refectionū. quod fit in
ſumptiōe corporis et ſanguinis chriſti. ps.
Cibauit eos ex adipe frumenti. Tertio ami
corum ſingularium confortationem. et con
ſolatōeꝫ in verbis dei que habent animam
confortare. i. Theſſal. iiij. Conſolamini in
verbis iſtis. ſ. chriſti. Quarto debet quere/
re molliciem lecti quo ad quietem contem/
plationis. cañ. i. Lectulus noſter floridus
roſis. ſ. martirum violis confeſſorum et li/
lijs virginum. O ꝙ felix eſt anima que ſic
in domino et ſocietate ſanctorum cū quie/
te pauſat. Secūdo bono ſpiritualiter mori/
ens debꝫ habere ſpiritus exaltationeꝫ. ſcilꝫ
quod fit quādo hominī non ſolum terrena
et corporalia deſipiūt. imo quādo odit ani/
mam et vitam propriam: et ſoluꝫ in deo de
lectatur. Iux illud Johānis. xij. Qui odit
animam ſuam in hoc mundo. in vitam eter
nam cuſtodit eam. Gloſa. Qui odit vitam
ſuam: licet eīn vita per ſe ſit delectabilis. po
teſt tamen per accidens triſtabilis et odibi/
lis eē. Et hoc dupliciter. Uno modo quia
multis et grauibus malis eſt adiuncta. pro/
pter quod aliqui ſe interemunt expediri vo
lentes a malis que ſentiunt. Alio modo qꝛ
melioris eſt retardatiua. ſ. vita glorie. Et ſic
apl's dicebat. Cupio diſſolui et eē cū xpo.
Et ſanctꝰ iob q̄ dicebat. Tedet aīaꝫ meam
vite mee. Tali modo debet homo odire vi/
tam ſuam inquantum eum retardat a vita
beata. primo autem modo nō. U ¶ Cir
ca illam querūtur duo. Primo an liceat ali
cui ſeipſum occidere ꝓpter incomodum ali
quod et videtur ꝙ ſic mathei. x. Qui perdi/
derit animam ſuam propter me: ſaluam fa/
ciet eam. Unde etiam ſamſon cum hoſtibꝰ
ſe occidit. vt habetur iudith. xvi. Qui tamē
nūmeratur inter ſanctos. heb. xi. Quia vt di
cit augu. i. de ciui. dei. hoc ſibi ſpiritus dei
latenter ſuggeſſit. Et eandē rationem red/
dit de quibuſdam feminis ſanctis. quarum
memoria ab eccleſia celebratur. ¶ In oppo
ſituꝫ eſt ſancta mater eccleſia. Unde augu.
i. de ciui. dei. qꝺ dictum eſt non occides. in
telligit̄ de hoīe. nec ḡ alterꝫ nec te. nec eīn
aliud ꝙ hoīem occidit q̄ ſe occidit. Eſt aūt
hoc illicitū. Primo quia peccat contra ſeip/
ſum. facit eīn contra naturalem inclinatio/
nem et legem. et etiam contra caritateꝫ qua
quilibet diligere ſeipſum tenetur. Et iō ſem
per eſt peccatum mortale. Secūdo quia pec
cat in deum. ſicut qui ſeruuꝫ occidit alienū
peccat in eius dominum. et etiam vſurpat ſi
bi iudicium diuinum. Pertinet enim ad de
um ſolum mortis et vite iudicium. ſm illꝺ
Deutro. xxxij. Ego occidaꝫ et ego viuere fa
ciam. Nec obſtat qꝺ dicitur mathei. x. Qui
pdiderit: quia ſm ſanctos anima dicitur ibi
vita animalis. que debet vno modo intere/
mi. alio modo ſaluari. Scdm eīn platonem
duplex eſt mors. Una nature. ſcꝫ cum ani/
ma egreditur. Alia virtutum. ſ. cum homo
virtutis | vicijs | et voluptatibus moriatur
Prima eſt expectanda. Secunda eſt procu/
randa. Perdenda eſt igitur vita animalis ſe
cunda morte. non prima. Si tamen illa pri
ma pro chriſto inferatur. patienter eſt ſuſti/
nenda. Nec obſtat de ſamſone. qꝛ non pro/
prio motu. ſed ſuggeſtione ſpiritusſancti fe
cit vt dictū eſt. Ideo excuſatur ſicut alie ſan
cte mulieres. Sed queritur. vtꝝ liceat mu/
lieri ſe occidere ne ab alio corrumpatur. Re
ſpondent doctores ꝙ non. qꝛ non debet in
ſe committere crimen maximum. quod eſt
ſuipſius occiſio. vt vitetur minus crimen a
lienum. Non eīn eſt crimen mulieris per vi/
olentiam violari. ſi conſenſus non aſſiſtit.
quia non inquinatur corpus niſi de conſen
ſu mentis. vt ſancta lucia dixit. Fornicatio
autem ſeu adulterium eſt minus peccatum
ꝙ homicidiuꝫ precipue ſuipſius. Eſt etiam
periculoſiſſimum occidere ſe. quia non re/
ſtat tempus. vt illud peccatum per peni/
tentiam expietur. X ¶ Tercio ſpirituali/
aliter moriens debet habere corporis ſepeli
tionem. Nam poſtꝙ corpus eſt ſepultū qui/
eſcit. nihil ſentit. et ſi vermibus roditur: nō
impatientie vel inobediencie oſtendit ſignū
Sic aīa mortua mūdo q̄ſcere debet et ſepe
liri i xpo. ita ꝙ ex xpm nihil ſentiat nec vbi
murmuroſuꝫ. nec facit remurmuret. ſ qſi ſita
cū o'clos hēat et non videat. aures et nihil

Universitäts- und
Landesbibliothek Düſſeldorf

audiat. os et non loquatur. omnia patien-
ter ſuſtineat exteriora. vt interi⁹ conſcia ſine
murmure cum deo veram pacē et quietē ha
beat. De q̄ pace dicit apl's ad eph. iiij. Pax
dei q̄ exupat omnē ſenſum cuſtodiat corda
veſtra. et intelligētias veſtras in xp̄o iheſu.
In tali pace quieuit ſancť ꝓpheta dicēs.
In pace in idipm̄ dormiā et requieſcā. Ta-
lem etiā mentis pacē ſaluator noſter nobis
imitandā ꝓtulit. De q̄ dr̄. i. pe. ij. Chriſtus
pro nobis paſſus ē vobis relinquēs exem
plum. vt ſeq̄mini veſtigia eius. Et ſequi-
tur. Cum malediceretur non maledicebat.
Sic etiam verus imitator chriſti ſpeculum
vere humilitatis Franciſc⁹ pater noſter dū
ſemel feruente xp̄i amore in quodam ſpecu
corpis maceratōe ꝫ gemitib⁹ inenarrabilib⁹
lateret inuēte in cū ſpū dn̄i facie lacrimis fa
cta ſqualida. Aſſiſy ciuitatē itrauit. q̄ pueris
viſus in ſenſib⁹ mutatus et alienatus eum
q̄ſi fatuū luto et ſaxis implebant. Ipe vero
iā mūdo mortu⁹ et interi⁹ corde pacific⁹ pa
tiēter q̄ſi nihil exteri⁹ ſentiēs pro amore xp̄i
vt ſurdus in omnib⁹ trāſibat. y Hanc
igitur ſalutis viā kmı quēlibet cū ſancto vi-
ro trāſire optet q̄ cū eo xp̄m ſequi ad celum
anhelat. docēte veritatis magiſtro. Luc. ix.
Qui vult venire poſt me. abne. ſemetipm̄. et
tollat cru. ſu. quotidie et ſeq̄tur me. Glo. Ni
ſi q̄s a ſeipſo deficiat ad eū qui ſup ſe ē non
appropinquat. et nouitatē ad quā vocať nō
apphendat. niſi vetuſtatē mutet in qua na-
tus fuit In cui⁹ figurā iacob vidit ſcalā cu-
ius ſummitas celos tangebat. geñ. xxviij.
Jacob dr̄ ſupplātator. et ſignificat hominē
qui ꝓpter xp̄m carnē ſuā deſpicit. et oēs ꝑ-
ſecutiōes et aduerſitates carnis libēter ſuf-
fert vt tranq̄llitatē ſpūs faciat. et corp⁹ ſpūi
ſubijciat. Hic videt ſcalā ducentē ad regnū
celoꝝ. q2 quotiēs in carne patienter aliquaꝫ
perſecutiōem ſuſtinet: totiens virtus anime
magis ac magis roboratur quouſqꜫ grada
tim tandem ad celum rapitur. et ab omnib⁹
malis liberať. Ad hoc fabuloſe adduci po-
teſt illud qđ narrat ouidius de quodaꝫ qui
vocabatur antheus, qui fuit fili⁹ terre, cum
quo hercules miles fortis aliquando lucta
tus. quotiens ipſum ad terram ꝓſternebat.
eo q̄ terrā matrē ſuā tangebat fortior reſur-
gebat. Uirtute eñ terre fortificabať. et vbi
ipſum victum credens: fortior leuabať. Her
cules ergo cum hoc percepiſſet eleuauit eū
in aere. et ipſum inter brachia tamdiu com
preſſit q̄ eum exanimauit. et ſic ipſum quē
in terra vincere non poterat: in aere ſupera-
uit. Illud literaliter exponitur de quodam
rege libie. qui in patria ſua ab hercule ſepe
victus fuerat. et tamē recollecto exercitu ite
rum contra herculem fortior venit: quod vi
dens ipſum in aere. i. extra terram propri-
am. ad bella vocauit. et ſic recollectiōe ceſ-
ſante ipſum penitus ſuperauit. Sed q2 non
eſt intentio mea ſequi literalem expoſitionē
Dico moraliter q̄ ꝑ antheum intelligo ho-
minem humilem. qui quaſi terra ab omni-
bus ſpernitur. et aduerſitatib⁹ calcatur. Per
herculem fortem dyabolum vel malum ho
minem. Hic hō iuſtus ſi quandoqꜫ per for-
tem temptationem dyaboli vel tyrannidem
mali hominis victus fuerit. et in impatien
tiam ceciderit. ſi tunc tetigerit per conſidera
tionem terram. ſ. corpus. et q̄uile et fragile
et nociuum eſt plene in mente tractat ipm̄qꜫ
ſpernit et contemnit. Quotiens hoc fecerit
virtus ſpiritualis fortificatur et ſemper for-
tior ſurgit. Siue quando inquit infirmor. i.
quando infirmitatem meam conſidero. ſm
bern̄. Magna eſt infirmitas apud deum. in
firmitatem propriaꝫ cognoſcere. Sed quid
pro certo hercules dyabolus vel tyrān⁹ pu-
tantes patienteꝫ humiliter vincere. cum ad
meritum et coronā eterne glorie eleuāt pro-
prijs brachijs. et eripiūt a penis corporali-
bus. prouer. xxix. Humilem ſpiritum ſuſci-
piet gloria. Caueat tamen humilis patiens
mundo: ne ſpiritu ſuperbie in altum eleue-
tur. et de donis et gratijs ſuperbiet. q2 tunc
dyabolus a gloria ſibi parata eum eijceret.
et alte vēto ſuperbie eleuatus periculoſius
caderet in imum. Job. xxx. Eleuaſti me et
quaſi ſuper ventum ponens eliſiſti me vali
de. Quia pro certo ſpiritualis fortitudo per
ditur. cum quis a terra illa per ſuperbiā ele-
uatur. p̄s. Deieciſti eos dum eleuarenť 2c.

¶ Sabbato ante palmarum.

Cogitauerunt

principes ſacerdotum vt lazarū
interficerēt. Joh. xij. Z ¶ No
ta ſm leges vt habetur. C. ad legem cornel'.
de ſicca. l. ſi q̄s cū telo ābulauerit iter hoīes
necandi cauſa. ſicut is qui hoiem occiderit.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vel cuius dolo factum fuerit commiſſum. legis cornelie de ſiccarijs pena coherceatur Cui⁹ rõ dat̃. ff. ca. l. diuus. q2 volũtas et nõ exitus inſpicitur. Sed cõtra. ff. ca. l. i. in fi. dr̃. Quid ei obfuit conat⁹. cũ iniuria nullũ habuit effectũ. q. d. nihil. Rñdet diſtinguẽdo: q2 aut cogitatio adeo ẽ nuda. vt nõ trãſierit in aliqd̃ conamen. et tũc nõ punit̃. Aut trãſiuit in conamen. lʒ nõ venerit ad effectũ. et hoc dupl'r. Aut in grauioribus et magnis criminibus. vt ſunt crimia leſe maieſtatis. vel qui violenter cõfugiẽtem ad eccleſiã compelleret. traheret vel trahi faceret. aut ſaltẽ cogitatõe aut tractatu hoc attẽptaret. grauiter peccaret etiã ſola cogitatione. niſi forte homicida. raptor virginũm et adulter. qui. ſ. nõ haberẽt emunitatẽ. Et ſm cañ. publice latro. nec nocturn⁹ ꝑpopulator agroꝝ. de emunit. eccl'. inter alia. C. de his qui ad eccl'. ꝯfu. l. pñti. Vñ notãter raptor virginũ ſm leges nõ hʒ emunitatem. q2 vt dr̃. C. de epis et cle. l. ſi qs nõ dicã rape. qd̃. ſ. maius eſt. ſʒ attemptare. ſ. ꝑ aliquẽ actuʒ ꝓcedẽdo. qd̃. ſ. minus eſt tantũ matrimonij iungendi cã ſacratiſſimas virgines auſus fuerit. capitali pena ferit̃. i. capite punit̃. vel ciuitatem amittat. In his nãqʒ magnis et grauioribus volũtas ꝓ facto reputatur. i minoribus aũt oportet ſequi effectũ. vł dr̃ in argumẽto contrario. Ad propoſitum pharisei digni fuerũt morte eterna. cũ ſine cauſa rõnabili hominẽ innocentẽ voluerũt occidere ꝓpter inuidiã. q2 iã dato cõcilio ꝙ ihm occidere vellẽt ꝓpter miracula que faciebat. et ſpecialiter miraculũ lazari. Et q2 reſuſcitato lazaro multi in eũ credebãt videntes lazaꝝ: vt ei⁹ famaʒ extinguerẽt et miraculũ annihilarẽt. Cogitauerũt principes ſacerdotum vt lazaꝝ interficerẽt ¶ Querit̃ an pctm̃ volũtatis et opus ſint vnũ vel duo peccata. Rñdet doctor deuot⁹ Bonauẽtura ſuper magiſtꝝ. ij. ſen. di. xlij. ꝙ voluntas interior põt dupliciter cõſiderari. Vno mõ ſm ꝙ eſt actui exteriori coniuncta. et ſic idem eſt pctm̃ voluntas interior. et actus exterior rõne culpe cum ex hoc cõſequatur ꝙ ẽ voluntarius. Vnde augu. Omne peccatũ adeo eſt voluntariũ. quod ſi non eſt voluntarium nõ eſt peccatu. xv. q. i. c. i. Alio mõ põt cõſiderari ſm ꝙ eſt ab actu diſtincta. vt ſi aliquis primo in peccato cõſentiat et poſtea eam actu exerceat. et ſic ſunt diuerſa peccata. Oportet eñ quando act⁹ exterior volũtatis iteretur. et ſic ſunt duo peccata ſicut ſunt duo act⁹ volũtatis. etiã diſtĩcte cõfitenda dicẽdo cõfeſſori ſic. Confiteor me habuiſſe malũ ꝓpoſitum et voluntatem per horaʒ. diem vel annũ. nec deſtiti donec actũ implerẽ. Et iudei interficiẽdo chriſtuʒ habebãt duos ac⁹ voluntatis. vnũ conſentiendo. aliũ poſtea per occaſiõem exequendo ⁊c̃. A ¶ Sʒ qritur an ille tantũ peccet qui peccat volũtate ſine actu: quantum ille qui ſimul voluntate et ope. Dicit Bonauẽtura vbi ſupra. ꝙ qui actu et volũtate ſimul peccat. grauı⁹ peccat ꝙ̃ iſte qui tãtum volũtate peccat. Pro quo notãdũ ꝙ vnũ peccatum dr̃ grauius altero tripliciter. Aut ratõe maioris contempt⁹ dei. aut rõne delectationis. aut ratione maioris dãnificatõis. Primo loquẽdo opus nõ addit aliquã grauitatem ad iniquitatem voluntatis. q2 voluntas plene a deo vertitur. per ſe ſicut eſt operi cõiuncta. Quãtum vero ad delectationem ſiue libidinẽ addit et aggrauat. maxie quãtum ad genus peccati mortalis carnalis. qd̃ quidã hõ peccat in ſeipſo. Similiter quãtum ad dãnificatõeʒ addit. et hoc maxie ꝙ̃tũ ad genus peccati. quo quis peccat in proximũ Similiter ꝙ̃tumcũqʒ aliquis velit alteꝝ occidere nõ facit tãtum dãnum ꝙ̃tũ ſi actu occideret. Om aũt deus ẽ iudex iuſtus in puniendo. nõ tantũ cõſiderat in peccato ingratitudinem contẽptus. ſʒ etiã magnificatõeʒ dãnatõis; hinc eſt ꝙ aliquo mõ op⁹ aggrauat. et addit ad nequitiã volũtatis. Sicut ferrũ nõ vrit abſqʒ igne. ignis tamẽ cũ ferro plus vrit et plus penetrat ꝙ̃ faceret ꝑ ſeipſm Quãtum nũc ad cõtinuationem euangelij. heri dicũ fuit quõ principes cõuenerũt xp̃m occidere. hodie quo occidẽdo lazaꝝ ei⁹ famã poſſent tollere. Et ſm hoc tres ſunt partes ei⁹. ¶ In prima notatur malignitas ſeue machinationis iudeorum. ¶

In ſecunda ſedulitas grate viuificationis ex parte paganorum. ibi. domine. ¶

In tertia ſublimitas clare commẽdationis ex parte ſuperiorum. ibi. clarificauit. ¶

Quãtum ad prima partem iudei cogitauerunt lazarum occidere. ſ. occulte forte veneno. vt hominib⁹ nõ poſſet ſuadere ſequi chriſtum. Quia multi

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

iudei ex auditu miraculo ipſum ſequebant᷑
credēdo. B Moraliť ē notādū ꝙ ex ſcri-
ptura hēmu⁹ ꝙ mors ꝓuenit ex triplici cau
ſa. aut ex deo ꝑ ꝑdeſtinatōꝫ eternam. aut ex
natura interna ꝓpter aliquā deordinatōem
aut ex homie ꝑ violentā percuſſiōem. Nam
vno mō mors ꝓuenit homini ex eterna pre-
deſtinatōe circa tēp⁹ determiātū qđ xp̄s hō
preterire nō pōt. ſicut iob dicit. Breues di-
es homis ſunt. et numerus mēſiū ei⁹ apud
te ē. cōſtituiſti termīos eius q̄ pterıri nō po
terūt. Nō factū eſt ait grego. vi. mora. vt hō
melior fiat. et ſemper ſit diſpoſitus reſpectu
mortis. horā inqt vltimā deus nobis volu
it occultare vt ſemꝑ eſſet nobis ſuſpecta. et
dū horā mortis ignoram⁹. ad eam ſine in-
termiſſiōe nos ꝑpam⁹. Nā vt dič ſapi. Neſcit
hō finē ſuum. ſꝫ ſicut aues capiūtur laq̄o. et
piſces hamo. ita capiūť homies tpe iniquo
Scđa cā ē mors naturaľ et intrīſeca. et ē vt
dicit phus pzio de gene. ex defectu virtutis
naturaľ q̄ cōſiſtit in hūido et calido ꝓportio
natis. Et qꝛ quotidie deficit hūidū natura
le ꝙuis reſtaureť per humidū cibale ordina
tum a natura. nō tū͂ ſufficit. qꝛ nō ē eiuſdem
rōnis. neqꝫ trāſit in naturā ipſi⁹: ſicut lāpas
plena oleo tādiu ſuat lumē accēſum ꝙdiu
hꝫ oleū. et ſi tū͂ ponaretur de aq̄ ꝙtum con
ſumiť de oleo: ſemꝑ eſſet eiuſdē quātitatis
hūoꝛ in lāpade nō in manet tantū de oleo ſi
cut fuerit a pꝛicipio. et tātū poſſet multipli-
cari aq̄ et oleū deficere: vt finaliter lume ex
tigueretur. ſic etiā in corpore homis. ꝙuis
humidū cibale reſtaurat ꝙtum deꝑditur in
hūido naturali. qꝛ tū͂ eſt humidū extraneū.
et nō trāſit in naturā illius hūidi naturalis.
iō deficiēte humido naturali cōſumpto ca-
lido extinguitur lumē vite. Et dicit augu.
in li. de q̄ſti. ve. et noui teſta. ꝙ in ſtatu in-
nocentie corpus de ſe fuiſſet mortale ex ſua
natura: ſꝫ nō fuiſſet mortuū ꝙdiu nō peccaſ
ſet. qꝛ ex dono iuſtitie originaľ in mortali-
tate viguiſſet. Tertia cā mortis extrīſeca hec
ē ꝑ homis violētiā. qđ ꝓprie dꝛ homicidiū
q̄ mors etiā dꝛ violenta. qꝛ violēter et ꝑ op
poſitōem infligitur. Et diffinitur ab yſido.
ſic. Homicidiū ē homis ſaſſio. nec ſolū hi q̄
manibus occidūt ſunt homicide. ſꝫ etiā illi
quoꝝ cōſilio et fraude hō occidiť. Vn̄ euā
geliſta. vn⁹ dicit xp̄m hora tertia crucifixū.
alter hora ſexta. qꝛ iudei crucifixert cū hora

tertia lingua. milites vero manib⁹ hora ſex
ta. de pe. di. i. pīculoſe. C Sꝫ queritur
an iudex vel ꝯſul dās mortis ſniaꝫ dicatur
homicida. Dico ꝙ nō peccat. nec dꝛ homi-
cida. ſi hoc facit zelo iuſtitie et nō ꝓp̄ prīcvī
dicte. Vn̄ augu. de proprio arbitrio li. i. Et
habetur. xxiij. q. v. ſi homicidiū. Nā et mili
tes. ſ. hoſtē in iuſto bello. et iudex vel mini
ſter ei⁹ nocētem occidere ꝓſit. nec videt pec
care cū homicꝫ occiderit: ſed neqꝫ homicide
iſti appellari ſolēt. qꝛ vt dicit idē i q̄ſtionib⁹
leuiticis. Cū hō iuſte occidiť. lex eū occidit
n̄ tu. Et tale homicidiū cōtingit ſm̄ oroſiū
in quodam ꝓlogo tripliciter.
Eterna. ſ. lege diſponente.
Humana. ſ. lege ordinante.
Peruerſa mente ꝓcurāte. Nā homicidiū ꝯti
git qn̄qꝫ diſponēte deo. qn̄. ſ. ab eterno i cō
ſiſtorio eterne deitatis ē ſniatuꝫ de morte vi
olēta vni⁹ vel pluriuꝫ et etiā de ſpe mortis.
Jō taľ iudex ver⁹ et cognitoꝛ cordiū dič per
prophetam. Ego ꝑcutiā et interficiā. et ego
viuere faciā percutiam et ſanabo. et n̄ eſt qđ
manū mea poſſit eruere. deu. xxxij. Et iō ſi a
liquis cito et īpēte moriť fulgur celeſti. aut
ſubmergitur. aut gladio occiditur ipꝛecogi
tate. aut ſubito ſuffocať. n̄ niſi effectiuſ h⁹ le
gis eterne putādus eſt. Quod quidē aug.
fatetur de ciuitate dei. D Et hꝫ ex impli
citiſ fine pōt cōtingere. qꝛ qn̄qꝫ fit adiudican
dum rebellis: ſic dn̄s vindicauit ſe de ydo-
latris īfidelibus. quos diuerſis ſtragib⁹ fe-
cit occidi. vtꝫ i numeris. ioſue iudicum et ī
libꝛis regū. Et hanc cauſam aſſignat aug.
etiaꝫ fuiſſe q̄re de⁹ dedit poteſtatē rōmis ſu-
bijciēdo ſibi orbē terre. q̄ tot occiſiones tot
aſperſiones ſanguis fecerūt. qꝛ per eas tan
qꝫ per executores ſue iuſticie voluit rebelleſ
et ipſos punire. ſic etiaꝫ propter infinita ma
la hominū nobiliū et potētū atqꝫ vrbanoꝝ
de⁹ permittit bella. vt vn⁹ per aliuꝫ gladio
iuſtificetur et mala corrigant᷑. Sic etiaꝫ legi
tur. ij. mach. v. ꝙ propter morteꝫ adonie ⁊
hoīcidia de ipo facta ⁊ multa mala induxit
de⁹ antiochū regē ſyrie ꝯ ciuitatem irlm. ⁊
an̄ ei⁹ aduētū per. xl. dies oſ̄dit ꝙ debebat
ciuitati cōtingere q̄ per aera videbantur pu
blice ab om̄i pplo eq̄tes diſcurrētes hēitas
deauratas hn̄tes et curſus equorum per or-
dineꝫ. et cōgreſſiōes fieri. et ſcutoꝝ motus.
et galeatoꝝ multitudinem galeis diſtrictus.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

et teloꝝ iactus ad monitionem eaꝝ que
ventura erāt. Poſtq̄ hec monſtrata fuerunt
dictus antiochus obſedit ciuitatē. et finali
ter obtinuit eā. et precepit militibus interfi-
cere accurrētes et per domos aſcēdentes tru
cidare. Unde facta eſt cedes oīm in tribus
dieb⁹ octuaginta milia hoīm et nō min⁹ ve
nūdatoꝝ. Scd̄s finis q̄re deus vult mortē
aliquoꝝ violentā. ē ad puniēdum peccātes
vt ſit mors illa ad ſatiſfactiōem. et ſic premit
tit multos innocētes mori. et crudeliter oc-
cidi. vt nulla ſit eis pena purgatorij. vt di-
cit beatus aug. cōtra fauſtū de illis q̄ in ca
ptiuitatibus et tyrānis mortui fuerūt. iō eti
am ſi merentur illam mortem violentā. cre-
di debet ꝙ in ſatiſfactiōem pctōꝝ. et in bonū
illius hoīs q̄ morit̄: deus illā mortē ordi
nauit. qui eni hoīes confeſſi et bn̄ diſpoſiti
mortui ſunt violenter. forte fuiſſent mortui
deſperati ſine cōfeſſiōe. Jō dicit baſilius ꝙ
magnū bn̄ficiū ꝯſeq̄r a deo q̄ in quocūq̧ vi
te ſtatu p̱ mortē violētā a deo vocat̄. Et ſic
tho. dicit ꝙ mors taliū patienter tollerata.
q: penal' et vltimū terribiliū in magnā ſatiſ
factiōꝫ imputat̄. Terti⁹ finis q̄re talis mors
a deo ordinat̄. q: p̱ talē mortē meruerūt accep
tare coronā glīe. Jō dicit apl̄s heb. xi. lapi
dati ſunt. ſecti ſunt. in occiſiōe gladij mor-
tui ſunt. Et hi oēs teſtimōio fidei ꝓbati in
uēti ſunt. Per mortē eni taliū ſanctoꝝ et iu
ſtoꝝ nō ſolū ſancti ſ; etiā alij fideles adiuuāt̄
et coronātur. in q̄tū merita ipoꝝ trāſfundūt̄
in alios. Dic augu. in enchendion. ꝙ tā bo
nus ē deus ꝙ nō ſineret aliquē peccare niſi
ita eēt oīpotēs vt ex illo eliceret magnū bo-
nū. ¶ Scd̄o homicidiū cauſat̄ ex ordi
natōe legis hūane q̄ ordiat homicidiū fieri
ad cōſuatōeꝫ toti⁹ corpis cōmūis. q: ſicut
medic⁹ iuſtiſſime abſcindit mēbꝝ putridū a
corpe: vt nō reſiduū ſanū deſtruat et corrū-
pat: ſ; vt reducat̄ in ſanitate. ita optet iudiceꝫ
et miniſtꝝ legis abſcīder̄ putridū. et nocētē
a corpe pollitico. i. ciuili ne reſiduū corpis
etiā deſtruat. Jō dicit ſanct⁹ tho. in li. de re
gimine pricipū. ꝙ magnū meritū iudex cō-
ſequitur reū occider̄: ſ; magnū ſuppliciū mere
tur innocētē dānare. Et iō vbi iuſtitia hec
ſuata ē: cōmune corp⁹ ciuile ſemp̱ fuit ſana
tū. et vbi relaxatū eſt: cecidit infirmū finaliter
corruptū. ſicut p; de roma q̄ tamdiu viguit
q̄diu iuſtitia ibidē p̱māſit. vt dicit he. aug.

¶ Tertio homicidium cauſatur a peruer-
ſitate hoīs qui ex odio vel ira occidit vi-
olēter ꝓximū. et illud cōmuniter omnib⁹ ꝓ-
hibitū ē a deo. exo. xx. nō occides. Etiā ex
lege nature ꝙ nullus d; facere alteri qd̄ ſibi
minime vult fieri. Jn cañ. di. i. ius naturale.
Prohibituꝫ ē etiā ex lege ciuili. et punit̄ pe
na capitis. ff. ad. l. cornel'. d' ſicarijs. li. iij.
Et neceſſe ē ꝙ ſic corrigat̄ cū maximū ſit ꝑ-
turbatū cōmūis boni. Eſt etiā ſeniſſimum
pctm̄ et ſm̄ circūſtantiā pōt eē g̃uiſſimū om
niū pctōꝝ. q: p̱ homicidiū nō ſolū priuatur
ipa corpis vita. ſ; etiā freq̄nter dānat̄ ī infer
nū aīa. Jō vt bn̄ caueat̄ ī p̱ma p̱te ſecretis
ſecretoꝝ dicit ariſto. O hō q̄tum potes ca-
ue effundere ſaguinē humanū. Et hermo-
genes dicit qn̄ hō homiem interficit: virtu-
tes celoꝝ clamāt ad diuinā maieſtatē: di. O
dn̄e ſeruus vult tibi eē ſimil'. ꝓ ſi iniuſte in-
terficiat̄: inidet creator. p̱mitte q: interficiens
interficiet̄ in vindicta. Un̄ quā ho cayn fra
trem ſuum abel interfecit. dixit dn̄s deus ad
cayn. Ecce vox ſanguinis fratris tui clamat
ad me de terra ꝓ vindicta. nūc ergo maledi-
ct⁹ eris ſup̱ terrā q̄ apuit os ſuū. et ſuſcepit
ſanguinē fratris tui de manu tua. cū opat⁹
fueris eā: nō dabit tibi fruct⁹ ſuos. vagus
et ꝓfugus eris. Dixitq̧ ad deuꝫ. maior ē in
iquitas mea q̄ vt veniā merear. Ecce p̱mū
malū homicidij. q: cayn in deſpatōem ceci
dit. Putabat eni ꝙ pctm̄ ſuū eēt tante g̃ui-
tatis ꝙ nō poſſet mereri veniā. Augu. men
tiris cayn. maior ē dei miſericordia q̄ omnū
peccatoꝝ miſia. Et adiecit. Eijcis me ho-
die a facie terre et a facie tua abſcōdar et ero
vagus et ꝓfugus in terra. omnis g̃ q̄ inuēit
me. ſiue hō ſiue beſtia occidet me. q. d. ca-
in vidēs ſe derelictū a deo et in tantā miſi
am cōſtitutum. cōſiderās potius cito mori
vt miſia terminaret̄: mortē petijt a dn̄o. Dis
igitur q̄ inuenit ꝛc̄. Et dn̄s ad eum. nequa
q̄ ita fiet vt tu petis. ſed omis qui occiderit
cayn ſeptuplū punief̄. i. cayn poſt mltas mi
ſerias in fine ſeptime generatōis morietur.
qd̄ et factū eſt. q: in fine. vij. generationum
poſt multas miſerias interfect⁹ ē a lameth.
in vltionē ſanguinis fratris ſui. ¶ Ec
ce ſcd̄m malū et dei vindicta. quia qui gla-
dium acceperit. ſ. interficiendo hominē ſine
iuſtitia ad propriam vindictam gladio etiā
peribit. i. deus vindicabit ſe in illo. et per-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

mittit cū mala morte ꝑire qui effuderit ſan⸗
guinem humanum: effundetur ſanguis il⸗
lius. gen̄. ix. apoc. vi. dr̄ ꝙ iohannes audi⸗
uit voces occiſoꝝ cla. et di. vidica dn̄e ſan⸗
guinē noſtꝝ. Dicit igit̄ text⁹ ꝙ dn̄s poſuit ī
cayn ſignū. ſ. tremorē horribilē oīm mēbro⸗
rum. et in faciem eius impreſſit ſignuꝫ quo
cognoſcebat̄ ab omib⁹ fratrē ſuū innocen⸗
tem occidiſſe: et ſic abomiabil̄ ab omib⁹ ha⸗
bebatur. ne q̄s eū occideret. D Hoc fa⸗
cū ē nō ſolū ad cayn diuturnā punitōem ſꝫ
etiā ꝑpter alioꝝ correctiōem. Ecce hic tertiū
malū ꝙ adhuc manꝫ ſignū. hꝫ. n. oīs homi⸗
cida. qꝛ pallidus eſt facie et diſtorti et mali
viſus in ſignū malicie facte. In ſignū etiaꝫ
maledictionis occiſoris et repēte vindicte iu⸗
ſto dei decreto hoc accidit ꝙ vulnus inter⸗
fecti in pn̄tia interfectoris refundat ſangui⸗
nem: vt hoc corā homib⁹ et iudicib⁹ mani⸗
feſtetur ne man⁹ impia iterfectoris maneat
impunita: ſ vindicetur. Sꝫ an aliqua natu⸗
ral̄ rō poſſit aſſignari: dicunt q̄daꝫ ꝙ ſic. qꝛ
cū alq̄s hoīem interficit vehemēti ira in cē⸗
ſunt. vnde eius ſpūs infecti et commoti ſan⸗
guie ꝯmouent et inficiūt. q̄bus ſic infectis
hūoꝛ eni fetidus et corruptiu⁹. qui vulnus
attigens interfecti ſimili infectione inficit.
Sꝫ etiā videm⁹ ad ſenſum ꝙ oculus infe⸗
c⁹ inficit. et mulier mēſtruoſa ſpeculum. et
ideo ſi tráſcat interficiēs attrahit et cōmouꝫ
ſanguinē interfecti vulneris ſibi ſimulcꝫ in⸗
vulnerāte. cū ſimile attrahat ſimile et ex cur⸗
ſu duaꝝ infectionū exuberātis īmūdicie ge⸗
neratur vehementia quā ampli⁹ natura ſu⸗
ſtinere nō valēs ſtatī refudit ſanguinē. et ſi⸗
gnū ad hoc eſt ꝙ lingua ſerpentina venenū
attrahit in menſis principum et magnatoꝝ

Secunda pars in

qua notatur ſedulitas grate viſitationis ra⸗
tione paganoꝝ. Nā multi gētiles et pagani
q̄ ad feſtū paſche ꝯuenerāt irl̄m vt vnū deū
adorarēt: licꝫ nō ad eſum agni admitterent̄
niſi poſt dimiſſo ritu gētilitatis cēnt circun⸗
ciſi. hi ꝑpter famam et miraculum de laza⸗
ro videre xp̄m cupiebāt. I Moraliter
per gentiles et paganos ihesum cupientes
videre. qui propter hoc irl̄m conuenerant.
et vt vnū deū adorarēt: informātur omnes
homines qui ſi iheſuꝫ ſaluatorē in celis vo⸗
luerit beatifice videre: neceſſario primo ſan⸗

ctam debent intrare eccleſiam per fidem. et
lumine fidei illuminati iheſum deuote con⸗
templari. vnū deū in duab⁹ naturis. q̄ ꝑp⸗
ter homīeꝫ venit in carnem vt ꝑ carnē homi⸗
nē redimeret. Nā ſicut videmus ꝙ naturali⸗
ter viſibile n̄ pōt ab oculo corꝑali videri. ni⸗
ſi lumie naturali mediāte et mediū illuſtrā⸗
te. etiaꝫ n̄ obſtāte ꝙ oculus ſit clariſſim⁹ et
viſibile optie coloratū. ſicut ptꝫ intuēti noc⸗
te picturā. vn̄ ph's. ij. de aīa. coloꝛ n̄ eſt viſi⸗
bl'is ſine lumie. ſic nec iheſus nec h̄ nec ī fu⸗
turo vid̄r ſine lumie fidei. lumē eñ rōis n̄ ē
tante acuitatis ꝙ poſſit excedere nat̄alia ⁊
ſupnaturalia illuſtrare. inq̄ntum lumine fi⸗
dei adiuuat̄. Facit eñ fides credere n̄ viſa.
qꝛ fides eſt de rebus n̄ viſis. de pe. di. iiij ī
domo. Illuſtrat eñ nō ſolū pn̄tia verūetiaꝫ
ꝑterita et futura. ſm̄ bern. ō ſum. tri. et fi. ca.
firmiter. in glo. Eleuat intellectū ad credē⸗
dū ꝑterita. ſ. iheſuꝫ xp̄m fuiſſe ex v̄gie natū
et paſſuꝫ. Ad pn̄tia. qꝛ credēduꝫ eſt ꝙ ipſe
ſit q̄ in altari quotidie ꝯficitur. Et ad fu⸗
tura. qꝛ credere debem⁹ xp̄m vētuꝝ et iudi⸗
catuꝝ viuos ⁊ mortuos. Cū hec rō noſtra n̄
poſſit attingere rōis defectū fides ſupplet.
de ꝯſe. di. ij. reuera. Et merito lux fidei de⸗
fectū lumīs naturalis ſupplet. qꝛ nulla lux
clarioꝛ recta fide. C. de ſum. tri. et fi. ca. I. in⸗
ter claros. Ibi dr̄ ꝙ nihil eſt qđ lumie cla⸗
riore ꝑfulgeat. q̄ꝫ recta fides in principe. k
Qui ergo rex et priceps eē cupit in regno
celoꝝ. et ihm̄ ī claritate vult videre. opꝫ ꝙ
luce fidei hic eū prio videat et diligenter et
deuote attēdat. q̄uo fuit.
In ꝑſepio mirabiliter vagiens.
In patibulo ſpāliter moriens.
In celo ſublimiter ꝑſidens. Nā viſio ſtabu⸗
li in exēplū ē ⁊ fuit artiſſime pauꝑtatis. vi⸗
ſio ſupplicij latiſſime caritatis. ſ viſio ſolij
in ſignū altiſſime poteſtatis. Debem⁹ ḡ prio
ihm̄ videre in ꝑſepio mirabil'r vagiētē. ī ſi⸗
gnū artiſſime pauꝑtatis. cariſſimi flectam⁹
oculos cordis nr̄i ad vidēduꝫ xp̄i pauꝑta⸗
tem. q̄ ſm̄ aplm̄. ij. coꝝ. viij. cum eēt diues
ꝑpter nos egen⁹ fac⁹ eſt. vt illius iopia nos
diues eſſemus. O deus eterne. qđ fuit vide⸗
re filiū tuū vnigenitum. regē et factorem ce⸗
loꝝ et celeſtiuꝫ oīm angeloꝝ. in vna ciuita⸗
te n̄ iueniſſe domū: ſ ꝑ domo elegiſſe ſtabu⸗
lum iumentorum: Quid etiam videre fuit
regem regum et deum iudeoꝝ in ſtabulo n
y. 2.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

bũiſſe locũ extra breue vileq̃ preſepium. q̃d
dñe videre ſunt dñz vniuerſa cõtinẽtẽ ſtricta
faſcia eſſe cinctũ et inuolutũ. q̃d videre fuit
gloriã et leticiã angloꝝ omniũ. ſic viliter cõ
manentẽ inter bouẽ et azinũ. Et ergo ſi hu
ius regis q̃ris palatiũ: tibi oñditur ſtabulũ
ſi thronũ vel ſoliũ nõ eſt aureũ vel eburneũ
ſ; mõſtratur tibi preſepiũ. ſi q̃ris lectũ regiũ
pãnnis purpureis ornatũ: oſtẽditur tibi fe
nũ aſpeꝝ. ſi q̃ris regiũ veſtimentum auro et
argẽto cõtextum: oſtẽduntur tibi pãniculi
viles. ſi q̃ris regalẽ exercitũ et turbã ꝯſeq̃n
tiũ famuloꝝ: bouẽ et azinũ attẽde. O pau/
pertas ſumma. o egeſtas p̃dicãda. o admirã
dũ et ꝑ poſſe imitandum ibm ſic videre. Un̄
et paſtores admirãtes dicebãt. Trãſeamus
vſq̃ ad bethleẽ et videam⁹ hoc verbuz. Et
ſeq̃tur ꝙ venerũt feſtinãtes et inuenerũt ma
riã et pueꝝ poſitũ in p̃ſepio. luce. ij. Tũc ve
rificatur illud luce. ix. ſcriptũ. Uulpes foue
as hñt et volucres celi nidos: fili⁹ aũt hoĩs
nõ habet vbi caput ſuũ reclinet. Uere nulla
ſunt aĩalia q̄tumcũq̃ modica et vilia q̃ nõ
habeãt ſua latibula. Et ſunt valde mag pa
latia ſectis lapidibus fabricata. p̃ciosa val/
de ſunt veſtimẽta ſtramẽ q̃ lectoꝝ delicata
et exquiſita cibaria. cũ tamẽ diuĩa ſapĩa ſit
ꝑpter nos bonis tẽpalib⁹ omnib⁹ deſtituta.
q̃s eñ hodie ꝑpter xp̄m deſiderat paup̄ eſſe
imo q̃s nõ ãhelat ad diuitias toto poſſe. O
hũana auaritia q̃ ſic es cõgregatiõe ſolicita.
qm̄ ñ ꝯgregãt aĩalia bruta. nõ ꝓijciũt ĩ terrã
ſemĩa ſua. nulla fabricãt horrea. nulla cella
ria: ſ; ſibi labore cõtinuo q̃rũt eſcã. Ad hãc
cõſideratiões inuitat nos dñs math. vi. Re
ſpice volatilia celi. ſi eñ nos vt ibidẽ docet
ſumus maioris p̃ciĩ q̄ ſint illa. ſi ipſe illis
alimenta tribuit: q̄to magis dabit nobis. ꝯ̃
cõgregare ſignuz eſt auaricie et defect⁹ fidei
xp̄iane. T Sz obijcies. nonne formice
et apes et mures inſtictu nature eciã cõgre/
gãt in eſtate vt in hyeme poſſint viuere. Et
ſi hoc natura dictat in irrõnalib⁹. magis hõ
rõnal' ꝓuidere ſe hz et ꝯgregare. Dico ꝙ ani
malia illa ex neceſſitate nature hoc faciunt
nõ ex libidie auaricie. nam apes et formice
corpe et virib⁹ debiles ſunt. idõ ſi nõ ĩ eſtate
ꝓuiderẽt deficerent in hyeme fame. Natura
igr̄ nõ deficiẽs in nccc̃ijs dictat ꝑ neceſſita/
te ea colligere. et recollecta reponũt et ceme
dũt nihil ꝓpriе poſſidẽtes. ſ; hoĩes ex libi

dine auaritie congregãt et illicite q̃nq̃ ex ra
pinis. quãdoq̃ ex furto. quandoq̃ ex dece
ptione. q̃ndoq̃ mẽdacijs et hmõi illicitis.
Etiã nõ ſoliũ ad neccitatẽ ſ; ſupfluitatez. nec
de ſupfluitate et ſupabũdantia indigẽtib⁹
cõmuicãt imo poti⁹ multis modis ꝑire per
mittũt. miſicordiã nulli paupi faciũt. nec i
digẽti. Iſti ſunt ſiles ruſticis. de q̃bus oui
dius li. metha. narrat ꝙ fuit q̃dã mulier di/
cta lachona mr̄ phebi et dyane. i. ſolis et lu
ne. q̃ a ioue ꝯceꝑat. d' quo iuno vxor iouis
zelotipa facta ipã in lachonã ꝑgnantẽ pſeq̃
baẗ. eãq̃ ꝑmanere in toto mũdo nõ patieba
tur. nullaq̃ regio audebat eã recipere. et ſic
in terra vndiq̃ vagabaẗ. Illa ꝯ̃ tãdem vẽit
ad inſulam delos que per mare vagabunda
natabat. Inſula ergo errãs in aq̃s. miſita la
chonã: que errabat in terris. errãs errãtẽ re/
cepit. et ꝑiendi ſibi ſpatium dedit. q̃. ſ. inter
duas arbores palmã et oliuã ipãs tenẽs in
manib⁹ ꝑturiuit. et inde tãcito poſt receſſit.
Illa ꝯ̃ inſula virtute ſolis et lune q̃ ibi nati
ſunt facta eſt ſtabil' et firma. q̃ a p̃cipio fu/
it mobilis atq̃ vaga. Cũ igr̄ lachona iuno/
nis irã fugeret. appolinẽ et dyanã in mani/
bus teneret et portaret. accidit ꝙ vltra mo/
dum ſitẽs d' aqua cuiuſdã lacus libẽr bibe
re voluit. ſ; quidaz ruſtici qui in littore lac⁹
vluã et iuncu colligebãt ipãz ne biberet im
pediebãt. nec eã implorantẽ amore pueroꝝ
et dicẽtem vſũz cõmunẽ fore aquaꝝ bibere
ꝑmiſerũt. Lachona igr̄ irata rogauit iouem
ꝙ illi ruſtici nunq̄ ꝑpetuo recederẽt. et ſic fa/
ctũ eſt. ꝙ iupiter ruſticos mutauit in ranas:
vt in ſtagno illo ꝑpetuo coaxarẽt. Delos in
ſula deſignat homies hoſpitales et clemẽ/
tes qui opa miſicordie exercent. egenos et
vagos recipiũt. et maxie qñ ipãs eẽe ꝑgnã
tes de ſole et luna. i. quando cũ ipſis xp̄m et
beatã virginẽ eſſe ꝑ deuotiõem recognoſcũt
Tales igr̄ exinde ſpũalr̄ ꝑmanẽt. ſ. in fide et
gr̃a ſtabiles efficiũtur et in dño ſolidantur.
Idõ hñ dr̄ yſa. lviij. Frãge eſuriẽti panẽ tuũ
et egenos vagoſq̃ induc in in domũ tuam
ſeq̃tur. Tũc erũpet quaſi mane lumẽ tuum.
ſ; quidã ſunt tãmagni ruſtici et fixi in terraz
diuitiaꝝ ꝑ auritiã ꝙ etiã quãdo aquaz que
omnib⁹ ẽ cõmũis nolunt cõcedere indigen
ti. quare ſepe fit ꝙ iupiter. i. de⁹ de lacu an
xietatis non ſinit eos recedere. imo ibi in ra
nas vertũtur inquãtũ ſemꝑ viles et miſeri

ſolent eē in anxietate ꝺ̓ diuitijs loquuntur.
nec ꝑ ſe nec ꝑ alijs ad ſufficiētiā et ſaturita
tem lucrātur. imo ſemꝑ in defectibilitate et
penuria manebunt tā hic ꝙ̄ in inferno. Sic
tātalus de quo dicit ouidi⁹. ꝙ tātal⁹ in in⸗
ferno ſemꝑ ſitit et fameſcit. et tn̄ ē in aq̄ vſ⸗
ꝗ ad labiū inferi⁹. et hn̄s pomū pēdēs vſ⸗
ꝗ ad labiū ſupi⁹. hȝ tn̄ collū ita rigidum ꝙ
ipm non pōt erigere vt comedat: nec depri⸗
mere vt bibat. et ſic ē neccē vt famē et ſitim ꝑ
petuo ſuſtineat. Sic ꝑ certo auari ita miſeri
ſunt et ꝑci dato ꝙ hēant bladū vel vinū vel
diuitias tpales. inde tn̄ nō audēt bibere et
comedere vel ipas in aliquo facto liberalita
tis expēdere imo ſemꝑ cōprobātur fameſce
re et ſitire. et famē et ſiti ī ꝑcedo diuitijs in ā
xietate multotiēs ſuſtinere. De hoc dr̄ ecc̄s.
vi. De⁹ dedit diuitias et ſubam. et honorē
et nil deeſt anime ei⁹ de oīb⁹ que ceciderāt.
nec tribuit ei poteſtatē vt cōedat ex eo. ſʒ hō
extrane⁹ vorabit illud. M Scd̄o vide
re debem⁹ hic ihesum in patibulo penaliter
ꝑ nobis morientē ī exēplū latiſſime caritatis
Ad cui⁹ caritatis viſionem inuitat nos dn̄s.
tren̄. i. di. O vos oēs qui trāſitis ꝑ viā attē
dite et videte ſi eſt dolor ſimil' dolori meo.
Et yſa. liij. vidim⁹ eū deſpectū et nouiſſi⸗
mū viroꝝ. viꝝ doloꝝ et ſcientē infirmantē.
Quis eīn pōt exprimere verbis ꝙ̄tum. ſal⸗
uator in patiēdo doluit. quia rex magnific⁹
rex nobilis. rex ſapiēs. rex delicatiſſim⁹. rex
carne tenerrim⁹ ꝛ ſaniſſim⁹. Quia ergo ta
lis aīa in illo ſaniſſimo corpore ꝑfectiſſime
cōplexiōata habitabat. ſeꝑari ab eo penit⁹
rēnuebat. Si eīn quāto mēbꝝ ē delicati⁹ et
cōplexiōe nobili⁹. tāto plus dolet ſi patitur
ꝗ cū aīa in corꝑe delicatiſſimo. puta de ſola
virgine nato ſumme nobiliſſimo. qꝛ de pu⸗
riſſimo ſanguīe virginis. de ſpū ſancto col⸗
lecto et optime cōplexionato. vulnera tādu
ra circa mēbra neruoſa et tenera ſuſtiebat ſu
pra hūanū modū dolebat. et maxīe cū ſe a
ſuo amātiſſimo diuidebat. Itē attēde ꝑ q̄⸗
bus xp̄s patiebaṫ q̄ cū ceꝑant. qui eū liga⸗
uerūt. qui eius oculos latronis more vela⸗
uerāt. et in eū ſpuerūt. et eius caput ꝑcuſſe⸗
rūt et vulnerauerūt. et ad mortem iudicaue
rūt. et ad viliſſimū mortis genus. ff. ꝺ̓ inter
dictis et deꝑtatis. l. capitaliū. Supmū ſup
pliciū videṫ eē ad furta dānatio. ergo dum
ibꝫ ſuā caritatē eis tā ſumme monſtrauit. et

ipoꝝ ingratitudinē tā magnā eē cernebat. qꝛ
patrē amātiſſimū redemptorē piſſimum et
defenſorē veriſſimū occidebāt. indicibiles
dolores ei⁹ aīaȝ vulnerabāt. yſa. liij. Uere
lāguores noſtros ipe portauit. ecce amoris
magnitudo. Et nos reputauimus eū q̄ſi le
proſum et ꝑcuſſum et humiliatū. ecce ingrati
tudo. Un̄ cancellari⁹ philippus in q̄dā pro
ſula valde notabili et deuota ait ſic in ꝑſo⸗
na chriſti. Hō vide q̄ pro te patior. ad te cla
mo. q̄ ꝑ te morior. vide penas q̄bus afficⸯ
or. vide manus quibus cōfodior. cū ſit tā⸗
tus dolor exterior. interior tn̄ plāct⁹ ē grui⸗
or. tā ingratuȝ dū te experior. N Sȝ cir
ca hec q̄riṫ an ī xp̄o fuerit vera paſſio dolo⸗
ris. Et videṫ ꝙ n̄. Nā moyſes ieiunauit. xl.
dieb⁹ et. xl. noctib⁹ ſine aliq̄ corporis leſio
ne ꝑpter cōtinuā cōtēplatōēȝ. Si igitur ꝑ⸗
fectio cōtēplatōīs aufert paſſionē et ſenſum
famis. pari rōe videṫ ꝙ auferat ſenſum dolo
ris in carne paſſibili. Sȝ in xp̄o fuit ꝯtinua
cōtēplatō et ꝑfectiſſima. ergo vidṙ ꝙ nulla
fuit ī eo doloris expiētia. Itē ſi aīa petri po
neretur ī infernuȝ ab ignibus nō cruciareṫ.
qꝛ nō hȝ in ſe cāȝ ꝑpter quā debeat dolere. ſi
ergo aīa xp̄i nullā cām paſſionis ī ſe hēbat
videṫ ꝙ nulluȝ dolorē ī ſe ſentiebat in car⸗
ne ꝙ̄tūcūꝗ paſſibili. Si ergo dolor eſt paſ
ſio ipi⁹ aīe poti⁹ ꝙ̄ carnis ſicut dicit augu.
videtur ꝙ in xp̄o nō fuerit dolor verus. Cō
tra yſa. ver lāguores ꝛc̄. O Itē aīa iūc
ta corpori paſſibili vere dolet corꝑe pacien⸗
te. ſʒ aīa xp̄i iuncta fuit carni. q̄ nō tm̄ fuit
paſſibilis imo etiā paſſa: ergo verū dolorem
fuit perpeſſa. Rn̄det dn̄s bonauētura in. iij.
ſuꝑ ſnīaꝝ. diſ. xvi. ꝙ abſꝗ dubio ſic euā⸗
geliū dicit et fides catholica ſentit. vera do
loris paſſio fuit in xp̄o. in ipſo eīn fuit caro
paſſibilis et ꝑforabilis. fuit eīn v̓tus ſentiē
di ſm̄ quā aīa ꝯpatitur corpori leſo quoniā
ergo hec duo veruȝ doloreȝ faciunt videli⸗
cet vera leſio. et verus leſionis ſenſus et hec
duo vere fuerūt in xp̄o. indubitanter tenen
dum eſt ꝙ in xp̄o fuit vera doloris paſſio.
Nā ſi q̄s aliter dicat ſm̄ ꝙ quidam heretici
dicunt et eſt error antiqu⁹ ſaracenorum. ꝙ
xp̄s ſi videreṫ pati et dolere. non tn̄ veraci⸗
ter habuit doloris et paſſionis ſenſum nō
ſolum euacuat fidem xp̄i et xp̄i euangeliuȝ
ſʒ etiam euacuat redemptionem noſtram. et
qui dicit chriſtū non veraciter fuiſſe paſſum

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

dicit xp̄m nō ſatis feciſſe. ac per hoc nec genꝰ hūanū eē redēptū. dum vero dicit ſi laſſe ſe pati ip̄m. dicit ip̄m eſſe mēdacē. et ita nec vere fuiſſe filiū dei. nec dei nūciū. et iterate nec mediatorē: ſ3 potiꝰ deceptorē. Tenendū igit̄ ē ꝙ vere paſſus et verū dolorē hūit. Ad rōnes aūt ꝯrias. Ad primā de moyſe dicendū ꝙ ſi dulcedo ꝯtēplatōis quodāmō ip̄m reficeret: et a ſenſibꝰ exteriorībꝰ abſtraberet adeo vt naturales virtutes quodāmō cōſopiret ita vt nō cōſumerēt et cibū requirerēt. tn̄ ꝙ tāto tp̄e ieiunauit ſine aliq̄ ſui leſione. hoc fuerit per ſpeciale beneficiū et diuinum miraculū. Et iō hic locū hab3 in ꝓpoſito ꝙ xp̄s in paſſiōe ſua nō exercuit miracl'a potētie: ſ3 potius vſus eſt armis patiētie. Ad aliud de aīa petri ꝙ nō pateret̄ in inferno. Dicēdum ꝙ nō ē ſimile. qꝛ aīa poſt glorificatōe3 et purificatōe3 ꝑfectā nō eſt paſſibil' ex cā ꝓpria. nec ex diſpēſatiōe diuīa ꝓpter ſalutē alienam. Nō ſic aūt eſt de aīa xp̄i q̄ diſpēſatiue et volūtarie paſſibilitatē hūit cū carni paſſibili iūcta fuit. ¶ S3 forte dicis hūanitas qꝛ vnita deitati potuit ꝯſolari in aliquo Dico ꝙ potuiſſet ſi decuiſſet: ſ3 nō decuit. et iō deitas ſuā ꝓtectiōem ab hūanitate totalr̄ ſubtraxit. Ideo xp̄s in cruce clamauit. deus meus vt q̄d dereliquiſti me. Sup̄ quo verbo dicit mgr̄ di. xviij. tertij. Sepauit ſe diuinitas. qꝛ ſubtraxit ꝓtectiōem: ſed nō ſoluit vnionem. ſeparauit ſe foris: vt non adeſſet ad defenſionem. ſed non intus defuit ad vniōe3. Tertio videre debemꝰ ih̄m in ſupremo ſolio ſublimatū in ſignū ampliſſime pototeſtatis. Ibi eū videre debemꝰ et timere. qꝛ iudicaturꝰ eſt viuos et mortuos. yſa. xxxiij. regem in decore ſuo videbūt. Quid eīm ih̄m in decore ſuo videre eſt niſi in maieſtatis ſue gloria q̄ iudicaturus eſt cernere. Nā illi mō fugiūt dn̄i pauptatē qui contēnunt ip̄ius hūilitatē q̄ hic nō attendūt eiꝰ caritatē ne eīo eis eueniet ꝙ cadāt ſub eiꝰ iuſtiſſima pietate. quā nemo poterit ꝑuertere p̄cio ſiue prece. ¶ Item. veniet dies in qua plꝰ valebunt pura corda q̄ꝫ magna et plena marſupia. q̄a iudex noſter nec fallet̄ verbis nec vllis poterit flecti donis. Nihil tūc ſua potētia ceſari. nihil aurū neroni. nec rethorica ciceroni. nihil ph̄ia platoni. nihil argumēta ariſtotelis. qꝛ vt dicit leo papa: tūc nō valebūt munera regū. aduocatōes iudicum nō ſophiſmata loycorū. non ꝓdeſſe poterunt prudentiſſima eloquia oratorū. nec inſuper aſtutia verſutorū. Quare hec oīa. qꝛ ſm̄ criſ. iudex noſter nō flectet̄ timore. qꝛ oīpotēs ē. nō fallet̄ ſmōe. qꝛ ſapiētiſſimꝰ eſt et h3 oīa. hiero. Quāti in illa die eligues et muti feliciores loq̄ebꝰ erūt. q̄nti paſtores ph̄is precīūt. q̄nti ruſtici ꝑferēdi rethoricis. q̄nti hebetes argumūtis ciceronis. Ergo fratres cariſſimi ſi tāta mala volumus vitare ihesum cum gloria in iubilo videre debemꝰ hic imitando in pauptate et humilitate pēiꝰ videre

Tertia pars in qua

notatur preconium alte ꝯmēdationis ratione ſupnorū. ibi. Clarificaui. Nā q̄n xp̄s petiuit et rogauit patrem di. Pater clarifica me formata fuit vox in aere a tota trinitate di. in ꝑſona p̄ris. Clarificaui. ſ. q̄ntum ad deitatē. qꝛ pr̄ filiū ab eterno clarificauit. et cum clarū genuit. Etiā q̄ntū ad hūanitatē eū clarificauit varijs ſignis teſtimonijs ꝯmiracul' et donis. Et ſeq̄tur. iterū clarificabo te. ſ. in paſſiōe ꝑ miracula tue poteſtatis. in reſurrectiōe ꝑ dotem claritatis. in aſcēſione per gloriā felicitatis. inſup et in gētibꝰ ꝑ ꝯfeſſiōe3 fidei v̄itatis. ꝑ meritū eīm ſue paſſionis glīa ſui nōis diffuſa eſt in gētibꝰ. ¶ Moraliter illa v̄ba applicādo v̄gini glīoſe ꝓpter ſabbatū ē notādū ſm̄ ꝙ colligi pōt ex ſcripturā tria ſunt q̄ hn̄t feminā glīficare et nobilitare. Primo ꝓgenies clara. nā filia q̄ ex regali ꝓgenie naſcit̄ regal' d̄r. q̄d nomē retinet etiā ſi nubet alteri nobilitatis minoris. n̄ plebeio vt ſi filia regis nubit comiti. nō ex hoc ꝯmittit nomē: ſ3 regina d̄r nō comitiſſa. vl' ſi comitiſſa filia comitis nupſerit vni inferioris dignitatis d3 appellari comitiſſa. et non aux̄ dignitatē mariti. C. de dignitatibꝰ. l. i. Tn̄ accidit caſus ꝙ due ſorores in quoda3 ꝯuiuio fuerūt indignate. qꝛ nō fuerūt poſite inter conſulares et p̄tores acceſſerūt p̄ncipem ꝓponētes ꝙ albertū cōſulē et patrē p̄ctorem habuerūt. et qꝛ nupte ſunt viris nobilibꝰ non tante dignitatis. q̄ritur an debeant in mēſa inter nobiles reſpectu nobilitatis parentum: aut inter nobilitatem maritorū poni. Rn̄det impator ꝙ retinēt nobilitatem generis et dignitate3. et ſic poni debuiſſent inter cōſulares in mēſa et p̄tores. Scd̄o clarificātur et nobilitantur ex v̄tutibus. et ſic

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

que maioꝛibus virtutibus fulget clarioꝛ et
nobilioꝛ dꝛ. De illa claritate nobilitatis di⸗
cit phs. i. polli. iiij. c. ꝙ nihil aliud ꝙ̃ virtꝰ
et malicia determināt ſuū ad liberū. nobilē
ad ignobilē. vñ in cañ. lvi. di. nūꝙ̃. in glo.
et in textu. vtus aiam nobilitat. vtute remo
ta migrat in exiliū nobilitatis honoꝛ. vñ im
patoꝛ cōſtātinus. C. de digni. l. ij. Nec ꝗ̄ fa⸗
moſis et notatis. aut quos zelus aut vite
turpitudo inqnat. et quos infamia ab ho⸗
neſtoꝝ cetu ſegregat dignitatis poꝛte pate⸗
būt. Tertio clarificanꝭ a clariſſimis viris. ff.
de ſenatoꝛibꝰ. l. femie. feis clariſſimā digni
tatē mariti tribuūt. Si eñ femia clariſſimo
viro nubit: clariſſima erit. ſi maritus eſt rex:
dꝛ regina. ſi comes comitiſſa. quouſ ꝗ̄ alte⸗
ri nupſerit mioꝛis ſiue inferioꝛis dignitatis
tūc amittit nomē prioꝛis. Nā femie coruſcāt
radijs maritoꝝ. in auten. de ꝯſulibꝰ hoc ita
ꝗ̄. S Ad ꝓpoſitū dꝛ deus rex vniuer⸗
ſoꝝ volēs filiū ſuū vnigenitū mittere in ter
ram negociū hūane redēptōis exeqndum.
qd ſine virgie nobili et clariſſima fieri nō de
buit. iux̄ ꝓpheticū dictū yſa. vij. Ecce vgo
ꝯcipiet et pariet filiū. que virgo nō ſolu eēt
mater dei corpaliter. imo ſm aiam ſpūaliter
ſpōſa rḡis p̄clariſſimi et nobiliſſimi: ab eter
no ex oibꝰ mulieribus fiēdis et factis vnaꝫ
p̄clariſſimā et nobiliſſimā p̄oꝛdinauit mari
am: q̄ ex regali clariſſima ꝓgenie naſci debu
it. Oꝛta ē eñ maria ex regali ſtirpe dauidi⸗
ca. vt math. i. c. plane deducit. quare eccl'ia
in eiꝰ laude canit in auten. Natiuitas gloꝛi
oſe v̓ginis marie ex ſemie abꝛahe oꝛta de tri
bu iuda: clara ex ſtirpe dauid. Scdo etiā eā
v̓tutibꝰ clariſſimā fecit: vt eſſet habitatio et
domꝰ regis. Ideo eſdras ſcriba regē celoꝝ
laudabat. di. ij. eſdre. viij. Bñdictꝰ deꝰ pa⸗
trū noſtroꝝ: q̄ dedit volūtatē in coꝛ regis. ſ.
filij dei clarificare domū ſuā. Tertio excellē
tiſſime eā clarificauit in copulatōe. apoc. xxi
Claritas dei illuiauit eā. Naꝫ claritas lucis
intēditur in materia ꝑſpicua atꝗ̄ pura et re
mittiꝭ in materia obſcura et ꝯdēſa. Cū aūt v̓
go maria fuerit tota pulcra et ſine macula
cañ. iiij. et lux diuina clariſſima interioꝛa eiꝰ
totalr̄ infundēs eā clarioꝛē fecit. qꝛ vt dꝛ. i.
q. i. ſi iuſtꝰ fuerit purū lumen ab illuiatis et
diſpoſitis excipiꝭ. quare yſa. lx. p̄dixit v̓gi
ni glorioſe. vidēs in ſpū filiū dei ſibi copu
landū. di. Oꝛietur lux tua et dñs ſplēdoꝛibꝰ
implebit aiam tuā. Merito ergo dixit ei deꝰ.
pater in natiuitate. Clarificaui et iterū clari⸗
ficabo in āñūciatōe et aſſumptōe. T Nā
deus pater reginam celoꝛum cultu regio in
tribus clarificauit.
Coꝛona aurea in ſignū excellētis poteſtatis
Veſte purpurea in ſignū mentis puritatis.
Sede eburnea i ſignū ꝑmanētis iocūditatiſ
Nam coꝛona ē ſignū excellentis poteſtatis.
eccl. xlv. Coꝛona aurea ſup caput eius. Nul
lus aūt coꝛonaꝭ niſi de potenti victoꝛia. ꝗ̄re
maximꝰ in ſermōe de vno martire dicit. Co
rona victoꝛibus daꝭ. In ſignū huius rex co
ronā poꝛtat i capite ad deſignāduꝫ ꝙ ſeipm
et ꝓplm ſibi ſubiectū regere debet in iuſticia
et equitate. et potenter iniquitatē vincere et
expugnare. et maxime paſſiones et illicitos
motus in ſeipo qui militāt aduerſus aiam.
vnde grego. xi. moꝛa. Qui membroꝝ ſuoꝝ
motus bene regūt reges non imerito vocā⸗
tur. Ideo augu. recitat. v. de ciui. dei. c. xij.
ꝙ oꝛatius in carmine lirice ad reprimenduꝫ
dñandi libidinē ita cecinit. Latius regnes
auide domando ſpiritū ꝙ̃ ſi libiā remotis ḡ
dibus iūgas. Vñ et valerius impatoꝛ octo
genariꝰ et adhuc virgo. dic fati ſui p̄mia tri
umphoꝝ ſuoꝝ recolit quibus ipſe fuerat fe
liciſſimus. ait ſic tamen vna victoꝛia gliari.
et requiſitꝰ qua. rñdit. qꝛ inimicoꝝ nequiſſi
mā domui carnē meā. ꝓpter hoc ſeñ. loqns
de alexandro ep'la. xxxviij. ſi vis oīa ſubijce
reꝭ ſubijce te rōni. multos reges ſi te rexerit
ratio. Sic regina celoꝝ plenum dominiu ha
buit dominandi et regēdi omnes motus et
paſſiones ne ratōni in aliquo reſiſterēt. imo
caput ſpēns. i. oēs malas ſuggeſtiōes cōtri
uit. Data eñ fuit marie in prima ſanctifica⸗
tione gratia preſeruans ꝙ nec venialiter nec
moꝛtaliter vnꝗ̄ peccauit. Et iō in ſignū po
tentis victorie rex celoꝝ digne dyadema et
coronā regni. i. excellentē dignitatē et glo
riā: qua oīs angelos et mulieres excedit.
in capite eiꝰ poſuit. iux̄ illud heſter. ij. Ama
uit eam rex pluſꝗ̄ oīs mulieres. et iō poſu
it dyadema regni in capite eius. fecitꝗ̄ eam
regnare in celo vaſci. V Sꝫ ꝗ̄ritur vtꝝ
i ſcda ſanctificatiōe ablata fuerit ab ea etiaꝫ
peccādi potentia. non videtur ꝙ non. Quia
damaſcenus tractās illud verbū luc. i. Tuā
ipſius aiam ꝑtranſibit gladius. dicit. Doloꝛ
res quos virgo effugit pariens hos in xpi

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

paſſione ſuſtinuit. ita ꝙ gladius doloris et
ꝑturbatōis eius aīaꝫ ꝑtranſiuit. ſi ḡ eius aīa
poterat ꝑturbari: videt̄ ꝙ potuit ad veniale
ꝑtrahi. In oppoſitū. Dignior fuit mr̄ xp̄i
ad hoc ꝙ mr̄ dei effecta eſt ꝙ̄ ſit aliq̄s ange
loꝝ in celo. Si ḡ angeli boni ſunt in gr̄a cō
firmati: multomagis mr̄ dei. Rn̄dꝫ bonauē.
in .iij. ſup ſn̄iaꝝ di. iij. ꝙ in ſcd̄a ſanctifica
tōe nō tm̄ fuit data v̄gini gr̄a in bono ꝑſeue
rās ſ; et cōfirmans. et hoc q2 filio ſuo adeo
fuit cōiuncta: vt nullo mō ꝑmitteret eaꝫ a ſe
ipſo ſeq̄ſtrari. ꝓpter qḋ notādi ſunt ḡdus di
uinoꝝ bn̄ficioꝝ. Chriſtus em̄ q̄ fuit ſanctus
ſanctoꝝ facultatē bn̄it vitandi oīe pctm̄ et
īpoſſibilitatē cōmittēdi aliqḋ pctm̄. Alij vo
filij hoīm difficultatē bn̄t ad vitādū pctm̄ et
nccītatē bn̄t ad cōmittēdū. et h̄ q̄deꝫ cōpetit
oīb⁹ generatis de maſſa peccati. Ab hac igr̄
maſſa liberata fuit v̄go maria in p̄ma ſan
ctificatōe. liberata fuit etiā in ſcd̄a. ſ; in p̄i
ma fuit cōformis alijs ſanctificatis. in ſcd̄a
ē facta cōformis filio quē genuit. In p̄ma
nāq; ſāctificatōe data ē ei poteſtas et facul
tas vitādi oīe pctm̄ mortale. data ē etiā fa
cultas vitādi freq̄ntiū venialiū. data ē nihilo
min⁹ facultas vitādi oē pctm̄: nō tm̄ ꝑticu
lariter: ſ; etiā vniuerſaliter. Et in his tribus
ḡdib⁹ patēt tres ḡd⁹ ſanctificationū: videlꝫ
iohis baptiſte ihieremie et marie. Nā p̄ma
cōditō fuit hieremie. ſcd̄a vero iohānis. ſ; il
la triplex v̄ginis marie q̄ pl⁹ acceſſit ad filij
puritatem ꝑ vite meritū: ſ; cū ſanctūſanctoꝝ
geſtauit ī vtero ſuo tūc ſanctificata fuit ꝯfor
miter filio ſuo. nō tm̄ q̄ntū ad potētiā peccā
di: ſ; etiā quātū ad impoſſibilitatē labēdi in
aliqḋ pctm̄. vn̄ ſicut ipoſſibile fuit ꝓpter ho
norē filij ſui vt aliū h̄ret filiū: ſic impoſſibi
le fuit vt carnis v̄ginitas violaret̄ in qua fi
lius dei hītauerat. ſic impoſſibile fuit vt ma
tris ſanctitas aliqua culpa macularet̄. Ad ar
gumentū dicendū ꝙ imenſitas illa doloris
nō refert̄ ad ꝑtem aīe rōnaleꝫ ſ; ſenſualē. vn̄
aīa ſtatibi ꝑ illa ꝑte ſm quā cōuenit̄ ad cor
pus. vn̄ nō fuit ꝑturbata ſm ꝙ ꝑturbatio di
cit deordinatōeꝫ in parte rōnali. X Se
cūdo rex celoꝝ clarificauit reginā veſte pur
purea. ꝓuer. xxxi. Purpura indumētū eius
purpura .n. a puritate lucis ē dicta. q2 gigni
tur in his regiōib⁹ materia ei⁹ q̄s ſolis cur
ſus ꝓpri⁹ illuīat et illuſtrat. Et it veſtis re
galis quā nulli licet portare ꝙ regi. vt. C.
de veſtiſtib⁹. olexberis. l. purpure. vn̄ glo.
ſuper cā. vij. In purpura regum gloria de
claratur. Hec veſtis regalis ſignat mētis pu
ritatē marie regine celoꝝ qua īduta ē a filio
qui ē cādor lucis eterne. hic nāq; dei fili⁹ ſi
cut ſol in meridie trāſfundēdo radios aereꝫ
illuīat et clarificat. ita reginā mr̄em ſuā di
gniſſimā ſplendore gr̄e clarificauit: vt de ea
dici poſſit illud yſa. xviij. Sicut lux meridi
ana clara ē. ſ. maria. Nā ꝓpter claritatē vul
tus eius vt vult hern̄. ioſeph vir eius nō fu
it auſus eam reſpicere. Quare etiā in hyſto.
grecoꝝ legit̄ ꝙ be. dyoniſi⁹ ſupplicauit be
ato iohāi euāgeliſte qui erat cuſtos virgi
ginis vt eā videre poſſet: qui cū eſſet ad eā
introductus: viſa ea cecidit in terrā q̄ſi mor
tuus. di. Niſi ſolidatus eſſem in fide: nō ali
um deū credere ꝙ ipaꝫ. q2 tātus radius cla
ritatis ab ea receſſit. Licet tn̄ maria clariſſi
ma fuerit et delectabilis v̄go: nulli tn̄ vnꝙ̄
occaſiōem male delectationis dedit. q2 ſm
dyo. iudei fatebātur ꝙ nunꝙ̄ ꝑ eā fuerūt
tēptati ꝙ̄uis pulcerrima mlieꝝ fuerit. ſ; q̄ cā
illa. cū pulcritudo mulieꝝ tā multos viros
decipit. eccī. ix. Auerte faciē tuaꝫ a muliere
cōpta. et nō circūſpicias ſpeciē alienā. ꝓpter
ſpēm mulieris multi perierūt. et ex hoc con
cupiſcētia q̄ſi ignis exardeſcit. Y Dicē
do ꝙ hec v̄go pulcerria duas hūit puellas cu
ſtodiētes et ſeruātes veſtē hāc ab illicita oc
caſiōe quas etiā ſi qua virgo vel mulier ha
beret: etiā eā preſeruarēt ab illicita occaſiōe
Prima eſt honeſtas verecūda que mariā in
omnib⁹ ſenſibus cuſtodiuit et moribus ꝙ
nec per illicitū viſum. auditum verbum nec
factū: alicui occaſionem malā dedit. Unde
bernar. ꝓpter nimiā et notabilē honeſtatem
moꝝ et geſtuū q̄ in facie et in toto corꝑe eaꝫ
cōuenientibus apparebāt. nullatenus potuit
ad fedū aliquē inclinare. q2 erat dedicata et
deitatis habitaculū ſpeciale. Sꝫ heu virgi
nes noſtre hāc puellam lōge a ſe fugauerūt
nulla verecūdia vel honeſtas mō relucet in
eis. Nā viſu aſſimilātur capris. loquacitate
picis. geſtu ſymeis. et veſtitu ſcortis. Et iō
caſtitas earum libidinoſe a viris impetitur:
cū abſq; omni verecūdia et honeſtate ſic fo
ris venales ꝓgrediātur. Sic etiā dyna filia
iacob rapta fuit ꝑ ſychē. gen̄. xxxiiij. Scd̄a
puella ē humilitas. hec virgo puritatē ſua
uit. nec aliquem illicitis motuū accedere ꝑmi

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſit. Unde ambro. in omel'. didiciſtis virgi
nes pudorẽ: diſcite marie humilitatẽ. Et ſe
quitur. Decet enĩ vt quãto virgo caſtior: tã
to ſit humilior. Nã cũ ab angelo ſalutaretur
et in matrẽ dei et in reginã celoꝝ eligeretur.
et benedicta ſup oĩs mulieres predicaret:
non ſe dominã angeloꝝ reginã celoꝝ iacta
bat. ſed humiliter reſpõdit. ecce ancilla do-
mini. Augu. virginitas nõ ſolũ predicãda
eſt vt ametur: ſ; amonẽdo ne infletur. Solẽt
nãqꝫ virgines modo fatue propter mundi-
ciã carnis ornatũ exteriorem vultus clarita
tẽ vento ſupbie ꝯcuti et inflari. et ꝑ ꝯſeqũs
more phariſei alios ſpnere. ſeipãs decipe et
aĩas eternaliter dãnare. Accidit illis ſicut
cuidam puero qui oĩm erat pulcerrimus di
cius narciſcus. de quo ouidius. qui cum a
tyreſia que veriſſima dedit reſpõſa de futu-
ris ꝯtigentibus peteret ꝙ diu eſſet victurus
rñdit tyreſias quouſqꝫ ſe non viderit. ac ſi di
ceret. tãdiu viueret ꝙ formã et pulcritudinẽ
ſuã nõ eſſet viſurus. Cũ igr̃ idem narciſcus
plures contẽneret et de pulcritudine ſua ſu
perbiret. factũ eſt ꝙ fatigatus ad quẽdã cla
riſſimũ fontem vt biberet venit. qui cũ bibe
re incepiſſet: vmbrã ſuã pulcerrimã in aqua
reſpexit. et cã imaginẽ cepit tã feruẽter ama
re ꝙ pre amore vmbre cedere nollet eã ſum
me amplexari et oſcl'ari petijt. q; eo ridẽte ri
debat. et oſculari volẽti oſculũ porrigebat.
Sic actũ ẽ ꝙ pre amore et deſiderio vmbre
ſue pijt et in florẽ corpꝰ ipius verſum ẽ pur
pureũ. aĩa aũt eius deſcendẽs in infernum
ſe adhuc in aquis ſtigis ſpeculatur. Reuera
talis ſñia tyreſie quotidie verificat̃ in mul-
tis. q; ſ. multi ſunt qui ſpũtualiter viuerẽt
ſi ſe vel ſuã pulcritudinẽ nũqꝫ attenderẽt vl'
viderẽt. ſ; q; pleruqꝫ accidit ꝙ q̇dam pulcri
tudine ſumma vigeret. ita ꝙ pulcritudineꝫ
corpis quãtũ ad formã. pulcritudinem ani
mi quantũ ad ſciam. pulcritudinẽ reꝝ quã-
tum ad opulentiã habẽt magnam. ideo iſti
in ſupbia clari omnes alios deſpiciunt et
vilipẽdũt. q̇d igitur ꝓ certo iſti in fonte mũ
dane ꝓſperitatis viderẽt vmbrã et imaginẽ
et eminẽtiam ſtatus ſui. que oĩa tranſierunt
ſicut vmbra. ſap. v. Ita feruẽter ipm̃ diligũt
et ſe in ea ita glorificant ꝙ anime vitã per-
dunt. Tales poſſunt dicere illud ſapi. xv.
In errorem duxit nos vmbra picture. et la-
bor ſine fructu effigies ſculpta ꝑ varios co

lores: cuius aſpectꝰ inſenſato dat ꝯcupiſcẽ
tiam. et diligit mortue imaginis effigiẽ ſi-
ne anima. Qui ergo pulcritudinẽ et clarita-
tem anime voluerit cũ virgine glorioſa ſua
re: has duas pellas aſſociare debet et acce-
pta erit regi celoꝝ. Sicut figuratur in heſter
que cum ad placandũ regeꝫ vellet accedere
aſſuerũ. induta regalibꝰ aſſumpſit duas pu
ellas ſecũ: vnã. ſ. cui innitebat̃. et alterã q̃ de
fluẽta in terra veſtimẽta portaret. et ferocẽ et
iratũ regẽ i mãſuetudĩeꝫ ꝯuertit. Sic q̃cũqꝫ
xpiana pſona innitit̃ hõeſtati et aſſociat hu-
militatẽ: põt deũ in oĩbꝰ placar̃. ⁊ Ter
tio deus pater reginã celoꝝ clarificauit po-
nendo eam ad dexterã filij in ſede eburnea.
Nam ſalomon ad magnificentiam regni di
citur feciſſe thronũ eburneum. iij. reguꝫ. x.
Sic rex pacificus deus pater marie thronũ
eburneum. ſ. ſtatum glorioſum perpetue io
cunditatis parauit et eam ſuper choros an-
geloꝝ ad dexteram filij ſui locauit. iij. regũ
ij. Poſitꝰ ẽ thronꝰ matri rgis q̃ ſedet ad dex
teram eius. Hec enĩ regina celorum. quia ra
tione excellẽtis meriti chriſti originalis glo
rie iocũditas eſt proxima. que etiã ſuſceptã
inenarrabilem gloriam et iocunditatem co
pioſe in omnes celoꝝ ciues trãſfundit. Uñ
hiero. in ſermone de aſſumptione. Talibus
nãqꝫ dicebat obpignorare muneribꝰ vt eẽt
gratia plena que dedit celis gloriam. terris
dñium pacemqꝫ. refundit fidem gentibus.
finem vicijs. vite ordinem. moribus diſci-
plinã. Figurat̃ ṽgo glioſa i iudith q̃ olofer
nem decollauit. et toti pplo iſrl' pacẽ fecit et
gaudiũ. iudith. xv. Et iõ ſicut iudith glificaue-
rũt de victoria: ſic et reginã hãc glificare
debemꝰ et dicere. Tu gloria irl'm ⁊ tu letitia
iſrl' ⁊ tu honorificẽtia ppli noſtri. q; feciſti vi
riliter et ꝯfortatũ eſt cor tuũ eo ꝙ caſtitatem
amaueris. Benedicta es tu filia a domino
deo excelſo pre omnibus mulieribus ſuper
terrã. et bñdicꝰ dñs q̇ hodie nomẽ tuuꝫ ita
glorificauit: vt nõ recedat laus hoim̃ de ore
hoim̃. q̃ſi diceremꝰ. O glioſa dñã imperatrix
celi et terre digne a cũctis laudaris magna
imo maxia. q; nõ ſolũ in hoc ſecl'o viuẽtibꝰ
etiã in purgatorio degẽtibꝰ et in pria fluen
tibꝰ: de tua imarceſſibili et inacceſſibili gl'a
gaudiũ cõtuliſti. Nã ſanctis in celo gliam.
aĩabꝰ in purgatorio letitiã. et nobis in mũ
do ꝑpetuã ꝯfidentiã te inuocandi tribuiſti.

Sed poteſt queri cur regina ad tam excellē-
tem gloriā ordinata. nō cū filio: vel ſtatim
poſt ſuam gloriā ſit exaltata. Ad qḋ ındēn
dum nota ſm augu. de mirabilib⁹ ſacre ſcri
pture. ca. xi. ꝙ etas virginis fuit. liiij. anno
rum in aſſumptōe. hūit cm̄. xiij. ānos q̄ndo
xp̄s incarnatus eſt, ꝓbat̄. nā xp̄s ita cito ſi-
cut potuit feſtinauit ad virginis oṗtatū. vn̄
clamabāt demōes ad xp̄m. veiſti an̄ tēpus
ꝑdere nos. ſ; etas in qua mulieres ſolēt pa-
rere ē a. xij. ānis vſq̄ ad. xliiij. igr̄ i duode-
cio āno fuit icarnat⁹. Cōfirmat̄. nā pl⁹ feſtīa
uit poſt natiuitatē ad mortem q̄ꝫ ad miſſi-
onem angeli ad incarnatōem q̄ fuit digni⁹
ſacramentū. ſ; poſt ſuū ortū ad mortē feſtina
bat quātum poterat. vnde luc. xij. baptiſmo
habeo baptizari et coartor donec ꝑficiatur.
Hic ḡ credendū eſt vt ita cito ſicut naturam
ad generandū hūit ꝙ xp̄s in eā venerit hoc
ſuppoſito inferūt̄ q̄tuor ꝯcl'ones. Prima ꝙ
mater dei hūit xxiiij annos qn̄ xp̄m paruper
emiſit et i tēplo repit. qꝛ tūc xp̄s habuit. xij
ānos. Scd̄a ꝯcl'o. ꝙ. xlij ānos hūit qn̄ xp̄s
primū miraculū fecit i chana galilee. qꝛ tunc
xp̄s de nouo p̄dicare cepit poſt ſuum baptiſ-
mū in quo hūit. xxx. annos. Tercia ꝯcl'o ꝙ
habuit xlv ānos qn̄ xp̄s mortu⁹ eſt. qꝛ xp̄s
tm̄modo triēnio docuit. Quarta ꝯcl'o ꝙ ha
buit liiij. ānos qn̄ aſſumpta fuit. qꝛ vt dicūt
ei⁹ hiſtorie p⁹ paſſionē tm̄ p. ix. ānos vixit
Dicūt tn̄ aliq̄ ꝙ ipſa hūit. xviij. ānos qn̄ xp̄ꝫ
cōcepit. qꝛ tunc mulieres ſunt ꝑfectiōres eta
tis ad ꝑfectiōrē ꝓlē gignendū: q̄lis fuit xp̄s
Iſtud tn̄ nō impedit. qꝛ ſpūſſanct⁹ ei tribuit
ꝑfectiſſimū adiutoriū. Ad q̄rtū ḡ igit̄ rn̄det
anſhel. li. de excellētia v̄ginis. ca. vij. ſic di
cēs. O bone iheſu iſti⁹ dulciſſime fili. quō
pati potuiſti vt te in regno gl'e remanēte: il
lā q̄ſi orbatā in miſerijs mūdi relinqueres.
Et aſſigt̄ cām. d. Forſitaſſis dn̄e: ne tue cele-
ſti curie veniret i dubiū cui poti⁹ occurreret
tibi videlꝫ dn̄o ſuo tūc p̄rio r̄gnū ſuū in aſ-
ſumpta carne petēti. an ipſi dn̄e i ipſm regnū
iā ſuū materno iure effectū aſcēdēti. Nā vt i
ꝑtes ſuo occurſu diuideret̄ vt ꝑs tibi. ꝑs illi
obſequeret̄ n̄ dicere exiſtimo: ꝑſtum cuꝫ tota
ſit tua. totaq̄ꝫ ꝑte celeſtis curie ſit ſua. prudē
tiori ḡ et digniori ꝯſilio viſus ꝑcedere illam
volebas. q̄tin⁹ ei locū immortalitatis i reg
no tuo ꝑpares. Et q̄dē n̄ eſt abſurdū crede
re ipſm io mrēꝫ ſuā p̄ceſſiſſe. cū ipſe idēꝫ vnī
genit⁹ hui⁹ beatiſſime v̄gīs ꝓmiſerit diſci-
pul'. ſi abiret eis locū in celeſtibus preparare
Si ḡ loc⁹ ab eo ꝑpabatur ad honorē et glo
riā diſcipulorꝫ quō nō ꝑparet̄ ad honorē et
gl'am mrīs ſue dn̄e et regine āgelorꝫ. hec ille
Quare v̄o cā tādiu in h̄ ſeculo reliq̄t hāc ra
tiōeꝫ eiuā aſſignat ibidē. d. Erat vt mihi vi
det̄ vtilis ac neccīa fidei nr̄e ꝯuerſatio ſua
poſt aſcēſionē dn̄i inter ap'los eius qꝛ lꝫ ipſi
ꝑ ſpiritūſanctū edocti fuerit oēm v̄itateꝫ in
cōꝑabiliter tn̄ maifeſti⁹ et euidētius ipa per
eādeꝫ ſpiritū ipi⁹ v̄itatis ītelligabat ꝓfundi
tatē ac ꝑ hoc mlt'a eis ꝑ illā reuelabāt. in ſe
nō ſimplici ſcia: ſ; ipo effectu et expimento
didicerat de miſterijs xp̄i. hec ille. A
Sed queritur. an dilatio ſue aſſumptionis
fuerit aliq̄ cā diminutōis ſui gaudij. cuꝫ di
latio ſit tedioſa amāti et tediū diminuit de
gaudio. Reſpōdet anſhel. vbi ſ. Nec dilatō
ſue aſſumptōis imēſitati amoris et gaudij
ſui aliquā iacturā īferre valebat: ſ; ipa ꝑfe-
ctō amoris gaudij ꝙ ſe illic eē videbat vbi
deū quē ꝑ cunctis amabat magis velle ſcie
bat. Igitur vbicūq̄ꝫ erat ipa in deo et de⁹ in
ea iocūdabat̄: q̄ ipa iocūditate felix pre cete
ris vbiq̄ꝫ fieri cupiebat quo ſapie dei potiſ-
ſimū ꝫ placere intelligebat. Hac ineſtimabil'
amoris et gaudij magnitudine p̄dita fuit
hec ſacratiſſima v̄go q̄ꝫ diu eā in mortali car
ne manere placuit ſanctiſſimo. hec ille. Sꝫ
q̄ritur an aliq̄n rapta fuerit ad viſionē clarā
dei. Rn̄det lin conīeſ angelice hierarchie li.
iiij. c. vi. ꝙ ſic nec inq̄t heſitanduꝫ exiſtimo
q̄n et beatiſſime ꝯtigerit i hac vita plures
maifeſta et nō ꝑ enigmata ſeu figuras diui
eſſentie Et ſi obijcit̄. nō videbit me ho et vi
uet. Rn̄det i momento viſiōis hui⁹ quo vi
det nō viuet hō. qꝛ nō ꝑgrauat⁹ nec ꝑpedi-
tus mole carnis ab actu ſup̄me potētie hu-
mane nature quā aggrauatōeꝫ et retardatōeꝫ
imptat i ſe h̄ nomē ho ꝯmuniter dictū: ſ; ma-
gis viuit ſuper hominem. hec ille.

In die palmarum

Cum appropin
q̄ret ihs hieroſolimā et veniſſet
bethfage ad monteꝫ oliueti mi-
ſit duos diſcipulos. d. Ite in caſtellum qḋ
contra vos eſt mat. xxi. B Lex docet
vt habetur. C. vt armorum vſus. l. i. li. xi. ꝙ
null⁹ bellare debet nec poteſt ſine principis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nim vſus. l. i. li. xi. ꝙ nullus bellare debet
nec pōt ſine principis vel ſuꝑioris auctori
tate. Poſſunt eñ pͥcipes bellū indicere de
rebus ablatis repetēdis. aut cā ꝓpulſando
rū hoīm defenſiōe ſua vel patrie vel legū pa
ternaꝝ. xxiij. q. ij. iuſtū eſt bellū. Cui eñ ta-
lia imminēt pͥceps voce preconizare facit vt
arma habeat̄ primo: vt vexillū extēdat̄. ſcḋo
et tertio. vt ꝯ rebelles hoſtes ꝓcedatur. Sic
pͥceps regū terre ſaluator noſter homicꝫ cō
ſiderās ꝑ hoſtem iniuſte ablatū quē ipe ſibi
creauerat et ꝑriam ꝑadiſi tā violēter cōtur-
batā amore iuſtitie vt iſtū peſſimū hoſtē hu
mani gēris ſibi ꝯtrariū expugnet et repellet
ſuis ſubiectis voce ꝑconia īdixit bellū ꝑ ꝑ-
conem. hiere. xlvi. c. d. Preꝑate ſcutū et cli-
peū et ꝓcedite ad bellum. Eph. vi. induite
vos armatura dei vt poſſitis reſiſtere in die
malo. Nūc ꝓclamatis armis ꝑ totā q̄drage-
ſimā vſqꝫ ad dñicā ḋ paſſiōe ppl's dei ſe vir
tutibus armauit cōtra oīs inſidias hoſtis
maligni. et dñica ḋ paſſiōe vexillū rubeū in
nocentis mortis xp̄i fuit extēſum. in ca-
ſulis rubeis et cātico cōfortatiuo et hortati
uo. ſ. vexilla regis ꝓdeūt: fulget ꝛc̄. Hodie
oſtēdit̄ loc' vbi pͥceps bellare intēdit. ad
quē ſuos ſubditos dirigit. d. Ite ī caſtellū
qḋ cōtra ꝛc̄. Cum hodie in officio miſſe ver
bis et factis tā ꝓceſſiōe q̄ paſſiōe ppl's ſan-
ctus cōtra omnes aduerſarios et pͥcipalis
armatura defenſiua et confortatiua ſit eukari
ſtia. C Querit̄ qñ miles xp̄i debeat
corp' xp̄i ſumere an ī cena dñi. die ſancto vl'
paſcue. Et videt̄ aliq̄bus ꝙ in cena dñi. ex
eo ꝙ chriſt' exēplar noſtꝝ ē et ſuos diſcipu-
los in cena cōmunicauit. videt̄ tñ alijs ma
gis cōuniēs in die ſancto paſche. qꝛ ex pre-
cepto eccl'ie ex̄ de pe. et re. Omis quilibet fi
delis adultus tenetur ſub pena excōmuni-
catōis in paſcha ſacramentū ſumere. Rñdꝫ
egidi' de roma in. iiij. ſuꝑ magr̄m in dr̄iter
hoc hñduꝫ quo ad ꝑceptum eccl'ie. ſiue q̇s
cōmunicet in cena dñi ſiue in die paſche. qꝛ
qḋ ob reuerētiā diuie reſurrectiōis cōmittit̄.
in paſcha factū videtur. ſiue ſit in cena ſiue
in paſcue. D Eſt aūt drĩtia quo ad in
tentōem ꝯmūicātis. qḋ declarat̄ ꝑ ſil'e. Naꝫ
vt hētur. ff. ad mūicipales ꝑ totū. In ciuita
tib' tria genera ciuiuꝫ hñtur alio et alio mō
victū hñtes. nā q̇dā ſunt nobiles q̇ de ſuis
cenſibus et ꝓprijs victū hñt. qḋ cōcedit̄ eis
a pͥcipib' et regib'. vt fideliter ipſis confe
derati militēt et rēpublicā in pace cōſeruent
et defendāt. cōtra aduerſa hiꝑmittūt. et ſi ñ
explicite. tñ implicite rōne honoꝝ cōceſſoꝝ.
ꝙ vbicūqꝫ dñm ſuū nouerīt ꝑditari ad ꝓhi
bēdū inſidias debēt vſqꝫ ad mortē occurrer
et militare ꝓ dño. C. q̇b' vt idignis. l. vlti.
Quib' aſſimilari debēt qui ī cena dñi ſunt
corꝑe xp̄i recreati. hi vt nobiles fideles chri
ſto dño in cōfeſſiōe corā ſacerdote cōfedera
ti. et in ſumptione cibi ſacramētal' cōfirmati
debēt intēdere et oꝑe explere vſqꝫ ad mor-
tē ꝓ xp̄o fideliter virtutibus militare. et inſi
diantibus peccatis quibus xp̄s ſumpt' de
poſſeſſiōe expellitur et iniuriat̄ maxia reſiſtē
tia ſm poſſibilitatē occurrere. Ad hoc etiaꝫ
dñs noſter ihs xp̄s in cena milites ſuos. ſcꝫ
diſcipulos corpore et precioſo ſanguie ſuo
cōmūicauit: vt in bello tā corꝑali q̄ ſpūali
imminente. huiuſmōi vtiliſſima refectione
roborati fortiores eſſent reſiſtēdo temptati
onibus et ad reſurgendum de peccatis ne-
gationis et alijs negligentijs promptiores
Quare petrus cōmūicatus a domino vt iu
ramenti firmi ꝓpoſiti confederatus dixit do
mino. tecū ſum paratus in carcerē et in mor
tem ire. Sic et milites chriſti in cena cōmūi
cati et roborati debēt firmo propoſito vſqꝫ
ad mortem cum chriſto militare. et omia ad
uerſa propter chriſtum patienter portare. ſed
vt ꝓh dolor nōnulli ad hāc itētōeꝫ in cena
dñi nō ꝯicant: ſꝫ vt peſſimi proditores citi'
poſt reſurrectōeꝫ ad crapulas et ad laſciuias
redeāt. et xp̄m dñm ſuū cū iuda ad mortem
tradāt. Scḋm genus ciuium ſunt viuentes
de ſuis laborib': ſicut mercatores et mecha
nici: q̇ vt victū habeant meliorē forū q̄runt
vt ſua operata ad meliora cōmutent. et pro
iſto magnis ſe exponūt periculis in mari et
in terra. quib' ex iure cōceditur ꝙ vili' em-
ptū ꝓpter labores poſſint cari' vendere. ita
tamē ꝙ nō fiat ex cupiditate. vt habet̄. xiiij.
q. iiij. quicūqꝫ. His aſſimilari debēt ꝯican-
di in die paſcuces. Qui. ſ. tali intentione ad
menſam xp̄i accedere debent. vt qꝛ mors et
paſſio chriſti tunc chriſtifidelibus perampli
us et liberius venalis exponitur et tracta-
tur. ꝙ etiam chriſti maiori et ferentiori la-
bore ꝯpaſſiōis et recordatōis paſſiōis dñi-
ce magis mercātur et participes efficiūt̄ et
copioſioris fruct'. et qꝛ eadeꝫ die paſſionis

chriſti oīa clemētia xp̄o ſigna ꝯpaſſiōis oſtē
deret. Recipſi cōmūicātes vt corda coꝝ ꝯpaſſi
one facilꝰ emolliri poſſint eodē die cōmū
cari debent. Tertiū aiuū ē: q̄ ex officijs ſu
is ī neccījs ꝓuidēt ſicut ſunt p̄cones ꝓclama
tores dn̄oꝝ. hi vt honorez et magnificentiā
dn̄oꝝ ꝓclamēt et ꝓnūcient ꝓuidēt. Et ob
hoc p̄dicatores verbi dei: precones xp̄i q̄ſi
ex debito ꝓuideri debēt in neccījs. xlij. di. q̄
eſcamꝰ. His aſſimilari debēt cōmūicandi ī
die paſche. vt ideo ī die reſurrectōis eucha
riſtiā accipiāt ob honorē et gloriam. vt illa
die glīoſioꝛ p̄dicēt et ſignis v̄tutibꝰ māife
ſtetur. Sic xp̄s eodē die diſcip̄los eūtes in
emaus cōicat de pane bn̄dicto in cena. Mu
lieres in viſione āgeloꝝ et ap̄los ſp̄ūſancto
oīs inenarrabili letitia vt loquerētur mag
nalia actu. ij. Audiuimꝰ eos loquentes no
ſtris linguis magnalia dei ꝛc̄. Quantum
nūc ad ꝓſecutōz euāgelij. ſicut dic heſterna
dictū ē q̄liter iudei famā xp̄i extīguere cupi
ebāt. in hodierna lectōe dr̄ q̄uō nolētes deo
volēte famā eiꝰ augebāt. Et ſunt tres ꝑtes
Et notatur in prima ciuitatis vituꝑabil' de
teſtatio. ibi. Ite in caſtellum.
In ſecūda turbaꝝ laudabilis veneratio. ibi
Plurima autem.
In tertia puerorū notabilis obſecratio. ibi.
Oſanna filio dauid.

Quātum ad p̄imam

partem eſt notanduz ꝙ chriſtus accepta vn
ctione pedū in bethania a magdalena ſab
bato. ſ. an̄ palmaꝝ. cū vēiſſz bethfage in vil
lā ſitā in latere mōtis oliueti ꝓpe irl'm ad di
ſtātiā vniꝰ miliaris. miſit duos diſcip̄los pe
trū et philippū ꝓpter firmitatē teſtimonij di
cens eis. Ite in caſtellū. i. irl'm. qd̄ dn̄s de
ſpectiue vocat caſtellū. lʒ eſſet ciuitas rega
lis. qꝛ nomē ciuitatis iā amiſit. cū in ea nō
eſſet ciuium vnio: ſʒ multiplex ſciſma et di
uiſio ſm ioſephū. qd̄ cōtra vos ē. i. cōtrariū
per obſtinatōem vite euāgelice et ap̄lice ꝓfe
ctōis E Moraliter ē notādū ꝙ ſm phi
loſophū. i. ꝑiermē. nomia ſunt ad placituz.
et iō ſm ꝙ res ē laudabil' vel vituꝑabil'. no
mē accipit. Sūt eīn nomia cōueniētia rebꝰ
vt dr̄ Inſti. de dona. §. ē et aliud. Sicut igr̄
res diuerſaꝝ terraꝝ varie ſe hūerūt in q̄litati
bus et cōdonatiōibꝰ ſuis: ita ciuitates et ca
ſtra diuerſa noīa honoris et vituꝑij ſumpſe

rūt: vt patz in diuerſis cronicis et hiſtorijs.
Vn̄ roma a romulo ē dicta q̄ eam edifica
uit. babilonia ꝓpter cōfuſiōem linguaꝝ ibi
factā: dicta ē babel. i. cōfuſio. ſic etiam irl'm
ꝙ diu hēbat pacē et ciuiū vniōez et ꝯcordiā
dicebat' ciuitas regal' ex cōdiōe reipublice:
ſʒ mutata re et vnitate ciuiū in diſcordiaz et
diuiſiōem. mutatū eſt etiā nomē. et dictum
ē a xp̄o deſpectiue caſtellū. ſic etiā multe ſunt
ciuitates hodie q̄ ex v̄tuoſ opibus dignis
nominibus ſunt appellate quoꝝ nomia ꝓpter
oppoſita et viciōſa opera deſpectiue merito
eſſent ꝑmutāda. F Sūt eīn ſm ſenecā
in policrato tria q̄ romanos in fama et bo
no nomie ſuauērt et etiā quālibet ciuitatez
famoſam et laudabilē faciūt. ſ. ſcientia exer
citatio et fides.
Nam ſcia lr̄alis conſeruat equalitatem.
Exercitatio manualis prohibet prauitatē.
Fides viciналis prebet ſtabilitatem.
Debēt nāqʒ rectores et conſules pollere in
ſcia. Vn̄ ꝓuer. viij. Et allegat' C. de ſum.
tri. l. inter claros. Per me reges. i. regentes
regnāt. et potētes ſcribant iuſticiā. Et ſapi.
v. Si delectamini in ſedibꝰ et ſceptris: o re
ges ppl'i diligite ſapiam vt in ꝑpetuū regne
tis. Dicit phs ꝙ cerui nō ꝓdeūt in publicuz
niſi habeāt cornua ſua loco armoꝝ. cornua
ſapiētium et regnantiū ſunt ſcientia et ſapi
entia ad regenduz et poteſtas ad cōprimen
dum. ſine iſtis cornibus nullus debet ſe in
tromittere. nec exercere facta publica: et ma
xime iudicia que requirūt actualem diſcre
tionem et literaꝝ inſtructionem. Unde phi
loſophus. ij poli. Melius eſt iudicare ſm lite
ram et leges: ꝙ̄ ſm propriam ſententiā. Naz
vbi philoſophi fuerunt preſides: felix fuit
ciuitas. ij. rethor'. Nam ſicut habetur in qua
daz hyſtoria alexandri magni qui dum oꝛ
bem occuparet et etiam athenas vbi philo
ſophi preſidebant. quem cum ſapientes ci
uitatis quererent quare pacem coꝝ pertur
baret. dixit eum pacem habere velle. ſi phi
loſophos ſibi tradere ꝑmitterent Cur vi⸗ius
prudentum per fabulam reſpondit. quomō
controuerſia inter lupum et paſtorem exor
ta eſt conquerente paſtore de lupo: quare cū
infeſtaret et oues raperet. ait lupus. canem
eſſe in culpa ꝙ ſi canem ſibi daret de cetero
pacem promitteret. qui lupo datus eſt. et cu
ſtode derelicto poſtea ſine īpedimēto oues

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

lupus inuaſit. et grauioꝛa damna prioꝛib⁹
intulit. ſic ſapientes litterati diligendi ſunt.
quia in eis latet ſalus et pax. nec pro quo-
cunq̄ cõmodo relinquẽdi. qꝛ latrãt cõtra lu-
pos et falſos et iniquos. q̇ ſi relicti fuerint:
pax et ſalus perit. ¶ Hoc attendentes
reges et iꝑatoꝛes rõanoꝝ filios ſuos vt poſt
ſe pacifice regerẽt poſſent artib⁹ liberalib⁹ im-
buẽdos tradiderũt. et ſcolas artiũ priuile-
gijs magnis munierũt. Vñ fridericꝰ impa-
toꝛ vt habet̃. C. d̃ ſcolaribus ⁊ coꝝ priuile.
eos ⁊ coꝝ nuncios in locis vbi habitant ſe-
curauit: mãdans oibus ꝙ nullus eis iniu-
riã inferre pſumat: et ſi rectoꝛes iniurias eis
factas non vindicauerint dãna eis illata de
ſuis rebus in quadruplũ reſtituere tenẽtur.
infames efficiunt̃. et dignitate ſua i ꝑpetuũ
carere debẽt. nec eos aliq̇s cõuenire oꝫ: niſi
corã magr̃o ſuo vel ciuitatis epo q̇ ſolũ ſuꝑ
eos iuriſdictiões hñt. Vñ dicit. dignũ nãq̄
eſtimamꝰ: vt cũ bona faciẽtes nrãz laudẽ et
ꝓtectiões oẽs mereãt̃ quoꝝ ſcia mũdus illu-
minat̃. ad obediẽdũ deo et nobis eiꝰ mini-
ſtris vita ſubiectoꝝ iformat̃: q̇dã ſpãli dile-
ctione ab oi iniuria defendamꝰ. Et ſeq̇tur.
q̇s eoꝝ nõ miſat̃ cũ amoꝛe ſcie facti exules
de diuitib⁹ paupes ſemetipos exinaniunt. vitã
ſuã oib⁹ ꝑiculis exponũt. et a viliſſimis ſepe
hoib⁹: qđ grauiſſime ferendũ ẽ. corꝑales in-
iurias ꝑferunt. Ecce ꝗntũ amorẽ iꝑatores ad
ſciaz habuerunt. Vñ ꝓpter hoc rex romanoꝝ
hoꝛtatꝰ fuit regẽ fracoꝝ. vt filios q̇ hẽret re-
gere traderet artib⁹ di. Rex illiteratꝰ eſt q̇ſi aſi-
nus coronatꝰ. Iõ iulianꝰ imꝑatoꝛ dixit. Si
vnũ pedẽ in ſepulchro hẽreꝫ adhuc addiſce-
re vellẽ. ¶ Scđo debẽt hr̃e exercitatiõꝫ
mãualẽ q̇ ꝓhibet ꝑuitatẽ. Nã vt dič phs in
ꝓblematib⁹. eo ãno quo aer q̇etꝰ fuerit et
nullꝰ ventꝰ: multi hoim moriunt̃ cuiꝰ rõ ẽ.
qꝛ vẽtꝰ depurat aereꝫ. et ꝑ motõem renouat
aeris regionẽ ſm cõtinuũ. Hoc videmꝰ ꝑ
experiẽtia in flumib⁹ in q̇b⁹ nõ ẽ cõtinuꝰ flu-
xus. ibi putredies et vmes generãt̃. Sic tpe
pacis et trãq̇llitatis q̃n in ciuitatib⁹ ñ ſunt
debita exercitia. mlt̃a feda et iniq̃ ab ocio-
ſis generant̃ luxuria ⁊ ebrietas ⁊c̃. Exẽpluꝫ
hẽmꝰ i dd̃. ij. reg. xi. q̇ cũ ociaretur in domo
ioab exñte i bello adulteriũ cõmiſit. Et ſalo-
mõ cũ hũiſſꝫ pacẽ et req̇em ꝑ circuitũ regni
ſui ſtati lapſus ẽ ꝑ mulieres i ydolatriaꝫ: vt
dr̃. iij. reg. xi. Vñ ouidiꝰ. Ocia ſi tollas ꝑi-
re cupidinis arcꝰ. Nã cũ ciuitas romana bel-
lis et diſcordijs ꝯ carthagineſ̃. vexaret̃. co-
lebatur ṽtuoſis exercitijs. ſ3 poſtꝙ carthago
ſubuerſa fuit ocio libidini et gule roma ſe
dedit et grauiter peccauerũt. vñ carthago ſcđa
ciuitas erat poſt romã. et q̇lib3 illaꝝ voluit
ꝑ ſe eſſe mr̃ mundi. qđ erat cã diſcordie ma-
gne inter eas. Cũ aũt romani mlt̃is exerci-
tijs belloꝝ turbarẽt̃. vt liberiꝰ poſſent libidi-
ni vacare petebãt pacẽ. qđ ſapiẽs ſcipio nõ
aſſenſit. Potiꝰ eñ voluit ꝙ rõani hẽent ad-
uerſitates. ꝗꝫ ꝙ ocio i peccã caderẽt. qđ factũ
ẽ carthagine deſtructa. Quare augu. ij. de
ci. dei. c. xix. dicit. Plus nocuit rome euerſa
carthago ꝗꝫ priꝰ nocebat aduerſa. qꝛ poſtꝙ
euerſa carthagie darẽt ſe libidini et vanita-
tib⁹ et grauiſſimis pctĩs deꝰ vindicãs peccã eo-
rum: regnũ rõanoꝝ deſtruxit vt ꝑõdit̃ tali
mõ. ¶ Nã inuẽte ſunt in q̇daꝫ porta ci-
uitatis hec lr̃e ſcripte. p. p. p. ſ. ſ. ſ. r. r. r. f. f. f.
nec in tota ciuitate romana iueniebat̃ q̇ ſci-
ret q̇d hoc ſignificaret. Sꝫ illo tpe fuit be-
da venerabil' valde famoſus inter ſapiẽtes:
ad quẽ miſerũt rogãtes: vt hmõi lr̃as inter-
ꝑtaretur. q̇ ſic expoſuit. Pr̃ patrie ꝓfectꝰ ẽ ſa-
piẽtia ſecu ſublata ẽ. Ruet regnũ rome. ferẽ
ro flãma fame. Et indignati romani eruerũt
ſibi oclos ꝓpter ṽitatẽ quã dixit. ſ3 tñ eis cõ-
tigit vt beda ꝑdixit. Patꝫ g̃ ꝗntũ malũ cau-
ſat ociũ. Debꝫ g̃ in ciuitate eſſe manual' exer-
citatio tam nobilium ꝙ ignobiliũ iuxta cõ-
ditionem ſtatus vniuſcuiuſq̄: et nemo oci-
ari debet. precipue et nobiles informare de-
bent pueros ſuos et acuare in virtutib⁹. nec
verecundari eos opoꝛtet: cum nobilius et di-
gnius ſit mãualiter operari ꝙ furari. rapere.
pauperes ſpoliare. Nam vt dicitur in policra-
to li. vi. Saturnꝰ vt cũ filijs ſuis poſſent
ſufficere ad gloriaꝫ bona hereditaria. tamẽ
inſtructi ſunt ac ſi ſua retinere vel aliẽa acq̇-
rere nequaꝙ poſſent niſi per virtutem. vnde
eos ad gradum militarem aſcendere ꝓuolẽs
priꝰ eos ad curſuꝫ ⁊ ſaltũ vſuꝫ natandi ⁊ iaci-
endi informauit. et filias ſuas lanificio. i.
in omnibus que acu et lana operari poſſunt:
inſtruxit vt vitam poſſent per artem ſuſten-
tare nendi ⁊ texãdi ⁊ filãdi ⁊ veſtes ſcidẽdi
nõ tãtũ artẽ: ſ3 etiã vſuꝫ hẽbãt vt dr̃ vbi. ſ̃.
Sed quia hoc mõ deficit: ideo orbis rap-
toribus ⁊ latronibus ⁊ oppreſſoꝛib⁹ abũ-
dat. Debẽt ergo burgenſes et alij cuiuſcuq̄

extiterint cõditiõis ſe exercitare: ne penuria
cogantur furari et alia mala operari. Vñ pſ.
Labores manuū tuarū manducabis. beat⁹
es et bene tibi erit. R Tertio debet ci-
uitas habere fidē vt. ſ. fides et fidelitas ſit
inter ciuem et ciuē. ſicut eſt in membris cor
poris humani. Nā vnū quodqȝ mēbrū in neceſ
ſitate alteri ſubuenit vt ñ ledatur ſic quilibȝ
alteri ſubuenire debet. prouer. xviij. Frater
qui adiuuatur a fratre ē quaſi ciuitas firma
q. d. illa ciuitas firma et fortis ē i q̄ ciues fra-
ternali amore copulati vnus alterū iuuat ſicē
frater fratrē. Sꝫ vere hodie ſic nō eſt. vt hiere.
ix. dr̄: vnuſq̄ſqȝ a proximo ſuo ſe cuſtodiat.
et in omni fratre non habeat fiduciā. q2 oīs
frater ſupplātans ſupplātabit. Sūt nāqȝ ci-
ues ſimiles pāthere que ſꝫm yſa. ex ore emit
tūt dulciſſimū anhelitū per quē aīalia ad ſe
trahūt. ſꝫ ſunt plene maculis. ne q̄cq̄d reſpi-
ciūt in ſuā ſimilitudinē veniūt et faciūt ma-
culoſa apparere. ſic modo ciues inter ſe dul
cia verba proferunt ſed plena doloſitate et
fraude. et ſpecialiter negociatores mercato
res. qui multis dolis et fraudib⁹ ꝓximos de-
cipiūt. Et reuera quot maculas colorū habet
pāthera: tot maculas doli hñt et mōs deci-
piēdi hoīes. q̄re cuilibȝ dici pōt illud hiere
ix. habitatiō tua ī medio doli. ſicꝑ certo cēñ
dȝ. ſꝫ vnuſquiſqȝ ꝓximū ſuū diligere ſicut
ſeipſm. Leui. xix. Nō facias calūniā ꝓximo
tuo nec vi opprimeas eū. Et ſeq̄tur. nō ma
ledices ſurdo. nec facias quod iniquū eſt.
L Ille eñ ciuis vtil' eſt ciuitati q̄ omni-
bus ē innocēs. nulli malū facit. et omnib⁹
vicinis bñfaciēs et fidē firmā habet. vnde
augu. iiij. d̄ ci. dei. c. iij. Felicitas maior eſt
vicinū cōcordē habere ꝙ malum ſubiugare
bellantē. Debet igitur vicin⁹ eē talis vt ille
bō de quo narraꝉ in vitiſpatrū. ꝙ abbas pa
funti⁹ ſupplicauit deo vt oñderet ei cui eēt
ſimil' in terriſ. ad quē venit vox ꝙ erat ſimil'
ꝓmario illi⁹ vici. qd̄ audiēs venit ad do-
mū illi⁹. At ille cui moris erat ſuſcipe hoſpi
tes occurrit et introduxit in domum. a quo
inter epulas q̄ſiuit ille qd̄ erat ſtudiū eius.
dicēs ſibi reuelatū eſſe a deo. ꝙ erat dign⁹
cōſortio monachorū. At ille minora dele. d.
ait: nulli⁹ boni mihi cōſcius ſum. tamen q2
vbiȝ dñi ad te factū ē. dico tibi ꝙ. xxx. ſunt
āni ex quo ſum cōiunctus et vxor ſi[illegible]. ſuſcepi
eñ tres filios horū cā ſolumō a me cognita

fuit. hoſpites ſuſcipe nūꝙ̄ ceſſaui nec aliquē
añ me hīc ꝑmiſi in villa. nullum de domo
mea dimiſi ſine viatico. paupeȝ ñ deſpexi.
q̄ erāt necēria ei tribui. ꝯ iuſtitiā ꝑſonā nō ac
cepi. alieni fct⁹ ñ itrabāt domū meā. lītē ſꝫ
vidi ñ ꝑtēij q̄n pacificarē. null⁹ dep̄hendit
famlos meos. ī culpa. greges mei ñ leſerūt
aliēos. volētē ſemiare ī agro meo ꝓhibui ꝙ
iuſtū in me fuit. ñ ꝑmiſi vt potētior infirmū ꝑ
meret. ſtudui vt nēmēȝ ꝯtriſtarē. iudiciū ſi
apd̄ me fuit nemicȝ ꝯdēnaui. hec ſanct⁹ au
diēs oſcl̄o eū bñdixit ei. et ait. q2 hec imple
ſti tibi deeſt. vt obmittēs cūcta: ſeq̄ris ſapiē
tiā. et ſtatī ſecut⁹ ē eū pergēs ad heremū. et
veniētes ad fluuiū: nec hñtes nauigiū. di-
xit ei ſanct⁹ vt intraret aquā pedib⁹ ſecū. et
vix vſqȝ ad latera venit. et collocauit eum in
cellula iuxͣ mōaſteriū formam viuēdi ei tra-
dēs. q̄ labores priores ꝑuos deputās: vi-
riliter ſe exercuit et mortu⁹ eſt. cui⁹ aīaȝ vidit
inter choros angeloruȝ dicentium. beatus
quē elegiſti et aſſumpſiſti ⁊c̄.

Secunda pars in

qua notatur turbarū laudabilis veneratio.
Nā ſꝫm mgr̄m hyſto. aȝin⁹ ille cōis erat pau
ꝑib⁹ q̄ ꝓpria iumēta nō hēbāt. et q̄ eo vteba
tur: eodē die miſtrabat ſibi pabulū. Solui-
te ⁊c̄. Hō factū ē vt īpleret illd̄ zacha. ix.
dicite filie ſyō. i. ciuitati irl'm q̄ filia ſyō dr̄ ꝓ
pter mōtē ſyō iuxͣ quē ſita ē. Nā ī mōte ſyō q̄
tūc erat ī irl'm erat arx ſiue turris dd̄. et forta
litiū quo ꝓtegebatur ciuitas illa. ſic filia a
mr̄e ⁊c̄. Venit igr̄ ihus ꝓpter feſtū paſche in
irl'm. et turba plurima q̄ ꝓpter eādē cām vene
rūt ꝓpter famā xp̄i de ſtupēdo miracl'o ſuſci
tatiōis lazari. ꝓceſſerūt ei obuiā priuſꝙ̄ intra
ret. et azello ī quo ſedeat in ſignū reuerentie
ſtrauerūt veſtimēta ſua ī via ne pedes offen-
deret ſpinis vl' lapidib⁹. alij aūt ramos d̄ ar
borib⁹. ī ſignū ꝙ eēt rex victorial'. et ſicceū
eū magno honore recepūt ⁊c̄. M Mora-
liter ī illa pte iſtruimur veſteſ viciōꝝ dponer
et arborē ſanctitatis aſcēdere. et ramos vir
tū ī ope portare: q̄ deſideram⁹ xp̄m regē di-
gne et honorifice ſuſcipe. Nā vt hētur. ff. de
aqua quotidiana et eſtiua. l. i. §. illd̄ labeo.
Vñ vnū a fliquo ſepari pōt: tūc ſepꝰ iutile
et quod vtile eſt in ſuo ſtatu et firmitate per
maneat. Cum eñ virtus et vicium ſint oēo
oīno incōpaſſibilia q̄ nullo ſimul et ſemel

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ineſſe poſſunt. bonus et malus aliquis eſſe
nõ põt. ꝺ pe. di. iij. Qui natus eſt. Et ꝗ̃to
nũc virus vtilioꝛ: viciũ inutilius et dãna-
bili⁹. Jõ ſeparare debem⁹ vicia et peccata.
et a nobis repellere. et virtutes carpere et in
eis ꝑmanere. Sic etiã dyabolũ potenter ex
pellim⁹ et regẽ xp̃m cũ honore ſuſcipimus.
hoc oñdit̃ in euãgelio in turbis in ſuſceptio
ne xp̃i. Voluit nãq; rex celoꝝ xp̃s hunc ho
norẽ ſue ſuſceptõis hodie hr̃e. non grãtis ſ;
ꝓ nr̃a iformatõe vt nos doceret ꝑ ſuã glãz. ſ.
Virtutes amare et vicia ſpernere.
Mundi gloriam refutare et celeſtẽ appetere
Amorem ſuum deſiderare et ſe diligere.
Docet nãq; primo nos virtutes amare. cuꝫ
eñ naturaliter quilibet bonũ appetat ex pri
mo eth. et nihil in mundo meli⁹ virtute: ſic
nec auro nec argẽto nec lapidib⁹ ꝑcioſꝭ poſ-
ſit appreciari. q2 ſpũale eſt cui nullũ corꝑale
equiꝑari põt. iõ ſumme ab hoĩbus appe-
ti dꝫ. Vñ ſapieñ. vij. Omẽ auꝝ in cõꝑatiõe
huius arena ẽ exigua. et tanq; lutũ eſtimabi
tur argẽtum in conſpectu illi⁹. Precioſioꝛ ẽ
eñ cũctis opib⁹. et omĩa q̃ deſiderãtur huic
cõꝑari nõ valẽt, ꝓuer. iij. Nã illa meſtos leti
ficat. pauꝑes ad honores exaltat. et oẽꝫ vo
luptatẽ ꝑſtat. ſ; incõꝑabiliter virt⁹ maioꝛa ꝑ
ſtat. lꝫ eñ abũdans in auro et argẽto mul-
tũ gaudeat: gaudium tñ illud rapti tranſit.
Job. xx. Gaudium ypocrite. i. diuitis inſtar
pũcti. Eſt eñ multis amaritudinib⁹ mixtũ
et in hoc facit deus ſicut nutrix q̃ amaꝝ po
nit circa mamillam qñ vult pueꝝ ablactare.
Vñ augu. ij. cõfeſ. c. ij. tu ſemꝑ aderas mi-
ſericorditer ſeuiẽs. et amariſſimus offenſio
nibus aſpergẽs. oĩs illicitas iocũditates
meas ita vt q̃rerẽ ſine oñſiõe iocũdari. et ni-
ſi hoc poſſem: nõ inuenirẽ q̃cq; ꝑter te dñe.
Jtẽ augu. quid ẽ mũdi gaudiũ. breuiter di
co. ſeculi leticia ẽ ĩpunita neq̃tia. ſ. luxuria-
ri. in ſpectacul'. ebrietate ĩgurgitari. turpitu
dine fetere. et nihil mali pati. hoc gadiũ de
teri⁹ ẽ doloꝛe. R Peĩ⁹ ẽ eñ gaudere de
iniq̃tate q̃ꝫ dolere de corruptiõe. ſ; gaudiũ
virtutis ẽ ꝯtinuũ et ſecurũ: nec amaritudĩe
admixtũ, ꝓuer. xv. Secura mens. ſ. virtuoſi
q̃ſi iuge conuiuiũ. Vñ ſene. epl'a. lxxx. vnũ ẽ
hoĩs bonũ. ipa vtus q̃ inter ꝓſꝑa fortuna
ta et aduerſa incedit cũ magno vtriuſq; re-
ctoꝛe duce ẽ ducereq; cõſiderat. Jlla cõtinui-
tas et ꝑpetuitas gaudij virtutis expꝛimit̃ in

palma que ſemꝑ viridis eſt et nunq̃ areſcit.
ſic v̓tuoſoꝝ gaudiũ ſemꝑ manet. Joh. xvi.
Gaudiũ veſtꝝ nẽo tollat a vobis. Quia ſm
ph'm. iiij. eth. ſm v̓tutẽ honorãdus ẽ niſi ſo
lus v̓tuoſus. Honoꝛ eñ ẽ ꝑmium virtutis.
in cui⁹ ſignũ vt narrat augu. v. de ciui. dei
Romani colebãt virtutẽ et honorẽ q̃ſi deũ.
et fecerũt ad honorẽ v̓tutis duas edes ſiue
tẽpla: ſic ordinata q̃ nemo poterat ad tẽplũ
honoris accedere niſi per tẽplũ v̓tutis prio
trãſiret. et q̃ꝛtõꝛ de exceſſi. p̃la. inter dilectos
ꝑſoniſ vilib⁹ et idignis porte dignitatis pa
tere nõ debẽt. O Hoc etiã deſignat̃ per
palmã q̃ iferi⁹ rudis et aſꝑa ẽ. ſuꝑi⁹ aũt pul
cra. et folia eius magnã hñt venuſtatẽ. de q̃
bus ramulis ſolebãt romani victores coro
nare. in ſignũ q̃ nullus honorẽ et gl'am ap
petere debet. niſi hãc aſꝑitatẽ v̓tutũ primo ꝑ
meruerit. q2 ſm apl'm. ij. ad thimo. ij. Non
coronabit̃ niſi q̃ legitime certauerit. ſ; vere q̃a
multi ſunt ꝓſidẽtes in celo ꝑmijs coronari
et honorari. qui tñ nolũt hic virtuoſꝭ opib⁹
certare. ſ; eis nihil dabit̃. Sicut patet in exẽ
plo duoꝝ militũ q̃ ſibi inuicẽ iurauerũt q̃ ſic
fratres vterini oĩa lucra cõdiuiderẽt. Profe
cti igr̃ venerũt ad villã vbi torneamẽtũ fue-
rat publicatũ: alter coꝝ vecorſ didicit q̃ ꝑs
aduerſa potẽtioꝛ erat. et cepit timere: vñ lan
guore ſimulato q̃euit in lecto. altero ad tor
neamẽtũ cõſtãter ꝓcedẽte. equos multos et
clinodia lucrat⁹ eſt. et domuꝫ redijt. vecors
autem intelligens torneamentũ factuꝫ et q̃
ſocio bene cõtingiſſet caput cepit erigere. di
cens. ſocie care ſpero q̃ ſtatim melius habe
am. et poſt triduũ conualuit. Redeuntes igi
tur pariter verſus patriam cum veniſſent ad
quandam viam vbi iter ſuum debebant di
uidere. vecors dixit nobili. Frater noſti iu-
ramẽtum inter me et te ſtatutũ. tẽp⁹ ẽ igr̃ vt
hoc lucꝝ de torneamẽto meũ diuidas. Cui
nobil'. volo tibi eẽ fidus nec pacto cõtraire.
ſ; ſcire debes q̃ in torneamento duo lucra-
tus ſuꝫ. ſ. gl'ia v̓bera et bonos equos. et iõ
in vtraq; tibi teneoꝛ. Si g̃ equos meũ di-
uidere volueris: ꝑio opoꝛtet diuidere ver-
bera. et extracto gladio cepit eũ grauiter ver
berare. A quo vecors ſtati miſericordiã pe-
tijt: dicẽs. vade frater quocũq; volueris cũ
eq̃s tuis. ego aũt vacu⁹ vadã viã meã. Hic
ad ꝓpoſituꝫ. fili⁹ dei chriſtus et nos fratres
ſum⁹. Caro enim et frater noſter ẽ. Jpſe eñ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

hos in tantum dilexit ꝙ quicquid lucratus
eſt in vita illa per torneamētum duriſſimū
mortis et paſſiōis ꝓmiſit nobiſcū diuidere
Lucratus ē igr̄ gloriā corpis et honorē per
virtutes et grauia verbera quā gloriā nul/
li dabit niſi pri⁹ etiā virtutib⁹ et tribulatio/
nib⁹ ſecum ꝑticipet. et hoc certamīe virtutū
laboret. ſic ſancti fecerūt. quare apl's dicit. i.
thi. iiij. bonū certamē certaui. curſuȝ cōſum
maui. fidē ſuaui. in reliquo repoſita ē mihi
corona iuſticie. quā reddet mihi dn̄s in illa
die iuſtus iudex. Nō ſolū aūt mihi ſ etiam
alijs: q̄ diligūt aduentū ei⁹. ¶ Scđo
xp̄s docet nos mūdi gloriā refutare. et hoc
ꝓpter piculoſuȝ et triſtabilē finē. Vn̄ puer.
xiiij. Riſus dolore miſcebit̄. et extrema gau
dij luct⁹ occupat. Eſt enī de illis cōſtitutis
in honorib⁹ et dignitatib⁹ ſicut qui de diui
tijs et dignitatib⁹ ſomniāt. quāto enī ma/
gis gaudēt in ſomno cū ſe hmōi hr̄e putāt
tātomagis etiā triſtantur cū euigilati nihil
de huiuſmōi habeāt. nec reperiāt poſt bre/
ue gaudiū lōga ſeq̄tur miſia. qđ oſtenditur
hodie in ꝓceſſu miſſe. Prio an̄ ꝓceſſiōeȝ dr̄
breue euāgeliū i quo notat̄ honor et gloria
xp̄o fact⁹. et poſt ſeq̄tur paſſio ꝓlixa. in q̄ tra
ctatur de lōga miſia et mag̃ ignomia. ſic ex
modico honore et breui gaudio ſeq̄tur ma/
gn⁹ dolor et ꝓlixa pena vtinā nō eterna mi
ſeria. Hoc cōſiderās q̄dā nomie gofridus q̄
cū eēt elect⁹ in ep̄m tornacen̄. et ab eugēio
papa et abbate ſuo bernbardo cogeret̄ on⁹
ſubire ep̄at⁹ ꝓcidit ad pedes abbatis et cle/
ricoꝝ in modū crucis q̄ eū elegerāt. dicens.
Monach⁹ fugitiu⁹ ſi me eijcitis potero eſſe
ep̄us vero nunq̄. cui poſtea laborāti in ex/
tremis. q̄daȝ monach⁹ ei carius aſſiſtens. ei
ſupplicauit di. Care mi frater in corpore ſe/
pamur. oro te ſi potes ſalua diuia volūtate
ſtatū tuū poſt mortē mihi reuūcia. Cui orā
ti poſt mortē eius coram altari appuit ei in
viſiōe gofrid⁹ di. Ecce aſſum frater tu⁹ go/
fridus. Quō eſt tibi frater mi inq̄t. r̄ndit bn̄.
Et addidit. verūtn̄ mihi reuelatū fuit a ſan
cta trinitate ꝙ ſi ꝓmot⁹ fuiſſem in ep̄m: fuiſ
ſem de numero reproboꝝ. cuſ. et allegat̄. xl.
di. c. multi. Quicūq̄ deſiderauerit pmatū
in terra: inueīet cōfuſiōeȝ in celo. nec inter
ſuos xp̄i cōputabitur q̄ de pmatu tracta/
uerit. Laud enī padiſo iocudi⁹. q̄d celo ſe/
curius. vbi ſcilȝ tuū magna gloria. et tn̄ ex
paradiſo homo. et ex celo angelus peccan/
do. ſ. propter appetitū glorie cecidit. ea. di.
c. q̄d enī. ¶ Sȝ q̄ris. ſunt autē oēs q̄
appetūt dignitates ꝓmotiōes honores
vel gloriā in ſtatu dāpnatoꝝ vel dānandoꝝ.
Et videt̄ ꝙ ſic ex predictis. In oppoſitū eſt
bea. augu. et allegat̄ in can̄. viij. q. i. c. qui
ep̄atum. i. peſſe deſiderat: bonū op⁹ deſide
rat. Dico ꝙ aliq̄s pōt deſiderare pmatū ſi/
ue gloriā et honorē dupl'r. Uno mō nō tan
tū vt q̄s poſſit preeſſe: ſ etiaȝ poſſit ꝓdeſſe.
hoc deſiderare bonū eſt. et ſine pctō. imo cū
merito de quo dicit augu. vbi ſup̄. Alio mō
vt q̄s tantū preſit ꝓpter inaneȝ gloriā. ſicut
hodie cōmuniter fit. talis peccat mortal'r. et
in ſtatu dānatiōis. de quo loquitur cuſ.
¶ Deordinatur tn̄ appetitus gl'ie et hono
ris tripl'r ad peccatuȝ. Prio per hoc ꝙ aliq̄s
appetit teſtimoniū vel laudē de excellentia
quā non hȝ. vtputa de ſcia cū ſit ydeota. de
nobilitate cū ſit ignobil'. de iuſtitia iniuſt⁹.
de ꝓbitate iprob⁹ ꝛc. hoc eſt appetere hono
rem ſupra ſuā ꝓportiōem. Alio mō ꝙ hono
rem ſibi cupit nō referēdo in deū cui ſoli de
betur honor et gl'ia. Iux̄ illud apl'i. Regi ſe
culorū imortali inuiſibili ſoli deo honor et
gl'ia. Tertio mō per hoc ꝙ appetit⁹ eius in
ipo honore q̄eſcit: nō referens honorem ad
vtilitatē alioꝝ. Et quocūq̄ illoꝝ modoruȝ
quis honorē appetit: ſemꝑ peccat mortal'r.
Eſt ergo merito talis appetit⁹ glorie fugiē
dus. cū dyabolus pl'es per hmōi appetitum
cepit et damnauit. ¶ Tertio docemur
cōſiderare xp̄i amorē et eū diliger̄. et hoc ꝑ
paſſiōeȝ q̄ nobis proponit̄. Naȝ hodie duo
cōtraria ſimul ꝓponunt̄. ſ. gl'ia et ignomia.
vt vtrūq̄ magis claret. q2 ex. ij. eth. Oppo
ſita iux̄ ſe poſita magis eluceſcūt. Quanū
nāq̄ hodie ſuſcepit honorē tantam in paſ/
ſione feruēti amore cōfuſiōem. Nam hodie
xp̄m vt regē honorifice ſuſceperūt. in paſſio
vt latronē cōfuſibiliter de irlm eduxerunt.
hodie veſtimēta ſua ſtrauerūt. in paſſiōe ve
ſtibus ſuis xp̄m ſpoliauerūt. hodie ramos
palmaꝝ q̄b⁹ reges coronabāt̄ obuiam por
tauerūt. in paſſiōe acutiſſimas ſpinas in ꝯ
ſpectū capiti eius infixerūt. Hodie eū regē
iſrl' appellauerūt. in paſſiōe eū regē eſſe ne/
gauerūt. Hodie dixerūt eū eē ſaluatorē: in
paſſione ſeductorē. Hodie bn̄dictū in nomi
ne pr̄is. in paſſione maledictū in patibulo.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

crucis. Ecce cariſſimi quanta contrarietas.
quãta inſtabilitas in iudeis fuit. quẽ hodie
tãtũ honorauerũt: interuallo modico eũ tã
ignominioſe tractauerũt. apoc. xviij. Quantũ
glorificauit ſe et in delicijs fuit. tãtum date
ei tormẽta et luctũ. hec quãta fuerũt qlibet
cõſiderar̃ dʒ. glãʒ trãſitoriã fuger̃ et vicia vt
p̃ vtutes cũ xp̃o glãʒ eternã poſſit poſſidere

Secunda pars in

qua notatur notabilis obſecratio puerorũ
clamantium oſanna. Nam oſanna eſt dictio
hebraica. cõpoſita ex oſi qđ dr̃ ſalua. et ãna
qđ ẽ interiectõ obſecrãtis. qſi obſecro ſalua
Clamabãt ḡ deprecatorie oſanna ex inſtinctu
ſpũſancti. nõ intelligẽtes quid dicerẽt. Dein
de laudabãt eũ dicẽtes. Bñdictus ſupple ẽ
et glorioſus: q a deo miſſus venit rex iſrl̃.
¶ ¶ Moralr̃ eſt notandũ ſm q̃ dicit phs. ij.
eth. q̃ mediũ in omibꝰ ẽ laudabile. qꝛ i me
dio cõſiſtit virtus. et iõ difficulter attigi põt
quãto em̃ qs magis accedit ad mediũ tãto
melius. q̃nto aũt magis diſtat: tanto peius
ẽ. pol. iij. Hoc ſimile claret in ſagittantibꝰ
ad metam. q nãq directe metã tãgit brauiũ
accipit. qui aũt nimis alte vel baſſe: indire
cte nihil accipit imo perdit. Ideo diligenter
conſiderãt et varia attendũt q̃ precise tanga
tur. ne p̃ exceſſuʒ vl̃ defectũ deficiãt: qđ vtrũ
vicioſuʒ eſt. Sunt etem̃ octo cõſiderãda ne
ceſſaria ad mediũ vtutis quorũ ſi vnũ defe-
cerit mediũ nõ attigitur. vñ v. Quis qd vbi
corã qbꝰ auxilijs cur quõ qñ. Volẽs igr̃
expiri an opus qđ ẽ de genere bonorũ ſit bñ
factũ et vtuoſuʒ attẽdat p̃ſonã faciẽtem. an
deceuerit eã. an opus factũ fuerit cõueniens
locus cõpetẽs. corã qbꝰ an liceat. an iuſtis
auxilijs vel malis. ad finẽ bonũ vel malũ.
quõ bene vel male. debito vel indebito tp̃e
Ad p̃poſitum. qꝛ ſine medio virtutis ſaluari
nemo põt. Deus pater mediũ virtutis et ſa-
lutis dignatus ẽ ponere in medio noſtri. ſ.
filiũ ſuũ vnigenitũ. iuxͣ illud ſapi. iij. Rex
iſrl̃ dñs in medio tui. vt qui ẽ media p̃ſona
inter patrẽ et ſpm̃ſanctũ. mediꝰ ſiue media-
tor eſſet inter deũ et homiez. i. thi. ij. et. xi. q.
iij. ḡ mediator dei et hoim xp̃s ihs. Hoc igr̃
mediũ primo conati ſunt iudei attigere: ſed
nimis alte volãtes: deum nõ veniſſe nec de
virgine natũ dixerũt: nec mediũ attigerunt.
Iob. i. Medius veſtrũ ſtetit quẽ vos neſci-
tis. Scđo pagani etiã conati ſunt medium
virtutis et ſalutis attingere. ſ; nimis baſſe
in ſenſibilibus errãtes ydola p̃ medio et ve
ro deo adorauerũt. nec mediũ ſalutis attige
runt. q̃re dr̃ imolauerũt demonijs et nõ deo
dijs quos ignorabant. Cuius rõ fuit. qꝛ cir
cũſtantias debitas per qs potuerũt cogno-
ſcer̃ ipm mediũ dei filiũ non aduerterunt: ſ;
poſtq̃ pueri hebreorũ ſunt a ſpũ edocti vidẽ
tes xp̃m mediũ ſalutis in medio turbarũ. ad
uertẽtes circũſtantias qs in p̃ſona. q̃d fecit.
circa quos] qbus auxilijs] cur] ad quẽ fi-
nez] quõ et qñ venit: nouerũt q̃ fuit rex iſrl̃
dei filius qui tp̃e predicto p̃ p̃phetas ad ip
ſos venit. ipos vtute deitatis et auxilio an
gelorũ volens ſaluare. ¶ V ¶ Ideo ihũ in
medio eorũ exñte: qui ipm p̃ibãt et q ſeque-
bant eũdem canticũ in eius honorẽ p̃ſona-
bãt. dicẽtes oſanna ꝛc̃. Venit nãq dei fili
us ſaluare hominem.
A culpa per remiſſionem.
A pugna per defenſionem.
Ab ira per ſui traditionem.
De primo math. i. Ipe em̃ ſaluum faciet po
pulũ ſuũ a peccatis eorũ. Nã ſicut morbus q
nõ expellitur trahit ad mortẽ: ſic culpa q nõ
dimittitur occidit aiam. Quare dauid mer-
ſus peccatis timẽs mori in aĩa. inuocauit do
minũ deũ di. Saluũ me fac deus qm̃ intra
uerũt aque. ſ. petõrũ aiam meã. Infixus ſuʒ
in limo p̃fundi. Sʒ q̃ritur an p̃ paſſioeʒ xp̃i
facta ſit plena remiſſio culpe. Et videtur q̃
nõ. qꝛ nihil corp̃ale influit iuſtitiã in reʒ ſpi
rituale. ſ; paſſio xp̃i fuit corp̃alis. ḡ nõ potu
it aiam iuſtificare. nec p̃ ꝯñs culpã remitte-
re. In oppoſitũ eſt ap̃ls ad hebre. ix. Omia
pene mudant̃ in ſanguie ſine ſanguis effuſi
one nõ fit remiſſio petõrũ. Rñdet bonauẽ.
di. xix. iij. ſup mgĩm. q̃ paſſioni xp̃i nõ põt
p̃prie attribui aliq cauſalitas iuſtificatõis
vel remiſſiõis culpe. nõ em̃ cãlitas materia
lis. qꝛ paſſio nõ eſt materia iuſtificatõis nec
formal̃. qꝛ illud ẽ gr̃a. nec efficiẽs. qꝛ illud
eſt deus. nec final̃. qꝛ illud ẽ gloria eterna.
hʒ em̃ paſſio xp̃i nihilominꝰ aliquã cãlita-
tem in hoc q̃ hʒ aliq̃lem cauſe p̃prietatẽ. at
tribuit̃ em̃ huic iuſtificatõ nr̃a p̃ modũ meri-
ti interuenientis. qđ quidẽ hʒ rõnem diſpoſi
tionis. et reduci hʒ ad cãm materialẽ p̃ mo
dũ exẽpli p̃uocãtis et excitãtis. qđ qdeʒ hʒ
reduci ad cauſam formalẽ p̃ modũ termini

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

quietantis. quod quidem habet reduci ad
cām finalez. et ita paſſioni et etiā ſic reſur-
rectiōi ſm aliquā ꝓprietatē alicui⁹ cauſe iu
ſtificatio attribuit̄. Attribuit̄ eñ ſoli paſſiōi
rō merēdi iuſtificatiōem. rō vo terminādi et
quietādi attribuit̄ reſurrectiōi ad quā ordiat̄
iuſtificatio. non paſſioni. duo vo interme-
dia. ſ. excitatio et reglātio attribuitur vtriq̄
nā paſſio excitat nos ad dei dilectiōez et inſi
nuat q̄liter debem⁹ mori ꝓ peccatis. et ita ē
exēplū ꝓuocās. i. pe. ij. Xp̄s paſſus ē ꝓ no-
bis. nobis relinq̄ns exēplū. et ē exēplū diri
gēs. ro. vi. Si cōplātati facti ſum⁹ ſilitudi
mortis ipſius ꝛc̄. Silr̄ et reſurrectio ꝓuocat
nos ad iuſtitiā ꝑ quā acq̄ram⁹ reſurrectiōis
glaz quā credim⁹ xp̄m hūiſſe in ſua reſurre
ctiōe. et ſic ē exēplū ꝓuocās. Dirigit etiā nos
dū ad exēplū ei⁹ conamur āmbulare in noui-
tate vite. ſic̄ dr̄ ad ro. vi. quō xp̄s reſurrexit
ad glaz dei patris. ita et nos ī nouitate vite
āmbulem⁹. et ſic ē exēplar dirigēs. Ad argu.
pⁿmū dr̄ ꝙ nullū corꝑale iſfluit iuſtitiā ī ſp̄ua
le. ſꝫ queādmodū xp̄i caro ꝑ ſe n̄ ē cib⁹ aīe. ī
ſe tñ ē cib⁹ ex vniōe ip̄i⁹ ad diuinā naturā.
ſic et paſſio xp̄i. et ſic nō hꝫ potētiā iuſtificā
di. inq̄ntū eſt paſſio corꝑal̄. hꝫ tñ inq̄tum a
volūtate optīa ꝓcedebat ei⁹ extollerātia. et
hēbat fieri ſm ꝑſonā digniſſimā q̄ eſt omis
iuſtitie et ſanctitatis principiū et cā. De. ij.
ps. xliij. Saluaſti eñ nos de affligētib⁹ et
odiētes nos ꝯfudiſti. ¶ X ¶ Sicut eñ ſtrē
nuus miles fuus ſuos defendit et ꝯſuat in
ꝑlio. ſic ſaluabit nos xp̄s ꝑliādo cōtra dya
bolū. hoc pōt per talē tabulā ouidij ōndi in
hercle. Nā cū ceres dea frugū ꝓſerpinā filiā
ſuā ī domo q̄dā minutiſſima clauderet. et ꝙ
laniſitio vacaret ꝑciperet. Dea aūt ven⁹ ip-
ſam q̄dā die ſecū ad colligēdū flores duxit.
quā vt pluto de⁹ īfernal̄ vidit eā cōcupiſcēs
rapuit. et in demū ſuā deferēs deflorauit. te
ſe⁹ vo miles fortiſſim⁹ vna cū pyrocheo ſo-
cio ſuo oīa mōſtra viciſſent et oīa ꝑicl'a atte
taſſent. ꝯtigit ꝙ hi duo q̄dā die ocioſi eēnt
dolētes. ſ. ꝙ nihil āplius inueniebāt in ter
ris vbi ſuā fortitudiem exercerēt. Pyroche⁹
ergo cepit cogitare quō dudū pluto rex īfer-
ni ꝓſerpinā filiā cereris rapuerat. quā iniuſte
in regno tenebraꝝ captiuaꝫ tenebat. Amore
igit̄ ꝓſerpine pyroche⁹ inflāmabat̄. et theſeū
ꝙ in infernū ꝓ ip̄a liberāda et ꝓ virib⁹ ſuis
exercendis deſcēderat. plurimū admonet et

hortatur. Quo conceſſo ſtatim incipiunt vi
am tortuoſaꝫ ingredi. ita ꝙ ad inferni ianu
am veniētes cerbeꝝ et tercipitē in ianua in-
uenerūt. cui⁹ cathenā ſtatim ſciderūt. et euꝫ
ꝑ īfernū fugere ꝯpulerūt. Iſti ḡ cū ſocios īferna
les ſtati īcipiūt īuader̄. ſꝫ qꝛ pyroche⁹ a ſocio
ſe diuiſit. et iō a plutōis exercitu capt⁹ fuit.
etiā īcarcerat⁹ nō cathenis ferreis: ſꝫ veneno
ſis anguib⁹ ligat⁹. Cū igr̄ theſe⁹ cum ſocio
liberando pugnarꝫ: nec eum eripere valeret
victus cū ſocio ꝑmāſit. q̄re ad herculē ſociū
ſuū ſtrēnuiſſimū mittētes ꝓ liberatiōe conti
nuo ad infernū deſcēdit. ianuā fregit. cerbe
rū cepit et ſocios ſuos. et ꝓſerpinā liberauit
et gaudēs victorioſus redit. Rei vitas fuit
vt aiūt ꝙ in caſſalia fuit q̄dā crudeliſſimus
pⁿceps: cui⁹ dom⁹ ad irām dicebat̄ infern⁹
q̄ etiā vnū terribilē canē ad ianuā ſuā hūit.
q̄ hoīes et beſtias deuorabat. Iſtū igr̄ ꝓpter
crudelitatē plutonē noiabāt. Et qꝛ ille q̄dā
die ꝓſerpinā q̄ndā domicellā filiā cuiuſdaꝫ
dn̄e pⁿre que dr̄ ceres rapuerat. Idē theſe⁹ et
pyroche⁹ ſibi guerrā mouerūt: quoꝝ vn⁹ ab
eo iā capt⁹ et ali⁹ in arce poſitus erat. tū her
cules in adiutoriū coꝝ venit. q̄ domū tyran
ni cōfregit. ſocios et filiā eripuit. et canē ei⁹
ſecū duxit. et ſic infernū ſpoliare fingit̄. ꝓ eo
ꝙ ꝑ ip̄m tyrān⁹ dn̄s caſtri qō infern⁹ diceba
tur ſupat⁹ ē. Allegorice. Cū pluto rex infer
ni dyabol⁹ a pⁿcipio in adā et euā ꝓſerpinā
id eſt hūanā naturā colligentē flores. i. pro
pter collectiōez pomi vetiti rapuiſſet: factū ē
ꝙ duo fortiſſimi milites. ſ. abrahā et moy-
ſes ꝑ ſacra ꝑ eos data iſtā eripere voluerūt.
et eā ſaluare a dyaboli domo temptauerūt.
Abrahā eñ circūciſiōez tradidit. moyſes au
tem leges et cerimōias dedit. Veruñ iſtaꝫ
nequerūt eripe. imo poſtq̄ diu ꝑ bona opa
cū īferni cuſtodib⁹. ſ. demonib⁹ pugnaſſent
neceē hūerunt ſuccūbere et inferno cū alijs re
manere. Hi ḡ ꝓ adiutorio hn̄do. pces et ſu-
ſpiria ad herculē. i. ad fortē gygātē xp̄m dei
filiū miſerūt. q̄ ꝓ certo ad eos carnē ſumēdo
benigniter et mortē patiēdo deſcēdit ad in-
fernū dyabolū potēter inuaſit et vicit. et in-
fernū fregit. ſocios. i. ſanctos pⁿres eripuit. et
ꝓſerpinā. i. hūanā naturā. d̄ ſeruitute inferi li
berauit. ps. Verūtñ deus redimet aīaꝫ meā
de manu inferi. ps. xlviij. et. xxix. Dn̄e edu
xiſti ab inferno aīam meā: ſaluaſti me a de
ſcendentibus in lacum. De tertio. ro. viij.

Si proprio filio ſuo nō pepercit de⁹: ſ; p no
bis omib⁹ tradidit illū. quō nō ſalui erim⁹
ab ira p ipſm. Qui eñ dat talētū nō ē deſpā
dū q̄ncīā dat denariū. et q̄ p nob dedit fili
um: credētib⁹ nō negabit eternū brauium.
¶Y ¶Sʒ rōnabiliter q̄rit. ſi pr̄ dedit nobis fi
liū in redēptiōem: an pr̄ poſſet dici redēptor
nr̄. Et videt q̄ ſic. q: illi⁹ ē redimere cui⁹ eſt
p̄ciū dare: ſ; pr̄ dedit vnigenitū ſuū p ſalute
generis hūani. ſicut in aucte p̄mittit. et ioh.
iij. Sic de⁹ dilexit mūdū vt filiū ſuū vnige
nitū daret. pr̄ igr̄ nos redemit. pōt ḡ dici re
dēptor nr̄. Cōtra apoc. iij. de filio dr̄. Rede
miſti nos de⁹ i ſanguie tuo. Rn̄dʒ bonauē.
di. xix. iij. ſup mgrm. q̄ op⁹ redēptōis du
pliciter pōt alicui attribui. aut ſicut pricipa
li auctori. aut ſicut ex pſeq̄nti. Si p²io mō:
ſic non ſolū ꝯuenit filio: ſ; pri et ſpui ſancto.
cū. ſ. indiuiſa ſint opa trinitatis ad extra. Si
ſcd̄o mō: ſic ſolū cōuenit filio ſ̄m hūanā na
turā. q: ſ̄m hāc ſolū paſſus ē. Et hoc eſt qd̄
magr̄ in lr̄a dicit. Redēptor aliq̄n pr̄ et fili⁹
dr̄. ſ; hoc ꝑpter vſum poteſtatis. nō ꝑpter ex
hibitōeʒ humilitatis. Nā ſ̄m poteſtatis ſimul
et obediēte vſuʒ: fili⁹ ꝓprie redēptor dr̄. Et
paulopoſt ꝯcludit. Eſt igr̄ redēptor in q̄ntū
deus poteſtatis vſu. in q̄ntum hō hūilitatis
effectu. Per hoc pʒ q̄d dicēduʒ eſt ad argu.
in cōtrariū. Ex his pōt elici doctrīa. q̄ i nul
la bona opatiōe ſiue laudis: ſiue gratiarū ac
tōis qd̄ facim⁹ deo: ꝑſonas ſeq̄ſtrare debe
mus per noſtꝝ intellectū. Sʒ ſicut tota trini
tas effectiue nr̄am ſalutē opata ē indiuiſibi
liter: totā trinitatē laudare et glorificare te
nemur et ei gratias agere. Jō in fine cuiuſ
libet pſalmi toti trinitati gratias agimus di
cendo. Gloria patri et filio et ſpui ſancto ꝛc̄

Feria ſcd̄a poſt palmaꝝ.

Ante ſex dies

paſche venit ihus bethaniam.
ioh. xij. ¶A ¶Phs. i. celi dic̄
q̄ nullū violētū ꝑpetuū eē poteſt. qd̄ oñdit
ij. celi in motu naturali et violēto. Nā vt di
cit natural' mot⁹ in principio debil': ſ; in fi
ne fortior. motus aūt violēt⁹ ecōuerſo ſe hʒ
q̄ in pricipio fortis ē: ſ; in fine debilis. et in
ꝑhibilū redigit̄. Sicut patet: ſi q̄s violēter la
pidē ſurſum cōtra naturā ſuā iaciat: qui pri
mo fortiter impulſus motū fortē hʒ. ſ; vltio
in tātū debilitatur q̄ vltra moueri nō poſſit
tunc motu naturali et proprio deorſuʒ cade
re: primo debiliter et q̄nto plus terre appro
pinquat: tāto mot⁹ ei⁹ fortior erit. Sic etiā
ē in hūanis opatōib⁹. Opatio nāq; homis
violēta ad quā q̄s cōtra volūtatē cogitur et
neceſſitat̄. de die in diē remittit̄. et lʒ in prin
cipio ſtudioſa oñdatur: diu tñ nō ꝑmanet.
ſ; qd̄ volūtate libere opat̄: q̄ſi natural' opa
tio magis ac magis delectat̄ ꝯ ꝑſeueratur et
terminatur. Jō dr̄ de ꝯſecratōe di. v. Quicq̄d
neceſſitate fit cito ſoluit̄. qd̄ volūtate arripit̄
ꝑſeuerat. Ex quo notare debem⁹ q̄ hi q̄ ex
timore. ſ. ſuili vl' neceſſitate bona faciūt: et
ſi merētur. min⁹ tñ q̄ hi q̄ libere et ex amore
faciūt. q: ex regula iuris. Qui ex timore fa
cit p̄ceptū. aliter q̄ debeat facit. et iō iā nō
facit. ex de re. iu. qui ex timore. Coacta eñ
ſeruitia n̄ placēt deo ꝛc̄. Ad ꝑpoſitū ſalua
tor noſter ex volūtate patris celeſtis q̄ ſecun
duʒ mgr̄m ſen. di. xvij. eadē eſt in pr̄e et fi
lio in hūc mūdū veniēs hoīeʒ ꝑdituʒ redi
mere. vt redēptōis op⁹ mere volūtariū oſtē
deret et nulla violētia coactū. Prio i infan
tia modicū pietatis motū fecit q̄i p arra nr̄e
redēptōis ſanguinē i circūciſione fūdendo.
deinde fortius verba dura et duriora v̄bera
ſuſtinēdo. tādē q̄n in fine moriēdo totū p̄ci
uʒ ꝓfundere n̄r tēpus ordiatū a pr̄e debuit.
et vt fortiſſime maifeſtaret ſe volūtarie obla
tuʒ. n̄ q̄i timid⁹ latēs et mortē fugiēs. ſ; q̄i
leo adax venatorib⁹ tpūs ꝓueniēs locū pla
nū aptū obuiā veit. ſ. bethaniā. iō dic̄ euan
geliſta. Nō an̄ ſex dies ꝛc̄. ¶A ¶Querit̄
an quilibet miles ſine timore ardua aggre
diēs ꝑpter ſalutē reipublice. ſic̄ qui pugnāt
ſub ꝑiculo mortis p cōitate. ſint virtuoſi. ꝛ
vt virtuoſi laudādi. . Et videtur q̄ ſic. q: ta
les exercēt actuʒ fortitudis. q̄ ē vna de q̄tu
or v̄tutib⁹ cardīalib⁹. In oppoſituʒ q̄dā nō
pugnāt zelo iuſticie ſ; vīdicte. Sʒ q̄ tal'r pu
gnāt: peccant igr̄ dico ſ̄m ſanctū tho. i ſcd̄a
ſcd̄e. q̄ quidā q̄nq; actū exteriorē v̄tutis fa
ciūt ex alia cā q̄ ex v̄tute. qui iō ſolū ſilitudi
narie dicūtur fortes. q̄i exercētes actus for
titudis p̄ter v̄tutē. Sicut etiam hō depict⁹
dr̄ ſimilitudīarie hō et tñ nō eſt hō. Et h̄ fit
tripliciter. Primo cū quis aggreditur diffi
cilia et terribilia vbi mors imminet. eo tamē
ignorante. q: ſi ſciret forte mortem imminere
magis fugeret timore mortis q̄ aggrederet̄
Sic multis accidit qui in aggreſſu belli q̄ſi

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſic experti terribilia ꝗ occurrentia rident letan
tur et luſiant. ſ͡ꝫ dũ ictos ſentiunt triſtatur. et
ſi poſſunt fugiũt. Sicut accidit ſemel dũ q̄-
daꝫ expertus in aggreſſu miliũ timere. et alijs
ridẽtib⁹ triſtaret: ipſe deriſus ob h̄ ab alijs
queſitus quare triſtis eſſet: r̄ndit. vos ride-
tis et gaudetis q̄ſi mortẽ nõ timẽtes: nec pi
cula belli ſcientes. q꞉ fugere ꝓponitis. ego
aũt belli picula cõſiderãs q̄ſi expertus ptime
ſco. q꞉ ꝓ iuſticia hodie mori ꝓpono. Hoc eti
am dũ hõ bone ſpei aggredit̃ ad picl'a vin-
cẽda. puta cũ expertus eſt ſepe picula euaſiſſe
ſi eciã talis nõ haberet ſpem nec̄ euadendi.
bonũ cõmũe vel iuſticiã ñ tm̃ celaret ꝙ amo
re iuſticie ſe morti expõeret. hi etiam nõ exer
cent virtutem fortitudis. q̄ñqꝫ hoc etiã acci
dit ꝓpter ſciaꝫ et artẽ q̄ndã. ſic cõtingit mili
b⁹ q̄ ꝓpter peritiã armoꝝ et vſitatũ exercitũ ñ
reputãt pericula belli g̃uia: exiſtimãtes ſe ꝑ
ſuã artem poſſe deffendi. Sicut dicit vege-
ti⁹ de re militari. Nemo facere metuit qd̄ ſe
bñ didiciſſe cõfidit. Scd̄o nõ exercet q̄s ac
tum fortitudis ſine virtute ꝓpter impulſuꝫ
paſſiõis triſticie vel ire quã vult repellere. H̄
valde piculoſum ẽ et vicioſuꝫ. Tercio ꝓpter
electiõem nõ q̄dem debiti finis: ſ͡ꝫ alicui⁹ co
modi tp̃al' acq̄rẽdi. puta honoris | volupta
tis | lucri | vel alicuius incomodi vitãdi. pu
ta improperij | vituꝑij | afflictiõis | diffamie
et hmõi. Qui eñ ꝓpter hoc militat et ardua
aggredit̃ peccat. xxiij. q. i. q̄d culpat̃. Et ſi
occidit̃ periculoſe morit̃. Volẽs igr̃ virtuo-
ſe bellare et actũ fortitudis exercere oꝫ volũ-
tatem ſuaꝫ tueri ne retrahat̃ a bono rõnis ꝓ
pter rõnẽ mali corpis. ſ͡ꝫ firmiter bonũ rõnis
teneat. cõtra q̄ſcũqꝫ malũ etiã cõtra mortẽ.
B ¶ Sꝫ q̄ritur cũ ſpũalib⁹ nõ conueniat ar
mis militarib⁹ pugnare nec ſanguinem fun
dere vt patet. xxiij. q. viij. clerici. Carent er-
go tales virtute fortitudis ⁊c̄. Dicẽdum ꝙ
non. q꞉ lꝫ eos nõ cõueniat armis militarib⁹
pugnare nec ſanguinẽ fundere. decet tñ eos
armis ſpũalib⁹ vt ſunt lacrime et orõnes cõ
tra ſpũales aduerſarios iſudare. iux̄ p̄ceptũ
magiſtri milicie dicentis militibus ſuis. eph̄.
vi. Induite vos armatura dei: vt poſſitis ſta
re aduerſus inſidias dyaboli. Unde beatus
grego. vij. moral'. Iuſtoꝝ fortitudo eſt car-
nem vincere ꝓprijs voluptatib⁹ cõtraire. de
lectatiõem preſentis vite extinguere. Et q꞉ illo ſa
cro tp̃e plus ac forti⁹ impugnemur ab ad-
uerſarijs. et impedimur ne bona faciam⁹ q̄
alio tp̃e. Ideo tutius et certi⁹ debemus cu-
ſtodire et armis virtutũ pugnare. ¶ Quan-
tũ nũc ad expoſitõꝫ euãgelij ſciẽdũ ꝙ ſic he
ri ꝓpoſitũ fuit q̄liter rex celoꝝ a deuotis rece
ptus fuit magno honore. ſic hodie h̄r quõ
pie recept⁹ eſt. et tractat⁹ a ſuis deuotis ſin-
cero amore. Et ſcd̃m hoc tria notantur.

Primo caritatiua xp̄i receptio. In principio
ante ſex dies.

Scd̄o deuota marie veneratio. ibi. Maria.

Tercio murmuratiua iude detractõ. ibi. Di
cit ergo vnus.

Quantum ad pri

mum eſt ſciendum ꝙ iheſus aſcendens de
hiericho venit bethaniam vt miraculũ pre-
tactũ memorie hoĩm magis cõmẽdaret. ve
nit ergo ante ſex dies paſche. i. ſabbato an-
te diẽ palmaꝝ in bethaniã ad cenandum in
domo ſymonis leproſi quẽ prius curauit a
lepra. Et q꞉ forte ſymõ attinebat marthe in
aliquo et iõ martha vt amica et nota miniſtra
bat et lazarus frater ei⁹ etiã fuit vn⁹ de diſ-
cumbentib⁹: vt ex hoc veritas miraculi ma-
gis oñderet̃ eius ſuſcitatõis loq̄bat̃ et epu-
labat̃. ¶ C ¶ Moral'r ẽ notandũ ꝙ iter alia
ſigna amoris. magnũ ſignũ ẽ ꝯcuatio mẽſe.
q꞉ videm⁹ ꝙ inimici ſimul nec comedũt nec
bibũt. in ſignũ hui⁹ habem⁹ ioh̄. iiij. ꝙ mu
lier ſamaritana noluit cũ xp̄o bibere. q꞉ pro
tunc ſamaritani erãt iudeoꝝ inimici. Et ideo
q̄ñ xp̄s potuꝫ petijt a ſamaritana dixit. quõ
tu cũ iudeus ſis a me bibere poſſis. q꞉ ſum
mulier ſamaritana. Non eñ couuntur iu-
dei ſamaritanis. ſic etiã xp̄iani ꝓpter odiũ iu
deoꝝ et eoꝝ maliciã et obſtinatiõeꝫ cum eis
nec comedere nec bibere debẽt. imo eos vt
manifeſtos inimicos xp̄i et xp̄ianoꝝ vitare
debent. ꝙ cũ eis nullã familiaritatẽ habeãt
nec comedẽdo nec bibẽdo. vt d꞉. xxviij. q. i.
oĩs. Querit glo. quare loquimur cum eis
cũ nec comedam⁹ nec bibam⁹ cũ eis. Red-
ditur ad hoc ratio. q꞉ maior familiaritas eſt
in cibo ſumendo q̄ in colloquio. et facilius
decipitur quis inter epulas. Nã herodes in
ter epulas deceptus eſt propter eius iuſiurã
duꝫ amputare fecit caput iohãnis baptiſte.
xxij. q. iiij. vnuſquiſqꝫ. ¶ D ¶ Ad ꝓpoſituꝫ
cum maior amicus deuote perſone non ſit
xp̄o qui feruẽti colloquio et occulta inſpi-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ratione eam cõſolatur di. Audi filia et vide
et inclina aurē tuā.q.di. filia mea.i.inſpira
tiōe et p̄dicatōe mea mihi genita.audi mi⁹
et vide deū ipm p̄ fidē quē viderūt iudei p̄
carnē. Audi pphetias q̄ meā incarnatiōem
p̄dixerūt.et vide impletas. et inclina aurem
tuā vt hūiliter audias et me ad cor̄ ſuſcipi⸗
as.apoc.iij. Ego ſto ad oſtiū et pulſo.ſi q̄s
audierit vocē meā et aperuerit mihi ianuaꝫ
introibo ad illū et cenabo cū illo. et ipe me
cum.q.di. Ego ſto q̄ſi paratus ad ingreſſum
ad oſtiū.i. ad cordis habitaculū et pulſo p̄
p̄dicatiōis verbū. Si q̄s audierit vocē meā
recipiēdo p̄dicatiōem.et apuerit mihi ianuā
per verā fidē credēdo.introibo ad illū p̄ grē
ſpūalis infuſiōem.et cenabo cū illo p̄ eiuſ⸗
dem ſanctificatiōem.et ipe mecū per iocūdi
tatē pſcie.per augmētū grē et ſpe future glo
rie. Ad hūc igr̄ ſinceriſſimū amicū aīe reci
piendū ad pulſatiōem eius.ſtatim ſine mo⸗
ra perſona deuota debet ancillas tres. ſcilꝫ
Fidem mittere vt ianuam cordis aperiat.
Spem ſuſtinere vt cenam et locū diſponat.
Caritatem dirigere vt fercula apponat.
Nā primo fides amico et ſpōſo aīe.ſ. xp̄o ia
nuā cordis apit.ſ.fides caritate formata. Nā
poſtq̄ xp̄s p̄ verbuꝫ hortatōis p̄dicātis ad
cordis ianuā pulſat.fides q̄ hitat in intelle
ctu q̄ſi in prima pte cordis.pulſantē attēdit
q̄s ē.quē cū ſummū ens et ſummuꝫ vm eē
cognoſcēs pfeſti apit et hūiliter et reuerēter
ſuſcipit.ducēdo eā ad ſcd̄am portā cordis.
ſcꝫ volūtatē.vbi caritas cuſtodit. vocās ca
ritatē.di.api mihi ſoror mea.canti.v. Que
cū xp̄m proſpexerit et ſummū bonū et ſum⸗
mū dilectabile iudicauerit.ſtatī cor apit.di.
Ingredere bn̄dicte.cur foris ſtas domū p̄pa
ui.gen̄.xxiij. Caritas igr̄ ſpōſum cito prece
dēs.dn̄am ſuā.ſ.aīaꝫ amore ſpōſi lāguidaꝫ
iocūdē ſalutat et excitat.d. Dn̄a cariſſima ecce
ſpōſus venit exite obuiā ei.q̄ cū lāguida et
debil̄ ſit nec ppria virtute valēs ſurgere:hor
tat̄ ceteras āccillas.ſ. virtutē ſ caſtitatē ſ hūi
litatē et patiētiā ⁊c̄.di. adiuro vos vt ānun
cietis dilecto meo.qꝛ amore lāgueo.canti.
ij.q̄ ſtatī accedit.eā tactu benignitatis tan⸗
git et ſanat.d.ei. ſurge et vade.qꝛ fides tua
te ſaluā fecit.math.ix.et luc̄.viij. ¶ Ecce
q̄ bona et potēs ē fides nr̄a valēs ſola aīaꝫ
ornare.et cū xp̄o ſpōſo inſeꝑabiliter copula
re.quare dr̄ hebre.xi. Sine fide impoſſibile

eſt deo placere. Quis eīm dubitat morales
phos multas v̄tutes hūiſſe.ſ.tpantiā caſtita
tem ſ volūtariā paupertatē ⁊c̄. nō tn̄ xp̄m ha
buerūt.qꝛ fide caruerūt. Nonne pl̄es iudei et
pagani deū amāt.magnis holocauſtis ho
norāt in multis.v̄tutū exercitijs xp̄ianis p̄⸗
ualent. ſꝫ qꝛ fidē nō hn̄t labores amittūt. et
vitā eternā nō poſſidebūt. Decē eīm ſola eſt fe
cunda filia dei. viuaꝫ plem procreans ſine
qua oēs alie v̄tutes ſteriles ſunt. et abortī⸗
ua pducūt abacu.ij. Iuſt⁹ meus ex fide vi
uit.et viu⁹ cui n̄ pdicat alien⁹.ſ.a fide extra.
de regu.⁊ traſ.lꝫ.in fi. et de pe.di.i.§. Itē
vt xp̄s.vn̄ qn̄ ſara vxor abrahe ſteril̄ fuit et
abrahā plē a dn̄o peteret.et pmiſit ſibi dn̄s
q̄ vellet multiplicare ſemē ſuū ſic̄ ſtellas ce
li.qd̄ abrahā credidit.ió dn̄s vt ei pmiſit fe
cit. Quare dr̄ gen̄.xv. Credidit abrahā deo
et reputatū eſt ei ad iuſticiam. Et v̄go glori
oſa xp̄m p̄ fidē pcepit et pepit. dū eīm ange
lus gabriel diceret. Ecce cōcipies ī vtero ⁊
paries filiū. Adhibuit fidē et pſenſuꝫ et ideo
ſtatim pcepit. Quare beata elizabet ſpūſan
cto repleta.beatā v̄ginē a fide ſpāl̄r pmēda
uit.d. Beata q̄ credidiſti qm̄ pficiēt̄ in te ⁊c̄
lu.i.pꝫ igr̄ q̄ vtilis et potēs ē fides caritate
formata.ſicut fides nr̄a eē dꝫ al̄s inutilis et ī
fructuoſa quo ad vitā eternā iudicatur.nec
hn̄s eā min⁹ q̄ pagan⁹ vel iudeus nō bap⸗
tiſatus dāṅat̄.imo piculoſius et grau⁹.
¶ Sꝫ circa p̄dicta occurrunt duo dubia
mouēda. Primo iux̄ illud vbi dixi fidē eſſe
in itellectu et portā ſuā xp̄o prio apire. Que
ro an fides ordine nature p̄cedat caritatem.
Et videtur q̄ n̄.nā caritas eſt forma fidei. ſꝫ
ſm̄ amicen̄.ij. meth̄.c. vlti. forma prior eſt
materia.ḡ caritas prior ē fide. Cōtra apl̄s.i.
cor̄.iij. Fundamentū aliud nemo pōt pone
re pter illud qd̄ poſitū eſt qd̄ ē xp̄s ih̄s.glo.
id eſt fides ihu:ſꝫ fundamētū p̄cedit totū il⸗
lud qd̄ ē ī edificio. ḡ fides p̄cedit ſpem.q̄ ē
in edificio ſpūali ſicut paries.et caritatem q̄
eſt ſicut tectū. Rn̄det rich̄.in.iij.ſup magi
ſen.d.xxiij.q̄ poſſum⁹ loqui de fide inq̄n⸗
tum informis. aut inq̄ntum caritate forma
ta.loquendo de fide informi. Dico q̄ fides
prior ordine nature eſt caritate in via gene⸗
rationis qua impfectuꝫ precedit perfectum
Cū eīm caritas ſit in affectu nō fertur in ſuū
obiectū: niſi primo fuerit per intellectū ſibi
oſtenſum. que oſtenſio eſt per fidem. quia

5 5

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nulla virtus intellectualis exiſtens infra fa-
cultatē nature attigit ad cognitionem dei. ſub
illa ſpeciali rōne qua eſt obiectū beatitudīs
pfecte ſub qua rōne ē caritatis obiectū. Lo-
quendo aūt de fide formata ſic dico q̄ ordi-
ne nature caritas ē prior fide. q2 formatio fi-
dei ē p caritatem. vñ cum fidei formatio pri-
or ſit ordine nature q̄ fides formata. q2 ſm
pħm. v. meth. Accidēs ē prius toto. vt mu-
ſicū homie muſico. ſequitur q̄ caritas prior
ſit ordie nature q̄ fides formata. ſicut perfe-
ctio materie prior eſt ordie nature q̄ materi-
em eſſe pfectā. Ad argumentū cōtrariū di-
co q̄ forma dr̄ prior eſſe materia ordie perfe-
ctionis. qm̄ forma eſt pfectior per eſſentiā3
materia aūt perficitur per pticipatōē3 forme
in via aūt originis ē ecōuerſo. ¶ E ¶ Se-
cūdo q̄ro an pro illo priori pro quo fides ca-
ritatē precedit fides ꝓtunc dicatur virtus et
meritoria vite eterne. Et videtur q̄ ſic. nam
ille habitus per quē ſpūaliter viuitur eſt vir-
tus. ſ3 vt dr̄ abacuc. ij. Juſtus ex fide ſua vi-
uit. Dico ſm rich. q̄ ꝓ illo priori fides non
eſt virt⁹ ꝓprie dicta. q2 cū ſit informis nō at-
tingit ad plenā rōnē3 virtutis q̄ eſt bñ̄tem p-
ficere. et actū eius. et ipm̄ in vltimū finē de-
bito mō referre. qd̓ fidei informi nō ꝯuenit
Perfectū eīm̄ actū credendi nō elicit. Crede-
re eīm̄ eſt actus intellectus ad imperium volū-
tatis. qñ aūt ē vnus actus ē a duobus mo-
torib⁹. ad hoc vt ſit pfect⁹ opꝫ vtrūq3 mo-
torem eſſe pfectu3. volūtas aūt ſine caritate
nō eſt pfecta. et idō act⁹ credendi elicit⁹ ab in-
tellectu p fidē nō formatam caritate. nō pōt
eſſe actus pfect⁹. q2 informis etiā cū adiu-
torio volūtatis. actū ſuū referre nō pōt in fi-
nem debitū mō debito. Ad hoc eīm̄ vt volū-
tas mō debito aliquē actū referat in finē vl-
timū: opꝫ q̄ ſit ad ipm̄ p caritatē ordiata.
ſummū eīm̄ bonū qd̓ eſt vltimus finis: obie-
ctū eſt ipſius caritatis. ſ3 ſm qd̓ virtus large
accipit̄. ſ. pro quocū3 habitu determinante
potentiam ad aliquē actum reſpectu obiecti
debiti. Sic fides illa informis pōt dici vir-
tus. credere eīm̄ qd̓ ē volūtarie aſſentire ſum-
me veritati propter ſe actus eſt reſpectu de-
biti obiecti. Ad auctoritatem ē dicēdū q̄ lo-
quit̄ de fide caritate formata. ¶ D ¶ Scd̓o
debet deuota pſona xp̄o obuiā mittere ſecū-
dam ancillam. ſ. ſpem. vt eum reuerēter ſu-
ſcipiat. locū et cenā diſponat. nam poſtq̄

chriſtus dulcis hoſpes anime: per fidem et
caritatem cenaculu3 cordis eſt introductus
q̄ ia3 hō firmiter oīa dicta xp̄i credit vera
et vt bona et optima adimplere deſiderat. vl-
tra hoc ſpare dz q̄ q̄cquid ꝓpter xp̄m faciat
totū p̄mio ineſtimabili retribuetur. Sic ani-
ma per ſpem xp̄m reuerēter ſuſcipit: q̄ſi retri-
butorē humiliter inclinando. di. O dñe ſal-
uum me fac. o dñe bene ꝓſperare. benedict⁹
qui venis in nomine dñi. ſ3 hic beñ dr̄ iaco.
ij. Homo igr̄ per ſpem volens pedes xp̄i la-
uare inſtar magdalene cōſiderat tūc q̄d ante
īgreſſum hui⁹ hoſpitis ꝑpetrauit. q̄ p pecca-
ta hūc hoſpitem amantiſſimū turpiter repu-
lit et excluſit. q̄ participatiōe omniū bonoꝝ
et ineſtimabili p̄mio ſe priuauit. et q̄ ſe an-
geloꝝ miſterio. eccleſie ſuffragio. beatoꝝ pa-
trocinio. et celeſti brauio indignū fecit. Ul-
tra hec cōſiderat q̄ peccando ſe fecit hoſtem
dei. exulem omnis boni. mancipium dya-
boli. latronem mūdi. heredem inferni. qui-
bus cōſideratis ꝓrupit in cordis dolorē. et
in lacrimaꝝ effuſionē: quib⁹ tūc lacrimis ca-
ritate calefactis: incipit rigare pedes ihū la-
uare et tergere. poſt hoc ancilla hec dominā
admonet. q̄ ſi certam expectatiōem impreci-
bilis boni habere deſiderat q̄ de cōmiſſis et
omiſſis contra deum ſatiſfaciat. Tunc ani-
ma admōitiōem ſpei opa pietatis paupibus
incipit impendere. nudos veſtire. eſurientes
et ſitientes reficere. mēſa3 nulli indigēti ne-
gare: ſic hoſpiti xp̄o menſam parat. et eū ci-
bis et potibus ſatiat. dicēte xp̄o math. xxv.
Quicq̄d vni ex fratrib⁹ meis minimis feci-
ſtis mihi feciſtis. ¶ J ¶ Ex his verbis no-
tabile trahitur documentū. ſ. q̄ nullus deb3
ſpare nec expectare eternā beatitudinē poſſi-
dere. qui nō hic bonis opibus inſiſtit qui-
bus meret̄ de cōgruo beatitudo. Sicut heu
plures ſunt qui nunq̄ vel raro bona faciūt:
ſ3 ſemp mala. et tamen vitam eternā poſſide-
re ꝯfidūt. De quib⁹ ſapieñ. iij. vana eſt ſpes
illoꝝ et labores ſine fructu. Et puer. x. Ex-
pectatio iuſtoꝝ letitia. ſpes impioꝝ peribit.
quare magr̄ ſen. iij. deſcribens ſpem dicit q̄
ſpes eſt certa expectatio eterne beatitudinis
veniēs ex dei gratia et ex meritis precedēti-
bus. Et notanter dicit ex meritis precedēti-
bus. vbi eīm̄ non precedūt merita: ibi nō ſe-
quitur premia. nā qui nō deſeruit: nihil re-
cipere debet. de cle. non reſi. conquerente.

Tertio perſona deuota caritatem que eſt ter
tia ancilla anime ad hoc ordiare dꝫ: vt cenā
te ihu oīa fercl'a ſibi ꝑpareret et miſtret. qꝛ tm̄
hācamat ꝙ niſi ipa fercula offerat: nullū ei
ſapiat ſ odiat. Augu. et allegatur de pe. di.
ij. Tolle caritatē et odiū tenꝫ. q. d. oīne op⁹
odiū hꝫ qd̓ ex caritate mihi nō miniſtratur.
Debet ergo caritas chriſto primo offerre.
Greſſibilia per ſedulitatem operationis.
Aquatica per ſinceritatem religionis.
Altilia per ſuauitateꝫ contemplationis.
Nam primū ferculū quod caritas offert xp̄o
dulci ſpōſo anie ſedēte hūiliter ſecus pedes
eius ē factū ex greſſibilib⁹. ſ. cōmūibus aīa
lib⁹. et ſignificat opa cōmūia omnib⁹ xp̄ia
nis in decē preceptis tradita. qꝛ ſicut illo fer
culo cōmūiter oēs diuites et pauꝑes vtū
tur. ſic etiā nemo ab opib⁹ mādatoꝝ dei ex
cuſatur: ſ oīa cōmunia eſſe debēt qui volūt
ſaluari dicēte xp̄o math. xix. Si vis ad vi
tā eternā ingredi ſerua mādata dei. Cui fer
culo aſſociari debet vinū clarū et purū. ſ. pu
ra intētio. ſ. ꝙ illa opa ꝑceptoꝝ ipleanẽ filia
li timore. nō timore ſeruili. vñ ps. Beatus
vir q̄ timet dñm: in mādatis eius volet ni
mis. Aīa deuota inſtar magdalene ſedens
ad pedes ihu. i. plena affectōe ad mādatoꝝ
obſeruantiā collatiue q̄rit. mgr̄ amātiſſime
poſſum ne ad vitā eternaꝫ igredi implendo
oīa mādata ſecluſa ancilla mea fide. mgr̄ di
cit ꝙ nō. qꝛ q̄cūꝙ vult ſalu⁹ eē: an̄ oīa op⁹ ē
vt teneat catholicā fidē. Athana. in ſimbo
lo. q̄ro ḡa te magr̄ dulcis. ſunt ne abrahā ⁊
yſaac ceteriꝙ ſancti p̄res amici tui ſeruātes
mādata ante꜓ fides expliſa fuit. ꝑ te dānati
dicēi. qꝛ fidē ꝑ ſpm̄ iſuſuꝫ hūert. et me vētu
rū crediderūt. ſm mgr̄m. iij. ſen. di. xxv. c. i.
Hac collatiōe facta. caritas ſcdm ferculū of
fert qd̓ ē aq̄ticū. ſ. piſces. Iſtud ferculū non
ē cōe oib⁹: ſ hñ hītib⁹ et notat opa patiētie
q̄b⁹ dñs hñ reficiẽ. qꝛ ſicē piſces ſꝑ mouēẽ in
aq̄s delectabl'r: ſic iſti ꝑfecti quoꝝ tñ pauci
ſunt in aq̄ aduerſitatis: de multis exercitijs
delectari debēt. qꝛ de⁹ ſolū illos quos amat
caſtigat. hebre. xij. et apoc. iij. Huic ferculo
ſociādū ē vinū rubeū. i. mēoria paſſiōis xp̄i
et abūdātis effuſiōis ſanguis xp̄i roſei. vinū
eñ rubeū ſm dyaſco. i dietis. ſi fuerit aq̄ tēꝑa
tum. eſt ſolutiuū viſcoſi hūoris. lenitiuū et
imūdicie abſterſiuū. ſic ſi effuſio ſanguinis
xp̄i fuerit ꝯſiderata. et quō d̓ latere exiuit ſan
guis et aq̄. et memorie tradita mūdat omnē
delectatōem peccati et lenificat omnē aduer
ſitatē et impatiētiā abſtergat. Grego. in q̄dā
omel'. nihil adeo graue qd̓ nō equanimiter
tolleratur ſi xp̄i paſſio ad memoriā reducaẽ.
Querit iteꝝ aīa ſitiēs fontē ſapie. O bone
mgr̄ poſſum ne ſine aduerſitate ꝑuenire ad
te in tuū regnū. Rñdit veritas infallibil'r nō.
ſ ꝑ magnas tribulatōes oportet intrare regnū
celoꝝ. actu. xiiij. Sed cur amantiſſime dñe
ſic diligentes te caſtigas. dicit vt probem
eos an me diligāt. et fideles inuenti coronā
digniorē accipiāt. Beat⁹ eñ q̄ ſuffert tēpta
tioem. qm̄ cū ꝓbatus fuerit accipiat coronā
vite ⁊c̄. iaco. i. Tūc caritas accedit et tertiū
ferculū xp̄o apponit. ſ. altilia nobiliſſima q̄
bus ſolūmō in magnis cōſtitutti fruūtur. et
ſignificat opa ſuꝑerogationis et cōſilia xp̄i
q̄ nō ſolū coīa omnib⁹: ſed ſolū digniſſimis
et ꝑfectis hoib⁹. Hi ſicut altilia et vltra alia
aīalia alte volāt. ſicut ꝑmio per hmōi con
ſilia et exercitia cōſilioꝝ altius exaltētur. ps
lxxiij. Exultabuntur cornua iuſti. i. merita
vl dignitates. Cū quo fercl'o vinū aromati
cū. ſ. claretū xp̄o īfundi dꝫ. ſ. iubil⁹ cordis.
qꝛ ſicut claretū ex odoriferis cōficitur ſpecie
bus et cor letificat et cōfortat: ſic iubilus ex
xp̄o et donis ſuis et meritis ꝯficitur: quem
hō pre nimio gaudio explicare nō pōt. con
fortat aūt ſpm̄ et letificat. ꝙ ſine intermiſſio
ne affect⁹ cordis ſe in deū eleuat et ſaltat. et
inexplicabiles cōſonātias et melodias cau
ſat. Hi eñ affectus dulciſonātes in auribus
xp̄i ſunt cytbariſte ⁊ cātores et hyſtriōes tol
lentes eum de cōuiuio. et animam ad dex
trā eius collocātes aſſunt tres ancille. qua
rum prima. ſ. caritas potum offert dño. di.
Bibe domine. nā et camelis tuis. i. anima
bus ſanctis potuꝫ tribuam. geñ. xxiiij. Iſte
eſt potus eterne iocūditatis et ſalutis. cum
quo etiam potu animam ſanctam inebriat.
et per inſeparabilem vnionem ad ſponſum
chriſtum conquieſcendum collocat.

Secunda pars in

qua notatur ⁊c̄. Recumbente nāꙙ ihesu cū
diſcipul'is in cena vēit magdalena ⁊c̄. Nard⁹
ē herba odorifera. cui⁹ flores ⁊ ramuſculi et
radices ſunt ꝑcioſi ad vnguētū. et dr̄ ſpica
ti. qꝛ de ꝑcioſiori materia nardi. Sꝫ cur de c
ficit. dicit augu. in li. de verbis domini. ꝙ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

iudei qui venerant ad videndum lazarum /
interrogabāt eum in mēſa de alia vita et de
mortis grauitate et ſeparatōis aīe a corpe. ad q̄
rńdens dicebat. creaturā viuentem nō poſſe
hāc grauitatē imagiari. q꞉ q̄nto maior ē dile
ctō: tāto ē ſeparatōis dolor grauior. hūc ḡ dolo
rē xp̄s cōſiderās pſecie quē ſtati3 hūanitus
erat paſſurus: anxietate tātū turbabat꞉ ꝙ to
to corpe ſudauit. hoc cū attēderet magdale
na credēs ei nimio calore preſſu3 labore in/
nens vnguentū illud refrigeratiuū attulit.
et caput ei⁹ vnxit. R Et ſic ter legit꞉ vn
guētū ppaſſe ad vngēdū dn̄m ſuū. Mora/
liter ē notādū in hoc ꝙ magdalena dn̄m ter
vnxit. ꝙ d̄ bn̄ficijs a dn̄o acceptis gratiſſima
fuit. nā ſm ſen̄. in li. de bn̄ficijs. illud bn̄fi/
ciū eſt iocundū qd̄ alicui obuiā venit. ſic p3
gen̄. xxxiij. i iacob. q̄ noſcēs fratrē ſuū eſau
ɔ cū cōmotū. voluit eu3 placare. et venit ei
obuiā cū munerib⁹ et placat⁹ ē. vn̄ ex de ce.
miſ. cū marthe. dādo placet hō꞉ et accipien
do diſplicet. ſic nos q̄ varijs modis peccan
do deū ɔ nos ɔcitam⁹ ad irā꞉ debem⁹ veni
re obuiā. et mūerib⁹ cōtritōis et doloris eū
placare. q꞉ puer. xxi. Mun⁹ abſcōditū extī/
guit irā. et donū i ſinu mitigat idignatiōe3
maxiā3. mun⁹ abſcōditū ē dolor d̄ ɔmiſſis
abſcōdit⁹ in corde vel cōpaſſio pximi et di/
lectio dei. donū vero in ſinu ē elemoſina vl̄
aliud op⁹ pietatis factū ppter deū pauperi.
Illa oīa deū placāt. et maximā ei⁹ indigna
tōe3 mitigāt. hoc oñdit dilecta magdalena
q̄ noſcēs xp̄m delictis et peccatis ſuis mltū
offendiſſe. multis donis꞉ nō ſolū ɔtritōe ſ3
maxia cordis dilectōe et pietatis opib⁹ ei⁹
irā mitigauit et placauit. L De qb⁹ opi
bus pietatis hodie ppoit꞉ vnū de vnctōe.
Debem⁹ et nos xp̄m de receptis bn̄ficijs ſpi
ritualiter inūgere triplici nobili vnguēto. ſ.
Dolētis cōtritōis. Clemētis ɔpaſſiōis.
Feruētis deuotōis. Primū vnguētum
qd̄ ē dolēs cōtritio. Omia letalia et fetētia
vulnera ſanat xp̄ian⁹ egrot⁹ aīe. ſ. oīa crimi
na mortalia. ɔficit꞉ aūt hoc ex verbis imun/
dis et viliſſimis. ſ. peccatis ex volūtate ma/
la natis ſ3 recollectis in ɔſcīa q̄ſi in orto p/
prio. Vade ḡ in ortū tue ɔſcīe p ɔſideratōe3
et attēde q̄ vilis fact⁹ es. et q̄ imūdus. vi/
les et fetidas ɔgregaſti herbas. ɔſidera etiā
circūſtātias. quo contra deū. cōtra pximu3 et
cōtra teipm̄ et cōtra ſalutē et ſanctitatem aīe

tue tibi nociue ſunt. Radicit⁹ igr꞉ collige et
extrahe oēs ſimul. ita ꝙ nec radix. i. mala
volūtas. nec herbe. ſ. opa pmaneāt. ſ3 oīa co
tūde in mortariolo cordis. et ex his ſuccum
male delectatōis extrahe totalr꞉: vt nihil de/
lectatōis ibi remaneat. et q̄ntū delectat⁹ fui
ſti: tm̄ doleas amariſſime. ſucc⁹ em̄ delecta
tōis exteri⁹ et dolor his herbis pctō℞ adiū/
ctus. ɔficit vnguētū vtiliſſimū oīm vlcerū
mortaliū curatiuū quo aīa peccatrix mūdat꞉
et de⁹ de iniuria cōtētat꞉. ps. l. Sacrificium
deo ſpūs cōtri. cor cotri. Nā ſicut vnguentū
cōfectū ex mirra naturalr꞉ corp⁹ a corruptōe
et putrefactōe ɔſeruat. ſic amar⁹ dolor d̄ pec
catis aīam purgat et cōſeruat ab impuritate
pcti et a corruptōe. in cui⁹ figura d̄ iudith
x. Lauit iudith corp⁹ ſuu3 et vnxit ſe mirra
optia. et oloferne iugulauit. Iudith ɔfitēs
interptat꞉ et deſignat aīam penitētem q̄ cōfi
tetur ſe dn̄o fore peccatricem. illa ſi mirra pe
nitētie et cōtritōis fuerit vncta: dyabolū ex/
pellit et pctm̄ interficit. et ad nihilū redigit.
cū hoc deo ſacrificiu3 ſuauiſſimū facit. eccl.
xliiij. Quaſi mirra electa dedi ſuauitatem
odoris. M S3 q̄ritur. an ɔfeſſio ſit ad
mittēda ſine amara penitētia. et pposito vl
teri⁹ n̄ peccādi. Et videt꞉ ꝙ nō. q꞉ tal' nō eſt
fructifera. Mgr꞉ in. iiij. di. xvij. ꝙ cōfeſſio n̄
ɔficit ſine vera pnīa interi⁹. In oppoſitū ex
de pe. et re. ꝙ q̄dā. hr꞉ ꝙ cōfeſſio ſine ppoſi
to nō peccādi. l3 nō ſit fructifera: ē tn̄ admit
tēda. Dico em̄ ꝙ ē admittēda vt attribuatur
cōſiliū de pctīs. nō tn̄ dabit꞉ vera abſolutio
cū pnīa nō ſit vera. Queritur ſcd̄o an p cōtri
tōem p q̄ntocūq3 magno pctō ſufficiat q̄nta
cūq3 p̄ua ɔtritio. dicit rich. in. iiij. ſup mgr̄3
di. xvij. ꝙ cū cōtritio dicat actū penitēdi ca
ritate formatu3 et q̄ntūcūq3 modica caritas
ſufficiat ad remiſſiōe3 quorūcūq3 peccato℞
mortaliū. q̄ntacūq3 p̄ua ɔtritio ſufficit p q̄n
tocūq3 magno pctō. nō ſic aūt dicēdū eſt de
attritōe. ſ. pnīa nō formata. Cū ei recogitāt꞉
in ſpāli necīa ē maior attritio de maiori pec
cato q̄ minori. q̄uis in penitēdo de omib⁹ ſi
mul nō ſit maior diſplicētia in actu de vno
q̄ de alio: necīa ē tn̄ in hītu. vn̄ p q̄ntocūq3
magno pctō q̄ntacūq3 p̄ua attritō nō forma
tur gr̄a de lege cōi. p quā grām attritō fieret
cōtritio. N S3 q̄rit꞉ vtr꞉ poſſit eē nimis
magn⁹ dolor in ɔtritōe. Rn̄dit ibidē vbi. ſ.
ꝙ in actu penitēdi duplex eſt dolor. Unus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

eſſentialis penitentie. et hec eſt in voluntate
rõnali que ē q̄dā voluntatis diſplicētia: q̄ſi-
bi diſplicet pctm̄. inq̄ntū ē trāſgreſſio legis
diuie. Et q2 hec diſplicētia directa cauſat̄ ex
caritatiua dei dilectõe q̄ nimis intēdi nõ põt
Jō hec diſplicētia nõ põt eē nimis magna.
Eſt et ali⁹ dolor nõ eēntialis pnie. et hec ē
duplex. vnus in corpe quo hõ corpus ſuū
affligit p peccatis ſuiſ. et hic dolor bñ poſſz
eſſe nimis magn⁹. q2 cū tali tēpamento dz
hõ affligere corpus ſuū vt nõ interimat ſibi
naturā. vñ aplūs ad ro. xij. Rõnabile ſit ob-
ſequiū vr̄m. Eſt ali⁹ dolor interior q̄ ē paſſio
appetit⁹ ſenſitiui. et hic eſt duplex. q̄nq3 em̄
cauſat̄ tal' ex ꝯſideratione alicui⁹ amiſſiõis
honeſtatis ſe glorie accidētal'. p peccatū ſi-
cut ē dolor in mulierib⁹ ex hoc ꝙ amiſerūt
ſui corpis integritatem. et talis dolor poſſit
eſſe etiā nimis magn⁹. Qñq3 cauſatur dire
cte p q̄ndā redūdātiā ex diſplicētiā volūta
tis qua ſibi diſplicet peccatū inq̄ntum ē le-
gis diuie trāſgreſſio. Et ſic adhuc dicūt q̄-
dam ꝙ dolor poſſet eſſe nimis magnus. q2
pn̄ia virtus moral' corrūpi põt per ſuperabū
dantiā et defectū. Alijs videtur ꝙ hic dolor
nõ poſſit eſſe nimis magnus. q2 ſi nõ poſſet
eſſe exceſſus in cauſa: nõ poſſet eē exceſſus
in effectu. Huiõi aūt doloris cā eſt ſupradi-
cta diſplicētia peccati d' qua cõceſſum ē ꝙ ñ
põt eſſe nimis magna. Unde ſi penitens ex
vehemētiſſimo dei amore tā vehemēter do
leret de peccato ſuo. ꝙ ex hoc cauſaretur in
appetitu ſenſitiuo tā vehemens dolor. ꝙ cor
peret armoniā corporis neceſſariā3 ad vitā.
nõ poſſet dici exceſſiuus in genere moris.
nec perfectioni penitētie derogãs: ſed cõcor
dans: niſi forte hominis volūtas directe et
ex intentiõe ferret̄ ad pcurādū talē paſſionē
ad hoc vt ipſe moreretur. et ſic credo ꝙ intel
ligunt illi qui dicunt ꝙ in dolore qui eſt in
appetitu ſenſitiuo poteſt eſſe exceſſus. ¶ ¶
Secundum vnguentū qd' ē gemēs ꝯpaſſio
cõficit̄ ex ſpēb⁹ amaris miſerijs et āguſtijs
proximorum. et maxime ex acerbiſſima xp̄i
paſſione. Iſte ſpecies colligūtur in orto ſan
cte eccleſie. vbi in abundantia defectus ha
bentur plures pauꝑum xp̄ianorum. hos em̄
defect⁹ pauꝑum quilibet per memoriā col-
ligere debet. et ſigillatim ad mortariolū cor
dis recõdere et retorq̄re. et vt inde ſuccū cõ-
paſſionis accipiat. et ex compaſſione quan-
tum poſſibile eſt et ſubſtantia ſuffragat̄. de-
fect⁹ cor ſubleuet. Illud vnguentū magne
virtutis ē. nõ ſolū ſanare aiā3 compatiētis:
verūetiā gratiam ſolet pcurare et hominē in
bono cõfirmare. Tali vnguēto ſamaritan⁹
ſauciatū vnxit. de quo luce. x. Sic etiā io-
ſeph ab aromathia xp̄m tollens de cruce in
unxit. Sic quilibet noſtrū ad ꝓximū ſuū de
bet habere ꝯpaſſiõem. et cū ſamaritano vul
nera defectibilitatis per ſubleuatõem inun
gere. Apl'us. ij. cor. xi. Quis infirmatur et
ego nõ infirmor. q. d. nullus. q2 omnib⁹ cõ
patior. Hoc docet natura. nam oculus ſan⁹
et clarus ſi intuetur infirmū etiā lacrimatur
Heu ergo ꝯfunditur hūana impietas quo
rūdam diuitū qui in ſupabundantia viuūt
nec pauperibus idigētibus ſubueniūt. hi
aſſimilātur ſalicibus qui iuxta fluenta plan
tantur. et tamen ſemp infructuoſa remanēt.
ſic diuites in delicijs videtes defectus pau
perū nullū opus pietatis pducunt. imo poti
us deſtruūt et inutiliter expēdūt. hi aſſimilā
tur ruſticis. Nota prius. ¶ p ¶ Terciū vn-
guētum. ſ. feruens deuotio cõficitur ex ſpe
ciebus ſalutiferis et nobilib⁹: q̄ ſunt opa pie
tatis dei: et maxie opus amare mortis xp̄i.
He ſpecies quales ſint vel fuerint: clare oſtē
dunt libri medicinales. ſ. euangeliſtarū et
epl'arū quarū opationum quedā ſunt creatio
nis. quedā cõſeruatõis. quedā reformatõis
nā ſi conſiderare velim⁹ op⁹ creatiõis: imē-
ſam oſtēdit auctoritatē et poteſtatem. Dum
em̄ deus ſolo verbo ex nihilo omia creauit.
nulli dubiū q̄n eadē poteſtate oia poſſet anni
hilare et in nihilū redigere. oia em̄ ſunt ſub
potētia eius. ſapien. xvi. Tu es dñe qui vi-
te et mortis habes poteſtatē. Qñ igr̄ hõ de-
uote cogitat ꝙ nobiliter pre ceteris aialibus
ſit creatus. et donis naturalibus ſit inſigni
tus. et ꝙ clementer in eſſe nõ obſtante quo-
cūq3 malo vel peccato eum cõſeruat ꝛ nutrit
et diligenter cuſtodit. Ex his factis bonita
tis q̄ſi ſpeciebus digniſſimis cõficitur ſub-
tiliſſimū et odorifer vnguentū deo. ſ. q̄da3
natural' iciliatõ filial' obedientie. q̄ ſe tota mē
te et ſpū ad bñ placita offert ad iplendū. De
quo auctor d' ſpū et aia prūpit i pſona dulci
ter deū in vnguētis. ſic dulce inq̄t mihi pr. ē
ſp d' te loq. d' te cogitar. te laudar. ſp amar.
ſp gr̄as ager. meipm vilipēder. ſp te timere.
ſemper mea tibi deputare. ſemp audire te do

cētem. Ecce ꝙ dulce et odoriferū vnguētum
deuotōis. Qñ aūt hō cōſiderat opus refor-
matōis et recōciliatōis ꝙ miſericorditer per
dei filiū a morte eterna et pena ſit ſine pro-
prijs meritis redēptus: ſentit dn̄m maximū
fore amicū cui tota mēte et affectu ſe cōfede
rat. et quē prio ↄſueuit formidare: iam inci
pit feruēter amare. Sic ſm̄ ricb. aia deuota
ſecū tacēs loquitur. ſicut q̄ amore oino in-
flāmatur. di. O ꝙ bonus ꝗ ꝙ benignus ꝗ ꝙ
miſericors es dn̄e. tot⁹ amplectēdus ꝗ totus
amabilis ꝗ totus deſiderabilis. O me felicē
ſi cū poſſidere cōtingat. Hec em̄ et alia mag
opa dei ſi per ↄſideratōēꝫ recollecta fuerint
et in mortariolo cordis ꝑ freq̄ntē meditati-
onē trita ꝺ maximo ad minimū ꝓculdubio
ſuccus magne deuotōis extrahitur. vñ xp̄s
ſuauiter inungit̄ et omia languida ab omni
languore ſpūali curatur. Bern. Eſt vnguen
tum cōtritōis. eſt vnguentū deuotōis. eſt et
vnguentū pietatis. Primū pūgitiuū dolo-
rem faciens. ſcd̄m tēpatiuū dolorē leuians
tertiū ſanatiuū morbū expellens. Iſtud vn
guentū deuotōis deſignatur per vnguentū
qd̄ magdalena fuderat ex deuotiōe ſup ca-
put ihesu. cui⁹ odore tota dom⁹ repleta erat
ſic ex vnguēto deuotōis tota aia in omnib⁹
potentijs et viribus recreatur ſpirituali con
ſolatione. p̄s. xciij. Conſolationes tue leti-
ficauerunt animam meam. ¶ Q

Tertia pars ſcilicet

iude proditoris murmuratio. nā iudas hoc
nō ex pietate: ſ; infidelitate et auaritia dixit
nitebat̄ em̄ infidelitateꝫ ſuā et auaritiā ſub
ſpecie pietatis occultare. Nā ſm̄ magr̄m hy
ſto. fur erat. et q̄ xp̄o et diſcipul' tradebātur
ſemꝑ decimā p̄tē furabat̄ ꝓ vxor̄ et filijs ſu
is. Moralr̄ inſtar iude ꝓditoris et furis no
ſtris tp̄ibus p̄les h̄n̄tur falſi murmuratores
et detractores deuotaꝝ perſonaꝝ qui furan̄t
honoreꝫ et bonā famā hoim. et que per eos
fiunt corde ſincero deturpant et ambulāt ex
malicia et īfidelitate ſua quā corde ad oīs
portāt volētes ſic ſub ſpecie pietatis ꝓpriaꝫ
maliciā detegere. De q̄b⁹ math. vij. Attēdi
te a falſis ꝓphetis q̄ veniūt ad vos in veſti-
mētis ouiū. intrī' ec⁹ aūt ſunt lupi rapaces.
Et merito īfideles lupis rapacib⁹ aſſimilāt̄
q: ſicut lup⁹ ſe amicū fideleꝫ oñdit in pelle:
in opere aūt rapacem et mendacem. ſic etiaꝫ

infideles verbis plura vt amic⁹ ꝓmittūt. fa
ctis aūt multa mala puta furta ꝗ adulteria ꝗ
hōicidia et hmōi cōmittūt. hi nō verētur fi
de data ꝓmittere. et ad ſancta dei euangelia
iurare. nec tn̄ ope adiplere. de q̄bus h̄r ex. ꝺ
exceſ. p̄la. ca. illud. qd̄ ſi ſup hoc in iure cō-
feſſi ſunt vel cōuicti tanꝗ̄ falſarij et piuri de
bēt de toto epatu expelli. q: piurus et infa-
mis ē. ex ꝺ fideiuſſorib⁹. c. ꝑuenit. Studio
ſe igr̄ agēdū vt ea q̄ ꝓmittunt: ope cōplean-
tur. ex de pactis. q̄liter. Quia turpe ē aliquē
cōtra factū ꝓpriū venire. p̄s. q̄ ꝓcedunt de la-
bijs meis nō faciā irrita. Infidelitas aūt vt
in plurimum in tribus ſolet cōmitti. ſcilicet
Fractione promiſſionis.
Deceptione cōmiſſionis.
Suppletione omiſſionis.
De prio dicēs. v. Diſplicet deo īfidel' et ſtulta
ꝓmiſſio. Nā q̄nto morb⁹ ē g̃uior et piculo-
ſior. tāto maiori cautela īdiget et medela: ſ;
cū infidelitas hūana a principio tā valida et
piculoſa fuerit ꝙ niſi cautela ſinceritatis et
fidelitatis eēt inuēta fraude et dolo mutuo.
dudum reſpublica ꝑijſſet. nullus em̄ poſſet
alteri cōmorari. et iō ad tollendū impietatē
et infidelitatē hoim et pacē et ↄcordiā intro
ducēdū varia ſunt inuēta remedia. puta ſi-
gilla ꝗ inſtrumēta cū q̄b⁹ h̄n̄t hoies ſecurare.
Vñ de⁹ vt d̄r deutro. vi. p̄cipit. d. Dn̄m deū
tuū time et illi ſoli ſuies. ac ꝑ nomē ei⁹ iura
bis. Et hoc ad oñdēdū imobilitateꝫ ei⁹ qd̄
d̄r. et ad certificādū hoies et finiendū ↄtro
uerſias. vt d̄r ad hebre. vi. ¶ R ¶ Solo. n.
iuramēto credit̄ qñ ꝺ ↄſtātia alicui⁹ dubita
tur. ex de ſen. exco. ſi vo aliq̄s. Dꝫ igr̄ q̄lꝫ ca
uere ne ↄ̄ hmōi cautōes vl' ꝓmiſſiōes veiat:
ſ; fidel'r ↄpleat. nō ſolū amico. ſ; hoſti et ini
mico. Vñ aug. ad bōifaciū. et allegat̄. xxiij
q. i. noli. Fides qñ ꝓmittit̄ etiā hoſti ſuāda
ē. ↄ̄ quē bellū gerit. ꝙto magis amico. Le-
git̄ ꝙ damon phiſias ſic vocati fuerūt nobi
les milites et pitagore diſcipli. hi inter ſe tā
fidelē iūxerūt aīcitiā et ↄfederatōēꝫ: vt cum
alteꝝ dioniſi⁹ rex ſicilie apd̄ ſyracuſaꝫ ↄſtitu
tus īterficer̄ vellet et ei ſ tp̄us ab eo quo pri⁹
periret domum profectus vt ordinaret res
ſuas: impetraret vadenſe. i. ſecuritatem pro
ei⁹ reditu tyrāno dare nō dubitauit. Appro
pi̇̄nte aūt priuata die: nec illo redeūte vnuſ
q̄ſqꝫ ſtultitie tā temerariū ſpōſorē dānabat.
at is de aīci cōſtātia nihil metuer̄ ꝑdicabat.

Eodem itaq̄ȝ momento et hora a dioniſio
cōſtituta qui cū acceperat ſupuenit. et admi/
ratus rex amboꝝ animū et fidelitatē ſuppli
ciū remiſit. eoſq̄ȝ inſuper et ipm̄ in ſocieta/
tem amicitie. et in tertiū ſodalicij gradū recipe
rentrogauit. Ecce q̄nta fidelitas ꝓpromiſſi
onis. hic eñ non ſolū ſociū liberare venit: ſ
ſeipm̄ hoſti tradidit. et potiꝰ mori voluit q̄
cōtra fidē viuere. ¶ S ¶ Sȝ vere dolendū
eſt. q̄ mō nulla regnat fidelitas imo oīs fal
ſitas. Falſificātur ſigilla. infringant̄ inſtru
mēta. ꝓmittūtur piuria. et in omni actōe hu
mana inueniuntur fallacia. q̄s eñ hodie fidel'
xp̄o qui ꝓmiſſa in baptiſmate ſeruet. q̄ vo/
ta in neceſſitate facta impleat. iux̄ exhortatō
nem eccl̄s. v. Si q̄d vouiſti dn̄o deo ne mo/
reris reddere ⁊c̄. Diſplicet enī deo ſtulta et
infidelis ꝓmiſſio. multoq̄ȝ meliꝰ eſt nō vo/
uere q̄ nō reddere. Sūt multi q̄ aliqua an/
guſtia neceſſitati ſtatim deū et ſanctos inuo
cant multa vouēt et ꝓmittūt. ſ de piculo li/
berati: voti nec ꝓmiſſionis recordantur. Hi
aſſimilatur lupo. de quo v̄ſificator quidam
dixit. Dū lupus lāguebat monachꝰ eſſe vo
lebat. dū aūt cōualebat plus peior q̄ ante
erat. Dū fero lāguorē: fero religiōis amorē
Vn̄ ouidiꝰ narrat q̄ cū laomedō rex frigiȝ
vellet edificare troyam. phebus et neptunꝰ
hūanam induētes imaginē. pacto ſibi auri
modio muros eiꝰ edificauerūt. ſ facto ope
laomedon pactū negauit. et aurū qd̄ iura/
uerat reddere recuſauit. propter qd̄ neptu/
nus aq̄s maris vſq̄ȝ ad muros vrbis adda
cens: terrā adiacētē operuit. et agricolas fru/
ctibus ꝓualuit. ad qd̄ placandum oportuit q̄
eſione filia laomedōtis mōſtris marinis de
uorāda daretur. et ſup rupē deuorāda a be/
luis ligaretur. ſ laomedon cū ꝓmiſiſſet her
culi equos vēto velotiores et cādidiores ſi
filiā a monſtris liberaret. et cū hercules h̄ fe
ciſſet. negauit laomedon ꝓmiſſum. q̄re her/
cules occulte troyā ingrediēs ipſam deſtru/
xit. laomedōtē bis piurū occidit. et eſionem
thelamoni ſocio ſuo p̄ pmio vxorē dedit.
Sic hodie hoīes q̄n indigēt auxilio dei vel
hoīm ſolēt multa ꝓmittere. ſ q̄n negocia eo
rum facta ſunt et ab anguſtijs liberati. nihil
volūt ſoluere. q̄propter deus et mūdus ipſos
ſolet q̄ſi ingratos affligere. eccl̄i. xxix. Donec ac
cipiāt oſculātur manꝰ dāntis. et in ꝓmiſſiōi/
bus humiliāt vocē ſuā. ſ in t̄pe redditiōis po

ſtulabit tempus vt loquatur verba tedij.
¶ I ¶ Queritur vtꝝ maior ſit obligatio iura
menti vl voti. Rn̄det ſanctus tho. ſcd̄a ſcd̄e
q. lxxxviij. Votū ex ſua rōne magis ē obli
gatoriū. nā obligatō voti cauſatur ex fideli
tate quā deo debemꝰ. ſ. vt ei ꝓmiſſiū ſolua
mus. obligatio aūt iuramenti cauſatur ex re
uerētia quā debemus ei ex qua tenemur q̄
verificemus illud qd̄ per nomen eius ꝓmit
timꝰ. Omnis aūt infidelitas irreuerētiā cō/
tinet. ſed nō conuertitur. videtur eñ infide
litas ſubiecti ad dn̄m eſſe maxīa irreuerētia
et ideo votum ex ſua ratione magis eſt obli
gatoriū q̄ iuramentū. ¶ Secūda īfidelitas
cōmittitur in cōmiſſione. ſapien. xiiij. Oia
cōmixta ſunt ſanguis ⁊ homicidiū furtū ⁊
fictio ⁊ corruptio et infidelitas. Sicut naq̄ȝ
difficile ē aliquē cū igne laborare et ab igne
quādoq̄ȝ n̄ ledi. ſic certe raro accidit aliquē
in aliena ſubſtātia ſibi cōmiſſa fideliter opa
ri ſine leſione infidelitatis. quare lu. xij. dr̄.
Quis putas ē fidelis diſpēſator. ¶ T ¶ No
tat eñ hic difficultatem. q. d. q̄ rarus eſt ille
diſpenſator qui ſubſtantiā dn̄i fideliter ſine
lucro et comodo priuato expēdat. Sūt nā/
q̄ȝ diſpēſatoꝝ ſiue ſuoꝝ infideliū multa ge
nera. Primū eſt quorūdā ſuoꝝ et ancillarū
qui ſi nō ꝯtenti ſunt de p̄cio cōductiōis ſibi
iux̄ extimatiōē ꝓpriā vſurpāt de bonis do
minoꝝ recupatōē. h̄ nō lȝ et furtū ē. q2 talis
vſurpatio eſt. cōtrectatio rei aliene ignorāte
dn̄o cōtra ſuā volūtatē. Scd̄m genꝰ ē tutoꝝ
et curatoꝝ. Qui ſub colore cōſeruādi res pu/
pilloꝝ et viduaꝝ bona eoꝝ ſuſcipiūt. et in fi
nem ꝓprie vtilitatis his negociātur: vtilita
tem aūt que pupillis vel viduis iuſte debe/
tur ſibi retinent. nec eis aliquid lucri ptici/
pāt. Cōſimiles etiā ſunt ꝓcuratores eccleſi
arū et monaſteriorū. etiā collectores fiſci: et
cōmuniter omnes plus priuatū bonū et p/
priūm comodū querunt q̄ reipublice vtili/
tatem. Et hec eſt cauſa potiſſima q̄re cōmu
nitates vel cōgregatiōes cuiuſcūq̄ȝ cōditiōis
decreſcunt. et officiales vel diſpēſatores ha
rum creſcūt et ditātur. Vn̄ plato. Opulētia
priuata ē rei publice egeſtas. Vn̄ augu. de
ci. dei. li. v. narrat de luzio valerio cōſule q̄
in officio ſuo p̄ fidelitatē romā multū dita/
bat. obliꝰ ꝓprij comodi hic tantū ꝓ publica
re laborabat q̄ ad paupertatem et inopia ve
niens: nūmis a pp̄lo collectis ſepelire oportuit.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Pro honore eciã et gl'ia habebãt. qñ in officio rẽpublicã eleuabãt. et ſeipos nõ de alienis bonis ditatos cognoſcebãt. ¶ X ¶ Talis diſpẽſator fidelis erat etiã ioſeph. de quo habet͂ geñ. xli. Cui cũ rex egipti et terrã ſuã cõmitteret fidel' fuit. et in trib⁹ fidelitatẽ ſuã oñdit. Primo dñm ſuũ ãmonuit et vtile cõſiliũ pbuit ſue pudẽtie. Scdo vxorẽ ei⁹ tãgere noluit ſ; potius incarcerari ſub ſpe clemẽtie. Tertio tpe fertilitatis et abũdãtie fruges terre ↄgregauit. et poſt aduenientẽ ſterilitate diſpẽſauit p̃cio ↄuenientẽ. O ſi hec tria vbilibet ſeruarẽtur: quia ſalus ↄpax et cõcordia ↄitatibus et domibus ſucreſceret. Naz nõ famuli dñis diſſuadẽt bñ agere. nõ verẽtur cõiuges ſepare. cõmiſcẽtur vxoribus ancillis et filiab⁹ et dñoꝝ fraudulẽter reb⁹. De illis ſuis infidelib⁹ d' luc. xij. In die q̃ nõ ſperat et hora q̃ neſcit diuidet euz. ſ. dñs per mortẽ ab electis. ptẽq; ei⁹. i. aiam ponet. i. dãnet cũ infidelib⁹. ſ. demonijs. ¶ Y ¶ Sz quid de tertio. dico certe ꝙ de ↄitatib⁹ foret vtiliſſimũ: factũ ẽ per fraudulentiã peſſimũ diſpẽſatores ſeu collectores frugum ſunt cõmũiter rigatterij non attẽdẽtes vtilitatẽ cõmũitatis. ſ; faciũt ſterilitatẽ gnarijs et cellarijs. Nã vt ait augu. xiij. de trini. c. iij. Oẽs volũt vile emere et care vendere. introducit ibi faceciſſimã vrbanitatẽ cuiuſdã mimi dicentis in theatro ſe ſcire q̃d vellent oẽs. et cũ die cõſtituto cõflueret magna multitudo ſilẽtib⁹ cũctis et ſuſpẽſis dixiſſe phibetur Uile vultis emere. et care vẽdere. q̃d oẽs inuenerunt in ſuis conſciẽtijs. et q2 licet ꝙ multe fraudulẽtie in mercatiis cõmittũtur et ꝑ pplares defraudãtur. ¶ Sz q̃ritur. an liceat alicui negociãdo cari⁹ aliq̃d vẽdere ꝙ emit. Rñdet alex. in ſum. ꝙ negociari ẽ cõmutatõib⁹ rez inſiſtere. Cõmutatõ vero rez eſt duplex vt dicit phs. i. pol'. Una eſt q̃ ptinet ad yconomicos vel politicos hñtes curam de rebus neceſſarijs. ad vitam ↄdomui vel ciuitati ↄvl' etiã ꝑuincie. et hec ẽ laudabilis. q2 d'ſeruit naturali neceſſitati. Alia vitupabil'. q2 q̃tũ ẽ de ſe deſeruit cupiditati lucri. lucꝝ tñ q̃d ẽ tal' negociatõis finis: ordinari põt ad aliquẽ finẽ neceſſariũ vel etiã honeſtũ et ſic negociatõ licita redderet͂: vt ꝙ q̃s lucꝝ moderatũ negociãdo q̃rit. ordinat ad ſue domus ſuſtẽtatõem. vel etiã paupeꝝ ſubuentionẽ. vel etiam cũ quis intẽdit negociationi

propter publicã vtilitatez. ne. ſ. neceſſaria ad vitã ꝑpriã deſint. et lucꝝ cõſtituit nõ q̃ſi finem ſ; q̃ſi laboris ſtipendiũ. Si quis etiam aliq̃d ꝑ ſe emat et poſtea ꝑpter aliquam cãz vẽdat: licite põt id cari⁹ vẽdere. vel q2 illud meliorauit. vel q2 p̃ciũ rei ẽ mutatũ ſ'm diuerſitatẽ loci vel tpis. vel ꝑpter piculũ cui ſe exponit: et laborẽ quẽ hz in trãſferẽdo rem de loco ad locũ. Sz obijcit͂. q2 criſ. ſup math. xxi. dicit. Quicũq; rẽ compat vt integrã et immutatã vẽdendo lucret͂. ille ẽ mercator q̃ de tẽplo dei eijcit͂. Rñdet alex. ꝙ faciẽdum eſt vis in hac ꝙ dicit rez integrã et immutatã. et i hoc ꝙ dicit lucretur: loq̃tur eñ de illo negociatore q̃ in negociãdo intẽdit lucrũ tãq; finem vltimum. et cupit ſine labore et ſolicitudine ex auaritia diuitias congregare. vnde predictum verbum non habet locum in eo qui negociatur propter propriam neceſſitatem. vel reipublice vtilitatem. vel proximi pietatem. nec etiam in eo qui vendit rem immutatam quantũ ad ſubſtantiam. mutataz tamen q̃tum ad locum. quia talis rõne laboris vel periculi licite poteſt querere mercedem. nec etiam in eo qui i emendo conſiderat empte rei periculum in ſeruando. quia poteſt deteriorari vel cremari. vel furto pdi. talis eñ poteſt mercedem q̃rere rõne incertitudinis euentus futuri et ſuſceptionis piculi. vñ in emẽdo nõ eſt certus vt integrã et immutatam vendendo lucretur. Obijcitur iterum q2 ſup illud p̃s. qm̃ non cognoui literaturã ⁊c. Dicit caſſio. ꝙ negociatio eſt vilius cõparare. et diſtrahere carius. q̃d xp̃s reprobauit dũ hoc faciẽtes de tẽplo eiecit. ſniã eius eſt ibi. Rñdet ad hoc alex. ꝙ intelligit de his diuitib⁹ cupidis qui ſi totũ foꝝ rez venaliũ accipiunt: vt poſtea ad libitũ ſuũ carius vẽdãt ꝙ in foro vẽderẽtur. et hoc faciũt de frumẽto et alijs reb⁹ humane vite neceſſarijs. Tales eñ ſunt deo abominabiles et exemplo chriſti eſſent ab eccleſia eijciendi. Predictis omnib⁹ cõſonat tho. in ſum. Ad hoc nota ſm ray. ꝙ illi qui tẽpore meſſiuz bladũ. vel qui tempore vindemie vinũ emũt vilius et vẽdunt carius cõmittunt peccatum et turpe lucrũ. et hoc vt poſtea dicit. itelligit͂ de illis q̃ hoc faciunt nulla penſata neceſſitate vel vtilitate: ſed ex ſola cupiditate. ¶ Z ¶ Tertio infidelitas cõmittit in omiſſiõe. et hoc pa puẽ i reſſõne rez muniſſe oblataꝝ. vl' eñ recto

totaliter omittitur vel infideliter impletur.
Eſt em̄ reſtitutio actus iuſtitie commutati-
ue ꝑ quē q̄s aliquē iterato ſtatuit ī poſſeſſi-
onem vl' dn̄ium rei ſue. et ita attēdit ibi eq̄li-
tas iuſtitie ſm̄ repēſatōem rei ad rem. q̄ per
tinet ad iuſtitiā et cōmutatiōez ad quē actū
oēs tenētur. quilibet em̄ tenetur ad reſtitu-
tiōem rei ablate iniuſte. Vn̄ augu. epl'a. ij.
ad macedonē. et hr̄. xiiij. q. vi. c. i. Non di-
mittitur pctm̄: niſi reſtituatur ablatū. ſi reſti-
tui pōt. hec augu. Et ſi nō pōt idem reſtitui
dz reſtitutō fieri equalēti ſi ſit poſſibile. ex.
de iure pen. aliq̄d inno. eccl'ia. Si vero eq̄-
ualēs reddi non pōt: tenetur q̄ dānū intulit
reſtituere qđ pōt ad arbitriū bonoꝝ viroꝝ.
¶ Sz q̄ritur vtꝝ dānificās aliū in bonis cor-
poris teneatur ad reſtōem. R̄ndeo ſm̄ ſcotū
li. iiij. di. xv. dānificās aliū in corpe. aut in-
fert vltimū dānū. ſ. mortē. aut aliqđ dānuz
circa vltimū. et hoc dupl'r. vel irremediabile
vt in mutilatōe. aut remediabile vt in vul-
neratōe. vl' in alia leſiōe curabili. Si in mu-
tilatōe hoc pōt eſſe dupliciter. vel q2 ē enor-
mis q̄ ex toto īpedit aliquē actū hūanū qui
cōpeteret homini ſm̄ illā ptez amputatā. vt
in amputatōe man⁹ dextre: auferur oīno ac-
tus hūanus natus cōpetere ſm̄ illā manū.
vel nō eſt enormis. i. nō impediēs actū hūa-
nuz. vt eſt amputatio digiti vel alicui⁹ ptis
eius. De iſtis omnib⁹ dānis videndū. prio
q̄d poſſit iuſte ſtatui. ſcđo qđ ſtatutū eſt. De
prio dicūt doc. ꝙ ſi ſtatueretur lex taliōis in
oib⁹ iſtis dānis: iuſta eēt. q2 nō eſt facile vt
ꝑ tali dāno illato fiat recōpenſatio eq̄lis per
aliq̄ bona fortune. q2 nō eq̄pollēt. De ſcđo
dicūt ꝙ ꝓ primo dāno et maxīe. ſ. vite abla-
tione. regl'arīter ī m̄l'tis coītatib⁹ ſtatuta eſt
lex taliōis vt hōicida moriatur. et rōnabili-
ter. q2 hoc n̄ ſolū ꝯpetit legi moſayce et rōni
naturali: ſ etiā approbatū eſt et ꝯſūmatū in
lege euāgelica a xp̄o. math. xxvi. Ois qui
gladio occidit: gladio pibit. Et ꝑ ꝯn̄s vbi
lex tal' de vita reddēda ꝓ vita ſtatuta ē. iu-
ſte ſtatuta ē. et dz hō patiēter ſoluere illā. q2
ſi aliq̄s occidiſſet bouē vel canē ꝓximi: nō
abſolueretur ſine reſtitutōe. tenetur g̃ magis
ad reſtōem ſpūalem faciendā eq̄pollentē vi-
te quā abſtulit. ſicut pōt eſſe equalētia in ta-
lib⁹. nec hoc ſolū. ſ ſi īterfect⁹ ſuſtētabat ali-
quos: puta patrem vel matrē. vel ꝓximos.
tenetur interficiēs omnib⁹ illis ad tantā re-
ſtitutionem quantam eis abſtulit per inter-
fectionem illius perſone. Et q2 vix poſſit a-
liq̄s digne recōpēſare ꝑ actiōes illud qđ ab-
ſtulit hōicida. iō expediret ſimpliciter aīe ci-
uſlibz tal' ꝑſoluer ꝑ paſſiōes volūtarias vl'
patiēter ſuſceptas: vt ſcz occideretur ꝓ hōi-
cidio. Et iō optīe ꝓuiſuz eſt ꝯitati: vbi ſta-
tuitur lex talionis in cā hōicidij. De alia dā-
nificatōe enormi. ſ. mutilatōe et nō enormi
ꝯiter in eccleſia non eſt ſtatuta reſtitutio niſi
pecuniaria. et illa debet correſpondere nō
ſolū damno qđ quis incurrit per mutilatio-
nē ꝓ toto tpe futuro quo vſur⁹ erat mēbro
abſciſo. ſ etiā expenſis appoſitis in curatōe
et vltra placatōem ipſius leſi afflicti: que re-
quireretur etiā ſi nō eſſet talis mutilatio. et
cōſolatōem ipius ſic afflicti. q2 perpetua de-
ſolatio eſt ſibi de tali mutilatiōe. Plus em̄
pōderanda eſt mutilatio paupis ꝙ diuitis.
q2 magis indigebat pte abſciſa ad victū ne-
ceſſariū conquerendum. Et ideo plus fuiſ-
ſet vſus parte illa ad neceſſaria procuranda
licet ex alia parte ſit alia conditio preponde-
rans. ſ. dignitas perſone. ſed hoc parum eſt
reſpectu prime conditionis. Hec omnia ſco-
tus. Si vero percuſſus mortuus vel mu-
tilatus non fuerit in lecto tm̄ iacuerit: opera-
tiones eius amiſſas et expēſas in medicos
et medicinas. reſtituet qui percuſſit. ex. de in-
iurijs. c. i. ¶ A ¶ Et qđ d' dānificante aliū
in bonis aīe. Dico ꝙ m̄l'tomagis teneat ad
reſtōem ꝙ dānificās in bonis corpis vel in
bonis exteriorib⁹. q2 bona anime ſunt mul-
tomeliora illis. vi. q. i. ſunt plurimi. Mul-
tum damna morum diſtant a dānis rerū tē-
poraliū. Nullus em̄ dānificare poteſt in bo-
nis anime niſi diſpoſitiue. ſ. cum inclinādo
verbo vel exēplo ad peccandū. et iō etiā te-
net ad reſtituendū q̄ntū pōt. cuz diſponēdo
ad bonū bono exēplo vl' verbo ꝓ eo orādo
vel oratōes ꝓ eo impetrādo. ſ dāmnificans
aliū in fama quō dz reſtituere. ¶ B ¶ Sco-
tus. tripliciter pōt aliquis aliquē diffamare
Uno mō falſum crimen imponendo. ſic de-
bet reſtituere famam ſimpliciter retractando
verbum ſuum vel quod ſibi impoſuit. quia
al's nō ſeruat iuſtitiā in reddendo proximo
qđ ſuū ē. Scđo mō veriū occultū: nō ſuā-
to ordīe iuris. ſ. ī publico ꝓponēdo. ſic non
tenetur retractare verbum ſuū quod ꝓpoſu-
it in publico. quia hoc faciendo mentiretur

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tamen sciat illud quod proposuit esse verũ: et non tenetur mentiri ꝑpter quodcunq̄ bonũ reddẽdũ alteri: ȝ tenet̃ alio mõ licite reddere sibi famã. puta ꝑ huiu' mõi verba non credatis eũ esse talẽ male sibi dixi vel fatue q2 nõ seruato ordĩe iuris. ꝑposui eĩm ĩ publico qd nõ est verũ publicũ. et illa ꝑsuasio .s. ñ reputetis eũ eẽ talẽ bona ẽ. q2 q̃lȝ p̃sumẽdus est bon⁹ donec ꝓbet̃ ꝯrĩũ. ex de sciuit. in ordi. faci. capi. vnico. Tertio mõ vez crimen. ȝ occultũ sibi in publico impositũ ne/gãdo. q2 negãs in hoc notat imponentẽ de calũnia. ille sibi non tenetur retractare negationẽ suã q̃ negauit in publico vez sibi cri/mẽ impositũ. q2 nõ tenetur aliq̃s statim ĩ iudicio ꝯfiteri se reũ nõdũ ꝯuict⁹. ĩn tenet̃ per q̃dã v̄ba sobria sicut dictũ est in .ij. articulo restituere famã illi accusanti: quẽ induxerat notauit de calũnia. dicendo nõ habeatis eũ pro calũniatore. quia forte habuit bonam intentiõem in ꝓponendo. vel forte credebat posse probare intentũ suũ et deceptus est.

¶Feria tertia post palmaꝝ.

Domine demõstrasti mihi et cognoui. hiere. xi. ¶C ¶Videm⁹ iferiora a supio/ribus illuiãri. sol nãq̄ oĩa de die illuiat. Iõ vi. topy coꝝ ph̃s dic̃. dies ẽ latõ sol sup terrã et hõ sciens sapiẽs illuiat scia ignorantẽ. iõ nesciẽti sciẽs. et errãti nõ errãs recta rõne ꝑponit̃. di. xxxviij. c. q̃uis. sic etiaȝ supiores ãgeli inferiores illuiant. Vñ egidi⁹ de co/gnitiõe ãgeloꝝ. q. xiiij. dic̃. ꝙ supiores ãgeli iferiores rducũt deũ faciẽdo eos aliquos ef/fect⁹ cogñscere quos pri⁹ nõ cognouerũt. Sicut qñ vnus hõ docet aliũ ꝑponit ei ali/quos effect⁹ et facit ip̃m eos cognoscere in illa cadẽ cã in q̃ ip̃e cognoscit. Sic ãgel⁹ superioꝝ ꝑpter nimis ꝑspicaꝝ lumẽ glie dr il/luminari immediate ab ip̃o deo. q2 ipi per lumẽ qd hñt vidẽt in deo multos effect⁹ futuros in ip̃o deo quos angeli inferiores ꝑ lu/mẽ qd hñt debili⁹ videre nõ p̃nt. Et iõ an/geli supiores ꝑponũt iferiorib⁹ effect⁹ illos quos ipi in deo vidẽt. Talib⁹ igit̃ effectib⁹ sic ꝓpositis fortificat̃ coꝝ lumẽ ꝑ auxiliũ supioꝝ. et incipiunt videre in deo effect⁹ illos quos pri⁹ nõ viderũt. Sȝ q̃ris. posȝ ne de⁹ ãgelos inferiores imediate sine ãgel' supio/rib⁹ illuiãr. Dicit egidi⁹ ꝙ sic si vellet. ȝ de⁹ vult ordĩatissime agere. et iõ vult inferiores angelos reducere in seipsum per supiores. q2 lex diuinitatis ẽ ſm dyonisium inferiora in sup̃ma ꝑ media reducere. Vult eĩm ex sua benignitate nõ indigẽtia vt angeli non sint ociosi: ȝ vt hñt actiõȝ aliquã ad sua iferiora inferiores reducẽdo in eũ. sic eũ xp̃s dei filius ſm hũanitatẽ deo fuerit inferior. de⁹ cui oĩa certa sunt. ff. de iudicijs. l. et si restituat̃ §. vltio. eũ de futuris malis ab instãti ꝯcepṫiõis informauit q̃ pati debuit. qd exprimit ꝓpha in ꝑsona xp̃i. dicẽs. 2c̃. ¶D ¶Queritur. an aĩa xp̃i cognoscat oĩa q̃ cognoscit verbum. Et videt̃ ꝙ sic. Nam aĩa xp̃i beata habuit spiritũ non ad mensurã ſm qd dr .i. ioh̃. iij. ȝ sp̃us ẽ ad cognoscẽdũ sine mẽsura. Et si hoc: ꝯ deus illi aĩe nihil celat. Cognoscat ꝯ oĩa in verbo que cognoscit deus. Cõ/tra augu. in. xi. de ciui. dei. Quicq̃d sciẽtis scientis cõprehẽsiõe finit̃. ȝ anima xp̃i eũ sit finita ñ põt ꝯp̄hẽdere ifinita: ita ꝙ illa ifinita sint sibi finita. q2 iposibil'e ẽ ifinitũ eẽ finitũ finito. ȝ verbũ eternũ cognoscit infinita si/cut sibi finita. ꝯ impossibile est ꝙ anima xp̃i omnia cognoscat in verbo q̃ cognoscit ip̃m verbũ. Ad illã questiõem ꝑpter sui difficultatem a diuersis diuersimode r̃ndetur. Sed omissis diuersoꝝ doctorũ r̃nsionibus. dico ſm bonauẽ. sup m̃gr̃m di. xiiij. tertij. ꝙ cõtingit aliquid cognosci cognitione hitiuali et cognitiõe actuali siue cognitiõe q̃ ẽ sic̃ sciã et cognitione que est sicut cõsiderare. Si ergo loquimur de cognitione quantum ad actuȝ considerationis sic dicẽdum est ꝙ aĩa xp̃i nunq̄ tot cognoscit quot ipsum verbũ. Per nullam eĩm gloriã potest a deo subleuari creatura. vt simul et in actu iudicet de infini/tis cum hoc infinite sit virtutis. Si vero loquamur de cognitione habituali: sic concedi potest ꝙ scit omnia que cognoscit ipsum verbum sibi vnitum. Et hoc patet sic. quia cum anima christi cognoscat ipsum verbuȝ habitu glorioso ita perfecte ꝙ non potest ipsum perfectius cognoscere. et ipsum verbuȝ eternum promptam habeat voluntatem ad aperiendum illi anime omnia que in ip̃o relucent. nec aliquid in ip̃o reluceat quod non sit natum cognosci ab aĩa xp̃i: hȝ aliq̃d quo facilis est ad cognoscendũ oĩa q̃ verbũ cognoscit. et huiu' mõi signũ est. q2 ad h' ꝙ cognoscat aliq̃d qd verbũ cognoscit quic/

quid iſtud ſit non oportet ꝙ detur eis nou⁹
habitus cognoſcendi. ſ3 omne qd̓ vult pōt
in eo legere. Si ḡ tu q̄ras de illo habitu vtꝝ
ſit finitus habitus vel infinitus. Rn̄deo ꝙ
eſt finit⁹. h3 tn̄ reſpectū ad infinitā actualē3
nec hoc ē impoſſibile ponere in creatura. ſic
nō ponit cōpoſitōem realē. ¶ E ¶ S3 ſi ite-
rum q̄ras vn̄ veniat illa infinitas reſpectu
circa hitum cognitōis aīe xp̄i. Dico ꝙ venit
ex volūtate ſpecl'i ſibi vniti. qd̓ volūtatē pro-
ptā h3 oīa ꝓpalādi q̄ relucent in ſe. hoc aūt
nō facit alicui alie aīe. Et iō de ſola aīa xp̄i
cōcedi pōt. et d3 ꝙ ſcit omne ſciēs ꝗtum ad
cognitōem hitualem. Ad illud qd̓ adducit̄
in ↄtrariū. ꝙ quicq̄d ſcitur ſciētis cōprehēſi-
one finit̄. Dicēdū ē ꝙ intelligitur de notitia
actuali. q̄ quidē cōſiſtit in actuali ↄprehēſio-
ne. qd̓ inuit̄ in ipā auctoritate. De habituali
aūt nō optet ꝙ hēat vitatē. nec optet ad hec
ꝙ habeat vitatē3 de omni actuali. ſ3 de ea q̄
eſt ꝑ cōprehēſiōe3. Quāuis eīn de⁹ cogno-
ſcat ab aīa: nō optet tn̄ ꝙ ſit finit⁹ ipſi aīe co-
gnoſcēti. imo eſt ſimpl'r infinit⁹. Quantū
nūc ad ꝑſecutōe3 l'ralem epl'e ē ſciēdu3 ꝙ q3
cōcedente deo laudabili cōſuetudie die ve-
neris de xp̄i paſſiōe tractabit̄. q̄ vt prius di-
ctū ē ꝑ iudeos fuit determiata. Jō obmiſſa
de paſſiōe dicēdū ē hodie de hieremie lecti-
one. In q̄ d̓r quō xp̄i paſſio ꝓphetice ē ꝓnu-
ciata. Et ſunt tres ptes pricipales. qd̓ oñdit̄
In prima diuina cognitio concepte prauī-
tatis. Ibi. Domine demonſtraſti.
In ſecunda chriſti paſſio humane fragilita-
tis. Ibi. Et ego quaſi agnus.
In tertia iudeorum machinatio perūerſe in-
iquitatis. Ibi. Venite mittamus.

Quātum ad priam

partem dicitur in diebus illis quando. ſ. iu-
dei ꝓpter ydolatriā coꝝ erant per nabucho.
captiuati et in babiloniā trāſlati. et ꝑ. lxx. ā-
nos detenti. et poſt quos annos ydolatris
mortuis filij coru3 innocētes ad ꝓpria ſunt
reuerſi. et ciuitatē hierl'm et tēplu reformare
ceperāt. tūc hieremias figuraliter in ꝑſona
xp̄i ꝓphetauit di. dn̄e. ſ. pr eterne tu demon-
ſtraſti mihi ſupple ex tpe per reuelatōem. qn̄
aiam creaſti et corpe meo infudiſti in vtero
mrīs mee. in primo inſtāti infuſiōis aīe no-
tiā oīm: et ꝗmaxie coꝝ q̄ paſſurus fui pro
hūani generis redemptiōe. et cognoui ꝙ ad
hoc me miſiſti. Tu etiam tūc mihi oſtēdiſti
ꝑ reuelatōem ſtudia. i. malicias coꝝ. et adin-
uentōes inuidiā et ꝑſecutōes. q̄bus debe-
bāt cōtra me moueri. et me ad interficiendū
q̄rere. ſ3 ego implebo volūtatē tuā ero obedi-
ens. ¶ F ¶ Moraliter ſicut appet inter no-
ctē et ꝑclara3 diē magnā fore dr̄ītiam. ſic in-
ter ignorātiā et ſcia3. Nā nox ꝑturbat offen-
dit et errare facit. Dies vō defendit letificat
et recte dirigit volētes laborare. Et iō aſtro-
logi dicūt. et plini⁹ li. iij. natural' hiſtorie.
c. xviij. narrat ꝙ terra illa q̄ ꝑ dimidiū ānū
h3 noctē cōtinuā et ꝑ aliū ānū dimidiū cōti-
nuā diē: nō cōgruit hūane hitatōni. Et al-
bumaſar in introductorio maiori dicit ypo-
cratē docuiſſe ꝙ niſi ſtellaꝝ lux de nocte ae-
ris denſitatē ſubtiliaret. oīe corp⁹ aīatum
periret. nec artifices poſſent ſine errore in te-
nebris artes ꝑficere. Jō pictor q̄da3 de quo
macrobi⁹ in ſaturnalib⁹ ſe excuſabat de tur-
pitudie filioꝝ ſuoꝝ. cui cū diceretur. cur me-
lius pigeret ꝙ homies faceret. rn̄diſſe fertur
Nō d3 miꝝ videri. pingo die claro: nocte vō
viros facio. Sic reuera ignorātia perturbat
offendit. et oēs ad errorē ducit. Jō phs. iij
metha. dicit circa ea q̄ ignorātur decipiunt̄
oēs. Et in cañ. di. xxxviij. Ignorātia d̓r ꝙ
ignorātia ē mr̄ cūctoꝝ erroꝝ. Per oppoſitu3
vō ſcia hoiem ꝑficit. recte dirigit in finē de-
bitū. et cauet ꝑiclm. Et q̄nto ſubiectum de
quo aliq̄ ſcia viſat̄ ē digni⁹ et nobili⁹. tanto
nobilior etiā ſcia. i. d̓ aīa. Cū igr̄ añ aduētū
xp̄i hoies ꝑicl'oſe errauerūt i cogitatōib⁹ ſu-
is dicēte p̄s. Errauerūt ab vtero locuti ſunt
falſa. nec aliq̄s poſſet certā ſcia3 hr̄e de deo
ꝓpter ſuā infinitā et inacceſſibilē ꝑfectōem.
H ¶ De⁹ ex ſua benignitate dignatus ē ad
nos d̓ſcēder̄ et docer̄ doctrinā vitaiſ. Legit
ei ↄ̄ tres errores notabl'es tres lectōes. p̄mo
Cōtra errorē affectōis d̓mōſtrauit legē nat̄e
Contra errorem cognitionis declarauit le-
gem ſcripture.
Cōtra errorē electōis notauit legem figure
Nam primo homies errabant in hoc ꝙ qui-
libet voluit ſibi bn̄fieri. ſ3 nō curabāt bn̄face-
re alteri. malicia eīn erat ſup terrā. Ois caro
corrupat viā ſuā. geñ. vi. S3 xp̄s cōtra huc
errorem peruerſe affectionis demonſtrauit
legē nature dicēs. Oia q̄cūq3 vultis vt faci-
ant vobis hoies: et vos eadem facite illis.
Hec eīn eſt lex et ꝓphete. math. vij. Ex h eīn

doc3 et iubet quēl3 alteri facere qḋ ſibi vult
fieri et ꝓhibet alij inferre qḋ ſibi nō affectat
fieri. Scia eñ hui⁹ lectōis inclinat hoiem
ad bonū. et facit malū declinare et virtuoſe
agere. Et iſtud ignorare ē valde dānabile.
q2 ſic ignorās ignorabit̄ tpe retributionis.
Inſtruimur eñ in hac lectōe de duob⁹ ꝑci-
pue. Primo ꝙ cognoſcere debem⁹ dei dile-
ctōem quā in multis demonſtrauit. et cū ex
affectiōe cordis reamare. Scḋo amore ipſi⁹
recipiēns ꝓximū diligere. Quiſq3 nāq3 deū
toto corde nō amaret cogſcēs ei⁹ feruētiſſi-
mū amorē. Alijs ei opib⁹ dilectōis omiſſis
pēſate cariſſimi magnū caritatis op⁹. ꝙ nos
pctōres tantū dilexit. ꝙ ꝓpter nos egen⁹ fa-
ctus eſt. et tradidit ſemetipm in mortē et du-
riſſimā3 paſſiōe3 vt nos ſaluaret. eccī. xxix.
Fideiuſſoris gra3 ne obliuiſcaris. dedit eñ
ꝓ te aīam ſuā. lic3 eñ multū poſſet inflāma-
re cor ad amādū deū. ꝙ ipſe nos fecit. mul-
to tñ ampli⁹ d3 nos incitare ꝙ nos refecit na-
ſcēdo ꝑ moriēdo et celū in reſurrectōe et aſcē-
ſiōe apiēdo. ¶ D ¶ Nā ſm aliquos aſſignā-
tes cām q̄re vna regio calidior eſt alia. eſt ex
ſolis appropinquatōe q̄ eſt ex breuitate dy-
ametri. Eſt ei zodiac⁹ circulus ecētricus. et
tō vbi terre magis appropinq̄t ceteris parti-
bus: ibi plaga calidior ē alia. Sic et xps ſol
iuſtitie ꝑ incarnatōem nobis appropiquās
calorē intēſiue caritatis adduxit eo ꝙ maxi-
ma diſtātia abbreuiata fuit. q̄ erat inter nos
et deū. et ibi apparuit breuitas dyametri. q2
verbū incarnatū fuit abbreuiatū in carne. et
hec appropiquitas ſol' iuſtitie mltū d3 nos
ad ei⁹ amorē inflāmare. vñ criſ. Nō eſt inq̄t
aliq̄s oino nec pr̄ nec mater. nec amicus nec
alius q̄ſq̄. q̄ nos ita aliq̄ñ dilexerit queād-
modū ipſe fecit. Scḋa cā ē ex ſolis manſiōe
vt in pricipio capricorni. et in pricipio can-
cri. vbi ꝓpter recuruatiōe3 zodiaci ſol videt̄
ſtare in eodē loco, ꝓpter qḋ calor cōfortat̄ in
locis ſuppoſitis in terra. et hec cā refert̄ ad
xpi paſſiōem. Tūc eñ verus ſol. ſ. xps ſtetit
immobilis cruci. ſ. affixus. et hec xpi man-
ſio fuit in duob⁹ ſolſticijs. q2. ſ. eius affixio
et māſio xpi in cruce ſup omia d3 in nobis
amoris calorē accēdere. ita vt aīa liq̄fiat in
lacrimis ꝯpaſſiōis. Exo. xvi. Cū incaluiſſ3
ſol liq̄fiebat māna. i. mēs dulcedine deuo-
tionis plena. Vñ berñ. in ſermonib⁹. O du-
ricia et duricie. obdurati filij ada3 quos nō

emollit tāta benignitas. tāta flāma. tam in-
gēs ardor ꝗtā vehemēs amor. q̄ ꝑuulis ſar-
cinol' tā ꝑcioſas merces expēdit. Tertia cā
eſt ex ſolis oppoſitōe. ſ. qñ ē oppoſitio ſolis
ad caput noſtrū. vt ſub cācro exñtib⁹ ſol nō
decliata capitib⁹ eo2 dū eſt in illo ſigno. et
maxie in pricipio ſigni. Et hec refert̄ ad xpi
reſurrectōem. vel aſcēſiōem. vbi xps ſol iu-
ſtitie ſuppoſit⁹ omnib⁹ capitib⁹ nris ꝑ po-
teſtatē et auctoritatē benedixit. data ē mihi
ōis poteſtas in celo et in terra. Et in aſcēſio-
ne exaltat⁹ ē ſup oms celos. Hec omnia no-
bis chriſtus demonſtrauit. Debem⁹ igr̄ ea
cognoſcere et amore inflāmati gras agere.
vñ berñ. ſup cañ. ſmōe. ij. ad ꝓpoſitū ſic in-
quit. Dilexit nos deus dulciter ſapienter et
fortiter. Dulciter nēpe dixerim. q2 carnē in-
duit. Sapiēter q2 culpā cauauit. Fortiter q2
mortem ſuſtinuit. Diſce igit̄ o xpiane a xpo
quēadmodū diligas ipm. Diſce amare dul-
citer. ne illecti ꝑ prudēter ne decepti ꝑ fortiter
ne oppreſſi deficiam⁹: ſ3 vſq3 in finē diliga-
m⁹. Ecce pria ps prime lectōis. ¶ ¶ Se-
cundo debem⁹ ꝓximū diligere. Nā quilibet
vult ab altero diligi et nō ledi ex lege natur̄
Ergo etiā ꝓximū diligas nec eū offendas.
hoc docet nos xps. Joh. xv. Hoc ē ꝑceptu3
meū vt diligatis inuicē ſic dilexi vos. Nam
xps dilexit nos multipliciter. Primo amo-
re gtuito. ſ. gratis dato nō precedētibus no-
ſtris meritis. Joh̄ xiiij. In hoc ē caritas nō
q̄ſi nos dilexerim⁹ deū. ſ3 qm ipſe prior dile-
xit nos. Sic et nos amare debemus ꝓximū
nō rōne vtilitatis: ſed cauſa virtutis. q2 ſm
ambro. vera amicitia virtutis ē et nō q̄ſtus. vñ
tulli⁹ ḋ amicitia. Si vtilitas glutiaret ami-
citias eaḋ cōmutata diſſolueret. Et hoc. li.
de ꝯſo. Que felicitas facit amicū: infortuni-
um facit inimicū. ¶ Scḋo nos amauit xps
amore diſcreto. Amor diſcret⁹ ē qui perſo-
nas et vicia ꝑſequit̄. nec ſic ꝑſonis ꝯdeſcen-
dit ꝙ vicijs implicet. Berñ. xpus in carnis
aſſumptōe ꝯdeſcēdit nobis in culpe vitatōe
cōſuluit ſibi. Sic et amare debem⁹ ꝓximū.
ad ro. xiij. Dilectio ꝓximi malū non opatur.
Hic eſt qḋ ait tullius li. de amicitia. Nulla ē
excuſatio ſi amicitie cauſa peccaueris. Nam
cōciliatrix amicitie virtutis opinio fuit. Diffi-
cile eſt manere amicitiā ſi virtute defeceris:
hac ſanctat̄ lex amicitie. vt nec rogem⁹ nos
turpia faciam⁹ ne rogati. Tertio nos amat

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

xp̄s amore fructuoſo ſic ꝛ primꝰ ē a nobis
diligēdus. Un̄ .i. ioh̄. iij. ſcribitur. Filioli
nō diligamꝰ verbo neqꝫ lingua. ſ; ope ꝛ ve
ritate. in q̄buſdā caritas linguā habet ma-
gnā, manū aūt nullā. vn̄ grego. i moral. Di
lectio veſtra ſēp exhibēda ē. et veneratōe ſer
mōis ꝛ miſterio largitoris. Sȝ reuera q̄dā
ſūt q̄ tm̄ felicē diligūt. et ſolū v̄bo: q꜠ occur
rēte īfelitate ope fugiūt. vn̄ gre. Cū q̄s ī p-
ſperitate diligit: īcertū valde ē. vtrū pſꝑitas
vl̄ pſona diligat. amiſſo aūt felicitatis vim
interrogat amoris: q̄ ī aduerſitate primū de
ſpiat apte ꝯuīcit̄ ꝙ ipm̄ ī pſꝑis nō amauit
Quare ſeneca in remedijs fortuitoꝝ. mlt̄i il
lū comitātur. mel muſce ſecūtur. cadauera
lupi. frumēta formice. p̄dā nō hoīeȝ ſeq̄tur
illa turba. Hm̄oi hoīes nō ſunt diſcipl̄i xp̄i
ſ; amici mēſe ꝛ diſcipl̄i. iuxͣ illud Eccl̄i. vi.
Amicꝰ ſocius mēſe et nō pmanebit ī die ne
ceſſitatis. R Secūdꝰ error erat ī cogni
tōe. Nā ſingularis ppl̄s dn̄i noluit deū ītel-
ligere vt bn̄ ageret. Quare dn̄s d̄ errore coꝝ
cōq̄ritur p pp̄ham dicēs hiere. iiij. Stultus
ppl̄s meꝰ nō me cognouit. filij īſipiētes ꝛ
vecordes. ſapientes ſunt vt faciāt mala. bn̄
aūt facere neſciūt. Hūc igit̄ errorē deꝰ volēſ
tollere ꝛ viā v̄itatis oſtēdere, miſit filiū ſuū
magiſtrū v̄itatis vt nō ſolū v̄bo. vt etiā exē
plo erudiret ꝛ erroreȝ falſitatis tolleret. q̄re
audiētes eiꝰ doctrinā. et vidētes eiꝰ opa di
cebāt. math. xxij. Magiſter ſcimus q꜠ verax
es. et viā dei in v̄itate doces. Docuit em̄ bre
uiſſima lectōe duo q̄ lex ſcripture expſſit. ſ.
Declina a malo ꝛ fac bonū. Nō em̄ ſufficit
abſtinere a malo niſi faciat qd̓ bonuȝ ē. ar.
lxxxvi. di. c. nō ſatis. glo. Cuȝ facultas adē
et neceſſitas iſtat alias ſufficit bona volun
tas. Hec em̄ vera via dei ē quā ſine itermiſ-
ſione ambulare debemꝰ. Sed notare debe
mus in illa via tria. ſcilicet
Terminū a quo eſt recedendum.
Medium p quod eſt tranſeundum.
Et terminū ad quē eſt accedendū.
Primꝰ em̄ terminꝰ a quo eſt recedēduȝ. eſt
ipm̄ peccatū: qd̓ q̄dē grauat hoīeȝ. et laſſum
facit ī via. de quo ꝯq̄rit̄ ipe ſalomō Sap. v.
di. laſſati ſumus ī via iniq̄tatis. Et ſtatim
ſubinfert laſſitudīs huiꝰ cauſam di. Quid
em̄ nob̄ pfuit ſupbia: aut q̄d diuitiaꝝ iactā
tia cōtulit nobis tanq̄ vmbra tranſierūt oīa
hec. Secūdo aduertere debemꝰ mediū per
qd̓ eſt tranſeundū ē penitētia. eq̄tas ꝛ iu-
ſticia. Primū mediū oñdit criſtus peccatori
bus dicēs. Pniaȝ agite ꝛ appropinq̄bit in
vos regnū dei. Math. iij. Secūdū mediuȝ
ppōnit mechanicis et negociatoribꝰ prouer
iiij. Ducā te p ſemitas eq̄tatis. quas cū in-
greſſus fueris n̄ artabūt̄ greſſus tui. et oc-
currēs nō hēbis offendiculū. Mediū iuſti-
cie ad iudices ꝯſiliarios et p̄latos ptinet.
De quo yſa. xxxiij. dr̄. Qui ambulat ī iuſti-
cijs et loq̄tur veritates q̄ pijcit auariciaȝ et
excutit manꝰ ſuas ab om̄i munere. q̄ obtu
rat aures ſuas ne audiat ſanguinē. et clau-
dit oculos ſuos ne videat malū ille ī excel-
ſis hītabit. Sȝ v̄o pauci p ſua media ambu
lāt directe. L Tertio aduertere debemꝰ
terminū ad quē ē accedendū. Ipe em̄ termi
nus ē ipſemet deus et doctor nr̄ xp̄s. q̄ vo-
cat nos q̄ſi dilectos diſcipl̄os ſuos. di. veni
te bn̄dicti pr̄is mei. pcipite regnū quod vo-
bis paratū ē. Math. xxv. Sȝ q̄uis xp̄s p ſcri-
pturā nos oēs vocet ad cenā eterne beatitu
dinis. pauci tn̄ eiꝰ vocē audiūt. ſ; potiꝰ car-
ne reuocāte ī medio dānabilit̄ errāt. Iſtis cō
tigit ſicut cani d̄ quo narrat̄. ꝙ exn̄s ī quodā a
gro inter duo caſtra. audiēs duo cornua vo
cātia hoīes ad mēſaȝ. ſic in aliq̄bus caſtris
dn̄oꝝ fieri cōſueuit. qui mō ſecutus vnū cor
nu. mō aliud. et ſic tota die cucurrit quouſqꝫ
horā p̄ndij trāſiuit. ſic nullū p̄ndiū habuit.
ſ; vtrūqꝫ neglexit. Sic ſtamꝰ in agro huius
mūdi iter duo caſtra vbi duo ſunt parata prā
dia vel ꝯuiuia. Unū ē xp̄i ad qd̓ nos vocat
p cornu ſacre ſcripture. p voces p̄dicatorū.
Aliud prādiū ē carnis paratū ī delectatōibus
ad qd̓ etiā cornu male inclinatōis ad peccata
vocat. et ad ſuū p̄ndiū iuitat di. Sap. ij. ve
nite fruamur bonis. Nūc mlt̄i ſunt q̄ audiē
tes p̄dicatorē vocare ad penitētiā ꝛ ad prā
diuȝ paradiſi. relinquūt vicia ꝛ ad virtutes
cōuertūtur, ſed modico tempore pſeuerātes
dum carnis delectatōibꝰ vocātur. dimiſſo
primo prandio iterū ad vicia redeūt ꝛ toto
tēpore prandio ſue vite duplici via incedūt
quouſqꝫ in mortē incedūt. tunc ambo prā
dia tam beatitudinis eterne q̄ carnis amit
tunt. Debemꝰ igitur lectōes xp̄i audire. viā
directam poſt eū ſequi: ſicut Iacob q̄ dixit.
P̄cedat dn̄s ante ſeruū. et ego ſequar paula
tim veſtigia eius. Gen̄. xxxiij. et Iob. xxiij.
Ueſtigia eius ſecutus eſt pes meus. M
A

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Tertius error ē in electōe. quādo quis. ſcʒ
illud qḋ meliꝰ ē cōtēnit. et illud qḋ vilius
appetit et eligit. de quo errore dicit̄ in Cañ.
de cōſe. di. v. nō mediocriter errāt q̄ magno
bono pferūt mediocre bonū. Sicut videnť
erraſſe filij iſrl'. pepones. porros. et allea. et
ollas carniū affectātes elegerūt. et manna
dulciſſimū abhorrētes ptēpſerūt dicentes.
Quis dabit nob carnes ad veſcendū. recor
damur piſciū quos comedebamꝰ in egypto
gratis. in mēte nobis venūt cucumeres et
pepones. porri. cepe. et allea. aīa noſtra ari⸗
da ē. nihil aliud reſpiciūt oculi nři niſi mā
hu Numeri. xi. Sic reuera mlťi fuerūt ante
aduētū xpi. quorꝫ ples cōſimiles mō ſunt:
qbꝰ p ſcripturas ⁊ ſanctos pphas ṽtutes:
et dulcedo vite eterne pponit̄. q̄ p i creduli
tatē cōtēnētes ſcripťe dulcedīe: et figure vi
tatē. potiꝰ delitias carnis ⁊ mūdi delitias
appetere ⁊ diligere ſolēt. q̄ ṽtutes ⁊ deli⸗
tias padiſi. puer. xxvij. Aīa ſaturata calca
bit fauū. Aīa eſuriens ⁊ amarꝫ p dulci ſu⸗
met. i. hō mūdanis delitijs deditꝰ: et ſatu⸗
ratus ṽtutes q̄ dulces cibi ſunt aīe deſpicit
Et qꝛ ſaturari nō pōt ex eis ea q̄ amara ſunt
aīe ⁊ dānoſa: admittit pro ſalutiferis. ¶
Cōtra hūc errorē xps nos vocauit ⁊ apuit
ṽitatē figure dādo ſeipm̄ i cibū: et vt oēʒ nau
ſeam figure tolleret quā antiq̄ habuerūt in
māna. corpꝰ ⁊ ſanguīeʒ ppriū tradidit ṽaci
ter i eukariſtia. Qḋ aute corpꝰ xpi ſit figura
tuʒ p māna. Patʒ pmō ratōe nōis i mā hu.
qḋ interptat̄ qd ē h. qꝛ. ſcʒ ſicꝰ dicit̄ i litera Nu
meri. xi. Hebrei vidētes māna de celo cade
re. dixerūt mā hu. i. qd hoc ē. admiratiue lo
quēdo. Sic vere q̄cūq ꝯſiderat cibū iſtuʒ.
ſcʒ xp̄m i ſacramēto altaris. merito pōt mira
ri: et dicere mā hu. i. qd hoc eſt. qꝛ ibi ſunt
tot miracula q̄ merito pōt fieri q̄ſtio de co⸗
deʒ. vñ i. ps. dicit̄. A dñō factū ē iſtud: et ē
mirabile i oculis noſtris. Itē p māna intel
ligit̄ eukariſtia ratōe loci. qꝛ ſurſum de celo
venit a potētia diuīa ñ hūana. ioh. vi. pr̄ me
us dat vobis panē de celo verū. Iteʒ ratōe
modi: qꝛ tantū hēbat q̄ multū. ſicut q̄ parū
colligebat: qꝛ. ſcʒ in q̄libʒ pticula ē totū cor
pus xpi. et i oībꝰ nō ē niſi vnū. Eccl. xviij
Necꝫ adiectū ē necꝫ minuit̄ q̄ em plures ho
ſtias ꝯſecratas recipit. non magis habet de
xpo q̄ ille q̄ ſolūmō habʒ vnā. Unꝰ em re
cipit ſicut cētū. et econuerſo. et ideo de eo ca
nitur. Sumit vnꝰ ſumūt mille: q̄tū iſti tan
tum ille ⁊c̄. Item ratione virtutis. qꝛ ſicut
māna oēm ſaporeʒ hēbat. et q̄cquid vole⸗
bat comedēs ſapiebat. Sic eukariſtia oēm
habʒ ṽtutē ad oīa q̄cūqꝫ voluerit hō pōt va
lere dū tamē hō ſciat ipm̄ debite ⁊ digne re
cipe ⁊ tractare. Sap. i. Oēm habēs ṽtuteʒ
omīa pficiēs. vñ illud ē ſimila cū melle. i.
caro cū diuinitate. vel panis ſpēs cū xpi cor
pore ⁊ hūanitate. Ezech. xvi. Similam ⁊
mel ⁊ oleū comediſti. Item ratōe finis. qꝛ
tantū durauit q̄diu fuerūt i via. i. in deſer⸗
to ⁊ defecit i termīo. Sic vere ſacramētū al
taris ē iſtitutū p via huiꝰ vite: et p tranſitu
deſerti huiꝰ mundi. qꝛ reuera qñ veniemus
ad terrā huiꝰ vie ad terrā pmiſſiōis: et ad hi
taculū padiſi tūc deficiet nob nubes ⁊ mā⸗
na. i. ignorātie obſcuritas. et ſacramētū hu⸗
ius velati ṽitas notificabit̄. qꝛ tunc guſtabi
mus ſuauitateʒ glorie. et ſaciabimur p rem
quā mō videmꝰ p fidē. apl's. Nūc videmus
p ſpeculū i enigmate: tunc aūt facie ad faciē
Sed q̄rit̄. cur xps reʒ figuratā. i. corpꝰ ſuū
nō apparēter oſtēdat. vt q̄libʒ qḋ credat cer
tius cog̃ſcat. Dico q̄ ppter ar. no. xliij. I

Secunda pars in

qua notatur magna xpi paſſio ad cōpatien
dum. In hoc q̄ acerbiſſ. maʒ mortē īmpie
et manſuete ſicut agnꝰ ſuſtinere voluit. vñ
yſa. liij. Sicut ouis ad occiſionē ducitur ⁊
q̄ſi agnꝰ coraʒ tondēte ſe obmuteſcet. et nō
apiet os ſuū. Seq̄t ⁊ ego nō agnoui malū
ſcʒ aliqḋ qḋ ꝯtra aliquē feci. nullū leſi. nul
li nocui. i. petri. ij. Non ē īuētꝰ dolꝰ in ore
eius ⁊c̄. ¶ Moraliter phs dic̄. i. poſte
rior. Qḋ oīs noſtra cogitō ortū habʒ a ſen
ſibꝰ. Qḋ nō ſentimꝰ naťaliter nō cog̃ſcimus
Cuʒ igit̄ inſenſibilia ſint incognita nobis.
neceſſario ſigis ſenſibilibꝰ vtimur: vt ducat
nos i cognitōeʒ. Sicut videmꝰ q̄ quādoqꝫ
nomīa quādoqꝫ inſignia ſolēt reꝝ cognitō
nes ⁊ pprietates monſtrare. Sunt em̄ noīa
inuenta ad cognoſcendū. C. de ingenuis ⁊
manumiſſis. l. ad cognoſcendū. Ita etiaʒ i
ſignia nobilia īuenta ſunt. vt cognoſcant̄ i
dignitatibꝰ ⁊ in nobilitatibꝰ. ff. de reꝝ diui
ſione. l. ſanctuʒ. Rex regū dei filius qui ex
ſua dignitate ⁊ nobilitate ignotꝰ eſt. et hoi
bus incognitus: volēs ſe notificare mūdo
et cognitōem eius oſtendere. qualiter ppter

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

hoīez venerit ⁊ mortē ſuſtinuerit,p̄clamare
fecit arma ſiue inſignia ſuam patientiam ⁊
innocentiā ſignificantia. inſtar agni imacu
lati patiēter ſine reluctatōe mortē ⁊ occiſio
nez ſuſcipiēns. vn̄ yſa. liij. et de peni. di. ij.
Si em̄ inq̄t xp̄s tanq̄ agnꝰ corā tondēte ſe:
nō apuit os ſuū. Et h̄ hiere. Ego. q̄ſi agnꝰ
⁊c. P Cōparatur aūt xp̄s agno ratōe
Manſuetudinis et innocentie.
Agnitionis ⁊ ſcientie.
Utilitatis ⁊ conuenientie.
Naz agnꝰ ē māſuetꝰ inocēs. nullū em̄ ledit
q: nō habet cornua ad vētilandū ſicut bos
nec dētes ad mordēdū ſicut canis: nec vn-
gues ad lacerādū ſic̄ vrſus. nec pedes ad cal
candū ſicut equꝰ. ſed i oībꝰ inocēs ⁊ māſue
tus. Quare dic̄ yſido. Cetera aīalia armauit
natura ſolū agnū dimiſit iermē. Sic xp̄s ve-
re dici pōt agnus ratōe māſuetudīs ⁊ ino-
cētie. q: nūq̄ alicui nocuit: ſ; omibꝰ p̄fuit.
Quare ioh. baptiſta digito cū demōſtrādo
ait. Ecce agnꝰ dei qui tollit peccata mūdi.
vbi augꝰ īfert ergo inocēs fuit: q: nec corde
nec ore nec ope alicui nocuit. vñ etiā dicere
potuit illō hier. ij. abſq; pctō ⁊ innocēs ego
ſuz. Sic q̄libz noſtrū volēs p̄ eiꝰ inocētez
paſſiōez ſaluari ⁊ a peccato liberari debz eē
vt agnꝰ inocēs: vt nō dētibꝰ mordeat blaſ
phemādo. detrahēdo. nec cornibꝰ ſup̄bie
et potētie iniuriādo. violētiā inferēdo. nec
manibꝰ rem alienā ſubtrahēdo. nec pedibꝰ
calcet p̄ximū deſpitiēdo. vt de ſe dicere poſ
ſit illud. p̄s. Innocēs manibꝰ ⁊ mūdo cor
de. Q. Sed q̄s hoc dicere poteſt, vt de
p̄ſenti currimꝰ: inocēs ego ſuz. et nulli no
cui. certe pauci. imo nulli. q: oēs q̄i lupi ra
paces agnos inocētes ſtrangulāt. Un̄ reci
tat eſopꝰ fabulā. q̄ quōdā lupus ⁊ agnus
comedebāt i paſcuis. ambo ad torrentē cur
rētes biberūt lupꝰ ſupiori parte aq̄ bibens
pede aquā turbauit, dicēs agno, Quare tur
baſti aquā. Agnꝰ reſpōdit. Inferior te ſum
et q̄uō turbare aquā potui. imo ⁊ pater tuꝰ
hoc idez fecit, et tu patris maliciā imitaris
me infeſtādo. et ſic occaſiōe iuēta lupꝰ agnū
occidit et deuorauit. q̄re eſopꝰ dic̄. Sic no-
cet nocuꝰ inocuo cāmq; nocendi q̄rit. Sic
reuera hodie multi lupis rapacibꝰ cōp̄atur
q̄ paup̄es viduas ⁊ aduenas ledūt ⁊ eorū
bona ſurripiāt: et violēter ſine iuſticia poſſi
dent. Sed q̄d talibꝰ i punitōez pcī eueniat

notare poſſum in figura cuiſdam regis ſa-
marie achab. De quo habet̄. iij. reguz. xxi.
Q̄ḋ quidā dictus naboth iux̄ palaciū regis
hēbat vineā. ad quē rex achab dixit. da mi
hi vineā tuā vt faciaz mihi ortū olerū: q: vi
cina eſt ⁊ p̄pe domū meā. Qui cū nolet eā
eſſet hereditas patrū ſuoꝝ. idignatus ē rex cō-
tra eū. Ad quē iezabel vxor ait. Grādis au
ctoritatis es. et bn̄ regis regnū iſrl̄. ego da-
bo tibi vineā naboth. Scripſitq; ita lr̄as ex
noīe achab. et ſignauit eas ānulo regis. et
miſit ad maiores natu ⁊ optiates q̄ erāt i ci
uitate eius. vt ꝯ naboth ſubmitterēt et fal-
ſuz teſtimoniū dicētes. q̄ naboth maledixit
deū et regē. et eū ex̄ ciuitatē lapidibꝰ interfi
cerēt. Q̄ḋ et factū ē de ꝯſenſu regis. Cū aūt
audiſſet rex achab naboth mortuū ſurrexit
et deſcēdit i vineam vt poſſideret eam. R
Ad quē dn̄s p̄ helyā ait in loco h̄ i quo li
xerūt canes ſāguiez naboth. lābēt quoq; tu
uz ſanguinē. Si mortuꝰ fuerit achab i ciui
tate ꝯmedēt eū canes. Si aūt mortuꝰ fuerit
in agro. comedēt eū volucres celi. et canes
comedēt iezabel i agro. p̄ vineā naboth po
teſt itelligi poſſeſſio. vl̄ aliō bonū viri iuſti.
Per achab regē hāc vineā cupientē. hō q̄cū
q; et maxīe potēs. q̄ cupidus ē hōi alieni.
Per vxorē aūt achab q̄ viā peſſimā iuenit ha
bēdi vineā p̄dictā. ſ. p̄ inocētis mortē. ſigni
cātur hoīes mali: q̄ ſunt potētes et potētibꝰ
iniūcti. et dāt eis ꝯſilia peſſima rapiēdi ſim
plicium et innocētū bona. hi occaſione q̄runt
falſuz teſtimoniū p̄ferūt et inocētes occidūt
Sed qualis vindicta talibus accidat aduer
tere debēt. Nam vltio ſanguis ſeq̄tur. et pe
na talionis morte mala morientur ⁊ canes
inferni ſcz diaboli aīas eoꝝ rapient ⁊ cru-
deliter laniabunt. yſa. xxxiij. Ue qui preda
ris nōne ipē predaberis. et Abacuc. ij. Ue
ei qui multiplicat non ſua. vſq; quo aggra-
uat cōtra ſe denſum lutum. Nunq̄d non re-
pente cōſurgent q̄ mordeant te ⁊ ſuſcitabū
tur lacerātes te. et eris in rapinas eris. quia
tu ſpoliaſti gentes multas. S Secun
do agnꝰ eſt agnoſcens. Et ideo dicit̄ agnꝰ
ſecundū yſidoꝝ ab agnoſcendo. quia agnꝰ
inter innumerabiles greges, ſolo balatu ma
trem agnoſcit. Eodez modo xp̄s i cruce po
ſitus cognouit tria genera p̄ſonarū. ſcz pa-
trem matrem ⁊ crucifixores. Nam patrem
cognouit aīam ſuam ſibi cōmendando di.

Pater in manus tuas cõmendo ſpũ3 meũ. Matrẽ etiã agnouit: de ea curã ſpālẽ hñdo dicens iohi: ecce mater tua. Agnouit etia3 crucifixores ꝓ eis orando di. Pater dimit-te illis. q2 neſciũt q̃d faciũt. Et q2 xp̃s ĩ cru-ce moriens hoꝝ triũ generũ hoim noticiam habuit. Ideo ad hui⁹ repſentatõe3 ĩ fine cu-iuſlibet miſſe ordiatõe eccl'ie ter dicit᷑. Agn⁹ dei. q̃ſi diceret ĩ primo. O agn⁹ dei q̃ agno-uiſti patre3 tuũ. ſpũm tuũ ſanctũ ĩ ſuis ma-nibus recõmẽdando. rogam⁹ ꝑ tuã inocen-tem mortẽ. vt dũ dies vltima vite noſtre ad-uenerit: miſerere nobis. et ſpũm noſtru3 ad tuũ accipias refugiũ. O agn⁹ dei q̃ dilectiſ-ſima3 tuã matre3 agnouiſti de ea ſpeciale3 cura3 hañdo 2 iohi recõmẽdãdo: miſerere nobis. et fac vt dulciſſime matris tue p̄cib⁹ adiuuemur. atq3 ab aduerſarijs patrocio ei⁹ liberemur. O agn⁹ dei q̃ inimicos crucifi-gentes te agnouiſti. benigne ꝓ eis dep̄can-do miſerere nobis pctõrib⁹ inimicis tuis. vt ꝑ te recõciliati patri tuo. nobis tribuat pacẽ et reqͥem ſempiternã. ¶ Tercio agnus totus vtil'ẽ caro. ſc3 ad cibũ. pellis ad vſu3 variũ. lana ad veſtimẽtũ. cornua cũ vngul' ad medicamẽtũ. Sic xp̃s fuit nobis ꝑ totũ vtilis. ꝑ eius aiam ad viam ſalutis eterne oſtẽdẽdũ. ꝑ ſanguie3 ad gen⁹ hũanũ redi-mẽdũ. ꝑ corpus 2 aias fideliũ ſub cõſecra-to pane nutriẽdũ. ꝑ deitatẽ ad ſanctos 2 ele-ctos ĩ celis ꝑfruẽdũ 2 glorificãdũ. Vñ do-min⁹ moyſi dep̄canti. vt ſe oſtẽderet dicẽs. Oñde faciẽ tuã 2 ſalui erim⁹. reſpõdit exo. xxxiij. Oſtẽda3 tibi oẽ bonũ. i. mitta3 vo-bis filiũ meũ: in quo ẽ oẽ bonũ. q̃ etiã ꝑ paſſionẽ õe bonũ 2 neceſſariũ ad ſalutẽ mũ-do cõicauit. Nam ipe ꝑ paſſionẽ ſuã gene-raliter oĩb⁹ bon⁹ vtilis 2 neceſſari⁹ fuit ad ſalutẽ. Nam õe bonũ cõplectit᷑ ĩ trib⁹ diffe-rẽtijs videlic3 ĩ mali amotõne. gratie aſſecu-tione. aſſecute gratie ꝓmotõe. Nec eſt bonũ qd̓ in his trib⁹ differẽtijs nõ includat᷑. nec ẽ bonũ qd̓ ex̃ illud hẽatur. q2 oĩa habũdãtiſ-ſime 2 copioſiſſime fluũt d̓ vulnerib⁹ ſalua-toris. ita tamẽ ſi ſeq̃mur veſtigia ei⁹. et ad ꝑticipãdũ eadẽ bõa abiles inueniamur. ¶ De primo bono. ſc3 mali amotõe dic᷑ Cris. oẽ gen⁹ venenate malitie 2 neq̃tie cordis habitaculo ꝓpellit᷑ 2 fugatur. ſi ꝑ deuotas meditatõẽs ĩ cordib⁹ noſtris. ſerpẽs ille nõ eneus ſed vere de⁹ erectus fuerit. ſi eñ pec-catis ꝓfundatus fueris. ſi vicijs impulſatꝰ ſi ad deſꝑatõe3 ĩpugnatus fueris. ſi carnis fragilitas inclinauerit. deniq3 q̃dquid mali acciderit. erige ſerpẽtẽ ĩ cruce cruẽtatũ totũ 2 cõtinuo ſenties te liberatũ. Nam ſi ad vir-tutem vnius vbi ꝓlati ſerpẽs virus euomit et emittit. nõne magis ad fortẽ imagiatõe3 dñice paſſionis virus peccati euomat᷑ 2 pe-nitus expellat᷑. vñ bern. Nihil adeo medici-nale ẽ pctõꝝ. nihil ita interficit peccatũ. cru-cifigit viciũ. extinguit tẽptamẽta. depellit oẽ gen⁹ mali. ſicut memoria dñice paſſio-nis. Secũdũ bonũ cõſiſtit ĩ gratie aſſecutõe De quo dicit ille egregi⁹ 2 deuotus doctor Bonauẽtura. Nihil ita illumiat ad cogitõ3 nihil ita dilatat ad gratiarũ actõe3. nihil ita accẽdit ad dilectõe3. nihil ita cogit ad imi-tatõe3. nihil ita eleuat ad cõtẽplatõe3. nihil ita ĩ aĩa opat᷑ vniuerſale3 ſatiſfactõe3 ſicut meditatõ dñice paſſiõis. Bern. q̃d tã efficax ad curãdũ vulnera: necnõ ad purgandũ mẽ-tis aciẽ ꝙ vulnerũ ipa xp̃i ſedula meditatõ nec quicq̃d tã infirmũ ad mortẽ qd̓ nõ mor-te xp̃i ſanet᷑. De tertia aſſecute gratie ꝓmotõ-ne. Dicit iteꝝ bonauẽ. Si vis o hõ. vt de v̓-tute in v̓tutẽ: de gratia in gratia3. de amo-re in amorẽ. de deſiderio ĩ deſideriũ. de lu-ce in lucẽ. de bono ĩ meli⁹ ꝓficias 2 aſcen-das. quotidie nullo fract⁹ ĩpedimẽto. quã-ta potes deuotõe ꝑcurras: 2 mediteris dñi paſſionẽ. Potiſſimũ aũt qd̓ ĩ cõſideratione dñice paſſiõis cor noſtrũ ĩflãmat penit⁹ 2 ex-urit 2 ĩ gaudiũ ſpũale potẽter nos rapit 2 af-ficit. ẽ illud: cũ d̓uote meditamur ꝙ illa ve-hemẽtiſſima doloris acerbitas quã dulcis ihs amariſſima ſentiebat. tranſijt abijt et re-ceſſit. et fructũ eius dulciſſimũ poſſidemus fruemur in eternũ. ſic etiã ait ap'ls. Xp̃s re-ſurgẽs ex mortuis. iam nõ morit᷑ mors illi vltra nõ dñabit᷑. ¶ Vñ legit᷑ in ſpecu-lo hiſto. vincẽ. li. xxxi. c. xvi. et. xvij. ꝙ fuit in epiſcopatu leodij iuuẽcula q̃dam vita 2 nomĩe gratioſa maria. Que ꝓpter amorem dñi oẽ3 ornatũ ꝯtempſit: cuius primitie di-lectõis dei memoria crucis 2 dñice paſſio-nis fuit. que dum quadã die beneficia que xp̃us in carne humano generi clemẽs exhi-buit ꝯſideraret tantam cõpunctõis gratia3 tantãq3 lacrimarũ copia3 torculari eius cru-cis expreſſa in paſſionis eius memoria ad-inuenit ꝙ veſtigia eius ꝑ eccleſiam lacrime

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

de ſup pauimētū copioſe defluentis oſten-
debāt. vnde nō longo tēpore poſt hāc eius
viſitatōꝫ. nec crucis imaginē ītueri. nec etiā
loq̄. nec alios loquētes audire poterat d̄ paſ
ſiōe xp̄i q̄n ex d̄fectu cordis ī extaſim laberet̄
vn̄ vt dolorē aliquādo tēparet. et fluuiū la
crimaꝝ cohiberet. relicta hūanitate ad xp̄i di
uinitatē ꝛ maieſtatē aīam attollebat. vt in
eius īpaſſibilitate reperiret cōſolatōꝫ. Sꝫ vn̄
fluminis īpetū reſtringere conabat̄. inde mira
biliter maior lacrimaꝝ īpetus oriebat̄. Cuꝫ
enī q̄dā die ante paſcheū. cū iam imminente
paſſione xp̄i maiori lacrimaꝝ ymbre: cū ſu-
ſpirijs ꝛ ſingultib⁹. ſe cū dn̄o mactare icbo
aſſer. Quidā de ſacerdotib⁹ eccl'ie vt oraret
cū ſilētio ꝛ lacrimas cohiberet q̄ſi blādē in
crepādo hortabat̄. Illa vero verecūdia īpaſ-
ſibilitatis ſue cōſciētia egreſſa clamās ab ec
cleſia in loco ſecreto a dn̄o cū lacrimis īpe-
trauit. vt p̄dicto ſacerdoti oſtēderet. ꝙ nō in
eſt ī hoīe lacrimaꝝ īpetū cohibere ſeu retine
re. q̄n flante ſpū vehemēti fluūt aq̄. Cū igit̄
ſacerdos ille eodē die miſſā celebraret. tāto
lacrimaꝝ diluuio ſubmerſus ē. ꝙ ſpūs ei⁹ fe
re ſuffocatus ē. vt librū. et linthcamia alta
ris rigaret. Y Cui poſt ancilla xp̄i reuer
tēs ac ſi p̄ſens fuiſſꝫ que cūcꝫ acciderāt ſacer
doti retulit ei. nūc inq̄t p experiētiā didiciſtis
ꝙ nō ē ī hoīe īpetū ſpūs auſtro flante retine
re. He iq̄t lacrime ſunt refectio mea. he ſunt
mihi panes die ac nocte: q̄ caput nō affli-
gūt. ſ; mentē paſcūt nullo dolore torquēt. ſ;
aīam q̄dā ſerenitate exhilerant. duꝫ. ſcꝫ per
violētiā nō extorquēt. ſ; ſpōte a deo ꝓpinant̄.

Tertia pars in qua

tractatur de inſidioſa machinatōe iudeoꝝ.
ibi. venite mittam⁹ lignū ꝛc̄. Secūdū nico
laū de lira in illis ptib⁹ ſcꝫ oriēte ē q̄dā ar-
bor dicta taxus cui⁹ lignū ſi minuti īciſſuꝫ
fuerit vel ī pulueres redactū in cibo. occidit
comedētē ꝛ inde dicit̄ toxicū q̄ſi venenuꝫ ꝛ
ītoxicare. i. veneno inficere. et d̄ ligno hui⁹
arboris ītēdebāt ponere ī panē ꝛ ī cibū hie
remie. q̄ ē figura xp̄i: vt eū occiderēt ne eos
ampli⁹ argueret de iniq̄tate. et cōgrue expo
nitur de xp̄o: q̄ lignū iudei volebāt mitte-
re ī xp̄m: q̄ eſt panis vite eterne. Cogitaue-
rūt ergo ꝙ ſi xp̄m crucifigerēt penit⁹ euꝫ de
memoria hoīm tollerēt p ſupplicij cōtēpti-
bilitatē ꝛ doctrinā ei⁹ raderēt de terra p ſup
plicij vilitatē. Cuius tamē cōtrariū patꝫ. q̄
ipe crucifixus ꝛ mortu⁹. ſurgēs a morte in
pp'lo fideli attulit fructū multū ſicut p̄dixit
Ioh. xij. Niſi granū frumēti cadēs in terraꝫ
mortuū fuerit ꝛc̄. Z Sequit̄r. Tu autē
dn̄e ſabaoth. hebraice princeps exercituum
q̄ potēs es iudicare iuſte ꝛ ꝓbas renes. id
eſt malas affectōes ꝛ corruptas ꝯcupiſcēti
as. et corda. i. cogitatōes. videā vltiōꝫ tuā
ex eis. Sed cur xp̄s q̄ q̄rit vindictā cū alias
p eis rogauerit. luce. xxiij. di. Pater dimitte
eis. q̄ neſciūt q̄d faciūt ꝛc̄. Dico ꝙ hic q̄rit
vindictā de obſtiatis ꝛ nō penitētib⁹: alias
rogat p penitētib⁹: nec hic loq̄tur appetitu
vindicte. ſed zelo iuſticie ꝛc̄. A Mo
raliter p illud lignū mortiferū. ſcꝫ taxi. deſi
gnat̄ lignū ſancte crucis q̄d dyabolo morti
ferū fuit. cū xp̄s ī eo moriēdo dyabolū vin
cendo occiderit. et hoīem mortuū reuiuifi-
cauerit. Quare ſap. xiiij. dicit̄. benedictū li
gnū p q̄d fit iuſticia. Iuſtū enī ē. vt iux̄ q̄li-
tatē ꝛ quātitatē delicti dilecti: ſatiſfactō fi-
at. xij. q. ij. fraternitas. Iniuſte aūt hō fru-
ctū vetitū ab arbore accepit. ſ; xp̄s hō fact⁹
eſt ꝓpter hoīem. iuſte arbori fructū vite reſti
tuit. hō delectatus eſt in oī ſenſu illicite. et
xp̄s ꝓpter hoīem punitus ē ī oī ſenſu licite.
De illa iuſticia habet̄ roma. v. Sicut p vni
us delictū oēs hoīes in cōdēnationē. ſic p
vnius iuſticiā oēs hoīes in iuſtificatōēꝫ vi
te. Fuit etiā cōgruū. vt q̄ dyabolus hoīem
in ligno deceperat ꝛ vicerat p lignū fallere
tur et vinceret̄. ſecūdū illud ouidij. Iuſtus
vtercꝫ fuit nec eſt lex equor vlla. Quā neſcis
artificeꝫ arte pire ſua. Hoc dicit ouidius ad
cōmendationē iuſticie duoꝝ regū. quoruꝫ
vtercꝫ tyrānum ſeu tormenti ex cogitatōe
in ꝓprio artificio primo occidit. Vn⁹ p pu
nitione hoīm excogitauit thaurū ereū. qui
ignitus hoīem īmiſſum torqueret ex cuius
clamore mirabilē mugitū daret. ac ſi thau-
rus viueret. Quo facto rex vt artificis op⁹
ꝓbaret. prio eū īmiſit. Secūdus rex quēdā
hoſpitē in magna ſterilitate occidit. qui vt
ſua ſolus care venderet. cōſuluit vt ioui ho
ſpes vicinus mactaretur. ſic iupiter p illud
olocauſtū poſſet placari quē rex primo ma-
ctauit ꝛ ioui obtulit. Sic iuſtū ſit vt dyabo
lus excogitator male deceptōis ī ligno pri-
mo. ipe arte ſua deciperetur. De hac iu-
ſticia loquit̄ magiſter in. iij. ſen. diſtī. xx.

reddens rationem quare xp̄s noluit nos po
tentia liberare. ſed iuſticia. Ideo inq̄t potē
tia vincere noluit. q2 dyabolus vicio ꝑuerſi
tatis ſue amator ē potētie et deſertor oppu
gnatorq; iuſticie i quo hoīes cū magis imi
tant̄. q̄ neglecta iuſticia potētie magis ſtu-
dēt. eiuſq; adeptōe letātur. vel cupiditate ī
flāmant̄: Ideoq; placuit deo. nō potētia. ſ;
iuſticia vincēs hoīez eruere. in quo hō imi
tari eū diſceret. vñ ioh̄. papa. xxij. in clemē.
de reƚ. et vene. c. ſi dñm. dicit. O digna 2
nūq̄ intermittenda mēoria: in q̄ mortē no-
ſtraz recolim⁹ mortuā. noſtrūq; iterū itera-
ſe: ac lignū viuificū ligno crucis affixū. fru
ctuz nobis attuliſſe ſalutis. Et ſtatim poſt.
O ſingularis 2 admirāda liberalitas. vbi
donator venit in donū 2 datū ē idem peni
tus cū datore: q̄ larga 2 ꝓdiga largitas: cū
tribuit quis ſeipm̄. dedit igitur ſe nobis in
patibulū: vt q2 hō ꝑ cibū i mortē corruerat.
ꝑ cibū ipe ſuſcitaret ad vitā. cecidit hō ꝑ cibū
ligni mortiferi. releuatus ē ꝑ cibū lignū vi
talis. In illo pepēdit eſca mortis. in iſto pe
pendit vite alimētū. Illius eius meruit le
ſionē. illi⁹ guſtus itulit ſuauitatē. guſt⁹ ſau
ciauit. et guſt⁹ ſanauit. vide q̄ vnde vuln⁹
ē ortū. ꝓdijt 2 medela. et vnde mors ſubijt
ex inde vita venit. Dyabolus nāq; hoīem
cupiens ſecū eternaliter mori 2 dānari. fru
ctuz lignū fetidi toxicauit. vt guſtantē inſi-
ceret 2 ad mortē vlnceraret guſtato etem̄ ab
hoīe fructu ligni vite. mortē iuenit dei cle-
mentiā 2 miſericordiā ꝑdidit. amiſit poten
tiā: et creaturaꝝ oīm dñatōz 2 ꝓuidentiam:
que oīa fructus ligni ſancte crucis reſtituit:
et ſanauit. B Naz xp̄s in cruce mortē ſ
tia ꝓuocauit. q2 Patrem pacificauit refor-
mās ei⁹ clemētiā. Dyabolū religauit āmbi
lans eius potentiā. Hoīem nobilitauit dās
plenā ꝯfidentiaz. Procurāte nāq; dyabolo
hō ex iobediētia de lig̃ fetido fructū ſump-
ſit. et deū cōtra ſe amaricauit. intantū q̄ fō-
tem miſericordie 2 clemētie oīo clauſit. ma
ledicens hoī et terre 2 ſerpenti. ex cui⁹ ſug
geſtione hō peccauerat. Joſue. xi. dñi em̄
ſentētia fuerat vt pugnarēt. ſ. demōes cōtra
iſrahel. id ē hoīem ordinatū ad beatitudinē
et viſionē dei et nō mererent̄ vllā clementiā
ſed xp̄s in cruce moriens patris amaritudi
nem placauit priorē et maiorē clemētiā ipe
trauit. exodi. xxx. Deprecabit̄ aaron ſuꝑ cor

nua eius altaris. ſcz ſemel ꝑ annuz in ſan-
guine qui oblatus eſt pro peccato. et placa
bit ſuꝑ eo in generatōnib⁹ veſtris. expone.
Deus pater ꝑ filiū ſuū expanſis brachijs ſe
mel moriendo. et ſanguiem in redēptōe po
puli fundendo in ligno crucis oblatū: deꝑ
catus eſt ꝓ peccato ppl̄i. et placatus ē ſuꝑ po
pulo fideli. Figuratur illa placatio facta ꝑ
lignū crucis. Exodi. xv. ꝑ lignū miſſum in
aquā amarā 2 dulcoratā. Ibi em̄ dicit̄ q̄ fi
lij iſrl̄ egreſſi de mari ambulauerūt ꝑ deſer-
tuz: et venerūt in marath. vbi aque erāt ita
amare ipas bibere p̄ amaritudie n̄ valebāt.
dequo cū ppl̄s murmuraret. orauit moyſes
ad dñm. q̄ oſtēdit eis lignūt qđ cū miſiſſet i
aquis i dulcedinē ſunt mutate. Exinde au
tem venerunt i helim. vbi. xij. fōtes 2. lxx.
palme erant. Sic reuera genus hūanū ꝑ pec
catū lapſuz 2 egreſſuz de ꝑadiſo: in amari-
tudine laborauit 2 ambulauit ꝑ deſertū hu
ius mūdi. et aq̄ diuine gratie 2 clemētie ita
amaricate erant plene q̄ nemo ex his gratiā
exhaurire poterat donec lignū ſancte crucis
immiſſuz ē in dei filiū 2 ipe ꝓ peccatis popu
li p̄caret. tunc viſcera miſericordie dei patris
dulcorata ſunt 2 aquas dulciſſimas ſue mi
ſericordie 2 gratie i redēptōez populi effu-
dit. Iudith. v. A ligno odulcata ē aq̄ ama-
ra. In ſignū etiā dulcoratōis 2 pietatis per
lignū crucis affluentis fertur vna pars cru-
cis fuiſſe d̄ oliua. et forte potius ratōe ſigni
ficatōis q̄ neceſſitatis. Quia oliua radicez
habet amarā 2 corticez ſimiliter. fructus in
eius dulcis ē atq; pinguis. de quo oleū fit
qđ ē cibus 2 medicina. nam vulnera miti-
gat 2 ſanat. Sic paſſio 2 mors xp̄i in cruce
ſuſcepta. in radice. i. cauſa ꝓpter quā. et per
quos 2 ꝓ quib⁹ ſuſtinuit amara fuit. Fuit
etiam amara i cortice. i. toto corꝑe. fructus
tamē crucis dulcis 2 vtilis. q2 noſtra vulne
ra ſanauit. et oleū miſericordie nobis largiſ
ſime impetrauit. yſa. liij. liuore eius ſanati
ſumus et ſeq̄tur. Ipe peccatū multoꝝ tulit
et ꝓ tranſgreſſoribus ipe orauit. vt non
ꝑirent. Ex his trahitur documentuz q̄ oīs
q̄ cupit dulcedinē crucis guſtare itenus in
aīa. neceſſario prius exterius in corꝑe patiē
amara. gal̄. v. Qui ſunt xp̄i carnē ſuaz cru-
cifixerunt cū vitijs 2 ꝯcupiſcentijs. Et ſecū
duz glo. hoc q̄ dicit. cū vitijs refertur ad
oꝑa. q̄ autē ſubdit cū cōcupiſcentijs. refert̄

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ad deſideria. Hec aūt crucifixio nihil aliud
eſt ꝙ motuū et cōcupiſcētiaꝝ carnaliū repſ-
ſio. itaqȝ ꝙ ꝑ eas caro ꝛ ſenſitiue paſſio-
nes taliter ordinentur. ꝙ nunq̄ vſum ꝛ iu-
diciū ratōis ipediāt. ¶ Secūdo ꝑ lig-
nū crucis dyabolū ꝛc̄. Dyabolꝰ naqȝ tāpo
tens erat añ xp̄i mortē. ꝙ hoīeȝ tēptare po-
terat ꝛ vincere. Quia perpetrato pctō hō ſe
fecit ſeruū dyaboli. ſeruꝰ aūt eſt ī poteſtate
dñi ſui. et ligat̄ vinculis eiꝰ. Sed xp̄s in li
gno crucis moriēdo hoīeȝ a vīculis dyabo
li liberauit. Vñ magiſter. iij. ſen. di. xix. In
ciderāmꝰ em̄ ī principē huiꝰ ſecl'i qui ſedu-
xit adaȝ ꝛ ſeruū fecit. cepitqȝ nos q̄ſi verna
c'los. i. empticios poſſidere. ſ; redēptor capti
uatori noſtro tetēdit muſcipulā crucē ſuam
poſuit ei q̄ſi eſcā ſanguīeȝ ſuū. vñ ergo dya
bolus nos tenebat. deletū ē ſanguīe ſuo nō
em̄ tenebat nos niſi vincl'is pctōꝝ nr̄oꝝ illa
erāt cathene captiuoꝝ. ¶ Fecit naqȝ deꝰ
aduerſariū ita timidū ꝛ ībecillē ꝑ lignū cru
cis ꝙ merito paſſiōis nullo modo crucis ſi
gnū audebit appropiq̄re. nec ſignatū lede
re. Figurat̄ ezechiel'. ix. vbi dicit̄. Nō eze-
chiel vidit ſeptē viros hn̄tes gladios ī ma-
nibꝰ ſuis q̄ trāſierūt ꝑ mediū ihrl'm ꝛ oēs
quos inuenerūt nō ſignatos ſigno thau iter-
fecerūt. ſed ſignatos nō leſerūt. Viri iſti ſi-
gnāt demōes q̄ ꝑmittēte dō nō ſig̃tos xp̄i
ſigno habēt ꝛ poſſunt tēptare: et ledere gla
dijs tēptatōnū ꝛ pctōꝝ. ſ; ſig̃tos fugiūt ꝛ ti
mēt. Vñ augꝰ ſup io. Signū crucis a nob
expellit exterminatorē ſi tm̄ cor nr̄m xp̄m ha
beat ihitatorē. Ratōe huiꝰ v̄tutis fert̄ vna
pars crucis fuiſſe de cedro. qd̄ ē lignū ma-
gne ſoliditatis ꝛ duricie. ita ꝙ a vermibus
nūqȝ corrodit̄ vel caſſat̄. Eſt arbor etiā cete
ris altiſſima. odore iocūdiſſima cuiꝰ odor
fugat oīa venēoſa ē pulcerrima q̄ȝ virorē nū
ꝙ ꝑdit. fructu ſuauiſſima: et ī medicīa vtilis
ſima. et ī libano ſcd̄ȝ yſido. repit̄. Hec arbor
eſt crux q̄ vere eſt altiſſima ꝛ excellētiſſima
dignitate. altitudo cedroꝝ arboris eiꝰ Amoſ
ij. Eſt pulcerrima: q̄ȝ ſcȝ ſanguīe xp̄i pictura
ta. et illa fructū dulcē. ſ. dei filiū portauit. q̄
triplicis ē ſaporis. ſcȝ aīe corpis ꝛ deitatis
q̄ dulcis deuotis ꝛ ſapidꝰ iueniūt. fructꝰ eius
dulcis gutturi meo. Cañ. ij. Iſta etiā diſtil
lauit gūmi p̄cioſū. i. ſanguīeȝ ipiꝰ xp̄i quo
ꝓ certo ſi liber cōſciētie noſtre vnctꝰ ꝛ linitꝰ
fuerit. nūq̄ a tineis vicioꝝ et pctōꝝ corrode

retur. nec vetuſtate male ꝯſuetudīs ꝯſumet̄
q̄ȝ liquor iſti ſanguīs ſumme ē medicina cō-
tra infirmitates oīm pctōꝝ. Nā odor eius. i.
mēoria vel etiā vmbra fugat venenoſa oīa
i. ſig̃tō et īuocatō eius fugat demōes. Vñ
p̄s virtuteȝ hꝰ ſigni ꝯſiderās. īuocauit deū
vt mereret̄ eiꝰ virtutis ꝑticeps fieri dicens.
fac mecū ſignuȝ in bono. vt videāt qui ode
rūt me. i. demōes et cōfundātur. Vñ de īuē
tione ſancte crucis legit̄. Nō dū crux ab he
lena q̄ſita hierl'm fuerat. et ꝑ iudā iudeū mō
ſtrata. dyabolꝰ ī aere vociferauit dicēs. O
iuda q̄d feciſti ꝯriū iude. Ille em̄ me ſuadē
te xp̄m tradidit. tu vō dn̄i crucē oñdiſti. per
illū mltoꝝ aīas lucratus erā. ꝑ te aūt mltas
amittā. Per illū in ꝑplo regnabā. ꝑ crucem
vero quā oñdiſti eijciar ab oibꝰ ꝑplis. Qua
liter aūt demōes crucē fugiāt et odiāt diuer
ſis p̄ȝ exēplis. Hȝ ḡ ſe hō ſꝑ ſig̃re ſigno cru
cis firma fide ī mēoria paſſiōis. et ſecurus
ab aduerſario ſtabit. Tertio xp̄s hoīeȝ ꝑ cru
cē nobilitauit. dās hoī plenā ꝯſidētiaȝ. In
ſtatu naqȝ inocētie hoī data fuit dn̄atio et
p̄ſidētia ſup oīa viuētia ſup terram. Gen̄. i.
Dn̄amini piſcibus maris. Hodie xp̄s in li-
gno crucis ī hūanitate moriēs. et dyaboluȝ
triūphans. naturā hūanam dignificauit. et
vltra angelicā locauit ī plenā p̄ſidētiaȝ. q̄ȝ
iuſtū ē vt q̄nto xp̄s ſe ī hūana natura hūili-
auit. tāto etiā exaltaret̄ ī dignitate. ſ; ipē icli
nauit ſe ī cruce vltra omnē cr̄aȝ entis ī ma
xiaȝ miſeriā. licȝ nō ī culpā. Jō dignuȝ fuit
vt etiaȝ vltra oēȝ cr̄aȝ entis etiā angelicam
naturaȝ exaltaret̄ ad gl'iaȝ. et plenā oīm pre
ſidentiam. Vñ math. xxviij. Data eſt mihi
oīs poteſtas in celo et in terra. Nec ſolū na-
turā hūanā ſuſceptā mira gr̄a vnīōis ſubli-
mauit. ſ; etiā ī ſpecie oēȝ hoīeȝ ī gr̄aȝ meriti
et ꝯprehēſionis exaltauit. Hoc p̄ȝ in virgi
ne glorioſa. q̄ gr̄a ꝯphenſionis etiaȝ precel
lit oēs choros angeloꝝ. Quare ī eiꝰ laudeȝ
canit eccl'ia. Exaltata ē ſancta dei genitrix ſu
per choros angl'oꝝ. Eſt etiā regia et domi-
na āgl'oꝝ. In ſignū huiꝰ excellētis dignita
tis hūane nat̄e angelꝰ q̄ añ aduētū xp̄i ſe ꝑ
miſit ab hoīe adorari vt p̄ȝ. Gen̄. xviij. poſt
xp̄i incarnatōeȝ ñ ꝑmiſit et volēte eū adora
re increpauit. di. Vide ne feceris cōſeruus
tuus ſum et fratrū tuoꝝ hn̄tiū teſtioniū ihu
Apoca. xix. Quia ergo hec potentia et di-
gnitas opata eſt in ligno crucis ꝑ xp̄m. me

rito dicitur Apoca. poteſtas coꝝ eſt ī ligno
vite. ¶ E ¶ Sꝫ occurrūt hic duo q̄ſita me
rito mouēda. Primo an hō angelū dignita
te ꝓcellat vel ecōuerſo. et videt̄ ꝙ hō ſit no
bilior ex iam dictis. Etiā auctoritate beati
augu. q̄ dicit. Nō mēte hūana ſolus de⁹ ē
maior. Item ratōe ꝓbat̄. In oī genere id qđ
tenet ratōem finis ē melius. ſed ī genere cre
aturarū hō tenet ratōem finis: et nō angel⁹
igit̄. Nam remigius ꝛ phs dicūt. ꝙ nos ſu
mus finis oīm qđāmō q̄ ſunt. qđ nō dicit̄
de angelo. Cōfirmat̄. maior ē q̄ recūbit ꝙ̄ q̄
miniſtrat teſte dn̄o luce. xxij. Sed angelus
miniſtrat hōi. Heb. i. Oēs ſunt admiſtra-
tores ſpūs. Contra ſpūale nobilius ꝛ digni
us ē corꝑali. et icorruptibile ꝛ imortale cor
ruptibili ꝛ mortali. ſed angel⁹ eſt ſpūalis i
corruptibilis ꝛ imortalis. hō aūt nō. ergo
ꝛc. Bonauē. in. ij. di. i. reſpōdet ꝙ de ange
lo ꝛ hoīe poſſum⁹ loq̄ dupliciter. vel ꝑ cō-
ꝑatōem ad finē ad quē ſunt. vel quātuꝫ ad
nāe digitateꝫ. Si primo mō ſic ſunt pares
q2 ad eūdem finē ſcꝫ ad eternā beatitudinē
imediate ordināt̄. nec ſic angel⁹ ꝓpter hoīeꝫ
nec ecōuerſo. tn̄ ſicut lex caritatis facit ī mē
bris corꝑalib⁹ et cōciuib⁹ ciuitatis. ꝙ vnū
mēbrū ſeruit alteri. vt pes portat ſe ꝛ oculū
et ocul⁹ videt ſibi et pedi. et ī ciuib⁹ terrene
ciuitatis ſimiliter cōtingit. Ita intelligēdū
eſt de hoīe ꝛ angelo q̄ ſunt ciues ſupne ciui
tatis. q2 eīm hō habꝫ labilitatē ad labēduꝫ
et poſſibilitatē ad reſurgēdū. angelus vero
ſtans ꝑpetuitateꝫ in ſtādo cadēs ipoſſibili
tatem in reſurgēdo. Ideo ꝛ angel⁹ ſtās ſuſ-
tētat hoīs imutabilitatē. et hō reſurgēs repat
ruinā angelica. Ideo qđāmmō angel⁹ pro
pter hoīem et qđāmmō ecōuerſo. et ideo ad
hoc pares ſunt. Si vero loqmur ꝙ̄tū ad na
ture digitatē. ſic angel⁹ melior hōi. et ſupi
or in gradu cōſtitu. Si obijceres ꝙ xp̄s et
beata virgo q̄ ſunt optimi ī genere hūano.
meliores ſunt optimis in genere angelico.
ergo hō ſimpliciter melior ē. Dicēdū ꝙ hoc n̄
eſt ratōe nature. ſed multiplicis gratie ſup-
adduc. Ad auctoritatē cōtrariā. ꝙ nihil ca-
dit mediū inter mentē et deū. Dicēdū ē ꝙ h̄
eſt mediū ſcđm dignitatē nature. vel ſecū
dū cauſalitatē influentie. Primo cadit me-
diū. ſcđo mō nō. Nam deus imediate inſu
it in mēte. et ipa mēs imediate a prima ve

ritate informat̄. De ſecūdo ratōe finis. dicē
dum ꝙ aliqđ eſt ꝓpter qđ res ē. aut ad ſup-
plendā indigētiā. ſicut domus ꝓpter hoīeꝫ
et calcius ꝓpter pedē. Aut ad ſuſcipiēdū e⁹
influētiā ſicut hō ꝓpter deū. qđ vltimo mō
habꝫ ratōeꝫ finis nobilius eſt. qđ primo mō
nō. Quia eīm hō oībus indiget. angel⁹ nul
lo niſi deo. ideo oīa ꝓpter hoīeꝫ: nō oīa pro
pter angelū. In cui⁹ rei ſignū angel⁹ cōdi-
tus eſt in principio: hō vero ī die ſexto. Nō
obijcit̄ de miſterio itelligit̄ dupliciter. aut ꝓ
pter ſe alicui miſtrat̄ ſicut regi ꝛ dn̄o. et talis
nobilior. Aut ꝓpter aliū ſicut ſi miſtrat mi-
les garcioni regis. talis nō ē nobilior. Sic
angelus miſtrat hoī ꝓpter deuꝫ. ſicut diues
pauperi et fortis egrotāti. ¶ F ¶ Queritur ſe-
cūdo. vtrū deus magis diligat hoīeꝫ ꝙ̄ an
gelū. Reſpōdeo ſm̄ Bonauētu. di. xxxij.
tercij. Nō deū diligere magis vl' min⁹ crea
turā ratōnalē. ē ſm̄ duplicē effectū. Duplex
eīm eſt effectus. ſcꝫ cōditōis. et effect⁹ repa-
tōis. Primo effectu magis dilígit. vel dile
xit angelū. q2 ipm ī meliorib⁹ naturalib⁹ cō
didit. Secundo vero effectu magis dilexit
hoiem. q2 redemit hoīeꝫ. angelū vero non.
Si autē vlterius q̄rit̄ q̄ iſtaꝝ dilectionū ma
gis excedat. Dicēdū ē. ꝙ de exceſſu dilectō
nis dupliciter loq̄ndū. aut vt nūc. vel ſim-
pliciter ſiue ſcđm ſtatū p̄ſenteꝫ. ſiue ſecū-
dū ſtatū finalē. Si primo mō. ſic dilectō ad
angelos magis excedit. Si ſecūdo mō tūc
excedit dilectō ad hoīes. ꝗ pluribu⁹ eīm habꝫ
hō in futuro: vn̄ magis grat⁹ exiſtat deo ꝙ̄
angel⁹. tū ꝓpter beneficiū icarnatōis. tūꝫ ꝓ
pter beneficiū redēptōis. tū ꝓpter beneficiū
eminētis glorificatōis ī vtroqꝫ ſexu. ſ. xp̄o
et beata v̄gīe. quos ſup oēs āglos exaltauit.

Feria quarta poſt Palmaꝝ.

Domine quis

credit auditui noſtro. Yſa. liij.
¶ H ¶ Phs .i. metha. dicit. ꝙ ad
ſapiētē. et ad docere volētē ꝑtinet oīa ſcire
et poſſe cauſas reddere coꝝ q̄ ſcit. Quia. i.
phi. ꝛ. ij. metha. dicit̄. tūc ſcire arbitramur
cū cauſas cognoſcim⁹. Quia aūt fides cri-
ſtiane religionis ē tā ardua ſublimis. et dif
ficilis. ꝙ ꝑ cauſas. et ratōes ꝑfecte neq̄at ꝓ
bari. vl' oſtēdi. Ideo firmiter credēda. et ſim
pliciter ꝯfitēda eſt. Et vt habet̄ ex de ſum.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

trini. c. firmiter in textu ⁊ glo. Nullꝰ nāq; ni
mis curioſe cauſas ⁊ ratōes ꝑq̄rere dꝫ fidei
quia nō oīm ratio reddi poteſt. ff. de legibꝰ
l. nō oīm. Ideo impator iuſtinianus. vt hē
tur. C. de ſum. l. nemo ꝓhibuit. ꝙ deinceps
nemo cuiuſcūq; cōditiōis exiſtens. publice
nec etiam priuate de fide cōtrectet ⁊ diſpu
tet vel idubiū reuocet. q̄ a ſanctis patribus
iuxͣ aplicas expoſitiōes īſtituta ſanctoꝝ pa
trū diffinita noſcūtur. niſi fiat cauſa ad di
ſcēdū in ſcolis: qꝛ de ſigulis nō ē licite du
bitare. ſecūdū areſto. vel etiā cauſa vincen
di hereticos. Vñ maximus in ſermone plu
rimoꝝ martirū dič. Nouerimꝰ itaq; ꝙ nō ſi
ne mag diſcrimie de religiōis v̓itate diſpu
tamus quā tantoꝝ ſanguie cōfirmatā vide
mus. yſaias ergo in ſpū cogitās altitudinē
⁊ ꝓfunditatē fidei xp̄iane religiōis. fragili
tatēq; hūane capacitatis ⁊ de reuelatis ibi
et nō ꝓphetzādu dixit dn̄o. Dn̄e q̄s credit
auditui ⁊c. H Sed q̄rit̄. vtrū fides
xp̄ianoꝝ ſit nobilior ⁊ certior oīm ſectaruꝫ
Ad qd̓ reſpōdēdū notare debemꝰ. ſm phm
ij. poli. in prin. ꝙ tria ſunt q̄ faciunt dictuꝫ
alicuiꝰ credibile. q̄uis nō demōſtratiue lo
quat̄. ſcꝫ prudētia. vtus. et beniuolētia. Cu
ius ratō eſt ſecūdū eū. qꝛ ꝓpter oppoſita illo
ruꝫ diſcredimꝰ alicui nō demōſtratiue loq̄n
ti videlicꝫ. aut ꝓpter prudētiā. qꝛ reputamꝰ
eū ignaꝝ. aut ꝓpter maliciā. qꝛ q̄uis veruꝫ
ſciat. et nō ē amicus veritatis ⁊ iuſticie. ei
nō credit̄. aut ꝓpter defectū beniuolētie. qꝛ
in caſu licꝫ ſit prudēs. et v̓tuoſus. nō tamē
reputamus eū beniuolū ꝙ velit cōſulere id
qd̓ nobis cōueniēs iudicabit. Sed q̄ndo
illa tria cōcurrūt i aliquo. ſcꝫ eū reputamus
prudētē. v̓tuoſuꝫ ⁊ nobis beniuolū. tūc abſ
q; dubio credimꝰ dictis eius. q̄uis ea non
demōſtret. Sic doctor noſter xp̄s veniēs in
hūc mūdū ꝑſuadere. ꝑdicare. ⁊ fidē docere
dicta ſua ſcietiſſime demōſtrauit. et ideo do
ctrina ſua nō vocat̄ ſciētia. ſed fides. Sunt
tamē dicta ſua nihilominꝰ credibilia ꝑ tres
ꝑdictas ratōes. Luꝫ qꝛ viguit in eo prudē
tia. cuꝫ eſſet ſapiētia dei patris. luce. ij. Mi
rabant̄ ſuꝑ prudētia ⁊ reſpōſis eis. Virtus
qꝛ doctrina eius in virtutibꝰ moralibꝰ tran
ſcēdit omēꝫ aliam ſectaꝫ. Nam dato ꝙ aliq̄
ſecta alia cōtineat aliq̄d hōeſtatis. fides ta
men noſtra hoc ideꝫ cōtinet ⁊ amplꝰ. et qd̓

docuit fecit. Actuū. i. Ihs cepit facere ⁊ do
cere. Et ideo dicitur Marci. vij. dicit̄. Be
ne oīa fecit. Beniuolētia ad nos. qꝛ dilexit
nos. et lauit nos a peccatis noſtris in ſan
guine ſuo. apo . Et ideo ſignāter dicit d̓
xp̄o p̄s Teſtimonia tua crdibilia facta ſunt
nimis. De honeſtate fidei noſtre dicit albu
maſar li. i. cōiunctionū differentia. iij. Mō
lex xp̄ianoꝝ veritates affirmat difficiles ad
imginandū. et ſuꝑ hūanā noticiā tranſgre
dientes. ipſe nāq; Albumaſar deſcribit oēs
ſectas vbi ſupra. ſecūdū curſuꝫ planetarū ⁊
ꝓprietates eoꝝ. Nam cū ſint q̄nq; planete p̄
ter lumiaria magna. et inter eos q̄dam ſunt
boni ⁊ fortunati. vt iupiter et venus. q̄daꝫ
maliuoli ⁊ infortunati. vt ſaturnꝰ ⁊ mars
quidā medij. vt bonus cū bono malus cuꝫ
malo. vt mercurius. Modo inter bonos iu
piter p̄cellit cū vterq; ſint fortunati. Et for
tuna duplex eſt. vna preſentis vite que ē trā
ſitoria. et illam ſignificat venus cuiꝰ ꝓpriū
eſt ſignificare ſuꝑ ludos leticiā. delectatiōeꝫ
et ꝓſperitateꝫ tēmpalem in preſenti. Alia eſt
fortua futuri ſeculi q̄ ē eterna ⁊ ſuꝑ illaꝫ ha
bet ſignificare iupiter. ſicut ſuꝑ platiōes et
regna religionis ⁊ ſectas. ad futurū diſpo
nētes. I Quia igit̄ ſex ſunt planete pre
ter iouem q̄bus cōiungit ipm cōiungi. ideo
ſunt ſex ſecte principales in mūdo. quaruꝫ
ſignifer ē iupiter. eo ꝙ cū diuerſis planetis
cōiungitur. Primo ergo ſecūdū albumaſar
vbi prius. ſi iupiter cōplectatur ſaturno. ſi
gnificat ſectā hebreoꝝ. quā ipſe vocat iudaiſ
mū. cuius cauſam aſſignat. qꝛ ſicut ſaturnꝰ
primus eſt in ordine planetaꝝ. ita ſecta he
breoꝝ ſuꝑior eſt ⁊ prima oīm aliaꝝ. et ſicut
ſaturnus non complectit̄ nec coniugitur cū
aliquo planeta. ſ; oēs cū ipō. et hoc ꝓpter
tarditatem ſui motus reſpectu alioꝝ. ipe enī
ōs p̄cedit etiā ꝓphos. vt ꝓbat augꝰ. li. xviij
de ciui. dei. qꝛ ꝓphete p̄ceſſerūt ⁊ caldeoru
et egiptiorum philozophos. Et ſicut oīs
planeta cōiungitur ei. ſcꝫ ſaturno ita oīs
ſecta poſterior aliquid veſtigiuꝫ capit de ea
et ipſa de nulla. Si vero iupiter coniugitur
cum marte. et ſi mars applicatur ei. tunc ſi
gnificat ſectam caldeoꝝ adorantium igneꝫ
de cuius natura eſt mars effectiue. De qua
ſecta eſt Abraham ereptus. dicente domino
ad eū geñ. xv. Qui eduxi te d̓ vr. caldeoꝝ.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Si vero iupiter cõiungatur ſoli. ſignificat
ſectam egyptioꝝ ſolē adorantiũ. Unde ille
phutifar cuius filiaꝫ duxit Joſeph erat ſa-
cerdos elyopoleos. id ē ſolis. Si vero iupi
ter cõiungit̃ veneri ſignificat ſectã ſeraceno
rũ. vel magis agarenoꝝ. qꝛ ab agar ꝛ yſma
hele quã ſectã colit machometus. anno ab
incarnatõe dñi. ccccccxxi. Et illa ſecta tota
dicit̃ venerea: et voluptuoſa: intantũ ꝙ ille
licentiauit zodomiticũ cõtra naturaꝫ. ſicut
dicit euſtachius. vij. ethicoꝝ cõmēto. ix. et
licet machometus hãc legē reliquit ī ſcriptis
in libro q̃ dicit̃ alcoranus. tamē illa ſecta lõ
ge ante xpi aduētũ habebat̃ in vſu hoim. ſi
cut dicit Ouidius q̃ fuit ante xpm ꝛ in tē-
pore xpi. in. iij. li. de vetula. Unde ſicut in
hac lege ait in q̃ ſibi liberat quecũqꝫ lice-
re putētur ſcripta. licet nõdũ ſup hoc lex iue
niat̃. et hoc machometus longe poſt ad. cccc
ccxxi. ãnos ꝑdicauit. Si vero iupiter cõiũ-
gitur mercurio ſignificat ſectaꝫ xpianã. In
qua ſecũdũ eũ occultatio eſt grauitas ꝛ la-
bor. Cuius cauſa eſt. Nam mercuri⁹ q̃ inter
ceteros habet ſignificatõeꝫ ſup libros diui
nos et oraꝓphetaꝝ: quoꝝ teſtimõio hec lex
cõfirmat̃. Item reſpectu alioꝝ planetaꝝ ha
bet motũ tã variũ et tãdifficileꝫ ad imaginã
duꝫ. Et ideo merito ſignificat illaꝫ legē. q̃
veritates affirmet difficiles ad imaginãdũ
et ſup hũanã noticiã exiſtētes cõtinet. ſicut
lex xpi facit. et hui⁹ ſignificator ē mercurius
ꝓpter hũoi cauſas ꝛ ꝑcipue in v̾gine exi-
ſtens cũ ioue. In virgĩe eñi habꝫ mercuriuſ
oñeꝫ dignitatē. ſcꝫ domũ exaltatõnũ tripli
cem ꝛ terminũ. et ideo hec lex naſcitur. Uñ
Albumaſar. v. li. maioris introductorij di-
cit. Nõ oñs antiq̃ iudei caldei ꝛ babilonij
docuerũt ꝙ ĩ prima facie virgis aſcendet vir
go mũdiſſim a nutritura puerũ ĩ terra hebre
oꝝ. Si iũgat̃ iupiter cũ luna erit lex vltima
que oñs leges alias ꝑturbabit. vnde dicit
ꝙ erit mutatio ꝛ corruptio fidei ex illa lege
et maxime ꝑ arteꝫ magicã ꝛ nigromãtiã q̃s
luna ſignificat. Sed qꝛ luna miro mõ in zo
diaco. et feſtinãter ꝑmutat̃ de triplicitate in
triplicitatē. et ideo nõ ꝑmanebit lex illa nec
durabit diu ſicut dicit albu. et eſtimat̃ a ſa
pientibus et erit lex antixpi. Secũdũ ergo
ꝑdicta poteſt determinari aduētus xpi ſub
albu. Uñ ipſe determinat tēpus cuiuſlibet
ſecte. Sectam machometi ꝓbat nõ poſſe du

rare vltra. ccccc. lxxxxiij. annos ſolares. et ſi
cut finis iſtius ſecte fuiſſet anno dñi. Mccc
xviij. Secũdo nota ſecũdũ ouidiũ. in. iij. li.
de vetula vel de mutatõe vita ouidij. Nõ
magña ꝛ fere maxia cõiũctio ſaturni et iouis
fuit anno. xxiiij. auguſti ceſaris q̃ ſignifica
uit ꝓphetam eſſe naſciturũ de virgĩe poſt an
nos ſexta tempore iſto. Ita ꝙ xpi natiuitas
ſecũdo ipm fuit anno. xxx. auguſti. Nec ob
ſtat ꝙ quãdoqꝫ legit̃ xpm natũ. xlij. ãno ce
ſaris. ſcdm ꝙ dicit Oroſius de ormeſta mũ
di. li. vij. Nam cõtrouerſia illa ſoluitur con-
putãdo a morte filij. ꝛ tũc xps nat⁹. xlij. an
no. ſed. xij annis regnũ acq̃ſiuit bellando.
Ideo nõ dicitur ꝓprie regnaſſe ſed bellaſſe.
Habuit eñi q̃nqꝫ. quoꝝ vltimuꝫ fuit apud
acon ĩ quo deuicit cleopatrã ꝛ anthoniũ. et
q̃euit regnũ ſuũ in pace et extũc ꝯputando
cleopatram et anthoniũ. iij. anno natus eſt
xps. dicit eñi ouidius metrice ſic. Una qui
deꝫ talis felici tēpore nup. Abſqꝫ maris coi
tu de virgine cui hētur. Uñ notandũ ꝙ pri
ma facies virgis tũc aſendebat. ex quo fuit
illa ꝯiũctõ. vi. ãno añ xpi natiuitatē. vñ me
dius mot⁹ ſaturni ꝛ iouis erat ꝑ. vi. ãnos
v. dies ꝛ horas. x. et. lvi. minuta. Et petit
ouidi⁹ ꝙ poſſit viuere et videre ſectaꝫ illã.
Et deſcribit virginē et eius laudem ſic. O
virgo felix. O virgo ſignata ꝑ ſtellas. vt ſpi
ca viret. quis det mihi viuere tantũ. ꝙ poſ
ſeꝫ laudē fore ꝑco tuã. Nã niſi fores ibi nõ
eligeret te hic de⁹ oĩpotēs: vt carnē ſumeret
ex te. Quãtũ nũc ad ꝯtinuatõeꝫ epſe lectio
nis. hec dictũ fuit q̃liter xpi paſſio ꝓpheti
ce denũciatur. hodie magis ꝓprie de paſſio
nis ignominia et turpitudine tractatur. et ſe
cũdum hoc tres ſunt partes lectionis.

In prima notat̃ paſſionis xpi altitudo vir
tuoſa. in principio.

In ſecũda paſſionis turpitudo ignominio
ſa. ibi. Et non eſt ei ſpecies.

In tercia paſſionis plenitudo fructuoſa. ibi
Ipſe autē vulneratus eſt.

Quantum ad pri
mam partem dicitur. In diebus illis. ſcilꝫ
quando yſaias prophetauit: dixit domine
deus eterne. quis credit auditui noſtro. id
eſt quis credit miſterio incarnationis et ma
xime paſſionis criſti et noſtre redemptõis.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

qd̄ nos ſpū ſancto reuelante audiuim⁹ ⁊ in
telleximus ⁊ loquimur in pſona oim̄ ꝓphe
taꝝ. loquētiū de xp̄i incarnatōe ⁊ paſſione
q. d. Negociū illud erit ita arduū. ꝙ pauci
credēt qd̄ ſatis modo patꝫ. qꝛ pauci fideles
credētes in cōpatōe ad nō credētes. imo qd̄
magis ē flēdū. pauci fideles auditui ꝓphe
tarū d̄ miſterio paſſionis tractantiū. credūt
credulitate dilectōis cōpaſſionis ⁊ opatōis
Quare ſubinfert. Cui inq̇t brachiū dn̄i. id ē
eterni patris filius reuelatū eſt. q. d. paucis
eius virtus dignitas ⁊ poteſtas reuelata ē
ꝙ credāt credulitate pfecta ipm̄ q̄ꝫ brachiū
aſcēdit crucis patibulū ſicut v̇gultū ſe dila
tando p fidei multiplicatōeꝫ: vel brachioꝝ
in cruce extenſionē. Et aſcēdit ſicut radix
qꝛ lꝫ i terra radix ſit deſpecta. et i terra adſcō
ſa. in̄ de ea tota altitudo: et pulcritudo ar
boris ſurgit. Sic ex xp̄o ſurrexit tota pul
critudo lōgitudo ⁊ latitudo ſancte eccleſie
Hec etiā aſcēdit de terra ſitienti. i. ſynago
ga iudeoꝝ q̄ tūc erat ſine hūore gratie ſitiēſ
immō tēporalia ⁊ terrena. R Moraliter
eſt notādū ꝙ vt videm⁹ ꝙ q̄ aliq̇d vult noti
ficare icognitū. p aliqd̄ magis notū mon
ſtrat ⁊ ꝓbat. In cognitōe eni̅ noſtra inata ē
via a notioꝛib⁹ nobis ad notioꝛa nature trā
ſire a ſenſibilib⁹ ad intelligibilia. i. phicoꝝ.
Que eni̅ videm⁹ ⁊ audiuim⁹ ſcim⁹. De hiſ
etiam q̄lꝫ teſtificari poteſt. vt hētur de te
ſtib⁹. cu cauſaꝫ. etiā ſi aliq̄s eſſet mutus dū
tamē audiat ⁊ ſcribere ſciat. bene teſtat̄. C.
q̄ teſtamēta facere poſſunt. vl' nō. l. diſcretis
In ſignū hui⁹ diſcipuli xp̄i dixerūt princip
bus et magiſtratibus tēpli ꝓhibētib⁹ ne lo
querētur neq̄ꝫ docerēt in noīe ihū. Non eni̅
poſſum⁹ ea que audiuim⁹. et vidim⁹ nō lo
qui. Actuū. iiij. Ad ꝓpoſitū yſaias eni̅ a te
ſte infallibili. ſcꝫ ſpū ſancto audiuit miſteria
incarnatōis et q̄ dei filius in carne: et p car
nem opari deberet. a principio vſq̄ꝫ in fineꝫ
teſtificari potuit. et vt ea diſcretius capem⁹.
credēdo ſenſibili: et magis noto exemplo
in ſcriptis ſuis in virgulto ⁊ radice notifica
uit. L Xp̄s eni̅ iux̄ tres ſtatus vite ſue
ſcꝫ in vtero virgīs ex̄ vterū ⁊ poſt paſſioneꝫ
v̇gulto ꝯpat̄ ꝓpter tres ptes ei⁹. fuit eni̅ q̄ſi
Radix in vtero matris.
Stipes in ligno crucis.
Fructus in virtute paſſionis.
De primo apocal'. xxij. Ego ſuꝫ radix ⁊ ge
nus dauid. Nam ſicut radix occultat̄ in ter
ra. nec cernitur aliqua pulcritudo ei⁹ donec
egrediat̄. Sic dei filius i terra benedicta vte
ri virginalis nouē menſib⁹ latebat aſcōdit⁹
nec oculis hūanis videbatur. nō minus tn̄
pfectus deus et verus hō. et pfectus ab ip
ſo momēto cōceptōis ⁊ vnionis dei ⁊ ho
mis. Et ſm̄ mgr̄m. iij. ſenten. diſtin. iij. c. v
Mēbroꝝ illi⁹ dn̄ici corpis diſtinctio adeo
tenuis erat ⁊ pua. vt hūano viſui vix poſ
ſet. ſubiici. Hic eni̅ puerulus tenerrim⁹. licꝫ
fuerit in vtero abſcōdit⁹ ⁊ puus in virtute
pulcritudīe ſapiētia ⁊ poteſtate tn̄ fuit pfe
ctus. Sed q̄rit̄ ſi puulus xp̄us habuit ab i
ſtanti cōceptōis omēꝫ ſapientiā ⁊ potētiā.
Quare dicitur luce. ij. Qd̄ pueribs creſce
bat ⁊ cōfortabat̄. et etiā ꝙ ꝓficiebat etate ⁊
ſapiētia: Dico ſecūdū doctores ꝙ in corpo
re xp̄i fuit augmētū reale gratie virtutis. vl'
ſapientie: qꝛ plenitudinē oēm habuit ab in
ſtanti cōceptōis. ſed q̄tuꝫ oſtenſionē in affe
ctu magis apparebat: ſcd̄m ꝙ creſcebat et
ſecūdū ꝙ volebat. Quātū etiā ad ſapiētiaꝫ
eius dicūt quidam. ꝙ in xp̄o duplex erat
ſapientia. Una diuina ⁊ hec non potuit
augeri vel diminui: cū neceſſario ſit infini
ta. Alia hūana ⁊ hec ponit̄ duplex in xp̄o.
Una habitualis ⁊ illa i xp̄o augmētata nō
fuit. qꝛ ab inſtanti ꝯceptōis habuit plenitu
dinē ſapiētie. quanta poteſt cōferri nature
hūane alia expimētalis. q̄ accipit̄ p opatōꝫ
ſenſuū. Et ſecūdū hoc dicūt aliq̄ ꝙ in xp̄o
fuit eiuſdē nature cū alijs hoībus. Et ideo
cū nō ſit ponēdus ocioſus i eo habuit opa
tōeꝫ abſtrahēdi ſpēs itelligibiles a fantaſ
matib⁹ et ille ſpecies recipiebant̄ in intelle
ctu poſſibili eius. et ſic ꝓficit in tali ſapiētia
Hunc ergo puulū potētiſſimū et ſapiētiſſimū
deſiderabāt ſancti patres i terra appere. dū i
mr̄no vtero clauderet̄ abſcōſus. di. yſa. xlv.
Rorate celi de ſup ⁊ nubes pluāt iuſtū api
atur terra. ⁊ germiet ſaluatorē. i. virgo bene
dicta piet ⁊ germiet ſaluatoreꝫ. Et ſeq̄t̄ ſtati
poſt. Uere tu es de⁹ abſcōdit⁹. ſ vbi in ter
ra ſitiēti. i. virgine ⁊ caritate inflāmata. ſine
humore virilis ſeminis. vel carnalitatis.
ſed vtute ſpū ſancti tanq̄ꝫ roze celeſti funda
ta ⁊c̄. M Secundo comparatur ſtipiti
quando in ligno crucis expanſis manibus
erigebatur. Yſaie. lxv. Expandi manus me
as tota die ad populum incredulum.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Nam vt dicit phs in li. de plãtis. Due ſunt
cauſe quare rami i arboribus extenduntur
Una materialis. ſcʒ humor vnctuoſus ha=
büdãs in planta. Secũda formalis eſt calor
ſolis fortiter trahẽs ⁊ cõſtrigẽs. quibus con
currentibꝰ in ligno raritatẽ habẽs. hinc inde
ramus cauſatur ⁊ producitur. Sic ꝙ dei filius in
arbore crucis i modũ ramoꝝ brachia expan
dit. fuit imenſa pietas. et miſericordia filij
dei ſe volũtarie offerentis. et patris celeſtis
nimia caritas. q̃ traxit filiuʒ ad hoc. vt patri
obediret. Ephe. ij. propter nimiã caritatẽ ſuã
qua dilexit nos deꝰ. cũ eſſemꝰ mortui pec=
catis conuiuificauit nos xp̃o. Hec pietas filij
et caritas pr̃is proponitur nobis i figura. Gen. x
xij. in imolatõe yſaac quẽ pater ſuꝰ abrahã
feruẽti amore dilexit. cũ eſſet vnigenitus fi
lius eiꝰ ⁊ in ſenectute genitus. Deus nãq
volẽs eũ tẽptare an diligeret eũ dixit ei. tol
le filiũ tuũ vnigenitũ quẽ diligis yſaac. et of
fer illũ ſup vnũ mõtiũ quẽ mõſtrauero tibi
in olocauſtũ. Cũ hec figura conſideratur mirabi
lem repñſentat ⁊ ſtupẽdã tẽptatõeʒ. ſed ſigna
tũ multo mirabilioreʒ iuenio repñſentatõeʒ
dicit igitur. Tolle ſupple tu. nõ p aliũ ſed p teip
ſũʒ. filiũ nõ bouẽ vel aſinũ. tuũ nõ alienũ
nõ vnũ de multis. ſed vnigenitũ. nõ iſtũ quẽ
odis. ſed queʒ diligis yſaac. tãq in ſenectute
genitũ ⁊ tibi p mũere et p miraculũ datuʒ
joſephꝰ dicit. ꝙ iſte puer ad fauorẽ ⁊ amo=
rem ſuos pentes puocabat. qr in oĩ vtute ⁊
religione pentũ ſolicitudinẽ habebat yſaac
In quo benedictionis pmiſſio. vt ſi ille nõ
occideretur tota ſpes pmiſſiõis fruſtraretur. Et
vade in terrã viſionis. q. d. Nolo ꝙ impetu
eũ imoles. ſed paulatim filiũ tuũ deducas
Quis ei dolorẽ aĩmi eius ad plenũ enarra=
re poſſet. vnde p tres dies ipm cõtinue vi=
dẽs: eiq colloqtur. cibũ de ipſo ſumitur. et in
ſinu ſuo dormit et tamẽ illũ offerre debebat
vñ dicitur. Et offeres illũ ibi i olocauſtuʒ. qd
dicitur totũ incẽſuʒ. vt nihil de eo remaneat.
nec etiã os ad ſolatiũ patris. Sup vnũ mõ
tiũ quẽ mõſtrauero tibi. Qd fecit abraham
de nocte cõſurgẽs ſtrauit aʒinũ ſuũ ⁊ ppara
uit neceſſaria olocauſti. nemini eñ voluit i
dicare. ne ſcʒ retraheretur et ſic ñ peret pcepto
dei. qd factũ ẽ. Tertia die vidit mõtẽ pcul:
et relictis iuuenibꝰ quos ſecũ duxerat cum
aʒino. ipoſuit ligna ſup yſaac accipiẽs gla
diuʒ et ignẽ: aſcẽdit ſolũmõ cũ eo. et cũ ſic
irent ait yſaac ad patrem. Ecce ignis ⁊ li=
gna. vbi ẽ victima olocauſti. o deꝰ quo iuͤ
fuit paterno cordi: quãdo talis puer ſic dul
citer ipm alloqtur. quẽ in primo voluit imola
re. Cui pater ait. Deus puidebit ſibi victi=
maʒ fili mi. Et ſic ſtrauit araʒ: et diſponẽs
ligna: ignẽ adhibuit. Et ſcdm̃ ioſephũ ait
ad pueꝝ. o puer quẽ innumeris votis optatũ
ſuſceptũq diligẽtiſſime alui. in quo me fe=
licẽ arbitrabar cũ me viderẽ ad pleniorẽ eta
tem puenire: vt moriẽs mei relinquerẽ ſuc=
ceſſorẽ. Quia ergo ex volũtate dei factꝰ ſuʒ
pater tuꝰ: ex volũtate ſimiliter dei te depo=
nam. eo ꝙ ipe dignatur te accipere in odoreʒ
ſuauitatis. vt ſic fuit mirabilis igreſſus tuꝰ
in mũdũ. ita ⁊ mirabilis ſit egreſſus. Nõ ei
iudicauit te deꝰ egritudie ſeu bello vel paſ
ſione hũane finire vitã tuã. ſed cũ oratõibꝰ
et ſacrificio ad ſe aĩam tuam reuocare. Erit
ipe d cetero mei curã gerens: ſenectuteq re
gens: cuiꝰ gratia maxime te nutriebaʒ. hec
nũc deus de te pcepit. Quid ad hoc yſaac
dixit. ait Joſephus. Qd libenter ſermoneʒ
patris accepit: et ait. Quia iniuſtuʒ eſſet vt
natus fuiſſem ſi dei ⁊ patris iudiciũ refuta
rem. aut nõ me monſtrarẽ amboꝝ volũtati=
bus ppatũ. quãdo ſolo liceret patre id volẽ
te. iniuſtũ eſſet nõ obedire. hec dicẽs acceſ=
ſit ad arã pariter: et ad mortẽ. Abrahã igitur
accepto gladio vt filiũ imolaret. Reuocauit
deus pceptũ p angelũ di. Ne extẽdas manũ
tuã i puerũ: nunc cognoui ꝙ timeas dñm.
Non eñ ſitiebat dñs pueri ſanguiem. ſed vt
ſciretur quo abrahã timeret dñm. Et vidit ter
gum arietẽ inter vepres hereteʒ cornibus
quẽ aſſumẽs obtulit olocauſtũ p filio. Hec
hyſtoria cõgrue exponit caritatẽ dei patris
et pietatẽ eius filij. Nam p abrahaʒ recipio
deum patreʒ. et p yſaac dei filiũ ihm xp̃m.
quẽ inata caritas nõ ſolũ temptauit. ſed etiaʒ
compulit p ſalute hũani generis imolari et
expãſis manibus in cruce mori. Vñ ſup il
lo verbo. Miſericordia ⁊ veritas obuiauerũt
ſibi ⁊c. dicit Bern. Veritate ⁊ iuſticia in ter
ra manentibus. vt miſerũ hoĩeʒ flagellarẽt
pax et miſericordia in celis erũt ad deum. q̃
dedit illas ⁊ quodã pio ſuſurro paterna pul
ſantes viſcera loquebantur. Nunquid in eter
num pijciet deus aut nõ apponet ꝙ cplaci
tior ſit adhuc. Nunquid obliuiſcetur miſereri
deus. aut cõtinebit in ira ſuas miſericor=

dias. yſac autem ſignificat xp̄m qui reuera
eſt gaudium magnum qđ erit om̄i populo.
Hunc pater ſingulariter diligit. ⁊ in ſenectu
te genuit quando in fine ſeculoꝝ incarnari
cõſtituit. Allegat aūt caritas ꝓ hūano gene
re dicens. Abraham qđ interp̄tat̃ pater mul=
tarū gentiū. q. d. Tu q̄ es pater oīm gentiuꝫ
per creatõeꝫ ſuccurre eis ꝑ filiū tuū tibi con
ſtantē vnigenitū ꝑ naturaꝫ. et vade in terrā
viſionis. i. i mūdū vbi videberis ꝑ fideꝫ et
offeres eū i olocauſtuꝫ: vt tot⁹ imolet̃ ꝓ hoīe
Gen̄. Totus mihi dat⁹ ē. tot⁹ i meos vſus
expēſus ē. Sup vnū mōtiū. mōs ille ē lo=
cus caluarie: i quo redēptõis noſtre crucis
miſteriū ē ꝯſummatū. Abrahā ḡ ſup yſaac
lignū poſuit. ſq̄ndo diſpoſitõe di patris cru
ceꝫ ꝓpriā baiulauit. Etiā ignē et gladiū p=
tulit. quādo feruentiſſima caritate ſeueriſſi=
mā mortis ſententiā accepit. Altare vero ē
crux i q̄ xp̄s brachijs expāſus ē: nō ſoluꝫ li
gatus. ſ; manib⁹ duriſſime clauat⁹. Nō au
teꝫ dicit̃ ne extēdas manū tuā. inuit̃ ꝙ caro
xp̄i crucifigi potuit. ſed diuinitas itacta ꝑmā
ſit. Per arietē inter vepres herētem cornib⁹
ſignat̃ hūanitas xp̄i inter iudeos exaſpātes
ſupſēſa ⁊ ad modū arboris ad duo brachia
crucis extenſa. Abacuc. iij. cornua i mani=
bus eius. Ecce q̄ntō feruor caritatis patris.
brachioꝝ ramas expādit ſtipitis. i. filij. ¶
Tertio xp̄s cōpat̃ fructui ꝑ virtutē paſſiõis
Nam ſicut fructus ſolet delectare guſtū cor=
poralē. ſic memoria paſſiõis recreare mentē
Cant. ij. Fructus illi⁹ dulcis gutturi meo
id ē menti. Fruct⁹ nāq; ligni padiſi guſtan
tes mortificauit. fructus vo crucis mortifi=
catos reuiuificauit. i. coꝝ. xv. Sicut i adā
oēs moriūtur. ita ⁊ i xp̄o oēs viuificabū
tur. Referūt q̄dā parabolice ꝙ in ciuitate hie
ruſalē erant q̄dā p̄clari noīe et cōditõe. q̄ in
ſupbia erecti romano impatori ſubiecti reſi
ſtebāt. q̄ eos vicit. et i exiliū ꝑpetuū dānauit
alioſq; ad coꝝ dignitates ⁊ officia ordiauit.
Exules vo inuidia moti ꝯ illos electos calli
de eos ꝑ quēdā inter eos nobiliorē ad ꝯui
uiū magnū inuitabāt. In quo q̄nq; dulcia
fercula parata. et malo veneno īfecta. quelibꝫ
guſtantē ſingulari īfirmitate occiderūt. Ex
q̄bus ipi iuitant. et oēs ab eis geniti mor
tui ſunt. Vidēs h̄ impator romanoꝝ. q̄ cū
ctas terras pluſtrauit: nouit in q̄daꝫ regiõe
terrā nobilē illi⁹ vituis. ꝙ aq̄ tranſiēs ꝑ ve
nas eius mortuos reſuſcitaret. miſit filiuꝫ
ſuū ad regionē illaꝫ longiq̄uā. ꝑticulā illi⁹
terre afferre. ¶ Que a filio impatoris
inuēta ⁊ recepta. Impator q̄nq; fōtes i ea
fodit. cuius riuuli dū mortuos attigerūt. a
morte ſani ⁊ incolumes ſurrexerūt. Ciuitaſ
hec eſt celeſtis hierl'm. q̄ viſio pacis itērpta
tur. Ibi eīm reſidet xp̄s: q̄ fecit pacē iter deū
et hoīem. hier. iij. Vocabūt hierl'm ſoliū di
p̄clari. In illa ciuitate fuerūt angeli: et ma=
xime lucifer p̄clarus noīe. q̄ dicit̃ ferēs lu=
ceꝫ. ex ei⁹ cōditõe. cū ei⁹ nā̄a oēꝫ aliā crea
turā excellebat. hic in ſupbiaꝫ erectus. ſum
mo ipatori reſtitit volēs ſibi eſſe ſimilis. di.
in celū aſcēdā ſup aſtra exaltabo ſoliū meū.
et ſimilis ero altiſſimo. hūc de⁹ vicit. et cuꝫ
oībus adherētib⁹ eū ad ꝑpetuū exiliū cōdē
nauit. gen⁹ humanū eligēs vt ruinā ange=
loꝝ reſtauraret. Iux̄ dictū yſa. li. Cōſolabit̃
dn̄s ſyon: et ꝯſolabit̃ oēs ruinas ei⁹. Sup
quo vbo lucifer ⁊ alij mori. lucifer nobilior
inter eos. miſſus ad primos parentes. ad cō=
uiuiū ⁊ ad cibuꝫ ꝓhibitū eos incitauit. In
quo q̄nq; fercula delectatõnū eua guſtauit.
ſm ei⁹ q̄nq; ſenſus. recepit eīm delectatõeꝫ
et primū ferculū i auditu. quādo ei dyabo=
lus dixit. Nequaq̄ moriemi: ſ; eritis ſicut dij.
i viſu Gen̄. iij. vidit mlier ꝙ bonū eēt lignū
ad veſcēdū: et pulcrū oculis aſpectuq; dele
ctabile. i tactu | guſtu | et olfactu. delectabi
le. Gen̄. iij. Tulit de fructu ei⁹ ⁊ comedit. d
ditq; viro ſuo. Tulit. ecce tact⁹. comedit. ec
ce guſtus ⁊ olfactus. Ex his q̄nq; ferculis
mortuū ē gen⁹ hūanū. particła terre i regiõe
longinqua fuit vgo maria. Viri⁹ hui⁹ terre
fuit. ꝙ aq̄ tranſiēs ꝑ venas ei⁹ ⁊c. Iſtā igit̃
terrā fili⁹ ipatoris accepit i vtero vgīs: et in
ea fodit i cruce q̄nq; fōtes vulnerū. ps. Fo
derūt man⁹ meas ⁊ pedes meos. Iſtoꝝ fon
tiū riui ad mortuos venerūt. et eos reuiuifi
cauerūt. Ecce fructus ligni crucis.

Secunda pars lectionis

onis in qua tractatur ignominioſa turpitu
do paſſionis. quia mors xp̄i in cruce apud
iudeos fuit turpiſſima. Iuxta illud. Sap.
ij. Morte turpiſſima cōdēnemus eum. Naꝫ
propter turpitudinem non erat ei ſpecies: ꝙ
tum ad debitam cōmenſurationem mem=
broꝝ. q̄ ꝓpter nimiā diſtētõeꝫ crucis nullā
elegantiam habuerunt. Neq; erat ei decor

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ꝓpter nimiū dolorez acerbiſſime paſſionis.
Quare ꝓpha dicit. Uidimus eū ſupple ocu
lis mentalib⁹ ꝑ tēpore paſſiōis. deſpectum
⁊ nouiſſimū. id ē viliſſimū viroꝝ: ꝓpter vi
liſſimū gen⁹ mortis. et tanꝗ viꝝ doloꝝ ⁊
dolorib⁹ plenū. et ſciētē īfirmitatē. et q̄ſi ab
ſcōdit⁹ vult⁹. ī paſſione nō ſolū vult⁹ diui⸗
tatis. ſed etiā hūanitatis. q̄ tunc ſputo iude
oꝝ tegebaꝛ. et deſpectus a iudeis hēbaꝛ. vn̄
nec reputauim⁹ eū. ſ. eē filiū dei. q: vere nō
ficte lāguores nr̄os ipe tulit. Moraliter no
tādū ꝙ ꝙto aliq̄d ē ſubtili⁹ ⁊ nobili⁹. tāto g̃
uius ⁊ moleſti⁹ fert dolorē et leſionē. ſicut
oculus q̄ ē ſubtilis. et aquee nature. et ꝓbo
in de ſenſu ſenſato. Si modicū ledaꝛ. gua
tur multū. et ideo ne ledaꝛ. natura ſibi pal⸗
pebras dedit ꝓ cōſeruatōe. q: ſicut vagīa ō
fendit ⁊ cōſeruat gladiū. ita palpebra ocu⸗
lū ōfēdit ab exteriorib⁹. ſm ꝯmētatorē vbi
ſup̄. Ideo q̄ alterū ī oculo ledit. attrocē ſibi
infert iniuriam. inſti. de iniurijs. §. non⸗
nūꝗ. q: nobli⁹ ⁊ vtilius hoīs mēbꝝ. Sic
etiā ſcđm gradū dignitatis. vite ꝗꝫ hone⸗
ſtatē. creſcit aut minuiꝛ eſtimatio iniurie. vbi
ſup̄. §. ſi plena. Ad ꝓpoſitū cū xp̄s dei ⁊ ho
mis ſit digiſſim⁹ ⁊ ſubtiliſſim⁹ fuerit ī na⸗
tura. et honeſtiſſim⁹ ī vita. attrociſſima eſti⸗
māda ē eius iniuria ⁊ ꝯtumelia a iudeis il
lata. Nō ſolū in oculis vcrūetiā ī tota facie ⁊
corꝑe accepta ꝓ peccatis noſtris. Anſhel. O
amātiſſime iuuenis q̄d feciſti vt ſic pateris.
Et ſubdit. Ego certe cā doloris tui. Que v̄
ba reuera cauſa doloris q̄libet hodie recita
re pōt cū v̄itate. q: plā ⁊ maiora obprobria
ſuſtiet mō a falſis xp̄ianis ſpūaliter. ꝗ vnꝗ
paſſus fuerit a iudeis corporaliter. ¶
Nā tria obprobria accepit a iudeis q̄ hodie
ſibi a multis xp̄ianis inferūtur ſpūaliter.
Fuit eīn latronib⁹ aſſociatus in eductōe.
Cadaueribꝰ collacatus in paſſione.
Cōtumelijs ſatiatus in crucifixione.
Dico primo ⁊c. De quo yſa. ī hodierna lectō
ne cū ſceleratis reputatus eſt. Un̄ ad ei⁹ cō
fuſionē aſſociatus erat duob⁹ latronib⁹. vt
etiā ipe latro ⁊ malefactor reputareꝛ: q̄ ſan⸗
ctus ⁊ īnocēs ⁊ iuſtus ſemꝑ fuit. Peius fa
ciūt xp̄iani q̄ xp̄m ſumūt ſine ꝯtritōē debi⸗
ta ⁊ integra cōfeſſione ⁊ penitentia. q: xp̄o
volunt aſſociare peccata q̄ ſunt latrones aīe
et peiores ꝗ homicide. Cōicat eīn xp̄s be⸗
ne latronibus ⁊ homicidis. vt eos reducat
ad penitentiā. peccātis vero nō cōicat. quia
peccatū nō fecit nec inuētus ē dol⁹ in ore ei⁹
vt hic dicitꝛ in yſa. Nulla vt ait apl's ad cor.
cōuentio xp̄i ad belial. nulla ꝑticipatio lu⸗
cis ad tenebras. nulla cōicatio iuſticie ⁊ in
iq̄tatis. Uolēs ergo xp̄m bene ⁊ fructuoſe
aſſociare latrones peccatoꝝ debꝫ ꝑ cōtritōꝫ
et itegraꝫ ꝯfeſſionē repellere. et v̄tutes indu
cere q̄ xp̄m reuerenter aſſociāt. et ō manu ſa
cerdotis ī corꝫ q̄etū educūt. Q. Sed po
no ꝙ aliq̄s cōtritus ſit de oīb⁹ peccatis inte
graliter. ꝑtialiter tn̄ nō cōfiteaꝛ. forte vere⸗
cūdia duct⁹ de aliquo. de quo maxime do
let. Si talis cōtritus recipiat ſacramētū: an
peccet mortaliter. Uideꝛ ꝙ nō. q: recōciliat⁹
deo poteſt ſuſcipere h̄ ſacramentū. ſed ꝑ ve⸗
ram contritōēꝫ hō recōciliaꝛ deo ante cōfeſ⸗
ſionem. Nam leproſi mūdati fuerūt anteꝗ
oſtēderent ſe ſacerdotibus. ergo extunc po
teſt q̄s digne hoc ſacramētū ſuſcipe. In op⸗
poſitū eſt Richar. de poteſtate ligandi et ſol
uendi. cxxi. di. Si autez ſacerdotis abſolu
tōnē criminoſus ad cōmunionē corꝑis xp̄i ac
cedat. ꝓcerto iudiciū ſibi manducat ⁊ bibit
etiā ſi eū iam multū peniteat. Reſpōdet Ri
char. in. iiij. ſup magiſtruꝫ di. ix. ar. ij. q. ij.
ꝙ cōtritus nō ꝯfeſſus intelligi poteſt dupli
citer. Aut de peccato veniali aut mortali.
Primo modo ſuſcipiēdo ſacramētū nō pec
cat mortaliter. q: de peccato veniali nō ē ne
ceſſaria cōfeſſio. niſi quādo nō habet pecca
tuꝫ mortale. tūc eīn tantū teneaꝛ ſemel in an
no confiteri: et oportet ꝙ de venialibus cō
fiteatur. Secūdo mō diſtinguendū ē. q: aut
hꝫ copiā ꝯfeſſoris ydonei ⁊ ipſe ſufficiens
ad cōfitēdū. et loq̄lā liberā aut nō. Primo
mō dico ꝙ ſuſcipiēdo h̄ ſacramentū peccat
mortaliter. q: ad h̄ ꝙ hō ſit dign⁹ h̄ ſacram̄
tū ſuſcipe. req̄riꝛ ꝙ recōcilieꝛ deo ⁊ eccl'ie q̄
recōciliatio ē ꝑ ꝯfeſſionē ⁊ abſolutōēꝫ. Se
cūdo mō diſtinguēdū ē. q: aut iminet ſcan
dalū ꝑſone ſue. niſi cōicet. aut ꝑpl'i. aut q:
iam icepit ſacruꝫ miſteriū ſi ſacerdos ē. et in
quolibet illoꝝ triū licitū ē ſibi cōmunicare
cum ꝓpoſito confitendi. Si autēz nō adeſt
aliquis predictoꝝ caſuū: tenetur expecta⸗
re quouſqꝫ habeat copiam cōfeſſionis. Ad
argumentum in contrarium dicendum. ꝙ
cum illa reconciliatione qua homo reconci
liatur deo per interiorem contritionem. re⸗
quiriꝛ ꝙ reconcilietur etiaꝫ eccleſie ſi poteſt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ante huius ſacramenti ſuſceptionem. R
Secundo criſtus crucifixus eſt in loco vi-
liſſimo. vbi cadauera animaliū iacuerunt.
Sed reuera viliori loco locatur. quādo cor
pus xpi ſumit a peccatorib⁹ nō cōfeſſis. nec
cōtritis: ſꝫ inuidijs ꝛ inimicitijs plenis. quo
rū heu magn⁹ ē numer⁹. Aliq nolētes pec
cata dimittere. vel pximis indulgere. vel in
iuſte ablata reſtituere. vl' adulterā vl' adulte
rū repellere. vel opa ipia ꝛ phibita relinq̄re
ꝛ hmoi. tales ne excōicēt vl' publicēt. ſolēt
ſe alijs cōicādis cōiūgere: et ſine cōfeſſione
et licētia cōfeſſoris cōicare. Hi nō cū petro
xpm ſumūt: ſed cū iuda ppetuū iteritū. Vñ
apl's. i. ad cor. i. Quicūq̄ mādūcat hūc pa
nē idigne. reus erit corpis et ſanguis dñi
Vñ ſacramētū eukariſtie licet ſit ſumme bo
nū. obeſt tamē malis. Queadmodū vinū
licet ſit bonū in ſe ꝛ ſanū ſanis. febricitan-
tib⁹ tñ ꝛ īfirmis īfirmū eſt ꝛ nociuū. Quia
autē ſacramētū eukariſtie ſumme ē bonū.
naturaliter ī ſumēte bonū efficit. accidētali
ter autē malū queadmodū videm⁹ in q̄litati
bus. qꝫ caliditas naturaliter calefacit. acci-
dentaliter aūt frigidat. vñ videm⁹ puteos ꝛ
fontes eſtiuo tēpore infrigidari: qꝛ ex calidi
tate eſtatis multa fit pororū ac viſcerū terre
apertio. vñ ex ea educūtur vapores calidi.
q̄bus ſublatis viſcera terre ꝛ aque que ī ip
ſis viſceribus ſunt infrigidātur. Similiter et
frigiditas naturaliter infrigidat: accidētali
ter aūt calefacit: vt videm⁹ in calce. cui ſi a-
quā frigidā ſup infūdim⁹ fortiſſime calefit.
Sic ꝛ corpus xpi in ſe bonū. naturaliter bo
nū maximū in homie efficit: accidētaliter
autē malū. Si em̄ humores corruptos vi-
ciorum inuenit. videlicet ſuperbiam ꝛ aua-
ritiā ꝛ inuidiā ꝛ hmoi. tunc multiplex malū
in hoie opatur. Nam plerūq̄ hō ex indigna
pceptione corpis xpi corpaliter citius mori
tur: et quādoq̄ diuti⁹ ꝛ grauī⁹ infirmatur.
i. cor. xi. Ideo iter vos multi infirmi: et im
becilles: et dormiūt multi. glo. Infirmi fe
bribus ꝛ alijs īfirmitatib⁹. et ībecilles lon
ga inualitudie: et dormiūt m'ti. i. morte cor
porali moriūtur ad correctiōē aliorū. Item
cōſciētia hois pl⁹ amaricat. Job. panis ei⁹
in vtero illi⁹ vertet ī fel. q. d. Sumptio pa
nis corporis xpi vertet in fel male cōſciētie
ſelle itē alia ſenſibilia nihil amari⁹. ꝛ mala
cōſciētia aliqd doloroſi⁹. Ve illis q̄ diligūt

plus tale fel qꝫ mel. i. malam cōſciētiā deli-
ciente. Item hō pl⁹ induratꝰ ꝛ obſtinatꝰ. ſic
de iuda dicit iohes. Et bucellā itroiuit p⁹ ſa
thanas in eum. vñ ꝛ manus cruētas miſit
in dñm ſuū. ſcꝫ xpm ꝛ filiū dei. et deſperās
demū miſit man⁹ nephādas ī ſeipm: et abi
ens laq̄o ſe ſuſpēdit. Sic etiā videm⁹ illos
q̄ ſepi⁹ in crimib⁹ cōicant. grauī⁹ ꝛ durius
ceteris obſtiari. queadmodū patꝫ ī q̄buſdā
crimioſis religioſis ꝛ clericis. ī quorū cōpa
tione facili⁹ paganos ꝯuertim⁹. Iudeos ꝛ
ſaracenos. Itēꝫ grauī⁹ eternaliter dānātur.
Paul⁹ ad cor. Qui indigne mādūcat iudi
ciū mādūcat ſibi ꝛ bibit ꝛc. glo. i. dānatōēꝫ
Quid mirū ſi em̄ adam cū oī poſteritate ſua
p comeſtiōe vni⁹ pomi de⁹ tādiu punivit:
qꝫto magis p idigna ſumptiōe hui⁹ cibi. Cū
ergo tā dānoſum ſit cōicare indigne. monet
apl's volētē digne accedere ſacramētū di. i.
cor. xi. Probet aūt ſeipm hō ꝛc. pbet. ſcꝫ ſe
in ſenſu ī intellectu ꝛ ī affectu ꝛ ī opatiōe ꝛ cō
uerſatiōe. de his pbatōib⁹ dicit hiere. vi. pba
torē dedi te ī pplo meo robuſtū. Nulla his p
batōib⁹ vilior. nulla melior. neq̄ trini. ne-
qꝫ q̄drini. neq̄ ierarchiarū ī celiſ. neq̄ natura
rū ī terris. Probet ſe iq̄t videlicꝫ. ſi ſenſus ex
terior ſit modeſt⁹ ꝛ mūdus. ſi itellect⁹ iteri⁹
ſit ſobri⁹. ſi affect⁹ aie ſit ordinat⁹. ſi opatio
ſit ſine fraude ꝛ deſidia. ſi ꝯuerſatō ſit luio
ſa ꝛ honeſta. et pbat⁹ ſic de pane illo edat.
et de calice bibat. et tūc ille panis ſupcele-
ſtis cui⁹ nō ē ſpēs ppria. ſed aliena decor ex
terior ſꝫ interior. ꝯfert oēm vtilitatē ꝛ ſuaui
tatē. iux illud Sap. panē de celo ꝛc. S
Sed queritur vtrū mali ſic non ſe pbantes
et in peccatis accedētes ſciēter. veraciter cor
pus xpi ſumant. Et videtur qꝫ ſic. Naꝫ dñs
neque effugit peccatū conſecrantis. vt man-
ducantis. ſed non ſe ſubtrahit pter pecca-
tum celebrantis: ergo nec pter peccatū mā
ducantis. Contra Sap. i. In maliuolā ani
maꝫ non introibit ſpiritus ſapientie nec ſa-
pientia habitabit in corpore ſubdito pecca-
tis. Si ergo corpus peccatoris eſt tale. ergo
non ſuſcipit xpm. Reſpondet bonauentu-
ra in. iiij. ſuper magiſtrū diſtin. ix. Nō ſicut
tangit magiſter in litera. Aliqui voluerunt
dicere qꝫ corpus xpi verum a malis non ſu
mitur. quia non decet tantam maieſtatem.
et carnem tam ſanctam ꝛ puram in corpus
peccatis et malis ſubditum intrare.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Qũ dixerũt corpus xp̄i verũ a ſpēb⁹ abſce-
dere. ex quo pctōr labijs ipm ⁊ ore poluto
tangeret. Sꝫ qm̄ hoc in errorē duci, et ma-
nifeſte ē cōtra auctoritates ſanctoꝝ. cōiter te-
nēt doctores fideles: tanq̄ certitudinaliter
verũ. ꝙ i remedia q̄ ē corpus xp̄i verũ. nō ē
differētia iter iuſtũ ⁊ impiũ. qꝛ ipe dñs virtu-
tꝫ ſe offert nũc: ſicut ꝓ oīb⁹ ſe obtulit in cru-
ce. ſꝫ q̄ntũ ad vltimā. ſcꝫ vnionē in corpe mi-
ſtico multũ refert. qꝛ boni inde recipiũt fru-
ctũ. mali nō. imo potiꝰ dãnũ. vt dictũ ē. Et
ergo ꝯcedēdũ ē ꝙ recipiũt reꝫ ſacramēti. qd̄
eſt corp⁹ xp̄i verũ. qd̄ natũ ē ex v̄gie. qd̄ pe-
pendit i cruce. qd̄ a mortuis reſurrexit: ⁊ ē
in celis: ſꝫ nō corp⁹ xp̄i miſticũ. Ad argu. de
ſapiētia dicēdũ. ꝙ itelligit̄ q̄ntũ ad effectũ
gratie gr̄ũ faciēns. nō q̄ntũ ad ſubſtãtiã. ¶
Tertio xp̄s ſatiat⁹ ꝯtumelijs. Hiere. xx. Au-
diui ꝯtumelias mltoꝝ ⁊ terrores i circuitu.
Sed vere hodie crucifix⁹ ꝑ pctōres. maio-
res ꝯtumelias ſuſtinet ⁊ obprobria. q̄ ab in-
imicis. Ideo pōt ꝯq̄ri d̄ malis ⁊ fictis xp̄ia-
nis blaſphemis. Si inimicus me⁹ maledi-
xiſſet mihi. ſuſtinuiſſẽ vtiq̄ ⁊c̄. Tu vo hō
vnanimis. dux me⁹ ⁊ notus me⁹: q̄ ſimul
mecũ capiebas cibos i domo dei. Quid nã
q̄ grauiꝰ ⁊ amariꝰ: ſuſtinere iproperia ⁊ in-
iurias a putato amico cui maxia ſunt oſten-
ſa ſigna caritatis. certe nihil. Sic xp̄s carita-
tis ⁊ amicitie maxia ſigna oſtēdit xp̄iano.
puta cũ vnanimē deo patri fecit ꝑ amantiſſi-
mā mortē. ecce primũ. Ducē oim natōnũ ⁊
principē fecit. nec ē aliq̄ natio q̄ ſaluari poſ-
ſit: niſi ſeq̄tur fidē noſtrã. ecce ſecũdũ. xp̄ia-
nū quotidie vſq̄ ad cõſummatōꝫ ſeculi ci-
bat ⁊ reficit. nō carnib⁹ thaurinis: aut ca-
prinis: ſed corpe ꝓprio ⁊ digniſſimo potat
nos ſuo ſanguie. ecce tertiũ. Que eñ natio
q̄ hēat deos appropinq̄ntes ſibi ſicut adeſt
nob̄ dñs de⁹ noſter. Tu aũt maledicte xp̄i-
ane ꝯtumeliã iſers deo ⁊ bñfactori tuo. re-
nouãdo ꝑ blaſphemiã vulnera xp̄i ⁊ crucia-
tōeꝫ. Augu. ſup illd̄ math. xxvi. blaſphema-
uit. Nō miꝰ peccãt. q̄ blaſphemãt xp̄ꝫ regnã-
teꝫ i celis. q̄ q̄ crucifixerũt ambulãtē i terris
Ad heb. vi. Ruſſuꝫ crucifigētes i ſemetipſ
filiũ dei. vbi dicit glo. Nō ꝙ crucifigãt filiũ
dei. ſꝫ qꝛ ſimiles ſunt crucifixorib⁹. Crucifi-
gũt aũt i ſemetipis. i. q̄ntũ in ipis eſt. Sicut
igit̄ iudei audita blaſphemia ꝑ dolore ſci-
derũt veſtimēta ſua. Sic xp̄ian⁹ vt nō ꝑdat

meritũ paſſiōis. dꝫ ſcidere veſtimēta male cõ-
ſuetudis ⁊ linguã refrenare a blaſphemijs.

Tertia pars in qua

notat̄ fructuoſa plenitudo paſſiōis xp̄i. ibi.
Ipe aũt vulnerat⁹ ē ⁊c̄. Pro quo notãduꝫ
qꝛ ꝑ paſſiōeꝫ ⁊ vulneratōeꝫ xp̄i ſum⁹ ꝯſe-
cuti ꝑfectã liberatōnē ⁊ oīs ꝑiculi euaſiōeꝫ
Ideo dicit̄ de anguſtia ⁊c̄. Et hꝰ ꝑ eũ q̄ ē fi-
lius dei. cui⁹ generatō ratōe eternitatis nō
habꝫ finē. Ideo dicit̄ generatōꝫ ei⁹ q̄s enar-
rabit. q. d. null⁹. Et ille dicit̄ abſciſus ꝑ mor-
teꝫ de terra viuētiũ q̄ ſupple ē patris dei ver-
buꝫ. Sꝫ q̄re ꝓpter ſe: qꝛ inocēs ē. ſed ꝓpter
ſcelus ppl̄i mei. i. generis hũani ꝑcuſſi euꝫ
ſcꝫ ꝑmiſſiue. ē vox patris. Et qꝛ ipi iniuſte
eũ. ſcꝫ ex inuidia ꝑcuſſerũt. dabit de⁹ pater ꝓ
vindicta eoſdē ipſos iudeos i man⁹ roma-
noꝝ. ſcꝫ vt ipos capiãt ⁊ teneãt ꝓ ſepultura
ſua. i. ꝓpter mortē xp̄i quē nudũ ⁊ ſpoliatũ
mori fecerũt inocēter eo ꝙ iniq̄tatē nō fece-
rit ⁊c̄. Tamē illo nō obſtãte. i. xp̄i inocētia
dñs. ſcꝫ pater voluit eũ cõterere. ſupple per
mortē ⁊ anguſtiã paſſiōis ⁊ ifirmitatē car-
nis aſſumpte. qꝛ ſi xp̄s. i. fili⁹ dei poſuit ani-
mã ſuã. i. vitã ꝓ pctō hoīs. videbit ſemē lō-
geuũ. ſcꝫ ad fine mũdi filios ⁊ filias ꝯgre-
gabit. Exēplũ ſicē granũ frumēti ⁊c̄. Iob.
xij. Et voluntas dñi. i. dei patris i manu ei⁹.
id ē opatōe xp̄i diriget̄. et totaliter iplebitur
ꝓ eo ꝙ tradidit ſe ſpōtanee i mortē ⁊ ꝙ a iu-
deis cũ ſceleratis. q̄ſi re⁹ reputat⁹ ē. et tñ pec-
cata mltoꝝ tulit. i. ſanguie ſuo lauit. Inſuꝑ
ꝓ trãſgreſſorib⁹. i. crucifixorib⁹ i cruce ora-
uit dicēs. Pater dimitte illis vt nō ꝑeant. Mo-
raliter videm⁹ ꝙ null⁹ vicin⁹ iter oīa dome-
ſticã trãq̄litatē ⁊ pacē ꝑturbat ⁊ inq̄etat. Iō
volēs alteri malũ iprecare. malũ ſibi optat
vicinũ. Per cõtrariũ bon⁹ vicin⁹ ē pars do-
mus: qꝛ vicinũ ſicut ſeipm defēdit ab iniu-
rijs. Quare ſap. ꝓuer. xxvij. Melior ē vici-
nus. ſcꝫ bon⁹ iux̄. q̄ frater lōge. Debet eñ
bon⁹ vicin⁹ vicinũ nō ꝑturbare. et iniurias
ſi pōt ab eo expellere. qꝛ ſm̄ b. ambro. alle-
gat̄. xxiij. q. iij. nō iferēda. Qui nō repellit
iniuriã a ſocio ſuo ſi pōt tam ē i vicio q̄ ille
q̄ fecit. Ad ꝓpoſitũ. hō i ꝑadiſo cõſtitutus
duos habuit vicinos. vnũ malũ. ſcꝫ dyabo-
luꝫ q̄ ſibi grauia vulnera inulit: et varijs in-
iurijs eũ ꝑturbauit. ¶ Alter vicinus
deus. qui tãbonus fuit ꝙ vt ipſe hominẽꝫ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

deſenderet ⁊ iniuriantem dyboluꝫ vi repel-
leret arma quibus poſſet bellare contra ad-
uerſariuꝫ aſſumpſit. ſcꝫ hūanitatē. et vulne-
ra peccatoꝝ noſtroꝝ ſuis vulnerībꝰ curauit
et rmedia ſacram̄toꝝ efficacia dedit. vñ mgr̄
iiij. ſen. in prin. dicit. ſamaritanꝰ em̄ vulne-
rato approprias curatōi eiꝰ ſacramētoꝝ alli-
gamēta adhibuit. q2 cōtra peccati originał
et actualis anime vulnera: ſacramentoꝝ re-
media deus inſtituit. Nam per vulneratōeꝫ
xp̄i noſtra peccatoꝝ
Uulnera penitus ſanantur.
Aduerſa leuius portantur:
Interiora plenius letificantur.
De primo habetur hic p yſa. liuore eius ſa-
ti ſumus. Refert mgr̄ Jacobꝰ in li. de mira-
bilibꝰ oriētaliū regionū. Qd̄ pellicanus eſt
auis odioſa ſerpētibꝰ. q̄ exiens nidū p paſtu
ſtatim ſerpēs ſubintrat ⁊ pullos ſuos quoſ
repent. pūgit ⁊ occidit. Pellicanus vero re-
diens pullos ſuos mortuos p triduū luget
pcutiēs roſtro pectꝰ ſuū. ſanguīe pullos re-
uiuificat. ex cuius fuſiōe ſanguis multū de-
bilitatus. naturali affectu ſibi cōpatiētes in
nido retinet. ceteros vō q̄ſi ōgeneres ō nido
eijcit ⁊ expellit. Sic xp̄s odit ſerpentē anti-
quū. ſcꝫ dyabolū. Duꝫ aūt poſſuiſſet hoīem
in nidū padiſi ⁊ abſcederet ſcꝫ hoīem relin-
quēdo liberū. venit dyabolꝰ et hoīem occi-
dit. quo repto filiꝰ dei p tres dies luxit pul-
los ſuos. q2 toto tēpe legis ſcripture. hūa-
no generi cōdoluit. Dolco ſup te fili mi ab-
ſalon. ij. regū. xviij. Et ideo tertia die. ſ. tē-
pore legis noue. tpe paſſiōis. roſtro ſe pcuſ-
ſit. quādo ſine cōtradictōe aliq̄ crucifixus.
latus ſuū pmiſit lancea pforari. et tunc ſan-
guīe ſuo pullos ſuos occiſos pfudit. et vul-
nera peccatoꝝ curauit. ⁋ X ⁋ Tria namqꝫ
vulnera hō a dyabolo ſerpēte accepit. q̄ effi-
catia vulnerū xp̄i tribꝰ remedijs poſſunt cu-
rari. Primū vulnꝰ ē originalis culpa. Illo
vulnere oēs deſcēdētes ab adam cōi lege
pcutiūtur. vt dicit̄ de cōſe. di. iiij. c. ſumiſſi-
me. Cōtra qd̄ ē remediū aqua baptiſmatis
cuiꝰ vtus ⁊ efficatia a latere xp̄i et vulneri-
bus eiꝰ effluxit. De q̄ pdixit Ezech. dicēs
in pſona dei. Dabo vobis aquā mūdam et
⁊ mūdabimini ab omibꝰ inq̄namentis ve-
ſtris. Et notāter dicit ab oībus. q2 nō ſoluꝫ
originale. verūetiā i adultis venialia ⁊ mor-
talia mūdat. de cōſe. di. iiij. de generante.

Quādo em̄ miniſter xp̄i pueruꝫ exterius in
aquā mittit baptiſmatis. xp̄s interiꝰ gratiā
infundit. mediāte qua crimia ab aīa tollun-
tur. Sed cur remanēt penalitates. ſcꝫ eſuri-
es. ſitis. q2 ceſſante cauſa ceſſare etiā deberet
effectus. Reſpōdet mgr̄. iiij. ſen. di. iiij. c.
vlti. Qd̄ hoc fieri ideo tradūt ſancti docto-
res. q2 ſi etiā hoīes p baptiſmū a pena libe-
rarentur. ipſam putarēt baptiſmi pmiū. nō
pciū eterni regni. Ideo ſoluto reatu peccati
tēporalis pena manet. vt illa vita ſtudioſiꝰ
queratur. q̄ erit a penis oībus aliena. Et vt
ſic fideli certandi materia et vincēdi daretur
occaſio. q̄ nō vinceret ſi nō pugnaret nec pu-
gnaret ſi in baptiſmo īmortalis fieret. ⁋ Y
⁋ Sꝫ quomō parētes in baptiſmo purgati
puerū maculatuꝫ originali generant. Dico
ꝙ ſicut granū puruꝫ abſqꝫ palea ſeminatuꝫ.
nōminus granū paleatū generat. ſic ⁊ hic.
Secūdum vulnus eſt venialis culpa. qd̄ li-
cet nō ſit letale. eſt tn̄ nociuū. qd̄ quilibet ac-
cipit. dum inſtinctu ſerpentis dyaboli con-
tra cōſilia dei facit. ſm doctorem ſubtilem i
iiij. Hoc vulnere quis inficit̄ ſm aug. vt re-
citatur in can. di. xxv. §. alias. Quotiēs ali-
quis in cibo vel potu plus accipit ꝙ neceſſe
eſt. vel plus loquitur vel tacet ꝙ expedit. vł
plus pauperēꝫ petentē importune exaſperat
vel ſanus corpore alijs ieiunātibus prādē-
re voluit. aut ſomno deditꝰ ad eccleſiam tar-
dius ſurgit. quotiēs excepto filiorum deſi-
derio vxorem ignouit et plura tꝉia. Aduer-
tēdum tn̄ ſane ꝙ hmōi venialia poſſunt iter-
duꝫ eſſe mortalia. ſi nimius ſit eoꝝ exceſſus
Pro quoꝝ remedio ꝙtū ad eorum efficaci-
am ex merito paſſionis de vulneribꝰ chriſti
fluxerunt multa remedia. ſcꝫ eukariſtie dig̃
ſumptō. aque benedicte aſperſio. elemoſina-
ruꝫ largitio. dñica oratio. generalis cōfeſſio
ſacerdotalis benedictio. crucis ſignatio. ex-
trema vnctio. pectoris tunſio. et quolibet o-
pus deuotū. Et ꝙ maxime paſſionis chriſti
deuota recordatio. Tertiū vulnus eſt mor-
talis culpa. quā q̄s incurrit. qñ ſm ſtatū cō-
tra dei pcepta facit. In cuius remedium ex
latere xp̄i efficacia pnie effluxit ſine q̄ adul-
tus i mortalibꝰ vulneratus curari nec ſalua-
ri pt. Ecce q̄ntū bonū vulnera criſti pfude-
rūt in remediū pctōꝝ et ſcelerū nroꝝ. Debet
ergo homo eſſe deo. gratus et compaſſionē
ad xp̄m habere de innocēte morte. q2 quos

B

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

in ſancta eccleſia ingratos reperit. vt pellica
nus in die iudicij ab electis ſeꝑabit. et ad
penā deijciet eternā dicēs. Ite ī ignē eternū
⁊c. ¶ .F. ¶ Secūdo ꝑ vulneratōem xp̄i nr̄a
vulnera aduerſitatis ⁊ tribulatōis leuiꝰ to
lerātur. dū. ſ; vulnera xp̄i ad memoriā re
ducūtur. vñ grego. Si paſſio xp̄i ad memo
riā reducit̄. nihil ē qđ nō equo aīo tollerat̄.
q2 ſicut medicus expertus vulnꝰ ſuū ꝑ ſe cura
tū alijs ſolet egr̄tis oſtēdere. vt ſpem tribuat
egrotāti poſſe ſuū etiā curare. Sic medicus
aīaꝝ ⁊ corporū. an̄ oc̄los hoīm ſua ꝓfunda
ponit vulnera. vt ꝯfidamꝰ etiam nr̄a vulne
ra aduerſitatis velle remediare dicēs. Treñ
1. O vos oēs q̄ trāſitis ꝑ viā. attēdite ⁊ vi
dete ⁊c. Attēdite. inquā vos peccatores oīa
mēbra xp̄i ꝓpter vos vulnerata crudeliter.
Caput ꝑ ſpineā coronā. coꝛ ꝑ lāceā;. manꝰ
et pedes cū clauis. totū corpꝰ v̄gis ⁊ flagel
lis. attēdite igit̄ ⁊ videte oc̄lis. o xp̄iani cru
deliſſimā mortē. quā inocēs xp̄s dei filꝰ ⁊
virginis dilectiſſimꝰ paſſus eſt. In capite
ꝓpter ſpineā coronā. in oc̄lis ꝓpter lacrimas.
ī facie ꝓpter alapas. ī maībꝰ ⁊ pedibꝰ ꝓpter
plagas. ī brachijs ꝓpter nimiā extēſionē. ī
tibijs ꝓpter īſolitā cōplicatōe;. ī toto corꝑe
ꝓpter variā ꝑcuſſionē. ī auditu ꝓpter cōui
ciū clamoꝝ. ī viſu ꝓpter cōtēptibilē driſiōe;.
in olfatu abomīabiliū ſputoꝝ. in guſtu mul
taꝝ amaricataꝝ. ī corde multaꝝ tribulatōnū.
Reſpice ergo o hō ī faciē xp̄i tui. et libera
toꝛ tuꝰ pepēdit ī cruce. Ad quēlibet veniētē
paternaliter ſuſcipiēdū ⁊ oſculandū. augu.
Caro medici facta eſt medicamentū egroti.
Attendite igitur ⁊ videte vos om̄s. q̄ tran
ſitis in tribulatōibus ⁊ aduerſitatibꝰ ꝑ viā.
ſi eſt doloꝛ ſimilis. q. d. nō. ergo ſuſtinete pa
tienter modicum ꝓpter me. q̄a paſſus ſum
ꝓpter vos multa. Tertō vulnera xp̄i et ſan
guis effuſus noſtra interioꝛa letificat. Dum
em̄ deuote recolatur ſingularis īfuſiōis gra
tie ⁊ deuotōis, aīa incipit iocūdari. et dulciſ
ſimis vocibꝰ exultatōis deo gratias agere
In quo aīa deuota coꝑatur cigno. que eſt
auis albiſſima. cuiꝰ ꝓprietas ē ſecūdū am
bro. in examerō. ꝙ appropinquās ſue moꝛ
ti. ante tres dies voces emittit dulciſſimas
et amenas. Cuiꝰ ratio eſt ſecundū albertu;
ſanguis cigni eſt dulciſſimꝰ ⁊ puriſſimꝰ. et
in tali pūcto currit ad coꝛ vt eū ꝯfortet. quo
cōfortato ad tantā dulcedinē voces amenaſ
emittit laudis. Auis iſta alba. eſt aīa ſancta
et deuota que ante mortē tertio die in ſtatu
gratie ex cōpaſſione amariſſime mortis xp̄i
corde debilitatur. ad qđ cōfortandū cōcur
rit ꝑ infuſam meditatōem ſanguis xp̄i dul
ciſſimus ex amore feruēti effuſꝰ. quo cōſide
rato deuotus hō in voces laudis ⁊ exultatōis
ameniſſimas ꝓrumpit. ¶ A ¶ Ut igit̄ q̄lib;
hō has laudis voces plenius modulari poſ
ſit. attendat memoꝛia paſſiōis fructus. ſecū
dū em̄ alber. tres q̄libet cōſeq̄tur fructus ⁊
vtilitates deuote recolēs xp̄i paſſionē. Pri
mus eſt ꝙ tāta maxīa gratia ⁊ pene remiſſio ꝙ
vtilius eſt hoī ſic cōſiderare paſſionē ꝙ̄ ſi ꝑ
integrū annū ſexta feria ieiunaſſet. Secūdꝰ
ꝙ̄ ſi ſemel in ebdomada accepiſſet diſcipli
na; ꝑ īte grū annū vſq; ad effuſionē ſangui
nis. Tertiꝰ ꝙ̄ ſi ꝑ annū ſemel in ebdomada
pſalteriū legeret. Et bern. Quicūq; ex toto
corde recordat̄ xp̄i paſſionē. recipit tres vti
litates. Prima. talis purgatur ab oībꝰ pec
catis. Secūda. ꝙ ſi nō indigeat purgatione
peccatoꝝ. valde paꝝ eſt dño ob meritū illiꝰ
hoīs aliq̄s aīas a purgatoꝛio liberare. q̄ alīs
ad magnū tēpꝰ cēnt purgāde. Tertia. quo
tiēs ſpiramē ex oꝛe illiꝰ hoīs egreditur et ae
re; reſumit. totiēs ſpūaliter gratia; recepit.
Ecce quātas vtilitates quis conſeq̄tur et ī
teriores cōſolatōes. Dz igit̄ hō ꝑ iſtud ſacꝝ
tp̄s paſſiōis ſe ab oībꝰ exterioꝛibus occu
patōibus ſeꝑare. et ſe deuote ad v̄bū dei et
ad alia q̄ repn̄tant xp̄i paſſiōe; diſponere vt
hos fructus cōſeq̄ mereatur et vitā eternā.

¶ In cena domini.

Cum dilexiſſet

ſuos qui erāt in mūdo. ī finē di
lexit eos. ioh. xiij. ¶ B ¶ Phs.
viij. ethi. vult ꝙ amicicia ex triplici bono
cauſatur. ſ. vtili. delectabili. et hōeſto. S; a
micicia tamen ex vtili vel delectabili n̄ eſt ꝑ
manēs et firma. q2 fundamētum ei vt ſunt
bona fortune vt puta diuitie. paſſiōes. ſani
tas. pulchritudo. nō ē ſtabile ſ; trāſitoꝛium.
Ideo nec amicicia in hmōi bonis eſt ꝑma
nēs nec ſtabilis. q2 ceſſante cā ceſſat et effec
tus. Solūmō aute; amicicia cōtracta ꝓpter
honeſtū bonū ſm̄ phm̄ vbi ē. firma et ꝑma
nēs ē. Ideo ꝑiculoſum et inſtabile ꝙ̄tū ad
amiciciā et pacē vr̄ eē mr̄imoniū ꝓpter diui
tias et pulcritudine; contractum. q2 vt hr̄

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ff. de dona. inter vi. et vxo. l. iij. Honeſtus
amor pēdet ex aīo nō ex lucro vel libidīe. cū
ergo amicitia xpi ad diſcip'los fuit de bono
aīmi. ſcʒ v̄tutib⁹ q̄ dicūtur honeſte. q2 ho-
neſtatē faciūt. ideo fuit pmanēs ꝛ firma ꝛ
pfecta nec vnꝙ̄ derelicta. q2 caritas q̄ deſeri
poteſt nūꝙ̄ fuit vera. de pe. di. ij. §. item ſi-
ne caritate. Hoc etiā atteſtant̄ verba thema-
tis. ¶ C Querit̄ cū eukariſtie ſacramētū fue-
rit inſtitutū amore. q̄re in fine ꝛ nō ante do-
natura ſaluatore. Ad qd̄ reſpōdēdū multi-
plex eſt ratio. Prima ē cōſideratō ſacramen
toꝝ veteris teſtamēti. Cuʒ eīn ipſa eſſent in
figura paſſionis xpi ꝛ fiendoꝝ ī paſſiōe. in
paſſiōe aūt debebāt termīari oīa. Ideo ī fi-
ne ceſſantib⁹ āntiq̄s ſacramētis alia ſacramē-
ta a xpo inſtitui debebant. et maxīe eukari-
ſtie ſacramētū. in quo oīa antiq̄ termīant̄ ſi-
cut in fine pfectiſſimo. Secūdo ī fine inſti-
tutū p valete. vt xp̄s receſſurus p̄ſentia cor-
porali. ſemp nobiſcū eſſet ſupple p̄ſentia ſa-
cramētali. Tertio ī memoriā paſſiōis ꝛ imo-
latōis xpi q̄ nōdū erat exhibita ſed īſtabat.
Ideo nō ante. ſ; tūc īſtitutū ē in ſolatiū ꝛ in
memoriā ſue paſſiōis. Quarto vt opus ma-
xime potētie ꝛ caritatis oſtēderet. qn̄ magis
putaret̄ īfirm⁹ ꝛ īpotēs. vt fuit tpe paſſiōis.
Nam magnū opus potētie fuit mortuos ſu-
ſcitare. ſ; maxīe potētie ad qd̄ creata nullo
modo poteſt attingere. ſcʒ ſubſtātiā ī ſubſtā-
tiā trāſubſtātiare. Quīto vt cū ſaluator no-
ſter vellet ſe tradere hōi ad oēm cōſolatōeʒ.
q2 ſe d̄clarat ap̄lis in ſolatiū p cōſolatōe cor-
porali. ſe etiā voluit dare ī edulīū p refectōe
et cōſolatōe ſpūali. et hoc magis couenie-
bat quādo receſſurus erat a mūdo. q2 tunc
magis indigebam⁹ ipo. Et ſancti apoſto-
li magis īdiguerūt tpe paſſionis. qn̄ xp̄s ab
eis auferēd⁹ fuit p̄ſentia corpali. vt eo for-
tiores pſiſterēt vel ſi caderēt. citi⁹ reſurgerēt.
q̄re paſſiōe iminēte ad refectiōeʒ mētis ꝛ cō-
ſolatōeʒ data ē ꝯ̄ aduerſitatē pellēteʒ. ¶ D
Sed q̄rit̄. ſicut cib⁹ materialis cōtidie ſu-
mitur ad ſuſtētatōeʒ corpis. an etiā iſte cib⁹
aīe quotidie ſit ſumēd⁹ ī ſignū amoris. Ad
hoc reſpōdet ſanct⁹ aug⁹. q̄ſi ignorās men-
tes ſumētiū. et hētur de cōſe. di. ij. quotidie
dicēs. Quotidie eukariſtie cōioneʒ ſumere
nec laudo nec vitupo. oībus tn̄ dn̄icis die-
bus cōicādū hortor. ſi tn̄ mēs ī affectu pec-
candi nō ſit. Nam habētes adhuc volūtatē
peccandi. grauari magis dico ꝙ̄ purificari.
Sed q̄rit gloſa ſup illo v̄bo affectu. loco p̄-
allegato. quādo dicis ꝙ mēs ſit ſine affectu
peccādi. Reſpōdet credo ꝙ quando pponit
firmiter abſtinere a quolibʒ mortali niſi er-
go hoc ſit ī pposito. nūꝙ̄ debʒ accipe corp⁹
xpi. Debet ergo hō quotidie ſe p̄pare abilē
et dignū ad ſuſcipiēdū eukariſtiā. Vn̄ am-
bro. Qui ſemp pecco. debeo ſemp accipere
medicinā. et richar. in. iiij. ſup ſentē. di. xij.
Sicut in corpe fit q̄ſi cōtinua depditō natu-
ralis huīditatis p actōem naturalis caloris.
qua de cauſa oportet pluries ſumere ad re-
ſtauratōem depditi. ne pditō cōtinua mor-
tem inducat. Sic cū ex corruptōe cōcupiſcē-
tie in nobis ꝛ occupatōe circa exteriora. fiat
depditio deuotōis ꝛ caritatis. debem⁹ plu-
ries ſumere hoc ſacramētū. p cui⁹ ſumptōʒ
cauſat̄ in aīa ſpūale nutrimētū. Naʒ quotieſ-
cūꝙ̄ q̄s bona fide ꝛ hūilitate cōicauerit. fa-
cit deo gloriaʒ. angelis leticiā. aīab⁹ refrige-
riū. et ſuip̄i⁹ auget meritū. Seq̄tur cōtinua-
tio ꝛ expoſitio euangelij. heri dicebat̄ quō
xp̄s p nobis voluit vulnerari ex vera pieta-
te. hodie diſcipulos informauit in humili-
tate. Et ſcd̄m hoc ſunt tres ptes euāgelij.
In pīa notat̄ ꝯuiuiū ſociale ī quo fīni amo-
ris ꝯfirmauit ligamētū. ibi. an̄ diē feſtū.
In ſcd̄a ſuitiū manuale. quo ītemi lāguo-
ris īdicauit purgamtū. ibi. ſurgit a cena.
In tercia edulium ſalutare in quo ſupni va-
loris ordinauit ſacramentum. ibi. ſcitis q̄d
fecerim vobis.

Quantum ad pri-
mam ptem dicit euāgeliſta. Ante diē feſtū
paſche. q. ſcʒ totus fuit celebris. q̄lis fuit di-
es. xv. lune q̄ p̄ceſſit eiuſdē lunatōis. q̄ tūc
fuit veſpa q̄nte ferie ante diē paſſiōis. In q̄
veſpa d̄bebat comedi agn⁹ paſcalis ſecūdū
legē. exo. xij. hec facta ſunt q̄ poſt dicentur.
Sciēs ihs. nō tūc pmo. ſ; ab inſtāti cōceptio-
nis. Hoc aūt hic exprimit̄. vt oſtēdat̄ ſciēter
et volūtarie ad paſſionē veniſſe. q2 venit ꝛ
iaʒ inſtabat hora ei⁹ a patre ordīata. ad hoc
vt trāſeat p paſſionē ꝛ mortē ex hoc mūdo
miſabili ad patrē ꝛ gliam. Cū dilexiſſet ſu-
os ſupple vere q̄ erāt in mūdo. id ē in mūdi
ſtatu ſicut apoſtoli. in fineʒ dilexit eos. id ē
in tantū ꝙ illa dilectō eū traxit ad mortem.
que eſt finis omniū terribiliuʒ. iij. ethicoꝝ.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Et cena facta .i. iam pata ꝛ aliq̄lr̄ cōſūma
ta quo ad agnū paſchalē. Cū dyabolus imi
ſiſſet ꝑ ſuggeſtionē ī cor iude. q̄ erat filiꝰ ſy
monis ſcariothis. vt traderet eū. Et nota ꝙ
ſexta die ante paſcha qñ maria effudit vn
guētū ſuꝑ caput xp̄i. ſuggeſſerat dyabolus
illā traditōez. et hodie fortiꝰ impſſit vt euz
traderet ī manꝰ iudeoꝝ. ſciēs ihs q2 oīa de
dit pater ī manꝰ .i. poteſtatē ſuā. et ſciēs q2
a deo exiuit tāq̄ cōſubſtātial' filiꝰ. et ad deū
vadit vt ad ſuū terminū: exiuit a deo cū nō
deſerēs. et ad deū vadit nō ſuos relinquēs.
ſed ſemꝑ eos ad bonū finē dirigēs. ¶ E.Q.
Moraliter ſaluator noſter tranſiturus de h̄
mūdo ad prēm. ſciēs oīa. nouit etiā diſcipu
loꝝ ſuoꝝ fragilitatē ꝯtꝫ ſequētū. huiꝰ mū
di iter ꝑgentiuz. Ideo more pij patris filijs
ſuis ꝓuidit de viatico ſui corꝑis p̄cioſi ꝛ ſā
guinis. mediāte quo roborati. poſſent potē
ter ꝑ iter huiꝰ vite venire ad eternā q̄etē ꝛ beati
tudinē. Nā vt dicit auicēna .i. cañ. c. iiij. in
tractatu de regimīe iter agētiū. Neceſſe eſt ꝙ
hi q̄ iter agūt ī hieme. ꝙ nō erunt vacui. ſ3 ſint
vino p̄cioſo potati. et aſſatis carnibꝰ ſatiati.
Cuiꝰ cauſa3 aſſignat. q2 tēpore magni frigo
ris calor natalis retrahit ad īteriora. Si igit̄
ſtomachus eſſet vacuꝰ de facili calor nata
lis poſſet extingui. ſicut accidit de lumīe lu
cerne ī q̄ deficit oleū. Et q2 vinū h3 calefa
cere ꝛ aſſate carnes magis nutrire. q2 magis
ſapide cū decoquant̄ ī humido ꝓprio. Ideo p̄
dicta ſunt optime ambulantibꝰ neceſſaria.
Exēplū huiꝰ habemꝰ. exo. xij. in filijs iſrl̄.
q̄ cū p̄cipiēti deo exire debebāt egiptū. p̄ce
pit vt renes ſuos accigerēt ꝓ maiori expedi
tione vie. et baculos haberēt ī maībꝰ vt ꝑe
grini. et agnū āniculū igne aſſarēt ꝛ feſtinā
ter comederēt. Sic ſaluator noſter verus ag
nus īmaclatus. igne caritatis ī cruce aſſatꝰ
ad noſtrā roboratōez ꝛ cōfortatōez ī hoſtia
cōſecrata miſtrat̄. cū tota deitate coīcātibus
nec minꝰ nec maiꝰ. ſ3 totus xp̄s natꝰ de vir
gine paſſus ꝛ ſepultꝰ. Vñ ambro. de cōſe.
di. ij. oīa. In hoſtia ꝯſecrata ē tota deitas:
vere illō corpꝰ qō ſūptū ē de v̄gie. qō paſſuz.
qō ſepultū. reſurrexit ꝛ aſcēdit ī celū. et ſedet
ad dexterā patris. cuiꝰ v̄tute ꝑagere poſſu
mus viā huiꝰ vite. et expedite exire de maī
bus inimicoꝝ ad celeſtē patriā. ¶ F ¶ Et
ideo digne volēs ip3 corpꝰ xp̄i ſumē. neceſ
ſe ē. vt habeat ſpecialiter tria req̄ſita ad eſuz

agni .i. corꝑis xp̄i q̄ figurata ſunt in alijs ri
bus. neceſſaria ꝓ eſu agni paſchalis. ſc3 re
nū accinctōe. baculi portatōe. et pedū calcia
tōe. In q̄bus tribꝰ miſtice tria ſignant̄ ſc3.
Mentis puritas.
Fidei firmitas.
Voluntatis caritas.
Nullus eñi hominū ad hoc ſanctiſſimū ac
cedere debet ſacramētū. niſi fuerit primo be
ne purgatꝰ ab oībꝰ imūdicijs ſcelerū. nūe.
xviij. Qui mūdꝰ ē ī domo tua .i. ī eccl'ia. ve
ſcet̄ corꝑe xp̄i, alias nullꝰ. Debet eñi hō pri
mo mētē purgare ab oī p̄ua affectōe. hiere.
iiij. Laua a malitia cor tuū. Nā ſi cignꝰ na
turali īſtinctu poſtq̄ coiuit cū ꝓpria ꝯiuge.
nō capit cibū niſi priꝰ lauerit ſe tanq̄ rem fe
dam fecerit. Quō miſer pctōr q̄ vtiratōe et
multis peccatis ſe īplicauit ꝛ ſi nō oꝑe ꝯple
uit. nihilominꝰ affectōez mēte fedauit. au
det cibū iſtū ſacratiſſimū ſumere. niſi primo
fuerit aq̄ lacrimaꝝ ꝓfluēte ex amara penitē
tia purgatꝰ? Debet etiā q̄nq3 ſenſus purga
re. oculos ab īpudico aſpectu ꝛ illicito viſu.
augꝰ. Non dicatis vos hr̄e aīos pudicos ſi
hēatis oculos īpudicos .i. vagos: q2 īpudi
cus oculꝰ. īpudici cordis ē nūtiꝰ. Volētes
igit̄ accedere. ſm yſido. nō ſint vagi oculis.
nō effreni lingua aut petulātia fluido geſtu
nō īcedāt. ſed pudorē atq3 verecūdiā mētis
ſimplici habitu īceſſuq3 oſtēdāt. Sic etiam
oēs noſtri ſenſus purgādi ſunt. et oīa mē
bra corꝑis ſ. os ſ. manus ſ. pedes. reſtringēdi
ſunt. Et h̄ ſigt̄ ī figura ī eo ꝙ p̄cipiebat̄ vo
lenti comedere agnū ꝙ eſſet accinctꝰ renibus
id ē caſtus ꝛ mūdꝰ. luce. xij. Sint lūbi ve
ſtri p̄cincti. Qō expoīt grego. di. lūbos eñi
p̄cingimꝰ. cū carnis luxuriā ꝑ ꝯtinētiā coar
tamꝰ. Figurat̄ etiā eukariſtia ī pane ꝓpitia
tionis. q̄ ꝯſecratꝰ dño a mūdis ſolis come
debat̄. Quare vt habet̄ .i. regū. xxi. Cu3 da
uid fugeret ꝑſecutōez ſaul. venit ī nobe cū
pueris .i. famulis ſuis ad achimelech ſum
mū ſacerdotē. petēs panē. Qui q̄ſiuit ſi mū
di eſſent pueri ſui maxīe a mulieribꝰ. Et re
ſpōdit eq̄ dd̄. ſi de mulieribꝰ agit̄. cōtinuimꝰ
nos ab heri ꝛ nudiuſterciꝰ quādo egredieba
mur. et fuerūt vaſa .i. corda pueroꝝ ſancta.
porro via illa eſt polluta. ſed ꝛ ip̄a ſanctifi
cabit̄ ī vaſis. et dedit eis ſacerdos panē ſan
ctificatū. Sic hō volēs euadere morē eter
nam ꝛ fugere dyabolū. debet cū pueris .i.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

recollectis oībus ſenſibus intrare eccl'iaȝ et cōfitēdo et dolēdo ſe purgare de oīb⁹ ꝛ ſpe-cialiter peccato carnis. et etiā ob reuerētiam tāti ſacramēti abſtinere prius ad aliquot di-es a ꝓpria vxore. vt dicit̄ de cōſe. di. ij. oīs hō. Et tunc cū oīa fuerint mūda. cor ꝗ man⁹ pedes. et oīs ſenſus: deuote ꝛ reuerēter de-bet petere a ꝓprio ſacerdote panē ꝓpiciatōiſ ſcȝ eukariſtiā. qḋ interp̄tat̄ bona gratia. q꞉ gratiaȝ nobis donat. et ꝓpitiatōȝ nobis im-petrat ꝛ remiſſiōeȝ oīm peccatoꝝ ſcȝ venia-liū. vñ grego. ī omel'. paſchali. Prouidens eīn nobis xp̄s h̄ ſacramentū ſalutis. q꞉ nos quotidie peccam⁹. et ille iam mori non pōt. ꝑ iſtud ſacramētū remiſſionē peccatoꝝ ꝯſe-quamur. ¶ b ¶ Sed circa hāc figurā q̄rū-tur duo. Primo an ſacerdos dans hoc ſacra-mētū petēti peccet. ſciēs cōicātē eē ī peccato mortali. et videt̄ ꝙ ſic. Naȝ medic⁹ mortali-ter peccaret q̄ ſciēter daret medicinā infirmo q̄ eſſet interficiēdus. ergo cū grauioꝛ ſit mors ſp̄ual' ꝙ corp̄alis. m'ltoforti⁹ ſacerdos mor-taliter peccat q̄ñ poīt ip̄m ī ore ip̄i⁹. quē ſcit eſſe ī mortali peccato. Cōtra de cōſe. di. ij. Nō ꝓhibeat diſpēſatoꝛ pingues terre. i. pec-catores. ſm glo. mēſaȝ dñi mādu care. Iteȝ i. q. i. xp̄s q̄d fecit nobis. q̄ traditorē ſuū tā-ta patiētia ꝑtulit. vt ei primā eukariſtiā cō-fectaȝ manib⁹ ſuis ꝛ ore ſuo cōmēdatā ſic̄ ceteris ap̄lis traderet. q. d. In hoc exēplum nobis reliq̄t. Reſpōdet richar. i. iiij. ſuꝑ ma-giſtrū. di. ix. Diſtiguo. ꝙ ille queȝ ſacerdos ſcit eſſe in peccato mortali. aut petit ſibi eu-kariſtiā dari et tūc ſacerdos dādo peccaret. aut petit et tūc diſtiguit. Aut ſuū peccatum mortale ē occultū. aut manifeſtū. Si mani-feſtum. tunc ſacerdos ſibi dando pec-caret. q꞉ legitimam cōtra euȝ habet excep-tōeȝ quā ſibi publice obijcere pōt. et accipit hic manifeſtū non ꝓ oī eo qḋ ꝓbari pōt. qḋ magis ꝓprie dr̄ manifeſtabile ꝙ manifeſtū. Vñ ſi ſacerdos ſciret parochianū ſuū eſſe in crimie. qḋ legitime poſſet ꝓbare. Ita ꝙ illḋ crimē ſi negaret. capiet cū ip̄o duos vel tres teſtes ꝑ quos h̄ ꝓbare poſſet: nō ꝓpter hoc deberet eukariſtiā illi negare ī publico petē-ti q꞉ iam inferret ſibi penā ante crimis ꝓba-tōeȝ qḋ fieri ñ debet. xi. q. iij. coꝝ qui. ¶ b Sed accipio hic manifeſtuȝ ꝓ notorio. Eſt autē peccatū notoriū. ſeu ꝑ ſentētiā. ſeu per cōfeſſionē factā ī iure aut euidentiā rei que aliqua tergiuerſatione ȝelari nō poteſt. ex̄ d̄ coga. cleri. c. vlti. ſi aūt peccatū ſuū ē occul-tū. aut petit ī occulto. et tūc ſacerdos ſibi dā-do peccaret q꞉ habet cōtra eū legitimā exce-ptōeȝ quā ei ī publico obijcere poſſet. et ip-ſuȝ monere debet ne petat ī publico. vt ha-bet̄ de cōſe. di. ij. nō ꝓhibeat. aut petit ī pu-blico. et tūc ſacerdos ſibi dare tenet̄. q꞉ ꝯtra eū nō habȝ legitimā exceptōeȝ quā ei ī pu-blico obijcere poſſit. ex̄ de offi. iudi. ordi. Si ſacerdos. Ad argu. dico ꝙ nō ē ſimile. q꞉ talē mediciaȝ negare infirmū nō infirma-ret. nec populū ſcādaliȝaret. nec aliqḋ p̄iu-diciū bono cōi faceret: qḋ fieret ſi iudici lice-ret punire vel aliū diffamare ꝓ ſua volūtate iudiciario ordie p̄termiſſo ¶ Querit̄ ſecūdo an ꝓpter aliq̄d qḋ nō ē peccatū. ſed alias na-turaliter imūdū. teneat̄ hō abſtinere a ſuſce-ptōe hui⁹: vtputa. imūdicia mēſtruoꝝ aut ſe-mifluī: q̄ reputabant̄ imūdi ſm legē. et vi-det̄ ꝙ nō. Quia ſi ꝓpter aliq̄d maxie ꝓpter mēſtrua. ſed hec nō ꝓhibēt mulierē ab hui⁹ ſacramēti ſuſceptōe. d. v. ab eius. et a ſimili nec ſemifluxus. Cōtra cōiugalis ꝯcubitus ſine oī peccato fieri pōt. ſed ante eukariſtie ſumptōeȝ aliquot dieb⁹ ab vxorib⁹ ꝓprijs eſt abſtinēdū. de ꝯſe. di. ij. oīs hō. ergo eſt aliq̄d a peccato ꝓhibēs hui⁹ ſacramēti ſum-ptōeȝ. Reſpōdet magiſter richar. in. iiij. ſuꝑ mḡrm di. ix. Qḋ ꝓpter aliq̄d qḋ nō ē pecca-tū tenet aliq̄ñ hō abſtinere a ſuſceptōe hui⁹ ſacramēti ꝓpter ordiatōeȝ eccl'ie. q̄ ꝓpter ſa-cramēti reuerētiā ordiauit hoīeȝ aliq̄ñ debe-re abſtinere ꝓpter aliq̄ que nō ſunt peccata. eo ꝙ impediūt vel minuūt reuerētiā. q̄ de-bet obſeruari ī hmōi ſuſceptōe. cuiuſmōi ē nocturna pollutō ꝓueniēs ex crapula vel ex imūda cogitatōe q̄ p̄ceſſit ī vigilia. q̄ crapu-la vel cogitatio ſi mortalia pctā fuerūt vl' ꝓ-babile dubiū ē vtrū fuerūt. tunc pollutio ex eis ꝓueniēs ꝓhibet de neceſſitate hui⁹ ſacra-mēti ſuſceptōeȝ. Si aūt certū ē ꝙ nō fuerūt niſi peccata venialia. tūc illa pollutō nō ꝓ-hibet niſi de cogitatōe. Si aūt ꝓueniat ex nature ſuꝑfluitate vel infirmitate. nō credo ꝙ ꝓhibeat: et hec ꝓbari poſſunt ꝑ hec que dicūtur. di. vi. Teſtamentum. Probabile etiam ꝑiculum vomendi. etiam ꝓhibet ſu-ſceptionē hui⁹ ſacramenti. Et de ſimilibus ſimile iudiciū habetur. Et poteſt dici q̄ſi ꝑ quandā appropriatōeȝ. ꝙ predicta minuūt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

reuerētiā. q̄ debet obſeruari in ſuſceptōe hu-
ius ſacramēti ratōe ſpeciei cōſecrate. Et q̄a
reuerētia q̄ debet̄ corpi xp̄i exigit vt ipſe ſu-
ſcipiēs diligēter ꝯcogitet q̄d accipiat. qd̄ īfā-
tes ꝛ furioſi facere n̄ poſſunt. ideo talib⁹ da-
ri nō debet. Si tn̄ furioſus quōqꝫ ad debitū
ſenſuꝫ reuertat̄. petēs ī tali ſtatu ſacramētū
ſibi pōt dari ſi nō timeat̄ ꝙ ꝓijciat. Ad argu-
mē. ī oppoſitū ꝙ īmūdicia mēſtruoꝝ nō ꝓhi-
bet mulierē coīcare. qꝛ ē īmūdicia pure na-
turalis. Si autē vt dicit̄ ibidē ex veneratōe
magis ꝑcipe nō p̄ſumit. laudāda ē. ſ ſi nō
ꝑcipit nō ē iudicāda. Simili mō pōt dici d̄
illa īfirmitate q̄ leuitici. xv. dicit̄ fluxus ſe-
mis. ¶ J ¶ Secūdo volēs accedere ad ſacra-
mētū dꝫ hēre firmā fidē ꝛ ſolidā. nihil heſi-
tās. et deuote poſtulare. Jaco. i. Poſtulet ī
fide nihil heſitās. Licꝫ eīn ſenſus hoīs ī ſu-
ſceptōe hui⁹ ſacramēti nihil aliud ſentiāt ni-
ſi ſpēs panis. tn̄ decipiūtur oīs p̄ter audi-
tuꝫ. q̄ vere aſſentit ei. ꝙ dicit hoc ē corpus
meū. Hoc ē pulcre figuratū ī velamie iacob
etpia deceptōe yſaac. Gen̄. xxvij. Nā iacob
gerit typū hui⁹ ſacramēti. in quo verū cor-
pus xp̄i ſub paīs accidētib⁹ occultat̄. Eſau
vero gerit typū forme viſibilis. ſ yſaac gerit
typū ſenſus hūani. q̄ oīs ſtupore cōcutiūt̄
in hoc ſacramēto. Qd̄ etiā bene figurat̄ ī ſtu-
pore yſaac. de quo dicit̄. Expauit yſaac ſtu-
pore vehemēti. ꝛ vltra ꝙ̄ credi pōt. ām̄irās
ait. Quis ē ille q̄ iam dudū captā venatōeꝫ
attulit mihi. et comedi ex oīb⁹ priuſq̄ꝫ tu ve-
nires. In quo miſtice exprimit̄ ſtupor ꝛ ad-
miratō ſenſus hūani. qꝛ hō exterior merito
ex hoc magno ſtupore cōcutit̄. ꝙ aīa duota
prius ꝑ fideꝫ īuiſibilē ꝛ ſpūalē refectōeꝫ in
iſto ſacramēto. ꝑ īternā deuotōem reficit̄. ꝙ̄
guſt⁹ corꝑalis ꝑ formā ſpēi ſenſibilis īmu-
tet̄. Sed querit̄ q̄re xp̄s voluit ſic ſpētie alie-
na velari. et a xp̄ianis mādūcari. Dico ꝙ po-
tiſſima cauſa ē meritū fidei. qꝛ ſcd̄m grego.
Fides nō habꝫ meritū. vbi hūana ratō p̄bꝫ
experimētū. Nā ſicut culpe demerituꝫ cepit a
falſa credulitate dyaboli ſuggerētis hoī ci-
bū mortis. Jta decuit vt hoīs meritū īciperet
ex hoc. ꝙ credit verbis xp̄i de cibo vite. cū
dicit hoc ē corp⁹ meū. Jn ſignū hui⁹ dixit
dn̄s thome. Quia vidiſti me ꝛc̄. Beati qui
nō ꝛc̄. ¶ K ¶ Legit̄ de ſancto ludouico re-
ge francie. q̄ dū q̄dā die miſſaꝝ audiret ſolē-
nia. vocatus ī eccl'ia ꝑ quēdā militū ſuoꝝ
deuotū. venire ad altare alterius ſacerdotis
ſi vellet ſicut idē miles videre xp̄m ī forma
pueri. Dixit rex ꝙ nō. Addēs verbū marie
fidei. ac relatōe dignū. Qd̄ ſi ſcirē retro me
ſtantē dn̄m ih̄m xp̄m ſicut fuit ī paraſceue ī
cruce. nollē me vertere vt eū carnaliter aſpi-
cerem. ex eo ꝙ meritū fidei amitterem. Hoc
ideo dixit. qꝛ ſacerdos cui⁹ miſſam audie-
rat iam cōſecrauit. et ꝓpter hoc verū corpus
xp̄i ibidē eſſe nō dubitauit. Et d̄ hugo. ſan-
cti victo. legitur. q̄ lōgo tp̄e orauit vt poſſꝫ
videre xp̄m ī hoſtia cōſecrata. Et dū quadā
vice miſſaꝫ diceret. poſt agn⁹ dei aperuit ſe
oſtia. et exiuit puerul⁹ formoſiſſim⁹ ſedēs
ante eū ī patena. cui⁹ viſione īdicibiliter cō-
ſolatus ex̄ ſe rapiebat̄. cū puero delitōſe ſo-
latiando. Cui puer tandem ait. Hugo co-
mede me. Cui hugo quo auſu amātiſſime
do. audeā te ꝯmedē ꝛ dētib⁹ meis dilania-
re. Cui puer niſi mādūcaueris me. nō habe-
bis vitaꝫ in te. Tunc hugo orauit di. O do-
mie ſi ſic fieri ē neceſſe: peto vt abſcondas
vultū tuū amātiſſimū a me. Et tūc abſcōdit
ſe ſub forma panis. di. Hugo. qꝛ me videre
nudū voluiſti. ex tūc meritū fidei de illo ſacͣ-
mento ī te euacuaſti. Diceret forte infidelis
quō poſſuꝫ credere illā tranſub'atōnē. ꝙ pa-
nis tranſubat̄ in corpus xp̄i cū ſit cōtra na-
turā. Dico ꝙ licꝫ ſit cōtra naturā nō tamē ē
cōtra diuinā poteſtatē. que maior ē natura,
qd̄ ꝓbat̄ ſic. Nā deus ē agēs. cuius virtute
eſt oīe poſſibile creaturā eſſe vel nō eſſe. q̄-
re vnū ī aliud pōt cōuertere ꝛ nō eſſe ī eſſe.
et eſſe ī nō eſſe. Sꝫ maius ē de nō eſſe ad eē
ꝑducere aliq̄d. ꝙ̄ eſſe ī eſſe cōuertere. ſ deus
fecit primū. qꝛ oīa de nihilo creauit. q̄re ꝛ ſe-
cūdū pōt facere. Hoc patꝫ naturali exēplo.
Natura eīn in aīalib⁹ naturaliter cōuertit. ꝑti-
cylariter ſaltē ſubam ī ſubam. ſicut alimē-
tū ī ſubam alit. ij. de aīa. Quare aūt auctor
nature nō poſſet. imo pl⁹ et magis pōt. qd̄
eſt totā ſubam cōuertere in aliā totā ſubſtā-
tiā. pꝫ etiā hoc ī exēplo ſcripture. Nā terra con-
uerſa ē in carnē in hoīs creatōe. Gen̄. ij. Et
vxor loth reſpitiēs ꝯtra dei mādatū. ꝯuerſa
eſt in ſtatuā ſalis. Gen̄. xix. Et virga moyſi
in ſerpētē. et ſerpens iterū ī virgā. Exo. vij.
Et xp̄s mutauit aquā ī vinū ī ꝯuiuio. Job.
ij. Et plura alia exēpla hoc poſſe fieri oſten-
dūt. Quare nullo mō ē negādū. ſ firmiter ē
credēdum. ¶ L ¶ Tertio volens accedere

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ad ſacramētū debet habere caritatē ꝛ deſideriū
yſa. xxvi. Memoriale tuū in deſiderio aīe
tue. ¶ Dicunt medici faſtidium. eſt ſignuꝫ
certuꝫ male digeſtionis prioris nutrimenti.
vn̄ etiā pl'es cauſant egritudīes. ſi cib⁹ ſine
deſiderio ſumat. Vn̄ auicēna. i. can̄. fen. iij
c. vij. Om̄s q̄ ſanitatē habere volūt. nec co-
medāt nec bibāt. donec certū habuerit deſi-
deriū. et ſtomachus ꝛ ſupiora inteſtīa a pri-
mo nutriēte euacuata fuerint. Sic certe ma-
ximū ſignū male diſpoſitōis hōis ē. ꝙ a mor-
boſis nutrimētis criminū nō adhuc ē bene
mūdatus. ſi nō habet deſideriū caritatis ad
hūc cibū corpis xp̄i ſed faſtidiū: vn̄ cauere d₃
hn̄e panē illū ſuauiſſimū ſuſcipiat. niſi pri⁹
hn̄ iteri⁹ cor mūdet a priorib⁹ carnalib⁹ cib
peccatoꝝ. qꝛ ſi bene purgat⁹ fuerit. cib⁹ iſte
hēbit iuxta deſideriū ſaporē oīs delectamē-
ti. ſap. xvi. Panē de celo dediſti eis dn̄e. oē
delecta. ꝛc̄. Quare merito ī mān̄a figurat. de
quo dic̄ Nu. d ly. nūc. xi. Qd̄ hūit triplicē ſa-
porē. vnus erat naturalis ꝛ ille erat q̄ſi ſa-
por mellis exo. xvi. Ali⁹ ſupnat̄alis. et hic
duplex. qꝛ hōis ſapiebat put volebāt. Sa-
piebat eī̄ vt piſces cū deſiderabāt piſces.
vt carnes cum deſiderabāt carnes. et ſic de alb
alijs magis deſcēdēdo. Et hoc ē qd̄ ſapiē.
xvi. dicit. Dulcedinē tuā quā ī filios habeſ
oſtēdebat deſeruiēs vniuſcuiuſqꝫ volūtati.
Ad qd̄ q̄ſqꝫ volebat cōuertebat. Et eadē ra-
tione malis erat īſipid⁹. q̄ d natura ſua erat
dulcis. vn̄ legit nūeri. xxi. ꝙ qn̄ filij iſrl' pro-
fecti ſunt de mōte hor p viā q̄ ducit ad mare
rubrū. tedere cepit itineris ꝓpter deuiatōeꝫ
magnā a recta via ꝛ cepit murmurare cōtra
deū ꝛ moyſen dicens. Cur eduxiſti nos de
egipto. vt morēmur ī ſolitudīe. deeſt panis.
nō ſunt aque. ꝛ aīa noſtra iā nauſeat ſup il-
lo cibo leuiſſimo. Quā obrē miſit dn̄s ī po-
pulū ignitos ſerpētes. q̄ ſecūdū aliquos vo-
lantes p aerē emittebāt ſcintillas ardētes. ꝛ
populū mordebāt ꝛ incēdebant. Pro quo
orauit moyſes ad deū. et dn̄s miſert⁹ iuſſit
ſerpentē fieri eneū ꝛ erigi ī ſignū. quē cū p-
cuſſi aſpiciebāt ſanarētur. Sic ad ꝓpoſituꝫ
populo xp̄ano ī deſerto hui⁹ mūdi vagāte.
et vtinā nō a recta via morū v̄tutis ꝛ iuſti-
cie errāte. dn̄s de⁹ ꝓuidit d cibo ſuauiſſimo
et ſapidiſſimo aīe iuſte ꝛ deuote. q̄ h₃ aīaꝫ
plus oīb⁹ ſpūalib⁹ alimētis reficere ꝛ letifi-
care. mgr. iij. ſen. di. viij. c. vlti. Sicut pa-
nis p̄ ceteris cibis corpus reficit ꝛ ſuſtentat
et vinū letificat hoīem atqꝫ iebriat. Sic ca-
ro xp̄i hoīem iteriorē plus ceteris gr̄ijs ſpi-
ritualiter reficit ꝛ ſaginat. hic aūt cib⁹ malis
nō ſapit. qꝛ mali corruptōib⁹ peccatoꝝ ple-
ni ſapere nō poſſunt hui⁹ cibi dulcediēꝫ. i.
coꝝ. ij. Aīalis hō nō ꝑcipit q̄ ſunt dei. ſtulti-
cia eī̄ ē illi. et nō pōt itelligere. ſpūalis aūt
oīa iudicat. Eſt de eis ſicut de infirmis. qꝛ
dulcia amara iudicāt. Hi quādo p̄cepto ec-
cleſie artant ſel' dūtaxat cōicare. ipatiēter ꝛ ī-
deuotōis oſtēdūt ſigna murmurātes cōtra
diuinā ordinatōem. cōtra ſacerdotes. et ſic
quādoqꝫ ideuote ꝛ ſine caritatis deſiderio
accedūt. ꝙobrē de⁹ cōtra tales īmittit ſerpē-
tes ignitos. multas corpis tribulatōes. vt
etiaꝫ p̄tactū eſt. et niſi precibus ꝛ votis de-
uotoꝝ. et ſpecialiter merito paſſiōis xp̄i ſal-
uarētur. perirent eternaliter.

Secunda pars in

qua notat ſeruitiū manuale. ibi. Surgit ꝛc̄.
Ut eī̄ ſaluator noſter diſcipulis ſuis vere
hūilitatis traderet exēplū. ſurgit a cena ſedē-
tib⁹ diſcipulis. et qꝛ miſtrare volebat. depo-
nit veſtimēta ſua: nō oīa. ſed ſolū illa quoꝝ
d̄poſitio erat expediēs ꝓ lotōe facienda. Et
cū accepiſſet lintheū p̄cinxit ſe. vt eſſet expe-
ditior. ad lauandū. et lintheū accepit ad pe-
des tergēdū. demū miſit aquā ī peluim ꝛc̄.
Uenit ergo ſ̄m augu. ad petrū primū. tāq̄
principē apl'oꝝ. Qui ad tāhūile obſeqū a cri-
ſto ſuſcipiēdū ſtupefact⁹ ēſeruitiū recuſauit
dicēs. dn̄e ꝛc̄. q. d. Dn̄e rex regū. tu q̄ es fi-
lius dei viui. magiſter ꝛ doctor me⁹. mihi
miſero ꝛ īdigno famulo ꝛ diſcipl'o vis la-
uare pedes īmūdos: digniſſimis maib⁹ tu-
is: q̄bus oculos cecoꝝ apuiſti. leproſos mū-
daſti. ſurdos curaſti ꝛc̄. q. d. hoc nullo mō
debet fieri. ¶ M ¶ Moraliter qꝛ p̄ſens ſta-
tio ānualis ē hoīm diuerſoꝝ ſtatuū ꝯgrega-
ta ſpectātia ad debitā politiā cōitatis tracta-
bo. qꝛ vt hētur. C. de veteri iure enucliādo
l. tanta. §. cōtrariū aūt. Multo vtili⁹ ē pau-
ca ydonea effundere ꝙ ml'tis iutilib⁹ hoīes
p̄grauari. Et boeti⁹ in diſ. ſcho. Succincta
veritas. licet voce ſit tedioſa: nō tn̄ oīno in-
fructuoſa. Et ideo magni pricipes. et pitiſ-
ſimi viri. vt aliq̄d vtilitatis colligerēt: dig-
ti ſunt ſciētiā audire ꝛ doctrinā. vt ex audi-
tis meli⁹ ſeipos ꝛ alios regere poſſet. Qua

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

re q̄dam iuriſpitus. vt dicit̄. ff. de fidei cō⸗
miſ. liber. apud iulianū dixit. Si alterū pe⸗
dem in ſepulcro haberē. adhuc diſcere vellē
Et. h. aug⁹. vt recitat̄. xxiij. q. iij. ſi habes
Senex a iuuene ⁊ eps tot annoꝝ a collega
nōdū āniculo patus ſum doceri. nulla em̄
etas ſera ad diſcēdū. ff. vbi ſup̄. Ex his da
tur doctrina cuilibet ſeni ⁊ iuueni. inſcio ⁊
prudēti: ꝙ poſtpoſita oī iactātia magne elo
quētie ̄potētie ̄prudētie. ſenectutis. expiē
tie. libēter v̄bū dei etiā a minio audiat pa⸗
tiēter q̄ dūtaxat vera p̄dicat ⁊ erronea nō ī
miſcet. qz dicit̄ luc. x. Qui vos audit me au
dit. et q̄ vos ſpnit me ſpnit. Exēplū hēmus
in diſciplis xp̄i q̄ ī cena attēti fuerūt doctri
ne xp̄i. et oī cū reuerētia ad effectū deduxe⸗
rūt. ideo ſurgēti xp̄o ipi etiā ſurrexerūt et iu
bēte ad lotōez ſederūt. Et pc. vt xp̄i volūta
tem ipleret q̄ prīo recuſauit ꝓpter reuerētiā
dn̄i lauare pedes: tādē caput man⁹ et pedeſ
obtulit. vt ꝑfectā ei⁹ oñderet obediētiā. ¶ N
Sic xp̄ifideliū ꝑfecta ē obediētia. dū ī cor⸗
pore politico caput man⁹ ⁊ pedes ab oī ini
q̄tate ſunt mūdati. et ꝑ iuſticiā deo ſubiecti
In corpore autē politico vt ſingula ſingu
lis correſpondeant ſunt.
Conſulares vt caput ī regēdo.
Militares vt manus in defendendo.
Populares vt pedes in ſeruiendo.
¶ Nam ſm yſido. li. xi. caput ē a capiendo
dictū eo ꝙ oīs ſenſus ⁊ nerui īde initiū ca
piāt. Caput ē ſedes ſenſuū pricipaliū. ⁊ ori
go oīm organoꝝ ſenſibilium aīalis ⁊ ere⸗
ctū coꝝ. Quatuor nāq̄ ī cōpoſitiōe capitis
principaliter cōcurrūt. videlz duroꝝ oſſium
fortitudo. medulle cerebri plenitudo. neruo
rū ⁊ carniū exterioꝝ paucitudo. capilloꝝ eti
am multitudo. Illa em̄ cōcurrūt ī cōpletōe
et cōpoſitōe capitis. ſm cōſtā. Per caput li
cet generaliter oīs ſupior ſignari poſſit ad p̄
ſens ſignat cōſularē quēlibet. q̄ ratōe pru⸗
dētie ⁊ diſcretōis ponit̄ cū alijs ad regimē
totius corpis politici. In iſtis nāq̄ oīs ſen
ſus et itellect⁹ diſcretōis, ꝓ vtilitate cōitatis
vt cōitas bene et ordiate regat̄. hēre debet ī
itiū. i. regū. xv. Caput in tribub⁹ iſrl̄ factus
es. Sed q̄ ꝓculdubio ad hoc electus ē. dz
habere oſſa fortitudīs et ꝯſtantie. multā me⸗
dullā mītitudīs et clemētie. paucā carnē car⸗
nalitatis et laſciuie. neruos dilectōis et ami⸗

citie. capillos exterioris honeſtātis et decē⸗
tie. Caput em̄ ꝙ durū exterius appareat. mlt
tam tñ habz īteri⁹ medullaz. Sic cōſularis
dato ꝙ appetēter p̄tēdere debeat duritiā ſe⸗
ueritatis. et ſemꝑ gerere cōſtātiā ſolide fir⸗
mitatis ī cōſiliādo. debz tñ int⁹ affluere me
dulla mollis ⁊ tenere pietatis. indifferēter
oēs accedētes euz ī cauſis clementer audi
re. nec paupi nec iopi viā adeūdi p̄cludere.
Vñ. ff. de offi. p̄ſidis. l. obſeruādū. Obſer
uādū ē ius reddēdi. vt in adeūdo q̄dē faci⸗
lē ſe p̄beat ſed cōtēni ſe nō patiat̄. Vñ areſ.
in ep̄la ad alexādrū. docēs q̄liter q̄lībz r̄gēs
debeat regere dicit. Rege ſup eos cū boīta
te. et exaudi eos cū benignitate. qḋ ſi feceris
oēs erūt tibi ſubiecti ad tuū bn̄placitū et p̄
ceptū. et ꝑ amorē quē habebūt ī te. dn̄aberiſ
in eis pacifice cuz triūpho. Debet etiā hēre
capillaturā hōeſtatis et paucitudīez carnali
tatis. id ē hēre ꝗuitatē ī morib⁹. nec verbis
nec factis more iuuenū ē laſſus. ne cōtēpti⸗
bilis hēat̄. Nimia em̄ familiaritas p̄it cōtēp⸗ pārit
tū. Vñ. ff. vbi pri⁹ ex cōuerſiōe eq̄li cōtēptio
dignitatis naſcit̄. Debz etiā eſſe durus ī cō⸗
ſtātia et firm⁹. ne ira vel auaricia vel ſordīa⸗
ta delectatōe deuiet a veritate. ſꝫ qḋ iuſtū eſt
hōeſtū et vtile dicat. nec amicū nec inimicū
aliter ꝙ debeat p̄ferat. vñ augu. et alle. xi. q
iij. Quicūq̄ aut cōſanguītate aut amicicia
vl̄ hoſtili odio vl̄ inimicicijs ī iudicādo duci⸗
tur: ꝑuertit iudiciū xp̄i q̄ ē iuſticia. et fructuz
illi⁹ vertit ī amaritudīez dānatōis. ¶ D
Debet etiā eſſe cōſtās et firm⁹ ne ſecreta cō⸗
ſilij maīfeſtet. eccl'i. xxxix. In abſcōditis ſuiſ
cōſiliabit̄. vñ vegeti⁹ li. i. de re militari. c. i.
ait. ꝙ metell⁹ īterrogat⁹ q̄d poſtrema die fa⸗
cturus eſſet tunicā inq̄t meā ſi eloq̄ poſſet
cohercerē. ſcꝫ ne diceret alijs. Putāt nāq̄
aliq̄ poſſe celare ī alijs. qḋ ī ſeipis occultare
nō poſſunt. Et ideo occulta ſepi⁹ pādūtur
qḋ cedet cōitati ī detrimētū Luce. xij. Nihil
occultū qḋ nō reuelet̄. Vñ iſti aſſimilat̄ mi⸗
de regi de quo ouidi⁹ li. xi. metha. Midas
em̄ rex īter pan̄ ſatiruz deūq̄ pecudū. et phe
bū q̄ ꝺ muſica diſputabāt. et pheb⁹ cū citha
ra. pan̄ vero cū paſtorali īſtrumēto canebat.
fact⁹ iudex fuit. ſꝫ cū oēs audiētes magis ꝓ
baſſent phebi melodiā cytharedi. iſte ſolus
pan̄ melius cecīniſſe iudicauit, ꝓpter qḋ in⸗
dignat⁹ pheb⁹ aures azini ſibi dedit. q̄s cū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

crinibus. mitris. et pānis rubeis diu celaſſz.
tandē cōfidens ſeruo ſuo hoc reuelauit. fir
mando iuramēto ꝙ factū dn̄i alteri nō reue
laret. tamē iſtud dicere ſumme appetēs. fo
uea; pfūdā fecit. in cui⁹ fūdo iſtud q̄ſi mur
murādo dixit. et tandē terrā opuit. et ſic ſe
celare ſecretū dn̄i eſtiauit. Sed q̄d ꝑ certo. ð
illa fouea harūdo ořť ex q̄ cū q̄dā paſtoꝛ fi
ſtulaz caſu faceret. nihil aliud canebat. niſi
ꝙ rex midas aures azininas hēret. et ſic vn̄
iſtud fuit celādū creditū. factū ē poti⁹ publi
catū. Sic aliq̄ accepti ꝑ regimīe reipublice
et ad loca prudētū locati. q̄ȝ ex īſipiētia iudi
cent ſepe azinine. bonū malū. ⁊ ſiniſtrū dex
trū. et ecōuerſo. ideo puniūtur a deo ⁊ mo
res eoꝝ azinini eſſe cōpbanť. Hi ppria fac
ta nō celāt neqȝ alia. et dū credunt dictū ab
eis nō publicari. et q̄ſi ſepultū ī terra. publi
ce cātať ⁊ publicať ī platea. eccli. xxij. dicť.
In aurib⁹ īſipiētū ne loquaris. Nō eīn po
tuerūt diligere niſi q̄ eis placent. Hec oīa ſi
nō iuſte ⁊ legitime facta ſunt ī cōſularibus.
ſunt ꝑ cōfeſſionē ⁊ cōtritōe; abluenda ⁊c̄.
¶ Secūdo in corpe politico militares et
nobiles ī defēdēdo cōpanť manib⁹. Nam ſi
cut man⁹ ī corpe hūano ſecūdū cōmētatorē
i. ethi. ē ad impellēda nociua. ad petitēda ī
feſtatiua. ad attrahēda neceſſaria ⁊ ad cōſer
uāda ⁊ ðfēdēda oīa mēbra. ſic militares ī re
publica. vt rēpublicā defēdāt. debēt cōtra
hoſtes pugnare. et ꝑ eccl'ia ⁊ ſalute princi
pis ſe exponere mortis ꝑiculo. C. q̄bus vt ī
dignis. l. vlti. Ad hoc eīn eligūtur vt dicť
in principio ī hyſto. romanoꝝ. Cōdita nāqȝ
ciuitate a romulo quā ex nomīe romā voca
uit. mille pugnatores elegit quos a nūero
milites vocauit. Miles eīn dict⁹ ē q̄ſi vnus
ex mille elect⁹ ſecūdū papiā. Tales ī quā. debēt
eſſe ſtrenui. audaces expti. ꝓuidi. moribus
ꝑditi ⁊ venuſti. nō ergo effemiati. nec deli
cati vel torpidi milites debēt eſſe. ſ; tales q̄
poſſunt cōtra hoſtes ferre ꝑſidia. agitare. ni
hil metuere niſi turpē famā. hiemē vel eſta
te; mixta vel imixta pati: raro q̄eſcere. eodē
tēpore laborē et īopiā tolerare. De h̄ etiā ve
geti⁹ renatus teſtať: dicēs. Inutilē eſſe nu
tritū tenere. et in delitijs aſſuetū. pferēs ap
torē plebē ruſticā. q̄ ſub duro labore nutrit.
ſolem patiēs. vmbram negligens. balneoꝝ

neſcia. ignara delitiaꝝ. ſimplicis aīmi. paruo
cōtēta cibo. duratis ad om̄e; tolerantiā la
boꝝ mēbris. cui geſtare ferrū. foſſa; ducere.
onus ferre. cōſuetudo ē de iure. Sed hodie
plures milites vacāt laſciuijs ⁊ ocijs. aleis.
aucupijs ⁊c̄. qui oīs ſunt effemiati ī mali
tia. et inexperti: nec reſpublica ꝑ tales defen
ſať ſed ꝑturbať ⁊ ſubuertiť. Nam romanu;
impiū nerone īꝑante exhauſtū ē ⁊ diuulſu;.
cuius gloria fere oīs deuorauit. maculauit
libido. exhauſit auaritia. fregit īgnauia. luxu
ria cū ſupbia exinaniuit. vn̄ dicť ī policra
to. li. vi. Duci militari iure ꝑcauēdū ē. ne ve
nus ⁊ vinū pugnātia pectora frangēt. Na;
regna aſſirioꝝ legūtur fuiſſe ſubuerſa īpul
ſu luxurie. Sed quāta vtilitas reipublice ꝑ
ueniat a diſciplina et cōſtātia militū dicit va
leri⁹. Diſciplīa militaris acriter retēta. prin
paliter italie romanoꝝ īꝑio pepꝑit. multarū
vrbiū. magnoꝝ regū. validiſſimaꝝ gētiū re
gnū largita ē. Ideo trog⁹ pōpei⁹ li. ij. ait.
Qð alexāder exiguā manū militarē ſuſcepit
a patre. ſ; doctā qua aſſuefacta militie. orbē
terrarū aggreſſus. inūeras hoſtiū copias ef
fudit. Sic milites ꝑ dei amore. honore. vti
litate eccl'ie et cōitatis pace. fideliter et virili
ter militare dn̄t. qð deſignať ꝑ cīgulū deau
ratū. Talis nāqȝ cōſuetudo fuit ab āntiquo.
vt die qua quis cingulo militari honorari
debebat. eccleſiam ſolēniter adierat: audita
miſſaꝝ ſolēnia gladioqȝ ſuper altari poſito
et oblato. quaſi celebri ꝓfeſſione ſeipſu; ob
ſequio altaris deuouebat. et officij ſui iugē
deo ſpōderet famulatu;. Unde vegetius ð
re mili. li. iiij. c. i. dicit. Qð milites anteq̄
cingulo militari decorantur. iurant per deu
et xp̄m eius et ſp̄ūm ſan. et principis maie
ſtatem que ſecundu; deu; humano gene
ri diligenda eſt. ſtrēnue facturus oīa que
ꝑceperit princeps. Iurant etiam nunq̄ de
ſerturos iuſticiam. vel mortem recuſaturos
pro republica. cuius ſunt conſcripti militie.
Ex quo iuramento. licet non explicate fac
to. ſunt inſerta. Ut dicitur in policrato li.
vi. c. vij. ꝙ tenentur tueri eccleſiam. perfidi
am impugnare ſacerdotium venerari. pau
perum iniuriam propulſare. pacem prouin
tie ꝓcurare. pro fratribus vt decet ſanguinē
fundere. et ſi opus eſt animā ꝓpriā ponere.
Ex his trahere poſſunt militares. q̄d ꝑfec

rint ⁊ q̄d ꝑmiſerint. et formare ſibi cõſciē‍ti‍as de cõmiſſis ⁊ obmiſſis ⁊ ſe leuare ꝑ pe‍ni‍tentiā. ¶ Q ¶ Tertio populares mechani‍ci ſunt in corꝑe politico pedes. q꞉ ſicut ī cor‍pore hūano opus ē. vt ait comētator. i. ethi‍coꝝ. capiti obedire ⁊ corp⁹ ſuſtētare. ſic in corꝑe politico pplares debēt ſuꝑiorib⁹ hūi‍liter obedire. et ꝓ cõitate ⁊ vtilitate reipubli‍ce laborare. De obīa bortaꝛ apl's ppl'm fide‍lem dicēs. heb. xiij. Obedite ꝑpoſitis ve‍ſtris. Hec obediētia cõſiſtit ī trib⁹. In reue‍rētia exbibēda. mādata ſuſcipiēda. et ſuſce‍pta hūiliter exequēda. Nam īferiores debēt ſuꝑiores ſuos reuereri. ī boc ꝙ aſſurgāt ī ꝑ‍ſentia eoꝝ. nec ſedeāt dū maiores ſtant. et re‍dant eis ī primo loco ī ſedēdo. et eūdo. et in cõſimilib⁹. vn̄ i. petri. ij. Adoleſcētes ſub‍diti eſtote ſeniorib⁹. Debēt mādata ab eis hūiliter ſuſcipe. et ſine murmuratõe adiple‍re. ſi ī eoꝝ iuriſditõe ſunt alias nõ tenentur. Eſt eīm illa obediētia maxime meritoria q꞉ magna virtus ē. vt dicit̄ de re mili. ff. l. mi‍litū. §. geſſent. ī glo. Vn̄ ſubditi q̄ nõ obe‍diūt p̄latis. pene deſertoris tenent̄. vbi ſup̄. §. ab executore ¶ R ¶ Secūdo populares nõ debēt ociari. ſed laborare ꝓ vtilitate rei‍publice. vnuſquiſqꝫ iuxta artē ſuā. et boc fi‍deliter. ne alter alterū decipiat. vn̄ p̄s. La‍bores ma. tuaꝝ mādu. Labor autē coꝝ ſm̄ bugo. ī dedidaſcol'. ꝑte. iij. ē ſeptuplex. ſcꝫ lanificiū. armatura. nauiga. agricul. vena. medi. theaterca. Laborātes aūt ī q̄buſcūqꝫ debēt eſſe īmacl'ati a furtis. fraudib⁹. mēda‍cijs. voluptatib⁹. et alijs ꝯcomitātib⁹. labo‍rēt etiā ordiata intētõe vt ſcꝫ malint mani‍bus laborare. ꝙ ocioſe viuere vel mēdica‍re. Laborēt etiā nõ ſolū ad corꝑis ſuſtētatõ‍nē. ſed aīe etiā cõſolatõem. In lanificio eīm cõtinet̄ oīa texēdi. cõſuendi. retorquēdi ge‍nera: que fiūt manu ī acu ī fuſo ī ſubula ſiue alijs īſtrumētis. Tales debēt iſto ſacro tp̄e etiam aīe facere veſtimētū ſpūale. Exēplo fortis mulieris. q̄ queſiuit lanam ⁊ linū. et oꝑata ē cõſilio manuū ſuaꝝ ⁊ ſtragulatam veſtē fecit ſibi. ꝓuer. vlti. Et vt ſic laborās indutus veſte nuptiali īgrediat̄ regnū. q̄ eſt caritas. ꝓut ait grego. Illa texit̄ duob⁹ mo‍dis. ſcꝫ p̄ceptis dilectõe dei ad modū ſta‍minis ⁊ dilectõe ꝓximi ſubtegminis. Etiā laborātes in arte armat̄ q̄ fiūt vt ꝓtegamur et pcutiamus. debent laborare vt babeant arma ſpūalia. eph. vi. Accipite armaturam dei ⁊c. Stulti ſunt ſi remanētes nudi cõtra tela boſtis. ꝑparātes arma materialia alijs. Similiter nauigātes debēt ſibi ꝑare nauē penitētie. q̄ ē ſecūda tabula poſt naufragiū. et apꝑbēdant crucē xp̄i q̄ eſt mal⁹. vt ſalui poterūt ꝑ maris hui⁹ mūdi ꝑicula ad portū ſalutis ꝑuenire. Similiter laborātes ī agri‍cultura ī agris. ſatõib⁹. cõſitõib⁹ ſiue paſcuiſ florib⁹ ſiue olerib⁹. debēt colere ortū cor‍dis. i. coꝝ. iij. Dei agricultura eſtis. Eſt eīm magna demētia magno labore colere agrū exteriorē ꝓ fructu tēporali. et īteriorē nõ co‍lere ꝓ eterno. Similiter venatores ſiue fera‍rū ſiue aucupū ſiue piſciū. q̄ multis labori‍bus tēpus inutiliter amiſerūt. debēt mõ ve‍nare cū ſenſibus vt xp̄m capiāt. et temp⁹ re‍dimāt amiſſū. Siliter laborātes ī medicīa d3bēt aīas ꝓprias curare. et vlnera peccatõꝝ p̄ca‍uere. iuxta illud luce. iiij. Medice cura teip‍ſum. Item theatrici debēt cauere de ludis inboneſtis ⁊ laſciuis. exo. xxxij. Sedit po‍pulus bibere ⁊ mādu‍care: et ſurrexerūt lu‍dere. vn̄ criſo. ſuꝑ math. omelia. vi. De⁹ nõ dat ludere. ſed dyabol⁹. Ludus tm̄ boneſt⁹ ad recreatõeꝫ ⁊ laboris leuamē nõ nocet. q꞉ ſicut ſomn⁹ recreatõi ⁊ refectõi ē neceſſari⁹ ſi tm̄ ē cõtinu⁹. mors ē. ſic lud⁹ q̄nꝫ boneſt⁹. Et ideo vt dicit ſeneca ī libro de trāq̄litate. legum cõditores feſtos dies cõſtituerūt. vt ad bilaritateꝫ publice boīes cogerent̄ tanq̄ neceſſariū laborātib⁹ īterponētes tēꝑamētū vt ⁊ d̄. b. iob. ap'lo narrat Caſſian⁹. li. vij. collatõnū. ꝙ cū ꝑdicem mollit̄ demulceret. vidit eū q̄dā iuuēis ⁊ mirat⁹ ē tātū virū ſic facere. Cui ſanct⁹ ait. Quid geſtas ī manu? at ille arcū: cui ſanct⁹ ait. Cur eū nõ ſemꝑ ten‍ſū circūfers? At ille. ne iugi curuatõe deꝑe‍at ⁊ molleſcat. Sic ait ſanct⁹. nõ te offendat bec ꝑua laxatõ q꞉ niſi remiſſiõe q̄dā q̄s rela‍xaret. nõ poteſt obſecūdatõe ſiue iugiter ſe‍cūdare. Sꝫ q̄rit̄ an lud⁹ alee ꝓpter recreatõ‍nē fact⁹ ſit licitus. Reſpõdetur. vt ſup̄ ⁊c.

Tercia pars in qua

notat̄ eduliū ſalutare. Pro quo notādū ſm̄ ꝙ videt̄ mgr̄ byſto. ſentire. et alijs ml'tis b̄ idē ꝓbabile videt̄. ꝙ xp̄s poſt lotõeꝫ pedū ī‍ſtituit eukariſtie ſacm̄etū ī quo ſemetip̄ꝫ ſub ſpēb⁹ panis ⁊ vini dedit diſcipl'is ſuis di. Accipite ⁊ mādu‍cate boc ē corp⁹ ⁊c. ¶ S

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Moraliter ſignū eſt magne nobilitatis ⁊ li
beralitatis dare. vn̄ ex̄ de donatōibus. c. i.
Si nobilis hō ſponte donat aliq̄d alicui.
eſtimare debet ſe ad hoc teneri ⁊ hāc legem
debet ſibi īponere ꝙ niſi amplꝰ fecerit ⁊ cre
uerit ī bn̄ficijs. nihil credat feciſſe. q̄ ergo vl't
eſſe nobilioꝛ plꝰ dare debȝ. Vn̄ ꝓucit ꝙ do
nata ab īꝑatoꝛe largiſſime īterp̄tat̄. nā vt d̓r
C. de bo. vacā. et de icoꝛꝑatōe. l. ſi quādo.
Q̄ð ſi īꝑatoꝛ alicui donat domū aut aliam
poſſeſſionē. īterp̄tari debet cū oībꝰ iuribꝰ ⁊
attinētijs eſſe donatā. Idē etiā ī teſtamētis
vt ſi aliq̄s oleū vl' vinū īterp̄tat̄ etiā vaſa vi
naria eſſe legata. Similiter auibꝰ legatis et
auearea. ff. de lega. et fideicōmiſ. l. iij. Cū
igit̄ dei filꝰ nobiliſſimꝰ ſit oīm īꝑatoꝝ: et li
beraliſſima dona dedit iuxta ḡdus diuine
largitatis. Pꝛio eñ hōi largitꝰ ē oēs crea
turas irratōales ī vſuȝ. nec in hoc ceſſauit.
ſed p̄ncipes ſuos. ſcȝ angelos ī eiꝰ miſteriū
deputauit. Et vltīo ꝓ valete meliꝰ q̄ð hūit.
ſcȝ corpꝰ ſuū largiſſime interp̄tādo. ſcȝ dei
tate vnitū cū aīa ⁊ ſanguie. cū oīm v̓tute et
ḡra cōicauit: dicēs accipite ⁊c̄. ¶ T ¶ Naȝ
dn̄s noſter ih̄s xp̄s de hoc mūdo trāſiturus
ad patrē cum diſcipulis ſuis cenauit. et ī ip
ſa cena ſacramentum eukariſtie inſtituit. tri
bus de cauſis.
In memoriam ſue paſſionis.
In ſignū ſincere dilectionis.
In pignus hūane redemp̄tōis.
De p̄mo ap̄ls. quotiēſcūȝ mādu cabitis panē
hunc ⁊c̄. Luce. xxij. Hoc facite ī meā cōme
moratōē. Q̄ð facit ſacerdos dū leuat corpꝰ
dn̄i rep̄ſentās. ꝙ xp̄s ī patibulo fuit leuatꝰ
q. d. Ecce hō. q̄ ꝓ te īcarnatꝰ: de v̓gie natuſ.
pānis īuolutꝰ: eſt ad colūnā ligatꝰ: crucifi
xus: mortuꝰ: et ſeplt'us. Noli ꝑdere aīaȝ pro
pter quā xp̄s tanta paſſus ē. Vide ergo q̄d
xp̄s ꝓpter te paſſus ſit. treñ. iij. Recoꝛdare
paupertatis mee ꝯ̄ tuā auaritiā. igreſſiōis. cō
tra ſupbiā. abſinthei ⁊ fellis. cōtra cōcupi
ſcētiā. q. d. Si tēptaris d̓ iniuſtis rebꝰ. Attē
de q꞉ nudꝰ natꝰ ⁊ nudꝰ moꝛtuꝰ ſuȝ. Si d̓ ſu
ꝑbia. vide q꞉ ego ancillā hūilē ī matrē ha
bui. et ꝙ ſeruis ablui pedes. Si laſciuia te
impugnat ī coꝛꝑe. vide q꞉ totū coꝛpꝰ meuȝ
penarū abſintheo repletū ē. Sed vere pauci
ſunt ī eleuatōe coꝛpis xp̄i hec cōſiderantes.
q꞉ aliquoꝝ oc'li mētales ita peccatis obnu
bilati ſunt. ꝙ hec videre nec ītelligere poſſūt

De q̄bus luce. xxiiij. Oculi eoꝝ tenebantur.
ſcȝ peccatis ne eū agnoſcerēt. Hi purgare d̓
bent oculos mētis. q꞉ ꝑiculoſuȝ ē quotidie
coꝛpꝰ dn̄i cōꝑalibꝰ oculis īſpicere. et nunq̄
mētaliter. ſcȝ oculo mētali videre ⁊ cogno
ſcere. Quia ſi dn̄s deꝰ ꝑcuſſit beth-ſamitas
q̄ archā dn̄i īſpexerūt vt habetur. i. Regū. vi.
Multo grauiꝰ puniet petōres īgratos. q̄ cū
oculis maculatis cōtinue p̄ſumūt aſpicere
et nūq̄ ſtudēt oc'los mētales a pc̄tis mūda
re. ¶ V ¶ Sed q̄rit̄ circa hec an exiſtens in
pc̄tō moꝛtali vidēdo coꝛpꝰ xp̄i peccet. Et vi
det̄ ꝙ ſic ex dictis. Reſpōdet richar. i. iiij. ſu
per magiſtrū di. ix. articulo. iiij. ī ſolutōe cu
iuſdā argumēti. Q̄ð exiſtēs ī peccato moꝛ
tali vidēdo coꝛpꝰ xp̄i nō peccat. aſpiciendo
eñ ip̄m nullā irreuerētiā facit ſacramēto. Be
th-ſamite aūt ideo ꝑcuſſi ſunt. q꞉ vt dicūt q̄
daȝ ⁊ refert glo. ibidē. Nulli licebat videre
archā detectā niſi pōtifici. Vel pōt dici etiā
ſm glo. Q̄ð ꝑcuſſi ſunt eo ꝙ īdigni eſſent.
vel īdigni acceſſiſſent: vel nō digne cuſtodi
uiſſent. Nico. d̓ ly. Percuſſiōis fuerūt q̄tuoꝛ
cāe. ſ. īepta leticia ꝓcedēs ex leuitate capitis
⁊ nō ex d̓bita reuerētia. Secūda olocauſtū
indebite oblatū: q꞉ vaccas ī olocauſtū poſu
erūt ſup archā dn̄o. ī hoc male fecerūt. q꞉ fe
mella nō offerebat̄ dn̄o ī olocauſtū. Tercia
curioſitas q̄ moti fuer̄t ad vidēdū archā do
mī. Quarta dimiſerūt eā nimis diu ſine lu
mīaribꝰ et cultu debito. Ideo ꝑcuſſit do
minus. ſcȝ moꝛte. lxx. et. l. milia plebis. q̄ð
ſic exponūt hebrei ſolū. lxx. viri ſunt ꝑcuſſi
qui erant tante reputatōis. q̄ð equiꝑabant
l. milibus de cōmuni. et principales popl'i
fuerunt ꝑcuſſi eo ꝙ debebant oꝛdinare po
pulū. et p̄cauere de p̄dictis offenſis ⁊ nō fe
cerunt. Sic in ꝓpoſito poſſet hō peccatoꝛ ta
lem irreuerētiaȝ exhibere videndo ſacramē
tuȝ. ꝙ foꝛte moꝛtaliter peccaret ſicut mō ab
aliq̄bꝰ fit qui ex ſupbia videndo coꝛpꝰ xp̄i
nec caput inclināt nec genua nec diſcooper
tis capillis ſacramento exhibent reuerentiā
et hm̄oi ex leuitatibus ꝓuenientia. de qui
bus homo inculpatur ex irreuerentia. licet
non a viſione. ¶ Secūda cauſa inſtitutōis
fuit in ſignum ſincere dilectionis. ſcȝ vt no
biſcum ſemper p̄ſens eſſet in terra. in car
ne velatus in qua carne in celo pro nobis
deo patri aſſiſtit. p̄s. Zelus domus tue co
medit me. id eſt comeſtibilem me fecit.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Nam vt experimur. ſignū magne dilectōis
eſt. qui alteri partē bonoꝝ tribuit. maius
qui oīa ſua dat. maxīm q̄ ſeipm totū donat.
qd vtiq̄ xp̄s fecit ꝛ facit quotidie. Xp̄s au-
tem longe plus his dilexit nos. Dedit nāq̄
ade fructū ligni vite in pdiſo. Judeis. xl.
ānis māna ī deſerto. Nobis aūt nō ſolū dat
totū mūdū īmo ſeipm ſub velamīe ſacramē-
toꝝ. Sed q̄re: certe q2 nos multū amauit.
ideo p̄ cūctis natōibus nobis cibū ddit no-
bilē et electū carnē ſuam. abacuc. i. ¶ X ¶
Iſte eſt cibus electus. Huc cibū electū opta-
uerūt deguſtare viri domeſtici. iob. dicētes.
Quis det nobis de carnib⁹ ei⁹ vt ſaturemur
iob. xxxi. q. d. q̄s dabit nobis lōgitudinem
vite vſq̄ xp̄s veniet. et corpaliter ſit nobiſ-
cū ſemp. et ei⁹ corpe ꝛ carne reficiamur. q̄s
nāq̄ huc amorē filij altiſſimi quem ad nos
habuit poſſet ad plenū enarrare: q2 q̄ dixit.
delitie mee eſſe cū filijs hoīm. vt iſeꝑabilit-
īmi⁹ ꝛ delectabili⁹ cū hoīe eſſet. dedit ſe ī
cibū vt ſicut cib⁹ corpalis ſm plm ſe cōuer-
tit in ſubſtātiā aliti. ſic nos cōuerteret ī cor-
pus eius miſticum. Vn̄ aug⁹. de cōſe. di. ij.
q2 paſſus ē p nobis dn̄s. cōmēdauit nobis
in ſacramēto ſanguinem ſuū ꝛ corp⁹: et fecit
nos ip̄os. et nos corp⁹ ipi⁹ facti ſum⁹. q. d.
Qui accipit digne corp⁹ xp̄i verū. efficit p
hoc corp⁹ xp̄i miſticū. cui⁹ ip̄e xp̄s ē caput.
Sed poſſet alicui videri ꝙ xp̄s nō debuiſſ;
corp⁹ ſuū p modū mādu catōis nobis ddiſ-
ſe. q2 ex quo ſacramētū ordiat ad refectōem
ſpūalē mētis. ſicut igit refectio mētis q̄ erit
in patria erit p viſionē. ſic xp̄i corp⁹ deberet
etiā dari ad vidēdū. nō ad mādu cādū Re-
ſpōdet. ſanct⁹ tho. in. iiij. ſup mgrm di. ix.
ꝙ ad pfectōe; ſacramētoꝝ noue legis. exigi-
tur ꝙ ſit aliqd ſacramētū ī quo xp̄s nobis re-
aliter cōiūgat ꝛ vniat. nō ſolū p pticipatōe;
virtutis ei⁹ ſicut ē in alijs ſacramētis: et q2
ſacramētū eſt ſenſibile ſignū. ideo oport; ꝙ
alicui ſenſui vſus ſacramēti approprie. In
ſenſibilib⁹ aūt ē triplex differētia. quedā em̄
ſenſibilib⁹ neq̄ cōiūgūtur neq̄ vniūtur. ſicut
ea q̄ ſentiūt p mediū extrinſecū. vt ī viſu pci-
pue accidit ꝛ ī auditu etiā ꝛ odoratu. ſ ſolū
ſimilitudīes ad ſenſu; referūtur. Quedam
aūt ſenſibilia cōiūgūtur ſed nō vniūtur rea-
liter. ſ ſm aſſimilatōe; q̄litatis tm̄ ſicut ac-
cidit ī tactu. nec tn̄ ex tāgēte ꝛ tacto fit vnū
niſi ſcḋm qd. Quedā aūt cōiūgūtur ꝛ vni-
ūtur ſicut accidit ī cibis ꝛ potib⁹. et ideo
ſumptō hui⁹ ſacramēti cōgrue p modū mā-
ducatōis fit. Alia vero ſacramēta noue le-
gis. q̄b⁹ p v̄tutē ſibi inditā xp̄o ſimilamur.
fiūt in tāgēdo tm̄. vt baptiſm⁹. figure aute;
veteris teſta. q̄ ſolū ſimilitudīe; xp̄i vēturi
habebāt. ſignificabāt p modū viſiōis: ꝓpe-
tit etiā māducatō paſſiōis xp̄i ī hoc ſacramē-
to repſentātē. p quā corp⁹ xp̄i vulneratū fu-
it. ꝯueit etiā effectū q̄ ē robur aīe. Ad argu.
adductū dicēdū. ꝙ res viſa beatificās p eſ-
ſentiā ſuā. vidēti cōiūgit in patria. qd q̄de;
nō accidit ī viſione corpali: et q̄a oportebat
hanc ꝯiūctōem ſignificari p aliqd ſenſibile
ſignū. oportuit illud ſenſibile ad hoc aſſu-
mi qd realiter cōiūgat ꝛ vnit. ī pria aūt ſig-
nis ſacramētalib⁹ op⁹ nō erit. nihilomin⁹
ꝓpter ſimilitudīe; ad hec q̄ nūc geruntur fre-
quēter. illa beata viſio nobis p figurā mā-
ducatōis ī figura exprimit. Tertia cauſa fu-
it ꝛ c̄. ioh. vi. Qui māducat me digne ſc; pe-
nitēdo. viuit ꝓpter me grātiā dei iueniēdo
Quicūq̄ em̄ peccat ī deū. offēdit ītātū quā-
tū ip̄e ē magn⁹. et ītātū ei ſatiſfacere debet
inq̄ntū magn⁹ ē. Nā ſi aliq̄s offēdit ſeruū vi-
lem. nō tātū ab eo reqrit emēda. ac ſi eq̄li in-
iuria offēdiſſet pn̄cipē vel regē. ſ q2 de⁹ īfi-
nite ē magnitudīs ꝛ nobilitatis. offēdētes
ipm deberēt ī infinitū puniri. Ne ergo oēs
ꝓpter pctā noſtrā q̄b⁹ heu frequēter offēdi-
mus dānemur. ideo quotiēs peccam⁹. xp̄m
agnū nō legis ſed gratie quotidie īmolem⁹
Bern. eukariſtie ſacramētū potēs ē peccata
noſtra ꝯſumere. et debellare aereas poteſtates
inferre ī celū ī terras reuertētes. oīa em̄ hec
cōtingunt ꝓpter hoſtie ſalutaris īmolatōe;
quā pater celeſtis pl⁹ diligit. ꝙ toti⁹ peccata
mūdi odiat ī vere penitētib⁹. vn̄ apl's heb.
ix. Si ſanguis hircoꝝ ꝛ thauroꝝ ꝛ cinis vi-
tule aſpſus ſctificat ad emūdatōe; carnis. q̄n-
tomagis ſanguis xp̄i q̄ p ſpm̄ ſctm̄ ſemetip̄;
obtulit īmaculatū deo. emūdabit cōſciā; no-
ſtrā ab opib⁹ mortis. Hūc etiā filiū deo prī
p pctīs nr̄is quotidie deo ſuo prī īmolem⁹.
¶ Y ¶ Sz q̄rit vtrū ſanguis xp̄i fuerit oblatō
deo acceptiſſima. Et videt ꝙ nō. q2 effuſio
ſanguīs inocētis ē corā deo abhoīabil. xp̄s
aūt fuit īnocētiſſim⁹. Cōtrariū hētur p apo-
ſtolum allegatum. Reſpondet nico. de lyra
ſup illo verbo apl'i. ꝙ hoc nō ē itelligēdū. ꝙ
ſolus ſanguis xp̄i fuerit oblatus ꝓ nobis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

immo tota humanitas eius. Et hoc patet ex auctoritate in qua dicit̃ obtulit ſemetipſũ. Fit tamẽ mentio in hac oblatõe ſegregatum de ſanguine. inq̃tũ fuit ſepat⁹ a carne. tamẽ vtrũq; ẽ de oblatõis itegritate. ꝓpter qḋ in ſacramẽto altaris. qḋ ẽ memoriale illi⁹ oblatõis. cõſecrat̃ ſimul caro ⁊ ſãguis. tñ ſub ſpeciebꝰ diuerſis. ſicut ĩ illa oblatõe fuit ſanguis ſepat⁹ a carne. Similiter aĩa xp̄i fuit ꝓ nobis oblata. inq̃tũ ꝑ paſſionẽ fuit a corpe ſepata ad ſacrificia ꝓ nobis. ioh. x. Aĩaꝫ meam pono ꝓ ouibꝰ meis. Et ſic patet ꝙ tota hũanitas ptinet ad xp̄i oblatõeꝫ ſeu ſacrificiũ. Qḋ aũt h̃ hẽat ꝑfecte ratõeꝫ oblatõis vl̃ ſacrificij. patꝫ qꝛ ſacrificiũ ĩ lege fiebat triplici cauſa. Primo ad tollẽdũ peccatum. ꝓpter qḋ ĩ lege dicebãtur aliq̃ ſacrificia ꝓ peccato. Secũdo ad grãꝫ ꝯſeruãdã. ꝓpter ꝙ ĩ lege dicebant̃ aliq̃ hoſtie pacifice. Tertio ad hoc ꝙ mẽs hoĩs ꝑfecte deo vniret̃ ꝑ amorẽ. ꝓpter qḋ ĩ lege offerebat̃ olocauſtũ. qḋ tñ icendebat̃ ad honorẽ dei. Iſta aũt tria ꝑueniũt nobis a deo. mediãte hũanitate xp̄i pro nobis oblata. Et quotiẽſcũq; miſtice ĩ altari immolat̃ peccata noſtra delẽtur. apoca. i. Dilexit nos ⁊ lauit nos a pctĩs nr̃is ĩ ſanguie ſuo. Gratia ꝯfert̃. ioh. i. Gratia ⁊ veritas ꝑ ihm xp̄m facta ẽ. Et porta glĩe apit̃. vbi fit hoĩs ad deum vnio ꝑfecta. Propter qḋ dicit̃ ad heb. x. Habemꝰ fiduciã ꝑ ſãguieꝫ eiꝰ in introitu ſanctoꝝ. Et ſic patet ꝙ ſacrificiũ xp̄i fuit ꝑfectiſſimũ. qꝛ cõtinet ĩ ſe ꝑfectiſſime v̓tutẽ oĩm ſacrificioꝝ. ſicut ꝑfectio diuina cõtinet ĩ ſe vnice et euidẽtiꝰ ꝑfectões oĩm creaturarũ. Ad argu. dicẽdũ. ꝙ effuſio ſanguis xp̄i. poteſt referri ad duplex principiũ. Vno modo ad ipos effundẽtes. et ſic fuit deo abhomiabilis ⁊ fuit peccatũ grauiſſimũ. Alio modo ad volũtatẽ ipiꝰ xp̄i patiẽtis. q̇ volũtarie ſe obtulit paſſioni ex caritate maxĩa. et ſic fuit deo acceptiſſima. et h̃ ſecũdo mõ habuit ratõeꝫ oblatõis ⁊ ſacrificij. nõ aũt p̄io modo. Sic etiã imolatio xp̄i in altari deo eſſe abhomiabilis q̃tũ ad ſacrificãtẽ. in peccatis mortalibꝰ exiſtẽtẽ. acceptiſſima tñ quo ad imolatũ ⁊ ſacrificatũ deo. ſcꝫ ſacrificiuꝫ cũ nulliꝰ ſacerdotis imũdicia diuĩa polluat ſacramẽta. Quare luciꝰ. iij. ex̃ de co. cleri. ⁊ mulie. c. veſtra. dicit. Nõ põt aliq̇s quãtũcũq; pollutus diuĩa polluere ſacramẽta. q̃ purgatoria cũctarũ cogitatõnũ exiſtũt. et ſeq̇tur

Qualiſcũq; eñ ſacerdos ſit que ſancta ſunt coinq̃nari nõ poſſunt. Sumite g̃ ab oĩ ſacerdote xp̄i miſteria. qꝛ oĩa ĩ fidḋ xp̄i purgãt̃ ⁊c̃.

In die Paraſceues. prima pars.

TRiſtis eſt anima mea vſq; ad mortẽ. Math. xxvi. Paſſio dñi noſtri ihu xp̄i quã ꝓ nobis hodie ſuſtinuit. pctõꝝ ſit ablutio oĩmq; ſcelerũ. et ad vite eterne meritum Amen. ¶ K ¶ Kariſſimi. qꝛ de more ⁊ laudabili ꝯſuetudie ꝓ impetratõe gratie p̄dicãtes. in pricipio ſermonis. ſolent ad virgiẽm piĩſſimã mariã. q̃ noſcit̃ eſſe vas plenũ gratie recurrere. et eã ꝓ ipetratõe gratie ſalutatione angelica ſuppliciter iuocare. Sed qꝛ ſecũdũ phm. i. ethi. ſermões faciẽdi ſunt ſecũdũ tempꝰ ⁊ materiã. et cũ tẽpus ⁊ materia nũc exigãt loq̃ de amara xp̄i paſſiõe. et matris eiꝰ virgĩs cõpaſſiõe. gaudioſa ambaſiata gabrielis hodie icõueniẽter ſalutat̃. qꝛ ſalutãti ſic lamẽtabiliter poſſet obuiare. cũ diceret primo Aue maria. reſpõdẽt q̃d loq̇ris. nõ eñ fui ſine ve. ſed plena oĩ dolore ⁊ cordis meſticia. vt merito dicta ſuꝫ maria. id ẽ valde amara. dũ tam ipie ⁊ crudeliter meũ amãtiſſimũ filiũ ĩtuita fuerim maĩbꝰ inimicoꝝ ⁊ iniquoꝝ tractari: plena gratia di. nõ ſed oĩ anguſtia ⁊ miſeria plena. vidẽdo vnigenitũ meũ ⁊ totũ ſolatiũ. tãdiu ⁊ aſpe ligatũ vt nec gratiã liberatõis valuerim ei ĩpendere. dñs tecũ. q̃uo mecũ. cũ de maĩbus meis violẽter ſit raptus. q̃ſi latro peſſimus ad pilatũ. de pilato ad crucẽ ⁊ ad mortẽ ſit ductꝰ. benedicta tu ĩ mu. imo ſup oĩs mulieres obprobrioſe a iudeis maledicta. ꝯſputo ⁊ ꝑcuſſa. benedictus fructus vẽtris tui. nõ ſed vt maledictus ⁊ ꝯdẽnatus. ꝯſputus colaphis ceſus. flagellatus. coronatꝰ. et turpiſſima morte crucifixꝰ. Quid ergo o dulciſſimi et deuotiſſimi faciendo: oculos mẽtiũ meſtiſſima cum matre ad dñicam leuamus cruceꝫ deuote ſupplicãtes. vt merito ſue paſſionis amariſſime nobis concedat loqui de digna eius paſſione. et matris ſue compaſſione ad honorem ⁊ gloriam totius trinitatis. ad augmentum gratie ⁊ meritum vite eterne. Salutemus ergo ad hoc obtinẽduꝫ crucem ſanctam: di. O crux aue ſpes vnica etcetera. Signet ergo quilibet ſeipſum ſigno ſancte crucis et dicat cum criſto.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Triſtis ē aīa mea vſq̄ ad mortē. Auerrois
cōmentator phī dicit ꝺ impreſſionib⁹ aeris
ꝙ quādo ſuꝑiora corpa inferiora regentia:
aliquē defectū patiuntur vel intemperiem
tunc defectum patiuntur vniuerſa. ¶ Hoc
patet q̄ quando aer aliquā intempiem pa-
tit. vt tpe pluuiali ꝛ nebuloſa magis pūgūt
oēs dolores ꝛ nos magis triſtamur. Hoc
etiā patz in capite. dū eñi caput egrotat ce
tera mēbra dolent. vi. q. i. c. ex merito. ca-
pite lāgueſcēte facili⁹ mēbra corpis inficiū
tur. Sed q̄ caput noſtrū miſticū xp̄us dñs
oīm iſto tēpore paſſus. ꝓ nobis multa ſuſti
nuit amara. et in tēpiez obprobrioꝝ magna
a iudeis accepit ꝓpter noſtrā ſalutē. merito
malediciū oſtēdit cor hūanū. qd̄ hodie cū
capite ñ dolet ex ꝯpaſſiōe: cū oīa i ſenſibilia
elemēta q̄ſi creatori cōpatiēdo. hodie oſten
derūt ſigna anxietatis. turbatōis ꝛ triſticie
Querim⁹ nāq̄ a ſole. luna ꝛ ſtellis. d. O
ſol ceteriq̄ planete. q̄re hodie obūbrati eſtiſ
poſſunt reſpōdere ploram⁹ turbatōnē et ānxie
tatē oſtēdim⁹ de noſtri creatoris morte. Nā
clamores eius audiuim⁹ ꝑ diuerſos crucia
tus. matrēq̄ eius ſub cruce ꝓpendim⁹ do-
lorib⁹ plenā lacrimātē. qd̄ ſuſtinere nō poſ
ſumus. Et ideo oēs iudeos noſtra luce ꝛ
ſplendore priuam⁹ i malitie ſue deteſtatōez
et eterne caliginis. ad quā iudicati ſunt at-
teſtatōez. ergo volēte cōditore hmōi ſigna
cōpatiētie dedim⁹ in deteſtatōez iudeoꝝ ꝑ-
uerſoꝝ. et in ſignū coꝝ cecitatis ꝛ dānatōis
eterne caliginis. O terra q̄re tremuiſti. ideo
q̄ cōditoris ꝛ fūdatoris mei cruor calidiſſi-
mus me tetigit. q̄re tremui i coꝝ cōfuſionez
et in ſignū eterne dānatōis. O lapides q̄re
ſciſſi eſtis. et q̄re palmas ꝑcutitis. in ſignū
reproboꝝ crudelis obduratōis: quoꝝ corda
ſaxis duriora nulla cōpaſſiōe mollita ſunt.
ve ſimilib⁹ miſerimis iudeis. hiero. ſup ma.
Ois creatura cōpatit xp̄o morieñti. ſol obſcu-
ratur. terra mouet. petre ſcindūt. velū tēpli
diuidit. ſepulcra apiūtur. ſol⁹ miſer hō nō
cōpatit ꝓ quo ſolo xp̄s patit. Ne igit de tan
ta duricia incōpaſſiōis redarguamur. dicat
q̄libet i dolore cordis v̄ba thematis. ſcz. Tri
ſtis eſt aīa mea. ¶ Quātū nūc ad cōtinuatō
nē literalē in ꝓcedētib⁹ lectionib⁹ ſufficien
ter ē tractatū de vocib⁹ ꝓphetaꝝ. q̄ dñi paſſio
nē figuraliter ꝑdixerūt. hodie dicēdū ē quō
ꝑfidi iudei figuras ꝛ enigmata dñice paſ-
ſionis ad effectū crudeliter deduxerūt. Et
ſecūdū hoc more ſolito tres erūt ꝑtes princi-
pales huius declarande. Nā narrabūtur.
In prima aliq̄ geſta xp̄i ꝛ matris ad egreſ-
ſum de cenaculo. ibi. ꝑtuz ergo ꝛc̄.
In ſecūda in ſex dictis terminabit paſſionis
et doloris ꝯſummatio. ibi. Egreſſus.
In tercia miracloꝝ i morte ſanctoꝝ choru-
ſcatio ꝛ reputatio. ibi. Et tenebre ꝛc̄.

Quantum ad pri

mā ꝑtē ē notandū ſecūdū phm. i. phi. ꝙ tūc
arbitramur vnūqdq̄ ſcire. cū cās primas cog-
ſcim⁹. vt ergo magis cognoſcam⁹ paſſiōis
dignitatē et vtilitatē quo ad ppl'm īferētē.
tres cauſas ꝓpter q̄s xp̄s paſſus ē cōſidera-
re debem⁹. ¶ A ¶ Nam pria cauſa fuit no-
ſtra miſeria ꝛ culpa q̄ mouit deū ad miſerā
dū. Secūda caritas dei q̄ coegit xp̄m ad li
berandū. Tertia iudeoꝝ inuidia. q̄ mouit eos
ad xp̄z cruciādū. Omiſſis igit primis dua
bus cauſis de q̄b⁹ ſatis dictū ē ꝑ illā ebdo-
madā. de tercia ſcz de inuidia iudeoꝝ notā
dū. ꝙ ſicut bubones ꝛ veſptiliones videre
nō poſſunt ſolē et lumē eius. ſic neque inui
dia iudei xp̄m iuſtū ꝛ ſanctū videre. nec de
operib⁹ ei⁹ audire voluerūt. Igit de eius
inuidētes. maxīe de miraclo ſuſcitatōis laza
ri attēdētes ꝙ ꝓpter hoc multi ex iudeis in
eū crederēt: aduerſus ihm. i. ſaluatorē colle
gerūt cōſiliū vt eū poſſent occidere. Qd̄ fa-
ctū fuit dñica q̄ dicit de paſſiōe. q̄n dicit. ꝙ
cayphas primū cōſiliū dederat alijs. d. Ex
pedit vt vnus hō moriat ꝓ ꝑplo ꝛc̄. Volut
eñi iuſtū ꝛ inocētē occidere. ne iniuſti ꝛ no
cētes ꝑirēt. Sz vt dicit. i. q. i. principat⁹. dif
ficile ē. vt bono ꝑagātur exitu. q̄ malo incho
ata ſunt principio. q̄ malū ꝛ iniquū habue
rūt principiū. malū acceperūt exitū. licz in
ſtū. ſcz coꝝ deſtructō. Ihs aūt ſciēs hec oīa
q̄ nōdū venerat hora ei⁹. ioh. xi. Iā nō pa
lam apud iudeos ambulabat. ſed abijt i re
gionem iuxta deſertum in ciuitatē que dice
batur effrem. et ibi morabatur cū diſcipu-
lis ſuis vſq̄ ad ſabbatū ante diem palma
rum. Die autem ſabbati ante palmarū. ſcz
ſexta die ante diem paſche. ſciens ihūs ma
trem dulciſſimam multum conturbatā do
loribus etiam lacrimis fatigatam. vt ſua
preſentia cordis eius dolorem aliqualiter
alleuiaret. venit ſero in bethaniam.

vbi mater ei⁹ erat cũ martha ⁊ magdalena.
Et facta ẽ cena in domo ſymonis quẽ dñs
a lepra mũdauit. de quo habetur prius.
Die aũt palmaꝝ ſcʒ ĩ craſtino. ihs exiẽs de
bethania. venit in villã bethfage ſitã in la/
tere mõtis oliueti. et miſit petrũ et philippũ
vt prius ⁊c̃. Et dũ eodẽ die vſꝗ ad veſpaſ
pplm pie docuiſſet. hũana miſabili cõditiõ
ne eſurijt. circũſpiciẽs ſi q̃s ex cõpaſſiõe vel
deuotõe eũ reficeret. Sed tũc. ſicut etiã nũc
de predicatoribꝰ. a nemĩe ſuſceptus nec la/
boribꝰ refocillatus. fame cogẽte cũ diſcipu
lis bethaniã redijt. Quõ mater pietatis ocu
lis lacrimoſis ĩtuẽs. vt ĩ libro de vita xp̃i le
gitur. dixit. O fili mi. ecce iam video ⁊ cõſi
dero p̃ricipes ſacerdotũ cõtra te cõſpiraſſẽ.
nec tua v̾ba valere ĩ eis. nec miracl'a vt tibi
cõpatiant̃. Rogo ergo te. tue matris hono/
re q̃ te nutriuit. vt ihrl'm de cetero nõ reuer
taris. Cui filiꝰ dulciter reſpõdit. Audi dul/
ciſſima mater mea iam ꝑ hoc v̾ificari debet
qd̃ ſcriptũ ẽ d̾ me ꝑ ꝓphã. Odio habuerũt
me g̃tis. ¶ Feria ſecũda poſt palmaꝝ rediẽſ
in ihrl'z. d̾ mane ĩ via eſurijt. et vidẽs arborẽ
ficꝰ ſecꝰ viã. ſterilẽ ei maledixit. di. Nũꝗ̃ exte
fructꝰ naſcat̃ ĩ eternũ ⁊ ꝯtinuo aruit. Sʒ cur
hoc fecit. ad oſtẽdẽdũ pplm iudaicũ eē ma
ledictũ eternaliter pro ingratitudie cremãduʒ
ꝙ tãꝗ̃ ſaluatorẽ ⁊ miſericordẽ viſitatorẽ docẽdo
curãdo miracl'a faciẽdo nõ ſuſcepit. ſ; de
ſpexit. Caueat ergo ppls xp̃ianꝰ ne maledi
ctio ſup eũ deſcẽdat. q̃ maiora accepit bene
ficia. ei iñ ꝓ hdolor minꝰ gratꝰ. Poſtea ĩ tẽ
plũ tranſijt. et more ſolito pplm docere ĩce/
pit. Quo audito phei mulierẽ deꝑhẽſaʒ in
adulterio adduxerũt. quã a manibꝰ coꝝ ab
ſoluit. Nota de adulteris ibi. ¶ Feria tertia
mane ĩ redieẽs ad tẽplũ. acceſſerũt ad eũ prin/
cipes ſacerdotũ dicẽtes ⁊ ĩcrepãtes eũ de fa
cto. ꝙ emẽtes ⁊ vẽdẽtes de tẽplo in die pal
maꝝ eiecit. In q̃ poteſtate eijcis vendẽtes
et emẽtes de tẽplo. Et reſpõdẽdo inter alia
verba dixit iudeis. Amẽ dico vobis. ãmõ
nõ videbitis me donec dicatis. Benedictus
q̃ venit in noie dñi. q. d. a tẽpore paſſiõis et
mortis mee. nõ videbitis meã faciẽ vſꝗ ad
iudiciũ. vbi videbitis me veniẽtẽ ĩ glĩa do
minãtis. Et cũ ihs iſto die vltra ſolitũ mo/
rem loq̃ndo et diſputãdo cũ iudeis tardaſſʒ
veniẽs ſero occurrit ei mater cũ lacrimis di
cẽs. O fili mi vbi tardaſti tota die. Et diſci
puli nunciant q̃liter cũ ſcribis ⁊ phis diſpu/
tauerat. ꝓpter qd̃ q̃ſierũt eũ tenere ⁊ lapida
re. quo audito p̄ dolore cecidit q̃ſi ſemimor
tua ad pedes dilecti filij. nõ valẽs ei quicꝗ̃
loq̃. Sed dulcis ihs eam eleuãs ⁊ cõfortãſ
ꝓmiſit ꝑ totaʒ q̃rtã feriã cũ ea manere. Tũc
mr̃ doloroſa bñ dicere poterat v̾ba dauid flẽ
tis mortẽ filij ſui abſalon. Quis mihi triꝗ̃
det vt ꝓ te moriar fili mi. O fili mi dulciſſi/
me. q2 oĩa tibi poſſibilia ſunt. et vis genus
hũanũ redimere rogo vt ſi poſſibile eſt alio
modo q̃̃ ꝑ mortẽ eũ ſalues. ait ihs matri cũ
digna reuerẽtia. Cõcedo mater dilecta. mi/
hi oĩa fore poſſibilia. ſ; oportet ĩpleri ſcriptã
de me. et mr̃ mi fili. Ecce mr̃ tua doloroſa.
q̃ mltũ ĩ tua cuſtodia laborauit. mltas cor/
dis amaritudies ꝓpter herodis ꝑſecuſſiõeʒ
ĩ egiptũ eũdo et redeũdo ſuſtinuit. Ecce vbe
ra q̃ ſuxiſti. brachia q̃ te baiulauerũt: nõ de/
neges matri meſtiſſime qd̃ a te petit. Et ihs
q̃d petis mr̃ ait. Ex quo vis vtiꝗ̃ mori. et ꝑ
tuã mortẽ genus hũanũ ſaluare rogo vt me
ꝑmittas mori ante te. vt aſpiciẽdo tuã mor
tẽ gladiꝰ doloris me nõ ĩterficiat. et ihs. O
benedicta mater cũ te p̄ cũctis creaturis filia
li amore diligã. q2 de ſpũſancto me cõcepi/
ſti. ꝯtiſſimis laboribꝰ aluiſti. nõ deceret te
mori ante me. q2 ſic moriẽdo nõ ſtatim ad lo/
cũ honoris vt te decʒ aſcẽderes in celũ. ſ; ne
ceſſario ad limbũ ⁊ ad locũ horroris. qd̃ eſſet
incõueniẽs. cũ ſis mater filii dei imaculata.
ſed moriẽdo añ te aſcẽdã in celũ. ſolus apiã
et in morte tua cũ tota curia celeſti tibi ho/
norifice veniã obuiã. te ad loċuʒ ꝑatuʒ tibi
ab eterno ſuſcipiam ſuſtineas ergo ꝑatiẽter
et cõfortet̃ cor tuũ. ¶ Feria q̃rta iudei ex eo
ꝙ p̄dixit xp̃s in tẽplo dicit. ãmõ nõ videbi
tis me putãtes eũ velle de manibus coꝝ fu
gere. conſiliũ iteruʒ inierũt quomodo ip̃m
occiderent. prius em̃ habuerunt conſiliũ vt
eum poſſent occidere. hodie de modo quo/
modo vel qualiter eſſet cuſtodendus ⁊ occi
dendus. Judas vero audiens populũ eum
velle mori cepit iuſtinctu dyaboli de amiſſi
one pecuniarũ ⁊ earum corruptione cogi/
tare. et currens ad domum caypbe ad princi
pes ſacerdotum congregatos ⁊ a nullo que
ſitus ait. Quid vultis mihi dare. et ego vo
bis eum tradam. tanꝗ̃ fur et latro in coruʒ
voluntatem preciuʒ vile conſtituens. vt eo
citius in negocio ſuo finem faceret.

Et gauiſi ſunt cõſtituerũt ei. xxx. argenteos
nõ vilis beſtia ꝓ ꝑcio poſſet tãc exigno ⁊ vili
appciari quo ſaluator mũdi appciatus ven
ditus ẽ. ¶ B ¶ Dicũt doctores ꝙ ꝗlibet ar
genteus decez denarios vſuales valuit. et
fuerũt dnarij yſmabelitici. ꝗb⁹ ioſeph pᵗriar
cha vendit⁹ fuit añ. iiij. milia annoꝝ ⁊ iure
bereditario ad illos iudeos vẽditores xp̄m
deuoluti. O quot ſimiles iude babẽtur. ꝗ
iuſticiã dei ⁊ veritatẽ ei⁹ ꝓ mũerib⁹ vendũt
et maxĩe mercatores. qñꝙ min⁹ ꝙ ꝓ obulo
ꝑ deũ obiurãtes veritatẽ negãt. vñ beda ſu
per marcũ ⁊ bẽtur. xi. q. iij. abijt iudas. Mł
ti bodie iude ſcelus q̄ dñʒ ac magiſtrũ ſuũ
deũꝙ pecuĩa vẽdiderit velut imane ⁊ ne/
pbariũ exborrẽt. nec tamẽ cauẽt. Nam euʒ
ꝓ munerib⁹ falſum ꝯ aliquẽ teſtimonium
dicũt ꝑfecto q̄ veritatẽ ꝓ pecuĩa negant. de
uʒ ꝓ pecuĩa vẽdũt. Ipe em̄ dixit. ego ſuʒ vi
tas ⁊ vita ⁊c̄. Feria ꝗnta ſcʒ die azimoꝝ in
qua neceſſe erat ꝑcepto legis occidi agn⁹ pa
ſcalis. Acceſſerũt igiẽ diſcipuli ad ibm dicẽ
tes. Ubi vis parem⁹ tibi paſcha. Nõ em̄ ꝓ
priã domũ babebãt. cũ oĩa ꝓpter xp̄m reli/
quiſſent dicit lucas. ꝙ miſit pētrũ et iobem
dicens. Ite in ciuitatem ⁊c̄. Diuerſorium
eſt locus ſecret⁹. ſequiẽ et ipe oſtẽdet vobis
cenaculũ magnũ. bic nõ timuit xp̄m in do
mũ ſuã recipe metu iudeoꝝ. q̄ crediẽ ꝙ fue
rit occult⁹ diſcipl's xp̄i. Euntes aũt iuenerũt
ſicut dixit eis ibs. et pauerũt agnũ paſcalẽ i
molãdo. aſſando ⁊ cũ alijs neceſſarijs. et cir
ca vſpas. quãdo agn⁹ paſcal' debebat imo
lari. videns mater pijſſima. ꝙ dilect⁹ fili⁹ ire
ibrl'm diſponebat cũ lacrimis filiũ ãplexa/
baẽ. d. Amãtiſſime fili mi rogo vt bic no/
biſcũ paſca mãduces. q̄ ſi te iudei caperẽt:
ꝗle feſtũ babere. et magdalena. O mgr̄ mi
dulciſſime. ego ꝗ ſuʒ filia tua nõne poſſuʒ a
te babere vnã grãm. vt bic nobiſcũ maneaſ.
et ſolicita marba. Ego miſtra tua ꝓmpta ⁊
ſemꝑ pata vis fugere a me. Et xp̄s in ſecre
to matri ait. O mater dilecta tibi nõ ẽ aliꝗd
denegandũ. ſed q̄ i bis ꝗ pr̄is mei ſunt opʒ
me eſſe. ideo vadã in ibrl'm cenãdũ. Hoc au
diẽs mater tp̄s aduenisse mortis. icepit euʒ
forti⁹ ſtringere cũ lacrimis babũdãtiſſimis
ꝓfluẽtib⁹. dicẽs ad filiũ. ſm augu. in li. de
verbis dñi. O fili mi dulciſſime. nõ te ãpli⁹
debeo audire. leticia plena padiſi. nõne te
ãpli⁹ debeo tãgere cõſolato mũdi. nũꝙ te

dimittam. ſi tu vadas ⁊ ego. ſi tu ſtas ⁊ ego
ſtabo. Ibs audiẽs dolorẽ mr̄is. et ꝑturba/
tionẽ cordis: cõceſſit vt i via ſe aſſociaret. ſ
cũ appropinꝗret ibrl'm diſceſſit cũ diſcipl'is
eius a comitatu matris. et intrauit ibrl'm ꝑ
vnaʒ portã. et mr̄ cũ alijs mulierib⁹ ꝑ aliaʒ
ignorãs ad qd̄ boſpiciũ diuerteret. ꝙ o do
loroſa ⁊ lamẽtabilis ſepatõ quãdo virgo ⁊
mater xp̄i dimittit vnigenitũ tãcito moriu
rũ. o ꝗntus luct⁹. o quãt⁹ dolor tũc cor vir/
gineũ acutior ãcipite vulnerabat. Intrauit
ergo ibs benedict⁹ cũ diſcipl'is ad cenacu/
luʒ: vbi cena pata fuerat. lauãtes manus ⁊
circũſtãtes benedicũt mẽſam. Et a diſcipl'o
quẽ diligebat ibs ſedente iux ibm. affertur
agn⁹ paſcbalis. quẽ ibus diſtribuit et co
medit. Alias nũꝙ legiẽ ibm comediſſe car/
nes. Cenãtib⁹ ſic diſcipl'is dixit. Deſiderio
deſide. boc paſcba mãdu. vobiſcũ añꝙ pa
ti. Et aptius patefaciẽs factuʒ traditoris. ꝗ
ex bũilitate lauando ei⁹ pedes. cũ a malitia
reuocare nõ poterat. ſalteʒ verbis ſuis ꝗbuſ
ſecreta cordis ſuẽ tetigerat ad penitẽtiã cmo
liret: ſubdit. vn⁹ veſtrũ me traditur⁹ eſt ⁊c̄.
Que vox vt gladi⁹ acut⁹ corda cõcuſſerat.
diſcipuloꝝ. ꝗbus ſic cõtriſtatis ⁊ comedere
ceſſantib⁹: ſigillatim ꝗrebãt dicẽtes. Nũꝗd
ego ſuʒ dñe. et ibs. Qui intigit mecũ manũ
in catbino. qd̄ erat vas fictile ad refrigeran
dũ vinũ i quo erãt lactuce agreſtes: ꝗb⁹ ſo/
lebat agnus paſcbalis manducari. vt diciẽ
exo. xij. bic me tradet. Noluit em̄ cũ manife
ſtare. vt ipe occulte radargut⁹ intra ſe peni/
teret. et ne petr⁹ feruẽtior ceteris eũ occide/
ret: q̄ vt dicũt aliꝗ. Si petr⁹ nouiſſet iudaʒ
eſſe traditorẽ. dentib⁹ euʒ decerpiſſet. Nota
bic ꝗliter ifirma boĩm nõ ſunt pandẽda. ſicẽ
detractores faciũt. de ꝗbus nota. Ille autẽ
ꝓditor maledict⁹ ⁊ ifelix. nõ emẽdat⁹ ſ idu
ratus. ne ſuſpicareẽ de eo comedere nõ ceſſa
uit. et ait. Nũꝗd ego ſum rabi. Q̄ ab alijs
alienã babuit intẽtiõʒ. idõ etiã aliã ab alijs
bũit ꝗſtionẽ noians dñm ſuũ rabi. cui⁹ ta/
mẽ noluit eſſe diſcipl's. Et ibs. Tu dixiſti.
Ac ſi diceret. nõ ego ſed tu dicis. Et adiecit
Fili⁹ bois vadit ſicẽ ſcriptũ ẽ de eo. ſcʒ mori
endõ. ve aũt illi ꝑ quẽ fili⁹ bois tradeẽ: bo
nũ erat illi ſi natus nõ fuiſſet bõ ille. vñ dã
nati cõuertendo ſe ad ſupꝑius eſſe nobilita
tem poti⁹ volũt eſſe ꝙ nõ eſſe. Sed cõuertẽ
do ſe ad annexũ ipi eſſe. ſcilicet ad penam.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vellent potius nõ eſſe ꝙ̄ eſſe ĩ penis. Et ſic
xp̄s ꝑditori loq̄t̄. ꝙ potiꝰ eligeret nū̄ꝗ̄ fuiſ
ſe natus. ꝙ̄ ſuſtinere illaꝝ penã: quã eterna
liter ꝓpter illã traditõez inocẽtis xp̄i ſuſtine
bit. et ih̄s de mẽſa tũc ſurgẽs. ad aliũ locũ ĩ
ferius eiuſdẽ cenaculi iuit cuꝫ diſcipulis ꝛ
eos ſedere fecit. Volẽs inde aliud ſignum
oſtẽdere humilitatis. vt ſaltẽ viſo eo ſe cor⸗
rigeret. Et deponẽs veſtimẽta ad expeditõ
nẽ lotõis pedũ. aquã miſit in pelui vt heri
dicũ ẽ pleniꝰ his miſterijs ĩpletis: redijt cũ
diſcipl'is ad locũ cene di. Scitis q̄d fecerim
vobis ꝛc̄. Et tũc vt oſtẽderet quãto amore
diſcipl'os diligeret more pij patris. filijs ſu
is maxim clinodiũ ĩ ꝑpetuũ mẽõriale ꝛ ſola
tiũ dedit. ſcꝫ corpꝰ ſuũ ſacratiſſimũ ĩ cibũ. et
ſanguieꝫ ĩ cruce effundẽdũ ĩ potũ. vñ augꝰ
de cõſe. di. ij. liq̄do. Saluator quo vehemẽ
tius cõmẽdaret miſterij illiꝰ altitudieꝫ. vlti
mũ voluit hoc ĩfigere cordibꝰ mẽõrie diſci⸗
puloꝝ: a q̄bꝰ ad paſſionẽ diſgreſſurus erat
Nam pacta nouiſſima ſeruari debẽt niſi pri
mũ derogat vltimo. C. de pactis. l. pactũ.
Accepit ergo panẽ gratias agẽs fregit et di
xit. Accipite ꝛ mãdu. hoc ẽ corpꝰ meũ q̄ꝺ ꝓ
vobis tradet̄. Similiter ꝛ calicẽ ꝛc̄. Et no
tanter iſtitutõ ſacramẽti ꝛ cõicatio facta eſt
poſt lotõeꝫ pedũ. ad noſtrã doctrinã. Q̄ꝺ ne
mo ſumere debꝫ hoc digniſſimũ ſacramẽtũ
niſi prius fuerit penitẽtia lotus ꝛ purgatꝰ
alias iudiciũ eterne dãnatõis manducat et
bibit. ſm̄ apl'm. ſicut iudas q̄ ſordida ĩtentõ
ne cũ alijs diſcipl'is cõicauit. augꝰ. de vno
pane petrus accepit et iudas: petrus ad vi⸗
tam. iudas aũt ad ꝑditõeꝫ: ſicut patet ĩ ape
et aranea eũdẽ florẽ ſuggẽtibꝰ. ſedẽtibꝰ igi
tur ſic diſcipulis cũ magña triſticia. iohẽs re
cubuit ſuꝑ pectꝰ dñi de quo melliflua cõtẽ
platõe diuina ſecreta potauit. et petrus ml'⸗
tũ cõturbatꝰ de verbis dñi dicẽtis. vnꝰ veſ⸗
trũ me traditurus ẽ. iohĩ fecit ſignũ: ꝙ pete
ret a xp̄o q̄s eſſet traditor ille. Et xp̄s ſub⸗
miſſe ei dixit. Cui panẽ intinctum porrexero
ipſe eſt qui me traditurus ẽ. Et cum paneꝫ
intinxiſſet iude porrexit. di. Iuda q̄ꝺ facis
fac citius. hoc aũt nemo diſcubẽtiũ itellexit
ad q̄d hoc diceret. Putabãt eñ ex hoc ꝙ lo
cl'os habebat. ꝙ cõmitteret ſibi aliq̄d emere
vel egenis diſtribuere. Et ſtatim ſurrexit q̄z
dyabolus q̄ ipm̄ poſſederat eũ non ꝑmiſit
tardare diutiꝰ. vñ criſo. hoc v̄bũ nõ fuit iꝑa
tiuũ nec ĩdicatiuũ. ꝙ ſibi ꝑciꝑet vel indica
ret. ſed fuit modus loq̄ndi. quo hoĩes ſepe
vtunt̄. vel vt hoĩeꝫ a malo retrahãt. vt ſi q̄s
puerũ vel amicũ peccãtẽ iueniret. diceret ſi⸗
bi audacter vel fortiter age vel fac magis.
nõ tñ ĩpando. ſed retrahẽdo. Ita etiã dñs vt
iudã retraheret dixit. Quid facis. i. ĩ corde
iam diſponis facere fac cito. Sed cur nõ pe
nituit itellgẽs ꝙ xp̄s eius malitiã nouit. di
citur q̄z ĩduratꝰ et d̃ſperatꝰ correctõe nõ mol
litur. imo quãto plus corrigit̄ tanto magis
amaricat̄ et ĩdyratur. Exẽplũ in pharaone.
exo. vij. de quo hẽtur ꝙ totaliter erat ĩdura
tus. ꝙ nec verbis nec ſignis credere voluit.
Moyſi ſeruo dei vt dimitteret iſrl'. ſed plꝰ ac
magis ex his ſigĩs ĩduratũ cor eiꝰ erat. et iõ
multis plagis a deo punitus fuit. Sic ho⸗
die multi iueniũtur indurati malitia. ꝙ nec
correctõibus nec ſignis dei quotidiaĩs. nec
peſtilẽtie nec cariſtie. nec guerraꝝ. nec mor
boꝝ alienoꝝ et ĩcõſuctoꝝ credere velint deo
Hi veriſſimũ ſignũ habẽt cũ iuda eterne dã
natõis. Poſtꝗ̄ aũt ꝑditor maledictꝰ a diſci
pulis et cõſortio xp̄i diſceſſerat. pius xp̄s et
pater amicabiliter allocutꝰ ẽ diſcipl'os vt di
lectos filios: di. filioli mei. pr̄iꝰ h̄ nõ dixit
q̄z iudas filiꝰ dyaboli fuit. Modicũ tẽpus
vobiſcũ ſum. et oẽs vos ſcandalũ patiemĩ
in me ĩ illa nocte. Quia ſcriptũ ẽ. ꝑcutiã pa
ſtorẽ. et diſꝑgent̄ oues gregis. q. d. appro
pinq̄t mõ hora vt capiar. et vos fugã capie
tis. et ego vadã imolari ꝓ vobis. Sꝫ poſt⸗
ꝗ̄ mortuꝰ fuero et de morte ſurrexero. ꝑce⸗
dam vos ĩ gali. ibi me videbitis ꝛc̄. Tunc
petrus vt pñceps apl'oꝝ et feruẽtior magno
ex corde: di. O dñe q̄d dicis. Et ſi oẽs ſcã
dalizati fuerit ĩ te nõ ego. Nico. de ly. Pe⸗
trus nõ mẽtiebat̄. q̄z ſic hẽbat in mẽte ſed ꝓ
ſumptuoſe loq̄bat̄. Et ait ih̄s petro. Amen
dico tibi. q̄z hodie añꝗ̄ gallꝰ bis vocẽ d̃de
rit. ter me negabis. Hoc reputãs petrus ĩpoſ
ſibile ait. Et ſi opor. me mori tecũ nõ te ne
gabo. Similiter et alij dixerũt. Tũc dixit il
lis ih̄s. Quãdo miſi vos ſine ſacculo et pe
ra nũq̄d aliq̄d defuit vobis. Reſpõderũt ni
hil. Et ih̄s q̄ habꝫ ſacculũ tollat ſecũ ſimili
ter et perã. Hic ꝑdicit tẽpus magne ĩpietatis
q̄ꝺ mõ eſt. vbi hoĩes aliq̄d ꝓ ſuſtentatione
habẽt de ſe. q̄z caritas extincta ẽ ĩ cordibus
xp̄ianoꝝ. Et q̄ nõ habet gladiũ vẽdat tuni
caꝫ ſuã ꝛ emat gladiũ. quia illa que de me

ſcripta ſunt ſtatim finem habent. Tunc di-
xit illi petrus. Dñe ecce duo gladij hic. Cri
ſo. fuerũt duo magni cultelli q̃bus vtebant̃
forte ꝑ agno paſchali. Et ibus. ſatis ē. Per
iſtos duos gladios ſigri poſſunt ſctitas cl'i
coꝝ. et iuſticia laycoꝝ. q̃ duo ſufficerẽt ꝑ de
fenſione eccl'ie. Qñ eñ ſpũales ꝓ eccl'ia pu
gnãt ſanctitate ꝛ deuotõe: merito cõſeruat̃
in pace ꝛ trãq̃litate. Hec eñ ſunt duo arma
q̃bus clerici ꝛ ſpũales habẽt pugnare cõtra
hoſtes iuiſibiles. De q̃b⁹ loq̃t̃ beat⁹ amb.
et recitat̃. xxiij. q. viij. dicẽs. Nõ pila querãt
ferrea. nõ arma xp̄i milites. ſed dolor. fletuſ
oratões lacrime fuerũt mihi amara aduer-
ſus milites tenebraꝝ. Talia ei ſunt munim̃
ta ſacerdotis. Et aug⁹ vbi ſup̄. §. de ep̄is.
ſpũalẽ gladiũ qđ ē v̄bũ dei i mactatõe vete
ris vite exercere. Gladi⁹ eñ tẽpalis modicũ
ꝓficit niſi etiã ſpũalis aſſiſtat gladi⁹. Sicut
figurat̃ exo. xvij. i moyſe. Qui cum leuaret
man⁹ ad deũ ꝛ oraret. vincebat iſrl'. qñ aũt
paululũ remiſit ſupabat amalech. Sed heu
ille gladi⁹ ē rubigie ꝛ erugie iniq̃tatis val
de maculat⁹. ꝙ nõ multũ ſcindit nec terret
hoſtes ꝛc. Gladi⁹ vero ſecũa⁹ ſcʒ laycoꝝ eſt
iuſtia quã i eq̃tate paupi ac diuiti vſitari dñt
bonos remũerando ꝛ reꝑbos vindicãdo.
Hic gladi⁹ ē anceps. p̄s. Gladij ancipites i
manibus coꝝ. Debet ſcindere ex vtraq; par
te. paupeꝫ ꝛ potẽtẽ. et iopem ſicut diuitẽ.
Sed faci⁹ ē mõ ſicut nouacula acuta. mol
les enim ſicut paupes ꝛ fragiles ſine aliq̃
reſiſtẽtia acute ſcindit. fortes aũt rebellãtes
diuitijs. fauore potẽtia. nõ cõtra quo iuſti-
cia repũit ꝛ violat̃. Facta igit̃ cena ihus
ſurrexit cũ diſcipl'is ꝛ orãdo gratias egerũt
Et credibile ē ꝙ tũc illa ꝓtulerũt v̄ba. q̃ cõ
ſueuerũt ſpũales poſt refectõꝫ dicere. ſcʒ re
tribuere dignare ꝛc. Et ille ē ymn⁹ de quo
dicit euãgeliſta. Et ymno dicto exierunt in
montem oliuarum ꝛc. Sic patet prima ꝑs
huius dominice paſſionis.

¶ Sequitur ſecunda pars.

EGreſſus Sicut
naq; fili⁹ dei patris egreſſus de vte
ro paterno ꝑ eternã generatõnẽ. in
ſex dieb⁹ vniuerſa creauit ꝛ formauit. et in
vij. req̃euit: ſic i egreſſu ſuo quo mũdũ egre
dit̃ ad patreꝫ: ſex dieb⁹ mũdũ recõſiliauit:
et i. vij. in pace q̃euit. In dieta naq;

Prima vadit ad ortum vt ibi capiatur.
Secũda ad annã pontificem. et ibi negat̃.
Tertia ad cayphan, ꝛ ibi accuſatur.
Quarta ad pilatum. et ibi flagellatur.
Quinta ad herodem. et ibi illudatur.
Sexta iteꝝ ad pilatũ. et ad cruceꝫ ꝯdẽnat̃.

Quantum ad pri-
mã dietã cũ q̃libet a iure poſſet teſtificari de
facto qđ vidit. et iohes dilectus diſcipl's vi
dent ea oia q̃ circa ſuũ mgr̃m vſq; ad fineꝫ
a principio ꝑata ſunt. vt veritatẽ teſtificetur
ab eo poſſet inq̃ri. O iohes quo ꝑio abijt
dilectus mgr̃ tu⁹. reſpõdet. Egreſſus ē ihs
cũ diſcipl'is ſuis t̃rãs torrẽtẽ cedrõ. de cena
culo vbi fecit cenã. Torrẽs ille ē inter mõtẽ
ſyon. vbi mõ ſita ē hierl'm ꝛ mõteꝫ oliueti.
Inter quos mõtes ē vall' ioſaphat in quo ē
ille torrẽs. qui nõ ſemꝑ habꝫ aquã. ſed qñ
ꝙ tẽpore pluuiali ex mõtib⁹ circũiacentib⁹
in rupis illi⁹ torrẽtis tũc tẽporis multi cedri
creſcebãt. et ideo dicit̃ torrẽs cedrõ. Hũc tor
rentem tranſiuit verſus ortũ in pede mõtis
oliueti ſitũ: ad denotandũ ꝙ torrẽteꝫ paſſio
nis cito erat bibiturus. de quo hauſit guſtũ
mortis ꝑ ꝓphã di. De torrẽte i via bibet.
Et introiuit i ortuꝫ ipe ꝛ diſcipl'i ei⁹. ¶ C
Sed cur in orto capi voluit et nõ i cenacl'o
Dico ꝙ ortus erat aptus ad capiẽdũ. cũ eſ-
ſet clauſus: et nemo intus vel ꝓpe. q̃ iuuare
vel ipedire poſſet. et etiã notus iude ꝓditto
ri. Et ideo cõſtituit ſe i orto. q̃ſi i carcere. ne
videretur fugã appetere. ſed magis volũta-
rie ſe i mortẽ capientib⁹ offerre. Et hoc cõue
niebat i orto. Quia ſicut noſtra ꝑditõ ex pec
cato primi ꝑentis i orto paradiſi icepit: ſic no
ſtra reꝑatõ ꝑ paſſionẽ xp̄i fiẽda i orto hẽret
initiũ. Tunc relictis alijs diſcipl'is in orto.
petrũ iacobũ ꝛ iohem ſeorſuꝫ aſſumpſit. vt
hi q̃ prius viderant glorioſa i ſuſcitatõe filij
archiſinagogi ꝛ in tranſfiguratõe. etiaꝫ ei⁹
viderẽt īfirma ex hũana natura aſſumpta:
vt ſicut ex primis ꝑpenderãt ipm̄ eſſe verũ
deũ. ſic ex his agnoſcerẽt eũ verũ eſſe hoīeꝫ
Et ait ad illos. Triſtis eſt aia mea vſq; ad
mortẽ. Et nõ dixit. Triſtis ſum ego. vt oſtẽ
deret illã triſticiã nõ tãgere diuinitateꝫ. ſed
ſolũ hũanitatẽ. Suſtinete hic ꝛ expectate ꝛ
vigilate mecũ ſcʒ tanq̃ amici mei ſpeciales
q̃ debetis in anguſtijs mihi aſſiſtere. ¶ D
Sed cur xp̄s triſtabat̃ et meſtus fuit d̄ mor

te: cum mlti ſancti martires. et virgi͞es letiſ
ſime ſine timore ad mortem irent. Dico ꝙ
hoc fuit ex virtute xp̄i pfectiſſime attendē-
tis totū pōdꝰ pliȷ̄ qd̄ ſibi et ſuis mēbris vſ
ꝙ ad diē iudiciȷ̄ iminebat. Et ꝑpter hoc cer
te oportebat. ꝙ natura eius inq̄tū paſſibi-
lis et paſſionibus ſubiȷ̄cibilis. ieffabile pō
dus terribiliū paſſionū reciperet. Et hoc ſpe-
cialiter ex dolore cordis quē nouit eſſe i ſua
meſtiſſima matre: et i diſpulis eius. Tūc ꝓ
greſſus de tribus illis quātū ē iactꝰ lapidis
ꝓcidēs in faciē ſuā orauit et dixit. Pater mi
ſi poſſibile ē vt trāſeat a me calix iſte. i. paſ-
ſio que a me cito ē abſorbēda ad modū cali
cis. hoc dixit ſm̄ ſenſualitatē. qꝛ illa natura
liter reſpuit mortē licet volūtas deliberati-
ua et recta ratio hoc dictaret et vellet. In h̄
inſtruimur ꝙ noſtra oratio debet ſemꝑ eſſe
cōformis diuine volūtati. et ideo etiā i ora-
tōe dn̄ica dicimus. fiat volūtas tua. Dicit
ei ſi poſſibile ē. ꝙ volūtas p̄ris aliud diceret
ꝙ ſcȝ ſine paſſiōe mea oīa bona ꝑuenirant q̄
ꝑ meā paſſionē vētura ſunt: trāſeat a me ca
lix iſte et mūdus ſaluet̄. Si autem hoc fieri
non debet non peto ꝙ fiat ſicut ego volo
ſcd̄m ſenſualitatē. ſed ſicut tu. Poſt hanc
oratōȝ venit ad diſciplos illos tres et iuēit
eos dormiētes. Nā ex v̄bis xp̄i tātaȝ triſtici
am i corꝫ ſuū ſumpſerūt. et etiā qꝛ hora tarda
fuit. dū xp̄us ſic ab eis diſceſſit ad orandūȝ
ꝙ grauabant̄ tam ex triſticia ꝙ̄ ex ꝓfundita
te noctis. et icceperūt dormire. Et ih̄s dixit
petro. Simō petre. nō potuiſti vna hora vi
gilare mecū. q. d. O petre tātū feruorē non
oſtēdiſ i facto. ꝙ̄tū i verbo. Nō potuiſti vna
hora vigilare mecū. quō ḡ mortē mecū ſuſtie
bis: cū tu̅ dixeris. Si oportuerit me mori te-
cū ⁊c̄. Et ſic icrepato petro ſingulariter. loq̄
tur ad oīs. d. Nō potuiſtis ac ſi di. ſiml' cū
petro elegiſtis mecū mori. et tamē mecū nō
poteſtis modicū vigilare. Vigilate ergo et
orate: ne intretis i tēptatōēȝ carnis. qꝛ ſpūs q̄
dem ꝓmptus eſt. caro aūt infirma. ſcȝ ad re
ſiſtēdū. Tūc iterū ſecūdo abiȷ̄t ⁊ orauit eū-
dem ſermonē. vt nos iformaret cōtinuare i
oratōe ⁊ pſeuerare. et vt mēte ⁊ corde ſiml'
oremus. Et tunc apparuit ei angelꝰ de celo
cōfortās eū aliq̄ v̄ba cōſolatoria: di. Sȝ cur
hoc: dico ꝙ nō ꝑpter eiꝰ idigētiā. ſed ꝑpter
diſcipuloꝝ informatōēȝ ⁊ noſtrā ē factū. ꝙ
ſꝑare debemꝰ. ꝙ deꝰ adiutor ⁊ ꝓtector noſ-

ter eſt in oīi anguſtia et ꝙ angeli ſemꝑ aſ
ſunt. licet inuiſibiliter. orantibus ⁊ bene
opātibus. vt eos cōfortēt ⁊ defendāt. Nā
poſtq̄ angelꝰ ab eo diſceſſit ꝑ ſubtractōēm
viſibilitatis quo ad illaȝ formā. ſciēs volū
tateȝ patris eſſe ꝙ moreret̄. cōſiderās amari
tudinē ⁊ cōfuſionē fiendā i paſſione etiam
ſentētialiter determiatā ⁊ deliberatā: cepit
amplꝰ tedere. et mortē pauere. et volūtateȝ
reluctare aduerſus ſenſualitatē q̄ reluctatō
dicit̄ agonia. Et tūc factus ē ſudor eiꝰ ſicut
gutte ſanguis decurrētis i terrā. Nā iter ſen
ſualitatē fugiētē mortē. et volūtatē acceptā-
tem ⁊ ſe diuine volūtati cōformantē: tāfor
tis pugna fuit. vt hūores fortiter cōmoti. q̄-
ſi in ſudorē ſanguineū cōuerterent̄. De quo
ſudore dicit beda. Nemo hūc ſudorē infir-
mitati deputet. qꝛ cōtra naturā ē ſudare ſan
guinē ſed potius itelliget declaratū. ꝙ iam
effectū redēptōiſ opabat̄ effuſiōe ſui ſangui
nis p̄cioſi. Et ſurgēs ab oratōe venit ad di
ſcipulos iuēit eos dormiētes. Erāt em̄ ocu
li coꝝ grauati. Et tunc ſicut prius nō excita
uit eos. ſed vt pius pater ꝑmittens cōpatiē
do ifirmitati coꝝ rediȷ̄t ad oratōēȝ. Et ora-
uit tertio eūdeȝ ſermonē. di. pater mi. Sed
cur replicat eūdē ſermonē. Rabanꝰ vt eius
exēplo a peccatis p̄teritis veniā. et a p̄ſen
tibꝰ malis tutelā. et a futuris ꝑiculis caute
laȝ oremꝰ ⁊ vt iteger ſpūs noſter ⁊ ſciētia ⁊
corpus ſeruet̄. Sequitur marci. xiiij. Et venit
tertio ⁊ iuenit eos dormiētes: et cōpatiēs
ipis dixit. dormite iam. ac ſi di. nō poteſtis
mō diu dormire. Et cū ꝑmiſiſſȝ eos q̄ſcere
dixit: ſufficit. Ecce appropinq̄t hora filius
hoīs tradet̄ i manus peccatoꝝ. et ſtatim itu
lit. ſurgite eamꝰ. Ecce appropinq̄t q̄ me tra
det. Adhuc eo loquēte ⁊ ad alios diſciplos
relictos i orto accedēte: venit iudas cū ma-
gno exercitu. cū gladiȷ̄s fuſtibꝰ ⁊ laternis.
vt ſi lateret i aliquo āgulo eū q̄rerēt. vl' eū
a defēdētibus ſi haberet violēter rapent. et
de nocte ne tumultus fieret i turba eū defē
derēt. Ihs aūt ſciēs oīa q̄ vētura erāt ſuꝑ
ipm ꝓceſſit eis obuiā di. Quē queritis: qꝛ
aut diuina virtute excecati ꝙ loquēteȝ quē
quotidie viderant ⁊ audierant tūc ignora-
bāt. nō dixerūt te q̄rimus. ſ ih̄m nazarenū
tanq̄ neſcientes eūdem ipm eſſe. Dixit er-
go eis ih̄s. ego ſum. Vt ergo eis dixit. ego
ſum: tanta fuit virtus xp̄i et verborū eius.

ꝙ eorum potentiam totaliter annihilauit.
et nō valētes ſtare. ꝓſtrati ſunt et retrorſum
ceciderūt in terram. Criſo. Et iudas cū eis
Et modico īteruallo. quādo xp̄s voluit et
ꝑmiſit om̄s ſurrexerūt. Et iterū eos interro
gauit. Quē queritis: q: adhuc poſt ſtupen
dam eoꝝ ꝓſtratōnē et iteratā reſpōſionē eiꝫ
nō cognouerūt nec cognoſcere poterāt: do⁄
nec ipſe vellet. Volēs igiꝛ ab eis cognoſci
ſubiūxit. Dixi vobis. q: ego ſum. vbi p̄o
receperūt licētiā eū agnoſcēdi ⁊ capiēdi. ꝓ
pter qđ ſeq̄tur. Si ergo me q̄ritis ſinite hos
abire. ſcꝫ diſcipulos vt impleretꝛ ſermo quē
dixit ih̄s. ſcꝫ ad patreꝫ. Quos dediſti mihi
nō ꝑdidi ex eis quēq̄. Ipſe em̄ ſolus voluit
pati. torcular ſolꝰ calcare. Iuxta dictū yſa.
lxiij. Vt etiā ipſi ſoli gratias ageremꝰ ⁊ ama
remus. q̄ ſolus ꝓ nobis mortuꝰ ē. Tūc iu⁄
dei timētes ꝙ aliū q̄ ih̄m caperēt. q: vnus
diſcipuloꝝ. ſcꝫ iacobus q̄ dicebaꝛ frater do
mi ꝓpter ſimilitudinē. ei valde ſimilis erat.
iudā reſpexerūt q̄ eis ꝓmiſit ſignuꝫ dare ſue
ꝓditōis. Quēcū̄q̄ oſculatꝰ fuero ipſe ē tenete
eū et ducite caute. ne ſcꝫ ſicut m̄ltotiēs fece
rat ꝑ mediū illoꝝ iret et euaderet. Et ſic iu⁄
das ꝓditor maledictꝰ. mgr̄m ſuū acceſſit. ⁊
more ſolito ⁊ cōſueto eū ſalutauit. di. aue
rabbi. Et q: mos erat diſcip̄loꝝ x̄pi cū q̄n de
foris veiebāt. dabāt ſibinuicē oſculū pacis
ꝓ ſigno amoris. ideo vt ſuā ꝓditōꝫ peſſimā
palliaret. cōſueto ſigno amoris ⁊ oſculo pa
cis eū amplexebaꝛ. O traditor maledicte ⁊
mercator peſſime. oſculo ſigno amoris vul
nus infligis mortis et pacis īſtrumēto mor
tem irrogas dei filio mgr̄o ⁊ amantiſſimo
amico. ¶ O quot hodie ſimiles ꝓdi⁄
tori iude ſunt. q̄ verbis adulatorijs inferūt
mortē ꝓximis. Hi habent vt ſerpētes vene
nuꝫ ī corde. et ſignū dulcedis ⁊ amoris in
ore. p̄bs. iij. et hi. Qui ſe aſſimilat eſſe ami
cuꝫ ⁊ nō eſt. peior eſt q̄ q̄ facit nouā. i. fal⁄
ſam monetaꝫ hic ſecūdū leges crematꝛ igne
tēporali. ille aūt igne eternali. Sunt tria ge
nera hoim xp̄m oſculantiū ſub ſimilitudine
amicoꝝ. Quidā aſſimilantur eſſe amici xp̄i
⁊ ſunt. ſicut hi qui cū amore et feruore cari
tatis cōicant. Hi oſculātur cū maria matre
eius ī ſignū vere dilectōis. Quidā nō ſunt
ſed prius nō fuerūt. ſicut penitētes cōican
tes. Hi oſculanꝛ xp̄m cū maria magdalena
in ſignū vere recōſiliatōis. Quidā nō ſunt
ſed in factis ſunt ſimiles amicis. tales ſunt
q̄ cōicant in peccatis mortalibꝰ ſcienter. vel
hn̄tes ad huc malū ꝓpoſitū vlteriꝰ peccādi
vel q̄ nō recōciliati ſunt cū fratribus. et ita
li inuidia cōicant. Hi oſculanꝛ cū iuda ꝓdi
tore ⁊ peiores ſunt q: hi corꝑaliter. tu vero
ſpūaliter tradis xp̄ꝫ. Videat ergo vnuſq̄ſq̄
cui ſimilis ſit. Seq̄tur. xp̄s igiꝛ bn̄ ſciebat
ꝙ iudas cū tali ſigno tradidit. q̄re ei nō ē in
iuriatꝰ ſed dulciter allocutꝰ. ſi poſſet verbis
pijs eū reuocari ad peitētiā: di. Amice ad q̄d
veniſti. Criſo. Xp̄s appellauit iudā amicū
nō q: fuit. ſ q: ſignū amici habebat. Ideo di
cit. Iuda oſculo filiū hōis tradis. Appella
uit eū amicū. q: ꝑatus erat adhuc eū recipe
ad amicitiā: q̄ſi xp̄us dicat. licꝫ me offēdaſ
tamē ꝑatus ſuꝫ te recipe ad amicitiā ⁊ diſci
pulū meū. Vn̄ xp̄s magis doluit ꝙ veniā
nō petijt. q̄ de oibus corꝑis tormētis. O ca
riſſimi ꝙ bonū ē ita pio dn̄o ſuire: q̄ ita ꝑa
tus eſt ſemꝑ offēdētibus ꝑcere. Doleāt er⁄
go ⁊ peniteāt q̄ heri xp̄m cū iuda ſuſceperūt
q̄ om̄i anno emēdā ꝓmiſerūt. nec adhuc vi
taꝫ emēdauerūt. Poſt hoc iudei annati tan
q̄ lupi rapaces ī agnū māſuetiſſimū irruerūt
et ad terrā ꝓſtrauerūt. et ſm̄ herū. cathenam
ferreā ī collo eius poſuerūt. vt eū certius ⁊
cautiꝰ tenere poſſent. O quot tūc violētias
ꝑcuſſiones plagas ⁊ punctōes manuū iu⁄
deoꝝ ſuſtinuit. Quis enarrare poſſet illataſ
ſibi iniurias. et cōfuſiones ſputoꝝ. et aliaꝝ
iniuriarū. Hoc videtes diſcipuli. conantes
euꝫ eripe de manibꝰ iniquoꝝ dixerūt mgr̄o
Dn̄e ſi ꝑcutimus ī gladio. id ē vis vt gla⁄
dio te defēdamus. Et petrus q̄ſi furibūdꝰ
ex iniuria dn̄i illata factus: nō expectās xp̄i
reſpōſuꝫ īpetu ſpūs ſui exemit gladiū. et ꝑ⁄
cuſſit ſeruū pōtificis ſacerdotū. cui nomen
malchꝰ āputauit auriclāꝫ eiꝰ dextrā ſm̄ criſ.
Credidit em̄ eū magis ledere. q: ad ipm̄ ca
put īpetū fec. q. di. ꝑ mediū caput eū incide
re itēdebat: ſed diuīa ordinatōe eo capite d
clinanāte: ꝑcuſſit tm̄ auriculā eius dextrā.
Sed xp̄s ad queſitū reſpōdit. et a facto re⁄
uocauit. d. ſinite vſq̄ huc. ſm̄ augu. id eſt
ꝑmittite vſq̄ huc eos ꝓgredi. vt ſcꝫ me capi
ant: vt impleatur ſcriptura de me. Et ait pe⁄
tro. Cōuerte gladium tuū in vaginā. Oēs
em̄ qui gladium acceperint. id eſt ſine iuſti
cia ⁊ iudicio in ſui vltionem ⁊ vindictam
occidendo hoiem. gladio ſcꝫ diuine vltōis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

perhibūt O homicida execrabilis et damna
bilis attende. ¶ Nota hic de homici-
dis. Calicem. id eſt paſſionem tanq̄ amarā
medicinā quā dedit mihi pater. non vis vt
bibam illum ex vis hoc ipedire qd̓ pater me
us celeſtis ordiauit fiendū. An putas q̄ n̄
poſſim rogare patrem meū. et exhibebit mi
hi plus q̄. xij. legiones angeloꝝ. hiero. Le
gio apud antiquos. vi. milib⁹ cōplebat̄. et
ſic. xij. legiones faciūt. lxxij. milia. et i tot ꝑ
tes lingua hoim fuit diuiſa. Tamē ſecūdū
modernos legio cōtinet ſex milia ſexcēta ſe
xaginta ſex q̄ faciūt. lxxix. milia ꝛ nongēta
nonaginta duo. Et dicit notāter pluſq̄. xij.
ne crederēt q̄ ſolū. xij poſſit habere ꝛ nō plu
res: ſufficeret eni vn⁹ angel⁹ ad occidēdum
oīs hoies mūdi. et ſubuertēdū totū mū-
dū. Quia vt dicit̄. iiij. regū. xix. In caſtris
aſſirioꝝ vn⁹ angel⁹ q̄ fuit executor ſenten-
tie dei īterfecit ꝛ ꝑcuſſit. clxxxv. milia hoim
q̄ eni tot angelos potuit habere ad ſuā de-
fenſionē. nec voluit. idō petrus cū vno gla
dio inaniter laborauit. Et tūc ihs appēdēs
auriculā ei⁹. eū ſanauit. In quo magna xp̄i
pietas notat̄ q̄ inimicū ē tactu miracloſe cu
rauit dans nobis exēplū penitētie. vt etiā
inimicis noſtris dimittam⁹ ſi volueri⁹ q̄
de⁹ dimittat nobis debita noſtra. Jdō i ora
tione dnica. dimitte nobis debita noſtra. et
ihs dixit turbis iudeoꝝ. Tanq̄ ad latronē exi
ſtis cū gladijs ꝛ fuſtib⁹ ꝛ armis. me iermē
q̄rere ꝛ cōphēdere: cū tamē quotidie apud
vos erā i tēplo docēs. et nō me tenuiſtis.
ſed hec ē hora veſtra ꝛ poteſtas tenebraꝝ.
Tūc hoores ꝛ tribun⁹ ꝛ miniſtri iudeoꝝ li
gauerunt ihm. Quod videntes diſcipuli. et q̄ no
luit vt ꝓ eo pugnarēt ꝛ defēderēt ipm i ma
nib⁹ iudeoꝝ relinquētes fugierūt. Et tūc i
plētū eſt qd̓ ꝑ eū dicta ē. Oīs vos ſcādalū
patiemi ꝛc. Nam ex hoc q̄ apoſtoli fidei ex
ardore ꝓmiſerāt ſe prius mori cū xp̄o. nūc ti
more fugiētes īmemores ꝓmiſſiōis deſigt̄
hūana fragilitas. et certe ſepe videm⁹ ſimi-
le in his q̄ ꝓ amore dei ꝓmittunt ſe magna
facturos. vel ratione infirmitatis. vel alicu
ius ꝑiculi in aq̄ vel terra. vel alterius icō
modi: poſtmodū vero ab hmōi liberati pro
miſſa adimplere nō curāt. ¶ Vn̄ vt hē
tur d̓ pactis. q̄liter ſtudioſe agēdū eſt. vt ea
que ꝓmittuntur: opere cōpleant̄. q̄ turpe eſt
aliquē contra ꝓpriū factū. id eſt ꝓmiſſū ve-
nire. ff. de adoptō. libertatis. l. poſt mortē
vnde quōdā lupus nimia repletōe grauatus
ꝓmiſit carnes nūq̄ depoſt comedere. ſed in
ſtar monachi abſtinere. ſed de egritudie cu-
ratus maiora dāna gregibus itulit. nec pa
ctū ſeruauit. Quare de eo verſificator q̄dā
dicit. Dū lupus languebat: monachus eſſe
volebat. Sed dū cōualuit: peior q̄ ante fu
it. Sic etiā ē de multis. Nam apoſtoli et di
ſcipuli i cena multa ꝓmiſerūt ꝛ mori cū xp̄o
ſed tribulatōe adueniēte a xp̄o fugierūt. Or
tēpore felici multi nūerātur amici. Sed dū
fortūa perit: null⁹ amicus erit. vn̄ bern̄. O mi
bone ihu. vbi ē modo diſcipuloꝝ ſocietas
cū q̄bus diſcubuiſti. q̄bus pedes lauaſti ꝛ
corpus ꝛ ſanguinem dediſti. Heu vbi ē mō
petri loq̄citas. vbi ē iohis familiaritas. q̄ i ce
na dn̄i dei ſui recubuit. Vbi modo ſunt cō
ſanguinei tui oēs. O bone ihu heu heu oēs
te hodie relinq̄rūt. Et tūc adoleſcēs q̄dam
ſequebatur xp̄m amictus ſyndone qui ſecū
dū grego. videtur fuiſſe iohes euāgeli. Et
dicitur amict⁹ ſyndone ſuꝑ nudo. id ē ſuꝑ
veſte illa que nō fuit ſpecialis habitus apo
ſtoloꝝ. ſed cōis cum veſtibus alioꝝ hoim
habitu illo relicto nudus fugiſſe dicit̄. Sic
etiā plures ſunt xp̄ianoꝝ. q̄ eſtimant ſe ſin
gulares amicos xp̄i: qui ſi modica tribula-
tione tanguntur. relinquunt pallium. id eſt
exteriorē cōuerſatione honeſtatis blaſphe
mando iurando murmurādo contra de
um habitum interiorem impatientie oſten-
dunt et ſic a xp̄o fugiunt. De quib⁹ cōque-
ritur dn̄s hiere. xix. Non mei q̄ alieni receſ
ſerunt a me. Et ſic patet prima dicta.

Queritur ſecundo

O iohānes quo abijt dilect⁹ magiſter tuus
Reſpōdet duxerūt magiſtrū meū dilectū
fortiter ligatū per vallem ioſaphat primo
ad annam. quia domus eius erat prior in
via. qui erat ſocer cayphe. qui illo anno fu
it pōtifex. Annas vero ante anno elapſo. et
hoc fecerunt ad honorem eius. etiā ne per
hieruſalem duceretur cum luminaribus. q̄
nox erat et turba eū eriperet. Et dicunt ali
que ſcripture. q̄ in porta ciuitatis erāt ima
gines ſculpte et depicte ꝓphetarū in lapidi-
bus ꝛ patriarcharū que omnes ſe inclina
uerunt. et xp̄o reuerentiā fecerunt ſicut cre
atori ſuo modo petrus ꝛ iohānes ex amore

ſequebantur. ſed a longe in tenebris ꝓpter
timorem immiſcentes ſe turbis vt viderent fi
nem. Johãnes aũt qui erat notus põtifici.
ex eo. vt dicũt quidã. ꝙ pater ſuus piſcator
erat: et ipſe tẽpore iuuẽtutis piſces cõſueuit
ad domuꝫ pricipis ſacerdotis portare. et ſic
erat notus. Et intrauit cũ alijs domũ. Pe
trus vero foris mãſit ꝓ timore. Quod attẽdẽs
iohãnes. rogauit ancillã vt petrũ intromit-
teret. Que ancilla oſtiaria: vidẽs timidũ in
trantẽ ſuſpicãs eũ eſſe diſcipulũ xp̄i et man
ſuete ex cõpaſſione dixit ei. Numqͥd tu ex di
ſcipulis es hoĩs iſtius. petrus ꝑterritus ne-
gauit di. nõ ſum. Sic etiã multi ꝑ modicã
temptatõeꝫ carnis faciliter peccãt. et xp̄m ꝑ
mala opera negãt. Nõne tu xp̄m negas: qñ
cõtra ſtatutũ eccleſie ex leuitate. et nulla ne
ceſſitate lacticinia [butirũ] lac] caſeũ] co-
medis. et vtinã aliq̃ nõ carnes comederẽt
ſine neceſſitate. Judeus ꝓ̄ ꝓ̄ceptũ dei nullo
modo carnes porcinas comederet. etiam vſ
qꝫ ad morteꝫ. Xp̄iani aũt nõ timore mortis
ſed leuitate mentis ꝓhibita comedũt: eſtia-
ri poteſt q̃ peiores ſunt. Et cũ petrus ſic xp̄ꝫ
negaſſet ſtatim gallus cãtauit. licꝫ ipſe pe-
trus ex ſtrepitu vel forte ſtupore graui nõ ꝑ
cepit. Sed qꝛ tũc frigus erat miniſtri iudeoꝝ
ſtabãt ad prunas calefaciẽtes ſe. et petr⁹ cũ
eis. Qui aliq̃ꝑulũ calefactus timuit ſe ſcdꝫ
augu. ibi ſtare. volẽs exire in atriũ foris vi
dit eũ alia ancilla ab illa priori: aduertẽs eũ
eẽ timidũ et dixit his q̃ ſtabãt ad ignem. et
hic cum ihũ nazareno erat. Ipſe autem qui
iam foris exire incipiebat hoc audiens. re-
diit et iurauit nunq̃ fuiſſe cum eo nec no-
uiſſe hoĩem. Tunc facto interuallo q̃ſi vni⁹
hore poſt ſecũdam negatõem. vnus ex ſer-
uis pontificis cognatus eſt: cui petrus am
putauit auriculã dixit. nõne ego te vidi ĩ or
to cum illo. Volens euꝫ cõuincere ex loco
qꝛ in orto vidi te. Ex patria qꝛ galileus es
Ex loquela nam et loquela tua manifeſtuꝫ
te facit. Tunc petrus cepit deteſtari et iura
re qꝛ nunq̃ nouiſſet hoieꝫ. Deteſtari et ana
thematizare eſt aliquid cum ſue maledictio
nis inuocatione negare. quaſi diceret ꝑ vi-
uentem deum iuro et maledictus ſim ſi mẽ
tiar. quia nunq̃ noui eum. vel ſi eius vnq̃
fuerim diſcipulus. O quot hodie periuri ꝑ
iurantes veritatem. Nota de periuris. Et cũ
ter petrus xp̄m negaſſet. ſecũda vice gallus

cantauit. Et xp̄us petrũ reſpexit ſupple ocu
lis miſericordie. cognitioneꝫ ſibi inſpirãdo
ſui ſceleris ꝯ eũ ad penitẽtiã ꝑ graꝫ ꝓuocãdo
Primo. eñ et ſecũdo petrus negauit et non
fleuit. qꝛ eum dñs adhuc nõ reſpexit. Sed
quando eum reſpexit: doluit. et egreſſus fle
uit amare. Petrus ergo de facto negationis
tantum doluit. ꝙ vt legitur poſtmodũ ab il
lo tempore vſqꝫ dum vixit. omĩ nocte ſurre
xit illa hora in qua xp̄m primo negauit. et
vſqꝫ ad diem flexis genubus ſuꝑ terram et
cordis amaritudine cum multis lacrimis
penituit. Unde clemẽs papa dicit. ꝙ in ſi-
nu ſuo ſudarium portauit: quo flentes lacri
mas quotidie deterſit. dum huius facti me
mor fuerat. et quãdo galluꝫ audiuit canta
re flere cepit. O tu mulier peccatrix: quãdo in
ploras tua grauiſſima peccata. Tu eñ non
ſemel bis vel ter peccãdo. creaturã vltra de
um diligendo. creatorem reſpuiſti ꝯ abne-
gaſti. ſed milleſies. neqꝫ ex fragilitate pec-
cas vt petrus neqꝫ ex ignorantia vt paulus
ſed certa malicia vt iudas. qñ ſcienter auer-
tis te a creatore tuo. Habeas ergo hodie cũ
petro penitentiaꝫ de peccatis: veniaꝫ obti-
nebis. Stante aũt ſic ihũ ante annã. inter-
rogauit euꝫ ãnas de diſcipl'is ſuis et de do
ctrina eius. ſcꝫ quare diſcipulos collegiſſꝫ
et hoc fecit vt videret ſi poſſet euꝫ reprehen
dere ꝙ eſſent ab eo ſeducti. volens eũ ſcd̃m
Criſo. oſtẽdere nouarꝝ reꝝ iuẽtorẽ. et quaſi
ſeditioſuꝫ arguere. Querit etiã de doctrina
eius ad videndũ ſi inuenire poſſet falſitatem
vel aliq̃d cõtra legeꝫ. nõ amore cognoſcen
di veritatẽ. ſ ſm alchuinũ. vt euꝫ in ſermo
ne capiat ꝯ cauſaꝫ inueniat. et eũ traderet p̄-
ſidi romano ad dãnandũ. Et qꝛ pr⁹ ihs ꝓ-
tũc nihil poterat de diſcipulis reſpõdere: cũ
omñs fugiſſent. et principaliorꝫ audiſſet in
ſua preſentia eũ negare. Ideo reſpondit ad
alterũ queſitũ di. Ego palam locutus ſum
mũdo. Ego ſemꝑ docui in ſynagoga. et in
templo in quo oẽs iudei cõuenerant. et ĩ oc
culto locutus ſum nihil. Quid me interro-
gas. Interroga eos qui audierunt quid di
xerim ego. Hic nota de cõuenticularijs he-
reticis et predicatoribus occultis. et cũ ihs
hoc dixiſſet. vnus aſſiſtens miniſtroꝝ. ſcꝫ
malchus cuius auriculam dñs ſanauit. vo
lens captare beniuolentiam anne: dedit ei
alapam di. Sic reſpondes pontifici. q. d.

ita arrogan ter et preſumptuoſe. Hic nota de
miniſtris preſidum et ciuitatum et tortori⸗
bus captoꝝ. q̃uo ĩpietate ⁊ credulitate xp̄m
in pauperibus aliquãdo ꝑcutiũt. Sed xp̄s
hũiliter reſpõdēs ait. Si male locut⁹ ſuȝ te
ſtimoniũ ꝓhibe de malo. q. d. Si male do
cui in ſinagogis. et nõ dixi mõ veritatē. per
hibe hic coraȝ pontifice. Si autē bene cur
me tam grauiter cedis. Tũc principes ſacer
dotum euntes dormituȝ. qꝛ hora tarda fuit
reliquerãt ihm in manibus miſtroꝝ. qui ca
piebãt panniculũ de camiſia cuiuſdã immũ
duȝ. et ligauerũt oculos eius tanq̃ eſſet fur
ei ꝑ totam noctem illudētes ſpuētes in faci
em eius. et percuſſerunt eũ dicentes ꝓphe⸗
tiza nobis xp̄e. qꝛ ꝓpheta vocaris. et dicas
quis eſt qui te ꝑcuſſit. Ecce nũc implentur
figure. facies xp̄i velata figurata fuit ĩ moy
ſe. qui velata facie deſcēdit de mõte ad po⸗
pulum. exo. xxxiiij. Facies xp̄i vero cõſputa
figuratur per hur. qui fuit maritus marie ſo
roris moyſi qui dũ nollet populo cõſentire
peccatuȝ ydolatrie. ex ſputis populi fuit oc
ciſus. ſcẽdũ hebraicaȝ gloſam. Facies xp̄i
ꝑcuſſa figuratur ꝑ micheam. quē ſedechias
ꝑcuſſerat qꝛ vitatē dixerat. iij. reg. xxij. Naȝ
hodie natura ꝑuerſa fuit. qꝛ facies ĩ qua an
geli deſiderant ꝓſpicere. abſcõdebatuꝛ ſpu⸗
tis. Sol iuſticie velatur. lumē veritatis ab⸗
ſcõditur. Oculi qui ſunt ſtelle celi vili pãni
culo claudũtur. O anima deuota cõſidera.
quãtas amaritudĩes ⁊ turpitudĩes. rex celo
rũ princeps angeloꝝ ſaluatoꝛ mũdi preciũ
ſeculi. hodie ꝓ te ſuſceperit. Hec oĩa ꝓ te. vt
te de manibus crudeliũ inimicoꝝ tuoꝝ eri⸗
piat. et patri celeſti ad gloriã eternam te pre
ſentet. Conſidera facieȝ conſcientie tue. an
aliquo ſputo peccati deturpata ſit. et purga
te aqua lacrimarum.

¶ Textia dieta feria

Sexta mane ante ortũ ſolis in crepuſculo mi
ſit annas ihm ad cayphan. qui erat ponti⸗
fex anni illius. qui dederat iudeis cõſiliuȝ
di. Expedit vobis ⁊c̃. Et in ꝓtorio caypbe
erãt ſcribe ⁊ phariſei ⁊ ſeniores ppl̄i cõgre⸗
gati. ad quos ducebãt ihs ligat⁹. Cayphas
autē pontifex coraȝ quo ſtabat eũ examinãſ
diligenter. nec ĩueniens cauſaȝ mortis: ne
ſic euaderet. ſed preſidi ad mortem traderet
queſiuit circũq̃ȝ in m̃ltis cõtra eũ falſuȝ te
ſtimonium et vt multi falſi teſtes. multa fal
ſa et iniqua teſtificantes. q̃ eſſet deſtructoꝛ
legis. ſubuerſoꝛ populi nullũ fuit ĩuentuȝ
cõueniens teſtimoniũ. Nouiſſime vero duo
falſi teſtes acceſſerunt di. Audiuimus eum
dicentem diſſolute hoc tẽpluȝ manu factũ
et in tribus diebus reedificabo illud. Et h̃
volebant inferre q̃ diceret ſe poteſtatem dei
habere. Iteȝ teſtes fuerũt falſi. ex eo q̃ mo
dum ⁊ formaȝ verboꝝ mutauerunt. licȝ fa
cile ei fuiſſet dicere ⁊ facere. qꝛ verus deus
et homo erat. attamē illa verba alto modo
ꝓtulit ⁊ alia intētione. Nam xp̄s dixit. Sol
uite hoc templũ hoc referēs ad corpus ſuũ
nec dixit mãufactũ. qd̕ ipſi ſuꝑaddũt ⁊ mu
tant ſentētiam. poſt triduũ reedificabo illd̕
et ſuſcitabo. O quot ſimiles falſi teſtes ho
die habētur inter xp̄ianos qui amore ſocio
rum. odio vicinoꝝ. aut alia leuiſſima cauſa
iniquũ ⁊ falſuȝ cõtra veritatem ferunt teſti
moniũ. d̕ quib⁹ nota. Et qꝛ illud teſtimoni
um iudicio maiorũ nõ erat ſufficiens. ideo
cayphas poſt multa adducta. vidēs q̃ ihs
nihil reſponderet perturbatõe motus dixit
ad iheſum. Non reſpõdes quicq̃ ad ea que
tibi obijciuntur ab his. Iheſus autem tace
bat. Tum quia illa que contra euȝ dicebãt
erant falſa nec reſponſione digna. Auguſti
nus. Aperta mendatia non ſunt reſponſio⸗
ne digna. Tum ſecundo vt taciturnitas ſua
contra loquacitatē ade ſatiſfaceret. qui poſt
peccatum friuole ſe excuſauit. Contraria ei
debēt contrarijs curari. Tum tertio vt ſcrip
tura yſa. liij. impleretur dicēs. Quaſi agn⁹
coram tondente ſe obmuteſcet. tũc prĩceps
ſacerdotũ volēs xp̄m inducere ad rñſpondē
dum ſurrexit cuȝ indignatõe ⁊ et ait illi. Ad
iuro te ꝑ deum viuũ vt dicas nobis ſi tu es
xp̄s filius dei viui. Ad hoc ihs ꝓpter reuerē
tiam diuine nomĩs inuocati reſpõdit dicēs.
tu dixiſti ſupple veritatē. et nõ dixit. ego ſuȝ
explicite. qꝛ non erat dignus doctrina xp̄i.
Attamen ne videretur tacere oĩno ex timo⸗
re. ſic obſcure ⁊ ſemiplene ſubdit verbum
expreſſiuuȝ ſue future glorie di. Veritatē
dico vob̕ ãmodo videbitis filiũ hoĩs ſedē
tem a dextris virtutis dei. et venientē ĩ nu
bibus celi. vt ſit ſenſus. ãmodo. i. poſt paſ
ſionē meã. quãdo tunc me videbitis. reg⸗
nantē me videbitis cũ deo patre. ⁊ venienti
bus in nubibus celi. id ē poteſtate diuina

ad iudicium. Audito hoc verbo princeps
ſacerdotū ſcidit veſtimenta ſua q̄ſi pre dolo
re. hiero. Mos fuit iudeoꝝ audita blaſphe
mia ſcidere veſtes. ac ſi tali ſigno oſtēderent
dolorē cordis. q. d. ipo facto: tantū doleo
ꝙ ille deū ſic blaſphemat. ꝙ cor meū p̄ do-
lore poſſz ſcindi. et qꝛ caypbas iputauit xp̄o
crimē blaſphemie. ideo ſcidit veſtimēta di.
blaſphemauit. q̄d adhuc egemus teſtibus
Audiſtis blaſphemiā. Quid vobis videt̄.
Qui om̄s cōdēnauerūt eū eſſe reū mortis.
h ¶ O vos blaſphemi attendite iudiciū et
ſententiā iudicis reus ē mortis eterne. vn̄ le
uiti. xxiiij. Qui blaſphemauerit nomē dn̄i
morte morietur. hieronim⁹. xxiiij. q. iij. Si
igit̄ michael nō fuit auſus dyabolo 2 certe
maledictōis dignifſimo inferre iudiciū blaſ
phemie: q̄tomagiſ noſ ab oi maledictōe puri
eſſe debem⁹ maledictōnē merebat̄ dyabol⁹
ſed p̄ os archāgeli blaſphemia exire nō de-
buit. Nā vt hētur. xxiiij. q. iij. aplice. xxiij.
q. iiij. Qui peccat. ꝙ blaſphemātes exēplo
apoſtoli ꝑpter excōicatōem ſathane debent
tradi. Nota hic ꝺ blaſphemis bene| tunc ite
rū ſpuerūt in faciē eius. et colaphis eū ceci
derūt. Alij palmas in faciē eius miſerūt di.
ꝓphetiza nobis xp̄e. et velauerūt oclos ei⁹
Sed cur hoc fecerunt. qꝛ quidā radij mira-
biles ex oculis eius ꝓcedebāt. q̄ intuētes
in ipm: oculte ad pietatē 2 amorē traxerūt
Ut ergo nō ad pietatē traherētur. et vt libe
rius maliciā cordis poſſent explere ad libi
tum. ideo velauerūt faciē eius. Anſel. iter-
rogat mariā O virgo benedicta vbi fuiſti.
quādo ſic patiebat̄ fili⁹ tu⁹ dilectus. Reſpō
det maria. i domo ſororis mee matris iohiſ
euangeliſte. Et venerūt diſcipli lacrimabi-
liter currētes 2 clamātes. o dulciſſima dn̄a
filius tuus dulciſſim⁹ mgr̄ noſter capt⁹ eſt
et ligatus. et neſcim⁹ quo ducit̄. an ſit occi-
ſus vel q̄d factū ſit de eo. et quādo vidim⁹
eū tā horribiliter tractare fugim⁹ ab eo. au
ditis rumoribus licz p̄noſceret: ꝙ gen⁹ hu
manū p̄ eū ſic debebat redimi. ꝑpter mater
nū cordis affectū gladi⁹ doloris ſymeonis
aiam meā trāſfixit. Anſel. Quid nūc feciſti
maria. Anſ. amice kmē ſtatim vt diſcipuli
nūciant q̄d factū fuerat cucurri velociter ad
domū anne iuxta tēplū cū maria magda.
et audiens tumultū volebā intrare ſed nō
fui ꝑmiſſa. Unde foris ſtabā plorās 2 cla

mans. heu dilecte mi fili. lumen oculoꝝ me
orū. Quis dabit capiti meo aquā 2 oculis
meis fontē lacrimaꝝ 2 plorabo die ac no-
cte. Anſ. O maria hūiſti aliq uā ſpem: ꝙ fi
lius ſic captus poſſet liberari. Maria ſic. ſci
ebā ꝙ ita igenioſus eſſet 2 facūdus. ꝙ ſpe
rabā ꝙ deberet ſe excuſare ſi ad iudiciū ꝑ
ueniret. ſed ſtabat corā eis tanꝙ agn⁹ mā
ſuetus. inocēs. nec apuit os ſuū. nec reſpō
dit. Fuit etiā ſic amabil̄. ꝙ ſpabā. ꝙ ſibi cō
pati deberent. et modico tēpore fuit ita hor
ribiliter cōſputus. ꝙ q̄ſi leproſus appebat.

Quarta dieta nam

hora prima mane cū iudei iam xp̄m ꝑ totā
noctē fatigaſſent 2 cōſpuiſſent. ꝙ ſe moue-
re vix poterat: cōtra eū cōcitauerūt pōtifices
et pharizei tum l'cū ppl'i cū magno ſtrepitu
clamantes. Moriat̄ ſeductor ille. et duxe
rūt eū vinctū 2 ligatū tanꝙ condēnatū 2
reū mortis. et tradiderūt eū p̄ſidi pylato. q̄
p̄erat citati hierl'z ex pte romanoꝝ. Sz iudei
nō introierunt p̄toriū pylati. vt nō cōtamina
rent̄ 2 macularent̄ ex igreſſu dom⁹ gentilis
vel forte ob ſanctitatē tanti feſti paſcalis. in
quo vitabāt p̄toria 2 domos iudiciarias i
q̄b⁹ iudicabāt̄ rei ad mortē. ſic etiā apō nos
fieri deb; p̄cipuis feſtiuitatib⁹ et certis alijſ
ferijs. vt hētur ex̄ de ferijs. cōqueſt⁹ ē. et. C.
de ferijs. l. om̄s. Ecce miſeri iudei timent
cōtaminari ex igreſſu dom⁹ gentilis. et nō ex
ꝓcuratōe mortis inocētis 2 iuſti hois. aug⁹
O iopia cecitatis. habitaculo cōtamiabant̄
alieno. ſ nō ſcelere ꝓprio. Sic etiā aliq fa-
ciūt ſibi cōſciētiā de minimis. ſed de magis
nō curāt: trabē i ꝓprio oculo nō vidēt. ſ fe-
ſtucā in alieno grauāt. alienos agros rigāt
ſuos aūt ſiccitate ꝑire nō curāt. Nā vt dicit̄
C. de ſeruitoribus. l. p̄ſes. Agris tuis ſiti-
entibus. alij rigandi nō ſunt. Ex illo ſeq̄tur
argu. ꝙ q̄libet tenet̄ ſe plus diligere q̄ aliū
Caritas incipit a ſeipſo. Deduc illa contra
ypocritas ſeculares. q̄ om̄s arguūt 2 oibuſ
peiores exiſtūt. alios ſaluāt. ſeipſos dānāt.
Iudei nāq̧ nolebant itrare vt mādučarent
paſca. ſcz panes azimos. q̄bus. vij. diebus
azimoꝝ. ſic ab vſu illius panis dicti: veſce
bant̄. nec alicui licebat niſi mūdo veſci. O
xp̄iane. iudei cauēt ſe ab om̄i imūdicia. vt
comedere poſſint azimos panes q̄ nō ꝯſert

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

gratiaꝫ. multomagis q̄ corpus xp̄i accipit
panem celeſtem. qui vel vitam dat vel mor
teꝫ eternā. Iudei nō ītrāt ꝑtoria loca iudici
aria in feſto tu nō ſocietates ⁊ tabernas ſiue
ſtubas ingredi debes: in q̄bus fiūt iudicia
temeraria. in q̄bus effunditur ſangnis ino⸗
centū. p falſas oblocutōes. detractiōes mur
muratōes. Cuꝫ ergo iudei nō itrarent do⸗
mū pylati. ipe exiuit ad eos foras cōdeſcē⸗
dēdo eis di. viſo ibu. Quā accuſatōeꝫ af
fertis aduerſus hoīem hūc quē. ſcꝫ ſic liga
tu ⁊ cōdēnatuꝫ adducitis. Romanis erat
cōſuetudo. nullū ligaret niſi ſentētiatū ⁊ cō
dēnatuꝫ ad mortē. Nec aliquē cōdēnabant
niſi prius eſſet p accuſatores vel teſtes cōui
ctus. vt fieri d̄bet ex iure ⁊ lege. Ipe ei pyla
tus p romanis locuꝫ tenuit. Et ergo vidēs
ihm ſic ligatuꝫ miratus eſt q̄s ſe de ſua po
teſtate itromiſerit ihm quaſi ſic cōdēnatum
⁊ ſentētiatū ab eo ligare. Querit ergo quaꝫ
accuſatōem ⁊c. Reſpōderūt iudei ⁊ dixerūt
Si nō eſſꝫ hic malefactor. nō tibi tradidiſſe
mus eū. q. d. nos facta eius diligēter exa ia
uimus ⁊ īuenim⁹ eū malefactorē maīfeſtū
⁊ dignū morte. q̄re ligauim⁹ eū tibi ꝑſentā
duꝫ ⁊ cōdēnadū. Sꝫ pylat⁹ querēs cauſaꝫ
⁊ melefacta. de q̄bus euꝫ ſentētiare deberet.
Reſpōderūt. malefactor ē. q: hūc īuenimus
ſubuertentē genteꝫ noſtrā. ſupple p falſam
doctrinā ⁊ ꝓhibētē tributū dare ceſari. et di
centē ſeipm xp̄m regē eſſe. Cuꝫ ergo pylat⁹
audiſſet has accuſatōes. q: paganus erat.
de p̄ria accuſatōe nō curauit. ſcꝫ d̄ ritu iude
orū. nec etiā de ſecūda. q: ſciebat hoc eē fal
ſuꝫ. cū dixit querētibus an cenſuꝫ deberēt
dare ceſari an nō. Reddite q̄ ſunt ceſaris ce
ſari. Cōſiderās ergo pylat⁹ inuidiā iudeorū
et ꝙ ꝑ inuidiā tradidiſſent eū. noluit ſe itro⸗
mittere de eo dicēs eis. Accipite eū vos ⁊
ſcd̄m legē veſtram iudicate eū. q. d. Quia
in oculis veſtris vobis ſufficit veſtra exami
natio. etiā ſentētia veſtra quā hētis ex lege
Exodi. xxiij. Inſontē. i. inocētē n̄ occides.
Quāuis eīn iudeis romani ꝑmiſert aliq̄ d̄
licta corrigere ⁊ delinquētes iudicare. n̄ tn̄
poterāt p talib⁹ penā mortis ⁊ ſpecāliter ſup
pliciū crucis īfligere. qd̄ tamē iudei maxie
ad eius cōfuſionē volebant. Romani eīn
hoc ſibi reſeruabāt. ⁊ ideo p hāc cōceſſionē
nō poterant xp̄m ꝓpria auctoritate crucifi⸗
gere. nec morti traderet. Et ergo dicebāt py
lato. Nō licꝫ nobis interficere quēquā ſup⸗
ple morte crucis. ſm̄ bedaꝫ. Q̄uis alias he
ne ex lege ipm lapidaſſent. ſicut fecerūt ſte⸗
phano ſed optabant ipm crucifigere: vt ei⁹
fama ⁊ doctrina cocitius vileſceret. ⁊ p cō
fuſionē ſue mortis extiguerceref. Et q: iudi
cū tumultu magno ⁊ ſtrepitu xp̄m petebāt
ad morteꝫ: pylatus vt miniſter ⁊ officialis
imꝑatoris romanoꝝ. incepit inq̄rere de ter⸗
tio in quo accuſabāt eū de regia poteſtate
de quo ſolum ad eum ſpectabat. Et itrauit
ꝑtoriū qd̄ erat in domo ſua vt ibi xp̄m paci
fice examiaret. et dixit ei. Tu es rex iudeoꝝ
q. d. Eſt hoc veruꝫ. qd̄ tibi imputaf qd̄ tibi
regnū vſurparis. Reſpōdit ihs. A te metipo
hoc dicis. an alij tibi dixerūt d̄ me. hoc aūt
nō dixit ihs quaſi ignorās. q: ſciebat ꝙ ad
accuſatiōeꝫ iudeoꝝ quereret. Sed ideo vt ī
reſponſione pylati detegeret maliciā iudeo
rum hoc ſibi imponētiū. Et pylatus reſpō⸗
dit. Nunqd ego iudeus ſuꝫ. q. d. ex metipo
hoc nō cōcepi: ex quo iudeus nō ſum. nec
ex libris legis. quis ex lege ꝓmiſſus ſit rex
iudeoruꝫ. ſed hoc magis ꝑtinet ad legiſpi⸗
tos: de quo genere tu es qui etiaꝫ hoc ꝓcu
rauerūt interrogare. Et ideo ſubdit. Gens
tua ⁊ pontifices tui. ſcꝫ generis tradiderūt
te mihi. Et q: hoc nō videf ſine cauſa factū
dic q̄d feciſti. Et tūc ihs ad primā queſtiōꝫ
qua interrogabaf ſi eſſet rex iudeoꝝ: vt etiā
reſpōſio pateret ſecunde queſtioni. ꝙ nihil
male feciſſet: et dixit. Regnū meuꝫ nō ē de
hoc mūdo. ſi eīn eſſꝫ de hoc mūdo miniſtri
mei vtiqꝫ decertarent: vt nō traderer iudeis
Dicit ergo pylatus. ergo rex es tu: q. d. licꝫ
nō ſis hic rex ī mūdo: tn̄ videris intēdere ꝙ
aliud regnū habeas. Qualis igif rex es tu.
Reſpōdit ihus. Ego in hoc natus ſuꝫ vt te
ſtimoniū ꝑhibeam veritati. q. d. In hac re
gia digitate nat⁹ ſuꝫ ab eterno ex deo patre
et ad ſuadenduꝫ hoībus vt veniāt ad illō
regnum. veni in mūdum per incarnationē
vt teſtimonium perhibeam veritati dei. ſcꝫ
patris. Et oīs qui eſt ex veritate. per fi⸗
dem ipſius regnaturus in deo: audit voceꝫ
meaꝫ. id eſt obedit mihi tanquā illi qui eſt
veritas per eſſentiam. Et quia criſtus per il
la verba oſtendit ſe manifeſte veritatem et
regem filiorum veritatis querit pylatus. ¶
Quid eſt veritas: non querens diffinitōem
veritatis in re. ſed que ſit illa veritas. cuiuſ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

virtute et participatōe hoīes efficiūtur de regno dei. Huius queſtionis ſolutionez pylatus nō expectauit: qꝛ cū nō eſſet de regno xp̄i. nec ſe de tēporalibusītromitteret. ideo nō curauit de pſecutōe queſtionis. qꝛ nouit xp̄i īnocentiā ⁊ iudeoꝝ maliciā. Jdeo cogitando de xp̄i liberatōe: ſibi forte occurrebat cōſuetudo iudeoꝝ. et de dimiſſione vnius ex vinctis ꝓpter ſolēnitatez feſti. et memoriam exitus de egipto. Et ſic dimiſſa q̄ſtiōe ⁊ eius reſpōſione. mox exiuit ad iudeos vt eū eriperet de maib⁹ eoꝝ di. Ego nl'lā ī eo īuenio cauſaz ſupple dignā morte. Eſt autē vobis cōſuetudo vt vnū dimittaz in paſca. vultis dimittaz vobis regem iudeoꝝ. vel barrabam qui erat peſſimus latro ⁊ ſeditioſus in populo. Sciebat eīm pylatus ꝙ iudei cōſuetudinē nullo modo dimitterent. nec ſꝑabat ꝙ ꝑ liberatōez barrabā emitterent. et ꝑ conſequēs in liberatōem xp̄i cōſentirent. Sed ſacerdotes deceperūt populū. iubentes ꝙ barrabam peterēt. Et ergo clamauerūt. nō hūc ſed barrabaz. Tunc pylatus ait illis. nō inuenio cauſaz in illo hoīe. Et ideo ſtatī principes ſacerdotū ⁊ turba ī ualeſcebāt di. Cōmouit. i. decepit populū docēs ꝑ vniuerſaz iudeam. incipiēs a galilea vſq; huc. ſcʒ hieruſalem.

¶ Hic attēdere debēt iudices qualiter pylatus debito ordīe nō īportune ad petitionē iudeoꝝ xp̄m ſententiauit. ſed diligēti inq̄ſitōe ſententiā diſtulit. Nullum namq; reum poteſt iudex ſententiare: niſi prius cōuictus fuerit aut inſtrumentis. teſtibus inocentibus. aut facti euidentia. aut ſponte ſine tormentis cōfeſſus fuerit: vel ſi poſt tormenta in cōfeſſione perſeueret. ff. de queſtio. l. iij. §. ſi quis vltro. et. §. queſtionī. Vn̄ aug⁹. et habetur. ij. q. i. nos in quēquā. Nos ī quēq; ſniaz ferre nō poſſum⁹: niſi aut cōuictuz. aut ſponte cōfeſſuz. et conſtantinus impator. Judex crimioſus diſcutiens. nō ante ſententiā ꝓferat. ꝙ aut ſe reū ip̄m cōfiteatur. aut per inocentes teſtes cōuīcatur. Debet igitur quilibet iudex diligenti inquiſitōe cauſam diſcutere. nec nimis ꝑcipitanter in negocijs ſententiare. ſicut pylatus fecit ex̄emplum ad hoc. vn̄. ij. q. i. deus oīpotens habetur. Deus oīpotens cui nihil ē abſconditum. ideo per ſe dignatus eſt inq̄rere utrum clamor ſodomoꝝ opere cōpletus ſit. nō ꝙ hoc ignorauerit. ſed vt nobis exēplum daret. ne precipites in iudicandis et diſcutiendis eſſemus negocijs. et ne mala proximorum prius quiſq; preſumat credere ꝙ ꝓbare. id eſt examinare.

¶ Quinta dieta

quō pylatus miſit ih̄m ad herodem. Naz qꝛ pylatus īiuſtus ītromiſit ſe de ih̄u. cogſcens eius īnocētiam quādo audiuit nominare galilea. et ꝙ ih̄s ibi ꝑdicaſſet. et populum cōmouiſſet Jnterrogauit ſi galileus eſſet. Ut autē cognouit. ꝙ de herodis poteſtate erat qꝛ de nazareth ciuitate galile fuit cōceptus et partim educatus: excogitauit ſe ſubtrahere de eius ſententia. et remiſit eum ad herodem cuius erat iſta tetrarcha galilee q̄ tunc etiam ꝓpter feſtum erat hierl'imis. Et cuz eſſet iudeus ex parte matris: et pater eius fuit circūciſus ſm̄ Joſephū ꝓpter amorē vxoris. Tunc herodes viſo ih̄u gauiſus ē valde. qꝛ cupiebat eū multo tēpore videre. eo ꝙ multa audierat ꝑ famam de eo ⁊ de miraculis ſperās aliqd̄ ſignū de eo videre ſuā prudētiam audire. et experiri eius potētiam. Sed quia noluit addiſcere ſed tantūmō curioſe īueſtigare. idō xp̄s de q̄ſitis nihil ſibi reſpōdit. Hic īformanť ꝑdicatores vbi dei. ꝙ curioſis ⁊ alta querētib⁹ ad vanā gloriaz. nō ad aīe vtilitatē: nō debēt ꝑdicare. vn̄ q̄litas audiētiū ē attēdēda. Nā ſapiētib⁹ et doctis alta ⁊ ꝓfūda poſſunt ꝑdicare. i. coꝛ. ij. Sapientiā loq̄mur īter ꝑfectos. ſimplicib⁹ vero et nō capacib⁹ pauca plana ⁊ vtilia ⁊c̄. Et hoc docuit xp̄s cū ī plano turbis. et ī mōte diſcipulis loquebatur Mathei. v. ⁊c̄.

¶ Sexta dieta ſtan

te ih̄u coraz herode nec reſpōdēte ad q̄ſita: īdign⁹ herodes q̄ſi ſtultū ⁊ ignaꝝ eū ſpreuit et cū exercitu ſuo ei illuſit. Jnduta alba tunica q̄ſi fatuū eū ad pylatū remiſit. Et tūc facti ſunt amici pylat⁹ ⁊ herodes. Naz herodes ꝓpter illā reuerentiā ei ꝑ pylatū exhibitā. ſ. miſſionis xp̄i fact⁹ ē amic⁹ pylati: q̄ pri⁹ inimic⁹ fuerat ex nece quorūdā galileoꝝ de q̄bus ſe ītromiſit pylat⁹. Tūc pylat⁹ iteꝝ cōuocatis pricipib⁹ ſacerdotū ⁊ mḡratib⁹ populi ⁊ plebe dixit. Obtuliſtis mihi hūc hominez q̄ſi auertētē pplm. i. ſeductorē ppli: et ecce corā vob īterrogās nullā cām īuenio in his ī qb⁹ euz accuſatis. ſ neq; herodes.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Nam remiſſi ad illum et ecce nihil dignum
eſt morte actum ei. Emendatum. id eſt diſci
plinatum eum dimittam. ſcʒ liberum recede
re. q. d. flagris ⁊ ludibrijs quantū voluer-
tis eum affitiam. dūmodo ſanguinē innoxi
um nō effundatis. Sic iudices ꝓ conamine
laborare debēt ꝓ liberatōe ⁊ defēſione pau
perū ⁊ oppreſſoꝝ. ſalua tamē veritate ⁊ iu-
ſticia. Et pylatus fecit iuncos marinos acu
tiſſimos accipi ⁊ coronaʒ pari. quā milites
et miniſtri capiti ihū īponebāt ꝑcutiētes cū
baculis ad penetrandū cerebellū. Vn̄ bern̄.
Os capitis ꝑforauit. et vſqʒ ad cerebrū per
uenit. Ex qua impreſſione caput mirabi-
liter vulneratū per totaʒ facieʒ ſanguinē fū
debat. Criſo. Mille pūcturis caput eius im
pleuit. Poſtea fecit eū veſtibus ſuis ſpolia
ri et ligari ad ſtatuā. et duriſſime flagellari.
ita ꝙ a planta pedis vſqʒ ad verticem nō eſ-
ſet in eo ſanitas. Hec ſtatua vt dicit᷑ fuit ita
ſpiſſa. ꝙ circa duas palmas vna man⁹ ad
alteram attingere nō valeret. Et acceperunt
corrigias ⁊ man⁹ eius colligabāt. Et poſt
ꝙ̄ cū duriſſime flagellarent. induerūt eum
veſte purpurea antiq̄. nō ad honorē ſed ad
cōfuſionē ⁊ deriſionē dantes ei harūdineʒ
ꝓ ſceptro ī manu eius. et ſic fecit eū duci ad
cōmunē plateam coram iudeis. Exijt autē
pylatus iterū foras. et dixit eis. Ecce addu
caʒ eum vobis foras. vt cognoſcatis qꝛ in
eo nullā inuenio cauſam. Exijt aūt ihs por-
tans ſpineam coronā ⁊ purpureū veſtimen
tuʒ. Et dicit eis pylatus. Ecce hō. Cum er
go vidiſſent euʒ principes pōtifices ⁊ mini
ſtri. nō mitigati ſed magis cōmoti ad iram
clamabāt alta voce dicētes. Aue rex iudeo
rū. Et dabāt ei alapas. alij arundinē de ma
nu eius accipiebant: ꝑcuſſerūt caput eius.
Alij genua ſua flectebāt. cū deriſione ſalu-
tabant. alij ī faciē eius cōſpuebāt. et ſic ſal-
uatorē noſtrū multiformiter deriſerūt. Pyla
tus enī ex illis credebat ſatiſfacere crudeli-
tati iudeoruʒ. et eos ad cōpaſſionē induce-
re. Ipſi autē obliti naturali cōpaſſiōe tumul-
tuoſe clamabant. Crucifige crucifige eum.
q. d. hec caſtigatio nullo modo ſufficit. ſed
mori debʒ morte crucis. Tunc dixit illis py
latus. Accipite euʒ vos ⁊ crucifigite eum.
Hoc enī dixit deriſione ⁊ indignāter. qꝛ nō
habebāt poteſtatē iudicādi aliquē ad cru-
cem. voluit igit᷑ dicere. Si haberetis pote-
ſtateʒ crucifigendi cito faceretis etiā ſine le
gitima cauſa. ſed ego hoc malū agere nolo
qꝛ nō inuenio cauſaʒ in eo. vt ſcʒ taliter pu-
niam eū. Reſpōderūt iudei. Nos legeʒ ha-
bemus. q. d. Nō ꝓprijs motibus hoc peti-
mus. ſed dictāte lege noſtra. debet in cruce
mori. qꝛ filiū dei ſe fecit. Nam ex eo ꝙ pyla
t⁹ nō acquieuit clamori eoꝝ ꝓpter allegatio
nes factas cōtra xp̄m. ideo aliā cauſaʒ nūc
allegāt priores ei nō audebāt reſumere. qꝛ py
lat⁹ eas euacuauerat. Et ideo allegant legē
leuit. xxiiij. vbi ꝑcipit᷑. ꝙ q̇ blaſphemaue-
rit nomē dn̄i occidat᷑. Et tale crimen blaſ-
phemie īponebāt xp̄o. qꝛ filiū dei ſe fecit. i.
noīauit. Cuʒ aūt pylatus audiſſet hos ſer-
mones magis timuit nō ꝓpter legē iudeoꝝ
quā allegabāt. ſed ꝙ ihs ibi oblatus ⁊ fla
gellatus forte eſſet fili⁹ dei. Et ideo ingreſ-
ſus pretoriū extra tumultū iudeoꝝ. incepit ve
ritatem de hoc inquirere di. vn̄ es tu. q. d. es
tu ne natus vel genitus a deo vel dei filius
Sed ihs nō reſpōdit ꝓpter tria. Primo q̄a
ſup de hoc pylato ſatis dixerat. quādo di-
xit regnū ſuū nō eſſe d̄ hoc mūdo. Secūdo
ne impediret paſſionē eius. Tertio qꝛ ope-
ra que faciebat vt illuminatio ceci. ſuſcitatio
mortuoꝝ. ſue deitati teſtimoniū ꝑhibebant
Sed pylatus reprehendēs eius taciturnitatē
dixit. Mihi nō loqueris. neſcis qꝛ poteſta-
tem habeo crucifigere te ⁊ dimittere te. q. d
merito deberes mihi loqui cū habeā plenā
poteſtatē ſup te. In quib⁹ verbis pylat⁹ ſe
ipm ex ꝓprijs verbis cōdēnauit. Et tunc
ihs reſpōdit ad ꝑmemorātā pylati iactātiā. d.
Nō haberes aduerſus me vllā poteſtatē: ni
ſi tibi datū eſſet deſup. i. a deo. Ro. v. Non
eſt poteſtas niſi a deo. Cū ergo hec poteſtas
ſit tibi a deo cōceſſa. videas ⁊ bene caueas
ne abutaris ea. Sed qꝛ pylatus timore hu
mano hac poteſtate abuti nō debebat. et iu
dei ex inuidia crucifigēdo xp̄m peccarent.
et magis ſit peccare ex inuidia et grauius ꝙ̄
ex timore. Ideo dicit xp̄us. populus iudai
cus qui me tibi tradet maius peccatū habʒ
Et pylat⁹ audiēs hāc reſpōſionē. exinde. i.
ex hac cā q̄ſi ratōabiliter ꝯuict⁹ d̄ pctō ꝓpo
ſuit eū dimittere pl⁹ ꝙ̄ pri⁹. In cōtrariū aūt
iudei clamabāt di. Si hūc dimittis nō es
amic⁹ ceſaris. Ois q̇ ſeipm regē facit. ꝯtra
dicit ceſari. Nam romani ꝓ tūc abſtulerūt a
iudeis dignitatē regiam. ne haberent vllaʒ

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

occaſionem rebellandi. et ideo quicūq̄ iter
iudeos dicebat ſe eſſe regem. ille videbatur
contra ordinationē romani ceſaris facere.
Sed xp̄s conceſſerat ſe regem eſſe. vt patet
ſupius. ergo iudei apparenter arguebāt. ꝙ
ex hoc ſe opponeret ceſari. Volentes ex hoc
pylato: qui erat officialis imꝑatoris. timo
rem 2. terrorē icutere. ne eū ipunitū contra
ordinatōē imꝑatoris dimitteret abſcedere
Sed cū pylatus audiſſet hos ſermones ti
mens coꝝ accuſatōem. adduxit ihm foras
extra pretoriū: vt coram iudeis de facto eui
dentius inquireret: et ſententiā ferret. aut li
beratōis aut crucifixiōis. quā oīno vellent
et ſedit ꝓ tribunali. id ē ſede iudiciaria i lo
co qui dicit̄ licoſtratos. id ē ſtructura lapidū
q2 locus ille fuit pauimētat⁹ varijs lapidi
bus. gabata vero dicitur collis alta. Beda
locus ille erat ſublimis 2 eminens ſicut iu
dices ſolēt in ſublimi ſedere. vt videant̄ et
audiant̄. Et ille locus fuit ante domū py
lati. erat aūt paſceue. id ē ꝑparatio latine. q̄a
ſexta feria iudei parāt cibaria ꝓ ſabbato. in
quo nihil opantur nec decoquūt. Et hoc oꝛ
tū hab3 ex eo qd̄ dicit̄. Exo. xvi. de man
na qd̄ in die ſexta colligebāt ꝓ ſabbato. q̄a
ſabbato nō inueniebat̄. Et erat hora q̄ſi ſex
ta illius diei. quādo pylat⁹ ſic ſedit ꝓ tribu
nali. q2 hora fuit iam icboata. et nōdū ꝑfe
cta. et apud nos hora nona ante meridiem
Tūc eo ſic ſedēte ꝓ tribunali. miſit ad eum
vxoꝛ ſua ꝑ nūciū di. Nihil tibi 2 iuſto illi. q.
d. Ille hō q̄ traditus tibi eſt ad iudicandu3
iuſtus eſt 2 inocēs. qd̄ expta ſū3 ꝑ hec. q̄a
mlta paſſa ſū3 hodie ꝑ viſu3 ꝓpter eū. et igr̄
nō te itromittas de eo. Aug⁹ 2 Criſo. videē
tur ſentire. ꝙ hec mulier in illa viſiōe valde
fuerit afflicta 2 territa cōminatōib⁹ terribili
bus cōtra eū. et virū ſuū. ſi xp̄o aliq̄d mali
inferrēt. Et ideo feſtināter denūciauit hoc
viro ſuo: reuocādo eū a cōdēnatōe xp̄i. Ra
ba. dic̄. ꝙ h̄ viſio ꝓuenerit a dyabolo. itelli
gēte ſe ꝑ xp̄i paſſionē ſpoliādū. q2 ſicut pri⁹
ꝑ mulierē morte3 hūano generi itulerat. ita
voluit ꝑ mulierē ipſu3 de manu iudeoꝝ eri
pere. ne ꝑ mortē ei⁹ mortis impiū amitteret
Et pylat⁹ ſedēs fecit ihm adduci: dicēs iu
deis. Ecce rex veſter. q. d. Ecce q̄lē hoīem
deſpectū. flagellatū 2 abiectū: dicitis velle
vſurpare regnū iudeoꝝ 2 veſtrū cōtra roma
nū impiū. videtis eīm ꝙ nihil taliu3 poteſt

attēptare hoc totū allegauit ꝓ liberatōe eius
Sed ipi iuidia cōmoti multomagis clama
bant. Tolle tolle. q2 grauis ē nobis ad vi
dendum 2 crucifige: vt ſc3 memoria eius ꝓ
pter turpitudinē mortis d̄ medio populi de
leat̄. Et pylatus. Regē veſtrū crucifigā. q.
d. cōfuſio eſt ſi hūc facitis crucifigi. de quo
apud vos ē fama ꝙ ſit rex veſter. Et reſpōde
rūt pōtifices. Non habem⁹ regem niſi ceſa
rem. Ex quo aūt xp̄m regē celeſtem negaue
runt. iuſto dei iudicio factū eſt: vt regno ce
leſti priuarētur. et ſuitutī ꝑpetue regi roma
noꝝ ſubderētur. Per hoc etiā plane pat3 ad
ueniſſe tēpus meſſie. ex quo fatent̄ ex ſe nō
habere regē de ſua gēte. q2 illi qui ꝑerāt ex
parte herodis. nō erant ꝓprie reges. ſed te
trarche. vt de eis fuit ꝓphetatū. Gen̄. penl̄.
per iacob patriarchā. qui i extremo poſitus
cōuocauit oīs filios ſuos 2 dixit eis. Cō
gregami vt ānūciē vobis que ventura ſunt 2
benedicēs iudā dixit. Nō auſe. ſcep. de iu.
2c̄. Tunc pylatus videns ꝙ nihil ꝓficeret
ſed magis tumultus fieret: allegando xp̄i i
nocētiā. accepta aqua lauit man⁹ ſuas co
ra3 populo. Mos eīm erat illis: vt cū q̄s vel
let ſe oſtēdere ab aliquo factō inocētē vl̄ diſ
ſentiētē: lauit man⁹ i ſignū inocētie. ſic py
lat⁹ man⁹ ſuas lauit di. Innocēs ego ſū3 a
ſanguie iuſti hui⁹. vos videritis. q. d. Ca
ueatis bene ne malū vobis eueniat de malo
qd̄ facitis iterficiēdo inocētē. ego ſū3 miſter
legis. ergo nō ego ſ3 vos. q̄ crimē rebellio
nis cōtra ceſarē ei iputatis ſanguiem effun
ditis ei⁹. Et tūc reſpōdit vniuerſus ꝓplus
di. Sanguis ei⁹ ſup nos 2 ſup filios. i. ſuc
ceſſores noſtros. O pylate tota maris aq̄ ti
bi nō ſufficeret ad lauādum culpā. q2 lic3 iu
dei totū illud pōd⁹ 2 factū ſup ſe ſuſcepiunt.
innumis m eſſe nō poteris eū vt iudex ex tuo
officio facere iuſticiam tenebaris quā nō fe
ciſti. ſ3 timore hūano 2 terreni ꝯmodi amo
re ꝑuertiſti. Tradidit ḡ eis xp̄m ꝑ ſententia3
diffinitiua3 vt crucifigeret̄. O vos iudices
attendatis quotiens innocentem ſanguinē
effunditis. Quotienſcunq̄ namq̄ iudiciū
peruertitis. iudicando ex amore / odio / cu
piditate. totiens iuſtum et innocente3 xp̄m
ad mortem iudicatis. et voſipſos ad eter
nam cruciationem. Auguſtinus. xi. q. iij.
Quicūq̄ aut cōſanguītate aut amicicia. vl̄
hoſtili odio vel inimicicijs in iudicando.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

peruertit iudiciū xp̄i qui eſt iuſticia. fructū
eius vertit in amaritudinem damnationis.
Sententia igitur data ſigna fiebant ſecun-
dum conſuetudinē in iudicio ſanguinis ꝑ
tubas vel cornua: ſicut in aliquibus ciui-
tatibus fit per campanā vt hoīb⁹ pateſieret
Et tunc iudas videns. ꝙ xp̄s ſententiatus ⁊
dānatus eſſet ad mortē: cognitione ꝓprij
ſceleris ⁊ dānatōis penitentia ductus. retu
lit. xxx. argēteos principibus ſacerdotum:
di. peccaui: tradēs ſanguinē iuſtū. Super
quo dicit leo papa ſententialiter: ꝙ iudas
xp̄m non deū nec dei filium. ſed tantūmō
noſtre cōditōis hoīem licet inocētē credidit
Et ideo miſericordiā eius nō flexit. nec ve
niam meruit. qꝛ ei⁹ oīpotētiā nō credidit.
Ex quo patꝫ ꝙ ei⁹ penitētia nō fuit vera. qꝛ
ſolū quādā diſplicētiā habuit abſqꝫ ſpe. de
quo nota prius. At illi dixerunt. q̇d ad nos
tu videris. id ē op⁹ tuū manifeſtabitur q̄le
ſit. nos aūt nō curam⁹ ſi peccaſti vł nō. Et ꝓ
iectis i tēplo argēteis. abijt et laq̄o ſe ſuſpe-
dit ex deſpatōe. In quo plus peccauit, vt di
cit hiero. ꝙ ꝙ xp̄m vēdidit: qꝛ in traditōe ⁊
vēditōe directe peccauit ꝯtra xp̄i hūanitatē
ex deſpatōe aūt cōtra eius diuitatē. qꝛ con
tra ei⁹ miſericordiā. Et inde nolebāt ei⁹ ꝓ-
ciū ponere i corbanā. id ē i burſā ad quā
ponebāt oblatōes tēpli ꝓ repatōe ⁊ alijs ne
ceſſarijs. Corban em̄ hebraice. dicit̄ obla-
tio latine. Et inito cōſilio. emerūt ex eo agꝝ
figuli. Quia ille hō cui⁹ fuit ager erat figu
lus. et illa terra erat apta ad fictilia vaſa. et
in ſepulturā. Et qꝛ ex p̄cio ſanguis empt⁹
eſt. vocat̄ ager ille acheldemach. i. ager ſan
guis i hodiernū diē. Qḋ ꝓphetatū fuit per
hiere. Acceperūt. xxx. argēteos p̄ciū appcia
ti. i. p̄ciū xp̄i vēditi. quē appciauerūt a filijs
iſrł. qꝛ iſtud p̄ciū fuit inſtitutū īter iudā ⁊ ſa
cerdotes q̇ erāt de filijs iſrł. et dederūt eos
i agrū figuli. i. ꝓ agro. Hic nota de raptori-
bus. vſurarijs ⁊ alijs. q̇ ex illicitis acq̇ſitis
faciūt elemoſinas. Et cū ih̄s eſſet ad mortē
cōdēnat⁹. et ꝑ ſonitū tubarꝫ vł aliorꝫ iſtrumē
torꝫ inotuerat. Maria meſtiſſime. cucurrit cū
magdalena cito ad audiēdū ⁊ vidēdū q̄uo
eſſet de filio. Et ſm quoſdā ꝑuenientib⁹ ad
quādā plateā. ꝓco q̇dā tuba ſonuit. Et ma
ria ad magdalenā. O dilecta magdalena
quid tuba illa velit: forte reuocata ē ſentē-
tia mortis filij mei. Et ipſe clamauit ex ꝑte

cayphe ⁊ pylati ⁊ oīm principū ſacerdotū
di. Precipio omnibus magnis ⁊ paruulis. vt
ſtatim vadant ad mōtē caluarie. vidēdum
crucifigere peſſimū ſeductorē filiū marie. O
quātus dolor in corde virginis tūc extiterit
rat. quē certe null⁹ p̄ magnitudīe poſſꝫ enar
rare. Tūc iudei ⁊ miſtri pylati acceperūt ih̄m
tanq̄ maleſactorē cōdēnatū. ⁊ crucē mag-
nā ad hoc patam de cedro cipreſſo ⁊ palma
in longitudīe. xv. pedū: enormi crudelitate
ſup ſcapulas ei⁹ poſuerūt ⁊ funē in collo
⁊ ad maiorē cōfuſionē alios etiā duos la-
trones aſſociatos ex ciuitatē eduxerūt. Ih̄s
aūt ꝓpter m̄ltas tribulatōes plagas q̄s iota
nocte ſuſtinuit in tantū debilitat⁹ ē. ꝙ cru
cem pōderoſā portare nequit. Quare ſcdm
lucam. apprehenderūt quēdam ſymonē de ci
uitate ſyro natū. prēꝫ duorꝫ diſcipulorū. ſcꝫ
alexādri ⁊ ruffi. Et hūc cōpulerūt crucē por
tare poſt ih̄m non cauſa cōpaſſionis. ſed vt
eo citius ad locū paſſionis venirent. et ſuā
maliciam cōplerent. Anſ. O maria q̇d tūc
factum eſt cum filio tuo benedicto. Maria
dixit. cum educeretur filius meus dilectus
cum duobus latronibus extra portam ciui
tatis. cum ingenti preſſura. volui etiam ſe-
qui et videre filium meū. nec valui pre ma
gnitudine populi q̇ oēs ad obprobriū filij
mei dilecti cōuenerāt. Tādē vna cū magda
lena deliberata per quandam viam adiacē
tis platee circa quēdam fontem cucurrim⁹.
vt illi obuiam veniremus. Tūc venit dile
ctus filius meus cōſputus deformatus et
oppreſſus maximo dolore. q̇ me intuēs beni
gne ſub graui cruce inclinauit dicens. Aue
mater. Et ego feſtinanter accurrens. am-
plexando ⁊ oſculando. Un⁹ de miniſtris
qui prius in domo anne ih̄m ꝑcuſſit. manū
leuauit ⁊ me in maxillam percuſſit vt in ter
ram caderem ⁊ ſtatim manus percutientis
aruit quam filius meus curauit. Sequeba
tur autem cum turba multa. aliqui ad vidē
dum. aliqui ad plangendū. quidā ad de
ridendum. Et mulieribus cum plangenti-
bus: dixit filie hieruſalem nolite flere ſuper
me. ſcilicet meam mortem. quaſi diceret. ci
to reſurgam. ſed flete ſuper vos. ſcilicet pro
pter multa mala que cito venient vobis. et
ſuper filios veſtros genitos ⁊ generandos
propter peccata veſtra quoniā veniet dies
ſcilicet obſidionis ipſi⁹ hieruſalem propter

mortem meam in te. ſcꝫ poſt. xlij. ānos in q̄
bus dicetis. beate ſteriles. q̄ tūc. ſcꝫ agilio
res alijs fugere melius poſſunt ꝙ̄ grauide.
et ventres qui nō genuerunt q̄ minus anxi
etate erūt. q2 mulieres habentes pueros in
obſidione multū dolebūt. nō tantū ꝓpter ſe
ſed etiaꝫ ꝓpter pueros. Joſephus poſt paſ
ſionē xp̄i ad vindicanduꝫ mortē eius infra
xlij. annos venit exercitus romanoꝝ. ſcꝫ ty
tus ꝛ veſpaſian⁹. ꝛ ſubito circūdederūt hie
ruſalē. ad quā ꝓpter feſtū ex diuerſis regio
nibus decies cētena milia hoīm cōuenerāt
et ob h̄ ſtati fames ꝓpter mltitudieꝫ populi
facta in ciuitate hierlm q̄ſi ī carcere detine
bātur. vñ idē ioſephus refert: ꝙ multitudo
populi magna extincta ē fame. imo cingu
los calciamēta ꝛ corrigias de ſcutis tractaſ
comederūt nec pudor fuit tūc hoīm ſoleam
pedis ore ſuſcipe ꝛ lingua lābere. Jbi muli
eres vrgēte fama ꝓprios pueros comederūt
et q̄ hmōi habere nō poterāt: fame mortui
ſunt. et clades ienarrabiles ꝓpter cedauera
et aeris corruptōꝫ patiebant. Et vt dicit no
nagintaſeptē milia vēditi ſunt iudeoꝝ. xxx
ꝑ vno denario. ſicut ipi xp̄m vēdiderūt pro
xxx. Et vndecies cētena milia perierūt fame
ꝛ gladio. Et tūc iplebaf ꝓphia xp̄i de angu
ſtijs ciuitatis hierlm. tūc poterāt dicere mō
tibus cadite ſup nos ad opprimēdū: et col
libus operite nos. et ꝑbete nobis latibuluꝫ.
Sꝫ hui⁹ flet⁹ ꝛ ēguine ſcribit rōeꝫ ſanct⁹ lu
cas. ſcꝫ ꝙ ſi ī viridi ligno h̄ faciūt in arido
q̄d fiet. q̄ſi xp̄s di. Si cōtra me qui ſuꝫ q̄ſi
lignuꝫ viride ꝛ fructiferū. et non dignū ad
abſcidēdū ꝓlata ē ſnia mortis ꝯ iuſticiaꝫ vt
crucifigar ꝛ ſic ꝑſcidar a terra. Quid ḡ fiet d̄
vobis aridis iudeis. q̄ eſtis q̄ſi aridū lignū
et infructuoſum. dignū ad ꝑſcindēdū ꝛ cre
mandū. niſi ꝙ iuſte cōtra vos dictabif ſentē
tia ſeuere puniōis. et amare ꝑſciſiōis ab
hac vita. et tandeꝫ ꝑſcidami ab arbore vite
que ē dn̄s de⁹. et in ignē eternū mitiemini
Poſtꝙ̄ venerūt ad locū caluarie. qui ē loc⁹
fetidus. cadauerib⁹ plenus nudauerūt ihm
totis veſtib⁹ ſuis cū violētia vt pell' ſua pri⁹
vulneribus cruētata ꝛ pilis veſtimētoꝝ ipli
cata. renouatis vulnerib⁹ grauiorē dolorē
prioꝛ tūc pateref. bern̄. heu heu heu q̄ celū
veſtiuit diuerſis lumib⁹. ante crucē exuitur
nud⁹. Poſt h̄ ad crucē ī terra iacētē pſtratuſ
ſua dignīma mēbra funib⁹ extēderūt. Ju
xta illud. p̄s. Funes extēderūt ī laqueum.
Et clauū groſſuꝫ ī manu ei⁹ pcutiebāt adeo
ſpiſſuꝫ ꝙ ſanguis emanare n̄ potuit. ita vul
nus clauo implebaf. Et tunc aliud brachiū
extēderūt et extraxerūt: et cōſimilē clauū in
fixerūt. Poſtea ad pedes. quos fortiter tra
xerūt q2 foramia pedū vt dicif ad tres pedes
ꝛ man⁹ diſtabāt ꝛ etiā clauo colligebāt. ꝛ
ſic iplebaf illud p̄s. Foderūt manus meas
et pedes meos. ſcꝫ nimia extēſiōe mēbroꝝ
et dinumerauerūt oīa oſſa mea. Poſt h̄ cru
cem erexerūt. et violata intruſione foramini
lapidis īpoſuerūt ex q̄ violētia vulnera tūc
rupta de manib⁹ ꝛ pedibus riuuli ſangui
nis abundātēr effluxerūt. Jhus ergo ſic cla
uatus ꝛ leuatus: corpus pōderabat. plica
banf tibie. brachia extēdebanf. caro frange
batur. caput inclinabaf. et totū corp⁹ affige
batur. vñ bern̄. in quodā ſermone loq̄t in ꝑ
ſona xp̄i di. O hō vide q̄ ꝑ te patior. Eſt ne
dolor ſicut quo crucior. ad te clamo q̄ p te
morior. Vide penas qb⁹ afficior. vide cla
uos q̄bus fodior. cū ſit dolor tant⁹ exterior
intus ē tamē planctus grauior. cū te tā īgr̄
tuꝫ experior. Pendēte ihu ſic in cruce. ſcrip
ſit pylatus titulū literis grecis hebraicis ꝛ
latinis. Jhs nazaren⁹ rex iudeoꝝ. vt ab oīb⁹
de diuerſis ꝑtib⁹ mūdi illuc ꝓpter feſtū paſce
venientib⁹ poſſet legi. De quo pōtifices indi
gnati pylato dixerūt. Noli ſcribere rex iudeo
rū. ſed q2 dixit rex ſuꝫ iudeoꝝ. Sed pylatuſ
dixit. Qd̄ ſcripſi ſcripſi. q. d. factū ē ꝛ ſtabit.
Milites ḡ. ſcꝫ miſtri appꝑitores ꝑſidis pyla
ti. q̄bus incūbebat exeq̄ ſententiaꝫ iudicis
quoꝝ cōſuet ſunt veſtes dānatoꝝ. cuꝫ xp̄m
crucifixerūt tanꝙ̄ cupidi acceperūt ſibi veſti
mēta ꝛ fecerūt quatuor ꝑtes vnicuiqꝫ mili
ti ꝑteꝫ. ſcꝫ de tunica alia ab illa tunica icō
ſutili. Xp̄us eñ duas tunicas habuit. vnā
quā diuiſerunt in quatuor partes vnicuiqꝫ
militi partem. ſcꝫ de tunica. aliam vero in
conſutilem integram relinquentes: dixerūt
ad inuicem. Non ſcindamus eam. ſed ſorti
amur cuius ſit. Inconſutile eſt qd̄ non ē ex
partibus conſutum. ſed contextum per to
tum ad modum cirothece. ſic fuit illa tuni
ca: et tali veſtimento tunc vtebantur paleſ
tini. Et dicunt quidam matrem domi caꝫ
feciſſe. que creuit iuxta menſuram xp̄i. De
hac veſte miſerunt ſorteꝫ vt ipleret ſcriptura
partiti ſunt ſibi veſtimenta mea. et ſuper

veſtē meā miſerunt ſortem. Hic nota de lu⸗
ſoribus. qui ludunt doloſe cū ſimplicib⁹.
ſpoliantes eos veſtibus et alijs et ſpeciali⸗
ter de illis qui in ſacratiſſima nocte vigilie
natiuitatis noſtri ſaluatoris ludūt. hi ludūt
ſup veſtes xp̄i: et ſpoliāt xp̄m honore et glo
ria. qb⁹ a xp̄ianis ſpāliter i eadē nocte veſti
ri dēberet. hi ſunt peiores dyabolo. iudeis vl̄
paganis q̄ deū ſuū honorant et tremūt ꝛc̄.
Stāte igit̄ ihū i cruce q̄tuor genera hoīm ſu
is blaſphemijs eū iuaſerūt. Prīo turbe ꝛ po
pulares. capita ſua mouētes eius deriſionē
dicētes. Vah q̄ deſtruis tēplū dei. vah ē in
terieccio iſultātis ſeu deridentis. Es tu ille
q̄ deſtruis tēpluꝫ dei. q. d. dicis de teip̄o ꝙ
poſſis deſtruere tēplū dei ꝛ vtute ꝓpria re⸗
edificare illō i trib⁹ dieb⁹. Salua teip̄m ſi
tāte potētie es ꝛ deſcēde de cruce ꝛ credim⁹
tibi. Mētiūtur qꝛ maiora viderūt ꝛ tñ nō cre
diderūt. Secūdo principes deriſorie dixe⸗
rūt. Alios ſaluos fecit ſeip̄ n̄ pōt ſal. facere
q. d. Nō ē verū ꝙ aliquē ſaluū fecerit. q̄a ſi
poſſet talia facere: etiaꝫ ſeip̄m ſaluaret. Si
nūc rex iſrl̄ ē. et meſſias ꝓmiſſus vt dixit de
ſcēdat de cruce. cōfidit i deū q̄i amicus ami
co vel fili⁹ patri. ſi ergo eſt amicus vel fili⁹
dei liberet eū ſi vult. Tertio milites pylati
dixerūt. Si tu es rex iudeoꝝ ſaluū te fac. ſcꝫ
a morte. Xp̄s aūt hec obprobria oīa patiē⸗
ter ſuſtinuit. et qd̄ magis ē. patrē ꝓ eis ora⸗
uit: di. pater dimitte illis qꝛ neſciūt q̄d fa⸗
ciūt. Hō erat primū verbū xp̄i i quo doce⸗
mur iniurias remittere. ſi qs voluerit ꝙ de⁹
remittat ſibi peccata ſua. math. Dimittite ꝛ
dimittet̄ vobis. In oratōe petimus. Dimit
te nobis debita noſtra: ſicut et nos dimitti⸗
mus ꝛc̄. Inſup xp̄s q̄ a latrone q̄ ad latus
eius ſiniſtru pepēdit blaſphemat̄. di. Si tu
es xp̄s qd̄ nō credo. ſalua teip̄m et nos. ſcꝫ
corꝑaliter. Hūc latronē ſoci⁹ ſu⁹ dexter icre
pauit di. Neqꝫ tu times deū. ſicut nec iudei
nec milites romani: et ḡ in eadē dānatōe es
tu cū eis. Nos q̄dem ſumus malefici ꝛ la⸗
trones. iuſte ſupplc ſum⁹ in hac dānatōne.
hic aūt iniuſte hec patit̄. qꝛ nihil mali geſſit
Et vertebat ſe ad ihm̄ meli⁹ quo poterat. d.
Memēto mei dn̄e dū veneris i regnū tuū. q̄ſi
eū hic docuit. q̄ſi iformauit vt cōpēdētē co
gſceret. et ꝓ ſalute eterna iuocaret. Certe do
ctor pietatis qui neminem vult dānare. ſed
omnē hoīeꝫ ſe ad eū ꝑ penitētiam ꝛ inuo

cationem cōuertenteꝫ vult ſaluare. hic eīn i
ſtruxit interius quē iāpatienter viderat pati
exterius. Ideo reſpondens ei ihūs loquens
ſecūdum verbuꝫ di. Amen dico tibi hodie
mecuꝫ eris in ꝑadiſo. O q̄ ꝑpi⁹ ꝛ miſericors
eſt dn̄s noſter oībus iuocātibus eū in ve
ritate. oēs exaudit nullū deſpicit. latroneꝫ
pie ſuſcepit ꝛ peccata ei dimiſit. Noli ergo o
peccator tardare. noli deſperare. ſi cupis cū
xp̄o ſaluari. clama cum latrone. Memento
mei dn̄e ꝛ. c̄. Stantibus autē iuxta crucem
maria matre domi. maria cleophe. et maria
magdalena. mater doloroſe dum voceꝫ ſua
uiſſimaꝫ filij audierat ꝓ peccatoribus oran
tem ꝛ crucifixoribus ꝛ latroni remitteneꝫ
gladius doloris materniꝫ cor ipſius ſcin⸗
debat ꝙ ei nihil dicebat. Hō dilectus ihs
in cruce aduertens vt eius dolorem mitiga
ret. dicit ei tertiū verbum. Mulier ecce fili⁹
tuus. O bone ihu cur dulciſſimaꝫ matrem
tuaꝫ ſic rude alloqueris ſic dicens. mulier.
cur non dicis mater dilecta cum cor mater⸗
nuꝫ ibi vehementius vulnere doloris pate
retur. vere quia tunc non erat tempus dul⸗
citer loquendi nec nomen matris exponen
di. quia ſi virginis nomen materni amoris
ammoniſſet. forte cor virgineuꝫ et mater⸗
nuꝫ crepuiſſet. Dicit ergo mulier ecce filius
tuus. q. d. vſqꝫ nunc fui tibi in obſequium
ſed d̄ cetero iohānes tibi deſeruiat. Deinde
dixit iohāni. ecce mater tua. q. d. mater mea
ſit mater tuā. honorando amando ꝛ curaꝫ
habendo. Et ex illa hora accepit eam diſci
pulus in ſuaꝫ. ſcꝫ matreꝫ et curaꝫ. O aīa fi
delis cogita quantis ſingultib⁹ tunc idem
pectus virgineū fuit paſſionatuꝫ. Nam nūc
ſine dubio paſſionis gladio amplius: ꝙ ſi
in corꝑe pateretur ꝓprio fuit transfixum. di
cere bene potuit. O q̄lis cōmutatio dimitte
re regē glorie ꝛ accipe filiū piſcatoris. ¶R
Hic inſtruimur q̄liter de parentib⁹ noſtris
curam habere debeamus. nō ſolum in vita
verūetiam in morte ꝛ poſt morteꝫ. et tamē
aliqui minus faciūt: qui maiora a ꝑentib⁹
receperunt. Conſiderans ergo ihs maximū
ſui cordis ꝛ ſue matris dolorem. et ꝙ paſ⸗
ſio ſua in mltis deberet fruſtrari. que ſuffici
ens fuiſſet ꝓ infinitis mundis: ſaluteꝫ oīm
hominuꝫ deſiderans: dixit quartū verbuꝫ.
Sitio. hoc tamen non ſolum naturali mo⸗
tu. ſed etiam ſpirituali ſenſu naturaliter ipe

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Naturaliter em̄ ſitiuit. qꝛ tantū ꝑ totam no
ctem ſuſtinuit et laborauit. et tantū de ſan-
guīe effudit ꝙ ꝓpter defectū hūidi naturalis
multū ſitiebat. Myſtice tn̄ ſitim exprimebat
ſpūalē. vt oſtēderet quātū noſtrā fidē ꝛ aīa
ruꝫ noſtraꝝ ſalutē ſitiret. O verbū ieffabile
et cunctis ſeculis admirabile. creator celi et
terre atqꝫ maris. fōs ortoꝝ. pute⁹ aq̄ꝝ viuē
tiū. q̄ oīm gratiaꝝ fluēta redundat. clamat
hodie ſitio. O virgo mater clemētiſſima. q̄
olim īfantiā filij ita lactaſti vbere d̄ celo ple
no. q̄uo ſuſtinere poteſ ꝙ vigeū⁹ tu⁹ clamat
et dī. ſitio. O pie dn̄e. o ihu benigne. q̄d ſi-
tis aut ad q̄d ſitis. Sitio inquā ad patrem
ſitio ad matrē. et ad om̄es q̄ in circuitu meo
ſunt. Sitio īquā ad te patrē vt hodie recipi
as de excelſo glīe tue ī me filiū tuū. cū latro
nib⁹ morte turpiſſima cōdēnatuꝫ vt ſaguīe
et aqua de latere meo ꝓfluētib⁹ extīguere di
gneris flāmeū gladiū. quē collocaſti ad cu
ſtodiēdū viaꝫ ligni vite. vt oībus ī me cre-
dētib⁹ ꝛ penitētib⁹. pateat liber introitus ī
regnū meū. O bone ihu. ſitis ne ampli⁹. ſi
tio āpli⁹ ad te. o mater dulciſſima. o fili mi
ꝑcordialiſſime q̄d ſitis ad me: vn̄ te ſaluare
potero. de cellario aut de torculari. ſi ſufficē
aīe tue de torculari cordis mei potū dabo ti
bi ī lacrimis ſine mēſura. Jhs. Sitio ad te
mater. vt ſpes reſurrectōis mee q̄ in cordib⁹
oīm fideliū meoꝝ heſitatōis turbīe q̄tit̄. ſal
tem ī corde tuo anchora ſola certitudīs ſoli
det̄. Sitio etiā ad vos om̄s q̄ tranſitis ꝑ vi
am. vt attēdatis ꝛ videatis ſi eſt dolor ſimi
lis ſicut dolor me⁹. vt ꝑ cōpaſſiōeꝫ corda ve
ſtra ſcindatis. qꝛ hodie ſciſſuꝫ ē cor meū et
corpus meū. ꝙ a planta pedis vſqꝫ ad verti
cem nō ē ſanitas ī me. Fundite ergo ex vaſe
cordis lacrimas. ne fruſtra laborauerim ex
quibus me delectabiliter potatis. Et tunc
vas erat ibi poſitū aceto plenū. Naꝫ vt dicit
Nico. de ly. ſup̄ illo verbo ꝓuer. xxxi. Date
ſiceram. i. potū inebriatiuū merētib⁹. et vi
nū his q̄ amaro ſunt aīo vt bibāt ꝛ obliui-
ſcātur egeſtatis ſue. Quo occaſione hoꝝ v̄bo
rū ſeniores iudeoꝝ ſtatuerūt vt condēnatis
ad mortē daretur vinū aromaticū ad biben
dū: vt eo facili⁹ tollerarent paſſioneꝫ. Sed
tūc ī ihrl'm mrone deuote erāt. q̄ hoc vinuꝫ
dabāt ex deuotōe. Judei aūt beſtialitate ꝛ
crudelitate mori. illud vinū datū ꝑ xp̄o. et
alijs crucifigēdis biberūt. et loco hui⁹ po-
fuerunt acetum felle mixtū. et ſpōgiā plenā
illo aceto mixto yſopo. id ē ligno ſeu ſtipiti
yſopi circūponentes obtulerūt ori eius. Et
dū modicū guſtaſſet vt ꝓpheta impleret̄: no
luit bibere. Et dū cognouiſſet oia facta eſſe
que ad op⁹ redēptōis neceſſaria fuerāt. ſub
iunxit q̄ntū verbū dī. Cōſummatū ē. ſupple
om̄e qd̄ ſcriptū ē de mea paſſiōe. Ut ḡ nob̄
mōſtraret eius dolorē. ꝙ nō ficte ſed vere ſe
cūdū hūanā naturā doluiſſet. nec aliquaꝫ
cōſolatōeꝫ deitatis iterim ſ̄ptuꝫ ad ſenſuali
tatē hūiſſet. Exclamauit voce magna ad pa
treꝫ dicēs ſextū verbū. heli heli lamazaba-
thani. qd̄ ē īterp̄tatū. de⁹ me⁹ de⁹ me⁹ vt q̄d
dereliq̄ſti me. Sꝫ dicis. q̄uo hoc eſſe potuit
vt de⁹ pater filiū dreliq̄rit ī cruce paſſiona-
tū taliter. Dico ſecūdū mgr̄m in. iij. ſentētiaꝝ
ꝙ nō reliq̄t eū ꝑ ſeparatōaꝫ deitatis ab hūani
tate. qꝛ qd̄ xp̄s ſemel aſſumſit nūqꝫ dimiſit.
dereliq̄t autē filiū ꝑ ſubtractōeꝫ refrigerij et
cōſolatōis ī ſenſualitate ſiue portōe īferiori
Fuit em̄ ſenſualitas ꝛ portio īferior totali-
ter derelicta. ſine om̄i ꝯſolatōe. et ḡ amantiſſi
me doluit et ī oīb⁹ mēbris dolorē ſenſit. vn̄
dicit mgr̄ ſup̄ illo verbo. de⁹ me⁹ ꝛc̄. Sepa
uit ſe diuinitas. qꝛ ſubtraxit ꝓtectōꝫ ſed nō
ſoluit vnionē. ſeꝑauit ſe foris vt nō adeſſet
ad defenſionē. ſꝫ nō intus defuit ad vniōneꝫ
dī. xvlij. Xp̄s igit̄ ī oīb⁹ mēbris amantiſſime
dolēs clamauit. heli. qd̄ v̄bū q̄dā d̄ circūſtā
tib⁹ nō itelligebāt. ideo dicebāt. Ecce hely
am vocat ille ſinite videam⁹ ſi veniat helyas
ad deponēdū eum. Jhs aūt vt moriēs teſta
mētū ꝑ p̄te īceptū legata p̄ia matre diſcipu-
lo dilecto ꝛ veſtib⁹ crucifixorib⁹. cōcludē-
do aiaꝫ ſuā oībus digniorē deo patri lega
uit: dī. ſeptimū verbū. Pater ī manus tuas
cōmendo ſpūm meuꝫ. Et inclinato capite
emiſit ſpirituꝫ. Dicat quilibet deuote pater
noſter. Et tantū de ſecūda parte.

¶ Sequitur tertia pars.

Tenebre facte
ſunt ꝛc̄. ꝛ ¶ Sicut em̄ ſalua
tor noſter ī ſex diebus noſtrā cō-
pleuit redēptōꝫ. ſic ſex ſignis oſtēdit deita-
tis veritatē. et oīm creaturaꝝ ſubiectōeꝫ et
oīm factoꝝ ꝓteſtatōeꝫ. Dicit̄ igit̄ ꝙ moriēn
te dn̄o tenebre factē ſunt a ſexta hora vſqꝫ ad
horā nonā ꝑ vniuerſaꝫ terrā ſcꝫ iudee. Et tn̄
alubi ſm̄ nico. de lyra. qꝛ eclipſis nō pōt ſic

ſic vniuerſalis eſſe ꝛ accipitur hic pars ꝑ toto, de quo habetur luce. Cōgruū nāq; fuit ꝙ ſole iuſticie paciēte. materialis ꝑderet lumen ſuū vt ꝑdictū fuit. amos. viij. In die illa occidet ſol ī meridie ꝛ tenebreſcere faciā terrā ī die luminis. Tunc em̄ ſol factus ē niger tanꝗ̄ ſaccus cilicinus. Apoca. vi. Sed que ſit cauſa illius eclipſis. Dicitᷣ ꝙ nō fuit naturalis: cū luna illo tēpore fuerit plena. Sed ſm dyonyſiū ī ep̄la ad policarpū. tenebre ille fuerūt facte ꝑ interpoſitionē lune inter terrā ꝛ ſolē. D. Q̄ vidit hoc tūc tēporis in egipto exiſtēs. vbi ē tanta aeris puritas ꝙ rariſſime ſūt ibi nubeſ ꝛ pluuie, ꝓpter qd̄ talem cōiūctōem ſolis ꝛ lune ibi meli⁹ potuit videre. Vidit ergo vt ſcribit lunā ab oriente aſcēdere verſus meridiē ꝛ ſupponentē ſe dyametraliter ſoli. et ſic eū eclipſare. Et magiſter hyſto. dicit ꝙ athenienſes vbi tūc viguit ſtudiū. querētes cauſā harū tenebrarū ꝛ nō inueniētes. querebāt a dyonyſio valētiore doctore eiuſdē vniuerſitatis. Quibus ipſe reſpōdit dī. Aut elemēta mētiunt aut deus nature patit. Qua ratōe moti. ad honorē ipſius dei ignoti aram fecerūt. de q̄ habet actuū. xvi. De illo deo ignoto loquitur barbat. di. xxxvij. c. turbat. in glo. dicit. legitur ꝙ cū paulus veniſſet athenas. vidit aram ignoti dei ī q̄ erat ſcriptū hec ē ara dei ignoti. in quo viuim⁹ mouemur ꝛ ſumus. A qua ſcriptura ap̄ls incepit ꝑdicatōem ſuā ꝛ aꝑuit illis athenienſibus ſenſū ſcripture. ꝑ cōſequēs de deo noſtro ꝛ dn̄o dī. Quem vos dicitis ignotū ego ꝑdico. Et ideo tunc dyonyſius ariopagita vidēs quēdā cecū trāſeuntē dixit illi. Si illuminaueris hūc cecū coram me credā ī deū. Et ſtatī inuocato nomīe crucifixi ē ille illuminat⁹. Et ille credidit ꝛc̄. Spūaliter oīs xp̄ianus ī ſignū vere cōpaſſionis illo die obſcurare debꝫ ꝛ ꝑdere lumen exterioris ornat⁹ ꝛ vanitatis ꝛ hūilitatis veſtē aliquā hodie oſ̄dat xp̄o hōeſtatē ꝛ cōpaſſionē. Ad qd̄ hortatᷣ ap̄ls ad eph. iiij. Iam nō ambuletis ſicut gētes ambulāt in vanitatib⁹ ſenſus ſui. Secūdū ſignū eſt velū tēpli dirūptio. De quo hētur math. xxvij. Velum tēpli ſciſſū ē. Duo em̄ fuerūt vela ī tabernaclo mūda ſm ꝑceptū dei. exo. xxvi. Vnū interius qd̄ velabat ſancta ſctōꝝ. Aliud exteri⁹ qd̄ diſtinguebat inter pp̄lm ꝛ ſacerdotes. et illud ſecūdū orige. paſſionis tēpore fuit ſciſſū. ꝑ qd̄ miſtice deſignabatᷣ ſcripturaꝝ occl'ta reſeratio et pp̄lm admitti ad ſpūalia capeſcēda. Spūaliter velū illud verecūdiā in hoīe deſignat. q̄ moderno tēpore ē ſcidēda. vt null⁹ d̄ cetero erubeſcat peccata ſacerdoti detegere ꝛ cōfiteri. ſ; q̄lib; cū p̄s. dicat. Delictū meū cognitū tibi ꝛc̄. Terciū fuit terremot⁹ ꝛ cōmotio. math. xxvij. terra mota ē. ꝑuiderat ſe ei recepturā quē celi capere nō poterāt. De quo ꝓpha dicit. Commota ē ꝛ tremuit terra. Spūaliter terra ē cor peccatoris. inſtar terre ſiccū ꝛ aridū ſine humore grē. frigidū ſine calore caritatis tardū ꝛ groſſū ad bene volēdū. Illud debꝫ cōſiderare amaritudinē paſſionis xp̄i ꝛ ꝯtremere ꝑ cōtritōem ne amaritudo xp̄i ī amaritudinē eius aīe ꝛ eternā dānatōem cōmutetᷣ. Paueat ꝛ ꝯtremeſcat cor pctōris. et dicat illud hiere. xxiij. cōtritū ē cor meū. ꝛ ī medio mei cōtremuerūt oīa oſſa mea. Quartū fuit petraꝝ ſciſſio. Math. xxvij. Petre ſciſſe ſunt. Nec miꝝ cū petra firmiſſima hodie pateretur In quo verificatum eſt. illud. iij. regū. xix. Ecce dn̄s tranſijt. ſcꝫ ꝑ mortē ꝛ ſpūs grandis et fortis ſubuertēs mōtes ꝛ ꝯterēs petras. Spūal'r petre ſunt pctōres obſtiati ꝛ īdurati malicia. qui ſaltē illo tēpore ſcindi d̄berēt ꝛ ꝑterere. qꝛ ſi ſanguis calid⁹ hirci durū lapidē mollificat ꝛ frangit. multo fortius ſanguis xp̄i calidiſſimus feruētiſſimo amore ꝑ pctōribus effuſus hodie ꝑ aures iſtillatus corda debet emollire obſtiatoꝝ ꝛ frāgere; et ꝯſciētiā coꝝ mūdare. de quo. i. ioh. i. Sāguis ihu xp̄i emūdabit ꝯſciētiaſ nr̄aſ ab oī pctō. Quintū fuit monumētoꝝ aptio. math. xxvij. monumēta apta ſunt. In ſignū ꝙ ſancti patres a carcere limbi erāt paſſione xp̄i liberati. de quo dicebatᷣ Ezech. xxxvij. Ecce ego apiā tumulos veſtros ꝛ adducā vos d̄ ſepulcris veſtris pp̄le meus ꝛ inducam vos in terrā iſrael. i. viſionis beatifice Sic monumēta ꝯſciētiaꝝ vbi cadauera peccatoꝝ latent: ꝑ cōfeſſionē apiri debēt. hiere. iiij. laua a malicia cor tuū iſrael vt ſaluus fias. Sextū fuit mortuoꝝ reſurrectio ꝛ apparitio. math. xxvij. Multa corpa ſanctorū q̄ dormierūt ſurrexerūt ꝛc̄. ꝛ appuerūt multis. vt oſtenderent vt ſua mors eſſet cā nr̄e reſurrectōis. i. theſ. iiij. ſi em̄ credim⁹ ꝙ ihs mortu⁹ ē ꝛ reſurrexit ꝛc̄. Spūaliter ſic. qui modo virtute paſſionis xp̄i ꝑ penitētiā de

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

peccatis reſurrexerunt: ſe debent manifeſta
re. et apparere i couerſatōe honeſta iter xp̄ia
nos nec recidiuare. i. petri. ij. couerſatōnē ve
ſtraꝫ inter gētes habētes bonā ꝛc̄. Signis
naq; iſtis factis et viſis. multi ex iudeis ad
fidē ſunt conuerſi. quoꝝ vnꝰ cēturio: videns
illa miracula glorificauit eū dicens. Vere filius
dei erat iſte. Et oīs turba q̄ aderat ad ſpecta
culū illud vidētes miracula q̄ fiebāt. in ſig
nū cōpaſſionis ꝑcuſſerūt pectora ſua. qd̄ re
preſentat̄ poſt miſſaꝫ. qn̄ poſt memoriā dn̄i
ce paſſionis tundit̄ pectus et dicit̄ nobis q̄
peccatoribꝰ. Anſ. o cariſſima dn̄a hūit tunc
dolor filij tui finē. reſpōdit maria. Audi qd̄
eſt ſup oīe lamētabile. qd poſt accidit. Iu
dei cū paraſceue eſſet. ne corpa coꝝ remane
rent ſabbato i cruce rogaueru̇t pylatū vt frā
gerētur coꝝ crura. Venerūt ergo milites. ꝛ
primo fregerūt crura coꝝ qui cū eo crucifixi
erāt. ꝛ forte primo illis vt poſt diutius ꝛ q̄e
tiꝰ poſſent morā trahere cū ihu: ꝛ eorū ma
laꝫ volūtatē explere. Ad ihm aūt cū ꝑueniſ
ſent. et vidiſſent eū iā mortuū: nō fregerūt
eius crura ꝛ h̄ ꝑfigurabat̄ i agno paſcali qd̄
comedebatur ſine fractura oſſiū. Iuxta illd̄
exo. xij. Os nō cōminuetis ex eo. Sꝫ vnus
militū videlicet longinꝰ. lancea apuit latus
eius. ꝛ tā grande vulnus fecit: ꝙ continuo
exiuit ſanguis ꝛ aqua. Et dr̄ ꝙ hic lōginꝰ
cecus erat. et gutta ſanguis xp̄i in oculo tac
tus lumē vtute ipſiꝰ accepit. Exiuit ſāguis
et aqua ſm nico. de lira. Sanguis ad nr̄aꝫ
redēptionē. Aqua ad peccatorū ablutionē
Scdm̄ tn̄ ꝙ illa aqua mirabiliter exiuit. qꝛ
non erat humor fleumaticꝰ: vt dicūt aliq; ſ;
aqua pura. ad oſtēdendū ꝙ corpus xp̄i erat
ex veris elemētis cōpoſitū. ꝯtra errorē eorū
qui dixerūt eū habere corpus celeſte ſic di
xit valētinus ꝛ ſeq̄ces ſui. Et coꝝ qui dixe
rūt eū habere corpus fātaſticum. ſicut mani
chei. Poſt hoc venit ioſeph ab arimathia ori
undus ꝛ rogauit pylatū. qꝛ ei familiaris fu
it. cū eſſet nobilis decurio. vt dicit̄ mar. xv.
Et ideo ſecurius ipm̄ rogauit vt poſſet tol
lere corpus ihu ꝛ ſepelire. Hic fuit diſcipl̄s
xp̄i. fideliter credēs doctrine eiꝰ. occultꝰ aūt
ꝓpter metū iudeoꝝ. Ante em̄ paſſionē ex ꝑ
fectōe timebat de ſynagoga expelli. qd̄ erat
ignominioſuꝫ ſi cōfiteret̄ xp̄m. tn̄ poſt paſſi
onē feruēter factus exēplo xp̄i aiatus maiſe
ſtauit ſe volēs xp̄m honorifice ꝛ glioſe ſe

pelire. Iuxta illud ꝓdictū yſa. xi. Et erat ſe
pulcrū eius glorioſuꝫ. Tūc pylatꝰ q̄ſiuit ſi
iam mortuꝰ eſſet ꝛ informatꝰ de oibꝰ q̄ ac
ciderant: ꝑmiſit tū ꝓpter reuerētiā petentis. tū
ꝓpter inocētiā xp̄i paſſi quā ille cognouerat
Tulit ergo corpꝰ ihu d̄ cruce. Venit etiā ni
chodemꝰ q̄ venerat ad ihm nocte. vt dicitur
ioh. iij. ferēs mixturā mirre ꝛ aloes. q̄ſi li
bras centū ad vngēdū corpus ihu. ꝙ poſſet
ꝑſeruari a corruptōe. Et licꝫ illa fecerit ex d̄
uotōe: videt̄ tn̄ ꝙ plenā noticiā de reſurre
ctiōe xp̄i nō haberet. qꝛ de eo ſcriptū ē i pſ.
Nō dabis ſanctū tuū videre corruptōꝫ. Pro
pter qd̄ n̄ idigebat vnctiōe cōſeruāte ꝯtra pu
trefactōe ꝫ. Acceperūt ergo corpꝰ ihu ꝛ liga
uerūt in lintheis. i. pānis lineis inuoluerūt
ꝓpter qd̄ ſtatutū eſt ꝙ corpalia ſup q̄ cōficit
ur corpus xp̄i. nō fiant de pāno ſerico ſ; tm̄
lineo. vt hēt̄ de cōſe. di. i. cōſulto oim̄. erat
em̄ i orto ꝓpe locū vbi crucifixus ē ihs mo
numētū nouū. In quo nōdū q̄ſq̄ poſitꝰ fu
erat qd̄ Ioſeph ꝑ ſe ex petra ſciderat. In qd̄
poſuerūt ihm. et cū adiutorio multoꝝ aduol
uerūt lapidē magnū et pōderoſuꝫ ad oſtiū
monumenti. vt de facili nō poſſet ab aliquo
amoueri. Ibi erat maria magdalena. et alte
ra maria aſſiſtentes. vt viderēt q̄liter redire
poſſent ad vngenduꝫ eum. Altera vero die
iꝫ ſabbato poſt ꝑaſceuen venerūt principes
ſacerdotū et phariſei ad pylatū dicētes. Dn̄e
recordati ſumus. ꝙ ſeductor ille adhuc vi
uens dixit. Poſt tres dies reſurgā. Iube ḡ
cuſtodire ſepulchrū in tertiū diē. ne forte ve
niāt diſcipuli eiꝰ ꝛ furent̄ eū. et dicāt popu
lo ꝙ ſurrexit a mortuis. et erat nouiſſimꝰ er
ror peior priori. Tūc ait illis pylatus habe
tis cuſtodiaꝫ. Ite cuſtodite ſicut ſcitis. q. d.
Sufficiat vobis ꝙ cōſenſi i necē eius de ce
tero nihil me intromitto. Et illi abeūtes mu
nierūt ſepulcrū cū militibꝰ armatis. ſignan
tes lapidē ſigillo: ne aliquis poſſet ingredi
ſine ſcitu coꝝ. et ſic vſq; ad tercīū diē illeſuꝫ
ꝑmāſit vſq; xp̄s in nocte reſurrectōis domi
ce ſurrexit. Rogemus deum.

Sabbato vigilia Paſce.

ET requieuit die

ſeptio ab oi ope qd̄ patrarat. geñ. i.
phs. viij. phi. d. ꝙ oīs actō ꝛ oīe agēs hēt
tēpus determiatū. qd̄ nō ptranſit. Nam cor
pora celeſtia. ſol. luna et oēs planete ſuos

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

perficiūt curſus certo ſpatio ⁊ tpe dtermiāto
Arbores certis tēporibꝫ fructificāt. certo tē
pore qeſcūt. Ideo dicit ſapiēs ꝙ oīa tēpus
habēt. et ſuis ſpatijs tranſeūt. eccs. iij. Sal
uator igr̄ dn̄s nr̄ ab eterno diſponens mū-
dū pditū p ſingularē actōēꝫ ⁊ paſſionē ſue
mortis ſaluare tēpore illo quo peccatū ice-
pit. ſcꝫ ſexta feria. paſſiōe ſua de peccatis ſa
tiſfacere voluit. et finē dare ſue opatōni. vt
die ſeptio reqeſcere poſſet . ¶ Nam vt
dicit. lxxv. di. ꝙ dic. Dn̄ica die dn̄s icepit fa
cere mūdū. et ſexto die beſtie create ſunt. et
cū beſtijs orta eſt edēdi poteſtas ⁊ vſus eſ-
carū. in q̄ etiā edēdi puaricati ſunt. Sic etiā
ſexta die opa xp̄i q̄tū ad ſalutem neceſſaria
termiāta fuerīt. Quare dicit. xxxvi. ſexto die
vbi hō icepit ſua icremēta neſcire. ibi incepe
rūt diuina circa eū opa termiari. Cōſumma
tis ergo ſex diebꝫ ab oībus opibꝫ. vij. die
reqeuit. Queritur an xp̄s ſenio moriēdo na
turaliter reqeuiſſet. ſcꝫ ſi violenter crucifixio
ne occiſus nō fuiſſet. Et videt ꝙ nō. qꝛ quā
to ꝯplexio ē nobilior. tāto pmanētior. ſed
cōplexio xp̄i fuit nobiliſſima. Ideo duraſ-
ſet ſemp eius vita. cōtra. i. celi. Omē corrup
tibile neceſſitate corrūpit. Sed xp̄s erat cor
ruptibilis. ergo. Reſpōdet dn̄s bonē. i. iij.
ſup mgr̄m. ꝙ hec q̄ſtio aliter ſoluit. ſi cōſide
retur gratia vniōis. et aliter ſi q̄ſtio q̄rat de
nāra hūana i xp̄o p ſe cōſiderata ⁊ ſuis ſol
nāralıter derelicta. Primo modo loquēdo.
ſi q̄rit q̄ſtio de xp̄o ꝓut ē ſecūda pſona i tri-
nitate ⁊ verus deus ⁊ hō. Hoc mō loquē-
do ſi q̄rit q̄ſtio. ſi xp̄s ſenio q̄euiſſet ⁊ mor-
tuꝫ fuiſſet. ſi alias violēter mortuꝫ vel paſ-
ſus nō fuiſſet. dico ꝙ nō. qꝛ pſona filij dei
in qua hūanitas aſſumpta pdicat. q̄ oīa cō
traria recōciliauit ⁊ oīa entia i eſſe cōſeruat
poſſet elemēta cōtraria recōciliare i xp̄o ho
mie et actōꝫ elemētoꝝ ſuſpēdere. et ipaꝫ hu
maitatē in ſuo eſſe cōſeruare. ſic cōſumptio
nō eſſꝫ. nec calidū i hūidū ageret. ⁊ ſic p ꝯſe
quēs i xp̄o ſeniū apperet. Sic etiā tres pue
ros in fornace nō ledit icēdiū. Sic etiā adā
nō poterat mori p ligni vite eſum. virtutē ei
ligni vite poterat deꝫ hūanitati xp̄i iprime-
re. Secūdo modo loquendi ſi q̄rit q̄ſtio de
hūanitate xp̄i in ſe ⁊ abſolute cōſiderata. et
vt cōſideratꝫ vt verbo nō vnita. Et hoc mo-
do ſi xp̄us violēter crucifixus nō fuiſſet. ta
mē ſenio q̄euiſſet ⁊ mortuus fuiſſet. quāuīs

pertinebat ad cōditionē hūane nature in ſe
cōſiderate ſine vnione. ſed in poteſtate naꝛe
vnite fuit. ſic deficere vel nō deficere. Ex h
patet ꝙ natura xp̄i hoīs mortalis erat. et in
ea virtus cōtraria elementoꝝ agebat. et ca
lidū naturale. hūidū radicale cōſumebat. q̄
oīa ad ſeniū faciūt. et defectū natura liter in
ducūt. et ſic intelligit etiā ꝓpoſitū phi. Ad
argumentū de nobilitate cōplexionis dico.
Quāuis xp̄i cōplexio fuerit nobiliſſima. qꝛ
aūt nō fuit ſimplicis nature. ſed cōpoſite ex
cōtraria elemētis neceſſario deficit ⁊c. ¶
Querit vtrū in morte fuerit aīa xp̄i ſepata a
deitate ⁊c. Reſpōdet bonauen. ꝙ aīa xp̄i in
triduo nō fuerit ſepata a verbo triplici ratio
ne. Prima ē qꝛ deū nō decebat. qꝛ hūanam
naturā indiſſolubili matrimonio cōiūxerat
vnde ſicut nō decet virū dimittere vxorē. ſic
nec verbū dei ab aīa ſepatur. Secūda ē quia
nobis nō expediebat. qꝛ ſi facta fuiſſet ſepa
tio. aīa illa nec hūiſſet potētiā ad genꝫ hūa
nū eripiendū de captiuitate. nec mediatricꝭ
habuiſſet officiū ad recōciliādū. q̄ duo nob
nō expediuiſſent ſed nocuiſſent. Tertia q̄a
illi aīe n̄ cōgruebat. erat eñ innocētiſſima ⁊
beatiſſima. ideo nō poterat velle ſepari a vˀ
bo. qꝛ inocētiſſima nō poterat cōtra volūta
tē ſuā ſepari ⁊c. Quātū ad cōtinuatōēꝫ lite-
ralē heri dictū eſt q̄uo xp̄s acerbiſſimā mor-
teꝫ ⁊ paſſionē ꝓ nobis tolerauit hodie q̄uo
morte ſua m̄ltos glīoſe triūphādo tribl'atos
liberauit. Et ſecūdū hoc ſunt tres partes.
In prima tractatur de victoria triumphi ge
neralis. ibi. Et requieuit.
In ſecūda de excellentia numeri figuralis.
ibi. die ſeptima.
In tertia de magnificētia exercitij itegralis
ibi. Ab oī opere q̄d patrarat. ¶

Quantum ad pri

maꝫ partē ē notādū ꝙ pax ſiue quies quo-
dāmodo finis ē oīs laboris. Quia ſi q̄rit a
bellatore quare pugnādo ſe exponat mortiſ
periculo. Reſpōdet vt pturbatorē pacis ⁊
quietis vincat. et vt paceꝫ et q̄etem habeat.
Et bene qꝛ vt dicit beatus augꝫ ad bonifa
tiū vt recitat. xxiij. q. i. Noli. Nō eñ pax geri
tur vt belluꝫ exerceat. ſed bellū geritꝫ vt pax
acq̄rat. eſt nāqꝫ q̄es ⁊ pax medicina triſticie
que cōſiſtit i labore. viij. politi. Volēs ergo
q̄etē ⁊ pacē habere ſempiternā quā hūano

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

generi aduerſarius pturbauit virtutū armis
infatigabiliter debet eum impugnare . et
clipeo patiētie laborare. Quia vt dicit̄ de cō
ſe. di. v. Ieiuniū. labori boni operis addit̄
felicitatis ꝛ q̄etis denari⁹ . i. merces. Et re-
quies fructus habere ſui laboris. C. de fer.
l. oīs. in glo. Hoc oſtēdit ſaluator q̄ armis
patientie ꝛ virtutū. in ara crucis dyabolū
triumphando laborauit . et habita victoria
in pace q̄euit. ps. iiij. In pace in idipm dor
miam ꝛ requieſcam. P Pro q̄ete nāq̄
et pace hominibus pcuranda: ſaluator noſter
requieſcere dignatus eſt.

In virginali vtero.
In materiali tumulo.
In ſpirituali habitaculo.

De primo eccl'i. xxiiij. Qui creauit me req̄e
uit i tabernaculo meo. Nam vt videm⁹ q̄n-
to artifex ē in arte ſua pfectior. tanto pfecti⁹
facit opus ſuū ꝛ nobilius. Cū ergo deus
ſit pfectiſſim⁹ artifex. oīmꝫ habētē virtuteꝫ
et oīa pſpiciēs ſm ſapiētē. cuius opus im-
pfectioꝫ nō nouit. ex de bap. c. maiores. qd̄
ab eo ē ceptū ipfectū n̄ relinquitur. C. de em
datōe iuſtiniani codicis i principio. Ince-
pit ergo a principio totū vniuerſū pfectiſſi
ma figuratū. ſcꝫ ſperica formare. Nam celū
eſt ſpericū. ſtelle. elemēta. terra. oīa ſperice ſe
habēt ad modū oui. vt dicit̄. ij. celi. et i ſpe
ra materiali primū et vltimū tangūt ſe in pū
cto. Decuit ergo vt deus q̄ in hoīe duo ex-
trema. ſcꝫ ſpūalē et corpalē naturā q̄ſi ſperi
ce copulauit ad cōplemētū pfectiōis vniuer
ſi. ſcil'm ex hūilitate inclinaret. vt primū .i.
naturā hūanā ſua potētia ꝛ miſericordia re
leuaret ad ſe. ad vniēdū q̄i vltimū. vt i vno
ſuppoſito ſperice duo vltima vnirētur extre
ma. de⁹ ꝛ hō. creator ꝛ creatura. mortalis ꝛ i
mortalis. Q. Hoc aūt aliter fieri nō de
buit: q̄ vt filius dei ad vterū virginis ſe incli
naret ꝛ aſſumpta natura in ea q̄eſceret. Qua
re in laudē hui⁹ digniſſime virginis canit ec-
cleſia. Quē celi cape n̄ poterāt: tuo gremio
cōtuliſti. vn̄ bern̄. in quodā ſermone. O vē
ter capatior celis. diſtētior terris. latior ele-
mētis. q̄ illū cōtinere valuit. quē totus mū
dus cōphēdere nō potuit. Cōpatur eñi vir
go glorioſa virgi p quā vnicornis ad gre-
miū capitur de quo nota prius. Figurat̄ p
thalamū darij regis. de quo hētur. ij. eſdre
iiij. q̄ rex p'ap darius fecit cenā magnā oīb⁹
vernaculis ſuis ꝛ magiſtratib⁹ medie ꝛ per
ſis ab india vſq̄ ad ethiopiā. cxxvij. puin-
cijs. et cum mādu caſſent ꝛ bibiſſent ꝛ ſati-
ati fuiſſent. darius aſcēdit i tabernacula ſua
et requieuit. Tūc tres iuuēs cuſtodes taberna
culi regis: dixerūt alter alteri. Dicam⁹ vnuſ
quiſq̄ ſermonē noſtrū q̄ pcellat. et cuiuſcū-
q̄ ſermo apparuerit ſapiētior alteris dabit illi
rex dona magna. Tūc ſcribētes ſinguli ſua
v'ba vl' ſuū v'bū ſignerūt. et poſuerūt ſubtus
ceruical regis. vt cū rex ſurgeret iudicaret cu
ius v'bū ſapiēti⁹ eſſet. Un⁹ ſcripſit fortis eſt
rex. Alter. fortius eſt vinū. Terti⁹. fortiores
ſunt mulieres. Et cū ſurrexiſſet rex. dederūt
ei ſcripta. mittens vocauit oīs magiſtrat⁹
pſarū ad cōſilium. et etiā vocati ſunt adole
ſcētes. vt iudicarēt verba ſua. Et dixit q̄ de
fortitudine regis dixerat. O viri nō pcellēt
hoīes q̄ terrā mare obtinuerit: et oīa q̄ i eis
ſunt. Rex aūt ſup oīa pcellet ꝛ dn̄atur eorū
et qd̄cūq̄ dixerit illis faciūt. ꝛ oīs plebs ꝛ
virtutes cū obaudiunt. Et ſi dixerit occide
re: occidūt. remittere remittūt. ſi dixerit pcu
tite: pcutiunt ꝛc̄. Et alter de fortitudine vi
ni dixit. Uiri pualet vinū omibus homini
bus qui bibūt illd̄ ſeducit mentes regis et
orphani. ꝛ ſerui ac liberi. diuitis aut pau-
peris. et oim mētem cōuertit in ſecuritatem
et iocūditatem. ꝛ nō meminit oīm triſti-
ciam ꝛ debituꝫ: et oīa pcordia facit honeſta
et nō memīt regē neq̄ tribunū: ſed oīa p ta
lēta facit loqui. nōne ergo pcellit vinuꝫ qd̄
hec facit. Et terti⁹ dictus zorobabel de mu
lierib⁹ dixit. Uiri nō magn⁹ rex. nec vinuꝫ
pcellet. Quis ē ergo q̄ dn̄at̄ eoꝝ. Nōne mu-
lieres genuerūt regē ꝛ oīmꝫ populū q̄ dn̄a
tur mari ꝛ terre. et ex ill' nati ſunt. et ipe edu
cauerūt eos qui plantāt vineas ex q̄bus vi
nū fit. Ipſe faciūt ſtolas oim hoim gloriaꝫ
et honorē. nec hoīes poſſunt ſepari a mulie
ribus. ſi cōgregauauerint aurū et argentū ꝛ
oēm rem pcioſaꝫ: et viderint mulierē bono
habitu ꝛ bona ſpetie oia hec relinquētes in
eam intēdūt. Homo patrem ſuū relinqt qui
enutrit illū. et ſuā regionē. et ad mulierē cō
iūgitur. et cū muliere remittit aīam. et neq̄
patreꝫ meminit. neq̄ matreꝫ neq̄ regioneꝫ
Et nūc credite michi. q2 magn⁹ ē rex quem
oīs hoīes verētur tangere. videbaꝫ tamen
apemē filiā beratis mirifici cōcubinā regis
ſedentē iuxta regem ad dexterā. i. nobiliori

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

loco. et auferētē dyadema de capite regis et
imponentē ſibi. ꝑ hoc. ſcʒ inſinuātez ſe rege
digniorē. et palmis cedebat regē tanq̄ ſibi
ſubditū 2 ſeruū. et ſup hoc apto ore intue-
batur eā. ſicut hō ſtupidus: et ſic eius amo
re captus vt nō auderet ſibi in aliquo cōtra
dicere. et ſi arrideret ſibi arridet. et ſi indig-
nata fuerit ei blādit donec recōciliet ei i gra
tiam. Ideo o viri cur nō fortiores ſunt mu
lieres. Hic a rege 2 a cūctis ſapiētior iudica
batur et donis honorabat. Per dariū regē
qui fertilis iterp̄tat ſignari pōt rex celoꝝ oī
ſuauitate 2 bonitate fertilis. hic oēs hoīes
maxia fertilitate. liberalitate ad epulas eter
ni conuiuij nō ad tēpus. ſed eternaliter fruē-
das inuitat. d. Venite ad me oēs qui labo-
ratis 2 onerati eſtis 2 ego reficiā voſ. math.
xi. Qui pietate 2 miſericordia iebriat9 2 cō-
motus decreuit oñdere ꝑ ſue caritatis et pie
tatis maximā apparitionē 2 oſtēſionē i tha
lamo virginalis vteri q̄ſcere. R Sup
quo facto tres cuſtodeſ ſpūſancto illuminati
deū attendūt 2 mira eius opa laudātes cō
ſcribūt. Primus ē moyſes q̄ deſcribens re-
gis potētiā 2 ſapiētiā. d. In principio crea
uit deus celū 2 terrā. Gen. i. Hic tam potēs
ē. q̄ q̄cūq̄ voluit fecit. dixit 2 facta ſunt. ipſe
viuificat 2 occidit 2 oīa ſubiecta ſūt ei. deu
tro. xxxij. Ego occidā. q̄ ego viuere faciā
ꝑcutiā 2 ſanabo. et nō ē qui de manu mea
poſſit eruere. Secūdus ē dauid q̄ cōſiderās
regis miſericordiā q̄ ꝑ viuū deſcribit: ſub-
dit p̄s. cxlvi. di. Magnus eſt dñs noſter 2
magna virtus eius. et ſapiētie eius nō ē nu
merus. ſed miſeratōes eius ſup oīa opa ei9
p̄s. cxliij. Tertius de ſtatu gratie attendēs
dei caritatē q̄ ꝑ mulierē deſcribit. eſt aug9.
de doctrina xp̄iana loquēs ſic. Sola caritaſ
eſt q̄ vincat oīa. et ſine q̄ nihil valēt oīa. et q̄
vbicūq̄ fuerit: trahit ad ſe oīa. Hec eñ filiū
dei traxit in vterū virginis colaphis cedi
vt prius hētur. Quare etiaʒ hugo de laude
caritatis dic. Neſcio ſi q̄d magis i laude tua
dicere poſſum. q̄ q̄ vt deū de celo traheres. et
hoīeʒ de terra ad celū eleuares. magna virt9
tua. vt per te vſq̄ ad hoc exaltaret hō. S
Secūdo ſaluator noſter q̄euit i tumulo vñ.
in ſimbolo paſſus mortu9 2 ſepultus ē. Et
yſa. xiiij. Dabit tibi dñs ſcʒ pater requiem a la
bore tuo 2 a cōcuſſione 2 a ſeruitute dura.
Mor. tuo naq̄ dño cuʒ corpe: a quo deitas

nūq̄ ſepabat. requieuit ꝑ triduū in ſepulcro
ſepata tamē aīa q̄ ſtatim ad limbū patꝝ pro
eoꝝ liberatōe deſcendit. et claritate magna
aīas coꝝ q̄ in q̄nq̄ milib9 annoꝝ detinebā
tur in tenebris ꝯſolabat. vt lōge ante ꝑ yſa.
dictuʒ fuit. c. ix. pplus q̄ ambulabat in te-
nebris vidit lucē magnā 2 bene lucē mag-
nā viderāt dū aīam xp̄i deitate vnitā 2 glo
rificatā ꝓſpexerūt. Habebāt naq̄ ſancti pa-
tres in limbo tres penas. ſcʒ limbi obſurita
tes. diuine viſionis carētiā 2 demonū obſi
dionē. q̄s oēs xp̄i aīa glorificata 2 deitate
vnita abſtulit. Quia primo totū limbū lu-
mine deitatis ꝑluſtrauit. ſua viſione dele-
ctabili aīas coꝝ beatificauit 2 ſua potentia
demones q̄ in obſidione vallauerāt ꝯtriſta
uit 2 fugauit. Qd̄ bene ꝓphetatū fuit ꝑ eze
chiel. xxxi. In ꝑſona aic xp̄i loquētē. in die
illa q̄ deſcēdi ad iferos iduxi luctū ad eos q̄
deſcēderāt in lacū. Induxit naq̄ luctū ma-
gnū demonibus. ſed gaudiū 2 cōſolatōem
ſanctis patrib9. Nā vt habet ex augu. i quo
daʒ ſermone 2 euangelio nicodemi. Mox
vt ſpūm xp̄s tradidit. vnita deitati aīa ad in
ferioꝝ ꝓfunda deſcēdit. Cūq̄ tenebraꝝ ter
minū. q̄ſi quidā depdator ſplēdidus 2 terri
bilis attigiſſet: aſpicientes eā impij 2 tartari
legiones territi. Inq̄rere ceperūt di. Quis ē
ille q̄ ſic intrepidus noſtros fines ingredit.
et nō ſolū noſtra ſupplicia nō veretur. verū
etiā 2 alios d̄ vinculis noſtris abſoluit. vñ
eſt ille tā fortis mūdus q̄ ſemꝑ nobis ſubdi
tus fuit nūq̄ nobis talē mortē immiſit. et cla
mātes dixerūt. O princeps nūc perijt oēs
leticia tua. Poſt illas crudeliū voces infer-
naliū. facta ē vox vt tonitruū dicēs. Attolli
te portas p̄ncipes veſtras. et eleuamini por
te eternales 2 introibit rex glorie. Ad quaʒ
vocē ſtupefacti. et cōcurrētes demones q̄rūt
Quis ē iſte rex glorie. Quib9 dauid ꝓphe-
ta reſpōdit dicēs. Dñs fortis potēs in p̄lio.
ipſe eſt rex glorie. Vt ergo vox ꝓphetie iplere
tur di. Cōtriuit portas ereaſ 2 vectes ferreoſ
cōfregit. Ad ipenū dñi oēs vectes ferrei cō
fracti ſunt 2 rex glorie intrauit. et tenebras li
bi illuſtrauit. Et ecce innumerabiles populi
ſanctoꝝ genub9 ꝓuoluti. lacrimabili voce
dicebāt. Aduenisti redēptor noſter. adueni
ſti quē deſiderātes diu expectauim9 deſcen
diſti ꝓpter nos ad inferos. noli nobis deſſe
cum reuerſus fueris ad ſupos. Statim adā

pater humani generis exaltauit. ꝺ. lux illa auctoris luminis eſt ſempiterni. qui nobis ꝑ miſit mittere coeternū lumē ſuū. Et yſa. clamauit. ꝺ. Hec eſt lux patris filius dei. ſicut p̄dixi dū eſſē in terris. populus q̄ ambulabat intenebris ⁊c̄. Tunc ſymeō exultans dixit. Glorificate deū. q꞉ ego xp̄m īfantē natū in manib⁹ ſuſcepi in tēplo. et cōpulſus ſpū ſancto dixi nunc viderūt oculi mei ſalutare tuū. qd̄ paſti ante faciē oīm ꝑploꝝ. Poſt hec venit quidam vt heremita ioh̄. baptiſta di. Ecce agn⁹ dei ⁊c̄. Et dn̄s extendēs manū et tenēs dexterā ade dixit. pax tibi cū omnibus filijs tuis. et electis meis. Et aſcendens ab inferis om̄s ſancti ſecuti ſunt eum. ¶ Sed occurrūt hic aliq̄ dubia mouenda vtꝝ aīa xp̄i ſepata ſiue q̄cūqꝫ alia hēat vſuꝫ potentie ſenſitiue. Et videt̄ qd̄ ſic. q꞉ dictū eſt ꝙ dn̄s extēdēs manū ſuā tenēs dexteraꝫ ade ⁊c̄. Certū tamē etiā ex p̄dictis eſt. ꝙ corpus xp̄i in triduo q̄euit in ſeplc̄ro. videt̄ eīm ꝙ ſolū xp̄i aīa ſepata habuerit potētie ſenſitiue vſuꝫ. Itē luce. xvi. Eleuās diues oculos vidēs lazarū ⁊c̄. Oia aūt illa q̄ ibi tangunt̄. dicūt cognitōeꝫ ſenſitiuā ꝑ modū ſenſus. Contra ſentire vt vult ph̄s eſt operatio cōiūcti. ergo cū facta ſepatōe iam nō ſit aīal alias nō erit opatō ſenſius. hec videt̄ expimīto. Quia cecus hꝫ potētiā vidēdi. et amiſſo oculo nō poteſt videre. nec frenticus recordari. ergo ſi ꝑdit organū potētia ſenſitiua. q̄n aīa opatur magis ꝑdit opatōeꝫ ꝙ q̄n organū ſolū ledit̄. ergo aīma ſepata magis ꝑdit oēm opatōeꝫ ſenſitiuā. Ad hoc reſpōdēdū adducit bonauē. i. iiij. ſup mgr̄m di. l. tres opiniones. Quidā naqꝫ dixerūt ꝙ aīa ſeparata ſecū trahit om̄s potētias ⁊ oibus vtit̄ tā ꝙ ſubſtātia liberioꝛ vel vberioꝛ. nec dicunt credēdū eſſe ph̄is in hac pte di. ꝙ ſentire ſit opatio cōiūcti. q꞉ nec recte intellexerunt cognitionē poſt ſepatōꝫ aīe. nec vnitatatē propter quā in vna aīa ſunt tres potētie. ſcꝫ rationalis. ſenſibilis ⁊ vegetatiua. et in eadē ſubſtantia ꝑpetuo radicatur cū q̄ neceſſario ſepantur. qd̄ ph̄i nō cognouerūt. ſed ſancti. Et q̄m fides noſtra dicit aīas cruciari ignibus. Et caſſiodoꝛ⁹ dicit ꝙ alijs ſenſib⁹ efficatius valet. ideo poſuerunt aīam vſuꝫ oīm potētiarū habere. Secūda opinio eſt ꝙ aīa habet potētias ſenſitiuas. illā inquā q̄ ratōnalis ē. ſed q̄m oēs ſenſitiue exterioꝛes vniuntur in origine ⁊ ſenſu cōmuni. et diſtinguūtur ī organis. Ideo neceſſario cū ſepat̄ aīa a corpe recurrūt om̄s potētie. ad vnū originē ad ſenſuꝫ cōmunē. et ꝑ illū ſenſuꝫ poteſt aīa libera qd̄ poterat ꝑ oēs alios exterioꝛes ratōe alligatōis cuꝫ corpe. et illo vtitur ad actus oīm ſenſuū. et ita vtitur ſenſu interioꝛi nō ſolū intellectu. Et ille ſenſus eſt q̄ trahit ſecuꝫ fantaſmata. Hanc opinionē cōfirmat aug⁹. de ſpū et aīa. Et. xij. ſup gen̄. ad literam vbi dicit ꝙ aīa ſecuꝫ trahit imagines rerū corpaliū ⁊ ꝑ illas imaginat̄ ⁊ cognoſcitur. Tertia opinio eſt. ꝙ aīa ratōnalis ſepata nihil cognoſcit niſi mediante potentia intellectiua. Per illā aūt cognoſcit ꝑpter ſui libertatē qd̄ cognoſcebat ꝑ alias potentias. ſicut patꝫ in angelo qui nihil operatur ꝑ potētias ſenſitiuas nec vegetatiuas. q̄m depēdent ab organo corpali ſicut maifeſtū eſt intuenti. ergo ſicut corpe corrupto nihil opatur ꝑ potētias q̄ reſpiciūt vegetabile. ita nihil opatur ꝑ potētias q̄ reſpiciūt ſenſibile ꝑ intellectū autē cognoſcit res ſub cōditōibus naturalib⁹ p̄ſente materia. et hoc ē ſenſus exterioꝛis et res ſub cōditōib⁹ materialib⁹ abſente materia. et hoc eſt imaginatōis et illas etiaꝫ res cognoſcit abſtractis oībus materialib⁹ et hec oīa vere facit. Et ideo recte dicit̄ aīa ſepata ſentire imaginari ⁊ intelligere. nō ꝑ diuerſas potētias. ſed ꝑ vnā q̄ potens ē oībus his modis cogſcere. ſicut potētia q̄ ē ī āgelo. vt pꝫ ī. ij. li. di. iij. ꝓblēa. ix. Hec opinio videt̄ bonauē. magis ratōi cōſona. Ad obiectiōes dicēdū. ꝙ tact⁹ ſiue viſio talis itellectual̄ ꝑut habꝫ modū cōphendēdi ipoꝝ ſenſuū pꝫ. ¶ Queritur vtrū aīa xp̄i om̄s aīas ex inferno liberauit. Reſpondet bonauē. di. xxij. tertij. ꝙ nō. ſꝫ tm̄ aīas electoꝝ ſuoꝝ. q꞉ ſi paſſio ipi⁹ oībus poſſet valere q̄ntū ad ſufficiētiā. nō tamē īfluit niſi ī eius mēbra. q꞉ multi erant ī inferno. qui nō erant eius mēbra. nec futuri erāt. q̄a ex ſtatū merēdi. Ideo illos nō liberauit ſed tatuꝫ electos. vñ grego. ſup illud. Ego ſi exaltatus fuero a terra. oīa traham ad meipm̄ dicit. Oia traxit qui de electis ſuis nullū reliquit. et oſee. O mors ero mors tua. morſus tuus ero inferne. quia in celis ſuis funditus occidit mortem. mors mortis extitit. quia vero in inferno partem abſtulit ⁊ partē reliq̄t. nō occidit funditus. ſꝫ momordit

infernum. Tertio q̄rit̄ vtrū ſtatim poſt moꝛ
tem ereptos de inferno introduxerit in celū
Dicit bonauen. ꝙ nō. ſed quātū ad locū ſta
tum in deſcenſu xp̄i ad inferos induerūt lu
men eternū. et beate facte ſunt. et patuit eis
celū q̄ntū ad p̄miū ⁊ nō q̄ntū ad locū. et hec
eſt ratio. q2 xp̄s in oib⁹ debuit pmatū ha-
bere vel tenere. et primogenitus eſſe ī mul
tis fratrib⁹. igit̄ ante oēs ip̄e aſcēdere debu
it. vnde oim aſcēſio differri debuit vſq3 ad
aſcēſionē xp̄i. Que autē dilata fuit ꝑ mul-
tos dies. vt ꝑ multa argumēta oſtēderet̄ ve
re reſurrexiſſe. Actuū. i. Prebuit ſeip̄m vi-
uū ꝑ dies. xl. apparēs eis. Si aūt obijceret
q̄s illud. luce. xxiij. Hodie mecū eris i padi
ſo. Dicēdū ꝙ padiſus ibi nō dicit̄ locus pa
diſi terreſtris nec celi empirei. ſ; ip̄a apta vi
ſio dicit̄ ⁊c̄. Tertio req̄es xp̄i ē in aīa mūda
vt in ſpūali ⁊ ſingulari habitaculo. de quo
p̄s. Hec req̄es mea in ſeculū ſeculi: hic ha-
bitabo q̄m elegi eā. Nā videm⁹ locū aptū eē
ꝓ req̄e ſi mūdus ē. vndiq3 clauſus. et cuſto
dia munitus. ſic aīa apta ē vt xp̄s in ea re-
quieſcat. ſi mūda ſine oī rep̄hēſione culpa-
bili. ſi clauſa ab extrinſeco turbabili ⁊ mui
ta cuſtodia notabili. In ſignū hui⁹ xp̄s i tri
duo q̄eſcere voluit in ſepulcro nouo ꝓpter
primū. in ſignato ⁊ clauſo ꝓpter ſecūdū. cu
ſtodibus munitū ꝓpter tertiū. ✠ Qui
libet ergo xp̄ian⁹. qui aīam ſuā iſto ſacro tē
poꝛe a fetib⁹ petōꝝ ꝑ penitētiā mūdauit. et
xp̄m dei filiū q̄ſi p̄cioſiſſimū depoſitū ſum-
ſit. debet cameram coꝛdis diligēter cuſtodi
re. et feneſtras coꝛpis. ſ. ſenſus claudere ne
ꝑ illicitas illecebras carnis coꝛ aptat̄. depo
ſitū amoueat̄. inq̄etet̄ ⁊ rapiat̄. q2 aug⁹ in
ſermone de virgibus. Cōtinēd⁹ ē animi ap
petitus a volūtate oculoꝝ. auriū ⁊ olfaciēdi
tāgēdi ⁊ guſtādi. Et certe merito. q2 ſicut in
tēpalib⁹ rebus q̄ rem ſibi depoſitā ꝑ negli-
gētiā ꝑdiderit: puta. q2 ciſtā vel camerā vel
domū nō claudit. et fur ī iuās rapit. tenet̄ d̄
poſitāti de dāno ſatiſfacere. vt hētur. ff. de
poſi. l. i. Habet̄ etiā ibi. ꝙ ſi aliq̄s alteri ciſtā
ſignatā depoſitauerit. et ei ſpecies rerū ſeu
theſaurū mōſtrauerit. et ꝑ negligētiā ꝑdide
rit. tenet̄ alteri de dāno. Etiam ſi veſtimēta
balneatori data ad ſeruādū ꝑierint. ſiq̄dem
nullā mercedē ſeruādo vꝝ veſtimētoꝝ accepit
depoſitū eū teneri ⁊ dolū dūtaxat p̄ſtare de
hoc putat impatoꝛ qđ ſi accipit ex cōducto.
Debet igit̄ q̄libet de depoſito vel locato ta-
lem diligētiā adhibere. etiā maioꝛē q̄ ſi res
eſſet ſibi ꝓpria. qđ ſi nō fecerit: tenetur ſemꝑ
d̄ dāno ſatiſfacere. Hec ꝓ tāto dicta ſunt ad
ſpūalē doctrinā. vt q̄ coꝛpus xp̄i theſaurū i
cōpabilē hodie vel heri q̄ſi depoſitatū ſum
ſerūt a maib⁹ ſacerdotū. diligenti cuſtodia
caueāt. oēs ſenſus claudāt. ne eū amittant
ꝑ peccatū moꝛtale. alias de dāno dato q̄s ſe
obligat ad penā eternā. nulla eīn ſubeſt ex-
cuſatio. q2 q̄uis in ſpecie aliena q̄ſi in ciſta
occulte xp̄iano det̄. mōſtratus tn̄ ē clare per
ſacerdotē in cena dn̄i ⁊ in paſceue. q̄s q̄lis
vel quātus ſit et quāta ꝓ nobis ſuſtinuerit
in cruce moriendo. ⸿

Secunda pars ſiqua

tractat̄ de excellētia nūeri figuralis. ibi. die
ſeptio. Nā dies ſeptim⁹ ē dies req̄ei. exo. xx
Sex dies opaberis ſeptiō req̄eſces ab ope.
Nam ſecūdū pitagorā ⁊ alios antiquos ſa-
piētes: ſeptenari⁹ numer⁹ dicit̄ eſſe ꝑfectus
q2 ex p̄io impari ⁊ pari p̄io cōſummat̄. pri
mus eīn impar trinari⁹ primuſq3 par q̄terna
rius. ex q̄bus duobus ſepten⁹ cōſtat. q̄ eiſ-
dem ſuis ptibus multiplicat⁹. in duodena
riū ſurgit. Nam ſi tres ꝑ q̄tuoꝛ ſeu q̄tuoꝛ per
tres ducim⁹ ad duodenariū ꝑuenim⁹. Dici
tur etiā ꝑfectus ex eo q̄m ī recipiēdo a bina
rio vſq3 ad denariū oēs alij a ſeptenario ꝓ
ducūt alios ⁊ ꝓducūtur ab alijs multiplicā
do. excepto ſolo ſeptenario. vt bis duo ſunt
q̄tuoꝛ. bis ter ſunt ſex. q̄ter duo ſunt octo. ſic
multiplicati ꝓducūt alios nūeros īfra d̄nariū
ſ; ſicut ē d̄ ſeptēario q̄ īfra d̄nario a nllo ꝓdu
cit̄ nec ꝓducit. Et idō pithagoꝛici dicebāt ſe
ptēariu mineruā ⁊ v̄ginē. ⁊ ꝑfectū. De⁹ igit̄
qui ſolus nullā nouit impfectōe3. vt dicitur
ex̄ de baptiſmo. c. maioꝛes. oīa bene ⁊ ꝑfe
cte oꝛdināſ in ſeptenario nūero multa cōdi
dit. Nam totū vite p̄ſentis tēpus in. vij. die
bus voluitur. vij. planetis. q̄bus coꝛpa īfe
rioꝛa naturaliter regūtur celū oꝛnat̄. Septi⁹
mo die cōpletis oībus opibus facture ſue
deus benedixit xp̄s eccl'iam ſua3 ſpōſa3 ſe-
ptem v̄tutibus. ſc3 tribus theologicis ⁊ q̄-
tuoꝛ cardinalibus. ſeptem ſacramentis. ſe-
ptem ſpūſſancti donis. ſeptē principalioꝛi-
bus fidei articulis. ſc3 incarnationis ⁊ ba-
ptiſmi ⁊ paſſionis ⁊ moꝛtis ⁊ ad inferos deſcē
ſus ⁊ reſurrectiōis ⁊ aſcēſiōis ⁊ ⁊ aduētus ei⁹

ad iudiciū dotauit. Hic ſeptenarius dedu-
ctus ē ad duodecim. quādo p. xij. apoſto-
los eſt traditus ꝛ declaratus. ſine quo ne-
mo viuit hoīm. ſed mortu⁹ manet. niſi ſepte
nario numero a xp̄o reficeret. Pro quo io-
hānes in apocal'. v. fleuiſſe legit᷑. dū vidiſſꝫ
librū ſignatum ſeptem ſigillis formā impri
mentibus in celo ꝛ interra ꝛ apud inferos
et eſſet nēo dign⁹ apire eū. et ſoluere ſigna
e'a ei⁹ niſi leo de tribu iuda. i. xp̄s dei fili⁹
hicem̄ apuit librū deitatis ꝛ veritatis. et for
maꝫ ſepteꝫ fidei articuloꝝ. donoꝝ ſiue vir-
tutū nobis imp̄ſſit docendo q̇d ē in celo q̇d
fecit in terra. ꝛ q̇d in limbo. Qo etiā figura
tur. iiij. regū. iiij. i heliſeo. q̇ ſup puerū mor
tuū ſepties i ſpiraſſe deſcribit᷑. Et xp̄s expan
ſis manibus in cruce ſup populū extinctuꝫ
ſepties inſpirat. id ē quādo in cruce morien
do os ſuū aperuit ſuauiſſimū. et ſepties lo-
quēdo ſpūm ſpeciali dono reuiuificat: et de
fectus p peccatū acceptos expellit. pro quo
orat ſapiēs ecc̄s. xi. di. Da partes ſeptē. id ē
dona p que aīa reficiat᷑ Ꝫ Naꝫ ſpūs hu
man⁹ p peccatū i potētijs ſuis recepit iactu
ram magnam triplicem defectū contra que
donantur ſeptem dona.

Intellectiua per quā cognoſcimus.
Volitiua per quā appetimus.
Operatiua p quā cuncta facimus.

Defectus nāq̧ potentie intellectiue fuerunt
tres. ſcꝫ. vilitas in eſſendo. debilitas in co
gnoſcendo. et ambiguitas in eligēdo. Naꝫ
itellectus hūan⁹ ante peccatū erat valde cla
rus. nobil' ꝛ ſubtil'. m'topl⁹ ſoci: ſꝫ pctō hoīl
rubigiat⁹ ē ꝛ turpis effec⁹ ꝛ vilis. De quo
cōquerebat᷑ dñs hiere. ij. di. aīe. Qm̄ vilis fa
cta es nimis. Sed dñs noſter hūc defectuꝫ
attēdens. in paſſione ſua remediuꝫ vilitati
adhibuit ꝛ donū intellectus p̄ſtitit: mediā
te quo poſſet ꝑpriā vilitateꝫ cognoſcere. et
oportunū remediū ipetrare. In ſignu huiuſ
latro dono intellect⁹ reductus i cruce ad vi
litatē ꝑpriā ſe recognoſcēs: dixit ad ſociuꝫ.
Nos q̇dēꝫ iuſte. nā digna factis recipimus
Cōuertēs aūt itellectū ad cū q̇ ſecū pēdebat
xp̄ꝫ. no iut cū inocentē ꝛ ſaluatorē: qre in:
uocauit cū di. Memēto mei dñe dū veneris
in rgnū tuū. luce. xxiij. ibꝫ aūt dixit ei. amē
dico tibi. q̄ hodie mecū eris i padiſo. q. d.
q̄ dono tibi imiſſo ꝛ infuſo nō reſtituta. ſed
vilitatē ꝑpriā cognoſcendo. mcā gratia iuo

caſti. veniam impetraſti. et padiſum meruiſ-
ſti. illud donū pecijt ſibi dari p̄s. di. Da mi-
hi intellectuꝫ vt d ſcā mādata tua. Sed ve
re illud donū ſpernūt brutales viuētes ſcā
dū ſenſualitatē in guloſitate. de q̇bus dicit
ap'lus phil'. iij. Ambulant vt inimici crucis
xp̄i quoꝝ finis interitus. quoꝝ de⁹ venter ē
qui terrena ſapiunt. vn̄ p̄hus longinō dicit
ꝙ filij duo ſunt ex hoīb⁹ hui⁹ mūdi ſolicitī
vn⁹ ē cui altitudinē ꝛ nobilitatē ānuit de⁹
et ipē nihilomin⁹ ad alteri⁹ mūdi ſublimi-
tatē ꝛ nobilitatē conatur. Alter ē victū ha-
bens exiguū. et ſuſtinet donec veritatē ꝑpē
dit. et bene ad modū ſeruit deo ꝛ nulli⁹ ito
rū errat. q̄ vtrūq̧ rapit q̄ dei ſunt. Sed illi
qui terrena ſapiūt et nō que dei ſunt multi-
pliciter p intellectum. Contra qd̄ dat᷑ donū
intelle⁹ vt itelligat hō q̇s ſit. q̄lis vel quā-
tus ꝛ vbi. et cū intelligat in oībus vilitatē
ſe ſurſuꝫ creatorē erigat. in quo ſolo poterit
hēre nobilitatē. Quare ap'ls āmonet. Que
ſurſuꝫ ſunt ſapite. nō que ſup terrā. col'. iij.
Secūdus defectus ē debilitas in cognoſcē
do. Intellectus em̄ hūanus ſecūdū p̄hꝫ. iij.
de aīa infimū tenet gradū in genere itelligi-
biliū. ꝑpter qd̄ ad cognitōem altiſſimaꝝ cau
ſaꝝ ita e elōgatus ꝛ debilitatus ꝙ ſe habꝫ
ad cognitōꝫ veritatis ſicut ocul⁹ noctue ad
radiu ſolis. i. metha. De quo defectū aduer
tens xp̄s in cruce rogauit patrē vt hūc defe
ctū aſpiceret ꝛ crucifixorib⁹ indulgeret. q̇a
neſciunt q̇d faciunt. Sed cōtra huc defectū de
us ex ſua libalitate iprimit aīe ſigillū ꝛ do
nū ſapiētie. p qd̄ eleuat᷑ itellectus hūanus
in tanta altitudine. vt nō ſolū itellectus do
ctoꝝ ꝛ magnoꝝ. ſed etiā iuuēculari ꝛ pue
roꝝ. altiſſimas irreuerberatis oclis poſſunt
cogſcere cāſ. imo talia ſcire q̄ hūani⁹ inat
tigibilia ſunt acumie ratōiſ hoc ꝑcipit ſingu
lariter ex dono ſapiētie. Quare ariſto. pri-
mo. metha. di. Sapiētis ē cognoſcere altiſſi
mas cauſas. Qui em̄ illud donū habꝫ tan-
tuꝫ eleuat᷑ deſideriuꝫ ad celeſtia ꝙ ſibi vile
ſcunt oīa terrena. Et ideo volēs ſcire an il-
lud donuꝫ habeat. attendat ibi duo ſigna.
Primuꝫ ſi delectatur audire verbū dei bo-
nitatis. iocunditatis ꝛ beatitudinis eterne.
Secūduꝫ ſi te cōturbet audire vana ꝛ terre
na. bern. Inueniſti plane ſapiētiam. ſi prio
ris vite defleas peccata. ſi huius vite deſi-
derabilia ꝑuipendas. ſi eternam beatitudi-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

nem toto corde affectas. Tertio intellectus
habet ambiguitatẽ ſiue ꝑplexitatẽ in eligen-
do. Nam quia in oĩbus melius eſt eligẽdũ
hõ ad tantam deuenit dementiã ꝙ nõ cõſi-
deret bonũ a malo ⁊ maius bonũ a mino-
ri. et ꝑ cõſequẽs errando ſepe vnũ ꝓ alio eli-
git. Contra quẽ defectũ dedit deus donũ
ſciẽtie. Que ſciẽtia nõ eſt aſtroꝝ nec taliũ. ſ
ſciẽtia q̃ hõ cõditorẽ ſuũ ⁊ ſeipm̃ ꝑfecte co-
gnoſcit. ſiue que iudicat de creaturis. vt eis
diuinus honor nõ tribuatur ſed deus iuſte
adoretur. Judicat peccata eſſe lamentanda
⁊ virtutes amplectẽdas. Pro iſto duo roga
uit ꝓpha. di. Bõitatẽ ⁊ diſciplinã ⁊ ſciaꝫ do
ce me p̄s. Jllud donũ xp̄s i cruce ꝯmẽdabat i
eius dignitiſſima matre di. Mulier ecce fili9
tuus. q. d. Ecce tu que naturaliter ⁊ mater
no affectu cõpateris mihi. eligendo tamen
meli9 ſciẽtia tibi a ſpũ ſancto iſpirata. ſcꝫ po
tius hoĩs redẽptõꝫ. et patris celeſtis ac mee
volũtatis adimpletiõem: ꝙ ꝓpriã dono tibi
aliuꝫ filiũ q̃ tibi ſeruiat: et loco mei tuis vo
tis obediat. A Sed querit̃ an virgo
glorioſa ſciẽtia diuinitus inſpirata. cogno
ſcens ꝑ mortem crucis velle redimere ge-
nus humanũ in paſſione xp̄i habuit ſum-
mũ gaudiũ. Et videt̃ ꝙ nõ. Quia luce. ij. di
citur. Tuã ipius animã ꝑtranſibit gladius
Quod ꝑtractans damaſcenus dicit. Dolo-
res quos virgo effugit ꝑiẽs hos xp̄o paciẽ
te ſuſtinuit ita ꝙ glad9 ipius aiam ꝑtranſi
uit. et aug9. Cum vſura accepit in paſſione
dolores. quos nõ habuit in xp̄i natiuitate.
Contrariũ patet ꝯpando ſtatuꝫ eius ad oĩa
ad que cõpari poteſt. et p̄mo cõpando ad
deũ ſic. qꝛ mens eius ordinata ad deũ diui
nam volũtatẽ p̄fert volũtati ſue. et plus i
cõpabiliter gaudet de dei honore. ꝙ de ſua
ꝓpria vtilitate. Sed xp̄i paſſio a deo erat vo
lita: et diuine voluntati acceptiſſima: ergo
et virgini gratiſſima. vel nõ erat in mẽte or
dinata vel quia ignorabat paſſionis effica-
tiam vel quia nolebat diuini honoris emẽ
dam. qđ nullo modo verũ eſt. Secundo cõ
parando eam ad menteꝫ filij. quia mẽs ei9
vna erat ⁊ ſumme cõformis in volita men-
te filij. aliter non ſumme eum diligeret. ſed
mens filij ſuaꝫ mortem ſitiebat. vnde ⁊ di
xit ſitio. ergo ⁊ ip̃a ſimiliter. oĩs ei volũtas
rationis vel plene cõſiliata: eſt conformis
deo in voluto abſolute. Tertio cõparando
eam ad genus humanũ quia ipſa ſe ſciebat
matreꝫ eſſe ꝓpter genus hũanuꝫ. et ſumme
ſe gaudebat eſſe matreꝫ. ergo ſumme dilige
bat ſalutem generis hũani. ꝓ qua materni i
perij obtinuerat dignitatem. Quarto cõpã
do eam ad mortem ſanctorum. qꝛ ſancti
amore xp̄i paſſionis ſe libẽtiſſime tradebãt
morti. Ideo matres ſanctiſſime ꝓpter chriſti
amorẽ filios ꝓprios videntes occidi ſum-
me gaudebant. ergo multomagis ip̃a cum
eſſet caritatis ferventioris. Quinto compa
rando eaꝫ ad cõmune bonũ. qꝛ nulla ẽ mẽs
ordinata que nõ p̄fert cõmune bonũ vtilita
ti ꝓprie maxie quãdo ex hoc nullũ ſue ſalu-
ti fit p̄iudiciũ. Sed xp̄i paſſio cõe bonũ erat
expediẽs oĩbus: ergo ip̃a illud ſumme dili
gebat. Sexta cõpando eaꝫ ad deſideria pa
truꝫ quibus ſumme cõpaciebat ip̃a. ⁊ quo
rum liberationẽ ſumme deſiderabat. qđ ſci
ebat non poſſe aſſequi niſi ꝑ filij paſſionem
Septimo comparando eam ad ſeipſam
ſummo eñi deſiderio flagrabat deum vide
re. et ſuam ꝓpriam ſalutem obtinere. qđ ta-
men ſciebat obtinere nõ poſſe. niſi per ꝓprij
filij paſſionẽ imo etiam ipſa cum filio para
erat mori. Reſpondet nicola. de lyra. in. iij.
ſup magiſtrũ ꝙ ſumme gaudebat. Ad cui9
intelligentiaꝫ eſt ſciendum. ꝙ beata virgo
erat mater. erat nihilominus virgo beatiſſi
ma. quia mater ferebatur ad filium mater-
no affectu. et teneritudine intantũ etiam ꝙ
ipſius animam paſſionis gladius pertranſi
bat. Mouebatur eñi affectu naturali. quo
mens fertur in bonum ſuum. et bonum na
ture. et naturaliter bonum. Et ideo natura
liter de eius oblatione: ſcꝫ vite xp̄i naturali
ter boni. ſumme dolebat. Erat nihilominꝰ
et virgo ſanctiſſima ⁊ prudentiſſima. ha-
bens pleniſſime donum ſcientie. Et ideo
voluntate libera ⁊ electiua que vt ratio mo
uet. ſumme conformabatur diuine volun-
tati. et ſalutem humani gẽris ſummo deſi-
derio ſitiebat ⁊ propterea etiam filium ad
paſſionem offerebat. vnde parte illa. ſcilicet
voluntate rationis in bonum finale fereba-
tur. ita ꝙ ſicut chriſtus ſcũduꝫ partem ſu
periorem erat comprehenſor et ſumme leta-
batur. in termino ſcꝫ gaudio ſupnaturali-
ter tenebat: tamẽ ad ꝑteꝫ iferiorẽ erat viator

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

et ſummū dolorem patiebatur. quia natura
vt natura in bonum conueniens ferebatur:
Ita voluntas virginis caritate informata.
volebat ⁊ gaudebat de xpi paſſiōe ⁊ ſic ſup
naturaliter in illo termio tenebat. et natura
liter in obiectū ſibi cōueniēs ferebat. ſcȝ in
vitam xpi. q̄re ⁊ ſumme letabat ⁊ dolebat
mater de xpi paſſione. Per hoc patȝ ad argu
menta ꝙ cōcedēdū ē ꝙ ſumme dolebat nec
tamē erat ꝓpter hoc q̄n gauderet ſecūdū iam
dicta. ¶ Secūdo dico ꝙ potētia voli
tiua eſt etiā ꝑ peccatū infecta. Et ſpetialiter
in tribus. Primo ꝙ nō in oībus opib⁹ ſuis
virtus cōcupiſcibilis regulat ab intellectu.
ſed q̄nq̄ꝫ quodā ipetu agit. ſicut equ⁹ ⁊ mu
lus ſine freno ⁊ directore. ſic ipa ſine intel
lectu. Quare frequēter a viliſſima ⁊ ſcelera
tiſſima vicia feſtinc ſe cuiuat ipetu ſui deſi
derij. et modicū ⁊ nihil qđ deſiderat ſibi ne
gat. eccli. xx. Omia que deſiderauerūt ocu
li mei nō negaui eis: nec ꝓhibui cor meum
q̄n omi voluptate frueretur. Cōtra iſtuȝ deſe
ctū ⁊ ipetū dānoſuȝ dat nobis donū cōſilij
cui⁹ ē cognoſcere ⁊ ꝓuidere ea q̄ ſunt ad fi
nē ad denotādū ꝙ oīa ſunt fiēda a cōſilio.
ne dimiſſo ꝯſilio q̄s i opatōe ſua repetet iuti
lem penitētiā. ꝓuer. viij. Sapientia hitat in
cōſilijs. Et ſeneca i q̄dā epl'a dicit. Tūc cō
ſilia ſalubria ſiue ſalutaria notāt cū alludit
ꝓſperitas. tūc velut i lubrico. nec retinebis
nec dabis ei impetū. ſed reſpicies quo cūdū
ſit ⁊ quouſq̄ꝫ. hec ille. De illo dono docuit
nos ſaluator i cruce. in q̄rto verbo di. Sitio
id ē volūtate cōſilio regl'ata qua patior. fru
ctuȝ ⁊ vtilitatē paſſionis oībus ꝓuenire af
fecto. Secūdo volūtas nō ē regulata i iraſci
bili virtute. et ideo q̄nq̄ꝫ habȝ ipietatē ⁊ cru
delitatē. cōtra dictamē recte ratōis. Nā natu
ra dictat pietatē ad ꝓximū. ſicut mēbruȝ ad
mēbrū. Volūtas vero i cōtrariū. cōtra legē
nature ⁊ dictamē recte ratōis. q̄nq̄ꝫ exercet i
humanitatē ⁊ crudelitatē. qđ magnū nephas
eſt. ff. de iuſti. ⁊ iu. l. vt vim dicit. Cū natu
iter nos q̄dā ius cognitōis cōſtituerit. ho
mieȝ homi inſidiari. id ē cōtra ratōeȝ iraſci
nephas ē. Et igit cōtra hūc defectū ꝓuiſuȝ ē
hoi de dono pietatis. qđ nos recte ordinat
⁊ docet. q̄lē reuerētiā debeam⁹ hēre ad deū
et pietatē ad ꝓximū. vn̄ .i. Petri. i. Gra vo
bis ⁊ pax ipleat. q̄ ad vitā ⁊ pietatē dona
ta nobis ſunt. de iſto etiā dono iſtruxit nos

ſaluator i cruce di. Cōſummatū ē. q. d. oīa
que ex pietate ordinaui. patiēda ꝓ ſaluatōe
humani generis iam cōſummaui. et in nul
lo me difficilē reddidi. Sic etiā ex pietate al
ter alterius onera portare debet iuxta aplm.
Alter alterius onera portate ⁊c. Tertio vo
lūtas habet timoroſitatē ſeruilē timet ei ma
lū ⁊ dimittit. nō ꝓpter dei amorē. ſed ꝓpter
timorē pene. Timor iſte nō ē meritori⁹. ſed
ſeruilis. Et dicit ſeruilis. qꝛ ſicut ſeruus ti
more premij amiſſionis ⁊ caſtigatōis dn̄i ca
uet malū. ne ſuſpēdatur cauet furtū ⁊c. licet
talis timor ſit quodāmodo bon⁹. qꝛ diſpo
nit ad filialē timorē ſicut acus trahit filū. li
cet ipa nō cōiūgat. tam̄ inducit ad id qđ cō
iūgere hȝ. Sic timor ſeruilis nō ē meritori
us ſecūdū ſe. nec cōiūgit hoīem deo. ſed di
ſponit ⁊ inducit timorē filialē. q̄ ꝑ dilecti
onē copulat deū ⁊ hoieȝ. De illo timore ſer
uili dicit extra de regu. iur. Qui ex timore fa
cit ꝓceptū alias q̄ꝫ debeat facit. et iam nō fa
cit. Ne ideo tantus labor noſter ſit caſſus et
inutilis ꝓuidit deus nobis de dono timoris
filialis qui eſt timor dei ⁊ fons oīs meri
ti. ꝓuer. xiiij. Timor dn̄i fons vite. Hic eni
dicitur filialis. qꝛ ſicut filius naturali inſti
ctu diligit patrē et eius volūtatē hūiliter fa
cit ⁊ ex amore. ſic iſto dono q̄libet dei volū
tatem ex amore ſine contradictione implet.
Hunc timorē filialeȝ xps ſe oſtendit habuiſ
ſe. quādo nimio amore patris volūtateȝ in
cruce fecit. quare dixit deus deus meus ⁊c.
q. d. O deus cuius volūtateȝ filiali amore
ſemper adimplere deſideraui. iam ꝓ ſalute
hoīs patiendo. vt debueras me nō defen
diſti. ſed vt voluiſti: et ergo me in manibus
occidentiū dereliquiſti. Sic q̄libet timore fi
liali ⁊ nō ſeruili: cōformare debet ſe diuine
volūtati et eius mandata adimplere. ¶
Sed queritur an timor ſeruilis ſit donū dei
vel non. Reſpondet bonauentura in ſcripto
ſuo ſuper magiſtruȝ di. xxxiij. tercij. Nō eſt
donum ſpiritusſancti. quia ſicut donum dei
eſt credere penas futuras ꝓ eo ꝙ eſt ibi que
dam cordis illuminatio et directio. ita pe
nas eternas fugere ⁊ timere eſt donum dei
pro eo ꝙ ex tali dono eſt cordis emollitio et
fluctus concupiſcibilis reſtrictio. et hec eſt
quedam rectificatio. Nō autem hec emolli
tio ſit ibi dicit. Hieronimus. Induxiſti do
mine cor noſtrum. nec non timeremus te.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Qd' autē ibi ſit cōcupiſcentie reſtrictio ī auit
ps. Cōfige timore tuo carnes meas. Qd' q̄
dem fit non timore caſto ſolū. ſed etiā ſeruī
li quo timentur eterna ſupplicia ⁊ diuina iu
dicia. et ꝓpter illoꝝ timorē ceſſat hō a pecca
toꝝ ꝑpetratōe. licet nō ceſſet a volūtate ſicut
dicit glo. et hoc totū ē a diuino munere. Si
obijcitur ꝙ ſpūſanct⁹ cōpatitur. Dicēdū ꝙ
eſt q̄ddā donū a ſpūſancto ⁊ cū ſpūſancto.
Q̄ddā qd' ē a ſpūſancto ⁊ q̄nq; ſtat cū ſpū-
ſancto. q̄nq; nō. Eſt etiaȝ aliud donū a ſpū
ſancto ſ; nō cū ſpūſancto. Primū eſt donuȝ
caritatis. qd' ē a ſpūſancto ⁊ ſemꝑ cū ſpūſan
cto. q2 ꝑ ipm eſt aīa habitaculū ſpūſancti.
Secūdū eſt donū ꝓphie qd' ē a ſpūſancto. nō
tamē ſemꝑ cū ſpūſancto. ſcȝ q2 q̄nq; etiā eſt
ī malis. Tertiū ē donū timoris ſeruilis. qd'
ē a ſpūſancto. ſed nō ē cū ſpūſancto. q2 ꝑ ꝑgat
ad ſpūmſanctū. ⁊ de hoc dono nō ē verū. ꝙ
ſpūſanctus ſe cōpatit̄ cū donis ſuis. Tertio
dico ꝙ virtus opatiua ē in tantū debilitata
ꝙ ex puris naturalib⁹ nullū bonū op⁹ ince
p.u. poteſt ad finē eterne beatitudīs ꝑduc-
ps. Omnes declinauerūt. ſimul inutiles facti
ſunt. nō eſt q̄ faciat bonū. nō ē vſq; ad vnuȝ.
Ideo dñs noſter ꝓuidit nobis de ſeptio do
no. ſcȝ de dono fortitudis. Cui⁹ vi⁹ ē tanta
vt bonū opus īceptū deducet ad bonū finē
vt quilibet habēs hoc donū dicere poſſit illō
ps. Fortitudo mea ⁊ laus mea dñs. et fa-
ctus ē mihi ī ſalutē. Hoc oſtēdit ſaluator in
vltimo vbo qñ in cruce cōmēdauit ſpūm ſu
uȝ deo patri dicēs. In man⁹ tuas cōmendo
ſpūm meū. q. d. Quia ī fortitudie tua op⁹
hūane ſaluatōis incepi. et ad finē cōſumma
ui: ſpūm quē ſemꝑ in fortitudie tua habui
cōmēdo vt valeat miſerabilē limbū deſtrue
re. et captiuos electos tuos libare. et ad ꝓte
ctiōeȝ tua dirigere. D Sed circa illo do
no fortitudis q̄rit̄. quō differat a virtute car
dinali. et an virtutes. dona ⁊ beatitudines
ſint idem. Reſpōdet bonauē. di. xxxiiij. ar
iij. Qd' differētia inter illa aſſignatur penes
actus ꝓprios. Nam boꝝ q̄dam actus ſunt
primi. q̄dam medij. q̄dā vltimi ſiue ꝑfecti.
ſicut videre poſſumus in actu cognitionis
ſiue cognoſcēdi. vbi prim⁹ actus ē credere.
ſecūdus itelligere. tertius corde videre. Se
cundū hāc triplicē differētiā actuū. ſunt ī no-
bis tres differētie habituū gratuitoꝝ. ſcȝ vir
tutū. donoꝝ. et beatitudinū. Ita ꝙ virtutes
ſunt ad actus primos vt fides ad credēduȝ
dona ad actus medios. vt intellectus ad in
telligēdū. beatitudīes ad actus vltimos ⁊
ꝑfectos. ſicut mūdicia cordis ad deū viden
dū. Et qm̄ in primis actibus pōtētie rectifi
cantur. in ſecūdis expediūtur. in tertijs ꝑfi-
ciunt̄. Hinc eſt ꝙ habitus virtutuȝ ſunt ad
agēdū recte. hi⁹ donoꝝ ad agēdū expedite
hi⁹ btītudinū ad agēdū ⁊ patiēdū ꝑfecte
poſtq̄ autē iſti habit⁹ fuerit in aīa. cōſequē
ter in ea ſtatus q̄dem q̄etatōis ⁊ delectatō-
nis. In qua duo cōcurrūt. ſcȝ q̄daȝ ſpūalis
refectio. et ipius refectōis ꝑceptō. Ideo ad
ꝑdictos habitus addūtur fruct⁹ ⁊ ſpūales
ſenſus. q̄ nō dicūt nouos habit⁹. ſed habi-
tuū ꝑfectū ſtatū ⁊ vſuȝ. Itē ad hec oīa ha-
bēda ꝑ nos nō ſufficim⁹. ideo data ſunt no
bis adminicula ſeptem ſacramentorum.
in quibus ſecundum diuerſitatem effectuū
gradiatur ad incohatōem ꝑfectū ⁊ conſum
matōem oīm habituū ꝑdictoꝝ. Ex his nō
ſolū apparet differētia inter vtutes ⁊ dona.
ſed etiaȝ inter oīa q̄ cōputātur inter mūera
gratie. ſcȝ vtutes, beatitudīes, fructus, ſen
ſus ſpūales. et ſacramenta. Nota fruct⁹ ſunt
xij. ſcȝ caritas, gaudiū, pax, patiētia, lon-
ganimitas, bonitas, benignitas, mauſuetu
do, fides, modeſtia, cōtinētia, ⁊ caſtitas.
Senſus vero ſpūales dicūtur ꝑceptōes mē
tales. q̄ ꝑ ſpeculatōeȝ ē ⁊ icipit a ſenſu. ⁊ per
uenit ad imaginē ab illa ad ratōem. ab illa
ad intellectū ab illo ad intelligētiam.

Tertia pars in qua

tractat̄ de magnificētia exercitij integlis. ibi
ab oī ope. Pro quo moralr notādū ē. ꝙ ſic
dicit Ariſto. iij. meth. q̄ſtionē nō poteſt ſol
uere q̄ neſcit ei⁹ ligamētū. Quis enī ꝑfecte
poteſt euadere egritudieȝ: niſi pri⁹ nouerit
egritudinis laborem. Et quis in amiſſione
boni filij: matris poſſet ponderare dolorem
niſi prius vel primo ſenſerit matris ad filiū
amorem. Cum igitur nulli dubiū: quin vir
go clemens mater xp̄i maiorem affectuȝ ad
ſuum vnigenitum habuerit q̄ aliqua ma-
ter mundi habere poteſt ad ſuum natum: ꝙ
etiam grauiorem amaritudinem ⁊ doloreȝ
cordis ſuſceperit in eius morte et corporali
ſeparatione. Poteſt ergo bene reſpon-
dere. et queſtionē oīm īq̄rētī ſoluere. quia
igitur inquiſitio veritatis facienda eſt cum

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

q̄bus eſt cõuerſatus et notus. extra de elec.
Poſtq̄ etiam ſiue vir ſiue mulier. amicus ſi
ue inimicus. cuꝫ q̄bus quis vitam pegiſſe
dicitur poteſt inq̄ſitõi reſpõdere ꝛ teſtifica-
ri veritati. vt dicit͛ in autē. de heredi ꝛ falci.
cõſtitu. l. qm̄ aliqua. Queramus ergo a pia
matre cui notū ē. cū qua cõuerſatus ē. et vi
tam pegit. Quo abijt dilectus tu⁹ o pulcer-
rima mulierū. ſoluit. q. d. Abijt ab omī ope
qd̓ patrarat. ſed prius abijt.
Ad extremā ingratitudinē iudeoꝝ.
Ad ſepulcri latibulū a viſione oculoꝝ.
Ad icredulitatē ꝑ infidelitatē diſcipl'oꝝ.
Abijt naq̄ꝫ primo dilectus fili⁹ marie ad ex
tremā ingratitudinē iudeoꝝ. Naꝫ vt dicitur
C. de apoſtatis. hi qui. grauior ꝑpena ē cõſer
uari iter hoīes ꝛ hoim ſuffragijs. q̄ ꝓcul ab
hoīb⁹ ſolatiū nō ſentire. Vn̄ leuior eſt pena
alicuius remotū eſſe ab amicis. et ꝓpter hoc
carere ſuffragio amicoꝝ. q̄ iuxta amicos eē
et coꝝ ſuffragia nō habere. Sic ꝓculdubio
graue fuit xp̄m in terra iudeoꝝ. quaſi cum
peculiari populo. et ſingulariter electo con-
uerſari. benefaciendo. ſanando infirmos.
oppreſſos a dyabolo liberādo. et non ſoluꝫ
carere eoruꝫ ſuffragijs. immo etiam videre
eoꝝ maximā ingratitudinē. vt eū qui venit
ꝓpter coꝝ ſalutē et ex eis naſci voluit ad co
ruꝫ gloriā ꝛ honorē. nō eſſent cõtenti mor-
te ſeua extinguere. imo morte turpiſſima cõ
dēnare ꝛ cõfūdere. nec ſufficit interficere. ſꝫ
i infinitis torturis clauis flagellis ꝛ ſpinis
afficere ꝛ vulnerare. E Scribit ei do
ctor deuot⁹ bonauē. in quodaꝫ opuſculo a
viris fidedignis cõpto. q̄ marie filius ha-
buit vulnera. vi. milia. cccccclxvi. quātum
habet legio. cccli. i. Pluuie guttas quis di
numerauit et ꝓfūdū abyſſi q̄s dimēſus eſt
Pluuie guttas q̄s pluit ip̄m celū. ihs xp̄us
ſtillās vberrimis ſtill'ſanguis q̄s enūerauit
q. d. difficile fuit hoc ſcire hūanit⁹. niſi fuiſ
ſet reuelatū diuinit⁹ O q̄ doloroſus fuit aſ
pectus marie in corꝑe filij tam vulneroſo. o
q̄ lamētabilis aſpectus in vtroq̄ꝫ q꞉ nūq̄ fi
delior mater ad puerū et ecōuerſo. O q̄lis ſe
paratio vbi tanta caritas. de quo nō iuenit͛
ſimilis inter matreꝫ ꝛ filiū. vn̄ Orige. Dō
maria ſic lamētatur filiū ſuū cū tāta diſcretiō
ne. q̄ omēs induxit ad lacrimendū q̄ vide-
bant eam. F Sed iuxta iam dicta que
ritur. vtrū dolor quē habuit maria i xp̄i paſ
ſione: exceſſit dolorē cuiuſlibet martiris. et
videtur q̄ nō. Primo ex ſuppoſito q̄ null⁹
tantū dolet de malo alteri⁹ ſicut de malo ꝓ
prio. ſicut nec tantū diligit alterū ſicut ſeipꝫ
ſed dolor virginis erat de alio. ſcꝫ xp̄o. do
lor autem martiris de ſeip̄o. igit͛ maior erat
dolor cuiuſlibet martiris. Itē leuior eſt do
lor quādo gaudio ꝑmixtior. ſed i virgīe erat
gaudiū ſummū. ergo et dolor minor. Item
vbi eſt leſio interior ꝛ exterior. i. mēte et car
ne eſt maior triſticia ꝛ dolor q̄ vbi alterum
tantū. ſed in virgine nulla erat leſio i carne
ſed tantū i mēte. In martirib⁹ vero vtriuſ
ergo plus dolebāt. Sed cõtra luce. ij. Tuā
ip̄ius aiam ꝑtranſibit gladi⁹. Ex q̄nq̄ꝫ ratō
nibus ſumptis. Primo q̄ dicit tuā. Argu-
itur ſic. q꞉ virgo non fuit paſſa aliud mar-
tiriū. niſi in xp̄i paſſione. ergo ſi nō plus do
luit q̄ aliq̄s martir. nō plus meruit. ſed nec
martiriū fuit plus meritoriū. et ſic in gloria
haberet minorē aureolā q̄ debet͛ martiribuſ
q̄ alij martires. vel haberet nullā ꝛ q̄libet
eſt incõueniēs. Secūdo q꞉ dicit ipſius. Ar
guitur ſic. q꞉ acerbior fuit gladius paſſio-
nis xp̄i. q̄ cuiuſcūq̄ꝫ martiris. ſed gladi⁹ ip
ſius. ſcꝫ paſſiõis xp̄i eius aiam ꝑtranſiuit.
ergo acerbior fuit gladius paſſionis ei⁹. q̄
alicui⁹ martiriſ. Tertio q꞉ dicit aiaꝫ. Argu.
ſic. q꞉ maior ē afflictio penetrās aiaꝫ ſcindē
do. q̄ q̄ carnē ſed in alijs penetrauit carneꝫ
in virgīe menteꝫ. igitur maior fuit afflictio
virgis. q̄ alicui⁹ martiris. ideo d꞉ q꞉ maria
mēte paſſa eſt. plus q̄ martir fuit. Quarto q꞉
dicit tranſibit. Forti⁹ eīn ꝑtranſit aia i amiſ-
ſione. quē ſumme diligit. q̄ i amiſſiōe quē
odit. ſꝫ vgo beata ſumme diligebat vitā cor
ꝑalē xp̄i. martires vero ſuā ꝓpriā odiebāt.
ergo plus doluit virgo amittēdo vitā xp̄i.
q̄ martires amittēdo vitā ꝓpriā. Quito q̄a
dicit gladi⁹. q꞉ magis eſt penetrās gladiuſ
cõpaſſionis q̄ gladius paſſionis. vn̄ bern.
dicit. Fugientib⁹ ap'lis in faciē filij ſe oppo
ſuerat mater. et gladio doloris aie eius infi
xo vulnerabatur ſpiritu. et cruciabatur effe-
ctu. et qd̓ in carne xp̄i agebant claui ꝛ lan
cea. hoc in eius mente cõpaſſio naturalis ꝛ
affectiōis materne anguſtia. hec ille. Dicen
dum igitur ſecundum Nicolauꝫ de lyra in.
iij. ſuper ſententias. q̄ virgo ſuſtinuit i paſ⁹
ſione chriſti maius martirium q̄ aliquis
martir. Unde hec queſtio querit. an dolor

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

cõpaſſionis quē virgo ſuſtinuit · fuerit ma-
ior ꝙ̄ dolor paſſiõis qua martir paſſus eſt.
Et ideo intelligendū. ꝙ dolor paſſiõis ori-
tur a leſione carnis cū ꝑceptõe ſenſus. et re-
dūdat in aīa. Dolor vero cõpaſſionis orit̃ ꝛ
incipit in aīa ꝛ redūdat in ſenſuꝫ ꝛ carneꝫ.
quãto igit̃ aīa ē potentior. et magis dñaus
ſuꝑ carnē: et caro delicatior ꝛ magis ſubie
cta aīe. tanto fit maior redundãtia. et maior
dolor ē q̇ incipit ab aīa. ꝙ̄ ille q̇ incipit a car
ne. q̇a igit̃ ita erat in beata virgie. ideo ma-
ior fuit dolor cõpaſſiõis in ip̄a. ꝙ̄ dolor paſ
ſionis. qui eſt ex parte nature corruptibilis.
cuꝫ magis ſit extermĩatiuꝰ corꝑalis vite. ꝙ̄
dolor cõpaſſiõis. q̇ principaliter ē ex ꝑte aīe
Aliquãdo tñ hõ abſorbet̃ ĩ illo dolere. q̄nto
taliter ē ꝑturbatus ꝛ nõ cõſiſtit ſolū in na-
turali voluntate. Ad primū dicēdū. ꝙ verū ē
de dolore paſſionis et non cõpaſſionis. De
alio põteſt ē maior. eo ꝙ ordiatꝰ ex quo eſt
cõpaſſionis. et ĩ mēte ordiata caritate nullū
habꝫ retinaculū. q̄n toto impetu ꝛ efficatia
habitꝰ ad cõpaſſiõeꝫ ferat̃. Ad ſecūdū ꝙ vo
lūtas ĩ virgĩe ꝙ̄tū ad vtrãqꝫ faciē. ferri ĩ to-
tuꝫ totaliter ſinebat̃. Ad tertiū dicēdū. ꝙ in
martiribus parū erat leſionis in mēte. ſꝫ to-
ta cõſiſtebat q̄ſi in carne. Vñ ꝛ ꝑcipiebant
cõſolatiõeꝫ aliquãdo. In virgine vero erat
ecõuerſo. Secūdo marie filius abijt ad ſe-
pulcri latibuluꝫ. a deſiderio oculoꝝ mater-
noꝝ. iuxta illud qḋ matri digniſſime longe
fuit ꝑdictū. ezech. xxiiij. Ecce ego tollo a te
deſiderabile oculoꝝ tuoꝝ. Nam cū quē he-
ri vidit viuū. mox vidit mortuū. imo hodie
nõ licuit videre nec viuū nec mortuū. et ꝙ
maius ē tãgere. q̄r tumulū clauſerūt ꝛ clau
ſum ſignauerūt. Sꝫ quo iure abſtulerūt ma
tri vnicū filiū quē circiter. xxxiij. annis la-
tiſſime poſſidēdo ꝑſcripſit: certe iure nullo.
Quia vt hētur ex̄ de ꝑſcrip. c. ſanctoꝝ. poſ-
ſeſſiões poſſeſſe ꝑ. xxx. annos q̇ete ꝛ ſincere
ꝑſcribūtur. Sic mater vnicū filiū vltra ter-
minū aſſignatū in q̇ete poſſederat. et ſince-
ra mēte eū cõcipiēdo. et in vtero eū diu gerē
do ꝛ alēdo. et tamē cõtra iuris ordinē ē ab
ea raptus. vt nõ ei liceret. necdū videre. ſꝫ qḋ
lamētabile ē nec eū tangere. Ideo criminoſ
ſaꝫ mater accepit iniuriã a ꝑfidis iudeis.
b Et ergo maria mater aſſimulat̃ pauꝑi
cui diues abſtulit vnicã ouem quã nathaꝫ
ꝓpheta ſub enigmate ꝓpoſuit dauid. ij. re-
gū. xij. vbi dicit̃ ꝙ nathaꝫ miſſus a dño ad
dauid de occiſione vrie dixit. redde iudiciū
duo viri erant in ciuitate vna. vnus diues
alter pauꝑ. Diues hēbat oues ꝛ boues plu
rimas valde. pauꝑ aūt nihil hēbat oĩno pre
ter oueꝫ vnã puulã quã emerat ꝛ nutrierat
de pane illiꝰ comedēs et de calice eiꝰ bibēs
et in ſinu eius dormiuit q̄ſi filia. Cuꝫ autē
ꝑegrinus q̇daꝫ veniſſet ad diuitē. petēs il-
lū iumere de ouibus. et de bobꝰ. vt exhibe
ret cõuiuiū ꝑegrino illi q̇ ad ſe venerat: tulit
ouē viri pauꝑis. et ꝑparauit cibos illi ꝑegri-
no. Iratus aūt dauid aduerſus hoīeꝫ illuꝫ
dixit ad nathan. viuit dñs q̄m filiꝰ mortis
eſt ille. q̇ fecit hoc. Adapta ad mariã ꝛ vni
cū filiū eius agnū inocentē. quē nutrierat.
quē ppl's iudaicus: cui deꝰ multa beneficia
fecit et ditauit: vt ꝑegrino dyabolo cõuiui
um pareť. ꝓpter ſui inſtinctū agnuꝫ pauꝑis
hoīs ꝛ marie xp̄i mactauit. Quare digna
tus ē ꝑplus ille nõ ſolū puniťõe tꝑali. vt ni-
mia calamitate ꝛ miſeria. hic corꝑaliter vel
tēporaliter quotidie moriat̃. ſꝫ etiã vt morte
ꝑpetua dãnetur. Tertio q̄ramꝰ o maria quo
abijt dilectus tuꝰ. dicit ad incredulitatē di
ſcipuloꝝ ſuoꝝ ꝑ infidelitatē. Sola eñ ſtãte
virgine in fide: ceteri ꝑ infidelitatē ceciderūt
Nam naturaliter nata femina ē fragilis ad re-
ſiſtendū. mobilis ad ꝑſeuerãdū. ꝑui iudicij
ad cõſulēdū. vñ Sen. ĩ d' remedijs. Nihil tã
mobile tãuagū ꝙ̄ feminaꝝ voluñtas. dicit̃ etiã
vulgo. ꝙ femina cito cõſulit. et raro meliꝰ eli-
git. b Hunc aūt triplicē defectū maria
virgo beata abſtulit a natura feminea. cum
eam ſuꝑ virilē ꝑfectiõem diſcipuloꝝ xp̄i ſin-
gulariter ſublimauerit. vt patꝫ tam in tolle-
rantia paſſionis cõſtantia fidei ꝛ dilectiõis
et etiam ꝑſpicatia iudicij ꝛ actiõis ip̄os di-
ſcipulos a xp̄o dilectos incõparabiliter exceſ-
ſerit. qḋ patet ex eo qḋ diſcipuli pre timore
mortis fugientibus ꝛ in fide facillantibus
ipſa inconcuſſa conſtitit a conceptione filij
ſemꝑ credidit. in oñi caſu ſemꝑ melius eli-
git. qḋ patet ex hoc. ꝙ ſalutem humani ge-
neris acerbitate paſſionis ſui filij. preelegit
magis xp̄m filium eius penam pati acerbiſ-
ſimam. ꝙ genus humanum non redemiſſe
ꝛc. Anſel. Debet ergo merito laudari quia ē
domus firma quã nec flumia nec venti nec
ymbres. i. varia genera paſſionū xp̄iq̇ irrue-
rint ꝛ ip̄ꝫ ſubuertere ñ potuerit a fide ſubuer

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſis oībus alijs. q̇ ipm puꝝ hoīem eſſe cre-
diderunt cuꝫ tot et tanta alacriter pateretur.
Et hoc oſtēdebaẗ in his tribus noctibus ī
matutinis. in. xiij. candelis accenſis. quaꝝ
vna poſt aliā extiguebaẗ. ſola vltima altioꝛ
alijs icenſa vſqꝫ ad finē fuit ſeruata. I
Sed q̄riẗ vtrū fides ī virgīe ſola remāſerit ī
ſabbato ſancto. Et videẗ ꝙ nō. qꝛ iohānes
etiā ſecutus fuerit xp̄m vſqꝫ ad cruceꝫ ſicut
et ipa. ergo videẗ ꝙ etiā crediderit. Itē ſicut
petrus negādo fuit mortu⁹. ſic plorando re
ſurrexit ⁊ reuixit. vt dicẗ aug⁹ ſup ioħ. ij. pꝛte
omel. v. Itē alie ſctē mulieres ſemꝑ xp̄ꝫ ſue
rūt ſecute. ergo videẗ ꝙ crediderit. vnde vn-
gere cū volebāt iam mortuū. Hec q̄ſtio q̄rit
an oēs peccauerūt mortaliter peccato infi-
delitatis. ipa ſola excepta. Et ꝙ ſic ſunt au
ctoritates. vn̄ ſup illud ioħ. xiiij. vt cū factū
fuerit credatis. di. glo. Itē in ap̄lis nulla fi
des remanſit in paſſiōe dn̄i. Iteꝫ dicit aug⁹
ſup ioħ pꝛte. ij. c. iiij. ꝙ ap̄li nō tantū carne
xp̄m reliq̄rant. ſed etiā mēte fidē. R Di
cendū ergo ſecūdū nico. de ly. ſup ſentētias
li. iij. Q̄ȯ tota fides ī ſola virgīe remāſit in
die ſabbati ſancto. et ideo ē ꝙ dies ſabbati ē
dedicata ſpālit͛ ad honoꝛeꝫ virgīs matris
dei ⁊ noſtre fidei cōſeruatricis. qꝛ ī die ſab-
bati ſancto tota fides in ei⁹ pectoꝛe remāſit.
Inde ē ꝙ ꝑmiſceẗ tract⁹. i. doloꝛ. cū alleluya
id ē cū gaudio. qꝛ doloꝛ ē de ap̄loꝝ icreduli
tate. et nihilomin⁹ gaudiū de reſurrectione
xp̄i. Inde ē etiā ꝙ omittiẗ offerēda. qꝛ ap̄li
nō erant cōuerſi vt ꝑ verā fidē dn̄o ſe offer-
rent. Et breuiter ī illa miſſa oīa ſunt admix
ta. ſicut tūc erat de facto. Ad pꝛimū dicēdū
ꝙ triplex fuit grad⁹ in negatōe paſſiua diſci
puloꝝ. Pꝛim⁹ ꝙ oēs fugierūt. ſecūd⁹ ꝙ ali
qui coꝛdis vigoꝛe aſſumpto cuꝫ ſecuti ſunt
Tertius ꝙ moꝛtuo eo oēs icreduli fuerūt.
ſola matre in fide iuiolabili ⁊ cōſtātiſſima
ꝑſiſtēte. in medio g̃du fuit ioħ. et mulieres

In die ſancto Paſce.

MAria magdale
na et maria iacobi ⁊ ſalome eme-
rūt aromata. vt venientes vngerēt
ieſum. Mar. vlti. R Ubi querūt q̄ cauſa
ſit ꝙ aq̄ pōt recipe aliā cōtrariā q̄litateꝫ. ſcꝫ
caliditatē. et pōt calefieri. et ignis calid⁹ ꝑ
cōtrariū nō pōt frigefieri. Ad qȯ reſpōdeẗ.
ꝙ cauſa ē illa. qꝛ iter elemēta. ignis ē elemē
tū formalius: maxīe actiuū maioꝛis foꝛtitu
dinis ⁊ vigoꝛis et ꝑ cōſequēs pōt agere in
aquā ⁊ ratōe ſue actiuitatis poteſt agere in
frigidū. et frigiditatē aque expellere. ſ ecōn
uerſo. aq̄ nō pōt agere ī caliditatē ignis. q̇a
ignis ita ſūme ⁊ formaliter ē calid⁹ ⁊ agēs
ꝙ aqua ꝑ ſuā frigiditatē nō pōt agere tan-
tuꝫ in ignē. qui adhuc ſemꝑ caliditas ignis
reſiſtat. Sic ſpūaliter ignis diuine caritatis
ſi incipit ardere in coꝛde hoīs ē tā actiu⁹ ⁊
foꝛtis. ꝙ nūq̄ ociaẗ ī hoīe ſemꝑ agit aut cō
ſumēdo mala aut r̄ſiſtēdo nec aliq̄ aqua tri
bulatōis ⁊ timoꝛis extingui pōt. imo foꝛis
mittit timoꝛē. i. ioħ. iiij. vn̄ ꝓſper. in li. ȯ cō
tēplatiua vita. et allegaẗ de pe. di. ij. caritaſ
Caritas ē: vt mihi videẗ: recta volūtas. i. ex
caritate recta volūtas ꝓcedit ab oībus terre
nis atqꝫ p̄ſentib⁹ ꝓrſus auerſa. iūcta vero
deo inſeꝑabiliter ⁊ ignita igne quodā ſpū
ſancti quo ē ⁊ ī quē referẗ incenſa. inq̄nam
ti oīs extranea coꝛruptōis neſcia nulli vicio
mutabilitatis obnoxia ſuꝑ oīa q̄ carnaliter
diligūtur excelſa affectionū oīm potentiſſi-
ma dn̄ice cōtēplatōis auida. in oībus ſemꝑ
inuicta. ſumma actionū bonaꝝ ſalus moꝛu
finis celeſtiū pꝛeceptoꝝ. moꝛs criminū. vita
virtutū. virtus pugnātiū. palma victoꝝ. ar
ma ſanctarū mētiū. cauſa meritoꝝ bonoꝝ. p̄
miū ꝑfectoꝝ. ſine qua null⁹ deo placuit. cū
qua nec aliq̇s potuit peccare nec poterit fru
ctuoſa ī penitētibus gl̓oſa. ī ꝑſeuerātib⁹ leta
in ꝓficiētib⁹ victoꝛioſa. ī martirib⁹ opoſa. ī
oīb⁹ oīno fidelib⁹. ex q̄ q̇cq̇d ē boni opis vi
uit. Hac caritate ille ſctē mulieres fuerūt iflā
mate ⁊ accēſe. Ideo nullo terroꝛe ꝓculſe an
guſtia ipedite. nl̓lo delectabili auerſe. que ī
vita puro coꝛde dilexerūt: ī moꝛte nō negle
xerūt. ſ cū aromatib⁹ vngere q̄ſierūt. vt dꝛ ī
themate. Q Querit vtrū xp̄s ver⁹ meſ
ſias ꝓmiſſus in lege. ſcd̄m ſcripturā debuit
a moꝛte reſurgere. et videẗ ꝙ n̄. Qꝛ meſſias
in ſcriptura ꝓmittitur. vt caput ⁊ pꝛinceps
felicitatis eterne. vn̄ et pacis eius nō erit fi-
nis. ſed hec fuiſſent iterpollata ſi fuiſſet moꝛ
tuus. qȯ eſt incōueniens. non potuit auteꝫ
reſurgere niſi moꝛtuus. quare nec eternus.
Item nullus reſurgit niſi qui ē d͛bitoꝛ moꝛ
tis. ſed xp̄s nō erat debitoꝛ moꝛtis ⁊ c̄. quia
debitum moꝛtis non ineſt niſi ex peccato.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Dicendum ſecūdum nicola. de lyra in. iiij.
ſup ſentētias. ꝙ ſuppoſita morte xpi. quā ⁊
ipm ex ſcriptura in ſupioribus oſtēſum eſt.
neceſſario cōcluditur. ꝙ reſurgere debuerit.
Primo ex perſone cōditōe. qꝛ ꝓmittitur vt
rex et ſacerdos in eternum qḋ non eſſet niſi
reſurrexiſſꝫ. vñ reſurrexit neceſſario i eternū
victurus. Secundo ex ſcripture aſſertione.
Sopho. et yſa. et ſepulcrū ei⁹ glioſum. Et
ps. Qm̄ nō dereliques aiaꝫ meā. Tertio ex
nāe pfectiōe. qꝛ aia ⁊ corp⁹ ſunt ptes nāe
hūane. Ois eñ ps ē ipfecta reſpectu totius
vñ nec corpi ſine aia. nec aie ſine corpe pōt i
eſſe oīs pfectō quā ꝯuenit i nāa repire. xpo
aūt ñ pōt negari qḋ ē ḋ pfectōe hūane nāe
et hoc ē aiaꝫ vnitā eſſe carni. Nunꝙ eñ eſſꝫ
aliq̇s pfect⁹ beat⁹. et ita āgelis ſemp inferi
oꝛ ab eis tñ odorat⁹ xps. Qḋ vo ñ fuerit vi
ta ad tēpus breuis diſpenſatōis. fuit ꝑpter
noſtraꝫ redētōeꝫ. Quarta ex ꝓmiſſi ipletōe
qꝛ ꝓmiſſiones facte ſunt patribus q̇ mortui
erant. ſed ſi xps nō reſurrexiſſet. neqꝫ patres
eq̇liter eñ icōueniēs et dificultas. de vtro
qꝫ eñ eadē ē ratō. Ipe eñ ē primogenitus
mortuoꝝ et ſic nō fuiſſent iplete ꝓmiſſiōes
in eis. Ad primū argu. dicēdū. qḋ ſpūaliter
itelligit pacis ñ fuit finis imo paſſionē pax
fuit ieternū determiata. Ad ſecūdū. ꝙ pria
eſt falſa. qꝛ etiā nō debitoꝛ mortis p ſe pōt re
ſurgere. qꝛ volūtarie ⁊ diſpēſatiue mortē aſ
ſumpſit. Q Queriť ſecūdo vtrū xps pri
mo appuerit beate virgini poſt reſurrectōeꝫ
Et videť ꝙ nō. Mar. vlti. Surgēs ihs prio
mane ſabbati appuit marie magdalene. ipe
aplūs nūerās oīs xpi apptōes nō enūerat
ꝙ beate v̾gini appuerat. Itē ille mulieres q̇
bus xpus apparebat nunciabāt aplis. ƀ ipa
nō legiť eis aliq̇d nūciaſſe. Cōtra bern̄. i ſer
mone de reſurrectōe di. ꝙ prio appuit ei. p
bans qnqꝫ ratōib⁹ breuiter. Vñ dicit nulla
fuit i fruitōis gratia dignioꝛ. nulla expecta
tōis dſiderio feruētioꝛ. nlla de pcādi inſtāua
vehemētioꝛ. nlla apparēti itētioꝛ. appuit aūt
q̇bus nō tātū tenebať. ĝ ⁊ ei cui plus attine
bat. nulla in diſcurrēdo cōuenientioꝛ. Nō ei
angeloꝝ teſtimoniū q̄rebat nec iuit ad vidē
dū ñ aūt ſe poſſet ꝯtinere q̇n ad ſepulcrū cur
reret audita ei⁹ reſurrectōe niſi oīa ſciret nlla
i toto inoiatioꝛ. Et ideo ſi dicať prio ei non
apparuiſſe. qꝛ in euāgelio nō dicať. eadē ra
tione credēdū ē ꝙ nūqꝫ ſibi appuiſſꝫ. qꝛ nec
hoc euāgeliū dicit. Ex his ſentētiat bern̄. ꝙ
primo appuit ei. licet nō i illo mō ⁊ genere
apptōis de quo loquūť euāgeliſte. Quare
aūtē euāgeliū nō loq̇tur eſt ratio q̇druplex.
Primo qꝛ q̇libꝫ ſanus mētis pōt credere. ꝙ
illa primo videre debuit. q̄ p̄ ceteris doluit
et qꝛ mater quā ſumme diligebat ⁊ venera
bať. Secūdo qꝛ friuolū ē matris teſtimoniū
de q̄ facile p̄ſumeretur. ꝙ vellet filiuꝫ cele
brem reddere. mūdo apparebat q̄ ad teſtifi
candū. Tertio qꝛ apparitōes de q̇b⁹ euāge
liū loquiť. nō fiebāt niſi i credulis. nec ipſe
glorioſe v̾gini i ſpetie gl'oſa appebat. vt ibi
deꝫ dicit bern̄. et nō ad cōfirmatōeꝫ dubij.
ſed ad allatōeꝫ ſolatij. Quarto qꝛ ipa cōti
nue videbat q̄cquid fiebat circa filiū q̄re nō
oportuit euāgeliuꝫ de apptōib⁹ ſibi factis
facere mētionē. et p hoc patꝫ reſpōſio ad ob
iecta. Q Queriť tertio cur xps tertia die
reſurrexerit ⁊ nō ante vel poſt. Reſpōdeť. vt
oīꝫ nr̄ꝫ affectū iflāmaret credulitatē firmaret
⁊ vere reſurrexiſſe oñderet. vñ ſi ſtatim reſur
rexiſſet. nō fuiſſet creditū ꝙ vere mortuus
fuiſſet: qꝛ igiť ſecūdū phm. i. celi. nihil eſt p
fectum niſi trinitas ⁊ perfectio rerū conſiſtit
in ternario. Voluit igitur tres dies ſtare i ſe
pulcro. et tertia die reſurgere. vt perfecte moꝛ
tuus noſceretur. vnde aug. iiij. de trinita.
viij. klas apriľ. xxv. die menſis marcij reſur
rexit. Non eñ ſtatim vt mortuus eſt reſurre
xit. vt vere ſtando tribus dieb⁹ ⁊ tribus no
ctibus in ſepulcro mortuū ſe fuiſſe conde
clararet. Non eñ cōtingit infra hoc tempus
hominē in terra ſtare qui mortuus videtur.
quin appareāt aliq̄ ſig̃ vel iudicia vite. et p
pter hoc tertia die reſurrexit. et hoc tēpus p
dixit. Mathei. xij p figuram ione di. Sicut
fuit ionas in ventre ceti tribus diebus ⁊ tri
bus noctib⁹. ſic erit filius hoīs in corde ter
re. Sed diceres vel diceret quis. cū ex ſcri
ptura habeatur. ꝙ ipa die veneris xpus de
ſero fuerit ſepultus. et dñico de mane reſu
ſcitatus. cū inter vnā diem ⁊ aliam nō ſint
niſi due noctes ⁊ vna dies. quomodo tres
dies ſunt a xpi ſepultura vſqꝫ ad ſuam reſur
rectōeꝫ. Reſpōdetur ꝙ duplex dies ab aſtro
logis ponitur. ſcꝫ artificialis ⁊ naturalis.
Dies artificialis eſt tranſitus ſolis de oriēte
in occidens. et habet. xij horas. qꝛ ſolum
medietatē zodiaci i q̄ imediate ſunt ſex ſig̃
celi. et i quolibet ſig̃ ſtat ſol p duas horas.

Dies vero naturalis eſt tranſitus ſol' p totū
zodiacū. in quo ſunt. xij. ſigna et apphēdit
diem z noctē. et habz. xxiiij. horas. Modo
quādo q̄ritur quō xp̄s ſtetit tribus dieb⁹ in
ſepulcro. Reſpōdet de dieb⁹ artificialibus
et non naturalibus. q2 ſtetit. xxxvi. horis.
que faciūt tres dies artificiales. vl'ſm magi
ſtrū hyſto. hic accipiūt dies p figuraz ſyno⸗
dochen. in q̄ accipit pars p toto. Unde il⸗
la pars q̄ remāſit ſexta feria poſt q̄ fuit ſepul
tus. accipit p vna die. totū ſabbatuz p alio
die. et aurora diei dn̄ice in qua reſurrexit p
tertia die. De iſtis trib⁹ dieb⁹ xp̄s ante mor
tez pphetauit di. ioh. ij. Soluite tēplū hoc
et in tribus dieb⁹ reedificabo illud. qd ho
die impletū ē. Quātū ad pſecutōem literalē
ē notādū ſm phm. ij. celi. q̄ oppoſita iuxta
ſe poſita magis eluceſcūt. Et q2 i pcedētib⁹
tactū ē d' ignominioſa z cōfuſibili paſſione
hodie et his ſequētib⁹ dieb⁹ āncciādū ē de
glorioſa victoria z laudabili reſurrectōe. et
ſecundum hoc tres ſunt partes eius.

In prima notatur auiditas inquiſitionis
amoroſa. in principio.

In ſecunda ſublimitas reſurrectionis glo⸗
rioſa. ibi. ſurrexit non eſt hic.

In tertia celeritas legationis gaudioſa. ibi
ſed ite dicite zc̄.

Quantum ad pri

mam partē ē ſciēdū. q̄ maria magdalena fu
it ſoror lazari. alie due marie fuerūt filie an
ne. et ſorores marie v'ginis. Pro quo notā
duz p illas tres marias. q̄ āna hūit tres vi⸗
ros ſucceſſiue. ſcz ioachim cleophā z ſalo⸗
me. Et de iſtis tribus viris genuit tres fili
as dicte marie q̄ cognomine quādoq3 noiant
a patre. quādoq3 a matre. quādoq3 a filijs.
quādoq3 a viris. Quia illas tres filias du⸗
xerūt tres viri. ſcz ioſeph. alpheus. et zebe
deus. q̄ genuerūt etiā filios. Nā pria maria
ſcz v'go glosa nupta fuit ioſeph. q̄ ioſu cri⸗
ſtuz hūit filiū. Altera nupta fuit alpheo. q̄
genuit iacobuz. ſymonē. iudā. et ioſeph iu
ſtuz. dicitur igit maria iacobi. id ē mater ia
cobi. maria ſalome. id ē maria filia ſalome
patris. vſus. Anna tribus ioachim cleophe
ſalomeq3 marias tres parit has. Quas ioſeph
alpheus zebedeꝰ xp̄m. prima ioſeph. ſcz iu
ſtuz iacobū cū ſymōe iudā. altera q̄ ſequitur ia
cobū ptat atq3 iohānē. Uni⁹ hec mater. hec

quatuor. illa duor. dicit igit maria magda
lena altera. ſcz ab his dictis. ſcd ſoror lazari
dicta magdalena a magdalo caſtro ſuo. et
maria iacobi. ſcilz mater z ſalome. ſcz filia
emerūt aromata ſepulto dn̄o. ſcz feria ſexta
in q̄ licuit opari vſq3 ad ſolis occaſuz et ſe⸗
cūdū lucaz pauerūt vnguēta. et q2 p anguſ⸗
tia tēporis nō poterāt explere. Mox tranſa
cto ſabbato quādo pandi licentia redijt ve
nerūt vngere iſm. Mos eīm erat iudeor vn
gere corpa defunctor vt nō feterēt. Ille aūt
ſancte mulieres nōdū pfecte xp̄m cognoſcē
tes. cuius corpus corrupi nō poterat. q2 deſ
tan coīuctū credentes iſm ſimilē alijs hoi⸗
bus mortuis. vt iſm ſecūdū cōſuetudinē.
ex deuotōe vngerēt. vnguēta parauerūt. et
valde mane vna ſabbator. i. pria die ſepti⸗
mane que ē dn̄ica. Nam hic ſabbatū ſumit
p quolibet die ſeptimane. Et pria dies ſab
bati dicit dn̄ica. ij. ſabbati p feria ſecūda. z
ſic de alijs. dicit igit et valde mane. ſcz diu
culo ſceperūt mulieres pare vnguētū. Sed
cū iaz ad monumētū venerūt ortus ſiue ſol
zc̄. D. Moraliter. Aia deuota que his
dieb⁹ ex amaritudie cōpaſſionis. cū his de
uotis z amaris z triſtib⁹ mulierib⁹ xp̄z vn
guēto triſticie z lamētatōis iunxit. Hodie
licz eiſdē ſanctis mulieribus deb3 xp̄o vn⸗
guēta pare leticie et cōſolatōis. vn̄ apls ro.
xij. Gaudere cū gaudētib⁹ flere cū flētibus
Uidemus eīm q̄ dies illa i qua aliqd acci⸗
dit magnū bonū. vt puta q2 forte princeps
victoriā obtinuit et hoſtes ſubiugauit cū le
ticia celebrat et venerat. Tales eīm ferias pri
cipes indicere poſſunt. vt hētur. C. d feriis
l. a nullo. Sic etiā dn̄s pcepit filijs iſrael.
ei āno paſca ſolēniter celebrare. i memoriā q̄
dn̄s eos de ſeruitute. egiptiaca liberauit. vt di
citur exo. xij. Multo magis xp̄iani gaudere
et iubilare dbēt illa die. et paſca ſolēniter ce
lebrare. q̄ nos ſaluator noſter a captiuitate
dyabolica liberauit dyabolū triūphauit. et
libertatē pditā hūano generi reſtituit vn̄ au
gu. i. quod ſmōe d' feſto paſce pnūpit ſic. Pa
ſca xp̄i frattres kmi regnū ē celor ſal⁹ mudi
occaſus iferni. gl'ia ſupnor. vita credētiū. re
ſurrectio mortuor. teſtimoniū3 miſeratōis
diuine. cōtritio mortis abolitē. pciū redē⸗
ptōis hūane. Et ſubiūgit. hic ē dies dilec. ſi
ſimi quē fecit dn̄s. vt audiſtis excelſior ē cun
ctis. et dulcior vniuerſis. i q̄ dn̄s reſurrexit.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

in qua nouam ꝑlem ſibi vt ipi videris ge-
neratõis ſpũ cõq̃ſiuit. in qua ſinguloꝝ men
tes gaudio ⁊ exultatõe ꝑfudit. R Q̄r
igitur dñs noſter illa die ſurrexit. ꝓpter ihu
xp̄i reuerentiã. et ſue reſurrectõis memoriã
vocata ē dies dñica. que ante vocabat̃ dies
ſolis. vt habet̃. C. de ferijs. l. ij. Et vocabat̃
dies ſolis. q2 ſol in pria hora ipius diei di-
citur dñari. Sic luna in principio ſecũde di
ei. et ſic conſequẽter. letami in dño ⁊ exulta
te iuſti ⁊ gloriami omnes recti corde. u Qa
xp̄us hodie primo.
A morte glorioſe eſt reſuſcitatus.
Corpore copioſe clarificatus.
In aia virtuoſe letificatus.
Primo eñi xp̄s ē a morte glorioſe reſuſcita
tus. hyems eñi naturaliter ꝓpter ſolis elon
gatõez ab emiſpio noſtro terrã mortificat ⁊
infructuoſaȝ facit. ꝙ nõ poteſt frondere ma
nente tñ vita occulte i radice i terra. Sed ſo
le appropinquãte i tẽpore veris. terra diſpo
nit̃. et radix occlta vigorat̃ ad florẽ. ſuſcitat̃
ad fructificãdũ. Ita corpus xp̄i. extreme in
hyeme. i. tẽpore ſue paſſionis fuit mortifi-
catũ ⁊ deſtructũ: q2 ſol deitatis fuit elõgat⁹
ꝑ virtutẽ ꝓtectõis. ſed nõ vnionis. Vñ mgr̃
iij. ſentẽ. di xviij. Separauit ſe deitas. q2 ſub
traxit ꝓtectiõem. ſed nõ ſoluit vnionẽ. occul
te tamẽ latebat deitas in hũanitate. i q̃ tota
virtus diſponẽdi ⁊ vigorãdi corpus ꝑmã-
ſit. Et ſic manẽs vſq3 ad diem reſurrectõis
qua die. i. die vernali ſol deitatis. q̃ ſemꝑ p̄
ſens fuit. ꝑ nouã opatõem appropinquit ⁊
omnez diſſolutõez corruptõez ⁊ ꝑditõez fa-
ctam in iſto corpe reformauit iũcturas oſſiũ
et neruoꝝ ꝑ imoderatã crucis extẽſionẽ diſ
iũctas reiũxit ⁊ repoſuit: et vnũquẽq3 ner-
uũ ⁊ os ad iũcturã ſuã adaptauit. Calorem
q3 naturalẽ extinctũ i corpe reformauit. ſan
guinẽ ex vulnerib⁹ fluxũ ⁊ ſperſuȝ in terra
collegit ⁊ refudit ⁊ corp⁹ ad aiam ſuſcipiẽ
dam ꝑ oia adaptauit. Et tunc illã aiam per
mortẽ ab illo corpore ſeparatã in corpe diſpo
ſito reiũxit ⁊ ſociauit. mortuũ etiã hoiez in
triduo viuũ ⁊ ꝑfectũ reſuſcitauit. Vñ feli-
ciſſima mẽbra corpis xp̄i poterãt dicere illõ
Oſee. vj. ſuſcitabit nos. ſcȝ deitas poſt du
os dies. et tercia die viuificabit nos. S
Poteſt cõuenienter illud corp⁹ xp̄i figurari ꝑ
virgam aaron. de q̃ dicit̃. Nume. xvij. Q̃
dñs deus volẽs eligere primo ſummũ ſa
cerdotem in populo dei: p̄cepit principibus
xij. tribuũ iſrl̃. ꝙ q̃libet portaret virgã vnaȝ
in q̃ ſcriptũ erat nomẽ ꝓpriũ. et aaron ſimili
ter portaret. et fuerũt. xij. virge abſq3 virga
aaron q̃s cũ moyſes poſuiſſet corã dño i ta
bernaculo teſtimonij. ſequenti die inuenit
germinaſſe. floruiſſe ⁊ fructũ feciſſe videtur
virgam aaron cunctis alijs aridis exiſtenti
bus. Quo viſo ille cuius virga floruit i ſũ
mũ ſacerdotẽ ē electus. Spũaliter ꝑ. xij. vir
gas. corpa. xij. apoſtoloꝝ ⁊ oim natõnũ in
telligũtur. que in paſſione xp̄i ſine humore
crudelitatis ⁊ fidei arida iuẽta ſunt. Per vir
gaȝ aaron corpus xp̄i qđ erat magis aridũ
q2 abſq3 aia erat vere mortuũ ⁊ i taberna cu
lo ſepulcri ꝑ vnionẽ diuinitatis corã dño iace
bat qđ floruit ⁊ renatũ fuit. ꝑ nouã deitatis
opatõez ⁊ reſuſcitatõem. ꝑ quã fronduit ⁊
floruit. et fructũ vere crudelitatis ⁊ firmita
tis ꝓtulit. qđ a deo patre in ſummuȝ ſacer-
dotem ⁊ principẽ oim fideliũ ē electus. de
hoc loquẽs grego. iiij. mora. dicit. Ecce v
ga leui viruit. Et q̃d viriditas virge aarõ i
nuere h3. niſi ꝙ omis q̃ vſq3 ad finẽ mũdi ia
cem⁹ i morte. q̃ſi virge aride relicte remane
mus ſed cunctis virgis i ariditate remanẽti
bus. virga leui ad florẽ redijt. q2 corp⁹ dñi
veri ſacerdotis noſtri. i mortis ariditate poſi
tuȝ. in flore reſurrectõis erumpit. quo flore
recte aaron ſacerdos eſſe cognoſcit̃. T
Sed querit̃. ſi virga aaron non floruiſſet. et
corp⁹ dñi nõ ſurrexiſſet. an corpa noſtra ſem
ꝑ arida ꝑmãſiſſent: et nũq̃ reſurrexiſſent. Di
citur ꝙ ſic. q2 principiũ in vtroq3 genere eſt
cauſa oim eorũ q̃ ſunt poſt. ij. metha. Cum
igit̃ prim⁹ q̃ reſurrexit ad vitã imortalẽ fue
rit xp̄s. i. Coꝝ. xv. ſurrexit primitie dormiẽ
tiũ. ſeq̃tur ꝙ ipe ſit cauſa future noſtre reſur
rectõis in vitã imortalẽ. In ſignũ hui⁹ q̃ñ
xp̄s reſurrexit multa corpa ſanctoꝝ reſurre-
xerũt cũ eo ⁊ introierũt in ſanctã ciuitateȝ
et apparuerũt mlt̃is. et redidẽrũt teſtimoniũ
reſurrectõis ihu xp̄i. vñ ſanct⁹ aug⁹. et ꝙ mlt̃
i alij docto. tenẽt. ꝙ vere reſurrexerũt corpe
et ai̇a. ẽim ꝙ ipis p̄nũciatũ erat a ſpũſancto
Quare i morte deſiderabãt ⁊ poſtulabãt ſe
peliri i ſepulcris patrũ coꝝ. i terra ꝓmiſſiõis
vt hẽtur de abrahã. Geñ. xxiiij. q̃ dixit ſeruo
ri ſuo. pone manũ ſuꝑ femur meũ. ſuꝑ quo
di. nico. d ly. ꝙ antiq̃ p̄res nõ ſolũ deſide-
rabãt ſepeliri i ſeplcris p̄rm i terra ꝓmiſſiõis
E

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ꝑpter abꝛaham yſaac ⁊ iacob. ſed ex eo ꝙ in
eadē terra debebat fieri redēptio būani ge
neris ꝑ xp̄m qui ibi natus ⁊ ꝯuerſat⁹ moꝛ
tuus ſepultus ē ⁊ reſurrexit. clarificatus ve
rus de⁹ ⁊ hō. et aſcēdit in celū. Et iſta oīa
fuerūt iacob ⁊ alijs patrib⁹ oracl'o ꝑnūcia
ta. et ſpecialiter iacob ꝙ mlti ex moꝛtuis cū
xp̄o vō meſſia deberēt reſurgere ſperās vn⁹
illoꝝ eſſe. vñ aug⁹ in ſermone de reſurrectōe
Quotieſcūq; reſurrectōe ei⁹ feſta celebram⁹
totiēs reſurgere credam⁹ ſcōs ⁊c. Dico ſe
cūdo ꝙ xp̄s ī reſurrectōe copioſe fuit clarifi
catus. Sicut nāq; v̄tute ſol'q̄ in vere appro
pinq̄t. et ex nobilitate radicis q̄ in terra ē fi
xa. pulcritudo floris naſcit̄. Ita ex efficacia
ſolis deitatis ⁊ redūdātia beatitudis q̄ erat
in aīa xp̄i. quādo aīa reſumpſit coꝛp⁹. oꝛie
batur ī coꝛpe xp̄i q̄dā pulcritudo ſplēdidioꝛ
et claroꝛ ſole et oī floꝛe. iſta pulcritudo fuit
coꝛpis puritas. ſublimitas etiā īpaſſibilitas
et agilitas. Vt ſcḋm ſanctū thō. iiij.
cōtra gētiles. Claritas et pulcritudo coꝛpis
xp̄i. et cuiuſcūq; alteri⁹ coꝛpis clarificati. re
ſultat ex glīa ip̄i⁹ aīe. q̄ ē ſubtiliſſima abſq;
vlla materia coꝛpali. Et quāto glīa aīe fue
rit maioꝛ tāto claritas coꝛpis erit maioꝛ. Cū
igit̄ glīa aīe xp̄i excedat glīaꝫ cuiuſcūq; aīe
ita claritas et pulcritudo cuiuſcūq; alterius
coꝛpis. Quare recte aſſilat̄ flori cāpi. et lilio
cōuallū. cañ. ij. Ego flos cāpi et liliū cōua
liū. De iſto floꝛe pōt adduci illō qḋ ḋr ī li.
de enigmatib⁹. i. de q̄ſtionib⁹ regie ſabe ad
regē ſalomonē. Hec regia volēs expiri ſapiē
tiā ſalomōis. īter alia fecit illud. et tulit du
os floꝛes ꝑ oīa ſīles. et ī nullo differētes. ni
ſi ꝙ vn⁹ ꝑ artē būanā fact⁹ erat alter ꝑ natu
ram. Quos fecit an regē ſalomonē aliquātu
luꝫ lōge ꝑ famulū oſtēdi. Notifico dñātō
mihi nūc o rex. ꝙ vn⁹ de floꝛib⁹ bis ē natal et
alter artificial'. Reſpiciēs rex verſus floꝛes.
nullo mō poterat vnū ab altero diſcernere.
Dixit famlo occulte ꝙ ī vna manu muſcas in
alia poꝛtaret apes qḋ factū ē. apes ad natalē
floꝛē. muſce ad artificialē volauerūt. et tūc
rex regine ait. Iſte ē flos verus ī quo apes
ſunt. et alter artificialis ōpict⁹ ī quo muſce
ſunt. Spūaliter regia ſaba denotat ecclīam
q̄ hodie ꝓpoīt ſapienti hoī duos floꝛes. vnū
natalē. i. xp̄ꝫ ꝯpatōe ſpūſſci ī vtero virginiſ
de guttulis puriſſimis ſanguis ei⁹ formatū
et de donis ſpūſſancti ꝯſtatū. glorificatūꝫ

et vltra terrā. id ē oīmeꝫ pulcritudinē coꝛpo
rū glorificatoꝝ et ſubtilitatū eleuatū et reſu
ſcitatū q̄ diſcerni nec cogi̅ci poteſt. niſi apes
mētis. ſcꝫ potētie aīe itellect⁹ volūtas et me
moꝛia ei adhereāt. ſuggētes ei⁹ dulcedineꝫ
pietatis et nobilitatis quo mel iocūditatis
īterioꝛis hoīs ⁊ deuotōis generat̄. Alteruꝫ
aūt floꝛē artificialē. ſcꝫ oꝛnatū ſeculi ꝓponit
fugiēdū ⁊ nō eligēdū. cui īſidēt muſce. id ē
demōes vel mētes peccatoꝝ poſt feſtū cito
ꝑ recidiuatōꝫ nō curātes claritatē quā ipi ꝑ
penitētiā ſumpſerūt. nec claritatē coꝛpis xp̄i
cui⁹ ꝑticipes facti ſunt. Hi cōpant̄ filijs iſra
hel. q̄ poſtꝙ eos dñs eduxit de terra egipti
ꝑ mare rubrū aſcēdēte moyſe ī verticē mōtiſ
ſynai ad deū. fecerūt vitulū ī oreb et eū ado
rauerūt. q̄re p̄s. Cito fecerūt hoc. ſcꝫ ꝙ obli
ti ſūt opm ei⁹. et nō ꝯtinuerūt cōſiliū ei⁹. ſeq̄t
et mutauerūt gloriā ſuā ī ſimilitudinē vitu
li ꝯmedētis fenū. Sic petōres ſtati poſt hāc
diē obliuiſcūtur oīm opū xp̄i. q̄n̄o eos ꝑ ef
fuſionē ſanguis rubri. eduxit de ſtatu dāna
tōis et cōfuſiōis ꝑpetue mutātes glīam dei
et glorificatōeꝫ ei⁹: in glorificatōeꝫ coꝛpis
exterioꝛis hoīs ⁊ ī delectatōeꝫ. qꝛ ſicut vitu
lus delectat̄ ī feno. ſic iſti delectant̄ ī delecta
tiōe et voluptate carnis. ſic decepti a dyabo
lo: claritatē aīe et cognitōeꝫ mutāt ī beſtiali
tatē et ig̅rātiā et turpitudinē. Et iō
tales poſſunt aſſilari ioui ḋ quo narrat ouı
dius li. i. meth. yo. fuit filia pulcerrima cu
iuſdā fluminis qḋ dicebat̄ ymach⁹. quā ꝓpter
ſuā pulcritudinē iupiter adamauit. q̄ refugi
ente amorē ei⁹. clara die iupiter mūdū ne
bulis ne dep̄hēderet̄ ipleuit. et corrupit et
tādē eā ī vacā mutauit. Dū igit̄ yo ſic muta
ta iret ad fluuiū ymachi patris ſui. ī quo vi
dēs ſe coꝛnua hēre et pulcritudinē ſuā ami
ſiſſe. et vocē ī mugitū cōmutaſſe. horruit ſe
ipām. et iō finaliter iuit ad fluuiū nili. vbi
ad iouē oculos erexit. et ꝙ ī femineā puel
lā mutaret̄ ꝑcib⁹ et fletib⁹ ipetrauit. Spūa
liter talis ē. qui ad hoc ꝙ yo. i. aīam poſſit
decipere ſolet primo nebulas ig̅rātie ipām
includere: ne cogitet ſuā claritatē et nobili
tatē. ſic multis vitijs corrūpit et maculat eā
et mutat eā in vaca et carnalē. et ab oī ſpūa
litate alienā. Vnde a ioue. ſcꝫ yo nō cogitetur
Debet ergo aīa talis defoꝛmitatē ſuā et ſta
tū criminoſuꝫ et horridū horrere. quādo fu
mine ſacre ſcripture. que ē flumē dei patris

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

reflectitur ad recordatiões peccatoꝝ. ꝙ habet
cornua ſupbie ꝛ elationis. mugituz turpis
locutiois formam vaccinam beſtialitatis et
male cõuerſatõis et nilũ fluuiũ lacrimaꝝ q̃-
rere. et iouẽ pꝫ ab⁹ iuocare. et ſic reſtitutõem
prioris claritatis. et inocẽtie priſtine poterit
impetrare. Treñ. i. Ipſa aũt gemẽs et cõuer
ſa ẽ retrorſuz. Y Tertio dico. ꝙ xp̃s ho
die i aĩa ẽ virtuoſe letificatus. Sicut eñ in
diebus venerabilib⁹ apes et oẽs aues leti-
ficãtur d̃ noui paſt⁹ vbertate. q꞉ tũc flores ã
terra erũpũt. viſuz delectãt ⁊ guſtũ ſaciant ⁊
odoratũ letificãt ⁊ mel colligit̃ ⁊ et nutrimẽ
tuz nouũ hẽtur. Sic aĩa xp̃i quando nouo
corpi ſic glorificato fuit reunita. in reſurre-
ctione aſſumpſit nouã dulcedinẽ et leticiaz
magnã. cognoſcẽdo ipi⁹ corpis glorioſam
renouatõz: et ſui cũ corpe idiſſolubilẽ vnio
nẽ. et hũani generis i corpẽ factã redẽptõez
Quãuis eñ aĩa xp̃i ſemp gauderet ꝛ frue-
retur deo nec ei⁹ gaudiũ minueret̃. noua tñ
gaudia ex illis cõſideratõib⁹ i ea ꝓfluxerũt
ſicut pdictũ fuit. Joel̃. iij. In illa die. ſcꝫ re
ſurrectõis ſtillabũt mõtes dulcedinẽ. i. alte
cõſideratõis ipius aĩe. de claritate ⁊ ſubtili
tate ⁊ imortalitate ⁊ et agilitate. corpiſqꝫ cõſi
deratões generãt ifinitã dulcedinẽ. iubila-
tionẽ ꝛ leticiã. Hec eñ cõſideratões nobili-
tatis aĩe xp̃i. etiã oĩbus ſanctis ꝛ angel̃ im
pſſerũt leticiã ꝛ iocũditatẽ. Tunc eñ ſancti
angeli ex iubilo mẽtis ad cõgratulãdũ aĩa-
bus ſanctoꝝ patrũ poterãt pconizare. ꝛ dice
re illud cañ. Egredimĩ filie ſyon. ꝛ videte re
gem ſalomonẽ i dyademate ſuo. quo coro-
nauit eũ mater ſua in die deſpõſatõis ꝛ le-
ticia cordis ſui. q. d. i. o ſancte aĩe filie dei al
tiſſimi nũc egredimĩ d̃ oĩm triſticia: et vide
te in leticia xp̃m regẽ i dyademate claritatiſ
hũane ꝛ glorificate carnis q̃ induit eũ ma-
ter ſua virgo maria. in die deſpõſatõis. id ẽ
vnionis. et modo v̈tute deitatis inſepabili
ter deſpõſata ꝛ glorificata. De illo ienarrabi
li ſanctoꝝ gaudio in celis. qd̃ in reſurrectõe
ſuſceperũt. dicit̃. i. mach. egerũt illũ diem in
leticia. Debꝫ etiã q̃libet aĩa deuota hodier-
na die cõgratulari aĩe xp̃i ꝛ iubilare. In ſi-
gnũ huius vt ad cõſolatõz excitet̃. mater ec
cleſia ſtatuit ad oĩs horas p totã octauã il
lam gaudioſaz antiphonã cãtari ſolẽniter.
Hec dies quã fecit dñs ꝛc̃. Et etiã Allelu
ya frequẽter replicat̃. q̃ ẽ dictio hebraica. et
nõ ſubiacet dictionibus latinis. eſt vox ico
gnita. magis affectũ mẽtis ꝙ ꝯceptũ expri
mens. Et ſecũdũ hoc apud latinos dicit̃ eẽ
iteriectio ſignificãs affectũ gaudij ſicut ach
affectũ pturbatõis vel doloris. Sunt eñ
q̃dam voces icognite de ſe. ſed dũ erũpũtur
affectũ gaudij ꝛ iubilatõis repſentant. Sic
iuuenes volẽtes mentis gaudiũ exprimere
excutiũt brachia dicẽtes. ihaya. ihaya. Sic
etiam alleluya ẽ vox celeſtis. et angelica. ab
angelis annũciata. apocal̃. xix. q̃ enũciat̃ ad
gloriã dñice reſurrectõis. q. d. laus inffabi
lis. vel laus ſit tibi xp̃e. Z

Secunda pars in

qua notat̃ ſublimitas reſurrectõis. ibi. ſurre
xit. Nam poſtꝙ xp̃s ſepulcro clauſo reſurre
xit. angel⁹ dñi deſcẽdit ꝛ lapidẽ reuoluit ab
oſtio monumẽti. vt videri poſſet ſepulcrum
vacuũ. et p cõſequẽs crederẽt xp̃m reſurre-
xiſſe. Et itroeũtes i monumẽtũ. viderũt iu-
uenẽ. ſcꝫ angelũ in forma iuuenis ſedẽtez.
Math. dicit angelũ ſedere ſup lapidẽ Mar.
vero i monumẽto i dextris. i quo nulla ẽ cõ
trarietas. q꞉ potuit eſſe ꝙ idẽ angelũ primo
viſus ẽ ſedere ſup lapidẽ poſtmodũ vero in
monumẽto. vel ſm augu. de cõcordia euã-
geliſtarũ forte fuerũt duo. et mathe⁹ loq̇tur
de vno. Marcus de altero. Iſte angel⁹ erat
coopertus ſtola cãdida. Seuerian⁹. Iſta ve-
ſtis nõ fuit corpea. ſed q̃dam ſplẽdentia ex
virtute ſpũali angeli ad ſimilitudinẽ veſtis
et q꞉ mulieres iſolitũ viderũt angelũ. ſ. ſplẽ
dentẽ. q̃rentes xp̃um mortuũ obſtupuerunt.
Qui vt bonus angel⁹ eas cõfortauit dicẽs
Nolite timere. Moraliter ẽ ſciẽdũ. ꝙ vt expi
mur. agẽs maioris virtutis ꝛ poteſtatis. eti
az effec⁹ maiores ꝛ mirabiliores facit. Naz
natura eſt tante efficatie ꝛ virtutis. ꝙ lignũ
mortuũ poteſt viuificare et facere germiare
et qd̃ maius ẽ. hoĩem virtute deitatis mor-
tuũ ſuſcitare. ſicut legit̃ Actuũ. ix. d̃ ſancto
petro. qui ſuſcitauit quãdã mulierẽ nomĩe
tabitaz. Legimus etiã ꝙ hõ mortu⁹ ſuſcita
uit mortuũ ſic corp⁹ helizei cũ eſſꝫ ſepl̃tũ i q̃
dam ſepultura: quidã volens quẽdã aliuz
mortuũ ſepelire apuit ex improuiſo ſepul-
crũ helizei. nõ putãs eſſe ſepulcrũ ꝓpter ꝛ
ꝓiecit cadauer intus: qd̃ cũ tetigiſſet corp⁹
helizei. reuixit hõ. vt hẽtur. iiij. regũ. xiij.
A Qd̃ autẽ ſuſcitauerit quis ſeipm ꝓpria

v̓tute. non legim⁹ de aliquo niſi de xp̄o. ꝗ
eſt agēs fortiſſimū habens v̓tutem ſup oīa.
hic etiaꝫ habuit poteſtatē reſurgēdi Joh. x.
Et de cele. miſ. in quadam poteſtatē habeo
ponendi animā meam: ⁊ iterū ſumēdi eam
Inqbus verbis notatur.
Exaltatio poteſtatis. ibi. Poteſtatē habeo
Tranſformatio venuſtatis. ibi. Po. aiaꝫ
Certificatio nouitatis. ibi. Et iterū ſu.
Dico nāqꝫ primo ꝙ in xp̄o fuit ſumma exal
tatio. Juſtū nāqꝫ ⁊ cōgruū ē. vt dignitate
⁊ honore iſte alios antecedat ꝗ labore pli⸗
xiore ceteros anteceſſit. vn̄. C. de officio ma
giſtri officioꝝ. l. nemo. Js gradu ceteros an
tecedat. quē ſtipēdia meliora vel laboꝝ pli⸗
xioꝝ fecerit anteire. et. C. de re militari. l. cō
tra publicā honoris augmētū. nō ambitōe
ſed labore ad vnūquēqꝫ cōuenit euenire. cū
ergo ſaluatoꝝ noſter maxia hūilitate ſe vltra
oēmꝫ hoīem humiliādo. nec quiete ſed gra
uiſſimo labore pugnādo in cruce fortē gy⸗
gantē dyabolū ſupauit: digne ⁊ iuſte ſtipē
dīū excellētiſſime poteſtatis ⁊ honoris ſum
ſit reſurgēdo mathei vlti. Data ē mihi oīs
poteſtas in celo et in terra. qꝛ ſup machinā
infernalē mūdialē ⁊ celeſtē reſidet. ⁊ oēs cre
ature eius imperio ſubiugant̄. qm̄ iuriſdictio
nē vniuerſalē ſue exaltatōis hodie ſibi col⸗
latū. nō oſtēdit vſqꝫ ad iudiciū tūc iudica⸗
bit viuos et mortuos. et inimici eius ponē
tur ſcabellū pedū eius. Roma. xiiij. In hoc
xp̄s mortu⁹ ē ⁊ reſurrexit. vt mortuoꝝ ⁊ vi
uoꝝ dn̄etur. Hanc etiam exaltatōem oſtēdit
paulus expꝛeſſius. Ad phil. ij. Deus inq̄t ex
altauit illuꝫ. et dedit illi nomē qđ ē ſup oē
nomē ⁊ c̄. vīqꝫ dei patris. H Figurat̄
xp̄s ꝑ ſuā potentiā et poteſtatē ꝑ herculē mi
liteꝫ forteꝫ de quo narrat Ouidius libro. i.
ꝗ ſua v̓tute ⁊ fortitudīe athcolū deū flumi
nū triūphauit. Hic eīm athcolus voluit ſibi
deſpōſare filiā pulcerrimā regis calidanie.
ſed hercules noluit hoc cōſentire. ꝗnimmo
ſibi ipaꝫ voluit ī mr̄imoniū copulare. Qua
propter cūꝫ de verbis athcolus ⁊ hercules
venerūt ad verbera. diu pugnatū ē inter eoſ
Sed cūꝫ athcolus fortitudini herculis ꝑua
lere nō poſſet. ſed ꝑſtus ſub ipo iaceret. cō⸗
uertit ſe ad artes. Et ſub ipſo mutauit ſe
in agnū. et ſic ſup herculē eſt colapſus. qui
nec ſic herculis potētiā ſupauit. mutauit ſe
in thaurū cuius cornua hercules fortiter te

nens. ipm ad terram preſſit vt vnū cornu ſi
bi fregit cū ſupauit. et puellā copulauit. et
eam ſecum ducēs. venit ad flumē quod trā
ſire nō potuit venit gygas centhaurus. qui
ad portādū d̄ianirā ſcꝫ puellā vltra aquā ſe
obtulit. et ſic hercules facili⁹ poſt trāſiret. gy
gas vero cū iaꝫ tranſiſſet puellā cogſcere vo
luit. ſed hercules emiſſa ſagitta venenata.
qua ſcꝫ ydraꝫ ſerpentē occiderat. centhaurū
occidit. Qui duꝫ moriebatur. camiſiā quā
dam in ſuo ſanguine. iam ꝑ ſagittā venena
tam intinxit. et deianire q̄ſi incitamētū amo
ris dedit. et ꝙ quicūqꝫ camiſiā indueret. ip
ſam dantē ſumme diligeret aſſeruit. et itatū
maritū recōciliare poſſet. Que poſt zelotypa
facta virū ad amorē trahere volens camiſiā
ſibi obtulit. et ſtatim venenū carnes eius in
cendit. Ipſe ergo cūꝫ ineuitabiliter videret̃
morteꝫ accelerauit. magnas arbores fregit.
et ſtruē lignoꝝ parat. et ꝑ dolore in ignē po
nitur. Ibiqꝫ mortalitate ꝯſumpta a ioue pa
tre ſuo in celū vehitur ⁊ ſtellificatur. Sic cō
tingit quādoqꝫ in fatuis mulieribus putan
tibus in eſcas quibuſdā vel herbis viris da
re incitamentū amoris. propinantes toxicū
mortis. Ad propoſitū iſte hercules fortiſſi⸗
mus. ſcꝫ xp̄us. vt animaꝫ deſponſaret ſibi.
dyaboluꝫ fallaceꝫ habentē duo cornua. ſcꝫ
aſtutiam et fortitudinē. ſubiugauit ⁊ triūm
phauit et copulata anima. eam ꝑ flumen la
bilitatis ⁊ vanitatis huius mūdi vehere nō
potuit. quin ꝑ dyaboluꝫ gygantē ſeduceret̃⸗
tur et corrūperetur vicijs. et camiſia dotaret̃
penalitatis et infirmitatis. Hanc camiſiam
ſcꝫ carnis penalitate infectam. xp̄us amore
anime induens. vulnerat⁹ eſt ad coꝛ. et ſtru
em lignoꝝ crucis colligens in monte calua
rie ardentiſſimo amore inflāmatus ⁊ accen
ſus deo patri ſe obtulit. qui euꝫ ſtellificauit
claritate. et ſuper omnia poteſtate ⁊ virtute
exaltauit. C Sed queritur que pote⸗
ſtas xp̄i maioꝛ fuerit. creationis vel reſurre⸗
ctionis. an impij iuſtificationis. Dico ꝙ iu
ſtificare impium eſt maioris virtutis et po⸗
teſtatis. ꝙ poſſe creare celuꝫ. et ſuſcitare mor
tuum. Qđ ꝓbatur ꝑ beatū augu. triplici ra
tione. Primo ſic. quia creando mūduꝫ xp̄s
adiutorio non indiguit. cūꝫ ſit verus deus
qui creando adiutoriuꝫ non habuit neceſſi
am reſurgendo. Juxta illud yſa. c. xl. Quis
adiuuit ſpūꝫ dn̄i aut quis cōſiliari⁹ ei⁹ fuit

Sed in iuſtificando impiū requiritur liberū
arbitriū impij tanꝗ̄ adiutoriū . ſine cuiꝰ cō
ſenſu grā ſctiſpūs coopās nō infunditᷣ. Vn̄
augꝰ q̄ creauit te ſine te. nō iuſtificabit te ſi
ne te. Et ideo dicit aplꝰs. i. coꝛ. iij. dei ad
iutores ſumus. ſcꝫ ꝑ liberū arbitriū. Secun
do qꝛ deus creauit oīa ſolo verbo. iuxta illō
ps. Dixit ꝛ facta ſunt. Etiā reſuſcitauit ſe a
moꝛte ꝓpria virtute. ſed ad iuſtificandū im
piū neceſſarius fuit ſanguis xp̄i. ad Ro. v.
Juſtificati in ſanguine ſuo salui erimꝰ ab ira
ꝑ ipm̄. Tertio in creādo vel reſurgēdo nulla
eſt reſiſtētia. iuſtificādo autē hoīes frequen
ter reſiſtūt. ſicut dicitᷣ. Actuū. vij. Semꝑ ſpi
rituiſancto reſtitiſtis ꝛc̄. Patꝫ ergo primū.
Dico ſecūdo ꝙ in xp̄o fuit venuſtiſſima trāſ
formatio ī eo ꝙ moꝛiēdo aīaꝫ depoſuit paſ
ſibilē ꝛ iterū impaſſibilē ꝛ clarificatā aſſum
ſit. et etiaꝫ coꝛpus clarificauit. ꝙ ex moꝛtali
factuꝫ ē imoꝛtale paſſibili ipaſſibile. opaco
claruꝫ. tardo agile. et groſſo ſubtile. Et hec
trāſfoꝛmatio fuit tante v̄tutis ꝛ efficacie. ꝙ
hanc cōditōeꝫ oīa coꝛpa beatoꝝ ꝑticipabūt
et tranſfoꝛmabuntur in oībus ſenſibꝰ. ſic ꝙ
hi ſenſus q̄ in hoc mūdo in multis pigriāt
in patria ſine oī tedio erūt in oī voluptate re
ſpectu obiectoꝝ ſuoꝝ. Auditus ī ſono dul
ciſſimo. Viſus in grātiſſimo viſibili. guſtꝰ
in dulciſſimo cibo. et ſic de alijs. D Di
cūt eīn doctores. ꝙ ſtatus beatitudīs multū
excedat ſtatū inocetie. ſed in ſtatu inocentie
tanta fuiſſet delectatio ī viſione vniꝰ ſtelle.
quāta nūc in viſione ſolis. Et in auditu ī ſo
no vniꝰ venti ſicut modo de ſono melodie
optime. quāta igitᷣ delactatio erit beatitudi
nis in viſiōe coꝛpis xp̄i gloꝛificati. et q̄nꝙ
cicatricū. que ſuꝑ p̄eꝫ pulcritudinē ſicut gē
me p̄cioſiſſime rutilant. atꝙ mentē delectāt
Vnde ſicut dicūt aliqui. ſi vnū coꝛpꝰ gloꝛi/
ficatū ſtaret in celo. et tot eſſent ſoles quot
ſtelle ſunt ī celo adhuc milleſies clariꝰ vniꝰ
coꝛpis gloꝛificati fulgeret ꝛ delectaret aſpe
ctus. et ſua claritate oēs extingueret ſoles.
ſicut nūc ſol oēs ſtellas. Math. xiij. Fulge
būt iuſti ſicut ſol ī cōſpectu dei. Et multo/
clarius ꝛ delectabilius coꝛpꝰ xp̄i gloꝛifica/
tuꝫ. quod tantā habet claritatē ꝛ pulcritu/
dinē. quātā oēs habēt: ſimiliter beata vir
go ī aureola et ſpeciali decoꝛe ceteros oēs
excedit. Itē coꝛpus gloꝛificatū ē tā agile ſi/
cut angelꝰ. Vnde augꝰ de ciui. dei. xx. vbi
vult ſpiritus ibi ꝓtinus erit ꝛ coꝛpus. Sꝫ
queritur an gloꝛificati in celis vnꝗ̄ exeant
ad videndū penā dānatoꝝ. Reſpōdet magi
ſter. iiij. ſenten. di. xlv. Nō electi egrediuntᷣ
nō loco. ſed intellectu ꝛ manifeſta viſione
ad videndū cruciatus coꝝ nec in hoc affici/
entur doloꝛe. ſed ſaturati leticia. grās agūt
de ſua liberatōe. viſa inenarrabili calamita
te impioꝛum. Dico tercio ꝙ in xp̄o fuit recta
et oꝛdiata certificatio nouitatis. ſ. ſue r̄ſurre
ctionis. quia xp̄s hodie reſurrexit ꝛ appa/
ruit. nō fātaſtice ſicut eutbicius patriarcha
cōſtātiopol̄. aſſeruit ſ̄ v̄e dic̄ ei idē p̄riarcha
ꝙ xp̄s coꝛpus fantaſticū reſumpſerit. Con/
tra quē beatus Grego. miſſus. vt habetur.
xiiij. moꝛal̄. duo fecit argumēta. Primo cō/
tra primū quo dixit ꝙ xp̄us ſumpſit coꝛpus
fantaſticū arguit ſic. Impoſſibile eſt. ꝙ certi
tudo acquiratur ex re dubia. quia opoꝛꝫ ꝑ
miſſas magis eſſe veras. ꝙ̄ cōcluſiones. cū
veritas cōcluſionis dependeat ex premiſſis
Sed tu dicis. ꝙ oſtēdebat coꝛpus illud ad
declarandam veritatem fidei. ergo ſi coꝛpus
non fuerit verum nec palpatio fuit veri coꝛ/
poris. Quomodo ergo poteſt ꝓbari ex tali
re incerta. res certiſſima. Secunda ratō quā
docuit ꝙ quis ꝓbat aliqō certum ex aliquo
falſo illa ꝓbatio eſt fallax ꝛ ſophiſtica. Sed
xp̄us per te ꝓbat ex falſo ſuam reſurrectionē
ergo illa probatio et oſtenſio fuit fallax. qō
non eſt dicendum. Eutbicius conuictus et ī
moꝛte ab erroꝛe ad fidem cōuerſus: dixit. ſu
mens carnem ſuam vere illa reſurget. et ſic
deceſſit in fide. E Ordo eīn certifica
tionis reſurrectionis fuit talis. ꝙ primo ap/
paruit matri vt ſedulius ꝛ euidētiſſime ma
nifeſtatur et expreſſe ponit beatus Ambro/
ſius libro ſecūdo de virginitate. Cuius ra/
tio eſt. quia ipſa fuit que ſola maternaliter
paſſa ſecum fuit et ſpiritualiter oīa que ip
ſe paſſus eſt. ipſa etiam coꝛde et anima pa/
tiebatur. vnde Bernhar. Sicut maioꝛi gau
dio ſequitur maioꝛ triſticia. ꝛ ecōuerſo. Sic
maximuꝫ gaudium xp̄o hodie. ꝙ poſt ſuaꝫ
amarā paſſionem primo oſtenderet ſe ſue
matri et alijs electis. hoc etiam fuit maxi/
mum gaudium virginis in preſenti tempo
re. Quapropter angeli propter illud gaudi
um ammonent mariam. et laudant notabi
li cantico. non humanitus. ſed angelice in/
uento ꝛ compoſito. ſcꝫ Regina celi letare al

leluya ⁊c. Secundo apparuit ioſeph ab ari
mathia in carcere. quo iudei ipſum incluſe-
rant die veneris in ſero. et ipm̄ occidere pro
ponebant. ſed ꝓpter ſabbatum omittebant.
q̄a nocte xp̄m tradidit ſepulture. Unde dn̄
ioſeph oraret media nocte ſeu poſt mediam
noctem ſuſpenſa domus a .iiij. angulis. vi-
dit ih̄m in fulgure lucis ⁊ pre timore cadens
in terram. ih̄us eum leuauit di. Noli timere
Joſeph. vide q̄r ego ſum reſpiciens in eum
putauit eum eſſe heliam. Reſpōndit ih̄us
Non ſum helias. ſed ih̄us cuius corpus ſe-
peliſti. et educēs eū de carcere oſtio clauſo
duxit eū ad locū ſepulture. oſtendēs ſyn-
donē ⁊ fazile in quo caput eius iuoluerat.
et tunc cognouit. q̄r ih̄s erat. et adduct⁹ in
domū ſuam in aromathiā ih̄s diſparuit. vt
patet ex euangelio Nycodemi. Tertio appa
ruit Magdalene. licȝ marcus dicat xp̄m ſi-
bi primo apparuiſſe. qd̄ intelligendū eſt de
apparitōib⁹ diurnis. q̄r alie due fuerūt no-
cturne. ſcȝ ante diluculū. poſtquā eñi mag-
dalena cū alijs mulieribus ad monumentū
venit. et redirent nūciauit diſcipl'is q̄r vidit dn̄z
rediit iterū cū iohe et petro. Et iſtis tunc rece
dentib⁹ Maria nō recedebat de monumēto
ibi plorans. et tunc iterū apparuit ſibi xp̄s
in ſpecie ortulani. Quarto apparuit mulieri
bus alijs. q̄r poſtq̄ȝ magdalena viderat dn̄z
ſtatim iuit et nunciauit mulieribus alijs q̄
ſecū primo venerāt ad monumētū ⁊ credi
derūt om̄s. Et dum om̄s ſimul irent nunci
are diſcipulis. in via apparuit eis xp̄s. Ma
thei di. Auete. Quinto apparuit petro. q̄a
mulieres dixerūt diſcipulis ſe vidiſſe do
minū ſuū. Surrexit petrus ſol⁹ et rediit ad
monumentū. qui prius iuerat cū ioh. et tūc
creditur q̄ȝ xp̄s ſibi apparuerit licȝ lucas ta-
ceat horam. aſſerit tamen apparitōis diem.
Sexto apparuit iacobo minori. qui feria ſex
ta deuouerat ſe nō comeſturum. donec xp̄m
viuū videret. Hanc apparitōem non ponit
euangelium. ſed apoſtolus eam recitat. i.
Cor. xv. Et etiam ordinem. quia primo di
cit apparuiſſe petro. poſtea iacobo. Septi-
mo apparuit duobus diſcipulis eūtibus in
emaus ſicut eras i euāgelio dicer̄. Octauo
apparuit decē diſcipl'is abſente Thoma.

Tertia pars in qua

notatur celebritas gaudioſa. Sed ite dicite
diſcipulis. Notandum q̄ȝ ſicut fuit ꝓgreſ-
ſus in prima temptatōe mortis in mulierē
et a muliere in virū. Sic in prima ānūciatio
ne vite glorioſe: fuit ꝓgreſſus ab angelo in
mulierē et a muliere in virū: ſicut collegiū
apoſtolicū. Et vt celebritas oſtendatur dici
tur. et cito euntes ⁊c. Dicite ergo diſcipulis
eius. nō amatoribus mūdi. ⁊ petro qd̄ dicit
principaliter ꝓpter principalitatē inter diſci
pulos tum quia euidentius cecidit timore
paſſionis. vt prius reſurgat p̄ fidem ⁊ ſpē
reſurrectōis. tum quia ne deſp̄et de recōci-
liatōe ꝓpter magnitudinē apoſtaſie. q̄a ſur-
rexit a morte ad vitam. a limbo. ad mūdū
ab īferis. ad ſupos a ſepulcro tenebroſo ad
lucem ſempiternā. Et p̄cedet vos. ſcȝ corpa
liter in galileā. ſcȝ localiter ſicut. ſcȝ p̄dixit
eis ſup̄. Poſtq̄ȝ reſurrexero: p̄cedam vos in
galileā. F Moraliter circa verba the
matis queritur an illa legatio reſurrectōis
cōuenienter fuerit mulierib⁹ cōmiſſa ab an-
gelo. Et videtur q̄ȝ non. di. xxiij. Mulier q̄ȝ-
uis docta ⁊ ſancta. viros docere in cōuen-
tu non p̄ſumat. ex cōcilio carthaginenſi q̄r
to. Quia ſemel mulier docuit ⁊ mūdū ſub-
uertit ſecūdum apoſtolū. In oppoſitum. ite
dicite diſcipulis eius. Dico q̄ȝ decuit. Pri-
mo quia vt mulier fuit nuncia delicti. Gen.
iij. vbi temptatio ſerpentis tranſiuit ad vi-
rum per mulierem. ſic ⁊ fieret nūcia gaudij.
Hanc ratōem tangit Criſoſto. Secundo pro
pter honorem feminei ſexus. Nam ſexus vi
rilis decoratur in xp̄o reſurgendo. femineuſ
in mulieribus nunciantibus. Niſi ergo mu
lier nunciaſſet. a portione debiti honoris
in dominica reſurrectione excluſa fuiſſet.
qd̄ non cōueniebat diuine iuſticie: que non
accipit perſonas. Actuū. x. Tertio hoc vo-
luit dominus vt quod preceſſerat in merito
precederet in premio. et quoniā mulieres
plus amauerant. quia diſcipulis recedenti-
bus non recedebant: ſed conſtantiores fue
rant. Quia cum non negabant. minus pec
cauerant. et quia viri non mulieres eum oc
ciderant. ideo dominus in legatione reſur-
rectionis eas pretulerat viris. Ad auctorita
tem cōtrariam dicit Ambroſius. q̄ȝ licet mu
lier non permittatur in eccleſia docere in pu
blico. non tamen prohibetur a doctrina do
meſtica. que fit per filialem allocutionem.
et priuatam exhortationem. Et hoc modo

cōmiſſa eſt mulieribus denuntiatio dominice reſurrectionis. ſcilicet apoſtolis earum domeſticis eam referrent priuata ꝛ domeſtica allocutione. eius ad populum diffamatione reſeruata apoſtolis. Dixit ergo angelus. Ite dicite diſcipulis eius. In quibus verbis tria dantur documēta. per que xp̄m glorioſe reſurrexiſſe hodie cū mulieribus p̄dicamus. et videre cuꝫ diſcipulis mereamur ſi ea monitione angelica adimpleamus.

B Debemus igitur primo.

Ire viam virtutis mētis integritate. ibi. Ite dicere verbum ſalutis. ibi. Surrexit vere. Adherere xp̄o ꝛ diſcipulis veritate. ibi. dicite diſcipulis.

Dico primo ꝛc̄. Nam ſecundum Galienum et alios medicos loquentes de regimine ſanitatis. Cupiens eſſe ſanus. poſt cenam factam ambulare quis debet. Quare philoſophus ſecundo phiſicoꝝ dicit. Poſt cenam ambulare eſt cauſa ſanitatis. Si etiam ſpiritualiter qui ſanitatem anime habere conatur. refectus cibo celeſti ſcilicet corpore xp̄i. cena facta ambulare debet in virtutibꝰ que eſt via ſolacioſa. floribus ornata. et omni delectatōe plena. Hec via eſt via recta. via dei in qua inuocantes deum exaudit. Hieremie xxix. Ibitis ꝛ adorabitis me. et exaudiā voſ Qui enī hodie in medio vie virtutuꝫ ambulant. habentes corpus xp̄i ſecum. nec ꝓpter ꝓſpera nec aduerſa declinant. ibunt directā viam ad eternam beatitudinem vbi omnia que deſiderant habebunt. Figuratur. i. Reguꝫ. vi. vbi dicitur ꝙ philiſtim tollētes duas vaccas que lactabant vitulos. iunxerūt ad plauſtrum nouum. ſup̄ quo archa domini poſita erat. vituloſqꝫ eoꝝ domi recluſerunt et archam apud bethſames ducere decreuerunt. Ibant ergo in directum vacce per viā que ducit bethſames ꝛ itinere vno pergebant. nec ad ſiniſtram declinabant. nec propter vitulos qui domi remanſerant accepto itinere deuiabant ſed ſoluꝫ propter eos mugiebant et plauſtrum arche domini recto itinere deferebāt. Per bethſames que īterp̄tatꝰ domus ſolis paradiſuꝫ intelligo. vbi ſol iuſticie id eſt xp̄us regnat. Yſaie. xix. Ciuitas ſolis vocatur. Per vaccas deuotas perſonas. que iugo domini ſunt ſuppoſite. et ad plauſtrum xp̄iane religionis corrigijs ꝓmiſſionum per manus ſacerdotum ꝛ miniſtrorum dei ſunt ligate. Per vitulos eoꝝ delectationes carnis. et vanitates mūdi aſſumo que vſqꝫ adhuc enutrire hodie et poſt ſeparari debent et claudi. ne reaſſumantur. Super has deuotas ꝑſonas poſita eſt archa domini id eſt corpus chriſti archa totius deitatis. quod reuerēter ſicut caritate ꝛ gratia cōbinate ducere debent per viaꝫ virtutis vſqꝫ ad terminuꝫ vite ad domum ſolis iuſticie. id eſt celum. vel paradiſum. nec per recidiuam ad priora mala declinare ad dexteram delectabilium. nec ſiniſtram ſcilicet. nec excedere. nec deficere nimium. Quia ſecundū philoſophum. extrema ſunt vicioſa. ſed ſolum in medio: vbi coſiſtit virtus ꝛc. vt quilibet dicere poſſet cum pſalmiſta. Pes meuſ ſtetit in directo. D Sed heu licꝫ hodie multi pedem affectionis fixerunt ad iter rectum. tamen cras pedem retrahunt. et poſt vanitetes mugiunt: quod valde periculoſum eſt. Unde legitur ꝙ quidam poſt feſtū paſce. et ſumptionem corporis xp̄i laſciuijs et ebrietatibus ſunt relapſi. quos deus protinus puniuit: et ex ore eorū fetidiſſimi ſanguinis fluuius emanauit ad quoꝝ interiora retrorſus illos ſuffocabat. ſubito etiam tanta pluuia inūdabat. vt eorum poſſeſſiones cum omnibus fructibus: et ſegetibus penitus perirent. vnde etiam exorti ſunt dracones peſtiferi: qui homīes ad eoruꝫ poſſeſſiones: nec ingredi: nec egredi ſinebāt vſqꝫ ad mortem. Super vir quo deuotius exorauit. Cui angelus domini reſpōdit dicens. Queſo te. ſi quis proditorie filium imperatoris in fetidiſſimo: et obſcuro carcere concluderet. quid de eo fieri deberet. Reſpondit vir dei. deberet delaniari cui angelus. Et quid de illo qui archam corporis xp̄i in luto fetidiſſimo coram hominibus inuoluit. Cui vir vt hereticus et ſacrilegus debet cremari Et angelus. Nunquid tales ſunt: et talia commiſerunt pro quibus oras qui in die paſce ſacramentum ſumpſerunt. et poſtea ſe vanitatibus. et ebrietatibus immiſcentes dominum ſuum ſpreuerunt et reliquerunt. I

Dico ſecundo ꝛc̄. Dignum namqꝫ eſt vt ei honorem laudis impendamus. qui glorioſe triumphando hodie eſt ab inferis ad nos reuerſus. eſt enī regula iuris libro ſexto et. ff ca. l. ſecundum naturam. Qui ſentit onus ſentire debet et cōmoduꝫ. Unde et romani

victoribus magnū honorem pſallendo ⁊ cantando fecerunt. qui hoſtibus ſuperatis romam redierunt. Sic etiā primo. Regum. xviij. legitur de dauid. qui poſtꝙ̄ goliam tribus lapidibus occidit: et populum eius vicit. reuerſus mulieres in eius laudē cecinerunt et dixerunt Saul percuſſit mille et Dauid decem millia. Et exodi. xv. dicitur ꝙ quādo dominus liberauit iſrahel de manu egiptiorum. et viderunt egiptios ſup littus maris. tunc Moyſes cecinit carmen hoc ad laudē ⁊ honorē domini dicens. Cantemus domino glorioſe enī honorificatus eſt equū et aſcenſorem proiecit in mare. Quia fortitudo mea ⁊ laus mea dñs: et factus eſt mihi in ſalutē ⁊c. et maria ſoror aaron ſumpſit tympanum in manu. egreſſeq; ſunt oēs mulieres poſt eam cum tympanis ⁊ choris quibus precinebat dicens. Cantemus dño glorioſe. Cum ergo hodie dominus. et ſaluator noſter hoſtibus noſtris ſuperatis ſurrexit. dicere ⁊ cantare debem⁹. Surrexit chriſtus hodie hūano ꝓ ſolamie ps. Gloriam regni tui dicent et potentiam tuam loquentur. Ut notam faciam filijs hoim potentiā tuam. et gloriam magnificentie regni tui.

k Dico tertio ꝙ debemus xpo cum diſcip'lis fideliter te firmiter adherere Inutile nāq; eſt aliquod magnum negocium inchoare ⁊ anteꝙ̄ perficiatur ab eo ceſſare. Nonne qui caſtrum vel domum cepit edificare. nec vult conſummare labores et expenſas amittit. Sic qui in aliquo ſacro tempore deo ſeruit. ieiunādo ⁊ orando ⁊ elemoſinas frequētando ⁊ et hmoi. vt ſibi ſedem et locum in celo conſtrueret. ſuper hoc confeſſus. cōcertus nihil ſibi ꝓderit. niſi in dei ſeruitio pſeuerauit. Unde gregorius in moralibus. et recitatur de peni. di. iij. In caſſum quippe bonū agitur. ſi ante vite terminū deſinatur quia ⁊ fruſtra velociter currit. qui priuſꝙ̄ ad metas perueniat deficit. Nulli dubium qui plures deuote pſone ſint habentes ꝓpoſitū de cetero firmiter deo ſeruire. et in eius ſeruitio vitam finire. ſed dyabolus per ſuam aſtutiam tales impedit. vnam per diuitias aliam per delitias vel honores ꝙ pauce ad finem debitum perueniant. L Quod oſtenditur in fabula ouidij li. x. metha. In athlante cenei filia pulcerrima. que a principio deorum habuit ꝙ ſe vita carituram diceret. ſi alicui nuberet. que territa coniugium fugiebat et ſiluas frequētabat. verū quia velociſſima erat curſu. ſtatuit vt quicūq; ipſam in cōiugē habere vellet. prius cum ipſa curſu cōtenderet et ſi eam poſſet ſuperare eius connubio frueretur. Si vero ſupatus ab ipſa exiſteret capite truncaretur. Cum igit' plures ſub hac lege eius cōnubia petiſſent. et victi capita ꝑdidiſſent. affuit ypomenes thebanus iuuenis q̄ lege cōtentus. curſu cōtendit cū virgine. et eius motus ſpecie. ſperat inſupabilē ſupare. Uirgo aūt audacie cōpatiēs ſibi diſſuadebat cōiugiū. ypomenes vero ad veneris fugit oraculū. et eius in hoc negocio petit opē. venus ergo miſerta iuuenis. tria ei poma largitur et qliter vteretur eiſdē inſtruit. Ambo igitur curſū ſimul arripiūt. ſed cito poſt virgo ꝑcepit fatigatū. q̄ vincā metuēs primū pomū ꝓiecit in oblicū: qd admirans virgo ad pomum euertitur de ſtadio. et ſic ſpacium tranſeundi ſibi dedit. Cū ergo hanc ter feciſſet et ꝓpter poma aurea acquirēda virgo de ſemita declinaſſet. pōduſq; pomorū ipamq; nō modicū onerauiſſet. iuuenis primo venit ad terminū. et ſic optatum aſſecutus eſt cōnubium. Uirgo illa eſt aīa ſiue deuota pſona virtutib⁹ ornata q̄ velociſſima ⁊ multa ꝑmittendo. et in ꝓpoſito faciēdi que his temporibus frequenter aduiſat ne peccando dyabolo cōſentiat. alias vitā amittat eternā. Hanc ergo ypomenes. id ē dyabolus. ne iuxta propoſitū currat. et terminū vite eterne pertingat. non ceſſat temptationibus ꝓſequi et ſpecialiter iſto tempore. vt ſcʒ ipſam per malos conſenſus capiat et pudicitiam gratie ſibi tollat. Ipſa tamen quādo modo ꝑ diſſenſum peccati fugit. et taliter ꝑ bona opera currit. ꝙ dyabol⁹ ipſā nō attingit. Tunc ꝓcul dubio tria poma aurea. id eſt tria mundi bona. ſcʒ diuitias ⁊ delitias ⁊ honores ſibi ſolet offerre. et cum ſic circa illa anima ſolet vacare. neceſſe habet a curſu bonorum operū ceſſare. et a termino vite eterne retardare. Sic ergo fit. ꝙ mediāte iſti triplici pomo. id eſt triplici mundi bono. iſtam vel ꝑ auaritiam q̄tū ad diuitias vel luxuriam q̄tum ad delitias. ſeu ꝑ ſuperbiam quātum ad eminentias conſequitur. et eadem per vicia coniugatur. et ſic ſua virginitas ſpiritualis violatur. Quare de dyabolo poteſt dici illud ꝓuer. i. Pedes ei⁹ ad

maluꝫ currunt et feſtinant vt effundant ſan
guinem. Debet igitur homo a curſu iuſticie
non ceſſare nec dyabolo cōſentire. ſed firmi
ter ⁊ fideliter vſqꝫ ad terminum vite deo ad
herere. quia qui ponit principiū. debet vſqꝫ
ad finem ſup perſeuerare. de cōſe. di. i. Nul
lus preſbiter. Magis eñ delinquit qui ince
ptam ruptam cauſam dimittit ꝙ qui nunꝙ
ad cauſam venit. In autē. de litt. coll. viij.
Ne etiam impediatur debet cauere ab omni
bus ⁊ abſtinere. i. cor. ix. Sic currite vt cō
ꝓhēdatis. oīs eñ qui in agone cōtendit ab
oībus ſe abſtinet. et illi qdē vt corruptibilē
coronaꝫ accipiāt. nos aūt incorruptam ⁊c̄.

Feria ſecunda Paſce.

Duo ex diſcipu

lis ihū ibbant ipſa die in caſtel
lum emaus lu. xxiiij. ¶
Autor de cauſis dicit. ꝙ virtus vnita. forti
or eſt ſeipſa diſperſa. Nam acies vnita ciues
cōcordes popul⁹ vnanimis. cūcta noſcun
tur vincere ꝑicula ⁊ euadere. Sicut legim⁹
iudi. vlti. de filijs iſrael. Qui quotienſcūqꝫ
fuerit vnanimes ⁊ cōgregati. nūꝙ fuerunt
ab inimicis ſeparati. ſed diſperſi perierunt.
Hoc etiam patet in romanis. Et ideo vege
tius de re militari docꝫ bellatores ſtare con
iunctos. et ſpecialiter in acie. Sic ſpūaliter
cum oēs ſimus ab vno patre. natura docꝫ
nos habere vnionē. xxxiij. q. vlti. Hec ima
go. Et vnū baptiſma. vna fides. vnus pa
nis corpus xp̄i. vnū ꝑciuꝫ redemptōis oīm
vnū ꝑmiū. docēt oīa nos vnanimes eſſe ⁊
concordare. Nec aliqs volēs xp̄m fructuoſe
ſurrexiſſe debet ꝑ peccatuꝫ ſe ab vnitate ec
cleſie ſeparare. q2 vt dicit̄. xxiij. q. iiij. ipa con
iuiū eſt xp̄i vnitas fideliuꝫ in vinculo pa
cis. Nec multitudinē ſed vanitatē deꝓcantiū
audit deus. xxiiij. q. i. alienus. Hec vnio ⁊
cōcordia ꝓponitur nobis in verbis thema
tis. In quib⁹ dicit̄ ꝙ duo ex diſc. plis. ¶
Queritur an xp̄s his diſcipulis. vt ꝑegrin⁹
debuerit apparere cuꝫ nullaꝫ fidem iā ſpeꝫ
ſolam habuerint de eius reſurrectōe. Et vi
detur ꝙ nō. q2 in illa forma debuit appare
re. ꝙmagis fidē faceret de ei⁹ glorificatōe ⁊
reſurrectōe. ſed talis fuiſſet corpus glorifi

catum ⁊ clarum. patet igitur. In oppoſituꝫ
xp̄us debuit ſe oſtendere in eadem forma q̄
erat ſuſceptibilis. ij. de anima. Omne qđ re
cipitur recipitur ſecunduꝫ naturam recipien
tis et non rei recepte. q̄tuꝫ eñ vas habet in
menſura tatum recipit ſecunduꝫ formā ſigil
li. Sed hi diſcipuli erāt in fide ꝑegrini et ſo
lam ſpem habebant dicentes. Nos autē ſpe
rabamus ꝙ reſurgeret. et redempturus eſſet
iſrael. ideo non manifeſte debuit ſe oſtende
re in corpore glorificato. ſed in ſpecie pere
grini. Dico ꝙ exquo mulieres ⁊ diſcipuli
diuerſimode ſe eius reſurrectōem habebant.
ſic xp̄us ſecunduꝫ conditionem vniuſcuiuſ
qꝫ apparebat. Quibuſdaꝫ eñ videbat̄ vere
ſurrexiſſe. ex cluſo oīni velamine dubietatis
ſicut virgini glīoſe ⁊ ſanctis apoſtolis. ideo
vere ⁊ clare eis apparuit. Quibuſdam vero
qui eius reſurrectōem dubitabant ⁊ non fir
miter credebant. ſicut magdalena que exeo
ꝙ nondum ad patrem aſcendit non puta
bat eum patri eſſe equaleꝫ. ideo in ſpecie or
tulani ei apparuit. vt cognoſceret velle in ea
veram fidem plantare. et oēm dubietateꝫ
eradicare. Quibuſdam vero dubitantibus.
putantes eum eſſe purum viatoreꝫ: ſub for
ma viatoris et peregrini foris apparuit. ma
nifeſtans per viaꝫ reſurrectionem ſe eſſe cō
prehenſorem. ſicut his diſcipulis euntibus
in emaus ⁊c̄. Quare Gregori⁹ dicit in ome
lia. In eadem ſpecie eis foris apparuit. in q̄
apud eos intus fuit. Ex his datur doctrina
ꝙ volentes xp̄m clare in eſſe glorificato in
celis ſpeculari debent hic firmiter ſine dubi
etate. oīa ſpectantia ad fidem firmiter cre
dere. quia qui in his dubitat infidelis eſt.
extra de hereticis. c. dubius. nec vnꝙ xp̄m
clarere videbit. Ad primam ratōem per hec
dicta patet quid ſit dicendum. Quantum
nunc ad continuationem. ſciendūꝫ ꝙ hy
ſtoria hodierni euangelij facta eſt in die reſu
rectionis. in tertia apparitione. et quia ho
die rome ſtatio eſt ad ſanctum Petruꝫ. ideo
legitur illud euangelium cum in eo fiat ſpe
cialis mentio de ſancto petro. Et ſecunduꝫ
hoc tres ſunt partes euangelij.
In prima notatur diſcipulorum caritatiua
aſſociatio. in principio.
In ſecunda xp̄i peregrina apparitio. ibi. Tu
ſolus peregrinus es.
In tertia ſanctorum fructoſa inuitatio. ibi.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

mane nobiſcum.

Quantum ad pri

mam partem dicunt doctores vnum illoruꝫ
diſcipuloꝝ fuiſſe cleopam: quē noīe etiā lu
cas exprimit. aliū vero lucam qui more ſcri
ptoꝝ nomē ſuū nō exprimit. ne videretur ex
eo ſe iactare. Caſtellū quo ibāt dicit̃ emaus
alio noīe nicopolis. et fuit a iл'm. lx. ſtadio
ruꝫ. Stadiuꝫ dicitur a ſtando. et continet.
cxxv. paſſus. Et hercules gigas legit̃ vno
anhelitu tantū cucurriſſe et ſtetiſſe. et ideo il
lud ſpaciuꝫ dicit̃ ſtadiū. Octo autē ſtadia fa
ciun vnū miliare. et ſic. lx. ſtadia cōpleta. fa
ciunt ſepteꝫ miliaria cōpleta. et octauū ſemi
plenū. Q Moraliter notādū ſicut vide
mus ꝙ oīa que ſunt in mūdo neceſſitate mu
tari. ideo et hō qui dicit̃ minor mūdus cōti
nue mutat̃. Nam celū et oīa aſtra et elemēta
que ſunt in cōtinuo motu. et ſecūdū natu-
ram ſi firmamētū ad vnū minutū q̇ſceret et
ſi nō mutaret̃ tota vniuerſalis machina de-
ſtrueret̃. Quare phus i de ſubſtātia orbis di
cit. Si deſtrueret̃ motus. deſtrueret̃ mūdus
Vñ de cōſe. di. v. Ne tales. Mouere in vno
ſtatū nō ē corpuꝫ natura ſed ſemꝑ q̇ſcere et
decreſcere quotidie de corꝑe noſtro recedūt
aliq̄ ꝑticule: et aliq̄ ſtatim ſuccedūt. ff. ď iu
dicijs. l. ꝑponebat̃. Et in autē. de alienatōe
qui ꝑmutatōe eccliaſticis reb⁹ coll'. i. §. vt n̄
Quid erit ſtabile inter. hoīes et imobile. vt
nullā patiet̃ imutatōeꝫ oīs noſter ſtatus ſub
ꝑpetuo motu cōſiſtat. Sed vtinā ille motus
ſpūaliter vtilis eſſet nobis et ꝓficu⁹ ad eter-
nā dulcedinē. ꝙ nō retrogradēdo de via v̇-
tutis a viā iniq̇tatis declinarem⁹. Eſt em̄ vt
dicitur. xx. q. ij. c. ij. Decurſus noſter ꝓcliu⁹
ad voluptatē. P Ideo ſi voluerim⁹ in
emaus qď interꝑtatur mater dulcedis. et ſi
gnificat beatudinē. ꝑuenire oportꝫ ꝙ cōcor
diter vanitate mūdi relicta ꝓcedamus viam
rectam iam a nobis inceptam in emaus qď
fit quando imus.

Sup mūdi vanitatē et eam cōtēnimus.
Propriam nobilitatē et ſemꝑ ꝓficimus.
Diuinā bonitatē et ibi q̇ſcamus.

Dico primo ꝙ volēs venire in emaus. ď
bet ꝑ cōſideratōꝫ ire ſup mūdi vaītatē et eā
cōtēnere. Quia qď vanū ē tranſitoriū. inſta
bile relinquēdū ē. mūdus aūt vanus ē ꝛc.
Eccli. i. Vanitas vanitatū. Cuius vanitas
ex tribus cognoſcit̃ ꝙ in ſe modicū ē. ꝙ iq̇e

tuꝫ ē. et ꝙ īpedimētū felicitatis ē. Primum
ſic appꝫt. q2 creatura reſpectu dei modicū ē
Nam eternitas caret principio et termio. De
aūt tēpale minutū qď ē minimū incipit et ď
ſinit. Iteꝫ gaudiū mūdi reſpectu felicitatis
eterne modicū ē. Hoc em̄ nulluꝫ pōt ſatiare
In illo aūt totū ē qď cor pōt deſiderare. Sꝫ
cur ea q̄ i mūdo ſunt cū ꝑua ſint. multis ap
parēt tāmagna. ꝙ volūt poti⁹ ꝑdere īfinitū
bonū ꝙ̄ mimū obulū. Dico ꝙ ꝑuū ē i corꝑo
qď ꝓpe ē oculo apparet magnū tēꝑalia autē
cuiuſdā ſunt intima cordi. et diuia remota.
ideo hec appꝫent ꝑua. ſed magna diuine bōi
bus. Secūdo trāſitoria ſunt vana. q2 inq̇e-
ta ꝛ inq̇etiua. qď ex hoc cōtigit. ꝙ ſunt mu
tabilia. ꝙ̄ cito em̄ icipiūt eſſe. deficere icipi-
unt et ad finē tēdere. Tertio ſunt īpedimē-
tuꝫ felicitatis. q̄ in hoc cōſiſtit. ſcꝫ videre de
um ſine medio amare ſine modo. poſſidere
ſine termio. Sed ecce oīs creat̃a mediat co
gnitōeꝫ. delectatōeꝫ modificat. et defeciuꝫ
ire ad terminū ordiat. Sed diceret q̇s. nōne
creatura ē ſimilitudo ꝛ imago deitatis: et
ita nō īpedit. ſed magis ꝓmouet felicitateꝫ
Dico ꝙ cōditio ſimilitudis ꝛ imagis ī hoc
cōſiſtit. vt referat̃ ꝛ ordinet̃ ad imaginē ima
ginataꝫ. Et ideo corꝑo ꝙ creat̃a ab hoīe ad
deū nō refert̃. cadit a ſua nobilitate ad vani
tatem. Q Secūdo volēs in emaus ire
debet cōſiderare ſuā nobilitatē ꝛ ſemꝑ ī via
dei ꝓficere. q2 imago dei ē. Tria em̄ ſunt in
hoīe q̇bus nat̃a finē nō dedit. ad hoc vt hō
ſemper in ordine ad deum poſſit proficere
ſcꝫ libertas ſpūs. feruor dilectōis. et āplitu
do īfinitatis. Per libertatē em̄ ſpūs ſui. po
teſt hō in oē qď creatū ē. q2 ſecūdū libertateꝫ
nō ſoli ďo ſubeſt. Per feruorē caritis pōt ſꝑ
ꝓficere. qď em̄ exiſtendo opat̃. operando creſcit
angēt ſemꝑ. et nūq̄ laſſat̃. ſꝫ ſemꝑ pōt opari
et ꝓficere. hoc aūt ē ꝓpriū caritatis. Nūq̄ em̄
amor dei ē ocioſus. ſꝫ opat̃ magna ſi ē. Itē
āplitudie īfinitatis pōt hō ī ſe deū cape q̄ ē
infinit⁹. Hec ḡ hō debꝫ aduertere ꝛ ſꝑ ꝓfice
re. Sꝫ heu ſi ſic hō pōt libtate ſpūs oē crea-
tū trāſcēdere. caritatis feruore ſꝑ apud deū
ꝓficere īfinitatis āplitudie deū intra ſe cape
q̄uo ſue obliuiſcit̃ nobilitatis. q̄ irratōabili
ter ad trāſitoria ꝯuertit̃. Tertio volēs ire in
emaus dꝫ ꝑ ꝯſideratōꝫ ire ſup diuiaꝫ boita
tē et ibi q̇ſcere. q2 emaus ē ſcꝫ magiſter dul
cedinis et ciuitas iocunda ad quam per-
gim⁹. Ibi em̄ finis et termin⁹ noſtre muta-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

bilitatis eſt. In hac namq̃ ciuitate tria ſunt
que debent hoiem facere quieſcere. ſcʒ pfe-
ctio diuinitatis que in ſe cotinet q̇cquid pa
petibile eſt. et ideo mens deũ vidẽs nõ põt
ſe ab eo auertere. Secũdo infinitas et muta
bilitas ⁊ eternitas. que nihil q̃ in ſe ẽ extra
ſe cadere pmittat. Tertio naturalitas appeti
tus noſtre intimitatis reſpectu diuini eẽe. q̃
facit mẽteʒ deo ſemp adherere. Oia eñ ſe-
cũdũ phm appetũt eſſe diuinũ. Sed reuera
hec magna iocũda ⁊ ſaciatiua. hõ ſtolidior
azino nõ deſiderat. ad ea nõ feſtiuat: ſed p
pter pauca trãſitoria. et falſa ſe retardat. Nã
azinus ſtolidus curſuʒ ad pſepe accelerat p
pter paleas. hõ aũt retardat currere pp̃ter de
ceptorias mũdi delicias ad eternas epulas
Quare p̃s. bene dicit. Hõ cũ in honore eẽt
nõ intellexit. cõparatus ẽ iumẽtis inſipiẽtib⁹
Et bene. qꝛ ſicut iumẽta multo labore labo
rant. et laſſitudĩe eũdo romã. portãdo one-
ra grauia. trahẽdo aurigas ⁊ hmoi. nec ali
quid mercedis niſi viliſſimũ pabulũ habẽt
Sic hoies oi anno laborant. ieiunãdo ec-
leſias frequẽtãdo vigilãdo. qꝛ tamẽ nõ cõ-
tinuãt ⁊ delectatõib⁹ ſe imiſcent. inde nihil
beatitudis merenẽ ſed pdũt labores ⁊ ſola
fallaci ſpe cõſolanẽ. Sap. iij. Qui ſapiẽtiaʒ
et diſciplinaʒ abijcit ifelix ẽ. et vacua ẽ ſpes
eius. R Eſt eñ de tali ſicut de quodã
ſtudẽte ſeruitore magiſtri alberti magni. de
quo narraẽ. ꝙ magiſtro ſuo fuit multuʒ di-
lectus. et magna ſolicitudĩe ab eo informa
tus ⁊ nutritus. Qui magiſter tãdẽ euſdeʒ
diſcipuli volẽs pbare fide. dixit. Ecce kme
mlta bona feci tibi vt noſti. Si nũc eẽt dei
volũtas vt in papam vel in magnũ p̃latũ ee
deſic te tua diſciplina ſublimaret ⁊ ſciẽtia.
q̇d de me faceres. Reſpõdit diſcipul⁹ dicẽs
Magiſter reuerẽde vos nũq̃ dimittereʒ. vo
bis honoreʒ illũ reſignarem ⁊ ſemp vobis
ſeruirem. vel ad minus facereʒ vos dñm et
magiſtrũ curie mee. Bene inq̇t magiſter. et
ſic in ſimul eũtes p viaʒ. magiſter p artẽ ma
gicã eq̇tes mltos cũ fiſtulis et tubis auriga
aurea iocũdãtes pcurauit appropinquãtes.
quos dũ magiſter q̇reret q̃ eẽt cauſa ſolẽni
tatis ⁊ letitie. vel quo pgerent. Dixit epus
ratiſponẽſis defunctus ẽ et alter ad locũ ei⁹
ſublimat⁹ ⁊ elect⁹ noĩe tal. et noiabãt diſci
pulũ magiſtri. Et ait magiſter. O dñi diſci
pulus meus eſt: quẽ glorioſe. et honorifice

ſuſcipiẽtes in aurigam locauerũt. et cũ ma
gna ſolẽnitate verſus ratiſponã reduxerũt.
Magiſter albertus pedes eũ p lutũ ſequẽs
eũ inuocauit di. O dñe epe memẽto mei. Ipſe
autẽ ingratus oblitus beneficioꝝ. ſedẽs in
ſpe magni honoris exorantẽ magiſtrũ ⁊ in
uocantẽ nõ audiuit. Et ideo pp̃ter ingratitu
dinẽ dũ ſic i ſpe ſederet ↄſolatõis ceſſauit il
luſio. et iacuit in luto cõfuſiõis. Sic reuera
hodie de multis ẽ. q̇ deo ſeruire fideliter p-
miſerũt. nec vnq̃ ab eo ſe p peccatũ velle ſe
parare. ſed dũ vna deluſione hui⁹ mũdi ad
aurigam honoris cõſolatõis et hmoi locan
tur. obliti beneficioꝝ pmiſſoꝝ deũ inocantẽ
nõ exaudiũt nec eũ in luto. i. i terra hũanita
tis aſſumpte ſecũ pp̃ter noſtrã ſalutẽ aduer-
tunt. monita eius deſpiciunt. et magna ſpe
emẽdatõis de anno in annũ i delicijs vehũ
tur. ſed tandẽ dũ ſemp ſperãt vitaʒ emẽda-
re. et non faciunt. ceſſante deluſione in mor
te ſpem pdunt ⁊ in luto peccatoꝝ confuſi-
biliter ſedẽtes dãnabũtur. pũer. Expectatõ
iuſtoꝝ leticia. ſpes aũt impioꝝ pibit. De ſpe
ei incaſſuʒ p̃ſumit. q̇ timere deũ i ſuis opi
bus rẽnuit Grego. li. vi. moraliũ dicit.

Secunda pars in

q̃ notaẽ xp̃i pegrina apparitio. ibi. tu ſolus
es pegrinus. Pro quo notandũ ſecũdũ Ni
colaũ de lyra. ꝙ ly ſol⁹ nõ fuit excluſio alio
ruʒ pegrinoꝝ cuʒ multi valde pegrini. et de
diuerſis ptibus veniſſent in irlm ad diẽ fe-
ſtuʒ paſce. vt hẽtur Joh. xij. Sed notat ex-
cluſionẽ cognitõis ab iſto ſic apparente. ſcʒ
noticia mortis ihũ vt ſit ſenſus. Cuʒ multi
pegrini his diebus venerĩt in irlm. mirũ eſt
ꝙ tu ſol⁹ iter alios pegrinos neſcis ea q̃ ſint
nota oibus. S Moraliter ẽ notãdũ ſic
ẽ: ex ꝺ ſta. mona. c. recolẽtes. Dignũ ẽ vt q̇
ſilẽm cũ alijs vitã ſuſcipiũt. ſilẽʒ ſentiãt i le
gib⁹ diſciplinã. Cũ g̃ vita nr̃a ſit ſilis pegria
tõi i q̃ etiaʒ dñs nr̃ vt pegrin⁹ appuit i glo.
ſup v̄bo pegriatõis. xxxij. q. iiij. §. his. et p̃s
aduẽa ſuʒ ego ⁊ pegrin⁹. ſicut oẽs patres
mei. Dignũ eſt vt etiam ſecũdũ regulã ⁊ le
ges pegrinoꝝ viuam⁹. Ex regula namq̃ ob-
mulis alijs quotidie tria faciunt. ſcʒ.
Societatem malã quãtũ poſſunt euitant.
Sumptus et expenſas diligenter cõputant.
Terminũ ad quem vadunt cogitant.
Primo namq̃ pegrinus in quãtũ poteſt de

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

bet vitare malam ꝛ ꝑuerſam ſocietatem cū ſumme ꝑiculoſum ſit ꝑegrino: cum tali ſocietate ſtare. Quare caibo vtilem doctrinam oībꝰ dat viatoribꝰ di. Cū bonis ambula. Quia ſecūdū hermetē pħm. Mali ſocij ſunt ſicut arbor ignea. cuiꝰ vnꝰ ramꝰ aliū cōburit. qd̕ exꝑit̄ hodie ꝛ cras in multis. q̄ ꝑ malos ſocios trahūtur a diuino ſeruitio et deuotōe. ad laſciuiā. ad tabernas et huiuſmodi q̄bus nō ē cōſentiēdū. ſed ꝓcul fugiēdū Unde ſolomon pħus docuit filiū ſuū di. fili mi aſſocia te illis quos diligit deus. et q̄bꝰ gratiū oſtēdit vultū. et aſſociaberis illis q̄ ī moribꝰ bonoꝝ fuerint caput. Sed vere q̄ſi oēs ꝓniores ſunt: ſequi vicia maloꝝ q̄ virtutes et mores bonoꝝ vnꝰ laſciuꝰ ioculator faciliꝰ mille traheret ad ſpectaculū. q̄ mille ꝑdicatores cōuerterēt ꝑuū. ē enī natura imitatrix vicioꝝ. xx. q. ij. c. ij. Et ideo cōparant pagano cuidā regi. qui cū aliq̄liter inſtructus fuiſſet in fide et baptiſari debuiſſet. poſito vno pede i fontē di. an pater ſuꝰ ꝛ mater ſua eſſent in celo aut i inferno. Et reſpōſū fuit q̄ nō baptiſati eſſent i inferno. Iterū queſiuit vbi oēs alij ꝑdeceſſores eēnt. et hoc idē fuit reſpōſū. tūc ipſe retrahēs pedē di. Potius volo eſſe cū multis meis ꝑdeceſſoribus in inferno. q̄ cū paucis ignotis i celo. Qui poſt triduū mortuꝰ dānatꝰ eſt. et ſepultus in inferno cū patribꝰ ſuis. Sic ꝓ certo plures ſunt deteriores paganis vel iudeis. q̄ timore ſeruili. coacti ex cenſura eccleſiaſtica cōfeſſi ſunt et correctōe et informatōe ſacerdotū in vnū pedē. i. ꝑtem affectiōis habuerūt i eccleſia. ſcꝫ ad tēpus benefaciēdi. et tñ cōformitatē habuerunt ꝓuanoꝝ in moribꝰ. affectū in foris habebāt in foribꝰ. Vt leuiter a cōione fideliū trahūtur. et cū multitudie prauoꝝ dānabūtur. ¶ Secūdo ꝑegrinꝰ debet quotidie expēſas cōputare. et dies itineratōis. Sic q̄libꝫ noſtrū dies ſuos et opa ꝯputare debet q̄liter vixerit. et hoc i corde penitare. Quare ſeneca li. iij. de ira. quotidie aīmꝰ noſter ad ratōeꝫ reddēdū vocat̄. hic ſerotinꝰ noſter actus vt cōſummato die cū ſe ad nocturnā q̄etē dediſſet. interrogaret aīm ſuū q̄d hodie mali feciſti. cui vicio aſtitiſti. qua pte melior es factus. vñ eſdre. iij. dicit̄. Vo angelus dñi eſdre tres ꝓpoſuit cōdicōes di. pōdera in ſtatera pōdus ignis. menſura venti flatum. reuoca diē q̄ ꝑterijt. Per pmū intelligitur. q̄ in ſtatera cordis hō pōderare debet pondus ignis. id eſt amorem dei. an deū pluſq̄ mūdū dilexerit. ſi minꝰ pondera bene quātū te dilexit dñs excelſus. q̄ ꝓpter te paſſibilis mortalis ē factus. cū eſſet imortalis. et morte turpiſſima te redemit. Per ſecūdū mēſura flatū venti. id ē vitā tuā q̄ vento cōpat̄. Job. memēto q2 ventꝰ ē vita mea Menſura igit̄ vitā tuā breuiſſimā et miſerabilē. vt ſic viuas ſicut mori velis. Quia ſecūdū Hiero. Qui nō ſic viuit ſicut mori vult nō viuit ſicut xpianꝰ. ¶ Tertiū reuoca diē q̄ ꝑterijt. i. ſingula momēta dieꝝ et noctiū reuolue i mēte q̄liter expoſueris. an plꝰ i ſeruitio dei q̄ dyaboli. Et ſi ꝑſpexeris plꝰ expēdiſſe i ſuꝑbia luxuria. et voluptatibꝰ ſeculi reuoca illa ꝑ dolorē cordis et amaritudinē fletus. Sicut rex ezechias qui dixit. Recogitabo tibi oēs ānos meos in amaritudine aīe mee. yſa. xxxviij. Putat nāq̄ fatuꝰ hō de multis grauiſſimis mortalibꝰ ſatiſfacere vna die. vel vna ſalutatōe angelica. cū ꝓ leuiſſima ſuꝑbia. veteres cognoſcamꝰ puniri pena grauiſſima nequaq̄. vñ legit̄ daniel. iiij. Cū nabuchodonoſor rex ditiſſimꝰ. victor multoꝝ regū et regnoꝝ. poſt vnū ſermonē ſuꝑbū di. Nōne illa eſt babilon ciuitas magna. quā edificaui in potentia. Statim eade hora fuit a regno eiectus. vl' abiectꝰ et tā pauper effectus. et cum feris et beſtijs eiꝰ eſſet habitatio et fenū cōmederet vt bos. Et poſtq̄ eiectus eſt capilli ſeneſcentes in ſimilitudinē aquilarū creuerunt et eius vngues quaſi auium. et videbatur ei q̄ bos eſſet in anterioribus. et poſterioribus leo. In rei autem veritate illam mutatōem non eſt paſſus ſed mētis alienatōem. et ablatus eſt ei vſus lingue ad loquendum. et herba data eſt ei cibus multis q̄ egrediebantur. et videbāt eū ſolus autē daniel nō egrediebatur. quia eo tēpore alienatōis ꝓ eo orabat. Sed cum xl. dies īſaniā pateretur. ꝑ alios. xl. dies ad cor hoīs redies flebat et ſupplicabat deo tātum. q̄ ex nimis fletibus oculi eius vt caro effecti ſunt. et iterum alios. xl. dies reuertebat̄ inſaniā. donec octo menſes cōplerent̄ poſt ques reuocat̄. nō tamē regnauit ſed ſtatuti ſunt ꝓ eo. vij. iudices. et vſq̄ i finē ſepteꝫ annoꝝ penitētiaꝫ egit. panem et carnes non comedit. et non bibit vinū. leguminibus vtebatur et herbis iuxta ꝯſiliū Danielis.

et tunc iterū regnauit. Et poſt ſcripſit ep̄laꝫ om̄i regno ſuo. in quo predicauit mirabilia que fecerat apud eum dominus excelſus. In hac hyſtoria deus voluit ſignare ꝙ q̄ñtū cunq̈ quis ſit diues in virtutibus magnis in vita. potens cōtra vicia. altus in bonitate. et ſi haberet multa regna in celo. ſi peccat mortaliter: ſtatim oīa ꝑdit et eijcit̄ ab oībus vt nō ſit princeps eoꝝ bonoꝝ. nec hic nec in celo: et fit adeo paup vt beſtia vel bos et auis fiet. q2 ſicut ille ꝑ oēs labores ſuos quos habēt laborando eundo romā portādo onera. trahēdo currus. fame. et penuria ſtimulatōne. et pſſura captiuitate. et clauſura nihil merent̄ pmij in celo. Sic nec ille q̄ ē in mortali laborib9 ſuis aliq̄d meret̄. imo tot9 mūdus vidēdo talē ī tāta paupertate et miſeria mirari poſſet et ei9 miſereri. tam diuitē et glorioſuꝫ ꝺpaupatū. et ſubito imutatū ꝺ bono in malū. Quid ergo faciēdū ē tali. faciat certe ſicut nabuchodonoſor. et leuat oculos ſuos. ſcꝫ īteriores. et reuocet ad memoriā. q̄d ꝑdiderit. ꝙ piculoſe tēp9 ſuū expēderit. Sic vere videre poterit q̄le regnū et q̄ñtū: q̄les diuitias. et honores et delitias. q̄liū ſocietatē ꝑcipuā ꝑdidit. et tūc h' oīa reuocādo et gratiaꝫ infinitā habet materiā de ꝑteritis amariſſime deplorādi. et de cetero cauēdi. Si eī ille tantuꝫ fleuit. q̄ terrenū regnū ꝑdidit. et oculi ei9 ⁊c̄. et tādiu ꝑ vno mortali: multo digni9 pctōr ⁊ diuti9 dolere debꝫ ⁊ flere. ꝙ regnū celeſte amiſit. Quare yſa. āmonet peccatores di. yſa. xxxij. Plāge ſup regione deſiderabili. O de9 q̄d ꝑdim9 ꝑ peccatū. dicit criſo. Si oēs habitatores terre extollāt vocem ſuā. et lapides ⁊ ligna et arbores et beſtie ⁊ volatilia et piſces. vt ſimul dicaꝫ totus mūdus vocē ſuā extollat ad lamētandū nos. ꝙ ab illis bonis excedim9. nihil dignū lamētabūtur. hec reuoca ad memoriaꝫ et caue ne iterū cadas. Tertio pegrinus quotidie ꝺ termīo cogitat. vt ad terminū ꝑueniat. oīa mala itineris tolerat nec labores recuſat. Sic etiā quotidie de termino beatitudīs recogitare debem9 q̄ñtū bonū ſit quāta delectatio. quāta iocūditas ⁊ q̄es. q̄ tamē ſine labore ꝑtīgere nō valem9. Grego. ad magna pmia ꝑuenire ñ poteſt niſi ꝑ magnos labores. Aſſimilat naq̈ ſtat9 beatitudinis arbori ameniſſime. vrticis ⁊ ſpinis circūdate. cui9 ſūpitec roſis ⁊ ſuauiſſimis floribus ſunt ornate. ī cui9 cacumie puella ſpecioſiſſima reſidet. cui9 aſpect9 ꝑ cūctis clarior ⁊ delectabil' et amabil' odor veſtimētoꝝ ſup om̄ia genera muſicoꝝ cantus auriū auditur. Hanc arboreꝫ quidā cōſiderās: et glorioſiſſimi puellā intuēs ī amorē eius exarſit puelle. q̄ḋ nec ſpinarū punctiōes. nec vrticarū aduſtiones curauit. et ſic ꝺ ſpinas ad vrticas. de vrticis ad frondes. de frondibus ad flores. de florib9 ad fructus ⁊ ad amātiſſimos virgīes amplexus ꝑuenit. et inſepabiliter copulauit. Ad ꝓpoſitū hec puella diuitatē cū oī decore. ſuauitate ⁊ delectatōe plenaꝫ denotat. in q̄ ē tota merces noſtra. circa quā ē cantus angelic9: dulcior oī melodia Hec eñ circūdata ſpinis magnis laboribus et amoris vtutū: ſine quib9 nemo diuitatē attingit. S; dū ꝑ ſpinas pūgitiuas magnarū virtutū appropinq̄m9. ſtatī aīuafactōe grauitas laboris mitigat̄ ⁊ leſione vrtice cōpatur. Sed tandē ꝑ exercitiū labor virtutū in flores odoriferos. i. magnā delectatōem ⁊ cōſolatōeꝫ ꝑmutat̄ ⁊ in his beatitudo acq̄ritur. Sed tria hoīm genera hāc beatitudīeꝫ cōſiderāt. ⁊ appetūt poſſidere. primi beatitudinē eternā poſſidere affectāt. cogitātes auteꝫ ſententie virtutū laborē īpoſſibilē aggreſſuꝫ virtutes reliquūt. et beatitudinē nō habebūt. Tales ſunt oīno deſꝑati. Alij incipiunt tolerare labores ad tēpus. ieiunādo. vigilādo caſte viuēdo. Sed dū hāꝫ amaritudinē ⁊ punctiōeꝫ ſentiūt. et delectatōes carnis. et vanitates mūdi ꝑ cōtrariū aduertunt a beatitudine dorſa vertūt. et hoꝝ ē magn9 numerus xp̄ianoꝝ. q̄ iſto ſacro tēpore opibus deuotōis beatitudinē nitebant̄ rape. S; breuiſſimo tēpore gratis oblatā dedignant̄ habere. vnde Senece ep̄la. li. Turpe ē cedere homi luctare cum officio. q̄ḋ ſemel recepiſti. nō eſt vir fortis ac ſtrenu9. qui laborem fugit: niſi creſcat illi anim9 ipſa rerū difficultate. Tercij ſunt q̄ amore xp̄i ad virtutes accedūt. et licet primo difficultas grauet. nō tamen retrocedunt. ſed feruentiores facti maiora aggrediuntur. et tandem ꝑ aſſuefactionem nullum laborem nec difficultatē ſed om̄eꝫ dulcorem acq̄rūt et ſuauitatē quibus ad illaꝫ dulciſſima viſionē ⁊ iocūditatem attingunt copulationeꝫ diuine glorie. Igitur ſecūdū Hiero. in quadā ep̄la. Nullus labor durus. nullū tēpus longū videri

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

debet q̄ gloria eternitatis acq̄ritur.

Tertia pars in qua

notatur diſcipuloꝝ fructuoſa inuitatio. ibi.
mane nobiſcū. Moraliter ē notādū. ꝙ vt vi
demus dn̄s caſtri iſto tēpore ad cōmorādū
magis inuitat̄ a ſubditis. dū caſtrū ab hoſti⸗
bus ꝑiculoſius impugnat̄. cuius ratio ē. q2
deficiēte influētia cauſe ꝑticularis ad reſiſtē
dum neceſſaria inuocat̄ īfluētia cauſe ſuꝑio⸗
ris. prima eñ cauſa plus īfluit ꝙ̄ ſecūdaria.
Autor de cauſis. Ubi eñ principiū deſt. ni
hil ſuꝑedificari pōt. i. q. i. cū paul⁹. Quia
ergo iſto ſacro tēpore ad archā noſtri cordis
theſaurū dn̄ici corpis q̄ſi ad caſtrū magnū
cuſtodiēdū repoſuim⁹. raptor aiarū. hoſtis
generis hūani. crudeli⁹ caſtro cordis varijſ
nitit̄ machinatōib⁹ īpugnare: vt theſaurū
rapiat. et ſpoliū diuidat. Non ergo ſum⁹ ſuf
ficientes a nobis caſtrū ꝓtegere. et theſaurū
recōditū reſeruare. ſine auxilio cauſe ſuꝑio⸗
ris. ſcʒ dei cui⁹ nomē q̄cūqʒ inuocauerit ſalu⁹
erit. Joel. ij. et de peni. di. iij. adhuc iſtāt.
Inuocemus ꝓ adiutorio deū di. Mane no
biſcū dn̄e. vñ. C. de veteri iure enucleādo.
l. i. ꝟ Omēʒ ſpem noſtrā ad ſolā refer
re debem⁹ ſumme trinitatis ꝓuidentiā. a q̄
mūdi elemēta ꝛ coꝝ diſpoſitio ꝓceſſerūt. ſi
ne q̄ nō ē armis vel īgenio cōfidēdū. Ipſe
nāqʒ manens nobiſcum dat anime.

Contra demonia vigorē inueuibileʒ.
Cōtra tranſitoria vigorē īmarceſſibilē.
Cōtra carnalia dulcorē in exceſſibilē.

Preſentia nāqʒ dn̄i aia vigorat̄ ꝛ firmat̄ in
tantū ꝙ nulla violētia. nec deceptōe dyabo
lica pōt euerti. Naʒ ex īfluxu diui luminis dei
formis effecta. et i ipm coruſcātē radiū trāſ
formata: in imobili diuino bono. etiā imo⸗
bilis ꝑ adheſionē efficit̄. Eſt eñ natale exē
plū. ꝙ q̄ñ aliq̄d transformat̄ in aliud accipi
at ꝓprietates ꝛ cōditōes illi⁹ nate i quā trāſ
format̄. ſicut patʒ i ligno qḋ i ignē transfor
matur. qḋ grauitate ꝛ frigiditate. acetiā hu
miditate depoſita. accipiat leuitatē. ſiccita⸗
tē. et caliditatē ipi⁹ ignis. Sic mēs deuota
cū i lumē thearchicū trāſformat̄. ꝑdit oēm
flexibilitatē īclinatōis ad malū. et pōt adeo
ſe iūgere i bono diuino ꝙ ꝑ feruētē affectuʒ
firmat̄ ꝛ figurat̄. vt quodāmō imobil' effici
atur. Iuxͣ illḋ eccli. xv. Firmabit̄ i illo ꝛ nō
flectetur. ꝟ De hac imobilitate aie ſiue
mētis ſcribit̄ i ps. Qui cōfidūt i dn̄o ſicut mōſ
ſyon nō cōmouebit̄ ī eternū. q̄ hītat i ihrl'm.
In q̄bus verbis ſolēniter reſpōdet ꝓpha q̄⸗
druplici tacite q̄ſtiōi. Primo nāqʒ poſſet q̄ri
q̄ ſunt illi ſpūs. q̄ ad iſtā imobilitatē ꝑuenī⸗
ūt. Scḋo vbi tal' imobilitas cōferat̄. Tertio
q̄ñ det̄. Quarto quē fructū aia ex illa imobi
litate cōſeq̄tur. Ad primū reſpōdet cū ꝑmit
tit. Qui cōfidūt i dn̄o. nā illi ſoli ad hāc im
mobilitatē ꝑtingūt. q̄ oēm ſpeʒ ſuā in ſolo
deo ponūt. oīa creata ꝛ tranſitoria ꝓpter ip
ſuʒ velut ſtercora reputātes. Ad ſecūdā re⸗
ſpōdet cū ſubdit: ſicut mōs ſyon. Nam illa
mobilitas nō dat̄ niſi ī mōte ſyon. i. altitu⸗
dine cōtēplatōis diuine ꝑ quā aia rapitur i
abiſſum diuine lucis. et i ipo diuino bono
imobilis redditur. q2 vnū cuʒ ipo efficitur.
Qui eñ adheret deo vnus ſpūs ē cū eo. ad
coꝝ. Hāc vnitatē petebat xp̄s. Joh. xvij. ro
go inq̄t te pater vt ſint vnū i nobis ſic ego ꝛ
tu vnū ſum⁹. Ad tertiā reſpōdet cū ānectit.
Qui hītat in ihrl'm. Nā tūc primo mens de
uota imobilitatē cōſeq̄tur cū icipit eē ciuis
celeſtis ihrl'm. hoc ē cū oēs mot⁹ aīmi in ꝑ
fecta pace ꝛ q̄ete poſſidet. ita ꝙ nullus mo
tus inordinatus erūpat in ipa cōtra dictamē
et iudiciū rōis. qḋ optime figuratū ē i ſalo
mone. q̄ nō primo. ſecūdo vl' tertio anno re
gni ſui icepit edificare tēplū diuine maieſta
ti. ſed in q̄rto āno. Ex quo dat̄ itelligi. ꝙ pri
mo oportet hoiem vincere oēm carnis petu⸗
lātiā. et oim virium inferioꝝ repugnātiā. et
oēm mūdi vanitatē ꝛ gloriā. et tūc demum
poterit in mēte d̄uota in bonū diuinū ꝑ fer
uens deſideriū transformata. ſpūaliter tem
plū diuine preſentie v̄tutū ſene fabricari. et
hoc ſignāter innuit ioh. i apoca. iij. cū dic̄. qui
vicerit faciā illū colūpnā i tēplo dei mei. h̄
ē mētē ei⁹ imobiliter figā i bono diuino. et
foras nō egredict̄ āpli⁹. Tal' mēs nūq̄ retra
hit̄ a ſuauitate diuia. vt i reb⁹ trāſitorijs ter
renū aliqḋ ꝯcupiſcat. ſ; clamat iugiter cū ꝓ
pheta. Mihi adherere deo bonū ē. ponere i
dn̄o meo ſpeʒ meā. Ad q̄rtā rn̄det cū īterpoi
tur. nō ꝯmouebit̄ i eternū. i quo innuit ꝙ iſtū
fructū aia ex illa imobilitate ꝯſeq̄tur. ꝙ mēſ
ipa ex dulcore diuie ſuauitatis adeo i bono
diuio firmat̄ ꝙ nunq̄ ab eo poteſt diuelli.
nec ꝑ aliquā deceptioneʒ dyaboli ad aliqḋ
tranſitoriū delectabiliter īclinari. q2 ſicut di
cit Bern̄. Reſpectu illius dulcedīs. eis alie

na iocūditas meroꝛ amaꝝ ē oē dulce. et oē
qd̄ tranſitoꝛie delectat moleſtū. Vn̄ tal' mēs
bene poteſt dicere cū apl'o. Mihi mūd⁹ cru
cifixus ē. et ego mūdo. A. Secūdo do
mīn⁹ manēs in aīa dat ei viroꝛē īmarceſſibi
lem qd̄ patꝫ. Nam ex ſuauitate diuine p̄ſen
tie tantus feruoꝛ deſiderij. et ardoꝛ ꝑficiēdi
mēti deuote īnaſcit̄. ꝙ ſpretis oīb⁹ tranſi⁹
torijs nullū opus virtuoſuꝫ eſt adeo graue
et aſpꝛū. qd̄ n̄ leue ꝛ dulce reputet. ex nimio
feruoꝛe diuini amoꝛis. q2 ſecūdū augu. oīa
dura ꝛ aſpera leuia ꝛ ꝓpe nulla facit amoꝛ
diuinus. Cuius exēpla hētur in mł'tis ſan
ctis. q̄ potius moꝛi elegerūt ꝓpter xp̄m. ꝙ vi
uere in gloria ſine xp̄o. Ex feruoꝛe nāqꝫ ca
ritatis nulla genera toꝛmētoꝝ grauia puta⁹
uerūt. ſed vt dulcia acceperūt. Quare bea.
Laurētius īſultās dicebat ceſari. Diſce mi⁹
ſer virtutē dn̄i mei ihu xp̄i. q2 carbones tui
non ardoꝛē: ſed refrigeriū mihi p̄ſtant. Nec
mirū ſi talis mēs in cōtinuo virtutū viroꝛe
ꝑmaneat: cū ſit tanꝙ̄ arboꝛ plātata ſecus d̄
curſus aq̄ꝝ. et fluēta celeſtiū gratiarū ꝓpter
qd̄ apte ꝓpheta in p̄s. mentē deuotā ꝑdictū
fluxū ꝑticipantē. cōpat arbori plātate ſecus
decurſus aq̄ꝝ. que ſemꝑ viret ꝛ fructificat
in operib⁹ virtuoſis. et foliū eius nō deflu
et nec marceſcit. Arboꝛ illa ē volūtas ꝛ fer
uēs ꝑficiēdi deſideriū. donis celeſtib⁹ irri⁹
gatū ꝛ fecūdatū q̄ ſemꝑ in viroꝛe perdurat.
q2 in gratia ſemꝑ ꝑficere deſiderat. Cui⁹ eti
aꝫ foliū nō defluit. q2 ſemꝑ in decoꝛe. et vir
tutis viroꝛe ꝑſiſtit. et oīa virtutū opa ſecun⁹
dū formā ꝛ menſurā recte ratōis oꝛdinat ꝛ
diſponit. Foliū etiā illi⁹ arboꝛis nō marce⁹
ſcit ꝛ ſine tedio ꝛ deſiderio opa ſua elicit. ꝛ
ideo cōtinuo viroꝛe ꝑficiēdi ſubſiſtit. B
Tertio dn̄s manēs ī aīa dat cōtra carnalia
dulcoꝛē īexceſſibilē. Cuꝫ eīm ſp̄us in lumie
thearchico ꝑrimā veritatē. vt ē viatori poſſi
bile ſenſit limpida cōtēplatōe. tūc dulcoꝛe ī
explicabili ꝑfuſus deſideriū ei⁹ dilatat̄ ad
ſummū boni āplexū. ſp̄ualia brachia exten
dendo. et dulcedīeꝫ diuie p̄ſentie ſuauiſſi⁹
me deguſtādo. Bemia aūt brachia ſūt dici
vigoꝛ itellect⁹. et ardoꝛ affect⁹. qb⁹ oīa dile⁹
ctū dulciter aſtringit. q2 ſolū ꝑ act⁹ illoꝝ po⁹
tētiarū boni diuini capax ꝛ ꝑticeps eē pōt
Tūc veraciter dicere poterit cū ſpōſa. Cāt.
Tenui eū nec dimittā donec itroducā eū in
domū mr̄is mee. et ī cubiculū genitricis mee

Domū patris ſpōſa vocat vbertatē ꝛ afflue
tiā diuine p̄ſentie. a q̄ oīs ſocietas ꝛ grate fe
cūditas ī aīaꝫ deriuat̄. Verū q2 diuia eſſen
tia mentē nō q̄etat. ꝓut appꝛhēdit̄ ſub ratōe
boi generaliter. ſ; ſolū ſub ratōe obiecti bea
tifici. Jō ad h̄ īſinuādū. aīa nō ſolū appetit
īroduci domū mr̄is ſ; ī cubicl'ꝫ genitricꝭ. qd̄
nihil aliud ē ꝙ ipa diuia eſſentia ſub ratōe
obiecti beatifici. et vt exēplar ꝛ ydea ratōna
lis creature. q2 nec ſic habꝫ mētē totalē ꝓprie
q̄etare. ad huc dulcoꝛoſuꝫ āplexū. apl'ꝯ aſpi
rabat cū dicebat ſequoꝛ aūt ſi q̄uo appꝛhēdā
a quo ꝛ ꝯpꝛhēſus ſuꝫ. C. S; circa illa v̄ba
ſpōſe tenui eū ꝛc̄. q̄rit Gilbert⁹ ſuꝑ cantica
di. Quādiu aīa ī hac vita ē. mutabil' ē natu
liter. ita ꝙ a ſuo cogſcere ꝛ a ſuo velle. pōt
ſe cōuertere ad qd̄cuqꝫ ſibi cōueniēs ꝛ pla⁹
cens ꝛ ē ita mutabilis. ꝙ nō habꝫ ſecurita⁹
tem cōtinue ꝑmanendi in gratia. et q̄uo pōt
tūc ita audacter et ita ſecure dicere. Tenui
eū ꝛc̄. Reſpōdet Gilber. di. Verū ē ꝙ̄diu aīa
eſt in hac vita. nō ē ī tuto poſita. nec pōt eē
ſecura. Vn̄ quādo dicit. ꝙ nūꝙ̄ velit dimit
tere ihm̄ tantū ē dictū. Omē ſtudiū meū. et
oēm ſolicitudiē meā ad hoc ꝯuertā. ꝙ ihs
ita penes me maneat. ꝙ ipē a me ꝛ ego ab
ipo nūꝙ̄ recedā ꝛc̄. Secūdo q̄rit̄ circa illa v̄
ba pauli. Sequoꝛ ꝛc̄. Cū eīm paul⁹ fuerit a
xp̄o cōpꝛheſus totaliter ſm̄ oēm modū quo
cognoſcibilis erat. talis aūt mod⁹ cōpꝛheſio
nis reſpectu diuie nature nō ꝯpetit creature.
Quō g̃ dic̄ ꝙ cōpꝛhēdā eū a quo ꝛ cōpꝛhēſuſ
ſuꝫ. et alibi dic̄. Tūc cogſcā ſic̄ ꝛ cogit⁹ ſuꝫ
Ad qd̄ dicēdū ꝙ h̄ ſilitudo attēdit̄ nō q̄tū
ad efficatiā ꝯpꝛheſiōis. q2 tal' īpoſſibil' ē crea
ture. vt patꝫ ioh. i. deū nemo vidit vnꝙ̄. ſed
ſolū attēdit̄ q̄tū ad imediatōeꝫ cognitōis.
de q̄. i. ioh. iij. Scim⁹ aūt cū apparuerit ſi⁹
miles ei erim⁹. q2 videbim⁹ eū ſicuti ē. et in
p̄s. Et ī lumie tuo videbim⁹ lumē. diuinū
ſubſiſtes vt dicit aug⁹. Nā ſic lumē diuinū
ſcipm̄ ꝛ oīa alia ī ſe ipo. et ꝑ ſcipm̄ ꝯpꝛhēdit
ita bene: verbuꝫ eternū. et oīa alia in ipſo. et
per ipſum comprehendent ꝛc̄.

Feria tertia Paſce.

Stetit ihesus in
medio diſcipl'oꝝ ſuoꝝ: ꝛ dixit eiſ
pax vobis. luc. vlti. D. Scd̄m
naturales ad veraꝫ cognitōem facti alicui⁹
tria reqꝛ̄ūtur. ſcꝫ viſus. tactus. et auditus.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Primo rem videndo. magnã ſuſcipim⁹ dif
ferẽtiã vnius ab altero. q2 dicit̃ i de ſenſu 2
ſenſato. viſus multas rerũ differẽtias nobiſ
dẽmõſtrat. Nã qd̃ auris ñ põt audire. nec ma
nus tãgere ocl'ſ certificat. Ideo teſtimoniũ
viſus amittit̃. qd̃ nõ fit de ſolo tactu vel au
ditu. Extra de teſta. et atteſta. taz literis. ſed
viſus etiã q̃nq; decipit̃. neceſſe ẽ vt etiã ta
ctu factũ notificet̃. ſicut baculus i aq̃ curren
te videt̃ fract⁹. q̃ tñ p tactũ pbat̃ rectus. Cõ
tingit etiã q̃nq; viſuz pit̃er 2 tactuz decipi
qd̃ ſolũ p auditũ certificat̃. ſicut Geñ. xxvij.
dicit̃ de yſaac q̃ p filiũ ſuũ deceptus tangẽ
do. vidẽdo nõ decipiebat̃ audiẽdo di. Vox
q̃dẽ vox iacob. ſ; man⁹ ſunt eſau. Ad ppoſi
tũ xp̃s volẽs ſuã reſurrectiõz certificare. et ſe
reſurrexiſſe oſtẽdere 2 pbare. his trib⁹ ſenſi
bus voluit ſentiri 2 expiri. vt ergo cũ pfecte
viderẽt ſtetit in medio diſcipulo₂ 2 q̃ viſu
nõ deciperent̃ voluit etiã tactu palpari di. pal
pate. Et vt etiã voce auditũ co₂ certificaret
loq̃tur eis di. hec ſunt verba. Dicit g verbũ
thematis. ¶ Querit̃ an argumẽta facta
poſt xp̃i reſurrectiõz fuerint efficatia ad reſur
rectiõis pbatiõez. Reſpõdet richar. iij. ſuper
ſentẽtias di. xxi. q̃ ſic. q2 ex quo ois noſtra
cognitio. i. poſterio₂. ortũ a ſenſu. xp̃s ergo
volẽs pbabiliter oſtẽdere ſuã reſurrectiõem
ſenſibiliter viſu. auditu 2 tactu eam mani
feſtauit. q2 pbẽdo ſe palpabilẽ pbauit ſe ve
rũ corp⁹ hẽre. cũ nihil poſſit palpari niſi cor
pus. Vñ dixit diſcipulis putãtib⁹ ſpũm vi
dere. palpate et videte: q2 ſpũs carnẽ 2 oſſa
nõ habz. ſicut me videtis hẽre. Sed demõ
ſtrãdo cicatrices pbauit ſe idez corpus nu
mero hẽre qd̃ ante habuit. q2 poſtq̃ thomaſ
cicatrices vidit 2 tetigit ſtatim credidit eiuſ
deitatẽ 2 hũanitatẽ di. dñs me⁹. et de⁹ me
us. Sed comedendo pbauit ſe viuere. cõtra
mortua q̃ cibũ nõ capiũt. ſed clauſis ianuis
intrando pbauit illud corp⁹ hẽre dotez ſub
tilitatis. et p cõſequens eẽe glorificatũ. ſic
ergo patet p illa ſenſibilia argumẽta q̃ xp̃s
vere reſurrexit. Sed q̃uo fuit corp⁹ xp̃i pal
pabile cuz ſecũdũ pһm neceſſe ſit om̃e pal
pabile eẽe corruptibile. Alexander de alis
dicit q̃ corpus glorificatũ de ſui natura hz
poſſe palpari. nec ſentit̃. et hoc oſtẽdit beat⁹
Grego. xiiij. moral'. ſup illud iob. ruſuz cir
cũdabor pelle mea. cõtra eutiũ cõſtantino
politanũ epm̃. Sed quomõ comedit nõ in

digens cibo vel potu ppter glorificatiõem.
Reſpõdetur q̃ in ſuſceptiõe cibi q̃tuor ſunt
ſcz maſticatio decoctio digeſtio. et in co
medẽtẽ p parte cõuerſio. Quãtũ g̃ ad duo
prima xp̃s 9medit. ſed nõ quo ad duo vltiã
Sed q̃d fiebat de illo cibo. Augu. in li. lx
xxiij. queſtionũ. q̃ in naturã ſpũalẽ cõuer
ſus eſt. ſcz in vaporez reſolutus. ſicut aq̃ re
ſoluit̃ p ſolis radiũ ſecũdũ alexãdrũ. In p̃
ſenti euãgelio notant̃. iij. ptes pricipales. ſ.
In prima ſtatio reſurgentis certificatiua.
In principio.
In ſecunda increpatio docentis conforta
tiua. ibi. quid turbati.
In tertia informatio ſcientis ſanatiua. ibi.
Quoniã ſicut ſcriptum eſt. ¶

Quantum ad pri
mam parte. Moraliter ẽ ſciẽdũ ſm phm iij.
ethi. Mediũ i oib⁹ ẽ laudabile. Nã virt⁹ cõ
ſiſtit i medio. et extrema ſunt vicioſa. Xp̃s
ergo dei fili⁹ media pſona iter patrẽ 2 ſpũm
ſanctũ. ſcz mediator dei et hoĩs. xi. q. iij. q̃d
ergo. Volẽs i oibus tenere mediũ. natus ẽ
dũ mediũ ſilentiũ tenerẽt oia. et nox in ſuo
curſu mediũ iter pageret. ſcz media nocte ia
cuit i medio duũ aialiũ. ſedit in medio do
cto₂ di. xxxvi. §. Ecce. crucifix⁹ ẽ in medio
terre. pepẽdit in medio latronũ. ſpũm patri
tradidit i meridie. ſurrexit media nocte. ap
paruit in medio diſcipulo₂. Quare hoc. vt
oſtẽderet ſe mediũ eẽe virtutis et iter hoĩes
et propter homines.
Miniſtratorem diligentem.
Liberatorem cõpatientem.
Doctorem prudentem.
De primo Luce. xxij. Ego in medio veſtri
ſum ſicut q̃ miniſtrat. Naz cor nobiliſſimuz
mẽbrũ directiuũ 2 cõſeruatiuuz hũane vite
in medio hoĩs ponit̃. vt mediantibus venis
eo melius ſingulis mẽbris efficatiã 2 vigo
rem tribuat. Sol rex planeta₂ i medio ſitua
tur. vt planetas illuminet. Rex vel dux popu
li in medio terre. vel exercitu locat̃: vt ſubdi
tos meli⁹ regat 2 ipſis iuſticiã miniſtret. Sic
ſaluator noſter rex regum. et dñs dñantiuz
in quo om̃s theſauri ſapiẽtie 2 ſciẽtie ſunt
abſconditi. qui celo₂ cõtinet thronos. qui
eſt candor lucis eterne. et vita aĩe. Voluit
ſtare in medio diſcipulo₂ vt noſceretur eq̃
lis om̃ibus in miniſtratione miniſtrando.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vt medicus egrotis. vt redemptor vēditis.
vt dn̄s famulis. vt pater filijs. vt deus hoi-
bus. vt ſanctus peccatorib⁹. vt diues paupi
et vt nobilis vilibus. b ¶ Attendam⁹ ģ
vtilitatē noſtraꝫ. vt eo magis et clarius mi-
niſtratoris cognoſcam⁹ diligentiā et pieta-
tem. Recitat nāqꝫ Bern̄. de ꝯſideratōe li.
ij. vilitatē noſtram di. Hō natus de muliere
breui viuēs tēpore. replet multis miſerijs.
tēporis ꝯcorpis ꝯmētis. Hō de humo. lym⁹
de lymo terra viuēs in terrā rediēs. nat⁹ ad
laboreꝫ nō ad honorē. de muliere. i. cū rea-
tu. breui viuēs tēpore. i. cū metu. replet mł-
tis miſerijs. tēporis. corpis. mentis. et pcō-
ris. miſerijs ſi vigilas. ſi q̄eſcas. quocūqꝫ te
vertas. Nam ſordib⁹ es generatus. in tene-
bris formatus ī laborib⁹ educatus. Quid
ergo ſupbis vilis cinis et puluis. cui⁹ cōce-
ptus culpa. naſci miſeria. viuere pena. mori
anguſtia. Ecce quāta vilitas hoīs. quāta pi-
etas ſaluatoris. et humilitas. q̄ ſtat ī medio
noſtri. nō vt dn̄s ſed vt ſeru⁹ et miſter dicēſ.
Math. nō veni miniſtrari. ſed miſtrare. Naꝫ
diligēter nobis ſeruiuit maximis laboribuſ
amariſſimis dolorib⁹. xxxiij. annis eſurien-
do ſitiēdo. et vltimo ꝓ nobis moriēdo. Nec
adhuc nobis deſt in miſtrando. cū abſqꝫ no-
ſtris meritis. ſed vt ꝓ ch dolori infinitis deme-
ntis. Oia nobis neceſſaria admiſtret. Quid
ergo dabim⁹ tali diligēti ſeruitori ꝓmij. Cer-
te q̄libet dicere poterit illud Thob. xij. Si
tradidero me tibi ſeruū: nō ero dign⁹. pudē-
tie. pete ergo q̄d vis. b ¶ Ipſe nāqꝫ cōſi-
derās noſtram nuditatē et miſeriā ꝓ oibus
bonis collatis nihil aliud petit niſi cor ſibi
dari. alloquēs quēlibet noſtrū vt ſpecialē fi-
liū di. illud ꝓuer. xxiij. Fili ꝓbe mihi cor tu-
um. Facit eni ſicut nobilis auis q̄ d tota ra-
pina nihil aliud petit niſi cor. Criſo. Si pe-
teret deus elemoſinā poſſet paup excuſare. ſi
oratōes mutus. ſi pegrinatōes claud⁹. Sꝫ
hoc qd̄ hō habet. hoc ſolū q̄rit. ſcꝫ cor: nec
ꝓpter ſe ſed ꝓpter nos. vt nobis ſalutē tribu-
at qd̄ ſi nō dederim⁹. nūq̄ ſalui erim⁹. Nō
patꝫ p exēplū cuiuſdā heremite. q̄ ſtudioſe
deū exorās. vt ſibi oſtenderet. vnde ſaluari
poſſet. Ad quē ſic deuote orantē venit dya-
bolus ſub forma angeli lucis di. Exaudita
eſt oratio tua et miſſus ſum a deo te docere.
Si inq̄t vis ſaluari. neceſſeria tria hēre opor-
tet ei ꝓ peccatis deo offerre. ſcꝫ lunā nouaꝫ
ſolis rotunditatem. et rote quartā ptem. q̄-
bus dictis diſparuit. Ille aūt heremita cuꝫ
huiuſmōi res ſe nō poſſe hēre eſtimaret. tri-
ſtis factus deſpare incepit. Dñs miſericors
deus ꝓſpiciēs ab alto. miſit ei angelū lucis
dicens. Angelus q̄ te docuit verū dixit. Sꝫ
aduerſarius hoīs fuit dyabol⁹. volēs te ad
deſpatōeꝫ trahere. Nam p nouā lunā intelle-
xit hāc literā. C. ex eo q̄ cornuta ē ad mo-
dū lune noue. p rotūditatē ſolis literaꝫ. O.
p quartā ptem rote literā. R. q̄ ē prima litera
hui⁹ dictōis rota. Cōiūge ergo has literas
ſimul. et cōſtituāt hāc dictōeꝫ cor. qd̄ ſi deo
ī dī puritate. et amore obtinelis ſaluabis. al'
ſi nō dānaberis. i ¶ Secūdo deus ſtetit
in medio. vt oſtēderet ſe liberatorē pacientēꝫ
Deutro. vi. Nō timebis eos. ſ. hoſtes q: dn̄s
deus tu⁹ in medio tui ē. Nā ſicut diligēs pa-
terfamilias ī acrea ſtās ī medio pulloꝝ ſuo-
ruꝫ. cuſtodit pullos ne milu⁹ rapiat et de-
uoret. imo ſi miluū a lōge ꝓſpexerit. appro-
piq̄re et velle capere nō ſilet. ſed ſtrepitu ma-
nuū clamādo or. or. et aduolātē impedit. et
pullos cuſtodit. Sic ihs et ſaluator noſter ī
medio eccl'ie. iter cōgregatos ī noīe. eius ſtat
eos ab aduerſario ꝓtegendo. ne hos rapiat
q: pulli ſunt. et nouiter p penitētiā renati.
Clamāt enī inſpiratōe interiori exhortatōe
dicēs illud Can̄. vlti. Vigilate et ſtate ī fide
viriliter agite et confortami in dn̄o. q. d. O
vos xp̄iani ī fide et penitētia renati vigilate
mecū cōtra aduerſarios fugite eos q̄ vos in-
ſidioſe q̄rūt. ſtate firmiter in cōſideratōe et ꝓ-
miſſiōe. et ero ꝓtector veſter. k ¶ Facit ei
xp̄s liberator noſter ſicut q̄dā princeps di-
ctus cleonimus. de quo narrat ſextus Juli⁹
li. iij. c. vi. Qui cū pp̄l'us cuiuſdā ciuitatis
clauderēt obſeſſus miſit vnū militē fideliſſi-
mū ad eū cōfortādūꝫ. q̄ cum aduerſarijs ad
obſidionē quaſi inimicis magnū fecit īſul-
tum. et telas imiſit cum ſcriptura tali. Con-
fortamini ꝛ eſtote fideles: ego cleonimus
obſidionem venio a vobis celeriter remo-
uere. qd̄ factū ē. populus cōfortatus firmi-
ter ſtetit cōtra aduerſarios et ꝓtectione princi-
pis a malis oībus liberatus eſt. Princeps
ille ſpūaliter eſt xp̄s qui eccleſie ſancte ab ad-
uerſarijs. ſcꝫ malignis ſpiritibus obſeſſe et
circūuallate militē ſuū fideliſſimū. ſcꝫ p̄di-
catorē verbi dei hodie mittit q̄ clamādo et
inſultando q̄ſi inimicus cū ſit amic⁹ fideliſ

f

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſclas ignitas igne caritatis. id ē exhortatio‍nes ⁊ correctões ⁊ eloq̄a exhortatõis hab3 fortiter imittere. yſa. viij. Clama ne ceſſes q̄ſi tuba exalta vocē tuā. et ānūcia pplo ſce‍lera co⁊. et vt maneāt firmi cōtra aduerſari‍os ne pacē cū eis faciāt. h3 dñūciare. q2 prin‍ceps noſter ſi pmāſeritis. nec ad cōſueta ma‍la declinaueritis. liberabit vos. vñ dixit dñs filijs iſrl' quos itroducere voluit iterrā pmiſ‍ſiōis. i q̄ hītabāt ſeptē gētes peſſime. q̄s ex‍pellere debebāt pcutiēs eos vſq3 ad interni‍tionē nō inibis cū eis fedus. nec miſerebe‍ris co⁊. neq3 ſociabis cū eis cōiugio. filia3 tuā nō dabis filio ei⁹. nec filiā ei⁹ accipies filio tuo. q2 ſeducet filiū tuū ne ſequat̄ me. q2 te elegit dñs vt ſis ei popul⁹ peculiaris. de cūctis populis q̄ ſup terrā. eduxitq3 vos in manu forti. et redemit vos de domo ſer‍uitutis. de manu pharaōis regis egipti. Et ſcias q2 dñs de⁹ tu⁹ ē fortis ⁊ fidelis. cu‍ſtodiēs pactū ⁊ miſericordiā diligētib⁹ ſe. et his q̄ cuſtodiūt pcepta ei⁹ Deu. vij. Mo‍raliter iſti. vij. ppli ſignāt. vij. vitia. q̄ aduer‍ſant̄ deuotis xpianis. et obſidēt aīas co⁊. que neceſſario q̄liqet itrare i terrā beatitudi‍nis. expellere hab3 de mēte nec cū eis pace3 facere. nec affectū tuū ipis delectatōib⁹ ma‍lis cōiūgere. q̄nimo aras co⁊. i. malas cogi‍tatōes. et ydola co⁊ deb3 totaliter extirpare Deū. xxv. Abijcite deos alienos q̄ſunt i me‍dio veſtri ⁊ mūdami ⁊ mutate veſtimenta veſtra. i. cōuerſatōnē veſtrā priorē malā i bo‍nā ⁊ honeſtā. q2 eñ veri xpiani facti eſtis. ideo dñs elegit vos ⁊ diligit. et defēdit voſ ad oibus inimicis. ⁊ ¶ Tercio xps ſtetit in medio vt oſtēderet ſe eſſe doctorē prudē‍tem oim virtutū. Docet nāq3 mediū prudē‍tie. math. x. Eſtote prudētes. i. ſ. ꝯboltis inſi‍dias ne decipiami. imūditias ne inficiami. Prudētia eñ carnis mors ē. Ro. viij. Doc3 ei mediū tēperātie ⁊ cauere extrema. q̄ ſunt laſciuia carnalitatis ⁊ ſeuitia nimia auſteri‍tatis. i. Theſal. v. Ab oi ſpecie mala abſti‍nete vos. vñ. Grego. xxij. moraliū. Corda ci‍thore ſi nimis parū extēduntur rauce ſonat. ſi autē nimis extēdit̄ ſubito rūpitur. Sic frm‍bern. oz carnē refringere ñ extinguere. pmere nō opprimere ſeruiat nō ſeuiat. ancillet̄. nō dñetur alioqn ſi quis ſecundū carnē vixerit morit̄ Tercio docet mediū iuſticie. Math. v. Niſi habūdauerit iuſticia veſtra pluſq3 ⁊c̄. nō intrabitis in regnū celo⁊. Juſticia eñ te‍net mediū iter cōpaſſionē crudelitatis et re‍miſſionē equitatis. vnde Grego. xxviij. mo‍rali. Pietas p inordinata3 miſericordiā er‍rare ſolet. ſi forte quādoq3 pepcit vbi nō de‍bet. et plerūq3 in viſcerib⁹ vicijs crudelitaſ agit̄. et iuſticia rputat̄. Cūq3 a diſtortis mo‍ribus peccātes dirigi debeāt ne labant̄ vio‍lenta inflectōe frangant̄. baculus eñ q̄ vio‍lēter flectit̄ rūpitur. ſed q̄ paulatim flectitur frequēti flectōe ad ꝯſuetudinē ducit̄. Quar‍to docet mediū fortitudis. Aituū. xxiij. Con‍ſtans eſto. Et. i. petri. v. Dyabolus circuit querens que3 deuoret cui reſiſtite fortes in fide querit in puſilanimitate ⁊ temeritate vt decipiet. ¶ Tu autem tene medium ſi non vis perdere modum. medium enim ſedes eſt modi. modus aūt vtus in quo inuenies xpm bern. li. de cōſideratōe ⁊c̄. M

¶ Secunda pars in

qua tractatur de icrepatōe cōfortatiua docē‍tis ibi. Quid turbati eſtis Nam materia re‍ſurrectōis. q2 ſupnaturaliter ē factā erat difficil' ad credendū. ideo varias habebāt cogitatō‍nes ⁊ admiratōnes. nec ratōnē inuenientes cōturbati ad dubitatōe3 ceciderūt. Quā cri‍ſtus volēs tollere de cordib⁹ co⁊. et fidē in‍ducere icrepauit eos dr. Quid eſtis turbati et cogitatōes ⁊c̄. ¶ ¶ Moraliter ē notan‍dū q2 iam aliquo⁊ peccata p penitētiā cōfeſ‍ſa nō extincta. ſed adhuc i corde latētia ma‍las cogitatōes fumigare incipiūt. quo prio‍ra reiterēt. et xpm ⁊ grām collatā occidāt ⁊ extinguāt. Eſt eñ de peccatis illis ſicut de candela extincta nō plene p flatū oris. q̄ fu‍mū fetidū cauſat. Hic eñ fum⁹ fetid⁹ duos effectus habet diſpes vnū bonū alterū ma‍lū. bonus q2 caput reumaticū ⁊ fluidū exic‍cat ⁊ reuma curat. Teſtāte iohe meſue in pri‍ma pratica dixit. Reumatio ⁊ languēti ca‍pite. non ordor dulcijs ſed fetor amarus adplicet̄. Nam vt dicit philaret⁹ in tractatu de natura liq̄do⁊ ſeu morbo⁊. vernās roſa olfatui appoſita. caput vehemēter inficit ⁊ corrūpit fetor ergo vt odor ſulphuris vel ex‍tincte candele reumā curat. Mal⁹ effect⁹. q2 partū pgnātis mulieris hab3 occidere ſcōm phm. Sic ſuo modo peccatū latēs in corde. nō pfecte p penitētiā extinctū. licet ſolo fla‍tu oris cōfeſſiu3 cōcupiſcētia ardēs fumū co

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

gitatōis ꝓducit. q̄ cogitatō peccati ſi lāguē
tıuꝰ dolētı aduenerit. curat eius fluētē dele
ctatōēz. et intantū caritatē excitat. ꝙ de cete⁹
ro fluere in peccata cauet. vnde Gregori. et
allegatur de peni. di. iij. c. iudas. Nullū in
uenitur dlictoꝝ tale remediū. ſicut coꝝ conti
nua memoria. Si autē venerit ꝑgnātı inſta
bili. i. ſuſcipiētı bonū ꝓpoſitū vitā emēdan
di. qꝛ tamē iſtabilis ē. et adhuc de peccatis
delectatꝰ partū boni ꝓpoſiti deſtruit ꝛ aborti
re facit. De quo dꝛ hiere. iij. Uſqꝫ quo mora⁹
bunꝰ in te cogitatōes noxie D ¶ Circa h
dyabolꝰ iā mltū occupatꝰ q̄rens quomodo.
Suggeſtiones prauas ingerat.
Cogitatōes ſanas eijciat.
Occupatioues bonas occidat.
Primo facit dyabolꝰ de hoīe ſicut coruꝰ in ar
bore. Nā coruꝰ volēs nidificare ī ver. Primo
affert paleas. Scđo colligat de luto. dein
de ouat. et cubādo pullos ꝑcreat. Sic mo⁹
do dyabolꝰ occupatꝰ circa hoīez. Primo imit
tit ꝑuas cogitatōes ꝑ ſuggeſtionē ꝑteritoꝝ
peccatoꝝ. et facit hoīez cogitare. quātā dele
ctatōēz. quātū gaudiū. q̄le ꝯmodū. q̄lē ſo
cietatē habuerit. q̄ oīa amittit ſi ea nō iterauerit.
Sic motis illis cogitatōibꝰ q̄ ı paleis ap
poſitis. lutū delectatōis apponit ꝛ pctā col
ligat ꝛ ꝯmiſcet. ne vnū ſine altero maneat
ſed oīa delectēt. Deinde ouat dū aīm hoīs
iterū ad cōſenſuz ducit. iterū pctā priora cō
feſſa ꝛ cōtrita reſumere tūc ꝓponit cras vel
tali tēpore dū fortuna occurrerit vis meçā
accedere. talē ſociū inuocare. tabernā frequē
tare ꝛ hmōi. Deīde dyabolꝰ cōſenſuz iuſtū
ꝛ malū ꝓpoſitū tādiu cubat. vſqꝫ pullū opiꝰ
noui pcī ꝑcreat. Tunc mala iſtiꝰ hoīs erūt
peiora priorıbꝰ luce. xi. qꝛ diuturnitas tēpiꝰ
n̄ diminuit ſ; auget pctm̄. cū tāto grauiora ſint
q̄nto infelicē aīam diutius detinēt alligatā
ex̄ de cōſue. c. cū tāto. Qui eni dyabolū cu
pit fugare. nō poſſit pullos mali opis ꝑcrea
re. debet primo deſtruere nidū ꝛ expellere ma
las cogitatōes. nec eis cōſentire. ps. cxxxvi
Beatus q̄ allidet puulos ſuos ad petrā. i.
felix q̄ cōceptus malos anteq̄ȝ ad cōſenſum
ꝑueniāt. excutit ꝛ dimittit ꝓpter xp̄z. et Hie
ro. in q̄dā epl'a. Dū puꝰ ē hoſtis occide illū
vt malitia elidatꝰ ī ſemie. S; vere q̄dā vt vl⁹
tures circa cadauera ita ipi circa pctā ꝑ cogi
tatōem volitāt. ala naqꝫ delectatōis cupiūt
deſcēdere. ſed ala timoris pene retrahūtur.

ſed modicū ꝛ tādē ad priora cadauera pecca
toꝝ deſcēdūt. relicto oī timore. Hi cōparantꝰ
cuidā q̄ votū fecit viſitare ſanctū iacobū. et
cū itineris iā mediū ꝑtexiſſet eiꝰ cogitās g⁹
uitatē ꝛ lōgitudinē. et ex oppoſito mulieris
delectatōēz ꝛ ꝑ ıplentıtudinē. Qui extendēs
manꝰ volēs vtruſqꝫ expiri fortitudīez vnā v
ſus ſanctū iacobū. alterā verſus mulierem.
Sed qꝛ motus maiores expellunt minores
maior motꝰ delectatōis ad mulierē cū retra
xit. iter iceptū dimiſit. Sic heu multi hodie
dicere poſſunt. Sicut ferrū magnes atrahit
ic attrahit me agnes. Delectatō naqꝫ pecca
ti multos trahit ad inferni nouiſſima ꝛc̄.
P ¶ Scđo dyabolꝰ q̄rit cogitatōes ſanas
boni ꝓpoſiti adnihilare ꝛ eijcere. qꝛ ſicut ar
bores ꝛ plāte. ſi ledātꝰ ī floribꝰ. fructū ꝑdūt
cū ex floribꝰ ſolū fructꝰ ꝓducatꝰ. Sic in hūa
nis actibꝰ hoc iudiciū exꝑimur. ꝙ fructus
bone opatōis hūane naſcuntꝰ ex bonis con
ceptibꝰ. Seminat eni in nobis deꝰ ꝑ ſacrā do
ctrinā bonas iſpiratōes que ſunt vt ſemia in
nobis. flores ꝓdūcūt odoriferos. qn̄ cōcipi
mus ī volūtate bn̄facere. q̄ ſemia ſi ledūtur
amplꝰ fructū nō faciūt. ſicut ſi puer occidiꝰ.
ꝑfectus vir nō erit. Ideo dyabolꝰ ſciēs leui
us ꝛ facilꝰ aīam ī floribꝰ poſſe occidere et
primordijs bonis. quando cōceptꝰ nondū
ſunt roborati ope vel ꝯſuetudie totū ſuū co
natū ponit ab hoc vt eū occidat. Figuratꝰ ex
odi. i. vbi dicitꝰ. ꝙ pharao rex egipti videns
multiplicari iſrł. ne creſceret ꝛ ppl's eiꝰ mlti
plicaretꝰ. ordinauit eoꝝ puulos oēs ſubmer⁹
gi. Sic dyabolꝰ cōceptus bonos prie opa⁹
tionis aie. ne creſcāt ī facto conatꝰ extingue⁹
re ꝛ ſuffocare in flumie labentiū delectatio
nū ne creſcāt. Un̄ petrus rauanēſis ſup ma
th. Dyabolꝰ inq̄t ſemꝑ primordia bona pul
ſat. et in ipo ortu feſtinat extinguere. ſciens
ea fūdata ſubuertere nō poſſe. Hoc idē oſtē
dit ioh. apoca. xij. Ubi dicitꝰ. ꝙ ſignū ma⁹
gnū apparuit ī celo. mulier amicta ſole ꝛ lu
na ſub pedibꝰ eiꝰ. et ī capite eiꝰ corona ſtel
laꝝ. xij. Et erat illa mulier ꝑgnās maſculo
et clamauit ꝛ cruciabatꝰ ꝑturiēs ꝛ viſus ē ī
celo q̄dā draco rufus q̄ inſidiabatur mulie
ri vt deuoret filiū eiꝰ. Sed filꝰ eiꝰ raptus ē
ad deū ꝛ mulier fugit in ſolitudinē. et dra
co ꝓiectꝰ ē ī terrā. Q ¶ Hec mulier ſignat
ꝑfectā ꝛ ſanctā ꝑſonā. q̄ q̄ſi mulier mollis
aer. Aer dico ꝓpter cōſciētie puritatē ꝛ mol

lis perſpicatem et benignitatē. Illa ſole .i.
clara et ſagaci diſcretōe vel cōuerſatōis bo-
neſte amicitꝰ vt luna .id ē mutabilis ꝓſperi
tas ſub pedibꝰ eius vilipēdeꝛ et calcaꝛ et in
capite eiꝰ ē corona ſtellaꝝ .xij .id ē .xij . gau
dia ſpūaliū q̄bus ipſa doctaꝛ et coronaꝛ que
gaudia ſunt illa q̄ ponit bern̄. i quodā ſer-
mone. exponēs coronā illiꝰ mulieris dicēs
ꝙ corona .xij .ſtellaꝝ ī patria erit memoria ſi
ne obliuione ratō ſine deuiatōe. volūtas ſi
ne ꝑturbatōe. impaſſibilitas ſine corruptōe
corꝑis claritas ſine obfuſcatōe vł cordis ca
ritas ſine obliuione. carnis agilitas ſine re-
tardatōe. ſubtilitas ſine obuiatōe. Iteꝫ octa
uū erit diligere ꝓximū ſicut ſeipm̄. nono vi
dere ꝓximū in oī virtute ſe diligentē. decio
xp̄m ꝑfecte diligere pluſq̄ ſeipm̄. vndecio
diligere ſeipm̄ ꝓpter deū tantuꝫ. duodecio
videre ſe deū diligere ſup̄ quē ipſe bō ſe dili
gat. Iſta vlterius ē ꝑgnās que filiū maſcu
lū .id ē xp̄m habet intꝰ ꝑ dilectōeꝫ deuotio
nē habet etiā ī ſe in vtero ſcꝫ cōſciētie bonū
et firmū ꝓpoſitū. qd̓ ſumme cupiūt parere ꝑ
bonoꝝ executōeꝫ et cōplemētū. Sed quā-
do draco rufus et infamis dyabolus videt
talē ꝑſonā ꝓpoſito bono ſic pregnatā ꝑ ſug
geſtiones nitiꝛ deuorare boni ꝓpoſiti ſui ꝑ-
tum. ne exeat ad aliqd̓ bonuꝫ opus. Mulier
id ē ꝑſona illa debꝫ cōmutere ꝑtū eius deo
ad cuiꝰ honorē oīa facere debet. et fugere in
deſertū .i. ab oī mala ſocietate et ad loca bo
neſta et ſancte cōuerſatōis. et dyabolꝰ ſupa
tus nō poterit nocere p̄s. Ecce elōgaui fu-
giēs et mā̄ſi in ſolitudīe ꝛc̄. R ¶ Tertio
dyabolus conaꝛ occupatōes bonoꝝ operū
extinguere. nā tyrānus obtinēs ciuitateꝫ.
vt eo liberiꝰ tirānari poſſit. conaꝛ oēs nobi-
les et potētes occidere. ꝑ quos timet imiere
rebellionē. ſicut hētur .iiij .regū .xxv. et hie
re .xxxix. ꝙ nabuchodonoſoꝛ rex capta hie
rſalē et ſuccēſa captoq̄ſedechia rege. ſtatī
fecit interfici principes iuda. et filios regis
ante oculos patris iterfecit. Quo facto fecit
oculos etiā patris erui. et ſic ligatus ductuſ
eſt in babilonē ꝛ poſitus in carcere vſq̄ ad
diē mortis ſue. Sic dyabolꝰ qui ē tyrānus
maximꝰ xp̄ianoꝝ. ſi ꝑ deceptōeꝫ pōt capere
ſedechiā q̄ interp̄taꝛ iuſtus dn̄i .i. iuſtū me-
diante aliquo peccato: ſtatim ſuccēdit irl'm
ſcꝫ viſioneꝫ pacis . qn̄ de q̄te et tranq̄llitate
cōſciētie iuſtū p̄cipitat in malā cōcupiſcētiā
et occidit principes qui ad regem venirent
irl'm .id ē deuꝫ . cito cū liberarēt. Ideo dya
bolus quātocitꝰ poteſt eos occidere: occi-
dit. Perdit etiā filios regis. qꝛ oēs fructus
sic. et oīa bona opa q̄ in ſtatu penitentie vi
uebāt: extinguit. Excecaꝛ rex. qꝛ dyabolꝰ ſi
bi obtenebrat ratōeꝫ ducēs ipm̄ ī babilonē
id ē cōfuſionē ꝛ miſeriā: et poniꝛ in domo
carceris vinculis peccatoꝝ ligatꝰ vſq̄ ī diē
mortis. qꝛ quātū ī ſe ē: nūq̄ de manibꝰ dya
boli ꝓpria virtute pōt ā̄pliꝰ fugere. Treno:
i. Miſit hoſtis manꝰ ad oīa d'ſiderabilia eiꝰ
Facit enī dyabolꝰ capto cathenā pl'ibꝰ an-
nulis. ſcꝫ male volūtatis. mali opis. male
cōſuetudinis. et ſic miſer peccatoꝛ captiuatꝰ
gemit. auguſtin li. cōfeſſi. Suſpirabā inq̄t li-
gatus. nō alieno ferro. ſed mea ferrea volū
tate: velle enī meū tenebat inimicꝰ: et de il-
lo mihi cathenā fecerat ꝛ cōſtrinxerat me ex
volūtate facta ē libido: et ex libidīe facta eſt
cōſuetudo. et ex cōſuetudine facta ē neceſſi
tas. ſed ſola gratia liberat hoīem. S ¶
Sed q̄riꝛ circa p̄dicta an cogitatō mala no-
ſtre captiuitatis principiū ſemꝑ ſit mortale
peccatū. Et videꝛ ꝙ ſic. yſa. Cogitatōes eo
ruꝫ cogitatōes inutiles. Et ſtatim ſeq̄ꝛ. vaſti
tas ꝛ contritio in vijs eoꝝ. ſed qd̓ vaſtitateꝫ
et cōtritōꝫ inducit ē mortale. ergo ꝛc̄. cōtra
augu. Nō ē in poteſtate noſtra. q̄bꝰ viſis tā
gamur. Dico ꝙ cogitatio vel mala imiſſio:
pōt ſe corde hūano imittere tripliciter. Pri
mo modo feſtināter ꝛ curioſe ꝛ rapti. tran
ſit tanq̄ primꝰ motꝰ. q̄ primi motus nō ſub
ſunt libero arbitrio: ſic cōtīgit quādoq̄. qn̄
hō ſe dat deuotōi oratōi vel cōtēplatōi tunc
dyabolus ei imittit turpes cogitatōes de ſa
cramēto. virgīe glīoſa vel articulis fidei. vł
de inceſtis actibus ꝛ hōīoꝝ. de q̄bꝰ hō q̄̄to
magis aīem mētis nitiꝛ auertere. tāto fortiꝰ
circa talia occupaꝛ. has cogitatōes ſi hō in
q̄tū pōt reluctet. licꝫ ſint peſſime: tn̄ nō ſunt
ad mortē aīe: nec nocēt venialiter nec mor-
taliter. imo ſunt meritorie. et quāto hoīs eſt
maioꝛ pugna. tāto ē p̄mij glīoſioꝛ corona.
quā dyabolꝰ iuitꝰ et ignorās hoī fabricat.
Scd̓o cogitatō imittiꝛ cordi ꝛ iīc hōī aliq̄
li moracū aīo eiꝰ aliq̄ntulū q̄ſcit. q̄rēdo ī ea
alicuiꝰ voluptatis delectatōeꝫ: ſꝫ cōſenſus re
ſiſtit ꝛ ſtat cū delibeꝛatōe ꝛ delectatōe ꝛ h̄
ē valde ꝑiculoſuꝫ. qꝛ talis delectatō facili-
ter ducit ad conſenſum et tunc eſt veniale.

Tertio modo accidit hoī cogitatō. quā p li
beram volūtatē et deliberatā aſſumit ſciens
eſſe malā: ī qua delectabiliter q̄eſcit nec reij
cit. quia dlectatōe ligat⁹ ꝯgaudet. hec mor
talis. Quia ſecūdū mgr̄m. ij ſentē. di. xxv.
Quādo ratō cōſentit addēs plenā volūtatē
pficiendi. mortale ē. ſi diu ī delectatōe cogi
tatōis teneat̄. Si vero nō diu ſed ſtatim reij
citur veniale ē hec ille. Per hoc patet q̄d ſit
dicendū ad argumētū ī oppoſitū. T

Tertia pars in qua

tractat̄ 2ᵉ. Oportebat xp̄m pati. Moraliter
circa illā partē loquēdo ē notādū ſm phm.
iiij. ethi. Honor ē pmiū v̄tutis. qui em̄ ſe n̄
exerceat v̄tutib⁹ nō ē honore dign⁹. Sic p
oppoſitū meret̄ honorari q̄s ratōe v̄tutū. Na
vt videm⁹. licȝ q̄s clarus 2 nobilis ſit gene
re diues 2 potēs. ſigna tn̄ militie q̄ ſunt ho
noris deferre nō pōt: niſi aliquē iſignē actū
fortitudinis exerceat. ꝑ republica vitā expo
nēdo vel piculis ſacru ſepulcrū viſitādo cu
ius ex ratōe tūc milite aſcribit̄ alias n̄. q2 vt
habet̄. C. de re mili. l. iiij. cōtra publicā. ho
noris augmētū nō ābitiōe ſ3 labore ad viū
quēq3 cōuenit euenire. Sic xp̄s rex regū li
cet ab eterno dign⁹ fuerit oī honore 2 glīa.
Iux̄ illud. 1. thi. 1. Regi ſeculoꝝ imortali ſo
li deo honor 2 gloria. Hūc tamē honorē et
gloriā ī aſſumpta carne noluit hēre. niſi pli
ando ꝑ republica. vincēdo ſerpētē antiquū
legitime militaret. et ſic nō ambitiōe ſ3 hūili
tate. et paſſionis labore. pmiū honoris 2 cla
ritatis accipet. vn̄ mgr̄ allegādo. b. augu.
iij. ſentē. di. xviij. c. 1. dicit. Ut xp̄s reſurre-
ctōe clarificaret̄. hūiliat⁹ ē paſſiōe. hūilitas
claritatis ē meritū. claritas hūilitatis ē pmi
uȝ. Merito ergo dicebat. Optebat xp̄m pa
ti 2 ita itrare ī gloriā ſuā. Et hoc ſpecialiter
propter tria. ſcilicet
Neceſſitatis inductuȝ.
Auctoritatis exemplum.
Utilitatis cōmodum.
Prio nāq3 tria debēt hoīeȝ ad volūtariā et
paciētē ſufferētiā tribulatōnū et paſſionū in
ducere. Prio ꝓpter īditā neceſſitatē. Paſſio
em̄ tribulatōnū ē īdita nobis a deo 2 nat̄a.
q2 ſicut dicit yſi. li. ſoliloq̄oꝝ. Impoſſibile
ꝙ hō ſit 2 tribulatōes nō patiat̄. Et idō bn̄
dicit. Oportebat. q2 vix illud oportet fieri
qd̄ a deo 2 natura ē īditū neceſſario. Nam
ſicut ſunt aliq̄ paſſiones. que a ſupiori-
bus influēcijs influūt̄. ſicut paſſio lunati
ca 2 cōſimiles q̄s q̄s neceſſario optet pati.
cū medicia in talib⁹ modicū ſuffraget̄. Sic
ꝑ certo q2 tribulatōes 2 paſſiōes a cauſa ſu
periori. ſcȝ deo inſunt ꝓpter pctm̄. ideo optȝ
vt eas patiamur. math. xvi. Optet filiū hoīs
multa pati. U ¶ Un̄ ſeneca li. de ꝓuidē-
tia ex diſpoſitōe dei agit̄. vt nulla dies ſine
dolore tranſeat. Exēplū hētur de quodā re
ge. cui cū q̄dā phs hec diceret. cōtrariū expi
ri volēs. fecit oia genera ſolatioꝝ apponi. vna
die p̄cipiēs ſub pēa capitis. ꝙ illa die nihil
triſte diceret̄. aut corā eo fieret. Subito duȝ
ſic eſſet ī pallatio ī ſumma glīa et leticia de-
ſup hyrūdo ī oculū regis ſtercus calidū ꝓie-
cit et cū viſu priuauit. de⁹ aūt noluit vt lex
ſua frangeret̄. Un̄ igit̄ dicit̄. Optebat pati.
Hic occurrit notabile documētū ex quo ali
ter eē nō pōt q̄n patiamur. ꝙ poti⁹ cū lucro
et merito ſufferam⁹ occurrētia mala patiēter
Sed q̄rit̄ an patiēter ſufferēdo mala q̄libet
mereat̄. Et videt̄ ꝙ ſic. q2 patiā ē virt⁹ 2 do
nū dei. ſed v̄tute 2 dono dei q̄s meret̄ igit̄.
Cōtra. Null⁹ mal⁹ meretur. ſed patiētia ē in
malis. ſicut pȝ ī auaris q̄ multa mala patiē
ter tolerāt vt pecūias cōgregēt. ſm illō eccē
v. cūctis dieb⁹ vite ſue comedit ī tenebris 2
in curis multis. et ī erūna atq3 triſticia. etiā
ſupbi q̄nq3 tolerāt patiēter ī capite pedibus
et luxurioſi frigore 2 nuditate. ſed patiētia
coꝝ nihil meret imo demeret̄. Dico ſm ſan.
tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. cxxxvi. ꝙ patiētia ē virtus
moral̄ q2 ordiat ad bonū et ꝯſeruat bonū ra
tōis ꝯ̄ ipet⁹ paſſionū. Inter alias nāq3 paſ
ſiōes. triſticia efficax ē ad ipediēdū bonū ra
tōis. ſm illō. ij. coꝝ. vij. Scli triſticia mortē
opat̄. Ne igit ratō triſticie ſuccūbat. patiā ra
tōem ꝯſeruat 2 triſticiā mitigat. Ad argu.
ergo dicēdū ꝙ patiā ē v̄tus 2 donū dei: in⁹
q̄tū n̄ repugnat bono ratōis. ſ3 ꝯſnat. ſic etiā
ea q̄s pōt mereri. In malis aūt ē ꝯ̄ bonū ra
tōis igit̄ nec v̄t⁹ ē coꝝ patiā nec merent̄ ea.
Un̄ aug⁹ ī li. de patiā. Paciētes ꝓprie dicū
tur. q̄ mala malū tn̄ cōmitēdo ferre: q̄̄ non
ferēdo cōmittere. In ill̄ aūt q̄ mala ſuſtinēt
vt faciūt mala. nec mirāda nec laudāda eſt
patiā. q̄ nulla ē. ſ3 durāda duritia: negāda
patiā. X ¶ Scd̄o dico ꝙ optȝ pati ꝓpter
exēplū autoris. ſcȝ xp̄i. idō ſubdit̄ xp̄m. Sicut
luna ſol 2 corpa celeſtia defecerūt luminis et

obſcuritatē paciũtur nõ eſt mirũ ſi illa infe
riora defectũ paciãt. Et ideo ſi xp̃s. q̃ ē ſpu
oia ꝛ alij ſancti ꝑ tribulatões ingreſſi ſunt
padiſuꝫ: m̃ltoforciꝰ nos q̃ quotidie pecca
mus. nec peccare deſiſtere firmiter ꝓponimꝰ
ſi demeritis exigẽtibꝰ ſuſtineamꝰ tribulatõ
nes. Nõ eñ cõq̃ri debemꝰ de aduerſitatibꝰ
et malis cũ regẽ noſtrũ ꝛ caput. tãta cogno
ſcamꝰ ꝓ nobis ſuſtinuiſſe. Delicatꝰ ñanq̃
miles. q̃ de ictibꝰ ꝛ laboribꝰ doleret. ſic re
gem ſuũ ſecũ pugnare ꝛ laborare videret. Iõ
dicit bern̄. ꝙ ñ decꝫ mẽbꝝ d̃licatũ eẽ ſub capi
te ſpinato. Et ergo petrus docꝫ. i. petri. iiij.
Xp̃o igiẗ i carne paſſo. et vos eadẽ cogita
tõe armamini. Et. i. petri. ij. Xp̃s nãq̃ ꝓ nob
paſſus ē. vobis reliquẽs exẽplũ vt ſequimini
veſtigia eiꝰ. Narraẗ i geſtis romanoꝝ. ꝙ q̃
daꝫ rex medoꝝ erat vnicũ filiũ heredẽ hñs.
filiꝰ deliq̃t i patrẽ. ꝓpter hoc eũ pater fuga
uit. hoc facto filius fugit ad regẽ ꝑſaꝝ ini
micũ ꝛ emulũ patris ſui ꝛ iuuauit ei. ꝙ cuꝫ
eo teneret fedꝰ vſq̃ ad mortẽ oĩ tẽpore pat
etiã ſi neceſſe eſſet ꝯ patrẽ ſuũ ꝓpriũ. Tan
dem ortũ ē bellũ inter dictos reges. p̃liũ ag
grediũtur ex aſſenſu mutuo duo reges ſoli
ſimul pugnauerũt. Accidit vt rex medoꝝ g̃
uiter vulneraret vſq̃ ad ſanguis effuſioneꝫ
quod vidẽs filiꝰ eiꝰ cõſiderans ſanguis pro
priꝰ effunderet. ſtatim cucurrit ad patrẽ. pugna
uit ꝓ eo cõtra dñm ſuũ: et acceptis magnis
plagis vicit eũ. Quo facto pater eũ ad graꝫ
ſuſcipiẽs. reſtituit ſibi totã hereditatẽ. Mi
ſti duo reges ſignãt deũ et dyabolũ. De deo
ſcriptũ ē hiere. x. Dñs ipe deꝰ viuens ꝛ rex
ſempiternꝰ. De dyabolo. Iob. xli. Ipe eſt
rex ſup oẽs reges ſupbie. Sꝫ primꝰ rex. ſcꝫ
deꝰ habꝫ vnũ filiũ. ſcꝫ xp̃ianu. q̃ toties re
cedit ab eo. et obligat ſe dyabolo quoties
cõmittit aliq̃d pctm̃ mortale. hic filiꝰ q̃ de
bet portare arma patris. ſcꝫ paciẽtiã i aduer
ſis. fugit ad dyabolũ ꝛ ſumit arma ipaciẽ
tie ꝛ ipietatis. Sꝫ certe ſi ille filiꝰ miſertus
ſui vol̃ict recordare iſtiꝰ belli. qd̃ d̃s i carne
paſſibili fecit ꝓ eo. ꝯ dyabolũ vſq̃ ad ſan
guis effuſione. ꝓ certo corpꝰ ſuũ nõ ſubſtra
hit. nec paciẽter cum patre pati fugit. immo
naturali cõpaſſione mouẽte. ad campũ cer
tamie ꝓſilit. paciẽter vulnera ꝛ aduerſa ſu
ſcipit ꝛ cũ patre dyabolũ vincit. Sic poterit
xp̃m placare et hereditatẽ ipetrare celeſtem.
Tercio dico ꝙ oportet pati ꝓpter p̃mij vtili
tateꝫ. et ideo diciẗ. ita oportet intrare in glo
riã ſuã. Nã ꝓpter ſpeꝫ p̃mij: operarij podꝰ to
lerant leuius. ſic itroitꝰ regni celeſtis iñ ꝓ
miſſus ē his. q̃ ꝓpter deũ ꝑſecutõꝫ patiũtur
Math. v. Beati q̃ ꝑſecutõeꝫ patiũtur ꝓpter
iuſticiã qm̃ ipoꝝ ē regnũ celoꝝ. Debemꝰ ei
libẽter modica pati. vt magna bona acq̃ra
mus. q2 ad Ro. viij. nõ ſunt cõdigne paſſio
nes huiꝰ tẽporis ad futurã gloriã q̃ reuela
biẗ i nobis. Hoc bñ cõſiderauit ſtrẽnuꝰ mi
les Georgiꝰ q̃ tantas ſuſtinuit paſſiones ꝓ
pter xp̃ꝫ. Nã i eculeo leuatꝰ corpꝰ eiꝰ mẽbra
tim laniatꝰ ē. In ſup ad latera facibꝰ patẽ
tibꝰ viſcerũ nimis. ſale plagas eiꝰ fricari iu
bẽẗ. venenũ bibit ſine leſione. poſitꝰ ẽtiã
in rotã gladijs biſacutis vndiq̃ circũſeptã.
ſ ſtatim rota frangiẗ. Itẽ poſitus ē i ſartagmẽ
plũbo liq̃facto plenã. i q̃ vtute dei q̃ſi i bal
neo cepit refoueri. Vltio ſentẽtiatus ꝑ totã
ciuitatẽ trahiẗ ꝛ d̃collaẗ. Ecce q̃ntas paſſio
nes ſuſtinuit hic ꝓ xp̃i noĩe. vt mereret̃ par
ceps fieri hereditatis eterne. De quo excla
mat ambro. i p̃fatõe di. Georgiꝰ fideliſſimꝰ
miles xp̃i. dũ xp̃ianitatis ꝓfeſſio ſilẽtio tege
reẗ ſolus inter xp̃icolos dei filiũ cõfeſſus ē
Cui ꝛ tãte fidei cõſtãtia diuina bonitas cõ
ceſſit: vt ꝛ tyrãnice poteſtatis p̃cepta cõtẽne
ret ꝛ inũerabiliũ nõ formidaret tormẽta penaꝝ.

¶ Feria quarta Paſce.

Maniſeſtauit ſe

iterũ ihs diſciplis ſuis. ioh. xxi.
¶ Scd̃m p̃bm̃. v. thopi. De
ſui cõſuetũ ē obſcurũ. Nã qd̃ raro fit difficul
ter crediẗ. niſi manifeſta et clara ꝓbatõe oſtẽ
daẗ. Seneca i ꝓuer. Nõ ſtatim affirmes. q2 nõ
oẽne verſiſic verũ ē. Et. iiij. metb. Nõ oẽ qd̃
appet ē verũ. Quis eñ crederet ſolẽ ſeptues
maiorẽ terre. niſi clara ꝓbatõe ꝛ certa ꝓbare
tur. In oibꝰ eñ factis ꝓbatõ clara debꝫ eſſe
certa et nõ dubia ex de ꝓba. c. i p̃ſentia. Xp̃i
igiẗ reſurrectõ q2 ſupnatal ē icõſueta. obſcu
ra et difficilis fuit ad credẽdũ diſciplis: Iõ
xp̃s eaꝫ multis argumẽtis ꝛ certis ꝓbatõi
bus verã oñdit. nõ ſolũ ad oclm̃. ſ etiã ad i
tellectũ reiteratis apparitõibꝰ. q̃re d̃r. Mani
feſtauit ſe ꝛc̃. Queriẗ cũ xp̃s poſt reſurrectõ
ne ꝯtinue nõ apparuerit diſciplis ſuis. vbi
ante vel poſt ſui maifeſtatõeꝫ fuerit. Reſpõ
deẗ ꝙ fuerit diſciplis p̃ſens. ſ nõ quo ad cor
poralẽ manifeſtatõꝫ. Cuiꝰ ratõ fuit triplex.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Prima vt diſcipulos nō impediret de interi
ori inq̄ſitōe veritatis. tam reſurrectōis ꝙ̄ for
te etiā alioꝝ occultoꝝ que xp̄s opabaꝛ̄. Naꝫ
in p̄ſentia veri amici p̄ gaudio ꝛ delectatō
ne ſolet mēs amātis multū eleuari ꝙ nec lo
qui nec q̄cꝙ̄ cogitari poſſit. q̄ prius receſſuꝫ
ſentit. inq̄rit. cogitat ꝛ loq̄tur. vt ergo diſci
puli certi⁹ q̄rerēt ꝛ cogitarēt. et audi⁹ loq̄rē
tur. nō manifeſtauit ſe cōtinue. Secūdo vt
oſtēderet ſe vere corp⁹ gl̄ificatū hēre. qꝛ cor
pus glorioſuꝫ ſubeſt ſue volūtati. et ꝑ pōt
ſe facere viſibile vel nō. palpabile vel nō ſi
vl't. Tertio qꝛ adhuc aliq̄liter erāt mūdani ꝛ
nō ī pace cōfirmati. ideo ſua pax cū eis cō
tinue eſſe nō debuit. vt in hoc informaret:
ꝙ q̄ ve r mētis tranq̄llitatē nō habēt nec ſe
totaliter a mūdanis ſeparauerint: ꝙ deū ſecū
nō habēt ꝛc. Quātū nūc ad expoſitōeꝫ euā
gelij ē ſciēdū. ꝙ xp̄us ad hoc vt clari⁹ ſuā re
ſurrectōeꝫ manifeſtaret. nō ſemel ſꝫ plures ſe
diſcipulis manifeſtauit. et illa appitio de q̄
hodie fit mētio. fuit ſm̄ euāgeliſtā tertia q̄
xp̄s appuit. Et ſecūdū hoc in p̄ſenti euāge
lio principaliter ſunt tres partes.

In prima notatur diſcipuloꝝ cōditō actua
lis. ibi. Vado piſcari.

In ſecunda ſaluatoris exiſtentia perſonalis
ibi. mane autem.

In tertia eoꝝ ſciētia ratōnal'. ibi. Et nemo.

Quantum ad pri

mam partē ē notādū. Q̄d illa verba. ſcꝫ va
do piſcari dixit ſymō petr⁹ ad thomā. q̄ dr̄ di
dim⁹. ꝛ ad nathanael. q̄ erat a chana galilee
et ad filios zebedei. ſ. iacobū ꝛ iohēꝫ. et ad
quoſdā alios duos. Ex q̄b⁹ notaꝛ̄ bene eos
fuiſſe piſcatores poſt cōuerſionē. Z Sꝫ
queriꝛ̄ cur petrus q̄ piſcator ante cōuerſionē
fuit. et ſequēdo xp̄m piſcatōeꝫ dimiſit dicēs
xp̄o. Ecce nos reliq̄m⁹ oīa ad piſcatōꝫ r̄dijt
cū veritas dicat. Nemo mittēs manū ad ara
trū ꝛ aſpiciēs retro ꝛc. Cur repecijt quo re
linq̄t di. Vado piſcari. Reſpōdet grego. in
omel'. Si virtus diſcretōis inſpiciꝛ̄ citi⁹ vi
deꝛ̄. qꝛ nimirū negotiū q̄d ante cōuerſionē ſi
ne pctō extitit hoc etiā poſt cōuerſionē repe
tere culpa n̄ fuit. Nā petrū piſcatorē. mathe
uꝫ v̄o theolonariū ſcim⁹ et poſt cōuerſionē
ſuā petrus redijt ad piſcatōeꝫ ſuā. matheus
vero ad theolonei negotiū nō reſedit. qꝛ ali
ud eſt victū ꝑ piſcatōeꝫ q̄rere. aliud ē ꝑ theo

lonei lucrū pecunias augere. Sunt em̄ ple
raꝗ negocia que ſine peccatis exhiberi aut
vix aut nullatenus poſſunt. q̄ ergo ad pctm̄
īplicant. ad hec neceſſe ē vt aī'm⁹ nō recurrat
ꝛc. A Moraliter ē notādū ſcdm̄ leges
inſti. de rerū diuiſiōe. ꝙ ferarū beſtiarū ꝛ oīꝫ
animaliū ſiue in mari aer. ſiue in terra exi
ſtant q̄ nō ſunt in bono alteri⁹ dn̄iuꝫ acq̄riꝛ̄
ꝑ occupatōeꝫ. ſiue q̄ eas capiat ī ſuo vl' alie
no. dn̄s aūt fundi pōt prohibere ingrediētē
venādi vel aucupādi gr̄a. et q̄ ꝓhibit⁹ itra
uerit teneꝛ̄ iniuriaꝝ. dū aūt ſunt ī bono alic⁹
et cuſtodiā ei⁹ effugerint ꝛ in libertatē ꝛ la
xitatē naturalē venerūt. nec ſunt ī aīo redeū
di. rurſus occupātis fiūt. Vn̄ q̄s habꝫ piſces
in piſcina ꝛ cuſtodia ſua. ſub pena furti ne
morapē debeat. Si aūt piſcinā cōtingit de
ſtrui. et rupta cuſtodia piſces ad aliud flum̄
in libertatē naturalē venerint capientis erūt
Ad ꝓpoſitū hō cuiuſcūꝗ ſtatus ꝯditōis vl'
ſanctitatis exiſtat ꝙ̄diu mūdus a peccatis.
eſt ſub dn̄io dn̄i. cui⁹ ē terra ꝛ plenitudo ei⁹
null⁹ em̄ rape pōt. nec aliquā ei violātiā in
ferre. Si aūt peccado mortaliter cōmunio
nē ſancte eccl'ie eū exire cōtigerit. q̄cūꝗ euꝫ
rapuerit. capiētis erit. Hoīem igiꝛ̄ ſic ī liber
tate vagantem ex̄ eccleſiam tres piſcatores
capere nituntur. ſcilicet

Deus qui eſt ꝓprius et ſupremus.

Homo predicator et medius.

Dyabolus raptor et peſſimus.

Prim⁹ piſcator ē ipſe deus q̄ ē dn̄s ꝓprius.
Nam a principio de⁹ pater ꝑ ſuā ſapiētiaꝫ p̄
noſcēs nullū eſſe dn̄m. niſi haberet ſeruuꝫ.
Quia ſm̄ ph'm ī p̄dicamētis. c. de relatōe.
dn̄s dr̄ reſpectu alicui⁹ ſerui dn̄s. vt igiꝛ̄ de⁹
ſuā oſtēderet dn̄atōeꝫ ꝛ poteſtatē. ſeruuꝫ et
ſingularē familiā creare diſpoſuit. et creatu
ram ſp̄ualē ꝛ corpalē de nihilo ꝓducere di.
ad filiū ꝛ ſcm̄ ſp̄um vado piſcari. i. creare.
Et cū vna volūtas ſit triū ꝑſonaꝝ. et opera
eoꝝ īdiuiſa adex̄ ſm̄ ambro. dixerūt. veni
mus et nos tecū. Vadūt ergo potētialiter pi
ſcari ī creatōe rerū ꝛ ꝑ rethe. potentiā trahūt
multitudinē magnā. ſcꝫ. ix. choros angelo
rū ꝛ hoim. ab illa captura rupto rethe diuie
volūtatis: euaſerūt lucifer et ſocij ei⁹. et tan
deꝫ etiā peccādo hō q̄buſdā tn̄ angel' rema
nētib⁹. B Hui⁹ ꝑditōis dānū ꝯſiderās
de⁹ pr̄ rupturā reſarcire cupiēs voluit mitte
re filiū ſuū ī capturā alterā. vt hamo ditatis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

piſcature. que hũanitate tegit deitatẽ. cum
quo .xxxiij. ãnis hui⁹ mundi iuit piſcari. et
cepit luciferũ grandẽ cetũ q̃ patri euaſerat.
peccãdo cõtra diuiaꝫ volũtatẽ in pria piſca
tione: quẽ fortiter ad ĩferna religauit. ne pi⁼
ſculos alios ꝑuos. ſcꝫ hoĩes ↄglutiret. Ma
gnũ naꝗ dãnũ hoĩb⁹ fecẽ. et ideo timẽtes eũ
deſiderabãt ꝙ a dño caperẽ. Quare iob cõſo
latus. Nũq̃d capies leuiatbã hamo ⁊ fune
ligabis linguã ei⁹. Job. xl. Jſte ham⁹ diui
tatis bñ latebat ſub eſca hũanitatis demo⁼
nib⁹. qñ mediãtib⁹ iudeis de xp̃o q̃rebant.
Si tu es xp̃s dic nob̃ palã. Cetus ꝗ̃ ille grã
dis. ſ. lucifer videñs eſcã ſue carnis ñ aduertit
hamũ diuitatis. vorauit hãc eſcã di. ꝑ ipſoſ
iudeos illud ſap. Deglutiam⁹ eũ ſicut infer
nus viuẽtẽ. Cepit etiã dei fili⁹ illo hamo ab
ſcõdito m̃ltos hoĩes q̃i piſcĩos ꝑuos. quoſ
de lacu inferni extraxit. et ſecũ ad celos ad
ducẽs patri obtulit. Quã vtilitatẽ noſcens
pater. et ꝙ fili⁹ occulta piſcatõe tantũ bonũ
fecit. ordinauerũt tertiũ modũ piſcãdi. ſ. vt
nõ ſolũ ham⁹ deitatis tegeretẽ. ſ etiã hũani⁼
tas ſub ſpẽb⁹ ſacramẽtalib⁹. ſcꝫ panis ⁊ vi
ni. q̃ mod⁹ ẽ optim⁹ ⁊ finalis. q: ĩ p̃mo me
ruerũt credẽtes ſola cõuerſiõe. ſ ĩ tertio me⁼
remur fide et caritate. Et q̃nto pl⁹ meremur
ſuſceptõe eukariſtie. tãtomagis demeremur
irreuerẽter nos exhibẽdo. et a cõione auertẽ
do ꝑ peccatũ. Quare ap̃ls ad coꝛ. Qui mã
ducat hũc panẽ ĩdigne re⁹ erit corꝑis ⁊ ſan
guĩs dñi. C ¶ Secũd⁹ piſcatoꝛ ẽ hõ. ſcꝫ p̃
dicatoꝛ verbi dei. Quib⁹ dñs dixit. faciam
vos fieri piſcatores hoĩm. Nauis h⁹ piſcato
ris ẽ eccl̃ia. retbe v̄bũ dei. qd̃ fortiter debent
ad capturam laxare iubente xp̃o Luce. v.
Laxate retbia veſtra in capturã. Sic ap̃lis
laxatis retbib⁹ p̃dicatõis cõcluſerũt piſciũ
multitudĩeꝫ copioſã. Nos aũt laxatis retbi
b⁹. ꝑ totã noctẽ p̃ñtis tẽpoꝛis laxãtes nihil
cepim⁹ vel parũ. Scꝫ vñ h̃. q: mõ ẽ de eccl̃ia
ſicut de arboꝛe. q̃ dũ iuuenis eſt habꝫ radiceſ
viuaces attrahẽtes de terra ſufficiẽtẽ humo
reꝫ. habꝫ ramos et fruct⁹ de ea egredĩetes
in magna multitudĩe. ſ cũ ſenuerit ⁊ radix
ĩdurata fuerit. nec attrahit hũores et pau⁼
ciſſimi remanẽt ĩ ea rami vł fruct⁹. Sic ĩ pri
cipio ſancte eccl̃ie. q: tũc hoĩes q̃ſi iuuenes
feruẽtes fuerũt habẽtes radices. ſcꝫ coꝛda ĩ
caritate inflãmata et nimio verbo deuotõis
extraxerũt fruct⁹ et oꝑa ſanctitatis. Jdeo tũc
tẽpoꝛis fuerũt plures tales ſancti afferentes
multũ fructũ bonoꝝ oꝑũ. Modo eccl̃ia ẽ an
tiq̃ta. et coꝛda hoĩm iniq̃tate auaricie. luxu
rie. ſupbie. rapĩe ĩdurata. ideo nõ attrahunt
de v̄bo hũoꝛẽ deuotõis. ſed poti⁹ deriſiõis
De quo dꝛ deutro. xxviij. Semẽtẽ m̃ltũ ia⁼
ciẽs in terrã et modicũ cõgregabis. q: locu⁼
ſte. i. petã oĩa d̄uorabũt. et ſeq̃t remanebitis
pauci ĩ nũero. q̃ pri⁹ fueratis ſicut aſtra celi
p̃ m̃ltitudĩe. qm̃ nõ exaudiſti vocem dñi dei
tui. D ¶ Nam ſicut tria ſunt q̃ artificialeꝫ
piſcatõeꝫ ĩpediũt. ſic tria ſpũalẽ. ſcꝫ flat⁹ vẽ
toꝝ claritas fluminũ et ĩdiſpotõ ĩſtrumẽtoꝝ.
Nam qñ vent⁹ ẽ piſcatores nihil capiũt. q:
piſces vadũt ad fũdũ. ſic flat⁹ in ſpiratõnuꝫ
maloꝝ demonũ et hoĩm ĩſpirãtes et cõmo
tes iniq̃tates et leuitates plures retrahit et
ponit ad ꝓfundũ inferni q̃i lapis. Jſte vẽt⁹
valde valid⁹ et foꝛtis eſſe expit ĩ multitudi
ne popl̃i. q̃ nõ ſolũ capita mulierũ detexit ĩ⁼
mo quoſdã totaliter auertit ab eccl̃ia. vñ p̃s
Flauit ſpũs ei⁹ et fluẽt aq̃ .i. ſpũs malignuſ
inſpirauit et carnales v̄tibiles ĩ malicia flue
re fecit. Scd̃o claritas aq̃ ĩpedit. q: piſces vi
dẽtes hamũ ſtupent et fugiũt. ſic claritas et
apparẽtia eſtatis et floꝛũ et oꝛtoꝝ et male ſo
cietatis multos ĩpedit hoĩes. et abhoꝛrẽt de
cetero audire verbũ dei. imo fugiunt a vita
ſancta. Trẽ. iij. Lapſa ẽ ĩ lacũ. ſcꝫ volupta
tis vita mea. Tertio ĩdiſpoſitõ ĩſtrumẽtoꝝ.
qñ retbia ſunt nimis ſtricta vel ãpla piſcatoꝛ
modicũ facit. Sic retbe v̄bi dei magnis ꝑo
tẽtib⁹ ⁊ diuitib⁹ videt̃ nimis ſtrictu: q: v̄ita
tem de reſtitutõe vſure. dãnabilitatẽ luxurie
et adulterij ꝑiculoſitatẽ ſupbie et hm̃oi. au
dire abhoꝛrent et cõtẽnũt. Jdeo ab eccl̃ia
doꝛſa vertũt et ſicut vulpes ad caudã min⁼
gũt et p̃dicatores aſꝑgũt. Predicatoꝛ ꝗ̃ his
ĩpedit⁹ q̃i ĩuanũ laboꝛãs retbe retrahit et ceſ
ſat a piſcatõe. E Tertio piſcatoꝛ ĩfim⁹
ſcꝫ dyabol⁹ plus p̃toꝛib⁹ ꝓficit: et q̃ſi iure
oĩs q̃ a cuſtodijs alioꝝ euaſerũt capit. Jſte
naꝗ multos modos capiẽdi habꝫ quoſdã
capit hamo gule. Abacuc. i. Totũ in hamo
ſuo leuabit. quoſdã rethe. puer. vij. Jrretiuit
eũ multis ſermonib⁹. quoſdã manu auari⁼
cie. p̃s. dextera eius repleta ẽ mũerib⁹: dexte
ra iniq̃tatis. hec eñi man⁹ dyaboli. v. digi⁼
tos habꝫ ſymoniã ĩ clericis. rapiaꝫ ĩ nobili⁼
bus: vſura ĩ burgẽſib⁹. furtuꝫ in latronibuſ
et circũuentionem in mercatoꝛibus.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Secunda pars in

qua notat᷑ pſonalis aſſiſtētia ſaluatoris. ibi
Mane aūt facto ſtetit ihs in littore ꝛc̄. Mo
raliter notādū. ꝙ vt videm⁹ in piculo maris
naufragio nihil deſiderabili⁹ ē ꝙ̄ firmo ſu⸗
ſtentaculo adherere. Nam vt exꝑit. qͦ app
hēdūt retinēt. nec dimittūt ꝑ anguſtia. etiā
in tali piculo nihil tā amatū nec pcioſuꝫ qͦ
nō pot⁹ eijciat᷑ ꝙ̄ ꝙ vita pdat᷑. et ideo legit᷑
xij. q. iij. ſocrates. de ſocrate phō thebano.
qui dū i mari ad athenas gratia ſtudij pgc⸗
ret. piclitat⁹ a ſe piecit magnū pōdus auri.
di. Pon⁹ volo ſubmergere te ꝙ̄ tu ſubmer⸗
gas me. Sic ꝙ̄ diu in h̄ mūdo viuim⁹ i con
tinuo naufragio piclitamur: et dyabol⁹ mlt
tos mergit i pfundū inferni. et niſi firmo ſu
ſtētaclo. ſ. xpo adhercam⁹. et nos a vicijs ꝛ
dlectatōib⁹ mūdi exonerauerim⁹. pibim⁹ di.
ps. ecce q̇ elōgāt ſe a te pi. pdidi. ōs q̇ forni
cātur abs te. Mihi aūt adhere dō bonū ē. ponē
re i dn̄o ſpē meā. ipe nāqꝫ ſumū fūdamtū ꝛ
ſtabile ē i oib⁹ accidētib⁹. Vn̄ augu. in li.
de correctōe et grā. et allegat᷑ de pen. di. ij.
Firmū fundamētū dei ſtat imobile. habēs
ſignaculū hoc glo. impſſum i ſignū amicis
et inimicis. amicis vt accedant. inimicis vt
territi fugiāt. Ipe eī amicos ſuos amat et
defēdit. i. cor. iij. et. i. q. i Cū paulus. Fun
damētū aliud nemo pōt ponere preter illud
qͦ poſitū ē qͦ ē xp̄s ihs. ℌ ¶ Adherea
mus ḡ illo firmo fundamēto vt liberari poſſi
mus a naufragio: et crudeli pirata dyabolo
q̄ ihs ſtat ante nos i littore. ad deſignāduꝫ
ꝙ imobiliter vult nobis adeſſe. ſ.
Cordialiter eum diligamus.
Stabiliter in eum cōfidamus.
Firmiter in eum credamus
Quid eī magis imobilitat dilectōe ꝛ cari
te: venit ergo vt copulat iſepabilr amātē ad
amatū. Quare eccl'o. viij. et hi. Dilectō ſiue
amicitia bonorūqꝫ pmanēs ē et ſtabilis. io
apl's. Ro. viij. Quis nos ſepabit a caritate
xpi. Cū igit᷑ xp̄s ſtet ad nos imobilr diligē
dū debem⁹ ḡ nos q̇ ſum⁹ iſtabiliſes vinculo
amoris ad xpm ligare et ſtringere. Quia ſicē
videm⁹ de vite q̇ ratōe debilitatis p ſe ſtare
nō pōt. ſi liget᷑ ad rem ſtabilē et firmā. puta
palū vel arborē: ſtabilitat᷑ et firmat᷑. Sic hō
debilis ſtabilis efficit᷑ creſcens i ſeruitio dei
quādo cuꝫ deo p amoris vinculū copulat᷑.
Ad hanc ſtabilitatē et copulatōeꝫ amoris:
hortat᷑ apl's. i. cor. xv. Fratres mei dilectiſſi
mi ſtabiles eſtote. Sed heu multi ſoluūt h̄
vinculū amoris. q̇ illo ſacro tēpore xpo col
ligati fuerūt et adherēt fallaci dyabolo p cō
tinuū et idefeſſuꝫ pctōꝝ ſeruitiū. ℌ ¶ Hi
aduertere debēt cui ſe iūxerūt. Nā tyrān⁹ ſe
uerus ē. et ſocios ſuos ſnitores male remu
nerat. Nā tēpaliter vnū ſtrāgulat. alterū ſub
mergit. et terciū ꝑcipitat. ꝙ q̄ſi oēs male tē
poraliter moriūtur et eternaliter dānantur.
Facit eī ſocijs ſuis ſicut leo lupo. de quo
fabulat᷑. ꝙ lup⁹ et vulpis ſe leoni aſſociaue
rūt i venatōe. et cū cepiſſent thaurū. vaccā ꝛ
ouē. leo dixit lupo ꝙ ꝑdā diuideret. Et lu⸗
pus reſpōdit. Dn̄e vos debetis habere thau
rū et ego vaccā. ꝛ vulpis ſoti⁹ nr̄ ouē. In⸗
dignus leo pcuſſit lupū pede eleuato. et pel
lē de capite ei⁹ detraxit. Et tūc dixit vulpi
ꝙ ꝑdā diuideret. Cui vulpis. dn̄e iuſtū ē vt
vos q̇ rex noſter eſtis habeatis thaurū. et dn̄a
mea regina hēat vaccā et filij veſtri leūculi hē
ant oue. Tunc leo optime diuiſiſti: et q̇s te
docuit: et vulpis iuēs lupū. ait dn̄e ille cui
pilleū rubeū feciſti me docuit. Moraliter leo
dyabolū ſiḡt. q̇ rugiēs circuit q̄rēs quē de⸗
uoret. Cui aſſociāt᷑ et adherēt pctōres. vn⁹
ratōe voracitatis. alter auarice ꝛ doloſita⸗
tis ꝛ hīnoi q̇ de maxis ei⁹ laborib⁹ diuidit
ꝑdā. aū iudiciū aīaꝫ. et poſt vtrīqꝫ. ſ. aīaꝫ ꝛ
corp⁹. eis nihil aliō dādo p ſeruitio. niſi pe
naꝫ h̄ tēpalē ꝛ p⁹ eternā. de quo hiere. xvi.
Ecce vnuſq̇ſqꝫ ābulat p⁹ ꝑuitatē cordis ſui
mali: et me nō exaudiat. Ido etiā vos ḋ ter
ra hac. ſ. mala morte moriēdo i terrā quā ig
ratis. ſ. ifernū. et ibi ſeruietis dijs. i. demo
nijs alienis die ac nocte: et nō dabūt vobiſ
reqeꝫ. Ido iſtar vl'pis docere nos debēt exē
pla ꝛ mala. q̄ dyabol⁹ oib⁹ ſibi ſuiētib⁹ fēc
ne xp̄m dimittēdo: et adhercam⁹. ℑ ¶ Se
cūdo xpo recte adherem⁹. ſi i eū ſtabilr cōfi⸗
dam⁹. ps. cxxiij. Qui ɔfidūt i dn̄o ſic mōs
ſyō n̄ ɔmouebit ꝛc̄. Nauigātes nāqꝫ i mari
idigēt cōfidētia ꝛ aioſitate ad ācorā. q̇ ha
bet i picul' nauē firmiter ɔſuare. Sic nos i
picul' hui⁹ mūdi cōſtituti totā nrāꝫ ɔfidētiā
i achorā xp̄m debem⁹ ponere: ppter caritatā
tē adeptōis. vitatē pmiſſiōis. et poteſtatē rd
ditōis. nā xp̄s nos adoptauit ꝛ prēm nr̄m
ſe ɔſtituit. vn̄ qdā doctor ſup orōnē dn̄icā.
Mihi inquit dicat᷑ oratio cuius principium
dulce nomē paternū ſequētiū petitōnū obti⸗
nēdaꝝ pſtat pater fiduciā. Et grego. math.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vi. ſup illo vbo pater inq̄t. In hoc daṫ fidu
cia q̄d negabit filijs. q̄z q̄cq̄d iā dedit pater
eſt. Exēplū ď filio ꝓdigo. luce. xv. vbi fili⁹
criminoſus ad patrē rediēs cū ā̄plexib⁹ ⁊ oſcu
lis. ꝯuiuijs ⁊ melodijs a patre recipiṫ. ro. v.
Gloriaṫ in ſpe glīe filiorꝫ dei. Deb; etiā mo
uere ad cōfidētiā veritas ꝓmiſſiōis. Ipe ei
dn̄s noſter verax ē ⁊ nō mētiṫ qđ ꝑ ſacrā no
bis ſcripturā ꝓmiſit ſoluet. ps. Memor eſto
verbi tui ſeruo tuo i quo mihi ſpē; dediſti.
Tertio deb; mouere poteſtas redditōis. nō
ei ipotēs ē ad ꝯplēdū ꝓmiſſa. et ideo null⁹
q̄ ſperati eo cōfundi pōt. ps. Inte dn̄e ſpa
ui nō cōfūdar ieternū. Tertio debem⁹ xp̄o
adherere i cū firmiter credēdo. ij. paralipo. xx.
Credite i dn̄o ⁊ ſecuri eritis. credite ꝓphis
eius et cuncta veniēt ꝓſpera. Nam ſicut ar
bor q̄ ꝓfundā ⁊ ſanā habet radicē ſtabilior
et fructuoſior ē cōtra impetū vētorꝫ. Sic oīa
opa nr̄a i fide radicata: firma ſunt ⁊ fructuo
ſa. Vn̄ augu. et hētur. i. q. i. cū paul⁹. ¶ k
Fides q̄ ꝑ dilectōē; opaṫ ē fundamētū oīm
vtutū. et radix totius ſpūalis edificij. et no
tanter dicit q̄ ꝑ dilectōē; opaṫ: alias ſi fides
nō ē formata caritate ſ; iformis nihil ꝓficit
q̄z etiā demones ⁊ exiſtētes i mortali pecca
to hāc fidē habēt: ſed nō ē fructuoſa. q̄z nec
ē virtus nec fundamētū vtutū. nec habētes
eā ꝑ eā ſaluātur. nec diuinatores. nec carmia
trices ⁊ hm̄oi mali heretici. fide q̄ cōiurant
demōes. herbas bn̄dicūt: fide eorꝫ ſaluātur
imo grauī⁹ paganis peccādo hm̄oi exercen
da dāpnabūtur. nec facte vetule q̄ iſtigante
dyabolo eſtimāt ſe nocturnis tēporib⁹ ſup
beſtias eq̄tare et credas poſſe i meli⁹ vel i de
teri⁹ cōmutare vel i aliā ſpēm vel ſimilē trāſ
formare: fide eorꝫ ſaluāṫ. Quia vt hēṫ. xxvi.
q. v. c. ep̄i. q̄cūq; talia ꝑtinaciter credit vel
aſſentit ꝓculdubio infidelis ē ⁊ pagano dete
rior. Et ſm canones ſunt excōicādi. et ſm
leges cremari debēt. et bona eorꝫ publicari:
C. de maleficijs. l. null⁹. l. nemo. et. l. cul
pa. Sed q̄ris q̄uo tales poſſunt hoīes egro
tos curare ⁊ ſanare. et ſanis facere egritudi
nes. Reſpōdet aug⁹ de doctrina xp̄iana li. ij.
ꝙ hoc fit ꝑmiſſu dei: vt illi q̄ hoc audiūt et
vidēt ꝓbenṫ i q̄li fide ſint erga deū. Nā q̄ñ
hō a principio i iſtis obſeruatōib⁹ aliq̄d ve
ri expius eſt: caſu accidit. ſed poſtq̄ incipit
hm̄oi obſeruātijs aīm implicare ⁊ firmiter
credere eueniūt multa ꝑ deceptiōes dmonū
vt i his obſeruatōib⁹ implicatus curioſior
fiat ⁊ ſe magis inſerat multiplicib⁹ laq̄is pni
cioſi erroris. L ¶ Sicut legiṫ de q̄dā ve
tula diuinatrice. ad quā mulier q̄dam habēs
virū iracūdū ⁊ furioſū acceſſit. q̄rēdo reme
diū ne plagis ab eo depoſt poſſet cedi. et di
uinatrix. optimū tibi dabo remediū. tu eñ
habes i domo tua canapū ſpiſſū. vade in
q̄t trib⁹ cōtinuis noctib⁹ i crepuſculo ſeroti
no ad canapū tuū. ⁊ de meliori lardo accipe
tecū in prima nocte librā vel q̄ntū potes ad
canapū. Tertia ergo nocte dū mulier hec re
diret. vetula oī nocte lardū accepit in cana
po. ꝙ poſtea virū māſuetū repit credēs hoc
ex diuinatōe hēre qđ deceptōe iuētū fuit: ſic
etiam multis adhuc contingit.

Tertia pars in qua

notatur diſcipulorꝫ ſciencia rationalis: ibi.
Scientes q̄z dn̄s ē. Vn̄ petrus cognoſcēs q̄z
dn̄s ē. tunica ſuc. ⁊c. Moraliter ſm ſcn̄. ď mo
ribus. Spes p̄mij ſolatiū p̄ſtat laboris. q̄li
bet eñ eo feruētior ē ad laborādū quāto li
beraliorē dn̄m hēat ⁊ copioſi⁹ expectat p̄mi
um labor eñ nō debet eſſe ſine fructu. q̄z cū
q̄s laborē ſuū ſine fructu eſſe cōſiderat i lo
co alio ad laborē cū fructu migrat. Cū igiṫ
ih̄s ſit dn̄s liberaliſſim⁹ q̄ ſm ambro. nō re
uocat bn̄ficia ſua. imo cumulo liberalitatis
amplificat: debem⁹ expoliare cū petro vete
re; hoīe; cū actib⁹ ſuis ⁊ mittere i amaritu
dinē laboris virtutū ⁊ deo fideliter ſeruire.
Iuxͣ illud deutro. vi. dn̄m deū tuū adorab
et illi ſoli ſeruies. M ¶ In q̄b⁹ vbis tria
notanṫ ꝓpter que dn̄o deo noſtro libēter ſer
uire debemus. quia alio dn̄o eſt
Conditōis liberalioris. ibi. dn̄m
Dilectōis vberioris. ibi. tuum.
Prelationis maioris. ibi. deum.
Eſt eñ illo dn̄o volūtarie ſeruiēdū. q̄z libe
ralioris cōditōis ē q̄z dn̄s. Ad dn̄m eñ req̄
rūtur tria. ſc; vt ſit liber. nō ſeru⁹ cōditōe. di
ues i pecunijs ⁊ poſſeſſiōe. potēs virtute ⁊
opatōe: Sed ecce null⁹ iuenit i h̄ mūdo adeo
liber vt a pctō ſibi cauere valeat. nec adō for
tis ⁊ potēs vt mortē euadat. ſol⁹ aūt ih̄us
pōt liberare hoīe;. ſol⁹ ih̄s deſiderio ſuffice
re ⁊ ipm̄ iplere. ſol⁹ ih̄s pōt a morte eripe ſ;
ſol⁹ ipe ē dn̄s. q̄re canitur in ymno āgelico
Tu ſol⁹ dn̄s. tu ſol⁹ altiſſim⁹ ih̄u xp̄e. Vn̄
narratur ꝙ nuncij cuiuſdam regis ad plm

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

quendam in heremo degentem dixerunt.
Dñs noſter rex venturus eſt. et ipe q̃s eſt ille
dñs. Et nũcij dixerũt ipm eſſe nobilẽ. libe-
rũ. diuitẽ. et potẽtẽ. et phs. ẽ ne liber a pec
cato: ẽ ne a dõ diues: vt ſibi ſufficiat ne pl⁹
appetat: ẽ ne fortis vt nec mortẽ timeat nec
inueniat: dixerũt nõ. Phs aũt. g̃ dñs nõ ẽ. et
ſubiũxit. ſi dñs ẽ: cuius dñs ẽ. Nũcij dixerũt
noſter dñs ẽ. et nos ſerui ei⁹. imo potius ipe
ſeru⁹ veſter ẽ: vos ſeruitis ſibi corpe ipe aũt
vobis ſeruit cõtinua mẽtis occupatõe. Ser
ui. q̃s ergo ſm te ẽ verus dñs. Rñdit phus
q̃ ſui potẽs ẽ. Medio tẽpore venit dñs rex.
alloquẽs phm. rogat vt ſecũ vadat. velit eũ
ditare mltis diuitijs. Phs reſpõdit. ditior
ſum te. q: pl⁹ poſſum cõtẽnere q̃ tu poſſes
poſſidere. Rex quõ diues es cũ oĩno nihil
hẽas. phs: plus hẽo q̃ tu. ſufficiẽtiã hẽo.
mihi ſufficit nec pl⁹ appeto: tibi aũt qd̃ hẽs
nõ ſufficit q: pl⁹ appetis. Secũdo ſibi ſer-
uiẽdũ ẽ. q: tu⁹ ẽ. nihil eñ ita tu⁹ ẽ ſicut ihs
q: ſine volũtate tua nõ põt eũ amittere. lo-
cus eñ cũ nõ elõgat. q: vbiq; ẽ. nec tẽpus
aufert. q: ſemp ẽ. nec inimicus ipedit. q: iti
mus eſt. vñ ambro. ſup lucã. Nemo tibi cri
ſtũ põt auferre niſi tu illi auferas. Sz
q̃ris q̃d dño meo ihu xpo faciã vel i quo ei
ſeruiã vt mecũ ſemp maneat. Ad qd̃ reſpõ
dẽdũ. addnco narratõem in q̃ hẽtur modus
ſuiẽdi dño ihu. Statuit q̃dã ipator p lege
q̃ q̃cunq; vellet ei miſtrare. prio tres ictus
in porta palacij faceret. p qd̃ cognoſceret q̃
ſeruire deſideraret. Et erat q̃dã paup rome
noie guido q̃ volẽs cõſulere pauptati. acceſ
ſit palatiũ ⁊ ſm legẽ tres ictus dedit, ⁊ p ia
nitorẽ itroductus ad ipatorẽ. Dñe mi rex ſer
uire deſidero de ſex ſuitijs expt⁹ ſum. Prim
ſcio corp⁹ magi pricipis die ⁊ nocte cuſtodire
lectũ ei⁹ pparare. cibaria ppiare. pedes ei⁹ la
uare. Secũdũ ſeruitiũ. ſcio vigilare qñ alij
dormiũt. et dormire qñ alij vigilãt. Tertiũ
ſcio bonũ potũ guſtare ⁊ bene iter quelibz
iudicare. Quartũ. ſcio inuitare hoies ad cõui
uiũ ad honorẽ inuitãtis. Quitũ. ſcio ignẽ fa
cere ſine fumo. Sextũ. ſcio docere hoies viã
vſus terrã ſanctã. q̃ ſane ibũt ⁊ redibũt. ait
imperator illa ſunt pulcra ſeruitia. mecũ ma-
neas. et primũ de corpe meo pbabis. Gui-
do ei nocte lectũ bon eſte pauit. lintheamia
lauit ⁊ ſepi⁹ mutauit. Singulis noctibus
ante ianuã camere armat⁹ iacuit cũ caniculo

paruo. vt ſi ipe a caſu dormiret ⁊ aliq̃s ve-
niret. canis latraret ⁊ eũ excitaret. ſemel oĩ
ebdomada pedes dñi lauit. et i oib⁹ tã pru
dẽter fecit q̃ i nullo rephẽdi poterat. Finito
ãno cũ dñs ſeneſcalũ ſuũ fecit. vt ſecũdũ im
pleret ſeruitiũ. ſcz vigilaret ⁊c̃. Guido ergo
p totã eſtatẽ vigilauit laborãdo ⁊ oĩa neceſ
ſaria p hyme puidit. Cũ ergo adeſſet hyẽs
et alij inceperũt vigilare. ipe q̃euit. ſic de ſe
cũdo ſeruitio ſatiſfecit. Impator gauiſus d̃
duob⁹ vocauit pincernã di. pone in calicez
meũ acetũ. vinũ optimũ ⁊ muſtũ ⁊ des gui
doni ad bibẽdũ. Cum aũt guſtaſſet. ait fuit
bonũ. eſt bonũ et erit bonũ. i. muſtũ erit bo
nũ vinũ. et bonũ acetũ fuit bonũ vinũ. Im
pator vidẽs eius prudẽtiã voluit facere cõ
uiuiũ. et fecit amicos ſuos inuitare vt pbaret
quartũ ſeruitiũ. Ipe aũt nõ amicos: ſed õs
inimicos inuitauit. et rex cõmot⁹ ait. Dñe in
imicos inuitaui. vt vultu hilari eos facias
amicos. qd̃ factũ ẽ. Impator iterũ gauiſus
petijt quitũ ſeruitiũ ipleri. vt hoſpitib⁹ ſuis
fieret ignis ſine fumo. et guido ligna p eſta
tem collecta et ardore ſolis exiccata icendit
et oĩns ſine fumo calefecit. Et iperator ad-
huc reſtat vltimũ. qd̃ ſi pbaueris ad hono-
rem ⁊ diuicias te pmouebo. Et ipe ſequẽ-
tib⁹ oib⁹ pgere volẽtib⁹ ad terrã ſctã ⁊ tranſi
uit ad littus maris oſtẽdẽs rupẽ magnã in
mari di. in illa rupe ẽ q̃dam auis cõtinue in
nido ſuo cubans oua in quo multũ delecta
tur cuius natura talis eſt. q̃ q̃diu in pace re
ſidet in nido tranquillũ eſt mare. ſi autẽ cõ
tingat eam nidum exire. mare pertubat̃. qd̃
ptranſire ſaluus nemo poteſt. nec vnq̃ auis
illa nidum dimittit niſi pp̃ter vnã cauſam.
Eſt eñ etiam alia auis inimica huius que
ſemp laborat vt nidũ eius fedat. auis autẽ
in nido cum ſenſerit oua ſua fedata aut ni-
dum deturpatum ſtatim extra nidũ p̃ dolo-
re volat. et tunc venti excitantur vel cõcitan
tur et mare turbat̃. at ille dixit quale remedi
um dabis vt auis inimica nõ appropinq̃t.
Et ipe nullũ aliud q̃ illõ eñz ſanguie agni
nidũ interi⁹ ⁊ exteri⁹ ipgite. q̃diu vna gutta
manet inimica nõ appropinq̃t. hoc audiẽs
impator de ſua prudẽtia eũ militez fecit. D
kmi impator ẽ dñs nr̃ ihs xps q̃ legẽ dedit
et docuit volenti intrare regnum celorum in
porta eccleſie militantis tres ictus daret. ſcz
orando. ieiunando. elemoſynam dando.

Nūc adeſt paup guido .i. bō nud⁹ ꝛ paup ingreſſus i mūdū de vtero. paup etiā virtu⁹bus. hic cupiēs regnū intrare p ſacrū tēpus tres ici⁹ fecit. orauit. ieiunauit ꝛ ſermones audiuit. Et cōfitēdo ad ſex ſeruitia ſiue miſteria ſe obtulit. Primū velle cuſtodire cor⁹pus principis .i. xpi. et quō: certe ſic guido deb; eſſe armat⁹ ſemp virtutib⁹. ne aliq tēp⁹tatio itret camerā cordis ſui et offēdat xpm et caniculū latrātē hēat ꝛ attēdat. ſc; cōſciē⁹tiā q̄ cōtinue ꝯ vitia murmurat. Deb; etiaʒ lectū cordis bn̄ pare p opa mie. lintheamia mutare .i. vitia i vtutes ꝛ ſordes pctōꝝ laua⁹re. et camerā cordis mūdā cuſtodire. ne cor⁹pus dn̄i nr̄i ihu xpi offēdaṫ cui te obligaſti bis i ebdomada pedes dn̄i lauare p ꝯfeſſio⁹nē ꝛ ꝯtriōꝫ vl' bōaꝫ affectiōꝫ. ecce primū ſui tiū. Scdm qd̄ ꝓximum⁹ ē vigilare. ſc; in bo⁹nis opib⁹ qn̄ alij dormiūt i pctīs. mō pctō⁹res icipiūt iterꝝ dormire. tu aūt vigila i oīb⁹ labora i virtutib⁹. Tertiū ſuitiū ē bonū potū guſtare. Pot⁹ ille ē aduerſitas q̄ patiēter ſu⁹ſtinere deb; ꝓpter xpm q̄ pot⁹ fiet bon⁹ cor⁹poꝛi ꝛ aie i celis. Quartū ē iuitare ad cōui⁹uiū. Deb; eī ſerui⁹ xpi inimicos crucis xpi ſc; pctōres p bona exēpla ꝛ opa inſtruere ꝛ deo recōciliare. Quintū ignē facere ꝛc. i. ca⁹ritatē hēre ſine fumo iracūdie. et ex caritate benefacere paupib⁹. Sextuʒ debes docere hoīes viā vſus terrā ſanctā. i. ad celū ꝛ no⁹tificare auē inimicā. i. dyabolū. Auis ei bo⁹na ē ihs xps q̄ tamdiu nobiſcū manet ꝙdiu dyabol⁹ nō fedat corda noſtra ꝛ affectiōes. ipe eī cubat ſup bonas affectiōes nr̄as vſq3 ꝙ pa ꝓducātur. g̃ vt ꝯ dyabolū i tranq̄llitate maneam⁹ p recētē mēoriā: ſpergere debem⁹ corda nr̄a ſanguie ihu xpi. agni imaculati p nob effuſo. et ſic ſecure ibim⁹ ad terrā ſan⁹ctā. i. vitā eternā. Hec eī ſeruitia fidelis ſer⁹uus faciat ꝛ dn̄m ihm nō admittat. Tertio dn̄o nr̄o ē bn̄ ſermiēdū. qꝛ ē platōis maioriſ qꝛ ſolus de⁹ ē. Eſt eī ſol⁹ de⁹ bonitas a q̄ fluxerūt oīa. eternitas i ſe cōtinēs oīa. ſuffi⁹ciētia iplēs oīa loca tpa ꝛ corda. vn̄ in pſ. Dixi dn̄o de⁹ me⁹ es tu: qm̄ bonoꝝ meoꝝ n̄ eges. vbi alia litera hab; . qm̄ mihi nō ē bn̄ ſine te. eſſe eī ſine te ē ſine deo eſſe tanq̄ in maris piculo ſine gubernatoꝛe. i carcere ſine cōſolatoꝛe. i exilio ſine amico. iter hoſtes ſi⁹ne adiutoꝛio. i bello ſine duce. i tenebris ſi⁹ne lucerna. vn̄ ſine deo viuere ē viuēde moꝛi ꝛ decedere. fac g̃ o dn̄e ihu me ſemp viuere in te. et ſine te noli me derelinq̄re. vt cū dies ad uenerit mei clamoꝛis. mea merceſſis huius laboꝛis. ac virgo beatiſſima aſſit ſemper ꝓ⁹cata vt cum franciſco ſeraphico ſempiterno fruar premio. AMEN.

¶ Regiſtrū de euāgelioꝝ ac eplaꝝ thema⁹tib⁹. atq3 itroductōib⁹. tā dn̄icalū ꝙ ꝛ feſto⁹rū p āni circulū. iuxta rubricā romanā. et pri⁹mo de dn̄icis. ſcd'o de feſtis icipit feliciter.

¶ De dn̄ica prima aduētus dn̄i. de epl'a.

Abiiciamus ope

ra tenebraꝝ ꝛ iduamur arma lu⁹cis roma. xiij. Albumaſar i li. ſuo de motib⁹ planetaꝝ dic̄. ꝙ ſi corp⁹ opacū. ſ. luna iter nos ꝛ ſolē recto dyametro tāq̄ qd̄ daʒ obſtaculū ponaṫ defectū cauſabit nobis radioꝝ ſolis i capite vel cauda draconis. et fit eclipſis. recedēte vo luna ſol ad illa iferi⁹oꝛa radios ſuos mittit. Et algaſel. hoc idē atteſtaṫ i ſua phia pte tertia de elemētis di. ꝙ cū luna a ſole remoueṫ totalis eclipſis re⁹moueṫ. et lum̄ ſolis ſubito deſcēdit ītīc dra. Sic pctm̄ i aia qd̄dā obſtaclm poit iter nos et deū. ꝙ de⁹ eā luīe grē ſue illuſtrare neq̄at Nā lux pura. i. gr̄a ab illūiādis. ſ. puris exci⁹piṫ vt dr̄. i. q. i. ſi iuſti⁹ fuerit. quare yſa. lviij pctōri dr̄. Si abſtuleris de medio tui cathe⁹nā. i. de corde pctm̄: qd̄ pctm̄ ligat aiam q̄ſi cathena. et tenet dyabolo. ſeq̄tur: orieṫ lux tua. i. gr̄a. et dn̄s ſplēdoꝛib⁹. i. gr̄ijs donoꝝ iplebit aiaʒ tuā. Aduētū g̃ filij dei ꝛ ei⁹ grē abijciam⁹ iux̄ exhoꝛtatōꝫ aplī. opa tenebra⁹ra. In q̄bus vbis hoꝛtemur ſpecialr ad duo neceſſaria ad aduētū filij dei. et dignā eius ſuſceptiōem. ſc; vt ¶ Vicioꝝ ſordes ex⁹purgemus. cum dicitur. Abijciamus. Virtutuʒ veſtes preparemus. cum ſubdit. et induamur arma lucis.

Prio debem⁹ lauare pctōꝝ ſordes p aquaʒ cōtritiōis. et ſcobā cōfeſſiōis. de q̄b⁹. xxviij. h. J. k. L. Secūdo debem⁹ iduere virtutū veſtes. xxxix. M. xxvi. H. Et notanter aplus nomiat virtutes arma. qꝛ ſicut arma defen⁹dūt corpus a malis iaculis ne vulneretur: ſic virtutes cardiales defendūt hoīe; ne ſuc⁹cūbat. et ſunt quatuoꝛ cōtra quatuoꝛ malas ꝑſuaſiones. Nota. xxxij. L.

¶ De euangelio.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ERunt ſigna in
ſole luna ꝛ ſtellis luce .xxi. Ha
bem⁹ ex iure. ꝙ iudex ordiari⁹
nō debet ſentētiā dictare diffinitiuā niſi pri
us ſeu prio reus fuerit legitie āmonitus et
citatus. Eſt em̄ citatō fundamītū ordis iudi
ciarij. ex̄ de cōſti. eccl'ie ſancte. in glo. Nā vt
hētur. ff. de re iudi. l. de vnoq̄. Sētētia cō
tra abſentē lata nulla ē ipo iure. ſec⁹ ſi ꝑ cō
tumaciā ſit abſens. Sic ſpūaliter iudex vi⸗
uoꝝ ꝛ mortuoꝝ xp̄s. veniēs ad iudiciū nō
dictabit ſētētiā diffinitiuā vite vel mortis
eterne: niſi prio ordiarie ꝑ ſigna patentia ꝛ
manifeſta. ad tribunal ei⁹ maieſtatis oēs ci
tauerit. q̄ añ iudiciū erūt i ſole ꝛ luna ꝛ ſtel
lis. vt teſtat̄ lucas i v̄bis thematis. In q̄b⁹
v̄bis ꝓmittit̄ nobis aduētus xp̄i formida⸗
bilis ad iudiciū. vt quos exhortatōe apl'i i
epiſtola hodierna. amor dei ad debitā ꝑpa
tōem nō excitat ſaltē timor ꝛ tremor ſigno
rū cōcutiat quo ad duo ſpūaliter. ſcʒ. Ut iu⸗
ſti iudicis caritatē pēſem⁹. cū dicit̄. erūt ſigᷓ
Eius imutabilē eq̄tatē formidem⁹. cū dici
tur. i ſole ꝛ luna ꝛc. Debem⁹ nāq̄ꝫ prio pen
ſare xp̄i iudicis magnā caritatē: q̄ ab nram
āmonitōeʒ mīra ſigᷓ fecit. fac̄ ꝛ faciet. ꝺ quo
xxxvij. k. Debem⁹ ſecūdo ei⁹ eq̄tatē formi⸗
dare. nā nulli ꝑcet. diuitē et pauꝑem i eq̄ta
te iudicabit. ſolē et lunā et ſtellas. i. papam
imꝑatorē. ſpūales ꝛ ſeculares. nō ſolū opa
etiam cogitata et locuta cōtra deū iudicabit
de quibus nota. xi. I.

¶ De dñica ſecūda ſermo de ep'la.

DEus autem ſpei
repleat vos om̄i gaudio ro. xv.
Naturaliter vnū mēbrū cōpatit̄
alteri mēbro leſo. Sic hō tribulatōe leſus
debʒ ab altero cōſolari. vñ. vij. q. i. cū ꝑcuſ⸗
ſio. Aflictio nō ē dāda aflicto: ſed cōſolatō
et. ff. de offi. p̄ſi. l. diuus. Aflictō nō danda
aflicto ſed potius ei⁹ miſeric miſerādū. exē
plū hui⁹ hem⁹ iob. c. ij. q̄ dū affligeretur in
poſſeſſiōe et corꝑe. ꝙ a plāta pedis vſq̄ꝫ ad
v̄erticē ſanitas in eo nō eēt. venerūt tres ami
ci ei⁹ vt eū ꝯſolarēt̄. Quare aug⁹ ſuꝑ huc
paſſuʒ loquitur di. ſi pauꝑtas angit. ſi luctus
meſtificat. ſi dolor corꝑis inq̄etat. ſi vlla ca
lamitas nos ꝑturbat adſint boni amici q̄ nō
ſolū gaudere cū gaudētib⁹ ſed etiā flere cū
flentibus didicere et tunc aſꝑa leuiātur. ad
uerſa ſuꝑant̄. et grauia in ſuꝑ releuātur. qđ
aduertēs doctor eccl'ie ad cōſolatōeʒ fideli
um in agro dñico afflictione laborantium
vt ſingularis amic⁹ volēs nos cōſolari dic
de⁹ aūt ſpei. In q̄bus verbis ꝓmittit duo i
aduētu regis. ſcʒ. Debilib⁹ ſubſtētatōem.
cū dicit deus autē ſpei. Secūdo triſtib⁹ con
ſolatōeʒ. addēs. repleat vos. Prio em̄ nos
debiles totā cōfidētiā et ſpeʒ debem⁹ pone
re i deū. q2 potēs ē ꝓmpt⁹ et clemēs. de q̄b⁹
nota. vi. A. Secūdo triſtib⁹ ē magna con⸗
ſolatō noſcere ſuos labores nō pire ſine fru
ctu. ſic et nos ſcire debem⁹ noſtros labores
acq̄ſituros magnū gaudij fructū. cū oibus
ſanctis et electis dei. Un̄. i. ioh. i. qđ audi⸗
uimus. nota. xxvi. A.

¶ De euangelio ſermo.

CEci vident et
claudi ābulāt. math. xi. Ariſto.
dicit. i. metha. diē et noctē a ſo
le cauſari. diē ſcʒ ꝑ ei⁹ p̄ſentiā ſuꝑ emiſpiū
noſtrū. noctē demq̄ꝫ ꝑ remotōeʒ ſolis. Iōo
vi. thopi. c. v. dicit ꝙ dies ē latio ſolis ſuꝑ
terrā. Sic ſpūaliter ante aduētū ſolis iuſti⸗
cie. hoīes i tenebris ignorātie ābulabāt. ſꝫ
oriēte luce mētes illumiābat. et affect⁹ recti
ficabat. quare apl's ad eph. v. dic̄. et ꝺpeni.
di. iij. §. hāc ſocietatē. Eratis aliquādo te⸗
nebre. nūc aūt lux i dño: dicit̄ igit̄ bn̄ ꝙ illa
luce ceci vidēt. In q̄b⁹ v̄bis duo notant̄. ſ.
Ignorātis illuſtratio. cū dicit̄. ceci vidēt.
Errātis iformatō. cū addit̄. claudi ābulāt.
Prio nāq̄ꝫ volēs de⁹ ſecū illūiare et ad co⸗
gnitōeʒ veritatis ordiare. exagitat gratia ꝑ
ueniēdo. expurgat et iformat. ꝺ quo. xxvi.
C. Secūdo claudū errāteʒ in tribus infor
mat cōtra tres errores. de quo. xli. B.

¶ Dñica tertia. ſermo de ep'la.

GAudete in dño ſemꝑ. phil'. vlti.
Auicēna li. de alchamia dicit.
ꝙ ſi ferrū miſceat̄ auro nūq̄ ab
eo ſeꝑat̄. neq̄ꝫ decoctōe necaliq̄
re. Sic ſpūalr hoīes q̄ de ſua natā ferrei frigi
di et tardi ſūt ab ſuꝑiora ad diligēdū deū ꝛ
appetēdū celeſtia ſi ſcꝫ igne caritatis ꝑfecte
deo ꝯiūcti fuerint nll'a vnq̄ aduerſitatis vł
mūdane cōſolatōis decoctōe pñt ſeꝑari. Fi
guratur ezechiel'. i. in aialibus pēnatis que
cum incederent vltra non reuertebantur. ſic
ſic qui a terrenis actib⁹ ad ſpūalia tranſeūt.
et deo ꝑ dilectōeʒ cōiūgūtur ad ea q̄ relique

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

rant nullaten⁹ reflectūtur. Quare aplus ad
phil.iij. que retro ſunt oblitus ad ea q̄ ſunt
anteriora extēdēs meipm̄. ad deſtinatū pſe
quor brauiū ſupne vocatōis dei ihu xpo. d̄
quo dicit̄ de peni. di.ij. pēnata. Que retro
ſunt oblitus fuerat. q̄ tēpalia d̄ſpiciēs q̄ ſo
la ſunt eterna req̄rebat. Hic q̄ iūcī⁹ deo inſe
parabili amore gaudebat cupiēs et nos ad
hanc puenire gl̄iam. hortat̄ terrena gaudia
deſpicere ⁊ iſolo deo gaudere. In q̄b⁹ ver
bis duo ſpetialiter notātur. ſcȝ mētis iterna
leticia. cū dicit̄ gaudere. Leticie debita ma
teria addēs i dn̄o. Debem⁹ p̄io gaudere d̄
lectabili obiecto beatitudis ad qd̄ nos de⁹
ordīauit fruendū eternaliter. de quo nota. x
p. Secundo debemus gaudere in domio
et hoc ppter tria. xlviij. M.

¶ Sermo de euangelio.

D Irigite viam
dn̄i ioh. i. Magiſter. iij. ſen. di.
xxxviij. dic̄. Qd̄ error maxia cu
ra cauēdus ē i acq̄ſitōe veritatis. q̄ vt hētur
ex̄ de heeti. Qui alios ab errore nō reuocat
ſeipm̄ errare d̄mōſtrat. Et di. lxxxiij. cōſenti
re videt̄ errātī q̄ ad reſecāda q̄ corrigi debēt
nō occurrit. Doctor igitur melliflu⁹ volens
ſe oſtēdere i nullo errare. nec errorib⁹ falſita
tis cōſentire viāȝ ſanctitatis docuit. di. diri
gite viā dni. In q̄b⁹ verbis duo ſpetialiter
notātur. ſ. Penitētie exhortatō ibi. dirigite.
Xpi vite imitatō. ibi. viam dn̄i. Debem⁹ pri
mo corda noſtra ad deū dirigere ⁊ ad deū re
currere. xvij. B. Secūdo debem⁹ xp̄m imi⁹
tari. et q̄tū poſſibile ē viam eius ambulare
xxx. Y. Z. ¶ Dn̄ica. iij. ſmo de epipha.

N Ihil mihi cōſcius ſum. ſed
nō in hoc iuſtificatus ſuȝ. i. cor
iiij. Autor d̄ diſcplīa ſcolarū di
cit. Oportet q̄ magiſter pri⁹ adiſ
cat q̄ doceat. et. ff. i phemio. Oportet prius
aīas ⁊ poſtea linguas fieri eruditas. Volēſ
igit̄ aliū de ſanctitate ⁊ puritate docere pri⁹
dȝ eā adiſcere: et eā hēre exēplariter. Quia
vt d̄r. ij. q. vij. cū paſtoris. Vita doctoris vl̄
paſtoris dȝ eſſe exēplaris: malo eīn exēplo
multos trahūt ad inferos di. xl. c. ſi papa.
Idcirco apl's volēs docere mūdiciā ſeruare
imunitatē ⁊ exēplaritatē ſuā p̄mōſtrauit di.
Nihil mihi cōſcius ⁊c̄. In q̄b⁹ verbis duo
notantur. ſcȝ forma viuēdi ſaluatiua ibi. ni
hil mihi cōſcius. Via merēdi diſpoſitiua.
ibi. ſed nō i hoc. Dico p̄io q̄ debem⁹ viue⁹
re i puritate cōſcie. et ido debem⁹ eā freq̄nter
examiare. viij. L. xviij. O. Scd̄o debemus
gratiā petere p iuſtificatōe q̄ ſine gr̄a iuſtifi
cari nō poſſum⁹. Nā ſm̄ ricb: iiij: ſup mgr̄ȝ
Nota. xxvi. poſt: F: Sed q̄ritur vtrū infuſio
gratie ſit prior ordine nature remiſſione cul
pe: xxvi: D: ¶ Sermo de euāgelio.

U IDEBit: oīs caro ſalutare dei
noſtri luce. iij. Sicut i differēs eſt
oīe ſuſceptibile illūiare ⁊ viui⁹
ficare: ſic ſol iuſticie dei fili⁹ vl't
radio ſue miſericordie et gr̄e oīs ſuſcepti⁹
biles viuificare ⁊ ſaluare. Vn̄ d̄ peni. di. i.
de⁹ diſtinctōeȝ nō facit p miaȝ ſuā oīb⁹ pro
miſit glo. De⁹ diſtinctōeȝ vel exceptōeȝ pſo
naꝝ nō facit: q̄ remiſſionē pctōꝝ a ſe cōferē
daȝ oīb⁹ vere penitētib⁹ pmiſit. Nullū eīn
vere penitētē a ſe excludit. vt hētur. xxix. q.
ij. §. i. Dic̄ ḡ btū euāgeliſta: videbit oīs caro
⁊c̄. In q̄b⁹ v̄bis duo notātur. ſcȝ: Profect⁹
v'lis pmiſſionis ibi videbit oīs caro: Effe⁹
ctus total' remiſſiōis. ibi ſalutare dei noſtri
Nā cū peccāte p̄io hoīe oīs hō poſterior cul
pam cōtraxit ⁊ mortu⁹ ē: Sic p̄formiter p
xp̄m dei filiū ſolū inocētē oīs caro redēpta
eſt. q̄ ſol⁹ potēs fuit ad liberādū: pmptus
ad iuuādū ⁊ clems ad idulgēdū. vi. poſt A
Secūdo notat̄ effect⁹ total' remiſſiōis: et ſal
uatōis nr̄e. q̄ hoīeȝ ſaluauit a culpa p remi
ſſionē a pugna p defēſiōeȝ. a patris ira p ſui
traditōem. xxxix. V.

¶ In die natiuitatis xpi.

H ABITANTIBus in regiōe
vmbre mortis lux orta ē eis yſa:
ix. Querit̄ q̄re i hac nocte natiui
tatis miſſa celebrat̄ cū alijs feſti
uitatib⁹ tm̄ i die celebrare liceat: Reſpōdet
thelesfor⁹ a petro papa q̄rt⁹ vt hēt̄ d̄ ɔſe. di:
i. c. nocte ſctā. Quod nocte ſctā natiuitatis
dn̄i ſaluatoris miſſas celebrent preſbiteri et
hymnū āgelicū. ſcȝ Glīa i excelſis i eis ſolēni
ter decātēt. qm̄ ⁊ eadē nocte ab āgelo paſto
rib⁹ ē nūciat⁹. et ſubito facta ē cū āgelo mul
titudo militie celeſtis: laudātiū ⁊ dicentiū.
Glīa i excelſis deo. ſup quo dicit glo. q̄ hec
verba tm̄ dicta ſunt ab angelo ſed alia. ſcȝ
et in terra pax homibus addit hylarius. ¶
Queritur ſecūdo quare tres miſſe celebrant̄
Reſpondet bern̄. in glo. extra de cele. miſſa.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

c. cōſuluiſti. ꝙ celebrātur ꝓpter miſteriū qm̄
ꝑ illas tres miſſas rñſentaꝫ triplex ſtatus. ſ.
ſtatus ante legē. ſub lege. et ſtatus gratie.
Nā illa q̄ cātat ī nocte repñſentat ſtatū illoꝝ q̄
fuerūt ante legē qm̄ oēs erāt in tenebris. et
ideo in aliq̄bus eccl'ijs dicit̄ ī prima miſſa.
populus q̄ ambula ī tenebris. ſecūda dicit̄ ī
aurora. et ſignificat tēp⁹ ſub lege in quo iaꝫ
incipiebat ex pte ſcire xp̄m. ſed nō plene ꝓ⁹
pter dicta legis ꝓpbaꝝ. Et ideo cantat̄ iter di
em ꝛ noctē. et introitus dicit̄. lux fulgebit.
tertia dicit̄ in die. ꝑ quā deſignat̄ tēp⁹ gra
tie. ſ. pñs ī quo orta ē lux xp̄s dn̄s noſter
Et ideo ī officio miſſe dicit̄. Puer nat⁹ ē no
bis. De illa ſacratiſſima nocte ꝓphauit yſa.
di. ꝑ vba ibemans. In q̄bus vbis duo no
tant. ſ. In cōſolabil' indigētia. ex pte rei. cū
dicit̄ bitātib⁹ ī regiōe. Inenarrabilis clemē
tia ex pte dei. cū addit̄ lux orta ē eis. Nā ex
pte hoīs fuit magna indigētia ꝛ meror icō⁄
ſolabilis. quē ſolus de⁹ poterat ī gaudiū ꝑ
mutare ꝑ egreſſuꝫ ei⁹ ī mūdū. De quo abac.
iij. egreſſus es in ſalutē populi tui. Et em̄
triplex egreſſus filij dei. vij. O. Secūdo mō
ex pte dei notat̄ inenarrabilis ei⁹ clemētia.
ꝙ bitantib⁹ ī tenebris ꝑ modū lucis voluit
oriri. di. ioh. viij. Ego ſuꝫ lux mūdi hoc et
em̄ cōueniēter dicebat ꝓpter mirabilē ꝓdu
ctiōem. inſepabileꝫ vniōnē. et delectabilem
operatiōem. Nota. xxx. S.

¶ Domica infra octauā natiuitatis. de ep'la.

Miſit deus filium ſuū factū ex muliere. factū ſub le⁄
ge. vt eos q̄ ſub lege erāt redime⁄
ret. gal'. iiij. Hētur ex̄ de offi. lega. c. excōi⁄
catis in glo. ꝙ legatus a latere miſſus. ſcꝫ
cardinalis q̄ ē pars corpis pape. ex eo ꝙ ad
latus eius ſemꝑ aſſiſtit cōſiliādo. hic in le⁄
gatiōe ſua eūdo ꝛ redeūdo pōt oēs excōica
tos ꝑ violēta manuū iniectiōe in eccl'iaſticas
pſonas abſoluere ꝛ beneficia conferre. Sic
ſpūaliter dei fili⁹ q̄ ē cōſubſtātialis dei pa⁄
tris. ſedēs a dextris eius q̄ſi legat⁹ ab eo q̄
ē in hūc mūdū miſſus ad abſoluēdū pecca
torē excōicatū ꝑ violentia deo facta. cōtulit
hoībus nō ſolū redemptiōis remediū. verū⁄
etiā informatiōis beneficiū. et gratie ſue per
hēne ſubſidiū. q̄re apoſtol⁹ dixit. miſit de⁹
ꝛc. In q̄bus verbis duo tanguntur. ſcꝫ Plāſ
matoris legalitas. cū dicit̄ miſit de⁹. Pecca
toris neceſſitas. addēs. vt eos qui ſub lege
ꝛc. Dico primo ꝙ magna fuit legalitas dei
patris mittēs filiū ſuū in mūdū. et mariafi
lij pietas volētis nobiſcū hitare. nos guber
nare ꝛ cōſeruare. De q̄b⁹ nota. xxx. M. Dico
ſecūdo ꝙ magna fuit neceſſitas peccatoris
q̄ ſub lege erat. et ī lege peccauerat lege etiaꝫ
redimeret̄. Nam vt de⁹ hoīeꝫ errantē ad viā
rectitudis dirigeret ꝛ eū redimeret. dedit ei
ſecūdū tres ſtatus tres leges ī ſtatu inocētie
legē rōis. de q̄bus nota. xxvij. F.

¶ Sermo de euāgelio.

Non diſcedeba de tēplo ieiunijs et obſecratiōni
bus ſeruiēs die ac nocte luce. ij.
Duꝫ puerul⁹ tenell⁹ ē. pl⁹ alio tēpe indiget
ſolicita cura. q2 ſi negligētiā parētū ꝑiclitat̄.
debēt parētes grauiter puniri. Nam vt dicit̄
ex̄ de his q̄ fi. occi. c. de īfātib⁹ ī glo. et tex⁄
tu. Infās ſi oppreſſus vl' ſuffocat⁹ fuerit ſpō
te a parētib⁹ debꝫ ei⁹ grauiſſima pnīa īponi ꝛ
maior q̄ ꝓ alio homicidio ſm̄ Cañ. vij. vel
ix. ānoꝝ ſm̄ leges ī foro cōtētioſo. vt. C. co
l. vna. debet ī iui culeo. i. ſacco de corio. q̄
culeus dicit̄. cū cane ꝛ gallo gallinatio. id
ē caſtro. vipa ꝛ ſymea et iter ferales āguſti
as. i. ī ſiluā iter feras debꝫ poni. vt ſerpētū
cōtubernijs miſceat̄. vel regiōis q̄litas tu⁄
lerit. vl' ī vicinū mare. vl' ī āmē ꝓijciat̄. Et ſi
neutrū ꝓximū ē. ſubijciat̄ beſtijs vt oīꝫ elem̄
toꝝ vſu carere īcipiat. et vt ei celū ſupſtiti ter
ra mortuo auferat̄. Et dicūt doc. ꝙ canis fu
gat ſymeā. ſymea gallū. et gall⁹ vipaꝫ. et vi
pera inenit refugiū ꝛ itrat ī corp⁹ illi⁹. ſi vo
nō ſpōte oppſſus fuerit īfās ſm̄ cañ. culpa g̃
ui ꝑcedēte puta. q2 ī medio poſuerūt īfātē.
tūc ſm̄ canones pnīa ē īponēda. vij. vl'. v.
ānoꝝ. Si vero leuis culpa ꝑceſſit. q2 forte ī
eodē lecto. tm̄ lōge poſuerūt. poſſit īponi pe
nitētia triū ānoꝝ. Si aūt nulla culpa ꝑceſſe
rit vl' negligētia ꝛ forte ꝓpria morte dfūct⁹
lꝫ d̄ iure n ſint puniēdi. q2 tm̄ nō ſunt ſecuri
ad cautelā ꝓpter ābiguū duplicitatis. dꝫ eis
īponi pnīa ſm̄ diſcretiōꝫ pietatis ad arbitriū
īponētis. q2 d̄r ex̄ de obſer. ieiu. c. cōſiliū. et
v. di. ad ei⁹ vo. Bonaꝝ mētiū ē ibi culpā ti
mere vbi culpa nō ē. Hec ad maiorē caute⁄
lā dicta ad ꝓpoſitū adplicādo. q2 em̄ puul⁹
ibūs virginis filius naturalis. in cordibus
deuotoꝝ per illud feſtuꝫ. ſpūaliter cōceptus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

et natus eſt ſolicitam vult habere curam. et
virtutū exercitiū. qꝛ ſi negligētes et accidio
ſi ad delectatōes carnis nos poſuerim⁹. in
his ſine timore obdormiētes natuꝫ in lecto
cordis peccatis noſtris opprimim⁹ et ſuffo
camus. ad eternas penas grauiſſimas nos
obligam⁹. q̄re q̄libet ſolitā curā ad ihm par
uulū hēat. nec de eccleſia ieiunijs et oratio
nib⁹ diſcedat. ſed ei ſolicite ſeruiat die ac no
cte. cuꝫ hac vidua q̄ nō diſcedebat de tēplo
ꝛc̄. In q̄bus verbis duo notanť. ſcꝫ Loci ap
titudo cū dicif. nō diſcedebat. ſeruitij ꝓm-
ptitudo addēs. ieiunijs ꝛc̄. Debꝫ nāqꝫ pri-
mo q̄libet vidua iſtar hui⁹ vidue. vt ihū di
gne ſeruiat. hoc habere. xxix. L. Secūdo de
bet quilibet deo ſeruire. xxv. M. N. ꝓpter h̄
xlviij. M. ꝛc̄. ¶ De circūciſione dn̄i.

Poſtquam con
ſummati ſunt dies octo vt circū
cideref puer. vocatū ē nomē ei⁹
ihs luce. ij. Areſto. i. de aīa dicit. Q̄ accidē
tia maximā ptēꝫ cōferūt ad cognoſcēdū ſub
ſtantiā. ꝑ accidētia eīn res cognoſcim⁹ ideo
vt earū meliorē cognitōem hēam⁹. iuxta ea
rū ꝓprietates noīa iponim⁹. Nomina eīn ſunt
cōſequētia reb⁹. Inſti. de dona. §. eſt et ad.
Quare donatus diffinīēdo nomē dicit. No
mē ē ꝑs oratōis ꝛc̄. In cui⁹ ſignū dn̄s de⁹
vt dicif gen̄. ij. Poſtq̄ꝫ creauit et formauit
oīa. duxit in ſpū cuncta aīantia ad adam. vt
videret q̄d vocaret ea. Qui tūc ſecūdū con-
ditōem et ꝓprietatē vniuſcuiuſqꝫ nomē impo-
ſuit. vt et rerū differētia hēref. Sic in baptiſ
mo cuilibet nomē imponif ꝓpriū. vt ei⁹ co-
gnitio inter alios hēaf. Sic etiā in veteri le
ge iudei octaua die circūcidēdo infantē ali-
quo noīe noīebāt vt noſcerenf. ſic pariformi-
ter poſtq̄ꝫ cōſummati ſunt. In q̄bus verbis
duo notantur. ſcꝫ cōgruētia circūciſiōis. cū
dicif. poſtq̄ꝫ. Reuerētia noiatōis addēs. vo
catū ē nomē ei⁹ ihūs. De primo videm⁹. ꝙ
quādo hō vult emere caſtrū agrū. vel aliq̄d
tale. de codē dat arrā de quo debꝫ eſſe p̄ciū
in firmitatē emptōis vel vēditōis. Vn̄. dici
tur inſti. de empti. vel ven. emptō. §. nam.
Quod dare noīe datur. argumētū ē emptō
nis. vel vēditōis. Ihūs ergo volens emere
hoīeꝫ captiū a ſeruitute dyaboli ꝑ ſanguinē
ſuū p̄cioſuꝫ: in principio de codē arrā dedit
iux. illud appl'i. Empti ei eſtis p̄cio magno

ſcꝫ xp̄i ſanguīe p̄cioſo. Sed querif an i ſan
guine ſim⁹ redēpti a reatu peccatorū noſtro
rū. nota. xxiij. D. Secūdo ratōe purgatōis
ſicut eīn phī dicūt. Oīs humor purgaf ꝑ ſan
guinē ꝛ ꝑ ſanguis minutōeꝫ. Et ideo ad pur
gādū pctā q̄ ex humore corrupto cōtraxim⁹
voluit ihs circūcidi ꝛ ſanguieꝫ fundere. Sꝫ
q̄ritur quō oīs hoīes poſſunt purgari ꝑ ip
ſius ſanguis effuſionē. Reſpōdef ꝙ ſicut to
tū corpus purgaf ꝑ vnā venā brachij cū api
tur. eo ꝙ oīa mēbra ſint colligata adiuicē
ꝑ neruos ꝛ ꝑ cordas. ſic ꝑ effuſionē ſangui
nis noſtri redēptoris ꝛ ſaluatoris q̄ ē caput
oīm. fideles oēs q̄ ſunt ei cōiūcti ꝑ fidē et
dilectōeꝫ recipiūt purgatōeꝫ: Tertio ratōe le
gis iplectōis. videm⁹ eīn ꝙ oēs q̄ ſubſunt
imperio. legib⁹ artanf imperialib⁹. ſic cū totuꝫ
genus hūanū ſubſit deo artabif lege ip̄i⁹. ſꝫ
quia nos inſufficiētes eram⁹. pius pater vt
nobis ſubueniret. miſit filiū ſuū vt hoc on⁹
reciperet. et ꝓ nobis legē impleret. iuxta illō
Math. v. Nō veni ſoluere legē ſed adimple
re. Sed quō potuit ip̄e vn⁹ ꝓ nobis oībus
adimplere. Reſpōdef ꝙ ſicut adam peccan-
te oēs peccauimus. qꝛ in eo radicaliter era
mus. ſic ſaluatoris noſtri ſatiſfactōe. cui per
caritatē cōiūcti ſum⁹ legē etiā adimplem⁹ ita
ꝙ vlteri⁹ ſuꝑ nos v̄tutē coactiuā nō hēat. q̄r
to in ſignū vere icarnatōis. Nā mltoꝝ hereti
coꝝ opinio erat ꝙ ihs nō habuiſſet verā car
nē ſed fantaſticā. vt manichei dicebāt aliq̄
aūt ꝙ eſſet ſubſtātiale deitati. ſicut appolli-
naris. aliq̄ ꝙ detuliſſet de celo. ſicut valētia
ni. q̄ oēs falſificanf ꝑ ei⁹ circūciſionē. qꝛ ſi
habuiſſet corp⁹ tale fantaſticū nō i carne cir
cūciſus fuiſſet. nec ſanguinē effudiſſet: cuꝫ
ſpūs carnē ꝛ oſſa nō hēat. Nec fuit ꝯſubſtā
tiale deitati. qꝛ hoc eſſet ipoſſibile. ſed illud
grauiter patiebaf. Nec celeſte fuit. qꝛ n̄ ſum
pſit ei ꝑegrinas impſſiōes. ſicut illud in cir
cūciſiōe. Sed q̄ri q̄re octauo die ꝛ nō alte
ro voluit circūcidi. Reſpōdef ꝓpter tria. Pri
mo mō vt dicit rabi moyſes magnus phus
iudeoꝝ. qꝛ ante diē octauū puer talē teneri⁹
tudinē habꝫ ſicut in vētre matris. Ideo pro
pter ꝑiculū nō ante octauū diē circūciditur.
In octaua aūt die ꝯſolidata ſūt mēbra pue
ri. et ideo tūc pōt circūcidi. Secūdo qꝛ hō cō
ponif ex q̄tuor elemētis ꝛ q̄tuor hūorib⁹. ex
quoꝝ inclinatōe hō multiplex peccatū incur
rit. Nam ſanguis inclinat ad luxuriā. colera

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ad iracundiam. flegma ad pigritiam. melan
colia ad triſtitiam. cū ergo circūciſio data fu
erit ī remediū peccati. et ex illis. viij. bō in⸗
currerat peccatū: cōueniēs fuit vt ī illarū die
rū nūero circūcideret̄ ad demōſtrandū ſe vel
le expellere effect⁹ ab ill'. viij. cauſatos. Ter
cia ad ſignificandū ꝙ octaua etate reſurgen
tiū debet ab electis oīs ſupfluitas reſecari.
Secūdo notat̄ reuerētia nomīatōis. q̄r voca
tū ē nomē eius ihs et bene ihs eīm ſaluator
dicit̄. et ille puer hodie circūciſus potēs erat
ad ſaluandū. vi. A. patrem placandum.

¶ In feſto epiphanie dn̄i Sermo.

APertis theſau⸗

ris ſuis obtulerūt ei mūera. au⸗
ruꝫ thus et mirrā Math. ij. Or⸗
do ratōis exigit vt ſm gradū dignitatis ex⸗
cellētie et valoris. alicui cultus exhibeatur
honoris et reuerētie. ex̄ de maiori. et obe. c.
ſtatuim⁹. Cuꝫ ergo magn⁹ cultus honoris
in mūerū oblatōe ꝑpēdat̄. magnis ꝛ digniſ
ꝑſonis nō vilia. ſed nobilia ꝛ magna dona
ria ſunt offerēda. Nam vt dicit̄ ex̄ de ſymo. c
et ſi q̄ſtiones. In accipiēdis vel dādis mue
rib⁹: ꝑſone dātis vel accipiētis q̄litas atten
dēda ē. videlicet vt a quo ꝛ cui: an paupi.
vel diuiti vel ecōuerſo a diuite vel locuple⸗
tāte datū fuerit. nota. xiij. C. Cū ergo q̄lita
teꝫ attēdim⁹ pueri ihū. fuit altus ī excellētia
et digitate. q̄r rex regū et dn̄s dn̄antiū. apo.
xix. Clarus ī ſapiētia. q̄r ī ipo oīs erant the
ſauri ſapiētie ꝛ ſcīe, abſcōditi. colo. ij. Potēſ
in celo et ī terra Math. xxviij. Data ē mihi
oīs poteſtas in celo ꝛ in terra. etiā cōſidera
ta q̄litate dātiū ꝛ offerentiū. reges fuerūt. ps
Reges tharſis et inſule mūera offerūt, regeſ
arabū ꝛ ſabba dona adducēt. ps. lxxi. et ſa
piētes. ido dicit̄. magi venerūt hieroſolimā
Cōgruit tam ex ꝑte accipiētis ꝙ donātium
magna reuerētia et digna munerū oblatio.
Et ideo apertis theſauris ſuis. In quibus
verbis duo notantur. ſcꝫ
Ordīata r̄gal' oblatio. cū d̄r aptis theſauriſ.
Miſtica et doctrinalis ſignificatio. addens
aurum thus et mirram.
Dico prīo illā oblatōem cōueniēter factā di
uina ordiatōe. ꝙ illa tria optima quolibet ī
genere ſuo reges offerebāt. Primo aurū qḋ
eſt potioris valoris inter metalla. Secūdo
thus qḋ eſt potioris odoris inter aromata.

Tertio mirram qḋ eſt potioris vigoris inter
vnguēta. et illa tria mūera obtulerūt ad reue
landaꝫ triplicē iacturā et ad explanādū tri⸗
plicē figurā. Primo obtulerūt illa ad reue⸗
lādā triplicē iacturā occurrētē ī illa ſacra na
tiuitate. ſcꝫ matris parientis neceſſitatē ꝓ cu
ius releuatōe obtulerūt aurū. Erat eīm dn̄a
noſtra valde paup et īdigēs. cū tñ eſſet ma⸗
ter dei ꝛ regia celi et mūdi. hic nota de ſup
bia ꝛ ornatu mulierū. Secūdo fetoris oc⸗
currētis magnitudīeꝫ ꝓ cui⁹ releuatōe ob⸗
tulerūt thus boni et ſuauiſſimi odoris. Erat
eīm locus fetid⁹. q̄r natus erat ī ſtabulo ꝛ in
p̄cipio iux̄ bouē et aȝinū collocat⁹. Tertio
vagiētis teneritudinē ꝓ cui⁹ releuatōe obtu
lerūt mirrā ad vnguēdū mēbra illi⁹ debilis
et tenera ꝛ delicata pueri ihū q̄ noſtras pe⸗
nalitates ꝛ infirmitates aſſumpſit. Secūdo
reges obtulerūt ei tria illa mūera ad expla⸗
nādā triplicē figurā. In his eīm trib⁹ mūeri
b⁹ ꝓfigurati ſunt ī puero ihū tria fidei noſtre
corona. ſcꝫ in auro excelſaꝫ ei⁹ auctoritateꝫ
q̄r maieſtateꝫ regiā. fuit eīm de genere regio
dauidico. q̄r ꝓmiſſus erat in lege ſup iſrael
regnaturus. In thure vero deitatē. thus ei
in dei ſacrificio iubebat̄ offerri. Et ille puer
verus de⁹ erat: et de⁹ erat verbū. et verbū ca
ro factū ē. Joh. i. In mirra noſtrā hūanita⸗
tem paſſibilē ꝛ mortalē aſſumptā ꝓ nobis.
Nā cū mirra corpa cōdiūtur mortuoꝝ. pateꝫ
igit̄ illa ordiate ꝛ r̄gulariter eſſe oblata. Se
cūdo notat̄ miſtica ſignificatio ꝛ doctrinal'
ſcꝫ vt apiam⁹ corda noſtra ꝛ regi xp̄o mūe⸗
ra offeram⁹ ¶ Prio de corde dilectōeꝫ adhe
ſionē ī auro. Secūdo de ore laudatōꝫ ꝛ ora
tōem in thure. Tertio de corpe afflictōeꝫ et
maceratōeꝫ ī mirra prīo inſtar regū d̄ ſcrinio
cordis offeram⁹ d̄o cordialē dilectōꝫ et cari
tatē. Nā p aurū bene caritas deſignat̄. q̄r ſicͦ
aurū ē valore maximū vigore ſtupidū ꝛ te
nore ſolidū. ſic inter oēs v̄tutes caritas prin
cipatū tenet. Et q̄ habꝫ plus. plus valet. et
q̄ nihil. nihil valet. imo nihil ē. nec opa ſua
valēt. teſte aplō. i. coꝝ. xiij. Si līguis hoīꝫ
loquar et angeloꝝ. q. d. ſi linguis hoīm ſa
piētū et angeloꝝ loquar. caritatē aūt nō ha
beam factus ſuꝫ velut es ſonās. qḋ inutili
ter ſibi cōtūdit̄. et alijs ſignificat aut cimba
lū tinniēs qḋ ſibi nō ꝓdeſt et alios delectat
Secūdo aurū ē reſtauratiuū deꝑditi. et ē cō
ſeruatiuū iam habiti et ꝯfortatiuū emortui

b

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

cordis et debilis quo circa ponit in electu-
arijs infirmoꝝ et caritas adueniens reſtau-
rat oia p̄cedentia merita q̄ erāt deperdita. et
cōſeruat iā habita et ꝯfortat corda nr̄a debi
lia ad operandū inſtāter opa virtuoſa. ad reſi
ſtendū potēter et viriliter tēptatōib⁹ malis.
ad ſperandū cōfidenter bona ꝓmiſſa. quare
ioh. apoc. iij. c. Quia diues ſum et locuple
tatus et nulli⁹ egeo et neſcis. qꝛ tu miſer es
miſerabilis paup ceci⁹ et nudus. et ſubdit:
ſuadeo tibi emere a me auꝝ ignitū: vt locu-
ples fias et habeas qd̄ offeras deo tuo. In
quo innuit ꝙ qui caritatē nō hēt: ē infirm⁹
cecus et nudus. Iſtud auruꝫ caritatis emit
ſanctus paulus dū oia terrena arbitrabatur
vt ſtercora: vt xp̄m lucrifaceret. ſicē eni calor
ſolis facit hoiem ſe expoliare: ſic feruor cari
tatis facit oia relinq̄re. Tertio aurū rōe teno
ris ſolidi multū durat. Et caritas pfecta ſe
mel habita nunq̄ excidit. Hic eniꝫ incipit et
in pr̄iam vadēs nūq̄ deſinit. eſt eni q̄ſi vas
auri ſolidū Eccl. l. Sꝫ querit. ſi caritas ī via
quo ad habēteꝫ poſſit amitti. Circa qd̄ re-
ſpōdendum. recitat magr̄. iij. ſen. di. xxxi.
Opinionē quorūdā dicētiū. caritatē ſemel
habitā nō poſſe excidere. et h̄ pbat p dictuꝫ
apl̄i dicētis. Caritas nūq̄ excidet. Dicēduꝫ
ſm bonau̅. vbi ſup ꝙ h̄ poſitō nō eſt opinio
nec rationalis ſnīa imo error et iſania poci⁹
eſt dicēda. qꝛ ſacre ſcripture ratōi et expimē
to fidei nr̄e repugnat. Nam ſcribit. i. cor. x.
Qui ſtat videat ne cadat. et apo. iij. Habeo
aduerſū te pauca. qꝛ caritateꝫ priaꝫ deliq̄ſti
ergo caritas ſemel habita pdi poteſt et dele-
ri. Probat etiā ratōe. qꝛ etiaꝫ recta ratōe diſ
ſonat ſi quis bene attēdat ꝓ eo ꝙ recta ratō
dictat ꝙ caritas vie n̄ tollit a libero arbitrio
v̄tibilitateꝫ ad malū. ſicut nec cupiditas tollit
habilitatē ad bonum ſimul ergo ſtat v̄tibili-
tas et caritas. ſ ubi eſt v̄tibilitas ibi poteſt
eſſe culpa. et vbi ē culpa ibi tā caritas ꝙ gra
tia pōt eſſe. Reſtat igit ꝙ ſm dictamen recte
rationis caritas pdi poteſt in via. patꝫ etiaꝫ
ex exemplis vete. et noue legis. Conſtat ꝙ
ſaul caritatē habuit. cum de eo ſcribitur ꝙ
non erat vir ī iſrl̄ melior eo. ſimilr̄ et dd̄ cari
tatē habuit cum eo dn̄s dixit. Inueni cum
ſm cor meū. et cōſtans eſt ꝙ vterq̄ mortalr̄
peccauit. ſaul in pſequēdo dd̄. dd̄ vero ī cō
mittēdo adulteriū et hoicidiuꝫ. ergo h̄ ideꝫ
oſtēditur per exempla noui teſta. qꝛ diſcipuli

domi caritatē habuerūt et apl̄i: ſ m̄lti de di
ſciplis abierūt retrorſuꝫ. ſm qd̄ dicit ioh. vi
et multi apl̄i dubitauerūt ī fide mat. vlti. et
lu. vlti. et ergo caritatem habitā pdiderunt
igit ꝛc̄. Dr̄ g ad argumētum ꝙ aplus oñdit
dignitatē caritatis. di. ꝙ nō excidet. q̇a hic
et in futuro erat neceſſaria ad beatitudineꝫ
quo ad habitū et quo ad actū. Nā fides ſpes
et ſcīa euacuabūt. et tāq̄ īpfecta n̄ requirun
tur ad ſtatū beatificū ſiue beatitudinem: in q̄
ſupma nature rationalis cōſiſtit pfectō. ſed
caritas non euacuabitur. nec quo ad habi-
tum. nec quo ad actum: cū eni in eo princi
paliter beatitudo exiſtat. Dici ſcd̄o ꝙ inſtar
regū debem⁹ deo offerre thus vocal' lauda
tōnis et orōnis. q̇a ſcriptū ē ps. xlix. Sacri
ficium laudis honorificabis me. Et dirига
tur oro mea ſicut incēſum in cōſpectu tuo.
vt de quolibꝫ nr̄m dici poſſit illud cc̄s. v.
Quaſi thus ardēs in igne poſitū h̄ prio in-
flāmatur. ſcd̄o eleuatur. tertō dilatatur. vlti
mo ſerenatur. Inflāmatur naq̄ prio deuo-
ta pſona et oratiua interi⁹ dū accēſis p̄cor-
dijs orat ꝓ peccatorib⁹ et pctōꝝ remiſſione.
Poſtmodū eleuatur ſupi⁹: dū orat ꝓ ſuper
noꝝ adeptōne. Deinde dilatatur vlteri⁹: dū
orat pro proximorum ſaluatōne. Poſtremo
ſerenatur et cōſumitur ac deficit in gratiarū
actione ꝓ donorum et beneficiorum colla-
tione ſeipꝫ paruipēdens: dum nihil dignū
apud ſe reperit quod domino retribuat. quē-
admodū propheta ait. Quid retribuam do
mino pro omnib⁹ que retribuit mihi. vt ſit
de numero illoꝝ de quibus dicitur. Omēs
de ſaba venīūt aurum et thus deferētes. et
laudem domino ānunciantes. yſa. Dici ter
tio ꝙ inſtar ꝛc̄. mirram carnalis afflictionis
et maceratōnis mirram penitentie et morti-
ficatōnis. quia quemadmodū mirra mate-
rialis habet ſaporem acidū et pungitiuum.
vigorem placidum et electum vigorem in-
timū et conſeruatiuum odorem optimum et
et diffuſiuum. Sic penitentia habet ſaporē
pūgitiuum et acidum. nam eſt amara valde
in preſenti omnis diſciplina. quia nō ē gau
dij ſed meroris. Can. iij. Ibo ad montem
mirre. omnia peccata delet ꝛ reddit perſonā
pulcram et placidam. Faſciculus mirre di-
lectus meus mihi inter vbera mea cōmora
bitur. Canti. i. Habet etiam vigorem ſerua
tiuum. et intimum. Preſeruat enim a putre-

factione peccatoꝝ .propter quod dicit ſpon
ſa. Meſſui mirram meam cum aromatibus
Canti. v: Et habet nihilominus odorē di/
fuſiuum et optimum. Multum enim redo
let deo. angelis et hominibus perſona pe/
nitēs et mortificata: vt iā dicere poſſit. qua
ſi mirra electa dedit ſuauitatē odoris. Ec/
cleſiaſtici. xxiiij.

¶ Dñica infra octās ephie de epi.

Nolite confor

mari huic ſeculo. Ro. xij. ſm phm
cōtraria nō pñt ſiml'ſtare. ſ; mutuo
ſe expellūt et deſtruūt. ſicut nigꝝ albū. et frigi
dum calidū. Sic etiā rōe ꝯtrarietatis. vt ha
bet. xiij. q. i. eccl'ias. Mus in pera. ignis i ſi
nu. ſerpēs in gremio. male ſuos remūerant
hoſpites. q̄re dr̄ in ꝓuer. Qui ſpentē i ſinu
ſuo nutrit patiet ab eo. hac rōe etiā xpianis
ꝓhibet ſub pena excōicatōis: cum iudeis et
alijs infidelibus hitare. nec ſub alēdoꝝ pu
eroꝝ ſuoꝝ obtētu. neq; ꝓ ſuitio. nec aliqua
alia cā. ex de iudeis. c. iudei. qa ſepe malo
rū cōſortia etiā bonos corrūpūt. xxviij. q. i.
ſepe. Quia aūt mōs mal'plen' ē: ne hoies
iuſti ab iniuſtis mūdanis corrūpant: ꝑcipit
apl's oib' d. nolite ɿc. In qb' verb duo no
tant. ſ. ꝓhibitō retractiua. cū dr̄. noli. cōfor.
Explicatō infectiua. addēs. huic ſeculo.
Prio ei ꝓhibitōe mali hortamur ſocietatē;
et cōuerſatōꝫ īfectiuā fugere. vi. N. Secun
do ne inficiat in ſecl'o mōm relinquere pro
pter hoc. x. f. B.

¶ Sermo de euangelio.

Jheſus proficie

bat ſapia et etate et gracia apud
deū et hoies. Lu. ij. Scdm nata
les irrigatō aq̄ pluuial' magis ꝯueit fructifi
catōi arboꝝ et herbaꝝ q̄ aq̄ fontis. Cui' rō
ē qa aq̄ pluuial' imediate' ꝓcedit a celo qd̄
ē cā pria ois vbtatis i inferiorib'. Scdo qa
ipa ē ſubtilior et ꝑpñs facilius a venis ar/
boris imbibit. Sic ſpūal'r gra q̄ ē principiū
ois ꝓfcā' ſpūal' ſubito ꝓueniēs a lōginquo
ꝑ ſolā mētis ad deū; cōuerſionē; ſubtiliter
totā aiam irrigat. iplet et fecūdat. Vñ dñs
ꝑ ꝓpham malach. iij. Et de pe. di. i. §. por
ro. §. ꝯuertimini. i glo. Cōuertimini ad me
in toto corde vr̄o: et ego ꝯuertar ad vos. ſ.
graꝫ primā īfundēdo. Tali pluuia grē: ihe
ſus ab īſtanti cōceptōis fuit total'r irrigat'
q̄ ꝓficiebat ſapia. ¶ In qbus vbis duo no
tant ſcꝫ Singularis augmēta. cū dicit ieſus
ꝓficiebat. Virtual' fecūdatio addens ſapia
etate et gracia. De primo ē notandū; q̄ ſic
radix i terra occulta irrigata pluuia creſcit.
et tādē terrā apit. et germē ꝓducit: ſic ieſus
puerul' i vtero vgīs latebat nouē mēſibus
abſcōdit'. nota. xlij. L. Scdo notat virtua
lis fecūdatio. Nā gra ꝑueniēs ē principiū;
ois fecūdatōis hois. Dū ei peccator arid' lō
ge ē a deo. nec vllū fructū; meritoriū facere
poteſt: de' eū gra ꝑueniēte rſpicit. no. xvij
M. ¶ Dñica poſt octa. ephie. de epl'a.

Odientes ma

lū adherētes bono. ro. xij. Arc.
vij. poli. dic. q̄ q̄nto aliq̄d ē peri' tātomaio
ri idiget cautela. q̄nto ei qs magis timet ho
ſtis gladiū tanto magis armat ſe i aduerſis
Sic cū malū culpe ſit peri' omi gladio anti
piticū hēat aiaꝫ occidere. iuxta illud ezech.
xviij. et. i. q. iiij. iā itaq;. Aia q̄ peccauerit.
morietur. Dēm' igr̄ peccatū cauere ɿ vtutib'
adherere. Ad qd̄ hortat apl's i vbis thema/
tis. ¶ In qb' vbis duo notāt. ſ. Mali de
teſtatō. cū dr̄ odiētes malū. Boni affectatō
addēs. adherētes bono. Dēm' naq; prio d̄
teſtari malū peccati ꝓpter h̄ q2 hoīs ꝟtutis
ſpoliat ɿc. xxxiij. A. Scdo debem' adhere
re bō vtutis cū nihil vtute ſit meli' xxxix.
poſt. M ¶ Sermo de euā.

Nupcie facte ſunt

ſunt ɿc. io. ij. Scdm phꝫ. ij. phiſi.
Ad oēm factōeꝫ natalē q̄tuor dñt
cāe occurrere. ſ. efficiēs. material. formal' et
final': pꝫ i factōe dom' vbi domificator ē cā
efficiēs. ligna et lapides et hmōi cā materi
alis diſpoſitō lōgitudis latitudis et magni
tudis cā formal' ɿ hitatō ſiue dfenſio ꝯſua
tio cā final' Sic cū iformatōe et ꝯiūctōe viri
ɿ mlieris oia illa ꝯcurrūt. Prio cā efficiens
ſcꝫ de' a quo prio incipit vt dr̄ ex d̄ frigi. ɿ
malefi. c. lr̄e. De' ē autor ɿ iſtitutor mr̄imo
nij. Dixit ei de' creſcite et mltiplicami gen.
i. Hoc autē de' bina vice dixit. Prio i padi
ſo añ peccatū. iſtituēs mr̄imoniū ad officiū
vt eēt thorus imaculat' et nuptie hōrabiles
i qbus ſine ardore ꝯcipēt et ſine dolore pare
rēt. Scdo poſt diluuiū ex padiſu; filijs noe
d̄ archa egrediētib' vt dr̄. gen. ix. iterū dixit
creſcite ɿ mltiplicami. ſ; h̄ ſm idulgētiaꝫ ad

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

illicitū motum deuitādum. et nō ſm impiſſ

Cā materialis ē vir et mulier: de q̄ ꝓpbauit adā. di. h̄ nūc os ex oſſib⁹ meis. et erūt duo in carne vna. In q̄b⁹ verb ſm mgīm ſen. in iiij. di. xxvi. ꝓpbauit mrīmoniū. Cauſa formalis ē ſpōſi et ſpōſe fidelitas. iō ma. di. in iiij. di. xxvij. Mrīmoniū ꝯtinet indiuiduā vite cōſuetudinē. Cōcordat illud de p̄ſum. c. illud. vbi dr̄. Matrimoniū ē maris et femie legitīa ꝯiūctio indiuiduā vite cōſuetudinē retinēs. Cā finalis ꝓles et vitatō fornicatōnis. Et q̄a ille cauſe ꝯcurrūt in inſtitutōne mrīmonij. iō bn̄ dr̄ ꝙ nuptie facte ſunt. In q̄b⁹ verb duo notant. p̄io quō .ſ. ꝑpaliter cōiugati debeāt viuere. ibi. nuptie fce. Spiritualr̄ copulati xp̄o poſſint ꝑſiſtere. addenſ ſunt. Dico p̄io ꝙ ꝑpaliter cōiugati dn̄t ſacr̄mēta ſui ordis inuiolabilr̄ ſuare ꝓpter tria: ſ. xxiij. X. Scd̄o xp̄o ſpūaliter copulati dn̄t ſe ꝑpetue a petō cauere. q̄ꝛ peccādo ſpōſa xp̄iana fidē ꝑimit. nota. xxiiij. M.

¶ Dn̄ica ſecunda de Ep̄hia.

NOlite eſſe prudētes apud voſmetipſos. Ro. xij Hr. C. ne q̄s in ſua cā iudicet. ꝙ nullꝰs pōt eſſe iudex in ꝓpria cā. Cui⁹ ratio pōt eē. q̄ꝛ amore et familiaritate quā quis hēt ad ſe naturaliter: poſſet trahi ad falſum iudiciū. Amicitia eīm et familiaritas reddunt iudicē ſuſpectū. ex̄ de offi. iu. dele. c. inſinuante. ī glo. Nā familiaritatis affectō et amor carnal ̄vitatē īpedire ſolēt. plerūqꝫ ſenſuſ hebetāt hūanoſ. et ꝑuertūt opionē. iij. q. v. accuſatores. Sic ad ꝓpoſitū nullꝰs ꝓpria eſtiatōe dēt ſe iudicare et ꝑſumptuoſe extollere: ne ꝓpria affectōe decipiat. et h̄ hortaſ aplꝰs.

¶ In q̄bus vbis duo notāt. ſ. Ne nos ſuphe iactem⁹. ibi. nolite eē. Ne ꝓximos temerarie iudicem⁹. addēs. apd vos. De primo hoies iactāt ſe ſup hec de trib⁹. xij. D. E. F. vi de viciibus. xxxvij. Q. Scd̄o dēmus temere iudicare. xviij. poſt. L vel. xxvij. X.

¶ Sermo de euan.

FIlii regni eijcient ī tenebras exteriores ibi erit flet⁹ et ſtridor dētiū math. viij. Boe. iiij. d̄ ꝯſolatōe nullū malū īpunitū: nec bonū irremūeratū cū ḡ vnicuiqꝫ iux̄ merita vel demerita ius ſuū tribuaſ. ſiue pēa ſit afficiē dus ſiue p̄mio r̄mūerādus. di. iij. c. vl. ſic hoī et iuſti aſcēdūt ad eterna tabnacl̄a gaudij et ꝯſolatōis et filij hui⁹ mōi peccatores ꝓpter coꝝ dēmerita eijcieſ ī tenebras exterio. In q̄bus duo notāt ſcꝫ Fatuitas mūdanorū. cu dr̄ filij regni. Pēalitas dānatoꝝ. ad dēs ī tenebras exteriores. Dico p̄io ꝙ fatuitas mag̃ ē mūdanoꝝ. ꝙ mūdū vanū ꝑpoñūt celo. Nā vanitas mōi pꝫ ī trib⁹. no. xlvi. P. Dn̄t ſpnere mūdū ꝓpter hec. x. F H. Secundo pꝫ pēalitas danatoꝝ quā ꝯſiderare dēm⁹ et cauere. v. M. N. Dn̄ica. iij. ſmo ep.

NOn adulterabis roma. xiij. ¶ Larue in ſegetibus et agris erecte terrent volucres ne ſemina auferant et deſtruant. et patibula fures terrore ꝯcutiūt. Sic pena dānatoꝝ erecta ī nr̄a cognitōe: cohibere dꝫ a delectatōib⁹ carnis ne ſemia vtutū nob inſpirata dſtruā⁹. q̄ꝛ quos amor diui⁹ a malo n̄ reuocat ſaltē pena tpal̄ cohibeat a peccato. ex̄ de vi. et ho. cle. vt clericoꝝ. dꝫ nāqꝫ trāſgreſſiōis vltio hoib⁹ peccatorib⁹ eē interdictio dliq̄ndi cū pēa vni⁹ iteri⁹ ſit alteri⁹. ex̄ d iudeis ad liberādū ī gl. ſic ꝯſideratōe pene quā minaſ de⁹ adulteris: q̄ eos etiā grauiſſime puniuit. dn̄t ꝯiugati terreri ne adulterēt ad qd̄ hortaſ aplꝰs. In q̄b⁹ verb duo notāt ſcꝫ Ois mali abnegatō. cū dr̄. n. Adulterij ſpecificatō. addēs adulterab. Dico p̄io ꝙ oē malū ē cauēdū q̄ꝛ n̄ manet īpunitū. xiij. Y. X. Scd̄o adulteriū ē ſpēaliter horrēduꝫ ꝓpter hec. xxiij. V. ¶ Dn̄ica. iiij.

DOMINE SALUA NOS perimus mat. viij. Plato ī thimeo ſuo. ī oib⁹ ſiue maxis ſiue minimis dꝫ diuinū auxiliū īplorari. Nā quondā rōe tal̄ fuit lex ꝙ q̄ metu cā ad ſimulacrū ſeu ymaginē imꝑatoris ꝯfugeret hūit emūitatē ꝙ nulla violētia debuit iudicari. ſic mō eſt de emunitate ecciaꝝ. Unde. C. de his qui ad ſta. ꝯfugi. qui ad ſtatuā vitādi cā metus ꝯfugiunt: ſi certas habuerūt cās q̄bus ꝯfugere ad imꝑatoriā ſimulacraꝫ debuerūt: iure ac legibuſ vēdicētur. i. defēdanſ: ſic qui timore filiali in aliq̄ nccītate vel aduerſitate ad deū ꝯfugiūt: filius dei qui ē ymago p̄ris. eū inuocātes defendit et ſuſcipit ad miſericordiā. grecuſ. de repatōe lapſi. Et allegaſ de pe. di. iij. Talis eſt erga hoies pietas dei ꝙ nūqꝫ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſpernit pniaȝ. ſi ei ſinceriter offerat̃. Cū igit̃
ſum⁹ in picul' cōſtituti ne peccata nr̄a nos
gulitate ſubmergāt ad pfunda īferni. cōfu-
gere dēm⁹ ꝯtritōe cordis ad dei filiū. et eū
p libatōe iuocare et dicere dn̄e ſalua. In q̄
bus v̄bis duo notāt̃. ſ. affluētia boitatis.
cū dr̄. dn̄e ſalua. Refluentia tēpeſtatis. ad-
dens. pim⁹. Dico prio ꝙ de⁹ hȝ affluētiaȝ
boitatis. iō dēm⁹ eū inuocare. nota. vi. A.
vl'. xxij S. Scd̄o mūd⁹ hȝ īſtruētiaȝ tēpeſta
tis. et iō pimus in bus picul'. iij. V. X. Y.

¶ Dominica. v. de ep'la.

P**AX criſti**
exultet ī cordibus vr̄is col'. iij.
Autor ō cauſ' dic. ꝙ v̄tus vni
ta fortior ē ea diſpſa. Sic ap'ls pace vnitus
eſt fortiſſim⁹ et formatꝰ et filius dei vocat⁹
iux̄ illō mat. v. et. xxiij. q. i. noli. beati paci
fici qm̄ filij dei vocabūt̃ ſi autē pax hūana
tādulcis ē p tpali ſalute. q̄ntodulcior ē di
uina p eterna ſalute āgelorū vbi s̄. quā pacē
ap'ls nob adoptat. d. pax xp̄i. In qb⁹ ver-
bis duo notāt̃. ſ. pax xp̄i amanda. ibi. pax
xp̄i. pac̄ federa cō̄uādā. addēs. ī cordibus
vr̄is. Nā xp̄s ꝯ tres ꝯmotōes triplicē pacē
dedit. nota. xxix. B. Scd̄o triplicis pacis fe
dera dēm⁹ ſuare. nota. xviij. J.

¶ Sermo de euāgelio.

S**EMINAVIT SEMEN**
bonū ī agro ſuo mat. xiij. Doc.
deuotus bonau. ij. ſup ſenten-
tias di. i. pbat oīa a deo eſſe bene pdita. et
hoc ſic. Quāto pducēs eſt pri⁹ et pfectius
tāto plus et pfecti⁹ īfluit ī ſuū effectū: ſ3 de⁹
eſt pfectiſſimū pducēs ſiue agēs g̊ pfectiſſi
me pduxit oīa et ſemē bonū et pfectū ſemia
uit in agro ſuo. q̄re ap'ls. i. cor. iij. et hr̄ de
deci. c. cū non ſit. neq̄ q̄ plātat neq̄ q̄ rigat
eſt aliq̄d: ſ3 q̄ icremētū dat de⁹. ſemiauit er-
go bonū ſemē. In q̄bus v̄bis duo notant̃
ſ. Abilitas agētis cū dr̄. ſemiauit bonū ſe-
mē. Mutabilitas ſuſcipiētis. addēs ī agro
ſuo. Deus em̄ ē agēs abile ad ſpirādū ſemē
bone īſpiratōis. xvi. A. x. L. Scd̄o cor ho
minis qd̄ ē ager ſuſcipit q̄nq̄ a dyabolo zi
zaniā male cogitatōis rōe ſue mutabilita-
tis. xlvij. O. vel zizaniā heretice ꝑuitatis.
xxvi. X. ¶ Dn̄ica ī ſeptuageſima. ō ep'la.

C**ASTIGO COR**
pus meū et ī ſuitutem r̄digo. i.
cor. ix. Regula iuris eſt li. vi.
Quod q̄ ſemel ē malus ꝑſumit̃ ſp mal⁹. et
iō qui ſemel ī aliquo deliq̄t: videt̃ pnior ſp
in eodē ad dlinq̄ndū. Cū g̊ latro peſſimus
domeſtic⁹ nr̄ inimic⁹. ſ. corp⁹. ꝯ dei ꝑceptū ī
paradiſo ſemꝫ dliq̄rit et aiaȝ occiderit gulo
ſitate: ꝑſumit̃ ſp iclinatū et ꝑceps eē. et g̊ ca
uēdū ē ne iterū aiaȝ occidat. ad c⁹ rei memo
riā ſancti p̄res ſeptē dies vſq̄ ad paſcha nu
merāt: in q̄b⁹ lugere dēm⁹ et cātica letitie
dponere et ad p̄ris nr̄i et eue mr̄is āniuerſa
riuȝ fletu et ieiunio celebrare: vt ſicipi gu-
loſitate de padiſo fuerūt expulſi terreno. ita
nos abſtinētia et caſtigatōe reuocemur ad
padiſuȝ celeſtē. Vn̄ gran⁹ di. xxxv. vi. dic
Gula a padiſo r̄gnātē3 expulit: ſ3 abſtinen-
tia ad padiſuȝ ruocat errātē3. ¶ In ſignū h⁹
p iſtā ſeptiaiaȝ legit̃ hyſtoria li. gen. ō crea
tiōe mudi et ꝑuaricatōe primi pentis vt eo
cautiores ſim⁹ ad peccandū. et pniores ad
carnis caſtigatō3. Dicat igit̃ q̄lib3. caſtigo
2c. In q̄b⁹ verb duo notat̃. ſ. Quō ē corp⁹
caſtigādū maceratōe. cū dr̄. caſtigo corpus
meū. Deſideriū aie eleuādū duotōe. addēſ
et ī ſuitutē redigo. Dēm⁹ g̊ corp⁹ caſtigare
ppter tria. i. E. F. fletu. xxviij. J. Scd̄o de
hem⁹ mētē ad deū eleuare opatōe. ij. Y. vl'.
xxxix. A. ¶ Sermo de euāgelio.

V**OCA OPERARIOS**
et redde illis mercedē mat. xx.
Eſt regula iuris. ꝙ q̄ ſentit on⁹
ſentire dȝ et ꝯmodū. et q̄ onus eligit̃ ñ dȝ
r̄pelli a mercede. Dignū igit̃ et iuſtū ē: vt q̄
in pn̄ti vita ī agro dn̄ico laborāt v̄tutib⁹ in
celis p mercede eternalr̄ r̄ficiāt̃ diuīs dapi-
bus: p q̄bus mittēs deus pr̄ dic̄ filio. voca
oparios. In q̄bus verb duo notāt̃ ſc3. Dei
mag̃ curialitas. iubēs oparios vocare. ibi
voca oparioſ. Filij dei eq̄tas volēs ꝑmiare
addēs. et r̄dde illis mercedē. Dicit g̊ primo
voca oparios. q. d. Nō expecta vt te rogēt
et ī feſtent. oparios. nō occioſos platearios
Tales em̄ nō vocāt̃ ad ꝑmiū beatitudinis
ſeu dānatōis. Vocāt̃ autē ꝯſulares q̄ bene
laborāt regēdo milites. defendendo ppl'a-
res. deo ſuiendo. xliij. N. Vel deus vocat
qui opant̃ terrena abdicādo. xp̄o ſuiendo

et ꝯſtanter deo adherendo. xxij. B. Scd̃o merces opatũ ſtat i viſiõe beatitudis. x. P

¶ Dñica i ſexageſima .ꝰ. epl'a.

Virtus in infirmitate ꝑficit̃. ij. cor. xij. q̃rit mgr̃ iiij. ſen. di. iiij. q̃re poſt baptiſmuꝫ remãeat penalitas hoĩs. v3 puta fames. eſuries. ſitis. et h'mõi. cũ tñ culpa origĩalis deleat̃. Rñdet d. iõ vt ſit fideli certãdi materia et vincẽdi occaſio: q̃ nõ vinceret ſi non pugnaret. Et d. augu. i. li. de baptiſmo puulorũ. vt allegat̃ de cõſe. di. iiij. ꝑ baptiſmum xp̃i illud agit̃. vt caro pcti euacuetur: nõ ſic autẽ euacuat̃ vt in carne ꝯcupia inata. ſ. aie nõ ſit. ſʒ ne obſit. glo. imo etiã vt ꝓſit. ꝺ pe. di. iij. ille rex. Ubi maior pugna ibi maior corona. bñ igit̃ dr̃ ꝙ vir9 in infirmitate ꝑficit̃. In q̃bus v̾bis duo notant̃. ſ. Poſſeſſio v̾tutis quã debem9 feruẽter amare. cũ dr̃ vir9. Afflictio carnis quã dẽm9 patienter portare. addẽs. i infirmitate ꝑficit̃. Dẽm9 em̃ p̃io v̾tutes amare et vicia ſpnere. nota. xxxix. M. Scd̃o dẽm9 aduerſa patiẽter portare ꝓpter hec. xxix. Z. ¶ Sermo de. euã.

Semen cecidit in terrã bonã lu. viij. de ꝯſe. di. ij. q̃ bñ habet̃. Quod ſacerdos qui nõ bñ cuſtodierit ſacrificiuꝫ et mus vel aliqd̾ aĩal illd̾ comederit. dʒ. xl. dies penitere ſʒ ne illd̾ malũ ꝯtigat ordiauit eccl'ia vt hr̃ ex̃ de celebra. miſ. c. ſane. et de cuſto. eukariſtie. i. c. Qd̾ eukariſtia a ſacerdotibus i loco ſingulari mõo. et ſig̃to fidelib9 clauib9 honorifice et deuote ſuet̃. ſic cũ v̾bũ dei nõ ſit min9: imo plus vidt̃ eſſe ex eo. ꝙ predicatõ plures ꝯuertit et plus facit ꝯpũgi hoĩeꝫ ita ꝙ oĩa peccata ꝑ eã tollũt̃: ſʒ ꝑ corp9 xp̃i tm̃ v̾cialia tollũt̃. de ꝯſe. di. ij. itera. Dʒ cũ ſũma diligẽtia audiri et in corde ſuari ne cadat a corde. iux̃ illd̾ lu. xi. Beati q̃ audiũt verbũ dei et cuſtodiũt illud. Un̄. aug. et recitat̃. i. q. i. interogo vos frẽs ⁊c̃. nota. xxx. v. F. Hoc q̃lib3 attẽdere dʒ ãnuẽte xp̃o in euãgelio q̃ hʒ aures audiẽdi audiat. et ſemẽ v̾bi dei ſic ſuſcipiat ꝙ vt bona terra fructu faciat vt ꝺ eo v̾ificari poſſint v̾ba thematis. In q̃b9 duo notãt̃. ſcʒ Maloꝝ piculoſa negligẽtia. cũ dr̃ ſemẽ cecidit. Iuſtoꝝ fructuoſa diligentia. cũ dr̃ in terrã bonaꝫ. Dico primo ꝙ̃ negligẽtia v̾bi dei ẽ m'ltũ piculoſa ideo dʒ maſticari et i cor mitti. Criſo. q̃ nõ maſticat ⁊c̃. nota. xxv. F. Scd̃o diligentia iuſtoꝝ ẽ bona audiẽdo v̾bũ dei. Debʒ em̃ talis eſſe. xxxv. F.

¶ Dñica i q̃nq̃geſima de epl'a.

Nunc autem manent fides ſpes et caritas. tria hec: maior autẽ hoꝝ caritas eſt. i. cor. xiij. Sol iter planetas ẽ maior. et ideo ſm̃ phm̃. ij. meth. pl9 calefacit et fecũdat ꝙ alij: et ꝓpter ſui elõgatõꝫ et approximatõꝫ eſt cã generatõis coꝝ q̃ fiũt natal'r et corrũpũtur i reb9 iferiorib9. iõ phi dicũt ꝙ r̃gio ſubiecta artico ẽ inhitabil'. et ſub ãtartico ꝓpter nimiũ frig9. q2 ſol ſp̃ eſt i mot9 ab illis regiõib9 et ꝑ ꝯns ibi nõ ẽ hitatio. cuꝫ nihil poſſit ibi generari nec ꝯſuari. Sic ſpiritualiter iter oĩa dona dei q̃ hoĩeꝫ fecũdãt in v̾tutib9: excellẽti9 eſt caritas ſine q̃ hõ viuere ſpũaliter nõ poteſt. iõ dr̃ radix oĩm bonoꝝ. de. pe. di. ij. c. q2 caritas. Hec em̃ nũq̃ excidet i futuro. ibi em̃ fides ꝯuertet i ſciẽtiam. ſpes i rem: caritas autẽ augebit̃ iõ bene dr̃ his maior. In q̃bus v̾bis duo notãt̃ ſ. Uirtutis igreſſus cu dr̃ nũc autẽ manet. Salutis ꝓgreſſus. cũ addit̃. maior autẽ bonũ. De p̃io notãdũ. ꝙ volẽs ſuari dʒ hẽre ꝑſtatu pn̄ti igreſſuꝫ ꝑ fidẽ q̃ eſt ianua et fundamẽtũ oĩs boni. nota. ij. L. Scd̃o volens hr̃e ꝓgreſſuꝫ et ꝯplemẽtũ ſalutis dʒ hr̃e caritate. hec em̃ facit hoĩeꝫ cuncta tranſitoria cõtẽnere. itegral'r deo ꝯiũgere et cordialiter ſup̃na appetere. nota. xxxv. A.

¶ Sermo de euangelio.

Domine ut videã lu. xviij. Inter oĩa nociua pulueres terre ſolẽt oculũ ledere et hoĩeꝫ excecare ꝓpter qd̾ natura ꝓuidit palpebrã q̃ ſm̃ ꝯmedatorẽ i de ſenu et ſenſato ẽ poſita i ocul' hoĩm ad ꝯſuatõꝫ a rebus extriſecis ſicũ vagina gladij. Un̄ dicit plinio li. iij. ꝙ qñ aq̃la venatur ceruũ puluerẽ m'ltũ colligit et ſedẽs ſup cornua cerui cũ quẽ colligit ꝑ alas ad oculũ excutit donec ipm̃ i rupẽ pcipitat. Sic oculũ cognitõis nihil pl9 ſolet ledere ꝙ̃ pulueres terrene affectõis. Uolẽs igit̃ dyabolus cape hoĩeꝫ. primo oculum cognitionis terrenis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

affectibus obnubilat: vt lumē vitatis non
cōſideret et ſic in rupē peccati cadat ſapi. ij
Excecauit eos malitia ſua et talis merito dr̄
cec⁹ qz vt dr̄ xlix di § hic etem̄ Cecus q̄p
pe eſt q̄ ſupne cōtēplatōis lucē ignorat. qui
pn̄tis vite tenebris p̄ſſus dū vēturā lucē
nequaq̄ diligendo cōſpicit et quo greſſus
opis dirigat neſcit h̄ igit̄ niſi p xp̄z illumi
net̄: nūq̄ lumen celi et beatitudis videbit
Quē igit̄ xp̄s iterrogat q̄d velit vt ſibi fa-
ciat merito rn̄det dn̄e vt videā In q̄bus v̄-
bis duo notāt̄ ſ. Neceſſitas vocatōis cū
dicit̄ dn̄e Ignobilitas excecatōis cū addit̄ vt
videā Nā peccator cognitiōe cecus necc̄rio
deū iuocat p illuminatōe qz dn̄s igrediēdo
aiāz p grām pficiētē eā informat et illuſtrat
nota xxvi. B. Scd̄o notat̄ ignobilitas ex
cecatōis pdidit em̄ hō ppeccatū triplicē vi
ſionē cognitōis nota xxviij. B

¶ Dn̄ica pria poſt feſtū paſce

HEc eſt victo

riam q̄ vicit mūdū fide ſnoſtra
i ioh v Miles ō armatura q̄ cūc
ta tela triūphat merito glāt̄ et letāt̄ ſicī cro
nicis frācoꝝ legit̄ ō karolo magno īpatore
qui gladio ſibi a deo p āgelū miſſū oīa vi
cit et ſupauit Sic miles xp̄i merito gloria
ri dz de fide q̄ eſt armatura potens oīa tela
neq̄ſſimi dyaboli ignea extinguere Eph
vi Nā cū omne qd̄ nō eſt ex fide ſit pc̄m ex
de reſcrip qm̄ oē et xxviii q i § i Aduer-
ſarius hūani generis princeps mūdi h⁹ in-
finitis telis et iaculis ɔſueuit nos impgn̄re.
gula. luxuria et ſic de alijs quē nec vincere
nec ſupare poſſumus niſi fide reſiſtam⁹ qz
ſi ſagitta gule q̄s pcutitur fides vicit ſobrie
tate ſi iaculo luxurie vincit. fides hūilitate
ſi auaricia fides vicit largitate Jō dicāpl's
heb. xi. Scī p fidē vicerunt regna. opati
ſunt iuſticiā. Quare iuſtinian⁹ xp̄ianiſſim⁹
virtutē ɔgnoſcēs fidei dic. de ſu. tri. i prin-
cipio. Cūctos pplos quos clemētie noſtre
regit impiū. in tali volum⁹ religione. ſ. fi
dei verſari. qm̄ hec ē vita et victoria q̄ vicit
mūdum ¶ In q̄bus verbis euāgeliſta xp̄i
militib⁹ duo ſpāliter oñdit. ſ. Triumphum
vicioꝝ nobiliſſimū. cū dr̄ hec ē victoria que
vincit mūdū. Genus armoꝝ ſecretiſſimū.
cū addit̄ fides nr̄a. Pmo ei triūpham⁹ qua
tuor virtutib⁹ cardialib⁹. xxxij. k L Scd̄o
dēm⁹ induere armaturā fidei ppter hec ij
L ¶ Sermo de euā.

INfer digitum

tuū huc. et vide manus meas et
affer manū tuam et mitte in lat⁹
meū et noli eſſe icredul⁹ io. xx. Volēs puu
lum informare digito ſuo lr̄as libri ad ocu
lum ſibi dmōſtrat vt certius cognoſcat. qz.
ij. de aīa. Tactus in hoie ē pfectiſſimus ſē
ſus qd̄ pz. qz ſm huc ſenſū cognoſcūt̄ in-
geioſi. Molles carne em̄ ſm phm ſunt apti
mēte. et duri carne iepti qd̄ em̄ viſu igno-
ratur p tactū certificat̄. Volens igr̄ dn̄s no
ſter diſcipulo incredulo reſurrectōē ſuā q̄ſi
inſcio puerulo mōſtrare digitis ſuis lr̄as
vulneꝝ libri dei viui applicuit et nō ſolum
tactu ſ etiā viſu et auditu quo teſtioniū
i iure admittit̄ ex ō teſ cū cām et iij. q. ix. te
ſtes i gl' pbauit di et iſer digitū In q̄bus
v̄bis duo notāt̄ ſcz Liber vite int⁹ et foris
ſcript⁹ lr̄is amoris cū dr̄ infer digitū Dica
iuſticie ſigta p totū materia tioris. addēs.
et noli eē icredul⁹. Pmo huc libꝝ dēmus in
ſpicere et conatū nīm iſigere et ſtudem⁹ i eo
lr̄as ɔpaſſiōis. amoris. tioris et h qñ duo-
te attēdi⁹ quō fuit i pſepio mirabil'r vagiēſ
xxxviij. R. Scd̄o hi digiti ɔtinēt materiā
tioris rōe nr̄e ingratitudis. vi. L.

¶ Dominica ſecunda de epl'a.

CRiſtus p[...]s

ſt pro nob vob relic[...]xēplū
v[...] ſequami veſtigia [...]p ije
Viatores [...]bicūq p viā ignotā vadūt duc
torē ſcientē dirigere ſumme dſiderāt In
pricipio ei v[...]gu⁹ error maxim⁹ fieret i fine
vt dr̄ i. eth[...]ales igit̄ p̄latū hn̄t ductorē
q̄ dz eē pu[...]⁹ vt morib⁹ et v̄b pudorē idiſi
nēt̄ exhiat di. xliij. pu. ſec'ares vo regē q̄ dz
eē ɔpoſit⁹ more et vita qz vt dr̄ xix q. iij. pci
pue diſponit̄ orbis regis ad exēplū xp̄iani
vo genera[...]oēs vnū hn̄t ductorē vite eter-
ne q̄ ē xp̄s quē ſeq̄ dēm⁹ vt hortamur i ver
bis thematis In q̄b⁹ duo notāt̄ ſcz Pre-
ceſſioris nēcria imolatō cū dr̄ xp̄s paſſus ē
p nob Succeſſiōis volūtaria imitatō cū ad
dit̄ vt ſeq. veſti. ei⁹ Dico pmo q xp̄s necc̄rio
imolat⁹ ē vt ſcz crimīa nr̄a expurgarz liga
mina diſſolueret et hereditatē eternā nob
impetraret xxij L Debem⁹ g ſcd̄o volun-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tarie ſeq̄ in bis.xxviij.X.xij.V.xxiiij.V.
xxij.P.Q.R. ¶ Sermo d̄.euāge.

E GO SUM PASTOR
bonꝰ et cognoſco oues meas et
cog̃ſcūt me mee Jo.x. Lex dic
tꝰ.locati et cōducti.q̄ mercedē. Quō qui mer
cedē accipit ꝑ cuſtodia aliꝰ rei is rei hꝰ pi-
culū et cuſtodiā p̄ſtat.id ē tenet diligētē cu
ſtodiā adhibere.qd̄ ſi n̄ fecerit et rē ex negli
gētia ꝑdiderit tenet̄ ſatiſfacere.q̄re dr̄ ex̄ de
re.iu.ꝯuis.ꝙ ſi lupꝰ ouē rcipiat ignorātia
paſtoris cū n̄ excuſat Sic paſtor eccl'ie p̄laꝰ
qui mercedeꝫ ſuſcipit tpalē bonoꝝ eccl'ie q̄
etiam ꝯducꝰ eſt pro mercede vite eterne cu
rā ſolicitā ſup̲ gregē xp̄i fideliuꝫ hr̄e dꝫ.ne
lupꝰ rapax id ē dyabolꝰ gregē ſepet et oueſ
deuoret.alias dabit aīaꝫ ſuam ꝑ ſubditis
Vn̄ hier̄.ad nepocianū.et allegat̄.xcv.di.
c.eſto. Paſcite eū q̄ vob̄ ꝯmiſſus ē gregē
dn̄i.n̄ vt dn̄antes i clero:ſꝫ forma facti gre-
gis ex aio.vt cū appuerit pnceps paſtoꝝ ꝑ-
cipiatis imarceſſibilē gl'e coronā.q̄ ei h̄ fa-
cit merito dic̄.ego ſuꝫ paſtor bonꝰ. In q̄bꝰ
verb̄ duo notāt̄ ſcꝫ. Vita paſtoris diligens
in regēdo.cū dr̄.ego ſuꝫ paſtor bonꝰ. Vita
inferioris obediēs in ſeq̄ndo.cū addit̄.et
cog̃ſcunt me mee. Pri ei vita paſtoris in
regendo dꝫ eē tal'.xxxiij.L.V. Scd̄o vita
iferioris dꝫ eē tal' in obediēdo.xxv.N.O.
xi.L. ¶ Dn̄ica tertia. Ser.de ep'la.

O BSECRO VOS
tāꝙ aduenas et ꝑegrinos.ab-
ſtinere vos a carnalibꝰ deſide-
rijs q̄ militāt aduerſus aīaꝫ.i.pe.ij.q̄ aliū
bn̄ diligit.vic ſi nouit ꝑdicit diſpēdia et diſ
crimia.cuꝫ g̃ i hac vita et miſerabili ꝑegri-
natōe.nihil peiꝰ et dānabiliꝰ ſit hōi et ipe-
dituū p̄mij beatitudis.ꝙ carnal' delectatō
q̄ oēꝫ carnis culpā adolet.i.nutrit.d̄ pe di.
i.pōt fieri. Petrꝰ ſinceriter diligēs nos.ꝑ-
dicit eiꝰ malū et hortat̄ abſtinere i v̄bis the
matis. In q̄bꝰ duo admonꝫ ſcꝫ. Ad habē
daꝫ mortis mēoriaꝫ.cū dicit.obſecro vos
tāꝙ aduenas. Ad domādū carnis laſciuiā
cū.addit̄.abſtinere vos a carnalibꝰ deſide-
rijs. Pri ei ſic̄ ꝑegrinꝰ ſp̲ cogitat d̄ termio
ſic nos de morte cogitare dēmꝰ.xviij.E.
xxx.D. Scd̄o laſciuia carnis ē domāda per
tria nota.xxij.k.vl' ꝑ abſtinētiā.xxxij L.
¶ Sermo de euangelio.
M ODICUM ET IAM
nō videbitis me Jo.xvi.poſt ſe-
renitatē expectat̄ tēpeſtas et econuerſo.ſic
ꝑeius ꝓſꝑitatē hꝰ vite ſeq̄t̄ tēpeſtas valida
mortis eterne.ſic pꝫ lu.xvi.in dite epulōe q̄
h̄ iduebat̄ purpura et biſſo et quotidie epu
labat̄ ſplēdide.et ſeq̄t̄ ꝙ mortuꝰ ē et ſepult̄
in iferno.ſic igit̄ diues dic̄ hēo h̄ oia ſola-
tia et mūdi gaudia. Rn̄dꝫ ſibi xp̄s. Modi-
cū ſcꝫ.durabit.et n̄ videbitis me ſcꝫ eterna
liter. Vn̄ claudianꝰ d̄ pe.di.iij.q̄d g̃.i glo.
Maligni tollūt̄ i altū ſcꝫ ſtatū ꝓſꝑitatis:vt
lapſu grauiori ruāt nec timeāt q̄ h̄ tribulāt̄ q̄n
etiā xp̄s dic̄.modicū ſcꝫ durabit et videbi-
tis me ꝑ remūeratōe eternaliter dēmꝰ igit̄ h̄
libēter aduerſa ſuſtinere.ne penā eternā vi-
deamꝰ.qꝛ modicū durabit ꝛc̄. In q̄bꝰ ver
bis duo notāt̄ ſcꝫ. Inſtabilitas ꝓſꝑitatis.
cū dic̄ modicū. Durabilitas p̄ealitatis.cū
addit̄.et n̄ videbitis me. Pri ei ſtatꝰ malo
rū ē execrabl'is ꝓpter iſtabilitatē.ifidelitatē
et anxietatē.x.F.H.xlvi.P.qꝛ facit ꝑiculo
ſe mori.xiij.L. Scd̄o ē reꝓbabil' ꝓpter acer
bitatē penaꝝ.ij.H.v.P.et durabilitatē.xv.
A.B.D. ¶ Dn̄ica quarta d̄ ep'la.

O Biiciens
oēm emūditiā et abūdātiā ma
litie.i māſuetudie ſuſcipite in
ſitū v̄bū qd̄ pōt ſaluare aīas vr̄as iacob.i.
Hō ſolicitꝰ ē purgare veſtes.māꝰ et facieꝫ
ne macl'ata ſcādaliſet̄.ſic ſolicite dꝫ purga
re cor a mal' affectōibꝰ corpꝰ a mal' oꝑibus
vt deo placeat q̄ ei hꝫ ſuā grāꝫ ifundere.qꝛ
al's n̄ infundit̄.xv.q.i.necis. Cū iterficit̄
ipꝰ xp̄s ifundit̄.et vbi abomiatō abolet̄.i.
tollit̄ de terra ſcꝫ.corde terreno ſanctificatō
cōſecrat̄. Figurat̄ nūe.iij.q̄n deꝰ dixit filijſ
iſrl'.i ea die q̄ iterfecero oēꝫ priogeitū egip-
ti.i.vicia.ſanctificabo mihi oēꝫ priogeni-
tū iſrl'.ſcꝫ v̄tutes ꝛc̄. Vn̄.xxxij.q.i. Cuꝫ re
nūciat̄ iprobitati ſtati aſſiſtit̄ viꝰ. Egreſſus
ei malicie v̄tutis oꝑat̄ igreſſuꝫ.ſic abijcien
do imūdiciā peccati.ſuſcipimꝰ verbū qd̄ eſt
xp̄s. In q̄bꝰ v̄bis duo notāt̄ ſcꝫ. Quō ne-
ceſſario purgamur a peccatis.cū dr̄ obijcie
tes ꝛc̄. Hra ſuſcipit̄ a purgatis.cū addit̄.ſu
ſcipite iſitū v̄bū. Pri dēmꝰ nos a peccatiſ
mūdare.xvi.L.et.iij.A. Scd̄o dēmꝰ grāꝫ
poſtulare.xiij.D.
¶ Sermo de euangelio.
V ADO AD EUM
qui miſit me.io.xvi. Legatꝰ vi
ſita ꝓuicia r̄cōciliata alpꝛia pac-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

to negocio redire ad curiã cõſueuit. nam vt
dr̃ de cõſe. di. i. null's eps. q̃ poit principiũ
ſupplere dẽt vſq; ad finẽ. Magis eñ delĩqt
qui interruptaꝫ cãm dimittit: ꝙ q̃ nunꝙ ad
cãm pucit. in autẽ. de litigioſ. §. oſſic. coll'.
viij. Sic dei filius a deo pr̃e miſſus incep-
tũ negociũ nr̃e redẽptionis ſine interruptõe
fidel'r cõpleuit. pacto aũt negocio recõcilia-
tõis: volẽs ad curiã celeſtis pr̃is redire di-
xit ſuis diſcipl'is. vado ad eũ. In q̃bus ver-
bis duo notant'. ſ. quõ Terminꝰ a quo ẽ re-
linq̃ndus. cũ dr̃. vado. Terminꝰ ad quẽ eſt
appetẽdus. addẽs. ad eũ qui miſit me. Di-
co p'io ꝙ mõs qui ẽ terminꝰ a quo relinq̃n-
dus ẽ ꝑpter hec. x. F. H. Scd'o terminꝰ ad
quẽ. ſ. btitudo ẽ appetẽdus. xiij. L.

¶ Dñica quinta. Sermo de ep'la.

HUIUS VANA EST RELI-
gio. Jaco. i. Sic videmꝰ ꝙ hõ depi-
ctus ñ ẽ hõ. ſ; quoddã repñtatiuuꝫ
hoĩs. q̃a ſm regulã capitalẽ et maximã are-
ſto. cui ñ cõuenit diffinitõ nec diffinitũ. ſed
hõ depictꝰ ñ eſt aĩal rõnale. g̃ nec hõ. ſic nec
hõ dr̃ religioſus ꝑpter hitũ. ſ; ꝑpter regula-
rem obſeruantiã. hitus eñ ñ facit monachũ
ſ; ꝓfeſſio. ex̃ de regu. c. porrectũ. et. C. de ſa-
croſan. ec. l. q̃ ſub ptextu. nec profeſſio oris
facit chriſtianũ ſ; opis executio. Fides eniꝫ
ſine opibꝰ mortua ẽ. vt di. iaco. Nec cohabi-
tatio ꝯiugẽ niſi ſeruẽt fidẽ. nec ꝯtinẽtia vi-
duã ſine ꝓpoſito d' cetero i futuꝝ abſtinẽdi.
nec corpal'r integritas v̇ginẽ: niſi aſſiſtat mẽ-
tis integritas. Tolerabiliꝰ ẽ naq; mẽtẽ v̇gi-
nẽ ꝙ carnẽ hr̃e. xxxij. q. v. tolerabiliꝰ. Hõ-
ei cuiuſcũq; ſtatꝰ vita regula ſit ſi ſacra ſint
ſtatꝰ ñ ſuat hꝰ vana ẽ religio. In q̃bꝰ verb'
duo notãt'. ſ. Laboris fictio dãnabil'. cũ dr̃
hꝰ vana ẽ. Honoris pditõ ieuitabil'. addẽs
religio zc. Dẽmꝰ ei in laboribꝰ nr̃is cauere
fictõꝫ: ſ; ſic ordiari ꝙ opa nr̃a ſint ſupiꝰ ele-
uata. nota. ij. Y. vij. H. D. Scd'o dẽmꝰ ſacra
religiõis ſuare clericꝰ. hec. v. C. rligioſus.
hec. xxiiij. X. Laycꝰ hec. xxv. K. Coniugatꝰ
xxiij. Y. Vidua hec. xxix. L.

¶ Sermo de euangelio.

PETITE ET ACCI-
pietis. io. xvi. Nebula aſcẽdẽte. futura ex-
pectat' pluuia: ſic d'uota aſcendente ad deũ
orõe ex cordis ꝓfũditate mox ad nos deſcẽ-
dit pluuia diuine gr̃e et mĩe. Figurat'. iij. rg.
xviij. i helya q̃ qñ dñs ꝑpter achab rẽgẽ filio-
rũ iſrl'eo ꝙ ydolũ adorauit baal clauſit celũ
ꝙ tribꝰ ãnis et ſex mẽſibꝰ ñ plueret ſup ter-
rã. Aſcẽdit helyas i mõteꝫ carmeli et pnꝰ in
terra dñꝫ adorabat et dñs dedit pluuiã ſup
terrã ſic qñ ꝑpter peccata hoĩm d's imittit ſte-
rilitatẽ et hmõi plagas: dñ iuſti aſcẽdere p
deuotõꝫ ad deũ. et ex ꝓfundo cordis clama-
rẽt et deꝰ placatꝰ: ſtatĩ mittit pluuiã gratie et
mĩe. Dignꝰ ei ẽ mĩa q̃ ſpũali labore. ſ. p̃cibꝰ
q̃rit grãm. de pe. di. i. quẽ peitet. Hortat' igi-
tur ordiatione eccl'e illo tpe euãgeliſta nos
orare et petere. dicẽs. Petite. In q̃ꝰ v̇bis
duo notãtur. ſ. hũane nat'e indigẽtia. iõ pe-
tere debemꝰ. Diuine nature clemẽtia. q2 acci-
piemꝰ. Dico p'io q2 indigemꝰ ex natura. iõ
debemus tria petere. xiij. D. Scd'o q2 deus
ẽ clemẽs. iõ accipiemꝰ clemẽtiaꝫ. xvij. M.
vij. B. vi. A. x. D.

¶ In die ſancto Aſcenſionis.

ASSUMPTUS EST
in celũ. mar. vl. c. Videꝰ ꝙ rex vel
dux hita victoria de ꝑlio aduerſa-
rioꝝ inimicoꝝ redeũdo ad palatiũ: tota cu-
ria reſonat. familia iubilat. organa cõcrepãt
et laude et gl'ia ſublimat'. Dignũ naq; ẽ et ra-
tõni ꝯſonũ ꝙ q̃ onere ſubijcit' ꝙ etiã oneris
honore coronet'. Qui eñ ad onꝰ eligit' non
dẽt repelli a mercede. C. de of. magi. offi. l.
nemo. Decẽ g̃dos ceteros antecellat quẽ ſti-
pẽdia meliora. et laboꝝ plixior fecerit añuc.
Vñ in geſtis roma. legit' victores hõrifice p
eos itroductos et gl'ioſe ſubliatos eſſe. Sic
ſpũal'r ſaluator nr̃ de terra pegriatõis trium-
phãdo p m'ltos labores et ꝑlixos: tãdeꝫ ſe
huiliãdo ad crucis mortẽ hoſte deuicto ad
celi palatiũ rediẽs: digne tota celeſtis curia
in voce tube et iubilo ei obuiã veit. iux illõ
p̃s. xlvi. Aſcẽdit d's i iubilatiõe et dñs i vo-
ce tube. Vñ augu. Aſcẽdẽte xp̃o: pauet õe
celũ. mirãtur aſtra. plaudũt agmia. tube ſo-
nãt et letis ꝯmiſcẽtur blãda molamia chori
Queritan regni celoꝝ porta: p pctm̃ hoĩs
clauſa: p xp̃i aſcẽſioneꝫ nob' fuerit apta. Et
vidr̃ ꝙ ñ. gl. ſup geñ. v. d. ꝙ enoch tpe legiſ
nat'e aſſūptꝰ ẽ i celũ. g̃ ꝑ illo tpe celũ fuit
aptũ. Et. iiij. reg. ij. hr̃. ꝙ helyas tpe legis
ſcripte fuerit i curru igneo ſurſuꝫ i celũ vectꝰ
Ad illã q̃õeꝫ rñdẽd' nota ꝙ illa qõ vnũ pre-
ſuppoit. ꝙ pctm̃ hoĩs clauſit portã regni ce-
leſtis. Et h̃ ꝓbat' geñ. iij. vbi dr̃ ꝙ ꝑpter pec-
catũ dñs collocauit añ padiſum voluptatis
cherubĩ et flãmeũ gladiũ et v̇ſatilẽ vt ãgelꝰ
arceret dyabolũ et ignis homĩeꝫ. qd' fit ſic.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Deus miſterio ãgeloꝝ poſuit añ ꝑadiſũ ig
nē .q̃ noīe gladij ñ cuiuſlibꝫ:ſ; vſatil'ōr .i.
vtrobiqꝫ ſecãtis:q̃ iter clauderet et igreſſuꝫ
Ergo mgr̃ ſen .di .xxix .c .iij .dic̄. Quod ꝑ
miſteria ãgeloꝝ ignea cuſtodia ibi ꝯſtituta
ſunt ad dñotãdũ ſpũaliter .ꝙ null⁹ omino
poterat itrare i vitam eternã .dũtaxat ꝓpter
peccatũ ꝑpetratũ. Sꝫ ad q̄ſitũ rñdẽdũ dico
Dato ꝙ xp̄s paſſus mortu⁹ et ſepult⁹ fuiſ
ſet et ſanctoꝝ patrũ aïas d̾ limbo extraxiſſet
adhuc celi porta ſi nõ aſcẽdiſſꝫ etviã nobis
feciſſꝫ cũ ſanctis aiab⁹ patꝝ nõ fuiſſꝫ aperta.
quã ipe ſol⁹ ꝑ ſuã aſcẽſiõꝫ nob̄ apuit. Hoc
etiã ꝓbaſ exẽplo. Nã ſol⁹ clauicular⁹ .ſcilꝫ
hñs clauē claudẽdi et apiendi ſol⁹ claudit
et apit Sꝫ xp̄s ſol⁹ ē et fuit clauicular⁹:q̃
habuit poteſtatē .apoc .iij. Habꝫ clauē dd̾.
claudit et nemo apit .apit et nemo claudit
Jõ xp̄s aſcẽdẽdo i celũ nob̄ ianuã apuit.
Ad argumētũ d̾r .ꝙ enoch et helias ñ i ce
lũ neci ꝑadiſuꝫ etherẽũ ſunt trãſlati:ſ; vtu
te dīna ad ꝑadiſuꝫ terreſtrē qd̾ celũ q̃nqꝫ ap
pellaſ ꝓpter altitudīeꝫ magnitudīeꝫ et alias
cõditõēs. Sꝫ q̄rit an xp̄s ſubito aſcẽderit
vl'ſucceſſiue. Rñdet frãciſc⁹ de maronis ꝙ
ſucceſſiue et h̄ ꝓbat ſic mot⁹ ſubitane⁹ nõ
põt ꝑcipi:ſ; apl̄i viderūt xp̄i aſcẽſiõꝫ vt d̾r ac
tuũ .i. Videntib⁹ illis eleuat⁹ ē:et nubes ſu
ſcepit eũ ab ocul'eoꝝ. Dicũt ñ alij ꝙ aſcẽdē
do n̄ õieꝫ mot⁹ ei⁹ eq̄liter fuit ſucceſſiu⁹:ſ;
poſtq̄ ſuſcept⁹ ē a nube i mmoẽto et ſbito
ꝑ cẽs .vij .orbes fuit aſſumpt⁹ v̾tute dīna
cui⁹ rō ē .q̄ q̄nto maior et fortior ē potẽtia
agẽtis tãto mi⁹ req̄rit d̾ tpe in quo agit Si
q̃s ei aliq̃d facit vl'facere põt i vna die q̃ hꝫ
potẽtiã duplicatã h̄ idē põt facere in media
die Cũ igit̾ de⁹ hẽat potẽtiã ifinitã et de v̾
tute ꝓpria aſcẽderit ſic pꝫ yſaie Gradiẽs in
mltitudie v̾tutis ſue .vid̾ ꝙ ñ ſucceſſiue ſ;
ſubito aſcẽderit vij .orbes ſup celos ſ .lune
martis mercurij ⁊c̄ Vñ refert rabi moy .ꝙ
quelibꝫ celũ hꝫ i latitudie tãtũ ſpaciũ q̄ntu
cõtinue ꝑtrãſiret hõ d̾ via plana i q̃ngentis
ãnis et diſtãtia iter celũ et terrã eſt ſimilr vt
dic̄ q̃ngẽtoꝝ ãnoꝝ et iõ cũ ſint xij celi erūt
ſm ipꝫ a cẽtro terre vſqꝫ ad ꝯcauũ celi ſatur
ni qd̾ ē celũ ſeptimũ ſeptē milia ãnoꝝ et ſep
tingẽtoꝝ ãnoꝝ id ē tãtũ ſpaciũ q̄ntũ de via
plana aliq̃s iret i ſeptē milib⁹ ſeptingẽtis ã
nis ſi tm̄ viueret Jta ñ ꝙ q̄libꝫ ãn⁹ ſit ccclv
dieꝝ et iter cuiuſlibꝫ diei q̄tuor miliariũ et
quodlibꝫ miliare lxij .miliũ paſſuũ ſiue cu
bitoꝝ hec rabi moy Utrum autē h̄ verũ ſit
ſcit de⁹ q̃ oīa hec hꝫ i põdere et mẽſura Su
per h̄ eſt opio cuiuſdaꝫ aſtrologi ꝙ ꝯpletis
iſtis ãnis a creatõe mũdi ſcꝫ ſeptem milib⁹
ſeptingẽtis ãnis tunc mũd⁹ deficiet q̄ ſic̄
xp̄s ꝯpleuit curſũ ſuũ dũ fuit i celo ꝑ tãtuꝫ
ſpaciũ trãſcẽdo ſic ꝯpletis p̄dictis ãnis de
ficiet mũd⁹ Et ita a creatiõe mũdi vſqꝫ ad
diē aſcẽſionis fuerūt ãni q̃nqꝫ milia ducẽti
triginta duo Nam xp̄s aſcendit tpe quo erat
xxxiij .ãnoꝝ ſm aug d̾ mirabilib⁹ ſacre ſcrip
ture Nũc autē ſm oroſiuꝫ a creatõe mũdi vſ
qꝫ ad vrbē ꝯditã fuerūt ãni q̄tuor milia qua
dringenti .lxxxiij. Ab vrbe ꝯdita vſqꝫ ad
natiuitatē xp̄i ãni ſeptigẽti q̃ndecī:q̃ñ reg
nauit i iudea rex achab .et xp̄s vixit .xxxiij
ãnos i quo ſcripſi hũc libꝝ a creatõe mũdi
ãno .Mcccclxiij ſunt ãni ſexmilia ſexcenti
et .xxxi .⁊c̄. Jn q̃b⁹ duo mag̃ p̄conizãt ſcꝫ
Potẽtia deitatis .q̄ aſſumptus eſt.
Congruẽtia moralitatis. addẽs in celum.
Dico p̄io ꝙ mag̃ p̄conizaſ potentia dei ꝙ
vltra oẽm v̾tutē naturalē xp̄m ſic exaltauit
ſubito ꝑ xij .mãſiões celi .xxix .H Cõgruit
xp̄m ſic i celũ aſcẽdere p⁹ labores:vt iſtiuc
ret moral'r volẽtes poſt mortē celos aſcẽde
re ꝙ h̄ p̄io aſcẽdat ab iferiorib⁹ ꝑ affectũ i
deũ .xvi X Y

¶ Dñica infra aſcẽſiõis de ep̄la

Eſtote pru‑
dentes et vigilate i orationib⁹
.i .petri .iiij. Procurator dili
gẽs qd̾ vult citius ipetrat q̄ deſidioſus et
piger q̄ vt d̾r ex̄ de ꝯſuetu .ex pte .in glo.
Vigilãtib⁹ et non dormiẽtibus ſubueniūt
iura Cũ igitur ignorantia ſil' negligentia
multis preſtẽt ruinã hortatur apl̄s nos eſſe
prudentes et vigilare ⁊c̄ Jn quibus verb̄
duo facit ſcꝫ.
Reddit nos ꝓuidos in agendis dũ dicit
eſtote prudentes ¶ Facit nos ſolli
citos i cauendis addens et vigilate in ora
tionibus Primo debemus eſſe prouidi in
agẽdis mat .x. Eſtote prudẽtes ſic̄ ſerpẽtes
nam prudentia cauet falſas perſuaſiones
xxxij. P. Facit caute ambulare .xxxi. C
Secundo debemus eſſe ſolliciti in cauen
dis xxx. C. Et fit vigilando .iij. D.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

¶ Sermo de euangelio.

MIttam uobis a patre ſpiritū veritatis. Joh. xv. Quib⁹ bona videmus ꝓmittit maiori cū diligentia mūdana pant vaſa ad vinū vaſādū. Sic cū ſpūſſanct⁹ fidelib⁹ ꝓmittat q̄ dulciter ſolet iebriari deuotos gra dūt diligēnius corda et bitacula ſpūſſancti mūdare ad eius ſuſceptōꝫ vñ de pe. di. por ro. §. huic etiā ꝑ cūdē. Si cor nr̄m vndiqꝫ a malo ꝯuertit mox ſue ꝯuerſatōis fructuꝫ meret. ſ. ſpūſſancti quē dñs ꝓmittit. di. In q̄bus v̄bis duo notāt. ſ. ¶ Habilitas cōueniēs ad ſpūſſancti ſuſceptiōꝫ cū dicit. Mittā vobis a pr̄e. Utilitas ꝯueniēs ꝑ ei⁹ inhitatiōꝫ. addēs ſpūꝫ veritatis. Prīo dēm⁹ nos diſponere ad r̄cipiēdū ſpiritūſanctū et cor purgare a ſordib⁹. iij. A. Scd̄o dēmus ei⁹ vtilitatē ꝯſiderare dū em̄ ſum⁹ purgati recipim⁹ grām ſpūſſancti. xvij. L.

¶ In die Pentecoſtes.

PARACLITUS ſpiritusſanctus quē mittet pr̄ in noie meo ille vos docebit oīa Jo. xiiij. Queritr̄ vtrū ſpūſſanct⁹ ſolū a pr̄e mittat̄ tpalr̄. Et vidr̄ ꝙ ſic ex v̄bis thematis In oppoſitū et ꝓ veritate ē mgr̄. i. ſnīa. di. xv qui ſic inq̄t cū ſpūſſanct⁹ deꝰ oib⁹ a pr̄e et filio qd̄ ē ipm̄ tpalr̄ ꝓcedere ab vtroqꝫ vel mitti etiā q: ſpūſſanct⁹ ē vn⁹ deus cuꝫ pr̄e et filio dat ſe et dat̄: ſiue mittit ſe et mittit̄ Dat q̄dē ſeipm̄ in q̄ntū de⁹. et dat̄ in q̄ntuꝫ donū. et rō mgr̄i pōt ſic formari. ¶ Dis opa tio dei ad ext̄ ꝯis eſt trib⁹ ſ donatō ſiue da tio ſpūſſancti eſt q̄dā opatio ad ext̄. g̃ eſt ꝯis trib⁹. maior pꝫ ꝑ beatū aug. q: opa trinita tis ad ext̄ ſunt indiuiſa. Ad argu. v̄bi thema tis. Dico ꝙ miſſio pr̄is n̄ excludit miſſionē filij lꝫ fili⁹ dicat quē pr̄ mittet in noie meo ſ ſignificat ſolū pricipalitatē auctis et ori ginis. In q̄b⁹ verb̄ duo notari pñt. ſ. Pr̄is eterni ſincera dilectio. cuꝫ dr̄ paclit⁹ quē pr̄ mittet. Spūſſancti fructifera receptō. cū ad dit̄. ille vos docebit oīa. Dico prīo ꝙ deus pater tā feruēter hoīeꝫ diligit ꝙ ſpiritusſanc tum mittit ei. q̄ totalr̄ cūcta trāſitoria ꝯtem nit. nota. xxxv. A. Dico ſcd̄o ꝙ receptō ſpi ritusſancti eſt fructifera ꝓpter tria. ix. J. k.

¶ De ſancta trinitate.

GRedite in do mino et ſecuri eritis. ij. pal. xx. Nota itroductōꝫ ſmōis et ꝓſe cutōꝫ de ſancta trinitate. viij. A.

¶ Dñica prīa poſt trinitatis.

DILIGAMUS DOMI num deū qm̄ ipe prior dilexit nos. i. io. iiij. Cicero phs dic̄ ꝙ verecūdū ē bonis n̄ reddere vices ſuis bn̄ factoribuſ. Uñ q̄nto alicui plura bona ꝯi cant̄ tanto magis diligere dꝫ. ar. ij. q. iiij. q̄nto. Et i de pe. di. iiij. §. ꝙ autē. et ifraſcp tūes. Et pl⁹ obſeq̄ tenet̄. et pl⁹ punitr̄ dꝫ cū nō fuerit obſecut⁹. ar. C. de ꝯduc. et ꝓcura. l. cōducto. in fi. li. xi. Cū igit̄ dilectōe q̄ de us dilexit nos m̄lta r̄cepim⁹. puta bona cre atōis. r̄creatōis. recōciliatōis. merito vices reddere dēm⁹ et deū diligere qm̄ prior di lexit nos. In q̄b⁹ verb̄ duo notāt̄. ſ. Exer citiū groſuꝫ. qd̄ exprimit̄ i caritate. cū dr̄ di ligam⁹ deū. Bn̄ficiuꝫ copioſuꝫ qd̄ colligit̄ ex amoris prioritate. addens. qm̄ prior ꝛc. Prīo dēm⁹ hr̄e exercitiū groſuꝫ et deū di ligere. xxxvi. D. P. Scd̄o ꝯſiderare dēm⁹ ei⁹ bn̄ficiū fructuoſuꝫ. ꝙ prior nos dilexit.

¶ Sermo d̄. euā. .xli. J.

ESTOTE MISERICOR des ſic̄ pater veſter mīcors ē lu. vi. Omne agēs qd̄ i actōe ſua poteſt d̄ficere idiget regl'a dirigēte. q: ergo nos i miſerēdo poſſum⁹ deficere et cōpatiē do q: nimia mīa ducat̄ ad fatuitatē et nimiſ ꝑua ad rigiditatē ſ mediocriſ et diſcreta in veritatē et ſanctitatē. Dēm⁹ igit̄ iſpicere regu laꝫ dirigētē q̄ eſt deus qui libēter ignoſcit et ꝓmte idulgꝫ. Uñ. amb. i. li. de paradiſo. et allega. d̄. pe. di. i. libēter. loq̄ns in pſona dei dic̄. Libēter ignoſco ꝓmpte indulgeo. miaꝫ volo ꝙ ſacrificiuꝫ. q: ꝑ ſacrificiū iuſt⁹ ꝯmēdat̄. ꝑ miaꝫ. i. ꝑ opa mīe peccator r̄di mit̄. Eſtote ꝛc. In quib⁹ verb̄ lucas duo oñdit. Preceptū iſtructiuū q̄d ſit exeq̄nduꝫ cū dic̄. eſtote mīcordes. Exēplū directiuuꝫ qd̄ eſt ītuendū. addēs. ſic̄ pr vr̄. Prīo. em̄ dēm⁹ eē mīcordeſ et vn⁹ alteri ꝯpati ꝓpter tria. xiiij. O. xxij. k. Scd̄o dēm⁹ iſpicere miaꝫ dei. q̄ ex mīa clemēter idulget. nota. vi. D. Sꝫ q̄rtā oib⁹ petētib⁹ miſereat̄. xxxviij. P.

¶ De corpe xpi.

Accipite et man-
ducate h̄ ē corp⁹ meū mat. xxvi
Introductiōꝫ et ꝓſecutionē to-
tius ſmōis de corpe xpi hēs. xliij. ſ. t. v. x.

¶ Dominica. ij. de epl'a. y.

Qui odit fratrē
ſuū hoīcida ē. i. io. iij. ſm le-
ges. ff. ad legē cornelia d' ſica
rijs. Nō ſolū hoīcida reputat q̄ īterficit gla-
dio: ſ; etiā q̄ pat potōꝫ veneni. vt etiā hr ex
de hoī. ſi aliqs. q̄ hoīcida ē q̄ dat mlieri ſte
rilitatē. vl' qd abortiuū ꝓiat cā libidis vel
odij. Dic. io. an. Cā libidis puta. q: ē mlier
quā n̄ decꝫ eē g̃uidā et vt libidi liberius va
cet. Cā odij. q: forte nō vult illū vl' illā hic
filios. vt ſit ingra ꝯiugij vl' vt illa ſuccedat
ab īteſtata. Sꝫ q̄d d' illo q̄ dedit mlieri ma
la medicamēta amoris cā. nō vt īterficeret et
mortua ē. Dico q̄ ꝓuiſ ſil'r ac ſi occidiſſꝫ q:
dabat opaꝫ rei illicite. ff. d' penis. l. ſi aliqs
ſic ad ꝓpoſituꝫ cū odiuꝫ ſit venefica potio:
vñ cia mala ꝓueniāt et freq̄nter mors ſpūal'
et corpal'. q̄ hec potōꝫ alicui pat et frēꝫ ſuuꝫ
odit hoīcida ē: vt h̄ dr. In q̄bus verb duo
apl's oñdit. ſ. Inuidiā abhorrēdā ad modū
veneni cū dr. q̄ odit. Hoīcidiū exercēdū iſtar
gladij. addēs hoīcida ē. Prio dēm⁹ inuidiā
cauere ꝓpter hec. xix. L. Scdō hoīcidiū ab
horrere ꝓpter hec. xxxviij. F. ¶ Ser. de euā.

Homo quidam fe-
cit cenā magnā et vocauit mul
tos lu. xiiij. Magni r̄gis et po-
tētis ē facere laudabile ꝯuiuiū pricipibus et
ſuis ſuis: ſic legim⁹ heſter. i. d' r̄ge medoꝝ
aſſuero. q̄ r̄gnās ab īdia vſq̄ ad ethiopiaꝫ
ſup. cxxvij ꝓuīcias. tertio āno īꝑij ſui iuſſit
ꝑari in veſtibulo orti ſui qd regio cultui et
manu ꝯſitū erat magnū ꝯuiuiū: pricipibus
et ſuis. bibētes aureis pocul'. et alijs vaſis
ꝑcioſ. ſic dei fili⁹ rex celi et terre. iij. āno. i.
ipe gr̄e a deo ordiato: ꝑauit ī vtero v̄ginis.
ꝑi ſupnatal'r. ꝑti natal'r ꝯuiuiū magnū oi-
b⁹ ſuis ſuis qd durabat vſq̄ ad cenaꝫ dñi
in quo poculis aureis. i. feruētis caritatis
ſāguie ſuo ꝑcioſo ſunt potati quo poclo ni
hil ꝑcioſi⁹. d'. ꝯſe. di. ij. ¶ Nihil in ſacrificijs
maı⁹ eē poteſt q̄ corp⁹ et ſāguis xpi. nec vl
la oblatō hac potior eſt: ſ; hec oēs ꝑcellit q̄
pura ꝯſcia dño offerēda ē et pura mēte ſu-
mēda atq̄ ab oib⁹ venerāda. Dic igr̄ meri-
to q̄ hō q̄dā. ſ. xps fec̄ ꝯc̄. In q̄b⁹ verb duo
ſpal'r notāt. ſ. Cōuiuij ſolēnitas ex nobili
tate ꝑpāris q: hō q̄dā. Cōuiuij liberalitas
ex curialitate inuitātis q: vocauit mltos. Di
co nāq̄ prio q̄ ſolēnitas h⁹ ꝯuiuij notat ex
eo q̄ q̄dā hō illd ꝑauit. nō ꝯis hō: ſ; ſingu
laris de⁹ hō. iſte hō carnē ī ara crucis aſſatā
igne caritatis. dedit iter agentib⁹. xliij. E.
Scdō notat libalitas ipi⁹ inuitātis. q: voca
uit mltos n̄ oēs q: vos mūdi eſtis: ſ; n̄ oēs
ſ; ſolū taliter diſpoſitos. xviij. O.

¶ Dominica. iij. de epl'a
Humiliamini
ſub potēti manū dei vt vos exaltꝫ
i. pe. vl. Saltantes ꝯſueuerūt ſe
curuare vt alti⁹ ſaltēt. ſic q̄ ſurſum ad digni
tates ſpūales et tpales exaltari petūt: primo
ſe ꝑ hūilitatē incuruēt. Vñ virgo glo'ſa in
cātico ſuo de h̄ gl'iat ex hūilitate dignifica-
tiua. d. Reſpexit hūilitateꝫ ancille ſue: ecce
eñ ex h̄ btām me dicent oēs generatōnes.
Quare etiā dr̄ di. xl. c. mlti ſacerdotes. Qui
cūq̄ deſiderauerit primatū in terra: inueni
et cōfuſionē in celo. nec feſtinat q̄s quō ap
pareat alijs maior. ſ; prio quō oibus iferior
videatur. ſi igitur cupitis exaltari ſurſuꝫ ad
celū: h̄ hūiliami. In q̄b⁹ verb apl's duo oñ
dit. ſ. Profūditatis ꝓfūdā ī dinatōꝫ cū dic.
hūiliami ſub potēti. Hūilitatis iocūdā ele-
uatōꝫ. addēs vt vos exaltꝫ. Prio dēm⁹ nos
tripliciter hūiliare. xij. K. L. Scdō hūilitas
hꝫ ꝓ hoīs exaltatōe tria parare. ij. D.

¶ Sermo de euangelio.

Hic peccatores
recipit. lu. xv. Medic⁹ d'bite īfirmū
curare icipit: qñ morbū peccātē ex
pellit. Nihil eñ valet medicina cū gladius
ꝑſiſtet ī plaga. Cuꝫ igr̄ vt dr̄ ex de pe. et re.
cū īfirmitas. Cū corpal' īfirmitas q̄nq̄ ꝓue
niat ex aīe īfirmitate ſic ex peccato. ſic diſci-
puli xpꝫ interrogabāt de ceco nato. Rabbi
q̄s peccauit. hic aut parētes ei⁹ vt cec⁹ na-
ſceret putātes oēꝫ īfirmitatē corpalē ex pec
cato ꝓuenire. Qui eñ infirmum recte vult
medicare et curare. debꝫ incipe a cura ani-
me. a quo perpendiculariter pendet cura vi
cij corporis. et hoc ſtatuit eccleſia. vt di-
citur vbi ſupra.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Quot medici corpoꝝ ad īfirmos vocati añ
oia dñt illos ad ↄfeſſiōʒ inducere nec dñt ꝑ
ſalute corpiſ aliqḋ ꝑniciosuʒ aīe conſulere
Sic ſaluator nr̄ medicus aiaꝝ et corpoꝝ ce
pit primo peccata ab īfirmis peccatorib⁹ ex
pellere et curatis peccatis corp⁹ ſanare. igr̄
rcepit peccatores: vt coꝝ aīas curaret: ſicut
hic dr̄. ¶ In q̄bus v̄bis duo notāt̄ur .ſ.
Saluatoris ḡra miſeratō qꝛ h̄ ſcʒ filius dei
Peccatoris magna ↄſolatio. qꝛ euʒ recepit.
Primo dico ꝙ mia dei eſt mag̃. qꝛ occurrit.
āplexaẗ et dotat peccatorē venietē. xvij. M
Scḋo peccator dʒ gaudere ꝙ deus ē ita mi
ſericors et dʒ ad eū rcurrere. xvij. B. C.

¶ Dominica. iiij. de ep̄la.

EXISTIMO QUOD
nō ſunt ↄdigne paſſiōes hui⁹
tp̄is ad futurā ḡlam q̄ rvelabiẗ in vob. ro.
viij. Cōſueuit hō ꝑ ꝑte ſua accipe. qḋ plus
pōderat in ſtatera. Sic in ſtatera eq̄tatis dei
ſunt poſita duo ſcʒ aduerſitas et ꝓſpitas h⁹
mūdi. Si ḡ volum⁹ eligere qḋ plus pōdrat
dēm⁹ aduerſitatē eligere et poſtea habebi⁹
aliā ꝓſpitatē et eternā qḋ plus pōderat. Si
aute h̄ elegerimus ꝓſpitateʒ q̄ modica ē et
nulli⁹ pōderis ꝑde⁹ ꝓſpitatē eternā. Qua
re dic ioh. criſo. et allegaẗ de pe. di. iij. q̄d ḡ
Nemo videns malignos ꝓſpitate gaudere
turbeẗ. Quia ſm claudianū in glo. ſuꝑ illo
verbo maligni tollūtur ī altū vt lapſu gruio
ri ruāt. Dēm⁹ ḡ aduerſitates et paſſiōes h⁹
tp̄is eligere: vt habeam⁹ eternā ḡlaʒ et pro
ſpitatē qꝛ nō ſunt ↄdigne paſſiōes. ¶ In q̄
bus v̄bis apl's i ſtatera duo ꝓponit. ſcʒ.
Pñteʒ tribulatōʒ ſuſtinēdo. dicēs. exiſtio.
Eternā rmuneratōeʒ eligēdo. addēs ad fu
turā ḡlam. Primo debem⁹ pñtē tribulatōʒ
ſuſtinere ꝓpter tria. xxix. X. Scḋo debem⁹
appetere beatitudinem. xiij. L.

¶ Sermo de euāgelio.

RELICTIS OMNI
bus ſecuti ſunt illū. lu. v. Berñ.
in floribus ſuis dic ꝙ ſic̄ vmbra abſcondit
hoieʒ a lumie ſolis materiali ita mūdana et
terrena abſcōdūt homi ḡram et dilectōʒ. Et
ideo q̄ vult deuʒ diligere neceſſe ē vt diuiaſ
et terrena odiat. qui voluerit amare diuias
et terrena. neceſſe ē vt deum odiat. hec ille.
Cui ſnīe alludit necator vicioꝝ ſeneca ep̄la
liij. ꝓrūpens in hec v̄ba ad luciliuʒ Nemo
alius dign⁹ eſt deo niſi q̄ opes ↄtēnit cui⁹
rō aſſignaẗ di. xlvij. c. oēs. Quia dilecto-
res diuiaꝝ fortes ſunt i terrenis et debiles
in celeſtibus. Hoc diſcipuli attēdentes: vt
deū ſumme diligerēt his terrenis rlictis ſe-
cuti ſunt eū. ¶ In quib⁹ v̄bis duo no anẗ
neċc̄ia volēti ſaluari vt ſcʒ Relinq̄r ſupflua
tranſitoria. ibi. rlictis oībus. Imitet omni
moda penuria addēs ſecuti ſunt illū. Prio
debem⁹ diuias ſupfluas abijcere ꝓpter hec
i. L. M. tpalia ſpualib⁹ poſtponere. vij. K.
xiij. P. xxij. A. B. Scḋo debem⁹ ſeq̄ xp̄ʒ
in penuria et pauptate. xiij. P.

¶ Dñica. v. ſmo de ep̄la.

IN HOC VOCATI
eſtis vt bñdictioneʒ hereditate
poſſideatis. i. petri. iij. Loq̄tur clauiger ce-
li ad modū prīſfamilias diſcernēs liberos
a ſeruis. naturales a ſpurijs. Illi eīm vocāẗ
ad officiū ↄtumelie. iſti ad hereditateʒ ḡlie
Nā vt habeẗ ex de here. c. ſi q̄s. Epus n̄ dʒ
inſtituere hereticū heredē ſiue paganū ſiue
excōmunicatū niſi penituerit. Sic xp̄s pon
tifex futuroꝝ bonoꝝ: n̄ vult aliquē excoīca
tum peccatorē habere heredē regni celeſtis
niſi ↄuerſus fuerit et penitēciā egerit d̄ pec
catis. Debetis igr̄ peccatores deo rcōciliari
ꝑ penitēciā vt hereditatem regni eius cape
ꝑ ōitis ad qḋ vocati eſtis. In quib⁹ v̄bis
duo oſtēdit. Hroſaʒ dei vocatōʒ. cū dic.
In h̄ vocati eſtis. Amoroſaʒ dei dilectōʒ.
addēs vt bñdictōʒ ⁊c̄. Prio cī de⁹ nos vo
cat ad pñiaʒ. xxij. Q. Per tres nūcios. xvi.
A. Scḋo de⁹ penitētib⁹ donat bñdictiōeʒ.
de ↄſcpt̄io ante. P. Sʒ q̄uerit an de⁹ etiā
penitenti reſtituat v̄tutes amiſſas per pec
catum. xvi. O.

¶ Sermo de euāgelio.

NISI HABUNDAVE
rit iuſticia veſtra pluſquam ſcri
barum et phcoꝝ non intrabitis regnum ce-
lorum math. v. ff. de pignoraticia actione
¶ Queritur an qui reprobos ſoluit credi-
tori nummos habeat pignoraticam actio-
nem quaſi ſoluta pecunia. dicit imperator
conſtantinus neq̄ pignoratica actione age
re. neq̄ liberari eum poſſe: quia reproba pe
cunia non liberat ſoluentem habetur. ff.
vbi ſupra. l. eleganter. §. qui reprobos. ¶

Sic ad ꝓpoſitū cū iuſticia ſit moneta dei. q̄
h3 talē ſupſcriptōe3. vt dicit̄. ff. de iuſticia
2 iure. §. i. honeſte viuere alterū ñ ledere 2
cuiq3 ius ſuū tribuere. honeſte viuere q̄tū
ad ſe. alterū ñ ledere q̄tū ad ꝓximū. et cuiq3
ius ſuum tribuere ſc3 deo ſibipſi 2 ꝓximo
Q̄ cūq3 igr̄ illoꝝ defuerit: ſupſcriptō ñ eſt
vera ſ; ficta 2 moneta dei falſa. Nō eñ ſuffi
cit ꝓximū nō ledere niſi q̄s etiā q̄tū ad ſe ho
neſte viuat 2 deo ius ſuū tribuat: qui odit
oēm fictōe3. ſap. i. Diligite iuſticia3 q̄ iudi
catis terrā ſentite de dño i bonitate 2 i ſim⁹
plicitate cordis q̄rite illū. Et ſequit̄ ſanctus ſ
eñ ſp̄us diſcipline effugiat fictū 2 aufert ſe
a cogitatōib⁹ q̄ ſunt ſine itellectu. Quia au
tē pharisei in oib⁹ his errauerūt q̄tū3 ad ſe ſi
ne honeſtate viuebāt. q̄tū aūte ad ꝓximos
ficte deuotos ſe oſtēderūt nec q̄d deo debe⁄
bāt i ſimplicitate cordis faciebāt. Ideo īdar
guit eos ſaluator i v̄bis thēatis di. niſi 2c.
In q̄bus v̄bis duo notāt̄. ſ. Eq̄tas p quā
iuſticia ſeruatur. cum dicit. Niſi habunda⁄
uerit iuſticia.
Falſitas per quā iuſticia deprauat̄ addens
plusquam ſcribarum
Primo namq3 eq̄tas iuſticie p hec ſuatur
xiij. y. Z. Scđo iuſticia p hec depuatur
xxxvi. y. xxvi. y.

Dominica ſexta de ep̄la.

DESTRUATUR COR⁄
pus peccati vt vltra nō ſuiamus
peccato Ro. vi. Scđm leges. C.
de emēdatōe ſuoꝝ. l. ſi v̄gis ꝓpter delictu3
cā emēdatōis poteſt dñs ſuū ſuu3 v̄gis vel
flenis caſtigare 2 vinculare. deb3 tñ in pie
tate potiuſq3 i atrocitate. l. q̄uitate. ff. đ par
ricidis. l. diu⁹. Si autē imoderata caſtiga⁹
tione vel vulneratōe eū occideret eēt re⁹ ho
micidij. Sic hō d3 corpus ſuū ꝓpter iobedi
entiā et negligētiā abſtinētia caſtigare et ma
cerare rōnabiliter. ñ tamē ſeipm iterficiat: q2
ſic eēt re⁹ homicidij tali caſtigatōe īſtringit̄
corp⁹ a laſciuijs 2 a carnalibus deſiderijs.
Sapiētis eñ diſciplina ſuo. i. corpi inobe
diēti 2 laſciuo. Ad hoc hortat̄ ap̄ls. In
quibus verbis duo oſtendit ſcilicet
Veſtē carnis mortificādā, cu3 dic̄ deſtruat̄.
Vita3 ſanctā acceptādā. addēs vt vltra 2c̄
Debem⁹ igr̄ p̄io corp⁹ mortificare. xxxvij.
S. Scđo ſanctam vitam acceptare. i. Q.

Sermo de euangelio.

MISEREOR SUPER
turba3. Mar. viij. Res naturalis
ab extrinſeco nō impedita ſtati
ꝓrūpit in opatione ſibi ꝓpria3 2 naturale3
ſic̄ leue ſtati aſcēdit ſurſu3 graue deſcendit de
orſum calidū calefacit. frigidu3 frigefacit 2
ſic de alijs. Cum igr̄ ꝓpriū hoīs ſit ꝯpati 2
miſereri paſſionatis. ex eo q̄ eſt aīal māſue
tiſſimū. viij. ethi. ē omni hoī natural̄r amicū
Iđ hō d3 ꝯpati 2 miſereri alteri hoī q2 qui
clemētiā ñ h3: nec idut⁹ ē viſcera miſcđie q̄
uis ſpūal̄ ſit. i. faciat alia opa ſpūalia lege3
tñ ñ ipleuit xp̄i di. lxxxvi. q̄ clemētiā. Vo⁄
lēs igr̄ legē xp̄i iplere ꝯpatiat̄ miſeris homi
nibus ſic̄ xp̄c di. Miſereor ſup turbā. In
q̄b⁹ v̄bis duo notāt̄. ſ. Effectus viſceroſus
ꝯpatiētis cū di. miſereor. Defect⁹ igminioſus
ſus idigētis: addēs ſup turbā. Dico primo
q̄ de⁹ oñdit effectū viſceroſu3 ſue ꝯpatiētie
In hoc q̄ tādiu expectat peccatore3. xvi. B
xviij. C. vij. V. Scđo hō idigēs d3 ſuā in
firmitatē et igminiā xp̄o oñdere. xxij. I. k.

Dominica ſeptima de ep̄la.

FINIS ILLORUM
mors ē Ro. vi. Aīalia bruta in
ſtictu nat̄e abhorrēt loca piclōſa
vbi mors iminet. Nā equ⁹ fortis paludē in
ui⁹ itrat vbi p odorē ſētit priori ſ caſu3. Nec
m⁹ hac cā muſcipulā appropinq̄t ſi cruoris
p odorē prioris ſentit puncā. Multomagis
hō rōnal̄ abhorrere d3 lutū peccati in quo
oēs priores capti lapſi male finierūt vitā. Sē
tētia ei lata ꝯtra vnū ꝓiudicat alteri ꝓpter
ꝯnexiō3 cāꝝ. Sic ſnia lata ꝯtra peccatores
ezech. xviij. ſ. Aīa q̄ peccauerit morieẗ d3 ſe
q̄ntes terrere ꝓpter ꝯnexionē peccatoꝝ: q2
ſic̄ priores peccādo mortē meruerūt eternā:
ſic et poſterioꝝ eadē ſnia finis mors ē vt h
dr̄. In q̄b⁹ v̄bis duo notāt̄ ſc3 Peccatoꝝ fa
tua occupatō cū dr̄ finis illoꝝ. Criminū
ſana ꝯteſtatō addēs mors ē. Prio fatua oc
cupatō gloriātium đ trāſitorijs quoꝝ finis
mors ē 2 ſunt tria genera. xij. D. Scđo pec
catū merito ē ꝯteſtādū ꝓpter hec. xxxiij. A.
xxx. I. x. D. Sermo đ euāgelio.

A FRUCTIBUS EOrum
cog̃ſcetis eos math. vij. Pri⁹ aut
pom⁹ folijs 2 a fructib⁹ cog̃ſcit̄.
Sic hō v̄bis et opib⁹ cog̃ſcit̄ an ſit hō⁹ xp̄ia⁹

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vel herecticus.iiij.ethi. Qualis vnuſquiſq3
eſt. talia dicit. talia opatur. et taliter viuit.
Sic em̄ vn⁹ bonus xp̄ianus cōſideratur. p
ſinceritatē ſermonis. ſic herecticus p falſita
tem oris et doctrine ſacre detractōnis. Qua
re hiero. hortatur vt recitatur. xi. q. iij. noli
te. di. Depcor vos q̄ fideles eſtis vt ita vitā
veſtrā ſeruetis ne in aliquo vel ipi ſcādalu3
cōpatiamini. vel alijs ſcādalu3 faciatis. Et
ſeqtur. Qui indigne audiunt verbu3 dei. et
cū audierint neq3 vt infideles diſcedūt ne
q3 pmanent vt fideles. ſ3 vt miſterio2 pcep
ta licētia. et fidei noſtre ſecretiorib⁹ pſcruta
tis cōuerſi poſtmodum impugnāt nos et cō
tradictionibus ſuis corda noſtra dirūpunt.
cōculcātes verbi dn̄ici margaritas. et orna
mēta fidei maculantes. Hmōi em̄ fruct⁹ fa
ciētes: et repugnātes veritate3 ſunt heretici
quos a fructib⁹ co2 cognoſcetis. In q̄bus
verbis duo euange. oñdit. ſcilicet.
Prauitatē peruerſorum exprobranda3. cū di
cit. a fructibus co2.
Penalitatē pctō2 cogitanda3. addēs. cog.
Debem⁹ ḡ pueſam prauitatē heretico2 ex
probrare. q̄a ex trib⁹ malis generatur. xxvi.
X. Y. xviij. K. Secūdo debemus heretico2
penalitatē cōſiderare q̄ erit eterna. v. P.

¶ Dn̄ica. viij. de epl'a.

SI ſecundum

carnē vixeritis 2c̄. Ro. viij. ſm̄ le
ges. ff. de offi. pſi. illicitas. §. ſicu
ti. Euētus mortalitatis medico imputari n̄
debet: qui diligēs fuit. Debet em̄ medic⁹ eſ
ſe bn̄ pitus. et ſm̄ artis traditionem habere
diligētia3: vt caueat a repugnātib⁹ infirmi
tati. al's ſi h̄ nō facit et nō ē vigil circa infir
mū. ſi ſequit̄ mors: dr̄ cauſa mortis et hoi
cida. ex̄ de homi. tua nos. Medic⁹ ḡ aīaru3
ap'ls cōſiderās infirmitate3 hoīs q̄ promor
ē ad ſequēdū delectatōes carnis q̄ virtutes
q̄ in aīe maxie cōtrariant̄ et eā occidūt: ſe ex
cuſando a vicio negligētie: vt pitus medi
cus diligēter āmonet abſtinere a carnalib⁹
deſiderijs q̄ militāt aduerſus aīam. dicēs.
Si ſm̄ carnē vixeritis. In q̄bus verbis apo
ſtolus oſtēdit ſpecialiter duo. ſcilicet.
Sinum febrilē carnis oīno reprimēdā. cum
di. Si ſm̄ carnē vixeri.
Penā iehēnalem mortis oīno fugiendam.
addens. morieminí.

Primo em̄ debemus deſideria carnis repri
mere et frenare. q̄a impediūt penitētes. iij.
S. impedit aīam ab ingreſſu ad celum. vij.
S. Interficit aīa3 et mergit in infernū. xxix.
C. Scd̄o debem⁹ mortē iehēnalem timere
Eſt em̄ triplex mors. nota. xxx. D.

¶ Sermo de euangelio.

QUid faciam

Lu. xvi. Cōmuniter dr̄ q̄ plus va
let ars ingenij et prudentia aī q̄ po
tētia et fortitudo. q̄a ſm̄ boe. ij. de cōſola.
Prudētia re2 exitus metitur. Et iō vt dicit̄
de pe. di. ij. Sapiēs nunq̄ inanis ē. ſ3 ſemp
in ſe hn̄ſ amicā prudētie. pōt dicere iuſticiā
induebā. veſtiebā iudiciū. Prudētia ei ſm̄
ſene. eſt caput regiminis. ſalus aīe. cōſuatrix
virtutū. ſpeculatrix vicio2. origo virtutum
et radix oīm bono2u3. ſic nō facit fortitudo
nec potētia. q̄a fortis et potens multū de ſe
cōfidēs: finē nō reſpicit nec attēdit iuſtitia3
ſ3 impetu animi ſui ad bonū ſiue ad malu3
prumpit. Deuotus igit̄ xp̄ian⁹ dei villicus
ſup aīam q̄ ē villa trinitatis cōſtitutus: pru
dēter reſpicere dēt. nec rōe iuuētutis cōfide
re fortitudi. nec potentie. q̄liter de villa ſibi
cōmiſſa in extremo iudicio corā dn̄o rideat
et rōe3 reddat. Dicat ḡ ſemp intra ſe v̄ba the
matis. Quid faciā. In q̄b⁹ v̄bis duo notāt̄
ſcilicet. ¶ Quō ē optādu pbitatis exercitiū
cū dicitur. quid faciam.
Formidādū eq̄tatis iudiciū. di. q̄a dn̄s me
us. ¶ Pri̇o exercitiū pbitatis ē pſcia3 quo
tidie examiare. viij. L. xviij. D. Eſt triplex
defectuoſa. v. K. An faciēs cōtra pſcia3 pec
cet mortal'r ſp. vi. S. Scd̄o de⁹ eq̄tatē iudi
cij formidare. q̄a rō3 dabi⁹ de his. xi. I. de
oi actu delibatiuo. vij. H. clerici. de illa vi
ta. xxv. L. M. N. Cōiugati de his. xxiij. Y

¶ Dn̄ica Nona de epl'a.

QUI SE EXISTIMAT ſta
re 2c̄. i. cor. x. Hōs iō a motu dcs
ē. q̄a oīa q̄ in eo ſunt trāſmutatōi ſub
hn̄t et mutabilitate. vn̄ i autē. d̄ aliena. aut
pmu. eccle. re. col. i. §. vt n̄. q̄d erit ſtabile in
ter hoīeſ et imobile vt nll'a3 patiat̄ mutatō3
cū oīs nr̄ ſtat⁹ ſub ppetuo motu pſiſtat. Cū
igit̄ nihil imutabile ſit niſi de⁹: q̄ ē pri⁹ mo
tor imutabilis. viij. phi. qui ſm̄ boe. iij. de
cōſola. ſtabilis manens dat cūcta moueri.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Nullus q̄tūcūq̄ ſanctus]fortis]prudens]
caſtus. de ſua firmitate ꝛ ſtabilitate cōfide⸗
re debet ſicut frequēter accidit. et multi prio
res ſancti et fortes ceciderūt ita et nūc iteruꝫ
cadere pōt. de vita eñ tranſacta preſumit̃ de
ſubſequēti cōuerſatōe. ex̄ de p̄ſump. c. man
data. Nā ſi ſancti et viri fortiſſimi ceciderūt
q̄s vnq̄ʒ potent eſſe ſecurus. vñ v̄ſus. Adaꝫ
ſamſoneꝫ dauid regē ſalomonē. femia de⸗
cepit. q̄s mō tutus erit. Qui ergo ſe exiſtiat
ꝛc̃. In q̄bus verbis duo notant̃. ſcꝫ
Aliquoꝝ vana preſumptio. cum dicitur. q̄
ſe exiſtimat ſtare.
Hoꝝ cauta p̄uiſio. addens videat ne cadat.
Prio nāq̄ʒ videt̃ magna eſſe p̄ſumptō quo⸗
rūdā ſpūaliū: quos dyabol⁹ ad ſpūalē ſup⸗
biaꝫ deijcit et priuat bonis. nota. iij. y. Et
illoꝝ q̄ ſe iuſtos putātes alios temerarie iu
dicant. xviij. Z. Secūdo homo debet eſſe ĩ
via cautus. q̄ caute ambulet. xxxi. C.

¶ De eadē dominica de euāgelio.

Domuſ mea do
m⁹ ꝛc̃. Luce. xix. ſm̄ leges. C.
de palatinis vel palatijs ſacraꝝ
largitōnū. l. i. Dom⁹ ĩpatoris ñ pōt cōuerti
ad alias vſus ſpecialiter ĩhoneſtos. Sic nec
dom⁹ ſummi ĩpatoris. ſ. eccl'ia nō dꝫ ad ali
os vſus cōuerti. q̄ʒ ad honeſtos. vt ē orare v'l
p̄dicare ꝛ pſallere. vñ de reli. domi. c. ad h̄
dicit̃. Q̄d locus religioſus nō debꝫ mūda
nis vſib⁹ mācipari. Q̄d eñ ſemel deo dedi
catū ē ad hūanos vſus ãpli⁹ redire nō debꝫ
xij. q. ij. Nulli liceat. In ſignū hui⁹ xp̄s in
trās tēplū eos q̄ hoc ad mūdanos vſus de⸗
putauerūt. ſcꝫ vēdītōeꝫ. et hm̄oi expulit. di.
Dom⁹ mea. In q̄b⁹ verbis duo notātur. ſcꝫ
Q̄uo xp̄s in eccleſia vult habere dn̄ū amo
ris. cum dicit domus mea.
Recipere ſeruitiū honoris. addens domus
orationis vocabitur.
Prio eñ vt xp̄s ĩ eccl'ia pacifice dn̄et̃ ſancti
ficat̃. ix. Q. vel vt domū aie igrediat̃ fac' tria
xxvi. C. Secūdo xp̄s vult ĩ eccl'ia hēre ſerui
tiū honoris. et hoc ĩ trib⁹. x. A. debet deuote
frequentari. viij. V. Eſt apta predicationi
xxvi. Z. orationi. viij. D.

¶ Dominica decima de epiſtola.

Diuiſiones gra
tiaꝝ ſūt. idē aūt ſpūs. i. coꝝ. xij.
Areſtoti. in li. de vegatabilibus dicit. Q̄d
terra ē principiū materiale plante. a q̄ ſumit
principiū ſui nutrimēti principiū vero effi⸗
ciēs ĩ generatōe fructuū ē calor ſol'. Quare
ph̄i dicūt q̄ terra ē mater herbaꝝ ꝛ plātarū
et ſol pater. Sꝫ q̄rit̃ cū idē ſol ꝛ eadē terra ſit
in aliquo territorio vel orto. q̄uo diuerſi flo
res diuerſoꝝ coloꝝ ꝛ diuerſaꝝ v̄tutū generē
tur. Dicit̃ q̄ licꝫ ſit idē efficiēs ꝛ eadē terra
q2 tñ illa terra nō ē ſimplex: ſed cōpoſita ex
q̄tuor elemētis. vñ habꝫ diuerſas q̄litates
Hinc ē q̄ q̄libet portio terre ſm̄ naturā ꝛ q̄li
tatē p̄dn̄antē. florē ꝛ fructū p̄ducit p̄p̄ie vir
tutis ꝛ coloris. Sic ſpūaliter ĩ p̄ductōe floꝝ
v̄tutū. aīa ſe habꝫ q̄ſi materiale principiū.
ſiue mater ꝛ ſpūs ſſc̄ efficiēs. q̄ ſecūdū diuer
ſitatē aiaꝝ diſpoſitōnū coopat̃ p̄ calorē gra
tie: et ſecūdū merita vniuſcuiuſq̄ʒ diuerſita
tem florū v̄tutū pl⁹ vel min⁹. q̄re de pe. di.
iiij. In domo. ĩ glo. Quiſq̄s erit p̄ceps ei⁹
ſcꝫ diuiſiones gratiarum ſpiritus ſunt. In
quibus verbis duo notantur. ſcꝫ
Diuerſitas gratie qua aīa adornatur. cum
dicit diuiſiones.
Equalitaſ beniuolētie qua gratia preſentat̃
addens. idem autē ſpiritus.
Dico prio q̄ donū grē ē ſeptuplex. quo aiaꝫ
d̄corat̃ ꝯ. vij. iacturas. xlviij. Z. Scd̄o beni
uolētia ſpūſſcī ē eq̄lis. Nā q̄ntū ē ad ſpūm⸗
ſanctū ſingulariter omēꝫ aiam diligit. ix. k

¶ Sermo de euangelio.

Deus propitius
eſto mihi pctōri. Lu. xviij. Pli
ni⁹ ĩ li. de mirabilib⁹ mūdi dic̃
Q̄d ĩ india ē q̄dā petra magna. q̄ nulla potē
tia vel fortitudīe pōt moueri ſed ſi vno digi
to tāgat̃ ſtatī mouet̃. Petra ē xp̄s q̄ nulla ſu
p̄bia aut potētia ad pietatē moueri pōt: q̄ ſi
modica hūilitatis affectōe tāgat̃. ſtatum ad
graꝫ ꝛ pietatē ꝯmouet̃. Jaco. iiij. de⁹ ſup̄biſ
reſiſtit. hūilib⁹ aūt dat gram. q̄re de pe. di.
i. Importuna d̄r. De⁹ ipe ē q̄ nulli⁹ intra ſe
ſupari pōt virib⁹. publicani vo p̄cib⁹ mot⁹
ē. i. de⁹ p̄piti⁹. In q̄b⁹ v̄bis duo notātur. ſ.
Inuocatō d̄ine pietatiſ. cū dic̃ d̄s p̄piti⁹ eſto
Allegatio vicij p̄uitatis. addēs. peccatori.
Dico prio q̄ volēs diuiaꝫ miaꝫ ĩpetrare. dꝫ
deū ĩuocare. ꝛ ad eū r̄currere. xvij. C. xxij. L.
Scd̄o dꝫ ſe pctōrē cog̃ſcere. xxxvij. O. iij. D

¶ Dominica vndecima de epiſtola.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

GRatia dei ſum
2c̄.i. Cor.xv. Autor in li. de
cauſis di. q̄ cā prima influit bo
nitatē ſuā oīb⁹ vna īfluxiōe: ſ res n̄ r̄cipiūt
illā bonitatē oēs eq̄liter: ſ ſm capacitatem
ſue nature: ſic̄ videm⁹ q̄ ſol p eundē radiū
ſil'r et ſel' diuerſos opat̄ effect⁹ iux̄ diſpoſitōꝫ
materie. Nā cerā et piguediēꝫ liq̄ſcit. lutum
humidū exiccat et idurat. Sic grā diuerſos
opat̄ effect⁹: iux̄ ꝯditōꝫ r̄cipiētis. quoſdā ei
de⁹ r̄ſpicit ex grā. ſ malicia total'r itēti grāꝫ
nō r̄cipiūt: ſ excludunt et obſtināt̄ carentia
grē. ſic̄ cor pharaoīs et iude. Quidā v̄o pul
ſanti grē cordis ianuā apiūt: et grām ſuſci-
piūt. hos r̄ſpicit de⁹ ſic̄ petꝝ. Grā em̄ primo
itellectū illuiat ad cognitōꝫ et affectū infla
mat ad amorē quā dilectōꝫ ſeq̄t̄ ꝯtritōꝫ: vt
d̄r de pe. di. i. c. mag̃. in glo. Quicq̄d igit̄
talis opat̄ meritorie fit: q2 ex grā q̄ oīa pce
dit. grē em̄ oīa attribuēda ſunt: de pe. di. i.
porro. i glo. Dicit̄ igit̄ merito tal' in grā ex-
iſtēs cū apoſtolo. Grā dei ſum. ¶ In q̄b⁹
verb apl's duo facit. ¶ Ponit oīs pfectōis
fūdamētū: cū dic̄. grā dei ſuꝫ ¶ Oñdit fū
damētū edificiū. addēs. id q̄ ſum. ¶ Dico
p̄io q̄ grā dei eſt fūdamentuꝫ oīs pfectōis
xvij. M. Sꝫ q̄rit̄ an req̄rat̄ i iuſtificatōe xx
vi. F. Scđo totū edificiū v̄tutū ꝯſiſtit i grā
Nā xp̄s igrediēdo aīaꝫ tria facit: vt eaꝫ pfi-
ciat. xxvi. C. ¶ Sermo d̄ euangelio

BENE OMNIA FECIT
Marci. vij. Ordo iuris expo-
ſtulat: vt qui alteri dat vitā. q̄
etiā ſibi d̄ neccījs ad vitā ꝓuideat et q̄b⁹ in
diget. Nā idē iuris ē ꝯnexor. i. q. iij. Siq̄s
obiecerit: ſic̄ cui do ortū meū neccio do ſibi
ſemitā et ingreſſuꝫ. ff. de ſuitutib⁹ ruſticoꝝ
p̄dioꝝ. l. fi. q̄ hꝫ actū hꝫ ꝯmoditatē itineris
Cū igit̄ deus ſm mgr̄m. ij. ſent. di. i. hoiem
ad iſtū finē creauerit vt ſummū bonū itelli
geret. itelligēdo amaret. amādo poſſideret
poſſidēdo eternal'r frueret̄. Iō neccio ill' q̄b⁹
indigꝫ ad iſtū finē ꝓuidit: q̄ ſunt tria bona.
ſcꝫ ſupiora eq̄lia et iſeriora. Supiora q̄buſ
indigem⁹ ſunt pr̄ fili⁹ et ſpūſanctuſ q̄ nos
beatos faciūt ſm mgr̄m. i. ſen. di. i. Eq̄lia
ſunt āgeli q̄b⁹ indigem⁹ vt nos adiuuent
āmonēdo cuſtodiēdo. Inferiora ſunt mōs
et creature q̄b⁹ indigem⁹ vt ea bn̄ vtamur
vt p illa emūdemur et adiuuemur ad illos
ꝑuenire q̄ nos beatos faciūt eiſq̄ʒ inherere
poſſim⁹. Iō merito d̄r q̄ oīa bene fecit. In
quib⁹ v̄bis duo notāt̄ ſcꝫ. ¶ Creatoris
ſapiā i reꝝ ordinatōe. cū d̄r. bn̄ oīa ¶ Con
ditoris potētia i eaꝝ gubnatōe. addēs. fecit
Dico p̄io q̄ creator mōi oīa bn̄ ordinauit.
ſ arguit̄ d̄ trib⁹. xxxi. O. Scđo de⁹ oīa bn̄
gubnat. xxxi. O. Sꝫ q̄re n̄ gubnat hoiem
ſine peccato. x. E. Scđo q̄re hoieꝫ n̄ p ſe cu
ſtodiat abſq̄ʒ angelo. iiij. V.
¶ Dominica duodecima d̄ epl'a.

SVfficientia
nr̄a ex deo eſt. ij. cor. iij. Autor
de cauſis. Quicq̄d eſt cā cauſe
eſt cā cauſati. Sol eſt cā fertilitatis et vber-
tatis terre et terra fructus g̃ et ſol. ex̄ d̄ r̄gul'
iur̄. li. vi. qđ q̄s facit p aliū eſt ꝑinde ac ſi
faciat q̄s p ſeipm. Cū g̃ de⁹ creauerit hoieꝫ
liberꝫ q̄ libertate n̄ pōt bonuꝫ facere niſi ad
ueniēte grā. Mgr̄. ij. ſent. di. xxuij. Liberꝫ
arbitriū pōt p ſe eligere malū. ſ bonū n̄ niſi
grā adiuuāte. Et iō cū nihil boni meritorij
opemur ſine grā q̄ a ſolo deo dat̄ merito di
cim⁹. Qđ ſufficiētia nr̄a ex deo ē. In q̄buſ
verb duo notāt̄ ſcꝫ ¶ Defect⁹ hūane infir
mitatis cū d̄r. ſufficiētia nr̄a ¶ Profect⁹ d̄iue
bonitatis. addēs ex deo ē 2c. Dico p̄io q̄
magnū d̄fectū hēm⁹ īfirmitatis ex origiali
xxviij. B. Dico ſcđo q̄ nr̄ pfectus eſt a ſolo
deo et grā. ſine q̄ null⁹ r̄ſurgere pōt. xxij. L
M. ¶ De eadē dn̄ica. Sermo d̄ euā.

BEATI OCULI QUI
vidēt q̄ vos videtis Lu. x. Dic̄
cōmēdator ij. d̄ aīa ad viſū tria
r̄q̄rūt̄ ſcꝫ v̄t⁹ viſiua obiectū et mediū. Et ſm
autorē ꝑſpectiuaꝝ li. ij r̄q̄rit̄ d̄bita diſpoſitō
organi ſcꝫ oculi d̄bita diſtātia et ꝓportiona
bilis obiecti. viſibil' raritas et illuiatō me-
dij. Sic ad viſionē ſpūalē q̄ deū videm⁹ re
quirit̄ ꝯſcīa pura q̄ ē ocul⁹ ſpūal'. illa dꝫ eē
abſq̄ʒ oi r̄morſo q2 al's null⁹ deū videre po
teſt niſi cūcta terrena vicia et mortalia d̄po
nat de pe. di. i. Sunt q̄ arbitrāt̄. i glo. Ob-
iectū viſibile eſt de⁹ q̄ eſt ꝓportionabil' ſm
vniuſcuiuſq̄ʒ diſpoſitōꝫ. Mediū illuiabile
itellect⁹ poſſibil' qui hꝫ triplici luie illuiare
ſcꝫ nat̄ali ſpūali et ſupnat̄ali. lumē nat̄ale ē
itellect⁹ agēs q̄ ſolū hꝫ illuiare fantaſmata
et ſpēs a ſenſibilib⁹ abſtractas et itellectui
poſſibili iꝑſſas. Illa viſiōe nat̄ali vel vide

h

mus niſi naſalia ſenſitiua vel arguitiue ex
ſenſibilib⁹ deū ſub rōe primi pricipij. vl̕ pri
mi motoris. Sic etiā phs vidit deū qꝛ tali
mō deuȝ cognuit vt hr̃. viij. phi. xij. metha:
De illa viſiōe loqͥᵗ areſ. ij. metha. di. Sicͭ ſe
hȝ ocul⁹ nocticoracis ad radiuȝ ſolis. ſic ſe
habȝ itellect⁹ nr̃ ad manifeſtiſſima naſe ſcȝ
deū et alia ſpūalia. Lumē ſpūale ē fides q̄
clari⁹ itellect⁹ poſſibil̕ illuſtraſ. illo luie nō
vidē⁹ naſalia ſcȝ credita. qꝛ fides ē de reb⁹
nō viſis. iij. ſen. di. xxiij. Et ex̄ de ſum. tri.
et fi. ca. c. firmiter. Sic vidē⁹ deū trinum et
vnū icarnatū. mortuū. et i celis regnātē De q̄
viſiōe dicͭ apls. Videm⁹ ei cū nūc p ſpecu
lū i enigmate. Tertiū ē lumē glīe quo ſup
oīa naſalia et credita itellect⁹ illuſtraſ. et ele
uaſ ad illa q̄ ocul⁹ n̄ vidit. nec auris audi-
uit. nec i cor hoīs aſcēdit. De illo luie dicit
ps̄. In luīe tuo videbi⁹ lumē. i. xp̄m. Et. i.
pe. ij. De tenebris vocauit nos i admirabi
le lumē ſuū. xp̄s g̃ loqn̄s de illa delectabili
viſiōe beatitudis quā diſcipuli ei⁹ habuerīt
fide et ſpe. et poſtea lumie glīe i re habituri
erāt. dixit. Beati oculi. In q̄bus verb duo
notāſ. ſcȝ. ¶ Stipēdiū carꝫ. cū dicͭ. Beati
oculi. Exercitiū claꝫ. addēs. q̄ videt. ¶
Prio cm̄ ꝓponiſ meritū qd̄ nos ꝓponat ad
beatitudieȝ: qd̄ ē in opatōe vtutū. Nā quo
rundā phoꝝ opinio fuit qd̄ hoieȝ felicē fa-
ceret. nota. i. L. xxxix L. M. Scdo ſubdit
p̄miū qd̄ cōſiſtit in viſiōe dei clara. i. P.
¶ Dn̄ica tredecima. ſmo de epl̄a.

LEX PROPTER
trāſgreſſiōes poſita eſt Gal. iij.
Varietas morboꝝ petit diuerſita
tē i medioꝝ. cū auteȝ volūtates hoim varie
ſint nec velle vniāſ vno iō nouis morb no
ua ꝯuenit āntidota ꝑpari. In autē. q̄b⁹ mo
dis naſales filij efficiēſ legitimi. §. Si q̄s
vo. col̕. vi. Vn̄ ouid. de pecorib⁹. Mores
tot ſunt quot morbe figure. Iōq3 lex ꝓdi-
tor vt hūana coherceaſ audacia: et tuta ſit
iter iprobos inocentia di. iiij. c. facte ſunt.
Nā p leges nemo bn̄facere cogitur. ſ male
agere ꝓhibeſ. xxiij. q. v. ad fidē. Merito g̃
dr̄ lex ꝓpter trāſgreſſores ⁊c̄. In q̄b⁹ verbiſ
duo notāſ ſcȝ. ¶ Vt leges fuem⁹. cū dici
tur. Lex. ¶ Mala vitemus. addēs ꝓpter
trāſgreſſores. Dēm⁹ leges fugare: qꝛ ſic cec⁹
p baculū dirigiſ nota. xxvij. E. F. D. ¶ Se
cūdo dēm⁹ mala vitare ſcȝ adulteriū. xxiij.

V. homicidiū. xxxviij. C. Rapinā. xx. A.
¶ Sermo de euangelio.

O Ieſu precep
tor miſerere nr̄i Lu. xvij. Vox
iuocātis acuti⁹ replicaſ vt citi⁹
exaudiaſ. Sic freq̄nti⁹ dn̄ā miſcdiaȝ iplora
mus et inuocam⁹ vt deus celeri⁹ miſereaſ.
Quotiēs igitur peccam⁹: et i piculo eterne
mortis ꝯſtituti ſum⁹ totiēs i dolore cordis
deū iuocare dēm⁹ et ei⁹ miſcdiam iplorare
de pe. di. i. Multiplex mīa daſ his q̄ tēpo-
re neceſſitatis et piculi vrgētis iſtātia: p̄ſidiū
pnie et recōſiliatōis iplorāt: nec ſatiſfactō
interdicēda ē. nec recōciliatio denegāda qꝛ
miſcdie dei: nec mēſuras poſſum⁹ ponere.
nec tpa diffinire: apud quē nullas patiſ ve
nie moras ꝯuerſio. clamem⁹ igiſ oēs i mor
tis piculo ꝯſtituti. Ihu p̄ceptor. In q̄bus
verb duo notāſ ſcȝ. ¶ Peccatoris icitatio
ad iuocādū. cū dr̄. ihu p̄ceptor Saluatoris
cōmdatō ad miſerādū. addēs. mi. Dȝ prio
peccator deū ſp iuocare ꝓ ſalute. vi. A. Se
cūdo dȝ ꝯmēdare deū: qꝛ nulli dn̄eget ſuaȝ
miſcdiā. x. D. Sȝ q̄riſ an oib⁹ miſereaſ. xxx
iij. P. ¶ Dn̄ica decimaq̄rta. ſmo d̄ epl̄a.

SPIRITU AMBULA-
te ⁊c̄. Gal. v. Si cēnt duc ſeite.
vna leta ſecura. et tēdens ad lo
cū cōſolatōis. altera tedioſa. lutoſa. et lingi
oīa. tēdens ad locū turbatōis et icarceratōiſ
null⁹ ſane mētis ꝓ pomo vl̕ piro daret ſe pi
culoſe ſemite. ſ poti⁹ iret aliā. Sic i hac vita
ſunt duc ſemite. Vna ſpūs tēdens ad beati
tudieȝ ſolatioſa et ſecura ē. ſcȝ ſemita vtutū
que ſp i infinitū creſcat i ſolatijs. nec obiceȝ
hȝ. De q̄ dicſ de pe. di. i. n̄ pōt. i glo. ¶ Iu
ſtoꝝ ſemita quaſi lux ſplēdens creſcit i ꝑfec-
tuū diē. Alia autē ſemita ē carnis multū te
dioſa. lutoſa. et piculis plena tēdēs ad mor
teȝ ſcȝ. ſemita iniq̄tatis q̄ habȝ obicē. ſcȝ ſu
piorem ptē rōnis. q̄ ſp reſiſtit et murmurat
cōtra peccāteȝ. Et habȝ obicē offēſam crea
toris. q̄ duo ipediūt ne trāſeat in infinitum
Poteſt ei q̄s tranſire in infinitū in malo. cū
hic q̄s poſuit eē ſumme mal⁹ de pe. di. ij. §.
ecōtrario. Sed nō ſumme bonus cū caritas
creſcat i infinitū. Dēm⁹ ei̅ eligere ſemitam
ſpūs et n̄ ſemitā carnis. Ad qd̄ hortaſ apo.
In q̄b⁹ verbis duo ꝓponūſ nob ſcȝ. Quō
ſemita anime eſt ambulanda. cum dicitur

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſpiritu ambulate Deſideria corpis caſſanda
addēs. et deſideria carnis. Primo nāq; de
bem⁹ ambulare ſemitā vtutū. xlvi. B. Uel
ſemita aie eſt. Ut vadam⁹ p ↄſideratōz ſup
hec. xlvi. P. Scdo dēm⁹ carnis deſideria
caſſare qd fit qn̄ corp⁹ occidā⁹ nota. xxxvij
G. L. ¶ Sermo de euā.

Non poteſtis

deo ſuire ⁊c. Math. vi. Scdo;
leges. C. Qui militare pn̄t vel
nō. l. iiij. Nemo pōt duas militias habere.
Qui eñ vult eē miles xpi: nō pōt eſſe mi-
les mōi: vł dyaboli. cū ille militie rpugnāt
Un̄. xxiij. q. vl. dr. Qui ſunt miles xpi nō
dn̄t ſtudere ſeculari militie: ſ oratiōib⁹ va
care. Un̄ accidit caſus. Cū quōdam nico-
laus papa pcepiſſ; qbuſdā epis vt romam
venirēt. karolus impator reſcripſit ei q̄ ire n̄
poterāt: qr ↄ̄ mantios pratas die noctuq;
cū alijs fidelib⁹ militarēt: q̄ papa dicēs re
phenſibile cū h tm̄ militibus ſecularibus
ↄ̄ueniat. et ad hoc pbādū adducit autori
tatē apl'i. ij. Thi. ij. di. Nemo militans deo
iplicat ſe negotijs ſecularibus. Sic cū dn̄s
mōi ſit dyabol⁹: q militiā omnimodā ha
beat ↄ̄riaz xpi militie q dyabolo vult ſuire
et militare n̄ pōt xpo ſuire et eↄ̄uerſo. Et
hoc oñdunt vba thematis ſcz nō poteſtis.
In quib⁹ verb duo notāt ſcz Dei ſuitutis
acceptatō cum dicit non poteſtis. Dyaboli
ſeruitutis refutatō. addēs. et māmōe Prio
debem⁹ deo ſuire pter tria. xlviij. M. xxv
L. M. N. Scdo debem⁹ cauere ſuitutē dya
boli qr vt ſuitores ſuos eternaliter dānet
hec facit eis xlvij D

¶ Dn̄ica decimaqnta de epl'a

Alter alterius

onera portate ⁊c Gala vi. Bo
ues ↄiūgunt vt bigā vel ara-
truz facili⁹ trahāt Sic vt habet ex de pre-
ſum. c. vlt. Mādata celeſtia efficaci⁹ geri-
mus ſi nr̄a cū frib⁹ onera portam⁹ vł ptia-
mur vt igit legē et mādata xpi facili⁹ iplea
m⁹ hortamur p apo. Alter alteri⁹ In qb⁹
verb apl's duo docet ſcz ¶ Portare legez
doloris. cū dic Alter alteri⁹ ⁊c Seruare le
gē amoris. addēs Et ſic adiplebitis Prio
alter alteri⁹ dz portare onera qd fit p mu-
tuā ↄpaſſionem xxij. k. xiij. D Scdo lex
amoris et ↄcordie ē habēda vt legē xpi ad
impleam⁹ ij. T Etiā cū inimicis ij T

¶ Sermo de euā

Adoleſcens

tibi dico ſurge. Lu. vij. Uirga
tenera faciliter flectitur et ad
quācūq; ptez inclinat ſ cū idurat veterata
flecti nō pōt qn fracturā patiat. Sic cuz oīs
etas ac adoleſcētia i malū pna ſit. xij. q. i.
c. i. Adoleſcēs q a iuuētute a malo retrahit
et ad bonuz inclinat. faciliter ſine leſiōe. et
fractura laboris ad aſſuefactōz vtutū abili
tat. Sz poſtq̄ i leuitatib⁹ et malitijs inue
terat⁹ idurat ad aliud nō ducit niſi frāgat
Eſt eñ ↄ̄ſuetudo altera natura. ij. phiſi. g
ſic ↄſueuim⁹ ita digmur facere dicer et opa
ri. ij. meth. qre ↄmēdator. iij. phi. adducit
qddaz exemplū q̄ qdā hoies ita erāt aſſue
ti comedere venenuz qd erat eis cibus. Et
de qdā puella copulāda alexādro dr. q̄ ve
neno erat nutrita. vt poſtq̄ ei ↄiūgeret ve-
noſitate eaz iterimeret et venenū ei n' no-
cuit qr ↄſueta ab infantia. Sic difficile eſt
ↄ̄ſueta relinqre. Un̄ vſus. Qui n̄ aſſueſcit
vtutes duz iuueneſcit. Poſtq̄ ſeneſcit a vi
cijs cedere neſcit. Ut igr adoleſcēs inueni
ſurgat a vitijs et vtutib⁹ deo ſuiat. hortat
p euāgliſtā in themate. ¶ In qb⁹ verbis
duo notāt ſcz. Quō ſtat⁹ iuuenilis ē pnus
ad corpis corruptōz. cū dr adoleſcēs. ¶
Amor pentelis dz eſſe ad filioz correctiōz
addēs. tibi dico ſurge. ¶ Prio dico q̄ ſta-
tus adoleſcētū pn⁹ eſt ad malū. qd oñdit
in filio pdigo. in tribus in qbus male fecit
xvi. T. Scdo amor pentū ē neci⁹ ad filioꝝ
informatōez quo ad tria. xxix. P. Quo ad
honorādū eos i duobus. xxiiij. T. quo ad
nutritionem. xvi. P.

¶ Dn̄ica ſedecima de epl'a.

Flecto genua

mea ad prem ⁊c. Eph. iij. Sol
ſeqūm vſus illā ptez ſe inclinat
qua ſolis influentiam magis ſuſcipit. Sic
cor hois p affectū ad deū prem inclinare ſe
debz in oratōe. quo maiorē ipetram⁹ pieta
tem. Unde ciprian⁹ de ↄſe. di. i. Qn̄ ſtam⁹
ad oratiōez fres cariſſimi inuigilare et icū-
bere ad pces toto corde debem⁹. cogitatio
carnalis et ſecularis abſcedat nec qcq̄ tunc
anim⁹ q̄ illud ſolū cogitat qd precatur. Jo
ſacerdos ante oratiōz in pfatiōe pat hoim

mentes dicēdo ſurſum corda vt dñ̄ mīderet
plebs habem⁹ ad dñm. admoneāi vl' aliud
q̄ dñ̄z ſe cogitare debere. Claudat̄ igr̄ ꝯ ad
uerſariū̄ pectus et ſoli deo pateat. nec ſe ho
ſtem dei ipē orationis venire patiat̄. hec ille
Sic etiā apl's ꝓ ppl'o orauit. dās exemplū̄
q̄liter et nos ꝓ inuicē orare dēm⁹. di. flecto
genua ⁊c̄. In q̄bus v̄bis duo notāt̄ ſcʒ.
Operis r̄gulatō vt fine nō priuet̄. cū̄ dicit̄.
flecto genua mea. ¶ Muneris impetratō.
ſi digne poſtulet̄. addēs. vt det vobis ⁊c̄.
Prio opus recte r̄gulat̄ ſi itentōz ad deum
dirigam⁹. vij. H. ij. Y. Scđo munere n̄ fru⁼
ſtramur ſi hec poſtulem⁹. xiij. D. Sʒ quare
non ſemper exaudimur. vij. X.

¶ Sermo de euangelio.

Licet ſabbato curare Lu. xiiij. Phs de ſom⁼
no et vigilia Somn⁹ req̄es ē
data aīalib⁹ ꝓpter coꝝ ſalutē. Sic q2 mul⁼
tis vanis occupatōib⁹ et peccatis ꝑ ebdo⁼
modā īuoluimur ad ſalutē datū eſt ſabba⁼
tū. i. dñica vt ab illicitis opib⁹ q̄eſcamus.
Quare etiam p̄cipit̄ vt habet̄ ex̄ de ferijs.
Omnes dies dñicas a veſpa in veſpaʒ cū̄
oī veneratōe obſeruem⁹ et ab oī illicito ope
abſtineam⁹. et nihil aliud in eo agēdū̄ ē ni
ſi deo vacandū̄. et cū̄ ymnis et pſalmis et cā
ticis ſpūalib⁹ deo ſuīēdū̄. de cōſe. di. iij. ie
iunia. De his em̄ opib⁹ poſſumus deuʒ in
dñica placare. ſic igit̄ licet aīam ſabbato cu⁼
rare. In q̄bus verb duo notant̄. ſ. Iuſta oc
cupatō bonoꝝ. cum dr̄. licet. Recta vitatio
maloꝝ. addēs. curare. Debem⁹ igit̄ prio di
ebus dñicis his opibus occupari. viij. L.
Scđo dēm⁹ hec vitare. xxv. V.

¶ Dominica decimaſeptima de epl'a.

Obſecro vos ego
vinctus in dño ⁊c̄. Eph. iiij.
Vitis ſilueſtris fit domeſtica per
culturā et cōuerſio. ſic hō q̄ ꝑ ne
gligētiā culture vertit̄ in labruſcā et peiōreʒ
indigʒ diligēti cultura vt reducat̄ in ſtatuʒ
rectū et iuſtū antiq̄ꝫ induret̄ in culpa qđ fie⁼
ri dēt ꝑ p̄dicatorē vel platū. de cōſe. di. v. c.
Nunq̄. Inſerāt̄ in fructuoſe arbores vl' gē
mis vel ſurcul' vt pro ꝑtus ipē laboris cui
dulcia poma decerpas. Doctor igr̄ eccl'ie h̄
attēdēs vt labruſtas in vites domeſticas et
arbores v̄tutū plātet. inſerit ſurculos v̄tutū
vt inde dulcia poma v̄tutū colligat de po⁼
merio cordis. di. obſecro. In q̄bus verbis
duo nos īformat ſcʒ. Viā veritatis ambu⁼
lare. cū̄ dicat obſecro vos. Pericl'a mōi vita
re. adde vt digne ābuletis ⁊c̄. Prio dēm⁹
viā v̄itatis ābulare et viuīs. xlvi. H. xli. k
Scđo dēm⁹ p̄icula mōi cauere. xxxi. C.

¶ Sermo de euangelio.

Quid vobis
videt̄ de xp̄o Math. xxij. Vi⁼
dens ꝑ vitꝝ coloratū celū claꝝ
eiuſdē coloris diiudicat. Et hñs palatum
vel liguaʒ infectā hūore febli. cibū dulceʒ
iudicat eē amaꝝ. Sic iſectus malitia. alios
nō bñ pōt iudicare. Dʒ ergo iudicans alios
imunis eē a peccato no. xxxi. N. Cū̄ igr̄ iu
dices et ꝯſules r̄gētes alios. oī iniq̄tati ſūt
īfecti ſūt adulteri. vſurarij. fornicatores. ēpu
loſi. luſores. ambitioſi. trāſgreſſores. hmōi
nō pñt nec audēt corrigere nec iuſtificare.
q2 talia mala nō eſtimāt. cū̄ nec deū timeāt
nec p̄cepta papalia. nec impialia teneāt. his
ni videt̄ de xp̄o cuʒ interrogati fuerint ſcʒ.
Quid vob videt̄ de xp̄o. In q̄bus vb duo
notāt̄ ſcʒ. Peccatoris iniq̄tas deteſtabil' cū̄
dicit̄. qđ vobis videt̄. Saluatoris ꝑpietas
mirabil' addēs. de xp̄o ⁊c̄. Dico prio pecca
toꝝ quorūdaʒ mag̃ eſt iniq̄tas. qđ de oib⁹
bñficijs a xp̄o receptis ſunt ingr̄ati: immo de
xp̄o eis nihil videt̄: et ſunt tria genera. vi.
L. V. Scđo notat̄ mirabil' pietas ſaluato
ris. q̄ ſic diſſimulat cū̄ peccatorib⁹. xvi. B
vij. V.

¶ Dñica. xviij de epl'a.

Gratias ago
deo meo ſemꝑ. i. Cor. Phs di
cit. iiij. ethic̄. Quod plura bene
ficia r̄cipim⁹ a deo: t̄ ex toto ſibi nec ꝑenti
bus ſatiſfacere poſſum⁹: t̄ q̄ntū poſſibile ē
eius bñficia recog̃ſcam⁹: ſi vlteri⁹ aliq̄d ex
pectare velim⁹: q2 qui pro hmōi beneficijs
deo gr̄as nō agit: penuriā et maledictionē
meret̄. Qui vero gr̄as ei agit: miſcđiaʒ et
bñdictionē ꝯſequit̄: vt habet̄. xvi. q. i. Re
uertimini. in fi. Iō pro bñficijs impenſ ei gra
tias referam⁹ di. Gr̄as ago deo meo. In q̄
bus v̄bis apl's nos de duob⁹ informat ſcʒ
Deo gratias agere: cum dicit. gratias ago.
Bñficia dei recolere. addēs. deo meo. ¶
Dico primo q̄ debem⁹ deo gratias agere d̄
multis beneficijs collatis. vi. L. V. Et in

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

iuuētute.xxv.P.Scḋo debem⁹ eius bñfi cia ſp̱ recolere ad ħ ſ̄ïedu ꝫ mittis nob tres nūcios.xvi.A. ¶ Sermo ꝺ̄ euāge.

S Urge ambu la Math.ix. Auic.ꝺ̄ic.iij.cañ. ſen.ij.ꝙ paliſis cauſaẗ ex trib⁹ ſcꝫ.frigiditate ꝯſtrigēte hūore opilāte aut vulnere ledēte Ex his naꝗ̃ trāſit⁹ ſangui nis et ꝟtutis naẗalis ipediẗ ne trāſeat ad in ſtrumēta ſenſuū Unde tūc priuaẗ ſenſus et motus naẗal'.Sic cupiditas q̄ ē radix oīm maloꝝ affectionū affectū pietatis ſtrigit rōꝫ opilat et aīaꝫ intātū vulnerat ꝙ ꝑ iſtrumēta corpis nō valeat exercere opa pietatis nec deo ꝑ deuotōꝫ adherere Uñ greg.xlvij.di Bonoꝝ autoꝝ īherere ñ valeam⁹: niſi cupi ditatē a nob q̄ oīm maloꝝ radix ē abſcida⁹ mus dēm⁹ igiẗ ſurgere a cupiditate et am⁹ bulare ꝑ affectū pietatis ſ̄m qḋ q̄lıbꝫ horta tur in ꝟbis thematis In q̄bus duo notāẗ ſcꝫ Deſpectus cupiditatis cuꝫ diċ ſurge. Affectus pietatis addēs et ambula. Dēm⁹ pꝛio cupiditateꝫ deſpicere.xiiij.B. Scḋo dēmus opa pietatis exercere.iij.F: xxiiij.R. ¶ Dñica.xix.de epl'a.

D EPONENTES mēdaciū ꝛc̄. Eph iiij Solin⁹ dicit ꝙ ſeps q̄dā ſ̄pens ē cuiuſ lingua ita venenoſa ſi tāgat hoīeꝫ tot⁹ hō liq̄ſcit carne et oſſib⁹ ex fortitudīe veneni. Sic lingua mēdax hoīeꝫ inficit et ꝛ̄ſoluit: q꞉ veritatē vite et fame adnihilat et dimi⁹ nuit. Ideo yſiḋ vt allegaẗ xxij q ij Om⁹ ne gen⁹ mēdacij.ſummope fuge nec caſu. nec ſtudio loq̄ris falſuꝫ.nec vt ꝓſis mentiri ſtudeas:qḋ etiā hortaẗ apl's. In q̄bus ver bis apl's duo hortaẗ ſcꝫ. ¶ Mēdaciuꝫ fu⁹ gere.cū dicit.deponētes. Veritatē amplec tere.addēs loq̄mini veritatē. Dico pꝛio ꝙ mēdaciū eſt cauēduꝫ.xxxiiij.D.Scḋo veꝝ eſt dōm.xxi.k.xxviij.O.Ueritas cōpaẗ aq̄ bñdicte.xix.B.facit credulitatē.xxvij.C xxxiiij.D ¶ Sermo de euan.

M ULTI SUNT vocati ꝛc̄. Math.xxij.ſ̄m cañ. tria req̄ruẗ ad ħ.vt aliq̄s ſit ydo neus ad eccl'iaſticaꝫ dignitatē ſcꝫ.etas. mo rū ꝗ̄uitas et ſcia.ex̄ de elec.et electi. Cū in cunctis. Etas vt ſit expertus. Nam puer in expertus non bene regit.eccl̄s.x.Ue ti⁹ bi terra cuius rex puer eſt. ¶ Moꝝ ꝫ gra⁹ uitas q꞉ cōpoſitio moꝝ et corpis.inducit q̄litatē mētis.xli.di.in fi. Scientia.q꞉ vi⁹ liſſim⁹ ꝯputādus eſt qui ꝑcellit dignitate. niſi etiā ꝑcellat aīoſitate et ſcia.i.q.i. viliſſi m⁹.ſic nullus eſt ydone⁹ ad ſublimitatem et dignitateꝫ eterne beatitudīs niſi hec tria habeat ſpūaliter.Opꝫ pꝛio hr̄e etatē et di⁹ uturnitatē ī virtutib⁹.honeſtatē et veritatē in moꝛib⁹.ſciam et ītellgētiaꝫ ſeu intelligi⁹ bilitatē ī celeſtib⁹. Et q꞉ multi ad ħ vocāẗ et pauci habēẗ.iō dicit multi ſunt ꝛc̄. In q̄ bus ꝟbis duo notanẗ ſcꝫ. Uocātis benig⁹ nitas.cū dicit multi ſunt vocati. Tardātis malignitas.addēs.pauci vero electi. Pꝛio mag̃ eſt dei benignitas ꝙ multos ad glīaꝫ vocauit nec ceſſat vocare per tres nuncios xvi.A. Uocat deus ad ſeq̄lam.xxviij.X. Uocat deus et dyabol⁹.xli.L.Scḋo no⁹ tatur ꝑuitas tardātis peccatoris.q̄ pr̄eꝫ vo cantē refutat obpꝛoboſe.xvi.L.

¶ Dominica.xx.de epl'a.

N Olite inebria ri vino ꝛc̄. Eph.v. Medici ꝓhi bent ſumme febcitātib⁹ vinuꝫ cuius racio eſt q꞉ accēdit ſumme materiaꝫ febris. Sic medicus animaꝝ apl's ꝓhibet vinū.q꞉ icitat luxuriā et omne maluꝫ. Uñ hiero.ī epl'is ſuis et.xxxv.di.luxurioſa res eſt vinū et ꝯtumelioſa ē ebrietas.rō eſt q꞉ hodie ſ̄uitus nō eſſet ſi ebrietas nō fuiſſet Unde diciẗ eadē di.ſex̄ dīe. Quod in pꝛi⁹ cipio generis humani ignoꝛabaẗ ebrietas. Sed qñ prim⁹ homo noe vineaꝫ plantauit labꝛuſtas tranſplātando dedit naturā.ſ ig⁹ noꝛauit potētiaꝫ eius itaꝗ̃ vinū nec ſui pe pcit autoꝛi. Fuit etiā ebrietas oꝛigo iceſtus peſſime:ſic̄ legim⁹ ꝙ patrē loth iebꝛiaue⁹ rūt filie ſue in mōte ad quē timētes incen⁹ diū ſodomitaꝝ ꝯfugerāt et habitabāt ī ſpe lūca et doꝛmiebāt cuꝫ patre. Itm̄ ea.di.in c.vinolētuꝫ diciẗ. Sponſa xp̄i vinū fugiat vt venenū q꞉ ebrietas incēdiū eſt. Iō apl's etiaꝫ ꝓhibet di. Nolite In quibus verbis ſpecialiter duo notanẗ. ¶ Pꝛohibet viciū gule cum dicit.nolite inebriari vino. ¶ Pꝛedicit febrē luxurie.addens.in quo eſt luxuria. Pꝛimo debemus cauere ebrietatē propter hec.xxiij.H. Queriẗ an ebrietas ſp̱ ſit peccatum moꝛtale.xxiij.L.Scḋo dēm⁹

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

fugere luxuriam. q2 diſſipat ſubſtãtiaꝫ corporis et anime. xvi. Y. q2 eſt filia dyaboli. ibidem. ¶ Sermo de euan.

D Omine deſcende priuſq̃ moriat̃ filius meus Joh. iiij. Medicus tẽpe neccitatis qñ de morte ĩfirmi timet̃ ſolꝫ plus honorari et inſtã̃n⁹ vocari ad ĩfirmũ. Ecci. xxxviij. Honora medicuꝫ ꝑpter neccitatem. Sic qñ hõ ꝑpendit ex aliq̃ tẽptatõe peccatũ ĩualeſcere anteq̃ꝫ p ꝯſenſuꝫ ſpũs rõnalis moriat̃: vl̃ etiã ne hõ corporaliter cui⁹ moriat̃ ꝑpter peccatũ q̃s cui⁹ moritur. xxiij. q. iiij. c. Ea vidicta dꝫ deũ inuocare vt deſcẽdat p ſuã grãꝫ priuſq̃ ſpũs moriat̃. In qb⁹ verb duo ꝑponũt̃ ſcꝫ. Mirabil' opatõ caritatis cũ dicit̃ dñe deſcẽde. Laudabil' obuiatio calamitatis. addẽs. priuſq̃. Dico primo q̃ caritas dei fecit eũ deſcẽdere vt nos gubernaret nobiſcũ bitaret et ꝯſeruaret. xxx. poſt. L. Scdo deus nr̃e calamitati et miſerie obuiat et ſua grã preuenit. xvij. L. M.

¶ Dominicã. xxi. de epl'a.

I NDUITE UOS armatura dei 2c̃. Eph. vi. Caſſio. li. i. epl'a. ix. dic̃. Ars bellãdi ſi nõ pludit̃ cũ fuerit neccitatis nõ h̃r. Diſcat̃ g̃ miles in vico qd̃ ꝑficere poſſit i bello aios ſubito ad arma nõ exigũt niſi qui ſeipos ydoneos ꝑmiſſa exercitatõe diſponũt. geſtiunt vituli certamia q̃ iplent etate robuſta catuli etiam nouelli venatõibus ludunt. Sic niſi hoies prius fuerit leuiter ibuti ad h̃ qd̃ intendũt ydonei nequnt repiri ꝑmordia cũcta pauida ſunt. aliter nõ tollit̃. niſi cũ rebus neceſſarijs nouitas abigat̃. Ex q̃bus verb colligit̃. q̃ inter alia q̃ neceſſaria ſunt bellatori. ẽ experiẽtia armoꝝ et aſſueſactio a iuuẽtute. ſic ꝑbat p exẽpluꝫ vituloꝝ et catuloꝝ. In cui⁹ figura legit̃. i. Reg. xvij. de dauid Qui ñ habuit viſuꝫ armoꝝ quẽ ſaul ipulit q2 armat⁹ armis illius incedere nõ potuit. Sic etiam ſpũaliter niſi armis virtutum vt ſunt oratiões. dolor. flet⁹ et lacrime. xxiij. q. viij. Nõ pila a iuuẽtute exerceamur in ſenectute hmõi virtutes exercere nõ valemus Hortat̃ g̃ apl's ad virtutũ exercitatõꝫ dicẽs. Induite. In q̃bus verb hortat̃ ſpecialiter duo ſcꝫ. ¶ Uirtutis exercitatõꝫ. cũ dicit. induite. Salutis ꝑgreſſionẽ. addẽs. vi poſitis. Primo eñ debem⁹ v̓tutibus armari cõtra dyabolũ et ſunt q̃tuor ꝯtra oẽs inuaſiones. xxxij. L. Scdo dẽm⁹ p patiẽtiã bellare. xxxij. B. vel ardua ꝑgredi ꝑpter xp̃m xij. L. ¶ Sermo de euangelio.

I Ratus dominus tradidit euꝫ 2c̃. Math. xviij. Queritur an ſpũs maligni vicioꝝ incẽtores. deducãt aias morientium ad purgatoriũ: et ſint eoꝝ tortores: Et videt̃ q̃ ſic. p mgĩm. iiij. ſent. di. xlvij. c. vlt. dicentẽ. demones habebũt tortores in pena. quos hñt incentores in culpa. In oppoſitũ demones nõ q̃runt vtilitateꝫ aiaꝝ. ſ; purgatoriũ ẽ ad vtilitatẽ aiaꝝ ergo nõ purgant eas: cuꝫ ſciant idubitãter hoc eſſe ad eaꝝ ſaluteꝫ. Rñdet rich. iiij. ſup ſent. di. ij. ar. ij. q. iij. Quod pena purgatorij non fit miſterio demonũ: ſ; ſolum diuina iuſticia. Cuius rõꝫ aſſignat. q2 nõ deceꝫ iſtũ q̃ de aliquo triũphauit: iuſte poſtea puniri p ipm: ſ; anime q̃ ſunt i purgatorio: iuſticie adherẽdo vicerũt dyabolu: ergo nõ cẽt ꝯueniens q̃ punirẽt miſterio eoꝝ. Ad mgĩm vero reſpõdet. q̃ illud verbũ magis itelligẽdũ eſt de dãnatis. et p pte añ iudiciũ hi tradunt̃ tortorib⁹ ĩfernalib⁹. Debꝫ igit̃ q̃libꝫ cauere a peccatis: ne dñs iraſcat̃ ſup eu et tradat eu tortorib⁹. In qb⁹ v̓bis docꝫ euãgeliſta duo ſcꝫ. Cauere diuinã vidictã: cũ dic̃. Irat⁹ dñs. Recolere vidicte penã: addẽs. tradidit euꝫ 2c̃. Primo dẽm⁹ dei vidictã fugere et ad eius miam ꝯfugere. xvij. B. C. Scdo dẽm⁹ penã vidicte rcolere. v. P. xv. A.

¶ Dominica. xxij. ſmo de epl'a

C ONFIDIMUS IN domino ihu xp̃o Phi. i. Uiatori ſumme cauẽdu ẽ. ne cadat in ꝑfundũ ꝑcipitiũ. Sic homo fidelis ne cadat in deſpatõꝫ. de pe. di. i. ſerpẽs in glo. Non debem⁹ deſpare. imo dẽm⁹ moli inter duas molas. ſpei et timoris. Uñ dicit̃ non pignora ſupiorẽ molã: nec inferioreꝫ. Ille ſupiorẽ pignorat q̃ nõ timet. ille inferioreꝫ qui ita timet q̃ in deſpatõꝫ cadat qd̃ eſt piculoſiſſimũ peccatuꝫ in ſpm̃ſanctuꝫ qd̃ nec hic. nec ineternuꝫ remittit̃. Quare leo papa de pe. di. iij. c. Sceleratio omnib⁹ iuda. et infelicior extitiſti: quẽ non pñia reuocaũit ad deũ ſ; deſpatio traxit ab laqum hoc ma

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

lium euadim⁹ q̄n ↄfidim⁹ in domino iheſu
criſto. In q̄bus verbis oſtendit ꝙ confitere
debemus in domino. ¶ Quia ad ſaluā
dum habꝫ plenitudinē poteſtatis. cū dicit̄
cōfidimus. ¶ Prōptitudinē pietatis. cuꝫ
addit̄ in domino ihū. Primo habꝫ pleni⸗
tudinē poteſtatis ad ſaluāduꝫ nos in trib⁹
xxxix. V. Secundo habet prōptitudinē pie
tatis propter tria. vi. A.

¶ Sermo de euangelio.

Reddite que

ſunt ceſaris ceſari ⁊c̄. Math. xx
ij. ſecūduꝫ ꝙ habetur extra de
comoda. c. cum grā. Res quā aliquis ↄmo
datā accepit. de leuiſſima culpa tenetur de
dolo et lata culpa. quia talem diligentiam
q̄lem in ſuis rebus adhibere debꝫ. ff. e. in
rebus. imo nō ſufficit taleꝫ adhibere: q̄lem
in ſuis rebus: ſi alius diligētius cuſtodire
poterit. Et iō ↄmodatum dicit̄ alic⁹ rei ad
aliquē ſpecialē vſum ḡtuita facta cōceſſio.
Et notant̄ dicit̄ ad aliquē ſpālez vſum: qꝛ
ad certū vſum ↄmodat̄. Et iō ſi tibi ↄmo⸗
daui equū: vt ad villā duceres et tu duxi⸗
ſti ad bellū mihi teneberis. ff. e. ſi vt certo. §.
ſi interdū. Sic ſpūaliter qꝛ deus huiuſmōi
ſpm̄ et carnem ad tēpus vite ↄmodauit. ad
certū vſum hoc fecit ſcꝫ aīam ad vſum vir
tutis et ſanctitatis. carnē ad vſum humilitatis
et hūilitatis. vt ſpiritui q̄ſi ceſari obediat et
ſeruiat. Ne igit̄ deo teneamur de dāno. rōꝫ
reddere de alio vſu īmundicie vel in obedi
entie. debem⁹ oī diligētia cauere et reddere
In q̄bus verbis de duob⁹ īſtruimur. ſ. qua
liter habeat̄. Domino tēpali honor et obe⸗
diētia: cuꝫ dicitur reddite que ſunt ceſaris
Domino eternali. et amor et reuerētia. ad⸗
dēs. et que ſunt dei deo. ¶ Primo dēm⁹
ſpūali domino ſcꝫ ſacerdoti honorem ipen
dere. xxi. C. xxiiij. Z. Scdo dēm⁹ deo cor⸗
nr̄m reddere. xlvij. H. vel ex corde diligere
xxxvi. P. vel aīam locatam reddere mūdam
xvi. I. Vel de his deo debemus.

¶ Dn̄ica. xxiij. de ep̄la.

Fratres cariſ⸗

ſimi et deſiderātiſſimi gaudiuꝫ
meum ⁊c̄. Phi. iiij. ¶ Quanto
eñ caſus noſcitur periculoſior: tanto a duc
tore proclamatur ad cauenduꝫ ſed quia cū
hoc in mundo nl̄ ſit damnabilius et pericu
loſius peccato mortali quia q̄ cadit in ip̄m
moritur ſpiritualiter. et quo ad ſe ab omni
b⁹ bonis ſuſpēditur. i. q. i. ſacerdotes tra
ditur etiam dyabolo. xi. q. iij. Audi. Ideo
ap̄ls volens nos ducere viaꝫ beatitudīs ſe
cure ne per fragilitatē carnis in foueā pec⸗
cati cadam⁹ hortatur nos firmiter in v̄tu⸗
tibus ſtare di. fratres ⁊c̄ ¶ In q̄bus ver⸗
bis hortatur nos ad digne merēdum pre⸗
miū. cum dicit fratres. Debite attingendum
criminū. addēs. in domino. ¶ Debemus
primo firmiter ſtare in ſeruitio dei. xlviij.
H. Secūdo non debemus deuiare a termi⸗
no. ſed domino ſeruire. xlviij. M.

¶ Sermo de euāge.

Domine filia

mea modo defuncta eſt ⁊c̄.
Math. ix. Videmus ꝙ homo
viuens naturaliter moritur. quando ani⸗
ma a corpore ſeparatur quia ph̄s de pomo
et morte dicit Mors nihil aliud eſt quam
receſſus anime a corpore Sed impoſſibile
eſt ꝙ homo mortuus naturaliter reducatur
ad vitam cum ſecunduꝫ ph̄m in p̄dicamē⸗
tis. in. c. de priuatiōe. a priuatōe in habi⸗
tum mutatio eſt impoſſibilis. Si ergo de⸗
beat fieri mutatio talis de morte ad vitam
oportet ꝙ fiat ſupnaturaliter per potentiā
diuinam. Sic ſpiritualiter homo per ſe po⸗
teſt mori peccato ſed reſurgere neq̄t ad vitā
ſpiritualē niſi per grām et potentiam dei
de. pe. di. i. c. porro. §. ſi anteꝙ̄. Sicut cor
pus viuere non poteſt abſente anima. ita
non niſi deo preſente anima viuere poteſt.
Cum igitur deus per infinitā ſuam poten
tiam ſolus poſſit tam naturaliter quā ſpi⸗
ritualiter hominem r̄ducere ad vitam ſicut
hic pro vita corporali filie ſue ſaluatorem
exorauit ſic nos pro ſpirituali vita anime
filie criſti exorare debemus di. domine ⁊c̄
In quibus verbis inſtruimur de duobus
ſcilicet quomodo morimur.
Per abſentiam dei penaliter. cum dicitur
domine filia mea.
Per preſentiam ipſius ſpiritualiter. ad⸗
dens. veni ⁊c̄. ¶ Dico primo quod ani⸗
ma noſtra penaliter moritur ex tribus. xxx.
D. ¶ Secundo anima moritur ſpiri⸗
tualiter ſic. xxxiiij. S. L.

¶ Dñica. xxiiij. de ep̄la.

Eripuit nos

de poteſtate tenebrarꝝ ⁊c̄. Col.
i. Arbor plãtata ĩ turpi et ſterili
terra: ſi ad terrã fertilẽ trãſplantat̃ ſi ibi dꝫ
fructificare: neccẽ ẽ vt terra ſterilis ab eiꝰ ra⸗
dicibꝰ total̄r deponat̃. ſic q̄ cuꝫ peccatoribꝰ
in mȯdo ſunt multũ ꝯuerſati. ꝑ pn̄iaꝫ trãſlati
ad aliã vitã: cũ prioribꝰ vlteriꝰ ñ dñt ꝯuer⸗
ſari. Cuiꝰ racio hr̄. xxviij. q. i. ſepe malorũ
cȯſortia bonos corrũpũt q̄nto ḡ magis coſ
q̄ ad vicia ꝓni ſunt. In ſignũ hꝰ ꝓhibet ec⸗
cleſia hebreis ad fidẽ trãſlatis: cũ his qui
in veteri ritu ſunt ꝯuerſati: ne forte eoꝝ ꝑti
cipatȯe ſubuertãt̃: vbi ſup̄. Dēmus ḡ vltra
peccata et malã ſocietatẽ cauere: qꝛ deꝰ eri⸗
puit nos. In q̄bꝰ verb̄ notãt̃ ſpãliter duo. ſ.
Conuerſatio dãnoſa a q̄ nos xp̄s liberauit
cũ dicit̃ eripuit nos. ¶ Trãſlatio glorioſa
quã nobis ordinauit. addens. et transtulit
Prio xp̄s nos a morte liberauit. vi. A. B.
Secundo deus transfert iuſtuꝫ. vi. N

¶ Sermo de euãgelio.

Videbunt filium

hominis in nubibꝰ ⁊c̄. Math.
xxiiij. Rõ naturalis dictat at di
uina iuſticia h̄ exigit maluꝫ puniẽdũ fore.
et bonũ remunerãdũ: qȯ ſi nõ policia vni⸗
uerſi periret: ḡ ſm ſen̄. in li. de remedijs di⸗
fortuitorꝝ. puniri malos iuſtũ eſt. Et boe.
iiij. de ꝯſo. Nullũ malũ ĩpunitũ. nec bonũ
irremũeratũ. Cũ igr̄ hãc vtutẽ q̄ eſt iuſticia
reddẽs vnicuiqꝫ qȯ ſuũ ẽ. ſiue ſit pena affi
ciẽdꝰ ſiue p̄mio r̃mũerãdꝰ. nullꝰ hõ habere
poſſit ꝑfecte: ex eo ꝙ hõ: nec peccati q̄litatẽ
nec peccãtis affectũ neqꝫ ꝓpoſitũ mẽteqꝫ al
terius videre aut cog̃ſcere poſſit idõ vt mala
puniãt̃ et bona r̃mũerẽt̃ necẽ ẽ et rõi ꝯſonũ
hr̄e iudicẽ vniuerſalẽ ſcꝫ. deũ quẽ ſm aug.
xx. iiij. q. iij. Deꝰ ñ fallit nec peccati q̄litas.
nec peccãtis affcẽꝰ. Cuiꝰ aures talia foris
audiũt: q̄lia ex itimis ꝓfeiũt̃. xxij. q. v. hũa
ne vt dãñet malos: et ſaluet bonos. Iuſtus
appebit vt piꝰ et miſericors pr̄: remũerator
oim̄ bõꝝ. Reprobis autẽ ſm mag. iiij. ſen. di.
xlviij. vt filiꝰ hoĩs ñ in forma dei in q̄ hr̄et
ſummã dlectatȯꝫ: quã ñ meruerũt ſ̄ vt filiuſ
hoĩs apparebit ad coꝝ ꝯfuſiȯꝫ et terrorẽ qȯ
dicit vba thematis. In q̄bꝰ verb̄ duo no⸗
tãt̃ ſcꝫ. Tp̄is icertitudo cũ dicit̃. Tũc vide
būt filiũ hoĩs Iudicis celſitudo addẽs in
nubibꝰ celi. Dico p̄rio ꝙ de illo tp̄e q̄ñ ille
iudex veneritnõ ẽ certitudo. iiij. Y. Scd̄o
notat̃ celſitudo iudicis et h̄ ꝯnotãdo et ſe⸗
ꝑando. iiij. ante. Z. et. v. A. B. C. Et tan
tum de tempore ⁊c̄.

Expedito p̄rimo

agrediar nunc ad ſcd̄m vicꝫ ad ſanctoꝝ et
feſtiuitatũ p̄ricipaliũ thẽata ſiue introduc.
iux̄ materiaꝝ exigentiã applicabiles et ḡ in
ſpãli. Et vltio aliq̄ ſub iugã thẽata d̄ coibꝰ
ſanctoꝝ et h̄ ĩ generali. Et p̄rio de natiuita
te dñi nr̄i ihu xp̄i. Lux orta ẽ yſa. ix. hr̄ ĩ di
rectorio d̄ tp̄e piꝰ aduẽtũ dñi. ¶ De codẽ
Egrediebat̃ foras et loq̄bat̃. Nota. vij. O.
P. ¶ De ſancto Stephano.
Stephanꝰ plenꝰ gr̄a et fortitudĩe ⁊c̄. Act.
vi. Nã ſm naturales fortitudo ẽ vtus q̄ hꝫ ho
micꝫ firare. no. xij. N. Stephanꝰ nãqꝫ virtu⸗
te fortitudĩs fecit mag̃ qꝛ aggreſſus eſt ar⸗
dua audacter ſuſtinuit aduerſa paciẽter ꝑfe
cit aſꝑa ꝯſtanter de q̄bus no. xij. L.
¶ De ſancto iohe euãgeliſta.
Calicẽ meũ bibetis Mat. xx. Expone cali⸗
cẽ ꝑ aduerſitate nota. xij. Z. xlvij. V.
¶ In die circũciſionis domini.
Poſtq̄ ꝯſummati ſunt dies ⁊c̄. Lu. ij. nota
ĩ directorio d̄ tp̄e. ¶ In epiphania dñi
Apertis theſauris ſuis obtulerũt ei mũera
Math. ij. nota. in directorio de tp̄e.
¶ In purificatȯe Marie v̄ginis.
Suſcepimꝰ deꝰ miaꝫ tuã ⁊c̄. pſ. xlvij. Sic
eccl̄ia ꝯfugiẽtes defẽdit vt notat̃. xxxviij.
Z. ſic maria tēplũ ſeu tabnaculũ xp̄i ꝯfugi
entes defẽdit. Introduc. ꝑ q̄ſtionẽ. iij. L.
Ut ḡ maria cẽt mȯm tēplu ꝑ filio dei tota
trinitas eã ĩſcripſit nota. xxiiij. E.
¶ In annũciatȯe v̄ginis:
Ecce ꝯcipies et pies filiuꝫ ⁊c̄. Ymno. vij.
Introductȯꝫ et ꝓſecutȯꝫ q̄re. xxxi. E. F.
¶ De ſancto Georio.
Certa ſic bonꝰ miles. ij. ad thimo. ij. Intro
ductȯꝫ et ꝓſecutȯꝫ nota. xxx. A. B. C.
¶ In trãſlatȯe aliꝰ ſancti.
Enoch placuit deo et tranſlatus eſt Ecci.
xliiij. nota totum. vi. N. O.
¶ De ſancto anthonio ordĩs minoꝝ.
Dedi te in lucẽ gentiũ Ymno. xlix. ſm phꝫ
nota. xx. S. Deduc ſic anthonius qꝛ alte to
nãs iterp̄tat̃ qꝛ grãꝫ ſmȯis ñ ſub modio oc
cultauit ſ̄ moꝫ illũiauit. Datꝰ ẽ a deo ĩ lucẽ
gẽtiuꝫ. Anthoniꝰ nãqꝫ luci ꝯpat̃ ꝓpter tria

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Primo lux tenebras expellit: ſic ſmo eius
pdicatoꝛis dyabolū et viciū. nota. xviij. A.
Scdo lux illuiat: ſic ipe ꝯuerſatōe honeſta
iux doctrinā apli. nota. xxv. N. Tercio lux
letificat tribulatos. ſic ipe miraculis qbus
quotidie choruſcat. nota i eius legēda. De
ſup iohe bap. Viaȝ dñi ppauit ⁊c. vox ec/
cleſie. Nā ab errātib⁹ i mōo vir bon⁹ et pru
dēs eſt eligēdus nota. xxx. Y. applicat: de⁹
igit̃ vt nos ab his moꝛtiferis ꝛtraheret: ho/
minē viꝝ iuſtū autoꝛē in mōm miſit. q nob
viaȝ dñi ppararet et patā oñderet. qre dic ⁊c.
nam ioh. i vita ſua nobis oñdit quō i here
mo hui⁹ ſcli eſt ābulāduȝ poſt deū poſt noſ
ipos et añ pximos. d qb⁹ nota. xxx. A. viā
ꝑiaȝ oñdit nob ſua puritate naȝ hereticuȝ
q ſuit ab īfantia ne leui ſaltē maculare poſ
ſit famie vitā. Nota i eius legēda. Scdam
viaȝ etiā ambulādo oñdit. Jo iudei pu a/
bāt ipm eē meſſiā pmiſſuȝ mittētes ad eū
ſacerdotes et leuitas ad īterrogādū. math.
xi. in euāge. Terciā viaȝ etiā oñdit icrepan
do herode de īceſtu. īfoꝛmādo milites quō
nemi calūniaȝ facerēt. et iuſtū ſtipēdiū acci
perēt de qbus lu. iij. mar. vi. et in legend.

¶ In feſto petri et pau.

Ecce nos reliqmus oia et ſecuti ſumus ⁊c.
Math. xix. Nota totū pceſſum. x. F. H.

¶ De maria magdalena.

Maria ꝯuerſa ē Joh. xx. Nota. xxxv. X. Y.

¶ De eodem

Maria optimā ptē elegit Lu. x. Nota. xxx.
vi. O. P.

¶ De ſancto laurētio.

Igne me examiaſti. et nō ē inuēta i me ini/
quitas Ps. xvi. Nota. iiij. D. E. vel. xxvij.
A. vl. xxx. B.

¶ De ſancta clara

Clara eſt. yſa. xviij. Pro introductōe nota.
q tria mlierem clarificāt. qbus beata clara
fuit clara. xxxviij. S. Nā triplicē hūit clari/
tateȝ ſcȝ generis. qꝛ in vtroqꝫ genere ꝑente
micantis fuit nota ei⁹ legēdaȝ. In princi/
pio vtutis. nota ei⁹ vitā. Etiaȝ deſpōſatio
nis. qꝛ nō terreno: ſȝ regi altiſſimo copula/
ta eſt. In cui⁹ ſignū mi regis cū cetu virgi
nū ad ei⁹ obitū venientes aiaȝ eius ſanctiſſi
mā xpo regi obtulerunt ⁊c.

¶ De aſſumptiōe beate vginis

Aſſiſtit regina a dextris tuis i veſtitu deau
rato ⁊c. Ps. xliiij. nota totuȝ. xxxviij. R.

¶ De ſancto Ludouico ordis minoꝝ.

Rex ireli mutauit habitū ſuuȝ et in greſſus
eſt bellū. i. Reg. xxviij. i Princeps hui⁹ terre
vſqꝫ ſuſtineam⁹. Nota. xxij. T. Ludouicus
igit̃ fideliſſim⁹ vaſallus ſummi regis: vo/
lēs cū domino vniuerſoꝝ i hoc ſeculo ꝯtra
aduerſarios humani generis bellare: muta
uit habitū ſuū ſumēs p galea cappā. p loꝛi
ca habitū ſiue tunicā. p baliſta brachia extē/
ſa in modū crucis. cordā p galea. crucē pro
haſta. et ſic pugnādo ꝯtra aduerſariū igreſ
ſus eſt belluȝ. vicit naqꝫ dyaboli ſupbiaȝ p
humilitatem de quo nota. ij. K. Et in legen/
da eius de humilitate mūdi gloriā p paupta
tē. xiiij. S. Nota quō paupib⁹ ſupflua di/
ſtribuit et quō gloriaȝ mūdi ſpreuit in legē
da Carnis neqciaȝ p caſtitatē et abſtinētiā
et coꝛpis maceratōȝ. Nota. i. Et. F. et in le
genda quō coꝛpus flagellauit ⁊c.

¶ In natiuitate vginis glioſe.

Egredieť virga de ra. yeſ. yſa. xi. Nota. ix.
E. Sicut igit̃ vga ſup macula virtute ſolis
pgredit̃. ſicut vgo glorioſa abſqꝫ macula
peccati v̄tute ſpuſſancti ſanctificata de ſtir/
pe regia ē nata. iō d̄r ⁊c. Querit̃ viꝝ maria
hūit potētiaȝ peccandi poſt natiuitatē. xxx.
viij. G. Maria ꝯpat̃ virge pꝑter tria qꝛ eſt
flexibilis clemētia et pietate expulſiua he/
ſtiaꝝ demōioꝝ poteſtate directiua pruden
tia et ſapia de qbus nota. xxiiij. E.

¶ De inuētione ſancte crucis.

Bñdictū lignum p qd̄ fit iuſticia ſap. xiiij.
Totum quere. xlij. A. B.

¶ De exaltatōe ſancte crucis

Hoc ſignū erit i celo ⁊c Vox eccleſie Dux
volēs ire ad bellū erigit ſignū diſtinctiuuȝ
ſcȝ vexillū qd̄ habȝ ſubditos ſuos ꝯfoꝛta
re: ſȝ inimicos terrere et fugare Sic filius
dei in iudicio eriget ſignū crucis ſeu vexil
lū ꝯtra omnes aduerſarios Sunt naqꝫ cru
cis nři tria ſigna ꝯfoꝛtatiua erecta et exalta
ta ante nos: q ſi diligenter ꝑſpexerimus ad
uerſarios ſupam⁹. de qb⁹ nota. xxxvij. K.

¶ De angelis.

Angelis ſuis mandauit de te ⁊c. Ps. x.
Nota totum. iiij. P. Q. R.

¶ De ſancto frāciſco pr̄e nřo.

Vidi alteꝝ āgelū aſcēdēteȝ ab ortu ſol ⁊c.
Apo. vij. Pro itroductōe nota. xxix. E. Et
ſic cū inſtar angeli vir angelicus franciſcus
deo in nitida puritate miniſtrauerit: et in
eius contēplatōe fuerit merito alter āgel⁹
eſt noiat⁹. et hoc pꝑter tria. pꝑter puritā. cū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Nam angelus hꝫ magnā puritatē et clarita tē. de q̄ nota. iiij. O. Sic franciſc⁹ mētis et corporis caſtitatē. Ipe nāq; mādauit ī regula ſrib⁹ ſe cauere a ꝯſortio ſuſpectaꝝ mlierꝝ Dū ſcłꝫ p dyabolū tēptatus fuiſſꝫ ꝓiecit ſe ī fo‑ueā glacieꝝ et niuiū. vt hr̄ in legēda. Scḋo angeli ſunt obediētes. ſic ipſe minimo fri. Nota de ei⁹ obediētia. ſciebat eĩ obediētiā maxie eē meritoriā. nota. xx. O. Tercio an gel⁹ eſt hūilis. Nā angeli ſupbi eiecti ſunt tm̄ hūiles pmāſert. Sic frāciſcus vas ſan ctitatis ꝓpter hūilitatē ſe viliorē et peiorēꝫ reputabat peſſimo latrone. nota. iiij. D. xij. L. ¶ De omnibus ſanctis

Beati ſunt fui tui q̄ aſſiſtūt corā te oī tpe. ij pal. ix. nota totū. x. P. Q. ¶ De codē.

Gaudere cū gaudētib⁹. Ro. xij. no. xxv. T. V. X. Y. Z. xxvi. A. ¶ De Aīabus. ¶

Miſeremī mei miſeremī mei ſaltē vos ami‑ci mei Job. xix. Scḋm phm ī famulari optꝫ nota. ij. A. C. D. Miſerēdo debēm⁹ aīabus ſubuenire ꝓpter tria. nota. ij. B. ꝛc̄

¶ De ſancto martino.

Oculis ac maib⁹ ſp in celū intēt⁹. Vox ec‑cleſie Introductiōꝫ nota. ij. X. Hoc attēdēſ martin⁹ ñ ſoluꝫ extēmiata opa referebat in deū. veꝝ etiā iceſſanter mētē. Jō dr̄ ꝛc̄. Nā iſtar h⁹ ſancti opa nr̄a dēt eſſe talr̄ regulata ij. Y. ¶ De ꝯceptiōe beate v̄ginis

Tota pulc es amica mea ꝛc̄. Cañ. iiij. nota totū. ix. D. E. F. G. H. Sꝫ q̄rit an v̄go ꝯtra xerit peccatū originale: dic q̄d ē peccatū ori‑ginale et q̄liter ꝯhr̄. xxviij. C. D. E. Et re ſpōdendo q̄ ñ: q: preſuata ab omi peccato aliaſñ fuiſſꝫ tota pulcr̄ ſine macula vt dicūt v̄ba thematis. Et tantū d̄ ſanctis in ſpeciali

Ultimo incipit com

mune ſanctoꝝ. Et pńo de apłis. Sermo.

Benedictio dñi ſup caput iuſti ꝓuer. x. Nā iuſtus dꝫ virtutes a vicijs ſegregare: et hec tria facere nota. xxxix. M. Exempluꝫ. xxx. L. M. ¶ Alius ſmo d̄ vno apło.

Veſtigia ei⁹ ſecut⁹ ē ꝛc̄. Job. xxiij. Nota. introductiōꝫ. ij. M. xlviij. M. Naꝫ hic apo. ſecut⁹ eſt xp̄m in tribus in quib⁹ etiā xp̄m ſequi debemus. xxiiij. X.

¶ De duob⁹ vł plurib⁹ apoſtolis.

Hoc eſt pceptū meū vt diligatis inuicē ꝛc̄ Joh. xv. Introduc. vt hr̄. ij. L. totuꝫ. xiij. O. Xp̄s nos mltipliciter dilexit. xli. J.

¶ De eodem.

Spiritus dñi ornauit celos ſcꝫ apoſtolos Job. xxvi. Introductioneꝫ vt habeť. ix. J. Nam ſpūſſanctus ornauit apłos in tribus ix. K. Vel in ſepteꝫ donis ꝯtra vicia. xliiij. Z. ¶ Alius ſmo de eodem.

Ecce nos reliq̄m⁹ omnia Math. xix. Pru dens debꝫ vtilia colligere: et nociua ſpne‑re q̄ retrahunt nota. xxxix. M. vel. xxij. A. Vel tpalia debemus ſpnere q̄ etiam retra‑hunt a felicitate. nota. i. L. M. vł. xxij. O. Sꝫ cur deus dat reprobis tpalia et iuſtis nō. nota. xxxi. O. Queritur an poſſeſſio tē poraliū ſit a natura. xiij. L.

¶ Sermo de vno martire.

Ad aliquē ſanctoꝝ ꝯuertere Job. v. Intro ductiōꝫ habes. xiij. H. Debem⁹ nos ꝯuer‑tere ad iſtū ſanctū et euꝫ venerari in tribus viij. V. ¶ De eodem.

Juſtus cor ſuū tradidit ad vigilādū dilu‑culo ad dñm q̄ fecit illū Ecci. xxxix. Intro‑ductiōꝫ q̄re. xxxv. X. Nā cor ipſius q̄drupli‑ceꝫ habuit vigiliā vt domīo placeret. ſic et nos. iij. O.

¶ Alius ſmo de eodem.

Cōuerſus ē: et abijt. i. Re. xv. Nota p intro ductiōē. xxxv. X. Nā hic ſanct⁹ ꝯuerſus eſt ad dñm. xxxvi. A. Certa ſicut bonus miles nota. xli. L. V. ¶ De eodem.

Dilexit deū qui fecit illū Ecci. xlvij. Nam vt videm⁹ nota. xxxiiij. N. Nā vt hic deuꝫ diligeret ī trib⁹ oñdit de q̄b⁹ nota. xxxv. A vł. xxxvi. P. ¶ De eodem.

Juſtuꝫ deduxit dñs p vias rectas Sap. x. Dñs eĩ doctor ipſi⁹ fuit vt nos etiā ei⁹ ve‑ſtigia ſeq̄mur nota. xxx. Y. Z. Docuit eĩ nos de⁹ ire p illā viā ꝛc̄. xli. K. q̄re ibidem

¶ De plurib⁹ martiribus.

Viriliter agite et ꝯforteť cor vrm Ps̄. xxx. Introductiōeꝫ q̄re. xij. S. Nam hi viriliter ſunt aggreſſi nota. xij. S. T.

¶ De eodem.

Gaudere cū gaudentibus Ro. xij. Intro‑ductiōꝫ habes. xxv. T. Gaudere debem⁹ cū ſanctis. quia poſt ſe reliq̄runt tria. xxv. V.

¶ De eodem.

Beati mortui qui in dño moriūť Apo. xiiij nota totū. xxxvij. S. T.

¶ De ꝯfeſſorib⁹ pōtificibus.

Ecce ſacerdoſ magn⁹ q̄ ī dieb⁹ ſuis placuit deo. Vox eccłie. no. xx. E. J. ¶ De codē.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Non eſt inuentus ſimilis illi. Eccĩ. xliiij.
Non eñ ſanct⁹ eſt. q̇n habeat ſpirituale do-
num. nota. ix. J. k.

¶ De ꝯfeſſorib⁹ non põtificibus.

Beatus vir qui ſuffert temptatõez Jaco. i.
Quere totũ. iiij. C. D. ¶ De eodem.
Vigilate et orate ne intretis in tẽptationez
Math. xxvi. Nam habẽs cauſaz arduã co-
ram iudice pẽdentez vigilat. nota. iij O. De-
bemus namq̧ temptationem cauere nota.
xli. k. ¶ De eodem.
Euge ſerue bone et fidelis Math. xxv. In-
troductõz habes. xxxviij. N. cuz ꝯfeſſor ille
nouerit deuz vt libera liſſimũ dominũ ſtu-
duit ei fideliter ſuire ꝓpter tria. xlviij. M.

¶ Sermo de docto. ſiue euãgeliſtis.

Serm⁹ q̄ꝛ verax es Math. xxij. Differẽtia ẽ
inter ſcientẽ et ignaꝝ. Nota. xli. F. Cũ igiť
eccleſia nebula ignorantie obſcurata fuerit
ꝓpter nimiã diſtantiã ſolis iuſticie et oĩm
iuorũ diuiunitatẽ euãgeliſtas et doctores
miſit qui lumine doctrine et veritatis eccle-
ſiam illumiarent et nebulã ignorãtie fuga-
rẽt. quoꝝ vnus fuit hic quare diciť ⁊c. Hic
eñ doctor breuiſſima lectione duo docuit
nota. iiij. k. ¶ De eiſdez ſermo
Viaz dei in veritate doces Math. xxij. In-
troductionẽ et ꝓſecutionẽ nota. xxviij. P.

¶ Alius ſermo.

Qui vos odit me odit lu. x. Introductiõez
et ꝓſecutionẽ applica. xxvi. P. Q.

¶ Alius ſermo de eodem.

Qui fecerit et docuerit hic magnus voca-
biť Math. v. Nota introductõz. xxiiij. Q.
Docuit namq̧ in lectõibus ſuis legẽ rõnis
timoris. et amoris. xxviij. F.

¶ Sermo de virginibus.

Inueni quẽ diligit aĩa mea Cañ. iij. Vide-
mus nł quieſcere. nota. xxxv. X. Volens
igitur inſtar huius virgis deũ inuenire. dꝫ
cor ab exterioribus totaliter abſtrahere. no-
ta. xxxvi. A. ¶ Alius ſermo.
Omniũ dñs dilexit eam Sap. viij Sicut
ignis ſemꝑ agit nunq̃ q̇eſcit. ſic amor nũq̃
ſit ociolus. amor ei cauſať ex triplici bono
Nota. xliij. B. Cũ igitur vĝinitas ſit maxi-
mũ bonũ itum: q̄ꝛ ſḿ apl'm virgo cogitat q̄
dñi ſunt. Jõ dominus oĩm hãc virginẽ di-
lexit. Sꝫ nota q̧ propter tria eam dilexit.
Propter ꝑceptoꝝ ſuoꝝ obſeruãtiaz. Conſi-
lioꝝ ſuoꝝ ĩpletõz. Et oĩs ꝑturbatõis volũ-
tariã acceptatõz. xxxvi. P. ¶ De eodez.
O q̃ pulcra es caſta generatio Sap. iiij.
Nã inter oĩa donata n̄ſe: generatõ eſt ꝑci-
pua. Nota. xv. N. O. Naz generatõ vĝinał
pulcra et laudabił eſt ex tribus. Nota. xxv.
B. ¶ De eodem.
Aperi mihi ſponſa mea Cañ. v. Introduc-
tionem habes. viij. Z. proſecutionem. ix.
k. ¶ De eodem.
Deſpõdi ei vos vni viro vĝinẽ caſtã exhibe-
re xp̄o. ij. cor. xi. Quilibꝫ poti⁹ vult habere
vĝinez pulcram et nobilẽ in ſpõſam: q̧ his
contrariaz ſicut etiam xp̄s. Sponſa igitur
xp̄i virgo debꝫ ſe xp̄o exhibere in tribus ne
fidem ꝑimat. quã ſpõſo ſuo ꝓmiſit. applica
xxiiij. M. ¶ Sermo de viduis.
Hec vidua erat. Lu. vij. Nota introductõz
et proſecutionem. xxix. J. k. L.

¶ In dedicatione eccleſie.

Hic habitabo qm̃ elegi eam Pš. cxxxi. In-
troductionem et proſecutionez nota. xxvi.
B. C. ¶ De eodem ſermo.
Sanctificauit tabernaculum ſuum altiſſi-
mus. Pſalmo. xlv. Introductionem et pro-
ſecutionem nota. ix. P. Q.

¶ De eodem.

Domus mea domus orationis vocabitur
Lu. xix. Introductionez quere dñica nona
Penthecoſten. vel. viij. H. proſecutionem
ix. Q. ¶ De eodem.
Petite et accipietis Joh. xvi. Nota totum
xix. B. D. Et tantũ de ſanctis in ꝯmuni.

¶ Explicit quadrageſimale Do-
ctoris eximij Johannis gritſch.

¶ Sit laus Deo

Landes- u. Stadt-
Bibliothek
Düſſeldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

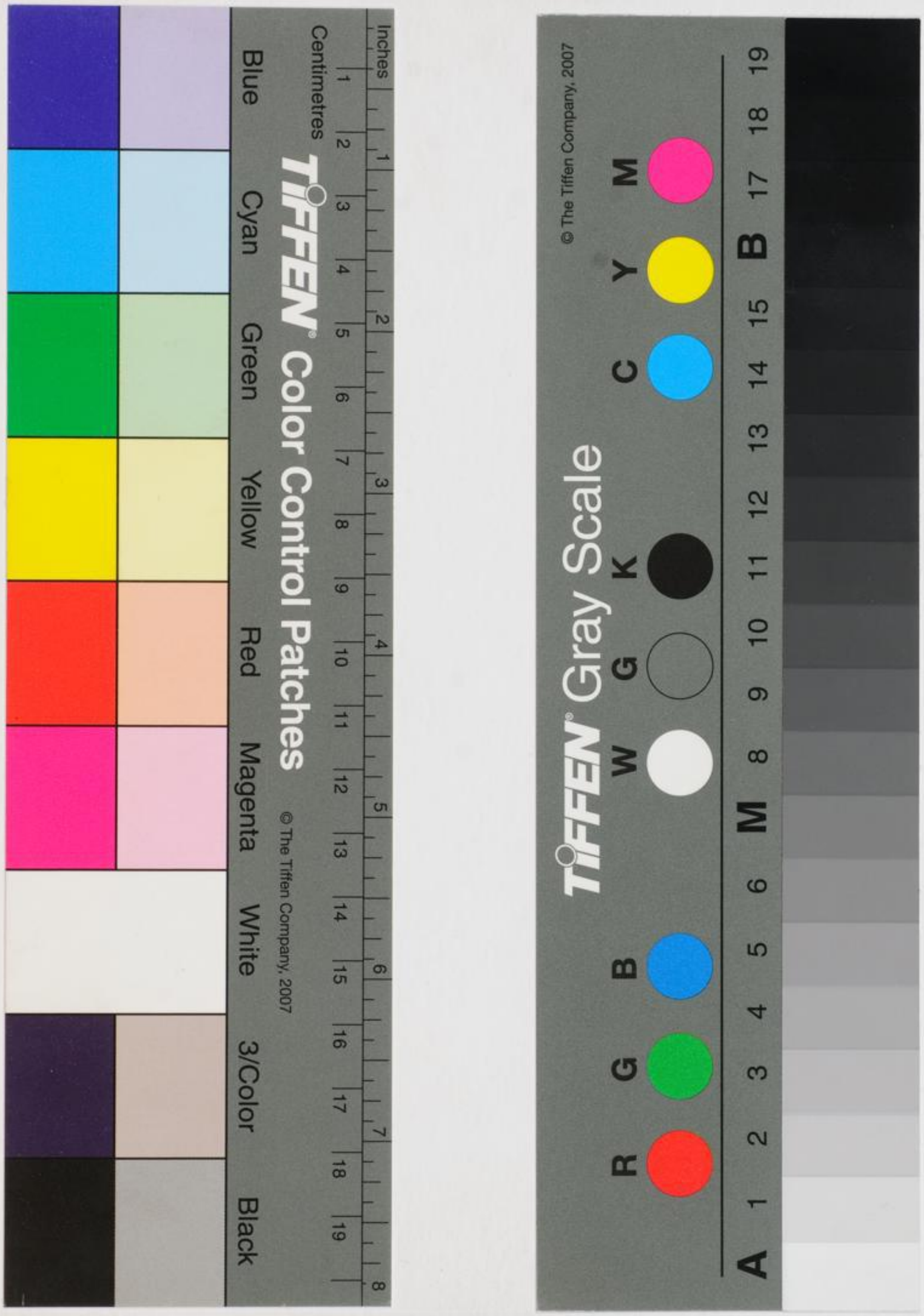

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Landes- u. Stadt-
Bibliothek
Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf